

ÚRAD
VEREJNÉHO
ZDRAVOTNÍCTVA
SLOVENSKEJ
REPUBLIKY

VÝROČNÁ SPRÁVA

**o činnosti úradov verejného zdravotníctva SR podľa
jednotlivých odborov verejného zdravotníctva**

ZA ROK 2023

Vypracoval Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky
Odbor organizačno - dokumentačný

JÚL 2024

OBSAH

Hygiena životného prostredia	3
Preventívne pracovné lekárstvo a toxikológia	79
Hygiena výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov	130
Hygiena detí a mládeže	234
Epidemiológia	269
Objektivizácia faktorov životných podmienok	722
Lekárska mikrobiológia	783
Podpora zdravia a výchova k zdraviu	911
Radiačná ochrana	1067
Prílohy	1185

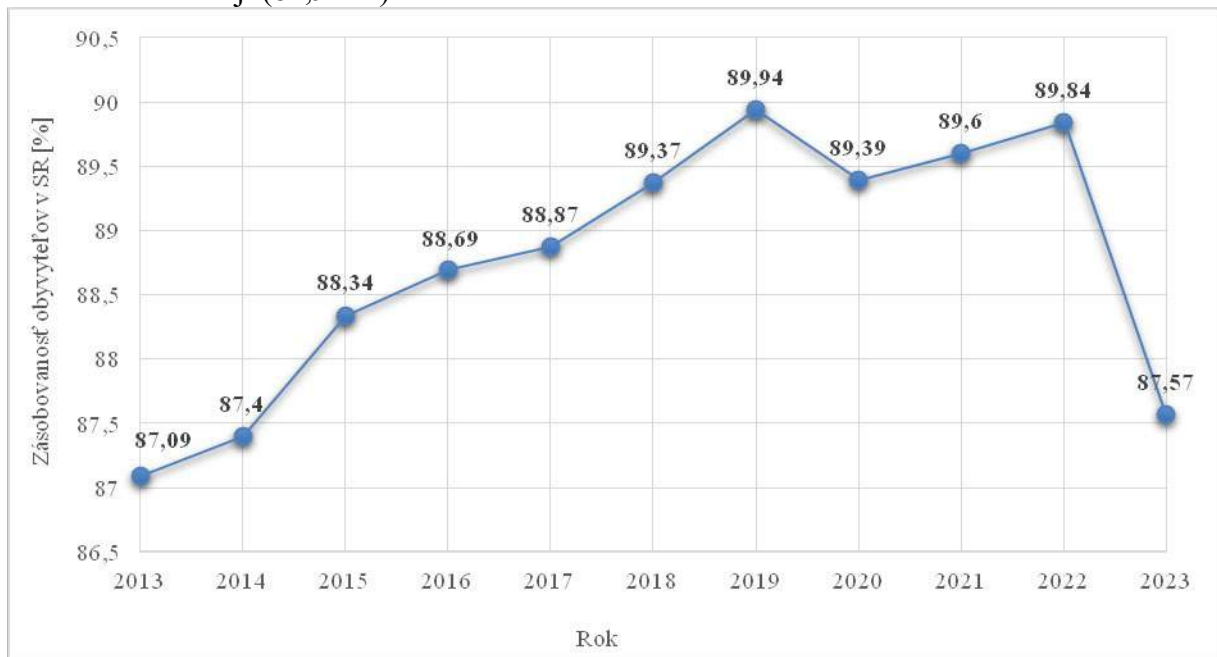
HYGIENA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

I. Analýza zložiek životného prostredia

1. Pitná voda

1.1 Zásobovanie pitnou vodou

Dlhodobo najvyšší počet zásobovaných obyvateľov z verejných vodovodov (ďalej len „VV“) (viď Tab. č. 1.1) má Bratislavský kraj (94,57 %). Na úrovni 91,32 % – 92,55 % zásobovanosti obyvateľov pitnou vodou z VV sa pohybujú Nitriansky, Trenčiansky, Žilinský a Trnavský kraj. Ďalej nasleduje Banskobystrický kraj s 87,38 % zásobovanosťou. Dlhodobo najnižšia zásobovanosť pitnou vodou z VV je na východe Slovenska v Košickom (86,60 %) a v Prešovskom kraji (81,92 %).

Graf 1: Zásobovanosť obyvateľov pitnou vodou z VV v SR počas rokov 2013 – 2023

V roku 2023 nenastali v zásobovaní obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov výrazné zmeny v porovnaní s rokom 2022. V niektorých krajoch SR došlo v minulom roku k miernemu poklesu obyvateľov, čo sa odrazilo aj na celkovej zásobovanosti obyvateľov pitnou vodou z VV, ktorá predstavuje 87,57 %. V niektorých obciach na Slovensku tiež toto percento zásobovanosti ovplyvňuje aj nezáujem obyvateľov napojiť sa na už vybudovaný verejný vodovod.

V Bratislavskom, Trnavskom a Nitrianskom kraji sa na zásobovanie pitnou vodou využívajú iba podzemné vodné zdroje. V ostatných častiach Slovenska ide o kombináciu povrchových zdrojov a podzemných vôd. Na zásobovanie pitnou vodou v Trenčianskom kraji sa využívajú najmä podzemné vody (zachytené pramene, studne, vrty), jediným povrchovým zdrojom pitnej vody je vodná nádrž (ďalej len „VN“) Turček, ktorá zásobuje vodou skupinový vodovod Prievidza a vodovod Handlová. V Prešovskom a Košickom kraji je prioritne využívaná voda z VN Starina, ale využívajú sa aj povrchové odbery z potokov, infiltračné studne pri riekach či zachytené pramene v lesných oblastiach.

V rámci Žilinského kraja sa pokračovalo v rozširovaní vodovodných sietí v súvislosti s rozšírením IBV v jednotlivých obciach a mestách. V Košickom kraji nie je na verejný vodovod napojených spolu 49 obcí, v 2 obciach je vodovod vybudovaný, ale hneď po uvedení do prevádzky bol zakonzervovaný z dôvodu nezáujmu obyvateľov o napojenie. Stav

zásobovanosti obyvateľov pitnou vodou v Prešovskom kraji je možné hodnotiť naďalej ako stagnačný v porovnaní s ostatnými kraji SR z pohľadu percenta zásobovaných obyvateľov z VV. V obci Ondavské Matiašovce sa výstavba verejného vodovodu rieši dlhodobo a nebola ukončená ani v roku 2023. Mestá Svidník, Stropkov a Giraltovce boli zásobované vodou z povrchových vodných zdrojov, avšak po napojení na privádzač Medzianky – Svidník z vodárenského zdroja Starina, sa situácia v zásobovaní obyvateľstva pitnou vodou výrazne zlepšila.

Na dezinfekciu pitnej vody sa vo väčšine častí Slovenska využíva predovšetkým dezinfekcia plynným chlóróm a chlórnanom sodným. V niektorých úpravniach vôd sa využíva na dezinfekciu vody aj chlórdioxid a v menšej miere sa používa ako doplnková dezinfekcia UV žiarením, prípadne kombinácia niekoľkých spôsobov dezinfekcie. Dezinfekcia pitnej vody oxidom chloričitým sa vykonáva napríklad na ÚV Hriňová. V Prešovskom kraji sú prevádzkované 2 vodovody bez dezinfekcie, a to Belanský skupinový vodovod a vodovod Lendak. Dezinfekciu pitnej vody vykonávajú zdravotne a odborne spôsobilí pracovníci.

V uplynulom roku 2023 neboli na úpravniach vôd zistené žiadne väčšie nedostatky. V Nitrianskom kraji, konkrétne v okresoch Komárno a Levice sú v prevádzke úpravne vody na zníženie obsahu železa a mangánu a v obci Santovka je v prevádzke úpravňa vody na odstraňovanie arzenu v pitnej vode. V Trenčianskom kraji sa zdravotné zabezpečenie pitnej vody vykonáva vo všetkých verejných vodovodoch, okrem vodovodu Košecké Podhradie – časť obce Kopec, z dôvodu výroby stolovej vody "Šivarina". Na VN Turček je voda pred filtráciou chemicky upravovaná flokuláciou zlúčeninami železa. V budúcom období je pre úpravu vody z VN Turček plánované vybudovať dotvrdzovaciu stanicu. Situácia ohľadom kvantitatívneho zásobovania obyvateľov Bratislavského kraja pitnou vodou je dlhodobo vyhovujúca a neustále sa vylepšuje rozširovaním, ale najmä rekonštrukciami objektov verejného vodovodu. V Bratislavskom kraji bolo pre BVS, a.s. vydané rozhodnutie a súhlas so skúšobnou prevádzkou vodárenskej úpravy pitnej vody, spočívajúcej v zmene spôsobu hygienického zabezpečenia pitnej vody vo verejnom vodovode obce Malé Leváre a mestskej časti Bratislava – Čunovo, a to pridaním ku chemickej dezinfekcii chlórnanom sodným aj fyzikálnu dezinfekciu UV žiarením.

1.1.1 Vyhodnotenie zásobovania pitnou vodou verejnými vodovodmi

V roku 2023 nedošlo k vážnejším problémom v zásobovaní obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov z hľadiska kvality pitnej vody a jej dodávania k spotrebiteľom v dostatočnom množstve. Vo všetkých krajoch SR boli riešené rôzne podnety na kvalitu vody, pričom všetky podnety boli riadne prešetrené a boli vykonané nápravné opatrenia zo strany prevádzkovateľov verejných vodovodov.

V Bratislavskom kraji z dlhodobého hľadiska možno dodávku pitnej vody v rámci hromadného zásobovania obyvateľstva charakterizovať ako kontinuálnu a kvantitatívne dostatočnú, bez potreby regulačných opatrení.

V Trenčianskom kraji dochádzalo na vodovodoch v priebehu roka ku krátkodobým (technickým) poruchám, nebolo však potrebné nariaďovať mimoriadne opatrenia. V Trnavskom, Nitrianskom a Žilinskom kraji neboli v roku 2023 zaznamenané a ani hlásené zo strany prevádzkovateľov žiadne dlhodobé problémy, ktoré by súviseli so zásobovaním obyvateľstva pitnou vodou z verejných vodovodov.

V Banskobystrickom kraji z dôvodu dlhodobého obdobia bez zrážok a poklesu výdatnosti vodárenských zdrojov bolo vo viacerých obciach potrebné zabezpečiť dovážanie pitnej vody do vodojemov cisternami.

V Košickom kraji dochádzalo najmä ku krátkodobým odstávkam v prípade porúch, a to do doby ich odstránenia. V dôsledku dlhotrvajúceho nepriaznivého počasia bolo v mesiaci august 2023 v okrese Rožňava postihnutých povodňami a záplavami 5 obcí, čo sa prejavilo aj na kvalite pitnej vody vo verejných vodovodoch. V októbri 2023 skončila 2. výnimka na používanie vody zo skupinového vodovodu „Boliarov-Bačkovík-Kecerovce“ v okrese Košice-okolie. Počas trvania 2. výnimky Obec Boliarov vybudovala v obci úpravňu vody. Nakoľko kvalita vody v tomto vodovode v ukazovateli Arzén bola aj naďalej kolísavá, prevádzkovateľ vodovodu dal vypracovať nový „Odborný posudok – Hodnotenie zdravotných rizík a dopadov na zdravie z nadlimitnej koncentrácie arzénu vo verejnom vodovode Kecerovce“ a požiadal správny orgán o vyjadrenie k ďalšiemu využívaniu pitnej vody z tohto vodovodu. Z výpočtov odhadu zdravotných rizík z expozície arzénu vo verejnom vodovode v obci Kecerovce vyplynulo, že ďalšie použitie pitnej vody je možné iba po úprave vody. Z uvedeného dôvodu a na základe uvedených a objektívne zistených skutočností začal správny orgán správne konanie vo veci uloženia opatrení na predchádzanie vzniku iných hromadne sa vyskytujúcich ochorení a iných porúch zdravia a na ich obmedzenie v súvislosti s nevyhovujúcou kvalitou pitnej vody vo vodovode v obci Kecerovce. V priebehu roka 2023 boli zisťované nedostatky v úprave vody v obci Trstené pri Hornáde v okrese Košice-okolie. Koncom februára 2023 došlo k výraznému prekročeniu limitnej hodnoty ukazovateľa Arzén vo využívanom vodárenskom zdroji. Z uvedeného dôvodu existujúce filtračné zariadenie nepostačovalo upravovať vodu s takýmto vysokým obsahom arzénu v surovej vode. Na základe objektívne zistených skutočností správny orgán, v záujme predchádzania vzniku iných hromadne sa vyskytujúcich ochorení a iných porúch zdravia, nariadil prevádzkovateľovi vodovodu opatrenie, a to zákaz používania pitnej vody z verejného vodovodu v obci Trstené pri Hornáde, ktorá nie je zdravotne bezpečná. Z dôvodu dlhodobého prekračovania limitných hodnôt ukazovateľov: Zákaly, Železo, Hliník a Absorbancia vo VV v obci Čakanovce v okrese Košice-okolie boli v auguste 2023 prevádzkovateľovi VV, na základe „Hodnotenia zdravotných rizík z príjmu pitnej vody“, nariadené tieto opatrenia: zákaz používania vody z verejného vodovodu Čakanovce na pitie a prípravu dojčenskej stravy pre deti do 1 roka života, zákaz používania vody na pitie a prípravu stravy pre deti od 1 do 3 rokov života, zákaz používania vody z verejného vodovodu Čakanovce na pitie a prípravu stravy tehotných a dojčiacich žien.

V Prešovskom kraji bol vydaný zákaz na používanie pitnej vody z verejných vodovodov v obciach Torysky, Olšavica, Brutovce, Ihľany, Pavľany (2x) z dôvodu prekročenia limitov medzných hodnôt a najvyšších medzných hodnôt v mikrobiologických ukazovateľoch, ktoré boli zistené pri vykonávaní monitoringu pitnej vody a následným výkonom štátneho zdravotného dozoru. Po splnení nápravných opatrení boli dodávky pitnej vody obnovené. V rámci hromadného podujatia Mariánska púť v Levoči boli v júni 2023 vyšetrené 2 vzorky z prameňov na Mariánskej hore, kde došlo k prekročeniu limitných hodnôt v mikrobiologických ukazovateľoch. Organizátori podujatia boli na túto skutočnosť upozornení a následne z ich strany boli prijaté opatrenia formou umiestnenia informácií pre pútnikov nad miesta výtokov vody.

Vo všeobecnosti stále pretrváva stagnácia koncepčného rozvoja v zásobovaní obyvateľstva pitnou vodou najmä u obecných vodovodov a menších verejných vodovodov. Postupný rozvoj je možné pozorovať v obciach a mestách, v ktorých sa realizuje nová bytová zástavba a zároveň v nich obyvatelia prejavujú záujem o napojenie na jestvujúce, resp. vybudované inžinierske siete, t.j. aj na verejný vodovod. V obciach s verejným vodovodom, ale malým počtom obyvateľov dochádza k problému, ako zvýšiť percento napojených obyvateľov. Ich obyvatelia mnohokrát nejavia záujem o napojenie, pričom ako dôvod uvádzajú finančné náklady spojené s vybudovaním vodovodnej prípojky, či náklady spojené

s fakturáciou dodávanej vody. Situáciu následne riešia využívaním vody z vlastných studní, v mnohých prípadoch ale s neoverenou kvalitou vody.

1.1.2 Výnimky udelené na používanie vody, ktorá nespĺňa limitné hodnoty ukazovateľov kvality pitnej vody

V súčasnosti na Slovensku nie je v platnosti žiadna výnimka pre používanie pitnej vody, ktorá by nespĺňala hygienické limity a ktorá zásobuje **viac ako 5 000 obyvateľov**.

Čo sa týka výnimiek na použitie pitnej vody v malých zásobovaných oblastiach zásobujúcich **menej ako 5 000 obyvateľov**, na základe žiadosti obce Veľké Držkovce, situovanej v okrese Bánovce nad Bebravou, bolo zo strany RÚVZ Trenčín vydané rozhodnutie, ktorým na obdobie 3 rokov bola uložená 2. výnimka na používanie vody. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 13.03.2020. Obec Veľké Držkovce vykonala technické práce súvisiace s revitalizáciou a prevádzkovaním jestvujúceho zdroja – vrt HDD-1, z ktorého je zabezpečené nariadenie surovej vody z vodárenského zdroja – prameň Šafranica, za účelom zabezpečenia vyhovujúcej kvality pitnej vody vo verejnom vodovode v obci Veľké Držkovce. V roku 2023 tak došlo k ukončeniu platnosti udelenej výnimky, kvalita pitnej vody vo verejnom vodovode zodpovedá požiadavkám platnej legislatívy. Vlastník a prevádzkovateľ verejného vodovodu v súčasnosti ešte zabezpečuje potrebnú dokladovú časť k užívaniu vrtu HDD-1 (pasport stavby) a k vydaniu povolenia na odber podzemnej vody príslušným úradom štátnej vodnej správy.

Začiatkom roka 2023 RÚVZ Bratislava vydal nesúhlasné rozhodnutie vo veci návrhu BVS, a.s., vo veci udelenia výnimky na použitie pitnej vody na obdobie 3 rokov, ktorá nespĺňa limitnú hodnotu ukazovateľa pitnej vody v chemickom ukazovateli: pesticídy: Atrazín – desisopropyl - desetyl pre 2 zásobované oblasti: Senecký skupinový vodovod: zásobovaná oblasť Senec a Podhorský skupinový vodovod: zásobovaná oblasť Chorvátsky Grob – Svätý Jur, zásobovaná oblasť Pezinok – Vinosady – Šenkvice a zásobovaná oblasť Modra – Častá – Budmerice s celkovým súhrnným počtom 58 172 zásobovaných obyvateľov. RÚVZ Bratislava svoj nesúhlas odôvodnil tým, že predložené výsledky rozboru pitnej vody BVS, a.s. v sledovanom období pre hore uvedené zásobované oblasti nepreukázali dlhodobé prekročenie nadlimitnej koncentrácie v predmetnom chemickom ukazovateli. Ani žiadne ďalšie výsledky, ktoré v priebehu roka predkladala BVS a.s., nepreukázali prekročenie limitných hodnôt v ukazovateli Atrazín – desisopropyl – desetyl.

V decembri roku 2022 RÚVZ Rimavská Sobota povolil na obdobie 3 rokov druhú výnimku na používanie vody, ktorá nespĺňa limitné hodnoty ukazovateľov kvality pitnej vody v ukazovateli dusičnany s najvyššou povolenou hodnotou 70 mg/l vo vodárenskom zdroji Tachty – vrt HT 2, ktorý zásobuje verejný vodovod v obci Tachty. RÚVZ Rimavská Sobota druhú výnimku povolil vzhľadom k tomu, že zásobovanie pitnou vodou v obci nemožno zabezpečiť inak (v zásobovanej oblasti sa nenachádzajú žiadne ďalšie vodárenské zdroje vyhovujúcej kvality a výdatnosti, ktoré by bolo možné využívať na zásobovanie obce pitnou vodou) a počas obdobia trvania prvej výnimky nebolo zaznamenané poškodenie zdravia ľudí používajúcich vodu z predmetného verejného vodovodu. Vzhľadom na neefektívnosť pôvodnej technológie na zníženie množstva dusičnanov v dodávanej vode, vlastník verejného vodovodu (obec Tachty) sprevádzkoval v priebehu roka 2023 aj 2. stupeň filtrácie. Jej funkčnosť a efektívnosť v znižovaní množstva dusičnanov v dodávanej vode bude prevádzkovateľom verejného vodovodu sledovaná pravidelným odberom vzoriek vody v dvojtyždňových až mesačných intervaloch až do konca platnosti druhej výnimky.

1.1.3 Vyhodnotenie zásobovania pitnou vodou z hygienicky významných vodovodov a verejných studní

Na území Bratislavského a Žilinského kraja nie sú verejné studne vôbec evidované.

Špecifikom Nitrianskeho kraja je, že v okresoch Komárno, Nové Zámky, Nitra a Šaľa je evidovaných 41 artézskych studní (podzemné vody s napätou hladinou, ktorá vzniká vtedy, keď je priepustná vrstva, v ktorej sa vyskytuje podzemná voda, zhora uzavretá relatívne nepriepustnými vrstvami a nachádza sa pod vplyvom hydrostatického tlaku), ktorých kvalita nie vždy vyhovuje požiadavkám na zdravotne bezpečnú pitnú vodu. Studne sú k dispozícii pre verejnosť s označením „nepitná voda“ a sú využívané obyvateľmi ako doplnkový zdroj vody. RÚVZ Trenčín vykonáva v rámci štátneho zdravotného dozoru v rámci prevencie ochorení kojencov na methemoglobinémiu a na základe požiadaviek detských lekárov odber vzoriek podzemnej vody z individuálnych vodných zdrojov v oblastiach, kde nie je zásobovanie pitnou vodou z verejných vodovodov. Bolo odobratých celkovo 19 vzoriek, v 10 prípadoch bola zaznamenaná prekročená limitná hodnota v ukazovateli dusičnany nad 10 mg/l a voda nebola odporúčaná na prípravu stravy pre dojčatá. Nebolo hlásené ani jedno podozrenie na ochorenie detskej dusičnanovej methemoglobinémiie.

V Košickom kraji sú verejné studne situované prevažne v rímskych osadách, kde nie je možné vytvoriť ochranné pásma. Najčastejšie nedostatky sú zisťované v udržiavaní ich funkčnosti, v znečisťovaní bezprostredného okolia studní a pod. Nevyhovujúca kvalita vody je spôsobovaná predovšetkým odstraňovaním chlórovacích zariadení z vodných zdrojov, znečisťovaním okolia studne, poškodzovaním zariadenia studne a pod.

V Prešovskom kraji bola v roku 2023 zaznamenaná povodňová situácia v obciach Zámutov a Juskova Voľa. V súvislosti s touto situáciou bolo obciam poskytnuté poradenstvo o sanácii studní, čistení a dezinfekcii odpadových sifónov, žump, šatstva, bielizne, dodržiavaní hygieny rúk, konzumácii zdravej pitnej vody a likvidácie potravín. Po odstránení následkov a aplikácii zásad čistenia a dezinfekcie bola v spolupráci s obcou Zámutov odobratá vzorka pitnej vody z individuálneho zdroja v rímskej osade. Mimoriadna situácia bola spôsobená zemetrasením. V súvislosti s ňou boli odobraté vzorky vôd v obciach Ďapalovce, Rafajovce, Holčíkovce. V rámci štátneho zdravotného dozoru a v rámci prevencie ochorení dojčiat rozbory na methemoglobinémiu boli vyšetrené vzorky pitných vôd z individuálnych vodných zdrojov (37 vzoriek). V obci Lomnička naďalej pretrváva uplatnený zákaz používania pitnej vody, ktorá nie je zdravotne bezpečná. Obec Lomnička zabezpečuje dodávku pitnej vody aj automatom zabudovaným pred Obecným úradom Lomnička.

1.2 Vyhodnotenie monitoringu a štátneho zdravotného dozoru nad zásobovaním pitnou vodou

V roku 2023 bolo orgánmi verejného zdravotníctva v rámci monitorovania kvality pitnej vody u spotrebiteľa odobratých 5 414 vzoriek pitnej vody, z ktorých 15,85 % nevyhovelo požiadavkám platnej legislatívy.

Čo sa týka mikrobiologickej a biologickej kvality, zo všetkých vzoriek odobratých v rámci monitoringu na Slovensku bolo 8,51 % nevyhovujúcich. Najčastejšie prekračovanými mikrobiologickými ukazovateľmi boli koliformné baktérie, abiosestón, živé organizmy či kultivovateľné mikroorganizmy pri 22° C a 36° C, ktorých limitné hodnoty sú dané medznou hodnotou. Fyzikálno-chemické ukazovatele kvality pitnej vody boli prekročené na úrovni 8,55 % z celkového množstva odobratých vzoriek. Najčastejšie prekračovanými ukazovateľmi boli voľný chlór, zákal, železo alebo mangán. Vo viacerých prípadoch išlo teda iba o zdravotne nevýznamné prekročenie medznej a odporúčanej hodnoty. Prevádzkovatelia

vodovodov boli vždy o prekročení limitných hodnôt ukazovateľov kvality pitnej vody informovaní a následne boli prijaté opatrenia na zlepšenie kvality vody.

Nevyhovujúca kvalita vzoriek pitnej vody v rámci monitoringu bola zistená podobne ako i v predchádzajúcich rokoch najmä v samotných vodovodných prípojkách u spotrebiteľa, pričom dodávaná voda z verejného vodovodu po overení vykazovala vyhovujúcu kvalitu. V prípade zistenia prekročených limitných hodnôt na verejných vodovodoch bola príčina najmä v nedostatočnom chlórovaní vody dodávanej do vodovodnej siete, poruchami chlórovacích zariadení, poruchami na zásobovacom potrubí či stagnáciou vody v potrubí. Zistené nedostatky boli vďaka okamžitým opatreniam odstránené a prečistením a preplachom vodovodnej siete, objektov na vodovodnej sieti ako i domových prípojok a zvýšeným chlúrovaním bola dosiahnutá vyhovujúca kvalita pitnej vody na spotrebiskách.

V rámci štátneho zdravotného dozoru bolo odobratých celkovo 441 vzoriek pitnej vody, z toho požiadavkám na kvalitu pitnej vody nevyhovelo 26,53 % vzoriek. Jednotlivé RÚVZ aj v priebehu roka 2023 riešili mnohé podnety verejnosti týkajúce sa zásobovania a kvality pitnej vody dodávanej z verejných vodovodov.

Akosť podzemnej vody využívanaj pre zásobovanie obyvateľstva a priemyslu pitnou vodou musí zodpovedať príslušným ustanoveniam platnej legislatívy. Zdroje pitnej vody sú chránené ochrannými pásmami vodných zdrojov. Striktné dodržiavanie a uplatňovanie záväzných stanovísk a opatrení v praxi u jestvujúcich vodárenských zdrojov je niekedy problematické, nakoľko v dotknutých územiach leží viacero obcí so všetkými tomu zodpovedajúcimi problémami. Problematické je taktiež zabezpečenie optimálnej ochrany už existujúcich vodárenských zdrojov daných do užívania v dávnejšej minulosti. Orgány verejného zdravotníctva v zmysle platnej legislatívy v oblasti verejného zdravotníctva často nemajú kompetencie na konečné doriešenie problematiky (rieši legislatíva vydaná Ministerstvom životného prostredia SR a príslušné orgány štátnej vodnej správy).

1.3. Vyhodnotenie dôsledkov nevyhovujúcej kvality pitnej vody na zdravie obyvateľstva

V roku 2023 nebola na Slovensku zaznamenaná žiadna epidémia, kde by faktorom prenosu bola pitná voda, resp. nebol zaznamenaný žiadny výskyt infekčných ochorení ani iných poškodení zdravia, ktorý by súvisel s používaním vody určenej na ľudskú spotrebu z verejných vodovodov. Tiež nebol zaznamenaný výskyt dusičnanovej alimentárnej methemoglobinémie.

2. Voda na kúpanie

Voda na kúpanie je významným environmentálnym faktorom, ktorý môže mať dopad na verejné zdravie. Štátny zdravotný dozor (ďalej len „ŠZD“) nad prírodnými kúpaliskami (ďalej len „PK“) a umelými kúpaliskami (ďalej len „UK“) a monitoring kvality vody určenej na kúpanie (ďalej len „VUK“) vykonávali regionálne úrady verejného zdravotníctva (ďalej len „RÚVZ“) počas roka 2023 v súlade so *zákonom č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov*, *vyhláškou Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 309/2012 Z. z. o požiadavkách na vodu určenú na kúpanie v znení vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 397/2014 Z. z. a vyhláškou Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 308/2012 Z. z. o požiadavkách na kvalitu vody, kontrolu kvality vody a o požiadavkách na prevádzku, vybavenie prevádzkových plôch, priestorov a zariadení na prírodnom kúpalisku a na umelom kúpalisku*.

V centre pozornosti boli počas kúpacej sezóny (ďalej len „KS“) prírodné vodné plochy a UK. KS spravidla trvá od 15. júna do 15. septembra, pričom v prípade organizovanej rekreácie s prevádzkovateľom je KS aj skutočným obdobím prevádzky kúpaliska.

Uvedenie kúpaliska do prevádzky bolo podmienené vydaním súhlasného rozhodnutia RÚVZ na základe obhliadky zariadenia a preukázania pripravenosti kúpaliska (vybavenie kúpaliska, dokladovaná kvalita bazénovej a napájacej vody, vypracovaný prevádzkový poriadok, personálne zabezpečenie kúpaliska).

Počas sezóny sa na kúpaliskách sledovala kvalita vody na kúpanie a kontrolovala sa hygienická úroveň poskytovaných služieb. Odbery vzoriek RÚVZ vykonávali v rámci ŠZD v pravidelných intervaloch, ale aj náhodne a počas víkendov. Zároveň boli odbery RÚVZ na kúpaliskách vykonávané i v rámci platených služieb prevádzkovateľom.

Počas celého roka poskytovali úrady verejného zdravotníctva aktuálne informácie o stave kúpalísk pre verejnosť a médiá. Pred začiatkom KS bola vypracovaná a zverejnená *Pripravenosť prírodných vodných plôch a umelých kúpalísk na kúpaciu sezónu 2023*, ktorá hodnotila aktuálny stav a zmeny pri využívaní a prevádzkovaní prírodných a umelých plôch na kúpanie. Počas celej KS 2023 boli vždy v piatok na webovom sídle ÚVZ SR aktualizované a poskytované verejnosti informácie o stave kúpalísk v *Aktualizácii stavu prírodných a umelých kúpalísk počas kúpacej sezóny 2023* za uplynulý týždeň. Celkovo 12 týždenných aktualizácií bolo pripravovaných z podkladov RÚVZ a spracovaných prostredníctvom [Informačného systému hygieny životného prostredia](#). Po ukončení KS 2023 bola na základe podkladov RÚVZ vypracovaná a následne zverejnená národná hodnotiacia *Správa o sledovaní hygienickej situácie na prírodných vodných plochách a umelých kúpaliskách počas kúpacej sezóny 2023*. Údaje o monitoringu 30 prírodných vodných plôch označovaných ako VUK boli pre Európsku komisiu spracované osobitne v národnej *Správe Slovenskej republiky o kvalite vôd určených na kúpanie v roku 2023*.

2.1. Prírodné kúpacie oblasti

Počas KS 2023 sa na Slovensku sledovala kvalita vody na kúpanie s rôznou frekvenciou na viac ako 80 lokalitách. Pre rekreačné účely sú verejnosťou využívané najmä vodné nádrže (ďalej len „VN“), jazerá a štrkoviská. Na 12 lokalitách prebiehala organizovaná rekreácia s prevádzkovateľom a vodné plochy mali štatút PK.

Z 32 lokalít zaradených do **Zoznamu vôd určených na kúpanie pre kúpaciu sezónu 2023** bolo do hodnotenia zahrnutých len 30 VUK. Voda z *VN Ružiná* (okres Lučenec) bola vypustená z dôvodu rekonštrukcie nádrže; obe lokality *Ružiná - pri obci Divín* a *Ružiná - pri obci Ružiná* neboli preto počas KS 2023 využívané verejnosťou na kúpanie ani monitorované miestne príslušným RÚVZ.

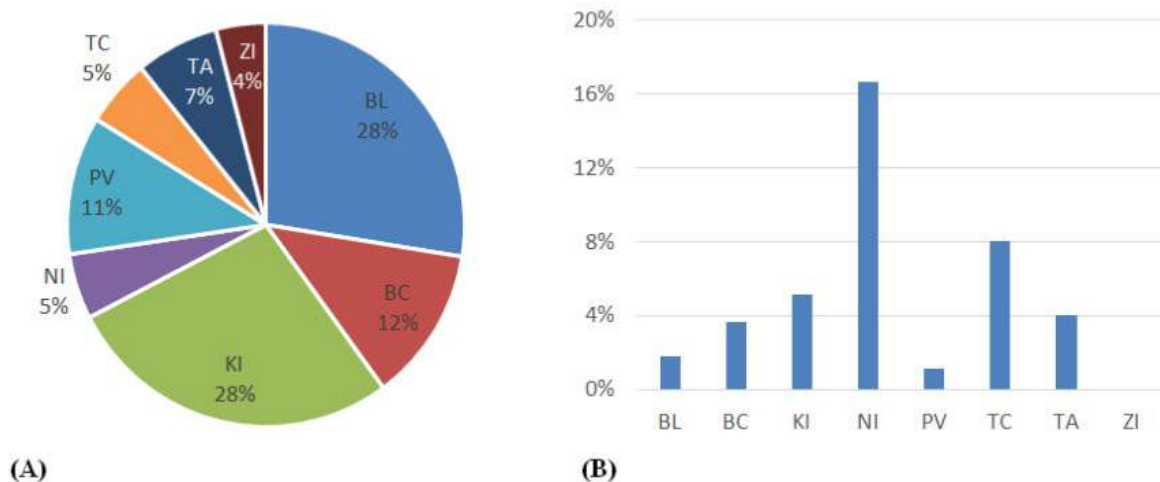
Lokality s nižšou, prevažne víkendovou návštevnosťou boli sledované len orientačne (1 až 3-krát za sezónu), významnejšie cca v dvojtýždňových intervaloch. Monitoring na lokalitách zaradených do zoznamu VUK prebiehal v súlade so *Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2006/7/ES o riadení kvality vody určenej na kúpanie, ktorou sa zrušuje smernica 76/160/EHS* v pravidelných dvojtýždňových intervaloch.

Počas sezóny bolo na prírodných vodných plochách odobratých celkovo 516 vzoriek vôd. Percentuálny podiel vzoriek z prírodných vodných plôch analyzovaných orgánmi verejného zdravotníctva počas KS 2023 je podľa krajov znázornený na **Obr. 1 (A)**.

Počas KS 2023 sa celkovo vyšetrilo 4 198 fyzikálno-chemických, mikrobiologických a biologických ukazovateľov kvality vody. Medzná hodnota (ďalej len „MH“) ukazovateľov kvality vody bola prekročená v 163 prípadoch. Nevyhovujúce ukazovatele kvality vody predstavovali len 3,88 % z celkového počtu ukazovateľov. Percentuálny podiel

nevyhovujúcich ukazovateľov kvality vody v prírodných kúpacích oblastiach v jednotlivých krajoch v roku 2023 je uvedený na **Obr. 1 (B)**.

Zistené výsledky naznačujú veľmi podobnú kvalitu vody na PK a prírodných vodných plochách s neorganizovanou rekreáciou (bez prevádzkovateľa) v porovnaní s minulým rokom. Nevyhovujúca kvalita vody vo väčšine prípadov súvisela s výkyvmi počasia. Väčšinu z celkového počtu nevyhovujúcich ukazovateľov predstavovali fyzikálno-chemické ukazovatele, pričom jeden z najčastejšie sa vyskytujúcich nevyhovujúcich ukazovateľov bola priehľadnosť. Často boli prekračované MH ukazovateľov, ktoré sú vyšetované nad rámec platnej legislatívy, ako napr. reakcia vody (ďalej len „pH“), farba, celkový fosfor, celkový dusík, celkový organický uhlík, nasýtenie vody kyslíkom (ďalej len „nasýtenie vody O₂“); hoci tieto ukazovatele nemajú priamy zdravotný dopad na kúpajúcich sa, poskytujú celkový obraz o vývoji lokality. Mikrobiologická kontaminácia bola zistená zriedkavo a vo väčšine prípadov súvisela s výkyvmi počasia (zrážkami a následnými splachmi), pričom obyčajne bola krátkodobá a následnými odbermi nepotvrdená. Dlhodobejší charakter mali prípady premnoženia cyanobaktérií. I počas KS 2023 boli pre prekročenie medznej hodnoty cyanobaktérií, resp. chlorofylu-*a* vydané viaceré odporúčania nekúpať sa alebo zákazy kúpania. Najvýraznejšie sa problémy s biologickou kvalitou vody prejavili podobne ako počas minuloročnej sezóny v Košickom kraji (napr. *Ružín, Plážové kúpalisko Jazero*), ale aj na lokalite *Rekreačná oblasť* (ďalej len „RO“) *Gazarka Šaštín Stráže*.

Obr. 1 (A) Grafické znázornenie percentuálneho podielu vyšetrených vzoriek z prírodných vodných plôch počas KS 2023. **(B)** Percento nevyhovujúcich ukazovateľov kvality vody v roku 2023.

2.1.1 Zhodnotenie prírodných kúpacích oblastí podľa krajov

V **Bratislavskom kraji** boli počas KS 2023 sledované 2 PK s organizovanou rekreáciou (*Zlaté piesky, Slnčné jazerá v Senci*) a 10 prírodných vodných plôch s neorganizovanou rekreáciou (*Vajnorské jazero, Kuchajda, Rusovce-Candell, Čunovo, Veľký Draždiak, Ivanka pri Dunaji, Nové Košariská, Hlboké jazero, Malé Leváre, Plavecký Štvrtok*). Na základe zvýšenej návštevnosti kúpajúcich bola orientačne sledovaná kvalita vody na 2 prírodných vodných plochách s neorganizovanou rekreáciou, a to na *Jazere Veľký Biel - Šutrovka* a na *Striebornom jazere* v okrese Senec. Na laboratórnu analýzu vzoriek vôd z prírodných kúpalísk a prírodných vodných plôch bolo v rámci ŠZD a monitoringu počas KS 2023 odobratých spolu 141 vzoriek. Zhoršená kvalita vody bola zaznamenaná vo fyzikálno-chemických

ukazovateľoch: farba na prírodných vodných plochách *Kuchajda*, *Malé Leváre* a *Plavecký Štvrtok*, fosfor *Kuchajda*, *Malé Leváre* a *Plavecký Štvrtok*, *Čunovo*, dusík na *Jazere Veľký Biel - Štrovka*. Z biologických ukazovateľov bol jednorazovo prekročený chlorofyl-*a* na prírodnej vodnej ploche *Malé Leváre*. Monitoring VUK, v rámci ktorého sa v pravidelných dvojtýždňových intervaloch odoberali vzorky vody, sa v Bratislavskom kraji vykonával na 4 lokalitách: *Zlaté piesky*, *Vajnorské jazera*, *Slnečné jazera* v Senci, *Ivanka pri Dunaji*.

V **Banskobystrickom kraji** sa nachádza celkom 18 VN, resp. jazier, z ktorých 9 má vyhlásený štatút VUK. Počas KS 2023 sa sledovala kvalita vody na 16 lokalitách (4 PK a 11 prírodných vodných plochách s neorganizovanou rekreáciou). Z 16 prírodných lokalít bolo v roku 2023 odobratých v rámci monitoringu kvality vody na kúpanie celkom 64 vzoriek vody. Z celkového počtu bolo nevyhovujúcich 17 vzoriek. Z biologických ukazovateľov bola prekročená medzná hodnota chlorofylu-*a* v 2 vzorkách vody odobratých z vodnej nádrže *Zelená voda – Kurinec*. Na základe výsledkov rozborov vzoriek vody odobratých na lokalitách *Drieňok* a *Pláž ORMET*, v ktorých boli zistené zvýšené hodnoty cyanobaktérií a chlorofylu-*a*, boli prevádzkovatelia obidvoch zariadení upozornení na povinnosť informovania verejnosti o **odporúčaní nekúpať sa pre deti, alergikov a osoby s oslabeným imunitným systémom**. Toto odporúčanie bolo v platnosti až do ukončenia KS. Občas bolo zaznamenané prekročenie limitných hodnôt zdravotne nevýznamných fyzikálno-chemických ukazovateľov (napr. celkový fosfor, farba, priehľadnosť).

V **Košickom kraji** sú VUK vyhlásené v okrese Košice - okolie (*Pod Bukovcom* a *Ružín*) a v okrese Michalovce (*Zemplínska šírava* a *Vinianske jazero*), pričom ani jedna z lokalít nebola počas KS 2023 prevádzkovaná ako PK. Na VUK *Ružín* bolo odobratých celkovo 8 vzoriek vôd na kúpanie. Vo vzorkách odobratých dňa 09.08.2023 boli zistené zvýšené hodnoty cyanobaktérií a chlorofylu-*a*. Následne miestne príslušný RÚVZ vydal **odporúčanie nekúpať sa pre citlivú časť populácie – pre deti, alergikov a osoby s oslabeným imunitným systémom**. Na VUK *Pod Bukovcom* bolo celkovo odobratých 7 vzoriek vôd na kúpanie, pričom všetky vyhoveli vo vyšetrených ukazovateľoch platnej legislatíve. Na VUK *Vinianske jazero* bola v jednej vzorke zaznamenaná znížená priehľadnosť. Počas celej KS 2023 nebolo na *Zemplínska šírave* a *Vinianskom jazere* zaznamenané premnoženie cyanobaktérií. *Plážové kúpalisko JAZERO v Košiciach* pokračovalo v realizácii opatrení na zlepšenie kvality vody. Zabezpečovanie a prevedenie aplikácie prípravkov do vody bolo vykonané 3x. Prvá aplikácia prebehla začiatkom júla - aplikovaný bol prípravok OXIHUM a PROFIBAKTÉRIE, druhá aplikácia sa uskutočnila koncom júla – začiatkom augusta a tretia aplikácia v priebehu augusta, kedy boli do vody opäť aplikované prípravky OXYHUM a PROFIBAKTÉRIE. Z jazera bolo odobratých v rámci platenej služby 63 vzoriek a v rámci výkonu ŠZD 66 vzoriek vôd na kúpanie. Do hodnotenia však boli zaradené len výsledky laboratórnych analýz vzoriek vôd odobratých zo stálych odberných miest, t. j. celkovo 65 vzoriek vôd, z ktorých 16 nevyhovelo v biologických ukazovateľoch (16x cyanobaktérie a 4x chlorofyl-*a*). Napriek aplikácii prípravkov však nenastalo výrazné zlepšenie kvality vody, preto RÚVZ Košice vydal **odporúčanie pre citlivú časť populácie – pre deti, alergikov a osoby s oslabeným imunitným systémom nekúpať sa**. Na základe ďalších rozborov vzoriek vody bolo prevádzkovateľovi PK dňa 21.08.2023 nariadené opatrenie **zákaz kúpania vo vode, ktorá nespĺňa požiadavky na kvalitu vody v prírodnom kúpalisku** a zároveň **zákaz prevádzky vodnolyžiarskeho vleku**. Počas KS 2023 bola monitorovaná kvalita vody aj na siedmich prírodných vodných plochách bez štatútu PK a VUK: v okrese Košice - okolie na štrkoviskách *GEČA* a *Čaňa* a jazere *IZRA*, v okrese Gelnica v západnej časti *VN Ružín* (na odberných miestach *SKI*, *Chaty*, *Hnilecké* a *Hornádske rameno*), *Jazere Úhorná* a *Turzovskom jazere* a v okrese Rožňava na *Palcmanovej Maši*. Na štrkovisku *Čaňa* bolo zaznamenané prekročenie MH biologických ukazovateľov cyanobaktérie a chlorofyl-*a*. Vo vzorkách vôd odobratých z *VN Ružín* bolo zaznamenané prekročenie MH v

mikrobiologických ukazovateľoch *E. coli* a črevné enterokoky. Z banského jazera v lokalite Gelnica - časť Thurzov a z banského jazera pri obci Úhorná boli odobraté 4 sady vzoriek vôd, ktoré vyhovovali požiadavkám platnej legislatívy. Vzorky vody z *Palcmanskej Maše* v okrese Rožnava boli v sledovaných ukazovateľoch taktiež v súlade s limitnými hodnotami ustanovenými platnou legislatívou.

V **Nitrianskom kraji** RÚVZ sledujú orientačne kvalitu vody len na 5 prírodných vodných plochách s neorganizovanou rekreáciou: na dvoch hradených viacúčelových VN - *VN Duchonka*, *VN Lipovina – Bátovce*, štrkoviskách - *TONA Šurany*, *Kava Komárno* a lokalite *APÁLI - mŕtve rameno Váhu*. Z uvedených lokalít bolo odobratých 27 vzoriek. V 13 prípadoch sa jednalo o prekročenie medzných hodnôt fyzikálno-chemických ukazovateľov (priehľadnosť, farba, pH a celkový fosfor). O stave vodných útvarov a kvalite vody na kúpanie boli obyvatelia informovaní prostredníctvom informačných tabúl a aktuálne informácie boli poskytované aj na webových stránkach príslušných RÚVZ.

V **Prešovskom kraji** sa nachádzajú 2 PK s nevyhláseným štatútom: *Delňa* (okres Prešov) a *Vodná nádrž Levoča - Žabia cesta* (okres Poprad). Najvýznamnejšou prírodnou vodnou plochou je VUK *Veľká Domaša*, ktorá je situovaná v okresoch Vranov nad Topľou a Stropkov. V rámci *Veľkej Domaše* sú lokality na kúpanie v okrese Stropkov strediská: *Valkov a Tišava*; v okrese Vranov nad Topľou sú strediská: *Dobrá, Poľany, Holčikovce, Nová Kelča a Nová Kelča – polostrov Krym*. Najzávažnejší problém z predchádzajúcich sezón v uvedenej oblasti sa opakoval aj v kúpacej sezóne 2023 a to, že v okrese Vranov nad Topľou prevádzkovatelia uvedených stredísk majú v prenájme len nábrežné plážové plochy a nie vodnú plochu, preto tieto strediská sa považujú za neorganizovanú kúpaciu oblasť a odber vzoriek vôd sa zabezpečuje v rámci ŠZD.

V **Trenčianskom kraji** nemá žiadna vodná plocha prevádzkovateľa a len jeden vodný útvar je vyhlásený za VUK - *Zelená voda* pri Novom Meste nad Váhom. Na tejto lokalite boli počas KS 2023 na neorganizovanú rekreáciu verejnosťou využívané 2 pláže - *Beach Bar* a *Koliba*. Kvalita vody na kúpanie vykazovala vyhovujúcu kvalitu až na situáciu zo dňa 24.07.2023 kedy bolo zaznamenané krátkodobé znečistenie a zo strany RÚVZ Trenčín vydané odporúčanie nekúpať sa. RÚVZ v Trenčianskom kraji sledoval kvalitu vody na kúpanie počas KS 2023 aj na ďalších vodných útvaroch: *VN Dubník I.*, *Stará Turá*; *Štrkovisko Horná Streda*, *VN Stará Myjava*, *VN Prusy*, *Nitrianske Rudno*, *Kanianska*, *VN Brezová pod Bradlom*, *VN Opatová*. Sledované vodné nádrže a štrkoviská plnia hlavne funkciu zdržania vody, zásobovania prevádzkovou vodou a chovu rýb, športového rybolovu a nie sú prispôsobené primárne pre účel kúpania - na všetkých je kúpanie na vlastné riziko.

V **Trnavskom kraji** sa nachádzajú 2 lokality s vyhláseným štatútom VUK - *Šulianske jazero* a *Kunovská priehrada*. V rámci kraja sú zároveň sledované aj ďalšie lokality: *Štrkovisko Gbely Adamov*; *Štrkovisko Sekule - Oširíd*; *Vodné dielo* (ďalej len „VD“) *Kráľová - Kaskády*; *Tomášikovo - bagrovisko*; *Čierna Voda - bagrovisko*; *Šintavské bane*. Z *RO Kunovská priehrada* boli vzorky vody odobrané pravidelne v 14 dňových intervaloch. Zaznamenané bolo prekročenie medzných hodnôt v ukazovateľoch chlorofyl-*a*, celkový dusík, celkový fosfor a farba. Kvalita vody *Šulianskeho jazera* na základe odobratých vzoriek vôd počas celej kúpacej vyhovovala požiadavkám na kvalitu vody na kúpanie. Vyhovujúca kvalita vody bola aj na lokalitách *Štrkovisko Sekule – Oširíd*, *Štrkovisko Gbely Adamov*, *Čierna voda*, *Tomášikovo*, *Kráľová – Kaskády*, *Šintavské bane*. Odobraté vzorky z *RO Gazarka Šaštín Stráže* preukázali prekročené medzné hodnoty v ukazovateľoch cyanobaktérie a črevné enterokoky. Vodná plocha bola označená zákazom kúpania.

V **Žilinskom kraji** sa nachádza len jedno PK v regióne Liptov, ktoré má zároveň aj štatút VUK - *Liptovská Mara* v obci Liptovský Trnovec. Všetky odobraté vzorky vody na kúpanie počas KS 2023 vyhoveli vo vyšetrených ukazovateľoch platnej legislatíve. V kraji sa nachádzajú aj ďalšie vodné plochy, ktoré sú však menej využívané obyvateľmi na kúpanie.

Jednou z nich je *VD Žilina* v okrese Žilina, ktoré je v letných mesiacoch využívané obyvateľmi na vodné športy a každoročne sa tu koná plavecká časť súťaže Žilinský triatlon. Vzorky vody odobraté v júli bola vyhovujúcej kvality. V letných mesiacoch sú ubytovacie a stravovacie služby poskytované aj v autokempingoch (ďalej len „ATC“) na brehoch *VD Orava*, pričom v okrese Námestovo sa nachádzajú: *ATC Slanica*, *ATC JAMI*, *Nábrežie - Námestovo* a v okrese Tvrdošín: *ATC Stará Hora* a *ATC Prístav*. Všetky vzorky vyhovovali vo vyšetrených ukazovateľoch platnej legislatíve. Na konci júna RÚVZ Martin vykonal orientačnú kontrolu kvality vody na kúpanie na ďalších lokalitách - *Jazero Ontário (Biele Brehy)* v *Sučanoch* a *Lipovecké jazera*, ktoré sú využívané verejnosťou na neorganizovanú rekreáciu a letné vodné športy; voda v čase odberov vzoriek vôd na kúpanie vykazovala vyhovujúcu kvalitu.

Podrobne je *KS 2023* na prírodných vodných plochách vyhodnotená v národnej [Správe o sledovaní hygienickej situácie na prírodných vodných plochách a umelých kúpaliskách počas kúpacjej sezóny 2023](#). Prehľad prírodných vodných plôch na kúpanie (Tab. 2.1) a ich kvalitu (Tab. 2.2) uvádzajú Prílohy 1 a 2 uvedenej správy (<https://www.uvzsr.sk/documents/d/uvz/vyhodnotenie-ks-2023>).

2.2. Umelé kúpaliská

UK sú podľa obdobia prevádzky rozdeľované na kúpaliská s celoročnou prevádzkou a sezónnou prevádzkou.

Na UK boli aj počas roku 2023 najfrekvencovanejším problémom nadlimitné koncentrácie fyzikálno-chemických ukazovateľov. Najčastejšie boli prekračované MH ukazovateľov voľný chlór (ďalej len „Cl₂“), viazaný Cl₂, chemická spotreba kyslíka manganistanom (ďalej len „CHSK_{Mn}“), menej teploty vody a pH; s výnimkou viazaného Cl₂ išlo o ukazovatele, ktoré nemajú priamy zdravotný dopad na kúpajúcich. Takéto nedostatky boli zisťované predovšetkým pri bazénoch hotelového typu, kde často nie je zavedená dostatočná prevádzková disciplína ohľadom technológie a prevádzkovania bazénov (predlžovanie intervalu výmeny vody z ekonomických dôvodov, neskúsenosť personálu, o bazén sa stará viacero pracovníkov a pod.). Prekročenie MH ukazovateľov voľný a viazaný Cl₂ bolo riešené operatívne uloženými opatreniami na mieste na zabezpečenie vyhovujúcej kvality vody na kúpanie (kalibrácia technologického zariadenia, odpúšťanie a nariadenie bazénovej vody, chemické prostriedky na úpravu chlóru a pod.).

Samostatnou kategóriou UK sú termálne kúpaliská (ďalej len „TK“), na ktorých často dochádza k prekročeniu MH fyzikálno-chemických ukazovateľov (priehľadnosť a CHSK_{Mn}) v dôsledku prirodzených vlastností termálnej vody. V niektorých prípadoch vysoká mineralizácia vody často spôsobuje prevádzkové problémy (problematické čistenie bazénov, usadeniny, znižovanie účinnosti dezinfekcie vody).

Čo sa týka mikrobiologických ukazovateľov, najčastejšie bola prekračovaná limitná hodnota ukazovateľa kultivovateľné mikroorganizmy pri 36 ± 1°C (ďalej len „KM pri 36 ± 1°C“), ktorý je považovaný za indikátor všeobecného znečistenia. Zo zdravotne závažných ukazovateľov išlo vo väčšine prípadov o jednorazové potvrdenie prítomnosti *Pseudomonas aeruginosa* (ďalej len „*P. aeruginosa*“), *Staphylococcus aureus* (ďalej len „*S. aureus*“) a prekročenie MH črevných enterokokov a *E. coli*. S výnimkou KM pri 36 ± 1°C, sa prítomnosť mikrobiologickej kontaminácie opakovanými odbermi potvrdila len výnimočne. Zistenie nedostatkov v mikrobiologickej kvalite vody na kúpanie boli najčastejším dôvodom

nariadenia opatrení (zvýšená dezinfekcia, odpustenie a následné dopustenie časti objemu bazénu, resp. výmena bazénovej vody s čistením a dezinfekciou bazénov), ktorých účinnosť bola po ich vykonaní preverená laboratórnou analýzou opakovane odobratých vzoriek vody. Závažnejšie nedostatky boli riešené prerušením prevádzky bazénov, vypustením bazénovej vody, čistením a dezinfekciou bazénov; až po následnom overení vyhovujúcej kvality bola prevádzka opätovne obnovená. Najvyšší podiel nevyhovujúcich výsledkov bol zaznamenaný v bazénoch zariadení pre verejnosť (napr. ubytovacích), v ktorých prevádzkovanie bazénov nie je prioritou prevádzky ako celku, ale len doplnková služba v rámci poskytovaných služieb.

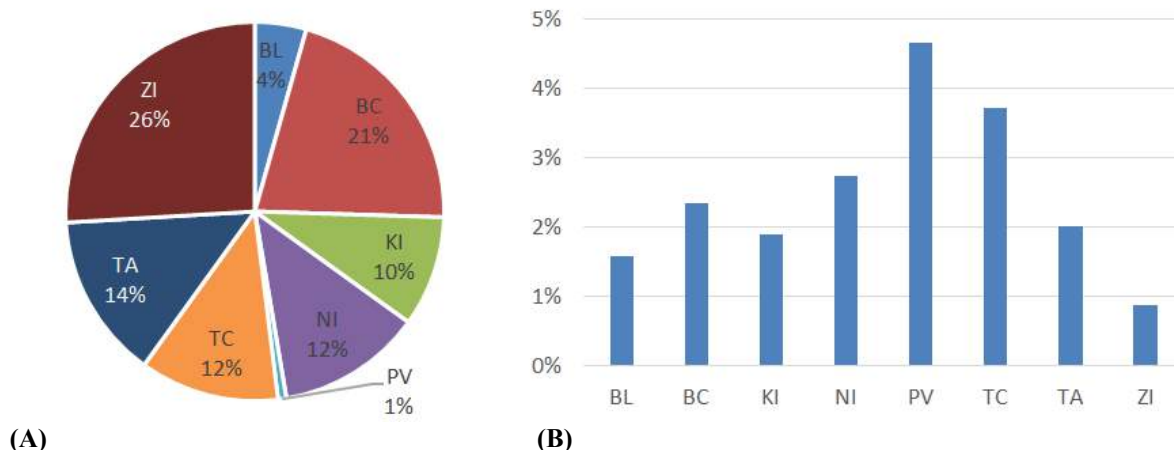
Na kúpaliskách bol okrem odberu vzoriek bazénovej vody vykonávaný cieľový ŠZD zameraný na prevádzkovo - hygienický režim. Pracovníci RÚVZ riešili taktiež aj drobné nedostatky v čistote šatní, sprch či plôch okolo bazénov. V takýchto prípadoch najčastejšie prevádzkovateľom boli na mieste uložené nápravné opatrenia a následne bola vykonaná kontrola splnenia týchto opatrení. Prevádzkovateľom boli najmä pri opakovanom porušení povinností uložené v správnom konaní sankcie.

2.2.1. Kúpaliská s celoročnou prevádzkou

V roku 2023 bolo na Slovensku prevádzkovaných viac ako 300 celoročných kúpalísk. (Tabuľka č. 2.3). Medzi kúpaliská s celoročnou prevádzkou sa zaraďujú kryté plavárne i bazény v zariadeniach pre verejnosť, napr. v ubytovacích zariadeniach, zdravotníckych zariadeniach, kúpeľoch či zariadeniach starostlivosti o ľudské telo. Veľmi obľúbené sú TK a aquaparky, ktoré poskytujú návštevníkom rôznorodé doplnkové služby (napr. saunové svety, soláriá, vírivé kúpele, vodné atrakcie, masáže, príp. reštauračné služby).

Počas roka 2023 bolo odobratých z celoročných kúpalísk 6 049 vzoriek vôd (Tabuľka č. 2.4), čo je v porovnaní s minulým rokom o 955 vzoriek vôd menej. Percentuálny podiel vzoriek z UK s celoročnou prevádzkou v roku 2023 je uvedený na **Obr. 2 (A)**. V roku 2023 bolo vyšetrených 81 161 fyzikálno-chemických, mikrobiologických a biologických ukazovateľov, čo je o niečo menej v porovnaní s minulým rokom, kedy bolo vyšetrených 85 312 ukazovateľov. MH prekročilo v súlade s platnou legislatívou 1 897 ukazovateľov čo je 2,34 % (pre porovnanie, v roku 2022 prekročilo MH 2,70 % ukazovateľov). Percentuálny podiel nevyhovujúcich ukazovateľov kvality vody na UK s celoročnou prevádzkou v jednotlivých krajoch v roku 2023 je uvedený na **Obr. 2 (B)**.

Z nevyhovujúcich ukazovateľov boli najčastejšie prekračované fyzikálno-chemické ukazovatele. Najčastejšie išlo o voľný a viazaný Cl_2 , pH, CHSK_{Mn} , príp. priehľadnosť a teplotu vody, na čo boli prevádzkovatelia upozornení a zistené nedostatky boli operatívne odstránené prijatím príslušných opatrení na zabezpečenie vyhovujúcej kvality vody. Nezriedka dochádzalo aj k prekročeniu MH mikrobiologických ukazovateľov, pričom nadlimitnú prítomnosť mikrobiologických ukazovateľov opakované odbery obyčajne nepotvrdili. Nevyhovujúca kvalita v biologických ukazovateľoch bola zisťovaná len sporadicky.

Obr. 2 (A) Grafické znázornenie percentuálneho podielu vyšetrených vzoriek z kúpalísk s celoročnou prevádzkou v roku 2023. **(B)** Percento nevyhovujúcich ukazovateľov kvality vody v roku 2023.

V roku 2023 pribudli do sledovania nové alebo zariadenia po rekonštrukcii napr. neplavecký bazén v Športovom centre LEMRA v Banskej Bystrici, vírivé bazény v BASELINE a MINIPOLIS v Banskej Bystrici, Krytá plaváreň v Žiari nad Hronom, AM Hotel Wellness v Rimavskej Sobote.

Zákazy kúpania vo vode, ktorá nespĺňa požiadavky na kvalitu vody na UK za prekročenie MH v mikrobiologických ukazovateľoch, boli vydané napr. v bazénoch týchto zariadení: Kúpele Dudince (minerálny bazén), LÚ DIAMANT Dudince (minerálny bazén), Kúpele Sliac (liečebno-oddychový bazén), Kúpele Kováčová (oddychový a liečebný bazén), Wellness Spa Bardejovské kúpele. RÚVZ po vykonaní nápravných opatrení a preukázaní vyhovujúcej kvality vody boli vydané rozhodnutia na zrušenie zákazu o využívaní vody na kúpanie v predmetných bazénoch.

V kontrolovaných zariadeniach v rámci ŠZD RÚVZ Dunajská Streda zistil, že prevádzkovatelia 6 zariadení sa dopustili správneho deliktu na úseku verejného zdravotníctva a následne boli uplatňované sankčné opatrenia podľa § 57 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov za nedodržanie hygienických požiadaviek.

Počas roka prešetrovali RÚVZ v súvislosti s využívaním celoročných kúpalísk viacero podnetov od verejnosti. RÚVZ Bratislava bol doručený podnet na prešetrenie hygienických podmienok v prevádzke Aquathermal Senec. Na základe uvedeného vykonali odborní pracovníci úradu neohlásenú kontrolu predmetného zariadenia spojenú s odberom vzoriek bazénových vôd. Boli skontrolované všetky priestory aquaparku, predpísaná prevádzková dokumentácia, ako i stav bazénov a evidencia zákonom predpísaných denne sledovaných ukazovateľov. Laboratórne výsledky rozborov bazénových vôd preukázali súlad s požiadavkami na kvalitu vody na kúpanie a v rámci prevádzky aquaparku neboli zistené žiadne hygienicko-prevádzkové nedostatky. Ďalší podnet sa týkal nevyhovujúcej kvality vody na kúpanie v plaveckom bazéne v prevádzke Petržalskej plavárne v Bratislave. Neohlásenou kontrolou plavárne s odberom vzoriek vôd zo všetkých bazénov na laboratórne vyšetrenie boli skontrolované všetky priestory plavárne, predpísaná prevádzková dokumentácia, ako i stav bazénov a evidencia zákonom predpísaných denne sledovaných ukazovateľov. Výsledky protokolov z laboratórneho rozboru vzorky vody v detskom a relaxačnom bazéne preukázali nesúlad s požiadavkami platnej vyhlášky z dôvodu masívneho premnoženia KM pri $36 \pm 1^\circ\text{C}$, koliformných baktérii a črevných enterokokov. Následne boli v uvedených bazénoch okamžite zrealizované nápravné opatrenia, opakované odbery výsledky preukázali vyhovujúcu kvalitu vody na kúpanie. Obdobný problém sa riešil na plavárni v prevádzke

Golem Club Central v Bratislave, v rámci štátneho zdravotného dozoru neboli zistené hygienicko-prevádzkové nedostatky, laboratórne rozborov bazénových vôd boli vyhovujúce. V decembri 2023 bol opakovane doručený podnet na prešetrenie hygienických podmienok v uvedenom zariadení. V rámci štátneho zdravotného dozoru bola vykonaná kontrola, pri ktorej sa zistilo, že voda v plaveckom bazéne bola nepriehľadná, mierne zakalená a na dne bazénu sa nachádzal piesok z filtračného zariadenia a detský bazén bol mimo prevádzky. Na mieste boli vykonané okamžité nápravné opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov, následné protokoly rozborov bazénovej vody vyhoveli požiadavkám vyhlášky MZ SR č. 308/2012 Z. z. RÚVZ Dunajská Streda riešil podnet na čistotu termálneho kúpaliska *THERMALPARK Dunajská Streda*. Na základe ŠZD vykonaného odbornými pracovníkmi úradu pri kontrole nebola potvrdená opodstatnenosť podnetu, nakoľko neboli zistené hygienické nedostatky.

Prehľad celoročných umelých kúpalísk a kvalitu ich vody uvádzajú Tabuľky č. 2.3 a č. 2.4.

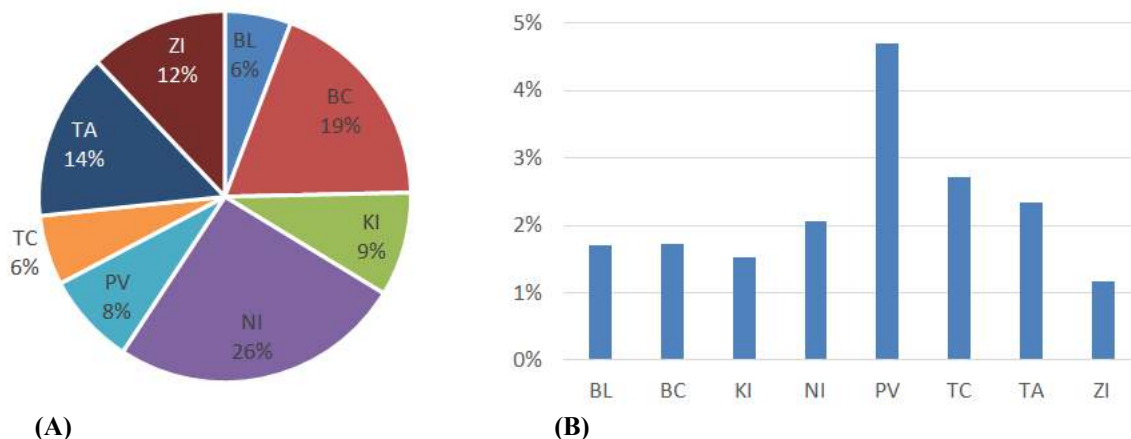
2.2.2. Kúpaliská so sezónnou prevádzkou

V roku 2023 bolo na Slovensku prevádzkovaných viac ako 180 kúpalísk so sezónnou prevádzkou. Medzi zariadenia so sezónnou prevádzkou sa zaraďujú letné kúpaliská (ďalej len „LK“), aquaparky, sezónne areály a tiež aj vonkajšie bazény pri hoteloch a penziónoch, ktoré slúžia verejnosti na kúpanie počas KS.

Počas KS 2023 bolo odobratých 3 131 vzoriek vôd na kúpanie. Percentuálny podiel vzoriek z UK so sezónnou prevádzkou v jednotlivých krajoch je uvedený na **Obr. 3 (A)**. Celkovo bolo vyšetrených 36 573 ukazovateľov kvality vody na kúpanie. Prekročenie MH vyšetrených ukazovateľov bolo zaznamenané v 765 prípadoch, t. j. 2,09 % ukazovateľov z celkového počtu vyšetrených bolo nevyhovujúcich. Zastúpenie nevyhovujúcich ukazovateľov kvality bazénovej vody na kúpaliskách so sezónnou prevádzkou v jednotlivých krajoch znázorňuje **Obr. 2 (B)**.

Podobne ako aj v minulých rokoch, vyšší počet vzoriek s prekročenými MH bol zaznamenaný v detských bazénoch bez recirkulácie a vo vírivých bazénoch (malý objem vody, vyššia teplota vody, vysoká návštevnosť počas extrémne horúceho počasia).

V rámci laboratórnych analýz aj v roku 2023 vybrané RÚVZ pokračovali vo vyšetrovaní vzoriek vôd z vodných atrakcií na prítomnosť *Legionella species*, pričom v odobratých vzorkách nebola zistená ich prítomnosť.

Obr. 3 (A) Grafické znázornenie percentuálneho podielu vyšetrených vzoriek z umelých kúpalísk so sezónnou prevádzkou počas KS 2023. **(B)** Percentuálny podiel nevyhovujúcich ukazovateľov kvality vody v roku 2023.

Rekonštrukcie a výstavby prebiehali v roku 2023 len na niekoľkých kúpaliskách so sezónnou prevádzkou, pričom celkový rozvoj kúpalísk a úroveň ich vybavenia a poskytovaných služieb bol približne na rovnakej úrovni ako v roku 2022. V pôsobnosti RÚVZ Trnava bola otvorená nová prevádzka kúpaliska *WAKESOUL BEACH* v *Ratnovciach* s 3 netermálnymi bazénmi s recirkuláciou vody. V roku 2023 nastala zmena u prevádzkovateľa *TK Strážavy* a kapacita kúpaliska bola navýšená na 1500 osôb/deň oproti 500 osôb/deň v minulých rokoch.

Mimo prevádzky zostali počas KS 2023 z rôznych dôvodov (nepožiadali o uvedenie do prevádzky, nevyhovujúci technický stav, zmena majiteľa) viaceré bazény, resp. kúpaliská napr.: *LK TRITON* v *Košiciach*, *LK Moldava nad Bodvou*, *Vonkajší letný areál MKP* v *Košiciach*, *LK Čalovec*.

Rozhodnutia so zákazmi na využívanie vody na kúpanie z dôvodu prekročenia medzných hodnôt mikrobiologických ukazovateľov boli vydané napr. pre *TK Sliač* (neplavecký a detský bazén), *Kúpalisko Dudinka* v *Dudinciach* (minerálny a atrakciový bazén), *Kúpalisko Hriňová* (detský bazén). Po vykonaných opatreniach a predložení protokolov s vyhovujúcou kvalitou vody na kúpanie boli zákazy zrušené. K prerušeniu prevádzkovania bazénov z dôvodu nevyhovujúcej kvality po stránke mikrobiologickej pristúpili napr. prevádzkovatelia kúpalísk *HOLIDAYPARK Kováčová* (2 detské bazény). Pred ukončením sezóny bolo uložené prevádzkovateľovi *Plážového kúpaliska* v *Banskej Bystrici* opatrenie na zákaz kúpania v starom plaveckom bazéne z dôvodu nevyhovujúcej kvality vody v mikrobiologických ukazovateľoch.

Za nesplnenie povinností vyplývajúcich zo zákona č. 355/2007 Z. z. bolo RÚVZ uložených niekoľko pokút, napr.: ŠZD v prevádzke *Artemis Resort Wellness Hotel, Štúrovo* bolo zistené že prevádzkovateľ nevykonával kontrolu bazénových vôd z jednotlivých bazénov a dopustil sa tak správneho deliktu na základe čoho mu bol uložený sankčný postih; pokuta bola udelená aj prevádzkovateľovi *Wellness centra Palárikovo* za nepredloženie výsledkov kontroly kvality vody v umelom kúpalisku.

Počas KS 2023 prešetrili RÚVZ všetky doručené podnety (aj anonymné). RÚVZ Bratislava riešil 2 podnety. Prvý bol zameraný na prešetrovanie hygienickej úrovne *LK Delfín* v *Bratislave – Ružinov*, v ktorom sa poukazovalo na nefunkčné sprchy, napustené a špinavé broditka. Pri hygienickej kontrole neboli zistené závažné hygienicko-prevádzkové nedostatky, bola preverená kvalita vody v bazénoch vo vybraných prevádzkových ukazovateľoch chlór, pH, teplota vody, ktorých zistené hodnoty boli v súlade s limitmi. Pri veľkom a detskom bazéne nefungovali 2 sprchovacie ružice z dôvodu pokazených vnútorných častí sprchy, k dispozícii však boli ďalšie sprchy pri bazénoch. Pri opakovanej kontrole už boli sprchy opravené. Ďalší podnet sa týkal nevyhovujúcej kvality bazénovej vody na kúpalisku *IUVENTA* na *Búdkovej ceste* v Bratislave (údajne kalná, masťná a zapáchajúca voda). V rámci ŠZD bol skontrolovaný celý areál kúpaliska, takisto boli skontrolované prevádzkové ukazovatele bazénovej vody, výsledky preukázali súlad s platnou legislatívou. Taktiež bol riešený podnet na nevyhovujúce hygienicko-prevádzkové podmienky (povlak vo vode, hmyz vo vode, neporiadok) na *LK SUNNY* v *Martine*. Na základe zistených skutočností pri výkone ŠZD nebolo zistené porušenie povinností prevádzkovateľa umelého kúpaliska vyplývajúcich z vyhlášky č. 308/2012 Z. z.

Podrobnejšie sú umelé sezónne kúpaliská vyhodnotené v národnej Správe o sledovaní hygienickej situácie na prírodných vodných plochách a umelých kúpaliskách počas kúpaciej sezóny 2023. Prehľad sezónnych umelých kúpalísk (Tab. 2.5) a ich kvalitu (Tab. 2.6) uvádzajú Prílohy 3 a 4 uvedenej správy (<https://www.uvzsr.sk/documents/d/uvz/vyhodnotenie-ks-2023>).

3. Kvalita ovzdušia

3. Kvalita ovzdušia uzatvorených priestorov

3.1 Zhodnotenie stavu kvality ovzdušia uzatvorených priestorov budov nevýrobného charakteru

V roku 2023 bolo na Slovensku vykonaných množstvo meraní kvality vnútorného ovzdušia v bytových priestoroch a interiéroch s dlhodobým pobytom osôb.

Pracovníci odboru hygieny životného prostredia a zdravia v rôznych regiónoch Slovenska vykonávali v bytových a nebytových budovách (zariadenia starostlivosti o ľudské telo, zariadenia sociálnych služieb, telovýchovno-športové zariadenia, zariadenia cestovného ruchu ...) v rámci štátneho zdravotného dozoru (ŠZD) vizuálnu kontrolu vnútorného prostredia. Táto kontrola bola zameraná najmä na viditeľnú prítomnosť plesní a vlhkosti, ktoré môžu negatívne ovplyvniť kvalitu ovzdušia a zdravie ľudí. Podľa vyhlášky MZ SR č. 259/2008 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia je viditeľný rast plesní na vnútorných povrchoch stien a predmetov vo vnútornom prostredí budov neprípustný. Spóry plesní vo vnútornom prostredí budov sú významné alergény šíriace sa vzduchom a môžu byť príčinou zdravotných problémov, najmä u detí, starších a chronicky chorých ľudí a ľudí s alergickým alebo astmatickým ochorením.

V **Bratislavskom kraji** bola vykonaná objektivizácia rezíduí azbestových vlákien po búracích a rekonštrukčných prácach v bytových objektoch. Vyšetrenia boli vykonané na základe objednávok ako platené služby. Ďalej boli vykonané 4 merania amoniaku (v zasadačke) a 10 meraní OPL v nebytových priestoroch (škola, kancelária..). Všetky namerané hodnoty boli v súlade s limitnými hodnotami pre vnútorné ovzdušie budov.

V **Nitrianskom kraji** bolo na základe podnetu vykonané vyšetrenie bytového priestoru v bytovom dome v okrese Komárno. Podnet bol postúpený správcovi bytu. V rámci výkonu ŠZD v prevádzke Centra voľného času v Komárne bola zistená masívne viditeľná prítomnosť plesní a opadaná omietka v dôsledku zatekania strechy. Počas výkonu ŠZD bolo uložené opatrenie podľa § 55 ods. písm. g) zákona č. 355/2007 Z. z. a to uzatvorenie časti prevádzky predmetného zariadenia.

V **Banskobystrickom kraji** bolo v Lučenci na základe objednávok vykonané meranie prítomnosti plesní vo vnútornom ovzduší rodinných domov. Na základe analýz sa vyhodnotilo, že kvalita vnútorného ovzdušia v týchto domoch nie je vyhovujúca. Boli tiež riešené štyri podnety, ktoré súviseli s tvorbou plesní v bytoch.

V **Košickom kraji** bol sledovaný výskyt plesní v prevádzkových priestoroch nevýrobného charakteru. Pri jednej kontrole v zariadení pre seniorov bol zistený výskyt plesní po zatečení strechy. Prevádzkovateľ vykonal opatrenia a následnou kontrolou bolo zistené odstránenie nedostatkov. V rámci ŠZD realizovaného v prevádzkových priestoroch vodojemov bol výskyt plesní zistený v 6 prípadoch. Opatrenia na odstránenie týchto nedostatkov sú v procese realizácie. V ubytovacích zariadeniach cestovného ruchu bolo kontrolované dodržiavanie požiadaviek na frekvenciu stanovenia alergénov roztočov prevádzkovateľmi týchto zariadení. Vykonaných bolo 14 kontrol, v 2 prípadoch bolo zistené porušenie ustanovení vyhlášky MZ SR č. 259/2008 Z. z. v platnom znení. V jednom prípade sa prevádzkovateľ rozhodol pre zakúpenie nových matracov, zatiaľ čo v druhom prípade prevádzkovateľ prevádzkovanie ubytovacieho zariadenia ukončil. Obyvatelia kvalitu vnútorného ovzdušia bytových aj nebytových budov pravidelne telefonicky konzultujú s pracovníkmi odboru HŽPaZ.

V **Žilinskom kraji** sa na požiadanie súkromných osôb vykonávali hygienické obhliadky bytov z dôvodu výskytu plesní. V byte na ulici Fándlyho v Žiline boli zistené plesne. Svetlosť

a vlhkosť bytu na ulici V. Spanyola 24 v Žiline boli posudzované meraním, ktorým sa zistilo, že boli prekročené limitné hodnoty. V rámci šetrenia podnetu sa v bazénovej hale MKP Žilina vykonali mikrobiologické testy na prítomnosť plesní. Z opakovaných odberov bol jeden pozitívny na plesne, ale po vykonaní opatrení boli všetky výsledky negatívne. V Pánskom kaderníctve na ulici A. Bernoláka v Žilina a v bazénovej hale wellness centra vo Village resort Hanuliak v Belej boli všetky výsledky negatívne. Podnet na výskyt plesní v garážach, na prízemí a v suteréne bytového domu na Karpatskej ulici v Žiline sa ukončil ako neriešiteľný bez laboratórnej analýzy. Bolo posúdených 160 stavieb bytového a nebytového charakteru s vyhovujúcim výsledkom pre preventívne zabezpečenie mikroklimatických podmienok obyvateľov.

V rámci výkonu ŠZD v **Trnavskom, Trenčianskom a Prešovskom kraji** nebola zisťovaná kvalita ovzdušia v uzatvorených priestoroch budov nevýrobného charakteru.

4. Pôsobenie zdrojov hluku

4.1. Zdroje hluku v životnom prostredí

- *Stacionárne zdroje hluku*

Bratislavská aglomerácia je miesto sústredenia rôznorodých aktivít, ktoré sú významným zdrojom hluku s dopadom na chránené územia – najmä obytnú zástavbu.

Zo stacionárnych zdrojov ide najmä o rozsiahle priemyselné areály s veľkým počtom zdrojov hluku, z ktorých sa hluk prenáša do veľkých vzdialeností. V Bratislave ide najmä o priemyselný areál rafinérie Slovnaft a.s. vo Vlčom hrdle 1, pričom podnety na nadmerný hluk z tejto prevádzky RÚVZ Bratislava eviduje s prestávkami už niekoľko rokov po sebe. Ešte v r. 2019 bola doručená na RÚVZ Bratislava petícia obyvateľov Bratislavského kraja, ktorí sa domáhali nápravy vo veci nadmerného hluku šíriaceho sa z areálu rafinérie do obytných aglomerácií v okolí rafinérie, a to do viacerých mestských častí Bratislavy – Podunajské Biskupice, Vrakuňa, Ružinov, Petržalka, Rusovce, ale aj mimo Bratislavy, napr. do obce Rovinka. Ďalšie podnety na RÚVZ Bratislava v sledovanom období súviseli s umiestňovaním stravovacích prevádzok, kaviarní a barov v bytových domoch (nepriemeraná hudobná produkcia, často aj samotné správanie sa návštevníkov v prevádzkach resp. na exteriérových/letných terasách, najmä v centre mesta). Zvýšil sa aj počet podnetov od obyvateľov v novostavbách v rámci ostatných mestských častí Bratislavy (nadmerný hluk z prevádzok umiestnených či už priamo v obytných domoch, resp. v ich bezprostrednej blízkosti, z hudobnej produkcie alebo z činnosti technologických zariadení, a to najmä v nočnej dobe). Veľké množstvo podnetov bolo na RÚVZ Bratislava evidovaných v súvislosti so stavebnou činnosťou, ktorá je relatívne krátkodobá, ale vysoko rušivá. Vzhľadom na to, že orgán verejného zdravotníctva nie je účastníkom stavebného konania, tieto podnety sa odstupujú príslušným stavebným úradom so žiadosťou o vykonanie štátneho stavebného dohľadu a kontroly dodržiavania opatrení, daných v stavebnom povolení podľa stavebného zákona.

Medzi zdravotne významné stacionárne zdroje hluku v **Trnavskom kraji** patrí prevádzka Kovošrotu v priemyselnej zóne a prevádzka sladovne v meste Trnava, skládka stavebnej sute v obci Cífer, sušiareň obilnín v obci Bojničky, areál METRANS /Danubia/ Dunajská Streda, sušička a sklad obilia Gabčíkovo, Slovakiaring - výcvikové zariadenie pre vodičov v k. ú. Orechová Potôň, Slovak Karting Center v k. ú. Orechová Potôň, Areál skladov a sušičky obilia Čiližská Radvaň.

Medzi významné stacionárne zdroje hluku v **Trenčianskom kraji** patria výrobné prevádzky umiestnené v blízkosti budov na bývanie.

K najdôležitejším stacionárnym zdrojom hluku v **Nitrianskom kraji** patria bioplynové stanice (Malý Cetín, Nová Ves nad Žitavou, Čab, Trnovec nad Váhom), kotolne tepelného hospodárstva (Nitra, Vráble, Šaľa) a povrchové ťažobné práce kameňa a štrkopieskov (Jelenec, Žirany, Pohranice, Nemčiňany, Žitavany, Branč), dielne, pohostinstvá s hlasnou produkciou hudby, najmä verejná produkcia hudby vo vonkajších posedeniach reštauračných zariadení v letnom období.

Zdrojmi nadmerných hladín hluku vo vonkajších chránených priestoroch a v chránených miestnostiach vnútorných priestorov budov v spádovom území regionálnych úradov verejného zdravotníctva v **Banskobystrickom kraji** sú stacionárne zdroje hluku v prípadoch ich nevyhovujúceho umiestnenia, resp. bez technického zabezpečenia opatrení na znižovanie hluku. Medzi najvýznamnejšie stacionárne zdroje hluku Banskobystrického kraja patrili v roku 2023 priemyselné areál, technické zariadenia, fitnesscentrá a basketbalové ihrisko v Rimavskej Sobote.

V roku 2023 sa v rámci **Žilinského kraja** riešil hluk zo stacionárných zdrojov, ktorými boli najmä rôzne technologické zariadenia, prevádzky s hlasnou hudobnou produkciou a hluk zo stavebnej činnosti.

V roku 2023 sa situácia v **Prešovskom kraji** v expozícii obyvateľstva obťažujúcimi a škodlivými hladinami hluku výrazne nezmenila. K najvýznamnejším stacionárnym zdrojom hluku patrili prevádzky počas konania hudobnej produkcie a výrobné prevádzky v bytovej zástavbe.

Najzávažnejším stacionárnym zdrojom hluku v roku 2023 v **Košickom kraji** bol hluk z priemyslu, technických zariadení budov a výrobných prevádzok. Naďalej pretrvávajú problematika hluku z hudobnej produkcie v rôznych zariadeniach. Predmetom podnetov obyvateľov v kraji boli najmä hluk z kompresorov chladenia v prevádzke zimného štadióna, kikirikanie kohúta, hluk z čerpadla zo záhradného jazierka, hluk zo stavby, hluk z kostolných zvonov a pod..

V **Bratislavskom kraji** v súčasnosti dominuje dopravný hluk – najmä z cestnej a električkovej dopravy. Cestná doprava v meste je v špičkových hodinách paralyzovaná nielen postupným narastaním dopravy, ale aj dopravnými obmedzeniami v súvislosti s opravami a novou výstavbou na hlavných ťahoch mestom, ako aj na diaľničných privádzačoch, kedy hluk prekračuje prípustné hladiny podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z. z.“).

Rovnako sú prekračované prípustné hladiny popri električkových trasách, a to nielen v dôsledku nedostatočnej údržby trás, ale aj nasadením nových veľkokapacitných električiek. V tejto súvislosti sa v r. 2023 riešili opakované podnety na hluk z električkovej dopravy v úseku Dúbravsko - Karloveskej radiály, ktorá je po modernizácii v predčasnom užívaní, pričom jej trvalé užívanie je zo strany orgánu verejného zdravotníctva podmienené predložením protokolu z objektívneho merania hluku z predmetnej stavby, výsledky ktorého preukázuje súlad s platnou legislatívou v súvisiacom obytnom prostredí. Ďalej sa riešili sa viaceré podnety obyvateľov mestskej časti Bratislava – Staré Mesto na nadmerný hluk z prejazdov električiek na uliciach Špitálska, Obchodná, Nábřežie arm. gen. Svobodu.

Medzi zdravotne významné mobilné zdroje hluku v **Trnavskom kraji** patrí narastajúca cestná doprava na štátnej ceste I/51, ktorá prechádza stredom mesta Senica a obcou Jablonica; tranzitná cestná doprava po štátnych cestách smerujúcich na hraničné priechody do Českej

republiky v meste Holíč; cesta I/63 Bratislava – Komárno, železničná trať Bratislava – Komárno.

K významným mobilným zdrojom hluku v **Trenčianskom kraji** patrí automobilová a železničná doprava (hlavne tranzitná doprava vovedená do miest a obcí, do priameho dotyku s obytnými zónami).

Mobilné zdroje hluku v **Nitrianskom kraji** tvorí hlavne cestná a železničná doprava, najmä zvýšená medzinárodná premávka kamiónov v meste Komárno po otvorení nového cestného mosta cez Dunaj na ceste I/63 ešte v roku 2020.

Mobilnými zdrojmi nadmerných hladín hluku v spádovom území regionálnych úradov verejného zdravotníctva v **Banskobystrickom kraji** sú automobilová, železničná a letecká doprava (spádové územie RÚVZ Zvolen – letisko Sliač).

Hluková situácia v **Žilinskom kraji** z mobilných zdrojov sa v roku 2023 riešila predovšetkým v súvislosti s cestami a automobilovou dopravou. Prioritným faktorom v regióne ostáva neustále narastajúca intenzita dopravy, a to od Žiliny smer Kysucké Nové Mesto a hranica SR/ČR a SR/PL. Zdrojom hlučnosti z automobilovej dopravy ostáva premávka na št. ceste I/11 Žilina – Čadca – Ostrava. Ďalšími zdrojmi hlučnosti z automobilovej dopravy je premávka na št. cestách II/487 Čadca – Turzovka a komunikácie v smere Makov, Skalité, Nová Bystrica a na št. cestách v smere Horný a Dolný Vadičov, Nesluša. V okrese Dolný Kubín je automobilová doprava najmä na ceste I/59 Dolný Kubín – Trstená a tiež na ceste I/70 Dolný Kubín – Kral'ovany. I v okrese Tvrdošín je najväčším problémom automobilová doprava (najmä na štátnej ceste I/59 Podbiel – Trstená – Poľská republika, ktorá je zároveň medzinárodná E 77). Prebieha výstavba rýchlostnej komunikácie R3, jej časti Nižná – Tvrdošín, Tvrdošín – obchvat, rovnako v okrese MT dobudovanie rýchlostnej komunikácie R3, ktorej dokončenie odbremení zvýšenú dopravu v meste Martin.

V **Prešovskom kraji** bol naďalej výrazným zdrojom hluku doprava. Z obytných zón je odklonená len v ojedinelých prípadoch. Osobitným problémom je zvyšujúci sa podiel kamiónovej dopravy na cestných komunikáciách. Problematický je predovšetkým frekventovaný cestný ťah S – V na trase štátna hranica s Poľskou republikou – Vyšný Komárnik – Svidník – Stropkov – Vyšné Nemecké – Ukrajina a cestný ťah S – J v trase štátna hranica s Poľskou republikou – Vyšný Komárnik – Prešov – Košice – štátna hranica s Maďarskou republikou.

Najzávažnejším mobilným zdrojom hluku v jednotlivých okresoch **Košického kraja** bol v roku 2023 hluk z cestnej a železničnej dopravy.

Opatrenia na zníženie hlučnosti

Na celom Slovensku orgány verejného zdravotníctva venujú pozornosť na ochranu zdravia pred hlukom v životnom prostredí pri posudzovaní možnosti umiestnenia nových stavieb/prevádzok, ako aj pri ich uvedení do užívania resp. do prevádzky. V opodstatnených prípadoch nebol daný súhlas na uvedenie stavieb do užívania alebo prevádzky bez dokladovania dodržania prípustných hodnôt hluku vo vonkajšom prostredí v zmysle vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z.. V rámci prevencie nadmernej hlukovej expozície obyvateľov boli vyžadované a posudzované hlukové štúdie pre všetky zdroje hluku v rámci posudzovaní vplyvov na životné prostredie (EIA) a pri územných konaniach stavieb. Pre overenie účinnosti realizovaných opatrení sa kolaudácia podmieňovala predložením vyhovujúcich výsledkov z vykonaného merania hluku.

Regionálne úrady verejného zdravotníctva v SR riešili v roku 2023 celkovo 223 podnetov súvisiacich s hlukom, čo predstavuje nárast o viac ako 50 podnetov v porovnaní s minulým rokom. Najviac podnetov bolo zaznamenaných v Bratislavskom (95), Nitrianskom (26) a Žilinskom kraji (25), najmenej v Trnavskom (10) a v Trenčianskom kraji (10).

V **Bratislavskom kraji** bolo doručených na RÚVZ Bratislava celkom 95 podnetov obyvateľov na hluk v životnom prostredí z celkového počtu 252 evidovaných podnetov, z toho na hluk z pozemnej dopravy 8, na hluk zo železničnej dopravy 1 (postúpený na MD SR), na hluk z priemyslu a výrobných prevádzok 18, na hluk z pohostinských zariadení a obchodných prevádzok 20, na hluk z technologických zariadení, vzduchotechniky a pod. 23, iné stacionárne zdroje 13, zo stavebnej činnosti – 12.

Opakovane bola riešená situácia týkajúca sa šírenia hluku z areálu rafinérie Slovnaft a.s. v Bratislave. Dlhodobý akustický monitoring hluku z rafinérie SLOVNAFT, a.s., preukázal prekročenie najvyšších prípustných hladín hluku podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z.. Na základe uvedeného uložil správny orgán prevádzkovateľovi rafinérie Slovnaft, a.s. pokutu za správny delikt podľa § 57 ods. 19 zákona č. 355/2007 Z. z. vo výške 15 000 Eur, konanie nebolo v sledovanom období právoplatne ukončené. Ďalej bolo prijatých aj niekoľko podnetov na nadmernú hlučnosť prejazdu električiek v obytnej zástavbe najmä v mestskej časti Bratislava – Staré Mesto, ako aj na rušenie na koncových staniách trolejbusov. Na základe opakovaných podnetov začal príslušný RÚVZ voči účastníkovi konania Dopravnému podniku Bratislava a.s., správne konanie vo veci vydania pokynu na odstránenie nadmernej hlučnosti. Problémom v Bratislavskom kraji je aj hluk na už rekonštruovaných koľajových tratiach v koridoroch viacpodlažnej obytnej zástavby, kde dodržanie prípustných hladín hluku v zmysle platnej legislatívy je veľmi problematické. Nápravné opatrenia ponúkané Dopravným podnikom Bratislava pri riešení problémov hlučnej dopravy na území Bratislavy sú iba čiastkové a veľa krát neefektívne. V sledovanom období bol RÚVZ Bratislava navyše atakovaný opakovanými podnetmi Ing. Ivana Matušika a občianskeho združenia Razzle, o.z., (doručených viac ako 500 písomností v predmetnej veci s rovnakým obsahom), poukazujúcimi na „defektné“ vybudovanie električkovej trate Dúbravsko – Karloveskej radiály (DKR) v Bratislave, a s tým súvisiaci nadmerný hluk v okolitom obytnom prostredí. V časti týkajúcej sa stavebno – technických požiadaviek DKR postupoval RÚVZ Bratislava podnety na priame vybavenie prevádzkovateľovi električkovej trate v Bratislave t.j. Dopravnému podniku Bratislava, a.s.. Zároveň boli tieto písomnosti zaslané na vedomie Magistrátu hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy, Sekcia dopravy. Predmetný úsek električkovej trate bol uvedený do predčasného užívania. Rušenie nočného pokoja z prevádzok a kultúrnych podujatí (koncerty, športové podujatia) v dotyku s obytnou zástavbou bolo riešené v súčinnosti s príslušnými mestskými časťami, ktoré môžu ovplyvniť prevádzkovú dobu hlučných zariadení. V r. 2023 bola problematika nadmernej hlučnosti riešená vydaním 5 pokynov, za nesplnenie pokynu boli vydané 2 výkony rozhodnutia v celkovej výške 1 150 €. Za správny delikt porušovania § 57 ods. 19 zák. č. 355/2007 Z. z. bolo vydaných 15 pokút v celkovej sume 21 750 €. Problém nedostatočnej ochrany pred hlukom sa prejavuje často v súvislosti s nevhodným územným plánovaním, kedy dochádza k približovaniu obytnej zástavby k priemyselným areálom a praktickej nemožnosti dodržania vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z., kedy je treba na vzdialenosť niekoľkých metrov znížiť povolený nočný hluk v priemyselnom areáli (70 dB) na prípustnú hladinu pre obytné územie (45 dB).

V rámci **Trnavského kraja** bolo vykonaných 10 meraní hluku v životnom prostredí. Medzi najvýznamnejšie problémy v oblasti hluku, ktoré boli riešené na území Trnavského kraja patrilo hluk zo stacionárnych zdrojov (štadión A. Malatinského v Trnave, Penzión Rosenthal v Ružindole), z pozemnej dopravy (Slnečná ulica v Trnave), v ktorého riešení sa bude pokračovať. Problém dlhoročného obťažovania 18 domácností v bytovom dome mesta Senica, podnikaním v oblasti fitnesscentra v prevádzke Sali Fitness, Námestie Oslobodenia, Senica, týkajúceho sa rušenia hlasnou hudbou a výkrikmi pri cvičení riešil prevádzkovateľ na základe vydaných pokynov na odstránenie nedostatkov a zabezpečil obmedzenie produkcie rušivého hluku uzatvorením predmetného objektu, v ktorom sa vykonáva cvičenie (zatvorené

okná, znížená produkcia hudby na minimum). Vetranie predmetného objektu zabezpečil klimatizáciou.

V rámci vykonaných opatrení na zníženie hlučnosti v **Trenčianskom kraji** bolo riešených 10 podnetov na obťažovanie hlukom v životnom prostredí, napr.: podnet postúpený od Mesta Trenčín týkajúci sa hluku z prevádzky strelnice (strelecké kino) v Trenčíne, podnet obyvateľa bytového domu ohľadom hluku z odvlhčovacieho zariadenia umiestneného na streche objektu Zimného štadióna na ul. Javorinská v Novom Meste nad Váhom, podnet na rušenie nočného klúdu spôsobovaného zásobovaním potravinárskej prevádzky v Trenčíne, podnet obyvateľov bytového domu vo veci obťažovania neprimeraným hlukom klimatizácie/chladiaceho zariadenia umiestneného na nákladnej rampe obchodného domu Úspech v Trenčíne, 4 podania občanov na zvýšenú hlučnosť v dôsledku dopravy, podnet na hluk z výmenníkovej stanice v bytovom dome a hlučnosť z jarmoku.

V **Nitrianskom kraji** bolo riešených celkovo 26 podnetov, čo predstavuje druhý najvyšší počet podaní na hluk evidovaných na príslušných RÚVZ. Podania sa týkali napr. hluku z cestnej dopravy, hluku z prevádzky predajne spodnej bielizne, hluku z prevádzky predajne MERKURY MARKET, hluku z výrobnjej prevádzky Gammopal SK s.r.o., hluku z prevádzok potravín, hluku z prevádzky obecného rozhlasu v Ludaniciach, hluku produkovaným z prevádzkovania dvoch ventilátorov Malej vodnej elektrárne Zúgov Nové Zámky a pod. Sťažnosti na hluk od fyzických osôb boli postúpené na príslušné samosprávy. Od prevádzkovateľov boli vyžiadané predloženia výsledkov objektivizácie hluku a v prípade zisteného prekročenia boli začaté správne konania. V záujme zníženia hlučnosti sa v okrese Komárno realizuje výsadba izolačnej zelene, prípadne stavebno-technické úpravy na konkrétnych objektoch, k zníženiu hlučnosti z dopravy prispievajú i kruhové objazdy na frekventovaných križovatkách. V procese územného plánovania sa vyžadovalo riešenie zaťaženia územia dopravným hlukom a predloženie akustických štúdií.

V **Banskobystrickom kraji** je pri predkladaní návrhov stavieb na posúdenie v prípadoch predpokladaného zaťaženia chránených území a priestorov hlukom požadované spracovanie hlukových štúdií, na základe ktorých príslušný RÚVZ rozhoduje. Súčasťou hlukových štúdií bývajú aj návrhy protihlukových opatrení (urbanistické, zmena dispozičného riešenia, technologické, organizačné a pod.), ktoré sa rozpracovávajú v ďalších stupňoch projektovej dokumentácie a v prípade potreby sa ich účinnosť overuje v kolaudačnom konaní.

V štádiu územného konania v Banskobystrickom kraji bolo zabezpečenie ochrany pred hlukom požadované pri schvaľovaní všetkých stavieb s predpokladaným vplyvom na hlukové hladiny okolia resp. požiadavkami na ochranu pred hlukom samotnej schvaľovanej stavby (napr. polyfunkčné objekty, bytové domy...). Zdokumentovanie ochrany zdravia pred hlukom je požadované už v štádiu posudzovania návrhov činností predkladaných na posúdenie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, v štádiu územného konania a následne v štádiu kolaudačného konania. V sledovanom roku bolo na území kraja riešených 14 podnetov na obťažovanie hlukom a riešenie nadmernej hlučnosti, predovšetkým podnety na hlučnosť z priemyselných areálov a technických zariadení, ako aj doriešený podnet z roku 2022 na nadmerný hluk z prevádzky basketbalového ihriska v Rimavskej Sobote, kedy boli s prevádzkovateľom ihriska dohodnuté nápravné opatrenia.

V **Žilinskom kraji** bolo riešených 25 podaní na obťažovanie hlukom v životnom prostredí, čo predstavuje tretí najvyšší počet podaní na hluk evidovaných na príslušných RÚVZ. Po objektivizácii hluku a zistení nedodržiavania ustanovení vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z., bolo nariadené vykonanie nápravných opatrení. V rámci preventívneho dozoru bolo riešených niekoľko hlukových štúdií z dôvodu výstavby obytných a polyfunkčných domov s prevládajúcou funkciou bývania pri rušných mestských komunikáciách (Univerzitné mestečko, BD na ulici Vysokoškolačkov), železničných tratiach (BD Žilina, Lietavská Lúčka) Bytový komplex Krásno nad Kysucou, Čadca a Kysucké Nové Mesto a tiež z dôvodu vplyvu

stavieb na okolie, s tým je spojené hodnotenie hlukových štúdií a návrhov protihlukových opatrení. Súčasťou projektovej dokumentácie sú hlukové štúdie alebo sú hlukové štúdie doložené na vyžiadanie. Mnohé zámery si vyžadujú opakované konzultácie a doplnenie prvotných hlukových štúdií, časté sú dispozičné zmeny navrhovaných objektov najmä kvôli blízkosti rušivých zdrojov hluku i vibrácií. Predložené hlukové štúdie potvrdili, že v prípade navrhovaných stavieb budú dodržané ustanovenia vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z.. Zároveň bolo v roku 2023 spracovaných množstvo územných plánov ÚPN: Čadca, Krásno nad Kysucou, Snežnica, Nesluša, Ovčiarsko - Lietavská Svinná - Babkov, Strážavy, Podhorie, Mojš, Horný Hričov, Strečno, Rajecké teplice, Gbeľany, v ktorých boli rešpektované limity uvedenej vyhlášky v prípade stavieb, ktoré môžu predstavovať riziko zvýšeného hluku.

V **Prešovskom kraji** bolo riešených 22 podaní, z čoho bolo 14 podnetov vyhodnotených ako neopodstatnených resp. boli v kompetencii iného správneho orgánu, preto takéto podania boli príslušným orgánom odstúpené k priamemu vybaveniu. U podnetov, pri ktorých bolo vykonané meranie hluku a bolo zistené prekročenie prípustnej hodnoty, orgán verejného zdravotníctva prevádzkovateľom zdroja hluku uložil zabezpečiť účinné opatrenia na zníženie imisii hluku a účinnosť opatrení doložiť objektivizáciou. Pri riešení podnetov na hluk v životnom prostredí sa úzko spolupracuje s miestnou samosprávou a konzultuje sa spôsob možného technického riešenia.

V **Košickom kraji** bolo riešených spolu 21 podnetov na obťažovanie hlukom. V rámci riešenia podnetov bolo vykonané meranie hluku zo zdroja a pri zistení porušenia legislatívnych požiadaviek boli prevádzkovateľom nariadené protihlukové opatrenia. Problematike znižovania vplyvu hluku na obytné územie je venovaná pozornosť už pri spracovávaní a posudzovaní územno-plánovacej dokumentácie, v etape zámeru ak výstavba podlieha posudzovaniu podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a dokumentácie pre územné konanie stavieb vyžadujúcich ochranu pred hlukom. V uvedených prípadoch sa vyžaduje predloženie hlukovej štúdie s prípadným návrhom protihlukových opatrení. Zhodnotenie vplyvu hluku (hlukové štúdie, meranie hluku) bolo požadované aj pri návrhoch na umiestnenie, kolaudáciu stavieb, zmenu v užívaní stavby a pri zámeroch, pri ktorých neboli navrhované opatrenia za účelom zníženia hlučnosti.

II. Analýza hygienickej problematiky v objektoch, v ktorých je vykonávaný štátny zdravotný dozor

• Zariadenia občianskej vybavenosti

Zariadenia cestovného ruchu:

Zariadenia cestovného ruchu (ďalej len „CR“) sú ubytovacie zariadenia s rôznym stupňom kvality, vybavenia a rozsahu poskytovaných služieb. Na celom území Slovenskej republiky bolo v roku 2023 evidovaných celkovo 7924 ubytovacích zariadení CR. Z veľkej miery sa jedná o zariadenia s celoročnou prevádzkou, niektoré sú zamerané len na zimnú turistickú sezónu (zariadenia nachádzajúce sa v lyžiarskych strediskách), iné zasa na letnú turistickú sezónu (kempingy, chatové osady). Medzi zariadenia CR zaraďujeme hotely, motely, botely, penzióny, turistické ubytovne, kempingy, chatové osady, krátkodobé ubytovanie v súkromí a iné typy ubytovacích zariadení CR.

V zariadeniach CR sa poskytujú ubytovacie i stravovacie služby, resp. v relaxačných, regeneračných zariadeniach a wellnes centrách v nemalej miere aj doplnkové služby ako sauny, vírivé vane, bazény, masáže a pod.. Prevádzkovatelia bazénov zabezpečujú kontrolu kvality vody na kúpanie v zmysle vyhlášky MZ SR č. 308/2012 Z. z.. Prevádzkovatelia ubytovacích zariadení s vlastným vodným zdrojom si zabezpečujú kontrolu kvality pitnej

vody v akreditovaných laboratóriách a protokoly s vyhovujúcou kvalitou pitnej vody predkladajú na regionálne úrady verejného zdravotníctva. V prípade predloženia protokolov s nevyhovujúcou kvalitou pitnej vody, sú prevádzkovatelia a majitelia vlastných vodných zdrojov upozornení na zabezpečenie dezinfekcie vody a na vykonanie opakovaného odberu vzorky vody. Kontroly zariadení starostlivosti o ľudské telo, sauny, masáže a rôzne doplnkové služby sú vykonávané v zmysle vyhlášky MZ SR č. 554/2007 Z. z.

V **Bratislavskom kraji** (okresy Bratislava I – V a vidiecke okresy Malacky, Pezinok, Senec) bolo v roku 2023 evidovaných 343 ubytovacích zariadení CR, z toho 119 hotelov, 11 motelov/botelov, 84 penziónov, 68 turistických ubytovní, 3 kempingy, 12 chatových osád a 46 v kategórii iné ubytovacie zariadenia CR. V roku 2023 bolo doručených 26 oznámení o začatí prevádzkovania ubytovacích zariadení Z toho bolo 13 nových ubytovacích zariadení a 13 oznámení sa týkalo zmeny prevádzkovateľa ubytovacích priestorov. Z nových ubytovacích zariadení dominuje ubytovanie hlavne „apartmánového typu“ (7), ktoré sa zaraďujú do kategórie „turistické ubytovne“/ resp. „iné“, 1 penzión, 1 hostel, 3 ubytovne, hotel na Dunaji. Za rok 2023 evidujeme viac nových zariadení v Bratislave (8) ako na vidieku (5). V Bratislave v Starom Meste bolo zriadené ubytovacie zariadenie „Laurinská Apartments“ . Ide o nový typ ubytovania tzv. apartmánové ubytovanie (často krát iba cez AIRBNB, resp. booking). Nejde o ubytovanie v súkromí, ale v nebytových priestoroch viacúčelových objektov. Tento typ ubytovacieho zariadenia je nejednotne zaraďovaný do ubytovacej kategórie „iné“, resp. „turistická ubytovňa“. Pri námatkových kontrolách je vykonanie ŠZD veľa krát neúspešné, nakoľko sa v predmetnej prevádzke nenachádza žiadna zodpovedná osoba. Kolaudovali sa 2 zmeny účelu využitia. Vykonaných bolo 36 hygienických kontrol v rámci oznámenia o začatí prevádzkovania, resp. na základe doručených podnetov.

V **Banskobystrickom kraji** (okresy Banská Bystrica, Brezno, Lučenec, Poltár, Rimavská Sobota, Revúca, Veľký Krtíš, Zvolen, Detva, Krupina, Banská Štiavnica, Žarnovica, Žiar nad Hronom) bolo evidovaných 673 zariadení CR, z toho 75 hotelov, 3 motely/botely, 185 penziónov, 119 turistických ubytovní, 12 kempingov, 12 chatových osád a 267 v kategórii iné ubytovacie zariadenia CR. V roku 2023 bolo na RÚVZ v Banskobystrickom kraji doručených 82 oznámení o začatí prevádzky ubytovacích zariadení spolu s prevádzkovým poriadkom. Jednalo sa buď o začatie novej prevádzky alebo oznámenie prišlo z dôvodu zmeny prevádzkovateľa ubytovacieho zariadenia. ŠZD bol vykonaný v 142 zariadeniach na kontrolu prevádzkovej hygieny, dodržiavanie prevádzkového poriadku, skladovanie a manipuláciu s bielizňou, zásobovanie pitnou vodou a kontrolu prevádzkovej dokumentácie. Riešny bol 1 podnet a 1 anonymné podanie, v ktorom sa uvádzalo, že v ubytovacom zariadení tečie špinavá voda a že v sklade čistej bielizne je neporiadok. Na základe výsledku rozboru pitnej vody bolo zistené, že podnet nebol opodstatnený. Správne konanie ani blokové pokuty uložené neboli.

V **Košickom kraji** (okresy Košice I – IV, Košice – okolie, Michalovce, Sobrance, Rožňava, Spišská Nová Ves, Gelnica, Trebišov) bolo evidovaných 552 zariadení CR, z toho 67 hotelov, 3 motely, 150 penziónov, 78 turistických ubytovní, 13 kempingov, 26 chatových osád a 215 v kategórii iné ubytovacie zariadenia CR. Vydaných bolo 17 záväzných stanovísk k územnému konaniu, ku kolaudácii stavieb a ku zmene v užívaní stavieb a 5 vyjadrení k projektovej dokumentácii. Oznámenie o začatí činnosti spolu s prevádzkovým poriadkom predložilo 40 prevádzkovateľov ubytovacích zariadení, oznámenie o zmenách v prevádzkovaní predložilo 15 ubytovacích zariadení. V rámci ŠZD vykonali zamestnanci odborov HŽPaZ 125 kontrol, ktoré boli zamerané hlavne na overenie dodržiavania požiadaviek v zmysle platnej legislatívy. V 5 ubytovacích zariadeniach boli zamestnancami RÚVZ Rožňava zápisnične nariadené opatrenia na odstránenie nedostatkov prevádzkovo-technického charakteru, ktoré boli prevádzkovateľmi odstránené v stanovenom termíne. V

ostatných ubytovacích zariadeniach pri výkone ŠZD neboli zistené závažné nedostatky týkajúce sa vnútorného prostredia, funkčného členenia a vybavenia prevádzky.

V **Nitrianskom kraji** (okresy Nitra, Šaľa, Zlaté Moravce, Komárno, Levice, Nové Zámky, Topoľčany) bolo evidovaných 625 zariadení CR, z toho 64 hotelov, 5 motelov, 174 penziónov, 50 turistických ubytovní, 13 kempingov, 15 chatových osád a 304 v kategórii iné ubytovacie zariadenia CR. V kategórii iné sú uvedené rôzne priamo neklasifikované ubytovne situované v rekreačných areáloch kúpalísk i mimo nich, v rôznych iných lokalitách okresov. Vzhľadom na významnosť rekreačného územia najmä regiónov Nových Zámok, Komárna, Levíc, Nitry je i naďalej pozorovaný mierny nárast zariadení. V roku 2023 boli na základe plánovaných investičných akcií vydávané záväzné stanoviská a vyjadrenia k územnému, stavebnému a kolaudačnému konaniu stavieb ubytovacích zariadení rôznych typov. Zariadeniam CR bola venovaná zvýšená pozornosť nielen pred zahájením, ale i v období letnej turistickej sezóny. Počas ŠZD zameraného na dodržiavanie hygienického režimu v prevádzkach neboli zistené nedostatky vážnejšieho charakteru. V jednom prípade v okrese Nitra bolo začaté správne konanie o uložení pokuty pre ubytovacie zariadenie vo výške 600.-eur, rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť v roku 2024.

V **Prešovskom kraji** (okresy Prešov, Sabinov, Bardejov, Humenné, Medzilaborce, Snina, Poprad, Kežmarok, Levoča, Stará Ľubovňa, Svidník, Stropkov, Vranov nad Topľou) bolo v roku 2023 evidovaných 2266 zariadení CR, z toho 140 hotelov, 6 motelov, 364 penziónov, 100 turistických ubytovní, 12 kempingov, 23 chatových osád a 1621 v kategórii iné ubytovacie zariadenia CR. V rámci ŠZD bolo vykonaných 154 kontrol. V roku 2023 boli uložené prevádzkovateľom pokuty v sume 2200,00 eur. Oproti minulému roku nenastali podstatné zmeny. V rekreačnej oblasti Domaša stále nie sú doriešené problémy ubytovacích zariadení súvisiace so zásobovaním pitnou vodou. Na základe vykonaných kontrol v rámci štátneho zdravotného dozoru možno konštatovať, že poskytovanie ubytovacích služieb bolo na dobrej úrovni.

V **Trenčianskom kraji** (okresy Trenčín, Bánovce nad Bebravou, Nové Mesto nad Váhom, Myjava, Považská Bystrica, Púchov, Ilava, Prievidza, Partizánske) bolo v roku 2023 evidovaných 478 zariadení CR, z toho 86 hotelov, 8 motelov, 173 penziónov, 58 turistických ubytovní, 8 kempingov, 15 chatových osád a 130 v kategórii iné ubytovacie zariadenia CR. Podaných bolo 230 oznámení o začatí prevádzky ubytovacieho zariadenia, pričom 6 z nich sa týkalo zmeny prevádzkovateľa. Bežný ŠZD za účelom kontroly dodržiavania požiadaviek platnej legislatívy bol vykonaný v 38 ubytovacích zariadeniach, pričom neboli zistené závažné hygienické nedostatky. Niektoré zistenia porušenia platnej legislatívy budú riešené v správnom konaní. Riešených bolo 7 podnetov v súvislosti s ubytovacími zariadeniami, v 5 prípadoch boli podnety opodstatnené.

V **Trnavskom kraji** (okresy Trnava, Hlohovec, Piešťany, Galanta, Dunajská Streda, Senica, Skalica) bolo v roku 2023 evidovaných 481 zariadení CR, z toho 76 hotelov, 4 motelov, 116 penziónov, 29 turistických ubytovní, 11 kempingov, 9 chatových osád a 236 v kategórii iné ubytovacie zariadenia CR. V rámci posudkovej činnosti bolo v roku 2023 celkovo podaných 39 oznámení o začatí činnosti v nových ubytovacích zariadeniach, zmeny v prevádzkovaní existujúceho ubytovacieho zariadenia alebo zmeny prevádzkovateľa existujúcich ubytovacích zariadení. Vykonaných bolo 49 kontrol v rámci ŠZD, ktoré boli zamerané na kontrolu dodržiavania prevádzkového poriadku a platnej legislatívy, alebo na šetrenie podnetu. Pri výkone ŠZD neboli zistené závažné nedostatky. V rámci podnetu RÚVZ Dunajská Streda sa prevádzkovateľ 1 zariadenia dopustil správneho deliktu a následne bolo uplatňované sankčné opatrenie v celkovej výške 700 €. Ďalšie riešené podnety poukazovali na nedodržiavanie prevádzkovej hygieny, základného vybavenia izieb a výskyt ploštíc. V prípade výskytu ploštíc bol podnet prevádzkovateľom uznaný ako opodstatnený a prevádzkovateľ vykonal príslušné opatrenia na elimináciu ich výskytu. Na základe hlásenia prípadu ochorenia na legionelózu 87

ročného muža, ktorý bol na pobyte v Slovenských liečebných kúpeľoch v Piešťanoch (Hotel Esplanade Ensana Health Spa) boli odobraté vzorky vody zo suspektných technologických zariadení a stery z rizikových miest z identifikovaných potenciálnych rezervoárov infekcie určené v spolupráci so subjektom na základe technického riešenia rozvodného vodovodného systému budovy. V prípade kultivačného potvrdenia boli vzorky zaslané na bližšiu identifikáciu do NRC pre legionelózy ÚVZ SR Bratislava, v ktorých bola stanovená baktéria typu *Legionella pneumophila* sérotyp 2. Prevádzkovateľovi bolo v správnom konaní nariadený zákaz prevádzky a vykonanie nápravných opatrení na predchádzanie vzniku a šíreniu prenosným ochoreniam. Po vykonaní opatrení boli odobrané opakované vzorky z pitnej vody, teplej vody a vody z bazéna, ktorých analýzou baktéria *Legionella* nebola stanovená. Odber vzoriek z lôžok a lôžkovín na zistenie prítomnosti alergénov roztočov v hodnotenom roku nebol realizovaný.

V **Žilinskom kraji** (okresy Žilina, Bytča, Čadca, Kysucké Nové Mesto, Dolný Kubín, Tvrdošín, Námestovo, Liptovský Mikuláš, Ružomberok, Martin, Turčianske Teplice) bolo v roku 2023 evidovaných 2506 zariadení CR, z toho 160 hotelov, 8 motelov/botelov, 434 penziónov, 246 turistických ubytovní, 24 kempingov, 55 chatových osád a 1579 v kategórii iné ubytovacie zariadenia CR. V hodnotenom roku bolo vydaných 67 záväzných stanovísk k územným konaniam, stavebným konaniam, zmenám v užívaní stavieb, zámerom a kolaudáciám (z toho 1 stanovisko na vytvorenie chráneného pracoviska). K projektom stavieb RÚVZ vydali 21 platených odborných stanovísk. Bolo doručených, z časti vybavených 196 oznámení o začatí činnosti prevádzky (prevažujú novozriadené ubytovacie zariadenia). V rámci štandardného výkonu ŠZD bolo vykonaných 185 kontrol zameraných na dodržiavanie hygienických požiadaviek. Aj napriek zisteným nedostatkom v rámci Žilinského kraja je úroveň v zariadeniach CR za rok 2023 ako hygienicky vyhovujúcu, nakoľko neboli zistené závažnejšie nedostatky z hľadiska ochrany zdravia, poškodenia, či ohrozenia zdravia klientov. RÚVZ so sídlom v Čadci uložil blokové pokuty v celkovej hodnote 130 eur. RÚVZ so sídlom v Žiline v 13 prípadoch odobral vzorky zo zdrojov pitných vôd, 91 vzoriek z bazénov situovaných v zariadeniach CR. Počas roka boli doručené 4 podnety na nedodržiavanie hygienických štandardov, výskyt plesní atď. so záverom: 1 opodstatnený, 2 neopodstatnené, 1 nebolo možné posúdiť. V rámci plnenia mimoriadnej úlohy v súvislosti so vzniknutou situáciou na Ukrajine (príchodom, resp. prechodom migrujúcich občanov), je čiastočne predkladaná týždenná evidencia zariadení poskytujúcich krátkodobé a dlhodobé ubytovanie pre utečencov prostredníctvom okresného úradu.

- **Ubytovacie zariadenia súvisiace s výkonom práce**

Definíciou sa v zmysle vyhlášky MZ SR č. 259/2008 Z.z. o *podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia* rozumie jednoduchým ubytovacím zariadením s prechodným ubytovaním budova alebo jej časť, v ktorej sa poskytuje ubytovanie na určitý čas v súvislosti s výkonom práce, najmä robotnícke ubytovne alebo ubytovanie na určitý čas v súvislosti s výkonom sezónnej práce nepresahujúcej osem mesiacov, najmä ubytovne pre brigádnikov.

V **Bratislavskom kraji** bolo v roku 2023 evidovaných 189 ubytovacích zariadení súvisiacich s výkonom práce, z toho 186 robotníckych ubytovní a 3 ubytovne pre brigádnikov. Na tunajší úrad boli doručené 3 oznámenia o začatí prevádzkovania ubytovacích zariadení. V rámci posudkovej činnosti bolo riešené územné konanie stavby robotníckej ubytovne kontajnerového typu v Dunajskej Lužnej. Tunajší úrad má za sledované obdobie evidovaných 17 podnetov, ktoré vo väčšine prípadoch poukazovali na nedostatočnú hygienickú úroveň, upratovanie a výskyt plesní. Vo všetkých prípadoch išlo o ubytovacie zariadenia s nižším

hygienickým štandardom. V poslednom čase sa množia podnety na výskyt obťažujúceho hmyzu, hlavne ploštíc v predmetných ubytovniach (v sledovanom období prišlo 5 podnetov, pričom v dvoch prípadoch bol výskyt ploštíc potvrdený a vykonanou dezinfekciou následne odstránený. V niektorých prípadoch bola zistená opodstatnenosť podaných podnetov, ktoré boli riešené uložením nápravných opatrení (dezinfekcia, zvýšené upratovanie a dezinfekcia) aj s termínom na ich odstránenie, uložených v zápisnici z kontroly. Následne boli opatrenia skontrolované. Taktiež bol na jednej ubytovni nižšieho štandardu zaznamenaný výskyt *Leggionelly* vo vode, po vykonaní nápravných opatrení (termodezinfekcie) a laboratórnym vyšetrení vzorky teplej úžitkovej vody sa jej výskyt už nepotvrdil. Vydané bolo 1 rozhodnutie za nesplnenie povinností uložených v pokyne (z roku 2021 s uložením opakovanej pokuty vo výške 650 E, ktorá bola aj uhradená) pre ubytovacie zariadenie (UNB) na Peknej ceste v Bratislave (plesnivé znečistené steny, poškodené podlahové krytiny, presakujúca voda do stien, celkovo zdevastované priestory, okná...), ktorej vec je naďalej v riešení.

V **Banskobystrickom kraji** bolo evidovaných 23 ubytovacích zariadení súvisiacich s výkonom práce, všetky tieto zariadenia sú zaradené v kategórií robotníckej ubytovne.

V **Košickom kraji** bolo evidovaných 40 ubytovacích zariadení, z toho 32 robotníckych ubytovní, 1 ubytovňa pre brigádnikov a 7 zariadení v kategórií iné ubytovacie zariadenia súvisiace s výkonom práce. Na odbory HŽPaZ Košického kraja boli doručené celkom 4 podnety na prevádzky ubytovacích zariadení, v ktorých sťažovatelia poukazovali na nedostatočnú hygienickú úroveň, nadmerné znečistenie kontajneroviska odpadkami a hlodavcami a na výskyt ploštíc a blch. Na základe ŠZD prevádzkovateľ zariadenia následne zabezpečil vykonanie dezinfekcie vo všetkých priestoroch ubytovacieho zariadenia a predložil doklad o predmetnom výkone. na tunajší úrad verejného zdravotníctva.

V **Nitrianskom kraji** bolo evidovaných 34 ubytovacích zariadení súvisiacich s výkonom práce, z toho 30 robotníckych ubytovní a 4 ubytovne pre brigádnikov.

V **Prešovskom kraji** bolo v roku 2023 evidovaných 9 ubytovacích zariadení súvisiacich s výkonom práce, z toho 7 robotníckych ubytovní a 2 ubytovne pre brigádnikov.

V **Trenčianskom kraji** bolo v roku 2023 evidovaných 56 ubytovacích zariadení súvisiacich s výkonom práce, z toho 186 ubytovacích zariadení súvisiacich s výkonom práce, všetky tieto zariadenia sú zaradené v kategórií robotníckej ubytovne.

V **Trnavskom kraji** bolo v roku 2023 evidovaných 79 ubytovacích zariadení súvisiacich s výkonom práce, z toho 75 robotníckych ubytovní, 1 ubytovňa pre brigádnikov a 3 zariadenia v kategórií iné ubytovacie zariadenia súvisiace s výkonom práce. V rámci kraja bolo podaných 5 oznámení o začatí činnosti na prevádzkovanie ubytovacích zariadení súvisiacich s výkonom práce. Podnety riešené neboli. Štátny zdravotný dozor (9 kontrol) bol zameraný na dodržiavanie prevádzkového režimu a hygienického štandardu v ubytovacích zariadeniach, ako aj kontrolu prevádzkového poriadku. Žiadne významné nedostatky neboli v podmienkach prevádzkovania ubytovacích zariadení zistené.

V **Žilinskom kraji** bolo v roku 2023 evidovaných 32 ubytovacích zariadení súvisiacich s výkonom práce, z toho 31 robotníckych ubytovní a 1 ubytovňa pre brigádnikov.

• **Zariadenia starostlivosti o ľudské telo**

V roku 2023 bolo v Slovenskej republike v prevádzke celkovo 25 240 zariadení starostlivosti o ľudské telo (ďalej len „ZSoLT“), čo predstavuje nárast oproti minulému roku. Ich podrobný prehľad je uvedený v tabuľke č. 5.2. Vykonávanie služieb v týchto zariadeniach zaraďujeme medzi epidemiologicky závažné činnosti, čo znamená, že sú spojené s rizikom vzniku a šírenia prenosných ochorení.

V rámci pravidelnej kontroly hygienickej úrovne pracovného prostredia prevádzok ZSoLT bol vykonávaný zamestnancami odboru hygieny životného prostredia a zdravia **štátny zdravotný dozor (ŠZD)**. Celkovo bolo vykonaných množstvo kontrol, ktoré boli zamerané na dodržiavanie hygienicko-epidemiologického režimu prevádzky, plnenie si povinnosti zamestnávateľov vykonať posúdenie zdravotných rizík pre zamestnancov vyplývajúcich z expozície faktormi práce a pracovného prostredia, ďalej na odbornú a zdravotnú spôsobilosť zamestnancov, dodržiavanie zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Ďalej sa ŠZD zameriaval na kontroly na základe došlých oznámení o začatí prevádzkovania jednotlivých zariadení spolu s prevádzkovými poriadkami, prípadne oznámení o zmene prevádzkovateľa zariadenia. Kontroly v rámci došlých oznámení boli zamerané na stavebno-technické riešenie, priestorové usporiadanie, vybavenie a vnútorné členenie ZSoLT, ďalej na pracovné postupy, prístroje, pracovné nástroje, pomôcky a prípravky používané v zariadeniach, ako i na používanie biocídnych prípravkov, ktoré sú registrované v Centre pre chemické látky a prípravky Slovenskej republiky, v zmysle platnej legislatívy, na náležitosti prevádzkového poriadku zariadenia ako aj na kontrolu legislatívne predpísaných dokladov. Osobitná pozornosť v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo bola venovaná kontrole na preverenie používania zdravotne nebezpečných kozmetických výrobkov hlásených systémom rýchleho varovania (RAPEX, rýchly výstražný systém pre nepotravinárske výrobky), napr. za účelom zistenia používania nebezpečných tetovacích farieb v predmetných zariadeniach.

V Bratislavskom kraji bol zaznamenaný oproti roku 2022 nárast o 211 prevádzok. V hodnotenom období bolo evidovaných 3675 zariadení starostlivosti o ľudské telo. Na základe oznamovacej povinnosti bolo v tomto kraji podaných celkovo 445 *oznámení o začatí prevádzkovania zariadení* starostlivosti o ľudské telo rôzneho typu spolu s vypracovaným prevádzkovým poriadkom, čo predstavuje nárast oproti minulému roku o 65 podaní. Išlo o úplne nové prevádzky, v niektorých prípadoch o zmenu prevádzkovateľov, resp. právnej formy prevádzkovateľa alebo o vlastné pracovné miesta v existujúcich salónoch. 15% oznámení o začatí prevádzkovania priestorov ZSoLT od občanov z Ukrajiny. K významnejším novooznámeným prevádzkam patria napr. prevádzka oxybalance - kyslíková komora a oxygenoterapia na Americkom námestí 1 v Bratislave, umelecké tetovanie na Černyševského 13 v Bratislave, salón Marisonteo na Bosákovej 8 v Petržalke s poskytovaním služieb mezoterapie, salón krásy Fit Queen World na Krasovského 13 s poskytovaním prístrojového ošetrovania pleti a celého tela, solárne štúdio LIRI na Radlinského 20 v Malackách. V Bratislavskom kraji v posledných rokoch nastal boom v poskytovaní, resp. vykonávaní služieb depilácie a odstraňovania tetovania pomocou lasera a pulzného svetla IPL. Tieto laserové prístroje sú síce poskytované v ZSoLT, avšak ide o laserové pracovisko, ktoré musí spĺňať požiadavky NV SR č. 391/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko a NV SR č. 410/2007 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou umelému žiareniu. Zároveň sa stáva, že ide o laserové prístroje vyššej triedy, niekedy až triedy 4, kde predmetnú službu vykonáva zdravotnícky pracovník alebo kozmetička s lekárskeym garantom. Z tohto dôvodu, je potrebná novelizácia legislatívy ako aj katalógu služieb, kde sa taxatívne uvedú služby, ktoré je možné vykonávať v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo.

V sledovanom období sa v rámci preventívnej časti ŠZD na území Bratislavského kraja posudzovali len menšie *projektové dokumentácie zariadení* - PD - zmena účelu v užívaní stavby: „Masážny salón, Jarabinková 6, Bratislava, PD – Nail bar, Ivánska cesta 16, Bratislava. V rámci kolaudačných konaní sa vydávali záväzné stanoviská najmä k zmene účelu využitia rôznych nebytových (niekedy aj bytových) priestorov, napr. zmena nebytových priestorov v bytových domoch, resp. polyfunkčných objektoch na prevádzky zariadení

starostlivosti o ľudské telo (masážny salón, nechťové štúdio, kaderníctvo, holičstvo, kozmetika), napr. v OC „Tehelko“ pri Národnom futbalovom štadióne na ul. V. Tegelhoffa, v BD Triangel, Ovocná 12 v Jarovciach, v bytovom dome na ul. Zuzany Chalupovej v Bratislave – Petržalke, či v OS Monari v Slovenskom Grobe. Ďalej išlo o zmenu účelu využitia priestorov v rodinných domoch na zariadenia starostlivosti o ľudské telo (najčastejšie na vidieku), kde išlo vo väčšine prípadov o zmenu izby, resp. garáže na rôzne druhy služieb - kozmetické salóny, pedikúry a manikúry, masérske salóny, ku ktorej sa v rámci konaní vydávali odborné stanoviská z dôvodu, že stavebníci boli fyzické osoby (napr. na ul. Jána Bakoša 10 v Modre, na Nerudovej 17 v Pezinku, na Hlavnej ulici v Sološnici, na Sadovej ulici v Zohore, či na Chorvátskej 44 v Chorvátskom Grobe). Taktiež došlo k zmene účelu užívania stavby záhradného domčeka na kadernický salón v obci Kostolište, ako aj na Brečtanovej ul. v Bernolákove. Nevyhovujúca hygienická situácia bola v Bratislavskom kraji zisťovaná v prevádzkach preverovaných na základe podaných (6) *podnetov* zákazníkov. Podnety sa v sledovanom období týkali napr. dodržiavania hygienicko-prevádzkových podmienok, chýbajúcich dokladov, zápachu z prípravkov na manikúru, stavebne neoddelené prevádzky ako aj na nedodržiavanie pracovných. Na základe ŠZD bola zistená čiastočná opodstatnenosť a v 2 prípadoch neopodstatnenosť podnetov. Prevádzkovateľom zariadení boli uložené nápravné opatrenia na okamžité odstránenie nedostatkov čo bolo následne skontrolované.

V rámci **Trnavského kraja** bolo evidovaných 2863 zariadení starostlivosti o ľudské telo, čo predstavuje mierny nárast v počte prevádzok oproti predchádzajúcemu obdobiu. Počet zariadení nekorešponduje s počtom doručených oznámení o začatí prevádzky. Dôvodom je priebežne zrušenie prevádzok počas roka, alebo existujúce zariadenia boli presťahované do nových (iných) priestorov a tiež sa jednalo iba o zmenu prevádzkovateľa v doposiaľ už existujúcich prevádzkach. Spracovaných bolo 336 *oznámení o začatí prevádzky*, ktorých súčasťou boli aj predložené návrhy prevádzkových poriadkov. Vo väčšine podaní bola hlavná zmena prevádzkových priestorov. V rámci výkonu ŠZD v ZSoLT pri zistených menej závažných nedostatkoch v jednotlivých prevádzkach bolo s prevádzkovateľmi riešené odstránenie zistených nedostatkov z hľadiska ochrany zdravia, ktoré v danom termíne odstránili. V prípade zistených závažnejších nedostatkov a zároveň dopustenie sa správneho deliktu bola uložená pokuta 13 prevádzkovateľom v hodnote spolu 4 850 €, 6 osobám bloková pokuta v hodnote 220 €, 3 prevádzkovateľom zariadenia solária bol vydaný zákaz používania prístrojov a v 7 prípadoch bolo začaté správne konanie podľa § 57 zákona č. 355/2007 Z. z.. V rámci riešených *podnetov* bol 1 vyhodnotený ako neopodstatnený, v 1 prípade prevádzky solária „Shine“ bola prevádzka dispozične zmenená a doplnená o kadernícke a kozmetické služby. Na základe zistených nedostatkov mal prevádzkovateľ podať oznámenie o začatí prevádzky, súčasne s prevádzkovým poriadkom, ale prevádzku ukončil. V 4 prípadoch na základe opodstatneného podnetu za porušenie prevádzkovej hygieny a nedodržiavanie prevádzkového poriadku, zároveň dopustenie sa správneho deliktu bola uložená pokuta 1 450 €. Za nesplnenie podmienok odbornej spôsobilosti na vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti bolo dvom osobám rozhodnuté o uložení pokuty vo výške spolu 100 €.

V **Trenčianskom kraji** bolo evidovaných 2990 prevádzok. Vykonaných bolo 133 štátnych zdravotných dozorov. Bežný ŠZD za účelom kontroly dodržiavania požiadaviek platnej legislatívy bol vykonaný v 118 zariadeniach. Na základe objednávky prevádzkovateľov zariadenia vykonali odborné pracovníčky v ZSoLT 131 kontrol účinnosti sterilizačnej techniky (sterilizátory). Vydaných bolo celkovo 27 osvedčení o odbornej spôsobilosti na vykonávanie epidemiologicky závažných činností. Bol riešený podnet na nedodržiavanie hygienických požiadaviek v súvislosti s aplikáciou botulotoxínu a kyseliny hyalurónovej v prevádzke kozmetického salónu, ktorý bol následne odstúpený na Úrad pre dohľad nad

zdravotnou starostlivosťou. Ďalší podnet sa týkal nedodržovania pracovných postupov v prevádzke nechťového štúdia. Posudzovanie kvality samotného výkonu, konkrétne manikúry nie je obsahom zákona č. 355/2007 Z. z.. Podnet bol však opodstatnený, nakoľko boli v prevádzke zistené nedostatky ako je nútené vetranie, stavebné oddelenie prevádzky od ostatných priestorov, používanie kozmetických výrobkov, ktoré boli v stanovenej lehote odstránené.

V **Nitrianskom kraji** evidujeme celkovo 3509 zariadení, čo predstavuje nárast počtu oproti predošlému roku. Na základe výsledkov ŠZD možno konštatovať, že hygienická situácia v predmetných ZSoLT je v okresoch kraja na vyhovujúcej úrovni. V rámci dozoru sa nezaevidovalo ohrozenie, resp. poškodenie zdravia návštevníkov uvedených zariadení. Prevádzkovatelia boli upozornení na dôsledné dodržiavanie požiadavky správneho pracovného postupu pri očistení resp. dezinfekcii pracovných nástrojov, sledované bolo aj plnenie povinnosti zdravotnej a odbornej spôsobilosti pracovníkov poskytujúcich uvedené služby. Blokovaná pokuta bola uložená v jednej prevádzke pedikúry a nechťového dizajnu v sume 99 eur za vykonávanie činnosti bez osvedčenia o odbornej spôsobilosti. V jednom prípade bolo začaté správne konanie o uložení pokuty pre prevádzku nechťového dizajnu vo výške 150.- eur, ktorú prevádzkovateľ uhradil. V rámci RAPEX-u bolo vykonaných 6 kontrol.

V **Žilinskom kraji** bolo celkovo 3124 ZSoLT, čo predstavuje nárast oproti roku 2022. RÚVZ v Žilinskom kraji obdržali 327 oznámení o začatí činnosti prevádzky. V týchto zariadeniach vykonali pracovníci úradov 201 kontrol. Riešených bolo 9 podnetov: prevádzkovanie kozmetiky v Divine ako neopodstatnený, vlhké steny a plesň v kaderníctve v Žiline ako opodstatnený, činnosť podnikateľského subjektu v Žiline s následkom výkonu piercingu ako neopodstatnený, kozmetický salón v Rajeckých Tepliciach bez oprávnenia s výsledkom neopodstatnený, špina a prach v Kaderníctve v OC v Žiline ako opodstatnený, dva podnety sa týkali používania silných trubíc v solárnom štúdiu v Martine. Prevádzkovateľ predložil na RÚVZ Martin Protokoly o meraní UV žiarenia, vystavené príslušným skúšobným laboratóriom, zároveň bolo v spolupráci s meracou skupinou ÚVZ SR vykonané terénne meranie. Podnet bol vyhodnotený ako neopodstatnený. Ďalší podnet sa týkal neoprávneného podnikania fyzickej osoby v oblasti poskytovania kozmetických služieb (tetovanie obočia a pier) a kurzov v rodinnom dome. Vzhľadom ku skutočnosti, že sa jednalo o osobu, ktorá nemala vykonaný zápis v živnostenskom registri, bolo podanie odstúpené v plnom rozsahu na priame vybavenie na Okresný úrad Žilina, odbor živnostenského podnikania. Podnet týkajúci sa nedodržovania hygienických predpisov v salóne kaderníctva a kozmetiky bol vyhodnotený ako opodstatnený. Pri výkone ŠZD bol sankčný postih v blokovom konaní uplatnený v 4 prípadoch v celkovej hodnote 176,- eur (technické nedostatky a odborná spôsobilosť), v správnom konaní pokuta v hodnote 1000,- eur (zariadenie manikúra), v 1 prípade zákaz činnosti podľa § 55 ods. 2 a v 12 prípadoch vydanie pokynov podľa § 6 ods.3 (technický nedostatok, maľovanie priestorov).

Boli vydané záväzné stanoviská ku kolaudácii stavieb s účelom využitia na ZSoLT, stanovisko k zriadeniu chráneného pracoviska v ZSoLT. V spolupráci s odborne spôsobilými pracovníkmi meracej skupiny ÚVZ SR, odbor objektivizácie faktorov životných podmienok bol vykonaný ŠZD spojený s terénnymi meraniami UV žiarenia v 4 prevádzkach s opaľovacími prístrojmi – solármi. Spolu bolo meraných 12 opaľovacích prístrojov, pričom pri dvoch opaľovacích prístrojoch bolo zistené, že celková účinná ožiarenosť E_{eff} nie je v súlade s vyhláškou MZ SR č. 554/2007 Z. z. v platnom znení. V tejto súvislosti bolo na mieste uložené opatrenie – zákaz používania prístrojov a zariadení, ktoré bezprostredne ohrozujú zdravie ľudí do termínu výmeny žiarivcov a trubíc a do doby vykonania a predloženia protokolov o meraní, na základe ktorých bude celková účinná ožiarenosť E_{eff} v súlade

s limitmi platného predpisu. Na základe hlásení ÚVZ SR o výskyte nebezpečných kozmetických výrobkov Rapex, odborní pracovníci vykonali 6 kontrol.

V Banskobystrickom kraji evidujeme celkovo 2479 zariadení starostlivosti o ľudské telo. V rámci ŠZD sa najčastejšie zistené nedostatky týkali najmä doplnenia, resp., zmeny prevádzkového poriadku podľa platnej legislatívy, doplnenia obsahu lekárničky, doplnenia čistiacich a dezinfekčných prostriedkov, vymaľovania priestorov, prekračovanie limitov UV žiarenia preukázaného meraním, nesprávnej manipulácie s čistou a použitou bielizňou. Za zistené nedostatky boli uplatnené blokové pokuty a to v spádovom území RÚVZ Zvolen (895,00 €), v spádovom území RÚVZ Rimavská Sobota (30,00 €) a v spádovom území RÚVZ Lučenec (90,00 €). Sankcie za iný správny delikt a to pokuta vo výške 150,00 € bol uložená v spádovom území RÚVZ Lučenec, v spádovom území RÚVZ Žiar nad Hronom, boli uložené pokuty vo výške 800,00 €, v spádovom území RÚVZ Rimavská Sobota, boli uložené pokuty vo výške 800,00 €. Kontrola mikrobiálnej kontaminácie povrchov a predmetov bola vykonávaná sterovou metódou v spádovom území RÚVZ Veľký Krtíš (115 sterov) a v spádovom území RÚVZ Lučenec (145 sterov). Výsledky laboratórnych analýz boli oznámené prevádzkovateľom a v prípade výskytu patogénnych a podmienene patogénnych mikroorganizmov boli následne odobraté kontrolné stery. Kontrolu účinnosti sterilizátorov v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo vykonáva odbor HŽPaZ len v spádovom území RÚVZ Banská Bystrica. V roku 2023 bola vykonaná kontrola účinnosti sterilizátora v 68 zariadeniach. V ostatných RÚVZ zabezpečuje kontrolu účinnosti sterilizátora odbor epidemiológie. V prevádzkach ZSoLT bola vykonaných 193 kontrol vo veci zistenia výskytu nebezpečných kozmetických výrobkov, ktoré boli nahlásené zo systému RAPEX v spádovom území RÚVZ Banská Bystrica, a v spádovom území RÚVZ Rimavská Sobota bolo vykonaných 197 výkonov (telefonické a osobné zisťovanie výskytu nebezpečných výrobkov). V zariadeniach nebolo zistené používanie nahlásených nebezpečných výrobkov.

V Prešovskom kraji evidujeme celkovo 3729 zariadení starostlivosti o ľudské telo. Porušenia legislatívnych požiadaviek boli zistené v dvoch soláriách (nezabezpečené meranie UV žiarenia po výmene solárnych trubíc), začo bola prevádzkovateľom uložená pokuta. Kontrolované sterilizátory boli v 4 prípadoch neúčinné, opakovanými kontrolami sa ich neúčinnosť nepotvrdila. Pokuty za iný správny delikt boli uložené v celkovej výške 1200 eur a za priestupok v blokovom konaní vo výške 150 eur. Celkovo boli zistené nedostatky v 59 ZSoLT. Najčastejšie zistené nedostatky boli v prevádzkovej hygiene, nepredloženie dokladov odbornej a zdravotnej spôsobilosti, nesprávnom skladovaní čistej a použitej bielizne a chýbajúcej technickej dokumentácii k používaným prístrojom.

V Košickom kraji evidujeme celkovo 2871 ZSoLT. Ku návrhom na zmenu v užívaní stavieb, kolaudácii stavieb a k *projektovým dokumentáciám* bolo vydaných 17 záväzných stanovísk a 2 vyjadrenia. Ku zriadeniu chráneného pracoviska v už existujúcich prevádzkach boli vydané 4 akceptačné listy. Podaných bolo 355 oznámení o začatí činnosti v prevádzke ZSoLT, spolu s prevádzkovými poriadkami týchto zariadení. V hodnotenom roku boli prevádzkovateľom ZSoLT uložené aj *sankčné postihy*. RÚVZ Košice uložil 2 pokuty za nevypracovanie a nepredloženie prevádzkového poriadku a za nepredloženie osvedčení o odbornej spôsobilosti na vykonávanie epidemiologicky závažných činností uložil RÚVZ Košice 2 blokové pokuty a RÚVZ Michalovce 1 blokovú pokutu. V rámci kraja bolo riešených 8 *podnetov* a to: (RÚVZ Michalovce) 2 podnety týkajúce sa nevyhovujúcich priestorov masážneho salónu a neoprávnené zriadenie a prevádzkovanie ZSoLT, (RÚVZ SNV) 1 podnet na nevyhovujúca hygiena, (RÚVZ Košice) 5 podnetov týkajúcich sa zriadenia prevádzky nechtového dizajnu na súkromí, nedodržiavanie hygienických požiadaviek pri výkone manikúry a nechtového dizajnu, nevyhovujúcich podmienok prania v prevádzkovej miestnosti v zariadení holičstva, na nedodržiavanie hygieny pracovných pomôcok, spochybňovanie dezinfekcie pracovných nástrojov pri výkone služieb nechtového dizajnu a

na nelegálnu činnosť konkrétnej osoby, ktorá neoprávnene poskytuje služby masáží. Po prešetrení boli 3 podnety uzavreté ako opodstatnené, 4 podnety neopodstatnené a 1 podnet bol uzatvorený ako nehodnotiteľný. V častiach podnetov, v ktorých riešenie nespadlo do kompetencie regionálnych úradov boli podnety postúpené na iné štátne orgány.

Počas celého roka boli priebežne prevažne telefonicky alebo prostredníctvom emailu s podnikateľskými subjektmi konzultované podmienky a požiadavky na vytvorenie hygienicky vyhovujúcich prevádzok zriadení starostlivosti o ľudské telo a iné záležitosti súvisiace s činnosťou regionálnych úradov verejného zdravotníctva.

• Zariadenia sociálnych služieb

Na Slovensku sa prevádzkujú zariadenia s poskytovaním sociálnych služieb na základe ustanovení zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Podľa druhu sociálnych služieb sú zariadenia delené na zariadenia s celoročnou pobytovou formou, zariadenia s poskytovaním sociálnej služby ambulantnou formou, špecializované resocializačné, integračné a komunitné strediská a iné. Výkon ŠZD bol zameraný najmä na dodržiavanie prevádzkovej hygieny, prevádzkového poriadku a na dodržiavanie zákona NR SR č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov. Naďalej vo viacerých zariadeniach najmä staršieho typu, dochádza k ich revitalizácii (prístavby, nadstavby, prestavby, rekonštrukcie i redukovanie ubytovacej kapacity) s cieľom skvalitnenia poskytovania sociálnych služieb. ale i zosúladenia s požiadavkami vyhlášky MZ SR č. 259/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov. Prehľad zariadení sociálnych služieb za rok 2023 je uvedený v tabuľke č. 5.3.

V roku 2023 bolo v **Bratislavskom kraji** evidovaných celkom 465 zariadení sociálnych služieb všetkých druhov. Z nich cca 20 % je v zriaďovateľskej pôsobnosti Bratislavského samosprávneho kraja, cca 20 % v zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a cca 60 % prevádzkujú neverejní poskytovatelia. Celkom bolo vydaných 10 záväzných stanovísk ku kolaudáciám a projektovým dokumentáciami na umiestnenie stavieb a ďalej 21 rozhodnutí (k začatiu/zmene prevádzky, k schváleniu prevádzkového poriadku, resp. jeho zmene alebo funkčnej reprofilizácii jednotlivých zariadení). Zabezpečilo sa celkom 216 iných akcií (miestne a kolaudačné ohliadky, konzultácie, odborné stanoviská a vyjadrenia a pod). Posudzované zmeny v prevádzkovaní jestvujúcich zariadení sociálnych služieb spočívali najmä v ich funkčnej reštrukturalizácii alebo zmene kapacít pri poskytovaní jednotlivých typov služieb, ako aj v rekonštrukcii / modernizácii ich priestorov. V posudkovej činnosti prevažovalo posudzovanie zariadení neziskových organizácií a i. neverejných, resp. súkromných poskytovateľov. Boli posúdené projektové dokumentácie nových zariadení (územné konanie) alebo návrhov prístavieb, nadstavieb, rekonštrukcií a stavebných úprav jestvujúcich zariadení napr.: „Nízkokapacitné sociálno-zdravotné zariadenie pre seniorov“ ul. Hlaváčikova v Bratislave IV., „Zariadenie pre seniorov Ružová záhrada“, v k.ú. Farná, obec Ivanka pri Dunaji (okr. Senec). Súhlasilo sa s uvedením do prevádzky priestorov napr.: Zariadenia sociálnych služieb -špecializované zariadenie na Sklenárovej 4 v Bratislave II., Zariadenia sociálnych služieb - denného centra pre seniorov na ul. Kováčsova 85 v Bratislave V. V zariadeniach sociálnych služieb sa vykonalo celkom 21 previerok zameraných na problematiku hygienicko-epidemiologického režimu (vrátane štandardu ubytovania klientov) - bez zistenia závažných hygienických nedostatkov, resp. so zistením drobných hygienických nedostatkov, ktorých odstránenie prebehlo operatívne v rámci danej kontroly. Celkovo však posudzované zariadenia sociálnych služieb vykazovali vyhovujúci hygienicko-epidemiologický štandard. V priebehu roka sa prešetrili 3 podnety na prevádzku pobytového zariadenia sociálnych služieb „Domov seniorov Rudi“. Pri kontrole boli zistené niektoré

hygienické nedostatky, resp. bola skonštatovaná opodstatnenosť zaslaných podnetov. Z toho dôvodu bolo prevádzkovateľovi zariadenia nariadené odstránenie zistených nedostatkov. Menšie nedostatky nepodstatného charakteru boli zo strany prevádzkovateľa zariadenia odstránené operatívne. Opakovanou kontrolou bolo zistené zlepšenie štandardu prevádzkovej hygieny v inkriminovaných priestoroch. Nakoľko niektoré kúpeľne pre klientov boli čiastočne bariérové, z toho dôvodu bolo prevádzkovateľovi uložené opatrenie - riešiť kúpeľne pre klientov ako bezbariérové s možnosťou realizácie predmetného opatrenia v termíne do 30.07.2024. Kontrola plnenia prebiehajúcich uložených nápravných opatrení v predmetnom zariadení (ako aj príslušné termíny ich realizácie) budú predmetom následného štátneho zdravotného dozoru.

Na území **Trnavského kraja** bolo evidovaných 159 zariadení (Trnava 44, Piešťany 16, Hlohovec 12, Galanta 25, Senica 24, Skalica 17, D. Streda 21). Najviac je zariadení pre seniorov, domovov sociálnych služieb a opatrovateľských služieb, ktorých celkový počet je 92. V roku 2023 bolo v rámci posudzovacej činnosti pre poskytovateľov sociálnych služieb vydaných 7 záväzných stanovísk pre územné konanie a 8 záväzných stanovísk ku kolaudácií stavby, 6 rozhodnutí na uvedenie nových priestorov do prevádzky, 3 rozhodnutia na zmenu v prevádzkovaní priestorov, 1 rozhodnutie na zmenu prevádzkového poriadku a 4 rozhodnutia sa týkali návrhov na zmenu v prevádzkovaní zariadenia pre seniorov. ŠZD bol vykonaný v 5 zariadeniach a v jeden dozor bol riešený na základe podnetu pre neznesiteľnú situáciu a praktiky, ktoré sa dejú v Domove dôchodcov a Domove sociálnych služieb, Holíč. Za zistené nedostatky boli uložené podmienky na ich odstránenie z hľadiska ochrany zdravia klientov.

V **Trenčianskom kraji** bol ŠZD zameraný na posúdenie dodržiavania prevádzkovej hygieny a materiálno-technickej vybavenosti v súlade s platnou legislatívou a vykonaný v 20 zariadeniach. Zistené boli prevažne nedostatky spočívajúce v chýbajúcej priestorovej vybavenosti zariadenia, počte hygienických zariadení, bezbariérovosti priestorov užívaných klientmi, nevyhovujúceho dispozičného riešenia priestorov pre manipuláciu s bielizňou a nedostatočného vetrania prevádzkových priestorov. Za závažné zistené nedostatky bolo prevádzkovateľovi vydané rozhodnutie o uložení pokuty (1 zariadenie), ostatné zariadenia budú ďalej riešené v zmysle platnej legislatívy. V rámci projektovej prípravy boli posudzované 3 zariadenia, kolaudované a uvedené do prevádzky bolo jedno zariadenie pre seniorov. RÚVZ vykonávali tiež priebežné konzultácie k zámerom pre spracovanie projektových dokumentácií nových zariadení, resp. úprav jestvujúcich zariadení. V sledovanom období bol riešený 1 podnet, ktorý bol vyhodnotený ako neopodstatnený.

V **Nitrianskom kraji** bolo prevádzkovaných 233 zariadení sociálnych služieb. Evidovaný bol zvýšený záujem o výstavbu nových zariadení sociálnych služieb pobytovou formou. V kraji boli vydané viaceré rozhodnutia k zmene v prevádzkovaní zariadenia a k zmene prevádzkového poriadku a rozhodnutia k novým prevádzkam; taktiež boli vydané záväzné stanoviská k územnému konaniu stavby alebo k zmene účelu užívania stavby pre denné stacionáre. ŠZD bol vykonaný v Zariadení sociálnych služieb „CLEMENTIA“ Kovarce, kde boli zistené nedostatky. Pokutu za uvedené nedostatky prevádzkovateľovi uložila Inšpekcia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR ako konkurenčný správny orgán. Bolo skolaudované komunitné centrum Romane Jíle v obci Čata, posúdené projekty na novostavbu denných stacionárov v obciach Starý Tekov a Hronské Kľačany, na výstavbu nového objektu sociálno – zdravotného zariadenia v obci Zalaba a projekt na zmenu prevádzkovej budovy na komunitné centrum v obci Santovka. RUVZ Nové Zámky riešil 1 podnet v zariadení pre seniorov, ktorý poukazoval na nevyhovujúce hygienické podmienky. Pri výkone ŠZD neboli v kontrolovaných zariadeniach zistené nedostatky a porušenie platnej legislatívy.

V **Žilinskom kraji** bolo evidovaných 173 zariadení sociálnych služieb pre rôzne cieľové skupiny obyvateľov na rôznom stupni odkázanosti. Vydaných bolo 21 rozhodnutí (najmä z

dôvodu zmeny v ich prevádzkovaní, zmeny a doplnenia prevádzkových poriadkov, uvedeníu do prevádzky nových zariadení), 16 záväzných stanovísk (k zriadeniu zámeru výstavby, PD, územnému konaniu objektov sociálnych služieb, ku ich kolaudácii a k zmene v užívaní stavby). Počas roka bol doručený 1 podnet na výskyt ploštíc, ktorý po vykonaných opatreniach zo strany prevádzkovateľa bol vyhodnotený ako neopodstatnený. Vzorky 3 pitných vôd boli v zariadení pre seniorov odobraté v rámci preverovacieho monitoringu (pravidelné odberové miesta), 1 vzorka bola odobratá v rámci kolaudačného konania, 1 len na prítomnosť olova (všetky vzorky s negatívnym výsledkom).

K 31.12.2023 bolo v evidencii **Banskobystrického kraja** celkovo 247 zariadení sociálnych služieb, z toho v RÚVZ Banská Bystrica (78), RÚVZ Lučenec (38), RÚVZ Rimavská Sobota (38), RÚVZ Veľký Krtíš (20), RÚVZ Zvolen (33), RÚVZ Žiar nad Hronom (40). V rámci posudkovej činnosti bolo vydaných 16 rozhodnutí týkajúcich sa uvedenia priestorov do prevádzky, schválenia prevádzkových poriadkov vrátane návrhov na zmenu v ich prevádzkovaní a zmenu prevádzkových poriadkov: RÚVZ Banská Bystrica (3), RÚVZ Lučenec (4), RÚVZ Rimavská Sobota (1), RÚVZ Veľký Krtíš (3), RÚVZ Zvolen (3), RÚVZ Žiar nad Hronom (2). RÚVZ Rimavská Sobota boli oznámené 3 začatia prevádzky zariadení sociálnych služieb, RÚVZ Veľký Krtíš 1 začatie prevádzky a RÚVZ Žiar nad Hronom 1 začatie prevádzky. Vydaných bolo 18 záväzných stanovísk: RÚVZ Banská Bystrica (2), RÚVZ Lučenec (3), RÚVZ Rimavská Sobota (9), RÚVZ Veľký Krtíš (4), RÚVZ Zvolen (0), RÚVZ Žiar nad Hronom (0). Pracovníci HŽPaZ RÚVZ Lučenec sa zúčastnili na kontrolách s pracovníkmi oddelenia preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie, zameraných na zamestnancov, ktorí vykonávajú odborné a obslužné činnosti v opatrovateľskom sektore s pobytovou formou (kontrola posudkov o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika vo faktoroch fyzická záťaž a psychická záťaž). RÚVZ Rimavská Sobota sa v roku 2023 podieľal na plnení úlohy v rámci Programov a projektov ÚVZ SR: 1.5 Mapovanie aktuálneho stavu výskytu pesticídnych látok a mikropolutantov v pitných vodách. Pri plnení úlohy boli odobraté vzorky pitnej vody z DD a DSS Rimavská Sobota, kde sa výskyt pesticídnych látok nepotvrdil a z DD a DSS Tornaľa, kde vo vzorke bol stanovený výskyt niektorých pesticídnych látok, ich limitné hodnoty neboli prekročené. RÚVZ Rimavská Sobota po ukončení úlohy z Programov a projektov ÚVZ SR 1.4 Mapovanie prítomnosti baktérií rodu *Legionella* v zariadeniach sociálnych služieb v prvom polroku 2023 odobral vzorky vody a sterov z prostredia v DD a DSS v Rimavskej Sobote na miestach s potvrdeným výskytom týchto baktérií, a to za účelom preverenia účinnosti opatrení zrealizovaných prevádzkovateľom zariadenia. Jednalo sa o kompletnú výmenu ležatých rozvodov teplej vody v celom zariadení, okrem suterénu. Prítomnosť baktérií rodu *Legionella* bola potvrdená už len v 1 vzorke teplej vody, odobratej v kotolni, t. j. v časti, kde neboli vymenené rozvody teplej vody. Na základe výsledkov odobratých vzoriek možno výmenu rozvodov hodnotiť ako najefektívnejší spôsob na elimináciu týchto baktérií v predmetnom zariadení. V roku 2024 prevádzkovateľ DDaDSS Rimavská Sobota plánuje zahájiť aj rekonštrukciu kotolne spojenú s výmenou kotlov a zásobníka teplej vody.

V **Košickom kraji** bolo v prevádzke celkom 253 zariadení sociálnych služieb (ZSS). V rámci výkonu ŠZD bolo vykonaných celkom 65 kontrol, z toho 24 kontrol pred vydaním rozhodnutia na uvedenie priestorov ZSS do prevádzky, resp. po zmenách v ich prevádzkovaní a na schválenie prevádzkového poriadku a pred vydaním záväzného stanoviska na kolaudáciu stavieb, alebo zmenu v užívaní stavieb. Okrem uvedeného boli vydané záväzné stanoviská na územné konanie stavieb (napr. Domov sociálnych služieb v obci Vyšná Slaná, Sociálno – zdravotnícke zariadenie komunitného typu – zariadenie pre seniorov a špecializované zariadenie v obci Ždaňa, a vyjadrenia k projektovým dokumentáciám stavieb. Kontroly v rámci výkonu ŠZD boli okrem zisťovania súladu, resp. nesúladu s platnými právnymi predpismi zamerané na dodržiavanie prevádzkových poriadkov, kontrolu dodržiavania zákona

o ochrane nefajčiarov, zabezpečenie hodnotenia zdravotných rizík zamestnancov a zabezpečenie deratizácie v ubytovacích priestoroch. Šetrené boli 3 podnety, ktoré poukazovali na nevhodné podmienky bývania v útulku a nocľahárni v ZSS Oáza – nádej pre nový život n. o., Záhrada Bernátovce 779, Košice a ktorý bol po prešetrení uzatvorený v časti hygienicko – technických nedostatkov ako opodstatnený. Ďalší podnet poukazoval na nedostatočné upratovanie a prítomnosť švábov v ZSS – útulok a nocľaháreň na Poľnej 1 v Košiciach. Podnet bol po prešetrení a v čase výkonu ŠZD uzatvorený ako neopodstatnený. Pri výkone ŠZD však boli v tomto zariadení zistené hygienicko – technické nedostatky (znečistené a poškodené steny a stropy, poškodené podlahové krytiny), ktoré neboli predmetom podnetu a na ich odstránenie si prevádzkovateľ zariadenia stanovil akceptovateľný termín. Pri následnom výkone ŠZD bolo zistené odstránenie týchto nedostatkov. Na RÚVZ so sídlom v Michalovciach bol doručený podnet na hygienické nedostatky v zariadení sociálnych služieb, ktorý bol po prešetrení vyhodnotený ako neopodstatnený.

V **Prešovskom kraji** bolo evidovaných 451 prevádzok zariadení sociálnych služieb. V rámci kraja bol hlásený jeden podnet na výskyt hlodavcov v zariadení pre seniorov. Šetrením podnetu bola zistená jeho opodstatnenosť, za čo bola prevádzkovateľovi uložená pokuta.

- **Telovýchovné zariadenia**

Telovýchovné zariadenia slúžia na telovýchovné a športové činnosti, relax a zotavenie obyvateľov v rámci krátkodobej rekreácie a na pestovanie zdravého životného štýlu. Medzi takéto zariadenia zaraďujeme: zimné štadióny, športové areály, futbalové štadióny, futbalové ihriská, multifunkčné ihriská s umelou trávou, tenisové kurty, squashové ihriská, volejbalové a stolnotenisové ihriská, športové haly, telocvične, kolkárne, bowling, minigolf a golfové ihriská, paintbalové ihriská, posilňovne a fitnesscentrá, hokejový trenažér, lezecké steny, bedmintonové haly, strelnice, motokárové dráhy, nafukovacie haly, krytú jazdiareň. Najväčší podiel v počte telovýchovných zariadení tvoria fitnesscentrá. Niektoré zariadenia so športovým zameraním (posilňovne, squashové a tenisové sály, pohybové cvičenia) sú kombinované s osobnými službami vhodne dopĺňajúcimi charakter vykonávaných športových aktivít (napr. solária, masáže, wellness). V roku 2023 sa vo väčšom počte otvárali aj tanečné štúdiá a posilňovne zamerané najmä na crossfit, otvárali sa kurzy zamerané na aktivity ako joga a pilates. Medzi nové činnosti poskytované v rámci telovýchovných zariadení môžeme spomenúť napr. vzdušnú akrobáciu a pole dance

V **Bratislavskom kraji** bolo v roku 2023 evidovaných 502 športovo-relaxačných zariadení. Záväzné stanovisko bolo vydané k projektovým dokumentáciám napr. stavba športového centra Petržalka City, „Fitness a oddychové centrum“ v Tomašove, stavby LIDL Čistinky Modra (vybudovanie oddychového a rekreačného parku, detského ihriska, odpočinkovej plochy s možnosťou posedenia a grilovania, prvky pre vonkajší workout na posilňovanie rôznych partií tela a multifunkčné ihrisko).

Kolaudovali sa nové zariadenia napr. nájomný priestor č. N114 FITNESS, Nové Mesto. Skolaudovala sa aj prevádzková budova prislúchajúca k nafukovacej multifunkčnej športovej hale v areáli futbalového národného tréningového centra v Senci. Záväzné stanovisko bolo vydané aj k zmene účelu užívania obchodno – skladového centra na nový účel - športové centrum v Chorvátskom Grobe s 3 miestnosťami na cvičenie (joga, pilates, tanec), telocvičňou pre bedminton s lezeckou stenou, posilňovňou a vonkajším multifunkčným ihriskom. V roku 2023 sme evidovali 40 oznámení o začatí prevádzkovania priestorov telovýchovných zariadení napr. HYC – HOT YOGA CENTRUM, na Trnavskej ceste 41/A, Pole Dance štúdio MonEli na Vajnorskej 98K, N-GYM na ul. Ovsištské námestie 1, FITNESS TRÉNINGOVÉ CENTRUM na Žehrianskej 6, tanečné štúdio na ul. Hany

Meličkovej 39, Fitnesscentrum na Lamačskej ceste 1C alebo Yoga Room na ul. Polianky 7E. Vo vidieckych okresoch to boli napr. Yoga Rituals na Štúrovej 69 v Modre a L Body Studio (prístroje EMS) na Zámockej 1 v Malackách. Väčší počet prevádzok bol v roku 2023 zrušený, čo bolo spôsobené najmä reevidovaním všetkých prevádzok. Išlo o 40 zariadení, ktoré v roku 2023 už nefungovali a boli odstránené z evidencie zariadení. V rámci štátneho zdravotného dozoru bolo v predmetných zariadeniach vykonaných celkovo 40 kontrol. Kontroly sa vykonávali najmä v súvislosti s oznámením nových prevádzok. Ďalej sa vykonávali aj pravidelné kontroly priestorov prevádzok v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru zamerané na dodržiavanie aktuálne platnej legislatívy určenej na ochranu verejného zdravia. Zistené boli iba menej závažné nedostatky, ktoré boli v stanovenej lehote odstránené, čo bolo overené následnými kontrolami. Vykonávali sa aj kontroly na základe žiadosti prevádzkovateľov futbalových štadiónov k potvrdeniu ich spôsobilosti v súvislosti so zápasmi futbalistov v III. lige. Pri týchto kontrolách boli zistené nedostatky, ktoré boli následne odstránené, čo sa preverilo následnými kontrolami. Kontroly boli vykonané napr. na futbalovom štadióne Jozefa Straku v Dunajskej Lužnej a na mestskom futbalovom štadióne v areáli zámockého parku v Malackách. 7 kontrol bolo vykonávaných na základe podnetov. V prípadoch, kedy boli podnety opodstatnené sa uložili v zápisnici nápravné opatrenia s termínom odstránenia všetkých zistených nedostatkov. Následne boli vykonané odbornými pracovníkmi úradu v predmetných zariadeniach kontroly, pri ktorých sa zistilo, že nedostatky boli odstránené. V roku 2023 sme evidovali aj opakované podnety od viacerých obyvateľov polyfunkčného objektu Retro, ktoré sa týkali nadmerného hluku z hlasnej hudby z prevádzky fitnesscentra umiestneného v tomto polyfunkčnom objekte, čím došlo k zhoršeniu podmienok bývania. V tomto prípade bolo vykonané objektívne meranie hluku v byte jednej oznamovateľky podnetu, ktorý preukázal prekročenie prípustných hladín hluku podľa vyhl. MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov. Následne bol vydaný pokyn, ktorým sa nariadilo vykonať účinné protihlukové opatrenia na zabránenie prieniku nadmerného hluku z hudobnej produkcie z prevádzky predmetného fitnesscentra a účinnosť vykonaných opatrení preukázať výsledkami kontrolného objektívneho merania hluku vo vzťahu k dotknutému obytnému prostrediu, vykonaného v súlade s vyhl. MZ SR č. 549/2007 Z.z. T.č. je podnet stále v riešení.

V **Banskobystrickom kraji** bolo evidovaných 389 telovýchovno-športových zariadení s celoročnou a sezónnou prevádzkou. V roku 2023 boli doručené 4 oznámenia o začatí prevádzky, vydané bolo 1 súhlasné záväzné stanovisko. V rámci výkonu ŠZD boli vykonávané kontroly dodržiavania prevádzkových poriadkov v súlade s platnou legislatívou.

V **Košickom kraji** bolo v prevádzke 425 telovýchovných zariadení. Okrem toho sú takmer v každej obci vybudované miestne športoviská, prevažne futbalové štadióny, s minimálnym vybavením pre športovcov, prípadne návštevníkov. V rámci výkonu ŠZD bolo uskutočnených 38 kontrol telovýchovných zariadení s tým, že nedostatky neboli zistené. Písomne oznámilo začatie svojej činnosti v rámci kraja 19 nových telovýchovných zariadení, spolu s predložením prevádzkového poriadku. K návrhu na územné konanie stavby sa pracovníci odborov a oddelení hygieny životného prostredia a zdravia vyjadrovali v 8 prípadoch a v 1 prípade ku kolaudácii stavby. Pri ŠZD v predmetných zariadeniach bola zároveň vykonávaná kontrola dodržiavania zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V roku 2023 neboli zistené závažné hygienické nedostatky ani neboli evidované žiadne podnety.

V **Nitrianskom kraji** sa nachádzajú futbalové štadióny približne v každej obci. V meste Nitra sa nachádza aj zimný štadión. Okrem týchto aj v priebehu roku 2023 boli obyvateľmi využívané jestvujúce zariadenia napr. fitness centrá a relaxačno – regeneračné zariadenia vo

všetkých troch okresoch. V okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce sa nachádzajú futbalové štadióny v každej obci – približne sa jedná o 115 zariadení. V jednom prípade bolo začaté správne konanie o uložení pokuty pre telovýchovné zariadenie vo výške 150.- eur, rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť v roku 2024.

V meste Topoľčany sa nachádzajú zimný štadión, futbalový štadión, hádzanárska hala, stolnotenisová hala, tenisová hala, squashová hala a futbalové štadióny v každej obci (57 zariadení). V roku 2023 nebolo prijaté ani jedno oznámenie o začatí činnosti telovýchovno športového zariadenia. Vydané bolo 1 záväzné stanovisko ku kolaudácii stavby Zimný štadión Topoľčany – strojovňa chladenia – po skončení skúšobnej prevádzky.

V okrese Komárno je dozorovaných celkovo 23 telovýchovných zariadení. Nedostatky v týchto zariadeniach evidované neboli. V roku 2023 boli RÚVZ doručené 2 oznámenia o začatí prevádzky dvoch nových telovýchovno-športových zariadení: Multifunkčná športová plocha s prekrytím Hurbanovo a Paintbalové ihrisko v Bátorových Kosihách. V uvedených prevádzkach bol vykonaný štátny zdravotný dozor bez zistených nedostatkov.

Vydané bolo 1 záväzné stanovisko ku kolaudácii stavby Multifunkčnej športovej plochy s prekrytím v Hurbanove a 1 záväzné stanovisko k územnému konaniu stavby Multifunkčného ihriska s modernizáciou futbalového ihriska v Komárne, časť Nová Stráž.

V okrese Levice boli posúdené projekty na umiestnenie ihrísk s workoutovými prvkami v obciach Iňa a Horná Seč, ihrisko na petanque v obci Starý Hrádok, multifunkčné ihriská v obciach Tehla, Lula, Bátovce, projekty na umiestnenie Pumptrackovej dráhy v meste Tlmače a na vybudovanie cyklotrasy v meste Želiezovce.

V okrese Nové Zámky je 119 telovýchovných zariadení. Veľkú časť týchto zariadení tvoria futbalové štadióny v obciach. V roku 2023 bol štátny zdravotný dozor vykonaný v jednom športovom zariadení. V roku 2023 bolo zaevidovaných 5 oznámení o začatí prevádzky prevádzkovateľov telovýchovno-športových zariadení.

V **Trenčianskom kraji** bol v hodnotenom roku vykonaný štátny zdravotný dozor na základe oznámení v 5 zariadeniach + 7 dozorov na kontrolu dodržiavania legislatívnych požiadaviek. Boli vydané 2 záväzné stanoviská na územné konanie stavby (športové haly s požiadavkami na vypracovanie HIA) + skolaudované boli 3 športoviská.

V **Trnavskom kraji** je celkovo evidovaných 195 telovýchovno-športových zariadení. V rámci ŠZD bolo vykonaných 10 kontrol, pri ktorých neboli zistené žiadne nedostatky. Podnety evidované neboli. Medzi najvýznamnejšie zariadenia v spádovom území kraja sú futbalové štadióny v Senici a Skalici, mestská plaváreň v Senici, športová hala v Senici, golfové ihriská v Senici a Skalici, futbalový štadión FC Spartak Trnava, zimné štadióny v Trnave, Senici, Skalici a v Piešťanoch. V Dunajskej Strede futbalový štadión FC DAC a areál X-BIONIC® SPHERE.

V rámci **Prešovského kraja** evidujeme 230 prevádzok telovýchovno-športových zariadení. Niektoré z nich sú súčasťou ubytovacích zariadení, alebo aj relaxačných zariadení. V roku 2023 bolo zo strany prevádzkovateľov doručených na jednotlivé RÚVZ 12 oznámení o začatí prevádzkovania priestorov tohto typu. Štátny zdravotný dozor bol vykonaný v 25 prevádzkach telovýchovno športových zariadení pričom závažné hygienické nedostatky zistené neboli. Podnety neboli evidované.

V **Žilinskom kraji** je evidovaných približne 125 telovýchovno – športových zariadení.

V roku 2023 boli vydané stanoviská k stavebnému povoleniu „Multifunkčný športový areál, Divina“, k „Športovému areálu Kotešová“, k šatniam a hygienickému zázemiu pre užívateľov „Športového areálu obce Svederník“, vyjadrenie k „Workout ihrisku v Tepličke nad Váhom“ a k „Workoutovému ihrisku na Bratislavskej ul. v Žiline“. Boli posudzované projektové dokumentácie: Viacúčelová mestská športová hala Kysucké Nové Mesto, Energetická účinnosť tribúny štadióna Kysucké Nové Mesto, Rekonštrukcia športového areálu Čadca. Bolo vydaných 6 záväzných stanovísk k územnému konaniu telovýchovno-športových

zariadení a 1 záväzné stanovisko k zámeru telovýchovno- športového zariadenia. ŠZD bol vykonaný v 15 zariadeniach bez zistení závažnejších nedostatkov.

- **Pohrebníctvo**

Na Slovensku bolo v roku 2023 v prevádzke 390 pohrebných služieb (ďalej len „PS“) a 7 krematórií s celkovým počtom chladiacich zariadení 823 s kapacitou 2433 miest a 197 mraziacich zariadení s kapacitou 636 miest. Vykonaných bolo 103 medzinárodných prevozov. *V tab. č. 5.4. je uvedený prehľad zariadení pohrebných služieb a krematórií v SR v roku 2023.*

Na území **Bratislavského kraja** bolo v prevádzke 96 cintorínov, 1 krematórium v Bratislave a 23 PS. V Bratislave je prevádzkovateľom takmer všetkých pohrebísk, krematória a urnového hája mestská príspevková organizácia MARIANUM – Pohrebníctvo mesta Bratislavy. Cintoríny v Devíne, Devínskej Novej Vsi, Lamači a Záhorskej Bystrici spravuje Rímsko-katolícka cirkev a jej jednotlivé farnosti. V Jarovciach a v Čunove je správca príslušný Miestny úrad. Vo vidieckych okresoch ich v prevažujúcej miere spravujú mestá a obce. V rámci agendy pohrebníctva boli vydané 2 záväzné stanoviská ku kolaudácii a 1 stanovisko k exhumácii. Riešili sa 3 podnety v súvislosti s výstavou plastinovaných ľudských pozostatkov názvom „BODY WORLDS“, ktorá prebiehala koncom roka v priestoroch obchodného centra Nivy v Bratislave. V súvislosti s nezákonným konaním výstavy tunajší úrad začal voči organizátorovi výstavy správne konanie – vo veci uloženia pokuty, konanie ešte nebolo právoplatne ukončené. V roku 2023 sa zisťovali údaje o počte medzinárodných prevozov ľudských pozostatkov pohrebnými službami BA kraja (spolu 80 prevozov).

V **Trnavskom kraji** je evidovaných 51 pohrebných služieb, ktoré používajú 77 chladiacich zariadení s kapacitou 188 miest a 5 mraziacich zariadení s kapacitou 188 miest a 53 pohrebných vozidiel. Krematóriá sa na území Trnavského kraja nenachádzajú. V rámci posudkovej činnosti bolo vydané 1 rozhodnutie na zmenu v prevádzkovaní pohrebnej služby z dôvodu navýšenia počtu priestorov a zariadení a 1 rozhodnutie na prevádzkovanie novej pohrebnej služby. Podané boli dve žiadosti o exhumáciu ľudských ostatkov pred uplynutím tlecej doby. Vydaných bolo 22 osvedčení na prevádzkovanie pohrebnej služby a prevádzkovanie pohrebiska. V 3 zariadeniach sociálnych služieb bol vykonaný ŠZD na dodržiavanie požiadaviek zákona o pohrebníctve. V 1 prípade boli zistené menej závažné nedostatky. Žiadosti o medzinárodný prevoz neboli podané.

V **Nitrianskom kraji** je evidovaných 70 pohrebných služieb a 3 krematóriá. V okrese Topoľčany bolo vydané 1 rozhodnutie k prevádzke pohrebnej služby a bolo vydané 1 záväzné stanovisko k územnému konaniu stavby súvisiacej s pohrebníctvom. V okrese Nové Zámky bol ŠZD na základe podnetov vykonaný 1 x v prevádzke PS a 1x v prevádzke krematória. V okrese Levice sa uskutočnili 3 medzinárodné prevozy a boli prešetrené 2 podnety. RÚVZ so sídlom v Nitre vydalo osvedčenie o odbornej spôsobilosti pre prevádzkovanie pohrebných služieb, pohrebísk a krematórií 51 žiadateľom. V priebehu roka boli vydané vyjadrenia k exhumácii v zmysle zákona č. 131/2010 Z.z.

V **Trenčianskom kraji** je evidovaných 46 pohrebných služieb. V rámci posudkovej činnosti boli vydané rozhodnutia vo veci schválenia aktualizovaného prevádzkového poriadku pohrebnej služby a vo veci uvedenia priestorov pohrebníctva do prevádzky. RÚVZ Trenčín vydal nesúhlasné záväzné stanovisko k projektu pre územné konanie stavby „Krematórium“ v Novom Meste nad Váhom, nakoľko nebolo dodržané ochranné pásmo krematória. Na základe oznámenia o začatí prevádzkovania bol ŠZD vykonaný v pohrebnej službe Myjava. V rámci plánovaného ŠZD bola vykonaná 1 kontrola. Zaevidované a riešené boli 4 podnety na kvalitu poskytovania pohrebných služieb a nakladania s telesnými pozostatkami (1 z toho opodstatnený). Na základe žiadosti pozostalých boli vydané 4 súhlasné stanoviská na

exhumáciu telesných pozostatkov a 1 pas pre mrtvolu. Počet zistených medzinárodných prevozov – 7.

Komisia na preskúšanie odbornej spôsobilosti zriadená na RÚVZ Trenčín vykonala 30 preskúšaní odbornej spôsobilosti na základe žiadosti osôb a vydala 13 osvedčení o odbornej spôsobilosti na prevádzkovanie pohrebiska a 3 osvedčení o odbornej spôsobilosti na prevádzkovanie pohrebnej služby a 1 osvedčení o odbornej spôsobilosti na prevádzkovanie pohrebnej služby.

V **Žilinskom kraji** je prevádzkovaných 46 PS a 1 krematórium v meste Žilina. V rámci agendy pohrebniectva bolo vydané rozhodnutie o uvedení priestorov pohrebnej služby do prevádzky v okrese Bytča, vydané boli záväzné stanoviská: Rozšírenie cintorína v Tepličke nad Váhom, Rozšírenie verejného cintorína Olešná – Potôčky, Mestský cintorín Turzovka, Rozšírenie cintorína v obci Rudina, jedno rozhodnutie na zmenu v prevádzkovaní priestorov v Martine a bol skolaudovaný Nový cintorín – rozšírenie hrobových miest Turzovka. Nová Pohrebná služba vznikla v obci Zborov nad Bystricou. Pohrebné služby v okresoch pôsobnosti RUVZ so sídlom v Dolnom Kubíne vykonali 4 medzinárodné prevozy. Ďalej boli vydané 3 vyjadrenia k exhumácii pred uplynutím tlecej doby.

Skúšobnou komisiou bolo preskúšaných 17 žiadateľov o overenie odbornej spôsobilosti a vydaných 16 osvedčení o odbornej spôsobilosti.

V **Banskobystrickom kraji** bolo evidovaných 52 pohrebných služieb, 1 krematórium nachádzajúce sa v mestskej časti Banskej Bystrice – Kremnička, 174 chladiacich zariadení s celkovou kapacitou 411 osôb a 34 mraziacich zariadení s celkovou kapacitou 90 osôb.

V krematóriu bola v roku 2023 ukončená dlhodobá rekonštrukcia kremačných pecí. V rámci rekonštrukcie boli vymenené 2 kremačné pece, v ktorých sa v rámci skúšobnej prevádzky začali spopolňovať ľudské pozostatky. V rámci posudzovacej činnosti bolo v roku 2023 vydané 1 stanovisko na exhumáciu ľudských ostatkov. Pri výkone štátneho zdravotného dozoru neboli zistené žiadne nedostatky. V roku 2023 vykonali pohrebné služby celkovo 4 medzinárodné prevozy ľudských pozostatkov.

V **Košickom kraji** bolo evidovaných 50 pohrebných služieb a 1 zariadenie krematória v meste Košice. V oblasti pohrebniectva bolo vykonaných 57 výkonov štátneho zdravotného dozoru. Pri kontrolách neboli zistené žiadne závažnejšie hygienické nedostatky. Boli vydané 3 rozhodnutia na uvedenie priestorov pohrebných služieb do prevádzky a jedno záväzné stanovisko k návrhu na územné konanie stavby domu smútku v okrese Rožňava. Vydaných bolo 9 osvedčení o odbornej spôsobilosti. K povoleniu vykonania exhumácie ľudských ostatkov v tlecej dobe pre obstarávateľa pohrebu sa zamestnanci úradov vyjadrovali v 2 prípadoch. V okrese Michalovce bol doručený jeden podnet na pohrebnú službu, týkajúci sa neúctivého správania voči bol vyhodnotený ako neopodstatnený.

V **Prešovskom kraji** je evidovaných 52 prevádzok pohrebných služieb. Vydaných bolo 34 osvedčení o odbornej spôsobilosti na prevádzkovanie pohrebísk a na prevádzkovanie pohrebnej služby po predchádzajúcom preskúšaní žiadateľov. Žiadosti o medzinárodné prevozy boli evidované v počte 5 v okresoch Stropkov, Bardejov a Svidník. Pre exhumáciu ľudských ostatkov bolo vydané 1 vyjadrenie na základe žiadosti v okrese Poprad. Sankcie za nedodržiavanie zákona o pohrebniectve boli uplatnené v okrese Poprad v jednom prípade pohrebnej služby ACHERON s.r.o., Poprad v sume 500 €. V priebehu roka 2023 boli poskytované taktiež odborné konzultácie ohľadne umiestňovania stavieb v ochranných pásmach pohrebísk.

III. Poskytovanie informácií verejnosti

Pracovníkmi odborov hygieny životného prostredia na regionálnych úradoch verejného

zdravotníctva sú poskytované informácie verejnosti rôznymi formami:

- telefonický
- osobne
- písomne
- emailom
- webovou stránkou regionálnych úradov
- cestou miestnej tlače a televízie
- panelmi a informačnými materiálmi v budove RÚVZ

V roku 2023 prešli webové stránky jednotlivých Regionálnych úradov verejného zdravotníctva rekonštrukciou, ktorá má jednotnú štruktúru pre všetky RÚVZ v SR. Webové stránky sú sústredené pod jednotným portálom ÚVZ a každý RÚVZ má zverejnené a pravidelne aktualizované informácie o platnej legislatíve, o kvalite vody vo verejných vodovodoch, kvalite vôd na kúpanie, o Svetovom dni vody, základné hygienické požiadavky na ochranu zdravia po záplavách, o zdravotných rizikách pri návšteve solárií, informácie o podkladoch pre rozhodovaciu činnosť orgánov verejného zdravotníctva, zoznam odborne spôsobilých osôb a skúšobný poriadok skúšobných komisií, stránka o vykonávaní preskúšania o odbornej spôsobilosti a vydávaní osvedčení o odbornej spôsobilosti na výkon epidemiologicky závažných činností, ako aj iných aktuálnych závažných situáciách v životnom prostredí (povodne, výskyt komárov, výskyt ploštíc, hlučnosť v životnom prostredí, smog, rôzne študijné materiály na získanie odbornej spôsobilosti a pod.).

Z hľadiska priebehu kúpacej sezóny v roku 2023 boli informácie o stave jednotlivých kúpalísk poskytnuté prostredníctvom nového modulu IS HŽP s priebežnou aktualizáciou raz týždenne a prostredníctvom web stránky RÚVZ počas celej kúpacej sezóny.

V priebehu roku 2023 boli výsledky rozborov pitných vôd nahrávané do informačného systému o pitnej vode.

Zo strany verejnosti bol hlavne záujem o informácie týkajúce sa kvality vody vo vodovodoch, spôsoboch dezinfekcie individuálnych zdrojov vody, informácie v súvislosti s otváraním nových prevádzok a na vypracovávanie prevádzkových poriadkov, informácie na zriadenie a prevádzkovanie pohrebísk a krematórií, zariadení starostlivosti o ľudské telo, o zdravotných rizikách spojených s používaním solárií, usmernenia pri zahájení podnikateľskej činnosti, prípustných limitov hluku v životnom prostredí, ako aj o organizovanie hromadných podujatí, hlavne športového typu, svadiieb a pohrebov k problematike riešenia stavieb podľa spracovaných projektových dokumentácií, k problematike bývania a

Jednotlivé RÚVZ SR vykonávali aj konzultačné činnosti, ktoré využívajú najmä projektanti, dodávatelia technologických zariadení, investori stavieb, k problematike zariadení starostlivosti o ľudské telo, ubytovacích zariadení, zdravotníckych zariadení, ovzdušia, hluku, taktiež v rámci územných a kolaudačných konaní a pod.

Pracovníci RÚVZ pripravovali podklady pre rôzne televízne a rozhlasové relácie, kde poskytovali rozhovory k rôznym aktuálnym témam, ako aj uverejňovaním článkov v miestnych a regionálnych médiách z problematiky hygieny životného prostredia.

Poradňa environmentálneho zdravia poskytuje konzultácie o zdravotných aspektoch jednotlivých faktorov životného prostredia a o aktuálnych environmentálno-zdravotných témach pre obyvateľov, študentov v rámci SOČ a ŠVOČ, diplomových prác a pod.

Veľkú časť tvorí aj poskytovanie informácii podľa zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám

V roku 2023 boli informácie o stave jednotlivých kúpalísk poskytnuté prostredníctvom nového modulu IS HŽP s priebežnou aktualizáciou raz týždenne a prostredníctvom web stránky RÚVZ počas celej kúpacej sezóny.

IV. Ďalšie činnosti odboru hygieny životného prostredia a zdravia v SR

▪ Uplatňovanie procesu HIA v praxi.

V mnohých prípadoch posudzované zámery, oznámenia o zmene, záverečné stanoviská obsahovali alebo boli na vyžiadanie príslušného regionálneho úradu doplnené o rozptylové, akustické štúdie, svetlotechnické posudky, a teda orgány VZ vedeli na základe nich posúdiť ich možný vplyv na zdravie a ich významnosť bez požiadavky na vypracovanie HIA. V niekoľkých prípadoch sa vykonal preskríning bez ďalšej potreby vykonania HIA.

V rámci posudzovacej činnosti orgánov verejného zdravotníctva podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov bola uplatnená požiadavka vykonať HIA **v rámci procesu EIA** pre nasledovné navrhované činnosti:

- Zámer: Skladovanie kvapalných hnojív – Veľké Kosihy (RÚVZ KN)
- Zámer: Zvýšenie technologickej a inovačnej úrovne v spoločnosti Ferozmat trade s.r.o. Okoličná na Ostrove (RÚVZ KN)
- Zámer: IBV Slnčné Lúky, Svinná (RÚVZ TN)
- Zámer: Parkovací dom Dubnica nad Váhom (RÚVZ PB)
- Zámer: Prestavba objektov mäsokombinátu na obytno-výrobný komplex, Spišská Nová Ves (RUVZ SNV)
- Zámer: Kovoerber SNV – Zhodnocovanie katalyzátorov z automobilov (RUVZ SNV)

V rámci posudzovacej činnosti orgánov verejného zdravotníctva podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov bola uplatnená požiadavka vykonať HIA **mimo procesu EIA** pre nasledovné navrhované činnosti:

- Zámer: Pružina Dom sociálnej starostlivosti (RÚVZ PB)
- Zámer: Rezidencia Lány 37 b.j. Považská Bystrica - novostavba (RÚVZ PB)
- Zámer: Apartmánový dom Šanghaj Haus, Dubnica nad Váhom (RÚVZ PB)
- Zámer: Výstavba nového zdroja na vysokoúčinnú výrobu elektriny a tepla z odpadovej biomasy v Novej Dubnici (RÚVZ PB)
- Zámer: Športová hala Košeca (RÚVZ PB)
- Zámer: Slatinská alej Beluša (RÚVZ PB)
- Zámer: Polyfunkčný objekt - stavebné úpravy a zmena účelu užívania (RÚVZ PB)

▪ Ohrozenie verejného zdravia v dôsledku mimoriadnych situácií

Občasné **znehodnocovanie vonkajšieho ovzdušia** bolo aj v tomto roku evidované v bratislavskom kraji v mestských častiach Podunajské Biskupice, Vrakuňa, ale aj Ružinov a Petržalka a priľahlých vidieckych obciach (Rovinka, Dunajská Lužná) v súvislosti s prevádzkou v areáli a.s. Slovnaft. Na základe individuálnych podnetov obyvateľov bola problematika riešená v spolupráci so SIŽP Bratislava, ktorá ďalej z hľadiska príslušných kompetencií o ochrane ovzdušia problematiku dozoruje.

V mesiaci september bola v okrese Veľký Krtíš vyhlásená mimoriadna situácia v dôsledku **nelegálnej migrácie a ubytovania utečencov**. V tejto súvislosti RÚVZ obdržal podnet od Mesta Veľký Krtíš, ktorý sa týkal dodržiavania hygienických opatrení a zabezpečenie dodržiavania hygienických štandardov vo výrobní hale so súp.č. 2611 (kde boli utečenci ubytovaní) vo Veľkom Krtíši v zmysle zmluvy, ktorú uzavrela ako prenajímateľ spoločnosť PRP, s.r.o., v Tomášovciach s nájomcom Slovenská republika zastúpená Ministerstvom vnútra SR v Bratislave. Podnet bol postúpený Ministerstvu vnútra SR ako orgánu

príslušnému na jeho vybavenie. V tejto súvislosti oddelenie HŽPaZ zabezpečovalo písomnú komunikáciu s médiami a Okresným úradom vo Veľkom Krtíši. Spolu boli vydané štyri vyjadrenia k tejto mimoriadnej situácii.

Na oddelení HŽPaZ v Lučenci bola zaznamenaná mimoriadna situácia v súvislosti s **prívalovými dažďami a povodňou** v obci Kokava nad Rimavicou. Na tomto území nebolo zaznamenané poškodenie verejného zdravia a nebola zhoršená epidemiologická situácia. Pracovníci priebežne komunikovali s orgánmi ochrany pred povodňami a monitorovali situáciu.

V dôsledku **zemetrasenia** v mesiaci október s epicentrom v obci Ďapalovce (okres Vranov nad Topľou) bolo z okolitých obcí nachádzajúcich sa v okresoch Humenné a Vranov nad Topľou odobraných 10 vzoriek vôd z individuálnych vodných zdrojov. Zistené boli prekročenia medzných hodnôt v ukazovateli mangán. Výsledky laboratórných rozborov boli zaslané majiteľom individuálnych vodných zdrojov.

Dňa 20. júla 2022 Vláda Slovenskej republiky vyhlásila mimoriadnu situáciu v nadväznosti na zhoršenie kvality **vodného toku Slaná** z dôvodu vytekania banských vôd zo zatopenej bane sideritových rúd v katastrálnom území Nižná Slaná pre územie okresov Rožňava, Revúca a Rimavská Sobota. RÚVZ Košice pokračoval v monitorovaní kvality individuálnych vodných zdrojov nachádzajúcich sa v blízkosti rieky Slaná i v roku 2023. Cieľom tohto monitorovania bolo sledovanie aktuálnej miery vplyvu kontaminácie rieky Slaná na podzemnú vodu využívanú na individuálne zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou a úroveň rizikových chemických látok v potenciálne ohrozených zdrojoch zásobovania pitnou vodou v dotknutom území.

V období mesiacov január až máj 2023 bolo monitorovaných 27 individuálnych vodných zdrojov nachádzajúcich sa v blízkosti rieky Slaná. V roku 2023 bolo uskutočnených 7 cyklov vzorkovania (v 3., 9., 15., 21., 29., 37. a 45. kalendárnom týždni), odobraté vzorky boli analyzované v ukazovateľoch: železo, mangán, arzén, nikel, teplota vody, reakcia vody, kadmium, sírany a vodivosť.

Limitné hodnoty ukazovateľov arzén, kadmium, sírany a reakcia vody neboli prekročené na žiadnom odbernom mieste ani v jednom z realizovaných monitorovacích cyklov, v týchto sledovaných ukazovateľoch všetky odobraté vzorky vyhoveli požiadavkám na kvalitu pitnej vody.

Prekročenie limitnej hodnoty ukazovateľa nikel sme zaznamenali na odbernom mieste v lokalite Rožňava – Nadabula, a to v dvoch monitorovacích cykloch. Jednorazové prekročenie limitnej hodnoty ukazovateľa nikel (v jednom monitorovacom cykle) bolo zistené na dvoch odberných miestach v lokalitách Čoltovo a Slavec.

Na základe výsledkov monitorovania realizovaného v roku 2023 konštatujeme stabilne nevyhovujúcu kvalitu vody v ukazovateli mangán v štyroch studniach pre individuálne zásobovanie pitnou vodou, a to na jednom odbernom mieste v lokalite Čoltovo, na jednom odbernom mieste v lokalite Plešivec a na dvoch odberných miestach v lokalite Betliar. Sporadické prekročenie limitnej hodnoty ukazovateľa mangán evidujeme na dvoch odberných miestach v lokalitách Bohúňovo a Čoltovo (v dvoch monitorovacích cykloch), na odbernom mieste v lokalite Rožňava – Nadabula (v jednom monitorovacom cykle) a na jednom odbernom mieste v lokalite Plešivec (v troch cykloch vzorkovania).

V ukazovateli vodivosť konštatujeme stabilne nevyhovujúcu kvalitu vody na jednom odbernom mieste v lokalite Čoltovo a na jednom odbernom mieste v lokalite Plešivec. Jednorazové prekročenie limitnej hodnoty ukazovateľa vodivosť (v jednom cykle vzorkovania) evidujeme na jednom odbernom mieste v lokalite Čoltovo a na jednom odbernom mieste v lokalite Plešivec.

Na piatich lokalitách bolo v rámci monitorovania zaznamenané sporadické prekročenie limitnej hodnoty ukazovateľa železo: na troch odberných miestach v lokalite Slavec (v

jednom až troch cykloch vzorkovania), na jednom odbernom mieste v lokalitách Bretka a Bohúňovo (v jednom cykle vzorkovania) a na dvoch odberných miestach v lokalitách Betliar a Čoltovo (v jednom až dvoch cykloch vzorkovania).

Súhrnne možno konštatovať, že koncentrácie sledovaných ukazovateľov v odobratých vzorkách vôd nevykazovali jednoznačné tendencie ani v závislosti od vzdialenosti od miesta vyústenia bane Nižná Slaná, ani v závislosti od vzdialenosti od toku rieky Slaná. Na základe výsledkov monitorovania kvality individuálnych zdrojov vody možno konštatovať prakticky stabilnú situáciu vo vzťahu k znečisteniu rieky Slaná, vykonaným opatreniam a stabilizácií výtok znečistenej vody zo zatopeného sideritového ložiska do rieky Slaná.

▪ **Hromadné podujatia pre verejnosť**

Hromadné podujatia nepodliehajú schvaľovaniu orgánu verejného zdravotníctva podľa zák. NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ale len oznamovaniu.

I napriek tomu boli vydávané stanoviská, v ktorých regionálne úrady verejného zdravotníctva odborne usmerňovali organizátorov, ako postupovať pri zabezpečovaní týchto akcií v zmysle platnej legislatívy na úseku verejného zdravotníctva. V rámci zdravotnej osvetly regionálne úrady upozorňuje na skutočnosť, že hromadné podujatia na vonkajších priestranstvách miest a obcí spravidla prekračujú prípustné limity hluku, preto je vhodné pri ich schvaľovaní komunikovať najmä s obyvateľmi dotknutých obytných území. V prípade striktného dodržania vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov, by sa totiž prakticky žiadne podujatie nemohlo uskutočniť a vyhláška neobsahuje výnimky.

Počas akcie sú nariadené opatrenia skontrolované pracovníkmi RÚVZ so zameraním na čistenie a dezinfekciu zariadení na osobnú hygienu pre návštevníkov akcie, na zabezpečenie zásobovania pitnou vodou, odkanalizovania, uskladnenia a likvidáciu tuhého komunálneho odpadu.

Organizovali sa rôzne hromadné podujatia kultúrnej, spoločenskej, zábavnej, športovej či inej povahy napr: folklórne slávnosti, jarmoky, tanečné vystúpenia, organizované akcie v letnom kine, vystúpenia hudobných skupín, rôzne športové ligy, hudobné hromadné podujatie Cibula Fest Holíč, LOVESTREAM Festival v areáli Športového letiska Bratislava – Vajnory, Medzinárodné majstrovstvá SR v parkúre, beh Devínsky ríbezlák, či rozprávkový festival pre celú rodinu „Dračie dni“ na Bratislavskom hrade.

▪ **Zariadenia pre výkon trestu odňatia slobody**

Na Slovensku máme ústavy na výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody v Bratislavskom, Trnavskom, Nitrianskom, Banskobystrickom, Košickom a Prešovskom kraji.

V hodnotenom období regionálne úrady riešili podnety napr. na nevyhovujúcu manipuláciu s posteľným prádlom počas jeho výmeny, na zdraví škodlivé pracovné podmienky zamestnancov a brigádnikov v údajne neskolaudovanom sklade s civilnými a ústavnými zvrškami, a na nemožnosť prania ústavného prádla priamo väzňom

V Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Banskej Bystrici bolo vykonané poučenie osôb vykonávajúcich strihanie vlasov u odsúdených zamerané na ochranu zdravia pri strihaní vlasov, dodržiavanie správneho pracovného postupu pri pracovnej činnosti, znižovanie rizika prenosu infekčných ochorení a predchádzanie iným poškodeniam zdravia v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Banskej Bystrici. Na základe žiadosti ÚVTOS Dubnica nad Váhom bolo vydané stanovisko k používaniu elektronických cigariet v zariadení.

V rámci posudkovej činnosti ÚVTOS Dubnica nad Váhom predložil oznámenie o začatí prevádzky "Posilňovňa a športové ihrisko pre odsúdených", ďalej predložil zmeny prevádzkových poriadkov ubytovacích zariadení pre odsúdených.

▪ **Ďalšie činnosti a aktivity odborov HŽP**

Činnosť v roku 2022 bola naďalej významným spôsobom ovplyvnená Pandémiou COVID 19. Odbory/oddelenia HŽP vykonávali výpomoc pre odboroch epidemiológie v oblasti trasovania kontaktov pozitívnych osôb na COVID-19 a spracovania údajov prostredníctvom systémov Moje eZdravie, EPIS.

- kontrolná činnosť na úseku odboru HŽPaZ zameraná na overenie dodržiavania opatrení Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky pri ohrození verejného zdravia z dôvodu vyhlásenia mimoriadnej situácie na území Slovenskej republiky vládou SR a následne aktuálne vydaných VYHLÁŠOK ÚVZ SR, ktorými sa nariaďovali aktuálne opatrenia pri ohrození verejného zdravia k obmedzeniu prevádzok a hromadných podujatí.
- z dôvodu mimoriadnej situácie bola akcia „Svetový deň vody“, ktorý sa v roku 2022 niesol v znamení motta „Podzemná voda“ propagovaná cez web stránku. Niektoré laboratória vyšetrovali vzorky vôd z individuálnych vodných zdrojov N-testom na prítomnosť dusičnanov a dusitanov a občanom bolo poskytované poradenstvo týkajúce sa zdrojov vody, kvality vody a ochrany vodných zdrojov
- šetrenie podnetov občanov týkajúcich sa rôznych lokálnych problémov napr: zhoršovania kvality bývania, znečisťovania prostredia, zhoršenej kvality vody vo verejnom vodovode, znečisťovania ochranného pásma vodného zdroja, napojenia obťažovania hlukom z dopravy, verejných podujatí, reštauračných a kultúrnych zariadení, nedodržiavania hygienicko – epidemiologického režimu prevádzky, problémov s funkčnosťou mraziaceho zariadenia, znečisťovania prostredia odpadmi, nadmerného výskytu hľadavcov, obtiažneho hmyzu alebo holubov, resp. obťažovania zápachmi z chovu hospodárskych zvierat
- expertízna činnosť na komplexné vybavovanie platených služieb - akreditované odbery vzoriek pitných vôd, vôd na kúpanie, meranie UV žiarenia v soláriách a kontroly účinnosti sterilizátorov v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo
- posudková činnosť pri posudzovaní územných plánov, územných a kolaudačných konaní obytných zón a iných stavieb a zariadení.
- členstvo v skúšobných komisiách na preskúšanie odbornej spôsobilosti
- členstvo v pracovných komisiách
- členstvo v akreditovanej odberovej skupine na odbery vzoriek pitnej vody a vody na kúpanie
- členstvo v protipovodňových komisiách, krízových štábov a evakuačných komisiách
- členstvo v pracovných skupinách na prípravu legislatívy
- členstvo v pracovnej skupiny na riešenie Akčného plánu mitigácie a adaptácie na zmenu klímy v meste Banská Bystrica (APMA) a Pracovnej skupiny „Zelené sídliská“
- členstvo v poradnom zbore Hlavnej odborníčky HH SR pre HŽPaZ
- pripomienkovanie legislatívy
- spoluprácu s orgánmi miestnej samosprávy pri riešení podnetov a sťažností občanov; pri príprave všeobecne záväzných nariadení; pri riešení mimoriadnych situácií
- poskytovanie informácii podľa zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám
- spracovávanie údajov do Informačného systému o pitnej vody
- spracovávanie údajov do Informačného systému o kvalite vody na kúpanie
- komplexné vybavovanie platených služieb a expertíz
- výkon posudkovej a dozornej činnosti

- účasť na pracovných poradách, seminároch a odborných podujatiach (on-line)
- výchovno – vzdelávacia činnosť (on-line)
- prednášková činnosť
- publikačná činnosť
- spracovanie pravidelných správ:
 - Pripravenosť prírodných a umelých kúpalísk na LTS
 - Priebeh kúpaciej sezóny na prírodných a umelých kúpaliskách počas KS
 - Vyhodnotenie kúpaciej sezóny na prírodných a umelých kúpaliskách
 - Správy o priebehu a následkoch povodní v SR
 - Kvalita vody v rekreačných jazerách a vodných nádržiach
 - Správa o uplatňovaní akčného plánu na zabezpečenie kvality ovzdušia
 - Zhodnotenie Svetového dňa vody
 - Výkazníctvo
 - Plán práce
 - Programy a projekty RÚVZ
 - Výročná správa
- plnenie mimoriadnych úloh:
 - vyplývajúcich z Akčného plánu pre životné prostredie a zdravie obyvateľov (NEHAP).
 - pri realizácii Programov a projektov RÚVZ v SR a ich vyhodnocovaní v súlade so stanovenými termínmi
 - na postgraduálnej i pregraduálnej výučbe, letnej stáži študentov verejného zdravotníctva atď.

Počas celého roka prebiehala aktívna spolupráca pracovníkov odborov HŽP na aktivitách v rámci projektu *Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva*, ktorého cieľom je zlepšiť, zefektívniť a zjednodušiť procesy v rámci verejného zdravotníctva a zároveň spolupracovali i na národnom projekte *Integrovaný systém úradov verejného zdravotníctva*, ktorého cieľom je prostredníctvom elektronizácie agendy odboru znížiť náklady pre podnikateľov aj občanov a zefektívniť činnosť odboru.

Pripravovali odborné podklady a zúčastňovali sa pracovných stretnutí ku koncepcii odboru HŽPaZ. V rámci jednotlivých modulov systému sa venovali najmä modulom IS HŽP, IS ŠZD, IS GIS ako aj ďalším prierezovým modulom.

V. Tabuľky

Tab. č. 1.1 Počet obyvateľov zásobovaných pitnou vodou z verejných vodovodov v SR za rok 2023

Kraj	Počet obyvateľov	Počet zásobovaných obyvateľov	Percento zásobovanosti [%]
Banskobystrický	621 685	543 231	87,38
Bratislavský	728 496	708 937	94,57
Košický	780 477	675 856	86,60
Nitriansky	670 008	491 667	92,55
Prešovský	808 147	662 066	81,92
Trenčiansky	570 154	526 077	92,27
Trnavský	567 208	517 967	91,32
Žilinský	689 275	634 274	92,02
Spolu	5 435 450	4 760 075	87,57

Tab. č. 1.2 Kvalita pitnej vody vo verejných vodovodoch v SR podľa výsledkov monitoringu za rok 2023

Kraj	Celkový počet vyšetrených vzoriek		Z toho nevyhovujúce		Nevyhovujúce ukazovatele			
	Úplná analýza	Min. analýza			Fyzikálne a chemické		Mikrobiologické a biologické	
			počet	%	abs.	%	abs.	%
Banskobystrický	165	867	203	19,67	127	12,31	95	9,21
Bratislavský	42	337	28	7,39	25	6,6	5	1,32
Košický	129	772	175	19,42	132	14,65	50	5,55
Nitriansky	97	465	79	14,06	49	8,72	35	6,23
Prešovský	162	747	164	18,04	70	7,7	112	12,32
Trenčiansky	125	567	116	16,76	20	2,89	104	15,03
Trnavský	88	369	60	13,13	32	7	35	7,66
Žilinský	14	468	33	6,84	8	1,66	25	5,19
Spolu	822	4592	858	15,85	463	8,55	461	8,51

Tab. č. 1.3 Kvalita pitnej vody vo verejných vodovodoch v SR podľa výsledkov štátneho zdravotného dozoru za rok 2023

Kraj	Celkový počet vyšetrených vzoriek	Z toho nevyhovujúce		Nevyhovujúce ukazovatele			
				Fyzikálne a chemické		Mikrobiologické a biologické	
		počet	%	abs.	%	abs.	%
Banskobystrický	69	19	27,54	10	15,38	12	17,65
Bratislavský	14	11	78,57	11	78,57	0	0
Košický	100	41	41	36	36	6	6
Nitriansky	63	5	7,94	2	3,17	3	4,76
Prešovský	30	1	3,33	1	3,33	0	0
Trenčiansky	109	16	14,68	9	8,26	10	9,17
Trnavský	47	21	44,68	11	23,4	12	25,53
Žilinský	9	3	33,33	0	0	2	22,22
Spolu	441	117	26,53	80	18,14	45	10,20

Tab. č. 1.4a Výnimky na používanie pitnej vody vo verejných vodovodoch udelené/pretrvávajúce v roku 2023 – Výnimky (nad 5 000 obyvateľov):

Názov vodovodu	Prevádzkovateľ	Obec	Počet zásobovaných obyvateľov	Dodávaná voda v m ³	Nevyhovujúci ukazovateľ	Jednotka	Limit podľa platného predpisu	Limit podľa povolenej výnimky	Priemerná zistená hodnota v hodnotenom roku	Časové obdobie výnimky (od – do)	Poradie výnimky
V roku 2023 neboli udelené a nepretrvávajú žiadne výnimky na používanie vody z verejných vodovodov zásobujúcich viac ako 5 000 obyvateľov.											

Tab. č. 1.4b Výnimky na používanie pitnej vody vo verejných vodovodoch udelené/pretrvávajúce v roku 2023 – Výnimky (pod 5 000 obyvateľov):

Názov vodovodu	Prevádzkovateľ	Obec	Počet zásobovaných obyvateľov	Dodávaná voda v m ³	Nevyhovujúci ukazovateľ	Jednotka	Limit podľa platného predpisu	Limit podľa povolenej výnimky	Priemerná zistená hodnota v hodnotenom roku	Časové obdobie výnimky (od – do)	Poradie výnimky
Tachty	Ing. Martin Magic – TECHPROJEKT, Škultétyho 1985/8, 979 01 Rimavská Sobota	Tachty	525	23,21	dusičnany	mg/l	50	70	42,72	11.01.2023 –11.01.2026	2.

Tab. č. 1.5 Prehľad epidémií, kde faktorom prenosu bola pitná voda za rok 2023

Kraj	Druh epidémie	Obdobie trvania	Miesto (obec/zariadenie)	Počet postihnutých osôb	Zdroj vody (VV/IZ)	Príčiny	Nariadené opatrenia
Banskobystrický	-	-	-	-	-	-	-
Bratislavský	-	-	-	-	-	-	-
Košický	-	-	-	-	-	-	-
Nitriansky	-	-	-	-	-	-	-
Prešovský	-	-	-	-	-	-	-
Trenčiansky	-	-	-	-	-	-	-
Trnavský	-	-	-	-	-	-	-
Žilinský	-	-	-	-	-	-	-
Spolu	-	-	-	-	-	-	-

Tabuľka č. 2.3: Prehľad počtu umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou podľa typu a druhu za kraje SR za rok 2023

Kraj	Počet umelých kúpalísk - Typ		Počet umelých kúpalísk - Druh		spolu
	termálnych	netermálnych	umelých	v zariadení pre verejnosť	
Banskobystrický kraj	14	62	23	53	76
Bratislavský kraj	0	11	6	5	11
Košický kraj	1	37	26	12	38
Nitriansky kraj	10	12	15	7	22
Prešovský kraj	2	66	26	42	68
Trenčiansky kraj	5	35	13	27	40
Trnavský kraj	3	18	17	4	21
Žilinský kraj	7	52	12	47	59
Sumárne údaje za SR	42	293	138	197	335

Tabuľka č. 2.4: Prehľad kvality vody umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou v SR za rok 2023

Kraj					
RÚVZ					
Okres					
Názov kúpaliska	Typ kúpaliska	Druh kúpaliska	Počet odobratých vzoriek	Počet vyšetrených ukazovateľov	Počet prekročených ukazovateľov

BANSKOBYSTRICKÝ KRAJ					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici					
Okres Banská Bystrica					
Banská Bystrica-Šachtičky, Horský hotel ŠACHTIČKA, Relaxačné centrum – 2 bazény	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	8	104	10
Banská Bystrica, Hotel DIXON, Wellness centrum – 4 bazény	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	13	164	16
Banská Bystrica, Krytá plaváreň ŠTIAVNIČKY – 3 bazény	Netermálne	Umelé kúpalisko	18	219	7
Banská Bystrica, BABY CLUB ŽABKA - plavecké jaskyľky	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	3	36	2
Banská Bystrica, Charlie Academy	Netermálne	Umelé kúpalisko	2	25	1
Banská Bystrica, UMB - plavecký bazén	Netermálne	Umelé kúpalisko	1	13	0

Banská Bystrica, Finančná správa - plavecký bazén (Daňový úrad)	Netermálne	Umelé kúpalisko	1	12	1
Banská Bystrica, Saunový svet ŠTIAVNIČKY SAUNA – 2 bazény	Netermálne	Umelé kúpalisko	8	107	14
Donovaly, ESTATE APARTMENTS, vírivý bazén	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	1	13	1
Donovaly, Hotel GALILEO, Wellness – vírivý bazén	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	2	26	2
Donovaly, Penzión ENCIÁN, Wellness centrum - vírivý bazén	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	3	42	2
Donovaly, Penzión LIMBA, Vodný svet – bazén	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	1	13	1
Donovaly, ŠPORTHOTEL, Wellness centrum – 3 bazény	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	9	120	9
Donovaly, Stredisko akadémie Finančnej správy – 2 bazény	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	2	26	0
Selce, Hotel FUGGEROV DVOR, Wellness – 2 bazény	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	6	80	4
Staré Hory, Hotel ALTENBERG, Relaxačné centrum	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	2	26	4
Ľubietová – Ranč Čeljenec, Wellness centrum – 2 bazény	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	4	51	6
Banská Bystrica, INN Wellness – vírivý bazén	Netermálne	Umelé kúpalisko	4	52	1
Donovaly, Vila AMBIENTE vírivý bazén	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	1	13	1
Banská Bystrica, MOnZUn – plavecké jaskyňky – 1 bazén	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	4	45	2
Turecká, Penzión SANT BERNARD, vírivý bazén	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	3	40	0
Banská Bystrica, športové centrum LEMRA – 1 bazén	Netermálne	Umelé kúpalisko	2	26	1
Brusno, kúpele, Wellness „Caracalla spa“ – 6 bazénov	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	6	72	0
Banská Bystrica, BASELINE, vírivý bazén	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	1	12	0
Banská Bystrica, MINIPOLIS, vírivý bazén	Netermálne	Umelé kúpalisko	1	13	0
Okres Brezno					
Braväcovo, Penzión SCHWEINTAAL, vírivý bazén	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	3	33	2
Brezno, Krytá plaváreň – 2 bazény	Netermálne	Umelé kúpalisko	6	79	4
Bystrá, Hotel BYSTRÁ, Wellness – 4 bazény	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	12	157	1
Bystrá, Penzión DÚHOVÝ PSTRUH – 2 bazény	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	5	62	9
Heľpa, Penzión MAJK, krytý bazén	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	3	40	3
Horná Lehota - Tále, Hotel PARTIZÁN – 6 bazénov	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	17	222	14

Horná Lehota - Tále, Hotel STUPKA – 2 bazény	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	6	79	9
Mýto pod Ďumbierom, Penzión ADIKA, vírivý bazén	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	1	13	0
Horná Lehota - Krpáčovo, Vzdelávacie a rehabilitačné centrum prokuratúry SR – bazén	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	2	26	1
Telgárt, Hotel TELGÁRT, Relax centrum – bazén	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	2	24	2
Telgárt č. 202, Wellness Relax Centrum – vírivý bazén	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	3	39	7
Závodka nad Hronom, Krytá plaváreň – plavecký bazén	Netermálne	Umelé kúpalisko	4	52	2
Bystrá, Penzión BYSTRINKA – vonkajší vírivý bazén	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	1	13	1
Horná Lehota–Trangoška, Hotel SRDIEČKO – 1 vonkajší vírivý	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	3	38	2
Brezno – Zimný štadión – ochladzovací bazén pri saune	Netermálne	Umelé kúpalisko	3	40	2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Lučenci					
Okres Lučenec					
Zámocký hotel Galícia Nueva Halič Wellness	Netermálne	Umelé kúpalisko	21	249	1
Wellness - Motel Miraj Resort Lučenec	Netermálne	Umelé kúpalisko	18	210	1
Wellness pri TK Rapovce	Termálne	Umelé kúpalisko	40	445	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rimavskej Sobote					
Okres Revúca					
Vodný a vitálny svet Predná Hora	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	82	1027	46
Okres Rimavská Sobota					
Wellness & spa pod Maginhradom	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	52	673	17
Krytá plaváreň Rimavská Sobota	Netermálne	Umelé kúpalisko	22	284	4
AM Hotel Wellness	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	2	22	1
Balneoterapia PJK Čič	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	13	169	2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Veľkom Krtíši					
Okres Veľký Krtíš					
Wellnes-Aquatermal Dolná Strehová	Termálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	76	950	16
Krytá plaváreň Veľký Krtíš	Netermálne	Umelé kúpalisko	29	366	13

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Zvolene					
Okres Detva					
The Grand Vígľaš	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	23	281	6
Wellness Masarykov Dvor	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	26	331	1
Hotel Zerrenpach	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	5	60	1
Okres Krupina					
Hotel Hviezda	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	20	254	0
Hotel Jantár	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	12	169	0
LÚ Diamant	Termálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	52	557	17
Hotel Prameň Relax centrum	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	20	197	0
Kúpele Dudince	Termálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	34	370	12
Penzión Mlynárka	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	14	170	0
Okres Zvolen					
Hotel Tenis	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	38	418	1
NRC Kováčová	Termálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	54	414	1
HOLIDAYPARK Kováčová	Termálne	Umelé kúpalisko	87	973	8
Kúpele Kováčová	Termálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	25	293	5
LSR ZVJS a OO Kováčová	Termálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	2	27	0
Kúpele Sliach	Termálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	19	216	4
ŠLÚ Marína	Termálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	61	708	4
Hotel Kaskády	Termálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	68	799	14
Mestské Kúpele Zvolen	Netermálne	Umelé kúpalisko	11	135	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom					
Okres Banská Štiavnica					
Mestské kúpele - plaváreň Banská Štiavnica	Netermálne	Umelé kúpalisko	21	250	4
Boutique hotel Siglisberg ****, Štiavnické Bane	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	7	85	0

Okres Žarnovica					
Hotel Salamandra, Hodruša Hámre	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	24	300	6
Okres Žiar nad Hronom					
Športovo-rekreačné zariadenie Kremnica	Netermálne	Umelé kúpalisko	21	265	6
Vodný raj Vyhne - výplavový bazén	Termálne	Umelé kúpalisko	12	151	0
Hotel Sitno, Vyhne	Termálne	Umelé kúpalisko	40	526	0
SLOVALCO Relax centrum - kryté umelé kúpalisko	Netermálne	Umelé kúpalisko	12	156	3
Hotel Termál, Vyhne	Termálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	36	404	17
Sumárne údaje za kraj			1276	15171	357

BRATISLAVSKÝ KRAJ					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Bratislave					
Okres Bratislava I					
Hotel Devín	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	13	149	2
Hotel Marrols	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	12	127	5
Okres Bratislava II					
Golem Club Central	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	17	201	1
Wellness centrum - NIVY	Netermálne	Umelé kúpalisko	22	278	0
Okres Bratislava III					
Plaváreň Pásienky	Netermálne	Umelé kúpalisko	10	120	0
Športová hala Mladosť	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	10	122	1
Okres Bratislava V					
Golem Club Relaxx	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	14	172	0
Petržalská plaváreň	Netermálne	Umelé kúpalisko	47	502	17
Okres Malacky					
Krytá plaváreň - Malina	Netermálne	Umelé kúpalisko	16	192	1

Okres Pezinok					
Krytá plaváreň, Pezinok	Netermálne	Umelé kúpalisko	7	77	2
Okres Senec					
Aquathermal Senec	Netermálne	Umelé kúpalisko	98	1159	20
Sumárne údaje za kraj			266	3099	49

KOŠICKÝ KRAJ					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach					
Okres Košice					
Hotel Ambassador	Netermálne	Umelé kúpalisko	18	173	8
Hotel Bankov	Netermálne	Umelé kúpalisko	22	266	3
Hotel Bristol	Netermálne	Umelé kúpalisko	9	108	0
Hotel DoubleTree by Hilton	Netermálne	Umelé kúpalisko	15	159	7
Hotel Golden Royal	Netermálne	Umelé kúpalisko	5	59	8
Hotel Yasmin	Netermálne	Umelé kúpalisko	5	60	0
Mestská krytá plaváreň	Netermálne	Umelé kúpalisko	24	304	0
Penzión Hradbová	Netermálne	Umelé kúpalisko	10	124	6
RIA Wellness	Netermálne	Umelé kúpalisko	8	96	0
Rímske kúpele SPQR	Netermálne	Umelé kúpalisko	6	72	4
UNLP Košice	Netermálne	Umelé kúpalisko	27	294	3
Wellness 3PLE	Netermálne	Umelé kúpalisko	17	174	6
City Wellness, Krivá 23	Netermálne	Umelé kúpalisko	10	86	2
SRC Milorsrdenstva 4	Netermálne	Umelé kúpalisko	10	122	0
Ústav na výkon väzby a Ústav na výkon trestu odňatia slobody Košice	Netermálne	Umelé kúpalisko	9	108	0
Nova SPA, Žriedlová	Netermálne	Umelé kúpalisko	18	216	0
Okres Košice - okolie					
Kechnec	Netermálne	Umelé kúpalisko	12	151	3
Penzión Lesanka	Netermálne	Umelé kúpalisko	24	280	9

SRC FUN Malá Ida	Netermálne	Umelé kúpalisko	21	220	3
Zlatý Hýľ	Netermálne	Umelé kúpalisko	20	233	12
Štós kúpele	Netermálne	Umelé kúpalisko	22	280	2
ZEN beauty spa Ždaňa	Netermálne	Umelé kúpalisko	6	72	0
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Michalovciach					
Okres Michalovce					
Thermalpark Šírava	Termálne	Umelé kúpalisko	85	1043	7
Bazén v Cirkevnej materskej škole sv. Efréma s VJM	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	10	129	2
Bazén v hoteli Vinnay na Vinianskom jazere	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	4	40	1
Bazén v ORS Chemes na Zemplínskej Šírave	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	19	220	0
Bazén v hoteli Mousson	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	11	143	0
Bazén v Penzióne STEFANIE	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	8	97	0
Krytá plaváreň	Netermálne	Umelé kúpalisko	20	244	2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rožňave					
Okres Rožňava					
Wellness a penzión Konský dvor v Brzotíne	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	6	72	11
Bazén v Hoteli Hrádok Jelšava	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	2	24	2
Detské a voľnočasové herné centrum v Rožňave	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	2	20	2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Spišskej Novej Vsi					
Okres Spišská Nová Ves					
Krytá plaváreň Spišská Nová Ves	Netermálne	Umelé kúpalisko	10	116	0
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trebišove					
Okres Trebišov					
Mestská plaváreň, Trebišov	Netermálne	Umelé kúpalisko	44	541	9
Školský bazén, Trebišov	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	12	134	3
Vírivka MAJER BARA – agroturistický areál	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	8	97	8
Relaxačné centrum pri DPL, n.o. Hraň	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	10	124	2

TREE TOP VILLAGE - vírivka, Malá Bara	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	2	26	3
Sumárne údaje za kraj			571	6727	128

NITRIANSKY KRAJ					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre					
Okres Nitra					
Krytá plaváreň Nitra	Netermálne	Umelé kúpalisko	60	636	13
Hotel Thermal Kesov	Termálne	Umelé kúpalisko	51	594	8
ThermalPark NITRAVA	Termálne	Umelé kúpalisko	192	2 110	137
Kaštieľ Mojmirovce	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	24	288	0
Okres Zlaté Moravce					
Hotel ViOn Zlaté Moravce	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	28	258	11
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Komárne					
Okres Komárno					
Krytá plaváreň Komárno	Netermálne	Umelé kúpalisko	22	270	1
Termálne kúpalisko Komárno	Termálne	Umelé kúpalisko	70	682	3
Termálne kúpalisko Nesvady	Termálne	Umelé kúpalisko	93	1 188	8
Wellnes centrum Patince	Termálne	Umelé kúpalisko	65	828	14
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch					
Okres Nové Zámky					
TK Podhájska	Termálne	Umelé kúpalisko	19	200	17
Wellness centrum Aquamarin, Podhájska	Termálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	9	115	10
Wellness centrum, Palárikovo	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	1	13	1
Plavecké jasličky Žabka, Nové Zámky	Netermálne	Umelé kúpalisko	1	13	2
TK I Štúrovo	Termálne	Umelé kúpalisko	18	200	5
Wellness v hoteli Thermal Štúrovo	Termálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	3	39	0
Relax komplex – Krytá plaváreň, Nové Zámky	Netermálne	Umelé kúpalisko	2	26	1
Penzión ENERGY I Podhájska	Termálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	1	13	0

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Leviciach					
Okres Levice					
Relaxačno -športový areál Kalná nad Hronom	Netermálne	Umelé kúpalisko	6	70	0
Relaxačné centrum Tlmače	Netermálne	Umelé kúpalisko	9	77	0
Krytá plaváreň Levice	Netermálne	Umelé kúpalisko	22	209	0
Hotel PARK	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	30	349	2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Topoľčanoch					
Okres Topoľčany					
Letné kúpalisko Topoľčany	Netermálne	Umelé kúpalisko	24	301	0
Sumárne údaje za kraj			750	8 479	233

PREŠOVSKÝ KRAJ					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove					
Okres Prešov					
krytý bazén pri Prešovskej univerzite , 17.novembra	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	11	121	5
školský bazén Májové námestie	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	13	139	15
Šariš Park relaxačný bazén	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	6	65	4
Aquapark Delňa	Netermálne	Umelé kúpalisko	67	728	66
ZŠ Nešpora 2	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	10	109	5
Športové centrum Široké	Netermálne	Umelé kúpalisko	13	141	18
krytý bazén pri MŠ Bajkalská 31	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	1	10	0
SPŠ Strojnícka	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	8	88	5
Okres Sabinov					
krytý kúpalisko Drienca	Netermálne	Umelé kúpalisko	1	11	0

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Vranove nad Topľou					
Okres Vranov nad Topľou					
Plavecká učebňa pri ZŠ Bernolákova Vranov nad Topľou	Netermálne	Umelé kúpalisko	8	88	4
Športovo relaxačné centrum MGB	Netermálne	Umelé kúpalisko	12	141	0
Kryté rekreačné bazény - Hotel Zelená Lagúna	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	68	560	0
Bazén Okulka	Netermálne	Umelé kúpalisko	6	72	0
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Starej Ľubovni					
Okres Stará Ľubovňa					
Ľubovnianske Kúpele Hotel Sorea Ľubovňa	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	8	82	6
Lesnica, Penzión *** Chata Pieniny	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	6	55	10
Podolíneč, Wellnes Masvital	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	1	12	0
Krytý bazén Izabela v areáli Letného horského kúpaliska vo Vyšných Ružbachoch	Termálne	Umelé kúpalisko	14	156	0
Stará Ľubovňa, Krytá plaváreň	Netermálne	Umelé kúpalisko	10	120	5
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Humennom					
Okres Humenné					
Kúpalisko Humenné	Netermálne	Umelé kúpalisko	21	231	8
Okres Medzilaborce					
Kúpalisko Typton	Netermálne	Umelé kúpalisko	13	143	10
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Humennom					
Okres Snina					
Plaváreň	Netermálne	Umelé kúpalisko	40	440	14
Hotel Kamei	Netermálne	Umelé kúpalisko	3	33	0
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Bardejove					
Okres Bardejov					
Krytá plaváreň a wellness Bardejov	Netermálne	Umelé kúpalisko	36	492	13
Plaváreň na Vinbargu Bardejov	Netermálne	Umelé kúpalisko	22	286	13
Wellness Spa Bardejovské Kúpele	Netermálne	Umelé kúpalisko	37	481	15
Rehabilitačný bazén Bardejovské Kúpele	Netermálne	Umelé kúpalisko	11	143	3

Vířivé vane Whirpool Bardejovské Kúpele	Netermálne	Umelé kúpalisko	20	260	2
Medúza centrum Bardejovská Zábava	Netermálne	Umelé kúpalisko	12	137	19
Hotel Alexander – vírivá vaňa bardejovské Kúpele	Netermálne	Umelé kúpalisko	6	78	5
Hotel Pod bránou – vírivá vaňa Bardejov	Netermálne	Umelé kúpalisko	1	13	1
Rodinné relaxačné centrum Raslavice – vírivá vaňa	Netermálne	Umelé kúpalisko	3	39	4
ZŠ Raslavice - bazén	Netermálne	Umelé kúpalisko	3	39	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Poprade					
Okres Poprad					
Hotel Toliar Štrbské Pleso	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	7	84	10
Hotel Titris Tat. Lomnica	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	7	84	3
Hotel Urán Tat. Lomnica	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	4	46	0
Národný ústav DTaRCH Dolný Smokovec	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	2	23	0
Grandhotel Starý Smokovec	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	1	12	0
Wellness hotel Borovica Štrbské Pleso	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	3	36	2
Hotel Smokovec Starý Smokovec	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	4	45	4
Hotel Lomnica Tat. Lomnica	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	4	49	1
Hotel Montfort Tat.Javorina	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	1	12	0
Grand Hotel Bachledka ****Strachan Ždiar	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	6	73	8
Vzdelávacie a regeneračné centrum s.r.o. Kežmarské Žľaby	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	1	12	4
Grand Hotel Bellevue Hor.Smokovec	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	8	91	12
Hotel Atrium Nový Smokovec	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	38	442	5
AquaCity Poprad	Netermálne	Umelé kúpalisko	45	462	17
Kúpele Lučivná	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	1	12	2
ARIETES MARMONT RESORT Tat. Štrba	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	2	24	1
Krytá plaváreň Svit	Netermálne	Umelé kúpalisko	4	24	1
Hotel Hutník Tat. Matliare	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	3	23	0

Grand Hotel Kempinsky Štrb. Ples	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	3	38	2
Hotel Lopusná dolina Lučivná	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	3	36	2
Hotel Trigan Štrbské Pleso	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	3	36	1
Grandhotel Praha Tat. Lomnica	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	6	74	1
Hotel Patria Štrbské Pleso	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	16	187	25
Hotel Hubert Gerlachov	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	7	73	6
Okres Kežmarok					
Penzión Smerdžonka Červený Kláštor	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	16	167	4
Hotel Kontakt Stará Lesná	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	3	34	0
Termálne kúpalisko Vrbov	Termálne	Umelé kúpalisko	20	229	30
Aquabela Spišská Belá	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	3	35	2
Hotel Lesná Stará Lesná	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	3	37	1
Hotel Horizont Stará Lesná	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	6	72	2
Hotel Hills Stará Lesná	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	9	107	10
Golf International Veľká Lomnica	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	6	72	5
Okres Levoča					
Relax centrum Levočská dolina	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	2	21	0
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Svidníku					
Okres Stropkov					
Krytá plaváreň pri ZŠ	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	14	167	1
Okres Svidník					
AQUARUTHENIA	Netermálne	Umelé kúpalisko	24	269	0
Aqua relax bazén	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	5	66	0
Sumárne údaje za kraj			43	9031	421

TRENČIANSKY KRAJ					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva Prievidza so sídlom v Bojniciach					
Okres Prievidza					
Hotel pod zámkom, Bojnice	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	14	166	30
Hotel Remata vnútorný bazén	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	14	164	12
Kúpele Bojnice	Termálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	95	1155	12
Národné centrum vodného póla Nováky	Netermálne	Umelé kúpalisko	12	144	8
Plaváreň Prievidza	Netermálne	Umelé kúpalisko	13	152	12
Termálne kúpalisko Chalmová celoročné	Termálne	Umelé kúpalisko	37	432	11
Okres Partizánske					
Penzión Kalinka	Termálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	12	125	16
Termály Malé Bielice	Termálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	73	847	64
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Považskej Bystrici					
Okres Považská Bystrica					
Hotel Podjavorník, Papradno	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	13	140	8
Krytá plaváreň, Pov.Bystrica	Netermálne	Umelé kúpalisko	27	331	13
Gino Park Palace, Orlové	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	16	196	5
Veselé rybičky, Pov. Bystrica	Netermálne	Umelé kúpalisko	14	178	4
SWIM CLUB wellness, Pov.Bystrica	Netermálne	Umelé kúpalisko	22	276	14
Okres Ilava					
Krytá plaváreň, Nová Dubnica	Netermálne	Umelé kúpalisko	11	140	15
Wellness hotel Jasoň, Vršatské Podhradie	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	31	375	16
Okres Púchov					
Horský hotel Belušké Slatiny	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	13	168	8
Hotel František, Lazy pod Makytou	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	3	39	4
Wellness & Spa Hotel Čertov, Lazy p/Makytou	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	19	186	14
Kúpele Nimnica, Nimnica	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	37	462	3

Krytá plaváreň, Púchov	Netermálne	Umelé kúpalisko	15	192	11
AQUA Púchov	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	27	306	26

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trenčíne					
Okres Bánovce nad Bebravou					
Mestské kryté kúpalisko Bánovce nad Bebravou	Termálne	Umelé kúpalisko	20	252	1
Okres Myjava					
Krytá plaváreň Myjava, SMMM, s.r.o.	Netermálne	Umelé kúpalisko	13	169	1
Agropenzión Adam, Podkylava	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	9	104	0
Okres Nové Mesto nad Váhom					
SOŠ Nové Mesto nad Váhom	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	4	52	1
ŠKM Stará Turá	Netermálne	Umelé kúpalisko	5	65	1
Okres Trenčín					
CSS DEMY Trenčín	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	10	130	0
Hotel Elizabeth, wellness, Trenčín	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	12	158	0
Hotel Flóra, Trenčianske Teplice	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	12	126	7
Hotel Most Slávy, Trenčianske Teplice	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	10	130	2
Hotel PANORAMA, Trenčianske Teplice	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	9	119	0
Hotel Slovakia, Trenčianske Teplice	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	11	141	0
LRS ZVJS Omšenie	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	9	117	0
Parkhotel Baračka, Trenčianske Teplice	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	10	122	2
Súkromná materská škola Slimáčik, Trenčín	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	10	130	3
ŠG v areáli SOŠ stavebná Trenčín	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	7	91	0
Wellness KRYOWELL, Trenčín	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	9	117	0
Základná škola L. Novomeského, Trenčín-Juh	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	3	39	0
Mestské kryté kúpalisko Trenčín	Netermálne	Umelé kúpalisko	19	239	1

Nekryté bazény Grand, Trenčianske Teplice	Netermálne	Umelé kúpalisko	21	255	0
Sumárne údaje za kraj			721	8730	325

TRNAVSKÝ KRAJ					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trnave					
Okres Trnava					
Aquapark Trnava	Netermálne	Umelé kúpalisko	61	784	41
Plaváreň Zátvor	Netermálne	Umelé kúpalisko	21	269	9
Plaváreň MTF STU v Trnave	Netermálne	Umelé kúpalisko	9	117	2
Okres Piešťany					
Športovo – relaxačné centrum ADELI	Netermálne	Umelé kúpalisko	21	268	7
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Galante					
Okres Galanta					
Krytá plaváreň Základnej školy J.Fándlyho Sered'	Netermálne	Umelé kúpalisko	13	178	8
Aquáčik Aqua Baby Club, Sered'	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	17	184	6
Termál centrum GALANDIA, Galanta	Netermálne	Umelé kúpalisko	64	685	7
Krytá plaváreň pri Gymnáziu s vyuč. jazykom maď., Galanta	Netermálne	Umelé kúpalisko	11	143	1
Hotel Galanta - Spa & Wellness Alexandra, Galanta	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	35	410	14
Penzión a relaxačné centrum Viktória, Galanta	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	4	41	0
Plavecký klub, Galanta	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	19	235	6
Agroturistický areál Relaxačno-rehabilitačné centrum, Horné Saliby	Termálne	Umelé kúpalisko	55	596	28
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Senici					
Okres Senica					
Mestská plaváreň Senica	Netermálne	Umelé kúpalisko	24	310	7
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dunajskej Strede					
Okres Dunajská Streda					
Hotel Orchidea	Netermálne	Umelé kúpalisko	26	315	5

THERMALPARK DS	Termálne	Umelé kúpalisko	132	1694	13
Hotel Therma	Netermálne	Umelé kúpalisko	52	639	6
WELLNESS SPHERE - Šamorín	Netermálne	Umelé kúpalisko	36	471	6
Termalpark Veľký Meder "Thermal CORVINUS"	Termálne	Umelé kúpalisko	174	2269	36
AQUATIC SPHERE - Šamorín	Netermálne	Umelé kúpalisko	74	969	12
Betty Pension	Netermálne	Umelé kúpalisko	2	26	0
Hotel Amade Chateau	Netermálne	Umelé kúpalisko	4	52	0
Sumárne údaje za kraj			854	10655	214

ŽILINSKÝ KRAJ					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiline					
Okres Žilina					
Michal Janovec - OAZIS	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	14	176	2
Žilina, Hotel Holiday Inn	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	12	136	7
Rajecké Teplice, KD Afrodite	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	2	17	1
Hotel Diery, Biely Potok	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	8	96	16
Penzión Kunerád	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	11	142	0
CHATEAU Gbeľany	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	21	270	0
Terchová Štefanová, Hotel Boboty	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	10	127	1
Výcvikový bazén pri MŠ Jarná, Žilina	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	7	73	13
Penzión Central Park	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	8	102	2
Hotel Diplomat, Rajecké Teplice	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	19	213	5
Village resort Hanuliak, Belá	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	29	350	3
SP Resort, Pietna 11, Žilina	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	12	146	1
Školský bazén pri ZŠ Martinská, Žilina	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	11	86	12
Penzión Central Park, vírivá vaňa	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	9	104	3

Mestská krytá plaváreň, Žilina	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	12	150	0
Drevenice Terchová Resort, Vřšky 2387, 013 06 Terchová	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	11	131	2
Hotel Rozsutec, Vrátna	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	16	203	0

Okres Bytča					
Športcentrum , Malobyčianska ul. 5, Bytča	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	7	90	0
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Čadci					
Okres Čadca					
Krytá plaváreň Čadca	Netermálne	Umelé kúpalisko	17	206	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine					
Okres Martin					
Plaváreň SUNNY Martin HURBANOVA	Netermálne	Umelé kúpalisko	24	308	13
Krytá plaváreň v Hoteli Victoria	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	5	65	1
Krytá plaváreň SUNNY Martin	Netermálne	Umelé kúpalisko	14	180	3
Okres Turčianske Teplice					
SPA a AQUAPARK	Termálne	Umelé kúpalisko	42	536	21
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dolnom Kubíne					
Okres Dolný Kubín					
Aquarelax Dolný Kubín	Netermálne	Umelé kúpalisko	19	235	12
Hotel GREEN	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	2	24	1
Hotel PARK	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	16	188	7
Kaštieľ Kubínyi	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	9	98	1
Okres Námestovo					
Horský Hotel Kristína	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	4	48	2
Okres Tvrdošín					
Meander Park Oravice	Termálne	Umelé kúpalisko	57	479	0
Termálne kúpalisko Oravice	Termálne	Umelé kúpalisko	16	190	0

Mestská plaváreň Tvrdošín	Netermálne	Umelé kúpalisko	17	200	4
Wellness centrum LaVida, Oravský Háj	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	5	54	9
Penzión JOSU	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	5	52	0
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši					
Okres Liptovský Mikuláš					
Hotel Pieris	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	20	261	2
Hotel Alexandra	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	26	338	0
Relax hotel SOJKA	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	21	272	0
Hotel Permon	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	65	852	1
Penzión Mária Bodice	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	10	130	0
Hotel Grand Castle	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	2	22	0
Penzión Alžbeta Demänová	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	28	362	5
Hotel F.I.M	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	9	116	3
Hotel Grand Jasná	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	35	455	0
Wellness Hotel Repiská	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	20	259	0
Hotel Tri studničky	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	14	182	4
Hotel Fis Jasná	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	12	156	0
Krytá plaváreň Liptovský Mikuláš	Netermálne	Umelé kúpalisko	22	297	1
Relax hotel Avena	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	9	117	0
Hotel Jánošík	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	24	310	0
Hotel Družba	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	74	955	2
Wellness Hotel Chopok	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	50	650	0
Aquapark Tatralandia	Termálne	Umelé kúpalisko	168	2107	4
Hotel Sorea Máj Liptovský Ján	Termálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	22	285	0

Okres Ružomberok					
Kúpele Lúčky	Termálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	51	639	0
Turisticko - relaxačný komplex Liptovská Osada	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	51	665	0
Vodný park Bešeňová	Termálne	Umelé kúpalisko	302	3562	2
Penzión Gejdák	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	9	117	0
Krytá plaváreň Ružomberok	Netermálne	Umelé kúpalisko	9	115	0
RZ Jazierce	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	21	273	0
Hotel Áčko	Netermálne	Kúpalisko v zariadení pre verejnosť	23	297	3
Sumárne údaje za kraj			1568	19 269	170
Sumárne údaje za SR			6049	81161	1897

Tab. č. 4.1: Podnety obyvateľov k problematike hluku v životnom prostredí riešené v rámci výkonu ŠZD

Kraj	Zdroj hluku								SPOLU
	Doprava			Stacionárne zdroje					
	cestná	železničná	letecká	priemysel, výrobné prevádzky	pohostinské zariadenia, obchodné prevádzky a pod.	stavebná činnosť	technologické zariadenia, vzduchotechnika a pod.	Iné stacionárne zdroje	
Bratislavský	8	1	0	18	20	12	23	13	95
Trnavský	1	0	0	1	0	0	5	3	10
Trenčianský	2	0	0	1	1	0	4	2	10
Nitrianský	2	0	0	1	7	6	4	6	26
Žilinský	2	1	0	2	10	1	5	4	25
Banskobystrický	1	0	0	2	4	0	5	2	14
Prešovský	0	0	0	2	4	1	6	9	22
Košický	4	0	1	7	0	1	2	6	21
SPOLU :	20	2	1	34	46	21	54	45	223

Tab. č. 5.1 Prehľad ubytovacích zariadení v SR v roku 2023

Kraj	DRUH UBYTOVACIEHO ZARIADENIA							
	Hotel	Motel/ Botel	Penzión	Turistická ubytovňa	Kemping	Chatová osada	Iné	Spolu
	Počet	Počet	Počet	Počet	Počet	Počet	Počet	Počet
Bratislavský	119	11	84	68	3	12	46	343
Trnavský	76	4	116	29	11	9	236	481
Trenčianský	86	8	173	58	8	15	130	478
Nitrianský	64	5	174	50	13	15	304	625
Žilinský	160	8	434	246	24	55	1579	2506
Banskobystrický	75	3	185	119	12	12	267	673
Prešovský	140	6	364	100	12	23	1621	2266
Košický	67	3	150	78	13	26	215	552
SPOLU :	787	48	1680	748	96	167	4398	7924

Tab. č. 5.1.2 Ubytovacie zariadenia súvisiace s výkonom práce

Kraj	Ubytovacie zariadenia súvisiace s výkonom práce (§ 1 ods. 2 písm. n) vyhl. MZ SR č. 259/2008 Z. z.)			
	Robotnícka ubytovňa	Ubytovňa pre brigádnikov	Iné	Spolu
	Počet	Počet	Počet	Počet
Bratislavský	186	3	0	189
Trnavský	75	1	3	79
Trenčianský	56	0	0	56
Nitrianský	30	4	0	34
Žilinský	31	1	0	32
Banskobystrický	23	0	0	23
Prešovský	7	2	0	9
Košický	32	1	7	40
SPOLU :	440	12	10	462

Tab. č. 5.2 Prehľad zariadení starostlivosti o ľudské telo v SR v roku 2023

Kraj	Druh zariadenia											
	Kaderníctvo	Holičstvo	Kozmetika	Pedikúra	Nechtový dizajn, manikúra	Solárium	Sauna	Masážny salón	Tetovací salón	Zariadenie pre poskytovanie regeneračných a rekondičných služieb	Iné	Spolu
Bratislavský	1106	126	832	321	449	69	42	484	83	73	90	3675
Trnavský	896	85	581	291	295	77	50	296	71	155	66	2863
Trenčiansky	943	104	615	301	339	104	53	359	82	61	29	2990
Nitriansky	1 101	54	729	306	412	99	43	439	49	157	120	3509
Žilinský	912	94	616	231	297	72	172	413	86	115	116	3124
Banskobystrický	759	94	390	186	287	64	64	226	56	217	136	2479
Prešovský	1163	174	760	300	458	104	126	385	58	176	25	3729
Košický	853	126	585	329	366	59	65	282	63	46	97	2871
SPOLU:	7733	857	5108	2265	2903	648	615	2884	548	1000	679	25240

Tab. č. 5.3 Prehľad zariadení sociálnej služby v SR v roku 2023

Kraj	Druh zariadenia							
	Zariadenia podporovaného bývania, zariadenia pre seniorov, domovy sociálnych služieb, špecializované zariadenia, zariadenia opatrovateľskej služby, rehabilitačné zariadenia	Zariadenia núdzového bývania, domovy na polceste	Resocializačné strediská, krízové strediská	Denné stacionáre	Nízkoprahové denné centrá, integračné centrá, komunitné centrá	Nocľahárne, útulky	Iné	Spolu
	počet	počet	počet	počet	počet	počet	počet	počet
Bratislavský	143	7	1	11	12	13	278	465
Trnavský	92	5	2	15	14	12	19	159
Trenčiansky	92	6	2	18	25	14	0	157
Nitriansky	132	6	9	33	23	14	16	233
Žilinský	89	10	7	19	20	19	9	173
Banskobystrický	111	4	5	19	48	17	43	247
Prešovský	146	18	24	106	89	17	51	451
Košický	114	4	3	25	59	20	28	253
SPOLU:	919	60	53	246	290	126	444	2138

Tab. č. 5.4 Prehľad zariadení pohrebných služieb a krematórií v SR v roku 2023

Kraj	Počet prevádzkovaných		Počet		Počet	
	pohrebných služieb	krematórií	chladiace zariadenia*/kapacita	mraziace zariadenia*/kapacita	Pohrebných vozidiel	Vykonaných medzinárodných prevozov
Bratislavský	23	1	51/354	3/13	38	80
Trnavský	51	0	77/188	5/11	53	0
Trenčiansky	46	0	140/284	86/156	66	7
Nitriansky	70	3	159/363	10/157	73	3
Žilinský	46	1	71/197	11/59	63	4
Banskobystrický	52	1	174/411	34/90	62	4
Prešovský	52	0	58/250	30/112	61	5
Košický	50	1	93/386	18/38	60	0
Spolu v SR	390	7	823/2433	197/636	476	103

Tab. č. 6 Prehľad uplatňovania procesu HIA v Slovenskej republike

6.1 Vyžiadanie HIA v rámci procesu SEA

Kraj	Názov strategického dokumentu pre ktorý sa HIA vyžiadala	Mini HIA/ Maxi HIA	Meno hodnotiteľa
Bratislavský	0		
Trnavský	0		
Nitriansky	0		
Trenčiansky	0		
Žilinský	0		
Banskobystrický	0		
Košický	0		
Prešovský	0		

6.2 Vyžiadanie HIA v rámci procesu EIA

Kraj	Názov zámeru navrhovanej činnosti pre ktorý sa HIA vyžiadala	Mini HIA/ Maxi HIA	Meno hodnotiteľa
Bratislavský	0		
Trnavský	0		
Nitriansky	Zámer „Skladovanie kvapalných hnojív – Veľké Kosihy“ na pozemku s parc. Č. 1359/1 v k. ú. Veľké Kosihy (HIA predložená v rámci správy o hodnotení činnosti) (RÚVZ KN)	Maxi HIA	MUDr. Jindra Holíková, Homolova 12, Bratislava
	Zámer „Zvýšenie technologickej a inovačnej úrovne v spoločnosti Ferozmat trade s. r. o.“ na pozemkoch s parc. Č. 813/7, 813/28 v k. ú. Okoličná na Ostrove (RÚVZ KN)	Maxi HIA	
Trenčiansky	IBV Slnečné Lúky, Svinná (RÚVZ TN)	Maxi HIA	Ing. Jarmila Kočišová, PhD.
	Parkovací dom Dubnica nad Váhom (RÚVZ PB)	Maxi HIA	Ing. Jarmila Kočišová, PhD.
Žilinský	0		
Banskobystrický	0		
Košický	Prestavba objektov mäsokombinátu na obytno-výrobný komplex, Spišská Nová Ves (RUVZ SNV)	Maxi HIA	MUDr. Jindra Holíková, Homolova 12, Bratislava
	Kovozber SNV – Zhodnocovanie katalyzátorov z automobilov (RUVZ SNV)	Maxi HIA	Hodnotenie nebolo predložené
Prešovský	0		

6.3 Vyžiadanie HIA v rámci posudkovej činnosti mimo procesu EIA/SEA

Kraj	Názov HIA	Mini HIA/ Maxi HIA	Meno hodnotiteľa	Na aký účel sa HIA vyžiadala (viď.§ 13 odsek 3 zákona 355/2007)
Bratislavský	0			
Trnavský	0			
Nitriansky	0			
Trenčiansky	Pružina Dom sociálnej starostlivosti (RÚVZ PB)	Maxi HIA		územné konanie
	Rezidencia Lány 37 b.j. Považská Bystrica - novostavba (RÚVZ PB)	Maxi HIA		územné konanie
	Apartmánový dom Šanghaj Haus, Dubnica nad Váhom (RÚVZ PB)	Maxi HIA		zmena v užívaní stavby
	Výstavba nového zdroja na vysokoúčinnú výrobu elektriny a tepla z odpadovej biomasy v Novej Dubnici (RÚVZ PB)	Maxi HIA		územné konanie
	Športová hala Košeca (RÚVZ PB)	Maxi HIA		územné konanie
	Slatinská alej Beluša (RÚVZ PB)	Maxi HIA		územné konanie
	Polyfunkčný objekt - stavebné úpravy a zmena účelu užívania (RÚVZ PB)	Maxi HIA		zmena v užívaní stavby
Žilinský	0			
Banskobystrický	0			
Košický	0			
Prešovský	0			

PREVENTÍVNE PRACOVNÉ LEKÁRSTVO A TOXIKOLÓGIA

1. Analýza stavu pracovného prostredia

Situácia v oblasti hospodárstva a v podnikateľskej sfére bola v r. 2023 v značnej miere ovplyvňovaná rastúcimi cenami, predovšetkým energií, zvyšujúcou sa infláciou a pretrvávajúcim konfliktom na Ukrajine. Pandemické obdobie, ktoré ovplyvňovalo sektor hospodárstva v predchádzajúcich rokoch odznelo; mimoriadna situácia v súvislosti s ohrozením verejného zdravia II. stupňa z dôvodu ochorenia COVID-19 spôsobeným vírusom SARS-CoV-2 na území SR, vyhlásená vládou SR v r. 2020, bola odvolaná 15. septembra 2023 uznesením vlády SR č. 446 z 13. septembra 2023.

Z dôvodu odvolania mimoriadnej situácie stratili platnosť niektoré ustanovenia zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon č. 355/2007 Z. z.“) účinné od 6. apríla 2020, ktorými sa upravili niektoré povinnosti zamestnávateľov pri ochrane zdravia zamestnancov v čase krízovej situácie. Zamestnávateľom bolo počas krízovej situácie umožnené zabezpečiť v spolupráci s pracovnou zdravotnou službou dohľad nad pracovnými podmienkami na pracoviskách a posudzovanie zdravotnej spôsobilosti na prácu len na základe vzájomnej dohody (§ 30a ods. 10 a 11 zákona č. 355/2007 Z. z.). Zároveň stratilo platnosť aj ustanovenie § 30e ods. 21 zákona č. 355/2007 Z. z., ktorým bolo možné v čase krízovej situácie posúdiť zdravotnej spôsobilosti fyzickej osoby, ktorá sa uchádza o zamestnanie nahradiť čestným vyhlásením.

V priebehu r. 2023 zamestnanci odboru preventívneho pracovného lekárstva Úradu verejného zdravotníctva SR (ďalej „odbor PPL ÚVZ SR“) spolupracovali na príprave niekoľkých právnych predpisov v oblasti ochrany zdravia pri práci. Medzi najvýznamnejšie patrila príprava novely zákona č. 355/2007 Z. z., ktorá upravila niektoré povinnosti na úseku verejného zdravotníctva. Predložený návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 355/2007 Z. z. Národná rada SR v máji 2023 neschválila.

Odbor PPL ÚVZ SR pripravil nové nariadenie vlády SR o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym faktorom, mutagénnym faktorom alebo reprodukčne toxickým faktorom pri práci a zmeny v súvisiacich právnych predpisoch.

V r. 2023 pokračoval proces prípravy návrhu novej vyhlášky MZ SR o podrobnostiach o ochrane zdravia pred fyzickou záťažou pri práci, ktorou sa predovšetkým aktualizuje hodnotenie fyzickej záťaže pri práci a špecifikujú sa požiadavky na komplexné posudzovanie zdravotného rizika pri práci.

Významnou činnosťou odborov a oddelení preventívneho pracovného lekárstva ÚVZ SR a regionálnych úradov verejného zdravotníctva v SR (ďalej „RÚVZ“) bolo zavádzanie elektronických služieb prostredníctvom nového integrovaného systému úradov verejného zdravotníctva. Elektronizáciou sa plánujú zaviesť do činnosti orgánov verejného zdravotníctva informačné systémy pre jednotlivé odborné agendy úradov, ktorými sa dosiahne efektívnejší výkon a plynulejšie služby štátnej správy na úseku verejného zdravotníctva.

Zamestnanci odborov a oddelení preventívneho pracovného lekárstva RÚVZ v SR sa zameriavali na výkon štátneho zdravotného dozoru (ďalej „ŠZD“). Novelou zákona č. 355/2007 Z. z. účinnou od 21.07.2020 bolo predkladanie návrhov na uvedenie priestorov do prevádzky pre určené druhy prevádzok nahradené oznamovacou povinnosťou. Zamestnanci

RÚVZ sa v rámci výkonu ŠZD zameriavali aj na prevádzky, na ktoré sa vzťahuje oznamovacia povinnosť. Počas ŠZD bolo v niektorých prípadoch zistené, že v prevádzkach je vykonávaná aj iná činnosť ako je uvedená v doručenom oznámení. Súčasťou ŠZD a špecializovaných činností orgánov verejného zdravotníctva je naďalej prešetrovanie pracovných podmienok a spôsobu práce zamestnancov súvisiacich s podozrením na chorobu z povolania, ako aj posudzovanie opatrení vykonávaných zamestnávateľmi na pracovisku na obmedzenie výskytu chorôb z povolania.

Zlepšovanie úrovne pracovného prostredia a pracovných podmienok závisí predovšetkým od ekonomickej situácie zamestnávateľov. Ekonomicky stabilnejšie podniky zlepšujú vlastné pracoviská predovšetkým výmenou a obnovou technológií, ktoré vo všeobecnosti vytvárajú priaznivejšie pracovné podmienky. Nezanedbateľný je aj trend automatizácie a robotizácie, ktorými sa nahrádzajú menej kvalifikované pracovné pozície; naopak vzniká potreba vysokošpecializovaných zamestnancov. Ekonomický vývoj nepochybne ovplyvňuje rozhodovanie mnohých zamestnávateľov v oblasti investícií a zlepšovania pracovného prostredia a podmienok práce. Z dôvodu energetickej krízy pozorujeme rušenie niektorých prevádzok, predovšetkým malých prevádzok zameraných na stolárske práce, servis, kovoobrábanie a pod.

Naďalej pretrváva jeden z problémov v oblasti ochrany zdravia pri práci, ktorým je plnenie povinností na ochranu zdravia pri práci u fyzických osôb – podnikateľov, ktorí nezamestnávajú iné fyzické osoby, resp. samostatne zárobkovo činných osôb (ďalej „SZČO“). Častokrát ide o práce (brusiči, zvárači, stavební robotníci, stolári), ktoré spĺňajú kritéria na zaradenie do kategórie 3 alebo kategórie 4, pracovné činnosti ale nie sú z pohľadu zdravotných rizík posúdené a chýbajú lekárske preventívne prehliadky vo vzťahu k práci.

Poľnohospodárstvo pokračovalo v trende posledných rokov, prevažuje rastlinná výroba nad živočíšnou výrobou. Trendom je pestovanie bio obilnín. V rastlinnej výrobe pokračoval trend v zabezpečovaní chemickej ochrany rastlín dodávateľským spôsobom, čím naďalej dochádza k zníženiu počtu zamestnancov exponovaných chemickým faktorom a k poklesu množstva skladovaných chemických látok a zmesí používaných na ochranu rastlín. V živočíšnej výrobe z hľadiska pracovného prostredia a pracovných podmienok nedošlo k výrazným zmenám. Naďalej pretrváva trend v zmene charakteru areálov niektorých poľnohospodárskych družstiev, ktoré svoje nevyužitú objekty prenajímajú podnikateľom na iné ako poľnohospodárske účely (napr. drevovýrobu, stolárstvo, kovovýrobu).

Celková situácia v oblasti ochrany zdravia pri práci, tak ako v predchádzajúcom období, vo všeobecnosti zostáva nezmenená. Je možné konštatovať, že významné zmeny v pracovných podmienkach z hľadiska rizík z faktorov práce a pracovného prostredia vo väčšine podnikov nenastali (okrem expozície zamestnancov biologickým faktorom pri práci, predovšetkým vírusu SARS-CoV-2 počas pandémie).

Pretrvávajúce hlavné problémy v oblasti ochrany zdravia pri práci:

- práca SZČO na pracoviskách zamestnávateľov s určenými rizikovými prácami (najmä v odvetví stavebníctva a priemyselnej výroby) a nedostatočne riešená ochrana zdravia týchto osôb zo strany objednávateľov ich služieb,
- nie je dostatočne riešená ochrana zdravia pri práci dočasne pridelených zamestnancov alebo agentúrnych zamestnancov, zabezpečovanej dodávateľským spôsobom cez pracovné agentúry,
- pribúdajú pracoviská s pracovnými činnosťami vykonávanými dlhodobo v nepriaznivých pracovných polohách, práce vykonávané v stojí, s vynúteným pracovným tempom, pri

- vysokých pracovných normách, často v 12-hodinových pracovných zmenách; práce vykonávajú najmä ženy zamestnané v automobilovom a elektrotechnickom priemysle,
- nedostatočné a často formálne posudzovanie zdravotných rizík pri práci vykonávané pracovnými zdravotnými službami.

2. Rizikové práce

V r. 2023 vykonávalo v SR rizikovú prácu 96 418 zamestnancov (z toho 22 411 žien). Oproti r. 2022 sa počet zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu znížil o 6 761 zamestnancov, z toho o 2 316 žien (tabuľka č. 1).

Najviac zamestnancov bolo v r. 2023 exponovaných

- hluku – 69,17 % zamestnancov z celkového počtu zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu,
- chemickým látkam a zmesiam, vrátane chemických karcinogénov, mutagénov a reprodukčne toxických látok – 16,02 % zamestnancov z celkového počtu zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu,
- fyzickej záťaži – 10,06 % zamestnancov z celkového počtu zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu,
- vibráciám – 8,02 % zamestnancov z celkového počtu zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu,
- záťaži teplom a chladom pri práci – 4,84 % zamestnancov z celkového počtu zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu,
- psychickej pracovnej záťaži – 4,81 % zamestnancov z celkového počtu zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu,
- biologickým faktorom – 4,12 % zamestnancov z celkového počtu zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu.

(Poznámka: Údaje o percentuálnych počtoch zamestnancov exponovaných jednotlivým faktorom práce nie je možné sumarizovať, pretože jeden zamestnanec môže byť exponovaný viacerým faktorom.)

Najvýznamnejšie zmeny nastali v znížení počtu zamestnancov exponovaných hluku (o 5 259 zamestnancov) a v znížení počtu zamestnancov exponovaných biologickým faktorom (o 3 217 zamestnancov).

Počet zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu s psychickou pracovnou záťažou oproti r. 2022 stúpol o 258 zamestnancov (tabuľka č. 2). Vysoké zastúpenie žien (57 %), ktoré sú pri práci exponované zvýšenej psychickej pracovnej záťaži vyplýva z toho, že najviac rizikových prác s týmto faktorom je v zdravotníctve, v oblasti sociálnej pomoci a v školstve, kde je zároveň zamestnaný aj najväčší podiel žien.

Porovnanie rizikových prác podľa prevažujúcej ekonomickej činnosti naďalej poukazuje na najvyšší výskyt rizikových prác v odvetví priemyselnej výroby (s poklesom o 2 895 zamestnancov oproti r. 2022) a v odvetví zdravotníctva a sociálnej pomoci (pokles o 2 713 zamestnancov oproti r. 2022). V ostatných odvetviach nezaznamenávame výraznejšie zmeny.

Najviac zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu pracovalo v priemyselnej výrobe (64 388 zamestnancov), v odvetví zdravotníctva a sociálnej pomoci (11 366 zamestnancov) a v odvetví dopravy a skladovania (3 748 zamestnancov).

Najvýraznejší podiel žien (78,35 %) medzi zamestnancami vykonávajúcimi rizikovú prácu je v odvetví zdravotníctva a sociálnej pomoci (tabuľka č. 3).

**Počet zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce v Slovenskej republike
v r. 1995 až 2023 podľa kategórie rizikovej práce**

Rok	Počet exponovaných zamestnancov					
	3. kategória		4. kategória		spolu	
	celkom	žien	celkom	žien	Celkom	žien
1995	121 644	37 118	33 253	5 255	154 897	42 373
1996	122 586	36 376	33 133	5 370	155 719	41 746
1997	117 825	33 568	31 493	4 972	149 318	38 540
1998	114 134	31 022	29 669	4 659	143 803	35 681
1999	109 684	29 039	26 935	4 053	136 619	33 092
2000	104 610	27 548	23 488	3 198	128 098	30 746
2001	109 147	29 424	26 072	4 386	135 219	33 810
2002	107 143	28 310	25 198	4 363	132 341	32 673
2003	103 344	26 974	23 007	3 873	126 351	30 847
2004	101 448	25 439	21 249	3 594	122 697	29 033
2005	99 374	24 538	18 762	3 159	118 136	27 697
2006	98 863	24 568	17 480	2 403	116 343	26 971
2007	100 216	24 474	16 081	2 247	116 297	26 721
2008	99 739	24 706	16 086	1 835	115 825	26 541
2009	92 854	23 087	13 716	1 531	106 570	24 618
2010	90 930	22 112	12 121	1 291	103 051	23 403
2011	83 532	20 273	9 710	784	93 242	21 057
2012	85 081	20 403	9 019	747	94 100	21 150
2013	90 196	20 904	8 866	705	99 062	21 609
2014	89 017	20 487	10 097	869	99 114	21 356
2015	91 554	22 062	9 920	745	101 474	22 807
2016	89 880	21 443	9 627	661	99 507	22 104
2017	94 110	22 197	9 592	702	103 702	22 899
2018	96 509	22 688	10 027	674	106 536	23 362
2019	97 343	23 009	10 320	679	107 663	23 688
2020	93 641	21 995	9 739	654	103 380	22 649
2021	97 997	24 940	8 852	627	106 849	25 567
2022	94 232	24 069	8 947	658	103 179	24 727
2023	88 067	21 895	8 351	516	96 418	22 411

Poznámka:

Skutočný počet zamestnancov (fyzických osôb). Jeden zamestnanec môže byť exponovaný niekoľkým rizikovým faktorom.

Zdroj: Centrálny register rizikových prác ÚVZ SR

**Počet zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce v Slovenskej republike v r. 2018 až 2023
podľa druhu a kategórie rizikového faktora**

Faktor	Počet exponovaných zamestnancov v kategórii 3 a v kategórii 4																	
	2018			2019			2020			2021			2022			2023		
	3.	4.	spolu	3.	4.	spolu	3.	4.	Spolu	3.	4.	spolu	3.	4.	spolu	3.	4.	spolu
Biologické faktory	3 052	-	3 052	3 036	-	3 036	3 494	-	3 494	7 529	-	7 529	7 187	-	7 187	3 970	-	3 970
Elektromagnetické polia	208	-	208	201	-	201	225	-	225	153	-	153	135	-	135	135	-	135
Fyzická záťaž	7 981	48	8 029	8 546	73	8 619	8 388	89	8 477	9 310	71	9 381	8 991	151	9 142	9 538	164	9 702
Hluk	73 882	6 595	80 477	73 929	6 505	80 434	70 211	5 962	76 173	69 117	5 629	74 746	66 517	5 434	71 951	61 554	5 138	66 692
Chemické látky a zmesi*	16 385	3 548	19 933	16 634	3 527	20 161	15 821	3 307	19 128	14 858	2 914	17 772	14 096	2 833	16 929	12 940	2 509	15 449
z toho karcinogény, mutagény a reprodukčne toxické látky	5 254	446	5 700	5 374	476	5 850	5 390	454	5 844	5 466	442	5 908	5 351	403	5 754	5 151	378	5 529
Ionizujúce žiarenie	3 781	4	3 785	3 995	-	3 995	4 006	-	4 006	3 859	-	3 859	4 003	-	4 003	3 967	-	3 967
Optické žiarenie	1 207	-	1 207	1 092	-	1 092	1 062	-	1 062	1 162	-	1 162	1 267	-	1 267	1 354	-	1 354
Psychická pracovná záťaž	3 811	-	3 811	3 780	-	3 780	3 790	-	3 790	4 316	-	4 316	4 380	-	4 380	4 638	-	4 638
Tlak vzduchu	46	-	46	56	-	56	55	-	55	36	-	36	36	-	36	39	-	39
Vibrácie	6 223	1 165	7 388	6 760	1 398	8 158	7 108	1 526	8 634	7 127	1 245	8 372	6 819	1 487	8 306	6 229	1 507	7 736
Záťaž teplom a chladom	4 424	-	4 424	4 682	-	4 682	4 585	-	4 585	4 702	-	4 702	4 594	-	4 594	4 665	-	4 665

Poznámka:

*Počet zamestnancov exponovaných chemickým látkam a zmesiam vyjadruje počet zamestnancov exponovaných všetkým chemickým látkam vrátane karcinogénnych, mutagénnych, alergénnych a dermatotropných látok.

Chemické karcinogény, mutagény a reprodukčne toxické látky sú v tabuľke zároveň osobitne uvedené aj ako samostatná položka.

Zdroj: Centrálny register rizikových prác ÚVZ SR

**Počet zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce v Slovenskej republike v r. 2023
podľa prevažujúcej činnosti a podľa kategórií**

Prevažujúca činnosť		Počet exponovaných zamestnancov					
		3. kategória		4. kategória		Spolu	
Kód	názov	celkom	žien	celkom	žien	celkom	Žien
A	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	1 140	84	288	4	1 428	88
B	Ťažba a dobývanie	1 153	23	221	-	1 374	23
C	Priemyselná výroba	58 158	11 152	6 230	453	64 388	11 605
D	Dodávka elektriny, plynu, pary, studeného vzduchu	2 420	42	306	14	2 726	56
E	Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd	1 954	90	311	-	2 265	90
F	Stavebníctvo	1 676	18	250	3	1 926	21
G	VO a MO, motorové vozidlá	1 076	279	31	4	1 107	283
H	Doprava a skladovanie	3 576	200	172	14	3 748	214
I	Ubytovacie a stravovacie služby	45	4	-	-	45	4
J	Informácie a komunikácia	23	3	-	-	23	3
L	Činnosti v oblasti nehnuteľností	5	-	-	-	5	-
M	Odborné, vedecké a technické činnosti	631	254	2	-	633	254
N	Administratívne a podporné služby	426	75	369	7	795	82
O	Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	3 358	328	131	-	3 489	328
P	Vzdelávanie	333	219	6	-	339	219
Q	Zdravotníctvo a sociálna pomoc	11 349	8 888	17	17	11 366	8 905
R	Umenie, zábava a rekreácia	656	196	-	-	656	196
S	Ostatné činnosti	88	40	17	-	105	40
Spolu:		88 067	21 895	8 351	516	96 418	22 411

VO – veľkoobchod, MO – maloobchod

Zdroj: Centrálny register rizikových prác ÚVZ SR

3. Pracovné zdravotné služby v SR

Činnosť pracovnej zdravotnej služby (PZS) v r. 2023 bola ovplyvnená pandémiou ochorenia COVID-19 už len v minimálnej miere. Niektorí zamestnávateľia aj v r. 2023 uplatňovali ustanovenie § 30 ods. 10 zákona č. 355/2007 Z. z., ktoré im umožňovalo počas pandémie nezabezpečiť plnenie niektorých povinností v ochrane zdravia zamestnancov pri práci, alebo tieto povinnosti plnili len v obmedzenej miere. Mimoriadna situácia v súvislosti s ohrozením verejného zdravia II. stupňa z dôvodu ochorenia COVID-19 spôsobeným vírusom SARS-CoV-2 na území SR bola zrušená dňa 13. septembra 2023 a to uznesením vlády SR č. 446/2023. Od uvedeného dátumu sú zamestnávateľia povinní plniť všetky povinnosti v ochrane zdravia pri práci, ktoré im vyplývajú zo zákona č. 355/2007 Z. z. vrátane tých, ktoré zabezpečujú v spolupráci s PZS.

ÚVZ SR vedie od r. 2006 evidenciu fyzických osôb – podnikateľov a právnických osôb, ktorým vydal alebo odobral oprávnenie na výkon PZS dodávateľským spôsobom prostredníctvom tímu PZS (zdravotný dohľad pre zamestnancov, ktorí vykonávajú prácu zaradenú do kategórie 1, 2, 3 a 4) a evidenciu fyzických osôb – podnikateľov a právnických osôb, ktoré vykonávajú činnosť PZS dodávateľským spôsobom prostredníctvom lekára alebo verejného zdravotníka na základe ohlásenia ÚVZ SR (zdravotný dohľad pre zamestnancov, ktorí vykonávajú prácu zaradenú do kategórie 1 a 2).

Zdravotný dohľad v tímoch PZS na základe oprávnenia vydaného ÚVZ SR vykonávalo k 31.12.2023 dodávateľským spôsobom 79 poskytovateľov PZS (fyzických osôb – podnikateľov a právnických osôb). Tímy PZS pokryli k 31.12.2023 dodávateľským spôsobom cca 885,7 tis. zamestnancov (z tohto počtu cca 84,0 tis. zamestnancov vykonáva rizikovú prácu) (tabuľka č. 4). Uvedený počet zamestnancov znamená pokrytie tímovou PZS v SR pre cca 38,5 % zamestnancov (z cca 2,3 milióna ekonomicky činných osôb v SR). Pokrytie zamestnancov PZS poskytovanou dodávateľským spôsobom tímami PZS v SR sa oproti predchádzajúcemu roku znížil o cca 15,4 tis. zamestnancov (cca 0,7 % zamestnancov).

Počet zamestnancov zamestnávateľov, u ktorých tímy PZS s vydaným oprávnením vykonávali zdravotný dohľad dodávateľským spôsobom v r. 2009 až 2022

	Počet tímov PZS v SR	Počet zamestnancov, u ktorých tímy PZS vykonávali zdravotný dohľad	z toho v kategórii	
		Spolu	3. kat.	4. kat.
k 31.12.2009	84	691 254	59 354	5 556
k 31.12.2010	84	756 030	65 328	6 499
k 31.12.2011	86	715 255	67 118	6 659
k 31.12.2012	86	553 332	63 355	5 684
k 31.12.2013	85	534 409	64 567	5 335
k 31.12.2014	83	534 952	61 890	5 560
k 31.12.2015	84	701 554	71 321	4 876
k 31.12.2016	83	723 704	73 380	4 831
k 31.12.2017	83	763 352	73 792	5 466
k 31.12.2018	80	800 595	87 729	9 508
k 31.12.2019	79	869 242	80 117	8 878
k 31.12.2020	78	876 833	80 296	7 408
k 31.12.2021	78	893 756	83 219	6 966
k 31.12.2022	78	901 155	78 326	7 136
k 31.12.2023	79	885 747	77 296	6 676

Zdroj: PZS v SR, vykonávajúce činnosť na základe oprávnenia vydaného ÚVZ SR

Činnosť PZS dodávateľským spôsobom na základe ohlásenia ÚVZ SR (pre zamestnancov vykonávajúcich práce v kategórii 1 a 2) k 31.12.2023 vykonávalo samostatne 376 lekárov a verejných zdravotníkov; z uvedeného počtu tvorili

- 0,5 % lekári so špecializáciou v odbore pracovné lekárstvo (2 lekári),
- 52,4 % lekári so špecializáciou v odbore všeobecné lekárstvo (197 lekárov),
- 47,1 % verejní zdravotníci (177 verejných zdravotníkov).

(Poznámka: Zo zoznamu týchto poskytovateľov PZS uverejnenom na webovom sídle ÚVZ SR vyplýva, že od r. 2004 do 31.12.2023 ukončilo alebo pozastavilo svoju činnosť 37 lekárov a verejných zdravotníkov.)

RÚVZ v SR v r. 2023 v rámci ŠZD na pracoviskách kontrolovali dokumenty, ktoré zamestnávateľa zabezpečujú v spolupráci s PZS, najmä posudky o riziku s kategorizáciu prác z hľadiska zdravotného rizika. RÚVZ v SR pri výkone ŠZD zistili zabezpečenie zdravotného dohľadu vrátane vypracovania dokumentov pracovnou zdravotnou službou u cca 10,3 tis. zamestnávateľov, ktorí zamestnávali cca 355,5 tis. zamestnancov; z toho bolo cca 88,0 tis. zamestnancov, ktorí vykonávali rizikovú prácu.

U uvedených zamestnancov (s počtom cca 355,5 tis.) bol zabezpečený zdravotný dohľad s využitím vlastných zamestnancov zamestnávateľa (vlastným tímom PZS, samostatne lekárom alebo verejným zdravotníkom) u cca 59,0 tis. zamestnancov; zdravotný dohľad dodávateľským spôsobom bol zabezpečený u cca 296,5 tis. zamestnancov.

Výkonom ŠZD bolo zistené, že vypracovanie dokumentov o zdravotnom dohľade nad pracovnými podmienkami / o posúdení zdravotného rizika pri práci v spolupráci s PZS nebolo zabezpečené u 582 zamestnávateľov, ktorí zamestnávali cca 2,1 tis. zamestnancov.

Prehľad počtu zamestnávateľov v SR, ktorí v r. 2023 zabezpečili, resp. nezabezpečili vypracovanie dokumentov pracovnou zdravotnou službou, zisťovaný v rámci ŠZD, je uvedený v tabuľke č. 5.

Tabuľka č. 5

Prehľad zabezpečenia zdravotného dohľadu zamestnávateľmi v SR zisťovaný v rámci ŠZD vrátane vypracovania dokumentov pracovnou zdravotnou službou v r. 2023

Počet zamestnávateľov, ktorí	Počet zamestnancov	% zamestnancov
zabezpečili PZS vlastnými zamestnancami 384	54 659 (z toho v kat. 3 a 4 – 10 686)	15,6 %
zabezpečili PZS dodávateľským spôsobom 10 613	294 391 (z toho v kat. 3 a 4 – 61 750)	83,8 %
zabezpečili PZS spolu: 10 997	349 050 (z toho v kat. 3 a 4 – 72 436)	99,4 %
nezabezpečili vypracovanie dokumentov v spolupráci s PZS 582	2 113 (z toho v kat. 3 a 4 – 0)	0,6 %
Spolu: 11 579 zamestnávateľov	351 163 zamestnancov (z toho 87 938 zamestnancov vykonávalo rizikové práce)	-

Zdroj: RÚVZ v SR

Prehľad zisťovania zabezpečenia zdravotného dohľadu u zamestnávateľov (vlastnými zamestnancami, dodávateľským spôsobom) vrátane vypracovania dokumentov pracovnou zdravotnou službou v rozdelení podľa jednotlivých RÚVZ uvádzajú tabuľky č. 6a – 6c.

P o z n á m k a: Tabuľky č. 6a – 6c dokumentujú počet subjektov (zamestnávateľov), kde bol v r. 2023 zisťovaný aktuálny stav zabezpečenia zdravotného dohľadu vrátane vypracovania dokumentov pracovnou zdravotnou službou; nevyjadrujú absolútny počet zamestnávateľov v SR vo vzťahu k zabezpečeniu zdravotného dohľadu.

PZS vlastnými zamestnancami v r. 2023 - vypracovala pre zamestnávateľa dokumenty*							
RÚVZ	Tímom PZS			Lekárom		Verejným zdravotníkom	
	Počet subjektov**	Počet zamestnancov	z toho v kategórii 3 a 4	Počet subjektov**	Počet zamestnancov	Počet subjektov**	Počet zamestnancov
B. Bystrica	3	5 820	1 535	4	17	-	-
Bardejov	-	-	-	1	5	-	-
Bratislava	7	20 523	2 321	-	-	-	-
Čadca	-	-	-	38	76	-	-
Dol. Kubín	-	-	-	16	40	-	-
D. Streda	-	-	-	-	-	-	-
Galanta	2	604	20	17	38	-	-
Humenné	-	-	-	-	-	1	35
Komárno	1	563	38	24	50	-	-
Košice	5	13 697	6 013	-	-	-	-
Levice	2	640	7	11	581	1	1
L. Mikuláš	5	86	-	15	32	-	-
Lučenec	1	814	5	1	30	-	-
Martin	7	88	-	71	152	-	-
Michalovce	-	-	-	-	-	-	-
Nitra	2	1 959	582	41	113	4	59
N. Zámky	-	-	-	-	-	-	-
Poprad	1	1 633	132	-	-	-	-
P. Bystrica	-	-	-	-	-	-	-
Prešov	-	-	-	-	-	1	92
Prievidza	-	-	-	-	-	-	-
R. Sobota	-	-	-	1	2	1	22
Rožňava	1	34	-	-	-	-	-
Senica	1	601	33	9	23	-	-
Sp. N. Ves	1	316	-	-	-	-	-
S. Ľubovňa	-	-	-	43	547	1	27
Svidník	-	-	-	9	22	-	-
Topoľčany	-	-	-	-	-	1	5 099
Trebišov	-	-	-	27	73	-	-
Trenčín	-	-	-	-	-	-	-
Trnava	1	83	-	-	-	-	-
V. Krtíš	-	-	-	-	-	1	24
Vranov n/T.	-	-	-	-	-	-	-
Zvolen	-	-	-	-	-	1	32
Žiar n/H.	-	-	-	-	-	-	-
Žilina	2	2	-	2	4	-	-
Spolu:	42	47 463	10 686	330	1 805	12	5 391

*) Napríklad posudok o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika, záznam o posúdení rizika, návrh na zaradenie prác do kategórie 3 alebo 4, návrh na zmenu alebo vyradenie prác z kategórie 3 alebo 4

**) Údaje získané výkonom ŠZD v r. 2023

Zdroj: RÚVZ v SR

Tabuľka č. 6b

PZS dodávateľským spôsobom v r. 2023 - vypracovala pre zamestnávateľa dokumenty*							
RÚVZ	Tímom PZS			Lekárom		Verejným zdravotníkom	
	Počet kontrolovaných subjektov**	Počet zamestnancov	z toho v kategórii 3 a 4	Počet kontrolovaných subjektov**	Počet zamestnancov	Počet kontrolovaných subjektov**	Počet zamestnancov
B. Bystrica	136	3 640	837	-	-	5	89
Bardejov	85	5 105	27	2	58	287	2 189
Bratislava	465	7 289	1 191	1	3	6	30
Čadca	660	13 833	3 369	2	38	122	884
Dol. Kubín	56	8 498	25	-	-	390	6 126
D. Streda	40	2 250	167	-	-	14	174
Galanta	76	4 082	1 830	-	-	8	32
Humenné	53	1 187	557	-	-	-	-
Komárno	26	1 240	145	1	1	74	1 347
Košice	485	19 523	3 877	12	243	2	37
Levice	135	13 761	11 875	9	23	2	39
L. Mikuláš	220	3 915	420	-	-	4	21
Lučenec	93	2 337	532	-	-	5	21
Martin	1 077	34 577	5 560	2	38	623	7 569
Michalovce	200	6 951	864	38	399	11	131
Nitra	1 403	25 989	1 848	9	37	83	315
N. Zámky	109	3 065	133	15	132	47	587
Poprad	213	4 517	1 154	4	32	-	-
P. Bystrica	103	9 536	1 042	-	-	2	32
Prešov	32	840	220	-	-	-	-
Prievidza	167	12 628	1 928	1	17	28	510
R. Sobota	87	4 199	907	-	-	6	90
Rožňava	77	3 630	1 002	-	-	3	53
Senica	66	8 054	1 644	-	-	10	395
Sp. N. Ves	281	4 825	893	221	662	2	8
S. Ľubovňa	117	1 203	184	149	618	1	51
Svidník	65	1 205	123	4	15	83	680
Topoľčany	112	12 958	12 013	-	-	-	-
Trebišov	63	1 771	396	1	20	-	-
Trenčín	85	8 644	1 531	2	27	16	385
Trnava	52	8 128	128	4	7	8	92
V. Krtíš	128	2 179	251	-	-	21	87
Vranov n/T.	177	2 352	520	3	18	19	59
Zvolen	302	11 179	1 616	-	-	324	3 546
Žiar n/H.	179	1 823	1 195	6	48	48	594
Žilina	141	8 331	1 746	-	-	107	538
Spolu:	7 766	265 244	61 750	486	2 436	2 361	26 711

*) Napríklad posudok o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika, záznam o posúdení rizika, návrh na zaradenie prác do kategórie 3 alebo 4, návrh na zmenu alebo vyradenie prác z kategórie 3 alebo 4

***) Údaje získané výkonom ŠZD v r. 2023

Zdroj: RÚVZ v SR

Zamestnávateľ nezabezpečil vypracovanie dokumentov* v spolupráci s PZS v r. 2023					
RÚVZ	v subjektoch, kde nie sú vyhlásené rizikové práce		v subjektoch s vyhlásenými rizikovými prácami		
	Počet kontrolovaných subjektov**	Počet zamestnancov	Počet kontrolovaných subjektov**	Počet zamestnancov	z toho v kategórii 3 a 4
B. Bystrica	15	78	-	-	-
Bardejov	-	-	-	-	-
Bratislava	81	368	-	-	-
Čadca	3	21	-	-	-
Dol. Kubín	-	-	-	-	-
D. Streda	-	-	-	-	-
Galanta	-	-	-	-	-
Humenné	-	-	-	-	-
Komárno	3	36	-	-	-
Košice	-	-	-	-	-
Levice	-	-	-	-	-
L. Mikuláš	-	-	-	-	-
Lučenec	-	-	-	-	-
Martin	65	233	-	-	-
Michalovce	-	-	-	-	-
Nitra	301	814	-	-	-
N. Zámky	-	-	-	-	-
Poprad	-	-	-	-	-
P. Bystrica	1	42	-	-	-
Prešov	22	52	-	-	-
Prievidza	23	80	-	-	-
R. Sobota	-	-	-	-	-
Rožňava	53	285	-	-	-
Senica	-	-	-	-	-
Sp. N. Ves	-	-	-	-	-
S. Ľubovňa	-	-	-	-	-
Svidník	-	-	-	-	-
Topoľčany	-	-	-	-	-
Trebišov	-	-	-	-	-
Trenčín	-	-	-	-	-
Trnava	5	15	-	-	-
V. Krtíš	-	-	-	-	-
Vranov n/T.	3	52	-	-	-
Zvolen	5	33	-	-	-
Žiar n/H.	1	2	-	-	-
Žilina	1	2	-	-	-
Spolu:	582	2 113	0	0	-

*) Napríklad posudok o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika, záznam o posúdení rizika, návrh na zaradenie prác do kategórie 3 alebo 4, návrh na zmenu alebo vyradenie prác z kategórie 3 alebo 4

***) Údaje získané výkonom ŠZD v r. 2023

Zdroj: RÚVZ v SR

Prehľad sankcií v r. 2023 za správne delikty v zmysle § 57 ods. 22 a ods. 33 zákona č. 355/2007 Z. z. súvisiace s neplnením povinností zamestnávateľov zabezpečiť pre svojich zamestnancov primeraný zdravotný dohľad vrátane vypracovania dokumentov v spolupráci s PZS v rozdelení podľa krajov uvádza tabuľka č. 6d.

K 31.12.2023 uložili 4 RÚVZ sankcie 11 fyzickým osobám - podnikateľom a právnickým osobám (zamestnávateľom) v celkovej sume 5 500 €.

Tabuľka č. 6d

Sankcie pre zamestnávateľov za správne delikty podľa krajov v r. 2023
na úseku verejného zdravotníctva v oblasti ochrany zdravia pri práci
týkajúce sa spolupráce s PZS (§ 57 zákona č. 355/2007 Z. z.*)

Kraj	RÚVZ	Počet zamestnávateľov	V sume €
Bratislavský	Bratislava	1	500
Trnavský	-	-	-
Nitriansky	Komárno	4	1 100
Žilinský	Čadca	4	3 300
Banskobystrický	-	-	-
Trenčiansky	-	-	-
Prešovský	Vranov nad Topľou	3	600
Košický	-	-	-
Spolu:		12	5 500

*Poznámka: Jednotlivé sankcie boli zamestnávateľom uložené sumárne za správne delikty týkajúce sa ich nespĺnených povinností bez spolupráce s PZS a za iné správne delikty v zmysle § 57 ods. 22 a 33 zákona č. 355/2007 Z. z.

Zdroj: RÚVZ v SR

Orgány verejného zdravotníctva v zmysle svojich kompetencií kontrolujú poskytovateľov PZS, ktorí vykonávajú činnosť dodávateľským spôsobom (tabuľka č. 6e).

RÚVZ v SR v rámci ŠZD na pracoviskách v r. 2023 kontrolovali rozsah činnosti poskytovateľov PZS u zamestnávateľov, ako aj plnenie ich povinností určených zákonom č. 355/2007 Z. z. RÚVZ vykonali 71 kontrol poskytovateľov PZS; sankcie za neplnenie povinností poskytovateľov PZS neboli zo strany RÚVZ uložené.

Kraj	Počet kontrolovaných poskytovateľov PZS v r. 2023 vykonávajúcich činnosť dodávateľským spôsobom			Spolu
	Lekárov	Verejných zdravotníkov	Tímov PZS	
Bratislavský	1	6	7	14
Trnavský	3	5	30	38
Trenčiansky	-	-	1	1
Nitriansky	-	-	2	2
Žilinský	-	-	-	-
Banskobystrický	-	-	2	2
Prešovský	-	-	-	-
Košický	-	3	11	14
Spolu:	4	14	53	71

Zdroj: RÚVZ v SR

4. Prešetrovanie podozrení na chorobu z povolania

Jednou zo špecifických odborných činností orgánov verejného zdravotníctva je prešetrovanie podozrení na chorobu z povolania alebo podozrení na ohrozenie chorobou z povolania u zamestnancov, resp. aj u bývalých zamestnancov na pracoviskách ich súčasných, ale často aj bývalých zamestnávateľov. Túto činnosť vykonávajú orgány verejného zdravotníctva prostredníctvom odborných pracovníkov odborov a oddelení preventívneho pracovného lekárstva (ďalej „PPL“) RÚVZ v SR na požiadanie špecializovaných pracovísk pracovného lekárstva alebo dermatovenerológie (ďalej „špecializované pracoviská“), ktoré sú zodpovedné za uznanie alebo neuznanie profesionality ochorenia u posudzovaných osôb. Orgány verejného zdravotníctva v tejto súvislosti vypracovávajú odborné stanovisko z prešetrenia pracovných podmienok a spôsobu práce posudzovanej osoby pri podozrení na chorobu z povolania, ktoré je povinným podkladom k uznaniu alebo neuznaniu choroby z povolania alebo ohrozenia chorobou z povolania špecializovaným pracoviskom.

V r. 2023 prešetrili odborní pracovníci odborov a oddelení PPL RÚVZ v SR 786 podozrení na chorobu z povolania. Oproti predchádzajúcemu roku počet prešetrení podozrení na choroby mierne stúpol (v r. 2022 bolo prešetrených 720 podozrení na chorobu z povolania). Najvyšší počet prešetrených podozrení na chorobu z povolania v r. 2023 bol realizovaný v Košickom kraji (293), Banskobystrickom kraji (162) a Trenčianskom kraji (129). Najnižší počet prešetrených podozrení na chorobu z povolania bol v Prešovskom kraji (29), Bratislavskom kraji (24) a Nitrianskom kraji (16).

Najväčší podiel na prešetrovaných podozreniach na profesionálne ochorenia mali tradične choroby z dlhodobého nadmerného a jednostranného zaťaženia horných končatín, ale aj podozrenia na profesionálne prenosné choroby, t. j. najmä ochorenie COVID-19 u zamestnancov zdravotníckych povolání. Z ďalších ochorení boli prešetrované najmä podozrenia na chorobu z vibrácií, na poruchu sluchu z hluku a alergické ochorenia dýchacích ciest a pľúc.

Na požiadanie špecializovaných pracovísk sa odborní pracovníci odborov a oddelení PPL RÚVZ zúčastňovali aj na zasadnutiach regionálnych komisií na posudzovanie chorôb z povolania, výnimočne aj na zasadnutí Celoslovenskej komisie na posudzovanie chorôb z povolania.

Prehľad počtu prešetrených podozrení na chorobu z povolania orgánom verejného zdravotníctva podľa krajov je uvedený v tabuľke č. 7.

Tabuľka č. 7

**Prešetrovania podozrení na chorobu z povolania
podľa krajov v r. 2023**

Kraj	Počet podľa položiek zoznamu CHzP	Záver prešetrovania				
		S	N	?	K	X
Bratislavský	24	4	20	-	5	-
Trnavský	59	23	29	2	3	2
Trenčiansky	129	69	28	1	1	30
Nitriansky	16	5	11	-	9	-
Žilinský	74	28	10	5	-	5
Banskobystrický	162	105	41	6	9	1
Prešovský	29	14	4	2	5	4
Košický	293	102	53	17	119	2
Spolu:	786	350	196	33	151	44

S = súvisí – pracoval za podmienok kedy môže vzniknúť choroba z povolania

N = nesúvisí – nepracoval za podmienok kedy môže vzniknúť choroba z povolania

? = nejednoznačné/sporné

K = podozrenie na chorobu z povolania bolo posúdené na regionálnej alebo celoslovenskej komisii na posudzovanie chorôb z povolania

X = nedoriešené = nedoriešené v danom roku, alebo záver nebol stanovený (pracovisko v zahraničí, zánik spoločnosti, spoločnosť v likvidácii, žiadosť odstúpená orgánu VZ iného rezortu, inému RÚVZ v SR, pracovník zomrel, adresát neznámy, prešetrovanie nebolo indikované z dôvodu dodatočne zisteného úrazového deja ochorenia) – uviesť dôvod

Poznámka: Počet prešetrených podozrení na chorobu z povolania podľa položiek zoznamu chorôb z povolania (u jednej fyzickej osoby mohlo prešetrovanie podozrenia na chorobu z povolania zahŕňať viac položiek zoznamu chorôb z povolania – najčastejšia kombinácia položiek 28 / 29).

Zdroj: RÚVZ v SR

5. Choroby z povolania

V r. 2023 bolo v SR hlásených 450 chorôb z povolania a profesionálnych otráv; z tohto počtu bolo 233 chorôb z povolania hlásených u žien (51,8 %) – (tabuľka č. 8). K najčastejšie hláseným chorobám z povolania v SR patrili:

- **ochorenie horných končatín z dlhodobého nadmerného a jednostranného zaťaženia** (položka č. 29 zoznamu chorôb z povolania) bolo hlásené u 177 zamestnancov, t. j. u 33,3 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania v SR,
- **prenosné a parazitárne ochorenia** (položky č. 24 – 26 zoznamu chorôb z povolania) boli hlásené u 146 zamestnancov, t. j. u 32,4 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania v SR,
- **ochorenie horných končatín z vibrácií** (položka č. 28 zoznamu chorôb z povolania) bolo hlásené u 65 zamestnancov, t. j. u 14,4 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania v SR,
- **choroba zaprášenia pľúc prachom obsahujúcim oxid kremičitý - silikóza** (položka č. 33 zoznamu chorôb z povolania) bola hlásená u 15 zamestnancov, t. j. u 3,3 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania v SR,
- **porucha sluchu z hluku** (položka č. 38 zoznamu chorôb z povolania) bola hlásená u 11 zamestnancov, t. j. u 2,4 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania v SR,
- **profesionálna bronchiálna astma** (položka č. 37 zoznamu chorôb z povolania) bola hlásená u 10 zamestnancov, t. j. u 2,2 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania v SR.

Na celkovom počte chorôb z povolania sa najväčšou mierou opäť podieľali profesionálne ochorenia postihujúce podporno-pohybový systém a nervový systém zamestnancov vystavených pri práci dlhodobému nadmernému a jednostrannému zaťaženiu horných končatín. V r. 2023 došlo oproti r. 2022 k poklesu hlásených profesionálnych infekčných a parazitárnych ochorení. Na rozdiel od predchádzajúcich rokov došlo k vzostupu pneumokoniózu; alergické ochorenia dýchacích ciest a pľúc majú za ostatné roky stúpajúci trend.

Podľa odvetvovej klasifikácie ekonomických činností bol najvyšší výskyt chorôb z povolania v odvetví priemyselná výroba – 172 hlásených chorôb z povolania (38,2 % uznaných chorôb z povolania) a v odvetví zdravotníctvo a sociálna pomoc – 149 hlásených chorôb z povolania (33,1 % uznaných chorôb z povolania). V odvetví ťažba a dobývanie bolo hlásených 65 chorôb z povolania (14,4 % uznaných chorôb z povolania), v odvetví stavebníctvo bolo hlásených 23 chorôb z povolania (5,1 % uznaných chorôb z povolania) a v odvetví poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov bolo hlásených 16 chorôb z povolania (3,6 % uznaných chorôb z povolania).

Podľa profesií bol v r. 2023 najvyšší výskyt chorôb z povolania v celkovom počte 130 u operátorov a montérov strojov a zariadení (v r. 2022 bol najvyšší výskyt chorôb z povolania u špecialistov a odborných pracovníkov v zdravotníctve).

V r. 2023 boli najčastejšie chorobou z povolania postihnutí pracujúci medzi 50. – 59. rokom života, čo predstavuje 39,8 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania.

Podľa sídla organizácie, kde choroba z povolania vznikla, bol najvyšší počet chorôb z povolania v r. 2023 hlásený v Košickom kraji – 160 chorôb z povolania (35,6 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania). V Banskobystrickom kraji bolo hlásených 107 chorôb z povolania (23,8 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania). V Žilinskom kraji bolo hlásených 50 chorôb z povolania (11,1 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania); rovnako v Trenčianskom kraji bolo hlásených 50 chorôb z povolania (11,1 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania). V Bratislavskom kraji bolo hlásených 29 chorôb z povolania (6,4 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania), v Trnavskom kraji 27 chorôb z povolania

(6,0 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania) a v Prešovskom kraji bolo hlásených 18 chorôb z povolania (4,0 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania). Najnižší počet chorôb povolania bol hlásený v Nitrianskom kraji a to 9 chorôb z povolania (2,0 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania).

Podľa zdravotníckej organizácie, ktorá choroby z povolania hlásila, bol výskyt chorôb z povolania najvyšší v Košickom kraji (35,3 %), Žilinskom kraji (22,9 %) a Banskobystrickom kraji (19,6 %); choroby z povolania neboli hlásené v Nitrianskom kraji a Trnavskom kraji.

Vývoj chorôb z povolania, profesionálnych otráv a iných poškodení zdravia z práce v rokoch 2000 – 2023

	Choroba z povolania	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.	Choroba z olova alebo z jeho zlúčenín	4	3	3	7	2	1	2	1	1	1	2	-	-	-	-	-	1	-	2	1	-	-	-	1
2.	Choroba z fosforu alebo z jeho zlúčenín	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	Choroba z fluóru alebo z jeho zlúčenín	1	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-
4.	Choroba z ortuti alebo z jej zlúčenín	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
5.	Choroba z arzénu alebo z jeho zlúčenín	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.	Choroba z mangánu alebo z jeho zlúčenín	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
7.	Choroba z kadmia alebo z jeho zlúčenín	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8.	Choroba z vanádia alebo z jeho zlúčenín	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9.	Choroba z chrómu alebo z jeho zlúčenín	2	-	-	3	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10.	Choroba zo sírouhlika	17	12	15	1	1	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11.	Choroba zo sírovodíka	-	-	1	-	1	-	-	3	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12.	Choroba z oxidu uhoľnatého	1	1	3	2	2	2	4	3	1	6	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
13.	Choroba z kyanovodíka alebo z kyanidov	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14.	Choroba z benzénu alebo z jeho homológov	5	2	2	-	2	1	-	4	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-

	Choroba z povolania	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
15.	Choroba z nitrozlúčenín a z aminozlúčenín benzénu alebo jeho homológov	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16.	Choroba z halogenizovaných uhľovodíkov	4	6	7	8	1	4	15	3	6	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-
17.	Choroba z esterov kyseliny dusičnej	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18.	Choroba z bojových látok alebo z chemických látok s rovnakým účinkom aký majú bojové látky	32	4	1	5	2	3	3	2	2	2	1	3	1	-	-	-	2	1	-	1	-	2	-	-
19.	Choroba z ionizujúceho žiarenia a zo žiarenia s obdobným účinkom	-	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20.	Choroba z elektromagnetického žiarenia vrátane laseru	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
21.	Rakovina kože	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22.	Kožné choroby okrem rakoviny kože a prenosné kožné choroby	79	43	65	49	46	54	40	27	35	28	21	21	23	10	16	10	12	26	10	12	12	5	12	4
23.	Rakovina pľúc z rádioaktívnych látok	6	9	6	3	3	3	4	3	4	1	3	-	2	3	1	3	1	1	-	1	-	1	2	-
24.	Infekčné choroby a parazitárne choroby okrem tropických infekčných chorôb a parazitárnych chorôb a chorôb prenosných zo zvierat na ľudí	55	50	31	39	36	27	29	20	24	37	26	38	12	9	23	25	23	27	21	37	24	162	252	143
25.	Tropické prenosné a parazitárne choroby	-	1	2	4	3	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26.	Choroby prenosné zo zvierat na ľudí buď priamo, alebo prostredníctvom prenášačov	57	55	43	51	64	42	14	19	15	14	14	12	16	6	12	5	5	3	6	5	5	4	2	3
27.	Choroba vyvolaná prácou v hyperbarických alebo hypobarických podmienkach	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28.	Choroba z vibrácií – ochorenie kostí, kĺbov, svalov, ciev a nervov končatín spôsobené vibráciami	115	122	141	120	124	71	91	156	79	84	75	40	49	58	56	64	46	59	55	62	24	32	44	65

	Choroba z povolania	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
29.	Choroba z dlhodobého nadmerného a jednostranného zaťaženia končatín – ochorenie kostí, kĺbov, šliach a nervov končatín	158	145	188	154	215	122	230	261	195	209	193	162	168	141	180	156	173	178	147	181	133	175	164	177
30.	Choroba laktového nervu z mechanických vplyvov	16	7	3	7	8	6	4	9	7	18	17	13	2	-	5	6	-	1	1	-	1	-	-	3
31.	Choroba dolných dýchacích ciest a pľúc spôsobená hliníkovým prachom z hliníkových zliatin (zaprášenie pľúc hliníkom – fibróza pľúc)	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
32.	Choroba z berýlia a z jeho zlúčenín	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33.	Choroba zaprášenia pľúc prachom obsahujúcim oxid kremičitý (silikóza, silikotuberkulóza), vrátane (uhľokopskej) pneumokoniózy a) s typickými rtg. znakmi s prihliadnutím na dynamiku choroby	22	33	37	28	24	11	9	16	16	13	12	6	10	9	9	5	6	12	10	6	2	2	7	11
	b) v spojení s aktívnou tuberkulózou	2	4	2	-	1	2	3	-	-	-	3	-	1	-	3	-	1	1	-	3	-	2	1	4
34.	Choroba zaprášenia pľúc azbestovým prachom (azbestóza) a) s typickými rtg. znakmi	-	-	1	1	1	3	2	-	-	-	-	-	1	1	1	3	-	1	-	-	-	1	1	1
	b) v spojení s pľúcnou rakovinou	1	-	2	2	2	3	-	-	-	3	4	-	2	3	1	-	2	2	-	-	-	-	-	-
35.	Choroba pri výrobe tvrdokovov	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
36.	Choroba dolných dýchacích ciest a pľúc z Thomasovej múčky	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
37.	Bronchiálna astma (záduch)	22	15	13	15	22	18	10	11	11	13	7	12	7	8	15	7	11	8	6	8	8	5	7	10
38.	Porucha sluchu z hluku	47	47	26	39	31	26	26	27	17	36	36	45	37	33	40	30	19	26	28	17	16	17	14	11
39.	Sivý zákal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-

	Choroba z povolania	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
40.	Nystagmus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
41.	Rozdutie pľúc fúkačov skla a hudobníkov na dychové nástroje	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
42.	Ťažká hyperkinetická dysfónia a ťažká fonasténia	3	-	3	3	2	-	2	-	1	4	2	-	-	2	-	2	-	-	2	-	-	-	1	-
43.	Bronchopulmonálne choroby spôsobené prachom z bavlny (byssinóza), ľanu, konope alebo sisalu	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
44.	Vonkajšie alergické alveolitídy a ich následky spôsobené vdychovaním organických prachov typu farmárske pľúca	4	6	3	4	1	2	1	1	1	1	2	2	-	1	1	1	2	-	5	5	17	10	14	3
45.	Alergické choroby horných dýchacích ciest s dokázanou precitlivosťou na alergény z pracovného prostredia poškodeného**					9	3	2	1	7	2	3	8	4	3	6	4	4	4	5	4	4	-	2	3
46.	Nádorové choroby vznikajúce následkom práce s dokázanými chemickými karcinogénmi v pracovnom prostredí poškodeného a prejavujúce sa u neho v príslušných cieľových orgánoch, ktoré nie sú uvedené v tomto zozname**					3	2	6	3	2	1	2	1	-	4	1	3	3	2	4	-	1	2	-	5
47.	Iné poškodenie z práce. Ide o poškodenie zdravia z práce, ktoré nie je ani pracovným úrazom, ani chorobou z povolania uvedenou v tomto zozname	6	5	4	4	5	7	3	4	4	7	2	5	3	5	2	3	4	2	4	1	5	3	2	3
Spolu:		660	577	609	551	613	413	504	575	429	483	425	373	344	301	373	328	316	354	308	347	254	423	525	450

* Číslo zoznamu chorôb z povolania (príloha č. 1 k zákonu č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov)

** Položky zaradené do zoznamu chorôb z povolania od 01.01.2004

Zdroj: Národné centrum zdravotníckych informácií

6. Toxické a veľmi toxické látky a zmesi

V r. 2023 bol ŠZD zameraný na dodržiavanie povinností zamestnávateľov vyplývajúcich zo zákona č. 355/2007 Z. z., z nariadenia vlády SR č. 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení neskorších predpisov, zákona č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon) a na uplatňovanie legislatívy EÚ, a to nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok (REACH) a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí, ako aj ďalších predpisov súvisiacich s chemickou legislatívou.

ŠZD bol zameraný na dodržiavanie povinností zamestnávateľov v ochrane zdravia zamestnancov pri výrobe, predaji, skladovaní a inom zaobchádzaní s toxickými a veľmi toxickými látkami a zmesami a na kontrolu osvedčení o odbornej spôsobilosti zamestnancov, ktorí sú na pracovisku zodpovední za odborné vykonávanie týchto činností.

RÚVZ v SR sa pri výkone ŠZD zameriavali aj na spôsob oboznamovania zamestnancov s kartami bezpečnostných údajov, na vypracovanie posudkov o riziku pracovnou zdravotnou službou, evidenciu veľmi toxických látok a zmesí, preukazovanie odbornej spôsobilosti na prácu s veľmi toxickými a toxickými látkami a zmesami, poskytovanie OOPP zamestnancom a ich používanie, ako aj na likvidáciu prázdnych obalov a nespotrebovaných zvyškov nebezpečných chemických látok a zmesí.

Miera uvedomenia si zdravotných rizík zamestnancami, vyplývajúcich z expozície toxickým a veľmi toxickým látkam a zmesiam bola zisťovaná kontrolnými listami informovanosti zamestnancov o zdravotných rizikách pri práci.

ŠZD bol vykonávaný najmä vo výrobných prevádzkach, v chemických, genetických a biochemických laboratóriách, v zdravotníckych zariadeniach, vo vedecko-výskumných a vzdelávacích pracoviskách a v poľnohospodárskych podnikoch. Predmetom výkonu ŠZD boli aj subjekty pôsobiace v oblasti chemickej ochrany rastlín; naďalej však pokračuje trend znižovania používania agrochemikálií s toxickými a veľmi toxickými látkami a zmesami v poľnohospodárstve. Poľnohospodárske podniky si väčšinou aplikáciu prípravkov na ochranu rastlín zabezpečujú dodávateľským spôsobom.

Pri výkone ŠZD neboli zistené závažné nedostatky, prípadné malé nedostatky boli odstránené na mieste počas výkonu ŠZD.

RÚVZ v SR v problematike veľmi toxických a toxických látok a zmesí poskytovali konzultácie týkajúce sa napr. aktuálnej chemickej legislatívy, odbornej spôsobilosti, klasifikácie látok a zmesí a opatrení na ochranu zdravia zamestnancov.

V r. 2023 RÚVZ v sídle kraja vydali spolu 319 osvedčení o odbornej spôsobilosti na prácu s toxickými a veľmi toxickými látkami a zmesami (tabuľka č. 9). Z celkového počtu osvedčení (319) vydali na základe skúšky pred komisiou 96 osvedčení a na základe preukázania odbornej praxe (bez skúšky) 223 osvedčení. Najviac osvedčení vydal RÚVZ v sídle Trnavského kraja (116), Bratislavského kraja (58) a Žilinského kraja (40).

Register odborne spôsobilých osôb na prácu s toxickými a veľmi toxickými látkami a zmesami je uvedený na portáli úradov verejného zdravotníctva.

Počet vydaných osvedčení o odbornej spôsobilosti na prácu s toxickými a veľmi toxickými látkami a zmesami podľa krajov v r. 2023

RÚVZ v sídle kraja	Počet vydaných osvedčení o odbornej spôsobilosti na prácu s toxickými a veľmi toxickými látkami a zmesami			Počet odobraných osvedčení
	Na základe skúšky pred komisiou	Na základe preukázania odbornej praxe (bez skúšky)	Spolu	Spolu
Bratislava	5	53	58	-
Trnava	41	75	116	-
Trenčín	13	5	18	-
Nitra	9	9	18	-
Žilina	7	33	40	-
Banská Bystrica	7	11	18	-
Prešov	8	15	23	-
Košice	6	22	28	-
Spolu:	96	223	319	-

Zdroj: RÚVZ v sídle kraja

7. Karcinogénne a mutagénne faktory

V r. 2023 RÚVZ v SR vykonávali ŠZD so zameraním na plnenie povinností zamestnávateľov vyplývajúcich zo zákona č. 355/2007 Z. z., nariadenia vlády SR č. 356/2006 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci v znení neskorších predpisov. Zamerali sa na spoločnosti a pracoviská, kde zamestnanci používajú karcinogény a mutagény, najmä na zdravotnícke zariadenia (expozícia cytostatikám), na chemické laboratóriá, farmaceutické prevádzky a výskumné pracoviská; ďalej na výrobné prevádzky (expozícia formaldehydu, benzénu) a drevospracujúce spoločnosti (expozícia dubovému a bukovému drevu). Pri odstraňovaní azbestu zo stavieb RÚVZ kontrolovali povinnosti podľa nariadenia vlády SR č. 253/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci.

RÚVZ v rámci ŠZD kontrolovali dodržiavanie povinností zamestnávateľov, najmä posúdenie zdravotných rizík pri práci s karcinogénnymi a mutagénnymi faktormi, vymedzenie a označenie kontrolovaného pásma, vedenie a uchovávanie zoznamov exponovaných zamestnancov so záznamami o expozícii (povinnosť zamestnávateľov uchovávať 40 rokov) a používanie OOPP.

RÚVZ v SR v r. 2023 vykonávali ŠZD aj pri búracích a rekonštrukčných prácach na stavbách pri odstraňovaní materiálov s obsahom azbestu so zameraním na dodržanie opatrení na ochranu zdravia u zamestnávateľov, najmä na vymedzenie a označenie kontrolovaného pásma, na používanie schválených pracovných postupov odstraňovania materiálov s obsahom azbestu, na odbornú prípravu (resp. aktualizáciu odbornú prípravu) a zdravotnú spôsobilosť zamestnancov a osoby zodpovednej za prevádzkovanie odstraňovania azbestu zo stavieb, na používanie OOPP a na manipuláciu s nebezpečnými odpadmi s obsahom azbestu.

Medzi najčastejšie sa vyskytujúce karcinogény v SR v r. 2023 patrili najmä cytostatiká, formaldehyd, benzén, dichróman draselný a prach z tvrdého dreva - dub, buk (tabuľka č. 10).

Tabuľka č. 10

Počet zamestnancov exponovaných karcinogénnym a mutagénnym faktorom v SR
– najčastejší výskyt podľa krajov a počtu exponovaných zamestnancov v r. 2023

Chemický karcinogén, chemický mutagén, proces s rizikom chemickej karcinogenity (vrátane azbestu)		Klasifikácia*	Počet exponovaných zamestnancov** celkom/ženy		Počet podnikov/organizácií
Bratislavský kraj					
1.	formaldehyd	K 1B	967	664	35
2.	benzén	K 1A, M 1B	626	354	17
3.	dichróman draselný	K 1A, M 1B	579	396	26
4.	cytostatiká	proces	521	477	11
Trnavský kraj					
1.	azbest	K 1A	195	0	47
2.	dichróman draselný	K 1A, M 1B	161	91	20
3.	cytostatiká	proces	72	67	9
4.	formaldehyd	K 1B	61	6	2
Trenčiansky kraj					
1.	gumárenské kaučukové zmesi obsahujúce karcinogénnu zložku 4-[(morpholiniothio)thioxomethyl]morpholine	K 1B	328	81	1
2.	azbest	K 1A	233	0	63
3.	vinylchlorid	K 1A	226	35	1
4.	etylénoxid/propylénoxid	K 1B, M 1B	160	12	4
Nitriansky kraj					
1.	azbest	K 1A	386	0	92
2.	cytostatiká	proces	187	140	6
3.	prach z tvrdého dreva (dub, buk)	K 1A	137	16	15
4.	formaldehyd (roztoky s obsahom formaldehydu od 3 – 37 %)	K 1B	116	95	5
Žilinský kraj					
1.	azbest	K 1A	272	0	75
2.	cytostatiká	proces	192	145	7
3.	benzoapyrén	K 1B, M 1B	41	0	4
4.	formaldehyd	K 1B	35	31	5
Banskobystrický kraj					
1.	cytostatiká	proces	389	364	8
2.	formaldehyd	K 1B	386	287	13
3.	prach z tvrdého dreva (dub, buk)	K 1A	285	29	25
4.	dichróman draselný	K 1A, M 1B	110	75	23
Prešovský kraj					
1.	azbest	K 1A	374	0	103
2.	prach z tvrdého dreva (dub, buk)	K 1A	275	36	57
3.	cytostatiká	proces	189	169	7

4.	dichróman draselný	K 1A, M 1B	91	64	7
Košický kraj					
1.	PAU	proces	389	18	1
2.	formaldehyd	K 1B	314	222	13
3.	cytostatiká	proces	290	241	8
4.	3,4 benzo(a)pyrén	K 1B, M 1B	267	2	1

* K 1A - dokázaný karcinogén pre ľudí, K 1B - pravdepodobný karcinogén,
M 1A - mutagén ľudských zárodočných buniek, M 1B - mutagén cicavčích zárodočných buniek,
proces - proces s rizikom chemickej karcinogenity

** Počet exponovaných zamestnancov vykonávajúcich prácu zaradenú do kategórie 2, 3 alebo 4

Zdroj: RÚVZ v SR

V r. 2023 ÚVZ SR v zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. a v súvislosti s nariadením vlády SR č. 253/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci vydal fyzickým osobám – podnikateľom a právnickým osobám 16 oprávnení na odstraňovanie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb (tabuľka č. 11).

Zoznam fyzických osôb - podnikateľov a právnických osôb oprávnených na odstraňovanie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb je uverejnený na webovom sídle ÚVZ SR; k 31.12.2023 vykonávalo túto činnosť na základe oprávnenia 464 fyzických osôb - podnikateľov a právnických osôb.

RÚVZ v SR v r. 2023 posúdili 3 300 návrhov na začatie činnosti odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb oprávnenými fyzickými osobami - podnikateľmi a právnickými osobami (tabuľka č. 14); najviac návrhov bolo posúdených v Prešovskom kraji (688), Košickom kraji (529), Nitrianskom kraji (432) a Trenčianskom kraji (381).

V r. 2023 oprávnené fyzické osoby - podnikatelia a právnické osoby oznámili RÚVZ v SR 2 677 výkonov odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb (tabuľka č. 12); najviac oznámení o začatí výkonu odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb bolo v Prešovskom kraji (537), Košickom kraji (369), Nitrianskom kraji (347) a Bratislavskom kraji (308).

RÚVZ v SR po oznámení fyzických osôb – podnikateľov a právnických osôb o začatí výkonu odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb vykonali na mieste odstraňovania azbestu 152 kontrol výkonom ŠZD (tabuľka č. 12). Počas ŠZD preverovali u zamestnávateľov dodržanie opatrení na ochranu zdravia, najmä vymedzenie a označenie kontrolovaného pásma, používanie schválených pracovných postupov odstraňovania materiálov s obsahom azbestu, používanie OOPP, manipuláciu s nebezpečným odpadom s obsahom azbestu, odbornú prípravu (resp. aktualizáciu odbornú prípravu) a zdravotnú spôsobilosť zamestnancov a osoby zodpovednej za prevádzkovanie odstraňovania azbestu zo stavieb. U zamestnancov formou kontrolných listov informovanosti overili mieru uvedomenia si zdravotných rizík vyplývajúcich z expozície azbestu (tabuľka č. 18).

Počet vydaných rozhodnutí - oprávnení právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom na odstraňovanie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb v r. 2023

Vydané rozhodnutia – oprávnenia na odstraňovanie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest	Počet
INT, EXT, BJ	1
INT (zmena rozhodnutia)	1
EXT	9
EXT, BJ	5
Spolu:	16

Vysvetlivky:

- INT - oprávnenie na odstraňovanie azbestu alebo materiálov s obsahujúcich azbest zo stavieb zahŕňajúci odstraňovanie azbestových materiálov v interiéroch budov s vytvorením kontrolovaného pásma s použitím podtlakového systému
- EXT - oprávnenie len na odstraňovanie azbestu alebo materiálov s obsahujúcich azbest zo stavieb v exteriéroch bez súvisu s vnútornými priestormi budov, v ktorých nie je možné z technického hľadiska vytvoriť kontrolované pásmo s podtlakovým systémom (napr. odstraňovanie zo striech)
- BJ - oprávnenie len na odstraňovanie azbestu alebo materiálov s obsahujúcich azbest zo stavieb v interiéroch budov v uzatvorených priestoroch do objemu 10 m³, s vytvorením kontrolovaného pásma s použitím priemyselného vysávača (napr. odstraňovanie a opravy odpadových a kanalizačných rúr v bytových jadrách v budovách na bývanie).

Zdroj: UVZ SR

Oznámenia o výkone odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest a výkon štátneho zdravotného dozoru v r. 2023

Oznámenia o výkone odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest a výkon štátneho zdravotného dozoru podľa § 41 ods. 16 zákona č. 355/2007 Z. z. a NV SR č. 253/2006 Z. z.	Počet
Oznámenia o začatí výkonu odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest	2 677
Výkon ŠZD po oznámení o začatí výkonu odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest	152

Zdroj: RÚVZ v SR

8. Výkony v štátnom zdravotnom dozore

V r. 2023 orgány verejného zdravotníctva vykonali ŠZD u 12 466 podnikateľských subjektov, vypracovali 3 005 odborných stanovísk, vydali 348 pokynov a 7 opatrení na odstránenie zistených nedostatkov (tabuľky č. 13, 14, 15).

Orgány verejného zdravotníctva v rámci posudkovej činnosti podľa § 13 ods. 4 zákona č. 355/2007 Z. z. vydali 6 476 súhlasných rozhodnutí. Najviac rozhodnutí bolo vydaných k návrhom na odstraňovanie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb (3 297), k návrhom na uvedenie priestorov do prevádzky (1 892) a k návrhom na zaradenie prác do tretej alebo štvrtej kategórie (824) (tabuľka č. 14). Orgány verejného zdravotníctva prijali od fyzických osôb - podnikateľov a právnických osôb 2 115 oznámení pred začatím prevádzky priestorov podľa § 52 ods. 1 písm. b) zákona č. 355/2007 Z. z. (tabuľka č. 14a).

Orgány verejného zdravotníctva v zmysle § 13 ods. 3 zákona č. 355/2007 Z. z. vydali 1 525 záväzných stanovísk (6 nesúhlasných), z toho 795 k návrhom na kolaudáciu stavieb a k návrhom na zmenu v užívaní stavieb, 566 k územným plánom a k návrhom na územné konanie (tabuľka č. 14).

V zmysle § 13 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z., zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov orgány verejného zdravotníctva vydali 170 záväzných stanovísk, z toho 2 nesúhlasné (tabuľka č. 14).

Orgány verejného zdravotníctva preskúmali 251 podnetov a 2 petície, ktoré sa týkali najmä nepriaznivých pracovných podmienok na pracoviskách (napr. súvisiacich s hlukom na pracovisku, s nepriaznivými mikroklimatickými podmienkami, s neodbornou likvidáciou azbestu zo stavieb); poskytli 52 281 konzultácií týkajúcich sa ochrany zdravia pri práci, pracovných podmienok (tabuľka č. 15).

V r. 2023 orgány verejného zdravotníctva (ÚVZ SR a RÚVZ v sídle kraja) v rámci výkonu ŠZD, posudkovej činnosti a na základe požiadaviek fyzických osôb – podnikateľov a právnických osôb vykonávali objektivizáciu fyzikálnych, chemických a biologických faktorov v pracovnom prostredí. Celkom bolo vykonaných 5 265 meraní s počtom 10 605 ukazovateľov a 27 115 analýz; najviac objektivizácií sa týkalo ionizujúceho žiarenia (2 373), pracovného ovzdušia (1 080), hluku (845) a mikroklimatických podmienok (616) (tabuľka č. 16).

RÚVZ v SR na zistenie miery informovanosti zamestnancov o zdravotných rizikách pri práci používajú pri výkone ŠZD kontrolné listy. Najviac kontrolných listov sa týkalo expozície hluku (1 245), expozície chemickým faktorom (453), psychickej pracovnej záťaže (272) a práce s bremenami (207). Kontrolné listy a ich hodnotenie preukázali primeranú informovanosť zamestnancov o rizikových faktoroch na pracoviskách a ochrane zdravia pri práci, ktorá je zabezpečená aj prostredníctvom poradenstva pracovníkmi RÚVZ v SR (tabuľka č. 18).

V r. 2023 RÚVZ v SR na základe zistených nedostatkov pri výkone ŠZD uložili sankčné opatrenia za správne delikty na úseku verejného zdravotníctva v oblasti ochrany zdravia pri práci v sume 51 950 € (napr. za neuvedenie priestorov do prevádzky, nezabezpečenie opatrení na ochranu zdravia pri odstraňovaní azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb, nezabezpečenie objektivizácie pracovného prostredia) (tabuľka č. 17).

**Prehľad o počte podnikateľských subjektov u ktorých bol vykonaný
ŠZD v r. 2023**

Prehľad o počte podnikateľských subjektov, u ktorých bol vykonaný ŠZD						
Právna forma subjektu	Počet subjektov					
	rozdelenie podľa počtu zamestnancov v subjekte					
	0	1 - 9	10 - 49	50 - 249	250 a viac	SPOLU
Podnikateľ-FO – nezapísaný v OR	264	871	95	3	-	1 233
Podnikateľ-FO – zapísaný v OR	313	1 578	331	16	2	2 240
FO – slobodné povolanie	1	38	30	-	-	69
FO – poľnohospodárska výroba	1	35	13	-	-	49
Fyzické osoby spolu	579	2 522	469	19	2	3 591
Verejná obchodná spoločnosť	-	3	1	3	1	8
Spoločnosť s ručením obmedzeným	143	3 714	2 192	754	219	7 022
Komanditná spoločnosť	-	1	5	2	2	10
Nadácia	-	-	-	-	-	-
Nezisková organizácia	-	37	22	8	7	74
Akciová spoločnosť	4	175	282	264	260	985
Družstvo	4	33	72	31	1	141
Spoločenstvá vlastníkov pozemkov, bytov a pod.	-	6	8	-	-	14
Štátny podnik	-	7	24	43	8	82
Národná banka Slovenska	-	-	-	-	-	-
Banka – štátny peňažný ústav	-	-	9	1	-	10
Rozpočtová organizácia	-	9	32	34	8	83
Príspevková organizácia	-	9	13	17	9	48
Obecný podnik	-	13	8	1	-	22
Fondy	-	-	-	-	-	-
Verejnoprávna inštitúcia	-	10	4	1	-	15
Zahraničná osoba	-	-	-	-	-	-
Sociálna a zdravotné poisťovne	-	2	2	4	-	8
Odštepny závod	-	6	11	14	9	40
Združenie (zväz, spolok)	-	20	15	1	-	36
Politická strana, hnutie	-	-	-	-	-	-
Cirkevná organizácia	-	9	4	-	-	13
Organizačná jednotka združenia	-	3	3	1	-	7
Komora (s výnimkou profesijných komôr)	-	-	1	-	-	1
Zájmové združenie právnických osôb	-	3	1	-	-	4
Obec (obecný úrad), mesto (mestský úrad)	6	149	71	18	-	244
Krajský a obvodný úrad	-	-	1	-	-	1
Samosprávny kraj (úrad samosprávneho kraja)	-	3	1	3	-	7
Právnické osoby spolu	157	4 212	2 782	1 200	524	8 875
Spolu:	736	6 734	3 251	1 219	526	12 466

Zdroj: RÚVZ v SR

Výkony v štátnom zdravotnom dozore v ochrane zdravia pri práci v r. 2023

Posudková činnosť a rozhodovacia činnosť orgánov verejného zdravotníctva v ochrane zdravia pri práci	Počet		
	RÚVZ	ÚVZ SR	Spolu
A. Rozhodnutia súhlasné/nesúhlasné § 13 ods. 4 zákona č. 355/2007 Z. z.			
- o návrhoch na uvedenie priestorov do prevádzky vrátane návrhov na zmenu v ich prevádzkovaní a ak si to vyžaduje objektivizáciu faktorov životného prostredia alebo pracovného prostredia, o návrhoch na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky	1 892/3	-	1 892/3
- o návrhoch na používanie biologických faktorov, na zmenu ich použitia	1	-	1
- o návrhoch na skladovanie a manipuláciu s veľmi toxickými látkami zmesami na pracovisku vrátane ich použitia pri dezinfekcii, regulácii živočíšnych škodcov a na ochranu rastlín	18	-	18
- o návrhoch na činnosti spojené s výrobou, spracovaním, manipuláciou, skladovaním, prepravou a zneškodňovaním chemických karcinogénov a mutagénov na pracovisku	94	-	94
- o návrhoch na odstraňovanie azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb	3 297/3	-	3 297/3
- o návrhoch na zaradenie prác do tretej alebo štvrtej kategórie, návrhoch na ich zmenu alebo vyradenie	824	-	824
- ostatné	350	-	350
S p o l u:	6 476/6	-	6 476/6
B. Opatrenia - uložené rozhodnutím (pokyny) (§ 12 ods. 3 a 4 zákona č. 355/2007 Z. z.)	348	-	348
- uložené na mieste (§ 55 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z.)	7	-	7
C. Vydané / odobraté oprávnenia na výkon pracovnej zdravotnej služby	-	3/0	3/0
D. Vydané / odobraté oprávnenia na odstraňovanie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb	-	16/0	16/0
E. Záväzná stanoviská § 13 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. súhlasné/nesúhlasné s prihliadnutím na zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečistenia životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov	168/2	-	168/2
§ 13 ods. 3 zákona č. 355/2007 Z. z. súhlasné/nesúhlasné	1 357/4		
- k územným plánom a k návrhom na územné konanie	563/3	-	563/3
- k návrhom na kolaudáciu stavieb a k návrhom na zmenu v užívaní stavieb	794/1	-	794/1

Zdroj: ÚVZ SR a RÚVZ v SR

**Oznámenie o začatí prevádzky priestorov a výkon štátneho zdravotného dozoru
v r. 2023**

Oznámenie o začatí prevádzky priestorov a výkon štátneho zdravotného dozoru (§ 52 ods. 1 písm. b) a ods. 8 zákona č. 355/2007 Z. z.)	Počet oznámení	Počet výkonov ŠZD v oznámených prevádzkach
- administratívne priestory (§ 52 ods. 1 písm. b) šiesty bod zákona č. 355/2007 Z. z.)	681	272
- priestory, v ktorých sa vykonáva živnosť kúpy tovaru na účel jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod) (§ 52 ods. 1 písm. b) siedmy bod zákona č. 355/2007 Z. z.)	1 021	512
- iné (§ 52 ods. 1 písm. b) prvý až piaty bod zákona č. 355/2007 Z. z.)	413	217
Spolu:	2 115	1 001

Zdroj: RÚVZ v SR

**Výkony v štátnom zdravotnom dozore v oblasti ochrany zdravia pri práci
v r. 2023**

Štátny zdravotný dozor a súvisiace činnosti	P o č e t
Výkon ŠZD (ukončený zápisnicou)	12 586
Šetrenie petícií	2
Šetrenie podnetov	251
Odborné stanoviská (expertízy)	3 005
Konzultácie a poradenstvo*	53 139
Iné činnosti**	919

* Konzultácie, poradenstvo, vysvetlenie, vyjadrenie, informácie (ústne, písomne, e-mailom).

** Napr. posúdenie fyzickej záťaž, psychickej pracovnej záťaž, odbery vzoriek vôd a pod.

Zdroj: RÚVZ v sídle kraja a ÚVZ SR

**Objektívizácia faktorov v pracovnom prostredí vykonaná ÚVZ SR a RÚVZ
v sídle kraja v r. 2023**

Objektívizácia faktorov v pracovnom prostredí			
Druh vzorky	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
Ovzdušie ¹⁾ - pracovné	1 080	2 388	3 925
Biologický materiál	106	455	1 000
Genetická toxikológia	69	69	6 900
Hluk	845	2 388	3 908
Vibrácie	-	-	-
Optické žiarenie ²⁾	122	312	1 058
Elektromagnetické pole	54	864	1 242
Mikroklimatické podmienky ³⁾	616	1 975	4 979
Ionizujúce žiarenie	2 373	2 154	4 103
Spolu:	5 265	10 605	27 115

¹⁾ chemické faktory, karcinogény, mutagény, reprodukčne toxické faktory

²⁾ lasery, UV, IR, IPL, viditeľné svetlo

³⁾ teplota vzduchu, stredná teplota sálania, relatívna vlhkosť vzduchu, rýchlosť prúdenia vzduchu, stereoteplota

Poznámka: Objektívizácia faktorov v pracovnom prostredí vykonávaná laboratórnymi pracoviskami, vrátane pracovísk na objektívizáciu fyzikálnych faktorov ÚVZ SR a RÚVZ v sídle kraja v spolupráci s odborními preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie.

Zdroj: ÚVZ SR a RÚVZ v sídle kraja

**Sankčné opatrenia uložené orgánmi verejného zdravotníctva pri výkone štátneho
zdravotného dozoru v r. 2023**

Sankčné opatrenia	Počet	V sume €
Pokuty za priestupky – blokové konanie	-	-
Pokuty za priestupky – pokuty do 1 659 € okrem blokových konaní (§ 56 ods. 3 zákona č. 355/2007 Z. z.)	-	-
Pokuty za iné správne delikty (§ 57 ods. 43 zákona č. 355/2007 Z. z.)	73	51 950
Iné sankcie / opatrenia – zákaz výroby, používania zariadení a prevádzky (§ 55 ods. 2 písm. a), f), g) zákona č. 355/2007 Z. z.)	-	-
Trestné oznámenie	-	-
Náhrada nákladov (§ 58 zákona č. 355/2007 Z. z.)	-	-
Zvýšenie poisťného (podľa zákona č. 461/2003 Z. z.)	-	-
Výkon rozhodnutia (§ 79 zákona č. 71/1967 Zb.)	1	200

Zdroj: ÚVZ SR a RÚVZ v SR

Použitie kontrolných listov pri výkone ŠZD v r. 2023

Použitie kontrolných listov (dotazníkov informovanosti zamestnancov) pri výkone ŠZD										
RÚVZ	Počet kontrolných listov									
	A	B	C	H	K	N	P	R	V	Z
Banská Bystrica	-	-	-	7	-	-	-	24	-	7
Bardejov	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bratislava	-	-	26	21	8	2	-	8	-	6
Čadca	25	-	34	131	4	-	-	77	14	-
Dolný Kubín	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dunajská Streda	-	-	5	9	-	-	-	-	-	-
Galanta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Humenné	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Komárno	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-
Košice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Levice	11	-	8	118	4	-	10	10	-	2
Liptovský Mikuláš	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lučenec	-	-	25	30	-	-	-	-	3	1
Martin	-	-	-	22	-	-	34	-	2	25
Michalovce	-	-	-	27	-	-	29	-	36	-
Nitra	-	7	43	163	13	-	12	12	6	5
Nové Zámky	-	-	2	71	2	-	37	34	11	-
Poprad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Považská Bystrica	28	-	12	12	-	-	-	-	-	-
Prešov	3	-	-	14	-	-	-	-	4	-
Prievidza	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rimavská Sobota	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rožňava	-	-	-	-	-	-	76	-	-	-
Senica	-	-	-	20	-	-	-	15	-	-
Spišská Nová Ves	-	2	20	168	4	1	10	-	53	-
Stará Ľubovňa	-	-	11	23	-	-	-	-	-	15
Svidník	-	-	12	11	-	-	4	-	-	2
Topoľčany	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-
Trebišov	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Trenčín	9	-	6	9	6	-	-	-	-	-
Trnava	6	-	4	2	-	-	-	-	-	-
Veľký Krtíš	-	-	3	3	-	-	25	27	-	10
Vranov n/Topľou	9	3	198	301	97	3	-	-	7	-
Zvolen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Žiar n/Hronom	7	-	29	60	-	-	8	-	-	37
Žilina	-	-	15	11	2	-	27	-	-	27
Spolu:	103	12	453	1 245	140	6	272	207	136	140

A – azbest
 B – biologické faktory
 C – chemické faktory
 R – bremená
 Zdroj: RÚVZ v SR

K – karcinogénne a mutagénne faktory
 N – neionizujúce žiarenie
 P – psychická pracovná záťaž

V – vibrácie
 Z – zobrazovacie jednotky
 H – hluk

8.1 Chránené pracoviská

V rámci ŠZD RÚVZ v SR vykonávajú každoročne kontrolu pracovných podmienok, pracovného prostredia a spôsobu práce zamestnancov chránených dielní a chránených pracovísk (ďalej „chránené pracoviská“) s použitím kontrolných listov informovanosti zamestnancov, doplnenú o údaje o zamestnancoch na chránených pracoviskách z hľadiska ich zdravotných obmedzení. ŠZD sa zameriava na zabezpečenie ochrany zdravia zamestnancov so zdravotným postihnutím na pracoviskách v súvislosti s osobitným režimom práce (skrátенý pracovný čas, nočná práca, práca na zmeny) a na zabezpečovanie zdravotného dohľadu na chránených pracoviskách vrátane lekárskeho preventívneho prehliadok vo vzťahu k práci.

V r. 2023 bol vykonaný ŠZD na 734 chránených pracoviskách u zamestnávateľov a boli preverené pracovné podmienky u 1 230 zamestnancov (tabuľka č. 19). Pri výkone ŠZD bolo zistené, že zamestnávatelia na väčšine chránených pracovísk prispôbovali pracovné podmienky charakteru zdravotného postihnutia zamestnancov, vytvorili im vhodné pracovné podmienky zodpovedajúce ich zdravotnému stavu a dodržiavali osobitný režim práce. Pracoviská boli zariadené podľa druhu a charakteru vykonávaných činností. Pred zaradením na výkon pracovnej činnosti bola u zamestnancov v rámci lekárskej preventívnej prehliadky vo vzťahu k práci posúdená zdravotná spôsobilosť na výkon ich konkrétnej činnosti. Na overenie úrovne informovanosti o faktoroch pracovného prostredia boli použité kontrolné listy predložené zamestnancom.

Zamestnanci chránených pracovísk vykonávali najmä činnosti bez nadmernej fyzickej záťaže a priamej expozície zdraviu škodlivým faktorom pracovného prostredia. Nachádzali uplatnenie pri širokom spektre prác, najčastejšie pri výkone administratívnych prác (účtovnícke a ekonomické služby, práca spojená s internetovým predajom), verejnoprospešných prác, práce v oblasti služieb a obchodu (kadernícke, kozmetické a masérske práce, strážne služby, maloobchodný predaj), tlačiarenské a krajčírske práce.

Pri výkone ŠZD RÚVZ so sídlom v Trenčíne zistil nedostatky a uložil opatrenia u zamestnávateľa v 2 prípadoch. Na žiadnom z kontrolovaných chránených pracovísk nebolo zistené závažné porušenie zákona č. 355/2007 Z. z. a jeho vykonávacích predpisov.

Úroveň ochrany zdravia pri práci na chránených pracoviskách podľa krajov v r. 2023

Kraj	Úroveň ochrany zdravia pri práci na chránených pracoviskách podľa krajov								
	Počet								
	rozhodnutí	stanovísk	oznámených prevádzok na účely CHP	kontrolovaných CHP	ŠZD na CHP*	zamestnancov so ZP na kontrolovaných CHP	kontrolných listov	zistených nedostatkov	uložených opatrení
Bratislavský	4	4	11	9	9	16	-	-	-
Trnavský	15	46	42	65	71	176	-	-	-
Trenčiansky	15	61	48	84	84	121	-	2	2
Nitriansky	18	75	7	101	103	137	4	-	-
Žilinský	25	58	37	81	81	110	-	-	-
Banskobystrický	11	54	57	70	72	133	6	-	-
Prešovský	62	45	16	193	195	249	8	-	-
Košický	39	79	57	131	132	288	3	-	-
Spolu:	189	422	275	734	747	1 230	21	2	2

Vysvetlivky:

CHP – chránené pracoviská

ZP – zdravotné postihnutie

* Ak bolo na jednom kontrolovanom CHP v danom roku vykonaných viac ŠZD, uvádza sa celkový počet ŠZD spolu.

Zdroj: RÚVZ v SR

9. Výkony v ŠZD v súvislosti s chemickou legislatívou

V rámci ŠZD RÚVZ v SR vykonávajú kontroly uplatňovania zákona č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon) v rozsahu pôsobnosti zákona č. 355/2007 Z. z.; kontroly boli vykonávané vo vzájomnej súčinnosti s ostatnými kontrolnými orgánmi príslušnými v zmysle chemického zákona.

RÚVZ v SR kontrolovali u zamestnávateľov plnenie povinností vyplývajúcich z nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok, nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí a zo zákona č. 67/2010 Z. z. Pri výkone ŠZD v prevádzkach s výskytom chemických látok a chemických zmesí sa RÚVZ v SR zameriavali na kontrolu posudkov o riziku, na kontrolu skladovania a označovania chemických látok, na kontrolu kariet bezpečnostných údajov, na osvedčenia o odbornej spôsobilosti na prácu s veľmi toxickými a toxickými látkami a zmesami zodpovedných zamestnancov, na oboznamovanie zamestnancov o zdravotných rizikách, na vykonávanie zdravotného dohľadu a na poskytovanie vhodných OOPP. Zamestnávateľom poskytovali odborné poradenstvo k chemickej legislatíve.

V r. 2023 vydali RÚVZ v SR celkom 350 rozhodnutí na uvedenie priestorov do prevádzky v súvislosti s chemickými faktormi (vrátane karcinogénov, mutagénov a reprodukčne toxických látok) pri práci vrátane návrhov na zmenu v ich prevádzkovaní a návrhov na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky. Najviac rozhodnutí bolo vydaných v Banskobystrickom kraji (126), Žilinskom kraji (58), Nitrianskom kraji (49) a Trenčianskom kraji (44).

K návrhom na skladovanie a manipuláciu s veľmi toxickými látkami a zmesami na pracovisku vrátane ich použitia pri dezinfekcii, regulácii živočíšnych škodcov a na ochranu rastlín bolo vydaných spolu 16 rozhodnutí; k návrhom na činnosti spojené s výrobou, spracovaním, manipuláciou, skladovaním, prepravou a zneškodňovaním chemickým karcinogénov a mutagénov na pracovisku bolo vydaných 49 rozhodnutí (tabuľka 20a).

RÚVZ v SR za správne delikty v oblasti chemických faktorov uložili spolu 20 pokút vo výške 43 600 € (tabuľka č. 20c).

ÚVZ SR a vybrané RÚVZ sa na požiadanie vyjadrovali k bezpečnostnej správe alebo k aktualizácii bezpečnostnej správy (podnikov kategórie A alebo B) v zmysle zákona č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ÚVZ SR dal 3 vyjadrenia, RÚVZ dali 17 vyjadrení) (tabuľka č. 20d).

V r. 2023 sa výkon ŠZD zameriaval aj na pracoviská, na ktorých zamestnanci alebo SZČO vykonávajú prácu s diizokyanátmi. RÚVZ v SR počas ŠZD kontrolovali zabezpečenie odbornej prípravy na prácu s diizokyanátmi (prostredníctvom PZS alebo bezpečnostného technika), ktorú je zamestnávateľ a SZČO povinný zabezpečiť od 24.08.2023 (§ 63o zákona č. 355/2007 Z. z.) (tabuľka č. 21).

Tabuľka č. 20a

Rozhodnutia orgánov verejného zdravotníctva v oblasti chemických faktorov, karcinogénov, mutagénov a reprodukčne toxických látok v r. 2023	Počet rozhodnutí	
	súhlas.	nesúhlas.
Rozhodnutia o návrhoch na uvedenie priestorov do prevádzky - vrátane návrhov na zmenu v ich prevádzkovaní a ak si to vyžaduje objektivizáciu chemických faktorov (vrátane karcinogénov, mutagénov a reprodukčne toxických látok) pracovného prostredia, o návrhoch na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky (§ 13 ods. 4 písm. a) zákona č. 355/2007 Z. z.)	350	-
Rozhodnutia o návrhoch na skladovanie a manipuláciu s veľmi toxickými látkami a zmesami na pracovisku vrátane ich použitia pri dezinfekcii, regulácii živočíšnych škodcov a na ochranu rastlín (§ 13 ods. 4 písm. h) zákona č. 355/2007 Z. z.)	16	-
Rozhodnutia o návrhoch na činnosti spojené s výrobou, spracovaním, manipuláciou, skladovaním, prepravou a zneškodňovaním chemických karcinogénov a mutagénov na pracovisku (§ 13 ods. 4 písm. i) zákona č. 355/2007 Z. z.)	49*	-
Rozhodnutia o návrhoch na odstraňovanie azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb (§ 13 ods. 4 písm. j) zákona č. 355/2007 Z. z.)	3 297	3

*Z toho 1 rozhodnutie na skladovanie a manipuláciu z veľmi toxickými látkami a zmesami a súčasne na činnosti spojené s výrobou, spracovaním, manipuláciou, skladovaním, prepravou a zneškodňovaním chemických karcinogénov a mutagénov na pracovisku (§ 13 ods. 4 písm. h) a písm. i) zákona č. 355/2007 Z. z.).

Zdroj: RÚVZ v SR

Tabuľka č. 20b

Nápravné a predbežné opatrenia, oznámenia týkajúce sa chemických faktorov v r. 2023	Počet
Zákaz alebo obmedzenie uvádzania do obehu a použitia nebezpečných chemických látok a chemických prípravkov a iných výrobkov ohrozujúcich verejné zdravie (§ 12 ods. 3 písm. b) zákona č. 355/2007 Z. z.)	-
Zákaz alebo obmedzenie výroby, spracovania a používania chemických látok a prípravkov, ktoré zhoršujú pracovné prostredie, podmienky práce a ohrozujú zdravie zamestnancov (§ 12 ods. 4 písm. e) zákona č. 355/2007 Z. z.)	-
Oznámenie začiatku vykonávania dezinfekcie a regulácie živočíšnych škodcov ako profesionálnu činnosť fyzickými osobami - podnikateľmi a právnickými osobami písomne najneskôr do 48 hodín pred jej začiatkom (§ 52 ods. 4 písm. c) zákona č. 355/2007 Z. z.)	5 623
Zákaz výroby, manipulácie alebo uvádzania do obehu výrobkov, ktoré odporujú požiadavkám ustanoveným týmto zákonom a inými všeobecne záväznými právnymi predpismi upravujúcimi ochranu verejného zdravia (§ 55 ods. 2 písm. a) zákona č. 355/2007 Z. z.)	-
Opatrenie nariadené v prípade, ak hrozí poškodenie zdravia alebo života alebo ak k nemu už došlo vplyvom expozície karcinogénnym látkam, mutagénnym látkam a látkam reprodukčne toxickým vrátane nariadenia zneškodnenia nebezpečnej látky, nebezpečnej zmesi alebo nebezpečného výrobku (§ 26 ods. 2 písm. b) zákona č. 67/2010 Z. z.)	-
Opatrenia prijaté na obmedzenie látky, látky v zmesi alebo látky vo výrobku, ak sa zistí, že na ochranu zdravia je nevyhnutný zásah (§ 26 ods. 2 písm. c) zákona č. 67/2010 Z. z.)	-
Opatrenia prijaté v prípade, ak látka alebo zmes predstavuje vážne riziko pre zdravie ľudí z dôvodov klasifikácie, označovania alebo balenia (§ 26 ods. 3 písm. c) zákona č. 67/2010 Z. z.)	-

Zdroj: RÚVZ v SR

Tabuľka č. 20c

Sankčné opatrenia uložené orgánmi verejného zdravotníctva za správne delikty v oblasti chemických faktorov podľa zákona č. 355/2007 Z. z. a zákona č. 67/2010 Z. z. v r. 2023	Počet	V sume €
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 22 písm. b) a ods. 33 písm. b) a písm. c) zákona č. 355/2007 Z. z.	4	6 250
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 29 písm. g) zákona č. 355/2007 Z. z.	3	10 500
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 29 písm. i) zákona č. 355/2007 Z. z.	3	6 000
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 29 písm. j) zákona č. 355/2007 Z. z.	2	4 000
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 33 písm. c) zákona č. 355/2007 Z. z.	4	5 350
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 33 písm. c) a ods. 29 písm. i) zákona č. 355/2007 Z. z.	1	4 000
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 33 písm. e) a ods. 38 zákona č. 355/2007 Z. z.	1	1 000
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 33 písm. j) zákona č. 355/2007 Z. z.	1	6 000
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 38 zákona č. 355/2007 Z. z.	1	500
Pokuty uložené za správne delikty podľa § 33 písm. ods. 1 písm. c), d), e) zákona č. 67/2010 Z. z.	-	-
Pokuty uložené podľa § 36 písm. c) zákona č. 67/2010 Z. z.	-	-
Spolu:	20	43 600

Zdroj: RÚVZ v SR

Tabuľka č. 20d

Stanoviská, informácie, vyjadrenia a expertízy vypracované v oblasti chemických faktorov v r. 2023	Počet
Odborné stanoviská, informácie, expertízy a vyjadrenia pre Centrum pre chemické látky a prípravky Ministerstva hospodárstva SR (§ 26 ods. 3 písm. b) zákona č. 67/2010 Z. z.)	-
Vyjadrenie k bezpečnostnej správe podnikov kategórie A alebo B (§ 23 ods. 7 písm. a) zákona č. 128/2015 Z. z.)	20

Zdroj: ÚVZ SR a RÚVZ v SR

Tabuľka č. 21

Výkon ŠZD na pracoviskách, na ktorých zamestnanci a SZČO vykonávajú prácu s diizokyanátmi v r. 2023						
RÚVZ	Počet kontrolovaných subjektov, ktoré predložili písomný záznam o absolvovaní odbornej prípravy*	Odbornú prípravu vykonala PZS¹⁾ (počet)	Odbornú prípravu vykonala BT²⁾ (počet)	Počet kontrolovaných subjektov, ktoré nepredložili písomný záznam o absolvovaní odbornej prípravy	Počet začatých správnych konaní k deliktu podľa § 57 ods. 29 zákona č. 355/2007 Z. z.	V celkovej sume €
Banská Bystrica	2	1	1	-	-	-
Bardejov	-	-	-	-	-	-
Bratislava	4	3	1	-	-	-
Čadca	21	20	1	-	-	-

Dolný Kubín	-	-	-	-	-	-
Dunajská Streda	1	1	-	-	-	-
Galanta	-	-	-	-	-	-
Humenné	-	-	-	-	-	-
Komárno	1	1	-	-	-	-
Košice	2	1	1	-	-	-
Levice	-	-	-	-	-	-
Liptovský Mikuláš	7	7	-	-	-	-
Lučenec	2	1	1	-	-	-
Martin	1	1	-	3	-	-
Michalovce	6	3	3	-	-	-
Nitra	6	1	5	-	-	-
Nové Zámky	3	3	-	-	-	-
Poprad	45	-	-	-	-	-
Považská Bystrica	6	5	1	-	-	-
Prešov	1	1	-	-	-	-
Prievidza	7	2	5	-	-	-
Rimavská Sobota	-	-	-	-	-	-
Rožňava	1	1	-	2	-	-
Senica	-	-	-	-	-	-
Spišská Nová Ves	6	1	5	-	-	-
Stará Ľubovňa	-	-	-	-	-	-
Svidník	-	-	-	-	-	-
Topoľčany	-	-	-	-	-	-
Trebišov	-	-	-	-	-	-
Trenčín	3	3	-	-	-	-
Trnava	1	-	1	-	-	-
Veľký Krtíš	1	-	1	-	-	-
Vranov n/Topľou	2	-	2	-	-	-
Zvolen	2	-	2	-	-	-
Žiar n/Hronom	5	3	2	-	-	-
Žilina	18	17	1	-	-	-
Spolu:	154	76	33	5	0	0

* Povinnosť zamestnávateľa a SZČO od 24.08.2023.

1) Lekár, verejný zdravotník alebo zdravotnícky pracovník pracovnej zdravotnej služby

2) Bezpečnostný technik

Zdroj: RÚVZ v SR

10. Spoločné dozorné aktivity s inými orgánmi dozoru

Spoločné dozorné aktivity orgánov verejného zdravotníctva a orgánov inšpekcie práce

Na základe vzájomnej dohody ÚVZ SR a Národného inšpektorátu práce sa v r. 2023 uskutočnili spoločné dozorné aktivity orgánov verejného zdravotníctva a orgánov inšpekcie práce; celkom sa v SR uskutočnilo 37 spoločných dozorných aktivít (tabuľka č. 22).

Orgány verejného zdravotníctva pri výkone ŠZD v oblasti ochrany zdravia pri práci koordinujú svoju činnosť s orgánmi inšpekcie práce a to výkonom spoločných dozorných aktivít na vybraných pracoviskách so zameraním na problematiku významnú z hľadiska ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti pri práci. Spoločné dozorné aktivity boli zamerané na aktuálne problémy v terénnej praxi, pričom voľba subjektov bola ponechaná na vzájomnú dohodu príslušných regionálnych úradov verejného zdravotníctva a inšpektorátov práce. Ťažiskom práce orgánov verejného zdravotníctva je ochrana zdravia pri práci s cieľom predchádzať chorobám z povolania a ochoreniam súvisiacim s prácou a ťažiskom práce orgánov inšpekcie práce je bezpečnosť pri práci a predchádzanie pracovným úrazom.

V r. 2023 sa za účelom vzájomnej výmeny informácií a skúseností uskutočňovali spoločné štvrtročné pracovné stretnutia RÚVZ v sídle kraja a inšpektorátov práce. Spoločné pracovné stretnutia boli zamerané najmä na prerokovanie postupu pri spoločných dozorných aktivitách, informovanie o problémoch spojených s dozornými aktivitami, prerokovanie spoločného postupu vo veci riešenia podnetov z praxe.

ÚVZ SR a RÚVZ v SR na svojich webových sídlach informovali o informačnej kampani Európskej agentúry pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci na roky 2023-2025 „Bezpečná a zdravá práca v digitálnej dobe“.

**Spoločné preverky orgánov verejného zdravotníctva a orgánov inšpekcie práce
vo vybraných subjektoch podľa krajov v r. 2023**

Kraj	Počet	Kontrolované subjekty
Bratislavský	4	COLORSPOL, spol. s r.o., Bratislava (09.03.2023, RÚVZ Bratislava)
		RAJO s.r.o., Bratislava (31.03.2023, RÚVZ Bratislava)
		Slovenský hydrometeorologický ústav, Bratislava (27.06.2023, 03.08.2023, RÚVZ Bratislava)
		VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a.s., Bratislava (26.05.2023, 31.05.2023, 07.06.2023, 20.06.2023, 16.08.2023, RÚVZ Bratislava)
Trnavský	4	ENGO, s.r.o., Trnava (20.04.2023, 05.06.2023, 27.06.2023, RÚVZ Trnava)
		ALBA SR, s.r.o., Bučany (26.04.2023, 09.05.2023, RÚVZ Trnava)
		PMS - plast, s.r.o., Šoporňa (24.8.2023, RÚVZ Galanta)
		Pierre Baguette, s.r.o., Sládkovičovo (17.08. 2023, RÚVZ Galanta)
Nitriansky	5	General Plastic, a.s., Kolárovo (26.06.2023, RÚVZ Komárno)
		STILON s.r.o., Dolný Pial (14.06.2023, RÚVZ Levice)
		Služba Nitra, s.r.o., Nitra (21.06.2023, RÚVZ Nitra)
		WOODPAN Slovakia s.r.o., Šurany (15.06.2023, RÚVZ Nové Zámky)
		VULM Carbon, a.s. Trnava (11.5.2023, 12.6.2023, RÚVZ Topoľčany)
Žilinský	5	PEZA a.s. Žilina (17.05.2023, RÚVZ Žilina)
		MOLITAS, spol. s r.o., Raková (11.07.2023, RÚVZ Čadca)
		KME Service Centre Slovakia s.r.o., Dolný Kubín (25.5.2023, RÚVZ Dolný Kubín)
		Eltek s.r.o., Liptovský Hrádok (19.09.2023, 02.11.2023, RÚVZ Liptovský Mikuláš)
		DOBROTA, a.s. Martin (04.05.2023, RÚVZ Martin)
Banskobystrický	6	MALIEB, s.r.o., Martin (20.07.2023, RÚVZ Banská Bystrica)
		AUTOLAK HRIŇ, s.r.o., Lučenec (18.10.2023, RÚVZ Lučenec)
		TE Connectivity Slovakia s.r.o., Rimavská Sobota (11.08.2023, RÚVZ Rimavská Sobota)
		VermiVital s.r.o., Záhorce (19.09.2023, RÚVZ Veľký Krtíš)

		Tristone Flowtech Slovakia s.r.o., Nová Baňa (26.09.2023, RÚVZ Žiar nad Hronom)
		Ares s.r.o., Zvolen (15.11.2023, RÚVZ Zvolen)
Trenčiansky	4	MIPP SK s.r.o., Stará Turá (29.03.2023, RÚVZ Trenčín)
		XRAY, s.r.o., Trenčín (14.07.2023, RÚVZ Trenčín)
		METALLFORM, s.r.o., Beluša (20.09.2023, RÚVZ Považská Bystrica)
		Strojárne PKH, a.s., Banská Bystrica (09.10.2023, RÚVZ Prievidza)
Prešovský	4	Eco-Pack a.s. Prešov (08.11.2023, RÚVZ Prešov)
		LPH a.s., Poprad-Matejovce (24.11.2023, RÚVZ Poprad)
		Deltrian Slovakia s.r.o., Kežmarok (30.11.2023, RÚVZ Poprad)
		RMR Slovensko, s.r.o., Humenné (22.11.2023, RÚVZ Humenné)
Košický	5	Eurostyle Systems Košice Engineering Center s.r.o., Košice (14.07.2023, RÚVZ Košice)
		PODVIHORLATSKÉ PEKÁRNE A CUKRÁRNE a. s., Michalovce (17.10.1023, RÚVZ Michalovce)
		Východoslovenská distribučná, a.s., Košice (21.11.2023, RÚVZ Rožňava)
		METAKOV s.r.o., Spišská Nová (11.07.2023, RÚVZ Spišská Nová Ves)
		Štátna ochrana prírody SR, Banská Bystrica (13.01.2023, RÚVZ Trebišov)
Spolu:	37	

Zdroj: RÚVZ v SR

Spoločné koordinované dozorné aktivity orgánov verejného zdravotníctva s inými orgánmi dozoru zamerané na prevenciu závažných priemyselných havárií vo vybraných organizáciách podľa zákona č. 128/2015 Z. z.

Orgány verejného zdravotníctva v spolupráci so Slovenskou inšpekciou životného prostredia a s inými orgánmi dozoru vykonali spoločné dozorné aktivity podľa zákona č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. V r. 2023 uskutočnilo 19 RÚVZ koordinované kontroly v rozsahu svojej pôsobnosti vyplývajúcej zo zákona č. 355/2007 Z. z. vo vybraných 47 spoločnostiach, z ktorých 3 sú zaradené do kategórie A a 44 do kategórie B (tabuľka č. 23).

Najviac koordinovaných kontrol bolo vykonaných v Bratislavskom kraji, Trnavskom kraji, Trenčianskom kraji a Košickom kraji; v každom z uvedených krajov po 7 kontrol. Orgány verejného zdravotníctva pri spoločných koordinovaných kontrolách zistili v 3 spoločnostiach porušenie zákona č. 355/2007 Z. z.; uložili 7 opatrení.

Spoločne koordinované dozorné aktivity orgánov verejného zdravotníctva s inými orgánmi dozoru vo vybraných subjektoch zamerané na prevenciu závažných priemyselných havárií (podľa zákona č. 128/2015 Z. z.) podľa krajov v r. 2023

Kraj	Vykonateľ RÚVZ	Kontrolované subjekty	Kategória subjektu	Počet uložených opatrení
Bratislavský	Bratislava	DUSLO, a.s., Šaľa, pracovisko Bratislava, Prevádzka urýchľovače, oddelenie výroby Sulfenaxov, čpavková chladiaca stanica	B	-
		SLOVNAFT, a. s., Bratislava, pracovisko Hydrogenačná rafinácia palív	B	-
		BRENTAG SLOVAKIA, s.r.o. Bratislava, obchodné stredisko Pezinok	B	-
		POZAGAS a.s., Malacky, prevádzka ZS6 Malacky	B	-
		DSV Solutions Slovakia, s.r.o. Diaľničná cesta 6, Senec, prevádzka D24	B	-
		DSV Solutions Slovakia, s.r.o. Diaľničná cesta 6, Senec, prevádzka D10	B	-
		NAFTA a.s., Bratislava, prevádzka Centrálny areál podzemného zásobníka zemného plynu Plavecký Štvrtok	B	-
Trnavský	Trnava	TRANSPETROL, a. s., PS 5, Bučany	B	-
		Spoločnosť pre skladovanie a. s., PS 5, Bučany	B	-
		Saneca Pharmaceuticals, a. s., Hlohovec	B	-
		SLOVNAFT, a. s. Bratislava, Produktovod PS 21, Kľačany	B	-
		Zväz pre skladovanie zásob, a. s., Kľačany	B	-
		ENVIRAL, a. s., Leopoldov	B	-
		VOP Nováky, a. s., muničný sklad Brestovany	B	-
Nitriansky	Levice	Transpetrol, a. s., prečerpávacia stanica č. 4, Tupá	B	-
		VOP Nováky a. s., prevádzkareň muničné sklady, Čankov, Levice	B	-
		Spoločnosť pre skladovanie, a. s., Prečerpávacia stanica č. 4, Tupá	B	-
	Nitra	DUSLO, a. s., Šaľa - UV - organika - prevádzka Irganox	B	-
	Nové Zámky	REAL-H.M. s.r.o., prevádzka Nitrianska 136, Nové Zámky	A	-
Žilinský	Žilina	Zväz pre skladovanie zásob, Terminál Horný Hričov	B	-
	Liptovský Mikuláš	Mondi SCP a.s., Tatranská cesta 3, Ružomberok, OJ Vlákniťá linka - Terpentínové hospodárstvo - Várňa	B	-
	Martin	MSM Nováky, a. s., Nováky, prevádzka: Muničné sklady, povrchové sklady výbušnín, Sklené	B	-
		PROBUGAS, a. s., Bratislava, prevádzka: PROBUGAS a. s., prevádzka Martin, Ul. Dúbravca 5, Martin	B	-
Banskobystrický	Banská Bystrica	Evonik Fermas s.r.o., Čpavková stanica, Slovenská Lupča	B	-

		Železiarne Podbrezová, a. s., Kyslíkareň, Podbrezová	A	-
	Rimavská Sobota	DETOX s.r.o., Rimavská Sobota	B	-
	Žiar nad Hronom	CMK s.r.o., Žarnovica	B	-
		Zväz pre skladovanie zásob, a. s., Hronský Beňadik	B	-
	Zvolen	Zväz pre skladovanie zásob, a. s., Stožok	B	-
		SLOVNAFT a.s., Bratislava - Terminál Stožok a Produktov od PS 25, Stožok	B	-
Trenčiansky	Považská Bystrica	MSM Nováky, a. s., Nováky - prevádzka MSM Nováky, a. s. - Muničné sklady, Dubnica nad Váhom	B	-
		ZVS holding a. s., Dubnica nad Váhom	B	3
		KONŠTRUKTA - Defence, a.s. Prevádzka špeciálneho skúšobníctva Lieskovec	A	3
	Prievidza	TOMEGAS SK s.r.o., Čadca	B	-
		SLOVECA, Sasol Slovakia, spol. s r.o., Bratislava, závod Nováky	B	-
		FORTISCHEM a. s., Nováky	B	1
		TOMEGAS SK s.r.o., Čadca	B	-
Prešovský	Prešov	Slovnaft a. s. Terminál, Kapušany	B	-
	Humenné	SSE Slovakia s.r.o. Humenné	B	-
	Vranov n/T.	BUKOCEL, a. s., Hencovce	B	-
Košícký	Košice	U. S. Steel Košice, s. r. o., DZ Studená valcovňa	B	-
	Michalovce	HOMERTON COMPANY, s. r. o., Trebišov - Muničné sklady, Strážske	B	-
		Spoločnosť pre skladovanie, a. s., Trakovice - Prečerpávacía stanica v Budkovciach	B	-
		DIAKOL STRÁŽSKE, s. r. o. Strážske - Prevádzka Priemyselná 720, Strážske	B	-
		Duslo, a. s. Šaľa - Prevádzka Priemyselná 720, Strážske	B	-
		VOP Nováky, a. s., Nováky - Muničné sklady, Trnava pri Laborci	B	-
		SWS spol. s r. o., Vojany - Prevádzka Vojany 332	B	-
Spolu:		47	A - 3 B - 44	7

Zdroj: vybrané RÚVZ so sídlom v Bratislave, Trnave, Trenčíne, Nitre, Žiline, Banskej Bystrici, Prešove, Košiciach

11. Podpora zdravia pri práci

Zamestnanci odborov a oddelení PPL ÚVZ SR a RÚVZ v SR v r. 2023 realizovali informačné aktivity pre zamestnávateľov, zamestnancov a verejnosť. Zdravotno-výchovné aktivity v rámci individuálneho poradenstva pre zamestnávateľov, zamestnancov a zástupcov zamestnancov boli zabezpečované a väčšinou spojené s výkonom ŠZD. Odborné poradenstvo a konzultácie sa vykonávali najmä priamo na pracoviskách, počas výkonu ŠZD a prešetrovaní podozrení na chorobu z povolania.

Poradenstvo a konzultácie sa týkali predovšetkým ustanovení právnych úprav v oblasti ochrany zdravia pri práci a ich implementácie do praxe, zabezpečenia zdravotného dohľadu, vypracovania kategorizácie prác z hľadiska zdravotných rizík, vypracovania posudkov o riziku, pracovných podmienok a spôsobu práce, ochorení podmienených prácou, chránených pracovísk, rizikových prác, práce pri odstraňovaní materiálov s obsahom azbestu, lekárskech preventívnych prehliadok vo vzťahu k práci, zabezpečenia vhodných mikroklimatických podmienok a pitného režimu na pracovisku, hodnotenia fyzickej záťaže, ochrany zdravia zamestnancov pri expozícii toxickými látkami a zmesiam a poskytnutia informácií o kritériách pre získanie odbornej spôsobilosti na prácu s veľmi toxickými látkami a zmesami a toxickými látkami a zmesami.

Samostatnú oblasť poradenstva predstavovali informácie na aktuálnu tému kampane EU – OSHA „Bezpečná a zdravá práca v digitálnej dobe“. Kampaň na r. 2023 - 2025 je zameraná na zvyšovanie povedomia o vplyve nových digitálnych technológií na prácu.

V rámci „Európskeho týždňa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci“ boli na viacerých RÚVZ organizované dni otvorených dverí, v rámci ktorých bolo poskytované poradenstvo.

Neoddeliteľnou súčasťou výkonu ŠZD sa stala edukačná činnosť v rámci podpory zdravia pri práci pre zamestnávateľov a zamestnancov priamo na pracoviskách. Zdravotno - výchovné aktivity boli zamerané na edukáciu osôb zainteresovaných na výrobnom procese o zdravotných rizikách z expozície rizikovým faktorom, ktoré sa na pracoviskách vyskytovali. Najčastejšie diskutovanou problematikou v oblasti zdravotných rizík boli rizikové faktory - hluk na pracoviskách, chemické faktory, karcinogénne a mutagénne faktory, vibrácie, ale aj fyzická záťaž (dlhodobé nadmerné jednostranné zaťaženie, ručná manipulácia s bremenami) a psychická pracovná záťaž. Pri výkone ŠZD je súbežne poskytované poradenstvo najmä u menších zamestnávateľov, ktorí o problematike legislatívnych požiadaviek na ochranu zdravia pri práci často nie sú dostatočne informovaní.

Zamestnanci RÚVZ v SR priebežne počas celého roka poskytovali poradenstvo aj v rámci poradní zdravia.

12. Špecializované úlohy a iná odborná činnosť

K špecializovaným úlohám verejného zdravotníctva podľa § 11 zákona č. 355/2007 Z. z. patrí najmä kvalitatívne a kvantitatívne zisťovanie zdraviu škodlivých faktorov životného prostredia a pracovného prostredia, zabezpečovanie činností národných referenčných centier, monitorovanie vzťahov determinantov zdravia a verejného zdravia, prešetrovanie podozrení na chorobu z povolania, monitorovanie zdravotného stavu obyvateľstva vo vzťahu k pracovným podmienkam a spôsobu života a práce.

ÚVZ SR a RÚVZ v SR v rámci odbornej činnosti pripravovali odborné stanoviská a analýzy; spolupracovali s Ministerstvom zdravotníctva SR, Centrom pre chemické látky a prípravky na Ministerstve hospodárstva SR, orgánmi a inštitúciami Európskej Komisie a Rady EÚ, s orgánmi členských štátov EÚ v problematike ochrany zdravia pri práci. Naďalej pokračovala spolupráca so stálym zastúpením SR pri EÚ v Bruseli, kde poskytovali odborné stanoviská a odborné analýzy k návrhom zmien a noviel smerníc EÚ týkajúcich sa ochrany zdravia pri práci.

Kvalitatívne a kvantitatívne zisťovanie faktorov pracovného prostredia zabezpečujú odbory a oddelenia objektivizácie faktorov životného a pracovného prostredia, ktoré úzko spolupracujú s odborními a oddeleniami PPL RÚVZ.

Analýza činnosti je uvedená v kapitole Výkony v štátnom zdravotnom dozore a v tabuľke č. 16.

Odbory a oddelenia PPL vybraných RÚVZ sa v r. 2023 podieľali aj na **činnosti národných referenčných centier** (NRC) s problematikou ochrany zdravia pri práci zriadených Ministerstvom zdravotníctva SR na ÚVZ SR a na vybraných RÚVZ: NRC pre neionizujúce žiarenie (ÚVZ SR), NRC pre tepelno-vlhkostnú mikroklímu (ÚVZ SR), NRC pre expozičné testy xenobiotík (ÚVZ SR), NRC pre hodnotenie neskorých účinkov chemických látok metódami genetickej toxikológie (RÚVZ so sídlom v Košiciach), NRC pre hluk a vibrácie (RÚVZ so sídlom v Žiline), NRC pre hodnotenie osobnej expozície a zdravotného rizika (RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici), NRC pre zdravotnú problematiku vlákнитých prachov (RÚVZ so sídlom v Nitre), NRC pre problematiku uhoľných baní (RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach), NRC pre fyziológiu práce a ergonómiu (RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach) a NRC pre odbery chemických faktorov a ich stanovenie v pracovnom prostredí (RÚVZ so sídlom v Trenčíne).

Prešetrovanie podozrení na chorobu z povolania

Analýza činnosti je uvedená v kapitole Prešetrovanie podozrení na chorobu z povolania a v tabuľke č. 7.

Úroveň ochrany zdravia na chránených pracoviskách

Analýza činnosti je uvedená v kapitole Chránené pracoviská a v tabuľke č. 19.

RÚVZ v SR v rámci ŠZD vykonávajú aj kontrolu pracovných podmienok, pracovného prostredia a spôsobu práce zamestnancov chránených dielní a chránených pracovísk s použitím kontrolných listov informovanosti zamestnancov o zdravotných rizikách pri práci.

Východiskom ŠZD je dodržiavanie požiadaviek nariadenia vlády SR č. 391/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko v znení nariadenia vlády SR č. 525/2022 Z. z. aplikované vo vzťahu k zdravotnému obmedzeniu zamestnancov

so zdravotným postihnutím, ako aj na dodržiavanie pracovných podmienok a pracovného režimu určených rozhodnutím orgánu verejného zdravotníctva o uvedení priestorov pracoviska do prevádzky. ŠZD sa ďalej zameriava na zabezpečenie ochrany zdravia zamestnancov so zdravotným postihnutím na pracoviskách v súvislosti s osobitným režimom práce (skrátенý pracovný čas, nočná práca, práca na zmeny) a na zabezpečovanie zdravotného dohľadu na chránených pracoviskách vrátane lekárskeho preventívneho prehliadok vo vzťahu k práci.

Zahraničná odborná spolupráca

Projekt EÚ: ORCHESTRA „Spájanie európskych kohort na zvýšenie spoločnej a efektívnej odpovede na pandémiu SARS-CoV-2“

Odborné pracoviská v SR aj v r. 2023 spolupracovali na riešení medzinárodného projektu Európskej Únie, ktorého koordinátorom je Univerzita v Bologni, Taliansko. Hlavným riešiteľom v SR je RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici, ktorý okrem ÚVZ SR spolupracuje s vybranými pracoviskami v SR, ktoré sú poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti (Univerzitná nemocnica v Bratislave; Ústredná vojenská nemocnica, Fakultná nemocnica v Ružomberku; Fakultná nemocnica s poliklinikou F.D. Roosevelta v Banskej Bystrici; Univerzitná nemocnica v Martine; Nemocnica s poliklinikou v Brezne), s vysokoškolskými pracoviskami (Lekárska fakulta Univerzity Komenského v Bratislave; Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce svätej Alžbety v Bratislave; Jesseniova Lekárska fakulta Univerzity Komenského v Martine; Fakulta zdravotníctva Slovenskej zdravotníckej univerzity v Banskej Bystrici), s vybranými domovmi sociálnych služieb a inými zariadeniami sociálnej starostlivosti a vybranými mobilnými odberovými miestami v okresoch Banská Bystrica a Brezno.

Cieľom projektu je epidemiologické skúmanie zdravotníckych pracovníkov a pracovníkov zo zariadení sociálnej starostlivosti pri práci v riziku expozície koronavírusu SARS-CoV-2 počas pandémie ochorenia COVID-19 so zameraním na ochranu zdravia a prevenciu ochorenia COVID-19. V rámci projektu sa v SR vytvorila kohortová štúdia, ktorá zahŕňa zber údajov, odbery biologického materiálu a jeho spracovanie od viac ako 1 000 zdravotníckych pracovníkov a pracovníkov zariadení sociálnych služieb z regiónov Banská Bystrica, Bratislava, Martin a Ružomberok, vykonávajúcich prácu v riziku vystavenia koronavirovému SARS-CoV-2.

V r. 2023 pokračoval zber údajov od respondentov. Prieskum bol zameraný na pretrvávajúce príznaky ochorenia COVID-19. Pokračovali práce na spoločnej analýze údajov a prezentovali sa výsledky do vedeckých a odborných prác a prezentácií. Pokračuje sa v spracovávaní výstupov z projektu. Riešenie projektu bolo zo strany EÚ predĺžené o jeden rok do 30. novembra 2024.

Projekt EÚ: Prevencia rakoviny pri práci (CPW). Implementácie prevencie nádorov súvisiacich s infekciou v rámci zdravotného dohľadu pri práci

V r. 2023 bol spustený nový projekt, ktorého hlavným koordinátorom je Univerzita v Bologni, Taliansko. Hlavným riešiteľom v SR je RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici, ktorý spolupracuje s Fakultnou nemocnicou s poliklinikou F. D. Roosevelta v Banskej Bystrici a Železiarňami Podbrezová. Projekt je zameraný na prevenciu rakoviny pri práci spôsobenej infekčným agens - ľudským papilomavírusom (HPV).

V priebehu mesiacov máj - november 2023 prebiehala príprava a finalizácia dokumentov projektu. V novembri 2023 bol odovzdaný realizačný protokol pilotnej štúdie pre ľudský papilomavírus (HPV). Uskutočnili sa pracovné online stretnutia s riešiteľskými pracoviskami v SR a Taliansku, ako aj pravidelné online stretnutia s ďalšími partnermi v

Európe. Od marca 2024 sa bude projekt realizovať v pilotnom regióne štúdie t. j. v regióne Banská Bystrica, Brezno.

RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach v rámci projektu „Building of effective state administration authorities for control of occupational health services in Serbia and North Macedonia“ pre zástupcov pracovného lekárstva zo Srbska a Severného Macedónska pripravil pracovnú návštevu v SR. Súčasťou ich programu bolo dňa 16.05.2023 stretnutie so zástupcami oddelenia PPLaT, ktorí prezentovali prednášky na tému „Evidencia chorôb z povolania“ a „Evidencia rizikových prác“.

V r. 2023 odborní zamestnanci ÚVZ SR a RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici spolupracovali so stálym zastúpením SR pri Komisii EÚ v Bruseli pri príprave stanovísk a odporúčaní k revízii smernice EP a Rady 2004/37/ES o ochrane pracovníkov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénom, mutagénom alebo reprodukčne toxickým látkam pri práci, ktorý sa týka zaradenia nových limitov pre polycyklické aromatické uhľovodíky (PAH), kobalt a aromatické zlúčeniny kobaltu, izoprénu a 1,4-dioxánu do uvedenej smernice. Spolupracovali tiež na príprave stanoviska k revízii smernice Rady 98/24/ES o ochrane zdravia a bezpečnosti pracovníkov pred rizikami súvisiacimi s chemickými faktormi pri práci, ktoré sa týka zníženia limitnej hodnoty pre olovo a zavedenie novej limitnej hodnoty pre diizokyanáty.

Ďalej bolo na požiadanie Centra pre chemické látky a prípravky na Ministerstve hospodárstva SR vypracované stanovisko k návrhu EP a Rady na zmenu nariadenia EP a Rady (ES) č. 1272/2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí (CLP), ktorá sa bude týkať lepšej identifikácie a klasifikácie nebezpečných chemikálií.

Odborní zamestnanci ÚVZ SR a vybraných RÚVZ spolupracovali počas r. 2023 s viacerými medzinárodnými organizáciami (napr. SLIC, EU – OSHA). Pre SLIC (Senior Labour Inspectors Committee – Výbor hlavných inšpektorov práce) v rámci siete KSS (Knowledge Sharing Site) pripravili odpovede na otázky týkajúce sa ochrany zdravia pri práci napríklad pre:

- Belgicko - endokrinné disruptory
- kontroly chemických látok so zameraním na karcinogény, mutagény alebo látky toxické pre reprodukciu
- Cyprus - systém zdravotného dohľadu nad zamestnancami
- Estónsko - služby, ktoré ponúka inšpektorát práce v oblasti bezpečnosti práce a ÚVZ SR v oblasti ochrany zdravia pri práci
- Taliansko - diizokyanáty
- Holandsko - predpisy v oblasti karcinogénov a mutagénov pri práci - neskoré účinky na zdravie
- regulácia chemického nebezpečenstva (kerozín)
- SLIC - dobrá prax v hodnotení rizík týkajúca sa práce v sede a dlhotrvajúcej práce v stoj
- Fínsko - vedenie zoznamov zamestnancov exponovaných koronavírusu SARS-CoV-2
- Estónsko - ohrozenia súvisiace s prácou

Iná odborná činnosť

RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici participoval na projekte dopadovej štúdie „Hodnotenie vplyvu na skrining azbestu v budovách, registre azbestu a národné stratégie pre azbest“.

Ďalšie aktivity odborov a oddelení PPL RÚVZ v SR a ÚVZ SR boli zamerané najmä na prednáškovú činnosť, pregraduálne vzdelávanie študentov, postgraduálne vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov, publikačnú činnosť, príspevky pre médiá a na internete, tlačové správy a besedy so žiakmi a so študentami (tabuľka č. 24). Podrobne sú uvedené v jednotlivých výročných správach RÚVZ v SR.

Tabuľka č. 24

Špecializované úlohy a iná odborná činnosť odborov a oddelení PPL ÚVZ SR a RÚVZ v SR podľa krajov v r. 2023

Špecializované úlohy a iná odborná činnosť						
Kraj	Prednášky		Publikácie v odborných časopisoch a zborníkoch (počet)	Zahraničné pracovné a študijné cesty (počet)	Špecializované úlohy (počet)	Iné činnosti* (počet)
	na odborných podujatiach (počet prednášok)	pregraduálne a postgraduálne vzdelávanie (počet hodín)				
Bratislavský	-	132	-	-	-	3
Trnavský	-	128	-	-	4	3
Trenčiansky	6	648	-	-	11	9
Nitriansky	-	-	-	-	-	-
Žilinský	57	781	3	-	11	8
Banskobystrický	15	156	12	2	41	84
Prešovský	5	-	-	-	-	5
Košický	7	-	-	-	-	11
ÚVZ SR	5	-	4	-	-	18
Spolu:	95	1 845	19	2	67	141

Poznámka: * Iné činnosti napr.: príspevky pre médiá a na internete, tlačové správy, besedy so žiakmi ZŠ a so študentami SŠ a SOU, atď.

Zdroj: ÚVZ SR a RÚVZ v SR

13. Nové legislatívne úpravy v oblasti ochrany zdravia pri práci

V r. 2023 nadobudli účinnosť novelizácie legislatívnych úprav s problematikou ochrany zdravia pri práci:

- **12. januára 2023** nadobudol účinnosť **zákon č. 517/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov**. Novelou zákona č. 355/2007 Z. z. sa upravil spôsob vykonávania odbornej prípravy osôb exponovaných pri práci diizokyanátom, t. j. zamestnancov a fyzických osôb - podnikateľov, ktoré nezamestnávajú iné fyzické osoby. Diizokyanáty, ktoré sa používajú najmä v rôznych odvetviach priemyslu spôsobujú profesionálne ochorenia dýchacích ciest a profesionálne kožné ochorenia. Od

24. augusta 2023 je povinnosťou zamestnávateľov a fyzických osôb - podnikateľov, ktoré nezamestnávajú iné fyzické osoby zabezpečiť odbornú prípravu osôb exponovaných pri práci diizokyanátom. Táto povinnosť vyplýva z nariadenia komisie (EÚ) 2020/1149, ktorým sa mení príloha XVII k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií (REACH), pokiaľ ide o diizokyanáty, ktoré je záväzná v celom rozsahu a priamo uplatniteľná vo všetkých členských štátoch EÚ. Cieľom je obmedziť používanie diizokyanátov v priemyselných a profesionálnych aplikáciách na tie prípady, pri ktorých sa uplatňujú technické a organizačné opatrenia, pričom je uložená povinnosť na absolvovanie odbornej prípravy osôb.

- **15. januára 2023** nadobudlo účinnosť **nariadenie vlády SR č. 525/2022 Z. z., ktorým sa mení nariadenie vlády SR č. 391/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisku.** V rámci zlepšovania podnikateľského prostredia bola vypustená príloha č. 3, ktorá obsahovala minimálne lehoty na čistenie vykurovacích telies, osvetľovacích telies a okien na pracovisku. Vypustením prílohy č. 3 nedochádza k zníženiu úrovne bezpečnosti a ochrany zdravia na pracovisku, pretože povinnosťou zamestnávateľa podľa § 3 písm. c) nariadenia vlády SR naďalej zostáva pravidelne čistiť a udržiavať pracovisko, pracovné prostriedky a zariadenia. Novelou nariadenia vlády SR boli vypustené ustanovenia týkajúce sa poskytovania pitnej vody zamestnancom na pracovisku (príloha č. 1 bod 24 a príloha č. 2 bod 18). Túto oblasť upravuje zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Povinnosť fyzických osôb - podnikateľov a právnických osôb (zamestnávateľov) zabezpečiť pre zamestnancov pitnú vodu je upravená v § 52 ods. 1 písm. l) zákona č. 355/2007 Z. z.

V r. 2023 prebiehal legislatívny proces schvaľovania návrhov legislatívnych úprav s problematikou ochrany zdravia pri práci s expozíciou karcinogénnym faktorom, mutagénnym faktorom alebo reprodukčne toxickým faktorom, ktoré súvisia s transpozíciou smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/431 z 9. marca 2022, ktorou sa mení smernica 2004/37/ES o ochrane pracovníkov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénom alebo mutagénom pri práci. Uvedené legislatívne úpravy nadobudnú účinnosť v 1. polroku 2024:

- novela zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- nové nariadenie vlády SR o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym faktorom, mutagénnym faktorom alebo reprodukčne toxickým faktorom pri práci,
- novela nariadenia vlády SR č. 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení neskorších predpisov,
- novela vyhlášky MZ SR č. 448/2007 Z. z. o podrobnostiach o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu ku kategorizácii prác z hľadiska zdravotných rizík a o náležitostiach návrhu na zaradenie prác do kategórií v znení neskorších predpisov.

V priebehu r. 2023 sa pokračovalo v príprave návrhov legislatívnych úprav s problematikou ochrany zdravia pred fyzickou záťažou pri práci vrátane ručnej manipulácie s bremenami a psychickej pracovnej záťaže, ktorých legislatívny proces bol zastavený v máji 2023 z dôvodu neschválenia novely zákona č. 355/2007 Z. z. v Národnej rade SR:

- novela zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,

- nová vyhláška MZ SR o podrobnostiach o ochrane zdravia pred fyzickou záťažou pri práci,
- nová vyhláška MZ SR o podrobnostiach o ochrane zdravia pred psychickou pracovnou záťažou,
- novela vyhlášky MZ SR č. 99/2016 Z. z. o podrobnostiach o ochrane zdravia pred záťažou teplom a chladom pri práci v znení neskorších predpisov,
- novela vyhlášky MZ SR č. 448/2007 Z. z. o podrobnostiach o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu ku kategorizácii prác z hľadiska zdravotných rizík a o náležitostiach návrhu na zaradenie prác do kategórií v znení neskorších predpisov,
- novela nariadenia vlády SR č. 281/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri ručnej manipulácii s bremenami.

14. Personálne obsadenie odborov a oddelení preventívneho pracovného lekárstva ÚVZ SR a RÚVZ v SR

Personálne obsadenie odborov a oddelení preventívneho pracovného lekárstva ÚVZ SR a RÚVZ v SR podľa krajov k 31.12.2023 je uvedené v tabuľke č. 25.

Tabuľka č. 25

Personálne obsadenie odborov a oddelení PPL ÚVZ SR a RÚVZ v SR v r. 2023								
Kraj	Lekári	VŠ		DAHE	AHE	SŠ		Spolu
		zdrav.	iní			zdrav.	ostatní	
Bratislavský	1,5	13	-	2	-	-	-	16,5
Trnavský	-	15	3	2	2	-	-	22
Trenčiansky	2	17	2	1	-	-	-	22
Nitriansky	1	11	6	2	2	-	-	22
Žilinský	2	19	1	2	1	-	1	26
Banskobystrický	3	13	9	2	3	-	1	31
Prešovský	1	20	4	2	3	1	-	31
Košický	1	17	8	3	2	1	-	32
ÚVZ SR	1	4,85	1	-	-	-	-	6,85
Spolu:	12,5	129,85	34	16	13	2	2	209,35

Vysvetlivky:

VŠ zdrav. - zdravotnícki pracovníci s vysokoškolským vzdelaním v odbore verejné zdravotníctvo (Bc., Mgr.)

VŠ iní - odborní pracovníci v zdravotníctve s vysokoškolským vzdelaním iného ako zdravotníckeho smeru (podľa NV SR č. 296/2010 Z. z. v znení neskorších predpisov)

DAHE - diplomovaní asistenti hygieny a epidemiológie

AHS - asistenti hygienickej služby

SŠ zdrav. - zdravotnícki laboranti, sestry

SŠ ostatní - chemickí laboranti, odborní pracovníci v zdravotníctve so stredoškolským vzdelaním iného ako zdravotníckeho smeru

Zdroj: ÚVZ SR a RÚVZ v SR

HYGIENA VÝŽIVY, BEZPEČNOSTI POTRAVÍN A KOZMETICKÝCH VÝROBKOV

I HYGIENA VÝŽIVY

1. Personálne obsadenie pracovísk hygieny výživy

Tabuľka č. 1 Personálne obsadenie pracovísk hygieny výživy podľa krajov SR

Kraj	Celkový počet zamestnancov	VŠ II. stupňa	VŠ I. stupňa	Úplné stredné vzdelanie	Vyššie odborné vzdelanie
			AHE/DAHE		
Bratislavský	24	21	0	0	3
Banskobystrický	34	24	2	3	4
Košický	38	23	10	2	3
Nitriansky	30	24	0	5	1
Prešovský	41	28	0	6	7
Trenčiansky	22	20	2	0	0
Trnavský	25	19	2	3	4
Žilinský	31	22	1	1	7
Spolu	245	181	17	20	29

V roku 2023 pracovalo na regionálnych úradoch verejného zdravotníctva **245 zamestnancov**, ide o mierny nárast oproti roku 2022, kedy bol celkový počet zamestnancov 244. Zvýšil sa počet zamestnancov s vysokoškolským vzdelaním I. stupňa, a znížil sa počet zamestnancov s vyšším odborným a úplným stredoškolským vzdelaním.

2. Odborná činnosť a vzdelávanie zamestnancov

Odborní pracovníci odborov/oddelení hygieny výživy a bezpečnosti potravín sa zúčastňujú vzdelávacích aktivít v zmysle „Plánu vzdelávania zamestnancov orgánov verejného zdravotníctva“. Zamestnanci odborov/oddelení hygieny výživy RÚVZ ÚVZ SR sa zúčastnili vzdelávacích akcií týkajúcich sa problematiky hygieny výživy a problematiky ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia. pracovníci odborov/oddelení hygieny výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov zabezpečovali aj odbornú prax pre študentov bakalárskeho a magisterského štúdia odboru verejného zdravotníctva.

Tabuľka č. 2 Vzdelávanie zamestnancov pracovísk hygieny výživy

Názov vzdelávacej akcie	Druh vzdelávacej akcie	Dátum konania	Miesto konania	Organizátor	Počet zúčastnených zamestnancov
Kurz anglického jazyka - Berlitz	kurz	9.1-11.1. 2023	online	ÚVZ SR	3

Prax a trendy služobného hodnotenia	seminár	12.1. 2023	online	Rada pre štátnu službu	1
Webináre organizované spoločnosťou ARGAMA	seminár	26.1, 9.2, 8.3, 15.3, 18.3, 1.4, 3.5, 11.5, 13.9, 30.9, 10.10, 17.10, 14.11, 28.11. 2023	online	ARGAMA s.r.o.	96
Nariadení Komise 2022/1616 o materiáloch a predmätch z recyklovaných plastů	seminár	20.1. 2023	online	Obalový inštitut SYBA	15
OP II OP EVS Stretnutie - implementácia reformy a zavedenie rutínnej prevádzky IS UVZ do praxe	seminár	25.1. 2023	online	ÚVZ SR, EÚ	1
Riadený výberový rozhovor	kurz	25.1. 2023	Bratislava	Úrad vlády SR	1
Aktuálne grantové príležitosti pre oblasť zdravia v programe Horizont Európa	seminár	31.1. 2023	online	Ministerstvo zdravotníctva SR	6

OP EVS - odborný workshop organizačné štruktúry ÚVZ SR a RÚVZ v SR	workshop	2.2.2023	online	ÚVZ SR, EÚ	9
Zabezpečenie laboratórnej surveillance patogénov vo verejnom zdravotníctve	seminár	7.2.2023	online	RÚVZ Banská Bystrica, ÚVZ SR	30
Obaly pro potraviny a kozmetiku	seminár	8.2.2023	Brno	Obalový institut SYBA	9
Nediskriminácia v každodennom fungovaní orgánov verejnej správy, verejných a iných inštitúcií	seminár	8.2.2023	online	Združenie občan, demokracia a zodpovednosť	4
Rozhodnutia Súdneho dvora EÚ vo veci výživových a zdravotných tvrdení o potravinách	webinár	13.2.2023	online	Právnická fakulta TRUNI	6
Implementácia reformy a zavedenie rutínnej prevádzky IS ÚVZ do praxe	školenie	13.2.2023	online	ÚVZ SR	1
Celoslovenské školenie zamestnancov k začiatku používania nového systému	školenie	15.2.2023	Banská Bystrica	ÚVZ SR	10

Vedenie hodnotiaceho rozhovoru	kurz	21.2.2023	Bratislava	Úrad vlády SR	1
Priradenie rolí používateľom na RÚVZ	webex	22.2.2023	online	ÚVZ SR	6
Globální problémy veřejného zdravotnictví 2023	konferencia	24.2.2023	Ostrava	Ostravská univerzita	1
ŠZD - IS ÚVZ	školenie	28.2.2023	Nitra	ÚVZ SR	2
Výkon kontrol nad PBÚ	seminár	28.2.2023	online	ÚVZ SR	7
Porada poradného zboru HH pre HV	pracovná porada	2-3.3.2023	Štrbské pleso	ÚVZ SR	13
Zavádzanie modulu ŠZD v rámci IS	školenie	9.3.2023	Trnava	ÚVZ SR	8
Výkon ÚK nad materiálmi a predmetmi prichádzajúcimi do kontaktu s potravinami	pracovná porada	15.3.2023	online	ÚVZ SR, RÚVZ Poprad	115
Školenie IS UVZ Modul- ŠZD	školenie	15.3.2023	Prešov	ÚVZ SR Bratislava	11
XII. Martinský deň verejného zdravotníctva	konferencia	23.3.2023	Martin	Lekárska fakulta UK, ÚVZ SR, RÚVZ Martin, Hospice o. z.	4
Odborná konferencia SK MTP Banská Bystrica	konferencia	17-18.4.2024	Banská Bystrica	Slovenská komora medicínsko - technických pracovníkov	1

XX. ročník odbornej konferencie Surveillance nemocničných nákaz	konferencia	20-21.4. 2023	Štrbské Pleso	ÚVZ SR, RÚVZ Trenčín	1
Dekarbonizácia životného prostredia a dopad na agropotravinársky sektor	seminár	27.4. 2023	Bratislava	FCHPT STÚ	3
Mentoring - vedenie štátnych zamestnancov prostredníctvom mentora	kurz	3.5.2023	Bratislava	Úrad vlády SR	1
Úloha národných referenčných laboratórií v úradnej kontrole potravín	seminár	15.5. 2023	Bratislava	FCHPT STÚ	4
XXXVII.Zoborský deň a XVIII. Bitterov osteologický deň 2023	odborné podujatie	19.5.2023	Nitra	Slovenská lekárska komora	7
Porada poradného zboru HH pre HV	pracovná porada	25-26.5. 2023	Trenčianske Teplice	ÚVZ SR	13
Výkon auditu	školenie	9.6.2023	Bratislava	ÚVZ SR	2
Výkon auditu	školenie	14.6. 2023	Bratislava	ÚVZ SR	6
Celoslovenská pracovná porada odborných pracovníkov HV	pracovná porada	15.-16.6. 2023	Trenčianske Teplice	ÚVZ SR	41

Potravinové právo	konferencia	15.-16.6. 2023	Modra	Potravinárska komora Slovenska	2
Výkon auditu	školenie	21.6. 2023	Online	ÚVZ SR	33
Výkon auditu	školenie	28.6. 2023	Bratislava	ÚVZ SR	12
Efektívne riadenie tímu	školenie	25-26.6. 2023	Bratislava	Úrad vlády SR	1
Časový manažment	kurz	28.6. 2023	Bratislava	Úrad vlády SR	1
Mentoring	školenie	28.6. 2023	Bratislava	Úrad vlády SR	1
Riadený výberový rozhovor	kurz	8.8.2023	Bratislava	Úrad vlády SR	1
IT platforma pre zlepšenie digitálnych zručností	kurz	17.8. 2023	online	Ministerstvo dopravy SR, Ministerstvo investícií, rozvoja a informatizácie SR	6
Životné podmienky a zdravie	konferencia	27.9. 2023	Nový Smokovec	RÚVZ Poprad, ÚVZ SR	3
Manažérske zručnosti	kurz	28.9. 2023	Dolný Kubín	Power Coaching s.r.o.	1
Časový manažment pre radových zamestnancov	kurz	5.10. 2023	Bratislava	Úrad vlády SR	1
Digitálne zručnosti	webinár	6.10-2.11. 2023	online	Národná koalícia pre digitálne zručnosti a povolania SR	2

Modul odbornej spôsobilosti (OSP)	školenie	20.10. 2023	online	ÚVZ SR	8
Podnety	školenie	2.11. 2023	online	ÚVZ SR	1
Komunikačné zručnosti pre manažerov	kurz	22-23.11. 2023	Bratislava	Úrad vlády SR	1
XXVII. Červenkové dni preventívnej medicíny	konferencia	6-7.11. 2023	Brezno	Slovenská epidemiologická a vakcinologická spoločnosť	2
Materiály a predmety prichádzajúce do kontaktu s potravinami (FCM)	seminár	7.11. 2023	online	RÚVZ Poprad	115
Riadený výberový rozhovor	kurz	9.11. 2023	Bratislava	Úrad vlády SR	1
Manuál pre špecializovanú poradňu zdravej výživy	školenie	9.11. 2023	Banská Bystrica	ÚVZ SR	2
Podnety - posúdenia	školenie	14.11. 2023	online	ÚVZ SR	1
Prezenčné školenie k modulom IS UVZ	školenie	15.11. 2023	online	RÚVZ Košice	11
Porada poradného zboru HH pre HV	pracovná porada	15-16.11. 2023	Trenčianske Teplice	ÚVZ SR	13
Training on Course on Food Contact Material	kurz	20-23.11. 2023	Bratislava	Európska komisia	2

Vedenie hodnotiaceho rozhovoru	školenie	28.11. 2023	online	Úrad vlády SR	1
Prezenčné zručnosti	kurz	29-30.11. 2023	Bratislava	Úrad vlády SR	1
WHO/Diphtheria	webinár	5.12. 2023	online	ÚVZ SR	1
Vedenie hodnotiaceho rozhovoru	školenie	5.12. 2023	online	Úrad vlády SR	4
Spôsob odoslania a podpísania zápisnice modulu ŠZD	školenie	5.12. 2023	online	ÚVZ SR	17
Prax a trendy služobného hodnotenia II	seminár	7.12. 2023	online	Rada pre štátnu službu	18
Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva - kontrola a ochrana zdravej výživy	seminár	9.12. 2023	online	ÚVZ SR	6
Analýza enterovírusov na Slovensku a v zahraničí	webinár	12.12. 2023	online	ÚVZ SR	4
Nutričný softvér Planeat	školenie	13.12. 2023	online	ÚVZ SR	10
Rozhodnutia súdneho dvora EÚ v oblasti označenia potravín	seminár	13.12. 2023	online	Právnická fakulta TRUNI	7

Odborní pracovníci zrealizovali 210 prednášok so zameraním na právne predpisy a výkon štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín, odbornú spôsobilosť na výkon epidemiologicky závažných činností pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu

potravín a pokrmov, odbornú spôsobilosť na výkon epidemiologicky závažnej činnosti pri výrobe kozmetických výrobkov. Okrem uvedeného boli prednášky zamerané na témy:

- hygiena výživy a bezpečnosti potravín,
- hygiena výroby a predaja zmrzlíny,
- úradné kontroly materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami,
- označenie potravín,
- alergény v potravinách,
- mikrobiologické požiadavky na potraviny,
- HACCP,
- GMO,
- RASFF
- požiadavky na zariadenia spoločného stravovania.

Iné odborné činnosti:

- konzultačná a poradenská činnosť: 47 927
- členstvo v skúšobnej komisii pre vydávanie osvedčení o odbornej spôsobilosti pre výkon práce v potravinárstve vrátane iných komisií:
 1. komisia na preskúšanie odbornej spôsobilosti na výkon epidemiologicky závažných činností pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pokrmov - 92 pracovníkov, 4 410 vydaných osvedčení,
 2. komisia na preskúšanie odbornej spôsobilosti na nákup, predaj a spracovanie húb - 11 pracovníkov, 18 vydaných osvedčení

Medializované aktivity: 10

Medializované aktivity sa týkali výkonov štátneho zdravotného dozoru, úradnej kontroly potravín, ako aj prednáškových a iných odborných úradov verejného zdravotníctva v SR.

3. Rozbor činnosti

3.1. Štátny zdravotný dozor

Odbory a oddelenia hygieny výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov príslušných 36 regionálnych úradov verejného zdravotníctva vykonávajú štátny zdravotný dozor vo všetkých 79 okresoch v Slovenskej republike podľa § 6 ods. 3 písm. j) zákona č. 355/2007 Z. z. Odborní pracovníci odborov a oddelení hygieny výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov jednotlivých RÚVZ výkonom štátneho zdravotného dozoru v oblasti hygieny výživy a bezpečnosti potravín kontrolujú dodržiavanie ustanovení zákona č. 355/2007 Z. z. týkajúcich sa hygieny výživy a bezpečnosti potravín.

RÚVZ Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave – odbor hygieny výživy zabezpečuje štátny zdravotný dozor a úradnú kontrolu potravín okresoch Bratislava I, Bratislava II, Bratislava III, Bratislava IV, Bratislava V, Malacky, Pezinok a Senec.

Odbor/oddelenia hygieny výživy šiestich RÚVZ v Banskobystrickom kraji zabezpečujú štátny zdravotný dozor a úradnú kontrolu potravín v 13 okresoch: Banská Bystrica, Brezno, Lučenec, Poltár, Rimavská Sobota, Revúca, Veľký Krtíš, Zvolen, Detva, Krupina, Žiar nad Hronom, Banská Štiavnica, Žarnovica.

RÚVZ v Košickom kraji zabezpečujú výkon štátneho zdravotného a úradnej kontroly potravín s následnou územnou pôsobnosťou RÚVZ so sídlom v Košiciach v rámci okresov Košice mesto a Košice okolie, RÚVZ so sídlom v Michalovciach v okrese Michalovce a Sobrance, RÚVZ so sídlom v Rožňave v okrese Rožňava, RÚVZ so sídlom v Spišskej Novej Vsi v okrese Spišská Nová Ves a Gelnica a RÚVZ so sídlom v Trebišove v okrese Trebišov.

V Nitrianskom kraji zabezpečuje výkon štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín 5 RÚVZ v Nitrianskom kraji v 7 okresoch kraja (okrem okresov Nitra, Nové Zámky, Levice, Komárno a Topoľčany aj v okrese Šaľa a Zlaté Moravce).

V Prešovskom kraji RÚVZ – oddelenia hygieny výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov zabezpečujú štátny zdravotný dozor a úradnú kontrolu potravín v okresoch Prešov, Sabinov, Vranov Nad Topľou, Bardejov, Humenné, Medzilaborce, Snina, Poprad, Kežmarok, Levoča, Stará Ľubovňa, Svidník a Stropkov.

V Trenčianskom kraji jednotlivé RÚVZ v Trenčianskom kraji – odbor hygieny výživy zabezpečuje štátny zdravotný dozor a úradnú kontrolu potravín v okresoch Trenčín, Bánovce nad Bebravou, Myjava, Nové Mesto nad Váhom, Ilava, Považská Bystrica, Púchov, Partizánske a Prievidza.

V Trnavskom kraji jednotlivé RÚVZ zabezpečujú štátny zdravotný dozor a úradnú kontrolu v okresoch Trnava, Hlohovec, Piešťany, Dunajská Streda, Galanta, Senica a Skalica.

V Žilinskom kraji jednotlivé RÚVZ zabezpečujú štátny zdravotný dozor a úradnú kontrolu potravín v okresoch Čadca, Kysucké Nové Mesto, Dolný Kubín, Námestovo, Tvrdošín, Liptovský Mikuláš, Ružomberok, Martin, Turčianske Teplice, Bytča a Žilina.

3.1.1. Posudková činnosť

V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru a plnenia úloh vyplývajúcich zo zákona č. 355/2007 Z. z. sa posudzovali a pripomienkovali predkladané projektové dokumentácie v rámci územného konania, priebežne boli vybavované aj žiadosti o vydanie záväzných stanovísk k návrhom na kolaudáciu stavby a zmenu v užívaní stavby. Od 12.1.2023 (po novele zákona č. 355/2007 Z. z.) prevádzkovatelia ZSS už nemajú povinnosť vypracovať a predkladať prevádzkový poriadok príslušnému orgánu verejného zdravotníctva na schválenie.

V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru sa vydalo celkom 187 záväzných stanovísk k územnému konaniu, 386 záväzných stanovísk ku kolaudácii priestorov a k zmene využitia schválených priestorov. Vydaných bolo 2 190 rozhodnutí o uvedení priestorov do prevádzky, pričom z uvedeného počtu boli podané 2 odvolania. V roku 2023 bolo vydaných 211 rozhodnutí o prerušení konania, v 148 prípadoch bolo zastavené konanie. Spolu bolo poskytnutých 46 224 odborných konzultácií. Konzultácie boli zamerané najmä na problematiku zriaďovania jednotlivých prevádzok a na dodržiavanie hygienických požiadaviek a zásad správnej výrobnjej praxe.

Bratislavský kraj

V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru a plnenia úloh vyplývajúcich zo zákona č. 355/2007 Z. z. sa posúdilo a vydalo 7 záväzných stanovísk k územnému konaniu a 27 záväzných stanovísk ku kolaudáciám a zmenám účelu využitia priestorov. Uskutočnilo sa 3 506 odborných konzultácií pre žiadateľov. K uvedeniu zariadení do prevádzky sa vydalo 233 rozhodnutí, z toho 1 nesúhlasné, a to z dôvodu, že priestory neboli stavebno-technicky riešené v zmysle aktuálne platných právnych predpisov na ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia. Vydaných bolo aj 57 rozhodnutí o prerušení konania, v 33 prípadoch bolo konanie zastavené. Na RÚVZ so sídlom v Bratislave boli v roku 2023 doručené aj 4 odvolania.

V roku 2023 bolo vykonaných tiež 880 iných výkonov, ktoré sa týkali napr. vydania odborných stanovísk k posúdeniu projektových dokumentácií, oznámení o začatí správnych konaní, oznámení o predĺžení konaní, vydania protokolov k odberom vzoriek potravín, úhrad nákladov za nevyhovujúce vzorky potravín, výziev na doplnenie podaní, vydání stanovísk k hromadným podujatiam a pod.

K významnejším prevádzkarňam, ktorým boli vydané súhlasné rozhodnutia k uvedeniu priestorov do prevádzky patria prevádzky komplexu obchodného centra Eurovea 2, Nemocnica Bory, väčšie predajne potravín, ako napr. Kaufland, Lidl, Tesco a pod.

Banskobystrický kraj

Oddelenia hygieny výživy v roku 2023 pripravili podklady pre vydanie 92 záväzných stanovísk (k návrhom na územné konanie, kolaudáciu a zmenu v užívaní stavby), 245 rozhodnutí (k návrhom na uvedenie priestorov do prevádzky, zmenu v prevádzkovaní priestorov), v 9 prípadoch bolo konanie prerušené a v 8 zastavené. Nesúhlasné rozhodnutia ani záväzné stanoviská neboli vydané, odvolanie účastníka konania nebolo podané.

K významnejším prevádzkarňam, ktoré boli kolaudované v roku 2023 patrí supermarket a remeselný pivovar v Kremnici. Skolaudovaná a uvedená do prevádzky bola aj prístavba k výrobe mäsa a mäsových výrobkov, v ktorej je umiestnený bitúnok diviny ulovenej vo voľnej prírode.

Košický kraj

V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru bolo vydaných celkovo 26 záväzných stanovísk k územnému konaniu, 61 záväzných stanovísk ku kolaudácii priestorov a k zmene v užívaní priestorov. Vydaných bolo 289 rozhodnutí k uvedeniu priestorov do prevádzky, z toho 109 pre ZSS a 189 pre ostatné prevádzky. Nesúhlasné rozhodnutia neboli vydané.

V roku 2023 bolo vydaných 18 rozhodnutí o prerušení konania, v 15 prípadoch bolo zastavené konanie. V hodnotenom období bolo realizovaných aj 2 196 iných výkonov, ako napr. vyjadrenia k projektovým dokumentáciám, resp. zámerom, výzvy k podaniu vyjadrenia pred začatím správneho konania, posudky vyšetrených vzoriek, oznámenia z hlásení RASFF a pod. Poskytnutých bolo spolu 6 892 odborných konzultácií a poradenstiev. Konzultácie boli zamerané najmä na problematiku zriaďovania jednotlivých druhov prevádzok, na dodržiavanie hygienických požiadaviek, zásad správnej výrobnjej praxe, na spôsob podania žiadosti a jej obsahu.

Najčastejším problémom pri uvádzaní potravinárskych zariadení do prevádzky boli neúplné podania (napr. nepredloženie vyhovujúcich laboratórnych rozborov vzoriek vôd z vlastných vodných zdrojov zásobujúcich posudzované prevádzky), predčasné podávanie žiadostí (pred ukončením stavebných úprav, resp. vybavenia prevádzok účelovým zariadením), nezabezpečenie členenia priestorov v zmysle platných právnych predpisov (napr. nebola riešená hrubá prípravovňa zemiakov a zeleniny, nebola zabezpečená predsieň vo WC pre zamestnancov a konzumentov, nebola zabezpečená jednosmernosť výrobného procesu a pod.), podávanie návrhov o vydanie rozhodnutia na uvedenie priestorov do prevádzky namiesto oznámení o začatí činností, resp. opačne.

K významnejším prevádzkarňam, ktorým bolo vydané súhlasné rozhodnutie k uvedeniu priestorov do prevádzky patria prevádzky športovo-relaxačného zariadenia City park rezort – Villa Sandy v mestskom parku v Košiciach, predajne LIDL v Michalovciach, zariadenia na výrobu mrazených polotovarov – langošov v Trebišove, čerpacia stanica pohonných hmôt s prípravou rýchleho občerstvenia SHELL, štyri novovybudované zariadenia spoločného stravovania a cukrárenské výrobnje v Rožňave.

Nitriansky kraj

V zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. boli v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru vydané rozhodnutia na uvedenie potravinárskych zariadení do prevádzky, záväzná stanoviská k umiestneniu stavieb v rámci územného konania, k zmene účelu užívania stavieb a ku kolaudácii stavieb.

V roku 2023 bolo na základe kladného posúdenia vydaných 427 rozhodnutí na uvedenie priestorov do prevádzky. Z celkového počtu vydaných rozhodnutí na uvedenie priestorov do prevádzky bolo kladne posúdených 159 zariadení spoločného stravovania, 110 predajní potravín, 56 prevádzok výroby potravín, 70 iných prevádzok, 20 skladov potravín. Najviac rozhodnutí bolo vydaných pre zariadenia spoločného stravovania. V spolupráci s oddeleniami hygieny životného prostredia a preventívneho pracovného lekárstva sme posudzovali priestory domovov sociálnych služieb, denných stacionárov, priestory čerpacích staníc, výrobných závodov a zdravotníckych zariadení, v ktorých je poskytované aj stravovanie. Bolo vydaných aj 78 záväzných stanovísk, z toho 38 k umiestneniu stavby v rámci územného konania a 40 ku kolaudácii resp. k zmene účelu užívania stavby. V rámci posudkovej činnosti boli poskytnuté odborné konzultácie pre 10 383 záujemcov. Konzultácie sa týkali dispozičného riešenia ako aj ostatných požiadaviek platných právnych predpisov upravujúcich ochranu verejného zdravia v súvislosti so stavbou potravinárskych zariadení, ale aj drobných dispozičných úprav už jestvujúcich zariadení.

Každoročne pretrvávajúcim nedostatkom pri posudzovaní prevádzok je neúplnosť jednotlivých podaní, neukončenie stavebných prác v prevádzke, nevybavenie prevádzok potrebným a hygienicky vyhovujúcim technickým a technologickým zariadením, nesúlad medzi sortimentnými požiadavkami a prevádzkovými možnosťami prevádzky, dispozičné členenie priestorov nezodpovedajúce požiadavkám platných právnych predpisov. S týmito nedostatkami súvisia administratívne prietahy (prerušené konania, predĺženie termínov, opakované obhliadky). V roku 2023 bolo predložených 36 podaní, ktoré neobsahovali doklady potrebné na vydanie rozhodnutia, a preto bolo konanie prerušené. V 17 prípadoch bolo konanie v súvislosti s uvedením priestorov do prevádzky zastavené. V priebehu roka bol vydaný jeden nesúhlas s uvedením priestorov do prevádzky v okrese Levice. Jednalo sa o priestory predajne vín, kedy si žiadateľ podal žiadosť napriek tomu, že priestory ešte neboli pripravené k zahájeniu činnosti resp. neboli splnené požiadavky podľa platných právnych predpisov.

Okrem výkonov v rámci správneho konania boli oddelením hygieny výživy realizované iné aj výkony. Vyjadrovali sme sa predovšetkým k predloženým návrhom projektových dokumentácií stavieb, k návrhom na rozšírenie predmetu činnosti či sortimentu, k zisteniam v rámci predbežných obhliadok priestorov, v ktorých sa uvažovalo so zriadením potravinárskej prevádzky. Vykonávali sme obhliadky priestorov na základe oznámení o zriadení prevádzky.

Z významnejších zariadení boli v roku 2023 dané do prevádzky čerpacia stanica s rýchlym občerstvením „TANKER“ v Čaradiciach, ktorej súčasťou je aj samostatná reštaurácia, výrobňa chladených a mrazených polotovarov a hotových pokrmov v Diakovciach, nový objekt spracovania a skladovania korenín Mäspoma v Dvoroch nad Žitavou, sklad ovocia a zeleniny ZRELO v Nových Zámkoch, predajňa COOP Jednota SD Supermarket v Semerove, výrobňa PET regranulátu na výrobu obalov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami v okrese Komárno a výrobňa mäsových výrobkov v okrese Topoľčany.

Prešovský kraj

V roku 2023 bolo vydaných 270 posudkov na uvedenie priestorov do prevádzky, z toho 94 zariadení spoločného stravovania, 51 výrobní potravín, 110 predajní potravín, 7 skladov a 2 iné prevádzky. Vydané bolo aj 1 nesúhlasné rozhodnutie, a to z dôvodu, že priestory predajne

potravín nezodpovedali požiadavkám platných právnych predpisov (nezabezpečenie šatne pre zamestnancov, nefunkčné vetranie, poškodená podlaha a steny). V rámci vydávania záväzných stanovísk bolo vydaných 32 záväzných stanovísk k územnému konaniu. Ku kolaudačnému konaniu a ku zmene v užívaní stavieb bolo vydaných 70 záväzných stanovísk. V priebehu správneho konania bolo v 17 prípadoch konanie prerušené a v 9 prípadoch bolo konanie zastavené.

Trenčiansky kraj

V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru bolo vydaných 13 záväzných stanovísk k územnému konaniu a 38 záväzných stanovísk ku kolaudácii priestorov a k zmene využitia schválených priestorov. Vydaných bolo aj 168 rozhodnutí o uvedení priestorov do prevádzky. V roku 2023 bolo vydaných 6 rozhodnutí o prerušení konania a v 8 prípadoch bolo konanie zastavené konanie. Vydané boli tiež 2 nesúhlasné rozhodnutia k uvedeniu priestorov do prevádzky. Spolu bolo poskytnutých 6 052 odborných konzultácií. Konzultácie boli zamerané najmä na problematiku zriaďovania jednotlivých prevádzok, na dodržiavanie hygienických požiadaviek a zásad správnej výrobnjej praxe.

V roku 2023 bolo vydaných 464 vyjadrení k oznámeniam o začatí prevádzkovania, ktoré boli podané podľa § 52 ods. 8 zákona č. 355/2007 Z. z. fyzickými osobami – podnikateľmi a právnickými osobami, k oznámeniam o organizovaní hromadných podujatí s poskytovaním občerstvenia podaných podľa § 52 ods. 1 písm. n) zákona č. 355/2007 Z. z. a k projektovým dokumentáciami, ktoré nepodliehali vydaniu záväzného stanoviska podľa § 13 ods. 3 zákona č. 355/2007 Z. z.

Trnavský kraj

V kraji bolo vydaných 322 rozhodnutí k návrhom na uvedenie priestorov potravinárskych podnikov do prevádzky. Nesúhlasné rozhodnutie na uvedenie priestorov do prevádzky nebolo vydané a podané neboli ani odvolanie voči rozhodnutiam. V rámci posudkovej činnosti išlo hlavne o schvaľovanie menších potravinárskych prevádzok a zariadení. Ostatné návrhy podliehali zväčša oznamovacej povinnosti, ako napr. zmena prevádzkovateľa či oznámenie priestorov, na ktoré sa podľa § 52 ods.1 písm. b) zákona č. 355/2007 Z. z. vzťahuje len oznamovacia povinnosť. Vzhľadom k novele zákona č. 355/2007 Z. z., ktorý ustanovil, že niektoré druhy prevádzok sa nebudú posudzovať sa počet konaní posudkovej činnosti znížil. Záväzných stanovísk bolo vydaných 56, z toho 18 záväzných stanovísk bolo vydaných k územnému konaniu a 38 ku kolaudácii alebo k zmene v užívaní stavby. V roku 2023 bolo vydané 1 nesúhlasné záväzné stanovisko, a to k návrhu na využívanie vodného zdroja na zásobovanie pitnou vodou prevádzky rýchleho občerstvenia z dôvodu, že podanie neobsahovalo požadované náležitosti.

Najčastejšie problémy pri posudzovaní predložených návrhov spočívali v tom, že podania neobsahovali všetky potrebné doklady (protokol o kvalite vody, ktorou je prevádzka zásobovaná), v iných prípadoch neboli priestory dokončené, resp. pripravené k uvedeniu do prevádzky. V týchto prípadoch boli účastníci konania vyzvaní na doplnenie svojich podaní, lehota na vydanie rozhodnutia bola predĺžená o 30 dní alebo bolo konanie prerušené na 60-90 dní. Súhlasné rozhodnutia boli vydávané až po doplnení podaní, resp. po odstránení zistených nedostatkov. Ak návrhy neboli doplnené a nedostatky odstránené v stanovených termínoch a účastník konania nepožiadaval o pokračovanie v konaní, bolo konanie zastavené. Podľa zákona o správnom konaní bolo vydaných 64 rozhodnutí (43 prerušení a 21 zastavení konania) vo veci uvedenia priestorov do prevádzky.

K významnejším prevádzkarňam, ktorým boli v roku 2023 vydané súhlasné rozhodnutia k uvedeniu priestorov do prevádzky patrili výrobná bezgluténových cukrárskych výrobkov v Bielom Kostole, výrobná cukrárenských výrobkov v Hlohovci a v Horných Otrokovciach, výrobná potravín a kozmetických výrobkov zo včelích produktov v Smoleniciach, výrobná jedlého repkového oleja v Leopoldove, výrobná vína pri jestvujúcej reštaurácii Jašter v Hlohovci, mäsovýroba s predajňou v Dolnej Krupej, predajňa Tedi v Trnave, predajňa COOP Jednota v Modranke, nová predajňa OC Kaufland v Trnave, sklad vajec v Leopoldove, reštaurácia „Kukkonja Farmhouse“ a Gastroškola v Orechovej Potôni, reštaurácia s kaviarňou „McDonald’s“ v Dunajskej Strede, nová stravovacia prevádzka vybudovaná ako súčasť novopostaveného výrobného podniku Vaillant HEAT PUMP WORLD Senica a novovybudovaný objekt triediarne vajec v Senici.

Žilinský kraj

V roku 2023 bolo vydaných 29 záväzných stanovísk k návrhom na územné konanie, 53 záväzných stanovísk k návrhom na kolaudáciu stavieb a k návrhom na zmenu v užívaní stavieb a 275 rozhodnutí k uvedeniu do prevádzky. V 27 prípadoch bolo konanie prerušené, a to z dôvodu chýbajúcej dokumentácie potrebnej k posúdeniu prevádzok či nezrealizovania stavebno-dispozičných požiadaviek v potravinárskych zariadeniach v stanovených lehotách. V 37 prípadoch bolo konanie zastavené, a to z dôvodu chýbajúcej dokumentácie potrebnej k posúdeniu prevádzok, nezrealizovania stavebno-dispozičných požiadaviek v potravinárskych zariadeniach v stanovených lehotách, neodstránenia nedostatkov podania – chýbajúci doklad o zmene účelu využitia stavby, nepredložený doklad o napojení na vodu a kanalizáciu, prevádzka bez technologického zariadenia. Počet odborných konzultácií bol 10 763.

Okrem výkonov v rámci správneho konania bolo oddelením hygieny výživy zrealizovaných aj 2 899 iných výkonov, ako napr. posudky vzoriek (potraviny, voda, stery), odborné stanoviská, audity, spracovanie údajov pre databázu EFSA, hlásenia RASFF, prerokovania nedostatkov zistených pri výkone štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly, obhliadky priestorov.

3.1.2 Kontrolná činnosť

a) kontroly podľa zákona č. 355/2007 Z. z.

Podľa zákona č. 355/2007 Z. z. bolo v rámci štátneho zdravotného dozoru v roku 2023 vykonaných 15 946 kontrol vrátane kontrol pri uvádzaní priestorov do prevádzky a kontrol vykonaných na základe oznámenia o začatí prevádzky (priestory, pre ktoré už bolo vydané rozhodnutie a došlo k zmene prevádzkovateľa bez zmeny podmienok prevádzky).

Bratislavský kraj

V zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. bolo v roku 2023 pracovníkmi odboru hygieny výživy vykonaných 2 190 kontrol. Kontroly boli vykonávané v súvislosti s vydaním rozhodnutí k uvedeniu priestorov do prevádzky (vrátane zariadení, ktorých výkon kontrol patrí do kompetencie orgánov veterinárnej a potravinovej správy) a v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru v zariadeniach spoločného stravovania, špecializovaných predajniach potravín a drogériách. Štátny zdravotný dozor bol vykonávaný podľa plánu kontrol vyplývajúceho z kategorizácie jednotlivých zariadení (potravinárske prevádzky vrátane

zariadení spoločného stravovania sú rozčlenené podľa druhu a stupňa rizikovosti do 5 kategórií).

V roku 2023 bolo evidovaných 7 001 zariadení spoločného stravovania, ktorých kontrola spadá do kompetencie odboru hygieny výživy. Z uvedeného počtu sa vykonalo v 1 551 zariadeniach spoločného stravovania 3 079 kontrol, z toho 1 703 kontrol podľa zákona č. 355/2007 Z. z.

Banskobystrický kraj

V zariadeniach spoločného stravovania bolo v roku 2023 vykonaných v rámci štátneho zdravotného dozoru 1 190 kontrol, vrátane kontrol pri uvádzaní priestorov do prevádzky a kontrol vykonaných na základe oznámenia o začatí prevádzky (pri zmene prevádzkovateľa existujúcej prevádzkarne). V ostatných prevádzkach bolo v rámci štátneho zdravotného dozoru vykonaných 314 kontrol. V ZSS uzavretého typu bolo vykonaných spolu 163 kontrol, pričom závažné nedostatky neboli zistené.

V 56 prípadoch boli kontroly zamerané na dodržiavanie hygienických požiadaviek v domovoch sociálnych služieb, domovoch dôchodcov, zariadeniach pre seniorov. Zvýšená pozornosť bola venovaná tvorbe jedálnych lístkov podľa odporúčaných výživových dávok a sledovaniu dodržiavania požadovanej limitovanej teploty pri prevoze stravy do výdajní.

V zariadeniach poskytujúcich závodné stravovanie (kuchyne, výdajne a bufety) bolo vykonaných 68 kontrol, nedostatky sa vyskytli len sporadicky a neboli závažné. Ojedinele boli zistené nedostatky technického charakteru ako znečistené steny, stropy, poškodené podlahy a opotrebované technologické zariadenie. Pracujúci naďalej preferujú stravovanie prostredníctvom obedového menu priamo v prevádzkarniach verejného stravovania alebo formou dovážanej stravy na pracoviská.

Košický kraj

Podľa zákona č. 355/2007 Z. z. bolo v rámci štátneho zdravotného dozoru v roku 2023 vykonaných 1 656 kontrol, vrátane kontrol vykonaných v súvislosti s vydaním rozhodnutí k uvedeniu priestorov do prevádzky, kontrol na základe oznámení o začatí prevádzky (priestory, pre ktoré už bolo vydané rozhodnutie a došlo k zmene prevádzkovateľa bez zmeny podmienok prevádzky) a kontrol na základe podnetov.

Najviac kontrol bolo vykonaných v zariadeniach spoločného stravovania, a to 1 232 kontrol, z toho 934 v prevádzkach verejného stravovania a 298 v prevádzkach uzatvoreného typu.

Pri kontrolách v týchto zariadeniach boli najčastejšie zisťované nedostatky v hygiene prevádzky, v dodržiavaní zásad správnej výrobnnej praxe, v nepredložení dokladov o odbornej a zdravotnej spôsobilosti zamestnancov, nedostatky v osobnej hygiene zamestnancov, pri skladovaní potravín a ich manipulácii (potraviny po uplynutí dátumu spotreby, resp. dátumu minimálnej trvanlivosti), nedostatky technického charakteru a v manipulácii s odpadom.

Nitriansky kraj

Z celkového počtu 8 975 registrovaných potravinárskych zariadení bola v roku 2023 vykonaná kontrola v 2 064 zariadeniach. Vykonaných bolo celkovo 3 979 kontrol, z nich 2 184 bolo vykonaných podľa zákona č. 355/2007 Z. z.

Prešovský kraj

Podľa zákona č. 355/2007 Z. z. bolo vykonaných 1 706 kontrol v rámci štátneho zdravotného dozoru aj v súvislosti s vydaním rozhodnutí a záväzných posudkov.

Trenčiansky kraj

Podľa zákona č. 355/2007 Z. z. bolo v roku 2023 odbornými pracovníkmi RÚVZ v kraji vykonaných 845 kontrol. Kontroly boli vykonávané v súvislosti s vydaním rozhodnutí k uvedeniu priestorov do prevádzky, prešetrovaním oznámení o začatí činnosti, ďalej so šetrením podnetov a na základe plánu kontrol na rok 2023 v zariadeniach spoločného stravovania.

Najviac kontrol, konkrétne 616 bolo vykonaných v zariadeniach spoločného stravovania. Kontroly boli zamerané na posúdenie stavebno-technického riešenia, priestorového usporiadania a vybavenia zariadení spoločného stravovania pred uvedením priestorov do prevádzky alebo na posúdenie zmien v prevádzkovaní, dodržiavanie ustanovení § 26 zákona č. 355/2007 Z. z. a s ním súvisiacich právnych predpisov počas prevádzkovania zariadení spoločného stravovania.

Zo 616 kontrolovaných prevádzok zariadení spoločného stravovania bolo zistených 59 subjektov s nezhodami. Medzi najčastejšie nezhody zistené pri výkone štátneho zdravotného dozoru v zariadeniach spoločného stravovania patrili nedostatky v hygiene prevádzky (znečistené steny, stropy, podlahy, pracovné plochy, nefunkčné, prípadne znečistené technologické zariadenia) a vo vnútornom členení, priestorom usporiadaní a vybavení zariadení spoločného stravovania.

Trnavský kraj

V rámci štátneho zdravotného dozoru bolo v kraji vykonaných spolu 2 304 kontrol v potravinárskych prevádzkach. Z celkového počtu 4 058 zariadení spoločného stravovania bolo skontrolovaných 935 zariadení a vykonaných bolo 1 691 kontrol. V ostatných potravinárskych prevádzkach spadajúcich do kompetencie orgánov verejného zdravotníctva bolo vykonaných 296 kontrol.

Hlavným cieľom kontrolnej činnosti v zariadeniach spoločného stravovania bolo overovanie dodržiavania právnych predpisov prevádzkovateľmi potravinárskych podnikov, ako je kontrola zdravotnej a odbornej spôsobilosti osôb manipulujúcich s potravinami, dodržiavanie zásad osobnej a prevádzkovej hygieny, kontrola výsledovateľnosti, dodržiavanie podmienok a zásad SVP/HACCP, skladovania potravín, polotovarov a hotových pokrmov, kontrola dátumu spotreby a dátumu minimálnej trvanlivosti, ako i informovanie spotrebiteľov o potenciálnych alergénoch, azofarbivách v ponúkaných/predávaných pokrmoch.

Žilinský kraj

Celkovo bolo vykonaných 3 557 kontrol, z toho bolo v zariadeniach spoločného stravovania, vrátane hromadných akcií vykonaných 2 911 kontrol, vo výrobe a predaji zmrzliny 215 kontrol, vo výrobníach, v distribučnej sieti a skladoch potravín registrovaných RÚVZ 194 kontrol a v prevádzkach registrovaných RVPS 237 kontrol.

Najčastejšie zisťované nedostatky v ZSS boli nevyhovujúca prevádzková hygiena, nedostatky v skladovaní potravín, polotovarov a hotovej stravy, nevyhovujúca manipulácia s odpadom, chýbajúce doklady o odbornej spôsobilosti zamestnancov, nedodržanie zásad SVP/HACCP

a) kontroly podľa zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov v znení neskorších predpisov:

V roku 2023 bolo na území Slovenskej republiky podľa zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 377/2004 Z. z.“) celkovo vykonaných **3 538 kontrol**. Kontroly boli zamerané na dodržiavanie zákazu fajčenia

v zariadeniach spoločného stravovania s prípravou a podávaním pokrmov, okrem tých, ktoré majú oddelenú časť pre fajčiarov, dodržiavanie zákazu fajčenia v prevádzkach rýchleho občerstvenia, dodržiavanie zákazu fajčenia v predajniach, na pracoviskách (výrobne a pod.), šetrenie podnetov v obchodných centrách.

Bratislavský kraj

V roku 2023 pracovníci odboru hygieny výživy vykonali 43 kontrol podľa zákona č. 377/2004 Z. z. Neboli uložené pokuty podľa § 10 ods. 7 zákona č. 377/2004 Z. z. za porušenie § 7 ods. 1 písm. g) zákona č. 377/2004 Z. z. V štyroch prípadoch boli riešené podnety podľa zákona č. 377/2004 Z. z. bez preukázania opodstatnenosti podnetov.

Banskobystrický kraj

V priebehu roku 2023 porušenie ustanovení zákona č. 377/2004 Z. z. nebolo pri kontrolách zistené. Celkovo bolo vykonaných 548 kontrol.

Košický kraj

V roku 2023 bolo vykonaných 378 kontrol podľa zákona č. 377/2004 Z. z. Podaný bol jeden podnet, premetom ktorého bolo fajčenie v konzumnom priestore v čase obeda. Pri kontrolách nebolo zistené porušenie ustanovení uvedeného zákona.

Nitriansky kraj

V roku 2023 bolo vykonaných 435 kontrol. Porušovanie ustanovení zákona č. 377/2004 Z. z. bolo zistené v jednej prevádzke zariadenia spoločného stravovania. Za porušenie zákona č. 377/2004 Z. z. bola prevádzkovateľovi zariadenia uložená pokuta v správnom konaní vo výške 500 eur.

Prešovský kraj

Podľa zákona č. 377/2004 Z. z. bolo vykonaných 649 kontrol v zariadeniach spoločného stravovania. Pri kontrolách neboli zistené nedostatky.

Trenčiansky kraj

Kontroly podľa zákona č. 377/2004 Z. z. boli realizované pri výkone štátneho zdravotného dozoru v zariadeniach spoločného stravovania s prípravou a podávaním pokrmov a/alebo nápojov. V roku 2023 bolo vykonaných 229 takýchto kontrol. Pri kontrolách neboli zistené nedostatky.

Trnavský kraj

Celkovo bolo vykonaných 445 kontrol v zariadeniach spoločného stravovania a v kaviarňach s predajom a podávaním cukrárskych výrobkov. Podané boli dva podnety týkajúce sa porušovania zákona č. 377/2004 Z. z., a to v prevádzke nefajčiarskej kaviarne (v čase štátneho zdravotného dozoru nezistené porušenie zákona) a v prevádzke fajčiarskej kaviarne (uložená sankcia).

Žilinský kraj

V rámci kontroly dodržiavania požiadaviek zákona č. 377/2004 Z. z. bolo vykonaných 811 kontrol v rámci štátneho zdravotného dozoru. Nebolo zistené porušenie zákona na ochranu nefajčiarov.

a) kontroly na základe podnetov / sťažností:

V roku 2023 prijali orgány verejného zdravotníctva celkovo 890 podnetov. Podnety boli riešené najmä na základe uvádzania zdravotných problémov spotrebiteľov spojených s gastrointestinálnymi ťažkosťami po konzumácii pokrmov v zariadeniach spoločného stravovania, nedostatkov v prevádzkovej hygiene, v osobnej hygiene zamestnancov, v kvalite pokrmov, potravín po dátume spotreby, nedostatkov pri skladovaní potravín, nedodržanie hygienických požiadaviek pri manipulácii s potravinami a pokrmami a hluk z potravinárskych prevádzok.

Tabuľka č. 3 Kontrolná činnosť pracovísk hygieny výživy na základe podnetov/sťažností podľa krajov SR

Kraj	Celkový počet podaní	Opodstatnené	Neopodstatnené	Nebolo možné dokázať, odstúpené, v riešení
Bratislavský	171	38	10	123
Banskobystrický	89	32	35	22
Košický	145	25	80	40
Nitriansky	118	43	52	23
Prešovský	97	23	49	25
Trenčiansky	64	31	20	13
Trnavský	101	34	37	30
Žilinský	105	50	30	25
SPOLU	890	276	313	301

Bratislavský kraj

V roku 2023 bolo riešených celkovo 171 podnetov, 38 z nich bolo opodstatnených, 10 neopodstatnených a v 123 prípadoch nebolo možné dokázať opodstatnenosť, resp. podnety boli na základe vecnej a miestnej príslušnosti postúpené inému úradu.

Podnety poukazovali najmä na nedostatočnú prevádzkovú a osobnú hygienu, výskyt tráviacich ťažkostí po konzumácii hotových jedál a pokrmov, nedostatky pri skladovaní potravín, surovín a polotovarov, internetový predaj potravín a výživových doplnkov a ich označenie.

V opodstatnených prípadoch boli prevádzkovateľom, resp. zodpovedným pracovníkom uložené sankčné postihy, prípadne uložené nápravné opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov.

Banskobystrický kraj

Orgány verejného zdravotníctva v kraji prijali v roku 2023 celkovo 89 písomných a telefonických podnetov, z ktorých 32 bolo vyhodnotených ako opodstatnených, 35 ako neopodstatnených a u 22 podnetov nebolo možné dokázať opodstatnenosť, resp. boli postúpené na doriešenie inému orgánu alebo miestne príslušnému RÚVZ.

Podnety boli riešené na základe uvádzania zdravotných problémov spočívajúcich v žalúdočných ťažkostiach, nedostatkov v prevádzkovej hygiene, v skladovaní potravín, v nesprávnej manipulácii so surovinami a hotovými pokrmami a v osobnej hygiene zamestnancov. Ďalšie podnety sa týkali nedostatočnej kvality hotových pokrmov, opakovaného

používania jednorazových obalov na balenie hotových pokrmov, nesprávneho skladovania a likvidácie odpadu, nezabezpečenia základných hygienických požiadaviek počas konania hromadných podujatí, nepriaznivého ovplyvňovania obytného prostredia hlukom a pachmi, predaja nepovolených výživových doplnkov, obsahu nepovolených látok vo výživových doplnkoch a predaja potravín v nepovolených priestoroch

V prípade opodstatnených podnetov boli uložené opatrenia na mieste a uložené blokové podľa zákona č. 355/2007 Z. z. alebo zákona č. 152/1995 Z. z.

Košický kraj

V roku 2023 bolo podaných celkovo 145 podnetov, z ktorých 25 bolo vyhodnotených ako opodstatnených, 80 ako neopodstatnených a u 40 podnetov nebolo možné dokázať opodstatnenosť, resp. boli postúpené na doriešenie inému orgánu alebo miestne príslušnému RÚVZ.

Predmetom podnetov prešetrených podľa zákona č. 355/2007 Z. z. boli nedostatky v osobnej hygiene zamestnancov, nedostatky v prevádzkovej hygiene v zariadeniach spoločného stravovania, poškodenie technologického a účelového zariadenia kuchyne, rušenie pohody bývania zápachom a nadmerným hlukom, výskyt hlodavcov v prevádzkach verejného stravovania, nedodržanie hygienických požiadaviek pri výrobe, predaji a podávaní hotových pokrmov a nápojov, zhromažďovanie odpadu pri zariadeniach spoločného stravovania, prevádzkovanie zariadenia bez zabezpečenia pitnej vody, či vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti zamestnancami bez dokladov o odbornej spôsobilosti.

Predmetom podnetov prešetrených podľa zákona č. 152/1995 Z. z. boli nedodržanie hygienických požiadaviek pri skladovaní, predaji balených ale i nebalených potravín, predaj originálne balených potravín s porušeným obalom a po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti, resp. dátumu spotreby, klamlivé a zavádzajúce označenie výživových doplnkov, ponuka a predaj výživových doplnkov bez označenia v štátnom jazyku, ponuka a predaj výživových doplnkov bez príbalového letáku v štátnom jazyku, ponuka nootropných látok, anabolizérov, stimulantov a steroidov na e-shope, samoobslužné predajné automaty s tabakovými výrobkami a cukrovinkami s obsahom THC, CBD a HHC.

Nitriansky kraj

Počas roka 2023 bolo spolu podaných 118 podnetov, z toho bolo 43 opodstatnených, 52 neopodstatnených a 23 nebolo možné došetriť resp. boli odstúpené príslušným orgánom na priame vybavenie.

V súlade so zákonom č. 355/2007 Z. z. bolo riešených 89 podnetov, z ktorých 32 bolo opodstatnených, 45 neopodstatnených a 12 odstúpených. V rámci týchto podnetov boli uložené 3 správne konania vo výške 1 100 eur a 14 blokových pokút vo výške 2 010 eur.

Podľa zákona č. 152/1995 Z. z. bolo riešených 29 podnetov, z ktorých bolo 11 opodstatnených, 7 neopodstatnených a 11 podnetov bolo odstúpených. Za zistené nedostatky bolo v opodstatnených prípadoch uložených 7 blokových pokút vo výške 1 270 eur.

Opodstatnené podnety sa týkali hlavne nevyhovujúcej prevádzkovej hygieny, nevyhovujúcej kvality vstupných surovín a hotových pokrmov, nedodržania prípustných hodnôt hluku a šírenia zápachu z prevádzky, porušovania zásad osobnej hygieny, nevyhovujúceho označenia potravín, nápojov a výživových doplnkov a internetového predaja výživových doplnkov.

Pri opodstatnených podnetoch boli prijaté opatrenia na odstránenie nedostatkov a uložené sankcie. V troch prípadoch bola uložená pokuta v správnom konaní vo výške 1 100

eur. V rámci šetrenia podnetov bolo zistených 55 nedostatkov. Za zistené nedostatky bolo uložených 21 blokových pokút v sume 3 280 eur.

Prešovský kraj

Celkový počet prijatých podnetov za rok 2023 bol 97, z toho opodstatnených bolo 23 podnetov a neopodstatnených 49. V 13 prípadoch boli podnety postúpené vecne a miestne príslušným orgánom na ďalšie konanie.

Predmetom šetrenia boli najmä nevyhovujúca prevádzková hygiena, gastrointestinálne ťažkosti po konzumácii pokrmov, vykonávanie činnosti v priestoroch bez vydaného rozhodnutia na uvedenie priestorov do prevádzky, nedodržiavanie chladiaceho a mraziaceho reťazca, dovoz mäsa z Ukrajiny a Poľska bez dokladov a nedodržiavanie osobnej hygieny zamestnancov.

Trenčiansky kraj

Celkovo bolo v roku 2023 prijatých 64 podnetov a z roku 2022 boli na doriešenie presunuté 4 podnety. Výkonom kontroly bolo zistené, že 31 podnetov bolo opodstatnených, 20 neopodstatnených a v 17 prípadoch nebola vyjadrená ich oprávnenosť alebo boli podnety odstúpené miestne a vecne príslušnému správne orgánu na doriešenie. Podľa zákona č. 355/2007 Z. z. bolo riešených 30 podnetov a podľa zákona č. 152/1995 Z. z. bolo riešených 33 podnetov.

Predmetom šetrenia boli najčastejšie oznámenia o nevyhovujúcej kvalite pokrmov, gastrointestinálnych ťažkostiach po konzumácii pokrmov, oznámenia o nevyhovujúcich hygienických podmienkach pri príprave pokrmov, nedostatkoch v osobnej hygiene zamestnancov pracujúcich v zariadeniach spoločného stravovania a oznámenia o hluku vznikajúceho v súvislosti s potravinárskymi podnikmi.

V prípade zistenia nedostatkov pri šetrení podnetov boli na mieste kontroly uložené opatrenia na odstránenie nedostatkov, ako i ďalšie sankčné opatrenia.

Trnavský kraj

V roku 2023 bolo prijatých 101 podnetov týkajúcich sa porušovania platných právnych predpisov. Z celkového počtu bolo opodstatnených 34 podnetov, neopodstatnených 37 podnetov, 10 podnetov bolo odstúpených na príslušný správny orgán a 20 podnetov nebolo možné spätne vyhodnotiť.

Žilinský kraj

V roku 2023 bolo prijatých celkom 105 podnetov, z ktorých 50 bolo vyhodnotených ako opodstatnených, 30 ako neopodstatnených a 25 podnetov bolo z hľadiska vecnej a miestnej príslušnosti z časti odstúpených na doriešenie.

Predmetom šetrenia podnetov bolo nedodržanie hygienických požiadaviek pri manipulácii s potravinami, nevyhovujúca prevádzková a osobná hygiena, znečistené zariadenia pre osobnú hygienu zákazníkov, nesprávna manipulácia so surovinami pri príprave pokrmov, zdravotné ťažkosti po konzumácii pokrmov, nevyhovujúca kvalita a teplota podávaných pokrmov, potraviny a pokrmy po dobe spotreby, zmrazovanie mäsa dodaného do zariadenia v nezmrazenom stave, predaj senzoricke nevyhovujúcich potravín, potraviny neznámeho pôvodu, nevhodná manipulácia s organickým odpadom, nedodržiavanie zákazu fajčenia, výskyt plesní, prevádzkovanie bez povolenia a v neschválených priestoroch, nezabezpečenie hygienického zariadenia - WC prevádzkovateľom, práca bez odbornej a zdravotnej spôsobilosti, uvedenie výživových doplnkov s obsahom CBD na trh v SR, nepovolený

internetový predaj výživových doplnkov, predaj výživových doplnkov obsahujúcich nepovolenú novú potravinu, internetový predaj výživových doplnkov s uvádzaním nepovolených zdravotných tvrdení, hluk z prevádzky, zápach v predajni potravín, vandalizmus a rušenie nočného pokoja, výskyt myši v prevádzke či cudzie predmety v pokrme (chrobáky, vlasy).

3.2 Úradná kontrola

Úradné kontroly vykonávali pracovníci odborov a oddelení hygieny výživy RÚVZ v SR podľa aktualizovaného plánu kontrolnej činnosti vypracovaného podľa Plánu úradnej kontroly orgánov verejného zdravotníctva v roku 2023 v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady č. 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín (ďalej len „nariadenie č. 2017/625“) a podľa kompetencií uvedených v § 23 ods. 2 zákona č. 152/1995 Z. z.. Kontrolované bolo splnenie hygienických požiadaviek ustanovených v nariadení Európskeho parlamentu a Rady č. 852/2004 o hygiene potravín, v zákone č. 152/1995 Z. z. a v Potravinovom kódexe SR.

Úradné kontroly potravín boli vykonávané v potravinárskych prevádzkach spadajúcich do pôsobnosti orgánov verejného zdravotníctva podľa § 23 ods. 2) zákona č. 152/1995 Z. z.:

- a) v prevádzkach verejného stravovania vrátane výroby cukrárskych výrobkov, zmrzlín a prípravy hotových pokrmov a jedál na predajných miestach,
- b) vo vzťahu k epidemiologicky rizikovým činnostiam osôb vo výrobe, manipulácii a umiestneniu na trh,
- c) výživových doplnkov, materiálov a predmetov určených na kontakt s potravinami, počiatočnej dojčenskej výživy, následnej dojčenskej výživy, potravín spracovaných na báze obilnín, detských potravín, potravín na osobitné lekárske účely a celkovej náhrady stravy na účely regulácie hmotnosti,
- d) nových potravín,
- e) z hľadiska používania zdrojov ionizujúceho žiarenia na ožarovanie potravín a kontroly dodržiavania zákazu pridávania rádioaktívnych látok do potravín,
- f) v súvislosti s prídavnými látkami do potravín.

Pri výkone kontrol bola sústredená pozornosť najmä na:

1. na stavebno-technický stav prevádzkarne, na pracovné prostredie, strojno-technologické vybavenie, skladovanie, expedíciu, dopravu, manipuláciu s polotovarmi, hotovými výrobkami, analýzu postupov pri príprave a spracovaní potravín, označenie potravín
2. vyhodnotenie postupov SVP, analýzu rizík a kritických kontrolných bodov v súlade s požiadavkami platných právnych predpisov,
3. preverenie všetkých systémov kontroly, ktoré sú spracované prevádzkovateľmi,
4. preverenie písomných materiálov a ostatnej evidencie,
5. samotný výkon kontrol vlastnými meracími prístrojmi, porovnanie meraní uskutočnených prístrojmi, ktoré používajú prevádzkovatelia,
6. osobitná pozornosť bola venovaná materiálom a predmetom, ktoré prichádzajú do kontaktu s potravinami táto časť bola realizovaná podľa samostatnej osnovy, zaslanej z RÚVZ Poprad.

Okrem činností realizovaných podľa plánov kontrol a plánov odberu vzoriek boli plnené i mimoriadne úlohy MZ SR a ÚVZ SR.

V roku 2023 bolo vykonaných spolu 24 147 kontrol v 13 335 kontrolovaných potravinárskych prevádzkach, vrátane zariadení spoločného stravovania z celkového počtu 45 071 prevádzok registrovaných orgánmi verejného zdravotníctva. Okrem uvedených kontrol bolo vykonaných ešte 4 114 kontrol v ostatných prevádzkach, ako sú napr. lekárne, drogérie, novinové stánky a pod. Okrem plánovaných kontrol boli v roku 2023 vyhlásené hlavným hygienikom Slovenskej republiky 3 mimoriadne ciele kontroly (kontroly v prevádzkach s výrobou a predajom nebalenej zmrzliny počas letnej sezóny 2023 v Slovenskej republike, cieľná kontrola zameraná na kontrolu používania múky a mäsa z Ukrajiny v zariadeniach spoločného stravovania mimoriadna kontrola zariadení stánkového a ambulatného predaja potravín, pokrmov a nápojov počas konania hromadných podujatí – vianočných (Mikulášskych) trhov v Slovenskej republike).

Pri kontrolách bolo zistených spolu 4 953 nezhôd so súčasne platnými právnymi predpismi (čo je o 217 nezhôd viac v porovnaní s predchádzajúcim rokom 2022). Uvedené nezhody boli zistené v 2 251 prevádzkach. Najčastejšou príčinou nezhôd vo všeobecnosti boli nedostatky v prevádzkovej hygiene (969 nezhôd), v skladovaní potravín (715 nezhôd), v systéme HACCP/SVP (514 nezhôd), v manipulácii s potravinami (384 nezhôd), v zistení potravín po dátume minimálnej trvanlivosti resp. dátume spotreby (324 nezhôd) a v označení potravín (332 nezhôd). V porovnaní s predchádzajúcim rokom sme zaznamenali zlepšenie v ukazovateli zistenie potravín po DS/DMT a menej bolo aj nedostatkov týkajúcich sa výsledovateľnosti potravín a systému HACCP/SVP.

3.2.1 Úradná kontrola v potravinárskych podnikoch vyrábajúcich a manipulujúcich s lahôdkarskými výrobkami, cukrárskymi výrobkami, zmrzlinou, minerálnymi a pramenitými vodami pre dojčatá, potravinami pre osobitné skupiny, výživovými doplnkami, prídavnými látkami, arómami

Najviac nezhôd bolo zistených pri výrobe a manipulácii so zmrzlinou (279 nezhôd v 142 prevádzkach). Najväčší počet nezhôd sa týkal hygieny prevádzok, dodržiavania zásad SPV a HACCP, skladovania potravín:

- v dodržiavaní zásad SPV, HACCP – 69
- v priebežnom vzdelávaní zamestnancov – 10
- v hygiene prevádzky – 35
- v osobnej hygiene – 15
- v odbornej spôsobilosti – 11
- v zdravotnej spôsobilosti – 10
- v označení – 45
- vo výživových a zdravotných tvrdeniach – 6
- potravinách po dátume spotreby/dátume min. trvanlivosti – 12
- v overovaní pôvodu potravín, výsledovateľnosti – 9
- v skladovaní potravín – 27
- v manipulácii s potravinami – 19
- v manipulácii s odpadom a jeho kategorizačným zariadením – 0
- iné – 67

Výskyt nezhôd pri výrobe a manipulácii s lahôdkarskými výrobkami, cukrárskymi výrobkami, zmrzlínou, minerálnymi a pramenitými vodami, výživovými doplnkami, prídavnými látkami, obalmi a materiálmi prichádzajúcimi do kontaktu s potravinami:

- v hygiene prevádzky - steny s popraskanou omietkou, opotrebovaný náter chladiaceho zariadenia, znečistené chladiace a mraziace zariadenia, opotrebované regály v skladoch, plesneň na stenách,
- v osobnej hygiene - práca so šperkmi na rukách, umelé a nalakované nechty, znečistené, neúčelové, prípadne civilné oblečenie, nepoužívanie jednorazových rukavíc a pokrývok hlavy,
- odbornej spôsobilosti – chýbajúce doklady o odbornej spôsobilosti na výkon epidemiologicky závažných činností,
- v zdravotnej spôsobilosti – chýbajúce doklady o zdravotnej spôsobilosti,
- v overovaní pôvodu potravín – nezabezpečená výsledovateľnosť výrobkov, neohlásený internetový predaj výživových doplnkov, suroviny s označením iba v cudzom jazyku, suroviny bez nadobúdacích dokladov,
- v označení potravín – neoznačené alergény, nezabezpečenie doplnkového označenia azofarbív pri predaji nebalenej zmrzliny, neoznačené suroviny a polotovary v štátnom jazyku, používanie zdravotných tvrdení pri označení a prezentácii výživových doplnkov, ktoré nie sú v súlade s platnými právnymi predpismi,
- v skladovaní potravín – spoločné skladovanie nezlúčiteľných druhov potravín, potraviny nechránené pred kontamináciou, uchovávanie potravín pri nevyhovujúcej teplote, nevybavenie skladov meracími zariadeniami, predaj potravín po dobe spotreby resp. minimálnej trvanlivosti,
- v manipulácii s potravinami – nevhodná manipulácia s potravinami, nepoužívanie pracovných pomôcok, manipulácia s výrobkami bez použitia ochranných osobných prostriedkov, kríženie čistej a nečistej časti prevádzky, neoznačené pracovné plochy, zamieňanie pracovných plôch, predaj zmrzliny po dátume spotreby,
- v manipulácii s odpadom – nevhodné odstraňovanie odpadov, nesprávna kategorizácia odpadu, zhromažďovanie odpadu do nevhodných nádob,
- v priebežnom vzdelávaní zamestnancov potravinárskych prevádzok - nerealizované vzdelávanie,
- v dodržiavaní zásad SVP, HACCP – nedodržiavanie stanovených technologických postupov, nevykonávanie monitoringu CCP, nevedenie evidencie o monitoringu CCP, nevedenie evidencie o dennej produkcii výrobkov, dokumenty SVP nedostatočne zavedené do praxe, nedostatočne vypracovaná dokumentácia, nevedenie záznamov o technologickom postupe výroby zmrzliny, nevedené záznamy o vykonávanej sanitácii výrobných priestorov, neoverovanie zdravotnej neškodnosti vlastných výrobkov.

Úradná kontrola materiálov a predmetov určených na kontakt s potravinami v roku 2023

Národné referenčné laboratórium (NRL) pre materiály a predmety prichádzajúce do kontaktu s potravinami (FCM) vykonávalo v roku 2023 laboratórne vyšetrenia materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami v súlade s plnením viacročného plánu úradných kontrol podľa nariadenia č. 2017/625. Rozsah úradných kontrol bol cielene zameraný na možné rizikové ukazovatele v závislosti od materiálového zloženia materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami v súlade s odporúčaním Komisie č. 2019/794 o koordinovanom pláne kontrol s cieľom stanoviť prevalenciu určitých látok migrujúcich z materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami. Pri definovaní

špecifických kritérií bezpečnosti výrobkov sa vychádzalo z požiadaviek právnych predpisov, z frekvencie a rozsahu hlásených nebezpečných výrobkov v systéme RASFF, podaní a sťažností spotrebiteľov, nových obalových trendov, minulosti prevádzkovateľov a výsledkov úradných kontrol z predchádzajúcich rokov vykonaných na území SR.

Rozsah úradných kontrol bol okrem laboratórneho overenia súladu materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami s čl. 3 nariadenia EP a Rady č. 1935/2004 o materiáloch a predmetoch určených na kontakt s potravinami (ďalej len „nariadenie č. 1935/2004“) zameraný aj na dokumentárnu kontrolu (vyhlásenie o súlade, podporná dokumentácia – čl. 16), kontrolu označenia (čl. 15), kontrolu správnych výrobných postupov (čl. 3) a kontrolu vysledovateľnosti (čl. 17) v súlade s nariadením č. 1935/2004 a jeho vykonávacích predpisov.

Odbery vzoriek boli organizované jednotlivými RÚVZ podľa stanoveného časového harmonogramu. Vzorky odobraté jednotlivými RÚVZ so sídlom v SR boli cielene laboratórne vyšetrené v možných rizikových ukazovateľoch v závislosti od materiálového zloženia materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami.

Tabuľka č. 4 Druhy odoberaných vzoriek a sledované rizikové ukazovatele v roku 2023

Materiály a predmety určené na kontakt s potravinami	Sledované rizikové ukazovatele
melamínové tanierne / poháre / dojčenské súpravy	formaldehyd
keramické výrobky – rôzne (poháre, šálky, tanierne, zapekacie misy atď.)	Cd, Pb
sklenené poháre s dekoráciou zasahujúcou do ústneho okraja	Cd, Pb
termohrnčeky alebo fľaše s vnútorným povrchom z nehrdzavejúcej ocele	Cd, Pb, Cr, Ni
silikónové výrobky (iba formy na pečenie)	prchavé látky
PET fľaše	kyselina tereftalová a izoftalová resp. diméry, triméry, pentaméry a tetraméry (podľa možností laboratória)
smaltované výrobky (hrnčeky, hrnce)	Cd, Pb
sklenené fľaše určené na opakované použitie	Cd, Pb
potravinárske obalové materiály	mikrobiologické ukazovatele
monitoring inovatívnych obalových materiálov	ukazovatele podľa materiálového zloženia

Úradné kontroly boli realizované podľa samostatného metodického pokynu, ktorý obdržali všetky RÚVZ.

Miesta odberov boli nasledujúce: veľkoobchod, maloobchod, dovozcovia, distribútori, výrobcovia, zariadenia spoločného stravovania, potravinársky priemysel / prevádzky. Ako prioritné miesta odberov boli určené: veľkoobchod a dovozcovia.

Ku každej odobranej a kontrolovanej vzorke bol vyplnený záznam o úradnej kontrole. Zároveň sa s odbermi vzoriek vykonávali aj inšpekcie zamerané na: skladovanie, zavedenie správnej výrobnjej praxe (v priemysle potravinárskych obalov a keramických výrobkov)

a dostupnosť dokumentácie v súlade s platnými právnymi predpismi (vyhlásenie o súlade, podporná dokumentácia k vyhláseniu o súlade).

Úradné kontroly v roku 2023 prebiehali v týchto fázach:

1. Úradné kontroly s odberom vzoriek (časový harmonogram)
2. Úradné kontroly bez odberu vzoriek
3. Monitoring a odber materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami, ktoré sú použité ako reklamné predmety na podporu predaja potravinárskych výrobkov, časopisov atď.
4. Výkon auditov SVP u výrobcov materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu potravinami
5. Úradné kontroly v potravinárskych prevádzkarňach
- s odberom vzorky / bez odberu vzoriek
6. Aktualizácia databázy výrobcov, veľkoskladov a distribútorov, ZSS a potravinárskych prevádzkarní
7. Monitoring inovatívnych obalových materiálov (s možnosťou odberu)
8. Výkon úradných kontrol na úseku HDM.

Výskyt a analýza nedostatkov

1. Vyhodnotenie úradných kontrol s odberom vzoriek

Úradné kontroly s odberom vzoriek boli realizované v súlade s časovým harmonogram. V roku 2023 bolo odobratých 88 výrobkov na chemické a mikrobiologické laboratórne vyšetrenie v súlade s tabuľkou č. 3 a usmernením pre výkon úradných kontrol nad materiálmi a predmetmi prichádzajúcimi do kontaktu s potravinami.

Z celkového počtu 88 výrobkov boli 3 výrobky odobraté a laboratórne vyšetrené na základe sťažnosti spotrebiteľov. Jednalo sa o hrniec, mlynček na mak a panvicu.

Typy kontrolovaných materiálov a predmetov podľa materiálového zloženia testované v roku 2023 sú graficky znázornené v grafe č. 1.

Chemicky bolo testovaných 86 výrobkov, čo predstavuje 162 vzoriek, ktoré boli vyšetrené v 321 ukazovateľoch a celkovo bolo vykonaných 673 analýz.

Mikrobiologicky boli vyšetrené 2 výrobky, čo predstavuje 2 vzorky, ktoré boli vyšetrené v 22 ukazovateľoch a celkovo bolo vykonaných 106 analýz.

Graf č. 1 Typy výrobkov odobratých v rámci výkonu úradných kontrol s odberom vzoriek v roku 2023

a) Laboratórne vyšetrenie

Z celkového počtu 88 testovaných výrobkov nesplnilo **8 výrobkov** laboratórnym vyšetrením požiadavky čl. 3 nariadenia č. 1935/2004.

Požiadavky bezpečnosti nesplnili nasledujúce výrobky:

- naberačka smalt priemer 9 cm modrobiela: počet nezhôd: 1, dôvod nesúladu: mechanická nestálosť výrobku,
- YOYOSO Frying pan: počet nezhôd: 1, dôvod nesúladu: farebná nestálosť vnútorného povrchu výrobku,
- pohár s dekoráciou „CAPPUCCINO“: počet nezhôd: 2, dôvod nesúladu: migrácia Cd, Pb,
- naberačka: počet nezhôd: 1, dôvod nesúladu: migrácia formaldehydu,
- silikónová lopatka s drevenou rukoväťou: počet nezhôd: 1, dôvod nesúladu: prchavé látky,
- silikónové košíčky na muffíny: počet nezhôd: 1, dôvod nesúladu: prchavé látky,
- silikónová forma na pečenie na orešky: počet nezhôd: 1, dôvod nesúladu: prchavé látky,
- mlynček na mak: počet nezhôd: 1, dôvod nesúladu: prchavé látky.

Príslušnými RÚVZ v SR boli prijaté opatrenia na trhu na ochranu zdravia spotrebiteľa a výrobky boli hlásené v RASFF.

b) Pôvod výrobkov

Z vyplnených záznamov o úradnej kontrole odobraných výrobkov vyplýva, že z 88 výrobkov malo 42 výrobkov deklarovaný pôvod v krajinách EÚ, 42 výrobkov pochádzalo z tretích krajín a 4 výrobky nemali uvedený pôvod (tabuľka č. 4).

Tabuľka č. 5 Pôvod výrobkov

Pôvod výrobkov	Počet
EÚ	42
tretie krajiny	42
nezistený/neudaný	4 (odber v maloobchode)

c) Miesta odberov

Z vyplnených záznamov o úradnej kontrole odobraných výrobkov vyplýva, že najviac vzoriek bolo odobraných v maloobchode a následne vo veľkoobchode a veľkoskladoch (tabuľka č. 5).

Tabuľka č. 6 Miesta odberov

Miesta odberov	Celkový počet odberov
maloobchod	75
veľkoobchod, veľkosklad	6
výroba obalov a výrobkov	7

d) Skladovanie

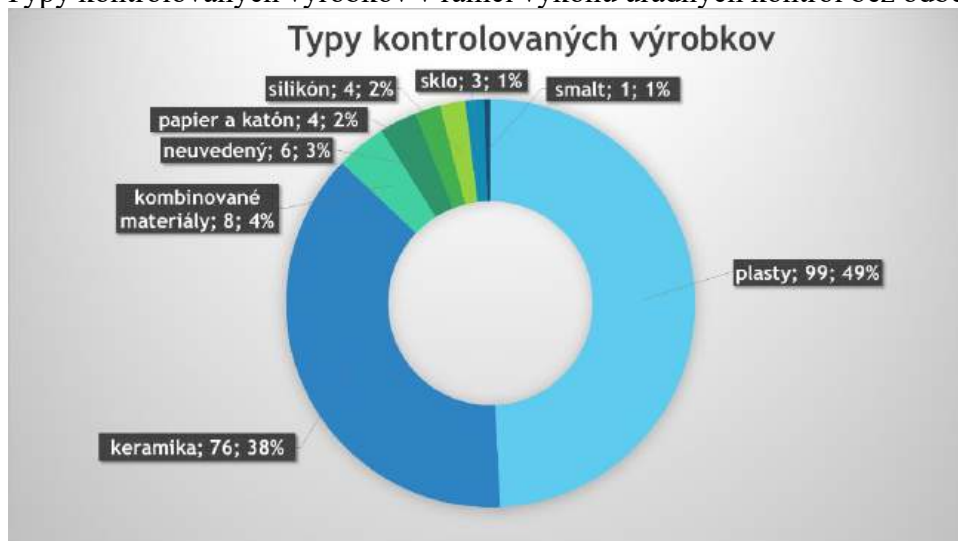
V prípade všetkých 88 sledovaných výrobkov neboli zistené nedostatky v skladovaní.

2. Úradné kontroly bez odberu vzoriek

Úradné kontroly bez odberu vzoriek boli vykonávané v priebehu celého roka 2023 v súlade s usmernením pre výkon úradných kontrol a v súlade s kontrolnými zoznamami pre rôzne typy materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami (graf č. 2).

Celkovo bolo vykonaných 201 kontrol v 121 prevádzkach. V prípadoch, keď boli zistené nedostatky v predložených vyhláseniach o súlade k plastovým a keramickým výrobkom boli prijaté príslušnými RÚVZ nápravné opatrenia.

Graf č. 2 Typy kontrolovaných výrobkov v rámci výkonu úradných kontrol bez odberu vzoriek

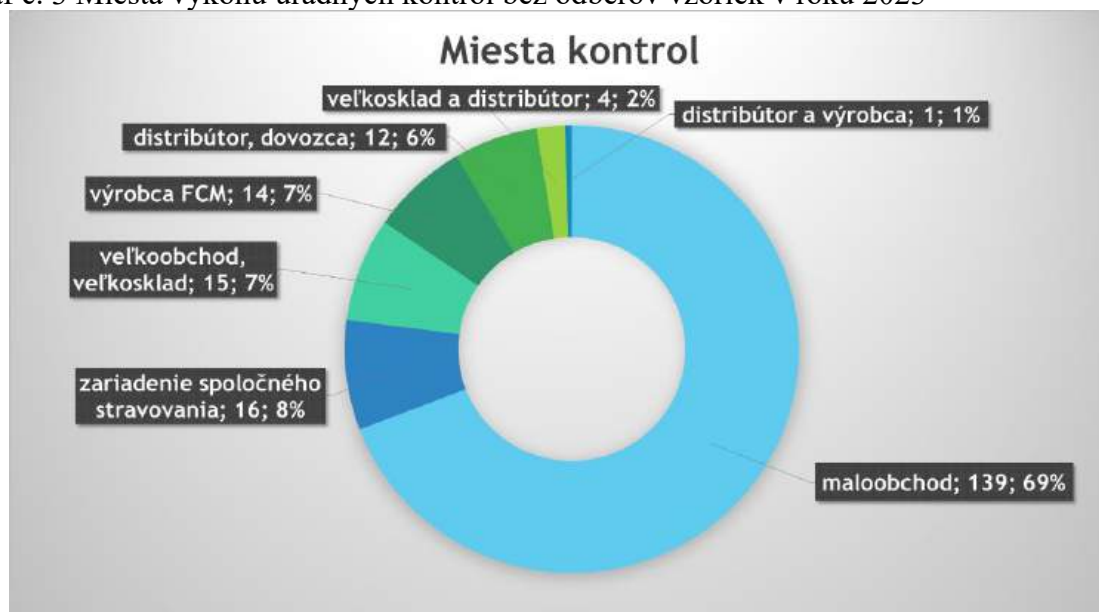
a) Miesta kontrol

Z vyplnených záznamov o úradnej kontrole bez odberu vzoriek vyplýva, že najviac úradných kontrol bolo vykonaných vo veľkoobchodoch a veľkoskladoch, maloobchodoch a zariadeniach spoločného stravovania (tabuľka č. 6, graf č. 3).

Tabuľka č. 7 Miesta kontrol

Miesta kontrol	Celkový počet kontrol
maloobchod	139
zariadenie spoločného stravovania	16
veľkoobchod, veľkosklad	15
výrobca FCM	14
distribútor, dovozca	12
veľkosklad a distribútor	4
distribútor a výrobca	1

Graf č. 3 Miesta výkonu úradných kontrol bez odberov vzoriek v roku 2023

c) Skladovanie

Z celkového počtu 201 kontrolovaných výrobkov boli zistené nedostatky v skladovaní v jednom prípade, ktoré boli riešené formou opatrení.

3. Monitoring a odber materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami, ktoré sú použité ako reklamné predmety na podporu predaja potravinárskych výrobkov, časopisov atď.

V priebehu roku 2023 bol vykonaný monitoring prítomnosti reklamných materiálov a predmetov na trhu v SR. Dve kontroly boli vykonané bez odberu vzorky, odobraté a následne chemicky testované boli 3 výrobky – tritanový pohár 250 ml s 3D figúrkou Disney, detský riad Minnie, 3 dielna súprava a hrnček s čokoládovými figúrkami. Všetky produkty boli predávané ako darčkové predmety na podporu predaja potravín. Výrobky boli odobraté z maloobchodného predaja, pôvodom z Turecka, Bulharska a jeden výrobok mal neuvedený pôvod. V prípade všetkých výrobkoch neboli zistené nedostatky v skladovaní. Z testovaných výrobkoch 2 produkty vyhoveli platným právnym predpisom v sledovaných ukazovateľoch Cd, Pb a bisfenol A.

Požiadavky bezpečnosti nesplnil nasledujúci výrobok:

- *detský riad Minnie, 3 dielna súprava*, počet nezhôd: 1, dôvod nesúladu: mechanická nestálosť výrobku, ktorý bol odobratý na základe sťažnosti spotrebiteľa. Podnet spotrebiteľa bol vyhodnotený ako opodstatnený.

4. Výkon auditov SVP u výrobcov materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami

V priebehu roka 2023 bolo vykonaných 13 auditov u výrobcov materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami v súlade s metodickým pokynom pre výkon úradnej kontroly auditu u výrobcov materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami

v zmysle čl. 9 ods. 2 a 4 a čl. 14 písm. i nariadenia č. 2017/625. Najviac kontrol bolo vykonaných u výrobcov PET fliaš a iných plastových výrobkov.

Tabuľka č. 8 Typy auditovaných výrobcov FCM

Typ vyrábaných FCM	Počet auditov
kartónové obaly a výrobky z papiera	5
PET a rPET fľaše z predliskov	3
plastové vedierka, vrchnáky, pevné obaly, komponenty	2
plastové fólie	2
rPET regranulát	1

Vyhodnotenie auditov:

- 12 prevádzok bolo posúdených ako vyhovujúce (kategória A),
- v 1 prevádzke boli nájdené nedostatky, pričom prevádzka bola posúdená ako vyhovujúca s nedostatkami (kategória B).

5. Úradné kontroly v potravinárskych prevádzkarňach s odberom aj bez odberu vzoriek

Úradné kontroly v potravinárskych prevádzkarňach s odberom aj bez odberu vzoriek boli realizované v priebehu celého roka 2023 v súlade s usmernením pre výkon úradných kontrol. Celkovo bolo v 68 prevádzkach vykonaných 85 kontrol výrobkov a príslušnej dokumentácie, z toho 14 s odberom vzoriek na mikrobiologické laboratórne vyšetrenie a 71 kontrol bez odberu vzoriek. Bez odberu vzoriek boli najčastejšie kontrolované rôzne fólie a plastové vrecká, vaničky a iné plastové a papierové obaly využívané v potravinárskych prevádzkarňach.

a) Laboratórne vyšetrenie odobratých vzoriek

Celkovo bolo mikrobiologicky vyšetrených 14 výrobkov, čo predstavuje 14 vzoriek, ktoré boli vyšetrené v 154 ukazovateľoch a bolo vykonaných 719 analýz. Išlo o 7 typov plastových fólií a 5 téglikov a 2 iné obaly používané v potravinárskom priemysle.

Všetky výrobky laboratórnym vyšetrením splnili požiadavky príslušných právnych predpisov a boli vyhodnotené ako zdravotne bezpečné.

b) Miesta kontrol

Z vyplnených záznamov o úradnej kontrole s odberom a bez odberu vzoriek v potravinárskych prevádzkarňach vyplýva, že úradné kontroly boli vykonané u rôznych používateľov materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami (tabuľka č. 8). Najviac kontrol v roku 2023 bolo vykonaných u výrobcov pekárenských a cukrárenských výrobkov, u výrobcov a predajcov lahôdok a v zariadenia spoločného stravovania (tabuľka č. 8).

Tabuľka č. 9 Počet vykonaných kontrol v potravinárskych prevádzkarňach

Typ potravinárskej prevádzkarne	Počet vykonaných kontrol
Výroba pekárenských a cukrárenských produktov	22
Lahôdkárska výroba a predaj	15
Zariadenia spoločného stravovania	15

Výrobcovia iných potravinárskych produktov	14
Mäso-výroba	10
Sušené potraviny a koreniny	4
Výroba a predaj kávy a čajov	2
Mliekarne a výroba syrov	2
Cestovináreň	1

c) Skladovanie

V prípade všetkých kontrolovaných obalových materiálov neboli zistené nedostatky v skladovaní.

6. Aktualizácia databázy výrobcov, veľkoskladov, distribútorov, ZSS a potravinárskych prevádzkarní

Počas roku 2023 bola na príslušných RÚVZ v SR vykonaná aktualizácia databázy výrobcov, veľkoskladov, distribútorov, ZSS a potravinárskych prevádzkarní.

7. Monitoring inovatívnych obalových materiálov (s možnosťou odberu)

V priebehu roka 2023 bolo vykonaných 19 kontrol inovatívnych obalových materiálov. V jednej prevádzke bolo zistené používanie 2 aktívnych materiálov – adsorpčná tácka ATP a PP misky. Adsorpčná tácka bola odobraná a laboratórne testovaná v mikrobiologických ukazovateľoch. Mikrobiologická kontaminácia výrobku nebola preukázaná.

8. Výkon úradných kontrol na úseku HDM

V priebehu roka 2023 boli vykonávané kontroly materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami v prevádzkach, ktoré majú vo svojej pôsobnosti oddelenia/odbory hygieny detí a mládeže (HDM) na RÚVZ v SR v zmysle metodického usmernenia č. ÚVZSR/OHDM/2138/5356/20233 za dňa 17.2.2023.

Celkom bolo kontrolovaných 53 výrobkov a obalových materiálov v 37 zariadeniach, najčastejšie v školských jedálňach a bufetoch. Kontrolované boli plastové jednorazové obaly a fólie, papierové vrecká a obaly, stolný riad, pracovné dosky a kovová naberačka. Kontroly boli zamerané na vysledovateľnosť výrobkov, správne používanie materiálov a predmetov, dokumentárnu kontrolu a edukáciu zodpovedných zamestnancov v oblasti bezpečnosti pri používaní materiálov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami. V 9 prípadoch kontroly prebiehali v súčinnosti s odbormi/oddeleniami hygieny výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov.

9. Prehľad uložených sankcií

V priebehu roka 2023 boli uložené sankcie vo výške 1 500 eur za odmietnutie spolupráce s orgánom úradnej kontroly.

Systém rýchleho varovania pre potraviny a krmivá - Rapid Alert System for Food and Feed (RASFF)

V roku 2023 zamestnanci RÚVZ v SR vykonávali tiež kontroly v súvislosti s vyšetrovaním výskytu zdravotne škodlivých potravín alebo nevyhovujúcich potravín a materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami, ktoré boli hlásené cez RASFF. V roku 2023 zamestnanci RÚVZ v SR vykonávali kontroly v nadväznosti na prijatých 57 oznámení RASFF (najčastejšie išlo o výživové doplnky (25 oznámení) a o zistenú prítomnosť salmonely v mäse a mäsových výrobkoch dodaných do zariadení spoločného stravovania (10 oznámení). Na základe zistení RÚVZ v SR v rámci úradnej kontroly bolo v systéme RASFF hlásených 9 oznámení o zdraví škodlivých príp. nevyhovujúcich výrobkoch - 4 výživové doplnky, 1 potravina (hydinové mäso - Salmonella Newport) a 4 materiály a predmety prichádzajúce do kontaktu s potravinami.

V roku 2023 bolo na ÚVZ SR zaslaných cez systém AAC (Administrative Assistance and Cooperation Network) - systém administratívnej pomoci a spolupráce) 23 žiadostí. 19 žiadostí sa týkalo výživových doplnkov, a to najmä ich označenia a reklamy, ktoré boli v rozpore s nariadením č. 1169/2011 a nariadením EP a Rady č. 1924/2006, ale aj obsahu nepovolených zložiek. ÚVZ SR postúpil prostredníctvom systému AAC 4 žiadosti (všetky sa týkali výživových doplnkov, prítomnosti nepovolenej novej potraviny zeolit alebo serrapeptázy) na kontrolu príslušným orgánom v iných členských štátoch, najmä Českej republiky.

3.2.2 Kontrola v ZSS vrátane výroby lahôdkarských výrobkov, cukrárskych výrobkov a prípravy hotových pokrmov a jedál na predajných miestach

V sektore služieb (t. j. v zariadeniach spoločného stravovania, ďalej len „ZSS“) bolo spolu vykonaných 19 057 kontrol v 9 904 zariadeniach (z celkového počtu 38 145 registrovaných prevádzok), pričom nezhody sa zistili v 2 018 kontrolovaných prevádzkach (čo predstavuje 20,4 %).

Frekvencia a typy nezhôd v ZSS:

- v dodržiavaní zásad SPV, HACCP – 442
- v priebežnom vzdelávaní zamestnancov – 126
- v hygiene prevádzky – 920
- v osobnej hygiene – 106
- v odbornej spôsobilosti – 268
- v zdravotnej spôsobilosti – 160
- v označení – 282
- vo výživových a zdravotných tvrdeniach – 6
- potravinách po dátume spotreby/dátume min. trvanlivosti – 304
- v overovaní pôvodu potravín, výsledovateľnosti – 133
- v skladovaní potravín – 683
- v manipulácii s potravinami – 364
- v manipulácii s odpadom a jeho kategorizačným zariadením – 114
- iné – 643

V porovnaní s predchádzajúcim rokom sme zaznamenali menej nedostatkov v dodržiavaní zásad SPV, HACCP, v zistení potravín po DS/DMT a menej nedostatkov bolo zistených aj v prípade vysledovateľnosti potravín.

Najčastejšie sa vyskytujúce nezhody v ZSS:

- v hygiene prevádzky – nevyhovujúca prevádzková hygiena, nevyhovujúci stavebno-technický stav prevádzky, porušenie povrchov podláh, stien, stropov, znečistené steny, stropy, podlahy, pracovné plochy, plesne a pavučiny na stenách, zatekanie do prevádzky/skladov, opotrebovanosť príp. znečistenie technologického zariadenia, nefunkčné technologické zariadenia, nezabezpečenie prívodu tečúcej teplej vody do umývadiel v priestoroch, kde sa manipuluje s potravinami, nefunkčné splachovanie vo WC pre personál, nedostatočne vykonávaná sanitácia prevádzkových priestorov, prašnosť v prevádzke, prítomnosť čistiacich prostriedkov a pomôcok v priestoroch kuchyne,
- v osobnej hygiene – znečistené, neúčelové, prípadne civilné oblečenie, nepoužívanie pokrývok hlavy, nosenie ozdôb na rukách, umelé a nalakované nechty, nepoužívanie jednorazových rukavíc pri konečnej manipulácii s hotovými výrobkami, nezabezpečenie základných hygienických potrieb, nezabezpečenie teplej vody k umývadlám na ruky, nezabezpečenie základných hygienických potrieb (tekuté mydlo, jednorazové utierky) pri umývadlách,
- v odbornej spôsobilosti – chýbajúce doklady o odbornej spôsobilosti na výkon epidemiologicky závažných činností, resp. uplynutie platnosti osvedčení, nezdokladovanie odbornej spôsobilosti zamestnancov,
- v zdravotnej spôsobilosti - nezdokladovanie zdravotnej spôsobilosti zamestnancov,
- v overovaní pôvodu potravín – nedostatočne vedená evidencia príjmu surovín, resp. doklady o pôvode na nenachádzajú priamo v prevádzke, nepredloženie nadobúdacích dokladov k surovinám a polotovarom,
- v označení potravín – neoznačené alergény v jedálnych lístkoch resp. výveskách, neoznačené suroviny a polotovary skladované v zariadeniach spoločného stravovania, neoznačenie otvorených obalov surovín dátumom a hodinou otvorenia obalu, suroviny neoznačené v štátnom jazyku,
- v skladovaní potravín – spoločné skladovanie nezlučiteľných druhov potravín, nezabezpečená čistota skladových priestorov, zmrazovanie potravín dodaných do zariadenia spoločného stravovania v nezmrazenom stave, samovoľné zmrazovanie hotových pokrmov, nevhodné mikroklimatické podmienky pri skladovaní potravín, skladovanie potravín v nevhodných obaloch, skladovanie potravín po dátume spotreby v chladiacom zariadení, nefunkčné chladiace zariadenie, ukladanie pokrmov v nádobách priamo na podlahu, výrobky vyžadujúce chladiarenské skladovanie uložené mimo chladiaceho zariadenia, chladiace zariadenia bez teplomerov, chýbajúce zariadenia na udržiavanie požadovanej teploty pokrmov,
- v manipulácii s potravinami – nevhodná manipulácia s pokrmami a surovinami, kríženie čistej a nečistej časti prevádzky, neoznačené pracovné plochy, zamieňanie pracovných plôch, rozmrazovanie surovín nevhodným spôsobom, nedodržanie teplotného reťazca hotových pokrmov, nevedenie evidencie rozpracovaných pokrmov, ukladanie pokrmov v nádobách priamo na podlahu,
- v manipulácii s odpadom a jeho kategorizačným zaradením – nevhodné odstraňovanie odpadov, zhromažďovanie odpadu v nevyhovujúcich, neuzatvárateľných nádobách, chýbajúce doklady o nakladaní s organickým odpadom, chýbajúce zmluvy o odbere použitého oleja, nesprávna kategorizácia odpadu,

- v priebežnom vzdelávaní zamestnancov potravinárskych prevádzok - nezabezpečené školenie zamestnancov vo veciach hygieny potravín a v uplatňovaní zásad HACCP, nevedená evidencia o zabezpečovaní školenia zamestnancov vo veciach hygieny potravín,
- v dodržiavaní zásad SVP, HACCP – neúplne vypracovaný systém HACCP, nedodržiavanie stanovených technologických postupov, nevykonávanie monitoringu CCP, nevedenie evidencie, dokumenty SVP nedostatočne zavedené do praxe, chýbajúce, resp. formálne vedené evidencie, používané iné formuláre, aké sú v dokumente SVP, nedodržiavanie podmienok uchovávanía polotovarov, rozpracovaných pokrmov a hotových pokrmov (teplota a čas ich uchovávanía), prevádzkovatelia neurčili, nezaviedli a nezachovávali trvalý postup alebo postupy založené na zásadách HACCP a správnej výrobnjej praxe v kontrolovanej prevádzke, nedodržiavanie zásad SVP, nedodržiavanie stanovených pracovných postupov, nezabezpečenie odkladania vzoriek hotových pokrmov v školských stravovacích zariadeniach.

3.2.3 Audity potravinárskych prevádzok

V roku 2023 vykonali regionálne úrady verejného zdravotníctva v SR (odbory/oddelenia HV) spolu 122 auditov (čo je menej ako v predchádzajúcom roku 2022) potravinárskych prevádzok (podľa čl. 14 písm. i) nariadenia č. 2017/625) a to najmä v zariadeniach spoločného stravovania (spolu 103 auditov). 62 auditov bolo s nezhodami, počet zistených nezhôd bol 322. Podrobný prehľad vykonaných auditov potravinárskych prevádzok je uvedený v tabuľke č. 8 v prílohe.

Pri auditoch v ZSS sa zistili napr. nasledovné nezhody: potravinársky odpad a nejedlé vedľajšie produkty z kuchyne neboli ukladané do uzatvárateľných kontajnerov, uchovávali sa v nádobe zmiešané s komunálnym odpadom, nebol zabezpečený systém sledovania priemernej energetickej a výživovej hodnoty stravy podľa odporúčaných výživových dávok u klientov auditovaného zariadenia, nebol vypracovaný interný plán odberu vzoriek na laboratórnu analýzu, neboli určené a zavedené trvalé postupy založené na zásadách HACCP, dokumenty v rámci monitoringu CCP boli do praxe zavedené iba čiastočne, systém HACCP nebol zavedený v plnom rozsahu – nerealizovaná revízia dokumentácie, verifikácia nezavedená do praxe, nevedená evidencia pri príjme surovín, nevytvorené podmienky pre zabránenie kríženia čistých a nečistých činností, absencia pôvodných etikiet zo surovín, suroviny a polotovary bez označenia dátumu a času otvorenia originálneho balenia, potraviny po dátume spotreby / dátume minimálnej trvanlivosti, nezavedený vnútorný systém vysledovateľnosti, stavebno - technické nedostatky (poškodené keramické povrchy podláh, stien, opadávajúci náter stropov, niektoré okná neboli vybavené sieťkami proti hmyzu, poškodenia povrchov podláh, miestami znečistených stien a stropov s poškodeným povrchom), zistená bola zámena a nedostatok pracovných plôch, nedostatočné označenie balených aj nebalených finálnych výrobkov.

O zistených nezhodách boli vypracované protokoly, v ktorých boli zo strany prevádzkovateľov prijaté opatrenia na nápravu s termínmi realizácie. Niektoré nezhody boli uvedené v správe z auditu ako pripomienky na zlepšenie. Na základe výsledkov auditov boli z hľadiska uplatňovania systému bezpečnosti výrobného procesu pokrmov hodnotené ako bezpečné alebo bezpečné s pripomienkami.

3.3 Zdravotná neškodnosť potravín

3.3.1 Mikrobiologické hodnotenie potravín

Mikrobiologicky nevyhovujúcich bolo 726 vzoriek potravín (7,1 %) z celkovo vyšetrených 10 197 vzoriek potravín, a to najmä z dôvodu porušenia kritérií procesu výroby.

Vo vyšetrovaných vzorkách potravín boli mikrobiologicky izolované nasledovné mikroorganizmy:

- koliformné baktérie (387 vzoriek: hotové pokrmy, pokrmy rýchleho občerstvenia, zmrzlina a dezerty, lahôdkárske výrobky, cukrárske výrobky, nealkoholické nápoje),
- kvasinky (223 vzoriek: zmrzlina a dezerty, lahôdkárske výrobky, pokrmy rýchleho občerstvenia, cukrárske výrobky, nealkoholické nápoje, 2 hotové pokrmy),
- *Enterobacteriaceae* (80 vzoriek: zmrzlina a dezerty, 4 pokrmy rýchleho občerstvenia),
- *Escherichia Coli* (50 vzoriek: pokrmy rýchleho občerstvenia, lahôdkárske výrobky, 2 hotové pokrmy, 1 nealkoholický nápoj),
- plesne (48 vzoriek: zmrzlina a dezerty, cukrárske výrobky, 3 pokrmy rýchleho občerstvenia, 2 lahôdkárske výrobky, 1 nealkoholický nápoj),
- *Bacillus cereus* (40 vzoriek: hotové pokrmy, pokrmy rýchleho občerstvenia, 2 lahôdkárske výrobky, 1 zmrzlina),
- *Staphylococcus spp.* (28 vzoriek: hotové pokrmy, pokrmy rýchleho občerstvenia, zmrzlina a dezerty, 3 lahôdkárske výrobky, 2 cukrárske výrobky),
- *Salmonella spp.* – (14 vzoriek: hydina, cukrárske výrobky, 1 pokrm rýchleho občerstvenia),
- *Campylobacter spp.* (4 vzorky: mäso a výrobky z mäsa),
- *Pseudomonas spp.* (1 vzorka: cukrársky výrobok)
- *Clostridium perfringens* (1 vzorka: hotový pokrm).

Z celkového počtu vyšetrených vzoriek potravín bolo najviac mikrobiologicky nevyhovujúcich vzoriek v porovnaní s ostatnými vzorkami potravín zaznamenané v prípade nealkoholických nápojov (64,3 %), lahôdkárskych výrobkov (19,1 %), pokrmov rýchleho občerstvenia (15,9 %) a zmrzliny a dezertov (14,0 %).

Lahôdkárske výrobky: celkovo bolo vyšetrených 470 vzoriek. Z uvedeného počtu nevyhovelo 90 vzoriek (19,1 %). Vzorky lahôdkárskych výrobkov nevyhoveli najmä pre prítomnosť kvasiniek (53 nevyhovujúcich vzoriek), zvýšený počet koliformných baktérií (37 nevyhovujúcich vzoriek), prítomnosť *E. Coli* (14 nevyhovujúcich vzoriek), *Staphylococcus spp.* (3 nevyhovujúce vzorky), *Bacillus cereus* (2 vzorky) a prítomnosť plesní (2 nevyhovujúce vzorky).

Cukrárske výrobky: celkovo bolo vyšetrených 717 vzoriek. Z uvedeného počtu nevyhovelo 67 vzoriek (9,3 %). Vzorky cukrárskych výrobkov nevyhoveli najčastejšie pre prítomnosť kvasiniek (28 nevyhovujúcich vzoriek), zvýšený počet koliformných baktérií (28 nevyhovujúcich vzoriek) a prítomnosť plesní (15 nevyhovujúcich vzoriek). 5 vzoriek nevyhovelo pre prítomnosť *Salmonella spp.*, 2 vzorky nevyhoveli pre prítomnosť *Staphylococcus sp.* 1 vzorka pre prítomnosť *Pseudomonas spp.*

Zmrzlina: celkovo bolo vyšetrených 1 430 vzoriek. Z uvedeného počtu nevyhovelo 200 vzoriek (14,0 %). Vzorky zmrzliny nevyhoveli najčastejšie pre zvýšený počet koliformných baktérií (85 nevyhovujúcich vzoriek), kvasiniek (84 nevyhovujúcich vzoriek), *Enterobacteriaceae* (76 nevyhovujúcich vzoriek), prítomnosť plesní (27 nevyhovujúcich

vzoriek). 5 vzoriek nevyhovelo pre prítomnosť *Staphylococcus spp.* a 1 vzorka pre prítomnosť *Bacillus cereus*.

Hotové pokrmy zo ZSS: bolo vyšetrených 3 750 vzoriek hotových pokrmov. Z uvedeného počtu nevyhovelo 164 vzoriek hotových pokrmov (4,4 %). Vzorky hotových pokrmov nevyhoveli najčastejšie pre zvýšený počet koliformných baktérií (131 nevyhovujúcich vzoriek), 30 vzoriek nevyhovelo z dôvodu prekročenia prípustného množstva *Bacillus cereus*, 11 vzoriek nevyhovelo pre prítomnosť *Staphylococcus sp.* 2 vzorky hotových pokrmov nevyhovovali z dôvodu prekročenia prípustného množstva kvasiniek a *Escherichia Coli*. 1 vzorka nevyhovela pre prítomnosť *Clostridium perfringens*.

Pokrmy rýchleho občerstvenia: celkovo bolo vyšetrených 1 096 vzoriek pokrmov rýchleho občerstvenia. Z uvedeného počtu nevyhovelo 174 vzoriek (15,9 %). Vzorky pokrmov rýchleho občerstvenia nevyhoveli najčastejšie pre zvýšený počet koliformných baktérií (100 nevyhovujúcich vzoriek), kvasiniek (43 nevyhovujúcich vzoriek) a *Escherichia Coli* (33 vzoriek). 7 vzoriek nevyhovelo z dôvodu prekročenia prípustného množstva *Bacillus cereus* a rovnaký počet aj z dôvodu prítomnosti *Staphylococcus sp.* 4 vzorky nevyhoveli pre prítomnosť *Enterobacteriaceae*, 3 vzorky nevyhoveli pre prítomnosť plesní, 1 vzorka nevyhovela pre prítomnosť *Salmonella spp.*

Potraviny pre dojčatá a malé deti: celkovo bolo vyšetrených 353 vzoriek, všetky vyhoveli požiadavkám platných právnych predpisov.

Výživové doplnky: celkovo bolo vyšetrených 201 vzoriek, všetky vyhoveli požiadavkám platných právnych predpisov.

3.3.2 Chemické hodnotenie potravín

Z dôvodu chemickej kontaminácie nevyhovelo spolu 10 vzoriek potravín z celkovo vyšetrených 1 043 vzoriek, t.j. 0,96 %.

Na kontrolu prídavných látok bolo vyšetrených celkovo 1 869 vzoriek, z ktorých nevyhovelo požiadavkám platných predpisov 17 vzoriek (0,61 %). Pozornosť bola venovaná najmä farbivám, sladidlám, konzervačným látkam a obsahu kuchynskej soli. Celkovo bolo na kontrolu farbív vyšetrených 1 056 vzoriek (najmä zmrzlina, cukrárske výrobky, výživové doplnky a potraviny pre dojčatá a malé deti), pričom z uvedeného celkového množstva nevyhovelo 9 vzoriek (0,9 %), a to 8 vzoriek zmrzliny a 1 vzorka cukrárskeho výrobku. 7 vzoriek zmrzliny nevyhovelo z dôvodu použitia nepovoleného farbiva E 124 a 1 vzorka zmrzliny nevyhovela pre prítomnosť zakázaných farbív E 124 a E 110. Používanie farbív: Chinolínová žltá (E 104), Žltá SY FCF/pomarančovožltá S (E 110), Ponceau 4R, košenilová červená A (E 124) nie je v zmrzlinách povolené podľa nariadenia Komisie č. 232/2012, ktorým sa mení a dopĺňa Príloha II k nariadeniu č. 1333/2008.

Prítomnosť a množstvo sladidiel bolo kontrolované najmä vo vzorkách cukrárskych výrobkov, výživových doplnkov a potravín pre dojčatá a malé deti. Celkovo bolo vyšetrených 273 vzoriek, 2 vzorky výživových doplnkov nevyhoveli požiadavkám platných právnych predpisov.

Celkový počet vyšetrovaných vzoriek na prítomnosť a množstvo konzervačných látok bol 377 (jednalo sa najmä o cukrárske výrobky, výživové doplnky, lahôdkárske výrobky a potraviny pre dojčatá a malé deti). 1 vzorka rybieho výrobku nevyhovela požiadavkám platných právnych predpisov. Zistené bolo prekročenie maximálne povoleného množstva kyseliny sorbovej. Zistené nedostatky označenia a zloženia boli postúpené mieste a vecne príslušnému orgánu úradnej kontroly potravín (RVPS).

584 vzoriek potravín a pokrmov bolo vyšetrených z hľadiska obsahu kuchynskej soli v nich, z toho 442 vzoriek predstavovali hotové pokrmy a 85 vzoriek boli pokrmy rýchleho občerstvenia. 4 vzorky hotových pokrmov nevyhoveli z hľadiska obsahu chloridu sodného požiadavkám platných právnych predpisov - výnosu Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. S08975-OL-2014, ktorým sa ustanovujú požiadavky na jedlú soľ v potravinách. Prevádzkovatelia zariadení spoločného stravovania, z ktorých boli odobrané vzorky nevyhovujúcich hotových pokrmov boli upozornení na povinnosť dodržiavania najvyššie prípustného množstva pridanej jedlej soli.

Z kontaminantov vo vyšetrovaných vzorkách boli sledované najmä ťažké kovy (olovo, kadmium, ortuť), dusitaný a dusičnan, polychlóvané bifenyly (PCB), rezíduá pesticídov a antibiotík, benzo(a)pyrén, melamín, mykotoxíny a akrylamid.

Na kontrolu obsahu ťažkých kovov sa vyšetrovali najmä vzorky potravín pre dojčatá a malé deti, výživových doplnkov, pramenitých vôd dojčenských, hotových pokrmov a ostatných potravín pre osobitné skupiny. Na kontrolu obsahu olova bolo vyšetrených 382 vzoriek potravín, pričom 1 vzorka výživového doplnku nevyhovela pre prekročenie predpisom stanoveného limitu pre olovo. Na kontrolu obsahu kadmia bolo vyšetrených 382 vzoriek potravín, pričom v žiadnej z vyšetrených vzoriek nebolo zistené prekročenie predpisom stanoveného limitu pre kadmium. Na obsah ortuti bolo vyšetrených 246 vzoriek potravín, pričom v žiadnej z vyšetrených vzoriek nebolo zistené prekročenie predpisom stanoveného limitu pre ortuť.

40 vzoriek potravín (najmä pramenité vody dojčenské) bolo vyšetrených na kontrolu obsahu niklu.

38 vzoriek potravín (najmä pramenité vody dojčenské) bolo vyšetrených na kontrolu obsahu arzénu.

33 vzoriek potravín (najmä pramenité vody dojčenské) bolo vyšetrených na kontrolu obsahu chrómu.

32 vzoriek potravín (najmä pramenité vody dojčenské) bolo vyšetrených na kontrolu obsahu kyanidu.

27 vzoriek potravín (najmä pramenité vody dojčenské) bolo vyšetrených na kontrolu obsahu medi.

20 vzoriek potravín (najmä pramenité vody dojčenské) bolo vyšetrených na kontrolu obsahu hliníka.

26 vzoriek potravín (najmä pramenité vody dojčenské) bolo vyšetrených na kontrolu obsahu antimónu.

Na prítomnosť dusičnanov a dusitanov bolo vyšetrených celkovo 240 vzoriek potravín. Z toho 160 vzoriek potravín na obsah dusičnanov (z toho 104 vzoriek počiatočnej a následnej dojčenskej výživy, detských potravín, potravín spracovaných na báze obilnín, 40 vzoriek pramenitej vody dojčenskej, 10 vzoriek hotových pokrmov) a 80 vzoriek potravín na obsah dusitanov (z toho 41 vzoriek pramenitej vody dojčenskej, 23 vzoriek počiatočnej a následnej dojčenskej výživy, detských potravín, potravín spracovaných na báze obilnín, 10 vzoriek hotových pokrmov). Všetky vzorky vyhoveli z hľadiska obsahu dusičnanov a dusitanov.

Rezíduá pesticídov boli vyšetrované spolu v 31 vzorkách počiatočnej dojčenskej výživy, následnej dojčenskej výživy, potravín spracovaných na báze obilnín a detských potravín. Vo

vyšetrených vzorkách nebola zistená prítomnosť rezíduí pesticídov.. Vo vyšetrených vzorkách nebola zistená prítomnosť rezíduí pesticídov.

Rezíduá inhibičných látok boli vyšetrované v 16 vzorkách chladeného a mrazeného surového mäsa a surových rýb a vnútorností. Ani v jednom prípade nebola laboratórnou metódou zistená prítomnosť rezíduí inhibičných látok.

Na prítomnosť polyaromatických uhľovodíkov (PAU) bolo vyšetrených celkovo 24 vzoriek počiatkovej dojčenskej výživy, následnej dojčenskej výživy, potravín spracovaných na báze obilnín pre dojčatá a malé deti a potravín na osobitné lekárske účely výslovne určených pre dojčatá. Výsledky laboratórneho vyšetrenia boli v súlade s platnými právnymi predpismi pre oblasť kontaminantov v potravinách. Ani v jednej z vyšetrených vzoriek nebol zistený uvedený kontaminant.

Na vyšetrenie prítomnosti polychlórovaných bifenylov bolo spolu odobratých a laboratórne vyšetrených 20 vzoriek potravín pre dojčatá a malé deti. Výsledky laboratórneho vyšetrenia boli v súlade s platnými právnymi predpismi pre oblasť kontaminantov v potravinách. Ani v jednej z vyšetrených vzoriek nebol zistený uvedený kontaminant.

V roku 2023 bolo analyzovaných 21 vzoriek olejov a tukov (stužené pokrmové tuky, rastlinné hydrogenované nátierky a hydrogenované rastlinné oleje balené vo veľkoobjemových množstvách) na zistenie množstiev transmastných kyselín. Všetky vzorky boli v súlade s nariadením Komisie č. 2019/649, ktorým sa mení príloha III k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady č. 1925/2006, pokiaľ ide o transmastné kyseliny iné ako transmastné kyseliny, ktoré sa prirodzene vyskytujú v tuku živočíšneho pôvodu.

Na kontrolu akrylamidu v potravinách bolo vyšetrených 21 vzoriek pokrmov rýchleho občerstvenia (zemiakové hranolky). Laboratórnou analýzou nebolo zistené prekročenie referenčnej hodnoty akrylamidu podľa nariadenie Komisie č. 2017/2158, ktorým sa stanovujú opatrenia na minimalizáciu množstiev akrylamidu a jeho referenčné hodnoty v potravinách.

V roku 2023 v NRC pre mykológiu životného prostredia pri Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Poprade bolo na prítomnosť rôznych mykotoxínov vyšetrených 144 vzoriek potravín pre dojčatá a malé deti odobraných RÚVZ v SR podľa harmonogramu odberu vzoriek na rok 2023. Patulín bol stanovovaný v 30 vzorkách, aflatoxín B₁ v 33 vzorkách, aflatoxín M₁ v 13 vzorkách, ochratoxín A v 20 vzorkách, deoxynivalenol v 20 vzorkách, zearalenon v 15 vzorkách a fumonizíny v 13 vzorkách. Z celkového počtu analyzovaných vzoriek odobraných v rámci úradných kontrol bolo 131 vzoriek zo zahraničnej produkcie a 13 vzoriek z domácej produkcie. Všetky vzorky potravín určených pre dojčatá a malé deti, vyšetrené na prítomnosť sledovaných mykotoxínov, spĺňali požiadavky nariadenia Komisie č. 2023/915 o maximálnych limitoch pre niektoré kontaminanty v potravinách.

Vyšetrené boli tiež 4 vzorky výživových doplnkov na báze ryže fermentovanej červenými kvasinkami *Monascus purpureus*. V zmysle prílohy k nariadeniu č. 2023/915 maximálna hodnota obsahu citrinínu vo výživových doplnkoch je ustanovená na 100 µg/kg. Všetky vyšetrené vzorky vyhovovali požiadavke platného právneho predpisu.

V prípade kontroly alergénov (glutén) v potravinách bolo laboratórne vyšetrených 55 vzoriek detských potravín, potravín spracovaných na báze obilnín s tvrdením, potravín pre

dojčatá a malé deti s označením bezgluténové, veľmi nízky obsah gluténu, vhodné pre osoby trpiace neznášanlivosťou gluténu, vhodné pre celiakov. Všetky vyhovovali požiadavkám na max. obsah gluténu v bezgluténových potravinách (obsah gluténu <5mg/kg).

Okrem toho bolo vyšetrených 32 vzoriek hotových pokrmov pripravených v zariadeniach spoločného stravovania na kontrolu prítomnosti alergénov, predpokladanú prítomnosťou alergénu, ktorý nie je pri pokrme uvedený. V prípade 2 vzoriek bola zistená prítomnosť alergénu, ktorý nebol vyznačený v jedálnom lístku, voči prevádzkovateľom bolo začaté správne konanie

Potraviny ošetrené ionizujúcim žiarením - celkovo bolo laboratórne vyšetrených 25 vzoriek, najmä rôzne druhy orechov, korenín, ale aj syry a mäso. Spolu 20 vzoriek potravín s obsahom tuku. Z nameraných hodnôt, a po zohľadnení neistôt merania vo vzorkách nebola dokázaná prítomnosť dvojíc ožiarením vytvorených uhlíkovodíkov alkánov a alkénov, pri ktorých by boli podiely hmotnostných zlomkov detegované v očakávaných pomeroch (podľa STN EN 1784). Na základe týchto výsledkov vzorky nevykazovali vlastnosti potravín ošetrených ionizujúcim žiarením.

Laboratórne bolo vyšetrených celkom 22 vzoriek jedlej soli na stanovenie obsahu jodidu, resp. jodičnanu draselného (KI) a 22 vzoriek na obsah feroxyanidu draselného (KIO₃). Obsah jodidu a KI bol posúdený podľa vyhlášky MPRV SR č. 309/2015 o pochutinách, jedlej soli, dehydrovaných pokrmoch, polievkových prípravkoch a o ochucovadlách (ďalej len „vyhláška č. 309/2015“) a obsah feroxyanidu draselného bol posúdený podľa nariadenia Komisie č. 1129/2011, ktorým sa mení a dopĺňa príloha II k nariadeniu EP a Rady č. 1333/2008 vytvorením zoznamu Únie obsahujúceho prídavné látky v potravinách (ďalej len „nariadenie č. 1129/2011“).

Z celkového počtu 22 vyšetrených vzoriek požiadavke stavenej vo vyhláške č. 309/2015 na minimálny obsah KI (15 mg/kg soli) vyhovelo všetkých 22 vzoriek, vyšší obsah KI (35 mg/kg) bol zistený v 4 vzorkách (18,2 %). Požiadavke vo vyhláške č. 309/2015 (15-35 mg/kg) vyhovelo celkom 18 vzoriek (81,8 %). 36,4 % vyšetrených vzoriek obsahovalo KI v rozpätí (25 -35 mg/kg), priemerná hodnota KI bola 27,7 mg/kg, pričom priemerná hodnota je už niekoľko rokov približne rovnaká (v roku 2022 – 25,9 mg/kg).

Všetky vyšetrené vzorky jedlej soli na obsah feroxyanidu draselného vyhoveli požiadavke podľa nariadenia č. 1129/2011 (najvyššie množstvo pre feroxyanid draselný 20 mg/kg).

V rámci vzoriek potravín sa sledovala aj kontrola označenia potravín, pričom 27 vzoriek potravín (najčastejšie sa jednalo o výživové doplnky) nespĺňali požiadavky na označenie predmetných potravín. V prípade výživových doplnkov sa zistili v ich označení nepovolené zdravotné tvrdenia, ktoré nie sú v súlade s § 9 ods. 1 zákona č. 152/1995 Z. z., nariadením č. 1169/2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, nariadením č. 1924/2006 o výživových a zdravotných tvrdeniach o potravinách a nariadením Komisie č. 432/2012 o povolení určitých zdravotných tvrdení o iných potravinách, ako sú tie, ktoré odkazujú na zníženie rizika ochorenia a na vývoj a zdravie detí. 2 vzorky výživových doplnkov, ktoré boli vyšetrené na obsah mezofilných baktérií mliečneho kvasenia bola zistená nezhoda medzi deklarovanou hodnotou baktérií mliečneho kvasenia na obale a medzi laboratórne zistenou hodnotou. V jednom prípade na etikete nebola zreteľne a jasne uvedená „odporúčaná denná dávka výživového doplnku“ podľa § 17 ods. 1 písm. c) výnosu MP SR a MZ SR č. 16826/2007-OL a v jednom prípade neboli uvedené povinné upozornenia pre spotrebiteľa.

V 2 stolových sladidlách určených na predaj konečnému spotrebiteľovi boli nesprávne označené zložky (glykozidy steviolu zo stévie), neuvedenie povinných upozornení, čo nie je v súlade s nariadením č. 1169/2011 a nariadením č. 1333/2008 o prídavných látkach v potravinách v spojitosti s nariadením č. 231/2012, ktorým sa ustanovujú špecifikácie prídavných látok uvedených v prílohách II a III k nariadeniu EP a Rady č. 1333/2008.

Distribútorom predmetných výživových doplnkov boli uložené opatrenia na zabezpečenie ich označenia v súlade s požiadavkami platných právnych predpisov.

3.4. Turistická sezóna

3.4.1. Letná turistická sezóna

Bratislavský kraj

V strediskách letnej turistickej sezóny boli skontrolované zariadenia verejného stravovania sezónneho typu (ambulantné stánky a bufety, prevádzky rýchleho občerstvenia, prevádzky výroby a predaja zmrzliny), reštaurácie, stravovacie prevádzky v hoteloch a penziónoch. Kontroly boli vykonané v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín podľa plánu kontrol na rok 2023, ako aj na základe podnetov a žiadostí prevádzkovateľov sezónnych zariadení o uvedenie priestorov do prevádzky.

V rámci letnej turistickej sezóny bolo vykonaných 276 kontrol. Najčastejšími nedostatkami boli nedodržanie prevádzkovej hygieny, nedostatky v skladovaní a manipulácii s potravinami a surovinami (potraviny a suroviny po dátume spotreby, zmrazovanie mäsa v prevádzke), nedostatočná výsledovateľnosť surovín a polotovarov. V prípade zmrzlín boli zistené nedostatky týkajúce sa prevádzkovej hygieny, nepredloženia dokladov o zdravotnej spôsobilosti zamestnancov, predaja po dobre spotreby, neoznačenia dátumu výroby zmrzliny, nevhodných podmienok skladovania, nepreukázania pôvodu vyrobených zmrzlín. Za zistené nedostatky boli v zmysle platných právnych predpisov prevádzkovateľom, resp. zodpovedným osobám uložené sankcie a opatrenia na mieste.

Banskobystrický kraj

Počas letnej turistickej sezóny boli skontrolované stravovacie zariadenia na kúpaliskách, pri vodných nádržiach, v turistických centrách a rekreačných oblastiach.

V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín bolo vykonaných 148 kontrol. Za nedostatky v skladovaní potravín (potraviny po dátume spotreby), nedodržanie zásad osobnej hygieny a nevhodnú manipuláciu s potravinami a pokrmami bolo uložených 12 sankcií v celkovej hodnote 820 eur.

Košický kraj

V letných turistických centrách boli kontroly vykonávané v trvalých a sezónnych zariadeniach pred začatím letnej turistickej sezóny a počas jej trvania.

V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín bolo vykonaných 150 kontrol. Zistené boli predovšetkým nedostatky v prevádzkovej hygiene, zlý technický stav zariadení, nesprávne skladovanie potravín a pokrmov, nepredloženie dokladov o zdravotnej spôsobilosti zamestnancov, porušenie povinností a požiadaviek na výrobu, prípravu a podávanie pokrmov. Za zistené nedostatky bolo uložených 15 blokových pokút v celkovej výške 1 776 eur. V jednom prípade bolo z dôvodu nezabezpečenia dodávky tečúcej

teplej a studenej pitnej vody uložené opatrenie na mieste so zákazom prevádzky podľa zákona č. 355/2007 Z. z., zároveň bola uložená aj pokuta správnym konaním vo výške 200 eur.

Nitriansky kraj

Počas letnej turistickej sezóny boli kontroly zamerané hlavne na trvalé a sezónne stravovacie zariadenia nachádzajúce sa v rekreačných oblastiach, areáloch kúpalísk a v centrách okresných miest a obcí. Kontroly boli prioritne zamerané na manipuláciu so surovinami a hotovými výrobkami, kontrolu podmienok skladovania surovín, kontrolu prevádzkovej a osobnej hygieny, dodržiavanie zásad HACCP a kontrolu označenia. Vo viacerých prípadoch boli kontroly spojené s odberom vzoriek pokrmov a zmrzlín.

Počas letnej turistickej sezóny bolo vykonaných 215 kontrol a zistených 35 nedostatkov. Najčastejšími nedostatkami boli nedodržanie prevádzkovej hygieny, nedostatky v skladovaní a manipulácii s potravinami a surovinami (potraviny a suroviny po dátume spotreby). Za zistené nedostatky bolo uložených 19 blokových pokút vo výške 1 914 eur.

Prešovský kraj

V rámci letnej turistickej sezóny boli vykonané kontroly zamerané prevažne na dodržiavanie osobnej a prevádzkovej hygieny, vysledovateľnosť, kontrolu označenia a dodržiavania dátumov minimálnej trvanlivosti a dátumov spotreby, na dodržiavanie zásad správnej výrobných praxe (kontrola dodržiavania chladiaceho reťazca a monitorovania teplôt), dodržiavanie hygienických požiadaviek pri uchovávaní, skladovaní a manipulácii s potravinami, pri príprave a podávaní pokrmov rýchleho občerstvenia a pri predaji nebalenej zmrzliny, na zásobovanie pitnou vodou, odber vzoriek potravín a vôd na laboratórne vyšetrenie, na odbornú a zdravotnú spôsobilosť pracovníkov, manipuláciu s odpadom, na funkčnosť a technický stav zariadení pre osobnú hygienu stravíkov a zamestnancov.

Počas letnej turistickej sezóny bolo vykonaných 184 kontrol, pri ktorých bolo zistených 38 nedostatkov. Uložených bolo 9 blokových pokút v celkovej výške 550 eur. Vydané boli 4 opatrenia so zákazom prevádzky z dôvodu nevyhovujúcich výsledkov kvality pitnej vody. V jednom prípade bola za nesplnenie opatrenia uložená pokuta v sume 700 eur.

Trenčiansky kraj

Počas letnej turistickej sezóny boli vykonané kontroly v stánkoch s predajom rýchleho občerstvenia na kúpaliskách a pri prírodných vodných plochách i v zariadeniach spoločného stravovania v rekreačných oblastiach, resp. v zariadeniach v oblastiach s predpokladanou zvýšenou návštevnosťou turistov. Kontroly boli zamerané na dodržiavanie technologických postupov prípravy pokrmov, kontrolu podmienok skladovania potravín, používanie potravín po dátume spotreby a dodržiavanie zásad prevádzkovej a osobnej hygieny, kontrolu priestorového usporiadania, vnútorného členenia a vybavenia prevádzok. Súčasťou kontrol bola počas letnej sezóny i kontrola zariadení s výrobou a predajom nebalenej zmrzliny.

Počas letnej turistickej sezóny bolo vykonaných 250 kontrol v 166 zariadeniach spoločného stravovania. Najčastejšie zistenými nedostatkami boli nevyhovujúca manipulácia s potravinami - kríženie čistých a nečistých činností, zmrazovanie surovín, polotovarov, rozpracovaných a hotových pokrmov, chýbajúca evidencia vysledovateľnosti potravín živočíšneho pôvodu, spoločné skladovanie nezlučiteľných druhov potravín, nezabezpečenie dostatočnej ochrany pokrmov pred ich znehodnotením, chýbajúca evidencia podmienok skladovania.

Trnavský kraj

V rámci letnej turistickej sezóny boli vykonané kontroly v stánkoch s predajom rýchleho občerstvenia na kúpaliskách a pri prírodných vodných plochách i v zariadeniach spoločného stravovania v športovo-rekreačných oblastiach. Pri výkone kontrol bol dôraz kladený najmä na dodržiavanie osobnej a prevádzkovej hygieny, podmienky skladovania surovín, polotovarov a rozpracovaných pokrmov v zmysle platných právnych predpisov, hygienických zásad pri manipulácii s potravinami ako aj organickým odpadom, výsledovateľnosť surovín a potravín, kontrolu odbornej a zdravotnej spôsobilosti osôb prichádzajúcich do kontaktu s potravinami, dátumu spotreby a dátumu minimálnej trvanlivosti potravín, pokrmov a nápojov, monitoring kritických kontrolných bodov v zmysle HACCP ako aj informovanie spotrebiteľov o potenciálnych alergénoch v predávaných pokrmoch. Súčasťou kontrol bola počas letnej sezóny i kontrola zariadení s výrobou a predajom nebalenej zmrzliny.

Počas letnej turistickej sezóny bolo vykonaných 81 kontrol. Najčastejšie zistenými nedostatkami bolo nedodržanie prevádzkovej hygieny, nevyhovujúce podmienky skladovania potravín a surovín, chýbajúca evidencia podmienok skladovania, neoznačenie dátumu výroby zmrzliny, neodobranie a neuskladnenie vzoriek vyrobených zmrzlín po dobu 48 hodín. Uložených bolo 19 blokových pokút v celkovej výške 3 520 eur. Za nevyhovujúce výsledky vzoriek bola prevádzkovateľom uložená náhrada nákladov v celkovej sume 440 eur.

Žilinský kraj

Počas letnej turistickej sezóny vykonali zamestnanci regionálnych úradov verejného zdravotníctva 355 kontrol. Kontroly boli zamerané najmä na overenie čistenia a sanitácie, správnej výrobných praxe, výsledovateľnosť surovín a potravín, kontrolu označenia, správne skladovanie potravín, zásobovanie pitnou vodou, odbornú a zdravotnú spôsobilosť pracovníkov, na funkčnosť a technický stav zariadení.

Zistených bolo 359 nedostatkov a začatých 12 správnych konaní, výška sankcií predstavovala 6 493 eur. Uložených bolo 52 blokových pokút v celkovej výške 3 495 eur.

3.4.2 Zimná turistická sezóna

Bratislavský kraj

V strediskách zimnej turistickej sezóny boli skontrolované zariadenia verejného stravovania sezónneho typu, reštaurácie, stravovacie prevádzky v hoteloch a penziónoch. Kontroly boli vykonané v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín podľa plánu kontrol na rok 2023, ako aj na základe podnetov a žiadostí prevádzkovateľov sezónnych zariadení o uvedenie priestorov do prevádzky.

V rámci zimnej turistickej sezóny bolo vykonaných 15 kontrol, bez zistených nedostatkov.

Banskobystrický kraj

V rámci zimnej turistickej sezóny boli skontrolované zariadenia verejného stravovania v niekoľkých lyžiarskych strediskách.

Štátny zdravotný dozor a úradná kontrola potravín boli zamerané na kontrolu zdravotnej a odbornej spôsobilosti zamestnancov, skladovanie potravín, surovín a polotovarov, manipuláciu s hotovými pokrmami, na dodržiavanie osobnej hygieny zamestnancov a kontrolu čistoty priestorov prevádzky. Uložených bolo 8 sankcií v celkovej výške 570 eur za nedostatky v skladovaní potravín (potraviny po dátume spotreby) a za nesprávnu manipuláciu s pokrmami.

Košický kraj

V roku 2023 bolo počas zimnej turistickej sezóny v zariadeniach spoločného stravovania vykonaných 12 kontrol, v rámci ktorých boli uložené 4 blokové pokuty vo výške 697 eur, a to za nedodržanie prevádzkovej hygieny, nepredloženie dokladov o zdravotnej spôsobilosti zamestnancov a predaj zdravotne závadných pokrmov.

Nitriansky kraj

Vzhľadom na nepriaznivé snehové podmienky nebolo v prevádzke ani jedno zariadenie s možnosťou zimnej rekreácie.

Prešovský kraj

V strediskách zimnej turistickej sezóny boli vykonané kontroly väčšinou v sezónnych prevádzkach. Kontroly boli zamerané na príjem vstupných surovín, kontrolu chladiaceho reťazca, dátum spotreby resp. minimálnej trvanlivosti, kontrolu prevádzkovej a osobnej hygieny, odbornú a zdravotnú spôsobilosť zamestnancov.

Počas zimnej turistickej sezóny bolo vykonaných 110 kontrol, pri ktorých bolo zistených 65 nedostatkov. Uložených bolo 13 blokových pokút v celkovej výške 1 212 eur.

Trenčiansky kraj

Zimná turistická sezóna je v kraji organizovaná hlavne v strediskách lokálneho významu. Počas sezóny bolo vykonaných 72 kontrol v 54 zariadeniach spoločného stravovania. V súlade s plánom úradnej kontroly potravín na rok 2023 bolo na mikrobiologickú analýzu odobratých 18 vzoriek pokrmov rýchleho občerstvenia, z toho 1 vzorka bola nevyhovujúca, za čo bola prevádzkovateľovi uložená náhrada nákladov.

Vykonané kontroly boli zamerané na stavebno-technické riešenie, priestorové usporiadanie a vybavenie, technologické postupy prípravy pokrmov, kontrolu podmienok skladovania potravín, používanie potravín po dátume spotreby, resp. dátume minimálnej trvanlivosti a dodržiavanie zásad prevádzkovej a osobnej hygieny. Nedostatky zistené u 4 kontrolovaných subjektov sa týkali najmä nedodržania prevádzkovej a osobnej hygieny.

Trnavský kraj

Typické strediská zimnej turistiky, kde je možnosť realizácie zimných športov sa v regióne Trnavského kraja nenachádzajú. Pozornosť bola preto venovaná ubytovacím zariadeniam s reštauračnou prevádzkou, a to najmä v kúpeľnom meste Piešťany a v oblastiach prímestskej rekreácie. Kontroly boli zamerané na kontrolu prevádzkovej a osobnej hygieny, hlásenie priamych dodávok, kontrolu výsledovateľnosti.

Žilinský kraj

Kontroly vykonané v rámci zimnej turistickej sezóny boli zamerané na zariadenia na poskytovanie stravovacích služieb, vrátane poskytovania rýchleho občerstvenia a nápojov v stánkoch trvalých i dočasných v rekreačných strediskách. Zimná turistická sezóna bola v roku 2023 ovplyvnená nepriaznivými poveternostnými podmienkami. Kontroly boli zamerané najmä na overenie dodržiavania platných právnych predpisov týkajúcich sa správnej výrobnjej a hygienickej praxe, dodržiavanie systému HACCP, zabezpečenie odbornej a zdravotnej spôsobilosti zamestnancov.

Vykonaných bolo 217 kontrol, zistených 116 nedostatkov, začaté 3 správne konania, v sume 509 eur. Zároveň bolo uložených 20 blokových pokút vo výške 1 359 eur.

3.5 Hromadné podujatia

Bratislavský kraj

V priebehu roka 2023 bolo pod patronátom miest a obcí organizovaných 36 hromadných podujatí. Podujatia boli príslušnému orgánu na ochranu verejného zdravia písomne oznámené podľa § 52 zákona č. 355/2007 Z. z. Na základe žiadosti usporiadateľov hromadných podujatí vydal tunajší úrad v súvislosti s predajom potravín a poskytovaním občerstvenia podľa § 52 zákona č. 355/2007 Z. z. súhlasné stanoviská. Okrem uvedených povolení pre organizátorov boli tunajšiemu úradu oznámené začatia prevádzkovania stánkov s ambulatným predajom pokrmov a nápojov v súlade s § 52 ods. 8 zákona č. 355/2007 Z. z. V rámci hromadných podujatí bolo vykonaných 70 kontrol v 44 zariadeniach s ambulatným predajom pokrmov a nápojov. Najčastejšími nedostatkami boli nedodržovanie prevádzkovej hygieny, nedostatky v skladovaní a manipulácii s potravinami, potraviny a suroviny po dátume spotreby, nedostatočná výsledovateľnosť surovín a polotovarov, podmienky skladovania surovín (zmrazovanie mäsa v prevádzke). V štyroch prípadoch bolo uložené opatrenie na mieste v zmysle zákona č. 152/1995 Z. z., ktorými bolo nariadené doplnenie označenia alergénov v ponukových materiáloch. Za zistené nedostatky boli prevádzkovateľom, respektíve zodpovedným osobám uložené sankčné postihy a opatrenia na mieste v zmysle platných právnych predpisov.

Banskobystrický kraj

Pri organizovaní hromadných podujatí v Banskobystrickom kraji bolo podľa § 52 ods. 1, písm. n) zákona 355/2007 Z. z. ohlásených 134 podujatí. Išlo o krátkodobé hromadné podujatia ako kultúrno-spoločenské podujatia, tradičné jarmoky, veľkonočné a vianočné trhy a tiež podujatia charakteru hudobných a folklórnych festivalov a pretekov s prípravou a podávaním pokrmov rýchleho občerstvenia. V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín bolo vykonaných 64 kontrol a uložených 10 sankcií v celkovej sume 535 eur za porušenie podmienok skladovania potravín, skladovanie potravín po uplynutom dátume spotreby, dátume minimálnej trvanlivosti, nedostatočného počtu chladiacich a mraziacich zariadení a nedodržovanie zásad osobnej a prevádzkovej hygieny.

Košický kraj

V roku 2023 bolo ohlásených podľa § 52 zákona č. 355/2007 Z. z. celkom 163 hromadných podujatí, z toho v rámci kultúrnych podujatí 93, športových 10, vianočných 14, jarmokov 17, dni obcí 13 a iných 16. V rámci štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín bolo vykonaných 253 kontrol, pri ktorých bolo uložených 5 blokových pokút vo výške 310 eur za nezabezpečenie zdravotnej bezpečnosti vyrábaných pokrmov, nedostatky v preukázaní odbornej a zdravotnej spôsobilosti zamestnancov, prevádzkovej hygieny a skladovaní potravín po dátume spotreby, dátume minimálnej trvanlivosti.

Nitriansky kraj

V roku 2023 bolo jednotlivým RÚVZ v Nitrianskom kraji ohlásených 112 hromadných podujatí s poskytovaním rýchleho občerstvenia. Medzi najväčšie hromadné podujatia v Nitrianskom kraji patrili výstava „Gardénia - nábytok a bývanie Nitra“, „Slovak food truck fest Nitra“, „Strojárske veľtrh v Nitre“, výstava „Agrokomplex medzinárodná poľnohospodárska a potravinárska výstava Nitra“, „Autosalón Nitra“. Okrem týchto podujatí boli organizované rôzne jarmoky, trhy a podujatia pod záštitou miest a obcí, hudobné festivaly, viacero podujatí v „Oáza Camp Komoča - Kemping“. Všetky hromadné podujatia boli

organizátormi ohlásené na príslušné RÚVZ. V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín sa kontrolovalo dodržanie zabezpečenia podmienok prípravy a podávania pokrmov v stánkoch s rýchlym občerstvením, respektíve s ambulatným predajom, zároveň sa kontrolovalo zabezpečenie požiadaviek predpisov zo strany organizátorov podujatí. Celkovo bolo vykonaných 2013 kontrol, pričom bolo zaznamenaných 29 nedostatkov, za ktoré bolo uložených 6 pokút v blokovom konaní v celkovej výške 582 eur.

Prešovský kraj

V roku 2023 bol počet hromadných podujatí ohlásených podľa zákona č. 355/2007 Z. z. celkom 170 hromadných akcií. Z toho 15 jarmokov, 11 vianočných akcií, 34 festivalov a 110 ostatných hromadných podujatí. Celkovo bolo vykonaných 301 kontrol, pričom bola odobratá 1 vzorka pokrmov rýchleho občerstvenia, a 2 vzorky nápojov. Odobraté vzorky splnili limitné kritériá analyzovaných ukazovateľov. Pri kontrolách bolo zistených 21 nezhôd. Najčastejšie zistené nedostatky sa týkali nevyhovujúcej prevádzkovej hygieny, nepripojenia sa na zdroj pitnej vody, chýbajúcich dokladov o zdravotnej spôsobilosti, nepredloženia a neuplatňovania HACCP pri príprave pokrmov a nevhodného skladovania potravín. Za zistené nedostatky bolo uložených 13 blokových pokút vo výške 569 eur.

Trenčiansky kraj

V roku 2023 bolo na RÚVZ v Trenčianskom kraji ohlásených 207 hromadných podujatí podľa § 52 zák. č. 355/2007 Z. z., a to podľa typu, jarmoky, predajné trhy vrátane vianočných a veľkonočných trhov, festivaly (hudobné, výtvarné) spojené s ambulatným predajom pokrmov a nápojov. RÚVZ v rámci Trenčianskeho kraja evidujú 615 prevádzok zariadení (stánkov, vozidiel) s dočasným stanovišťom, ktoré realizujú ambulatný predaj pokrmov rýchleho občerstvenia, nápojov na schválených trhových miestach a trhoviskách a počas konania hromadných podujatí spojených s poskytovaním občerstvenia. Počas konania hromadných podujatí bolo v zariadeniach, ktoré realizujú ambulatný predaj pokrmov, nápojov vykonaných 85 kontrol (79 úradných kontrol potravín a 6 štátnych zdravotných dozorov) Nezhody boli zistené u 28 kontrolovaných subjektov. Odobratých bolo 35 vzoriek hotových pokrmov a pokrmov rýchleho občerstvenia, z toho 6 vzoriek (17 %) nezodpovedalo kritériám hygieny procesu výroby. Najčastejšie boli zistené nedostatky v manipulácii s potravinami, nedodržaní chladiaceho reťazca a podmienok skladovania, hygieny prevádzky a preukázaní pôvodu potravín. Na odstránenie zistených nedostatkov boli uložené opatrenia na mieste. Za nedostatky, ktorými sa zamestnanci dopustili priestupku podľa zákona č. 152/1995 Z. z. bolo uložených celkovo 25 pokút, v dvoch prípadoch boli uložené sankcie v správnom konaní podľa zákona č. 355/2007 Z. z. V súvislosti s konzumáciou pokrmov rýchleho občerstvenia počas konania hromadných podujatí v regionálnej pôsobnosti RÚVZ v Trenčianskom kraji nebol zaznamenaný epidemický výskyt alimentárnych ochorení.

Trnavský kraj

Odbornými pracovníkmi RÚVZ Trnava boli vykonané úradné kontroly potravín a štátne zdravotné dozory na nasledovných hromadných podujatiach. Akcia „Jarmok v Trnave“, kde bolo vykonaných celkovo 35 kontrol v 20 zariadeniach, pričom nedostatky neboli zistené, podujatie „Michalský jarmok v Hlohovci, kde bolo vykonaných 24 kontrol a uložená 1 bloková pokuta v sume 60 eur za zistené nedostatky v prevádzkovej hygiene, na podujatí „Jarmok v Smoleniciach a Suchej nad Parnou“ bolo vykonaných 15 kontrol, pričom neboli zistené nedostatky, 20 kontrol bolo vykonaných na podujatí „Country fest v Jaslovských Bohuniciach, čoho výsledkom bolo uloženie 3 blokových pokút podľa zákona č. 152/1995 Z. z. za porušenie

požiadaviek a podmienok skladovania potravín, označenia potravín, prítomnosti potravín neznámeho pôvodu a za nepreukázanie zdravotnej spôsobilosti. na vianočných trhoch v Trnave, Piešťanoch a v Hlohovci bolo celkovo vykonaných 34 kontrol a neboli zistené nedostatky.

V územnom obvode RÚVZ Dunajská Streda bolo v roku 2023 ohlásených 83 hromadných podujatí podľa zákona č. 355/2007 Z. z. Okrem uvedených hlásení organizátorov boli RÚVZ Dunajská Streda oznámené aj začatia prevádzkovania stánkov s ambulatným predajom pokrmov a nápojov podľa § 52 ods. 8 zákona č. 355/2007 Z. z. v 47 prípadoch. Ohlásené hromadné podujatia boli krátkodobého charakteru ako kultúrno-spoločenské podujatia, tanečné zábavy, tradičné jarmoky a podujatia charakteru hudobných festivalov s prípravou a podávaním rýchleho občerstvenia. Väčšina hromadných podujatí sa konala v sobotu alebo cez víkend, z tohto dôvodu sa kontroly nad prípravou a predajom pokrmov rýchleho občerstvenia, nápojov na týchto podujatiach nevykonali. Najväčším hromadným podujatím v okrese Dunajská Streda bol štvordňový „Žitnoostrovský jarmok“ organizovaný mestom Dunajská Streda. Organizátor zabezpečil na tomto podujatí zásobovanie stánkov s prípravou a podávaním pokrmov a nápojov tečúcou pitnou vodou z verejného vodovodu. Odpadové vody z umývacích zariadení stánkov boli likvidované do verejnej kanalizácie. Organizátor prostredníctvom zmluvnej firmy zabezpečil dostatočné množstvo kontajnerov na zhromažďovanie odpadov a ich každodenný odvoz. Zber kuchynského odpadu zabezpečovali jednotliví prevádzkovatelia predajných stánkov pokrmov rýchleho občerstvenia individuálne prostredníctvom zmluvného partnera. Pre zamestnancov predajných stánkov a oddelene pre návštevníkov jarmoku boli zabezpečené mobilné záchody oddelené pre mužov a ženy. Predaj pokrmov rýchleho občerstvenia sa uskutočňoval do jednorazových, nevratných obalov. Na uvedenej akcii bolo vykonaných celkom 10 kontrol, z toho 5 krát úradná kontrola potravín a 5 krát štátny zdravotný dozor, pričom neboli zistené nedostatky. Príprava a podávanie pokrmov a nápojov na vianočných trhoch v Dunajskej Strede sa uskutočňovalo v dvoch ambulatných pojazdných zariadeniach. V týchto zariadeniach boli vykonané 4 kontroly a to 2 úradné kontroly potravín a 2 štátne zdravotné dozory so zameraním na kontrolu výsledovateľnosti potravín, dodržanie chladiarenského reťazca, dátumy spotreby a minimálnej trvanlivosti, označenie potravín, prevádzkovú hygienu, osobnú hygienu, manipuláciu s potravinami, skladovanie potravín, manipuláciu s odpadom a doklady preukazujúce zdravotnú a odbornú spôsobilosť zamestnancov. Nedostatky počas výkonu kontrol neboli zistené.

RÚVZ Galanta bolo v čase od februára do decembra oznámených okrem tradičných podujatí organizovaných mestami v letnom a predvianočnom období aj 9 menších hromadných podujatí, ako sú „farmárske trhy“, „dni obce“ a iné. Počas roka 2023 bol v okrese Galanta pracovníkmi oddelenia hygieny výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov v rámci hromadných podujatí vykonaný štátny zdravotný dozor a úradná kontrola potravín na 6 hromadných akciách. Na základe spolupráce s organizátormi hromadných podujatí, RÚVZ Galanta zasielal na základe žiadostí odborné usmernenia na dodržiavanie požiadaviek príslušných právnych predpisov v otázkach predloženia zdokladovania kvality tečúcej pitnej vody, prevádzkovania stánku v zmysle splnenia si povinnosti podľa § 52 ods. 8 zákona č. 355/2007 Z. z., vydokladovanie likvidácie, zberu a odvozu komunálneho odpadu, zabezpečenie zariadení pre osobnú hygienu prevádzkovateľov stánkov, ako aj návštevníkov samostatne pre mužov a ženy, ako aj požiadaviek kladených na prevádzkovateľov potravinárskych prevádzok poskytujúcich predaj a podávanie rýchleho občerstvenia (napojenie sa na zdroj tečúcej pitnej vody, likvidácia organického odpadu a prepáleného oleja oprávnenou firmou, dodržanie sortimentu v súlade s rozhodnutím vydaným ÚVZ SR, príslušným RÚVZ, resp. oznámením, dodržiavanie zásad správnej výrobných praxe). Z väčších hromadných podujatí, ktoré sa uskutočnili v okrese Galanta boli napr. „XIV. ročník Medzinárodného klobásového festivalu

v Sládkovičove“, „XXII. ročník Seredského hodového jarmoku“, „XXXVII. ročník Galantských trhov“ a vianočné trhy v mestách Galanta a Sered'. Počas výkonu štátneho zdravotného dozoru bol kladený dôraz najmä na predloženie rozhodnutia/oznámenia na ambulantný predaj potravín a pokrmov rýchleho občerstvenia, zdravotnej a odbornej spôsobilosti osôb manipulujúcich s potravinami, zabezpečenie teplej a studenej tečúcej pitnej vody, na zabezpečenie osobnej a prevádzkovej hygieny, kontrolu výsledovateľnosti, dodržanie podmienok skladovania potravín, polotovarov a hotových pokrmov v zmysle príslušných právnych predpisov, kontrolu dátumu spotreby a dátumu minimálnej trvanlivosti, ako aj informovanie spotrebiteľov o potenciálnych alergénoch v predávaných pokrmoch. V jarnom období bol na základe podnetu vykonaný štátny zdravotný dozor a úradná kontrola potravín v stánkoch rýchleho občerstvenia na „Medzinárodnom klobásovom festivale v Sládkovičove“. Počas podujatia boli skontrolované 4 stánky rýchleho občerstvenia a vykonané 4 kontroly. V čase kontrol neboli zistené nedostatky. V jarnom období bol na základe podnetu vykonaný štátny zdravotný dozor a úradná kontrola potravín v stánkoch rýchleho občerstvenia na „Medzinárodnom klobásovom festivale“ v Sládkovičove, v čase kontrol neboli zistené nedostatky. V letnom období sa v okrese Galanta uskutočnili 2 podujatia, a to „Seredský hodový jarmok“ a „Galantské trhy“. Celkovo bolo počas hromadnej akcie „Seredský jarmok“ skontrolovaných 13 stánkov s rýchlym občerstvením, v ktorých bolo vykonaných 13 kontrol. Medzi najčastejšie zistené nedostatky patrili nezabezpečenie teplej tečúcej vody v stánku rýchleho občerstvenia, nedodržanie chladiarenského reťazca a nepredloženie dokladov o likvidácii použitého kuchynského oleja. Za uvedené nedostatky boli 2 zodpovedným osobám uložené blokové pokuty v celkovej sume 220 eur. Počas hromadného podujatia „Galantské trhy“ bolo z celkového počtu 27 stánkov, aj na základe vykonania opakovaných kontrol vykonaných 48 kontrol. Medzi najčastejšie zistené nedostatky patrili nezdokladovanie zdravotnej spôsobilosti pracovníka, nezabezpečenie teplej tečúcej vody v stánku rýchleho občerstvenia a vybavenie stánku rýchleho občerstvenia iba jedným drezom. Za uvedené nedostatky boli 4 zodpovedným osobám uložené blokové pokuty v celkovej sume 130 eur. V meste Sered' a Galanta sa v predvianočnom období uskutočnili 3 hromadné podujatia a to „Vianočné trhy mesta Sered'“, kde boli vykonané 3 kontroly 3 subjektov, „Vianočné trhy mesta Galanta“, kde bolo vykonaných 7 kontrol 7 subjektov a „Vianočné trhy s Jojkou v Galante“, kde bolo vykonaných 8 kontrol 8 subjektov. V čase vykonania kontrol neboli zistené žiadne nedostatky. Celkovo bolo RÚVZ Galanta v roku 2023 vykonaných 83 kontrol na hromadných podujatiach, pričom za zistené nedostatky boli 6 zodpovedným pracovníkom uložené pokuty v celkovej sume 350 eur v blokovom konaní.

V územnom obvode RÚVZ Senica bolo v priebehu roka 2023 pod patronátom miest a obcí organizovaných 23 hromadných podujatí. Každé hromadné podujatie bolo ohlásené podľa § 52 zákona č. 355/2007 Z. z. RÚVZ Senica poskytol organizátorom informácie ohľadom požiadaviek na ich realizáciu. Celkovo bolo na hromadných podujatiach vykonaných 17 kontrol, kontroly boli zamerané na prípravu a predaj pokrmov rýchleho občerstvenia, nápojov a predaj potravín, ako aj nepotravinárskeho tovaru, pričom boli zistené nedostatky v dvoch prípadoch (potraviny po dátume spotreby / dátume minimálnej trvanlivosti, nedostatočná osobná hygiena), čo bolo riešené uložením blokovej pokuty v celkovej sume 99 eur.

Žilinský kraj

V žilinskom kraji bolo v roku 2023 podľa § 52 zákona č. 355/2007 Z. z. ohlásených 178 hromadných podujatí. Spolu bolo vykonaných 229 kontrol, pri ktorých bolo zistených 35 nedostatkov, za ktoré bolo uložených 6 blokových pokút v sume 427 eur.

V územnej pôsobnosti RÚVZ Čadca bolo ohlásených podľa § 52 zákona č. 355/2007 Z. z. 55 kultúrnych a spoločenských hromadných podujatí, ktorých organizátormi boli najmä mestá a obce. Išlo o tradičné hromadné podujatia ako fašiangy, veľkonočné trhy, adventné, vianočné a mikulášske trhy a rôzne jarmoky, hody, hudobné slávnosti a koncerty. Hromadné podujatia prebiehali najmä v centrách obcí, na námestiach alebo na uzavretých častiach ulíc s vylúčením motorových vozidiel a v priestoroch tržných a trhových miest. Pracovníkmi RÚVZ bolo vykonaných celkovo 78 kontrol, pričom bolo zistených 9 nedostatkov, ktoré boli riešené uložením pokút v blokovom konaní, ktorých celková suma bola 262 eur.

V územnej pôsobnosti RÚVZ Dolný Kubín bola väčšina hromadných podujatí organizovaných pod správou obecného úradu, mestského úradu, prípadne jednotlivých zložiek obce, mesta, v ktorom sa hromadná akcia konala. RÚVZ Dolný Kubín evidoval viac krát porušenia povinností fyzických osôb podnikateľov a právnických osôb oznámiť organizovanie hromadných podujatí spojených s poskytovaním stravovania alebo občerstvenia regionálnemu úradu verejného zdravotníctva, tak ako ustanovuje § 52 ods. 1 písm. n) zákona č. 355/2007 Z. z. Z tohto dôvodu boli zvolané jednania so zástupcami miest Trstená, Námestovo a Tvrdošín, kde bola zástupcom miest objasnená problematika organizovania hromadných podujatí a stánkového a ambulatného predaja. Organizovanie „Kubínskeho jarmoku“ bolo oznámené RÚVZ Dolný Kubín, pričom mesto Dolný Kubín poslal RÚVZ písomný zoznam predávajúcich potraviny. Stánky s predajom pokrmov a nápojov boli napojené rozvodnou sieťou na verejný vodovod s odvodom odpadovej vody z príviesov priamo do kanalizácie. Na likvidáciu pevného odpadu bol vyhradený kontajner a zároveň bol zabezpečený dostatočný počet mobilných záchodov. Zvýšená pozornosť bola venovaná konaniu „vianočných trhov“, počas vykonávania kontrol neboli zistené závažné nedostatky.

V územnom obvode RÚVZ Liptovský Mikuláš bolo ohlásených podľa § 52 zákona č. 355/2007 Z. z. 58 hromadných podujatí, pričom bolo vykonaných celkovo 67 kontrol. Zistené boli nedostatky pri skladovaní potravín v jednom stánku rýchleho občerstvenia, taktiež v jednom stánku rýchleho občerstvenia boli nájdené potraviny po dátume spotreby, za čo boli uložené 2 blokové pokuty vo výške 165 eur podľa § 29 ods. 1 písm. c) zák. č. 152/1995 Z. z. Z najvýznamnejších hromadných podujatí je možné spomenúť „Preteky vo vodnom slalome“, „Stoličné dni“, 67. ročník folklórneho festivalu „Východná“, festival „Za 7 horami“, „Švábkafest“, „Október Na Fest 2023“, vianočné trhy a iné.

Na RÚVZ Martin bolo v roku 2023 podľa § 52 zákona č. 355/2007 Z. z. oznámených 19 plánovaných hromadných podujatí, ktoré sa konali v okresoch Martin a Turčianske Teplice. K oznámeniam o konaní hromadných podujatí boli zo strany RÚVZ Martin vydané odborné usmernenia. V rámci konaní hromadných podujatí bolo vykonaných 38 kontrol, pričom v niekoľkých prípadoch zistené nedostatky, ako nedodržanie podmienok skladovania potravín a surovín, prípadne nepredložená evidencia o výrobe pokrmov, nepredložené doklady, ako dodacie listy, doklad o schválení prevádzky, respektíve doklad o oznámení prevádzky, nezabezpečenie tečúcej teplej vody na umývanie rúk pre zamestnancov, nepredložené doklady o školení pracovníkov prevádzky, nepredložené doklady o odbornej spôsobilosti.

V roku 2023 bolo v územnom obvode RÚVZ Žilina organizovaných 42 hromadných podujatí, pričom všetci organizátori podali oznámenie o organizovaní hromadného podujatia. Pred začatím väčších akcií sa v časovom predstihu stretli zástupcovia RÚVZ Žilina a organizátori podujatia, kde sa objasnili príslušné podmienky. Štátny zdravotný dozor bol zameraný na kontrolu vydania súhlasného posudku z miesta trvalého bydliska predajcov, osobnú a prevádzkovú hygienu, technologické vybavenie stánku podľa činnosti a ponúkaných služieb predajcov, vybavenosť chladiacimi zariadeniami a dodržiavanie chladiaceho reťazca, dátumov minimálnej trvanlivosti potravín a vyhradenia záchodov pre pracovníkov stánkov.

4. Sankčné opatrenia

Sankčné opatrenia podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia (ďalej len zákon č. 355/2007 Z. z.):

- podľa § 6 ods. 3 písm. j) bolo uložených 83 pokynov na odstránenie nedostatkov,
- podľa § 12 ods. 2 písm. i), m), n) bolo vydaných 10 opatrení, napríklad v Košickom kraji boli nariadené opatrenia na predchádzanie vzniku prenosných ochorení, a to účinnej dezinfekcie priestorov, povrchov plôch, účelového zariadenia a vybavenia v súvislosti s výskytom vírusového ochorenia – hepatitídy A u zamestnancov potravinárskych zariadení, v Trenčianskom kraji boli vydané 2 zákazy činnosti z dôvodu závažných nedostatkov v hygiene prevádzky,
- podľa § 55 ods. 2 bolo vydaných 134 opatrení na mieste, z toho 68 zákazov, týkajúcich sa najmä uzavretia prevádzok z dôvodu závažných prevádzkových nedostatkov, a to kríženie čistej a nečistej prevádzky, nevyhovujúca prevádzková hygiena, nevyhovujúci stavebno - technický stav prevádzky, prítomnosť nedomestikovaných zvierat v prevádzke, uzatvorenie prevádzky do doby zabezpečenia prevádzky zásobovaním vodou z overeného vodného zdroja,
- podľa § 58 bolo uplatnených 22 náhrad nákladov v hodnote 1 892 €,
- podľa § 57 bolo uložených 138 pokút v sume 57 900 €,
- podľa § 56 boli uložené sankcie v priestupkovom konaní v 74 prípadoch v sume 3 910 €,
- podľa § 56 ods. 2 v súčinnosti so zákonom č. 372/1990 Zb. bolo uložených 229 blokových pokút v sume 21 440 €.

Sankčné opatrenia podľa zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách:

- podľa § 19 ods. 1, ods. 2 a podľa nariadenia č. 2017/625 bolo uložených 379 opatrení - opatrenia sa týkali vyradenia potravín po dobe spotreby a po dátume minimálnej trvanlivosti, zákazu uvádzania potravín neznámeho pôvodu do obehu, zákazu umiestnenia výživových doplnkov na trh z dôvodu obsahu nepovolených zložiek,
- podľa § 28 bolo uložených 82 pokút v sume 48 000 €,
- podľa § 29 v priestupkovom konaní bolo uložených 25 sankcií v sume 2 539 €,
- v blokovom konaní podľa § 29 v súčinnosti so zákonom č. 372/1990 Zb. bolo uložených 765 blokových pokút v sume 113 080 €,

náhrady nákladov podľa § 20 ods. 4 boli uložené v 208 prípadoch v celkovej sume 18 170 €.

Ďalšie sankčné opatrenia:

- podľa § 10 zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov v blokovom konaní boli uložené 3 pokuty v sume 110 €,
- podľa § 45 zákona č. 71/67 Zb. nebola uložená poriadková pokuta.

V zákonom stanovenej lehote bolo podaných 16 odvolaní voči vydaným rozhodnutiam o pokutách. Žiadne rozhodnutie nebolo riešené v rámci autoremedúry.

5. Epidemický výskyt alimentárnych ochorení

Bratislavský kraj

V roku 2023 boli v Bratislavskom kraji hlásené 2 epidemické výskyty alimentárnych nákaz (salmonelóza). V oboch prípadoch sa laboratórnou analýzou vzoriek hotových pokrmov, ani preukázaním výsledkov mimoriadnej lekárskej prehliadky u zamestnancov zariadení zdroj nákazy nepotvrdil.

Banskobystrický kraj

Epidemický výskyt alimentárnych ochorení nebol zaznamenaný.

Košický kraj

Bol zaznamenaný výskyt 3 prípadov alimentárneho ochorenia.

V prípade vyšetrovania RÚVZ Košice išlo o hlásené hromadné alimentárne ochorenia u zamestnancov závodu. Bolo vyšetrených 11 vzoriek odobratých pokrmov, ktoré boli vyhovujúce. Faktor prenosu nebol potvrdený.

V prípade vyšetrovania RÚVZ Michalovce išlo o podozrenie na salmonelózu u konzumentov a zamestnancov v zariadení spoločného stravovania. Spolu bolo hlásených 16 ochorení. Pravdepodobným faktorom prenosu boli nedostatočne tepelne spracované výrobky z vajec podávané v zariadení spoločného stravovania. Aktívne boli vyhľadané 4 osoby. V spolupráci s oddelením epidemiológie boli nariadené protiepidemické opatrenia, vrátane dezinfekcie priestorov a vybavenia a sledovanie zdravotného stavu zamestnancov. Prevádzkovateľovi v rámci štátneho zdravotného dozoru bolo uložené opatrenie na mieste so zákazom prevádzky do doby vykonania dôkladnej dekontaminácie a dezinfekcie celej prevádzky a preukázania zdravotnej a odbornej spôsobilosti zamestnancov. Počas výkonov štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín boli preverené technologické postupy výroby, manipulácie a umiestnení na trh pokrmov, boli odobraté stery z prostredia, 2 vzorky hotových pokrmov a 1 vzorka „Balticovo vaječný žltok“, originálne balenie 1 l. Vyšetrené vzorky vyhoveli a vo výsledkoch sterov, vrátane opakovaných odberov sterov neboli zistené epidemiologicky závažné mikroorganizmy. Na základe vykonaných opatrení vrátane predloženia dokladov o odbornej a zdravotnej spôsobilosti zamestnancov bol zákaz prevádzky odvolaný.

V prípade vyšetrovania RÚVZ Rožňava išlo o hlásenie epidemického výskytu alimentárnych ochorení u zamestnancov výrobného závodu. Boli nahlásené gastrointestinálne ťažkosti u 33 zamestnancov. Vykonaný bol štátny zdravotný dozor a úradná kontrola potravín, pri ktorých nebolo potvrdené stravovanie všetkých zamestnancov s ťažkosťami v dotknutom zariadení spoločného stravovania. Zároveň pri vyšetrovaní hlásenia boli zistené nedostatky, týkajúce sa strojno-technologického zariadenia a vybavenia, nezabezpečenia postupov pri výrobe pokrmov a nápojov podľa zásad správnej výrobnjej praxe, nezabezpečenia ochrany hotových pokrmov a nápojov pred ich znehodnotením a nezabezpečenia prevádzkovej hygieny. Za zistené nedostatky bola uložená bloková pokuta v celkovej výške 200 eur. Prevádzkovateľ zariadenia spoločného stravovania na vlastné náklady zabezpečil laboratórne vyšetrenie vzoriek hotových pokrmov v akreditovanom laboratóriu. Laboratórnym vyšetrením bolo zistené, že vyšetrované

vzorky sú v súlade s hodnotami uvedenými vo Výnose MP SR a MZ SR č. 06267/2006-SL, ktoré upravujú mikrobiologické požiadavky na potraviny a na obaly na ich balenie. Následnou kontrolou v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín bolo zistené odstránenie všetkých nedostatkov. Na základe vyšetrovania, vykonaných kontrol a výsledkov laboratórnych analýz nebolo možné jednoznačne preukázať, či išlo o ochorenie vzniknuté po konzumácii pokrmov, alebo išlo o vírusové ochorenie.

Nitriansky kraj

RÚVZ Nitra vyšetroval dve alimentárne ochorenia.

V zariadení sociálnych služieb ochorelo na akútnu gastroenteritídu 22 osôb z 235 exponovaných. Ochorenia sa prejavili zvracaním a hnačkami. Zamestnanci RÚVZ Nitra vykonali štátny zdravotný dozor a úradnú kontrolu v priestoroch kuchyne spojený s odberom vzoriek stravy, sterov z prostredia, rúk a predmetov za účelom overenia účinnosti sanitácie. Výsledky laboratórnych vyšetrení vzoriek pokrmov ako i sterov boli vyhovujúce. V kuchyni ako i v zariadení boli nariadené protiepidemické opatrenia.

V zariadení pre seniorov bolo nahlásené podozrenie na alimentárne ochorenia, kde v klinickom obraze klientov dominovalo zvracanie, hnačka bez teploty s trvaním 1-2 dni, bez nutnosti hospitalizácie. RÚVZ Nitra vykonal kontrolu kuchyne spojenú s odberom sterov z pracovného prostredia v počte 10 ks na kontrolu účinnosti vykonávanej sanitácie a 5 vzoriek hotových pokrmov, všetky s negatívnym výsledkom.

RÚVZ Komárno vyšetroval epidemický výskyt akútnych vírusových enteritíd u obyvateľov zariadenia sociálnych služieb. Bolo zistené, že z celkového počtu 60 exponovaných osôb postupne ochorelo 17, klinické príznaky ochorenia boli hnačky a vracanie. 2 chorým pacientom boli odobraté tampóny z rekta na mikrobiologické vyšetrenie a vzorky stolice na virologické vyšetrenie, všetky s negatívnym výsledkom. V zariadení boli ihneď nariadené príslušné protiepidemické opatrenia. Na základe výsledkov epidemiologického vyšetrovania bola epidémia uzatvorená ako nešpecifikovaná vírusová črevná infekcia.

RÚVZ Nové Zámky vyšetroval výskyt alimentárneho ochorenia spôsobeného konzumáciou pokrmov, vyrobených a podávaných v zariadení spoločného stravovania. Bol zaznamenaný zvýšený výskyt akútnych gastroenteritíd u stravníkov odoberajúcich pokrm z firmy, ktorá rozváža stravu do viacerých závodov v Nových Zámkoch a v okolí. Klinické príznaky u chorých boli zvracanie, bolesti brucha, kŕče, hnačky a zvýšené teploty. Ochorenia mali mierny priebeh s maximálnou dĺžkou trvania 16 až 24 hodín. 13 chorých vyhľadalo lekárske ošetrovanie, hospitalizovaný nebol nikto. Od 11 pacientov bol odobratý tampón rekta na kultivačné vyšetrenie s negatívnym výsledkom. Z epidemiologického vyšetrovania bolo zistené, že väčšina chorých konzumovala rybie filé so slovenským šalátom, ojedinele kuracie kúsky v kukuričných lupienkoch, dusenú ryžu a kompót a ľahký zeleninový šalát s kuracím mäsom. Celkovo ochorelo 66 stravníkov. V kuchyni boli odobraté odložené vzorky dotknutých pokrmov. Po kultivácii bola zistená prítomnosť *Enterobacter* spp. a *Klebsiella* spp. V škrupine čerstvých vajec bol vykultivovaný *Enterobacter* spp. A *Escherichia coli*, v zeleninovom šaláte bol vykultivovaný *Enterobacter cloacae* a *Escherichia coli*, v grilovanom kuracom mäse bol vykultivovaný *Enterobacter* spp., vo vzorke tvarohových guliek bol vykultivovaný *Enterobacter* spp., *Enterococcus* spp. a *Pseudomonas* sp., v kelovej polievke s párkom bol

vykultivovaný *Enterobacter cloacae*. Vo vzorke pokrmu kuracie kúsky v kukuričných lupienkoch s ryžou bola vykultivovaná *Klebsiella* spp. Z dosky na krájanie vareného mäsa bola kultivačne potvrdená *Klebsiella* spp. a *Escherichia coli*, z dosky na krájanie cibule bol kultivačne potvrdený *Enterobacter cloacae* a *Escherichia coli* a z dosky na krájanie zeleniny bol kultivačne potvrdený *Pseudomonas* spp. Záver epidemiologického vyšetovania poukazuje na súvislosť vzniknutých ochorení na akútnu gastroenteritídu s konzumáciou stravy s predpokladom, že ochorenia mohli spôsobiť podmienene patogénne mikroorganizmy po ich pomnožení. V priestoroch kuchyne bolo nariadené vykonať čistenie a dezinfekciu. Následne boli odobraté vzorky pokrmov, ktoré boli vyšetrené na RÚVZ Nitra a ktoré vyhovovali požiadavkám bezpečnosti.

Prešovský kraj

V roku 2023 boli zaznamenané 2 epidemické výskyty alimentárnych ochorení.

V zariadení spoločného stravovania bolo u 4 konzumentov potvrdené infekčné ochorenie – salmonelóza po konzumácii hotového pokrmu (vyprážený syr s tatárskou omáčkou). V rámci vykonaného štátneho zdravotného dozoru boli zistené nedostatky pri príprave a podávaní hotových pokrmov – nedodržiavanie skladovacích podmienok, nedodržiavanie pracovných plôch a nesprávna manipulácia s hotovými pokrmami, ktoré poukazovali na potenciálne ohrozenie zdravotnej bezpečnosti pripravovaných a podávaných hotových pokrmov. Prevádzkovateľovi bola uložená pokuta v správnom konaní vo výške 1000 eur.

V inom zariadení spoločného stravovania uzatvoreného typu – závodnej kuchyni spoločnosti pôsobiacej v rámci priemyselnej zóny Poprad – Matejovce bol zaznamenaný výskyt ochorení tráviaceho traktu u 91 pracovníkov z exponovaných 1055 pracovníkov spoločnosti a 23 zamestnancov kuchyne. V klinickom obraze prevládali hnačky, zvracanie, zimnica, bolesti celého tela, bolesti žalúdka a celková slabosť. V stravovacej prevádzke bolo vykonané epidemiologické vyšetovanie, štátny zdravotný dozor a úradná kontrola potravín, odobratých bolo 47 vzoriek pokrmov, z toho 7 nezodpovedalo požiadavkám Výnosu MP SR a MZ SR č. 06267/2006 – SL pre vysoký počet koliformných baktérií. Boli odobraté stery z pracovného prostredia v počte 10, z toho 2 nevyhoveli hygienickým požiadavkám. Prevádzkovateľovi stravovacieho zariadenia boli v rámci vyšetovania uložené predbežné opatrenia súvisiace s vykonaním sanitácie prostredia stravovacej prevádzky, spojenej s účinnou dezinfekciou.

Trenčiansky kraj

V roku 2023 bol v Trenčianskom kraji zaznamenaný v jednom prípade epidemický výskyt alimentárnych ochorení, na ktorého vyšetovaní participovali zamestnanci RÚVZ Trenčín. Alimentárne ochorenia – gastroenteritídy prebiehajúce v epidémii boli hlásené po konaní súkromného hromadného podujatia – svadby, organizovaného v zariadení spoločného stravovania v okrese Trenčín. Na základe vyšetovania bolo zistené, že z celkového počtu 57 exponovaných osôb ochorelo 27 osôb. Stav 5 osôb si vyžiadalo zdravotnú starostlivosť na infekčnom oddelení, v 1 prípade hospitalizáciu. U týchto osôb bol odobratý biologický materiál výtery z rekta na bakteriologické a virologické vyšetrenie. U 2 osôb bol potvrdený vírus Norwalk. Počas výkonu štátneho zdravotného dozoru v dotknutom zariadení spoločného

stravovania podľa zákona č. 355/2007 Z. z. boli preverené technologické postupy prípravy pokrmov, zrealizovaný bol odber 20 sterov z prostredia a v rámci úradnej kontroly potravín podľa zákona č. 152/1995 Z. z. bola odobratá 1 vzorka čerstvých slepačích vajec a 4 vzorky hotových pokrmov. Prevádzkovateľovi zariadenia boli nariadené opatrenie na predchádzanie vzniku a šíreniu prenosných ochorení, hlásenie prenosného ochorenia a podozrenia na závažné alebo rýchlo sa šíriace prenosné ochorenie, odber vzoriek biologického materiálu od ľudí na laboratórne určenie pôvodcov prenosných ochorení, dezinfekcia a regulácia živočíšnych škodcov a zákaz alebo obmedzenie výkonu povolania u osôb chorých na prenosné ochorenie alebo podozrivých z takého ochorenia. Laboratórnou analýzou sterov z pracovného prostredia bol izolovaný podmienenne patogénny mikroorganizmus *Bacillus cereus*.

Trnavský kraj

RÚVZ Senica riešil jedno podozrenie na zvýšený výskyt tráviacich ťažkostí v súvislosti s konzumáciou stravy pripravenej v zariadení spoločného stravovania, ktoré sa však nepotvrdilo.

Žilinský kraj

RÚVZ Čadca vyšetroval zvýšený výskyt hnačkových ochorení u 8 klientov v centre sociálnych služieb. V rámci vyšetrovania bolo odobratých celkom 24 sterov zo stravovacej časti, ktoré preukázali prítomnosť podmienenne patogénnych mikroorganizmov *Bacillus cereus*, *Escherichia coli* a *Enterococcus faecalis*. Bolo odobratých 6 vzoriek stravy pričom v 1 vzorke stravy bol zvýšený obsah koliformných baktérií. Po zhodnotení výsledkov laboratórných vyšetrení a epidemiologických súvislostí boli nariadené opatrenia na zabezpečenie zvýšenej sanitácie vrátane zmeny sanitačných prostriedkov. V úzkej spolupráci s obvodnými lekármi bolo zabezpečené vyšetrenie zdravotného stavu pracovníkov spolu s odberom biologického materiálu na bakteriologické a virologické vyšetrenie, ktorých výsledky nepotvrdili epidemiologickú súvislosť s vyšetrovaným ochorením. Po uplatnení nariadených protiepidemických opatrení bola situácia stabilizovaná. Štátny zdravotný dozor bol v zariadeniach vykonávaný opakovane.

RÚVZ Liptovský Mikuláš vyšetroval výskyt hnačiek a gastroenteritíd pravdepodobne infekčného pôvodu u pracovníkov vo firme v okrese Poprad, do ktorej dováža pokrmy zariadenie spoločného stravovania z Liptovského Hrádku. Infekčné hnačky boli hlásené u 28 osôb, z toho 22 osôb udávalo konzumáciu jedál dodaných zo zariadenia v Liptovskom Hrádku. Pracovníci RÚVZ vykonali v dotknutom zariadení štátny zdravotný dozor a odber 16 vzoriek hotových jedál na laboratórnu analýzu. V 12 odobratých vzorkách boli stanovené nadlimitné množstvá *Bacillus cereus* a v 1 vzorke nadlimitné množstvá koliformných baktérií. Osobná a prevádzková a hygiena v prevádzke bola na primeranej úrovni. Po doručení výsledkov analýz odobratých vzoriek boli v RÚVZ s prevádzkovateľom prekonzultované nevyhovujúce výsledky odobratých vzoriek, zároveň mu bolo nariadené v prevádzke vykonať dôkladnú sanitáciu za použitia dezinfekčných prostriedkov. Následne bol v dotknutom zariadení vykonaný opakovaný štátny zdravotný dozor a odber sterov z prostredia na overenie účinnosti sanitácie. Zároveň bolo odobratých 5 vzoriek hotových pokrmov pripravených, ktoré vyhoveli mikrobiologickým požiadavkám. Vo výsledkoch laboratórných analýz odobratých vzoriek sterov z prostredia bola o. i. potvrdená prítomnosť podmienenne patogénnych baktérií (napr. *Bacillus cereus*, *Klebsiella species*, *Escherichia coli*, *Citrobacter species*, *Enterococcus faecalis*,

atď.). RÚVZ uložil v dotknutom zariadení opatrenie – uzatvorenie prevádzky na potrebné obdobie, ak sa pri výkone kontroly zistí také porušenie právnych predpisov upravujúcich ochranu verejného zdravia, ktoré môže mať bezprostredne za následok riziko vážneho poškodenia zdravia ľudí. Následne RÚVZ na základe odstránenia nedostatkov prevádzkovateľovi uložené opatrenie o uzatvorení prevádzky zrušil.

RÚVZ Martin vyšetřoval dva prípady hromadného výskytu alimentárnych nákaz.

RÚVZ so sídlom v Martine vykonal štátny zdravotný dozor v prevádzke Motorest, ktorá pripravuje a dováža celodennú stravu pre klientov zariadenia pre seniorov a domov sociálnych služieb. Boli odobraté 3 vzorky hotových pokrmov na laboratórne vyšetřenie mikrobiologických ukazovateľov, avšak laboratórnou analýzou vzoriek hotových pokrmov nebola potvrdená epidemiologická súvislosť. Odborní pracovníci RÚVZ nariadili vykonať v zariadení pre seniorov a domov sociálnych služieb u klientov zariadenia odber biologického materiálu na bakteriologické a virologické vyšetřenie. Laboratórnym vyšetřením biologického materiálu (stolice) bola zistená prítomnosť norovírusu.

RÚVZ so sídlom v Martine vykonal štátny zdravotný dozor v prevádzke ktorá pripravuje a dováža celodennú stravu pre klientov zariadenia pre seniorov, domov sociálnych služieb, zariadenie opatrovateľskej služby. Pri výkone štátneho zdravotného bolo odobratých 6 vzoriek hotových pokrmov. Laboratórnou analýzou vzoriek hotových pokrmov nebola potvrdená epidemiologická súvislosť. Pracovníkom zariadenia bolo nariadené podstúpiť prostredníctvom obvodných lekárov odber biologického materiálu na bakteriologické a virologické vyšetřenie. Laboratórnym vyšetřením biologického materiálu nebola potvrdená epidemiologická súvislosť. Bolo nariadené vykonať odber biologického materiálu na bakteriologické a virologické vyšetřenie u klientov uvedeného zariadenia. Laboratórnym vyšetřením biologického materiálu (stolice) bola zistená prítomnosť rotavírusu.

RÚVZ Žilina vyšetřoval 1 epidemický výskyt alimentárneho ochorenia – salmonelovej infekcie v zariadení spoločného stravovania. Celkovo bolo pozitívne testovaných 11 ľudí. Boli vykonané 2 kontroly v zariadení. Boli odobraté vzorky hotovej stravy a stery z prostredia, náradia, rúk a pracovného oblečenia pracovníkov a v spolupráci s oddelením epidemiológie a tampóny stolice všetkých zamestnancov zariadenia. Boli nariadené opatrenia na sanitáciu na dezinfekciu celej prevádzky. Boli zistené nevyhovujúce stery z náradia, prostredia a rúk pracovníkov, za čo bola uložená náhrada nákladov a sankcia za zistené porušenia platných právnych predpisov.

6. Poradne správnej výživy

Bratislavský kraj

V rámci Bratislavského kraja bolo pracovníkmi odboru podpory zdravia a výchovy k zdraviu zabezpečené individuálne a skupinové poradenstvo v rámci poradní zdravia a výjazdových poradní. Cieľom bolo dosiahnutie pozitívnej zmeny rizikového správania dlhodobým poradenstvom v rámci opakovaných návštev. Oproti predchádzajúcim rokom sa navýšil počet vyšetřených klientov v základnej poradni zdravia, pričom počet vyšetřených pacientov dosiahol číslo 1 693. V rámci primárnej prevencie sa formou 40 výjazdových aktivít

základnej poradne zdravia realizoval skrining rizikových faktorov v spojení s komplexnou edukáciou. Klientom, ktorí boli kategorizovaní ako rizikoví, bolo odporučené komplexné vyšetrenie v poradni zdravia. V audiovizuálnych a printových médiách, ako aj na webovej stránke a informačných paneloch RÚVZ bolo prezentovaných a uverejnených 104 príspevkov ohľadom problematiky výživy a životného štýlu. Celkovo sa realizovalo 64 prednášok ohľadom problematiky racionálnej výživy a životosprávy, pričom celkový počet účastníkov dosiahol číslo 1 172. Ďalej boli realizované edukačné aktivity v rámci významných Svetových dní.

Banskobystrický kraj

Poradenstvo v oblasti správnej výživy je zabezpečované odborními podpory zdravia a výchovy k zdraviu RÚVZ v Banskobystrickom kraji. Odborní pracovníci odborov hygieny výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov sa nepodieľajú na činnosti poradní správnej výživy.

Košický kraj

RÚVZ v Košickom kraji majú zriadené poradenské centrá alebo samostatné oddelenia podpory zdravia a nadstavbové útvary, v rámci ktorých odborní pracovníci odborov a oddelení hygieny výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov spolupracujú pri vykonávaní poradenskej činnosti v rôznom rozsahu. V roku 2023 neboli evidovaní noví klienti nadstavbovej poradne správnej výživy RÚVZ Košice. Poradenská činnosť so zameraním na správnu výživu bola vykonávaná bez somatometrických meraní a vyšetrení parametrov z kapilárnej krvi a to pri výkone štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín v prevádzkach, kde bol o poradenskú činnosť prejavovaný záujem, respektíve, kde to bolo žiadúce v súvislosti so zostavovaním a úpravou jedálnych lístkov a to najmä v zariadeniach zabezpečujúcich stravovacie služby pre rizikové skupiny. V rámci školení na Slovenskom červenom kríži na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti na vykonávanie epidemiologicky závažných činností boli zároveň účastníci školení oboznámení v celkovom počte 170 aj so zásadami správnej výživy.

V rámci poradne správnej výživy RÚVZ Rožňava neboli vyšetrení žiadni klienti.

Na RÚVZ v Spišskej Novej Vsi je zriadená nadstavbová poradňa zdravej výživy. Informácie o činnosti poradne v roku 2023 sú uvedené v samostatnej časti správy za príslušný odbor činnosti (podpora zdravia a výchova k zdraviu).

Poradenskú činnosť v RÚVZ Michalovce poskytuje 1 lekár a 2 odborné asistentky, zdravotné sestry. V poradni zdravej výživy je poskytovaná individuálna poradenská činnosť pre klientov, ktorí náhodne navštívili túto poradňu alebo vopred boli vopred objednaní, prípadne aktívne oslovení zamestnancami úradu. V sledovanom roku navštívilo základnú poradňu 410 klientov. Všetkým klientom bola poskytnutá poradenská činnosť o zdravých stravovacích návykoch a individuálne poradenstvo. Počas návštevy poradne okrem stanovenia biochemických parametrov bol klientom meraný telesný tuk elektronickým tukomerom. Poradenstvo vrátane odovzdania edukačných a informačných materiálov bolo vedené cielene ku každému klientovi. V rámci školení na Slovenskom červenom kríži na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti na vykonávanie epidemiologicky závažných činností boli účastníci školení oboznámení aj so zásadami správnej výživy.

V rámci oddelenia podpory zdravia a výchovy ku zdraviu je v RÚVZ Trebišov zriadená poradňa zdravej výživy, kde sa vykonáva všeobecné poradenstvo.

Nitriansky kraj

Činnosť poradne správnej výživy na odbore hygieny výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov RÚVZ Nitra bola vykonávaná u klientov formou individuálneho poradenstva, ktoré bolo zamerané na formovanie správnych postojov k zdravému životnému štýlu vrátane správnych výživových návykov a k zodpovednosti za vlastné zdravie, nakoľko výživa v patogeneze chronických ochorení je zároveň dôležitým faktorom prevencie. Odporúčané bolo postupné zníženie energetického príjmu, preferovaná bola zdravá a pestrá strava v správnom pomere jednotlivých živín (bielkoviny, tuky, sacharidy) vzhľadom na potreby a zdravotný stav jednotlivých klientov. Celkovo bolo poradenstvo poskytnuté 18 klientom. Boli vykonávané aktivity na dosiahnutie cieľa prostredníctvom monitoringu postupného zníženia príjmu soli na 5 g na deň u dospeljej populácie so zameraním sa na hotové pokrmy v spoločnom stravovaní so zameraním na uzavretý systém spoločného stravovania v zariadeniach sociálnych služieb a v nemocničných zariadeniach ako aj v zariadeniach verejného stravovania. Odbornými pracovníkmi odboru hygieny výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov boli vykonávané v rámci programu „Sledovanie výživového stavu klientov v zariadeniach sociálnych služieb“ kontroly v zariadeniach sociálnych služieb so zadávaním mesačných jedálnych lístkov do programu „ALIMENTA“. Hodnoty boli následne porovnávané s odporúčanými výživovými dávkami. Pri väčších odchyľkách hodnôt boli navrhované úpravy zostavy stravy predovšetkým na zníženie množstva tukov, živočíšnych bielkovín a zvýšenie podielu vlákniny v strave klientov.

Poradňu správnej výživy zriadenej v rámci poradne zdravia RÚVZ Levice navštívilo celkovo 153 klientov, ktorým bolo poskytnuté vyšetrenie, individuálne poradenstvo a zdravotno-výchovný materiál s cieľenou problematikou správnej výživy podľa potreby. Odborné poradenstvo bolo poskytnuté spolu 371 krát.

Činnosť poradne správnej výživy RÚVZ Nové Zámky je zabezpečovaná prostredníctvom oddelenia výchovy k zdraviu. Oddelenie hygieny výživy na požiadanie prispieva k činnosti oddelenia výchovy k zdraviu. V roku 2023 nedošlo k riešeniu spoločných projektov ohľadom správnej výživy, taktiež odborní pracovníci oddelenia hygieny výživy neboli požiadaní o vykonanie prednášok pre verejnosť týkajúcich sa správnej výživy. Oddelenie hygieny výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov RÚVZ Komárno neposkytuje poradenstvo v oblasti správnej výživy.

Oddelenie hygieny výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov RÚVZ Topoľčany má v rámci poradenskej činnosti vyčlenený jeden pracovný deň, počas ktorého prebiehajú konzultácie v rámci poradne zdravia, kedy môžu klienti poradne zdravia využiť možnosť odbornej konzultácie v otázkach výživy.

Prešovský kraj

V rámci Prešovského kraja vykonávajú poradne správnej výživy svoju činnosť na jednotlivých RÚVZ v rámci poradne zdravia ako nadstavbové poradne. Klienti sú do poradne odporúčaní na základe vyšetrení v základnej poradni zdravia v závislosti od výsledkov biochemického vyšetrenia krvi. V roku 2023 bolo vyšetrených 292 klientov.

Trenčiansky kraj

Poradenskú činnosť v oblasti správnej výživy zabezpečujú v rámci poradenských aktivít oddelenia podpory a výchovy ku zdraviu jednotlivých RÚVZ v Trenčianskom kraji. Odbory hygieny výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov sa podieľajú na presadzovaní zásad zdravej výživy v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín, usmerňovaním prevádzkovateľov zariadení spoločného stravovania pri zabezpečení plnenia

povinnosti § 26 ods. 4 písm. i) zákona č. 355/2007 Z. z. a v oblasti dodržiavania najvyššej medznej hodnoty obsahu pridanej soli v hotových pokrmoch.

Trnavský kraj

V rámci Trnavského kraja sú poradne správnej výživy súčasťou poradní zdravia patriacich pod odbory podpory zdravia a výchovy k zdraviu. Odborní pracovníci RÚVZ Trnava sa aktívne zúčastnili na akcii mesta Trnava „Dni zdravia“, kde vykonávali poradenskú činnosť, spracovávanie dotazníkov a meranie indexu telesnej hmotnosti (BMI) a WHR indexu (pomer obvodu pása a bokov) a odber krvi zdravotníkom. Odbornými pracovníkmi odboru hygieny výživy bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov sa vykonávali výchovné a poradenské činnosti v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru v zariadeniach spoločného stravovania s cieľom zvýšenia vedomostí personálu o správnej výžive, o vplyve výživy na zdravie ľudí a o správnej príprave pokrmov pri zachovaní ich výživovej hodnoty. V zariadení spoločného stravovania uzavretého typu sa vykonávala intervencia pravidelne počas každej kontroly, pričom dochádzalo ku prekontrolovaniu jedálnych lístkov, či svojim zložením vyhovujú zásadám správnej výživy a vedú k vypestovaniu zdravých stravovacích zvyklostí a v prípade potreby bol personál prevádzok upozornený na dodržiavanie odporúčaných výživových dávok.

Poradňa správnej výživy na RÚVZ Senica, ktorá funguje ako súčasť oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu bola z personálnych dôvodov v roku 2023 pozastavená.

Žilinský kraj

RÚVZ Čadca naďalej poskytovala odborné podklady k zverejňovaniu článkov v printových médiách a osobitná pozornosť bola venovaná príprave podkladov k prednáškovej činnosti v oblasti zdravej výživy. Na základe požiadavky viacerých prevádzkovateľov zariadení sociálnych služieb boli v spolupráci s oddelením podpory zdravia a výchovy k zdraviu formou prednášok prezentované podmienky k zostave jedálnych lístkov a význam ich dodržania v praxi. Problematika dodržania nutričných, energetických hodnôt tak, aby boli dodržané hodnoty jednotlivých ukazovateľov určených OVD pre klientov v jednotlivých vekových skupinách bola opakovane požiadavkou zo strany hlavne personálu, ktorý zabezpečuje kontrolu dodržiavania správneho príjmu výživových faktorov.

Poradňa zdravej výživy je zaradená v rámci organizačnej štruktúry RÚVZ Dolný Kubín do oddelenia podpory zdravia. Široké zdravotno-výchovné aktivity zamerané na správnu výživu obyvateľov v celom regióne Oravy sa prostredníctvom pracovníkov RÚVZ Dolný Kubín, oddelenie hygieny výživy snažilo rozvíjať v priebehu realizácie ostatných úloh, ako aj štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín. Cieľom poradenskej činnosti bolo poskytovanie informácií o správnej výžive, ako jedného z najvýznamnejších faktorov podpory zdravia a dosiahnutia prevencie rozšírenia viacerých civilizačných ochorení, najmä srdcovo cievnych ochorení. Klienti boli informovaní pracovníkmi oddelenia hygieny výživy o zásadách správnej výživy, výživovej skladbe potravín, nových druhoch potravín, zdravotných rizikách z nesprávnej skladby potravín, alergénoch a aj o alternatívnych spôsoboch stravovania sa.

V rámci organizačnej štruktúry RÚVZ Liptovský Mikuláš je poradňa zdravia začlenená do oddelenia podpory zdravia.

Poradňa správnej výživy RÚVZ Martin je súčasťou poradne zdravia, ktorá sa zameriava na zmenu stravovacích zvyklostí u klientov, ktorí poradňu navštívia a patria z hľadiska somatometrických meraní a biochemických vyšetrení do rizikovej skupiny. Poradňa správnej výživy má vyčlenený čas konzultácie na základe záujmu klientov. Súčasťou zmeny stravovacích zvyklostí je aj celková starostlivosť o klienta, napríklad pohybová aktivita a zvládanie stresových situácií. Edukácia a usmerňovanie v problematike výživy prebiehala

prostredníctvom telefonickej komunikácie a počas výkonu kontrol. V roku 2023 neboli evidovaní žiadni noví klienti. Odbornými pracovníkmi oddelenia hygieny výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov RÚVZ Martin bol vykonaný v rámci plnenia úlohy „Sledovanie výživového stavu klientov v zariadeniach sociálnych služieb“ vyplývajúcej z programov a projektov úradov verejného zdravotníctva SR na rok 2023 a ďalšie roky štátny zdravotný dozor v piatich zariadeniach sociálnych služieb. V nadväznosti na to bolo zadaných 521 údajov do programu Alimenta za účelom vyhodnotenia úlohy. Úloha je podrobne spracovaná v správe z vyhodnotenia „Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva SR na rok 2023“.

Činnosť poradne zdravej výživy na RÚVZ Žilina je zabezpečená pri poradni zdravia, ktorú zabezpečuje pracovník oddelenia hygieny výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov. Klientom je poskytované individuálne poradenstvo a vyhodnotenia rizika kardiovaskulárnych ochorení v rámci testu „Zdravé srdce“.

7. Projekty, mimoriadne úlohy

Projekty

Odbory / oddelenia hygieny výživy sa v priebehu roka 2023 v rámci Programov a projektov pre RÚVZ v SR podieľali na plnení nasledovných úloh:

- 1) Monitoring príjmu kuchynskej soli
- 2) Monitoring bezpečnosti PET fliaš z recyklovaných plastov
- 3) Sledovanie výživového stavu klientov v zariadeniach sociálnych služieb
- 4) Monitoring prítomnosti alergénov v hotových pokrmoch pripravovaných v ZSS a v potravinách určených pre dojčatá a malé deti.

Vyhodnotenie Programov a projektov je súčasťou osobitnej správy.

Mimoriadne úlohy

Okrem plánovaných kontrol boli v roku 2023 vyhlásené hlavným hygienikom Slovenskej republiky **3 mimoriadne ciele kontroly:**

- **Kontroly v prevádzkach s výrobou a predajom nebalenej zmrzliny počas letnej sezóny 2023 v Slovenskej republike**

Kontroly boli zamerané na dodržiavanie hygienických požiadaviek pri výrobe, manipulácii a predaji nebalenej zmrzliny a požiadaviek na jej označenie. Zároveň boli odobrané vzorky zmrzliny na mikrobiologické a chemické vyšetrenie (prídavné látky – farbivá) - overenie kritérií zdravotnej bezpečnosti.

Regionálne úrady verejného zdravotníctva (ďalej len „RÚVZ“) v Slovenskej republike vykonali počas letnej sezóny 2023 spolu 1 594 kontrol v prevádzkach s výrobou a predajom nebalenej zmrzliny v Slovenskej republike. Z celkovo skontrolovaných prevádzok s výrobou a predajom nebalenej zmrzliny sa zistili nedostatky v 217 prevádzkach, čo predstavuje 24 %.

Najčastejšie nedostatky zistené pri kontrolách boli neodobraté a neodložené vzorky vyrobených zmrzlín na dobu 48 hodín, nedostatky v prevádzkovej hygiene, chýbajúca informácia pre zákazníka o prítomnosti azofarbív a / alebo alergénov v predávanej zmrzline, zamestnanci bez zdokladovanej odbornej spôsobilosti, nevedená evidencia o výrobe zmrzliny (s dátumom a hodinou jej výroby), na základe čoho nebolo možné overiť dobu predaja zmrzliny najdlhšie 24 hodín po jej zmrazení a nedodržiavanie osobnej hygieny zamestnancov.

Pri kontrolách bolo spolu odobraných a mikrobiologicky vyšetrených 1 478 vzoriek zmrzliny. Z uvedeného počtu nevyhovelo požiadavkám platných právnych predpisov 197 (13,3 %) vzoriek zmrzliny. Zároveň bolo odobraných 699 vzoriek zmrzliny na chemickú analýzu, z ktorých nevyhovelo 9 vzoriek (1,3 %) zmrzliny. 6 vzoriek zmrzliny nevyhovelo z dôvodu použitia nepovoleného farbiva E 124.

- **Cielená kontrola zameraná na kontrolu používania múky a mäsa z Ukrajiny v zariadeniach spoločného stravovania**

Kontroly boli zamerané na kontrolu používania múky a mäsa z Ukrajiny v zariadeniach spoločného stravovania (ZSS) v Slovenskej republike.

Regionálne úrady verejného zdravotníctva v Slovenskej republike vykonali v termíne od 28.4. do 31.8.2023 celkom 2 431 kontrol v zariadeniach spoločného stravovania (ZSS), iných ako v zariadeniach školského stravovania (ZŠS).

V zariadeniach spoločného stravovania a v zariadeniach školského stravovania boli zistené múka (v 18 ZSS a v 6 ZŠS) a mäso (zistené v 88 ZSS a v 11 ZŠS) pôvodom z Ukrajiny. Do zariadení ale boli dodané slovenskými distribútormi registrovanými v SR, príp. boli zakúpené v distribučnej sieti v SR.

Priamy dovoz potravín (múka, mäso) z Ukrajiny do zariadení spoločného stravovania ani do zariadení školského stravovania v SR nebol zistený.

V jednom prípade bolo zistené dodanie mäsa (kuracie prsné rezne bez kože, hlbokomrazené) pôvodom z Ukrajiny do ZSS z iného členského štátu. Z tohto mäsa bola odobratá vzorka na laboratórnu analýzu (analyzované parametre: rezíduá pesticídov, kontaminanty (olovo, kadmium), polychlórované bifenyly (PCB) a rezíduá inhibičných látok (RIL). Odobratá vzorka mäsa je v súlade s požiadavkami nariadenia Komisie č. 1881/2006, ktorým sa ustanovujú maximálne hodnoty obsahu niektorých kontaminantov v potravinách. Zároveň vyšetrenie na rezíduá inhibičných látok (RIL) bolo negatívne.

- **Mimoriadna kontrola zariadení stánkového a ambulatného predaja potravín, pokrmov a nápojov počas konania hromadných podujatí – vianočných (Mikulášskych) trhov v Slovenskej republike).**

Kontroly boli zamerané na kontrolu prípravy, manipulácie a podávania pokrmov a nápojov. Spolu bolo vykonaných 614 kontrol a skontrolovaných 382 zariadení stánkového a ambulatného predaja potravín, pokrmov a nápojov. Nedostatky sa zistili v 41 zariadeniach (čo predstavuje 10,7 %). Počas výkonu kontrol bolo spolu odobraných a laboratórne na mikrobiológiu vyšetrených 43 vzoriek hotových pokrmov, pričom všetky vyhoveli požiadavkám platných právnych predpisov.

Podrobné vyhodnotenie mimoriadnych cielených úloh je súčasťou samostatných správ.

Vyhodnotenie analýz odobratých vzoriek - RÚVZ v SR - rok 2023

Tabuľka č. 1

P. č.	Komodita	Mikrobio- logická kontami- nácia	Iná kontami- nácia	Zloženie výrobku	Označenie výrobku	Iné	Počet nevyho- vujúcich	Celkový počet vzoriek	% nevyho- vujúcich vzoriek
1	Syry a bryndza zo Slovenska	0	0	0	0	0	0	9	0,00
2	Ostatné mliečne výrobky	0	0	0	0	0	0	3	0,00
3	Vajcia a výrobky z vajec	1	0	0	0	0	1	16	6,25
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina	11	0	0	0	0	11	132	8,33
5	Ryby a morské živočíchy	0	1	1	1	0	1	42	2,38
6	Tuky a oleje	0	0	0	0	0	0	23	0,00
7	Polievky, bujóny a omáčky	0	0	0	0	0	0	7	0,00
8	Cereálie a pekárs. výrobky	0	0	0	0	0	0	44	0,00
9	Ovocie a zelenina	0	0	0	0	0	0	15	0,00
10	Byliny a koreniny	0	0	0	0	0	0	6	0,00
11	Nealkoholické nápoje	18	0	0	0	0	18	34	52,94
12	Víno	0	0	0	0	0	0	0	0,00
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)	0	0	0	0	0	0	9	0,00
14	Zmrzlina a dezerty	200	9	0	2	0	211	1602	13,17
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)	0	0	0	0	0	0	0	0,00
16	Ovocné a bylinné čaje	0	0	0	0	0	0	5	0,00
17	Cukrovinky	0	0	0	0	0	0	1	0,00
18	Orechy a výrobky z orechov	0	0	0	0	0	0	17	0,00
19	Lahôdkárske výrobky	90	0	0	0	0	90	493	18,26
20	Cukrárske výrobky	67	1	0	0	0	68	781	8,71
21	Minerálne vody	0	0	0	0	0	0	1	0,00
22	Minerálne vody dojčenské	0	0	0	0	0	0	3	0,00
23	Pramenité vody a balené pitné vody	0	0	0	0	0	0	1	0,00
24	Pramenité vody dojčenské	0	0	0	0	0	0	49	0,00
25	Voda - watercoolery	0	0	0	0	0	0	3	0,00
26	Hotové pokrmy	164	4	0	2	1	170	4086	4,16
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	174	0	0	0	0	174	1116	15,59
28	Počiatočná a následná dojčenská výživa, detské potraviny, potraviny spracované na báze obilnín	0	0	0	9	0	9	916	0,98
29	Výživové doplnky	0	7	0	11	0	18	521	3,45
30	Ostatné potraviny pre osobitné skupiny	0	0	0	0	0	0	73	0,00
31	Prídavné látky - farbivá	0	0	0	0	0	0	2	0,00
32	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0	2	0	2	3	66,67
33	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0	0	0	0	0	0,00
34	Iné prídavné látky	0	0	0	0	0	0	0	0,00
35	Arómy	0	0	0	0	0	0	1	0,00
36	Enzýmy	0	0	0	0	0	0	0	0,00
37	Kuchynská soľ	0	0	0	0	0	0	35	0,00

38	Obalové materiály	0	0	0	0	0	0	17	0,00
39	Predmety prichádzajúce do kontaktu s potravinami	0	5	0	0	0	5	87	5,75
40	Ostatné	1	0	0	0	0	1	44	2,27
	Spolu	726	27	1	27	1	779	10197	7,64

Vyhodnotenie inšpekcií na mieste - RÚVZ v SR - rok 2023

Tabuľka č. 2

	Výrobcovia a baliarne	Distribútori a dopravcovia	Maloobchod	Zariadenia spoločného stravovania	Výrobcovia zmrzlíny (stánky)	Spolu prevádzkarne registrované RÚVZ	Ostatné prevádzkarne – registrované RVPS	Spolu
Počet podnikateľských subjektov	337	655	4571	38145	1363	45071	25516	70587
Počet kontrolovaných subjektov	130	92	647	9904	737	11510	1825	13335
Počet kontrol	212	132	944	19057	1437	21782	2365	24147
Počet subjektov s nevyhovujúcimi výsledkami	11	6	17	2018	142	2194	57	2251
SVP/ HACCP	1	0	0	442	68	511	3	514
Vzdelávanie zamestnancov	1	0	0	126	9	136	1	137
Hygiena prevádzky	3	0	3	920	29	955	14	969
Osobná hygiena	0	0	1	106	14	121	0	121
Odborná spôsobilosť	0	0	1	268	10	279	2	281
Zdravotná spôsobilosť	0	0	2	160	8	170	1	171
Označenie	1	2	6	282	36	327	5	332
Výživové a zdravotné tvrdenia	0	0	0	6	0	6	1	7
Potraviny po DS/DMT	1	0	2	304	9	316	8	324
Pôvod, vysledovateľnosť	0	0	2	133	7	142	1	143
Skladovanie	1	0	4	683	22	710	5	715
Manipulácia s potravinami	0	0	1	364	18	383	1	384
Manipulácia s odpadom a jeho kat. zaradenie	0	0	0	114	0	114	0	114
Iné	8	4	6	643	49	710	31	741

Prehľad výkonov posudkovej činnosti - RÚVZ v SR- rok 2023

Tabuľka č. 3

P.č.	DRUH PODKLADOV PRE ROZHODOVACIU ČINNOSŤ	počet	ZSS	Výroba potravín	Výroba kozmet., tab., PBU a iné	Predaj potravín	Predaj kozmet., tab., PBU a iné	Sklady	Iné prevádzky	SPOLU
1.	Územné konanie	návrhy	78	29	0	47	1	23	9	187
		odvol.	0	0	0	0	0	0	0	0
2.	Kolaudačné konanie, zmena v užívaní stavieb	návrhy	144	85	9	99	3	31	15	386
		odvol.	0	0	0	0	0	0	0	0
3.	Schvaľovanie prev. poriadkov	návrhy	0	0	0	0	0	0	0	0
		odvol.	0	0	0	0	0	0	0	0
4.	Uvedenie do prevádzky, resp.do užívania	návrhy	804	341	19	763	38	120	105	2190
		odvol.	1	1	0	0	0	0	0	2
5.	Umiestnenie nových potr. a výž. doplnkov na trh	návrhy	0	0	0	0	0	0	0	0
		odvol.	0	0	0	0	0	0	0	0
6.	Prerušenia konania		78	50	4	63	3	12	1	211
7.	Zastavenia konania		55	26	1	34	3	7	22	148
8.	Odborné konzultácie		25019	3157	428	8524	877	1272	2649	46224

Počet vzoriek, v ktorých boli izolované patogénne a toxinogénne mikroorganizmy - RÚVZ v SR - rok 2023

Tabuľka č. 4

P. č.	Komodita	Počet vyšetř. vzoriek	POČET VZORIEK S IZOLOVANÝMI KMEŇMI																			Počet nevyh. vzoriek	
			Sal	Shi	Ca m	Yer	Pse	Clo Per	Lis	Sta	Ple	Kva	Clo Bot	B he m	Vib	Kol	Eco l	Ent	Ent bac	Bac Cer	Cro -no B		Iné
1	Syry a bryndza zo Slovenska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Ostatné mliečne výrobky	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Vajcia a výrobky z vajec	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina	90	8	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Ryby a morské živočíchy	17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Tuky a oleje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Polievky, bujóny a omáčky	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Cereálie a pekárske výrobky	22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Ovocie a zelenina	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Byliny a koreniny	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Nealkoholické nápoje	28	0	0	0	0	0	0	0	0	1	13	0	0	0	5	1	0	0	0	0	0	6
12	Víno	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Zmrzlina a dezerty	1430	0	0	0	0	0	0	0	5	27	84	0	0	0	85	0	0	76	1	0	0	200
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Ovocné a bylinné čaje	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Cukrovinky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Orechy a výrobky z orechov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Lahôdkárske výrobky	470	0	0	0	0	0	0	0	3	2	53	0	0	0	37	14	0	0	2	0	2	90
20	Cukrárske výrobky	717	5	0	0	0	1	0	0	2	15	28	0	0	0	28	0	0	0	0	0	1	67

Počet vzoriek, v ktorých boli izolované patogénne a toxínogénne mikroorganizmy - RÚVZ v SR - rok 2023

Tabuľka č. 4 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Počet vyšetř. vzoriek	POČET VZORIEK S IZOLOVANÝMI KMEŇMI																			Počet nevyh. vzoriek	
			Sal	Shi	Ca m	Yer	Pse	Clo Per	Lis	Sta	Ple	Kva	Clo Bot	B he m	Vib	Kol	Eco l	Ent	Ent bac	Bac Cer	Cro -no B		Iné
21	Mínérálne vody	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	Mínérálne vody dojčenské	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23	Praménité vody a balené pitné vody	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24	Praménité vody dojčenské	41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
25	Voda - watercoolery	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
26	Hotové pokrmy	3750	0	0	0	0	0	1	0	11	0	2	0	0	0	131	2	0	0	30	0	6	164
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	1096	1	0	0	0	0	0	0	7	3	43	0	0	0	100	33	0	4	7	0	6	174
28	Počiatoč. a následná dojčenská výživa, detské potraviny, potrav. spracované na báze obilnín	353	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29	Výživové doplnky	201	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
30	Ostatné potraviny pre osobitné skupiny	56	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31	Pridavné látky - farbivá	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32	Pridavné látky - sladidlá	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
33	Pridavné látky - konzervačné látky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
34	Iné prídavné látky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
35	Arómy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
36	Enzýmy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
37	Kuchynská soľ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
38	Obalové materiály	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
39	Predmety prichádzajúce do kontaktu s potravinami	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
40	Ostatné	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	Spolu	8348	14	0	4	0	1	1	0	28	48	223	0	0	0	387	50	0	80	40	0	23	726

Vysvetlivky: **Sal** - Salmonella spp., **Shi** - Shigella spp., **Cam** - Campylobacter jejuni, **Yer** - Yersinia enterocolitica, **Pse** - Pseudomonas aeruginosa, **Clo Per** - Clostridium perfringens, **Lis** - Listeria monocytogenes, **Sta** - Stafylokoky, **Ple** - plesne, **Kva** - kvasinky, **CloBot** - Clostridium botulinum, **B hem** – B-hemolytické streptokoky, **Vib** - Vibrio parahaemolyticus, **Kol** - koliformné baktérie, **Ecol** – E. coli, **Ent** - enterokoky, **Entbac** – Enterobacteriaceae, **BacCer** - Bacillus cereus, **Crono B** - Cronobacter spp.

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ v SR - rok 2023

Tabuľka č. 5

P. č.	Komodita	Celk. poč. vz.			Pb			Cd			Hg			As			Cr			Al			Cu			Ni			Sn		
		vyš.	ne v.	%	vyš.	ne v.	%	vyš.	ne v.	%	vyš.	ne v.	%	vyš.	ne v.	%	vyš.	ne v.	%	vyš.	ne v.	%	vyš.	ne v.	%	vyš.	ne v.	%	vyš.	ne v.	%
1	Syry a bryndza zo Slovenska	6	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
2	Ostatné mliečne výrobky	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
3	Vajcia a výrobky z vajec	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina	52	0	0,0	32	0	0,0	32	0	0,0	9	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
5	Ryby a morské živočíchy	24	0	0,0	10	0	0,0	10	0	0,0	10	0	0,0	3	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
6	Tuky a oleje	10	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
7	Polievky, bujóny a omáčky	2	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
8	Cereálie a pekárske výrobky	12	0	0,0	6	0	0,0	6	0	0,0	6	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
9	Ovocie a zelenina	8	0	0,0	2	0	0,0	2	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
10	Byliny a koreniny	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
11	Nealkoholické nápoje	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
12	Víno	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)	2	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
14	Zmrzlina a dezerty	1	1	100	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
16	Ovocné a bylinné čaje	2	0	0,0	1	0	0,0	1	0	0,0	1	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
17	Cukrovinky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
18	Orechy a výrobky z orechov	11	0	0,0	1	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
19	Lahôdkárske výrobky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
20	Cukrárske výrobky	2	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
21	Minerálne vody	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ v SR- rok 2023

Tabuľka č. 5 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Celk. poč. vz.			Pb			Cd			Hg			As			Cr			Al			Cu			Ni			Sn		
		vyš.	ne v.	%	vy š.	ne v.	%	vy š.	ne v.	%	vy š.	ne v.	%	vy š.	ne v.	%	vy š.	ne v.	%	vy š.	ne v.	%	vy š.	ne v.	%	vy š.	ne v.	%	vy š.	ne v.	%
22	Minerálne vody dojčenské	3	0	0,0	2	0	0,0	2	0	0,0	3	0	0,0	3	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0	2	0	0,0	2	0	0,0	0	0	0,0
23	Praménité vody a balené pitné vody	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
24	Praménité vody dojčenské	41	0	0,0	31	0	0,0	31	0	0,0	37	0	0,0	30	0	0,0	22	0	0,0	19	0	0,0	25	0	0,0	31	0	0,0	4	0	0,0
25	Voda - watercoolery	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
26	Hotové pokrmy	60	0	0,0	10	0	0,0	10	0	0,0	11	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	14	0	0,0	3	0	0,0	3	0	0,0	3	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
28	Počiatoč. a následná dojčenská výživa, detské potraviny, potrav. spracované na báze obilnín	515	0	0,0	170	0	0,0	171	0	0,0	42	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
29	Výživové doplnky	179	4	2,2	106	1	0,9	106	0	0,0	122	1	0,3	0	0	0,0	4	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
30	Ostatné potraviny pre osobitné skupiny	15	0	0,0	6	0	0,0	5	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
31	Prídavné látky - farbivá	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
32	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
33	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
34	Iné prídavné látky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
35	Arómy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
36	Enzýmy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
37	Kuchynská soľ	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
38	Obalové materiály	5	0	0,0	5	0	0,0	5	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0
39	Predmety prichádzajúce do kontaktu s potravinami	69	5	7,3	46	1	2,2	47	1	2,1	1	0	0,0	0	0	0,0	6	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	0	0,0	0	0	0,0
40	Ostatné	6	0	0,0	2	0	0,0	2	0	0,0	2	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
	Spolu	1043	10	1,0	433	2	0,5	434	1	0,2	247	1	0,4	38	0	0,0	33	0	0,0	20	0	0,0	27	0	0,0	40	0	0,0	4	0	0,0

Vysvetlivky: Pb – olovo, Cd - kadmium, Hg - ortuť, As - arzén, Cr - chróm, Al - hliník, Cu - meď, Ni - nikel, Sn - cín

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ v SR - rok 2023

Tabuľka č. 5 - pokračovanie

P. č.	Komodita	NO3			_RP			_MT			NEL			PCB			_NZ			EKF			_HIS			_INE		
		vy š.	ne v.	%	vyš .	ne v.	%	vyš .	ne v.	%	vy š.	ne v.	%	vy š.	ne v.	%	vyš .	ne v.	%	vyš .	ne v.	%	vyš .	ne v.	%	vy š.	ne v.	%
1	Syry a bryndza zo Slovenska	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	0	0,0	3	0	0,0
2	Ostatné mliečne výrobky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0
3	Vajcia a výrobky z vajec	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina	0	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	32	0	0,0
5	Ryby a morské živočíchy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	20	0	0,0	3	0	0,0
6	Tuky a oleje	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	10	0	0,0
7	Polievky, bujóny a omáčky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	0	0,0	0	0	0,0
8	Cereálie a pekárske výrobky	0	0	0,0	1	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	4	0	0,0
9	Ovocie a zelenina	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	0	0,0	1	0	0,0
10	Byliny a koreniny	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0	1	0	0,0
11	Nealkoholické nápoje	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
12	Víno	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	0	0,0
14	Zmrzlina a dezerty	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
16	Ovocné a bylinné čaje	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0
17	Cukrovinky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
18	Orechy a výrobky z orechov	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	9	0	0,0
19	Lahôdkárske výrobky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
20	Cukrárske výrobky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
21	Mínérálne vody	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
22	Mínérálne vody dojčenské	3	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ v SR - rok 2023

Tabuľka č. 5 - pokračovanie

P. č.	Komodita	NO3			_RP			_MT			NEL			PCB			_NZ			EKF			_HIS			_INE		
		vyš. š.	ne v.	%	vyš. .	ne v.	%	vyš. .	ne v.	%	vyš. š.	ne v.	%	vyš. š.	ne v.	%	vyš. .	ne v.	%	vyš. .	ne v.	%	vyš. š.	ne v.	%	vyš. š.	ne v.	%
23	Pramenité vody a balené pitné vody	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
24	Pramenité vody dojčenské	40	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	23	0	0,0
25	Voda - watercoolery	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0
26	Hotové pokrmy	10	0	0,0	0	0	0,0	2	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	21	0	0,0
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	10	0	0,0
28	Počiatoč. a následná dojčenská výživa, detské potraviny, potrav. spracované na báze obilnín	10 4	0	0,0	29	0	0,0	12 7	0	0,0	22	0	0,0	19	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	50	0	0,0
29	Výživové doplnky	0	0	0,0	0	0	0,0	2	0	0,0	38	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	14	1	7,1
30	Ostatné potraviny pre osobitné skupiny	0	0	0,0	0	0	0,0	5	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	3	0	0,0
31	Prídavné látky - farbivá	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
32	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
33	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
34	Iné prídavné látky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
35	Arómy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
36	Enzýmy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
37	Kuchynská soľ	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
38	Obalové materiály	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
39	Predmety prichádzajúce do kontaktu s potravinami	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	1	50
40	Ostatné	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0	3	0	0,0
	Spolu	16 0	0	0,0	31	0	0,0	13 7	0	0,0	61	0	0,0	19	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	38	0	0,0	19 4	3	1,6

Vysvetlivky: NO3 - dusičnany, _RP – rezíduá pesticídov, _MT – mykotoxíny, NEL – polyaromatické uhľovodíky, PCB – polychlórované bifenyly, _NZ – nitrozamíny, EKF – estery kyseliny ftalovej, _HIS – histamín

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ v SR - rok 2023

Tabuľka č. 5 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Sb			Ba			B			NO2			Fx			CN			Mn			Se		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
1	Syry a bryndza zo Slovenska	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
2	Ostatné mliečne výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
3	Vajcia a výrobky z vajec	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
5	Ryby a morské živočíchy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
6	Tuky a oleje	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
7	Polievky, bujóny a omáčky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
8	Cereálie a pekárske výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
9	Ovocie a zelenina	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
10	Byliny a koreniny	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
11	Nealkoholické nápoje	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
12	Víno	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
14	Zmrzlina a dezerty	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
16	Ovocné a bylinné čaje	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
17	Cukrovinky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00

18	Orechy a výrobky z orechov	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
19	Lahôdkarské výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
20	Cukrárske výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
21	Minerálne vody	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
22	Minerálne vody dojčenské	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	3	0	0,00	3	0	0,00	2	0	0,00	3	0	0,00	1	0	0,00
23	Praménité vody a balené pitné vody	1	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00	1	0	0,00	1	0	0,00	1	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00
24	Praménité vody dojčenské	24	0	0,00	1	0	0,00	9	0	0,00	41	0	0,00	37	0	0,00	28	0	0,00	39	0	0,00	20	0	0,00
25	Voda - watercoolery	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00	1	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
26	Hotové pokrmy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	10	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
28	Počiatočná a následná dojčenská výživa, detské potraviny, potrav. spracované na báze obilnín	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	23	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
29	Výživové doplnky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00	6	2	33,33
30	Ostatné potraviny pre osobitné skupiny	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
31	Prídavné látky - farbivá	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
32	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
33	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
34	Iné prídavné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
35	Arómy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
36	Enzýmy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
37	Kuchynská soľ	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
38	Obalové materiály	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00

39	Predmety prichádzajúce do kontaktu s potravinami	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
40	Ostatné	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
	Spolu	26	0	0,00	1	0	0,00	10	0	0,00	80	0	0,00	42	0	0,00	32	0	0,00	44	0	0,00	27	2	7,41

Vysvetlivky: **Sb** - antimón, **Ba** - bárium, **B** - bór, **NO2** - dusitany, **Fx** - fluoridy, **CN** - kyanidy, **Mn** - mangán, **Se** - selén

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ v SR - rok 2023

Tabuľka č. 5 – pokračovanie

Uvádzajú sa len komodity, v ktorých boli parametre uvedené v tabuľke vyšetrené

P. č.	Komodita	Ag			Cr6+			CML			form			mel			PAA			diizok			1-okt		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
1	Minerálne vody dojčenské	1	0	0,0	1	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
2	Praménité vody dojčenské	15	0	0,0	1	0	0,0	2	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
3	Voda - watercoolery	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
4	Predmety prichádzajúce do kontaktu s potravinami	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	5	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0

P. č.	Komodita	rozp			styr			mono_EG			di_EG			ac_ald			akr_nit			vin_ac			kapr		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
2	Predmety prichádzajúce do kontaktu s potravinami	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0	4	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0

P. č.	Komodita	adip			BADGE			BFDGE			NOGE			Bisf_A			Bisf_F			Bisf_S			odol_farb		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
1	Predmety prichádzajúce do kontaktu s potravinami	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0

Vysvetlivky: Ag – striebro, Cr6+ - šesťmocný chróm, CML - celková migrácia látok, form – formaldehyd, mel - melamín, PAA - primárne aromatické amíny, diizok – diizokyanáty, 1-okt - 1-oktén, rozp - zvyškové rozpúšťadlá, styr – styrén, mono_EG – monoetylénglykol, di_EG – dietylénglykol, ac_ald – acetaldehyd, akr_nit – akrylonitril, vin_ac – vinylacetát, kapr – kaprolaktám, adip - bis-(2-etylhexyl)adipát, Bisf_A -Bisfenol A, Bisf_F - Bisfenol F, Bisf_S - Bisfenol S, odol_farb - odolnosť pigmentov a farbív

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ v SR - rok 2023

Tabuľka č. 5 – pokračovanie

Uvádzajú sa len komodity, v ktorých boli parametre uvedené v tabuľke vyšetrené

P. č.	Komodita	UV_stab			fen			red_l			iony			odpar			prch_l			senz		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
1	Praménité vody dojčenské	0	0	0,0	0	0	0,0	2	0	0,0	3	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
2	Orechy a výrobky z orechov	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0
3	Predmety prichádzajúce do kontaktu s potravinami	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	11	3	27,3	2	0	0,0
4	Výživové doplnky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0
4	Hotové pokrmy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	16	0	0,0

Vysvetlivky: UV_stab - prítomnosť UV stabilizátora, fen – fenoly, red_l - redukujúce látky, iony - dôkaz iónov, odpar – odparok, prch_l - prchavé látky, senz - senzorické hodnotenie

Pridavné látky, osobitné prísady v potravinách a vybrané fyzikálno-chemické parametre vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ v SR - rok 2023

Tabuľka č. 6

P. č.	Komodita	Celkový počet vzoriek			Farbivá			Sladidlá			Chemické konzervačné látky			Iné prídavné látky			Kuchynská soľ			Kofeín			Chinín		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
1	Syry a bryndza zo Slovenska	3	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	3	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
2	Ostatné mliečne výrobky	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
3	Vajcia a výrobky z vajec	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
5	Ryby a morské živočíchy	2	1	50,00	0	0	0,00	2	0	0,00	2	1	50,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
6	Tuky a oleje	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
7	Polievky, bujóny a omáčky	2	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00	2	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
8	Cereálie a pekárske výrobky	10	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	10	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
9	Ovocie a zelenina	2	0	0,00	0	0	0,00	2	0	0,00	2	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
10	Byliny a koreniny	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
11	Nealkoholické nápoje	14	0	0,00	4	0	0,00	10	0	0,00	12	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
12	Víno	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
14	Zmrzlina a dezerty	682	8	1,17	682	8	1,17	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00

16	Ovocné a bylinné čaje	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00
17	Cukrovinky	1	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
18	Orechy a výrobky z orechov	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
19	Lahôdkárske výrobky	87	0	0,00	0	0	0,00	16	0	0,00	84	0	0,00	0	0	0,00	33	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
20	Cukrárske výrobky	229	1	0,44	226	1	0,44	106	0	0,00	116	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00
21	Minerálne vody	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
22	Minerálne vody dojčenské	3	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
23	Pramenité vody a balené pitné vody	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
24	Pramenité vody dojčenské	23	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
25	Voda - watercoolery	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
26	Hotové pokrmy	444	4	0,90	1	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00	442	4	0,90	0	0	0,00	0	0	0,00
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	99	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	19	0	0,00	0	0	0,00	85	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
28	Počiatoč. a následná dojčenská výživa, detské potraviny, potrav. spracované na báze obilnín	83	0	0,00	52	0	0,00	38	0	0,00	40	0	0,00	0	0	0,00	7	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
29	Výživové doplnky	132	3	2,27	85	0	0,00	93	2	2,15	91	0	0,00	28	1	3,57	0	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00
30	Ostatné potraviny pre osobitné skupiny	1	0	0,00	1	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
31	Prídavné látky - farbivá	2	0	0,00	2	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
32	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00

33	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
34	Iné prídavné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
35	Arómy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
36	Enzýmy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
37	Kuchynská soľ	34	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
38	Obalové materiály	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
39	Predmety prichádzajúce do kontaktu s potravinami	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
40	Ostatné	11	0	0,00	2	0	0,00	3	0	0,00	5	0	0,00	0	0	0,00	7	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
	Spolu	1869	17	0,91	1056	9	0,85	273	2	0,73	377	1	0,27	30	1	3,33	584	4	0,68	3	0	0,00	0	0	0,00

Pridavné látky, osobitné prísady v potravinách a vybrané fyzikálno-chemické parametre vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ v SR - rok 2023

Tabuľka č. 6 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Ferokyanidy			Jodidy			Dusitany			Dusičnany			pH			CHS kyselina manganistanom			Celkový organický uhlík		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
1	Syry a bryndza zo Slovenska	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
2	Ostatné mliečne výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
3	Vajcia a výrobky z vajec	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
5	Ryby a morské živočíchy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
6	Tuky a oleje	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
7	Polievky, bujóny a omáčky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
8	Cereálie a pekárske výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
9	Ovocie a zelenina	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
10	Byliny a koreniny	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
11	Nealkoholické nápoje	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
12	Víno	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
14	Zmrzlina a dezerty	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
16	Ovocné a bylinné čaje	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
17	Cukrovinky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
18	Orechy a výrobky z orechov	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
19	Lahôdkarské výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
20	Cukrárske výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
21	Minerálne vody	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
22	Minerálne vody dojčenské	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	2	0	0,00	2	0	0,00	1	0	0,00
23	Praménité vody a balené pitné vody	0	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00	1	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00

24	Praménité vody dojčenské	0	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00	1	0	0,00	20	0	0,00	12	0	0,00	1	0	0,00
25	Voda - watercoolery	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
26	Hotové pokrmy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
28	Počiatoč. a následná dojčenská výživa, detské potraviny, potrav. spracované na báze obilnín	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	8	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
29	Výživové doplnky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
30	Ostatné potraviny pre osobitné skupiny	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
31	Prídavné látky - farbivá	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
32	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
33	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
34	Iné prídavné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
35	Arómy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
36	Enzýmy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
37	Kuchynská soľ	33	0	0,00	34	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
38	Obalové materiály	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
39	Predmety prichádzajúce do kontaktu s potravinami	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
40	Ostatné	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
	Spolu	33	0	0,00	34	0	0,00	2	0	0,00	10	0	0,00	24	0	0,00	14	0	0,00	2	0	0,00

Hygienická situácia v potravinárskych zariadeniach - RÚVZ v SR - rok 2023

Tabuľka č. 7

Druh zariadenia	Počet zariadení	Počet kontrol		Počet vzoriek potravín			Počet vzoriek sterov - prostredie			Počet vzoriek sterov - osobná hygiena			Počet vzoriek vody		
		ÚK	ŠZD	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%
2.01 lahôdkárska výroba	11	3	7	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.02 cukrárska výroba	60	13	25	32	6	19	10	5	50	6	1	17	1	0	0
2.03 výroba zmrzliny	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.04 výroba nových potravín	3	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.05 výroba potravín na výživu dojčiat a malých detí	2	6	0	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.06 výroba potravín pre osobitné skupiny	19	5	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.07 výroba výživových doplnkov	67	48	7	98	4	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.08 výroba prírodných minerálnych vôd	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.09 výroba vôd - pramenitých a balených pitných vôd	6	13	2	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.10 výroba bylinných čajov	5	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.11 výroba hotových mrazených a chladených pokrmov	21	3	8	23	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
2.12 výroba prídavných látok	4	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.14 baliareň lahôdkárskych výrobkov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.15 baliareň cukrárskych výrobkov	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.16 baliareň zmrzliny	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.17 baliareň nových potravín	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.18 baliareň potravín na výživu dojčiat a malých detí	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.19 baliareň potravín pre osobitné skupiny	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.20 baliareň výživových doplnkov	11	3	6	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.23 baliareň bylinných čajov	5	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.24 baliareň hotových mrazených a chladených pokrmov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.25 baliareň prídavných látok	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.27.1 výroba plastových/kombinovaných obalov	44	11	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.27.2 výroba papierových/kartónových obalov	28	11	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.27.3 výroba keramiky	9	3	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.27.4 výroba skla	3	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

2.27.5 výroba PET fliaš	7	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.27.6 výroba predliskov	2	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.27.7 výroba iných obalov	22	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1 špecializované sklady a distribúcia potravín	530	52	38	28	2	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3 sklady a distribúcia obalov a predmetov	125	34	8	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1 špecializované predajne potravín	1138	110	109	61	4	7	0	0	0	0	0	0	1	0	0
4.3 lekárne, drogerie	2939	460	135	757	16	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.5 predajne obalov a predmetov	494	122	8	42	2	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1.1 nemocnice - kuchyne	98	111	57	174	4	2	66	13	20	9	1	11	1	0	0
5.1.2 nemocnice - výdajne stravy, čajové kuchynky	665	50	117	16	0	0	4	0	0	6	0	0	1	0	0
5.1.3 nemocnice - bufety	79	24	25	26	9	35	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2.1 závodné stravovanie - kuchyne	598	340	236	459	42	9	116	38	33	28	21	75	3	1	33
5.2.2 závodné stravovanie - výdajne stravy	1189	127	327	10	0	0	4	0	0	1	0	0	0	0	0
5.2.3 závodné stravovanie - bufety	226	21	37	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.3.1 domovy sociálnej starostlivosti - kuchyne	553	467	320	326	6	2	85	19	22	20	6	30	3	0	0
5.3.2 domovy sociálnej starostlivosti - výdajne stravy	574	90	146	13	0	0	4	3	75	1	0	0	0	0	0
5.3.3 domovy sociálnej starostlivosti - bufety pre uzavretú skupinu	18	2	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.1 rehabilitačné zariadenia - kuchyne	67	34	29	33	2	6	30	6	20	7	3	43	0	0	0
5.4.2 rehabilitačné zariadenia - výdajne stravy	17	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.3 rehabilitačné zariadenia - bufety	10	4	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.6 zariadenia s prípravou jedál (reštaurácie, pizzerie...)	9538	4278	3424	3687	242	7	517	127	25	134	62	46	31	6	19
5.7 zariadenia bez prípravy jedál (hostince, bary, kaviarne)	12768	1334	2408	767	55	7	96	9	9	30	5	17	2	1	50
5.8 predaj občerstvenia (rýchle obč., bufety, sezónne zariadenia)	5975	1460	1845	1331	185	14	95	28	29	19	10	53	5	3	60
5.9 krátkodobý stánkový predaj - občerstvenie (hromadné akcie)	5770	572	1161	96	7	7	0	0	0	0	0	0	1	0	0
6 Výroba a predaj zmrzliny (stánky)	1363	863	574	1206	171	14	276	44	16	78	21	27	8	2	25
Medzisúčet	44734	10556	11014	9038	747	8	1293	287	22	333	129	38	55	13	19
1 Primárna výroba	6	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.13 výroba ostatných výrobkov	3526	86	280	90	10	11	10	2	20	0	0	0	14	0	0
2.26 baliareň ostatných výrobkov	200	6	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2 ostatné prevádzkarne (ostatné sklady)	2010	18	114	14	1	7	0	0	0	0	0	0	3	1	33
4.2 ostatné potravinárske predajne	17504	514	1242	857	11	1	18	3	17	0	0	0	8	4	50

4.4 novinové stánky	1175	0	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.6 krátkodobý stánkový predaj – potraviny (hromadné akcie)	1095	3	62	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Medzisúčet	25516	628	1737	961	22	2	28	5	18	0	0	0	25	5	20
Súčet	70250	11184	12751	10197	769	7	1321	292	27	333	129	38	105	23	24

Hygienická situácia v potravinárskych zariadeniach - SR podľa krajov - rok 2023

Tabuľka č. 7a

P.č.	Kraje	Počet zariadení	Počet kontrol		Počet vzoriek potravín			Počet vzoriek sterov - prostredie			Počet vzoriek sterov - osobná hygiena			Počet vzoriek vody		
			ÚK	ŠZD	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%
1.	Banskobystrický	8153	1458	1504	1065	116	11	58	18	31	16	9	56	0	0	0
2.	Bratislavský	10609	1606	2161	1183	47	4	4	1	25	1	0	0	0	0	0
3.	Košický	8087	1181	1656	1314	69	5,25	44	3	6,81	12	1	8,33	18	6	33,33
4.	Nitriansky	8975	1795	2184	1402	95	7	155	2	1	11	0	0	23	4	17
5.	Prešovský	9480	1646	1308	1600	137	9	532	144	27	259	108	42	30	8	27
6.	Trenčiansky	7697	945	846	1179	71	6	396	60	15	23	0	0	12	0	0
7.	Trnavský	7859	1059	1245	1289	155	12,02	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.	Žilinský	10179	1624	1933	1288	90	7	133	69	52	22	15	68	4	0	0,0
9.	S p o l u	71039	11314	12837	10320	780	7,56	1322	297	22,46	344	133	38,66	87	18	20,69

Prehľad vykonaných auditov v potravinárskych prevádzkach - RÚVZ v SR - rok 2023

Tabuľka č. 8

Druh zariadenia	Počet vykonaných auditov	Počet auditov s nezhodami	Počet zistených nezhôd
cukrárska výroba	1	0	0
výroba potravín na výživu dojčiat a malých detí	1	0	0
výroba výživových doplnkov	4	0	0
výroba prídavných látok	1	0	0
výroba plastových/kombinovaných obalov	3	2	9
výroba papierových/kartónových obalov	5	1	4
výroba PET fliaš	1	0	0
výroba predliskov	2	0	0
sklady a distribúcia obalov a predmetov	1	0	0
nemocnice - kuchyne	5	1	1
závodné stravovanie - kuchyne	14	9	47
závodné stravovanie - výdajne stravy	2	1	9
domovy sociálnej starostlivosti - kuchyne	27	21	134
domovy sociálnej starostlivosti - výdajne stravy	4	1	6
rehabilitačné zariadenia - kuchyne	2	1	1
zariadenia s prípravou jedál (reštaurácie, pizzerie...)	38	19	73
zariadenia bez prípravy jedál (hostince, bary, kaviarne)	4	1	7
predaj občerstvenia (rýchle občerstvenie, bufety, sezónne zariadenia)	4	3	13
výroba a predaj zmrzliny (stánky)	3	2	18
Spolu	122	62	322

**SPRÁVA
Z VÝKONU ŠTÁTNEHO ZDRAVOTNÉHO DOZORU
A DOHĽADU NAD KOZMETICKÝMI VÝROBKAMI
V ROKU 2023**

V Bratislave 26.04.2024

Vypracovali: Ing. Janka Kišacová, PhD., Mgr. Alexandra Cimermanová, Ing. Andrea Katušinová

Výkon štátneho zdravotného dozoru nad kozmetickými výrobkami (ŠZD) bol v roku 2023 vykonávaný v súlade s účinnou a platnou právnou úpravou podľa ustanovení zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon č. 355/2007), nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 1223/2009 o kozmetických výrobkoch (nariadenie č. 1223/2009), nariadenia Komisie č. 655/2013, ktorým sa stanovujú spoločné kritériá na odôvodnenie tvrdení používaných v súvislosti s kozmetickými výrobkami (nariadenie č. 655/2013), nariadenia vlády SR č. 404/2007 Z. z. o všeobecnej bezpečnosti výrobkov (nariadenie č. 404/2007) a po jeho zrušení s účinnosťou od 1.8.2023 podľa zákona č.281/2023 Z. z. o všeobecnej bezpečnosti výrobkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č.372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (zákon č. 250/2007).

Okrem ŠZD bol v zmysle právnych predpisov vykonávaný aj dohľad nad trhom (dohľad) podľa zákona č. 102/2014 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri predaji tovaru alebo poskytovaní služieb na základe zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov predávajúceho a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon č. 102/2014), nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 765/2008, ktorým sa stanovujú požiadavky akreditácie a dohľadu nad trhom v súvislosti s uvádzaním výrobkov na trh a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 339/93 (nariadenie č. 765/2008) a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1020 o dohľade nad trhom a súlade výrobkov a o zmene smernice 2004/42/ES a nariadení (ES) č. 765/2008 a (EÚ) č. 305/2011 (nariadenie č. 2019/1020).

Výkon ŠZD bol realizovaný v roku 2023 v súlade s pracovným plánom, ktorý bol vytvorený na základe diskusií a plánov členských štátov na pracovnej skupine PEMSAC pri Európskej komisii.

Proaktívne kontroly boli zamerané na:

- kontrolu zloženia,
- kontrolu povinného označenia kozmetických výrobkov,
- kontrolu tvrdení o kozmetických výrobkoch,
- kontrolu dodržiavania povinností hospodárskych subjektov,
- kontrolu plnenia opatrení,
- v spolupráci s Finančným riaditeľstvom na kontrolu dovozov kozmetických výrobkov z tretích krajín v rámci vypracovaných rizikových profilov.

Reaktívne kontroly boli zamerané na:

- kontrolu výskytu nebezpečných kozmetických výrobkov na trhu, oznámených cez systém Safety Gate/RAPEX (systém EÚ na rýchlu výmenu informácií o nebezpečných nepotravinových výrobkoch),
- podnety,
- žiadosti o spoluprácu kontrolných orgánov členských štátov Európskej únie,
- kontrolu dodržiavania povinností hospodárskych subjektov pri predaji kozmetických výrobkov na diaľku,
- posudkovú činnosť a iné súvisiace činnosti.

Dozor a dohľad bol zabezpečený 3 zamestnancami Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (ÚVZ SR) a zamestnancami regionálnych úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike (RÚVZ), ktorí vykonávali dozor a dohľad kumulovane s inými činnosťami v závislosti od ich náplne práce, čo bolo v prepočte na FTE (ekvivalent jedného zamestnanca na plný úväzok) 15,884 zamestnancov a v rámci laboratórií 3,42 zamestnancov, čo je spolu 19,3 zamestnancov.

Výkon dozoru bol metodicky usmernený ÚVZ SR. Okrem plánu výkonu dozoru boli ÚVZ SR počas roka vydané 4 odborné usmernenia a ďalšie metodické pokyny pre zamestnancov RÚVZ v SR vykonávajúcich kontrolu kozmetických výrobkov.

I.KONTROLA OZNAČENIA A ZLOŽENIA KOZMETICKÝCH VÝROBKOV

Kontrola kozmetických výrobkov pozostávala z cielených sledovaní, v rámci ktorých sa odoberali vzorky výrobkov a následne analyzovali v špecializovaných laboratóriách RÚVZ Bratislava hl. mesto so sídlom v Bratislave, RÚVZ so sídlom v Žiline a RÚVZ so sídlom v Poprade. Kontrolovali sa výrobky pre deti a dospelých, vyrábané v Slovenskej republike, distribuované z ostatných štátov Európskej únie (EÚ) a výrobky dovezené z krajín mimo územia EÚ. Vzorky na analýzu do laboratórií boli odoberané v skladoch výrobcov, dovozcov, distribútorov, v predajnej sieti, vrátane lekární a v sektore služieb.

Celkovo bolo v rámci ŠZD na povinné označenie skontrolovaných 982 kozmetických výrobkov, z toho 693 bolo analyzovaných v laboratóriách. Vzorky výrobkov boli v závislosti od cieľného sledovania analyzované na obsah vybraných látok (zakázaných, regulovaných a neregulovaných), 361 vzoriek na mikrobiologickú čistotu a 86 výrobkov na úroveň konzervácie. Z celkového počtu skontrolovaných výrobkov, 78 výrobkov nevyhovelo požiadavkám nariadenia č. 1223/2009.

V rámci analýz nevyhovelo 17 výrobkov, z toho 6 výrobkov na povinné označenie, 7 výrobkov v tvrdeniach a 2 výrobky v rámci mikrobiologickej čistoty. U týchto vzoriek bolo zistené prekročené množstvo mikroorganizmov (*Pseudomonas aeruginosa* a celkový počet mikroorganizmov).

Výsledky kontroly vzoriek sú uvedené v nasledovnej tabuľke.

kozmetické výrobky	Počet analyzovaných vzoriek výrobkov				
	kontrolovaný znak				
	spolu	označenie	zloženie	mikrobiologická čistota/úroveň konzervácie	pravdivosť tvrdení
skontrolované	693	681	641	361/86	402
nevyhovelo	17	6	0	2	7

Prehľad výsledkov kontrol kozmetických výrobkov od roku 2014 po rok 2023

rok	označenie		zloženie		mikrobiologická čistota		pravdivosť tvrdení	
	počet kontrolovaných vzoriek	zistený nesúlad	počet kontrolovaných vzoriek	zistený nesúlad	počet kontrolovaných vzoriek	zistený nesúlad	počet kontrolovaných vzoriek	zistený nesúlad
2014	1101	28	435	6	195	3	63	16
2015	995	20	494	2	253	0	154	19
2016	837	55	383	3	215	1	202	5
2017	872	48	400	6	261	3	176	19
2018	1 014	11	391	8	246	0	205	30
2019	761	6	409	2	288	0	194	17
2020	653	21	492	2	305	1	120	8
2021	806	21	423	0	302	0	188	16
2022	959	16	590	2	370	0	459	7
2023	982	21	641	0	361	2	475	19

1.KONTROLA OZNAČENIA

Podľa čl. 19 nariadenia č. 1223/2009 kozmetické výrobky sprístupnené na trhu musia mať na vnútornom a vonkajšom obale nezmazateľným, ľahko čitateľným a viditeľným písmom uvedené tieto údaje: meno a obchodné meno zodpovednej osoby, v prípade výrobkov dovezených z tretích krajín aj krajina pôvodu, nominálny obsah, dátum minimálnej trvanlivosti, bezpečnostné upozornenia, výrobná dávka, funkcia výrobku, zoznam zložiek. Z vyššie uvedených údajov musia byť v slovenskom jazyku uvedené nasledovné údaje: nominálny obsah, dátum minimálnej trvanlivosti, funkcia a bezpečnostné upozornenia, v prípade potreby aj návod na použitie. V rámci kontroly povinného označenia bolo skontrolovaných 982 výrobkov. Z tohto počtu 21 výrobkov nespĺňalo požiadavky čl. 19 nariadenia č. 1223/2009:

- v 5 prípadoch chýbalo meno a adresa zodpovednej osoby,
- v 1 prípade bolo nesprávne označenie dátumu minimálnej trvanlivosti,
- v 3 prípadoch chýbali bezpečnostné upozornenia,
- v 2 prípadoch nebola uvedená výrobná dávka,
- v 1 prípade nebola uvedená funkcia výrobku,
- v 5 prípadoch nebol na výrobku správne uvedený zoznam zložiek.

V rámci kontroly povinného označenia bol u 34 druhov výrobkov zistený predaj po dátume minimálnej trvanlivosti.

Označenie	posúdené	z toho nevyhovujúce
	počet	počet
povinné údaje podľa čl. 19	982	15
zodpovedná osoba + adresa		5
krajina pôvodu (ak je KV z mimo EÚ)		0
nominálny obsah		0
dátum minimálnej trvanlivosti/ symbol alebo 		1
upozornenia, bezpečnostné informácie		1
návod na použitie (ak sa vyžaduje)		0
výrobná dávka		2
funkcia KV (ak nie je zrejmá z prezentácie KV)		1
zoznam zložiek		5

Pri kontrole označenia údajov uvedených v slovenskom jazyku boli zistené nedostatky v označení: funkcie výrobku, návodu na použitie a príslušných upozornení, vid'. tabuľka:

Označenie	posúdené	z toho nevyhovujúce
	počet	počet
povinné údaje v slovenskom jazyku	982	3
nominálny obsah		0
DMT - najlepšie spotrebovať do		0
funkcia (ak nie je zrejmá z prezentácie KV)		3
návod na použitie (ak sa vyžaduje)		2
upozornenia, bezpečnostné informácie		3

2.KONTROLA ZLOŽENIA VÝROBKOV

2.1 ZAKÁZANÉ LÁTKY

Kozmetické výrobky nesmú obsahovať zakázané látky uvedené v prílohe II nariadenia č. 1223/2009. Dôvodom ich zákazu sú ich nepriaznivé účinky na organizmus, napríklad ich karcinogénne, mutagénne účinky alebo účinky negatívne ovplyvňujúce reprodukciu. V čl. 17 nariadenia č. 1223/2009 nariadenia je uvedené, že neúmyselná prítomnosť malého množstva zakázanej látky, ktorá pochádza z nečistôt prírodných alebo syntetických zložiek, z výrobného procesu, skladovania, migrácie z obalu, ktorej sa v správnej výrobní praxi technologicky nedá vyhnúť, sa povoľuje za predpokladu, že jej prítomnosť je v súlade s čl. 3, v ktorom je uvedené, že kozmetický výrobok sprístupnený na trhu musí byť bezpečný pre zdravie ľudí, ak je použitý za bežných alebo racionálne predvídateľných podmienok.

V rámci zakázaných látok sa sledovali:

- hormóny a hydrochinón,
- ťažké kovy,
- farbivá na vlasy a riasy,
- konzervačné látky,
- akrylamid,
- formaldehyd, paraformaldehyd,
- PABA (kyselina 4-amino benzoová).

Hormóny a hydrochinón

Vo výrobkoch určených proti starnutiu pokožky, vo výrobkoch deklarujúcich protizápalové účinky (na psoriázu, akné, dermatitídu) sa zisťovala prítomnosť hormónov: (INCI – *estradiol, estriol, progesteron, glucocorticoides*).

Ďalej sa zisťovala prítomnosť zakázanej látky hydrochinón (INCI – *Hydroquinone*) vo výrobkoch na bielenie pokožky a na pigmentové škvrnky. Na stanovenie hormónov a hydrochinónu bolo celkovo odobratých 38 vzoriek. Žiadna analyzovaná vzorka neobsahovala tieto zakázané látky.

Ťažké kovy (*Hg, As, Pb, Cd,*)

Prítomnosť ťažkých kovov sa sledovala vo výrobkoch na bielenie kože a pigmentové škvrnky, v prírodných farbách na vlasy, vo výrobkoch s obsahom zložky *Lawsonia inermis* (*Henna*), v zubných pastách bez určenia typu spotrebiteľa aj v zubných pastách určených pre deti, vo výrobkoch dekoratívnej kozmetiky (očné tieny, líčenky, púdre, rúže, lesky na pery, tekuté púdre, mejkap pre deti a karnevalové líčenie).

Pri týchto výrobkoch sa môže vyskytovať zvýšená prítomnosť ťažkých kovov z dôvodu prirodzeného znečistenia surovín. Výrobca pri výrobe takéhoto typu výrobkov musí brať do úvahy možné znečistenie surovín, ktorému sa pri výrobe nedá vyhnúť a pri hodnotení bezpečnosti zároveň predvídať správanie sa spotrebiteľa. V cieľnom sledovaní bolo na analýzu spolu odobratých 155 vzoriek výrobkov. Výrobky v sledovaných ukazovateľoch vyhovel.

Farbivá na vlasy a riasy

Sledované látky (INCI – *o-Phenylenediamine, m-Phenylenediamine, o-Aminophenol*) vo výrobkoch na farbenie vlasov, obočia a rias.

Tieto látky sa pridávajú do oxidačných a neoxidačných farieb na vlasy a riasy. Výrobcovia môžu do týchto výrobkov používať len tie farbivá a za takých podmienok, ako je uvedené v prílohe III nariadenia č. 1223/2009. Od roku 2003 pristúpila EK k ich novej regulácii. Spolu s členskými

štátni prijala stratégiu, podľa ktorej sa tie farbivá, ktoré nesplnia kritériá na bezpečnosť, alebo na ktoré výrobcovia do určeného dátumu nepredložia požadované bezpečnostné údaje, zaradia do prílohy II medzi zakázané látky. Farbivá, ktoré možno používať za určitých podmienok, budú zaradené po prílohy III nariadenia č. 1223/2009. Proces prehodnocovania bezpečnosti farieb stále pokračuje. Prítomnosť zakázaných látok sa sledovala v 20 vzorkách farieb na vlasy a farieb na riasy. V žiadnej z analyzovaných vzoriek nebola zistená prítomnosť nepovoleného farbiva.

Konzervačné látky

Sledované látky (INCI – *isopropylparaben, isobutylparaben, phenylparaben, benzylparaben, pentylparaben, formaldehyde, paraformaldehyde, methanediol, methylene glycol*) v rôznych kozmetických výrobkoch pre deti a dospelých.

Konzervačné látky slúžia na konzerváciu kozmetického výrobku, sú regulované v prílohe V nariadenia č. 1223/2009. Parabény sú regulované v položke 12 pod označením soli a estery kyseliny 4-hydroxybenzoovej, s maximálnou koncentráciou 0,4 % v prípade jednotlivých esterov a 0,8 % v prípade zmesí esterov. Európska komisia na podnet Dánska prehodnotila ich bezpečnosť so záverom, že izopropylparabén, izobutylparabén, fenylparabén, benzylparabén a pentylparabén nie sú v kozmetických výrobkoch bezpečné pre ich možný vplyv na endokrinný systém. Z uvedených dôvodov bolo od 29. 5. 2015 zakázané sprístupniť na trhu EÚ kozmetické výrobky s obsahom daných konzervačných látok. Odberom vzoriek a následnou analýzou sa zisťovalo dodržiavanie zákazu používania uvedených druhov parabénov do kozmetických výrobkov. Skontrolovalo sa 166 vzoriek výrobkov. Žiaden výrobok neobsahoval zakázané parabény.

Toluén v lakoch na nechty

Prítomnosť látky sa sledovala v lakoch na nechty. Celkovo sa skontrolovalo na prítomnosť toluénu 16 výrobkov. Všetky výrobky spĺňali požiadavky nariadenia č. 1223/2009.

Formaldehyd

Prítomnosť zakázaných látok (INCI – *formaldehyde, paraformaldehyde, methanediol, methylene glycol*) ako aj prítomnosť regulovanej látky (INCI – *thyoglycolic acid*) sa sledovala vo výrobkoch na vyrovnávanie vlasov a keratínové kúry. Celkovo sa skontrolovalo 9 výrobkov. Všetky výrobky spĺňali požiadavky nariadenia č. 1223/2009.

PABA (kyselina 4-amino benzoová)

Látka sa sledovala vo výrobkoch deklarujúcich obsah UV filtrov. Funkciou tejto zložky je ochrana kozmetického výrobku pred vplyvom svetla a UV žiarením. PABA sa nenachádza v prílohe VI – Zoznam UV filtrov povolených v kozmetických výrobkoch nariadenia č. 1223/2009. Pri kontrole výrobkov deklarujúcich obsah UV filtrov bola vykonaná aj analýza na prítomnosť danej látky vo výrobkoch. Analyzovaných bolo 20 vzoriek. V žiadnej vzorke nebola zistená prítomnosť PABA.

VYHODNOTENIE CIELENÉHO SLEDOVANIA – ZAKÁZANÉ LÁTKY

Na prítomnosť zakázaných látok v kozmetických výrobkoch bolo skontrolovaných 424 vzoriek výrobkov. Okrem laboratórnych analýz pri týchto výrobkoch sa robila aj analýza na mikrobiologickú čistotu a účinnosť konzervácie, všetky výrobky v sledovaných ukazovateľoch vyhoveli. Výsledky jednotlivých cieľných sledovaní sú uvedené v nasledovnej tabuľke.

cieľené sledovanie – zakázané látky	zloženie	
	počet analyzovaných vzoriek	z toho nevyhovujúce vzorky
hormóny + hydrochinón	38	0
ťažké kovy	155	0
farbivá na vlasy a riasy	20	0
konzervačné látky	166	0
UV filter -PABA	20	0
toluén	16	0
formaldehyd	9	0
zakázané látky spolu	424	0

2.2 REGULOVANÉ LÁTKY

Tieto látky môžu byť použité v kozmetických výrobkoch iba vtedy, ak spĺňajú požiadavky uvedené v prílohách: III, IV, V a VI nariadenia č. 1223/2009, a to oblasť aplikácie alebo použitia, maximálnu použiteľnú koncentráciu a iné podmienky použitia. Na účely cieľného sledovania boli vybrané látky, ktoré predstavujú riziko pre zdravie ľudí, z dôvodu zmeny regulácie podmienok ich použitia a na základe zistení nedostatkov v rámci výkonu ŠZD v predchádzajúcom období.

V rámci regulovaných látok sa sledovali:

- konzervačné látky,
- ultrafialové filtre,
- fluór,
- vonné látky,
- farbivá,
- peroxid vodíka,
- hliník.

Konzervačné látky

Sledované látky (INCI – *p-chloro-m-cresol, chloroxylenol, benzalkonium chloride, bromide, saccharinate+*, *benzetonium chloride, triclosan, chlorbutanol, salicylic acid a jej soli+(Ca, Mg, MEA- salicylate, potassium salicylate, TEA-salicylate), methylparaben, ethylparaben, propylparaben, butylparaben a ich soli a estery, benzoic acid and sodium benzoate, phenoxyethanol, 1-phenoxypropan-2-ol, propionic acid, methylchloroisothiazolinone (a methylisothiazolinone)*) v rôznych výrobkoch pre deti a dospelých.

Konzervačné látky sa pridávajú do kozmetických výrobkov výlučne alebo najmä na účely inhibície vývoja mikroorganizmov vo výrobku. Na konzerváciu možno použiť iba tie látky, ktoré sú uvedené v prílohe V nariadenia č. 1223/2009.

V rámci cieľného sledovania konzervačné látky bolo skontrolovaných a analyzovaných 166 rôznych výrobkov. Z uvedených výrobkov bolo analyzovaných 109 vzoriek určených pre deti (napr. vlhčené utierky pre deti, rôzne šampóny, výrobky do kúpeľa, tekuté mydlá a krémy, mlieka a balzamy). Všetky výrobky spĺňali požiadavky nariadenia č. 1223/2009.

Ultrafialové filtre

Sledované látky (INCI – *homosalate, benzophenone-3, butyl methoxydibenzoylmethane, octocrylene, ethylhexyl methoxycinnamate, diethylhexyl butamido triazone, 4-methylbenzylidene camphor, ethylhexylsalicylate, ethylhexyl dimethyl PABA, Benzophenone-4, Benzophenone -5,*

Methylene bis-benzotriazolyl tetramethyl butylphenol) vo výrobkoch deklarujúcich obsah UV filtrov.

UV filtre sa do kozmetických výrobkov pridávajú za účelom ochrany pokožky pred škodlivými účinkami slnečného žiarenia, ale i na ochranu samotného výrobku pred UV žiarením. Do kozmetických výrobkov možno použiť len tie UV filtre, ktoré sú uvedené v prílohe VI nariadenia č. 1223/2009 a za podmienok, ktoré sú stanovené v tejto prílohe. V rámci tohto cieľného sledovania bolo analyzovaných 20 vzoriek. Všetky výrobky spĺňali požiadavky nariadenia č. 1223/2009.

Vonné látky

Sledované látky (INCI – *eugenol, isoeugenol, coumarin, benzyl alcohol, benzyl benzoate, cinnamyl alcohol, cinnamal, benzyl salicylate, benzyl cinnamate, amyl cinnamal, hexyl cinnamal, geraniol, linalool, citronellol, citral, methyl 2-octynoate, amylcinnamyl alcohol, anise alcohol, d-Limonene*) v rôznych kozmetických výrobkoch pre deti a dospelých a v lacných voňavkách.

Vonné látky sa do kozmetických výrobkov pridávajú za účelom obohatenia výrobku, pokožky alebo odstránenia nevhodných pachov. V zozname zložiek sa vonné látky a aromatické zložky a ich suroviny označia názvami „parfum“ alebo „aroma“. Výnimku tvoria potenciálne alergény, uvedené prílohe III nariadenia č. 1223/2009 pod referenčnými číslami 45, 67 až 92. Tieto látky okrem toho, že sú na obale výrobku označené skupinovým názvom, musia sa uviesť aj v zozname zložiek v prípade, že presahujú koncentráciu 0,01 % vo výrobkoch, ktoré sa po aplikácii zmývajú a 0,001 % vo výrobkoch, ktoré ostávajú na pokožke dlhší čas. Uvedenie týchto látok v zozname zložiek má veľký význam pre skupinu spotrebiteľov, ktorí sú citliví na dané látky. Celkovo bolo analyzovaných 40 vzoriek. Analyzované vzorky v sledovanom znaku vyhoveli.

Farbivá vo výrobkoch na vlasy

Sledované látky (INCI – *p-Phenylenediamine, p-Phenylenediamine sulphate, toluene-2,5-diamine sulfate, m-, p-aminophenol, 4-nitro-o-phenylenediamine, 4-amino-2-hydroxytoluene, 2-methylresorcinol, resorcinol, 4-amino-3-nitrofenol, 4-amino-m-cresol*) vo výrobkoch na farbenie vlasov a rias.

Podľa nariadenia č. 1223/2009 farbivá sú látky, ktoré sa používajú, výlučne, alebo najmä na zafarbenie kozmetického výrobku, celého tela alebo jeho častí, absorpciou alebo reflexiou viditeľného svetla. Okrem toho za farbivá je treba považovať aj prekurzory oxidačných a neoxidačných farieb na vlasy a riasy. Dňa 11. 7. 2013 nadobudlo účinnosť nariadenie č. 1223/2009, ktoré zaviedlo definíciu výrobkov na vlasy. Podľa tohto nariadenia sú vlasy ochľpenie hlavy okrem rias. Následne platí, že ak je farbivo v nariadení určené do výrobkov na vlasy, nesmie sa bez povolenia používať do výrobkov, ktoré sú určené na riasy. Na účely kontroly používania regulovaných farbív a označenia sa odobralo 18 vzoriek. V žiadnej analyzovanej vzorke sa nezistilo nedodržanie maximálnej povolenej koncentrácie vo výrobku.

Prírodné farby na vlasy a Henna

Na účely kontroly prírodných farieb na vlasy a výrobkov typu Henna sa odobralo 18 vzoriek. Všetky vzorky vyhoveli v sledovaných ukazovateľoch.

Fluór

Prítomnosť látky sa sledovala vo výrobkoch na hygienu ústnej dutiny pre deti a dospelých. Zlúčeniny fluóru sú vo výrobkoch na starostlivosť o zuby regulované v prílohe III nariadenia č. 1223/2009. Limit pre fluór sa týka jeho najvyššej prípustnej koncentrácie a u zubných pást i uvedenie povinných bezpečnostných údajov na obale výrobku. Na zabezpečenie vyššieho stupňa ochrany spotrebiteľov, a to z dôvodu prevencie vzniku fluorózy zubov u detí sa vyžaduje v označení zubných pást s obsahom fluóru od 0,1 – 0,15 % uvádzať upozornenie, že deti si pri

použití danej zubnej pasty musia čistiť zuby pod dohľadom dospeljej osoby a na čistenie zubov použiť množstvo pasty vo veľkosti zrnka hrachu. Uvedená informácia nemusí byť uvedená na zubných pastách, ktoré sú určené len pre dospelých. Na kontrolu sledovaných látok bolo odobratých 58 výrobkov. Všetky výrobky vyhoveli požiadavkám nariadenia č. 1223/2009.

Hliník

Prítomnosť látky sa sledovala vo výrobkoch dekoratívnej kozmetiky, v rúžoch, v zubných pastách a v antiperspirantoch. Na prítomnosť danej zložky sa analyzovalo 67 výrobkov. Všetky analyzované výrobky vyhoveli požiadavkám právneho predpisu.

Peroxid vodíka

Prítomnosť látky sa sledovala vo výrobkoch na zosvetlenie vlasov a vo výrobkoch na bielenie pokožky. Skontrolovalo sa 10 výrobkov. Všetky výrobky vyhoveli požiadavkám nariadenia č. 1223/2009.

Koenzým Q 10

Táto látka (*INCI Ubiquinone*) sa pridáva do výrobkov z dôvodu jej funkcie ako antioxidant a látka na zlepšenie stavu pokožky. Prítomnosť tejto látky sa sledovala v 14 rôznych kozmetických výrobkoch s deklaráciou Q10 na obale výrobku, pričom sa vyhodnocovala aj pravdivosť uvedenia informácie o obsahu Q10 vo výrobku.

VYHODNOTENIE CIELENÝCH SLEDOVANÍ – REGULOVANÉ LÁTKY

V laboratóriách bolo celkovo analyzovaných 340 vzoriek rôznych výrobkov na detekciu vyššie uvedených regulovaných látok, v sledovaných znakoch všetky vzorky vyhoveli. Pri týchto výrobkoch sa zároveň sledovala aj mikrobiologická čistota a účinnosť konzervácie, z toho 2 výrobky nevyhoveli v rámci mikrobiologickej čistoty. U týchto vzoriek bolo zistené prekročené množstvo mikroorganizmov (*Pseudomonas aeruginosa* a celkový počet mikroorganizmov).

Výsledky jednotlivých cieľných sledovaní sú uvedené v tabuľke.

cieľné sledovanie - regulované látky	zloženie	
	počet analyzovaných vzoriek	z toho nevyhovujúce vzorky
konzervačné látky	109	0
UV filtre	20	0
vonné látky	40	0
fluór	58	0
farbivá vo farbách na vlasy a riasy /PPD	18	0
hliník	67	0
peroxid vodíka	10	0
prírodné farby na vlasy, Henna	18	0
regulované látky spolu	340	0

II. KONTROLA TVRDENÍ

Podľa nariadenia č. 1223/2009 a vykonávacieho nariadenia č. 655/2013 musí výrobca v označení výrobku a jeho prezentácii uviesť len také tvrdenia o vlastnostiach zložiek alebo výrobku, ktoré sú pravdivé a ktoré neuvedú spotrebiteľa do omylu.

VYHODNOTENIE CIELENÉHO SLEDOVANIA – PRAVDIVOSŤ TVRDENÍ

V rámci tohto cieľného sledovania bolo skontrolovaných 402 kozmetických výrobkov. U všetkých výrobkoch sa vykonala kontrola dodržania spoločných kritérií na odôvodnenie tvrdení používaných v súvislosti s kozmetickými výrobkami, ktoré sú uvedené v prílohe nariadenia č. 655/2013 nasledovne:

1. súlad s právnymi predpismi
2. pravdivosť
3. dôkazové prostriedky
4. čestnosť
5. korektnosť
6. prijímanie informovaných rozhodnutí

Pri kontrole sa sledovalo najmä, či:

- sa neuvedú tvrdenia, o tom že výrobky boli schválené, certifikované alebo povolené príslušným orgánom v EÚ, neobsahuje označenie CE alebo neobsahujú tvrdenia, ktoré im pripisujú osobitný prínos, pričom tento prínos predstavuje iba súlad s minimálnymi požiadavkami právnych predpisov,
- tvrdenia o zložkách a výrobkoch sú pravdivé a podložené primeranými dôkazmi,
- tvrdenia sú objektívne a neočierňujú konkurenciu,
- sú pre priemerného spotrebiteľa jasné a zrozumiteľné, či mu umožňujú kvalifikovane sa rozhodnúť.

Tvrdenia o prítomnosti alebo neprítomnosti danej zložky boli kontrolované na základe odobratých vzoriek, u ktorých boli následne vykonané laboratórne analýzy. Takýmto spôsobom boli kontrolované napr. tvrdenia:

- o prítomnosti koenzýmu Q10,
- o obsahu vitamínov A, C, E,
- o prítomnosti a obsahu CBD,
- bez alergénov, bez vonných látok, bez parfumu,
- bez parabénov, bez konzervačných látok,
- tvrdenia o hodnote pH.

Kontrola pravdivosti tvrdení bola vykonaná aj pri predaji kozmetických výrobkov ponúkaných cez internet. Z celkového množstva skontrolovaných výrobkov bol u 19 druhov výrobkov zistený nesúlad. K najčastejšie zisteným tvrdeniam patrili:

- deklarácia zdravotných tvrdení (liečivé, hojivé a analgetické účinky) a prevencie proti rôznym ochoreniam,
- deklarácia o neprítomnosti konzervačných látok a parabénov,
- deklarácia o neprítomnosti látky THC.

CIELENÉ SLEDOVANIE – KOZMETICKÉ VÝROBKY S OBSAHOM ZLOŽKY CANNABIDIOL

V rámci cieľného sledovania – „rôzne kozmetické výrobky s informáciou o prítomnosti CBD vo výrobku“ sa odoberali rôzne druhy výrobkov pre deti a dospelých ako napr. šampóny, krémy, lotiony, sprchové gély, zubné pasty, riasenky a mejkap. Cieľné sledovanie prebiehalo v mesiaci

jún a bolo zamerané na zistenie prítomnosti zložky *Cannabidiol* (CBD). Okrem zisťovania prítomnosti zložky CBD sa kontrolovalo povinné označenie a tvrdenia o výrobku. Skontrolovaných bolo 191 výrobkov, z toho nevyhovelo 15 druhov výrobkov. U týchto výrobkov bol zistený obsah zložky CBD iný než bolo deklarované na obale alebo obsah zložky CBD bol pod hranicou detekcie a v niektorých prípadoch okrem obsahu CBD bol zistený nesúlad v označení a v tvrdeniach o výrobku.

CIELENÉ SLEDOVANIE – ČAPOVANÁ KOZMETIKA

Cielené sledovanie – „čapovaná kozmetika“ bolo zamerané na kozmetické výrobky, ktoré sa ponúkajú v rámci tzv. bezobalového predaja. Odoberali sa rôzne kozmetické výrobky predávané vo veľkoobjemových obaloch, ktoré si spotrebiteľ mohol nabrat' do prineseného obalu, alebo obalu, ktorý ponúka predajca. Na analýzu do laboratórií sa odoberali vzorky výrobkov do obalov, ktorý poskytoval predajca a aj do prinesených sterilných nádob. V odobratých vzorkách sa vykonávali mikrobiologické skúšky. V uvedených vzorkách sa po 6 mesiacoch mikrobiologické skúšky opakovali. Odobratých bolo 35 výrobkov. Všetky výrobky vyhoveli v sledovaných ukazovateľoch bez ohľadu na typ obalu (poskytovaný predajcom alebo sterilná nádoba). Taktiež výrobky vyhoveli po opakovanej mikrobiologickej skúške, ktorá sa uskutočnila po 6 mesiacoch skladovania v laboratórnom sklade. V 2 prípadoch však bol zistený nesúlad v povinnom označení.

III. PODNETY

V roku 2023 zaznamenali úrady verejného zdravotníctva 94 podnetov, z toho najviac podnetov bolo na nedodržanie ustanovení zákona č. 355/2007 Z. z.. Okrem týchto podnetov boli riešené podnety na nedodržanie ustanovení zákona č. 102/2014 Z. z.. Podnety na výrobky, ktoré neboli v kompetencii úradov verejného zdravotníctva, boli postúpené na vybavenie kompetentným orgánom.

Podnety sa týkali najmä podozrenia na:

- nežiaduce účinky z používania kozmetických výrobkov,
- nesúlad v povinnom označení výrobkov,
- zavádzajúce tvrdenia na obale výrobku alebo v prezentácii výrobkov predávaných cez internet a sociálne siete,
- nedodržanie ustanovení zákona č. 102/2014 Z. z. pri predaji tovaru cez internet,
- podozrenie na obsah prítomnosti zakázaných zložiek,
- podozrenie na falzifikáty výrobky.

IV. KONTROLA DODRŽIAVANIA POVINNOSTÍ HOSPODÁRSKÝCH SUBJEKTOV

V roku 2023 zamestnanci RÚVZ v rámci výkonu ŠZD a dohľadu nad kozmetickými výrobkami skontrolovali 1593 hospodárskych subjektov za účelom zistenia dodržiavania ustanovení právnych predpisov v oblasti kozmetických výrobkov. V rámci ŠZD zamestnanci RÚVZ v SR vykonali 1 060 kontrol, z toho 16 na správnu výrobnú prax, 48 na kontrolu dokumentácie informačnej zložky o výrobku, 982 kontrol na povinné označenie výrobkov, 402 kontrol na tvrdenia uvedené na obale a v prezentácii výrobku a 24 kontrol na internetový predaj. Ďalej boli vykonávané kontroly v zmysle právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa a kontroly ako reakcie na podnety od spotrebiteľov.

Výkon ŠZD a dohľadu nad kozmetickými výrobkami v roku 2023

výkon ŠZD a dohľadu	výrobcovia a baliarne	dovozcovia	distribútori a predajcovia	sektor služieb	spolu
počet fyzických osôb - podnikateľov a právnických osôb podliehajúcich ŠZD a dohľadu	168	86	10 711	15 077	26 042
počet fyzických osôb - podnikateľov a právnických osôb, u ktorých bol vykonaný ŠZD a dohľad	40	11	995	547	1 593
počet vykonaných kontrol spolu	45	27	14 793	1 184	16 049
počet kontrol vykonaných na základe hlásenia zo systému RAPEX	0	18	13 912	1 061	14 991
počet ostatných kontrol	45	9	883	123	1 060
počet kontrol na dodržiavanie zásad správnej výrobnjej praxe	16	x	x	x	16
počet kontrol informačnej zložky o výrobku	46	2	x	x	48

Sankcie za kozmetické výrobky v roku 2023

sankcie	počet/eur
pokuty uložené RÚVZ podľa zákona č. 355/2007 Z. z.	12/11 800
pokuty uložené RÚVZ podľa zákona č. 250/2007 Z. z.	0/0
pokuty uložené RÚVZ v súvislosti so zákonom č. 102/2014 Z. z.	0/0
opatrenia vydané RÚVZ podľa zákona č. 355/2007 Z. z.	18/0
opatrenia vydané RÚVZ podľa zákona č. 250/2007 Z. z.	0/0
opatrenia vydané RÚVZ podľa zákona č. 102/2014 Z. z.	0/0
opatrenia prijaté dobrovoľne hospodárskymi subjektmi	10/0
počet druhov/ks KV dobrovoľne stiahnutých z trhu	17/1052

V. KONTROLA INFORMAČNEJ ZLOŽKY

Podľa čl.3 nariadenia č.1223/2009 kozmetické výrobky sprístupnené na trhu musia byť bezpečné pre zdravie ľudí, ak sa používajú za bežných alebo racionálne predvídateľných podmienok. V zmysle nariadenia sa preto vyžaduje posúdenie bezpečnosti kozmetických výrobkov s cieľom zistiť, či kozmetický výrobok bude za týchto podmienok bezpečný. Zodpovedná osoba v súlade s nariadením č.1223/2009 je povinná zabezpečiť, aby sa ku každému kozmetickému výrobku, ktorý má byť uvedený na trh, bola vypracovaná správa o bezpečnosti kozmetického výrobku na základe relevantných informácií a bola v súlade s požiadavkami stanovenými v prílohe I k nariadeniu č. 1223/2009.

V rámci cieleného sledovania – kontrola informačnej zložky sa kontrolovalo, či výrobcovia a dovozcovia majú o výrobku povinnú dokumentáciu v rozsahu, ako im to ukladá nariadenie č. 1223/2009 ako napr. kvalitatívne a kvantitatívne zloženie výrobkov, dôkazové prostriedky k tvrdeniam o výrobku, vedenie záznamov o nežiaducich účinkoch, správa o bezpečnosti kozmetického výrobku alebo či konečný výrobok alebo jeho zložky neboli testované na zvieratách. Celkovo bolo skontrolovaných 24 hospodárskych subjektov (výrobca, dovozca), u ktorých bola vykonaná kontrola 90 informačných zložiek ku kozmetickým výrobkom. Pri 3

informačných zložkách bolo zistené, že požadovaná dokumentácia nebola vypracovaná a v 2 prípadoch dokumentácia nebola úplná. V rámci týchto kontrol bola vykonaná aj kontrola dodržiavania zákazu testov na zvieratách v zmysle čl. 18 nariadenia č. 1223/2009. Pri kontrole neboli zistené výrobky, ktoré by boli testované na zvieratách alebo výrobky, na ktorých výrobu boli použité zložky, ktoré boli na účely posúdenia bezpečnosti podľa nariadenia č. 1223/2009 testované na zvieratách.

VI. KONTROLA SPRÁVNEJ VÝROBNEJ PRAXE

Výroba kozmetických výrobkov musí byť v súlade so správnou výrobnou praxou. Za dodržanie správnej výrobnéj praxe sa pokladá výroba v súlade s príslušnými harmonizovanými normami, na ktoré sa odvolávajú odkazy uverejnené v Úradnom vestníku Európskej únie. Kontrola dodržiavania zásad správnej výrobnéj praxe v zmysle normy STN EN ISO 22716 bola vykonaná u 16 výrobcov kozmetických výrobkov. V 2 prípadoch boli zistené chýbajúce údaje v dokumentácii, v jednom prípade nebola zabezpečená kontrola mikrobiologickej čistoty surovín ani kontrola mikrobiologickej čistoty konečného výrobku a v jednom prípade nebola zabezpečená ochrana proti hmyzu na oknách.

VII. KONTROLA VÝSKYTU NEBEZPEČNÝCH KOZMETICKÝCH VÝROBKOV NA TRHU V SLOVENSKEJ REPUBLIKE – CEZ SYSTÉM SAFETY GATE/ RAPEX

Orgány verejného zdravotníctva počas roka 2023 reagovali na oznámenia zo systému Safety Gate/RAPEX (systém EÚ na rýchlu výmenu informácií o nebezpečných nepotravinových výrobkoch) na výskyt nebezpečných výrobkov. Celkovo bolo podľa článku 12 smernice 2001/95/ES o všeobecnej bezpečnosti výrobkov oznámených 1109 nebezpečných výrobkov. Všetky RÚVZ kontrolovali dovozcov, distribútorov a predajcov kozmetických výrobkov a zisťovali výskyt uvedených výrobkov v Slovenskej republike. Vykonali spolu 14 991 kontrol.

U 5 druhov (52ks) kozmetických výrobkov na základe oznámenia cez systém RAPEX bola zistená prítomnosť zložky Butylphenyl Methylpropional (Lilial) na území SR. Hospodárskym subjektom boli uložené opatrenia: stiahnutie výrobku z trhu, spätné prevzatie od spotrebiteľa a likvidácia výrobkov.

VIII. INÉ ČINNOSTI

1. SPOLUPRÁCA S FINANČNÝM RIADITEĽSTVOM – COLNÝMI ORGÁNMI

V roku 2023 bolo na ÚVZ SR a NRC prijatých 300 hlásení od pobočiek colných úradov. ÚVZ SR k nim vystavilo 285 stanovísk na základe ktorých bol tovar „prepustený do voľného obehu“. Ďalej bolo vydané 1 písomné stanovisko: „Nevyhovujúci výrobok – prepustenie do voľného obehu nepovolené – nariadenie (EÚ) 2019/1020“. Toto hlásenie sa týkalo dovozu pre fyzickú osobu (nepovolená koncentrácia peroxidu vodíka).

Prepustených bez stanoviska bolo 10 dovozov. Tieto hlásenia o dovoze sa týkali výrobkov, ktoré neboli kozmetickými výrobkami a ÚVZ SR nebol kontrolným orgánom, dovozy prepustené CS bez stanoviska ÚVZ SR (4) a dovozu výživových doplnkov (1). K 4 hláseniam neboli predložené požadované dokumenty na vypracovanie stanoviska k prepusteniu.

Počet hlásení	300
Počet stanovísk – prepustenie do voľného obehu	285
Počet stanovísk – nepovolené prepustenie do voľného obehu	1

V spolupráci s Finančným riaditeľstvom v rámci kontroly dovozov boli vypracované rizikové profily, pri ktorých sa vykonávala kontrola dokumentácie.

1. Rizikový profil – dokumentárna kontrola kozmetických výrobkov – Esenciálne oleje na kozmetické účely

Tento profil bol vytvorený na základe predchádzajúcej skúsenosti v rámci rizikového profilu na dovoz kozmetických výrobkov s obsahom oleja z čajovníka austrálskeho. V súvislosti s týmto profilom boli identifikované dovozy výrobkov, ktoré neboli v súlade s platnými predpismi. Pri tomto rizikovom profile sa kontroloval dovážaný tovar uvedený pod kódom v colnom sadzobníku: 3301 – Silice (tiež deterpénové), vrátane pevných a absolútnych, rezinoidy, extrahované olejoživice, koncentráty silíc v tukoch, v stálych olejoch, vo voskoch alebo podobných látkach, získané napustením alebo maceráciou týchto výrobkov, terpenické vedľajšie produkty z deterpenácie silíc, vodné destiláty a vodné roztoky silíc: Kozmetické výrobky s obsahom oleja z čajovníka austrálskeho (Tea Tree Oil).

Kontroly sa vykonávali v časovom období od začiatku januára do polovice decembra 2023. V rámci tohto profilu bolo v roku 2023 prijatých 16 hlásení na dovoz takýchto výrobkov.

2. Rizikový profil – Dokumentárna kontrola kozmetických výrobkov z Ázie

Tento rizikový profil sa vzťahoval na dovoz všetkých kozmetických výrobkov okrem výrobkov na osobnú spotrebu (dovozy v hodnote nad 300 eur), ktoré boli dovážané z ázijských krajín (hlavne Čína, Thajsko, Kórea, India a i.). Profil bol vytvorený na základe podozrenia z uvedenia nebezpečných alebo nevyhovujúcich výrobkov na trh. Do profilu boli zahrnuté výrobky pod kódom v colnom sadzobníku: 3304 – Kozmetické prípravky alebo líčidlá a prípravky na starostlivosť o pokožku (iné ako lieky) vrátane opaľovacích ochranných prípravkov alebo prípravkov na opaľovanie, prípravky na manikúru alebo pedikúru.

Tieto výrobky sa kontrolovali v období od začiatku januára do polovice decembra 2023. Počas tohto obdobia bolo od colných úradov zaslaných 264 hlásení o dovoze.

3. Rizikový profil – Dokumentárna kontrola a zistenie prítomnosti ťažkých kovov v kozmetických výrobkoch

Tento rizikový profil sa vzťahoval na dovoz všetkých kozmetických výrobkov okrem výrobkov na osobnú spotrebu (dovozy v hodnote nad 300 eur), ktoré boli dovážané z tretích krajín. Profil bol vytvorený na základe podozrenia z uvedenia nebezpečných alebo nevyhovujúcich výrobkov na trh. Do profilu boli zahrnuté výrobky pod kódom v colnom sadzobníku: 3304 10 00 – Líčidlá na pery a 3304 20 00 – Líčidlá na oči.

Tieto výrobky sa mali kontrolovať podobne ako v ostatných rizikových profiloch v období od začiatku januára do polovice decembra 2023. Počas tohto obdobia neboli zaslané hlásenia pod uvedeným rizikovým profilom.

Od apríla 2023 boli zmenené kritériá ohľadom zasielania informačných hlásení od colných úradov a hlásenia sa nezasielali, ak deklarant predložil požadovanú dokumentáciu (čestné vyhlásenia výrobcu alebo hodnotiteľa bezpečnosti, t. j. čestné vyhlásenie výrobcu alebo hodnotiteľa bezpečnosti, o tom že kozmetický výrobok je bezpečný a je v súlade s nariadením EP a Rady č. 1223/2009 alebo správu o bezpečnosti daného kozmetického výrobku, čestné vyhlásenie výrobcu alebo hodnotiteľa bezpečnosti o tom, že kozmetický výrobok bol vyrobený

podľa zásad správnej výrobných praxe (GMP – Good manufacturing practice) a čestné vyhlásenie výrobcu alebo hodnotiteľa bezpečnosti, že kozmetický výrobok ani jeho zložky neboli testované na zvieratách.

IX. LABORATÓRNA ČINNOSŤ

Laboratórnou diagnostikou sa zaoberajú akreditované laboratóriá RÚVZ Bratislava hl. mesto so sídlom v Bratislave, RÚVZ so sídlom v Žiline a RÚVZ so sídlom v Poprade. Ich činnosť je metodicky usmerňovaná NRC pre kozmetické výrobky pri RÚVZ so sídlom v Žiline. Zoznam všetkých analytických metód zavedených a vykonávaných v jednotlivých laboratóriách je uvedený v nasledovnej tabuľke:

Analytická metóda na kontrolu zloženia kozmetických výrobkov	RÚVZ hl. m. SR Bratislava	RÚVZ Žilina	RÚVZ Poprad
Laboratórna príprava vzoriek na analýzu	x	x	x
Chemické analýzy			
Stanovenie kyseliny 4-hydroxybenzoovej	x	-	-
Stanovenie 2-Bromo-2-nitropropane-1,3-diolu /Bronopol/	x	-	x
Stanovenie Benzyl alkoholu	x	x	x
Stanovenie Phenoxyethanolu /2-fenoxyetanol/	x	x	x
Stanovenie Chloroacetamidu	x	-	-
Stanovenie Kyseliny salicylovej (Salicylic acid)	x	x	x
Stanovenie Kyseliny sorbovej (Sorbic acid, calcium sorbate, sodium sorbate, potassium sorbate)	x	x	x
Stanovenie Kyseliny benzoovej (Benzoic acid, Sodium Benzoate)	x	x	x
Stanovenie Parabénov: Metylparabén, Etylparabén, Propylparabén, Butylparabén, Benzylparabén, Isopropylparaben, Isobutylparaben, Phenylparaben, Pentylparaben, Hexylparaben, Heptylparaben	x	x	x
Stanovenie Kyseliny askorbovej (Ascorbic acid), vit. C	x	x	-
Stanovenie Askorbylpalmitátu	x	-	-
Stanovenie fenolov v kozmetických výrobkoch: Rezorcinol /Resorcinol/, 2-methylresorcinol, Hydroquinone /Hydrochinón/	x	-	-
Stanovenie Fluoridov	x	x	x
Potenciometrické meranie pH	x	x	x
Stanovenie amoniaku	x	x	x
Stanovenie vitamínov skupiny B	x	-	-

Stanovenie UV filtrov v kozmetických výrobkoch: Kyselina 4-aminobenzoová PABA , Benzophenone-4 /kyselina 2-hydroxy-4-metoxibenzenfenón-5-sulfónová/ Ethylhexyl dimethyl PABA /Oktyl dimetyl PABA/ Ethylhexyl methoxycinnamate /Oktylmetoxycinamát/ Benzophenone-3 /Oxybenzón/, Ethylhexyl salicylate /Oktylsalicylát/, 4-methylbenzylidene camphor, Phenylbenzimidazole Sulfonic Acid, Oktokrylén /Octocrylene/, Butyl Methoxydibenzoylmethane [1-(4-terc- butylfenyl)-3-(4-metoxifenyl) propán-1,3-dión (butylmetoxydibenzoylmetan)], Diethylhexyl butamido triazone, Methylene bis-benzotriazolyl tetramethylbutylphenol, Homosalate	X	-	-
Stanovenie chlórhexidínu a triklokarbanu	X	-	-
Stanovenie Kyseliny tioglykovej	X	X	-
Stanovenie Kyseliny 4-hydroxybenzénsulfónovej	X	X	X
Stanovenie brómovaných konzervačných látok v kozmetických výrobkoch: 5-bromo-5-nitro-1,3-dioxán, 1,2- dibróm-2,4-dikyano-bután /metyldibromoglutaronitril/	X	-	-
Stanovenie aromatických amínov: toluén-2,4-diamín /4- metyl-m-fenyléndiamín/, m-fenyléndiamín, o- fenyléndiamín, p-fenyléndiamín	X	-	-
Stanovenie aminofenolov: o-aminofenol, m-aminofenol, p- aminofenol	X	-	-
Stanovenie steroidných hormónov: Estriol, Estradiol, Progesteron, Prednisolon, Hydrokortison, Dexametazon, Triamcinolon acetamid	X	-	-
Stanovenie vonných látok: Cinnamal, Amyl cinnamal, dihydro-amylcinnamalkohol, Cinnamyl alcohol, Limonene, Benzyl alcohol, Linalool, methyl 2-octyionate, Coumarin, Amyl cinnamal, Amylcinnamyl alcohol, Hexyl cinnamal, Benzyl benzoate, Benzyl cinnamate, Citronellol, Anise alcohol, Eugenol, Geraniol, Ioeugenol, a-isomethyl ionone, Benzyl salicylate, Lilial, Citral /cis + trans/	X	-	-
Stanovenie chlórovaných fenolov: 4-chlór-m-krezol, 4- chlór-3,5-xylenol, Triclosan	X	-	-
Stanovenie koenzýmu Q10	X	-	-
Stanovenie AHA kyselín: Kyselina glykolová, Kyselina citrónová, Kyselina mliečna, Kyselina vínná	X	-	-
Stanovenie substituovaných aminofenolov: Toluene-2,5- Diamine sulfate, 4-Amino-2-hydroxytoluene, 4-amino-m- Cresol, 4-amino-3-nitrofenol	X	-	-
Benzalkónium chloridu /homológ C12/, Benzalkónium chloridu /homológ C14/, Benzethonium Chloride	X	-	-

Stanovenie Methylisothiazolinonu a Methylchlorisothiazolinonu	X	X	X
Stanovenie Ortuti (Hg)	X	X	X
Stanovenie Olova (Pb)	X	X	X
Stanovenie Kadmia (Cd)	X	X	X
Stanovenie Meďi (Cu)	X	X	-
Stanovenie Arzénu (As)	X	X	X
Stanovenie Zinku (Zn)	-	X	-
Stanovenie Niklu (Ni)	-	X	X
Stanovenie Hliníka (Al)	-	X	X
Stanovenie Chrómu - celkový (Cr)	-	X	-
Stanovenie Chrómu - šesťmocný (Cr ⁶⁺)	-	X	-
Stanovenie Antimónu (Sb)	-	X	-
Stanovenie Selénu (Se)	-	X	-
Stanovenie Kobaltu (Co)	-	-	X
Dôkaz a stanovenie voľného formaldehydu	-	-	X
Stanovenie chlórbutanolu (INN)	-	X	X
Dôkaz a stanovenie sulfidu seleničitého v šampónoch proti lupinám	-	-	X
Dôkaz a stanovenie ftalátov	-	-	X
Dôkaz a stanovenie Diethylene glycol (DEG)	-	X	X
Dôkaz a stanovenie 1-phenoxpropan-2-olu, akrylamid	-	X	X
Dôkaz PPD rýchlostest	-	-	X
Ostatné soli kys. benzoovej a estery kys. benzoovej	-	X	X
Stanovenie vitamínu E	-	X	-
Stanovenie vitamínu A	-	X	-
Stanovenie vitamínu D	-	X	-
Stanovenie toluénu	-	X	-
Dôkaz a stanovenie voľného hydroxidu sodného a draselného	-	X	-
Stanovenie peroxidu vodíka	-	X	-
Dôkaz a stanovenie kyseliny propiónovej	-	X	-
Stanovenie chloroformu	-	X	-
Stanovenie metylmetakrylátu	-	X	-
Dôkaz a stanovenie kyseliny šťaveľovej a jej alkalických solí - dôkaz rezorcinolu	-	X	-
Dôkaz a stanovenie chinínu	-	X	-
Dôkaz a stanovenie dusitanov	-	X	-
Dôkaz a stanovenie anorganických siričitanov a hydrogensiričitanov	-	X	-
Mikrobiológia			
Kultivácia (kvalitatívna metóda):	X	X	X
Dôkaz kvasiniek Candida albicans	X	X	X
Dôkaz Staphylococcus aureus	X	X	X

Dôkaz <i>Pseudomonas aeruginosa</i>	x	x	x
Dôkaz aeróbných mezofilných baktérií	x	x	x
Kultivácia (kvantitatívna metóda):	x	x	x
Počet aeróbných mezofilných baktérií	x	x	x
Úroveň konzervácie	-	x	x

HYGIENA DETÍ A MLÁDEŽE

VŠEOBECNÁ ČASŤ:

1. Celkové zhodnotenie činnosti odboru HDM

Odbor a oddelenia hygieny detí a mládeže (ďalej len „HDM“) realizovali svoju činnosť v súlade s vypracovaným ročným plánom práce, ktorý súvisí s koncepciou HDM a zákonom NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 355/2007 Z. z.) a všeobecne záväzných právnych predpisov, vydaných na vykonanie uvedeného zákona a iných všeobecne záväzných právnych predpisov, upravujúcich ochranu verejného zdravia.

Na úseku štátneho zdravotného dozoru – v rámci posudkovej činnosti sa odbor HDM podieľal pri plánovaní a príprave výstavby a rekonštrukcie výchovných školských zariadení, stravovacích zariadení detí a mládeže a zariadení určených na telovýchovnú činnosť detí a mládeže.

Prevádzkovatelia zariadení pre deti a mládež počas roka predkladali žiadosti o vydanie rozhodnutí k uvedeniu priestorov do prevádzky, k schváleniu prevádzkových poriadkov výchovných školských zariadení, žiadosti o vydanie záväzných stanovísk k návrhom na územné konanie stavby, k zmene účelu využitia stavby, resp. časti stavby, ku kolaudáciám, návrhy na schválenie zotavovacích podujatí, žiadosti o odborné vyjadrenia k projektovej dokumentácii, k dodatku k prevádzkovému poriadku výchovných školských zariadení a stravovacích zariadení pre deti a mládež. Súčasťou činnosti bola príprava podkladov, odborných vyjadrení a stanovísk, hodnotenie výsledkov odobratých vzoriek, vypracovanie protokolov, prednášková a konzultačná činnosť.

Pri výkone štátneho zdravotného dozoru v zariadeniach odbor HDM preveroval hygienický stav budov, vnútorné vybavenie zariadení, dodržiavanie zásad správneho režimu práce a odpočinku v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu, dodržiavanie zákonných opatrení pre praktické vyučovanie, podmienky ubytovania detí a mládeže, kontrolu ukazovateľov kvality pitných vôd z individuálnych vodných zdrojov a verejných vodných zdrojov, objektivizáciu faktorov životného prostredia a pracovného prostredia, vykonávali zatriedovanie zariadení do jednotlivých kategórií. Realizovali sme plnenie hlavných odborných priorít na úseku verejného zdravotníctva, regionálnych priorít v rámci zvýšeného štátneho zdravotného dozoru v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach a v stravovacích zariadeniach pre deti a mládež.

ŠZD v zariadeniach pre deti a mládež bol zameraný na plnenie povinností prevádzkovateľov a zriaďovateľov zariadení pre deti a mládež súvisiacich s ochranou, podporou a rozvíjaním zdravia detí a mládeže, na zabezpečenie opatrení na zamedzenie vzniku a šírenia prenosných ochorení, na dodržiavanie požiadaviek na výchovno – vzdelávaciu činnosť detí a mládeže, na dodržiavanie hygienických požiadaviek v priestoroch určených na výučbu telesnej výchovy na základných a stredných školách, na dodržiavanie povinností prevádzkovateľov súvisiacich s prevádzkou pieskovísk a detských ihrísk, na dodržiavanie požiadaviek práce mladistvých, na dodržiavanie požiadaviek na organizovanie a priebeh zotavovacích podujatí organizovaných v rekreačných zariadeniach, na zdravotno – hygienické zabezpečenie a podmienky stravovania a ubytovania v prevádzkach rekreačných zariadení, v ktorých boli organizované letné zotavovacie podujatia pre deti a mládež.

V rámci výkonu ŠZD bola mimoriadna pozornosť venovaná okrem iného riešeniu zabezpečenia zásobovania zdravotne bezpečnou pitnou vodou z IVZ, podmienkam zabezpečovania zdravotného dohľadu, na dodržiavanie zákona o ochrane nefajčiarov v zariadeniach pre deti a mládež.

V školských stravovacích zariadeniach zamestnanci oddelenia HDM preverovali podmienky prevádzkovania zariadení spoločného stravovania pre deti a mládež, vrátane

pitného režimu a mliečného programu, kontrolovali zostavovanie jedálnych lístkov, pestrosť stravy, označovanie alergénov na jedálnych lístkoch, posudzovali podmienky pre diétne stravovanie žiakov, sledovali dodržiavanie systému HACCP v praxi, vykonávali zatried'ovanie zariadení spoločného stravovania do jednotlivých kategórií. Odborní pracovníci oddelenia HDM prostredníctvom e mailov a konzultácií zabezpečovali metodické vedenie vedúcich a kuchárov zariadení školského stravovania a oboznamovali ich s novinkami aktuálnymi pre zariadenia spoločného stravovania. V zariadeniach spoločného stravovania pre deti a mládež vykonali odber vzoriek hotových pokrmov, lahôdkarských výrobkov, mliečnej dojčenskej a detskej stravy a v spolupráci s oddelením HŽP odber pitnej vody na laboratórnu analýzu.

Pracovníci HDM prehodnocovali sortiment tovaru v školských bufetoch, nápojových a predajných automatoch a iných formách ambulantného predaja zriadených v rámci škôl a školských zariadení, kontrolovali podmienky prevádzkovania nápojových a predajných automatov v zariadeniach pre deti a mládež, platnosť osvedčení o odbornej spôsobilosti pracovníkov zariadení školského stravovania.

2. Činnosť presahujúca rámec štátneho zdravotného dozoru, osobitná činnosť a agenda.

Hlavnými odbornými prioritami na úseku verejného zdravotníctva sú nasledovné oblasti:

- efektívny a účinný výkon ŠZD a kontroly v oblasti ochrany verejného zdravia vrátane objektivizácie faktorov životného prostredia
- posilňovanie prevencie prenosných ochorení a výkon imunizačných prehľadov v populácii
- posilňovanie prevencie neprenosných ochorení a monitorovanie zdravotného stavu obyvateľstva.

Na rok 2023 boli pre odbory HDM plánované nasledovné Programy a projekty úradov verejného zdravotníctva na rok 2023 a nasledujúce roky:

- Aktivity prevencie detskej obezity v kontexte plnenia Národného akčného plánu prevencie obezity na roky 2015- 2025 (NAPPO)
- Predaj doplnkových jedál v školských bufetoch a automatoch
- Úrazy detí v SR
- Monitorovanie kvality vnútorného prostredia v predškolských zariadeniach

Realizovali sa aj projekty, ktoré nepatria medzi Programy a projekty ÚVZ SR.

Zdravý chrbátik

Aktivity v rámci odboru HDM RÚVZ boli v roku 2023 realizované v rámci projektu Zdravý chrbátik. Odborným garantom projektu je p. Doc. MUDr. Róbert Rusnák, O.z. Za zdravší život a zároveň riaditeľ Ústrednej vojenskej nemocnice SNP Ružomberok – Fakultná nemocnica a prednosta Kliniky neurochirurgie; Mgr. Marina Potašová, PhD., odborný garant fyzioterapie a Mgr. Radka Komárová, fyzioterapeut. Lekár Nitrianskeho samosprávneho kraja, odbor zdravotníctva - p. prof. MUDr. Bruno Rudinský, CSc. zastrešuje projekt na úrovni Nitrianskeho samosprávneho kraja. Dňa 11. októbra 2023 sa uskutočnilo školenie – odborný seminár pre zástupcov vybraných škôl z okresov Nitra, Šaľa, Zlaté Moravce a Topoľčany v priestoroch Základnej školy Fatranská v Nitre. Dňa 12. októbra 2023 sa uskutočnilo rovnaké školenie – odborný seminár pre zástupcov vybraných škôl z okresov Nové Zámky, Komárno a Levice v priestoroch Základnej školy Hradná v Nových Zámkoch.

Prvá hodina bola teoretická, v rámci ktorej boli účastníkom poskytnuté základné informácie o projekte. Druhá hodina bola praktická a zahŕňala praktickú ukážku cvičení v malej telocvični školy. Školenia sa zúčastnili prioritne učitelia prvého stupňa alebo učitelia telesnej výchovy, ktorí v škole cvičenia s deťmi začali v ďalšej fáze realizovať na pravidelnej báze. Realizácia v roku 2023 bola pilotná. Vo vybraných školách sa následne uskutočnila supervízia a dohľad fyzioterapeutov nad realizáciou cvičení. V prvej fáze bude celkovo zapojených 23 základných škôl.

Monitoring zaočkovanosti detí v materských školách

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch na základe požiadavky Úradu komisára pre deti spolupracuje pri zbere údajov o zaočkovanosti detí navštevujúcich predškolské zariadenia v okrese. Údaje za šk. rok 2022/2023 boli v mesiaci november 2023 zaslané na ÚVZ SR. Zistené bolo, že z celkového počtu 3590 detí navštevujúcich predškolské zariadenia v okrese Nové Zámky bolo 3531 zaočkovaných a 56 nezaočkovaných, čo predstavuje 1,6 %.

Monitoring výskytu vibrií s cieľom ochrany verejného zdravia

Pracovníci oddelenia HDM RÚVZ so sídlom v Komárne spolupracovali s Národným referenčným centrom pre Vibrionaceae pri plnení úlohy "Monitoring výskytu vibrií s cieľom ochrany verejného zdravia". V rámci projektu zabezpečovali odber vzoriek potravín (rýb) zo zariadení spoločného stravovania.

Pracovníci oddelenia HDM sa v roku 2023 aktívne zúčastňovali prednášok, diskusií, konzultácií a odborných podujatí týkajúcich sa ochrany zdravia detí a mládeže. Tie sa týkali najmä ochrany životného prostredia, fajčenia, správnej životosprávy, správneho životného štýlu, problematiky alimentárnych nákaz a tiež ochrany zdravia proti prenosným chorobám. Svojou účasťou prispievali na príprave pracovníkov, ktorí vykonávajú epidemiologicky závažnú činnosť v potravinárstve a v službách. Pracovníci oddelenia sa podieľajú tiež na zabezpečovaní odbornej praxe študentov bakalárskych a magisterských odborov fakúlt verejného zdravotníctva.

2.1. Zhodnotenie stavu vyšetrených pieskovísk v roku 2023

Výkon štátneho zdravotného dozoru sa realizoval ako každoročne na vybratých detských ihriskách a pieskoviskách a jeho predmetom bola kontrola dodržiavania povinností, súvisiacich s prevádzkou pieskovísk zriadených v rámci detských ihrísk, resp. zariadení pre deti a mládež, ktoré sú povinní plniť prevádzkovatelia pieskovísk.

Počas celej sezóny 2023 boli odoberané vzorky piesku na laboratórne vyšetrenie. Celkovo bolo odobratých **870 vzoriek piesku**, z ktorých požiadavkám vyhláške MZ SR č. 521/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na pieskoviskách nevyhovelo 166 vzoriek.

Z dôvodu prítomnosti termotolerantných koliformných baktérií a fekálnych streptokokov **nevyhovelo 74 vzoriek**.

Prítomnosť Salmonelly sp. a geohelminťov (vajíčka, larvy) bola zistená v 9 prípadoch v kraji Trenčín, 15 prípadoch v kraji Banská Bystrica, v 24 prípadoch v Prešovskom kraji, v 3 prípadoch v kraji Trnava, v 2 prípadoch v Košiciach a v 13 prípadoch Nitre, 0 prípadov v Bratislavskom kraji, 26 prípadov v Žilinskom kraji.

V Bratislavskom kraji sa výkon štátneho zdravotného dozoru realizoval ako každoročne na vybraných detských ihriskách a pieskoviskách, ktoré sú súčasťou detských

ihrísk Bratislavského kraja. Celkový hygienický štandard areálov detských ihrísk bol vyhovujúci. Vykonávala sa pravidelná údržba pohybových atrakcií, zabezpečovalo sa čistenie plôch, vrátane kosenia trávy. Pieskoviská v kontrolovaných predškolských zariadeniach sú vo väčšine prípadov prikrývané netkanou textíliou.

Z detských ihrísk a pieskovísk bolo odobratých 93 vzoriek piesku, ktoré vyhoveli vo všetkých 4 ukazovateľoch požiadavkám zdravotnej bezpečnosti v zmysle Vyhlášky MZ SR č. 521/2017 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na pieskoviská.

Pracovníci odborov HDM RÚVZ v **Trnavskom kraji** odobrali v sezónne 2023 spolu 71 vzoriek piesku z pieskovísk v materských školách (49) a z verejných pieskovísk (22).

Prevádzkovatelia pieskovísk boli o danej skutočnosti informovaní a tiež upozornení, že podľa § 52 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov sú fyzické osoby - podnikatelia a právnické osoby, ktoré prevádzkujú pieskoviská povinné zabezpečiť pravidelné čistenie a udržiavanie pieskovísk tak, aby nepredstavovali riziko ohrozenia zdravia v dôsledku ich mikrobiálneho a iného znečistenia a dodržiavať najvyššie prípustné množstvo mikrobiálneho a iného znečistenia pôdy ustanovené vykonávacím predpisom (Vyhláška MZ SR č. 521/2007 Z. z.).

Prevádzkovatelia pieskovísk, ktorých vzorky piesku nevyhovovali v sledovaných ukazovateľoch požiadavkám Vyhlášky MZ SR č. 521/2007 Z. z. zrealizovali nápravné opatrenia (zabezpečili výmenu piesku v pieskovisku, alebo pieskovisko zazimovali a výmenu zabezpečia na začiatku sezóny 2024).

Oddelenia hygieny detí a mládeže v **Trenčianskom kraji** zabezpečujú štátny zdravotný dozor nad dodržiavaním povinností súvisiacich s prevádzkou pieskovísk zriadených v rámci detských ihrísk a vo výchovných a výchovno-vzdelávacích zariadeniach pre deti a mládež. Odborní zamestnanci oddelení HDM vykonali v sezóne roku 2023 hygienické previerky vo vybraných materských školách prevádzkujúcich pieskoviská ako aj na ihriskách zriadených v rámci občianskej vybavenosti miest a obcí so súčasným odberom vzoriek piesku na laboratórnu analýzu.

V **Prešovskom kraji** bolo v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru celkovo vyšetrených 178 vzoriek piesku. Z celkového počtu vyšetrených vzoriek bola zistená prítomnosť termotolerantných koliformných baktérií v 5 vzorkách, fekálnych streptokokov v 5 vzorkách, prítomnosť Salmonella sp. nebola zistená a prítomnosť geohelminťov v 24 vzorkách.

V **Nitrianskom kraji** v mesiacoch apríl až október 2023 boli vykonané odbery 58 vzoriek piesku z pieskovísk pri materských školách (ako aj vzoriek z pieskovísk v rámci občianskej vybavenosti) na laboratórnu analýzu. Z vyšetrených vzoriek nevyhovovalo celkovo 25 vzoriek (43,10 %), z toho 25 (43,10 %) vzoriek pre prítomnosť termotolerantných koliformných baktérií, 8 vzoriek pre prítomnosť fekálnych streptokokov (13,79 %) a 13 vzoriek pre prítomnosť Salmonelly sp., geohelminťov (vajíčka, larvy) požiadavkám platnej legislatívy a prekročovali najvyššie prípustné množstvo v uvedených ukazovateľoch. Prevádzkovatelia vykonali nápravné opatrenia na zabezpečenie vyhovujúcej kvality piesku.

V niektorých mesiacoch počas sezóny na prevádzkovanie pieskovísk (marec, apríl, október, november 2023) neboli vzorky odoberané vzhľadom na nevhodné počasie, najmä chladnejšie počasie a dlhšie trvajúce a veľmi intenzívne dažde v našom spádovom území, pre ktoré boli piesky mokré a nedostatočne presušené, ako aj pre nevyužívanie pieskovísk deťmi v areáloch predškolských zariadení. Vyšší počet vzoriek s prekročenými indikátormi

mikrobiologického a biologického znečistenia býva v niektorých prípadoch ovplyvnený aj nevhodnými klimatickými podmienkami, najmä pokiaľ sú vzorky odoberané v období po intenzívnejších dažďoch.

Ostatní prevádzkovatelia pieskovísk pri predškolských zariadeniach zabezpečujú pravidelné čistenie, prekopávanie, prehrabávanie a polievanie pieskovísk pitnou vodou v súlade s platnou legislatívou. O čistení a udržiavaní pieskovísk sa viedli požadované záznamy. Vonkajšie plochy určené na telovýchovu a šport, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou vybavenia predškolských zariadení boli vybudované komplexne, oplotené, vybavené viacerými zariadeniami a pohybovými prvkami určenými na kolektívne využitie na detských ihriskách.

V Žilinskom kraji v roku 2023 bolo odobratých 196 vzoriek piesku v predškolských zariadeniach a z pieskovísk zriadených v rámci občianskej vybavenosti miest a obcí. Z celkového počtu vyšetrených vzoriek nevyhovelo 35 vzoriek piesku z dôvodu mikrobiálneho znečistenia piesku – prekročenia najvyššieho prípustného množstva Termotolerantných koliformných baktérii (4x), Fekálnych streptokokov (5x) a Geohelminčov (26x). Na základe zistených nedostatkov boli uložené opatrenia podľa §12 zákona č. 355/2007 Z.z., ktorými sa zakázalo používať piesok v pieskovisku MŠ a mestských pieskoviskách na hry detí do doby preukázania jeho vyhovujúcej kvality podľa vyhlášky MZ SR č. 521/2007 Z.z.

Pri výkone ŠZD v **Banskobystrickom kraji** boli zisťované čiastočné nezhody s požiadavkami vyhlášky MZ SR č.521/2007 Z. z., hlavne v oblasti požiadaviek na pravidelné polievanie, vedenie príslušnej dokumentácie a ochrany pred možným parazitárnym znečistením. Pozitívne je možné hodnotiť snahu niektorých prevádzkovateľov o zabezpečenie čistoty piesku tým, že sa 1x ročne vymieňa. V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi je stále aktuálna situácia pri zabezpečovaní ochrany pieskovísk a kvality piesku.

V roku 2023 bolo v okresoch Banskobystrického kraja odobratých na hodnotenie prítomnosti vybraných indikátorov mikrobiálneho a parazitárneho znečistenia piesku v mestských pieskoviskách a v predškolských zariadeniach v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru 132 vzoriek.

V Košickom kraji rámci monitoringu sledovania starostlivosti o detské ihriská a pieskoviská boli vykonané kontroly zamerané na technický stav detských ihrísk a pieskovísk, vrátane odberov vzoriek pieskov za účelom kontroly dodržiavania legislatívnych požiadaviek v oblasti mikrobiálnej kvality piesku a výskytu vajíčok geohelminčov.

V čase sezóny t. j. od 1. marca do 30. novembra 2023 bolo odobratých 71 vzoriek piesku. Pri kontrolách sa vyskytovali len drobné nedostatky (poškodené sedacie dosky, výskyt tráv v piesku). Prevádzkovatelia týchto pieskovísk boli v zápisnici z kontroly upozornení na vykonanie nápravy zistených nedostatkov, a zároveň uviedli aj termíny na ich odstránenie.

O čistení a udržiavaní pieskovísk sa viedli požadované záznamy. Počas sezóny pravidelne zabezpečujú čistenie, prekopávanie, prehrabávanie minimálne raz za 2 týždne v zmysle § 2 ods. 1 Vyhlášky MZ SR č. 521/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na pieskoviská. Vykonávala sa pravidelná údržba pohybových atrakcií, zabezpečovalo sa čistenie plôch, vrátane kosenia trávy.

Počet nevyhovujúcich vzoriek piesku v r. 2023

Miesto odberu	Celkový počet vyšetrených vzoriek	Počet nevyhovujúcich vzoriek z celkového počtu vyšetrených vzoriek vzhľadom na prítomné:		
		Termotolerantné a koliformné baktérie	Fekálne streptokoky	Salmonella sp. Geohelminty (vajíčka, larvy)
Košice	71	2	2	2
Žilina	196	4	5	26
Prešov	178	5	5	24
Nitra	58	25	8	13
Trenčín	71	0	0	9
Banská Bystrica	132	5	8	15
Trnava	71	3	2	3
Bratislava	93	0	0	0
Spolu	870	44	30	92

2.2 Zhodnotenie školského mliečného programu v roku 2023

Realizácia školského mliečného programu bola na jednotlivých školách realizovaná podľa NV SR č. 339/2008 Z. z. o poskytovaní pomoci na podporu spotreby mlieka a mliečnych výrobkov pre deti v materských školách, pre žiakov na základných školách a pre žiakov na stredných školách a od septembra 2009 v súlade s NV SR č. 342/2009 Z. z., ktoré doplnilo predchádzajúce nariadenie (ďalej len „NV SR č. 339/2008 Z. z.“), ako aj v súlade s metodickým usmernením Ministerstva školstva SR č. 12/2008 a č.16/2009 vydaným k týmto nariadeniam vlády SR.

V prevažnej väčšine škôl školský mliečny program zabezpečovali pracovníci zariadení školského stravovania. Celkove sa do ŠMP v roku 2023 zapojilo **3012 škôl v 8 krajoch**.

V súčasnosti „školské mlieko“ a „školské ovocie“ sú spojené do jedného programu.

V Bratislavskom kraji bolo do mliečného programu zapojilo spolu 388 škôl . Mliečny program aj v tomto školskom roku bol zabezpečovaný štyrmi spôsobmi, a to: podávaním mliečnych výrobkov v rámci desiat, podávaním mlieka a mliečnych výrobkov, ktoré boli súčasťou pokrmov v rámci obeda a desiat, cestou školského mliečného programu s názvom „Školská mliečna liga“ a „Rajo brejky“. Kontroly boli vykonávané ako súčasť

štátneho zdravotného dozoru stravovacích zariadení, pri ktorých neboli zistené nedostatky pri realizácii tohto školského programu.

V Banskobystrickom kraji realizácia školského mliečneho programu v školách a školských zariadeniach pokračovala aj v roku 2023. Počet školských zariadení zapojených do školského mliečneho programu v Banskobystrickom kraji v roku 2023 bol 306. Školy a školské zariadenia realizujú celospoločenské programy zdravia na podporu konzumácie mlieka a mliečnych výrobkov a zeleniny a ovocia a výrobkov z nich v súlade s nariadením vlády č. 200/2019 Z. z. v znení noviel o poskytovaní pomoci na dodávanie a distribúciu ovocia, zeleniny, mlieka a výrobkov z nich pre deti a žiakov v školách. Žiadateľom o poskytnutie dotácie a zároveň dodávateľom „školského mlieka a školského ovocia“ do škôl a školských zariadení môže byť len schválený žiadateľ. Platobná agentúra zverejňuje na svojom webovom sídle www.apa.sk zoznam schválených žiadateľov- dodávateľov. V rámci ŠZD v súvislosti so školským mliečnym programom neboli zistené žiadne významnejšie nedostatky. Dátum minimálnej trvanlivosti mlieka a mliečnych výrobkov sa dodržiava, pracovníci manipulujúci s mliekom (pracovníci ZŠS) majú zdravotnú aj odbornú spôsobilosť, na skladovanie sú v prevažnej väčšine vyčlenené chladničky. Mlieko a mliečne výrobky sú podávané v školských jedálňach. Najčastejší zaužívaný spôsob je podávanie mlieka ako nápoj k obedu. V menšej miere je zaužívané podávanie v čase desiatových prestávok a ako dezert k obedu (ochutené mlieka, jogurtové mlieka, jogurty). V roku 2023 v troch zariadeniach (RÚVZ Žiar nad Hronom) boli prevádzkované aj nápojové automaty s ponukou balených mliek rôznych druhov.

V Košickom kraji sa školský mliečny program realizoval v stravovacích zariadeniach pre deti a mládež na zvýšenie podpory konzumácie mlieka a mliečnych výrobkov. Účelom tohto programu je zvýšiť záujem žiakov v spotrebe mlieka. V roku 2023 sa v košickom kraji do mliečneho programu zapojilo spolu 340 škôl. Školský mliečny program sa realizoval formou predaja mliečnych výrobkov cestou automatov alebo podávaním mliečnych výrobkov cestou školských jedální (mliečne desiaty, prídavky za obedom a pod.). Dodávateľmi mliečnych výrobkov (mlieko neochutené, ochutené mlieka - vanilkové, jahodové, kakaové, jogurty, tvarohové výrobky, cereálne výrobky, smoothie) v košických okresoch sú: Tatranská mliekareň a.s. Kežmarok, Rajo Bratislava, v jednom prípade aj organizácia Organica s.r.o., Slnčná 8, ktorá dodávku mlieka do zariadení zabezpečuje prostredníctvom firmy Milk–Agro spol. s.r.o. Prešov.

V Žilinskom kraji odbory a oddelenia HDM dlhodobo a pravidelne sledujú dodržiavanie realizácie mliečneho programu v zariadeniach pre deti a mládež podľa metodického usmernenia č. 12/2008 zo 6. októbra 2008 k realizácii Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 339/2008 Z.z. o poskytovaní pomoci na podporu spotreby mlieka a mliečnych výrobkov pre deti v materských školách, pre žiakov na základných školách a pre žiakov na stredných školách znení Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 342/2009 Z. z. a Metodického usmernenia 16/2009-R z 27. augusta 2009, ktorým sa mení a dopĺňa vyššie citované usmernenie.

Mliečny program je postupne zavádzaný na jednotlivých školách v rámci školského stravovania (mlieko podávané po obede alebo ako mliečna desiatka pre žiakov ZŠ, resp. počas celého dňa pre deti MŠ) alebo formou predaja mliečnych výrobkov z mliečnych automatov RAJO.

V porovnaní s predchádzajúcimi školskými rokmi opäť stúpol záujem o školský mliečny program. Do programu sa v roku 2023 zapojilo celkovo 386 zariadení, z toho 212

materských škôl, 168 základných škôl, 2 stredné školy a 4 iné zariadenia (formou mliečného automatu). K zvýšeniu spotreby mlieka a mliečnych výrobkov prispieva aj konzumácia ochutených mliek, ktoré sú ponúkané v mliečnych automatoch RAJO.

Odborní zamestnanci oddelenia HDM pri výkone štátneho zdravotného dozoru sa zamerali na kontrolu mliečnych výrobkov dodávaných ako produkty mliečného programu. Kontrola bola zameraná na pôvod tovaru - predloženie dodacích listov k mliečnym výrobkom, správne označenie mliečnych výrobkov, dodržiavanie dátumu minimálnej trvanlivosti, plynulosť dodávky mliečnych výrobkov, skladovanie mliečnych výrobkov, celistvosť obalu a pod.

V rámci výkonu ŠZD neboli zistené nedostatky v manipulácií s mliekom resp. mliečnymi výrobkami pri realizácii tohto programu. K uvedenému prispieva aj skutočnosť, že program je zabezpečený prostredníctvom školských jedální, kde sú vytvorené vyhovujúce podmienky na skladovanie (dostatok chladiacich zariadení, dodržanie chladiaceho reťazca, kontrola doby spotreby a pod.) a manipuláciu vykonávajú pracovníci, ktorí sú zdravotne a odborne spôsobilí.

V Trnavskom kraji v roku 2023 bolo do Školského mliečného programu zapojených spolu 352 škôl: 221 materských škôl, 128 základných škôl, 3 školy pre deti a žiakov so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami. V roku 2023 evidujú nárast o 62 škôl. Najviac pribudlo materských škôl až 51.

Formy ŠMP:

a/ *mliečne automaty* (firma RAJO a.s.) so sortimentom mliečnych výrobkov „Rajo“ (ochutené mlieka) - využívajú ho len základné školy,

b/ *mlieko a mliečne výrobky zabezpečené cestou školských jedální „Mliečny program“.*

Dodržiavanie podmienok skladovania, vysledovateľnosť a manipulácia s mliekom a mliečnymi výrobkami sú v rámci ŠZD v školských jedálňach priebežne kontrolované. Pracovníci, ktorí manipulujú s mliekom majú zdravotnú a odbornú spôsobilosť. V súvislosti so školským mliečnym programom neboli zistené závažnejšie nedostatky.

V Trenčianskom kraji Od 1. augusta 2017 sa doterajšie dva školské programy "Školské mlieko" a "Školské ovocie a zelenina" spojili do jedného na základe nariadenia Európskej únie. Cieľom nového spojeného školského programu " Školské mlieko, ovocie a zelenina" je zvýšiť spotrebu mlieka a mliečnych výrobkov ako i spotrebu ovocia a zeleniny na školách a zároveň napomôcť k vytvoreniu zdravých stravovacích návykov u detí a žiakov.

Školský mliečny program je vo väčšine školských zariadení realizovaný prostredníctvom zariadení školského stravovania, formou podávania mlieka a mliečnych výrobkov žiakom v rámci prípravy doplnkového stravovania – desiat a podávaním mlieka príp. mliečnych nápojov stravníkom v rámci obeda. V roku 2023 bol v rámci kraja program zavedený v 159 materských školách, 88 základných školách.

Vyšší záujem je u detí mladšieho školského veku, u žiakov vyšších ročníkov záujem o mliečnu desiatu klesá. Školský mliečny program funguje hlavne v materských školách. Na základných školách sa podáva mlieko hlavne k obedu. V porovnaní s predošlým rokom sledujeme výrazné zvýšenie záujmu o školský program.

Pri podávaní mlieka a mliečnych výrobkov v ZSS kontrolovali dodržiavanie dátumu minimálnej trvanlivosti, správnosť skladovania mlieka vo vyhradených chladiarenských zariadeniach, kontrolu neporušenosti obalov a plynulosť dodávky mlieka osobami zodpovednými za dodávky mlieka.

V Prešovskom kraji v roku 2023 školský mliečny program, ktorého výkon a organizácia boli usmernené metodickým usmernením č. 12/2008 zo 6. októbra 2008 k realizácii

nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 339/2008 Z. z. o poskytovaní pomoci na podporu spotreby mlieka a mliečnych výrobkov pre deti v materských školách, pre žiakov na základných školách a pre žiakov na stredných školách v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 342/2009 Z. z. a Metodického usmernenia 16/2009-R z 27. augusta 2009, ktorým sa mení a dopĺňa vyššie citované usmernenie sa v Prešovskom kraji realizoval aj v roku 2023 (viď tabuľka).

V roku 2023 bolo v rámci Prešovského kraja do mliečneho programu zapojených celkovo 324 MŠ, 246 ZŠ, 17 SŠ a 26 iných škôl. O mliečne desiaty u žiakov je záujem.

Dodávateľom mlieka a mliečnych výrobkov je firma DANONE, RAJO (dodávateľ aj mliečnych automatov), Organika-Piešťany, Inmedia-Zvolen, Lunys s. r. o., Tatranská mliekareň – Kežmarok.

V rámci výkonu ŠZD v súvislosti so školským mliečnym programom v roku 2023 neboli zistené nedostatky z hľadiska nedodržania dátumu minimálnej trvanlivosti. Všetci pracovníci, ktorí manipulujú s mliekom v súvislosti so školským mliečnym programom majú odbornú spôsobilosť a na skladovanie mlieka majú vyhradené chladiarenské zariadenia. V priebehu roka 2023 neboli zaznamenané ani problémy s likvidáciou odpadu, neporušenosti obalov alebo plynulosti dodávky mlieka.

V Nitrianskom kraji v rámci výkonu ŠZD na školách sledujeme a podporujeme konzumáciu mlieka a mliečnych výrobkov v rámci zariadení školského stravovania. Priebežne sledujeme počet škôl zapojených do školského mliečneho programu.

Školský mliečny program sa v roku 2023 vzhľadom na zmenené podmienky poskytovania dotácií na podporu spotreby mlieka a mliečnych výrobkov v školách a v školských zariadeniach realizoval v menšom rozsahu. Školské jedálne avizovali postupnú redukciu čerpania školského mlieka, nakoľko sa školské mlieko nesmie používať na varenie, preto viaceré školské jedálne znížili čerpanie na jedenkrát týždenne, kedy školské mlieko podávajú ako nápoj k múčnemu jedlu.

Školský mliečny program realizuje v Nitrianskom kraji 218 materských škôl, 136 základných škôl, 21 stredné školy a 2 iné zariadenia pre deti a mládež (špeciálne základné školy, špeciálne výchovné zariadenia, zariadenia pre deti od 0 do 3 rokov veku). Celkový počet zapojených škôl je 377. V MŠ je mlieko podávané denne na desiatu, resp. olovrant, v ZŠ vo forme nápoja k obedu, výnimočne vo forme desiaty. Deťom môže byť podávané mlieko najviac v množstve 0,25 l na žiaka a deň, alebo mliečny výrobok prepočítaný na ekvivalentný objem mlieka. Jedná sa o mlieko v nenávratných obaloch, v množstve 0,25 l neochuteného alebo ochuteného mlieka – kakao, príp. biely jogurt. V nitrianskom regióne zabezpečuje dodávanie prevažne Tatranská mliekareň, a.s., Kežmarok a pre SŠ Milsy, a.s., Bánovce nad Bebravou, Organika Piešťany. Spoločnosť Rajo realizuje mliečny program určený pre základné a stredné školy prostredníctvom chladiacich mliečnych automatov. Pri výkone ŠZD bol sledovaný aj spôsob podávania mlieka, ktorý sa uskutočňuje hygienicky vyhovujúcim spôsobom v osobitne vyčlenených častiach prevádzky, resp. na vyčlenenej pracovnej ploche. Školský mliečny program vplýva na zabezpečenie zdravia podporujúcej výživy a formovanie správnych stravovacích návykov detí a priaznivo ovplyvňuje ich vzťah k mlieku a mliečnym výrobkom.

Zhodnotenie školského mliečného programu v roku 2023

okres	Počet MŠ	Počet ZŠ	Počet SŠ	Iné	Podmienky	
					Vyhov.	Nevyh.
Košice	178	139	11	12	340	0
Trnava	221	128	0	3	352	0
Prešov	324	246	17	26	613	0
Nitra	218	136	21	2	377	0
Žilina	212	168	2	4	386	0
Banská Bystrica	165	129	6	6	306	0
Trenčín	159	88	0	3	250	0
Bratislava	253	135	0	0	388	0
S p o l u :	1730	1169	57	56	3012	0

2.3. Zhodnotenie sortimentu v školských bufetoch

Kontroly boli zamerané na dodržiavanie hygienických požiadaviek na prevádzku školských bufetov a najmä na dodržiavanie vhodného sortimentu v súlade s vyhláškou č. 75/2023 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia pre deti a mládež.

V rámci výkonu ŠZD a ÚKP sme vykonali kontroly školských bufetov, zameraných na overovanie zloženia sortimentu z hľadiska výživovej hodnoty a prítomnosti alkoholických, kofeínových, chinínových nápojov a tabakových výrobkov. Prevádzkovateľom sa odporúča zaraďovanie minerálnych vôd, ovocných, zeleninových štiav, mliečnych produktov, ako aj ovocia a zeleniny do sortimentu, ako aj obmedzovanie predaja výrobkov s vysokým obsahom sacharidov.

Štátnym zdravotným dozom boli najčastejšie zisťované nedostatky v rámci plnenia povinností vyplývajúcich z vyhlášky č. 75/2023 Z. z., najmä v predaji mäsových výrobkov a údenárskych výrobkov s obsahom mäsa menším ako 80%, výrobkov s obsahom majonézy, nápojov s obsahom pridaného cukru nad 5 g/100ml a zastúpenie cukrovínok a slaných výrobkov presahujúce 50% celkového sortimentu tovaru.

3. Štátny zdravotný dozor

Činnosť odborov hygieny detí a mládeže bola vykonávaná v roku 2023 v zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Výkon ŠZD v sledovanom roku zahŕňal:

- kontrolu účinnosti opatrení a rozhodnutí vydaných orgánom verejného zdravotníctva vyšetrovaním príslušných parametrov prostredia a hodnotením ich efektu na zdravie a zdravý vývoj detí a mládeže
- kontrolu hygienického stavu a úrovne prevádzok zariadení pre deti a mládež, sledovanie výchovno – vzdelávacej činnosti, režimu práce a odpočinku, pobytu vonku, sledovanie psychickej a telesnej záťaže a ich optimálneho pomeru,
- sledovanie úrovne zabezpečenia školského stravovania z nutričného hľadiska a taktiež z hľadiska bezpečnosti podávaných pokrmov
- kontrolu IVZ, najmä tých, ktoré vykazujú kolísavú kvalitu vody
- kontrolu kvality bazénových vôd
- kontrolu zariadení na podnet

Štátny zdravotný dozor bol zameraný najmä na dodržiavanie legislatívnych požiadaviek v oblasti životných a pracovných podmienok detí a mládeže, stravovanie a pitný režim detí a mládeže, na zabezpečenie opatrení na zamedzenie vzniku a šírenia prenosných ochorení v

zariadeniach pre deti a mládež, na dodržiavanie povinnosti prevádzkovateľov súvisiacich s prevádzkou pieskovísk, vonkajších priestorov predškolských zariadení, na povinnosť prevádzkovateľov súvisiacich so systematickou kontrolou kvality pitnej vody v zariadeniach pre deti a mládež zásobovaných pitnou vodou z individuálnych vodných zdrojov, na dodržiavanie priestorových podmienok v zariadeniach pre deti a mládež a na dodržiavanie zákona o ochrane nefajčiarov. Spoluprácu so zriaďovateľmi a vedením škôl pri kontrolnej činnosti naďalej hodnotíme ako dobrú a ústretovú.

Pozitívne hodnotíme to, že viaceré materské školy v priebehu roka rozšírili svoje kapacity formou prístavby, alebo nadstavby ku už existujúcemu objektu MŠ. Mnohé zariadenia prechádzajú postupnými rekonštrukciami, ktoré sa týkajú najmä opravy striech, výmeny okien, zateplovania budov, rekonštrukcie vykurovania, zariadení na osobnú hygienu, vymaľovania vnútorných priestorov a obnovy strojovo – technologického zariadenia v školských stravovacích zariadeniach.

Ešte stále máme však aj zariadenia, ktoré nevyhovujú všetkým hygienickým požiadavkám. Ide najmä o staršie zariadenia a zariadenia, ktoré sa nachádzajú v starých historických budovách, ktorých rekonštrukcia je možná len v spolupráci s Krajským pamiatkovým úradom a je finančne náročná.

Osobitný zreteľ sa priebežne kladie na kontrolu dodržiavania zákazu fajčenia v zmysle zákona č.377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov v znení neskorších predpisov, v zariadeniach pre deti a mládež.

ŠPECIÁLNA ČASŤ

1 Analýza hygienickej situácie v zariadeniach pre deti a mládež (tab. č.3 a 4)

Prevádzkarne starostlivosti o deti do 6 rokov veku, prevádzkarne výchovy a mimoškolského vzdelávania, materské školy (MŠ).

Všeobecne možno konštatovať, že na úseku materských škôl v roku 2023 neboli počas výkonu štátneho zdravotného dozoru zistené také nedostatky, ktoré by priamo ohrozovali zdravie detí. Opakujúce sa nedostatky, na ktoré pravidelne upozorňujeme zriaďovateľov materských škôl sú prevažne materiálno - technického charakteru a úzko súvisia s nepriaznivou ekonomickou situáciou.

Napriek pretrvávajúcim finančným problémom sa prevádzkovatelia zariadení snažia udržiavať hygienický štandard a postupne odstraňovať nedostatky, ktoré sú väčšinou materiálno – technického charakteru a súvisia s nepriaznivou ekonomickou situáciou. Priestory sa priebežne modernizujú, obnovuje sa ich vybavenosť, staršie stavby sa postupne rekonštruujú, hlavne za účelom znižovania energetickej náročnosti budov, revitalizujú sa aj vonkajšie plochy a ihriská.

V rámci konzultácií a výkonu štátneho zdravotného dozoru boli vo viacerých zariadeniach materských škôl opakovane prejednávané opatrenia na predchádzanie vzniku a šírenia prenosného ochorenia pedikulózy. Taktiež boli poskytnuté odborné vyjadrenia k vírusovým hnačkovým ochoreniam a nariadené preventívne a represívne opatrenia v zariadeniach pre deti a mládež.

V dôsledku nárastu počtu detí v mestách i obciach je vyšší záujem o prijatie detí do predškolských zariadení. Zariadenia vzhľadom na stanovenú kapacitu nie sú schopné vyhovieť všetkým žiadostiam o prijatie. Zriaďovatelia zariadení riešia navýšenie kapacity zriaďovaním nových tried v nevyužitých priestoroch, nadstavbou alebo prístavbou budov. Zriaďovatelia sa zapájajú do rôznych projektov a výziev, či postupne riešia situáciu

prostredníctvom vlastných prostriedkov. Dochádza k čiastočnej rekonštrukcii objektov, prípadne sa realizujú prístavby k materským školám, pričom zároveň vznikajú aj nové triedy, a tým sa navyšuje celková kapacita zariadení.

Vo viacerých materských školách sa kapacita navýšila aj z dôvodu zmeny Vyhlášky MZ SR č. 75/2023 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách pre deti a mládež.

Základné školy (ZŠ)

Prehľad o hygienickej úrovni objektov ZŠ vykazuje tab. č. 3.

Úroveň prevádzky školských zariadení sa v tomto roku podstatne zlepšila investovaním finančných prostriedkov z ministerstva školstva, z eurofondov vďaka projektom, do ktorých sú školy zapojené. V niektorých prípadoch boli finančné prostriedky na údržbu a opravy poskytované aj zriaďovateľmi. Situáciu na úseku základných škôl je možné hodnotiť z dlhodobého pohľadu za postupne sa zlepšujúcu. Nedostatky zisťované pri previerkach sú prevažne technického charakteru - poškodená strešná krytina, zatekanie, opadávanie omietok, špinavé steny, poškodená podlaha a pod., z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov. Zriaďovatelia jednotlivé zariadenia postupne rekonštruujú.

Gymnaziá, stredné odborné školy a konzervatóriá

Hygienická úroveň objektov a podmienky vzdelávacieho procesu spĺňajú požiadavky hygienického štandardu.

Vo väčšine zariadení sa podľa pridelených finančných prostriedkov postupne realizujú rekonštrukcie a opravy. Zlepšuje sa vybavenie škôl a zefektívňuje sa odborná výučba. Školy v rámci vytvárania vhodných podmienok pre praktické vyučovanie zriaďujú viac špeciálnych učební, resp. dopĺňajú ich vybavenie v snahe skvalitniť výučbu

Počas roka sa v zariadeniach vykonávala bežná údržba a práce na vylepšení vnútorného prostredia. V niektorých zariadeniach bolo počas roku 2023 realizované vymaľovanie, výmena podlahových krytín, výmena osvetlenia a rekonštrukcia zariadení pre osobnú hygienu študentov.

Jazykové školy

Zariadenia majú naďalej prevažne vyhovujúce hygienické podmienky pri poskytovaní jazykového vzdelávania vrátane prevádzkových poriadkov a zodpovedajú platnej legislatíve; občasné drobné nedostatky neovplyvňujú negatívne zdravie detí.

Počas roku 2023 neboli v prevádzkach jazykových škôl zisťované žiadne závažné hygienické nedostatky.

Praktické vyučovanie (Pracoviská praktického vyučovania a strediská praktického vyučovania)

Od 1. septembra 2015 sa prostredníctvom zákona o odbornom vzdelávaní a príprave č. 61/2015 Z. z. zaviedol systém duálneho vzdelávania. Ide o model odborného vzdelávania a prípravy na výkon povolania, ktorým sa získavajú vedomosti, schopnosti a zručnosti potrebné pre povolanie. Duálne vzdelávanie je moderný spôsob prípravy na povolanie, v ktorom sa žiak učí, ako premeniť teoretické vedomosti na praktické priamo na pôde zamestnávateľa.

Výkon štátneho zdravotného dozoru na pracoviskách praktického vyučovania bol zameraný hlavne na pracovné podmienky študentov, vybavenie zariadeniami osobnej

hygieny, dodržiavanie režimu práce a odpočinku. Počas vykonávania štátneho zdravotného dozoru boli zisťované drobné nedostatky v hygienických či bezpečnostných predpisov a na tieto nedostatky boli zodpovední pracovníci upozornení. Opatrenia na odstránenie nedostatkov sa priebežne kontrolujú podľa závažnosti.

Celá praktická príprava sa uskutočňuje, na rozdiel od klasického školského spôsobu výučby v reálnych podmienkach na pracovisku praktického vyučovania, čo je vždy záruka širšieho rozvoja zručností jednotlivca v súlade s požiadavkami trhu práce. Teoretické vzdelávanie zostáva súčasťou výučby na škole.

V systéme duálneho vzdelávania si mladý človek overuje teoretické poznatky nie na cvičných prácach, ale priamo pri praktickej činnosti na produktívnych prácach súvisiacich s produkciou u zamestnávateľa. Aby mohla škola aktívne spolupracovať so zamestnávateľom pri napĺňaní jeho očakávaní v oblasti nábora žiakov pre uzatvorenie učebnej zmluvy, musí škola disponovať aktívnou spoluprácou so základnými školami.

Pracoviská na vykonávanie praktického vyučovania pri stredných školách sú na dobrej úrovni aj z hľadiska udržiavania a obnovy vybavenia. V rámci výkonu ŠZD pracovníci oddelení HDM sledovali najmä pracovné podmienky, používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov, hygienu pedagogického procesu, usmerňovali dodržiavanie právnych predpisov na ochranu zdravia pri práci mládeže a iných predpisov na úseku ochrany zdravia pri poskytovaní služieb obyvateľstvu počas prevádzky pracoviska praktickej výučby.

Špeciálne školy

Do tejto kategórie zariadení patria školy pre deti alebo žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami: MŠ, ZŠ a SŠ pre deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením, praktické školy, odborné učilištia, školy a triedy pre deti a žiakov s nadaním.

Špeciálne materské školy sú MŠ pre deti so zdravotným znevýhodnením (ďalej len ZN), špeciálne integrované triedy pri bežných MŠ pre deti so zdravotným postihnutím, so syndrómom autizmu a MŠ pri zdravotníckom zariadení. Ďalej sú to ZŠ pre žiakov so zdravotným znevýhodnením a triedy pre žiakov so ZN integrovaných v rámci ZŠ. Špeciálne ZŠ navštevujú žiaci s mentálnym, telesným postihnutím, syndrómom autizmu, s narušenou komunikáciou, s vývinovými poruchami správania. ŠZŠ sú pri zdravotníckom zariadení. Niektoré špeciálne ZŠ pre žiakov so ZN sú internátne. Pre stredoškolských študentov so zdravotným znevýhodnením fungujú Odborné učilištia internátne. Vykonávame ŠZD aj v praktických školách a v OU internátnych.

Technická úroveň a vybavenosť škôl zodpovedá hygienickým požiadavkám, nakoľko v škole je umiestnený len malý počet žiakov. Vybavenie a technický stav rovnako závisí od miery postihnutia detí. Odstraňovanie nedostatkov zistených pri výkone štátneho zdravotného dozoru sa rieši priebežne, po etapách.

Výkonom štátneho zdravotného dozoru v zariadeniach a podľa vyjadrení riaditeľov škôl bol zistený stúpajúci záujem rodičov detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami o umiestnenie do špeciálnych škôl.

Fakulty VŠ

K 1.9.2023 je na Slovensku evidovaných 135 fakúlt VŠ.

Podmienky na vzdelávanie a prípravu vysokoškolských študentov sa v posledných rokoch priebežne zlepšujú, pribúdajú nové priestory na výučbu študentov a postupne sa zvyšuje kapacita ubytovacích priestorov. Objekty, v ktorých sú fakulty umiestnené sú udržiavané, počas roku 2023 neboli riešené žiadne závažné nedostatky.

Zariadenia a prevádzky mimoškolskej výchovy a vzdelávania, Základné umelecké školy

Zariadenia sú umiestnené buď vo vlastných objektoch alebo v objektoch základných škôl. Väčšina základných škôl má vlastný školský klub detí s jednotlivými oddeleniami, ktoré sú prevádzkované v kmeňových učebniach školy príp. v samostatných učebniach. Niektoré ZUŠ a ich elokované pracoviská sídlia vo vlastných priestoroch, iné sú umiestnené v čiastočne zrekonštruovaných priestoroch, prípadne v prenajatých priestoroch, väčšinou materských a základných škôl, v ktorých využívajú odborné učebne hudobnej a výtvarnej výchovy.

Ubytovacie zariadenia

K týmto typom zariadení patria školské internáty pri stredných, vysokých a špeciálnych školách a taktiež zariadenia slúžiace na ubytovanie detí a mládeže počas zotavovacích podujatí a pobytu v škole v prírode.

Štátny zdravotný dozor v ubytovacích zariadeniach prebieha každoročne pred hlavnou zimnou a letnou sezónou a priebežne počas organizovania zotavovacích podujatí. Zameriava sa najmä na hygienické požiadavky zariadenia spoločného stravovania, evidencia HACCP, odkladanie vzoriek jedál počas usporiadania zotavovacieho podujatia, skladovanie potravín, kontrola potravín po dobe spotreby, prípadne doby minimálnej trvanlivosti, odborná a zdravotná spôsobilosť pracovníkov v zariadení spoločného stravovania, kvalita vody, pri individuálnych vodných zdrojoch odber vzoriek vody, odber sterov z prostredia a osobná hygiena pracovníkov (ruky, pracovný odev), spôsob nakladania s odpadom a likvidácia kuchynského biologického odpadu.

Zariadenia sociálnych služieb a zariadenia na vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

Väčšina DD využíva pre svoju činnosť samostatné rodinné domy, resp. byty v bytových domoch. V rámci niektorých DD sú vytvorené samostatné špecializované skupiny, ktoré patria pod jedného prevádzkovateľa, ale sú umiestnené v samostatných domoch resp. bytoch buď v mieste pôsobnosti prevádzkovateľa, alebo v inej lokalite.

Niektoré zariadenia poskytujú terénny, ambulantný výkon sociálnoprávnej ochrany detí a mládeže. Cieľovú skupinu tvoria deti, mladiství, plnoleté fyzické osoby do 25 rokov veku a iné plnoleté fyzické osoby (rodičia alebo osoby, ktoré sa osobne starajú o dieťa) v zmysle § 2 písm. a), b), c) zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Jedná sa o rodiny, ktoré potrebujú pomoc z dôvodu, že nie sú schopní bez odbornej pomoci riešiť problémy v rodine, prispôbiť sa novej situácii v rodine alebo ak ide o rodinu so špecifickým problémom.

Špeciálne výchovné zariadenia

Zariadenia poskytujú diagnostickú, psychologickú, psychoterapeutickú a špeciálno-pedagogickú starostlivosť deťom, poradenskú službu ich rodinám formou dennej starostlivosti v predškolskom zariadení, krátkodobými pobytmi a ambulantnou starostlivosťou.

Telocvične pri školách

Pri výkone ŠZD sa dlhodobo zaznamenávajú rôzne prevádzkové, ale aj technické nedostatky. Najčastejšie zisťovanými nedostatkami sú opotrebovaná podlahová krytina,

nedostatočné dodržiavanie účinného pravidelného vetracieho režimu, náročná manipulácia s vetracími krídlami okien. Naďalej pretrvávajú problémy s monitorovaním teplôt v telovýchovných zariadeniach, ako aj využívanie umyvární žiakmi.

Výrazné zlepšenie môžeme konštatovať hlavne v oblasti údržby telovýchovných zariadení, a to v postupnom rekonštruovaní zariadení na osobnú hygienu, maľovaní a obnove a modernizácií vybavenia pomôckami. V niektorých školách boli v rámci ich priestorových možností vybudované posilňovne, športové kútiky napr. s pingpongovými stolmi.

Niektoré školské zariadenia stále nemajú vlastné telovýchovné zariadenia. Žiaci a študenti týchto škôl vykonávajú pohybové aktivity na ihriskách v areáloch škôl, v prenajatých telovýchovných zariadeniach (telocvične iných škôl, telocvične obcí, športové haly, štadióny patriace iným právnickým osobám) alebo v upravených – adaptovaných telovýchovných učebniach škôl.

Ostatné

Do tejto kategórie sme zaradili centrá pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, centrá špeciálno-pedagogického poradenstva, detské integračné centrá. Ďalej detské kútiky v obchodných centrách, detské zábavné centrá, hudobná akadémia pre deti, tanečná škola pre deti, umelé kryté bazény pri školách, nekryté vonkajšie bazény pri zotavovacích zariadeniach, umelé kryté bazény pre dočatá, sauny, chránené dielne, jazdecký klub, mliečne kuchynky na neonatologickom a detskom oddelení, baby centrá, materské centrá, rodinné centrá, montessorri centrá, vzdelávacie centrá, zariadenie vzdelávania a zábavy pre deti, zariadenie na poskytovanie krátkodobej pomoci pri opatere detí, dopravné ihriská, autoškoly, tvorivé dielne, súkromné mimoškolské zariadenia, študijné centrum, tanečné školy, múzeum pre deti, poradenské centrum.

Vzhľadom na vysokú rôznorodosť sa každý typ v rámci uvedených zariadení posudzuje individuálne s ohľadom na jeho predmet záujmu tak, aby prevádzka korešpondovala s platnou legislatívou na úseku verejného zdravotníctva.

2 Zhodnotenie zmienosti žiakov na základných školách

Prehľad o zmienosti na ZŠ vykazuje tab. č. 5.

Na úseku ZŠ sa v roku 2023 situácia v percente zmennujúcich žiakov znížila v porovnaní s predchádzajúcim rokom - percento zmienosti je 1,19% oproti 1,21% v minulom roku.

3 Zásobovanie vodou v zariadeniach pre deti a mládež

Pracovníci oddelení hygieny detí a mládeže tak, ako aj v minulých rokoch venovali zvýšenú pozornosť kontrolám kvality pitnej vody v predškolských, školských, dorastových a rekreačných zariadeniach, ktoré sú zásobované vodou z vlastných vodných zdrojov. V zariadeniach, ktoré sú zásobované pitnou vodou z vlastných vodných zdrojov sa podľa plánu vykonávali kontroly kvality pitnej vody.

Na základe výsledkov kontrol kvality pitnej vody sú zodpovední pracovníci sústavné upozorňovaní na dôležitosť pravidelnej údržby a dezinfekcie vodného zdroja a na možné zdravotné riziká používania chemicky či bakteriologicky nevyhovujúcej pitnej vody. S touto problematikou sú pravidelne oboznamovaní aj zodpovední pracovníci, ktorí sa starajú o individuálne vodné zdroje. Dezinfekcia vodných zdrojov bola opakovane prerokovaná v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru aj na obecných úradoch, pod ktoré patria predmetné zariadenia.

Z hľadiska ochrany zdravia a z dôvodu predchádzania vzniku prenosných ochorení z vody boli prevádzkovatelia vodných zdrojov upozornení aj na povinnosť v zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení

niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zabezpečovať kontrolu ukazovateľov kvality pitnej vody v akreditovanom laboratóriu a zároveň pracovníci, ktorí sa starajú o vodné zdroje boli preskúšaní a bolo im vydané osvedčenie o odbornej spôsobilosti na vykonávanie epidemiologicky závažných činností.

Pri zásobovaní zariadení vodou z vlastného vodného zdroja sú prevádzkovatelia povinní zabezpečovať kontrolu ukazovateľov kvality pitnej vody a uchovávať o kontrolách záznamy. V prípade, že kvalita vody nespĺňala požiadavky vyhl. boli prevádzkovatelia, ktorí využívajú nasledovné vodárenské zdroje upozornení na povinnosť zabezpečiť, aby dodávaná pitná voda spĺňala limity ukazovateľov kvality pitnej vody, príp. bolo nariadené náhradné zásobovanie balenou pitnou vodou.

Prehľad o zásobovaní pitnou vodou a jej hygienickej kvalite uvádza tab. č. 6.

V roku 2023 predstavoval počet zariadení napojených na verejný vodovod 95,42%.

Čo sa týka kvality vody, v zariadeniach zásobovaných vodou z verejného vodovodu, je situácia oproti r. 2022 nezmenená. Čo sa týka zariadení, zásobovaných vodou z individuálneho vodného zdroja, počet takýchto zariadení s nevyhovujúcou kvalitou vody predstavuje 12,29%.

V zariadeniach, ktoré sú zásobované mikrobiologicky nevyhovujúcou pitnou vodou je nariadená permanentná dezinfekcia vody. V prípade chemickej závadnosti pitnej vody zriaďovatelia vykonali opatrenia podávaním náhradných nápojov (balenej pitnej vody z distribučnej siete na pitné účely), alebo majú úpravovne vody, ktoré zabezpečujú požadovanú kvalitu vody.

4 Výskyt dusičnanovej methemoglobinémie

V priebehu roka 2023 nebol na Slovensku zaznamenaný výskyt dusičnanovej methemoglobinémie.

5 Stravovanie detí a mládeže

Z celkového počtu 13 199 zariadení (ktoré okrem svojej hlavnej činnosti zabezpečujú aj stravovanie) zabezpečuje stravovanie z vlastného stravovacieho zariadenia 4514 (34,20%) zariadení. Zariadenia, ktoré nemajú kuchyňu, stravu dovážajú (14,27%), alebo zabezpečujú stravovanie v inom zariadení (23,60%), resp. nemajú zabezpečené stravovanie (27,67%) - tab. č. 8a.

V zmysle Národného programu úradnej kontroly potravín sú vlastné stravovacie zariadenia zaradené do kategórií I. až V (tab. č. 8b). Stravovacie zariadenie a frekvencia previerok sa prehodnocuje nasledovne:

Do kategórie I. je zaradených 36,45% zariadení, do kategórie II. 43,46%, do kategórie III. 19,79%, do kategórie IV. 0,3% a do kategórie V. neboli zaradené žiadne zariadenia.

Najviac zariadení (43,46%) je zaradených do II. kategórie, to znamená, že vykazujú drobné nedostatky v prevádzke.

Rovnakým spôsobom sú kategorizované aj výdajne stravy (tab. č. 8c), kde najvyššie percento (50,18%) predstavujú výdajne zaradené do I. kategórie.

Prehľad o percentuálnom zastúpení stravovaných detí a mládeže vyказuje tab. č. 8d.

Z celkového počtu 1244728 nami registrovaných detí v SR sa stravuje 72,28% (t. j. o 4,85% viac ako vlni). Najmenej stravujúcich sa žiakov, resp. študentov sme zaznamenali na úseku fakúlt VŠ (17,65 %) a Špeciálnych výchovných zariadení (8,70%).

Odborné zamestnankyne oddelení hygieny detí a mládeže vykonávajú štátny zdravotný dozor a úradnú kontrolu potravín v školských jedálňach (ďalej len ŠJ) a výdajných ŠJ pri zariadeniach pre deti a mládež, ktorými sú všetky typy škôl a školských zariadení, štátne i súkromné. Výkon ŠZD sa zameriava na kontrolu celého procesu výroby, prípravy a podávania pokrmov a nápojov v zariadeniach školského stravovania z hľadiska hygienickej

bezchybnosti, zdravotnej neškodnosti, zachovania výživovej a zmyslovej hodnoty, vylúčenia všetkých nežiaducich vplyvov. V školských jedálňach sa pravidelne sleduje aj zabezpečovanie výživovej hodnoty hotových pokrmov a nápojov podľa odporúčaných výživových dávok. V zariadeniach školského stravovania sa musí pri voľbe stravy vychádzať z vekových potrieb stravovanej skupiny, prihliadať na vhodný výber surovín, ročné obdobie, čas, kedy sa poskytuje stravovanie a ďalšie skutočnosti, ktoré by mohli ovplyvniť zdravotný stav stravovaných detí a mládeže.

V materských školách sa stravuje skoro sto percent detí, okrem detí, ktoré sa nemôžu stravovať v zariadení zo zdravotných dôvodov. V prípade alergií detí na niektoré potraviny sú o tom informované vedúce zariadení spoločného stravovania. Stravu si v tomto prípade zabezpečujú rodičia a v školských zariadeniach sa len uskladňujú a v čase výdaja obeda ohrejú a podajú. Za kvalitu stravy zodpovedá rodič.

6 Zotavovacie podujatia pre deti a mládež.

Všetky zotavovacie podujatia (ďalej len ZP), ktoré podliehajú posúdeniu orgánmi verejného zdravotníctva boli schválené rozhodnutím podľa § 13 ods. 4 písm. d) zák. č. 355/2007 Z. z. Organizátormi ZP boli právnické osoby – cestovné kancelárie pre deti, spoločnosti s r. o., občianske združenia alebo neziskové organizácie, príp. CVČ. Denné tábory najčastejšie organizovali CVČ, univerzity, školy.

V roku 2023 evidovali pracovníci RÚVZ v SR 2006 letných zotavovacích podujatí a 1166 zimných zotavovacích podujatí pre deti a mládež (tab. č. 9a a 9b).

7 Zhodnotenie hygienickej situácie zariadení pre deti a mládež a životných a pracovných podmienok detí a mládeže.

Hygienická úroveň objektov a prevádzka zariadení pre deti a mládež

Pri hodnotení pracovných podmienok pre školskú prácu a celkového hygienického štandardu je možné konštatovať, že v niektorých zariadeniach v roku 2023 pokračovala realizácia zmien a plánovaných zámerov rozsiahlejších opráv a rekonštrukcií objektov zariadení pre deti a mládež, ktoré vyžadujú väčší objem finančných prostriedkov.

Pomocou viacerých projektov sa pokračovalo v realizácii rekonštrukcie a modernizácie vybavenia školských zariadení. Je možné konštatovať, že situácia v zabezpečovaní vyhovujúcich podmienok na ochranu zdravia detí a pracujúcich sa v týchto typoch zariadení zlepšuje. Vďaka možnosti čerpania finančných prostriedkov z eurofondov v súvislosti so znižovaním energetickej náročnosti budov boli vykonané významné rekonštrukčné práce zabezpečujúce vyhovujúci technický stav budov školských a predškolských zariadení vrátane ich zateplenia, výmeny okien, realizácie nového spôsobu vetrania vnútorných priestorov budov škôl, ktoré je založené na umelej ventilácii spojenej s rekuperáciou vzduchu. Týmto novým podmienkam v zabezpečovaní výmeny vzduchu v predškolských a školských zariadeniach bude potrebné venovať v nadchádzajúcom období pozornosť a hodnotiť možný dopad na zdravie detí.

Nedostatok finančných prostriedkov na prevádzku a údržbu predškolských a školských zariadení však naďalej pretrváva.

V roku 2023 sa naďalej riešila aj potreba zvyšovať kapacity predškolských zariadení, ktoré vďaka demografickému vývoju v regióne a ich predchádzajúcom rušení sú vo väčších mestách už kapacitne nepostačujúce. Okrem toho je potrebné hľadať kapacity predškolských

zariadení v súvislosti s legislatívnou úpravou, podľa ktorej bude pre deti povinné navštevovať predškolské zariadenie minimálne 1 rok pred nástupom do základnej školy. Nových účelových zariadení nepribúda, ale s ubúdajúcim počtom žiakov sa zlepšuje priestorový komfort jestvujúcich škôl.

8 Mimoriadne protiepidemické opatrenia v kolektívnych zariadeniach pre deti a mládež.

V roku 2023 už nebola činnosť oddelenia hygieny detí a mládeže ovplyvnená doznievaním celosvetovej pandémie spôsobenej koronavírusom SARS-CoV-2 spôsobujúcim ochorenie COVID-19, ktorá prepukla začiatkom roka 2020. Pandémia výrazne zasiahla do života a prevádzky všetkých typov škôl a školských zariadení, najintenzívnejšie počas zimných mesiacov rokov 2020, 2021, 2022. Prevádzka zariadení pre deti a mládež bola v školskom roku 2021/2022 zachovávaná prezenčne v maximálnej možnej miere, v školskom roku 2022/2023 už neboli nariaďované proti-epidemické opatrenia na predchádzanie vzniku a šírenia prenosných ochorení z dôvodu ochorenia COVID-19.

Z dôvodu vysokej chorobnosti na chrípku a chrípke podobných ochorení bola prerušená prevádzka vo viacerých materských a základných školách. O uzatvorení týchto zariadení rozhodol zriaďovateľ, resp. prevádzkovateľ.

Okrem akútnych respiračných ochorení, chrípky, chrípke podobných ochorení a ochorení COVID-19 zabezpečovali odborní zamestnanci OHDM epidemiologické vyšetrenie a štátny zdravotný dozor spojený s odberom vzoriek pokrmov a potravín, vrátane sterov z prostredia pri epidemickom výskyte iných ochorení, najmä s postihnutím zažívacieho traktu v školách a v školských zariadeniach. U parazitárnych nákaz u detí boli zaznamenané ochorenia na svrab, enterobiózu a pedikulózy.

Zariadeniach pre deti a mládež v niektorých regiónoch zasiahol epidemický výskyt vírusovej hepatitídy typu A v mestách a obciach v našom regióne. Činnosť oddelenia výraznou mierou pozostávala z individuálnej komunikácie so zriaďovateľmi a prevádzkovateľmi školských zariadení ako aplikovať aktuálne platné odporúčania do praxe na ich podmienky. Štátny zdravotný dozor bol zameraný na kontrolu dodržiavania opatrení na predchádzanie ochorenia (poučenie žiakov a personálu, zintenzívnenie vykonávania sanitácie a dezinfekcie). Usmerňovanie školských stravovacích zariadení vo veci pripravovania stravy a jej podávania s dôrazom na dôsledné vykonávanie dezinfekcie hlavne priestorov jedálneho a použitého riadu od stravníkov s cieľom minimalizovať cesty prenosu vírusu.

Tab. 1 Špecializované úlohy úradov verejného zdravotníctva (§§ 10,11 zák. č. 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov.)

úsek činnosti	úlohy vyplývajúce z požiadaviek MZ SR, ÚVZ SR	Odborné stanoviská, expertízy	koncepčná činnosť	počet riešených úloh, programov a projektov	počet vyšetrených detí v rámci úloh a programov	Odborná a metodická činnosť			účasť na odborných podujatiach	činnosť krajských odborníkov	publikačná činnosť	spolupráca s masovo-komunikačnými prostriedkami	výchova ku zdraviu	iné
	1	2	3	4.1	4.2	5	6	7	8	9	10	11	12	13
S p o l u	268	3038	24	652	6617	39023	1495	153	795	63	8	39	2277	1375

Legenda k tab. č. 1:

1. počet úloh vyplývajúcich z požiadaviek MZ SR, ÚVZ SR
2. počet odborných stanovísk, expertíz
3. počet koncepčných materiálov
4. počet riešených úloh, programov a projektov
5. odborná a metodická činnosť – počet konzultácií
6. odborná a metodická činnosť – počet odborných usmernení
7. odborná a metodická činnosť – počet porád
8. počet účasť na odborných podujatiach
9. počet výkonov v nadväznosti na požiadavky HO HHSR
10. počet publikovaných materiálov
11. počet výkonov vykonaných v rámci spolupráce s masovokomunikačnými prostriedkami
12. počet výkonov v rámci výchovy k zdraviu
13. iné

Tab. 2 Štátny zdravotný dozor – kontrolná činnosť

Por. č.	Zariadenie	Počet zariadení		Celkový počet výkonov				
		1	2	3	4	5	6	7
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	394	349	223	0	7	12	246
2.	Materské školy	3352	339	2305	0	187	658	3227
3.	Základné školy	2131	203	958	0	8	136	1761
4.	Gymnázia	224	74	94	0	13	25	74
5.	SOŠ ^{b)}	537	147	198	0	29	35	313
6.	Jazykové školy	281	253	34	0	0	0	39
7.	Miesta výkonu praktického vyučovania	4107	3057	154	0	0	79	117
8.	Špeciálne školy ^{c)}	529	85	174	0	0	2	156
9.	Fakulty vysokých škôl	135	24	11	0	0	1	88
10.	Zar. a prev. mimoškol. vych. a vzdel. + ZUŠ	3717	919	475	0	0	16	174
11.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	364	52	144	0	0	6	203
12.	ZSS + zar. soc. kurately	509	170	129	0	2	1	121
13.	Špeciálne vých. zariadenia	218	83	90	0	4	13	167
14.	Zot. poduj. + ŠvP	1744	1106	759	0	177	79	1005
15.	Zar. školského stravov. ^{e)}	5606	882	4354	0	600	1841	1895
16.	Zar. rýchleho občerstv.	691	638	607	1	0	45	181
17.	Telocvične pri školách	3325	181	360	0	0	0	105
18.	Ostatné	3571	1721	836	0	322	770	2533
SPOLU		31435	10283	11905	1	1349	3719	12405

Legenda k tabuľke č. 2:

1. celkový počet zariadení, z toho:
2. počet neštátnych zariadení
3. počet kontrol
4. počet hodnotených výsledkov analýz biologického materiálu, vrátane výkonov, ktoré nevykonali pracovníci odb. HDM (museli ich však vyhodnotiť)
5. počet hodnotených výsledkov analýz objektivizácie prostredia, vrátane výkonov, ktoré nevykonali pracovníci odb. HDM (museli ich však vyhodnotiť)
6. počet odobratých vzoriek (voda, strava, atď.)
7. počet iných výkonov

- a) zaraďujeme sem všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
- b) zaraďujeme sem SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
- c) zaraďujeme sem špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
- d) zaraďujeme sem všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež
- e) zaraďujeme sem vývarovne a výdajne stravy

Tab. 3 Prehľad o základných stavebných podmienkach a o úrovni prevádzky zariadení pre deti a mládež

Por. č.	Zariadenie	Počet zariadení		Hodnotenie zariadení							
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	394	349	341	86,55	53	13,45	0	0,00	0	0,00
2.	Materské školy	3352	339	2445	72,94	862	25,72	45	1,34	0	0,00
3.	Základné školy	2131	203	1513	71,00	584	27,40	32	1,50	2	0,09
4.	Gymnázia	224	74	153	68,30	70	31,25	1	0,45	0	0,00
5.	SOŠ ^{b)}	537	147	361	67,23	172	32,03	4	0,74	0	0,00
6.	Jazykové školy	281	253	219	77,94	62	22,06	0	0,00	0	0,00
7.	Miesta výkonu praktického vyučovania	4107	3057	2942	71,63	1147	27,93	18	0,44	0	0,00
8.	Špeciálne školy ^{c)}	529	85	303	57,28	219	41,40	7	1,32	0	0,00
9.	Fakulty vysokých škôl	135	24	98	72,59	37	27,41	0	0,00	0	0,00
10.	Zar. a prev. mimošk. vých. a vzdel. a ZUŠ	3717	919	2600	69,95	1088	29,27	26	0,70	3	0,08
11.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	364	52	218	59,89	132	36,26	14	3,85	0	0,00
12.	ZSS + zar. soc. kurately	509	170	360	70,73	147	28,88	2	0,39	0	0,00
13.	Špeciálne vých. zariadenia	218	83	157	72,02	56	25,69	5	2,29	0	0,00
14.	Zot. poduj. + ŠvP	1744	1106	1536	88,07	184	10,55	24	1,38	0	0,00
15.	Zar. školského stravov. ^{e)}	5606	882	3729	66,52	1791	31,95	84	1,50	2	0,04
16.	Zar. rýchleho občerstv.	691	638	523	75,69	167	24,17	1	0,14	0	0,00
17.	Telocvične pri školách	3325	181	2216	66,65	1084	32,60	24	0,72	1	0,03
18.	Ostatné	3571	1721	2399	67,18	1166	32,65	5	0,14	1	0,03
SPOLU		31435	10283	22113	70,35	9021	28,70	292	0,93	9	0,03

Legenda k tab. č.3:

1. celkový počet zariadení
 2. počet súkromných zariadení (z celkového počtu)
 3. počet zariadení zodpovedajúcich všetkým stanoveným požiadavkám
 4. počet zariadení zodpovedajúcich všetkým stanoveným požiadavkám v %
 5. počet zariadení s drobnými nedostatkami, ktoré pravdepodobne neovplyvňujú zdravie detí a mládeže
 6. počet zariadení s drobnými nedostatkami, ktoré pravdepodobne neovplyvňujú zdravie detí a mládeže v %
 7. počet zariadení s nedostatkami, u ktorých možno predpokladať nepriaznivý vplyv na zdravie detí a mládeže
 8. počet zariadení s nedostatkami, u ktorých možno predpokladať nepriaznivý vplyv na zdravie detí a mládeže v %
 9. počet zariadení so závažnými nedostatkami, ktoré ohrozujú zdravie detí a mládeže
 10. počet zariadení so závažnými nedostatkami, ktoré ohrozujú zdravie detí a mládeže v %
-
- a) zaradíme sem všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
 - b) zaradíme sem SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
 - c) zaradíme sem špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
 - d) zaradíme sem všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež
 - e) zaradíme sem vývarovne a výdajne stravy

Tab. 4 Vybrané ubytovacie zariadenia pre deti a mládež

Por. č.	Druh zariadenia		Celkový počet ubytovacích zariadení	Celková kapacita ubytovacích zariadení	Počet ubytovaných	Percento vyťaženia	Počet ubytovacích zariadení s prekročenou kapacitou	
			1	2	3	4	5	6
1.	Ubytovacie zariadenia	gymnázia	11	482	480	99,59	1	0
2.		SOŠ	146	24282	19113	78,71	1	0
3.		konzervatóriá	4	173	170	98,27	0	0
4.		VŠ	91	44813	40148	89,59	2	0
5.	Ubytovacie zariadenia pri špeciálnych školách	MŠ	2	33	28	84,85	0	0
6.		ZŠ	29	1383	946	68,40	0	0
7.		SŠ	14	433	219	50,58	0	0
8.		praktické OU	15	569	371	65,20	0	0
9.	Ubytovacie zariadenia pri ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež		53	2133	1805	84,62	0	0
SPOLU			365	74301	63280	85,17	4	0

Legenda k tab. č. 4:

1. celkový počet ubytovacích zariadení
2. uviesť celkovú kapacitu ubytovacích zariadení
3. uviesť počet ubytovaných detí a mládeže (bez iných ubytovaných)
4. uviesť percento, ktoré tvorí počet ubytovaných detí a mládeže (bez iných ubytovaných) vo vzťahu k celkovej kapacite ubytovacích zariadení
5. uviesť počet ubytovacích zariadení, ktoré majú prekročenú kapacitu z dôvodu vysokého záujmu o ubytovanie zo strany detí a mládeže
6. uviesť počet ubytovacích zariadení, ktoré majú prekročenú kapacitu z dôvodu vysokého záujmu o ubytovanie zo strany iných záujemcov

Tab. 5 Prehľad o zmennosti na základných školách

Okres	Počet základných škôl		Počet žiakov v základných školách		Počet žiakov v ZŠ s dvojjmenným vyučovaním			Percento zmennosti
	1	2	3	4	5	6	7	
Spolu šk.r. 2023	2131	52	491069	61243	17050	5829	634	1,187

Legenda k tab. č. 5:

1. celkový počet ZŠ
2. počet ZŠ s dvojjmenným vyučovaním z celkového počtu
3. celkový počet žiakov v ZŠ
4. celkový počet žiakov v prvých ročníkoch v ZŠ
5. počet žiakov v ZŠ, kde je dvojjmenné vyučovanie
6. počet žiakov ZŠ, ktorí sa dvojjmenného vyučovania fyzicky zúčastňujú
7. počet žiakov prvých ročníkov ZŠ, ktorí sa dvojjmenného vyučovania fyzicky zúčastňujú
8. percento zmennosti žiakov (vrátane žiakov prvých ročníkov), ktorí sa dvojjmenného vyučovania fyzicky zúčastňujú

Tab. 6 Prehľad o zásobovaní vodou v zariadeniach pre deti a mládež

Por. č.	Zariadenie	Počet zariadení				Kvalita vody				Množstvo vody	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	394	392	99,49	2	0	0,00	0	0,00	0	0
2.	Materské školy	3352	3154	94,09	198	5	0,16	46	23,23	0	0
3.	Základné školy	2131	2010	94,32	121	1	0,05	32	26,45	0	0
4.	Gymnáziá	224	224	100,00	0	0	0,00	0	0,00	0	0
5.	SOŠ ^{b)}	537	532	99,07	5	0	0,00	0	0,00	0	0
6.	Jazykové školy	281	281	100,00	0	0	0,00	0	0,00	0	0
7.	Miesta výkonu praktického vyučovania	4107	4053	98,69	54	2	0,05	2	3,70	0	0
8.	Špeciálne školy ^{c)}	529	521	98,49	8	0	0,00	0	0,00	0	0
9.	Fakulty vysokých škôl	135	135	100,00	0	0	0,00	0	0,00	0	0
10.	Zar. a prev. mimošk. vých. a vzdel. + ZUŠ	3717	3602	96,91	115	0	0,00	29	25,22	0	0
11.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	364	359	98,63	5	0	0,00	2	40,00	0	0
12.	ZSS + zar. soc. kurately	509	497	97,64	12	0	0,00	3	25,00	0	0
13.	Špeciálne vých. zariadenia	218	218	100,00	0	0	0,00	0	0,00	0	0
14.	Zot. poduj. + ŠvP	1744	1561	89,51	183	0	0,00	1	0,55	0	0
15.	Zar. školského stravov. ^{e)}	5606	5361	95,63	245	3	0,06	42	17,14	0	0
16.	Zar. rýchleho občerstv.	691	688	99,57	3	0	0,00	0	0,00	0	0
17.	Telocvične pri školách	3325	3242	97,50	83	0	0,00	11	13,25	0	0
18.	Ostatné	3571	3165	88,63	406	0	0,00	9	2,22	0	0
SPOLU		31435	29995	95,42	1440	11	0,04	177	12,29	0	0

Legenda k tab. č. 6:

1. celkový počet zariadení
 2. počet zariadení (z celkového počtu) napojených na verejný vodovod
 3. počet zariadení (z celkového počtu) napojených na verejný vodovod v percentách
 4. počet zariadení (z celkového počtu) napojených na individuálny vodný zdroj (rozvod vody)
 5. počet zariadení napojených na verejný vodovod s nevyhovujúcou kvalitou vody
 6. počet zariadení napojených na verejný vodovod s nevyhovujúcou kvalitou vody v percentách
 7. počet zariadení napojených na individuálny vodný zdroj s nevyhovujúcou kvalitou vody
 8. počet zariadení napojených na individuálny vodný zdroj s nevyhovujúcou kvalitou vody v percentách
 9. počet zariadení napojených na verejný vodovod s nedostatočným množstvom vody
 10. počet zariadení napojených na individ. vodný zdroj s nedostatočným množstvom vody
-
- a) zaraďujeme sem všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
 - b) zaraďujeme sem SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
 - c) zaraďujeme sem špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
 - d) zaraďujeme sem všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež
 - e) zaraďujeme sem vývarovne a výdajne stravy

Tab. 7 Prehľad o výskyte ochorení na dusičnanovú methemoglobinémiu

Kraj	Okres	Obec – miesto ochorenia:	Počet ochorení				Úmrtia
			1	2	3	4	5
Bratislava			0	0	0	0	0
B.Bystrica			0	0	0	0	0
Nitra			0	0	0	0	0
Trnava			0	0	0	0	0
Trenčín			0	0	0	0	0
Žilina			0	0	0	0	0
Košice			0	0	0	0	0
Prešov			0	0	0	0	0
S p o l u kraj:			0	0	0	0	0

Legenda k tab. č. 7:

1. celkový počet ochorení
2. počet ochorení (z celkového počtu) z pitnej vody
3. počet ochorení (z celkového počtu) zo stravy
4. počet ochorení (z celkového počtu) nezisteného pôvodu
5. počet úmrtí
6. Pozn.: V prípade, že bol zvýšený obsah dusičnanov zistený aj vo vode aj v strave, označte údaj hviezdikou.

Tab. 8a Spôsob zabezpečenia stravovania detí a mládeže

Por. č.	Druh zariadenia	Počet zar.	Spôsob zabezpečenia stravovania									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	394	59	14,97	302	76,65	27	6,85	0	0,00	6	1,52
2.	Materské školy	3352	2065	61,61	934	27,86	329	9,82	6	0,18	18	0,54
3.	Základné školy	2131	1284	60,25	319	14,97	478	22,43	4	0,19	46	2,16
4.	Gymnaziá	224	96	42,86	25	11,16	97	43,30	0	0,00	6	2,68
5.	SOŠ ^{b)}	537	213	39,66	71	13,22	170	31,66	4	0,74	79	14,71
6.	Špeciálne školy ^{c)}	529	78	14,74	104	19,66	301	56,90	2	0,38	44	8,32
7.	Fakulty vysokých škôl	135	27	20,00	19	14,07	81	60,00	0	0,00	8	5,93
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	364	69	18,96	23	6,32	251	68,96	14	3,85	7	1,92
9.	Špeciálne vých. zariadenia	218	29	13,30	0	0,00	20	9,17	1	0,46	168	77,06
10.	Zot. poduj. + ŠvP	1744	373	21,39	8	0,46	1344	77,06	0	0,00	19	1,09
11.	Ostatné	3571	221	6,19	78	2,18	17	0,48	4	0,11	3251	91,04
SPOLU		13199	4514	34,20	1883	14,27	3115	23,60	35	0,27	3652	27,67

Legenda k tab. č. 8/a:

1.	celkový počet zariadení	a)	všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jaslí
2.	celkový počet vlastných stravovacích zariadení	b)	SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
3.	počet vlastných stravovacích zariadení v percentách	c)	špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
4.	počet zariadení s dovozom stravy	d)	všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách
a ostatných špecializ. zariadeniach pre deti a mládež
5.	počet zariadení s dovozom stravy v percentách		
6.	počet zar., ktoré majú zabezpečené strav. v inom účelovom zariadení		
7.	počet zar., ktoré majú zabezpečené strav. v inom účelovom zar. v %		
8.	počet zar., ktoré majú zabezpečené stravovanie v inom neúčelovom zariadení		
9.	počet zar., ktoré majú zabezpečené stravovanie v inom neúčelovom zariadení v %		
10.	počet zariadení, ktoré nemajú zabezpečené stravovanie		
11.	počet zariadení, ktoré nemajú zabezpečené stravovanie v %		

Tab. 8b Kategorizácia školských jedální pre deti a mládež

Por. č.	Druh zariadenia	Počet zariadení		Stravovacie zariadenia - vývarovne, zaradené do kategórií v zmysle Národného programu ÚKP									
		Celkom	Z toho výva-rovní	Kategória I (< ako 100bodov)		Kategória II (101 - 250 bodov)		Kategória III (251 - 350 bodov)		Kategória IV (351 - 450 bodov)		Kategória V (> ako 451 bodov)	
				abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	394	55	33	60,00	13	23,64	9	16,36	0	0,00	0	0,00
2.	Materské školy	3352	2039	680	33,35	922	45,22	431	21,14	6	0,29	0	0,00
3.	Základné školy	2131	1260	472	37,46	513	40,71	273	21,67	2	0,16	0	0,00
4.	Gymnázia	224	97	34	35,05	49	50,52	14	14,43	0	0,00	0	0,00
5.	SOŠ ^{b)}	537	205	72	35,12	89	43,41	44	21,46	0	0,00	0	0,00
6.	Špeciálne školy ^{c)}	529	76	25	32,89	40	52,63	11	14,47	0	0,00	0	0,00
7.	Fakulty vysokých škôl	135	27	10	37,04	14	51,85	3	11,11	0	0,00	0	0,00
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	364	69	29	42,03	34	49,28	6	8,70	0	0,00	0	0,00
9.	Špeciálne vých. zariadenia	218	22	2	9,09	15	68,18	3	13,64	2	9,09	0	0,00
10.	Zot. poduj. + ŠvP	1744	368	193	52,45	126	34,24	48	13,04	1	0,27	0	0,00
11.	Ostatné	3571	87	19	21,84	56	64,37	10	11,49	2	2,30	0	0,00
SPOLU		13199	4305	1569	36,45	1871	43,46	852	19,79	13	0,30	0	0,00

Legenda:

- a) všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
- b) SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
- c) špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
- d) všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializ. zariadeniach pre deti a mládež

Tab. 8c Kategorizácia výdajných školských jedální pre deti a mládež

Por. č.	Druh zariadenia	Počet zariadení		Stravovacie zariadenia - výdajne stravy, zaradené do kategórií v zmysle Národného programu ÚKP									
		Celkom	Z toho výdajní	Kategória I (< ako 100bodov)		Kategória II (101 - 250 bodov)		Kategória III (251 - 350 bodov)		Kategória IV (351 - 450 bodov)		Kategória V (> ako 451 bodov)	
				abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	394	301	145	48,17	140	46,51	10	3,32	6	1,99	0	0,00
2.	Materské školy	3352	967	498	51,50	381	39,40	87	9,00	1	0,10	0	0,00
3.	Základné školy	2131	333	178	53,45	112	33,63	43	12,91	0	0,00	0	0,00
4.	Gymnázia	224	26	15	57,69	8	30,77	3	11,54	0	0,00	0	0,00
5.	SOŠ ^{b)}	537	82	31	37,80	43	52,44	5	6,10	3	3,66	0	0,00
6.	Špeciálne školy ^{c)}	529	104	52	50,00	46	44,23	6	5,77	0	0,00	0	0,00
7.	Fakulty vysokých škôl	135	19	7	36,84	10	52,63	2	10,53	0	0,00	0	0,00
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	364	24	17	70,83	5	20,83	2	8,33	0	0,00	0	0,00
9.	Špeciálne vých. zariadenia	218	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
10.	Zot. poduj. + ŠvP	1744	6	6	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
11.	Ostatné	3571	69	20	28,99	27	39,13	4	5,80	18	26,09	0	0,00
SPOLU		13199	1931	969	50,18	772	39,98	162	8,39	28	1,45	0	0,00

Legenda k tab. č. 8c:

a) všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí

b) SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy

c) špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU

d) všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializ. zariadeniach pre deti a mládež

Tab. 8d Vytáženost' zariadení spoločného stravovania pre deti a mládež
a percentuálne zastúpenie stravujúcich sa detí a mládeže

Por. č.	Druh zariadenia	Počet detí a mládeže v zariadeniach	Počet stravujúcich sa detí a mládeže	Percento stravujúcich sa detí a mládeže
		1	2	3
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	6498	6422	98,83
2.	Materské školy	179083	172550	96,35
3.	Základné školy	491069	392239	79,87
4.	Gymnaziá	69667	46547	66,81
5.	SOŠ ^{b)}	144552	59862	41,41
6.	Špeciálne školy ^{c)}	23687	15002	63,33
7.	Fakulty vysokých škôl	100928	17814	17,65
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	57591	27614	47,95
9.	Špeciálne vých. zariadenia	9862	858	8,70
10.	Zot. poduj. + ŠvP	156245	156245	100,00
11.	Ostatné	5546	4480	80,78
SPOLU		1244728	899633	72,28

Legenda:

- a) všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
- b) SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
- c) špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
- d) všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializ. zariadeniach pre deti a mládež

Tab. 9a Prehľad o letných zotavovacích podujatiach pre deti a mládež

Por. číslo	Druh zotavovacieho podujatia	počet			
		1	2	3	4
1	zotavovacie podujatie	258	254	4	41306
2	školy v prírode	1512	1504	8	67517
3	Iné	236	205	31	16676
S p o l u:		2006	1963	43	125499

Legenda k tab. č. 9/a:

1. celkový počet letných podujatí (nie turnusov)
2. počet letných podujatí schválených orgánom verejného zdravotníctva (§ 13 ods. 4 písm. d/ zák. č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
3. počet letných podujatí neschválených orgánom verejného zdravotníctva
4. počet rekreovaných detí

Tab. 9b Prehľad o zimných zotavovacích podujatiach pre deti a mládež

Por. číslo	Druh zotavovacieho podujatia	počet			
		1	2	3	4
1	zotavovacie podujatie	1007	1006	1	54174
2	školy v prírode	118	118	0	4433
3	Iné	41	38	3	1288
S p o l u:		1166	1162	4	59895

Legenda k tab. č. 9/b:

1. celkový počet zimných podujatí (nie turnusov)
2. počet zimných podujatí schválených orgánom verejného zdravotníctva (§ 13 ods. 4 písm. d/ zák. č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
3. počet zimných podujatí neschválených orgánom verejného zdravotníctva
4. počet rekreovaných detí

EPIDEMIOLOGIA

Z poverenia hlavného hygienika SR vypracovali pracovníci RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

- z výstupov programu EPIS k 15.04.2024 a podkladov všetkých RÚVZ v SR,
- z analýzy ÚVZ SR boli prevzaté celé kapitoly týkajúce sa chripky, polyradikuloneuritídy, invazívnych meningokokových nákaz ako aj výsledky kontroly očkovania k 31.08.2023
- z analýzy RÚVZ hl. mesta Bratislava – kapitola infekcie vyvolané vírusom HIV a pohlavne prenosné choroby,
- z analýzy NRC pre TBC Vyšné Hágy - kapitola o výskyte tuberkulózy

1 Úvod

V Slovenskej republike bolo v roku 2023 nahlásených a spracovaných 108 200 jednotlivých prípadov prenosných ochorení, čo je o 91,2% menej ako v roku 2022. Celková chorobnosť na prenosné ochorenia bez ohľadu na diagnózu činila 1976,7/100000 obyvateľov. Okrem toho bola osobitne hodnotená chorobnosť na akútne respiračné ochorenia a chrípku podobné ochorenia z agregovaných údajov hlásených v systéme ARO a ChPO, ktorá v roku 2023 dosiahla v Slovenskej republike hodnotu 1 837 097 prípadov akútnych respiračných ochorení ARO, čo predstavuje chorobnosť 80 298,5/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov. V porovnaní s rokom 2022, keď bolo hlásených 1 835 494 ochorení, došlo k vzostupu počtu hlásených ochorení o 0,1%.

Najvyšší počet prípadov prenosných chorôb zaznamenal Prešovský kraj - 17 831, Žilinský kraj - 16 863 a Košický kraj 16 219. Z celkového počtu hlásených prípadov si 89 091 prípadov vyžiadalo epidemiologické vyšetrenie v ohnisku nákazy. Ohniská COVID 19 pri počte 27 396 predstavovali 25% ohnísk prenosných chorôb, čo je pokles proporcie o 50% oproti roku 2022. Spracovanie údajov o výskyte prenosných ochorení vrátane hlásenia chrípky a ARO a informácií do systému rýchleho varovania SRV si vyžiadalo 118 561 výkonov v informačnom systéme EPIS.

V roku 2023 bolo vyšetrovaných a do informačného systému popísaných 984 malých aj väčších **epidémií**. Najviac epidémií bolo spôsobených vírusom SARS CoV 2 a to celkom 350, salmonelami 116, kampylobactermi 47, rotavírusmi 139, norovírusmi 40, Clostridium difficile 8, vírusom hepatitídy A 70, vírusmi varicella zoster 25, vírusmi Stredoeurópskej encefalitídy 3 a epidémií s neudaným etiologickým agens bolo 25. Zaznamenali sme aj 84 epidémií svrabu.

Do systému rýchleho varovania bolo v priebehu roka hlásených 3975 SRV informácií.

V rámci **plnenia NIP** sa v roku 2023 spracovávala administratívna kontrola očkovania detskej populácie. Veľká časť aktivít epidemiológov bola sústredená na **edukáciu a informovanosť tak laickej ako aj zdravotníckej verejnosti o efektívnosti a význame očkovania pre zdravie detí i dospelých ako aj o preventívnych a represívnych opatreniach v ohniskách nákaz**. Ďalej boli podávané informácie pre verejnosť mimo súvislosti s výskytom prenosných ochorení, ale v rámci podpory prevencie prenosných chorôb v médiách ako aj inou formou.

V roku 2023 bolo zo zdravotníckych zariadení v Slovenskej republike nahlásených spolu 18 928 nozokomiálnych nákaz (ďalej NN), čo je pokles oproti r. 2022 o 1,2 %. Pri počte 975 252 hospitalizovaných pacientov to predstavuje incidenciu NN 1,9 % z počtu hospitalizovaných. Napriek tomu je to len časť predpokladaného výskytu NN v zdravotníckych zariadeniach v SR, nakoľko ide o pasívny zber údajov. Výraznejší posun počtu nozokomiálnych nákaz na oddeleniach alebo klinikách oproti minulému roku nebol zaznamenaný.

V zdravotníckych zariadeniach bol počas roku 2023 uskutočnený výkon ŠZD celkom v 3 490 ZZ, čo je o 16% viac ako v roku predchádzajúcom. Počas previerok hygienicko-epidemiologického režimu boli priebežne odoberané vzorky ovzdušia, prostredia, vysterilizovaného materiálu a predmetov, priebežne bola kontrolovaná sterilizačná technika.

Pracovníci odborov epidemiológie v roku 2023 naďalej zabezpečovali opatrenia pri vykonávaní surveillance nákaz v ohniskách vrátane nákaz spôsobených vírusom SARS CoV 2, ktorých spracovali celkom 27 396 prípadov.

Doznievajúci pandemický výskyt ochorení spôsobených SARS CoV 2 si aj v roku 2023 vyžiadala plnenie protiepidemických opatrení:

- Poskytovanie telefonických informácií pre verejnosť
- Vydávanie karanténnych opatrení formou opatrení na mieste.
- Kontrola plnenia nariadených opatrení v spolupráci s políciou
- Plnenie úloh na okresnej, regionálnej a národnej úrovni
- Špeciálne reporty do TESSy, počty testovaných, počty sekvenovaných, počty očkovaných, počty dodaných dávok.
- Usmerňovanie hlásenia COVID prípadov do EPIS-u na národnej úrovni
- vytváranie analýz podľa požiadaviek ÚVZ SR a iných subjektov
- realizácia environmentálnej surveillance vírusu SARS CoV 2 na celoplošnej úrovni

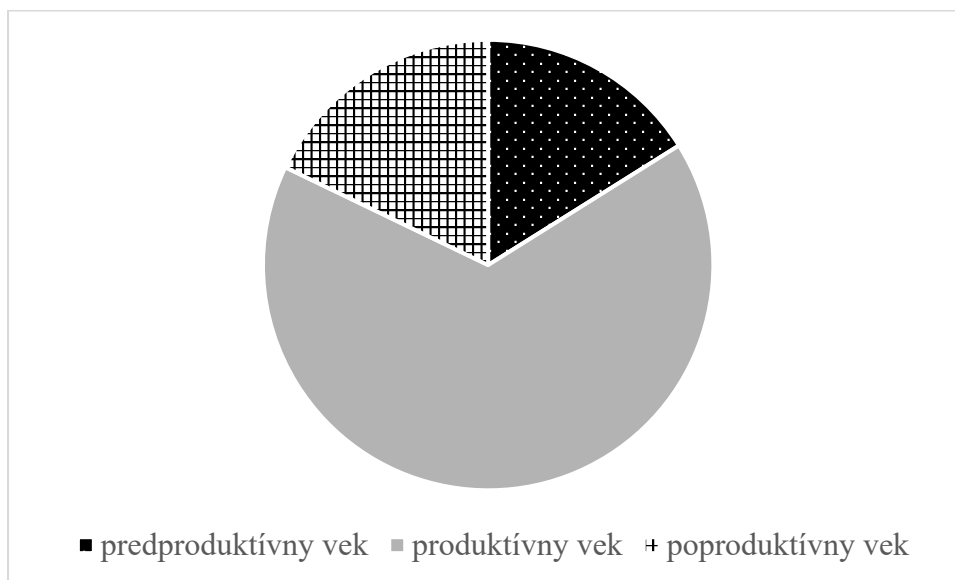
Okrem toho sa pracovníci odborov epidemiológie podieľali na plnení „Programov a projektov“ a ostatných úloh podľa plánu práce na rok 2023, ktoré sú popísané jednak v osobitnej správe o *Plnení programov a projektov* a sú čiastkovo uvedené pri jednotlivých kapitolách podľa diagnóz a skupín diagnóz ako aj v kapitole „Ostatné činnosti“.

2 Demografická situácia

K 31.12.2022 mala Slovenská republika **5 428 792** obyvateľov. Oproti roku 2021 je to pokles o 20 478 osôb. Z toho prirodzený úbytok činil 6 915 osôb t.j. 1,27/1000 obyvateľov. Z uvedeného počtu žijúcich osôb bolo 2 655 094 žien (48,9 %) a 2 773 698 mužov (51,1%).

Štruktúra obyvateľstva podľa základných vekových skupín bola k 31.12.2022 nasledovná:

- predproduktívny vek (0-14 roční) – 873 452 obyvateľov, t.j. 16,09%
- produktívny vek (15-59 muži/54 ženy) – 3 586 272 obyvateľov, t.j. 66,06%
- poproduktívny vek (60+ muži/55+ ženy) – 969 068 obyvateľov, t.j. 17,85%.

GRAF 1 ŠTRUKTÚRA OBYVATELSTVA PODEĽA VEKOVÝCH SKUPÍN K 31.12.2022, SR

V roku 2022 mala **stredná dĺžka života** obyvateľov pri narodení hodnotu u mužov 73,57 roka, čo je zostup o 2,41 roka a 80,30 u žien to bol zostup o 2,17 roka.

Index starnutia dosiahol v roku 2022 hodnotu 110,95, stúpol oproti predchádzajúcemu roku o 2,7 roka, v predchádzajúcom roku mal hodnotu 108,27. U žien dosiahol index starnutia hodnotu 135,57 a u mužov 87,47.

Priemerný vek Slovákov dosiahol hodnotu 41,62 roka, u mužov 40,05 a u žien 43,11.

Počet **živonarodených detí** v roku 2022 mal hodnotu 52 668, tzn., že v porovnaní s rokom 2021 klesol o 4 086. Hrubá miera pôrodnosti predstavovala 9,73/1000 obyvateľov, zatiaľ čo v predchádzajúcom roku bola 10,43 /1000 obyvateľov.

Mŕtvonarodenosť v roku 2022 mala hodnotu 3,44/1000 narodených detí (živo aj mŕtvo) čo reprezentuje 182 mŕtvo narodených detí. Pre porovnanie, v roku 2021 sa narodilo 189 mŕtvych detí čo predstavuje 3,33 mŕtvonarodených/1 000 narodených detí (živo aj mŕtvo), teda mierne klesla o 0,21.

V roku 2022 **dojčenská úmrtnosť** dosiahla hodnotu 5,41%, čo je vzostup o 0,5 v porovnaní s predchádzajúcim rokom. V dojčenskej úmrtnosti sa pozorujú veľké regionálne rozdiely na úrovni okresov. Novorodenecká úmrtnosť mala v roku 2022 hodnotu 3,32 na 1000 narodených detí.

V roku 2022 **zomrelo** v Slovenskej republike 59 583 osôb, o 13 878 menej ako v roku 2021. Z toho bolo 28 825 žien (48,3%) a 30 758 mužov (51,6%). Hrubá miera úmrtnosti dosiahla hodnotu 10,97/1000 obyvateľov, zatiaľ čo v predchádzajúcom roku bola 13,51/1000 obyvateľov.

Štruktúra zomretých podľa základných vekových skupín bola k 31.12.2022 nasledovná:

- predproduktívny vek (0-14 roční) – 419 obyvateľov, t. j. 0,70%
- produktívny vek (15-65 muži/57 ženy) – 12 796 obyvateľov, t. j. 21,48%
- poproduktívny vek (65+ muži/57+ ženy) – 46 368 obyvateľov, t. j. 77,82%.

Najčastejšou príčinou smrti obyvateľov SR sú už dlhodobo choroby obehovej sústavy. Na základe priemerného počtu úmrtí za päť posledných rokov pred pandemiou (2015 – 2019) sa na celkovom počte úmrtí podieľali 44,7 %.

Nádory sa podieľali na celkovom počte úmrtí 21,8 %. Na choroby dýchacej sústavy zomieralo 9,3 %. V poradí piatou príčinou zomierania v SR boli choroby tráviacej sústavy s podielom 5,5 %. Počet zomretých v dôsledku úrazov 2533 sa zvýšil o 57 úmrtí ako bolo v roku 2021.

V texte boli použité:

1. údaje zo Zdravotníckej ročenky – spracovanej Regionálnym úradom verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici.
2. údaje ŠÚ SR – pohyb obyvateľstva v roku 2022 – stav k 31.12.2022.

3 Stručná epidemiologická charakteristika výskytu prenosných chorôb v SR

3.1 Skupina alimentárnych nákaz

Z alimentárnych nákaz bolo celkovo hlásených 28 851 prípadov (chor. 530,9/100 000), čo je vzostup o 13,5 % oproti predchádzajúcemu roku. Zaznamenaných bolo 4084 salmonelóz (A02), 229 šigelóz (A03), 11 243 iných bakteriálnych črevných infekcií (A04), 60 iných bakteriálnych otráv potravinami (A05), 11 amebóz (A06), 1175 iných protozoárnych črevných infekcií (A07), 11 906 vírusových črevných infekcií (A08), 1142 gastroeneteritíd pravdepodobne infekčného pôvodu (A09) a 1 prípad paratýfusu A (A01.1). Nebol zaznamenaný žiadny prípad brušného týfu ani botulizmu.

Charakter nozokomiálnej nákazy malo 4340 ochorení, z toho bol najväčší podiel infekcií zapríčinených *Clostridioides difficile* (3281x).

Charakter importovanej nákazy bol v 184 prípadoch, z toho salmonelózy (64x), šigelózy (7x), iné bakteriálne črevné infekcie (50x), amebózy (2x) protozoárne črevné infekcie (11x), vírusové črevné infekcie (42x) a gastroenteritídy pravdepodobne infekčného pôvodu (8x).

Spolu sa zaevidovalo 399 epidémií, z toho 109 väčších epidémií v rozmedzí od 5 do 150 prípadov v jednom ohnisku, v ktorých sa zistilo celkovo 2156 infikovaných osôb. Najviac epidémii boli vírusové črevné infekcie A08 (194).

Zaznamenaných bolo 10 úmrtí, z toho 2 úmrtia na salmonelovú septikémiu, 1 úmrtie na salmonelovú enteritídu, 6 úmrtí na enterokolitída zapríčinenú *Clostridioides difficile* a 1 úmrtie na kampylobakteriálnu enteritídu.

3.2 Skupina vírusových hepatítid

V roku 2023 bolo na Slovensku zaznamenaných 2909 prípadov ochorení na všetky druhy vírusových hepatítid (VH), čo je 5,1 násobný vzostup oproti roku 2022. Na celkovom počte ochorení sa v najvyššej proporcii podieľala VH typu A (65,5%) a chronická forma VHC, ktorej proporcia sa rovnala 18,8%. V priebehu roka došlo k 30-násobnému nárastu incidencie u diagnózy VHA a to 1907 prípadov vs. 62 v roku 2022.

Z analyzovaného počtu hepatítid, 2049 prípadov prebehlo v akútnej forme (70%) a 860 (30%) vo forme chronickej. Medzi chronickými formami dominovala VHC – 547 prípadov, t. j. 63,6% chronických foriem hepatítid (Tabuľka 1). Pokles výskytu bol zaznamenaný u jednej diagnózy popisovanej v tejto skupine nákaz a to u akútnej VHB, kde bol výskyt znížený o 17%. U ostatných diagnóz došlo k vzostupu s maximom u VHA, u chronickej VHB bol zaznamenaný 4 násobný vzostup, u chronickej VHC 1,6 násobný vzostup. V oboch prípadoch s jedná o takzvaný administratívny vzostup, nakoľko v prípade chronickej VHB sa len v 92 prípadoch jednalo o novozistené ochorenia, v 220 prípadoch sa jedná o hepatitídy dávnejšie zistené, ktoré však neboli evidované v epidemiologickom informačnom systéme. Podobne v prípade chronickej VHC bolo zaznamenaných 424 novozistených ochorení a v ostatných 123 prípadoch sa jednalo o ochorenia s dávnejším dátumom ochorenia, ktoré však neboli evidované v systéme EPIS. V roku 2023 boli zaznamenané 2 úmrtia na VH a to 1 x na VHA u neočkovaného dieťaťa vo veku 2 rokov a 1x na akútnu VHB u dospeljej ženy z kategórie nad 65 rokov. Charakter importovanej nákazy malo 39 nákaz VH, z toho VHA 9x, akútna VHB 1x, akútna VHC 1x, VHE 1x, chronická VHB 6x a chronická VHC 21x.

TYPY HEPATITÍD za rok 2023

Nahlásené v období: 2023

Report: Typy hepatitíd

Typ	Frekvencia	Percentuálne	Incidenca
B15	1906	65.52 %	35.07
B150	1	0.03 %	0.02
B169	19	0.65 %	0.35
B171	29	1 %	0.53
B172	94	3.23 %	1.73
B180	1	0.03 %	0.02
B181	312	10.73 %	5.74
B182	547	18.8 %	10.06

Okrem toho bolo v tejto skupine nákaz evidovaných v priebehu roka 2023 310 novozistených nosičov HBsAg (incidenca 5,7/100 000). Oproti roku 2022 je to vzostup o 22 prípadov. Z dlhodobého hľadiska má výskyt nosičstva HBsAg klesajúci trend.

3.1 Skupina nákaz preventabilných očkovaním

Celkovo bolo hlásených 457 nákaz preventabilných očkovaním, čo je takmer 1,4 násobný vzostup oproti predchádzajúcemu roku. Hlásené boli 2 prípady diftérie, 223 prípadov čierneho kašľa, 26 parotitíd, 6 osýpok, 77 septikémií spôsobených *Streptococcus pneumoniae*, 5 septikémií vyvolaných *Haemophilus influenzae*, 24 meningitíd spôsobených *Streptococcus pneumoniae*, 10 hemofilových meningitíd, 75 pneumónií spôsobených *Streptococcus pneumoniae* a 9 pneumónií spôsobených *Haemophilus influenzae*.

Najvyšší počet ochorení bol zaznamenaný pri čiernom kašli (223x), ktorý tvoril z celkového podielu týchto nákaz 48,80%.

Nárast výskytu bol zaznamenaný pri všetkých ochoreniach, okrem rubeoly, poliomyelitídy a tetanu, ktoré neboli zaznamenané. Hemofilové a pneumokokové invazívne nákazy boli hlásené sporadicky.

Očkovací status nemalo splnený 40,48% pacientov (185x), riadne očkovaných bolo 29,76% (136x), 26,70% (122x) nebol zistený a 3,06% (14x) bolo nedostatočne očkovaných.

Charakter nozokomiálnej nákazy malo 21 nákaz preventabilných očkovaním, z toho boli zistené sepsy spôsobené *S. pneumopniae* (4x), pneumónie spôsobené *S. pneumoniae* (9x), pneumónie spôsobené *Haemophilus influenzae* (7x), *Pertussis* (1x).

Charakter importovanej nákazy malo 5 nákaz preventabilných očkovaním, z toho boli morbilli (2x), mumps (1x), pneumónia spôsobená *Haemophilus influenzae* (1x) a sepsa spôsobená *S. pneumopniae* (1x).

Charakter výskytu bol epidemický, rodinný a sporadický. Nebola zaznamenaná epidémia s počtom prípadov viac ako 5.

Zaznamenaných bolo 5 úmrtí na sepsu spôsobenú *Streptococcus pneumoniae*, 4 úmrtia na meningitídu spôsobenú *Streptococcus pneumoniae* a 3 úmrtia na pneumóniu spôsobenú *Streptococcus pneumoniae*.

Tetanus (A35) je popísaný v kapitole Nákazy kože a slizníc. Prípady VHB sú popísané v kapitole Vírusové hepatitídy.

Poliomyelitída sa v roku 2023 v SR nevyskytla a surveillance poliomyelitídy je popísaná v kapitole Akútne chabé parézy.

Popis ochorení, ako aj stav zaočkovanosti populácie v tejto skupine nákaz je popísaný v príslušných kapitolách.

3.2 Respiračné infekcie

Z bolo celkovo hlásených prípadov 54062 respiračných infekcií z toho 1095 prípadov šarlachu (A38), 71 infekcií spôsobených Herpes simplex (B00), 19 110 (B01), 1440 infekcií spôsobených Herpes zoster (B02), 123 iných vírusových infekcií charakterizované léziami (B08), 276 mononukleóz (B27), 79 legionárskych chorôb (A48.1), 13 pontiackych horúčok (A84.2), 2896 prípadov chrípky s identifikovaným vírusom (J10), 62 prípadov chrípky s neidentifikovaným vírusom (J11), 76 SARI (J10.7), 1 akútny zápal hrtana (J05), 27 394 COVID-19 (U07.1) a 221 prípadov TBC (A15 - A19). Počas chrípkovej sezóny 2022/2023 sa na odporúčanie Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu ochorení zaviedlo súbežné testovanie respiračného syncyciálneho vírusu (RSV) s chrípkou a COVID-19 vo vzorkách odobratých od sentinelových lekárov. V roku 2023 sme evidovali 260 prípadov pneumónie vyvolanej RSV, 939 prípadov akútnej bronchitídy vyvolanej RSV a 6 prípadov akútnej bronchiolitídy vyvolanej RSV.

Osobitne bola hodnotená chorobnosť na akútne respiračné ochorenia a chrípku podobné ochorenia. V roku 2023 bolo hlásených 1 838 097 prípadov akútnych respiračných ochorení ARO, čo predstavuje chorobnosť 80 298,5/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov.

Nárast výskytu bol zaznamenaný pri šarlachu, ovčích kiahňach, pneumóniách a akútnych bronchitídach vyvolaných RSV. Naopak pokles bol pozorovaný pri ochoreniach COVID-19, infekciách spôsobených Herpes simplex, herpesových ochoreniach, iných vírusových infekciách charakterizovaných léziami, mononukleózy, legionárskej choroby, pontiackej horúčky. Neznamenal sa žiadny prípad opičích kiahní ani cytomegalovírusová choroba.

Charakter importovanej nákazy malo 42 respiračných nákaz, z toho COVID-19 (31x), legionárska choroba (3x) tuberkulózy (4x) a po jednom prípade chrípka H1N1, varicella bez komplikácií, herpetický ekzém a pontiacká horúčka.

Spolu sa zaevidovalo 370 epidémií, z toho 303 väčších epidémií v rozmedzí od 5 do 109 prípadov. Najčastejším etiologickým agens bol COVID-19 (350x).

Zaznamenaných bolo 96 úmrtí na COVID-19, 3 úmrtia na TBC, 2 úmrtia na herpetickovírusovú encefalitídu, 12 úmrtí na SARI, 6 úmrtí na legionársku chorobu, 2 úmrtia na chrípku s identifikovaným vírusom, na chrípku H1N1 a 1 úmrtie na pneumóniu vyvolanú RSV.

3.3 Neuroinfekcie

Celkovo bolo zaznamenaných 330 neuroinfekcií, čo je vzostup o 28% oproti predchádzajúcemu roku. Najvyšší počet ochorení bol zaznamenaný pri bakteriálnych zápaloch mozgových blán

(96x) oproti minulému roku to bol vzostup o 57%. Z neuroinfekcií bolo hlásených 32 meningokokových infekcií (A39), 96 bakteriálnych meningitíd (G00), 4 meningitídy vyvolané inými a nešpecifikovanými príčinami (G03), 5 zápalov miechy, mozgu aj miechy (G04), 2 zápaly miechy, mozgu aj miechy pri chorobách zatriedených inde (G05), 11 akútnych chabých obrn, 23 Creutzfeldtovej-Jakobovej choroby (A81), 15 nešpecifikovaných encefalitíd (A85, A86), 40 vírusových meningitíd (A87), 12 porúch tvárového nervu (G51), 11 akútnych chabých obrn (G61), 13 herpetickovírusových meningitíd (B00.3), 33 herpetickovírusových encefalitíd (B00.4), 3 varicellové meningitídy, 7 varicellových encefalitíd (B01.1), 18 zosterových Pokles bol zaznamenaný pri výskyte akútnych chabých obrn, herpetickovírusových meningitíd, varicellových encefalitíd, zosterových encefalitíd a zosterových meningitíd. Vzostup bol zaznamenaný pri výskyte bakteriálnych infekcií, meningokokových infekcií a Creutzfeldtovej-Jakobovej choroby. Ostatné ochorenia mali sporadický alebo zriedkavých charakter výskytu. Charakter nozokomiálnej nákazy malo 32 ochorení, z toho boli zistené bakteriálne meningitídy (29x), zápal miechy, mozgu aj miechy (1x), zápaly miechy, mozgu aj miechy pri chorobách zatriedených inde (1x) a herpetickovírusová meningitída (1x).

Zaznamenali sme 4 importovanú nákazy a to meningokokovú meningitídu z Ukrajiny, pneumokokovú meningitídu z Thajska, enterovírusovú meningitídu z Turecka a porucha tvárového nervu z Pobrežia slonoviny.

Epidémia neuroinfekcií nebola zaznamenaná.

Zaznamenaných bolo 39 úmrtí a to na meningokokovú infekciu (9x), Creutzfeldt-Jacobovu chorobu (14x), iný bakteriálny zápal mozgových plen (2x), pneumokokovú meningitída (4x), streptokokovú meningitída (2x), vírusová meningitída (1x), herpetickovírusová encefalitída (2x), encefalitíd (B02.0) a 5 zosterových meningitíd (B02.1).

3.4 Zoonózy a nákazy s prírodnou ohniskovosťou a parazitózy

V skupine zoonóz bolo hlásených 3523 prípadov (chor. 64,82/100 000), čo je vzostup o 68 % oproti predchádzajúcemu roku. Bakteriálnych zoonóz (A20 – A28) sa zaznamenalo 19 ochorení, v ktorých sa potvrdilo 5 prípady tularémie (A21), 10 prípadov brucelózy (A23) a 4 prípady leptospirózy (A27). Z iných bakteriálnych chorôb (A30 – A49, P37.2) bolo zaevidovaných 21 ochorení, v ktorých všetky boli listeriózy (A32, P37.2). Pri iných spirochétových chorobách bolo hlásených 2021 ochorení na lymskú boreliózu (A69.2, G63.0, M01.2). Celkovo sa zaznamenalo 10 riketsióz, kde sa potvrdilo 2 škvrnitých horúčok (A77), 4 horúčky Q (A78) a 4 iné riketsiózy (A79). Z vírusových infekcií centrálného nervového systému (A80 – A89) bolo zaznamenaných 201 ochorení stredoeurópskej kliešťovej encefalitídy (A84.1). Pri 161 vírusových horúčkach prenášanými článkonožcami (A90 – A99), sa potvrdila 6 horúčok dengue (A90), 1 prípad inej vírusovej horúčky prenášanej komármi (A92) a 154 hemoragických horúčok s renálnym syndrómom (A98.5). Bolo hlásených 83 protozoárnych chorôb (B50 – B64), z toho 9 malárie (B50) a 64 toxoplazmóz (B58, P37.1). Zaevidovalo sa 1017 helmitóz, v ktorých sa potvrdilo 10 echinokokóz (B67), 1 filariózy (B74), 194 askaridóz (B77), 35 trichuridóz (B79), 12 toxokarózy (B83) a 765 ohrození besnotou (Z20.3). Najviac prípadov sme zaznamenali pri lymskej borelióze (2021x), ktorá tvorila 57% týchto ochorení.

Nárast sa zaznamenal pri lymskej borelióze, toxoplazmóze, a hemoragickej horúčke s renálnym syndrómom. Pokles sa zaevidoval pri listerióze a kliešťovej encefalitíde,. Ostatné ochorenia mali sporadický alebo zriedkavý výskyt. Nebol hlásený žiadny prípad ochorenia na antrax, pasteurelózu, ornitózu, babeziózu, schistosomózu, trichinelózu a besnotu. Ochorenie na besnotu u ľudí nebolo na Slovensku zaznamenané od roku 1990. V roku 2023 bolo hlásených 765 ohrození besnotou po kontakte osôb so zvierat'om besným alebo podozrivým z besnoty.

Charakter importovanej nákazy malo 52 zoonóz, z toho bola zistená kliešťová encefalitída (2x), lymfská borelióza (6x), horúčka Q (3x), hemoragická horúčka s renálnym syndrómom (1x), horúčka Dengue (6x), malária, (9x) a ohrozenia besnotou (25x).

Celkovo sa zaevidovali 3 epidémie v rozmedzí od 2 do 28 prípadov. Najčastejším etiologickým agens bol vírus stredoeurópskej kliešťovej encefalitídy. Pravdepodobným faktorom prenosu pri každej epidémii boli salašnícke výrobky.

Bolo hlásené jedno úmrtie na kliešťovú encefalitídu, jedno na hemoragickú horúčku s renálnym syndrómom a tri úmrtia na listeriózu.

3.5 Nákazy kože a slizníc

Zaznamenalo sa 1895 všetkých nákaz kože a slizníc z toho 402 prípadov erysipel (A46) a 1389 prípadov svrabu (B86.), čo je vzostup 27 % oproti predchádzajúcemu roku. Najviac prípadov sa hlásilo pri ochorení svrab, ktorý predstavoval 73 % zo týchto nákaz.

Tetanus a plynová flegmóna neboli v roku 2023 hlásené.

Celkovo bolo zaznamenaných 79 epidémií s počtom chorých od 2 do 25 pacientov.

Importovaných bolo 9 prípadov svrabu.

3.6 Ostatné nákazy

Zaznamenalo sa 3444 všetkých ostatných nákaz, z toho 2081 prípadov malo nozokomiálny charakter. Celkový výskyt septikémii sa zvýšil o 28,7 % oproti predchádzajúcemu roku. Septikémie nozokomiálneho charakteru sa zvýšili o 28,6 %. Najviac prípadov nozokomiálnych nákaz sa hlásilo zo skupiny diagnóz A41- Iné septikémie (3005x), ktoré predstavovali 87% z týchto nákaz.

Zaznamenali sme 1 importovanú nákazu (A41.5) z Mjanmarska.

Zaznamenalo sa 81 úmrtí na sepsu, z toho 13 úmrtí na streptokokové septikémie (A40), 66 prípadov úmrtia iných septikémií (A41) a 2 prípady kandidových septikémií (B77.7)

3.7 Sexuálne prenosné nákazy

Zo sexuálne prenosných ochorení bolo celkovo hlásených 1861 prípadov, z toho 92 infekcií HIV (B20 – B24), 726 prípadov syfilisu (A50 – A53), 434 prípadov gonokokových infekcií (A54), 1029 chlamýdiových pohlavne prenosných infekcií (A56) a 6 prípadov anogenitálnych infekcií (A60).

V roku 2023 bolo v Slovenskej republike novodiagnostikovaných celkovo (u občanov SR i cudzincov) 92 nových prípadov HIV infekcie, čo predstavuje incidenciu 1,7 prípadov na 100 000 obyvateľov SR. Ide o nižší počet ako v roku 2022 (104 prípadov, incidencia 1,91/100 000 obyvateľov). V porovnaní s päťročným priemerom (101,65 prípadov) došlo k poklesu s indexom 0,91. Od začiatku monitorovania prípadov HIV/AIDS v Slovenskej republike v roku 1985 do 31. 12. 2023 bolo registrovaných u občanov Slovenskej republiky a cudzincov spolu 1 585 prípadov infekcie vírusom ľudskej imunitnej nedostatočnosti. V roku 2023 bolo diagnostikovaných 9 nových prípadov AIDS, čo predstavuje incidenciu 0,17 prípadov na 100 000 obyvateľov Slovenskej republiky.

V roku 2023 bolo vykázaných 730 prípadov syfilisu. V porovnaní s rokom 2022 (443 prípadov) došlo k vzostupu vo výskyte prípadov s indexom 1,65, teda o 65,78%. Oproti

predchádzajúcemu roku bol u gonokokových infekcií zaznamenaný nárast a u chlamýdiových pohlavne prenosných infekcií pokles chorobnosti.

Zaevidovali 2 epidémie syfilisu v okrese Brezno (26 prípadov) a v okrese Sobrance (4 prípady) a 2 epidémie gonokokových infekcií (3 a 5 prípadov).

Importovaných bolo 45 prípadov syfilisu, 9 prípadov gonokokových infekcií a 1 prípad chlamýdiovej infekcie.

Bolo zaznamenaných bolo 5 úmrtí HIV infikovaných pacientov.

3.8 Nozokomiálne infekcie

V roku 2023 bolo zo zdravotníckych zariadení v Slovenskej republike nahlásených spolu 18 928 nozokomiálnych nákaz (ďalej NN), čo je menej oproti roku 2022 o 1,22 %. Pri počte hospitalizovaných 975 252 je incidencia 1,95 % pacientov s NN z celkového počtu hospitalizovaných.

Najčastejšie sa v roku 2023 vyskytovali ochorenia COVID-19, infekcie GIT spôsobené *Clostridioides difficile* a infekcie a zápalové reakcie spôsobené vnútornými protetickými pomôckami.

V zdravotníckych zariadeniach bol počas roku 2023 uskutočnený výkon ŠZD celkom v 3490 ZZ, čo je o 16,3 % viac ako v roku predchádzajúcom, tento údaj svedčí o návrate k výkonu ŠZD pre pandémiou COVID-19. Počas previerok hygienicko-epidemiologického režimu boli priebežne odoberané vzorky ovzdušia, pracovného prostredia, zdravotníckych pomôcok, vysterilizovaného materiálu a predmetov, priebežne bola kontrolovaná sterilizačná technika.

Pri previerkach jednotlivých ZZ boli odobraté vzorky z vysterilizovaného zdravotníckeho materiálu, prostredia a zdravotníckych pomôcok v týchto zariadeniach. Spolu bolo odobratých 3141 vzoriek vysterilizovaného materiálu a 18 460 vzoriek zo zdravotníckych pomôcok a z prostredia kontrolovaných zariadení. Počas roka bolo skontrolovaných celkom 4720 sterilizačných prístrojov, z toho bolo 50 prístrojov z prevádzky vyradených.

3.9 Importované nákazy

V priebehu roka 2023 bolo hlásených celkom 3856 prípadov importovaných nákaz z 71 krajín sveta, na ktorých sa podieľalo 67 rôznych diagnóz. Najčastejšie boli hlásené importované prípady salmonelózy (64x), z ostatných hnačkových ochorení to boli šigelózy (7x), iné bakteriálne črevné infekcie (50x), amebózy (2x) protozoárne črevné infekcie (11x), vírusové črevné infekcie (42x) a gastroenteritídy pravdepodobne infekčného pôvodu (8x). Charakter importovanej nákazy malo 39 nákaz VH, z toho VHA 9x, akútna VHB 1x, akútna VHC 1x, VHE 1x, chronická VHB 6x a chronická VHC 21x. Charakter importovanej nákazy malo 52 zoonóz, z toho 2 prípady kliešťovej encefalitídy, 2 prípady lyskej boreliózy a ohrozenie besnotou bolo zaznamenané v 25 prípadoch zo 17 krajín. Z exotických nákaz bolo zaznamenaných 9 prípadov malárie, 6 prípadov horúčky Dengue, 3 prípady horúčky Q a 1 prípad hemoragickej horúčky s renálnym syndrómom. Z respiračných nákaz dominovalo 31 ochorení COVID-19, legionárska choroba (3x), tuberkulóza (4x) a po jednom prípade varicella bez komplikácií, herpetický ekzém, pontiacká horúčka, chrípka H1N1 a jeden prípad pertussis. Z neuroinfekcií boli 4 prípady meningokokovej meningitídy, pneumokoková meningitída (1x),

enterovírusové (1x) a porucha tvárového nervu (1x). Ďalej 9 prípadov svrabu a 1 prípad septikémie z Mjanmarska. Z ostatných nákaz dominoval HIV zavlečený 41x, z toho 30x z Ukrajiny. Z pohlavných ochorení bolo 45 prípadov syfilisu, 9 prípadov gonokokových infekcií a 1 prípad chlamýdiovej infekcie. Najviac nákaz bolo importovaných z krajín Ukrajina (77x), Chorvátsko (33x), Turecko (33x), Česko (21x), Rakúsko (19x), Maďarsko (18x) a Nemecko (13x).

3.10 Úmrtia

V roku 2023 sme v epidemiologickom informačnom systéme zaznamenali 279 úmrtí na prenosné ochorenia, z čoho dominovali úmrtia na ochorenie COVID-19 (34%). Úmrtia na konkrétne diagnózy sú popísané v jednotlivých kapitolách výročnej správy.

VÝSKYT VYBRANÝCH PRENOSNÝCH OCHORENÍ A POROVNÁVACIE INDEXY

Diagnóza	2023 Abs.Hod	2022 Abs.Hod	INDEX 2023/2022	PRIEMER 2018-2022	Index 2023/P	CHOROBNOSŤ 2023	PRIEMER ch.
A02	4084	3762	1,09	4 848,40	0,84	75,15	89,03
A02N	102	64	1,59	97,60	1,05	1,88	1,79
A03	229	183	1,25	155,00	1,48	4,21	2,85
A03N	2	1	2,00	2,40	0,83	0,04	0,04
A04	11243	10054	1,12	11 210,60	1,00	206,87	205,85
A040	384	291	1,32	301,60	1,27	7,07	5,54
A043	4	3	1,33	5,20	0,77	0,07	0,10
A044	1	3	0,33	4,20	0,24	0,02	0,08
A045	5728	4788	1,20	6 431,60	0,89	105,40	118,10
A046	289	287	1,01	238,20	1,21	5,32	4,37
A047	4716	4603	1,02	4 151,60	1,14	86,78	76,23
A048	54	71	0,76	75,60	0,71	0,99	1,39
A049	67	8	8,38	2,60	25,77	1,23	0,05
A05	60	37	1,62	28,20	2,13	1,10	0,52
A07	175	130	1,35	144,60	1,21	3,22	2,66
A08	11906	10152	1,17	7 355,80	1,62	219,07	135,07
A080	6738	3659	1,84	3 458,00	1,95	123,98	63,50
A081	2882	3334	0,86	2 304,40	1,25	53,03	42,31
A082	1805	2674	0,68	1 214,60	1,49	33,21	22,30
A083	294	244	1,20	151,60	1,94	5,41	2,78
A084	186	239	0,78	225,80	0,82	3,42	4,15
A085	1	2	0,50	1,40	0,71	0,02	0,03
A09	1142	1051	1,09	1 290,20	0,89	21,01	23,69
A21	5	4	1,25	8,40	0,60	0,09	0,15
A27	4	1	4,00	3,00	1,33	0,07	0,06
A32	21	25	0,84	16,40	1,28	0,39	0,30
A370	223	109	2,05	395,80	0,56	4,10	7,27
A379	0	0	0,00	0,20	0,00	0,00	0,00
A38	1095	70	15,64	158,40	6,91	20,15	2,91
A39	32	30	1,07	30,40	1,05	0,59	0,56
A40	306	223	1,37	207,00	1,48	5,63	3,80
A400	28	8	3,50	7,00	4,00	0,52	0,13
A401	19	19	1,00	12,80	1,48	0,35	0,24
A402	137	109	1,26	113,40	1,21	2,52	2,08
A403	77	48	1,60	42,40	1,82	1,42	0,78
A408	45	39	1,15	31,20	1,44	0,83	0,57
A41	3005	2338	1,29	2 181,80	1,38	55,29	40,06
A410	475	342	1,39	325,40	1,46	8,74	5,98
A411	866	675	1,28	564,60	1,53	15,93	10,37

A412	37	18	2,06	35,80	1,03	0,68	0,66
A413	5	1	5,00	0,60	8,33	0,09	0,01
A414	4	6	0,67	6,20	0,65	0,07	0,11
A415	1402	1113	1,26	1 085,80	1,29	25,80	19,94
A418	124	108	1,15	92,60	1,34	2,28	1,70
A419	92	75	1,23	70,80	1,30	1,69	1,30
A51	396	273	1,45	189,20	2,09	7,29	3,47
A52	23	10	2,30	5,60	4,11	0,42	0,10
A53	298	155	1,92	127,60	2,34	5,48	2,34
A69	1656	1090	1,52	810,80	2,04	30,47	14,89
A81	23	19	1,21	15,80	1,46	0,42	0,29
A841	201	205	0,98	160,40	1,25	3,70	2,95
A87	40	27	1,48	44,20	0,90	0,74	0,81
B01	19110	12292	1,55	11 301,20	1,69	351,63	207,51
B02	1440	1528	0,94	2 106,40	0,68	26,50	38,68
B15	1907	62	30,76	71,40	26,71	35,09	1,31
B16	19	23	0,83	29,60	0,64	0,35	0,54
B171	29	13	2,23	17,00	1,71	0,53	0,31
B178	0	0	0,00	0,20	0,00	0,00	0,00
B181	312	77	4,05	79,80	3,91	5,74	1,47
B182	547	314	1,74	221,40	2,47	10,06	4,07
B19	0	0	0,00	0,40	0,00	0,00	0,01
B26	26	13	2,00	10,80	2,41	0,48	0,20
B27	276	191	1,45	297,60	0,93	5,08	5,46
B377	68	48	1,42	44,40	1,53	1,25	0,82
B50	9	2	4,50	3,20	2,81	0,17	0,06
B58	59	60	0,98	78,20	0,75	1,09	1,44
B86	1389	1299	1,07	1 443,60	0,96	25,56	26,51
G00	96	61	1,57	59,00	1,63	1,77	1,08
G000	10	4	2,50	2,60	3,85	0,18	0,05
G001	24	25	0,96	19,20	1,25	0,44	0,35
G61	11	14	0,79	14,00	0,79	0,20	0,26
G630	68	55	1,24	37,20	1,83	1,25	0,68
M012	297	234	1,27	121,00	2,45	5,46	2,22
U071	27394	1162554	0,02	479 667,80	0,06	504,06	8 807,69
Z203	765	574	1,33	608,80	1,26	14,08	11,18
Z21	146	200	0,73	125,20	1,17	2,69	2,30

VÝVOJ VYBRANÝCH PRENOSNÝCH OCHORENÍ V SLOVENSKEJ REPUBLIKE ZA POSLEDNÝCH 20 ROKOV, 2023, SR

MK CH	Názov	hodnot	Rok																				
			2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Skupina vybraných alimentárnych nákaz																							
A01	Brušný týfus	a	1	1	1	3	1	2	2	8	3	1	0	2	0	1	0	0	0	0	0	0	
		r	0,02	0,02	0,02	0,06	0,02	0,04	0,04	0,15	0,06	0,02	0	0,04	0	0,02	0	0	0	0	0	0	
A02	Salmonelóza	a	1415 3	1266 7	1205 0	8790	9241	7335	4519	5175	4132	4973	4033	4379	5103	5724	6093	7222	5236	355 5	459 7	3826	4084
		r	263,1 2	235,4 4	223,7 8	163,1	171,3 3	135,8 1	83,5	95,39	76,02	92,02	74,54	80,85	94,13	105,4 9	112,1 1	132,6 8	96,07	65,4 1	84,5 9	70,40	75,15
A03	Shigellóza	a	858	797	512	470	568	538	404	394	603	480	293	230	199	150	276	206	151	107	132	184	229
		r	15,95	14,81	9,51	8,72	10,53	9,96	7,46	7,26	11,09	8,88	5,42	4,25	3,67	2,76	5,08	3,78	2,77	1,97	2,43	3,39	4,21
A04	Iné bakt. črevné infekcie	a	1905	2816	3518	4377	4741	4314	5172	5759	5910	7091	7718	8819	9335	1066 4	1054 8	1260 0	1273 8	895 9	117 32	10096	11243
		r	35,42	52,34	65,34	81,21	87,9	79,71	95,56	106,1 6	108,7 3	131,2 1	142,6 4	162,8 3	172,1 9	196,5 3	194,0 8	231,4 8	233,7 1	164, 85	215, 87	185,7 7	206,8 7
A05	Iná bakt. otravy potravinami	a	126	444	281	733	269	165	62	70	17	7	265	173	128	174	51	69	35	0	0	37	60
		r	2,34	8,25	5,22	13,6	4,99	3,05	1,15	1,29	0,31	0,13	4,9	3,19	2,36	3,21	0,94	1,27	0,64	0,00	0,00	0,68	1,10
A09	Hnačky a gastroenteritídy	a	4185	3627	4439	4248	4036	4314	3487	4069	4026	3551	2701	2408	2610	3543	2332	2027	2192	664	517	1051	1142
		r	77,8	67,42	82,44	78,82	74,83	79,87	64,43	75,01	74,07	65,71	49,92	44,46	48,14	65,29	42,91	37,24	40,22	12,2 2	9,51	19,34	21,01
Skupina vybraných vírusových hepatítid																							
B15	Hepatitída A	a	753	606	528	462	384	730	1449	1453	403	125	204	735	883	1362	673	173	99	11	12	64	1907
		r	14	11,26	9,81	8,57	7,12	13,52	26,77	26,78	7,41	2,31	3,77	13,57	16,29	25,1	12,38	3,18	1,82	0,20	0,22	1,18	35,1
B16	Hepatitída B	a	140	111	124	123	103	112	140	112	93	73	74	85	65	50	52	48	49	18	9	23	19
		r	2,6	2,06	2,3	2,28	1,91	2,07	2,59	2,06	1,71	1,35	1,37	1,82	1,2	0,92	0,96	0,88	0,9	0,33	0,17	0,42	0,35
B171	Hepatitída C	a	38	20	25	31	38	27	14	32	21	21	14	36	24	32	16	19	28	16	9	13	29
		r	0,71	0,37	0,46	0,58	0,7	0,5	0,26	0,59	0,39	0,39	0,26	0,66	0,44	0,59	0,29	0,35	0,51	0,29	0,17	0,24	0,53
B19	Hepatitída nešpecifická	a	58	41	31	37	17	9	3	6	0	1	0	1	0	0	1	0	2	0	1	1	0
		r	1,08	0,76	0,57	0,68	0,32	0,17	0,06	0,11	0	0,02	0	0,04	0	0	0,02	0	0,04	0,00	0,02	0,02	0

Skupina vybraných respiračných nákaz

A36	Diftéria	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	8	8	2
		r	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,02	0	0,00	0,15	0,15	0,04
A37.0	Pertussis	a	47	21	17	21	21	105	288	1379	936	950	907	1123	334	288	191	376	702	702	92	109	223
		r	0,9	0,39	0,32	0,39	0,39	1,94	5,32	25,42	17,22	17,58	16,76	20,73	6,16	5,31	3,51	6,91	12,88	12,92	1,69	2,01	4,10
A38	Streptokokové infekcie	a	374	414	419	260	263	259	231	223	202	219	272	221	209	306	208	309	319	76	18	70	1095
		r	6,95	7,7	7,78	4,83	4,88	4,8	4,27	4,11	3,72	4,05	5,3	4,23	3,86	5,64	3,83	5,68	5,85	1,40	0,33	1,29	20,15
B01	Varicella	a	16065	21058	18967	14391	16906	15591	17736	19884	18691	18286	18386	16910	17745	22962	18102	14305	18305	8001	3581	12292	19110
		r	298,66	391,41	352,23	267,04	313,44	288,67	327,7	366,53	343,88	338,36	339,8	312,21	327,32	423,17	333,06	262,81	335,85	147,22	65,89	226,19	351,63
B05	Morbilli	a	19	2	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0	6	565	318	0	1	0	6
		r	0,35	0,04	0	0	0	0	0	0	0,04	0,02	0	0	0	0	0,11	10,38	5,84	0,00	0,02	0	0,11
B06	Rubeola	a	1	3	1	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		r	0,02	0,06	0,02	0,04	0,04	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B26	Parotitída	a	24	14	10	17	5	5	5	2	2	5	218	1559	1707	202	29	13	16	9	3	16	26
		r	0,45	0,26	0,19	0,32	0,09	0,09	0,09	0,04	0,04	0,09	4,03	28,78	31,49	3,72	0,53	0,24	0,29	0,17	0,06	0,29	0,48
	Akútne respir. ochor.	a	1962248	1335323	1341995	1446284	2059553	1862119	2391481	1926453	1926453	1874676	2199863	1903793	2119341	1911638	1930244	2021202	1891698	1E+06	69324	1 835494	1838097
		r	36321	24717	24932	26870	85239	74506	81012	66892	66892	65896	75329	68359	79535	75301,2	77363	81899	74548	47682	16783	76606,7	80298,5

Skupina vybraných neuroinfekcií

A39	Meningokok. infekcie	a	49	31	45	36	37	55	45	40	26	41	25	29	30	26	42	37	35	22	20	30	32
		r	0,91	0,58	0,84	0,67	0,69	1,02	0,83	0,74	0,48	0,76	0,46	0,54	0,55	0,48	0,77	0,68	0,64	0,40	0,37	0,55	0,59
A87	Vírusová meningitída	a	106	188	127	153	108	491	123	110	128	174	183	123	88	99	73	93	65	19	18	27	40
		r	2	3,49	2,36	2,84	2	9,09	2,27	2,03	2,35	3,22	3,38	1,26	1,62	1,82	1,34	1,71	1,19	0,35	0,33	0,50	0,74
A85	Iné a nešpecifikované encefalitídy	a	27	34	38	24	25	39	28	22	20	15	36	42	20	11	12	42	17	4	11	10	15
A86		r	0,5	0,63	0,71	0,45	0,46	0,72	0,52	0,41	0,37	0,28	0,66	0,78	0,37	0,2	0,22	0,78	0,31	0,07	0,20	0,18	0,28
G00	Bakt. zápal mozg. plien	a	120	120	116	115	116	104	80	72	83	81	94	97	90	103	88	82	63	49	41	61	96
		r	2,23	2,23	2,17	2,14	2,15	1,93	1,48	1,33	1,53	1,5	1,74	1,79	1,66	1,9	1,72	1,51	1,16	0,90	0,75	1,12	1,77

G61	Zápal. Polyneuropatia	a	38	25	28	19	16	24	24	18	27	14	20	22	34	25	28	26	10	8	12	14	11
		r	0,71	0,46	0,52	0,35	0,3	0,44	0,44	0,33	0,5	0,26	0,37	0,41	0,63	0,46	0,52	0,48	0,18	0,15	0,22	0,26	0,20
Skupina vybraných zoonóz a nákaz s prírodnou ohniskovosťou																							
A27	Leptospirózy	a	17	24	35	22	18	23	16	27	7	8	5	12	7	10	7	3	5	3	3	1	4
		r	0,32	0,45	0,65	0,41	0,33	0,43	0,3	0,5	0,13	0,15	0,09	0,22	0,13	0,18	0,13	0,06	0,09	0,06	0,06	0,02	0,07
A32	Listerióza	a	6	8	5	12	8	8	10	5	31	11	15	27	18	10	12	18	18	7	14	25	21
		r	0,11	0,15	0,09	0,22	0,15	0,15	0,18	0,09	0,57	0,2	0,28	0,5	0,33	0,18	0,22	0,33	0,33	0,13	0,26	0,46	0,39
A69. 2	Lymeská choroba	a	726	677	843	732	708	1040	921	1054	852	754	998	680	913	1104	806	981	582	924	557	1090	1656
		r	13,5	12,57	15,65	13,58	13,13	19,24	17,02	19,43	15,86	13,95	18,44	12,55	16,84	20,35	16,43	18,02	10,68	17,00	10,25	20,06	30,47
A78	Q horúčka	a	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	1	5	2	0	4
		r	0	0	0	0	0,02	0	0	0	0	0	0	0,02	0	0	0	0,04	0,02	0,09	0,04	0,00	0,07
A84. 1	Stredoeurop. kliešť. encefalitída	a	74	70	50	91	57	79	76	91	108	102	162	116	84	174	75	157	161	185	85	215	201
		r	1,38	1,3	0,93	1,69	1,06	1,46	1,4	1,68	1,99	1,89	2,99	2,14	1,55	3,21	1,38	2,88	2,95	3,40	1,56	3,96	3,70
B58	Toxoplazmóza	a	234	154	261	303	255	175	182	138	77	103	158	187	219	131	110	85	95	73	78	60	59
		r	4,35	2,86	4,85	5,62	4,73	3,24	3,36	2,54	1,42	1,91	2,92	3,45	4,04	2,41	2,02	1,56	1,74	1,34	1,44	1,12	1,09
B68	Tenióza	a	4	6	2	6	1	3	2	4	3	3	6	0	0	0	1	2	0	0	1	0	0
		r	0,07	0,11	0,04	0,11	0,02	0,06	0,04	0,08	0,06	0,06	0,12	0	0	0	0,02	0,04	0	0,00	0,02	0,00	0,00
A21	Tularémia	a	26	15	23	49	11	25	22	17	5	8	9	7	28	6	2	6	20	12	1	4	5
		r	0,48	0,28	0,43	0,9	0,2	0,46	0,41	0,31	0,09	0,15	0,17	0,13	0,52	0,11	0,04	0,11	0,37	0,22	0,02	0,07	0,09
Z20. 3	Kontakt s besnotou	a	1369	1047	1118	865	867	1047	883	879	948	962	888	1010	937	975	898	819	803	419	435	576	765
		r	25,45	19,46	20,76	16,05	16,07	19,39	16,31	16,2	17,44	17,8	16,41	18,65	17,28	17,97	16,52	15,05	14,73	7,71	8,00	10,60	14,08
Skupina vybraných nákaz kože a slizníc																							
A35	Tetanus	a	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
		r	0	0	0	0	0,02	0	0	0,02	0,02	0,02	0	0	0	0	0,02	0,02	0	0	0	0	0
A48. 0	Plyn.gangréna	a	7	8	7	3	4	0	6	2	3	3	2	3	2	3	1	0	2	1	1	1	0
		r	0,13	0,15	0,13	0,06	0,07	0	0,11	0,04	0,06	0,06	0,04	0,06	0,04	0,06	0,02	0	0,04	0,02	0,02	0,02	0
B86	Svrab	a	1381	1446	1233	1192	1145	933	962	1022	1210	1437	1704	2106	2099	2283	2211	2045	1814	1170	884	1299	1389
		r	25,67	26,88	22,9	22,14	21,23	17,27	17,77	18,84	22,26	26,59	31,49	38,88	38,72	42,07	40,68	38,34	33,28	21,5	16,2	23,90	25,56

4 Podrobná analýza výskytu prenosných chorôb

4.1 Skupina alimentárnych nákaz

4.1.1 Brušný týfus a paratýfus – A 01

V roku 2023 ani v minulom roku nebol zaznamenaný brušný týfus.

4.1.1.1 Paratýfus – A 01.1

Prípadoch bol hlásený u osoby ženského pohlavia vo vekovej kategórii od 45 do 54 rokov z Banskobystrického kraja. Hospitalizácia bola pre febrílie 39 °C, triašku, zimnicu, bolesti hrdla a kašeľ. Pacientka nebola očkovaná. Išlo o importovanú nákazu z Indie. Epidemiologická anamnéza ostala neobjasnená. Laboratórne potvrdená *S. paratyphi A*.

4.1.2 Salmonelózy – A 02

V roku 2023 bolo na Slovensku hlásených 4 084 ochorení na salmonelózu, čo je chorobnosť 75,15/100 000 obyvateľov. Výskyt je o 9 % vyšší ako v roku 2022 a o 16 % nižší ako päťročný priemer. Okrem toho bolo hlásených 102 nosičstiev. Prehľad diagnóz - A02 je uvedený v tabuľke 2.

TABUĽKA 2 PREHĽAD DIAGNÓZ SALMONELÓZ, 2023, SR

Kód MKCH	Názov	Abs. počet
A02.0	Salmonelová enteritída	4 026
A02.1	Salmonelová sepsa	27
A02.2	Lokalizovaná salmonelová infekcia	23
A02.8	Iná salmonelová infekcia, bližšie určená	8

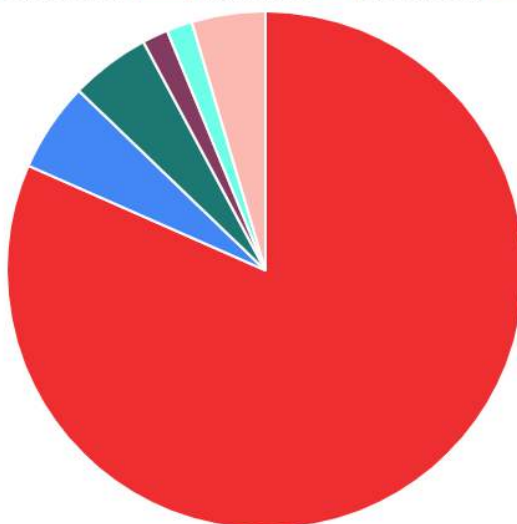
Od chorých a nosičov sa izolovalo 45 *sérotypov* rodu *Salmonella* (Graf 2, Tabuľka 3). V etiológii ochorení sa najčastejšie uplatnila *S. enteritidis* a to v 3 326 prípadoch, t.j. 81,44 %. V etiológii nosičstiev sa tiež najčastejšie uplatnila *S. enteritidis* a to v 69 prípadoch t.j. 67,65 %. Ďalším najčastejšie sa vyskytujúcim sérotypom pri ochoreniach bola *Salmonella* bližšie neurčená, ktorá tvorila 5,39 %, ďalej *Salmonella Salmonella Typhimurium* 5,09 % a *Salmonella infantis* 1,49 %. Ostatné sa vyskytovali ojedinele a predstavovali obvykle len zlomok percenta z celkového počtu.

(A02) Výskyt salmonelóz / Incidence of salmonellosis.

Proporcía etiolog. Agens.

Rok 2023, mesiac január až december. SR.

S. Enteritidis S. Blížšie neurčená S. Typhimurium ZES nevyšetrený S. Infantis Ostatné

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 2 PROPORCIA ETIOLOGICKÝCH AGENS SALMONELÓZ, 2023, SR

TABUĽKA 3 PREHĽAD SEROTYPOV SALMONELÓZ, 2023, SR

Typ	OCHORENIE		VYLUČOVANIE		SPOLU	
	Freq.	Perc.	Freq.	Perc.	Freq.	Perc.
Neuvedené	23	0,56 %	3	2,94 %	26	0,62 %
<i>S. Abony</i>	1	0,02 %	1	0,98 %	2	0,05 %
<i>S. Ago</i>	0		1	0,98 %	1	0,02 %
<i>S. Agona</i>	2	0,05 %	0		2	0,05 %
<i>S. Anatum</i>	1	0,02 %	0		1	0,02 %
<i>S. Arizona</i>	1	0,02 %	0		1	0,02 %
<i>S. Blížšie neurčená</i>	220	5,39 %	12	11,76 %	232	5,54 %
<i>S. Bovismorbificans</i>	5	0,12 %	1	0,98 %	6	0,14 %
<i>S. Chester</i>	1	0,02 %	0		1	0,02 %
<i>S. Coeln</i>	18	0,44 %	1	0,98 %	19	0,45 %
<i>S. Derby</i>	18	0,44 %	0		18	0,43 %
<i>S. Diarizonae</i> (subsp. 3b)	2	0,05 %	1	0,98 %	3	0,07 %
<i>S. Durham</i>	1	0,02 %	0		1	0,02 %
<i>S. Enterica</i>	26	0,64 %	2	1,96 %	28	0,67 %
<i>S. Enteritidis</i>	3326	81,44 %	69	67,65 %	3395	81,1 %
<i>S. Infantis</i>	61	1,49 %	6	5,88 %	67	1,6 %

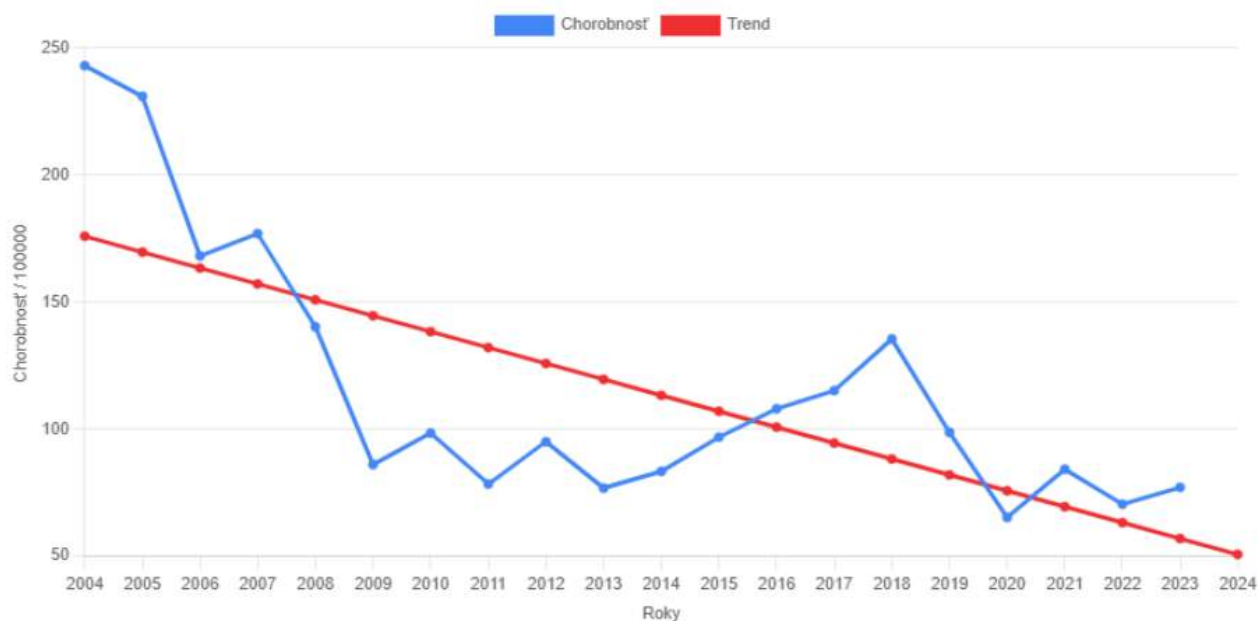
<i>S.Irumu</i>	1	0,02 %	0		1	0,02 %
<i>S.Kentucky</i>	5	0,12 %	1	0,98 %	6	0,14 %
<i>S.Kisangani</i>	1	0,02 %	0		1	0,02 %
<i>S.Kottbus</i>	1	0,02 %	0		1	0,02 %
<i>S.Litchfield</i>	4	0,1 %	2	1,96 %	6	0,14 %
<i>S.Livingstone</i>	2	0,05 %	0		2	0,05 %
<i>S.Llandof</i>	2	0,05 %	0		2	0,05 %
<i>S.London</i>	1	0,02 %	0		1	0,02 %
<i>S.Mbandaka</i>	3	0,07 %	0		3	0,07 %
<i>S.Mikawasima</i>	1	0,02 %	0		1	0,02 %
<i>S.Muenster</i>	1	0,02 %	0		1	0,02 %
<i>S.Newport</i>	8	0,2 %	0		8	0,19 %
<i>S.Oranienburg</i>	2	0,05 %	0		2	0,05 %
<i>S.Oritamerin</i>	1	0,02 %	0		1	0,02 %
<i>S.Paratyphi B</i> var. L(+) tartrate+ (variant Java)	9	0,22 %	0		9	0,22 %
<i>S.Potsdam</i>	1	0,02 %	0		1	0,02 %
<i>S.Rissen</i>	1	0,02 %	0		1	0,02 %
<i>S.Schleissheim</i>	1	0,02 %	0		1	0,02 %
<i>S.Senftenberg</i>	0		1	0,98 %	1	0,02 %
S.Skupiny B	22	0,54 %	0		22	0,53 %
S.Skupiny C	5	0,12 %	0		5	0,12 %
<i>S.Stanley</i>	10	0,24 %	0		10	0,24 %
<i>S.Stanleyville</i>	1	0,02 %	0		1	0,02 %
<i>S.Strathcona</i>	1	0,02 %	0		1	0,02 %
<i>S.Szentes</i>	1	0,02 %	0		1	0,02 %
<i>S.Thompson</i>	1	0,02 %	1	0,98 %	2	0,05 %
<i>S.Typhimurium</i>	208	5,09 %	0		208	4,97 %
<i>S.Umbilo</i>	1	0,02 %	0		1	0,02 %
<i>S.Urbana</i>	1	0,02 %	0		1	0,02 %
<i>S.Virchow</i>	7	0,17 %	0		7	0,17 %
ZES negatívny	8	0,2 %	0		8	0,19 %
ZES nevyšetrený	67	1,64 %	0		67	1,6 %

Trend salmonelóz za 20 rokov je klesajúci (Graf 3).

(A02) Výskyt salmonelóz / Incidence of salmonellosis.

Trend za 20 rokov.

Rok 2023. SR.

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

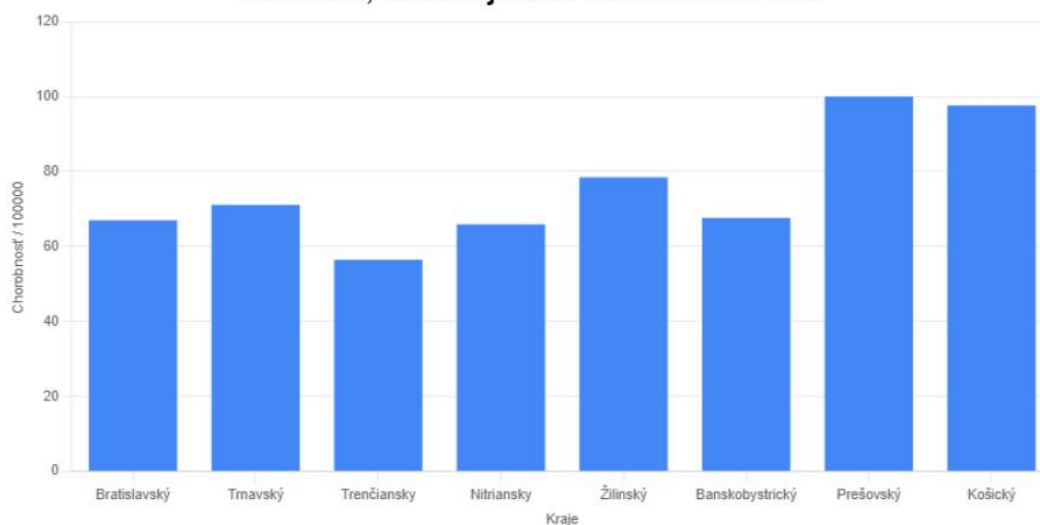
GRAF 3 TREND SALMONELÓZ ZA 20 ROKOV, 2023, SR

Prípady boli hlásené z každého kraja SR, pričom najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Prešovskom (chor. 100,04/100 000), v Košickom (chor. 97,66/100 000) a v Žilinskom (chor. 78,46/100 000) kraji. Najnižšia chorobnosť bola zaznamenaná v Trenčianskom (chor. 56,48/100 000) a v Nitrianskom (chor. 65,92/100 000) kraji (Graf 4).

(A02) Výskyt salmonelóz / Incidence of salmonellosis.

Indicencia podľa krajov.

Rok 2023, mesiac január až december. SR.

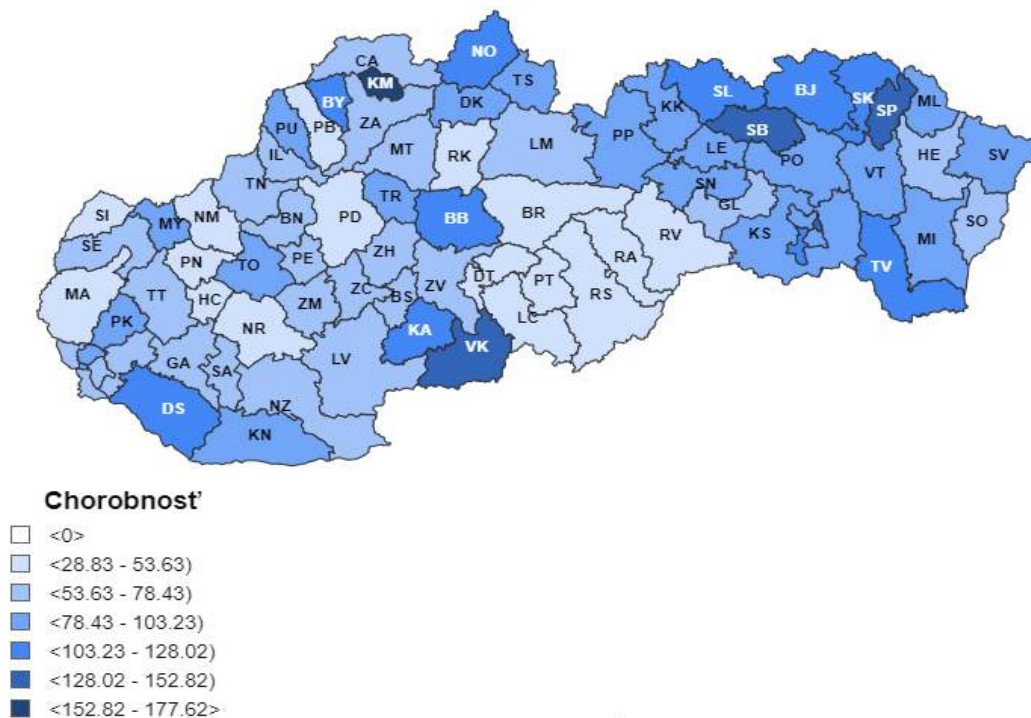

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 4 VÝSKYT SALMONELÓZ PODEĽA KRAJOV, 2023, SR VÝSKYT SALMONELÓZ PODEĽA KRAJOV, 2023, SR

Výskyt salmonelóz podľa okresov je zobrazený na mape 1.

Výskyt salmonelóz (A02, A02.0, A02.1, A02.2, A02.8, A02.9) v SR v r. 2023

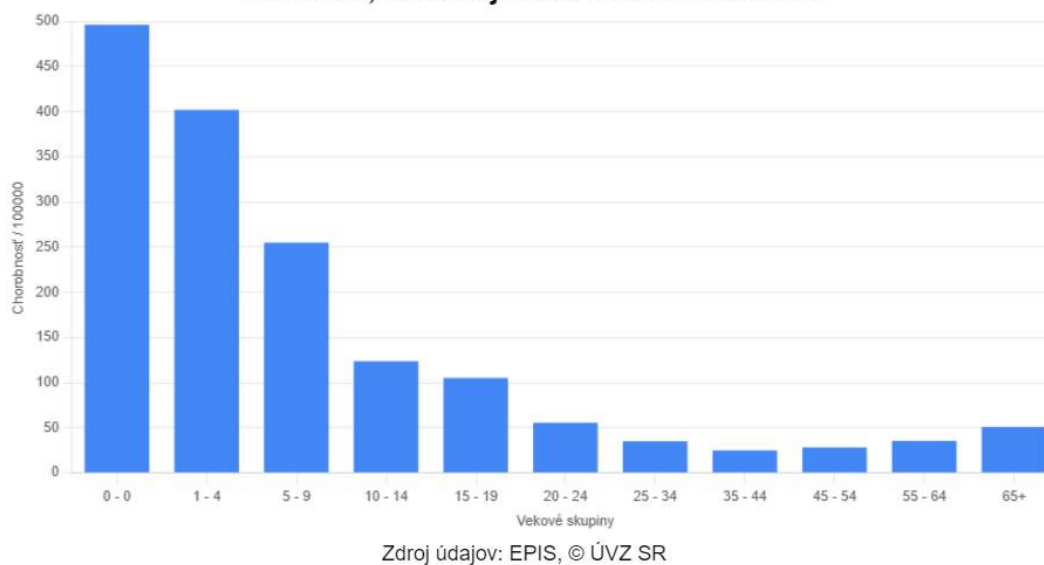

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

MAPA 1 VÝSKYT SALMONELÓZ PODĽA OKRESOV, SR, 2023

Prípady boli zaznamenané u osôb mužského (2067x) a ženského (2119x) pohlavia v každej vekovej kategórii, pričom vekovošpecifická chorobnosť bola najvyššia u detí 0 ročných (chor. 496,21/100 000) a od 1 do 4 rokov (chor. 401,91/100 000). Najnižšia chorobnosť bola zaznamenaná rovnako ako minulý rok vo vekovej kategórii od 35 do 44 rokov (chor. 35,04/100 000) (Graf 5).

(A02) Výskyt salmonelóz / Incidence of salmonellosis.
 Vekovošpecifická chorobnosť.
 Rok 2023, mesiac január až december. SR.

GRAF 5 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ SALMONELÓZ, 2023, SR

41 prípadov pod rôznymi diagnózami, boli hlásené ako **nozokomiálna nákaza**, pričom pri salmonelovej sepe sa prípady vyskytli vo vekových kategóriách od 45 do 54 rokov (2x) s nad 65 rokov (Tabuľka 4).

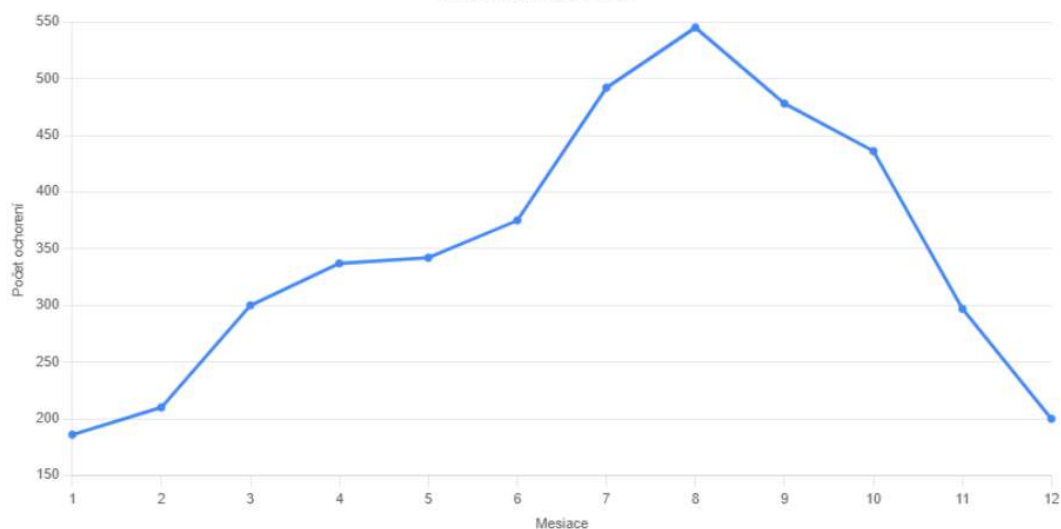
TABUĽKA 4 PREHĽAD NOZOKOMIÁLNYCH SALMONELÓZ, 2023, SR

Kód MKCH	Názov	Abs. počet
A02	Vylučovanie salmonel	8
A02.0	Salmonelová enteritída	29
A02.1	Salmonelová sepsa	3
A02.2	Lokalizované salmonelové infekcie	1

Najviac ochorení sa vyskytlo v mesiacoch august (545x) a júl (492x) (Graf 6).

(A02) Výskyt salmonelóz / Incidence of salmonellosis.

Sezonalita.
Rok 2023. SR.

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 6 VÝSKYT SALMONELÓZ PODEĽA SEZONALITY, 2023, SR

Bolo zaznamenaných 64 **importovaných ochorení** na Salmonelovú enteritídu z 21 krajín (Tabuľka 5).

TABUĽKA 5 PREHĽAD IMPORTOVANÝCH SALMONELÓZ OCHORENÍ, 2023, SR

Kód MKCH	Krajina	Abs. počet
A02.0	Turecko	17
	Chorvátsko	5
	Maďarsko	5
	Grécko	4
	Tunisko	4
	Bulharsko	3
	Česko	3
	Egypt	3
	Indonézia	3
	Albánsko	2
	Čierna Hora	2
	Cyprus	2
	Poľsko	2
	Slovinsko	2
	Izrael	1
	Kuba	1
	Maldivy	1
	Malta	1
	Maroko	1
	Nemecko	1
	Thajsko	1

Charakter výskytu bol sporadický, rodinný ale aj epidemický.

Epidémií bolo zaznamenaných 116 (462 prípadov), z toho 16 väčších epidémií (od 5 do 69 prípadov), v ktorých sa zistilo spolu 220 infikovaných osôb, čo je 5,4 % z celkového počtu 4 084 hlásených salmonelových infekcií na Slovensku v roku 2023. V 100 epidémiách išlo o rodinné výskyty s počtom od 2 do 4 prípadov v jednej rodine. V týchto ochorelo celkom 245 osôb, t.j. 5,9 % z celkového výskytu. Prehľad epidémií je uvedený v tabuľke 6.

TABUĽKA 6 PREHĽAD VÄČŠÍCH EPIDÉMIÍ SALMONEL, 2023, SR

	Okres	Dát. vzniku	Dát. ukon.	Agens	Poč. ch.	Poč.nos.	Poč. exp.	Faktor	Dôkaz
1	NO	08.07.2023	08.07.2023	<i>S.Enteritidis</i>	5,	0,	10,	vajcia-domáce	laboratórne a epidemiologicky
2	TS	01.10.2023	01.10.2023	<i>S.Enteritidis</i>	5,	0,	5,	vajcia-domáce	Neuvedené
3	BA3	06.05.2023	08.05.2023	<i>S.Enteritidis</i>	6,	0,	500,	neznámy	Neuvedené
4	DK	20.07.2023	20.07.2023	<i>S.Enteritidis</i>	6,	0,	6,	vajcia-domáce	epidemiologicky
5	MY	29.09.2023	06.10.2023	<i>S.Enteritidis</i>	6,	0,	133,	neznámy	epidemiologicky
6	NO	04.06.2023	05.06.2023	<i>S.Enteritidis</i>	9,	0,	12,	vajcia-domáce	laboratórne a epidemiologicky
7	PN	07.08.2023	08.08.2023	<i>S.Enteritidis</i>	9,	0,	9,	vajcia-obchodná sieť	Neuvedené
8	ZA	06.05.2023	06.05.2023	<i>S.Enteritidis</i>	10,	1,	20,	zmiešaná strava	epidemiologicky
9	BA2	14.06.2023	29.06.2023	<i>S.Infantis</i>	10,	0,	510,	kontaminované potraviny	epidemiologicky
10	SL	26.07.2023	29.07.2023	<i>S.Enteritidis</i>	10,	0,	14,	mäso-hydina (kuracie mäso)	epidemiologicky
11	MI	20.07.2023	26.07.2023	<i>S.Enteritidis</i>	11,	5,	200,	kontaminované predmety	epidemiologicky
12	PP	06.03.2023	10.03.2023	<i>S.Enteritidis</i>	14,	1,	21,	vajcia-domáce	laboratórne a epidemiologicky
13	NZ	06.10.2023	07.10.2023	<i>S.Enteritidis</i>	14,	0,	50,	vajcia-domáce	epidemiologicky
14	TN	24.11.2023	01.12.2023	<i>S.Enteritidis</i>	15,	0,	500,	neznámy	epidemiologicky
15	KM	05.10.2023	23.10.2023	<i>S.Enteritidis</i>	21,	0,	189,	kontaminované predmety	epidemiologicky
16	BB	30.09.2023	01.10.2023	<i>S.Enteritidis</i>	69,	0,	500,	vajcia-obchodná sieť	epidemiologicky

Zaznamenali sme 3 **úmrčia**, z toho 2 úmrčia na salmonelovú septikémiu a 1 úmrtie na salmonelovú enteritídu.

1. U osoby ženského pohlavia vo vekovej kategórii nad 65 rokov z Nitrianskeho kraja, ktorá bola hospitalizovaná pre profúzne hnačky a rozvrat vnútorného prostredia ako následok salmonelovej enteritídy. Priebeh hospitalizácie komplikovaný rozvojom septického stavu s kardiálnym zlyhávaním a ARDS, ktorý si vyžiadaval intenzívnu starostlivosť na úseku KAIM, kde aj napriek komplexnej liečbe dochádza ku kardiálnemu zlyhaniu s nástupom exitus letalis. /HK Salmonella enteritidis/. Pitva nerobená.
2. U osoby mužského pohlavia vo vekovej kategórii od 1 do 4 rokov z Košického kraja. Dieťa exitovalo doma. V klinickom obraze hnačky, zvracanie, febrilita, dehydratácia. Od narodenia dieťa imunodeficientné, problémy so vstrebávaním, trávením, intolerancia kravského mlieka, opakovane hospitalizované. Pitva potvrdila ako príčinu úmrtia salmonelovú enteritídu s dehydratáciou.

3. U osoby mužského pohlavia vo vekovej kategórii nad 65 rokov z Prešovského kraja. Na hospitalizáciu privezený RZP pre početné hnačky, zvracanie s dehydratáciou. Následne preložený na OAIM, kde bol konštatovaný exitus letalis. Pitva nerobená.

4.1.3 Bacilová dyzentéria – A 03

V priebehu roka 2023 bolo hlásených 229 ochorení (chor. 4,21/100 000) (Tabuľka 7), čo je oproti roku 2022 nárast o 25 % a oproti päťročnému priemeru nárast o 48 %. Okrem toho sme zaznamenali 2 prípady nosičstva.

TABUĽKA 7 PREHĽAD DIAGNÓZ ŠIGELÓZ, 2023, SR

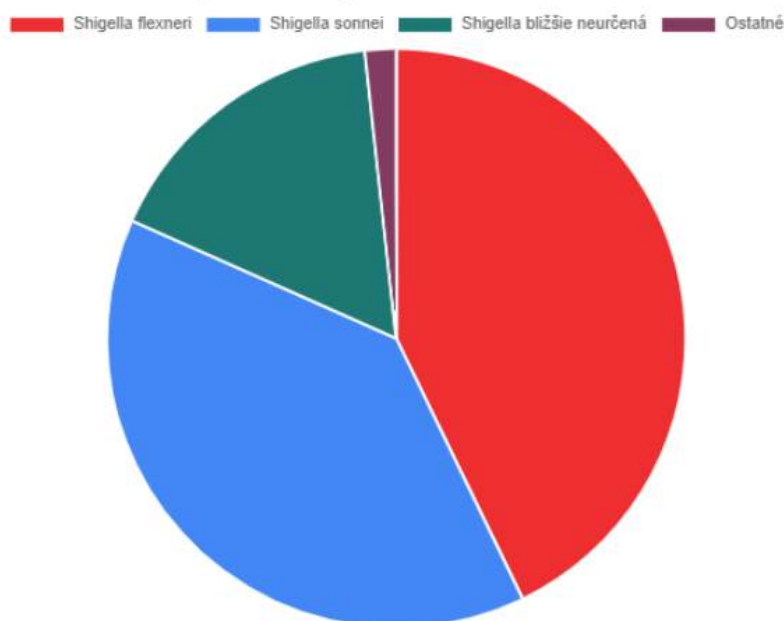
Kód MKCH	Názov	Abs. počet
A03.0	Šigelóza zapríčinená <i>Shigella dysenteriae</i>	1
A03.1	Šigelóza zapríčinená <i>Shigella flexneri</i>	98
A03.3	Šigelóza zapríčinená <i>Shigella sonnei</i>	92
A03.9	Nešpecifikovaná šigelóza	38

Najčastejšie sa vyskytujúcim agens bola *Shigella flexneri* a *Shigella sonnei* (Graf 7, Tabuľka 8).

(A03) Výskyt dyzentérie / Incidence of dysentery.

Proporcia etiol. Agens.

Rok 2023, mesiac január až december. SR.

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 7 VÝSKYT SÉROTYPOV ŠIGEL (OCHORENIA A NOSIČSTVÁ), 2023, SR

TABUĽKA 8 PROPORCIE VÝSKYTU ETIOLOGICKÉHO AGENS ŠIGELÓZ

Typ	OCHORENIE		SPOLU	
	Freq.	Perc.	Freq.	Perc.
<i>Shigella bližšie neurčená</i>	38	16,59 %	38	16,59 %
<i>Shigella dysenteriae</i>	1	0,44 %	1	0,44 %

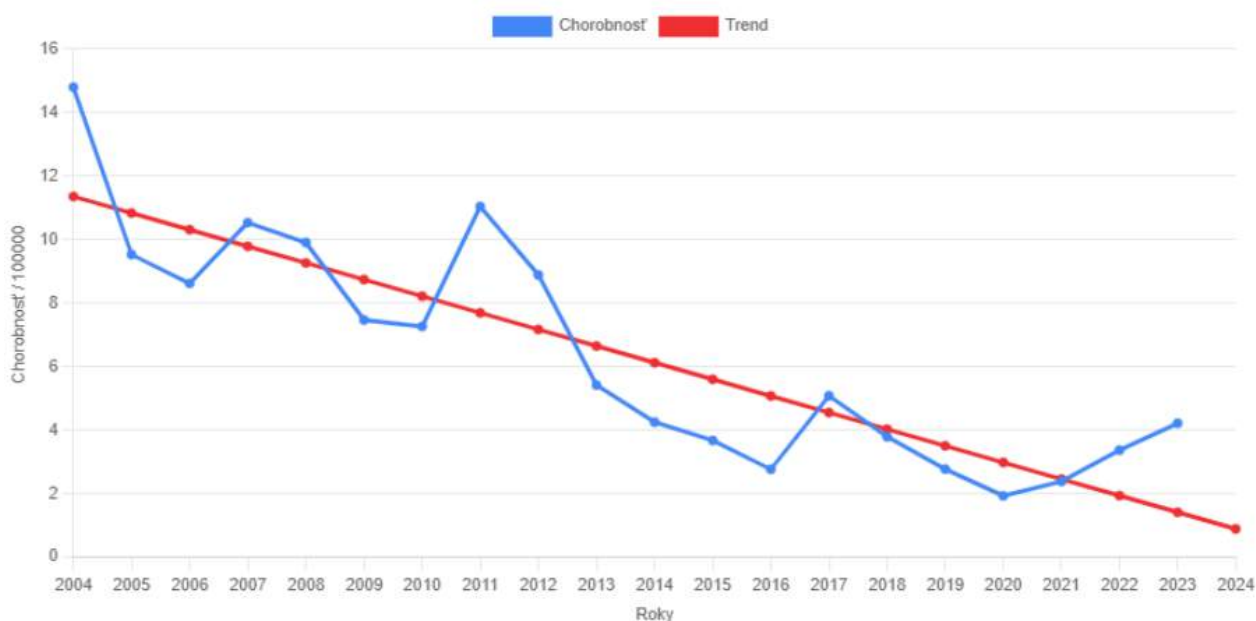
<i>Shigella flexneri</i>	98	42,79 %	98	42,79 %
<i>Shigella sonnei</i>	89	38,86 %	89	38,86 %
ZES negatívny	1	0,44 %	1	0,44 %
ZES nevyšetrený	2	0,87 %	2	0,87 %

Trend dyzentérie za 20 rokov bol klesajúci (Graf 8).

(A03) Výskyt dyzentérie / Incidence of dysentery.

Trend za 20 rokov.

Rok 2023. SR.

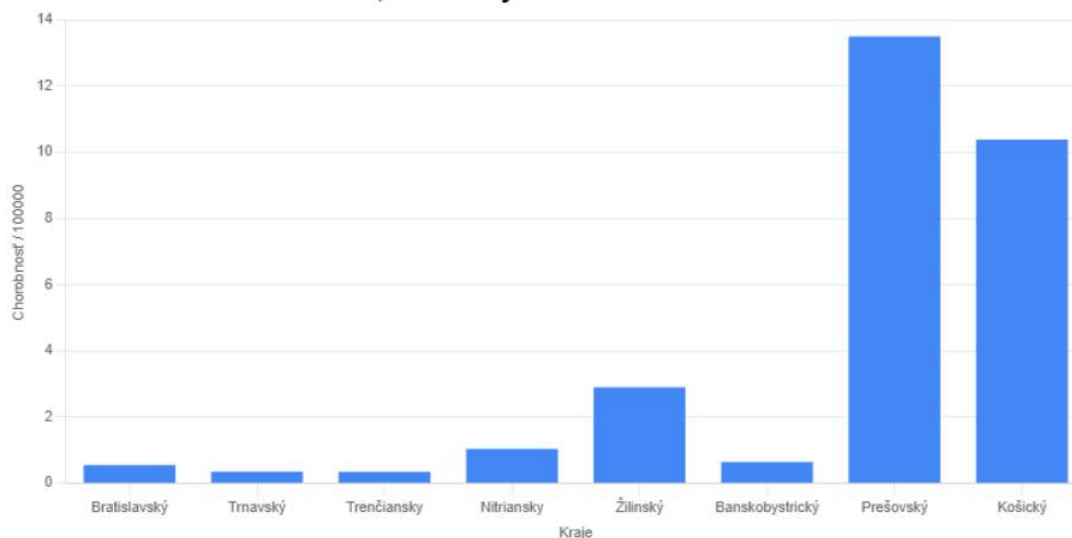

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 8 TREND DYZENTÉRIE ZA 20 ROKOV, 2023, SR

Prípady boli hlásené z každého kraja SR, pričom najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Prešovskom (chor. 13,50/100 000) a Košickom (chor. 10,51/100 000) kraji (Graf 9). Výskyt podľa okresov je zobrazený na mape 2.

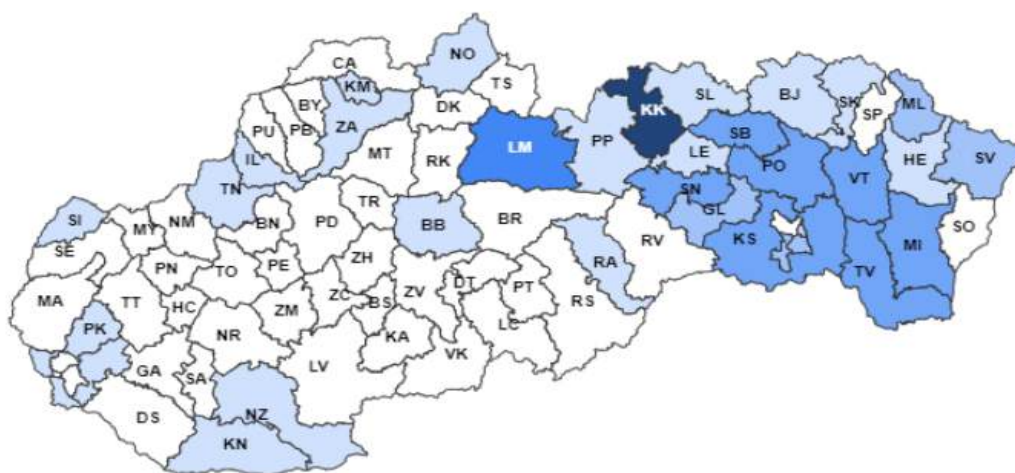
(A03) Výskyt dyzentérie / Incidence of dysentery.
Indicencia podľa krajov.
Rok 2023, mesiac január až december. SR.

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 9 VÝSKYT DYZENTÉRIE PODĽA KRAJOV, 2023, SR

Výskyt dyzentérie (A03) v SR
v r. 2023

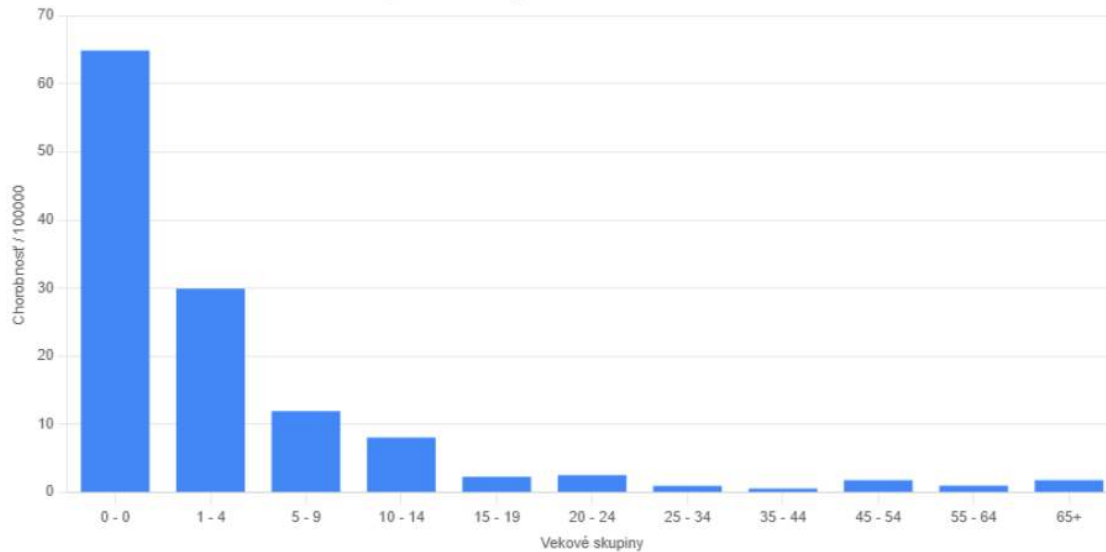
Chorobnosť

- <0>
- (0.00 - 6.96)
- <6.96 - 13.92)
- <13.92 - 20.88)
- <20.88 - 27.84)
- <27.84 - 34.80)
- <34.80 - 41.76>

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

MAPA 2 VÝSKYT DYZENTÉRIE PODĽA OKRESOV, 2023, SR

(A03) Výskyt dyzentérie / Incidence of dysentery.
 Vekovošpecifická chorobnosť.
 Rok 2023, mesiac január až december. SR.

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 10 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ DYZENTÉRIE, 2023, SR

Prípady boli zaznamenané u osôb mužského (108x) a ženského (123x) pohlavia vo všetkých vekových kategóriách. Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola hlásená vo vekových kategóriách 0 ročných (chor. 64,88/100 000) a od 1 do 4 rokov (chor. 29,91/100 000) (Graf 10).

4 prípady boli zaznamenané ako **nozokomiálna nákaza** (tabuľka 9).

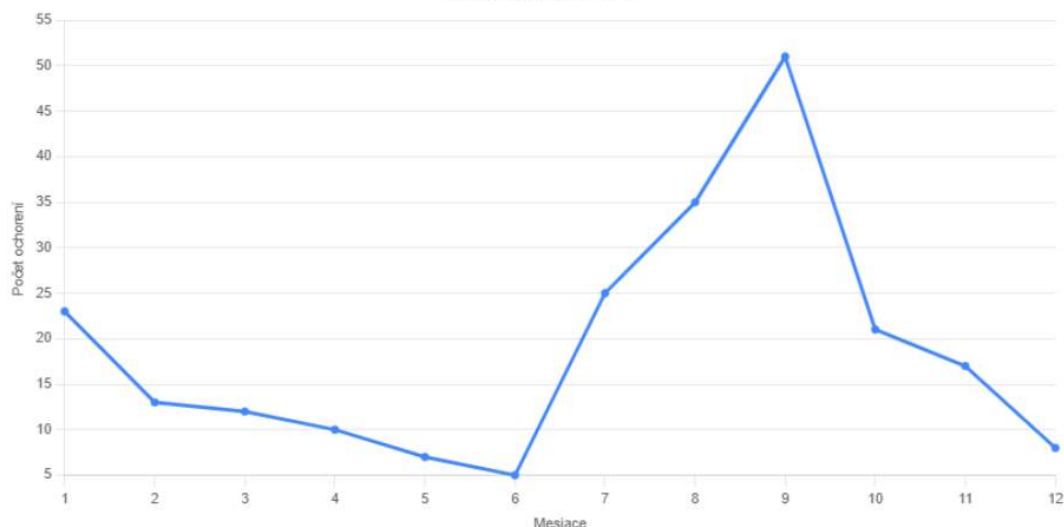
TABUĽKA 9 PREHLAD NOZOKOMIÁLNYCH ŠIGELÓZ, 2023, SR

Kód MKCH	Názov	Abs. počet
A03.1	Šigelóza zapríčinená <i>Shigella flexneri</i>	3
A03.3	Šigelóza zapríčinená <i>Shigella sonnei</i>	1

Ochorenia sa vyskytovali v priebehu celého roka s maximom výskytu v mesiaci september (51x, 14,8%) a august (35x; 15,3%) (Graf 11).

(A03) Výskyt dyzentérie / Incidence of dysentery.

Sezonalita. Rok 2023. SR.

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 11 VÝSKYT DYZENTÉRIE PODĽA SEZONALITY, 2023, SR

Zaznamenali sme 7 **importovaných ochorení** z krajín Egypt (2x), Jordánsko (2x), India (1x) Kapverd (1x) a Vietnam (1x).

Charakter výskytu bol sporadický, rodinný aj epidemický.

Celkovo sme zaznamenali 5 **epidémií** (21 chorých), z toho 2 väčšie epidémie (s počtom 5 a 9 prípadov). V 3 epidémiách išlo o rodinné výskyty s počtom od 2 do 3 prípady v jednej rodine.

TABUĽKA 10 PREHLAD VÄČŠÍCH EPIDÉMIÍ SALMONEL, 2023, SR

	Okres	Dát. vzniku	Dát. ukon.	Agens	Poč. ch.	Poč.nos.	Poč. exp.	Faktor	Dôkaz
1	NZ	21.01.2023	24.01.2023	<i>Shigella sonnei</i>	5	1	7	kontaminované ruky	epidemiologicky
2	LM	25.08.2023	15.09.2023	<i>Shigella sonnei</i>	9	0	46	kontaminované prostredie	Neuvedené

Nezaznamenalo sa žiadne úmrtie.

4.1.4 Iné bakteriálne črevné infekcie – A 04

V priebehu roka 2023 bolo hlásených spolu 11 243 ochorení (chor. 206,87/100 000) (Tabuľka 11), čo je nárast o 12 % v porovnaní s minulým rokom, kedy bolo hlásených 10 054 prípadov. V porovnaní s päťročným priemerom je chorobnosť na rovnakej úrovni.

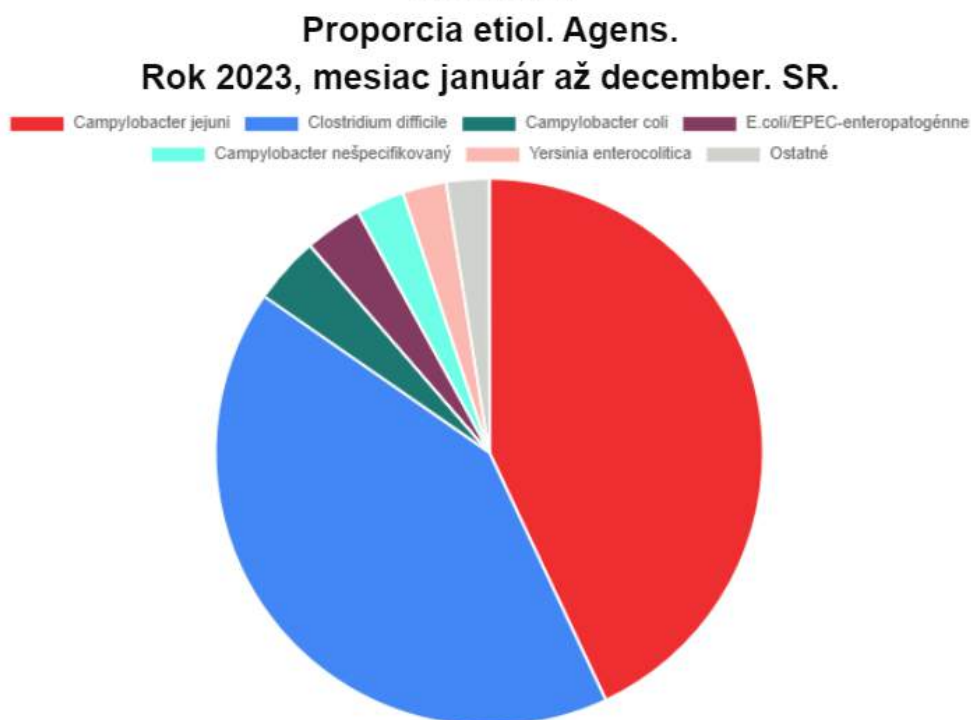
TABUĽKA 11 PREHLAD DIAGNÓZ INÝCH BAKTERIÁLNYCH ČREVNÝCH INFEKCIÍ, 2023, SR

Kód MKCH	Názov	Abs. počet
A04.0	Infekcia enteropatogénnymi <i>Escherichia coli</i>	384
A04.3	Infekcia enterohemoragickými <i>Escherichia coli</i>	4
A04.4	Iné črevné infekcie <i>Escherichia coli</i>	1
A04.5	Kampylobakteriálna enteritída	5788
A04.6	Enteritída zapríčinená <i>Yersinia enterocolitica</i>	289

A04.7	Enterokolitída zapríčinená <i>Clostridium difficile</i>	4716
A04.8	Iné špecifikované bakteriálne infekcie	54
A04.9	Nešpecifikované bakteriálne črevné infekcie	67

V etiológii sa uplatnili rôzne agens. Najvyšší výskyt sme zaznamenali pri *Campylobacter jejuni* (4603x) (Graf 12, Tabuľka 12).

(A04) Výskyt ostatných hnačkových ochorení / Incidence of other diarrhoeal diseases.

GRAF 12 PROPORCIA ETIOLOGICKÝCH AGENS OSTATNÝCH HNAČKOVÝCH OCHORENÍ, 2023, SR

TABUĽKA 12 PREHEAD SEROTYPOV INÝCH BAKTERIÁLNYCH ČREVNÝCH INFEKCIÍ, 2023, SR

Typ	Podtyp	Agens	Frekvencia	Percentuálne
<i>Campylobacter jejuni</i>	nešpecifikované	nešpecifikované	4791	42,87 %
<i>Clostridium difficile</i>	produkujúci toxín A aj toxín B	nešpecifikované	3479	31,13 %
<i>Clostridium difficile</i>	nešpecifikované	nešpecifikované	493	4,41 %
<i>Campylobacter coli</i>	nešpecifikované	nešpecifikované	443	3,96 %
<i>Clostridium difficile</i>	produkujúci toxín B	nešpecifikované	426	3,81 %
<i>Campylobacter nešpecifikovaný</i>	nešpecifikované	nešpecifikované	316	2,83 %
<i>Clostridium difficile</i>	produkujúci toxín A	nešpecifikované	244	2,18 %
<i>Yersinia enterocolitica</i>	nešpecifikované	nešpecifikované	207	1,85 %

Neuvedené	Neuvedené	Neuvedené	102	0,91 %
<i>E.coli</i> /EPEC- enteropatogénne	nešpecifikované	nešpecifikované	85	0,76 %
<i>Campylobacter ureolyticus</i>	nešpecifikované	nešpecifikované	82	0,73 %
<i>Yersinia enterocolitica</i>	serovar 3	nešpecifikované	78	0,7 %
<i>E.coli</i> /EPEC- enteropatogénne	O55	nešpecifikované	53	0,47 %
ZES nevyšetrený	nešpecifikované	nešpecifikované	47	0,42 %
<i>E.coli</i> /EPEC- enteropatogénne	O26	nešpecifikované	38	0,34 %
<i>E.coli</i> /EPEC- enteropatogénne	O44	nešpecifikované	31	0,28 %
<i>E.coli</i> /EPEC- enteropatogénne	O126	nešpecifikované	22	0,2 %
<i>E.coli</i> /EPEC- enteropatogénne	O127	nešpecifikované	19	0,17 %
<i>E.coli</i> /EPEC- enteropatogénne	O86	nešpecifikované	17	0,15 %
<i>E.coli</i> /EPEC- enteropatogénne	O128	nešpecifikované	17	0,15 %
<i>E.coli</i> /EPEC- enteropatogénne	O111	nešpecifikované	15	0,13 %
<i>Klebsiella pneumoniae</i>	nešpecifikované	nešpecifikované	15	0,13 %
<i>E.coli</i> /EPEC- enteropatogénne	O157	nešpecifikované	15	0,13 %
<i>E.coli</i> /EPEC- enteropatogénne	O119	nešpecifikované	14	0,13 %
<i>E.coli</i> /EPEC- enteropatogénne	O114	nešpecifikované	13	0,12 %
<i>Klebsiella pneumoniae</i>	CPO - karbapenemázu produkujúci mikroorganizmus	nešpecifikované	12	0,11 %
<i>Klebsiella pneumoniae</i>	CPO - karbapenemázu produkujúci mikroorganizmus	NDM	11	0,1 %
<i>E.coli</i> /EPEC- enteropatogénne	O125	nešpecifikované	11	0,1 %
<i>E.coli</i> /EPEC- enteropatogénne	O25	nešpecifikované	9	0,08 %
<i>E.coli</i> /EPEC- enteropatogénne	O142	nešpecifikované	8	0,07 %
ZES negatívny	nešpecifikované	nešpecifikované	7	0,06 %
<i>Campylobacter concisus</i>	nešpecifikované	nešpecifikované	6	0,05 %
mikroorganizmy iné špecifikované	nešpecifikované	nešpecifikované	5	0,04 %
<i>E.coli</i> /EHEC	nešpecifikované	nešpecifikované	3	0,03 %
<i>E.coli</i> /EPEC- enteropatogénne	O124	nešpecifikované	3	0,03 %
<i>Campylobacter</i> iný	nešpecifikované	nešpecifikované	3	0,03 %
<i>Pseudomonas</i>	nešpecifikované	nešpecifikované	3	0,03 %
<i>E.coli</i> /EPEC- enteropatogénne	O103	nešpecifikované	3	0,03 %
<i>E.coli</i> iné	nešpecifikované	nešpecifikované	3	0,03 %
<i>Yersinia enterocolitica</i>	serovar 9	nešpecifikované	3	0,03 %

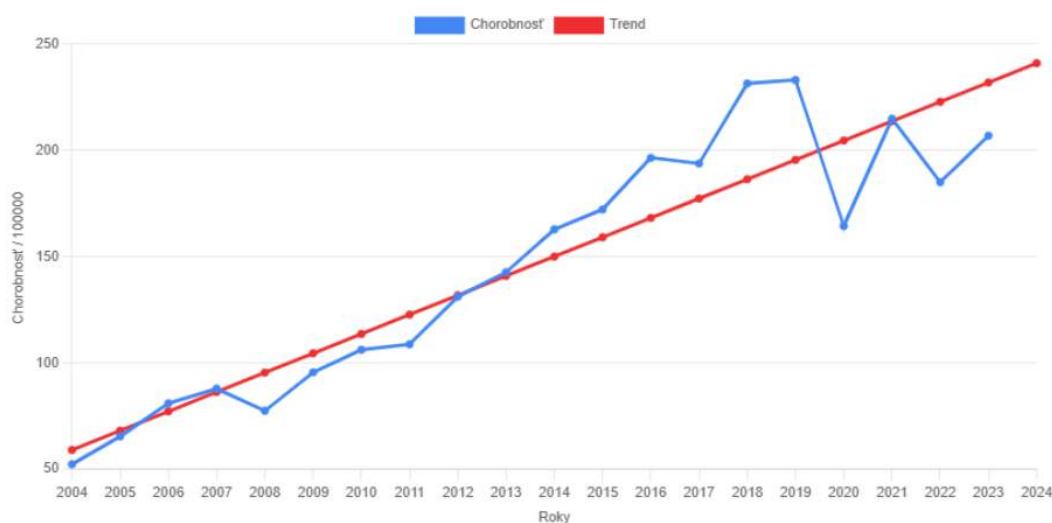
<i>Campylobacter curvus</i>	nešpecifikované	nešpecifikované	3	0,03 %
<i>E.coli/EPEC- enteropatogénne</i>	OA polyvalentná	nešpecifikované	2	0,02 %
<i>E.coli/EPEC- enteropatogénne</i>	OB polyvalentna	nešpecifikované	2	0,02 %
<i>Klebsiella pneumoniae</i>	CPO - karbapenemázu neprodukujúci mikroorganizmus	nešpecifikované	2	0,02 %
<i>Campylobacter gracilis</i>	nešpecifikované	nešpecifikované	2	0,02 %
<i>E.coli/EPEC- enteropatogénne</i>	O118	nešpecifikované	1	0,01 %
<i>Campylobacter lari</i>	nešpecifikované	nešpecifikované	1	0,01 %
<i>E.coli/VTEC</i>	O157	nešpecifikované	1	0,01 %
mikroorganizmy grampozitívne	nešpecifikované	nešpecifikované	1	0,01 %
<i>Campylobacter rectus</i>	nešpecifikované	nešpecifikované	1	0,01 %
<i>Proteus</i> nešpecifikovaný	nešpecifikované	nešpecifikované	1	0,01 %
<i>Staphylococcus aureus</i>	nešpecifikované	nešpecifikované	1	0,01 %
<i>E.coli/EPEC- enteropatogénne</i>	O145	nešpecifikované	1	0,01 %
<i>Proteus mirabilis</i>	nešpecifikované	nešpecifikované	1	0,01 %
<i>E.coli/EPEC- enteropatogénne</i>	O78	nešpecifikované	1	0,01 %
<i>Klebsiella pneumoniae</i>	CPO - karbapenemázu produkujúci mikroorganizmus	KPC	1	0,01 %
mikroorganizmy iné bakteriálne	nešpecifikované	nešpecifikované	1	0,01 %
<i>Klebsiella pneumoniae</i>	CPO - karbapenemázu produkujúci mikroorganizmus	IMP	1	0,01 %

Trend výskytu za 20 rokov bol stúpajúci (Graf 13).

(A04) Výskyt ostatných hnačkových ochorení / Incidence of other diarrhoeal diseases.

Trend za 20 rokov.

Rok 2023. SR.

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

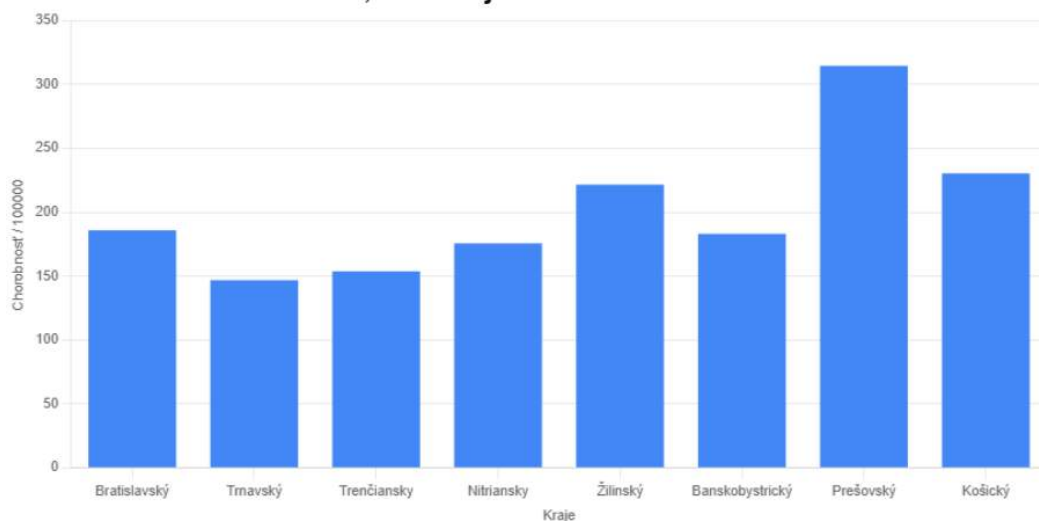
GRAF 13 TREND OSTATNÝCH HNAČKOVÝCH OCHORENÍ ZA 20 ROKOV, 2023, SR

Ochorenia boli hlásené z každého kraja SR, pričom najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Prešovskom kraji (chor. 314,49/100 000) a najnižšia chorobnosť bola v Trnavskom kraji (chor. 146,83/100 000) (Graf 14).

(A04) Výskyt ostatných hnačkových ochorení / Incidence of other diarrhoeal diseases.

Indicencia podľa krajov.

Rok 2023, mesiac január až december. SR.

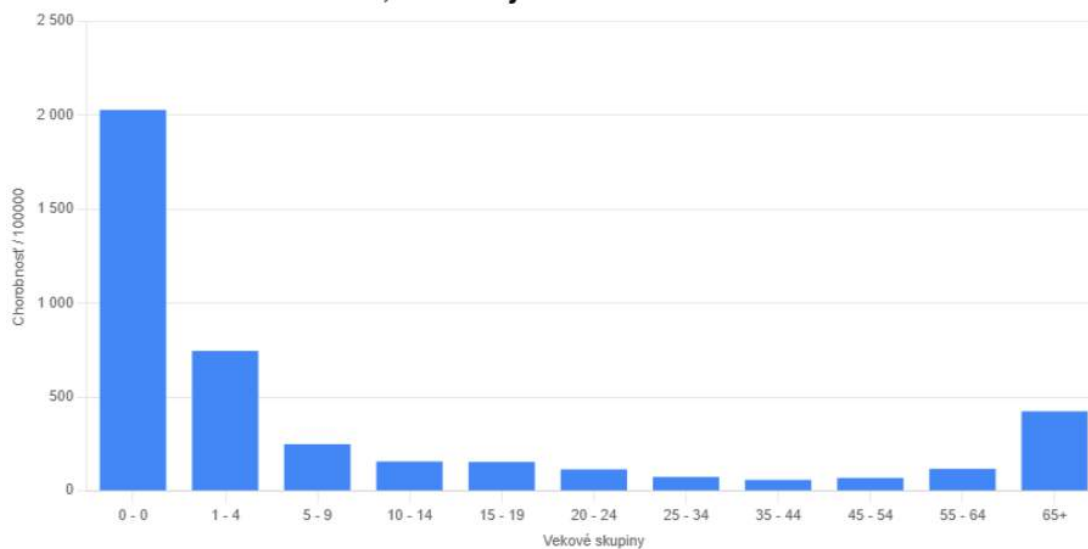

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 14 VÝSKYT OSTATNÝCH HNAČKOVÝCH OCHORENÍ PODĽA KRAJOV, 2023, SR

(A04) Výskyt ostatných hnačkových ochorení / Incidence of other diarrhoeal diseases.

**Vekovošpecifická chorobnosť.
Rok 2023, mesiac január až december. SR.**

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 15 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ OSTATNÝCH HNAČKOVÝCH OCHORENÍ, 2023, SR

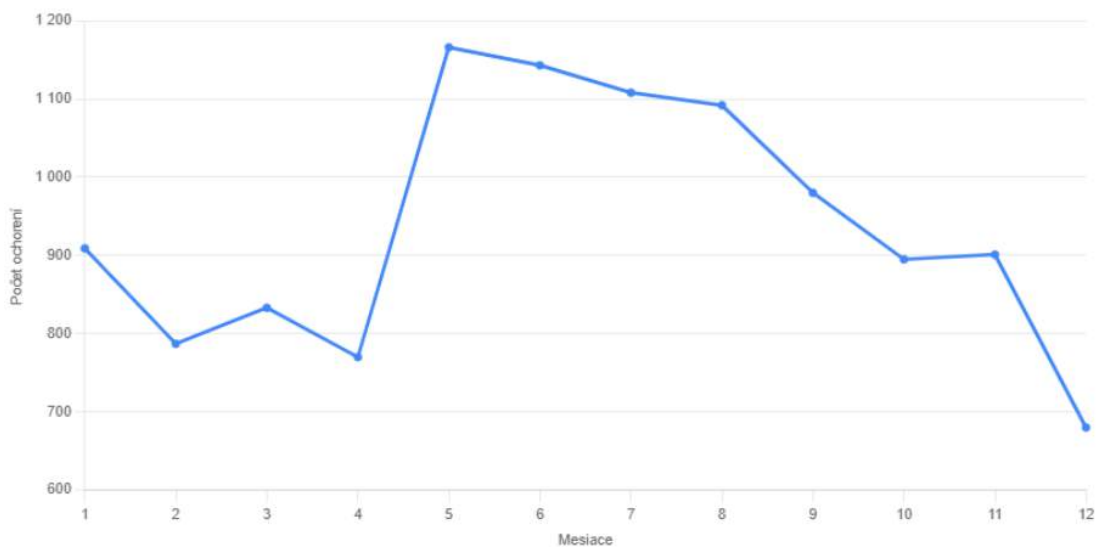
Prípady boli zaznamenané u osôb mužského (5711x) a ženského (5531x) pohlavia vo všetkých vekových kategóriach. najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola u 0 ročných (chor. 2026,93/100 000) a od 1 do 4 rokov (chor. 745,27 /100 000) (Graf 15).

Ako **nozokomiálne nákazy** bolo hlásených 3341 prípadov pod rôznymi diagnózami, pričom najčastejšia bola enteritída zapríčinená *Clostridium difficile* (Tabuľka 13).

TABUĽKA 13 PREHĽAD NOZOKOMIÁLNYCH NÁKAZ PRI DG. A04, 2023, SR

Kód MKCH	Názov	Abs. počet
A04.0	Infekcia enteropatogénnymi <i>Escherichia coli</i>	10
A04.5	Kampylobakteriálna enteritída	16
A04.7	Enterokolitída zapríčinená <i>Clostridium difficile</i>	3281
A04.8	Iné špecifikované bakteriálne infekcie	34

**(A04) Výskyt ostatných hnačkových ochorení / Incidence of other diarrhoeal diseases.
Sezonalita.
Rok 2023. SR.**

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 16 SEZONALITA OSTATNÝCH HNAČKOVÝCH OCHORENÍ ZA 20 ROKOV, 2023, SR

Ochorenia sa vyskytovali v priebehu celého roka, s maximom výskytu v mesiacoch máj (1166x), jún (1143x), júl (1192x) a august (1092x) (Graf 16).

Importovaných bolo 50 ochorení z 25 krajín pri rôznych diagnózach (Tabuľka 14).

TABUĽKA 14 PREHĽAD IMPORTOVANÝCH INÝCH HNAČKOVÝCH OCHORENÍ, 2023, SR

Kód MKCH	Krajina	Abs. počet
A04.5	Bulharsko	3
	Česko	7
	Chorvátsko	6
	Čierna Hora	1
	Cyprus	1
	Egypt	1
	India	3
	Indonézia	2
	Kuba	1
	Maďarsko	7
	Maroko	2
	Nemecko	2
	Poľsko	2
	Portugalsko	1
	Rakúsko	1
	Severné Macedónsko	1
	Španielsko	1
	Srbsko	1
	Taliansko	1
	Tunisko	1

A04.6	Česko	1
	Turecko	1
A04.7	Bulharsko	1
	Egypt	1

Charakter výskytu bol sporadický, rodinný a epidemický.

Hlásených bolo **58 epidémií**, kde sa ako etiologické agens uplatnili *C. jejuni* (42x), *C. coli* (1x), *C. nešpecifikovaný* (4x), *Clostridioides difficile* (8x), a *Yersinia enterocolitica* (2x), *E.coli/EPEC-enteropatogénne* (1x), *Enterobacter* (1x), z toho bolo väčších **epidémií** 12 (od 5 do 66 prípadov) s počtom chorých 183, popísané v tabuľke 15. Menších epidémií s počtom od 2 do 4 prípadov bolo 46.

TABUĽKA 15 PREHĽAD VÄČŠÍCH EPIDÉMIÍ INÝCH HNAČKOVÝCH OCHORENÍ, 2023, SR

	Okres	Dát. vzniku	Dát. ukon.	Agens	Poč. ch.	Poč.no s.	Poč. exp.	Faktor	Dôkaz
1	BA3	13.03.2023	23.03.2023	<i>E.coli</i> /EPEC-enteropatogénne	10	0	146	Neuvedené	Neuvedené
2	NO	18.08.2023	18.08.2023	<i>Campylobacter jejuni</i>	5	0	5	mlieko nepasterizované	epidemiologicky
3	NO	29.10.2023	29.10.2023	<i>Campylobacter jejuni</i>	5	0	17	výrobky z vajec nedost. spracované	laboratórne
4	GA	23.11.2023	30.11.2023	<i>Campylobacter jejuni</i>	5	0	5	mäsové výrobky	epidemiologicky
5	NO	01.06.2023	04.06.2023	<i>Campylobacter jejuni</i>	36	0	95	syry	epidemiologicky
6	VK	21.02.2023	17.03.2023	<i>Clostridium difficile</i>	5	0	13	kontakt s chorým	laboratórne a epidemiologicky
7	SN	02.02.2023	29.03.2023	<i>Clostridium difficile</i>	8	0	31	neznámy	Neuvedené
8	SN	14.02.2023	Neuvedené	<i>Clostridium difficile</i>	9	0	45	neznámy	Neuvedené
9	SN	16.01.2023	Neuvedené	<i>Clostridium difficile</i>	10	0	35	Neuvedené	Neuvedené
10	MT	06.06.2023	14.11.2023	<i>Clostridium difficile</i>	12	0	100	kontaminované predmety	epidemiologicky
11	SN	31.10.2023	Neuvedené	<i>Clostridium difficile</i>	12,	0	42	neznámy	Neuvedené
12	NZ	11.05.2023	13.05.2023	<i>Enterobacter</i>	66	0	313	zmiešaná strava	laboratórne a epidemiologicky

V skupine diagnóz A40 sme zaznamenali **7 úmrtí**, z toho 6 úmrtí na enterokolitídu zapríčinenú *Clostridioides difficile* a 1 úmrtie na kampylobakteriálnu enteritídu (Tabuľka 16).

TABUĽKA 16 PREHĽAD ÚMRTÍ NA INÉ HNAČKOVÉ OCHORENIA, 2023, SR

Diagnóza	Agens	Pohlavie	Okres	Obec	Veková skupina
A04.5	Campylobacter jejuni	muž	NZ	Kamenín	65+
A04.7	Clostridium difficile	žena	SV	Snina	65+
A04.7	Clostridium difficile	muž	TS	Zuberec	55-64
A04.7	Clostridium difficile	žena	KN	Komárno	65+
A04.7	Clostridium difficile	žena	TN	Trenčín	65+
A04.7	Clostridium difficile	žena	TN	Trenčín	65+
A04.7	Clostridium difficile	žena	RV	Rožňava	65+

4.1.4.1 Kampylobakteriálna enteritída – A 04.5

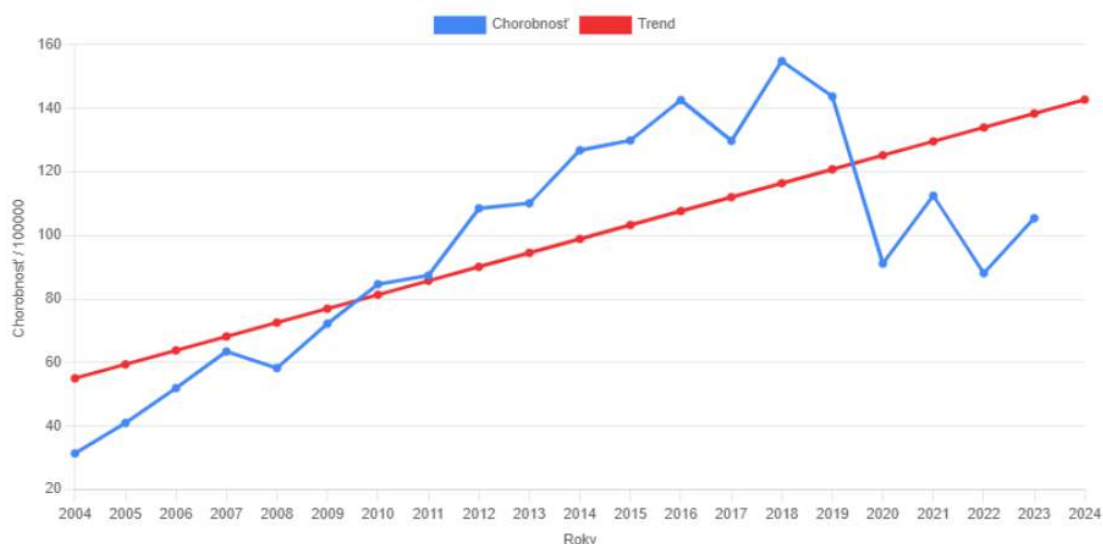
V priebehu roka 2023 bolo hlásených 5728 ochorení (chor. 105,40/100 000), čo je oproti roku 2022 nárast o 20 % a oproti päťročnému priemeru pokles o 11 %.

Trend kampylobakteriôz za 20 rokov mal stúpajúci trend (Graf 17).

(A04.5) Výskyt kampylobakteriôz / Incidence of campylobacteriosis.

Trend za 20 rokov.

Rok 2023. SR.

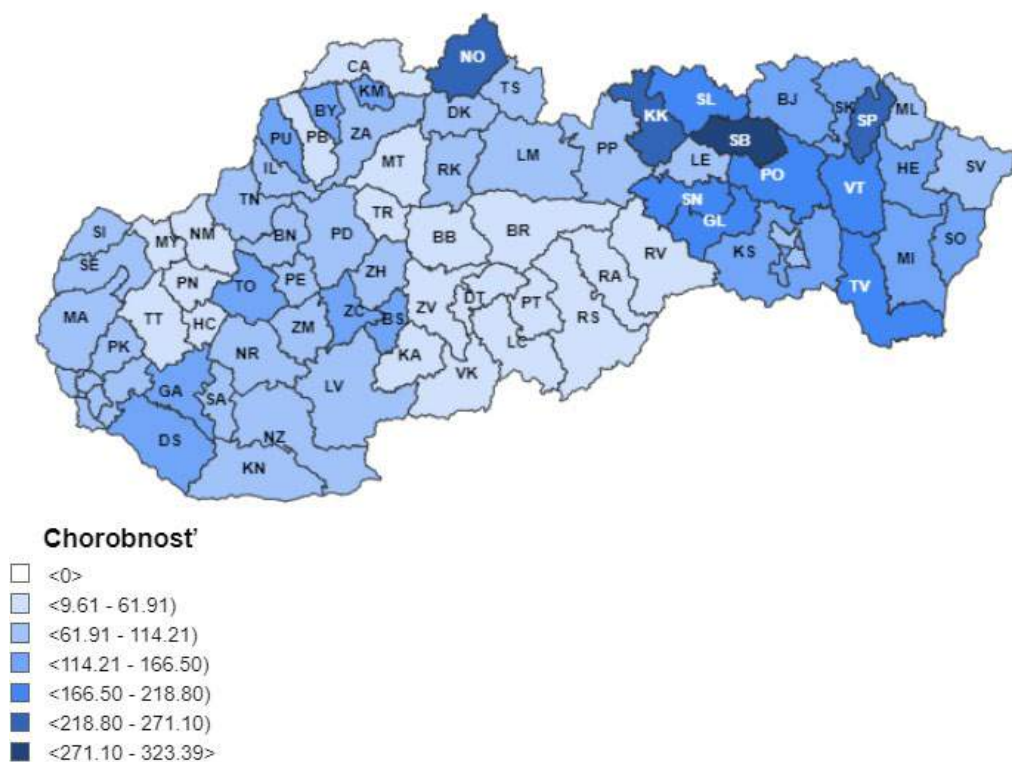

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 17 TREND KAMPYLOBAKTERIÓZ ZA 20 ROKOV, 2023, SR

Ochorenia boli hlásené z každého kraja SR, pričom najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Prešovskom (chor. 173,22/100 000) a Košickom (chor. 145,46/100 000) kraji. Najnižšia chorobnosť bola zaznamenaná v Banskobystrickom (chor. 49,92/100 000) kraji. Výskyt podľa okresov je zobrazený na mape 3.

Výskyt kampylobakteriôz (A04.5) v SR v r. 2023

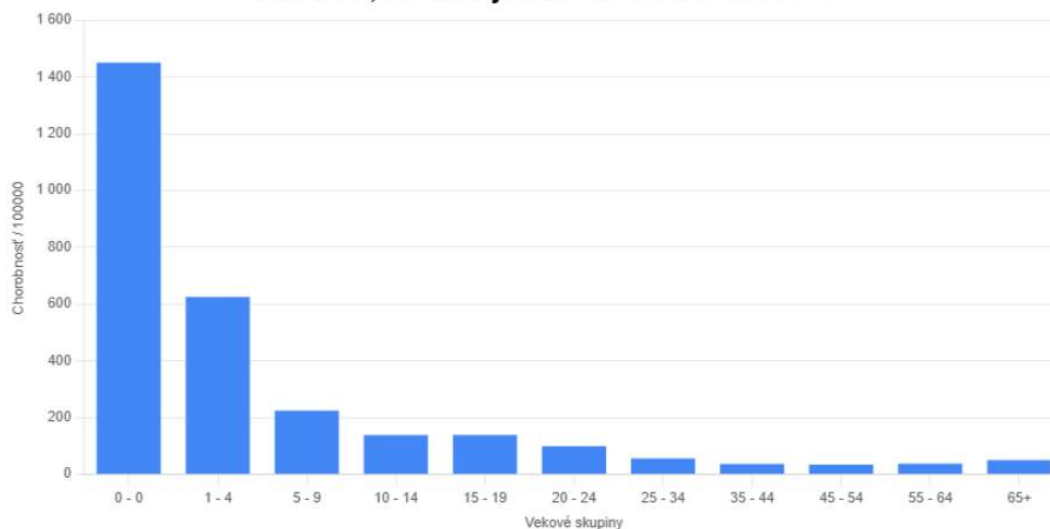

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

MAPA 3 VÝSKYT KAMPYLOBAKTERIÁLNEJ ENTERITÍDY PODĽA OKRESOV, 2023, SR

Prípady boli zaznamenané u osôb mužského (3087x) a ženského (2641x) pohlavia vo všetkých vekových kategóriách, najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola vo vekovej kategórii 0 ročných detí (chor. 1 450,06/100 000) a najnižšia v kategórii od 45 do 54 rokov (chor. 34,29/100 000) (Graf 18).

**(A04.5) Výskyt kampylobakteriôz / Incidence of campylobacteriosis.
Vekovošpecifická chorobnosť.
Rok 2023, mesiac január až december. SR.**

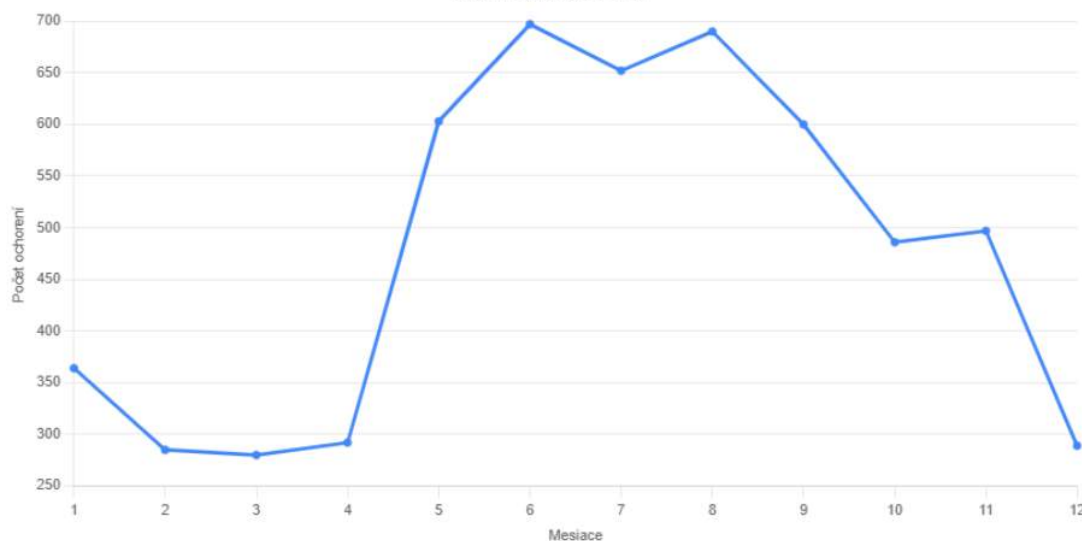

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 18 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ KAMPYLOBAKTERIÓZ, 2023, SR

Ochorenia sa vyskytovali v priebehu celého roka s maximom v mesiacoch jún (697x), júl (652x) a august (690x) (Graf 19).

**(A04.5) Výskyt kampylobakteriôz / Incidence of campylobacteriosis.
Sezonalita.
Rok 2023. SR.**

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 19 VÝSKYT KAMPYLOBAKTERIÓZ PODĽA SEZONALITY, 2023, SR

Importovaných bolo 47 ochorení (Kapitola Iné bakteriálne črevné infekcie – A 04).

Charakter výskytu bol sporadický, rodinný a epidemický.

Hlásených bolo **47 epidémií**, kde sa ako etiologické agens uplatnili *C. jejuni* (42x), *C. coli* (1x), *C. nešpecifikovaný* (4x). Väčšie epidémie s počtom chorých od 5 do 36 boli **4** (51 chorých) (Tabuľka 15) a menších epidémií s počtom od 2 do 4 prípadov bolo 43.

Zaznamenali sme **1 úmrtie** na kampylobakteriálnu enteritídu u osoby mužského pohlavia z Nitrianskeho kraja, ktorý bol hospitalizovaný pre dyspeptický syndróm a dehydratáciu. V klinickom obraze boli hnačky, nauzea a zvracanie. Lab.: hypokaliémia, hypochrómna anémia, CRP 46. Zahájená rehydratačná liečba. Napriek rehydratačnej liečbe sa stav nezlepšuje, pretrvávajúca iónová dysbalancia je konštatovaný exitus. Z TR kultivačne potvrdený *Campylobacter jejuni*.

4.1.4.2 Enterocolitída zapríčinená *Yersinia enterocolitica* – A 04.6

V priebehu roka 2023 bolo hlásených 289 ochorení (chor. 5,30/100 000), čo je o 1 % viac ako minulý rok a o 21 % viac ako päťročný priemer.

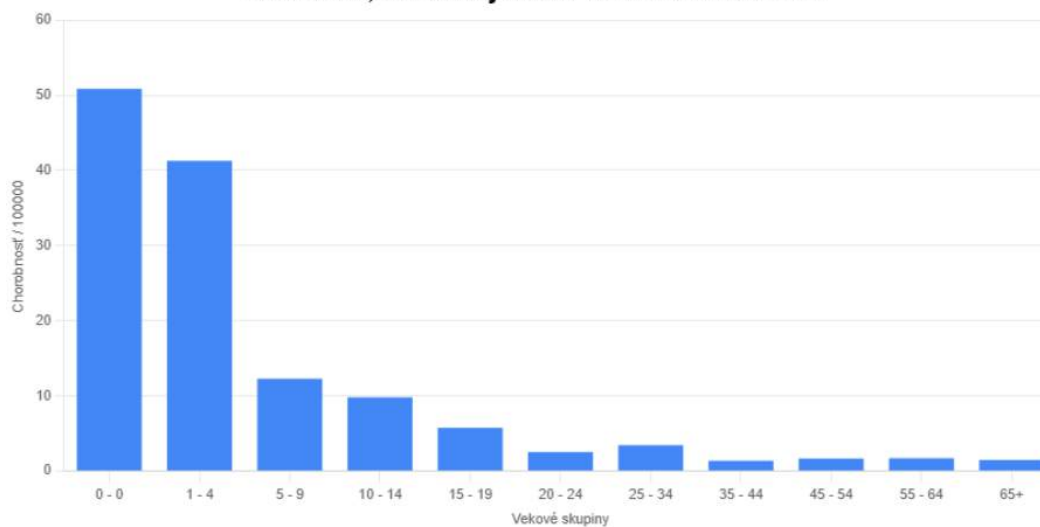
Ochorenia boli hlásené z každého kraja SR, pričom najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Prešovskom (chor. 9,66/100 000) a Košickom (chor. 8,59/100 000) kraji a najnižšia chorobnosť bola v Trnavskom (chor. 3,01/100 000) kraji.

Prípady boli zaznamenané u osôb mužského (148x) a ženského (141x) pohlavia vo všetkých vekových kategóriách, najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola vo vekových kategóriách 0-ročných (chor. 50,85/100 000) a od 1 do 4 rokov (chor. 41,29/100 000) (Graf 20).

(A04.6) Výskyt yersinióz / Incidence of yersiniosis.

Vekovošpecifická chorobnosť.

Rok 2023, mesiac január až december. SR.

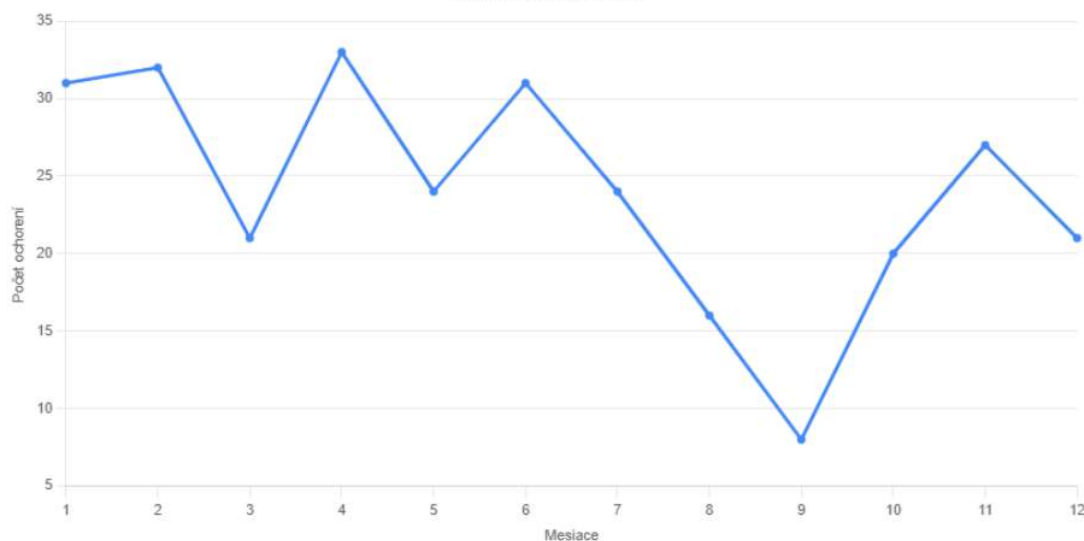
Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 20 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ YERSINIÓZ, 2023, SR

Najviac ochorení bolo hlásených v mesiacoch apríl (33x) a február (32x) (Graf 21).

(A04.6) Výskyt yersiniózy / Incidence of yersiniosis.

Sezonalita.
Rok 2023. SR.

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 21 VÝSKYT YERSINIÓZY PODĽA SEZONALITY, 2023, SR

Zaznamenali sme 2 **importované ochorenia** z Česka a Turecka.

Charakter výskytu bol sporadický a rodinný (2x po 2 prípady v domácnosti).

Nezaznamenalo sa žiadne úmrtie.

4.1.4.3 Yersiniózy mimočrevné – extraintestinálne – A 28.2

V priebehu roka 2023 boli hlásené 3 ochorenia (chor. 0,06/100 000), v minulom roku boli zaznamenané 4 prípady. Všetky ochorenia boli hlásené zo Žilinského kraja, po jednom vo vekových kategóriách od 5 do 9 rokov (1x), od 35 do 44 rokov a nad 65 rokov. Ochorenie sa najčastejšie vyskytovalo v mesiaci január (2x). Charakter výskytu bol sporadický. Nezaznamenalo sa žiadne úmrtie.

4.1.4.4 Infekcie zapríčinené *Clostridioides difficile* – A 04.7

V priebehu roka 2023 bolo hlásených spolu 4716 ochorení (chor. 86,78/100 000), čo je oproti roku 2022 (kedy bolo hlásených 4603 prípadov) nárast chorobnosti o 2 % a v porovnaní s päťročným priemerom je to nárast o 14 %.

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov s najvyššou chorobnosťou v Banskobystrickom (chor. 119,97/100 000) kraji a najnižšou chorobnosťou v Trnavskom (chor. 62,45/100 000) kraji.

Prípady boli zaznamenané u osôb mužského (2183x) a ženského (2532x) pohlavia vo všetkých vekových kategóriách, najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola v kategórii nad 65 rokov (3 457 prípadov, chor. 365,84/100 000).

Väčšina ochorení (3281x, 69,6 %) mala nozokomiálny charakter.

Charakter výskytu bol sporadický a epidemický.

Hlásených bolo 8 epidémií v zdravotníckych zariadeniach, kde sa ako etiologické agens uplatnil *Clostridioides difficile* produkujúci toxín A aj toxín B. Väčších epidémií s počtom chorých od 5 do 21 bolo 7 (Tabuľka 15).

V 6 prípadoch išlo o úmrtie vo vekových kategóriách od 55 do 64 rokov (1x) a nad 65 rokov (5x) (Tabuľka 16)

4.1.5 Iné bakteriálne otravy potravinami – A 05, A 05.1

4.1.5.1 Alimentárna stafylokoková intoxikácia – A05.0

V priebehu roka 2023 bol epidemický výskyt 59 prípadov gastroenteritíd u detí počas zotavovacieho podujatia z Banskobystrického kraja v mesiaci máj. Z celkového počtu 83 exponovaných osôb (76 detí a 7 pedagogických pracovníkov) ochorelo 59 detí (chor. 1,09/100 000) vo vekových kategóriách od 5 do 9 rokov (38x) a od 10 do 14 rokov (21x), z toho 6 detí bolo hospitalizovaných. V klinickom obraze dominovalo zvracanie a bolesti brucha. U hospitalizovaných detí bol odobratý tampón stolice s negatívnymi výsledkami. Odobraté boli vzorky stravy a stery z prostredia. Zo vzoriek stravy bol vykultivovaný *Staphylococcus aureus*, ktorý bol odoslaný do NRC pre stafylokoky na detekciu toxínu, ktorý nebol potvrdený.

V predchádzajúcom roku sme zaznamenali žiadne ochorenie.

4.1.5.2 Botulizmus - A 05.1

V roku 2023 ani predchádzajúci rok sme nezaznamenali sa žiadny prípad.

4.1.5.3 Alimentárna intoxikácia *Clostridium perfringens* – A05.2

Hlásený bol 1 prípad (chor. 0,02/100 000), v minulom roku neboli prípady hlásené. Zaznamenaný bol u osoby mužského pohlavia vo vekovej kategórii nad 65 rokov zo Žilinského kraja. Prípad bol nozokomiálneho charakteru. Laboratórne sa zo stolice potvrdil *clostridium perfringens*.

4.1.6 Amébová červienka – Amebóza – A06

V priebehu roka 2023 bolo hlásených 11 ochorení (chor. 0,20/100 000), v minulom roku to bolo 7 ochorení. Prihľad ochorení amebóz je uvedený v tabuľke 17.

TABUĽKA 17 PREHLAD OCHORENÍ PODĽA DRUHU AMEBÓZ

Kód MKCH	Názov	Abs. počet
A06.0	Akútna amébová dyzentéria	4
A06.1	Chronická črevná amebóza	2
A06.2	Amébová nedyzenterická kolitída	3
A06.4	Amébový absces pečene	1
A06.9	Nešpecifikovaná amebóza	1

Prípady boli hlásené z Bratislavského (2x), z Košického (2x), z Trenčianskeho (2x) a z Trnavského (2x) a zo Žilinského (3x) kraja.

Prípady boli zaznamenané u osôb mužského (7x) a ženského (4x) pohlavia vo vekových kategóriách, od 1 do 4 rokov (2x), od 10 do 14 rokov (2x), od 25 do 34 rokov (1x), od 25 do 44 rokov (3x) a od 44 do 45 rokov (3x).

Ochorenie sa vyskytovalo takmer počas celého roka okrem mesiacov január, marec a september.

2 prípady boli **importované nákazy** z krajín Omán a Maroko.

Charakter výskytu bol sporadický.

Nezaznamenalo sa žiadne úmrtie.

4.1.7 Iné protozoárne črevné infekcie – A 07

V priebehu roka 2023 bolo hlásených spolu 175 ochorení (chor. 3,22/100 000), čo je nárast o 35 % oproti roku 2022 a oproti päťročnému priemeru je nárast chorobnosti o 21 %. Prehľad diagnóz iných protozoárnych črevných infekcií je uvedený v tabuľke 18.

TABUĽKA 18 PREHĽAD DIAGNÓZ INÝCH PROTOZOÁRNYCH ČREVNÝCH INFEKCIÍ

Kód MKCH	Názov	Abs. počet
A07.0	Balantidiáza	1
A07.1	Giardióza [lambliáza]	127
A07.2	Kryptosporidióza	2
A07.8	Iné špecifikované protozoárne črevné choroby	45

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov SR, pričom najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Prešovskom (chor. 11,89/100 000) kraji.

Prípady boli zaznamenané u osôb mužského (94x) a ženského (81x) pohlavia vo všetkých vekových kategóriách. Ochorenia boli zaznamenané v každej vekovej kategórii, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola zaznamenaná v kategóriách od 1 do 4 rokov (chor. 21,49/100 000) a 0-ročných (chor. 10,52/100 000).

Ochorenia sa vyskytovali v priebehu celého roka s maximom výskytu v mesiaci január (20 x).

Zaznamenali sme 11 importovaných ochorení z krajín Gruzínsko (6x), India (3x), Tanzánia (1x), Ukrajina (1x).

Charakter výskytu bol sporadický a rodinný (3x výskyt v domácnosti- 2x po 2 prípady a 1x 4 prípady).

Nezaznamenalo sa žiadne úmrtie.

4.1.8 Vírusové a iné nešpecifikované črevné infekcie – A 08

V priebehu roka 2023 bolo hlásených spolu 11 906 ochorení (chor. 219,07/100 000), čo je oproti roku 2022 nárast o 17 % a o 62 % viac oproti päťročnému priemeru. Prehľad diagnóz je uvedený v tabuľke 19.

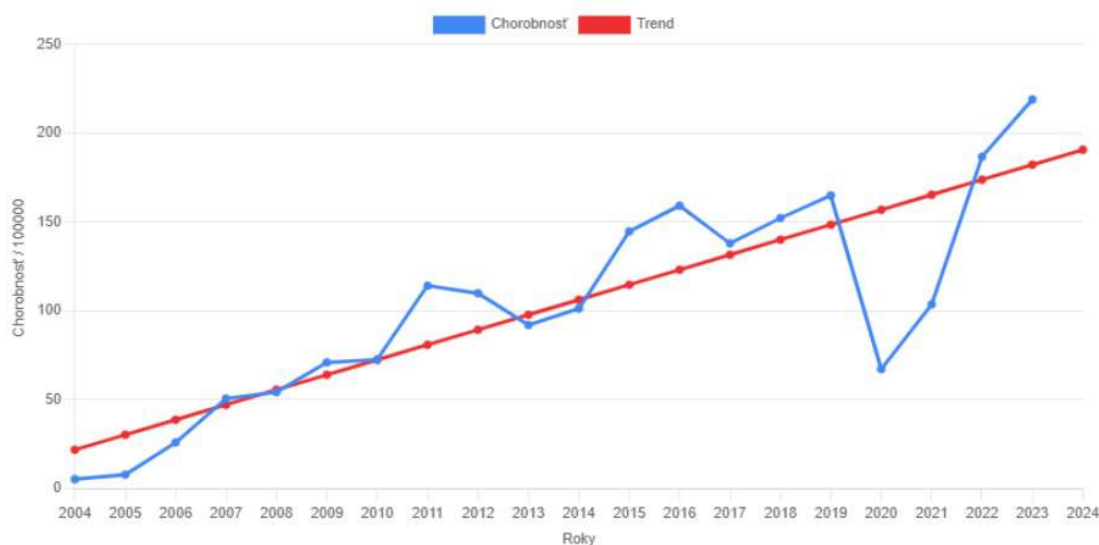
TABUĽKA 19 PREHĽAD OCHORENÍ PRI DG. A04, 2023, SR

Kód MKCH	Názov	Abs. počet
A08.0	Rotavírusová enteritída	6738
A08.1	Akútna gastroenteropatia zapríčinená vírusom Norwalk	2882
A08.2	Adenovírusová enteritída	1805
A08.3	Iné vírusové enteritídy	294
A08.4	Nešpecifikovaná vírusová črevná infekcia	186
A08.5	Iné špecifikované črevné infekcie	1

Trend vírusových črevných ochorení za 20 rokov bol stúpajúci (Graf 22).

**Zvolená diagnóza 'A08_'.
Trend za 20 rokov.**

Rok 2023. SR.

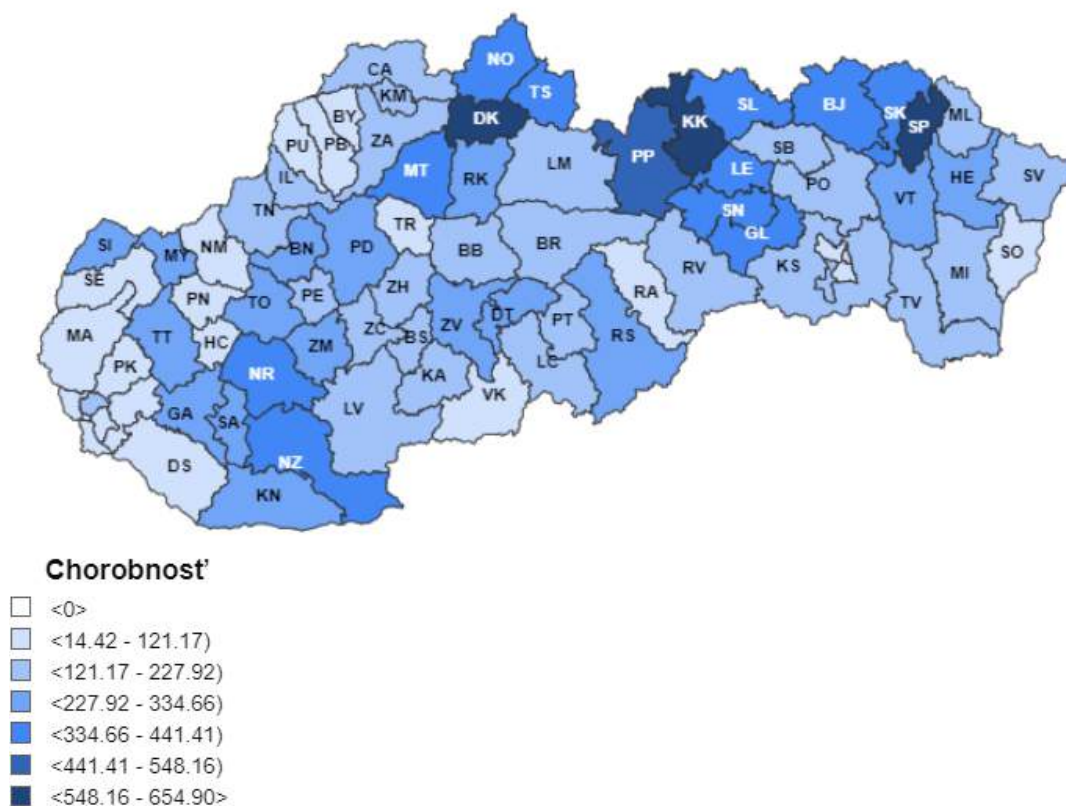

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 22 TREND VÍRUSOVÝCH ČREVNÝCH OCHORENÍ ZA 20 ROKOV, 2023, SR

Ochorenia boli hlásené z každého kraja SR, pričom najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Prešovskom (chor. 329,35/100 000) kraji a najnižšia chorobnosť bola v Bratislavskom (chor. 90,92/100 000) kraji. Výskyt podľa okresov zobrazuje mapa 4.

Výskyt zvolenej diagnózy v SR podľa miesta bydliska
v r. 2023
Diagnóza A08_

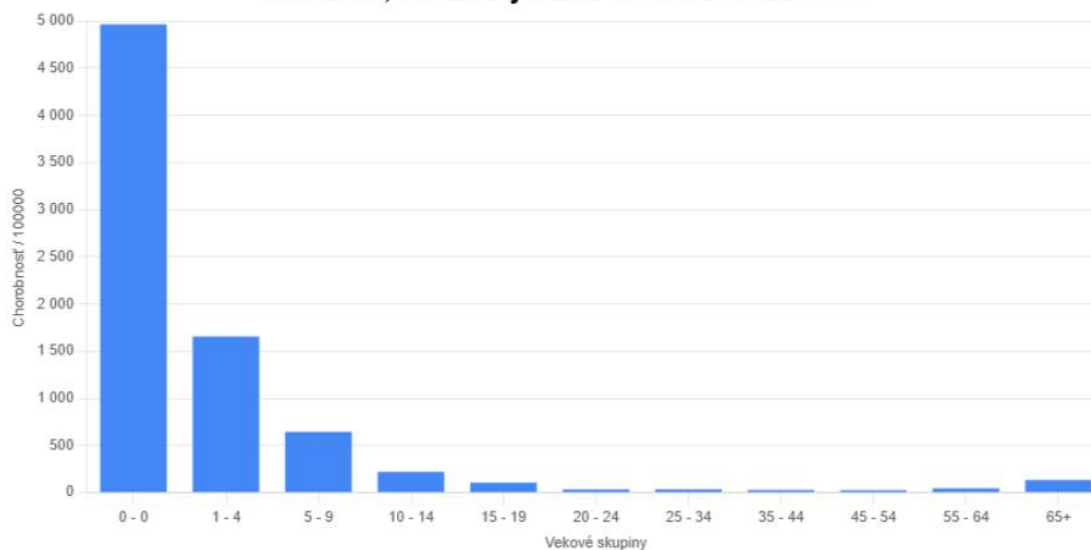

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

MAPA 4 VÝSKYT VÍRUSOVÝCH A INÝCH NEŠPECIFIKOVANÝCH ČREVNÝCH INFEKCIÍ, 2023, SR

Ochorenia boli zaznamenané u osôb mužského 6053x a ženského 5852x, (1x pohlavie neuvedené) v každej vekovej kategórii, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola zaznamenaná v kategóriách 0 ročných (chor. 4 965,63 /100 000) a od 1 do 4 rokov (chor. 1 654,84 /100 000). (Graf 23).

**Zvolená diagnóza 'A08_'.
Vekovošpecifická chorobnosť.
Rok 2023, mesiac január až december. SR.**

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 23 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ PRI VÍRUSOVÝCH ČREVNÝCH INFEKCIÁCH, SR, 2023

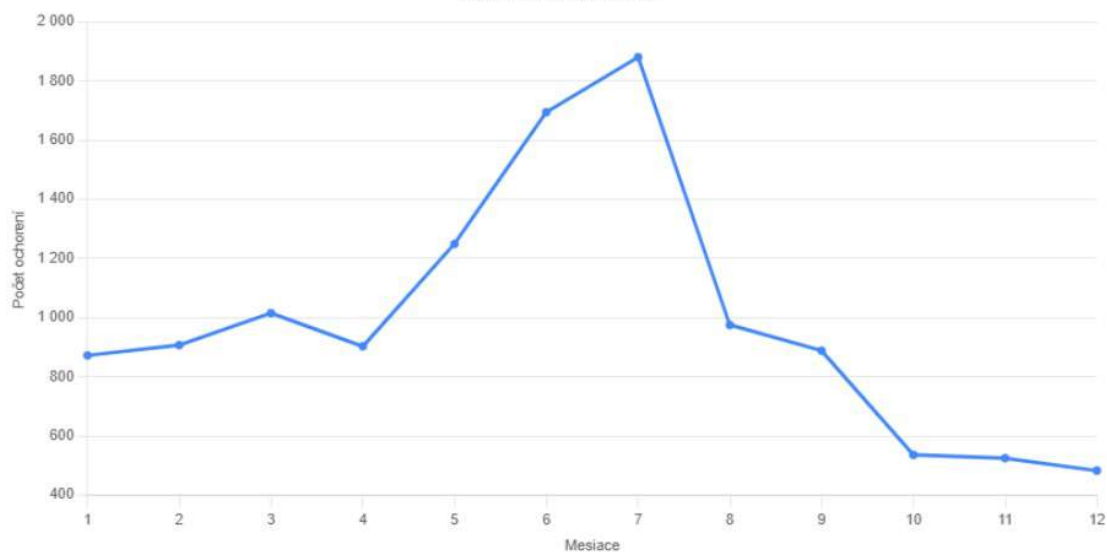
Ako **nozokomiálna nákaza** bolo zaznamenaných 788 ochorení pod rôznymi diagnózami (Tabuľka 20).

TABUĽKA 20 PREHĽAD NOZOKOMIÁLNYCH NÁKAZ PRI DG. A08, 2023, SR

Kód MKCH	Názov	Abs. počet
A080	Rotavírusová enteritída	387
A081	Akútna gastroenteropatia zapríčinená vírusom Norwalk	246
A082	Adenovírusová enteritída	128
A083	Iná vírusová enteritída	25
A084	Bližšie neurčená vírusová črevná infekcia	2

Ochorenia sa vyskytovali v priebehu celého roka s maximom ochorení v mesiaci júl (1880 x).

**Zvolená diagnóza 'A08_'.
Sezonalita.
Rok 2023. SR.**

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 24 VÝSKYT VÍRUSOVÝCH ČREVNÝCH INFEKCIÍ PODEĽA SEZONALITY, 2023, SR

Bolo zaznamenaných 42 importovaných nákaz, ktoré uvádzame v tabuľke 21.

TABUĽKA 21 IMPORTOVANÉ OCHORENIA PRI DG. A08, 2023, SR

Kód MKCH	Krajina	Abs. počet	Spolu
A080	Albánsko	1	38
	Bosna a Hercegovina	1	
	Bulharsko	5	
	Chorvátsko	7	
	Čierna Hora	1	
	Cyprus	2	
	Francúzsko	1	
	Grécko	4	
	Indonézia	2	
	Kanada	1	
	Nemecko	1	
	Omán	3	
	Portugalsko	1	
	Rakúsko	2	
	Spojené arabské emiráty	1	
	Taliansko	1	
	Tanzánia	1	
Turecko	3		
A081	Bulharsko	1	3
	Chorvátsko	1	
	Španielsko	1	
A083	Chorvátsko	1	1

Charakter výskytu bol sporadický, rodinný, ale aj epidemický.

Zaznamenaných bolo **194 epidémií** vírusových črevných ochorení, v ktorých sa potvrdili rotavírus (139x), norovírus (39x), adenovírus (6x), vírus iný nešpecifikovaný (8x) a astrovírus (2x). Väčších epidémií s počtom chorých od 5 do 150 bolo **54** (1145 chorých) (Tabuľka 22). Menších epidémií s počtom od 2 do 4 prípadov bolo hlásených 140.

TABUĽKA 22 PREHĽAD VÄČŠÍCH EPIDÉMIÍ VÍRUSOVÝCH ČREVNÝCH OCHORENÍ, 2023, SR

	Okres	Dát. vzniku	Dát. ukon.	Agens	Poč. ch.	Poč. exp.	Faktor	Dôkaz
1	NR	02.04.2023	04.04.2023	rotavírus	5,	0,	76,	neznámy
2	NR	19.04.2023	01.01.0001	rotavírus	5,	0,	81,	kontaminované ruky
3	BN	31.05.2023	05.06.2023	rotavírus	5,	0,	5,	neznámy
4	ZH	27.07.2023	31.07.2023	rotavírus	5,	0,	6,	zmiešaná strava
5	VT	06.08.2023	16.08.2023	rotavírus	5,	0,	179,	kontaminované predmety
6	NR	20.10.2023	27.10.2023	rotavírus	5,	0,	6,	neznámy
7	NR	15.03.2023	18.03.2023	rotavírus	7,	0,	49,	kontakt s chorým
8	NR	02.06.2023	05.06.2023	rotavírus	7,	0,	62,	neznámy
9	NR	01.06.2023	04.06.2023	rotavírus	8,	0,	42,	neznámy
10	SA	31.05.2023	04.06.2023	rotavírus	8,	0,	72,	neznámy
11	RK	10.01.2023	18.01.2023	rotavírus	9,	0,	123,	kontakt s chorým
12	HE	13.02.2023	23.02.2023	rotavírus	12,	0,	230,	kontaminované predmety
13	NR	19.05.2023	01.01.0001	rotavírus	12,	0,	47,	neznámy
14	MT	13.07.2023	23.07.2023	rotavírus	15,	0,	91,	neznámy
15	NR	20.05.2023	29.05.2023	rotavírus	16,	0,	239,	neznámy
16	DT	30.07.2023	01.01.0001	rotavírus	17,	0,	63,	neznámy
17	SP	24.01.2023	30.01.2023	rotavírus	18,	0,	28,	kontakt s chorým
18	TN	14.04.2023	19.04.2023	rotavírus	19,	0,	70,	kontakt s chorým
19	MY	18.05.2023	28.05.2023	rotavírus	19,	0,	45,	neznámy
20	BN	26.06.2023	19.07.2023	rotavírus	19,	0,	58,	neznámy
21	MT	14.07.2023	27.07.2023	rotavírus	23,	0,	184,	kontaminované predmety
22	VK	03.06.2023	06.06.2023	rotavírus	25,	0,	37,	kontakt s chorým
23	MT	10.07.2023	22.07.2023	rotavírus	25,	0,	85,	neznámy
24	MT	28.06.2023	16.07.2023	rotavírus	29,	0,	97,	neznámy

25	MT	10.02.2023	17.02.2023	rotavírus	50,	0,	156,	kontaminované prostredie
26	GA	16.06.2023	04.07.2023	rotavírus	68,	0,	257,	kontakt s chorým
27	NR	12.09.2023	15.09.2023	norovírus	5,	0,	6,	Neuvedené
28	NR	01.02.2023	07.02.2023	norovírus	6,	0,	55,	kontakt s chorým
29	BA3	23.01.2023	25.01.2023	norovírus	6,	0,	31,	kontakt s chorým
30	LV	24.02.2023	28.02.2023	norovírus	6,	0,	216,	neznámy
31	LV	21.11.2023	29.11.2023	norovírus	6,	0,	57,	neznámy
32	NR	15.02.2023	17.02.2023	norovírus	7,	0,	65,	Neuvedené
33	SA	12.07.2023	14.07.2023	norovírus	7,	0,	59,	neznámy
34	ZM	15.02.2023	16.02.2023	norovírus	8,	0,	20,	neznámy
35	NZ	22.05.2023	24.05.2023	norovírus	11,	0,	102,	neznámy
36	LV	16.02.2023	27.02.2023	norovírus	12,	0,	93,	neznámy
37	PD	07.09.2023	10.09.2023	norovírus	12,	0,	112,	kontaminovaný vzduch/aerosol
38	NZ	03.03.2023	01.01.0001	norovírus	16,	0,	110,	Neuvedené
39	NR	26.11.2023	01.12.2023	norovírus	21,	0,	242,	Neuvedené
40	TN	13.08.2023	14.08.2023	norovírus	27,	0,	57,	neznámy
41	NR	28.04.2023	02.05.2023	norovírus	41,	0,	116,	neznámy
42	MT	26.01.2023	29.01.2023	norovírus	45,	0,	93,	kontakt s chorým
43	PD	01.02.2023	06.02.2023	norovírus	60,	0,	127,	kontakt s chorým
44	KN	21.06.2023	21.06.2023	norovírus	73,	0,	425,	neznámy
45	TT	06.09.2023	10.09.2023	norovírus	150,	0,	1 273,	zmiešaná strava
46	SK	26.02.2023	27.02.2023	adenovírus	5,	0,	54,	neznámy
47	ZA	05.09.2023	13.09.2023	vírus iný nešpecifikovaný	11,	0,	79,	neznámy
48	NR	12.08.2023	17.08.2023	vírus iný nešpecifikovaný	12,	0,	66,	neznámy
49	LM	02.03.2023	03.03.2023	vírus iný nešpecifikovaný	15,	0,	300,	neznámy
50	KN	01.01.2023	08.01.2023	vírus iný nešpecifikovaný	17,	0,	60,	neznámy
51	MT	17.01.2023	21.01.2023	vírus iný nešpecifikovaný	21,	0,	90,	neznámy
52	TT	24.05.2023	30.05.2023	vírus iný nešpecifikovaný	32,	0,	102,	kontakt s chorým
53	NZ	14.03.2023	20.03.2023	vírus iný nešpecifikovaný	34,	0,	324,	kontaminované ruky

54	KN	13.03.2023	16.03.2023	vírus nešpecifikovaný	iný	43,	0,	133,	kontaminovaný vzduch/aerosol
----	----	------------	------------	--------------------------	-----	-----	----	------	---------------------------------

Nezaznamenalo sa žiadne úmrtie.

4.1.8.1 Rotavírusová enteritída – A 08.0

V priebehu roka 2023 bolo hlásených spolu 6738 ochorení (chor. 123,98/100 000), čo je oproti roku 2022 nárast o 84 % a o 95 % viac oproti päťročnému priemeru. Trend za 20 rokov bol stúpajúci (Graf 25).

Ochorenia boli hlásené v každom kraji s maximom v Prešovskom (chor. 184,86/100 000) kraji a najnižšia chorobnosť bola zaznamenaná v Bratislavskom (chor. 39,24/100 000) kraji.

Prípady boli zaznamenané u osôb mužského (3462x) a ženského (3276x) v každej vekovej kategórii, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola zaznamenaná v kategórii 0 ročných (chor. 2 870,32/100 000) a od 1 do 4 rokov (chor. 962,65/100 000).

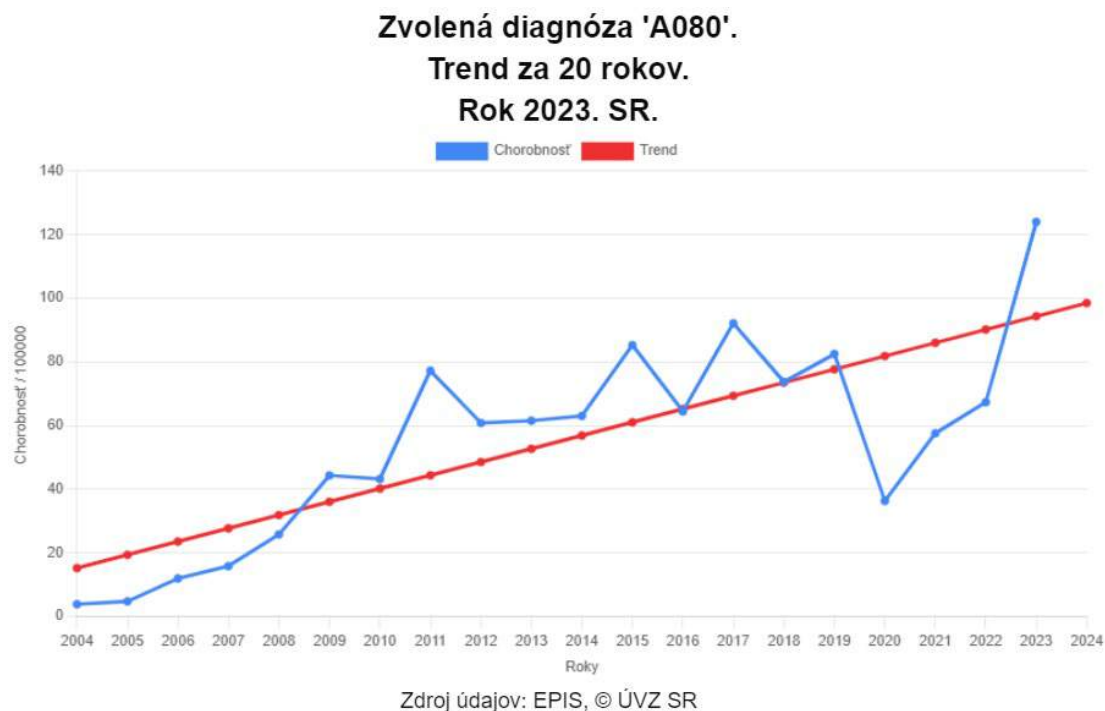
Očkovanie proti rotavírusom: očkovaný (165x), čiastočne očkovaný (19x), neočkovaný (5116x) a nezistený (1439x). Očkovací status bol splnený pri 2,45 % prípadoch.

Ako nozokomiálna nákaza bolo hlásených 387 prípadov.

Ochorenia sa vyskytovali v priebehu celého roka s maximom ochorení v mesiaci júl (1466x).

Charakter výskytu bol sporadický, rodinný, ale aj epidemický.

Zaznamenaných bolo **139 epidémií** rotavírusových črevných ochorení. Väčších epidémií s počtom chorých od 5 do 1568 bolo **26** (436 chorých). (Tabuľka 22). Menších epidémií s počtom od 2 do 4 prípadov bolo 113 (276 chorých).

GRAF 25 TREND ROTAVÍRUSOVEJ ENTERITÍDY ZA 20 ROKOV, 2023, SR

4.1.8.2 Akútna gastroenteropatia zapríčinená vírusom Norwalk – A08.1

V priebehu roka 2023 bolo hlásených spolu 2882 ochorení (chor. 53,03/100 000), čo je oproti roku 2022 pokles o 14 % a o 25 % nárast oproti päťročnému priemeru. Trend za 20 rokov bol stúpajúci (Graf 26).

Ochorenia boli hlásené v každom kraji s maximom v Nitrianskom (chor. 90,27/100 000) kraji a najnižšia chorobnosť bola zaznamenaná v Bratislavskom (chor. 14,65/100 000) kraji.

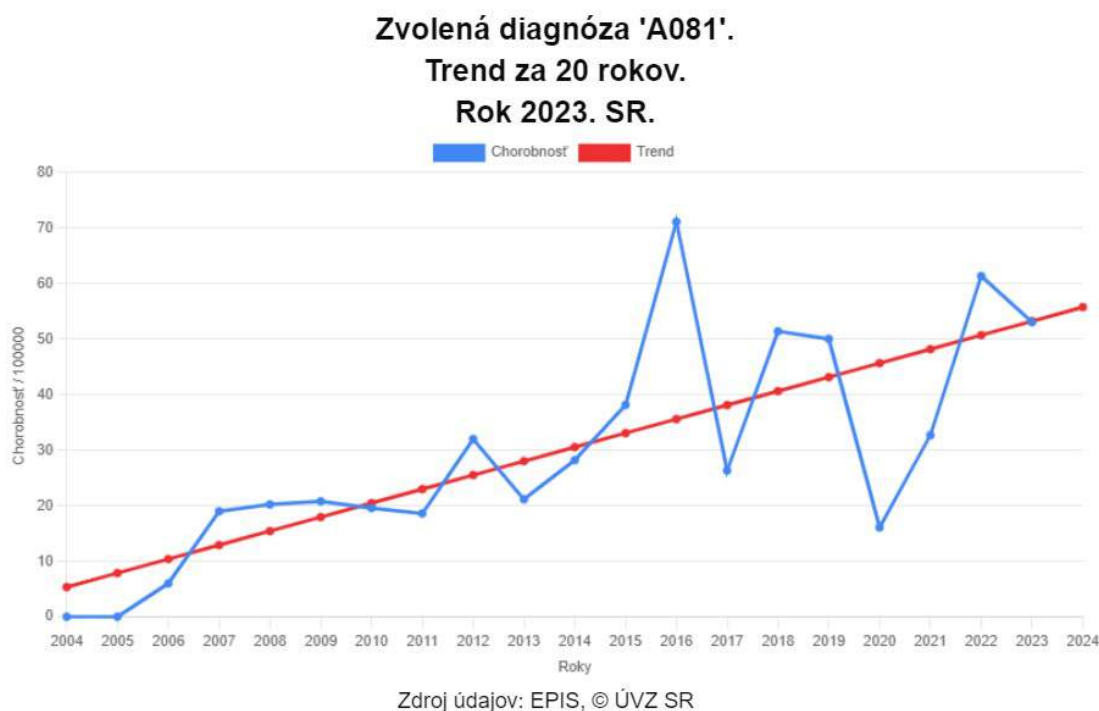
Prípady boli zaznamenané u osôb mužského (1512x) a ženského (1370x) v každej vekovej kategórii, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola zaznamenaná v kategórii 0 ročných (chor. 1 239,65/100 000) a od 1 do 4 rokov (chor. 393,91/100 000).

Ako nozokomiálna nákaza bolo hlásených 246 prípadov.

Ochorenia sa vyskytovali v priebehu celého roka s maximom ochorení v mesiaci september (340x).

Zaznamenaných bolo **39 epidémií**, väčších s počtom chorých od 5 do 150 bolo **19** (519 chorých). (Tabuľka 22). Menších epidémií s počtom od 2 do 4 prípadov bolo 20.

Nezaznamenalo sa žiadne úmrtie.

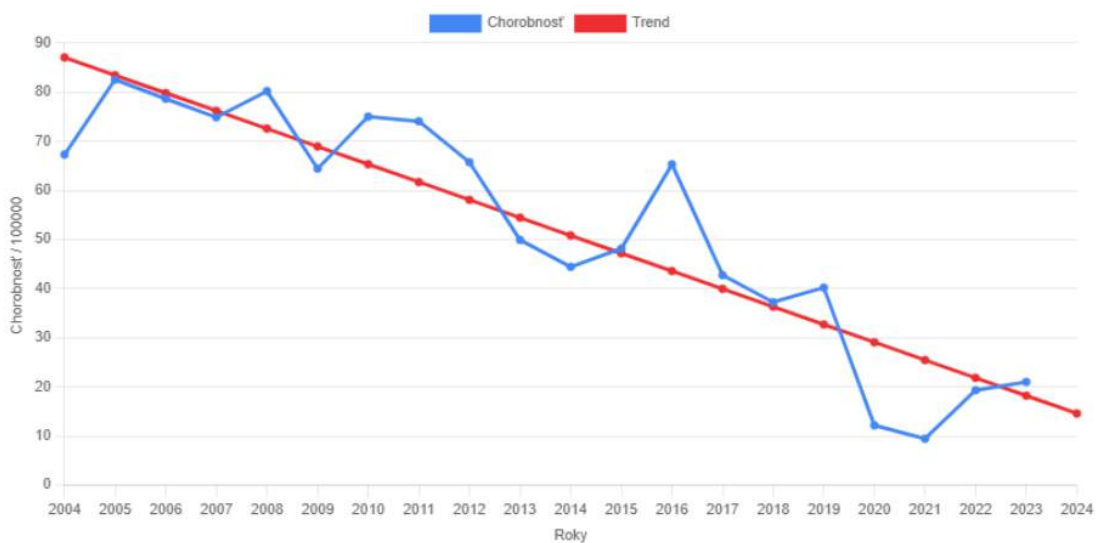

GRAF 26 TREND GASTROENTEROPATIE ZAPRÍČINENEJ VÍRUSOM NORWALK ZA 20 ROKOV, 2023, SR

4.1.9 Hnačka a gastroenteritída pravdepodobne infekčného pôvodu – A 09

V priebehu roka 2023 bolo hlásených spolu 1142 prípadov (chor. 21,01/100 000), čo je oproti minulému roku 9 % nárast chorobnosti a oproti päťročnému priemeru pokles o 11 %. Trend za 20 rokov bol klesajúci (Graf 27).

(A09) Výskyt hnačkových ochorení pp inf. etiol. / Incidence of diarrhoeal diseases of pb inf etiol.
Trend za 20 rokov.
Rok 2023. SR.

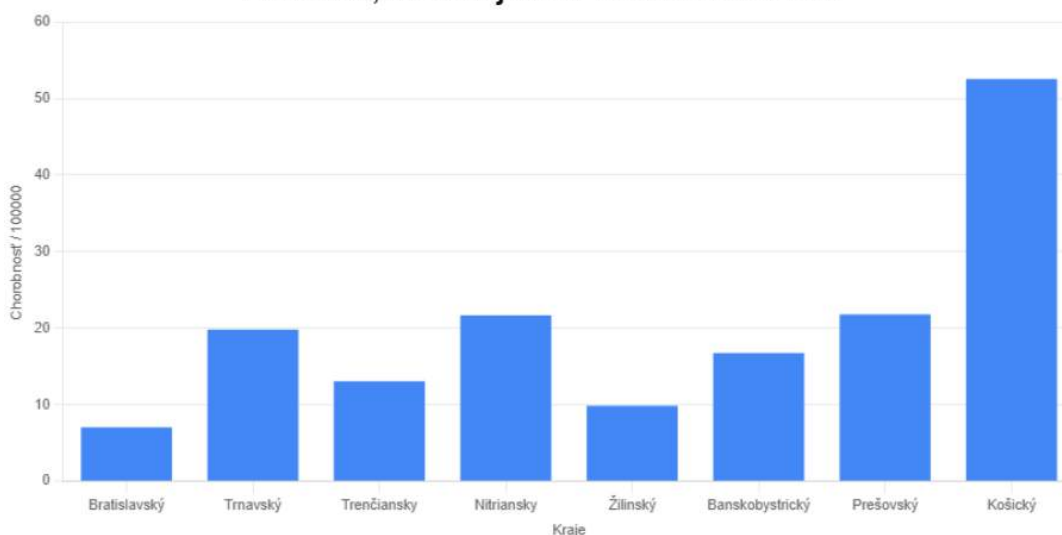

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 27 TREND GASTROENTERITÍDY PRAVDEPODOBNE INFEKČNÉHO PÔVODU ZA 20 ROKOV, 2023, SR

Ochorenia boli hlásené v každom kraji s maximom v Košickom kraji (chor. 52,54/100 000) a najnižšia chorobnosť bola zaznamenaná v Bratislavskom (chor. 7,05/100 000) kraji. (Graf 28).

(A09) Výskyt hnačkových ochorení pp inf. etiol. / Incidence of diarrhoeal diseases of pb inf etiol.
Indicencia podľa krajov.
Rok 2023, mesiac január až december. SR.

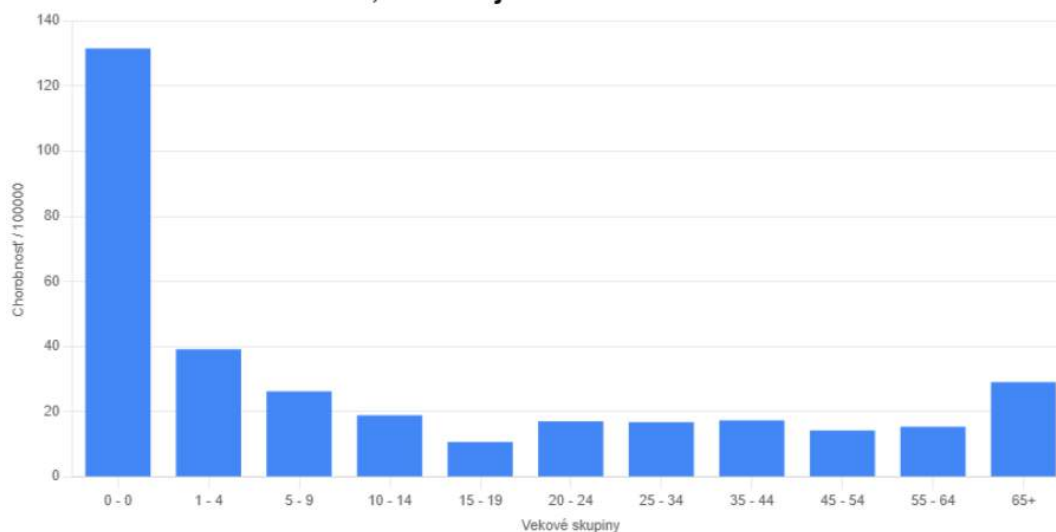

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 28 GASTROENTERITÍDY PRAVDEPODOBNE INFEKČNÉHO PÔVODU, 2023, SR

Prípady boli zaznamenané u osôb mužského (498x) a ženského (644x) v každej vekovej kategórii, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola v kategórii 0 ročných (chor. 131,51/100 000) a od 1 do 4 rokov (chor. 131,51/100 000) (Graf 29).

(A09) Výskyt hnačkových ochorení pp inf. etiol. / Incidence of diarrhoeal diseases of pb inf ethiol.
Vekovošpecifická chorobnosť.
Rok 2023, mesiac január až december. SR.

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 29 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ GASTROENTERITÍDY PRAVDEPODOBNE INFEKČNÉHO PÔVODU, 2023, SR

Ako nozokomiálna nákaza bolo hlásených 166 prípadov.

Ochorenia sa vyskytovali v priebehu celého roka s maximom ochorení v auguste (244x).

V priebehu roka 2023 bolo hlásených 8 importovaných ochorení z krajín Bulharsko (2x), Egypt (1x), Grécko (1x) Jordánsko (1x), Taliansko (1x), Tunisko (1x) a Turecko (1x).

Charakter výskytu bol sporadický, rodinný a epidemický.

Zaznamenaných bolo 25 epidémií (536 prípadov), kde sa vyšetrilo kultivačne negatívnych (17x) a kultivačne nevyšetrených výsledkov (8x) z toho 24 väčších epidémií (od 6 do 88 prípadov) a 1 rodinný výskyt v domácnosti (2 prípady) (Tabuľka 23).

TABUĽKA 23 PREHĽAD VÄČŠÍCH EPIDÉMIÍ GASTROENTERITÍDY PRAVDEPODOBNE INFEKČNÉHO PÔVODU, 2023, SR

	Okres	Dát. vzniku	Dát. ukon.	Agens	Poč. ch.	Poč. exn.	Faktor	Dôkaz
1	LV	16.12.2023	18.12.2023	kultivačne nevyšetrený	5,	0,	84,	neznámy
2	LV	21.12.2023	29.12.2023	kultivačne nevyšetrený	6,	0,	59,	neznámy
3	NR	06.03.2023	08.03.2023	kultivačne nevyšetrený	8,	0,	30,	neznámy
4	KE4	15.02.2023	01.01.0001	kultivačne negatívny	10,	0,	59,	neznámy
5	LV	10.05.2023	14.05.2023	kultivačne negatívny	11,	0,	81,	neznámy
6	NM	02.12.2023	03.12.2023	kultivačne negatívny	11,	0,	82,	neznámy
7	LV	21.07.2023	24.07.2023	kultivačne negatívny	12,	0,	69,	neznámy

8	BB	06.10.2023	12.10.2023	kultivačne negatívny	13,	0,	26,	neznámy
9	LV	11.12.2023	15.12.2023	kultivačne negatívny	13,	0,	71,	neznámy
10	TT	06.09.2023	11.09.2023	kultivačne negatívny	14,	0,	42,	neznámy
11	PN	27.09.2023	28.09.2023	kultivačne nevyšetrený	15,	0,	174,	kontakt s chorým
12	TT	11.04.2023	14.04.2023	kultivačne negatívny	16,	0,	76,	kontakt s chorým
13	NR	27.02.2023	02.03.2023	kultivačne negatívny	17,	0,	101,	neznámy
14	NR	12.04.2023	14.04.2023	kultivačne negatívny	18,	0,	235,	Neuvedené
15	NR	13.04.2023	16.04.2023	kultivačne nevyšetrený	20,	0,	33,	neznámy
16	KS	16.03.2023	01.01.0001	kultivačne negatívny	23,	0,	1 400,	zmiešaná strava
17	PE	21.04.2023	27.04.2023	kultivačne negatívny	24,	0,	53,	neznámy
18	PP	08.08.2023	10.08.2023	kultivačne negatívny	28,	0,	180,	neznámy
19	MT	04.12.2023	09.02.2024	ZES nevyšetrený	31,	0,	45,	kontakt s chorým
20	RV	23.05.2023	24.05.2023	kultivačne nevyšetrený	32,	0,	260,	zmiešaná strava
21	TN	18.05.2023	01.01.0001	kultivačne nevyšetrený	32,	0,	103,	neznámy
22	MT	03.05.2023	04.05.2023	kultivačne negatívny	38,	0,	320,	neznámy
23	HE	20.08.2023	28.08.2023	kultivačne negatívny	46,	0,	97,	zmiešaná strava
24	PP	10.08.2023	11.08.2023	kultivačne negatívny	91,	0,	1 073,	neznámy
25	LV	16.12.2023	18.12.2023	kultivačne nevyšetrený	5,	0,	84,	neznámy

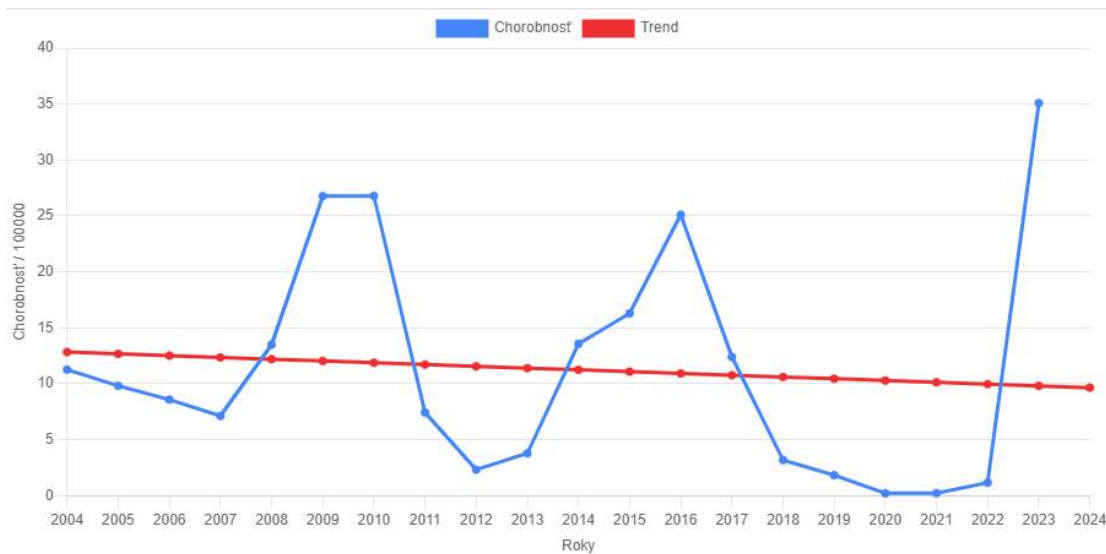
Nezaznamenalo sa žiadne úmrtie.

4.2 Skupina vírusových hepatítid

4.2.1 Akútna vírusová hepatitída typu A – B 15

V roku 2023 bolo v SR hlásených 1907 prípadov ochorení na VHA (B15) (chor. 35,1/100 000), čo je 30,1 násobný vzostup oproti roku 2022. Dlhodobý trend bol do roku 2019 stabilný a mal typický charakter nákazy neovplyvnenej celoplošným očkovaním, ktorá sa vyskytuje v cykloch 4-5 rokov. Od roku 2020 sme pozorovali významný pokles chorobnosti, ktorý pravdepodobne súvisí s dodržiavaním opatrení v prevencii ochorenia COVID 19 a to konkrétne dezinfekcia rúk a obmedzenie kontaktov (Graf 30).

**(B15) Výskyt vírusovej hepatitídy typu A / Incidence of viral hepatitis A.
Trend za 20 rokov.
Rok 2023. SR.**

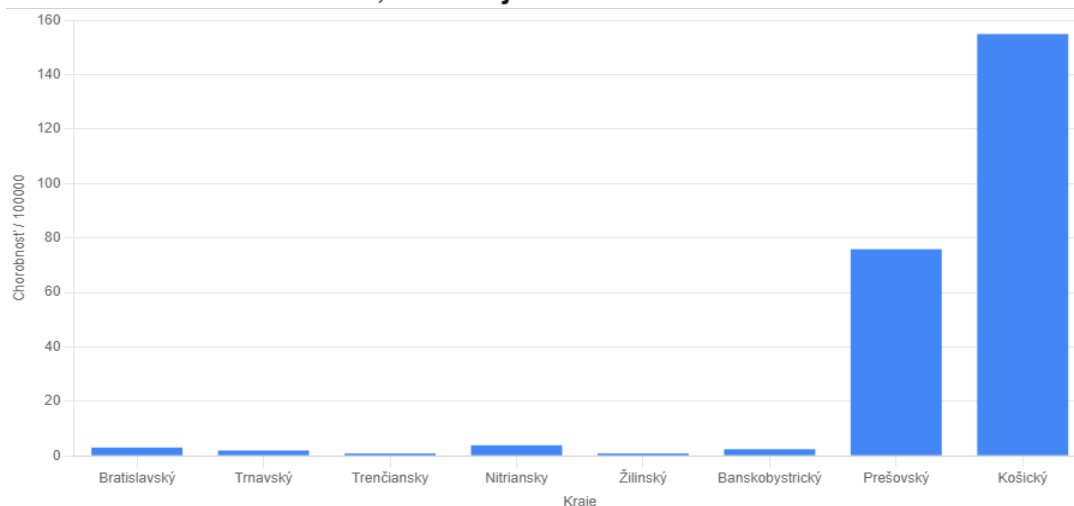

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 30 TREND VHA ZA 20 ROKOV, SR, 2023

Ochorenia boli zaznamenané vo všetkých krajoch SR s maximom v Košickom (1209x) a Prešovskom (613x) kraji. V ostatných krajoch sa vyskytlo od 5 do 22 prípadov (Graf 31).

**(B15) Výskyt vírusovej hepatitídy typu A / Incidence of viral hepatitis A.
Indicencia podľa krajov.
Rok 2023, mesiac január až december. SR.**

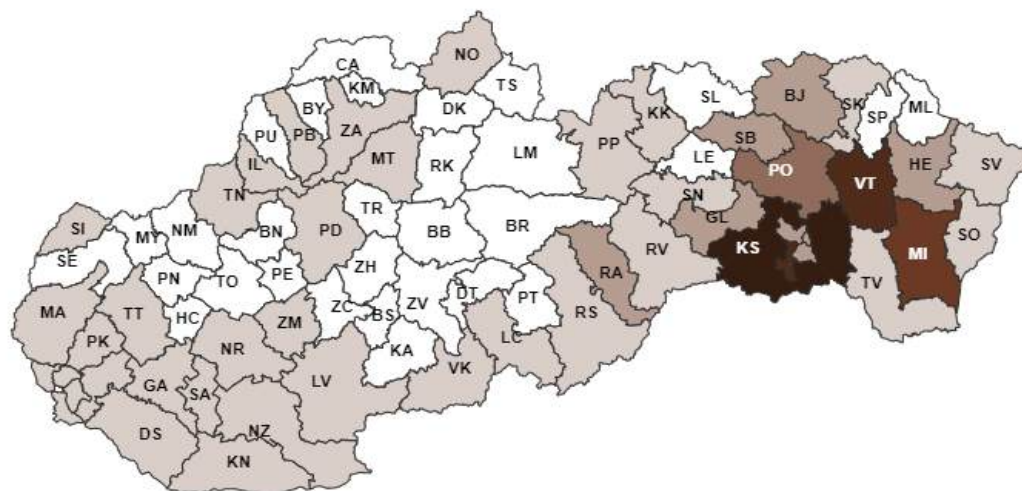

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 31 VÝSKYT VHA PODĽA KRAJOV, SR, 2023

Ochorenia sa vyskytli v 24 okresoch SR s maximom v obvodoch Košice okolie (558 prípadov) a Košice mesto 356 prípadov. (Mapa 5).

Výskyt hepatitídy typu A (B15, B15.0) v SR v r. 2023

Chorobnosť

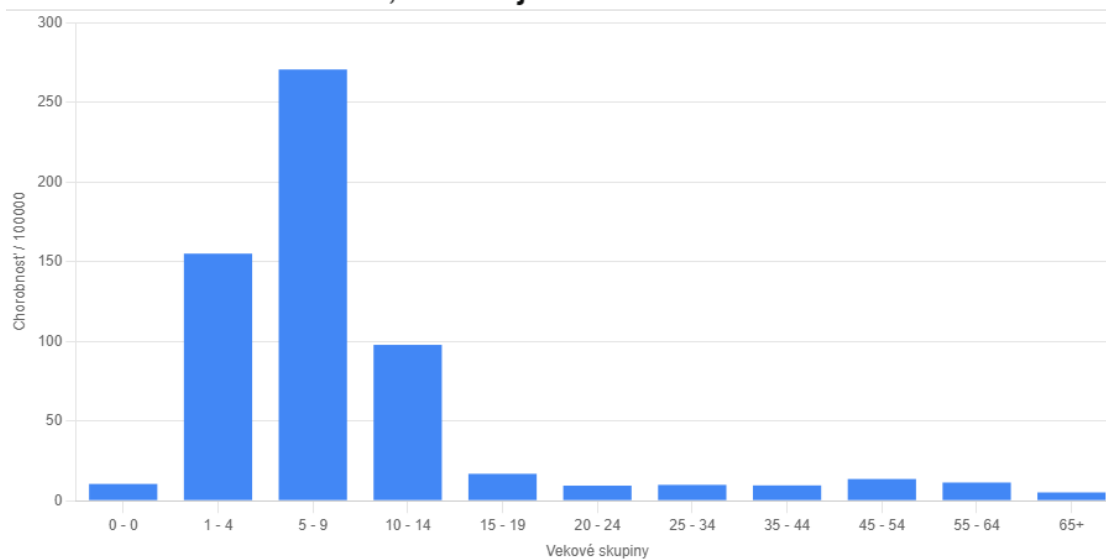
- <0>
- (0.00 - 17.89)
- <17.89 - 75.99)
- <75.99 - 174.97)
- <174.97 - 240.52)
- <240.52 - 318.86)
- <318.86 - 431.76>

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

MAPA 5 VÝSKYT VHA PODĽA OKRESOV, SR, 2023

Ochorenia sa vyskytli vo všetkých vekových kategóriách. Najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola zaznamenaná vo vekovej kategórii od 5 do 9 rokov (chor. 270,6/100 000), od 1 do 4 rokov (chor. 154,61/100 000), od 10 do 14 rokov (chor. 97,8/100 000) (Graf 32).

**(B15) Výskyt vírusovej hepatitídy typu A / Incidence of viral hepatitis A.
Vekovošpecifická chorobnosť.
Rok 2023, mesiac január až december. SR.**

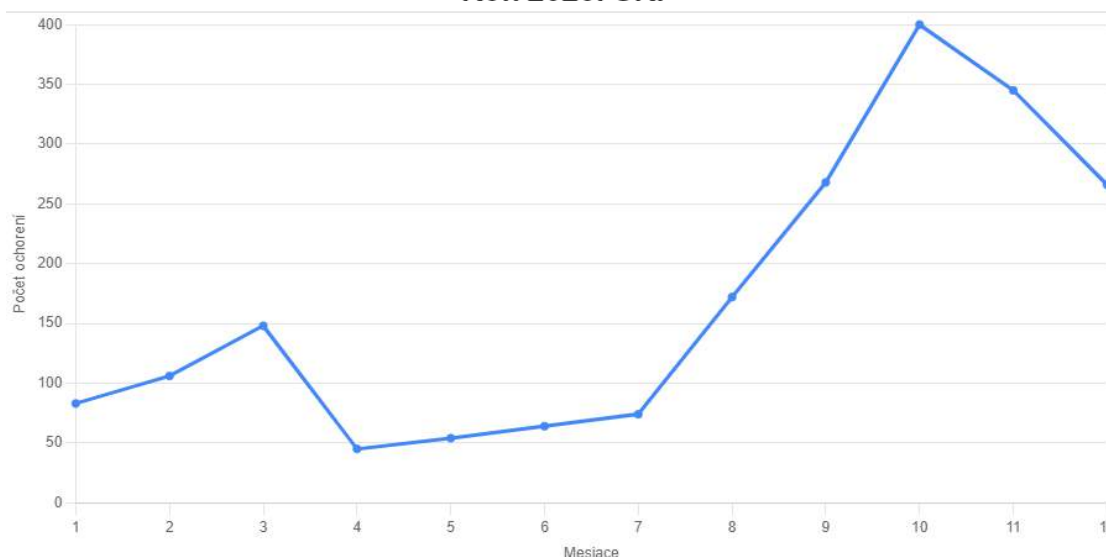

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 32 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ VHA, SR, 2023

Sezónny výskyt bol typický so zvýšeným počtom prípadov v jesenných mesiacoch, k maximálnemu zvýšeniu došlo v mesiaci október v súvislosti s nástupom detí do školy.

**(B15) Výskyt vírusovej hepatitídy typu A / Incidence of viral hepatitis A.
Sezonalita.
Rok 2023. SR.**

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 33 VÝSKYT VHA PODEĽA SEZONALITY, 2023, SR

Zaznamenal sa aj výskyt 9 prípadov **importovaných nákaz** z Bulharska, Česka, Chorvátska, Egypta, Holandska, Jordánska, Rakúska, Španielska a Talianska po jednom prípade.

Rozdelenie chorých podľa kolektívu (Tabuľka 24) a povolania (Tabuľka 25).

TABUĽKA 24 ROZDELENIE CHORÝCH PODĽA KOLEKTÍVU, 2023, SR

Kolektív	Abs. počet
detský domov	7
home office	5
iné	21
základná škola	816
mimo kolektív	826
ÚSS pre dospelých	3
OU a SŠ	23
predškolské zriadenie	165
satelitné domy rodinného typu	1
Osobitná škola	3
nápravné zariadenie	1
zdravotnícke zariadenie	13
vysoká škola	9
vysoká škola s internátom	2
neuvedené	11

TABUĽKA 25 ROZDELENIE CHORÝCH PODĽA POVOLANIA, 2023, SR

Povolanie	Abs. počet
administratívny pracovník	9
iné povolanie	188
materská dovolenka	19
nepracujúce dieťa	881
dôchodca	59
invalidný dôchodca	10
nezamestnaný	64
študent	598
pedagogický pracovník	19
potravínár - iný	7
potravínár - mäso priemysel	1
potravínár cukrár, kuchár	4
poľnohospodár	2
Prac.soc.služieb	3
predavač	1
robotník	13
väzeň	1
starostlivosť o ľudské telo	1
zdravotnícky pracovník - iný	1
zdravotnícky pracovník - lekár	5
zdravotnícky pracovník - PZP	1
zdravotnícky pracovník - SZP	9
zdravotnícky pracovník/VŠ	2
MV SR polícia	2
železničiar	4
neuvedené	2

Epidemický výskyt v Košickom kraji: V sledovanom roku bolo hlásených 1209 ochorení, chorobnosť 157,2/100 000 obyv. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov bol 8,4 ochorení, priemer chorobnosti za predchádzajúcich 5 rokov 1,1/100 000 obyv. Ochorenia boli hlásené sporadicky, formou 18 rodinných výskytov s 60 chorými a 24 epidemických výskytov so 752 chorými (okr. Gelnica 1x, Košice II 2x, Košice okolie 10x, Michalovce 9x, Spišská N. Ves 1x a Trebišov 1x).

Epidemický výskyt v Prešovskom kraji: Z celkového počtu ochorení 613 bolo 25 prípadov hlásených sporadicky, 2x hlásené rodinné výskyty (po 2 prípady v rodine) a 24 epidemických výskytov s počtom chorých 584. Najviac epidemických výskytov bolo evidovaných v okrese Vranov n/T – 12, s počtom chorých 236 a v okrese Prešov – 7 s počtom chorých 282.

Úmrtie – B15.0

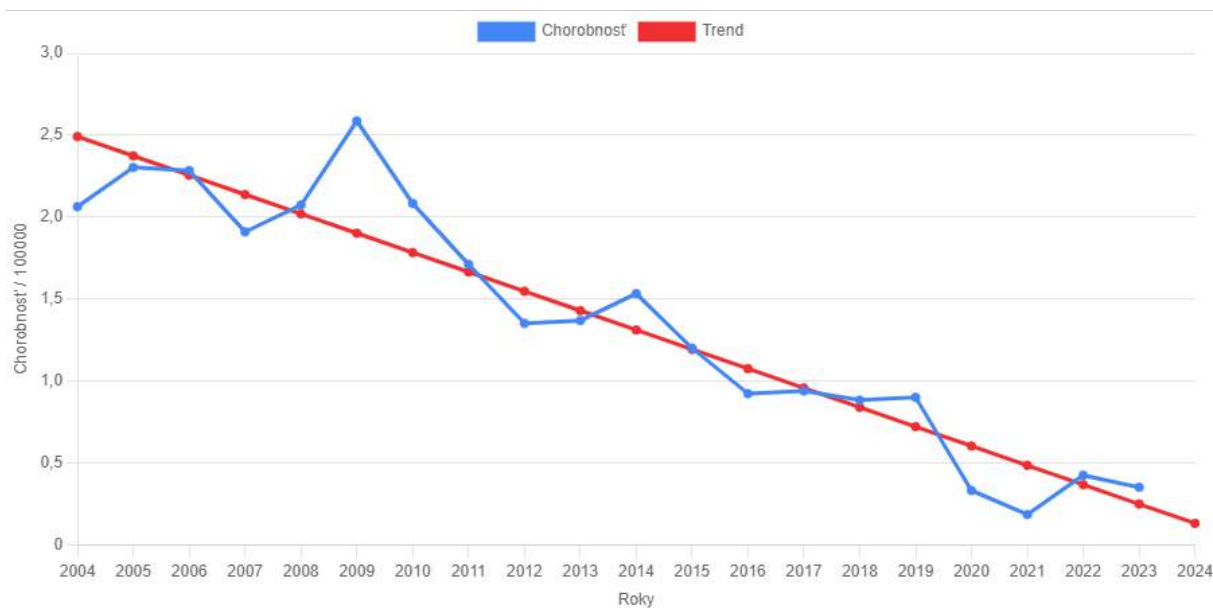
4-ročné dieťa z okresu Michalovce prijaté na Infektologické oddelenie NsP Š.Kukuru Michalovce, a.s. dňa 11.8.2023 pre 1 deň trvajúce ťažkosti. Dieťa bolo očkované proti VHA 3.8.2023 HAVRIX 720, počas inkubačného času ochorenia na VHA. Pri prijatí subfebrilná, výrazný ikterus kože a sklér, skleslá, dýchanie čisté, bruško palpačne nebolestivé, hepatomegália. Sérologicky potvrdená 11.8.2023 vírusová hepatitída typu A. Napriek terapii sa klinický stav pacientky nezlepšuje, v laboratórnych parametroch sa zvyšujú hodnoty hyperbilirubinémie, pretrvávajú vysoko elevované transaminázy, zhoršenie hemokoagulačných parametrov, stav progreduje. Dieťa preložené dňa 15.8.2023 na Detské inf. oddelenie DFN Košice pre progresiu stavu do akútneho pečeneového zlyhania, od 22.8.2023 je na UPV, preklad na KARIP (Klinika anesteziologie resuscitace a intenzívni péče, urgentne zaradená do transplantáčného programu (Transplacentrum IKEM). Počas výkonu na operačnej sále 24.8.2023 desaturácia, obehové zlyhávanie, rozvrat vnútorného prostredia. I napriek všetkej resuscitačnej opatere sa prehľbuje rozvrat vnútorného prostredia, resuscitácia je neúspešná, exitus pod obrazom šoku a metabol. rozvratu.

Úmrtie prešetrené na podnet ÚVZ SR (informácie o preložení dieťaťa na vyššie pracovisko (DFN Košice) a následnom úmrtí oddelenie epidemiológie RÚVZ Michalovce nemalo), podklady poskytla Hygienická stanica hlavného mesta Prahy 4.

4.2.2 Akútna vírusová hepatitída typu B – B 16

V roku 2023 bolo zaznamenaných 19 prípadov ochorení akútnou formou VHB (chor.0,35/100 000), čo je o 3 prípady menej ako v roku 2022, oproti päťročnému priemeru je to pokles o 36%. Trend výskytu je z dlhodobého hľadiska klesajúci (Graf 34).

**(B16) Výskyt vírusovej hepatitídy typu B / Incidence of viral hepatitis B.
Trend za 20 rokov.
Rok 2023. SR.**

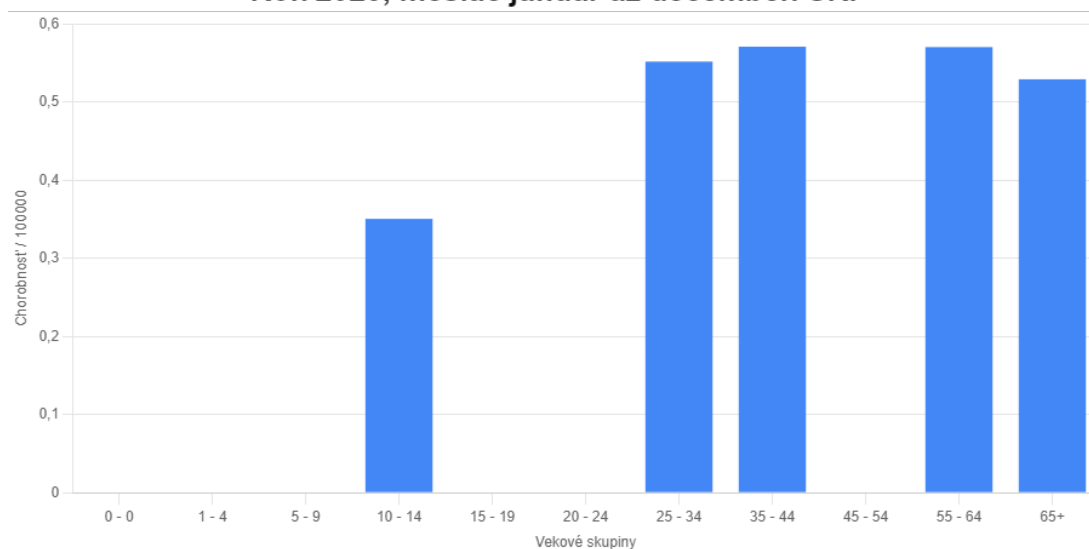
Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 34 TREND VHB ZA 20 ROKOV, SR, 2023

Ochorenia boli zaznamenané vo všetkých krajoch SR s maximom v kraji Bratislavskom kraji (4x) v ostatných krajoch po 1 až 3 prípady.

Ochorenia sa vyskytli od vekovej kategórie 25 ročných a starších, s výnimkou jedného prípadu zaznamenaného vo vekovej skupine 10-14 ročných, čo dokumentuje pozitívny dopad celoplošného očkovania proti VHB od roku 1998 ako aj doočkovania adolescentov r. 1995 a starších.. Najvyššia chorobnosť sa vyskytla vo vekových kategóriách od 35 do 44 rokov (5 príp.) s chorobnosťou 0,57/100 000 a od 55 do 64 rokov 4 príp.(chor. 0,55/100 000) a nad 65 rokov 5 príp.(0,53/100 000) (Graf 35).

**(B16) Výskyt vírusovej hepatitídy typu B / Incidence of viral hepatitis B.
Vekovošpecifická chorobnosť.
Rok 2023, mesiac január až december. SR.**

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 35 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ VHB, SR, 2023

Ochorenia s pozitívnou očkovacou anamnézou:

Zaznamenali sme 1 prípad ochorenia u riadne očkovaného dieťaťa z vekovej skupiny 10-14 ročných detí z Košického kraja. V anamnéze riadne očkovanie 3 dávkami. Tetovanie v inkubačnom čase pred ochorením. Dieťa žije v prostredí s nízkym hygienickým a sociálnym štandardom.

V anamnéze parenterálnych výkonov boli zistené i.v. drogy (1x), operácia (3x), transfúzia krvi 1x, zubné ošetrenie 1x, tetovanie 1x a nezistené alebo neobjasnené (12x).

Uvádzame aj rozdelenie chorých podľa povolania (Tabuľka 26) a kolektívov (Tabuľka 27).

TABUĽKA 26 ROZDELENIE CHORÝCH PODĽA POVOLANIA, 2023, SR

POVOLANIE	Abs. počet
iné povolanie	7
nepracujúci/dôchodca	6
nepracujúci/nezamestnaný	2
robotník	1
výkon trestu	1
nepracujúci/študent	1
predavačka	1

TABUĽKA 27 ROZDELENIE CHORÝCH PODĽA KOLEKTÍVOV, 2023, SR

KOLEKTÍV	Abs. počet
ÚSS pre dospelých	1
mimo kolektív	13
nápravné zariadenie	1
iný kol.	3
základná škola	1

Zaznamenali sme **1 prípad úmrtia** u dospeljej ženy z vekovej skupiny 65+. Pacientka z okresu Levoča paliatívne liečená pre Hodgkinov lymfóm na hematológ. klinike, preložená na II.internú kliniku pre hepatopatiu. Klinicky ikterus, slabosť, anémia ťažkého stupňa, trombocytopenia ťažkého stupňa, leukocytopenia. Laboratórne progresia hyperbilirubinémie. 10.02.2023 exitus letalis - akútne hepatálne zlyhanie pri fulminantnej hepatitíde B. Pacientka nebola proti VHB očkovaná.

Jeden prípad ochorenia mal charakter importovanej nákazy z Bulharska

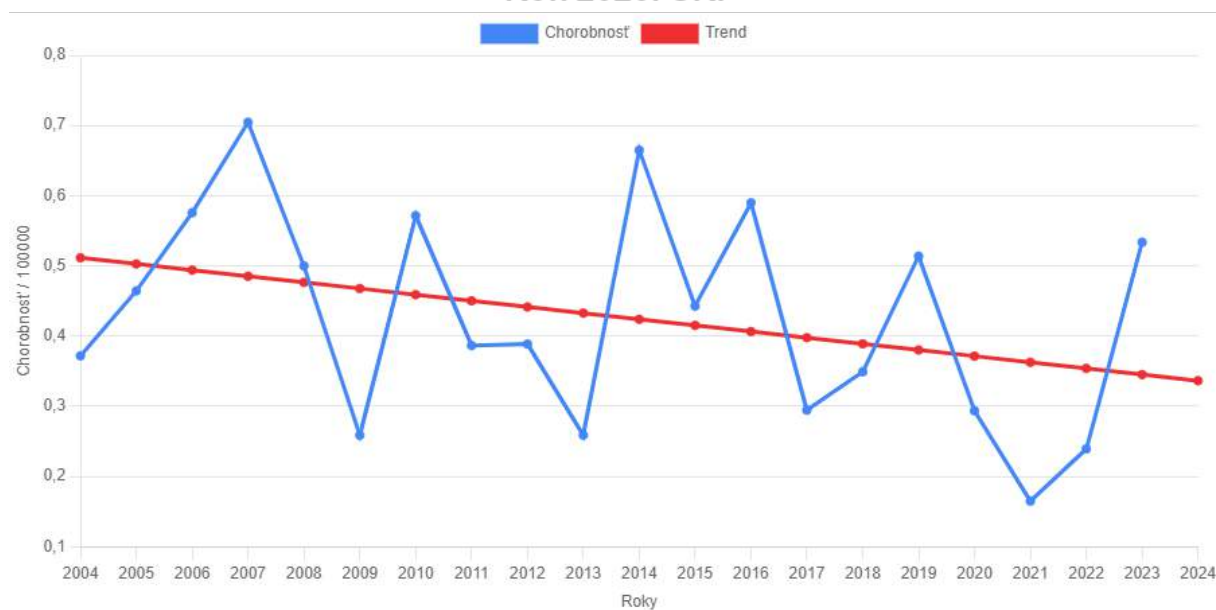
4.2.3 Akútna vírusová hepatitída typu C – B 17.1

V roku 2023 bolo zaznamenaných celkom 29 prípadov ochorení (chor.0,53/100 000), čo je 2,2 násobný vzostup oproti roku 2022 a oproti päťročnému priemeru je to vzostup o 71%. Trend je dlhodobo mierne klesajúci (Graf 36).

(B17.1) Výskyt vírusovej hepatitídy typu C / Incidence of viral hepatitis C.

Trend za 20 rokov.

Rok 2023. SR.

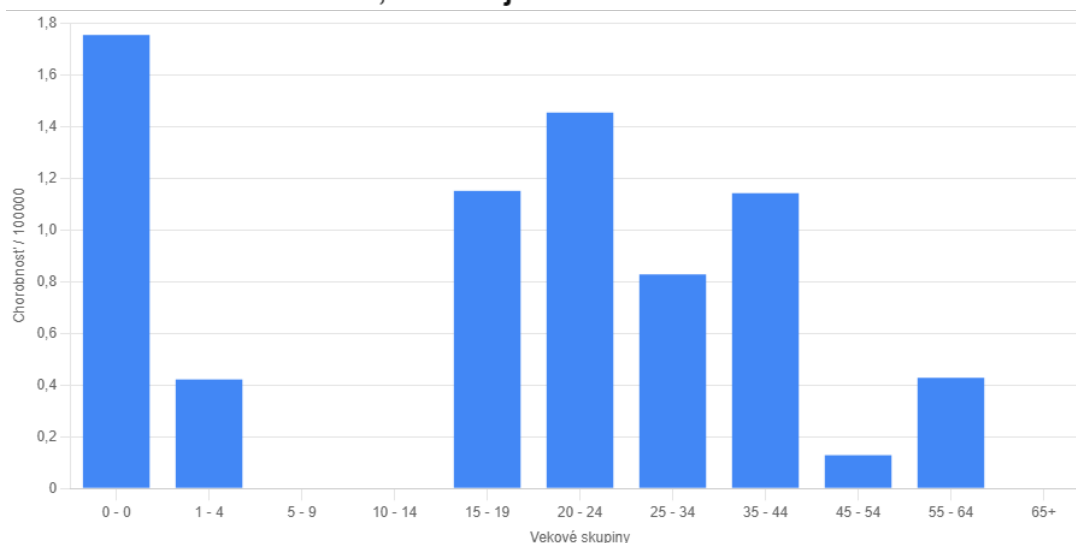
Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 36 TREND VHC ZA 20 ROKOV, SR, 2023

Ochorenia sa vyskytli v šiestich krajoch SR, maximum výskytu sa zaznamenal v Banskobystrickom (9 príp.) a v Košickom (10 príp.) kraji. V dvoch krajoch sa ochorenia nevyskytli (v Bratislavskom a v Žilinskom), v ostatných krajoch sa vyskytli 2 až 3 prípady.

Z hľadiska veku sa ochorenia zaznamenali takmer vo všetkých vekových skupinách s výnimkou 5-14 ročných a 65+ ročných. Maximálny počet prípadov sme zaznamenali vo vekovej kategórii od 35 - 44 ročných – 10 prípadov (chor. 1,14), maximálnu chorobnosť vo vekovej kategórii 20-24 ročných (4 prípady, chor. 1,45) (Graf 3).

**(B17.1) Výskyt vírusovej hepatitídy typu C / Incidence of viral hepatitis C.
Vekovošpecifická chorobnosť.
Rok 2023, mesiac január až december. SR.**

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 37 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ VHC, SR, 2023

Výskyt u 0-ročného dieťaťa: Jedná sa o novorodenca z okresu Lučenec, ochorenie zistené v rámci skriningových vyšetrení. Anamnéza matky- tetovanie, dlhodobé užívanie drog, údajne bezdomovkyňa, nikotinizmus, sérolog. vyš. počas prenatálnej starostlivosti u gyn. nerealizované, naposledy u VLDD v roku 2020 - matka nevyš. na HCV. Napriek tomu predpokladáme vertikálny prenos.

Výskyt u dieťaťa vekovej skupine 1-4 ročných. Dieťa (2-ročné) žije v prostredí s nízkym hygienickým štandardom, matka anti VHC negatívna, pozitívna teta, ktorá má v anamnéze tetovanie. Pravdepodobný prenos nákazy používaním spoločných hygienických potrieb.

Epidemiologická anamnéza zameraná na parenterálne zákroky: tetovanie (6x), aplikácii drog (3x), vertikálny prenos 1x, operácia 1x, neuvedené 14x, nezistené 4x a neudaná (4x).

Uvádzame aj rozdelenie chorých podľa povolania (Tabuľka 28) a kolektívov (Tabuľka 29).

TABUĽKA 28 ROZDELENIE CHORÝCH PODĽA POVOLANIA, 2023, SR

POVOLANIE	Abs. počet
iné povolanie	11
nepracujúci/nezamestnaný	10
Nepracujúce dieťa	2
Zdrav.prac./SZP	1
nepracujúci dôchodca	1
Materská dovolenka	1
robotník	3

TABUĽKA 29 ROZDELENIE CHORÝCH PODĽA KOLEKTÍVOV, 2022, SR

KOLEKTÍV	Abs. počet
iné	4
mimo kolektív	24
Zdravotnícke zariadenie	1

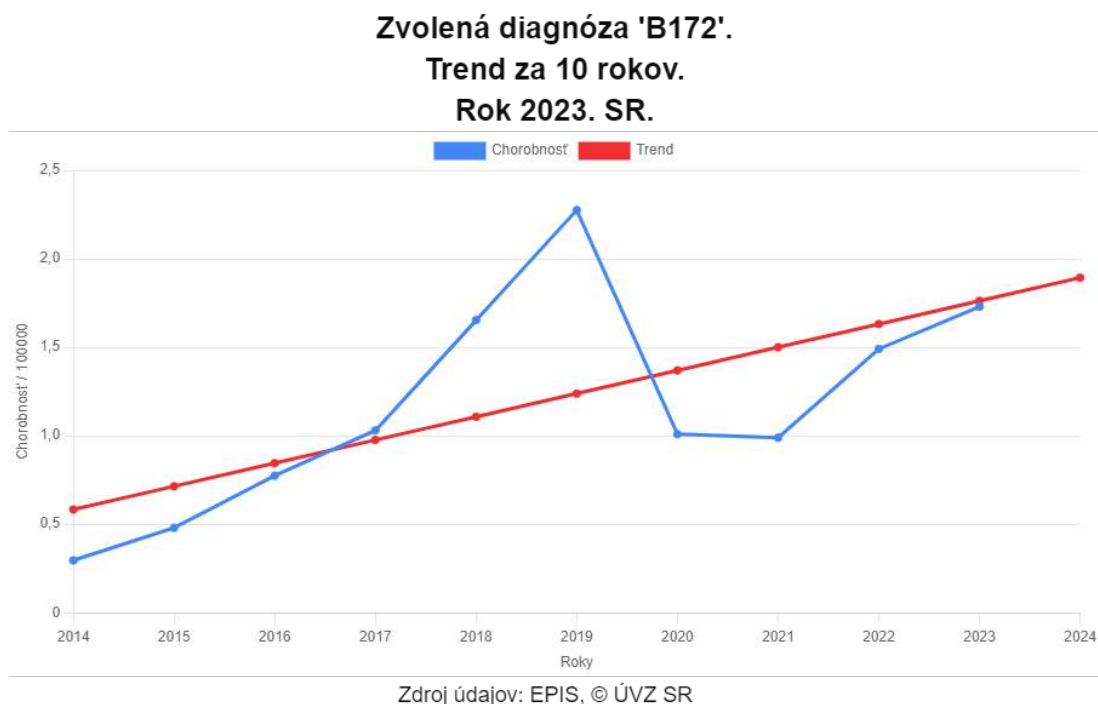
Epidemický výskyt VHC nebol zaznamenaný rodinný výskyt 1x

Nezaznamenalo sa žiadne úmrtie.

Jeden prípad ochorenia mal charakter importovanej nákazy u dospelého muža z Ukrajiny.

4.2.4 Akútna vírusová hepatitída typu E – B 17.2

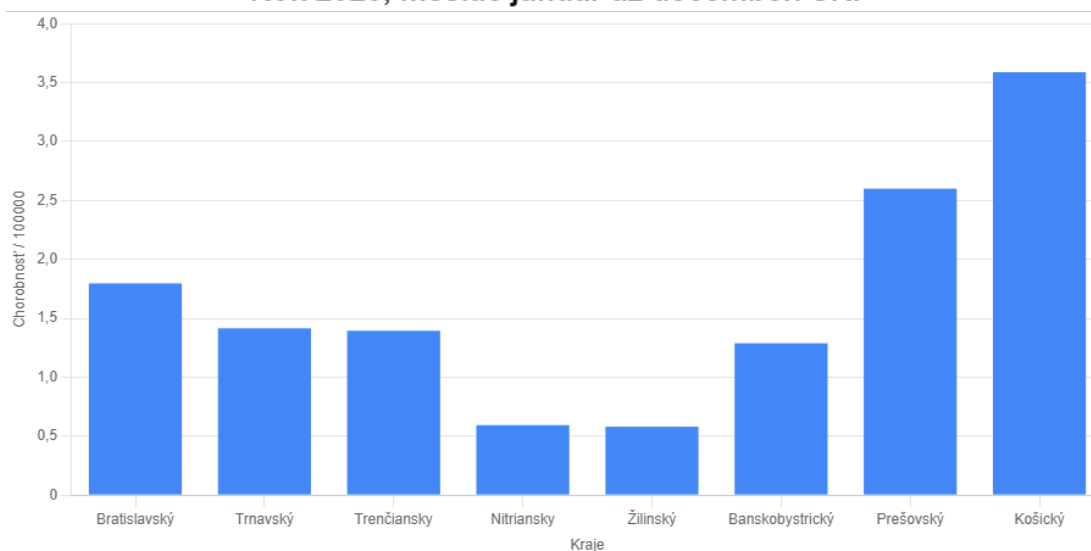
Bolo zaznamenaných 94 ochorení (chor.1,73/100 000), čo reprezentuje vzostup o 16 % oproti roku 2022. Dlhodobý trend chorobnosti VHE je naďalej stúpajúci (Graf 38).

GRAF 38 TREND VHE ZA 10 ROKOV, SR, 2023

Ochorenia hlásili všetky kraje. Najviac signalizoval Košický (28 príp., chor.3,6/100 000) a Prešovský kraj (21 príp., chor. 2,6/100 000), v ostatných krajoch od 4 do 13 prípadov (Graf 39).

**Zvolená diagnóza 'B172'.
Indicencia podľa krajov.
Rok 2023, mesiac január až december. SR.**

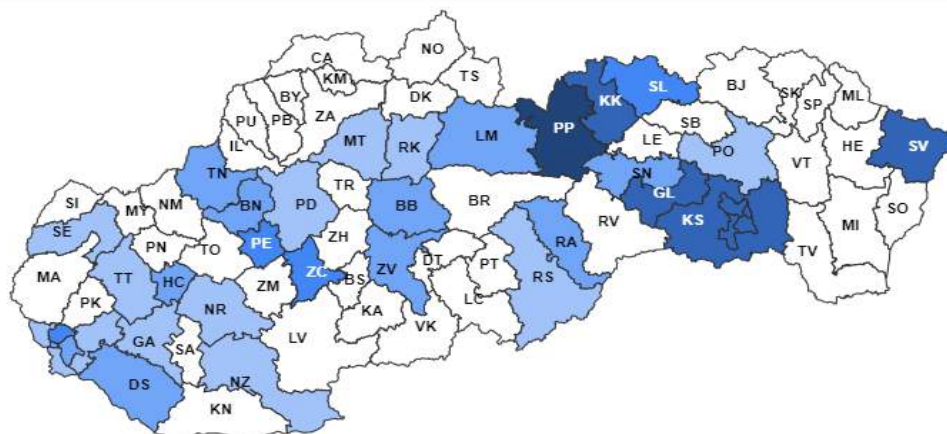

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

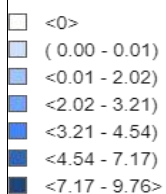
GRAF 39 VHE PODĽA KRAJOV, SR, 2023

Ochorenie sa vyskytlo v 50% okresov s najvyššou chorobnosťou v okrese Poprad (10 prípadov, chor., 9,8) (Mapa 6).

**Výskyt zvolenej diagnózy v SR podľa miesta bydliska
od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023
Diagnóza B172**

Chorobnosť

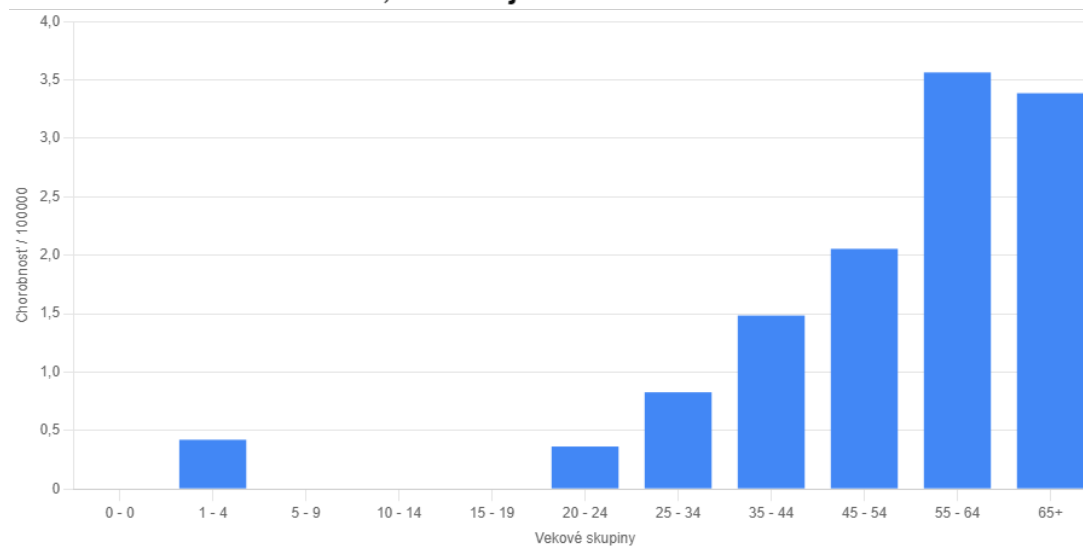

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

MAPA 6 VÝSKYT VHE PODĽA OKRESOV, SR, 2023

Ochorenia sa vyskytli vo vekových skupinách nad 20 rokov veku s maximom vo vekovej kategórii od 55 do 64 rokov (25x, chor. 3,6/100 000) a nad 65 rokov (32x, chor.3,4/100 000) (Graf 40).

**Zvolená diagnóza 'B172'.
Vekovošpecifická chorobnosť.
Rok 2023, mesiac január až december. SR.**

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 40 VEKOVO ŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ VHE, SR, 2023

Väčšina ochorení zostala epidemiologicky neobjasnená (53x), 23x udávali pacienti konzum bravčového mäsa, 7x mäsové výrobky, 2x hovädzie mäso, 8x zverinu. V jednom prípade sa jednalo o importovanú nákazu z Egypta.

Nezaznamenalo sa žiadne úmrtie.

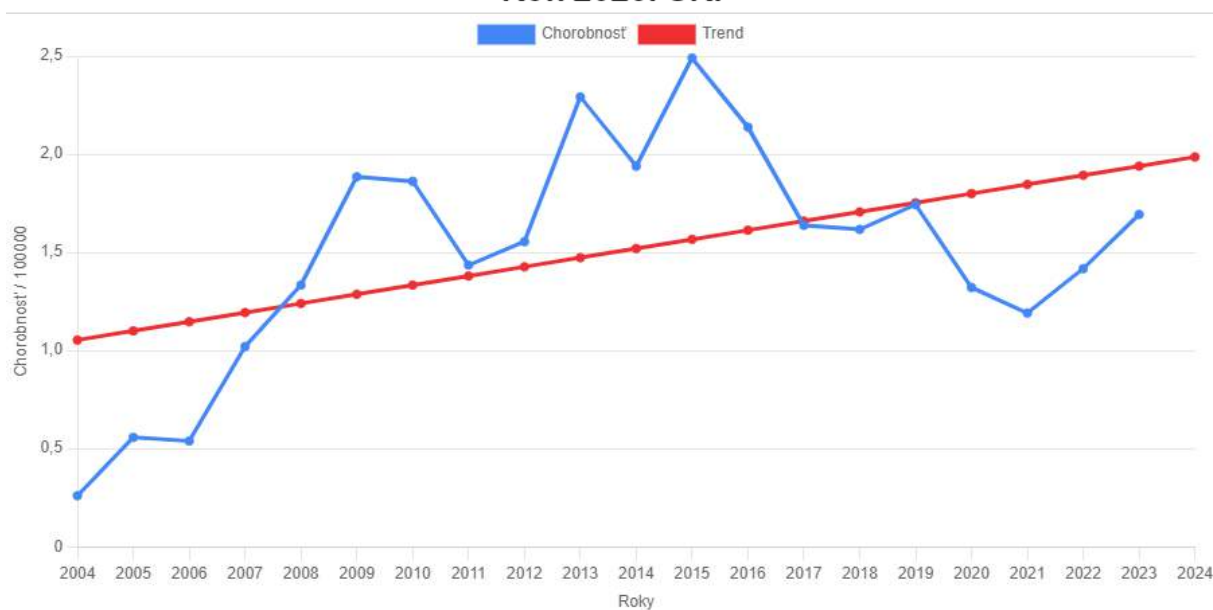
4.2.5 Iná špecifikovaná akútna hepatitída – B 17.8

Nezaznamenalo sa žiadne ochorenie.

4.2.6 Chronická vírusová hepatitída typu B – B 18.1

V sledovanom roku 2023 bolo v tejto skupine zaznamenaných celkom 312 prípadov ochorení, z ktorých 92 bolo novozistených ochorení, v ostatných 220 prípadoch sa jednalo o ochorenia vzniknuté v minulosti, stále na liečbe z rôznych príčin nehlásené do IS EPIS (chor. 5,74/100 000), čo je 4 násobný vzostup oproti roku 2022. Novozistených chronických VHB je však len o 17% viac ako v roku 2022. Trend je naďalej stúpajúci (novozistené prípady - Graf 41, všetky prípady - Graf 41A)

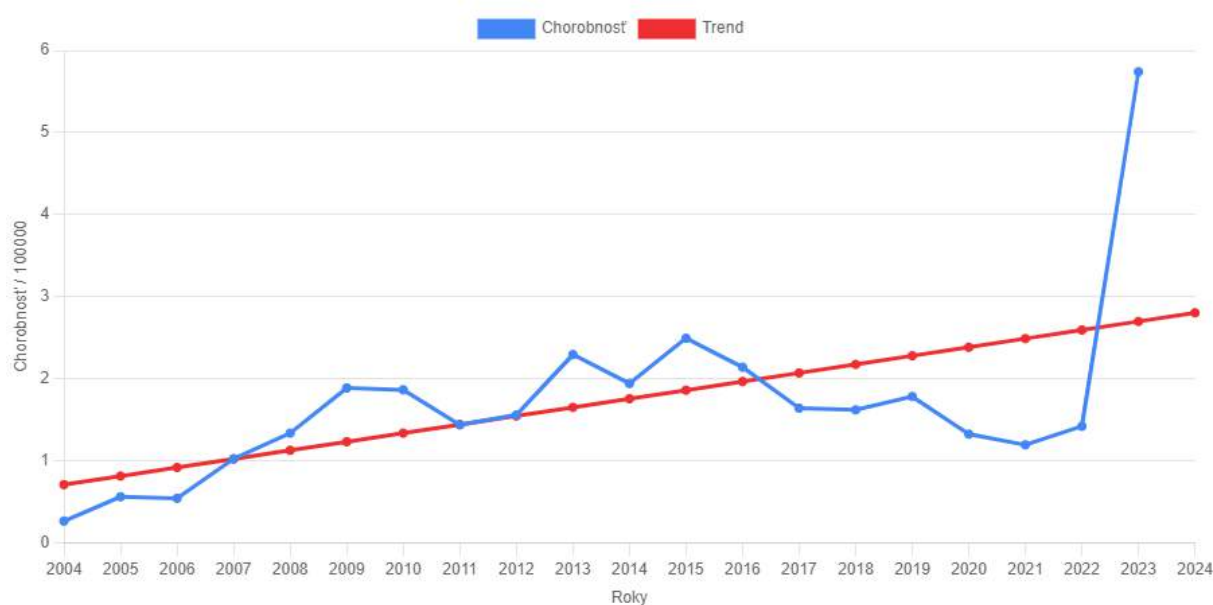
**Zvolená diagnóza 'B181'.
Trend za 20 rokov.
Rok 2023. SR.**

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 41 TREND CHRONICKEJ VHB ZA 20 ROKOV, 2023, SR – NOVOZISTENÉ PRÍPADY

**Zvolená diagnóza 'B181'.
Trend za 20 rokov.
Rok 2023. SR.**

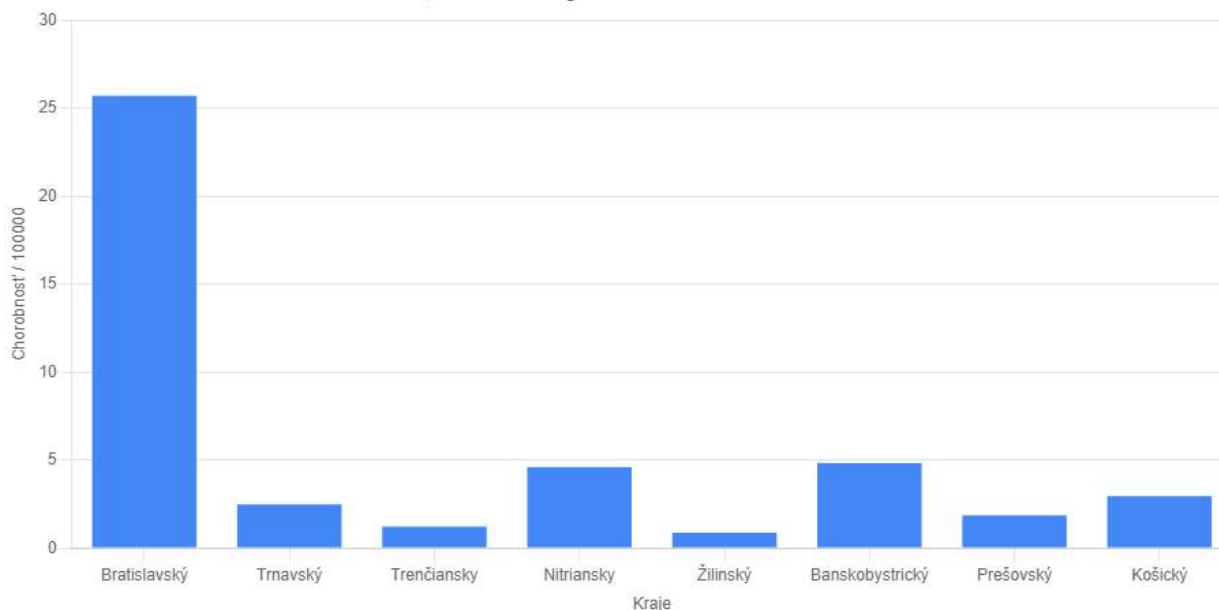

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 41A TREND CHRONICKEJ VHB ZA 20 ROKOV, 2023, SR – VŠETKY PRÍPADY

Ochorenia sa vyskytli vo všetkých krajoch SR, s maximom v Bratislavskom (186x, chor. 25,7/100 000), Banskobystrickom (30x, chor.4,8/100 000), Nitrianskom (31 prípadov, chorobnosť 4,6) a Košickom (23x, chorobnosť 3,0/100 000). V ostatných krajoch bolo zaznamenaných od 6 do 15 prípadov (Graf 42). Dohlasovanie v minulosti neevidovaných prípadov spôsobil vysokú chorobnosť v Bratislavskom kraji.

**Zvolená diagnóza 'B181'.
Indicencia podľa krajov.
Rok 2023, mesiac január až december. SR.**

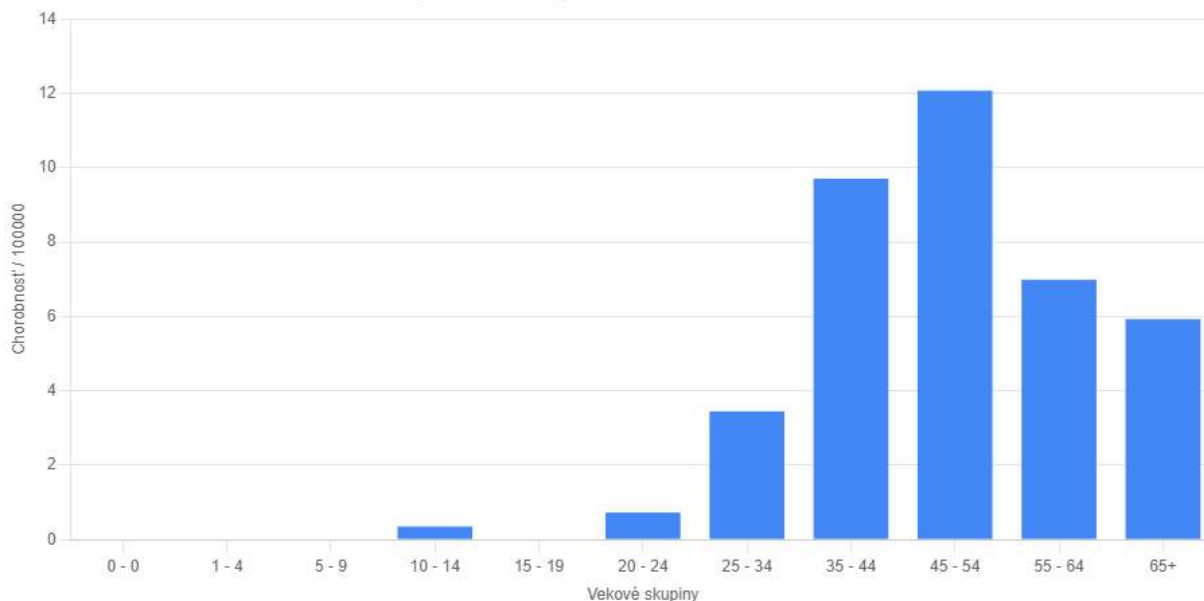

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 42 VÝSKYT CHRONICKEJ VHB PODEĽA KRAJOV, 2023, SR

Z hľadiska veku sa ochorenia vyskytli vo vekových skupinách nad 20 rokov veku s maximom vo vekovej kategórii od 45 do 54 rokov (94x, chor. 12,1/100 000) a od 35 do 44 rokov (85x, chor. 9,7/100 000). Okrem toho sme zaznamenali výskyt vo vekovej kategórii 10-14 ročných detí (1x). Jedná sa o 14-ročného chlapca s ochorením obličiek, pol roka je dialyzovaný a ako dojča bol riadne očkovaný. Pochádza z prostredia s nízkym hygienickým a sociálnym štandardom

**Zvolená diagnóza 'B181'.
Vekovošpecifická chorobnosť.
Rok 2023, mesiac január až december. SR.**

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 43 VEKOVOŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ CHRONICKEJ VHB, 2023, SR

V anamnéze parenterálnych zákrokov u chorých (31x) boli zistené výkony v zdravotníckom zariadení 22x, (chirurgické operácie 14x, odber biologického materiálu 5x, transfúzia krvi 2x, zubné ošetrovanie 1x), 1x piercing, tetovanie 6x, i.v. drogy 2x, nezistené (144x) a neudané (139x).

Uvádzame aj rozdelenie podľa povolania (Tabuľka 30) a kolektívov (Tabuľka 31).

TABUĽKA 30 ROZDELENIE CHORÝCH PODĽA POVOLANIA, 2022, SR

POVOLANIE	Abs. počet
iné povolanie	211
nepracujúci/dôchodca	60
nepracujúci/invalid.dôchodca	4
nepracujúci/nezamestnaný	15
pedag. pracovník	2
väzenie, výkon trestu	3
nepracujúci/študent	1
nepracujúci/dieťa/žiak	1
robotník/iný	9
neudané	7

TABUĽKA 31 ROZDELENIE CHORÝCH PODĽA KOLEKTÍVOV, 2023, SR

KOLEKTÍV	Abs. počet
liečebňa pre dospelých	1
iné	6
mimo kolektív	291
nevedené	8
ÚSS pre dospelých	2
nápravné zariadenie	3

vysoká škola	1
základná škola	1

Importovaných bolo 6 prípadov ochorení z 5 krajín, a to Ukrajina (2x) a Vietnam, Čína, Filipíny, Gruzínsko po jednom prípade.

Nezaznamenalo sa žiadne úmrtie.

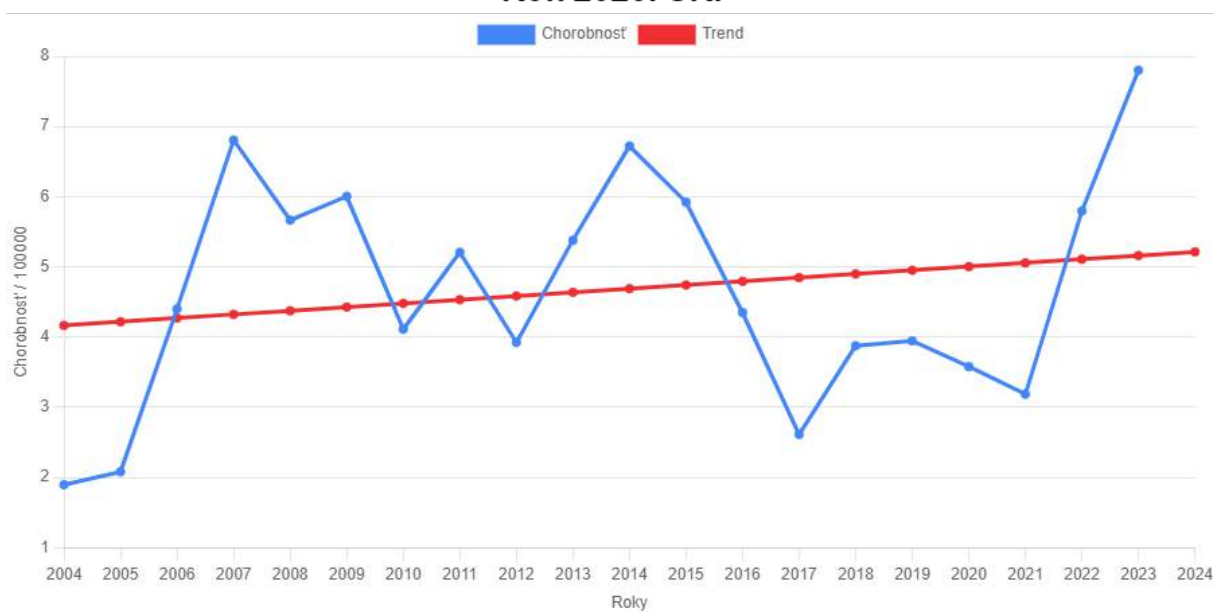
4.2.7 Chronická vírusová hepatitída typu C – B 18.2

V roku 2023 bolo evidovaných 547 prípadov ochorení na chronickú VH-C (chor. 10,6/100.000), čo predstavuje 1,7 násobný vzostup oproti roku 2022, oproti päťročnému priemeru 4-násobný nárast. Novozistených prípadov v roku 2023 bolo celkom 424. Tento vzostup je zapríčinený nie zhoršenou epidemiologickou situáciou ale administratívnym dohlásením starších prípadov chronickej VHC, ktoré neboli vykázané v epidemiologickom informačnom systéme a sú stále aktívne. Skutočne novozistených prípadov bolo v roku 2023 celkom 424. Dlhodobý trend je mierne stúpajúci (Graf 44, 44A).

Zvolená diagnóza 'B182'.

Trend za 20 rokov.

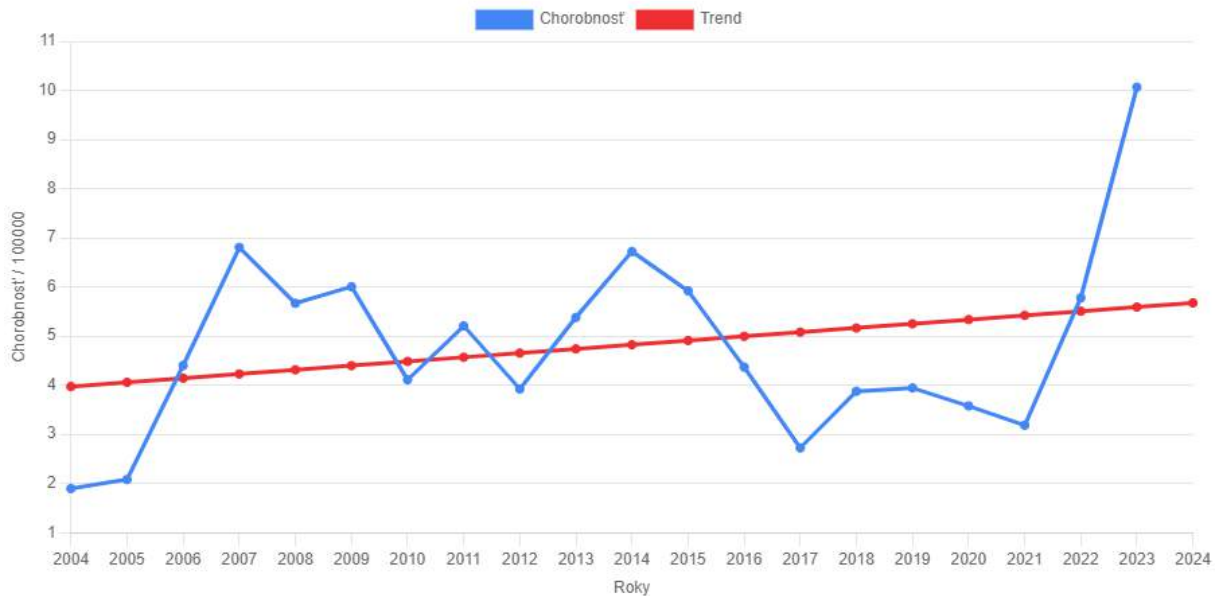
Rok 2023. SR.

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 44 TREND CHRONICKEJ VHC ZA 20 ROKOV, 2023, SR – NOVOZISTENÉ PRÍPADY

**Zvolená diagnóza 'B182'.
Trend za 20 rokov.
Rok 2023. SR.**

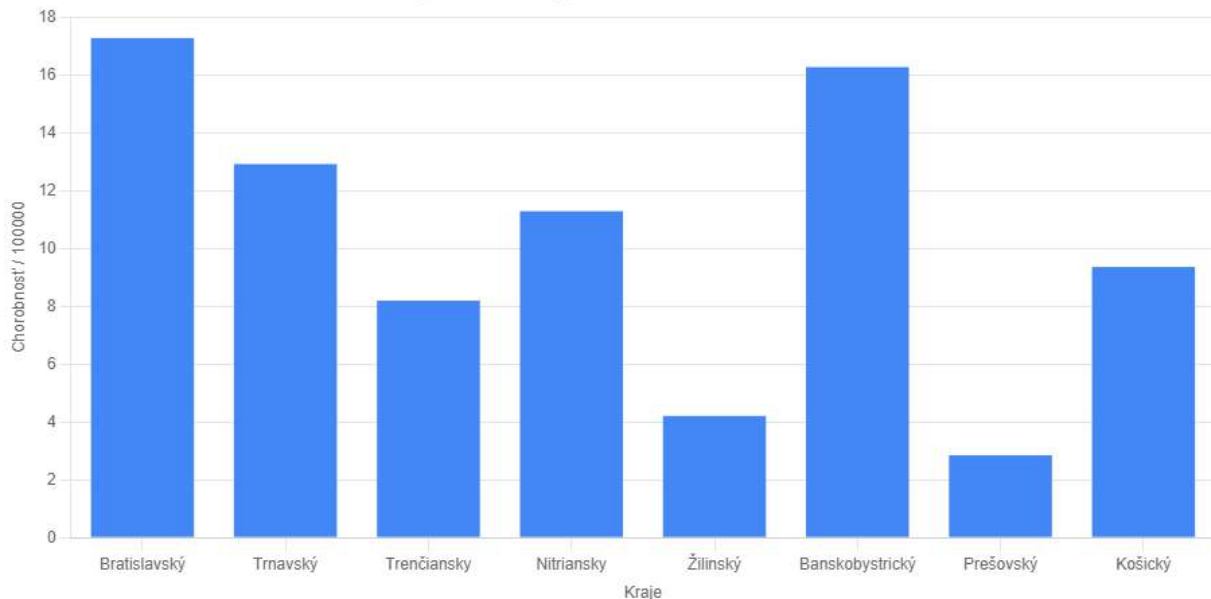

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF44A TREND CHRONICKEJ VHB ZA 20 ROKOV, 2023, SR – VŠETKY PRÍPADY

Ochorenia sa vyskytli vo všetkých krajoch SR s maximom v Bratislavskom (125 prípadov, chorobnosť 17,27), v Banskobystrickom (101x, chor. 16,3/100 000), v Trnavskom (73x, chor. 12,9/100 000) a v Nitrianskom kraji (76x, chor. 12,300 000) kraji. Najnižšia chorobnosť sa zaznamenala v Prešovskom (23x, chor. 2,9/100 000) kraji (Graf 45).

**Zvolená diagnóza 'B182'.
Indicencia podľa krajov.
Rok 2023, mesiac január až december. SR.**

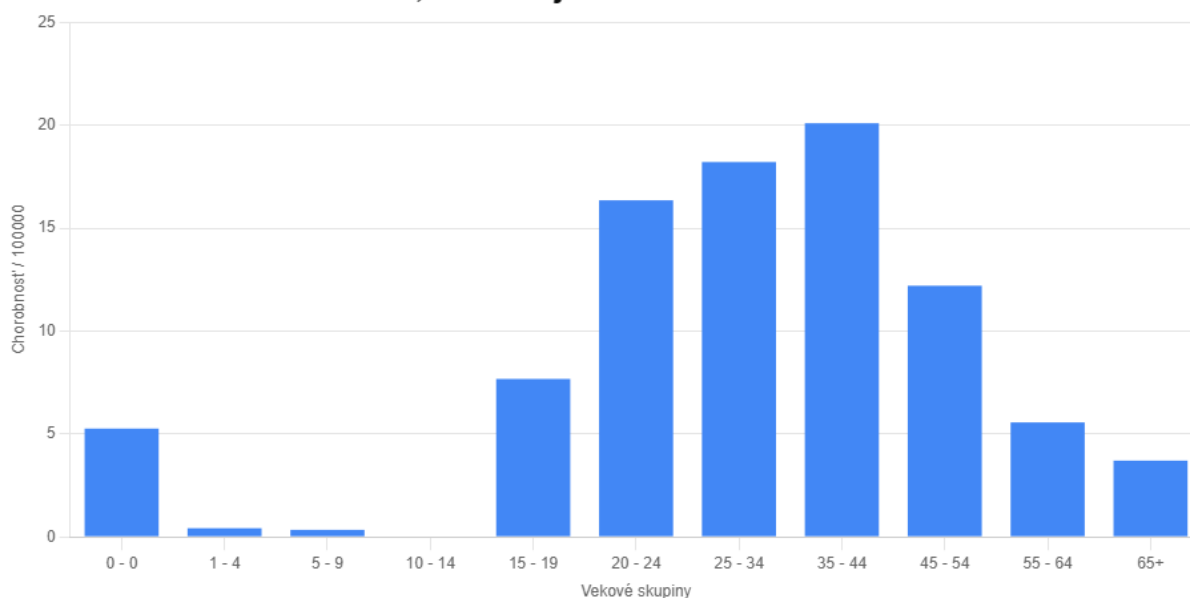

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 45 VÝSKYT CHRONICKEJ VHC PODEĽA KRAJOV, 2023, SR

Ochorenia sa zaznamenali vo všetkých vekových kategóriách s výnimkou skupiny 10-14 ročných. 3 prípady sa vyskytli u 0 ročných, po jednom prípade vo vekovej skupine 1-4 ročných a 5-9 ročných. Najvyššia chorobnosť sa vyskytla vo vekových kategóriách od 35 do 44 rokov 176 prípadov (chor. 20,1/100000), od 25 do 34 rokov 132 prípadov (chor.18,2/100 000) a od 20 do 24 rokov 45 prípadov (chor. 16,4/100 000)(Graf 48).

**Zvolená diagnóza 'B182'.
Vekovošpecifická chorobnosť.
Rok 2023, mesiac január až december. SR.**

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 46 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ CHRONICKEJ VHC, 2023, SR

Uvádžame aj rozdelenie podľa povolania (Tabuľka 32) a kolektívov (Tabuľka 33).

TABUĽKA 32 ROZDELENIE CHORÝCH NA CHRONICKÚ VH-C PODĽA POVOLANIA

POVOLANIE	Abs. počet
iné povolanie	239
nepracujúci/dieťa	6
nepracujúci/študent	4
nepracujúci/dôchodca	38
potravinar	3
nepracujúci/nezamestnaný	110
MD	6
starostlivosť o ľudské telo	1
robotník/iný	12
väzenie-výkon trestu	118
väzenie - zamestnanec	1
zdravotnícky pracovník - SZP	3
administratívny pracovník	1
neudané	4

TABUĽKA 33 ROZDELENIE CHORÝCH PODĽA KOLEKTÍVOV

KOLEKTÍV	Abs. počet
iné	21
mimo kolektív	394
nápravné zariadenie	119
DSS pre dospelých	3
utečenec – azylové zariadenie	2
utečenec záchytné zariadenie	1
utečenec – súkromné ubytovanie	1
zdravotnícke zariadenie	3
liečebňa pre dospelých	3

Z prehľadu je zrejmé, že až v 110 prípadoch ochoreli nezamestnané osoby t. j. 20,1% a osoby vo výkone trestu (118x), t. j. 21,5% všetkých zistených chorých. Osoby vo výkone trestu sa infikovali mimo zariadenia a sú aktívne vyhľadané v rámci vstupnej prehliadky pri nástupe na výkon trestu.

Bolo zaznamenaných 24 importovaných nákaz z 5 krajín a to z Ukrajiny 20x, a z Bulharska, Lýbie, Nemecka a Vietnamu po jednom prípade.

V epidemiologickej anamnéze chorých bolo zistená i. v. aplikácia drog (188x), t. j. v jednej štvrtine všetkých prípadov, tetovanie (53x), piercing 6x, akupunktúra 1x, výkony v ZZ (29x), z toho transfúzia v minulosti (5x), drobné chirurgické výkony a operácie (13x), odber biolog. materiálu 1x, zubné ošetrenie (6x), pôrod (4x), neudaná (170x), negatívna 100x.

Nebolo zaznamenané žiadne úmrtie.

4.2.8 Nešpecifikovaná vírusová hepatitída – B 19.9

Nezaznamenalo sa žiadne ochorenie.

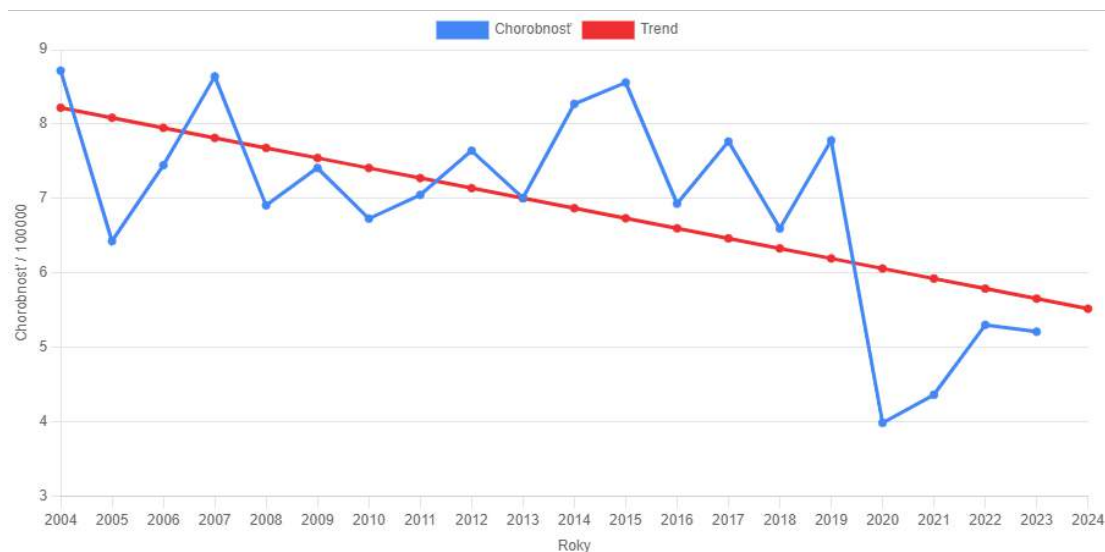
4.2.9 Cytomegalovírusová hepatitída – B 25.1

Nebolo hlásené žiadne ochorenie.

4.2.10 Novozistené nosičstvo HBsAg – Z 22.5

V priebehu roka 2023 bolo hlásených 310 novozistených nosičov HBsAg (incidencia. 5,7/100 000). Oproti roku 2022 je to vzostup o 22 prípadov, t.j. o 8%. Z dlhodobého hľadiska má výskyt nosičstva HBsAg klesajúci trend (Graf 47).

**Zvolená diagnóza 'Z225'.
Trend za 20 rokov.
Rok 2023. SR.**

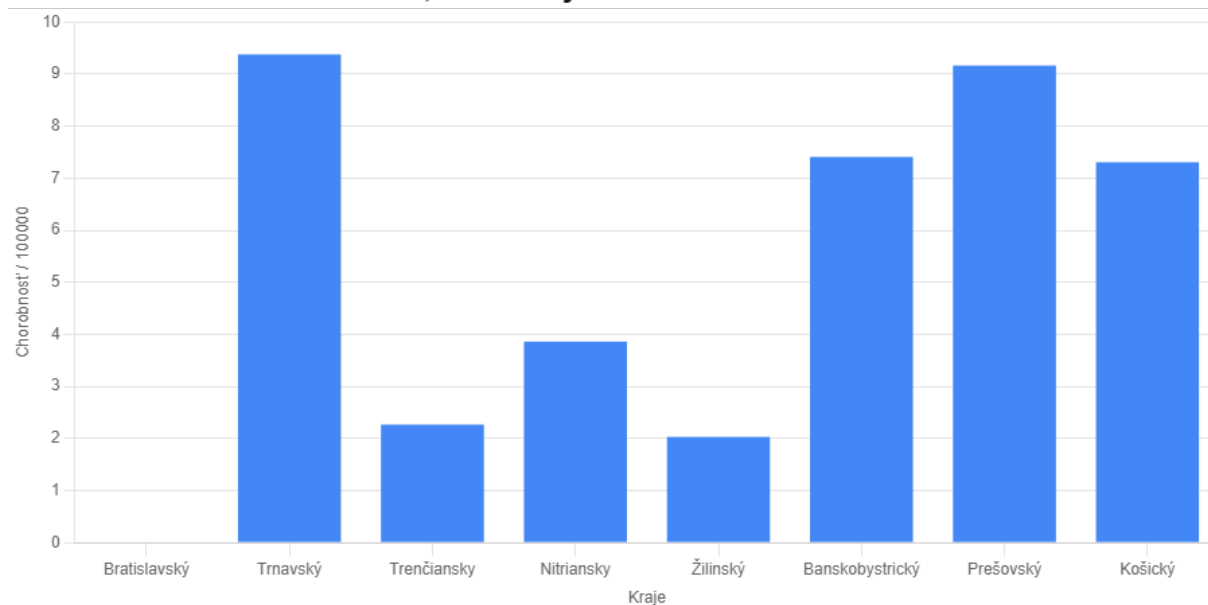

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 47 TREND NOVOZISTENÉHO NOSIČSTVO HBSAG ZA 20 ROKOV, 2023, SR

Nosičstvo bolo hlásené zo 7 krajov SR s maximom v Trnavskom (62x, chor. 11/100 000), v Prešovskom kraji (75x, chor. 9,3/100 000), v Košickom (67x, chor. 8,6100 000) a v Banskobystrickom kraji (4x, chor.7,41/100 000). Bratislavský kraj dlhodobo výskyt nosičstva HBsAg nehlási.

**Zvolená diagnóza 'Z225'.
Indicencia podľa krajov.
Rok 2023, mesiac január až december. SR.**

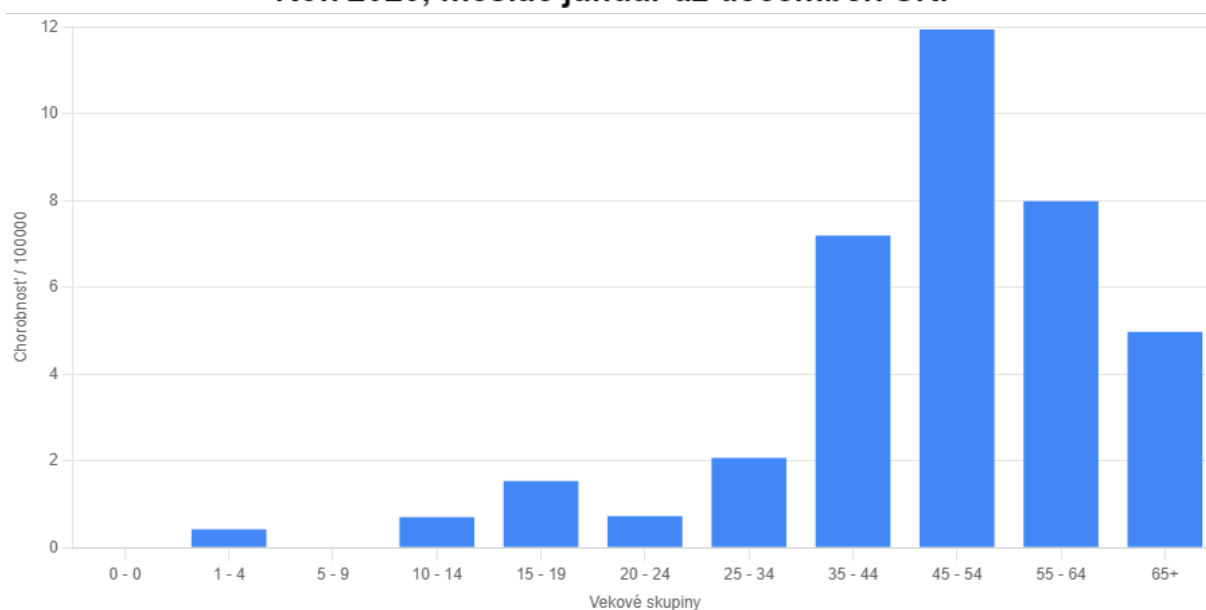
Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 48 VÝSKYT NOVOZISTENÉHO NOSIČSTVO HBSAG PODEĽA KRAJOV, 2023, SR

Nosičstvo sa zistilo takmer vo všetkých vekových kategóriách s výnimkou 0 ročných detí a detí z vekovej skupiny 5-9 ročných. Jeden prípad sa zaznamenal u dieťaťa z vekovej kategórie 1-4 ročných a 3 prípady u 10-14 ročných detí, 4 prípady u 15-19 ročných a 2 prípady vo veku 20-24 rokov. Jedná sa o vekové skupiny, ktoré mali byť proti VHB riadne očkované. Dieťa z vekovej skupiny 1-4 ročných pochádza z Ukrajiny a nebolo očkované, jeden muž z vekovej skupiny 20-24 rokov pochádza z Afganistanu a tiež nebol očkovaný. Z tejto skupiny boli očkované 2 osoby, jedno 14 ročné dievča a 21 ročná mladá žena. Ostatných 6 pozitívnych detí nemá v anamnéze očkovanie. V týchto 8 prípadoch sa jedná o deti a mladých slovenského pôvodu.

Maximum prípadov bolo zaznamenaných vo vekovej kategórii od 45 do 54 rokov (106 prípadov, chor.13,6/100000) (Graf 49).

**Zvolená diagnóza 'Z225'.
Vekovošpecifická choroba'.
Rok 2023, mesiac január až december. SR.**

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 49 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ NOVOZISTENÉHO NOSIČSTVA HBSAG, 2023, SR

Analýzu epidemiologickej anamnézy u nosičov zameranú na parenterálne zákroky v minulosti nebolo možné vykonať.

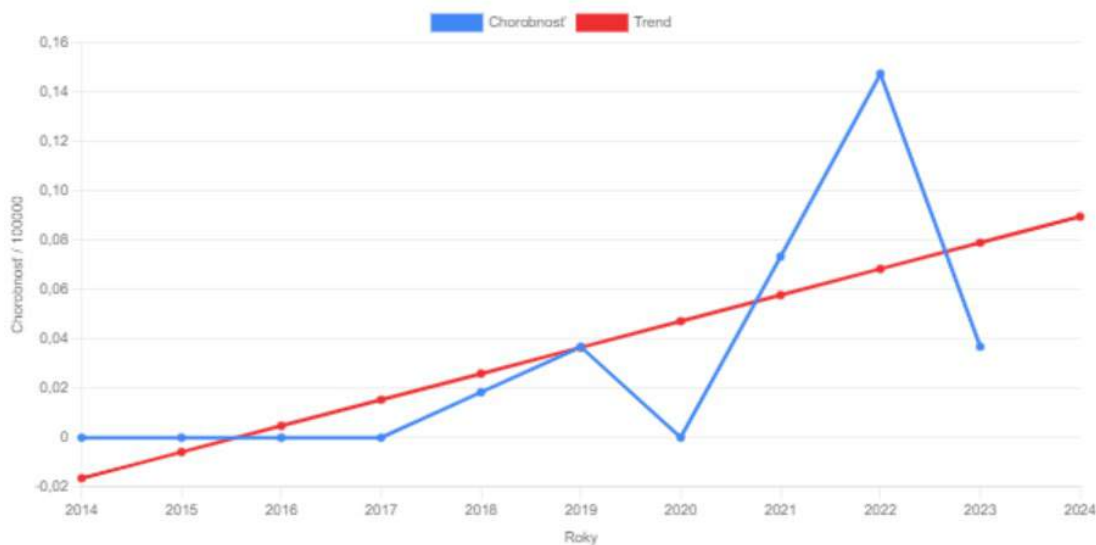
Nosičstvo HBsAg bolo v 23 prípadoch zaznamenané ako importovaná nákaza z 10 krajín, a to z Ukrajiny (9x), Vietnamu (4x), z Gruzínska a Bangladéš po 2 prípady a po jednom prípade z Afganistanu, Filipín, Indonézie, Konga, Pakistanu a Sýrie.

4.3 Skupina nákaz preventabilných očkovaním

4.3.1 Diftéria – záškrt – A36

V roku 2023 sme zaznamenali 2 ochorenia (chor. 0,04/100 000), v minulom roku to bolo 8 prípadov. Trend za 10 rokov bol stúpajúci (Graf 50).

**(A36) Výskyt diftérie.
Trend za 10 rokov.
Rok 2023. SR.**

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 50 TREND ZÁŠKRTU ZA 10, 2023, SR

Kožná diftéria (A36.3) – bolo zaznamenané jedno ochorenie (chor. 0,02) z Košického kraja. Ochorelo dieťa vo vekovej kategórii od 1 do 4 rokov, hospitalizované pre akútnu bronchopneumóniu. Prítomná serózna sekrécia z nosa s hyperemickým orofaryngom a zatekajúcim hlienom. Zároveň na koži ľavého stehna vzadu prítomné mokvajúce erytematózne ložisko impetiga veľkosti 2cm. Odobratý výter z ložiska, kde NRC pre diftériu potvrdilo *Corynebacterium diphtheriae* biotyp gravis. Očkovací status: základné očkovanie Infanrix Hexa.

Iná diftéria, spojivková diftéria* (H13.1*) (A36.9) – bolo zaznamenané jedno ochorenie (chor. 0,02) u dieťaťa žijúceho v nízkom hygienickom štandarde vo vekovej kategórii 0 ročných z Prešovského kraja. U dieťaťa vykonaná preventívna prehliadka, dieťa zanedbané, špinavé, v uchu výtok - odoslané na ORL vyšetrenie kde realizovaný výter z ucha. Ochorenie potvrdené laboratórne z výteru z nosa kultivačným vyšetrením *Corynebacterium diphtheriae* typ gravis toxický. Vzhľadom na vek dieťa nebolo očkované

Ochorenia boli zaznamenané v mesiacoch marec a november.

Očkovanie detskej populácie sa vykonáva spolu s očkovaním proti pertussis, tetanu, hemofilovým infekciám, poliomyelitíde, vírusovému zápalu pečene typu B a simultánne pneumokokovým infekciám. Zaočkovanosť bola nasledovná: v roč. nar. 2021 je 96,3%, zaočkovanosť sa pohybovala od 95,0% v Košickom kraji do 97,5% v Trnavskom kraji. V ročníku narodenia 2016, preočkovanie v 6 - tom roku života bolo vykonané na 94,5% a pohybovalo sa od 92,0% v Trenčianskom kraji do 96,5% v Prešovskom kraji. V ročníku narodenia 2009 preočkovanie v 13- tom roku života bolo vykonané na 95,6% a pohybovalo sa od 93,2% v Košickom kraji po 97,6% v Trnavskom kraji.

4.3.2 Pertussis – A 37.0

V priebehu roku 2023 bolo na pertussis hlásených 223 ochorení (chor. 4,10/100 000). Oproti predchádzajúcemu roku ide o 1,1 násobný nárast ochorení. Oproti päťročnému priemeru je to

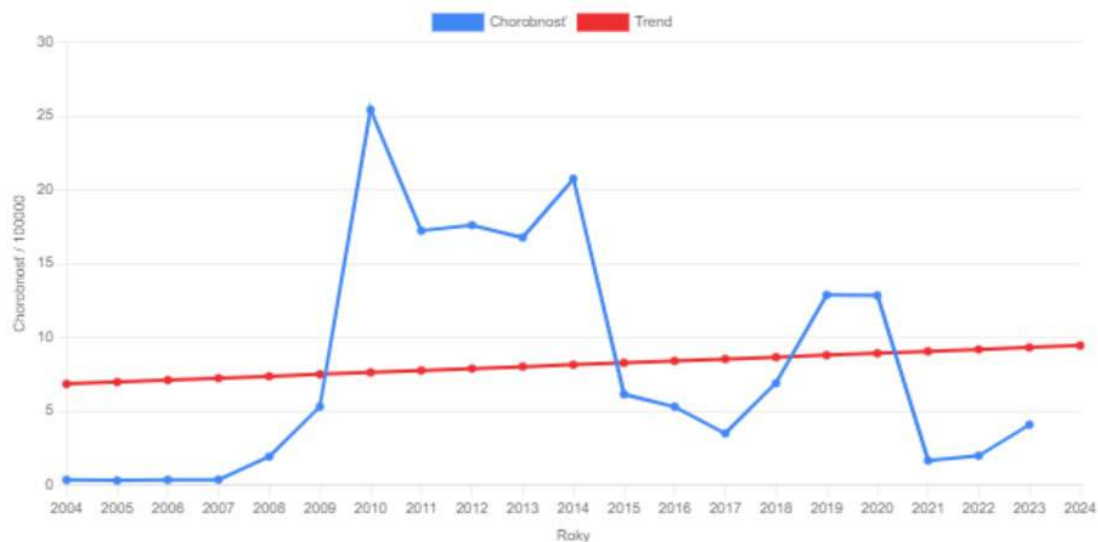
pokles o 44%. Trend pertussis v Slovenskej republike za 20 rokov je mierne stúpajúci (Graf 51).

Ochorenia boli potvrdené na základe sérologického vyšetrenia (213x), kultivačne z nazofaryngeálneho výteru (2x) a PCR (8x).

(A37.0) Výskyt divého kašľa.

Trend za 20 rokov.

Rok 2023. SR.

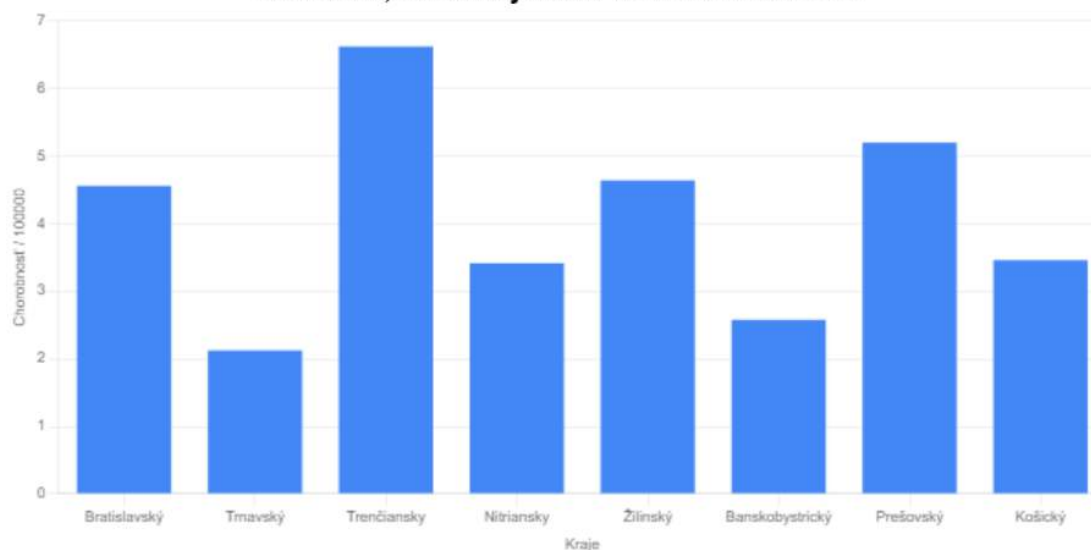

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 51 TREND PERTUSSIS ZA 20 ROKOV, 2023, SR

Ochorenia boli hlásené z každého kraja, s najvyššou chorobnosťou v Prešovskom kraji (chor. 5,20/100 000) (Graf 52).

**(A37.0) Výskyt divého kašľa.
Indicencia podľa krajov.
Rok 2023, mesiac január až december. SR.**

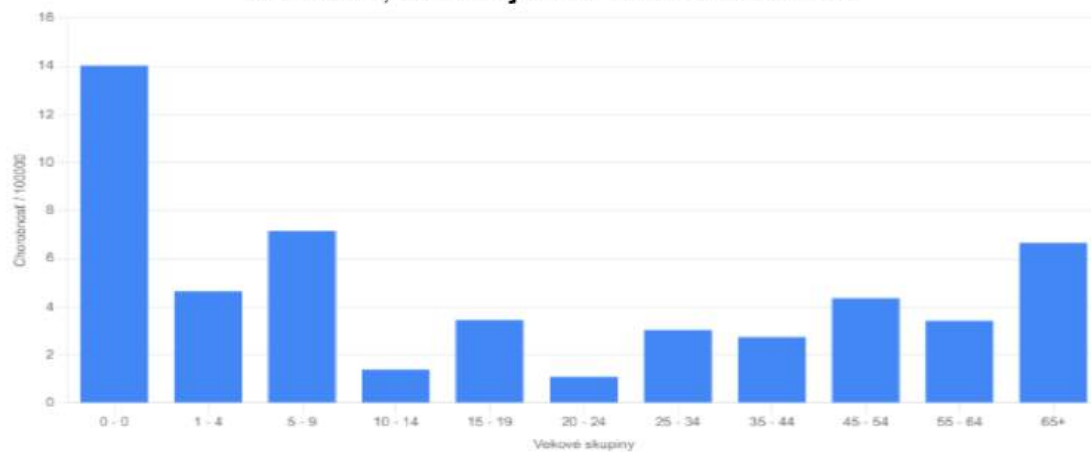

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 52 VÝSKYT PERTUSSIS PODĽA KRAJOV, 2023, SR

Ochorenia sa vyskytovali u osôb mužského (92x) a ženského (131x) pohlavia v každej vekovej kategórii. Najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola zaznamenaná u 0 ročných detí (chor. 14,03/100 000) (Graf 53).

**(A37.0) Výskyt divého kašľa.
Vekovošpecifická chorobnosť.
Rok 2023, mesiac január až december. SR.**

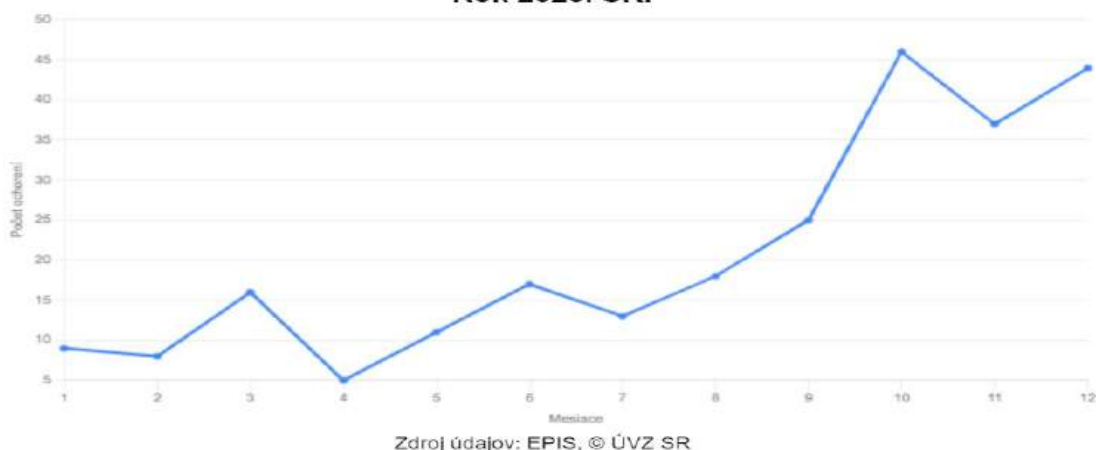

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 53 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ PERTUSSIS, 2023, SR

Najviac prípadov bolo zaznamenaných v mesiacoch október (46x) a december (44x) (Graf 54).

**(A37.0) Výskyt divého kašľa.
Sezonalita.
Rok 2023. SR.**

GRAF 54 VÝSKYT PERTUSSIS PODĽA SEZONALITY, 2023, SR

Importované ochorenia neboli zaznamenané.

Očkovací status nemalo splnený 28,25% chorých (63x), riadne očkovaných bolo 43,05% (96x), 26,91% (60x) nebol zistený a 1,79% (4x) bolo nedostatočne očkovaných.

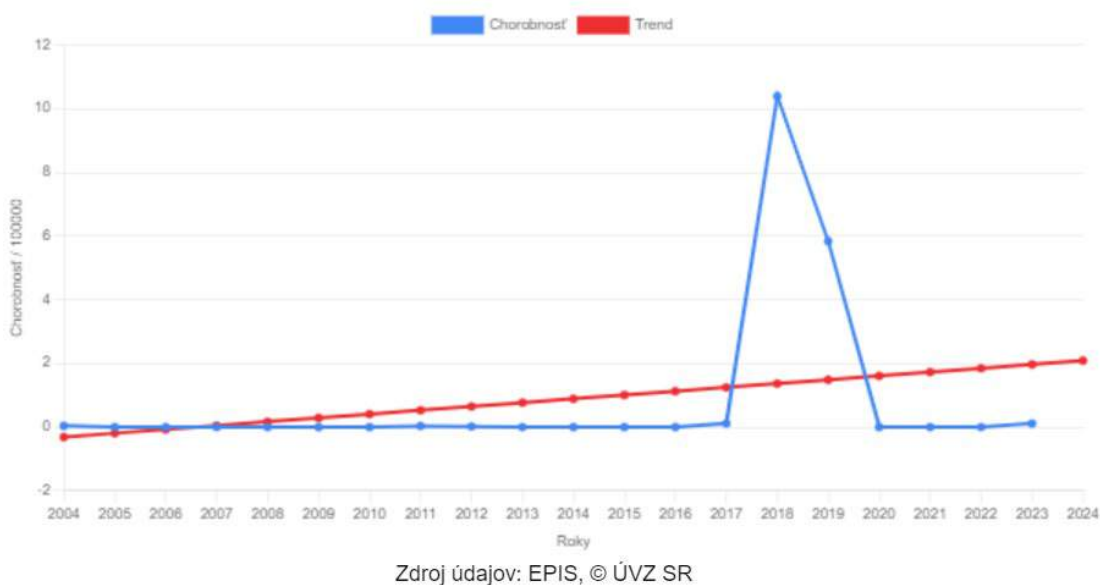
Charakter výskytu bol sporadický, rodinný a epidemický.

Bolo zaznamenaných 6 epidémií pričom ani v jednej počet ochorení nebol vyšší ako 5 prípadov. Nebolo zaznamenané žiadne úmrtie na pertussis.

4.3.3 Osýpky - Morbilli - B05

V roku 2023 bolo zaznamenaných 6 prípadov osýpok (chor. 0,1/100 000). V predchádzajúcom roku nebol zaznamenaný žiadny prípad. Trend za 20 rpkov je stúpajúci (Graf 55).

**(B05) Výskyt osýpok.
Trend za 20 rokov.
Rok 2023. SR.**

GRAF 55 TREND OSÝPOK ZA 20 ROKOV, 2023, SR

Osýpky komplikované zápalom pľúc (J17.1*) - B05.2

Bolo zaznamenané 1 ochorenie importované zo Srbska. Ochorelo dieťa vo vekovej kategórii od 1 do 4 rokov z Bratislavského kraja. V klinickom obraze febrility, kašeľ, nádcha, výsev. Dieťa pricestovalo na Slovensko spolu s rodičmi (očkovanými) zo Srbska, kde počas hospitalizácie prišlo do kontaktu s potvrdenými osýpkami. Dieťa nebolo očkované proti osýpkam pre kardiologickú kontraindikáciu.

Osýpky s črevnými komplikáciami - B05.4

Bolo zaznamenané 1 ochorenie. Ochorelo dieťa vo vekovej kategórii 0 rokov z Bratislavského kraja. V klinickom obraze teploty do 39° C, riedke stolice, exantém najskôr na tvári, neskôr na končatinách a trupe, hospitalizované na KIGM. Rodičia očkovaní, bez príznakov ochorenia, cestovateľská anamnéza negatívna, dieťa bolo vyšetrené na NÚDCH - pohotovosť, kde sa mohlo pravdepodobne stretnúť s prvým potvrdeným prípadom. Dieťa nebolo očkované proti osýpkam.

Osýpky bez komplikácií - B05.9

Boli hlásené 4 prípady (chor.0,07/100 000), z toho 3 prípady boli v epidemiologickej súvislosti v rámci epidémie v Prešovskom kraji. Jednalo sa o importované ochorenia z Anglicka. Ochoreli dve dievčatá vo vekovej kategórii od 5 do 9 rokov a muž vo vekovej kategórii od 35 do 44 rokov. Ochorenia sa manifestovali ako respiračný infekť s febrilitami do 40°C a následným exantémom. Jedno dieťa bolo čiastočne očkované, druhé neočkované a muž bol očkovaný v detstve. Ochorenia boli potvrdené na základe sérologického vyšetrenia.

Sporadické ochorenie bolo zaznamenané u dieťaťa vo vekovej kategórii od 1 do 4 rokov v Bratislavskom kraji. V klinickom obraze telesná teplota do 38,5°C, konjunktivitída, kašeľ, sekrecia z nosa, neskôr výsev na hlave a končatinách. Dieťa nebolo očkované proti osýpkam. Ochorenie bolo potvrdené metódou PCR z nazofaryngeálneho výteru.

Charakter výskytu bol sporadický a epidemický.

Boli zaznamenané 3 prípady importovaných ochorení.

Nebolo zaznamenané úmrtie na osýpky.

Zaočkovanosť proti osýpkam, mumpsu a ružienke:

Základné očkovanie proti MMR v 15. až 18. mesiaci života prvou dávkou vakcíny:

ročník 2021: SR - 94,4 %; kraje - od 92,1 % (Trenčiansky kraj) do 96,7 % (Trnavský kraj). Na celoslovenskej úrovni klesla v kontrolovanom ročníku narodenia zaočkovanosť pod 95 % a to na úroveň 94,4 %. Na krajskej úrovni bola zistená zaočkovanosť pod 95 % v piatich krajoch a to v Trenčianskom kraji (92,1 %), Košickom kraji (93,2 %), Banskobystrickom kraji (93,7 %), Žilinskom kraji (94,2 %) a Bratislavskom kraji (94,6 %). Celoslovenský priemer zaočkovanosti nedosiahli štyri kraje a to Trenčiansky kraj (92,1 %), Košický kraj (93,2 %), Banskobystrický kraj (93,7 %) a Žilinský kraj (94,2 %). Na okresnej úrovni 95 % hranicu zaočkovanosti nedosiahlo 40 okresov. Z celkového počtu 57 321 detí v ročníku narodenia bolo 58,5 % detí očkovaných vakcínou PRIORIX a 36,0 % detí očkovaných vakcínou M-M-RVAXPRO. V kontrolovanom ročníku narodenia bolo zistených 1 721 odmietnutých očkovaní, čo predstavuje 3,0 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Trenčianskom kraji (5,3 %).

ročník 2020: SR - 96,0 %; kraje - od 94,5 % (Trenčiansky kraj) do 97,2 % (Trnavský kraj). Na celoslovenskej úrovni zaočkovanosť nebola nižšia ako 95 % . Na krajskej úrovni zaočkovanosť klesla pod 95% v jednom kraji a to v Trenčianskom kraji (94,5 %). Na okresnej úrovni hranicu zaočkovanosti 95 % nedosiahlo 19 okresov. Z celkového počtu 56 871 detí v ročníku narodenia bolo 65,8 % detí očkovaných vakcínou PRIORIX a 30,2 % detí očkovaných vakcínou M-M-RVAXPRO. V kontrolovanom ročníku narodenia bolo zistených 1 480 odmietnutých povinných očkovaní, čo predstavuje 2,6 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Trenčianskom kraji (4,6 %).

V rámci očkovania druhou dávkou vakcíny proti MMR boli súčasne kontrolované štyri ročníky narodenia detí. Dôvodom je zmena očkovacej schémy v rámci očkovania proti MMR (novela vyhlášky MZ SR č. 585/2008 Z. z. účinná od 1.1.2020 - druhá dávka očkovacej látky proti MMR sa podáva v 5. roku života). To znamená, že u detí narodených od 1.1.2016 sa očkovanie druhou dávkou vakcíny proti MMR vykonáva v 5. roku života.

K 31.8.2023 boli preto kontrolované nasledovné ročníky narodenia:

- 2011 a 2010 (očkovanie druhou dávkou v 11. roku života)
- 2017 a 2016 (očkovanie druhou dávkou v 5. roku života)

Preočkovanie proti MMR v 11. roku života druhou dávkou vakcíny:

ročník 2011: SR – 94,5 %; kraje - od 92,8 % (Košícký kraj) do 96,3 % (Trnavský kraj). Na celoslovenskej úrovni zaočkovanosť klesla pod 95 %. Na krajskej úrovni klesla zaočkovanosť pod 95 % v troch krajoch a to v Košickom kraji (92,8 %), Bratislavskom kraji (93,0 %) a Trenčianskom kraji (93,6 %). Celoslovenský priemer zaočkovanosti nedosiahli všetky tri uvedené kraje. Na okresnej úrovni 95 % hranicu zaočkovanosti nedosiahlo 33 okresov. Z celkového počtu 54 047 detí v ročníku narodenia bolo 70,4 % detí očkovaných vakcínou PRIORIX a 24,1 % detí vakcínou M-M-RVAXPRO. V kontrolovanom ročníku narodenia bolo zistených 1 492 odmietnutých očkovaní, čo predstavuje 2,8 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Trenčianskom kraji (4,7 %).

ročník 2010: SR – 96,1 %; kraje - od 94,3 % (Bratislavský kraj a Košícký kraj) do 97,8 % (Trnavský kraj). Na celoslovenskej úrovni zaočkovanosť neklesla pod 95 %. Na krajskej úrovni klesla zaočkovanosť pod hranicu 95 % v dvoch krajoch a to v Bratislavskom kraji (94,3 %) a Košickom kraji (94,3 %). Celoslovenský priemer zaočkovanosti nedosiahli tri kraje a to Bratislavský kraj (94,3 %), Košícký kraj (94,3 %) a Trenčiansky kraj (95,7 %). Na okresnej úrovni 95 % hranicu zaočkovanosti nedosiahlo 17 okresov. Z celkového počtu 54 839 detí v ročníku narodenia bolo 77,1 % detí očkovaných vakcínou PRIORIX a 19,0 % detí očkovaných vakcínou M-M-RVAXPRO. V kontrolovanom ročníku narodenia bolo zistených 1 041 odmietnutých očkovaní, čo predstavuje 1,9 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (3,2 %) a Trenčianskom kraji (3,1 %). V priebehu roka 2023 ani predchádzajúci rok nebol hlásený žiaden prípad ochorenia.

Očkovanie druhou dávkou vakcíny proti MMR v 5. roku života :

ročník 2017: SR – 93,9 %; kraje - od 90,5 % (Trenčiansky kraj) do 96,2 % (Trnavský kraj). Na celoslovenskej úrovni zaočkovanosť klesla pod 95 %. Na krajskej úrovni klesla zaočkovanosť pod 95 % v šiestich krajoch a to v Trenčianskom kraji (90,5 %), Bratislavskom kraji (92,8 %), Košickom kraji (93,2 %), Banskobystrickom kraji (94,3 %), Žilinskom kraji (94,3 %) a Prešovskom kraji (94,8 %). Celoslovenský priemer zaočkovanosti nedosiahli tri kraje a to Trenčiansky kraj (90,5 %), Bratislavský kraj (92,8 %) a Košícký kraj (93,2 %). Na okresnej úrovni 95 % hranicu zaočkovanosti nedosiahlo 40 okresov. Z celkového počtu 58 455 detí v ročníku narodenia bolo 65,9 % detí očkovaných vakcínou PRIORIX a 28,0 % detí vakcínou M-M-RVAXPRO. V kontrolovanom ročníku narodenia bolo zistených 1 898 odmietnutých očkovaní, čo predstavuje 3,2 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Trenčianskom kraji (5,4 %) a Bratislavskom kraji (4,0 %).

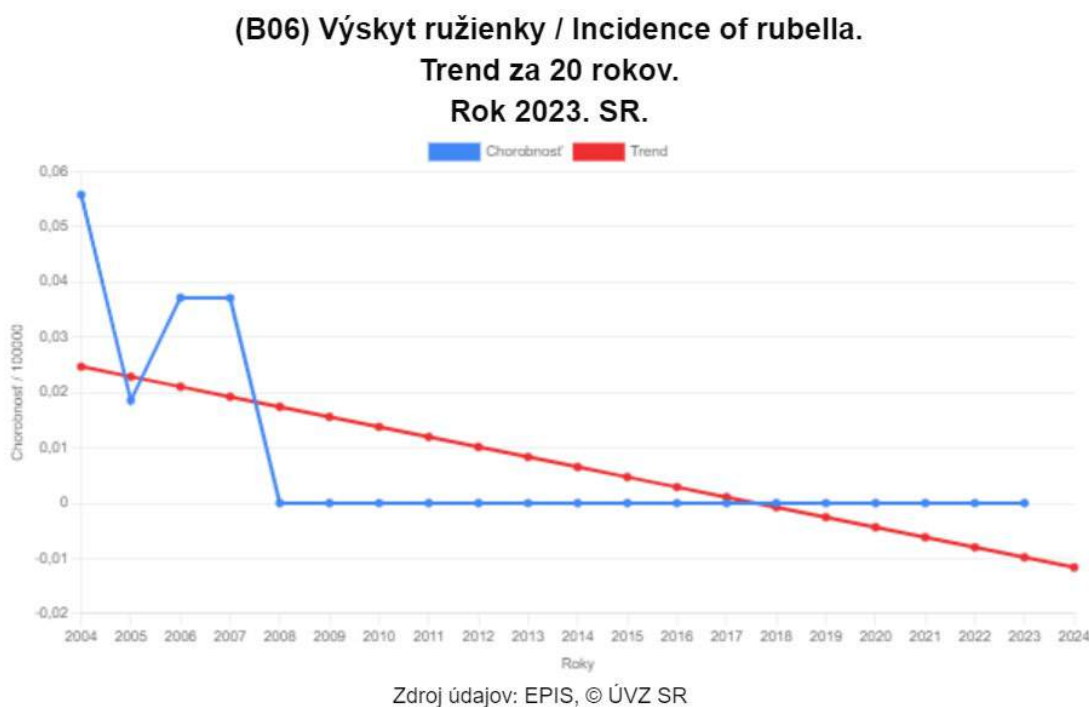
ročník 2016: SR – 94,6 %; kraje - od 90,4 % (Trenčiansky kraj) do 96,1 % (Trnavský kraj). Na celoslovenskej úrovni zaočkovanosť klesla pod 95 %. Na krajskej úrovni zaočkovanosť klesla pod 95 % v troch krajoch a to v Trenčianskom kraji (90,4 %), Bratislavskom kraji (93,6 %) a Košickom kraji (94,1 %). Celoslovenský priemer zaočkovanosti nedosiahli všetky tri uvedené kraje. Na okresnej úrovni 95 % hranicu zaočkovanosti nedosiahlo 33 okresov. Z celkového počtu 58 167 detí v ročníku narodenia bolo 72,9 % detí očkovaných vakcínou PRIORIX a 21,7 % detí očkovaných vakcínou M-M-RVAXPRO. V kontrolovanom ročníku narodenia bolo zistených 1 914 odmietnutých očkovaní, čo predstavuje 3,3 % z celkového počtu

detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Trenčianskom kraji (5,7 %) a Bratislavskom kraji (4,2 %).

4.3.4 Rubeola – ružienka – B 06

V priebehu roka 2023 ani predchádzajúci rok nebol hlásený žiaden prípad ochorenia. Trend je uvedený v grafe 56.

Očkovanie je uvedené pri dg. *Morbilli*.

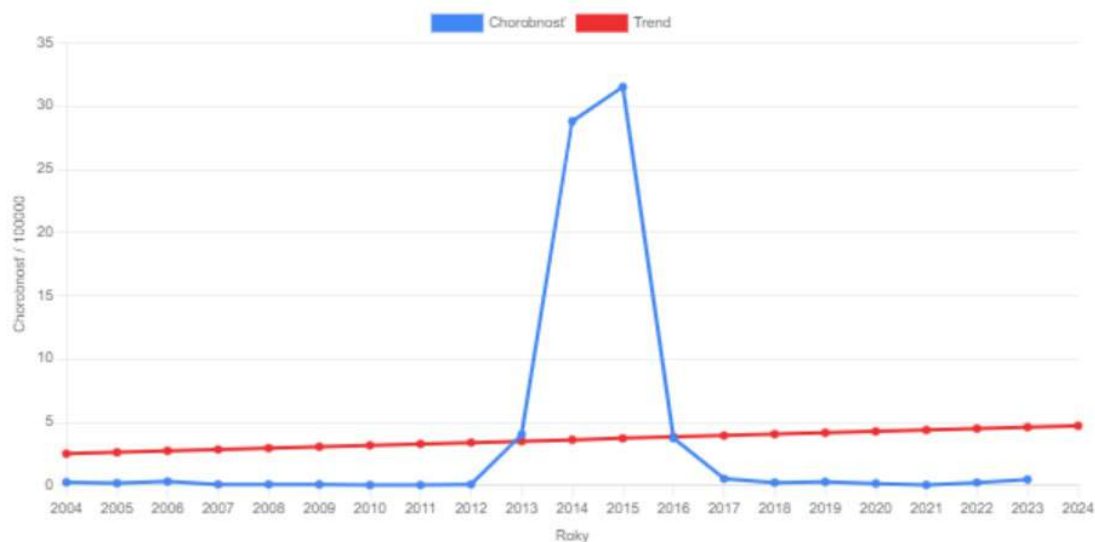
GRAF 56 TREND RUBEOLY ZA 20 ROKOV, 2023, SR

4.3.5 Mumps – *Parotitis epidemica* - B 26

V priebehu roka 2023 bolo hlásených 26 ochorení (chor. 0,48/100 000), v porovnaní s rokom 2022 ide o 100% nárast. Oproti päťročnému priemeru je to 1,4-násobný vzostup chorobnosti. Trend bol mierne stúpajúci (Graf 57). Ochorenia boli laboratórne potvrdené zo séra pomocou ELISA IgM. Charakter výskytu bol sporadický.

Očkovanie je uvedené pri dg. *Morbilli*.

**(B26) Výskyt mumpsu.
Trend za 20 rokov.
Rok 2023. SR.**

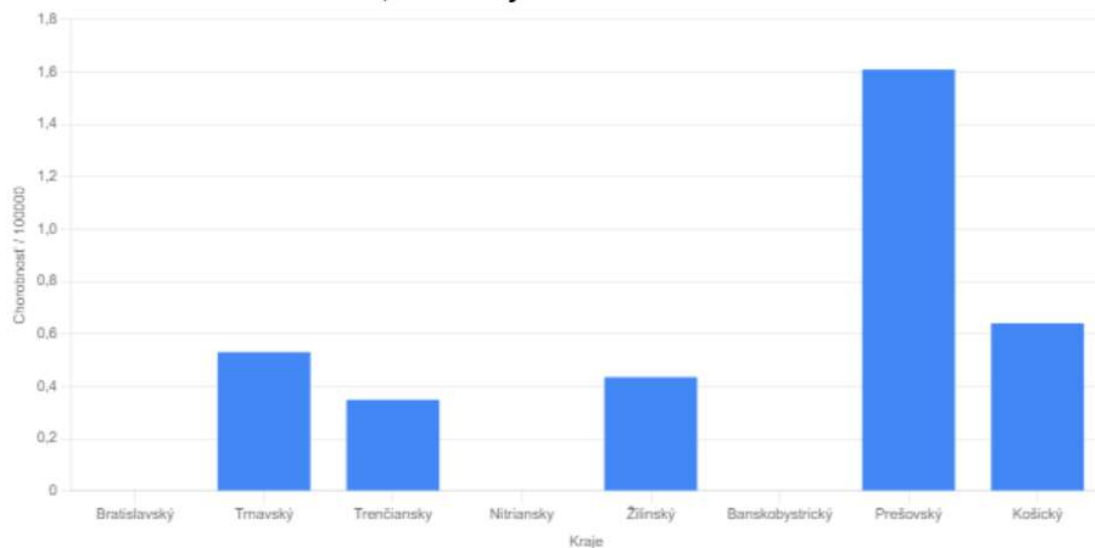

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 57 TREND MUMPSU ZA 20 ROKOV, 2023, SR

Ochorenia boli hlásené z Prešovského kraja (13x), Košického kraja (5x), Trnavského kraja (3x), Žilinského kraja (3x) a Trenčianskeho kraja (2x) (Graf 68).

**(B26) Výskyt mumpsu.
Indicencia podľa krajov.
Rok 2023, mesiac január až december. SR.**

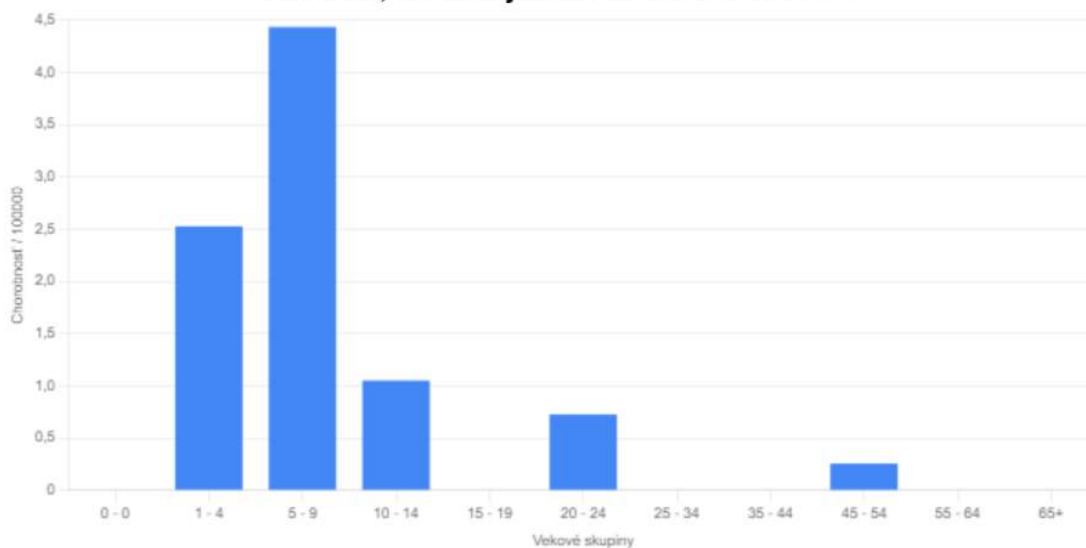

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 58 VÝSKYT MUMPSU PODEĽA KRAJOV, 2023, SR

Ochorenia sa zistili u osôb mužského (19x) a ženského (7x) pohlavia vo vekových kategóriách od 1 do 4 rokov (6x), od 5 do 9 rokov (13x), od 10 do 14 rokov (3x), od 20 do 24 rokov (2x) a od 45 do 54 rokov (2x) (Graf 59).

**(B26) Výskyt mumpsu.
Vekovošpecifická chorobnosť.
Rok 2023, mesiac január až december. SR.**

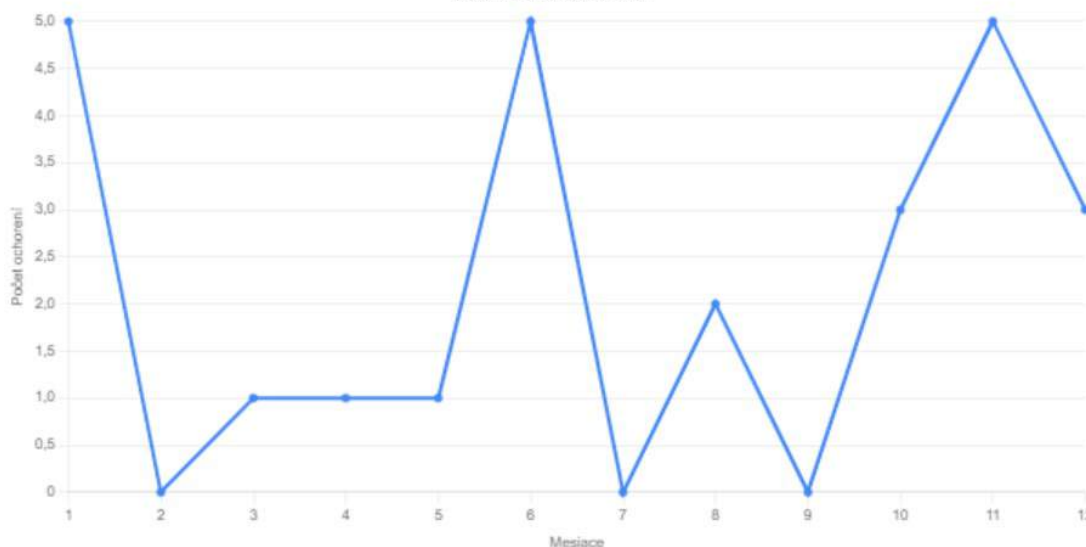

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 59 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ MUMPSU, 2023, SR

Ochorenia sa vyskytovali počas celého roka okrem mesiacov február, júl a september (Graf 60).

**(B26) Výskyt mumpsu.
Sezonalita.
Rok 2023. SR.**

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 60 VÝSKYT MUMPSU PODEĽA SEZONALITY, 2023, SR

Jednom ochorenie bolo importované z Chorvátska.

Očkovací status nemalo splnený 15,38% chorých (4x), riadne očkovaných bolo 65,38% (17x) a 19,23% (5x) bolo nedostatočne očkovaných.

Výskyt ochorení bol sporadický.

Nezaznamenalo sa žiadne úmrtie.

4.3.6 Hemofilové invazívne nákazy – A 41.3, G 00.0, J 14

4.3.6.1 Septikémia vyvolaná *Haemophilus influenzae* - A 41.3

V priebehu roka 2023 bolo hlásených 5 prípadov (chor. 0,09/100 000), minulý rok to bol 1 prípad. Oproti päťročnému priemeru je to 7-násobný nárast. Ochorenia boli zaznamenané u osôb ženského pohlavia vo vekovej kategórii od 35 do 44 rokov (1x), od 55 do 64 rokov (1x) a nad 65 rokov (3x) z Bratislavského kraja (3x) a Trenčianskeho kraja (2x). Prípady boli potvrdené na základe klinického obrazu a laboratórnych vyšetrení, kde sa z odobratej hemokultúry potvrdil *Haemophilus influenzae*, bližšie nešpecifikovaný. Vo všetkých prípadoch bol očkovací status neznámy.

4.3.6.2 Hemofilová meningitída - G 00.0

V priebehu roka 2023 bolo hlásených 10 prípadov (chor. 0,18/100 000), minulý rok to boli 4 prípady. Oproti päťročnému priemeru je to takmer 3-násobný nárast. Výskyt prípadov bol sporadický.

Z Banskobystrického kraja bolo hlásené 1 ochorenie u neočkovanej osoby ženského pohlavia vo vekovej kategórii nad 65 rokov. Laboratórnym vyšetrením bol kultivačne potvrdený *Haemophilus influenzae* v hemokultúre.

Z Bratislavského kraja bolo hlásené 1 ochorenie u osoby ženského pohlavia vo vekovej kategórii od 35 do 44 rokov s neznámym očkovacím statusom. Diagnóza bola stanovená na základe klinického obrazu a PCR vyšetrenia likvoru, ktorým bol potvrdený *Haemophilus influenzae* bližšie nešpecifikovaný.

Z Košického kraja bolo hlásené 1 ochorenie u neočkovaného dieťaťa mužského pohlavia vo vekovej kategórii 0 ročných. Vo vzorke likvoru potvrdený metódou PCR *Haemophilus influenzae* bližšie nešpecifikovaný.

Z Prešovského kraja boli hlásené 3 ochorenia u osôb ženského pohlavia (3x) vo vekovej kategórii od 5 do 9 rokov (1x), od 45 do 54 rokov (1x) a nad 65 rokov (1x). V jednom prípade išlo o reinfekciu. Laboratórnym vyšetrením bol potvrdený *Haemophilus influenzae* bližšie nešpecifikovaný (2x PCR z likvoru, 1x kultivačne z likvoru). Očkovací status: neočkovaný (2x), nezistený (1x).

Z Nitrianskeho kraja bolo hlásené 1 ochorenie u neočkovanej osoby ženského pohlavia vo vekovej kategórii nad 65 rokov. Kultivačné vyšetrenie likvoru potvrdilo *Haemophilus influenzae* bližšie nešpecifikovaný.

Z Trenčianskeho kraja bolo hlásené 1 ochorenie u osoby mužského pohlavia vo vekovej kategórii od 55 do 64 rokov s neznámym očkovacím statusom. Diagnóza bola stanovená na základe klinického obrazu a PCR vyšetrenia likvoru, ktorým bol potvrdený *Haemophilus influenzae* bližšie nešpecifikovaný.

Zo Žilinského kraja boli hlásené 2 ochorenia u neočkovanej osoby mužského pohlavia vo vekovej kategórii od 35 do 44 rokov a neočkovanej osoby ženského pohlavia vo vekovej kategórii od 45 do 54 rokov. Diagnóza bola stanovená na základe klinického obrazu, PCR vyšetrenia likvoru a kultivácie, ktorým bol potvrdený *Haemophilus influenzae* bližšie nešpecifikovaný.

4.3.6.3 Pneumónia spôsobená *Haemophilus influenzae* - J 14

V priebehu roka 2023 bolo hlásených 9 prípadov (chor. 0,17/100 000), minulý rok 4 ochorenia. Ochoreli osoby mužského (6x) a ženského (3x) pohlavia zo Žilinského kraja (4x), Trenčianskeho (2x), Banskobystrického (1x), Košického (1x) a Prešovského (1x) vo vekových kategóriách od 5 do 9 rokov (2x), od 20 do 24 rokov (1x), od 55 do 64 rokov (1x) a nad 65 rokov (5x). Osoby boli neočkované (2x), očkované riadne (1x) a očkovanie nezistené (6x). Výskyt prípadov bol sporadický.

4.3.7 Pneumokokové invazívne nákazy - A 40.3, G 00.1, J 13

4.3.7.1 Sepsy spôsobené *Streptococcus pneumoniae* – A 40.3

V priebehu roka 2023 bolo hlásených 77 prípadov (chor. 1,42/100 000), v porovnaní s predchádzajúcim rokom je zaznamenaný nárast o 60 %. Oproti päťročnému priemeru je to nárast o 80%. *Streptococcus pneumoniae* bol laboratórne potvrdený kultivačne z hemokultúry. Špecifikácia *s. pneumoniae* je uvedená v tabuľke 34.

TABUĽKA 34 ŠPECIFIKÁCIA *S. PNEUMONIAE* PRI SEPSÁCH, 2023, SR

Sérotyp	Abs. počet
Sérotyp 11A	2
Sérotyp 15B	4
Sérotyp 19A	13
Sérotyp 35F	1
Sérotyp 22F	4
Sérotyp 23A	4
Sérotyp 35B	1
Sérotyp 24F	1
Sérotyp 3	14
Sérotyp 31	2
Sérotyp 38	1
Sérotyp 4	5
Sérotyp 43	1
Sérotyp 6C	3
Sérotyp 7F	1
Sérotyp 8	7
Sérotyp 9N	3
Nešpecifikované	10

Prípady boli hlásené z každého kraja, s najvyššou chorobnosťou v Trenčianskom kraji (chor. 2,44/100 000). Ochorenia boli zistené u osôb mužského (43x) a ženského (34x) pohlavia vo všetkých vekových kategóriách okrem kategórie od 15 do 19 rokov, s najvyššou chorobnosťou nad 65 rokov (chor. 3,60/100 000). Nozokomiálny charakter mali 4 prípady. Ochorenia boli najviac hlásené v mesiacoch máj a december po 13. Očkovací status prípadov bol riadny (6x), čiastočný (1x), neočkovaný (56x) a neudaný (14x). Výskyt prípadov bol sporadický. 6 prípadov skončilo úmrtím.

4.3.7.2 Meningitída spôsobená *Streptococcus pneumoniae* – G 00.1

V priebehu roka 2022 bolo hlásených 24 prípadov (chor. 0,44/100 000), v porovnaní s predchádzajúcim rokom je výskyt ochorení približne rovnaký. Oproti päťročnému priemeru je to nárast o 25%. *Streptococcus pneumoniae* bol laboratórne potvrdený kultivačne alebo PCR z likvoru (Tabuľka 35).

TABUĽKA 35 ŠPECIFIKÁCIA *S. PNEUMONIAE* PRI MENINGITÍDACH, 2023, SR

Sérotyp	Abs. počet
Sérotyp 10A	1
Sérotyp 19A	4
Sérotyp 23A	1
Sérotyp 23B	2
Sérotyp 3	1

Sérotyp 35B	1
Sérotyp 6C	1
Sérotyp 8	1
Sérotyp 9V	1
Nešpecifikované	11

Prípady boli hlásené zo všetkých krajov s najvyššou chorobnosťou v Bratislavskom kraji (chor. 0,55/100 000). Ochorenia boli zistené u mužského (8x) a ženského (16x) pohlavia, s najvyššou chorobnosťou vo vekovej kategórii od 55 do 64 rokov (chor. 0,71/100 000). Prípady nozokomiálneho charakteru neboli hlásené. Výskyt prípadov bol zaznamenávaný počas celého roka s výnimkou mesiacov jún a august. Očkovací status prípadov bol riadny (1x), žiadny (18x) a neudaný (5x). V 1 prípade išlo o importované ochorenie z Thajska. Výskyt prípadov bol sporadický. V 4 prípadoch ochorenie skončilo úmrtím.

4.3.7.3 Pneumónia spôsobená *Streptococcus pneumoniae* (pneumokoková pneumónia) – J13

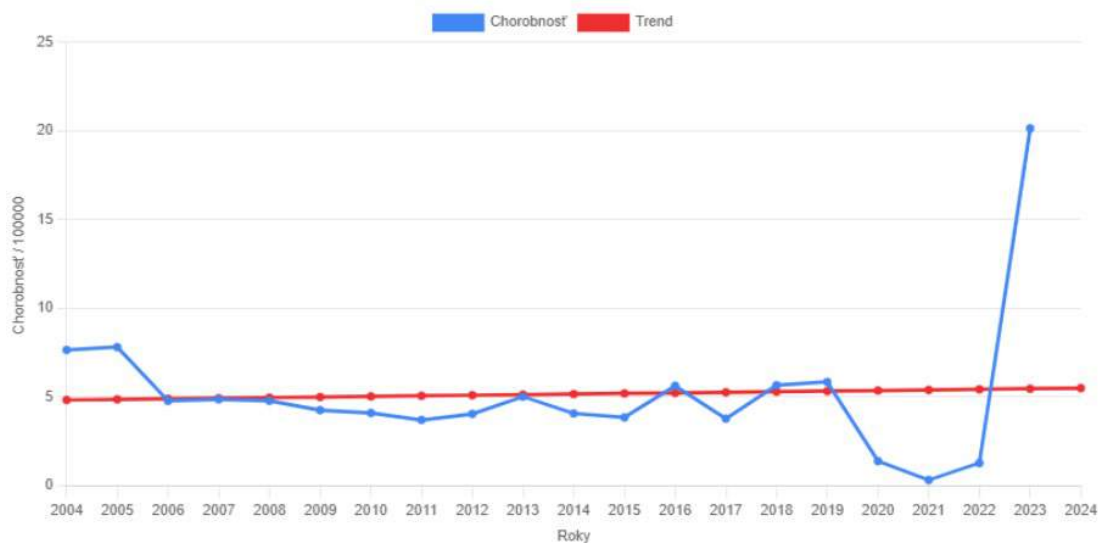
V priebehu roka 2023 bolo hlásených 75 prípadov (chor. 1,38/100 000), v porovnaní s predchádzajúcim rokom je zaznamenaný 4-násobný nárast. *Streptococcus pneumoniae* bol laboratórne potvrdený kultivačne alebo PCR. Najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Banskobystrickom kraji (chor. 2,90/100 000). Ochorenia boli zistené u osôb mužského (45x) a ženského (30x) pohlavia vo všetkých vekových kategóriách okrem od 20 do 24 rokov, s najvyššou chorobnosťou vo vekovej kategórii od 1 do 4 rokov (chor. 9,69/100 000). Nozokomiálneho charakteru bolo 9 prípadov. Ochorenia boli hlásené počas celého roka s výnimkou mesiaca august. Očkovací status prípadov bolo riadne (17x), čiastočné (3x), žiadne (30x) a neuvedené (25x). Výskyt prípadov bol sporadický. V 1 prípade išlo o importované ochorenie z Ukrajiny. V 3 prípadoch ochorenie skončilo úmrtím.

4.4 Skupina respiračných nákaz

4.4.1 Scarlatina – šarlach – A 38

Spolu bolo hlásených 1095 ochorení (chor. 20,15/100 000). V porovnaní s predchádzajúcim rokom je zaznamenaný 15-násobný nárast ochorení. Oproti päťročnému priemeru je to 20-násobný nárast. Trend za 20 rokov bol mierne stúpajúci (Graf 61).

(A38) Výskyt šarlachu.
Trend za 20 rokov.
Rok 2023. SR.

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 61 TREND ŠARLACHU ZA 20 ROKOV, 2023, SR

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov s najvyšším výskytom v Žilinskom kraji (683x) a v Trnavskom kraji (103x).

Ochoreli osoby mužského (586x) a ženského (509x) pohlavia, takmer vo všetkých vekových kategóriách okrem od 45 do 54 a 55 do 64 rokov s najvyššou chorobnosťou u detí od 5 do 9 (chor. 227,24), od 1 do 4 (chor. 80,05) a od 10 do 14 (chor. 64,14) rokov.

Ochorenia sa vyskytovali počas celého roka s maximom v mesiacoch jún (253x) a november (161x).

Výskyt bol sporadický, rodinný a epidemický.

Zaznamenaných bolo 5 epidémií z toho 2 väčšie epidémie a 3 rodinné výskyt s počtom po 2 prípady v jednej domácnosti. Prehľad väčších epidémií je uvedený v tabuľke 36.

TABUĽKA 36 PREHĽAD VÄČŠÍCH EPIDÉMIÍ SALMONEL, 2023, SR

	Okres	Agens	Poč.ch.	Poč.nos.	Poč. exp.	Faktor	Dôkaz
1	KN	<i>Streptococcus</i> skup. A	5,	0,	28,	kontakt chorým	s epidemiologicky
2	TS	<i>Streptococcus</i> skup. A	5,	0,	53,	kontakt chorým	s epidemiologicky

Nezaznamenalo sa žiadne úmrtie.

4.4.2 Vírusové infekcie spôsobené vírusom Herpes simplex B00

V priebehu roku 2023 bolo hlásených 71 prípadov (chor. 0,92/100 000) (Tabuľka 37), oproti minulému roku pokles o 42 %. Trend bol klesajúci (Graf 62).

TABUĽKA 37 PREHĽAD DG. HERPES SIMPLEX, 2023, SR

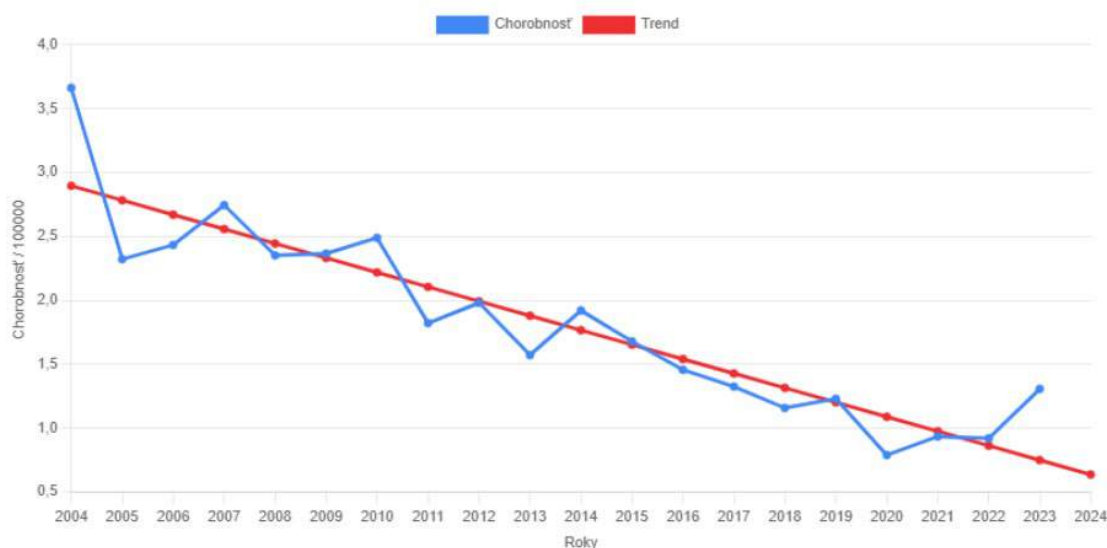
Kód MKCH	Názov	Abs. počet
B 00.0	Herpetický exantém	3
B 00.1	Herpetickovírusová vezikulárna dermatitída	6

B 00.2	Hepetickovírusová gingivostomatitída	3
B 00.3	Herpetickovírusová meningitída	13
B 00.4	Herpetickovírusová encefalitída	33
B 00.5	Očná infekcia herpesovým vírusom	2
B 00.8	Iná forma ochorenia herpetickým vírusom - kožná	3
B 00.9	Nešpecifikovaná infekcia	8

Zvolená diagnóza 'B00_'

Trend za 20 rokov.

Rok 2023. SR.

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 62 TREND HERPES SIMPLEX ZA 20 ROKOV, 2023, SR

Ochorenia sa vyskytli v každom kraji s najvyššou chorobnosťou v Nitrianskom (chor. 2,67) a Prešovskom kraji (chor. 2,60 /100 000). Ochoreli osoby mužského (30x) a ženského (71x) pohlavia, takmer vo všetkých vekových okrem od 10 do 14 a 20 do 24 rokov s najvyššou chorobnosťou v kategórii 0 ročných (chor. 14,03), od 1 do 4 (chor. 2,95) a nad 65 rokov (chor. 2,22). Ochorenia boli zaznamenané počas celého roka najviac hlásených prípadov bolo v mesiaci august (13x). Dva prípady boli nozokomiálneho charakteru (1x B00.3 herpetickovírusová meningitída a 1x B00.8 iná forma herpetickovírusovej infekcie). V jednom prípade herpetického ekzému (B00.0) išlo o importovanú nákazu z Turecka.

Výskyt bol sporadický a epidemický.

Zaznamenaná bola jedna rodinná epidémia zo Žilinského kraja s počtom 4 prípady (B00.4, Herpetickovírusová encefalitída).

Zaznamenali sme 2 úmrtia na herpetickovírusovú encefalitídu (B00.4).

Prvý prípad u osoby ženského pohlavia vo vekovej kategórii nad 65 rokov z Trnavského kraja. Pacientka bola prijatá na interné oddelenie pre dvojdnovú anamnézu febrilit a dezorientácie, počas 12 hodinovej hospitalizácie prišlo ku kvalitatívnej poruche vedomia s pozitívitou meningeálnych príznakov, následné preložená na Neurologickú kliniku FN v Trnave. PCR vyšetrením z likvoru potvrdený nález HSV1. Pacientka preložená na Infekčnú kliniku FN Trnava za účelom parenterálnej virostatickej liečby – Acyklovirom, pri prijatí na kliniku pacientka febrilná, vo vigilnej kóme. Stav bol skomplikovaný infektom dolných dýchacích ciest, zahájená bola ATB liečba – Ceftriaxonom. Pacientka preložená späť na Neurologickú kliniku na cerebrálnu jednotku, nastavená na antiedémovú liečbu Dexametazonom a

Midazolamom, následne intubovaná na KAIM. Aj napriek komplexnej lekárskej starostlivosti na 13. deň hospitalizácie pacientka exitovala na infekčnú diagnózu.

Druhý prípad u osoby ženského pohlavia vo vekovej kategórii od 55 do 64 rokov z Nitrianskeho kraja. Pacientka bola prijatá na hospitalizáciu z dôvodu kumulácie epiparoxizmov, postencefalitického syndrómu s výraznou alternáciou kognitívnych, mnesticých a emočných funkcií. Vyšetrenie likvoru s negatívnym nálezom bolo realizované až po preliečení antivirotikami. Dňa 5.6.2023 bolo u pacientky realizované CT a MR vyšetrenie mozgu, ktoré poukázalo na rozsiahlu hypodenzitu v ľavej hemisfére supratentoriálne, EEG vyšetrenie mozgu na difúzny obraz encefalopatie a biochemické vyšetrenie likvoru na neuroinfekciu vírusovej etiológie. Následne bol realizovaný preklad pacientky na Infekčnú kliniku, kde bola prijatá s kvalitatívnou i kvantitatívnou poruchou vedomia so susp. Dg. autoimunitná limbická encefalitída s ťažkým organickým psychosyndrómom. Napriek komplexnej liečbe dochádza k vyčerpaniu orgánových rezerv a kardiálnemu zlyhaniu, následne je konštatovaný exitus letalis. Ochorenie bolo potvrdené klinickým priebehom, biochemickým vyšetrením likvoru a sérologickým dôkazom HSV 2 metódou DNA (PCR) pozit. v likvore.

Neurologické komplikácie sú popísané v kapitole neuroinfekcií.

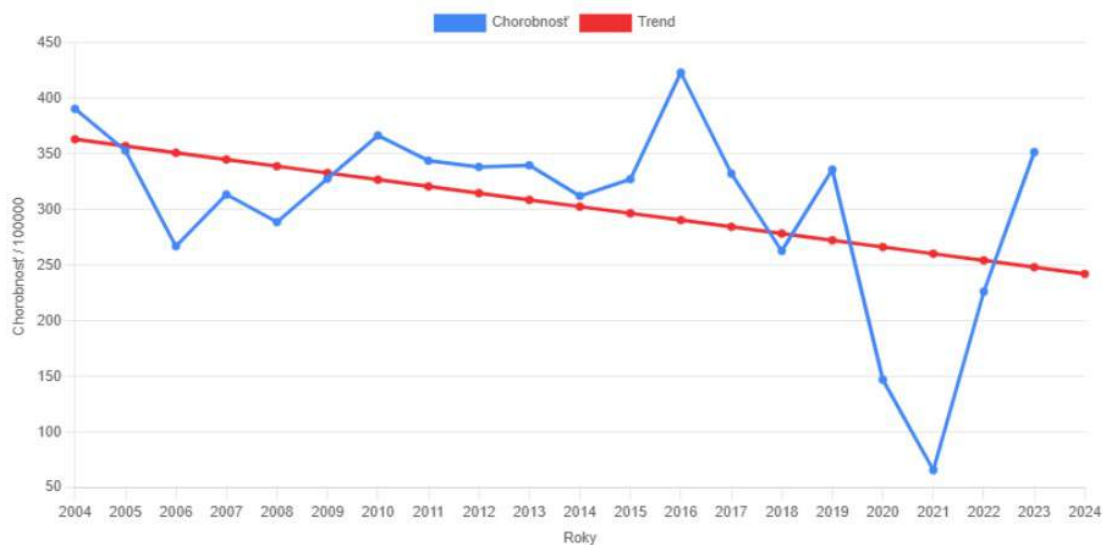
4.4.3 Varicella – ovčie kiahne – B01

V priebehu roku 2023 bolo hlásených 19110 ochorení (chor. 351,63/100 000), v porovnaní s predchádzajúcim rokom je to 55 % nárast. V porovnaní s päťročným priemerom je nárast o 69 %. Trend bol klesajúci (Graf 63). Zaznamenané komplikácie sú uvedené v tabuľke 38.

TABUĽKA 38 PREHĽAD KOMPLIKÁCIÍ PRI OVČÍCH KIAHŇACH, 2023, SR

Kód MKCH	Názov	Abs. počet
B01.0	Varicellová meningitída	3
B01.1	Varicellová encefalitída	7
B01.8	Varicella s inými komplikáciami (bližšie nešpecifikované)	37
B01.9	Varicella bez komplikácie	19 063

**(B01) Výskyt ovčích kiahní.
Trend za 20 rokov.
Rok 2023. SR.**

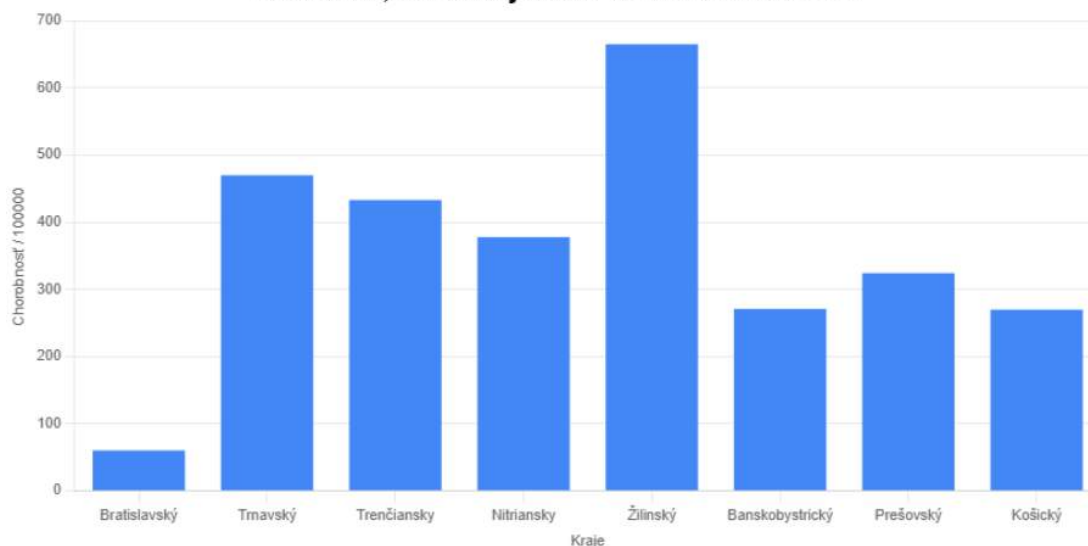

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 63 TREND OVČÍCH KIAHNÍ ZA 20 ROKOV, 2023, SR

Ochorenia boli hlásené z každého kraja SR s najvyššou chorobnosťou v Žilinskom kraji (chor. 374,46/100 000) (Graf 64).

**(B01) Výskyt ovčích kiahní.
Indicencia podľa krajov.
Rok 2023, mesiac január až december. SR.**

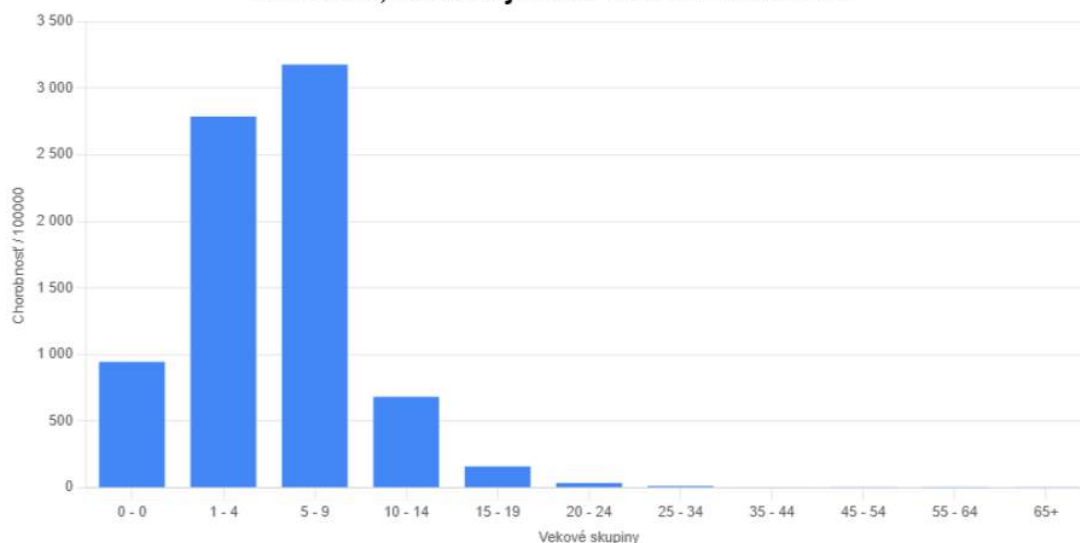

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 64 VÝSKYT OVČÍCH KIAHNÍ PODEĽA KRAJOV, 2023, SR

Ochoreli osoby mužského (9 845x) a ženského (9 265x) pohlavia v každej vekovej kategórii s najvyššou vekovošpecifickou chorobnosťou u detí od 5 do 9 rokov (chor. 3 176,98/100 000) a od 1 do 4 rokov (chor. 2 786,43/100 000) (Graf 65).

**(B01) Výskyt ovčích kiahní.
Vekovošpecifická chorobnosť.
Rok 2023, mesiac január až december. SR.**

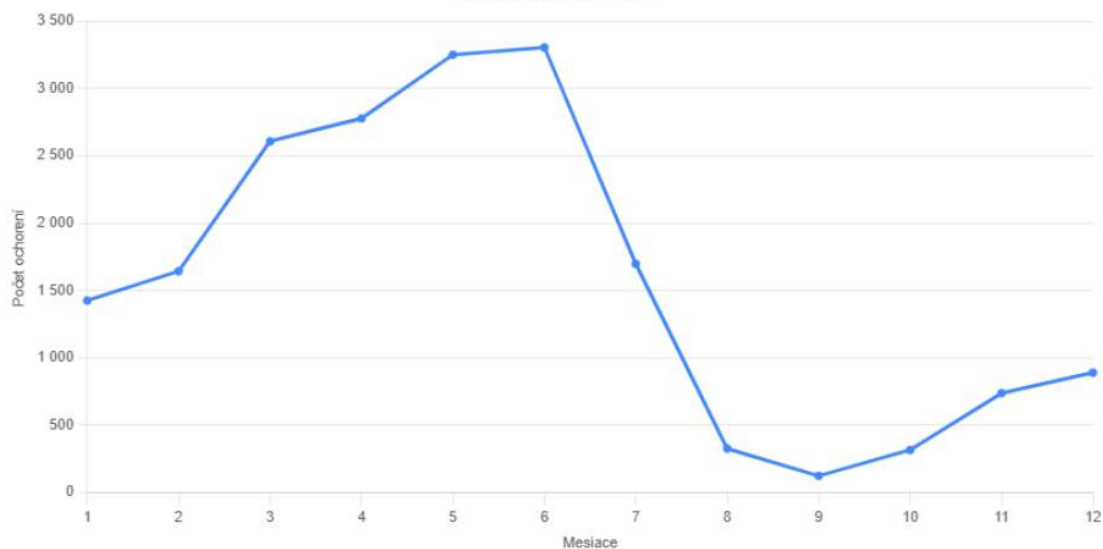

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 65 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ OVČÍCH KIAHNÍ, 2023, SR

Ochorenia sa vyskytovali počas celého roka s maximom v mesiacoch jún (3304x) a máj (3250x) (Graf 66).

**(B01) Výskyt ovčích kiahní.
Sezonalita.
Rok 2023. SR.**

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 66 VÝSKYT OVČÍCH KIAHNÍ PODEA SEZONALITY, 2023, SR

Ako nozokomiálne nákazy boli zaznamenané 4 prípady. V jednom prípade varicelly bez komplikácie išlo o importovanú nákazu z Turecka

Očkovanie nebolo uvedené ani v jednom prípade, neočkovaný (7499x), nezistené (438x) a v ostatných prípadoch nebolo uvedené (11173x).

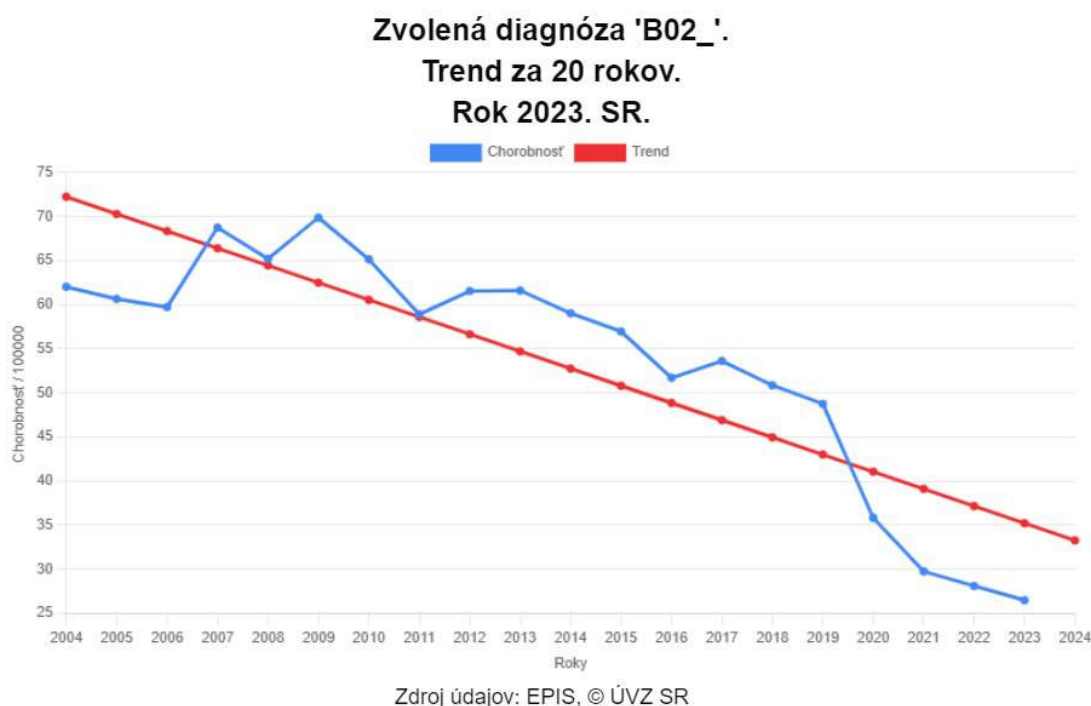
Ochorenia sa vyskytli sporadicky alebo v rodinách (12134 prípadov) a tiež ako kontaktné ochorenia v epidemickej súvislosti v predškolských a školských kolektívoch (768 prípadov).

Bolo zaznamenaných 25 epidémií v rozmedzí od 2 až 52 prípadov, väčších epidémií boli 4 s počtom od 11 do 52 chorých.

Neuroinfekcie spôsobené vírusom varicelly sú popísané v kapitole neuroinfekcie.

4.4.4 Herpes zoster – plazivec pásový – B 02

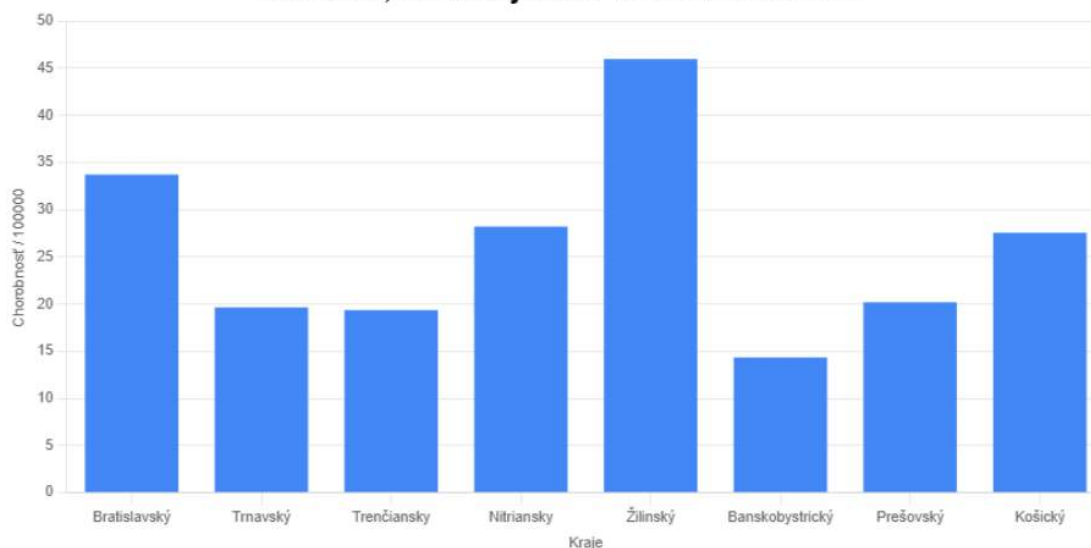
Spolu bolo hlásených 1440 prípadov (chor. 26,50 /100 000), oproti minulému roku je to pokles o 6 %. Oproti päťročnému priemeru je výskyt o 32 % nižší. Trend bol klesajúci (Graf 67).

GRAF 67 TREND HERPES ZOSTER ZA 20 ROKOV, 2023, SR

Ochorenia boli hlásené z každého kraja, s najvyššou chorobnosťou v Žilinskom kraji (chor. 53,81/100 000) (Graf 68).

**Zvolená diagnóza 'B02_'.
Indicencia podľa krajov.
Rok 2023, mesiac január až december. SR.**

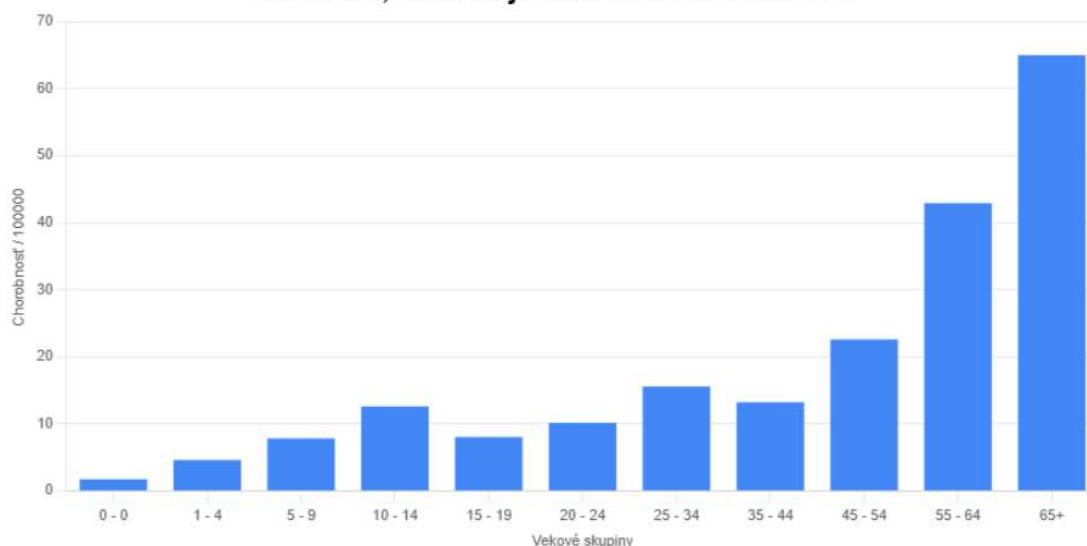

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 68 VÝSKYT HERPRES ZOSTER PODĽA KRAJOV, 2023, SR

Ochoreli osoby mužského (599x) a ženského (841x) pohlavia z každej vekovej kategórie s najvyššou vekovošpecifickou chorobnosťou vo vekovej kategórii nad 65 rokov (chor. 64,98/100 000) (Graf 69).

**Zvolená diagnóza 'B02_'.
Vekovošpecifická chorobnosť.
Rok 2023, mesiac január až december. SR.**

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 69 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ HERPES ZOSTER, 2023, SR

Ochorenia sa vyskytovali počas celého roka s maximom v mesiaci január (149x) a marec (141x).

Zaznamenané komplikácie sú uvedené v tabuľke 39.

TABUĽKA 39 PREHĽAD KOMPLIKÁCIÍ PRI HERPES ZOSTER, 2023, SR

Kód MKCH	Názov	Abs. počet
B02.0	Zosterová encefalitída	18
B02.1	Zosterová meningitída	5
B02.2	Zoster s postihnutím iných častí nervovej sústavy	5
B02.3	Zosterové choroby oka	47
B02.7	Diseminovaný zoster	3
B02.8	Zoster s inými komplikáciami – neboli špecifikované	54
B02.9	Zoster bez komplikácií	1308

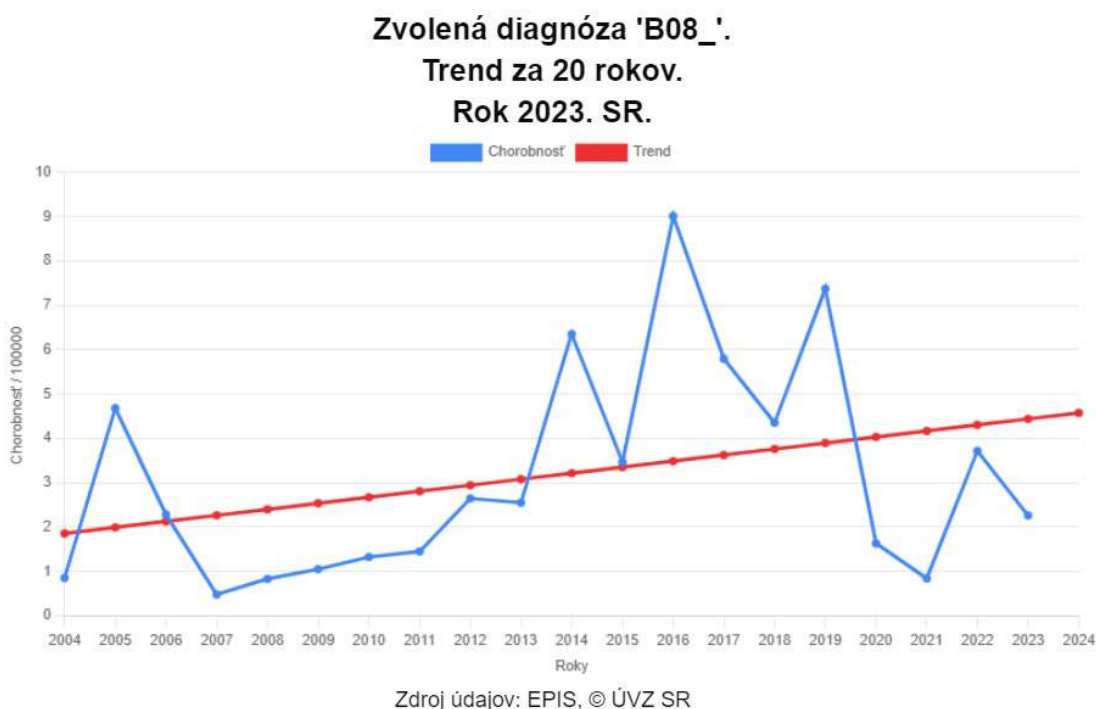
Neurologické komplikácie spôsobené vírusom Herpes zoster sú uvedené v kapitole neuroinfekcií.

4.4.5 Opičie kiahne - Mpox -B 04

V roku 2023 sa prípady nevyskytli, predchádzajúci rok bolo hlásených 14 prípadov.

4.4.6 Iné vírusové infekcie charakterizované léziami kože a sliznice nezatriedené inde - B 08

V priebehu roka 2023 bolo hlásených 123 ochorení (chor. 2,26/100 000), oproti minulému roku je to pokles o 37 %. Trend bol stúpajúci (Graf 70).

GRAF 70 TREND INÝCH VÍRUSOVÝCH LÉZIÍ ZA 20 ROKOV, 2023, SR

Prehľad iných vírusových infekcií charakterizovaných léziami je uvedený v tabuľke 40.

TABUĽKA 40 PREHĽAD INÝCH VÍRUSOVÝCH INFEKCIÍ CHARAKTERIZOVANÝCH LÉZIAMI, 2023, SR

Kód MKCH	Názov	Počet
B08.0	Iné ortopoxvírusové infekcie	2
B08.1	Molluscum contagiosum – Molusky	7
B08.2	Exanthema subitum (šiesta choroba)	15
B08.3	Erythema infectiosum (piata choroba)	6
B08.4	Enterovírusová vezikulárna stomatitída s exantémom	81
B08.8	Iné špecif.vírus.infekcie charakterizované léziami	12

Ochorenia boli hlásené takmer zo všetkých krajov, okrem Bratislavského kraja, s najvyššou chorobnosťou v Trenčianskom kraji (chor. 4,00/100 000).

Ochoreli osoby mužského (75x) a ženského (48/x) pohlavia vo vekových kategóriách od 0 do 44 rokov. Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola vo vekových skupinách od 1 do 4 rokov (chor. 23,17/100 000) od 5 do 9 rokov (chor. 16,04/100 000).

Ochorenia sa vyskytovali počas celého roka s maximom v mesiacoch október (31x) a september (24x).

Výskyt bol sporadický, rodinný a epidemický.

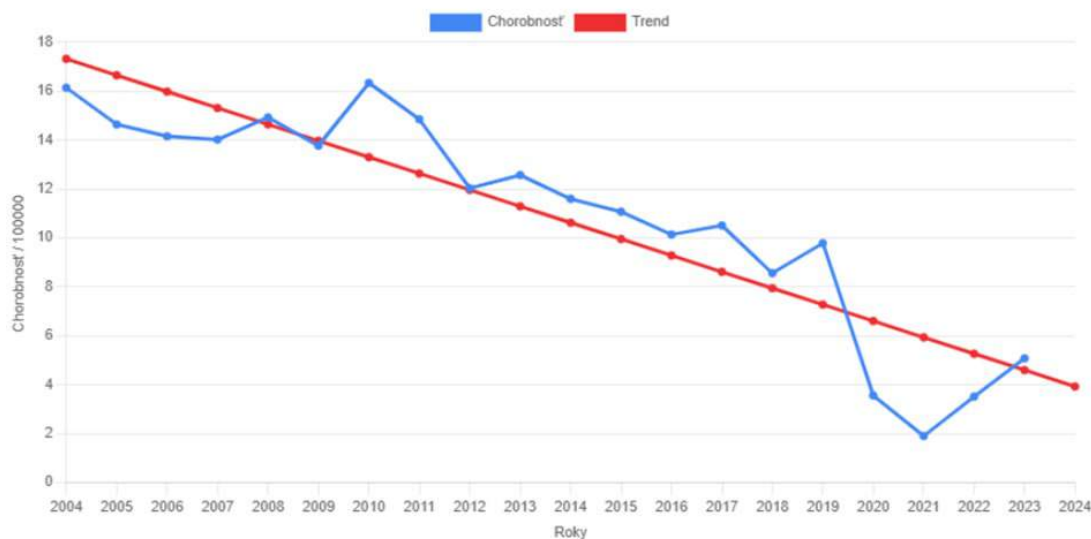
Zaznamenaná bola jedna lokálna epidémia (B08.4) z Banskobystrického kraja v predškolskom zariadení s počtom 13 chorých.

4.4.7 Infekčná mononukleóza – B 27

V priebehu roka 2023 bolo hlásených 276 ochorení (chor. 5,08/100 000), oproti roku 2022 je to nárast o 45 %, oproti päťročnému priemeru pokles o 7 %. Trend bol klesajúci (Graf 71).

Zvolená diagnóza 'B27_'.
Trend za 20 rokov.

Rok 2023. SR.

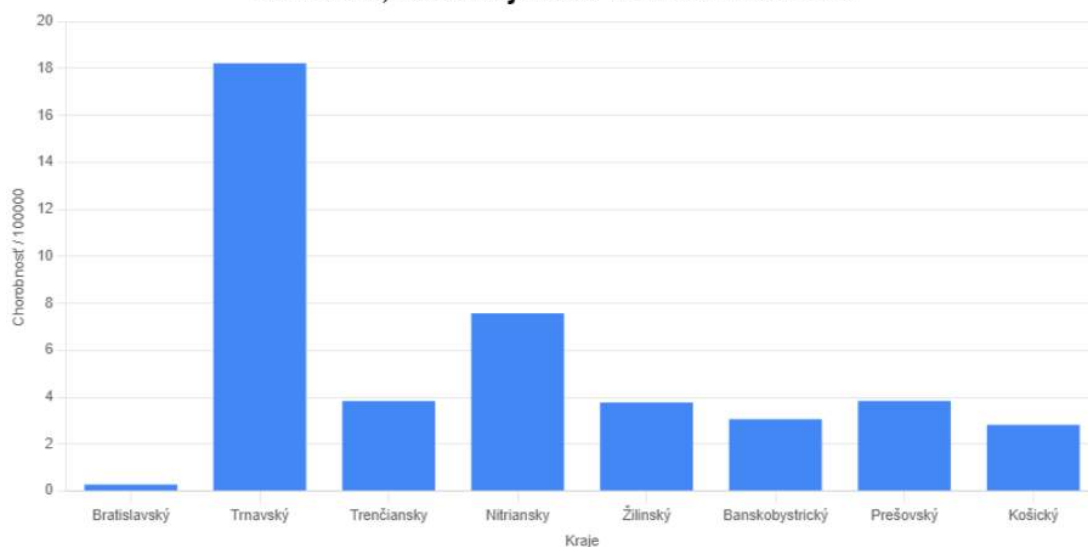

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 71 TREND MONONUKLEÓZY ZA 20 ROKOV, 2023, SR

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov SR, s najvyššou chorobnosťou v Trnavskom kraji (chor. 18,22/100 000) (Graf 72).

**Zvolená diagnóza 'B27_'.
Indicencia podľa krajov.
Rok 2023, mesiac január až december. SR.**

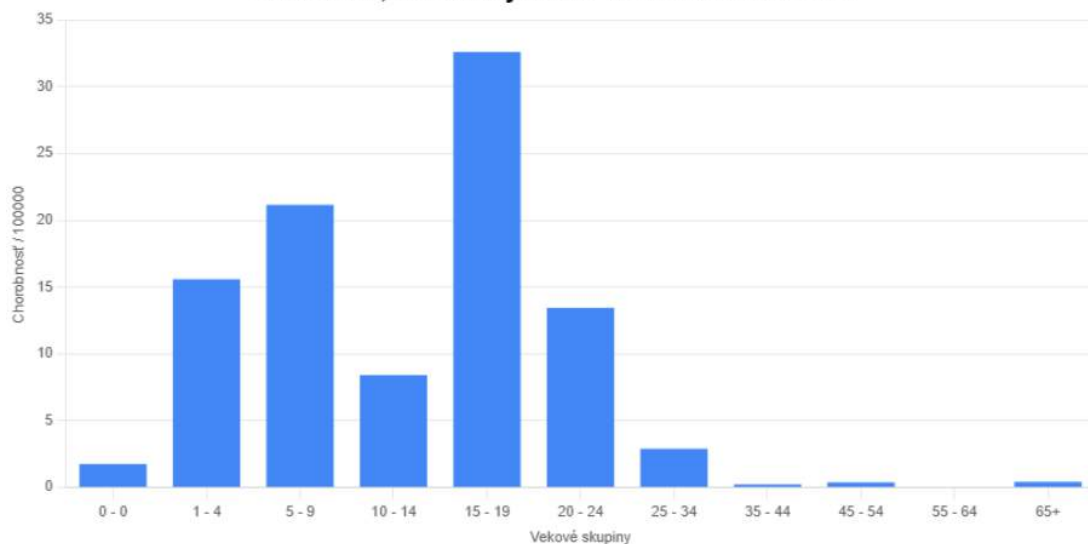

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 72 MONONUKLEÓZ PODĽA KRAJOV, 2023, SR

Ochoreli osoby mužského (142x) a ženského (134x) pohlavia vo všetkých vekových kategóriách. Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola vo vekovej kategórii od 15 do 19 rokov (chor. 32,60/100 000) (Graf 73).

**Zvolená diagnóza 'B27_'.
Vekovošpecifická chorobnosť.
Rok 2023, mesiac január až december. SR.**

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 73 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ MONONUKLEÓZ, 2023, SR

Ochorenia sa vyskytovali počas celého roka s maximom v mesiaci marec (35x). Jeden prípad gamaherpésvírusovej mononukleózy bol nozokomiálna nákaza.

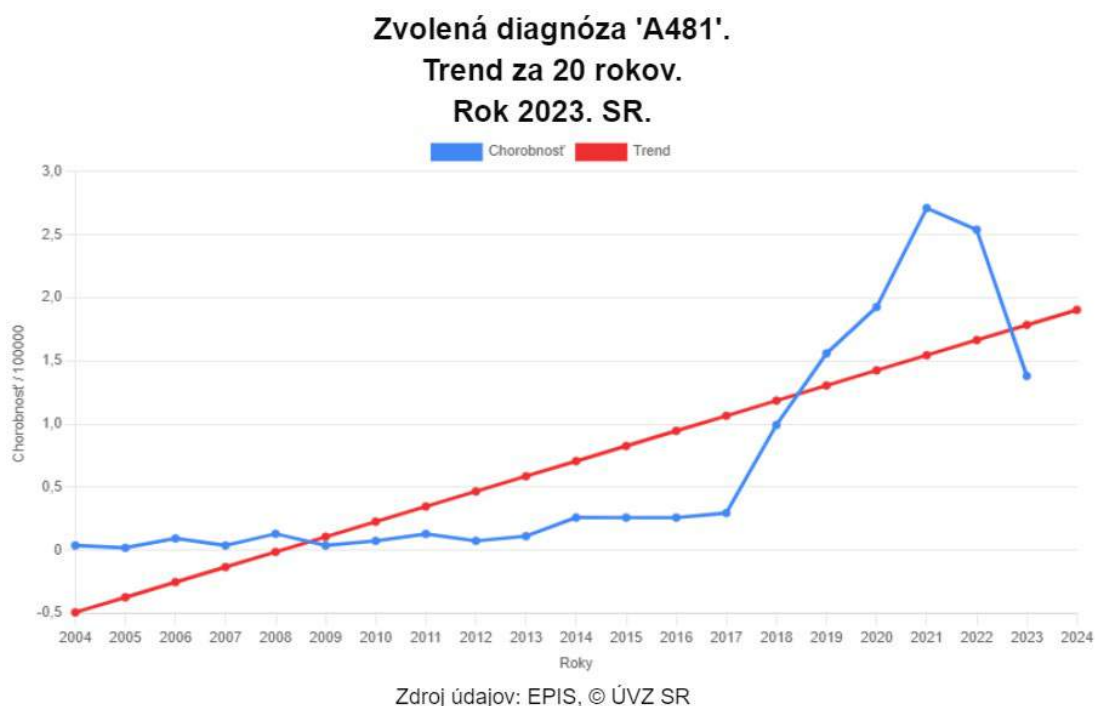
Charakter výskytu bol sporadický.

4.4.8 Cytomegalovírusová choroba – B 25

V roku 2023 ani 2022 nebolo ochorenie hlásené.

4.4.9 Legionárska choroba – A 48.1

V priebehu roka 2023 bolo hlásených 79 ochorení (chor. 1,40/100 000), oproti roku 2022 je to pokles o 45 %. Trend za 20 rokov je stúpajúci (Graf 74).

GRAF 74 TREND LEGIONÁRSKEJ CHOROBY ZA 20 ROKOV, 2023, SR

Ochorenia boli hlásené z každého kraja, najvyššia chorobnosť bola v Bratislavskom kraji (chor. 7,74/100 000).

Ochoreli osoby mužského (44x) a ženského (32x) pohlavia v takmer každej vekovej kategórii okrem 0 ročných detí, od 15 do 24 rokov, s najvyššou vekovošpecifickou chorobnosťou nad 65 rokov (chor. 3,92/100 000).

V 4 prípadoch bolo ochorenie vykázané ako nozokomiálna nákaza z Bratislavského kraja (3x) a zo Žilinského kraja (1x).

6 ochorení sa skončilo úmrtím (Tabuľka 41).

TABUĽKA 41 ÚMRTIA NA DG. A48.1, 2023, SR

Diagnóza	Agens	Obec	Veková skupina
A481	<i>Legionella pneumophilla</i>	Bratislava	65+
A481	<i>Legionella pneumophilla</i>	Bratislava	65+
A481	<i>Legionella pneumophilla</i>	Bratislava	55-64
A481	<i>Legionella pneumophilla</i>	Bratislava	65+
A481	<i>Legionella pneumophilla</i>	Bratislava	45-54

A481	<i>Legionella pneumophilla</i>	Králiky	65+
------	--------------------------------	---------	-----

V 3 prípadoch išlo o importovanú nákazu z Maďarska, zo Spojených arabských emirátov a z Turecka.

Ochorenia sa vyskytovali počas celého roka s maximom v mesiacoch jún (12x), júl (10x) a január (10x).

Charakter výskytu bol sporadický.

Špecifikácia *Legionella pneumophilla* je uvedená v tabuľke 42.

TABUĽKA 42 ŠPECIFIKÁCIA LEGIONELLA PNEUMOPHILLA PRI DG. A48.1, 2023, SR

Séroskopina	Abs. počet
séroskopina 1	44
séroskopina 2	1
séroskopina 6	1
nešpecifikované	30

4.4.10 Nepneumonická Legionárska choroba - Pontiacká horúčka – A 48.2

V roku 2023 sa zaznamenalo 13 prípadov (chor. 0,24/100 000), oproti minulému roku je to 2-násobný pokles. Trend bol stúpajúci (Graf 75).

GRAF 75 TREND PONTIACKEJ HORÚČKY ZA 20 ROKOV, 2023, SR

Ochoreli osoby mužského (6x) a ženského (7x) pohlavia vo vekových kategóriách od 35 do 44 rokov (4x), od 55 do 64 rokov (3x), nad 65 rokov (3x), od 20 do 24 rokov (2x) a od 45 do 54 rokov (1x), Hlásené boli z Bratislavského (5x), z Košického (3x), z Prešovského (2x), z Trnavského (1x), z Nitrianskeho (1x) a Banskobystrického (1x) kraja. Jeden prípad bola importovaná nákaza z Talianska.

Výskyt prípadov bol sporadický.

4.4.11 Analýza výskytu akútnych respiračných ochorení (ARO) a chrípky a chrípke podobných ochorení

4.4.11.1 Akútne respiračné ochorenia

V roku 2023 bolo v Slovenskej republike hlásených 1 838 097 prípadov akútnych respiračných ochorení ARO, čo predstavuje chorobnosť 80 298,5/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (Tabuľka 43). V porovnaní s rokom 2022, keď bolo hlásených 1 835 494 ochorení (chorobnosť 76 606,7/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov), došlo k vzostupu počtu hlásených ochorení o 0,14%.

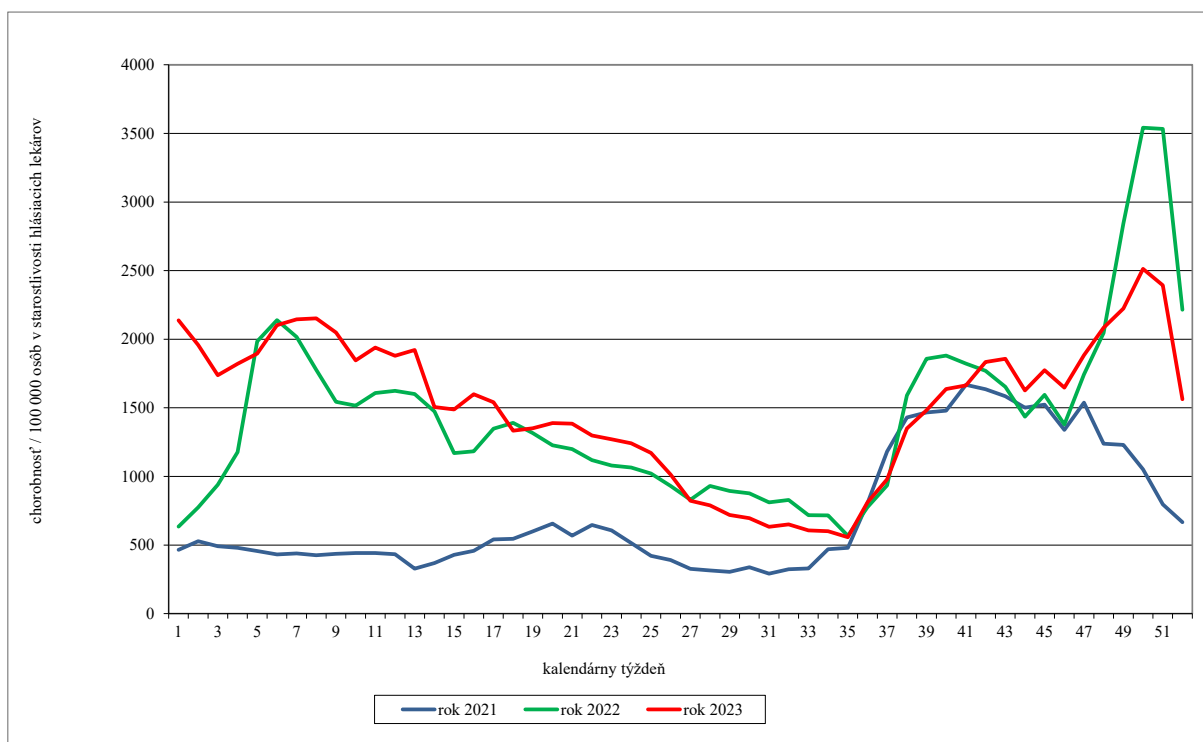
TABUĽKA 43 POČTY OCHORENÍ A CHOROBNOSŤ NA ARO PODĽA KRAJOV A VEKOVÝCH SKUPÍN, 2023, SR

Územná jednotka	Počet ochorení vo vekovej skupine					Spolu	Chorobnosť na 100 000
	0 - 5 r.	6 - 14 r.	15 - 19 r.	20 - 59 r.	60 + r.		
Bratislavský kraj	10 776	9 431	2 629	20 547	5 724	49 107	94 413,4
Trnavský kraj	54 789	53 103	20 819	77 449	23 408	229 568	92 245,6
Trenčiansky kraj	31 122	32 320	14 624	48 914	17 593	144 573	71 982,6
Nitriansky kraj	57 678	60 734	26 590	74 054	23 334	242 390	81 952,2
Žilinský kraj	73 654	65 771	27 168	79 574	29 399	275 566	77 331,8
Banskobystrický kraj	41 997	48 985	24 496	80 622	31 313	227 413	71 018,0
Prešovský kraj	87 161	81 585	34 790	90 935	32 807	327 278	86 456,3
Košický kraj	82 892	81 348	33 596	113 782	30 091	341 709	79 546,6
SR	440 198	433 419	184 735	586 019	193 726	1 838 097	80 298,5

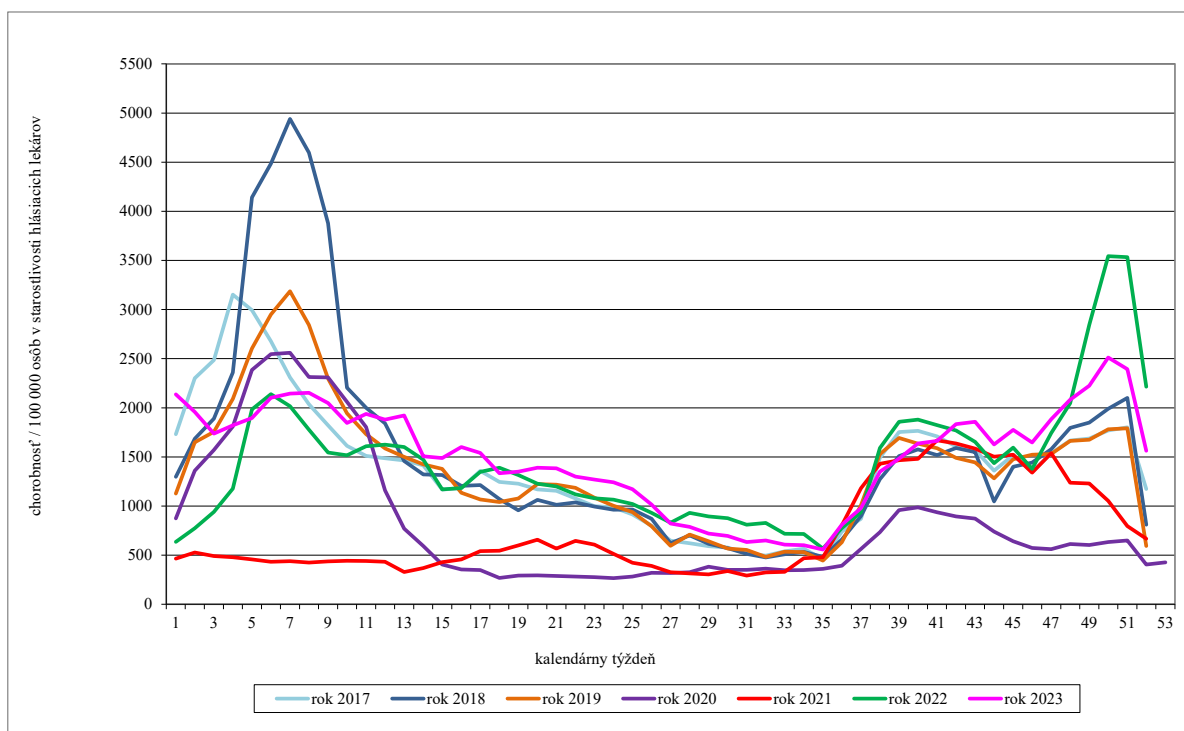
Na začiatku roka 2023 najvyššiu chorobnosť vo výskyte akútnych respiračných ochorení (ARO) evidujeme v 8. kalendárnom týždni 2023, kedy ochorelo 53 087 osôb, čo predstavuje chorobnosť 2 152,2/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov. V tomto období boli zaznamenané početné lokálne epidémie. Chorobnosť na ARO v čase vrcholiaceho výskytu ochorení okolo 6. až 9. kalendárneho týždňa bola na vyššej úrovni v porovnaní s predchádzajúcim kalendárnym rokom 2022. V 9. kalendárnom týždni 2023 je pozorovaná stále relatívne vysoká chorobnosť 2 048,1 /100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov, ktorá mala nasledujúce týždne postupne mierne klesajúci charakter. Chorobnosť sa držala v priebehu roka do 34. kalendárneho týždňa 2023 nad úrovňou 600,9/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov, čo je porovnateľná chorobnosť s rokom 2022 a zároveň výrazne vyššia chorobnosť v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi 2021 a 2020, kedy boli zavedené protiepidemické opatrenia v dôsledku pandémie ochorenia COVID – 19. Počnúc 35. kalendárnym týždňom sa krivky chorobnosti za rok 2023 a 2022 postupne k sebe priblížili až do 37. kalendárneho týždňa 2023. Od 38. kalendárneho týždňa 2023 je evidovaný opäť výrazný vzostup chorobnosti (1 349,6/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov), s miernym ustálením od 41. týždňa a opätovným vzostupom od 47. týždňa (1 883,9/100 000) s dosiahnutím maxima za rok 2023 v 50. kalendárnom týždni 2023, kedy ochorelo 61 436 osôb, s hodnotou chorobnosti 2 512,0/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov. Úroveň chorobnosti koncom roka 2023 bola pod úrovňou chorobnosti z roku 2022, kedy bol zaznamenaný netypický prudký vzostup chorobnosti od 47. kalendárneho týždňa 2022 s vyvrcholením chorobnosti ešte pred vianočnými prázdninami v 50. kalendárnom týždni, kedy bola na Slovensku vyhlásená celoštátna chrípková epidémia (**Graf 76**). **Graf 77** znázorňuje

krivky chorobnosti od roku 2017.

V roku 2023 bolo prerušenie výchovno-vzdelávacieho procesu spolu evidované v 558 predškolských a školských zariadeniach. Prerušenie bolo evidované v jedných jasliach, v 337 materských školách, na 212 zakladaných školách a na ôsmich stredných školách. V období od 1. kalendárneho týždňa do 18. kalendárneho týždňa 2023 boli evidované prerušenia výchovno-vzdelávacieho procesu s najvyšším výskytom v 8. kalendárnom týždni 2023, išlo o 71 výchovno-vzdelávacích zariadení. Od 40. kalendárneho týždňa boli hlásené sporadické prerušenia výchovno-vzdelávacieho procesu, kedy z týždňa na týždeň počet zariadení s prerušením stúpala a znovu klesal. Od 47. kalendárneho týždňa dochádzalo ku kontinuálnemu vzostupu zavretých predškolských a školských zariadení s maximom v 51. kalendárnom týždni 2023, išlo o 248 výchovno-vzdelávacích zariadení. Následne, v 52. kalendárnom týždni 2023 nebol prerušený výchovno-vzdelávací proces v dôsledku chrípkových prázdnin na celom území Slovenska.

GRAF 76 CHOROBNOSŤ NA ARO PODEA KALENDÁRNYCH TÝŽDŇOV, SR 2021, 2022, 2023

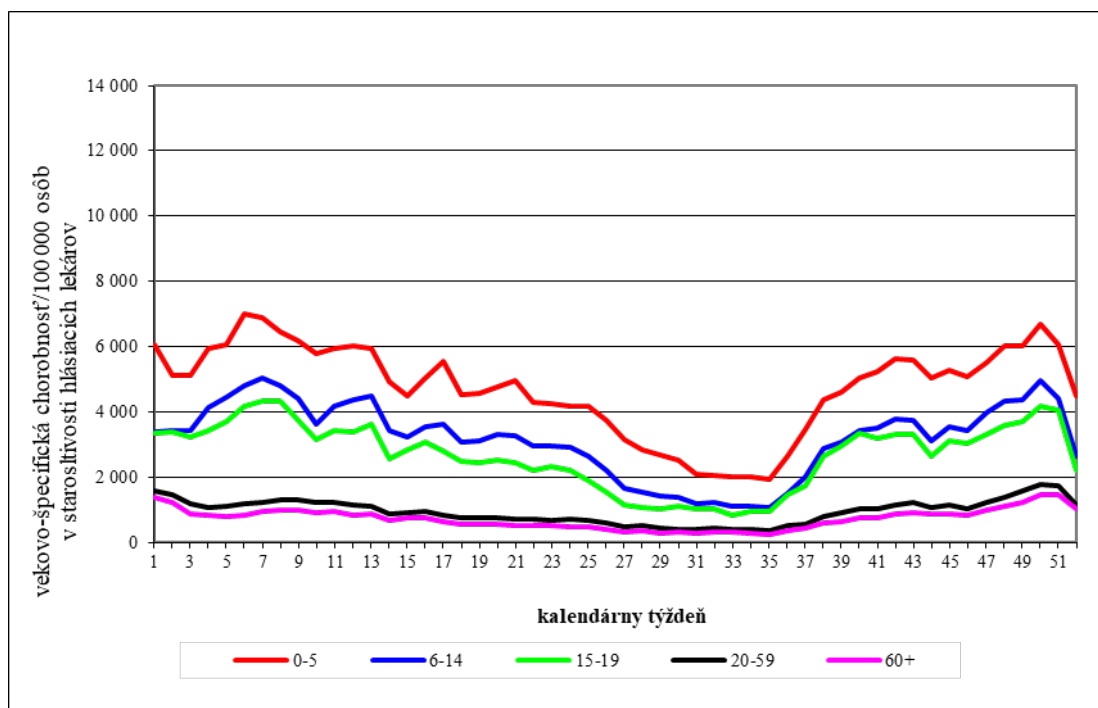

GRAF 77 CHOROBNOSŤ NA ARO PODĽA KALENDÁRNYCH TÝŽDŇOV, SR 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023

Najvyššia incidencia akútnych respiračných ochorení bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (94 413,4/100 000). Nad úroveň celoslovenskej chorobnosti bola chorobnosť v Trnavskom kraji (92 245,6/100 000), Prešovskom kraji (86 456,3/100 000) a v Nitrianskom kraji (81 952,2/100 000). Najnižšia chorobnosť (71 018,0/100 000) bola hlásená v Banskobystrickom kraji (Tabuľka 44). Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť na ARO (Tabuľka 44, Graf 78) sa zaznamenala vo vekovej skupine 0 až 5 ročných detí (250 040,8/100 000). Najnižšia vekovo-špecifická chorobnosť bola hlásená u 60 ročných a starších (38 905,9/100 000).

TABUĽKA 44 POČTY OCHORENÍ A CHOROBNOSŤ NA ARO PODĽA VEKOVÝCH SKUPÍN, 2023, SR

Veková skupina (v rokoch)	Ochorenia na ARO	
	abs. počet	chorobnosť/ 100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov
0 - 5	440 198	250 040,8
6 - 14	433 419	168 677,0
15 - 19	184 735	142 820,0
20 - 59	586 019	50 590,3
60 +	193 726	38 905,9
Spolu	1 838 097	80 298,5

GRAF 78 CHOROBNOŠŤ NA ARO PODĽA KALENDÁRNYCH TÝŽDŇOV A VEKOVÝCH SKUPÍN, SR 2023

Z celkového počtu ARO hlásených v roku 2023 bol klinický priebeh komplikovaný u 55 116 (3,0 %) chorých (Tabuľka 45), čo je vzostup o 23 % v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Najvyšší podiel komplikácií ARO tvorili sinusitídy, ktoré predstavovali 54,28 % zo všetkých komplikácií, otitídy sa na komplikáciách podieľali 30,69 % a bronchopneumónie a pneumónie tvorili 15,03 % komplikácií.

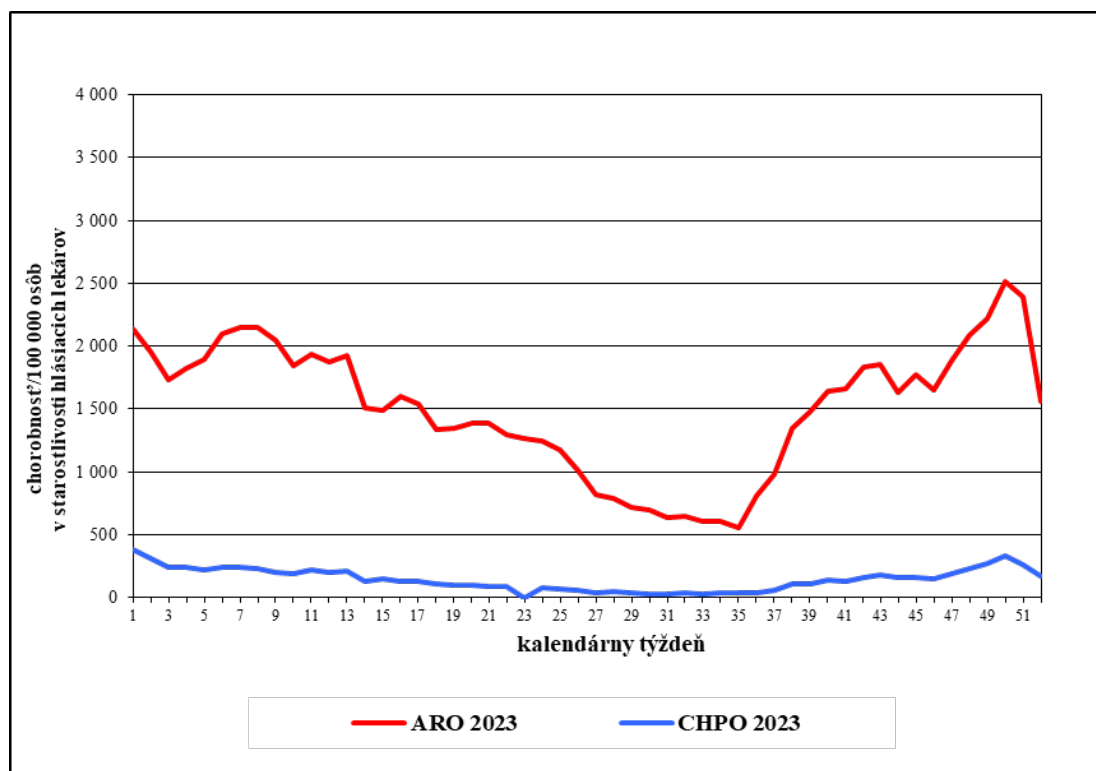
TABUĽKA 45 VÝSKYT KOMPLIKÁCIÍ Z CELKOVÉHO POČTU ARO*, 2023, SR

Druh komplikácie	Komplikácie ARO		
	abs. počet	% z celkového počtu komplikácií	% z počtu ochorení na ARO
bronchopneumónie a pneumónie	8 285	15,03	0,45
otitída	16 916	30,69	0,92
sinusitída	29 915	54,28	1,63
SR	55 116	100,0	3,00
* Celkový počet ochorení na ARO	1 838 097		

4.4.11.2 Chrípka a chrípke podobné ochorenia

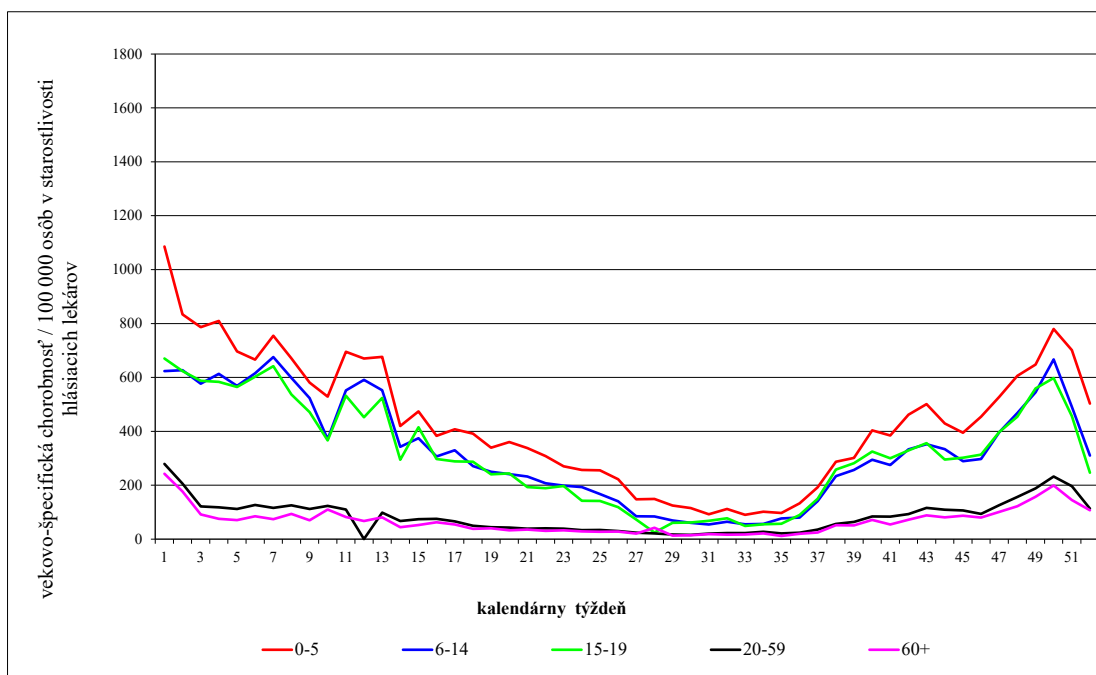
V roku 2023 bolo hlásených 179 944 prípadov chrípky a chrípke podobných ochorení (CHPO) s chorobnosťou 7 861,0/100 000 obyvateľov v starostlivosti hlásiacich lekárov (Tabuľka 46,

Tabuľka 47, Graf 79). Uvedený počet prípadov CHPO predstavuje 9,8 % z celkového počtu ARO, kým rok predtým to bolo 8,7 %.

GRAF 79 CHOROBNOSŤ NA ARO A CHPO PODEĽA KALENDÁRNYCH TÝŽDŇOV, SR, 2023

Najvyššia incidencia CHPO bola hlásená v Trnavskom kraji (14 685,0/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov). Najnižšia incidencia CHPO bola hlásená v Bratislavskom kraji (3 428,0/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov). Nad celoslovenskou úrovňou chorobnosti bola hlásená chorobnosť v Nitrianskom (11 889,6/100 000) (Tabuľka 46). Vekovošpecifická chorobnosť na CHPO (Graf 80) bola najvyššia vo vekovej skupine 0 – 5 r. (23 224,6/100 000). Krivky chorobností zvyšných dvoch vekových skupín (6-14 r., 15-19 r.) sú približne na rovnakej úrovni. Najnižšia chorobnosť bola u osôb starších ako 60 rokov (3 615,1/100 000), (Graf 80, Tabuľka 47).

GRAF 80 VEKOVO-ŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ NA CHPO PODĽA KALENDÁRNYCH TÝŽDŇOV A VEKOVÝCH SKUPÍN, SR 2023

TABUĽKA 46 POČET OCHORENÍ A CHOROBNOSŤ NA CHPO PODĽA KRAJOV A VEKOVÝCH SKUPÍN, 2023, SR

Územná jednotka	Počet ochorení vo vekovej skupine					Spolu	Chorobnosť na 100 000
	0-5 r.	6-14 r.	15-19 r.	20-59 r.	60 + r.		
Bratislavský kraj	338	269	121	811	244	1 783	3 428,0
Trnavský kraj	9 913	9 915	4 228	9 941	2 549	36 546	14 685,0
Trenčiansky kraj	2 899	3 820	1 902	4 044	1 301	13 966	6 953,6
Nitriansky kraj	7 487	9 350	4 126	10 935	3 268	35 166	11 889,6
Žilinský kraj	6 227	5 322	2 732	6 018	2 531	22 830	6 406,8
Banskobystrický kraj	2 931	3 684	2 456	8 917	3 480	21 468	6 704,2
Prešovský kraj	6 886	7 524	3 735	6 275	2 540	26 960	7 122,0
Košický kraj	4 205	5 477	2 773	6 671	2 087	21 213	4 938,2
SR	40 887	45 363	22 073	53 620	18 001	179 944	7 861,0
Vekovo-špecifická chorobnosť	23 224,6	17 654,3	17 064,8	4 629,0	3 615,1	7 861,0	

TABUĽKA 47 POČTY OCHORENÍ A CHOROBNOSŤ NA CHPO PODĽA VEKOVÝCH SKUPÍN, 2023, SR

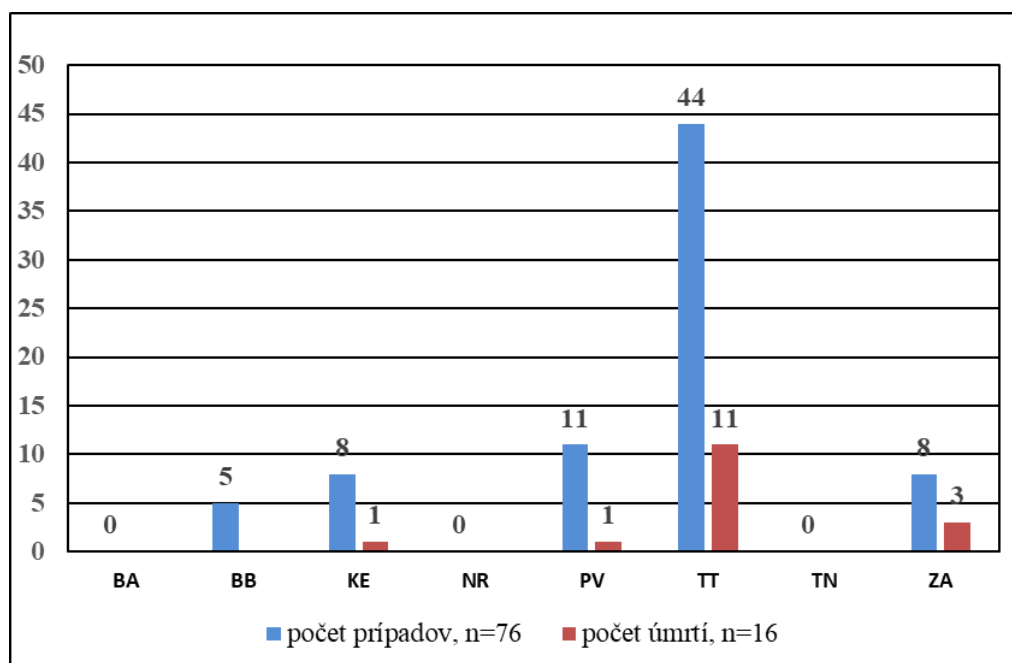
Veková skupina (v rokoch)	Ochorenia na CHPO	
	abs. počet	chorobnosť/ 100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov
0 - 5	40 887	23 224,6
6 - 14	45 363	17 654,3
15 - 19	22 073	17 064,8
20 - 59 r.	53 620	4 629,0
60 +	18 001	3 615,1
Spolu	179 944	7 861,0

V roku 2023 pokračovalo individuálne hlásenie, virologické vyšetovanie a monitoring, prípadov a úmrtí na **SARI (Severe Acute Respiratory Infection)**. Od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023 bolo v Slovenskej republike hlásených **76 prípadov SARI** (chorobnosť 1,39/100 000) z toho bolo 39 mužov (51,3 %) a 37 žien (48,7 %).

Z celkového počtu 76 prípadov SARI trpelo 30 pacientov (39,5 %) aj iným závažným ochorením, najčastejšie išlo o ochorenie kardiovaskulárneho systému, onkologické ochorenia a ochorenia pľúc.

Najvyšší počet prípadov na SARI bol zaznamenaný v Trnavskom kraji a to u 44 chorých. V zostupnom poradí početnosti nasledovali: Prešovský kraj – 11 prípadov, Žilinský kraj a Košický kraj – osem prípadov, Banskobystrický kraj – päť prípadov. V Trenčianskom kraji, Nitrianskom a Bratislavskom nebol evidovaný prípad SARI (Graf 81).

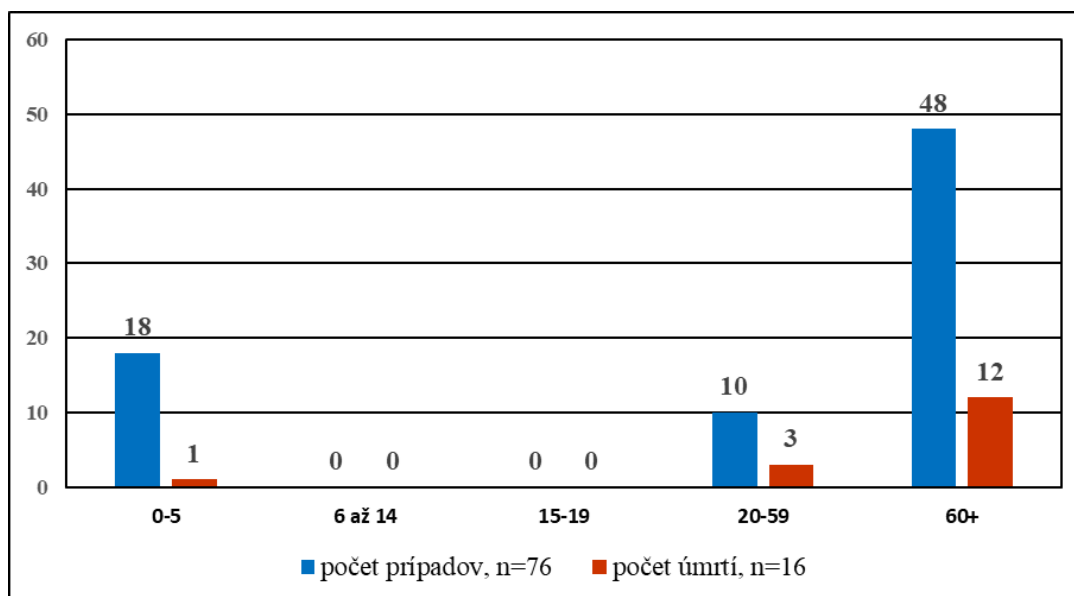
Zo 76 prípadov SARI sa v 40 prípadoch laboratórne potvrdil SARS-CoV-2, v 15 prípadoch sa laboratórne potvrdila prítomnosť vírusu chrípky, v 12 prípadoch išlo o respiračný syncyviálny vírus a vo zvyšných deviatich prípadoch nebol špecifikovaný etiologický agens.

GRAF 81 POČET OCHORENÍ A ÚMRTÍ NA SARI V KRAJOCH, SR 2023

Zo 76 prípadov SARI skončilo 16 úmrtím, z toho 12 osôb zomrelo na infekčnú príčinu, tri osoby pravdepodobne na infekčnú príčinu a jedna osoba na inú príčinu. U 11 zomrelých osôb sa laboratórne potvrdil SARS-CoV-2, u štyroch zomrelých osôb sa laboratórne potvrdil vírus chrípky A a v jednom prípade nebol špecifikovaný etiologický agens.

Najvyšší počet pacientov so SARI bol zaznamenaný vo vekovej skupine 60 ročných a starších osôb (48) a následne v vekovej skupine 0 – 5 ročných (18). V skupine 6 – 14 ročných osôb a vo vekovej skupine 15 - 19 ročných osôb neboli hlásené žiadne prípady SARI. U 20 – 59 ročných osôb sa zistilo 10 ochorení. Najviac úmrtí bolo evidovaných v skupine 60 ročných a starších osôb (12) (Graf 82).

GRAF 82 POČET OCHORENÍ A ÚMRTÍ NA SARI PODĽA VEKOVÝCH SKUPÍN, SR 2023

Výsledky laboratórnej diagnostiky ARO a CHPO

Analýza vychádza z údajov z Národného referenčného centra pre chrípku (NRC pre chrípku) Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky, z Oddelenia lekárskej virológie, Oddelenia molekulárnej biológie Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici, z Oddelenia virológie a antiinfekčnej imunológie Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach, PCR laboratórií podieľajúcich sa na surveillance respiračných vírusov v Nitre, v Trenčíne a v Poprade.

Laboratórna diagnostika sa vykonávala pomocou molekulárno-biologických metód, izoláciou vírusu na bunkových kultúrach a sérologických metód. Vzorky výterov nosa a hrdla boli vyšetřované multiplexným real-time RT-PCR kitom na dôkaz prítomnosti RNA SARS-CoV-2, chrípky typu A bez bližšej špecifikácie, chrípky typu B bez bližšej špecifikácie a respiračného syncyciálneho vírusu. Izolácia vírusu na bunkových kultúrach s následnou identifikáciou kmeňov vírusu chrípky metódou hemaglutinačno-inhibičného testu sa vykonávala u vybraných vzoriek pozitívnych na prítomnosť vírusu chrípky. Metódou komplementfixačnej reakcie sa vyšetřovali séra na prítomnosť protilátok proti adenovírusu, respiračnému syncyciálnemu vírusu, vírusu chrípky typu A, vírusu chrípky typu B, vírusu parachrípky sérotypov 1,2,3, Mycoplasma pneumoniae, Coxiella burnetii, Chlamydia psittaci. Metódou ELISA sa vyšetřovali protilátky proti adenovírusu, respiračnému syncyciálnemu vírusu, vírusu chrípky typu A, vírusu chrípky typu B, vírusu parachrípky sérotypov 1,2,3.

V rámci celoslovenskej surveillance chrípky bolo v roku 2023 vyšetřených 3 992 nazofaryngeálnych výterov a 527 dvojíc sér, z toho 1 491 vzoriek bolo pozitívnych (37,35 %). V 955 prípadoch boli izolované kmene vírusu chrípky, čo predstavuje 64,05 % z celkového počtu pozitívnych vzoriek. Zvyšné vzorky (536) predstavovali nechripkové etiologické agensy, čo predstavuje 35,95 % z celkového počtu pozitívnych vzoriek.

Vo vzorkách pozitívnych na chrípku prevládal vírus chrípky A s počtom 520, čo predstavuje 54,45 % z chrípkových vírusov, nad vírusom chrípky B s počtom 435 pozitívnych vzoriek (45,55 %). V roku 2022 prevládal vírus chrípky A s najvyšším zastúpením

vírusu chrípky A bez bližšej špecifikácie v 355 prípadoch. V roku 2021 prevládala taktiež vírus chrípky A s najvyšším zastúpením vírusu chrípky A bez bližšej špecifikácie v 61 prípadoch.

Z izolovaných vírusov chrípky A sa potvrdil:

- v 393 prípadoch vírus chrípky A bez bližšej špecifikácie,
- v 74 prípadoch vírus chrípky A/H3,
- v 44 prípadoch vírus chrípky A/H1pdm09,
- v štyroch prípadoch vírus chrípky A/Darwin/9/2021 (H3N2)-like,
- v štyroch prípadoch vírus chrípky A/Victoria/2570/2019 (H1N1)pdm09-like vírus,
- v jednom prípade vírus chrípky A/Victoria/4897/2022 (H1N1)pdm09-like vírus.

Z izolovaných vírusov chrípky B sa potvrdil:

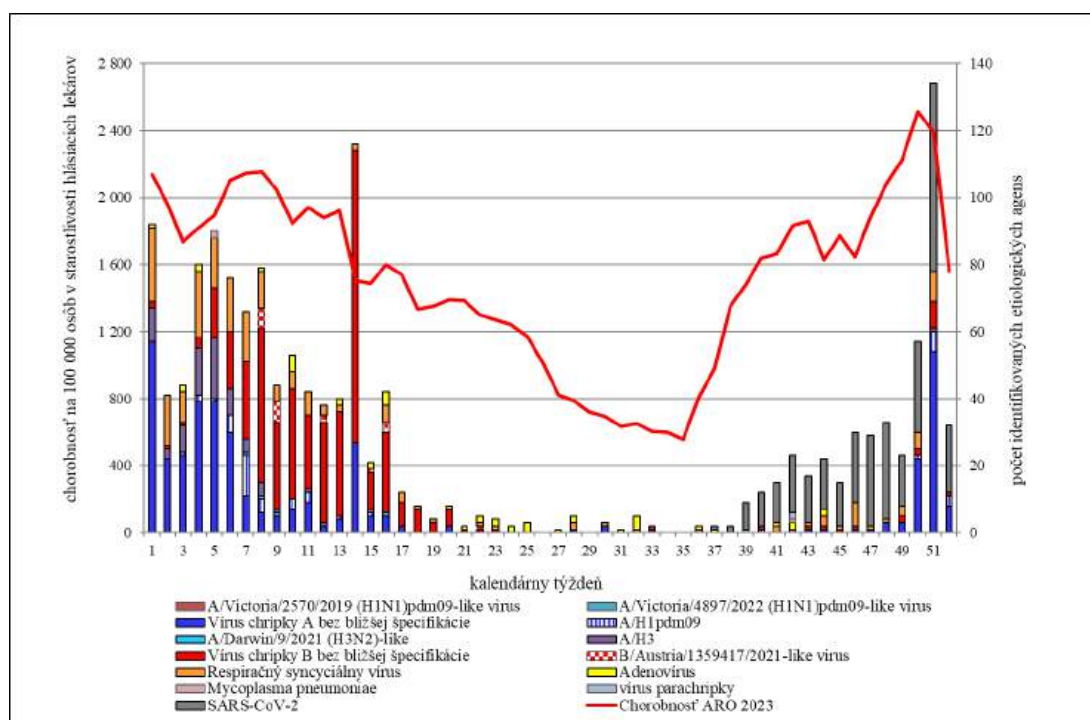
- v 416 prípadoch vírus chrípky B bez bližšej špecifikácie.
- v 19 prípadoch vírus chrípky B/Austria/1359417/2021-like vírus.

V etiológii chrípkových ochorení dominoval v 416 prípadoch vírus chrípky B bez bližšej špecifikácie (Graf 83).

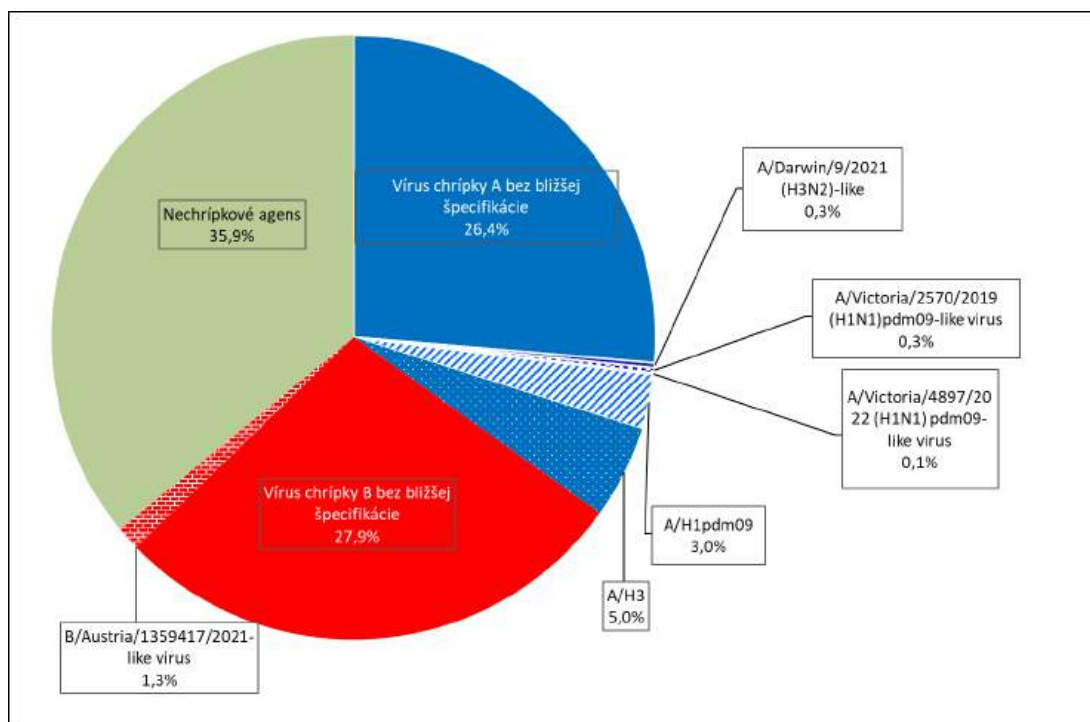
Vo vzorkách biologického materiálu vyšetrených v roku 2023 sa okrem vírusov chrípky v 536 prípadoch potvrdili aj nechrípkové etiologické agensy, čo predstavuje 35,95 % zo všetkých pozitívnych vzoriek.

Nechrípkové etiologické agensy:

- v 198 prípadoch respiračný syncytiálny vírus,
- v 45 prípadoch adenovírus,
- v 287 prípadoch vírus SARS-CoV-2,
- v troch prípadoch vírus parachrípky,
- v troch prípadoch Mycoplasma pneumoniae (Graf 83, Graf 84).

GRAF 83 CHOROBNOSŤ NA ARO A ETIOLOGICKÉ AGENSY IDENTIFIKOVANÉ PODĽA KALENDRÁRNYCH TÝŽŇOV, SR 2023

GRAF 84 PERCENTUÁLNE ROZDELENIE LABORATÓRNE POTVRDENÝCH PRÍPADOV ARO A CHPO PODĽA ETIOLOGICKÝCH AGENSOV, SR 2023

4.4.12 Akútny obštrukčný zápal hrtana – J05

V roku 2023 hlásený 1 sporadický prípad nozokomiálneho charakteru (chor. 0,02/100 000), predchádzajúci rok to bol rovnako 1 prípad. Ochorel chlapec vo vekovej kategórii nod 5 do 9 rokov zo Žilinského kraja. Laboratórne sa potvrdil etiológický agens *Haemophilus influenzae*.

4.4.13 Chrípka vyvolaná identifikovaným vírusom chrípky - J 10

V priebehu roka 2023 bolo hlásených 2896 ochorení laboratórne potvrdenej chrípky (chor. 54,65/100 000). Trend za 20 je stúpajúci (Graf 85). Rozdelenie laboratórne potvrdenej chrípky je uvedené v tabuľke 48.

TABUĽKA 48 ROZDELENIE LABORATÓRNE POTVRDENEJ CHRÍPKY, 2023, SR

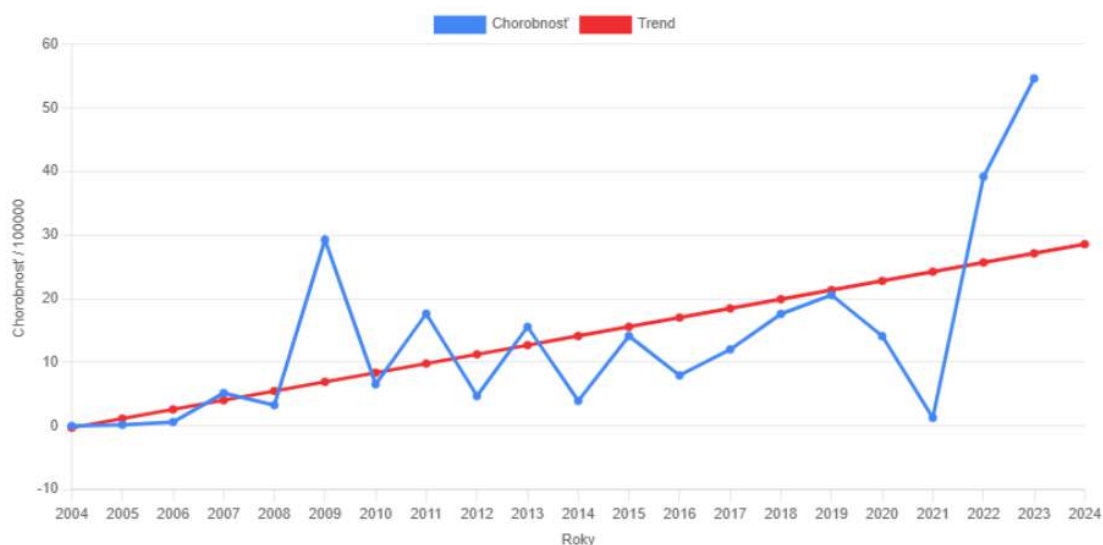
Kód MKCH	Názov	Abs. počet
J10	Chrípka vyvolaná identifikovaným vírusom chrípky	2554
J10.0	Chrípka so zápalom pľúc, vírus chrípky identifikovaný	46
J10.1	Chrípka s inými prejavmi na dýchacích orgánoch, vírus chrípky identifikovaný	295
J10.9	Chrípka H1N1	1

Analýza výskytu SARI (Severe Acute Respiratory Infection) - J10.7 je uvedená v kapitole - Analýza výskytu akútnych respiračných ochorení a chrípky a chrípke podobných ochorení.

(J10) Výskyt laboratórne potvrdenej chrípky / incidence of influenza lab conf.

Trend za 20 rokov.

Rok 2023. SR.

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 85 TREND LABORÁTORNE POTVRDENEJ CHRÍPKY ZA 20 ROKOV, 2023, SR

Ochorenia boli hlásené z Trnavského kraja (25x), Trenčianskeho kraja (24x), Nitrianskeho kraja (12x) a Banskobystrického kraja (1x).

Ochoreli osoby mužského (1520x) a ženského (1376x) pohlavia vo všetkých vekových skupinách s najvyššou chorobnosťou v kategórii 0 ročných (chor. 394,52), od 1 do 4 rokov (chor. 262,46) a od 5 do 9 rokov (chor. 262,73).

Prípady chrípky sa evidovali počas celého roka, s najvyšším výskytom v mesiacoch január (770x), február (665x) a marec (755x).

Očkovací status: očkovaný (22x), neočkovaný (2367x) a nezistený (507x).

V 75 prípadoch išlo o nozokomiálnu nákazu a jeden prípad chrípky H1N1 (J10.9) bola importovaná nákaza bola z Číny.

Zaznamenané boli 2 úmrtia na laboratórne potvrdenú chrípku vo vekovej skupine od 1 do 4 rokov z Banskobystrického kraja a vo vekovej skupine od 25 - 34 rokov z Košického kraja. Obidva ochorenia boli u neočkovaných osôb z prostredia nízkeho hygienického štandardu.

Výskyt bol sporadický, rodinný a epidemický.

Zaznamenaná bola jedna lokálna epidémia z Košického kraja v zdravotníckom zariadení s počtom 5 prípadov a 2 rodinné výskyty (po 2 prípady).

4.4.14 Chrípka vyvolaná neidentifikovaným vírusom – J 11

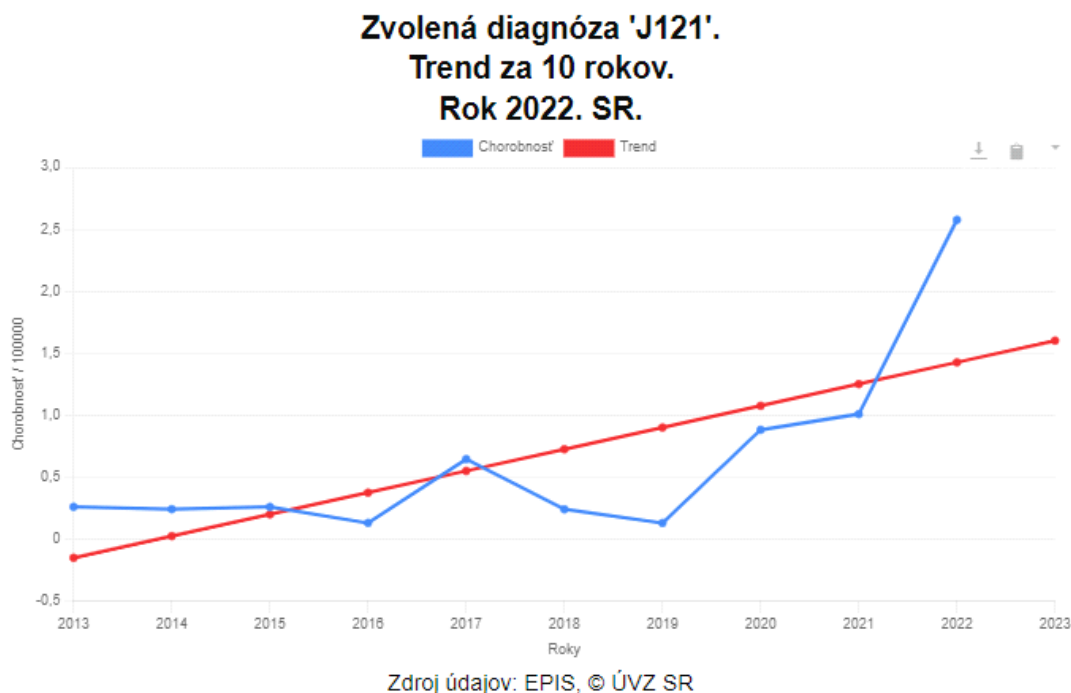
V priebehu roka 2023 bolo hlásených 62 ochorení (chor. 1,14/100 000), ktoré boli hlásené zo všetkých krajov s najvyššou chorobnosťou v Prešovskom kraji (858x chor. 106,23/100 000) a Žilinskom kraji (492x chor. 71,35 /100 000). Ochoreli osoby mužského (33x) a ženského (29x) pohlavia v takmer vo vekových skupinách, okrem od 25 do 34 rokov. Najvyššia chorobnosť bola v kategórii od 1 do 4 rokov (chor. 5,90), od 5 do 9 rokov (chor. 5,80) a 0 ročných (chor. 5,80). Najviac prípadov bolo zaznamenaných v mesiacoch január (10x), február (13x), marec (10x) a apríl (10x). 4 prípady boli nozokomiálna nákaza. Očkovací status: očkovaný (1x), neočkovaný (49x) a nezistený (12x). Úmrtie nebolo zaznamenané. Výskyt bol sporadický.

4.4.15 Respiračné ochorenia vyvolané respiračným syncytiálnym vírusom

Počas chrípkovej sezóny 2022/2023 sa na odporúčanie Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu ochorení zaviedlo súbežné testovanie RSV s chrípkou a COVID-19 vo vzorkách odobratých od sentinelových lekárov.

4.4.15.1 Pneumónia vyvolaná respiračným syncytiálnym vírusom – J121

V priebehu roka 2023 bolo hlásených 260 ochorení (chor. 4,78/100 000), oproti predchádzajúcemu roku je to 2-násobný nárast. Trend je stúpajúci (Graf 86).

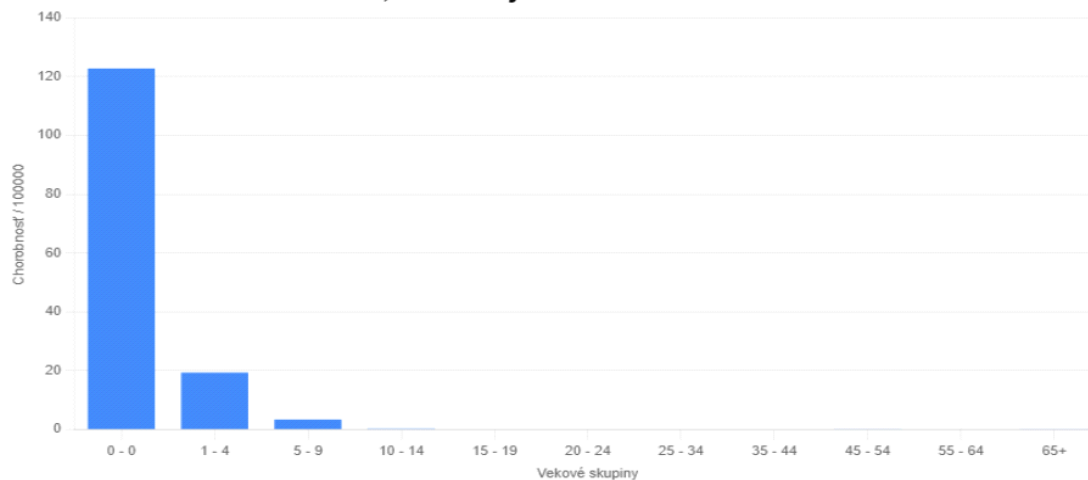
GRAF 86 TREND PNEUMÓNIE VYVOLANEJ RSV ZA 20 ROKOV, 2023, SR

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov s najvyššou chorobnosťou v Žilinskom kraji (81x chor. 11,75/100 000) a Prešovskom kraji (74x chor. 9,16/100 000).

Ochoreli osoby mužského (141x) a ženského (119x) pohlavia vo vekových skupinách 0 ročných (135x), od 1 do 4 (83x), od 5 do 9 (12x), od 10 do 14 (6x), od 25 do 34 (2x), od 45 do 54 (2x) od 55 do 64 (8x) a nad 65 rokov (12x). Najvyššia chorobnosť bola v kategórii 0 ročných (chor. 236,71/100 000) a od 1 do 4 rokov (chor. 34,97/100 000) (Graf 87).

Prípady RSV sa evidovali počas celého roka, okrem júla s najvyšším výskytom v mesiacoch január (123x), február (65x) a marec (25x).

**Zvolená diagnóza 'J121'.
Vekovošpecifická chorobnosť.
Rok 2022, mesiac január až december. SR.**

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 87 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ PNEUMÓNIE VYVOLANEJ RSV, 2023, SR

V 13 prípadoch išlo o nozokomiálnu nákazu.

Zaznamenané bolo 1 úmrtie u osoby ženského pohlavia vo vekovej skupine od 55 do 64 rokov zo Žilinského kraja. Hospitalizácia pre pľúcnu embóliu s bronchopneumóniou. Základné ochorenie – fibróza pľúc. Z výteru z nosohltanu laboratórne (RT-PCR) - potvrdený RS vírus. Pítva nebola robená.

Výskyt bol sporadický a rodinný (2x po 2 prípady v domácnosti).

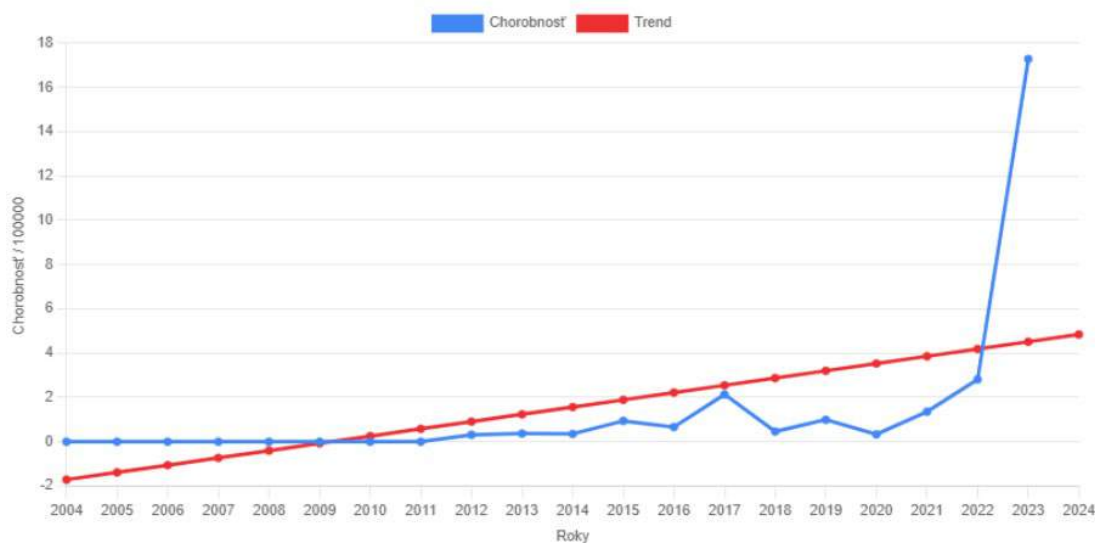
4.4.15.2 Akútna bronchitída vyvolaná respiračným syncyciálnym vírusom - J20.5

V roku 2023 bolo hlásených 939 ochorení (chor. 17,28/100 000), čo je oproti minulému roku 6-násobný nárast. Trend je stúpajúci (Graf 88).

Zvolená diagnóza 'J205'.

Trend za 20 rokov.

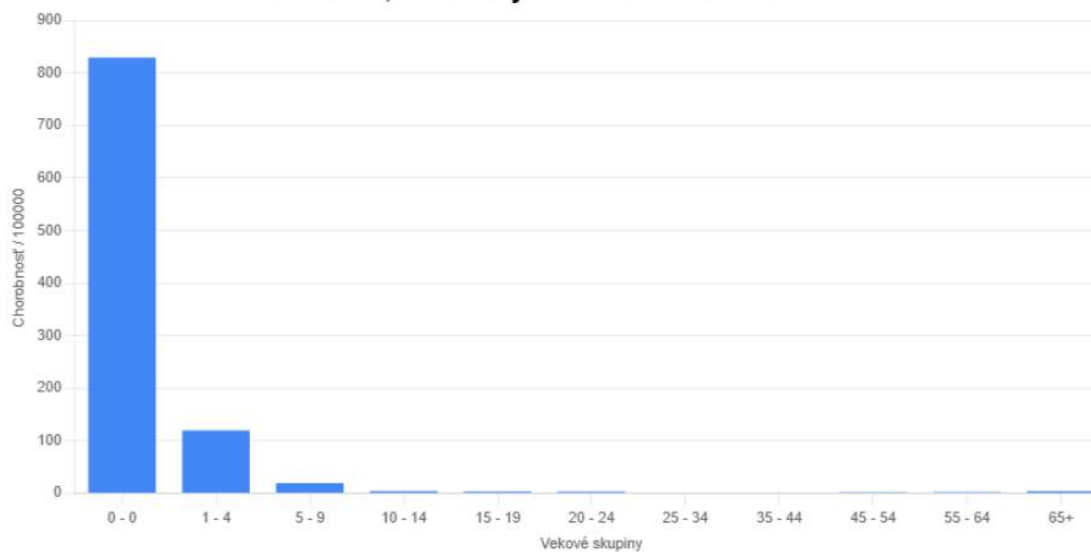
Rok 2023. SR.

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 88 TREND BRONCHITÍDY VYVOLANEJ RSV ZA 20 ROKOV, 2023, SR

**Zvolená diagnóza 'J205'.
Vekovošpecifická chorobnosť.
Rok 2023, mesiac január až december. SR.**

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 89 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ BRONCHITÍDY VYVOLANEJ RSV, 2023, SR

Ochoreli osoby mužského (520x) a ženského (419x) pohlavia vo všetkých vekových skupinách s maximom u 0-ročných (473x, chor. 829,36/100 000) a od 1 do 4 rokov (284x, chor. 119,65/100 000) (Graf 89).

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov s najvyššou chorobnosťou v Prešovskom kraji (52x, chor. 6,44/100 000). Ochoreli osoby mužského (520x) a ženského (419x) pohlavia vo všetkých vekových skupinách s maximom u 0-ročných (473x, chor. 829,36/100 000) a od 1 do 4 rokov (284x, chor. 119,65/100 000).

Prípady RSV sa evidovali počas celého roka s najvyšším výskytom v mesiacoch január (313x), február (320x) a marec (146x).

V 13 prípadoch išlo o nozokomiálnu nákazu.

Výskyt bol sporadický, rodinný (31 prípadov) a epidemický (s počtom 3 prípady v domácnosti).

Úmrtie nebolo zaznamenané.

4.4.15.3 Akútna bronchiolitída vyvolaná respiračným syncyriálnym vírusom - J21.0

V roku 2023 bolo hlásených 6 ochorení (chor. 0,11/100 000), minulý rok bolo zaznamenané 1 ochorenie.

Ochoreli osoby mužského (2x) a ženského (4x) pohlavia vo 4 vekových skupinách s maximom u 0-ročných (4x, chor. 7,01/100 000), od 25 do 34 rokov (1x) a nad 65 rokov (1x), ktoré boli zaznamenané v Banskobystrickom (1x), v Bratislavskom (2x), v Trenčianskom (1x) a v Prešovskom (2x) kraji.

3 prípady boli nozokomiálneho charakteru.

Výskyt bol sporadický.

4.4.16 Analýza výskytu SARS-CoV-2 v SR v roku 2023

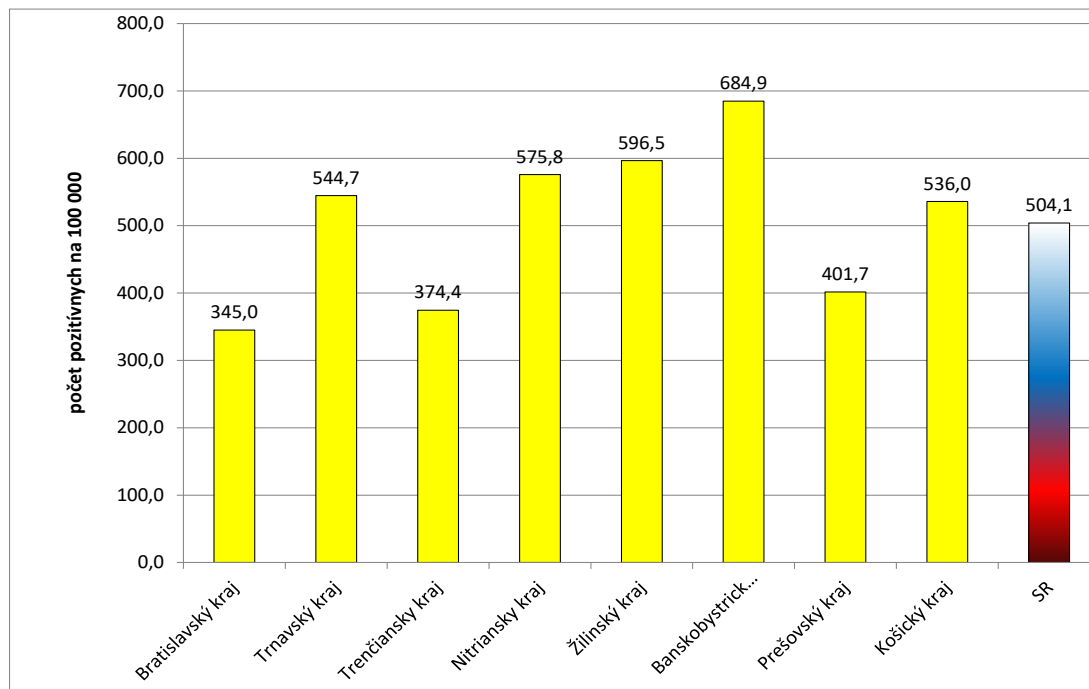
Surveillance SARS-CoV-2 – Dg. U.071

V Slovenskej republike sa zaznamenali prvé prípady ochorení a infekcií spôsobených vírusom SARS-CoV-2 v marci 2020. V roku 2021 a 2022 pokračoval pandemický výskyt ochorenia. V roku 2023 bolo v Slovenskej republike hlásených 27 394 prípadov ochorenia na COVID-19, čo predstavuje hodnotu 504,1 na 100 000 obyvateľov. V porovnaní s rokom 2022 ide o výrazný pokles počtu prípadov a to o 97,64 %. Najvyššia chorobnosť bola v Banskobystrickom kraji (684,9/100 000) a najnižšia bola v Bratislavskom kraji (345/100 000) (Tabuľka 49, Graf 90, Graf 91).

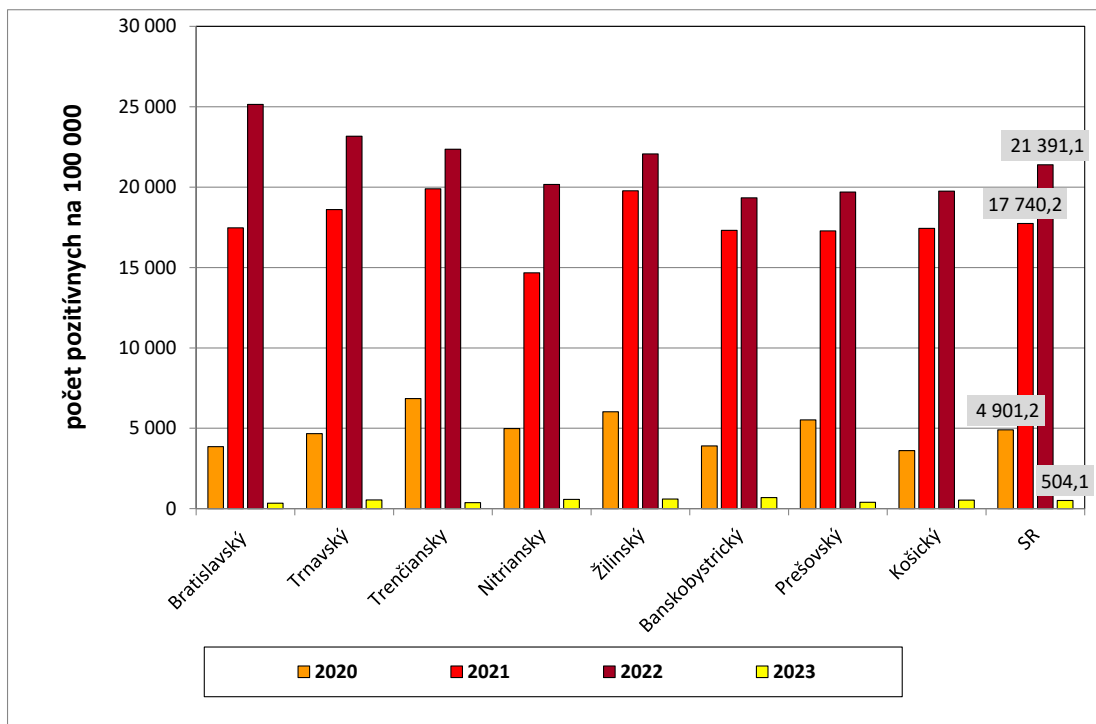
TABUĽKA 49 POČET POZITÍVNE TESTOVANÝCH PODĽA KRAJOV, SR, 2023

Územná jednotka	Počet prípadov	Chorobnosť/100 000
Bratislavský kraj	2 497	345,0
Trnavský kraj	3 079	544,7
Trenčiansky kraj	2 148	374,4
Nitriansky kraj	3 878	575,8
Žilinský kraj	4 113	596,5
Banskobystrický kraj	4 253	684,9
Prešovský kraj	3 244	401,7
Košický kraj	4 182	536,0
SR	27 394	504,1

Zdroj: EPIS

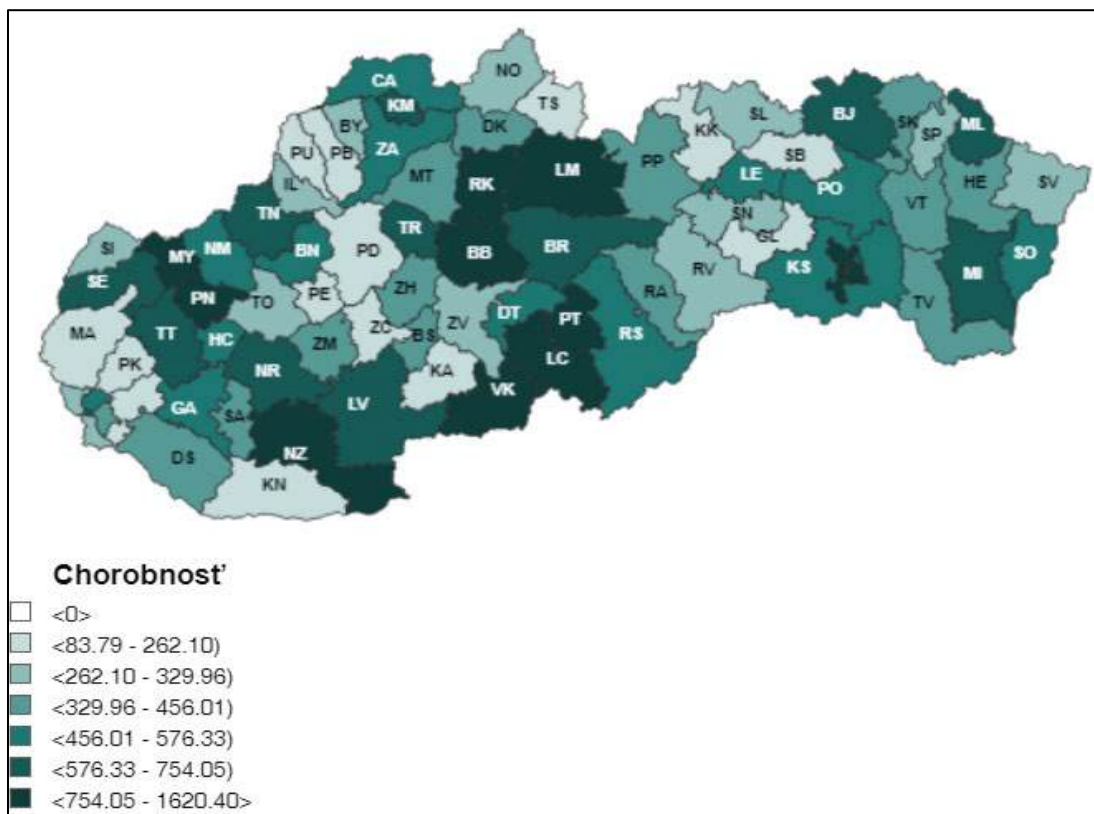

GRAF 90 VÝSKYT POZITÍVNE TESTOVANÝCH NA 100 000 PODĽA KRAJOV, SR, 2023

GRAF 91 VÝSKYT POZITÍVNE TESTOVANÝCH NA 100 000 PODEĽA KRAJOV, SR, 2020, 2021, 2022 2023

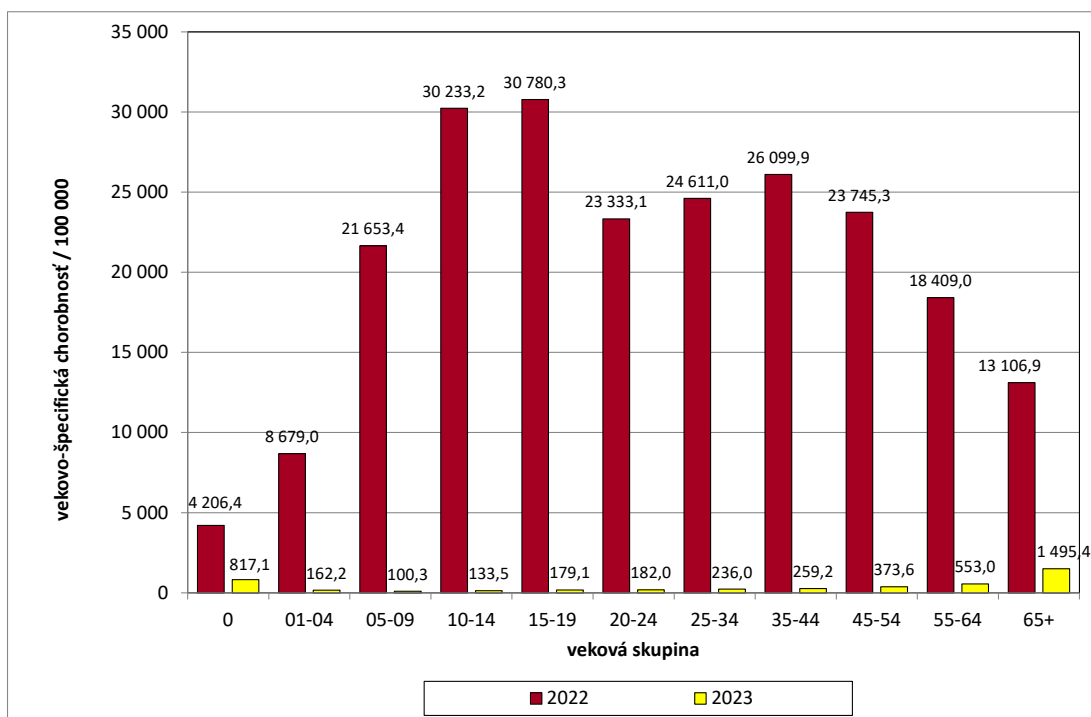
Na okresnej úrovni bola v roku 2023 najvyššia chorobnosť v oblasti západného Slovenska v okresoch Myjava, Piešťany a Nové Zámky, v oblasti stredného Slovenska v okresoch Banská Bystrica, Ružomberok a Liptovský Mikuláš, Veľký Krtíš, Lučenec a Poltár a v oblasti východného Slovenska predovšetkým v meste Košice. Najvyššia chorobnosť v rámci celej krajiny bola hlásená v okrese Poltár (1 620,4/100 000), najnižšia v okrese Tvrdošín (83,79/100 000) (Mapa 7).

MAPA 7 VÝSKYT POZITÍVNE TESTOVANÝCH PODĽA OKRESOV, SR, 2023

Vekovo špecifická chorobnosť

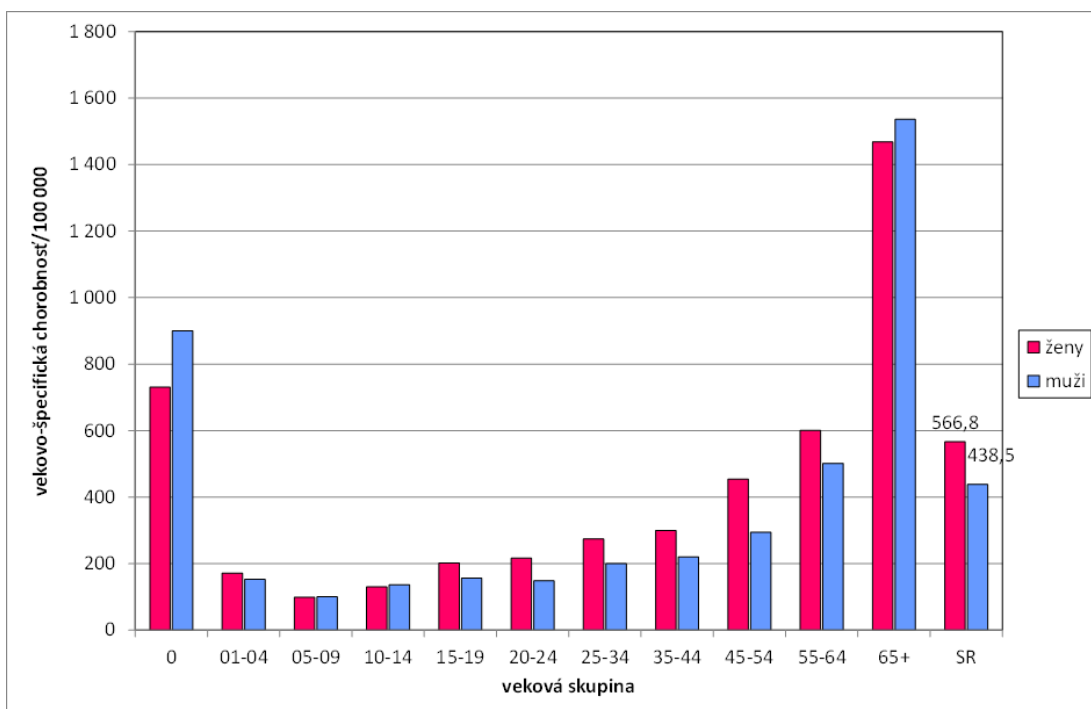
Počet prípadov v prepočte na 100 000 vykazoval v porovnaní s rokom 2022 nielen výrazný pokles úrovne chorobnosti vo všetkých vekových skupinách, ale aj presun z vekových skupín školského veku a produktívneho veku do najstaršej a najmladšej vekovej skupiny. Najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola v roku 2023 zaznamenaná vo vekovej skupine 65 ročných a starších (1 495,4/100 000), ďalej nasledovala skupina 0 ročných (817,1/100 000), najnižšia hodnota sa zaznamenala vo vekovej skupine 5-9 ročných detí (100,3/100 000) (Graf 92).

GRAF 92 VEKOVU-ŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ, SR, 2022, 2023

Chorobnosť podľa veku a pohlavia

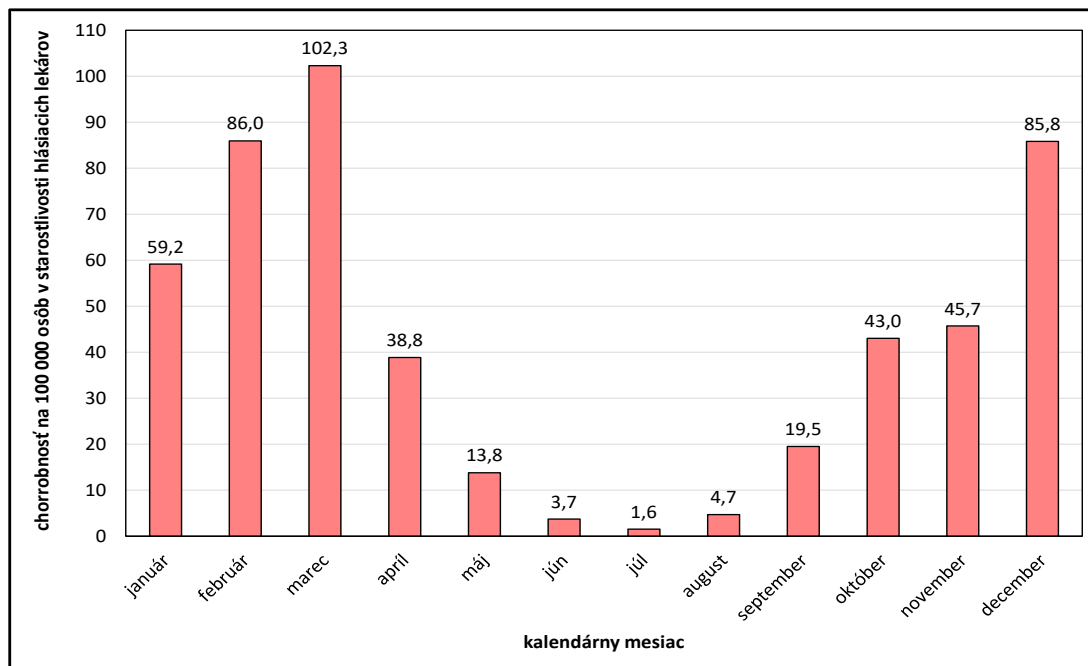
V roku 2023 celkovo mierne prevažovala chorobnosť u žien (566,8/100 000) oproti mužom (438,5/100 000). Pri pohľade na jednotlivé vekové skupiny je zrejmé, že takmer v každej vekovej skupine bola vekovo-špecifická chorobnosť žien vyššia, len v najpostihnutejších vekových skupinách 0 ročných a 65 ročných a starších bola incidencia vyššia u mužov (graf 93).

GRAF 93 VEKOVU-ŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ PODĽA VEKU A POHLAVIA, SR, 2023

Chorobnosť podľa kalendárnych mesiacov

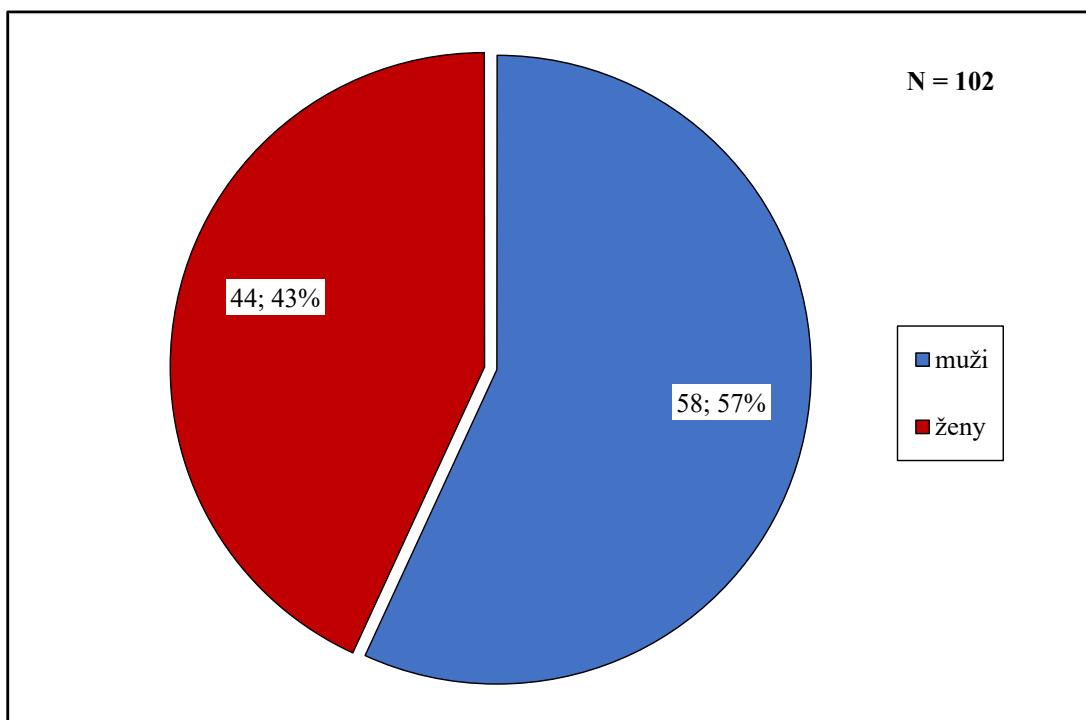
Najvyššia chorobnosť sa zaznamenala v mesiaci marec (102,3/100 000), druhá najvyššia chorobnosť bola hlásená v mesiacoch február a december, išlo o prevažne zimné mesiace. Najnižšia incidencia sa hlásila v mesiaci júl (1,6/100 000). Z uvedeného možno usúdiť, že výskyt ochorenia COVID-19 v roku 2023 pripomínal sezónny charakter, tak ako je tomu pri chrípke a ostatných akútnych respiračných ochoreniach (Graf 94).

GRAF 94 CHOROBNOSŤ PODĽA KALENDÁRNYCH MESIACOV, SR, 2023

Úmrtia

Z celkového počtu 27 394 prípadov ochorenia COVID-19 v roku 2023 bolo hlásených 102 úmrtí, čo predstavuje smrtnosť 0,37 %. Oproti roku 2022 (0,14 %) ide o mierny nárast smrtnosti. Úmrtia boli hlásené u 58 mužov (57 % z celkového počtu úmrtí) a u 44 žien (43 % z celkového počtu úmrtí). Počty úmrtí u mužov tak ako v predchádzajúcom roku mierne prevyšovali nad úmrtiami u žien (Graf 95).

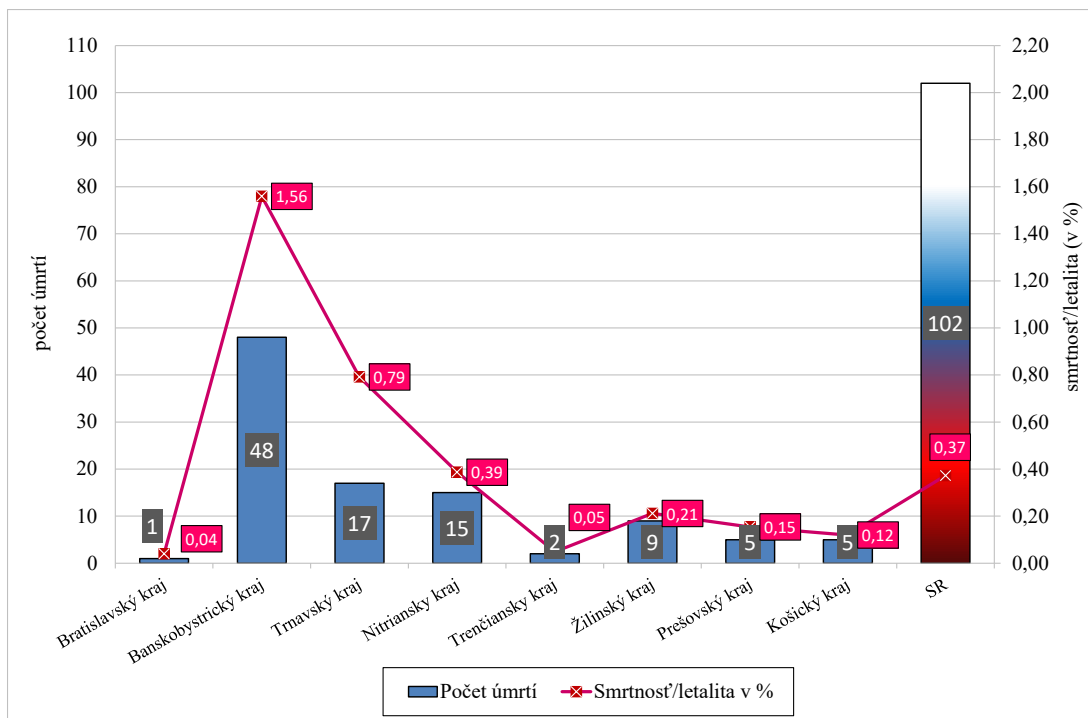
GRAF 95 POČET ZOMRELÝCH MUŽOV A ŽIEN Z CELKOVÉHO POČTU ZOMRELÝCH, SR, 2023

Najvyšší počet úmrtí bol hlásený v Banskobystrickom kraji (48 prípadov), najnižší v Bratislavskom kraji (1 prípad).

Pokiaľ ide o smrtnosť, aj tu bola zaznamenaná najvyššia hodnota v Banskobystrickom kraji (1,56 %) a najnižšia v Bratislavskom kraji (0,04 %). Nad celoslovenskou úrovňou smrtnosti (0,37 %) bola zaznamenaná smrtnosť v Banskobystrickom (1,56 %), v Trnavskom (0,79 %) a v Nitrianskom kraji (0,39 %) (tabuľka 50, graf 96).

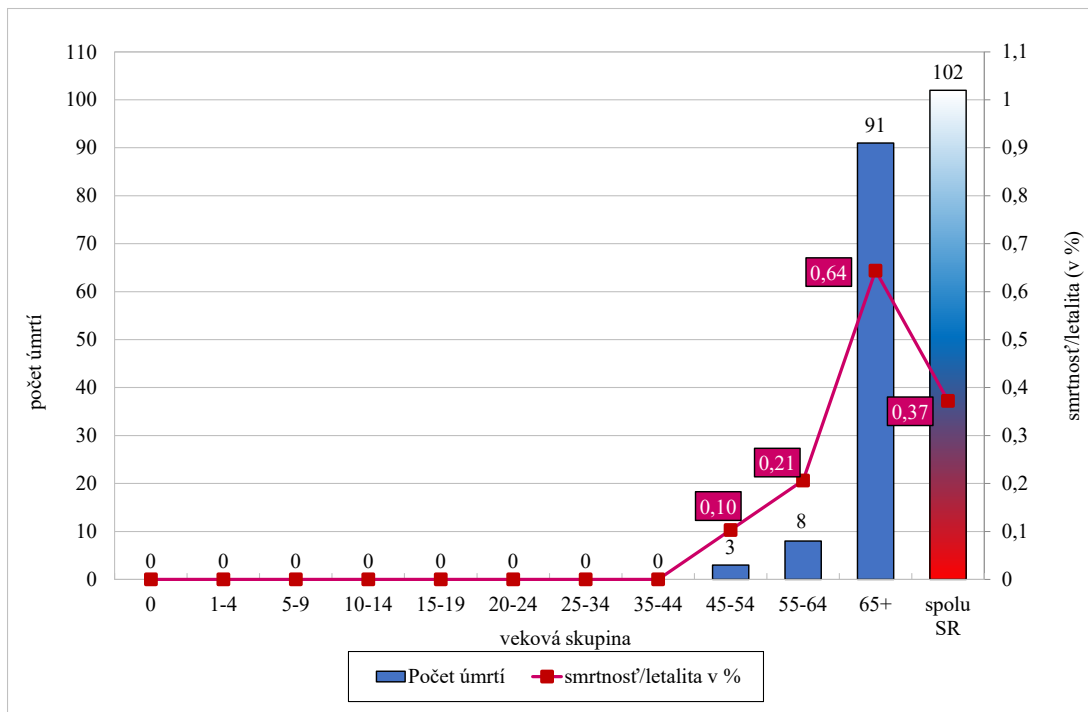
TABUĽKA 50 POČET ÚMRTÍ, POČET POZITÍVNE TESTOVANÝCH A SMRTNOSŤ PODĽA KRAJOV, 2023, SR

Kraj	Počet úmrtí	Počet hlásených prípadov	Smrtnosť/letalita v %
Bratislavský kraj	1	2 497	0,04
Banskobystrický kraj	48	3 079	1,56
Trnavský kraj	17	2 148	0,79
Nitriansky kraj	15	3 878	0,39
Trenčiansky kraj	2	4 113	0,05
Žilinský kraj	9	4 253	0,21
Prešovský kraj	5	3 244	0,15
Košický kraj	5	4 182	0,12
SR	102	27 394	0,37

GRAF 96 POČET ZOMRELÝCH PODĽA KRAJOV A SMRTNOSŤ V %, SR, 2023

Pokiaľ ide o počet úmrtí podľa vekových skupín, najviac ich bolo vo vekovej skupine 65 ročných a starších (91), čo predstavuje 89,2 % všetkých úmrtí v SR v roku 2023 (graf 97).

GRAF 97 POČET ZOMRELÝCH A SMRTNOSŤ PODĽA VEKOVÝCH SKUPÍN, SR, 2023

Očkovanie

Očkovanie proti ochoreniu COVID-19 bolo v roku naďalej dostupné a bezplatné. Očkovať sa mohli osoby na základe registrácie, zároveň v určených očkovacích strediskách bolo možné aj očkovanie bez predošlej registrácie. Stratégia očkovania sa zameriavala predovšetkým na očkovanie rizikových skupín vzhľadom na vek (osoby 50 ročné a staršie) alebo vzhľadom na prítomnosť základného závažného alebo so zníženou imunitou.

Miera zaočkovanosti dvomi dávkami základného očkovania dosiahla úroveň 51,1%, čo je o 22,0 % menej ako priemerná zaočkovanosť v EÚ/EHP (73,1%) (údaj k 25.4.2023, ZDROJ: <https://vaccinetracker.ecdc.europa.eu/public/extensions/COVID-19/vaccine-tracker.html#summary-tab>).

Medzinárodná spolupráca

Údaje o počtoch pozitívnych prípadov na COVID-19 sa zasielali týždenne do systému TESSY v rámci Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu prenosných ochorení - ECDC. Údaje sa prenášali aj do systému ERVISS (<https://erviss.org/>). Ide o interaktívny informačný panel, ktorý poskytuje týždenný integrovaný epidemiologický prehľad o výskyte chrípky, respiračného syncyciálneho vírusu (RSV) a závažných prípadoch COVID-19, ktorý zahŕňa krajiny Európskej únie/Európskeho hospodárskeho priestoru (EÚ/EHP) a európsky región Svetovej zdravotníckej organizácie.

3.3.16 Tuberkulóza

Členské štáty Organizácie Spojených národov formálne prijali 22. septembra 2023 na 78. Valnom zhromaždení Organizácie Spojených národov v New Yorku Politickú deklaráciu zo stretnutia na vysokej úrovni (HLM) o boji proti tuberkulóze.

Deklarácia obsahuje doteraz najambicióznejšie ciele v boji proti tuberkulóze. Ak krajiny dodržia svoje záväzky, do roku 2030 by sme mali celosvetovo dôjsť k ukončeniu boja s tuberkulózou a v rokoch 2023 až 2027 by mala byť dostupná liečba na tuberkulózu pre 45 miliónov ľudí vrátane až 4,5 milióna detí a až 1,5 milióna ľudí s tuberkulózou rezistentnou voči liekom. Tuberkulóza neúmerne postihuje ľudí v zraniteľných situáciách vo všetkých krajinách.

Členské štáty sa tiež zaviazali zvýšiť ročnú úroveň globálneho financovania tuberkulózy na viac ako štvornásobok súčasnej úrovne (5,4 miliardy USD), aby do roku 2027 dosiahli 22 miliárd USD ročne a do roku 2030 sa zvýšili na 35 miliárd USD. Členské štáty sa tiež zaviazali, že do roku 2027 zabezpečia 5 miliárd dolárov ročne na výskum a inovácie v oblasti tuberkulózy – päťnásobný nárast zo súčasnej 1 miliardy dolárov ročne – smerom k rozvoju diagnostiky, vakcín proti všetkým formám tuberkulózy a kratších, bezpečnejších a účinnejších liečebných režimov. V roku 2018 členské štáty prisľúbili, že do roku 2022 poskytnú ročné financovanie tuberkulózy vo výške 13 miliárd dolárov ročne, no poskytujú menej ako polovicu tejto sumy.

Členské štáty sa tiež zaviazali uprednostňovať komunity postihnuté tuberkulózou prostredníctvom dohody o vytvorení umožňujúcich právnych a politických rámcov na boj proti nerovnosti a odstránenie diskriminácie, stigmatizácie a iných prekážok v oblasti ľudských práv súvisiacich s tuberkulózou, aby sa zabezpečilo, že aktivity v boji s tuberkulózou budú spravodlivé, sústreďujú sa a podporujú rodovú rovnosť a rešpektujú ľudské práva.

„Po tisícročia naši predkovia trpeli a zomierali na tuberkulózu bez toho, aby vedeli, čo to bolo, čo ju spôsobilo alebo ako ju zastaviť,“ povedal Dr. Tedros Adhanom Ghebreyesus, generálny riaditeľ Svetovej zdravotníckej organizácie. „Dnes máme znalosti a nástroje, o ktorých mohli len snívať. Krajiny s politickým vyhlásením, ktoré dnes schválili, a ciele, ktoré si stanovili, sú záväzkom použiť tieto nástroje a vyvinúť nové na napísanie poslednej kapitoly príbehu tuberkulózy.“

Pred týmto historickým stretnutím generálny riaditeľ WHO oficiálne spustil TB vaccine accelerator council s cieľom uľahčiť vývoj, licencovanie a používanie nových vakcín proti tuberkulóze. Radu, podporovanú sekretariátom WHO, bude viesť ministerská rada pozostávajúca z deviatich členov, ktorí budú pôsobiť na princípe rotácie po dobu dvoch rokov. Rada bude mať aj pomocné orgány na podporu jej interakcie a angažovanosti s rôznymi sektormi a zainteresovanými stranami vo všeobecnosti vrátane súkromného sektora, vedcov, filantropie a občianskej spoločnosti.

BCG je v súčasnosti jedinou licencovanou vakcínou proti tuberkulóze. Aj keď poskytuje miernu účinnosť pri prevencii závažných foriem tuberkulózy u dojčiat a malých detí, dostatočne nechráni dospievajúcich a dospelých, ktorí predstavujú väčšinu (> 90 %) prenosu tuberkulózy na celom svete. Cieľom Rady je identifikovať inovatívne udržateľné financovanie, trhové riešenia a partnerstvá naprieč verejným, súkromným a filantropickým sektorom. Využije platformy ako Africká únia, Asociácia národov juhovýchodnej Ázie (ASEAN), krajiny BRICS (Brazília, Ruská federácia, India, Čína a Južná Afrika), G20, G7 a ďalšie na posilnenie záväzku a opatrení v oblasti vývoja nových vakcín proti tuberkulóze .

Situácia na Slovensku

Situácia na Slovensku v dnešnej dobe poukazuje na vzostup v rizikových skupinách populácie. V roku 2023 bolo do Národného registra tuberkulózy nahlásených **221 prípadov**, čo predstavuje notifikáciu 4,1/100 000 obyvateľov.

V 196 prípadoch išlo o pľúcnu formu a v 25 prípadoch o mimopľúcnu formu tuberkulózy.

Najrizikovejšou skupinou je rómske etnikum – 59,3% (131 prípadov).

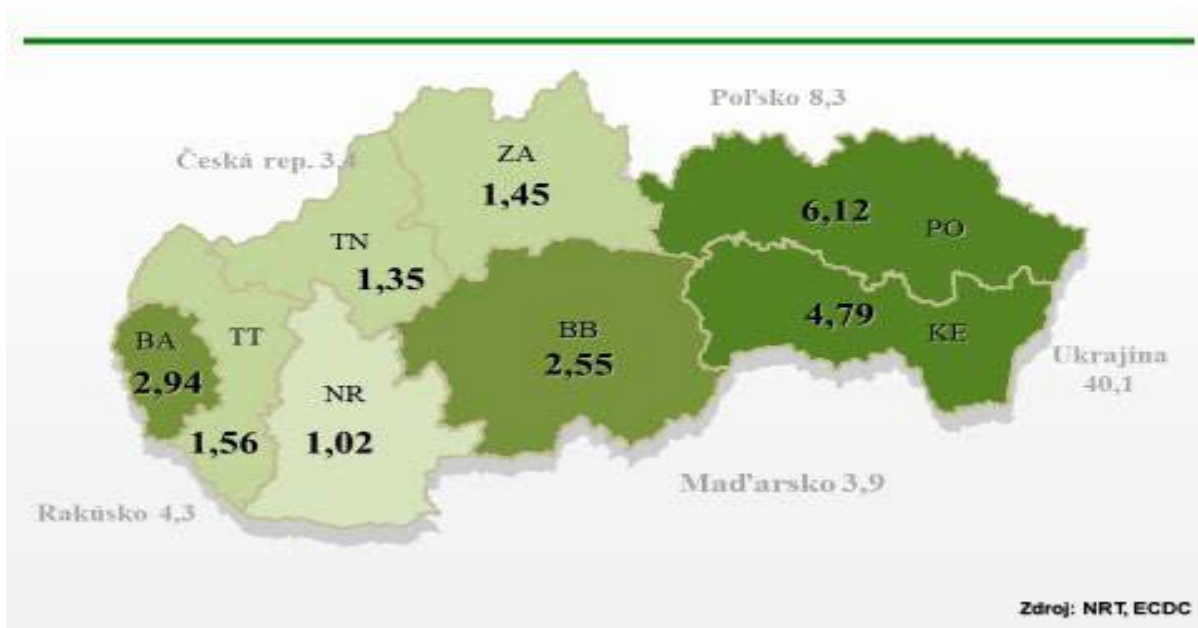
Cudzincov s tuberkulózou sme v roku 2023 mali evidovaných v 12 prípadoch. Najväčšou skupinou sú Ukrajinci (9 prípadov) potom to boli ešte osoby pochádzajúce zo Srbska, Moldavska a Vietnamu.

Podľa geografického rozloženia sú najhoršími oblasťami s najvyšším výskytom tohto ochorenia oblasti východného Slovenska (Prešovský kraj 10,4 / 100 000 obyvateľov a Košický kraj – 6,8/100 000 obyvateľov). Najnižší výskyt zaznamenávame v Trnavskom kraji – 1,4/100 000 obyvateľov. Výskyt tuberkulózy v Slovenskej republike v roku 2023 podľa krajov je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

Počet prípadov TBC nahlásených do NRT v r. 2023 podľa krajov

	muži		ženy		spolu	
	počet	na 100 000 obyvateľov	počet	na 100 000 obyvateľov	počet	na 100 000 obyvateľov
bratislavský	8	2,27	6	1,58	14	1,92
trnavský	3	1,08	5	1,73	8	1,41
trenčiansky	9	3,22	5	1,72	14	2,46
nitriansky	8	2,45	2	0,58	10	1,49
žilinský	13	3,84	7	2,01	20	2,91
banskobystrický	10	3,34	8	2,53	18	2,92
prešovský	47	11,75	37	9,06	84	10,39
košický	21	5,52	32	8,03	53	6,80
Slovensko	119	4,48	102	3,68	221	4,07

TBC podľa regiónov Slovenska v roku 2022

MAPA 8 VÝSKYT TB NA SLOVENSKU PODĽA REGIÓNOV V ROKU 2022

4.5 Skupina neuroinfekcií

4.5.1 Surveillance meningokokových invazívnych ochorení

V roku 2023 pracovníci Sekcie epidemiológie a pripravenosti na pandémiu ÚVZ SR pokračovali v koordinovaní celoslovenskej surveillance invazívnych meningokokových ochorení. Zabezpečoval sa týždenný zber a vyhodnocovanie údajov o týchto ochoreniach zo všetkých okresov Slovenskej republiky v spolupráci s NRC pre meningokoky, s príslušnými Odbormi epidemiológie regionálnych úradov verejného zdravotníctva SR a s vybranými klinickými pracoviskami v rámci SR.

4.5.1.1 Analýza výskytu meningokokových invazívnych ochorení - A 39

V roku 2023 bolo v Slovenskej republike hlásených 32 invazívnych meningokokových ochorení, čo predstavuje chorobnosť 0,58/100 000 obyvateľov. V porovnaní s rokom 2022 chorobnosť stúpla o 5,5 %. Vývoj chorobnosti na meningokokové invazívne ochorenia od roku 1987 je zobrazený v Grafe 98. Výskyt ochorení bol prevažne sporadický. Meningokokové ochorenia prevažovali u žien (53 %) v porovnaní s mužmi (47 %). Klinicky išlo v 23 prípadoch o meningitídu, v troch prípadoch o sepsu, v dvoch prípadoch o sepsu s meningitídou a v štyroch prípadoch o Waterhouseov-Friderichsenov syndróm.

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov Slovenska s výnimkou Bratislavského kraja, Trnavského kraja a Nitrianskeho kraja. Najvyššia chorobnosť bola v Prešovskom kraji (2,4/100 000). Ochorenia sa vyskytli v 17 (21,5 %) zo 79 okresov Slovenska. Najvyššia chorobnosť na 100 000 obyvateľov bola zaznamenaná v okrese Sabinov (8,25), (Tabuľka 51, Mapa 10).

Ochorenia sa vyskytli vo všetkých vekových skupinách okrem 10 – 19 a 45 – 65+ ročných. Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola rovnako ako v predchádzajúcich rokoch evidovaná u 0 ročných detí (35,07/100 000) a u 1 – 4 ročných detí (2,52/100 000), (Tabuľka 52).

V roku 2023 sa v Národnom referenčnom centre pre meningokoky ÚVZ SR rámci vyšetovania vzoriek potvrdil pôvodca *N. meningitidis* - séro skupina B v 23 prípadoch, séro skupina C v piatich prípadoch, séro skupina NG (not groupable) ako neurčiteľná v dvoch prípadoch, séro skupina W 135 a séro skupina Y v jednom prípade.

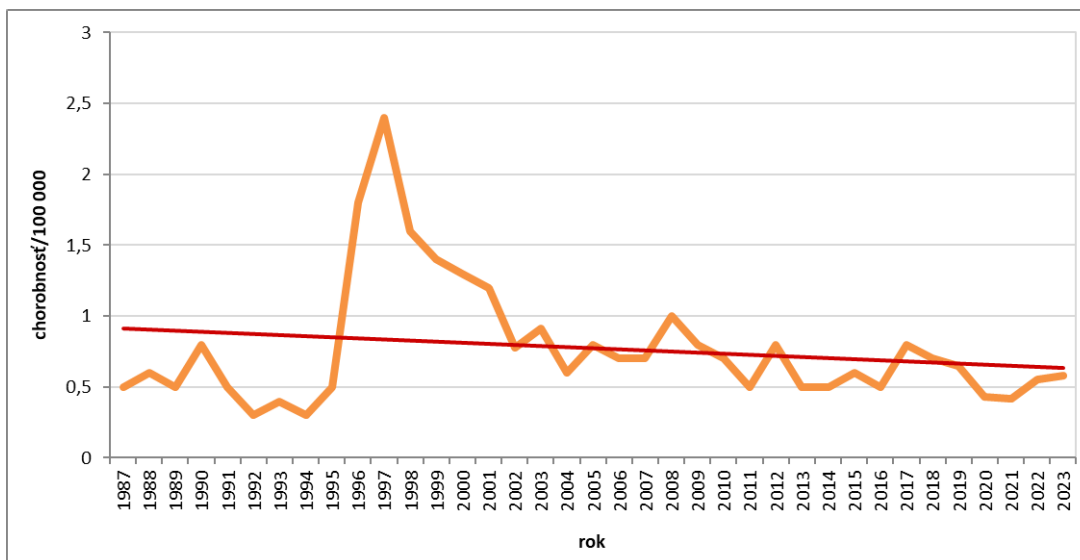
Hlásených bolo deväť úmrtí, čo predstavuje 28,1 % zo všetkých prípadov ochorenia. Úmrtia boli vyvolané *N. meningitidis* séro skupinou B, C a séro skupinou NG (not groupable).

Očkovanie neevidujeme ani u jedného prípadu ochorenia..

TABUĽKA 51 VÝSKYT INVAZÍVNYCH MENINGOKOKOVÝCH OCHORENÍ PODĽA OKRESOV A KRAJOV, 2023, SR

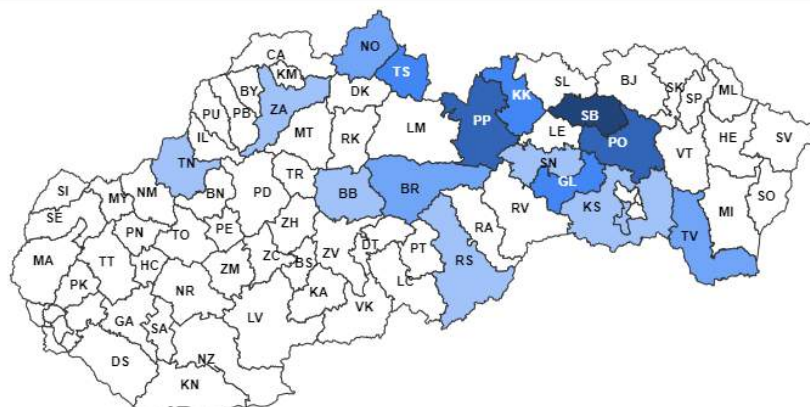
Kraj	Počet ochorení		Okres	Počet ochorení	
	abs.	chorobnosť na 100 000		abs.	chorobnosť na 100 000
Žilinský	3	0,44	Námestovo	1	1,57
			Tvrdošín	1	2,79
			Žilina	1	0,62
Trenčiansky	1	0,17	Trenčín	1	0,88
Banskobystrický	3	0,48	Brezno	1	1,70
			Banská Bystrica	1	0,92
			Rimavská Sobota	1	1,24
Prešovský	19	2,35	Prešov	7	4,04
			Kežmarok	2	2,70
			Poprad	4	3,91
			Sabinov	5	8,25
			Humenné	1	1,68
Košický	6	0,77	Košice 2	1	1,27
			Trebišov	2	1,93
			Spišská Nová Ves	1	1,01
			Gelnica	1	3,16
			Košice okolie	1	0,77
Slovenská republika	32	0,58		32	0,58

Zdroj: EPIS

GRAF 98 MENINGOKOKOVÉ INVAZÍVNE OCHORENIA V SR, 1987 – 2023

Výskyt zvolenej diagnózy v SR podľa miesta nákazy
od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023
Diagnóza A39%

Chorobnosť

- <0>
- (0,00 - 0,01)
- <0,01 - 1,28)
- <1,28 - 1,94)
- <1,94 - 3,17)
- <3,17 - 4,05)
- <4,05 - 8,25>

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

MAPA 9 INVAZÍVNE MENINGOKOKOVÉ OCHORENIA, VÝSKYT PODĽA OKRESOV, SR, 2023

TABUĽKA 52 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ INVAZÍVNYCH MENINGOKOKOVÝCH OCHORENÍ, 2023, SR

Veková skupina	Počet ochorení	
	abs.	chor.
0	20	35,07
1 – 4	6	2,52
5 – 9	1	0,34

10 – 14	0	0
15 – 19	0	0
20 – 24	1	0,36
25 – 34	3	0,41
35 – 44	1	0,11
45 – 54	0	0
55 – 64	0	0
65 +	0	0
Spolu	32	0,58

Analýza výskytu podľa kalendárnych mesiacov ukázala, že najviac ochorení vzniklo v mesiaci január (10x), t. j. 31,25 % (Tabuľka 53).

TABUĽKA 53 SEZÓNNY VÝSKYT INVAZÍVNYCH MENINGOKOKOVÝCH OCHORENÍ, 2023, SR

Mesiac	Počet ochorení	
	abs.	%
Január	10	31,25
Február	5	15,6
Marec	3	9,4
Apríl	5	15,6
Máj	0	0
Jún	1	3,1
Júl	0	0
August	1	3,1
September	1	3,1
Október	1	3,1
November	3	9,4
December	2	6,3
Spolu	32	100,0

Zdroj: EPIS

Medzinárodná spolupráca

Pravidelné hlásenia požadovaných molekulárnych charakteristík invazívnych kmeňov sa vkladajú do európskej siete European Meningococcal Epidemiology in Real Time (EMERT), ktorá bola zriadená v rámci európskej meningokokovej a hemofilovej spoločnosti (European Meningococcal and Haemophilus Disease Society EMGM).

Molekulárne údaje sa zároveň vkladajú do EPIS, kde NRC pre meningokoky ÚVZ SR vkladá aj údaje MIC mg/L PNC, CTX, CIP, RIF. Dáta klasickej a molekulárnej surveillance (molekulárna epidemiológia) invazívneho meningokokového ochorenia sa hlásia do databázy TESSy (The European Surveillance System) a do databázy PubMLST (Public databases for molecular typing and microbial genome diversity).

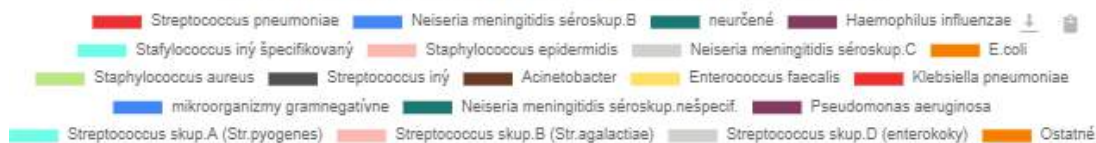
4.5.2 Bakteriálna meningitída – G 00

V SR bolo v roku 2023 hlásených 96 ochorení (1,76/100 000) (Graf 99). Oproti minulému roku je to vzostup o 57%, oproti päťročnému priemeru je to vzostup o 6 %. Bakteriálna meningitída mala na Slovensku klesajúci trend (Graf 10).

(G00, A39) Výskyt bakteriálnej meningitídy.

Proporcia etiol. Agens.

Rok 2023, mesiac január až december. SR.

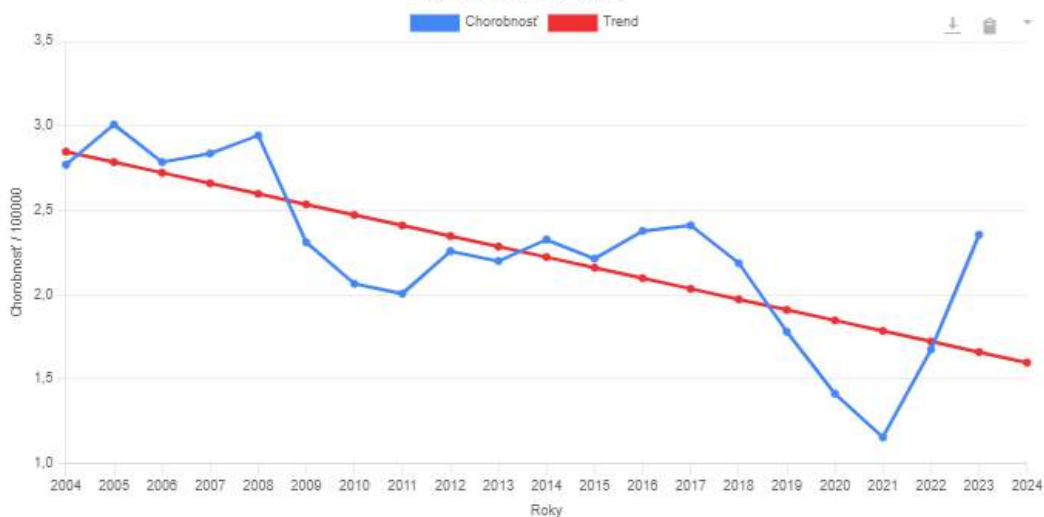
Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 99 PROPORCIA ETIOLOGICKÉHO AGENS BAKTERIÁLNEJ MENINGITÍDY, 2023, SR

(G00, A39) Výskyt bakteriálnej meningitídy.

Trend za 20 rokov.

Rok 2023. SR.

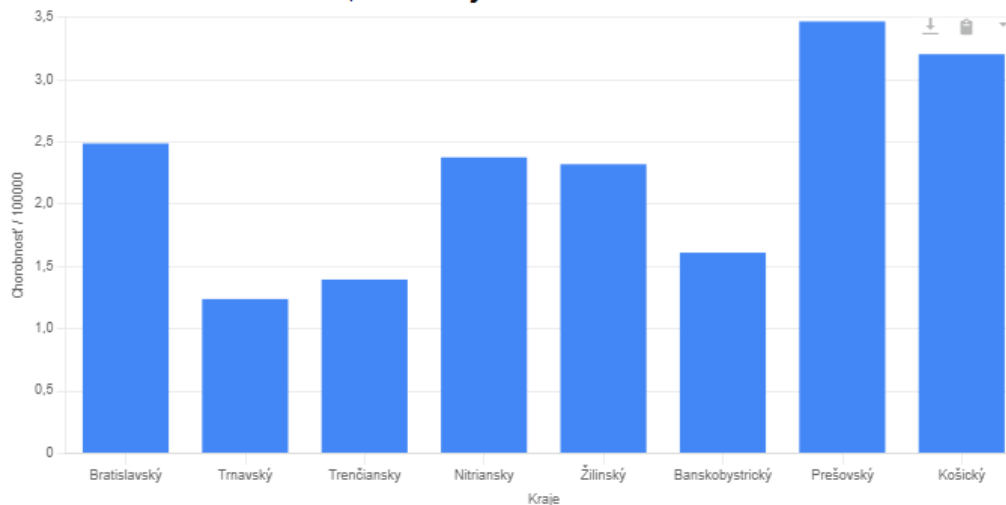

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 100 TREND BAKTERIÁLNEJ MENINGITÍDY ZA 20 ROKOV, 2023, SR

Ochorenia boli hlásené z každého kraja v SR, s najvyššou chorobnosťou v Prešovskom kraji (chor. 3,21/100 000) (Graf 101).

**(G00, A39) Výskyt bakteriálnej meningitídy.
Indicencia podľa krajov.
Rok 2023, mesiac január až december. SR.**

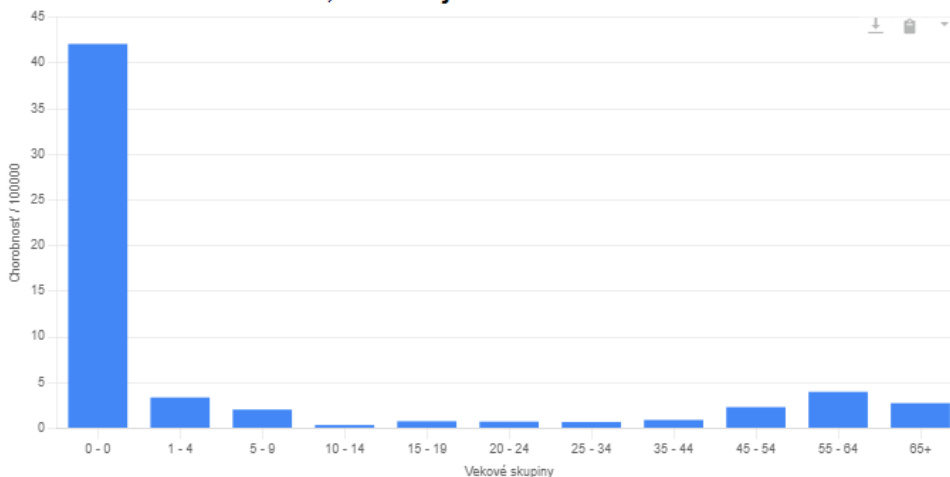

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 101 VÝSKYT BAKTERIÁLNEJ MENINGITÍDY PODEĽA KRAJOV, 2023, SR

Ochorenia sa vyskytli u osôb mužského (47x) a ženského (49x) pohlavia v každej vekovej kategórii, z toho u 0-ročných (4x), 01 - 04 ročných (2x), 05 - 09 ročných (5x), 10 - 14 ročných (1x), 15 - 19 ročných (2x), 20 - 24 ročných (1x), 25 - 34 ročných (2x), 35 - 44 ročných (7x), 45-54 ročných (18x), 55 – 64 ročných (28x) a nad 65 rokov (26x). Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola vo vekovej kategórii 0 ročných detí (chor. 42,07,0/100 000) (Graf 102).

**(G00, A39) Výskyt bakteriálnej meningitídy.
Vekovošpecifická chorobnosť.
Rok 2023, mesiac január až december. SR.**

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 102 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ DG. G00 A A39, 2023, SR

Ako nozokomiálna nákaza bolo hlásených 29 ochorení.
Ochorenia sa vyskytovali počas celého roku, s maximom výskytu v mesiaci marec (14x).
Charakter výskytu bol sporadický.
7 prípadov skončilo úmrtím.

4.5.2.1 Haemophilová meningitída - G00.0

Bolo hlásených 10 ochorení, v minulom roku boli zaznamenané 4 ochorenia. Oproti päťročnému priemeru je to takmer štvornásobný vzostup. Prípady boli hlásené z Bratislavského (1x), z Trenčianskeho (1x), z Nitrianskeho (1x), zo Žilinského (2x), z Banskobystrického (1x), z Prešovského (3x) a z Košického (1x) kraja.

Z Bratislavského kraja bolo hlásené 1 ochorenie u ženy vo vekovej skupine 35-44 ročných osôb z okresu Bratislava V. Diagnóza bola stanovená na základe klinického obrazu a PCR vyšetrenia likvoru, ktorým bol potvrdený *Haemophilus influenzae*, bližšie nešpecifikovaný. V roku 2022 boli hlásené 2 ochorenia.

Z Trenčianskeho kraja bolo hlásené 1 ochorenie u muža vo vekovej skupine 55-64 ročných, ktorý bol hospitalizovaný pre purulentnú meningitídu s poruchou vedomia, psychomotorickým nepokojom a s anamnézou bolesti ľavého ucha, purulentnej konjunktivitídy a zvracania. Diagnóza bola potvrdená laboratórnym vyšetrením likvoru, kultivačne potvrdený *Haemophilus influenzae* pozit.

Z Nitrianskeho kraja bol hlásený 1 prípad ochorenia na hemofilovú meningitídu u ženy vo vekovej skupine 65+ ročných. Ochorenie bolo potvrdené u 80 ročnej ženy, ktorá bola hospitalizovaná v mesiaci jún na Neurologickej klinike FNsP v Nových Zámkoch z dôvodu jednodňovej anamnézy bolestí ucha a niekoľkohodinovej dezorientácie s febrilitami. Objektívnym neurologickým vyšetrením bola zistená centrálna paréza n. VII l.dx., bez meningeálnej symptomatológie. Laboratórne vyšetrenie séra poukázali na eleváciu zápalových markerov septického charakteru /CRP 206, leukocytóza/ a biochemické vyšetrenie likvoru na bakteriálnu neuroinfekciu. Následne bola pacientka preložená na Infekčnú kliniku FN v Nitre. Po zahájení liečby dochádza k ústupu klinických obtiaží a normalizácii laboratórných markerov. Ochorenie bolo potvrdené klinickým priebehom, kultivačným vyšetrením likvoru s nálezom pôvodcu nákazy *Haemophilus influenzae*, skončilo vyzdravením.

Zo Žilinského kraja boli hlásené 2 prípady ochorenia na hemofilovú meningitídu. Ochorenia sú hlásené z okresu Žilina.

1. Ochorenie bolo hlásené u muža vo vekovej skupine 35-44 ročných. Pacient privezený RZP na urgentný príjem pre jeden deň trvajúce silné bolesti hlavy, svetloplachosť, sťažnosť komunikáciu. Prijatý bol na neurologické oddelenie FNsP Žilina, realizovaná LP s nálezom skaleného likvoru. Laboratórnym vyšetrením likvoru kultivačne potvrdený *Haemophilus influenzae*. Na CT opísaná mastoiditída (v dokumentácii prvý nález v roku 2021) a otitis media ac. Pacient udáva výtok hlienovo-hnisavého obsahu z ucha cca 2 roky, horšie počuje. V UNM realizovaná antromastoidektómia. U pacienta ide o 4. ochorenie v priebehu 2 rokov - recidíva bakteriálnej meningitídy. Pacient abúzer drog, po opakovaných kraniotraumách - boxer.

2. Ochorenie bolo hlásené u ženy vo vekovej skupine 45-54 ročných. Pacientka prijatá na neurologické oddelenie pre cefaleu s vegetatívnou symptomatológiou, febrílie a dezorientáciu. Pri prijíme pozitívne horné meningeálne príznaky. PCR vyšetrenie likvoru s nálezom *Haemophilus influenzae*. Laboratórne zvýšená zápalová aktivita. Ordinovaná cieleňá liečba s dobrým efektom, po 7. dňoch hospitalizácie pacientka prepustená do ambulantnej starostlivosti.

Z Banskobystrického kraja bol hlásený 1 prípad ochorenia, v predchádzajúcom roku nebolo hlásené ani jedno ochorenie. Ochorenie sa vyskytlo v okrese Banská Štiavnica u ženy vo vekovej skupine nad 65 rokov hospitalizovanej na neurologickom oddelení s anamnézou bolestí hlavy, závratmi a zvracaním. Stav pacientky sa zhoršil, zvýraznili sa bolesti hlavy, pravého ucha a úporné zvracanie, pridružili sa horné meningeálne príznaky. Realizovaná lumbálna punkcia - nález v likvore supponovaný na bakteriálnu meningitídu. Zahájená terapia a preložená na infekčné oddelenie do Banskej Bystrice, kde pokračovali v ATB terapii. V hemokultúre nález *Haemophilus influenzae*. Stav uzatvorený ako bakteriálna meningitída s hemophilom ako etiologickým agens. Pacientka proti invazívnym hemofilovým nákazám neočkovaná.

Z Prešovského kraja boli hlásené 3 prípady, minulý rok bol hlásený jeden prípad. Ochorenie bolo zaznamenané u žien vo vekovej skupine: 5 – 9-roč. (1x), 45 – 54-roč. (1x) a nad 65 rokov (1x). Ochorenia boli hlásené v okrese Prešov a Snina. Očkovací status: neočkovaný: 2x, nezistené: 1x.

Okres Snina – hlásené 1 ochorenie u ženy vo vekovej skupine 45-54 ročných s klinickými príznakmi: intenzívne bolesti hlavy, strata stability, febrilita, bolesť svalov a kĺbov, zvracanie. Klinická forma: meningeálna. Diagnóza bola potvrdená laboratórnym vyšetrením likvoru, kultivačne potvrdený *Haemophilus influenzae* pozit. Očkovací status: neočkovaná.

Okres Prešov – hlásené 2 ochorenia vo vekových skupinách 05-09 ročných a nad 65 rokov. V prvom prípade ide o ochorenie u dieťaťa štandardnej populácie. Forma - meningeálna. V klinickom obraze: TT 38,6°C, plačlivá, ubolená, pri vedomí, šija oponuje. Výsledok vyšetrenia: likvor: *Haemophilus influenzae* - PCR - pozit. Očkovací status: očkovanie nezistené.

V druhom prípade ide o neočkovanú ženu štandardnej populácie. Forma - meningeálna. Pacientka hospitalizovaná na JIS neurologické oddelenie FNŠP J. A. Reimana Prešov so silnými bolesťami hlavy. Výsledok vyšetrenia: likvor: *Haemophilus influenzae* - PCR - pozit. Očkovací status: neočkovaná.

Z Košického kraja bolo hlásené 1 ochorenie na hemofilovú meningitídu u 0 ročného neočkovaného dieťaťa z okresu Michalovce (minoritná sk. obyvateľov). V klinickom obraze febrilita 39 °C, pri prijíme na pediatrickú JIS dieťa spavé, plačlivé, z pravého oka hnisavý výtok. Z NRC nahlásený pozitívny výsledok likvoru - *Haemophilus influenzae typ B*. Pri epidemiologickej depistáži zistené, že matka pri očkovaní nespolupracuje, ani po opakovaných výzvach sa nedostavila s dieťaťom na povinné očkovanie.

4.5.2.2 Pneumokoková meningitída - G00.1

Bolo hlásených 24 ochorení (chor. 0,44/100 000) s rôznymi sérotypmi (Tabuľka 54), minulý rok bolo hlásených 25 ochorení. Oproti päťročnému priemeru je to vzostup o 25%.

TABUĽKA 54 SÉROTYPY S. PNEUMONIAE, 2023, SR

Sérotyp	Abs. počet
sérotyp 3	1
sérotyp 19A	4
sérotyp 23A	1
sérotyp 23B	2
sérotyp 6C	1
sérotyp 8	1
sérotyp 10A	1
sérotyp 9V	1
sérotyp 35B	1
nešpecifikované	11

Prípady boli hlásené z Bratislavského (4x), z Trnavského (3x), z Trenčianskeho (3x), z Nitrianskeho (2x), zo Žilinského (3x), z Banskobystrického (1x), z Prešovského (4x) a z Košického kraja (4x).

Vyskytli sa u osôb mužského (8x) aj ženského (16x) pohlavia vo vekových kategóriách: 0 ročných (1x), 05-09 ročných (1x), 35-44 ročných (3x), 45-54 ročných (2x), 55-64 ročných (10x), 65+ ročných (7x)

Prípady sa vyskytli u neočkovaných pacientov, len v jednom prípade, dieťa vo vekovej skupine 05-09 ročných bolo riadne očkované vakcínou Prevenar 13.

Charakter výskytu bol sporadický.

Jedno ochorenie bolo importované z Thajska.

4 prípady skončili **úmrťm**: v Trnavskom kraji (2x), v Košickom kraji (1x), v Žilinskom kraji (1x).

Trnavský kraj – zaznamenali sme 2 úmrtia na pneumokokovú meningitídu a to v okrese Hlohovec a Piešťany.

V okrese **Hlohovec** bolo hlásené 1 úmrtie na pneumokokovú meningitídu u ženy vo vekovej skupine 65+ ročných. Ochorenie sa prejavilo poruchou vedomia, zmätenosťou, poruchami komunikácie, febrilitami do 39°C, v laboratórnych parametroch vysoké zápalové hodnoty. Multiplex PCR vyšetrením z likvoru potvrdený *Streptococcus pneumoniae*, kultiváciou likvoru ostali pôdy sterilné. V terapii Amoksiklav, Ciprofloxacín, Cefotaxim. Pacientka neočkovaná proti invazívnym pneumokokovým ochoreniam. Faktor prenosu neobjasnený.

V okrese **Piešťany** bolo hlásené 1 úmrtie na pneumokokovú meningitídu u ženy vo vekovej skupine 45-54 ročných, hospitalizovanej na ARO NAW Piešťany, kde bola preložená z NÚRCH Piešťany (hospitalizácia pôvodne pre Sjögrenov sy.). Postupne sa u pacientky pridružili bolesti hlavy, vertiginózne sy. s opakovaným zvracaním, následne progresia stavu v zmysle poruchy vedomia, v laboratórnych parametroch vysoké zápalové hodnoty. Multiplex PCR vyšetrením z likvoru potvrdený *Streptococcus pneumoniae*, vzorka likvoru zaslaná na serotypizáciu, kde pomocou latex. aglutinácie a quellungovej reakcie vyšetrený sérotyp 23B. V terapii Ampicilín, Ceftriaxon, Cefotaxim. Pacientka na 5. deň hospitalizácie napriek vyťaženej liečbe upadla do areflexnej kómy, preložená na KAIM Univerzitnej nemocnice v Bratislave za účelom diagnostiky mozgovej smrti. Pacientka neočkovaná proti invazívnym pneumokokovým ochoreniam. Faktor prenosu neobjasnený.

Košický kraj – bolo hlásené 1 úmrtie na pneumokokovú meningitídu z okresu Gelnica. Pacientka vo vekovej skupine 55-64 ročných s neliečenou hypertenziou privezená službou RLP na OAIM Nemocnica Krompachy pre náhle vzniknutú poruchu vedomia s predchádzajúcim psychomotorickým nepokojom s dvojtýždňovou anamnézou bolesti hlavy a oboch uší. Pacientka komatózna. Realizované urgentné natívne CT hlavy - bez zreteľných patomorfolog. zmien. Vykonané odbery materiálu na toxikológiu, sérológiu, odobratá HK, realizovaná lumbálna punkcia. Z biochem. vyšetrenia likvoru a z kliniky predpokladaný rozvoj bakteriálnej meningoencefalitídy. Z mikrobiologického vyšetrenia likvoru - *Streptococcus pneumoniae* sérotyp 3. Následne exitus letalis. Epidemiologická anamnéza – 2 týždne pretrvávajúci katar HDC a bolesť uší, proti pneumokokom neočkovaná.

Žilinský kraj - bolo hlásené 1 úmrtie v okrese Bytča u ženy vo vekovej skupine 35-44 ročných. Ochorenie sa začalo bolesťou ľavého ucha, afebrilná, vyšetrená na APPS, nález nevýrazný, stav uzavretý ako otitis externa l.sin. O 3 dni sa pridružili bolesti hlavy, svetloplachosť, malátnosť, TT 39,1 °C. RZP privezená na neurologickú príjmovú ambulanciu, realizované CT natív mozgu - bez ložiskových zmien. LP - likvor skalený, mikroskopicky G+koky. Rýchlo progreduje porucha vedomia do kómy, prijatá na oddelenie OAIM, dochádza k exitu. Proti pneumokokom neočkovaná.

4.5.2.3 Streptokoková meningitída – G00.2

Bolo hlásených 9 ochorení, (chor.0,17/100 000), minulý rok boli hlásené 3 ochorenia.

Ochorenia boli potvrdené kultivačne z likvoru, kde sa uplatnili etiologické agens: *Streptococcus iný nešpecifikovaný* (3x), *Streptococcus agalactiae* (2x), Streptokoky sk. D (*enterokoky*) (2x), *Streptococcus pyogenes* (2x)

Prípady boli hlásené z Bratislavského (3x), z Trenčianskeho (1x), z Nitrianskeho (1x), zo Žilinského (2x) a z Banskobystrického kraja (2x).

Ochorenia sa vyskytli u osôb mužského (4x) aj ženského (5x) pohlavia vo vekových skupinách 0 ročných (1x), 45-54 ročných (2x), 55-64 ročných (3x), 65+ ročných (3x).

Ako nozokomiálna nákaza boli hlásené 2 prípady.

V okrese Bratislava jedno ochorenie skončilo **úmrťou**. Išlo o ženu vo vekovej skupine 45-54 ročných. Z likvoru bol kultivačne potvrdený *Streptococcus pyogenes*.

4.5.2.4 Stafylokoková meningitída - G00.3

Bolo hlásených 19 ochorení (chor.0,35/100 000), minulý rok to bolo 6 ochorení.

Ochorenia boli potvrdené kultivačne z likvoru, kde sa uplatnili etiologické agens: *S. epidermidis* (6x), *S. aureus* (4x) a *S. iný špecifikovaný* (9x).

Ochorenia boli hlásené z Bratislavského (5x), z Nitrianskeho (5x) a z Košického kraja (9x).

Ochorenia osôb mužského (11x) a ženského (8x) pohlavia sa vyskytli vo vekových skupinách 01-04 ročných (1x), 05-09 ročných (1x), 15-19 ročných (1x), 20-24 ročných (1x), 35-44 ročných (2x), 45-54 ročných (3x), 55-64 ročných (5x), 65+ ročných (5x).

Ako nozokomiálna nákaza bolo hlásených 15 prípadov.

Charakter výskytu bol sporadický.

Úmrtie nebolo hlásené.

4.5.2.5 Iný bakteriálny zápal mozgových plien - G00.8

Bolo hlásených 17 prípadov (chor.0,31/100 000), minulý rok bolo hlásených 16 prípadov

Ako etiologické agens sa uplatnili *Acitenobacter baumannii* (2x), *E.coli* (4x), *Enterococcus faecalis* (2x), *Klebsiella pneumoniae* (2x), *Pseudomonas aeruginosa* (2x), mikroorganizmy grampozitívne nešpecifikované (1x), mikroorganizmy gramnegatívne nešpecifikované (2x), v jednom prípade bol likvor kultivačne negatívny, nakoľko pacientka už bola ambulantne preliečená antibiotikami a v jednom prípade materiál nebol odobraný.

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov - z Bratislavského (3x), z Trnavského (1x), z Trenčianskeho (2x), z Nitrianskeho (1x), zo Žilinského (4x), z Banskobystrického (2x), z Prešovského (1x) a z Košického kraja (3x).

Ochorenia osôb mužského (10x) a ženského (7x) pohlavia sa vyskytli vo vekových skupinách 0 ročných (1x), 45-54 ročných (6x), 55-64 ročných (5x), 65+ ročných (5x).

Ako nozokomiálna nákaza bolo hlásených 9 prípadov.

Charakter výskytu bol sporadický.

Úmrtie bolo hlásené v dvoch prípadoch:

1. v okrese Myjava u ženy vo vekovej skupine 45-54 ročných, z likvoru boli kultivačne potvrdené gramnegatívne mikroorganizmy *Stenotrophomonas mantophila*.
2. v okrese Martin u muža vo vekovej skupine 55-64 ročných, z likvoru bola kultivačne dokázaná *E. coli*.

4.5.2.6 Nešpecifikovaný bakteriálny zápal mozgových plien - G00.9

Bolo hlásených 17 prípadov (chor.0,31/100 000), minulý rok bolo hlásených 7 prípadov.

Ochorenia boli hlásené z Bratislavského (2x), z Trnavského (3x), z Nitrianskeho (6x), zo Žilinského (2x), z Banskobystrického (1x), z Prešovského (1x) a z Košického kraja (2x).

Ochorenia osôb mužského (11x) a ženského (6x) pohlavia sa vyskytli vo vekových kategóriách 1-4 ročných (1x), 05-09 ročných (2x), 10-14 ročných (1x), 15-19 ročných (1x), 25-34 ročných (2x), 45-54 ročných (3x), 55-64 ročných (4x), 65+ ročných (3x).

Ako nozokomiálna nákaza boli hlásené 3 prípady.

Charakter výskytu bol sporadický.

Úmrtie nebolo hlásené.

4.5.3 Zápal mozgových plien pri chorobách zatriedených inde – G01

V roku 2023 nebolo hlásené žiadne ochorenie, predchádzajúci rok bolo hlásené 1 ochorenie.

4.5.4 Meningitída vyvolaná inými a nešpecifikovanými príčinami – G03

V roku 2023 boli hlásené 4 ochorenia (chor. 0,07/100 000), čo je o jeden prípad viac ako v predchádzajúcom roku. Ochorenie bolo hlásené u osôb mužského (3x) a ženského (1x) pohlavia zo Žilinského (1x), z Banskobystrického (2x) a z Košického kraja (1x) vo vekových kategóriách 25-34 ročných (1x), 35-44ročných (1x), 55- 64 ročných (1x), 65+ ročných (1x). Etiológia ochorenia zostala vo všetkých prípadoch neobjasnená.

Úmrtie nebolo hlásené.

4.5.5 Zápal mozgu, miechy, mozgu aj miechy - G04

V roku 2023 boli zaznamenané 2 prípady ochorenia (chor. 0,04/100 000), v minulom roku boli zaznamenané 4 prípady ochorenia.

Ochorenia boli vykázané ako G04.9.

Ochorenia boli hlásené zo Žilinského a z Košického kraja.

Ochoreli osoby mužského (1x) a ženského (1x) pohlavia vo vekových kategóriách 10 - 14 ročných a 55 - 64 ročných.

Jedno ochorenie bolo hlásené ako nozokomiálna nákaza.

Charakter výskytu bol sporadický.

Úmrtie nebolo hlásené.

4.5.6 Zápal mozgu, miechy, mozgu aj miechy pri chorobách zatriedených inde – G05

V roku 2023 boli zaznamenané 2 prípady ochorenia (chor. 0,04/100 000), rovnako ako v predchádzajúcom roku. Ochorenia boli hlásené z Trenčianskeho a z Nitrianskeho kraja u 2 osôb ženského pohlavia vo vekovej kategórii 55-64 ročných a 65 + ročných. Etiológia ochorenia zostala vo všetkých prípadoch neobjasnená.

Charakter výskytu bol sporadický.

Úmrtie nebolo hlásené.

4.5.7 Akútne chabé obrny

Činnosť epidemiologickej časti NRC pre poliomyelitídu vykonávaná pracovníkmi odboru epidemiológie bola v roku 2023 rovnako ako v predchádzajúcich rokoch zameraná predovšetkým na koordináciu celoslovenskej surveillancie poliomyelitídy s osobitným dôrazom

na zabezpečovanie plnenia úloh na udržanie stavu bez poliomyelitídy v Slovenskej republike. Išlo najmä o nasledovné úlohy:

4.5.7.1 Monitorovanie výskytu akútnych chabých obrn (ACHO)

V roku 2023 bolo v SR hlásených 11 akútnych chabých obrn (chorobnosť 0,21/100 000 obyvateľov) z toho u 10 dospelých osôb a jedného dieťaťa do 15 rokov.

Išlo trojročné dieťa z okresu Bardejov hospitalizované na Detskom oddelení NsP Bardejov pre pretrvávajúcu slabosť dolných končatín. Dieťa bolo pri prijatí afebrilné, bez príznakov meningeálneho dráždenia, bez parestézií, so slabosťou dolných končatín (stoj na DK nemožný) a areflexiou na DK s následným rozvojom akútnej chabej obrny. Dieťa bolo preložené na Oddelenie detskej neurológie DFN Košice s diagnózou iná zápalová polyneuropatia (G61.8) a následne na Detské oddelenie DFN Košice. Vo vzorkách odobratého biologického materiálu (stolica) bola dokázaná prítomnosť *E. coli*, *Klebsiella species* a *Kluyvera ascorbata*, v likvore *Saccharomyces cerevisiae*. Klinický nález pri vyšetrení po 60 dňoch – dieťa po predchádzajúcich rehabilitáciách stojí bez opory a pomoci, reziduálna obrna a slabosť neprítomné. Stav uzatvorený ako polyradikuloneritída (GBS).

Ostatných 10 ochorení sa vyskytlo u dospelých osôb vo veku 43 až 71 rokov. Ochorenia sa vyskytli v okrese Bánovce nad Bebravou, Ilava, Myjava, Nové Mesto nad Váhom, Trenčín, Veľký Krtíš, Lučenec, Poltár, Prešov a Nové Zámky (Tabuľka 55) (Mapa 11).

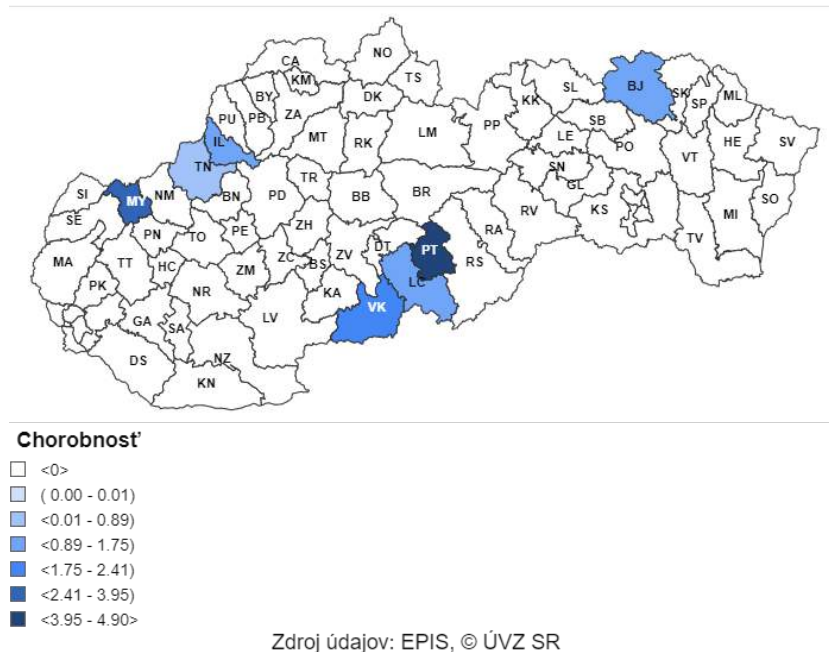
Pacienti boli epidemiológmi vyšetrení do 48 hodín od hlásenia, resp. zistenia ochorenia. Výsledky všetkých vyšetrených vzoriek odobratých od chorých na pokus o izoláciu poliovírusov boli negatívne.

TABUĽKA 55 VÝSKYT AKÚTNYCH CHABÝCH OBŔN PODEA OKRESOV A KRAJOV, 2023, SR

Kraj	Počet ochorení		Okres	Počet ochorení	
	abs.	chorobnosť na 100 000		abs.	chorobnosť na 100 000
Trenčiansky	5	0,87	Bánovce n/Bebravou	1	2,80
			Ilava	1	1,74
			Myjava	1	3,94
			Nové M. n/Váhom	1	1,63
			Trenčín	1	0,88
Banskobystrický	3	0,48	Veľký Krtíš	1	2,40
			Lučenec	1	1,43
			Poltár	1	4,90
Prešovský	2	0,24	Prešov	1	0,58
			Bardejov	1	1,32
Nitranský	1	0,15	Nové Zámky	1	0,73
Slovenská republika	11	0,21		11	0,21

Zdroj: EPIS

Výskyt zvolenej diagnózy v SR podľa miesta nákazy
od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023
Diagnóza G610

Očkovanie detskej populácie proti poliomyelitíde

Kontrola zaočkovanosťi detskej populácie proti poliomyelitíde v Slovenskej republike bola vykonaná k 31. 8. 2023. Zaočkovanosť dojčiat proti poliomyelitíde sa zisťovala v rámci základného očkovania kombinovanou vakcínou proti záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu, infekciám vyvolaným H. influenzae typu b, vírusovej hepatitíde typu B a detskej obrne.

Kontrola zaočkovanosťi detskej populácie proti poliomyelitíde v Slovenskej republike bola vykonaná k 31. 8. 2023. Zaočkovanosť dojčiat proti poliomyelitíde sa zisťovala v rámci základného očkovania kombinovanou vakcínou proti záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu, infekciám vyvolaným H. influenzae typu b, vírusovej hepatitíde typu B a detskej obrne.

- základné očkovanie dojčiat tromi dávkami hexavalentnej vakcíny proti DI-TE-PER-VHB-HIB-POLIO :

ročník 2021: SR – 96,3 %; kraje - od 95,0% (Košický kraj) do 97,5 % (Trnavský kraj). Na celoslovenskej ani krajskej úrovni zaočkovanosť neklesla pod 95 %. Celoslovenský priemer zaočkovanosťi nedosiahli tri kraje a to Banskobystrický kraj (95,8 %), Trenčiansky kraj (95,2 %) a Košický kraj (95,0 %). Na okresnej úrovni hranicu 95 % zaočkovanosťi nedosiahlo 15 okresov. Z celkového počtu 57 321 detí v ročníku narodenia bolo vakcínou INFANRIX HEXA očkovaných 28,7 % detí a vakcínou HEXACIMA bolo očkovaných 67,6 % detí. V kontrolovanom ročníku narodenia bolo bez ohľadu na počet podaných dávok zistených 1 251 odmietnutých povinných očkování, čo predstavuje 2,2 % z celkového počtu detí v kontrolovanom ročníku narodenia. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Trenčianskom kraji (4,0 %)

- preočkovanie proti DI-TE-PER-POLIO v 6. roku života:

ročník 2016: SR – 94,5 %; kraje - od 92,0 % (Trenčiansky kraj) do 96,5 % (Prešovský kraj). Na úrovni krajov klesla zaočkovanosť pod 95 % v piatich krajoch a to v Trenčianskom kraji (92,0 %), Bratislavskom kraji (92,9 %), Košickom kraji (93,5 %), Banskobystrickom kraji (94,1

%) a Žilinskom kraji (94,7 %). Celoslovenský priemer zaočkovanosti nedosiahli štyri kraje a to Trenčiansky kraj (92,0 %), Bratislavský kraj (92,9 %), Košický kraj (93,5 %) a Banskobystrický kraj (94,1 %). Na okresnej úrovni 95 % hranicu zaočkovanosti nedosiahlo 36 okresov. Na očkovanie bola použitá tetravalentná vakcína INFANRIX POLIO a TETRAVAXIM. V kontrolovanom ročníku narodenia bolo z celkového počtu 58 150 detí zistených 1 891 odmietnutých povinných očkování, čo predstavuje 3,3 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Trenčianskom kraji (5,7 %) a Bratislavskom kraji (4,1 %).

- preočkovanie proti DI-TE-PER-POLIO v 13. roku života:

ročník 2009: SR – 95,6 %; kraje - od 93,2 % (Košický kraj) do 97,6 % (Trnavský kraj). Na celoslovenskej úrovni zaočkovanosť neklesla pod 95 %. Na krajskej úrovni zaočkovanosť klesla pod 95 % v dvoch krajoch a to Košickom kraji (93,2 %) a Bratislavskom kraji (93,6 %), Celoslovenský priemer zaočkovanosti nedosiahli tri kraje a to Košický kraj (93,2 %), Bratislavský kraj (93,6 %) a Banskobystrický kraj (95,3 %), Na okresnej úrovni 95 % hranicu zaočkovanosti nedosiahlo 20 okresov. Na očkovanie bola použitá tetravalentná vakcína BOOSTRIX POLIO. V kontrolovanom ročníku narodenia bolo z celkového počtu 54 695 detí zistených 1 035 odmietnutých povinných očkování, čo predstavuje 1,9 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (2,9 %), Banskobystrickom kraji (2,5 %), Trenčianskom kraji (2,4 %), Žilinskom kraji (2,1 %) a Nitrianskom kraji (2,1 %).

Sledovanie cirkulácie poliovírusov a iných enterálnych vírusov vo vonkajšom prostredí

Enviromentálna surveillance sa v Slovenskej republike vykonáva už od roku 1970, a to sledovaním cirkulácie poliovírusov a iných enterovírusov vyšetrovaním odpadových vôd. NRC pre poliomyelitídu pravidelne monitoruje odpadové vody na prítomnosť poliovírusov a iných enterovírusov podľa ním vypracovaného harmonogramu odberov.

Na obdobie marec 2023 – február 2024 bol v NRC pre poliomyelitídu v zmysle nariadenia HH SR - Celoplošné vyšetrovanie odpadových vôd v SR na prítomnosť poliovírusov a iných enterovírusov vo vonkajšom prostredí“ vypracovaný časový harmonogram na odber odpadových vôd, ktorý bol rozposlaný na príslušné RÚVZ v Bratislavskom, Trnavskom, Nitrianskom a Trenčianskom kraji.

V rámci západoslovenského regiónu boli v roku 2023 v NRC pre poliomyelitídu vyšetrené odpadové vody zo 16-tich odberových lokalít - čističiek odpadových vôd (ČOV) a troch utečeneckých táborov (ZT Rohovce, ÚPZC Medveďov a PT Gabčíkovo).

Vzorky boli vyšetrené podľa štandardných metodík WHO, v pokuse o izoláciu vírusu na bunkových substrátoch RD(A) a L20B. Pozitívne výsledky kultivácií na prítomnosť enterovírusov na bunkových kultúrach boli potvrdené aj molekulárno – biologickými metódami – RT PCR.

Počet odobratých vzoriek odpadových vôd bol 133, čo po opracovaní metódou dvojfázovej separácie – spodná fáza (SF), interfáza (IF), predstavuje celkovo 266 vzoriek.

Zo 42 odberov bolo spolu 75 pozitívnych vzoriek. Izolované boli 1x CVB4 (2vzorky), 6x CVB5 (11 vzoriek), 1x ECHO3 (2 vzorky), 1x ECHO11 (2vzorky), 1x ECHO13 (2vzorky), 3x ECHO15 (5vzoriek), 2x ECHO18 (4 vzorky), 1x ECHO22 (2 vzorky), 1x ECHO30 (2 vzorky) a 25x NPEV bližšie neidentifikované. (43 vzoriek)

Všetky vzorky odpadových vôd sú priebežne počas celého roka zapisované do on-line databázy WHO LDMS (Laboratory Data Management System).

Výsledky vyšetrovania vzoriek odpadových vôd na prítomnosť poliovírusov a iných enterovírusov vo vonkajšom prostredí sú súčasťou „Annual Update on Polio Eradication Activity – národnej dokumentácie“, ktorú Slovenská republika každoročne predkladá

Regionálnej certifikačnej komisii SZO a „National Polio Laboratory Checklist for Annual WHO Accreditation“.

NRC naďalej pokračovalo v spolupráci s Regionálnym Referenčným Laboratóriom WHO v Helsinkách, ktoré vykonáva ITD izolovaných poliovírusov.

V roku 2023 úspešne (95%) absolvovalo NRC prostredníctvom laboratória molekulárnej diagnostiky EKK ITD/VDPV 5.2 - PCR metódu na intratypovú diferenciaciu izolovaných poliovírusov z klinického materiálu a odpadových vôd na BK, čím zaviedlo ITD poliovírusov do diagnostiky.

NRC sa v roku 2023 zúčastnilo na „WHO Global Polio Laboratory Network Virus Isolation proficiency test (VIPT 2023-1)“ v ktorom dosiahlo 95 %-nú úspešnosť.

V rámci stredoslovenského regiónu boli v roku 2023 vo virologickom laboratóriu OLM RÚVZ v Banskej Bystrici vyšetrené odpadové vody z 13-tich odberových lokalít - čističiek odpadových vôd (ČOV) v 13-tich okresoch Banskobystrického a Žilinského kraja a jedného záchytného utečeneckého tábora vo Veľkom Krtíši - Opatovej. Jedna vzorka bola odobratá zo záchytného tábora pre utečencov z Ukrajiny v Liptovskom Mikuláši. Vzorky boli vyšetrené podľa štandardných metodík WHO v pokuse o izoláciu vírusu na bunkových substrátoch RD-A, Hep2 a L20B.

Počet odobratých vzoriek odpadových vôd bol 84, čo po opracovaní metódou dvojfázovej separácie – spodná fáza (SF), interfáza (IF), predstavuje celkovo 168 vzoriek. Z celkového počtu 82 ukončených vyšetrení odpadových vôd – 164 vzoriek v roku 2023 nebol izolovaný žiadny poliovírus, z ostatných enterálnych vírusov to bol 1x Cocksackie B5 z ČOV Martin, 2x ECHO 24 z ČOV Žilina Považská Bystrica a 5x NPEV (non polio enterálny vírus) z ČOV Liptovský Mikuláš, Žiar nad Hronom, Dolný Kubín, Prievidza a Martin.

V rámci východoslovenského regiónu boli v roku 2023 vo virologickom laboratóriu OLM RÚVZ v Košiciach vyšetrené odpadové vody z 13-tich odberových lokalít – čističiek odpadových vôd (ČOV) a jedného záchytného utečeneckého tábora ÚPZC Sečovce (okres Trebišov). Vzorky boli vyšetrené podľa štandardných metodík WHO v pokuse o izoláciu vírusu na bunkových substrátoch RD-A, Hep2 a L20B.

V roku 2023 bolo vyšetrených 89 vzoriek odpadových vôd, z toho 19 bolo pozitívnych: 3x ECHO vírus 6, 2x ECHO vírus 24, 2x Cocksackievírus B4, 4x Cocksackievírus B5 a 8x non-polio enterovírusy.

Potvrdenie a identifikácia izolovaných enterovírusov boli urobené v NRC pre poliomyelitídu na ÚVZ SR v Bratislave vírusneutralizačným a RT-PCR testom.

Medzinárodná spolupráca pri zabezpečovaní surveillance poliomyelitídy

Okrem zasielania týždenných hlásení do WHO, bol pre európsku regionálnu certifikačnú komisiu WHO (RCC) v roku 2023 spracovaný aktualizovaný materiál o všetkých aktivitách realizovaných v priebehu roka 2022 na udržanie stavu eradikácie poliomyelitídy v Slovenskej republike. Materiál obsahuje predpísané kapitoly o činnosti členov Národnej certifikačnej komisie, imunizačných aktivitách, výsledkoch epidemiologickej a laboratórnej surveillance, vrátane laboratórneho uchovávaní divých poliovírusov.

4.5.8 Creuzfeldtova-Jakobova choroba - A81

V priebehu roka 2023 bolo hlásených 23 ochorení (chor. 0,42/100 000). Oproti roku 2022 je to o 6 ochorení viacej, oproti päťročnému priemeru je to vzostup o 46%.

Ochorenia boli potvrdené prítomnosťou príónov v likvore a histopatologicky z mozgu.

Ochorenia boli hlásené z Trenčianskeho (3x), Nitrianskeho (1x), Žilinského (9x), Banskobystrického (6x), Prešovského (1x) a Košického kraja (3x) vo vekových skupinách 45-

54 ročných (1x), 55-64 ročných (12x), 65+ ročných (10x) Najvyššia chorobnosť bola v Žilinskom kraji (chor. 1,31/100 000).

Ochorenia postihli osoby mužského (10x) a ženského (13x) pohlavia nad 45 rokov života, najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola vo vekovej kategórii 55-64 ročných (chor. 1, 71/100 000).

Charakter výskytu bol sporadický.

Všetky ochorenia skončili úmrtím.

4.5.9 Nešpecifikovaná encefalitída – A85, A 86

V priebehu roka 2023 bolo v SR hlásených 15 ochorení (chor. 0,28/100 000), predchádzajúci rok bolo hlásených 10 ochorení.

Etiológia ochorenia zostala vo všetkých prípadoch neobjasnená.

Prípady boli hlásené z Bratislavského (1x), Trenčianskeho (3x), Nitrianskeho (3x) Žilinského (4x), Banskobystrického (1x) a Prešovského kraja (3x).

Ochorenia sa vyskytli u osôb mužského (8x) a ženského (7x) pohlavia vo vekových skupinách 10-14 ročných (1x), 20-24 ročných (2x), 25-34 ročných (1x), 35-44- ročných (3x), 45-54 ročných (2x), 55-64 ročných (1x), 65+ ročných (5x).

Charakter výskytu bol sporadický.

Úmrtie nebolo hlásené.

4.5.9.1 Enterovírusová encefalitída - A85.0

Boli hlásené 4 ochorenia (chor. 0,07/100 000), predchádzajúci rok boli hlásené 3 ochorenia.

Diagnóza bola u všetkých pacientov stanovená na základe klinického obrazu a vyšetrením likvoru metódou PCR boli dokázané enterovírusy.

Ochoreli osoby mužského (2x) a ženského pohlavia (2x) vo vekových skupinách 10-14 ročných (1x), 20 - 24 ročných (2x), 45-54 ročných (1x) z Bratislavského (1x) a Prešovského kraja (3x).

Charakter výskytu bol sporadický.

Úmrtie nebolo hlásené.

1.1.9.2 Adenovírusová encefalitída – A85.1

Bolo hlásené 1 ochorenie (chor.0,02/100 000) zo Žilinského kraja u osoby mužského pohlavia vo vekovej skupine 35-44ročných. Ochorenie bolo potvrdené na základe klinického obrazu a laboratórneho vyšetrenia likvoru., ktoré svedčilo, že ide o vírusovú infekciu. Sérologické vyšetrenie ELISA IgA a IgG na adenovírusy bolo pozitívne. Skončilo vyzdravením.

1.1.9.3 Iné špecifikované vírusové encefalitídy - A85.8

Boli hlásené 2 ochorenia (chor. 0,04/100 000) z Trenčianskeho kraja u osôb ženského pohlavia vo vekovej kategórii 65+ ročných. V oboch prípadoch bola diagnóza stanovená na základe klinického obrazu a laboratórneho vyšetrenia likvoru. Z likvoru bol potvrdený metódou PCR EBV vírus.

Úmrtie nebolo hlásené.

4.5.10 Nešpecifikované vírusové encefalitídy - A86

Bolo hlásených 8 ochorení (chor. 0,15/100 000), minulý rok bolo hlásených 6 ochorení. Etiológia ochorenia zostala vo všetkých prípadoch neobjasnená.

Ochorenia boli hlásené z Trenčianskeho (1x), Nitrianskeho (3x), Banskobystrického (1x) a Žilinského kraja (3x).

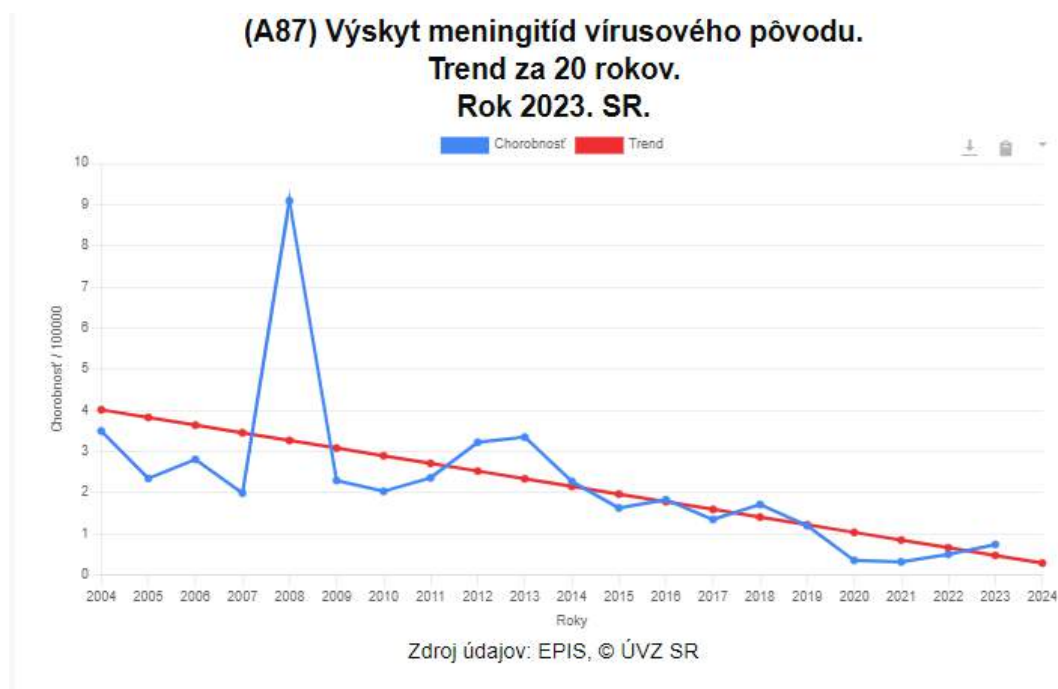
Ochorenia boli zistené osôb mužského (5x) a ženského (3x) pohlavia vo vekových kategóriách 25-34 ročných (1x), 35-44 ročných (2x), 45-54 ročných (1x), 55-64 ročných (1x), 65+ ročných (3x)

Charakter výskytu bol sporadický.

Úmrtie nebolo hlásené.

4.5.11 Vírusová meningitída - A 87

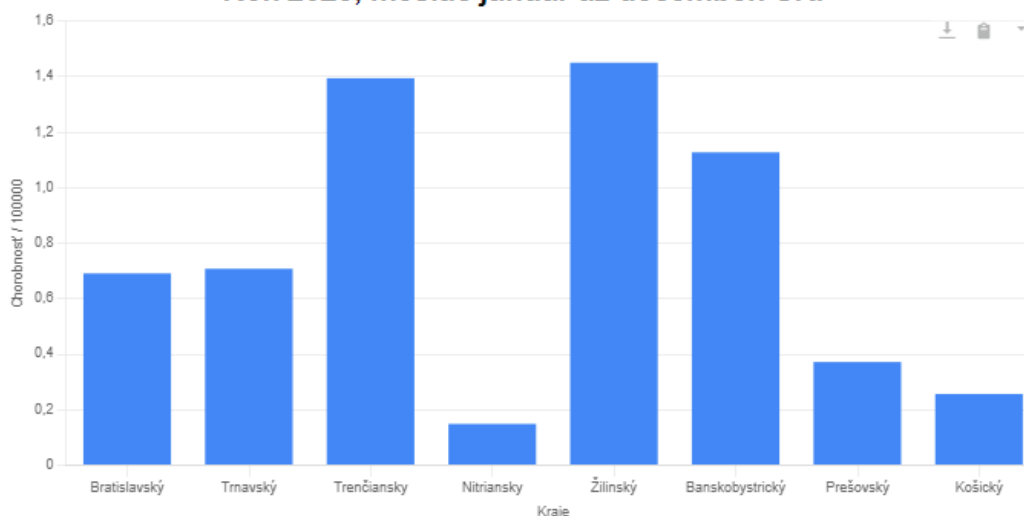
V SR bolo v roku 2023 hlásených 40 ochorení (chor. 0,74/100 000), predchádzajúci rok bolo hlásených 27 ochorení. Oproti päťročnému priemeru je to pokles o 10%. Trend za 20 rokov je klesajúci (Graf 103).

GRAF 103 TREND VÍRUSOVÝCH MENINGITÍD ZA 20 ROKOV, 2023, SR

Ochorenia boli hlásené z každého kraja. Najvyššia chorobnosť bola v Žilinskom kraji (1,46/100 000) (Graf 104).

**(A87) Výskyt meningitíd vírusového pôvodu.
Indicencia podľa krajov.
Rok 2023, mesiac január až december. SR.**

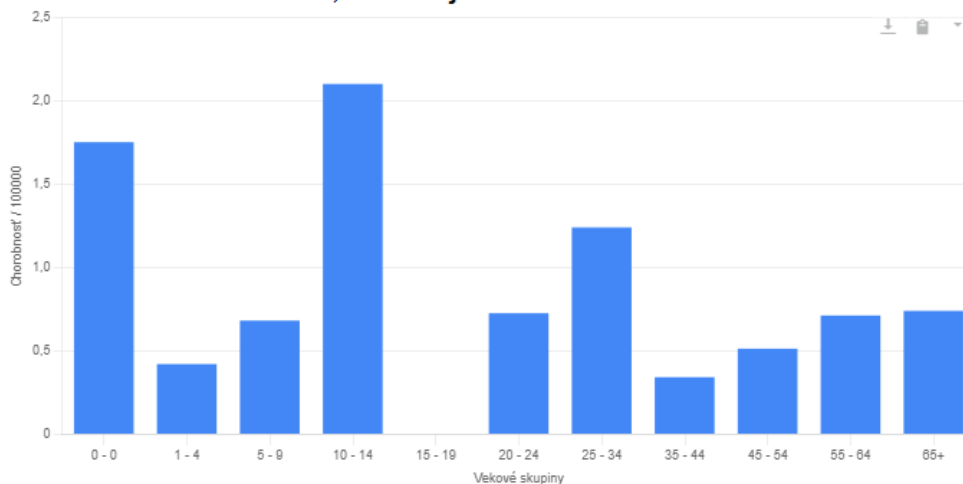

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 104 VÝSKYT VÍRUSOVÝCH MENINGITÍD PODĽA KRAJOV, 2023, SR

Ochoreli osoby mužského (20x) a ženského (20x) pohlavia vo vekových kategóriách 0-ročných (1x), 01 - 04 ročných (1x), 05- 09 ročných (2x), 10 -14 ročných (6x), 20 - 24 ročných (2x), 25- 34 ročných (9x), 35 - 44 ročných (3x), 45- 54 ročných (4x), 55 - 64 ročných (5x) a 65 + ročných (7x) Graf 105).

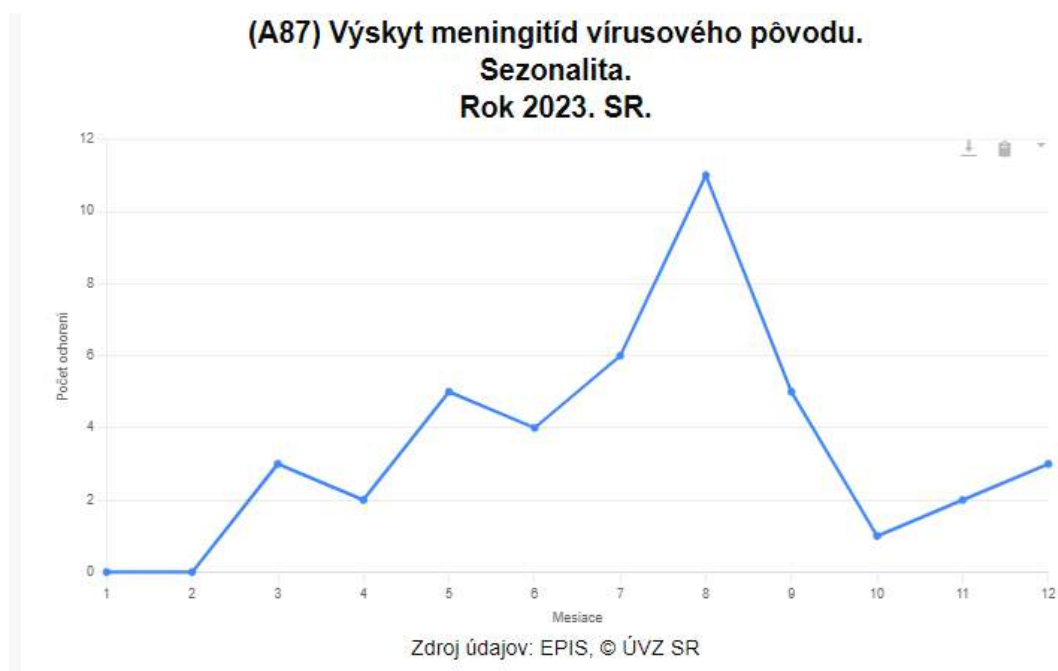
**(A87) Výskyt meningitíd vírusového pôvodu.
Vekovošpecifická chorobnosť.
Rok 2023, mesiac január až december. SR.**

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 105 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ VÍRUSOVÝCH MENINGITÍD, 2023, SR

Ochorenie sa najčastejšie vyskytovali v mesiaci august (Graf 106).

GRAF 106 VÝSKYT VÍRUSOVÝCH MENINGITÍD PODĽA SEZONALITY, 2023, SR

V 12 prípadoch išlo o enterovírusovú meningitídu, v 3 prípadoch bol potvrdený vírus iný špecifikovaný a v 25 prípadoch sa etiológiu ochorenia nepodarilo objasniť.

Charakter výskytu bol sporadický. Jedno ochorenie bolo hlásené ako importovaná nákaza z Turecka.

Bolo hlásené 1 úmrtie zo Žilinského kraja z okresu Žilina u ženy vo vekovej skupine 65+ ročných.

1.1.10.1 Enterovírusová meningitída A87.0

Bolo hlásených 12 ochorení (chor. 0,22/100 000).

Ochorenia boli hlásené z Bratislavského (5x), Nitrianskeho (2x), Trenčianskeho (2x), Banskobystrického (1x) a Prešovského kraja (2x).

Prípady sa vyskytli u osôb mužského (5x) a ženského (7x) pohlavia vo vekových kategóriách 0-ročných (1x), 01 - 04 ročných (1x), 05 - 09 ročných (2x), 10 - 14 ročných (3x), 25 - 34 ročných (3x), 35 - 44 ročných (1x), 65+ ročných (1x).

Diagnóza bola u všetkých pacientov stanovená na základe klinického obrazu a vyšetrením likvoru, metódou PCR boli dokázané *enterovírusy*.

Charakter výskytu bol sporadický. Jedno ochorenie z Bratislavského kraja bolo hlásené ako importovaná nákaza z Turecka.

Úmrtie nebolo hlásené.

1.1.10.2 Iné vírusové meningitídy A87.8

Boli hlásené 3 ochorenia (chor. 0,06/100 000). Ochorenia boli hlásené zo Žilinského, Prešovského a Košického kraja u osôb mužského (2x) a ženského (1x) pohlavia vo vekovej skupine 10-14 ročných.

Vo všetkých prípadoch bola diagnóza stanovená na základe klinických príznakov a laboratórneho vyšetrenia likvoru. V jednom prípade bol metódou PCR potvrdený L-parechovírus, v druhom EBV vírus, v ďalšom bolo ochorenie potvrdené biochemickým vyšetrením likvoru.

1.1.10.3 Nešpecifikovaná vírusová meningitída A87.9

V roku 2023 bolo hlásených 25 prípadov nešpecifikovanej vírusovej meningitídy (chor. 0,46/100 000). Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov okrem Bratislavského a Prešovského kraja. Najvyššia chorobnosť bola v Žilinskom kraji (1,31/100 000).

Ochoreli osoby mužského (13x) a ženského pohlavia (12x) vo vekových skupinách 20-24 ročných (2x), 25-34 ročných (6x), 35-44ročných (2x), 45-54ročných (4x), 55-64ročných (5x), 65+ ročných (6x).

Vo všetkých prípadoch sa etiológia ochorenia nepodarilo objasniť, diagnóza bola stanovená na základe klinických príznakov a biochemického vyšetrenia likvoru.

Bolo hlásené 1 úmrtie zo Žilinského kraja z okresu Žilina u ženy vo vekovej skupine 65+ ročných.

4.5.12 Poruchy tvárového nervu (n. facialis) – G51, G51.0

V roku 2023 bolo spolu hlásených 12 ochorení (chor. 0,22/100 000), rovnako ako v predchádzajúcom roku.

Etiológia bola objasnená len v jednom prípade, u muža vo vekovej kategórii 35-44ročných z okresu Veľký Krtíš, z likvoru bol potvrdený metódou PCR *Ľudský parechovírus (HPeV)*. Jedná sa o importovanú nákazu, muž sa vrátil z Pobrežia slonoviny.

V ostatných prípadoch etiológia ochorenia nebola objasnená.

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov, okrem Trnavského kraja. Najvyššia chorobnosť bola v Banskobystrickom kraji (chor. 0,64/100 000).

Ochoreli osoby mužského (7x) a ženského (5x) pohlavia vo vekových skupinách 10 - 14 ročných (2x), 15 - 19 ročných (1x), 25 - 34 ročných (2x), 35 - 44 ročných (1x), 45 - 54 ročných (1x), 55 – 64 ročných (2) a nad 65 rokov (3x).

Charakter výskytu bol sporadický.

Úmrtie nebolo hlásené.

4.5.13 Herpetickovírusová meningitída – B00.3

V priebehu roka 2023 sa vyskytlo 13 ochorení (chor. 0,24/100 000), v predchádzajúcom roku bolo hlásených 8 ochorení.

Diagnóza bola vo všetkých prípadoch stanovená na základe klinického obrazu a potvrdením vírusu HHV6 v likvore.

Ochorenia boli hlásené takmer zo všetkých krajov, okrem Trenčianskeho kraja a Košického kraja.

Ochoreli osoby mužského (8x) a ženského (5x) pohlavia vo vekových skupinách 0-ročných (2x), 01 - 04 ročných (1x), 15-19 ročných (1x), 25 – 34 ročných (1x), 35-44 ročných (2x), 45-54 ročných (2x) a 65+ ročných (4x).

V Žilinskom kraji v okrese Martin bol 1 prípad vykázaný ako nozokomiálna nákaza.

Charakter výskytu bol sporadický.

Úmrtie nebolo hlásené.

4.5.14 Herpetickpovírusová encefalitída – B00.4

V roku 2023 bolo hlásených 33 prípadov ochorení (chor. 0,61/100 000), v predchádzajúcom roku to bolo 24 prípadov

Diagnóza bola stanovená na základe klinických príznakov a laboratórneho vyšetrenia, metódou PCR bola z likvoru a v troch prípadoch zo séra zistená pozitivita vírusu HHV6.

Ochorenia boli hlásené boli zo všetkých krajov, okrem Banskobystrického kraja. Najvyššia chorobnosť bola v Prešovskom kraji (chor. 1,73/100 000).

Ochoreli osoby mužského (12x) a ženského (21x) pohlavia vo vekových skupinách 0-ročných (5x), 01 - 04 ročných (4x), 05-09 ročných (4x), 25 – 34 ročných (1x), 35-44 ročných (3x), 45-54 ročných (4x), 55-64 ročných (3x), 65+ ročných (9x).

Charakter výskytu bol sporadický.

Dve ochorenia skončili úmrtím:

1. V Nitrianskom kraji v okrese Nové Zámky išlo o úmrtie ženy vo vekovej skupine 55-64 ročných, z likvoru metódou PCR potvrdený vírus HHV6
2. V Trenčianskom kraji v okrese Piešťany išlo o úmrtie ženy vo vekovej skupine 65+ ročných, z likvoru metódou PCR potvrdený vírus HHV6

4.5.15 Varicellová meningitída - B01.0

V priebehu roka 2023 boli hlásené 3 ochorenia (chor. 0,06/100 000), minulý rok toto ochorenie nebolo hlásené.

Ochorenia boli hlásené z Trnavského (2x) a Prešovského (1x) kraja.

Ochoreli osoby mužského (2x) a ženského (1x) pohlavia vo vekových skupinách 25-34 ročných (2x) a 65+ ročných (1x).

Diagnóza bola stanovená na základe klinických príznakov ochorenia a potvrdením vírusu varicella zoster v likvore PCR metódou. Proti vírusu varicella zoster nebola očkovaná ani jedna osoba.

Charakter výskytu bol sporadický.

Úmrtie nebolo hlásené.

4.5.16 Varicellová encefalitída - B01.1

V priebehu roka 2023 bolo hlásených 7 ochorení (chor. 0,13/100 000), minulý rok bolo hlásených 10 ochorení.

Ochorenia boli hlásené z Trenčianskeho (1x), Žilinského (2x), Banskobystrického (1x) Prešovského (2x) a Košického kraja (1x).

Ochoreli osoby mužského (3x) a ženského (4x) pohlavia vo vekových skupinách 05-09 ročných (2x), 15-19 ročných (1x), 45-54 ročných (1x), 55-64 ročných (1x) a 65+ ročných (2x).

Diagnóza bola stanovená na základe klinických príznakov ochorenia a potvrdením vírusu varicella zoster v likvore PCR metódou. Proti vírusu varicella zoster nebola očkovaná ani jedna osoba.

Charakter výskytu bol sporadický.

Úmrtie nebolo hlásené.

4.5.17 Zosterová encefalitída - B02.0

V priebehu roka 2023 bolo hlásených 18 ochorení (chor. 0,33/100 000), minulý rok bolo hlásených 21 ochorení.

Všetky ochorenia boli potvrdené pozitívnym vyšetrením likvoru na vírus *varicella zoster*.

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov, okrem Trnavského kraja. Najvyššia chorobnosť (0,89/100 000) bola v Nitrianskom kraji.

Ochoreli osoby mužského (13x) a ženského (5x) pohlavia vo vekových skupinách 05 - 09 ročných (1x), 15-19 ročných (1x), 45-54 ročných (2x), 55- 64 ročných (4x) a 65+ ročných (10x). Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola vo vekovej kategórii nad 65 rokov (chor. 1,06/100 000).

Charakter výskytu bol sporadický.

Úmrtie nebolo hlásené.

4.5.17.1 Zosterová meningitída – B02.1

V roku 2023 bolo hlásených 5 ochorení (chor. 0,09/100 000), minulý rok bolo hlásených 12 ochorení.

Diagnóza bola vo všetkých prípadoch stanovená na základe klinického obrazu a potvrdením vírusu *varicella zoster* z likvoru a v jednom prípade zo séra.

Ochorenia boli hlásené z Trenčianskeho (1x), Nitrianskeho (3x) a Banskobystrického (1x).

Ochoreli osoby ženského (6x) pohlavia vo vekových skupinách 25-34 ročných (1x), 55 - 64 ročných (1x) a 65+ ročných (3x).

Charakter výskytu bol sporadický.

Úmrtie nebolo hlásené.

4.6 Zoonózy a nákazy s prírodnou ohniskovosťou a parazitózy

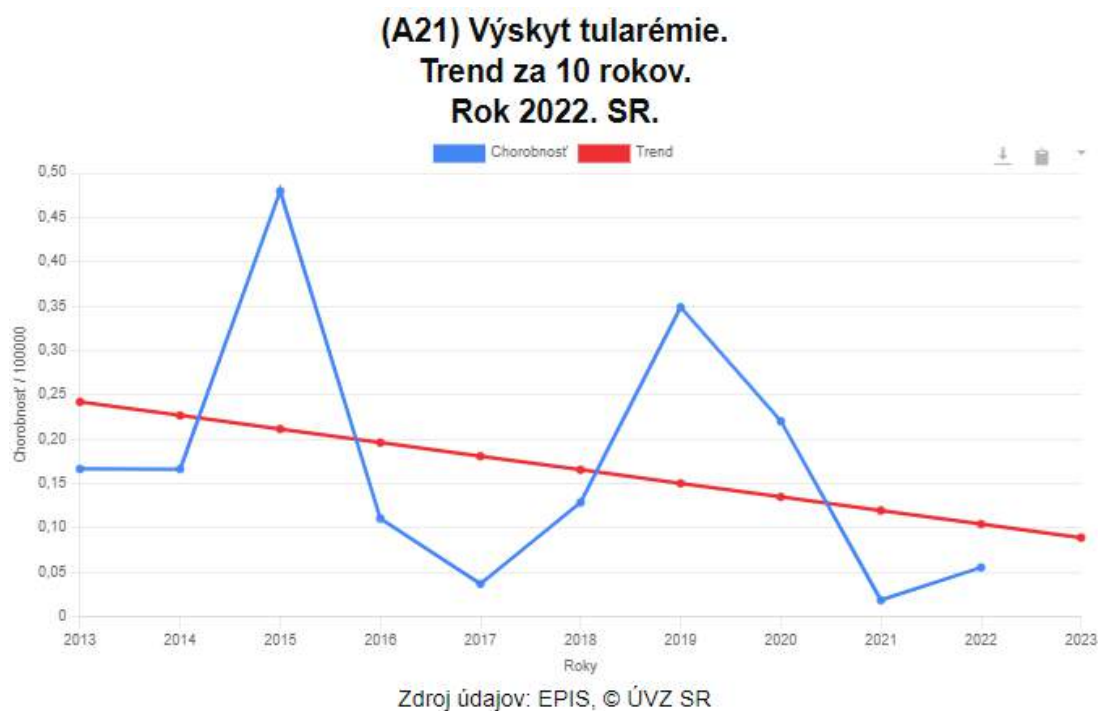
4.6.1 Bakteriálne zoonózy: A20 - A28

4.6.1.1 Tularémia – A 21

V priebehu roka 2023 bolo na Slovensku hlásených 5 ochorení (chor. 0,1/100 000), v roku 2022 to boli 4 ochorenia. Ide o 40% pokles oproti päťročnému priemeru. Trend je klesajúci (Graf 107). Prehľad diagnóz je uvedený v tabuľke 56.

TABUĽKA 56 PREHĽAD DIAGNÓZ TULARÉMIE, 2023, SR, 2023, SR

MKCH kód	Názov	Abs. počet
A21.0	Ulceroglandulárna tularémia	1
A21.8	Iné formy tularémie	3
A21.9	Nešpecifikovaná tularémia	1

GRAF 107 TREND TULARÉMIE ZA 10 ROKOV, 2023, SR

Prípady boli hlásené z Nitrianskeho (3x), Trenčianskeho (1x) a Košického (1x) kraja.

Ochorenia boli vo vekových kategóriách od 1 do 4 rokov (1x), od 10 do 14 rokov (1x), od 25 do 34 rokov (1x), od 45 do 54 rokov (1x) a nad 65 rokov (1x).

Štyri prípady mali uzlinovú klinickú formu a 1 bol prípad bol bezpríznakový.

Ako mechanizmus prenosu sa zaznamenal v jednom prípade priamy kontakt s poľným zajacom (odieranie a kuchynská príprava), v jednom prípade bol uvedený kontakt s divokým zvieratkom a v ostatných prípadoch bol mechanizmus prenosu neznámy.

Vo všetkých prípadoch bola laboratórne potvrdená *Franciscella tularensis*.

4.6.1.2 Brucelóza – A 23

V priebehu roka 2023 boli hlásené 10 ochorení (chor. 0,19/100 000), čo je o 7 ochorení viac ako minulý rok. Prehľad diagnóz je uvedený v tabuľke 53.

TABUĽKA 57 PREHĽAD DIAGNÓZ BRUCELÓZY 2023, SR, 2023, SR

MKCH kód	Názov	Abs. počet
A23.1	Brucelóza zapríčinená <i>Brucella abortus</i>	1
A23.9	Nešpecifikovaná brucelóza	9

V priebehu roka 2023 boli hlásené 10 ochorenia (chor. 0,19/100 000), čo je o 7 ochorení viac ako minulý rok.

Prípady boli hlásené z Banskobystrického kraja (9x) a jeden z Nitrianskeho kraja.

Prípady boli vo vekových kategóriách od 5 do 9 rokov (1x), od 15 do 19 rokov (1x), od 20 do 24 rokov (1x), od 35 do 44 rokov (1x), od 45 do 54 rokov (4x), od 55 do 64 rokov (1x) a nad 65 rokov (1x).

Ochorenia boli zaznamenané v mesiacoch máj (2x), jún (1x), júl (3x), september (2x), november (1x) a december (1x).

Klinická forma bola febrilná (1x), hepatálna (2x), ikterická (1x), kĺbna (2x), kožná (1x), očná (1x), uzlinová (1x) a bezpríznaková (1x).

Ako mechanizmus prenosu bola v jednom prípade uvedená ingescia – konzumácia nepasterizovaných syrov, kontakt s farmárskym zvierat'om (1x), poranenie divokým zvierat'om (1x) a neznámy (7x).

V 9 prípadoch bola laboratórne potvrdená *Brucella spp.* a v jednom *Brucella abortus*.

4.6.1.3 Leptospiróza – A 27

V priebehu roka 2023 boli hlásené 4 ochorenia (chor. 0,07/100 000), čo je o 3 prípady viac ako minulý rok.

Všetky prípady boli hlásené ako *Leptospirosis icterohaemorrhagica* - Weilova choroba (A27.0) u osôb mužského pohlavia vo vekovej kategórii od 25 do 34 rokov (2x), od 15 do 19 rokov (1x) a od 45 do 54 rokov. Prípady boli z Košického kraja (2x) a po jednom prípade z Trnavského a Nitrianskeho kraja.

Klinická forma bola hepatálna (1x), ikterická (2x) a renálna (1x).

Mechanizmus prenosu bol v troch prípadoch neznámy a v jednom prípade bol uvedený kontakt s divo žijúcim zvierat'om. Sérologicky sa potvrdila *Leptospira interrogans*.

4.6.1.4 Iné bakteriálne zoonózy nezatriedené inde – A 28

Pasteurelóza nebola v roku 2023 zaznamenaná.

Extraintestinálna yersinióza je popísaná v kapitole Črevné nákazy.

4.6.2 INÉ BAKTERIÁLNE CHOROBY: A30 - A49, P 37.2

4.6.2.1 Listeriόza – A 32, P 37.2

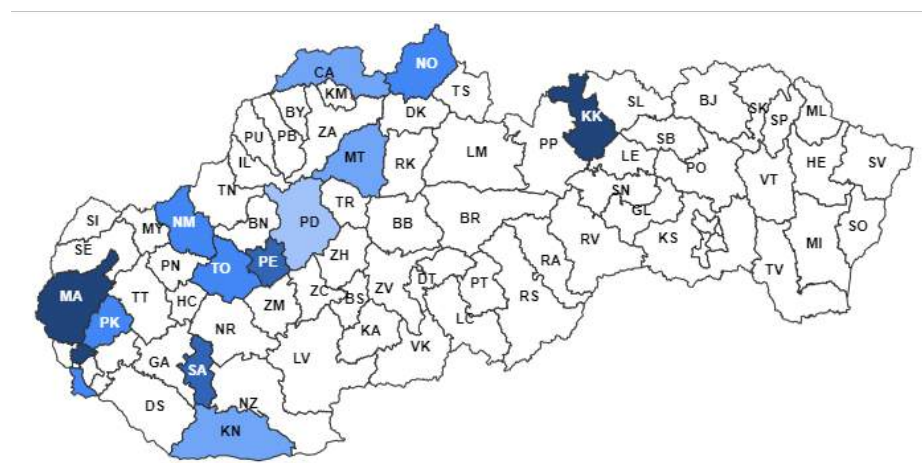
V roku 2023 bolo na Slovensku hlásených spolu 21 ochorení na listeriόzu (chor. 0,39/100 000) (Tabuľka 58), čo je o 4 prípady menej ako v roku 2022 a viac o 28 % v porovnaní s päťročným priemerom. Hlásený bol 1 prípad novorodeneckej (diseminovanej) listeriόzy (chor. 0,02/100 000), minulý rok to boli 2 prípady.

TABUĽKA 58 PREHLAD OCHORENÍ PRI DG. A32 A P37.2

MKCH kód	Názov	Abs. počet
A32.1	Listériová meningitída a meningoencefalitída	12
A32.7	Listériová septikémia	8
P37.2	Novorodenecká (diseminovaná) listeriόza	1

Prípady boli z Bratislavského (7x), Trnavského (1x), Trenčianskeho (3x), Nitrianskeho (3x), Žilinského (5x) a Prešovského (2x) kraja. Výskyt podľa okresov je uvedený na mape 12.

Výskyt zvolenej diagnόzy v SR podľa miesta nákazy od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023 Diagnόza A32_

Chorobnosť

- <0>
- (0.00 - 0.01)
- <0.01 - 0.78)
- <0.78 - 1.15)
- <1.15 - 1.65)
- <1.65 - 2.27)
- <2.27 - 2.69>

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

MAPA 11 VÝSKYT LISTERIÓZY PODĽA OKRESOV MIESTA NÁKAZY, 2023, SR

Ochorenia boli zaznamenané vo vekových kategóriách 0-ročných (1x), od 25 do 34 rokov (2x), od 45 do 54 rokov (2x), od 55 do 64 rokov (11x) a nad 65 rokov (5x).

Prípady boli hlásené celoročne, pričom najviac boli evidované v letných mesiacoch.

Klinické formy ochorení boli meningeálna (12x) a septická (8x). U novorodeneckej listeriόzy išlo o pľúcnu formu (1x).

V epidemiologickej anamnéze bol udaný mechanizmus prenosu ingescia (2x), kontakt so zvieratám domácim (1x) a neznámy (17x).

Vo všetkých prípadoch bola laboratórne potvrdená *Listeria monocytogenes*.
Hlásené boli úmrtia na infekčnú príčinu (3x).

4.6.2.2 Bartonelóza – A 44

Nebolo hlásené žiadne ochorenie.

4.6.3 Iné spirochétové choroby: A65 - A69

4.6.3.1 Lymská borrelióza – A 69.2, M 01.2, G 63.0

V priebehu roka 2023 bolo na Slovensku hlásených 2021 ochorení (chor. 37,45/100 000) (Tabuľka 59), čo je o 47% viac ako v roku 2022. Trend bol stúpajúci (Graf 108).

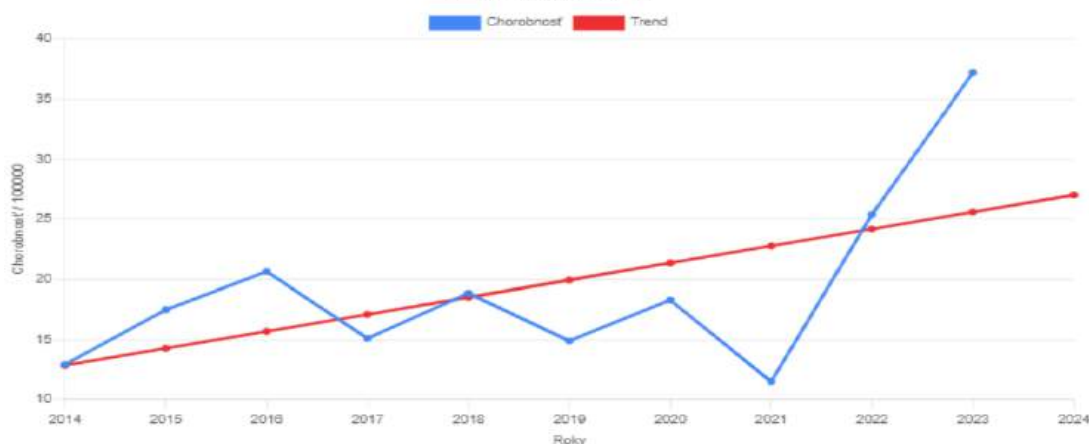
TABUĽKA 59 PREHĽAD OCHORENÍ LYMSKEJ BORELIÓZY, 2023, SR

MKCH kód	Názov	Abs. počet	Chor.
A69.2	Lymská choroba (erythema chronicum migrans)	1656	30,74
G63.0	Polyneuropatia pri infekčných a parazitárnych chorobách zatriedených inde	68	1,25
M01.2	Artritída pri Lymskej borelióze	297	5,46

(A69.2, M01.2, G63.0) Výskyt lymsej boreliózy.

Trend za 10 rokov.

Rok 2023. SR.

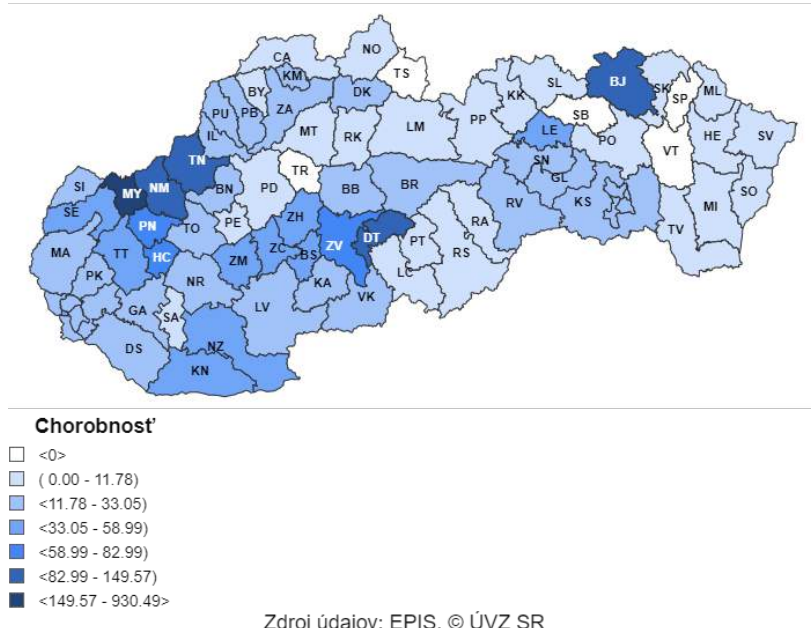

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 108 TREND LYMSKEJ BORELIÓZY ZA 10 ROKOV, 2023, SR

Ochorenia boli najviac hlásené z Trenčianskeho kraja. Výskyt podľa okresov je na mape 13.

Výskyt lymeskej boreliózy (A69.2, G63.0, M01.2) v SR od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023

MAPA 12 VÝSKYT LYMSKEJ BORELIÓZY V SR PODĽA OKRESOV, 2023, SR

Ochorenia boli zaznamenané v každej vekovej skupine, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola vo vekovej kategórii od 45 do 54 rokov, od 55 do 64 rokov a nad 65 rokov.

Ochorenia sa vyskytovali počas celého roka, s maximom v mesiacoch jún, júl a august.

Hlásených bolo 6 importovaných nákaz z krajín Česká republika (1x), Chorvátsko (1x), Nemecko (1x), Spojené štáty (1x), Taliansko (1x) a Turecko (1x).

V epidemiologickej anamnéze bolo udané neznámy (671x), prisatie kliešť'a (1036x), poštipanie hmyzom (278x) a neuvedený (36x).

V prípadoch bola laboratórne potvrdená *Borrelia burgdorferi* (1084x), *Borrelia afzelii* (158x), *Borrelia garinii* (161x), *Borrelia species* (384x) a v ostatných prípadoch nebol agens uvedený (234).

4.6.3.2 Ornitóza – A 70

Nebolo zaznamenané žiadne ochorenie.

4.6.4 RIKETSIÓZY: A75 - A79

Prípady boli hlásené z Národného referenčného centra pre surveillance a laboratórnu diagnostiku rickettsióz.

4.6.4.1 Škrvrnité horúčky [rickettsiózy prenášané kliešť'ami] – A 77

V priebehu roka 2023 boli hlásené 2 prípady (chor. 0,04/100 000), čo je o 7 prípadov menej ako minulý rok. Prípady boli hlásené pod diagnózou A77.1.

1. prípad: Muž vo vekovej kategórii 35-44 rokov z Bratislavského kraja začal pociťovať ťažkosti v máji 2023 - TT do 39.4 °C, zimnica a triaška, výrazné bolesti hlavy v celom rozsahu, bolesti celej chrbtice s maximom v drierkovej oblasti. Hospitalizovaný 6 dní. V apríli bol zaklieštený v lesoch pri Petržalke. Sérologicky IgM pozit.

2. prípad: Žena vo vekovej kategórii nad 65 rokov z Banskobystrického kraja. V júni 2023 prvé príznaky - bolesti hlavy najmä v záhlaví, pridruženie horúčok do 39 °C, celková slabosť, dezorientovaná, 1x redšia stolica. Dva týždne pred začiatkom ťažkostí bola na dovolenke v Tatranskej Lomnici, „uštipnutie si nevšimla“. Sérologicky IgM pozit.

4.6.4.2 Horúčka Q – A 78

V priebehu roka 2023 boli hlásené 4 ochorenia (chor. 0,07/100 000), minulý rok nebol hlásený ani jeden prípad.

Všetky prípady boli z vekovej skupiny 25-34 rokov, a to z Bratislavského kraja (2x), Žilinského kraja (1x) a Banskobystrického kraja (1x). Sezonalita: máj 2x, jún 1x, júl 1x.

Tri prípady boli importované z Mjanmarska, z Nemecka a zo Srbska.

Klinická forma: febrilná 3x, klbna 1x

Epidemiologická anamnéza (mechanizmus prenosu):

- konzumácia nepasterizovaného kozieho mlieka z miestneho trhu (domáce kozie mlieko, kúpené) v Srbsku,
- práca ako letecký počítačový technik v Mjanmarsku – poštipanie hmyzom,
- práca ako lesný robotník v Nemecku – opakované zaklieštenie,
- 1x negatívna.

Prípady boli potvrdené sérologicky (IgM, IgG) protilátkami.

4.6.4.3 Iné rickettsiázy – A 79

V priebehu roka 2023 boli na Slovensku hlásené 4 ochorenia (chor. 0,07/100 000), minulý rok išlo rovnako o 3 prípady. Ochorenia boli hlásené ako dg A79.8 - Iné špecifikované riketsiázy.

Ochorenia boli zaznamenané v Bratislavskom (1x), Žilinskom (2x) a Prešovskom kraji (1x) kraji.

Prípady vo vekových kategóriách od 35-44 (2x) a 45-54 (2x) rokov.

Ochorenia sa vyskytli v mesiacoch jún 3x a júl 1x.

Klinická forma bola febrilná 1x, neurologická 3x. V 1 prípade, išlo o meningeálnu formu, pričom išlo o duálnu infekciu (anaplazmóza a kliešťová encefalítida).

Epidemiologická anamnéza (mechanizmus prenosu):

- práca ako pastier oviec (Prešovský kraj, okres Humenné) – zaklieštenie,
- turistika okolo Dukly po Bratislavu, počas turistiky akvirácia minimálne 10 kliešťov,
- poštipanie hmyzom,
- zaklieštenie.

Mechanizmus prenosu bolo zaklieštenie (2x), neznámy (2x).

Laboratorne potvrdené z krvi PCR *Anaplasma phagocytophilum* (2x), z likvoru western blot a IgM pozit. *Anaplasma phagocytophilum* (2x).

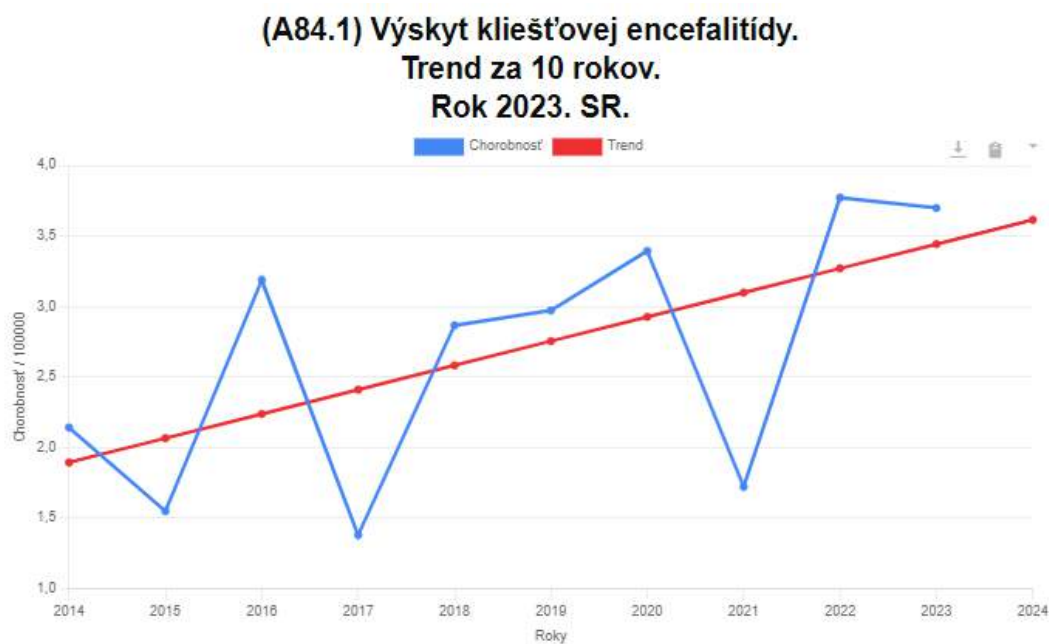
4.6.5 VÍRUSOVÉ INFEKČIE CENTRÁLNEHO NERVOVÉHO SYSTÉMU: A80 - A89

4.6.5.1 Stredoeurópska kliešťová encefalitída - A84.1

V priebehu roka 2023 bolo hlásených spolu ako A84.1 Stredoeurópska kliešťová encefalitída 201 ochorení (chor. 3,70/100 000), čo je porovnateľné s minulým rokom (205) a oproti päťročnému priemeru ide o vzrast o 25%. Podľa ECDC štandardnej definície ochorenia išlo o 162 potvrdených prípadov a 39 pravdepodobných prípadov.

Chorobnosť bola hlásená z každého kraja s maximom v Banskobystrickom (chor. 14,01/100 000) a Žilinskom (5,51/100 000) kraji. Výskyt podľa okresov je uvedený na mape 130.

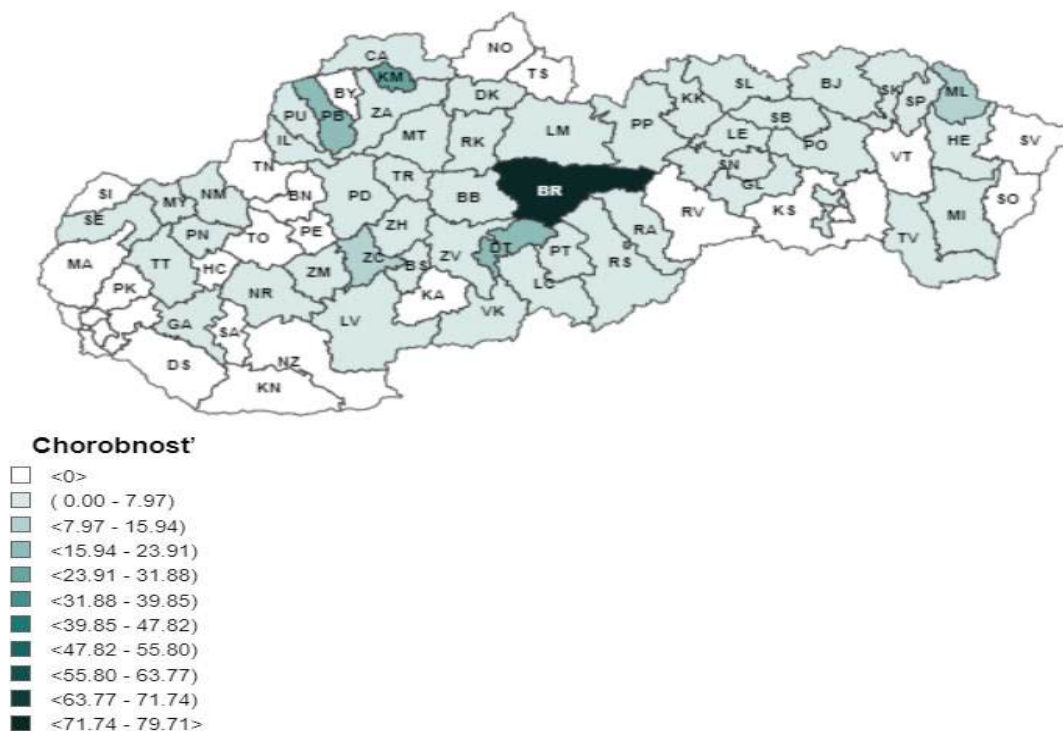
Trend ochorenia je dlhodobo stúpajúci (Graf 109).

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 109 TREND KLIĚŠŤOVEJ ENCEFALITÍDY ZA 10 ROKOV, 2023, SR

Výskyt kliešťovej encefalitídy (A84.0, A84.1, A84.8) v SR v r. 2023

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

MAPA 13 VÝSKYT KLIeŠŤOVEJ ENCEFALITÍDY PODĽA OKRESOV, 2023, SR

Ochorenia boli zaznamenané v každej vekovej kategórii, okrem 0-ročných, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola vo vekovej kategórii 45-54 rokov (chor. 5,91/100 000) a 55-64 rokov (chor. 5,42/100 000).

Hlásené boli 2 importované prípady (Švédsko, Rakúsko).

Ochorenia boli hlásené po celý rok okrem februára, pričom najviac ochorení sa vyskytlo v mesiacoch jún (72x) a júl (45x).

Klinická forma ochorenia bola febrilná (44x), meningeálna (45x), encefalitická (29x), neurologická (83x).

V epidemiologickej anamnéze bolo udané prisatie kliešťa (85x, 42%), neznámy mechanizmus prenosu (48x, 24%) a ingescia (68x, 34%).

Ochorenie po riadnom očkovaní sa nezaznamenalo. Hlásené bolo jedno ochorenie u muža vo veku 55-64 rokov, ktorý bol čiastočne očkovaný. Podané boli dve dávky vakcíny, pričom druhá dávka bola podaná 10 dní pred začiatkom prvých príznakov ochorenia (bolesti hlavy bez meningeálneho syndrómu, retrobulbárna neuritída), t. j. v čase nevytvorenej dostatočnej imunity. Pacient udal prisatie kliešťa pred dvoma týždňami, je poľovník. Laboratórne bola potvrdená kliešťová encefalitída (IgM a IgG v sére a likvore) a lymfská borelióza – IgM pozitívne v jednej vzorke séra, druhá vzorka nebola odobraná.

Dodatočne bola hlásená prelomová infekcia z roku 2022 u 65+-ročného muža z Trenčianskeho kraja, u ktorého boli podané 4 dávky vakcíny, pričom interval od posledného očkovania po prvé príznaky ochorenia bol 87 dní. V júni 2022 bol pacient hospitalizovaný pre príznaky - bolesti hlavy na čele, febrility, slabosť, neistá chôdza. Epidemiologická anamnéza – „ kliešťa nemal, poštipal ho neznámy hmyz“.

Z hľadiska rizikového povolania boli prípady hlásené u 4 lesníckych pracovníkov, 1 poľnohospodárskeho pracovníka (živočíšna výroba), 11 robotníkov, 3 terénnych pracovníkov, ako aj u 34 dôchodcov, 13 nezamestnaných a 12 študentov.

Všetky ochorenia boli potvrdené pozitívnymi protilátkami v sére a/alebo v likvore.

Hlásené boli 3 epidémie z Trenčianskeho (1x) a Banskobystrického (2x) kraja (Tabuľka 60). Ovčí syr bol v rámci dvoch epidémií z okresu Brezno uvedený ako pravdepodobný faktor prenosu infekcie; v epidémii z Trenčianskeho kraja bol uvedený ako laboratórne potvrdený faktor prenosu infekcie nakoľko pracovníkmi RVPS bola RNA vírusu kliešťovej encefalitídy potvrdená vo vzorke ovčieho mlieka z inkriminovaného salaša.

TABUĽKA 60 EPIDÉMIE KLIeŠŤOVEJ ENCEFALITÍDY, 2023, SR

Typ epidémie	Okres	Chorí	1. výskyt ochorenia	Faktor prenosu
lokálna	Považská Bystrica	6	23.6.2022	Ovčí syr (salaš)
lokálna	Čierny Balog	2	20.6.2023	Ovčí syr
nadregionálna	Brezno	28	4.6.2023	Ovčí syr (salaš)

V roku 2023 bolo hlásené jedno úmrtie u ženy vo veku 65+ rokov na infekčnú diagnózu. Išlo o polymorbídnu pacientku, u ktorej bolo negované zaklieštenie a konzumácia nepasterizovaných mliečnych výrobkov. Prvé príznaky ochorenia - oslabenie pravej polovice tela, zvýšená telesná teplota, neskôr progresia stavu, po 4 dňoch hospitalizácie exitus. Neočkovaná. Pitva nebola robená.

Dodatočne je hlásené úmrtie prípadu u ženy vo veku 45-54 rokov z Trenčianskeho kraja, ktorý bol evidovaný v roku 2020. V júni 2020 pacientka bola zaklieštená na túre - vrch Klapý nad obcou Udiča (Marikovská dolina). Klinická forma – neurologická, dlhodobo zhoršený stav viedol k exitu v roku 2022. Pacientka neočkovaná. Pitva nebola robená

4.6.6 Vírusové horúčky a vírusové hemoragické horúčky prenášané článkonožcami: A90 - A99

4.6.6.1 Horúčka Dengue – A 90

V roku 2023 bolo hlásených 6 ochorení – 5 potvrdených a 1 pravdepodobný (chor. 0,11/100 000), čo je o 5 ochorení viac ako predchádzajúci rok.

Ochorenie bolo hlásené z kraja Bratislavského 1x, Trnavského 1x, Trenčianskeho 1x, Nitrianskeho 2x a Žilinského 1x. Prípady boli hlásené vo vekovej kategórii 25-4 rokov 3x, 35-44 rokov 1x, 55-64 rokov 1x a 65+rokov 1x.

Prípady boli importované – Kolumbia 1x, Indonézia 2x, Maldivy 1x, Srí Lanka 1x, Thajsko 1x. Klinická forma – 5x febrilná, 1x pľúcna.

Prípady boli laboratórne potvrdené z krvi.

4.6.6.2 Iné vírusové horúčky prenášané komármi – A 92

V roku 2023 bolo hlásené 1 pravdepodobné ochorenie diagnózy A92.3 Horúčka Západného Nílu (chor. 0,02/100 000), v roku 2022 bolo hlásené 1 potvrdené ochorenie.

Prípád bol hlásený z Bratislavského kraja u 65+ ročného muža. Bol hospitalizovaný pre neurologické príznaky pri inom základnom neurologickom ochorení, poľovník, neudáva zaklieštenie ani poštipanie hmyzom, ale nevytlúčil to. Laboratórne: krv – pozitívne VNT a IgG.

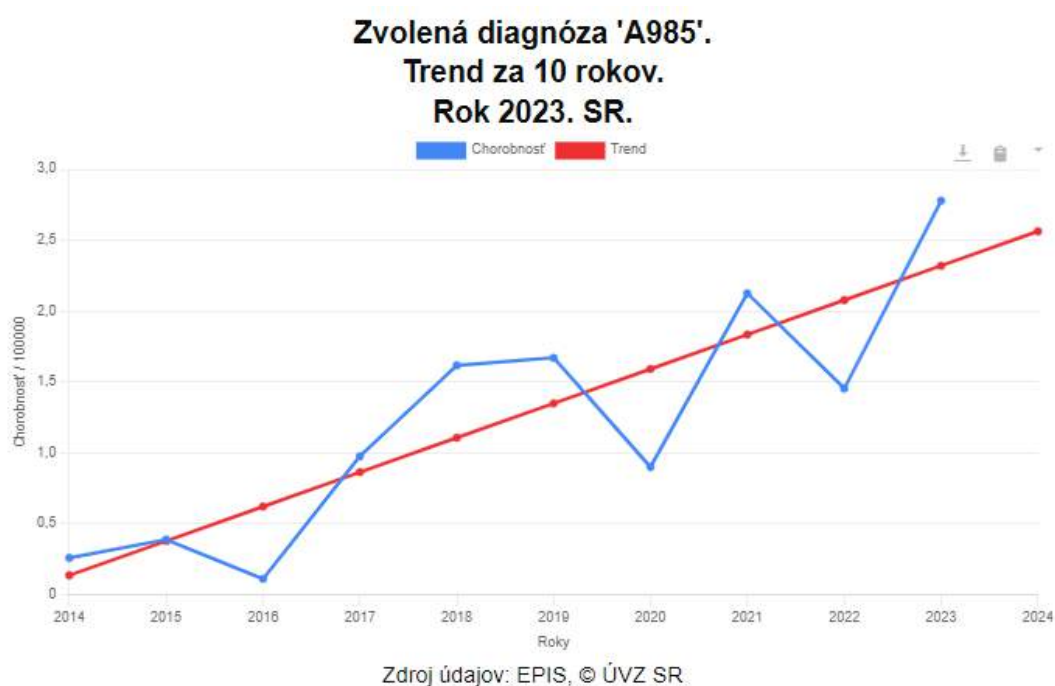
4.6.6.3 Hemoragická horúčka s renálnym syndrómom – A 98.5 Hantavírusový (kardio) pulmonálny syndróm B33.4

V roku 2023 bolo hlásených 154 ochorení (chor. 2,84/100 000) (Tabuľka 61), čo je oproti minulému roku nárast o 83%. Trend ochorenia bol stúpajúci (Graf 110).

Prípady boli sérologicky potvrdené a hlásené z NRC pre arbovírusy a hemoragické horúčky.

TABUĽKA 61 PREHĽAD OCHORENÍ K HEMORAGICKÝM HORÚČKAM S RENÁLNYM SYNDRÓMOM, 2023, SR

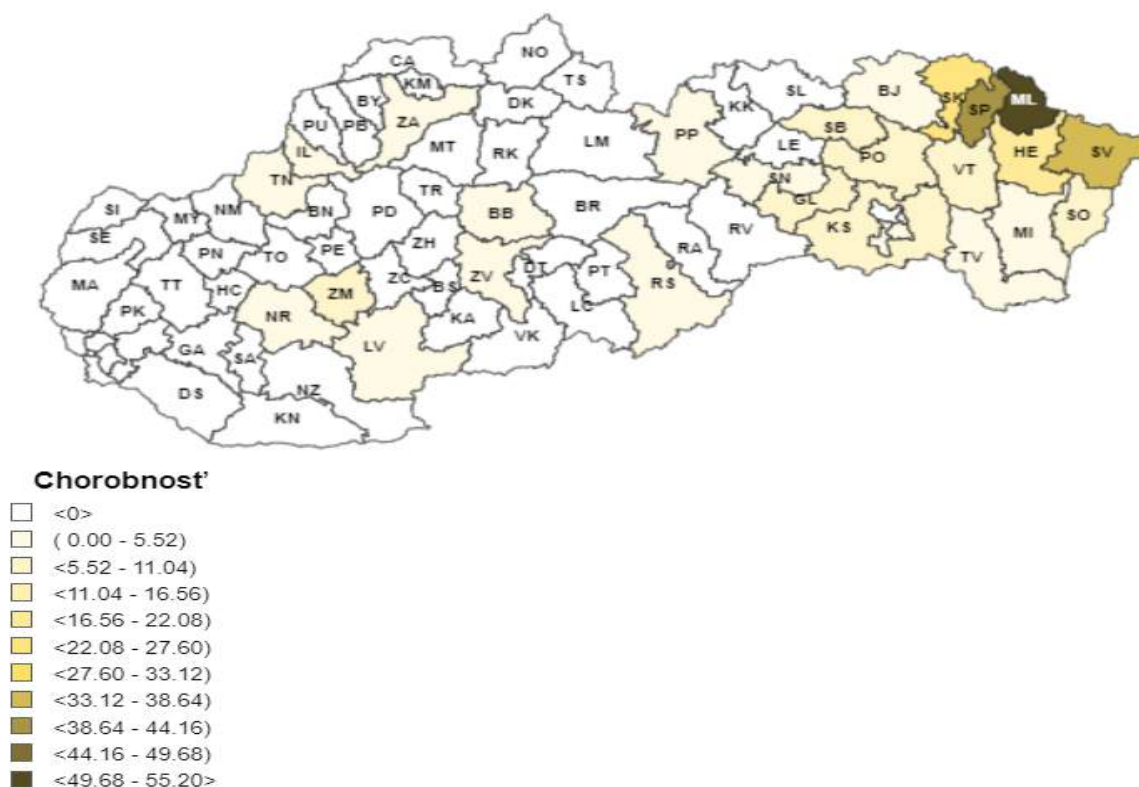
MKCH kód	Názov	Abs. počet
A98.5	Hemoragická horúčka s renálnym syndrómom	153
B33.4	Hantavírusový (kardio) pulmonálny syndróm	1

GRAF 110 TREND HEOMRAGICKEJ HORÚČKY S RENÁLNYM SYNDRÓMOM ZA 10 ROKOV, 2023, SR

Ochorenia dg. A98.5 boli hlásené zo všetkých krajov okrem Bratislavského a Žilinského kraja s najvyššou chorobnosťou v Prešovskom (chor. 10,40/100 000) a Košickom kraji (chor. 5,25/100 000). Výskyt podľa okresov je uvedený na mape 15.

**Výskyt zvolenej diagnózy v SR podľa miesta nákazy
v r. 2023
Diagnóza A985**

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

MAPA 14 VÝSKYT HEMORAGICKEJ HORÚČKY S RENÁLNYM SYNDRÓMOM PODĽA OKRESOV, 2023, SR

Prípady s dg. A98.5 boli evidované vo všetkých vekových skupinách s najvyššou chorobnosťou v skupine 5-9 ročných (6,82/100 000).

Jeden prípad dg. A98.5 bol importovaný z Kostariky. Ochorenia boli hlásené počas celého roka s maximom v júli (35x) a v auguste (23x).

V klinickom obraze prevažovala renálna a urologická forma (106x). Pri pravdepodobnom mechanizme prenosu bol vo väčšine prípadov uvedený neznámy mechanizmus prenosu, okrem toho išlo o ingesciu 22x, kontakt s divoko žijúcim zvierateľom 28x a v 3 prípadoch poranenie divoko žijúcim zvierateľom.

Prípad s dg. B33.4 sa vyskytol v Trenčianskom kraji u muža vo veku 55-64 rokov, vo výkone trestu. Príznaky: obojstranná bronchopneumónia s rozvojom septického šoku - napojenie na UPV, stabilizácia stavu. Epidemiologická anamnéza - negatívna. Sérologicky potvrdené IgM hantavírus nešpecifický.

Hlásené bolo úmrtie u 65+ ročnej polymorbídnej ženy z Trenčianskeho kraja na infekčnú diagnózu. Hospitalizovaná bola v júli pre sepsu so známami MODS, rozvoj septického šoku, progresia stavu, exitus. Epidemiologická anamnéza - negatívna. Sérologicky potvrdené IgM hantavírus nešpecifikovaný.

4.6.7 PROTOZOÁRNE CHOROBY: B50 - B64

4.6.7.1 Malária – B 50-54

V roku 2023 bolo hlásených 9 prípadov (chor. 0,17/100 000), v roku 2022 2 prípady. Jedná sa o importované ochorenia. Prehľad ochorení je uvedený v tabuľke 62.

TABUĽKA 62 PREHĽAD OCHORENÍ PRI DG. MALÁRIA, SR

MKCH kód	Názov	Abs. počet
B50.0	Malária zav. Plasmodium falciparum s mozgovými	1
B50.9	Nešpecif. malária zav. Plasmodium falciparum	7
B50.8	Iná ťažká a komplikovaná malária zav. Plasmodium	1

Ochorenia boli hlásené z Bratislavského (4x), Košického (3x), Prešovského (1x) a Žilinského (1x) kraja.

Prípady boli evidované vo vekových kategóriách od 20 do 24 rokov (1x), od 25 do 34 rokov (2x), od 35 do 44 rokov (2x) a od 45 do 54 rokov (4x).

Ochorenia mali prvé príznaky hlásené v mesiaci apríl.

Klinická forma bola febrilná (7x), encefalitická (1x) a črevná (1x).

Mechanizmus prenosu bol poštipanie hmyzom (7x) a neznámy (2x).

Ochorenia boli importované z krajín Tanzánia (3x), Nigéria (3x), Pobrežie slonoviny (1x) a Uganda (2x).

Diagnóza mikroskopicky potvrdená *Plasmodium falciparum*.

4.6.7.2 Toxoplazmóza – B 58, P 37.1

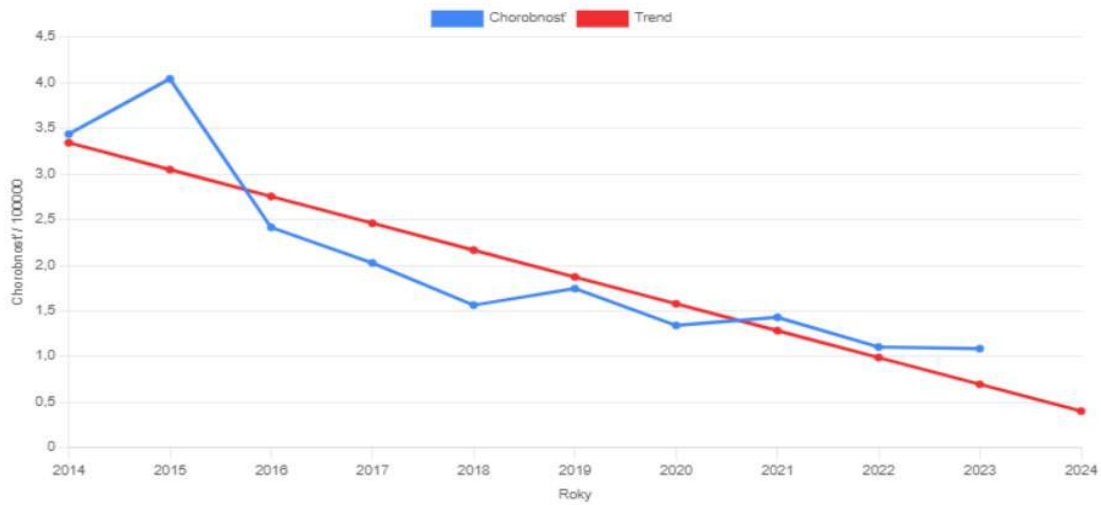
V roku 2023 bolo hlásených 64 ochorení (chor. 1,11/100 000) (Tabuľka 63), čo je oproti roku 2022 vzostup o 6 % a oproti päťročnému priemeru pokles o 20 %. Prehľad ochorení je uvedený v tabuľke 63.

TABUĽKA 63 PREHĽAD OCHORENÍ PRI DG. B58, 2023, SR

MKCH kód	Názov	Abs. počet
B58.1	Toxoplazmová hepatitída	1
B58.8	Toxoplazmóza s postihnutím iných orgánov	2
B58.9	Nešpecifikovaná toxoplazmóza	60
P37.1	Vrodená forma toxoplazmózy	1

Trend ochorenia bol klesajúci (Graf 111).

**(B58) Výskyt toxoplazmózy.
Trend za 10 rokov.
Rok 2023. SR.**

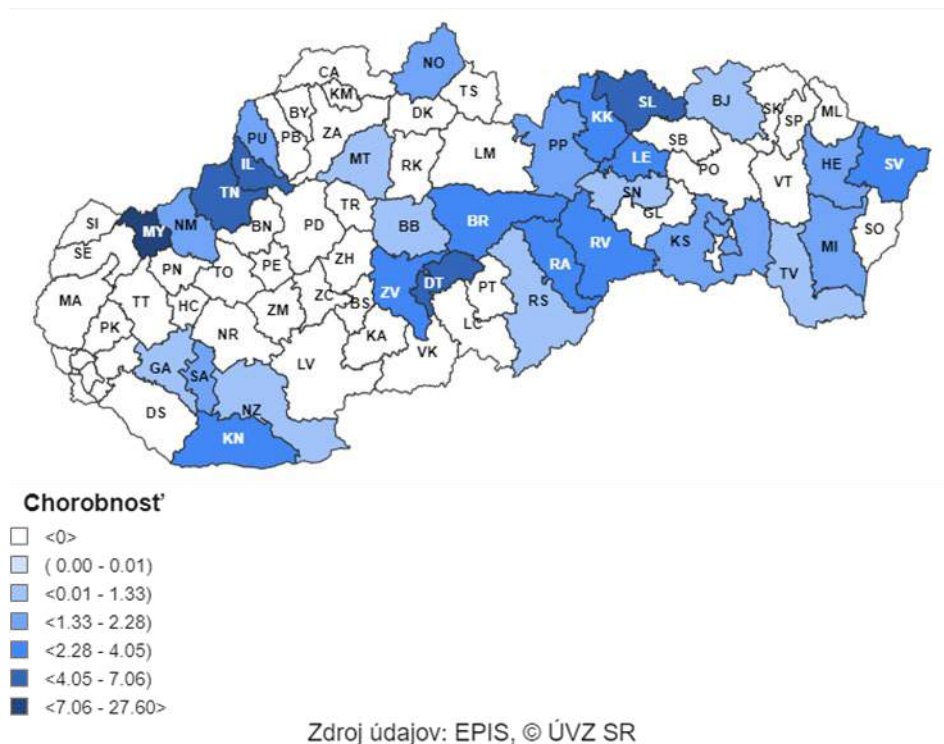

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 111 TREND TOXOPLAZMÓZY ZA 10 ROKOV, 2023, SR

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov SR okrem Bratislavského kraja, pričom najvyššia chorobnosť bola evidovaná v Trenčianskom kraji (chor. 3,49/100 000). Výskyt podľa okresov je uvedený na mape 16.

Výskyt zvolenej diagnózy v SR podľa miesta bydliska
od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023
Diagnóza B58_

Ochorenia boli hlásené vo všetkých vekových skupinách, pričom najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola v kategórii od 20 do 24 rokov (chor. 3,27/100 000).

Ochorenia boli hlásené v priebehu celého roka, s maximom v mesiacoch máj, október a november.

Klinické formy ochorení boli uzlinová (22x), bezpríznaková (27x), hepatálna (1x), kožná (1x), febrilná (2x), nezistená (9x) a respiračná (2x).

V epidemiologickej anamnéze bolo udaná ingescia (4x), inhalácia (1x), kontakt s domácim zvieratkom (12x), poranenie domácim zvieratkom (1x), iný (2x), kontakt s divo žijúcim zvieratkom (2x), neznámy mechanizmus prenosu (41x), vertikálny prenos (1x).

V prípade novorodeneckej toxoplazmózy išlo od hlásený prípad z roku 2023 z Banskobystrického kraja. Ochorenie u matky bolo hlásené. Dieťa narodené v máji 2023 bezpríznakové. Laboratórne potvrdená *Toxoplasma gondii*.

4.6.7.3 Babezióza – B600

Neboli hlásené žiadne ochorenia.

4.6.7.4 Nešpecifikované protozoárne choroby – B64

Neboli hlásené žiadne ochorenia.

4.6.8 HELMINTÓZY: B65 - B83

4.6.8.1 Schistosomóza – Bilharzióza – B65

Neboli hlásené žiadne ochorenia.

4.6.8.2 Echinokokóza – B67

V roku 2023 bolo hlásených 10 ochorení (chor. 0,19/100 000) (Tabuľka 57), čo je o 4 ochorenia viac ako v roku 2022. Prehľad ochorení je uvedený v tabuľke 64.

TABUĽKA 64 PREHĽAD OCHORENÍ K DG. B67, 2023, SR

MKCH kód	Názov	Abs. počet
B67.0	Infekcia pečene Echinococcus granulosus	1
B67.5	Infekcia pečene Echinococcus multilocularis	4
B67.6	Infekcia iných (viacerých) miest Echinococcus multilocularis	1
B67.7	Nešpecif. infekcia Echinococcus multilocularis	1
B67.9	Echinokokóza iná a nešpecifikovaná, Echinokokóza, NS	3

Ochorenia boli hlásené z Trenčianskeho (1x), Žilinského (4x) a Banskobystrického (5x) kraja.

Prípady boli evidované vo vekových kategóriách od 10 do 14 rokov (1x), od 25 do 34 rokov (1x), od 35 do 44 (3x), od 55 do 64 rokov (2x), a nad 65 rokov (3x).

Ochorenia boli hlásené v mesiacoch júl, august, september a október.

Klinická forma bola hepatálna (7x), anikterická (1x), ikterické (1x) a nezistená (1x).

Mechanizmus prenosu bola udaná ingescia (4x), kontakt s divo žijúcim zvierat'om (1x) a neznámy (5x).

Laboratórne bol potvrdené *Echinococcus granulosus* (1x), *Echinococcus iný* (1x), *Echinococcus multilocularis* (6x) a *Echinococcus nešpecifikovaný* (2x).

4.6.8.3 Tenióza – B 68

Neboli hlásené žiadne ochorenia. V roku 2022 bolo hlásené 1 ochorenie.

4.6.8.4 Iné infekcie plochými červami (cestódami) – B 71

Neboli hlásené žiadne ochorenia.

4.6.8.5 Filarióza – B 74

V priebehu roka 2023 bolo hlásené 1 ochorenie (chor. 0,02/100 000) pod diagnózou B74.8 Iné filariózy, predchádzajúci rok to boli 4 prípady.

Prípado bol hlásený z Nitrianskeho kraja, vo vekovej kategórii nad 65 rokov.

Ochorenie bolo hlásené v mesiaci november (prípado z predchádzajúceho roka – prvé príznaky v november 2022).

Klinická forma bola uzlinová a mechanizmus prenosu bol neznámy.

Makroskopicky potvrdená *Dirofilaria repens*.

4.6.8.6 Trichinelóza – B 75

Neboli hlásené žiadne ochorenia.

4.6.8.7 Askarióza – B 77

V priebehu roka 2023 bolo hlásených 194 ochorení (chor. 3,56/100 000), predchádzajúci rok to bolo 256. Prípady boli hlásené pod diagnózami uvedenými v tabuľke 65.

TABUĽKA 65 PREHĽAD OCHORENÍ K DG. B77, 2023, SR

MKCH kód	Názov	Abs. počet
B77.0	Askarióza s črevnými komplikáciami	122
B77.9	Nešpecifikovaná askarióza	72

Prípady boli hlásené z Bratislavského, z Trnavského, z Košického, z Prešovského a zo Žilinského kraja.

Prípady boli hlásené takmer u všetkých vekových kategórií, s najvyššou chorobnosťou v kategórii od 1 do 4 rokov pochádzajúcich najmä z prostredia nízkeho hygienického štandardu.

Vo vzorkách prípadov mikroskopicky potvrdená *Ascaris lumbricoides* a *Ascaris* nešpecifikovaná.

4.6.8.8 Strongyloidóza – B 78

V priebehu roka 2023 neboli hlásené žiadne ochorenia, predchádzajúci rok bolo hlásené 1 ochorenie

4.6.8.9 Trichurióza – B 79

V roku 2023 bolo zaznamenaných 35 ochorení (chor. 0,64/100 000), čo je o 9 prípadov menej ako minulý rok.

Ochorenia boli hlásené z Prešovského (19x), z Košického (15x) a zo Žilinského (1x) kraja.

Ochorenia sa vyskytovali vo vekových kategóriách od 1 do 4 rokov (10x), od 5 do 9 rokov (15x), od 10 do 14 rokov (6x), od 15 do 19 rokov (1x), od 35 do 44 rokov (1x), od 45 do 54 rokov (1x) a od 55 do 64 rokov (1x).

Takmer vo všetkých prípadoch išlo o črevnú formu, pričom mechanizmus prenosu bola ingescia.

V stolici u prípadov bola mikroskopicky potvrdená *Trichuris trichiuria*.

4.6.8.10 Iné helmintózy – toxokaróza – B 83

V priebehu roka 2023 boli hlásené 12 ochorení (chor. 0,22/100 000) pod diagnózou B83.0 Viscerálna larva migrans – Toxokaróza, oproti roku 2022 je to o 9 prípadov viac.

Prípady boli hlásené z Trenčianskeho (9x), z Nitrianskeho (1x), z Prešovského (1x) a z Trnavského kraja (1x).

Prípady boli zaznamenané vo vekových kategóriách od 1 do 4 rokov (2x), od 5 do 9 rokov (1x), od 10 do 14 rokov (2x), od 15 do 19 rokov (1x), od 20 do 24 rokov (1x), od 35 do 44 rokov (1x), od 45 do 54 rokov (1x), od 55 do 64 rokov (1x) a nad 65 rokov (2x).

Klinická forma bola bezpríznaková (2x), črevná (2x), kĺbna (1x), nezistená (5x) a uzlinová (2x).

Mechanizmus prenosu bol neznámy (7x) a kontakt s domácim zvieratkom (5x).

Vo vzorkách prípadov potvrdená *Toxocara canis* a iné helmintózy.

4.6.9 Besnota – Rabies, Lyssa – A 82

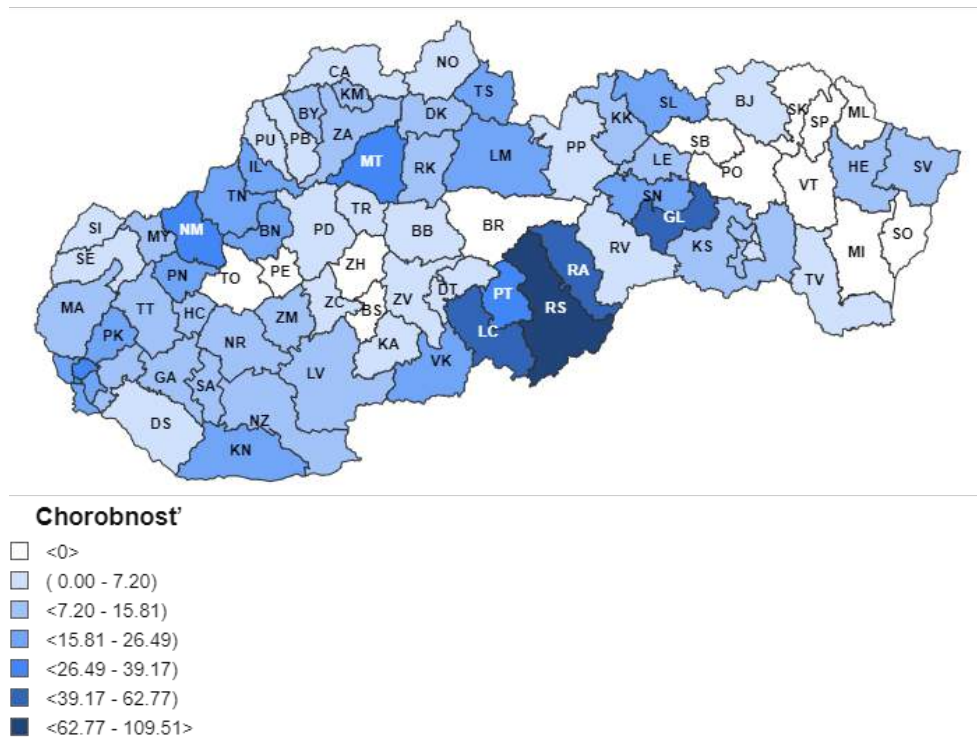
Ochorenie na besnotu u ľudí sme v roku 2023 nezaznamenali. Posledné ochorenie na besnotu u ľudí bolo zaznamenané v roku 1990.

4.6.9.1 Kontakt alebo ohrozenie besnotou – Z 20.3

V roku 2023 bolo hlásených 765 ohrození besnotou po kontakte osôb so zvierat'om besným alebo podozrivým z besnoty (chor. 14,8/100 000), čo je o 33% viac ako minulý rok a oproti päťročnému priemeru ide o vzostup o 26%.

Ohrozenia besnotou boli hlásené zo všetkých krajov SR s maximom v Banskobystrickom kraji (171x, chor. 27,54/100 000). Výskyt podľa okresov je uvedený na mape 1.

Výskyt zvolenej diagnózy v SR podľa miesta bydliska od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023 Diagnóza Z203

MAPA 16 VÝSKYT KONTAKTU ALEBO OHROZENIA BESNOTOU V SR PODĽA OKRESOV MIESTA NÁKAZY, 2023, SR

Prípady ohrozenia besnotou sa vyskytli u osôb vo všetkých vekových skupinách, s maximom výskytu v kategórii od 35 do 44 rokov (117x, chor. 13,36/100 000).

K ohrozeniam došlo v priebehu celého roka s maximom v mesiaci júl (94x).

Hlásené bolo 25 importovaných ohrození besnotou z krajín Thajsko (3x), Česko (1x), Grécko (1x), Chorvátsko (2x), Južná Afrika (2x), Kambodža (1x), Kazachstan (1x), Maďarsko (1x), Malajzia (1x), Maroko (1x), Rakúsko (1x), Rumunsko (1x), Spojené kráľovstvo (2x), Bosna a Hercegovina (1x), Turecko (4x), Srí Lanka (1x), Egypt (1x).

Profylaxia proti besnote bola vykonaná kompletne u 512 osôb, t.j. 67 % ohrozených a čiastočne u 132 osôb, t. j. 17 % ohrozených osôb. Rozdelenie podľa druhu zvierat'a, ktoré spôsobilo

poranenie, rozdelenie podľa lokalizácie poranenia a rozdelenie podľa spôsobu vakcinácie uvádzajú nasledujúce tabuľky (Tabuľka 66 - 69).

V epidemiologickej anamnéze bolo udané pohryzenie (725x), poškriabanie (36x), kontakt so zvierat'om (1x), poslintanie (1x), ingescia (1x) a neuvedené (1x).

TABUĽKA 66 PREHEAD O DRUHOCH A POČTE ZVIERAT, POČTE BESNÝCH ZVIERAT A POČTE VAKCINOVANÝCH OSÔB, 2023, SR

P.č.	Druh zvierat'a	zvieratá	úplná	čiasočná	žadne
1	Pes	468	286	89	93
2	Mačka	199	156	24	19
3	Potkan	26	17	6	3
4	Myš	14	11	1	2
5	Líška	12	10	2	0
6	Iné divokožijúce zviera	22	17	4	1
7	Netopier	7	6	1	0
8	Veverica	5	3	2	0
9	Krt	1	0	1	0
10	Iné domáce zviera	1	0	0	1
11	Prasa	1	0	1	0
12	Kôň	1	0	0	1
13	Kuna	2	2	0	0
14	Medveď	2	2	0	0
15	Neznámy	4	2	1	1
SPOLU		765	512	132	121

TABUĽKA 67 LOKALIZÁCIA PORANENÍ ZVIERAŤOM, 2023, SR

P.č.	Lokalizácia	Počty	
		abs.	%
1	Ruka	350	46
2	Noha	108	14
3	Predkolenie	96	13
4	Stehno	64	8
5	Predlaktie	58	8
6	Hlava-tvár	29	3
7	Hlava-vlasatá časť	6	1
8	Rameno	14	2
9	Viacnásobné poranenie	13	1,4
10	Krk	2	0,3
11	Trup	12	1,6
12	Brucho	1	0,1
13	Neuvedené	12	1,6
SPOLU		765	100

TABUĽKA 68 PODANIE ANTIRABICKÉHO SÉRA, 2023, SR

Podanie antirabického séra	Abs. počet
nepodané	564
nezistené	186

Podané – bez komplikácií	15
SPOLU	765

TABUĽKA 69 DRUH VAKCÍNY, 2023, SR

P.č.	Druh vakcíny	Počty	
		abs.	%
1	Verorab	639	83,5
2	Imovax-Rab	3	0,4
3	Rabipur	1	0,1
4	Nezistené	122	16
SPOLU		765	100

4.7 Nákazy kože a slizníc

4.7.1 Tetanus – A35

Nebolo hlásené žiadne ochorenie rovnako ako v roku 2022. Prípád tetanu sa nevyskytol vyše 20 rokov.

4.7.2 Erysipelas – A46

Hlásených bolo 402 ochorení (chor. 7,40/100 000). Oproti roku 2022 je to 2-násobný nárast.

Ochorenia boli hlásené z každého kraja s najvyššou chorobnosťou v Košickom kraji (chor. 15,76/100 000) a v Nitrianskom kraji (chor. 15,29/100 000).

Ochorelo 201 mužov a 201 žien. Ochorenia sa vyskytli u osôb od 20 do 65+ rokov s najvyššou chorobnosťou vo vekovej kategórii nad 65 rokov (chor. 22,86/100 000).

Charakter výskytu bol sporadický.

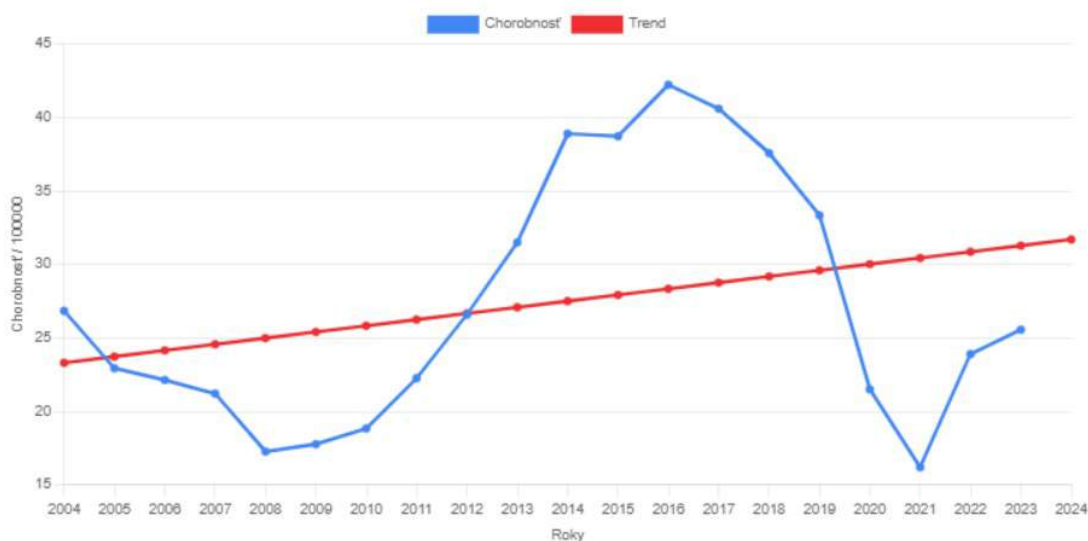
4.7.3 Plynová flegmóna- A48.0

V roku 2023 nebolo hlásené žiadne ochorenie. V roku 2022 bolo hlásené 1 ochorenie.

4.7.4 Svrab – B86

V roku 2023 bolo hlásených celkom 1 389 prípadov ochorení (chor. 25,56/100 000), čo je vzostup o 6,9% oproti predchádzajúcemu roku. V porovnaní s 5 ročným priemerom (1 443,60 ochorení) došlo k poklesu s indexom 0,96 teda o 4 %. Trend svrabu má na Slovensku za ostatných 20 rokov stúpajúci charakter (Graf 112).

**(B86) Výskyt svrabu.
Trend za 20 rokov.
Rok 2023. SR.**

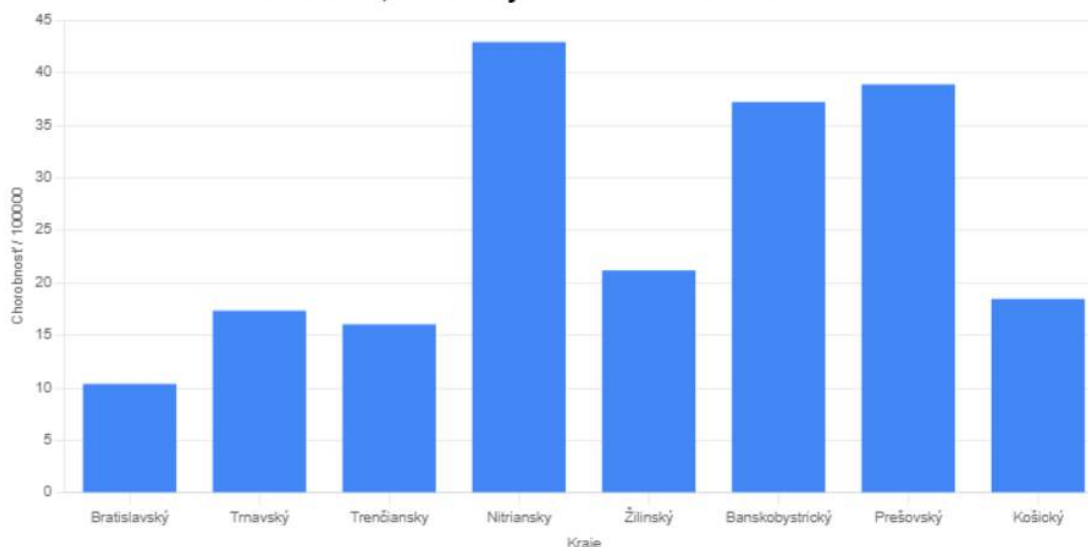

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 112 TREND SVRABU ZA 20 ROKOV, 2023, SR

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov SR s najvyššou chorobnosťou v Nitrianskom kraji (chor. 42,91/100 000) (Graf 113).

**(B86) Výskyt svrabu.
Indicencia podľa krajov.
Rok 2023, mesiac január až december. SR.**

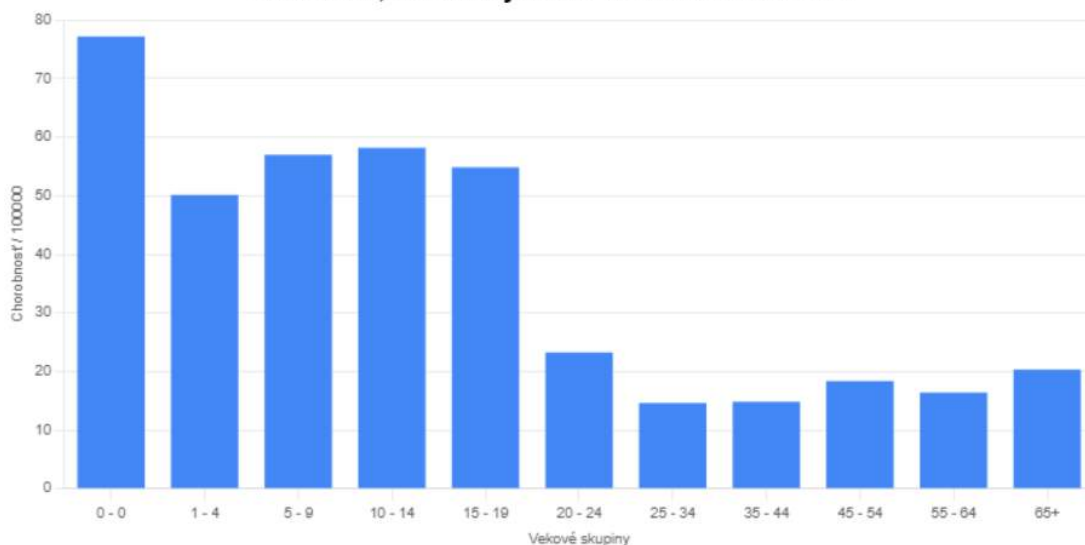

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 113 VÝSKYT SVRABU PODĽA KRAJOV, 2023, SR

Ochorenia boli hlásené u pacientov v každej vekovej skupine s najvyššou chorobnosťou vo vekovej skupine 0- ročných detí, chorobnosť 77,15/100 000 (Graf 114).

**(B86) Výskyt svrabu.
Vekovošpecifická chorobnosť.
Rok 2023, mesiac január až december. SR.**

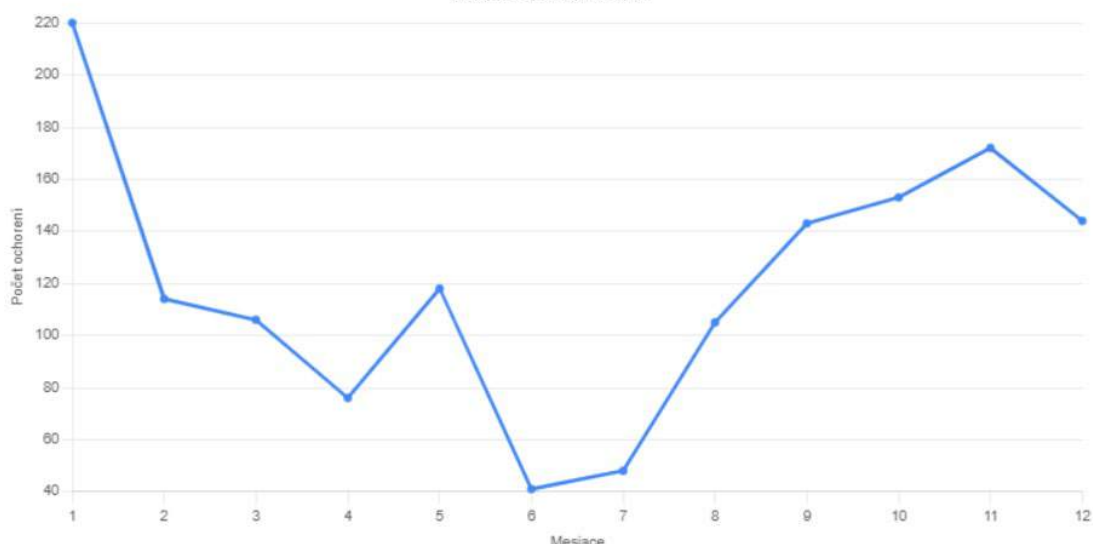
Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 114 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ SVRABU, 2023, SR

Ako profesionálna nákaza bolo hlásených 29 prípadov.

Maximum ochorení bolo zaznamenaných v mesiacoch január, september, október a november. (Graf 115).

**(B86) Výskyt svrabu.
Sezonalita.
Rok 2023. SR.**

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 115 VÝSKYT SVRABU PODĽA SEZONALITY, 2023, SR

Importovaných bolo 9 ochorení z Chorvátska (7x), Nemecka (1x), Spojeného kráľovstva (1x). Ochorenia sa vyskytli sporadicky, v rodinách ale aj v epidémiách. Celkovo bolo zaznamenaných 79 epidémií s počtom chorých od 2 do 25 pacientov. Najväčšia epidémia

s počtom chorých 25 osôb bola zaznamenaná v domove sociálnych služieb v okrese Banská Bystrica.

4.8 Sexuálne prenosné ochorenia

4.8.1 Choroby vyvolané vírusom HIV – B20 – B24

V roku 2023 bolo v Slovenskej republike novodiagnostikovaných celkovo (u občanov SR i cudzincov) 92 nových prípadov HIV infekcie, čo predstavuje incidenciu 1,7 prípadov na 100 000 obyvateľov SR. Ide o nižší počet ako v roku 2022 (104 prípadov, incidencia 1,91/100 000 obyvateľov). V porovnaní s päťročným priemerom (101,65 prípadov) došlo k poklesu s indexom 0,91.

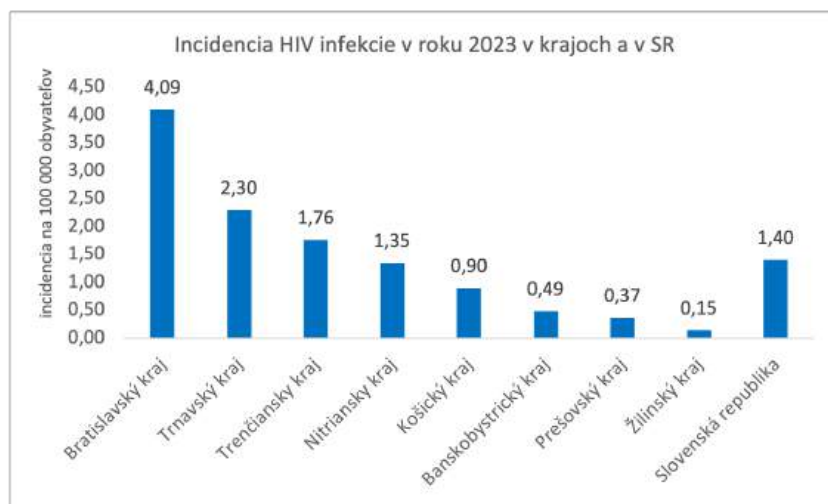
Počet 92 novodiagnostikovaných prípadov HIV infekcie v roku 2023 predstavuje tretí najvyšší výskyt v jednom kalendárnom roku doposiaľ. Od začiatku sledovania výskytu prípadov infekcie vírusom ľudskej imunitnej nedostatočnosti v roku 1985 bol najvyšší výskyt prípadov evidovaný v rokoch 2021 a 2022 (110 prípadov), ďalej v rokoch 2019 a 2018 (102 prípadov) a v roku 2023 (92 prípadov).

U občanov Slovenskej republiky bolo v roku 2023 vykázaných 76 nových prípadov HIV infekcie, čo predstavuje incidenciu 1,40 prípadov na 100 000 obyvateľov SR. V porovnaní s rokom 2022 (83 nových prípadov, incidencia 1,53/100 000 obyvateľov SR) došlo k poklesu vo výskyte prípadov s indexom 0,92. Oproti priemeru rokov 2018-2022 (81,35 prípadov za rok) bol zaznamenaný pokles výskytu s indexom 0,93. Najvyšší výskyt bol zaznamenaný v rokoch 2022 a 2020 (83 prípadov), druhý najvyšší výskyt bol zaznamenaný v rokoch 2021, 2018 a 2016 (82 prípadov), a tretí najvyšší v roku 2014 (81 prípadov).

Prípady HIV infekcie u občanov SR, rozdelené podľa miesta trvalého bydliska, sa vyskytli vo všetkých krajoch. Zo 76 prípadov bolo 30 zistených u obyvateľov Bratislavského kraja (incidencia 4,09 prípadov na 100 000 obyvateľov kraja), 13 prípadov u obyvateľov Trnavského kraja (incidencia 2,3/100 000 obyvateľov kraja), 10 prípadov u obyvateľov Trenčianskeho kraja (incidencia 1,76/100 000 obyvateľov kraja), 9 prípadov u obyvateľov Nitrianskeho kraja (incidencia 1,35/100 000 obyvateľov kraja), 7 prípadov u obyvateľov Košického kraja (incidencia 0,9/100 000 obyvateľov kraja), po 3 prípady u obyvateľov Banskobystrického kraja (incidencia 0,49/100 000 obyvateľov kraja) a Prešovského kraja (incidencia 0,37/100 000 obyvateľov kraja) a 1 prípad u obyvateľov Žilinského kraja (incidencia 0,15/100 000 obyvateľov kraja).

Prípady HIV infekcie boli u občanov SR zaznamenané u obyvateľov 30 okresov Slovenskej republiky. V okrese Bratislava III bolo registrovaných 13 prípadov, v okrese Bratislava II 10 prípadov, v okrese Nitra 5 prípadov, po troch prípadoch v okresoch Bratislava I, Dunajská Streda, Galanta, Michalovce, Nové Mesto nad Váhom, Piešťany, Považská Bystrica, Zlaté Moravce, Zvolen, po dvoch prípadoch v okresoch Bratislava V, Prievidza, Trnava, a po jednom prípade v okresoch Bánovce nad Bebravou, Bratislava IV, Čadca, Hlohovec, Humenné, Komárno, Košice I, Košice III, Košice IV, Pezinok, Poprad, Prešov, Skalica, Spišská Nová Ves, Trenčín.

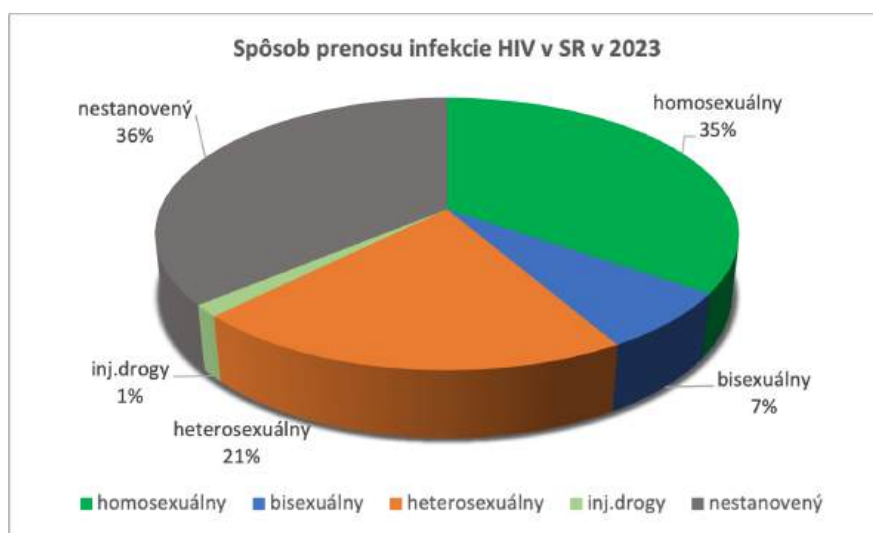
Najvyššia incidencia bola zistená v okresoch Bratislava III (16,89/100 000), Bratislava II (7,96/100 000), Zlaté Moravce (7,34/100000), Bratislava I (6,39/100 000).

GRAF 116 INCIDENCIA HIV, SR 2023

U občanov Slovenskej republiky bola infekcia zistená u 66 mužov a u 10 žien. U mužov vo veku 21 (2x), 22 (2x), 23 (2x), 24 (3x), 25 (1x), 26 (3x), 27 (3x), 28 (6x), 29 (1x), 30 (2x), 31 (3x), 33 (2x), 34 (4x), 35 (1x), 36 (5x), 39 (1x), 40 (2x), 41 (1x), 42 (2x), 44 (1x), 45 (2x), 46 (5x), 47 (1x), 48 (2x), 49 (1x), 50 (1x), 51 (1x), 52 (2x), 54 (2x), 60 (1x), 68 (1x). U žien vo veku 20 (1x), 24 (2x), 27 (1x), 30 (1x), 38 (1x), 40 (1x), 46 (2x), 50 (1x).

Väčšina infekcií HIV bola v Slovenskej republike zaznamenaná v skupine mužov majúcich sex s mužmi a získanie nákazy homosexuálnym stykom bolo stanovené v 35% prípadov. Bisexuálnym stykom bolo prenesených 7% infekcií, heterosexuálnym 21%. V 1% prípadov bol prenos infekcie injekčným užívaním drog a v 36 % prípadov nebol spôsob prenosu stanovený.

GRAF 117 PRENOS HIV INFEKcie, SR, 2023

V čase laboratórneho potvrdenia boli infekcie klinicky klasifikované 22x ako asymptomatické nosičstvo, 5x ako bezpríznaková forma, 15x ako symptomatická, nie AIDS a 9x ako AIDS.

V roku 2023 bolo diagnostikovaných 9 nových prípadov AIDS, čo predstavuje incidenciu 0,17 prípadov na 100 000 obyvateľov Slovenskej republiky. Prechod infekcie do štádia syndrómu imunitnej nedostatočnosti bol hlásený len u mužov a syndróm získanej imunitnej nedostatočnosti bol vo všetkých prípadoch zaznamenaný súčasne s diagnostikovaním infekcie

HIV. Z Bratislavského kraja boli hlásené štyri prípady u mužov vo veku 21, 22, 35 a 44 rokov, u ktorých bola diagnostikovaná HIV infekcia v štádiu AIDS. Štyri prípady sa vyskytli v Trenčianskom kraji: u 26, 36 a 54 ročných mužov bola diagnostikovaná HIV infekcia v štádiu AIDS, u 54 ročného muža, u ktorého bola diagnostikovaná HIV infekcia v štádiu AIDS, bol indikatívnou chorobou nešpecifikovaný lymfóm.

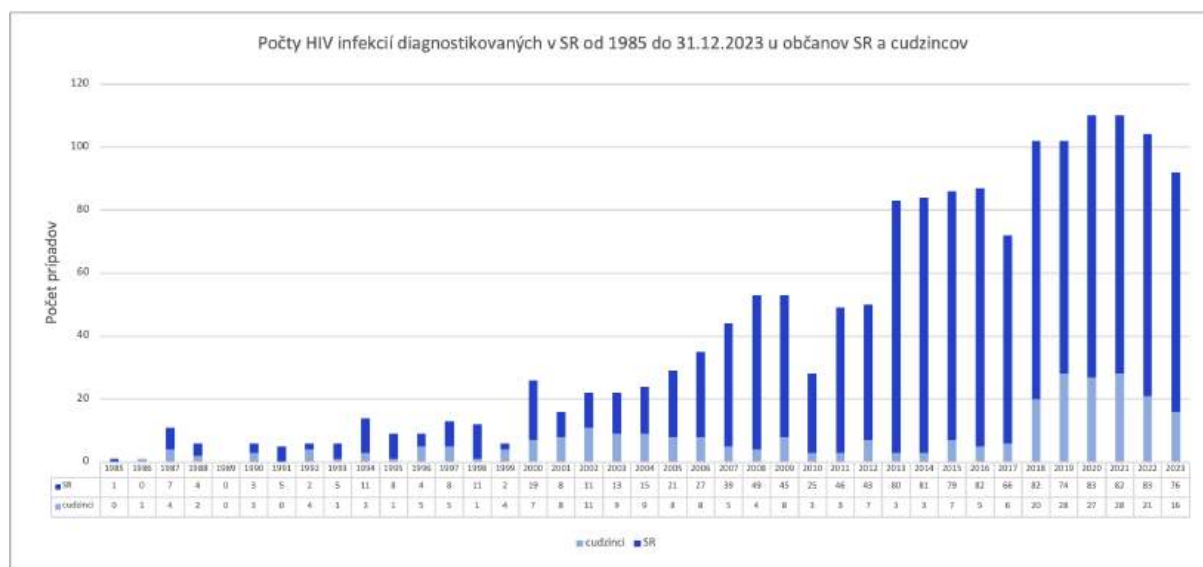
Deviaty prípad bol hlásený u 52 ročného muža z Trnavského kraja, u ktorého bola diagnostikovaná HIV infekcia v štádiu AIDS, indikatívnou chorobou bola kandidóza pažeráka.

V roku 2023 bolo hlásených 5 úmrtí HIV infikovaných pacientov. V troch prípadoch išlo o mužov s novodiagnostikovanou HIV infekciou v roku 2023, vo veku 26, 44 a 48 rokov, jeden z Bratislavského, ďalší z Trnavského a Trenčianskeho kraja.

Od začiatku monitorovania prípadov HIV/AIDS v Slovenskej republike v roku 1985 do 31. 12. 2023 bolo registrovaných u občanov Slovenskej republiky a cudzincov spolu 1 585 prípadov infekcie vírusom ľudskej imunitnej nedostatočnosti. Z 1302 prípadov u občanov Slovenskej republiky sa 1173 vyskytlo u mužov a 129 u žien.

U 156 osôb (141 mužov, 13 žien) prešla HIV infekcia do štádia AIDS a zaznamenaných bolo 97 úmrtí ľudí s HIV (z toho 73 v štádiu AIDS).

V roku 2023 bola HIV infekcia zistená u 16 cudzincov pri ich pobyte v Slovenskej republike a to u 13 mužov vo veku 19, 20, 26 (2x), 28, 29, 32, 36, 37, 38, 40, 48, 60 a 3 žien vo veku 31, 35, 49. Títo cudzinci pochádzali z Kazachstanu, Moldavska, Azerbajdžanu, Vietnamu, Thajska, Nigérie, Ghany, Tanzánie, Českej republiky.

GRAF 118 POČTY HIV INFEKČIE OD ROKU 1985 DO 31.12.2023

Zvlášť evidujeme skupinu odídenčov z Ukrajiny, ktorí dočasne žijú na Slovensku v dôsledku vojenskej agresie Ruskej federácie na Ukrajine od 24.2.2022. V tejto skupine ľudí bolo do 31.12.2023 v Slovenskej republike diagnostikovaných 56 prípadov HIV (24 žien a 32 mužov). 98% z nich bolo diagnostikovaných a liečených predtým doma na Ukrajine.

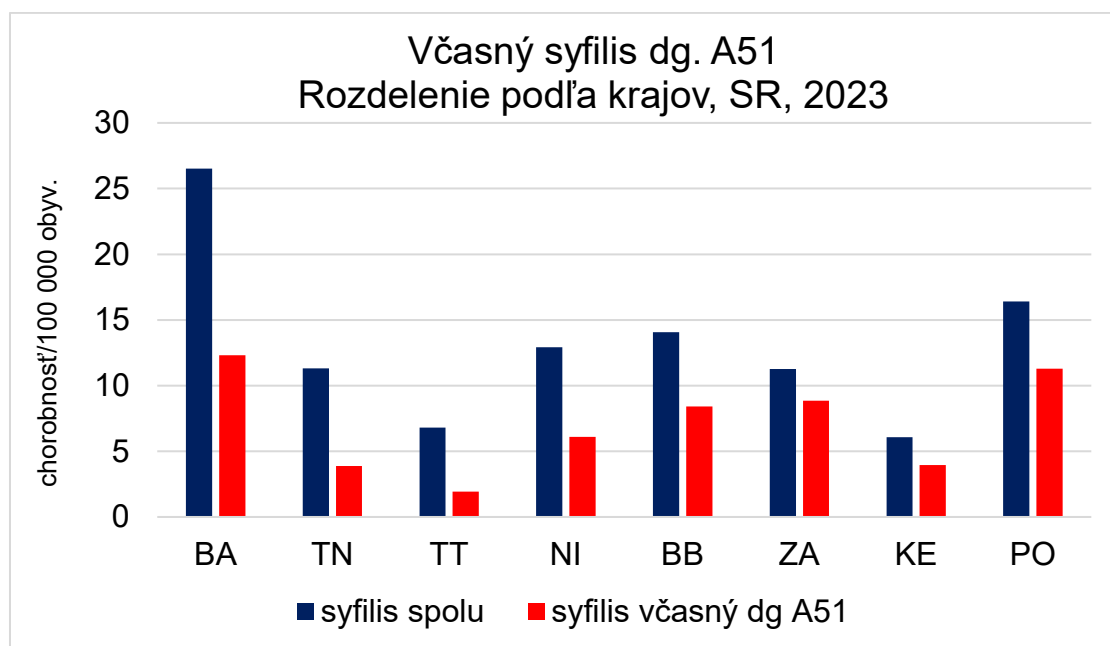
4.8.2 Syfilis – A 50 – A 53

V roku 2023 bolo vykázaných 730 prípadov syfilisu (chorobnosť 13,46/100 000). V porovnaní s rokom 2022 (443 prípadov syfilisu, chorobnosť 8,15/100 000) došlo k vzostupu vo výskyte prípadov s indexom 1,65, teda o 65,78%. V porovnaní s päťročným priemerom (395,06 ochorení) došlo k vzostupu s indexom 1,85, teda o 84,79%.

Z celkového počtu prípadov sa 499 ochorení vyskytlo u mužov (špecifická chorobnosť 18,81/100 000) a 231 u žien (špecifická chorobnosť 8,33/100 000).

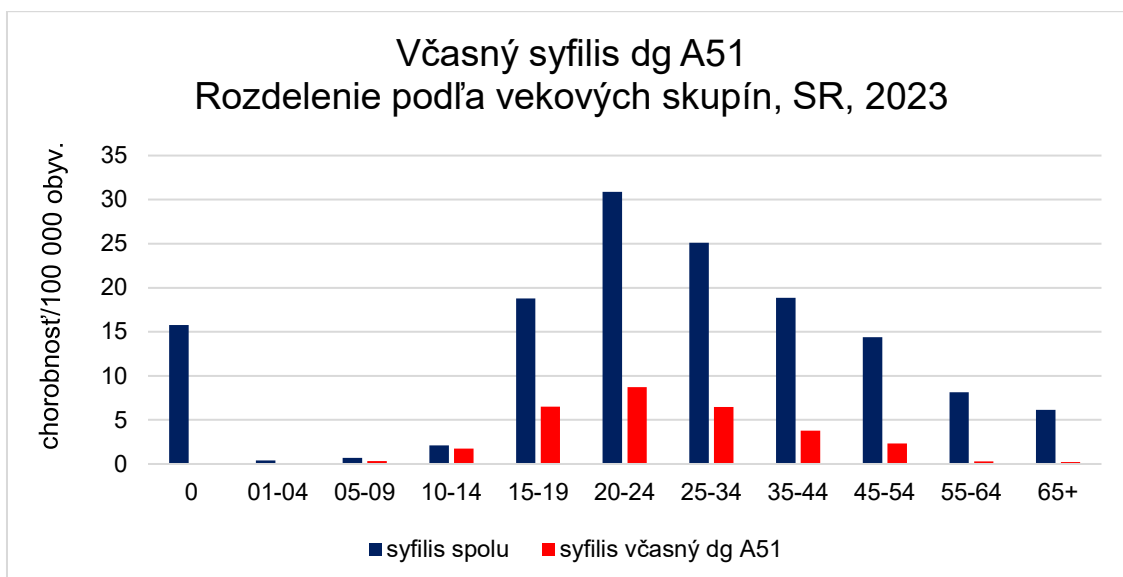
Zo 730 ochorení bolo 397 zachytených v štádiu včasného syfilisu (diagnóza A51, chorobnosť 7,32/100 000), 54,38% z celkového počtu ochorení na syfilis). 23 ochorení bolo diagnostikovaných ako neskorý syfilis (diagnóza A52, chorobnosť 0,42/100 000, 3,15% z celkového počtu). 300 prípadov bolo vykázaných s diagnózou A53 - iný a nešpecifikovaný syfilis (chorobnosť 5,53/100 000, 41,09% zo všetkých prípadov). V roku 2023 bolo hlásených 5 prípadov vrodeného syfilisu (diagnóza A50).

Prípady syfilisu boli hlásené zo všetkých krajov SR a najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Bratislavskom, Košickom a Žilinskom kraji (26,2, 16,69 a 14,12 prípadov/100 000 obyvateľov kraja). Incidencia v ostatných krajoch bola pod celoslovenskou chorobnosťou a najnižšia chorobnosť (6,06 prípadov/100 000) bola zistená v Prešovskom kraji. (Graf 119).

GRAF 119 POČET PRÍPADOV SYFILISU PODEĽA KRAJOV, 2023, SR

U detí do 15 rokov bolo zaznamenaných 14 ochorení, z toho 5 u nula ročných, jedno u chlapca vo veku 2 roky, dve u chlapcov vo veku 7 a 8 rokov, jedno u 11-ročného chlapca, po jednom u 12-ročného a 13-ročného dievčaťa, tri u 14-ročných detí (dve u dievčat, jedno u chlapca). Všetky ostatné prípady syfilisu sa vyskytli u adolescentov vo veku 15 a viac rokov a dospelých osôb. Najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola zistená vo vekovej skupine 20-24 ročných (32,89/100 000), u 25-34 ročných (26,61/100 000), a 0 ročných (20,3/100 000). (Graf 120).

GRAF 120 VEKOVOŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ SYFILISU, 2023, SR

V roku 2023 bolo v epidemiologicky najzávažnejšom štádiu (A51, včasný syfilis) vykázaných 397 prípadov infekcie (chorobnosť 7,32/100000) a v porovnaní s rokom 2022 (272 prípadov, chorobnosť 5,0/100 000) došlo k vzostupu vo výskyte prípadov s indexom 1,46, teda o 45,96%. V porovnaní s 5 ročným priemerom (206,46 ochorení) došlo k vzostupu s indexom 1,92, teda o 92,29%. Z 397 prípadov včasného syfilisu sa 289 vyskytlo u mužov (špecifická chorobnosť 10,89/100 000) a 108 u žien (špecifická chorobnosť 3,9/100 000).

Hlásených bolo 45 importovaných nákaz z krajín Arménsko (1x), Azerbajdžan (1x), Japonsko (1x), Gruzínsko (3x), Južná Afrika (1x), Česká republika (2x), Maďarsko (2x), Moldavsko (1x), Nemecko (3x), Poľsko (2x), Portugalsko (2x), Rakúsko (7x), Rusko (2x), Španielsko (1x), Švajčiarsko (1x), Taliansko (3x), Ukrajina (11x) a Zimbabwe (1x)

Zaznamenané boli 2 epidémie:

1. V rámci pilotného projektu WHO bola zaznamenaná epidémia s počtom 26 potvrdených prípadov. V 10 prípadoch išlo o mladistvých vo veku od 12 do 17 rokov. Pacienti neudávali žiadne klinické príznaky.
2. V okrese Sobrance sa zaznamenal od 4.12.2023 epidemický výskyt na ul. Gorkého, ktorý pokračuje aj v roku 2024. V sledovanom roku boli hlásené prvé 4 ochorenia, z toho 2 aktívne vyhládané v ohnisku nákazy.

4.8.3 Gonokoková infekcia – A 54

V roku 2023 bolo vykázaných 434 prípadov (chorobnosť 7,98/100 000), čo oproti roku 2022 (414 prípadov, chorobnosť 7,62/100 000) predstavuje nárast o 4,8%. Prehľad gonokokových infekcií je uvedený v tabuľke 70.

TABUĽKA 70 PREHĽAD DIAGNÓZ A54, 2023, SR

MKCH	Názov diagnózy	Počet
A54.0	Gonokokové infekcie dolných častí močovopohlavnej sústavy bez abscesu	402
A54.1	Gonokok.inf.dolných častí močovopohlav.sústavy s abscesom	4
A54.6	Gonokoková infekcia anusu a rekta	2

A54.8	Iné gonokokové infekcie	4
A54.9	Nešpecifikovanej gonokokovej infekcie	22

Z celkového počtu 434 prípadov sa 317 ochorení vyskytlo u mužov (chorobnosť 11,92/100 000) a 117 u žien (chorobnosť 4,21/100 000). Hlásený bol 1 prípad vo vekovej skupine 1-4 rokov a 1 prípad vo vekovej skupine 10-14 rokov, 24 prípadov vo vekovej skupine 15-19, všetky ostatné gonokokové infekcie boli hlásené u dospelých osôb. Najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola zistená vo vekovej skupine 20-24 (26,89/100 000), 25-34 (22,58/100 000) a 35-44 ročných osôb (13,66/100 000).

Prípady gonokokových infekcií boli hlásené zo všetkých krajov SR a najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (chorobnosť 12,82/100 000), Košickom kraji (chorobnosť 9,36/100 000) a Banskobystrickom kraji (chorobnosť 9,49/100 000).

Zaznamenané boli 2 lokálne epidémie v okresoch Piešťany (3 prípady) a Rožňava (5 prípadov). Hlásených bolo 9 importovaných nákaz z krajín Česká republika (1x), Maďarsko (2x), Nemecko (1x), Rakúsko (1x), Spojené štáty (1x), Taliansko (1x), Thajsko (1x) a Španielsko (1x).

4.8.4 Chlamýdiová pohlavne prenosná infekcia – A 56

V roku 2023 bolo vykázaných 1029 chlamýdiových pohlavne prenosných infekcií (chor.18,94/100 000). V porovnaní s rokom 2022 (1069 prípadov, chorobnosť 19,67/100 000) došlo k poklesu vo výskyte prípadov o 3,74%. Prehľad chlamýdiových infekcií je uvedený v tabuľke 71.

TABUĽKA 71 PREHĽAD DIAGNÓZ A56, 2023, SR

MKCH	Názov diagnózy	Počet
A56.0	Chlamýdiové infekcie dolných častí močovopohlavnej sústavy	1009
A56.2	Nešpecifikovaná chlamýdiová infekcia močovopohlav.sústavy	17
A56.8	Sexuálne prenosné chlamýdiové infekcie na iných miestach	3

Vyskytol sa jeden prípad lymphogranuloma venereum v Žilinskom kraji.

Z celkového počtu prípadov sa 251 ochorení vyskytlo u mužov (chor. 9,44/100 000) a 778 u žien (28,06/100 000). Prípady chlamýdiových infekcií boli hlásené zo všetkých krajov SR. Najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Bratislavskom, v Nitrianskom a v Trnavskom kraji (incidencia 38,0/100 000, 28,36/100 000 a 24,59/100 000). Najnižšia incidencia bola v Žilinskom a Prešovskom kraji (chor.10,45/100 000 a 8,29/100 000).

Vyskytli sa 2 prípady u novorodencov, 3 prípady u 10-14 ročných detí a 83 prípadov u 15-19 ročných, ostatné chlamýdiové infekcie boli hlásené u dospelých osôb. Najvyššia chorobnosť bola zistená vo vekovej skupine 20-24 ročných (73,03/100 000) a 25-34 ročných (54,76/100 000) osôb.

Jeden prípad ochorenia bol importovaný z Belgicka.

4.8.5 Anogenitálne infekcie spôsobené herpetickým vírusom – A 60.0

V roku 2023 bolo hlásených 6 prípadov anogenitálnych infekcií spôsobených herpetickým vírusom a v roku 2022 boli zaznamenané 3 prípady.

4.9 Ostatné infekcie

V skupine ostatných infekcií bolo hlásených 3444 prípadov (chor. 63,37/100 000), z toho 2081 prípadov malo nozokomiálny charakter. Zaznamenalo sa 306 prípadov *streptokokových septikémií* (A40), 3005 prípadov *iných septikémií* (A41), 65 prípadov *septikémií novorodencov* (P36) a 68 *kandidových septikémií* (B37.7). Etiologické agens pri uvedených sepsách sú uvedené v tabuľke 72.

TABUĽKA 72 ETIOLOGICKÉ AGENS PRI SEPTIKÉMIÁCH, 2023, SR

Typ	Frekvencia	Percentuálne
Acinetobacter baumannii	51,	1,48 %
Acinetobacter calcoaceticus	2,	0,06 %
Acinetobacter junii	1,	0,03 %
Acinetobacter species	16,	0,46 %
Aeromonas hydrophila	2,	0,06 %
Aeromonas iný	1,	0,03 %
Alcaligenes nešpecifikované	1,	0,03 %
Candida albicans	28,	0,81 %
Candida iná	35,	1,02 %
Candida tropicalis	4,	0,12 %
Citrobacter freundii	6,	0,17 %
Citrobacter nešpecifikovaný	6,	0,17 %
E.coli/EPEC-enteropatogénne	4,	0,12 %
E.coli nešpecifikované	537,	15,59 %
Enterobacter aerogenes	7,	0,2 %
Enterobacter cloacae	73,	2,12 %
Enterobacter iný	14,	0,41 %
Enterobacter nešpecifikovaný	6,	0,17 %
Enterococcus faecalis	1,	0,03 %
Escherichia coli	6,	0,17 %
Haemophilus influenzae	5,	0,15 %
Klebsiella iná	12,	0,35 %
Klebsiella oxitoca	29,	0,84 %
Klebsiella pneumoniae	324,	9,41 %
mikroorganizmy anaeróbné	4,	0,12 %
mikroorganizmy gramnegatívne iné	32,	0,93 %
mikroorganizmy grampozitívne	84,	2,44 %
mikroorganizmy iné nešpecifikované	15,	0,44 %
mikroorganizmy iné špecifikované	31,	0,9 %

Neuvedené	84,	2,44 %
Propionibacterium acnes	1,	0,03 %
Proteus mirabilis	70,	2,03 %
Proteus Morganella morgani	5,	0,15 %
Proteus vulgaris	2,	0,06 %
Pseudomonas aeruginosa	179,	5,2 %
Pseudomonas cepacia	1,	0,03 %
Pseudomonas nešpecifikované	11,	0,32 %
Serratia marcescens	30,	0,87 %
Stafylococcus iný nešpecifikovaný	37,	1,07 %
Stafylococcus iný špecifikovaný	159,	4,62 %
Staphylococcus aureus	482,	14, %
Staphylococcus caprae	2,	0,06 %
Staphylococcus epidermidis	247,	7,17 %
Staphylococcus haemolyticus	178,	5,17 %
Staphylococcus hominis	297,	8,62 %
Staphylococcus iný špecifikovaný	4,	0,12 %
Staphylococcus lugdunensis	3,	0,09 %
Staphylococcus warneri	8,	0,23 %
Streptococcus iný špecifikovaný	34,	0,99 %
Streptococcus pneumoniae	77,	2,24 %
Streptococcus skup.A nešpecifikované	1,	0,03 %
Streptococcus skup.A pyogenes	27,	0,78 %
Streptococcus skup.B	1,	0,03 %
Streptococcus skup.B agalactiae	17,	0,49 %
Streptococcus skup.B nešpecifikované	2,	0,06 %
Streptococcus skup.C	11,	0,32 %
Streptococcus skup.D (enterokoky)	137,	3,98 %

4.9.1 Septikémie streptokokové – A40

Bolo hlásených 306 prípadov (chor. 5,63/100 000) (Tabuľka 73), čo je nárast o 37 % oproti predchádzajúcemu roku. Oproti päťročnému priemeru, ide o 48 % nárast.

TABUĽKA 73 PREHEAD DG. PRI A40, 2023, SR

MKCH	Názov	Celkový počet infekcií	z toho NN
A40.0	Septikémia vyvolaná streptokokom zo skupiny A	28	4
A40.1	Septikémia vyvolaná streptokokom zo skupiny B	19	2
A40.2	Septikémia vyvolaná streptokokom zo skupiny D	137	99

A40.3	Septikémia vyvolaná streptokokom pneumónie	48	4
A40.8	Iná streptokoková septikémia	45	10

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov, najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (chor. 9,53/100 000) a najnižšia v Trnavskom kraji (chor. 2,48/100 000).

Ochorelo 130 mužov a 93 žien. Rozdelenie podľa vekových kategórií je uvedené v tabuľke 74. Vekovo špecifická chorobnosť je najvyššia vo vekovej skupine nad 65 rokov (chor. 16,93/100 000).

TABUĽKA 74 VEKOVO ŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ PRI DG. A40, 2023, SR

Dg.		0	01-04	05-09	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	SR
A40	a	8	12	3	4	0	7	7	17	33	55	160	306
	r	14,03	5,06	1,02	1,40	0,00	2,54	0,97	1,94	4,24	7,84	16,93	5,63

Ako nozokomiálna nákaza bolo vykázaných 119 ochorení na septikémiu, čo je o 5 prípadov viac ako v predchádzajúcom roku. Výskyt ochorení podľa jednotlivých oddelení zdravotníckeho zariadenia je uvedený v tabuľke 75.

TABUĽKA 75 VÝSKYT OCHORENÍ S DG. A40 PODĽA JEDNOTLIVÝCH ODDELENÍ, 2023, SR

Oddelenie nozokomiálnej nákazy	Abs. počet
anesteziológia a intenzívna medicína	23
dlhodobo chorých	7
geriatria	3
gynekológia a pôrodnictvo	1
hematológia a transfuzológia	19
chirurgia	6
interné (vnútorné lekárstvo)	12
JIS hematologická	1
JIS chirurgická	2
JIS interná	1
JIS neurochirurgická	1
JIS neurologická	2
klinická onkológia	3
neonatológia	1
neurochirurgia	3
neurologia	8
onkológia v chirurgii	5
pediatria	2
pediatrická hematológia a onkológia	3
pediatrická intenzívna medicína	2
popáleninové	1
psychiatria	1
transplantačné	1
úrazová chirurgia	1
urológia	10

Zaznamenaných bolo 13 úmrtí na streptokokové septikémie vo vekových kategóriách od 10 do 14 (1x), od 35 do 44 (2x), od 45 do 54 (1x), od 55 do 64 (2x) a nad 65 (7x) rokov.

4.9.1.1 Sepsy vyvolané *Streptococcus pneumoniae* - A 40.3

Sepsa vyvolaná *Streptococcus pneumoniae* bola zaznamenaná v 77 prípadoch (chor. 1,43/100 000), čo je nárast o 60 % oproti predchádzajúcemu roku. Oproti päťročnému priemeru, ide o 82 % nárast. Očkovanie status: očkovaný riadne (6x), očkovaný čiastočne (1x), neočkovaný (56x) a nezistené (14x). Ochorenia sa vyskytli vo všetkých krajoch SR. Najvyššia chorobnosť bola v Bratislavskom kraji (chor. 1,66/100 000) a najnižšia v Trnavskom kraji (chor. 0,53/100 000). Ochorelo 43 mužov a 34 žien. Najvyššia chorobnosť bola vo vekovej kategórii 65 a viac rokov (chor. 3,60/100 000). Rozdelenie podľa vekových kategórií je uvedené v tabuľke 76.

TABUĽKA 76 VEKOVO ŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ PRI DG. A40.3, 2023, SR

Dg.	Počty	0	01-04	05-09	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	SR
A403	a	2	6	1	1	0	2	3	3	9	16	34	77
	r	3,51	2,53	0,34	0,35	0,00	0,73	0,41	0,34	1,16	2,28	3,60	1,42

Štyri prípady ochorenia mali nozokomiálny charakter.

Zaznamenali sme 2 úmrtia z Nitrianskeho a zo Žilinského kraja vo vekovej kategórii nad 65 rokov.

4.9.2 Iné septikémie – A 41

Bolo hlásených 3005 iných septikémií (chor. 55,29/100 000) (Tabuľka 77), čo je o 29 % viac ako v predchádzajúcom roku. Oproti päťročnému priemeru, ide o 38 % nárast.

TABUĽKA 77 PREHLAD OCHORENÍ DG. PRI A41, 2023, SR

MKCH	Názov	Celkový počet infekcií	z toho NN
A41.0	Septikémia vyvolaná <i>Staphylococcus aureus</i>	475	277
A41.1	Septikémia vyvolaná inými špecifikovanými stafylokokmi	866	564
A41.2	Septikémia vyvolaná nešpecif. stafylokokmi	37	34
A41.3	Septikémia zapríčinená <i>Haemophilus influenzae</i>	5	0
A41.4	Septikémia vyvolaná anaeróbmami	4	1
A41.5	Septikémia vyvolaná inými gramnegatívnymi organizmami	1402	812
A41.8	Iná špecifikovaná septikémia	124	101
A41.9	Nešpecifikovaná septikémia, septický šok	92	48

Ochorenia boli hlásené z každého kraja, najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Nitrianskom kraji (chor. 107,49/100 000) a najnižšia v Žilinskom kraji (chor. 37,27/100 000).

Ochorelo 1652 mužov a 1353 žien. Rozdelenie podľa vekových kategórií je uvedené v tabuľke 78. Najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola hlásená v kategórii nad 65 rokov (chor. 199,80/100 000).

TABUĽKA 78 VEKOVO ŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ PRI DG. A41, 2023, SR

Dg.		0	01-04	05-09	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	SR
A41	a	81	47	13	11	10	27	65	147	241	475	1 888	3 005
	r	142,03	19,80	4,44	3,86	3,84	9,81	8,97	16,78	30,95	67,72	199,80	55,29

Zaznamenali sme 1 importovanú nákazu (A41.5) z Mjanmarska.

Ako nozokomiálna nákaza bolo vykázaných 1837 ochorení na septikémiu, čo je nárast oproti v predchádzajúcom roku o 27,7 %. Výskyt ochorení podľa jednotlivých oddelení zdravotníckeho zariadenia je uvedený v tabuľke 79.

TABUĽKA 79 VÝSKYT OCHORENÍ S DG. A41 PODĽA JEDNOTLIVÝCH ODDELENÍ, 2023, SR

Oddelenie nozokomiálnej nákazy	Abs. počet
anesteziológia a intenzívna medicína	313
arytmia a koronárna jednotka	9
cievna chirurgia	10
dermatovenerológia	2
dialyzačné	49
dlhodobá intenzívna starostlivosť	2
dlhodobo chorých	153
doliečovacie	9
FBLR	3
gastroenterológia	7
geriatria	53
gynekológia a pôrodníctvo	9
hematológia a transfuzológia	95
hrudníková chirurgia	1
chirurgia	122
infektológia	18
interné (vnútorné lekárstvo)	404
JIS centrálna	6
JIS cievnej chirurgie	1
JIS hematologická	8
JIS chirurgická	10
JIS infekčná	5
JIS interná	31
JIS kardiologická	2
JIS metabolická	4
JIS neurochirurgická	6
JIS neurologická	20
JIS o novorodencov	1
JIS o novorodencov resuscitačná	2
JIS o novorodencov vysokošpecializovaná	15
JIS pediatrická	5
JIS pneumologická	2

JIS úrazová	1
kardiochirurgia	4
kardiológia	16
klinická onkológia	44
nefrológia	2
neonatológia	20
neurochirurgia	21
neuroológia	119
onkológia v gynekológii	1
onkológia v chirurgii	11
ortopédia	12
otorinolaryngológia	1
paliatívna medicína	1
pediatria	17
pediatrická anesteziológia	6
pediatrická hematológia a onkológia	23
pediatrická chirurgia	1
pediatrická intenzívna medicína	8
pediatrická kardiológia	1
pediatrická pneumológia a ftizeológia	2
pneumológia a ftizeológia	19
popáleninové	5
psychiatria	8
radiačná onkológia	11
transplantačné	5
úrazová chirurgia	21
urológia	44
ústavná ošetrovateľská starostlivosť	35

Úmrtím skončilo 66 prípadov septikémií vo vekových kategóriách 0 ročných (1x), od 25 do 34 (1x), od 35 do 44 (1x), od 45 do 54 (2x), od 55 do 64 (7x) a nad 65 (54x) rokov.

4.9.2.1 Hemofilová septikémia – A 41.3

Bolo hlásených 5 prípadov hemofilovej septikémie (chor. 0,09/100 000), predchádzajúci rok to bol 1 prípad. Hlásené boli z Bratislavského kraja (3x) a z Trenčianskeho kraja (2x) a u osôb ženského (5x) pohlavia vo vekových kategóriách od 35 do 44 (1x), od 55 do 64 (1x) a nad 65 rokov (3x). Očkovací status: neočkovaný (1x) a nezistený (4x). Výsledok z hemokultúry kultivačne potvrdil pozitívny nález *Haemophilus influenzae*. V roku 2022 bol hlásený 1 prípad. Oproti 5 ročnému priemeru to je 8,3-násobný nárast chorobnosti.

4.9.3 Septikémia novorodenca – P 36

Hlásených bolo spolu 65 septikémií novorodenca (chor. 1,2/100 000) (Tabuľka 80), oproti predchádzajúcemu roku je to o 1 prípad menej.

TABUĽKA 80 PREHLAD OCHORENÍ DG. PRI P36, 2023, SR

MKCH	Názov	počet ochorení	z toho NN
P360	Sepsa novorodenca vyvolaná streptokokom zo skupiny B	1	0
P362	Sepsa novorodenca vyvolaná <i>Staphylococcus aureus</i>	7	7
P363	Sepsa novorodenca vyvolaná inými a nešpecifikovanými stafylokokmi	33	32
P364	Sepsa novorodenca vyvolaná <i>Escherichia coli</i>	6	5
P365	Sepsa novorodenca vyvolaná anaeróbnymi	1	1
P368	Iná bakteriálna sepsa novorodenca	17	17

Ochorenia boli hlásené z v Bratislavského (28x), z Košického (15x), Prešovského (12x), zo Žilinského (6x) a z Trenčianskeho (4x) kraja.

Ochorelo 38 chlapcov a 27 dievčat. Všetci vo vekovej kategórii 0 ročných.

Ako nozokomiálna nákaza bolo vykázaných 62 ochorení na septikémiu, čo je oproti predchádzajúcemu roku o 4 prípady menej.

Nezaznamenalo sa žiadne úmrtie.

4.9.4 Kandidová septikémia – B 37.7

Hlásených bolo spolu 68 kandidových septikémií (chor. 1,25/100 000), čo je o 42 % vyšší výskyt ako v predchádzajúcom roku.

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov. Najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (chor. 1,93/100 000).

Ochorelo 61 mužov a 27 žien. Rozdelenie podľa vekových kategórií je uvedené v tabuľke 81.

TABUĽKA 81 VEKOVO ŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ PRI DG. B37.7, 2023, SR

Dg.		0	01-04	05-09	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	SR
B377	a	2	2	0	0	0	0	3	4	9	13	35	68
	r	3,51	0,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,41	0,46	1,16	1,85	3,70	1,25

Ako nozokomiálna nákaza bolo vykázaných 63 ochorení na septikémiu, čo predstavuje nárast oproti v predchádzajúcom roku o 40 %. Výskyt ochorení podľa jednotlivých oddelení zdravotníckeho zariadenia je uvedený v tabuľke 82.

TABUĽKA 82 VÝSKYT OCHORENÍ S DG. A37.7 PODEĽA JEDNOTLIVÝCH ODDELENÍ, 2023, SR

Oddelenie nozokomiálnej nákazy	Abs. počet
anesteziológia a intenzívna medicína	16
dlhodobo chorých	4
geriatria	3
hematológia a transfuzológia	1
chirurgia	4
infektológia	4
interné (vnútorné lekárstvo)	12

JIS chirurgická	1
JIS infekčná	1
JIS interná	1
JIS neurologická	1
klinická onkológia	1
neurochirurgia	3
neuroológia	1
onkológia v chirurgii	4
pediatria	3
pediatrická chirurgia	1
pneumológia a ftizeológia	1
urológia	1

Zaznamenali sme 2 úmrtia z Nitrianskeho kraja vo vekových kategóriách od 35 do 44 rokov a nad 65 rokov.

4.9.5 Puerperálna septikémia – O 85

V roku 2023 neboli prípady hlásené, minulý rok bolo zaznamenané 1 ochorenie puerperálnej sepsy.

4.10 Nozokomiálne nákazy

V roku 2023 bolo zo zdravotníckych zariadení v Slovenskej republike nahlásených spolu 18928 nozokomiálnych nákaz (ďalej NN), čo je menej oproti roku 2022 o 1,22 %. Pri počte hospitalizovaných 972253 je incidencia 1,95 % pacientov s NN z celkového počtu hospitalizovaných.

Absolútne počty NN podľa krajov sú uvedené v tabuľke 83 a grafe 121. Proporcija NN podľa jednotlivých krajov je prezentovaná v grafe 122, pričom úroveň hlásenej služby je v zdravotníckych zariadeniach v jednotlivých krajoch evidentne rozdielna.

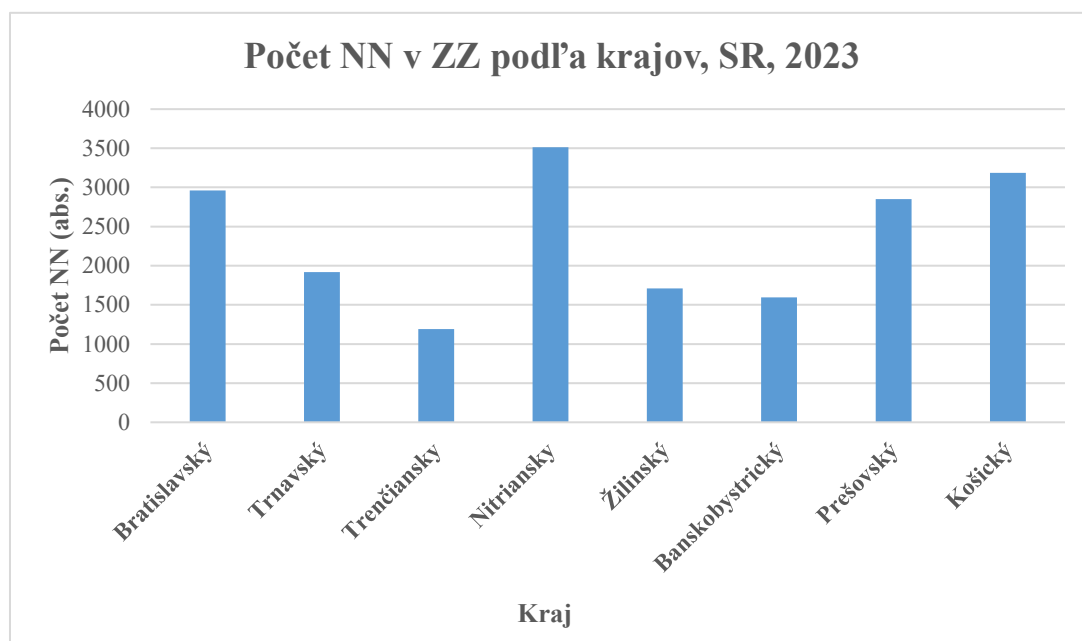
TABUĽKA 83 PROPORCIA VÝSKYTU NN V LÔŽKOVÝCH ZARIADENIACH Z POČTU HOSPITALIZOVANÝCH V SR V ROKU 2023

Kraj	Zariadenie	Počet NN (abs.)	Počet hospit. (abs.)	Proporcija (%)
	Rok	2023	2023	2023
Bratislavský kraj	UNB Nemocnica Staré mesto	305	6535	4,67
	UNB Nemocnica Ružinov	564	25673	2,20
	UNB Nemocnica akad. L. Déřera	590	15923	3,71
	UNB Nemocnica sv. Cyrila a Metoda	123	15752	0,78
	UNB ŠGN Podunajské Biskupice	130	1126	11,55
	Národný ústav detských chorôb	247	17197	1,44
	Národný onkologický ústav	399	11345	3,52
	Národný ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s.	160	12956	1,23
	Onkologický ústav sv. Alžbety, s.r.o.	49	7411	0,66
	UNsP Milosrdní bratia	51	4189	1,22
	Nemocnica BORY	49	4051	1,21
	Nemocničná a.s. Malacky	76	4951	1,54
	Gynekolog.-pôrodnická nemocnica, s.r.o. KOCH	0	2247	0,00
	Psychiatrická nemocnica P. Pinela Pezinok	201	2467	8,15
	Špecializ. nemocnica pre ortopedickú protetiku	11	1752	0,63

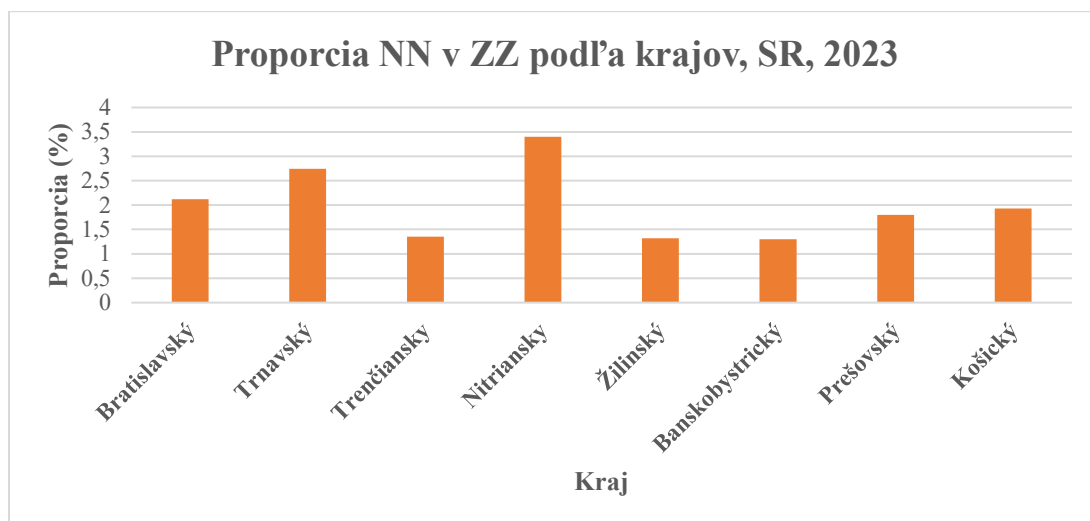
	Centrum pre liečbu drogových závislostí	0	212	0,00
	Cinre	3	4768	0,06
	AGEL Clinik	3	11	27,27
	Sanom	1	1289	0,08
	Spolu lôžkové zariadenia BA kraj	2962	139855	2,12
Trnavský kraj	FN Trnava	943	25270	3,8
	NAW Piešťany	65	7951	0,8
	NÚRCH Piešťany	19	2524	0,8
	LDCH Hlohovec	3	1082	0,3
	NsP Dunajská Streda	299	11641	2,6
	Vitalita Lehnice	51	1285	4,0
	FN Agel a.s. Skalica	220	8039	2,7
	NsP Svätého Lukáša Galanta	307	11977	2,6
	Hospic Trstice	11	170	6,5
	Spolu lôžkové zariadenia TA kraj	1918	69939	2,74
Trenčiansky kraj	NsP Nové Mesto n. V.	24	3227	0,74
	Nemocnica Bojnice	105	18316	0,57
	Nemocnica Handlová s. r. o	37	840	4,40
	Nemocnica Partizánske n. o.	138	6328	2,18
	NsP Ilava, n. o.	40	3363	1,19
	NsP Považská Bystrica	130	17847	0,73
	Fakultná nemocnica Trenčín	470	26562	1,77
	Hospic Milosrdných sestier	0	296	0,00
	Nemocnica pre obvinených a odsúdených	3	1859	0,16
	NsP Myjava	179	5240	3,42
	Nemocnica Bánovce	65	4078	1,59
	Spolu lôžkové zariadenia TC kraj	1191	87956	1,35
	Nitriansky kraj	Fakultná nemocnica Nitra	847	26 578
Psychiatrická nemocnica Veľké Zálužie		110	2 360	4,7
Špecializ. nemocnica sv. Svorada Zobor, n.o., Nitra		160	4 108	3,9
Kardiocentrum Nitra		11	3 763	0,3
ZSS Borinka Nitra		99	158	62,7
ZSS Viničky Nitra		61	153	39,9
ZSS Nitrava Nitra		16	201	8,0
Zariadenie pre seniorov Nitra		67	159	42,1
ZSS Promeritae Nitra		13	32	40,6
Hospic Nitra		6	15	40,0
ZSS Mojmirovce		23	21	110,0
Zariadenie pre seniorov Vinodol Nitra		5	12	41,7
Nemocnica Zlaté Moravce a.s.		41	1645	2,5
Zariad. soc. služieb (ZSS) Olichov		24	50	48,0
DOS Zlatý Vek Zl.Moravce		11	11	100,0
ZSS Machulince		10	11	90,9
ZSS Obyce		18	30	60,0
DD a DSS Nádej Zl.Moravce		4	10	40,0
DD Nešporova Šaľa		46	76	60,5
ZpS Solidaritas Šaľa		1	36	2,8
ZSS Orlik Močenok		2	105	1,9
DSS KKP Močenok		5	40	12,5
DD MS Močenok		25	38	65,8
DOS Tešedíkovo		12	18	66,7
Svet zdravia Nemocnica TO a. s.		257	11092	2,3
Nemocnica Komárno, s.r.o.		234	11596	2,0
FNSP Nové Zámky		969	25037	3,9
Nemocnica Levice s.r. o		165	12894	1,3
Všeobecná nemocnica HOSPITALE s.r.o., Šahy		9	2078	0,4

	LDCH Želiezovce	4	102	3,9
	Psychiatrická nemocnica Hronovce	260	1474	17,6
	Spolu lôžkové zariadenia NI kraj	3515	103903	3,4
Žilinský kraj	NsP Dolný Kubín	125	18972	0,66
	NsP Trstená	62	9092	0,68
	KNsP Čadca	125	14195	0,88
	UFN Martin	568	30224	1,88
	LNsP Liptovský Mikuláš	60	10128	0,59
	FNsP Žilina	724	39221	1,84
	Psychiatrická liečebňa Martin	45	800	5,52
	VIKOM - JZS	1	2073	0,05
	Spolu lôžkové zariadenia ZI kraj	1710	124705	1,32
Banskobystrický kraj	Detská fakultná nemoc. s poliklinikou B.Bystrica	95	4148	2,3
	FNsP F.D. Roosevelta Banská Bystrica	420	29264	1,4
	GEMERCLI NIC, n.o., Hnúšťa	15	2730	0,55
	Gynpor s.r.o., Sliach	0	4471	0,00
	Mammacentrum sv. Agáty Banská Bystrica, a.s.	8	732	1,1
	Národné rehabilitačné centrum	6	1637	0,37
	Nemocnica s poliklinikou Brezno, n.o.	94	7727	1,2
	Nemocnica s poliklinikou, n.o. Revúca	40	4793	0,83
	Nemocnica AGEL Zvolen, a. s., Krupina	39	1007	3,87
	Nemocnica AGEL Zvolen a.s.	84	12275	0,68
	Odborný lieč. ústav psychiatrický n.o., Predná Hora	23	979	2,35
	POLIKLINIKA - LDCH, s.r.o., Detva	15	497	3,02
	Prírodné liečivé kúpele, a.s., Číž	0	4588	0
	Psychiatrická nemoc. prof. Matulaya, Kremnica	55	1410	3,90
	Stredoslov.ústa v srdcových a cievnych chorôb, a .s	47	10275	0,5
	Nemocnica Banská Štiavnica	46	308	14,93
	Všeobecná nemocnica Rimavská Sobota	285	10760	2,65
	Nemocnica AGEL Žiar nad Hronom a Banská Štiavnica s. r. o., Žiar nad Hronom	153	7396	2,06
	Všeobecná nemocnica s poliklinikou n.o., Lučenec	51	12499	0,41
	Všeobecná nemoc. s poliklinikou, n.o. Veľký Krtíš	100	3937	2,54
	ZELEŇ SEN, s. r. o.	18	663	2,7
	Špecializovaná nemocnica FBRL sv. Michala, Číž	1	284	0,35
Spolu lôžkové zariadenia BB kraj	1595	122380	1,30	
Prešovský kraj	Fakultná nemoc. s polikl. J. A. Reimana Prešov	832	43879	1,90
	Ľubovnianska nemocnica, n.o., Stará Ľubovňa	195	11287	1,73
	MINERAL-SLOVAKIA, s.r.o., Prešov	0	2193	0
	Národný ústav tuberkulózy, pľúcnych chorôb a hrudníkovej chirurgie Vyšné Hágy	97	7863	1,23
	NÚdTaRCH, n.o., Dolný Smokovec	4	2259	0,18
	Nemocnica A. Leňa Humenné, a.s.	232	9478	2,45
	Nemocnica arm. generála L. Svobodu Svidník, a.s.	224	6670	3,36
	Nemocnica Dr. V. Alexandra v Kežmarku n.o.	59	5392	1,09
	Nemocnica Poprad, a.s.	501	21593	2,32
	Nemocnica Snina s.r.o.	40	6487	0,62
	NsP Sv. Jakuba, n.o. Bardejov	266	12744	2,09
	ORL HUMENNÉ, s.r.o.	0	4498	0,00
	Sanatóriá	3	3131	0,10
	Hospic Ľubica	5	134	3,73
	Vranovská nemocnica, a.s., Stropkov	36	645	5,58
	Vranovská nemocnica, a.s., Vranov nad Topľou	266	11518	2,31
	Všeobecná nemocnica s poliklinikou Levoča, a.s.	92	8772	1,05
	Spolu lôžkové zariadenia PV kraj	2852	158543	1,80

Košícký kraj	CPLDZ Košice	0	285	0,00
	DFN Košice	219	8525	2,57
	Inštitút nukleárnej a molekulárnej medicíny, Košice	0	259	0,00
	Nemocnica AGEL Košice Šaca, a.s.	155	14608	1,06
	Kardiocentrum AGEL, a. s.	1	3064	0,03
	Špecializ. nemocnica AKADÉMIA Košice, n.o.	0	417	0,00
	UN L. Pasteura Košice	392	48611	0,81
	VŠOÚG sv. Lukáša n.o., Košice	61	1181	5,17
	Východoslovenský onkologický ústav Košice a.s.	26	5851	0,44
	Východoslov. ústav srdc. a ciev.chorôb a.s. Košice	136	12208	1,11
	Železničné zdravotníctvo Košice, s.r.o.	55	3184	1,73
	NsP Š. Kukuru Michalovce, a.s.	527	17205	3,06
	PN Michalovce, n.o.	122	2105	5,80
	Regionálna nemocnica SOBRANCE, n.o.	24	894	2,68
	Nemocnica Krompachy, s.r.o.	167	7008	2,38
	NsP Spišská Nová Ves, a.s.	408	12578	3,24
	Všeobecná nemocnica, n.o. PRO VITAE – Gelnica	22	299	7,36
	NsP sv. Barbory Rožňava, a.s.	356	10671	3,34
	PLS Bluma Plešivec	28	822	3,41
	NsP Trebišov	434	10034	4,33
	NsP Kráľ. Chlmec n.o.	51	3970	1,28
	Geria s.r.o.	1	481	0,21
	DPL Hraň n.o.	0	208	0,00
DOS Veľké Kapušany n.o.	0	504	0,00	
Spolu lôžkové zariadenia KE kraj	3185	164972	1,93	
SR	Spolu lôžkové zariadenia SR	18928	972253	1,95

GRAF 121 POČET NN V ZDRAVOTNÍCKYCH ZARIADENIACH PODĽA KRAJOV, SR, 2023

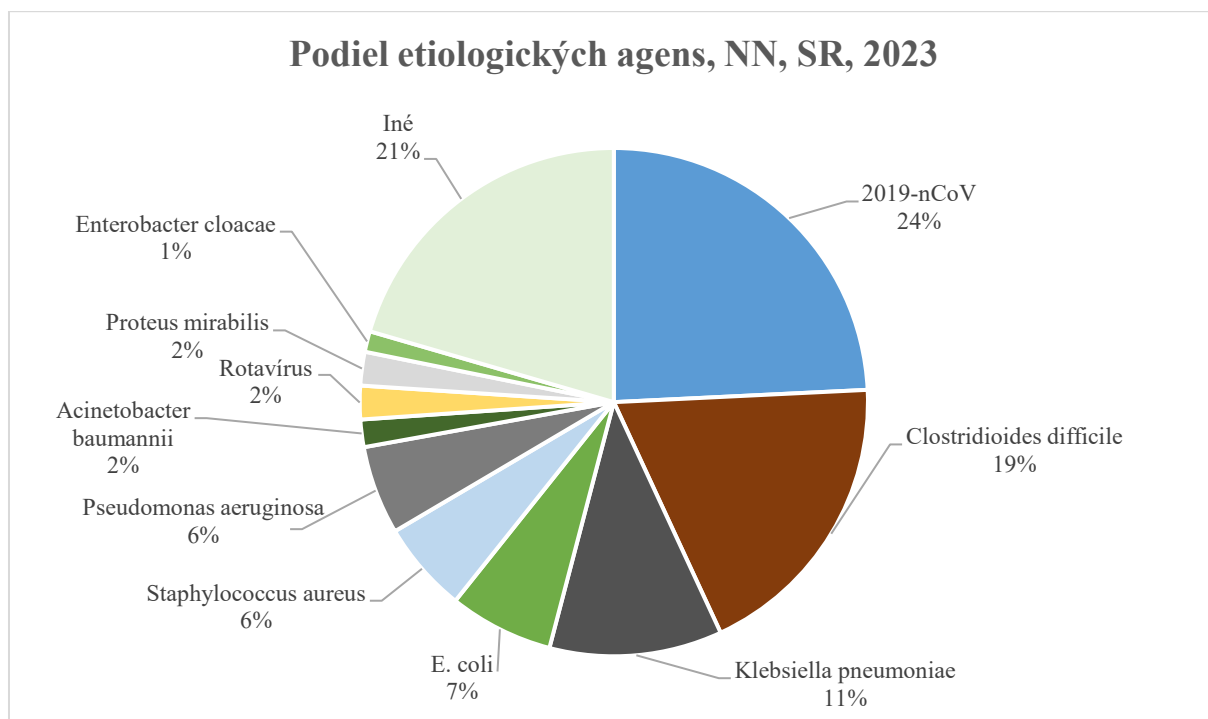

GRAF 122 PROPORCIA NN V ZDRAVOTNÍCKYCH ZARIADENIACH PODĽA KRAJOV, SR, 2023

Podiel etiologických agens u nozokomiálnych nákaz z celkového počtu vykultivovaných mikroorganizmov roku 2023 prezentuje graf 123 a tabuľka 84.

TABUĽKA 84 PERCENTUÁLNY PODIEL ETIOLOGICKÝCH AGENS NN, 2023, SR

Etiologický agens	Perc.
2019-nCoV	24 %
<i>Clostridioides difficile</i>	19 %
<i>Klebsiella pneumoniae</i>	11 %
<i>E. coli</i>	7 %
<i>Staphylococcus aureus</i>	6 %
<i>Pseudomonas aeruginosa</i>	6 %
<i>Acinetobacter baumannii</i>	2 %
rotavírus	2 %
<i>Proteus mirabilis</i>	2 %
<i>Enterobacter cloacae</i>	1 %
Iné	21 %

GRAF 123 PODIEL ETIOLOGICKÉHO AGENS U NOZOKOMIÁLNYCH NÁKAZ, 2023, SR

Z tabuľky 85 vyplýva, že najčastejšie sa v roku 2023 vyskytovali ochorenia COVID-19, infekcie GIT spôsobené *Clostridioides difficile* a infekcie a zápalové reakcie spôsobené vnútornými protetickými pomôckami.

TABUĽKA 85 HLÁSENÉ NN PODĽA DIAGNÓZ, 2023, SR

Diagnóza / Kraj	BC	BL	KI	NI	PV	TA	TC	ZI	SR
A02	0	8	0	0	0	0	0	0	8
A020	1	15	8	2	2	0	0	1	29
A021	0	1	1	0	0	0	0	1	3
A022	0	0	0	1	0	0	0	0	1
A031	0	0	1	0	3	0	0	0	4
A033	0	0	0	0	2	0	0	0	2
A040	4	0	0	3	3	0	0	0	10
A045	0	1	5	2	7	0	1	0	16
A047	435	530	398	280	579	285	277	497	3281
A048	20	2	0	1	0	0	1	11	35
A052	0	0	0	0	0	0	0	1	1
A080	46	21	52	85	79	20	45	39	387
A081	4	17	14	116	46	12	13	24	246
A082	16	20	25	28	29	3	5	2	128
A083	2	7	0	9	6	0	0	1	25
A084	0	0	0	1	0	1	0	0	2
A09	3	47	9	87	0	8	4	8	166
A370	0	0	0	0	0	0	0	1	1
A400	1	1	0	0	1	0	1	0	4
A401	0	0	0	0	1	0	1	0	2
A402	3	51	11	13	8	3	7	3	99
A403	2	0	1	0	1	0	0	0	4
A408	0	3	1	1	4	0	0	1	10
A410	29	37	37	31	58	17	22	19	250

A411	19	55	123	145	114	58	7	34	555
A412	1	0	2	11	19	0	1	0	34
A414	0	1	0	0	0	0	0	0	1
A415	55	178	83	135	122	90	49	92	804
A418	2	14	22	4	22	12	1	24	101
A419	1	4	6	13	15	5	2	2	48
A46	0	1	2	0	2	0	0	0	5
A481	0	3	0	0	0	0	0	1	4
A488	0	0	0	1	0	0	0	0	1
A490	0	0	0	0	5	0	0	0	5
A498	1	0	0	0	0	0	0	0	1
B003	0	0	0	0	0	0	0	1	1
B008	0	1	0	0	0	0	0	0	1
B019	0	1	1	0	1	0	0	1	4
B029	0	0	0	1	0	0	0	1	2
B270	1	0	0	0	0	0	0	0	1
B340	0	0	0	0	1	0	0	0	1
B369	0	0	1	0	0	0	0	0	1
B370	1	0	0	2	19	0	17	0	39
B371	1	0	0	10	3	0	1	6	21
B374	0	0	0	26	3	1	0	2	32
B377	0	29	6	8	3	7	3	7	63
B378	6	0	3	1	10	0	0	0	20
B379	0	0	3	1	5	0	0	0	9
B440	0	0	0	0	0	0	0	1	1
B441	0	0	0	0	0	0	0	1	1
B442	0	0	0	0	0	0	0	1	1
B448	1	0	0	0	0	0	0	0	1
B49	0	0	1	0	0	0	0	0	1
B86	4	0	0	13	0	0	0	0	17
G002	0	2	0	0	0	0	0	0	2
G003	0	5	9	1	0	0	0	0	15
G008	0	3	3	0	1	0	0	2	9
G009	0	2	0	1	0	0	0	0	3
G049	0	0	1	0	0	0	0	0	1
G051	0	0	0	1	0	0	0	0	1
H10	0	7	3	12	10	0	0	0	32
H100	1	1	7	0	0	3	1	1	14
H103	1	0	2	0	0	0	0	0	3
H109	0	0	1	0	0	1	0	0	2
H440	0	0	0	0	0	0	0	3	3
H441	0	1	0	0	1	0	0	1	3
H60	1	0	0	0	0	0	0	0	1
H65	0	0	2	0	0	0	0	0	2
H66	0	0	2	0	0	0	1	0	3
H68	0	0	1	0	0	0	0	0	1
H70	0	0	0	0	1	0	0	0	1
I80	9	0	85	0	11	7	0	3	115
I800	0	0	5	0	0	5	0	1	11
J00	4	17	23	3	1	1	0	0	49
J01	1	10	3	1	0	0	0	1	16
J02	3	19	26	2	54	1	2	1	108
J020	0	0	0	0	1	0	1	0	2

J03	9	21	4	4	3	0	2	6	49
J039	1	1	2	1	0	0	0	0	5
J04	0	1	0	0	0	0	1	3	5
J040	0	1	6	0	2	0	0	0	9
J041	0	0	3	0	0	0	0	1	4
J042	0	0	11	0	0	0	0	3	14
J05	0	0	0	0	0	0	0	1	1
J06	42	113	13	46	6	3	1	19	243
J060	0	0	3	0	0	0	0	4	7
J069	5	0	40	13	3	21	0	0	82
J10	5	4	20	7	26	2	3	2	69
J100	0	0	0	0	0	0	0	1	1
J101	0	0	5	0	0	0	0	0	5
J11	0	0	0	2	0	1	1	0	4
J120	0	0	0	0	1	0	0	0	1
J121	2	2	0	1	2	2	2	2	13
J13	5	0	3	0	0	0	1	0	9
J14	1	0	1	0	1	0	2	2	7
J15	2	0	3	4	2	2	0	1	14
J150	18	17	29	33	36	6	4	37	180
J151	8	25	30	16	21	16	1	45	162
J152	13	4	18	20	20	2	7	17	101
J153	0	0	1	0	0	0	0	0	1
J154	1	1	2	1	0	0	0	0	5
J155	1	4	6	9	7	9	2	3	41
J156	16	15	33	10	15	1	2	14	106
J157	0	0	0	0	0	0	0	1	1
J158	2	16	28	7	22	10	3	9	97
J159	2	1	3	10	2	0	2	1	21
J16	0	0	0	0	0	2	1	2	5
J160	0	0	0	0	0	0	0	2	2
J168	0	0	8	0	0	5	0	1	14
J171	1	0	0	0	0	0	0	0	1
J172	0	2	0	0	2	0	0	1	5
J18	2	1	36	0	13	5	2	2	61
J180	9	46	197	10	27	67	2	8	366
J188	1	0	3	0	2	0	0	3	9
J20	2	0	2	6	6	3	0	1	20
J201	0	0	0	0	0	1	0	0	1
J205	1	0	5	3	4	0	1	0	14
J208	8	16	2	8	11	13	5	3	66
J209	2	12	34	4	14	9	1	1	77
J21	1	0	0	0	2	0	0	0	3
J22	20	4	12	6	11	6	0	1	60
J340	0	1	0	0	0	0	0	0	1
J399	0	0	1	0	0	0	0	0	1
J40	1	1	4	0	0	1	0	0	7
J85	0	0	0	0	0	0	0	1	1
K05	0	0	0	0	1	0	0	0	1
K12	0	1	1	1	0	0	9	0	12
K65	1	28	6	6	2	0	0	0	43
L01	0	0	2	0	0	0	3	0	5
L02	4	2	6	6	4	2	3	2	29

L022	5	0	0	5	1	3	0	0	14
L03	2	0	13	4	2	0	0	2	23
L08	6	17	5	9	2	4	3	4	50
L30	1	0	7	0	0	0	0	0	8
L89	11	17	17	31	17	12	7	9	121
L97	0	0	0	2	1	0	0	0	3
M46	0	0	0	0	0	1	0	0	1
M86	0	0	0	0	0	1	0	0	1
N10	2	2	5	1	12	0	0	17	39
N12	0	0	0	0	1	0	0	0	1
N29	0	0	1	0	0	0	0	0	1
N30	16	3	14	30	9	10	17	132	231
N300	59	121	54	43	56	41	19	43	436
N309	2	7	52	0	19	2	1	0	83
N34	3	0	0	1	2	0	0	0	6
N390	4	1	347	44	211	62	0	10	679
N41	0	0	2	0	0	0	0	0	2
N45	0	0	1	0	1	2	0	0	4
N49	0	0	1	0	0	0	2	0	3
N76	2	0	0	8	0	0	0	0	10
O23	0	0	0	0	4	0	0	0	4
O86	0	0	0	0	4	0	0	2	6
O860	2	0	0	0	5	0	1	1	9
O862	0	0	0	0	1	0	0	0	1
O90	0	0	0	0	4	0	0	6	10
P362	0	3	1	0	3	0	0	0	7
P363	0	14	10	0	0	0	2	6	32
P364	0	0	0	0	4	0	1	0	5
P365	0	1	0	0	0	0	0	0	1
P368	0	10	4	0	3	0	0	0	17
P375	0	0	0	0	0	0	0	2	2
P38	0	21	0	0	0	1	0	0	22
P391	0	8	0	0	4	5	2	6	25
P393	0	0	1	0	0	0	0	0	1
P394	0	1	0	1	0	1	0	0	3
P398	1	1	7	0	2	0	0	0	11
P399	0	1	4	0	0	1	0	6	12
T80	0	4	2	0	0	0	0	0	6
T801	2	22	13	4	15	106	11	2	175
T802	7	14	32	98	65	1	1	9	227
T81	0	0	1	0	2	0	0	1	4
T813	27	132	107	76	18	97	23	16	496
T814	57	167	112	90	229	117	11	142	925
T827	1	0	0	0	0	0	0	1	2
T83	1	0	0	0	0	0	0	0	1
T835	67	197	0	324	64	234	104	30	1020
T84	0	0	0	0	0	1	0	0	1
T845	0	0	3	41	5	3	12	0	64
T846	0	3	4	11	1	2	3	0	24
T847	1	0	0	0	1	0	0	1	3
T857	73	142	0	114	72	67	13	1	482
T874	0	1	0	4	0	0	0	0	5
U071	359	406	749	1274	437	325	341	211	4102

Z223	5	0	29	0	8	3	0	19	64
Z228	14	191	15	14	46	87	93	35	495
Spolu SR	1595	2962	3185	3515	2852	1918	1191	1710	18928

Výskyt NN podľa lokalizácie v zdravotníckych zariadeniach v SR v roku 2023 prezentuje tabuľka 86. Z uvedenej tabuľky vyplýva, že v zdravotníckych zariadeniach v Slovenskej republike sa v roku 2023 najčastejšie vyskytli infekcie respiračného traktu, nasledované infekciami GIT a na treťom mieste figurovali urogenitálne infekcie.

Veľkej časti týchto zariadení sa stále nedarí dosiahnuť základný cieľ, dostať hlásnu službu nozokomiálnych nákaz na reálnu úroveň. Činnosť komisií pre NN v zdravotníckych zariadeniach je tiež na rozličnej úrovni, nutný je úzky kontakt s klinickými pracovníkmi, potrebné je stále upozorňovať na chyby v hygienicko-epidemiologickom režime, v dekontaminácii a v dodržiavaní bariérovej ošetrovacej techniky.

TABUĽKA 86 VÝSKYT NN PODĽA ZZ A LOKALIZÁCIE INFEKČIE, 2023, SR

PZS/ Lokalizácia infekcie	Črevné		Respiračné		Urogenitálne		Koža a sliznice		Infekcia chirurgickej rany		Sepsy		Iné		SPOLU	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
"BORINKA", ZSS Nitra	16	16,2	82	82,8	0	0,0	1	1,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	99	100,0
"VINÍČKY", ZSS Nitra	3	4,9	53	86,9	2	3,3	0	0,0	0	0,0	3	4,9	0	0,0	61	100,0
AGEL Clinic s. r. o., Bratislava-Ružinov	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2,0	100	0,0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	100,0
Mammacentrum sv. Agáty a. s. B. Bystrica	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	8,0	100,0	0	0,0	0	0,0	8	100,0
Ambul. všeobecného lekára, s.r.o.	0	0	2	100,0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	2	100,0
CADDIK, s.r.o., Obyce	0	0,0	13	72,2	2	11,1	0	0,0	0	0,0	2	11,1	1	5,6	18	100,0
CETVIN s.r.o., Vinodol	0	0,0	5,0	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	5	100,0
CINRE s. r. o., Bratislava- Lamač	0	0,0	1	33,3	0	0,0	0	0,0	1	33,3	0	0,0	1	33,3	3	100,0
Detská fakultná nemocnica Košice	65	29,7	75	34,2	11	5,0	1	0,5	7	3,2	40	18,3	20	9,1	219	100,0
DFN s poliklinikou Banská Bystrica	33	34,7	40	42,1	0	0,0	1	1,1	6	6,3	14	14,7	1	1,1	95	100,0
Diecézna charita Nitra, hospic	0	0,0	3	100	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	3	100,0
Diecézna charita Nitra, mobil. hospic	0	0,0	0	0,0	0	0,0	3	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	3	100,0
Dolnooravská nemocnica, D. Kubín	63	50,4	21	16,8	20	16,0	1	0,8	9	7,2	11	8,8	0	0,0	125	100,0
Fakultná nemocnica AGEL Skalica a.s.	95	43,2	33	15,0	41	18,6	6	2,7	16	7,3	29	13,2	0	0,0	220	100,0
Fakultná nemocnica Nitra	98	11,6	296	34,9	149	17,6	15	1,8	66	7,8	148	17,5	75	8,9	847	100,0
Fakultná nemocnica Trenčín	100	21,3	194	41,3	47	10,0	33	7,0	33	7,0	53	11,3	10	2,1	470	100,0
Fakultná nemocnica Trnava	166	17,6	297	29,6	192	20,4	10	1,1	76	8,1	45	4,8	157	16,6	943	100,0
FN s polik. F. D. R. Banská Bystrica	130	31,0	147	35,0	58	13,8	8	1,9	56	13,3	16	3,8	5	1,2	420	100,0
FN s poliklinikou J. A. Reimana Prešov	260	31,3	319	38,3	82	9,9	23	2,8	80	9,6	68	8,2	0	0,0	832	100,0
FN s poliklinikou Nové Zámky	200	20,6	510	52,6	82	8,5	36	3,7	95	9,8	30	3,1	16	1,7	969	100,0
FN s polik. Žilina, dom ošetrovateľskej starostlivosti	3	75,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	25,0	0	0,0	4	100,0
Fakultná nemocnica s poliklinikou Žilina	213	29,6	114	15,8	142	19,7	11	1,5	109	15,1	116	16,1	15	2,1	720	100,0
GEMERCLINIC, n.o., Hnúšťa	9	60,0	3	20,0	0	0	0	0	0	0	3	20,0	0	0	15	100,0
GP, s.r.o., Zlaté Moravce	0	0,0	16	66,7	1	4,2	7	29,2	0	0,0	0	0,0	0	0,0	24	100,0
Geria, s.r.o., liečebňa, Trebíšov	1	100	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	100,0
Hornooravská nemocnica Trstená	27	43,5	10	16,1	12	19,4	0	0,0	4	6,5	9	14,5	0	0,0	62	100,0
Hospitale, s.r.o., Šahy	4	44,4	0	0,0	2	22,2	3	33,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	9	100,0
Kardiocentrum NITRA s.r.o.	1	9,1	1	9,1	1	9,1	0	0,0	0	0,0	7	63,6	1	9,1	11	100,0
Kardiocentrum AGEL a.s., Košice-Šaca	1	100	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	100,0
Kysucká nemocnica s poliklinikou Čadca	52	41,6	62	49,6	5	4,0	0	0,0	4	3,2	1	0,8	1	0,8	125	100,0

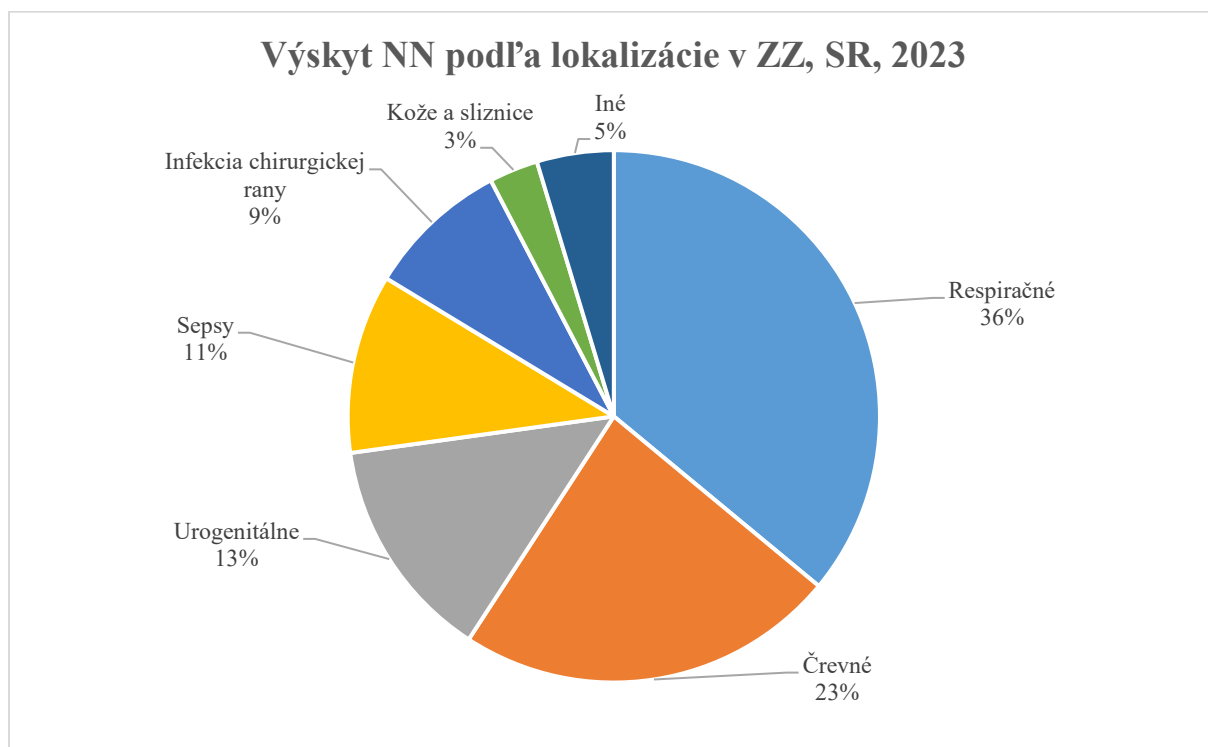
Kúpele Horný Smokovec, V. Tatry	2	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	100,0
Liptovská nemoc. I. Stodolu L. Mikuláš	42	70,0	17	28,3	1	1,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	60	100,0
MARMED, s.r.o., Topoľčianky	0	0,0	9	90,0	1	10,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	10	100,0
MATTA MD s.r.o., Nitra	45	54,2	26	31,1	5	6,0	3	3,6	0	0,0	4	4,8	0	0,0	83	100,0
MUDr. A. Karlubík, s.r.o., Močenok	0	0,0	25	92,6	1	3,7	0	0,0	0	0,0	1	3,7	0	0,0	27	100,0
MUDr. Ladislav Kaprinay, Žihárec	0	0,0	44	95,7	1	2,2	0	0,0	0	0,0	1	2,2	0	0,0	46	100,0
Míhop s.r.o., Tešedíkovo	0	0,0	12	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	12	100,0
Nemocnica A. Leňa Humenné, a.s.	47	20,3	39	12,1	11	4,7	12	5,2	22	9,5	96	41,4	5	2,2	232	100,0
Nemocnica AGEL Bánovce, Bánovce n. B.	31	47,7	22	33,8	4	61,2	0	0,0	0	0,0	7	10,8	1	1,5	65	100,0
Nemocnica AGEL Handlová s.r.o.	29	78,4	6	16,2	2	5,4	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	37	100,0
Nemocnica AGEL Komárno s.r.o.	19	8,3	48	20,9	86	37,4	7	3,0	10	4,3	60	17,4	0	0,0	230	100,0
Nemocnica AGEL Košice-Šaca a.s.	30	19,4	42	27,1	17	11,0	3	1,9	45	29,0	17	11,0	1	0,7	155	100,0
Nemocnica AGEL Kropáč s.r.o.	73	43,7	31	18,6	35	21,0	1	0,6	15	9,0	12	7,2	0	0,0	167	100,0
Nemocnica AGEL Levice s.r.o., dom oš. starostlivosti	0	0,0	1	50,0	1	50,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	100,0
Nemocnica AGEL Levice s.r.o.	24	14,7	46	28,2	38	23,3	11	6,7	12	7,4	32	19,6	0	0,0	163	100,0
Nemocnica AGEL Levoča a.s.	22	23,65	49	52,7	11	28,2	1	2,6	8	8,6	2	2,2	0	0,0	93	100,0
Nemocnica AGEL Zlaté Moravce a.s.	11	26,8	8	19,5	13	31,7	2	4,9	0	0,0	6	14,6	1	2,4	41	100,0
Nemocnica AGEL Zvolen a.s.	59	70,2	24	28,6	1	1,2	0	0	0	0	0	0	0	0	84	100,0
Nemocnica AGEL Zvolen a.s., Krupina	30	76,9	9	23,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	39	100,0
Nemocnica AGEL Žiar nad Hronom a Banská Štiavnica, B. Štiavnica	2	28,6	0	0,0	3	42,9	0	0,0	0	0,0	2	28,6	0	0,0	7	100,0
Nemocnica AGEL Žiar n. Hronom a B. Štiavnica, B. Štiavnica	7	50,0	0	0,0	5	35,7	0	0,0	2	14,3	0	0,0	0	0,0	14	100,0
Nemocnica AGEL, Žiar nad Hronom	15	18,5	17	21,0	19	23,5	0	0,0	11	13,6	19	23,5	0	0,0	81	100,0
Nemocnica Alexandra Wintera n.o., Piešťany	3	4,6	9	13,8	1	1,5	4	6,2	3	4,6	10	15,4	35	53,8	65	100,0
Nemocnica BORY, a. s., Bratislava	6	12,2	5	10,2	11	22,4	0	0,0	4	8,2	19	38,8	4	8,2	49	100,0
Nemocnica Dr. V. Alexandra v Kežmarku	41	70,7	5	8,6	8	13,8	0	0,0	0	0,0	3	5,2	1	1,7	58	100,0
Nemocnica Poprad, a.s.,	130	26,1	128	25,7	85	17,0	10	2,0	90	18,0	49	9,8	7	1,4	499	100,0
Nemocnica Snina, s.r.o.	20	50,0	19	47,5	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	2,5	0	0,0	40	100,0
Nemocnica Topoľčany, a. s.	55	21,4	41	16,0	56	21,8	2	0,8	38	14,8	51	19,8	14	5,4	257	100,0
Nemocnica arm. gen. L. Svobodu Svidník, a.s.	0	0,0	4	50,0	4	50,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	8	100,0
Nemocnica arm. gen. L. Svobodu Svidník, a.s.	49	22,8	48	22,3	52	24,2	12	5,6	22	10,2	32	14,9	0	0,0	215	100,0
Nemocnica na okraji mesta, n. o., Partizánske	15	11,0	72	52,2	31	22,5	5	3,6	3	2,2	9	6,5	3	2,2	138	100,0
Nemocnica pre obvin. a odsúd. a ÚVTOS Trenčín	2	66,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	33,3	0	0,0	3	100,0
Nemocnica s poliklinikou Brezno	49	52,1	19	20,0	1	1,1	1	1,1	4	4,2	17	18,1	3	3,2	94	100,0
Nemocnica s polik. Dunajská Streda, a.s.	22	7,6	85	28,5	33	11,1	7	2,3	84	28,2	54	18,1	13	4,4	298	100,0
Nemocnica s polik. Ilava, n. o.	33	84,6	0	0,0	3	7,7	0	0,0	1	2,6	2	5,1	0	0,0	39	100,0
Nemocnica s poliklinikou Myjava	25	14,0	34	19,0	24	13,4	0	0,0	10	5,6	13	7,3	73	40,8	179	100,0
Nemocnica s polik. Považská Bystrica	48	37,0	64	49,2	6	4,6	0	0,0	5	3,8	6	4,6	1	0,8	130	100,0
Nemocnica s polik. Prievidza so sídlom v Bojniciach	62	59,6	10	9,6	18	17,3	1	1,0	1	1,0	6	5,8	6	5,8	104	100,0
Nemocnica s poliklinikou Spišská Nová Ves, a.s.	67	16,4	158	38,7	94	23,0	14	3,4	37	9,1	38	9,3	0	0,0	408	100,0
Nemocnica s poliklinikou Sv. Lukáša Galanta, a.s.	35	11,5	85	28,0	80	26,3	0	0,0	43	14,1	55	18,1	6	2,0	304	100,0
Nemocnica s polik. Trebišov, a.s.	34	7,8	165	38,0	69	15,9	52	12,0	46	10,6	67	15,4	1	0,23	434	100,0
Nemocnica s poliklinikou n.o. Kráľovský Chlmec	23	45,1	16	31,4	7	13,7	0	0,0	0	0,0	5	9,8	0	0,0	51	100,0
NsP sv. Barbory Rožňava, a.s., liečebňa	0	0,0	22	55,0	13	32,5	5	12,5	0	0,0	0	0,0	0	0,0	40	100,0
NsP sv. Barbory Rožňava, a.s., nemocnica	48	15,2	150	47,5	71	22,5	18	5,7	12	3,8	17	5,4	0	0,0	316	100,0
nsP Š. Kukuru Michalovce, a.s.	51	9,7	160	30,4	133	25,2	101	19,2	21	4,0	49	9,3	12	2,3	527	100,0
NsP n.o. Revúca	28	70,0	8	20,0	0	0,0	0	0,0	1	2,5	3	10,0	0	0,0	40	100,0
Nemocničná a.s., Malacky	29	36,7	14	17,2	7	8,9	0	0,0	4	5,1	10	12,7	15	19,0	79	100,0
NsP Nové Mesto n. Váhom n. o., liečebňa	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	100,0	0	0,0	0	0,0	2	100,0

NsP Nové Mesto nad Váhom n. o.	6	27,3	4	18,2	7	31,8	0	0,0	2	9,1	0	0,0	3	13,6	22	100,0
NsP Sv. Jakuba, n.o., Bardejov	51	19,4	82	31,2	63	24,0	12	4,6	7	2,7	48	18,3	0	0,0	263	100,0
NADEJ Domov dôchodcov a DSS n.o. Zlaté Moravce	1	25,0	0	0,0	3	75,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	4	100,0
Národné rehabilitačné centrum, Kováčová	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	3	0,0	3	100,0
Národný onkologický ústav v Bratislave	46	12,3	42	10,5	64	16,0	1	0,3	127	31,8	87	21,8	32	8,0	399	100,0
Národný ústav detskej tuberkulózy a respir. chorôb, n. o. Dolný Smokovec	1	25,0	2	50,0	0	0,0	1	25,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	4	100,0
Národný ústav detských chorôb	6	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	6	100,0
Národný ústav detských chorôb, Bratislava	93	40,1	60	25,9	2	0,9	2	0,9	10	4,3	56	24,1	9	3,9	232	100,0
Národný ústav detských chorôb, Bratislava-Pod. Biskup.	2	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	100,0
Národný ústav reumatických chorôb, Piešťany	1	5,3	18	94,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	19	100,0
Národný ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s., Bratislava	29	18,1	47	29,4	19	11,9	0	0,0	16	10,0	41	25,6	8	5,0	160	100,0
Národný ústav tuberkulózy, pľúc. chorôb a hrud. chirurgie Vysné Hágy, V. Tatry	45	46,4	46	47,4	1	1,0	0	0,0	3	3,1	0	0,0	2	2,1	97	100,0
Odborný liečebný ústav psychiatrický n. o. Predná Hora, Muránska Huta	0	0,0	19	82,6	0	0,0	4	17,4	0	0,0	0	0,0	0	0,0	23	100,0
Onkologický ústav sv. Alžbety, s.r.o., Bratislava	5	10,2	10	20,4	6	12,2	0	0,0	22	44,9	1	2,0	5	10,2	49	100,0
Ošetrovateľské centrum, s.r.o., dom oš. starostlivosti, Humenné	12	30,8	0	0,0	0	0,0	1	2,6	6	15,4	20	52,3	0	0,0	39	100,0
POLIKLINIKA - LDCH, s.r.o., Detva	1	14,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	14,3	5	71,4	7	100,0
PRO VITAE n.o., Gelnica	4	18,1	18	81,8	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	22	100,0
Penta Hospitals SK, dom oš. starostlivosti, B. Štiavnica	1	50,0	0	0,0	1	50,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	100,0
Penta Hospitals SK, a. s., všeobecná nemocnica, B. Štiavnica	4	17,4	12	52,2	6	26,1	0	0,0	0	0,0	1	4,3	0	0,0	23	100,0
Penta Hospitals SK, a. s., všeobecná nemocnica, R. Sobota	48	16,8	134	47,0	49	17,2	11	3,9	25	8,8	18	6,3	0	0,0	285	100,0
Penta Hospitals SK, všeobecná nemocnica, Žiar n. Hronom	21	29,2	27	37,5	11	15,3	0	0,0	3	4,2	9	12,5	1	1,4	72	100,0
Prakt-Derm s.r.o., Mojmirovec	14	60,9	9	39,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	23	100,0
Prírodné jódové kúpele Číž, a.s.	1	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	100,0
Psychiatrická liečebňa S. Bluma v Plešivci	2	7,1	24	85,7	0	0,0	2	7,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	28	100,0
Psychiatrická liečebňa Sučany	2	4,4	27	60,0	1	2,2	0	0,0	0	0,0	0	0,0	15	33,3	45	100,0
Psychiatrická nemocnica Hronovce	63	24,2	178	68,5	15	5,8	4	1,5	0	0,0	0	0,0	0	0,0	260	100,0
Psychiatrická nemocnica Michalovce	0	0,0	121	98,4	0	0,0	1	0,8	0	0,0	0	0,0	1	0,8	123	100,0
Psychiatrická nemocnica Philippa Pinela Pezinok	11	5,5	177	88,1	9	4,5	3	1,5	0	0,0	0	0,0	1	0,5	201	100,0
Psychiatrická nemocnica Veľké Zálužie	2	1,8	105	95,5	1	0,9	1	0,9	0	0,0	1	0,9	0	0,0	110	100,0
Psychiatrická nemocnica prof. Matulaya Kremnica	1	1,8	48	87,3	0	0	4	7,3	1	1,8	1	1,8	0	0	55	100,0
Regionálna nemocnica Sobrance, n. o.	1	5,9	15	88,2	0	0,0	0	0,0	1	5,9	0	0,0	0	0,0	17	100,0
Regionálna nemocnica Sobrance, n. o., špec. nemocnica	1	14,3	6	85,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	7	100,0
Rehabilitačná nemocnica AGEL Hlohovec s.r.o.	0	0,0	3	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	3	100,0
SOLIDARITAS n.o.	0	0,0	0	0,0	1	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	100,0
SOLIDARITAS n.o., hospic, Trstice	2	18,2	9	81,8	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	11	100,0
Sanatórium Dr. Guhra, n.o., Vysoké Tatry	0	0,0	2	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	100,0
Sanatórium Tatranská Kotlina, n. o., Vysoké Tatry	0	0,0	1	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	1	100,0
Sanom s.r.o., Bratislava-Nové Mesto	1	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	100,0
Spíšská katolícka charita, hospic, Ľubica	5	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	5	100,0
Spoločnosť Zlatý vek, dom oš. starostlivosti, Nitra	1	9,1	9	81,8	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	9,1	0,0	0,0	11	100,0
Stredoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s., Banská Bystrica	11	23,9	20	43,5	4	8,7	0	0,0	6	13,0	5	10,9	0	0,0	46	100,0
Univerzitná nemocnica Bratislava	12	46,2	4	15,4	1	3,8	0	0,0	0	0,0	5	19,2	4	15,4	26	100,0

UN Nemocnica svätého Michala, a. s., Bratislava	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	50,0	0	0,0	1	50,0	2	100,0
UN Bratislava, Bratislava-Nové Mesto	74	12,8	198	34,3	90	15,6	27	4,7	48	8,3	99	17,2	40	6,9	576	100,0
UN Bratislava, Bratislava-Petržalka	36	32,7	16	14,5	18	16,4	2	1,8	5	4,5	18	16,4	15	13,6	110	100,0
UN Bratislava, Bratislava-Ružinov	156	27,7	159	28,2	50	8,9	10	1,8	76	13,5	44	7,8	68	12,1	563	100,0
UN Bratislava, Bratislava-Staré Mesto	80	26,3	119	39,1	38	12,5	4	1,3	9	3,0	6	2,0	48	15,8	304	100,0
UN Bratislava, zariadenie biomedicín. výskumu	0	0,0	1	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	100,0
UN Bratislava - Pod. Biskup.	68	52,3	30	23,1	13	10,0	3	2,3	0	0,0	7	5,4	9	6,9	130	100,0
UN L. Pasteura Košice	80	20,4	206	52,6	13	3,3	1	0,3	29	7,4	49	12,5	14	3,6	392	100,0
UN Martin	183	32,2	152	26,8	60	10,6	6	1,1	47	8,3	57	10,0	63	11,1	568	100,0
UN s poliklinikou Milosrdní bratia, Bratislava	13	25,5	2	4,0	6	11,8	1	2,0	5	9,8	14	27,5	10	19,6	51	100,0
VIKOM, s. r. o., Žilina	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	100,0	1	100,0
VITALITA n.o. LEHNICE, liečebňa	4	11,8	28	82,4	1	3,0	0	0,0	0	0,0	1	3,0	0	0,0	34	100,0
VITALITA n.o. LEHNICE, špecializ. nemocnica	0	0,0	16	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	16	100,0
Vranovská nemocnica, a.s., Stropkov	6	16,7	7	19,4	16	44,4	2	5,6	1	2,8	4	11,1	0	0,0	36	100,0
Vranovská nemocnica, a.s., Vranov nad Topľou	30	11,9	91	36,0	46	18,2	13	5,1	30	11,9	37	14,6	6	2,4	253	100,0
Vysokospecializ. odbor. stav geriatrický sv. Lukáša v Košiciach	0	0,0	2	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	100,0
Vysokospec. odbor. ústav geriatrický sv. Lukáša v Košiciach, hospic	0	0,0	7	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	7	100,0
Vysokospec. odbor. ústav geriatrický sv. Lukáša v Košiciach	11	21,2	39	75,0	1	1,9	0	0,0	0	0,0	1	1,9	0	0,0	52	100,0
Východoslovenský onkologický ústav, a.s., Košice-Juh	1	3,8	19	73,1	1	3,8	0	0,0	3	11,5	1	3,8	1	3,8	26	100,0
Východoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s., Košice-Západ	19	14,0	73	53,7	6	4,4	2	12,5	22	16,2	14	10,3	0	0,0	136	100,0
Všeobecná NsP Lučenec n.o., hospic	0	0,0	4	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	4	100,0
Všeobecná NsP Lučenec n.o.	32	68,1	9	19,1	1	2,1	0	0,0	1	2,1	3	6,4	1	2,1	47	100,0
Všeobecná NsP, n. o., Veľký Krtíš	39	83,0	21	44,7	4	5,4	0	0,0	0	0,0	0	0,0	10	21,3	74	100,0
WESPA, s.r.o., liečebňa, Želiezovce	2	50,0	0	0,0	2	50,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	4	100,0
ZELENÝ SEN, s. r. o., Banská Bystrica	4	22,2	14	77,8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18	100,0
Zariadenie sociálnych služieb Slniečny dom	6	18,2	24	72,7	0	0,0	2	6,1	0	0,0	1	3,0	0	0,0	33	100,0
Ľubovnianska nemocnica, n.o., Stará Ľubovňa	69	43,4	82	42,1	6	3,1	8	4,1	4	0,0	26	13,3	0	0,0	195	100,0
SOTH, s.r.o., Nitra	1	7,7	12	92,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	13	100,0
Špecializ. nemocnica pre ortopedickú protetiku Bratislava	0	0,0	10	90,9	0	0,0	0	0,0	1	9,1	0	0,0	0	0,0	11	100,0
Špecializovaná nemocnica sv. Svorada Zobor,Nitra	62	38,8	68	42,5	16	38,8	2	1,25	0	0,0	10	6,25	2	1,25	160	100,0
Špecializovaný liečebný ústav Marina, Kováčová	0	0,0	1	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	100,0
Železničné zdravotníctvo Košice	1	1,8	33	60,0	15	27,3	1	1,8	4	7,3	0	0,0	1	1,8	55	100,0
Spolu	4387	23,1	6815	36,0	2578	13,6	564	3,0	1641	8,7	2059	10,9	884	4,7	18928	100,0

4.10.1 Druhy nákaz

Zaznamenané boli rôzne typy infekcií súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti. Percentuálny podiel jednotlivých NN prezentuje graf 124 a tabuľka 87.

GRAF 124 ROZDELENIE NN PODĽA LOKALIZÁCIE INFEKCIE V ZZ, 2023, SR

TABUĽKA 87 SKUPINY NN NÁKAZ, 2023, SR

Skupina NN nákaz	%
Respiračné	36,0
Črevné	23,2
Urogenitálne	13,6
Sepsy	10,9
Infekcie chirurgickej rany	8,7
Kože a sliznice	3,0
Iné	4,7

4.10.1.1 Nákazy dýchacích ciest

V skupine nákaz dýchacích ciest, ktorá je najpočetnejšia, bolo nahlásených 6815 nemocničných nákaz, čo je pokles o 23,1 % oproti roku 2022 (8864 NN). Tieto nákazy tvoria 36,0 % všetkých NN. Najčastejšie sa vyskytovali na OAIM a KAIM, interných a pediatrických oddeleniach, odd. pneumológie a ftizeológie. Jednalo sa najmä o ochorenie COVID-19, bakteriálne bronchitídy a bronchopneumónie často s multirezistentnou etiológiou. Laboratórne z agens prevládali SARS-CoV-2, Klebsiella pneumoniae, Pseudomonas aeruginosa a Staphylococcus aureus.

4.10.1.2 Črevné nákazy

V druhej najpočetnejšej skupine nákaz bolo v roku 2023 vykázaných 4387 infekcií. Výskyt bol v porovnaní s predchádzajúcim rokom približne na rovnakej úrovni. Percentuálne tvoria tieto nákazy 23,1 % z celkového hláseného výskytu NN. Ochorenia sa vyskytovali najčastejšie vo

forme hnačiek, hlásené boli najmä na klinikách a oddeleniach internej medicíny, OAIM a KAIM, odd. dlhodobo chorých a pediatrických oddeleniach. Ako etiologické agens figurovali najčastejšie *Clostridioides difficile*, rotavírusy, adenovírusy a norovírusy.

4.10.1.3 Močopohlavné nákazy

Výskyt močopohlavných nákaz je vyšší oproti roku 2022 o 53 %. V roku 2023 bolo vykázaných 2578 NN a v roku 2022 ich bolo 1682. Tieto nákazy tvoria 13,6 % zo všetkých NN. Najvyšší počet ochorení bol na interných oddeleniach, ODCH, OAIM a KAIM, JIS a urologických oddeleniach. Klinicky sa najčastejšie jednalo o cystitídy po zavedení permanentného močového katétra. V etiológii najčastejšie figurovali *E. coli*, *Klebsiella pneumoniae*, *Pseudomonas aeruginosa* a *Proteus mirabilis*.

4.10.1.4 Septikémie

Výskyt septikémií bol v roku 2023 vyšší v porovnaní s predchádzajúcim rokom o 25 %, hlásených bolo 2059 nákaz (1656 NN v roku 2022). Septikémie tvoria 10,9 % zo všetkých nemocničných nákaz, najviac sme ich zaznamenali na OAIM a KAIM, interných, pediatrických a hematologických oddeleniach. U septikémií dominovali etiologicky *Staphylococcus aureus*, *Klebsiella pneumoniae*, *E. coli* a *Pseudomonas aeruginosa*.

4.10.1.5 Infekcie v mieste chirurgického výkonu

Infekcie v mieste chirurgického výkonu spolu tvorili 1641 prípadov, čo je nárast o 41 % oproti roku predchádzajúcemu (1162 v roku 2022). Tvoria 8,7 % zo všetkých NN. Najviac sa ich vyskytlo na klinikách a oddeleniach chirurgie, OAIM a KAIM a oddeleniach pediatrie. Na etiológii sa najviac podieľali *Staphylococcus aureus*, *E. coli*, *Klebsiella pneumoniae*, *Pseudomonas aeruginosa* a *Enterococcus faecalis*.

4.10.1.6 Nákazy kože a slizníc

V skupine nákaz kože a slizníc bolo spolu evidovaných 564 prípadov. Oproti roku 2022 sme zaznamenali nárast o 24 % (456 NN v roku 2022). Tieto nákazy tvoria 3,0 % zo všetkých NN. Najčastejšie sa vyskytli na JIS, neonatológii a oddeleniach dlhodobo chorých. Klinicky sa jednalo o konjunktivitídy, inflamované dekubity, bulózne dermatitídy, scabies, omfalitídy. Etiologicky figurovali najmä *Staphylococcus aureus*, *Klebsiella pneumoniae* a *Pseudomonas aeruginosa* a *E. coli*.

4.10.1.7 Ostatné nákazy

V skupine ostatné nákazy bolo hlásených 884 nákaz, čo je o 11 % menej ako v predchádzajúcom roku (1001 NN v roku 2022). Tieto infekcie tvoria 4,7 % zo všetkých NN. V tejto skupine boli nahlásené najmä flebitídy, peritonitídy, endokarditídy, meningitídy, a mastitídy. Najviac nákaz sa vyskytlo na OAIM a KAIM, JIS, ODCH a chirurgických oddeleniach. Kultivačne dominovali *Klebsiella pneumoniae*, *Staphylococcus aureus* a *Pseudomonas aeruginosa*.

4.10.2 EPIDÉMIE

4.10.2.1 Bratislavský kraj

V roku 2023 bolo hlásených 31 epidémií, pri ktorých ochorelo spolu 263 osôb z 1 867 exponovaných (1x salmonelová enteritída, 1x akútna gastroenteropatia zapríčinená vírusom Norwalk, 24x COVID-19, 5x nosič infekčnej choroby).

1x epidémia - Salmonelová enteritída (*S. infantis*) ochorelo 11 osôb z 510 exponovaných osôb na internom oddelení (okres Bratislava II). U iných pacientov na viacerých oddeleniach bol výskyt sporadický, bez potvrdenia agensu. Epidemiologickým šetrením nebol dokázaný zdroj šírenia nákazy so zameraním na kuchyňu. Stery z prostredia ako aj z odobratej stravy boli negatívne. Nariadené epidemiologické opatrenia v kuchyni boli bezodkladne vykonané (opakovaná dezinfekcia chlóróvými prípravkami), na jednotlivých oddeleniach nariadená dezinfekcia, izolácia pacientov s podozrením na alimentárnu nákazu s odberom vzoriek na kultiváciu a okamžité hlásenie nových prípadov ochorenia.

1x epidémia - Akútna gastroenteropatia zapríčinená vírusom Norwalk ochorelo 6 osôb z 31 exponovaných osôb na kožnom oddelení (okres Bratislava III). Z klinických príznakov dominovali hnačky a zvracanie.

24x epidémia – COVID-19 ochorelo 223 osôb z 1 204 exponovaných osôb na interných, geriatrických, neurochirurgických, novorodeneckých, chirurgických, psychiatrických, neurologických, urologických, rádiologických, ortopedických a doliečovacích oddeleniach (8x okres Bratislava I, 6x okres Bratislava II, 9x okres Bratislava III a 1x okres Pezinok). Vo všetkých zdravotníckych zariadeniach, kde bol výskyt epidémií na COVID-19 nebol priebeh u pacientov a zdravotníckeho personálu ťažký. U všetkých išlo o mierne alebo rozvinuté respiračné príznaky charakteristické pre toto ochorenie. U viacerých pacientov išlo o kontakty s pozitívnym pacientom, alebo s rodinným príslušníkom počas návštevnych hodín v zdravotníckom zariadení.

5x epidémia - nosič inej infekčnej choroby ochorelo 23 osôb zo 122 exponovaných osôb na oddelení anesteziológie a intenzívnej medicíny, chirurgickom oddelení JIS a internom oddelení (3x okres Bratislava I a 2x okres Bratislava III). Laboratórnym vyšetrením sa potvrdila *Klebsiella pneumoniae* produkujúca karbapenemázu.

Vo všetkých epidémiách boli vykonané protiepidemické opatrenia a vo všetkých zdravotníckych zariadeniach Bratislavského kraja sa vykonáva pravidelne testovanie pacientov na SARS-CoV-2.

4.10.2.2 Banskobystrický kraj

Vo Všeobecnej nemocnici s poliklinikou Veľký Krtíš, n.o. bol zaznamenaný epidemický výskyt multirezistentného kmeňa *Klebsiella pneumoniae* s potvrdením produkcie karbapenemáz u 6 pacientov (1x izolácia z moču s následným potvrdením zo stolice a 5x primárne záchyt v stolici) na oddelení vnútorného lekárstva muži a ženy v čase od 30. 5. 2023 do 14. 6. 2023.

V nemocniciach v Žiari nad Hronom a Banská Štiavnica bol epidemický výskyt ochorenia COVID-19, ktorý prebiehal od 1.1.2023 do 12.1.2023 na internom oddelení, kde celkovo ochorelo 8 pacientov, ochorenie u zdravotníckeho personálu nebolo zaznamenané. Ochorenia prebiehali s miernymi klinickými príznakmi.

Na oddelení dlhodobo chorých Nemocnica Banská Štiavnica bol evidovaný epidemický výskyt ochorenia COVID-19 v čase od 13.2.2023 do 9.3.2023. AG testami zaznamenaných 8 prípadov ochorenia u pacientov a 4 prípady ochorenia u zamestnancov oddelenia. Ochorenia prebiehali len s miernymi respiračnými príznakmi /nádcha, kašeľ, bolesti hrdla/ alebo asymptomaticky. Z celkového počtu chorých bolo 11 očkovaných a 2 neočkovaní. Attack rate 37,14 %.

Epidemický výskyt v Psychiatrickej nemocnici prof. Matulaya v Kremnici, kde bola zaznamenaná 1 epidémia COVID-19 od 12.3.2023 do 28.3.2023. Celkove ochorelo 51 osôb z toho na akútnom oddelení 22 osôb (19 pacientov a 3 zamestnanci), gerontopsychiatrickom oddelení 17 osôb (15 pacientov a 2 zamestnanci), na chronickom oddelení ochorelo 11 osôb (8 pacientov a 3 zamestnanci) a na detskom oddelení ochorel 1 zamestnanec. Ochorenia prebiehali s miernymi klinickými príznakmi.

RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici vykázalo 1 lokálnu epidémiu s diagnózou Svrab – B86 v zdravotníckom zariadení v okrese Brezno. Prvý prípad bol zaznamenaný u hospitalizovaného pacienta (07/2023), ochorelo 5 zdravotníckych pracovníkov a 2 rodinní príslušníci.

4.10.2.3 Trnavský kraj

Okres Galanta, neurologické oddelenie NsP Sv. Lukáša Galanta. Z celkového počtu 40 exponovaných (20 pacientov a 20 zamestnancov) sa nakazilo 11 osôb (10 pacientov a 1 sanitárka). Ochorelo 8 mužov a 3 ženy, priebeh ochorenia bol mierny (subfebrílie, bolesť hrdla, nádcha a kašeľ), evidujeme 3 bezpríznakové infekcie. Diagnóza COVID-19 bola potvrdená vo všetkých prípadoch Ag testom. Očkovací status: 5x 3dávky, 2x 2 dávky, 4 pacienti neboli očkovaní.

Okres Galanta, Hospic Trstice. Z celkového počtu 26 exponovaných (15 pacientov a 11 zamestnancov) sa nakazilo 8 pacientov, vedúca sestra zariadenia a 1 zdravotná sestra. Ochorelo 8 žien a 2 muži. Klinický obraz: nádcha, bolesti kĺbov, únava, v dvoch prípadoch bronchitída. U 1 pacientky išlo o bezpríznakovú infekciu. Pozitivita na SARS-CoV-2 bola potvrdená vo všetkých prípadoch Ag testom. Očkovací status: 1x 4 dávky, 2x 3 dávky, 3x 2 dávky a 4x očkovanie nebolo vykonané.

Okres Dunajská Streda, Oddelenie dlhodobo chorých zariadenia Vitalita Lehnice n. o. Na oddelení dlhodobo chorých zariadenia Vitalita Lehnice bol evidovaný epidemický výskyt COVID – 19. Z celkového počtu 75 exponovaných (50 pacientov a 25 personál) ochorelo 9 osôb (7 pacientov a 2 personál). Attack rate – 12%. Klinické príznaky: nádcha, kašeľ, v dvoch prípadoch febrility, zimnica, bolesti kĺbov, bolesť na hrudi. Pacienti boli riadne očkovaní, z personálu jedna osoba riadne očkovaná, druhá osoba neočkovaná.

Okres Dunajská Streda, Oddelenie dlhodobo chorých zariadenia Vitalita Lehnice n. o. Na oddelení dlhodobo chorých zariadenia Vitalita Lehnice bol evidovaný epidemický výskyt COVID – 19. Z celkového počtu 45 exponovaných (28 pacientov a 17 personál) ochorelo 14 osôb (11 pacientov a 3 personál). Attack rate 31,1%. Klinické príznaky: nádcha, bolesti hrdla, celková slabosť, produktívny kašeľ, febrility, zimnica. Piaty pacienti neboli očkovaní, ostatní pacienti aj personál boli riadne očkovaní.

Okres Dunajská Streda, Oddelenie FBRL zariadenia Vitalita Lehnice n. o. Evidovaný bol epidemický výskyt ochorenia COVID – 19. Z celkového počtu 79 exponovaných (48 pacientov a 31 personál) ochorelo 11 osôb (9 pacientov a 2 personál). Attack rate – 13,92%. Klinické príznaky: nádcha, kašeľ, zvýšená TT alebo bezpríznakový priebeh. Jedna osoba nebola očkovaná, ostatní boli zaočkovaní.

4.10.2.4 Trenčiansky kraj

V roku 2023 sme v Trenčianskom kraji evidovali 11 nozokomiálnych epidémií, z toho 5 vyvolaných multirezistentnými kmeňmi *Klebsiella pneumoniae*, 3 v súvislosti s ochorením COVID-19, 2 rotavírusové enteritídy a 1 epidémia vyvolaná *Clostridiodes difficile*. Prehľad nozokomiálnych epidémií za rok 2023 (okrem epidémií v súvislosti s COVID-19) je uvedený v tabuľke 88 .

TABUĽKA 88 PREHĽAD NOZOKOMIÁLNYCH EPIDÉMIÍ ZA ROK 2023, TRENČIANSKY KRAJ

Názov	Dát. vzniku	Dát. ukonč.	Agens	Počet ch. Pa/Z *	Počet nosič. Pa/Z *	Poč. exp. Pa/Z *	Obec	Miesto	Faktor	Dôkaz
1. PE23/U071/Nem.PE	7.11.2023	21.11.2023	2019-nCov	17/0	0	69/0	PE	Nemocnica na okraji mesta, n.o.	Kontaminovaný vzduch/aerosol	epidemiologický
2. TN22/A047/GER	06.12.2022	06.02.2023	<i>Clostridium Difficile</i>	9/0	0	132/132/0	TN	FN TN	Nepriamy kontakt	epidemiologický
3. TN22/J20/TaPCH+INT	01.12.2022	07.01.2023	<i>Klebsiella pneumoniae CPE+</i>	8/0	5	13/13/0	TN	FN TN	Kontakt s chorým	epidemiologický
4. TN23/A080/ORTO	02.05.2023	04.05.2023	Rotavírus	4/0	0	38/21/17	TN	FN TN	Neznámy	epidemiologický
5. TN23/J208/OAIM	26.12.2022	07.01.2023	<i>Klebsiella pneumoniae CPE+</i>	4/0	1	10/10/0	TN	FNTN	Nepriamy kontakt	epidemiologický
6. MY23/Z228/OAIM	11.04.2023	25.05.2023	<i>Klebsiella pneumoniae CPE+</i>	7/0	7	30/30/0	MY	NsP MY	Kontakt s chorým	epidemiologický
7. MY23/Z228/INTODD	24.04.2023	05.05.2023	<i>Klebsiella pneumoniae CPE+</i>	7/0	7	42/42/0	MY	NsP MY	Nepriamy kontakt	epidemiologický
8. MY23/Z228/ODCH	12.05.2023	29.05.2023	<i>Klebsiella pneumoniae CPE+</i>	4/0	4	75/75/0	MY	NsP MY	Nepriamy kontakt	epidemiologický
9. MY23/U071/INT	23.10.2023	30.10.2023	2019-nCoV	5/1	0	46/26/20	MY	NsP MY	Kvapôčková infekcia	epidemiologický
10. MY23/U071/ODCH	24.10.2023	26.10.2023	2019-nCoV	5/3	0	33/13/20	MY	NsP MY	Kvapôčková infekcia	epidemiologický
11. BN23/A080/ ODCH	26.06.2023	19.07.2023	Rotavírus	19/15/4	0	58/28/30	BN	ODCH BN	Neznámy	laboratórne a epidemiologický

*Pa/Z – pacienti/ pracovníci zdravotníckeho zariadenia

Opis epidémií:

- V okrese Partizánske v čase od 7.11.2023 do 21.11.2023 zaznamenali epidemický výskyt ochorenia COVID-19 na dvoch oddeleniach nemocnice v Partizánskom. Z celkového počtu 69 exponovaných pacientov ochorelo 17 osôb. Z klinických príznakov dominovali respiračné príznaky. Žiaden z chorých nebol aktívne vyhľadaný. Všetky ochorenia boli potvrdené antigénovým testom a vykázané boli ako nozokomiálne nákazy.
- V okrese Trenčín v čase od 6.12.2022 - 6.2.2023 zaznamenali epidemický výskyt klostrídiovej enterokolitídy (agens *Clostridiodes difficile*) na geriatrickom oddelení vo FN Trenčín. Z 132 exponovaných pacientov ochorelo 9 pacientov.
- V čase od 1.12.2022 do 7.1.2023 bol zaznamenaný výskyt *Klebsiella pneumoniae* (KPC) na oddelení TaPCH a internom oddelení FN Trenčín. Z CP 13 exponovaných evidujeme 8 prípadov *Klebsiella pneumoniae* (KPC) u pacientov hospitalizovaných na TaPCH a internom oddelení FN TN. U prvého pacienta pôvodne hospitalizovaného na TaPCH sa jedná o infekciu dýchacích ciest, zistenú po preklade na interné odd. FN TN, u pacientov hospitalizovaných na internom oddelení sa jedná 2x o infekciu močových ciest a 5x o bezpríznakové nosičstvo.
- V čase od 2.5.2023 - 4.5.2023 bol zaznamenaný epidemický výskyt rotavírusovej enteritídy na oddelení ortopédie vo FN TN, kde z exponovaných 38 (21 pacientov a 17 zamestnancov) ochoreli 4 pacienti, dvom pacientom bol v stolici potvrdený rotavírus. V klinickom obraze dominujú vodnaté stolice.

- V čase 26.12.2022 -7.1.2023 bol zaznamenaný epidemický výskyt Klebsiella pneumoniae (KPC) u pacientov OAIM FN Trenčín. Z celkového počtu 10 exponovaných bola infekcia evidovaná u 4 pacientov (2x infekcia dýchacích ciest, 1x infekcia močových ciest a 1x bezpríznakové nosičstvo).
- V okrese Myjava čase od 11.4.2023 do 25.5.2023 bol zaznamenaný epidemický výskyt Klebsiella pneumoniae (KPC) u pacientov hospitalizovaných na OAIM NsP Myjava. Z celkového počtu exponovaných 30 pacientov bola Klebsiella pneumoniae izolovaná u 7 pacientov.
- V čase od 24.4.2023 do 5.5.2023 bol zaznamenaný epidemický výskyt multirezistentného kmeňa Klebsiella pneumoniae (KPC) u hospitalizovaných pacientov. Z celkového počtu 42 pacientov bola Klebsiella pneumoniae zachytená z tampónu rekta u 7 pacientov.
- V čase od 12.5.2023 do 29.5.2023 bol zaznamenaný epidemický výskyt Klebsiella pneumoniae (KPC) na oddelení dlhodobo chorých NsP Myjava. Z celkového počtu exponovaných 75 bola Klebsiella pneumoniae zachytená z tampónu rekta u 4 pacientov.
- V čase od 23.10.2023 do 30.10.2023 bol zaznamenaný epidemický výskyt ochorenia COVID-19 na internom odd. NsP Myjava. Zo 46 osôb (26 pacientov, 20 zamestnancov) ochoreli 5 (4 pacienti a 1 zamestnanec).
- V čase od 24.10.2023 do 26.10.2023 bol zaznamenaný epidemický výskyt ochorenia COVID-19 na ODCH NsP Myjava. Z 33 osôb (13 pacientov, 20 zamestnancov) ochoreli 5 (2 pacienti a 3 zamestnanci).
- V okrese Bánovce nad Bebravou bol zaznamenaný v čase od 26.6. do 19.7.2023 epidemický výskyt enterokolitíd vyvolaných rotavírusom na oddelení dlhodobo chorých Nemocnica Bánovce, kde z 58 exponovaných ochorelo 19 osôb

4.10.2.5 Nitriansky kraj

V Psychiatrickej nemocnici Veľké Zálužie na I. oddelení bol zaznamenaný epidemický výskyt koronavírusových infekcií. V čase od 3.1. do 9.1.2023 ochorelo v epidemiologickej súvislosti 5 pacientov z 23 exponovaných, z ošetrovateľského personálu neochorel nikto. Klinický priebeh ochorenia bol mierny - bolesť svalov a nádcha, u jedného pacienta bezpríznakový. Očkovací status: 1 pacient očkovaný trikrát, 2 pacienti dvakrát a 2 neočkovaní.

V hospici Dom pokoja a zmiery u Bernadetky v Nitre evidujeme epidemický výskyt infekcií spôsobených COVID -19. Z celkového počtu 34 exponovaných (13 pacientov a 21 osôb personálu) malo pozitívny antigénový test 5 osôb - 3 pacienti a 2 opatrovatelky. Ochorenia mali ľahký klinický priebeh - nádcha, kašeľ a zvýšená teplota. Očkovací status: dvaja pacienti neočkovaní a jeden očkovaný 3-krát. Chorý personál bol vylúčený z práce, pacienti aj ich kontakty boli izolovaní.

Na geriatrickom oddelení ŠN Zobor Nitra bol zaznamenaný protražovaný epidemický výskyt koronavírusových infekcií. V čase od 1.2. do 11.2.2023 z celkového počtu 27 exponovaných (12 pacientov a 15 osôb personálu) malo pozitívny antigénový test 5 pacientov, z personálu nebol pozitívne testovaný nikto. Očkovací status: 3 pacienti očkovaní tromi dávkami, 1 pacient zaočkovaný 4-krát a 1 pacient neočkovaný. Ochorenia mali mierny priebeh -subfebrílie, kašeľ, chorí pacienti boli odizolovaní na oddelení.

Na I. oddelení pneumológie a fizeológie ŠN Zobor Nitra bol zaznamenaný protražovaný epidemický výskyt koronavírusových infekcií. Od 6.2. do 14.2.2023 z celkového počtu 66 exponovaných (36 pacientov a 30 osôb personálu) mali pozitívny antigénový test 9 pacienti, z personálu neochorel nikto. Očkovací status: 3 pacienti očkovaní 3x, 1 pacient zaočkovaný 1x, 1 pacient zaočkovaný 2x a 4 pacienti neočkovaní. Ochorenia mali mierny priebeh - subfebrílie, kašeľ a nádcha, chorí pacienti boli odizolovaní.

Od 1.2. do 7.2.2023 bol zaznamenaný na Klinike detí a dorastu vo Fakultnej nemocnici v Nitre epidemický výskyt norovírusových gastroenteritíd. Z celkového počtu 33 hospitalizovaných pacientov ochoreli 5 pacienti, 1 doprovod (matka hospitalizovaného dieťaťa) a z 22 osôb personálu neochorel nikto. Klinicky sa ochorenia prejavili početnými vodnatými hnačkami. Výsledky: 12 sterov z prostredia Staphylococcus koaguláza negat. vzdušné sporulanty, 1x Enterococcus species a 1x potvrdené norovírusy.

V Psychiatrickej nemocnici Veľké Zálužie na I. oddelení bol zaznamenaný epidemický výskyt infekcií spôsobených COVID -19 u pacientov. V čase od 19.7. do 27.2.2023 ochorelo 6 pacientov z 28 hospitalizovaných, z ošetrojúceho personálu neochorel nikto. Očkovací status: traja neočkovaní, dvaja očkovaní 3x a jeden očkovaný 1x. Ochorenia mali mierny priebeh – nádcha, kašeľ, bolesti hlavy a svalov.

Na Kardiologickej klinike FN v Nitre bol zaznamenaný protrahovaný epidemický výskyt koronavírusových infekcií. V čase od 8.3. do 30.3.2023 bolo pozitívne testovaných 11 pacientov zo 49 exponovaných, z ošetrojúceho personálu neochorel nikto. Ako prvý bol pozitívne testovaný pacient preložený z iného zdravotníckeho zariadenia, ktorý mal na tretí deň pozitívny antigénový test. Ďalšie ochorenia boli v epidemiologickej súvislosti. Klinicky mali pacienti mierny priebeh alebo boli bezpríznakoví. Očkovací status: 5 pacienti očkovaní 3-krát, 4 pacienti dvakrát, 1 očkovaný jedenkrát a 1 neočkovaný.

Na Neurologickej klinike FN v Nitre bol zaznamenaný epidemický výskyt koronavírusových infekcií. V čase od 3.3. do 7.3.2023 z celkového počtu 31 exponovaných osôb (19 pacientov a 12 osôb ošetrojúceho personálu) mali pozitívny PCR test traja pacienti. Očkovací status: dvaja očkovaní 3x a jeden 2x. Z personálu neochorel nikto. Ochorenia mali mierny priebeh - febrílie, kašeľ a nádcha.

Na Neurologickej klinike FN v Nitre bol zaznamenaný epidemický výskyt koronavírusových infekcií. V čase od 17.3. do 29.3.2023 z celkového počtu 77 exponovaných osôb (48 pacientov a 29 osôb ošetrojúceho personálu) mali pozitívny Ag test piati pacienti. Očkovací status: traja očkovaní 3x, jeden 2x a jeden neočkovaný. Z personálu neochorel nikto. Ochorenia mali mierny priebeh - febrílie, kašeľ, nádcha.

Na Klinike FBLR FN v Nitre bol zaznamenaný epidemický výskyt koronavírusových infekcií. V čase od 5.3. do 14.3.2023 z celkového počtu 33 exponovaných osôb (19 pacientov a 14 osôb ošetrojúceho personálu) mali pozitívny Ag test siedmi pacienti. Očkovací status: jeden očkovaný 4x, traja 3x a traja neočkovaní. Z personálu neochorel nikto. Ochorenia mali mierny priebeh - subfebrílie, kašeľ a nádcha.

V Psychiatrickej nemocnici Veľké Zálužie na IV. oddelení bol zaznamenaný epidemický výskyt koronavírusových infekcií. V čase od 6.3. do 23.3.2023 ochorelo v epidemiologickej súvislosti 25 pacientov z 35 exponovaných, z ošetrovateľského personálu neochorel nikto. Klinický priebeh ochorenia bol mierny - bolesť hlavy, kašeľ, teplota.

V Psychiatrickej nemocnici Veľké Zálužie na III. oddelení bol zaznamenaný epidemický výskyt koronavírusových infekcií. V čase od 27.3. do 28.3.2023 bolo pozitívne testovaných 5 pacientov z 18 exponovaných, z personálu neochorel nikto. Klinický priebeh ochorenia: v jednom prípade TT 37,4°C a prechladnutie, 4 prípady bez klinických príznakov ochorenia. Očkovací status: 1 pacient očkovaný 4-krát, 1 očkovaný 3-krát, 2 očkovaní dvakrát a 1 neočkovaný.

Na Internej klinike FN v Nitre bol zaznamenaný proťahovaný epidemický výskyt koronavírusových infekcií. V čase od 2.4. do 18.4.2023 bolo pozitívne testovaných 12 pacientov z 59 exponovaných, z ošetrojúceho personálu neochorel nikto. Ako prvá bola pozitívne testovaná pacientka s klinickými príznakmi respiračného infektu, ktorá bola izolovaná na infekčnej klinike.

Na Kardiologickej klinike v Nitre bol zaznamenaný epidemický výskyt koronavírusových infekcií. V čase od 12.4. do 17.4.2023 boli pozitívne testovaní 3 pacienti z 32 exponovaných, z ošetrojúceho personálu neochorel nikto. Klinicky sa ochorenia prejavili kašľom a nádchou.

V čase od 2.4. do 4.4.2023 bol zaznamenaný na Klinike deti a dorastu vo Fakultnej nemocnici v Nitre epidemický výskyt rotavírusových enteritíd. Z celkového počtu 26 hospitalizovaných ochorelo 5 pacientov, z ošetrojúceho personálu neochorel nikto. Klinicky sa ochorenia prejavili početnými vodnatými hnačkami a zvracaním. Rotavírusy boli potvrdené zo stolice u všetkých chorých.

Na II. oddelení pneumológie a ftyzeológie ŠN v Nitre bol zaznamenaný epidemický výskyt koronavírusových infekcií. V čase od 25.4. do 27.4.2023 z celkového počtu 81 exponovaných (41 pacientov a 40 osôb personálu) boli antigénovým testom pozitívne testovaní traja pacienti, z personálu neochorel nikto. Ochorenia mali mierny priebeh - febrílie, kašeľ a nádcha. Očkovací status: 2 očkovaní 3 dávkami a 1 neočkovaný.

V čase od 18.5. do 20.5.2023 na Klinike detí a dorastu vo FN v Nitre bol zaznamenaný epidemický výskyt rotavírusových enteritíd. Z celkového počtu 32 pacientov ochoreli 3 pacienti a z personálu neochorel nikto. Ochorenia sa prejavili početnými vodnatými stolicami a zvracaním. U všetkých pacientov bola zo stolice potvrdená rotavírusová infekcia.

Na Psychiatrickej klinike v Nitre bol zaznamenaný epidemický výskyt koronavírusových infekcií. V čase od 22.5. do 25.5.2023 boli pozitívne testovaní 4 pacienti z 15 exponovaných, z ošetrojúceho personálu neochorel nikto. Ako prvý bol pozitívne testovaný pacient s miernymi klinickými príznakmi respiračného infektu pred preložením do Psychiatrickej nemocnice vo Veľkom Záluží.

V čase od 12.8. do 17.8.2023 bol zaznamenaný na Urologickom oddelení vo Fakultnej nemocnici v Nitre epidemický výskyt gastroenteritíd pravdepodobne vírusovej etiológie. Ako prvý ochorel 12.8.2023 hospitalizovaný pacient a následne sa ochorenia šírili u ošetrojúceho personálu. Zo 66 exponovaných osôb ochorel 1 pacient (z 21 hospitalizovaných) a 14 osôb ošetrojúceho personálu (zo 45). Klinicky sa ochorenia prejavili početnými vodnatými stolicami a zvracaním. Výtery z rekta boli odobraté od 5 osôb personálu aj pacienta s negatívnym výsledkom, stolica nebola odobratá ani od jedného chorého.

V Psychiatrickej nemocnici Veľké Zálužie na III. oddelení bol zaznamenaný epidemický výskyt koronavírusových infekcií. V čase od 12.9. do 18.9.2023 ochorelo v epidemiologickej súvislosti 5 pacientov zo 122 exponovaných (77 pacientov a 45 osôb personálu), z ošetrovateľského personálu neochorel nikto. Klinicky sa ochorenia prejavili zvýšenou teplotou, bolesťou svalov, triaškou a jeden pacient s CHOCHP bol hospitalizovaný na infekčnej klinike. Očkovací status: 1 pacient očkovaný štyrikrát, 1 pacient dvakrát a 3 neočkovaní.

V Psychiatrickej nemocnici Veľké Zálužie bol zaznamenaný epidemický výskyt koronavírusových infekcií. V čase od 28.9. do 3.10.2023 ochorelo v epidemiologickej súvislosti 6 pacientov a 1 osoba personálu z 36 exponovaných (19 pacientov a 17 osôb personálu). Klinicky sa ochorenia prejavili zvýšenou teplotou, bolesťou svalov, triaškou a dvaja pacienti

boli hospitalizovaní na infekčnej klinike. Očkovací status: 1 pacient očkovaný 4x, 1 pacient 3x, 2 pacienti očkovaní 2x a 2 neočkovaní.

V Hospici Dom pokoja a zmiernu u Bernadetky bol zaznamenaný epidemický výskyt kožných ochorení u pacientov a personálu. Dňa 26.10.2023 boli hlásené kožným lekárom ochorenia na svrab u PSS a personálu, prvé príznaky kožného ochorenia boli zaznamenané od 28.9.2023. Z celkového počtu 38 exponovaných (12 pacientova 26 osôb personálu) ochorelo 12 osôb - 3 pacienti a 9 osôb ošetrujúceho personálu. Chorým pacientom aj personálu bola kožným lekárom naordinovaná terapia. Zároveň boli preliečené všetky exponované osoby.

Na I. oddelení pneumológie a ftizeológie ŠN sv. Svorada v Nitre evidujeme epidemický výskyt koronavírusových infekcií. V čase od 20.11. do 21.11.2023 z celkového počtu 56 exponovaných (25 pacientov a 31 osôb personálu) ochoreli 4 pacienti a 2 osoby ošetrujúceho personálu. Očkovací status: 3 pacienti očkovaní 3-krát a 1 pacient zaočkovaný 2-krát. Ochorenia mali mierny priebeh (subfebrílie, bolesti svalov a kašeľ).

V čase od 2.11. do 3.11.2023 bol zaznamenaný na Infekčnej klinike vo Fakultnej nemocnici v Nitre epidemický výskyt rotavírusových gastroenteritíd. Z celkového počtu 15 hospitalizovaných pacientov ochoreli 4 pacienti, z 10 osôb personálu neochorel nikto. Klinicky sa ochorenia prejavili zvracaním a početnými vodnatými hnačkami. Jedno ochorenie bolo potvrdené laboratórnym vyšetrením, ďalšie tri ochorenia sa vyskytli v epidemiologickej súvislosti.

V Psychiatrickej nemocnici Veľké Zálužie na II. a III. oddelení bol zaznamenaný proťahovaný epidemický výskyt koronavírusových infekcií. V čase od 23.3. do 27.3.2023 bolo pozitívne testovaných 12 pacientov zo 44 exponovaných, z ošetrujúceho personálu neochorel nikto. Klinický priebeh ochorenia: bolesť hrdla, hlavy, kašeľ, 7 prípadov bez klinických príznakov ochorenia. Očkovací status: piati 3-krát, traja 2x a štyria neočkovaní.

Na Neurochirurgickej klinike v Nitre evidujeme epidemický výskyt koronavírusových infekcií. Dňa 27.11. 2023 z celkového počtu 21 hospitalizovaných pacientov mali 4 pacienti príznaky respiračného infektu, z ošetrujúceho personálu neochorel nikto. Ochorenia mali mierny priebeh (subfebrílie, nádcha a kašeľ).

Na Ortopedickej klinike v Nitre bol zaznamenaný epidemický výskyt koronavírusových infekcií. V čase od 23. 11. do 27.11. 2023 z celkového počtu 18 hospitalizovaných pacientov boli pozitívne testovaní štyria pacienti, z ošetrujúceho personálu neochorel nikto. Ochorenia mali mierny priebeh – nádcha, kašeľ a teploty s max. do 38°C.

Na geriatrickom oddelení ŠN sv. Svorada v Nitre bol zaznamenaný epidemický výskyt koronavírusových infekcií. V čase od 24.11. do 27. 11. 2023 z celkového počtu 29 exponovaných (13 pacientov a 16 osôb personálu) malo pozitívny antigénový test 5 pacientov, z personálu neochorel nikto. Ochorenia mali mierny priebeh: kašeľ, bolesti tela a nádcha. Očkovací status: 4 pacienti očkovaní tromi dávkami a 1 pacient neočkovaný.

Na Chirurgickej klinike v Nitre bol zaznamenaný epidemický výskyt koronavírusových infekcií. Od 1.12. do 3.12.2023 z celkového počtu 34 hospitalizovaných pacientov mali 4 pacienti príznaky respiračného infektu, z ošetrujúceho personálu neochorel nikto. Ochorenia mali mierny priebeh (subfebrílie, bolesti svalov a kašeľ).

Na Internej klinike vo FN v Nitre bol zaznamenaný epidemický výskyt koronavírusových infekcií. Od 1.12. do 6.12.2023 z celkového počtu 33 hospitalizovaných boli pozitívne testovaní

jedenásti pacienti, z ošetrojúceho personálu neochorel nikto. Ochorenia mali mierny priebeh: kašeľ, bolesti svalov a nádcha.

V Psychiatrickej nemocnici Veľké Zálužie na IV. oddelení bol zaznamenaný epidemický výskyt koronavírusových infekcií. V čase od 8.12. do 11.12.2023 ochorelo v epidemiologickej súvislosti 10 pacientov zo 44 exponovaných, z ošetrovateľského personálu neochorel nikto. Klinicky sa ochorenia prejavili zvýšenou teplotou, bolesťou svalov, hrdla, hlavy a nádchou. Terapia symptomatická, očkovací status: 2 pacienti očkovaní trikrát, 2 pacienti dvakrát a 2 neočkovaní.

Na Neurologickej klinike vo Fakultnej nemocnici v Nitre bol zaznamenaný epidemický výskyt koronavírusových infekcií. V čase od 12.12. do 20.12.2023 ochorelo v epidemiologickej súvislosti 9 pacientov zo 63 exponovaných (28 pacientov a 35 osôb personálu), z ošetrojúceho personálu neochorel nikto. Klinicky sa ochorenia prejavili zvýšenou teplotou, bolesťou svalov, hrdla, hlavy a nádchou.

Na gerontopsychiatrickom oddelení PN Hronovce bol zaznamenaný epidemický výskyt norovírusových gastroenteritíd, kde v čase od 16.2. do 27.2.2022 ochorelo 12 pacientov z celkového počtu 41 exponovaných, z 52 zamestnancov neochorel nikto. V klinickom obraze dominovali hnačky a mierne bolesti brucha v trvaní 1-2 dni. U 1 pacienta bol zo stolice dokázaný antigén norovírusu.

Na oddelení pre liečbu drogových závislostí Psychiatrickej nemocnice Hronovce bol zaznamenaný epidemický výskyt norovírusových gastroenteritíd, kde v čase od 21.11. do 29.11.2023 ochorelo 6 pacientov zo 41 exponovaných, z personálu neochorel nikto. V klinickom obraze dominovali hnačky, nauzea a zvracanie. U chorých 2x potvrdený antigén norovírusu.

Na akútnom ženskom oddelení PN Hronovce bol zaznamenaný epidemický výskyt gastroenteritíd v čase od 10.5 do 14.5.2023, ochorelo 11 pacientiek z 56 exponovaných a z 25 zamestnancov neochorel nikto. V klinickom obraze dominovali hnačky, mierne bolesti brucha, nauzea a vracanie v trvaní 1-2 dni. Výsledky odoberatých 8 tampónov z rekta a 3 stolíc na antigény vírusov boli negatívne.

Na akútnom ženskom oddelení PN Hronovce bol zaznamenaný epidemický výskyt gastroenteritíd, kde v čase od 11.12. do 15.12.2023 ochorelo 13 pacientiek z celkového počtu zo 45 exponovaných, z 26 zamestnancov neochorel nikto. V klinickom obraze dominovalo zvracanie, hnačky a mierne bolesti brucha v trvaní 1-2 dni. Výsledky odoberatých 3 tampónov z rekta a 1 stolice na antigény vírusov boli negatívne.

Na akútnom mužskom oddelení PN Hronovce bol zaznamenaný epidemický výskyt gastroenteritíd, keď v čase od 16.12. do 18.12.2023 ochorelo 5 pacientov zo 48 exponovaných, z 36 zamestnancov neochorel nikto. V klinickom obraze dominovalo vracanie a hnačky v trvaní 1-2 dni. Biologický materiál nebol odoberatý.

Na oddelení dlhodobej liečby - ženy PN Hronovce bol zaznamenaný epidemický výskyt gastroenteritíd, kde v čase od 21.12. do 29.12.2023 ochorelo 6 pacientiek z 37 exponovaných, z 22 zamestnancov neochorel nikto. V klinickom obraze dominovali hnačky a mierne bolesti brucha v trvaní 1-2 dni. Biologický materiál nebol odoberatý.

V čase od 2.3. do 23.3.2023 bolo pozitívne testovaných na COVID -19 celkom 93 pacientov a 5 zamestnancov PN Hronovce (66x Ag a 29x PCR) z celkového počtu 371 osôb (212

pacientov a 159 zamestnancov). Klinická forma: 58x respiračná (nádcha, bolesť hrdla, 9x zvýšená teplota) a 40x bezpríznaková. Očkovací status: 3 pacienti boli očkovaní 4 dávkami, 33 pacientov 3 dávkami, 21 pacientov 2 dávkami, 2 boli očkovaní 1 dávkou a 34 pacientov nebolo očkovaných.

V čase od 22.5. do 29.5.2023 bolo pozitívne testovaných na COVID - 19 celkom 8 pacientiek z AŽO PN Hronovce z celkového počtu 52 exponovaných. Klinická forma: respiračná (nádcha, bolesť hrdla, 4x zvýšená teplota). Očkovací status: 6 pacientiek bolo očkovaných 3 dávkami a 2 pacientky neboli očkované.

V období od 13.10. do 17.12.2023 bol zaznamenaný protrahovaný epidemický výskyt koronavírusových ochorení. Spolu ochorelo 66 pacientov PN Hronovce z 201 exponovaných. Klinická forma: respiračná. Všetky ochorenia boli potvrdené antigénovým testom. Očkovací status: 5 pacientov bolo očkovaných 4 dávkami, 20 pacientov 3 dávkami, 9 pacientov 2 dávkami, 1 paciena 1 dávkou a 31 pacientov nebolo očkovaných.

Dňa 8.3.2023 bol nahlásený zvýšený výskyt gastroenteritíd u pacientov a personálu na Klinike vnútorného lekárstva I. vo FNsP Nové Zámky. Z celkového počtu 110 exponovaných osôb (z toho 57 pacientov a 53 personálu)/ evidujeme 19 ochorení (z toho 16 u pacientov a 3 ochorenia u personálu). V klinickom obraze dominovali hnačky, zvracanie a zvýšená teplota. U piatich pacientov bol zo stolice potvrdený norovírus.

Dňa 23.5.2023 bol nahlásený zvýšený výskyt gastroenteritíd u pacientov a personálu na Klinike vnútorného lekárstva I. vo FNsP Nové Zámky. Z celkového počtu 102 exponovaných osôb (z toho 49 pacientov a 53 personálu) sme zaznamenali 11 ochorení (z toho 7 u pacientov a 4 ochorenia u personálu). V klinickom obraze dominovala hnačka a zvracanie.

Dňa 4.10.2023 bol hlásený epidemický výskyt ochorení COVID -19 u pacientov a personálu na Neurologickej klinike vo FNsP Nové Zámky. Z celkového počtu 103 exponovaných osôb (z toho 38 pacientov a 65 personálu) evidujeme 14 ochorení (z toho 9 u pacientov a 5 ochorení u personálu). V klinickom obraze – zvýšená teplota, kašeľ a bolesti hlavy. Ochorenia boli potvrdené antigénovým testom.

Dňa 4.10.2023 bol hlásený epidemický výskyt ochorení COVID -19 u pacientov na Klinike vnútorného lekárstva II. vo FNsP Nové Zámky. Z celkového počtu 114 exponovaných osôb (z toho 44 pacientov a 70 personálu) evidujeme 30 ochorení (z toho 27 ochorení u pacientov a 3 ochorenia u personálu). V klinickom obraze dominovali zvýšená teplota, kašeľ a bolesti hlavy. Ochorenia boli potvrdené antigénovým testom.

V mesiaci november sme zaznamenali epidemický výskyt kovidových ochorení na viacerých oddeleniach vo FNsP Nové Zámky: Na Neurologickej klinike epidémiu 20 ochorení (z toho 19 u pacientov a 1 ochorenie u personálu). Na Klinike vnútorného lekárstva I. – epidémiu 26 ochorení (z toho 24 u pacientov a 2 ochorenia u personálu). Na Ortopedickom oddelení epidémiu 18 ochorení (z toho 15 u pacientov a 3 ochorenia u personálu). Na Klinike vnútorného lekárstva II. epidémiu 22 ochorení (z toho 19 u pacientov a 3 ochorenia u personálu). Vo všetkých epidémiách v klinickom obraze dominovali: zvýšená teplota, kašeľ a bolesti hlavy. Ochorenia boli potvrdené antigénovým testom.

Dňa 16.10.2023 bol hlásený epidemický výskyt ochorení COVID -19 u pacientov Oddelenia klinickej a radiačnej onkológie Nemocnice AGEL Komárno s.r.o.. Z celkového počtu 39 exponovaných osôb (21 pacientov a 18 osôb personálu) ochorelo 6 pacientov. V klinickom

obraze dominovali zvýšená teplota a kašeľ. U všetkých chorých bolo ochorenie potvrdené antigénovým testom SARS-CoV-2

4.10.2.6 Žilinský kraj

Vo februári bol hlásený epidemický výskyt ochorenia na dg. U071 v zariadení DOS, KNsP Čadca, kde z celkového počtu exponovaných 48 osôb ochorelo 14 osôb (12 pacientov a 2 zamestnanci). KO: celková slabosť, bolesť hlavy, nádcha, kašeľ. EA: kontakt s chorým. Hospitalizovaní – 12 pacientov, ktorí boli hlásení ako NN, očkovaní – 8.

V novembri bol hlásený epidemický výskyt ochorenia na dg. U071 na Chirurgickom oddelení B, KNsP Čadca, kde z celkového počtu exponovaných 44 osôb ochorelo 6 osôb (6 pacientov). KO: nádcha, produktívny kašeľ, celková slabosť, dýchavičnosť. Hospitalizovaní – 6 pacientov, ktorí boli hlásení ako NN, očkovaní – 2. EA: kontakt s chorým.

V okrese Martin bol v roku 2023 zaznamenaný protrahovaný výskyt Clostridioides difficile na Neonatologickej klinike Univerzitnej nemocnice Martin. Z celkového počtu potvrdených prípadov 12 sa jednalo o 4 fyziologických a 8 patologických novorodencov. V klinickom obraze prevládali vodnaté stolice s prímiesou krvi a hlienu, vracanie a nechutenstvo. U 10 pacientov bolo agens potvrdené s toxínom A aj B, u 2 pacientov s toxínom B. Prvé ochorenie bolo potvrdené 06.07.2022 a posledné 14.11.2023.

V LNsP Liptovský Mikuláš na Psychiatrickom oddelení bol v mesiaci október zaznamenaný epidemický výskyt ochorenia na COVID - 19. Z celkového počtu 21 pacientov a 40 zamestnancov ochoreli 7 pacienti. Zdrojom nákazy bola pacientka hospitalizovaná na oddelení. Z klinického obrazu dominovala u chorých nádcha, bolesť hlavy a hrdla, subfebrílie.

V LNsP Liptovský Mikuláš na Chirurgickom oddelení ochoreli 4 zdravotné sestry na COVID – 19. Celkovo bolo exponovaných 30 zamestnancov oddelenia a 20 pacientov. Ochorel len zdravotnícky personál, u pacientov ochorenie nebolo hlásené. Ochorenia boli potvrdené antigénovými testami.

V LDCH Štiavnička boli zaznamenané dve epidémie ochorenia COVID-19. Prvá bola hlásená v mesiaci február a marec, z celkového počtu 53 zamestnancov a 44 pacientov ochorelo celkovo 23 osôb (3 zamestnanci a 20 klientov). Jeden pacient bol hospitalizovaný, následne bol u neho hlásený exitus na inú diagnózu. Druhá epidémia bola hlásená v mesiaci október, celkovo ochorelo 33 klientov.

V roku 2023 bol zaznamenaný epidemický výskyt nozokomiálnych nákaz na oddelení LDCH FNsP Žilina s dg. U071, kde z celkového počtu exponovaných 30 osôb ochorelo 6 osôb (6 pacientov ako NN), KO: nádcha, kašeľ, teplota do 38 st. C., celková slabosť.

4.10.2.7 Prešovský kraj

Zaznamenaných bolo 11 epidemických výskytov NN v 6 okresoch Prešovského kraja. Epidemický výskyt NN je uvedený v tabuľke 89:

TABUĽKA 89 EPIDEMICKÝ VÝSKYT NN ZA ROK 2023, PREŠOVSKÝ KRAJ,

P. č.	Dg.	Okres	Miesto	čas	Počet och./exp.	Etiologický agens	Klinické príznaky
1.	U07.1	Poprad	FRO Nemocnica Poprad a.s.	10.2.2023 - 19.2.2023	17/36	2019-nCoV	respiračné príznaky
2.	U07.1	Poprad	NÚTPCHaHCH Vyšné Hágy	20.10.2023 - 4.12.2023	16/41	2019-nCoV	respiračné príznaky
3.	U07.1	Poprad	NÚTPCHaHCH Vyšné Hágy	19.11.2023 - 27.11.2023	7/23	2019-nCoV	respiračné príznaky
4.	U07.1	Levoča	Psychiatrické odd. Nemocnica AGEL Levoča	22.2.2023 - 6.3.2023	11/15	2019-nCoV	respiračné príznaky
5.	U07.1	Stará Lubovňa	Interné odd., Lubovnianska nemocnica, n.o.	14.9.2023 - 30.9.2023	10/108	2019-nCoV	respiračné príznaky, febrility
6.	U07.1	Vranov nad Topľou	DO, FRO, Vranovská nemocnica a.s.	20.2.2023 - 6.3.2023	8/44	2019-nCoV	respiračné príznaky
7.	U07.1	Vranov nad Topľou	OVL Vranovská nemocnica a.s.	28.2.2023 - 23.3.2023	15/49	2019-nCoV	respiračné príznaky
8.	U07.1	Humenné	JIS neurolog. odd., Nemocnica A. Leňa Humenné	1.3.2023 - 3.3.2023	4/60	2019-nCoV	febrility a respiračné príznaky
9.	U07.1	Humenné	ZSS Slnečný dom, Humenné	26.1.2023 - 15.2.2023	31/104	2019-nCoV	respiračné príznaky
10.	U07.1	Snina	Chirurgické odd. Nemocnica Snina s.r.o.	24.1.2023 - 1.2.2023	3/45	2019-nCoV	respiračné príznaky
11.	U07.1	Snina	Interné odd. Nemocnica Snina s.r.o.	20.3.2023 - 27.3.2023	4/25	2019-nCoV	respiračné príznaky

Epidemický výskyt ochorenia COVID-19 (dg. U07.1) u pacientov FRO Nemocnice Poprad a.s., kde v čase od 10.2.2023 do 19.2.2023 z počtu 36 exponovaných ochorelo 17 pacientov.

Epidemický výskyt ochorenia COVID-19 (dg. U07.1) v NÚTPCHaHCH Vyšné Hágy, kde v čase od 20.10.2023 do 4.12.2023 z celkového počtu 41 exponovaných ochorelo 16 osôb (4 zdravotnícki pracovníci a 12 pacienti). Štyria infikovaní pracovníci boli izolovaní v domácej liečbe.

Epidemický výskyt ochorenia COVID-19 (dg. U07.1) v NÚTPCHaHCH Vyšné Hágy, kde v čase od 19.11.2023 do 27.11.2023 z celkového počtu 23 exponovaných ochorelo 7 pacientov.

Epidemický výskyt ochorenia COVID-19 (dg. U07.1) u pacientov psychiatrického odd. v Nemocnici AGEL Levoča a. s., kde v čase od 22.2.2023 do 6.3.2023 z celkového počtu 15 exponovaných ochorelo 11 pacientov.

Epidemický výskyt COVID-19 (dg. U07.1) na internom odd. Ľubovnianskej nemocnice, n.o., kde v čase od 14.9.2023 do 30.9.2023 z počtu 108 exponovaných bolo 10 pacientov pozitívne testovaných Ag testom. V klinickom obraze kašeľ, zvýšená teplota. Očkovací status: 5x 3 dávky, 2x 2 dávky, 3 neočkovaní.

Epidemický výskyt ochorenia Covid-19 (dg. U07.1) na doliečovacom oddelení a FRO Vranovskej nemocnice a. s. V čase od 20.2.2023 do 6.3.2023 z počtu 44 exponovaných (30 pacientov + 14 zamestnancov) sa nakazilo spolu 8 osôb - 5 pacienti a 3 zdravotnícki zamestnanci. Pribeh ochorenia bol mierny.

Epidemický výskyt ochorenia Covid-19 (dg. U07.1) na oddelení vnútorného lekárstva Vranovskej nemocnice a. s. V čase od 28.2.2023 do 23.3.2023 z počtu 49 exponovaných (35 pacientov + 14 zamestnancov) sa nakazilo spolu 15 osôb - 9 pacienti a 6 zdravotníckych zamestnancov. Pribeh ochorenia bol mierny.

Epidemický výskyt ochorenia COVID - 19 (dg. U 07.1) na JIS neurologického odd. Nemocnice Humenné. V čase od 1.3.2023 do 3.3.2023 z celkového počtu 60 exponovaných osôb boli hlásené 4 ochorenia u pacientov. V klinickom obraze febrility, nádcha, kašeľ.

Epidemický výskyt ochorenia COVID - 19 (dg. U 07.1) ZSS Slniečny dom Humenné. V čase od 26.1.2023 do 15.2.2023 z celkového počtu 104 exponovaných osôb bolo hlásených 31 ochorení.

Epidemický výskyt ochorenia s dg. U07.1 – COVID-19 na chirurgickom oddelení Nemocnice Snina s.r.o. V čase od 24.1.2023 do 1.2.2023 z celkového počtu 45 exponovaných osôb boli hlásené 3 ochorenia.

Epidemický výskyt ochorenia s dg. U07.1 – COVID-19 na internom oddelení Nemocnice Snina s.r.o. V čase od 20.3.2023 do 27.3.2023 z celkového počtu 25 exponovaných osôb boli hlásené 4 ochorenia.

4.10.2.8 Košický kraj

V priebehu roka 2023 bolo v zdravotníckych zariadeniach v rámci košického kraja zaznamenaných 49 epidémií:

V čase od 29. 01. 2023 do 7. 02. 2023 v UNLP Košice, pracovisko Tr. SNP 1, Košice na Oddelení fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie bolo z počtu 45 hospitalizovaných

pacientov 8 pacientov pozitívne testovaných na ochorenie COVID -19. Počet ošetrojúceho zdravotníckeho personálu v uvedenom období bol 41, z toho bola pozitívna 1 praktická sestra.

V čase od 28. 02. 2023 do 04. 03. 2023 bol zaznamenaný zvýšený výskyt prípadov ochorenia COVID -19 v Univerzitetnej nemocnici L. Pasteura Košice - I. Psychiatrická kl., Tr. SNP 1 v Košiciach. Ochorelo spolu 6 pacientov, u exponovaného personálu pozitívita nebola zistená.

V priebehu mesiaca marec bol nahlásený epidemický výskyt ochorenia COVID-19 na Oddelení radiačnej onkológie Východoslovenského onkologického ústavu, a.s., kde bolo v čase od 13.3.2023 do 21.3.2023 pozitívne testovaných 6 pacientov z celkového počtu 39 osôb (19 pacientov a 20 zamestnancov). Klinická forma: 6x mierne respiračné príznaky (nádcha, kašeľ, zvýšená teplota).

Epidemický výskyt ochorenia COVID-19 bol zaznamenaný aj na Klinike hematológie a onkohematológie Univerzitetnej nemocnice L. Pasteura v Košiciach na Tr. SNP 1, kde bolo v čase od 08. 05. 2023 do 16. 05. 2023 pozitívne testovaných 16 pacientov a 9 zdravotníckych pracovníkov z celkového počtu 65 osôb (16 pacientov a 49 zamestnancov). Klinická forma: mierne respiračné príznaky (nádcha, kašeľ, zvýšená teplota).

V čase od 27. 06. 2023 do 04. 07. 2023 bol na Urologickom oddelení Univerzitetnej nemocnice L. Pasteura v Košiciach, Rastislavova 43, zaznamenaný epidemický výskyt ochorenia COVID-19. Na oddelení bolo pozitívne testovaných 11 pacientov a 2 zdravotníckych pracovníkov z celkového počtu 41 osôb (20 pacientov a 21 zamestnancov). Klinická forma: mierne respiračné príznaky (nádcha, kašeľ, zvýšená teplota).

V septembri bol evidovaná epidémia ochorenia COVID-19 u pacientov Oddelenia radiačnej onkológie 2 - Východoslovenský onkologický ústav, a.s.. Z celkového počtu 48 exponovaných (23 pacientov a 25 zamestnancov), ochorelo 6 pacientov. Všetci pacienti mali ľahký priebeh ochorenia. Ochorenia boli potvrdené pozitívnym antigénovým testom.

Dňa 11. 10. 2023 Vysokošpecializovaný odborný ústav geriatrický sv. Lukáša v Košiciach, n.o., Strojárska 13, Košice nahlásil zvýšený výskyt ochorenia COVID-19 u pacientov hospitalizovaných na ošetrovacej jednotke: Oddelenie dlhodobo chorých, Geriatrické oddelenie, Hospic a DOS. V čase od 03. 10. 2023 do 11. 10. 2023 bolo evidovaných z tejto ošetrovacej jednotky z počtu 103 hospitalizovaných pacientov 17 pozitívnych na COVID-19. Z celkového počtu 69 ošetrojúcich zdravotníckych pracovníkov pozitívita nebola zaznamenaná.

Dňa 16. 10. 2023 bol nahlásený epidemický výskyt ochorenia COVID -19 u pacientov a personálu Odd. fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie Univerzitetnej nemocnice L. Pasteura Košice, Tr. SNP 1. Z celkového počtu 59 exponovaných osôb (27 pacientov a 32 osôb personálu) ochorelo 19 pacientov a 2 zdravotníckych pracovníkov. V klinickom obraze dominovali respiračné príznaky – kašeľ a zvýšená teplota. U všetkých chorých bolo ochorenie potvrdené antigénovým testom.

V novembri bol zaznamenaný epidemický výskyt ochorenia COVID-19 u zamestnancov a pacientov Kliniky fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie Univerzitetnej nemocnice L. Pasteura Košice, Rastislavova 43. Z celkového počtu 62 exponovaných osôb (39 pacientov a 23 osôb personálu) ochorelo 8 pacientov a 1 zamestnankyňa. V klinickom obraze dominovali príznaky – zvýšená teplota a kašeľ. U všetkých chorých bolo ochorenie potvrdené antigénovým testom.

V priebehu mesiaca december bol zaznamenaný epidemický výskyt prípadov Chrípky zapríčinené iným identifikovaným vírusom chrípky s inými respiračnými príznakmi v Univerzitnej nemocnici L. Pasteura Košice - IV. Interná kl., Rastislavova 43 v Košiciach. Z celkového počtu 44 hospitalizovaných pacientov bola laboratórne potvrdená pozitívita na chrípku typu A u 5 pacientov. Počet exponovaného personálu na klinike - 28, pozitívita nebola zistená.

Epidemický výskyt COVID-19 v čase od 27.2.2023 do 10.3.2023 - z celkového počtu exponovaných 24 osôb ochorelo 9 pacientov akútneho psychiatrického oddelenia 2 (dospelí pacienti nad 60 rokov), Psychiatrická nemocnica Michalovce, n.o., z toho v 3 prípadoch ochorenie prebiehalo bez klinických príznakov.

Epidemický výskyt COVID-19 v čase od 21.3.2023 do 24.3.2023 - z celkového počtu exponovaných 24 osôb ochorelo na akútnom psychiatrickom oddelení 2 (dospelí pacienti nad 60 rokov), Psychiatrická nemocnica Michalovce, n.o. 8 pacientov (vykazujeme ako NN) a 1 ošetrojúci personál.

Epidemický výskyt COVID-19 v čase od 30.3.2023 do 3.4.2023 - z celkového počtu exponovaných 51 osôb ochorelo na akútnom psychiatrickom oddelení 1 (dospelí pacienti od 18 do 60 rokov) jednotka C a D (jednotka liečby afektívnych porúch a jednotka liečby psychosomatických porúch) 15 pacientov, z toho 14 NN vykazuje RÚVZ Michalovce a 1 ochorenie bolo priradené z iného okresu v rámci nadregionálnej epidémie.

Epidemický výskyt COVID-19 v čase od 11.4.2023 do 19.4.2023 - z celkového počtu exponovaných 21 osôb ochorelo na akútnom psychiatrickom oddelení 2 (dospelí pacienti nad 60 rokov), Psychiatrická nemocnica Michalovce, n.o., jednotka GP1 (jednotka liečby gerontopsychiatrických porúch na organickom podklade) 8 pacientov.

Epidemický výskyt COVID-19 v čase od 27.9.2023 do 2.10.2023 - z celkového počtu exponovaných 58 osôb ochorelo na akútnom psychiatrickom oddelení 2, PN Michalovce, n.o. (jednotka GP1 a jednotka liečby rezistentných psychiatrických porúch a ochrannej liečby) 32 osôb.

Epidemický výskyt COVID-19 v čase od 11.11.2023 do 13.11.2023 - z celkového počtu exponovaných 38 osôb ochorelo na akútnom psychiatrickom oddelení 2, PN Michalovce, n.o. 6 pacientov.

Epidemický výskyt COVID-19 v čase od 5.12.2023 do 14.12.2023 - z celkového počtu exponovaných 134 osôb ochorelo na akútnom psychiatrickom oddelení 2, PN Michalovce, n.o. (jednotka liečby gerontopsychiatrických porúch na organickom podklade) 34 osôb, z toho 33 vykazujeme ako NN, v 1 prípade ochorel lekár oddelenia.

Epidemický výskyt COVID-19 v čase od 19.12.2023 do 28.12.2023 - z celkového počtu exponovaných 30 osôb ochorelo na akútnom psychiatrickom oddelení 2, PN Michalovce, n.o. (jednotka liečby závislosti) 9 pacientov.

Epidemický výskyt COVID-19 v čase od 30.1.2023 do 15.2.2023 - z celkového počtu exponovaných 25 osôb ochorelo 18 osôb, z toho 11 pacientov ODCN ONS (oddelenie dlhodobých chorých – ochorenia nervového systému), 6 pacientov interného oddelenia RN Sobrance, n.o. (vykazujeme ako NN) a 1 zdravotnícky pracovník.

V čase od 1.2.2023 do 29.3.2023 hlásený proťahovaný epidemický výskyt klostrídiovej enteritídy u 8 hospitalizovaných pacientov na ODCH NsP Spišská Nová Ves. Z celkového počtu 31 exponovaných ochorelo 8 pacientov.

V čase od 31.10.2023 do 27.12.2023 hlásený proťahovaný epidemický výskyt klostrídiovej enteritídy u 12 hospitalizovaných pacientov na ODCH NsP Spišská Nová Ves. Z celkového počtu 42 exponovaných ochorelo 8 pacientov.

V čase od 16.1.2023 do 16.5.2023 evidujeme 10 prípadov klostrídiových enterokolitíd na ODCH Nemocnice v Krompachoch, z celkového počtu 35 exponovaných, pacienti boli dlhodobo liečení ATB.

V čase od 4.2.2023 do 5.5.2023 evidujeme 9 prípadov klostrídiových enterokolitíd na OVL Nemocnice v Krompachoch, z celkového počtu 45 exponovaných, pacienti boli dlhodobo liečení ATB.

V čase od 6.2.2023 do 19.2.2023 evidujeme 2 prípady klostrídiových enterokolitíd na Chirurgickom oddelení Nemocnice v Krompachoch, z celkového počtu 45 exponovaných, pacienti boli dlhodobo liečení ATB.

V čase od 16.6.2023 do 24.12.2023 evidujeme 21 prípadov klostrídiových enterokolitíd na ODCH Nemocnice v Krompachoch, z celkového počtu 83 exponovaných, pacienti boli dlhodobo liečení ATB.

V čase od 24.4.2023 do 7.5.2023 hlásila NsP Spišská Nová Ves - Detské oddelenie rotavírusovej enteritídy u 4 detí. V klinickom obraze dominovali riedke stolice s redších stolíc s prímiesou krvi.

V čase od 3.11.2023 do 9.1.2023 NsP Spišská Nová Ves hlásila 3 prípady rotavírusovej enteritídy na Detskom oddelení, z klinických príznakov dominovali početné riedke stolice, febrilita. Z 57 exponovaných osôb bol izolovaný 3x rotavírus.

V čase od 12.1.2023 do 15.1.2023 evidujeme 3 prípady ochorenia COVID - 19 u pacientov na Neurologickom oddelení NsP Spišská Nová Ves.

V čase od 10.3.2023 do 27.3.2023 evidujeme 5 prípadov ochorenia COVID - 19 u pacientov na Neurologickom oddelení NsP Spišská Nová Ves.

V čase od 20.3.2023 do 27.3.2023 evidujeme 3 prípady ochorenia COVID - 19 u pacientov na Fyziatricko-rehabilitačnom oddelení NsP Spišská Nová Ves.

V čase od 2.1.2023 do 3.5.2023 evidujeme 19 prípadov ochorenia COVID - 19 u pacientov na ODCH NsP Spišská Nová Ves.

V čase od 6.3.2023 do 18.4.2023 evidujeme 7 prípadov ochorenia COVID - 19 u pacientov na OVL NsP Spišská Nová Ves.

V čase od 16.9.2023 do 21.9.2023 evidujeme 7 prípadov ochorenia COVID – 19 u pacientov na Neurologickom oddelení NsP Spišská Nová Ves.

V čase od 15.10.2023 do 23.10.2023 evidujeme 9 prípadov ochorenia COVID – 19 u pacientov na OVL NsP Spišská Nová Ves.

V čase od 24.10.2023 do 30.10.2023 evidujeme 7 prípadov ochorenia COVID – 19 u pacientov na ODCH NsP Spišská Nová Ves.

V čase od 10.3.2023 do 27.3.2023 evidujeme 3 prípady ochorenia COVID – 19 u pacientov na Fyziatrisko-rehabilitačnom oddelení NsP Spišská Nová Ves.

V čase od 3.12.2023 do 19.12.2023 evidujeme 12 prípadov ochorenia COVID – 19 u pacientov na Neurologickom oddelení NsP Spišská Nová Ves.

V čase od 16.12.2023 do 22.12.2023 evidujeme 6 prípadov ochorenia COVID – 19 u pacientov na Fyziatrisko-rehabilitačnom oddelení NsP Spišská Nová Ves.

V čase od 19.12.2023 do 21.12.2023 evidujeme 3 prípady ochorenia COVID – 19 u pacientov na ODCH NsP Spišská Nová Ves.

V čase od 23.2.2023 do 24.2.2023 evidujeme 5 prípadov ochorenia COVID – 19 u pacientov na ODCH Nemocnica Krompachy.

V čase od 30.10.2023 do 6.11.2023 evidujeme 2 prípady ochorenia COVID – 19 u pacientov na JIS chirurgická Nemocnica Krompachy.

V čase od 6.12.2023 do 29.12.2023 evidujeme 4 prípady ochorenia COVID – 19 u pacientov na ODCH Nemocnica Krompachy.

V čase od 12.2.2023 do 6.3.2023 bolo hlásených 11 prípadov ochorení na COVID-19 (z celkového počtu 31 exponovaných) na oddelení dlhodobo chorých. U všetkých pacientov boli zaznamenané ľahšie respiračné príznaky. Ochorenia potvrdené PCR testom.

V čase od 15.5.2023 do 18.5.2023 bolo hlásených 7 prípadov ochorení na COVID-19 (z celkového počtu 45 exponovaných) na oddelení dlhodobo chorých. U všetkých pacientov boli zaznamenané ľahšie respiračné príznaky (sekrécia z nosa, mierny kašeľ, bolesť hrdla, celková slabosť). Ochorenia potvrdené antigénovým testom.

V mesiaci február/marec bol zaznamenaný zvýšený počet nozokomiálnych nákaz s dg. U071 (COVID-19) v NsP Trebišov, odd. dlhodobo chorých, psychiatrickom odd. a internom odd. Počet exponovaných 203: z toho chorých 18 pacientov. KO: kašeľ, výtok z nosa, slabosť, subfebrility.

RÚVZ so sídlom v Rožňave vykázalo epidemický výskyt s dg. U071 (COVID-19): Psychiatrická liečebňa Plešivec, kde v čase od 27.11.2023 do 21.12.2023 ochorelo 10 pacientov z exponovaných 67, hospitalizovaný v NsP Rožňava 1 pacient - potrebná kyslíková terapia.

Epidemický výskyt s dg. U071 (COVID-19): Psychiatrická liečebňa Plešivec, kde v čase od 30.11.2023 do 06.12.2023 ochorelo 6 pacientov z exponovaných 78, hospitalizácia potrebná u jedného.

Epidemický výskyt s dg. U071 (COVID-19): Psychiatrická liečebňa Plešivec, kde v čase od 05.12.2023 do 12.12.2023 ochorelo 5 pacientov z exponovaných 42, hospitalizácia potrebná u dvoch.

Epidemický výskyt s dg. U071 (COVID-19): NsP Rožňava, kde v čase od 16.11.2023 do 06.12.2023 ochorelo 9 pacientov z exponovaných 58, u 4 potrebná kyslíková terapia.

4.10.3 Úmrtia

4.10.3.1 Bratislavský kraj

V roku 2023 bolo hlásených 12 úmrtí, z toho 4x (33,3%) na infekčnú diagnózu (2x septikémia vyvolaná inými gramnegatívnymi organizmami, 1x pneumónia vyvolaná agensom *Klebsiella pneumoniae*, 1x infekcia a zápalová reakcia zavinená inými vnútornými protetickými pomôckami) a 8x (66,7%) pravdepodobne na inú infekčnú diagnózu (1x COVID-19, 1x septikémia vyvolaná inými gramnegatívnymi organizmami, 1x infekcia a zápalová reakcia zavinená inými vnútornými protetickými pomôckami, 1x infekcia a zápalová reakcia zavinená inými vnútornými protetickými pomôckami močových orgánov, 2x nosič inej infekčnej choroby, 2x enterokolitída zapríčinená *Clostridiodes difficile*).

Úmrtia na infekčnú diagnózu (4x):

- úmrtie na septikémiu vyvolanú inými gramnegatívnymi organizmami u dvoch pacientov vo vekovej skupine 55-64 a 65 a viac ročných osôb z okresov Bratislava II a Bratislava III (popáleninové oddelenie a oddelenie intenzívnej medicíny),
- úmrtie na pneumóniu vyvolanú *Klebsiella pneumoniae* u pacienta vo vekovej skupine 65 a viac ročných osôb z okresu Bratislava III (oddelenie intenzívnej medicíny),
- úmrtie na infekciu a zápalovú reakciu zavinenú inými vnútornými protetickými pomôckami u dieťaťa vo vekovej skupine 0 ročných detí z okresu Bratislava III (oddelenie anesteziológie a intenzívnej medicíny).

Úmrtia pravdepodobne na infekčnú diagnózu (8x):

- na COVID-19 u pacienta vo vekovej skupine 65 a viac ročných osôb z okresu Bratislava II (doliečovacie oddelenie),
- na enterokolitídu zapríčinenú *Clostridiodes difficile* u dvoch pacientov vo vekovej skupine 65 a viac ročných osôb z okresov Bratislava II a Bratislava III (geriatrické a chirurgické oddelenie),
- na septikémiu vyvolanú gramnegatívnymi organizmami u pacienta vo vekovej skupine 55-64 ročných osôb z okresu Bratislava I (chirurgické oddelenie JIS),
- na infekciu a zápalovú reakciu zavinenú inými vnútornými protetickými pomôckami močových orgánov u pacienta vo vekovej skupine 65 a viac ročných osôb z okresu Bratislava II (oddelenie dlhodobo chorých),
- na infekciu a zápalovú reakciu zavinenú inými vnútornými protetickými pomôckami u pacienta vo vekovej skupine 65 a viac ročných osôb z okresu Bratislava II (oddelenie dlhodobo chorých),
- na diagnózu nosič inej infekčnej choroby u dvoch pacientov vo vekovej skupine 65 a viac ročných osôb z okresov Bratislava II a Malacky (popáleninové oddelenie JIS a interné oddelenie).

Napriek nasadenej terapii a komplexnej intenzívnej starostlivosti pacienti exitovali.

4.10.3.2 Trnavský kraj

V Trnavskom kraji neboli zaznamenané úmrtia na nozokomiálnu nákazu.

4.10.3.3 Nitrianský kraj

- 19 ročná pacientka s primárnou pľúcnou hypertenziou, prijatá na KAİM FN Nitra pre hemoptýzu. Na 3. deň hospitalizácie rozvoj septického stavu s febrilitami a elevovanými zápalovými parametrami, pacientka hypotenzná, dochádza k obehovému zlyhaniu a napriek

- započatej kardiopulmonálnej resuscitácii pacientka exituje na septický šok. HK: *Staphylococcus haemolyticus*.
- 38 ročná pacientka prijatá s diagnózou nekrotizujúca pankreatitída Pacientka v klinickom obraze toxicko-septického šoku. Napriek komplexnej resuscitačnej, symptomatickej a antimykotickej starostlivosti stav progreduje do multiorgánového zlyhania a pacientka exituje na septický šok. HK: *Candida albicans*.
 - 81 ročný polymorbídny pacient hospitalizovaný na KAIM pre pooperačnú respiračnú insuficienciu po cholecystektómii. Od prijatia zavedený centrálny venózný katéter, neskôr tracheostómia a napojený na UPV. Na 17. deň hospitalizácie výrazné zhoršenie stavu a v ten istý deň pacient exituje na septický šok. HK: *Enterococcus faecalis*.
 - 72 ročný polymorbídny pacient po NCMP prijatý na chirurgickú kliniku FN Nitra s diagnózou volvulus c. sigmoidei. Od prijatia zavedená PVK, PMK a NGS, po neodkladnej príprave na druhý deň operovaný. Napriek komplexnej liečbe na 7. deň od prijatia dochádza k asystólii a exitu. Hemokultúry neodobraté.
 - 72 ročná pacientka prijatá na operačné riešenie tumoru duodena. V pooperačnom období rozvoj známok pankreatitídy a peripankreatitídy. Po reoperácii rozvoj septického stavu. Aj napriek komplexnej terapii klinický stav pacientky progreduje a pacientka exituje na septický šok. HK: *Candida albicans*.
 - 70 ročný polymorbídny pacient prijatý na internú kliniku s dg. ťažkej anémii. Pre pretrvávajúce zhoršovanie stavu pacienta na 14. deň preklad na KAIM. Aj napriek komplexnej terapii a masívnej podpore obehu dochádza k asystólii a pacient exituje na ireverzibilný septický šokový stav. HK: *Escherichia coli*.
 - 62 ročná onkologická pacientka opakovane hospitalizovaná na urologickom oddelení a internej klinike pre akútne zlyhávanie obličiek. Z vitálnej indikácie realizovaná punkčná nefrostómia lat. sín, po ktorej prišlo k asystólii a pacientka musela byť resuscitovaná. Napriek komplexnej intenzívnej liečbe pretrváva šokový stav s ťažkým rozvratom vnútorného prostredia a pacientka exituje na sepsu. HK: *Staphylococcus haemolyticus*.
 - 70 ročný pacient s generalizovanou aterosklerózou akútne prijatý za účelom analgetickej terapie na oddelenie cievnej chirurgie. Pacient v septickom stave preložený na chirurgickú kliniku pre CT suponovanú perforovanú cholecystitídu Pooperačne zhoršenie sepsy a pre rozvoj fibrilácie predsieni preložený na kardiologickú kliniku. Napriek zahájenej KPR dochádza k asystólii a pacient exituje na septický šok. HK: *Staphylococcus haemolyticus*.
 - 78 ročná pacientka prijatá do Kardiocentra pre susp. akútne koronárny syndróm. Na 11. deň dochádza k zhoršeniu stavu, pacientka somnolentná, hypotenzná, anurická. Rozvoj sepsy, rádiologicky predpokladaný tenkočrevný ileus, preto z vitálnej inidkácie operovaná. Pooperačne prijatá na KAIM. Na 2. deň po preklade pacientka moribundná, dochádza k asystólii, konštatovaný exitus letalis na septický šok. Materiál na kultivačné vyšetrenie neodobratý.
 - 63 ročný pacient s Ca laryngis prijatý pre celkové zhoršenie stavu a progresiu bolestí pri neliečenom onkologickom ochorení. Na 6. deň hospitalizácia komplikovaná febrilitami, v laboratórnych parametroch výrazný vzostup zápalových parametrov, dochádza k zhoršeniu stavu, pacient exituje na septický šok. HK: *Staphylococcus saprophyticus*.
 - 75 ročná pacientka prijatá pre fraktúru femuru. Pooperačne pacientka hypotenzná, dochádza k poruche vedomia, pacientka v šokovom septickom stave s poruchou vedomia preložená na KAIM. U pacientky progreduje šok, následne konštatovaný exitus na septický šok. Nepitvaná.
 - 62 ročný polymorbídny pacient hospitalizovaný na infekčnej klinike pre susp. septický stav. Vstupne pacient soporózný s febrilitami, dyspnoe a tachykardiou. Napriek komplexnej liečbe je stav refraktérny na podávanú terapiu a na druhý deň pacient exituje na septický šok. Hemokultúry neboli odobraté.

- 78 ročný pacient hospitalizovaný na neurologickom oddelení pre mozgový infarkt. Na 9. deň hospitalizácie preložený na oddelenie dlhodobo chorých (ODCH) za účelom rehabilitácie. Na 3. deň hospitalizácie na ODCH realizované RTG vyšetrenie pľúc pre sťažené dýchanie s pozitívnym nálezom, zo spúta vykultivovaná *Pseudomonas aeruginosa*. Pacient na 9. deň hospitalizácie na ODCH exitoval na bronchopneumóniu.
- 55 ročný pacient hospitalizovaný na OAIM pre zlyhanie ľavej komory, od prijatia pre respiračnú insuficienciu napojený na UPV. Na 12. deň hospitalizácie pacient exituje na respiračné zlyhanie pri pneumónii. Výsledok steru z kanyly UPV: *Klebsiella pneumoniae*.
- 60 ročný pacient prijatý na kliniku vnútorného lekárstva za účelom dif. dg. nešpecifických príznakov (chudnutie, nechutenstvo, celková slabosť) v trvaní cca 3 týždne, s anamnézou závislosti na alkohole. USG vyšetrením abdomenu potvrdená prítomnosť ascitu, cirhotická prestavba heparu. Počas hospitalizácie dochádza u pacienta k rozvoju septického stavu. Aj napriek komplexnej intenzívnej liečbe septický stav progreduje, a na 8. deň prichádza k definitívnemu zlyhaniu obehu, konštatovaný exitus letalis na septický šok. HK: *Klebsiella pneumoniae*.
- 93 ročná pacientka prijatá na oddelenie úrazovej chirurgie pre fraktúru koxy za účelom operačnej intervencie. Pooperačný stav komplikovaný subakútnym mozgovým infarktom, hypostatickou bronchopneumóniou a akútnym zlyháváním obličiek. Aj napriek komplexnej terapii septický stav progreduje a na 13. deň hospitalizácie prichádza k ireverzibilnej zástave vitálnych funkcií, konštatovaný exitus letalis na septický šok. HK: *Staphylococcus argenteus*.
- 85 ročná polymorbídna pacientka prijatá na kliniku vnútorného lekárstva pre obštrukčnú pyelonefritídu. Na 23. deň priebeh hospitalizácie komplikovaný febrilným stavom, eleváciou zápalových markerov a ťažkou iónovou dysbalanciou. Stav pacientky nezvratne alteruje, dochádza k ireverzibilnej zástave vitálnych funkcií, konštatovaný exitus letalis na sepsu, HK: *Staphylococcus chromogenes*.
- 75 ročný pacient prijatý pre známky biliárnej koliky na chirurgickú kliniku, realizovaná laparoskopická cholecystektómia. Pooperačný priebeh komplikovaný hypostatickou bronchopneumóniou a septickým stavom. Aj napriek intenzívnej liečbe septický stav progreduje a na 9. deň od prijatia pacient exituje na septický šok. HK: *Staphylococcus hominis*.

4.10.3.4 Trenčiansky kraj

- 81 ročná polymorbídna a imobilná pacientka s chronickým srdcovým zlyháváním, hospitalizovaná pre vracanie a hnačky. Zo stolice potvrdené *Clostridiodes difficile* - produkujúce toxín A+B. Pacientke nasadený Metronidazol, podávaná rehydratačná liečba so substitúciou minerálov - napriek tomu dochádza k poklesu TK. Nutná vazopresorická podpora - prehľbuje sa porucha vedomia - konštatovaný exitus letalis na infekčnú diagnózu.
- 75 ročný polymorbídny pacient s chronickým srdcovým zlyháváním, s rozvojom COVID-19 bronchopneumónie, so známkami septického šoku, hospitalizovaného prvotne na infekčnej klinike. Pacient preložený na JIS interného oddelenia, pre progresiu respiračného zlyhania preložený na OAIM. Podávané ATB, stav pacienta napriek liečbe kritický, progredujú známky zlyhávania s anúriou. Napriek liečbe nastal exitus letalis na infekčnú diagnózu. Vyš.: HK - *Staphylococcus aureus*, *Enterococcus faecium*.
- 81 ročný polymorbídny pacient po CMP. Doma u pacienta zhoršovanie stavu, opäť hospitalizovaný, laboratórne prítomné vysoké zápalové parametre, progresia renálnej insuficiencie. Stav pacienta od úvodu závažný, napriek liečbe nastal u pacienta exitus letalis na infekčnú diagnózu. Vyš.: HK: *Staphylococcus aureus*.
- 75 ročná polymorbídna pacientka s rozsiahlymi chronickými defektami na DK, diabetickou nefropatiou, počas hospitalizácie podstúpila amputáciu PDK. Následne rozvoj šokovej

- circulácie s potrebou vasopresorickej podpory, vzostup zápalových parametrov. Odber HK, nasadená ATB liečba. Napriek komplexnej liečbe stav progreduje a nastal exitus letalis na infekčnú diagnózu - septický šok pri gangréne PDK. Vyš.: HK - *Streptococcus agalactiae*.
- 85 ročný polymorbídny pacient hospitalizovaný s ťažkou pancytopéniou a COVID-19 infekciou, anémiou ťažkého stupňa s prejavmi krvácania do podkožia. Nasadená ATB liečba, hemoterapia. Na 7. deň hospitalizácie vznik febrilit, v HK *Klebsiella pneumoniae* a *Pseudomonas aeruginosa*. U pacienta prognóza naďalej nepriaznivá, nastal exitus letalis pravdepodobne na infekčnú diagnózu.
 - 34 ročný pacient, preložený z Bratislavy, kde podstúpil operačné riešenie zlomeniny krčného stavca po skoku do plytkej vody s kompletnou paraplégiou a parcial. quadrusympt. Pacient pri prijíme napojený na UPV, zavedený CVK a PMK. Prítomná elevácia zápalových parametrov, leukocytóza. Na CT hrudníka bilaterálna bronchopneumónia. V HK pozit. *Escherichia coli*. Postupne dochádza k obličkovému zlyhávaniu, výraznej hypotenzii a bradykardii. U pacienta konštatovaný exitus letalis na infekčnú diagnózu.
 - 75 ročný polymorbídny stav po viacnásobnom prekonaní CMP. Do 4 dní od prijímu recidíva febrilit. Na oddelení realizovaný AG test COVID-19 a pozitivita ochorenia COVID-19. Vzhľadom k závažnej anamnéze a veku zaradenie do liečby antivirotiká. Stav rýchle progreduje do respiračnej insuficiencie. Napriek intenzívnej starostlivosti konštatovaný exitus letalis.
 - 49 ročná žena hospitalizovaná na neurologickom oddelení pre niekoľko dní trvajúce bolesti chrbtice, celkovú slabosť a sťažené dýchanie. Na druhý deň zhoršenie stavu – pacientka cyanotická, schvátená, komatózna, udáva ťažobu na hrudníku, saturácia O₂ na kyslíku 40-50%, pacientka preložená na OAIM a napojená na UPV. Na 19. deň hospitalizácie bol u pacientky konštatovaný exitus letalis.
 - 73 ročný muž hospitalizovaný pre komplikácie spojené s DM. Počas hospitalizácie vznik febrilit, BPN bilat. Napriek ATB th. progresia stavu, exitus letalis. Vyš.: HK *Staphylococcus aureus*.

4.10.3.5 Žilinský kraj

- 65 ročný muž hospitalizovaný na neurologickom oddelení pre mozgový infarkt. Priebeh hospitalizácie komplikovaný rozvojom septického stavu. pri povrchovej flebitíde. Pacient preložený na interné oddelenie kde exitoval pre srdcové zlyhanie na podklade sepsy. HK: *Staphylococcus aureus*.
- 5 prípadov úmrtí na NN v UNM Martin - diagnózy 1xA411, 1x A415, 1x A418, 1xJ151 1x J960. Jednalo sa o 4 mužov a 1 ženu na Klinike anestéziológie a intenzívnej medicíny, Internej klinike, Klinike všeobecnej, viscerálnej a transplantáčnej chirurgie, Odd. gastroenterológie, JIS odd. infektológie.
- 88 ročná žena z odd. LDCH, kde hospitalizovaná pre kardiálnu dekompenzáciu. Hospitalizácia komplikovaná rozvojom septického stavu, nasadená cielená ATB liečba. Napriek liečbe stav v progresii, nastáva exitus letalis. HK: *Pseudomonas aeruginosa*.
- pacientka s DM2 hospitalizovaná na doporučenie hematológa, plánovaná rektoskopia, hospitalizácia infekciou COVID -19, rozvoj pneumónie s nutnosťou oxygenoterapie, dochádza k rozvoju ascitu, renálnej insuficiencie a následne exitus letalis.
- 68 ročný muž hospitalizovaný na LDCH. Pacient po amputácii oboch DK, CMP, hepatopatiou. Pacient preložený z interného oddelenia kde prijatý pre bronchitídu a pozitívnu HK. Dochádza k zhoršeniu dyspnoe, napriek liečbe exitus letalis.
- 84 ročná žena, preložená z interného oddelenia na LDCH pre bronchopneumóniu pri COVID infekcii. Následne zhoršenie stavu, hematéméza, výrazný vzostup zápalovej aktivity. Z kultivácii *Klebsiella pneumoniae*. Napriek liečbe stav bez zlepšenia, progreduje renálna insuficiencia a dochádza k exitus letalis.

- 80 ročný muž hospitalizovaný na LDCH. Počas hospitalizácie dochádza k renálnej progresii, klinickými prejavmi bronchitídy s kultivačným nálezom *Pseudomonas aeruginosa*. Napriek liečbe stav bez zlepšenia, zápalová aktivita neklesá, nastáva exitus letalis.

4.10.3.6 Banskobystrický kraj

- V okrese Banská Bystrica - Úmrtie na septikémiu vyvolanú inými gramnegatívnymi organizmami (A41.5) u 0-ročného dieťaťa mužského pohlavia z okresu Banská Bystrica (vykázané v septembri 2023). Jednalo sa o úmrtie prematúrneho novorodenca s nízkou pôrodnou hmotnosťou (nar. 32 g. t.), klinické príznaky sepsy s perakútnym priebehom a multiorgánovým zlyhávaním. V hemokultúre kultivačne zachytená *Klebsiella oxytoca*. Podľa záveru z pitevného protokolu známky septického šoku s prejavmi krvácania do nadobličiek (Waterhouse-Friderichsenov syndróm s G- bakteriálnou etiológiou).
- V okrese Lučenec - RÚVZ so sídlom v Lučenci vykázalo úmrtie u muža vo vekovej skupine 65+ ročných s dg. Septikémie vyvolaná nešpecifikovanými stafylokokmi (A 41.2) hlásené na základe klinickej symptomatológie a pozitívnej hemokultúry – *Staphylococcus* nešpecifikovaný. Ochorenie bolo evidované ako nozokomiálna nákaza.

4.10.3.7 Prešovský kraj

- exitus na sepsu u 78-ročného pacienta hospitalizovaného na neurologickom oddelení Nemocnice Poprad pre neskoré následky mozgového infarktu. HK: *Staphylococcus aureus*.
- exitus na sepsu u 73-ročnej pacientky hospitalizovanej na JIS neurologického oddelenia, geriatrickom oddelení a na OAIM Nemocnice Poprad. HK: *Pseudomonas spp*.
- exitus na NN pneumóniu kombinovanej etiológie *Klebsiella pneumoniae*, *Staphylococcus spp.* u 88-ročného pacienta hospitalizovaného na geriatrickom oddelení Nemocnice Poprad, ako stav po recidív. iCMP za účelom pokračovania v liečbe a rehabilitácii.
- úmrtia v súvislosti s ochorením COVID-19 zaznamenané u 3 osôb (1 muža a 2 žien vo vekovej skupine 65+).
- úmrtie na septikémiu u 77-ročného pacienta, prijatého na interné odd. Pre zhoršenie stavu, eleváciu zápalových parametrov, febrility preložený na OAIM. Pacient na UPV, nasadená ATB liečba. I napriek liečbe dochádza k zhoršovaniu klinického obrazu a pacient exitoval. HK: *Staphylococcus aureus*.
- úmrtie na septikémiu u 87-ročnej ženy prijatej na interné oddelenie pre zhoršenie renálnych parametrov a anémiu ťažkého stupňa. Napriek liečbe dochádza k rozvoju septického šoku, stav progreduje a pacientka exitovala. HK: *Escherichia coli*.
- úmrtie u 70-ročnej ženy, ktorá bola preložená z neurologického odd. na OAIM, napojená na UPV, na 4. deň febrility, elevácia zápalových parametrov, dýchanie bilaterálne zostrené, vo výtere z kanyly *Acinetobacter baumannii*. I napriek liečbe dochádza k zhoršovaniu zdravotného stavu a pacientka exitovala.
- úmrtie u 85-ročnej polymorbídnej ženy, prijatej na interné oddelenie pre anémiu, dehydratáciu, hypoproteinémiu, hypoalbuminémiu. a dif. dg zápalového syndrómu. Počas hospitalizácie stav pacientky zhoršený výstupom zápalových parametrov, ťažkosti s dýchaním a následným nasadením oxygenoterapie. Na 12. deň hospitalizácie dochádza k zástave dýchania s asystóliou, konštatovaný exitus letalis. HK: *Staphylococcus hominis*.
- úmrtie u 82-ročnej imobilnej hypertoničky a diabetičky, ktorá bola prijatá na JIS interného odd. pre febrility s prechodnou poruchou vedomia a hyposaturáciou. Počas hospitalizácie nastáva opätovná porucha vedomia s vysokými teplotami a zvýšenými zápalovými parametrami. U pacientky dochádza k zástave dýchania, k bradykardii a zástave obehu, konštatovaný exitus letalis. HK: *Staphylococcus hominis*.

4.10.3.8 Košický kraj

- úmrtie v súvislosti s nozokomiálnou nákazou vo VÚSCH u 59 roč. pacientky po zavedení MitraClipov pre sekundárnu závažnú mitrálnu regurgitáciu, s paroxyzmálnou fibriláciou predsieni. Aplikovaná komplexná liečba srdcového zlyhávania. V priebehu hospitalizácie rozvoj febrilit s dehydratáciou a oligoanúriou. Napriek liečbe sa stav pacientky progresívne zhoršuje a následne konštatovaný exitus letalis.
- úmrtie v príčinnej súvislosti s NN u 77 roč. psychiatrického pacienta, v klinickom obraze pneumonický sy., febrilný stav, vzostup CRP, pneumónia, potvrdená na základe RTG pľúc a klinického obrazu, celkové zhoršenie stavu pacienta a následne konštatovaný exitus letalis.

4.11 Výkon ŠZD v ZZ

V rezorte Ministerstva zdravotníctva bolo v roku 2023 dozorovaných celkom 19 473 zdravotníckych zariadení (ZZ), z toho 284 lôžkových oddelení KAIM, OAIM, JIS, 387 lôžkových oddelení chirurgického smeru, 694 lôžkových oddelení nechirurgického smeru, 3395 všeobecných ambulancií, 9243 odborných ambulancií, 3416 stomatologických ambulancií a 2054 ďalších zdravotníckych zariadení. (Tabuľka 90).

Štátny zdravotný dozor sa vykonáva v štátnych i neštátnych zdravotníckych zariadeniach, pôsobiacich na území republiky plánovane alebo podľa aktuálnej epidemiologickej situácie. Prijaté opatrenia na predchádzanie vzniku a šírenia nemocničných nákaz sa týkali predovšetkým dekontaminácie prostredia, prístrojov a predmetov, manipulácie zdravotníckeho personálu s vysterilizovaným materiálom, dodržiavania bariérovej ošetrovateľskej techniky, dodržiavania koncentrácie a expozičného času dezinfekčných prostriedkov, hygienickej a chirurgickej očisty rúk zdravotníckeho personálu.

V zdravotníckych zariadeniach bol počas roku 2023 uskutočnený výkon ŠZD celkom v 3490 ZZ, čo je o 16,3 % viac ako v roku predchádzajúcom, tento údaj svedčí o návrate k výkonu ŠZD pre pandémiou COVID-19. Počas previerok hygienicko- epidemiologickeho režimu boli priebežne odoberané vzorky ovzdušia, pracovného prostredia, zdravotníckych pomôcok, vysterilizovaného materiálu a predmetov, priebežne bola kontrolovaná sterilizačná technika.

TABUĽKA 90 PREHĽAD O VÝKONE ŠZD V ZZ, 2023, SR

Zdravotnícke zariadenie	Celkový počet ZZ	Vykonaný ŠZD				SPOLU
		kompl. pr.	v súv. s NN	kontr. nap. op.	iba mikr. mon.	
Lôž. odd. OAIM/JIS	284	49	68	5	56	178
Lôž. odd. chirur. smer	387	163	109	11	250	533
Lôž. odd. nechir. smer	694	115	323	18	237	693
Amb. všeobecní lekári	3395	388	2	13	3	406
Amb. odborní lekári	9243	477	0	14	165	656
Stomatológovia	3416	444	0	23	115	582

Iné	2054	305	4	8	125	442
SPOLU	19473	1941	506	92	951	3490

Vzorky vysterilizovaného materiálu a vzorky z prostredia boli v zdravotníckych zariadeniach odoberané podľa harmonogramu a aktuálnej epidemiologickej situácie (Tabuľka 91).

TABUĽKA 91 VÝSLEDKY BIOLOGICKÉHO TESTOVANIA STEROV ZO STERILNÉHO MATERIÁLU A Z PROSTREDIA V ZZ, 2023, SR

Oddelenie, klinika	sterilný materiál			prostredie		
	počet	z toho pozit.		počet	z toho pozit.	
	abs.	abs.	%	abs.	abs.	%
Angiológia	9	0	0,0	85	5	5,9
Arytmie	0	0	0,0	124	17	13,7
Centrálne sterilizácia	480	1	0,2	640	33	5,2
Dermatovenerológia	0	0	0,0	100	1	1,0
Dialýza	32	2	0,2	706	53	7,5
Dlhodobochorých	68	2	2,9	425	53	12,5
FBLR	1	0	0,0	161	11	6,8
Gastroenterológia	9	4	44,4	30	16	53,3
Geriatría	0	0	0,0	108	27	25,0
Gyn.pôrodnice	315	1	0,3	1325	82	6,2
Hematológia	9	0	0,0	35	0	0,0
Chirurgia	304	19	6,3	1524	167	10,9
Infektológia	1	0	0,0	93	3	3,2
Interna	143	4	2,8	1219	166	13,6
JIS	6	0	0,0	25	7	28,0
KAIM, OAIM	127	0	0,0	1025	88	8,6
Kardiológia	12	0	0,0	434	24	5,5
Kardiochirurgia	0	0	0,0	60	1	1,7
Koronárna jednotka	0	0	0,0	100	1	1,0
Neonatológia	50	1	2,0	825	50	6,1

Neurológia	60	3	5,0	482	45	9,3
Neurochirurgia	2	0	0,0	69	2	2,9
Oftalmológia	73	2	2,7	220	9	4,1
Onkológia	1	0	0,0	352	18	5,1
Operačné sály	343	2	0,6	1763	64	3,6
ORL	54	2	3,7	201	6	3,0
Ortopédia	13	0	0,0	492	18	3,0
Pediatrica	75	0	0,0	806	62	7,7
Pneumolog. - ftizeologické	0	0	0,0	85	6	7,1
Psychiatria	1	0	0,0	150	25	16,7
Rádiológia	0	0	0,0	238	13	5,4
Robotická chirurgia	0	0	0,0	83	1	1,2
Traumatológia	58	1	1,7	349	36	10,3
Urgentný príjem	14	1	7,1	289	18	6,2
Urológia	17	0	0,0	183	32	17,5
Ambulancie	725	45	6,2	2868	279	9,7
Lekárne	36	0	0,0	104	0	0,0
Iné	103	1	0,9	765	43	5,6
Spolu	3141	91	2,9	18 543	1482	8,0

V zdravotníckych zariadeniach bolo odobratých v roku 2023 celkom 3141 vzoriek zo sterilných materiálov, čo je nárast o 29,3 % oproti roku 2022 (2429 vzoriek). Proporcija pozitívnych vzoriek u vysterilizovaného materiálu 2,9 % bola výrazne nižšia ako v roku 2022 (5,3 %).

Z prostredia zdravotníckych zariadení bolo odobratých 18 460 vzoriek materiálu, čo je počet na úrovni roka 2022 (18 651 vzoriek). Proporcija nevyhovujúcich vzoriek u odberov z prostredia zdravotníckych zariadení 8,0 % je ale nižšia ako v roku predchádzajúcom (9,5 %).

Výsledky kontroly funkčného stavu vysterilizovanej techniky uvádza tabuľka 92.

Sterilizačné prístroje boli kontrolované priebežne počas celého roka, problematickými zostáva fakt, že technický park najmä horúcovzduchových prístrojov je prestarnutý. U autoklávov došlo k zvýšeniu proporcie kontrolovaných prístrojov na 76,2 % (70,7 % v roku 2022). Proporcija kontrolovaných horúco vzduchových sterilizačných prístrojov sa oproti roku 2022 mierne zvýšila a predstavuje 37,8 % z kontrolovaných prístrojov (37,3 % v roku 2022). U etylénoxidových sterilizátorov je proporcija ich kontrol 216,7 % (300,0 % v roku 2022). U formaldehydových sterilizačných prístrojov došlo k miernemu zníženiu proporcie kontrol na

130,8 % (134,3 % v roku 2022). U sterilizátorov plazmových s médiom peroxidu vodíka bola proporcia počtu kontrol vyššia, 200,0 % oproti roku predchádzajúcemu (166,7 %). Proporcía kontrol ostatných sterilizátorov bola tiež vyššia a to 50,0 % z počtu evidovaných prístrojov (17,5 % v roku 2022).

TABUĽKA 92 INVENTARIZÁCIA STERILIZAČNÝCH PRÍSTROJOV A KONTROLA ICH FUNKČNOSTI V ZZ, 2023, SR

Druh prístroja	Výsledky testovania							
	Evid.	Počet	Proporcía	Počet	Proporcía	Opak.	Počet opak.	Vyrad.
	počet	Kontrol	kontrol	pozit	z počtu	kontroly	pozit.	prístroje
	abs.	abs.	%	abs.	%	abs.	abs.	abs.
AUT	3619	2758	76,2	17	0,6	110	0	12
HVS	4846	1830	37,8	13	0,7	53	1	38
ETY	6	13	216,7	0	0	0	0	0
FS	39	51	130,8	0	0	8	0	0
Plazma	24	48	200,0	0	0	10	0	0
Iný	40	20	50,0	0	0	0	0	0

5 Ostatné úlohy a činnosti odborov a oddelení epidemiológie v jednotlivých krajoch

5.1 Analýza činnosti Sekcie epidemiológie a pripravenosti na pandémie za rok 2023

5.1.1 MATERIÁLY PREDLOŽENÉ DO VLÁDY SR

V roku 2023 bol do vlády SR predložený materiál „Programy a akčné plány prevencie a kontroly infekčných ochorení v Slovenskej republike na roky 2024-2026“.

5.1.2 PLNENIE ÚLOH PRE MINISTERSTVO ZDRAVOTNÍCTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

5.1.2.1 Vyhodnotenie administratívnej kontroly očkovania v Slovenskej republike k 31. 8. 2023

5.1.2.1.1 ÚROVEŇ ZAOČKOVANOSTI

V rámci administratívnej kontroly pravidelného povinného očkovania bola zaočkovanosť detí kontrolovaná vo všetkých ambulanciách všeobecných lekárov pre deti a dorast v SR. Zisťovaná bola zaočkovanosť ročníkov detí, ktoré mali byť vzhľadom na vek v súlade s očkovacím kalendárom k termínu kontroly kompletne očkované alebo preočkované.

Celoslovenské výsledky zaočkovanosti v rámci pravidelného povinného očkovania detí prekročili hranicu 95 % pri piatich druhoch povinného očkovania a to v rámci základného očkovania proti DTaP-IPV-VHB-POLIO a základného očkovania proti pneumokokovým invazívnym ochoreniam v ročníku narodenia 2021, očkovania prvou dávkou vakcíny proti MMR v ročníku narodenia 2020, očkovania druhou dávkou vakcíny proti MMR v 11. roku života v ročníku narodenia 2010 a preočkovania proti dTaP-IPV v 13. roku života.

Zaočkovanosť na národnej úrovni neprekročila hranicu 95 % pri štyroch druhoch povinného očkovania detí:

- preočkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde (DTaP-IPV) v 6. roku života, kde v ročníku detí narodených v 2016 dosiahla úroveň 94,5 %,
- očkovanie detí prvou dávkou vakcíny proti osýpkam, mumpsu a ružienke (MMR) v ročníku narodenia 2021, kde celoslovenská zaočkovanosť dosiahla úroveň 94,4 %,
- očkovanie druhou dávkou vakcíny proti osýpkam, mumpsu a ružienke (MMR) v 11. roku života, kde v ročníku detí narodených v 2011 dosiahla úroveň 94,5 %,
- očkovanie druhou dávkou vakcíny proti osýpkam, mumpsu a ružienke (MMR) v 5. roku života, kde

- v ročníku detí 2017 dosiahla úroveň 93,9 %,

- v ročníku detí 2016 dosiahla úroveň 94,6 %.

Celoslovenská zaočkovanosť sa v kontrolovaných ročníkoch narodenia pohybovala na úrovni 93,9% až 96,3 %. V porovnaní s predchádzajúcim obdobím zaočkovanosť v rámci pravidelného povinného očkovania detí bola nižšia o 0,2 % až 1,0 % v závislosti od druhu očkovania.

Na úrovni krajov sa nižšia ako 95 % zaočkovanosť zistila:

základné očkovanie proti proti pneumokokovým invazívnym ochoreniam

- v ročníku narodenia 2021: *Trenčiansky kraj – 94,9 %, Košický kraj – 94,8 %*

očkovanie detí prvou dávkou vakcíny proti MMR v 15. – 18. mesiaci života

- v ročníku narodenia 2021: Bratislavský kraj – 94,6 %, Žilinský kraj – 94,2 %, Banskobystrický kraj – 93,7 %, Košický kraj – 93,2 % a Trenčiansky kraj – 92,1 %,
- v ročníku narodenia 2020: Trenčiansky kraj – 94,5 %

očkovanie detí druhou dávkou vakcíny proti MMR v 11. roku života

- v ročníku narodenia 2011: Bratislavský kraj – 93,0 %, Trenčiansky kraj – 93,6 %, Košický kraj – 92,8 %
- v ročníku narodenia 2010: Bratislavský kraj – 94,3 %, Košický kraj – 94,3 %

očkovanie detí druhou dávkou vakcíny proti MMR v 5. roku života

- v ročníku narodenia 2017: Prešovský kraj – 94,8 %, Banskobystrický kraj – 94,3 %, Žilinský kraj – 94,3 %, Košický kraj – 93,2 %, Bratislavský kraj – 92,8 %, Trenčiansky kraj – 90,5 %,
- v ročníku narodenia 2016: Košický kraj – 94,1 %, Bratislavský kraj – 93,6 % a Trenčiansky kraj – 90,4 %

preočkovanie proti DI-TE-PER-POLIO v 6. roku života

- v ročníku narodenia 2016: Žilinský kraj – 94,7 %, Banskobystrický kraj – 94,1 %, Košický kraj – 93,5 %, Bratislavský kraj – 92,9 %, Trenčiansky kraj – 92,0 %

preočkovanie proti DI-TE-PER-POLIO v 13. roku života

- v ročníku narodenia 2009: Bratislavský kraj – 93,6 %, Košický kraj – 93,2 %.

Krajská zaočkovanosť sa v rámci všetkých ročníkov narodenia kontrolovaných v sledovanom období pohybovala od 90,4 % (očkovanie druhou dávkou vakcíny proti MMR v 5. roku života, ročník narodenia 2016, Trenčiansky kraj) po 97,8 % (očkovanie druhou dávkou vakcíny proti MMR v 11. roku života, ročník narodenia 2010, Trnavský kraj).

Na úrovni okresov hranicu 95 % zaočkovanosti nedosiahli okresy:

- **základné očkovanie dojčiat tromi dávkami hexavalentnej vakcíny proti DI-TE-PER-VHB-HIB-POLIO v ročníku narodenia 2021:**

Malacky	94,0 %	Žarnovica	94,6 %
Nové Mesto nad Váhom	91,1 %	Lučenec	91,5 %
Myjava	94,6 %	Prešov	94,7 %
Prievidza	94,7 %	Levoča	94,2 %
Považská Bystrica	93,5 %	Sabinov	94,8 %
Tvrdošín	92,6 %	Košice I	94,9 %
Banská Štiavnica	93,3 %	Michalovce	91,4 %
		Spišská Nová Ves	91,0 %

- **základné očkovanie dojčiat tromi dávkami konjugovanej vakcíny proti invazívnym pneumokokovým ochoreniam v ročníku narodenia 2021:**

Malacky	92,7 %	Žarnovica	94,6 %
Nové Mesto nad Váhom	91,1 %	Lučenec	91,3 %
Myjava	94,6 %	Prešov	94,6 %
Prievidza	94,3 %	Levoča	94,2 %
Považská Bystrica	93,2 %	Sabinov	94,7 %
Tvrdošín	92,1 %	Košice I	94,6 %
Zvolen	94,3 %	Michalovce	91,4 %
Banská Štiavnica	93,3 %	Spišská Nová Ves	90,3 %

- **základné očkovanie proti MMR v ročníku 2021:**

Bratislava I	93,2 %	Nové Zámky	94,7 %
Bratislava III	93,8 %	Zlaté Moravce	94,2 %
Pezinok	92,8 %	Trenčín	94,8 %
Malacky	88,0 %	Myjava	91,4 %
Senica	94,2 %	Prievidza	89,6 %

Partizánske	93,4 %	Žarnovica	94,2 %
Považská Bystrica	89,3 %	Lučenec	87,6 %
Ilava	94,2 %	Poltár	94,8 %
Púchov	94,1 %	Prešov	93,2 %
Dolný Kubín	94,1 %	Levoča	91,9 %
Kysucké Nové Mesto	93,1 %	Kežmarok	92,8 %
Liptovský Mikuláš	94,1 %	Sabinov	93,8 %
Martin	94,0 %	Svidník	94,7 %
Ružomberok	94,6 %	Gelnica	94,2 %
Tvrdošín	89,4 %	Košice I	91,3 %
Žilina	93,1 %	Košice II	93,3 %
Banská Bystrica	92,4 %	Košice III	92,4 %
Zvolen	92,7 %	Michalovce	93,6 %
Detva	90,7 %	Spišská Nová Ves	88,6 %
Banská Štiavnica	92,1 %	Trebišov	93,4 %

• **základné očkovanie proti MMR v ročníku 2020:**

Malacky	89,7 %	Banská Bystrica	94,2 %
Pezinok	94,3 %	Banská Štiavnica	93,5 %
Zlaté Moravce	94,6 %	Žarnovica	93,2 %
Nové Mesto nad Váhom	91,5 %	Žiar nad Hronom	94,6 %
Myjava	88,1 %	Lučenec	93,9 %
Prievidza	91,4 %	Levoča	94,8 %
Považská Bystrica	93,5 %	Sabinov	92,6 %
Kysucké Nové Mesto	91,8 %	Košice III	94,0 %
Turčianske Teplice	94,3 %	Spišská Nová Ves	92,9 %
Tvrdošín	94,8 %		

• **preočkovanie proti MMR v 11. roku života v ročníku narodenia 2011:**

Bratislava I	93,8 %	Martin	93,7 %
Bratislava II	94,0 %	Tvrdošín	92,2 %
Bratislava III	91,6 %	Žilina	93,7 %
Bratislava IV	90,0 %	Banská Bystrica	93,5 %
Bratislava V	94,9 %	Detva	93,7 %
Malacky	94,2 %	Banská Štiavnica	94,7 %
Pezinok	91,9 %	Žarnovica	94,8 %
Senec	92,7 %	Žiar nad Hronom	94,5 %
Nové Zámky	94,8 %	Prešov	94,4 %
Topoľčany	94,5 %	Levoča	89,1 %
Nové Mesto nad Váhom	90,4 %	Sabinov	93,7 %
Myjava	92,2 %	Vranov nad Topľou	94,2 %
Prievidza	90,7 %	Košice I	91,2 %
Partizánske	94,5 %	Košice III	93,8 %
Považská Bystrica	91,1 %	Spišská Nová Ves	81,5 %
Dolný Kubín	94,1 %	Trebišov	91,1 %
Liptovský Mikuláš	94,8 %		

• **preočkovanie proti MMR v 11. roku života v ročníku narodenia 2010:**

Bratislava I	94,3 %	Bratislava II	94,1 %
--------------	--------	---------------	--------

Bratislava III	94,3 %	Lučenec	94,0 %
Bratislava IV	92,7 %	Prešov	94,4 %
Malacky	94,7 %	Levoča	89,1 %
Pezinok	92,8 %	Sabinov	93,7 %
Myjava	94,7 %	Košice I	93,0 %
Prievidza	93,0 %	Spišská Nová Ves	84,1 %
Považská Bystrica	93,3 %	Trebišov	92,3 %
Detva	92,9 %		

• **preočkovanie proti DI-TE-PER-POLIO v 5. roku života v ročníku narodenia 2017:**

Bratislava III	92,2 %	Tvrdošín	93,0 %
Bratislava IV	89,7 %	Žilina	93,3 %
Bratislava V	94,5 %	Banská Bystrica	93,4 %
Malacky	88,6 %	Zvolen	92,8 %
Pezinok	93,3 %	Krupina	93,8 %
Senec	91,3 %	Banská Štiavnica	93,1 %
Piešťany	94,3 %	Žarnovica	92,6 %
Levice	94,3 %	Žiar nad Hronom	92,3 %
Nitra	93,6 %	Lučenec	90,1 %
Zlaté Moravce	92,4 %	Poltár	94,8 %
Trenčín	94,2 %	Prešov	92,5 %
Nové Mesto nad Váhom	90,9 %	Levoča	90,6 %
Myjava	93,6 %	Bardejov	91,3 %
Prievidza	77,0 %	Sabinov	92,1 %
Partizánske	93,3 %	Stropkov	94,6 %
Považská Bystrica	91,3 %	Košice I	90,0 %
Dolný Kubín	91,5 %	Košice II	92,7 %
Kysucké Nové Mesto	93,0 %	Košice III	91,5 %
Liptovský Mikuláš	93,7 %	Spišská Nová Ves	87,8 %
Turčianske Teplice	92,9 %	Trebišov	91,9 %

• **preočkovanie proti DI-TE-PER-POLIO v 6. roku života v ročníku narodenia 2017:**

Bratislava I	93,9 %	Kysucké Nové Mesto	90,8 %
Bratislava III	89,8 %	Liptovský Mikuláš	94,6 %
Bratislava IV	88,9 %	Martin	93,7 %
Malacky	89,3 %	Ružomberok	93,7 %
Pezinok	92,7 %	Tvrdošín	90,7 %
Senec	92,4 %	Banská Bystrica	94,3 %
Trnava	94,9 %	Zvolen	89,8 %
Skalica	94,8 %	Detva	92,9 %
Levice	94,2 %	Banská Štiavnica	91,5 %
Nové Zámky	94,0 %	Žarnovica	93,1 %
Šaľa	94,7 %	Žiar nad Hronom	93,5 %
Trenčín	91,9 %	Lučenec	89,5 %
Nové Mesto nad Váhom	91,0 %	Prešov	93,6 %
Myjava	90,0 %	Levoča	91,6 %
Prievidza	87,6 %	Košice I	91,9 %
Považská Bystrica	92,3 %	Košice II	93,7 %
Púchov	94,8 %	Spišská Nová Ves	84,7 %
Dolný Kubín	94,8 %	Trebišov	92,5 %

• **preočkovanie proti DI-TE-PER-POLIO v 13. roku života v ročníku narodenia 2009:**

Bratislava III	91,4 %	Detva	87,6 %
Bratislava IV	88,2 %	Žarnovica	94,9 %
Malacky	94,6 %	Lučenec	92,0 %
Senec	93,0 %	Prešov	93,9 %
Dolný Kubín	94,3 %	Levoča	89,8 %
Liptovský Mikuláš	94,7 %	Vranov nad Topľou	94,8 %
Martin	94,9 %	Košice I	90,4 %
Prievidza	93,7 %	Košice II	94,2 %
Považská Bystrica	93,9 %	Spišská Nová Ves	82,1 %
Zvolen	91,3 %	Trebišov	91,2 %

Na úrovni pediatrických obvodov hranicu 90 % zaočkovanosti nedosiahlo 367 obvodov (34,3 %), čo je oproti minulému roku nárast o 46,8 % pediatrických obvodov. Tento skokový nárast je spôsobený kontrolou dvoch ročníkov narodenia navyše v rámci očkovania druhou dávkou vakcíny proti MMR v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Kontrolované boli okrem dvoch ročníkov narodenia detí očkovaných v 11. roku života proti MMR aj dva ročníky narodenia detí očkovaných v 5. roku života proti MMR (novela vyhláška MZ SR č. 585/2008 Z. z. účinná od 1.1.2020).

Najviac obvodov so zaočkovanosťou nižšou ako 90 % bolo v rámci Trenčianskeho kraja (57,9 %), Košického kraja (46,2 %), Bratislavského kraja (39,5 %), Banskobystrického kraja (37,2 %) a Žilinského kraja (34,6 %).

Celkový počet pediatrických obvodov so zaočkovanosťou nižšou ako 90 %

Kraj	Celkový počet pediatrických obvodov	Zaočkovanosť nižšia ako 90 %	
		abs.	%
Bratislavský	129	51	39,5
Trnavský	108	20	18,5
Nitriansky	139	25	18,0
Trenčiansky	107	62	57,9
Banskobystrický	113	42	37,2
Žilinský	127	44	34,6
Prešovský	173	43	24,9
Košický	173	80	46,2
SPOLU	1069	367	34,3

Príčiny nízkej zaočkovanosti na okresnej úrovni, resp. na úrovni obvodov:

- nepriaznivá situácia v súvislosti s pandemiou COVID-19,
- odmietanie povinného očkovania detí zákonnými zástupcami napriek poučeniu pediatriami a zamestnancami odborov a oddelení epidemiológie RÚVZ o význame povinného očkovania; odmietnutím povinného očkovania dieťaťa sa zákonný zástupca dopúšťa priestupku na úseku verejného zdravotníctva,
- antivakcinačné aktivity zamerané cielene na rodičov detí,
- obavy z nežiaducich účinkov očkovania, posun očkovania zo strany rodičov do neskoršieho veku dieťaťa,
- pobyt v zahraničí,
- nezodpovedný prístup rómskych rodičov k očkovaniu, ktorí navštevujú ambulanciu lekára len v prípade zdravotných ťažkostí dieťaťa alebo nenavštevujú lekára vôbec; migrácia rómskych detí (doočkovanie týchto detí je takmer nemožné pre ľahostajný prístup rodičov k očkovaniu - deti sú pritom u pediatra naďalej evidované, preto sú zahrnuté aj do počtu kontrolovaných detí); problém doočkovania rómskych detí s nízkou pôrodnou hmotnosťou,

nedonosnosť; dlhodobý pobyt rómskych rodín v zahraničí bez vyradenia z evidencie ambulancie, pričom pri ich návrate zo zahraničia nie sú k dispozícii údaje o očkovaní v krajine pobytu,

- uplatňovanie kontraindikácií očkovania,
- nedostupnosť ambulancií na výkon očkovania,
- výpadky očkovacích látok,
- chyba malých čísiel.

Riešenie týchto situácií zo strany pediatrov a epidemiológov:

- edukácia rodičov o význame očkovania a poukazovanie na benefity očkovania so zdôraznením možných následkov neočkovania detí,
- zlepšenie spolupráce so sociálnymi odborníkmi a rómskymi asistentmi,
- *jednotný, účinný postup postihu rodičov, ktorí porušujú zákon a odmietajú povinné očkovanie* u svojich detí,
- určiť dostupnejšie miesta výkonu očkovania pre rodičov,
- zabezpečiť program na evidenciu detí, ktorých rodičia odmietajú očkovanie a evidenciu očkovaných (detí aj dospelých).

Zaočkovanosť proti záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu, infekciám vyvolaným H. influenzae typu b, vírusovej hepatitíde B, detskej obrne a pneumokokovým invazívnym ochoreniam

- **základné očkovanie dojčiat tromi dávkami hexavalentnej vakcíny proti DI-TE-PER-VHB-HIB-POLIO :**

ročník 2021: SR – 96,3 %; kraje - od 95,0% (Košícký kraj) do 97,5 % (Trnavský kraj).

Na celoslovenskej ani krajskej úrovni zaočkovanosť neklesla pod 95 %. Celoslovenský priemer zaočkovanosti nedosiahli tri kraje a to Banskobystrický kraj (95,8 %), Trenčiansky kraj (95,2 %) a Košícký kraj (95,0 %). Na okresnej úrovni hranicu 95 % zaočkovanosti nedosiahlo 15 okresov.

Z celkového počtu 57 321 detí v ročníku narodenia bolo vakcínou INFANRIX HEXA očkovaných 28,7 % detí a vakcínou HEXACIMA bolo očkovaných 67,6 % detí.

V kontrolovanom ročníku narodenia bolo bez ohľadu na počet podaných dávok zistených 1 251 odmietnutých povinných očkovaní, čo predstavuje 2,2 % z celkového počtu detí v kontrolovanom ročníku narodenia. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Trenčianskom kraji (4,0 %).

Zaočkovanosť na úrovni krajov:

Bratislavský kraj	96,8 %	Žilinský kraj	96,3 %
Trnavský kraj	97,5 %	Banskobystrický kraj	95,8 %
Nitriansky kraj	97,3 %	Prešovský kraj	96,4 %
Trenčiansky kraj	95,2 %	Košický kraj	95,0 %

- **základné očkovanie dojčiat tromi dávkami konjugovanej vakcíny proti invazívnym pneumokokovým ochoreniam:**

ročník 2021: SR - 96,1 %; kraje - od 94,8 % (Košícký kraj) do 97,5 % (Trnavský kraj). Na krajskej úrovni zaočkovanosť klesla pod 95 % v dvoch krajoch (Trenčiansky kraj – 94,9 % a Košícký kraj – 94,8 %). Celoslovenský priemer zaočkovanosti nedosiahli tri kraje a to Košícký kraj (94,8 %), Trenčiansky kraj (94,9 %) a Banskobystrický kraj (95,4 %). Na okresnej úrovni 95% hranicu zaočkovanosti nedosiahlo 16 okresov.

Z celkového počtu 57 321 detí v ročníku narodenia bolo konjugovanou pneumokokovou vakcínou PCV 10 (SYNFLORIX) očkovaných 12,4 % detí, konjugovanou vakcínou PCV 13 (PREVENAR 13) bolo očkovaných 83,7 % detí.

V kontrolovanom ročníku narodenia bolo bez ohľadu na počet podaných dávok zistených 1 292 odmietnutých povinných očkovaní, čo predstavuje 2,3 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Trenčianskom kraji (4,2 %).

Zaočkovanosť na úrovni krajov:

Bratislavský kraj	96,8 %	Žilinský kraj	96,2 %
Trnavský kraj	97,5 %	Banskobystrický kraj	95,4 %
Nitriansky kraj	97,3 %	Prešovský kraj	96,4 %
Trenčiansky kraj	94,9 %	Košický kraj	94,8 %

• **preočkovanie proti DI-TE-PER-POLIO v 6. roku života :**

ročník 2016: SR - 94,5 %; kraje - od 92,0 % (Trenčiansky kraj) do 96,5 % (Prešovský kraj). Na úrovni krajov klesla zaočkovanosť pod 95 % v piatich krajoch a to v Trenčianskom kraji (92,0 %), Bratislavskom kraji (92,9 %), Košickom kraji (93,5 %), Banskobystrickom kraji (94,1 %) a Žilinskom kraji (94,7 %). Celoslovenský priemer zaočkovanosti nedosiahli štyri kraje a to Trenčiansky kraj (92,0 %), Bratislavský kraj (92,9 %), Košický kraj (93,5 %) a Banskobystrický kraj (94,1 %).

Na okresnej úrovni 95 % hranicu zaočkovanosti nedosiahlo 36 okresov. Na očkovanie bola použitá tetravalentná vakcína INFANRIX POLIO a TETRAXIM.

V kontrolovanom ročníku narodenia bolo z celkového počtu 58 150 detí zistených 1 891 odmietnutých povinných očkovaní, čo predstavuje 3,3 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Trenčianskom kraji (5,7 %) a Bratislavskom kraji (4,1 %).

Zaočkovanosť na úrovni krajov:

Bratislavský kraj	92,9 %		
Trnavský kraj	96,1 %	Prešovský kraj	96,5 %
Nitriansky kraj	95,4 %	Košický kraj	93,5 %
Trenčiansky kraj	92,0 %		
Žilinský kraj	94,7 %		
Banskobystrický kraj	94,1 %		

• **preočkovanie proti DI-TE-PER-POLIO v 13. roku života**

ročník 2009: SR – 95,6 %; kraje - od 93,2 % (Košický kraj) do 97,6 % (Trnavský kraj). Na celoslovenskej úrovni zaočkovanosť neklesla pod 95 %. Na krajskej úrovni zaočkovanosť klesla pod 95 % v dvoch krajoch a to Košickom kraji (93,2 %) a Bratislavskom kraji (93,6 %), Celoslovenský priemer zaočkovanosti nedosiahli tri kraje a to Košický kraj (93,2 %), Bratislavský kraj (93,6 %) a Banskobystrický kraj (95,3 %),

Na okresnej úrovni 95 % hranicu zaočkovanosti nedosiahlo 20 okresov. Na očkovanie bola použitá tetravalentná vakcína BOOSTRIX POLIO.

V kontrolovanom ročníku narodenia bolo z celkového počtu 54 695 detí zistených 1 035 odmietnutých povinných očkovaní, čo predstavuje 1,9 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (2,9 %), Banskobystrickom kraji (2,5 %), Trenčianskom kraji (2,4 %), Žilinskom kraji (2,1 %) a Nitrianskom kraji (2,1 %).

Zaočkovanosť na úrovni krajov:

Bratislavský kraj	93,6 %	Žilinský kraj	96,4 %
Trnavský kraj	97,6 %	Banskobystrický kraj	95,3 %
Nitriansky kraj	97,0 %	Prešovský kraj	96,3 %
Trenčiansky kraj	96,3 %	Košický kraj	93,2 %

Zaočkovanosť proti osýpkam, mumpsu a ružienke (MMR)

V rámci očkovania prvou dávkou vakcíny proti MMR v 15. - 18. mesiaci života boli kontrolované ročníky narodenia detí 2021 a 2020:

• **základné očkovanie proti MMR v 15. až 18. mesiaci života prvou dávkou (tab. 4):**

ročník 2021: SR - 94,4 %; kraje - od 92,1 % (Trenčiansky kraj) do 96,7 % (Trnavský kraj). Na celoslovenskej úrovni klesla v kontrolovanom ročníku narodenia zaočkovanosť pod 95 % a

to na úroveň 94,4 %. Na krajskej úrovni bola zistená zaočkovanosť pod 95 % v piatich krajoch a to v Trenčianskom kraji (92,1 %), Košickom kraji (93,2 %), Banskobystrickom kraji (93,7 %), Žilinskom kraji (94,2 %) a Bratislavskom kraji (94,6 %). Celoslovenský priemer zaočkovanosti nedosiahli štyri kraje a to Trenčiansky kraj (92,1 %), Košický kraj (93,2 %), Banskobystrický kraj (93,7 %) a Žilinský kraj (94,2 %).

Na okresnej úrovni 95 % hranicu zaočkovanosti nedosiahlo 40 okresov.

Z celkového počtu 57 321 detí v ročníku narodenia bolo 58,5 % detí očkovaných vakcínou PRIORIX a 36,0 % detí očkovaných vakcínou M-M-RVAXPRO.

V kontrolovanom ročníku narodenia bolo zistených 1 721 odmietnutých očkování, čo predstavuje 3,0 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Trenčianskom kraji (5,3 %).

Zaočkovanosť na úrovni krajov:

Bratislavský kraj	94,6 %	Žilinský kraj	94,2 %
Trnavský kraj	96,7 %	Banskobystrický kraj	93,7 %
Nitriansky kraj	95,7 %	Prešovský kraj	95,1 %
Trenčiansky kraj	92,1 %	Košický kraj	93,2 %

ročník 2020: SR - 96,0 %; kraje - od 94,5 % (Trenčiansky kraj) do 97,2 % (Trnavský kraj).

Na celoslovenskej úrovni zaočkovanosť nebola nižšia ako 95 % . Na krajskej úrovni zaočkovanosť klesla pod 95% v jednom kraji a to v Trenčianskom kraji (94,5 %).

Na okresnej úrovni hranicu zaočkovanosti 95 % nedosiahlo 19 okresov.

Z celkového počtu 56 871 detí v ročníku narodenia bolo 65,8 % detí očkovaných vakcínou PRIORIX a 30,2 % detí očkovaných vakcínou M-M-RVAXPRO.

V kontrolovanom ročníku narodenia bolo zistených 1 480 odmietnutých povinných očkování, čo predstavuje 2,6 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Trenčianskom kraji (4,6 %).

Zaočkovanosť na úrovni krajov:

Bratislavský kraj	95,5 %
Trnavský kraj	97,2 %
Nitriansky kraj	96,5 %
Trenčiansky kraj	94,5 %
Žilinský kraj	96,0 %
Banskobystrický kraj	95,6 %
Prešovský kraj	96,8 %
Košický kraj	95,8 %

V rámci očkovania druhou dávkou vakcíny proti MMR boli súčasne kontrolované štyri ročníky narodenia detí. Dôvodom je zmena očkovacej schémy v rámci očkovania proti MMR (novela vyhlášky MZ SR č. 585/2008 Z. z. účinná od 1.1.2020 - druhá dávka očkovacej látky proti MMR sa podáva v 5. roku života). To znamená, že u detí narodených od 1.1.2016 sa očkovanie druhou dávkou vakcíny proti MMR vykonáva v 5. roku života.

K 31.8.2023 boli preto kontrolované nasledovné ročníka narodenia:

- 2011 a 2010 (očkovanie druhou dávkou v 11. roku života)
- 2017 a 2016 (očkovanie druhou dávkou v 5. roku života)

• **preočkovanie proti MMR v 11. roku života druhou dávkou vakcíny**

ročník 2011: SR – 94,5 %; kraje - od 92,8 % (Košický kraj) do 96,3 % (Trnavský kraj). Na celoslovenskej úrovni zaočkovanosť klesla pod 95 %. Na krajskej úrovni klesla zaočkovanosť pod 95 % v troch krajoch a to v Košickom kraji (92,8 %), Bratislavskom kraji (93,0 %) a Trenčianskom kraji (93,6 %). Celoslovenský priemer zaočkovanosti nedosiahli všetky tri uvedené kraje.

Na okresnej úrovni 95 % hranicu zaočkovanosti nedosiahlo 33 okresov.

Z celkového počtu 54 047 detí v ročníku narodenia bolo 70,4 % detí očkovaných vakcínou PRIORIX a 24,1 % detí vakcínou M-M-RVAXPRO.

V kontrolovanom ročníku narodenia bolo zistených 1 492 odmietnutých očkovaní, čo predstavuje 2,8 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Trenčianskom kraji (4,7 %).

Zaočkovanosť na úrovni krajov:

bratislavský kraj	93,0 %
Trnavský kraj	96,3 %
Nitriansky kraj	95,9 %
Trenčiansky kraj	93,6 %
Žilinský kraj	95,0 %
Banskobystrický kraj	95,3 %
Prešovský kraj	95,1 %
Košický kraj	92,8 %

ročník 2010: SR – 96,1 %; kraje - od 94,3 % (Bratislavský kraj a Košický kraj) do 97,8 % (Trnavský kraj). Na celoslovenskej úrovni zaočkovanosť neklesla pod 95 %. Na krajskej úrovni klesla zaočkovanosť pod hranicu 95 % v dvoch krajoch a to v Bratislavskom kraji (94,3 %) a Košickom kraji (94,3 %). Celoslovenský priemer zaočkovanosti nedosiahli tri kraje a to Bratislavský kraj (94,3 %), Košický kraj (94,3 %) a Trenčiansky kraj (95,7 %).

Na okresnej úrovni 95 % hranicu zaočkovanosti nedosiahlo 17 okresov.

Z celkového počtu 54 839 detí v ročníku narodenia bolo 77,1 % detí očkovaných vakcínou PRIORIX a 19,0 % detí očkovaných vakcínou M-M-RVAXPRO.

V kontrolovanom ročníku narodenia bolo zistených 1 041 odmietnutých očkovaní, čo predstavuje 1,9 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (3,2 %) a Trenčianskom kraji (3,1 %).

Zaočkovanosť na úrovni krajov:

Bratislavský kraj	94,3 %
Trnavský kraj	97,8 %
Nitriansky kraj	97,5 %
Trenčiansky kraj	95,7 %
Žilinský kraj	96,9 %
Banskobystrický kraj	96,9 %
Prešovský kraj	96,4 %
Košický kraj	94,3 %

• **očkovanie druhou dávkou vakcíny proti MMR v 5. roku života :**

ročník 2017: SR – 93,9 %; kraje - od 90,5 % (Trenčiansky kraj) do 96,2 % (Trnavský kraj). Na celoslovenskej úrovni zaočkovanosť klesla pod 95 %. Na krajskej úrovni klesla zaočkovanosť pod 95 % v šiestich krajoch a to v Trenčianskom kraji (90,5 %), Bratislavskom kraji (92,8 %), Košickom kraji (93,2 %), Banskobystrickom kraji (94,3 %), Žilinskom kraji (94,3 %) a Prešovskom kraji (94,8 %). Celoslovenský priemer zaočkovanosti nedosiahli tri kraje a to Trenčiansky kraj (90,5 %), Bratislavský kraj (92,8 %) a Košický kraj (93,2 %).

Na okresnej úrovni 95 % hranicu zaočkovanosti nedosiahlo 40 okresov.

Z celkového počtu 58 455 detí v ročníku narodenia bolo 65,9 % detí očkovaných vakcínou PRIORIX a 28,0 % detí vakcínou M-M-RVAXPRO.

V kontrolovanom ročníku narodenia bolo zistených 1 898 odmietnutých očkovaní, čo predstavuje 3,2 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Trenčianskom kraji (5,4 %) a Bratislavskom kraji (4,0 %).

Zaočkovanosť na úrovni krajov:

Bratislavský kraj	92,8 %
Trnavský kraj	96,2 %
Nitriansky kraj	95,0 %
Trenčiansky kraj	90,5 %
Žilinský kraj	94,3 %
Banskobystrický kraj	94,3 %
Prešovský kraj	94,8 %
Košický kraj	93,2 %

ročník 2016: SR – 94,6 %; kraje - od 90,4 % (Trenčiansky kraj) do 96,1 % (Trnavský kraj). Na celoslovenskej úrovni zaočkovanosť klesla pod 95 %. Na krajskej úrovni zaočkovanosť klesla pod 95 % v troch krajoch a to v Trenčianskom kraji (90,4 %), Bratislavskom kraji (93,6 %) a Košickom kraji (94,1 %). Celoslovenský priemer zaočkovanosti nedosiahli všetky tri uvedené kraje.

Na okresnej úrovni 95 % hranicu zaočkovanosti nedosiahlo 33 okresov.

Z celkového počtu 58 167 detí v ročníku narodenia bolo 72,9 % detí očkovaných vakcínou PRIO V kontrolovanom ročníku narodenia bolo zistených 1 914 odmietnutých očkovaní, čo predstavuje 3,3 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Trenčianskom kraji (5,7 %) a Bratislavskom kraji (4,2 %).

Zaočkovanosť na úrovni krajov:

Bratislavský kraj	93,6 %
Trnavský kraj	96,1 %
Nitriansky kraj	95,5 %
Trenčiansky kraj	90,4 %
Žilinský kraj	95,6 %
Banskobystrický kraj	95,2 %

Prešovský kraj 95,6 %
Košický kraj 94,1 %

5.1.2.1.2 Iné druhy očkovania

Očkovanie proti vírusovej hepatitíde B (VHB) u vybraných skupín populácie vo vysokom riziku nákazy

Očkovanie študentov zdravotníckych škôl, nadstavbového štúdia zdravotníckeho zamerania, lekárskech fakúlt a ostatných fakúlt

U študentov nadstavbového štúdia zdravotníckeho zamerania bola zistená v jednotlivých ročníkoch štúdia vysoká zaočkovanosť. Z celkového počtu 1 831 študentov bolo k 31. 8. 2023 spolu očkovaných 1 708 študentov (93,3 %).

Výsledky zaočkovanosťi u poslucháčov lekárskech fakúlt a iných fakúlt zdravotníckeho zamerania boli rovnako priaznivé. U poslucháčov lekárskech fakúlt dosiahla celková zaočkovanosť 96,7 %. Najvyššia zaočkovanosť sa zaznamenala u študentov II. ročníkov (97,6 %), IV. ročníkov (97,4 %) a V. ročníkov (97,2 %). V ostatných ročníkoch sa pohybovala od 94,9 % do 96,8 %.

Zaočkovanosť študentov iných fakúlt zdravotníckeho zamerania dosiahla 96,1 %. V jednotlivých ročníkoch sa zaočkovanosť pohybovala od 92,2 % po 97,7 %.

Očkovanie novorodencov HBsAg pozitívnych matiek

Celkový počet novorodencov HBsAg pozitívnych matiek podliehajúcich očkovaniu v oboch kontrolovaných ročníkoch narodenia bol 65, z toho 37 detí (56,9 %) bolo z Košického kraja a z Prešovského kraja.

- **ročník 2023:** z celkového počtu 24 novorodencov podliehajúcich očkovaniu bolo očkovaných 100 % detí narodených do 31. 8. 2023.
- **ročník 2022:** z celkového počtu 41 novorodencov podliehajúcich očkovaniu bolo očkovaných 100 % novorodencov.

V ročníku narodenia 2023 bol hyperimúnny gamaglobulín proti vírusovej hepatitíde B (HBIG) aplikovaný súčasne s prvou dávkou vakcíny proti VHB u 75,0 % novorodencov a v ročníku narodenia 2022 u 46,3 % novorodencov. Zaznamenané boli rozdiely podľa krajov v profylaktickom podávaní HBIG. V ročníku narodenia 2023 bol HBIG podaný všetkým deťom v Bratislavskom kraji, Trnavskom kraji a Žilinskom kraji. V Trenčianskom kraji a Nitrianskom kraji tomuto druhu očkovania v sledovanom období nepodliehalo ani jedno dieťa. V ročníku narodenia 2022 bol HBIG podaný všetkým deťom v Trnavskom kraji. V Prešovskom kraji sa proporcia kompletne chránených detí v tomto ročníku narodenia pohybovala na úrovni 80,0 %. V Trenčianskom kraji a Žilinskom kraji neboli k dátumu kontroly evidovaní žiadni novorodenci HBsAg pozitívnych matiek.

Očkovanie pacientov dialyzačných oddelení proti vírusovej hepatitíde B

Očkovaniu podliehalo 1 970 pacientov zaradených do dialyzačného programu (DP) a 901 pacientov v príprave na zaradenie do dialyzačného programu. Z celkového počtu pacientov zaradených do DP bolo očkovaných aspoň jednou dávkou vakcíny proti VHB 1 869 (94,9 %) pacientov, neočkovaných bolo 101 (5,1 %) pacientov. Z celkového počtu pacientov v príprave do DP bolo očkovaných aspoň jednou dávkou vakcíny proti VHB 847 (94,0 %) pacientov.

Očkovanie vybraných skupín osôb, vystavených zvýšenému riziku nákazy vírusom hepatitídy B nariadené od roku 1990

• **Očkovanie kontaktov chorých na VHB:**

V kontrolovanom období bolo z celkového počtu 82 kontaktov chorých na VHB spolu očkovaných 49 osôb (59,8 %). Kompletne očkovaných (tromi dávkami) bolo 58 osôb (70,7 %) kontaktov chorých na VHB. Zaočkovanosť sa na krajskej úrovni pohybovala od 20,0 % v

Trenčianskom kraji do 90,9 % v Žilinskom kraji. K 31. 8. 2023 bolo od zavedenia očkovania proti VHB kompletne očkovaných 19 328 kontaktov chorých na VHB.

- **Očkovanie kontaktov nosičov HBsAg:**

Z celkového počtu 233 zistených kontaktov nosičov HBsAg bolo očkovaných 162 (69,5 %). Kompletne očkovaných (tromi dávkami) bolo 104 (44,6 %) kontaktov HBsAg. K 31. 8. 2023 bolo od zavedenia očkovania kompletne očkovaných 15 967 kontaktov nosičov HBsAg.

- **Očkovanie ďalších osôb:**

kontrolovanom období bolo kompletne očkovaných 3 952 (70,2 %) chovancov zariadení sociálnych služieb pre mentálne postihnutých a 107 (98,2 %) detí v resocializačných strediskách pre drogovu závislé osoby z celkového počtu osôb podliehajúcich očkovaniu.

Odporúčané očkovanie proti vírusovej hepatitíde A (VHA) u detí vo veku dvoch rokov žijúcich v miestach s nízkym sociálno-hygienickým štandardom, bez prístupu k pitnej vode, bez odkanalizovania odpadových vôd alebo nízkym štandardom bývania

V kontrolovanom ročníku narodenia 2021 bolo z celkového počtu 4 552 evidovaných detí žijúcich v miestach s nízkym hygienickým štandardom spolu očkovaných 1 917 (42,1 %) detí. Jednou dávkou vakcíny proti VHA bolo očkovaných 1478 (32,5 %) detí, dvomi dávkami vakcíny bolo očkovaných 439 (9,6 %) detí. Najvyššia zaočkovanosť detí v uvedenom ročníku bola zistená v Trnavskom kraji (100,0 %) a Banskobystrickom kraji (57,6 %). V Bratislavskom kraji a Trenčianskom kraji neboli v ročníku narodenia 2020 a 2021 evidované žiadne deti podliehajúce odporúčanému očkovaniu proti VHA v súlade s vyhláškou MZ SR č. 585/2008 Z. z.

Odporúčané očkovanie alebo očkovanie na žiadosť rodičov detí do 15 rokov života

Celkový počet detí očkovaných mimo stanovených povinných očkovaní v porovnaní s predchádzajúcim rokom opäť stúpol. V kontrolovanom období bolo na žiadosť rodičov alebo na odporúčanie ošetrojúceho lekára očkovaných spolu 118 605 detí mimo pravidelného povinného očkovania, čo je nárast o 9 597 (8,8 %) očkovaných detí v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Nárast počtu očkovaných detí do 15 rokov na žiadosť rodičov bol zaznamenaný u všetkých druhov očkovania, okrem očkovania proti COVID-19 a očkovania proti chrípke u detí od 3 rokov. Najvyšší nárast počtu očkovaných detí bol zaznamenaný u očkovania proti ovčím kiahňam, HPV a meningokokovej meningitíde. Najviac detí bolo očkovaných proti rotavírusovým infekciám s počtom 34 167 očkovaných detí, HPV infekcii s počtom 32 376 očkovaných detí a kliešťovej encefalitíde s počtom 14 054 očkovaných detí. Proti ovčím kiahňam bolo očkovaných 8 973 detí do 15 rokov.

Očkovanie proti sezónnej chrípke, invazívnym pneumokokovým ochoreniam a COVID - 19 u osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb

- **Očkovanie proti chrípke:**

V chrípkovej sezóne 2022/2023 bolo spolu očkovaných 25 690 (66,9 %) osôb z celkového počtu 38 379 osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb. V porovnaní s predchádzajúcim rokom počet očkovaných osôb proti chrípke v zariadeniach sociálnych služieb mierne klesol o 1 %. Najvyššia zaočkovanosť bola vo vekovej skupine 20-59 ročných (76,2 %) z celkového počtu osôb v tejto vekovej skupine. Vo vekovej skupine 60+ bolo očkovaných 19 338 osôb, čo predstavuje 65,4 % z celkového počtu osôb v tejto vekovej skupine. Na krajskej úrovni sa celková zaočkovanosť pohybovala od 51,7 % (Bratislavský kraj) do 76,9 % (Košický kraj). Očkovanie bolo vykonané vakcínami INFLUVAC Tetra (BGP Products s.r.o.), VAXIGRIP Tetra (Sanofi Pasteur) a Fluenz Tetra (AstraZeneca).

V chrípkovej sezóne 2022/2023 bolo v Slovenskej republike očkovaním proti chrípke chránených 260 947 osôb. Zaočkovanosť populácie Slovenskej republiky dosiahla 4,8 %, čo predstavuje v porovnaní s predchádzajúcou chrípkovou sezónou nižšiu zaočkovanosť o 1,2 %. V chrípkovej sezóne 2022/2023 bolo očkovanie proti chrípke plne hrazené zdravotnými poisťovňami všetkým poistencom, ktorí o očkovanie prejavili záujem.

- **Očkovanie proti invazívnym pneumokokovým ochoreniam:**

Z celkového počtu 37 919 osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb bolo v kontrolovanom období očkovaných 4 716 (12,4 %) klientov. Celkový počet očkovaných osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb predstavoval 34,7 %.

- **Očkovanie proti COVID-19:**

Z celkového počtu 38 379 osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb bolo očkovacou látkou proti COVID-19 v sledovanom období 1. 9. 2022 – 31. 8. 2023 očkovaných minimálne dvomi dávkami 8 639 (22,5 %) klientov.

- **Očkovanie v azylových zariadeniach**

Na území **Bratislavského kraja, Trenčianskeho kraja a Žilinského kraja** nie sú utečenecké tábory.

V **Trnavskom kraji** (okres Dunajská Streda) v utečeneckých táborech ÚPZC (Útvar policajného zaistenia) Medveďov a ZT (Záchytný tábor) Rohovce neboli umiestnené žiadne deti. V účelovom zariadení Gabčíkovo sú umiestnení odídenci z Ukrajiny, ktorých počet a očkovací status nie je známy.

V **Nitrianskom kraji** (okres Topoľčany) je zriadené azylové zariadenie pre týrané matky s deťmi, v ktorom neboli v sledovanom období umiestnené žiadne deti.

V **Žilinskom kraji** nie je zriadené azylové zariadenia, avšak od 14. 4. 2022 je vo FNsP Žilina zriadená ambulancia všeobecného lekára pre ukrajinské deti so štatútom odídencu. V tejto ambulancii bolo v kontrolovanom období zaočkovaných spolu 65 detí (11 x základné očkovanie hexavalentnou vakcínou, 11 x očkovanie proti invazívnym pneumokokovým ochoreniam, 7 x očkovanie prvou dávkou vakcíny proti MMR, 26 x očkovanie druhou dávkou vakcíny proti MMR v 5. roku života, 6 x preočkovanie proti DI-TE-PER-Polio v 6. roku života, 1 x očkovanie proti meningokokovej meningitíde B a 3 x očkovanie proti rotavírusovým infekciám).

V **Banskobystrickom kraji** je zriadené azylové zariadenie len v okrese Veľký Krtíš - pobytový tábor v Opatovskej Novej Vsi, kde bolo v kontrolovanom období umiestnených 91 detí vo veku do 15 rokov, ktorých očkovací status nie je známy. Tieto deti boli presúvané s rodinami zo záchytných táborov.

V rámci **Prešovského kraja** sa azylové zariadenie nachádza iba v okrese Humenné. Záchytný tábor bol zriadený v decembri 2006, očkovanie spadá do kompetencie MV SR. V kontrolovanom období neboli očkované žiadne deti.

V rámci **Košického kraja** bolo v okrese Trebišov v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce v priebehu kontrolovaného obdobia umiestnených 75 detí na prechodné obdobie (54 detí do 15 rokov a 21 detí nad 15 rokov, z toho 28 dievčat a 47 chlapcov). V období umiestnenia v predmetnom zariadení očkovací status týchto detí nebol známy. V sledovanom období u nich očkovanie vykonané nebolo. Zaistené osoby sú zvyčajne bez akejkoľvek zdravotnej dokumentácie a sú ďalej odosielané do iných útvarov policajného zaistenia pre cudzincov. V uvedenom zariadení sa deti zdržiavajú zvyčajne krátke prechodné obdobie.

Mimoriadne očkovanie

V sledovanom období na území Bratislavského kraja, Trnavského kraja, Nitrianskeho kraja, Trenčianskeho kraja, Žilinského kraja a Banskobystrického kraja nebolo vykonané žiadne mimoriadne očkovanie.

V Prešovskom kraji bolo v sledovanom období vykonávané mimoriadne očkovanie nariadené Regionálnym úradom verejného zdravotníctva so sídlom v Poprade pre novorodencov a deti narodené od roku 2012 žijúce v miestach s nízkym hygienickým štandardom proti TBC v obciach Výborná, Krížová Ves a Veľká Lomnica z okresu Kežmarok a obci Hranovnica z okresu Poprad. Okrem týchto novorodencov boli očkované aj detské Mtx negatívne kontakty TBC a záujemcovia o očkovanie na vlastnú žiadosť. Očkovanie vykonáva detská pneumologická

ambulancia v Poprade s pôsobnosťou pre celý Prešovský kraj. Zaočkovaných bolo spolu 374 detí (169 detí z okresu Poprad, 103 detí z okresu Kežmarok a 102 detí z iných okresov).

Vzhľadom k epidemiologickej situácii vo výskyte vírusovej hepatitídy A bolo v sledovanom období v okrese Prešov nariadené a realizované mimoriadne očkovanie pre všetky fyzické osoby s trvalým pobytom v obci Lesiček vo veku od 1 do 15 rokov (vrátane), na základe ktorého boli povinné podrobiť sa aktívnej imunizácii proti VHA podľa pokynov ošetrojúceho lekára. Očkovaných bolo spolu 50 detí.

Vzhľadom k epidemiologickej situácii vo výskyte invazívnych meningokokových ochorení bolo v sledovanom období v okrese Sabinov všeobecným lekárom pre deti a dorast v obci Jarovnice nariadené vykonať mimoriadne očkovanie detí žijúcich v prostredí s nízkym hygienickým štandardom vo veku od 2 mesiacov do 3 rokov života. Očkovaných bolo spolu 581 detí.

V Košickom kraji vydal Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach v súvislosti s epidemickým výskytom vírusovej hepatitídy typu A v Moldave nad Bodvou štyri vyhlášky na výkon mimoriadneho očkovania. Vyhláškou č. 3 nariadil plošné očkovanie detí vo veku 1 až 15 rokov v Moldave nad Bodvou, s pobytom detí na ulici Budulovská, odkiaľ bolo zaznamenaných najviac prípadov ochorenia. Vyhláškou č. 4 nariadil plošné očkovanie detí v tom istom veku v blízkych lokalitách ohniska nákazy a to v obci Jasov, Medzev a Drienovec. Dňa 4. 4. 2023 bola vydaná Vyhláška č. 5, ktorou sa opatrenia rozšírili na plošné očkovanie detí v celom meste Moldava nad Bodvou z dôvodu že sa už ojedinele vyskytli pozitívne prípady aj z iných ulíc mesta. V zmysle vyššie uvedených vyhlášok bolo zaočkovaných spolu 1 404 detí. Dňa 30. 6. 2023 vydal príslušný regionálny úrad verejného zdravotníctva Vyhlášku č. 11, ktorou nariadil z dôvodu epidemického výskytu vírusovej hepatitídy typu A v obciach Kecerovce a Veľká Ida sprísnený lekárske dohľad kontaktným osobám a podrobenie sa očkovaniu osobám, ktoré boli v kontakte s chorou osobou a žijú v lokalitách s nízkym hygienickým štandardom. V zmysle uvedenej vyhlášky bolo zaočkovaných spolu 1 370 detí. V rámci Košického kraja tak bolo doočkovaných 2 774 detí proti vírusovej hepatitíde typu A v rámci mimoriadneho očkovania.

5.1.2.1.3 Odmietanie povinného pravidelného očkovania detí

V rámci sledovania počtu odmietnutí povinného pravidelného očkovania detí sa zisťovalo:

1. odmietnutie povinného očkovania v ročníkoch narodenia, ktoré podliehali aktuálnej administratívnej kontrole očkovania k 31. 8. 2023,
2. čiastočné odmietnutie povinného očkovania zaevidované RÚVZ v kontrolovanom období (ide o ročníky narodenia detí, ktoré nepodliehali administratívnej kontrole očkovania k 31. 8. 2023) a počet detí s nahláseným kompletným odmietnutím povinného očkovania v období od 1. 9. 2022 do 31. 8. 2023.

1. Odmietanie povinného pravidelného očkovania detí v ročníkoch narodenia, ktoré podliehali kontrole očkovania v období od 1. 9. 2022 do 31. 8. 2023

V ročníkoch narodenia detí podliehajúcich aktuálnej kontrole očkovania bola najvyššia miera odmietania povinného očkovania na národnej úrovni zistená v rámci:

preočkovania v 6. roku života proti DTaP-IPV:

- ročník narodenia 2016 – zistených 1 891 (3,3 %) odmietnutých očkovaní,

očkovania v 5. roku života druhou dávkou vakcíny proti MMR:

- ročník narodenia 2016 - zistených 1 914 (3,3 %) odmietnutých očkovaní,

- ročník narodenia 2017 – zistených 1 898 (3,2 %) odmietnutých očkovaní,

očkovania prvou dávkou vakcíny proti MMR:

- ročník narodenia 2021 - zistených 1 721 (3,0 %) odmietnutých očkovaní.

Pri zvyšných druhoch povinného očkovania sa miera odmietania očkovania pohybovala na celoslovenskej úrovni od 1,9 % (preočkovanie proti DTaP-IPV v 13. roku života a očkovania druhou dávkou vakcíny proti MMR v 11. roku života, ročník narodenia 2010) po 2,8 %

(očkovanie druhou dávkou vakcíny proti MMR v 11. roku života, ročník narodenia 2011). V rámci kontrolovaných ročníkov narodenia bola najvyššia miera odmietania povinného očkovania zaznamenaná v Trenčianskom kraji (preočkovanie proti DTaP-IPV v 6. roku života, ročník 2016 – 5,7 % a očkovanie druhou dávkou vakcíny proti MMR v 5. roku života, ročník 2016 – 5,7 %) z počtu detí podliehajúcich očkovaniu.

1. Odmietanie povinného pravidelného očkovania zaevidované RÚVZ v období od 1. 9. 2022 do 31. 8. 2023 v ročníkoch narodenia detí, ktoré nepodliehali kontrole očkovania v uvedenom období:

V sledovanom období bolo zistených o 753 čiastočne odmietnutých povinných očkovaní viac v porovnaní s predchádzajúcim kontrolovaným obdobím, pričom 243 odmietnutí bolo zistených pri novo kontrolovanom druhu preočkovania proti MMR v 5. roku života:

Základné očkovanie: zistených bolo 731 odmietnutých povinných očkovaní, z toho bolo 226 odmietnutých očkovaní proti DTaP-VHB-HIB-POLIO, 229 odmietnutých očkovaní proti pneumokokovým invazívnym ochoreniam a 276 odmietnutých očkovaní proti osýpkam, mumpsu a ružienke.

Preočkovanie: zistených bolo 998 odmietnutých očkovaní, z toho 557 bolo odmietnutých očkovaní v rámci očkovania druhou dávkou vakcíny proti MMR (v 11. roku života 314 odmietnutí a v 5. roku života 243 odmietnutí), 249 preočkovaní v 6. roku života proti DTaP-POLIO a 192 odmietnutých preočkovaní proti DTaP-POLIO v 13. roku života.

Čiastočné odmietnutia povinného očkovania podľa druhu očkovania v období od 1. 9. 2022 do 31. 8. 2023 v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehali administratívnej kontrole očkovania v uvedenom období

Kraj	DTaP VHB HIB POLIO	pneumokokové invazívne ochorenia	MMR	MMR preočkovanie*	DTaP-POLIO v 6. roku života	DTaP- POLIO v 13. roku života
BA	13	11	8	6	11	4
TT	30	28	25	47	29	7
NR	23	25	32	76	30	12
TN	20	22	42	79	29	29
BB	44	44	75	94	40	42
ZA	62	64	37	144	55	56
PO	31	32	47	68	43	27
KE	3	3	10	43	12	15
SPOLU	226	229	276	557	249	192

* zahŕňa odmietanie očkovania druhou dávkou vakcíny proti MMR v 11. roku života u detí narodených do roku 2015 (vrátane) a v 5. roku života u detí narodených od roku 2016 (vrátane)

- Počet detí s nahláseným kompletným odmietnutím povinného očkovania, zaevidovaných RÚVZ v období od 1. 9. 2022 do 31. 8. 2023:

V sledovanom období bolo zistených 863 detí s nahláseným kompletným odmietnutím povinného očkovania, t. j. rodičia odmietli všetky povinné očkovania dieťaťa aj do budúcnosti. V porovnaní s predchádzajúcim obdobím je to o 91 kompletných odmietnutí viac. Kumulatívne je k 31. 8. 2023 v SR nahlásených 8 598 detí s kompletným odmietnutím povinného očkovania.

Počet detí s nahláseným kompletným odmietnutím povinného očkovania

Kraj	Počet detí s nahláseným kompletným odmietnutím povinného očkovania od 1. 9. 2021 do 31. 8. 2022	Kumulatívny počet detí s kompletným odmietnutím povinného očkovania k 31. 8. 2023
Bratislavský	16	661
Trnavský	66	610
Nitriansky	82	1 338

Trenčiansky	42	608
Banskobystrický	177	1 454
Žilinský	297	1 715
Prešovský	49	739
Košický	134	1 473
SPOLU	863	8 598

5.1.2.1.4 KONTRAINDIKÁCIE OČKOVANIA

V rámci administratívnej kontroly očkovania bolo zistených 3 177 zdravotných kontraindikácií očkovania, z toho 888 (28,0 %) bolo trvalého a 2 289 (72,0 %) dočasného charakteru (tab. 1). Celkový počet kontraindikácií očkovania v porovnaní s predchádzajúcim rokom stúpol o 63,5 %. Medzi dočasné kontraindikácie patrili najmä časté akútne ochorenia, dlhodobá imunologická a alergologická liečba, operácie dieťaťa, kožné, neurologické a nefrologické ochorenia, nízka pôrodná hmotnosť, alergie a anémie. Najčastejšie trvalé kontraindikácie tvorili ťažké onkologické ochorenia, ťažké neurologické ochorenia, imunodepresívne stavy, detská mozgová obrna, vrodené vývojové chyby, onkologické a alergické ochorenia.

Prehľad počtu zdravotných kontraindikácií očkovania od 1. 9. 2022 do 31. 8.2023

Kraj	Kontraindikácie		Spolu
	Dočasné	Trvalé	
Bratislavský	470	141	611
Trnavský	121	85	206
Nitriansky	195	57	252
Trenčiansky	388	89	477
Banskobystrický	165	89	254
Žilinský	383	213	596
Prešovský	315	156	471
Košický	252	58	310
Spolu	2 289	888	3 177

V sledovanom období bolo zistených 23 715 iných dôvodov neočkovania, z toho bolo 15 016 odmietnutých očkovaní (ide o počet všetkých odmietnutých očkovaní, nie počet detí) v rámci všetkých kontrolovaných ročníkov narodenia, vrátane tých ročníkov narodenia, ktoré boli opätovne zaradené do tejto administratívnej kontroly očkovania.

V 3 007 prípadoch išlo o pobyt v zahraničí, v 4 663 prípadoch o nedostavenie sa na očkovanie a v 1 029 prípadoch išlo o iné dôvody neodôvodnené odkladanie, resp. posúvanie očkovania bez akýchkoľvek kontraindikácií do neskoršieho veku dieťaťa, posun termínu očkovania, žiadosť rodičov o posun termínu očkovania, nedodržanie včasnosti očkovania podľa očkovacieho kalendára). Počet detí s iným dôvodom neočkovania v kontrolovaných ročníkoch narodenia v porovnaní s predchádzajúcim rokom stúpol o 48,0 %.

Iné dôvody neočkovania

Kraj	Počet detí s iným dôvodom neočkovania v kontrolovaných ročníkoch narodenia zistených od 1. 9. 2022 do 31. 8. 2023				Spolu
	odmietnutie očkovania	pobyt v zahraničí	nedostavenie sa na očkovanie	iné (uviest') žiadosť o posun zo strany rodičov	
Bratislavský	2 825	427	455	310	4 017
Trnavský	1 471	34	53	0	1 558
Nitriansky	1 804	71	94	28	1 997
Trenčiansky	2 421	8	22	532	2 983
Banskobystrický	1 708	166	590	96	2 562
Žilinský	2 153	12	286	39	2 490
Prešovský	1 113	548	1 494	9	3 164
Košický	1 521	1 741	1 669	15	4 946
Spolu	15 016	3 007	4 663	1 029	23 715

Doočkovanie detí s dočasnými kontraindikáciami očkovania zistenými v predchádzajúcej kontrole očkovania: v čase od 1. 9. 2022 do 31. 8. 2023 bolo zistených 1 457 dočasných kontraindikácií. Z toho bolo k 31. 8. 2023 doočkovaných 602 (41,3 %) detí a 855 (58,7 %) detí zostalo nezaočkovaných. Najčastejšie príčiny nedoočkovania boli odmietnutie rodičov, presťahovanie do zahraničia, nedostavenie sa na doočkovanie a pretrvávanie kontraindikácií.

Doočkovanie detí s dočasnými kontraindikáciami

Kraj	Dočasné kontraindikácie zistené od 1. 9. 2021 do 31. 8. 2022		
	celkový počet	z toho počet doočkovaných detí k 31. 8. 2023	
		abs.	%
Bratislavský	204	56	27,5
Trnavský	76	14	18,4
Nitriansky	97	76	78,4
Trenčiansky	219	81	37,0
Banskobystrický	123	52	42,3
Žilinský	219	99	45,2
Prešovský	221	77	34,8
Košický	298	147	49,3
Spolu	1 457	602	41,3

5.1.2.1.5 NEŽIADUCE REAKCIE

Zo zdravotnej dokumentácie detí bolo v rámci pravidelného povinného očkovania spolu zistených 19 nežiaducich reakcií, z toho bolo 5 lokálnych reakcií, 1 regionálna reakcia a 13

celkových reakcií. Najviac reakcií bolo zistených z Košického kraja (7), Trenčianskeho kraja (3) a Banskobystrického kraja (3). V Trnavskom kraji nebola v sledovanom období zaznamenaná ani jedna nežiaduca reakcia po očkovaní. Hospitalizácia bola potrebná v troch prípadoch. Úmrtie v súvislosti s očkovaním zaznamenané nebolo.

Nežiaduce reakcie podľa krajov, 1. 9. 2022 - 31. 8. 2023, SR

Kraj	Nežiaduce reakcie zistené od 1. 9. 2022 do 31. 8. 2023			
	Celkový počet	z toho počet		
		lokálne reakcie	regionálne reakcie	celkové reakcie
Bratislavský	1	0	0	1
Trnavský	0	0	0	0
Nitriansky	2	0	0	2
Trenčiansky	3	0	0	3
Banskobystrický	3	1	0	2
Žilinský	2	0	0	2
Prešovský	1	1	0	0
Košický	7	3	1	3
Spolu	19	5	1	13

HEXACIMA / PREVENAR 13

Hlásené boli 3 x celkové reakcie z Bratislavského kraja (1) a Košického kraja (2). Hospitalizácia bola potrebná v troch prípadoch.

Celková reakcia: 3

asymetria hybnosti, podráždenie: 1

febrility, epilepsia: 1

kŕče, tras končatín: 1

Hospitalizácia bola potrebná v 3 prípadoch:

- *Bratislavský kraj* – dieťa vykazovalo 2 dni po simultánnom očkovaní celkové príznaky – asymetria hybnosti v neprospech ľavostranných končatín, dieťa bolo dráždivejšie a plačlivejšie. U dieťaťa bola potrebná hospitalizácia.

- *okres Košice I - okolie* – dieťa narodené v roku 2021 vykazovalo 2 hodiny po simultánnom očkovaní celkové príznaky - febrility a status epilepticus s nutnosťou hospitalizácie.

- *okres Spišská Nová Ves* – dieťa narodené v roku 2022 vykazovalo 4 hodiny po simultánnom očkovaní celkové príznaky – kŕče, tras horných a dolných končatín s nutnosťou hospitalizácie.

PREVENAR 13

Hlásená bola 1 x regionálna reakcia z Košického kraja (1).

Regionálna reakcia: 1

zhoršenie atopického ekzému na tvári: 1

M-M-RVAXPRO

Hlásená bola 1x lokálna reakcia a 1 x celková reakcia z Nitrianskeho kraja (1) a Košického kraja (1).

Lokálna reakcia: 1
opuch, erytém, pruritus: 1
Celková reakcia: 1
exantém na lýtkach a v ústach, bolesti hrdla, teplota 40 °C: 1

PRIORIX

Hlásené boli 2 x celkové reakcie a 1 x lokálna reakcia z Banskobystrického kraja (1), Košického kraja (1) a Žilinského kraja (1).
Lokálna reakcia: 1
opuch, erytém, bolestivosť: 1
Celková reakcia: 2
apatia (zmena v správaní dieťaťa): 1
exantém na celom tele: 1

INFANRIX POLIO

Hlásené boli 2 x lokálne reakcie a 3 x celkové reakcie z Trenčianskeho kraja (3), Banskobystrického kraja (1) a Košického kraja (1).
Lokálna reakcia: 2
opuch, erytém, bolestivosť: 2
Celková reakcia: 3
erytém, bolesti brucha, febrility 38 °C: 1
erytém, svrbenie, febrility 38 °C: 1
erytém, bolestivosť, vracanie, febrility 39,5 °C: 1.

TETRAXIM

Hlásená bola 1 x lokálna reakcia a 1 x celková reakcia zo Žilinského kraja (1) a Prešovského kraja (1).
Lokálna reakcia: 1
opuch, erytém, stvrdnutie, bolestivosť: 1
Celková reakcia: 1
erytém na tvári, febrility do 39,6 °C: 1

BOOSTRIX POLIO

Hlásená bola 1 x celková reakcia z Banskobystrického kraja (1).
Celková reakcia: 1
epilepsia: 1

FSME – IMMUN

Hlásená bola 1 x celková reakcia z Košického kraja (1).
Celková reakcia: 1
febrility 38,5° : 1

BEXERO

Hlásená bola 1 x celková reakcia z Nitrianskeho kraja (1).
Celková reakcia: 1
exantém na tele, apatia: 1

Nežiaduce reakcie podľa očkovacej látky, 1. 9. 2022 - 31. 8. 2023, SR

Očkovacia látka	Nežiaduce reakcie zistené od 1. 9. 2022 do 31. 8. 2023			
	Celkový počet	z toho počet		
		lokálne reakcie	regionálne reakcie	celkové reakcie
Hexacima+Prevanar13	3	0	0	3
Prevenar 13	1	0	1	0
Priorix	3	1	0	2
M-M-RVAXPRO	2	1	0	1
Infanrix Polio	5	2	0	3
Tetraxim	2	1	0	1
Boostrix Polio	1	0	0	1
FSME-IMMUN	1	0	0	1
Bexsero	1	0	0	1
Spolu	19	5	1	13

* zahrnuté nežiaduce účinky aj po simultánnom očkovaní

5.1.2.1.6 KONTROLA CHLADOVÉHO REŤAZCA V PEDIATRICKÝCH OBVODOCH

Kontrola uchovávaní vakcín bola vykonaná vo všetkých 1 069 pediatrických obvodoch, ktorého počet oproti predchádzajúcemu roku klesol o 21 obvodov. Z celkového počtu kontrolovaných obvodov nebolo vôbec vybavených chladničkami 21 ambulancií (14 ambulancií v Trenčianskom kraji, dve ambulancie v Nitrianskom kraji a päť ambulancií v Banskobystrickom kraji), vakcíny sú odoberané priamo z lekárne.

Z celkového počtu 1 069 kontrolovaných pediatrických obvodov má 823 (77,0 %) k dispozícii samostatné chladničky bez výparníka vybavené chladničkovými teplomermi určené výlučne na skladovanie očkovacích látok. Chladničkami bez výparníka sú vybavené všetky ambulancie v Bratislavskom kraji. V ostatných krajoch má chladničky bez výparníka od 59,5 % - 88,5 % pediatrických obvodov, okrem Trenčianskeho kraja, kde je iba 52,3 % obvodov vybavených chladničkami bez výparníka.

Písomná evidencia teploty v chladničke (s výparníkom aj bez výparníka) s uskladnenými očkovacími látkami bola vedená v 1 050 kontrolovaných pediatrických obvodoch (98,2 %), z toho v 942 obvodoch (88,1%) iba v pracovných dňoch. Nepretržitá denná kontrola teploty v chladničkách s očkovacími látkami bola zabezpečená v 108 z celkového počtu kontrolovaných pediatrických obvodov (10,1 %).

Pri kontrole neboli zistené žiadne závažné nedostatky v skladovaní očkovacích látok ani v preplnení chladničiek. Pediatrické ambulancie preferujú minimálnu zásobu očkovacích látok vo svojich chladničkách a očkovacie látky sa vyberajú v spádových lekárňach.

Kraj	Celkový počet pediatrických obvodov	Počet kontrolovaných obvodov k 31. 8. 2023			
		Spolu	z toho počet ambulancií		
			So samostatnými chladničkami na uskladnenie vakcín bez výparníka, vybavených chladničkovými teplomermi	S písomnou evidenciou teploty v chladničke	
			iba v pracovných dňoch	Nepretržite	
Bratislavský	129	129	129	129	0
Trnavský	108	108	86	107	1
Nitriansky	139	139	108	137	0
Trenčiansky	107	107	56	82	12
Banskobystrický	113	113	100	108	0
Žilinský	127	127	92	118	10
Prešovský	173	173	149	136	37
Košický	173	173	103	125	48
Spolu	1 069	1 069	823	942	108

5.1.2.1.7 EVIDENCIA, DOKUMENTÁCIA A VÝKON OČKOVANIA

Údaje o očkovaní sú naďalej vo väčšine pediatrických obvodov evidované v zdravotnej dokumentácii dieťaťa a v osobitných záznamoch o očkovaní. Očkovanie je do zdravotnej dokumentácie zaznamenávané ihneď po vykonaní, priebežne je doplňané do očkovacích záznamov. Počítače využívajú pediatri na registráciu očkovacieho výkonu pre zdravotné poisťovne, programy pre kontrolu očkovania nepoužívajú. Závažné nedostatky v evidencii a dokumentácii pravidelného povinného očkovania u praktických lekárov pre deti a dorast neboli zistené. Spôsob výdaja vakcín je zabezpečený z lekární prostredníctvom zdravotníckeho personálu daného obvodu. Transport je zabezpečený v autochladničkách, príp. v chladiacich boxoch.

V niektorých okresoch v rámci všetkých krajov boli zaznamenané menšie výpadky očkovacích látok. Išlo najmä o nedostupnosť vakcín určených na pravidelné povinné očkovanie detí: Hexacima, M-M-RVAXPRO, Priorix, Infanrix Hexa, Infanrix Polio, Boostrix Polio a vakcíny na odporúčané očkovanie osôb: proti VHA, rotavírusovým infekciám, ovčím kiahňam. Trvalo nedostupná je očkovacia látka Act-HIB pre osoby so splenektómiou. Nedostupnosť bola zaznamenaná aj pri očkovacích látkach proti vírusovej hepatitíde B - ENGERIX B.

Vyskytli sa nedostatky menšieho charakteru (včasnosť očkovania podľa platnej legislatívy, presné popisovanie šarže očkovacej látky, povinnosť hlásenia nežiaducich účinkov), ktoré boli odstránené a vykonzultované na mieste. Výkon očkovania bol v mnohých prípadoch ovplyvnený prístupom niektorých rodičov k očkovaniu, ktorí nerešpektujú opakované výzvy pediatrov, pričom odmietanie povinného očkovania nepotvrdili. Na výkone očkovania sa podieľalo tiež vycestovanie rodičov za prácou spolu s dieťaťom - zdravotná dokumentácia zostala v mieste trvalého bydliska. Údaje mimo povinného očkovania detí sa získavajú obťažným vyhľadávaním.

Vo všetkých krajoch bolo zaznamenané odmietanie povinného očkovania detí. Pediatri sú povinní hlásiť odmietanie očkovania na príslušný regionálny úrad verejného zdravotníctva. Pracovníci odborov a oddelení epidemiológie sa snažia rodičom zdôrazniť význam očkovania, viesť k edukácii v zmysle poučiť ich o možných následkoch, týkajúcich sa ohrozenia zdravia dieťaťa ako aj verejného zdravia v prípade neočkovania.

Z jednotlivých krajov boli hlásené nasledovné nedostatky a pripomienky:

Bratislavský kraj

V okresoch Bratislavského kraja je príčinou nižšej zaočkovanosti v niektorých okresoch najmä odmietanie očkovania, prípadne posunutie očkovania až po dovŕšení 2-3 rokov dieťaťa na žiadosť rodičov. Pri kontrole očkovania sa vo viacerých pediatrických obvodoch zisťuje, že odmietanie očkovania ako aj neodôvodnené posúvanie očkovania do vyššieho veku dieťaťa sa nehlási včas na príslušný regionálny úrad verejného zdravotníctva.

Trnavský kraj

V okresoch Trnavského kraja neboli zistené nedostatky v dokumentácii a evidencii pravidelného povinného očkovania.

Nitriansky kraj

V okresoch Nitrianskeho kraja neboli zistené závažnejšie nedostatky v dokumentácii a evidencii pravidelného povinného očkovania. Nedostatky sa týkali včasnosti očkovania detí a absencie informácie o dôvodoch nevykonania očkovania.

Trenčiansky kraj

Závažnejšie nedostatky neboli zistené. Nedostatky sa týkali najmä včasnosti očkovania detí, absencie doočkovania detí, ktoré sa vrátili zo zahraničia a chýbajúce údaje o očkovaní v očkovacích záznamoch. Uvedené nedostatky v evidencii a výkone očkovania boli prekonzultované s lekármi priamo na mieste.

Banskobystrický kraj

Závažnejšie nedostatky neboli zistené. Boli zistené len drobné nedostatky v evidencii a dokumentácii očkovania, presnom popisovaní šarže očkovacej látky, na ktoré boli pediatri upozornení odbornými zamestnancami oddelenia epidemiológie jednotlivých RÚVZ.

Žilinský kraj

V okresoch Žilinského kraja neboli zistené žiadne nedostatky väčšieho charakteru v evidencii a záznamoch o očkovaní, ani vo výkone očkovania.

Prešovský kraj

V okresoch Prešovského kraja neboli zistené nedostatky v dokumentácii a evidencii pravidelného povinného očkovania.

Košický kraj

Závažné nedostatky v evidencii a dokumentácii pravidelného povinného očkovania u praktických lekárov pre deti a dorast neboli zistené. Výkon očkovania bol v niektorých prípadoch ovplyvnený nezodpovedným prístupom rodičov k očkovaniu, ktorí sa na ambulanciu nedostavili ani na opakované predvolania a nárastom počtu detí zdržujúcich sa dlhodobo v zahraničí. Zamestnanci odborov epidemiológie v okresoch Michalovce a Trebišov spolupracovali s koordinátormi a asistentmi podpory zdravia a terénnymi sociálnymi pracovníkmi v lokalitách s nízkou zaočkovanosťou.

Návrhy na riešenie problémov:

- pokračovať v edukačných aktivitách na zvýšenie povedomia o dôležitosti očkovania a poukazovať na benefity očkovania,
- zintenzívniť činnosť poradní očkovania (napr. osobné stretnutia v materských centrách, edukácia rómskych matiek prostredníctvom rómskych asistentov pôsobiacich pri obecných úradoch alebo mestských úradoch),
- realizovať edukačné aktivity na zvýšenie zaočkovanosti proti chrípke a pneumokokovým invazívnym ochoreniam u osôb v liečebniach pre dlhodobo chorých, geriatrických centrách a zariadeniach sociálnych služieb,
- sledovať doočkovanie detí, ktoré z rôznych príčin neboli očkované podľa očkovacieho kalendára,
- upozorňovať lekárov o potrebe konzultácií s odbornými lekármi pri sporných kontraindikáciách očkovania,

- usmerňovať lekárov o potrebe odosielania detí so spornými kontraindikáciami na konzultácie do centier na očkovanie detí s kontraindikáciami očkovania,
- upozorňovať lekárov na včasnosť očkovania najmä u odložených očkovaní na žiadosť rodiča,
- doriešiť jednotný, účinný postup postihu rodičov, ktorí porušujú zákon a odmietajú povinné očkovanie u svojich detí,
- zabezpečiť program na evidenciu detí, ktorých rodičia odmietajú očkovanie a evidenciu očkovaných (detí aj dospelých),
- zasielať informácie o výsledkoch kontroly očkovania lekárovi VÚC s presným zoznamom lekárov, u ktorých bola zaznamenaná zaočkovanosť nižšia ako 90 % a požiadať o spoluprácu pri doočkovaní detí v rámci svojich kompetencií,
- efektívne riešiť výpadky vakcín určených na pravidelné povinné očkovanie detí,
- venovať pozornosť dodržiavaniu chladového reťazca pri skladovaní očkovacích látok v ambulanciách pediatrov, naďalej apelovať na výmenu chladničiek bez výparníka u lekárov, ktorí naďalej skladujú vakcíny v chladničkách s výparníkom; pre prípad poruchy chladničky alebo výpadku elektrického prúdu je potrebné v každej ambulancii zabezpečiť možnosť náhradného uskladnenia očkovacích látok, resp. mať zabezpečený náhradný energetický zdroj.

5.1.2.1.8 ZÁVERY

Celoslovenské výsledky zaočkovanosti v rámci pravidelného povinného očkovania detí prekročili hranicu 95 % vo všetkých druhoch očkovania okrem očkovania detí prvou dávkou vakcíny proti osýpkam, mumpsu a ružienke (MMR) v 15. - 18. mesiaci života, ročník narodenia 2021, očkovania druhou dávkou vakcíny proti MMR v 5. roku života, ročník narodenia 2017 a 2016, preočkovania proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde (DTaP-IPV) v 6. roku života a očkovania druhou dávkou vakcíny proti MMR v 11. roku života, ročník narodenia 2011. V porovnaní s predchádzajúcim obdobím bola zaznamenaná zaočkovanosť mierne nižšia o 0,2 % až 1,0 % v závislosti od druhu očkovania.

Na úrovni krajov bola nižšia ako 95 % zaočkovanosť zistená v rámci základného očkovania proti pneumokokovým invazívnym ochoreniam v ročníku narodenia 2021 (Košický kraj a Trenčiansky kraj), očkovania prvou dávkou vakcíny proti MMR v 15. – 18. mesiaci života v ročníku narodenia 2021 (Bratislavský kraj, Trenčiansky kraj, Žilinský kraj, Banskobystrický kraj a Košický kraj), očkovania prvou dávkou vakcíny proti MMR v 15. – 18. mesiaci života v ročníku narodenia 2020 (Trenčiansky kraj), očkovania druhou dávkou vakcíny proti MMR v 5. roku života v ročníku narodenia 2017 (Bratislavský kraj, Trenčiansky kraj, Žilinský kraj, Banskobystrický kraj, Prešovský kraj a Košický kraj) a v ročníku narodenia 2016 (Bratislavský kraj, Trenčiansky kraj a Košický kraj), očkovania druhou dávkou vakcíny proti MMR v 11. roku života v ročníku narodenia 2011 (Bratislavský kraj, Trenčiansky kraj a Košický kraj) a v ročníku narodenia 2010 (Bratislavský kraj a Košický kraj), preočkovania proti DI-TE-PER-POLIO v 6. roku života v ročníku narodenia 2016 (Bratislavský kraj, Trenčiansky kraj, Žilinský kraj, Banskobystrický kraj a Košický kraj) a preočkovania proti DI-TE-PER-POLIO v 13. roku života v ročníku narodenia 2009 (Bratislavský kraj a Košický kraj).

Krajská zaočkovanosť sa v rámci všetkých ročníkov narodenia kontrolovaných v sledovanom období pohybovala od 90,4 % (očkovanie druhou dávkou vakcíny proti MMR v 5. roku života, ročník narodenia 2016, Trenčiansky kraj) po 97,8 % (očkovanie druhou dávkou vakcíny proti MMR v 11. roku života, ročník narodenia 2010, Trnavský kraj).

Na úrovni okresov hranicu 95 % zaočkovanosti nedosiahlo spolu 95 okresov :

15 okresov - základné očkovanie proti DTaP-VHB-HIB-IPV (ročník 2021),

16 okresov - očkovanie proti invazívnym pneumokokovým ochoreniam (ročník 2021),

40 okresov - očkovanie prvou dávkou vakcíny proti MMR (ročník 2021),

19 okresov - očkovanie prvou dávkou vakcíny proti MMR (ročník 2020),
40 okresov - očkovania druhou dávkou vakcíny proti MMR v 5. roku života (ročník 2017),
33 okresov - očkovania druhou dávkou vakcíny proti MMR v 5. roku života (ročník 2016),
33 okresov - očkovania druhou dávkou vakcíny proti MMR v 11. roku života (ročník 2011),
17 okresov - očkovania druhou dávkou vakcíny proti MMR v 11. roku života (ročník 2010),
36 okresov - preočkovanie proti DTap-IPV v 6. roku života (ročník 2016),
20 okresov - preočkovanie proti dTap-IPV v 13. roku života (ročník 2009).

Na úrovni pediatrických obvodov hranicu 90 % zaočkovanosti nedosiahlo 34,3 % z celkového počtu obvodov, čo je nárast v porovnaní s predchádzajúcim obdobím o 46,8 %, pričom tento skokový nárast je spôsobený kontrolou dvoch ročníkov narodenia navyše v rámci očkovania druhou dávkou vakcíny proti MMR v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Napriek tomu, počet pediatrických obvodov so zaočkovanosťou nižšou ako 90 % má stále narastajúci trend. Najviac obvodov so zaočkovanosťou nižšou ako 90 % bolo v rámci Trenčianskeho kraja (57,9 %), Košického kraja (46,2 %), Bratislavského kraja (39,5 %), Banskobystrického kraja (37,2 %) a Žilinského kraja (34,6 %).

Príčinami nízkej zaočkovanosti na úrovni okresov, resp. pediatrických obvodov zostáva naďalej najmä odmietanie povinného očkovania detí napriek poučeniu pediatrami a zamestnancami odborov a oddelení epidemiológie RÚVZ o význame očkovania. Ďalšími príčinami nízkej zaočkovanosti sú nezodpovedný prístup niektorých rodičov k očkovaniu, ktorí navštevujú ambulanciu lekára len v prípade zdravotných ťažkostí dieťaťa, migrácia rómskych detí, doočkovanie rómskych detí s nízkou pôrodnou hmotnosťou alebo uplatňovanie dočasných a trvalých kontraindikácií. Očkujúci personál zároveň nedostatočne využíva možnosť vykonávať očkovanie mimo zdravotnej ambulancie v dostupnejších priestoroch.

Zaočkovanosť vybraných skupín populácie vo vysokom riziku nákazy proti VHB je priaznivá u študentov nadstavbového zamerania, poslucháčov lekárskych fakúlt aj fakúlt zdravotníckeho zamerania.

V rámci odporúčaného očkovania detí vo veku dvoch rokov žijúcich v miestach s nízkym sociálno-hygienickým štandardom proti vírusovej hepatitíde A bolo v kontrolovanom ročníku narodenia 2021 z celkového počtu 4 552 evidovaných detí spolu očkovaných 1 917 (42,1 %) detí.

Celkový počet detí do 15 rokov očkovaných mimo stanovených povinných očkovaní v porovnaní s predchádzajúcim rokom opäť stúpol. V kontrolovanom období bolo na žiadosť rodičov alebo na odporúčanie ošetrojúceho lekára očkovaných spolu 118 605 detí mimo pravidelného povinného očkovania, čo je nárast o 9 597 (8,8 %) očkovaných detí v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Najviac detí bolo očkovaných proti rotavírusovým infekciám, HPV infekcii a kliešťovej encefalitíde. Výraznejší nárast počtu očkovaných detí bol zaznamenaný aj u očkovania proti meningokokovej meningitíde.

V chrípkovej sezóne 2022/2023 bolo spolu očkovaných proti chrípke 66,9 % osôb z celkového počtu osôb umiestnených zariadeniach sociálnych služieb. V porovnaní s predchádzajúcim rokom počet očkovaných osôb proti chrípke v zariadeniach sociálnych služieb mierne klesol o 1 %. Proti ochoreniu COVID-19 bolo v rovnakom období očkovaných minimálne dvomi dávkami očkovacej látky 22,5 % klientov zariadení sociálnych služieb. Proti pneumokokovým invazívnym ochoreniam bolo v sledovanom období (1. 9. 2022 – 31. 8. 2023) očkovaných 12,4 % klientov zariadení sociálnych služieb. Celkový počet osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb očkovaných proti pneumokokovým invazívnym ochoreniam, predstavoval 34,7 %.

Zaznamenaných bolo 3 177 zdravotných kontraindikácií očkovania, z toho 888 (28,0 %) bolo trvalého a 2 289 (72,0 %) dočasného charakteru. Celkový počet kontraindikácií v porovnaní s predchádzajúcim rokom stúpol o 63,5 %.

Zo zdravotnej dokumentácie detí bolo zistených 19 nežiaducich reakcií. Hospitalizácia bola potrebná v troch prípadoch s úplným vyliečením. Úmrtie v súvislosti s očkovaním zaznamenané nebolo.

Kontrola chladového reťazca pri uchovávaní vakcín bola vykonaná vo všetkých 1 069 pediatrických ambulanciách. Z celkového počtu kontrolovaných obvodov má 823 (77,0 %) k dispozícii samostatné chladničky bez výparníka vybavené chladničkovými teplomermi určené na skladovanie očkovacích látok. Pri kontrole neboli zistené žiadne závažné nedostatky v skladovaní očkovacích látok ani v preplnení chladničiek. Pediatrické ambulancie preferujú minimálnu zásobu očkovacích látok vo svojich chladničkách. Očkovacie látky sa vyberajú v spádových lekárňach.

5.1.2.1.9 Sledovanie odmietania pravidelného povinného očkovania detí RÚVZ v SR:

- ✓ v ročníkoch narodenia podliehajúcich aktuálnej kontrole očkovania bola najvyššia miera odmietania povinného očkovania na národnej úrovni zistená v rámci preočkovania v 6. roku života proti DTaP-IPV v ročníku narodenia 2016 (3,3 %) odmietnutých očkovaní, očkovania druhou dávkou vakcíny v 5. roku života proti MMR v ročníku narodenia 2016 (3,3 %) odmietnutých očkovaní a v ročníku narodenia 2017 (3,2 %) odmietnutých očkovaní a očkovania prvou dávkou vakcíny proti MMR v ročníku narodenia 2021 (3,0 %) odmietnutých očkovaní. Najvyššia miera odmietania povinného očkovania bola zaznamenaná v Trenčianskom kraji.
- ✓ v ročníkoch narodenia detí, ktoré nepodliehali kontrole očkovania v uvedenom období, bolo zistených 731 odmietnutých povinných očkovaní v rámci základného očkovania a 998 odmietnutých očkovaní v rámci preočkovania. Pri očkovaní druhou dávkou vakcíny proti MMR bolo zisťované odmietanie očkovania u detí očkovaných v 11. roku života (deti narodené do roku 2015, vrátane) a v 5. roku života (deti narodené od roku 2016, vrátane). Zistených bolo 863 detí s nahláseným kompletným odmietnutím povinného očkovania, t. j. rodičia odmietli všetky povinné očkovania dieťaťa aj do budúcnosti. Kumulatívne je k 31. 8. 2023 v SR nahlásených 8 598 detí s kompletným odmietnutím povinného očkovania.

Vzhľadom k tomu, že informačný systém pre evidenciu a spracovanie výkonov očkovania (register očkovania) zatiaľ nie je plne funkčný, boli naďalej údaje o zaočkovanosti zisťované regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva v ambulanciách očkujúcich lekárov zo zdravotnej dokumentácie očkovaných osôb.

Vypracoval: Odbor imunizácie ÚVZ SR (sekcia epidemiológie a pripravenosti na pandémie) z podkladov o výsledkoch administratívnej kontroly očkovania, ktorú vykonali zamestnanci odborov a oddelení epidemiológie RÚVZ v SR

5.1.3 Činnosť v medzirezortných pracovných skupinách a komisiách

Činnosť v pracovných skupinách, komisiách a projektoch v rámci medzinárodnej spolupráce

V rámci činnosti v oblasti medzinárodnej spolupráce v priebehu roka 2023 odbory Sekcie epidemiológie a pripravenosti na pandémie participovali na hlásení vybraných ochorení do medzinárodných sietí a zdieľaní informácií z oblasti prevencie infekčných ochorení. Spolupráca prebiehala najmä s medzinárodnými inštitúciami - Európska komisia (EK), Svetová zdravotnícka organizácia (WHO) alebo Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb (ECDC).

Pracovníci Sekcie epidemiológie a pripravenosti na pandémie:

- vypracovali materiál pre WHO/UNICEF „Joint Reporting Form on Vaccine Preventable Diseases“, v rámci ktorého zaslal údaje o chorobnosti a zaočkovanosti proti očkovaním preventabilným ochoreniam, o indikátoroch imunizačného systému, spôsobe hradenia a počte dávok očkovacích látok použitých v rámci pravidelného povinného očkovania, vrátane podrobnej očkovacej schémy platnej v SR a údajov o dostupnej zaočkovanosti proti jednotlivým ochoreniam Imunizačného programu, kedy po prvýkrát predmetné hlásenie boli výlučne online formou,
- vypracovali materiál pre WHO „Annual Status Update on Measles and Rubella Elimination“ ohľadom údajov o vývoji epidemiologickej situácie, zaočkovanosti a stratégie očkovania proti osýpkam a ružienke,
- vypracovali sa materiál pre WHO „Annual Progress Report on Polio Eradication Activities“, v rámci ktorého zaslal informácie o spôsobe a kompletnosti hlásenia prípadov na poliomyelitídu a ACHO, surveillance a údaje o zaočkovanosti podľa zadaných indikátorov v súlade s Akčným plánom na udržanie stavu bez poliomyelitídy v Slovenskej republike,
- pravidelne zasielali hlásenia o výskyte ACHO do WHO informačného systému CISID/WIISE na týždennej báze,
- pravidelne zasielali hlásenia do ECDC TESSy epidemiologického systému ohľadom výskytu akútnych respiračných ochorení, chrípky a chrípke podobných ochorení
- pravidelne zasielali hlásenia do ECDC TESSy epidemiologického systému ohľadom výskytu ochorenia COVID-19 na týždennej báze,
- participovali na príprave stanovísk v rámci pracovnej skupiny Európskej komisie Health Security Committee,
- participovali na výmene informácií prostredníctvom EÚ systému rýchleho varovania EWRS,
- participovali na výmene informácií prostredníctvom ECDC platformy EpiPulse.

5.1.4 Gestorstvo pri riešení preventívnych programov a projektov ochrany a podpory zdravia verejnosti

5.1.4.1 Plnenie Národného Imunizačného Programu v SR

Slovenská republika sa od roku 1986 riadi jednotným imunizačným programom, ktorého cieľom je eliminovať až eradikovať výskyt prenosných ochorení dôsledným zabezpečením efektívnej imunizácie detí a dospelých. Okrem toho zahŕňa kontrolu zaočkovanosti, sledovanie

nežiaducich účinkov po očkovaní, hodnotenie imunitného stavu populácie, sledovanie výskytu ochorení, ktorým možno predchádzať očkovaním a sledovanie cirkulácie pôvodcov nákazy v populácii, resp. vo vonkajšom prostredí.

Program sa plní v súlade s odporúčaniami Svetovej zdravotníckej organizácie (SZO) a v súlade s praxou členských štátov krajín Európskej únie. Stratégia Svetovej zdravotníckej organizácie v oblasti očkovania je zameraná na jeho rozšírenie o ďalšie cieľové skupiny populácie, na zavádzanie nových očkovacích látok do bežnej praxe, nových očkovacích programov, ktoré znížia výskyt infekčných ochorení ovplyvniteľných očkovaním a zvýši sa bezpečnosť, účinnosť a compliance (akceptovateľnosť) cieľovej skupiny populácie.

Ciele Národného imunizačného programu sú zabezpečené v súlade s cieľmi programu Svetovej zdravotníckej organizácie (SZO) č. 7 "Zdravie pre všetkých v 21. storočí".

5.1.4.2 Plnenie cieľov Svetovej zdravotníckej organizácie v Slovenskej republike

Dôsledným plnením Národného imunizačného programu sa podarilo väčšinu z prioritných cieľov v Slovenskej republike dosiahnuť. Slovensko patrilo medzi prvé štáty na svete, ktoré dosiahli elimináciu detskej obrny, a to 40 rokov pred jej dosiahnutím v rámci Euroregiónu SZO. K významnému poklesu chorobnosti na vírusovú hepatitídu typu B došlo od zavedenia pravidelného povinného očkovania dojčiat proti vírusovej hepatitíde typu B v roku 1998. V roku 2002 bola potvrdená eradikácia detskej obrny v Euroregióne SZO, vrátane Slovenskej republiky. Realizáciou systematického celoplošného očkovania sa podarilo eliminovať na území Slovenskej republiky tak závažné infekcie ako záškrt, tetanus detí a mladistvých a taktiež u ostatných ochorení zaradených do imunizačného programu sa výrazne redukoval ich výskyt. V roku 2018 bol evidovaný epidemický výskyt osýpok vo východnej časti Slovenska, ktorý pokračoval aj začiatkom roka 2019. Od roku 2020 sa osýpky v Slovenskej republike zaznamenali až v roku 2023 a to 4 sporadické prípady ochorenia.

5.1.4.3 Organizácia očkovania

Očkovanie sa realizuje v súlade so zákonom 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a v súlade s jeho vykonávacím predpisom Vyhláškou 585/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevencii a kontrole prenosných ochorení v znení neskorších predpisov.

Očkovanie plánuje, organizuje, koordinuje a kontroluje Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky v spolupráci s Regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva v Slovenskej republike. V roku 2006 bola ministrom zdravotníctva Slovenskej republiky menovaná Pracovná skupina pre imunizáciu (PSPI). Pracovná skupina predkladá návrhy na antigénne zloženie očkovacích látok na pravidelné povinné očkovanie detí a dospelých, odporúča mimoriadne očkovanie a aplikačné postupy pri použití očkovacích látok, navrhuje krátkodobú a dlhodobú stratégiu Národného imunizačného programu (NIP) v Slovenskej republike. Odporúča zavádzanie nových druhov očkovacích látok, nových druhov očkovania v Slovenskej republike a predkladá návrhy na zosúladenie stratégie Národného imunizačného programu v Slovenskej republike s odporúčaniami Svetovej zdravotníckej organizácie, Európskej komisie a s praxou členských štátov Európskej únie.

Do Národného imunizačného programu je zaradené pravidelné povinné očkovanie detí proti záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu, vírusovej hepatitíde typu B, hemofilovým invazívnym nákazám, detskej obrne, pneumokokovým invazívnym ochoreniam, osýpkam, ružienke, mumpsu a povinné preočkovanie dospelých proti diftérii a tetanu. Národný imunizačný program ďalej zahŕňa povinné očkovanie osôb vo vysokom riziku nákazy proti tetanu,

hemofilovým invazívnym nákazám, pneumokokovým invazívnym ochoreniam, tuberkulóze, chrípke, vírusovej hepatitíde typu A, meningokokovým infekciám a besnote.

Okrem pravidelného povinného očkovania sa v Slovenskej republike odporúčajú a väčšinou aj realizujú nasledovné očkovania: proti vírusovej hepatitíde typu A, vírusovej hepatitíde typu B, meningokokovej meningitíde, pneumokokovým invazívnym ochoreniam, chrípke, hemofilovým invazívnym nákazám a kliešťovej encefalitíde, proti ľudskému papilomavírusu a rotavírusovým infekciám.

Prehľad najvýznamnejších zmien v stratégii pravidelného celoplošného očkovania v Slovenskej republike od roku 1998 je v tabuľke 93.

TABUĽKA 93 PREHLAD NAJVÝZNAMNEJŠÍCH ZMIEN V STRATÉGII OČKOVANIA OD ROKU 1998

Očkovanie proti	Zmena	Rok
VHB	zavedenie povinného očkovania dojčiat	1998
Hib	zavedenie povinného očkovania dojčiat	2000
diftérii	zavedenie preočkovania 13 ročných detí (bivalentná vakcína proti záškrtu a tetanu)	2004
VHB	zavedenie povinného očkovania adolescentov	2004
poliomyelitíde	zavedenie povinného očkovania dojčiat neživou parenterálnou poliovakcínou, ktorá nahradila živú poliovakcínu	2005
diftérii, tetanu, čiernemu kašľu, detskej obrne, VHB a Hib	zavedenie očkovania hexavalentnou vakcínou s obsahom aceluárnej pertusickej zložky	2007
diftérii, tetanu a poliomyelitíde	zavedenie preočkovania 13 ročných detí trivalentnou očkovacou látkou	
pneumokokovým infekciám	zavedenie povinného očkovania dojčiat 7-valentnou očkovacou látkou	2009
diftérii a tetanu	zavedenie povinného preočkovania dospelých bivalentnou očkovacou látkou	
tuberkulóze	zrušenie preočkovania tuberkulín negatívnych detí v 11. roku života	2010
diftérii, tetanu, poliomyelitíde a čiernemu kašľu	zavedenie preočkovania v 13. roku života	
vírusovej hepatitíde typu A	zavedenie odporúčaného očkovania 2-ročným deťom žijúcim v zlých hygienických podmienkach plne hrazené z verejného poistenia	
tuberkulóze	zrušenie očkovania novorodencov	2012
osýpky	zavedenie preočkovania v 5. roku života	2019
HPV	- zavedenie odporúčaného očkovania pre 12-ročné dievčatá s čiastočnou úhradou zdravotnej poisťovne	2020
	- zavedenie odporúčaného očkovania pre všetky 12-ročné deti s plnou úhradou zdravotnej poisťovne	2023

5.1.4.4 Kontrola očkovania

V súlade so Zákonom č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v súlade s Vyhláškou 585/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevencii a kontrole prenosných ochorení v znení neskorších predpisov sa každoročne vykonáva administratívna kontrola pravidelného povinného očkovania, pri ktorej sa sleduje zaočkovanosť detí očkovaných vzhľadom na dosiahnutý vek. Zaočkovanosť sa vyhodnocuje na úrovni obvodov, okresov, krajov a celého Slovenska.

Plnenie Národného imunizačného programu je v súčasnosti v Slovenskej republike zabezpečené a očkovanie proti jednotlivým infekčným ochoreniam je kompatibilné s očkovaním realizovaným v ostatných členských štátoch Európskej únie. Neplnenie Národného imunizačného programu by malo závažný dopad na zdravotný stav populácie Slovenska. Dôsledkom by bol vzostup chorobnosti a úmrtnosti na infekčné ochorenia ovplyvnené očkovaním, vznik epidémií ako aj znovuoobjavenie sa takých ochorení, ktoré sa u nás vďaka očkovaniam nevyskytujú už celé desaťročia. Okrem medicínskeho významu je systematické očkovanie dôležité aj po ekonomickej stránke. Náklady na liečbu, hospitalizáciu, liečbu komplikácií a ďalšie náklady v súvislosti s ochoreniami, ktorým možno predchádzať očkovaním sú neporovnateľne vyššie ako náklady na očkovanie. Je nevyhnutné udržať vysokú úroveň zaočkovanosti a zabezpečiť kolektívnu imunitu detskej populácie, zvyšovať zaočkovanosť dospelých a venovať osobitnú pozornosť očkovaniam ťažko dosiahnuteľných skupín populácie.

Vzhľadom na intenzívny pohyb obyvateľstva vo svete nie je vylúčené zavlečenie akejkoľvek infekčnej choroby do ktorejkoľvek krajiny vrátane Slovenska.

5.1.5 Surveillance infekčných ochorení

5.1.5.1 Epidemiologická situácia v Slovenskej republike v roku 2023

Cieľ:

1. Znižovanie chorobnosti, úmrtnosti a následkov po prekonaní infekčných ochorení a tým dosiahnutie zlepšenia kvality života.
2. Skvalitnenie surveillance prenosných ochorení.
3. Edukácia obyvateľstva v problematike prenosných ochorení.

V roku 2023 sa celoslovensky pokračovalo v priebežnom monitorovaní výskytu prenosných ochorení a v realizácii potrebných preventívnych a represívnych opatrení. Údaje z celoslovenskej epidemiologickej a laboratórnej surveillance boli vkladané, analyzované a registrované prostredníctvom epidemiologického informačného systému EPIS. Bola vypracovaná analýza výskytu ochorení v Slovenskej republike za rok 2023, analýza výskytu chrípky a chrípke podobných ochorení v chrípkovej sezóne 2022/2023 a vyhodnotenie zaočkovanosti proti chrípke. Pokračovala medzinárodná spolupráca a hlásenie ochorení do databáz ECDC a WHO.

5.1.5.2 Prevencia HIV/AIDS

HIV/AIDS predstavuje celosvetový problém. Na základe informácií z Európskeho centra pre kontrolu chorôb a Regionálneho úradu Svetovej zdravotníckej organizácie pre Európu podľa posledných zverejnených údajov za rok 2022, evidujeme 110 486 novo diagnostikovaných prípadov infekcie HIV v 49 z 53 krajín WHO/EU regiónu, vrátane 22 995 z krajín EÚ/EHP.

Sledovanie a kontrola HIV/AIDS sa v Slovenskej republike zaviedla už v roku 1985. Vyšetrovanie anti - HIV protilátok je v Slovenskej republike prístupné každému na vybraných regionálnych úradoch verejného zdravotníctva, v NRC pre prevenciu HIV/AIDS a v niektorých súkromných laboratóriách. Ak vyšetrovaná osoba trvá na anonymnom vyšetrení, je vyšetrená anonymne. Osoby s HIV/AIDS v Slovenskej republike sú dispenzarizované a je im zabezpečená adekvátne liečba. Viac ako 90% ľudí diagnostikovaných s HIV infekciou v Slovenskej republike je na antiretrovirálnej terapii. Správne nastavená liečba je veľmi dôležitá nielen pre ľudí žijúcich s HIV/AIDS, ale aj v prevencii a v spomalení šírenia tohto ochorenia. Základnými nástrojmi prevencie sú aktivity ako testovanie, poradenstvo, sledovanie výskytu HIV/AIDS a zároveň liečba ako aj starostlivosť o osoby s HIV/AIDS. Poskytovaním kvalitnej liečby a dodržiavaním účinného liečebného režimu sa riziko prenosu HIV môže znížiť až o 96 %, čo z antivírusovej liečby robí účinný preventívny nástroj. Uvedené aktivity sú základnými nástrojmi na plnenie cieľov Národného programu prevencie HIV/AIDS v Slovenskej republike.

5.1.6 Plnenie ďalších úloh

5.1.6.1 Surveillance vybraných infekčných ochorení

5.1.6.1.1 Akútne chabé obrny

Činnosť epidemiologickej časti NRC pre poliomyelitídu vykonávaná pracovníkmi odboru epidemiológie bola v roku 2023 rovnako ako v predchádzajúcich rokoch zameraná predovšetkým na koordináciu celoslovenskej surveillance poliomyelitídy s osobitným dôrazom na zabezpečovanie plnenia úloh na udržanie stavu bez poliomyelitídy v Slovenskej republike. Išlo najmä o nasledovné úlohy:

- monitorovanie výskytu akútnych chabých obrn,
- očkovanie detskej populácie proti poliomyelitíde,
- sledovanie cirkulácie poliovírusov a iných enterálnych vírusov vo vonkajšom prostredí,
- medzinárodná spolupráca pri zabezpečovaní surveillance poliomyelitídy.

5.1.6.1.2 Meningokokové invazívne ochorenia

V roku 2023 pracovníci Sekcie epidemiológie a pripravenosti na pandémiu ÚVZ SR pokračovali v koordinovaní celoslovenskej surveillance invazívnych meningokokových ochorení. Zabezpečoval sa týždenný zber a vyhodnocovanie údajov o týchto ochoreniach zo všetkých okresov Slovenskej republiky v spolupráci s NRC pre meningokoky, s príslušnými Odbormi epidemiológie regionálnych úradov verejného zdravotníctva SR a s vybranými klinickými pracoviskami v rámci SR.

5.1.6.1.3 SARS-CoV-2

V Slovenskej republike sa zaznamenali prvé prípady ochorení a infekcií spôsobených vírusom SARS-CoV-2 v marci 2020. V roku 2021 a 2022 pokračoval pandemický výskyt ochorenia. V roku 2023 bolo v Slovenskej republike hlásených 27 394 prípadov ochorenia na COVID-19, čo predstavuje hodnotu 504,1 na 100 000 obyvateľov. V porovnaní s rokom 2022 ide o výrazný pokles počtu prípadov a to o 97,64 %.

5.1.6.1.4 Choroby vyvolané vírusom HIV, B20 – B24

Slovenská republika patrí v ostatných rokoch k členským štátom Európskej únie s najnižšou ročnou incidenciou HIV infekcie. V poslednom desaťročí pozorujeme u nás vzostupný trend

vo výskyte nových prípadov HIV infekcie a rýchlo stúpa aj počet ľudí žijúcich s HIV infekciou (1 302 občanov Slovenskej republiky žijúcich s HIV infekciou k 31.12.2023).

5.1.7 Ostatné úlohy a činnosti odborov a oddelení epidemiológie v jednotlivých krajoch

5.1.7.1 BRATISLAVSKÝ KRAJ

V rámci Národného imunizačného programu vykonali v roku 2023 pracovníci odboru epidemiológie kontrolu povinného pravidelného očkovania u 124 všeobecných lekárov pre deti a dorast v 129 ambulanciách Bratislavského kraja. V porovnaní s minuloročnými výsledkami sme zaznamenali nepatrný až mierny pokles celokrajскеj zaočkovanosťi v niektorých druhoch povinného očkovania, i keď pri očkovaní najmladšieho ročníka (ročník 2021) u PCV bol evidovaný nepatrný nárast o 0,1% (z 96,7% na 96,8%). Pri očkovaní proti MMR došlo tiež k miernemu nárastu zaočkovanosťi v najmladšom kontrolovanom ročníku o 0,3% (z 94,3% na 94,6%). Pri očkovaní najmladšieho ročníka (ročník 2021) u DTaP-VHB-HIB-IPV bol evidovaný pokles o 0,5% (z 97,3% na 96,8%). Pri prvom preočkovaní proti DTaP-IPV (ročník 2016) bol evidovaný pokles o 0,9%. Pri revakcinácii proti DTaP-IPV (ročník 2009) bol pokles o 0,6%. V porovnaní s minuloročnými výsledkami sme zaznamenali vzostup v počte obvodov so zaočkovanosťou nižšou ako 90%. Zo 129 obvodov bola zaočkovanosť pod hranicou 90% evidovaná v 51 obvodoch, čo predstavuje oproti minulému roku (46 obvodov) vzostup o 10,9%. Na území Bratislavského kraja sme v kontrolovaných ročníkoch narodenia evidovali celkom 2 825 (vzostup o 56,6%) odmietnutí očkovania bez kontraindikácií v 8 kontrolovaných druhoch povinného pravidelného očkovania.

Prostredníctvom kampane SZO prebiehajúcej pod názvom Európsky imunizačný týždeň boli vykonané zdravotno-výchovné aktivity, ktorých cieľom bolo zvýšiť povedomie širokej verejnosťi o význame a nutnosťi očkovania v prospech zdravia jednotlivca i celej spoločnosťi. Prostredníctvom posterov, plagátov, webovej stránky úradu a poradenstva určeného pre laickú verejnosť pracovníci RÚVZ informovali obyvatel'sťvo o význame očkovania a možnostiach využívania vakcín v prevencii proti infekčným ochoreniam. Cieľom uvedených aktivít bolo oboznámiť laickú verejnosť o užitočnosťi očkovania, informovať o existujúcich očkovacích látkach a ich indikáciách, zdôrazniť dostupnosť očkovania pre všetkých ako i pre vybrané skupiny obyvatel'sťva, ktoré sú vystavené riziku nákazy pri práci. Hlavným poslaním bolo poukázať na mylne prezentované informácie o škodlivosťi očkovania ako i dôležitost' prevencie infekčných ochorení s dôrazom, že očkovanie musí zostať prioritou, pokiaľ sa budú vyskytovať infekčné ochorenia, ktoré ohrozujú zdravie verejnosťi.

V rámci surveillance poliomyelitídy sa vykonáva pravidelné virologické vyšetrenie odpadových vôd na zistenie prítomnosťi poliovírusov vo vonkajšom prostredí. V roku 2023 bolo v Bratislavskom kraji vykonaných a virologicky vyšetrených celkom 14 odberov odpadových vôd z dvoch lokalít (ČOV Vrakuňa a ČOV Malacky). Virologické vyšetrenie na poliovírusy bolo vo všetkých prípadoch negatívne.

V roku 2023 sme naďalej realizovali monitoring odpadových vôd na prítomnosť SARS-CoV-2. V Bratislavskom kraji bolo vykonaných a vyšetrených celkom 102 odberov odpadových vôd z dvoch lokalít (ČOV Vrakuňa a ČOV Malacky).

Na odbore epidemiológie RÚVZ Bratislava hlavné mesto boli v zmysle plnenie aktivity č. 5.1.2 NPP HIV/AIDS realizované odborné činnosťi v Poradni prevencie HIV/AIDS. V roku 2022 boli poskytnuté konzultácie klientom telefonicky, elektronickou poštou. Odbery krvi na zisťovanie HIV statusu s možnosťou zachovania anonymity boli v roku 2023 dostupné v Bratislavskom kraji v troch odberových strediskách: v Národnom referenčnom centre pre prevenciu HIV/AIDS v Slovenskej zdravotníckej univerzite v Bratislave, v odberových

centrách spoločnosti Medirex a v HIV check pointe občianskeho združenia Dom svetla Slovensko.

Odbor epidemiológie RÚVZ Bratislava bol v roku 2023 špecializovaným pracoviskom pre surveillance HIV/AIDS v Slovenskej republike. Pracovníčka odboru epidemiológie zodpovedala najmä za správnu prax epidemiologického vyšetřovania prípadov HIV infekcie v SR, ich registrovanie v národnom epidemiologickom informačnom systéme (EPIS) a reportovanie dát zo surveillance do informačných systémov Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu chorôb a Regionálneho úradu Svetovej zdravotníckej organizácie pre Európu.

V roku 2023 pracovníčka odboru epidemiológie metodicky usmerňovala epidemiologické vyšetřovanie nových prípadov HIV infekcie, prípadov AIDS, prípadov pôrodov u HIV pozitívnych žien, doplňovanie údajov o prípadoch HIV infekcie diagnostikovaných v minulosti a hlásenie prípadov HIV, AIDS a úmrtí z piatich centier (od 12 lekárov) pre dispenzarizáciu a liečbu HIV infikovaných pacientov.

V roku 2023 boli reportované slovenské prípady HIV, AIDS, úmrtí v súvislosti s HIV/AIDS do TESSy ECDC. Hlásené boli aj počty testovaní HIV statusu do samostatného vstupu ECDC.

V roku 2023 bola realizovaná časť programu HELICS zameraná na sledovanie infekcií v mieste chirurgického výkonu. Sledovanými chirurgickými výkonmi v rámci SR sú cholecystektómie a časové obdobie pre sledovanie infekcií v mieste chirurgického výkonu je 1 rok. Proces výberu minimálneho setu údajov bol zameraný na najvýznamnejšie premenné pre analýzu rizika infekcie v mieste chirurgického výkonu. Používa sa rizikový index NNIS v súvislosti so zaradením pacienta podľa hlavných rizikových faktorov: riziko kontaminácie rany (čistá rana, čistá-kontaminovaná rana, kontaminovaná rana, znečistená alebo infikovaná rana), kondícia pacienta podľa ASA skóre (zdravý pacient, pacient s miernym systémovým ochorením až moribundný pacient), trvanie operácie, urgentnosť intervencie, endoskopické procedúry. Dotazníkovou formou a následne aj elektronicky bolo spracovaných celkovo 175 chorobopisov pacientov, u ktorých bola na Chirurgickej klinike Univerzitetnej nemocnice Bratislava, Nemocnica akad. L. Dérera v období január – december 2022 vykonaná cholecystektómia. Elektronické výstupy boli zaslané celoslovenskému koordinátorovi tohto programu.

Surveillance infekcií spôsobených *Clostridioides difficile* (CDI) podľa protokolu ECDC bola realizovaná v období január – december 2023 prostredníctvom epidemiologického informačného systému (EPIS). Dotazníkovou formou a následne aj elektronicky bolo spracovaných 73 chorobopisov pacientov z Univerzitetnej nemocnice Bratislava, z Nemocnice akad. L. Dérera.

Prevalenčná štúdia, kde boli spracované chorobopisy pacientov v počte 423 v UNB Nemocnica akad. L. Dérera, Univerzitná nemocnica s poliklinikou Milosrdní bratia, Onkologický ústav sv. Alžbety, ako gestor v UNB Nemocnica Ružinov a UNB Nemocnica Staré Mesto.

Všetky odmietnutia očkovania, ktoré boli príslušnými pediatrami nahlásené na RÚVZ Bratislava, sa s rodičmi prerokovali v prítomnosti právnika a epidemiológa (za rok 2023 to bolo 140).

Pracovníci odboru zabezpečovali predatestačnú prípravu a prax lekárov, vysokoškolákov a iných zdravotníckych pracovníkov epidemiologickej problematike pre Lekársku fakultu UK. Vedúca odboru epidemiológie je členom komisií na preskúšanie odbornej spôsobilosti na vykonávanie epidemiologickej závažných činnosti: v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo,

pri výrobe a úprave pitnej vody a pri obsluhu vodovodných zariadení pitnej vody, v úpravniach vody a pri obsluhu vodovodných zariadení na umelých kúpaliskách.

Publikačná činnosť odboru epidemiológie

- Nakladanie s odpadmi zo zdravotníckych zariadení. / Duba, Stanislav [100,0%]. In: Poradca súkromného lekára- Bratislava: Dr. Josef Raabe Slovensko, s.r.o., ISBN 80-89182-02-X (0623), s. H1.13/1-30.
- Vedenie administratívy súvisiacej s nebezpečnými odpadmi. / Duba, Stanislav [100,0%]. In: Poradca súkromného lekára- Bratislava: Dr. Josef Raabe Slovensko, s.r.o., ISBN 80-89182-02-X (0823), s. H1.16/1-18.
- Nakladanie s odpadmi zo zdravotníckych zariadení. / Duba, Stanislav [100,0%]. In: Privátna ambulancia- Bratislava: Dr. Josef Raabe Slovensko, s.r.o., ISBN 978-80-8140-314-9 (0623), s. C 1.24/1-30.
- Vedenie administratívy súvisiacej s nebezpečnými odpadmi. / Duba, Stanislav [100,0%]. In: Privátna ambulancia- Bratislava: Dr. Josef Raabe Slovensko, s.r.o., ISBN 978-80-8140-314-9 (0823), s. C 1.25/1-18.
- Nakladanie s odpadmi zo zdravotníckych zariadení. / Duba, Stanislav [100,0%]. In: Privátny lekár- Bratislava: Dr. Josef Raabe Slovensko, s.r.o., ISBN 978-80-89182-73-2 (0623), s. C 1.10/1-30.
- Vedenie administratívy súvisiacej s nebezpečnými odpadmi. / Duba, Stanislav [100,0%]. In: Privátny lekár - Bratislava: Dr. Josef Raabe Slovensko, s.r.o., ISBN 978-80-89182-73-2 (0823), s. C 1.11/1-18.
- Nakladanie s odpadmi zo zdravotníckych zariadení. / Duba, Stanislav [100,0%]. In: Privátna zubná prax - Bratislava: Dr. Josef Raabe Slovensko, s.r.o., ISBN 978-80-89182-31-2 (0623), s. D 4.1/1-30.
- Vedenie administratívy súvisiacej s nebezpečnými odpadmi. / Duba, Stanislav [100,0%]. In: Privátna zubná prax - Bratislava: Dr. Josef Raabe Slovensko, s.r.o., ISBN 978-80-89182-31-2 (0823), s. D 4.2/1-18.
- Nakladanie s odpadmi zo zdravotníckych zariadení. / Duba, Stanislav [100,0%]. In: Ambulancia zubného lekára v praxi - Bratislava: Dr. Josef Raabe Slovensko, s.r.o., ISBN 978-80-8140-229-6 (0623), s. C 1.33/1-30.

Prednášková činnosť odboru epidemiológie (aktívna účasť)

- Epidemiologické vyšetovanie nových prípadov osýpok v Bratislavskom kraji, XIV. Vakcinologický kongres, Tatranská Lomnica a XXVII. Červenkové dni preventívnej medicíny, Tále - Mgr. Katarína Šima
- Mpox v Bratislavskom kraji, XIV. Vakcinologický kongres, Tatranská Lomnica - Viktória Csibová
- Mpox v Bratislavskom kraji, XIV. XXVII. Červenkové dni preventívnej medicíny, Tále - Mgr. Kristína Sásiková
- Surveillance HIV a sexuálne prenosných infekcií v Slovenskej republike, Večer ústavu epidemiológie LF UK, Bratislava - Mgr. Peter Gába
- Prevalencia HIV / AIDS a vybraných sexuálne a krvou prenosných infekcií v komunite Ukrajinských odídenčov v Slovenskej republike, XII. Martinský deň verejného zdravotníctva, Martin - Mgr. Peter Gába
- Nové aspekty nakladania s odpadmi v zdravotníckych zariadeniach, Škola prevencie nozokomiálnych nákaz II. Časť – HYGIENA, Bratislava - MUDr. Stanislav Duba

- Čisté priestory, Škola prevencie nozokomiálnych nákaz II. Časť – HYGIENA, Bratislava - Mgr. Veronika Chudjaková

Prednášková činnosť odboru epidemiológie (pasívna účasť)

- Prax v trendoch služobného hodnotenia, Bratislava - Mgr. Alla Foltínová
- Oficiálne stretnutie expertnej misie z Regionálneho úradu WHO pre Európu, hodnotenie systému manažmentu zdravotných informácií v SR, Bratislava - Mgr. Alla Foltínová
- Prax v trendoch služobného hodnotenia, Bratislava - Mgr. Katarína Šima
- Vedenie hodnotiaceho rozhovoru, Bratislava - Mgr. Katarína Šima
- XX. ročník odbornej konferencie Surveillance nemocničných nákaz, Štrbské Pleso - Mgr. Elena Jakubíková
- Prax v trendoch služobného hodnotenia, Bratislava - Mgr. Elena Jakubíková
- Príprava k prevalenčnej štúdii, Bratislava, Trenčín - Mgr. Elena Jakubíková
- XVII. Vedecko-odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR, Bratislava - Mgr. Kristína Sásiková
- Odborný seminár Očkovanie – mýty a fakty, Bratislava - Mgr. Kristína Sásiková
- Jarná odborná konferencia RK MTK, Bratislava - Mgr. Michaela Dlugošová
- Jesenná odborná konferencia RK MTK, Bratislava - Mgr. Michaela Dlugošová
- Príprava k prevalenčnej štúdii, Bratislava - Mgr. Michaela Dlugošová
- XVII. Vedecko-odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR, Bratislava - Mgr. Kristína Kňazíková
- Odborný seminár Očkovanie – mýty a fakty, Bratislava - Mgr. Kristína Kňazíková
- Nové poznatky v epidemiológii infekčných ochorení, Bratislava - Beata Zbončáková
- XVII. Vedecko-odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR, Bratislava - Mgr. Peter Gába
- XIV. Vakcinologický kongres, Tatranská Lomnica - Mgr. Peter Gába
- Odborný seminár Očkovanie – mýty a fakty, Bratislava - Mgr. Peter Gába
- XVII. Vedecko-odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR, Bratislava - Mgr. Miroslava Gál
- Príprava k prevalenčnej štúdii, Bratislava, Trenčín - Mgr. Miroslava Gál.

5.1.7.2 TRNAVSKÝ KRAJ

Preventívne programy a projekty

V roku 2023 bola činnosť odborov epidemiológie RÚVZ zameraná na plnenie úloh vyplývajúcich z Projektov a programov úradov verejného zdravotníctva na rok 2023 a ďalšie roky a na pokračovanie v plnení úloh vyplývajúcich z úloh WHO v postpandemickom období. Ďalej bolo vykonávané plnenie úloh Imunizačného programu, kontrola očkovania a preočkovania vybraných skupín obyvateľstva, úlohy potrebné k udržaniu stavu bez výskytu poliomyelitídy, úlohy Akčného plánu na udržanie stavu eliminácie osýpok a rubeoly, predchádzanie vzniku a šírenia nozokomiálnych nákaz, štátny zdravotný dozor zameraný na dodržiavanie hygienicko – epidemiologického režimu vo vybraných zdravotníckych zariadeniach, sledovanie a analýzu výskytu chrípky a surveillance pneumokokových invazívnych ochorení a invazívnych hemofilových nákaz, evidenciu a analýzu prípadov ochorení v rámci informačného systému EPIS, riešenie mimoriadnych epidemiologických situácií.

V marci 2024 boli jednotlivé programy a projekty odboru epidemiológie vyhodnotené za rok 2023 a hodnotiacia správa bola zaslaná na ÚVZ SR.

Na **RÚVZ v Trnave** v roku 2023 bolo cestou oddelenia podpory zdravia poskytnuté poradenstvo 28 klientom, ktorým bola poskytnutá základná informácia o infekcii HIV, o spôsobe šírenia tejto infekcie, vyšetrenia na anti - HIV protilátky (16 mužov a 12 žien). Z toho bolo prostredníctvom telefonickej linky poradenstvo poskytnuté 20 klientom. Osobne navštívilo poradňu 8 klientov. Poradenstvo pre prevenciu infekcie HIV/AIDS je dôverné a vždy ide o stretnutie jedného klienta s jedným poradcom. Rešpektujeme absolútne právo klienta na dôvernosť a anonymitu. Klient je vždy poučený o správaní, ktoré znižuje riziko infekcie HIV. Aktuálne zistené nové poznatky na poradni sú aplikované do ďalšej práce v poradni HIV/AIDS a tiež sú prezentované zdravotno-výchovnými materiálmi (letáky, plagáty, postery, panely), prednáškami a príspevkami do tlače a masmédií. Poradňu navštevovali resp. telefonicke informácie boli podávané prevažne mladým ľuďom. Najviac zastúpená je veková kategória od 25-34 rokov. Celá činnosť poradenstva bola spropagovaná v tlači a webových stránkach RÚVZ.

Zdravotno výchovné pôsobenie sme zamerali na dostupné možnosti – poskytovanie telefonickeho pradenstva a zdravotnovýchovného materiálu pre školy, organizácie, verejnosť a uverejnením na internetovej stránke RÚVZ Trnava.

1.december - Svetový deň AIDS

Spropagovali sme činnosť poradne prevencie HIV/AIDS v tlači, na internete, posterami, panelom a distribúciou zdravotno-výchovného materiálu. Poradňa a telefonická linka HIV/AIDS bola k dispozícii nad rámec časového vymedzenia.

V roku 2023 boli vykonané 2 prednášky s besedami na tému HIV/AIDS :

- SŠ 2 x - 42 žiakov

Na prednáškach spojenými s besedami zvyšujeme informovanosť a zmeny postojov mladých ľudí v problematike HIV/AIDS a iných pohlavne prenosných ochorení.

Na **RÚVZ Galanta** sa v roku 2023 sa nerealizoval projekt primárnej prevencie HIV/AIDS „Hrou proti AIDS“. Zabezpečili sme informovanie obyvateľov o danej problematike formou informačného panelu vo vestibule RÚVZ, článkom na portáli RÚVZ a prednáškou pre študentov strednej školy z príležitosti Svetového dňa boja proti AIDS.

Z príležitosti významných svetových dní WHO (Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog, Svetový deň AIDS) boli na internetovej stránke RÚVZ uverejnené články.

Špecializované činnosti na OE

V súlade s Odporúčaním Rady EÚ z 9.6.2009 o bezpečnosti pacienta vrátane prevencie a kontroly nemocničných infekcií č. 2009/151/01 odbor epidemiológie RÚVZ Trnava participoval v máji 2023 na treťom bodovom prevalenčnom sledovaní nozokomiálnych nákaz a užívania antibiotík v nemocniciach poskytujúcich akútnu zdravotnú starostlivosť (BPS) - vo FN Trnava. Zozbieraných a spracovaných bolo 323 dotazníkov z 18 oddelení, z toho u 24 pacientov bola zistená nozomiálna nákaza (prevalencia 7,4 %).

RÚVZ Trnava je od r. 2016 zapojený do Európskej surveillancie infekcií *Clostridium difficile*, ktorá prebieha v spolupráci s nemocničným epidemiológom FN Trnava a spádovým mikrobiologickým laboratóriom.

Na **RÚVZ Galanta** bolo v roku 2023 vykonané bodové prevalenčné sledovanie nozokomiálnych nákaz a užívania antibiotík na 13 oddeleniach v NsP sv. Lukáša Galanta,a.s.

RÚVZ Senica - Oddelenie epidemiológie sa zapojilo v súlade s Odporúčaním Rady EÚ z 9.6.2009 o bezpečnosti pacienta vrátane prevencie a kontroly nemocničných infekcií č. 2009/151/01 vo Fakultnej nemocnici AGEL Skalica a.s. Skalica v období mesiaca máj 2023 do tretieho bodového prevalenčného sledovanie nozokomiálnych nákaz a užívania antibiotík v nemocniciach poskytujúcich akútnu zdravotnú starostlivosť (BPS). Celkovo bolo spracovaných 95 dotazníkov z dokumentácie u hospitalizovaných pacientov z desiatich oddelení nemocnice zahrnutých do sledovania.

RÚVZ Senica je od r. 2016 zapojený do Európskej surveillancie infekcií Clostridium difficile, ktorá sa vykonáva v spolupráci s nemocničným epidemiológom FNŠP Skalica a spádovým mikrobiologickým laboratóriom, v roku 2023 vykazujeme 93 prípadov enterokolitíd zapríčinených Clostridium difficile.

RÚVZ Dunajská Streda je od r. 2016 zapojený do Európskej surveillancie infekcií Clostridium difficile, ktorá prebieha v spolupráci s nemocničným epidemiológom NsP Dunajská Streda a mikrobiologickými laboratóriami Alpha medical a Medirex.

Na RÚVZ D. Streda bolo v roku 2023 vykonané bodové prevalenčné sledovanie nozokomiálnych nákaz a užívania antibiotík na oddeleniach v NsP Dunajská Streda.

Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení

Na **RÚVZ Trnava** v roku 2023 bolo zrealizovaných 33 **poradenstiev očkovania**, z toho 18x v súvislosti s povinným očkovaním, 6x poradne pred cestou do zahraničia a 9x s odporúčaným očkovaním.

Na OE boli priebežne vykonávané telefonické konzultácie pre všeobecných lekárov ohľadom povinného i odporúčaného očkovania detskej a dospeljej populácie a zároveň i konzultácie o možnostiach očkovania pred cestou do zahraničia.

V RÚVZ sme vykonávali pohovory s rodičmi odmietajúcimi očkovanie svojho dieťaťa, V súvislosti s odmietaním povinného očkovania bolo prerokovaných 5 priestupkových konaní a formou rozhodnutí boli uložené pokuty vo výške 230 €.

V rámci iniciatívy SEVS HODNOTA OČKOVANIA sa podieľame **na vzdelávaní študentov SZŠ v oblasti vakcinológie**. V rámci iniciatívy SEVS HODNOTA OČKOVANIA sa podieľame na vzdelávaní študentov SZŠ v oblasti vakcinológie. V školskom roku 2023/2024 bola v rámci 6 vyučovacích hodín odprednášaná problematika očkovania pre 2. a 4. ročník odboru praktická sestra na SZŠ v Trnave. Celkovo bolo vyškolených 55 študentov.

V priebehu mája a júna 2023 bola v rámci projektu: **Zvýšenie povedomia budúcich matiek o ochoreniach preventabilných očkovaním** a význame očkovania realizovaná vzdelávacia akcia - očkovanie hrou na štyroch stredných školách v okresoch Trnava, Piešťany a Hlohovec. Do projektu boli vybrané nasledujúce školy: Obchodná akadémia Piešťany, Súkromná stredná odborná škola DSA Trnava, Stredná priemyselná škola Trnava, Škola umeleckého priemyslu Hlohovec. Projektu sa zúčastnilo celkovo 66 žiakov III. ročníkov, ktorí zároveň vyplnili dotazníky pred a po realizácii edukácie.

Na **RÚVZ Galanta** sa naďalej realizuje surveillancie chronických ochorení formou individuálneho poradenstva v centre podpory zdravia pri RÚVZ Galanta a formou skupinového poradenstva výjazdmi pracovníkov na pracoviská a spoločenské a hromadné akcie pre obyvateľstvo.

Od 1.1. 2012 je na RÚVZ zriadená poradňa pre očkovanie, zameraná na konzultačnú činnosť v oblasti prevencie chorôb, ktorým sa dá predísť očkovaním. Konzultácie sa poskytujú telefonickou formou alebo formou osobnej konzultácie pre rodičov detí aj pre zdravotníckych

pracovníkov. V roku 2023 bolo hlásených 65 prípadov odmietnutia očkovania, boli realizované 2 osobné pohovory, 85 telefonických a 12 písomných konzultácií. Rodičom, ktorí odmietajú očkovať svoje dieťa je ponúkaná možnosť osobnej konzultácie o očkovaní a možných vedľajších účinkoch očkovania v poradni očkovania.

Na **RÚVZ Senica** v roku 2023 bolo zrealizovaných 26 poradenstiev očkovania, z toho 4 x v súvislosti s povinným očkovaním, 6 x poradenstvo pred cestou do zahraničia, 7 x v súvislosti s odporúčaným očkovaním a 9 x poradenstvo o očkovaní proti ochoreniu COVID 19.

Na oddelení epidemiológie boli priebežne vykonávané telefonické konzultácie pre všeobecných lekárov ohľadom povinného i odporúčaného očkovania detskej a dospeljej populácie a zároveň i konzultácie o možnostiach očkovania pred cestou do zahraničia.

Na RÚVZ v roku 2023 bolo zaevidovaných 34 nových odmietnutí povinného očkovania zákonnými zástupcami detí.

Na **RÚVZ Dunajská Streda** v roku 2023 bolo zrealizovaných 93 poradenstiev očkovania, z toho 72 x v súvislosti s povinným očkovaním a 21 x s odporúčaným očkovaním. Na oddelení epidemiológie boli priebežne vykonávané telefonické konzultácie pre všeobecných lekárov ohľadom povinného i odporúčaného očkovania detskej a dospeljej populácie a zároveň i konzultácie o možnostiach očkovania pred cestou do zahraničia. V roku 2023 bolo zaevidovaných 86 nových odmietnutí povinného očkovania zákonnými zástupcami detí. V súvislosti s odmietaním povinného očkovania bolo rodičom zaslané „Poučenie zákonných zástupcov detí o možných následkoch týkajúcich sa ohrozenia zdravia dieťaťa a ako aj verejného zdravia v prípade nezabezpečenia očkovania u svojho dieťaťa“, aby boli dostatočne informovaní o rizikách nezaočkovania a 22 rodičov bolo pozvaných na prejednanie neúčasti na očkovaní z dôvodu odmietnutia očkovania maloletého, na prejednanie sa dostavilo 15 rodičov.

Zdravotno-výchovné aktivity v prevencii prenosných ochorení

V Trnavskom kraji sa nachádza 6 nemocničných ústavných zdravotníckych zariadení s celkovým počtom 64 lôžkových oddelení, 2 liečebne, 1 hospic a 2 prírodné liečebné kúpele (údaje z VS jednotlivých okresov).

V Trnavskom kraji evidujeme celkom **1264 ambulantných zdravotníckych zariadení**.

Z celkového počtu ambulancií je: 331 ambulancií všeobecných lekárov

296 stomatologických ambulancií

637 odborných ambulancií

V rámci kraja evidujeme: - 6 hemodialyzačných stredísk,

-39 iných druhov zdravotníckych zariadení (spoločných vyšetrovacích zložiek, RTG, upratovacie firmy, laboratóriá, OCS, KOS, ADOS)

-11 zariadení jednodňovej chirurgie.

V roku 2023 sa očkovanie detí v Trnavskom kraji vykonávalo podľa nižšie uvedeného očkovacieho kalendára. Zabezpečené bolo pravidelné informovanie odbornej a laickej verejnosti o všetkých pripravovaných a už realizovaných zmenách týkajúcich sa očkovacieho kalendára a samotných vakcín formou telefonického poradenstva, príloh k mesačným hláseniam pre očkujúcich lekárov elektronickou poštou.

V rámci **Európskeho imunizačného týždňa** v mesiaci apríl 2023 odborní pracovníci odborov a oddelení epidemiológie v Trnavskom kraji zabezpečili publikovanie článkov s tematikou významu očkovania v regionálnych médiách, na internetových stránkach RÚVZ. Na RÚVZ boli vytvorené nástenné paneli prezentujúce význam plnenia imunizačného programu. Pri zdravotno-výchovných akciách pre obyvateľov boli distribuované informačné letáky o rôznych druhoch očkovania, o spôsobe fungovania vakcín. V priebehu roka 2023 boli kartičky s informáciami o očkovaní distribuované na pediatrických ambulanciách, na detské a gynekologické oddelenia.

Na RÚVZ v Galante bola problematika očkovania zaradená do náplne školenia pre pracovníkov vykonávajúcich epidemiologicky závažné činnosti.

V lokálnych médiách ako aj prostredníctvom internetovej stránky RÚVZ boli pravidelne poskytované informácie odbornej a laickej verejnosti o aktuálnej epidemiologickej situácii vo výskyte ARO, CHPO, COVID-19 a o potrebe vykonávania preventívnych opatrení vrátane očkovania proti chrípke a COVID-19.

Na **RÚVZ Trnava** MUDr. D. Kollárová je aktívne zapojená ako koordinátorka v rámci SR do iniciatívneho projektu **SEVS - Hodnota očkovania**.

Na odbore epidemiológie sa podieľame na realizácii Projektu **vzdelávania budúcich sestier SZŠ** v oblasti vakcinológie.

V rámci kampane za čisté ruky budúcim zdravotných sestram na SZŠ bola odprednášaná problematika prevencie NN so zameraním na hygienu rúk, v rámci 2 vyučovacích hodín bolo vyškolených 74 študentov.

Dňa 27.4.2023 bol zorganizovaný cestou RÚVZ Trnava v spolupráci s VÚC odborný seminár pre zamestnancov ZSS, ktorý sa uskutočnil na Strednej odbornej škole obchodu a služieb, Lomonosova ul. Trnava. Na seminári MUDr. Dagmar Kollárová, PhD. a PhDr. Mária Marková, PhD. odprednášali prednášky zamerané na hygienu rúk v prevencii nozokomiálnych nákaz ako aj problematiku multirezistentných klebsiel v zdravotníckych zariadeniach.

V súvislosti s plnením opatrenia č. 2 „**Zlepšenie povedomia a informovanosti starších ľudí v oblasti preventívneho očkovania**“ cestou informačno-osvetových aktivít regionálnych úradov verejného zdravotníctva“ Národného programu aktívneho stárnutia na roky 2021-2030 boli pre seniorov zorganizované 3 prednášky zamerané na prevenciu chrípky, pneumokokových invazívnych infekcií a COVID-19, prednášajúci MUDr. Kollárová: dňa 20.10.2023 na UCM Trnava v rámci výročnej schôdze jednoty dôchodcov, dňa 26.10.2023 na Strednej poľnohospodárskej škole Trnava v rámci stretnutia funkcionárov JDS – Krajská organizácia Trnava a dňa 8.11.2023 na stretnutí dôchodcov, kultúrny dom Bohdanovce nad Trnavou. Prednášok sa spolu zúčastnilo 544 dôchodcov.

Na **RÚVZ Galanta** v mesiaci máj v rámci 15. ročníka národnej kampane „**Save Lives: Clean Your Hands**“ (Umývaj si ruky – zachrániš život“), ktorej heslom bolo v roku 2023 „**Urýchlime akciu spoločne. Zachráň životy: umývaj si ruky**“ sme zabezpečili:

1. zhotovenie informačného panela vo vestibule RÚVZ Galanta
2. informáciu laickej verejnosti na portáli RÚVZ Galanta
3. odber sterov z rúk zdravotníckych pracovníkov v NsP sv. Lukáša Galanta na urgentnom príjme, oddelení šestonedelia, gynekologickom, detskom, internom a geriatrickom oddelení.

V súvislosti s plnením opatrenia č.2 „Zlepšenie povedomia a informovanosti starších ľudí v oblasti preventívneho očkovania“ cestou informačno-osvetových aktivít regionálnych úradov verejného zdravotníctva Národného programu aktívneho starnutia na roky 2021-2030 boli realizované prednášky na tému „Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam, COVID-19“ so zameraním na cieľovú skupinu seniorov:

- v DSS Patria Galanta (počet účastníkov 50)
- v Klube dôchodcov v Seredi (počet účastníkov 94)
- v kultúrnom dome v obci Váhovce (počet účastníkov 35)
- v kultúrnom dome v Seredi (počet účastníkov 32).

V spolupráci s vedeniami Zariadení sociálnej starostlivosti v okrese Galanta sme riešili výskyt epidemickej situácie v jednotlivých zariadeniach, nariaďovali sme príslušné protiepidemické opatrenia. Poskytovali sme telefonické, osobné aj elektronické konzultácie pre ZSS. V roku 2023 boli nariadené protiepidemické opatrenia v 17 zariadeniach sociálnych služieb.

Poskytovali sme telefonické, elektronické a osobné konzultácie pre zdravotníkov, verejnú a štátnu správu, školské a predškolské zariadenia, zariadenia sociálnej starostlivosti a pre verejnosť.

V mesiaci november sa pracovníci oddelenia zúčastnili na praktickom nácviku realizácie protiepidemických opatrení pri výskyte VNN v NsP Galanta.

Na **RÚVZ Senica** v roku 2023 sa prednášková činnosť realizovala v štyroch zariadeniach pre seniorov, domovoch dôchodcov a domovoch sociálnej starostlivosti s tematikou zvýšenia povedomia a ochrany očkovaním proti chrípke, pneumokokovým ochoreniam a SARS COV-2 a pre zdravotnícky personál v týchto zariadeniach bola odprezentovaná prednáška o hygiene a dezinfekcii rúk s praktickým nácvikom a kontrolou pod UV lampou.

Na **RÚVZ Dunajská Streda** v mesiaci november 2023 bola realizovaná prednášková činnosť na tému Očkovanie zachraňuje životy v ZPS Námestie priateľstva, Dunajská Streda, ZPS Generála Svobodu, Dunajská Streda a Klub dôchodcov v Dunajskej Strede – Mgr. Zelenicá Tóth, Mgr. Kórosi.

Mimoriadne úlohy

RÚVZ Trnava sa podieľa na národnom monitoringu odpadových vôd na prítomnosť SARS-CoV-2, ktorý bol zahájený v zmysle odporúčania Komisie EÚ 2021/472 zo 17.3. 2021 o spoločnom prístupe k zavedeniu systematického dohľadu nad SARS-CoV-2 a jeho mutáciami v odpadových vodách v EÚ. Z ČOV v Zelenči, Piešťanoch a v Hlohovci bolo odobratých v roku 2023 spolu 86 vzoriek na vyšetrenie vírusu SARS-CoV-2.

Na **RÚVZ Galanta** v roku 2023 sme vykonali mimoriadnu kontrolu očkovania: proti tetanu:

- mužov ročník narodenia 1992, zaočkovanosť 69,6%
- žien ročník narodenia 1992, zaočkovanosť 64,9%

dospelých osôb proti chrípke v sezóne 2022/2023 - zaočkovalo sa 3337 osôb, t.j. 4,7% z celkového počtu 70 444 registrovaných dospelých osôb v okrese Galanta

dospelých osôb proti pneumokokovým invazívnym nákazám, zaočkovalo sa 196 osôb, t.j. 0,3% z celkového počtu 70 444 registrovaných dospelých osôb v okrese Galanta

zdravotníckych pracovníkov prvého kontaktu proti vírusovej hepatitíde typu B:

- ambulancie všeobecných lekárov pre dospelých, zaočkovanosť 92,6%
- ambulancie všeobecných pre deti a dorast, zaočkovanosť 90,6%

zdravotníckych pracovníkov prvého kontaktu proti vírusovej hepatitíde typu A:

- ambulancie všeobecných lekárov pre dospelých, zaočkovanosť 32,4%,
- ambulancie všeobecných lekárov pre deti a dorast, zaočkovanosť 68,8%

zdravotníckych pracovníkov prvého kontaktu proti chrípke v sezóne 2022/2023:

- ambulancie všeobecných lekárov pre dospelých, zaočkovanosť 23,5%
- ambulancie všeobecných lekárov pre deti a dorast, zaočkovanosť 53,1%

zdravotníckych pracovníkov prvého kontaktu proti tetanu:

- ambulancie všeobecných lekárov pre dospelých, zaočkovanosť 98,5%
- ambulancie všeobecných lekárov pre deti a dorast, zaočkovanosť 100,0%

zdravotníckych pracovníkov NsP sv. Lukáša Galanta proti vírusovej hepatitíde typu B, zaočkovanosť 93,3%

Na **RÚVZ Senica** pokračoval monitoring odpadových vôd na koronavírus SARS-CoV-2 realizovaním v okrese Senica a Skalica aj v roku 2023 v týždenných intervaloch. Od mesiaca júl 2023 bol vykonávaný odber na základe usmernenia len z ČOV Senica. Celkovo v roku 2023 bolo vyšetrených 53 vzoriek odpadových vôd z ČOV Senica a Skalica. Vo všetkých vzorkách bola detegovaná prítomnosť vírusu SARS-CoV-2. Analýzu vzoriek vykonáva NRC pre mikrobiológiu životného prostredia na ÚVZ SR v Bratislave.

V súlade s úlohou vyplývajúcou z usmernenia Úradu verejného zdravotníctva SR Bratislava, týkajúce sa zákona 180/2014 Z.z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov znení neskorších predpisov na účely vyznačenia prekážky voliť podľa §4 volebného zákona vo veci konania referenda na základe petície občanov prijatej 24.08.2022 a konaného 21.01.2023 sme spolupracovali s obcami, zasielali zoznamy voličov, ktorým bolo z dôvodu ochorenia COVID-19 zákonom ustanovené obmedzenie slobody z dôvodov ochrany verejného zdravia a zabezpečovali informačnú pohotovosť pre obce.

Členstvo v pracovných skupinách

MUDr. Dagmar Kollárová bola dňa 8.11.2017 vymenovaná za člena Poradného zboru hlavného hygienika SR pre odbor epidemiológia a zároveň do funkcie krajského odborníka pre odbor epidemiológia za Trnavský kraj.

MUDr. Dagmar Kollárová, PhD. zastrešuje vykonávanie Projektu vzdelávanie budúcich sestier SZŠ v oblasti vakcinológie v rámci projektu SEVS - Hodnota očkovania.

Vzdelávanie na oddeleniach epidemiológie v Trnavskom kraji

Na **RÚVZ Trnava** V rámci spolupráce s Fakultou zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity na Trnavskej univerzite v r. 2023 vykonalo na odbore epidemiológie odbornú prax 18 poslucháčov II. ročníka – denné štúdium, odbor verejné zdravotníctvo.

V roku 2023 v zmysle ustanovení § 15 a § 16 zákona č. 355/2007 Z. z. bolo na odbore epidemiológie vydaných na základe predloženia príslušnej dokumentácie 12 osvedčení o odbornej spôsobilosti na prácu s dezinfekčnými prípravkami na profesionálne použitie a na prácu s prípravkami na reguláciu živočíšnych škodcov na profesionálne použitie pre zamestnancov firiem vykonávajúcich epidemiologicky závažnú činnosť.

Na **RÚVZ Galanta** v roku 2023 sa pracovníci oddelenia podieľali na realizácii skúšok odbornej spôsobilosti u 713 osôb vykonávajúcich epidemiologicky závažnú činnosť.

Lektorská činnosť bola zabezpečená pre 3 lekárov v rámci predatestačnej praxe a pre 2 študenta magisterského štúdia.

Na **RÚVZ Senica** v rámci overovania odborných spôsobilosti pre pre zamestnancov vykonávajúcich epidemiologicky závažnú činnosť – práca v zariadeniach, v ktorých dochádza ku kontaktu s ľudským telom a epidemiologicky závažné činnosti pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pokrmov sú prítomní dvaja pracovníci oddelenia epidemiológie v skúšobných komisiách.

Lektorská činnosť bola zabezpečená pre 2 lekárov v rámci predatestačnej praxe.

Prednášková a publikačná činnosť, informácie do médií, účasť na seminároch a pracovných poradách

OE RÚVZ Trnava:

1. Publikačná činnosť – odborné publikácie

V roku 2023 neboli publikované články v odborných publikáciách.

2. Prednášková činnosť

TABUĽKA 94 PREDNÁŠKOVÁ ČINNOSŤ RÚVZ TRNAVA

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
MUDr. Dagmar Kollárová, PhD.	Hygiena rúk v prevencii nozokomiálnych nákaz	odborný seminár pre zamestnancov ZSS	Stredná odborná škola obchodu a služieb, Lomonosova ul. Trnava	27.04.23
PhDr. Mária Marková, PhD.	Problematika multirezistentných klebsiel v zdravotníckych zariadeniach	odborný seminár pre zamestnancov ZSS	Stredná odborná škola obchodu a služieb, Lomonosova ul. Trnava	27.04.23
MUDr. Dagmar Kollárová, PhD.	Prevenca chrípky, pneumokokových infekcií a COVID-19 u seniorov	Výročná schôdza jednoty dôchodcov, prednáška	UCM Trnava	20.10.23
MUDr. Dagmar Kollárová, PhD.	Prevenca chrípky, pneumokokových infekcií a COVID-19 u seniorov	Stretnutie funkcionárov JDS-Krajská organizácia Trnava, prednáška	Stredná poľnohospodárska škola, Trnava	26.10.23
MUDr. Dagmar Kollárová, PhD.	Prevenca chrípky, pneumokokových infekcií a COVID-19 u seniorov	Schôdza dôchodcov	Kultúrny dom, Bohdanovce nad Trnavaou	8.11.2023
Mgr. Michaela Čípelová, Mgr. Stanislava Dudášová	Riešenie problematiky odmietania očkovania v spádových okresoch Trnava, Piešťany, Hlohovec	jesenný seminár	RÚVZ Trnava	16.11.23
MUDr. Dagmar Kollárová, PhD.	Prevenca vybraných respiračných ochorení očkovaním	II. Ošetrovateľský deň v Piešťanoch	Hotel Park, Piešťany	08.12.23

INFORMÁCIE DO MÉDIÍ (52 x)

Počas celého roka boli posielané týždenné informácie (52 x) o epidemiologickej situácii vo výskyte COVID-19 a ARO v Trnavskom kraji do MY Trnavské noviny, TASR, SITA
MUDr. Dagmar Kollárová, Mgr. Tomáš Hauko –riaditeľ RÚVZ Trnava.

Účasť na seminároch a na pracovných poradách

1. 16.3.2023, XVII. Vedecko-odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR, Mgr. Stanislava Dudášová, pasívna účasť
2. 12.5.2022, Jarný seminár, RÚVZ Trnava, zamestnanci OE, pasívna účasť
3. 7. -8.6. 2023, Tematický kurz o nových poznatkoch v epidemiológii infekčných chorôb, organizovaný Katedrou epidemiológie FVZ SZU, Katarína Miháliková, Mgr. Zuzana Bosáková, pasívna účasť
4. **13.6.2023**, 8.časť Očkovanie (nielen) v špeciálnych situáciách, SLK, on-line, MUDr. Dagmar Kollárová, pasívna účasť
5. 6.11. – 8.11. 2023, XXVII. Červenkové dni preventívnej medicíny, Tále, Hotel Stupka, MUDr. Dagmar Kollárová, pasívna účasť
6. **25.9.2023**, 9.časť Očkovanie (nielen) v špeciálnych situáciách, SLK, on-line, MUDr. Dagmar Kollárová, pasívna účasť
7. 16. 11.2023, Jesenný seminár, RÚVZ Trnava, zamestnanci OE, Mgr. Michaela Čípelová, Mgr. Stanislava Dudášová aktívna účasť
8. 23. 11. – 24. 11. 2023, TK - Škola prevencie nozokomiálnych nákaz - I. časť – EPIDEMIOLOGIA, organizovaný Katedrou epidemiológie FVZ SZU, DAHE Katarína Miháliková, DAHE Renáta Lehotová, pasívna účasť
9. 8. 12. 2023, II. ošetrovateľský deň v Piešťanoch , organizovaný SK SaPA, MUDr. Dagmar Kollárová, PhD., aktívna účasť.

OE RÚVZ Galanta:

1. Publikačná činnosť – odborné publikácie

V r. 2023 neboli publikované články v odborných publikáciách.

2. Prednášková činnosť:

V rámci celouradného seminára sme pre pracovníkov RÚVZ Galanta v mesiaci máj online formou prezentovali prednášku „Pandémia COVID-19“ a v mesiaci október prednášku „Lymfská borelióza“.

Účasť na konferenciách a školeniach:

- 7.6.2023 – 8.6.2023 Tematický kurz o nových poznatkoch v epidemiológii infekčných chorôb – SZU Bratislava – Mgr. Jana Obrová
- 6.11. – 8.11. 2023, XXVII. Červenkové dni preventívnej medicíny, Tále, Hotel Stupka, MUDr. Iveta Šuleková, pasívna účasť
- 23.11.2023 – 24.11.2023 Tematický kurz - škola prevencie NN, SZU Bratislava, - Mgr. Jana Obrová, Mgr. Andrea Huláková
- 10 x ústavný seminár na RÚVZ Galanta

OE RÚVZ SENICA

1. Publikačná činnosť – odborné publikácie

V r. 2023 neboli publikované články v odborných publikáciách.

2. Prednášková činnosť:

V roku 2023 sa prednášková činnosť realizovala v štyroch zariadeniach pre seniorov, domovoch dôchodcov a domovoch sociálnej starostlivosti s tematikou zvýšenia povedomia a ochrany očkovaním proti chrípke, pneumokokovým ochoreniam a SARS COV-2 a pre

zdravotnícky personál v týchto zariadeniach bola odprezentovaná prednáška o hygiene a dezinfekcii rúk s praktickým nácvikom a kontrolou pod UV lampou.

INFORMÁCIE DO MÉDIÍ

Počas celého roka boli posielané informácie mesačne a počas chrípkovej sezóny v dvojtýždňových intervaloch o epidemiologickej situácii okresoch Senica a Skalica do týždenníka Záhorák: Mgr. Tencerová Marta.

Účasť na seminároch a na pracovných poradiach

06.-07.02.2023 Zabezpečenie laboratórnej surveillancie patogénov vo verejnom zdravotníctve –Mgr. Tencerová Marta, Mgr. Petrášová Ida, Mgr. Gašpárková Anežka , Mgr.Slezák Matúš, Jediná Ľubica

08.02.2023 – Konferencia „XIX. Kleiblove lekárske dni Záhoria „, Skalica - Mgr. Tencerová Marta, Mgr. Gašpárková Anežka,

14.03.2023 - Edukačný kurz „ Realizácia bodového prevalenčného sledovania nozokomiálnych nákaz (BPS) v nemocniciach SR v roku 2023“ – Mgr. Tencerová Marta, Mgr. Gašpárková Anežka

07.06.-08.06.2023 – Tmatický kurz o nových poznatkoch v epidemiológii infekčných chorôb – Mgr. Slezák Matúš

06.-07.11.2023 „Vedecká konferencia XXVII. Červenkové dni preventívnej medicíny.“ Tále, okr. Brezno – Mgr. Tencerová Marta

23.-24.11.2023 –Tematický kurz – Škola prevencie nozokomiálnych nákaz – 1. časť EPIDEMIOLOGIA – Mgr. Gašpárková Anežka

OE RÚVZ Dunajská Streda

1. Publikačná činnosť – odborné publikácie

V r. 2023 neboli publikované články v odborných publikáciách.

2. Prednášková činnosť

- november 2023 – Očkovanie zachraňuje životy – ZPS Námestie priateľstva, Dunajská Streda, ZPS Generála Svobodu, Dunajská Streda a Klub dôchodcov v Dunajskej Strede – Mgr. Zelenicá Tóth, Mgr. Kórosi

Informácie do médií:

január 2022 – aktuálna situácia v súvislosti s výskytom respiračných ochorení v okrese Dunajská Streda – rádió Pátria , RNDr. Vörösová

- marec 2023 – ovčie kiahne, výskyt – rádió Pátria - RNDr. Vörösová

- máj 2023 – aktuálna situácia – ochorenie COVID - 19 - zrušenie opatrení - Pátria rádió, RNDr. Vörösová

- jún 2023 – kliešte v prírode okolo nás, ochorenia, ktoré môžu prenášať – Pátria rádió, RNDr. Vörösová

- október 2022 – vírusová hepatitída A – Pátria rádió - RNDr. Vörösová

Účasť na seminároch a na pracovných poradiach

1. XVII. Vedecko – odborná konferencia NRC pre surveillancie infekčných chorôb v SR - 16.3.2023 – RNDr. Vörösová, Mgr. Zelenická Tóth

2. XXVII. Červenkové dni preventívnej medicíny – 6.11.2023 – 7.11.2023 – RNDr. Vörösová

Pracovníci všetkých oddelení epidemiológie v rámci národného projektu „ Integrovaný systém Úradov verejného zdravotníctva SR “ v moduloch EPIS IS ÚVZ, ŠZD IS UVZ, LAB IS UVZ sa pravidelne podľa harmonogramu zúčastňovali online webexových školení, oboznamovali sa s problematikou a nácvikom.

5.1.7.3 TRENČIANSKÝ KRAJ

RÚVZ Trenčín

Národný imunizačný program

Zabezpečenie Národného imunizačného programu s cieľom udržania pravidelného povinného očkovania je jednou z priorít pre rok 2023. RÚVZ so sídlom v Trenčíne poskytuje informácie v rámci „Poradne očkovania“ v oblasti povinného, odporúčaného očkovania a očkovania do zahraničia. V rámci Európskeho imunizačného týždňa boli na web stránke RÚVZ a nástenkách RÚVZ uverejnené informácie o dôležitosti očkovania.

Aktuálne informácie týkajúce sa výskytu infekčných ochorení, ako aj informácií o prevencii voči nim sú pravidelne uverejňované na web stránke a nástenkách úradu.

V roku 2023 bolo nahlásených 95 odmietnutí povinného očkovania. Vypracovaných bolo 11 individuálnych očkovacích plánov.

Administratívna kontrola očkovania bola vykonaná za jednotlivé pediatrické obvody okresov Trenčín, Nové Mesto nad Váhom, Bánovce nad Bebravou a Myjava. Bol skontrolovaný výkon očkovania u celého ročníka narodenia 2021, 2020, 2017, 2016, 2011, 2010, 2009. Celkom bolo skontrolovaných 17 861 záznamov detí podliehajúcich v danom veku základnému očkovaniu alebo preočkovaniu proti 10-tim chorobám. Výsledky sú popísané v osobitnej správe Správa o tejto kontrole bola podaná na ÚVZ SR.

Surveillance infekčných chorôb

Surveillance infekčných ochorení, ďalšia z priorít pre rok 2023, je vykonávaná sústavne. V období od 01.01.2023 do 31.12.2023 bolo z ochorení preventabilných očkovaním zaznamenaných:

Choroba	Abs. Počet	Očkovaní	Neočkovaní	Nezistené
TBC	3	1	0	2
VHB	2	0	2	0
VHA	1	0	1	0
Pertussis	36	11	15	9
ACHO (POLIO očk.)	4	0	0	4
Invaz. pneumok. inf.	6	1	5	0
Hemof. invaz. inf.	1	0	0	1
Kliešťová encefalitída	1	0	1	0
Ovčie kiahne	556	0	653	235
Rotavírusová enteritída	316	19	297	0
COVID-19	1400	897	403	100

Edukácia obyvateľstva v prevencii prenosných ochorení bola vykonávaná prostredníctvom: prednášok na iných odborných podujatiach pre zdravotníkov
prednášok na Trenčianskej univerzite A. Dubčeka v Trenčíne
poradne očkovania
prostredníctvom uverejňovania článkov na web stránke a nástenkách úradu

Informačný systém prenosných ochorení

K 31.12.2023 bolo do programu EPIS zadáných 4890 prenosných ochorení, z toho u 3624 prípadov bolo v rámci ŠZD vykonané epidemiologické vyšetrenie. Program EPIS sa využíval aj pre hlásenie vybraných ochorení do SRV. Z celkového počtu 4890 prenosných ochorení bolo 1400 s diagnózou U071- COVID 19. Pracovníci RÚVZ so sídlom v Trenčíne v spolupráci s krajskou odborníčkou pre epidemiológiu sú zodpovední za činnosť pracovnej skupiny pre nozokomiálne nákazy.

Nozokomiálne nákazy

V SR sa pod gestorstvom RÚVZ so sídlom v Trenčíne (kontaktnou osobou pre nozokomiálne nákazy pre ECDC je prof. MUDr. Mária Štefkovičová, PhD., MPH) vykonáva surveillancie nozokomiálnych nákaz na JIS. V roku 2023 realizoval zber údajov o NN na vybraných JIS v SR. V roku 2023 boli zbierané údaje za rok 2022 z 2 JIS (ICU) v SR u 78 pacientov, u ktorých sa vyskytlo 18 nozokomiálnych nákaz.

Za roky 2005 - 2023 bolo do sledovaného súboru zapojených 4 812 pacientov, u ktorých bolo zaznamenaných 1 116 nozokomiálnych nákaz.

Sledovanie infekcií v mieste chirurgického zákroku (SSI)

V roku 2023 sa realizoval zber údajov u pacientov, ktorí podstúpili cholecystektómiu na 2 pracoviskách v SR za rok 2022. Údaje boli následne exportované do ECDC cez TESSY. V roku 2023 boli zbierané údaje za rok 2022 z 3 nemocníc (SSI) v SR.

Od začiatku sledovania od roku 2011 bolo do sledovania zapojených 5 135 pacientov, ktorí podstúpili cholecystektómiu.

Prevalenčné bodové sledovanie NN a užívania ATB

V roku 2023 prebiehala príprava a realizácia tretieho Bodového prevalenčného sledovania NN a užívania ATB v nemocniciach poskytujúcich akútnu zdravotnú starostlivosť v SR. RÚVZ Trenčín ako národný koordinátor 3. BPS vykonal:

- účasť na online webinári - školenia koordinačného centra ECDC („tréning trénerov“) - metodika 3. bodového prevalenčného sledovania NN a užívania ATB v nemocniciach poskytujúcich akútnu zdravotnú starostlivosť v rokoch 2022 - 2023 v 01/2023
- príprava a realizácia školení pre pracovníkov RÚVZ v SR a nemocničných hygienikov v rámci SR v 02 – 03/2023
- realizácia 3. BPS v SR v 04 – 06/2023 v 47 nemocniciach prostredníctvom jednotlivých RÚVZ v SR (v spolupráci s nemocničnými hygienikmi)
- realizácia validácie v 5 nemocniciach v SR (validačný tím – RÚVZ Trenčín)
- zaslanie údajov z nemocníc jednotlivých RÚVZ v SR na RÚVZ Trenčín
- export opravených údajov do ECDC (TESSY)
- prezentácia prvých výsledkov BPS na odborných konferenciách a podujatiach

Európska surveillancie infekcií *Clostridioides difficile*

Európske centrum pre prevenciu a kontrolu infekcií (ECDC) vyzvalo Slovenskú republiku k zahájeniu surveillancie infekcií spôsobených *Clostridioides difficile* (CDI). Táto surveillancie sa vykonáva u hospitalizovaných pacientov s potvrdenou CDI. Surveillancie CDI je v súlade s Odporúčaním Rady 2009/C 151/01 z 9. júna 2009 o bezpečnosti pacientov vrátane prevencie a kontroly infekcií spojených so zdravotnou starostlivosťou.

V roku 2023 sa zbierali údaje za SR rok 2022 z 30 zapojených nemocníc a následne boli exportované do ECDC cez TESSY (1875 prípadov CDI).

Kampaň „Save Lives: Clean Your Hands“ súčasť programu WHO pod názvom „First Global Patient Safety Challenge: Clean care is safer care“

Dňa 5. mája 2023 sa uskutočnil 18. ročník kampane. V SR prebiehala kampaň 15. krát. Hlavným cieľom kampane bolo zameranie sa na informovanie zdravotníckych pracovníkov o význame hygieny rúk ako ochrany pacienta a poukázanie na dôležitosť dodržiavania 5 momentov hygieny rúk. Kampaň v roku 2023 mala tému: „ Spoločne môžeme urýchliť zavedenie opatrení na prevenciu nemocničných infekcií a zníženie antimikrobiálnej rezistencie v zdravotníctve a vybudovať bezpečné a kvalitné prostredie, v ktorom má dodržiavania hygieny rúk vysokú prioritu“. Celosvetová osvetová kampaň WHO je v roku od 2020 prioritne zameraná na oblasť hygieny rúk v kontexte s prevenciou šírenia ochorenia COVID-19. Na stránke RÚVZ je k dispozícii edukačný materiál ku kampani. Vo FN Trenčín pri príležitosti Svetového dňa hygieny rúk bolo možné vyskúšať nácvik správnej techniky dezinfekcie rúk.

Implementácia moderných foriem vzdelávania epidemiológov a cieľových skupín zdravotníckych pracovníkov v oblasti prevencie NN

V rámci 9. cieľa Národného programu kontroly infekčných ochorení v Slovenskej republike bol v roku 2019 realizovaný projekt „Škola hygieny rúk“ - projekt vzdelávania zdravotníckych pracovníkov v hygieny rúk. Projekt bol zameraný na zlepšenie vedomostnej úrovne zdravotníckych pracovníkov v danej oblasti prostredníctvom prednášok s presne definovaným obsahom a praktickým nácvikom. V roku 2019 bola realizovaná 1.etapa školenia zdravotníckych pracovníkov pracujúcich v zdravotníckych zariadeniach, ktorej sa zúčastnilo celkovo 6518 zdravotníckych pracovníkov a v 2. etape boli realizované školenia zamestnancov zariadení sociálnych služieb poskytujúcich ošetrovateľskú činnosť, ktorej sa zúčastnilo celkovo 2032 zamestnancov. V roku 2023 sa školenia zdravotníckych pracovníkov v rámci daného projektu nerealizovali.

5. Mimoriadne epidemiologické situácie

Vzhľadom na výskyt ochorenia COVID-19 a vyhlásením celosvetovej pandémie boli na Slovensku prijaté mimoriadne úlohy. Údaje o aktuálnej epidemiologickej situácii a opatreniach pri výskyte ochorenia COVID-19 boli zasielané lekárom primárneho kontaktu a riaditeľom nemocníc v spádovom území a boli priebežne uverejňované na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Trenčíne.

Údaje o aktuálnej epidemiologickej situácii a prípadných opatreniach pri výskyte ochorení boli zasielané lekárom primárneho kontaktu a riaditeľom nemocníc v spádovom území alebo uverejnené na web stránke RÚVZ so sídlom v Trenčíne. Pracovníci odboru epidemiológie boli pravidelne informovaní o aktuálnej epidemiologickej situácii prostredníctvom interných seminárov. O aktuálnej epidemiologickej situácii vo výskyte chrípky počas chrípkovej sezóny boli informovaní všetci členovia protiepidemickej komisie zriadenej pri RÚVZ.

Odbor epidemiológie vykonáva opatrenia pri výskyte epidemiologicke významných nemocničných patogénov (pri výskyte karbapeném rezistentých enterobaktérií a nefermentujúcich paličiek, *C. difficile*, VRE, ...).

Odpadové vody COVID-19

Prvá fáza monitoringu odpadových vôd na prítomnosť vírusu SARS-CoV-2 bola v Slovenskej republike zahájená v 18. kalendárnom týždni 2021 (t.j. od 02.05.2021). V tomto období bola do pravidelného monitoringu v našom regióne zapojená čistička odpadových vôd (ČOV) Trenčín.

Od 01/2022 došlo k rozšíreniu siete pre monitoring odpadových vôd, kde sa zapojili aj ďalšie ČOV v našom spádovom území, a to ČOV Bánovce nad Bebravou a Nové Mesto nad Váhom.

V čase od 01/2023 – do 24. kalendárneho týždňa 2023 bolo spolu v ČOV Trenčín, Bánovce nad Bebravou a Nové Mesto nad Váhom vykonaných 72 odberov odpadovej vody. Pre priaznivú epidemiologickú situáciu sa od 25. kalendárneho týždňa 2023 pristúpilo k redukcii odberov a vyšetrovaní vzoriek odpadových vôd. Odpadová voda sa odoberala každý nepárny kalendárny týždeň z dvoch ČOV v kraji. V Trenčianskom kraji boli vybrané ČOV Trenčín a ČOV Považská Bystrica (spádové územie Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Považskej Bystrici). V tomto období bolo vykonaných na ČOV Trenčín 9 odberov odpadovej vody.

Vzhľadom k nárastu detekcie RNA vírusu SARS-CoV-2 v odpadových vodách v Slovenskej republike sa koncom októbra 2023 pristúpilo ku geografickému navýšeniu odberov odpadových vôd. Boli vybrané tri ČOV v každom kraji, v ktorých sa odoberajú vzorky každý nepárny kalendárny týždeň. V našom spádovom území ostali odbery na ČOV Trenčín zachované a do konca roka 2023 sa vykonali 4 odbery. V roku 2023 sa na ČOV Trenčín odobralo 37 vzoriek odpadovej vody k určeniu kvantity RNA vírusu SARS-CoV-2.

Pracovisko Odboru epidemiológie RÚVZ v Trenčíne koordinuje zber a vyhodnocovanie vzoriek odpadových vôd na diagnostiku prítomnosti RNA SARS CoV2 z ČOV pre celú SR.

Environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie vdpv

V spádovom území RÚVZ Trenčín boli odoberané vzorky odpadovej vody podľa plánu odberov ÚVZ SR z čističky odpadových vôd v Trenčíne. Počas roku 2023 bolo odobraných 7 vzoriek odpadovej vody, z toho 3 vzorky boli pozitívne (2 vzorky pozitívne na prítomnosť enterovírusov a 1 vzorka na prítomnosť Echovírusu). V DD pre maloletých bez sprievodu Horné Orechové sa odber vykonával do 09/2013.

Plnili sa aj ďalšie úlohy pre udržanie certifikácie eradikácie poliomyelitídy v SR. V roku 2023 sme zaznamenali 4 ochorenia na ACHO.

RÚVZ Považská Bystrica

Národný imunizačný program SR

V rámci plnenia Národného imunizačného programu boli v roku 2023 realizované tieto aktivity:

Pravidelné usmerňovanie a informovanie všeobecných lekárov pre deti a dorast a všeobecných lekárov pre dospelých - telefonicky, písomne a osobne o očkovaní a o všetkých zmenách týkajúcich sa imunizačného programu.

Činnosť poradne očkovania, vrátane poskytovania odborného poradenstva pri očkovaní osôb cestujúcich do zahraničia.

Aktivity k Európskemu imunizačnému týždňu – vytvorené informačné materiály, informácie boli zverejnené v priestoroch RÚVZ.

Kontrola očkovania v SR - vyhodnotenie administratívnej kontroly očkovania k 31.8.2023 v okresoch Považská Bystrica, Púchov a Ilava:

- Základné očkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis, vírusovej hepatitíde typu B, hemofilovým invazívnym infekciám, poliomyelitíde - v kontrolovanom ročníku narodenia 2021 bolo z celkového počtu 1 687 detí zaočkovaných tromi dávkami kombinovanej vakcíny 1 610 detí – 95,4 %.
- Základné očkovanie proti invazívnym pneumokokovým infekciám - v kontrolovanom ročníku narodenia 2021 bolo z celkového počtu 1 687 detí zaočkovaných tromi dávkami konjugovanej pneumokokovej vakcíny (PCV) 1 604 detí - 95,1 %.

- Preočkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde (v 6. roku života) - v kontrolovanom ročníku 2016 bolo z celkového počtu 1 593 detí zaočkovaných vakcínou proti DTaP-IPV 1 497 detí – 94,0 %.
- Preočkovanie proti diftérii, tetanu a poliomyelitíde (v 13. roku života) - v kontrolovanom ročníku 2009 bolo z celkového počtu 1 529 detí zaočkovaných vakcínou proti dTaP-IPV 1 474 detí – 96,4 %.
- Základné očkovanie proti osýpkam, rubeole a parotitíde - v kontrolovanom ročníku narodenia 2021 bolo z celkového počtu 1 687 detí zaočkovaných 1 556 detí – 92,2 %. V kontrolovanom ročníku narodenia 2020 bolo z celkového počtu 1 574 detí zaočkovaných 1 507 detí – 95,7 %.
- Preočkovanie proti osýpkam, rubeole a parotitíde (v 11. roku života) - v kontrolovanom ročníku narodenia 2011 bolo z celkového počtu 1 559 detí zaočkovaných 1 472 detí – 94,4 %. V kontrolovanom ročníku narodenia 2010 bolo z celkového počtu 1 536 detí zaočkovaných 1 468 detí – 95,6 %.
- Preočkovanie proti osýpkam, rubeole a parotitíde (v 5. roku života) - v kontrolovanom ročníku narodenia 2017 bolo z celkového počtu 1 700 detí zaočkovaných 1 595 detí – 93,8 %. V kontrolovanom ročníku narodenia 2016 bolo z celkového počtu 1 591 detí zaočkovaných 1 591 detí – 94,2 %.

Surveillance infekčných chorôb

V roku 2023 bolo za RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici spracovaných 2 265 prípadov prenosných ochorení.

Zlepšenie informovanosti a zvýšenie edukácie obyvateľstva v problematike prenosných ochorení:

- informovanie verejnosti prostredníctvom regionálnych médií na témy kliešťová encefalitída, akútne respiračné a chrípke podobné ochorenia,
- realizácia prednášok pre seniorov na tému „Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam, COVID-19“ v 3 zariadeniach sociálnych služieb (44 účastníkov).

Informačný systém prenosných ochorení

V roku 2023 bolo spracovaných a vložených do epidemiologického informačného systému 2 265 prípadov prenosných ochorení (1 113 možných, 13 pravdepodobných, 1 139 potvrdených, 2 epidémie).

- Prevádzka novej verzie IS EPIS
- V roku 2023 bolo spracovaných a vložených do epidemiologického informačného systému 2 270 prípadov prenosných ochorení.

Poskytovatelia zdravotnej starostlivosti sú priebežne usmerňovaní RÚVZ o povinnosti hlásenia prenosných ochorení a možnostiach ich hlásenia.

Nozokomiálne nákazy

V roku 2023 bolo zaznamenaných a analyzovaných 170 prípadov nozokomiálnych nákaz.

Mikrobiálny monitoring v lôžkovej časti zdravotníckych zariadení - v roku 2023 bolo vyšetrených 30 vzoriek z prostredia lôžkového zariadenia.

Kampaň „Clean care is safer care“ – boli vytvorené informačné materiály o kampani a postupoch správnej hygieny rúk, informácie boli zverejnené v priestoroch RÚVZ.

Realizácia surveillance NN na jednotkách intenzívnej starostlivosti – nerealizovalo sa.

Realizácia bodového prevalenčného sledovanie nozokomiálnych nákaz a spotreby antibiotík v európskych nemocniciach – za RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici sledovanie realizované v 1 nemocnici na 13 oddeleniach, zahrnutých 280 pacientov.

Mimoriadne epidemiologické situácie

-

Environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV

RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici vykonáva na základe stanoveného harmonogramu odberov v pravidelných intervaloch odber vzoriek odpadovej vody pred jej vyústením do čističky odpadovej vody v čističke odpadových vôd Považská Bystrica. Výsledky za rok 2023: 12.09.2023 Echovírus 24 pozit., ostatné odobrané vzorky odpadových vôd negat.

RÚVZ Prievidza

Národný imunizačný program

- V roku 2023 sme metodicky viedli a informovali lekárov prvého kontaktu o všetkých pripravovaných a už realizovaných zmenách v povinnom pravidelnom očkovaní a odporúčanom očkovaní.
- Verejnosť bola o problematike očkovania a nových poznatkoch v očkovaní informovaná v miestnej tlači.
- Informácia o očkovacím kalendári na r. 2023 bola elektronicky odoslaná všetkým lekárom prvého kontaktu, lekárom infektologických a pľúcnych ambulancií, do nemocníc a uverejnená na webovej stránke RÚVZ Prievidza.
- Priebežne boli poskytované konzultácie v oblasti očkovania pred cestou do zahraničia lekárom a laickej verejnosti.
- V čase od 23.4.2023 do 29.4.2023 prebiehala kampaň EIW – Dobeňme zabudnuté očkovanie, v rámci ktorej boli zrealizované tieto aktivity:
 - informácie na vývesných tabuliach – 6x
 - informácie zaslané elektronicky všeobecným lekárom a do nemocníc – 86x
 - informácie zaslané elektronicky do domovov dôchodcov – 25x
 - poradenská činnosť pre laickú verejnosť, zdravotníkov a študentov SZŠ – 5x
 - informácie na webovej stránke RÚVZ Prievidza – 1x
 - informácie pre TA SR – 1x
 - distribúcia plagátov do nemocníc – 3x.
- Bola zabezpečená laboratórna diagnostika a vyšetrenie pravdepodobných diagnóz ochorení imunizačného programu.
- K 31.8.2023 bola vykonaná administratívna kontrola očkovania vo všetkých pediatrických ambulanciách okresu Partizánske a spracované a vyhodnotené výsledky boli k 30.11.2023 zaslané na kraj. Stručný prehľad výsledkov kontroly očkovania v roku 2023 bol zverejnený aj na internetovej stránke RÚVZ Prievidza.

Surveillance infekčných chorôb

- V termíne do 24.4.2023 bola vykonaná analýza prenosných ochorení za okres Prievidza, v rámci ktorej bola podrobne zanalyzovaná epidemiologická situácia za rok 2022.
- Surveillance infekčných chorôb sme vykonávali sústavne, v prípade výskytu ochorení imunizačného programu sme zabezpečili laboratórnu verifikáciu diagnózy.
- O ARO a chrípke sme informovali všetkých lekárov prvého kontaktu a verejnosť týždenne prostredníctvom webovej stránky RÚVZ.

- Na webovej stránke RÚVZ Prievidza sú uverejnené informácie o vybraných prenosných ochoreniach.
- V roku 2023 už nepokračovala pandémia ochorenia vyvolaného koronavírusom SARS Cov 2 - COVID 19. V okrese Prievidza bolo zaznamenaných 262 ochorení spôsobených koronavírusom SARS Cov 2. V súvislosti s epidemickým výskytom ochorení na Covid-19 bol vydaný zákaz návštev v Senior centre v Handlovej.
- Na webe bola zverejnená:
 - Vyhláška ÚVZ SR č. 35 – opatrenia pri ohrození verejného zdravia – povinnosti prekrytia horných dýchacích ciest – ZRUŠENÁ od 15.5.2023 vyhláškou č. 8/2023 V. v. SR.
- Lekári boli pravidelne oboznamovaní s epidemiologickou situáciou v regióne, ako aj o aktuálnych informáciách:
 - k potrebe pravidelného hromadného hlásenia akútnych respiračných ochorení (ARO) vrátane pravdepodobných ochorení COVID-19 a chrípky a chrípke podobných ochorení (CHPO),
 - zaslaním informačného letáku na tému „Odporúčané opatrenia pre osobu so zisteným nosičstvom multirezistentných enterobaktérií a pre osoby žijúce v spoločnej domácnosti“,
 - v súvislosti s výskytom akútnej vírusovej hepatitídy A a zabezpečenie očkovania osôb v priamom kontakte,
 - o zvýšenom výskyte streptokokových nákaz – surveillance diftérie v SR.

Informačný systém prenosných ochorení

Do elektronického hlásenia prenosných ochorení EPIS boli v roku 2023 zaregistrovaní spolu desiaty obvodní lekári – dvaja (4,4 %) pre dospelých a osem (33,3 %) pediatrov. Aktívne hlásili chrípku 2 lekárky pre deti a dorast a prenosné ochorenia aktívne hlásil jeden všeobecný lekár pre dospelých a dvaja lekári pre deti a dorast. V máji 2023 bola spustená nová verzia EPIS – lekári boli informovaní o ukončení prevádzky starého systému EPIS a spustení nového systému EPIS. Lekári nový systém nevyužívajú a nemajú záujem v ňom pracovať.

Surveillance nozokomiálnych nákaz

Z laboratórií klinickej mikrobiológie nám bolo hlásených 643 multirezistentných kmeňov a 245 pozitívnych hemokultúr z biologických materiálov z rôznych oddelení a ambulancií. Z uvedeného počtu MRK bolo hlásených 102 prípadov MRSA, z toho 19 prípadov bolo hlásených z ambulancií. Najvyšší výskyt sme zaznamenali na internom oddelení (16x) a na ODCH (16), na geriatrii (8x), na chirurgickom a traumatologickom oddelení po 7 prípadov. Záchyt bol najmä pri skíningových vyšetreniach výterov z nosa a hrdla. Okrem materiálu VzH a VzN boli najčastejšie odoberané stery z rán, drénov, abscesov, defektov a dekubitov, ale aj V nemocnici Handlová sme zaznamenali 215 prípadov MRK, z tohto počtu boli 2 hemokultúry, neboli uzatvorené ako sepsa.

Mimoriadne epidemiologické situácie

Aj v chrípkovej sezóne 2022/23 zostali v platnosti opatrenia pri výskyte SARI, pri odbere materiálu, došetrenia prípadov a vykonania opatrení u takejto diagnózy, o čom sme informovali všetky nemocnice. Ochorenie SARI nebolo hlásené. Priebežne sa vykonáva aktualizácia členov v protiepidemických komisiách. Využívame hlásenie v systéme rýchleho varovania

Pandemická pripravenosť

V roku 2023 bola ukončená pandémia ochorenia vyvolaného koronavírusom SARS Cov2 - COVID 19. V okrese Prievidza bolo v roku 2023 zaznamenaných 262 ochorení spôsobených koronavírusom SARS Cov 2. Od 15.5.2023 bola vyhláškou č. 8/2023 V. v. SR zrušená

Vyhláška ÚVZ SR č. 35 – opatrenia pri ohrození verejného zdravia – povinnosti prekrytia horných dýchacích ciest.

Environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV

V roku 2023 sme vykonali v rámci administratívnej kontroly očkovania aj kontrolu zaočkovanosti detskej populácie proti poliomyelitíde, ktorá bola súčasťou správy o očkovaní zaslanej na kraj k 30.11.2023.

V roku 2023 sme v okrese Prievidza nevykázali žiadne ochorenie na chabú obrnu (Guillainov-Barrého syndróm).

Podľa časového plánu ÚVZ SR sme odobrali 6 vzoriek odpadových vôd v čističke odpadových vôd v Prievidzi a doručovali sme ich podľa rozpisu na vyšetrenie cirkulácie poliovírusov do laboratória RÚVZ v Banskej Bystrici. V jednej vzorke bol zistený non- polio enterálny vírus, päť vzoriek bolo negatívnych.

Prevenia HIV/AIDS

V roku 2023 sme vykázali jeden prípad choroby HIV vyúsťujúcej do syndrómu celkového upadania a jeden prípad bezpríznakového stavu infekcie HIV, nevydali sme žiadny medzinárodný certifikát o výsledku vyšetrenia anti-HIV občanom SR pred cestou do štátov vyžadujúcich si toto vyšetrenie.

Údaje o pohlavných ochoreniach zbierame priebežne počas celého roka a ich vyhodnotenie je súčasťou výročnej správy za rok 2023.

Na webovej stránke RÚVZ Prievidza bol v rámci Svetového dňa AIDS uverejnený článok venovaný tejto problematike

Špecializované činnosti

Pracovníci odborov a oddelení epidemiológie RÚVZ v Trenčianskom kraji vykonávajú špecializované činnosti podľa § 11 zákona č. 355/2007 Z. z. a to najmä v oblasti monitoringu výskytu prenosných ochorení a vykonávania epidemiologického dohľadu, spracovávania a analýz o výskyte prenosných ochorení v spádovom území.

RÚVZ Trenčín - vykonáva špecializačné činnosti najmä v problematike nozokomiálnych nákaz v spolupráci s NRC pre prevenciu a kontrolu NN (laboratórna diagnostika klotridiových enteritíd – ribotypizácia humánnych vzoriek a vzoriek z prostredia), dezinfekcie a sterilizácie

RÚVZ Považská Bystrica – nevykonávali sa

RÚVZ Prievidza - nevykonávali sa

Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení

RÚVZ Trenčín

Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení:

Činnosť liniek pomoci AIDS: na RÚVZ so sídlom v Trenčíne je v rámci odboru epidemiológie zriadená Poradňa prevencie HIV/AIDS, kde je poskytované pred a po testové poradenstvo vrátane odberu krvi na detekciu protilátok anti HIV u osôb, ktoré o to požiadajú. V rámci poradne je k dispozícii telefonická linka a e-mailová adresa pre možnosť poskytovania informácií. Na oddelení epidemiológie bolo v roku 2023 vyšetrených 41 osôb, ktorým bolo poskytnuté predtestačné poradenstvo. V rámci poradne prevencie infekcie HIV/AIDS je možnosť odberu vzorky krvi na stanovanie protilátok anti HIV u osôb z dôvodu vystavenia certifikátu o HIV negativite pri vycestovaní do zahraničia. Daný certifikát vydáva Oddelenie mikrobiológie Fakultnej nemocnice Trenčín.

Poradňa očkovania: na RÚVZ so sídlom v Trenčíne v rámci odboru epidemiológie je k dispozícii poradňa k očkovaniam, kde sú poskytnuté informácie v oblasti ochorení preventabilných očkovaním. Konzultácie sú určené verejnosti. Rozsah prejednávania v poradni: poradňa očkovania dieťaťa pre rodičov, poradňa pred cestou do zahraničia, problematika povinného pravidelného a odporúčaného očkovania a poradenstvo v oblasti problematiky očkovacieho kalendára, očkovacích techník, indikáciách a kontraindikáciách očkovania, zložení vakcín či nežiaducich reakciách a príslušnej legislatívy.

RÚVZ Považská Bystrica

Na RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici je zriadená vakcinačná poradňa, v rámci ktorej je poskytované poradenstvo v problematike povinného a odporúčaného očkovania detí a dospelých, poradenstvo v očkovaní pred cestou do zahraničia a komplexné poradenstvo v problematike očkovacieho kalendára a očkovacích techník. Zriadená je aj poradňa HIV/AIDS bez možnosti vyšetrenia.

RÚVZ Prievidza

V roku 2012 bola na odbore epidemiológie zriadená poradňa pre očkovanie, ktorá poskytuje v prípade záujmu konzultačnú činnosť jedenkrát mesačne o čom je verejnosť informovaná prostredníctvom miestnych médií a webovej stránky úradu.

V roku 2023 bola formou konzultácie a písomného vyjadrenia poskytnutá informácia o povinnom alebo odporúčanom očkovaní v 32 prípadoch. Nebol vykonaný žiaden pohovor s rodičmi odmietajúcimi očkovanie u detí.

Poradenstvo o očkovaní pre osoby odchádzajúce do zahraničia – 5x.

Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení vykonávame priebežne, podľa potreby lekárov alebo laickej verejnosti – telefonicky alebo internetom. Informácie ohľadom očkovania proti COVID 19 boli poskytnuté v 10 prípadoch.

Zdravotno-výchovné aktivity v prevencii prenosných ochorení

RÚVZ Trenčín

Edukácia obyvateľstva v prevencii prenosných ochorení sa vykonáva najmä prostredníctvom uverejňovania článkov na webovej stránke nášho úradu a v lokálnych médiách.

V roku 2023 sme realizovali 1 prednášku pre dôchodcov na tému: Infekčné ochorenia – význam očkovania proti respiračným ochoreniam (chrípka, pneumokokové invazívne ochorenia a COVID-19) – pre 94 seniorov v rámci Univerzity tretieho veku.

Európsky imunizačný týždeň (EIW) – Slogan „Prevent Protect Immunize“ - „Prechádzať Chrániť Očkovať“ vyjadruje posolstvo každoročnej kampane. Kampaň EIW 2023 bude prebiehať v dňoch od 23. do 29. apríla 2023. Témou tohtoročného EIW je slogan: „The big catch up“ „Dobehňime zabudnuté očkovanie“. Cieľom kampane je zdôrazniť potrebu dať sa zaočkovať v dostatočnom predstihu ešte predtým, ako sa vyskytneme v rizikovitom prostredí, v ktorom môžeme byť vystavení rôznym infekčným ochoreniam. Včasné očkovanie je účinný prostriedok, vďaka ktorému môžeme predísť závažným infekčným ochoreniam alebo ich komplikáciám. Na stránke RÚVZ Trenčín je dostupná informácia o prebiehajúcej kampani.

Aktivity k Svetovému dňu boja proti AIDS: 1. decembra 2023 sa uskutočnil 35. ročník Svetového dňa boja proti AIDS s témou „Let communities lead – Nech komunity vedú“. Informačné materiály o Svetovom dni boja proti AIDS, o infekcii HIV/AIDS, jej výskyte, možnostiach prenosu a prevencii, spolu s kontaktnými údajmi na poradňu prevencie HIV/AIDS sú prístupné verejnosti na nástenkách a webovej stránke RÚVZ so sídlom v Trenčíne.

RÚVZ Považská Bystrica

Zdravotno-výchovné aktivity v roku 2023:

Aktivity k Európskemu imunizačnému týždňu, kampani „Clean care is safer care“ a k Svetovému dňu boja proti AIDS - vytvorené informačné materiály, informácie zverejnené v priestoroch RÚVZ.

Zlepšenie informovanosti a zvýšenie edukácie obyvateľstva v problematike prenosných ochorení:

- informovanie verejnosti prostredníctvom regionálnych médií na témy kliešťová encefalitída, akútne respiračné a chrípke podobné ochorenia,
- realizácia prednášok pre seniorov na tému „Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam, COVID-19“ v 3 zariadeniach sociálnych služieb (44 účastníkov).

V rámci plnenia cieľov NPP HIV/AIDS v SR sa realizovali v zastúpení Oddelenia podpory zdravia a výchovy ku zdraviu aktivity zamerané na prevenciu HIV/AIDS formou prednášok na ZŠ a SŠ.

RÚVZ Prievidza

Informačné materiály:

Počas prednášok v domovoch dôchodcov boli do týchto zariadení distribuované aj informačné letáky zamerané na podporu očkovania proti chrípke, pneumokokom a Covid-19.

Webová stránka:

- informácie o prenosných ochoreniach
- epidemiologická situácia v okresoch Prievidza a Partizánske za jednotlivé kalendárne týždne roku 2023
- stručný prehľad výsledkov kontroly očkovania v roku 2023
- kampaň EIW – Dobeňme zabudnuté očkovanie
- vyhláška ÚVZ SR č. 35 – opatrenia pri ohrození verejného zdravia – povinnosti prekrytia horných dýchacích ciest – ZRUŠENÁ od 15.5.2023 vyhláškou č. 8/2023 V. v. SR.
- očkovací kalendár 2023.

Mimoriadne úlohy

RÚVZ Trenčín

- O aktuálnej epidemiologickej situácii vo výskyte chrípky počas chrípkovej sezóny boli informovaní všetci členovia protiepidemickej komisie zriadenej pri RÚVZ ako aj členovia KŠ OÚ Trenčín. Pracovníci odboru epidemiológie boli pravidelne informovaní o aktuálnej epidemiologickej situácii prostredníctvom interných seminárov. Údaje o aktuálnej epidemiologickej situácii a prípadných opatreniach pri výskyte ochorení boli zasielané lekárom primárneho kontaktu a riaditeľom nemocníc v spádovom území alebo uverejnené na web stránke RÚVZ so sídlom v Trenčíne.
- Pokračovalo sa v realizácii preventívnych programov pod gesciou ECDC.
- Boli vykonávané opatrenia pri výskyte epidemiologicky významných nemocničných patogénov (MRSA, VRE, výskyte karbapeném rezistentých enterobaktérií a nefermentujúcich paličiek, *C. difficile*).

RÚVZ Považská Bystrica

- nevykonávali sa

RÚVZ Prievidza

- Spolupracovali sme s oddelením komunálnej hygieny pri testovaní sterilizačných aparátúr kozmetík a pedikúr.
- Poskytli sme konzultácie pri vzniku súkromných zdravotníckych zariadení, lekární, veterinárnych ambulancií, ale aj nezdravotníckych zariadení s epidemiologicky závažnou problematikou.
- Poskytovanie konzultácií a informácií o zriadení PZS v zdravotníckych zariadeniach regiónu.
- V čase od 30.10.2023 – 14.11.2023 sme navštívili 8 zariadení sociálnej starostlivosti a domovov dôchodcov, v ktorých sme zrealizovali prednášky na témy: „Chráňte sa správne pred chrípkou? Dajte sa zaočkovať“, „Chráňte sa pred pneumokokovými ochoreniami očkovaním“ a „Už ste sa dali zaočkovať proti ochoreniu Covid-19?“. K uvedeným prednáškam sme rovnako vytvorili aj informačné materiály k danej problematike, ktoré sme nechali k dispozícii v jednotlivých zariadeniach.
- Zúčastnili sme sa aktivít regionálnej kampane zameranej na hygienu a dezinfekciu rúk v rámci projektu Svetový deň hygieny rúk. Tento ročník, rok 2023 so sloganom: „Spoločne urýchlíme aktivity - ZACHRÁŇTE ŽIVOTY – Dezinfikujte si ruky“. Hlavným cieľom kampane boli dve kľúčové aktivity: 1. Antibiotiká neužívajte zbytočne, aby nevznikali nové rezistencie. 2. Zabráňme šíreniu už rezistentných baktérií.
- V tomto slogane WHO nevyzýva len zdravotníkov. Volá na pomoc všetkých ľudí. Každý, kto prichádza do nemocnice/zariadenia, či ako pacient alebo ako návštevník, by mal urobiť veľmi dôležitú vec: VYDEZINFIKOVATĚ SI RUKY a to: pri vstupe do nemocničnej budovy, pri vstupe do izby pacienta, pred jedením ako aj pri odchode z nemocnice.
- V rámci SR sme sa zúčastnili bodovej prevalenčnej štúdie (BPS) podľa protokolu ECDC. Cieľom bolo zistiť reálny výskyt nozokomiálnych nákaz a spotrebu antibiotík. Podľa kritérií BPS sme do štúdie zahrnuli 1 lôžkové zdravotnícke zariadenie. Celkovo sme prešetrili 216 hospitalizovaných pacientov, u ktorých bolo zistených 8 nozokomiálnych nákaz.

5.1.7.4 NITRINSKY KRAJ

Účasť na konferenciách - pasívna 19 x

Názov	Miesto konania	Dátum	Počet osôb
1. Zabezpečenie lab. surveillance patogénov vo VZ	Online forma- ÚVZSR Bratislava	6.-7.1.2023	4
2. Zdravé oči, ostrý zrak – pomoc prírody	Online forma - ARGAMA	9.2.2023	1
3. Podpora protiinfekčnej imunity u detí	Online forma - ARGAMA	8.3.2023	1
4. Jarná detoxikácia organizmu	Online forma - ARGAMA	15.3.2023	2
5. Očkovanie (nielen) v špeciálnych situáciách (7. časť)	Online forma - A- MEDI	15.3.2023	10
6. XVI. vedecko odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR	MZ Bratislava	16.3.2023	10

7. Jarná škola intergratívnej medicíny	Online forma - ARGAMA	18.3.2023	1
8. Možnosti liečby obezity v ambulancii všeobecného lekára	Online forma - IDL	4.4.2023	3
9. Všeobecný lekár a pacient s ochorením pohybového aparátu – zacielené na kostnú hmotu	Online forma - IDL	5.4.2023	4
10. XX.ročník odb.konferencie Surveillance NN	Štrbské pleso	20.-21.4.2023	4
11. XXXVII. Zoborský deň a XVIII Bitterov osteologický deň 2023	Župný dom Nitra	19.5.2023	4
12.XIV. Slovenský vakcinologický kongres	Tatranská Lomnica	1.-3.6.2023	1
13. Tématický kurz o nových poznatkoch v epidemiológii infekčných chorôb	SZU Bratislava	7.-8..6.2023	4
14. Očkovanie (nielen) v špeciálnych situáciách (8. časť)	Online forma - A-MEDI	13.6.2023	9
15. Očkovanie (nielen) v špeciálnych situáciách (9. časť)	Online forma - A-MEDI	20.9.2023	9
16. Liečivé rastliny na kašeľ a bolesti hlavy, hrdla	Online forma - ARGAMA	10.10.2023	1
17. 56. Nitrianske lekárske dni	Divadlo A.Bagara	25. - 26.10.2023	3
18. XXVII. Červenkové dni	Tále	6.11.-7.11.2023	2
19. Škola prevencie NN	SZU Bratislava	23-24.11.2023	3

Prednášková činnosť: 5x

1. RNDr. Matušková	SARI, Cloistridium difficile	Prednáška kpre lekárov a sestry	FNsP Nové Zámky	19.4.2023
2. Mgr. Andrea Vojteková	Ochorenia prerentabilné očkovaním	Prednáška pre študentov SZŠ Nitra	SZŠ Nitra	26.4.2023
3. Bc. Zuzana Bartová, Mgr. Eva Miklovičová	Svetový deň hygieny rúk	Odborný seminár s praktickou ukážkou správnej dezinfekcie rúk pre zdravotný personál	FN Nitra	4.5.2023
4. Bc. Zuzana Bartová, Mgr. Andrea Vojteková	Hygiena rúk v prevencii NN	Odborný seminár s praktickou ukážkou správnej dezinfekcie rúk pre zdravotný personál	ŠN Zobor	21.6.2023
5. Mgr. Gunárová	Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým IO a COVID-19	Prednáška pre seniorov	Denné centrum II Levice, Senior HOUSE, n.p., Levice	6. - 7.11.2023

Vedecko – výskumná činnosť.

V priebehu roka 2023 nebola realizovaná.

Práca na osobitných štúdiách a programoch:

1. Bodová prevalencia nozokomiálnych ochorení a užívanie antibiotík
2. Európsky imunizačný týždeň

Podrobne je činnosť oddelení popísaná vo výročných správach za jednotlivé RÚVZ v kraji.

5.1.7.5 ŽILINSKÝ KRAJ

RÚVZ so sídlom v Čadci

Preventívne programy a projekty

Národný imunizačný program SR

Gestor úlohy: ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OE

- Realizácia vlastného očkovania – vykonáva sa priebežne. Vlastné očkovanie vykonávajú PZS podľa schválenej očkovacej schémy.

Zabezpečenie prioritných úloh pre rok 2023

- RÚVZ so sídlom v Čadci sa podieľa na realizácii prioritných úloh podľa pokynov ÚVZ SR. Vypracovaný očkovací kalendár na rok 2023 bol zaslaný všetkým VLDD a VLD okresov Čadca a Kysucké Nové Mesto a taktiež zverejnený na webovom sídle tunajšieho RÚVZ. V roku 2022 neboli realizované zmeny v očkovacom kalendári.

Surveillance a kontrola ochorení preventabilných očkovaním v súlade s odporúčaniami ECDC a WHO, (eliminácia osýpok, rubeoly, poliomyelitídy):

- Vykonáva sa priebežne. V roku 2023 bolo zaznamenaných 12 ochorení preventabilných očkovaním - pertussis. Ochorenia mali sporadický a epidemický charakter. Ochoreli 4 muži a 8 žien. V 5 prípadoch boli chorí riadne očkovaní vzhľadom na vek, v 6 prípadoch chýbal v zdravotnej dokumentácii záznam o očkovaní, v 1 prípade sa jednalo o neočkovanú osobu. V ohniskách nákazy bol zisťovaný očkovací status kontaktov a boli nariadené protiepidemické opatrenia.

- Na Pneumokokový zápal mozgových plien – pneumokokovú meningitídu ochorela jedna 69 ročná žena, ktorá nebola očkovaná proti pneumokokom. Nepodarilo sa zistiť možný zdroj nákazy ani faktor prenosu. V ohnisku boli nariadené protiepidemické opatrenia.

Ochorenia na parotitídu, osýpky, rubeolu a poliomyelitídu v roku 2023 neboli hlásené.

Kontrola očkovania sa vykonáva podľa odborného usmernenia na kontrolu očkovania v mesačných intervaloch zo zaslaných evidencií očkovacích výkonov zo všetkých pediatrických obvodov okresov Čadca a Kysucké Nové Mesto. Podľa očkovacieho kalendára bolo v roku 2023 zaznamenaných 10463 očkovacích výkonov.

Manažment očkovania

- Lekárom prvého kontaktu z okresov Čadca a Kysucké Nové Mesto bol zaslaný aktuálny očkovací kalendár na rok 2023. Očkovací kalendár na rok 2023 bol zverejnený i na webovej stránke tunajšieho RÚVZ.

- Na webovej stránke tunajšieho RÚVZ bol zverejnený článok s názvom “Európsky imunizačný týždeň 2023”, ktorý kládol dôraz na včasné očkovanie osôb predtým, ako sa dostanú do rizikového prostredia, vďaka čomu je možné predchádzať rôznym závažným infekčným ochoreniam a komplikáciám. Článok bol taktiež zaslaný 38 všeobecným lekárom pre dospelých a 20 všeobecným lekárom pre deti a dorast, 23 CSS (vrátane priloženého propagačného letáku „Očkovanie seniorov“) v okrese Čadca a Kysucké Nové Mesto a 8 printovým aj elektronickým médiám na zverejnenie. Pri vstupe a v priestoroch budovy RÚVZ so sídlom v Čadci boli pre verejnosť pripravené 4 informačné panely, ktoré sprostredkovali

informácie o Európskom imunizačnom týždni (EIW) 2023, význame a benefitoch očkovania, ochoreniach preventabilných očkovaním, imunite získanej očkovaním ako aj mýtoch súvisiacich s očkovaním. Pri príležitosti EIW ako aj v rámci aktivity „Vzdelávanie budúcich sestier na SZŠ“ pripravili odborní zamestnanci oddelenia epidemiológie edukačnú aktivitu - prednášku zameranú na ochorenia preventabilné očkovaním, princíp, techniku a bezpečnosť očkovania, kontraindikácie a nežiadúce účinky súvisiace s podaním očkovacej látky, ochorenia ako diftéria, tetanus, pertusiss, poliomyelitída, hemofilové invazívne nákazy – HiB, pneumokokové invazívne ochorenia, vírusová hepatitída B – VHB, osýpky, ružienka, parotitída. Zároveň boli premietané edukačné filmy s tematikou ochorenia chrípka, pertusiss, nežiaduce účinky po očkovaní, železné pľúca a prezentácia zameraná na priblíženie očkovacieho kalendára pre pravidelné povinné očkovanie detí a dospelých na rok 2023. Prednášky sa zúčastnilo 33 študentov tretieho ročníka v odbore ošetrovateľstvo a 1 pedagóg zo SZŠ sv. Františka z Asissi v Čadci. Prednášky sa zúčastnilo i 15 zdravotných sestier nadstavbového štúdia, ktoré zároveň vykonávajú odbornú prax v Kysuckej nemocnici s poliklinikou Čadca a v CSS a 1 pedagóg zo SZŠ sv. Františka z Asissi v Čadci. Pre lepšie porozumenie problematiky boli počas prednášky využité aj videá poukazujúce na vakcináciu proti ochoreniam preventabilných očkovaním (história očkovania, kolektívna imunita, vývoj a bezpečnosť vakcín, nežiaduce účinky a pod.). V tejto oblasti bola zrealizovaná aj prednáška pre zdravotníckych pracovníkov KNsP Čadca. Prednášky sa zúčastnilo 123 ZP. Poskytovateľom zdravotnej starostlivosti - VLD a VLDD boli distribuované propagačné letáky o infekčných ochoreniach a možnostiach vakcinácie. V priebehu imunizačného týždňa boli odbornej i laickej verejnosti telefonicky a osobne poskytované informácie, vrátane konzultácií v oblasti problematiky očkovania, pričom zamestnanci oddelenia epidemiológie odporúčali a zdôrazňovali význam očkovania pre jednotlivca ako aj pre celú spoločnosť.

- V rámci edukačnej aktivity v súvislosti s EIW pripravili odborní zamestnanci oddelenia epidemiológie prednášku s názvom „Dobehňime zabudnuté očkovanie“ zameranú na najčastejšie sa vyskytujúce ochorenia u seniorov, ktoré sú preventabilné očkovaním ako napr. chrípka, pneumokoky či Covid – 19. Prednášky sa zúčastnilo 17 klientov a 3 zamestnanci Viacúčelového zariadenia pre seniorov Kukučínova, Čadca a 19 klientov a 1 zamestnanec Centra sociálnych služieb PARK, Čadca. Zároveň zamestnanci oddelenia epidemiológie zabezpečili distribúciu 48 propagačných letákov „Očkovanie seniorov“ v CSS v okrese Čadca.

- V rámci kontroly dodržiavania aktuálne platných právnych predpisov na úseku verejného zdravotníctva boli so zástupcami detí prejednávané priestupky vo veci nezabezpečenia plnenia povinnosti u maloletých detí podrobiť sa povinnému očkovaniu v súvislosti s predchádzaním prenosným ochoreniam. V odôvodnených prípadoch sú ukladané pokuty za spáchaný priestupok. V roku 2023 bolo udelených v tejto oblasti 83 sankcií v celkovej sume 8510 eur.

- V štvrtročných intervaloch sú zasielané výstupy štatistických údajov v oblasti odmietania povinného očkovania a udelenia sankcií na ÚVZ SR.

Kontrola očkovania v SR

Vlastná administratívna kontrola očkovania v SR

Administratívna kontrola očkovania bola vykonaná k 31.08.2023 v zmysle platného usmernenia ÚVZ SR – hlavného hygienika SR č. ÚVZSR/OI/2460/22666/2023 zo dňa 24.07.2023 na jednotlivých zdravotných obvodoch v ambulanciách všeobecných lekárov pre deti a dorast. Zároveň bola kontrolou zisťovaná i zaočkovanosť proti vírusovej hepatitíde typu B u pacientov dialyzačného strediska, u študentov strednej zdravotníckej školy, u vybraných skupín osôb vystavených zvýšenému riziku nákazy, zaočkovanosť proti chrípke, COVID-19 a invazívnym pneumokokovým nákazám u osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb

v okresoch Čadca a Kysucké Nové Mesto.

Zaočkovanosť v jednotlivých kontrolovaných ročníkoch narodenia u jednotlivých druhov povinného očkovania sa v okrese Čadca pohybuje od 96,01% v ročníku narodenia 2017 pri preočkovaní proti osýpkam, mumpsu a ružienke do 98,22% v ročníku narodenia 2021 pri základnom očkovaní proti záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu, vírusovej hepatitíde B, hemofilovým invazívnym nákazám a detskej obrne. Nižšia zaočkovanosť ako 95% v rámci povinného očkovania v okrese Čadca nebola zaznamenaná.

Zaočkovanosť v jednotlivých kontrolovaných ročníkoch narodenia u jednotlivých druhov očkovania sa v okrese Kysucké Nové Mesto pohybuje od 90,82% v ročníku narodenia 2016 pri preočkovaní proti záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu a detskej obrne do 96,79% v ročníku narodenia 2009 pri preočkovaní proti záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu a detskej obrne. Nižšia zaočkovanosť ako 95% bola v rámci povinného očkovania v okrese Kysucké Nové Mesto zaznamenaná v nasledovných ročníkoch narodenia:

- v ročníku 2021 pri základnom očkovaní proti osýpkam, mumpsu a ružienke, kde zaočkovanosť dosiahla 93,11%. V tomto ročníku narodenia je evidovaných 334 detí a zaznamenaných bolo 11 odmietnutí očkovania, 8 dočasných kontraindikácií, 1 trvalá kontraindikácia a v 3 prípadoch sa rodičia nedostavili s deťmi na očkovanie v stanovenom termíne,

- v ročníku 2020 pri základnom očkovaní proti osýpkam, mumpsu a ružienke, kde zaočkovanosť dosiahla 91,84%. V tomto ročníku narodenia je evidovaných 282 detí a zaznamenaných bolo 19 odmietnutí očkovania, 2 dočasné kontraindikácie a v 2 prípadoch sa rodičia nedostavili s deťmi na očkovanie v stanovenom termíne,

- v ročníku 2016 pri preočkovaní proti osýpkam, mumpsu a ružienke, kde zaočkovanosť dosiahla 93,20%. V tomto ročníku narodenia je evidovaných 294 detí a zaznamenaných bolo 16 odmietnutí očkovania, 1 dočasná kontraindikácia, 2 trvalé kontraindikácie a v 1 prípade sa rodičia nedostavili s dieťaťom na očkovanie v stanovenom termíne.

V rovnakom ročníku narodenia pri preočkovaní proti záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu a detskej obrne zaočkovanosť dosiahla 90,82%, zaznamenaných bolo 17 odmietnutí očkovania, 2 dočasné kontraindikácie, 2 trvalé kontraindikácie a v 6 prípadoch sa rodičia nedostavili s deťmi na očkovanie v stanovenom termíne.

- v ročníku 2017 pri preočkovaní proti osýpkam, mumpsu a ružienke, kde zaočkovanosť dosiahla 92,96%. V tomto ročníku narodenia je evidovaných 270 detí a zaznamenaných bolo 14 odmietnutí očkovania, 3 dočasné kontraindikácie a v 2 prípadoch sa rodičia nedostavili s deťmi na očkovanie v stanovenom termíne.

Príčinou nízkej zaočkovanosti v tomto okrese je okrem odmietania povinného očkovania detí ich zástupcami a zdravotných kontraindikácií aj chyba tzv. malých čísel, kvôli nízkemu počtu detí v jednotlivých ročníkoch narodenia.

- V oboch okresoch neboli zaznamenané nedostatky v evidencii, dokumentácii, vo výkone očkovania, skladovaní vakcín a dodržiavaní chladového reťazca. Preplnenosť chladničiek nebola zistená v žiadnom obvode. Očkovacie látky boli uskladnené podľa dĺžky expirácie. Správa z vyhodnotenia kontroly očkovania k 31.08.2023 za okresy Čadca a Kysucké Nové Mesto bola v stanovenom termíne zaslaná RÚVZ so sídlom v Žiline. Výsledky dosiahnutej zaočkovanosti sú zverejnené na webovom sídle tunajšieho RÚVZ pre oboznámenie odbornej i laickej verejnosti.

Surveillance infekčných chorôb

Gestor

ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

Riešiteľské pracovisko

RÚVZ so sídlom v Čadci, OE

Zlepšenie laboratórnej spolupráce

Do informačného systému EPIS sú hlásené laboratórne výsledky z OKM FNŠP Žilina, Klinická biochémia s.r.o. Žilina, Unilabs Ružomberok, OKM KNŠP Čadca (len PCR výsledky COVID-19, ostatné výsledky v listinnej podobe). Do IS EPIS tunajšiemu RÚVZ nie sú hlásené všetky pozitívne laboratórne výsledky prenosných ochorení, ktoré podliehajú hláseniu

Zlepšenie hlásenia prenosných ochorení

- Aj napriek propagovaniu využívania online hlásenia prenosných ochorení do existujúceho informačného systému EPIS, hlásna služba PZS sa uskutočňuje poštovou formou, prípadne e-mailovou poštou. Výsledky z odberov v rámci sentinelového zberu údajov o akútnych respiračných ochoreniach sú z RÚVZ so sídlom v Trenčíne zasielané e-mailom. Pre zlepšenie hlásnej služby prenosných ochorení je na web sídle tunajšieho RÚVZ zverejnený zoznam povinne hlásených prenosných ochorení i vzor individuálneho hlásenia prenosnej choroby. Elektronickou poštou boli tieto informácie poskytnuté lekárom prvého kontaktu z okresov Čadca a Kysucké Nové Mesto.

- Zlepšenie a zhodnotenie laboratórných výsledkov plynúcich do IS EPIS online
- Zamestnanci oddelenia epidemiológie každoročne, priebežne počas celého roka, vyhodnocujú a spracúvajú všetky doručené laboratórne výsledky, a to bez hromadenia v IS EPIS.

Analýza rizika hrozby nových alebo „staronových“ infekčných ochorení

- Systém rýchleho varovania sa využíva priebežne na hlásenie zákonom stanovených prenosných ochorení. Odborní zamestnanci oddelenia epidemiológie tunajšieho RÚVZ hlásili 24 sporadických prípadov a 12 epidémií.

Epidemiologický dohľad, monitorovanie, kontrola a riadenie importovaných prenosných ochorení prostredníctvom prisťahovalcov a vojnových utečencov z Ukrajiny

- V okrese Čadca a Kysucké Nové Mesto sa nenachádzajú utečenecké tábory a strediská. RÚVZ so sídlom v Čadci pokračoval v zabezpečovaní opatrení vzhľadom na migráciu z Ukrajiny a z iných krajín. Vykonávaný bol dôsledný monitoring epidemiologickej situácie, epidemiologické vyšetrovanie, kontrola očkovania cestou VLDD v súvislosti s pravidelným povinným očkovaním a prípadným doočkovaním detí. Sledovanie výskytu prenosných ochorení prebieha v spolupráci s poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti.

Zlepšenie informovanosti a zvýšenie edukácie obyvateľstva v problematike prenosných ochorení

- Uskutočňuje sa priebežne prostredníctvom web stránky tunajšieho RÚVZ, zasielaním informácií elektronicky alebo e-mailovou poštou lekárom prvého kontaktu, CSS, KNŠP Čadca, prípadne zaslaním článkov printovým a elektronickým médiám – Európsky imunizačný týždeň 2023, Svetový deň hygieny rúk – 5. máj 2023, 1. december – Svetový deň boja proti AIDS, Chrípková sezóna 2023/2024, Informácie k chrípkovej sezóne 2023/2024, Ochorenie COVID-19 v jesennom období 2023, Odborné usmernenie surveillance pertussis, Surveillance diftérie v SR, Informácia k ohniskám VHA, Zvýšený výskyt streptokokových nákaz, Informácia o epidémii fungálnej meningitídy v Mexiku, Upozornenie na zdravotnícky výrobok č. 5/2023: Neštandardné (kontaminované) sirupové lieky, Epidémia bakteriími spôsobených *Ralstonia mannitolilytica* v Taliansku. V prípade záujmu bolo poskytované odborné poradenstvo širokej verejnosti, PZS a pod. Na základe usmernenia ÚVZ SR zamestnanci oddelenia epidemiológie počas celého roka v pravidelných týždenných intervaloch spracúvajú dokument „Epidemiologická situácia v okresoch Čadca a Kysucké Nové Mesto“ a v pravidelných mesačných intervaloch dokument „Analýza epidemiologickej situácie v okresoch Čadca a Kysucké Nové Mesto“. Uvedené dokumenty sú zverejňované na web sídle tunajšieho RÚVZ.

Informačný systém prenosných ochorení

Gestor

ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

Riešiteľské pracovisko

RÚVZ so sídlom v Čadci, OE

- Testovanie novej verzie IS EPIS s migrovanými údajmi
- V apríli 2023 počas dvoch dní prebehlo záťažové testovanie novej verzie IS EPIS a počas nedostupnosti IS EPIS došlo k migrácii dát. Následne po ukončení migrácie v máji 2023 boli vykonávané náhodné kontroly prípadov prenosných ochorení (porovnanie rovnakých prípadov položka po položke v starom i novom systéme), náhodné kontroly epidémií, porovnania chrípkových hlásení, tlačových zostáv vygenerovaných v starom i v novom systéme za rok 2023. Problémy a nezrovnalosti boli hlásené administrátorovi systému. Po ukončení kontroly migrovaných dát bola spustená rutinná prevádzka novej verzie IS EPIS. RÚVZ so sídlom v Čadci sa podieľalo na spolupráci podľa metodického usmernenia ÚVZ SR a RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici.

- Súbežné prevádzkovanie starej aj novej verzie IS EPIS

- Po prvotnej migrácii dát v januári 2023 prebiehalo testovanie jednotlivých funkcionalít IS EPIS podľa plánu ORP. V marci 2023 prebiehalo súbežné hromadné hlásenie ARO a CHPO v starej aj novej verzii IS EPIS pre porovnanie výsledných agregovaných hlásení z oboch verzií IS EPIS. RÚVZ so sídlom v Čadci sa podieľalo na spolupráci podľa metodického usmernenia ÚVZ SR a RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici.

- Výlučné prevádzkovanie novej verzie IS EPIS

- Od mája 2023 bola spustená rutinná prevádzka novej verzie IS EPIS, zamestnanci oddelenia vkladali údaje výlučne len do novej verzie IS EPIS.

Kontrola kvality údajov v EPISe Po migrácii dát prebehli náhodné kontroly týchto dát, nedostatky boli hlásené administrátorovi systému. Ďalšie kontroly boli vykonávané priebežne.

- Vyhľadanie a dopĺňanie všetkých relevantných údajov podľa požiadaviek legislatívy EÚ

- Je zabezpečené priebežné reagovanie na nové požiadavky položiek povinne hlásených do sietí, ktoré boli zohľadnené pri tvorbe systému EPIS. Nové požiadavky sú priebežne vyhľadávané a aktívne sledované. V roku 2023 bolo v systéme EPIS zaevidovaných 2015 prenosných ochorení, z toho importovaných zo zahraničia bolo 13 ochorení. Z počtu importovaných nákaz tvorili najvyšší počet ochorenia na COVID-19.

- Manažment epidémií

- Vykonáva sa priebežne. V systéme EPIS bolo vykázaných 12 epidémií. Každá epidémia má pridelený názov, ku ktorému sa priradujú príslušné prípady. U všetkých epidémií bol zisťovaný prameň a faktor prenosu so zabezpečením príslušných protiepidemických opatrení. Epidémie boli v 9 prípadoch spôsobené et. agens 2019-nCoV ochorenia COVID-19, v 1 prípade Sal. Enteritidis, v 1 prípade Sal. Newport a v 1 prípade Bordetellou pertussis. Detailný rozbor bude uvedený vo VS za rok 2023.

Manažment kontaktov a ohnisk

- Vykonáva sa priebežne. V roku 2023 bolo evidovaných 1590 ohnisk s protiepidemickým zabezpečením kontaktov. V ohniskách boli nariadené nasledovné protiepidemické opatrenia: dezinfekcia – 1490x, informovanie zainteresovaných – 602x, sprísnenie hyg. epid. režimu – 123x, vyhľadanie podozrivých z nákazy – 1108x, zdravotná výchova – 1590x, lekársky dohľad – 29x, ZZD – 10x.

- Pravidelné hlásenie prenosných ochorení do systému ECDC – TESSy- „The Epidemiological Surveillance System“, úprava existujúceho systému EPIS podľa nových definovaných požiadaviek ECDC

- Priebežne podľa definovaných požiadaviek ECDC – TESSY je denne doplňaná centrálna databáza individuálne hlásených prípadov infekčných ochorení spracovaných z laboratórnych výsledkov a z hlásení od PZS, vrátane NN. Z hlásení od lekárov prvého kontaktu sú vytvárané hromadné hlásenia ARO a CHPO s následným tvorením týždenných hlásení za jednotlivé okresy. V mimoriadnych situáciách je využívaný systém rýchleho varovania (SRV). Priebežne sú doplňané výsledky vyšetrení z NRC. V rámci územnej pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Čadci boli všetci poskytovatelia zdravotnej starostlivosti na základe žiadosti ÚVZ SR upozornení na zmenu v termíne hlásenia ARO a chrípky a CHPO od 01.01.2023 ako aj na potrebu zabezpečenia bezodkladného hlásenia prípadov SARI v zmysle definície ECDC primárom/poverenou osobou daného oddelenia v KNsP Čadca. V praxi sú uplatňované výstupy mesačných analýz z dôvodu prevencie a kontroly prenosných ochorení (vrátane NN).

Nozokomiálne nákazy

Gestor

RÚVZ so sídlom v Trenčíne a RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

Riešiteľské pracovisko

RÚVZ so sídlom v Čadci, OE

- Surveillance vybraných nemocničných nákaz na jednotkách intenzívnej starostlivosti a infekcií v mieste chirurgického výkonu podľa protokolu ECDC

- Na uvedenej úlohe RÚVZ so sídlom v Čadci neparticipuje. So žiadosťou o zapojenie sa do projektu bola opakovane oslovená KNsP Čadca, ktorá neprejavila záujem.

Európska surveillance infekcií *Clostridioides difficile* podľa protokolu ECDC

- Oddelenie epidemiológie kontinuálne vykonáva surveillance incidencie CDI prostredníctvom EPIS s následným zabezpečením protiepidemických opatrení. V roku 2023 bolo zaevidovaných spolu 112 ochorení. Komunitných ochorení bolo evidovaných 66 - všetky potvrdené s produkciou toxínu. Nozokomiálny charakter malo 46 ochorení - všetky potvrdené s produkciou toxínu.

- Realizácia incidenčného sledovania CDI

- Na základe žiadosti RÚVZ so sídlom v Trenčíne doručenej na RÚVZ so sídlom v Čadci dňa 13.09.2023 evid. pod č. RÚVZCA/OE/1956/9010/2023 boli v prílohe zaslané denominátorové údaje k surveillance CDI za rok 2022.

Bodové prevalenčné sledovanie nozokomiálnych nákaz a spotreby antibiotík v európskych nemocniciach (BPS)

V I. polroku 2023 tunajší RÚVZ participoval na realizácii Bodového prevalenčného sledovania nozokomiálnych nákaz a spotreby antibiotík v európskych nemocniciach. Po účasti na školení bolo k účasti na projekte oslovené vedenie KNsP Čadca. BPS bola realizovaná v mesiaci máj na oddeleniach a JIS v KNsP Čadca. Následne boli údaje zistené za zdravotnícke zariadenie, jednotlivé oddelenia a JIS (16 formulárov) a 257 patientskych formulárov a boli vložené do príslušného programu a dáta exportované gestorovi úlohy.

Realizácia kampane Clean care is save care

- V rámci kampane WHO – Svetový deň hygieny rúk - 5. máj 2023 bola zverejnená informácia o svetovom dni na web sídle RÚVZ so sídlom v Čadci a vytvorený nástenný panel s uvedenou problematikou. Na všetkých lôžkových oddeleniach, JIS a operačných sálach KNsP Čadca bola vykonaná edukácia a názorné ukážky umývania a dezinfekcie rúk zdravotníckych pracovníkov s využitím UV lampy u 120 zdravotníckych pracovníkov. Vedúcim zamestnancom oddelení boli poskytnuté edukačné materiály o správnej hygiene a dezinfekcii rúk. V rámci kampane boli odobrané stery z rúk zdravotníckemu personálu v počte 120, z toho v 12 prípadoch bol výsledok pozitívny. Pri príležitosti Svetového dňa hygieny rúk pripravili odborní

zamestnanci oddelenia epidemiológie i edukačnú aktivitu – praktické ukážky umývania a dezinfekcie rúk s následným využitím UV lampy pre kontrolu správnosti vykonanej dezinfekcie pre študentov SZŠ sv. Františka z Assisi v Čadci, ktorí vykonávajú odbornú prax na nemocničných lôžkových oddeleniach. Edukácie sa zúčastnilo 33 študentov tretieho ročníka v odbore ošetrovatelstvo, 15 zdravotných sestier nadstavbového štúdia, ktoré zároveň vykonávajú odbornú prax v Kysuckej nemocnici s poliklinikou Čadca a v CSS a 2 pedagógovia zo SZŠ sv. Františka z Assisi v Čadci. V tejto oblasti sa uskutočnila aj prednáška pre 123 zdravotníckych pracovníkov KNsP Čadca. Zdravotnícki pracovníci mali taktiež možnosť kontroly správnej techniky dezinfekcie rúk pomocou UV lampy.

Implementácia moderných foriem vzdelávania epidemiológov a cieľových skupín zdravotníckych pracovníkov v oblasti prevencie NN

- Vykonáva sa priebežne.
- Skvalitnenie surveillance a kontroly nozokomiálnych nákaz
- Priebežne je vykonávaná kontrola NN v KNsP Čadca, dialyzačnom stredisku Biorenal s.r.o. v Čadci a v ambulantných zdravotníckych zariadeniach. V roku 2023 bolo hlásených 125 NN z KNsP Čadca, v medziročnom porovnaní došlo k poklesu hlásených NN o 50%. Pokles počtu NN bol ovplyvnený i postupne klesajúcim výskytom ochorení na COVID-19.
- V súvislosti s odberom vzoriek sterov bol 42x vykonaný ŠZD, zaslaných bolo 70 vyhodnotení kontrolných sterov z prostredia a rúk zdravotníckych pracovníkov a zo sterilných materiálov. Celkovo bolo odobratých 905 sterov z prostredia. Z tohto počtu bolo 79 vzoriek pozitívnych, t. j. 8,73%. Zo sterilného materiálu bolo odobratých 282 vzoriek, z toho 5 s pozitívnym nálezom, t. j. 1,77% (predpokladá sa sekundárna kontaminácia).
- V roku 2023 bola hlásená 1 NN zapríčinená bakteriálnymi pôvodcami infekčných ochorení s klinicky a epidemiologicky významnými mechanizmami rezistencie. Protiepidemické opatrenia a zabezpečenie odberu biologického materiálu na vyšetrenie prítomnosti inf. agens u úzkych kontaktov boli riešené v spolupráci s KNsP Čadca, nakoľko kontakty boli ešte hospitalizované.
- V rámci ŠZD bola vykonaná kontrola výsledkov predložených protokolov funkčnosti sterilizačnej techniky 112x. Celkovo bolo skontrolovaných u PZS 54x HSV, 57x AUT a 1x plazmový sterilizátor. Výsledky preukázali funkčnosť kontrolovanej sterilizačnej techniky. Opakovane boli skontrolované 12x HVS a 8x AUT. Výsledky taktiež preukázali funkčnosť kontrolovanej sterilizačnej techniky.
- Analýza výskytu nozokomiálnych nákaz je vykonávaná mesačne. Pri výskyte nozokomiálnych nákaz v rámci ŠZD boli vykonané kontrolné stery z prostredia a rúk zdravotníckych pracovníkov, sterilných materiálov a kontrola hygienicko-epidemiologického režimu. Celkovo bolo evidovaných 125 nozokomiálnych nákaz v KNsP Čadca. Na detskom oddelení 4 NN, na internom oddelení 27 NN, na oddelení dlhodobo chorých 52 NN, na OAIM 4 NN, na chirurgickom oddelení 14 NN, na neurologickom oddelení 11 NN, na OÚCH 1 NN a DOS 12 NN.

Mimoriadne epidemiologické situácie

Gestor

ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko

RÚVZ so sídlom v Čadci, OE

Stratégia súvisiace s pripravenosťou a kontrolou prenosných ochorení predstavujúcich závažnú hrozbu pre obyvateľstvo

Monitorovanie, zabezpečenie včasného varovania pred závažnými ohrozeniami zdravia a využívanie spoľahlivých informácií sa vykonáva priebežne podľa epidemiologickej situácie.

V roku 2023 naďalej pokračovala mimoriadna epidemiologická situácia v súvislosti

s pandemiou ochorenia COVID-19 spôsobeným vírusom SARS-CoV-2. Zamestnanci oddelenia epidemiológie naďalej vykonávali epidemiologické vyšetrenia nahlásených pozitívnych osôb, ich evidenciu v IS EPIS a vyhľadávanie osôb v úzkom kontakte s pozitívnou osobou. Zabezpečovali dodržiavanie ustanovení zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a jeho vykonávacích právnych predpisov, usmernení a vyhlášok súvisiacich s pandemiou COVID-19 za účelom minimalizácie dopadu prenosných ochorení na verejné zdravie obyvateľstva. Prioritou je odhaliť možné hrozby verejného zdravia hlásené prostredníctvom SRV, EWRS a prijať okamžité preventívne protiepidemické opatrenia so zabezpečením ochrany verejného zdravia. Zabezpečené boli protiepidemické opatrenia v ohniskách nákaz, v nemocnici, v centrách sociálnych služieb v zmysle aktuálne platných právnych predpisov. Celkovo bolo v IS EPIS evidovaných 679 prípadov s dg. U071, teda osôb pozitívnych na ochorenie COVID-19, z toho importovaných prípadov bolo 5. Evidovaných bolo 9 epidémií v dôsledku ochorenia COVID-19, z toho 7x v centrách sociálnych služieb a 2x v Kysuckej nemocnici s poliklinikou Čadca. Monitorovanie, zabezpečenie včasného varovania pred závažnými ohrozeniami zdravia, hlásenie EWRS v súvislosti s COVID-19 a využívanie spoľahlivých informácií sa vykonávalo priebežne podľa aktuálnej epidemiologickej situácie. V spolupráci s OKM KNsP Čadca boli pravidelne zamestnancami oddelenia epidemiológie tunajšieho RÚVZ vyberané a zasielané pozitívne vzorky COVID-19 spĺňajúce kritériá na sekvenáciu do NRC ÚVZ SR. V spolupráci so sentinelovými lekármi bol zabezpečovaný odber vzoriek u pacientov na vyšetrenie prítomnosti vírusu chrípky, RS vírusu i SARS-CoV-2.

Naďalej boli poskytované informácie pre širokú laickú i odbornú verejnosť prostredníctvom Call centra pre vybavovanie telefonických konzultácií a prostredníctvom elektronickej pošty.

- Na základe žiadosti ÚVZ SR bola realizovaná spolupráca so samosprávami v súvislosti s konaním referenda v januári 2023 na území SR. Spolupráca spočívala vo vymedzení osôb (voličov), ktorým bolo z dôvodu ochorenia COVID-19 zákonom ustanovené obmedzenie osobnej slobody z dôvodu ochrany verejného zdravia. Zároveň bola zabezpečená pohotovostná služba pre kontakt s okrskovými volebnými komisiami pre deň konania referenda.

- Posilniť globálnu zdravotnú bezpečnosť (varovanie a reakciu na epidémie, ohrozenie biologickými zbraňami)

- Zamestnanci oddelenia epidemiológie tunajšieho RÚVZ boli oboznámení so všetkými aktuálne platnými vyhláškami a usmerneniami ÚVZ SR v súvislosti s ochorením COVID-19 spôsobeným koronavírusom SARS-CoV-2.

- V roku 2023 bol aktualizovaný Štatút a rokovací poriadok regionálnej protiepidemickej komisie zriadenej v súlade s § 50 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Členom komisie bol vystavený menovací dekrét predsedom komisie - regionálnym hygienikom.

- Pravidelne bola monitorovaná epidemiologická situácia vo svete prostredníctvom web stránok WHO, ECDC v súvislosti s výskytom prenosných ochorení.

Environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV

Gestor

ÚVZ SR, NRC pre poliomyelitídu

Riešiteľské pracovisko

RÚVZ so sídlom v Čadci, OE

Na základe nariadenia ÚVZ SR podľa § 5 ods. 4 písm. k) zákona č. 355/2007 Z. z. a príslušného harmonogramu bolo vykonaných 6 odberov vzoriek odpadových vôd na prítomnosť divých a vakcinálnych kmeňov polio vírusov z mestskej ČOV Čadca, ktoré boli doručené na vyšetrenie do virologického laboratória v Banskej Bystrici. Všetky vzorky mali negatívny výsledok.

Prevenca HIV/AIDS

Gestor

ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Košiciach

Riešiteľské pracovisko

RÚVZ so sídlom v Čadci, OE

Pre verejnosť - záujemcom o prevenciu HIV/AIDS je v prípade záujmu poskytované individuálne poradenstvo. Na web sídle tunajšieho RÚVZ bol k 1. decembru zverejnený článok „Svetový deň boja proti AIDS 2023“, ktorý bol zaslaný do printových, elektronických médií a na internetové stránky miest. V priestoroch budovy tunajšieho RÚVZ boli pripravené 2 informačné panely s aktuálnymi informáciami o AIDS. V rámci edukačných programov boli tunajším RÚVZ realizované prednášky pre študentov SŠ na tému Pohlavne prenosné ochorenia a ich prevencia. Siedmich prednášok sa spolu zúčastnilo 161 študentov stredných škôl.

V sledovanom období bolo hlásených 29 pohlavných ochorení z dermatovenerologických, gynekologických a urologických ambulancií, ktoré sú evidované v IS EPIS.

Poradne očkovania

Gestor

ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Trnave

Riešiteľské pracovisko

RÚVZ so sídlom v Čadci, OE

- V poradni očkovania bola pre verejnosť poskytovaná konzultačná a poradenská činnosť v oblasti vakcinológie. Poradenstvo bolo vykonávané hlavne telefonicky alebo e-mailom. V roku 2023 bolo poskytované poradenstvo v očkovaní pred cestou do zahraničia, poradenstvo v problematike odporúčaného a povinného očkovania – 439 telefonických konzultácií. U hlásení odmietnutí očkovania detí bolo 93 zástupcom detí odmietajúcich povinné pravidelné očkovanie detí zaslané poučenie pri odmietnutí očkovania s výzvou možnosti poradenstva v problematike vakcinácie v poradni očkovania.

- Odborní zamestnanci oddelenia epidemiológie pripravili edukačnú aktivitu - prednášku zameranú na ochorenia preventabilné očkovaním, princíp, techniku a bezpečnosť očkovania, kontraindikácie a nežiaduce účinky súvisiace s podaním očkovacej látky, ochorenia ako diftéria, tetanus, pertusiss, poliomyelitída, hemofilové invazívne nákazy – HiB, pneumokokové invazívne ochorenia, vírusová hepatitída B – VHB, osýpky, ružienka, parotitída. Zároveň boli premietané edukačné filmy s tematikou ochorenia chrípka, pertussis, nežiaduce účinky po očkovaní, železné pľúca a prezentácia zameraná na priblíženie očkovacieho kalendára pre pravidelné povinné očkovanie detí a dospelých na rok 2023. Prednášky sa zúčastnilo 48 študentov a 2 pedagógovia zo SZŠ sv. Františka z Asissi v Čadci. Pre lepšie porozumenie problematiky boli počas prednášky využité aj videá poukazujúce na vakcináciu proti ochoreniam preventabilných očkovaním (história očkovania, kolektívna imunita, vývoj a bezpečnosť vakcín, nežiaduce účinky a pod.). V tejto oblasti bola uskutočnená i prednáška pre zdravotníckych pracovníkov KNsP Čadca, ktorej sa zúčastnilo 123 ZP.

Optimalizácia verejnej správy v oblasti epidemiológie

Gestor

ÚVZ SR

Spolupracujúce pracovisko

RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

Riešiteľské pracovisko

RÚVZ so sídlom v Čadci, OE

Zvýšenie efektivity procesov pri výkone štátneho zdravotného dozoru

- V rámci optimalizácie verejnej správy bola zabezpečená pravidelná účasť na školiaciach webexoch RÚVZ v SR k modulom ŠZD a k novej verzii IS EPIS usporiadaných ÚVZ SR a RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici.
- Na oddelenie epidemiológie bol pridelený notebook, tablet a príslušné vybavenie na výkon ŠZD v IS ŠZD - zápisnice na výkon ŠZD boli priebežne prístupované a aktualizované na testovanie.
- **Up date informačného systému EPIS**
- Po prvotnej migrácii dát v januári 2023 prebiehalo testovanie jednotlivých funkcionalít IS EPIS podľa plánu ORP. V marci 2023 prebiehalo súbežné hromadné hlásenie ARO a CHPO v starej aj novej verzii IS EPIS pre porovnanie výsledných agregovaných hlásení z oboch verzií IS EPIS. V apríli 2023 počas dvoch dní prebehlo záťažové testovanie a počas nedostupnosti IS EPIS došlo k migrácii dát. Následne po ukončení migrácie v máji 2023 boli vykonávané náhodné kontroly prípadov prenosných ochorení (porovnanie rovnakých prípadov položka po položke v starom i novom systéme), náhodné kontroly epidémií, porovnania chrípkových hlásení, tlačových zostáv vygenerovaných v starom i v novom systéme za rok 2023. Problémy a nezrovnalosti boli hlásené administrátorovi systému. Po ukončení kontroly migrovaných dát bola spustená rutinná prevádzka novej verzie IS EPIS, zamestnanci oddelenia epidemiológie vkladali údaje už len do novej verzie IS EPIS.
- RÚVZ so sídlom v Čadci sa podieľalo na spolupráci podľa metodického usmernenia ÚVZ SR a RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici.

Špecializované činnosti

Oddelenie epidemiológie nevykonáva žiadne špecializované činnosti.

Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení

V poradni očkovania bola pre verejnosť poskytovaná konzultačná a poradenská činnosť v oblasti vakcinológie. Poradenstvo bolo vykonávané hlavne telefonicky alebo e-mailom. V roku 2023 bolo poskytované poradenstvo v očkovaní pred cestou do zahraničia, poradenstvo v problematike odporúčaného a povinného očkovania – 439 telefonických konzultácií. U hlásení odmietnutí očkovania detí bolo 93 zástupcom detí odmietajúcich povinné pravidelné očkovanie detí zaslané poučenie pri odmietnutí očkovania s výzvou možnosti poradenstva v problematike vakcinácie v poradni očkovania.

Odborní zamestnanci oddelenia epidemiológie pripravili edukačnú aktivitu - prednášku zameranú na ochorenia preventabilné očkovaním, princíp, techniku a bezpečnosť očkovania, kontraindikácie a nežiadúce účinky súvisiace s podaním očkovacej látky, ochorenia ako diftéria, tetanus, pertusiss, poliomyelitída, hemofilové invazívne nákazy – HiB, pneumokokové invazívne ochorenia, vírusová hepatitída B – VHB, osýpky, ružienka, parotitída. Zároveň boli premietané edukačné filmy s tematikou ochorenia chrípka, pertussis, nežiaduce účinky po očkovaní, železné pľúca a prezentácia zameraná na priblíženie očkovacieho kalendára pre pravidelné povinné očkovanie detí a dospelých na rok 2023. Prednášky sa zúčastnilo 48 študentov a 2 pedagógovia zo SZŠ sv. Františka z Asissi v Čadci. Pre lepšie porozumenie problematiky boli počas prednášky využité aj videá poukazujúce na vakcináciu proti ochoreniam preventabilných očkovaním (história očkovania, kolektívna imunita, vývoj a bezpečnosť vakcín, nežiaduce účinky a pod.). V tejto oblasti bola uskutočnená i prednáška

pre zdravotníckych pracovníkov KNsP Čadca, ktorej sa zúčastnilo 123 ZP.

Zdravotno-výchovné aktivity v prevencii prenosných ochorení

Pri príležitosti Európskeho imunizačného týždňa (EIW) pripravili zamestnanci oddelenia epidemiológie edukačnú aktivitu – prednášku zameranú na ochorenia preventabilné očkovaním, princíp, techniku a bezpečnosť očkovania, kontraindikácie a nežiaduce účinky súvisiace s podaním očkovacej látky, ochorenia ako diftéria, tetanus, pertusiss, poliomyelitída, hemofilové invazívne nákazy – HiB, pneumokokové invazívne ochorenia, vírusová hepatitída B – VHB, osýpky, ružienka, parotitída. Zároveň boli premietané edukačné filmy s tematikou ochorenia chrípka, pertusiss, nežiaduce účinky po očkovaní, železné pľúca a prezentácia zameraná na priblíženie očkovacieho kalendára pre pravidelné povinné očkovanie detí a dospelých na rok 2023. Prednášky sa zúčastnilo 48 študentov a 2 pedagógovia zo SZŠ sv. Františka z Assisi v Čadci. Pre lepšie porozumenie problematiky boli počas prednášky využité aj videá poukazujúce na vakcináciu proti ochoreniam preventabilných očkovaním (história očkovania, kolektívna imunita, vývoj a bezpečnosť vakcín, nežiaduce účinky a pod.). V tejto oblasti bola uskutočnená i prednáška pre zdravotníckych pracovníkov KNsP Čadca, ktorej sa zúčastnilo 123 ZP. Poskytovateľom zdravotnej starostlivosti - VLD a VLDD boli distribuované propagačné letáky o infekčných ochoreniach a možnostiach vakcinácie. V priebehu imunizačného týždňa boli odbornej i laickej verejnosti telefonicky a osobne poskytované informácie, vrátane konzultácií v oblasti problematiky očkovania, pričom zamestnanci oddelenia epidemiológie odporúčali a zdôrazňovali význam očkovania pre jednotlivca ako aj pre celú spoločnosť. Pri vstupe a v priestoroch budovy RÚVZ so sídlom v Čadci boli pre verejnosť pripravené 4 informačné panely, ktoré sprostredkovali informácie o Európskom imunizačnom týždni (EIW) 2023, význame a benefitoch očkovania, ochoreniach preventabilných očkovaním, imunita získanej očkovaním ako aj mýtoch súvisiacich s očkovaním. V rámci edukačnej aktivity v súvislosti s EIW pripravili odborní zamestnanci oddelenia epidemiológie prednášku „Dobehnime zabudnuté očkovanie“ zameranú na najčastejšie sa vyskytujúce ochorenia u seniorov, ktoré sú preventabilné očkovaním ako napr. chrípka, pneumokoky či Covid – 19. Prednáška bola prezentovaná v 2 CSS. Na začiatku chrípkovej sezóny 2023/2024 bola vykonaná edukačná aktivita zameraná na očkovanie seniorov v 8 CSS s názvom „Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam, COVID-19“. Zároveň zamestnanci oddelenia epidemiológie zabezpečili distribúciu 48 propagačných letákov „Očkovanie seniorov“ v CSS v okrese Čadca.

V rámci kampane WHO – Svetový deň hygieny rúk - 5. máj 2023 bola zverejnená informácia o svetovom dni na web sídle RÚVZ so sídlom v Čadci a vytvorený nástenný panel s uvedenou problematikou. Na všetkých lôžkových oddeleniach, JIS a operačných sálach KNsP Čadca bola vykonaná edukácia a názorné ukážky umývania a dezinfekcie rúk zdravotníckych pracovníkov s využitím UV lampy u 120 zdravotníckych pracovníkov. Vedúcim zamestnancom oddelení boli poskytnuté edukačné materiály o správnej hygiene a dezinfekcii rúk. V rámci kampane boli odobrané stery z rúk zdravotníckemu personálu v počte 120, z toho v 12 prípadoch bol výsledok pozitívny. Pri príležitosti Svetového dňa hygieny rúk pripravili odborní zamestnanci oddelenia epidemiológie i edukačnú aktivitu – praktické ukážky umývania a dezinfekcie rúk s následným využitím UV lampy pre kontrolu správnosti vykonanej dezinfekcie pre študentov SZŠ sv. Františka z Assisi v Čadci, ktorí vykonávajú odbornú prax na nemocničných lôžkových oddeleniach. Edukácie sa zúčastnilo 33 študentov tretieho ročníka v odbore ošetrovateľstvo, 15 zdravotných sestier nadstavbového štúdia, ktoré zároveň vykonávajú odbornú prax v Kysuckej nemocnici s poliklinikou Čadca a v CSS a 2 pedagógovia zo SZŠ sv. Františka z Assisi v Čadci. V tejto oblasti sa uskutočnila aj prednáška pre 123 zdravotníckych pracovníkov KNsP Čadca. Zdravotnícki pracovníci mali taktiež možnosť kontroly správnej techniky dezinfekcie rúk pomocou UV lampy.

Pre verejnosť - záujemcom o prevenciu HIV/AIDS bolo v prípade záujmu poskytované

individuálne poradenstvo. Na web sídle tunajšieho RÚVZ bol k 1. decembru zverejnený článok „Svetový deň boja proti AIDS 2023“, ktorý bol zaslaný do printových, elektronických médií a na internetové stránky miest. V priestoroch budovy tunajšieho RÚVZ boli pripravené 2 informačné panely s aktuálnymi informáciami o AIDS. V rámci edukačných programov boli tunajším RÚVZ realizované prednášky pre študentov SŠ na tému Pohlavne prenosné ochorenia a ich prevencia. Siedmich prednášok sa spolu zúčastnilo 161 študentov stredných škôl.

V rámci zlepšenia informovanosti a zvýšenia edukácie obyvateľstva v problematike prenosných ochorení sa priebežne sprístupňovali informácie prostredníctvom web stránky tunajšieho RÚVZ alebo zasielaním informácií elektronicke, prípadne e-mailovou poštou lekárom prvého kontaktu, CSS, KNsP Čadca, prípadne zaslaním článkov printovým a elektronickým médiám. Sprístupnené boli informácie: Európsky imunizačný týždeň 2023, Svetový deň hygieny rúk – 5. máj 2023, 1. december – Svetový deň boja proti AIDS, Chrípková sezóna 2023/2024, Informácie k chrípkovej sezóne 2023/2024, Ochorenie COVID-19 v jesennom období 2023, Odborné usmernenie surveillance pertussis, Surveillance diftérie v SR, Informácia k ohniskám VHA, Zvýšený výskyt streptokokových nákaz, Informácia o epidémii fungálnej meningitídy v Mexiku, Upozornenie na zdravotnícky výrobok č. 5/2023: Neštandardné (kontaminované) sirupové lieky, Epidémia bakteriími spôsobených *Ralstonia mannitolilytica* v Taliansku. V prípade záujmu bolo poskytované odborné poradenstvo širokej verejnosti, PZS a pod.

Na základe usmernenia ÚVZ SR zamestnanci oddelenia epidemiológie počas celého roka v pravidelných týždenných intervaloch spracovávajú dokument „Epidemiologická situácia v okresoch Čadca a Kysucké Nové Mesto“ a v pravidelných mesačných intervaloch dokument „Analýza epidemiologickej situácie v okresoch Čadca a Kysucké Nové Mesto“. Uvedené dokumenty sú zverejňované na web sídle tunajšieho RÚVZ spolu s výstupmi z administratívnej kontroly očkovania k 31.8.2023.

Mimoriadne úlohy

Monitorovanie, zabezpečenie včasného varovania pred závažnými ohrozeniami zdravia a využívanie spoľahlivých informácií sa vykonávalo priebežne podľa epidemiologickej situácie. V roku 2023 naďalej pokračovala mimoriadna epidemiologická situácia v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID-19 spôsobeným vírusom SARS-CoV-2. Zamestnanci oddelenia epidemiológie naďalej vykonávali epidemiologické vyšetrenia nahlásených pozitívnych osôb, ich evidenciu v IS EPIS a vyhľadávanie osôb v úzkom kontakte s pozitívnou osobou. Zabezpečovali dodržiavanie ustanovení zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a jeho vykonávacích právnych predpisov, usmernení a vyhlášok súvisiacich s pandémiou COVID-19 za účelom minimalizácie dopadu prenosných ochorení na verejné zdravie obyvateľstva. Prioritou je odhaliť možné hrozby verejného zdravia hlásené prostredníctvom SRV, EWRS a prijať okamžité preventívne protiepidemické opatrenia so zabezpečením ochrany verejného zdravia. Zabezpečené boli protiepidemické opatrenia v ohniskách nákaz, v nemocnici, v centrách sociálnych služieb v zmysle aktuálne platných právnych predpisov. Celkovo bolo v IS EPIS evidovaných 679 prípadov s dg. U071, teda osôb pozitívnych na ochorenie COVID-19, z toho importovaných prípadov bolo 5. Evidovaných bolo 9 epidémií v dôsledku ochorenia COVID-19, z toho 7x v centrách sociálnych služieb a 2x v Kysuckej nemocnici s poliklinikou Čadca. Monitorovanie, zabezpečenie včasného varovania pred závažnými ohrozeniami zdravia, hlásenie EWRS v súvislosti s COVID-19 a využívanie spoľahlivých informácií sa vykonávalo priebežne podľa aktuálnej epidemiologickej situácie. V spolupráci s OKM KNsP Čadca boli pravidelne zamestnancami oddelenia epidemiológie tunajšieho RÚVZ vyberané a zasielané pozitívne vzorky COVID-19 spĺňajúce kritériá na sekvenáciu do NRC ÚVZ SR. V spolupráci so sentinelovými lekármi bol zabezpečovaný odber vzoriek u pacientov na vyšetrenie

prítomnosti vírusu chrípky, RS vírusu i SARS-CoV-2. Nad'alej boli poskytované informácie pre širokú laickú i odbornú verejnosť prostredníctvom Call centra pre vybavovanie telefonických konzultácií a prostredníctvom elektronickej pošty. Na základe žiadosti ÚVZ SR bola realizovaná spolupráca so samosprávami v súvislosti s konaním referenda v januári 2023 na území SR. Spolupráca spočívala vo vymedzení osôb (voličov), ktorým bolo z dôvodu ochorenia COVID-19 zákonom ustanovené obmedzenie osobnej slobody z dôvodu ochrany verejného zdravia. Zároveň bola zabezpečená pohotovostná služba pre kontakt s okrskovými volebnými komisiami pre deň konania referenda.

Oddelenie epidemiológie vykonáva trvale kontinuálne surveillance incidencie CDI prostredníctvom EPIS s následným zabezpečením protiepidemických opatrení. Zaevidovali sme spolu 215 ochorení. Komunitných ochorení sme evidovali 126, z toho potvrdených s produkciou toxínu bolo 92 ochorení a možných GDH pozit. 34. Nozokomiálny charakter malo 89 ochorení, z toho 65 ochorení s produkciou toxínu a 24 možných GDH pozit. Po epidemiologickom šetrení boli údaje zaznamenané v IS EPIS.

Oddelenie epidemiológie kontinuálne vykonáva surveillance incidencie CDI prostredníctvom EPIS s následným zabezpečením protiepidemických opatrení. V roku 2023 bolo zaevidovaných spolu 112 ochorení. Komunitných ochorení bolo evidovaných 66 - všetky potvrdené s produkciou toxínu. Nozokomiálny charakter malo 46 ochorení -všetky potvrdené s produkciou toxínu. Na základe žiadosti RÚVZ so sídlom v Trenčíne boli zaslané denominátorové údaje k surveillance CDI za rok 2022.

V I. polroku 2023 tunajší RÚVZ participoval na realizácii Bodového prevalenčného sledovania nozokomiálnych nákaz a spotreby antibiotík v európskych nemocniciach. Po účasti na školení bolo k účasti na projekte oslovené vedenie KNsP Čadca. BPS bola realizovaná v mesiaci máj na oddeleniach a JIS v KNsP Čadca. Následne boli údaje zistené za zdravotnícke zariadenie, jednotlivé oddelenia a JIS (16 formulárov) a 257 pacientskych formulárov a následne boli vložené do príslušného programu a dáta exportované gestorovi úlohy.

RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne

Preventívne programy a projekty:

Národný imunizačný program

V roku 2023 boli realizované nasledovné úlohy:

zabezpečenie očkovacieho kalendára na rok 2023, plán očkovacích výkonov pre spádovú oblasť RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne na podklade očkovacieho kalendára platného od 1.1. 2023 vypracovaného ÚVZ SR v súlade so zákonom 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a s kategorizáciou očkovacích látok, určených na povinné očkovanie detí, zabezpečenie realizácie aktuálnych zmien v povinnom a odporúčanom očkovaní detskej populácie.

Surveillance a kontrola ochorení preventabilných očkovaním

Lekári prvého kontaktu sú opakovane informovaní o nevyhnutnosti zabezpečiť laboratórnu diagnostiku u pacientov, u ktorých bolo podozrenie na ochorenie, ktoré podlieha povinnému očkovaniu, ďalej boli oboznámení o postupe pri ošetrovaní a odbere biologického materiálu pri podozrení na ochorenia preventabilné očkovaním (diftéria, polio, morbili, mumps, rubeola). Upovedomené boli aj zdravotnícke zariadenia.

Manažment očkovania:

V rámci plnenia hlavných cieľov bola realizovaná metodická a konzultačná pomoc očkujúcim lekárom. V tejto súvislosti bolo poskytnuté 40 konzultácií.

Manažment očkovania si vyžaduje priebežné vzdelávanie a doškoloňovanie pracovníkov oddelenia epidemiológie, zdravotníckeho personálu, ako aj vzdelávanie rodičov v prevencii antivakcinačných aktivít. Prednášky z problematiky vakcinológie sme pre laickú aj odbornú verejnosť v roku 2023 neorganizovali.

Kontrola očkovania:

Vlastná administratívna kontrola očkovania k 31.8.2023 v regióne bola vykonaná v mesiacoch september a október 2023 na 29-ich ambulanciách pre deti a dorast a 3-och nefrologických ambulanciách. Kontrola zaočkovania proti chrípke a pneumokokovým infekciám u klientov zariadení sociálnych služieb bola vykonaná z agendy DSS, DD a na ambulanciách pre dospelých. Kontrola očkovania za obdobie od 1.9.2021 do 31.8.2022 bola vykonaná vo vybraných ročníkoch detskej populácie. Skontrolovaných bolo 29 ambulancií pre deti a dorast (okres Dolný Kubín 7 ambulancií, okres Tvrdošín 13 a okres Námestovo 13 ambulancií). Preočkovanosť proti vírusovej hepatitíde typ B bola zisťovaná aj na nefrologických ambulanciách a na 2-och oddeleniach dialýzy (pacienti zaradení do dialyzačného programu).

Pri kontrole očkovania bola zistená preočkovanosť menej ako 95% v desiatich ročníkoch, v okrese Tvrdošín aj v okrese Dolný Kubín to bolo po päť ročníkov.

V okrese Tvrdošín bola v ročníku 2021 zistená preočkovanosť proti diftérii, tetanu, pertussis, poliomyelitíde, vírusovej hepatitíde B a hemophilovým invazívnym ochoreniam sk.B 92,6%, zo 417 detí v ročníku nebolo pre odmietanie očkovania zaočkovaných 27 (t.j. 6,5%). V rovnakom ročníku bola preočkovanosť proti pneumokokovým invazívnym ochoreniam 92,1%, pričom zo 417 detí nebolo zaočkovaných z dôvodu odmietania 29 detí (t.j. 7%). Preočkovanosť proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde v ročníku narodenia 2016 bola 90,7% %, pričom zo 420 detí nebolo pre odmietanie zaočkovaných 35 detí (t.j. 8,3%). V ročníku narodenia 2020 bola zistená preočkovanosť proti morbilám, mumpsu a rubeole 94,8%, zo 439 detí nebolo pre odmietania zaočkovaných 22 detí (t.j. 5%). V ročníku narodenia 2011 bola zistená preočkovanosť proti morbilám, mumpsu a rubeole 92,2%, zo 423 detí nebolo pre odmietania zaočkovaných 26 detí (t.j. 6,1%) a 7 detí nebolo očkovaných z dôvodu dočasných zdravotných kontraindikácií (5x) a pobytu alebo príchodu zo zahraničia (2x). V ročníku narodenia 2017 bola zistená preočkovanosť proti morbilám, mumpsu a rubeole 93%, zo 442 detí nebolo pre odmietania zaočkovaných 27 detí (t.j. 6,1%).

V Okrese Dolný Kubín bola preočkovanosť proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde v ročníku narodenia 2016 len 94,8%, zo 443 detí nebolo pre odmietanie očkovania zaočkovaných 15 detí (t.j. 3,4%) a 8 detí nebolo očkovaných z dôvodu dočasných zdravotných kontraindikácií (5x), nedostavenie sa na očkovanie 2x a posúvanie zo strany rodičov (1x). V ročníku narodenia 2009 bola zistená preočkovanosť proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde 94,3%, kedy zo 420 detí nebolo pre odmietanie zaočkovaných 19 detí (t.j.4,5%). V ročníku narodenia 2021 bola zistená preočkovanosť proti morbilám, mumpsu a rubeole 94,1%, z 388 detí nebolo pre odmietanie zaočkovaných 14 detí (t.j. 3,6%) a 9 detí nebolo očkovaných z dôvodu častej chorobnosti (9x), a nedostavenia sa na očkovanie (1x) a posúvania očkovania zo strany rodičov. V ročníku narodenia 2011 bola zistená preočkovanosť proti morbilám, mumpsu a rubeole 94,1%, zo 421 detí nebolo pre odmietanie zaočkovaných 20 detí (t.j. 4,8%). V ročníku narodenia 2017 bola zistená preočkovanosť proti morbilám, mumpsu a rubeole 91,5%, zo 434 detí nebolo pre odmietania zaočkovaných 29 detí (t.j. 6,7%) a 8 detí nebolo očkovaných z dôvodu zdravotných kontraindikácií (5x DKI a 1x TKI) nedostavenia sa na očkovanie (1x) a posúvania očkovania zo strany rodičov (1x).

Preočkovanosť nižšia ako 90% v kontrolovaných ročníkoch detí bola zistená na **17-tich kontrolovaných ambulanciách** t.j. 60,71% (vlani to boli 10 ambulancií). Bolo to **7 ambulancií v okrese Tvrdošín** (detská ambulancia v obci Habovka, v obci Nižná nad Oravou, v obci Liesek, 2 detské ambulancie v meste Tvrdošín a 2 ambulancia v meste Trstená), **4 ambulancie v okrese Námestovo** (detská ambulancia v obci Rabča, v obci Oravská Lesná a dve ambulancie v meste Námestovo) a **6 ambulancií v okrese Dolný Kubín** (detská ambulancia v obci Dlhá nad Oravou a obci Zázrivá a 4 ambulancie v meste Dolný Kubín).

V okrese Tvrdošín bola zistená prečkovanosť nižšia ako 90% na detskej ambulancii v obci Habovka u detí narodených v roku 2020 proti parotitíde, morbilám a rubeole prečkovanosť 88,57%. V obci Nižná nad Oravou bola na detskej ambulancii prečkovanosť u detí narodených v ročníku 2017 proti parotitíde, morbilám a rubeole 88,10%. V obci Liesek bola prečkovanosť nižšia ako 90% u detí v ročníku narodenia 2016 pri očkovaní proti morbilám, mumpsu a rubeole a v rovnakom ročníku aj prečkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde zhodne 84,62%.

Na dvoch ambulanciách v meste Tvrdošín bola v ročníku narodenia 2016 zistená prečkovanosť proti parotitíde, morbilám a rubeole 85,71% a 87,07%. V rovnakom ročníku 2016 bola prečkovanosť proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde prečkovanosť 87,5% a 87,09%. V ročníkoch narodenia 2011 bola prečkovanosť proti morbilám, mumpsu a rubeole 87,27% a 89,09%. Prečkovanosť v ročníku narodenia 2021 proti diftérii, tetanu, pertussis, poliomyelitíde, vírusovej hepatitíde B a hemophilovým invazívnym ochoreniam sk.B a pneumokokovým invazívnym ochoreniam bola 87,9% a v rovnakom ročníku proti morbilám mumpsu a rubeole bola prečkovanosť 83,87%.

Na dvoch detských ambulanciách v meste Trstená bola prečkovanosť nižšia ako 90% pri očkovaní proti morbilám mumpsu a rubeole v ročníkoch narodenia 2021 – 80,39%, 2020-88,89% a v ročníku narodenia 2011- 86,04%.

V okrese Námestovo bola prečkovanosť nižšia ako 90% v obvode obce Rabča, kde prečkovanosť v ročníku narodenia 2021 proti diftérii, tetanu, pertussis, poliomyelitíde, vírusovej hepatitíde B a hemophilovým invazívnym ochoreniam sk. B a pneumokokovým invazívnym ochoreniam bola a v rovnakom ročníku proti morbilám mumpsu a rubeole bola prečkovanosť zhodne 89,47%. Prečkovanosť proti morbilám mumpsu a rubeole bola v ročníku 2020-86,96% a ročníku 2017 – 89,19%.

Na detskej ambulancii v obci Oravská Lesná, kde prečkovanosť v ročníku narodenia 2021 proti diftérii, tetanu, pertussis, poliomyelitíde, vírusovej hepatitíde B a hemophilovým invazívnym ochoreniam sk. B a pneumokokovým invazívnym ochoreniam bola a v rovnakom ročníku proti morbilám mumpsu a rubeole bola prečkovanosť zhodne 88,89%.

V meste Námestovo bola zaočkovanosť pod 90% zistená na dvoch ambulanciách. V ročníku 2021 bolo proti diftérii, tetanu, pertussis, poliomyelitíde, vírusovej hepatitíde B, hemophilovým a pneumokokovým infekciám prečkovaných 89,48% a v rovnakom ročníku narodenia bolo proti morbilám, mumpsu a rubeole prečkovaných 86,84%. V ročníku narodenia 2016 bolo proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde prečkovaných 89,33%. Proti mumpsu morbilám a rubele bolo v ročníku narodenia 2017 prečkovaných 87,76% detí.

V okrese Dolný Kubín bola prečkovanosť nižšia ako 90% ,v obvode obce Dlhá nad Oravou, kde prečkovanosť proti parotitíde, morbilám a rubeole bola v ročníku narodenia 2021 – 89,86% a v ročníku narodenia 2017 – 87,76%. Na detskej ambulancii v obci Zázrivá bola v ročníku narodenia 2011 prečkovanosť proti parotitíde, morbilám a rubeole 89,47%. V meste Dolný Kubín bola zaočkovanosť pod 90% zistená na 4-och ambulanciách. Proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde, bolo prečkovaných 88,75% detí v ročníku narodenia 2009. Proti morbilám mumpsu a rubeole bola prečkovanosť v ročníku 2021 -88,24%, v ročníku 2020- 89,36%, ročníkoch 2017 to bolo 89,23% a 87,1%, v ročníku narodenia 2011 86,89% a 89,16%.

Ako hlavný dôvod poklesu prečkovanosti, bolo zistené odmietanie očkovania zo strany rodičov, a však zvyšuje sa počet prípadov kedy rodičia úmyselne posúvajú očkovanie, prípadne sa nedostavia na očkovanie.

Očkujúci lekári zasielajú na oddelenie epidemiológie mesačne hlásenia o očkovacích výkonoch v ich spádovej oblasti. Na základe týchto hlásení sa mesačne vykonáva register výkonov na jednotlivých ambulanciách a v okresoch. V zmysle usmernení z ÚVZ SR budeme postupovať pri príprave registra očkovaných, ako aj evidencie o očkovaní, chladovom reťazci a hospodárení s vakcínami.

Každý štvrtýrok je na ÚVZ SR zasielaný aktualizovaný počet rodičov odmietajúcich povinné očkovanie, ale nič nie je centrálné riešené. V roku 2013 bolo hlásených 88 detí, ktorých rodičia si túto povinnosť nespĺnili a v roku 2014 bolo hlásených 106 nových prípadov odmietnutia povinného očkovania. V roku 2015 bolo hlásených 138 prípadov, v roku 2016- 147 prípadov, v roku 2017- 131 odmietnutí a v roku 2018 to bolo 125 nových prípadov odmietnutí povinného očkovania. V roku 2019 to bolo 126 nových prípadov odmietnutí povinného očkovania v roku 2020-153 prípadov, v roku 2021- 187 a v roku 2022 - 243 odmietnutí očkovania. V roku 2023 stúpol počet odmietnutí očkovania -357. Tieto skutočnosti môžu v budúcnosti spôsobiť negatívny vývoj vo výskyte ochorení preventabilných očkovaním.

Surveillance infekčných ochorení

V roku 2023 bola vykonávaná analýza prenosných ochorení za región. Dôraz je kladený na surveillance v prípade výskytu ochorení imunizačného programu. V týchto prípadoch je zabezpečená laboratórna verifikácia diagnózy. V roku 2023 pomocou siete sentinelových lekárov prebiehal sentinelový zber vzoriek v rámci „Surveillance respiračných ochorení v SR“. Každá vzorka bola vyšetrená na detekciu vírusu chrípky A a B, SARS-CoV-2 a RSV. V Bolo odobratých 34 výterov, z ktorých sa 12x zachytil vírus COVID-19, 7x vírus chrípky A a 13x vírus chrípky B.

Informačný systém prenosných ochorení

V roku 2023 bol do praxe zavedený nový program EPIS, ktorý je plne v prevádzke a využíva sa aj pre manažment epidémií. Lekári prvého kontaktu majú možnosť priamo z ambulancie vstupovať do užívateľského portálu, zatiaľ túto možnosť nevyužívajú aj napriek opakovanej propagácii programu v teréne. V programe EPIS je plne využívaný systém rýchleho varovania. Na spracovanie analýz je využívaný aj export dát. Každý štvrtýrok sa realizujú opravy a doplnenie databáz. V roku 2023 bolo v informačnom systéme prenosných ochorení spracovaných 3 782 prípadov (vlani 30 043, v roku 2021 – 23 644, v roku 2020 - 9 200 prípadov a v roku 2019 – 3 432 prípadov), čo je v priemere 325 hlásení prenosných ochorení mesačne (vlani 2 503, v roku 2021–1 970, v roku 2020-767 hlásení a v roku 2019-286). Epidemiologické šetrenie spojené s protiepidemickými opatreniami a edukáciou obyvateľstva bolo realizované v 3 495. Nedostatky v laboratórnej spolupráci a v hlásení ochorení boli riešené priebežne.

Nozokomiálne nákazy

V roku 2023 sme realizovali tieto opatrenia na prevenciu nozokomiálnych nákaz:

- v zmysle zvyšovania bezpečnosti pacientov v nemocničných zariadeniach bolo realizovaných 15 kontrol hygienicko-epidemiologického režimu na oddeleniach NsP a v súkromných zdravotníckych zariadeniach
- odobratých bolo 103 sterov zo sterilného materiálu a 390 sterov z prostredia.
- v roku 2023 bolo hlásených 187 ochorení nozokomiálneho charakteru (125 z DONsP v Dolnom Kubíne a 62 z HONsP v Trstenej), čo je o 26 menej ako vlani. Problematika nozokomiálnych nákaz bola čiastočne riešená v spolupráci s lekármi, ktorí na jednotlivých oddeleniach zodpovedajú za túto problematiku a s nemocničnými hygieničkami.

Na základe spolupráce s oddelením klinickej mikrobiológie DO NsP v Dolnom Kubíne je

zabezpečené pravidelné monitorovanie mikrobiálnej rezistencie na ATB, výskyt multirezistentných kmeňov na jednotlivých oddeleniach nemocníc v regióne, kontrola endemického osídľovania nemocníc nemocničnými polyrezistentnými, multirezistentnými kmeňmi a následná aplikácia správnych režimových opatrení. Pri výskyte *Klebsiella pneumoniae* CPE u hospitalizovaných pacientov, boli realizované opatrenia a usmernenia zdravotníckych pracovníkov v súlade s OU MZ SR pre diagnostiku a protiepidemické opatrenia pri výskyte kmeňov pôvodcov infekčných ochorení s klinicky a epidemiologicky významným mechanizmom rezistencie.

Na realizáciu všetkých úloh v oblasti prevencie nozokomiálnych nákaz je potrebné zabezpečiť sústavnú edukáciu pracovníkov oddelenia epidemiológie v tejto zložitej a rozsiahlej problematike, čo si vyžaduje aj dostatočné finančné Zavádzanie surveillance vybraných nozokomiálnych nákaz:

Mimoriadne epidemiologické situácie

V prvej polovici roka 2023 v súvislosti s pandémiou prebiehalo monitorovanie vírusu SARS CoV-2 v odpadových vodách, so zberom vzoriek 1x týždenne (ČOV Nižná).

Environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV

V roku 2023 sa priebežne plnili úlohy surveillance poliomyelitídy-monitorovanie cirkulácie divých a vakcinálnych kmeňov poliovírusov vyšetrovaním odpadových vôd s osobitným zreteľom na sledovanie tzv. VDPV (Vaccine Derived Polio Viruses). Epidemiologické vyšetrenie každej aseptickéj meningitídy a suspektnej ACHP. Pokračovali sme v monitorovaní cirkulácie divokých a vakcinálnych kmeňov poliovírusov vyšetrovaním odpadových vôd s osobitným zreteľom na sledovanie tzv. VDPV (Vaccine Derived Polio Viruses). K 31.12.2023 bolo vykonaných 6 odberov odpadových vôd na virologické vyšetrenie-zistenie prítomnosti poliovírusov resp. iných enterálnych vírusov vo vonkajšom prostredí na ČOV Gäcel' v Dolnom Kubíne. Výsledky virologických vyšetrení boli negatívne.

Špecializované činnosti: v roku 2023 neboli realizované

Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení:

Poradňu prevencie HIV/AIDS navštívilo 8 osôb a anonymne bolo vyšetrených 8 osôb.

Poradňa poskytuje služby osobnou konzultáciou aj telefonicky, bez časového obmedzenia na konzultačné hodiny. Otázky sa týkali prevencie ochorenia, prenosu nákazy, diagnostiky a klinických príznakov ochorenia.

V poradni pre pacientov s vírusovými hepatitídami a nosičov HBsAg bolo poradenstvo poskytnuté 2 osobám (kontaktom HBsAg pozitívnych osôb). Edukácia obyvateľstva v prevencii prenosných ochorení bola realizovaná v 3 495 ohniskách (vlani 28 701 ohnisk).

Zdravotno-výchovné aktivity v prevencii prenosných ochorení

Zdravotno-výchovné aktivity neboli v roku 2023 realizované.

Mimoriadne úlohy

Platnosť opatrení pri výskyte SARI, odbere materiálov, šetrení prípadov a robenie opatrení ostalo aj v chrípkovej sezóne 2022/2023 v platnosti. Všetky nemocnice boli informované. SARI nebolo hlásené.

RÚVZ so sídlom v Liptovskom Mikuláši

Preventívne programy a projekty

V priebehu roka sme venovali pozornosť programom a projektom ako je Národný imunizačný

program, Surveillance prenosných ochorení, EPIS, Nozokomiálne nákazy, Mimoriadne epidemiologické situácie, Enviromentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV, Prevencia HIV, Optimalizácia verejnej správy v oblasti epidemiológie. Nevykonávali sme žiadne špecializované činnosti.

V rámci poradenstva je v RÚVZ zriadená:

- poradňa HIV pre jednotlivcov vo vyhradenom čase s anonymnými odbermi krvi na vyšetrenie HIV a poradenstvo cez telefón.
- poradenstvo v očkovaní cez telefón aj osobne s rodičmi, ktorí odmietajú očkovania svojich detí.

Zdravotnícke služby v okrese sú zabezpečované na porovnateľnej úrovni v rámci Slovenskej republiky. Zabezpečené sú cestou štátneho a súkromného sektora. Spolupráca pri vykonávaní surveillance prenosných ochorení so štátnym aj súkromným sektorom je dobrá.

- hlásenie nozokomiálnych nákaz zo zariadení je tak, ako v celej republike podhodnotené.
- očkovanie je každoročne kontrolované v rámci celoslovenskej úlohy. Zaočkovanosť všetkých ročníkov detí, ktoré v období od 1.9.2022 do 31.8.2023 podliehali kontrole očkovania je **stále dobrá - pohybovala sa v rozmedzí od 93,7 % do 97,7%**. Zaočkovanosť nižšia ako 90 % bola zistená celkovo v 4 obvodoch. Dôvodom bol výpadok vakcín na trhu, zvýšená chorobnosť detí v danom ročníku, alebo vysoké percento odmietania očkovania zo strany rodičov v danom obvode, alebo dočasné kontraindikácie očkovania.

V rámci Európskeho imunizačného týždňa boli realizované prednášky. Aktuálne informácie sú uverejňované na web stránke a nástenke úradu.

Špecializované činnosti

Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení

Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení je pri každom prípade, ktoré je nahlásené. Prípady šetrim telefonicky, alebo priamo s chorými, či rodičmi chorých. Vykonávame šetrenie epidemiologickej anamnézy a nariaďujeme protiepidemické opatrenia.

Poradenstvo tiež vykonávame v rámci poradne očkovania, ktorej činnosť sme spropagovali na webovej stránke úradu.

Skúsenosť je taká, že poradňu navštevujú zatiaľ iba rodičia detí odmietajúcich očkovanie, ktorých RÚVZ aktívne pozýva. Pracovníci odd. epidemiológie vedú s týmito rodičmi rozhovor o prospešnosti očkovania a odovzdané sú im aj edukačné materiály pojednávajúce o význame očkovania. Diskusia s týmito rodičmi je veľmi náročná a ich presvedčenie o neúčinnosti a škodlivosti očkovania je také silné, že odmietajú odborné argumenty. V priebehu roka 2023 sme v okrese Liptovský Mikuláš a Ružomberok zaznamenali 97 odmietnutí povinného očkovania. Na hlásené odmietnutia povinného očkovania bolo zaslaných 29 pozvánok s poučením a pozvaním do poradne očkovania a 26 výziev pre doplnenie kontraindikácie k odmietnutiu očkovania. V pravidelných štvrtročných intervaloch zasielame tabuľky odmietania očkovania na ÚVZ SR.

Zdravotno - výchovné aktivity v prevencii prenosných ochorení

- V rámci Európskeho imunizačného týždňa boli realizované prednášky na Obchodnej akadémii v Liptovskom Mikuláši na tému „Dobehnime zabuduté očkovanie“.
- V rámci kampane hygieny rúk boli realizované prednášky na Strednej zdravotníckej škole v Liptovskom Mikuláši.
- Uskutočnili sme vzdelávanie odborných zamestnancov RÚVZ so sídlom v Liptovskom Mikuláši na tému „Chrípka“.

Mimoriadne úlohy

Neboli realizované.

RÚVZ so sídlom v Martine

VYHODNOTENIE PROGRAMOV A PROJEKTOV ÚRADOV VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA V SR Stav k 31.12.2023

Oddelenie epidemiológie má stanovené nasledovné priority:

1. priorita – Národný imunizačný program SR

Základnou úlohou v tomto období bolo udržať pravidelné povinné očkovanie na úrovni, ktorá zabezpečí kolektívnu ochranu populácie;

2. priorita – Surveillance prenosných ochorení.

Programy a projekty

Národný imunizačný program

Zabezpečenie Národného imunizačného programu s cieľom udržania pravidelného povinného očkovania je jednou z priorit pre rok 2023 oddelenie epidemiológie poskytuje v rámci „Poradne očkovania“ telefonické a osobné konzultácie týkajúce sa usmernení v oblasti:

- povinného pravidelného očkovania osôb, ktoré dosiahli určený vek;
- povinného očkovania osôb, ktoré sú vystavené zvýšenému nebezpečenstvu vybraných nákaz;
- povinného očkovania osôb, ktoré sú profesionálne vystavené zvýšenému nebezpečenstvu vybraných nákaz;
- odporúčaného očkovania osôb, ktoré sú vystavené zvýšenému nebezpečenstvu vybraných nákaz;
- odporúčaného očkovanie osôb, ktoré sú profesionálne vystavené zvýšenému nebezpečenstvu vybraných nákaz;
- očkovania osôb cestujúcich do cudziny a z cudziny;
- očkovania osôb na vlastnú žiadosť;
- povinného mimoriadneho očkovania.

Aktuálne informácie týkajúce sa výskytu infekčných ochorení, ako aj informácií o prevencii voči nim sú pravidelne uverejňované na webovej stránke a nástenkách úradu.

V roku 2023 bolo praktickými lekármi pre deti a dorast nahlásených 95 odmietnutí povinného očkovania. Z celkového počtu odmietnutí povinného očkovania bolo 53 celkových odmietnutí a 42 čiastočných odmietnutí. V rámci zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch bolo v roku 2023 uložených v rozkaznom konaní 26 pokút v celkovej sume 4475,00 €, z ktorých bolo k 31.12.2023 10 právoplatných v celkovej sume 1850,00 €. K 31.12.2023 bolo z právoplatných rozkazov uhradených celkom 710,00 €.

V rámci plnenia tohto programu sa vychádzalo z jeho anotácie, pričom sa postupovalo v súlade s navrhnutými etapami riešenia.

Realizácia vlastného očkovania:

V rámci tejto etapy odborní pracovníci odd. epidemiológie:

- usmerňovali lekárov prvého kontaktu pre deti i dospelých v problematike pravidelného povinného i odporúčaného očkovania v rámci NIP;
- informovali o očkovacom kalendári na rok 2023 a vysvetľovali jeho význam, odborne zdôvodňovali a rozširovali informácie medzi zdravotníckymi pracovníkmi i laickou verejnosťou;
- aktuálne informovali o nových vakcínach očkujúcich lekárov prvého kontaktu;

- poskytovali konzultácie v rámci okresu týkajúce sa špecifických problémov v súvislosti s očkovaním, očkovaní proti COVID-19, očkovaním pred cestou do zahraničia - počet konzultácií 197 (telefonicky);
- realizovali kontroly povinného očkovania v ambulanciách praktických lekárov pre deti a dorast, očkovania proti chrípke a pneumokokom v zariadeniach sociálnej starostlivosti, očkovania študentov lekárskeho fakúlt a nadstavbového štúdia zdravotníckeho zamerania, očkovanie dialyzovaných pacientov, kontraindikácie a reakcie po očkovaní – skontrolovaných 6250 očkovaných.

Zabezpečenie prioritných úloh pre rok 2023:

Metodická a konzultačná pomoc očkujúcim lekárom pri odporúčaných očkovaní proti:

- rotavírusovým infekciám u dojčiat
- varicelle
- sezónnej chrípke a pneumokokom
- meningokokom
- kliešťovej encefalitíde
- herpes zoster
- VHA a VHB
- HPV infekcii
- tuberkulóze
- Covid-19

Metodická a konzultačná pomoc očkujúcim lekárom pri:

- doplnení chýbajúcich očkovaní detí v rámci povinného očkovania;
- zmeny očkovačieho kalendára detí pre posun očkovania z dôvodu relatívnej kontraindikácie, posunu alebo odmietnutia očkovania rodičmi;
- intervaly medzi jednotlivými dávkami očkovania.

Surveillance a kontrola ochorení preventabilných očkovaním:

V rámci tejto surveillance odborní pracovníci odd. epidemiológie zabezpečili:

- epidemiologické vyšetrovanie všetkých pravdepodobných ochorení preventabilných očkovaním, odbery vzoriek a zabezpečenie laboratórnych vyšetrení v rámci diferenciálnej diagnostiky.
Počet odobratých vzoriek a laboratórnych vyšetrení u ochorení na sezónnu chrípku a COVID-19: 98x (26x pozit., 72x negat.);
- epidemiologické vyšetrovanie všetkých ochorení preventabilných očkovaním, nariadenie odberov vzoriek na laboratórne vyšetrenie u osôb podozrivých z nákazy.
Počet odobratých vzoriek a laboratórnych vyšetrení u ochorení na mumps 1x negat., 1x IgG pozit.; pertussis 21x (20x negat, 1x hraničná pozitivita.); vírusová hepatitída typu A 10x (2x pozit., 8x negat);
- priebežné konzultácie lekárov a laickej verejnosti v problematike ochorení preventabilných očkovaním.

Manažment očkovania:

- odborní pracovníci odd. epidemiológie zabezpečili v okresoch Martin a Turčianske Teplice:
- odborní pracovníci odd. epidemiológie zabezpečili v okresoch Martin a Turčianske Teplice:
 - včasnú a dostatočnú informovanosť zdravotníckych pracovníkov, ktorí vykonávajú očkovanie, o zmenách a novinkách v oblasti vakcinológie;
 - kontrolu chladového reťazca vakcín v pediatrických ambulanciách okresov Martin, Turčianske Teplice v počte 18;
 - kontrolu dodržiavania štandardných postupov pri manipulácii, skladovaní a aplikácii vakcín v počte 20.

Kontrola očkovania:

odborní pracovníci odd. epidemiológie zabezpečili v okresoch Martin a Turčianske Teplice:

- priebežné kontroly zaočkovanosti (počet očkovaných 6250) v okresoch Martin a Turčianske Teplice;
- kontrola evidencie o očkovaní sa uskutočnila v mesiaci september 2023.

Surveillance infekčných chorôb

V rámci tohto programu odborní pracovníci odd. epidemiológie vykonali:

- pravidelné mesačné analýzy v regióne Turiec (okresy Martin a Turčianske Teplice);
- analýzy epidemických výskytov v rámci mesačných analýz;
- analýzy chrípky a chrípke podobných ochorení;
- ročné analýzy infekčných ochorení v rámci surveillance.

Pri realizácii surveillance infekčných ochorení pracovníci oddelenia epidemiológie spolupracovali s:

- lekármi primárneho kontaktu pre deti a pre dospelých (spolupráca s pediatriami je už tradične na vyššej úrovni);
- Oddelením nemocničnej hygieny Univerzitnej nemocnice Martin (ďalej len „UNM“);
- jednotlivými klinikami a oddeleniami UNM pri epidemiologickom vyšetrowaní nozokomiálnych nákaz (počet hlásených NN 615);
- Klinikou infektológie a cestovnej medicíny UNM – u hospitalizovaných pacientov s infekčnými ochoreniami, pacientov ambulantne vyšetrených a ošetrovaných;
- Klinikou biochémie s.r.o, oddelením klinickej mikrobiológie Martin;
- Oddelením mikrobiológie a NRC - RÚVZ Banská Bystrica;
- vedením ZŠ a SŠ v čase zvýšeného výskytu chrípky a chrípke podobných ochorení (týždenné hlásenie z jednotlivých škôl v okrese Martin a Turčianske Teplice v spolupráci s oddelením hygieny detí a mládeže);
- Neurologickou klinikou, Klinikou detí a dorastu, Klinikou anesteziológie a intenzívnej medicíny UNM a Klinikou infektológie a cestovnej medicíny – pri surveillance akútnych chabých paréz.

Iné aktivity:

- konzultácie k povinnému, odporúčanému a individuálnemu očkovaníu (celkový počet 197);
- týždenné informácie o aktuálnej epidemiologickej situácii chrípky a chrípke podobných ochorení v regióne Turiec zverejnené na webe ÚVZ SR;
- Mesačné informácie o výskytu infekčných ochorení v regióne Turiec na webe ÚVZ SR.

Informačný systém prenosných ochorení

V rámci tohto programu odborní pracovníci odd. epidemiológie zabezpečili:

- plynulú a aktívnu prácu v programe EPIS;
- jeho využívanie pre sporadické prípady prenosných ochorení, ako aj pre epidemické výskyt;
- v programe EPIS sa plne využíval systém rýchleho varovania, najmä v súvislosti s vysokým výskytom ochorenia Covid-19, akútnych respiračných ochorení a chrípky;
- kontrola údajov zadaných do databázy EPIS;
- od 01.01.2023 do 31.12.2023 – bolo hlásených a zaznamenaných do EPISu celkovo 2309 prípadov prenosných ochorení, z toho za okres Martin 2 039 a za okres Turčianske Teplice 270 prípadov.

Nozokomiálne nákazy

V rámci tohto programu odborní pracovníci odd. epidemiológie zabezpečili:

- manažment a koordinovaný postup pri sledovaní a riešení závažných nozokomiálnych nákaz v UNM v spolupráci so zodpovednými pracovníkmi príslušných oddelení a oddelením nemocničnej hygieny;
- kvalitnú surveillance nozokomiálnych nákaz;
- pravidelné kontroly HER a BOT v rámci zdravotníckych zariadení (UNM, neštátne zdravotnícke zariadenia);
- zrealizovali odber 1175 sterov prostredia a sterility;
- za obdobie od 01.01.2023 do 31.12.2023 bolo v EPISe evidovaných celkom 615 prípadov NN hlásených z UNM.

6.5 Mimoriadne epidemiologické situácie

Pracovníci oddelenia epidemiológie boli pravidelne informovaní o aktuálnej epidemiologickej situácii prostredníctvom hlásení z ECDC a ÚVZ SR. Údaje o aktuálnej epidemiologickej situácii a prípadných opatreniach pri výskyte ochorení boli zasielané lekárom primárneho kontaktu a UNM.

Pracovníci oddelenia epidemiológie pravidelne informovali o priebehu epidémie chrípky a chrípke podobných respiračných ochorení zdravotníckych pracovníkov a členov Protiepidemickej komisie RÚVZ Martin, ako aj ďalších zainteresovaných.

V rámci tohto programu odborní pracovníci odd. epidemiológie zabezpečili:

- sledovanie a hlásenie SARI do systému rýchleho varovania EPIS;
- sledovanie ARO, chrípky a COVID-19;
- zabezpečenie epidemických výskytov alimentárnych nákaz;
- informovanosť lekárov primárneho kontaktu a UNM o odporúčaných opatreniach pre osoby so zisteným nosičstvom multirezistentných enterobaktérií a pre osoby žijúce v spoločnej domácnosti, o aktualizovanom usmernení hlavného hygienika Slovenskej republiky k Akčnému plánu na udržanie stavu eliminácie osýpok a kongenitálneho rubeolového syndrómu a na elimináciu rubeoly v Slovenskej republike, základných informáciách o vtácej chrípke A(H5N1), o identifikácii ohnísk v súvislosti s vírusovou hepatitídou A, očkovaní proti kliešťovej encefalitíde, o usmernení hlavného hygienika Slovenskej republiky týkajúce sa protiepidemických opatrení v ohnisku vírusovej hepatitídy typu A (VHA), o tlačovej správe ÚVZ SR „Európsky imunizačný týždeň 2023: Zväzťe odporúčané očkovanie proti invazívnym meningokokovým ochoreniam, vírusovej hepatitíde alebo kliešťovej encefalitíde“, „Zdravé leto 2023: Veľký manuál letných horúčav“, „Na ochranu pred maláriou myslite už pred cestou do exotiky“, „1. december: Svetový deň boja proti AIDS“ a pod.

Údaje o aktuálnej epidemiologickej situácii boli pravidelne zasielané lekárom primárneho kontaktu, UNM a príslušnej regionálnej veterinárnej a potravinovej správe.

Environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV

V rámci tohto programu odborní pracovníci odd. epidemiológie zabezpečili:

- odber vzoriek odpadových vôd na sledovanie cirkulácie divých a vakcinálnych kmeňov poliomyelitídy podľa pokynov hlavného hygienika;
- výsledky v roku 2023:
- negatívne na záchyt divých a vakcinálnych kmeňov poliomyelitídy - počet odobratých vzoriek odpadových vôd – 6x;

Surveillance akútnych chabých paréz: 365x negatívne hlásenie z UNM

- aktívne na surveillance spolupracujú tieto pracoviská UNM: Klinika detí a dorastu, Neurologická klinika, Klinika infektológie a cestovnej medicíny, Klinika anestéziológie a intenzívnej medicíny, Klinika detskej anestéziológie a intenzívnej medicíny;
- od októbra 2013 vzhľadom na záchyt divokých kmeňov poliovírusov v Izraeli, Sýrii a na Ukrajine bola posilnená surveillance ACHO. Súčasne sa zvýšená pozornosť venuje z hľadiska poliomyelitídy migrantom a azylantom.

Špecializované činnosti

Prevenčia HIV/AIDS

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine, oddelenie epidemiológie v súvislosti s plnením úloh vyplývajúcich z Národného programu prevencie HIV/AIDS vykonalo v okrese Martin a Turčianske Teplice v sledovanom období nasledovné činnosti zameraná na zníženie rizika vzniku a šírenia HIV infekcie:

- zabezpečenie dostupného, dobrovoľného, bezplatného a anonymného poradenstva a testovanie HIV;
- príprava letáčka o fungovaní poradenstva a testovaní HIV na RÚVZ so sídlom v Martine;
- spracovanie a umiestnenie dvoch informačných panelov o HIV/AIDS v priestoroch RÚVZ so sídlom v Martine;
- v rámci poskytovania individuálneho poradenstva odbornými pracovníkmi oddelenia epidemiológie (14 telefonických konzultácií, 4 osobné konzultácie);
- zvyšovanie úrovne informovanosti osôb v rámci epidemiologického vyšetovania v ohnisku nákazy (1 osobná konzultácia);
- anonymný odber krvi na HIV v sledovanom období bol realizovaný 1 odber krvi na HIV, VHB a VHC s negat. výsledkom vo všetkých ukazovateľoch;
- Podpory akcií a aktivít smerujúcich k zníženiu sociálnych a ekonomických dopadov infekcie HIV/AIDS na spoločnosť prostredníctvom webovej stránky;
- Zapojenie sa do kampane „Európsky týždeň testovania 2023 – testovanie HIV, hepatitídy B, hepatitídy C a ostatných pohlavne prenosných ochorení“, ktorý prebiehal v dňoch od 20. – do 27. 11. 2023.

Poradňa očkovania

Na RÚVZ Martin je zriadená Poradňa očkovania, v ktorej sú poskytované informácie o priebehu ochorení preventabilných očkovaním, očkovaní, indikáciách a kontraindikáciách očkovania, zložení vakcín či nežiaducich reakciách. Poradenstvo sa poskytuje osobne alebo telefonicky. V sledovanom období bolo poskytnutých 197 konzultácií týkajúcich sa očkovania.

Pracovníci oddelenia epidemiológie poskytujú:

- poradenstvo pre rodičov, dospelých a cestujúcich do zahraničia;
- konzultácie v oblasti pravidelného povinného očkovania detí a dospelých, v oblasti odporúčaného očkovania detí a dospelých, o možnostiach očkovania z hľadiska osobného alebo profesionálneho rizika.

Optimalizácia verejnej správy v oblasti epidemiológie

Pri zabezpečovaní programu optimalizácie procesov výkonov verejnej správy vo verejnom zdravotníctve v oblasti epidemiológie sa postupovalo na základe vypracovanej anotácie a stanovených etáp. Pracovníci epidemiológie RÚVZ so sídlom v Martine, ako jedného z riešiteľských pracovísk, boli o jednotlivých postupoch informovaní prostredníctvom ÚVZ SR a informácií zverejňovaných v programe EPIS.

V rámci tohto programu odborní pracovníci odd. epidemiológie:

- pripomienkovali aktualizácie v informačnom systéme EPIS;
- poskytovali mesačne aktuálne informácie týkajúce sa výskytu infekčných ochorení v okresoch Martin a Turčianske Teplice do skúšobnej verzie jednotnej webovej stránky ÚVZ SR a regionálnych úradov;
- poskytovali týždenné aktuálne informácie týkajúce sa výskytu akútnych respiračných ochorení a chrípke podobných ochorení v okresoch Martin a Turčianske Teplice do skúšobnej verzie jednotnej webovej stránky ÚVZ SR a regionálnych úradov.

RÚVZ so sídlom v Žiline

Národný imunizačný program SR - riešiteľské pracoviská: RÚVZ v SR

Poradenská činnosť v problematike imunizácie (infolinka Covid-19, cestovatelia, metodické návštevy pri výkone kontroly očkovania) vykonaná telefonicky resp. osobným kontaktom s klientom alebo zdravotníckym pracovníkom: 232x.

- Problémom pri zabezpečovaní úrovne zaočkovanosti je pre epidemiológa snaha rodičov odmietat' očkovanú dieťaťa. Prevažujúci argument zo strany rodičov dieťaťa je tendencia odmietat' „živé vakcíny“ - obava z vedľajších účinkov.
- V priebehu sledovaného obdobia sme zaevidovali ďalšie hlásenia o odmietaní očkovania zo strany rodičov, v roku 2023 bolo hlásených 42 nových odmietnutí očkovania, ktoré neboli prejednané na priestupkovom konaní. Celkový počet prípadov odmietaní očkovania ku 31.12.2023 (agenda od roku 2008) 611 prípadov. Poradňa očkovania RÚVZ Žilina. Zákonným zástupcom, ktorí odmietajú povinné očkovanú svojich detí bola zaslaná informácia o dôležitosti očkovania s poučením o jednotlivých diagnózach proti ktorým sa očkovanú vykonáva.
- Kontrola očkovania v SR za posledné sledované obdobie: t. j. obdobie 2022/2023 – t.j. obdobie 2022/2023 – vyhodnotenie k 31.08.2023: počet pediatrických obvodov spolu 36, z toho okres Bytča: 4 obvody, okres Žilina: 32 obvodov. Celková zaočkovanosť sa pohybuje od 93,15% – 98,8%. V minulom sledovanom období sme zaznamenali celkovú zaočkovanosť pod 95,0% v dvoch obvodoch.
- V tohtoročnej kontrole sme v okrese Žilina zaznamenali v 3 ročníkoch zaočkovanosť nižšiu ako 95%. Znížený stav zaočkovanosti nie je len z dôvodu odmietnutí povinného očkovania zo strany rodičov, ale aj vzniknutými restami z dôvodu výpadku vakcín.
- Hlásených bolo 563 odmietnutí. Oproti minulému roku sme zaznamenali nárast počtu obvodov so zaočkovanosťou nižšou ako 90% z 5 na 15, pričom v troch obvodoch ide o chybu malých čísel.
- Zaznamenaný bol výrazný nárast dočasných aj trvalých KI. Zistených bolo 126 dočasných a 91 trvalých KI. Najčastejším dôvodom dočasnej kontraindikácie (101x) je prekonanie ochorenia na COVID-19. Zistený bol nárast u očkovania detí do 15 rokov na žiadosť rodičov, keď v minulo-ročnej kontrole bolo zaznamenaných 4784 očkovaní, v tohtoročnej kontrole bolo detskými lekármi hlásených 5059 očkovaní. Od 14.4.2022 je vo FNsP zriadená ambulancia všeobecného lekára pre ukrajinské deti. V tejto ambulancii bolo zaočkovaných v čase od 1.9.2022 – 31.8.2023 spolu 65 detí. Počet pediatrických ambulancií sa znížil o 2.

V rámci Svetového imunizačného týždňa v termíne od 23. do 29. apríla 2023 boli zabezpečené uvedené aktivity:

1. informácie pre verejnosť o dôležitosti očkovania prostredníctvom webovej stránky úradu,
2. písomné oslovenie rodičov, ktorí odmietli dať zaočkovať svoje deti v rámci povinného očkovania - zaslanie edukačného materiálu o význame očkovania

3. umiestnenie edukačného materiálu o dôležitosti očkovania vo vestibule nášho úradu
4. predĺžené hodiny v poradni očkovania
5. v spolupráci s poradňou zdravia boli distribuované letáky v rámci prednášky o činnosti regionálnych úradov verejného zdravotníctva pre študentov SZŠ Žilina a v rámci prednášok o zdravom životnom štýle pre pedagógov ZŠ Karpatská ulica, Žilina a zamestnancov KIA
6. poradenstvo u zdravotníkov pri poranení

Surveillance infekčných chorôb - riešiteľské pracoviská: RÚVZ v SR

V roku 2023 bolo spolu nahlásených 3986 ochorení, z toho 727 ako NN prípadov. Oproti roku 2022 sme zaznamenali pokles hlásených ochorení o 42 026 ochorení. Počet hlásených ochorení NN bol v roku 2023 vyšší o 208 prípadov.

V roku 2023 sme zaznamenali v rámci regiónu 15 importovaných ochorení, z toho do okresu Žilina 14 a do okresu Bytča 1. Výskyt importovaných nákaz: salmonelová enteritída 5x, ohrozenie besnotou 2x, kampylobakteriálna enteritída 2x, bezpríznakové nosičstvo 2x, rotavírusová enteritída, chrípka vyvolaná pandemickým vírusom A H1 2009, malária a bezpríznakové nosičstvo HBsAg 1x,

Poradenská činnosť v problematike prenosných ochorení (v rodinných a kolektívnych ohniskách, infolinka Covid-19, poranenia zdravotníckych pracovníkov) vykonaná telefonicky resp. osobným kontaktom s klientom alebo zdravotníckym pracovníkom: 870x. Počet konzultácií osobne s klientom v problematike HIV/AIDS: 55x. Telefonicky a elektronicky podaná informácia 60x, počet vydaných certifikátov: 7, odber krvi 49x.

V súvislosti s ochorením COVID-19 sme riešili dve podozrenia na chorobu z povolania u SZP FNŠP Žilina, pneumologická ambulancia a bezpečnostný technik FNŠP. V oboch prípadoch bola choroba z povolania potvrdená.

Informačný systém prenosných ochorení - riešiteľské pracoviská: RÚVZ v SR:

Posilnenie surveillance a kontroly infekčných ochorení v SR, programom EPIS pri zabezpečení komunikácie so sieťami EÚ a SZO - (prenosné ochorenia). Od začiatku mája sme začali používať IS EPIS, ktorý je súčasťou IS UVZ. Pred spustením ostrej prevádzky sa všetci pracovníci oddelenia epidemiológie pravidelne zúčastňovali on-line školení.

Práca v EPISe: počet zadaných prípadov: 3986, kontrola a uzatváranie prípadov: 2681, spracovanie dotazníkov k epidémii: 13, záznamov SRV: 79.

Počet analýz epidemiologickej situácie (ARO, PO): týždenná analýza – 208x, mesačná analýza – 24x, ročná analýza – 3x.

Nozokomiálne nákazy - riešiteľské pracoviská: RÚVZ v SR:

Surveillance nozokomiálnych nákaz vykonávaná v zmysle Vyhlášky MZ SR č. 553/2007, a v súlade s návrhom záznamu o výkone ŠZD/ÚVZ SR. Problematika NN je riešená podľa aktuálnej situácie, ako aj podľa výsledkov ŠZD - kontroly sterovou metódou práce pre jednotlivé kontrolované pracoviská telefonicky, následne písomným zhodnotením dodržiavania HER a výkon BOT. Podľa výsledkov je situácia riešená príslušnými opatreniami. V roku 2023 bolo nahlásených 727 NN. Epidemiologické šetrenie v súvislosti s podozrením na NN: 831x, konzultácie priestorových danosti zdravotníckych zariadení: 120x.

Počet kontrol HER: 16x, ŠZD: 17x. Počet odobratých vzoriek v rámci ŠZD 410.

Kontrola fajčenia v ZZ: 17 kontrol – bez pokuty. Počet kontrolovaných sterilizačných prístrojov: 226.

Účasť na štúdiách:

1. štúdia ECDC Clostridioides difficile / koordinátor RÚVZ Trenčín

Priebežne vykonávame prevalenčné sledovanie výskytu Clostridioides difficile vo FNŠP Žilina ako NN, epidemiologické šetrenie bolo vykonané v 179 prípadoch.

2. štúdia ECDC - Bodové prevalenčné sledovanie nozokomiálnych nákaz a užívania antibiotík v nemocniciach poskytujúcich akútnu zdravotnú starostlivosť / koordinátor RÚVZ Trenčín

Realizácia Bodového prevalenčného sledovania nozokomiálnych nákaz a spotreby antibiotík v európskych nemocniciach. Po účasti na školení bolo k účasti na projekte oslovené vedenie FNŠP Žilina. BPS bola realizovaná v mesiacoch apríl a máj 2023 na 15 oddeleniach vo FNŠP Žilina. Následne boli údaje zistené za zdravotnícke zariadenie a jednotlivých oddelení a 457 patientskych formulárov, ktoré boli vložené do príslušného programu a dáta exportované gestorovi úlohy.

Mimoriadne epidemiologické situácie - riešiteľské pracoviská: RÚVZ v SR

K problematike sú vypracované havarijné - pandemické plány na úrovni regiónov i kraja aktualizované 1x/rok, resp. v zmysle pokynov WHO alebo ÚVZ SR Bratislava.

V roku 2023 nebola v okrese Bytča a Žilina zaznamenaná žiadna mimoriadna epidemiologická situácia.

Enviromentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV - prac. RÚVZ v SR

Sledovanie cirkulácie divých a vakcinálnych kmeňov poliovírusov v odpadových vodách podľa harmonogramu Virologického pracoviska RÚVZ Banská Bystrica sme vykonali 6x odberom vody v ČOV Dolný Hričov s výsledkom: Pokus o izoláciu enterálnych vírusov z odpadovej vody: 5x negatívny nález (vyšetřil RÚVZ B. Bystrica), Pokus o izoláciu enterálnych vírusov z odpadovej vody vo vzorke odobratej dňa 12.9.2023 bol pozitívny, vzorka bola zaslaná do NRC pre poliomyelitídu. Izolovaný bol Echovírus 24.

Prevenia HIV / AIDS - projekt: spolupracujúci pracovníci - poradňa zdravia RÚVZ Žilina. Interaktívna forma vzdelávania a prevencie, spôsob získavania vedomostí dotknutých študentov v oblasti prevencie HIV. V roku 2023 nebola vykonaná.

Poradne očkovania – riešiteľské pracoviská: RÚVZ v SR:

Realizačný výstup zahŕňa zvýšenie informovanosti o očkovaní a očkovaním preventabilných ochoreniach, zníženie odmietaní očkovania a zabezpečenie informovanosti.

Na RÚVZ je zriadená poradňa očkovania. Informovanosť zabezpečená priebežne pri odmietaní očkovania. Konzultácie vykonávame telefonicky alebo osobným kontaktom s klientom.

Informovanosť verejnosti o vakcinologickom poradenstve je zabezpečená písomnou informáciou vypracovanou odborom epidemiológie pre ambulancie všeobecných lekárov, špecializované ambulantné pracoviská, ako aj zverejnenie informácie na panely vo vstupnej hale budovy RÚVZ a na webovej stránke úradu.

Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania:

1.Projekt „Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania“ - stredné školy, koordinátor RÚVZ Komárno.

V rámci RÚVZ Žilina spolupracujeme s poradňou zdravia a oddelením HDM. Realizácia v roku 2023 nebola vykonaná.

2.Projekt „Vzdelávanie študentov SZŠ v oblasti vakcinológie“, koordinátor RÚVZ Trnava. Vzdelávanie nebolo v školskom roku 2022/2023 realizované.

Pracovníčka odboru epidemiológie je členom komisie s celokrajskou pôsobnosťou na získanie odbornej spôsobilosti na nákup, predaj a spracovanie húb.

5.1.7.6 BANSKOBYSSTRICKÝ KRAJ

RÚVZ Banská Bystrica

NÁRODNÝ IMUNIZAČNÝ PROGRAM SR (NIP SR)

Surveillance a kontrola ochorení preventabilných očkovaním:

Manažment očkovania:

Kontrola očkovania v SR

Surveillance nákaz preventabilných očkovaním prebiehala po celý rok. V spádovom území RÚVZ Banská Bystrica bolo zaznamenaných 29 ochorení na nákazy proti ktorým je zavedené povinné očkovanie a to 11 prípadov *pertussis*, 1 prípad zápalu pľúc vyvolaného *Haemophilus influenzae*, 3 prípady septikémie vyvolanej *Streptococcus pneumoniae* a 14 ochorení zápalu pľúc vyvolaný *Streptococcus pneumoniae*. Okrem toho sme evidovali 371 prípadov ochorení tiež preventabilných očkovaním, proti ktorým je možné očkovať na odporúčanie lekára.

Jednalo sa o 112 prípadov ochorení na varicelu, 198 prípadov ochorení na rotavírusovú infekciu, 61 prípadov ochorení na kliešťovú encefalitídu. V prípade očkovania proti kliešťovej encefalitíde bolo v jednom prípade očkovanie čiastočné (2 dávky FSME-Immun) a 9 prípadov bolo očkovaných proti rotavírusovej enteritíde. V roku 2023 sme zaznamenali 1 632 prípadov ochorení COVID 19, ktoré patrí medzi nákazy preventabilné očkovaním. Protiepidemické opatrenia vo všetkých ohniskách uvádzaných nákaz boli zabezpečené.

Pracovníci odboru epidemiológie vykonávali individuálne konzultácie pre očkujúcich lekárov zamerané na usmernenie postupov pri očkovaní, pri kombinácii vakcín a u detí, ktoré boli čiastočne očkované v zahraničí, alebo u tých, u ktorých sa začalo s očkovaním oneskorene.

V okrese Banská Bystrica sme sa vo všetkých pediatrických obvodoch stretli s odmietaním očkovania zo strany rodičov. Od 1.9.2022 do 31.8. 2023 evidujeme v kontrolovaných ročníkoch narodenia 441 odmietnutí očkovania, z toho 40 kompletných. V okrese Brezno bolo v kontrolovaných ročníkoch narodenia zaznamenaných 93 odmietnutí očkovania, z toho 9 kompletných.

Administratívna kontrola očkovania

V septembri vykonávali pracovníci odboru administratívnu kontrolu očkovania na jednotlivých pediatrických obvodoch okresov Banská Bystrica a Brezno – a to stav k 31.8.2023. Bol skontrolovaný výkon očkovania u celého ročníka narodenia 2021, 2020, 2016, 2009, 2011, 2010, 2017 a 2016. Celkom bolo skontrolovaných 15 960 záznamov detí podliehajúcich v danom veku základnému očkovaniu alebo preočkovaniu proti 10-tim chorobám. Výsledky sú popísané v osobitnej správe. Zaočkovanosť detí v jednotlivých kontrolovaných ročníkoch sa čiastočne stabilizovala, napriek tomu bol zaznamenaný pokles a to najmä v zaočkovanosti proti osýpkam, rubeole a parotitíde a preočkovaní proti záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu a detskej obrne v 6.roku života, kde klesla pod 95%. Na úrovni okresov BBSK sa zaočkovanosť všetkých ročníkov narodenia kontrolovaných v tomto období pohybovala od 87,6% po 100%.

SURVEILLANCE INFEKČNÝCH OCHORENÍ

- Zlepšenie hlásenia prenosných ochorení:
- Zlepšenie informovanosti a zvýšenie edukácie obyvateľstva v problematike prenosných ochorení
- Zlepšenie komunikácie s poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti

V priebehu roku 2023 v spádovom území RÚVZ Banská Bystrica bolo hlásených 3 676 (v minulom roku hlásených 36 775) individuálnych prípadov prenosných chorôb, v ktorých sa zabezpečoval výkon protiepidemických opatrení, edukácia v ohnisku nákazy a monitorovanie dopadu na zdravie jednotlivých prípadov. V priebehu roku 2023 došlo k poklesu výskytu prenosných chorôb o 90,0% a to najmä ochorení COVID-19.

Aktivity smerované k odbornej verejnosti:

Hlásenie prenosných ochorení, ARO, chrípky a ChPO bolo riešené opakovanými upozoreniami PZS, ktorí sú povinní zo zákona hlásiť a tiež počas odborných seminárov určených pre všeobecných lekárov ako aj pri zasielaní informácií o výskyte prenosných ochorení v okresoch Banská Bystrica a Brezno. Zatiaľ sa nepodarilo dosiahnuť ideálny stav, riešenie problematiky je naďalej v procese. Rovnako sme propagovali online hlásenie jednotlivých prípadov prenosných ochorení. Výrazne sa zlepšila internetová komunikácia medzi spolupracujúcimi zdravotníckymi zariadeniami a laboratóriami.

Aktivity smerované k laickej verejnosti:

Edukácia obyvateľstva v prevencii prenosných ochorení sa vykonáva priebežne najmä cestou médií. Pracovníci odboru pravidelne vystúpili s dôležitými informáciami v TV Hronka, STV 1, ako aj v Regionálnom denníku STV 2, TV Markíza, TV JOJ, v Slovenskom rozhlase, v rádiu Regína a publikovali články v regionálnych novinách – MY SME, Bystricoviny, BBonline a to na nasledovné témy: Prevencia alimentárnych nákaz, Očkovanie proti KE, Európsky týždeň testovania na vírusovú hepatitídu a HIV na RÚVZ BB, Prevencia hnačkových ochorení v letnom období, Pravidelné očkovanie detí, Choroby prenášané kliešťami, Očkovanie proti kliešťovej encefalitíde, Prevencia chrípky.

Významnou súčasťou edukácie obyvateľstva je práca v ohniskách nákaz pri výskyte jednotlivých ochorení, kde kľúčovú úlohu zohráva aj podanie informácií o prevencii daného ochorenia.

INFORMAČNÝ SYSTÉM PRENOSNÝCH OCHORENÍ – EPIS

- priebežné a rýchle hlásenie prípadov prenosných ochorení do systému EPIS
- dodržiavanie kompletnosti požadovaných údajov v zmysle požiadaviek ECDC pre systém TESSY ako aj národných požiadaviek
- priebežná kontrola kvality údajov
- priebežná kontrola funkčnosti systému
- aktualizácia premenných v systéme podľa nových požiadaviek a poznatkov
- kontrola výstupov v tlačových zostavách, grafoch a mapách
- komunikácia s dodávateľom softvéru
- inovácia a rozširovanie systému

Úloha sa plní priebežne tak na regionálnej ako aj na národnej úrovni. Vykonávajú sa pravidelné kontroly kvality údajov vložených do systému, ktoré sa exportujú do európskej siete ECDC – TESSy. Pokračovalo sa v hlásení prípadov COVID-19 podľa metadatasetu TESSy. Rovnako sa pokračovalo v týždennom hlásení novo-evidovaných prípadov do TESSy. Zároveň sa systém EPIS rozšíril pre nahlasovanie očkovacieho statusu pozitívnych prípadov, nakoľko od 28.12.2020 bolo zavedené očkovanie proti COVID-19 dostupnými vakcínami proti tomuto ochoreniu. Po vykonanej integrácii sa výsledky sekvenácií automaticky priradujú k vybraným výsledkom RT PCR.

Počas celého roka 2023 sa naďalej rutinne hlásili aj ťažké akútne respiračné infekcie tzv. SARI do systému EPIS a ich následný transfer do systému TESSy. Uvedená úloha sa plní priebežne. Pokračovalo sa v mesačnom hlásení osýpok, rubeoly, ZIKA infekcií, hlásia sa aj podozrenia na tieto ochorenia a tiež nepotvrdené prípady. Štvrťročne sa hlásia do TESSy zoonózy, s čím súvisela aj priebežná kontrola kvality týchto údajov. Ostatné ochorenia sa hlásia jedenkrát ročne podľa harmonogramu ECDC. Kontrolovali sa údaje za 58 hlásených diagnóz za rok 2023 a dopĺňali sa premenné podľa aktuálneho metadatasetu ECDC, v rámci hlásenia do TESSy, podľa týchto požiadaviek museli byť prispôbené všetky hlásené údaje.

Spolupráca s jednotlivými RÚVZ bola na veľmi dobrej úrovni a naďalej sa zlepšuje.

Počas celého roka 2023 prebiehala intenzívna spolupráca s IT spoločnosťou Softec, ktorá kontroluje funkčnosť databázy údajov EPIS na vládnom úložisku dát tzv. vládny cloud, v ktorom sú tieto dáta uchovávané od roku 2017.

V systéme EPIS bolo v roku 2023 nahlásených celkom za SR 108 163 individuálnych prípadov ochorení (v roku 2022 hlásených 1 224 075 prípadov). Je to o 91,2% menej ako v roku 2022. Pracovníci odboru pravidelne zabezpečovali kontrolu kvality vložených údajov z hľadiska ich kompletnosti a exportovali vybrané prípady do TESSy. V systéme EPIS bolo spracovaných 741 epidémií a 1054 hlásení do systému rýchleho varovania.

Výzvy: EPIS ako systém pre monitoring a zber údajov o prenosných ochoreniach si vyžaduje neustále prispôsobovanie sa novým poznatkom v oblasti epidemiológie prenosných chorôb, ako aj požiadavkám európskych sietí. Ostatná verzia sa využívala 15 rokov. Odbor epidemiológie pracoval počas celého roka na skvalitňovaní systému a aktívne sa podieľal na uvedení projektu Informatizácie verejného zdravotníctva v oblasti EPIS, do praktického používania.

Projekt OPVES: Pracovníčky odboru aktívne spolupracujú na projekte: Informatizácia verejného zdravotníctva, do ktorého je zaradený aj program EPIS a novobudovaný Register očkovaných. V roku 2023 v rámci projektu Informatizácie verejného zdravotníctva bola nasadená nová verzia EPIS do bežného užívania. Pracovníci odboru epidemiológie sa naďalej podieľali na skvalitňovaní systému prostredníctvom kontroly kvality migrovaných údajov. V tejto súvislosti prebiehala náhodná kontrola epidémií, týždenného hlásenia ARO/ChPO, tlačových zostáv vygenerovaných v starom a v novom systéme.

NOZOKOMIÁLNE NÁKAZY (ďalej len „NN“)

- priebežná analýza výskytu nozokomiálnych nákaz
- organizácia prevalenčnej štúdie výskytu NN na vybraných oddeleniach vybraných ZZ
- skvalitnenie surveillancie a kontroly nozokomiálnych nákaz zabezpečením:
- vysokej kvality diagnostických možností patogénnych mikroorganizmov
- vysokej kvality monitorovania a kontroly nozokomiálnych nákaz
- zvýšenie bezpečnosti pacientov v zdravotníckych zariadeniach
- kontrola dodržiavania štandardných čistiacich, dezinfekčných a sterilizačných postupov pre manipuláciu so zdravotníckymi pomôckami
- vykonávanie priebežnej kontroly hygienicko-epidemiologického režimu v ZZ okresov Banská Bystrica a Brezno
- kontrola dodržiavania štandardných postupov hygienickej a chirurgickej dezinfekcie rúk
- organizácia vzdelávacích aktivít pre pracovníkov verejného zdravotníctva a LPS úseku so zameraním na hygienu rúk
- edukácia zdravotníckych pracovníkov v prevencii NN

Surveillance NN:

V rámci tejto úlohy sú dôležité požiadavky na posilnenie surveillancie a kontroly závažných nozokomiálnych nákaz na rizikových lôžkových oddeleniach zdravotníckych zariadení najmä chirurgických smerov, intenzívnej starostlivosti, OAIM.

Odborom epidemiológie boli v roku 2023 vykonané v tejto úlohe nasledovné aktivity:

- V roku 2023 bolo zo zdravotníckych zariadení v okresoch B. Bystrica a Brezno nahlásených a následne analyzovaných spolu 682 prípadov nozokomiálnych nákaz (588 v ZZ okrese Banská Bystrica a 94 v ZZ okrese Brezno). Pokles počtu hlásených prípadov v okrese NN bol spôsobený aj nižším počtom NN s etiológiou COVID-19. V roku 2023 bola činnosť sústredená najmä na prevenciu NN spôsobených *Clostridioides difficile* a SARS-CoV-2.

Kontrola výskytu NN sa vykonávala formou štátneho zdravotného dozoru plánovaného a následného po výskyte závažných NN. Komisia pre sledovanie a analýzu NN za účasti epidemiológov RÚVZ zasadala v DFNSP BB 1x mesačne, vo FNSP FDR BB polročne a v NsP Brezno 1x ročne.

Na jednotlivých klinikách a oddeleniach zdravotníckych zariadení boli sledované výkony bariérovej ošetrovacej techniky, kontrola výkonu dekontaminácie a funkčnosti sterilizačných prístrojov ako aj dodržiavanie zákona o ochrane nefajčiarov.

Počas roka boli námatkovo vykonávané odtlačky rúk zdravotníckeho personálu do kultivačnej pôdy a kontrolovaný postup zdravotníckych pracovníkov pri vykonávaní dekontaminácie rúk.

Celkovo bolo v roku 2023 vykonaných 103 kontrol HER v ZZ, a to tak v ambulantných ako aj lôžkových ZZ v okresoch Banská Bystrica a Brezno v rámci ŠZD. Celkom bolo odobratých 5008 vzoriek a to sterov z prostredia, ovzdušia, sterilných predmetov a bioindikátorov určených na kontrolu účinnosti sterilizačných prístrojov.

MIMORIADNE EPIDEMIOLOGICKÉ SITUÁCIE

- pokračovanie úlohy - zlepšenia všeobecnej pripravenosti verejného zdravotníctva na Slovensku na pandémiu chrípky
- informovanie profesionálnej ako aj laickej verejnosti ohľadom možnosti očkovania proti novému typu chrípky v rámci sezónneho očkovania
- zlepšenie všeobecnej pripravenosti verejného zdravotníctva na Slovensku na krízové situácie
- príprava stratégie krízovej komunikácie

V rámci tejto úlohy sa kladie dôraz na rýchlu a koordinovanú reakciu na mimoriadne epidemiologické situácie, hrozby a naliehavé situácie pri ohrození biologickými látkami alebo v súvislosti s epidemickým až pandemickým výskytom chrípky a iných akútnych respiračných ochorení, najmä ochorenia COVID-19.

Riešenie mimoriadnych situácií bolo v roku 2023 podobne ako v roku 2022 naďalej aktuálne, nakoľko sme pokračovali v prijímaní a zabezpečovaní protiepidemických a protipandemických opatrení v súvislosti so šírením vírusu SARS-CoV-2, spôsobujúceho ochorenie COVID-19. Pre zvládanie situácie sme pokračovali v mnohých aktivitách, ktoré si vynútilo riešenie opakujúcich sa vln pandemického výskytu, spôsobených novými variantami vírusu SARS-CoV-2. Riešenie mimoriadnej situácie spojenej s pokračujúcim výskytom COVID-19 si vyžiadalo:

- edukácia verejnosti
- spolupráca so všetkými typmi škôl
- spolupráca s DSS
- spolupráca so ZZ
- usmerňovanie monitorovania výskytu COVID-19 v epidemiologickom informačnom systéme EPIS na národnej úrovni
- riešenie podnetov súvisiacich s porušovaním opatrení
- analytická činnosť na úrovni okresov, BBSK a Slovenska.

Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 446 zo dňa 13. septembra 2023 bola zrušená mimoriadna situácia v súvislosti s ochorením COVID-19 spôsobeným vírusom SARS-CoV-2 na území Slovenskej republiky, ktorá bola vyhlásená od 12. marca 2020. Odvolanie mimoriadnej situácie nadobudlo účinnosť dňa 15. septembra 2023.

ENVIRONMENTÁLNA SURVEILLANCE POLIOMYELITÍDY A SLEDOVANIE VDPV

Monitorovanie cirkulácie divých a vakcinálnych kmeňov poliovírusov vyšetovaním odpadových vôd s osobitným zreteľom na sledovanie tzv. VDPV (Vaccine Derived Polio Viruses).

Po úspešnej eradikácii poliomyelitídy v Slovenskej republike je potrebné naďalej pokračovať vo všetkých aktivitách surveillance poliomyelitídy, ku ktorým patrí aj vykonávanie pravidelného virologického vyšetovania odpadových vôd na zistenie prítomnosti poliovírusov a iných enterovírusov vo vonkajšom prostredí.

Sledovanie cirkulácie poliomyelitických vírusov a iných enterovírusov vyšetovaním odpadových vôd sa začalo v rámci surveillance poliomyelitídy vykonávať vo vybraných lokalitách Slovenska v roku 1970.

Environmentálna surveillance spočíva vo virologickom vyšetovaní odpadových vôd vykonávanom celoslovensky podľa nariadenia hlavného hygienika Slovenskej republiky. Vzorky sa odoberajú systematicky najmä vo väčších mestách a v utečeneckých táboroch a to v mieste vyústenia odpadových vôd do čističky odpadových vôd.

V roku 2023 bolo odobratých 6 vzoriek odpadových vôd, všetky vyšetrenia sú ukončené a mali negatívny výsledok na detekciu POLIO vírusov. Výsledky z odpadových vôd potvrdzujú, že v populácii nášho regiónu sa ani divoké kmene vírusov POLIO ani vakcínou derivované kmene POLIO nevyskytujú.

PREVENCIA HIV/AIDS

Zvýšiť úroveň informovanosti a zmeny postojov mladých ľudí v problematike HIV/AIDS a iných pohlavne prenosných ochorení.

V r. 2023 bolo poskytované poradenstvo pre záujemcov pri návšteve RÚVZ a cez telefón. Intervencie so žiakmi sa nevykonávali.

Poradňu pre prevenciu AIDS navštívilo 67 osôb u ktorých bolo vykonané poradenstvo a odber na HIV, ani jeden z prípadov nebol reaktívny. Telefonicky bolo poradenstvo poskytnuté ďalším 31 osobám.

PORADNE OČKOVANIA

Posilnenie informovanosti o očkovaní a očkovaním preventabilných ochoreniach.

Činnosť poradne pre očkovanie

V roku 2023 pokračovala činnosť **poradne pre očkovanie**. Činnosť bola spropagovaná na portáli RÚVZ, ako aj opakovanou tlačovou správou. Individuálne sme usmerňovali rodičov detí podliehajúcich očkovaníu v otázkach povinnosti očkovania len telefonicky a tiež e-mailom.

Samostatnú kapitolu tvorili konzultácie o nutnosti očkovania pred cestami do zahraničia, ktorých bolo podaných celkom 102, z toho 52x osobne v poradni pre očkovanie, ostatné telefonicky. Zároveň bolo vydaných 52 medzinárodných očkovacích preukazov.

OPTIMALIZÁCIA VEREJNEJ SPRÁVY V OBLASTI EPIDEMIOLOGIE

Optimalizovať procesy výkonov verejnej správy vo verejnom zdravotníctve v oblasti epidemiológie.

Projekt pre oblasť epidemiológie je zameraný na optimalizáciu procesov výkonu štátneho zdravotného dozoru, úpravu epidemiologického informačného systému s možnosťou zakomponovania nových požiadaviek na všetky časti systému vrátane analytických nástrojov a výstupov. Súčasťou projektu je vybudovanie Národného registra očkovaných osôb, ktorý bude súčasťou aktualizácie programu EPIS. Realizačné výstupy: Zvýšenie efektivity procesov pri výkone štátneho zdravotného dozoru Update informačného systému EPIS a vytvorenie funkčného registra očkovaných osôb.

Pracovnícky odbor počas celého roka systematicky spolupracovali na rozvoji novej verzie programu EPIS a to samotnej aplikácie, analytickej časti a prezentačnej časti. Bolo potrebné integrovať viac zdravotných systémov pre zabezpečenie dostupnosti automatického hlásenia prípadov prenosných ochorení od poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, pre hlásenie nozokomiálnych nákaz a pre poskytnutie údajov o očkovaní pre realizáciu „Registra očkovaných a očkovania“. Plnenie úlohy si vyžiadalo pravidelné online stretnutia jednak s dodávateľom systému firmou SOFTEC, ako aj s pracovníkmi firmy ASSECO. Pracovníci RÚVZov pravidelne testovali pripravené moduly v oblasti epidemiológie podľa požiadaviek vývojárov.

„Posilnenie laboratórnej diagnostiky poliovírusov a iných enterovírusov a dobrovoľné testovanie HIV a iných krvou prenosných chorôb na strednom Slovensku“

Gestor: WHO

Cieľom intervenčnej aktivity bolo vykonať skrining vybraných krvou prenosných ochorení u Ukrajinských odírencov a u Rómov na strednom Slovensku a posilnenie laboratórnej diagnostiky poliovírusov a iných enterovírusov v rámci projektu WHO. Ďalšími aktivitami bolo zvýšiť zdravotné povedomie v oblasti uvedených ochorení, zabezpečiť dostupnosť k základnej zdravotnej starostlivosti v prípade UA odírencov.

Plnenie a výsledky: Do projektu boli zapojení Odbor lekárskej mikrobiológie, Odbor epidemiológie, Odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu. Išlo o krátkodobý 4-mesačný projekt. Celkovo sme vyšetrili 269 respondentov, z toho 197 Ukrajinských odírencov a 72 Rómov. V rámci skriningu krvou prenosných ochorení sme vykonali odber kapilárnej krvi pomocou rýchleho diagnostického testu na zistenie vírusovej hepatitídy typu B (VHB), vírusovej hepatitídy typu C (VHC), syfilisu a HIV. V prípade reaktívneho výsledku bola odobratá venózna krv a odoslaná na confirmáciu do príslušného Národného referenčného centra: Národné referenčné centrum pre prevenciu HIV/AIDS v Bratislave, NRC pre syfilis v Košiciach a v prípade hepatitíd do špecializovaného pracoviska pre hepatitídy na RÚVZ BB. U Ukrajinských odírencov bolo confirmovaných 7 prípadov krvou prenosných ochorení, pričom v jednom prípade išlo o koinfekciu akútnej HBsAg a hepatitídy C a v ostatných prípadoch o záchyt hepatitídy C. V mechanizme prenosu sa uplatnili parenterálne výkony realizované na Ukrajine a užívanie intravenózných drog. U rómskych komunit sme v rámci projektu nadviazali na prebiehajúcu epidémiu syfilisu v okrese Brezno, kde sme zachytili 3 prípady. V sledovanom súbore respondentov nebol potvrdený žiadny prípad HIV. Z uvedeného vyplýva, že u UA odírencov dominovala hepatitída typu C a u Rómskej populácie syfilis. Z projektu vyplýva, že v budúcnosti je potrebné realizovať včasný skrining a v prípade výskytu

daných ochorení vykonať cieľnú depistáž najmä u znevýhodnených skupín obyvateľov žijúcich v osadách.

Medzinárodný projekt CPW - prevencia nádorov súvisiacich s infekciou v rámci zdravotného dohľadu pri práci. (EU Horizont 2022; Projekt: 101104716 CPW)

Gestor : Univerzita v Bologni v Taliansku

Riešiteľské pracoviská :

- RÚVZ BB - zamestnanci vykonávajúci rizikové práce a ich rodinní príslušníci;
- Fakultná nemocnica s poliklinikou F. D. Roosevelta Banská Bystrica - zdravotnícki pracovníci a ich rodinní príslušníci;
- Železiarne Podbrezová - zamestnanci a ich rodinní príslušníci.

Cieľ: Skrining a eradikácia Hp, skrining a liečba HCV a očkovanie proti HPV. Realizácia projektu bude prebiehať v krajinách s vysokým rizikom rakoviny Taliansko, Španielsko, Slovensko a Rumunsko, na ktoré sa zameriavajú preventívne programy (t.j. rakovina žalúdka, hrubého čreva, pečene a krčka maternice). Pre každú intervenciu bude projekt pozostávať z 1 roka vývoja, 2 rokov implementácie a 1 roka hodnotenia.

Plnenie: Vykonať sériu pilotných prieskumov zameraných na hodnotenie účinnosti intervencie primárnej prevencie proti ochoreniam Hp, HCV, HBV a HPV v rámci intervenčných programov ÚVZ SR na podporu zdravia pri práci. Jedná sa o 4-ročný projekt. Intervencie na uvedené nákazy budú začlenené do existujúcich systémov dohľadu nad zdravím pri práci vo vysoko rizikových populáciách. Prevencia onkologických ochorení profesionálneho pôvodu je súčasťou dohľadu nad pracovným prostredím a nad zdravím zamestnancov, ktorý je povinný vo všetkých EU krajinách aj keď sa mechanizmy implementácie dohľadu v jednotlivých krajinách líšia. Dohľad nad zdravím zamestnancov zahŕňa aj poradenstvo a prevenciu ďalších (neprofesionálnych) ochorení.

PREDPOKLADANÉ VÝSTUPY PROJEKTU

- Intervencie s dopadom nielen na zamestnancov, ale aj na rodinných príslušníkov.
- Prevencia infekcie Hp a HCV u detí alebo iných rodinných príslušníkov infikovaných zamestnancov ako aj očkovanie proti HPV u detí zamestnancov alebo iných rodinných príslušníkov.
- Rozšíriť overené postupy podpory zdravia a primárnej prevencie nádorov spôsobených infekčnými agens do praxe pracovno-lekárskeho tímu a odborníkov epidemiológie a ochrany zdravia pri práci.

OSTATNÉ ÚLOHY

Výkon štátneho zdravotného dozoru v ZZ

Výkon štátneho zdravotného dozoru v ohniskách nákaz v okresoch Banská Bystrica a Brezno

Kontrola plnenia odporúčaní uložených na mieste a kontrola uložených opatrení rozhodnutím regionálneho hygienika.

Úloha sa plnila podľa aktuálnej epidemiologickej situácie, ktorá bola popísaná v mimoriadnych situáciách. Bolo spracovaných 3 657 ohnisk v ktorých bolo potrebné vykonávať opatrenia a riešených 25 epidémií (14 v okrese Banská Bystrica a 11 v okrese Brezno), v ktorých 14x sa jednalo o epidémiu spôsobenú vírusom SARS-CoV-2. Vzniklo 23 situácií, ktoré si vyžiadali podanie informácie do SRV.

Posudková činnosť

zameraná na zdravotnícke zariadenia novo-vznikajúce, so zmenou pôsobnosti alebo po rekonštrukcii.

Na odbor epidemiológie bolo doručených v roku 2023 – 2 217 podaní, bolo vydaných 61 rozhodnutí a 7 záväzných stanovísk, ďalej bolo podaných 4 452 iných stanovísk. Zároveň bolo poskytnutých 13 502 konzultácií.

Zdravotná výchova obyvateľstva v prevencii prenosných ochorení

- Preventívna - cestou médií – TV, rozhlas, printové médiá, web stránka RÚVZ - <https://www.uvzsr.sk/web/ruvzbb>, ako aj prostredníctvom systému EPIS – www.epis.sk a osobnými alebo telefonickými informáciami
- V ohniskách nákaz – osobnými konzultáciami a pohovormi s osobami, ktoré boli v kontakte s osobami, chorými na prenosné ochorenie, tiež prostredníctvom tlačených informácií – letáky, brožúry,...

Metodické vedenie odborov epidemiológie BBSK

- Poskytovanie konzultácií
- Usmerňovanie plnenia HÚ a programov odboru epidemiológie
- Organizácia lokálnych porád pracovníkov odboru epidemiológie

Počas roka bolo poskytnutých viacero konzultácií ohľadne plnenia úloh. Prezenčná porada sa neuskutočnila.

Práca v odborných pracovných skupinách a zboroch podľa nominácie ÚVZ SR, MZ SR, OÚ Banská Bystrica a RÚVZ Banská Bystrica

Členstvo a *plnenie*

- Vedenie PS pre EPIS – *konzultácie prebiehali prostredníctvom internetu* – podrobne popísané v časti EPIS.
- Členstvo v Poradnom zbore pri ECDC, poradný zbor zasadal 4x, február, máj, september a december formou telekonferencie
- Členstvo v pracovnej skupine pre hlásenie prenosných ochorení do ECDC – TESSY (ÚVZ SR) – *úloha sa plní kontinuálne.*
- Vykonávanie úloh vyplývajúcich z postu Národného kontaktného bodu pre surveillance - sledovanie požiadaviek ECDC, zavádzanie nových metód, rozsah premenných o jednotlivých prípadoch.
- Členstvo v pracovnej skupine pre hlásenie prenosných ochorení z oddelení klinickej mikrobiológie – úloha sa plní priebežne, percento hlásiacich laboratórií pokrýva viac ako 70% hlásení.
- Členstvo v Poradnom zbore HH pre epidemiológiu (ÚVZ SR) *účasť na webex zasadnutiach poradného zboru*
- Členstvo v PS pre projekt „*Informatizácia VZ*“ *oblasť Epidemiológia.*
- Členstvo v PS pre realizáciu NPPZ.
- Členstvo PS pre kontrolu drog pri Úrade vlády SR, vykonaná pravidelná ročná analýza výskytu VHB a VHC vo vzťahu k užívaniu drog.
- Národný kontaktný bod pre monitoring prenosných chorôb v EÚ – TESSY/ECDC, kontinuálne sledovanie požiadaviek na spektrum hlásenia do ECDC – TESSY, kontrola kompletности, logičnosti a odborných parametrov hlásených premenných.
- Národný kontaktný bod pre surveillance vírusových hepatitíd – ECDC, pravidelné ročné reporty a účasť na výročnom zasadnutí ECDC

- Národný kontaktný bod pre surveillance zoonóz a nákaz prenášaných vektormi
- Členstvo v expertnej skupine EFSA za SR – výskyt zoonóz a alimentárnych nákaz u ľudí, tvorba pravidelného ročného reportu za SR a tiež za členské krajiny EÚ.

Koordinácia likvidácie živočíšnych škodcov v spádovom území RÚVZ Banská Bystrica

Úlohy:

- Organizácia jarnej a jesennej akcie
- Prieskumy premnoženia hlodavcov
- Odporúčania na vykonanie deratizácie
- Kontrola účinnosti deratizácie
- Kontrola likvidácie uhynutých hlodavcov

V jarných mesiacoch marec, apríl a máj a jesenných mesiacoch september, október a november 2023 bol vykonávaný prieskum výskytu premnoženia živočíšnych škodcov a ich výskyt po vykonaných deratizáciách v meste Banská Bystrica. Počas roka zasadala 12 x komisia pre ochrannú DDD pri Mestskom úrade v Banskej Bystrici a po vykonaní deratizácie bola vykonávaná kontrola účinnosti deratizačných zásahov.

Celkovo bolo realizovaných 83 výkonov v teréne, z toho 2 prieskumy, 30 kontrol zásahov deratizačných na mieste hláseného výskytu živočíšnych škodcov.

Komisia pre skúšky spôsobilosti na výkon DD

Úlohy:

- Prednášky v príprave uchádzačov o skúšku
- Účasť na skúškach
- Hodnotenie
- Príprava podkladov pre vydanie potvrdenia o spôsobilosti

Plnenie:

V roku 2023 prebehli 2 kurzy na odbornú spôsobilosť na výkon DDD so záverečnými skúškami a vydaním osvedčenia o odbornej spôsobilosti pre 22 účastníkov, celkom bolo vydaných 40 osvedčení OS.

RÚVZ Lučenec

Preventívne programy a projekty

Odpočet plnenia programov a projektov za rok 2023 a na ďalšie roky za RÚVZ Lučenec nie je súčasťou VS a je samostatne vypracovaný a zaslaný ÚVZ SR.

V r. 2023 boli realizované nasledujúce úlohy:

Národný imunizačný program SR:

V rámci aktivít Európskeho imunizačného týždňa

V dňoch od 23. do 29. apríla 2023 bol vyhlásený 18. ročník Európskeho imunizačného týždňa. Zamestnanci oddelenia epidemiológie realizovali aktivity zamerané na oboznámenie laickej verejnosti o význame očkovania v dvoch vybraných mestách v okrese Lučenec. Aktivity prebiehali na námestiach formou verejnej besedy s pripravenými materiálmi – plagáty, brožúry, aktuálny očkovač kalendár. Aktuálne informácie boli zverejnené aj na webovej stránke a nástenke RÚVZ so sídlom v Lučenci. V rámci širšej odbornej verejnosti sa poskytovali informácie všeobecným lekárom pre deti a dorast a všeobecným lekárom pre dospelých o povinnom očkovaní v SR telefonicky a elektronickou poštou.

Administratívna kontrola pravidelného povinného očkovania v okresoch Lučenec a Poltár bola vykonaná v zmysle usmernenia hlavného hygienika SR zo dňa 24.7.2023 pod značkou

ÚVZSR/OI/2460/22666/2023 za obdobie od 1.9.2022 do 31.8.2023 podľa predložených tabuliek.

V okrese Lučenec sa zaočkovanosť detí pohybovala v rozmedzí od 87,6 % - 94,0 %. Nižšia ako 95% zaočkovanosť v rámci povinného pravidelného očkovania v okrese bola zistená v rámci základného očkovania proti MMR v ročníku narodenia 2021 na úrovni 87,6 % a v ročníku narodenia 2020 na úrovni 93,9 %. V rámci preočkovania proti MMR bola nižšia ako 95% zaočkovanosť v ročníku narodenia 2011 na úrovni 89,5 %, v ročníku narodenia 2010 na úrovni 94 %, v ročníku narodenia 2017 na úrovni 90,1 % a v ročníku narodenia 2016 na úrovni 91,8 %. V ročníku narodenia 2021 bola nižšia ako 95 % zaočkovanosť v rámci základného očkovania proti diftérii, tetanu, pertusis, vírusovej hepatitíde typu B, hemofilovým invazívnym infekciám, poliomyelitíde na úrovni 91,5 % a proti pneumokokovým infekciám na úrovni 91,3 %. V preočkovaní proti diftérii, tetanu, pertusis, poliomyelitíde v ročníku narodenia 2016 na úrovni 89,5 % a v ročníku narodenia 2009 na úrovni 92 %.

Očkovanie proti sezónnej chrípke u osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb v okrese Lučenec 65,5 %.

V okrese Poltár sa v sledovanom období zaočkovanosť detskej populácie pohybovala v rozmedzí od 93,9 % - 99,2 %. Nižšia zaočkovanosť ako 95 % bola zistená v sledovanom období v rámci základného očkovania. Očkovanie proti sezónnej chrípke u osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb v okrese Poltár 66,6 %.

Surveillance infekčných chorôb:

Prenosné ochorenia, ktoré podliehajú hláseniu v zmysle platnej legislatívy v SR boli monitorované priebežne cestou portálu epidemiologického informačného systému EPIS s mesačnou analýzou. V roku 2023 bolo celkovo hlásených 1 161 prenosných ochorení z okresu Lučenec a 487 z okresu Poltár.

V roku 2023 bola vykonaná 24x mesačná analýza prenosných ochorení, týždenné spracovanie ARO a CHPO 104x za okres Lučenec a okres Poltár.

Mimoriadne epidemiologické situácie:

V roku 2023 bol trend vývoja epidemiologickej situácie pandémie COVID-19 spôsobenou koronavírusom SARS-CoV-2, ktorá bola vyhlásená dňa 11.3.2020 generálnym riaditeľom Svetovej zdravotníckej organizácie (viď skupina respiračných nákaz) priaznivý z dôvodu poklesu zaznamenaných ochorení na COVID-19. V analyzovanom roku v okrese Lučenec bolo hlásených 571 ochorení COVID-19, čo predstavuje 49,18 % z celkového počtu ochorení, 50,82 % ochorení bolo zaznamenaných v skupinách: bakteriálnych a vírusových črevných infekcií, neuroinfekcií, zoonóz, vírusových hepatitíd, infekcií s prevažne pohlavným spôsobom prenášania. V okrese Poltár – 331 ochorení COVID-19, čo je 67,96 % z celkového počtu ochorení, 32,04 % ochorení bolo zaznamenaných skupinách: bakteriálnych a vírusových črevných infekcií, neuroinfekcií, zoonóz, vírusových hepatitíd, infekcií s prevažne pohlavným spôsobom prenášania. Informovanosť zameraná na „individuálnu“ prevenciu obyvateľov okresov Lučenec a Poltár v oblasti prenosných ochorení je zabezpečená prostredníctvom odborných zamestnancov oddelenia epidemiológie pri vyšetrovaní jednotlivých prípadov v ohnisku nákazy telefonicky alebo priamo v teréne.

Prevencia HIV/AIDS:

V roku 2023 boli realizované 2 edukačné aktivity zamerané na prevenciu HIV a AIDS organizované pre študentov základných škôl v obci Lovinobaňa v okrese Lučenec. Aktuálne informácie k „Svetovému dňu AIDS“ boli zverejnené na informačných paneloch v budove RÚVZ so sídlom v Lučenci.

Špecializované činnosti

Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení

Poradenská činnosť bola poskytovaná pri prenosných ochoreniach v rámci poradne zdravia a pri imunizácii obyvateľstva vo vakcinačnej poradni/poradni očkovania. Odborné konzultácie v zdravotníckej oblasti boli zabezpečované telefonicky, elektronicky a osobne pri metodických návštevách lekárov, pri vyšetovaní ohniska prenosných ochorení u pacientov a osôb podozrivých z nákazy a v prípade záujmu aj u ostatných klientov. V rámci Poradne očkovania sa poskytovali informácie zdravotníckym pracovníkom aj laickej verejnosti. Zdravotnícki pracovníci konzultovali predovšetkým problémy súvisiace so zabezpečovaním dodržiavania termínu povinného očkovania detskej a dospeljej populácie, kontraindikácie vakcinácie, nežiaduce reakcie po očkovaní. Laická verejnosť sa zaujímala predovšetkým o očkovanie pred cestou do zahraničia.

V roku 2023 sme zaznamenali aj odmietnutia povinného očkovania: 32x.

Zákonným zástupcom boli poštou doručené pozvánky na ústny pohovor do Poradne očkovania.

Zdravotno – výchovné aktivity v prevencii prenosných ochorení

V rámci aktivít Európskeho imunizačného týždňa

V dňoch od 23. do 29. apríla 2023 bol vyhlásený 18. ročník Európskeho imunizačného týždňa. Zamestnanci oddelenia epidemiológie realizovali aktivity zamerané na oboznámenie laickej verejnosti o význame očkovania v dvoch vybraných mestách v okrese Lučenec. Aktivity prebiehali na námestiach formou verejnej besedy s pripravenými materiálmi – plagáty, brožúry, aktuálny očkovací kalendár. Aktuálne informácie boli zverejnené aj na webovej stránke a nástenke RÚVZ so sídlom v Lučenci. V rámci širšej odbornej verejnosti sa poskytovali informácie všeobecným lekárom pre deti a dorast a všeobecným lekárom pre dospelých o povinnom očkovaní v SR telefonicky a elektronickou poštou.

V roku 2023 boli realizované 2 edukačné aktivity zamerané na prevenciu HIV a AIDS organizované pre študentov základných škôl v obci Lovinobaňa v okrese Lučenec. Aktuálne informácie k „Svetovému dňu AIDS“ boli zverejnené na informačných paneloch v budove RÚVZ so sídlom v Lučenci.

V roku 2023 bol trend vývoja epidemiologickej situácie pandémie COVID-19 spôsobenou koronavírusom SARS-CoV-2, ktorá bola vyhlásená dňa 11.3.2020 generálnym riaditeľom Svetovej zdravotníckej organizácie (viď skupina respiračných nákaz) priaznivý z dôvodu poklesu zaznamenaných ochorení na COVID-19. Informovanosť zameraná na „individuálnu“ prevenciu obyvateľov okresov Lučenec a Poltár v oblasti prenosných ochorení je zabezpečená prostredníctvom odborných zamestnancov oddelenia epidemiológie pri vyšetovaní jednotlivých prípadov v ohnisku nákazy telefonicky alebo priamo v teréne.

Zamestnanci oddelenia sa zúčastnili na vzdelávacích aktivitách:

1. XVII. Vedecko – odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR (16.03.2023)
2. XXVII. Červenkové dni preventívnej medicíny (06. – 07.11.2023)
3. XIV. Slovenský vakcinologický kongres (01. – 03.06.2023)

Mimoriadne úlohy

V roku 2023 bol trend vývoja epidemiologickej situácie pandémie COVID-19 spôsobenou koronavírusom SARS-CoV-2, ktorá bola vyhlásená dňa 11.3.2020 generálnym riaditeľom Svetovej zdravotníckej organizácie (viď skupina respiračných nákaz) priaznivý z dôvodu poklesu zaznamenaných ochorení na COVID-19. V roku 2023 v okrese Lučenec bolo hlásených 571 ochorení COVID-19, čo je 49,18 % z celkového počtu ochorení. V okrese Poltár – 331 ochorení COVID-19, čo je 67,96% z celkového počtu ochorení.

Akútne respiračné a chrípke podobné ochorenia boli hlásené pravidelne za každý kalendárny týždeň v priebehu celého sledovaného ročného obdobia. Zvýšený výskyt akútnych respiračných a chrípke podobných ochorení sme zaznamenali v okrese Lučenec od 43. k.t. do 49. k.t. 2023 a v okrese Poltár v 10. k.t., 16.k.t. s 49.k.t. 2023.

RÚVZ Veľký Krtíš

Národný imunizačný program

V kalendárnom mesiaci september a október 2023 bola odbornými pracovníkmi Oddelenia epidemiológie fyzicky vykonaná administratívna kontrola očkovania v 7 ambulanciách všeobecných lekárov pre deti a dorast v územnom obvode RÚVZ so sídlom vo Veľkom Krtíši. Zároveň bola vykonaná kontrola dodržiavania chladového reťazca vakcín, typy chladničiek v jednotlivých ambulanciách, vedenie evidencie zaočkovanosti, ako aj doočkovanie detí s dočasnými kontraindikáciami.

Vo vyššie uvedených parametroch sledovanosti neboli zistené závažnejšie nedostatky. Nebola hlásená žiadna nežiaduca reakcia po očkovaní.

Celookresný výsledok zaočkovanosti v rámci pravidelného povinného očkovania detí dosiahol hranicu **96,78 %**. V porovnaní s predchádzajúcou kontrolou očkovania bola celookresná zaočkovanosť nižšia o 1,12%, v predošlom sledovanom období bola na úrovni 97,9 %. V sledovanom období boli zistené 4 pediatrické obvody (57,14%), v ktorých nebola dosiahnutá 95% hranica zaočkovanosti, pokles úrovne zaočkovanosti bol zaznamenaný u poskytovateľov zdravotnej starostlivosti až v 11 ročníkoch narodenia. Počet zdravotných kontraindikácií oproti minulému roku vzrástol o 2 prípady, jedná sa o trvalé kontraindikácie, dočasné sme v tomto a ani v predošlom kontrolovanom období neevidovali.

Záverečná správa z kontroly očkovania bola v termíne odoslaná na RÚVZ v sídle kraja. Rovnako bola zabezpečená distribúcia informačných materiálov o očkovaní do všetkých zdravotníckych zariadení v okrese Veľký Krtíš.

V spádovom území RÚVZ Veľký Krtíš boli zaznamenané 2 ochorenia na nákazy proti ktorým je zavedené povinné očkovanie, a to 1x pertussis u muža z vekovej skupiny 55- 64 ročných bez zistenia očkovacieho statusu a 1 prípad vírusovej hepatitídy typu B u dospeljej osoby.

Okrem toho bolo evidovaných 207 prípadov ochorení preventabilných očkovaním, proti ktorým je možné sa očkovať na odporúčanie lekára. Jednalo sa o 204 prípadov varicelly a 3 prípady rotavírusovej enteritídy. Ani jeden prípad ochorenia s odporúčaným očkovaním nebol zaočkovaný. Protiepidemické opatrenia vo všetkých predmetných ohniskách nákazy boli zabezpečené v plnom rozsahu. V roku 2023 sme zaznamenali 380 prípadov ochorenia COVID-19, ktoré bolo v roku 2021 zaradené medzi nákazy preventabilné očkovaním.

Boli vykonávané individuálne konzultácie so všeobecnými lekármi pre deti a dorast – písomne, telefonicky, emailom.

V súvislosti s plnením opatrenia č.2 – „Zlepšenie povedomia a informovanosti starších ľudí v oblasti preventívneho očkovania cestou informačno-osvetových aktivít regionálnych úradov verejného zdravotníctva“ Národného programu aktívneho starnutia na roky 2021 -2030 bola zabezpečená realizácia prednášok na tému – Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam a COVID-19 v 7 zariadeniach okresu Veľký Krtíš, s celkovým počtom účastníkov: 330.

Na uverejnenom telefónnom čísle na webovej stránke RÚVZ sa mohla verejnosť informovať o problematike očkovania. Situácia v oblasti imunizácie je priebežne monitorovaná, lekárom nahlásené odmietnutia povinného pravidelného očkovania v detskom veku sú riešené pohovorom v Poradni očkovania.

V prípade zistenia porušenia povinnosti podľa § 51 ods. 1 písm. d) a ods. 3 zákona č. 355/2007 Z. z. správny orgán za tento priestupok na úseku verejného zdravotníctva ukladá blokovú pokutu v súlade s ustanovením § 56 ods.1 písm. k) a ods.3 zák.355/2007 Z.z..

Surveillance infekčných chorôb

V priebehu roku 2023 v spádovom území RÚVZ Veľký Krtíš bolo hlásených 940 prípadov prenosných chorôb, v ktorých sa zabezpečovali protiepidemické opatrenia (preventívne, represívne), edukácia v ohnisku nákazy a monitorovanie dopadu na zdravie jednotlivých prípadov. Osobitná pozornosť bola venovaná koronavírusovej infekcii, nozokomiálnym nákazám (CDI, infekciám vyvolaným multirezistentným patogénom *Klebsiella pneumoniae* v ústavnom zariadení).

Zabezpečenie hlásenia prenosných ochorení, ARO, chrípky a ChPO bolo riešené opakovanými upozoreniami poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, ktorých povinnosťou je zabezpečenie hlásnej služby. Na mesačnej báze sú všeobecní lekári pre deti, dorast a dospelých informovaní o epidemiologickej situácii v okrese Veľký Krtíš.

Informačný systém prenosných ochorení – IS EPIS

Informačný systém prenosných ochorení IS EPIS je denne využívaný na evidenciu a hlásenie prenosných ochorení, na zabezpečenie analýz a grafické spracovanie ich trendu – prechod na rutinnú prevádzku začiatkom mája roka 2023 na nový modul EPIS ako súčasť IS ÚVZ. V hodnotenom období bolo spracovaných a do systému vložených:

- 940 prípadov prenosných ochorení,
- 100 nozokomiálnych nákaz,
- 5 epidémií, (svrab, CPE, CDI, COVID-19),
- 6 hlásení do SRV (systém rýchleho varovania) – 1x akútna hepatitída typu A, 1x podozrenie na SARI, 1x epidémia svrabu, 1x CPE, 1x herpetická meningitída, 1x vírusová gastroenteritída.

Nozokomiálne nákazy

Na základe harmonogramu je vykonávaný mikrobiálny monitoring v lôžkovej časti zdravotníckych zariadení, kontrola účinnosti sterilizačnej techniky, pravidelné kontroly dodržiavania hygienicko-epidemiologického režimu v zdravotníckych zariadeniach najmä po výskyte nozokomiálnych infekcií.

V roku 2023 bolo zo zdravotníckych zariadení okresu Veľký Krtíš hlásených 100 prípadov nozokomiálnych nákaz (najčastejšie zaznamenanými NN boli infekcie *respiračného traktu*, ktoré tvorili 52% NN, ďalej črevné infekcie vyvolané *Clostridioides difficile* v 38% a v 5% infekcie *urogenitálneho traktu* a infekcie zaradené do kategórie iné). V porovnaní s predošlým rokom je evidovaný nárast záchytu nozokomiálnych nákaz o 56 prípadov.

V rámci výkonu ŠZD bolo v roku 2023 odobratých 60 vzoriek sterov z rúk personálu a kritických a rizikových miest nemocničného prostredia. Z celkového počtu bolo 5% sterov nevyhovujúcich.

Odber sterov z rúk pri výkone ŠZD v zdravotníckych zariadeniach bol zabezpečený 2x (Interné oddelenie muži a Oddelenie úrazovej chirurgie).

Realizovaná surveillance NN na jednotkách intenzívnej starostlivosti – sledovanie dodržiavania bariérovej ošetrovateľskej techniky, kontrola výkonu dekontaminácie – vykonané na JIS Interného oddelenia muži.

V súvislosti s pozitívnym záchyтом multirezistentných patogénov - Klebsiella pneumoniae produkujúcou karbapenemázu (KP CPE) u hospitalizovaných pacientov Všeobecnej nemocnice s poliklinikou n.o. Veľký Krtíš boli na dotknutých oddeleniach nariadené a kontrolované protiepidemické opatrenia. Taktiež boli rozhodnutím nariadené skriningové vyšetrenia u prepustených pacientov, ktorí boli v kontakte s pozitívnymi pacientami s KP CPE. Oddelenie epidemiológie vypracovalo a zaslalo nemocnici dňa 9.6.2023 materiál s rozpracovaným postupom pre odber vzoriek pri klinicky a epidemiologicky významných mechanizmoch rezistencie, ďalej 15.6.2023 zaslaná vypracovaná stratégia kontroly CPE+.

V roku 2023 bola vo Všeobecnej nemocnici s poliklinikou n.o. Veľký Krtíš a v ďalších vybraných nemocniciach pracovníkmi oddelenia epidemiológie zrealizovaná Bodová prevalenčná štúdia (BPS) podľa protokolu ECDC. Jednalo sa bodové prevalenčné sledovanie nozokomiálnych nákaz a užívania ATB v Slovenskej republike.

Táto štúdia bola realizovaná v čase od 10.05.2023 do 12.05.2023 na všetkých lôžkových oddeleniach nemocnice. Do BPS bolo zapojených 63 pacientov. Bolo sledované aj očkovanie zdravotníckeho personálu proti COVID-19 (82,79% - dostupné údaje za rok 2022) a chrípke. Zaslanie finálneho exportu databázy HELICS prebehlo 12.06.2023.

Mimoriadne epidemiologické situácie

Mimoriadna situácia s potenciálom ovplyvnenia verejného zdravia:

Na území okresu Veľký Krtíš bola dňa 01.09.2023 vyhlásená mimoriadna situácia spôsobená hromadným prílevom nelegálnych migrantov z tretích krajín. Mimoriadna situácia bola vyhlásená v trvaní do 02.11.2023. V nebytových priestoroch výrobnjej haly mesta Veľký Krtíš bola dočasne zabezpečená evidencia a umiestnenie cudzincov, ktorí neoprávnene prekročili štátnu hranicu SR za účelom zabezpečenia nevyhnutne potrebných úkonov. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Veľkom Krtíši nie je podľa zákona 355/2007 Z.z. kompetentný na vykonávanie ŠZD v zariadeniach MV SR.

- Spolupráca s ústavným zdravotníckym zariadením pri reprofilizácii a dereprofilizácii lôžkového fondu vyhradeného pre COVID pacientov.
- Spolupráca so zariadeniami sociálnych služieb.
- Reorganizácia pracovných činností na oddelení epidemiológie.
- Participácia na druhej fáze projektu monitoringu odpadových vôd na detekciu SARS-CoV-2 do **13.06.2023** (časová a geografická redukcia odberov kvôli významnému poklesu detekcie RNA vírusu SARS-CoV-2.
- V rámci Systému rýchleho varovania bolo vykonaných 6 hlásení mimoriadneho významu.

Počas roka 2023 bol zaznamenaný epidemický výskyt prenosných ochorení v epidemiologickej súvislosti na: klostrídiové infekcie, COVID-19, svrab a epidemický výskyt karbapenémovej rezistencie pri Klebsiella pneumoniae u hospitalizovaných pacientov.

V roku 2023 boli evidované 2 prípady hospitalizácií pre **akútnu hepatitídu A** u školopovinných detí v epidemiologickej súvislosti. V ZŠ s MŠ Hrušov boli nariadené

protiepidemické opatrenia. OE bolo vydaných celkovo 82 rozhodnutí pre úzke kontakty s nariadením lekárskeho dohľadu a aktívnej imunizácie.

Enviromentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDVP

V rámci virologickej kontroly odpadových vôd - surveillance poliomyelitídy, bolo odobratých podľa stanoveného harmonogramu 12 vzoriek z ČOV mesta Veľký Krtíš a z ČOV Opatovská Nová Ves - migračný tábor (24.1., 14.3., 23.5.,18.7.,12.9.,14.11.2023). Pokus o izoláciu enterálnych vírusov z odpadových vôd bol v každom prípade vzorky negatívny.

Prevenia HIV/AIDS

Na úrovni okresu Veľký Krtíš bola úloha realizovaná v spolupráci s Oddelením podpory zdravia a výchovy k zdraviu. Oddelenie epidemiológie priame intervencie v školách nevykonával. V nadväznosti na Svetový deň boja proti AIDS boli zdravotno- výchovné aktivity zamerané na prevenciu HIV/AIDS – články s danou problematikou boli zverejnené na webovom sídle RÚVZ Veľký Krtíš a boli ďalej uverejňované na internetových platformách. V spoločných priestoroch úradu boli zhotovené názorné informačné panely.

V roku 2023 boli oslovené 4 stredné školy v okrese Veľký Krtíš zaslaním prezentácie, rovnako materiály vypracované Odborom podpory zdravia a výchovy ku zdraviu boli zaslané do 5 zariadení pre seniorov okresu Veľký Krtíš.

Poradne očkovania

Činnosť poradne očkovania pokračovala na RÚVZ so sídlom vo Veľkom Krtíši aj v roku 2023 a bola spropagovaná na webovej stránke úradu. Poskytované boli individuálne usmernenia rodičov telefonicky a emailovou komunikáciou.

Laická verejnosť bola informovaná o dôležitosti a benefitoch očkovania formou poskytovania materiálov o očkovaní, ktoré boli distribuované do pediatrických ambulancií a Všeobecnej nemocnice s poliklinikou Veľký Krtíš n.o. s aktuálnym očkovacím kalendárom na rok 2023. V rámci zvýšenia povedomia a informovanosti seniorov bola zabezpečená prednášková činnosť v 6 zariadeniach pre seniorov a na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom vo Veľkom Krtíši ohľadne problematiky Očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam a COVID-19 (s celkovým počtom účastníkov- 330).

Za kontrolované obdobie bolo všeobecnými lekármi pre deti a dorast nahlásených celkovo 24 odmietnutí povinného pravidelného očkovania. V 21 prípadoch bol priestupok riešený uložením blokovej pokuty na základe zistenia porušenia povinnosti podľa §51 ods. 1 písm. d) a ods.3 zákona č. 355/2007 Z.z., v ďalších prípadoch bolo spáchanie priestupku riešené v rozkaznom konaní.

Samostatnú časť tvorili telefonické konzultácie o nutnosti očkovania pred cestou do zahraničia, resp. odporúčenie využitia poradenstva v špecializovanej Ambulancie cestovnej medicíny v Banskej Bystrici.

ZVÝŠENIE POVEDOMIA BUDÚCICH RODIČOV O OCHORENIACH PREVENTABILNÝCH OČKOVANÍM A VÝZNAME OČKOVANIA

V roku 2023 sa RÚVZ nezapojil do projektu "Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania".

RÚVZ Zvolen

Činnosti oddelenia epidemiológie sú zamerané hlavne na plnenie úloh, ktoré sú stanovené v Programoch a projektoch Úradov verejného zdravotníctva:

➤ NÁRODNÝ IMUNIZAČNÝ PROGRAM SR

Pracovníčky oddelenia epidemiológie zabezpečili distribúciu očkovacieho kalendára pre povinné a odporúčané očkovanie podľa dosiahnutého veku a rizika nákazy v Slovenskej republike na rok 2023 do všetkých pediatrických ambulancií v spádovom území.

Administratívna kontrola očkovania v roku 2023:

Kontrola očkovania v roku 2023 prebehla v 20 pediatrických ambulanciách v okresoch Zvolen, Detva a Krupina. Výsledky administratívnej kontroly očkovania v našom regióne poukazujú na uspokojivú úroveň zaočkovanosti detí v kontrolovaných ročníkoch narodenia.

Celková zaočkovanosť v okrese Zvolen 93,60%.

Celková zaočkovanosť v okrese Detva 93,99%.

Celková zaočkovanosť v okrese Krupina 97,20 %.

V súvislosti s odmietaním povinného očkovania boli v roku 2023 zvolané ústne pojednávania. Zabezpečili sme doočkovanie neočkovaných detí prostredníctvom vypracovania individuálnych očkovacích schém.

Priebežne sme sa podieľali na edukácii zdravotníckeho personálu v jednotlivých ambulanciách všeobecných lekárov pre deti a dorast.

➤ SURVEILLANCE INFEKČNÝCH CHORÔB

Oddelenie epidemiológie aktívne spolupracuje s oddelením klinickej mikrobiológie (OKM) Nemocnica Zvolen a. s., ktoré poskytuje komplexnú mikrobiologickú diagnostiku pre účely zistenia etiológie mikrobiálnych chorôb a s hematologicko- biochemickým oddelením. Opakovane informujeme lekárov prvého kontaktu a ďalších zdravotníckych pracovníkov o povinnosti zo zákona č. 355/2007 Z. z. v znení noviel pravidelne hlásiť výskyt infekčných ochorení.

Pri výskyte prenosných ochorení v našom regióne individuálne informujeme obyvateľov danej oblasti o preventívnych a represívnych opatreniach, aby mali schopnosť chrániť sa pred infekčným ochorením.

➤ INFORMAČNÝ SYSTÉM PRENOSNÝCH OCHORENÍ

Pracovníčky oddelenia epidemiológie priebežne zadávajú do EPIS-u údaje o prípadoch, pravidelne sledujú systém rýchleho varovania a pravidelne cez export dát kontrolujú zadané údaje.

➤ NOZOKOMIÁLNE NÁKAZY

V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru sme upozornili zdravotnícke zariadenia na povinnosť hlásiť nozokomiálne nákazy v zmysle Vyhlášky č. 553/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na prevádzku zdravotníckych zariadení z hľadiska ochrany zdravia v znení noviel.

➤ MIMORIADNE EPIDEMIOLOGICKÉ SITUÁCIE, VRÁTANE BIOTERRORIZMU

RÚVZ Zvolen má vypracovaný havarijný plán mimoriadnych opatrení pre región Zvolen pri hromadnom výskyte nákaz.

Oddelenie epidemiológie spolupracuje s referátom krízového riadenia Nemocnice Zvolen a.s.

Od výskytu prvého ochorenia na COVID-19 v spádových okresoch zabezpečujeme protiepidemické opatrenia každého nahláseného pozitívneho výsledku na spomínané ochorenie.

➤ ENVIROMENTIÁLNA SURVEILLANCE POLIOMYELITÍDY A SLEDOVANIE VDPV

Vykonávame odbery odpadovej vody z ČOV Zvolen – Pustý Hrad na sledovanie cirkulácie divých a vakcinálnych kmeňov poliovírusov. Zabezpečujeme transport odpadovej vody do virologického laboratória v Banskej Bystrici. Doposiaľ boli všetky laboratórne vyšetrenia vzoriek odpadovej vody negatívne.

➤ PREVENCIA HIV/AIDS

V rámci Svetového dňa boja proti HIV/AIDS boli v spolupráci s oddelením podpory zdravia vykonané prednášky pre žiakov strednej zdravotníckej školy. Bol pripravený informačný panel v priestoroch RÚVZ Zvolen. Cieľom aktivít odd. epidemiológie je zvýšenie úrovne informovanosti v problematike HIV/AIDS a iných pohlavne prenosných ochorení.

➤ PORADNE OČKOVANIA

RÚVZ so sídlom vo Zvolene má zriadenú Poradňu na podporu očkovania, ktorej cieľom je zvýšenie informovanosti o očkovaní, oboznamovanie o význame očkovania a ochoreniach preventabilných očkovaním.

V rámci poradne na podporu očkovania poskytujeme poradenstvo a konzultácie ohľadom povinného pravidelného očkovania, odporúčaného očkovania, očkovania osôb profesionálne vystavených zvýšenému nebezpečenstvu vybraných nákaz a osôb cestujúcich do zahraničia.

RÚVZ Rimavská Sobota

Preventívne programy a projekty SR:

Prevenca HIV/AIDS

V okresoch Rimavská Sobota a Revúca odborní zamestnanci oddelenia epidemiológie vykonali nasledovné aktivity v rámci Národného programu prevencie HIV/AIDS v SR a k Svetovému dňu AIDS za rok 2023:

Projekt úradov verejného zdravotníctva v SR „Hrou proti AIDS“ organizovaný pre študentov základných a stredných škôl bol vyňatý z pravidelne vykonávaných celoslovenských aktivít. Vzhľadom k uvedenému sme podujatia neorganizovali a nebudeme v tomto projekte pokračovať. V roku 2023 sa však vykonali ďalšie podporné aktivity, ktoré sú súčasťou Národného programu prevencie HIV/AIDS v SR a k svetovému dňu AIDS za rok 2023. Aktuálne informácie k „Svetovému dňu AIDS“ boli zverejnené na nástenke a webovej stránke RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote. Niektoré aktivity boli vykonávané spoločne s oddelením OPZ.

Programy a projekty EÚ:

HELICS SSI

Do programu EÚ HELICS - SSI bola za náš RÚVZ zaradená Všeobecná nemocnica v Rimavskej Sobote, chirurgické oddelenie, kde sa podľa predloženého manuálu a dotazníka vyhodnotili zo zdravotnej dokumentácie cholecystektómie vykonané v uvedenom zdravotníckom zariadení za obdobie január až jún roku 2022 so zameraním sa na sledovanie vzniku nozokomiálnych nákaz v mieste chirurgického výkonu po cholecystektómii. Za uvedené obdobie bolo na chirurgickom oddelení Všeobecnej Nemocnice v Rimavskej Sobote vykonaných 50 takýchto operačných zákrokov, kde nebola zistená ani jedna nozokomiálna

nákaza po cholecystektómii. Údaje boli spracované prostredníctvom programu HELICS SSI. V programe budeme pokračovať aj v budúcom roku.

BPS

V gestorstve RÚVZ so sídlom v Trenčíne sa v dňoch 7.3.2023 a 23.3.2023 uskutočnili celoslovenské online pracovné stretnutia v súvislosti s vykonaním III. bodového prevalenčného sledovania nozokomiálnych nákaz a užívanie antibiotík vo vybraných nemocniciach SR poskytujúcich akútnu zdravotnú starostlivosť (BPS), ktorých sa zúčastnili aj 3 odborní zamestnanci oddelenia epidemiológie z RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote. Prevalenčná štúdia vo vybranom zariadení spádového územia RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote bola vykonaná podľa manuálu a štandardizovaných dotazníkov v dňoch 29.5. – 6.6.2023 vo Všeobecnej nemocnici v Rimavskej Sobote. Pri vyhodnocovaní bolo zistených 6 prípadov infekcie spojenej s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v uvedenom zariadení (1x pneumónia, 1x infekcia operačnej rany, 3x infekcia močových ciest, 1x infekcia horných dýchacích ciest). Údaje boli spracované prostredníctvom informatizačného programu Helics WinNet.

Kampaň „Save Lives: Clean Your Hands“

Odborné informácie v zmysle NPKIO a následnej implementácie Národného programu hygieny rúk zlepšiť compliance hygieny rúk u zdravotníckych pracovníkov a zvýšiť spotrebu alkoholovej dezinfekcie v litroch/počet lôžko-dní v SR sú súčasťou aj každoročnej kampane WHO „Save Lives: Clean Your Hands“ („Umývaj si ruky – zachrániš život“), ktorá je na Slovensku vyhlasovaná v súlade s programom WHO „First Global Patient Safety Challenge - Clean Care Is Save Care“. RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote sa na uvedenej kampani podieľa uverejňovaním článkov na webovej stránke a ďalšími podpornými aktivitami zameranými na šírenie informácií v tejto oblasti do všetkých zdravotníckych zariadení v okresoch Rimavská Sobota a Revúca.

Európsky imunizačný týždeň

Aktivity k EIW za RÚVZ so sídlom v R. Sobote vykonané v dňoch 23.4. – 29.4.2023 odbornými zamestnancami oddelenia epidemiológie:

1. Článok o efektívnosti očkovania pre zdravotníckych pracovníkov a laickú verejnosť uverejnený na webových stránkach RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote a 5 regionálnych informačných serveroch.
2. Nástenka s témami: povinné očkovanie v SR, očkovanie proti chrípke, vírusovej hepatitíde typu A, B a kliešťovej encefalitíde umiestnená na RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote.
3. V rámci vakcinačnej poradne poskytnutie informácie laickej verejnosti (telefonicky – 10x) v súvislosti s povinným očkovaním v SR a o možnostiach vakcinácie pred cestou do zahraničia.
4. V rámci prebiehajúcej epidémie VHA v okrese Revúca bola v rámci vakcinačnej poradne zabezpečená poradenská činnosť v súvislosti s očkovaním proti VHA (10x zdravotnícki pracovníci, 50x rómska komunita).

Špecializované činnosti, Poradenstvo a zdravotno-výchovné aktivity:

Poradenská činnosť:

Odborné konzultácie v zdravotníckej oblasti boli zabezpečované telefonicky, elektronicky a osobne pri metodických návštevách lekárov, pri vyšetrovaní v ohnisku prenosných ochorení u pacientov a osôb podozrivých z nákazy a v prípade záujmu aj u ostatných klientov.

V rámci Poradne očkovania sa poskytovali informácie zdravotníckym pracovníkom aj laickej verejnosti. Zdravotnícki pracovníci konzultovali predovšetkým problémy súvisiace so zabezpečením dodržiavania termínu povinného očkovania detskej a dospeljej populácie v okresoch Rimavská Sobota a Revúca, kontraindikácie vakcinácie, nežiaduce reakcie po očkovaní a výpadky vakcín na povinné očkovani detí z distribučnej siete v SR. Laická verejnosť sa zaujímala predovšetkým o očkovanie pred cestou do zahraničia.

V roku 2023 sme zaznamenali aj odmietnutia povinného očkovania: 45 v okrese Rimavská Sobota a 16 v okrese Revúca. Odmietnutia sa riešili zaslaním stanoviska zákonných zástupcov elektronickou formou. Prípady sú v štádiu vyšetrovania.

Prednášková činnosť :

- 2x odborný seminár pre zdravotníckych pracovníkov okresu Rimavská Sobota na témy: „Vitamíny“ a „Nozokomiálne nákazy“.
- 3x prednáška pre seniorov na tému: „Chrípka, pneumokoky, Covid-19“,

Publikačná činnosť

- 1x článok k „Svetovému dňu AIDS“ uverejnený na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote,
- 1x článok k „EIW“ uverejnený na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote a 5 regionálnych webových serveroch v okrese R. Sobota a Revúca,

Účasť na odborných školeniach a seminároch

Okrem odborných seminárov na RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote sa zamestnanci oddelenia epidemiológie zúčastnili nasledovných odborných podujatí:

- „Patogény vo verejnom zdravotníctve“, online celoslovenský webinár, 6.2. – 7.2.2023,
- „Dg. SARS-CoV-2 v odpadových vodách“, online celoslovenský webinár, 6.2 – 7.2.2023,
- Národný informačný deň EU 4 HEALTH, online celoslovenský webinár, 4.4.2023,
- Neurologický deň, 5. ročník, 12.6.2022 v Rimavskej Sobote,
- „Vybrané ochorenia z rôznych oblastí“, Všeobecná nemocnica R. Sobota, 12.10.2023,
- „Vzdelávanie seniorov v IT oblasti“, online celoslovenský webinár, 17.10. – 18.10.2023,
- XVI. Červenkové dni preventívnej medicíny“, Tále, 6.11. – 7.11.2023,
- „Diftéria“, online celoslovenský webinár, 5.12.2023,
- „Služobné hodnotenie, trendy“, online celoslovenský webinár, 7.12.2023,
- „Enterovírusy“, online celoslovenský webinár, 12.12.2023,
- 4 semináre na tému „Očkovanie v špeciálnych situáciách“, online celoslovenský webinár, 15.3.2023, 20.6.2023, 20.9.2023, 12.12.2023.

Mimoriadne úlohy:

Mimoriadne úlohy boli nariadené v súvislosti s pandémiou COVID-19, ktorá bola vyhlásená WHO v marci 2020 pre potvrdené ochorenia vyvolané novým typom koronavírusu SARS-CoV-2 vo svete. Protiepidemická komisia v roku 2023 nezasadala.

V roku 2023 bol aktualizovaný štatút a rokovací poriadok protiepidemickej komisie zriadenej na RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote, vrátane aktualizácie členov uvedenej komisie a ich kontaktných údajov. V rámci pripravenosti RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote v súvislosti s výskytom mimoriadnych situácií sú zabezpečené účinné OOPP (jednorázové kombinézy, štíty, ochranné okuliare s bočnými stenami typu B, jednorázové návleky, jednorázové rukavice, gumové čizmy, respirátory FFP3 a FFP2, jednorázové rúška), vrátane dezinfekčných prostriedkov na dekontamináciu.

Monitoring vírusu SARS-CoV-2 u populácie v obidvoch okresoch a protiepidemické opatrenia nariadené pozitívnym osobám, vrátane telefonickkej komunikácie ako aj objednávanie na odbery prostredníctvom RT-PCR testov bolo zabezpečené kontinuálne do 20.4.2022 (až do

vydania Vyhlášky č. 33/2022 V.v. SR, Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky, ktorou sa nariaďujú opatrenia pri ohrození verejného zdravia k izolácii osôb pozitívnych na ochorenie COVID-19 a karanténe osôb, ktoré prišli do úzkeho kontaktu s osobou pozitívnu na ochorenie COVID-19). Od uvedeného dátumu, ako aj v roku 2023 boli nariaďované protiepidemické opatrenia formou rozhodnutia už len pri výskyte uvedeného ochorenia v zariadeniach sociálnych služieb.

Dňa 21.1.2023 v súvislosti s COVID-19 bola nariadená služobná pohotovosť vedúcej oddelenia epidemiológie v rámci priebehu referenda o možnosti skrátenia volebného obdobia v SR referendum alebo uznesením Národnej rady Slovenskej republiky.

Po zrušení mimoriadnej situácie pre pandémie COVID-19 v SR s účinnosťou od 15.9.2023 boli zrušené všetky usmernenia nariadené ÚVZ SR, týkajúce sa zabezpečenia protiepidemických opatrení zameraných na predchádzanie šírenia vírusu SARS-CoV-2 v populácii.

V roku 2023 boli odobrané odborným zamestnancom oddelenia epidemiológie vzorky odpadových vôd na ČOV Rimavská Sobota v rámci sledovania cirkulácie vírusu SARS-CoV2 v SR - 29x (27x boli výsledky pozitívne a 2x negatívne). Za vyhodnocovanie výsledkov zodpovedá akreditované laboratórium RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici. V uvedenej úlohe sa pokračovalo aj po zrušení mimoriadnej situácie v súvislosti s COVID-19 v SR.

RÚVZ Žiar nad Hronom

Zdravotnícka starostlivosť mimo zdravotnícky systém je poskytovaná:

V okrese Žiar nad Hronom : 2 Domovy dôchodcov s DSS, v 4 DSS, v 1 detskom domove a 1 opatrovateľskej službe.

V okrese Žarnovica v 6 zariadeniach DSS a v 1 detskom domove.

V okrese Banská Štiavnica v 4 DSS.

Oddelením epidemiológie bolo vypracovaných 23x rozhodnutí na zrušenie prevádzkovania MOM pre Ag testovanie, 7 karanténnych opatrení (2x zvýšený zdravotný dozor a 5x lekárske dohľad), 17x boli schválené priestory zdravotníckych zariadení spolu s prevádzkovými poriadkami a 5x bolo pripravené záväzné stanovisko.

Zamestnancami oddelenia epidemiológie bola vykonaná kontrola očkovania proti chrípke a pneumokokovým nákazám v 6 DD a DSS okresu Žarnovica, v 3 DD a DSS okresu Banská Štiavnica a v 6 okresu Žiar nad Hronom.

Pracovníci oddelenia epidemiológie plnili 9 programov a projektov ÚVZ v SR, v rámci ktorých sa zapojili do štúdií, gestorom ktorých bol RÚVZ Trenčín:

„Európska surveillanca infekcií CDI podľa protokolu ECDC“ – zo 67 hlásených pozitívnych vzoriek stolice testovaných na CDI bolo spracovaných a hlásených 50 nozokomiálnych nákaz a 17 prípadov neznámeho pôvodu.

„HELICS“, v roku 2023 bol splnený v počte 58 prípadov rovnako ako v minulom roku.. Zdravotnícke zariadenia ambulantného aj lôžkového typu sú ústretové pri riešení hygienicko - epidemiologickej problematiky. Od roku 2012 spolupracujú s našim oddelením na projekte HELICS - infekcie v mieste chirurgického výkonu po cholecystektómii.

Bodové prevalenčné sledovanie NN a užívania ATB v nemocniciach poskytujúcich zdravotnú starostlivosť. Sledovanie prebiehalo v lôžkových oddeleniach v Nemocnici v Žiari nad Hronom od 18.4.- 26.4.2023 (85 pacientov) a na lôžkových oddeleniach v Banskej Štiavnici od 3.5.- 4.5.2023 (29 pacientov). Sledovaných bolo spolu 114 pacientov.

„Akčný plán Národného programu kontroly infekčných ochorení v Slovenskej republike“

Plnili preventívne opatrenia zamerané na znižovanie výskytu infekčných ochorení v rámci Národného imunizačného programu (NIP) SR. Na NIP SR sa podieľajú všetci všeobecní lekári. Administratívna kontrola očkovania ročníkov podliehajúcich kontrole bola vykonaná fyzicky v každej ambulancii všeobecných lekárov pre deti a dorast ku dňu 31. 8. 2023 (viď úvodné časti podľa okresov). Lekári ambulancií pre deti a dorast priebežne konzultujú očkovanie týkajúce sa detí (typ vakcíny, kombinácie vakcín a časové odstupy medzi nimi). Vzájomná spolupráca je na veľmi dobrej úrovni.

Oddelenie epidemiológie sa zapojilo do projektu Európsky imunizačný týždeň pod heslom „Dobehňime zabudnuté očkovanie“ prípravou článku do printových médií a do čakární lekárov prvého kontaktu boli pripravené vlastné letáky.

V rámci úloh „Surveillance infekčných chorôb“ a „Informačného systému prenosných ochorení - EPIS“ zabezpečovali zber, sledovanie, opatrenia, sumarizáciu a hlásenia prenosných ochorení, vrátane nozokomiálnych nákaz. V roku 2023 bolo spolu vložených do systému 1 866 prípadov ochorení (v roku 2022 17 331 prípadov). V mesiaci máj došlo k prechodu práce do nového Epidemiologického informačného systému.

V rámci prevencie proti nozokomiálnym nákazám, pracovníci vykonávali ŠZD sterilizačnej techniky a zdravotníckych zariadení. V uvedených dozorovaných zdravotníckych zariadeniach bolo vykonaných 113 kontrol sterilizačných prístrojov a 12 kontrol dodržiavania zákazu fajčenia ustanoveného v zákone č. 377/2004 Z. z.).

Prednášková činnosť pracovníkov oddelenia epidemiológie - v mesiaci november boli oslovené všetky zariadenia sociálnych služieb v územnej pôsobnosti a aj kluby dôchodcov s ponukou prednášky „Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam a COVID-19. Prednášky boli podľa záujmu realizované v dvoch zariadeniach sociálnych služieb v Banskom Studenci a Veľkej Lehote.

V rámci odborných vnútroúradných seminárnych školení RÚVZ ZH za oddelenie epidemiológie bola pripravená prednáška „Lymeská borelióza versus kliešťová encefalitída v okresoch Banská Štiavnica, Žarnovica a Žiar nad Hronom“.

Publikačná činnosť nebola v roku 2023 realizovaná.

Účasť na konferenciách – podľa predloženej prehľadnej tabuľky (úvod výročnej správy za oddelenie epidemiológie) sa konalo 10 vzdelávacích aktivít, vrátane odborných webinárov. V súvislosti so zavádzaním nového informačného systému pre celkovú činnosť regionálnych úradov bolo potrebné absolvovať niekoľko školení – webex. 7 zamestnancov oddelenia epidemiológie sa opakovane zúčastnilo školení on-line.

Činnosť odborných pracovníkov oddelenia epidemiológie počas pandémie ochorenia COVID-19:

- Začiatkom roka 2023 dochádzalo k odznievaniu pandémie ochorenia COVID-19 a postupne sa zaradilo do skupiny bežných respiračných ochorení, ktoré sú hromadne hlásené v rámci hlásenia chrípky a akútnych respiračných ochorení.

V rámci enviromentálnej surveillance poliomyelitídy a sledovania VDPV v SR bol podľa harmonogramu vykonaný 6x odber odpadovej vody. Výsledky vyšetrení boli negatívne.

V oblasti Prevencie HIV/AIDS v roku 2023 bolo poradenstvo spojené s odberom krvi poskytnuté 9 klientom.

Pracovníci oddelenia zabezpečujú prevádzku Poradne očkovania. V roku 2023 písomne vypracovali individuálne očkovačie plány pre 4 deti a poskytujú poradenstvo pediatrom a tiež laickej verejnosti.

Hlásenie akútnych respiračných ochorení lekármi prvého kontaktu je na slušnej úrovni, ostatné prenosné ochorenia sú zväčša hlásené oddeleniami klinickej mikrobiológie a ostatnými laboratórnymi zložkami, resp. lekármi, ktorí vykonali odber biologického materiálu.

Nemocnica v Žiari nad Hronom aj v tomto roku hlásila nozokomiálne nákazy elektronickou formou.

Zdravotno – výchovné aktivity v prevencii prenosných ochorení pre laickú a odbornú verejnosť:

- zverejňovanie na internetovej stránke úradu a na vonkajšej informačnej tabuli

Pre zdravotníckych pracovníkov regiónu Žiar nad Hronom:

- realizované denne telefonické konzultácie, informácie a platné usmernenia poskytované elektronickou poštou

5.1.7.7 PREŠOVSKÝ KRAJ

Surveillance prenosných ochorení, hlásenie, opatrenia v ohniskách nákazy sa vykonávajú v súlade s platnou legislatívou a odbornými usmerneniami. Zber údajov je zabezpečený z hlásení prenosných ochorení, pri epidemiologickom vyšetrení v ohniskách nákaz, zo zdravotnej dokumentácie a z laboratórných protokolov. Vykonávanie laboratórnej diagnostiky prenosných ochorení sa v jednotlivých okresoch líši. Lekári nie sú naklonení využívať pri svojej práci informačné technológie, zostávajú pri klasických formách hlásení prenosných ochorení (hlásenky, prípadne telefonicky alebo e-mail). Program EPIS je zo strany lekárov liečebno-preventívnej zložky využívaný minimálne.

Charakteristika primárnej a nemocničnej zdravotníckej starostlivosti v Prešovskom kraji je podrobnejšie rozpracovaná v kapitole „Výkon štátneho zdravotného dozoru a posudková činnosť“.

Preventívne programy a projekty

Odbory epidemiológie jednotlivých RÚVZ Prešovského kraja preventívne programy a projekty plnili v rámci Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike. Správa o plnení bola vypracovaná za každý RÚVZ Prešovského kraja a k 31.12.2023 a vyhodnotenie odoslané v termíne na ÚVZ SR.

Odbormi epidemiológie RÚVZ Prešovského kraja bolo plnených 9 úloh:

Národný imunizačný program SR (NIP SR)

Surveillance infekčných chorôb

Informačný systém prenosných ochorení

Nozokomiálne nákazy

Mimoriadne epidemiologické situácie

Enviromentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV

Prevenia HIV/AIDS

Poradne očkovania

Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania

Optimalizácia verejnej správy v oblasti epidemiológie

V roku 2023 sa tri Regionálne úrady verejného zdravotníctva v Prešovskom kraji zapojili do projektov, ktoré neboli súčasťou programov a projektov vyhlásených HH SR . Jedná sa o RÚVZ so sídlom v Prešove, Starej Ľubovni a RÚVZ so sídlom vo Svidníku.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Starej Ľubovni:

V roku 2023 sme sa podieľali na plnení projektu, ktorý nie je súčasťou programov a projektov vyhlásených HH SR:

„Zvyšovanie informovanosti o chorobách v komunitách ukrajinských odíencov a iných zraniteľných skupín (rómske komunity) v okrese Stará Ľubovňa“.

V rámci realizácie projektu boli vypracované 2 prezentácie na témy Očkovanie, Infekčné ochorenia a hygiena rúk. Pripravili sme 4 letáky (Očkovanie, Infekčné ochorenia, Hygiena rúk, Dôležité kontakty), predimplementačný a postimplementačný dotazník. Letáky boli preložené do ukrajinského a rómskeho jazyka a dané do tlače. Následne boli distribuované do komunitných centier (15), na obecné a mestské úrady (44), základné školy (29), stredné školy (11), ubytovacie zariadenia (7), Okresný úrad Stará Ľubovňa – odbor Krízového riadenia, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa a RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni. Edukačný materiál by mal napomôcť pri zvyšovaní povedomia o infekčných ochoreniach, očkovaní ako i o zdravom životnom štýle u obyvateľov rómskych komunít a ukrajinských odíencov. Realizované bolo 35 telefonických konzultácií a 1 osobná konzultácia s ukrajinským lekárom za účelom oboznámenia sa s pracovnými materiálmi a realizáciou projektu. V septembri sa konalo pracovné stretnutie pracovníkov Regionálneho úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Starej Ľubovni podieľajúcich sa na realizácii projektu so zástupcami WHO a ÚVZ SR. Počas realizácie projektu sme sa 7 krát zúčastnili na online stretnutiach - WEBEX.

Stretnutia sme realizovali v priestoroch komunitných centier, obecných úradov, škôl a ubytovacích zariadení. Bolo zrealizovaných 30 prednášok na témy Očkovanie, Infekčné ochorenia a hygiena rúk (prezentácia k správnej technike umývania rúk s následnou kontrolou pomocou UV lampy Derma LiteCheck). Prednášok sa zúčastnilo 277 osôb vo vekových skupinách 10 až 65+ ročných. Vo vekovej skupine 18 až 65+ ročných v počte 82 boli vyplnené predimplementačné a postimplementačné dotazníky (191 dotazníkov). Očakávaný bol vyšší záujem oslovených ukrajinských odíencov a rómskych komunít o edukačné aktivity. Z výsledkov analýz pred a po edukácii evidujeme zvýšenie zdravotného povedomia u oboch cieľových skupín po edukácii.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Svidníku:

V roku 2023 sme sa zapojili do projektu “Podpora zdravia a opatrenia zamerané na zníženie rizika vzniku a šírenia infekčných ochorení prenášaných vodou a ochorení preventabilných očkovaním v rómskej komunite a v komunite ukrajinských odíencov”.

Cieľom tohto projektu bola podpora zdravia v rómskych komunitách a komunite ukrajinských odíencov v okresoch Svidník a Stropkov. Identifikácia zdravotných rizík z vody, ktorú občania rómskej neintegrovanej časti populácie žijúcej v izolovaných osadách v okresoch Svidník a Stropkov používajú ako pitnú. Zvýšenie a osvojenie návykov a zásad osobnej hygieny u detí a dospelých populácie v marginalizovaných rómskych komunitách v okresoch Svidník a Stropkov a v azylovom dome.

Projekt sme realizovali od augusta 2023 do novembra 2023. V rámci projektu boli spracované zdravotno-výchovné materiály Hepatitída A“, Šargo nasá'ipen tipos A“, „Umývanie rúk je dôležité pre ochranu zdravia“, „Te peske moreha o vasta, aveha sasto“ v slovenčine a v rómskom jazyku. Zdravotno-výchovné materiály boli distribuované účastníkom projektu pri edukačných aktivitách v obciach, terénnym sociálnym pracovníkom a zástupcom OZ Zdravých regiónov v okrese Svidník a Stropkov a na ambulancie praktickým lekárom pre deti a dorast.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove:

RÚVZ so sídlom v Prešove sa v roku 2023 zapojil do projektu pod názvom: **Zvýšenie povedomia o ochoreniach preventabilných očkovaním a vybraných prenosných ochoreniach u odíencov z Ukrajiny a marginalizovaných skupín obyvateľstva .**

Koordinátorom projektu bolo World Health Organization- EU_SVK WHO Country Office, Slovakia. Gestor v SR bol Inštitút verejného zdravotníctva SR, Úrad verejného zdravotníctva SR, Trnavská cesta 52, 826 45 Bratislava. Projekt sa realizoval v období od 1.8.2023-30.12.2023. Cieľom projektu bolo zvýšenie povedomia o ochoreniach preventabilných očkovaním a vybraných prenosných ochoreniach a tým zvýšenie úrovne zaočkovanosti v marginalizovaných rómskych komunitách v okrese Prešov a Sabinov a v komunite odíencov z Ukrajiny žijúcich v okrese Prešov a Sabinov.

Realizované aktivity:**August - September 2023**

Príprava a tvorba edukačných materiálov -plagáty, letáky a brožúry v rómskom a ukrajinskom jazyku.

Október – November 2023

Distribúcia edukačných materiálov do vybraných ambulancií všeobecných lekárov pre deti a dorast v okrese Prešov a Sabinov s vysokým podielom detí marginalizovaných rómskych komunít.

Distribúcia edukačných materiálov do Ukrajinského centra zriadeného v areáli FNsP J. A. Reimana, ul. Hollého 14, v Prešove – oddelenie ODCH.

Distribúcia edukačných materiálov do ambulancií všeobecných lekárov pre deti a dorast a do všeobecných ambulancií pre dospelých v okrese Prešov a Sabinov, ktoré môžu odíenci navštíviť pri akomkoľvek vyšetrení zdravotného stavu.

Očakávania:

Zvýšenie zaočkovanosti na ochorenia preventabilné očkovaním, v marginalizovaných rómskych komunitách a v komunite odíencov z Ukrajiny žijúcich v okrese Prešov a Sabinov.

Záver:

Realizácia projektu prebehla podľa vopred stanoveného plánu a podľa jednotlivých požiadaviek koordinátora so záverečným zaslaním zhodnotenia a finančných podkladov pre donora. Požadované materiály boli zaslané do všetkých ambulancií všeobecných lekárov pre deti a dorast v okr. Prešov a Sabinov a do jedného Ukrajinského centra, ktoré je zriadené v areáli FNsP Prešov.

Realizovaný projekt mal neoceniteľný význam na zvyšovanie povedomia o očkovaní a jeho dôležitosti a dôsledkoch zanedbania tejto povinnosti. Cieľová skupina získala potrebné poznatky o skutočnostiach, ktoré jej neboli predtým známe.

V mesiaci december bola zaslaná záverečná správa o vykonaných aktivitách projektu

RÚVZ Prešov sa v roku 2023 zapojil do projektu PERCH.

Optimalizácia verejnej správy v oblasti epidemiológie

Špecializované činnosti

Odbory epidemiológie vykonávajú všetky úlohy vyplývajúce z koncepcie odboru epidemiológie, ktorú vypracoval ÚVZ SR.

RÚVZ so sídlom v Poprade:

Vedúca oddelenia epidemiológie je vedúcou tímu Pracovnej zdravotnej služby pre zamestnancov RÚVZ Poprad.

Oddelenie úzko spolupracuje na vyšetrovaní chorôb z povolania infekčnej etiológie s oddelením preventívneho pracovného lekárstva.

RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni:

V rámci špecializovaných činností zabezpečovali:

- poradenstvo v oblasti ochrany, podpory a rozvoja zdravia verejnosti,
- vedenie evidencie a dokumentácie epidemiologických údajov a iných údajov významných z hľadiska ochrany, podpory a rozvoja zdravia verejnosti,
- odber vzoriek biologického materiálu od osôb podozrivých z nákazy na vykonávanie laboratórneho určovania pôvodcov prenosných ochorení vrátane zisťovania citlivosti na antimikróbne látky,
- monitorovanie výskytu prenosných ochorení a vykonávanie epidemiologického dohľadu,
- plánovanie a koordináciu kontroly prenosných ochorení,
- plánovanie, koordináciu a kontrolu imunizačného programu, kontrolu správnych postupov a manipuláciu s očkovacími látkami,
- monitorovanie zdravotného stavu obyvateľov okresu,
- edičnú činnosť v oblasti ochrany, podpory a rozvoja zdravia verejnosti,
- dohľad nad DDD činnosťou na území okresu.

Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení

Preventívna činnosť RÚVZ Prešovského kraja je zameraná na riadenie a kontrolu imunizácie a odbornú poradenskú činnosť (metodické usmernenia zasielané poskytovateľom zdravotníckej starostlivosti, osvetová činnosť pre širokú verejnosť prostredníctvom masovokomunikačných prostriedkov, web RÚVZ, na školách formou besied, resp. prednášok a pod.).

Na RÚVZ Prešovského kraja sú zriadené poradne očkovania, v rámci ktorých je pre verejnosť poskytované poradenstvo a konzultácie v oblasti ochorení preventabilných očkovaním a to buď osobne, telefonicky alebo mailom. Poradenstvo je zamerané na:

- problematiku povinného pravidelného očkovania osôb, ktoré dosiahli určený vek
- očkovania pred cestou do zahraničia
- problematiku odporúčaného očkovania
- očkovania detí s kontraindikáciami
- poradenstvo týkajúce sa očkovacieho kalendára, odstupov medzi jednotlivými očkovaniami

RÚVZ so sídlom vo Svidníku:

má zriadenú **poradňu pre HBsAg pozitívne rodiny**. V rámci tejto poradne nebolo v tomto roku poskytnuté odborné poradenstvo a zároveň neboli hlásené žiadne pozitívne prípady.

Na oddeleniach epidemiológie sú zriadené aj poradne prevencie HIV/AIDS. Súčasne s činnosťou Poradní prevencie HIV/AIDS sú v prevádzke telefonické linky prevencie HIV/AIDS, kde najčastejšími dotazmi boli možnosti vyšetrenia HIV protilátok, prenosu infekcie HIV a možnosti prevencie. Na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove je zriadená Poradňa prevencie HIV/AIDS, kde sa okrem poradenstva vykonávajú aj

anonymné odbery biologického materiálu na vyšetrenie HIV protilátok. Odbery vykonáva RÚVZ so sídlom v Prešove ako jediný v rámci RÚVZ Prešovského kraja. Realizované boli 14 odbery biologického materiálu (9 mužov a 5 žien) na virologické vyšetrenie vo vekovej kategórii 19-ročný – 45-ročných. Najčastejším dôvodom vyšetrenia bola u klientov prítomnosť rizikovej situácie - nechránený pohlavný styk.

Súčasne s činnosťou Poradne prevencie HIV/AIDS je v prevádzke telefonická linka prevencie HIV/AIDS, ktorá je dostupná počas pracovnej doby

Telefonicky a e-mailom nás kontaktovalo 82 osôb. Najčastejšími dotazmi boli možnosti vyšetrenia HIV protilátok, prenosu infekcie HIV a možnosti prevencie.

V tomto roku bolo vykonaných 13 besied u študentov stredných a základných škôl. Spolu sa zúčastnilo 325 osôb.

V rámci aktivít svetového dňa boja proti AIDS bola informácia uverejnená na webovej stránke a nástenke RÚVZ so sídlom v Prešove.

Okres Bardejov

Oddelenie epidemiológie v spolupráci s oddelením podpory zdravia v roku 2023 realizovalo workshopy „Hrou proti AIDS“ v stredných školách okresu Bardejov. Uskutočnilo sa 9 workshopov a 9 prednášok s účasťou 207 študentov. Aktivity boli tiež zamerané na informačno – propagačnú činnosť prostredníctvom masovokomunikačných prostriedkov - webová stránka a FB stránka nášho RÚVZ, informačný panel v priestoroch úradu.

Okres Svidník

V roku 2023 bolo v rámci činnosti **poradne HIV/AIDS** vykonané odborné poradenstvo v 2 prípadoch. Odber na HIV nebol uskutočnený. Projekt „Hrou proti AIDS“ sa realizoval na 1 strednej škole v meste Stropkov a na 2 základných školách u žiakov deviatego ročníka vo Svidníku. Do projektu bolo zapojených spolu 98 študentov. Realizované boli 2 besedy o AIDS a pohlavných chorobách pre žiakov základných škôl a stredných škôl.

V rámci **vakcinačnej poradne** bola priebežne poskytovaná poradenská a bezplatná konzultačná činnosť v problematike imunizácie: poskytnutých bolo 64 konzultácií o očkovaní do zahraničia a o očkovaní pre lekárov prvého kontaktu v okrese Svidník.

Okres Humenné

Na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Humennom je od 1.1.2012 zriadená Poradňa očkovania, ktorá svoju činnosť vykonáva každý deň podľa potreby. V poradni očkovania sa poskytujú aj informácie o očkovaní pri cestách do zahraničia

Zdravotno-výchovné aktivity v prevencii prenosných ochorení

Zlepšenie informovanosti a zvýšenie edukácie obyvateľstva v problematike prenosných ochorení je zabezpečené prostredníctvom:

- programu EPIS (vstupný portál pre verejnosť),
- webovej stránky jednotlivých RÚVZ Prešovského kraja
- zdravotno-výchovných aktivít zameraných na prevenciu prenosných ochorení.

Pracovníci odborov epidemiológie Prešovského kraja sa v rámci svojej činnosti podieľali na rôznych zdravotno-výchovných aktivitách v oblasti prenosných ochorení, besied na základných a stredných školách, odbornými príspevkami prispievali do médií, najmä miestnej tlače. Zvýšená pozornosť bola venovaná najmä problematike výskytu akútneho respiračného ochorenia a chrípke podobných ochorení s dôrazom na charakteristiku ochorenia, cesty prenosu a možnosti prevencie. Taktiež bolo priebežne poskytované poradenstvo pre odbornú a laickú verejnosť v oblasti povinného očkovania, odporúčaného očkovania a očkovania do zahraničia.

Oddelenia epidemiológie RÚVZ Prešovského kraja pravidelne informujú o aktuálnej epidemiologickej situácii na svojich webových stránkach. Na stránkach sú uverejnené aj informácie o nových právnych predpisoch, odborné usmernenia, odporúčania v prípade výskytu určitých prenosných ochorení, očkovací kalendár a iné.

- pre zdravotníkov –

Lekárom prvého kontaktu boli pravidelne v mesačných intervaloch zasielané aktuálne informácie o epidemiologickej situácii okresoch spolu aj s novými informáciami v očkovaní a výskyte ochorení preventabilných očkovaním.

RÚVZ so sídlom vo Vranove nad Topľou

RÚVZ sa zúčastnilo spoločnej akcie v rámci Dňa hygieny rúk spolu s Vranovskou nemocnicou a. s. Táto aktivita bola zameraná na kontrolu dezinfekcie rúk personálu nemocnice a klientov, kde bolo odobratých 50 sterov z rúk zdravotníckeho personálu Vranovskej nemocnice, a. s. Dobrovoľníci si pomocou lampy Derma LiteCheck mali možnosť overiť správnosť vykonanej dezinfekcie rúk.

RÚVZ so sídlom v Poprade

Realizácia kampane „Clean care is safe care“ sa vykonala v máji 2023 v Nemocnici Poprad a. s. Odobralo sa 5 vzoriek sterov z rúk zdravotníckych pracovníkov z chirurgického oddelenia. Všetky vyšetrené vzorky boli negatívne. Zdravotnícki pracovníci boli informovaní o význame hygieny rúk ako ochrany pacienta a poukázalo sa na dôležitosť dodržiavania 5 momentov hygieny rúk.

Počas Európskeho imunizačného týždňa boli realizované prednášky o očkovaní pre zdravotníckych pracovníkov a študentov stredných zdravotníckych škôl a vytvorená nástenka o očkovaní v priestoroch RÚVZ.

Oddelenie epidemiológie realizovalo prednášku na tému „Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam, COVID-19“ so zameraním na cieľovú skupinu seniorov v Dennom centre seniorov, Poprad s názvom „Chrípka, pneumónia, COVID-19“, ktorej sa zúčastnilo 20 seniorov nad 65 rokov.

- pre laickú verejnosť –

V roku 2023 boli postupne vykonávané edukačné aktivity pre laickú verejnosť.

Nadalej boli pravidelne zverejňované informácie súvisiace s ochorením COVID-19, ARO a CHPO na webových stránkach Regionálnych úradov verejného zdravotníctva a v regionálnych týždenníkoch

Na zamedzenie ďalšieho šírenia prenosných ochorení bola vykonávaná aj cieľená zdravotná výchova v ohniskách nákaz, prípadne v kolektívnych zariadeniach.

RÚVZ Svidník

V máji 2023 sa zapojili do projektu Očkovanie hrou, ktorý bol realizovaný na dvoch stredných školách v okrese Svidník pre študentov 3. ročníkov. Formou hry sa mohli dozvedieť mnohé zaujímavé informácie o očkovaní. Celkovo sa ho zúčastnilo 28 študentov, ktorí vyplňali dotazníky pred a po realizácii projektu.

V roku 2023 taktiež realizovali prednášky pre seniorov na tému: Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam a COVID-19. Spolu bolo realizovaných 11 prednášok, z toho 2 v denných stacionároch, 1 v DSS, 8 na obecných úradoch a v azylovom dome

RÚVZ Prešov

Sa zapojil do projektu Očkovanie hrou. Projekt bol realizovaný na dvoch stredných zdravotníckych školách v Prešove (SZŠ sv. Bazila Veľkého Prešov a SZŠ Sládkovičova Prešov. Na Strednej zdravotníckej škole Sládkovičova v Prešove bola realizovaná prednáška o zvýšení povedomia o ochoreniach preventabilných očkovaním. Prednášky sa zúčastnilo spolu 24 študentov a zároveň na tejto škole bol 3x realizovaný projekt očkovanie hrou, kde sa zúčastnilo 77 študentov (3 triedy). Na druhej Strednej zdravotníckej škole v Prešove bol realizovaný taktiež projekt očkovanie hrou. Projektu sa zúčastnila jedna trieda s 29 študentmi. Tento projekt bol zo strany študentov hodnotený veľmi pozitívne. Tento projekt bol zo strany študentov hodnotený veľmi pozitívne.

V roku 2023 RÚVZ Prešov realizoval prednášky pre seniorov na tému: Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam a COVID-19. Prednášky boli realizované v zariadeniach v okrese Prešov u osôb 65+ rokov. Celkovo sa prednášok zúčastnilo 173 osôb

RÚVZ so sídlom vo Vranove nad Topľou

Aktivity v prevencii prenosných chorôb v rámci Európskeho imunizačného týždňa (EIW) v roku 2023 boli realizované formou prednášok na ZŠ v okrese Vranov nad Topľou.

V roku 2023 bolo v rámci Slovenskej republiky v období **apríl – jún 2023** vykonávané **tretie bodové prevalenčné sledovanie nozokomiálnych nákaz a užívania antibiotík v nemocniciach poskytujúcich akútnu zdravotnú starostlivosť** (BPS).

Sledovanie bolo realizované podľa vypracovaného protokolu Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu chorôb (ECDC). Podľa protokolu bol vykonaný výber nemocníc tak, aby boli do sledovania zahrnuté nemocničné zariadenia rôznych veľkostí i zamerania (všeobecné i špecializované nemocnice). Každá nemocnica mala pridelený kód a všetky údaje boli ďalej spracovávané anonymne.

Všetky údaje boli zbierané na základ nahliadnutia do zdravotnej dokumentácie pacientov a využívané v súlade s Helsinskou deklaráciou a medzinárodnými etickými dokumentmi a využité len na účely BPS a nijakým spôsobom nebudú zasahovať do diagnostického ani terapeutického procesu. Údaje pre potreby BPS zbierali vyškolení pracovníci odborov epidemiológie regionálnych úradov verejného zdravotníctva v SR v spolupráci s ústavnými epidemiológmi a hygienikmi.

Získané údaje sa zadávali do programu HelicsWin na spracovanie, po ich spracovaní bol zaslaný export údajov na Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trenčíne. V súčasnosti boli zaslané údaje z bodového prevalenčného sledovania nozokomiálnych nákaz a užívania antibiotík, ktoré boli vykonané v nemocniciach. Výsledky boli spracované v tabuľkách v programe MS Excel.

Mimoriadne úlohy

Cieľom je ochraňovať občanov pred mimoriadnymi epidemiologickými situáciami, zabezpečiť pripravenosť, rýchlu a koordinovanú reakciu na mimoriadne epidemiologické situácie (hrozby a naliehavé situácie), skvalitniť pripravenosť na pandémiu chrípky a riešenie osobitných zdravotných hrozieb.

Svetová zdravotnícka organizácia (WHO) zrušila 5. mája 2023 stav ohrozenia verejného zdravia medzinárodného významu v súvislosti s ochorením COVID-19 a pristúpilo sa k zrušeniu celoplošných verejno-zdravotných a sociálnych opatrení. Vírus SARS-CoV-2 zrušením plošných opatrení nezmysol, naďalej cirkuluje prakticky na celom svete a naďalej u ľudí vyvoláva ochorenie COVID-19. Mimoriadna situácia v súvislosti s ochorením COVID-19 bola ukončená 15. septembra 2023.

Vzhľadom k postupnému zlepšovaniu epidemiologickej situácie a postupnému uvoľňovaniu opatrení aj výskyt ochorení už nebol taký.

V roku 2023 boli v okresoch Prešov a Sabinov evidované zvýšené výskyt ochorenia COVID-19. Zaznamenaný bol aj epidemický výskyt. Protiepidemické opatrenia boli zabezpečené v plnom rozsahu, zároveň RÚVZ so sídlom v Prešove naďalej sleduje a monitoruje situáciu v oboch okresoch.

Regionálnym úradom verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove bolo v obci Jarovnice nariadené mimoriadne očkovanie proti meningitíde u všetkých novorodencov od 2 mesiacov veku do 3 rokov života u detí žijúcich v prostredí s nízkym hygienickým štandardom, bez prístupu k pitnej vode, bez odkanalizovania odpadových vôd z dôvodu výskytu meningokokových ochorení. Očkovanie vykonávajú detskí pediatri, ktorí pôsobia v tejto obci.

Zabezpečenie sentinelového monitorovania chrípky

V dôsledku prebiehajúcej pandémie ochorenia COVID-19 nastal výrazný pokles surveillance chrípky nielen v SR ale celosvetovo. Na základe vzniknutej situácie WHO a ECDC dôrazne odporúčala zabezpečiť plynulý celosezónny odber vzoriek prostredníctvom sentinelových lekárov. Bola nadviazaná spolupráca so sentinelovými lekármi v okrese. Zabezpečila sa distribúcia odberových médií a žiadaniek smerom k sentinelovým lekárom a aj transport odobratých vzoriek do laboratória RÚVZ Košice. Na rozdiel od predchádzajúcich chrípkových sezón vzorky boli odoberané do inaktivačného odberového média, ktoré sa používa aj na odbery pre SARS-CoV-2 (výterovky) a súčasne boli vyšetrené iba RT-PCR metódou na stanovenie vírusu chrípky a SARS-CoV-2.

RÚVZ so sídlom v Poprade

Dňa 18.08.2023 od 9:00 hod. do 30.08.2023 do 9:00 hod. bola prednostom Okresného úradu v Poprade vyhlásená mimoriadna situácia na území okresu Poprad, lokalita – obec Hranovnica v súvislosti so zvýšeným výskytom tuberkulózy u obyvateľov obce Hranovnica. V dňoch 25. – 26. 08. 2023 a 29.08.2023 sa realizovalo skriningové vyšetrenie tuberkulózy v obci Hranovnica pod záštitou doc. MUDr. Ivana Soloviča, CSc. a odborných pracovníkov Národného ústavu tuberkulózy, pľúcnych chorôb a hrudníkovej chirurgie vo Vyšných Hágoch a Národného ústavu detskej tuberkulózy a respiračných chorôb v Dolnom Smokovci so súčinnosťou Ozbrojených síl SR na zapožičanie mobilného RTG prístroja. RTG vyšetrením pľúc sa vyšetrilo 336 dospelých osôb a Quantiferon a Mantoux testom bolo vyšetrených 210 detí. U dospelých bolo zachytených 2% pozitívnych výsledkov a u detí 10%.

Členstvo v pracovných skupinách

Vedúca oddelenia epidemiológie RÚVZ so sídlom v Poprade je členkou Komisie pre antibiotickú liečbu a antibiotickú politiku Nemocnice Poprad a. s., členkou Komisie pre nozokomiálne nákazy Nemocnice Poprad, a. s. a členkou štábu CO pre zdravotnícke zabezpečenie.

Členstvo a účasť na práci ECDC

Zamestnanci odboru epidemiológie nie sú členmi a nezúčastňujú sa na práci ECDC

5.1.7.8 KOŠICKÝ KRAJ

Preventívne programy a projekty

Oddelenia epidemiológie Košického kraja sa podieľali na plnení Programov a projektov ÚVZ SR. Plnenia úloh za rok 2023 boli vyhodnotené v osobitných správach, ktoré boli v termíne zaslané na ÚVZ SR v požadovanom termíne.

V roku 2023 bolo zabezpečené plnenie 9 úloh:

1. Národný imunizačný program
2. Surveillance infekčných chorôb
3. Informačný systém prenosných ochorení
4. Nozokomiálne nákazy
5. Mimoriadne epidemiologické situácie
6. Enviromentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV
7. Prevencia HIV/AIDS
8. Poradne očkovania
9. Optimalizácia verejnej správy v oblasti epidemiológie.

Špecializované činnosti

V programe Excel máme vytvorenú databázu nosičov HBsAg, ktorú neustále aktualizujeme a dopĺňame, čím sme získali prehľadný register s možnosťou jednoduchého vyhľadávania na základe rôznych výberových kritérií. V roku 2023 pribudlo 11 nových nosičov HBsAg v okrese Spišská Nová Ves a Gelnica.

V rámci optimalizácie verejnej správy v oblasti epidemiológie v roku 2023 sme začali s implementáciou IS ÚVZ SR – agendové moduly EPIS a ŠZD.

Ostatné RÚVZ v rámci kraja špecializované činnosti nevykonávali.

Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení

RÚVZ Košice:

Priebežne sa realizuje edukácia zdravotníckeho personálu i rodičov o význame očkovania vzhľadom na opakované antivakcinačné aktivity a zabezpečení dôslednej dokumentácie o odmietnutí očkovania v ambulancii lekára.

Od 21.09.2012 je súčasťou Poradenského centra ochrany a podpory zdravia na úrade Poradňa očkovania. V rámci jej činnosti boli poskytované laickej a odbornej verejnosti informácie o priebehu ochorení preventabilných očkovaním, v roku 2023 to bolo predovšetkým v súvislosti s očkovaním proti ochoreniu VHA a COVID-19 s cieľom predchádzať ochoreniu resp. zmierniť jeho priebeh a zabrániť vzniku závažných komplikácií. Poskytované boli informácie o povinnom, odporúčanom očkovaní, indikáciách a kontraindikáciách očkovania, očkovacích schémach v prípade posunu očkovania, zložení vakcín, či nežiadúcich reakciách. Informácie boli poskytované prostredníctvom elektronickej pošty resp. telefonickú komunikácie. Spolu: 70x.

Laická a odborná verejnosť bola v rámci EIW 2023 informovaná o vakcinologickom poradenstve na RÚVZ Košice prostredníctvom webovej stránky úradu a cestou propagačných a edukačných letákov/materiálov.

RÚVZ Michalovce

V súvislosti s plnením hlavných úloh a projektov ÚVZ v SR bola v Poradni očkovania, zriadenej pri RÚVZ Michalovce, priebežne poskytovaná poradenská, prednášková a konzultačná činnosť o priebehu ochorení preventabilných očkovaním, očkovaní – povinnom, odporúčanom, indikáciách a kontraindikáciách očkovania, zložení vakcín, či nežiadúcich reakciách. Informácie boli poskytované priebežne lekárom neštátnych a štátnych zdravotníckych zariadení na základe písomnej alebo telefonickú žiadosti. Spolu bola poskytnutá poradenská, prednášková a konzultačná činnosť v problematike imunizácie a výskytu prenosných ochorení 29x. V ohniskách nákaz bolo vykonané poradenstvo v prevencii prenosných ochorení v 383 prípadoch (zdravotná výchova).

RÚVZ Rožňava

V roku 2023 fungovalo na poradni očkovania najmä telefonické poradenstvo, resp. poradenstvo prostredníctvom emailu. Otázky v rámci poradne očkovania boli zamerané hlavne na zloženie vakcín, kontraindikácie pri očkovaní, na odporúčané druhy očkovania, predovšetkým proti rotavírusom, HPV, COVID-19, kliešťovej encefalitíde a chrípke. Poradenstvo bolo poskytnuté 57x.

Pre verejnosť bola k dispozícii linka pomoci AIDS. Telefonická konzultácia nebola poskytnutá.

RÚVZ Spišská N. Ves

Lekári prvého kontaktu, odborní lekári, detské oddelenia a ostatné zdravotnícke zariadenia ako aj laická verejnosť sú pravidelne informovaní na webovej stránke RÚVZ o aktuálnej epidemiologickej situácii vo výskyte prenosných ochorení na regionálnej úrovni, ale aj na Slovensku, Európe a celom svete.

Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení, v oblasti očkovania poskytujeme každý pracovný deň telefonicky a osobne na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom Spišská Nová Ves.

Poradňa očkovania

V rámci poradne očkovania poskytujeme lekárom a aj širokej laickej verejnosti informácie a konzultácie týkajúce sa problematiky povinného pravidelného očkovania detí a dospelých, odporúčaného očkovania, očkovania pred cestou do zahraničia, o očkovaní osôb, ktoré sú profesionálne vystavené zvýšenému nebezpečenstvu vybraných nákaz, očkovaní detí s kontraindikáciami a poradenstvo vo všetkých ďalších problémoch spojených s očkovaním.

V zdravotníckych zariadeniach a v ohniskách priebežne vykonávame poradenstvo ako súčasť výkonu ŠZD.

RÚVZ Trebišov

V rámci poradne očkovania, poradne HIV/AIDS a poradne pre HBsAg pozitívne rodiny bola počas roka 2023 poskytovaná poradenská a bezplatná konzultačná činnosť telefonicky v problematike imunizácie:

- pre laickú verejnosť boli poskytnuté informácie hlavne v súvislosti s opatreniami, testovaním a očkovaním pri výskyte COVID-19;
- pre poskytovateľov zdravotnej starostlivosti boli poskytnuté: 21x konzultácie v súvislosti s očkovaním pri VHA, COVID -19.

V roku 2023 bola v rámci činnosti poradne HIV/AIDS pre laickú verejnosť k dispozícii linka pomoci AIDS, ktorú využili 4 klienti. Možnosť e-mailovej konzultácie nebola v roku 2023 využitá. Otázky klientov na linke pomoci AIDS boli zamerané na spôsoby šírenia, možnosti ochrany, možnosti laboratórnych vyšetrení a liečbu ochorenia.

V rámci poradne pre HBsAg pozitívne rodiny bolo poskytnuté odborné poradenstvo pre 5 novoevidovaných klientov a ich 5 kontaktov.

Na webovej stránke úradu sú uvedené kontakty o možnosti telefonického poradenstva aj osobnej návštevy po telefonickom dohovore.

Zdravotno-výchovné aktivity v prevencii prenosných ochorení

RÚVZ Košice:

Zdravotnovýchovné aktivity pre zdravotníckych pracovníkov

- aktivity realizované v rámci Európskeho imunizačného týždňa 2023 realizované od 23. 4.2023 do 29.4.2023 boli vyhodnotené v rámci osobitnej správy,
- priebežné metodické usmerňovanie všeobecných lekárov pre detí a dorast a všeobecných lekárov pre dospelých v oblasti očkovania a prevencie prenosných ochorení. Sprístupňovanie aktuálnych informácií o prenosných ochoreniach na webovom portáli úradu a prostredníctvom elektronickej a telefonickej komunikácie,

- v rámci každoročnej kampane „**Clean care is safer care**“ neboli vykonané kontroly hygieny rúk zdravotníckych pracovníkov vzhľadom na prebiehajúcu epidémiu VHA v meste Košice a okrese Košice - okolie a s tým súvisiacim zabezpečením protiepidemických opatrení. Informácia o prebiehajúcej kampani bola uverejnená na webovom sídle RÚVZ so sídlom v Košiciach.

Do programu **HELICS** v súčasnej dobe nie je zapojené žiadne lôžkové zdravotnícke zariadenie. - v súlade s Odporúčaním Rady EÚ č. 2009/151/01 z 9.6.2009 o bezpečnosti pacientov vrátane prevencie a kontroly infekcií spojených so zdravotnou starostlivosťou bola v priebehu roka 2023 realizovaná **Surveillance infekcií spôsobených Clostridium difficile**. Prípady infekcií spôsobených Clostridioides difficile zaznamenané za uvedené obdobie (146x) boli štandardne zadané do EPIS a následne exportované do TESSy.

Zdravotnovýchovné aktivity pre laickú verejnosť

- aktivity realizované v rámci Európskeho imunizačného týždňa 2023 realizované v období od 23. 4.2023 do 29.4.2023,

- aktivity v rámci Národného programu prevencie HIV/AIDS a Svetového dňa boja proti AIDS. V priebehu roka 2023 boli **širokej verejnosti** cestou webového portálu RÚVZ Košice, telefonickú a písomnú komunikáciu, a aj prostredníctvom **prostriedkov masmediálnej komunikácie (41x) sprostredkované informácie** o výskyte prenosných ochorení a možnostiach ich prevencie, o očkovaní a o aktuálnej situácii vo výskyte akútnych respiračných ochorení a chrípke podobných ochorení. Vzhľadom na aktuálnu epidemiologickú situáciu v danom roku boli poskytované a zverejňované informácie súvisiace predovšetkým s ochorením na vírusovú hepatitídu typu A.

RÚVZ Michalovce:

Preventívne aktivity – NPP HIV/AIDS

- v rámci plnenia tejto úlohy boli RÚVZ so sídlom v Michalovciach realizované preventívno – edukačné aktivity spojené so vzdelávaním a výchovou mladých ľudí – 4 besedy v 2 SŠ, ktorých sa zúčastnilo 75 študentov (Obchodná akadémia Michalovce, Stredná zdravotnícka škola Michalovce)

- RÚVZ Michalovce vykonal edukačné aktivity s tematikou prevencia HIV a AIDS, alkohol a drogy v 1 zariadení v meste Michalovce (Integra - združenie pre duševné zdravie)

- v súvislosti so svetovým dňom boja proti AIDS (1.12.) boli v priestoroch RÚVZ Michalovce uverejnené na informačnom paneli edukačné materiály týkajúce sa problematiky „Prevencia HIV/AIDS“

Prednášková činnosť na tému „Ochorenia preventabilné očkovaním“:

V roku 2023 neboli vykonávané žiadne aktivity.

Boli zabezpečené tieto prednášky, resp. publikovanie článkov, poskytovanie rozhovorov v médiách:

MUDr. STAŠKOVÁ Janka, MPH - poskytnuté rozhovory pre médiá:

28.2.2023 – TV JOJ, TV MARKÍZA – Tuberkulóza v meste Michalovce, lokalita Angi mlyn

7.3.2023 – TV MARKÍZA - Tuberkulóza v meste Michalovce, lokalita Angi mlyn

8.3.2023 – 24 dnes - Tuberkulóza v meste Michalovce, lokalita Angi mlyn

9.3.2023 – Korzár - Tuberkulóza v meste Michalovce, lokalita Angi mlyn

2.8.2023 – TASR, Nový čas, Korzár – Výskyt hepatitídy typu A vo Veľkých Kapušanoch

3.8.2023 – TV JOJ, TV MARKÍZA - Výskyt hepatitídy typu A vo Veľkých Kapušanoch

8.8.2023 – RTVS – Epidémia žltacky vo Veľkých Kapušanoch

15.8.2023 – TV JOJ, TV MARKÍZA – Kvalita vody na Zempl. Šírave a Vinianskom jazere

19.8.2023 – TV JOJ – COVID-19 u futbalistov MFK Michalovce

21.8.2023 – Plus jeden deň - COVID-19 u futbalistov MFK Michalovce
22.8.2023 – RTVS – Kvalita vody na prírodných kúpaliskách
16.10.2023 – RTVS – Aktuálna situácia vo výskyte ochorenia COVID-19 v okr. MI a SO
20.11.2023 – RTVS – Aktuálna situácia vo výskyte VHA v okr. Michalovce
21.11.2023 – Košický štandard - Aktuálna situácia vo výskyte VHA v meste Strážske
29.11.2023 – TV Markíza, TV JOJ - Aktuálna situácia vo výskyte VHA v meste Strážske a MI

Na nástenkách RÚVZ (vestibul, II. poschodie) boli rozpracované a uverejnené tieto odborné prednášky:

Informačný panel RÚVZ Michalovce /vestibul/

Európsky imunizačný týždeň 2023, Vírusová hepatitída typu A, 5 základných momentov pre hygienu rúk, Tuberkulóza

Nástenný panel /II. poschodie RÚVZ Michalovce/

Očkovací kalendár na rok 2023, Európsky imunizačný týždeň 2023, Stredoeurópska kliešťová encefalitída, Chrípková sezóna - dôležitosť prevencie a očkovania, Riziko výskytu pneumokokových ochorení vo vyššom veku, Tuberkulóza – staronové ochorenie, Prenosné pohlavné ochorenia

Pravidelne sa dopĺňa webová stránka RÚVZ so sídlom v Michalovciach o informácie súvisiace s výskytom prenosných ochorení, vrátane iných mimoriadnych a pozoruhodných informácií.

RÚVZ Rožňava:

Pre zdravotníckych pracovníkov boli:

- zaslaný očkovací kalendár pre povinné pravidelné očkovanie detí a dospelých na rok 2023 vypracovaný ÚVZ SR (všeobecným lekárom pre deti a dorast a všeobecným lekárom pre dospelých),

- zaslané informácie a leták o TBC a VHA, opakovane boli zasielané informácie o situácii vo výskyte osýpok, informácie o kliešťovej encefalitíde, MDR, výsledky kontroly očkovania, video klip k HPV, informácie k EIW. Pravidelne 1x mesačne boli zasielané analýzy prenosných ochorení v okrese a 1x týždenne epidemiologická situácia vo výskyte ARO a CHPO.

Pre laickú verejnosť boli:

- na FB a na web stránke úradu uverejňované informácie ohľadom TBC, VHA, chrípky, vtácej chrípky, malárie, informácia k HIV/AIDS, v rámci EIW – základné informácie, informácie o osýpkach a HPV, informácia k svetovému dňu vírusových hepatitíd,

- v spolupráci s HDM boli vytvorené letáky o informáciách a možnej prevencii k problematike vší a vírusových infekcií v školských kolektívoch, ktoré boli zaslané školám v pôsobnosti RÚVZ Rožňava a uverejnené na FB stránke,

- pre seniorov bola odprezentovaná téma prevencie respiračných nákaz (5x),

- realizované edukačné aktivity pre MRK s témami prevencie infekčných ochorení vrátane očkovania a nácviky správnej techniky umývania rúk,

- realizovaná edukácia detí v MŠ a ZŠ o hygiene rúk s možnosťou nácviku, v prevencii prenosných ochorení ako VHA, TBC, vší,

- pravidelne na FB a webovej stránke úradu boli zverejňované aktuálne informácie o ARO a iných prenosných ochorení na týždennej báze.

Európsky imunizačný týždeň (EIW) prebiehal v termíne od 23.4.2023 do 29.4. 2023. Heslom aktuálneho ročníka bol „Dobehňime zabudnuté očkovanie“. Na spoluprácu pri realizovaní EIW boli emailom vyzvaní praktickí lekári pre deti a dorast, praktickí lekári pre dospelých, gynekológovia a stredné školy v okrese. Boli im poskytnuté edukačné materiály. Informácie o EIW boli uverejnené na webovej a FB stránke RÚVZ Rožňava. Na RÚVZ bola umiestnená nástenka venovaná kampani EIW.

Referát epidemiológie v spolupráci s OPZaVkJ pokračoval v regionálnej kampani na podporu očkovania proti HPV. V apríli r. 2023 sme oslovili Gymnázium P. J. Šafárika v Rožňave s úmyslom vyškoliť ambasádorov z radov žiakov, ktorí by získané vedomosti o HPV hravou formou priblížili svojim rovesníkom. Projekt sa stretol so záujmom zo strany žiakov aj učiteľov. Získali sme 12 ambasádorov, ktorí k úlohám pristúpili veľmi aktívne. Na začiatku projektu sme vytvorili dotazník na zistenie skutočných vedomostí a postojov žiakov k problematike HPV. Dotazník nám vyplnilo 180 žiakov. Ambasádori potom v každej triede na Gymnáziu (21 tried) uviedli krátku prezentáciu o HPV, ochoreniach ktoré spôsobuje a o možnostiach prevencie vrátane očkovania a následne hravou formou zapojili aj svojich spolužiakov - formou debát, kvízov, vytváraním plagátov, hraním scénok. Záverom školského roka 2022/2023 sme opätovne požiadali o vyplnenie dotazníka, ktorý vyplnilo 164 žiakov. Vo výstupnom dotazníku sme zaznamenali pozitívne zmeny na kladené otázky najmä ohľadom závažnosti HPV infekcií a postojov k očkovaniu.

RÚVZ Spišská N. Ves:

Na RÚVZ v Spišskej Novej Vsi v rámci 18. ročníka Európskeho imunizačného týždňa s hlavným sloganom – „Dobehnime zabudnuté očkovanie“ boli realizované pracovníkmi oddelenia epidemiológie nasledujúce aktivity, pričom dôraz bol kladený na potrebu zaočkovať sa v dostatočnom predstihu ešte predtým, ako sa vyskytneme v rizikovitom prostredí, v ktorom môžeme byť vystavení rôznym infekčným ochoreniam. Aktivity boli zamerané na laickú verejnosť, vybrané lokality rómskych komunít a zdravotníckych pracovníkov, spolupráca bola zabezpečená prostredníctvom všeobecných lekárov pre deti a dorast a všeobecných lekárov pre dospelých.

RÚVZ Trebišov:

V roku 2023 boli zabezpečené zdravotnícko-výchovné aktivity v prevencii prenosných ochorení **pre poskytovateľov zdravotnej starostlivosti:**

- zaslanie aktuálneho očkovačieho kalendára na rok 2024 pre povinné pravidelné očkovanie detí a dospelých do neštatných zdravotníckych zariadení v odbore všeobecné lekárstvo pre deti a dorast a pre dospelých,
- zaslanie usmernenia ku kontrole očkovania k 31.8.2023 pre všeobecných lekárov pre deti a dorast,
- zaslanie informácie lôžkovým ústavným zdravotníckym zariadeniam v okrese (NsP Trebišov a.s., NsP n.o. Kráľovský Chlmec, Geria, s.r.o. Trebišov, DPL, n.o. Hraň) o usmernení testovania na COVID-19 u hospitalizovaných pacientoch s pozitívnou cestovateľskou anamnézou, všetkým poskytovateľom zdravotnej starostlivosti bola zaslaná informácia o stratégii očkovania proti COVID-19 na jeseň,
- zaslanie informácie poskytovateľom zdravotnej starostlivosti a nemocničným hygienikom o náraste počtu prípadov Guillainovho-Barrého syndrómu v rôznych regiónoch krajiny Peru, o epidémii bakteriémie spôsobených *Ralstonia mannitolilytica* v Taliansku, o odporúčaných opatreniach pre osobu so zisteným nosičstvom multirezistentných enterobaktérií a pre osoby žijúce v spoločnej domácnosti a o výskyte streptokokových nákaz spôsobených streptokokom skupiny A v SR a zvýšenej chorobnosti detí na šarlach vo výchovno-vzdelávacích zariadeniach,
- zaslanie informácií poskytovateľom zdravotnej starostlivosti a nemocničným hygienikom o aktuálnom výskyte dvoch laboratórne potvrdených prípadoch osýpok u malých detí v Bratislave a zároveň odporúčania pri výskyte daného ochorenia, o poklese očkovaných detí proti osýpkam u nás i vo svete pre pandémiu COVID-19 a o zabezpečení diferenciálnej diagnostiky koryneformných baktérií v súvislosti so surveillance diftérie,

- poskytovatelia zdravotnej starostlivosti boli informovaní o aktuálnom výskyte epidémie vírusového zápalu pečene typu A v SR a o postupoch na zamedzenie vzniku a šírenia daného ochorenia,
- v súvislosti s prevenciou prenosných ochorení sa 14x nariadili opatrenia vykonať dekontamináciu prostredia na pracoviskách s výskytom pozitívnych osôb pri prenosných ochoreniach (vírusová hepatitída A a infekčné črevné nákazy),
- v rámci zdravotno-výchovných aktivít sa uskutočnili tri pracovné stretnutia (RÚVZ Trebišov, Mestský úrad Sečovce, Mestský úrad Kráľovský Chlmec) k problematike očkovania proti VHA u detí žijúcich v podmienkach so zníženým hygienickým štandardom, na ktorom sa zúčastnili všeobecní lekári pre deti a dorast, koordinátori podpory zdravia, zástupcovia Mestskej polície a sociálni terénni pracovníci;
- v r. 2023 bolo nepretržite a bezodkladne zabezpečované epidemiologické vyšetrowanie všetkých laboratorne potvrdených prípadov ochorení v spolupráci so všeobecnými lekármi.

Na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Trebišove aj v roku 2023 bola zabezpečená informovanosť obyvateľstva o výskyte prenosných ochorení v okrese Trebišov (s mesačnou frekvenciou) a o výskyte ARO, chrípky a chrípke podobných ochorení a o výskyte COVID-19 v okrese (s týždennou frekvenciou).

Pri každom vyšetrení v ohnisku nákazy bola vykonávaná edukácia zameraná na primárnu a sekundárnu prevenciu výskytu konkrétneho prenosného ochorenia.

V súvislosti s prevenciou a zároveň kontrolou pri prenosných ochoreniach, RÚVZ so sídlom v Trebišove spolupracovalo aj v roku 2023 v teréne s koordinátormi a asistentmi podpory zdravia príspevkovej organizácie MZ SR Zdravé regióny ako aj s ďalšími zložkami. RÚVZ koordinovalo postup aktivít v spolupráci so zložkami v teréne.

V roku 2023 v rámci kampane hygieny rúk boli zabezpečené v priestoroch RÚVZ so sídlom v Trebišove letáky a informačný panel o hygiene rúk. Informácie o kampani boli zverejnené aj na webovej stránke. V spolupráci s NsP Trebišov, a.s. boli realizované prednášky pre študentov Gymnázia v Trebišove. Študentom boli poskytnuté letáky.

V rámci kampane Európskeho imunizačného týždňa 2023 oddelenie epidemiológie zorganizovalo 3 stretnutia, ktorého sa zúčastnili poskytovatelia zdravotnej starostlivosti, asistenti podpory zdravia (Zdravé regióny) a zástupcovia samospráv. Stretnutie bolo zamerané na problematiku očkovania proti vírusovej hepatitíde A najmä u detí žijúcich v podmienkach so zníženým hygienickým štandardom, zamerali sme sa aj na očkovanie proti osýpkam. Odborní zamestnanci oddelenia epidemiológie edukovali na 4 prednáškach o význame očkovania, o bezpečnosti vakcín študentov 2 stredných škôl, na ktorých sa zúčastnilo celkovo 186 študentov. Edukácia bola zabezpečená aj prostredníctvom letákov. Okrem týchto aktivít sme zverejnili leták na našej webovej stránke a na informačnom paneli vo vestibule RÚVZ.

V rámci odbornej prípravy k odbornej spôsobilosti boli zabezpečené oddelením epidemiológie prednášky pre účastníkov kurzu na tému: „Epidemiologicky závažné činnosti“.

Pri každom vyšetrení v ohnisku nákazy sa vykonáva edukácia zameraná na primárnu a sekundárnu prevenciu výskytu konkrétneho prenosného ochorenia.

Účasť zamestnancov odboru / oddelenia epidemiológie na školiacich akciách a odborných podujatiach v roku 2023:

1. 10.1.2023 - webinar: Sentinelový zber, vkladanie údajov do EPIS (2 zamestnanci RÚVZ Košice, 1 zamestnanec RÚVZ Trebišov)
2. 30.1.2023 – webinar: OP EVS implementácie reformy (1 zamestnanec RÚVZ Košice, 1 zamestnanec RÚVZ Trebišov)

3. 6.2.2023 – webinár: Zabezpečenie laboratórnej surveillancie patogénov vo verejnom zdravotníctve (5 zamestnancov RÚVZ Trebišov, 4 zamestnanci RÚVZ Spišská Nová Ves)
4. 7.2.2023 - webinár: Zabezpečenie laboratórnej surveillancie patogénov vo verejnom zdravotníctve (6 zamestnancov RÚVZ Trebišov, 4 zamestnanci RÚVZ Spišská Nová Ves)
5. 20.2.2023 – webinár: Koordinačné stretnutie pre zahájenie a nastavenie spolupráce pri používaní IS ÚVZ na úrovni RÚVZ (1 zamestnanec RÚVZ Trebišov)
6. 22.2.2023 – webinár: Prístupové oprávnenia do IS UVZ (3 zamestnanci RÚVZ Košice, 1 zamestnanec RÚVZ Trebišov)
7. 7.3.2023 - webinár: Vykonanie 3. bodového prevalenčného sledovania NN a užívania ATB v ZZ (1 zamestnanec RÚVZ Košice)
8. 14.3.2023 Košice - Školenie k IS ŠZD (1 zamestnanec RÚVZ Trebišov, 3 zamestnanci RÚVZ Košice)
9. 16.3.2023 Bratislava - XVII. Vedecko odborná konferencia NRC pre surveillancie infekčných chorôb v SR (3 zamestnanci RÚVZ Spišská Nová Ves)
10. 28.3 – 29.3.2023 Horný Smokovec – Konferencia „Na ľudoch záleží“ (1 zamestnanec RÚVZ Trebišov)
11. 19.4.2023 Košice - Konferencia: Špecializovaná ambulatná starostlivosť a ZP (2 zamestnanci RÚVZ Košice)
12. 20.4 – 21.4.2023 Štrbské Pleso - Konferencia „Surveillance nemocničných nákaz“ (1 zamestnanec RÚVZ Trebišov, 2 zamestnanci RÚVZ Rožňava, 3 zamestnanci RÚVZ Spišská Nová Ves)
13. 25.4.2023 Košice – Informačné stretnutie – Dodržiavanie zákona 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach (8 zamestnancov RÚVZ Košice)
14. 10.5.2023 Rožňava - Odborný zdravotnícky seminár (organizovaný regionálnou komorou) (1 zamestnanec RÚVZ Rožňava s aktívnou účasťou)
15. 1.6.2023 Košice - Memorandum 2023 – Kazuistiky ÚDZS (2 zamestnanci RÚVZ Košice)
16. 1.6.- 3.6.2023 Tatranská Lomnica - XIII. Slovenský vakcinologický kongres (2 zamestnanci RÚVZ Rožňava, 3 zamestnanci RÚVZ Spišská Nová Ves)
17. 6.6.2023 - webinár: Misia expertnej skupiny Regionálneho úradu WHO pre Európu zameraná na hodnotenie IS (2 zamestnanci RÚVZ Košice)
18. 13.6.2023 Košice - Pracovné stretnutie Krajského operačného strediska a ZZS (1 zamestnanec RÚVZ Košice)
19. 15.6.2023 - webinár: Odber a vyšetřovanie vzoriek odpadových vôd na COVID-19
20. od 1.6.2023 (3 zamestnanci RÚVZ Košice)
21. 22.6.2023 Košice - Pracovné stretnutie: Misia WHO v Košiciach (2 zamestnanci RÚVZ Košice)
22. 13.7.2023 Košice - Diskusné stretnutie k Registratúrnemu poriadku (3 zamestnanci RÚVZ Košice)
23. 27.7.2023 – webinár: Krízová komunikácia a komunikácia vo vzťahu ku komunitám (1 zamestnanec RÚVZ Košice)
24. 26.9.2023 Košice - Odborná konferencia: MEDI-KON jeseň 2023 (2 zamestnanci RÚVZ Košice)
25. 3.10.2023 – webinár: Stretnutie k problematike vírusovej hepatitídy typu A (2 zamestnanci RÚVZ Košice)
26. 16.10.2023 – webinár: Vakcíny proti VHA (1 zamestnanec RÚVZ Košice)
27. 20.10.2023 Košice – Školenie: Modul OSP (1 zamestnanec RÚVZ Košice)
28. 6.11.- 7.11.2023 Tále – XXVII. Červenkové dni preventívnej medicíny (3 zamestnanci RÚVZ Michalovce, 2 zamestnanci RÚVZ Rožňava)

29. 7.11.2023 Košice - Odborná konferencia: Primary-Kon jeseň 2023 (2 zamestnanci RÚVZ Košice)
30. 23.11. – 24.11.2023 Bratislava - TK – Škola prevencie NN – časť epidemiológia (1 zamestnanec RÚVZ Trebišov)
31. 29.11.2023 Košice - Pracovné stretnutie: Stav nasadenia modulov (1 zamestnanec RÚVZ Košice)
32. 5.12.2023 - E-learning: Vedenie hodnotiaceho rozhovoru I (1 zamestnanec RÚVZ Košice)
33. 5.12.2023 - webinár: Spôsob odoslania a podpisovania zápisnice modulu ŠZD (3 zamestnanci RÚVZ Košice)
34. 7.12.2023 - webinár: Prax a trendy služobného hodnotenia II (1 zamestnanec RÚVZ Košice)
35. 7.12.2023 - webinár: Rozšírený monitoring odpadových vôd (2 zamestnanci RÚVZ Košice)
36. 12.12.2023 - webinár: Analýza enterovírusov na Slovensku a v zahraničí (1 zamestnanec RÚVZ Košice)
37. 9x webinár: Školenie k IS EPIS (28.2.,7.3.,14.3.,21.3.,28.3.,5.4.,12.4.,19.4.,26.4.2023) – zamestnanci RÚVZ Košického kraja
38. 9x webinár: Školenie IS ŠZD (6.3.,13.3.,20.3.,19.4.,26.4.,17.5.,24.5.,31.5.,14.6.2023) - zamestnanci RÚVZ Košického kraja
39. Účasť zamestnancov na seminároch RÚVZ Košického kraja

Mimoriadne úlohy

RÚVZ Michalovce, RÚVZ Trebišov, RÚVZ Rožňava: nerealizoval.

RÚVZ Košice:

Na základe návrhu členov regionálnej protiepidemickej komisie zriadenej na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach, ktorá zasadala dňa 5.4.2023, a v súlade s § 48 ods. 5 zák. č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, prednostka Okresného úradu Košice - okolie vyhlásila dňa 6.4.2023 z dôvodu epidémie VHA mimoriadnu situáciu v mestách Moldava nad Bodvou a Medzev a v obciach Jasov a Drienovec.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach v súvislosti epidemickým výskytom VHA v Moldave n/B vydal 4 vyhlášky, uverejnené vo Vestníku úradu vlády SR pod číslami 3, 4, 5 a 6. Vyhláškou č. 3 nariadil plošné očkovanie detí vo veku 1 až 15 rokov v Moldave n/B, s pobytom detí na ulici Budulovská, odkiaľ bolo zaznamenaných najviac prípadov a vyhláškou č.4 nariadil plošné očkovanie detí v tom istom veku v blízkych lokalitách od tohto ohniska nákazy a to v obci Jasov, Medzev a Drienovec. Dňa 4.4.2023 bola vydaná Vyhláška č. 5, ktorou sa opatrenia rozšírili na plošné očkovanie detí v celom meste Moldava, z dôvodu že sa už ojedinele vyskytli pozitívne prípady aj z iných ulíc mesta. V zmysle vyššie uvedených vyhlášok bolo zaočkovaných 1404 detí.

Na základe vyjadrenia Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach k aktuálnej epidemiologickej situácii, prednostka Okresného úradu Košice-okolie odvolala mimoriadnu situáciu v meste Moldava nad Bodvou, Medzev a obciach Jasov, Drienovec dňa 30.6.2023.

Z dôvodu pretrvávania mimoriadnej situácie v súvislosti s hromadným prílevom cudzincov na územie Slovenskej republiky spôsobeným ozbrojeným konfliktom na území Ukrajiny je naďalej zamestnancami Odboru epidemiológie zabezpečovaná dôkladná surveillance prenosných ochorení spojený so zisťovaním okolností dôležitých na vymedzenie ohniska

nákazy a následným vykonávaním potrebných opatrení na predchádzanie šíreniu infekčných ochorení vzhľadom na migračnú vlnu.

V súlade s Odporúčaním Rady EÚ z 9.6.2009 o bezpečnosti pacientov vrátane prevencie a kontroly nemocničných infekcií č. 2009/151/01 bolo v Slovenskej republike v období apríl – jún 2023 vykonávané tretie bodové prevalenčné sledovanie nozokomiálnych nákaz a užívania antibiotík v nemocniciach poskytujúcich akútnu zdravotnú starostlivosť (BPS). Sledovanie bolo realizované podľa vypracovaného protokolu Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu chorôb (ECDC). Podľa protokolu bol vykonaný výber nemocníc tak, aby boli do sledovania zahrnuté nemocničné zariadenia rôznych veľkostí i zamerania (všeobecné i špecializované nemocnice). V Košiciach bola do štúdie zapojená Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice. Zber údajov prebiehal v mesiaci máj r. 2023. Zozbierané údaje vo forme dotazníkov boli následne zadané do programu HelicsWin. Spolu bolo zozbieraných a následne zadaných 655 patientskych dotazníkov, 41 dotazníkov z oddelení a 1 nemocničný dotazník.

RÚVZ Spišská N. Ves:

Surveillance vybraných nozokomiálnych nákaz v programe EÚ HELICS – SSI - v r. 2023 projekt nebol realizovaný.

Realizácia CDI - v r. 2023 sa daný projekt surveillance klostridiových infekcií realizoval v NsP v Spišskej Novej Vsi. Údaje za časové obdobie od 1.1.2023 do 31.12.2023 boli spracované v EPIS a denominátor údaje boli zaslané na RÚVZ so sídlom v Trenčíne.

Bodové prevalenčné sledovanie nozokomiálnych nákaz a užívania antibiotík (BPS 3) - projekt bol realizovaný v NsP v Spišskej Novej Vsi v období apríl – jún r. 2023 a spracované údaje boli zaslané koordinačnému centru na Slovensku – RÚVZ so sídlom v Trenčíne

Členstvo v pracovných skupinách na všetkých úrovniach, lokálnej, regionálnej, národnej i medzinárodnej

Zamestnanci RÚVZ v rámci Košického kraja neboli členmi v pracovných skupinách.

Členstvo a účasť na práci ECDC

V roku 2023 sa zamestnanci RÚVZ Košického kraja nezúčastnili na práci ECDC.

Tabuľkové výstupy

Prenosné ochorenia na Slovensku podľa krajov

Prenosné ochorenia na Slovensku podľa vekových kategórií

Prenosné ochorenia na Slovensku podľa pohlavia

Prenosné ochorenia na Slovensku podľa sezonality

Prenosné ochorenia na Slovensku podľa krajov

Diagnóza / Kraj		BL	TA	TC	NI	ZI	BC	PV	KI	SR
A011	a	0,	0,	0,	0,	0,	1,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,16	0,00	0,00	0,02
A02	a	20,	4,	1,	20,	14,	16,	7,	20,	102,
	r	2,76	0,71	0,17	2,97	2,03	2,58	0,87	2,56	1,88
A020	a	458,	393,	319,	412,	517,	397,	794,	736,	4 026,
	r	63,28	69,52	55,60	61,17	74,98	63,93	98,31	94,32	74,08
A021	a	3,	1,	4,	4,	5,	2,	6,	2,	27,
	r	0,41	0,18	0,70	0,59	0,73	0,32	0,74	0,26	0,50
A022	a	4,	0,	0,	8,	4,	3,	0,	4,	23,
	r	0,55	0,00	0,00	1,19	0,58	0,48	0,00	0,51	0,42
A028	a	0,	4,	0,	0,	1,	2,	1,	0,	8,
	r	0,00	0,71	0,00	0,00	0,15	0,32	0,12	0,00	0,15
A03	a	0,	0,	0,	1,	0,	0,	0,	1,	2,
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,13	0,04
A030	a	0,	0,	0,	0,	1,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,02
A031	a	1,	0,	0,	0,	4,	1,	44,	48,	98,
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,58	0,16	5,45	6,15	1,80
A033	a	3,	0,	2,	7,	15,	3,	35,	27,	92,
	r	0,41	0,00	0,35	1,04	2,18	0,48	4,33	3,46	1,69
A039	a	0,	2,	0,	0,	0,	0,	30,	6,	38,
	r	0,00	0,35	0,00	0,00	0,00	0,00	3,71	0,77	0,70
A040	a	13,	9,	8,	39,	46,	33,	176,	60,	384,

	r	1,80	1,59	1,39	5,79	6,67	5,31	21,79	7,69	7,07
A043	a	0,	0,	0,	0,	4,	0,	0,	0,	4,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,58	0,00	0,00	0,00	0,07
A044	a	0,	0,	0,	0,	0,	0,	1,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,02
A045	a	685,	451,	443,	616,	689,	310,	1 399,	1 135,	5 728,
	r	94,65	79,78	77,22	91,46	99,92	49,92	173,22	145,46	105,40
A046	a	25,	17,	32,	19,	27,	24,	78,	67,	289,
	r	3,45	3,01	5,58	2,82	3,92	3,86	9,66	8,59	5,32
A047	a	620,	353,	398,	442,	749,	745,	874,	535,	4 716,
	r	85,67	62,45	69,37	65,62	108,63	119,97	108,21	68,56	86,78
A048	a	2,	0,	1,	1,	13,	25,	11,	1,	54,
	r	0,28	0,00	0,17	0,15	1,89	4,03	1,36	0,13	0,99
A049	a	0,	0,	0,	66,	0,	0,	1,	0,	67,
	r	0,00	0,00	0,00	9,80	0,00	0,00	0,12	0,00	1,23
A050	a	0,	0,	0,	0,	0,	59,	0,	0,	59,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9,50	0,00	0,00	1,09
A052	a	0,	0,	0,	0,	1,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,02
A060	a	0,	2,	0,	0,	2,	0,	0,	0,	4,
	r	0,00	0,35	0,00	0,00	0,29	0,00	0,00	0,00	0,07
A061	a	0,	0,	0,	0,	0,	0,	0,	2,	2,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,26	0,04
A062	a	2,	0,	0,	0,	1,	0,	0,	0,	3,
	r	0,28	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,06

A064	a	0,	0,	1,	0,	0,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A069	a	0,	0,	1,	0,	0,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A070	a	0,	0,	0,	0,	0,	0,	1,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,02
A071	a	8,	0,	20,	15,	10,	5,	53,	16,	127,
	r	1,11	0,00	3,49	2,23	1,45	0,81	6,56	2,05	2,34
A072	a	0,	0,	0,	0,	2,	0,	0,	0,	2,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,29	0,00	0,00	0,00	0,04
A078	a	0,	0,	0,	0,	0,	3,	42,	0,	45,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,48	5,20	0,00	0,83
A080	a	284,	548,	668,	938,	1 097,	773,	1 493,	937,	6 738,
	r	39,24	96,94	116,44	139,26	159,10	124,48	184,86	120,08	123,98
A081	a	106,	370,	283,	608,	401,	200,	636,	278,	2 882,
	r	14,65	65,45	49,33	90,27	58,16	32,21	78,75	35,63	53,03
A082	a	206,	134,	88,	280,	207,	199,	434,	257,	1 805,
	r	28,46	23,70	15,34	41,57	30,02	32,05	53,74	32,94	33,21
A083	a	62,	13,	11,	89,	2,	3,	97,	17,	294,
	r	8,57	2,30	1,92	13,21	0,29	0,48	12,01	2,18	5,41
A084	a	0,	39,	0,	113,	34,	0,	0,	0,	186,
	r	0,00	6,90	0,00	16,78	4,93	0,00	0,00	0,00	3,42
A085	a	0,	0,	0,	0,	0,	0,	0,	1,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
A09	a	51,	112,	75,	146,	68,	104,	176,	410,	1 142,

	r	7,05	19,81	13,07	21,68	9,86	16,75	21,79	52,54	21,01
A150	a	0,	1,	2,	1,	2,	9,	19,	10,	44,
	r	0,00	0,18	0,35	0,15	0,29	1,45	2,35	1,28	0,81
A151	a	0,	1,	1,	1,	3,	1,	17,	5,	29,
	r	0,00	0,18	0,17	0,15	0,44	0,16	2,10	0,64	0,53
A152	a	0,	0,	2,	0,	0,	1,	0,	2,	5,
	r	0,00	0,00	0,35	0,00	0,00	0,16	0,00	0,26	0,09
A153	a	0,	0,	2,	0,	1,	3,	3,	5,	14,
	r	0,00	0,00	0,35	0,00	0,15	0,48	0,37	0,64	0,26
A154	a	0,	0,	1,	0,	0,	1,	0,	0,	2,
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,16	0,00	0,00	0,04
A156	a	0,	0,	1,	0,	0,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A160	a	0,	0,	2,	0,	0,	3,	5,	2,	12,
	r	0,00	0,00	0,35	0,00	0,00	0,48	0,62	0,26	0,22
A161	a	0,	0,	0,	0,	0,	0,	1,	1,	2,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,13	0,04
A162	a	0,	0,	0,	0,	0,	1,	1,	0,	2,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,16	0,12	0,00	0,04
A163	a	0,	0,	0,	0,	0,	0,	3,	3,	6,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,37	0,38	0,11
A164	a	0,	0,	0,	0,	1,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,02
A165	a	0,	0,	0,	0,	0,	0,	1,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,02

A166	a	0,	0,	0,	0,	0,	0,	0,	3,	3,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,38	0,06
A168	a	0,	0,	0,	0,	1,	1,	0,	0,	2,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,16	0,00	0,00	0,04
A169	a	0,	0,	0,	0,	1,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,02
A170	a	0,	0,	0,	0,	0,	0,	1,	2,	3,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,26	0,06
A180	a	0,	0,	1,	0,	1,	1,	0,	0,	3,
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,15	0,16	0,00	0,00	0,06
A182	a	0,	0,	1,	0,	0,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A183	a	0,	0,	0,	0,	0,	0,	1,	1,	2,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,13	0,04
A190	a	0,	0,	0,	0,	0,	0,	0,	1,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
A191	a	0,	0,	0,	1,	0,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A199	a	0,	0,	0,	0,	0,	0,	0,	1,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
A210	a	0,	0,	0,	1,	0,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A218	a	0,	0,	0,	2,	0,	0,	0,	1,	3,
	r	0,00	0,00	0,00	0,30	0,00	0,00	0,00	0,13	0,06
A219	a	0,	0,	1,	0,	0,	0,	0,	0,	1,

	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A231	a	0,	0,	0,	1,	0,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A239	a	0,	0,	0,	0,	0,	9,	0,	0,	9,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,45	0,00	0,00	0,17
A270	a	0,	1,	0,	1,	0,	0,	0,	2,	4,
	r	0,00	0,18	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,26	0,07
A282	a	0,	0,	0,	0,	3,	0,	0,	0,	3,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,44	0,00	0,00	0,00	0,06
A288	a	1,	0,	0,	1,	0,	0,	0,	0,	2,
	r	0,14	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
A310	a	0,	0,	0,	0,	0,	0,	0,	2,	2,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,26	0,04
A318	a	0,	2,	1,	0,	0,	0,	0,	0,	3,
	r	0,00	0,35	0,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
A321	a	5,	1,	2,	1,	2,	0,	1,	0,	12,
	r	0,69	0,18	0,35	0,15	0,29	0,00	0,12	0,00	0,22
A327	a	2,	0,	1,	2,	3,	0,	0,	0,	8,
	r	0,28	0,00	0,17	0,30	0,44	0,00	0,00	0,00	0,15
A329	a	0,	0,	0,	0,	0,	0,	1,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,02
A363	a	0,	0,	0,	0,	0,	0,	0,	1,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
A368	a	0,	0,	0,	0,	0,	0,	1,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,02

A370	a	33,	12,	38,	23,	32,	16,	42,	27,	223,
	r	4,56	2,12	6,62	3,41	4,64	2,58	5,20	3,46	4,10
A371	a	3,	2,	0,	3,	4,	2,	8,	5,	27,
	r	0,41	0,35	0,00	0,45	0,58	0,32	0,99	0,64	0,50
A378	a	0,	0,	0,	0,	0,	1,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,16	0,00	0,00	0,02
A38	a	10,	103,	96,	71,	683,	32,	68,	32,	1 095,
	r	1,38	18,22	16,73	10,54	99,05	5,15	8,42	4,10	20,15
A390	a	0,	0,	1,	0,	2,	2,	14,	4,	23,
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,29	0,32	1,73	0,51	0,42
A391	a	0,	0,	0,	0,	0,	1,	3,	0,	4,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,16	0,37	0,00	0,07
A392	a	0,	0,	0,	0,	1,	0,	2,	2,	5,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,25	0,26	0,09
A400	a	2,	4,	7,	2,	3,	2,	4,	4,	28,
	r	0,28	0,71	1,22	0,30	0,44	0,32	0,50	0,51	0,52
A401	a	0,	3,	3,	4,	3,	2,	2,	2,	19,
	r	0,00	0,53	0,52	0,59	0,44	0,32	0,25	0,26	0,35
A402	a	52,	3,	16,	29,	6,	4,	16,	11,	137,
	r	7,19	0,53	2,79	4,31	0,87	0,64	1,98	1,41	2,52
A403	a	12,	3,	14,	13,	12,	12,	5,	6,	77,
	r	1,66	0,53	2,44	1,93	1,74	1,93	0,62	0,77	1,42
A408	a	3,	1,	3,	12,	6,	3,	10,	7,	45,
	r	0,41	0,18	0,52	1,78	0,87	0,48	1,24	0,90	0,83
A410	a	37,	38,	61,	69,	36,	69,	108,	57,	475,

	r	5,11	6,72	10,63	10,24	5,22	11,11	13,37	7,30	8,74
A411	a	56,	94,	13,	316,	36,	29,	131,	191,	866,
	r	7,74	16,63	2,27	46,92	5,22	4,67	16,22	24,48	15,93
A412	a	0,	0,	1,	14,	0,	1,	19,	2,	37,
	r	0,00	0,00	0,17	2,08	0,00	0,16	2,35	0,26	0,68
A413	a	3,	0,	2,	0,	0,	0,	0,	0,	5,
	r	0,41	0,00	0,35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,09
A414	a	1,	1,	0,	0,	1,	0,	1,	0,	4,
	r	0,14	0,18	0,00	0,00	0,15	0,00	0,12	0,00	0,07
A415	a	180,	130,	160,	289,	152,	141,	219,	131,	1 402,
	r	24,87	23,00	27,89	42,91	22,04	22,71	27,12	16,79	25,80
A418	a	14,	14,	4,	8,	28,	5,	26,	25,	124,
	r	1,93	2,48	0,70	1,19	4,06	0,81	3,22	3,20	2,28
A419	a	4,	5,	4,	28,	4,	2,	38,	7,	92,
	r	0,55	0,88	0,70	4,16	0,58	0,32	4,70	0,90	1,69
A421	a	0,	0,	0,	2,	0,	0,	0,	0,	2,
	r	0,00	0,00	0,00	0,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
A428	a	0,	0,	0,	4,	0,	0,	0,	0,	4,
	r	0,00	0,00	0,00	0,59	0,00	0,00	0,00	0,00	0,07
A441	a	0,	0,	0,	1,	0,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A46	a	13,	61,	3,	103,	59,	10,	30,	123,	402,
	r	1,80	10,79	0,52	15,29	8,56	1,61	3,71	15,76	7,40
A481	a	56,	2,	3,	7,	2,	1,	4,	1,	76,
	r	7,74	0,35	0,52	1,04	0,29	0,16	0,50	0,13	1,40

A482	a	5,	1,	0,	1,	0,	1,	2,	3,	13,
	r	0,69	0,18	0,00	0,15	0,00	0,16	0,25	0,38	0,24
A488	a	0,	0,	0,	1,	0,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A490	a	0,	0,	0,	0,	0,	0,	5,	0,	5,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,62	0,00	0,09
A491	a	0,	0,	0,	0,	0,	1,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,16	0,00	0,00	0,02
A498	a	0,	0,	0,	0,	0,	1,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,16	0,00	0,00	0,02
A502	a	0,	0,	0,	0,	2,	2,	0,	0,	4,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,29	0,32	0,00	0,00	0,07
A509	a	0,	1,	0,	0,	0,	0,	3,	1,	5,
	r	0,00	0,18	0,00	0,00	0,00	0,00	0,37	0,13	0,09
A510	a	20,	6,	4,	11,	20,	7,	17,	26,	111,
	r	2,76	1,06	0,70	1,63	2,90	1,13	2,10	3,33	2,04
A512	a	2,	0,	0,	0,	0,	0,	0,	1,	3,
	r	0,28	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,06
A513	a	42,	8,	2,	13,	9,	15,	7,	26,	122,
	r	5,80	1,42	0,35	1,93	1,31	2,42	0,87	3,33	2,24
A514	a	1,	0,	0,	0,	3,	6,	0,	1,	11,
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,44	0,97	0,00	0,13	0,20
A515	a	18,	5,	2,	11,	12,	8,	4,	28,	88,
	r	2,49	0,88	0,35	1,63	1,74	1,29	0,50	3,59	1,62
A519	a	6,	3,	3,	6,	14,	19,	4,	6,	61,

	r	0,83	0,53	0,52	0,89	2,03	3,06	0,50	0,77	1,12
A522	a	1,	0,	0,	0,	0,	0,	1,	1,	3,
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,13	0,06
A523	a	1,	2,	0,	0,	0,	0,	0,	1,	4,
	r	0,14	0,35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,07
A528	a	0,	2,	2,	3,	3,	1,	0,	1,	12,
	r	0,00	0,35	0,35	0,45	0,44	0,16	0,00	0,13	0,22
A529	a	0,	2,	0,	0,	1,	0,	0,	1,	4,
	r	0,00	0,35	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,13	0,07
A530	a	59,	25,	21,	34,	23,	5,	10,	26,	203,
	r	8,15	4,42	3,66	5,05	3,34	0,81	1,24	3,33	3,74
A539	a	42,	10,	5,	9,	10,	7,	3,	9,	95,
	r	5,80	1,77	0,87	1,34	1,45	1,13	0,37	1,15	1,75
A540	a	90,	43,	32,	50,	27,	53,	39,	68,	402,
	r	12,44	7,61	5,58	7,42	3,92	8,53	4,83	8,71	7,40
A541	a	0,	0,	0,	0,	0,	1,	1,	2,	4,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,16	0,12	0,26	0,07
A543	a	1,	0,	0,	0,	0,	0,	0,	0,	1,
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A545	a	0,	0,	0,	0,	1,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,02
A546	a	1,	0,	0,	0,	0,	1,	0,	0,	2,
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,16	0,00	0,00	0,04
A548	a	0,	0,	0,	1,	0,	1,	0,	2,	4,
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,16	0,00	0,26	0,07

A549	a	1,	0,	0,	1,	13,	3,	3,	1,	22,
	r	0,14	0,00	0,00	0,15	1,89	0,48	0,37	0,13	0,40
A55	a	0,	0,	0,	0,	1,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,02
A560	a	274,	139,	66,	191,	57,	119,	64,	99,	1 009,
	r	37,86	24,59	11,50	28,36	8,27	19,16	7,92	12,69	18,57
A562	a	0,	0,	0,	0,	13,	1,	3,	0,	17,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	1,89	0,16	0,37	0,00	0,31
A568	a	1,	0,	0,	0,	2,	0,	0,	0,	3,
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,29	0,00	0,00	0,00	0,06
A590	a	5,	10,	3,	22,	20,	27,	29,	14,	130,
	r	0,69	1,77	0,52	3,27	2,90	4,35	3,59	1,79	2,39
A599	a	0,	0,	0,	0,	0,	2,	0,	0,	2,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,32	0,00	0,00	0,04
A600	a	0,	0,	0,	2,	0,	0,	1,	0,	3,
	r	0,00	0,00	0,00	0,30	0,00	0,00	0,12	0,00	0,06
A601	a	0,	0,	0,	1,	0,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A609	a	0,	0,	0,	2,	0,	0,	0,	0,	2,
	r	0,00	0,00	0,00	0,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
A630	a	0,	2,	0,	3,	0,	3,	5,	0,	13,
	r	0,00	0,35	0,00	0,45	0,00	0,48	0,62	0,00	0,24
A638	a	0,	0,	0,	1,	0,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A692	a	177,	265,	506,	176,	57,	197,	123,	155,	1 656,

	r	24,46	46,88	88,20	26,13	8,27	31,72	15,23	19,86	30,47
A771	a	1,	0,	0,	0,	0,	1,	0,	0,	2,
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,16	0,00	0,00	0,04
A78	a	2,	0,	0,	0,	1,	1,	0,	0,	4,
	r	0,28	0,00	0,00	0,00	0,15	0,16	0,00	0,00	0,07
A798	a	1,	0,	0,	0,	2,	0,	1,	0,	4,
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,29	0,00	0,12	0,00	0,07
A810	a	0,	0,	3,	1,	9,	6,	1,	3,	23,
	r	0,00	0,00	0,52	0,15	1,31	0,97	0,12	0,38	0,42
A841	a	1,	4,	19,	12,	38,	87,	22,	18,	201,
	r	0,14	0,71	3,31	1,78	5,51	14,01	2,72	2,31	3,70
A850	a	1,	0,	0,	0,	0,	0,	3,	0,	4,
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,37	0,00	0,07
A851	a	0,	0,	0,	0,	1,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,02
A858	a	0,	0,	2,	0,	0,	0,	0,	0,	2,
	r	0,00	0,00	0,35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
A86	a	0,	0,	1,	3,	3,	1,	0,	0,	8,
	r	0,00	0,00	0,17	0,45	0,44	0,16	0,00	0,00	0,15
A870	a	5,	2,	2,	0,	0,	1,	2,	0,	12,
	r	0,69	0,35	0,35	0,00	0,00	0,16	0,25	0,00	0,22
A878	a	0,	0,	0,	0,	1,	0,	1,	1,	3,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,12	0,13	0,06
A879	a	0,	2,	6,	1,	9,	6,	0,	1,	25,
	r	0,00	0,35	1,05	0,15	1,31	0,97	0,00	0,13	0,46

A888	a	0,	0,	0,	0,	1,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,02
A89	a	0,	0,	0,	7,	0,	0,	0,	0,	7,
	r	0,00	0,00	0,00	1,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13
A90	a	1,	1,	1,	2,	1,	0,	0,	0,	6,
	r	0,14	0,18	0,17	0,30	0,15	0,00	0,00	0,00	0,11
A923	a	1,	0,	0,	0,	0,	0,	0,	0,	1,
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A985	a	0,	1,	9,	11,	0,	5,	84,	41,	151,
	r	0,00	0,18	1,57	1,63	0,00	0,81	10,40	5,25	2,78
A988	a	0,	0,	1,	0,	0,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B000	a	1,	0,	1,	0,	0,	0,	1,	0,	3,
	r	0,14	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,06
B001	a	0,	0,	0,	1,	0,	0,	4,	1,	6,
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,50	0,13	0,11
B002	a	0,	0,	0,	2,	0,	1,	0,	0,	3,
	r	0,00	0,00	0,00	0,30	0,00	0,16	0,00	0,00	0,06
B003	a	3,	1,	0,	2,	3,	2,	2,	0,	13,
	r	0,41	0,18	0,00	0,30	0,44	0,32	0,25	0,00	0,24
B004	a	2,	3,	1,	5,	7,	0,	14,	1,	33,
	r	0,28	0,53	0,17	0,74	1,02	0,00	1,73	0,13	0,61
B005	a	0,	0,	0,	2,	0,	0,	0,	0,	2,
	r	0,00	0,00	0,00	0,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
B008	a	1,	0,	1,	1,	0,	0,	0,	0,	3,

	r	0,14	0,00	0,17	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
B009	a	0,	0,	0,	5,	0,	2,	0,	1,	8,
	r	0,00	0,00	0,00	0,74	0,00	0,32	0,00	0,13	0,15
B010	a	0,	2,	0,	0,	0,	0,	1,	0,	3,
	r	0,00	0,35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,06
B011	a	0,	0,	1,	0,	2,	1,	2,	1,	7,
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,29	0,16	0,25	0,13	0,13
B018	a	2,	14,	0,	14,	4,	2,	1,	0,	37,
	r	0,28	2,48	0,00	2,08	0,58	0,32	0,12	0,00	0,68
B019	a	434,	2 640,	2 483,	2 530,	4 579,	1 679,	2 614,	2 104,	19 063,
	r	59,97	467,01	432,81	375,62	664,08	270,38	323,65	269,64	350,76
B020	a	3,	0,	3,	6,	3,	1,	1,	1,	18,
	r	0,41	0,00	0,52	0,89	0,44	0,16	0,12	0,13	0,33
B021	a	0,	0,	1,	3,	0,	1,	0,	0,	5,
	r	0,00	0,00	0,17	0,45	0,00	0,16	0,00	0,00	0,09
B022	a	0,	0,	4,	1,	0,	0,	0,	0,	5,
	r	0,00	0,00	0,70	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,09
B023	a	2,	7,	1,	27,	6,	3,	1,	0,	47,
	r	0,28	1,24	0,17	4,01	0,87	0,48	0,12	0,00	0,86
B027	a	1,	1,	0,	1,	0,	0,	0,	0,	3,
	r	0,14	0,18	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
B028	a	3,	6,	1,	17,	6,	0,	0,	21,	54,
	r	0,41	1,06	0,17	2,52	0,87	0,00	0,00	2,69	0,99
B029	a	235,	97,	101,	135,	302,	84,	161,	193,	1 308,
	r	32,47	17,16	17,61	20,04	43,80	13,53	19,93	24,73	24,07

B052	a	1,	0,	0,	0,	0,	0,	0,	0,	1,
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B054	a	1,	0,	0,	0,	0,	0,	0,	0,	1,
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B059	a	1,	0,	0,	0,	1,	0,	2,	0,	4,
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,25	0,00	0,07
B080	a	0,	0,	0,	0,	2,	0,	0,	0,	2,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,29	0,00	0,00	0,00	0,04
B081	a	0,	0,	0,	0,	0,	0,	7,	0,	7,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,87	0,00	0,13
B082	a	0,	4,	10,	0,	0,	0,	1,	0,	15,
	r	0,00	0,71	1,74	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,28
B083	a	0,	2,	0,	0,	4,	0,	0,	0,	6,
	r	0,00	0,35	0,00	0,00	0,58	0,00	0,00	0,00	0,11
B084	a	0,	15,	1,	26,	1,	19,	18,	1,	81,
	r	0,00	2,65	0,17	3,86	0,15	3,06	2,23	0,13	1,49
B088	a	0,	0,	12,	0,	0,	0,	0,	0,	12,
	r	0,00	0,00	2,09	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,22
B09	a	0,	0,	0,	0,	1,	0,	1,	0,	2,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,12	0,00	0,04
B15	a	22,	11,	5,	26,	6,	15,	613,	1 208,	1 906,
	r	3,04	1,95	0,87	3,86	0,87	2,42	75,90	154,81	35,07
B150	a	0,	0,	0,	0,	0,	0,	0,	1,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
B169	a	4,	3,	3,	1,	1,	3,	3,	1,	19,

	r	0,55	0,53	0,52	0,15	0,15	0,48	0,37	0,13	0,35
B171	a	0,	3,	3,	2,	0,	9,	2,	10,	29,
	r	0,00	0,53	0,52	0,30	0,00	1,45	0,25	1,28	0,53
B172	a	13,	8,	8,	4,	4,	8,	21,	28,	94,
	r	1,80	1,42	1,39	0,59	0,58	1,29	2,60	3,59	1,73
B181	a	186,	14,	7,	31,	6,	30,	15,	23,	312,
	r	25,70	2,48	1,22	4,60	0,87	4,83	1,86	2,95	5,74
B182	a	125,	73,	47,	76,	29,	101,	23,	73,	547,
	r	17,27	12,91	8,19	11,28	4,21	16,26	2,85	9,36	10,06
B204	a	0,	0,	1,	0,	0,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B210	a	0,	1,	0,	0,	0,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,18	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B212	a	0,	0,	1,	0,	0,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B222	a	0,	0,	1,	0,	0,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B238	a	0,	0,	2,	1,	0,	0,	0,	0,	3,
	r	0,00	0,00	0,35	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
B259	a	0,	0,	0,	0,	0,	0,	0,	1,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
B269	a	0,	3,	2,	0,	3,	0,	13,	5,	26,
	r	0,00	0,53	0,35	0,00	0,44	0,00	1,61	0,64	0,48
B270	a	0,	82,	4,	32,	20,	3,	3,	11,	155,
	r	0,00	14,51	0,70	4,75	2,90	0,48	0,37	1,41	2,85

B271	a	0,	1,	0,	10,	2,	1,	3,	5,	22,
	r	0,00	0,18	0,00	1,48	0,29	0,16	0,37	0,64	0,40
B278	a	0,	0,	18,	4,	0,	0,	3,	2,	27,
	r	0,00	0,00	3,14	0,59	0,00	0,00	0,37	0,26	0,50
B279	a	2,	20,	0,	5,	4,	15,	22,	4,	72,
	r	0,28	3,54	0,00	0,74	0,58	2,42	2,72	0,51	1,32
B334	a	0,	0,	1,	2,	0,	0,	0,	0,	3,
	r	0,00	0,00	0,17	0,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
B340	a	0,	0,	1,	0,	0,	0,	1,	0,	2,
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,04
B341	a	0,	0,	0,	0,	1,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,02
B349	a	0,	0,	0,	0,	0,	3,	0,	0,	3,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,48	0,00	0,00	0,06
B350	a	0,	1,	0,	0,	0,	0,	2,	0,	3,
	r	0,00	0,18	0,00	0,00	0,00	0,00	0,25	0,00	0,06
B353	a	0,	0,	0,	0,	0,	0,	2,	0,	2,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,25	0,00	0,04
B354	a	0,	0,	0,	0,	0,	0,	0,	3,	3,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,38	0,06
B358	a	8,	0,	0,	1,	0,	0,	0,	0,	9,
	r	1,11	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,17
B359	a	0,	0,	0,	0,	0,	0,	1,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,02
B369	a	0,	0,	0,	0,	0,	0,	0,	1,	1,

	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
B370	a	0,	0,	17,	2,	0,	1,	19,	0,	39,
	r	0,00	0,00	2,96	0,30	0,00	0,16	2,35	0,00	0,72
B371	a	0,	0,	1,	10,	6,	1,	3,	0,	21,
	r	0,00	0,00	0,17	1,48	0,87	0,16	0,37	0,00	0,39
B374	a	0,	1,	0,	26,	2,	0,	3,	0,	32,
	r	0,00	0,18	0,00	3,86	0,29	0,00	0,37	0,00	0,59
B377	a	29,	7,	5,	9,	7,	0,	5,	6,	68,
	r	4,01	1,24	0,87	1,34	1,02	0,00	0,62	0,77	1,25
B378	a	0,	0,	0,	1,	0,	6,	10,	3,	20,
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,97	1,24	0,38	0,37
B379	a	0,	0,	0,	1,	0,	0,	5,	3,	9,
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,62	0,38	0,17
B440	a	0,	0,	0,	0,	1,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,02
B441	a	0,	0,	0,	0,	1,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,02
B442	a	0,	0,	0,	0,	1,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,02
B448	a	0,	0,	0,	0,	0,	1,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,16	0,00	0,00	0,02
B49	a	0,	0,	0,	0,	0,	0,	0,	1,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
B500	a	1,	0,	0,	0,	0,	0,	0,	0,	1,
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02

B508	a	0,	0,	0,	0,	0,	0,	1,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,02
B509	a	3,	0,	0,	0,	1,	0,	0,	3,	7,
	r	0,41	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,38	0,13
B581	a	0,	0,	0,	0,	1,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,02
B588	a	0,	0,	1,	1,	0,	0,	0,	0,	2,
	r	0,00	0,00	0,17	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
B589	a	0,	1,	19,	4,	1,	9,	12,	10,	56,
	r	0,00	0,18	3,31	0,59	0,15	1,45	1,49	1,28	1,03
B670	a	0,	0,	0,	0,	1,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,02
B675	a	0,	0,	1,	0,	2,	1,	0,	0,	4,
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,29	0,16	0,00	0,00	0,07
B676	a	0,	0,	0,	0,	1,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,02
B677	a	0,	0,	0,	0,	0,	1,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,16	0,00	0,00	0,02
B679	a	0,	0,	0,	0,	0,	3,	0,	0,	3,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,48	0,00	0,00	0,06
B748	a	0,	0,	0,	1,	0,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B770	a	4,	1,	0,	0,	2,	0,	49,	66,	122,
	r	0,55	0,18	0,00	0,00	0,29	0,00	6,07	8,46	2,24
B779	a	0,	0,	0,	0,	1,	0,	70,	1,	72,

	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	8,67	0,13	1,32
B79	a	0,	0,	0,	0,	1,	0,	19,	15,	35,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	2,35	1,92	0,64
B80	a	197,	73,	67,	52,	144,	8,	70,	15,	626,
	r	27,22	12,91	11,68	7,72	20,88	1,29	8,67	1,92	11,52
B814	a	0,	0,	0,	0,	0,	0,	0,	1,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
B830	a	0,	1,	9,	1,	0,	0,	1,	0,	12,
	r	0,00	0,18	1,57	0,15	0,00	0,00	0,12	0,00	0,22
B850	a	3,	0,	0,	4,	2,	0,	27,	3,	39,
	r	0,41	0,00	0,00	0,59	0,29	0,00	3,34	0,38	0,72
B852	a	0,	0,	1,	0,	0,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B86	a	75,	98,	92,	289,	146,	231,	314,	144,	1 389,
	r	10,36	17,34	16,04	42,91	21,17	37,20	38,88	18,45	25,56
G000	a	1,	0,	1,	1,	2,	1,	3,	1,	10,
	r	0,14	0,00	0,17	0,15	0,29	0,16	0,37	0,13	0,18
G001	a	4,	3,	3,	2,	3,	1,	4,	4,	24,
	r	0,55	0,53	0,52	0,30	0,44	0,16	0,50	0,51	0,44
G002	a	3,	0,	1,	1,	2,	2,	0,	0,	9,
	r	0,41	0,00	0,17	0,15	0,29	0,32	0,00	0,00	0,17
G003	a	5,	0,	0,	5,	0,	0,	0,	9,	19,
	r	0,69	0,00	0,00	0,74	0,00	0,00	0,00	1,15	0,35
G008	a	3,	1,	2,	1,	4,	2,	1,	3,	17,
	r	0,41	0,18	0,35	0,15	0,58	0,32	0,12	0,38	0,31

G009	a	2,	3,	0,	6,	2,	1,	1,	2,	17,
	r	0,28	0,53	0,00	0,89	0,29	0,16	0,12	0,26	0,31
G03	a	0,	0,	0,	0,	1,	2,	0,	1,	4,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,32	0,00	0,13	0,07
G049	a	0,	0,	0,	0,	1,	0,	0,	1,	2,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,13	0,04
G051	a	0,	0,	1,	1,	0,	0,	0,	0,	2,
	r	0,00	0,00	0,17	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
G51	a	0,	0,	0,	0,	0,	2,	2,	3,	7,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,32	0,25	0,38	0,13
G510	a	1,	0,	0,	0,	1,	2,	0,	1,	5,
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,15	0,32	0,00	0,13	0,09
G61	a	0,	0,	1,	1,	0,	0,	1,	0,	3,
	r	0,00	0,00	0,17	0,15	0,00	0,00	0,12	0,00	0,06
G610	a	0,	0,	4,	0,	0,	3,	1,	0,	8,
	r	0,00	0,00	0,70	0,00	0,00	0,48	0,12	0,00	0,15
G630	a	3,	3,	10,	1,	7,	18,	17,	9,	68,
	r	0,41	0,53	1,74	0,15	1,02	2,90	2,10	1,15	1,25
H043	a	0,	0,	0,	1,	0,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
H10	a	7,	0,	0,	12,	0,	0,	10,	3,	32,
	r	0,97	0,00	0,00	1,78	0,00	0,00	1,24	0,38	0,59
H100	a	1,	3,	1,	0,	1,	1,	0,	7,	14,
	r	0,14	0,53	0,17	0,00	0,15	0,16	0,00	0,90	0,26
H103	a	0,	0,	0,	0,	0,	1,	0,	2,	3,

	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,16	0,00	0,26	0,06
H109	a	0,	1,	0,	0,	0,	0,	0,	1,	2,
	r	0,00	0,18	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,04
H440	a	0,	0,	0,	0,	3,	0,	0,	0,	3,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,44	0,00	0,00	0,00	0,06
H441	a	1,	0,	0,	0,	1,	0,	1,	0,	3,
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,12	0,00	0,06
H60	a	0,	0,	0,	0,	0,	1,	1,	1,	3,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,16	0,12	0,13	0,06
H603	a	0,	0,	0,	1,	0,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
H65	a	0,	0,	0,	0,	0,	0,	0,	2,	2,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,26	0,04
H66	a	0,	0,	1,	1,	8,	0,	2,	2,	14,
	r	0,00	0,00	0,17	0,15	1,16	0,00	0,25	0,26	0,26
H68	a	0,	0,	0,	0,	0,	0,	0,	1,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
H70	a	0,	0,	0,	1,	0,	0,	1,	0,	2,
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,12	0,00	0,04
I33	a	0,	0,	0,	0,	0,	0,	1,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,02
I80	a	0,	7,	0,	0,	3,	9,	11,	85,	115,
	r	0,00	1,24	0,00	0,00	0,44	1,45	1,36	10,89	2,12
I800	a	0,	5,	0,	0,	1,	0,	1,	6,	13,
	r	0,00	0,88	0,00	0,00	0,15	0,00	0,12	0,77	0,24

J00	a	17,	1,	0,	31,	1,	4,	11,	23,	88,
	r	2,35	0,18	0,00	4,60	0,15	0,64	1,36	2,95	1,62
J01	a	10,	0,	0,	5,	3,	5,	7,	3,	33,
	r	1,38	0,00	0,00	0,74	0,44	0,81	0,87	0,38	0,61
J02	a	19,	1,	2,	20,	1,	3,	60,	26,	132,
	r	2,63	0,18	0,35	2,97	0,15	0,48	7,43	3,33	2,43
J020	a	0,	0,	1,	0,	0,	0,	1,	2,	4,
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,12	0,26	0,07
J03	a	21,	0,	2,	9,	8,	9,	4,	5,	58,
	r	2,90	0,00	0,35	1,34	1,16	1,45	0,50	0,64	1,07
J039	a	1,	0,	0,	1,	0,	2,	0,	2,	6,
	r	0,14	0,00	0,00	0,15	0,00	0,32	0,00	0,26	0,11
J04	a	1,	0,	1,	2,	5,	0,	0,	0,	9,
	r	0,14	0,00	0,17	0,30	0,73	0,00	0,00	0,00	0,17
J040	a	1,	0,	0,	1,	2,	0,	2,	6,	12,
	r	0,14	0,00	0,00	0,15	0,29	0,00	0,25	0,77	0,22
J041	a	0,	0,	0,	2,	3,	0,	0,	3,	8,
	r	0,00	0,00	0,00	0,30	0,44	0,00	0,00	0,38	0,15
J042	a	0,	0,	0,	5,	5,	0,	1,	11,	22,
	r	0,00	0,00	0,00	0,74	0,73	0,00	0,12	1,41	0,40
J05	a	0,	0,	0,	0,	1,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,02
J06	a	113,	3,	2,	130,	145,	42,	13,	13,	461,
	r	15,61	0,53	0,35	19,30	21,03	6,76	1,61	1,67	8,48
J060	a	0,	0,	0,	1,	6,	0,	0,	3,	10,

	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,87	0,00	0,00	0,38	0,18
J069	a	0,	21,	0,	13,	0,	6,	4,	42,	86,
	r	0,00	3,71	0,00	1,93	0,00	0,97	0,50	5,38	1,58
J10	a	316,	297,	50,	201,	458,	241,	714,	277,	2 554,
	r	43,66	52,54	8,72	29,84	66,42	38,81	88,40	35,50	46,99
J100	a	4,	0,	0,	2,	30,	3,	6,	1,	46,
	r	0,55	0,00	0,00	0,30	4,35	0,48	0,74	0,13	0,85
J101	a	1,	0,	7,	78,	3,	62,	138,	6,	295,
	r	0,14	0,00	1,22	11,58	0,44	9,98	17,09	0,77	5,43
J107	a	0,	44,	0,	0,	8,	5,	9,	8,	74,
	r	0,00	7,78	0,00	0,00	1,16	0,81	1,11	1,03	1,36
J109	a	0,	0,	0,	0,	1,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,02
J11	a	0,	25,	23,	12,	0,	1,	0,	0,	61,
	r	0,00	4,42	4,01	1,78	0,00	0,16	0,00	0,00	1,12
J110	a	0,	0,	1,	0,	0,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
J120	a	0,	0,	0,	2,	5,	5,	30,	2,	44,
	r	0,00	0,00	0,00	0,30	0,73	0,81	3,71	0,26	0,81
J121	a	5,	8,	20,	13,	81,	34,	74,	25,	260,
	r	0,69	1,42	3,49	1,93	11,75	5,48	9,16	3,20	4,78
J122	a	0,	0,	0,	0,	9,	0,	0,	0,	9,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	1,31	0,00	0,00	0,00	0,17
J128	a	0,	0,	0,	0,	10,	2,	0,	0,	12,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	1,45	0,32	0,00	0,00	0,22

J13	a	18,	1,	2,	0,	16,	18,	10,	10,	75,
	r	2,49	0,18	0,35	0,00	2,32	2,90	1,24	1,28	1,38
J14	a	0,	0,	2,	0,	4,	1,	1,	1,	9,
	r	0,00	0,00	0,35	0,00	0,58	0,16	0,12	0,13	0,17
J15	a	0,	2,	0,	4,	2,	2,	2,	3,	15,
	r	0,00	0,35	0,00	0,59	0,29	0,32	0,25	0,38	0,28
J150	a	18,	6,	4,	33,	40,	22,	36,	29,	188,
	r	2,49	1,06	0,70	4,90	5,80	3,54	4,46	3,72	3,46
J151	a	25,	16,	1,	16,	45,	8,	21,	30,	162,
	r	3,45	2,83	0,17	2,38	6,53	1,29	2,60	3,84	2,98
J152	a	4,	3,	7,	20,	17,	17,	21,	18,	107,
	r	0,55	0,53	1,22	2,97	2,47	2,74	2,60	2,31	1,97
J153	a	0,	0,	0,	0,	0,	0,	0,	1,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
J154	a	1,	0,	0,	1,	0,	1,	0,	2,	5,
	r	0,14	0,00	0,00	0,15	0,00	0,16	0,00	0,26	0,09
J155	a	4,	9,	2,	9,	3,	1,	7,	6,	41,
	r	0,55	1,59	0,35	1,34	0,44	0,16	0,87	0,77	0,75
J156	a	15,	1,	2,	10,	14,	16,	15,	33,	106,
	r	2,07	0,18	0,35	1,48	2,03	2,58	1,86	4,23	1,95
J157	a	0,	2,	0,	0,	1,	0,	0,	0,	3,
	r	0,00	0,35	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,06
J158	a	16,	10,	3,	7,	9,	2,	22,	29,	98,
	r	2,21	1,77	0,52	1,04	1,31	0,32	2,72	3,72	1,80
J159	a	1,	0,	2,	10,	1,	2,	2,	3,	21,

	r	0,14	0,00	0,35	1,48	0,15	0,32	0,25	0,38	0,39
J16	a	0,	2,	1,	0,	5,	0,	0,	0,	8,
	r	0,00	0,35	0,17	0,00	0,73	0,00	0,00	0,00	0,15
J160	a	0,	1,	0,	0,	2,	0,	5,	0,	8,
	r	0,00	0,18	0,00	0,00	0,29	0,00	0,62	0,00	0,15
J168	a	0,	5,	0,	0,	4,	0,	0,	8,	17,
	r	0,00	0,88	0,00	0,00	0,58	0,00	0,00	1,03	0,31
J171	a	0,	0,	0,	0,	0,	1,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,16	0,00	0,00	0,02
J172	a	2,	0,	0,	0,	1,	0,	2,	0,	5,
	r	0,28	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,25	0,00	0,09
J18	a	1,	5,	2,	0,	3,	2,	13,	36,	62,
	r	0,14	0,88	0,35	0,00	0,44	0,32	1,61	4,61	1,14
J180	a	47,	67,	3,	10,	8,	10,	27,	197,	369,
	r	6,49	11,85	0,52	1,48	1,16	1,61	3,34	25,25	6,79
J188	a	0,	0,	0,	0,	3,	1,	2,	3,	9,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,44	0,16	0,25	0,38	0,17
J20	a	1,	3,	0,	6,	11,	2,	6,	2,	31,
	r	0,14	0,53	0,00	0,89	1,60	0,32	0,74	0,26	0,57
J201	a	0,	1,	0,	1,	0,	0,	0,	0,	2,
	r	0,00	0,18	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
J205	a	22,	28,	34,	179,	246,	38,	276,	116,	939,
	r	3,04	4,95	5,93	26,58	35,68	6,12	34,17	14,87	17,28
J208	a	16,	13,	5,	14,	114,	8,	12,	2,	184,
	r	2,21	2,30	0,87	2,08	16,53	1,29	1,49	0,26	3,39

J209	a	13,	9,	1,	4,	1,	4,	15,	38,	85,
	r	1,80	1,59	0,17	0,59	0,15	0,64	1,86	4,87	1,56
J21	a	2,	0,	1,	0,	0,	1,	2,	0,	6,
	r	0,28	0,00	0,17	0,00	0,00	0,16	0,25	0,00	0,11
J22	a	4,	6,	0,	6,	1,	21,	14,	12,	64,
	r	0,55	1,06	0,00	0,89	0,15	3,38	1,73	1,54	1,18
J340	a	1,	0,	0,	0,	0,	0,	0,	0,	1,
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
J399	a	0,	0,	0,	0,	0,	1,	0,	1,	2,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,16	0,00	0,13	0,04
J40	a	1,	1,	0,	0,	0,	1,	0,	4,	7,
	r	0,14	0,18	0,00	0,00	0,00	0,16	0,00	0,51	0,13
J85	a	0,	0,	0,	0,	1,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,02
K05	a	0,	0,	0,	0,	0,	0,	1,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,02
K12	a	1,	0,	9,	2,	0,	0,	0,	1,	13,
	r	0,14	0,00	1,57	0,30	0,00	0,00	0,00	0,13	0,24
K65	a	29,	0,	0,	6,	0,	1,	2,	6,	44,
	r	4,01	0,00	0,00	0,89	0,00	0,16	0,25	0,77	0,81
L01	a	0,	0,	3,	2,	0,	4,	3,	4,	16,
	r	0,00	0,00	0,52	0,30	0,00	0,64	0,37	0,51	0,29
L02	a	3,	2,	6,	30,	2,	9,	7,	17,	76,
	r	0,41	0,35	1,05	4,45	0,29	1,45	0,87	2,18	1,40
L022	a	0,	3,	0,	5,	0,	5,	1,	0,	14,

	r	0,00	0,53	0,00	0,74	0,00	0,81	0,12	0,00	0,26
L03	a	0,	0,	0,	5,	3,	4,	2,	15,	29,
	r	0,00	0,00	0,00	0,74	0,44	0,64	0,25	1,92	0,53
L04	a	0,	0,	0,	1,	0,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
L08	a	17,	4,	3,	18,	4,	8,	5,	5,	64,
	r	2,35	0,71	0,52	2,67	0,58	1,29	0,62	0,64	1,18
L30	a	0,	0,	0,	3,	0,	1,	1,	8,	13,
	r	0,00	0,00	0,00	0,45	0,00	0,16	0,12	1,03	0,24
L89	a	17,	12,	7,	32,	9,	11,	17,	17,	122,
	r	2,35	2,12	1,22	4,75	1,31	1,77	2,10	2,18	2,24
L97	a	0,	0,	0,	2,	0,	1,	1,	1,	5,
	r	0,00	0,00	0,00	0,30	0,00	0,16	0,12	0,13	0,09
M012	a	0,	56,	133,	17,	21,	46,	13,	11,	297,
	r	0,00	9,91	23,18	2,52	3,05	7,41	1,61	1,41	5,46
M46	a	0,	1,	0,	0,	0,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,18	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
M86	a	0,	1,	0,	0,	0,	1,	0,	0,	2,
	r	0,00	0,18	0,00	0,00	0,00	0,16	0,00	0,00	0,04
N10	a	2,	0,	0,	1,	20,	3,	13,	5,	44,
	r	0,28	0,00	0,00	0,15	2,90	0,48	1,61	0,64	0,81
N12	a	0,	0,	0,	0,	0,	0,	1,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,02
N29	a	0,	0,	0,	0,	0,	0,	0,	1,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02

N30	a	3,	10,	17,	30,	140,	17,	10,	15,	242,
	r	0,41	1,77	2,96	4,45	20,30	2,74	1,24	1,92	4,45
N300	a	121,	41,	19,	45,	58,	68,	57,	54,	463,
	r	16,72	7,25	3,31	6,68	8,41	10,95	7,06	6,92	8,52
N309	a	7,	2,	1,	1,	1,	2,	19,	52,	85,
	r	0,97	0,35	0,17	0,15	0,15	0,32	2,35	6,66	1,56
N34	a	0,	0,	0,	1,	0,	3,	2,	0,	6,
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,48	0,25	0,00	0,11
N390	a	1,	62,	0,	44,	10,	4,	216,	348,	685,
	r	0,14	10,97	0,00	6,53	1,45	0,64	26,74	44,60	12,60
N41	a	0,	0,	0,	0,	0,	0,	0,	2,	2,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,26	0,04
N45	a	0,	2,	0,	0,	0,	0,	1,	1,	4,
	r	0,00	0,35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,13	0,07
N49	a	0,	0,	2,	0,	1,	0,	0,	1,	4,
	r	0,00	0,00	0,35	0,00	0,15	0,00	0,00	0,13	0,07
N76	a	0,	0,	0,	8,	2,	2,	0,	1,	13,
	r	0,00	0,00	0,00	1,19	0,29	0,32	0,00	0,13	0,24
O23	a	0,	0,	0,	0,	0,	0,	4,	0,	4,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,50	0,00	0,07
O86	a	0,	0,	0,	0,	2,	0,	4,	0,	6,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,29	0,00	0,50	0,00	0,11
O860	a	0,	0,	1,	0,	1,	2,	5,	0,	9,
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,15	0,32	0,62	0,00	0,17
O862	a	0,	0,	0,	0,	0,	0,	1,	0,	1,

	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,02
O90	a	0,	0,	0,	0,	6,	0,	4,	0,	10,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,87	0,00	0,50	0,00	0,18
P360	a	0,	0,	1,	0,	0,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
P362	a	3,	0,	0,	0,	0,	0,	3,	1,	7,
	r	0,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,37	0,13	0,13
P363	a	14,	0,	2,	0,	6,	0,	1,	10,	33,
	r	1,93	0,00	0,35	0,00	0,87	0,00	0,12	1,28	0,61
P364	a	0,	0,	1,	0,	0,	0,	5,	0,	6,
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,62	0,00	0,11
P365	a	1,	0,	0,	0,	0,	0,	0,	0,	1,
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
P368	a	10,	0,	0,	0,	0,	0,	3,	4,	17,
	r	1,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,37	0,51	0,31
P371	a	0,	0,	0,	0,	0,	1,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,16	0,00	0,00	0,02
P372	a	0,	0,	0,	0,	0,	0,	1,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,02
P375	a	0,	0,	0,	0,	2,	0,	0,	0,	2,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,29	0,00	0,00	0,00	0,04
P38	a	21,	1,	0,	0,	0,	0,	0,	0,	22,
	r	2,90	0,18	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,40
P391	a	8,	5,	2,	0,	6,	0,	9,	0,	30,
	r	1,11	0,88	0,35	0,00	0,87	0,00	1,11	0,00	0,55

P393	a	0,	0,	0,	0,	0,	0,	1,	1,	2,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,13	0,04
P394	a	1,	1,	0,	1,	0,	0,	3,	0,	6,
	r	0,14	0,18	0,00	0,15	0,00	0,00	0,37	0,00	0,11
P398	a	1,	0,	0,	0,	0,	1,	2,	7,	11,
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,16	0,25	0,90	0,20
P399	a	1,	1,	0,	0,	6,	0,	0,	4,	12,
	r	0,14	0,18	0,00	0,00	0,87	0,00	0,00	0,51	0,22
T80	a	4,	0,	0,	0,	0,	0,	0,	2,	6,
	r	0,55	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,26	0,11
T801	a	22,	106,	11,	4,	2,	2,	15,	13,	175,
	r	3,04	18,75	1,92	0,59	0,29	0,32	1,86	1,67	3,22
T802	a	14,	1,	1,	98,	10,	7,	65,	32,	228,
	r	1,93	0,18	0,17	14,55	1,45	1,13	8,05	4,10	4,20
T81	a	0,	0,	0,	0,	1,	0,	2,	1,	4,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,25	0,13	0,07
T813	a	132,	97,	23,	76,	16,	27,	18,	109,	498,
	r	18,24	17,16	4,01	11,28	2,32	4,35	2,23	13,97	9,16
T814	a	167,	117,	11,	90,	142,	57,	231,	112,	927,
	r	23,08	20,70	1,92	13,36	20,59	9,18	28,60	14,35	17,06
T827	a	0,	0,	0,	0,	1,	1,	0,	0,	2,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,16	0,00	0,00	0,04
T83	a	0,	0,	0,	0,	0,	1,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,16	0,00	0,00	0,02
T835	a	199,	234,	104,	324,	32,	68,	64,	0,	1 025,

	r	27,50	41,39	18,13	48,10	4,64	10,95	7,92	0,00	18,86
T84	a	0,	1,	0,	0,	0,	0,	0,	0,	1,
	r	0,00	0,18	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
T845	a	0,	3,	12,	41,	0,	0,	5,	3,	64,
	r	0,00	0,53	2,09	6,09	0,00	0,00	0,62	0,38	1,18
T846	a	3,	2,	3,	11,	0,	0,	1,	4,	24,
	r	0,41	0,35	0,52	1,63	0,00	0,00	0,12	0,51	0,44
T847	a	0,	0,	0,	0,	1,	1,	1,	0,	3,
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,16	0,12	0,00	0,06
T857	a	142,	67,	13,	114,	1,	73,	72,	0,	482,
	r	19,62	11,85	2,27	16,93	0,15	11,76	8,91	0,00	8,87
T874	a	1,	0,	0,	4,	0,	0,	0,	0,	5,
	r	0,14	0,00	0,00	0,59	0,00	0,00	0,00	0,00	0,09
U071	a	2 497,	3 079,	2 148,	3 878,	4 113,	4 253,	3 244,	4 182,	27 394,
	r	345,03	544,67	374,41	575,76	596,50	684,88	401,66	535,96	504,06
Y95	a	0,	0,	327,	0,	0,	0,	0,	0,	327,
	r	0,00	0,00	57,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6,02
Z20	a	0,	4,	0,	0,	0,	0,	0,	0,	4,
	r	0,00	0,71	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,07
Z203	a	136,	64,	86,	79,	101,	171,	42,	86,	765,
	r	18,79	11,32	14,99	11,73	14,65	27,54	5,20	11,02	14,08
Z205	a	0,	0,	66,	0,	3,	18,	24,	0,	111,
	r	0,00	0,00	11,50	0,00	0,44	2,90	2,97	0,00	2,04
Z21	a	74,	19,	10,	13,	8,	9,	5,	8,	146,
	r	10,23	3,36	1,74	1,93	1,16	1,45	0,62	1,03	2,69

Z223	a	0,	3,	60,	14,	19,	27,	49,	64,	236,
	r	0,00	0,53	10,46	2,08	2,76	4,35	6,07	8,20	4,34
Z225	a	0,	62,	19,	26,	15,	46,	75,	67,	310,
	r	0,00	10,97	3,31	3,86	2,18	7,41	9,29	8,59	5,70
Z228	a	220,	89,	144,	21,	44,	32,	52,	21,	623,
	r	30,40	15,74	25,10	3,12	6,38	5,15	6,44	2,69	11,46

Prenosné ochorenia na Slovensku podľa vekových kategórií

Diagnóza / Veková skupina		0	01-04	05-09	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	Spolu
A011	a	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,00	0,02
A02	a	3	2	7	4	10	7	11	10	9	12	27	102
	r	5,26	0,84	2,39	1,40	3,84	2,54	1,52	1,14	1,16	1,71	2,86	1,88
A020	a	280	950	738	346	263	144	242	204	204	229	426	4026
	r	490,95	400,23	251,81	121,27	100,87	52,32	33,38	23,29	26,20	32,65	45,08	74,08
A021	a	0	0	0	1	1	2	0	1	3	2	17	27
	r	0,00	0,00	0,00	0,35	0,38	0,73	0,00	0,11	0,39	0,29	1,80	0,50
A022	a	0	2	1	1	0	0	0	2	3	6	8	23
	r	0,00	0,84	0,34	0,35	0,00	0,00	0,00	0,23	0,39	0,86	0,85	0,42
A028	a	0	0	1	1	0	0	1	1	1	0	3	8
	r	0,00	0,00	0,34	0,35	0,00	0,00	0,14	0,11	0,13	0,00	0,32	0,15
A03	a	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,35	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
A030	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,02
A031	a	17	33	9	9	3	2	3	2	8	2	10	98
	r	29,81	13,90	3,07	3,15	1,15	0,73	0,41	0,23	1,03	0,29	1,06	1,80
A033	a	9	20	23	11	1	5	4	3	5	5	6	92
	r	15,78	8,43	7,85	3,86	0,38	1,82	0,55	0,34	0,64	0,71	0,63	1,69
A039	a	11	18	3	3	2	0	0	0	1	0	0	38
	r	19,29	7,58	1,02	1,05	0,77	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,00	0,70
A040	a	210	143	3	2	2	0	2	0	1	4	17	384

	r	368,21	60,24	1,02	0,70	0,77	0,00	0,28	0,00	0,13	0,57	1,80	7,07
A043	a	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	2	4
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,21	0,07
A044	a	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	1,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A045	a	827	1483	658	395	362	273	405	320	267	263	475	5728
	r	1 450,06	624,78	224,51	138,44	138,84	99,19	55,86	36,53	34,29	37,50	50,27	105,40
A046	a	29	98	36	28	15	7	25	12	13	12	14	289
	r	50,85	41,29	12,28	9,81	5,75	2,54	3,45	1,37	1,67	1,71	1,48	5,32
A047	a	82	43	32	21	22	35	99	165	237	523	3457	4716
	r	143,78	18,12	10,92	7,36	8,44	12,72	13,66	18,84	30,44	74,57	365,84	86,78
A048	a	6	2	0	2	0	0	1	2	7	5	29	54
	r	10,52	0,84	0,00	0,70	0,00	0,00	0,14	0,23	0,90	0,71	3,07	0,99
A049	a	1	0	0	0	0	1	8	15	15	16	11	67
	r	1,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	1,10	1,71	1,93	2,28	1,16	1,23
A050	a	0	0	38	21	0	0	0	0	0	0	0	59
	r	0,00	0,00	12,97	7,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,09
A052	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,02
A060	a	0	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	4
	r	0,00	0,00	0,00	0,35	0,00	0,00	0,14	0,11	0,13	0,00	0,00	0,07
A061	a	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
	r	0,00	0,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
A062	a	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,35	0,00	0,00	0,00	0,11	0,13	0,00	0,00	0,06

A064	a	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,00	0,02
A069	a	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,00	0,00	0,00	0,02
A070	a	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A071	a	4	42	20	6	6	6	12	11	3	9	8	127
	r	7,01	17,69	6,82	2,10	2,30	2,18	1,66	1,26	0,39	1,28	0,85	2,34
A072	a	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,00	0,14	0,00	0,04
A078	a	2	9	9	7	6	1	2	3	2	1	3	45
	r	3,51	3,79	3,07	2,45	2,30	0,36	0,28	0,34	0,26	0,14	0,32	0,83
A080	a	1637	2285	1139	334	112	50	115	124	78	156	708	6738
	r	2 870,32	962,65	388,64	117,06	42,96	18,17	15,86	14,16	10,02	22,24	74,92	123,98
A081	a	707	935	330	150	70	24	100	87	90	94	295	2882
	r	1 239,65	393,91	112,60	52,57	26,85	8,72	13,79	9,93	11,56	13,40	31,22	53,03
A082	a	366	566	337	128	85	12	20	19	17	46	209	1805
	r	641,74	238,45	114,99	44,86	32,60	4,36	2,76	2,17	2,18	6,56	22,12	33,21
A083	a	120	107	28	11	6	2	4	1	2	6	7	294
	r	210,41	45,08	9,55	3,86	2,30	0,73	0,55	0,11	0,26	0,86	0,74	5,41
A084	a	1	35	55	4	1	3	8	7	10	13	49	186
	r	1,75	14,75	18,77	1,40	0,38	1,09	1,10	0,80	1,28	1,85	5,19	3,42
A085	a	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	1,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A09	a	75	93	77	54	28	47	122	152	111	108	275	1142

	r	131,51	39,18	26,27	18,93	10,74	17,08	16,83	17,35	14,25	15,40	29,10	21,01
A150	a	0	5	0	2	2	1	5	5	7	6	11	44
	r	0,00	2,11	0,00	0,70	0,77	0,36	0,69	0,57	0,90	0,86	1,16	0,81
A151	a	0	0	0	0	1	0	3	4	7	5	9	29
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,38	0,00	0,41	0,46	0,90	0,71	0,95	0,53
A152	a	0	0	0	0	0	0	1	2	0	1	1	5
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,23	0,00	0,14	0,11	0,09
A153	a	2	3	0	0	1	0	1	2	2	0	3	14
	r	3,51	1,26	0,00	0,00	0,38	0,00	0,14	0,23	0,26	0,00	0,32	0,26
A154	a	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,35	0,00	0,00	0,00	0,11	0,00	0,00	0,00	0,04
A156	a	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,00	0,02
A160	a	0	0	1	5	0	0	2	0	1	1	2	12
	r	0,00	0,00	0,34	1,75	0,00	0,00	0,28	0,00	0,13	0,14	0,21	0,22
A161	a	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,13	0,00	0,00	0,04
A162	a	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,11	0,04
A163	a	0	2	0	3	1	0	0	0	0	0	0	6
	r	0,00	0,84	0,00	1,05	0,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11
A164	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,02
A165	a	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02

A166	a	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	3
	r	0,00	0,42	0,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,00	0,06
A168	a	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,11	0,00	0,00	0,00	0,04
A169	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,02
A170	a	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
	r	0,00	1,26	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
A180	a	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	3
	r	0,00	0,42	0,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,06
A182	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,02
A183	a	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2
	r	0,00	0,42	0,00	0,35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
A190	a	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A191	a	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,00	0,02
A199	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,02
A210	a	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A218	a	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,11	0,06
A219	a	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1

	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A231	a	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,00	0,02
A239	a	0	0	1	0	1	1	0	1	3	1	1	9
	r	0,00	0,00	0,34	0,00	0,38	0,36	0,00	0,11	0,39	0,14	0,11	0,17
A270	a	0	0	0	0	1	0	2	0	1	0	0	4
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,38	0,00	0,28	0,00	0,13	0,00	0,00	0,07
A282	a	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	3
	r	0,00	0,00	0,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,00	0,00	0,11	0,06
A288	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,21	0,04
A310	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,21	0,04
A318	a	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2	3
	r	0,00	0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,21	0,06
A321	a	0	0	0	0	0	0	2	0	2	6	2	12
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,28	0,00	0,26	0,86	0,21	0,22
A327	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	3	8
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,71	0,32	0,15
A329	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,02
A363	a	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A368	a	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	1,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02

A370	a	8	11	21	4	9	3	22	24	34	24	63	223
	r	14,03	4,63	7,17	1,40	3,45	1,09	3,03	2,74	4,37	3,42	6,67	4,10
A371	a	5	9	10	0	0	0	0	1	1	0	1	27
	r	8,77	3,79	3,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,13	0,00	0,11	0,50
A378	a	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	1,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A38	a	2	190	666	183	40	7	5	1	0	0	1	1095
	r	3,51	80,05	227,24	64,14	15,34	2,54	0,69	0,11	0,00	0,00	0,11	20,15
A390	a	14	3	1	0	0	1	3	1	0	0	0	23
	r	24,55	1,26	0,34	0,00	0,00	0,36	0,41	0,11	0,00	0,00	0,00	0,42
A391	a	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
	r	5,26	0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,07
A392	a	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
	r	5,26	0,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,09
A400	a	0	1	2	1	0	2	1	2	2	4	13	28
	r	0,00	0,42	0,68	0,35	0,00	0,73	0,14	0,23	0,26	0,57	1,38	0,52
A401	a	0	0	0	0	0	0	0	0	2	4	13	19
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,26	0,57	1,38	0,35
A402	a	4	2	0	0	0	3	2	11	18	22	75	137
	r	7,01	0,84	0,00	0,00	0,00	1,09	0,28	1,26	2,31	3,14	7,94	2,52
A403	a	2	6	1	1	0	2	3	3	9	16	34	77
	r	3,51	2,53	0,34	0,35	0,00	0,73	0,41	0,34	1,16	2,28	3,60	1,42
A408	a	2	3	0	2	0	0	1	1	2	9	25	45
	r	3,51	1,26	0,00	0,70	0,00	0,00	0,14	0,11	0,26	1,28	2,65	0,83
A410	a	14	4	0	0	0	2	15	27	39	82	292	475

	r	24,55	1,69	0,00	0,00	0,00	0,73	2,07	3,08	5,01	11,69	30,90	8,74
A411	a	31	27	11	7	3	16	21	42	63	134	511	866
	r	54,36	11,37	3,75	2,45	1,15	5,81	2,90	4,79	8,09	19,10	54,08	15,93
A412	a	0	0	0	0	0	1	1	0	7	7	21	37
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	0,14	0,00	0,90	1,00	2,22	0,68
A413	a	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	3	5
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,00	0,14	0,32	0,09
A414	a	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	1	4
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,38	0,00	0,14	0,00	0,00	0,14	0,11	0,07
A415	a	31	14	1	4	6	7	25	64	112	215	923	1402
	r	54,36	5,90	0,34	1,40	2,30	2,54	3,45	7,31	14,38	30,65	97,68	25,80
A418	a	2	0	0	0	0	1	0	6	12	19	84	124
	r	3,51	0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	0,00	0,68	1,54	2,71	8,89	2,28
A419	a	3	2	1	0	0	0	2	7	8	16	53	92
	r	5,26	0,84	0,34	0,00	0,00	0,00	0,28	0,80	1,03	2,28	5,61	1,69
A421	a	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,00	0,14	0,00	0,04
A428	a	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0	1	4
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,23	0,13	0,00	0,11	0,07
A441	a	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A46	a	0	0	0	0	0	3	10	29	58	86	216	402
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,09	1,38	3,31	7,45	12,26	22,86	7,40
A481	a	0	1	1	1	0	0	4	5	10	17	37	76
	r	0,00	0,42	0,34	0,35	0,00	0,00	0,55	0,57	1,28	2,42	3,92	1,40

A482	a	0	0	0	0	0	2	0	4	1	3	3	13
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,73	0,00	0,46	0,13	0,43	0,32	0,24
A488	a	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A490	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	5
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,42	0,09
A491	a	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A498	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,02
A502	a	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
	r	7,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,07
A509	a	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
	r	8,77	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,09
A510	a	0	0	0	0	8	13	34	30	15	9	2	111
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	3,07	4,72	4,69	3,42	1,93	1,28	0,21	2,04
A512	a	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	0	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,23	0,00	0,00	0,00	0,06
A513	a	0	1	1	1	13	23	36	26	14	5	2	122
	r	0,00	0,42	0,34	0,35	4,99	8,36	4,97	2,97	1,80	0,71	0,21	2,24
A514	a	0	0	0	0	0	0	2	4	5	0	0	11
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,28	0,46	0,64	0,00	0,00	0,20
A515	a	0	0	1	1	9	17	27	18	13	1	1	88
	r	0,00	0,00	0,34	0,35	3,45	6,18	3,72	2,05	1,67	0,14	0,11	1,62
A519	a	0	0	0	4	8	7	20	15	5	1	1	61

	r	0,00	0,00	0,00	1,40	3,07	2,54	2,76	1,71	0,64	0,14	0,11	1,12
A522	a	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,14	0,11	0,06
A523	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	4
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,43	0,11	0,07
A528	a	0	0	0	0	0	1	1	2	1	5	2	12
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	0,14	0,23	0,13	0,71	0,21	0,22
A529	a	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	4
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,13	0,14	0,11	0,07
A530	a	0	0	0	0	10	18	42	49	36	20	28	203
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	3,84	6,54	5,79	5,59	4,62	2,85	2,96	3,74
A539	a	0	0	0	0	1	6	17	19	22	11	19	95
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,38	2,18	2,34	2,17	2,83	1,57	2,01	1,75
A540	a	0	1	0	1	22	67	150	112	36	10	3	402
	r	0,00	0,42	0,00	0,35	8,44	24,34	20,69	12,79	4,62	1,43	0,32	7,40
A541	a	0	0	0	0	0	1	1	1	0	1	0	4
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	0,14	0,11	0,00	0,14	0,00	0,07
A543	a	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A545	a	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,00	0,00	0,00	0,02
A546	a	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,38	0,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
A548	a	0	0	0	0	0	2	1	1	0	0	0	4
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,73	0,14	0,11	0,00	0,00	0,00	0,07

A549	a	0	0	0	0	1	3	11	5	2	0	0	22
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,38	1,09	1,52	0,57	0,26	0,00	0,00	0,40
A55	a	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,00	0,00	0,00	0,02
A560	a	1	0	0	3	79	193	391	241	76	20	5	1009
	r	1,75	0,00	0,00	1,05	30,30	70,12	53,93	27,51	9,76	2,85	0,53	18,57
A562	a	0	0	0	0	4	6	6	1	0	0	0	17
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	1,53	2,18	0,83	0,11	0,00	0,00	0,00	0,31
A568	a	1	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	3
	r	1,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,73	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
A590	a	0	0	0	0	8	16	43	30	28	5	0	130
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	3,07	5,81	5,93	3,42	3,60	0,71	0,00	2,39
A599	a	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	0,00	0,11	0,00	0,00	0,00	0,04
A600	a	0	0	0	0	1	0	2	0	0	0	0	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,38	0,00	0,28	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
A601	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,02
A609	a	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	0,00	0,11	0,00	0,00	0,00	0,04
A630	a	0	0	0	0	1	2	4	5	0	1	0	13
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,38	0,73	0,55	0,57	0,00	0,14	0,00	0,24
A638	a	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A692	a	0	53	82	57	35	45	128	226	356	320	354	1656

	r	0,00	22,33	27,98	19,98	13,42	16,35	17,66	25,80	45,72	45,62	37,46	30,47
A771	a	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,00	0,00	0,11	0,04
A78	a	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	4
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,55	0,00	0,00	0,00	0,00	0,07
A798	a	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	4
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,23	0,26	0,00	0,00	0,07
A810	a	0	0	0	0	0	0	0	0	1	12	10	23
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	1,71	1,06	0,42
A841	a	0	4	4	6	9	8	24	28	46	38	34	201
	r	0,00	1,69	1,36	2,10	3,45	2,91	3,31	3,20	5,91	5,42	3,60	3,70
A850	a	0	0	0	1	0	2	0	0	1	0	0	4
	r	0,00	0,00	0,00	0,35	0,00	0,73	0,00	0,00	0,13	0,00	0,00	0,07
A851	a	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,00	0,00	0,00	0,02
A858	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,21	0,04
A86	a	0	0	0	0	0	0	1	2	1	1	3	8
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,23	0,13	0,14	0,32	0,15
A870	a	1	1	2	3	0	0	3	1	0	0	1	12
	r	1,75	0,42	0,68	1,05	0,00	0,00	0,41	0,11	0,00	0,00	0,11	0,22
A878	a	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	3
	r	0,00	0,00	0,00	1,05	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
A879	a	0	0	0	0	0	2	6	2	4	5	6	25
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,73	0,83	0,23	0,51	0,71	0,63	0,46

A888	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,02
A89	a	0	0	0	0	1	1	1	0	1	2	1	7
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,38	0,36	0,14	0,00	0,13	0,29	0,11	0,13
A90	a	0	0	0	0	0	0	3	1	0	1	1	6
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,41	0,11	0,00	0,14	0,11	0,11
A923	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,02
A985	a	2	9	20	4	3	9	26	29	19	12	18	151
	r	3,51	3,79	6,82	1,40	1,15	3,27	3,59	3,31	2,44	1,71	1,90	2,78
A988	a	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B000	a	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	3
	r	0,00	0,42	0,00	0,00	0,38	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,00	0,06
B001	a	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	2	6
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,28	0,23	0,00	0,00	0,21	0,11
B002	a	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	3
	r	0,00	0,42	0,00	0,00	0,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,06
B003	a	2	1	0	0	1	0	1	2	2	0	4	13
	r	3,51	0,42	0,00	0,00	0,38	0,00	0,14	0,23	0,26	0,00	0,42	0,24
B004	a	5	4	4	0	0	0	1	3	4	3	9	33
	r	8,77	1,69	1,36	0,00	0,00	0,00	0,14	0,34	0,51	0,43	0,95	0,61
B005	a	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,00	0,00	0,11	0,04
B008	a	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	3

	r	1,75	0,00	0,34	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
B009	a	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	4	8
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,11	0,13	0,14	0,42	0,15
B010	a	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	1	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,28	0,00	0,00	0,00	0,11	0,06
B011	a	0	0	2	0	1	0	0	0	1	1	2	7
	r	0,00	0,00	0,68	0,00	0,38	0,00	0,00	0,00	0,13	0,14	0,21	0,13
B018	a	4	6	14	5	3	0	3	1	0	1	0	37
	r	7,01	2,53	4,78	1,75	1,15	0,00	0,41	0,11	0,00	0,14	0,00	0,68
B019	a	535	6608	9295	1944	413	98	92	36	13	6	19	19059
	r	938,07	2 783,90	3 171,52	681,34	158,40	35,61	12,69	4,11	1,67	0,86	2,01	350,69
B020	a	0	0	1	0	1	0	0	0	2	4	10	18
	r	0,00	0,00	0,34	0,00	0,38	0,00	0,00	0,00	0,26	0,57	1,06	0,33
B021	a	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	3	5
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,14	0,32	0,09
B022	a	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1	2	5
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,23	0,00	0,14	0,21	0,09
B023	a	0	0	0	1	0	0	2	3	6	10	25	47
	r	0,00	0,00	0,00	0,35	0,00	0,00	0,28	0,34	0,77	1,43	2,65	0,86
B027	a	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	3
	r	0,00	0,00	0,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,11	0,06
B028	a	0	0	0	0	1	1	3	3	5	12	29	54
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,38	0,36	0,41	0,34	0,64	1,71	3,07	0,99
B029	a	1	11	21	35	19	27	107	108	162	273	544	1308
	r	1,75	4,63	7,17	12,27	7,29	9,81	14,76	12,33	20,80	38,92	57,57	24,07

B052	a	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B054	a	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	1,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B059	a	0	1	2	0	0	0	0	1	0	0	0	4
	r	0,00	0,42	0,68	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,00	0,00	0,00	0,07
B080	a	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
	r	0,00	0,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
B081	a	0	2	4	1	0	0	0	0	0	0	0	7
	r	0,00	0,84	1,36	0,35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13
B082	a	8	3	4	0	0	0	0	0	0	0	0	15
	r	14,03	1,26	1,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,28
B083	a	0	2	3	1	0	0	0	0	0	0	0	6
	r	0,00	0,84	1,02	0,35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11
B084	a	0	39	34	5	2	1	0	0	0	0	0	81
	r	0,00	16,43	11,60	1,75	0,77	0,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,49
B088	a	0	7	2	1	0	0	1	1	0	0	0	12
	r	0,00	2,95	0,68	0,35	0,00	0,00	0,14	0,11	0,00	0,00	0,00	0,22
B09	a	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2
	r	0,00	0,42	0,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
B15	a	6	367	793	279	44	26	72	84	106	80	49	1906
	r	10,52	154,61	270,58	97,78	16,88	9,45	9,93	9,59	13,61	11,41	5,19	35,07
B150	a	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B169	a	0	0	0	1	0	0	4	5	0	4	5	19

	r	0,00	0,00	0,00	0,35	0,00	0,00	0,55	0,57	0,00	0,57	0,53	0,35
B171	a	1	1	0	0	3	4	6	10	1	3	0	29
	r	1,75	0,42	0,00	0,00	1,15	1,45	0,83	1,14	0,13	0,43	0,00	0,53
B172	a	0	1	0	0	0	1	6	13	16	25	32	94
	r	0,00	0,42	0,00	0,00	0,00	0,36	0,83	1,48	2,05	3,56	3,39	1,73
B181	a	0	0	0	1	0	2	25	85	94	49	56	312
	r	0,00	0,00	0,00	0,35	0,00	0,73	3,45	9,70	12,07	6,99	5,93	5,74
B182	a	3	1	1	0	20	45	132	176	95	39	35	547
	r	5,26	0,42	0,34	0,00	7,67	16,35	18,21	20,09	12,20	5,56	3,70	10,06
B204	a	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B210	a	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B212	a	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,00	0,02
B222	a	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B238	a	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,34	0,00	0,00	0,00	0,06
B259	a	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B269	a	0	6	13	3	0	2	0	0	2	0	0	26
	r	0,00	2,53	4,44	1,05	0,00	0,73	0,00	0,00	0,26	0,00	0,00	0,48
B270	a	0	18	39	17	50	22	8	0	1	0	0	155
	r	0,00	7,58	13,31	5,96	19,18	7,99	1,10	0,00	0,13	0,00	0,00	2,85

B271	a	0	5	2	3	4	1	3	2	1	0	1	22
	r	0,00	2,11	0,68	1,05	1,53	0,36	0,41	0,23	0,13	0,00	0,11	0,40
B278	a	0	4	6	0	5	3	5	0	1	0	3	27
	r	0,00	1,69	2,05	0,00	1,92	1,09	0,69	0,00	0,13	0,00	0,32	0,50
B279	a	1	10	15	4	26	11	5	0	0	0	0	72
	r	1,75	4,21	5,12	1,40	9,97	4,00	0,69	0,00	0,00	0,00	0,00	1,32
B334	a	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,11	0,00	0,14	0,00	0,06
B340	a	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
	r	1,75	0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
B341	a	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B349	a	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,38	0,36	0,00	0,00	0,13	0,00	0,00	0,06
B350	a	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	3
	r	0,00	0,42	0,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,06
B353	a	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,35	0,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
B354	a	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	0,00	0,11	0,00	0,00	0,11	0,06
B358	a	0	1	5	0	0	1	0	1	0	1	0	9
	r	0,00	0,42	1,71	0,00	0,00	0,36	0,00	0,11	0,00	0,14	0,00	0,17
B359	a	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B369	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1

	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,02
B370	a	2	1	0	0	0	0	0	3	4	7	22	39
	r	3,51	0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,34	0,51	1,00	2,33	0,72
B371	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	18	21
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,43	1,90	0,39
B374	a	0	1	0	0	0	0	0	1	2	4	24	32
	r	0,00	0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,26	0,57	2,54	0,59
B377	a	2	2	0	0	0	0	3	4	9	13	35	68
	r	3,51	0,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,41	0,46	1,16	1,85	3,70	1,25
B378	a	0	3	0	2	1	1	0	1	1	6	5	20
	r	0,00	1,26	0,00	0,70	0,38	0,36	0,00	0,11	0,13	0,86	0,53	0,37
B379	a	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	6	9
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,26	0,14	0,63	0,17
B440	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,02
B441	a	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B442	a	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B448	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,02
B49	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,02
B500	a	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,00	0,00	0,00	0,02

B508	a	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,00	0,02
B509	a	0	0	0	0	0	1	2	1	3	0	0	7
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	0,28	0,11	0,39	0,00	0,00	0,13
B581	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,02
B588	a	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,70	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
B589	a	0	2	3	4	6	9	13	3	5	5	6	56
	r	0,00	0,84	1,02	1,40	2,30	3,27	1,79	0,34	0,64	0,71	0,63	1,03
B670	a	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B675	a	0	0	0	0	0	0	0	3	0	1	0	4
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,34	0,00	0,14	0,00	0,07
B676	a	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B677	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,02
B679	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,21	0,06
B748	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,02
B770	a	1	56	46	12	2	0	2	1	0	0	2	122
	r	1,75	23,59	15,70	4,21	0,77	0,00	0,28	0,11	0,00	0,00	0,21	2,24
B779	a	2	40	24	4	1	1	0	0	0	0	0	72

	r	3,51	16,85	8,19	1,40	0,38	0,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,32
B79	a	0	10	15	6	1	0	0	1	1	1	0	35
	r	0,00	4,21	5,12	2,10	0,38	0,00	0,00	0,11	0,13	0,14	0,00	0,64
B80	a	5	91	315	131	33	8	9	23	7	2	2	626
	r	8,77	38,34	107,48	45,91	12,66	2,91	1,24	2,63	0,90	0,29	0,21	11,52
B814	a	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B830	a	0	2	1	2	1	1	0	1	1	1	2	12
	r	0,00	0,84	0,34	0,70	0,38	0,36	0,00	0,11	0,13	0,14	0,21	0,22
B850	a	0	2	15	13	2	1	0	2	1	0	3	39
	r	0,00	0,84	5,12	4,56	0,77	0,36	0,00	0,23	0,13	0,00	0,32	0,72
B852	a	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B86	a	44	119	167	166	143	64	106	130	143	115	192	1389
	r	77,15	50,13	56,98	58,18	54,85	23,25	14,62	14,84	18,36	16,40	20,32	25,56
G000	a	1	0	1	0	0	0	0	2	2	1	3	10
	r	1,75	0,00	0,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,23	0,26	0,14	0,32	0,18
G001	a	1	0	1	0	0	0	0	3	2	10	7	24
	r	1,75	0,00	0,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,34	0,26	1,43	0,74	0,44
G002	a	1	0	0	0	0	0	0	0	2	3	3	9
	r	1,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,26	0,43	0,32	0,17
G003	a	0	1	1	0	1	1	0	2	3	5	5	19
	r	0,00	0,42	0,34	0,00	0,38	0,36	0,00	0,23	0,39	0,71	0,53	0,35
G008	a	1	0	0	0	0	0	0	0	6	5	5	17
	r	1,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,77	0,71	0,53	0,31

G009	a	0	1	2	1	1	0	2	0	3	4	3	17
	r	0,00	0,42	0,68	0,35	0,38	0,00	0,28	0,00	0,39	0,57	0,32	0,31
G03	a	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	1	4
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,11	0,00	0,14	0,11	0,07
G049	a	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,04
G051	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,11	0,04
G51	a	0	0	0	2	0	0	1	1	0	2	1	7
	r	0,00	0,00	0,00	0,70	0,00	0,00	0,14	0,11	0,00	0,29	0,11	0,13
G510	a	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	2	5
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,38	0,00	0,14	0,00	0,13	0,00	0,21	0,09
G61	a	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	3
	r	0,00	0,00	0,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,11	0,06
G610	a	0	1	0	0	0	0	0	1	2	1	3	8
	r	0,00	0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,26	0,14	0,32	0,15
G630	a	0	1	6	1	1	0	7	10	14	12	16	68
	r	0,00	0,42	2,05	0,35	0,38	0,00	0,97	1,14	1,80	1,71	1,69	1,25
H043	a	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	1,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
H10	a	26	0	1	0	0	0	0	0	1	0	4	32
	r	45,59	0,00	0,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,42	0,59
H100	a	6	2	0	0	0	0	0	0	1	1	4	14
	r	10,52	0,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,14	0,42	0,26
H103	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	3

	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,21	0,06
H109	a	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2
	r	1,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,04
H440	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,21	0,06
H441	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,21	0,06
H60	a	0	1	0	0	0	0	2	0	0	0	0	3
	r	0,00	0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,28	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
H603	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,02
H65	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,11	0,04
H66	a	3	6	0	1	0	0	1	0	1	2	0	14
	r	5,26	2,53	0,00	0,35	0,00	0,00	0,14	0,00	0,13	0,29	0,00	0,26
H68	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,02
H70	a	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,11	0,00	0,00	0,00	0,04
I33	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,02
I80	a	0	0	0	0	2	2	6	6	13	21	65	115
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,77	0,73	0,83	0,68	1,67	2,99	6,88	2,12
I800	a	0	0	0	0	0	0	1	1	0	2	9	13
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,11	0,00	0,29	0,95	0,24

J00	a	14	19	20	0	3	2	7	3	5	4	11	88
	r	24,55	8,00	6,82	0,00	1,15	0,73	0,97	0,34	0,64	0,57	1,16	1,62
J01	a	3	5	1	0	1	2	2	4	2	1	12	33
	r	5,26	2,11	0,34	0,00	0,38	0,73	0,28	0,46	0,26	0,14	1,27	0,61
J02	a	6	14	10	3	1	2	10	6	7	16	57	132
	r	10,52	5,90	3,41	1,05	0,38	0,73	1,38	0,68	0,90	2,28	6,03	2,43
J020	a	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	1	4
	r	0,00	0,00	0,34	0,35	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,11	0,07
J03	a	2	7	0	2	4	0	5	5	0	12	21	58
	r	3,51	2,95	0,00	0,70	1,53	0,00	0,69	0,57	0,00	1,71	2,22	1,07
J039	a	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	3	6
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,29	0,32	0,11
J04	a	0	2	0	0	0	0	0	0	1	3	3	9
	r	0,00	0,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,43	0,32	0,17
J040	a	2	3	0	0	0	0	0	1	1	0	5	12
	r	3,51	1,26	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,13	0,00	0,53	0,22
J041	a	1	1	0	1	0	0	0	0	1	2	2	8
	r	1,75	0,42	0,00	0,35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,29	0,21	0,15
J042	a	0	2	2	0	0	0	0	3	4	3	8	22
	r	0,00	0,84	0,68	0,00	0,00	0,00	0,00	0,34	0,51	0,43	0,85	0,40
J05	a	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
J06	a	32	77	48	3	11	9	32	39	34	39	137	461
	r	56,11	32,44	16,38	1,05	4,22	3,27	4,41	4,45	4,37	5,56	14,50	8,48
J060	a	0	1	2	1	0	1	0	0	2	1	2	10

	r	0,00	0,42	0,68	0,35	0,00	0,36	0,00	0,00	0,26	0,14	0,21	0,18
J069	a	4	5	1	1	3	4	4	7	6	9	42	86
	r	7,01	2,11	0,34	0,35	1,15	1,45	0,55	0,80	0,77	1,28	4,44	1,58
J10	a	198	520	680	417	193	52	99	106	69	69	151	2554
	r	347,17	219,07	232,02	146,15	74,02	18,89	13,66	12,10	8,86	9,84	15,98	46,99
J100	a	2	13	3	1	2	0	3	1	3	3	15	46
	r	3,51	5,48	1,02	0,35	0,77	0,00	0,41	0,11	0,39	0,43	1,59	0,85
J101	a	16	81	86	35	21	3	8	18	7	6	14	295
	r	28,05	34,12	29,34	12,27	8,05	1,09	1,10	2,05	0,90	0,86	1,48	5,43
J107	a	9	9	1	0	0	1	1	2	5	4	42	74
	r	15,78	3,79	0,34	0,00	0,00	0,36	0,14	0,23	0,64	0,57	4,44	1,36
J109	a	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
J11	a	3	14	17	8	2	1	0	4	2	2	8	61
	r	5,26	5,90	5,80	2,80	0,77	0,36	0,00	0,46	0,26	0,29	0,85	1,12
J110	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,02
J120	a	9	17	9	6	1	0	1	1	0	0	0	44
	r	15,78	7,16	3,07	2,10	0,38	0,00	0,14	0,11	0,00	0,00	0,00	0,81
J121	a	135	83	12	6	0	0	2	0	2	8	12	260
	r	236,71	34,97	4,09	2,10	0,00	0,00	0,28	0,00	0,26	1,14	1,27	4,78
J122	a	0	1	0	2	0	0	1	2	0	1	2	9
	r	0,00	0,42	0,00	0,70	0,00	0,00	0,14	0,23	0,00	0,14	0,21	0,17
J128	a	4	5	1	0	0	0	0	0	0	0	2	12
	r	7,01	2,11	0,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,21	0,22

J13	a	4	23	9	2	2	0	1	3	5	9	17	75
	r	7,01	9,69	3,07	0,70	0,77	0,00	0,14	0,34	0,64	1,28	1,80	1,38
J14	a	0	0	2	0	0	1	0	0	0	1	5	9
	r	0,00	0,00	0,68	0,00	0,00	0,36	0,00	0,00	0,00	0,14	0,53	0,17
J15	a	2	0	0	0	0	0	1	0	2	2	8	15
	r	3,51	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,26	0,29	0,85	0,28
J150	a	5	1	0	0	2	2	5	8	18	31	116	188
	r	8,77	0,42	0,00	0,00	0,77	0,73	0,69	0,91	2,31	4,42	12,28	3,46
J151	a	1	3	1	0	0	2	7	8	15	31	94	162
	r	1,75	1,26	0,34	0,00	0,00	0,73	0,97	0,91	1,93	4,42	9,95	2,98
J152	a	1	2	1	1	3	1	1	4	10	12	71	107
	r	1,75	0,84	0,34	0,35	1,15	0,36	0,14	0,46	1,28	1,71	7,51	1,97
J153	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,02
J154	a	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	2	5
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,00	0,29	0,21	0,09
J155	a	0	0	0	0	0	0	0	1	3	5	32	41
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,39	0,71	3,39	0,75
J156	a	1	0	0	0	1	0	2	3	11	16	72	106
	r	1,75	0,00	0,00	0,00	0,38	0,00	0,28	0,34	1,41	2,28	7,62	1,95
J157	a	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	3
	r	0,00	0,42	0,00	0,00	0,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,06
J158	a	0	2	0	0	1	0	3	2	3	18	69	98
	r	0,00	0,84	0,00	0,00	0,38	0,00	0,41	0,23	0,39	2,57	7,30	1,80
J159	a	0	0	0	0	0	1	1	1	2	4	12	21

	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	0,14	0,11	0,26	0,57	1,27	0,39
J16	a	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2	4	8
	r	0,00	0,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,29	0,42	0,15
J160	a	0	3	1	0	0	0	0	0	0	0	4	8
	r	0,00	1,26	0,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,42	0,15
J168	a	0	0	0	0	0	1	1	0	1	2	12	17
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	0,14	0,00	0,13	0,29	1,27	0,31
J171	a	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	1,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
J172	a	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	3	5
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,13	0,00	0,32	0,09
J18	a	0	0	0	0	0	0	0	1	1	6	54	62
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,13	0,86	5,71	1,14
J180	a	3	3	0	0	0	1	2	11	22	54	273	369
	r	5,26	1,26	0,00	0,00	0,00	0,36	0,28	1,26	2,83	7,70	28,89	6,79
J188	a	0	0	0	1	0	0	1	0	0	2	5	9
	r	0,00	0,00	0,00	0,35	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,29	0,53	0,17
J20	a	6	1	1	0	0	0	4	2	0	2	15	31
	r	10,52	0,42	0,34	0,00	0,00	0,00	0,55	0,23	0,00	0,29	1,59	0,57
J201	a	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
	r	0,00	0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,04
J205	a	473	284	57	12	9	9	9	11	18	18	39	939
	r	829,36	119,65	19,45	4,21	3,45	3,27	1,24	1,26	2,31	2,57	4,13	17,28
J208	a	32	24	15	6	2	0	5	4	5	20	71	184
	r	56,11	10,11	5,12	2,10	0,77	0,00	0,69	0,46	0,64	2,85	7,51	3,39

J209	a	6	4	1	1	1	0	2	3	4	9	54	85
	r	10,52	1,69	0,34	0,35	0,38	0,00	0,28	0,34	0,51	1,28	5,71	1,56
J21	a	4	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	6
	r	7,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,11	0,11
J22	a	9	7	0	1	2	0	3	1	2	4	35	64
	r	15,78	2,95	0,00	0,35	0,77	0,00	0,41	0,11	0,26	0,57	3,70	1,18
J340	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,02
J399	a	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,11	0,04
J40	a	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1	4	7
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,23	0,00	0,14	0,42	0,13
J85	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,02
K05	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,02
K12	a	1	0	0	0	0	0	0	0	1	5	6	13
	r	1,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,71	0,63	0,24
K65	a	2	0	0	0	0	0	1	0	9	14	18	44
	r	3,51	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	1,16	2,00	1,90	0,81
L01	a	2	2	3	1	1	2	0	0	1	1	3	16
	r	3,51	0,84	1,02	0,35	0,38	0,73	0,00	0,00	0,13	0,14	0,32	0,29
L02	a	1	2	3	2	1	2	4	8	8	12	33	76
	r	1,75	0,84	1,02	0,70	0,38	0,73	0,55	0,91	1,03	1,71	3,49	1,40
L022	a	0	0	0	0	0	0	2	0	1	2	9	14

	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,28	0,00	0,13	0,29	0,95	0,26
L03	a	0	0	0	0	0	0	2	2	4	6	15	29
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,28	0,23	0,51	0,86	1,59	0,53
L04	a	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
L08	a	2	2	4	1	3	1	2	2	7	13	27	64
	r	3,51	0,84	1,36	0,35	1,15	0,36	0,28	0,23	0,90	1,85	2,86	1,18
L30	a	1	2	0	0	0	0	0	2	1	3	4	13
	r	1,75	0,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,23	0,13	0,43	0,42	0,24
L89	a	0	0	0	0	0	1	2	2	6	11	100	122
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	0,28	0,23	0,77	1,57	10,58	2,24
L97	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	5
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,42	0,09
M012	a	0	0	4	2	2	4	17	46	63	70	89	297
	r	0,00	0,00	1,36	0,70	0,77	1,45	2,34	5,25	8,09	9,98	9,42	5,46
M46	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,02
M86	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,11	0,04
N10	a	1	1	0	0	0	0	3	4	7	5	23	44
	r	1,75	0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,41	0,46	0,90	0,71	2,43	0,81
N12	a	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,00	0,00	0,00	0,02
N29	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,02

N30	a	2	1	0	1	0	1	5	3	19	29	181	242
	r	3,51	0,42	0,00	0,35	0,00	0,36	0,69	0,34	2,44	4,13	19,15	4,45
N300	a	6	1	3	3	1	1	12	13	27	70	326	463
	r	10,52	0,42	1,02	1,05	0,38	0,36	1,66	1,48	3,47	9,98	34,50	8,52
N309	a	1	0	0	0	1	0	3	1	5	14	60	85
	r	1,75	0,00	0,00	0,00	0,38	0,00	0,41	0,11	0,64	2,00	6,35	1,56
N34	a	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	3	6
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,00	0,29	0,32	0,11
N390	a	8	4	1	2	3	3	10	15	44	76	519	685
	r	14,03	1,69	0,34	0,70	1,15	1,09	1,38	1,71	5,65	10,84	54,92	12,60
N41	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,21	0,04
N45	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	4
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,32	0,07
N49	a	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3	4
	r	0,00	0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,32	0,07
N76	a	0	0	0	0	0	2	2	4	4	1	0	13
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,73	0,28	0,46	0,51	0,14	0,00	0,24
O23	a	0	0	0	0	0	2	1	1	0	0	0	4
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,73	0,14	0,11	0,00	0,00	0,00	0,07
O86	a	0	0	0	0	1	1	3	1	0	0	0	6
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,38	0,36	0,41	0,11	0,00	0,00	0,00	0,11
O860	a	0	0	0	0	2	1	2	4	0	0	0	9
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,77	0,36	0,28	0,46	0,00	0,00	0,00	0,17
O862	a	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1

	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,00	0,00	0,00	0,02
O90	a	0	0	0	0	2	1	7	0	0	0	0	10
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,77	0,36	0,97	0,00	0,00	0,00	0,00	0,18
P360	a	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	1,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
P362	a	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7
	r	12,27	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13
P363	a	33	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	33
	r	57,86	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,61
P364	a	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
	r	10,52	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11
P365	a	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	1,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
P368	a	17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17
	r	29,81	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,31
P371	a	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	1,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
P372	a	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	1,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
P375	a	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
	r	3,51	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
P38	a	21	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	22
	r	36,82	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,40
P391	a	30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	30
	r	52,60	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,55

P393	a	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
	r	3,51	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
P394	a	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
	r	10,52	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11
P398	a	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11
	r	19,29	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,20
P399	a	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12
	r	21,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,22
T80	a	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	6
	r	7,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,21	0,11
T801	a	3	3	1	3	2	3	4	8	15	26	107	175
	r	5,26	1,26	0,34	1,05	0,77	1,09	0,55	0,91	1,93	3,71	11,32	3,22
T802	a	3	0	2	1	3	2	8	19	24	38	128	228
	r	5,26	0,00	0,68	0,35	1,15	0,73	1,10	2,17	3,08	5,42	13,55	4,20
T81	a	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2	4
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,26	0,00	0,21	0,07
T813	a	3	5	2	0	4	6	15	29	53	94	287	498
	r	5,26	2,11	0,68	0,00	1,53	2,18	2,07	3,31	6,81	13,40	30,37	9,16
T814	a	8	5	1	5	10	8	32	66	100	190	502	927
	r	14,03	2,11	0,34	1,75	3,84	2,91	4,41	7,53	12,84	27,09	53,12	17,06
T827	a	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,11	0,04
T83	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,02
T835	a	2	0	0	0	0	3	12	30	68	143	767	1025

	r	3,51	0,00	0,00	0,00	0,00	1,09	1,66	3,42	8,73	20,39	81,17	18,86
T84	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,02
T845	a	0	0	0	0	0	0	1	1	3	16	43	64
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,11	0,39	2,28	4,55	1,18
T846	a	0	0	0	0	0	0	3	0	7	3	11	24
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,41	0,00	0,90	0,43	1,16	0,44
T847	a	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0,21	0,06
T857	a	9	3	1	0	1	2	12	34	52	100	268	482
	r	15,78	1,26	0,34	0,00	0,38	0,73	1,66	3,88	6,68	14,26	28,36	8,87
T874	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	5
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,53	0,09
U071	a	466	385	294	381	467	501	1711	2270	2909	3879	14131	27394
	r	817,09	162,20	100,31	133,53	179,12	182,03	236,01	259,15	373,57	553,04	1 495,41	504,06
Y95	a	4	4	2	1	1	2	3	9	15	39	247	327
	r	7,01	1,69	0,68	0,35	0,38	0,73	0,41	1,03	1,93	5,56	26,14	6,02
Z20	a	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	4
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	1,53	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,07
Z203	a	4	36	94	66	64	30	88	117	105	70	91	765
	r	7,01	15,17	32,07	23,13	24,55	10,90	12,14	13,36	13,48	9,98	9,63	14,08
Z205	a	0	0	1	0	9	17	23	29	19	12	1	111
	r	0,00	0,00	0,34	0,00	3,45	6,18	3,17	3,31	2,44	1,71	0,11	2,04
Z21	a	0	0	0	0	2	17	39	47	33	6	2	146
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,77	6,18	5,38	5,37	4,24	0,86	0,21	2,69

Z223	a	15	13	10	5	3	2	6	11	9	26	136	236
	r	26,30	5,48	3,41	1,75	1,15	0,73	0,83	1,26	1,16	3,71	14,39	4,34
Z225	a	0	1	0	3	4	2	16	70	106	60	48	310
	r	0,00	0,42	0,00	1,05	1,53	0,73	2,21	7,99	13,61	8,55	5,08	5,70
Z228	a	3	3	0	2	0	6	18	29	51	99	412	623
	r	5,26	1,26	0,00	0,70	0,00	2,18	2,48	3,31	6,55	14,11	43,60	11,46

Prenosné ochorenia na Slovensku podľa pohlavia

Diagnóza / Pohlavie		Muži	Ženy	Spolu
A011	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
A02	a	49	53	102
	r	1,84	1,91	1,88
A020	a	1995	2031	4026
	r	75,06	73,14	74,08
A021	a	16	11	27
	r	0,60	0,40	0,50
A022	a	6	17	23
	r	0,23	0,61	0,42
A028	a	1	7	8
	r	0,04	0,25	0,15
A03	a	1	1	2
	r	0,04	0,04	0,04
A030	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
A031	a	53	45	98
	r	1,99	1,62	1,80
A033	a	38	54	92
	r	1,43	1,94	1,69
A039	a	16	22	38
	r	0,60	0,79	0,70
A040	a	225	159	384

	r	8,47	5,73	7,07
A043	a	2	2	4
	r	0,08	0,07	0,07
A044	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A045	a	3087	2641	5728
	r	116,14	95,11	105,40
A046	a	148	141	289
	r	5,57	5,08	5,32
A047	a	2183	2532	4716
	r	82,13	91,18	86,78
A048	a	25	29	54
	r	0,94	1,04	0,99
A049	a	40	27	67
	r	1,50	0,97	1,23
A050	a	22	37	59
	r	0,83	1,33	1,09
A052	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A060	a	3	1	4
	r	0,11	0,04	0,07
A061	a	0	2	2
	r	0,00	0,07	0,04
A062	a	2	1	3
	r	0,08	0,04	0,06

A064	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A069	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A070	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
A071	a	79	48	127
	r	2,97	1,73	2,34
A072	a	0	2	2
	r	0,00	0,07	0,04
A078	a	15	30	45
	r	0,56	1,08	0,83
A080	a	3462	3276	6738
	r	130,25	117,98	123,98
A081	a	1512	1370	2882
	r	56,89	49,34	53,03
A082	a	849	956	1805
	r	31,94	34,43	33,21
A083	a	165	128	294
	r	6,21	4,61	5,41
A084	a	64	122	186
	r	2,41	4,39	3,42
A085	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A09	a	498	644	1142

	r	18,74	23,19	21,01
A150	a	24	20	44
	r	0,90	0,72	0,81
A151	a	16	13	29
	r	0,60	0,47	0,53
A152	a	3	2	5
	r	0,11	0,07	0,09
A153	a	8	6	14
	r	0,30	0,22	0,26
A154	a	0	2	2
	r	0,00	0,07	0,04
A156	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
A160	a	7	5	12
	r	0,26	0,18	0,22
A161	a	2	0	2
	r	0,08	0,00	0,04
A162	a	0	2	2
	r	0,00	0,07	0,04
A163	a	5	1	6
	r	0,19	0,04	0,11
A164	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A165	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02

A166	a	1	2	3
	r	0,04	0,07	0,06
A168	a	2	0	2
	r	0,08	0,00	0,04
A169	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A170	a	1	2	3
	r	0,04	0,07	0,06
A180	a	2	1	3
	r	0,08	0,04	0,06
A182	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
A183	a	1	1	2
	r	0,04	0,04	0,04
A190	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A191	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A199	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
A210	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
A218	a	1	2	3
	r	0,04	0,07	0,06
A219	a	1	0	1

	r	0,04	0,00	0,02
A231	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
A239	a	7	2	9
	r	0,26	0,07	0,17
A270	a	4	0	4
	r	0,15	0,00	0,07
A282	a	2	1	3
	r	0,08	0,04	0,06
A288	a	1	1	2
	r	0,04	0,04	0,04
A310	a	2	0	2
	r	0,08	0,00	0,04
A318	a	2	1	3
	r	0,08	0,04	0,06
A321	a	7	5	12
	r	0,26	0,18	0,22
A327	a	7	1	8
	r	0,26	0,04	0,15
A329	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
A363	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
A368	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02

A370	a	92	131	223
	r	3,46	4,72	4,10
A371	a	14	13	27
	r	0,53	0,47	0,50
A378	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A38	a	586	509	1095
	r	22,05	18,33	20,15
A390	a	10	13	23
	r	0,38	0,47	0,42
A391	a	3	1	4
	r	0,11	0,04	0,07
A392	a	2	3	5
	r	0,08	0,11	0,09
A400	a	18	10	28
	r	0,68	0,36	0,52
A401	a	10	9	19
	r	0,38	0,32	0,35
A402	a	87	50	137
	r	3,27	1,80	2,52
A403	a	43	34	77
	r	1,62	1,22	1,42
A408	a	26	19	45
	r	0,98	0,68	0,83
A410	a	290	185	475

	r	10,91	6,66	8,74
A411	a	494	372	866
	r	18,59	13,40	15,93
A412	a	22	15	37
	r	0,83	0,54	0,68
A413	a	0	5	5
	r	0,00	0,18	0,09
A414	a	2	2	4
	r	0,08	0,07	0,07
A415	a	714	688	1402
	r	26,86	24,78	25,80
A418	a	75	49	124
	r	2,82	1,76	2,28
A419	a	55	37	92
	r	2,07	1,33	1,69
A421	a	0	2	2
	r	0,00	0,07	0,04
A428	a	1	3	4
	r	0,04	0,11	0,07
A441	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
A46	a	201	201	402
	r	7,56	7,24	7,40
A481	a	44	32	76
	r	1,66	1,15	1,40

A482	a	6	7	13
	r	0,23	0,25	0,24
A488	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
A490	a	3	2	5
	r	0,11	0,07	0,09
A491	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
A498	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A502	a	1	3	4
	r	0,04	0,11	0,07
A509	a	0	5	5
	r	0,00	0,18	0,09
A510	a	87	24	111
	r	3,27	0,86	2,04
A512	a	3	0	3
	r	0,11	0,00	0,06
A513	a	94	28	122
	r	3,54	1,01	2,24
A514	a	9	2	11
	r	0,34	0,07	0,20
A515	a	56	32	88
	r	2,11	1,15	1,62
A519	a	40	21	61

	r	1,50	0,76	1,12
A522	a	2	1	3
	r	0,08	0,04	0,06
A523	a	4	0	4
	r	0,15	0,00	0,07
A528	a	5	7	12
	r	0,19	0,25	0,22
A529	a	2	2	4
	r	0,08	0,07	0,07
A530	a	137	66	203
	r	5,15	2,38	3,74
A539	a	58	37	95
	r	2,18	1,33	1,75
A540	a	298	104	402
	r	11,21	3,75	7,40
A541	a	2	2	4
	r	0,08	0,07	0,07
A543	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A545	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
A546	a	2	0	2
	r	0,08	0,00	0,04
A548	a	2	2	4
	r	0,08	0,07	0,07

A549	a	13	9	22
	r	0,49	0,32	0,40
A55	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
A560	a	238	771	1009
	r	8,95	27,77	18,57
A562	a	10	7	17
	r	0,38	0,25	0,31
A568	a	3	0	3
	r	0,11	0,00	0,06
A590	a	1	129	130
	r	0,04	4,65	2,39
A599	a	0	2	2
	r	0,00	0,07	0,04
A600	a	0	3	3
	r	0,00	0,11	0,06
A601	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
A609	a	0	2	2
	r	0,00	0,07	0,04
A630	a	8	5	13
	r	0,30	0,18	0,24
A638	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A692	a	713	943	1656

	r	26,83	33,96	30,47
A771	a	1	1	2
	r	0,04	0,04	0,04
A78	a	4	0	4
	r	0,15	0,00	0,07
A798	a	4	0	4
	r	0,15	0,00	0,07
A810	a	10	13	23
	r	0,38	0,47	0,42
A841	a	108	93	201
	r	4,06	3,35	3,70
A850	a	2	2	4
	r	0,08	0,07	0,07
A851	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A858	a	0	2	2
	r	0,00	0,07	0,04
A86	a	5	3	8
	r	0,19	0,11	0,15
A870	a	5	7	12
	r	0,19	0,25	0,22
A878	a	2	1	3
	r	0,08	0,04	0,06
A879	a	13	11	25
	r	0,49	0,40	0,46

A888	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A89	a	3	4	7
	r	0,11	0,14	0,13
A90	a	3	3	6
	r	0,11	0,11	0,11
A923	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A985	a	103	46	151
	r	3,88	1,66	2,78
A988	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
B000	a	2	1	3
	r	0,08	0,04	0,06
B001	a	3	3	6
	r	0,11	0,11	0,11
B002	a	1	2	3
	r	0,04	0,07	0,06
B003	a	8	5	13
	r	0,30	0,18	0,24
B004	a	12	21	33
	r	0,45	0,76	0,61
B005	a	0	2	2
	r	0,00	0,07	0,04
B008	a	1	2	3

	r	0,04	0,07	0,06
B009	a	3	5	8
	r	0,11	0,18	0,15
B010	a	1	2	3
	r	0,04	0,07	0,06
B011	a	3	4	7
	r	0,11	0,14	0,13
B018	a	20	17	37
	r	0,75	0,61	0,68
B019	a	9821	9242	19063
	r	369,50	332,83	350,76
B020	a	13	5	18
	r	0,49	0,18	0,33
B021	a	0	5	5
	r	0,00	0,18	0,09
B022	a	1	4	5
	r	0,04	0,14	0,09
B023	a	24	23	47
	r	0,90	0,83	0,86
B027	a	2	1	3
	r	0,08	0,04	0,06
B028	a	29	25	54
	r	1,09	0,90	0,99
B029	a	530	778	1308
	r	19,94	28,02	24,07

B052	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
B054	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
B059	a	2	2	4
	r	0,08	0,07	0,07
B080	a	1	1	2
	r	0,04	0,04	0,04
B081	a	3	4	7
	r	0,11	0,14	0,13
B082	a	11	4	15
	r	0,41	0,14	0,28
B083	a	4	2	6
	r	0,15	0,07	0,11
B084	a	48	33	81
	r	1,81	1,19	1,49
B088	a	8	4	12
	r	0,30	0,14	0,22
B09	a	2	0	2
	r	0,08	0,00	0,04
B15	a	971	935	1906
	r	36,53	33,67	35,07
B150	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
B169	a	13	6	19

	r	0,49	0,22	0,35
B171	a	21	8	29
	r	0,79	0,29	0,53
B172	a	59	35	94
	r	2,22	1,26	1,73
B181	a	176	136	312
	r	6,62	4,90	5,74
B182	a	380	167	547
	r	14,30	6,01	10,06
B204	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
B210	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
B212	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
B222	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
B238	a	1	2	3
	r	0,04	0,07	0,06
B259	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
B269	a	19	7	26
	r	0,71	0,25	0,48
B270	a	76	79	155
	r	2,86	2,84	2,85

B271	a	16	6	22
	r	0,60	0,22	0,40
B278	a	9	18	27
	r	0,34	0,65	0,50
B279	a	41	31	72
	r	1,54	1,12	1,32
B334	a	3	0	3
	r	0,11	0,00	0,06
B340	a	1	1	2
	r	0,04	0,04	0,04
B341	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
B349	a	2	1	3
	r	0,08	0,04	0,06
B350	a	0	3	3
	r	0,00	0,11	0,06
B353	a	1	1	2
	r	0,04	0,04	0,04
B354	a	0	3	3
	r	0,00	0,11	0,06
B358	a	7	2	9
	r	0,26	0,07	0,17
B359	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
B369	a	0	1	1

	r	0,00	0,04	0,02
B370	a	20	19	39
	r	0,75	0,68	0,72
B371	a	14	7	21
	r	0,53	0,25	0,39
B374	a	18	14	32
	r	0,68	0,50	0,59
B377	a	41	27	68
	r	1,54	0,97	1,25
B378	a	12	8	20
	r	0,45	0,29	0,37
B379	a	2	7	9
	r	0,08	0,25	0,17
B440	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
B441	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
B442	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
B448	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
B49	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
B500	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02

B508	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
B509	a	4	3	7
	r	0,15	0,11	0,13
B581	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
B588	a	1	1	2
	r	0,04	0,04	0,04
B589	a	17	39	56
	r	0,64	1,40	1,03
B670	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
B675	a	2	2	4
	r	0,08	0,07	0,07
B676	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
B677	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
B679	a	1	2	3
	r	0,04	0,07	0,06
B748	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
B770	a	64	58	122
	r	2,41	2,09	2,24
B779	a	40	32	72

	r	1,50	1,15	1,32
B79	a	16	19	35
	r	0,60	0,68	0,64
B80	a	313	313	626
	r	11,78	11,27	11,52
B814	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
B830	a	5	7	12
	r	0,19	0,25	0,22
B850	a	3	36	39
	r	0,11	1,30	0,72
B852	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
B86	a	637	751	1389
	r	23,97	27,05	25,56
G000	a	3	7	10
	r	0,11	0,25	0,18
G001	a	8	16	24
	r	0,30	0,58	0,44
G002	a	4	5	9
	r	0,15	0,18	0,17
G003	a	11	8	19
	r	0,41	0,29	0,35
G008	a	10	7	17
	r	0,38	0,25	0,31

G009	a	11	6	17
	r	0,41	0,22	0,31
G03	a	3	1	4
	r	0,11	0,04	0,07
G049	a	1	1	2
	r	0,04	0,04	0,04
G051	a	0	2	2
	r	0,00	0,07	0,04
G51	a	5	2	7
	r	0,19	0,07	0,13
G510	a	2	3	5
	r	0,08	0,11	0,09
G61	a	3	0	3
	r	0,11	0,00	0,06
G610	a	7	1	8
	r	0,26	0,04	0,15
G630	a	35	33	68
	r	1,32	1,19	1,25
H043	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
H10	a	19	13	32
	r	0,71	0,47	0,59
H100	a	8	6	14
	r	0,30	0,22	0,26
H103	a	1	2	3

	r	0,04	0,07	0,06
H109	a	1	1	2
	r	0,04	0,04	0,04
H440	a	1	2	3
	r	0,04	0,07	0,06
H441	a	0	3	3
	r	0,00	0,11	0,06
H60	a	1	2	3
	r	0,04	0,07	0,06
H603	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
H65	a	0	2	2
	r	0,00	0,07	0,04
H66	a	5	9	14
	r	0,19	0,32	0,26
H68	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
H70	a	1	1	2
	r	0,04	0,04	0,04
I33	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
I80	a	55	60	115
	r	2,07	2,16	2,12
I800	a	5	8	13
	r	0,19	0,29	0,24

J00	a	52	36	88
	r	1,96	1,30	1,62
J01	a	22	11	33
	r	0,83	0,40	0,61
J02	a	78	54	132
	r	2,93	1,94	2,43
J020	a	2	2	4
	r	0,08	0,07	0,07
J03	a	33	25	58
	r	1,24	0,90	1,07
J039	a	1	5	6
	r	0,04	0,18	0,11
J04	a	5	4	9
	r	0,19	0,14	0,17
J040	a	2	10	12
	r	0,08	0,36	0,22
J041	a	3	5	8
	r	0,11	0,18	0,15
J042	a	12	10	22
	r	0,45	0,36	0,40
J05	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
J06	a	244	217	461
	r	9,18	7,81	8,48
J060	a	8	2	10

	r	0,30	0,07	0,18
J069	a	36	50	86
	r	1,35	1,80	1,58
J10	a	1335	1219	2554
	r	50,23	43,90	46,99
J100	a	24	22	46
	r	0,90	0,79	0,85
J101	a	160	135	295
	r	6,02	4,86	5,43
J107	a	39	35	74
	r	1,47	1,26	1,36
J109	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
J11	a	33	28	61
	r	1,24	1,01	1,12
J110	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
J120	a	21	23	44
	r	0,79	0,83	0,81
J121	a	141	119	260
	r	5,30	4,29	4,78
J122	a	6	3	9
	r	0,23	0,11	0,17
J128	a	7	5	12
	r	0,26	0,18	0,22

J13	a	45	30	75
	r	1,69	1,08	1,38
J14	a	6	3	9
	r	0,23	0,11	0,17
J15	a	11	4	15
	r	0,41	0,14	0,28
J150	a	131	57	188
	r	4,93	2,05	3,46
J151	a	115	47	162
	r	4,33	1,69	2,98
J152	a	54	53	107
	r	2,03	1,91	1,97
J153	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
J154	a	3	2	5
	r	0,11	0,07	0,09
J155	a	30	11	41
	r	1,13	0,40	0,75
J156	a	73	33	106
	r	2,75	1,19	1,95
J157	a	2	1	3
	r	0,08	0,04	0,06
J158	a	67	31	98
	r	2,52	1,12	1,80
J159	a	17	4	21

	r	0,64	0,14	0,39
J16	a	7	1	8
	r	0,26	0,04	0,15
J160	a	3	5	8
	r	0,11	0,18	0,15
J168	a	8	9	17
	r	0,30	0,32	0,31
J171	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
J172	a	2	3	5
	r	0,08	0,11	0,09
J18	a	32	30	62
	r	1,20	1,08	1,14
J180	a	229	140	369
	r	8,62	5,04	6,79
J188	a	4	5	9
	r	0,15	0,18	0,17
J20	a	16	15	31
	r	0,60	0,54	0,57
J201	a	2	0	2
	r	0,08	0,00	0,04
J205	a	520	419	939
	r	19,56	15,09	17,28
J208	a	101	83	184
	r	3,80	2,99	3,39

J209	a	50	35	85
	r	1,88	1,26	1,56
J21	a	2	4	6
	r	0,08	0,14	0,11
J22	a	36	28	64
	r	1,35	1,01	1,18
J340	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
J399	a	0	2	2
	r	0,00	0,07	0,04
J40	a	4	3	7
	r	0,15	0,11	0,13
J85	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
K05	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
K12	a	7	6	13
	r	0,26	0,22	0,24
K65	a	25	19	44
	r	0,94	0,68	0,81
L01	a	10	6	16
	r	0,38	0,22	0,29
L02	a	44	32	76
	r	1,66	1,15	1,40
L022	a	6	8	14

	r	0,23	0,29	0,26
L03	a	15	14	29
	r	0,56	0,50	0,53
L04	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
L08	a	31	33	64
	r	1,17	1,19	1,18
L30	a	6	7	13
	r	0,23	0,25	0,24
L89	a	60	62	122
	r	2,26	2,23	2,24
L97	a	2	3	5
	r	0,08	0,11	0,09
M012	a	123	174	297
	r	4,63	6,27	5,46
M46	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
M86	a	2	0	2
	r	0,08	0,00	0,04
N10	a	27	17	44
	r	1,02	0,61	0,81
N12	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
N29	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02

N30	a	106	136	242
	r	3,99	4,90	4,45
N300	a	186	277	463
	r	7,00	9,98	8,52
N309	a	36	49	85
	r	1,35	1,76	1,56
N34	a	1	5	6
	r	0,04	0,18	0,11
N390	a	282	403	685
	r	10,61	14,51	12,60
N41	a	2	0	2
	r	0,08	0,00	0,04
N45	a	4	0	4
	r	0,15	0,00	0,07
N49	a	4	0	4
	r	0,15	0,00	0,07
N76	a	0	13	13
	r	0,00	0,47	0,24
O23	a	0	4	4
	r	0,00	0,14	0,07
O86	a	0	6	6
	r	0,00	0,22	0,11
O860	a	0	9	9
	r	0,00	0,32	0,17
O862	a	0	1	1

	r	0,00	0,04	0,02
O90	a	0	10	10
	r	0,00	0,36	0,18
P360	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
P362	a	3	4	7
	r	0,11	0,14	0,13
P363	a	21	12	33
	r	0,79	0,43	0,61
P364	a	3	3	6
	r	0,11	0,11	0,11
P365	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
P368	a	10	7	17
	r	0,38	0,25	0,31
P371	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
P372	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
P375	a	2	0	2
	r	0,08	0,00	0,04
P38	a	13	9	22
	r	0,49	0,32	0,40
P391	a	17	13	30
	r	0,64	0,47	0,55

P393	a	2	0	2
	r	0,08	0,00	0,04
P394	a	3	3	6
	r	0,11	0,11	0,11
P398	a	3	8	11
	r	0,11	0,29	0,20
P399	a	7	5	12
	r	0,26	0,18	0,22
T80	a	4	2	6
	r	0,15	0,07	0,11
T801	a	88	87	175
	r	3,31	3,13	3,22
T802	a	135	93	228
	r	5,08	3,35	4,20
T81	a	1	3	4
	r	0,04	0,11	0,07
T813	a	237	261	498
	r	8,92	9,40	9,16
T814	a	501	426	927
	r	18,85	15,34	17,06
T827	a	0	2	2
	r	0,00	0,07	0,04
T83	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
T835	a	497	528	1025

	r	18,70	19,01	18,86
T84	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
T845	a	34	30	64
	r	1,28	1,08	1,18
T846	a	13	11	24
	r	0,49	0,40	0,44
T847	a	1	2	3
	r	0,04	0,07	0,06
T857	a	302	180	482
	r	11,36	6,48	8,87
T874	a	1	4	5
	r	0,04	0,14	0,09
U071	a	11654	15739	27394
	r	438,47	566,80	504,06
Y95	a	144	183	327
	r	5,42	6,59	6,02
Z20	a	0	4	4
	r	0,00	0,14	0,07
Z203	a	367	398	765
	r	13,81	14,33	14,08
Z205	a	19	92	111
	r	0,71	3,31	2,04
Z21	a	109	37	146
	r	4,10	1,33	2,69

Z223	a	125	110	236
	r	4,70	3,96	4,34
Z225	a	191	119	310
	r	7,19	4,29	5,70
Z228	a	343	279	623
	r	12,90	10,05	11,46

Prenosné ochorenia na Slovensku podľa sezonality

Diagnóza / Mesiac	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Spolu
A011	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
A02	6	3	4	17	8	10	18	9	9	10	8	1	103
A020	176	201	291	316	331	358	468	532	462	422	283	196	4036
A021	0	5	2	1	2	4	3	2	2	1	5	1	28
A022	4	1	3	1	1	2	3	0	5	2	0	1	23
A028	0	0	0	2	0	1	0	2	0	1	1	1	8
A03	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	3
A030	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
A031	12	7	6	7	5	2	8	12	20	7	7	4	97
A033	10	1	2	3	0	3	12	17	26	9	5	4	92
A039	1	5	4	0	2	0	4	6	5	5	5	0	37
A040	27	16	32	14	22	39	55	44	49	37	29	18	382
A043	0	0	2	0	1	1	0	0	0	0	0	0	4
A044	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
A045	364	285	280	292	603	697	652	690	600	486	497	289	5735
A046	31	32	21	33	24	31	24	16	8	20	27	21	288
A047	481	453	495	430	445	372	371	339	317	344	337	345	4729
A048	6	1	3	1	4	3	6	3	6	8	9	6	56
A049	0	0	0	0	66	0	0	0	0	0	1	0	67
A050	0	0	0	0	59	0	0	0	0	0	0	0	59
A052	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
A060	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	1	0	4
A061	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	2

A062	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	3
A064	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
A069	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
A070	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
A071	18	10	3	13	6	10	8	14	12	11	16	10	131
A072	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2
A078	1	2	5	6	5	4	5	4	3	5	1	4	45
A080	371	394	438	444	759	1160	1466	617	397	230	241	233	6750
A081	240	313	311	290	278	303	183	182	340	158	134	159	2891
A082	203	176	170	141	143	199	184	135	112	129	135	76	1803
A083	21	23	16	28	36	31	44	25	26	17	15	14	296
A084	37	1	80	0	33	1	3	16	13	1	0	0	185
A085	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	2
A09	34	72	81	124	159	80	77	244	94	62	37	71	1135
A150	12	5	8	2	3	2	1	1	2	3	1	0	40
A151	6	2	0	1	2	1	2	1	1	1	2	0	19
A152	2	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	4
A153	2	1	1	0	2	0	1	0	2	1	1	2	13
A154	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2
A156	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
A160	0	2	2	1	0	2	1	0	0	1	0	2	11
A161	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	2
A162	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0	0	3
A163	0	1	2	0	0	1	2	0	0	0	0	0	6
A164	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1

A165	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
A166	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
A168	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	2
A169	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
A170	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	3
A180	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	2
A182	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
A183	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2
A190	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
A191	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
A199	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
A210	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
A218	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	2	4
A219	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
A231	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
A239	0	0	0	0	2	1	3	0	1	0	1	3	11
A270	0	0	0	0	0	0	2	1	1	0	0	0	4
A282	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
A288	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2
A310	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
A318	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2
A321	1	1	0	0	2	2	1	2	2	0	1	0	12
A327	0	1	1	0	2	1	1	1	0	0	1	1	9
A329	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
A363	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1

A368	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
A370	9	8	16	5	11	17	13	18	25	46	36	43	247
A371	3	2	5	2	6	2	0	1	0	3	3	2	29
A378	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
A38	24	41	63	58	131	253	69	28	38	119	161	121	1106
A390	7	4	2	3	0	1	0	1	1	1	1	1	22
A391	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	1	0	4
A392	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	5
A400	0	2	2	4	5	3	2	4	1	4	2	0	29
A401	1	2	1	4	1	1	1	3	2	1	1	1	19
A402	12	9	11	13	18	13	9	12	9	12	6	7	131
A403	8	5	7	5	13	4	3	2	6	8	6	13	80
A408	6	3	2	5	2	3	6	2	2	3	9	3	46
A410	44	32	47	32	52	43	42	40	43	36	34	35	480
A411	72	58	76	60	65	82	76	93	71	77	72	72	874
A412	7	5	3	3	0	6	2	0	2	4	3	4	39
A413	0	0	0	1	3	1	0	0	0	0	0	0	5
A414	0	0	0	0	1	0	0	1	2	0	0	0	4
A415	112	103	98	83	129	119	123	142	151	127	136	106	1429
A418	9	14	14	10	14	13	6	9	9	5	10	12	125
A419	8	8	6	3	10	10	10	6	7	13	4	8	93
A421	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2
A428	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	4
A441	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
A46	23	25	20	33	35	34	57	58	37	32	28	23	405

A481	10	3	5	2	3	12	10	4	5	8	5	9	76
A482	1	1	0	2	2	0	2	1	2	0	2	2	15
A488	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	2
A490	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2	1	5
A491	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
A498	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
A502	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	4
A509	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	3
A510	15	7	8	7	10	10	15	6	6	11	12	9	116
A512	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	0	0	3
A513	19	8	10	2	9	15	16	14	9	11	5	2	120
A514	4	0	1	2	1	0	1	0	1	0	1	0	11
A515	4	7	7	6	7	10	4	9	6	9	2	3	74
A519	5	4	3	1	3	8	8	10	9	3	3	7	64
A522	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	3
A523	2	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	4
A528	2	0	1	0	0	2	1	3	0	2	2	1	14
A529	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	1	0	4
A530	26	8	13	13	15	22	19	33	12	13	10	7	191
A539	5	2	6	1	4	5	13	13	19	6	11	8	93
A540	36	23	36	36	33	31	42	38	37	35	29	28	404
A541	1	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	0	4
A543	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
A545	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
A546	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2

A548	0	1	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	4
A549	2	1	2	2	0	0	4	4	2	1	3	0	21
A55	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
A560	166	106	109	49	90	92	73	87	79	62	60	41	1014
A562	3	2	1	5	1	0	0	1	1	0	2	1	17
A568	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	3
A590	15	11	9	11	14	13	10	9	13	11	12	3	131
A599	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2
A600	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	3
A601	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
A609	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2
A630	0	1	2	0	2	2	0	0	3	0	2	0	12
A638	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
A692	74	24	45	97	152	252	301	208	136	153	102	52	1596
A771	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	2
A78	0	0	0	0	2	1	1	0	0	0	0	0	4
A798	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0	0	4
A810	3	1	4	0	0	4	0	0	2	1	0	0	15
A841	1	3	3	6	24	72	45	19	16	8	4	1	202
A850	0	1	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	4
A851	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
A858	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2
A86	1	1	0	1	0	1	1	1	1	0	0	0	7
A870	0	0	0	0	1	0	3	3	3	0	1	1	12
A878	0	0	0	0	2	0	0	0	1	0	0	0	3

A879	0	0	3	2	2	4	3	8	1	1	1	2	27
A888	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
A89	0	0	0	0	2	1	0	0	2	1	1	0	7
A90	0	0	1	0	1	1	0	1	1	0	0	1	6
A923	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
A985	8	1	5	5	3	18	35	23	13	15	6	14	146
A988	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
B000	0	0	0	0	0	2	0	0	1	0	0	0	3
B001	0	0	0	0	0	1	0	2	0	1	1	1	6
B002	0	2	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3
B003	1	0	1	1	2	2	1	3	2	0	0	0	13
B004	4	3	2	2	4	3	0	6	3	3	2	2	34
B005	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2
B008	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	3
B009	0	2	0	1	0	0	2	2	0	0	0	1	8
B010	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2	3
B011	0	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	7
B018	3	2	5	5	5	9	4	0	1	0	3	1	38
B019	1422	1640	2602	2770	3245	3294	1693	326	122	315	735	886	19050
B020	3	3	2	1	3	0	1	0	3	1	0	1	18
B021	0	0	0	1	0	0	0	4	0	0	0	0	5
B022	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	2	6
B023	4	1	4	3	5	2	3	7	5	3	8	3	48
B027	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0	3
B028	2	5	8	5	1	10	4	5	6	3	4	2	55

B029	139	111	127	112	109	114	103	103	124	101	102	92	1337
B052	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
B054	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
B059	0	1	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	4
B080	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	2
B081	1	2	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	7
B082	1	1	1	1	2	0	0	0	2	3	0	4	15
B083	0	0	1	3	0	0	1	0	0	1	0	2	8
B084	16	0	0	0	0	0	1	0	23	22	17	2	81
B088	0	0	0	0	0	0	0	1	1	4	6	0	12
B09	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	2
B15	83	106	148	45	54	64	74	171	268	400	345	266	2024
B150	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
B169	3	2	2	3	2	0	0	1	3	0	2	0	18
B171	1	4	2	2	4	4	2	2	6	1	1	0	29
B172	7	5	10	7	8	6	13	12	7	10	6	8	99
B181	7	8	6	14	38	44	25	32	35	51	29	19	308
B182	54	42	43	50	56	60	43	30	33	53	52	22	538
B204	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
B210	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
B222	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
B238	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	3
B259	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
B269	5	0	1	1	1	5	0	2	0	3	5	3	26
B270	17	13	15	12	7	16	17	10	13	11	14	9	154

B271	2	0	2	1	5	0	1	4	3	1	0	4	23
B278	6	2	10	2	1	1	1	2	0	0	0	1	26
B279	4	4	8	2	8	4	7	5	8	10	4	9	73
B334	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	3
B338	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
B340	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	2
B341	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
B349	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	3
B350	2	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	3
B353	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2
B354	0	0	0	0	0	1	0	0	2	0	0	0	3
B358	2	0	0	0	0	0	1	1	3	1	0	0	8
B359	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
B369	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
B370	5	3	3	3	4	1	1	0	1	0	4	1	26
B371	0	1	2	1	1	2	3	5	1	2	1	1	20
B374	0	2	0	3	4	3	4	2	7	3	3	2	33
B377	9	4	5	4	6	8	6	6	4	7	6	1	66
B378	2	2	0	0	0	0	2	2	1	2	2	2	15
B379	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0	1	1	9
B440	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
B441	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
B442	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
B448	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
B49	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1

B500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
B508	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
B509	0	0	0	1	1	1	1	0	1	1	0	2	8
B581	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
B588	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2
B589	7	6	2	4	8	4	0	3	4	8	8	5	59
B670	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
B675	0	0	0	0	0	2	0	1	0	0	0	0	3
B677	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
B678	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
B679	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	3
B770	18	15	12	9	8	5	9	8	11	11	11	6	123
B779	9	3	9	0	4	3	6	4	11	9	7	4	69
B79	3	4	7	2	2	3	1	1	3	4	3	3	36
B80	61	64	61	49	62	30	35	25	63	69	61	47	627
B814	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
B830	0	0	3	3	1	0	2	1	0	1	0	1	12
B850	6	6	2	6	2	3	1	1	5	3	2	3	40
B852	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
B86	220	114	106	76	118	41	48	105	143	153	172	143	1439
G000	0	1	2	0	1	1	0	2	0	0	1	2	10
G001	3	1	3	2	3	0	2	0	1	1	3	3	22
G002	0	0	1	1	1	0	0	4	0	2	0	0	9
G003	2	1	2	1	4	1	2	1	0	2	2	1	19
G008	0	1	5	1	2	0	3	2	0	1	2	0	17

G009	2	1	1	1	1	1	1	2	5	2	0	1	18
G03	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4
G049	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2
G051	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	2
G51	1	0	1	0	0	0	1	2	2	0	0	0	7
G510	0	0	1	0	1	1	1	0	0	0	1	0	5
G61	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	0	3
G610	1	0	1	1	1	0	1	0	0	1	2	0	8
G630	5	1	4	3	5	9	16	11	6	4	3	4	71
H043	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
H10	3	0	2	5	2	4	4	3	4	3	1	0	31
H100	0	0	0	1	1	2	0	0	2	4	4	0	14
H103	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	3
H109	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	3
H440	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
H441	0	0	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	3
H60	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1	4
H603	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
H65	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	2
H66	1	5	0	1	0	1	0	1	0	3	0	3	15
H68	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
H70	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2
I33	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3
I80	10	11	12	4	9	11	7	9	8	13	9	8	111
I800	1	1	2	0	2	1	1	2	0	2	1	0	13

J00	10	11	11	8	6	6	4	3	5	4	13	5	86
J01	4	5	1	2	3	2	2	2	3	1	6	2	33
J02	16	14	16	8	10	12	2	16	13	8	10	6	131
J020	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0	1	4
J03	5	3	7	1	4	4	6	5	5	4	7	5	56
J039	0	0	0	1	0	1	1	1	0	1	1	1	7
J04	0	2	1	1	0	1	0	1	0	0	3	0	9
J040	0	1	1	1	1	1	2	1	1	1	0	2	12
J041	0	1	1	1	1	0	0	0	1	0	2	1	8
J042	5	2	0	1	3	1	1	1	2	3	3	0	22
J05	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
J06	67	67	68	34	25	39	20	22	24	19	34	25	444
J060	2	1	2	0	0	0	0	0	3	2	0	0	10
J069	9	6	7	2	13	2	5	0	7	15	6	15	87
J10	637	579	715	260	37	3	4	1	5	10	20	248	2519
J100	11	7	1	4	1	1	1	0	3	0	2	13	44
J101	122	79	39	16	1	0	0	0	0	0	5	31	293
J107	25	11	14	1	3	0	0	1	3	2	0	6	66
J109	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
J11	10	13	10	10	0	0	0	2	0	0	0	8	53
J120	2	6	6	4	5	2	1	0	2	6	6	4	44
J121	123	65	25	4	4	2	0	1	2	3	6	16	251
J122	0	0	0	0	1	0	0	0	2	3	1	2	9
J128	1	1	0	0	2	1	0	2	4	0	0	1	12
J13	10	7	10	10	5	4	1	0	3	9	9	7	75

J14	0	1	1	1	0	0	0	1	2	1	1	1	9
J15	2	0	3	1	2	0	1	0	1	3	2	1	16
J150	19	13	15	15	14	13	18	18	17	15	19	16	192
J151	20	17	8	10	15	13	12	12	13	14	14	11	159
J152	6	8	10	12	12	12	5	7	7	12	10	7	108
J153	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
J154	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	1	1	4
J155	6	3	2	9	4	5	2	0	4	1	2	4	42
J156	13	6	9	10	6	11	5	14	4	13	12	5	108
J157	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3
J158	12	11	5	8	9	8	10	11	7	7	6	1	95
J159	1	1	0	2	1	1	1	4	3	2	5	0	21
J16	1	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	4	8
J160	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	3	2	8
J168	1	4	1	1	2	0	0	0	1	3	4	1	18
J171	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
J172	1	1	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	5
J18	13	2	7	6	6	5	6	4	4	3	1	1	58
J180	22	19	24	27	43	25	33	41	38	41	23	39	375
J188	1	0	0	0	0	0	0	0	0	4	2	2	9
J20	8	2	3	3	1	2	4	0	2	1	2	3	31
J201	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	2
J205	313	320	146	46	12	7	1	1	4	5	17	56	928
J208	74	11	14	7	9	10	8	5	6	11	11	11	177
J209	8	11	6	12	4	8	3	8	6	6	6	11	89

J21	2	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	4
J22	7	8	9	6	7	5	3	3	5	5	3	3	64
J340	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
J399	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2
J40	0	0	1	0	2	0	0	0	0	3	1	0	7
J85	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
K05	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
K12	0	1	3	1	1	3	2	1	0	0	0	1	13
K65	1	0	3	3	10	3	7	6	5	4	2	1	45
L01	1	3	0	0	0	3	3	1	2	2	0	1	16
L02	10	5	8	3	8	5	5	8	8	10	5	3	78
L022	3	1	0	1	0	1	0	0	1	3	3	1	14
L03	6	3	1	2	4	2	1	1	2	2	4	2	30
L04	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
L08	7	10	6	7	6	11	3	3	4	2	3	3	65
L30	2	2	0	3	0	0	0	1	0	1	2	1	12
L89	7	9	11	10	13	11	14	15	8	10	7	6	121
L97	0	1	0	1	0	1	1	1	0	0	0	0	5
M012	28	13	15	24	35	38	28	22	28	23	18	16	288
M46	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
M86	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2
N10	2	5	6	3	3	8	2	3	5	1	3	4	45
N12	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
N29	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
N30	19	22	25	29	22	20	21	17	12	17	19	18	241

N300	32	28	34	43	44	40	48	43	46	34	36	29	457
N309	7	10	4	5	10	5	5	11	11	5	7	5	85
N34	0	0	0	2	1	0	1	0	1	0	0	1	6
N390	53	44	59	65	57	62	67	54	58	52	70	44	685
N41	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
N45	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0	4
N49	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	1	4
N76	0	3	1	0	1	1	2	0	2	3	0	0	13
O23	3	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	4
O86	1	1	0	0	1	2	1	0	0	0	0	0	6
O860	1	0	0	1	1	0	1	2	1	0	1	0	8
O862	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
O90	2	0	1	2	3	1	1	0	0	0	0	0	10
P360	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
P362	1	1	1	1	0	0	1	0	0	1	1	0	7
P363	2	2	4	4	5	6	2	6	1	1	0	0	33
P364	0	0	1	0	0	1	0	1	2	1	0	0	6
P368	2	2	0	1	0	4	0	5	1	0	1	1	17
P369	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
P371	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
P372	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
P375	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	2
P38	0	1	1	1	7	1	3	0	1	3	1	1	20
P391	0	2	2	4	3	2	1	4	3	6	2	1	30
P393	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	2

P394	1	0	0	0	0	1	1	1	2	0	0	0	6
P398	2	2	0	0	0	1	0	1	3	0	0	0	9
P399	4	2	0	1	0	0	1	1	2	1	0	0	12
T80	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	2	2	6
T801	15	10	15	18	23	15	8	23	8	14	15	5	169
T802	21	18	19	5	14	24	26	28	22	18	17	10	222
T81	0	0	0	1	1	1	0	0	1	0	0	0	4
T813	38	39	40	39	44	36	41	56	44	51	49	29	506
T814	71	59	83	70	86	78	95	76	70	104	102	54	948
T827	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2
T83	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
T835	95	77	84	84	101	86	90	81	110	110	66	56	1040
T84	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
T845	8	8	9	2	4	5	6	6	3	5	3	4	63
T846	4	3	2	2	5	3	2	1	0	2	1	0	25
T847	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	3
T857	41	43	48	39	49	31	48	34	47	49	23	33	485
T874	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2	0	5
U071	3262	4888	5239	2033	651	165	80	297	1233	2359	2745	4488	27440
Y95	25	33	24	27	22	41	28	20	29	22	34	22	327
Z20	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	4
Z203	48	41	48	56	81	86	94	79	71	66	65	37	772
Z205	3	8	14	14	8	12	11	8	8	9	11	5	111
Z21	12	9	20	13	12	9	15	15	9	16	7	2	139
Z223	30	22	24	22	19	23	22	25	17	17	6	9	236

Z225	31	20	26	20	35	29	17	30	29	25	21	20	303
Z228	56	47	46	33	50	53	63	73	59	62	45	48	635

**OBJEKTIVIZÁCIA FAKTOROV
ŽIVOTNÝCH PODMIENOK**

Spracovali:

Za chemické analýzy: Ing. Daniela Borošová, PhD., MPH

Za biológiu životného prostredia: RNDr. V. Nagyová, PhD.

Za mikrobiológiu životného prostredia: Mgr. Andrea Gažiová, Ing. Monika Dräxlerová,
Mgr. Barbora Kotvasová

Za fyzikálne faktory: Ing. Ľ. Juchová

Pracoviská objektívizácie faktorov životných podmienok (ďalej „OFŽP“) v úradoch verejného zdravotníctva v Slovenskej republike vykonávali chemické, mikrobiologické a biologické analýzy vzoriek vôd, ovzdušia, potravín, kozmetiky, prostredia, predmetov bežného používania a biologického materiálu, ekotoxikologické, genotoxikologické testy, kontrolovali účinok dezinfekčných a sterilizačných procesov a merali chemické a fyzikálne faktory v pracovnom prostredí. Vykonávali odbery vzoriek, vyjadrovali názory a interpretácie výsledkov analýz. V rámci pracovísk objektívizácie faktorov životných podmienok sú v úradoch verejného zdravotníctva v Slovenskej republike zriadené Národné referenčné centrá (ďalej „NRC“), ktoré zabezpečujú nadstavbovú diagnostiku a špeciálne analýzy podľa rozsahu špecializačných činností, pričom niektoré zastupujú Slovenskú republiku v sieťach národných laboratórií Európskej únie. NRC zabezpečujú metodickú činnosť pre potreby ostatných regionálnych úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike pri odbornom usmerňovaní pracovníkov, vykonávajú posudkovú a expertíznu činnosť pri riešení problémov v oblasti životného a pracovného prostredia a spolupracujú pri tvorbe legislatívy, najmä v hľadisku jej vecného obsahu. Podieľajú sa na výchove a vzdelávaní zdravotníckych pracovníkov. Správy o činnosti jednotlivých NRC vo verejnom zdravotníctve sú predmetom samostatného materiálu. Pracoviská, NRC a laboratóriá objektívizácie faktorov životných podmienok sú akreditované Slovenskou národnou akreditačnou službou v zmysle požiadaviek normy STN EN ISO/IEC 17025:2018 Všeobecné požiadavky na kompetentnosť skúšobných a kalibračných laboratórií. Pracoviská objektívizácie faktorov životných podmienok plnia úlohy vyplývajúce z koncepcií vedných odborov:

Chemické analýzy

Biológia životného prostredia

Mikrobiológia životného prostredia

Fyzikálne faktory

Podľa vedných odborov je spracovaná činnosť jednotlivých pracovísk vo výročnej správe za rok 2023. Podrobný popis odbornej činnosti pracovísk OFŽP v SR je uvedený aj v jednotlivých správach ÚVZ SR a RÚVZ v SR, v správach o činnosti národných referenčných centier (<https://www.uvzsr.sk/web/uvz/narodne-referencne-centra>) a v správe o plnení úloh programov a projektov verejného zdravotníctva (<https://www.uvzsr.sk/web/uvz/dokumenty-o-programoch-a-projektoch>) za rok 2023.

CHEMICKÉ ANALÝZY

1) Personálne obsadenie pracovísk a stav akreditácie k 31.12.2023

pracovníci NRC sú zahrnutí v celkovom počte pracovníkov jednotlivých RÚVZ

Názov úradu	Pracovníci				Akreditácia				platnosť do	
	VŠ	SZP	NZP	Spolu		počet skúšok / ukazovateľov		počet odberov / ukazovateľov		
						A	N	A		N
ÚVZ SR z toho: - NRC pre expozičné testy xenobiotík - NRC pre rezíduá pesticídov	18	6,5	0	24,5	S	67	72	4	4	31.5.2028
	2	1	0	3	U	486	415	5	7	
					S	5	4	0	0	
	6	1	0	7	U	5	7	0	0	
					S	7	4	0	0	
	304	272	0	0	U	304	272	0	0	
S					32	83	5	16		
RÚVZ so sídlom Bratislava hl. mesto	7,01	9,67	1	17,68	U	131	228	34	37	10.08.2025
					S	57	44	5	9	
RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici, z toho: - NRC pre labor. diagnostiku v oblasti ľudského monit.	11	7	2	21	U	191	65	79	9	21.5.2025
					S	6	5	0	0	
	5	0	0		U	14	6	0	0	
					S	35	87	4	22	
RÚVZ so sídlom v Košiciach	6	11	2	19	U	86	162	19	38	21.08.2028
					S	35	50	2	2	
RÚVZ so sídlom v Nitre	5	8	1	14	U	67	61	49	39	01.10.2024
					S	35	137	1	1	
RÚVZ so sídlom v Poprade z toho: - NRL pre mykotoxíny - NRL pre materiály prichádzajúce so kontaktu s potravinami (FCM)	12	7	1	20	U	72	297	2	3	29.11.2028
					S	2	6	0	0	
	2	0	0		U	2	9	0	0	29.11.2028
					S	6	61	0	0	
	5	3	0		U	10	138	0	0	29.11.2028
					S	35	96	2	1	
RÚVZ so sídlom v Prešove z toho: - NRC pre organizovanie MPS v oblasti potravín	5	9	2	16	U	100	155	22	16	20.12.2024
					S	-	-	-	-	
	1	3	0		U	-	-	-	-	
					S	1	4	1	1	
RÚVZ PD so sídlom v Bojniciach, z toho: - NRC pre problematiku uhoľných baní	1	0	0	1	U	1	4	1	1	19.1.2028
					S	1	4	1	1	
	1	0	0		U	1	4	1	1	
					S	1	4	1	1	
RÚVZ so sídlom v Trenčíne, z toho: - NRC pre odbery chem. fakt. a stanovenie v prac. ovzduší	10	2	1	13	S	37	70	5	9	24.04.2025
					U	59	97	44	24	
	3	1	0		S	2	1	2	3	
					U	8	7	8	8	
RÚVZ so sídlom v Trnave	3	6	0	9	S	28	28	0	0	15.08.2025
					U	66	55	0	0	
RÚVZ so sídlom v Žiline z toho: - NRC pre kozmetické výroby	5	7	1	13	S	42	39	2	5	13.03.2028
					U	79	117	18	15	
	1	1	0		S	7	30	0	0	
					U	34	30	0	0	

- vysokoškolsky vzdelaní pracovníci (VŠ)
- strední zdravotníckí pracovníci (SZP)
- pomocný personál (NZP)

A – akreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)
N – neakreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)
S – skúška
U – ukazovateľ

2) Analytická činnosť pracovísk OCHA v roku 2023

a) podľa typu komodít

Názov úradu	Druh výkonu	Typ vzorky										Spolu
		Voda pitná	Voda na kúpanie	Minerálne vody	Potraviny	Materské mlieko	PPB	Kozmetika	Ovzdušie	Biologický materiál	Iné	
ÚVZ SR	vzorky	541	61	0	293	44	0	0	37	1220	24	2 220
	ukazovatele	18935	126	0	4505	194	0	0	80	1431	87	25358
	analýzy	22914	280	0	22555	444	0	0	158	4046	198	50 595
RÚVZ	vzorky	1108	138	0	107	0	0	216	113	35	1	1718
Bratislava	ukazovatele	11816	1298	0	323	0	0	1626	283	210	6	15 562
hl. m.	analýzy	22422	1764	0	547	0	0	2522	653	504	11	28 423
RÚVZ	vzorky	2 238	496	7	326	0	0	0	209	38	0	3 314
Banská	ukazovatele	26 322	1366	178	3154	0	0	0	797	83	0	31 900
Bystrica	analýzy	38 999	1704	306	5544	0	0	0	2615	310	0	49 478
RÚVZ	vzorky	1304	614	0	206	0	0	0	171	5	0	2 300
Košice	ukazovatele	14280	1486	0	718	0	0	0	430	15	0	16 929
	analýzy	24278	2526	0	1220	0	0	0	1151	38	0	29 213
RÚVZ	vzorky	1232	670	0	286	0	0	0	155	0	85	2 428
Nitra	ukazovatele	13257	1412	0	826	0	0	0	155	0	263	15 913
	analýzy	22542	1477	0	2112	0	0	0	192	0	444	26 767
RÚVZ	vzorky	520	322	2	273	0	1755	309	0	0	37	3 218
Poprad	ukazovatele	8140	975	27	1152	0	4430	1241	0	0	345	16 310
	analýzy	9234	2041	39	2353	0	14176	1721	0	0	370	29 934
RÚVZ	vzorky	1494	612	6	739	16	0	0	151	0	105	2 972
Prešov	ukazovatele	20485	2021	136	1702	112	0	0	160	0	973	25 429
	analýzy	29619	2922	197	3708	192	0	0	183	0	1407	38 045
RÚVZ	vzorky	0	0	0	0	0	0	0	150	0	0	150
Prievidza	ukazovatele	0	0	0	0	0	0	0	150	0	0	150
	analýzy	0	0	0	0	0	0	0	150	0	0	150
RÚVZ	vzorky	974	326	2	130	0	0	0	187	23	0	1 642
Trenčín	ukazovatele	9015	1035	6	441	0	0	0	809	127	0	11 433
	analýzy	9148	1191	2	355	0	0	0	218	126	0	11 040
RÚVZ	vzorky	1155	306	3	528	0	0	0	0	0	0	1 992
Trnava	ukazovatele	12147	654	29	1039	0	0	0	0	0	0	13 869
	analýzy	23691	1441	58	1797	0	0	0	0	0	0	26 987
RÚVZ	vzorky	1126	396	7	194	0	0	201	201	11	0	2 136
Žilina	ukazovatele	11782	1978	155	961	0	0	1822	419	44	0	17 161
	analýzy	12167	2115	207	1408	0	0	3383	1165	55	0	20 500
Spolu	vzorky	11 692	3 941	27	3 082	60	1 755	726	1 374	1 332	252	24 241
	ukazovatele	146 179	12 351	531	14 821	306	4 430	4 689	3 283	1 910	1 674	190 174
	analýzy	215 014	17 461	809	41 599	636	14 176	7 626	6 485	5 079	2 430	311 315

b) zabezpečenie kvality skúšok

Názov úradu		Typ vzorky								Spolu
		Vody	Potraviny	Materské mlieko	PBP	Kozmetika	Ovzdušie	Biologický materiál	Iné	
ÚVZ SR	ukazovatele	4485	3068	168	0	0	6	2560	376	10 663
	analýzy	9824	5971	458	0	0	12	4499	1234	21 998
RÚVZ Bratislava hl.m.	ukazovatele	3760	438	0	0	3757	95	60	2235	10 345
	analýzy	3953	504	0	0	3354	447	99	2415	10 772
RÚVZ Banská Bystrica	ukazovatele	5 772	2 122	0	0	0	229	59	0	8 182
	analýzy	6 927	2 387	0	0	0	245	85	0	9 644
RÚVZ Košice	ukazovatele	1100	229	0	0	0	133	50	0	1 512
	analýzy	6850	520	0	0	0	853	281	0	8 504
RÚVZ Nitra	ukazovatele	1775	119	0	0	0	0	0	0	1 894
	analýzy	2716	231	0	0	0	0	0	0	2 947
RÚVZ Poprad	ukazovatele	1366	165	0	463	88	0	0	0	2 082
	analýzy	2574	474	0	1179	330	0	0	0	4 557
RÚVZ Prešov	ukazovatele	2664	960	26	0	0	143	0	0	3 793
	analýzy	4700	2494	52	0	0	260	0	0	7 506
RÚVZ Prievidza	ukazovatele	0	0	0	0	0	37	0	0	37
	analýzy	0	0	0	0	0	37	0	0	37
RÚVZ Trenčín	ukazovatele	2381	632	0	0	0	135	41	0	3 189
	analýzy	4432	1629	0	0	0	298	158	0	6 517
RÚVZ Trnava	ukazovatele	1530	317	0	0	0	0	0	0	1 847
	analýzy	3783	317	0	0	0	0	0	0	4 100
RÚVZ Žilina	ukazovatele	1831	1282	0	0	1185	139	28	0	4 465
	analýzy	5141	1636	0	0	2463	444	34	0	9 718
Spolu	ukazovatele	26 664	9 332	194	463	5 030	917	2 798	2 611	48 009
	analýzy	50 900	16 163	510	1 179	6 147	2 596	5 156	3 649	86 300

c) meranie mikroklimatických faktorov pri odbere ovzdušia

Názov úradu	Počet ukazovateľov	Počet analýz
ÚVZ SR	176	392
RÚVZ Bratislava, hl. m.	118	118
RÚVZ Banská Bystrica	311	462
RÚVZ Košice	249	740
RÚVZ Nitra	192	384
RÚVZ Poprad	0	0
RÚVZ Prešov	147	147
RÚVZ Prievidza	356	356
RÚVZ Trenčín	163	163
RÚVZ Trnava	56	56
RÚVZ Žilina	312	844
Spolu	2 080	3 662

3) Účasť na medzilaboratórnych porovnávacích testoch a porovnaníach pracovísk v roku 2023

Názov úradu	Počet		Typ vzorky							Spolu
			Vody	Potraviny	PBP	Kozmetika	Ovzdušie	Biologický materiál	Iné	
ÚVZ SR	testov	prihlásené	3	4	0	0	0	5	0	12
		ukončené	3	4	0	0	0	5	0	12
	ukazovateľov	prihlásené	11	175	0	0	0	9	0	195
		ukončené	11	175	0	0	0	17	0	203
RÚVZ Bratislava hl. m.	testov	prihlásené	3	4	0	2	0	0	0	9
		ukončené	3	4	0	2	0	0	0	9
	ukazovateľov	prihlásené	9	14	0	10	0	0	0	33
		ukončené	9	14	0	10	0	0	0	33
RÚVZ Banská Bystrica	testov	prihlásené	1	4	0	0	0	1	0	6
		ukončené	1	4	0	0	0	1	0	6
	ukazovateľov	prihlásené	2	10	0	0	0	3	0	15
		ukončené	2	10	0	0	0	3	0	15
RÚVZ Košice	testov	prihlásené	1	0	0	0	0	0	0	1
		ukončené	1	0	0	0	0	0	0	1
	ukazovateľov	prihlásené	1	0	0	0	0	0	0	1
		ukončené	1	0	0	0	0	0	0	1
RÚVZ Nitra	testov	prihlásené	0	1	0	0	0	0	1	2
		ukončené	0	1	0	0	0	0	1	2
	ukazovateľov	prihlásené	0	5	0	0	0	0	3	8
		ukončené	0	5	0	0	0	0	3	8
RÚVZ Poprad	testov	prihlásené	2	2	3	2	0	0	0	9
		ukončené	2	2	3	2	0	0	0	9
	ukazovateľov	prihlásené	22	16	11	6	0	0	0	55
		ukončené	22	16	11	6	0	0	0	55
RÚVZ Prešov	testov	prihlásené	2	2	0	0	0	0	0	4
		ukončené	2	2	0	0	0	0	0	4
	ukazovateľov	prihlásené	7	8	0	0	0	0	0	15
		ukončené	7	8	0	0	0	0	0	15
RÚVZ Prievidza	testov	prihlásené	0	0	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0	0	0
	ukazovateľov	prihlásené	0	0	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0	0	0
RÚVZ Trenčín	testov	prihlásené	1	20	0	0	0	0	0	21
		ukončené	3	44	0	0	0	0	0	47
	ukazovateľov	prihlásené	0	0	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0	0	0
RÚVZ Trnava	testov	prihlásené	2	1	0	0	0	0	0	3
		ukončené	2	1	0	0	0	0	0	3
	ukazovateľov	prihlásené	19	3	0	0	0	0	0	22
		ukončené	19	3	0	0	0	0	0	22
RÚVZ Žilina	testov	prihlásené	0	4	0	2	0	0	0	6
		ukončené	0	4	0	2	0	0	0	6
	ukazovateľov	prihlásené	0	18	0	6	0	0	0	24
		ukončené	0	18	0	6	0	0	0	24
SPOLU	testov	prihlásené	15	42	3	6	0	6	1	73
		ukončené	17	66	3	6	0	6	1	99
	ukazovateľov	prihlásené	71	249	11	22	0	12	3	368
		ukončené	71	249	11	22	0	20	3	376

4) Organizovanie medzilaboratórných porovnávacích testov v roku 2023

Organizátor	Názov testu	Typ testu	Počet ukazovateľov	Počet účastníkov testu
RÚVZ Prešov NRC pre organizovanie MPS v oblasti potravín	PT-PO-49/2023 Stanovenie KI, KIO3 a kyanoželeznatanu draselného v kuchynskej soli	ILC	3	7
RÚVZ Prešov NRC pre organizovanie MPS v oblasti potravín	PT-PO-50/2023 Stanovenie konzervačných látok a syntetických sladidiel v nealkoholickom nápoji	ILC	5	11
RÚVZ Prešov NRC pre organizovanie MPS v oblasti potravín	ILC-OPIVO-1/2023 Odber vzoriek pitnej vody na mikrobiologický rozbor a stanovenie voľného chlóru	ILC	4	4

5) Nové analytické metódy a postupy meraní (a odberov) zavedené v pracoviskách v roku 2023

Názov úradu	Typ vzorky (komodita)	Ukazovateľ	Druh metódy	Pôvod metódy (STN, ISO, EN, vlastná metóda)
ÚVZ SR	Výživové doplnky	Mastné kyseliny – EPA,DHA	GC	ČSN-EN-ISO
RÚVZ BA	Pitná voda	Draslík	ICP-OES	STN EN ISO 11885:2009
RÚVZ Banská Bystrica	-	-	-	-
RÚVZ Košice	Moč	Kyselina 2-trimetylhippuróva	HPLC	Modifikovaná metóda
	Moč	Kyselina 3+4-trimetylhippuróva	HPLC	Modifikovaná metóda
	Voda	draslík	AAS	STN ISO 9964-1
RÚVZ Nitra	Voda	Draslík	atómová emisná spektrometria FES	STN ISO 9964-3
RÚVZ Poprad	Vody	kyselina ortokremičitá	spektrofotometria	STN 75 7485
	Vody	PAU	HPLC/DAD/FLD	vlastná metóda (ŠPP-ŠH5)
RÚVZ Prešov	Voda	Draslík	Plameňová emisná spektrometria	STN ISO 9964-3
	Poživatiny (potraviny, pochutiny, nápoje) a výživové doplnky	Stredná výška písma	Meranie dĺžky	Úradný vestník Európskej únie - Nariadenie Európskeho parlamentu a rady (EÚ) č. 1169/2011 z 25. októbra 2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom
RÚVZ Prievidza	-	-	-	-
RÚVZ Trenčín	Pracovné ovzdušie	metylacetát	GG/FID	NIOSH
RÚVZ Trnava	-	-	-	-
RÚVZ Žilina	-	-	-	-

6) Odborná činnosť pracovísk v roku 2023

a) Programy, projekty, ťažiskové úlohy verejného zdravotníctva

Číslo úlohy: 1.3	NÁZOV ÚLOHY: ĽUDSKÝ BIOMONITORING – SLEDOVANIE ZÁŤAŽE SKUPÍN OBYVATEĽSTVA VYBRANÝM CHEMICKÝM FAKTOROM V ŽIVOTNOM PROSTREDÍ A PRACOVNOM PROSTREDÍ	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Banská Bystrica	38	83
RÚVZ Trenčín	23	127

Číslo úlohy: 1.5	NÁZOV ÚLOHY: MAPOVANIE AKTUÁLNEHO STAVU VÝSKYTU PESTICÍDNYCH LÁTKO A MIKROPOLUTANTOV V PITNÝCH VODÁCH	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR	213	15947
RÚVZ Bratislava hl. mesto	32	448

Číslo úlohy: 2.1.2	NÁZOV ÚLOHY: ZNIŽOVANIE ZDRAVOTNÝCH RIZÍK Z LÁTKO A ZMESÍ KLASIFIKOVANÝCH AKO TOXICKÉ	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Banská Bystrica	139	462
RÚVZ Košice	114	133

Číslo úlohy: 2.1.3	NÁZOV ÚLOHY: ZNIŽOVANIE ZDRAVOTNÝCH RIZÍK Z KARCINOGENNÝCH A MUTAGENNÝCH FAKTOROV VRÁTANE AZBESTU A Z LÁTKO POŠKODZUJÚCICH REPRODUKCIU A NARÚŠAJÚCICH ENDOKRINNÝ SYSTÉM	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Banská Bystrica	39	119
RÚVZ Košice	51	57

Číslo úlohy: 3.1	NÁZOV ÚLOHY: MONITORING PRÍJMU KUCHYNSKEJ SOLI <i>Úloha nadväzuje na úlohy „Akčného plánu pre potraviny a výživu na roky 2017 – 2025“.</i>	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Banská Bystrica	51	51
RÚVZ Košice	17	17
RÚVZ Nitra	5	12

RÚVZ Prešov	286	286
RÚVZ Poprad	32	32
RÚVZ Trenčín	30	30
RÚVZ Trnava	72	72
RÚVZ Žilina	51	51

Číslo úlohy: 3.3	NÁZOV ÚLOHY: SLEDOVANIE VÝŽIVOVÉHO STAVU KLIENTOV V ZARIADENIACH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Bratislava hl. mesto	5	40
RÚVZ Košice	20	20
RÚVZ Nitra	30	205
RÚVZ Poprad	14	112
RÚVZ Žilina	25	175

Číslo úlohy: 4.1	NÁZOV ÚLOHY: AKTIVITY PREVENČIE DETSKEJ OBEZITY V KONTEXTE PLNENIA NÁRODNÉHO AKČNÉHO PLÁNU PREVENČIE OBEZITY NA ROKY 2015-2025	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Žilina	2	16

Číslo úlohy: 7.1	NÁZOV ÚLOHY: MONITORING KVALITY VÔD VYBRANÝCH LOKALÍT	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR	31	115
RÚVZ Bratislava hl. mesto	117	745
RÚVZ Trenčín	19	85
RÚVZ Trnava	31	31

Číslo úlohy: 7.2	NÁZOV ÚLOHY: KVALITA VODY A PROSTREDIA ZDRAVOTNÍCKYCH ZARIADENÍ, UMELÝCH KÚPALÍSK A INÝCH PRIORITNÝCH PRIESTOROV	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR	2	24
RÚVZ Bratislava hl. mesto	31	113
RÚVZ Prešov	591	1895
RÚVZ Trenčín	273	1365
RÚVZ Trnava	290	670

Číslo úlohy: 7.3	NÁZOV ÚLOHY: MATERSKÉ MLIEKO	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov

ÚVZ SR	22	194
RÚVZ Prešov	16	112

Číslo úlohy: 7.4	NÁZOV ÚLOHY: REZIDUÁ PESTICÍDOV V PITNÝCH VODÁCH A POTRAVINÁCH NA VÝŽIVU A VÝŽIVOVÉ PRÍPRAVKY PRE DOJČATÁ A MALÉ DETI	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR	32+227	21459

Číslo úlohy: 7.6	NÁZOV ÚLOHY: BIOMONITORING ŤAŽKÝCH KOVOV V PRACOVNOM A ŽIVOTNOM PROSTREDÍ	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR	86	144
RÚVZ Banská Bystrica	6	10
RÚVZ Trenčín	2	2

Číslo úlohy: 7.7	NÁZOV ÚLOHY: KVALITA VNÚTORNÉHO OVZDUŠIA V ZDRAVOTNÍCKYCH ZARIADENIACH A V ZARIADENIACH PRE DETI OD 0 DO 6 ROKOV VEKU	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR	4	8

Číslo úlohy: 7.11	NÁZOV ÚLOHY: MONITOROVANIE CELKOVÉHO ORGANICKÉHO UHLÍKA V PRÍRODNÝCH A UMELYCH KÚPALISKÁCH	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR	57	57
RÚVZ Banská Bystrica	82	82
RÚVZ Košice	16	16
RÚVZ Poprad	322	644
RÚVZ Žilina	11	11

Číslo úlohy: 7.13	NÁZOV ÚLOHY: ANALÝZA CELKOVÉHO ARZÉNU V POTRAVINÁCH	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Banská Bystrica	2	2
RÚVZ Nitra	6	6
RÚVZ Prešov	17	17
RÚVZ Trnava	3	3
RÚVZ Žilina	0	0

Číslo úlohy: 7.14	NÁZOV ÚLOHY: MONITORING ENERGETICKEJ A BIOLOGICKEJ HOPDNOTY STRAVY SPOJENÝ S ANALÝZOU VYBRANÝCH KONTAMINANTOV V STRAVE V ZARIADENIACH SPOLOČNÉHO STRAVOVANIA PRE DETI MŠ a ZŠ	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Banská Bystrica	40	305
RÚVZ Košice	20	220
RÚVZ Nitra	1	8

Číslo úlohy: 7.15	NÁZOV ÚLOHY: MONITORING OBSAHU ŤAŽKÝCH KOVOV V POTRAVINÁCH PRE DOJČATÁ A MALÉ DETI	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Banská Bystrica	31	56
RÚVZ Košice	23	46
RÚVZ Nitra	26	57
RÚVZ Prešov	31	93
RÚVZ Trnava	29	53
RÚVZ Žilina	27	56

Číslo úlohy: 7.16	NÁZOV ÚLOHY: MONITORING OBSAHU DUSITANOV A DUSIČNANOV V POTRAVINÁCH PRE DOJČATÁ A MALÉ DETI	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Banská Bystrica	23	23
RÚVZ Košice	21	42
RÚVZ Nitra	16	32
RÚVZ Prešov	9	18
RÚVZ Trenčín	13	13
RÚVZ Žilina	11	11

Číslo úlohy: 7.17	NÁZOV ÚLOHY: MONITORING OBSAHU HISTAMÍNU V POTRAVINÁCH A NÁPOJOCH	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Prešov	54	54

Číslo úlohy: 7.18	NÁZOV ÚLOHY: MONITORING OBSAHU DUSITANOV A DUSIČNANOV V POTRAVINÁCH PRE DOJČATÁ A MALÉ DETI	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Banská Bystrica	23	23
RÚVZ Bratislava hl. mesto	446	1288

b) Iné úlohy v rámci SR

Iné projekty/úlohy	Názov	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
ÚVZ SR	Stanovenie olova v krvi zamestnancov exponovaných olovu	458	458	1832
ÚVZ SR/ PZS, ProCare, a.s.	Stanovenie kyseliny t,t-mukonovej a kreatinínu v moči zamestnancov exponovaných benzénu	112	224	448
RÚVZ Košice	Monitoring kvality vody v studniach v povodí rieky Slaná po vyhlásení mimoriadnej situácie	169	1202	2050
RÚVZ Trnava	Analýzy NO ₃ ⁻ , NO ₂ ⁻ , NH ₄ ⁺ a Ca+Mg vo vodách zo studní od občanov	387	1548	1548

7) Medzinárodná činnosť pracovníkov v roku 2023

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
ÚVZ SR	NRC pre RP	<ul style="list-style-type: none"> • Vypracovanie ročnej súbernej databázy o analýzach rezíduí pesticídov v potravinách pre dojčatá a malé deti pre EFSA - medzinárodný monitoring. • Laboratórium analyzuje reziduá pesticídov vo vzorkách počiatočnej a následnej dojčenskej výživy, potravín spracovaných na báze obilnín určených pre dojčatá a detských potravín podľa Nariadenia Komisie (EÚ) č. 2022/741 z 13.5.2022, týkajúceho sa viacročného kontrolného programu Spoločenstva s cieľom zabezpečiť dodržiavanie maximálnych hladín rezíduí pesticídov a posúdiť vystavenie spotrebiteľov reziduám pesticídov v potravinách rastlinného a živočíšneho pôvodu. • Komunikuje s laboratóriami EURL National Food Institute Department of Food Chemistry Technical University of Denmark a UNIVERSITY OF ALMERIACITE I, Dpto. Hidrogeología y Química Analítica v Španielsku na vykonanie medzilaboratórných testov.
ÚVZ SR	NRC pre ETX	<ul style="list-style-type: none"> • Expertná pracovná skupina 1S1A one substance, one assessment (1 látka, 1 hodnotenie) na uľahčenie koordinácie v oblasti hodnotenia bezpečnosti chemických látok v rozsahu pôsobnosti niekoľkých legislatív – PharmDr. E. Košťálová, členka • European Commission, Directorate-General for Environment, Unit B2: Sustainable Chemicals – PharmDr. E. Košťálová, členka • Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre preklad - PharmDr. E. Košťálová, spolupráca pri terminologických prekladoch. EHP Partnership on HBM pri WHO - PharmDr. E. Košťálová, členka
RÚVZ Bratislava	OCHA	<p><u>Pracovné skupiny Rady Európy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • poverený zástupca MZ SR v Pracovnej skupine EDQM P-SC-COS Rady Európy pre ochranu zdravia spotrebiteľov, Štrasburg • poverený zástupca MZ SR v Sieti oficiálnych laboratórií na kontrolu kozmetiky - OCCL pri Rade Európy, Štrasburg
RÚVZ Žilina	NRC pre kozmetické výrobky	<ul style="list-style-type: none"> • Standing committee on cosmetic products – stály výbor pracovných skupín PEMSAC: • Platform of European Market Surveillance Authorities in Cosmetics- trhový dozor, • Market Surveillance – trhový dozor a analytické metódy, • Sub-working group Cosmetovigilance – vigilance systém pre hlásenie závažných poškodení zdravia z kozmetických výrobkov, • pracovnej skupiny EDQM– kozmetické výrobky pri Rade Európy Pracovných skupín EK: • Working group on cosmetic products

BIOLOGIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Pracoviská biológie životného prostredia (ďalej „BŽP“) v Úrade verejného zdravotníctva Slovenskej republiky v Bratislave (ďalej "ÚVZ SR") a v 10 regionálnych úradoch verejného zdravotníctva (ďalej "RÚVZ") vykonávali v roku 2023 biologické analýzy vzoriek pitných, povrchových, minerálnych, bazénových a ďalších typov vôd, vodných kvetov, ovzdušia, pieskov, makrofytov, peľov, bytového prachu, kontaktných šošoviek a predmetov bežného užívania, ekotoxikologické vyšetrenia vôd, vodných kvetov, chemických látok a výluhov a vyjadrovali názory a interpretácie výsledkov analýz. V oblasti biológie životného prostredia sú zriadené 4 národné referenčné centrá (ďalej "NRC"). V ÚVZ SR v Bratislave sú NRC:

- NRC pre hydrobiológiu
- NRC pre ekotoxikológiu

V RÚVZ so sídlom v Košiciach je zriadené NRC pre hodnotenie neskorých účinkov chemických látok metódami genetickej toxikológie (ďalej „NRC pre genetickú toxikológiu“).

V RÚVZ v Prievidzi so sídlom v Bojniciach je zriadené NRC pre termotolerantné améby.

Národné referenčné centrá počas roka vykonávali odbornú, metodickú, koordinačnú činnosť a zabezpečovali špeciálne analýzy a činnosti pre ostatné RÚVZ v SR. Podieľali sa na vzdelávaní a usmerňovaní odborných zdravotníckych pracovníkov a spolupracovali s vedeckými a odbornými inštitúciami v SR a v zahraničí.

V RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici je špecializované pracovisko pre peľový monitoring a peľovú informačnú službu (PIS). V RÚVZ so sídlom v Košiciach je zriadená poradňa genetickej toxikológie pre prevenciu rakoviny.

V roku 2023 pracoviská BŽP v SR v súlade s koncepciou odboru vykonávali biologické, molekulárno-biologické, ekotoxikologické a genotoxikologické vyšetrenia zložiek životného prostredia. Hlavnou činnosťou pracovísk BŽP v SR bolo plnenie 6 ťažiskových úloh vytýčených v rámci programov a projektov verejného zdravotníctva na rok 2023. Celkovo bolo vyšetrených 17 820 vzoriek zo životného a pracovného prostredia, čo predstavuje 79 409 ukazovateľov a 161 163 analýz. Pracovníci sa počas roka 2023 zúčastnili 8 medzilaboratórnych porovnávacích testoch a podieľali sa na organizácii 3 medzilaboratórnych porovnávacích testoch. Ďalej vykonávali inú odbornú činnosť, poradenskú, metodickú, konzultačnú, výukovú, legislatívnu, normotvornú a medzinárodnú činnosť.

Všetky pracoviská BŽP sú akreditované Slovenskou akreditačnou službou a majú osvedčenia o akreditácii podľa STN EN ISO/IEC 17 025 pre vybrané biologické ukazovatele a matrice uvedené v príslušných rozsahoch akreditácie.

1. Personálne obsadenie pracovísk BŽP v SR a stav akreditácie v roku 2023

ÚVZ a RÚVZ v SR	Pracovníci					Akreditácia				platnosť do
	VŠ	SZP	NZP	Spolu		počet skúšok/počet ukazovateľov		počet odberov/počet ukazovateľov		
						A	N	A	N	
ÚVZ SR NRC pre hydrobiológiu (NRC BIO)	4	1	0	5	S	5	6	11	0	30.5.2028
					U	17	13	33	0	
NRC pre ekotoxikológiu (NRC EKO)	2	2	0	4	S	4	3	0	0	30.5.2028
					U	4	4	0	0	
RÚVZ Banská Bystrica	2+ (1MD)	2	1	5	S	9	3	1	0	21.5.2025
					U	17	3	3	0	
RÚVZ hl. mesto SR Bratislava	1,5	0	0	1,5	S	2	6	0	0	10.8.2025
					U	6	8	0	0	
RÚVZ Košice Oddelenie BŽP	1	1	0	2	S	3	9	0	1	21.08.2028
					U	11	16	0	3	
NRC pre genetickú toxikológiu (NRC GT)	3	2	0	5	S	1	7	1	0	21.08.2028
					U	1	7	1	0	
RÚVZ Nitra	1	0,5	0	1,5	S	2	5	0	0	1.10.2024
					U	7	5	0	0	
RÚVZ Poprad	0,3	0,5	0	0,8	S	5	4	1	2	28.11.2028
					U	9	4	6	4	
RÚVZ Prešov	0,5	0,5	0	1	S	3	5	1	0	20.12.2024
					U	8	9	7	0	
RÚVZ Prievidza NRC pre termotolerantné améby	1	0,5	0	1,5	S	3	6	1	2	19.1. 2028
					U	14	6	1	4	
RÚVZ Trenčín	1	1	0	2	S	2	6	0	0	23.4.2025
					U	2	6	0	0	
RÚVZ Trnava	1,5	0	0	1,5	S	4	3	0	0	15.08.2025
					U	12	5	0	0	
RÚVZ Žilina	1	0	0	1	S	1	8	0	0	12.03.2028
					U	7	10	0	0	
SPOLU	19,8+ (1MD)	11	1	31,8+ (1MD)	S	44	71	16	5	-
					U	115	96	51	11	

VŠ – vysokoškolsky vzdelaní pracovníci
SZP – strední zdravotníckí pracovníci
NZP – pomocný personál
MD – materská dovolenka

A – akreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)
N - neakreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)
S – skúšky
U – ukazovatele

2. Analytická činnosť pracovísk BŽP v roku 2023

a) podľa typu komodít

Názov úradu		Vody pitné a úžitkové	Vody minerálne, pramenité, bal. pitné	Vody bazénové	Vody z prírodných kúpalísk	Vodné kvety	Makrofýty	Stery	Piesok	Ovzdušie a bytový prach	Pele	Biol. materiál	Zabezpečenie kvality	Iné	SPOLU
ÚVZ SR Bratislava	vzorky	239	0	38	50	8	4	0	0	0	301	0	39	56	735
	ukazovatele	1432	0	96	369	37	8	0	0	0	903	0	595	106	3546
	analýzy	3804	0	130	3546	260	45	0	0	0	6129	0	6556	446	20916
RÚVZ Banská Bystrica	vzorky	1338	5	446	69	3	0	0	87	4	308	0	41	23	2324
	ukazovatele	8016	20	892	197	3	0	0	87	4	924	0	1078	46	11267
	analýzy	10762	30	1784	1193	24	0	0	1044	20	7525	0	2012	264	24658
RÚVZ hl. m. SR Bratislava	vzorky	462	0	90	117	0	0	0	95	0	0	0	4	0	768
	ukazovatele	2767	0	180	351	0	0	0	95	0	0	0	24	0	3417
	analýzy	2767	0	180	1248	0	0	0	95	0	0	0	24	0	4314
RÚVZ Košice	vzorky	1080	8	587	172	0	0	0	126	0	259	102	39	0	2373
	ukazovatele	6480	38	1174	474	0	0	0	252	0	777	102	39	0	9336
	analýzy	7560	46	1761	2052	0	0	0	1701	0	2368	11200	2576	0	29264
RÚVZ Nitra	vzorky	1065	6	871	29	0	0	0	59	0	245	0	44	29	2348
	ukazovatele	7455	24	1742	58	0	0	0	59	0	735	0	98	58	10229
	analýzy	9585	24	3484	116	0	0	0	708	0	4620	0	98	58	18693
RÚVZ Poprad	vzorky	532	9	285	24	0	0	0	75	0	0	0	55	2	982
	ukazovatele	3172	21	570	24	0	0	0	75	0	0	0	330	2	4194
	analýzy	3710	40	864	204	0	0	0	412	0	0	0	385	4	5619
RÚVZ Prešov	vzorky	1548	6	602	51	0	14	0	111	0	0	0	28	0	2360
	ukazovatele	9288	24	1204	153	0	14	0	111	0	0	0	160	0	10954
	analýzy	10896	30	1811	392	0	269	0	1666	0	0	0	192	0	15256
RÚVZ Prievidza	vzorky	240	0	369	9	0	0	0	21	0	0	2	18	0	659
	ukazovatele	1440	0	780	22	0	0	0	21	0	0	2	30	0	2295
	analýzy	1451	0	926	142	0	0	0	84	0	0	8	30	0	2641
RÚVZ Trenčín	vzorky	1305	14	428	19	0	0	0	51	0	0	0	0	0	1817
	ukazovatele	8851	56	848	38	0	0	0	51	0	0	0	120	0	9964
	analýzy	10040	70	1259	121	0	0	0	714	0	0	0	120	0	12324
RÚVZ Trnava	vzorky	1025	2	296	40	0	0	0	72	0	196	0	172	0	1803
	ukazovatele	6058	8	592	40	0	0	0	72	0	588	0	797	0	8155
	analýzy	7600	10	901	468	0	0	0	868	0	3472	0	1012	0	14331
RÚVZ Žilina	vzorky	772	39	397	9	0	0	0	196	0	238	0	0	0	1651
	ukazovatele	3860	156	794	36	0	0	0	196	0	714	0	350	0	6106
	analýzy	5790	234	953	190	0	0	0	392	0	5008	0	580	0	13147

b) prehľad výkonov analytických skúšok BŽP

Názov úradu		Abiosetón a biosetón pitných vôd	Biosetón prírodných kúpalsk	Vodné kvety kvalita - kvantita	Biosetón umelých kúpalsk	Améby	Chlorofyl a	Makrofyty	Testy ekotoxicity	Vajčka helmintov	Cytogenetika	Pele	Biologický materiál	Rožtoče	Iné
ÚVZ SR Bratislava	vzorky	188	33	4	38	100	26	4	26	4	26	301	0	0	10
	ukazovatele	1031	131	8	96	285	136	8	136	8	136	903	0	0	60
	analýzy	1338	533	28	130	552	435	45	435	45	435	6129	0	0	304
RÚVZ Banská Bystrica	vzorky	1343	69	3	446	23	69	0	0	87	0	308	0	4	0
	ukazovatele	8036	128	3	892	46	69	0	0	87	0	924	0	4	0
	analýzy	10792	1055	24	1784	264	138	0	0	1044	0	7525	0	20	0
RÚVZ hl. m. SR Bratislava	vzorky	462	117	0	90	0	117	0	0	95	0	0	0	0	0
	ukazovatele	2767	234	0	180	0	117	0	0	95	0	0	0	0	0
	analýzy	2767	1131	0	180	0	117	0	0	95	0	0	0	0	0
RÚVZ Košice	vzorky	1080	172	0	587	0	114	0	0	63	121	259	0	0	0
	ukazovatele	6480	172	0	1174	0	228	0	0	63	121	777	0	0	0
	analýzy	7560	1368	0	1761	0	684	0	0	882	13700	2368	0	0	0
RÚVZ Nitra	vzorky	1065	29	0	871	0	29	0	0	59	0	245	0	0	50
	ukazovatele	7455	58	0	1742	0	58	0	0	59	0	735	0	0	140
	analýzy	9585	116	0	3484	0	58	0	0	708	0	4620	0	0	140
RÚVZ Poprad	vzorky	532	24	0	285	0	0	0	0	75	0	0	0	0	2
	ukazovatele	3172	24	0	570	0	0	0	0	75	0	0	0	0	2
	analýzy	3710	204	0	864	0	0	0	0	412	0	0	0	0	14
RÚVZ Prešov	vzorky	1554	51	0	602	0	51	14	0	111	0	0	0	0	0
	ukazovatele	9312	51	0	1204	0	102	14	0	111	0	0	0	0	0
	analýzy	10926	239	0	1811	0	153	269	0	1666	0	0	0	0	0
RÚVZ Prievidza	vzorky	240	9	0	369	42	0	0	0	21	0	0	2	0	0
	ukazovatele	1440	22	0	738	42	0	0	0	21	0	0	2	0	0
	analýzy	1451	142	0	738	188	0	0	0	84	0	0	8	0	0
RÚVZ Trenčín	vzorky	1305	16	0	428	0	19	0	0	51	0	0	0	0	0
	ukazovatele	8851	32	0	848	0	38	0	0	51	0	0	0	0	0
	analýzy	10040	112	0	1259	0	57	0	0	714	0	0	0	0	0
RÚVZ Trnava	vzorky	1007	40	0	296	0	42	0	0	90	0	196	0	0	0
	ukazovatele	6040	40	0	592	0	84	0	0	90	0	588	0	0	0
	analýzy	7492	468	0	901	0	168	0	0	976	0	3472	0	0	0
RÚVZ Žilina	vzorky	811	9	0	397	0	9	0	0	196	0	238	0	0	0
	ukazovatele	4016	18	0	794	0	18	0	0	196	0	714	0	0	0
	analýzy	6024	136	0	953	0	54	0	0	392	0	5008	0	0	0

c) sumárny prehľad výkonov pracovísk BŽP v SR podľa typu komodít v roku 2023

Typy komodít	Vzorky	Ukazovatele	Analýzy
Vody pitné a úžitkové	9 606	58 819	73 965
Vody minerálne, pramenité, bal. pitné	89	347	484
Vody bazénové	4 409	8 872	14 053
Vody z prírodných kúpalísk	589	1 762	9 672
Vodné kvety	11	40	284
Makrofyty	18	22	314
Stery	0	0	0
Piesok	893	1 019	7 684
Ovzdušie a bytový prach	4	4	20
Pele	1 547	4 641	29 122
Biologický materiál	104	104	11 208
Zabezpečenie kvality	440	3 621	13 585
Iné	110	158	772
SPOLU	17 820	79 409	161 163

d) sumárny prehľad výkonov analytických skúšok BŽP v SR v roku 2023

Analytické skúšky	Vzorky	Ukazovatele	Analýzy
Abiosestón a biosestón pitných vôd	9 587	58 600	71 685
Biosestón prírodných kúpalísk	569	910	5 504
Vodné kvety kvalita-quantita	7	11	52
Biosestón umelých kúpalísk	4 409	8 830	13 865
Améby	165	373	861
Chlorofyl a	476	850	1 864
Makrofyty	18	22	314
Testy ekotoxicity	60	1 027	11 875
Vajíčka helmintov	848	848	6 973
Cytogenetika	121	121	13 700
Pele	1 547	4 641	29 122
Biologický materiál	2	2	8
Roztoče	4	4	20
Iné	62	148	458
SPOLU	17 875	76 387	156 301

3. Účasť na medzilaboratórnych porovnávacích testoch a porovnaníach pracovísk BŽP v SR v roku 2023

Názov úradu	Počet		Typ vzorky					
			Vody	Potraviny	Ovzdušie	Biologický materiál	Iné	Spolu
ÚVZ SR	testov	prihlásené	2	0	0	0	2	4
		ukončené	2	0	0	0	2	4
	ukazovateľov	prihlásené	55	0	0	0	84	139
		ukončené	55	0	0	0	84	139
RÚVZ Banská Bystrica	testov	prihlásené	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0
	ukazovateľov	prihlásené	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0
RÚVZ Bratislava hl.m. SR	testov	prihlásené	1	0	0	0	0	1
		ukončené	1	0	0	0	0	1
	ukazovateľov	prihlásené	3	0	0	0	0	3
		ukončené	3	0	0	0	0	3
RÚVZ Košice	testov	prihlásené	0	0	0	3	0	3
		ukončené	0	0	0	3	0	3
	ukazovateľov	prihlásené	0	0	0	3	0	3
		ukončené	0	0	0	3	0	3
RÚVZ Nitra	testov	prihlásené	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0
	ukazovateľov	prihlásené	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0
RÚVZ Poprad	testov	prihlásené	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0
	ukazovateľov	prihlásené	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0
RÚVZ Prešov	testov	prihlásené	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0
	ukazovateľov	prihlásené	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0
RÚVZ Prievidza	počet testov	prihlásené	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0
	ukazovateľov	prihlásené	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0
RÚVZ Trenčín	testov	prihlásené	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0
	ukazovateľov	prihlásené	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0
RÚVZ Trnava	testov	prihlásené	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0
	ukazovateľov	prihlásené	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0
RÚVZ Žilina	testov	prihlásené	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0
	ukazovateľov	prihlásené	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0
Spolu	testov	prihlásené	3	0	0	3	2	8
		ukončené	3	0	0	3	2	8
	ukazovateľov	prihlásené	58	0	0	3	84	145
		ukončené	58	0	0	3	84	145

4. Organizovanie medzilaboratórných porovnávacích testov pracoviskami BŽP v SR v roku 2023

Organizátor	Názov testu	Typ testu	Počet ukazovateľov	Počet účastníkov testu
ÚVZ SR OOFŽP, Slovenský vodohospodársky podnik, Bratislava	Stanovenie akútnej toxicity na <i>Desmodesmus subspicatus</i> Stanovenie akútnej toxicity na <i>Sinapis alba</i> , ILC EKO-1/2023	BP	49	2
ÚVZ SR OOFŽP, Laborať MORAVA, s.r.o	Stanovenie akútnej toxicity na <i>Vibrio fischeri</i> Stanovenie akútnej toxicity na <i>Sinapis alba</i> , ILC EKO-2/2023	BP	49	2
ÚVZ SR OOFŽP, Botanický ústav AV ČR, v.v.i., Odd. experimentální fykologie a ekotoxikologie	Stanovenie akútnej toxicity na <i>Thamnocephalus platyurus</i> , ILC EKO-3/2023	BP	35	2

Typ testu:

PT – skúška spôsobilosti, porovnávacie meranie

BP – bilaterálne porovnanie

EP – experimenty presnosti, validácia metód

5. Odborná činnosť pracovísk BŽP v SR v roku 2023

a) programy, projekty, ťažiskové úlohy verejného zdravotníctva

Číslo úlohy: 7.1	NÁZOV ÚLOHY: Monitoring kvality vôd vybraných lokalít	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR - NRC BIO	36	135
ÚVZ SR - NRC EKO	23	295
RÚVZ B. Bystrica	96	332
RÚVZ hl. m. SR Bratislava	117	351
RÚVZ Košice	172	474
RÚVZ Nitra	29	58
RÚVZ Poprad	24	24
RÚVZ Prešov	65	167
RUVZ Prievidza	9	22
RUVZ Trenčín	16	96
RÚVZ Trnava	20	20
RÚVZ Žilina	9	36
SPOLU	616	2 010

Číslo úlohy: 7.2	NÁZOV ÚLOHY: Kvalita vody a prostredia zdravotníckych zariadení, umelých kúpalísk a iných prioritných priestorov	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR - NRC BIO	28	113
ÚVZ SR - NRC EKO	23	295
RÚVZ B. Bystrica	469	938
RÚVZ Košice	587	1 174
RÚVZ Prešov	602	1 204
RÚVZ Poprad	285	570
RUVZ Prievidza	42	42
RÚVZ Trnava	291	582
SPOLU	2 327	4 918

Číslo úlohy: 7.8	NÁZOV ÚLOHY: Vedľajšie produkty dezinfekcie a kvalita pitnej vody	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR - NRC EKO	12	218

Číslo úlohy: 7.10	NÁZOV ÚLOHY: Monitoring biologických alergénov v ovzduší (peľová informačná služba – PIS) a alergénov roztočov vo vnútornom prostredí	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR – NRC BIO	301	903
RÚVZ B. Bystrica	312	928
RÚVZ Košice	259	777
RÚVZ Nitra	245	735
RÚVZ Trnava	196	588
RÚVZ Žilina	238	714
SPOLU	1 551	4 645

Číslo úlohy: 7.12	NÁZOV ÚLOHY: Epidemiologická prevencia rizika karcinogenity v populácií	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	35	35

b) Plnenie ďalších úloh a projektov v rámci SR

Názov úradu	Organizátor úlohy, projektu	Názov úlohy	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
RÚVZ Košice	ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici	2.1.3. Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu a z látok poškodzujúcich reprodukciu a narúšajúcich endokrinný systém	102	102	102
	NRC pre genetickú toxikológiu	Poradenstvo pre prevenciu rakoviny a genetickú toxikológiu	220	220	220
		Laboratórne vyšetrenie CALPL pre špecificky vybraných probandov poradne	118	118	118

Aktívna práca na úlohách národných projektov: OP EVS: „Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva“ a Európsky fond regionálneho rozvoja OP Integrovaná infraštruktúra: „Integrovaný systém úradov verejného zdravotníctva. Vzhľadom na požiadavky uvedených projektov boli v roku 2023 pripravované podklady a údaje, prezentovali sa požiadavky laboratórií a pripomienkovali predložené materiály. Riešila sa problematika objednávok, procesov odberu a vyšetrovania vzoriek, výkonu platených služieb, požiadaviek k odberovým listom, záznamovej dokumentácii ku vzorkám, ako aj k modulom budovaného systému. Táto činnosť bola realizovaná celoročne.

c) Iná odborná činnosť

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
ÚVZ SR	NRC BIO	<p><u>Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Krajská odborníčka hlavného hygienika SR za Bratislavský kraj pre odbor biológie životného prostredia - Mgr. Chomová, PhD. Tajomníčka poradného zboru hlavnej odborníčky HH SR pre BŽP - Mgr. Chomová, PhD. Komisia na preskúšanie odbornej spôsobilosti na kvalitatívne a kvantitatívne zisťovanie faktorov životného a pracovného prostredia na účely posudzovania ich možného vplyvu na zdravie, ÚVZ SR - Mgr. L. Chomová, PhD., členka Tajomníčka algologickej sekcie Slovenskej botanickej spoločnosti pri SAV - Mgr. L. Chomová, PhD. Komisia TK 27 Kvalita a ochrana vody - Mgr. L. Chomová, PhD., Ing. H. Némová, členky <p><u>Iná odborná činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Využívanie molekulárnych metód pri identifikácii améb, pre tieto účely aj možnosťami získavania, kultivovania a udržiavania kultúr vybraných rodov améb. V rámci výskumnej činnosti testuje PCR metódy identifikácie améb vo vzorkách zo životného prostredia Akreditované odbery vôd na kúpanie v rámci úlohy 7.1 a pre potreby pracoviska HŽP Spolupráca s pracoviskom algológie Oddelenia biodiverzity a ekológie SAV Bratislava, výmena skúseností pri determinácii organizmov, odbery vzoriek Sumarizácia čiastkových výsledkov peľového monitoringu pre portály www.alergia.sk a www.zdravie.sk <p><u>Metodická činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Vypracovanie Pokynov na odber vzoriek na stanovenie biologických a ekotoxikologických ukazovateľov pre kúpaciu sezónu 2023, odoslané pracoviskám BŽP 2.6.2023

		<p><u>Konzultačná činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Konzultačný deň NRC pre hydrobiológiu sa konal zároveň s poradou hlavnej odborníčky hlavného hygienika SR pre BŽP a poradného zboru 14.11.2023 online, za účasti všetkých pracovísk biológie životného prostredia RÚVZ V rámci odberov vzoriek povrchových vôd sa na lokalite Levoča-Žabia cesta a Duchonka uskutočnili konzultačno-školiace stretnutia s pracovníkmi pre odber vzoriek z RÚVZ Poprad, Topoľčany RÚVZ Nitra – konzultačný deň s pracovníčkou BŽP s analýzami vzoriek vôd na kúpanie, 9.11.2023 <p><u>Výuková činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Prednáška pre študentov II. ročníka SZÚ na tému Biologické skúšanie vôd, 28.4.2023 <p><u>Legislatívna a normotvorná činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Zasadanie komisie TK 27 Kvalita a ochrana vody, ÚNMS Bratislava, 16.2.2023, pripravené materiály k previerke noriem za dotknuté laboratória ÚVZ SR Vypracovanie pripomienok k revidovanej STN 75 7715 Kvalita vody. Biologický rozbor povrchovej vody, zaslanie na ÚNMS Bratislava a spracovateľovi VÚVH Bratislava <p><u>Vzdelávanie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Mgr. Chomová, PhD., Ing. Némová: Determinační kurz pro hydrobiologii, Veletov, ČR, 5.- 8.6.2023 Ing. Vimiová, Ing. Némová: Odborný workshop z oblasti peľového monitoringu, Évora, Portugalsko, 4. – 8.9.2023 Mgr. Chomová, PhD., Ing. Némová: Konferencia „Aktuálne problémy humánnej parazitológie“, Medirex Group Academy, 20.9.2023
ÚVZ SR	NRC EKO	<p><u>Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Hlavná odborníčka HH SR pre biológiu životného prostredia a predseda poradného zboru HH SR pre BŽP, RNDr. V. Nagyová, PhD. Slovenská limnologická spoločnosť – RNDr. V. Nagyová, PhD., členka Skúšobná komisia na účely overenia odbornej spôsobilosti potrebnej na vydanie osvedčenia na kvalitatívne a kvantitatívne zisťovanie faktorov životného prostredia a pracovného prostredia na účely posudzovania ich možného vplyvu na zdravie - RNDr. V. Nagyová, PhD., členka Skúšobná komisia na účely overenia odbornej spôsobilosti potrebnej na vydanie osvedčenia na odber vzoriek zo životného prostredia a pracovného prostredia na účely kvalitatívneho a kvantitatívneho zisťovania faktorov životného prostredia a pracovného prostredia – RNDr. V. Nagyová, PhD., členka <p><u>Iná odborná činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Využívanie molekulárnych metód pri identifikácii améb, pre tieto účely aj možnosťami získavania, kultivovania a udržiavania kultúr vybraných rodov améb. V rámci výskumnej činnosti testuje PCR metódy identifikácie améb vo vzorkách zo životného prostredia <p><u>Metodická činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Vypracovanie Pokynov na odbery vzoriek z vôd určených na kúpanie, z prírodných kúpalísk a biokúpalísk a na stanovenie biologických a ekotoxikologických ukazovateľov pre kúpaciu sezónu 2023 <p><u>Konzultačná činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Porada hlavnej odborníčky a poradného zboru HH SR pre odbor biológie životného prostredia a vedúcich pracovníkov NRC v spojení s konzultačným dňom NRC pre ekotoxikológiu sa konali on-line formou 14.11.2023. Organizátorky - RNDr. V. Nagyová, PhD. a Ing. H. Némová

		<p><u>Legislatívna a normotvorná činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vypracovanie pripomienok k revidovanej STN 75 7715 Kvalita vody. Biologický rozbor povrchovej vody <p><u>Vzdelávanie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Konferencia „Aktuálne problémy humánnej parazitológie“, Medirex Group Academy, 20.9.2023, RNDr. V. Nagyová, PhD.
RÚVZ Banská Bystrica	OLM-BŽP	<p><u>Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Členka Poradného zboru HH SR pre biológiu životného prostredia - RNDr. J. Lafféřsová • Krajská odborníčka HH SR v odbore biológia životného prostredia - RNDr. J. Lafféřsová <p><u>Iná odborná činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Koordinácia činnosti Peľovej informačnej služby na Slovensku, odborná garancia peľového spravodajstva - RNDr. J. Lafféřsová • Odborná pracovníčka NRC pre hodnotenie vplyvu voľného ovzdušia uzatvorených priestorov nevýrobného charakteru na zdravie populácie, RNDr. J. Lafféřsová, O. Kútiková • Týždenné spracovávanie podkladov z databázy pre tlačový odbor ÚVZ SR do tlačových správ o peľovej situácii v SR - informácie pre tlačové agentúry (SITA, TASR). – RNDr. J. Lafféřsová • Vypracovanie posudku o peľovej situácii pre kúpele Brusno, vypracovanie odborného stanoviska na sťažnosti ohľadne peľových alergénov - RNDr. J. Lafféřsová • Týždenné spracovávanie podkladov z databázy pre tlačový odbor ÚVZ SR do tlačových správ o peľovej situácii v SR - informácie pre tlačové agentúry (SITA, TASR). – RNDr. J. Lafféřsová • Spolupráca s mediálnym odborom ÚVZ SR na aktualizácii peľového spravodajstva a zverejňovaní výsledkov PIS na stránke a sociálnych sieťach; spolupráca s NCZI – preberá aktuálne hlásenia v peľovej situácii pre Národný portál zdravia - RNDr. J. Lafféřsová • Rozhovory: televízne vysielanie - 4x RTVS, 1x Markíza, 1x TA3; rozhlasové vysielanie - 2x rádio Vlna, 1x Regina, 1x MTV Trnava, 2 rozhovory pre regionálne noviny, 35 podcastov, 35 týždenných tlačových správ o peľovej situácii v SR (www.pelovespravodajstvo.sk, NCZI), RNDr. J. Lafféřsová <p><u>Výuková činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Doktorandka Katedry botaniky Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave - podklady k článku a dizertačnej práci zameranej na skupinu špecifických biologických alergénov v ovzduší - RNDr. J. Lafféřsová • Študentka TU Zvolen - podklady k článku a práci zameranej na skupinu jarných alergénov v Starohorských vrchoch - RNDr. J. Lafféřsová • Peľový monitoring, laboratórna diagnostika. Prednáška a praktické cvičenie pre študentov UMB 2. a 3. ročníka odbor Biológia v kombinácii, 27.11.2023, RNDr. J. Lafféřsová • Zabezpečenie praxe pre 7 študentov 3. ročníka bakalárskeho štúdia odboru: Verejné zdravotníctvo, SZU Bratislava, 25.10.2023, Mgr. L. Rendlová <p><u>Vzdelávanie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Odborná stáž v NRC pre hydrobiológiu, ÚVZ SR Bratislava, 16.-18.5.2023, Mgr. L. Rendlová • Porada hlavnej odborníčky a poradného zboru HH pre biológiu životného prostredia a konzultačný deň NRC pre hydrobiológiu a NRC pre ekotoxikológiu, online, 14.11.2023, ÚVZ SR Bratislava, RNDr. Lafféřsová, Mgr. L. Rendlová • Odborné semináre organizované RÚVZ Banská Bystrica v roku 2023, RNDr. J. Lafféřsová, Mgr. L. Rendlová, O. Kútiková, J. Veverka

RÚVZ Košice	NRC GT	<p><u>Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Česko-slovenská biologická spoločnosť - členovia RNDr. Dagmar Gajdošová, RNDr. Andrej Gajdoš, CSc., RNDr. Anton Bujňák <p><u>Výuková činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vypracovanie diplomových prác v problematike genetickej toxikológie, 2 študentky z Prešovskej univerzity, Fakulty humanitných a prírodných vied, katedry biológie, obdobie 9.2.2023 - 27.5.2023, názvy prác: „Cytogenetická analýza lymfocytov u banských pracovníkov v riziku karcinogenity, exponovaných dieselovým emisiám“ a „Cytogenetická analýza u koksárenských pracovníkov v riziku karcinogenity, exponovaných PAU“ • Odborná prax vysokoškolských študentov - 1 študentka bakalárskeho štúdia Trnavskej Univerzity, odbor - verejné zdravotníctvo, 1.2.2023, 15.2.2023 a 15.3.2023 • Odborná prax vysokoškolských študentov - 1 študentka medicíny z Univerzity Hradce Králové, 6.7.2023 <p><u>Konzultačná činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Spoločný konzultačný deň NRC pre expozičné testy xenobiotík, NRC pre ekotoxikológiu, NRC pre laboratórnu diagnostiku v oblasti ľudského biomonitoringu, NRC pre hodnotenie osobnej expozície a zdravotného rizika a NRC pre hodnotenie neskorých účinkov chemických látok metódami genetickej toxikológie sa konal on-line formou, 9.11.2023. Organizátor – RNDr. D. Gajdošová, NRC pre hodnotenie neskorých účinkov chemických látok metódami genetickej toxikológie, RÚVZ Košice • Porada hlavnej odborníčky a poradného zboru HH SR pre odbor biológie životného prostredia v spojení s konzultačným dňom NRC pre hydrobiológiu a NRC pre ekotoxikológiu, on-line, 14.11.2023, účastníci RNDr. D. Gajdošová, RNDr. A. Bujňák, E. Roszková, R. Marciničínová
RÚVZ Nitra	BŽP	<p><u>Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Krajská odborníčka HH SR pre odbor BŽP - PhDr. Bc. Gabriela Buchová, MPH <p><u>Výuková činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Výučba predmetov so zameraním na vyšetrovacie metódy v mikrobiológii a biológii životného prostredia, Fakulta zdravotníctva SZU v Bratislave so sídlom v Banskej Bystrici - PhDr. Eva Barátová, MPH • Školiteľské pracovisko pre študentov UKF v Nitre • Školiteľské pracovisko pre študentov Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre
RÚVZ Trenčín	MŽP-BŽP	<p><u>Výuková činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Výučba a odborná prax študentov odboru Laboratórne vyšetrovacie metódy v zdravotníctve, Trenčianska univerzita A. Dubčeka – Fakulta zdravotníctva
RÚVZ Žilina	MŽP-BŽP	<p><u>Výuková činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Odborné stáže študentov verejného zdravotníctva – praktická výučba, Trnavská Univerzita, 2 študentky, 26.01.2023 - 10.02.2023, 60 hodín

6. Medzinárodná činnosť pracovísk BŽP v SR v roku 2023

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
ÚVZ SR	NRC EKO	<p><u>Členstvo v pracovných skupinách, medzinárodná spolupráca s odbornými pracoviskami</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Expertná pracovná skupina IS1A one substance, one assessment (1 látka, 1 hodnotenie) na uľahčenie koordinácie v oblasti hodnotenia bezpečnosti chemických látok v rozsahu pôsobnosti niekoľkých legislatív – PharmDr. E. Košťálová, členka • European Commission, Directorate-General for Environment, Unit B2: Sustainable Chemicals – PharmDr. E. Košťálová, členka • Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre preklad - PharmDr. E. Košťálová, spolupráca pri terminologických prekladoch <p><u>Zahraničné kurzy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • In-silico models and other relevant modeling approaches; 15.3.-30.6.2023, online (PharmDr. Emília Košťálová) • RECETOX summer school: Human-Biomonitoring Training (WHO educational course); 15-16.6.2023, Brno, Česká republika (PharmDr. Emília Košťálová)
RÚVZ Banská Bystrica	OLM-BŽP	<p><u>Účasť v medzinárodných projektoch</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Spolupráca s Katedrou botaniky Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave na projekte COST Action CA18226 „New approaches in detection of pathogens and aeroallergens“ (Adopt.), ukončenie r.2023

MIKROBIOLÓGIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Pracoviská mikrobiológie životného prostredia (ďalej len „MŽP“) boli v roku 2023 zriadené v jedenástich regionálnych úradoch verejného zdravotníctva (ďalej „RÚVZ“) a v Úrade verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „ÚVZ SR“).

V rámci organizačného členenia MŽP v SR pôsobí sedem národných referenčných centier (ďalej len „NRC“):

NRC pre mikrobiológiu životného prostredia – NRC MŽP (ÚVZ SR),

NRC pre legionely v životnom prostredí – NRC LEG (ÚVZ SR),

NRC pre *Vibrionaceae* (RÚVZ Komárno),

NRC pre mykológiu životného prostredia – NRC MYKO (RÚVZ Poprad),

NRC pre koagulázapozitívne stafylokoky a ich toxíny – NRC CPS (RÚVZ Košice),

NRC pre listeriózy – NRC LIS (RÚVZ Košice)

NRC pre kamylobakteriázy – NRC CAMP (RÚVZ Trenčín)

Všetky NRC a pracoviská MŽP v SR majú osvedčenie o akreditácii podľa STN EN ISO/IEC 17025 a vykonávali mikrobiologické a mykologické vyšetrenia zložiek životného prostredia v súlade s koncepciou odboru MŽP a v súlade s rozsahmi akreditácie jednotlivých skúšobných laboratórií.

V roku 2023 bolo v pracoviskách MŽP v RÚVZ v SR mikrobiologicky analyzovaných 103 152 vzoriek životného prostredia, čo predstavuje vyšetrených 274 963 mikrobiologických ukazovateľov a vykonaných 722620 mikrobiologických analýz.

V zmysle európskej legislatívy bola venovaná zvýšená pozornosť rizikovým skupinám potravín, ktoré sa môžu uplatniť ako faktor prenosu epidemicky závažných ochorení človeka. Laboratóriá MŽP a NRC sa podieľali na plnení úloh v rámci výkonu úradnej kontroly potravín orgánmi verejného zdravotníctva so zameraním na rizikové komodity, ďalej zabezpečovali mikrobiologické analýzy vzoriek pitných vôd, vôd na kúpanie, technologických vôd, vnútorného ovzdušia budov a detských pieskovísk. Významnou súčasťou činnosti pracovísk MŽP bola spolupráca s oddeleniami epidemiológie, kde bola v rámci primárnej prevencie nozokomiálnych nákaz v zdravotníckych zariadeniach sledovaná účinnosť sanitácie a dekontaminácie povrchov plôch, predmetov a ovzdušia, ako aj účinnosť sterilizačnej techniky a dezinfekčných prostriedkov. V spolupráci s odborními a oddeleniami epidemiológie a hygieny výživy sa vykonávali mikrobiologické vyšetrenia hotových jedál a pokrmov v rámci *surveillance* alimentárnych ochorení.

Pracoviská zabezpečovali taktiež činnosť v rámci medzinárodných programov sietí európskych referenčných laboratórií (ďalej len „EU-RL“) a kontaktných bodov pre ECDC a podieľali sa na riešení úloh programov a projektov úradov verejného zdravotníctva.

Pracoviská MŽP v SR plnili mimoriadne úlohy v rámci protipandemických opatrení ochorenia COVID 19 (viď text nižšie, kapitola „Iná odborná činnosť pracovísk MŽP v SR“) a zabezpečovali národný monitoring odpadových vôd na prítomnosť vírusu SARS-CoV-2.

1. Personálne obsadenie pracovísk MŽP v SR a stav akreditácie v roku 2023

ÚVZ a RÚVZ v SR	Pracovníci				Akreditácia					
	VŠ	SZP	NZP	Spolu		počet skúšok / počet ukazovateľov		počet odberov / počet ukazovateľov		platnosť do
						A	N	A	N	
NRC pre MŽP	6	2	0	8	S	23	14	0	0	30.5.2028
					U	35	19	0	0	
NRC pre legionely v ŽP	4	2	0	6	S	2	0	0	0	30.5.2028
					U	2	0	0	0	
RÚVZ Banská Bystrica	4	4	2	10	S	23	8	0	0	20.5.2025
					U	24	8	0	0	
RÚVZ hl. mesto Bratislava	2,5	5,83	2	10,33	S	19	20	0	0	10.08.2025
					U	24	21	0	0	
RÚVZ Košice	3,5	8,5	2	15	S	15	21	0	0	21.8.2028
					U	15	21	0	0	
NRC pre koagulázopozitívne stafylokoky a ich toxíny NRC pre listeriózu	0,25	0,25	0	0,5	S	1	1	0	0	21.8.2028
					U	1	1	0	0	
	0,25	0,25	0	0,5	S	1	0	0	0	21.8.2028
					U	1	0	0	0	
RÚVZ Nitra	2,5	5,5	1	8,5	S	21	10	0	0	01.10.2024
					U	24	10	0	0	
RÚVZ Poprad NRC pre mykológiu ŽP	4	5	2	11	S	58	17	1	1	29.11.2028
					U	70	17	3	3	
	2	0	0	2	S					-
					U					
RÚVZ Prešov	2,5	6	2	11	S	18	23	1	0	20.12.2024
					U	22	34	8	0	
RÚVZ Prievidza	2	0,5	1	3,5	S	18	22	1	2	19.1.2028
					U	28	46	1	4	
RÚVZ Trenčín NRC pre kamylobakteriózy	2	6	2	10	S	23	22	0	0	23.4.2025
					U	30	36	0	0	
	1	1	0	2	S	0	3	0	0	
					U	0	7	0	0	
RÚVZ Trnava	3,5	4	1	8,5	S	19	15	0	0	15.8.2025
					U	22	22	0	0	
RÚVZ Žilina	6	0	0	6	S	20	11	0	0	12.03.2028
					U	42	11	0	0	
RÚVZ Komárno NRC pre <i>Vibrionaceae</i>	3	1	1	5	S	9	4	3	2	21.05.2028
					U	11	10	3	2	

vysokoškolsky vzdelaní pracovníci (VŠ)
strední zdravotníckí pracovníci (SZP)
pomocný personál (NZP)

A – akreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)
N - neakreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)

2. Analytická činnosť pracovísk MŽP v roku 2023

a) podľa typu komodít

NÁZOV ÚRADU		DRUH ANALYZOVANÉHO MATERIÁLU								
		voda	ovzdušie	potraviny	PBP/kozmetika	dekontaminácia prostredia, skúšky sterility	vzorky zabezpečenia kvality meraní	piesok	iné	spolu
RÚVZ Banská Bystrica	vzorky	1882	101	1379	0/0	3245/3943	4617	83	0	15250
	ukazovatele	9316	101	4665	0/0	4180/7812	4891	244	0	31209
	analýzy	15823	101	15423	0/0	19377/7895	10485	903	0	70007
RÚVZ hl. mesto Bratislava	vzorky	746	38	1324	5/201	520/265	1754	95	0	4948
	ukazovatele	3070	114	4249	15/1206	520/265	2892	285	0	12616
	analýzy	3662	312	12630	57/7638	2008/270	5548	985	0	33110
RÚVZ Komárno	vzorky	405	4	43	0/0	2181/454	16	0	1404	4507
	ukazovatele	1215	8	43	0/0	6543/454	64	0	2387	10714
	analýzy	1823	12	129	0/0	16358/750	80	0	2808	21960
RÚVZ Košice	vzorky	1811	8	1076	0/0	1463/297	3614	0	249	8518
	ukazovatele	9193	16	3679	0/0	1463/710	3614	0	286	18961
	analýzy	13039	31	17404	0/0	8263/1493	15080	0	1271	56581
RÚVZ Nitra	vzorky	1936	226	1527	9/0	1457/1957	632	0	1015	8759
	ukazovatele	9680	249	7635	45/0	1602/2153	696	0	2410	24470
	analýzy	16165	339	15270	90/0	2186/2936	1454	0	6302	44742
RÚVZ Prešov	vzorky	2231	0	1244	0/0	7273/319	4435	111	109	15722
	ukazovatele	10968	0	5242	0/0	12362/638	4996	333	327	34866
	analýzy	16828	0	10795	0/0	16338/683	13711	809	659	59823
RÚVZ Poprad	vzorky	923	184	1665	27/196	4775/193	3976	0	889	12828
	ukazovatele	4828	184	6550	601/1110	4902/412	4261	0	2383	25231
	analýzy	15529	472	36989	1607/20282	44578/1200	9090	0	8441	138188
RÚVZ Trenčín	vzorky	4103	5	1721	0/0	885/50	1850	0	92	8706

	ukazovatele	23069	5	3831	0/0	2017/100	1850	0	178	31050
	analýzy	40326	5	16081	0/0	7873/150	1861	0	186	66482
RÚVZ Prievidza	vzorky	612	2	617	0/0	757/327	1215	21	3	3554
	ukazovatele	3511	2	3243	0/0	1467/327	2021	63	3	10637
	analýzy	4551	4	14988	0/0	4317/330	4667	315	7	29179
RÚVZ Trnava	vzorky	1666	0	2952	24/7	1522/499	1976	0	165	8811
	ukazovatele	7399	0	8586	168/49	4590/672	5335	0	412	27211
	analýzy	12480	0	39504	321/91	9309/915	8183	0	1236	72039
RÚVZ Žilina	vzorky	1183	0	1390	0/195	5737/1757	1960	0	40	12262
	ukazovatele	6346	0	5985	0/1395	3797/15813	9800	0	84	43220
	analýzy	9519	0	17479	0/3240	60925/31626	19600	0	252	142641
ÚVZ SR	vzorky	287	247	156	0/0	0/137	543	0	2	1372
	ukazovatele	1305	663	606	0/0	0/173	849	0	2	3598
	analýzy	4377	2571	3495	0/0	0/346	2532	0	29	13350

PBP – predmety bežného používania

b) prehľad o počte a druhu vzoriek vyšetrených v pracoviskách MŽP v SR v roku 2023

Komodita	Počet		
	vzoriek	ukazovateľov	analýz
voda	17527	90004	159914
vnútorné ovzdušie	836	1390	3999
potraviny	14018	50635	183233
kozmetika	599	3760	31251
predmety bežného používania	65	829	2075
skúšky sterility	8645	25006	47643
účinnosť dezinfekčných prostriedkov	1238	1368	4411
dekontaminácia prostredia (stery z prostredia)	6491	9882	37040
stery z nemocničného prostredia	22720	42239	150371
biologický materiál	1054	1864	5149
vzorky zabezpečenia kvality meraní	26045	40420	79759
čistené vody	109	327	659
piesky	274	817	2264
skúšky sterilizačných procesov	592	592	600
iné	2939	5830	14252
SPOLU	103152	274963	722620

Prehľad o druhoch a počte vôd a sterov z vodného prostredia vyšetrených v pracoviskách MŽP v SR v roku 2023

Názov úradu		DRUH ANALYZOVANEJ VODY													
		vodovody	studne	pramene	vrty	technologické vody	teplá voda	povrchová voda	nádrže	štrkoviská	bazény		stery z vodného prostredia	iné	spolu
											termálne	netermálne			
RÚVZ Banská Bystrica	vzorky	1268	53	17	13	0	0	22	18	15	42	418	2	14	1882
	ukazovatele	6458	257	103	65	0	0	48	36	26	210	2077	4	32	9316
	analýzy	10282	786	263	130	0	0	231	284	390	372	2991	2	92	15823
RÚVZ hl. mesto Bratislava	vzorky	485	29	0	0	0	1	119	0	0	0	109	23	3	769
	ukazovatele	2228	117	0	0	0	1	236	0	0	0	485	23	3	3093
	analýzy	2532	191	0	0	0	7	236	0	0	0	676	95	20	3757
RÚVZ Komárno	vzorky	36	0	0	16	0	0	36	0	47	114	0	156	0	405
	ukazovatele	108	0	0	48	0	0	108	0	141	342	0	468	0	1215
	analýzy	162	0	0	72	0	0	162	0	212	513	0	702	0	1823
RÚVZ Košice	vzorky	1003	120	9	3	0	0	0	55	18	57	538	0	9	1812
	ukazovatele	5240	660	45	15	0	0	0	110	36	290	2733	0	46	9175
	analýzy	7486	932	74	21	0	0	0	302	90	389	3625	0	71	12990
RÚVZ Nitra	vzorky	929	81	55	0	0	35	0	19	10	517	290	0	0	1936
	ukazovatele	4646	405	275	0	0	175	0	95	50	2585	1450	0	0	9680
	analýzy	6503	567	385	0	0	350	0	190	100	5170	2900	0	0	16165
RÚVZ Prešov	vzorky	926	595	34	0	0	2	0	68	0	0	606	0	109	2340
	ukazovatele	4638	2975	170	0	0	2	0	153	0	0	3030	0	327	11285
	analýzy	6954	4763	260	0	0	6	0	288	0	0	4557	0	659	17487
RÚVZ Poprad	vzorky	421	79	16	0	1	32	5	21	0	59	226	41	63	964
	ukazovatele	2151	385	69	0	5	49	23	68	0	348	1365	41	365	4869
	analýzy	4562	1576	373	0	32	437	228	1595	0	1508	4572	280	646	15809

RÚVZ Trenčín	vzorky	1110	149	18	0	2432	10	0	7	27	27	323	92	0	4195
	ukazovatele	6660	894	108	0	13043	60	0	42	162	162	1938	178	0	23247
	analýzy	9990	1341	162	0	25282	90	0	63	243	248	2907	186	0	40512
RÚVZ Prievidza	vzorky	227	11	0	0	0	0	0	9	0	243	121	0	1	612
	ukazovatele	1589	77	0	0	0	0	0	18	0	1215	605	0	7	3511
	analýzy	1830	103	0	0	0	0	0	36	0	1733	841	0	8	4551
RÚVZ Trnava	vzorky	934	159	5	1	155	24	22	9	30	40	287	16	1	1683
	ukazovatele	4462	800	25	5	237	41	100	18	60	216	1435	16	1	7416
	analýzy	7943	1176	35	7	870	113	225	35	92	283	1701	99	12	12591
RÚVZ Žilina	vzorky	638	52	18	26	0	38	0	14	0	142	255	0	0	1183
	ukazovatele	3190	360	90	130	0	152	0	42	0	852	1530	0	0	6346
	analýzy	4785	540	135	195	0	228	0	63	0	1278	2295	0	0	9519
ÚVZ SR	vzorky	126	44	1	16	2	88	30	0	0	1	32	42	11	393
	ukazovatele	589	221	5	84	2	107	124	0	0	1	149	42	44	1368
	analýzy	2299	868	16	311	31	4159	632	0	0	20	240	1160	157	9893

Prehľad o druhoch a počte vyšetrených vzoriek potravín, kozmetiky a predmetov bežného používania v pracoviskách MŽP v SR v roku 2023

č.	Druh potraviny	Počet		
		vzoriek	ukazovateľov	analýz
1	Syry a bryndza	1	4	8
2	Ostatné mliečne výrobky	14	42	84
3	Vajcia a výrobky z vajec	74	107	795
4	Mäso a výrobky z mäsa	235	316	2 176
5	Ryby a morské živočíchy	85	135	1 011
6	Tuky a oleje	0	0	0
7	Polievky, bujóny, omáčky	675	1 491	5 659
8	Cereálie a pekárenské výrobky	163	547	1 667
9	Ovocie a zelenina	335	1 061	3 201
10	Byliny a koreniny	19	94	188
11	Klíčky zo semien	34	128	1 082
12	Nealkoholické nápoje	63	211	904
13	Víno a alkoholické nápoje	18	35	136
14	Zmrzlina a mrazené dezerty	3 177	11 581	42 418
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem bylenných)	2	6	24
16	Ovocné a bylenné čaje	19	39	147
17	Pokrmy pre spoločné stravovanie	5 383	22 352	73 101
18	Polotovary	12	55	283
19	Detská a dojčenská výživa	1 065	3 096	16 118
20	Výživové doplnky	449	847	3 930
21	Prídavné látky (aditíva)	3	9	18
22	Lahôdkarské výrobky	1 498	5 839	24 269
23	Cukrárske výrobky	1 405	4 920	19 053
24	Cukrovinky	3	12	24
25	Minerálne, pramenité a balené vody	85	499	904
26	Materské mlieko	243	958	3 600
27	SPOLU	13 658	49 565	184 496
28	PBP	65	819	2 075
29	Kozmetika	599	3 760	31 251
30	Ostatné	139	357	1 201
31	SPOLU	9 060	37 680	130 728

Prehľad o vyšetreniach účinnosti sterilizácie, dezinfekcie pomôcok a prostredia vyšetrených v pracoviskách MŽP v SR v roku 2023

Názov úradu		Sanitárne mikrobiologické testy	Kontrola sterilizačných prístrojov	Zisťovanie účinnosti dezinfekčných roztokov	Kontrola sterility predmetov	Ovzdušie	Stery z prostredia	Iný materiál	Spolu
RÚVZ Banská Bystrica	vzorky	3 611	2 779	0	466	0	332	0	7 188
	ukazovatele	6 897	2 782	0	1 398	0	915	0	11 992
	analýzy	14 114	2 779	0	5 116	0	5 263	0	12 272
RÚVZ hl. mesto Bratislava	vzorky	0	265	0	90	38	430	0	823
	ukazovatele	0	265	0	90	114	430	0	899
	analýzy	0	270	0	180	312	1 828	0	2 590
RÚVZ Komárno	vzorky	0	306	0	148	4	2 181	0	2 639
	ukazovatele	0	306	0	148	8	6 543	0	7 005
	analýzy	0	306	0	444	12	16 358	0	17 120
RÚVZ Košice	vzorky	1 105	76	0	297	8	358	240	2 084
	ukazovatele	1 105	76	0	710	16	358	240	2 505
	analýzy	6 188	314	0	1 493	31	2 075	1 200	11 301
RÚVZ Nitra	vzorky	1 247	1 957	30	210	226	116	0	3 786
	ukazovatele	1 372	2 153	33	231	249	580	0	4 618
	analýzy	1 870	2 936	45	315	339	1 160	0	6 665
RÚVZ Prešov	vzorky	3 975	2 216	32	319	0	1 050	111	7 703
	ukazovatele	7 950	2 216	96	638	0	2 100	333	13 333
	analýzy	10 163	2 385	640	683	0	3 150	809	17 830
RÚVZ Poprad	vzorky	2 841	909	51	193	184	974	875	6 027
	ukazovatele	2 841	909	178	412	184	974	2 943	8 441
	analýzy	29 830	1 205	3 058	1 200	472	10 485	9 768	56 018
RÚVZ Trenčín	vzorky	325	1 281	0	50	5	560	0	2 221
	ukazovatele	909	1 281	0	100	5	1 108	0	3 403
	analýzy	2 097	1 290	0	150	5	5 776	0	9 318

RÚVZ Prievidza	vzorky	668	327	0	88	0	1	0	1 084
	ukazovatele	1 378	327	0	88	0	1	0	1 794
	analýzy	4 224	330	0	92	0	1	0	4 647
RÚVZ Trnava	vzorky	1 498	435	0	64	0	40	39	2 076
	ukazovatele	4 494	435	0	237	0	112	74	5 352
	analýzy	7 962	457	0	458	0	446	97	9 420
RÚVZ Žilina	vzorky	4 113	1 157	34	1 757	0	467	6	7 534
	ukazovatele	12 339	1 157	66	15 813	0	1 401	18	30 794
	analýzy	53 546	1 308	198	31 626	0	6 071	54	92 803
ÚVZ SR	vzorky	0	137	0	0	247	93	2	479
	ukazovatele	0	173	0	0	664	178	2	1 017
	analýzy	0	346	0	0	2 573	626	29	3 574

Prehľad významných bakteriálnych kmeňov izolovaných z prostredia zdravotníckych zariadení v roku 2023

Názov	Názov úradu												Spolu
	RÚVZ Banská Bystrica	RÚVZ hl. mesto Bratislava	RÚVZ Komárno	RÚVZ Košice	RÚVZ Nitra	RÚVZ Poprad	RÚVZ Prešov	RÚVZ Prievidza	RÚVZ Trenčín	RÚVZ Trnava	RÚVZ Žilina	ÚVZ SR	
<i>Acinetobacter</i> spp.	0	0	54	0	0	39	6	6	0	2	16	0	123
<i>Aeromonas hydrophila</i>	0	0	7	1	0	0	0	0	0	0	0	0	8
<i>Aeromonas</i> spp.	0	0	6	0	0	7	8	0	0	0	0	0	21
<i>Alcaligenes faecalis</i>	0	0	0	0	0	4	0	0	1	1	0	0	6
<i>Bacillus cereus</i>	13	0	11	0	0	94	0	5	70	0	180	0	373
<i>Bacillus subtilis</i>	3	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	4
<i>Bacillus</i> sp.	122	83	668	0	0	347	0	0	54	317	150	0	1 741
<i>Citrobacter</i> spp.	69	0	8	5	0	6	14	2	3	0	47	0	154
<i>Clostridium perfringens</i>	5	0	0	0	0	0	0	0	11	0	0	0	16
<i>Enterobacter aerogenes</i>	0	1	2	0	3	0	0	0	2	0	0	0	8
<i>Enterobacter agglomerans</i>	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	5
<i>Enterobacter</i> spp.	72	3	26	15	2	31	66	10	4	23	212	0	464
<i>Enterococcus faecalis</i>	175	5	26	3	0	59	3	8	12	0	180	0	471
<i>Escherichia coli</i>	318	0	31	2	0	7	19	1	6	5	52	0	441
<i>Hafnia</i> spp.	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
<i>Klasiella</i> spp.	12	0	11	1	1	0	18	2	0	2	24	0	71
<i>Klebsiella oxytoca</i>	0	0	2	0	0	0	14	0	2	1	2	0	21
<i>Legionella pneumophila</i> ser. 1	0	3	0	0	0	1	0	0	17	0	0	4	21
<i>Legionella pneumophila</i> ser. 2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2	4	3
<i>Legionella pneumophila</i> ser. 3	0	4	0	9	4	2	0	0	0	7	2	9	37
<i>Legionella pneumophila</i> ser. 6	1	0	0	0	0	0	0	0	7	1	0	2	11
<i>Legionella pneumophila</i> ser. 9	0	0	0	0	0	11	0	0	0	0	0	7	17

<i>Legionella pneumophila</i> ser. 10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	5
<i>Legionella pneumophila</i> ser. 12	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	5	6
<i>Legionella pneumophila</i> ser. 2-15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	5
<i>Legionella species</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	1	3
<i>Legionella bozemanii</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	4
<i>Legionella micdadei</i>	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
<i>Pantoea spp.</i>	0	0	0	0	0	78	9	2	1	0	16	0	106
<i>Proteus spp.</i>	33	0	3	1	0	1	4	1	0	1	8	0	52
<i>Pseudomonas aeruginosa</i>	77	0	40	3	5	14	36	6	15	33	52	0	281
<i>Pseudomonas spp.</i>	159	0	27	0	1	4	51	5	1	4	8	0	260
<i>Salmonella sp.</i>	1	0	0	0	0	9	0	0	0	0	0	0	10
<i>saprofitické plesne</i>	1	5	0	6	0	282	0	6	77	0	18	0	395
<i>Serratia marcescens</i>	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	6	0	8
<i>Serratia spp.</i>	1	0	0	0	0	1	0	0	0	4	0	0	6
<i>Staphylococcus aureus</i>	59	0	79	6	0	25	103	12	26	15	85	0	410
<i>Staphylococcus sp.</i>	1 933	314	735	291	302	1 178	2 588	359	8	30	1 080	0	8 818

Prehľad výskytu a identifikácie salmonel vo vzorkách potravín a životného prostredia v roku 2023

č.	Dátum spracovania	RÚVZ	Názov vzorky	Zdroj	Epidemiologická súvislosť / ÚK/ ŠZD	Výsledok identifikácie	
						sérotyp	číslo protokolu z NRC pre SLM
1	9.2.2023	Prešov	voda z akvária korytnačky	RÚVZ Bardejov	EPI	<i>Salmonella Stanley</i>	37/23
2	9.2.2023	Prešov	ster z korytnačky - pancier	RÚVZ Bardejov	EPI	<i>Salmonella Stanley</i>	38/23
3	9.2.2023	Prešov	ster z korytnačky - kloaka	RÚVZ Bardejov	EPI	<i>Salmonella Stanley</i>	39/23
4	17.02.2023	Bratislava	voda z akvária vodnej korytnačky	RÚVZ Bratislava	EPI	<i>Salmonella Virchow</i> O: 6,7 H:r:1,2	42/23
5	24.2.2023	Žilina	ovčí syr hrudkový solený	RÚVZ Žilina	EPI	<i>S. Enteritidis</i> ; O:9,12 H:g,m	56/23
6	21.03.2023	Poprad	domáce vajce č.1	odd.Epidemiológie, RÚVZ Poprad	EPI	<i>Salmonella Enteritidis</i> O:9,12 H:g,m:-	81/23
7	21.03.2023	Poprad	domáce vajce č.1	odd.Epidemiológie, RÚVZ Poprad	EPI	<i>Salmonella Enteritidis</i> O:9,12 H:g,m:-	82/23
8	21.03.2023	Poprad	domáce vajce č.1	odd.Epidemiológie, RÚVZ Poprad	EPI	<i>Salmonella Enteritidis</i> O:9,12 H:g,m:-	83/23
9	21.03.2023	Poprad	domáce vajce č.2	odd.Epidemiológie, RÚVZ Poprad	EPI	<i>Salmonella Enteritidis</i> O:9,12 H:g,m:-	84/23
10	21.03.2023	Poprad	domáce vajce č.2	odd.Epidemiológie, RÚVZ Poprad	EPI	<i>Salmonella Enteritidis</i> O:9,12 H:g,m:-	85/23
11	12.04.2023	Poprad	voda z akvária	odd.Epidemiológie, RÚVZ Spišská Nová Ves	EPI	<i>Salmonella Litchfield</i> O:6,8 H:I,v:1,2	115/23
12	12.04.2023	Poprad	ster-zelená podložka-veľká	odd.Epidemiológie, RÚVZ Spišská Nová Ves	EPI	<i>Salmonella Litchfield</i> O:6,8 H:I,v:1,2	116/23
13	12.04.2023	Poprad	ster-zelená podložka-malá	odd.Epidemiológie, RÚVZ Spišská Nová Ves	EPI	<i>Salmonella Litchfield</i> O:6,8 H:I,v:1,2	117/23
14	12.04.2023	Poprad	ster-korytnačka malá-anál.otvor	odd.Epidemiológie, RÚVZ Spišská Nová Ves	EPI	<i>Salmonella Litchfield</i> O:6,8 H:I,v:1,2	118/23
15	12.04.2023	Poprad	ster-korytnačka veľká-anál.otvor	odd.Epidemiológie, RÚVZ Spišská Nová Ves	EPI	<i>Salmonella Litchfield</i> O:6,8 H:I,v:1,2	119/23
16	13.04.2023	Trnava	kuracie rezne chladené	RÚVZ Dunajská Streda	ŠZD	<i>Salmonella Infantis</i>	125/23
17	27.04.2023	Nitra	voda z akvária korytnačky	RÚVZ Nitra	EPI	<i>Salmonella Litchfield</i>	129/23

18	27. 4.2023	Nitra	* mäsový výrobok tepelne ošetrené na priamu spotrebu	RÚVZ Nitra	ÚK	<i>Salmonella Agona</i>	130/23
19	27.4.2023	Prešov	kuracie prsia	RÚVZ Bardejov	ŠZD	<i>Salmonella infantis</i>	169/23
20	28.04.2023	Poprad	voda z akvária korytnačky	odd.Epidemiológie, RÚVZ Spišská Nová Ves	EPI	<i>Salmonella</i> URBANA O:30 H:b:e,n,x	138/23
21	28.04.2023	Poprad	ster z kameňa	odd.Epidemiológie, RÚVZ Spišská Nová Ves	EPI	<i>Salmonella</i> URBANA O:30 H:b:e,n,x	139/23
22	28.04.2023	Poprad	ster z panciera korytnačky	odd.Epidemiológie, RÚVZ Spišská Nová Ves	EPI	<i>Salmonella</i> URBANA O:30 H:b:e,n,x	140/23
23	28.04.2023	Poprad	ster z chvosta korytnačky	odd.Epidemiológie, RÚVZ Spišská Nová Ves	EPI	<i>Salmonella</i> URBANA O:30 H:b:e,n,x	141/23
24	28.04.2023	Poprad	ster z mušle	odd.Epidemiológie, RÚVZ Spišská Nová Ves	EPI	<i>Salmonella</i> URBANA O:30 H:b:e,n,x	142/23
25	11.5.2023	Trenčín	vajcia domáce-škrupiny	RÚVZ Trenčín	EPI	<i>Enteritidis</i>	186/23
26	11.5.2023	Trenčín	vajcia domáce-obsah	RÚVZ Trenčín	EPI	<i>Enteritidis</i>	187/23
27	11.5.2023	Trenčín	vajcia domáce-škrupiny	RÚVZ Trenčín	EPI	<i>Enteritidis</i>	188/23
28	16.5.2023	Prešov	kuracie prsia - rezne	RÚVZ Stropkov	ŠZD	<i>Salmonella enteritidis</i>	190/23
29	29.05.2023	Trnava	kuracie prsné rezne chladené	RÚVZ Trnava	ŠZD	<i>Salmonella</i> Infantis	208/23
30	29.05.2023	Trnava	voda z akvária	RÚVZ Trnava	EPI	<i>Salmonella</i> Virchow	209/23
31	29.05.2023	Trnava	kuracie prsné rezne chladené	RÚVZ Trnava	ŠZD	<i>Salmonella</i> Infantis	243/23
32	29.05.2023	Trnava	kuracie prsné rezne chladené	RÚVZ Trnava	ŠZD	<i>Salmonella</i> Infantis	244/23
33	29.05.2023	Trnava	kuracie prsné rezne chladené	RÚVZ Trnava	ŠZD	<i>Salmonella</i> Infantis	245/23
34	1.6.2023	Trenčín	piesok	RÚVZ Trenčín	ŠZD	<i>S.enterica</i> subsp. <i>enterica</i>	227/23
35	6.6.2023	Poprad	podstielka z terária chameleóna	odd.Epidemiológie, RÚVZ Stará Ľubovňa	EPI	<i>Salmonella enterica</i> subsp. <i>houtenae</i> O:44 H:z4,z32:-	218/23
36	10.07.2023	Poprad	Ružín - prírodné kúpalisko	odd.HŽP RÚVZ Spišská Nová Ves	ŠZD	<i>Salmonella enterica</i> subsp. <i>diarizonae</i> O:38 H:r:z	331/23
37	08.08.2023	Poprad	kuracie prsia chladené	HV RÚVZ Poprad	ŠZD	<i>Salmonella</i> Newport O:6,8 H:e,h:1,2	408/23
38	21.8.2023	Košice	voda z akvária korytnačky	RÚVZ Rožňava	ŠZD	<i>Salmonella</i> Litchfield O:6,8 H:1,v:1,0	447/2023
39	24. 8. 2023	Nitra	podstielka pre Agamu bradatú	RÚVZ Nitra	EPI	<i>Salmonella</i> Cotham	469/23

40	28.08.2023	Poprad	piesok	odd. HDM RÚVZ Poprad	ŠZD	<i>Salmonella</i> Enteritidis O:9,12 H:g,m:-	475/23
41	19.9.2023	Trenčín	hydínové mäso mrazené	RÚVZ Trenčín	ŠZD	<i>Infantis</i>	542/23
42	19.09.2023	Trnava	kuracie prsia chladené	RÚVZ Senica	ŠZD	<i>Salmonella</i> Enteritidis	543/23
43	19.09.2023	Trnava	kuracie prsia chladené	RÚVZ Senica	ŠZD	<i>Salmonella</i> Enteritidis	544/23
44	19.09.2023	Trnava	kuracie prsia chladené	RÚVZ Senica	ŠZD	<i>Salmonella</i> Enteritidis	545/23
45	19.09.2023	Trnava	kuracie prsia chladené	RÚVZ Senica	ŠZD	<i>Salmonella</i> Enteritidis	546/23
46	19.09.2023	Trnava	kuracie prsia chladené	RÚVZ Senica	ŠZD	<i>Salmonella</i> Enteritidis	547/23
47	26.9.2023	Žilina	mäsový výrobok tepelne neopracovaný	RÚVZ Žilina	ÚKP	<i>S. Newport;</i> O:6,8H:e,h:1,2	588/23
48	02.10.2023	Banská Bystrica	chladené prsné rezne čerstvé	RÚVZ Lučenec	mimoriadna úloha	<i>Salmonella</i> Infantis	600/23
49	4.10.2023	Žilina	potravina – cukrársky výrobok	RÚVZ Žilina	ÚKP	<i>S. Newport;</i> O:6,8 H: e,h:1,2	617/23
50	4.10.2023	Žilina	potravina – cukrársky výrobok	RÚVZ Žilina	ÚKP	<i>S. Newport;</i> O:6,8 H:e,h:1,2	618/23
51	4.10.2023	Žilina	potravina – cukrársky výrobok	RÚVZ Žilina	ÚKP	<i>S. Newport;</i> O:6,8 H:e,h:1,2	619/23
52	4.10.2023	Žilina	potravina – cukrársky výrobok	RÚVZ Žilina	ÚKP	<i>S. Newport;</i> O:6,8 H:e,h:1,2	620/23
53	4.10.2023	Žilina	potravina – cukrársky výrobok	RÚVZ Žilina	ÚKP	<i>S. Newport;</i> O:6,8 H:e,h:1,2	621/23
54	05.10.2023	Trnava	povrchová voda závlahová	RÚVZ Trnava	platená služba	<i>Salmonella</i> Enterica	633/23
55	05.10.2023	Trnava	povrchová voda závlahová	RÚVZ Trnava	platená služba	<i>Salmonella</i> Coeln	634/23
56	16.10.2023	Trnava	kuracie prsia chladené	RÚVZ Trnava	ŠZD	<i>Salmonella</i> Newport	636/23
57	16.10.2023	Trnava	kuracie prsia chladené	RÚVZ Trnava	ŠZD	<i>Salmonella</i> Newport	637/23
58	16.10.2023	Trnava	kuracie prsia chladené	RÚVZ Trnava	ŠZD	<i>Salmonella</i> Newport	638/23
59	25. 10.2023	Nitra	voda z akvária korytnačky	RÚVZ Nitra	EPI	<i>Salmonella</i> Virchow	642/23
60	9.11.2023	Žilina	mäsový výrobok tepelne neopracovaný	RÚVZ Žilina	ÚKP	<i>S. Infantis</i> O:6,7 H:r:1,5	693/23
61	15.11.2023	Nitra	podstielka – pytón	RÚVZ Nitra	EPI	<i>Salmonella</i> enterica subsp. <i>Diarizonae</i>	682/23

ÚK - úradná kontrola potravín

ŠZD - štátny zdravotný dozor

EPI- epidemiologická súvislosť

Prehľad izolácií *Cronobacter spp.* v sušenej mliečnej detskej výžive v pracoviskách MŽP v SR v roku 2023

Ukazovateľ	počet vzoriek detskej mliečnej výživy počiatočnej		počet vzoriek detskej mliečnej výživy následnej	
	vyšetrených	pozitívnych	vyšetrených	pozitívnych
<i>Cronobacter spp.</i>	641	0	155	0

Nadstavbová molekulárna diagnostika NRC pre MŽP v roku 2023

Bakteriálny kmeň	Počet vyšetrených vzoriek
Verocytotoxín-produkujúce <i>E.coli</i> (VTEC)	50
VTEC subtypizácia	9
Enteroagregatívne <i>E.coli</i> (EAaggEC)	20
Enterotoxinogénne <i>E.coli</i> (ETEC)	20
Enteroinvazívne <i>E.coli</i> (EIEC)*	33
Enteropatogénne <i>E.coli</i> (EPEC)	47
<i>Escherichia coli</i> O157	27
<i>Escherichia coli</i> O146	12
<i>Escherichia coli</i> O145	27
<i>Escherichia coli</i> O128	12
<i>Escherichia coli</i> O121	12
<i>Escherichia coli</i> O113	12
<i>Escherichia coli</i> O111	27
<i>Escherichia coli</i> O104	27
<i>Escherichia coli</i> O103	27
<i>Escherichia coli</i> O91	12
<i>Escherichia coli</i> O80	12
<i>Escherichia coli</i> O55	12
<i>Escherichia coli</i> O45	12
<i>Escherichia coli</i> O26	27
<i>Listeria species</i> (vrátane <i>Listeria monocytogenes</i>)	2
<i>Legionella species</i> (vrátane <i>Legionella pneumophila</i>)	21

* gén spoločný pre *Shigella species* a EIEC

Nadstavbová diagnostika NRC pre legionely v životnom prostredí v roku 2023

Izolované kmene	Typ vzorky					Spolu
	Pitná voda	Voda na kúpanie	Teplá voda	Ster z vodného prostredia	Bakteriálny kmeň	
<i>Legionella pneumophila</i> ser. 1	-	-	14	10	41	65
<i>Legionella pneumophila</i> ser. 2	-	-	8	2	26	36
<i>Legionella pneumophila</i> ser. 3	-	-	8	3	40	51
<i>Legionella pneumophila</i> ser. 5	-	-	-	-	2	2
<i>Legionella pneumophila</i> ser. 6	-	-	5	1	46	52
<i>Legionella pneumophila</i> ser. 8	-	-	1	1	-	2
<i>Legionella pneumophila</i> ser. 9	-	-	5	2	27	34
<i>Legionella pneumophila</i> ser. 10	-	-	4	1	-	5
<i>Legionella pneumophila</i> ser. 12	-	-	3	2	18	23
<i>Legionella pneumophila</i> ser. 13	-	-	-	-	2	2
<i>Legionella pneumophila</i> ser. 2-15	-	-	15	1	3	19
<i>Legionella bozemanii</i>	2	1	2	2	-	7
<i>Legionella micdadei</i>	-	-	-	-	2	2
<i>Legionella species</i>	-	-	1	1	8	10

Nadstavbová diagnostika NRC pre koagulázopozitívne stafylokoky v roku 2023

Druh vzorky	Počet potvrdených KPS	Počet KPS produkujúcich toxín	Typy toxínov								
			A	B	C	D	TSS T	C+ TSS T	A+ TSS T	C+D	
Potraviny	33	6	-	1	1	-	4	-	-	-	-
Materské mlieko	14	3	-	2	-	-	1	-	-	-	-
Stery	124	22	6	4	7	4	1	-	-	-	-
Výtery	12	5	-	-	-	-	-	2	3	-	-
Bazénová voda	34	4	1	-	-	1	-	-	1	1	-
Ovzdušie	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Moč	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Hemokultúra	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Pitná voda	1	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tampón	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Spolu	221	43	7	7	8	5	7	2	6	1	-

Nadstavbová diagnostika NRC pre *Vibrionaceae* v roku 2023

Izolované druhy vibrií a aeromonád	Bazénové vody	Jazerá a štrkoviská	Stery z bazénov	Pitná, vodárenská voda	Potraviny	Iné	SPOLU
<i>Vibrio</i> sp.	4	12	4	0	4	6	30
<i>Vibrio cholerae</i> non-O1 /non-O139	9	25	8	0	0	17	59
<i>Vibrio vulnificus</i>	1	0	0	0	0	0	1
<i>Vibrio metschnikovii/mytili</i>	0	0	0	0	0	10	10
<i>Vibrio fluvialis</i>	1	0	1	0	0	0	2
<i>Vibrio furnissii</i>	0	1	0	0	0	0	1
<i>Vibrio fluvialis</i>	1	0	0	0	0	0	1
<i>Vibrio damsela</i>	0	1	0	0	0	0	1
<i>Vibrio alginolyticus</i>	4	0	3	0	1	0	8
<i>Vibrio pacini</i>	3	0	0	0	0	0	3
<i>Vibrio mimicus</i>	1	6	3	0	0	0	10
<i>Vibrio coralliticus</i>	4	1	2	0	1	0	8
<i>Vibrio rumorinsis</i>	0	0	0	0	2	0	2
<i>Vibrio cyclotrophicus</i>	2	0	1	0	0	0	3
<i>Vibrio natrigenes</i>	4	0	11	0	0	0	15
<i>Vibrio fischeri</i>	1	0	2	0	0	0	3
<i>Vibrio navarrensis</i>	0	0	1	0	0	0	1
<i>Vibrio mytili</i>	0	0	1	0	0	0	1
<i>Plesiomonas shigelloides</i>	0	2	0	0	0	0	2
<i>Aeromonas</i> sp.	0	16	0	1	1	0	18
<i>Aeromona sobria</i>	0	2	0	0	0	0	2
<i>Aeromonas hydrophila</i>	3	9	0	8	0	0	20
<i>Aeromonas schuberti</i>	0	0	0	1	0	0	1
<i>Aeromonas caviae</i>	0	2	0	4	0	0	6
<i>Aeromonas bestarium</i>	1	2	0	1	0	0	4
<i>A. veronii</i> biovar <i>sobria</i>	0	5	0	0	0	0	5
<i>Aeromonas popoffii</i>	0	1	0	0	0	0	1
<i>Aeromonas media</i>	0	0	0	1	0	0	1
SPOLU	39	85	37	16	9	33	219

Nadstavbová diagnostika NRC pre mykológiu životného prostredia v roku 2023

Prehľad o výskyte niektorých mikroskopických vláknitých húb a kvasiniek			
Vláknitá huba	počet vzoriek		
	potraviny	prostredie	iné (klinický materiál)
<i>Alternari alternata</i>	0	15	0
<i>Alternaria</i> sp.	0	2	0
<i>Alternaria tenuissima</i>	0	5	0
<i>Aspergillus candidus</i>	0	3	0
<i>Aspergillus clavatus</i>	0	2	0
<i>Aspergillus flavus</i>	0	18	0
<i>Aspergillus fumigatus</i>	0	4	0
<i>Aspergillus nidulans</i>	0	1	0
<i>Aspergillus niger</i>	0	20	0
<i>Aspergillus ochraceus</i>	0	2	0
<i>Aspergillus parasiticus</i>	0	3	0
<i>Aspergillus</i> sp.	0	89	0
<i>Aspergillus terreus</i>	0	2	0
<i>Aspergillus unguis</i>	0	7	0
<i>Aspergillus ustus</i>	0	15	0
<i>Aspergillus versicolor</i>	0	7	0
<i>Aspergillus wentii</i>	0	3	0
<i>Cladosporium cladosporioides</i>	1	45	0
<i>Cladosporium herbarum</i>	1	146	1
<i>Cladosporium macrocarpum</i>	0	11	0
<i>Cladosporium resinae</i>	0	1	0
<i>Cladosporium</i> sp.	0	15	0
<i>Cryptococcus terreus</i>	0	1	1
<i>Eurotium amstelodami</i>	0	4	0
<i>Eurotium</i> sp.	0	2	0
<i>Fusarium oxysporum</i>	0	4	0
<i>Fusarium roseum</i>	0	1	1
<i>Fusarium</i> sp.	1	40	0
<i>Geotrichum candidum</i>	0	1	0
kvasinky	0	16	0
<i>Mucor pusillus</i>	0	3	0
<i>Mucor</i> sp.	0	2	0
<i>Mycelia sterilia</i>	0	142	1
<i>Paecilomyces</i> sp.	0	2	0
<i>Paecilomyces variotii</i>	0	1	0
<i>Penicillium citrinum</i>	0	2	0
<i>Penicillium italicum</i>	0	6	0
<i>Penicillium</i> sp.	2	172	0

<i>Penicillium thomii</i>	0	1	0
<i>Rhizoctonia solani</i>	0	1	0
<i>Rhizopus nigricans</i>	0	12	0
<i>Rhizopus sp.</i>	1	4	0
<i>Stachybotrys chartarum</i>	0	0	0
<i>Trichoderma sp.</i>	0	2	0
<i>Trichoderma viride</i>	0	17	0
<i>Verticillium sp.</i>	0	1	0

Prehľad laboratórnych výkonov			
Druh analyzovaného materiálu	počet		
	vzoriek	ukazovateľov	analýz
Potraviny	3	3	21
stery	254	254	962
ovzdušie	115	142	846
iné	42	57	411
Spolu	414	456	2240

Nadstavbová diagnostika NRC pre listeriózu v roku 2023

Druh vzorky	Počet LMO	Sérotyp LMO		Listeria sp.
		O1	O4	
Potraviny	8	2	0	6
Klinický materiál	4	1	3	0
Spolu	12	3	3	6

Nadstavbová diagnostika NRC pre kampylobakteriózy v roku 2023

Identifikované kmene	Potraviny	Stery	Klinický materiál
<i>Campylobacter jejuni</i>	4	1	143
<i>Campylobacter coli</i>	-	-	36
<i>Campylobacter lari</i>	-	-	-
Iné	-	-	-
Spolu	4	1	179

Testované kmene	Počet testovaných kmeňov		
	Kvalitatívna citlivosť na ATB	Kvantitatívna citlivosť na ATB	Počet vzoriek spracovaných na účely WGS
<i>Campylobacter jejuni</i>	143	-	35
<i>Campylobacter coli</i>	36	-	15

Molekulárna diagnostika: Prehľad vzoriek vyšetrených na prítomnosť SARS-CoV-2 a chrípky v roku 2023

Názov úradu		Počet vzoriek vyšetrených na prítomnosť SARS-CoV-2	Počet vzoriek pretestovaných na mutácie vírusu SARS-CoV-2	Počet vzoriek vyšetrených na prítomnosť vírusu chrípky – sentinelový zber	Počet vzoriek vyšetrených na prítomnosť vírusu chrípky – nesentinelový zber
RÚVZ Komárno	vyšetrené	0	0	0	0
	z toho pozitívne	0	0	0	0
RÚVZ Nitra	vyšetrené	810	0	636	174
	z toho pozitívne	177	0	93	1
RÚVZ Poprad	vyšetrené	239	10	188	27
	z toho pozitívne	25	0	88	1
RÚVZ Trenčín	vyšetrené	572	0	572	0
	z toho pozitívne	108	0	141	0
RÚVZ Žilina	vyšetrené	0	0	0	0
	z toho pozitívne	0	0	0	0
SPOLU	vyšetrené	1621	10	1396	201
	z toho pozitívne	310	0	322	1

Národný monitoring SARS-CoV-2 v odpadových vodách v SR v roku 2023

Názov úradu	Počet spracovaných vzoriek odpadových vôd	Počet analyzovaných vzoriek odpadových vôd
ÚVZ SR	347	1684
RÚVZ Nitra	228	0
RÚVZ Trenčín	326	0
RÚVZ Banská Bystrica	236	0
RÚVZ Prešov	257	0
RÚVZ Košice	290	0

3. Účast' na medzilaboratórnych porovnávacích testoch a porovnaníach pracovísk MŽP v SR v roku 2023

Názov úradu	Počet		Typ vzorky					Spolu	
			Vody	Potraviny	Ovzdušie	Biologický materiál	Bakteriálny kmeň		iné
ÚVZ SR	testov	prihlásené	0	3	0	0	1	0	4
		ukončené	0	3	0	0	1	0	4
	ukazovateľov	prihlásené	0	11	0	0	33	0	44
		ukončené	0	11	0	0	33	0	44
RÚVZ hl. mesto Bratislava	testov	prihlásené	1	2	0	0	0	0	3
		ukončené	1	2	0	0	0	0	3
	ukazovateľov	prihlásené	2	5	0	0	0	0	7
		ukončené	2	5	0	0	0	0	7
RÚVZ Banská Bystrica	testov	prihlásené	0	6	0	0	0	4	10
		ukončené	0	6	0	0	0	4	10
	ukazovateľov	prihlásené	0	11	0	0	0	8	19
		ukončené	0	11	0	0	0	8	19
RÚVZ Košice	testov	prihlásené	1	3	0	0	0	0	4
		ukončené	1	3	0	0	0	0	4
	ukazovateľov	prihlásené	6	6	0	0	0	0	12
		ukončené	6	6	0	0	0	0	12
RÚVZ Nitra	testov	prihlásené	0	3	0	0	0	1	4
		ukončené	0	3	0	0	0	1	4
	ukazovateľov	prihlásené	0	7	0	0	0	1	8
		ukončené	0	7	0	0	0	1	8
RÚVZ Poprad	testov	prihlásené	0	1	0	0	0	1	2
		ukončené	0	1	0	0	0	1	2
	ukazovateľov	prihlásené	0	2	0	0	0	5	7
		ukončené	0	2	0	0	0	5	7
RÚVZ Prešov	testov	prihlásené	1	0	0	0	0	0	1
		ukončené	1	0	0	0	0	0	1
	ukazovateľov	prihlásené	6	0	0	0	0	0	6
		ukončené	6	0	0	0	0	0	6
RÚVZ Prievidza	počet testov	prihlásené	1	2	0	0	0	0	3
		ukončené	1	2	0	0	0	0	3
	ukazovateľov	prihlásené	5	2	0	0	0	0	7
		ukončené	5	2	0	0	0	0	7
RÚVZ Trenčín	testov	prihlásené	0	2	0	0	0	1	3
		ukončené	0	2	0	0	0	1	3

	ukazovateľov	prihlásené	0	2	0	0	0	2	4
		ukončené	0	2	0	0	0	2	4
RÚVZ Trnava	testov	prihlásené	0	1	0	0	0	0	1
		ukončené	0	1	0	0	0	0	1
	ukazovateľov	prihlásené	0	2	0	0	0	0	2
		ukončené	0	2	0	0	0	0	2
RÚVZ Žilina	testov	prihlásené	0	0	0	0	1	1	2
		ukončené	0	0	0	0	1	1	2
	ukazovateľov	prihlásené	0	0	0	0	1	5	6
		ukončené	0	0	0	0	1	5	6
RÚVZ Komárno	testov	prihlásené	0	2	0	0	0	6	8
		ukončené	0	2	0	0	0	6	8
	ukazovateľov	prihlásené	0	2	0	0	0	6	8
		ukončené	0	2	0	0	0	6	8

4. Organizovanie medzilaboratórných porovnávacích a bilaterálnych testov pracoviskami MŽP v SR v roku 2023

Organizátor	Názov testu	Typ testu	Počet ukazovateľov	Počet účastníkov testu
NRC MŽP, ÚVZ SR	ILC MŽP 43/2023 Stanovenie baktérií rodu <i>Salmonella</i> v sušenej mliečnej detskej výžive	MP	1	11

Typ testu:

MP – medzilaboratórne porovnanie

5. Nové analytické metódy a postupy meraní (a odberov) zavedené v pracoviskách MŽP v SR v roku 2023

Názov úradu	Typ vzorky (komodita)	Ukazovateľ	Druh metódy	Pôvod metódy (STN, ISO, EN, vlastná metóda)
RÚVZ Banská Bystrica	stery	<i>Clostridium difficile</i>	pomnožovacia	vlastná metóda
RÚVZ Trenčín	ster	<i>Campylobacter</i> sp.	kultivačná	vlastná metóda
	výživový doplnok	<i>Streptococcus salivarius</i>	kultivačná, kvantitatívna	vlastná metóda
	výživový doplnok	<i>Saccharomyces boulardii</i>	kultivačná, kvantitatívna	vlastná metóda
RÚVZ Žilina	dezinfekčný prípravok	Účinnosť dezinfekčného prípravku proti <i>Legionelle pneumophille</i>	kvantitatívna suspenzná skúška na vyhodnotenie baktericídnej aktivity chemického dezinfekčného prípravku vo vodných systémoch proti <i>Legionelle pneumophille</i>	STN EN 13623

6. Odborná činnosť pracovísk MŽP v SR v roku 2023

a) Programy a projekty

Podrobný popis odbornej činnosti pracovísk MŽP v SR je uvedený v jednotlivých správach ÚVZ SR a RÚVZ v SR, v správach o činnosti NRC ([Národné referenčné centrá uvzsr.sk](http://NarodneReferencneCentraUvzsr.sk)) a v správe o plnení úloh programov a projektov verejného zdravotníctva v roku 2023 ([Programy a projekty uvzsr.sk](http://ProgramyAProjektyUvzsr.sk)).

Spoločnou aktivitou pracovísk MŽP v SR bolo:

- Zabezpečenie zberu údajov o počte vzoriek, vyšetrení a o izolátoch zo vzoriek z úradnej kontroly potravín analyzovaných v mikrobiologických laboratóriách v RÚVZ v SR a finalizácia tabuľkových výstupov do EFSA (január-máj 2023)
- Príprava výročnej správy za mikrobiológiu životného prostredia vo verejnom zdravotníctve v SR za rok 2022 (február-máj 2023)
- Zber údajov z pracovísk MŽP v RÚVZ v SR a príprava podkladov a vypracovanie jednotlivých kapitol pre spoločnú Správu o zoonózach a pôvodcoch zoonóz v potravinách, krmivách a u zvierat v Slovenskej republike za rok 2022 v spolupráci s Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, vrátane pripomienkového konania (marec-august 2023)
- V roku 2023 bolo v NRC LEG v rámci nadstavbovej diagnostiky potvrdzovaných a následne typizovaných 238 suspektných bakteriálnych kmeňov *Legionella* spp. Suspektné kmene pochádzali zo vzoriek v rámci zabezpečenia kvality, platených služieb, ale aj zo vzoriek odobratých za účelom epidemiologického šetrenia spolupracujúcich laboratórií Regionálnych úradov, laboratória Vojenského ústavu hygieny a epidemiológie, ale aj Lekárskej fakulty Univerzity Komenského
- Koordinácia Národného monitoringu odpadových vôd a zabezpečenie analýz za účelom detekcie a kvantifikácie vírusu SARS-COV-2 v populácii – spolupráca s Vedeckým parkom UK v Bratislave (celoročne)
- Aktívna práca na úlohách národných projektov (celoročne)
 - OP EVS „Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva“
 - Európsky fond regionálneho rozvoja OP Integrovaná infraštruktúra „Integrovaný systém úradov verejného zdravotníctva

Národný monitoring odpadových vôd v SR na prítomnosť vírusu SARS-CoV-2

V zmysle ODPORÚČANIA KOMISIE (EÚ) 2021/472 zo 17. marca 2021 o spoločnom prístupe k zavedeniu systematického dohľadu nad SARS-CoV-2 a jeho mutáciami v odpadových vodách v EÚ sa členským štátom dôrazne odporúča, aby zaviedli národný systém dohľadu nad odpadovými vodami zameraný na zber údajov o SARS-CoV-2 a jeho mutáciách v odpadových vodách. Národný monitoring v SR bol zahájený v 18. kalendárnom týždni 2021 a v roku 2022 sa vykonával nepretržite pravidelne na týždennej báze v každom kraji SR. Do monitoringu bolo vybraných priebežne 63 čističiek odpadových vôd (ČOV) z celého Slovenska, pokryté sú epidemiologicky významné oblasti. Výsledky monitoringu boli v týždňových intervaloch hlásené epidemiológom a v súčasnosti aj do *EU Sewage Sentinel System for SARS-CoV-2* (EU4S), ktorý je pod záštitou Európskej komisie.

Celkovo k 31.12.2023 bolo v NRC analyzovaných kvalitatívnou a kvantitatívnou metódou 4874 vzoriek odpadových vôd. Výsledky analýz, predovšetkým sledovanie trendov (pokles/stagnácia/vzrast) koncentrácie vírusu v odpadových vodách, slúžili ako doplnok k analýze epidemiologickej situácie ochorenia COVID 19 v SR.

NRC sa zároveň sa zaoberalo výskumom aj v problematike identifikácie variantov v odpadových vodách metódou digitálnej PCR a metódou sekvenácie v spolupráci s Vedeckým parkom Univerzity Komenského.

Podstatná časť diagnostiky bola orientovaná na vzorky odobraté v rámci Národného monitoringu odpadových vôd za účelom detekcie prítomnosti, kvantifikácie a identifikáciou variantov vírusu SARS-CoV-2 v rámci sledovania aktuálnej epidemickej situácie spôsobenej ochorením COVID-19. Molekulárnymi metódami (*real-time* PCR a *droplet digital* PCR) bolo vyšetrených 1684 vzoriek odpadových vôd a peletov z odpadových vôd. Do monitoringu odpadových vôd sú zapojené aj vybrané regionálne úrady.

Finančná podpora – Svetová zdravotnícka organizácia (WHO)

Cieľ financovania: Posilnenie laboratórnych kapacít pre kontinuálnu diagnostiku SARS-CoV-2 na Slovensku

Príjemca: Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky/Národné referenčné centrum pre mikrobiológiu životného prostredia a Národné referenčné centrum pre chrípku

Použitie: Laboratória využili finančnú podporu na zabezpečenie kontinuálnej diagnostiky SARS-CoV-2 z klinických ale aj environmentálnych vzoriek nielen z pohľadu nákupu diagnostík, ale aj drobného laboratórneho vybavenia. Národné referenčné centrum pre chrípku zabezpečuje zber, spracovanie a analýzu vybraných klinických vzoriek molekulárnymi metódami – *real-time* PCR a sekvenovanie. Národné referenčné centrum pre mikrobiológiu životného prostredia zabezpečuje spracovanie odpadových vôd, ďalej zabezpečuje zber už spracovaných vzoriek a ich analýzu metódami molekulárnej biológie – *real-time* PCR, *digital* PCR a sekvenovanie.

b) Plnenie ďalších úloh a projektov v rámci SR

Názov úradu	Organizátor úlohy, projektu	Názov úlohy	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
RÚVZ Banská Bystrica	1.4	Mapovanie prítomnosti baktérií <i>Legionella</i> v ZSS	9	9	45
RÚVZ Komárno	Onkologický ústav Svätej Alžbety Bratislava	Mikrobiologický monitoring prostredia zdravotníckeho zariadenia	93	279	698
RÚVZ Poprad	ÚVZ SR	1.1 Monitoring vzoriek životného prostredia (stery, voda, ovzdušie) so zameraním na stanovenie prítomnosti baktérií rodu <i>Legionella</i> predovšetkým v zariadeniach s pobytom osôb s oslabenou imunitou a zníženie rizika závažných ochorení spôsobených týmito mikroorganizmami. Plnenie akčného plánu pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky (NEHAP V.)	93	105	619
RÚVZ Trnava	RÚVZ Trenčín, RÚVZ Banská Bystrica	Nozokomiálne nákazy	773	2319	4119
RÚVZ Trnava	ÚVZ SR	Mapovanie prítomnosti baktérií rodu <i>Legionella</i> v ubytovacích zariadeniach	21	21	336

c) Iná odborná činnosť

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
RÚVZ Komárno	NRC pre <i>Vibrionaceae</i>	Členstvo – Slovenská spoločnosť klinickej mikrobiológie SLS
		Členstvo – Slovenská epidemiologická a vakcinologická spoločnosť
		Člen výboru Sekcie nemocničnej epidemiológie a hygieny SEVS
		Poradný zbor hlavného hygienika SR pre odbor mikrobiológia životného prostredia
		Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov, člen rady komory
		Člen bakalárskej štátnicovej komisie študijného programu Aplikovaná biológia na FPV UCM v Trnave
		Člen magisterskej štátnicovej komisie študijného programu Aplikovaná biológia na FPV UCM v Trnave
		Člen odborovej komisie pre doktorandské štúdium Molekulárna biológia na FPV UCM v Trnave
RÚVZ Nitra	Odd. MŽP	Členstvo v pracovných skupinách PhDr. Eva Barátová, MPH krajská odborníčka HH SR pre odbor MŽP, člen poradného zboru HH pre odbor MŽP.
		Pedagogická činnosť PhDr. Eva Barátová, MPH výučba predmetov so zameraním na mikrobiológiu životného prostredia a hydrobiológiu životného prostredia na SZU – pracovisko v Banskej Bystrici.
		Metodická, konzultačná a výuková činnosť - Školiteľské pracovisko pre študentov UKF v Nitre. - Školiteľské pracovisko pre študentov Slovenskej Poľnohospodárskej Univerzity v Nitre
RÚVZ Poprad	Špecializované laboratórium 2 mikrobiologických analýz	Odborná prax študentov Katolíckej univerzity Ružomberok
		Odbor: Verejné zdravotníctvo
RÚVZ Trenčín	OMaB ŽP	Krajský odborník pre mikrobiológiu životného prostredia
		Vedenie praxe pre študentov 3. ročníka TnUAD, odbor Laboratórne vyšetrovacie metódy v zdravotníctve
		Člen Odbornej vedeckej skupiny pre mikrobiologické riziká pri MPRV SR pre spoluprácu s EFSA
RÚVZ Trnava	Odd. MŽP	Členstvo v odborných a expertných skupinách: RNDr. Jaroslava Kurpelová- členka poradného zboru hlavného odborníka HH SR pre oblasť mikrobiológie životného prostredia, krajský odborník pre oblasť mikrobiológie životného prostredia
RÚVZ Žilina	Odd. MŽP	Odborné stáže študentov verejného zdravotníctva
		Spolupráca na SOČ študentke gymnázia
		Spolupráca na DP študentke VŠ

<p>ÚVZ SR</p>	<p>NRC pre MŽP NRC pre LEG</p>	<p>Zabezpečenie zberu údajov o počte vzoriek, vyšetrení a o izolátoch zo vzoriek z úradnej kontroly potravín analyzovaných v mikrobiologických laboratóriách v RÚVZ v SR a finalizácia tabuľkových výstupov do EFSA (január – máj 2023)</p> <p>Príprava výročnej správy za mikrobiológiu životného prostredia vo verejnom zdravotníctve v SR za rok 2022 (február-máj 2023)</p> <p>Zber údajov z pracovísk MŽP v RÚVZ v SR a príprava podkladov a vypracovanie jednotlivých kapitol pre spoločnú Správu o zoonózach a pôvodcoch zoonóz v potravinách, krmivách a u zvierat v Slovenskej republike za rok 2022 v spolupráci s Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, vrátane pripomienkového konania (marec-august 2023)</p> <p>Účasť na štúdií v spolupráci s NOÚ, Biomedicínske centrum SAV, Chemix-D, s.r.o., POLYMPT s.r.o: Monitoring vzduchotechniky v Národnom onkologickom ústave v Bratislave – monitoring mikrobiologického zaťaženia vnútorných povrchov vzduchotechniky (celoročne)</p> <p>Zabezpečenie a koordinácia Národného monitoringu odpadových vôd za účelom detekcie a kvantifikácie vírusu SARS-COV-2 v populácii - spolupráca s Vedeckým parkom UK v Bratislave (celoročne)</p> <p>Obidve NRC sa aktívne podieľali na úlohách národných projektov: OP EVS: „Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva“ Európsky fond regionálneho rozvoja OP Integrovaná infraštruktúra: „Integrovaný systém úradov verejného zdravotníctva“ (celoročne)</p> <p>Špecializované laboratórium molekulárnej biológie v decembri 2023 uzatvorilo spoluprácu so Slovenskou zdravotníckou univerzitou pri validácii metódy na stanovenie vírusu hepatitídy v odpadových vodách (do odvolania, predpoklad 1 rok</p>
---------------	------------------------------------	---

7. Medzinárodná činnosť pracovísk MŽP v SR v roku 2023

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
RÚVZ Košice	NRC KPS	Medzinárodné siete NRL
	NRC LMO	Medzinárodné siete NRL
RÚVZ Komárno	NRC pre <i>Vibrionaceae</i>	Kontaktný bod ECDC Štokholm – mikrobiologická diagnostika cholery
		VibrioNetEurope – člen siete
		Spolupráca s Clinical Institute of Hygiene, Medical Microbiology and Water Hygiene, Medical University Vienna, Austria
RÚVZ Nitra	MŽP	Špecializované pracovisko pre šigely
RÚVZ Poprad	Špecializované laboratórium 2 mikrobiologických analýz	Mikrobiologické vyšetrovanie obalových materiálov a PBP pre NRL pre materiály prichádzajúce do kontaktu s potravinami
		Vyšetrovanie mykologických vzoriek pre NRC pre mykológiu životného prostredia (NRL pre mykotoxíny)
RÚVZ Trenčín	NRC pre kamylobakteriózy	Účasť na projekte: Food- and Waterborne diseases Antimicrobial Resistance – Reference Laboratory Capacity (DTU, SSI r.2021-2024)
		Účasť na projekte ECDC sequencing support for Salmonella and Campylobacter AMR capacity building for molecular surveillance" (ECDC, Eurofins r.2023-2024)
		Národný kontaktný bod ECDC pre kamylobaktery
ÚVZ SR	NRC pre MŽP NRC pre LEG	Činnosť NRC v EÚ laboratórnych sieťach
		NRC MŽP je zapojené do činnosti sietí Národných referenčných laboratórií členských štátov EÚ v úradnej kontrole potravín v zmysle Nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 625 z 15. marca 2017 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín pre oblasť :
		<i>Listeria monocytogenes</i> (sídlo EURL Agence Francaise De Sécurité Sanitaire des Aliments, Maisons-Alfort, FR)
		Koagulázopozitívne stafylokoky a ich toxíny (sídlo EURL Agence Francaise De Sécurité Sanitaire des Aliments, Maisons-Alfort, FR)
		<i>Escherichia coli</i> vrátane VTEC (EURL Instituto Superiore di Sanita, Roma, IT)
		V rámci tejto činnosti sa NRC zapájalo do aktivít organizovaných EURL:
		Účasť v troch medzinárodných štúdiách týkajúcich sa špeciálnej diagnostiky (organizátor EURL pre koagulázopozitívne stafylokoky a ich toxíny a EURL <i>Escherichia coli</i> vrátane VTEC)
		Dotazníky, materiály a dáta spracované pre potreby EURL
		Účasť na online odborných akciách EURL:
		Mgr. Barbora Kotvasová, Training Course of the inter EURLs Working Group on NGS, EURL Instituto Superiore di Sanita, Bilthoven, Holandsko, 19-22.6.2023
		Mgr. Barbora Kotvasová, BTF - Course 7 - Environmental Risk Assessment, BTSF Initiative, , EURL, Valencia Španielsko, 12.-18.11.2023
		NRC LEG je vedené ako kontaktný bod v ECDC (Štokholm) za mikrobiológiu v európskej sieti ELDSNet (European Legionnaires Disease Surveillance Network , ktorého súčasťou je aj aktívny prístup do medzinárodnej epidemiologickej databázy TESSy.
		V rámci tejto činnosti sa NRC zapájalo do aktivít organizovaných ELDSNet:
		Príprava správy a hlásenia o šetrení legionelóz v SR pre TESSy v spolupráci s odborným garantom
		Informácie a spolupráca v rámci riešenia cestovných legionelóz

FYZIKÁLNE FAKTORY V ŽIVOTNOM A PRACOVNOM PROSTREDÍ

1. Personálne obsadenie pracovísk FF v SR a stav akreditácie v roku 2023

ÚVZ a RÚVZ v SR	Pracovníci					Akreditácia				platnosť do
	VŠ	SZP	NZP	Spolu		počet skúšok / počet ukazovateľov		počet odberov / počet ukazovateľov		
						A	N	A	N	
ÚVZ SR	4,5	1	-	5,5	S	5	4			31.5.2028
					U	21	9			
RÚVZ Banská Bystrica	7	1	0	8	S	4	1			21.5.2025
					U	20	1			
RÚVZ hl. mesto SR Bratislava	4	0	0	4	S	2	2			10.08.2025
					U	6	6			
RÚVZ Košice	3 + 2 MD	0	0	3 + 2 MD	S	2	11			21.08.2028
					U	8	60			
RÚVZ Nitra	2	-	-	2	S	2	6			1.10.2024
					U	6	17			
RÚVZ Poprad	2	0	0	2	S	1	1			29.11.2028
					U	6	1			
RÚVZ Prešov	1	2	0	3	S	4	4			20.12.2024
					U	12	18			
RÚVZ Prievidza	1	-	-	1	S	2	3			19.1.2028
					U	7	13			
RÚVZ Trenčín	3	-	-	3	S	2				24.04.2025
					U	5				
RÚVZ Trnava	2	2	-	4	S	3	2			15.8.2025
					U	7	5			
RÚVZ Žilina	4	2	0	6	S	4	0			13.3.2028
					U	11	0			
SPOLU	33,5 + 2 MD	8	0	41,5 + 2 MD	S	31	34			-
					U	109	130			-

vysokoškolsky vzdelaní pracovníci (VŠ)
strední zdravotníckí pracovníci (SZP)
pomocný personál (NZP)
MD – materská dovolenka

A – akreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)
N - neakreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)

2. Prehľad meraní veličín fyzikálnych faktorov v životnom a pracovnom prostredí v SR v roku 2023

Názov úradu	HLUK			VIBRÁCIE			OPTICKÉ ŽIARENIE (osvetlenie, lasery, UV, IR)			TEPELNO-VLHKOSTNÁ MIKROKLÍMA			ELEKTROMAGN. POLE		
	POČET			POČET			POČET			POČET			POČET		
	vzoriek	ukaz.	analýz	vzoriek	ukaz.	analýz	vzoriek	ukaz.	analýz	vzoriek	ukaz.	analýz	vzoriek	ukaz.	analýz
ÚVZ SR	30	139	216	3	8	8	346 ¹⁾	347 ¹⁾	453 ¹⁾	15	106	1 063	85	342	3758
RÚVZ Bratislava hl.m. SR	46	92	184	0	0	0	64	384	3032	192	584	1656	0	0	0
RÚVZ Banská Bystrica	90	212	1054	0	0	0	90	138	507	29	206	828	0	0	0
RÚVZ Košice	32	72	1888	0	0	0	81 ²⁾	81 ²⁾	162 ²⁾	112	336	336	228	3648	5244
RÚVZ Nitra	375	1197	1197	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RÚVZ Poprad	52	90	187	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RÚVZ Prešov	138	415	1146	8	32	80	39 ³⁾	39 ³⁾	39 ³⁾	0	0	0	0	0	0
RÚVZ Prievidza	193	389	389	0	0	0	0	0	0	131	390	390	0	0	0
RÚVZ Trenčín	130	615	615	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RÚVZ Trnava	97	239	665	0	0	0	23	115	340	6	39	192	0	0	0
RÚVZ Žilina	175	601	1479	7	20	60	17	83	275	214	938	1500	0	0	0
Spolu	1358	4061	9020	18	60	148	660	1187	4808	699	2599	5 965	313	3990	9002

Poznámky k tabuľke:

počet vzoriek = počet meraných miest, napr. vysieláč, miestnosť, pracovné miesto, stroj, stanovište apod. (označených kódovým číslom centrálného príjmu)

počet ukazovateľov = počet fyz. veličín (faktorov) zmeraných na meraných miestach

počet analýz = počet meraní

¹⁾ z toho (vzorky/ukazovatele/analýzy), osvetlenie 1/2/108, UV 292/292/292, lasery 40/40/40, IČ13/13/13

²⁾ z toho (vzorky/ukazovatele/analýzy) osvetlenie 0/0/0, UV 81/81/162

³⁾ z toho (vzorky/ukazovatele/analýzy) osvetlenie 0/0/0, UV 39/39/39, lasery 0/0/0

3. Účasť na medzilaboratórnych porovnávacích testoch a porovnaníach pracovísk (FF) v SR v roku 2023

Názov úradu	Počet		Typ vzorky						
			Hluk	Vibrácie	Umelé osvetlenie	Elektrómag- netické pole	TVM	Iné	Spolu
ÚVZ SR	testov	prihlásené	1	0	1	0	0	0	2
		ukončené	1	0	1	0	0	0	2
	ukazovateľov	prihlásené	1	0	1	0	0	0	2
		ukončené	1	0	1	0	0	0	2
RÚVZ Bratislava hl. m. SR	testov	prihlásené	0	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0	0
	ukazovateľov	prihlásené	0	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0	0
RÚVZ Banská Bystrica	testov	prihlásené	0	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0	0
	ukazovateľov	prihlásené	0	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0	0
RÚVZ Košice	testov	prihlásené	1	0	0	0	0	0	1
		ukončené	1	0	0	0	0	0	1
	ukazovateľov	prihlásené	1	0	0	0	0	0	1
		ukončené	1	0	0	0	0	0	1
RÚVZ Nitra	testov	prihlásené	1	0	0	0	0	0	1
		ukončené	1	0	0	0	0	0	1
	ukazovateľov	prihlásené	1	0	0	0	0	0	1
		ukončené	1	0	0	0	0	0	1
RÚVZ Poprad	testov	prihlásené	0	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0	0
	ukazovateľov	prihlásené	0	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0	0
RÚVZ Prešov	testov	prihlásené	1	0	0	0	0	0	1
		ukončené	1	0	0	0	0	0	1
	ukazovateľov	prihlásené	1	0	0	0	0	0	1
		ukončené	1	0	0	0	0	0	1
RÚVZ Prievidza	počet testov	prihlásené	1	0	0	0	0	0	1
		ukončené	1	0	0	0	0	0	1
	ukazovateľov	prihlásené	1	0	0	0	0	0	1
		ukončené	1	0	0	0	0	0	1
RÚVZ Trenčín	testov	prihlásené	1	0	0	0	0	0	1
		ukončené	1	0	0	0	0	0	1
	ukazovateľov	prihlásené	1	0	0	0	0	0	1
		ukončené	1	0	0	0	0	0	1
RÚVZ Trnava	testov	prihlásené	1	0	0	0	0	0	1
		ukončené	1	0	0	0	0	0	1
	ukazovateľov	prihlásené	1	0	0	0	0	0	1
		ukončené	1	0	0	0	0	0	1
RÚVZ Žilina	testov	prihlásené	0	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0	0
	ukazovateľov	prihlásené	0	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0	0

4. Organizovanie medzilaboratórnych porovnávacích testov pracoviskami (FF) v SR v roku 2023

NRC pre hluk a vibrácie spoluorganizovalo s PS pre chemometriu MPM-NRCZA-H-PP/23MPM sa konalo 20.6.2023 na RÚVZ so sídlom v Žiline, zúčastnilo sa ho 7 meracích skupín z RÚVZ zo SR.

Organizátor	Názov testu	Typ testu	Počet ukazovateľov	Počet účastníkov testu
NRC pre hluk a vibrácie s PS pre chemometriu	MPM-NRCZA-H-PP/23	PT/N	1	7

Typ testu:

PT – skúška spôsobilosti, porovnávacie meranie

BP – bilaterálne porovnanie

EP – experimenty presnosti, validácia metód

5. Nové analytické metódy a postupy meraní (a odberov) zavedené v pracoviskách (FF) v SR v roku 2023

Názov úradu	Typ vzorky (komodita)	Ukazovateľ	Druh metódy	Pôvod metódy (STN, ISO, EN, vlastná metóda)
RÚVZ Žilina	Pracovné prostredie	Vibrácie na ruky	Priame meranie	ŠPP 7.18 NV 416/2005, NV 629/20025 STN ISO 5349-1
	Pracovné prostredie	Vibrácie na celé telo	Priame meranie	ŠPP 7.17 NV 416/2005, NV 629/20025 STN ISO 2631-1

6. Odborná činnosť pracovísk (FF) v SR v roku 2023

a) programy, projekty, ťažiskové úlohy verejného zdravotníctva

Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky

Číslo úlohy:	NÁZOV ÚLOHY:	
	Meranie imisii hluku v životnom prostredí vzhľadom na záťaž obyvateľstva	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Žilina	130	300
	Meranie tepelno-vlhkostnej mikroklímy v životnom prostredí vzhľadom na záťaž obyvateľstva	
RÚVZ Žilina	9	21

b) Plnenie ďalších úloh a projektov v rámci SR

Názov úradu	Organizátor úlohy, projektu	Názov úlohy	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
RÚVZ Trnava	RÚVZ Trnava	Odber pitných vôd na základe objednávok v regióne okresov Trnava, Hlohovec a Piešťany	122	369	369

c) Iná odborná činnosť

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
ÚVZ SR	Pracoviská FF	<p><u>Členstvo v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - účasť v skúšobných komisiách na vydávanie osvedčenia o spôsobilosti na kvalitatívne a kvantitatívne skúšanie zložiek životného a pracovného prostredia pre potreby verejného zdravotníctva (Ing. Juchová, Ing. Roščák, RNDr. Kániková), - pracovná skupina na vypracovanie metodík FF, - pracovná skupina návrhu novely vyhlášky MZ SR č. 549/2007, - členstvo v pracovnej skupine pre optimalizáciu laboratórnych činností vo verejnom zdravotníctve, - členstvo SKAS, vedúca odbornej sekcie: Hygienické aspekty hluku a vibrácií - konzultačný deň a poskytovanie osobných, telefonických a mailových konzultácií, - vypracovanie čiastkových stanovísk k odvolacím konaniam ÚVZ SR v oblasti hluku a vibrácií ,UV žiarenia a laserového žiarenia, - konzultácie z problematiky jednotlivých fyzikálnych faktorov, - expert pre SNAS (Ing. Juchová, RNDr. Kániková.), - interný audítor OOFŽP (RNDr. Kániková), - Komisia TK 21 Akustika a mechanické kmitanie (Ing. Juchová), - pracovná skupina pre oblasť fyzikálnych faktorov pre SNAS, - členstvo v pracovnej skupine pre problematiku prevádzky technológie 5G, - riešenie problematiky budovania a prevádzky základňových staníc verejnej rádio-telefónnej siete operátorov pôsobiacich v Slovenskej republike, - spracovanie údajov do dotazníkov „Výkazníctvo“ za rok 2023, správa o činnosti za NRC pre NÍŽ a TVM a výročnú správu SR za fyzikálne faktory. Pre OPPL – Informácia o stave ochrany zdravia pri práci, vývoji chorôb z povolania a iných poškodení zdravia z práce za rok 2023 – tabuľka č. 10. <p><u>Výuková činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Školenie o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci (BOZP) na OOFŽP - fyzikálne faktory, 14.6.2023, ÚVZ SR Bratislava (Ing. Juchová) <p><u>Legislatívna činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Príprava podkladov pre novelizáciu vyhlášky Ministerstva zdravotníctva SR č. 549/2007Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí, v znení vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z.z. - Pravidelné sledovanie normotvornej činnosti v rámci členstva v komisii TK 21 Akustika a mechanické kmitanie <p><u>Zvyšovanie odbornosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Zdokonaľovacie školenie vedúcich posudzovateľov, posudzovateľov a expertov SNAS pre kalibračné a skúšobné laboratória, 24.05.2023, SNAS Bratislava (Ing. Juchová)
RÚVZ Bratislava hl. m. SR	LHP	Formou telefonických rozhovorov alebo e-mailovej komunikácie poskytovali odborné poradenstvo v problematike tepelno-vlhkostnej mikroklímy v pracovnom a voľnom ovzduší
RÚVZ Banská Bystrica	Odbor hygieny životného prostredia a zdravia	<ul style="list-style-type: none"> - členstvo v pracovnej skupine pre prípravu novely Vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z. - Mgr. Ing. Tomáš Eperješi, MPH, PhD. člen pracovnej skupiny

	Laboratórium meraní expozícií na pracoviskách a v obytnom prostredí	<ul style="list-style-type: none"> - členstvo v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách: - Ing. Lýdia Chovancová, členka pracovnej skupiny pre chémiu ovzdušia
RÚVZ Košice	OCHFÁ (Oddelenie chemických a fyzikálnych analýz)	<ul style="list-style-type: none"> - poradenstvo v oblasti objektivizácie fyzikálnych faktorov pre zamestnancov jednotlivých odborov RÚVZ Košice, RÚVZ Košického kraja a taktiež pre iné právnické a fyzické osoby - poskytovanie osobných, telefonických a mailových konzultácií z problematiky fyzikálnych faktorov - odborné výklady o činnosti oddelenia lekárom v rámci ich špecializačnej prípravy a študentom Fakulty verejného zdravotníctva - expert pre SNAS - členstvo v pracovnej skupine pre novelu vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z.
RÚVZ Nitra		<ul style="list-style-type: none"> - členstvo v pracovnej skupine na novelu vyhlášky č. 549/2007
RÚVZ Prešov	Oddelenie fyzikálnych analýz	<ul style="list-style-type: none"> - poskytovanie osobných, telefonických a mailových konzultácií v oblasti hluku a vibrácií pre pracovníkov RÚVZ PO, fyzické a právnické osoby - spolupráca s oddeleniami HŽP a PPL pri posudzovaní zámerov v územnom konaní a riešení podnetov v oblasti hluku
RÚVZ Poprad	úsek meraní FF	<ul style="list-style-type: none"> - členstvo v Slovenskej akustickej spoločnosti - členstvo v pracovnej skupine HO HH SR pre chemometriu - členstvo v pracovnej skupine na novelu vyhlášky č. 549/2007 - poskytovanie osobných, telefonických a mailových konzultácií v oblasti hluku a vibrácií pre pracovníkov RÚVZ PP, fyzické a právnické osoby - spolupráca s oddeleniami HŽP a PPL pri posudzovaní zámerov v územnom konaní a riešení podnetov v oblasti hluku - školenia študentov vysokých škôl v oblasti fyz. faktorov
RÚVZ Prievidza	NRC pre problematiku uhoľných baní	<ul style="list-style-type: none"> - členstvo v Slovenskej akustickej spoločnosti - odborné stanoviská a konzultácie pre PPL, HŽP, HV, PZS k problematike fyzikálnych faktorov - odborné analýzy, posudky, návrhy riešení konkrétnych problematických prípadov zamestnancom PZS pre HBP, a.s. Prievidza a iné pracovné prevádzky - vedúci audítor SL
RÚVZ Trnava		<ul style="list-style-type: none"> - odber vzoriek pevných aerosólov v pracovnom ovzduší - konzultačná a poradenská činnosť pre verejnosť v rámci riešenia problematiky hluku v regióne mesta Trnava, - príprava podkladov pre rozhodovaciu činnosť orgánov na ochranu zdravia v Trnavskom kraji, - pracovníci vypracovávali podklady pre potreby štatistických hodnotení a výkazníctva.
RÚVZ Žilina	Odd. LPPL od 1.11.2020 aj NRC pre hluk a vibrácie	<ul style="list-style-type: none"> - technická komisia SNAS pre fyzikálne faktory - člen rady Odborného časopisu Fyzikálne faktory prostredia - člen Slovenskej akustickej spoločnosti - posudzovateľ pre merania fyzikálnych faktorov pre SNAS - poskytovanie osobných, telefonických a e-mailových konzultácií v rámci Žilinského kraja a SR - spolupráca s PZS v oblasti merania fyzikálnych faktorov v pracovnom prostredí - konzultačný deň pre meracie skupiny RÚVZ a UVZ SR - aktualizácia databázy meracích skupín pre hluk a vibrácie pre SR - člen PS pre prípravu zmeny legislatívy Vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z.

7. Medzinárodná činnosť pracovísk (FF) v SR v roku 2023

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
RÚVZ Žilina	Odd. LPPL od 1.11.2020 aj NRC pre hluk a vibrácie	<ul style="list-style-type: none"> • od 14.12.2020 Mgr. Ing. Tomášková Drahomíra, PhD., MPH expert v pracovnej skupine Výbor európskej komisie pre problematiku environmentálneho hluku ustanovený na základe SMERNICE 20002/49/EC Európskeho parlamentu a Rady EÚ • od 14.12.2020 Mgr. Ing. Tomášková Drahomíra, PhD., MPH expert v expertnej skupine pre EK pre problematiku hluku v životnom prostredí • od 31.12.2022 Mgr. Ing. Tomášková Drahomíra, PhD., MPH – expert v Group 5 – Human health and the environment – Európska environmentálna a informačná monitorovacia sieť Eionet - Noise • webináre on line <ul style="list-style-type: none"> - Reporting DF4_8 Strategic Noise Maps in Repornet 3-23.3.2023 - Beating Cardiovascular disease – the role of Europe environment – 9.5.2023 - Machine Learning Applications in Environmental data analysis – 24.5.2023 - Eionet webinar for Noise Thematic Leads – 9.-10.10.2023 - Informačné stretnutie k budúcej spolupráci v MS TEAMS – EEA agentúra – 6.12.2023

LEKÁRSKA MIKROBIOLÓGIA

Úrad verejného zdravotníctva SR

Tabuľka č. 1: Prehľad zloženia pracovníkov OLM v roku 2023

	ÚVZ SR	RÚVZ Banská Bystrica	RÚVZ Košice
Lekári bez špecializácie	1		
Lekári so špecializáciou	2		
Laborant s VŠ	3		
Laborant s VOV	0		
Lab. bez špecializácie	2		
Lab. so špecializáciou	13		
AHS	0		
Zdravot. prac. spolu	22		
VŠ – nelekári – špec.	1		
VŠ – nelekári – bez špec.	11		
Iní zdr.zam.ÚSV– bez špec. Chem lab.. lab. bez špecializácie	0		
Iní zdr.zam.ÚSV–so špec. chem. lab. so špecializáciou	0		
Iní zdr. prac. spolu:	12		
Odb. zamestnanci ÚSV	0		
Odb. zamestnanci VŠ	1		
Pomocní zamestnanci	4		
Upratovačky	-		
Iní	-		
PRACOVNÍCI SPOLU	39		

K 31.12.2023 mal OLM v evidenčnom stave spolu 39 pracovníkov.

Organizačné členenie OLM

a) Národné referenčné centrá (NRC)

- NRC pre chrípku
- NRC pre poliomyelitídu
- NRC pre meningokoky
- NRC pre morbilli, rubeolu a parotitídu
- NRC pre sledovanie rezistencie mikroorganizmov na antibiotiká
- NRC pre salmonelózy
- NRC pre arbovírusy a hemoragické horúčky

b) Špecializované laboratóriá

1. Laboratórium molekulárnej diagnostiky
2. Laboratórium bunkových kultúr
3. Laboratórium so stupňom biologickej bezpečnosti pre biofaktory 3

c) Úsek zabezpečenia laboratórnych a sanitárnych činností

1. centrálny príjem materiálu
2. prípravovňa kultivačných pôd a roztokov
3. deštrukcia infekčného materiálu a príprava laboratórneho skla a pomocného zdravotníckeho materiálu pre bakteriológiu
4. deštrukcia infekčného materiálu a príprava laboratórneho skla a pomocného zdravotníckeho materiálu pre virológiu
5. sanitárne práce v laboratóriách a ostatných priestoroch OLM.

Ťažiskové úlohy OLM

Akreditácia

Laboratóriá OLM pracujú v súlade s normou ISO 15 189

- akreditácia od roku 2005 ,
- posledná akreditácia na normu ISO 15 189:2012 v roku 2019 s platnosťou do roku 2024,
- vydané osvedčenie o akreditácii na 23 skúšok a 140 ukazovateľov mikrobiologického a virologického vyšetřovania biologického materiálu a prípravy bunkových kultúr

Počet prijatého materiálu a vyšetrených vzoriek

- Do centrálného príjmu (CP) OLM bolo doručených 11 016 vzoriek biologického materiálu, izolátov a vzoriek odpadových vôd. Súčasťou evidencie prijatého materiálu do CP bolo aj vkladanie dát do programu IS LAB,
- príslušné NRC a špecializované laboratóriá celkovo spracovali 18 352 vzoriek, vyšetrili 66 747 ukazovateľov a realizovali 127 987 analýz,
- testovanie na zabezpečenie kvality výkonu skúšok a internú kontrolu kvality pracovného prostredia, účinnosti dezinfekčných a sterilizačných procesov OLM 707 ukazovateľov a 4 685 analýz,

- NRC a špecializované laboratóriá v roku 2023 absolvovali 8 medzinárodných porovnávacích testov, kde spolu v 204 skúškach dokazovali spôsobilosť v testovaní 507 ukazovateľov. V dosiaľ vyhodnotených medzinárodných porovnávacích testoch dosahovali úroveň takmer 100%.

Prehľad programov NRC OLM ÚVZ SR v EU a WHO sieťach pre surveillance prenosných ochorení v roku 2023

- **NRC pre chrípku** (Mgr. Edita Staroňová, PhD.)
názov siete: European Influenza Surveillance Network, EISN
hlásenie do informačného systému:
 The European Surveillance System - TESSY (ECDC),
 WHO/Europe influenza surveillance - EUROFLU (WHO)
nadnárodné laboratórium: The Crick Worldwide Influenza Centre, The Francis Crick Institute, WHO Collaborating Centre for Reference and Research on Influenza, London, United Kingdom
- **NRC pre poliomyelitídu** (Mgr. et Mgr. Katarína Pastuchová)
názov siete: Global Polio Laboratory Network (GPLN) - WHO European Region
hlásenie do informačného systému: Laboratory Data Management System - LDMS
nadnárodné laboratórium: Regional Reference Laboratory Helsinki, Finland
- **NRC pre meningokoky** (RNDr. Anna Kružlíková)
názov siete:
 European Invasive Bacterial Diseases labnet - EU-IBD labnet
 European Meningococcal Disease Society - EMGM
hlásenie do informačného systému:
 Tessy
 European Meningococcal Epidemiology in Real Time - EMERT
Konzultačné laboratórium: NRC pre meningokokové nákazy, Praha
- **NRC pre MMR** (RNDr. Alexandra Polčičová)
názov siete:
 European Regional Measles/Rubella Laboratory - WHO/EURO –EMRLN
hlásenie do informačného systému: The Centralized Information System for Infectious Diseases - CISID
nadnárodné laboratórium: NRC MMR Robert Koch Institut, Berlín
- **NRC pre sledovanie rezistencie mikroorganizmov ATB** (Doc.MUDr. Milan Nikš,CSc.)
hlásenie do informačného systému: ECDC: EARS-Net - European Network of National Surveillance Systems on Antimicrobial Resistance for Public Health Purposes
zber dát do národného informačného systému SNARS

➤ **NRC pre salmonelózy** (MUDr. Dagmar Gavačová)

názov siete: 1. Európska sieť pre surveillance chorôb z potravín a vody (FWD)ECDC
nadnárodné laboratóriá:

CRL for Salmonella, RIVM, Bilthoven, NL,
HPA Collindale Ave, London, UK

hlásenie do informačného systému: EPIS, TESSY

názov siete 2. Svetová sieť pre surveillance chorôb z potravín WHO-Global Foodborne Network- (WHO GFN)

nadnárodné laboratóriá:

National Food Institute, Technical University of Denmark, Kodaň, Denmark,
WHO Collaborating Centre for Reference and Research on *Salmonella*, Institute Pasteur,
Paríž, Francúzsko,
WHO Center, Geneve, Suisse
Centers for Diseases Control and Prevention, Atlanta, USA.

hlásenie do informačného systému: GFN

➤ **NRC pre arbovírusy a hemoragické horúčky** (RNDr. Elena Tichá, PhD.)

názov siete: Emerging Viral Diseases-Expert Laboratory Network – EVD-LabNet

- zastúpenie a hlásenie do siete prostredníctvom Biomedicínskeho centra SAV (Virologického ústavu SAV) (RNDr. Boris Klempa, DrSc., zástupca za SR)

Iné

Odbor lekárskej mikrobiológie (OLM) Úradu verejného zdravotníctva SR zabezpečuje najmä tieto činnosti:

- vykonáva nastavbovú mikrobiologickú diagnostiku vybraných nákaz, zavádza a aplikuje nové progresívne molekulárno-biologické metódy do laboratórnej praxe v zmysle nových diagnostických štandardov odporúčaných WHO, čím prispieva ku zvyšovaniu kvality preventívnych programov,
- zabezpečuje v spolupráci s odborom epidemiológie realizáciu Imunizačného programu v Slovenskej republike a prostredníctvom Národných referenčných centier vykonáva celoslovenskú laboratórnu surveillance chrípky a chrípke podobných ochorení, poliomyelitídy, ACHO, enterovírusov, meningokokových invazívnych infekcií, morbill, rubeoly, parotitídy, salmonelóz, hemoragických horúčok a kliešťovej encefalitídy a vedie celoslovenskú databázu rezistencie mikroorganizmov na antibiotiká,
- zabezpečuje medzinárodnú spoluprácu vrátane požadovaných analýz a hlásení do regionálnych pracovísk špecifických sietí EÚ a WHO,
- realizuje úlohy a odporúčania WHO a EK pri eliminácii a eradikácii a kontrole závažných infekčných ochorení,
- priebežne udržiava spoluprácu so zahraničnými laboratóriami a zabezpečuje logistiku prepravy vzoriek biologického materiálu v prípade potreby zabezpečenia mikrobiologických analýz na detekciu pôvodcov ochorení, ktoré sa v SR nevykonávajú,
- podieľa sa na riešení významných celospoločenských programov a prioritných úloh MZ SR,

- podieľa sa na plnení programov a projektov úradov verejného zdravotníctva,
- spracováva a diagnostikuje podozrivé zásielky na prítomnosť spór *B. anthracis*,
- metodicky a odborne usmerňuje a koordinuje spolupracujúce regionálne úrady verejného zdravotníctva v SR pri plnení celoštátnych aj medzinárodných programov v ochrane a podpore zdravia,
- zabezpečuje prípravu a udržiavanie zbierky bunkových kultúr pre laboratórnu diagnostiku virologických NRC laboratórií ÚVZ SR a v rámci SR aj pre spolupracujúce pracoviská na RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici a v Košiciach,
- poskytuje odborné informácie, konzultácie a školiace akcie v diagnostických metódach.

Zamestnanci OLM

- sa zúčastňovali na zahraničných podujatiach formou on-line ale aj osobne,
- zabezpečili odborné prezentácie na domácich a zahraničných podujatiach, a zúčastnili sa odborných podujatí s prezentáciou činností NRC,
- spolupracovali s odbornými spoločnosťami, a výskumnými inštitúciami v otázkach diagnostiky a prevencie ochorení mikrobiálnej etiológie,
- aktívne sa podieľali na legislatívnej činnosti v rámci vnútrorezortného pripomienkového konania,
- v NRC pre sledovanie rezistencie mikroorganizmov na ATB vykonali pravidelnú ročnú aktualizáciu metodických postupov na in „vitro“ stanovovanie a interpretáciu laboratórnych testov citlivosti NRC podľa Európskej komisie pre štandardizáciu testovania citlivosti (Slovenská mutácia normatívu EUCAST),
- v NRC pre sledovanie rezistencie mikroorganizmov na ATB vykonávali expertíznu činnosť v hodnotení stavu a vývoja bakteriálnej rezistencie na antibiotiká v SR,

Tabuľka č. 1 :Činnosť NRC a špecializovaných laboratórií OLM v ÚVZ SR v roku 2023

Názov pracoviska	Oblasť pôsobnosti	Spektrum vyšetrení	
ÚVZ SR	SR	NRC pre poliomyelitídu	<p>Izolácia enterovírusov v pokuse o izoláciu vírusov na BK zo vzoriek biologického materiálu a vzoriek z vonkajšieho prostredia; identifikácia: poliovírusov (PV) – VNT a non-polio enterovírusov (NPEV) – VNT. V spolupráci s Laboratóriom molekulárnej diagnostiky - identifikácia enterovírusov a poliovírusov PV1 a PV3 molekulárno-biologickými metódami (RT PCR, PCR) a intratypová diferenciacia poliovírusov ITD.</p> <p>Dôkaz sekrečných a včasných protilátok proti EV infekciám (ELISA), stanovenie citlivosti BK na poliovírusy, konfirmácia enterovírusov metódou NIFT, testovanie BK na kontamináciu mykoplazmami.</p> <p>Detekcia rotavírusov, adenovírusov, norovírusov (Norwalk-like), astrovírusov metódami ELISA, imunochromatografia, PCR.</p>
		NRC pre chrípku	<p>Izolácia vírusu chrípky typu A a typu B na BK; identifikácia izolátov vírusu chrípky - určenie jednotlivých antigénnych variantov hemaglutinačno-inhibičným testom; detekcia nukleovej kyseliny vírusu chrípky typu A a typu B molekulárno-biologickými metódami (real-time RT-PCR, RT-PCR); subtypizácia vírusu chrípky: A/H1 pdm09, A/H3 molekulárno-biologickými metódami (real-time RT-PCR); detekcia nukleovej kyseliny vírusu parachrípky sérotypov 1 a 3, respiračného syncytiálneho vírusu A a B a adenovírusu molekulárno-biologickými metódami (RT-PCR, PCR). Dôkaz protilátok proti vírusu chrípky typu A a B, adenovírusu, respiračnému syncytiálnemu vírusu, vírusu parachrípky sérotypov 1,2,3; vírusu lymfocytárnej choriomeningitídy, <i>Chlamydia psittaci</i>, <i>Coxiella burnetii</i>, <i>Mycoplasma pneumoniae</i> - metódou komplementfixačnej reakcie. Dôkaz protilátok IgA, IgM a IgG proti adenovírusu, respiračnému syncytiálnemu vírusu, vírusu parachrípky sérotypov 1,2,3; vírusu chrípky typu A a typu B - metódou ELISA.</p> <p>Laboratórna diagnostika SARS-CoV-2 molekulárno-biologickými metódami, detekcia nukleovej kyseliny vírusu SARS-CoV-2 molekulárno-biologickými metódami (real-time RT-PCR), celogenómová sekvenácia SARS-CoV-2. Laboratórna diagnostika Monkeypox vírusu molekulárno-biologickými metódami, zabezpečovanie celogenómovej sekvenácie Monkeypoxvírusu. Zabezpečovanie celogenómovej sekvenácie vírusov chrípky RSV a hepatitídy typu A.</p>
		NRC pre arbovírusy a hemoragické horúčky	<p>Dôkaz protilátok IgM a IgG proti vírusu kliešťovej encefalitídy a proti hantavírusom (sérotypy: Hantaan/Dobrava a Puumala) – metódou ELISA. Dôkaz protilátok IgM a IgG proti West Nile vírusu metódou ELISA. Stanovenie avidity protilátok IgG proti West Nile vírusu. Dôkaz nukleovej kyseliny West Nile vírusu metódou real-time RT-PCR.</p>
		NRC pre morbilli, rubeolu a parotitídu	<p>Dôkaz protilátok: Anti-Morbilli vírus IgM, IgG; Anti-Rubeola vírus IgM, IgG; Avidita: Anti-Rubeola vírus IgG; Anti-Parotitis vírus IgM, IgG a Anti-Parvovírus B19 IgM, IgG – metódou ELISA. Dôkaz nukleovej kyseliny vírusu osýpok, rubeoly, parotitídy – molekulárno-biologickými metódami (RT-PCR). Izolácia vírusu osýpok, rubeoly a parotitídy na BK.</p>
		NRC pre meningokoky	<p>Fenotypizačná a genotypizačná identifikácia a verifikácia kultivačných izolátov a izolátov z primovzoriek <i>N. meningitidis</i> – mikroskopická identifikácia, kultivačný dôkaz na pôdach Mueller Hinton agar + 5% krv, KA, biochemická identifikácia (oxidáza, ONPG, metabolizmus cukrov); určenie séroskupiny špecifickými antiserami sklíčkovou aglutináciou (monovalentné antiséra– ABCDYW135X29EZ,H, polyvalentné antiséra– POLY a POLY2); určenie séroskupiny latexovou aglutináciou (ABCW/Y); stanovenie kvantitatívnej antibiotickej citlivosti MIC mg/L agarovou difúznou metódou <i>N. meningitidis</i> voči vybraným ATB (PNC, CTX, CTR CIP, RIF, AZI) – E-testmi podľa EUCAST, Nitrocefinový test pre rezistentné kmene <i>N.meningitidis</i>, identifikácia kmeňov a stanovenie skupiny genotypizačnými metódami PCR, molekulárna typizácia sekvenáčnými metódami (WGS, MLST –multilocus sequence typing), typizácia a subtypizácia proteínov vonkajšej membrány a vakcinačných antigénov menB PorA –VR1,VR2,VR3 FetA, NadA, FHBP, NHBA, PenA), určovanie CC a ST, gény ATB rezistencie absolvovanie–medzilaboratórnych medzinárodných porovnávacích skúšok NEQAS UK, EMGM EQA a internej kontroly kvality skúšok IQC, archivácia a zbierka všetkých kmeňov <i>N.meningitidis</i> spolu s referenčnými kmeňmi v kryobankách. Odborné usmernenia a konzultácie týkajúce sa managmentu diagnostiky a výsledkov <i>N.meningitidis</i> pre klinické pracoviská. Vedenie PC</p>

			<p>databázy všetkých informácií týkajúcich sa invazívnych meningokokových ochorení (pacientov, vzoriek) z celého územia SR. Poskytovanie fenotypizačných a genotypizačných údajov invazívnych kmeňov <i>N.meningitidis</i> do EPIS a medzinárodných sietí – TESSY, EMGM- EMERTII, PubMLST. Spolupráca na celoeurópskych projektoch.</p>
		NRC pre sledovanie rezistencie mikroorganizmov na ATB	<p>Identifikácia a verifikácia bakt. kmeňa; citlivosť na ATB-disková difúzna a mikrodilučná metóda podľa CLSI; prehľady rezistencie na antibiotiká v SR (SNARS) a pre ECDC (EARSNet); identifikácia mechanizmov rezistencie podľa CLSI a EUCAST; konfirmácia produkcie karbapenemáz klinickými izolátmi enterobaktérií pomocou testov Carba NP , imunochromatografiou NG Test Carba 5 a PCR metódou. Konfirmácia rezistencie enterobaktérií voči kolistínu mikrodilučnou metódou.</p> <p>Vykonávanie externej kontroly kvality stanovenia citlivostí na antimikrobiálne látky u spolupracujúcich laboratórií oddelení klinickej mikrobiológie na Slovensku. Pokračovanie v zbierke rezistentných baktérií a jej pravidelnej kontrole rastových vlastností. Konzultácia a metodické usmernenia pre oddelenia klinických mikrobiológii. Pravidelné hlásenia výsledkov na nemocničné oddelenia epidemiológie.</p>

ÚVZ SR	SR	NRC pre salmonelózy	<p>Biochemická identifikácia <i>Salmonellaspp.</i>; sérotypizácia izolátov <i>Salmonellaspp.</i> metódou aglutinácie na skličku; stanovenie citlivosti na ATB diskovou difúznou metódou, selekcia a adjustácia izolátov <i>Salmonellaspp.</i> na analýzy, vykonávané metódami génovej typizácie, tvorba zbierky kultúr <i>Salmonellaspp.</i>, absolvovanie medzilaboratórnych medzinárodných porovnaní (externej kontroly kvality), vykonávania typizácie neznámych izolátov <i>Salmonella spp.</i>, z referenčných pracovísk v medzinárodných sieťach pre surveillance salmonelóz (WHO- GFN, ECDC-FWD), spolupráca v systéme rýchleho varovania (EWS) a UI pri riešení epidémií z potravín v rámci EÚ, vykonanie externej kontroly kvality typizácie <i>Salmonellaspp.</i> v diagnostických laboratóriách klinickej mikrobiológie v SR.</p>
	pre potreby NRC a špecializovaných laboratórií OLM ÚVZ SR, SR	Laboratórium molekulárnej diagnostiky	<p>Stanovenie možnej kontaminácie bunkových kultúr <i>Mycoplasma spp.</i> metódou PCR, identifikácia izolátov <i>Salmonella spp.</i> metódou PCR, odlišenie izolátov <i>Salmonella spp.</i> schopných metabolizovať D-tartarát metódou PCR, určenie vybraných flagelárnych antigénov prvej a druhej fázy u izolátov <i>Salmonella spp.</i> metódou PCR, charakterizácia vybraných kmeňov <i>Salmonella spp.</i> metódou pulznej elektroforézy, identifikácia izolátov <i>Neisseria meningitidis</i> metódou PCR, určenie séroskupiny izolátov <i>N. meningitidis</i> metódou PCR, charakterizácia vybraných izolátov <i>N. meningitidis</i> metódou MLST (Multi Locus Sequence Typing), určenie typu PorA <i>N. meningitidis</i> metódou amplifikácie a sekvenácie génu porA, určenie typu PorB <i>N. meningitidis</i> metódou amplifikácie a sekvenácie génu porB, určenie typu FetA proteínu <i>N. meningitidis</i> metódou amplifikácie a sekvenácie génu fetA, detekcia vírusov rodu <i>Enterovirus</i> metódou real-time RT- PCR, detekcia poliovírusu 1 sabin a poliovírusu 3 sabin metódou RT-PCR, detekcia enterovírusu 71 metódou RT-PCR s následnou touchdown PCR, doplnenie diagnostiky norovírusov metódou real-time RT-PCR v prípade hraničných hodnôt sérologického vyšetrenia, určenie vybraných sérotypov rotavírusov metódou RT-PCR, detekcia prítomnosti nukleovej kyseliny vírusu chrípky a subtypizácia a typizácia vírusov chrípky A/H1N1pdm09, A/H3, B metódou real-time RT-PCR a RT-PCR; detekcia prítomnosti vírusovej nukleovej kyseliny vírusov parachrípky 1,3 a respiračného syncytiálneho vírusu metódou RT-PCR a adenovírusov metódou PCR, detekcia MERS Co-V a vírusu Zika metódami real-time RT-PCR, detekcia prítomnosti karbapenemázových génov NDM, KPC, VIM, OXA-48 metódou PCR.</p>
	SR	Laboratórium bunkových kultúr	<p>Centrálne príprava štandardných bunkových línií pre potreby virologických laboratórií OLM a v rámci SR pre spolupracujúce virologické laboratóriá zriadené na báze RÚVZ so sídlom v Banskej</p>

			Bystrici a v Košiciach; priebežné doplňovanie a udržiavanie zbierky bunkových kultúr (<i>RD(A)</i> ; <i>L20B</i> ; <i>Hep-2c</i> ; <i>VERO</i> ; <i>VERO/hSLAM</i> ; <i>MDCK</i> ; <i>MDCK-SIAT1</i> ; <i>RK-13</i> ; <i>NCI-H292</i> ; <i>A 549</i>).
	Západoslovenský región	Laboratórium so stupňom biologickej bezpečnosti pre biofaktory 3	Dôkaz prítomnosti spór <i>B. anthracis</i> (kultivačne, RT-PCR); screening – DEFENDER <i>B. anthracis</i> (imunochromatografia).

Tabuľka č. 3: Akreditácia pracovísk OLM v SR a účasť na externej kontrole kvality skúšok v roku 2023

	ÚVZ SR	RÚVZ BB	RÚVZ KE
Akreditácia od/do	13.6. 2007/13.9. 2010 18.8.2010/18.8.2014 19.8.2014/19.8.2019 20.8.2019/20.8.2024		
Počet akreditovaných skúšok	23		
Počet akreditovaných ukazovateľov	140		
Počet absolvovaných medzilaboratórnych porovnávacích testov	8		

Tabuľka č. 4: Prehľad druhov vyšetrení a inej laboratórnej činnosti, počtu vyšetrených vzoriek a analýz v laboratóriách OLM v SR v roku 2023

Druh vyšetrenia	Počet	2023		
		ÚVZ	BB	KE
Rizikové zásielky	vzoriek	7		
	analýz	51		
Bakteriológia	vzoriek	4 311		
	analýz	61 465		
Viroológia	vzoriek	6 380		
	analýz	24 124		
Antiinfekčná imunológia	vzoriek	-		
	analýz	-		
Parazitológia	vzoriek	-		
	analýz	-		
MŽP	vzoriek	-		
	analýz	-		
Mykológia	vzoriek	-		
	analýz	-		
BŽP	vzoriek	-		
	analýz	-		
Laboratórium molekulárnej diagnostiky	vzoriek	5 154		
	analýz	19 202		
SPOLU	vzoriek	15 852		
	analýz	104 842		
Laboratórium bunkových kultúr	počet bunkových línií	5		
	množstvo pripravenej bunkovej susp. x 10 ⁶	5 676,2		
Prípravňa pôd a tekutých médií	Pevné pôdy, l	1 485		
	Tekuté pôdy, l	639		
	Roztoky, l	720		
SPOLU		2 844		

Národné referenčné centrum pre chrípku

1. NRC zriadené rozhodnutím MZ SR č. 1814/1990 - A/III - 3 zo dňa 18. decembra 1990
– doplnok z 22. Októbra 1993

2. Personálne obsadenie

počet iných odborných pracovníkov v VŠ vzdelaní III. stupňa: 2

počet lekárov: 1

počet iných odborných pracovníkov v VŠ vzdelaní I. stupňa: 1

3. Akreditácia

- podľa ISO 15189:2012
- od roku 2019 s platnosťou do roku 2024
- počet skúšok 2
- počet ukazovateľov 5

4. Činnosť NRC

4.1. Odborná činnosť

4.1.1 Ťažiskové úlohy

- vykonávanie laboratórnej diagnostiky vírusu chrípky zo vzoriek biologického materiálu metódou izolácie vírusu na bunkových kultúrach a molekulárno-biologickými metódami,
- vykonávanie nastavbovej diagnostiky - identifikácia izolovaných kmeňov vírusu chrípky na bunkových kultúrach metódou hemaglutinačno-inhibičného testu a celogenómové skevenoavanie vírusov chrípky a RSV,
- zabezpečovanie nastavbovej diagnostiky SARS-CoV-2, priama diagnostika vírusu a celogenómová sekvenácia
- zabezpečovanie nastavbovej diagnostiky monkeypox, priama diagnostika vírusu a celogenómová sekvenácia
- zabezpečovanie nastavbovej diagnostiky vírusu hepatitídy A, celogenómová sekvenácia
- zabezpečovanie diagnostiky protilátok proti vírusu chrípky typu A, vírusu chrípky typu B, respiračnému syncytiálnemu vírusu, vírusu parachrípky sérotypov 1, 2 a 3, adenovírusu a vírusu lymfocytárnej choriomeningitídy,
- vykonávanie sérologickej diagnostiky nevírusových agensov: *Chlamydia psittaci*, *Coxiella burnetii* a *Mycoplasma pneumoniae*,
- spolupráca s WHO a ECDC - týždenné hlásenie virologických výsledkov,
- spolupráca s EISN (European Influenza Surveillance Network), GISRS (Global Influenza Surveillance and Response System)
- vedenie databázy laboratórnych údajov,

- metodické vedenie a odborné usmerňovanie spolupracujúcich virologických laboratórií na RÚVZ v Banskej Bystrici a RÚVZ v Košiciach a kontrola kvality ich laboratórnej práce
- účasť na medzinárodných kontrolách kvality laboratórnej práce.

Plnenie, vyhodnotenie a závery:

V roku 2023 bolo v NRC pre chrípku laboratórne prijatých 425 vzoriek biologického materiálu: výterov z nosa, výterov z hrdla od sentinelových lekárov v rámci surveillance respiračných ochorení v SR, z ktorých sa vykonalo 1 700 analýz. Laboratórne bol potvrdený vírus chrípky typu A u 12 vzoriek, vírus chrípky subtyp A/H3 u 10 vzoriek, vírus chrípky subtyp A/H1 pdm09 u 5 vzoriek a vírus chrípky typu B u 16 vzoriek. RSV A vírus bol potvrdený v 19 vzorkách a RSV B v 17 vzorkách. Vo viacerých vzorkách bola potvrdená duálna infekcia či už SARS-CoV-2 a vírus chrípky alebo SARS-CoV-2 a RSV. Súčasne boli pozitívne vzorky z ÚVZ SR a RÚVZ podrobené sekevenovaniu, prijatých bolo 467 vzoriek biologického materiálu, vykonaných bolo 1 401 analýz. V rámci analýzy sentinelových vzoriek sekvenovaním bolo 62,5% vzoriek analyzované ako vírus chrípky subtyp A/H1N1 pdm09, 20,8% RSV A, 8,3% SARS-CoV-2 a 8,3% A/H3N2.

Súčasne bolo prijatých aj 318 vzoriek sér, z ktorých sa vykonalo 920 analýz (ELISA a komplementfixačná reakcia). Metódou komplementfixačnej reakcie sa vyšetrovali séra na prítomnosť protilátok proti adenovírusu, respiračnému syncyciálnemu vírusu, vírusu chrípky typu A, vírusu chrípky typu B, vírusu parachrípky sérotypov 1,2,3, *Mycoplasma pneumoniae*, *Coxiella burnetii*, *Chlamydia psittaci*. Metódou ELISA sa vyšetrovali protilátky proti adenovírusu, respiračnému syncyciálnemu vírusu, vírusu chrípky typu A, vírusu chrípky typu B, vírusu parachrípky sérotypov 1,2,3.

V roku 2023 bolo v NRC pre chrípku taktiež prijatých 1 585 vzoriek biologického materiálu určeného na sekvenovanie vírusu SARS-CoV-2, z toho časť vzoriek bola sekvenovaných priamo na Úrade verejného zdravotníctva SR a zvyšok vzoriek bol extrahovaný pre externé sekvenačné laboratórium Celkovo bolo vykonaných 2 049 analýz. U 19,2% vzoriek bol potvrdený suvariant XBB, u 19% subavariant XBB.1.5, u 12,8% XBB.1.5.-like+F456L, 10,8 % Variant Other, 10,6% BA.2.86, 8% BQ.1, 7,3,% XBB.1.5-like, 4,8 % BF, 4,1 % BN.1 a 3,3% iné.

V roku 2023 v NRC pre chrípku prijatých 11 vzoriek biologického materiálu na detekciu vírusu opičích kiahní. Vykonaných bolo 22 analýz. Žiadna zo vzoriek nebola pozitívna.

V roku 2023 bolo v NRC pre chrípku prijatých 51 vzoriek biologického materiálu určených na sekvenovanie vírusu hepatitídy A. Vykonaných bolo 51 analýz. Všetky vzorky boli určené ako genotyp IB.

NRC spolupracovalo na projekte úradov verejného zdravotníctva č. 8.1. Diferenciálna diagnostika respiračných ochorení. Gestorom je ÚVZ SR. Cieľom projektu je diagnostika respiračných ochorení vírusového aj bakteriálneho pôvodu pomocou kultivačných, sérologických a molekulárno-biologických metód.

4.1.2 Novozavedené metódy

V roku 2023 bola rozšírená sekvenačná analýza o vírusy chrípky, RSV a vírus hepatitídy typu A.

4.1.3 Medzilaboratórne porovnania

Účasť na medzilaboratórných testoch

NRC sa zúčastnilo na medzinárodnej kontrole kvality laboratórnej práce organizovanej WHO (WHO Influenza EQAP Team Virology Division, Centre for Health Protection, Public Health Laboratory, Hong Kong), úlohou ktorej bolo identifikovať 10 neznámych vzoriek vírusu chrípky metódou RT-PCR (vyhodnotenie: 100%).

NRC sa zúčastnilo na medzinárodnej kontrole kvality laboratórnej práce organizovanej WHO (WHO SARS-CoV-2 EQAP Team Public Health Laboratory Service, Centre For Health Protection, Public Health Laboratory, Hong Kong), úlohou ktorej bolo identifikovať 10 neznámych vzoriek na prítomnosť nukleovej kyseliny vírusu SARS-CoV-2 metódou RT-PCR (vyhodnotenie: 100%).

4.1.4 Iná odborná činnosť

- NRC koordinovalo výber, logistiku, anonymizáciu a prípravu vzoriek z celého územia SR na celogenómové sekvenovanie.
- NRC zasielalo pravidelné týždenné hlásenia výsledkov virologickej diagnostiky Odboru epidemiológie ÚVZ SR.
- NRC spolupracovalo na projekte úradov verejného zdravotníctva č. 8.1.: Diferenciálna diagnostika respiračných ochorení. Gestorom je ÚVZ SR. Cieľom projektu je diagnostika respiračných ochorení vírusového aj bakteriálneho pôvodu pomocou kultivačných, sérologických a molekulárno-biologických metód.
- NRC priebežne doplňalo, aktualizovalo dokumentáciu a udržiavalo v praxi procesy v súvislosti s procesným auditom systému manažérstva kvality podľa ISO 9001 na ÚVZ SR.
- NRC priebežne doplňalo, aktualizovalo dokumentáciu a udržiavalo v praxi procesy v súvislosti s ISO 15189 na OLM.

Medzinárodná činnosť: NRC pre chrípku spolupracuje s WHO-kolaboračným centrom pre výskum chrípky v Londýne (The Crick Worldwide Influenza Centre, The Francis Crick Institute, WHO Collaborating Centre for Reference and Research on Influenza). NRC spolupracuje v sieťach WHO pre surveillance chrípky European Influenza Surveillance Network (EISN) a Global Influenza Surveillance and Response System (GISRS). Výsledky virologickej diagnostiky zasiela vo forme pravidelných týždenných hlásení do informačného systému EpiPulse (ECDC).

5. Legislatívna činnosť

6. Metodická, konzultačná a výuková činnosť

Konzultačná činnosť

- NRC pravidelne uskutočňovalo konzultácie pre spolupracujúce virologické laboratória na Odboroch lekárskej mikrobiológie RÚVZ Banská Bystrica a RÚVZ Košice.

Výuková činnosť

- NRC pravidelne uskutočňuje školenia pre stredoškolských študentov farmácie a chémie-biotechnológie a pre vysokoškolských študentov Slovenskej zdravotníckej univerzity a Trnavskej univerzity v laboratóriách na pôde ÚVZ SR.

7. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

Mgr. Edita Staroňová, PhD.	Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov Krizový štáb Úradu verejného zdravotníctva SR Poradný zbor Hlavného hygienika SR pre Odbor lekárska mikrobiológia Multidisciplinárna integrovaná skupina odborníkov pre oblasť CBRNE hrozieb Pracovná skupina v súvislosti so zavedením procesu sekvenovanie vzoriek Pracovná skupina pre optimalizáciu laboratórných činností vo verejnom zdravotníctve
RNDr. Elena Tichá, PhD.	Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov
MUDr. Michaela Slezáková	Slovenská lekárska komora Slovenská spoločnosť klinickej mikrobiológie
Bc. Miroslava Romanová	Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov

8. Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

9th Joint WHO Regional Office for Europe & European Centre for Disease Prevention and Control Annual European Influenza and COVID-19 Surveillance Meeting 2023, Kodaň, Dánsko, in person meeting, 31.5-2.6.2023.

NRC pre poliomyelitídu

1. NRC zriadené Ministerstvom zdravotníctva SR rozhodnutím č.:1814/1990 – A/III-3 zo dňa 18. Decembra 1990 – doplnok z 22.októbra 1993

2. Personálne obsadenie:

počet iných odborných pracovníkov (s VŠ vzdelaním I. a II. stupňa): 1
počet pracovníkov s ÚSOV (laboranti, AHS, DAHE a pod.): 4

3. Akreditácia (áno/nie)

Ak áno:

- podľa STN ISO 15 189:2012
- od roku 20.8.2019 s platnosťou do 20.8.2024
- počet skúšok :4
- počet ukazovateľov: 11

Akreditácia WHO – „WHO Global Polio Laboratory Network“ (GPLN)

od roku 1998, platnosť sa každoročne obnovuje

4. Činnosť NRC

4.1. Odborná činnosť

4.1.1 Ťažiskové úlohy

V rámci WHO programu – „Globálna eradikácia poliomyelitídy“ vykonáva:

- surveillance poliomyelitídy a poliomyelitídu napodobňujúcich ochorení (ACHO),
- enterovírusovú surveillance,
- environmentálnu surveillance - sledovanie cirkulácie poliovírusov a non-polio enterovírusov vo vonkajšom prostredí,
- konzultačnú a metodickú činnosť,
- spolupracuje na domácich a zahraničných projektoch,
- kontrolu citlivosti bunkových substrátov na referenčné poliovírusové kmene používané v pokuse o izoláciu vírusov
- externú kontrolu kvality laboratórnej práce pre spolupracujúce virologické pracoviská na báze RÚVZ SR so sídlom v Banskej Bystrici a v Košiciach

Plnenie:

- V roku 2023 bolo v NRC spolu vyšetrených 9.854 ukazovateľov načo bolo potrebných realizovať 13.310 analýz.

- V rámci surveillance poliomyelitídy a polio napodobňujúcich ochorení v SR bolo v NRC pre poliomyelitídu v pokuse o izoláciu vírusu vyšetrených 445 vzoriek stolíc, 19 vzoriek mozgomiešneho moku a 12 vzoriek eluátov. Z toho z pracovísk RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici a Košiciach bolo prijatých 12 suspektne pozitívnych vzoriek stolíc a 2 likvory.
- Z biologického materiálu bol v pokuse o izpláciu vírusu na bunkových kultúrach izolovaný 2x CVA7 (od jedného pacienta), 3xCVB2 (od jedného pacienta), 1x CVB5, 2x ECHO11(od jedného pacienta), 2x ECHO15 (od jedného pacienta), 8x NPEV (od 5 pacientov). (Tabulka č.1)
- Z biologického materiálu od pacientov s dg. diagnózou G61 nebol kultiváciou inokulovaných vzoriek klinického materiálu na bunkových kultúrach izolovaný žiadny EV
- Pracoviská RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici a Košiciach zaslali na konfirmáciu aj 56 vzoriek suspektne pozitívnych odpadových vôd z 23-och odberov v ich príslušných lokalitách.
Z týchto vzoriek boli izolované 15x NPEV, 2x CVB4, 6x CVB5, 5x ECHO6 a 5x ECHO24. (Tabulka č.1)
- V roku 2023 boli v SR hlásený jeden prípad pacienta s dg. ACHO mladší ako 15 rokov. Vyšetrené boli 4 vzorky biologického materiálu – 3 vzorky stolice a jedna vzorka likvoru. Všetky vzorky boli vyšetrené s negatívnym výsledkom na prítomnosť enterovírusov.
- V rámci environmentálnej surveillance, v zmysle nariadenia Hlavného hygienika SR, NRC pravidelne monitoruje odpadové vody na prítomnosť poliovírusov a iných enterovírusov podľa ním vypracovaného harmonogramu odberov. Za obdobie roku 2023, boli v NRC pre poliomyelitídu vyšetrené v Západoslovenskom regióne odpadové vody z 19-tich odberových lokalít : 16 čističiek odpadových vôd (ČOV) a 3 utečeneckých táborov (Rohovce, Medveďov, Gabčíkovo). Realizovalo sa 133 odberov z čističiek odpadových vôd, čo po spracovaní predstavuje 266 vzoriek. Vzorky boli vyšetrené podľa štandardných metodík WHO v pokuse o izoláciu vírusu na bunkových substrátoch Rd(A) a L20B.
- Z odberov boli izolované 1x CVB4 (2vzorky), 6x CVB5 (11 vzoriek), 1x ECHO3(2 vzorky), 1x ECHO11(2vzorky), 1x ECHO13 (2vzorky), 3x ECHO15 (5vzoriek), 2x ECHO18 (4 vzorky), 1x ECHO22 (2 vzorky), 1x ECHO30 (2 vzorky) a 25x NPEV (43 vzoriek) (Tabulka č.1)
- Poliovírusy v roku 2023 izolované neboli.
- Všetky vzorky prichádzajúce do laboratória sú zapisované do on-line programu LDMS (Laboratory Data Managment System). Prostredníctvom tohoto programu je možné účinne kontrolovať dodržiavanie termínov laboratórneho vyšetrenia vzoriek v súčasnej fáze Globálnej eradikácie poliomyelitídy.
- V priebehu celého roka boli zasielané hlásenia o priebehu laboratórneho vyšetrenia pacientov s dg. ACHO v programe WHO on-line LDMS.

- V on-line programe GPLNMS/Laboratory Management bol spracovaný „Global Polio Laboratory Network Virus Isolation Checklist for WHO Annual Accreditation“ NRC pre poliomyelitídu.
- Na základe vyhodnotenia testu profesionality v roku 2023 v ktorom NRC pre poliomyelitídu dosiahlo 95% a vyhodnotenia činnosti („Check List for Annual Accreditation“), NRC pre poliomyelitídu naďalej zostáva plne akreditované ako „WHO EURO Polio laboratórium“ s zostáva zaradené do siete WHO Euro polio laboratórií a GPLN – Global Polio Laboratory Network.
- V spolupráci s odborom epidemiológie bola vypracovaná „Annual Update On Polio Eradication Activities“, pre RCC European Region of the WHO, - aktualizované informácie pre európsku regionálnu certifikačnú komisiu ako podklad pre ich zasadnutie v Kodani
- NRC spolupracuje s Odborom epidemiológie ÚVZ SR na úlohe 6.6 Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v SR: Environmentálna surveillancepoliomyelitídy a sledovanie VDPV s cieľom monitorovania cirkulácie divokých a vakcinálnych kmeňov poliovírusov vyšetrením odpadových vôd s osobitným zreteľom na sledovanie tzv. VDPV (*Vaccine Derived Polio Viruses.*)
- V rámci diagnostiky neuroinfekcií a ochorení kardiovaskulárneho systému, zažívacieho traktu bolo realizovaných:
- 1650 vyšetrení metódiu EIA na dôkaz IgM, IgA a IgG protilátok proti Enterovírusom z patientských sér.
IgA protilátky v 35 vzorkách vykazovali pozitívny výsledok a v 13 vzorkách hraničnú hodnotu.
IgM protilátky v 19 vzorkách vykazovali pozitívny výsledok a v 11 vzorkách hraničnú hodnotu.
IgG protilátky boli pozitívne v 56 vzorkách a v 16 vzorkách vykazovali hraničnú hodnotu. (Tab.č.2)
- 2070 vyšetrení bolo vykonaných z 696 vzoriek biologického materiálu od pacientov s dg. vírusová gastroenteritída metódami imunochromatografie, EIA zo vzoriek stolíc. Metódou imunochromatografie sa prítomnosť Rotavírusov dokázala v 221 vzorkách. Adenovírusy metódou imunochromatografie vykazovali pozitívny výsledok v 12-tich vzorkách. Norovírusy boli metódou EIA pozitívne identifikované v 47 vzorkách (Tab.č.3)

Tab.č.1 Výsledky izolačných pokusov na bunkových kultúrach

Vyšetrovaný materiál	Počet			Vírusové sérotypy		
	pacientov/ odberových miest	vzoriek	vyšetrení	sérotyp	Počet pozitívnych odberov	Počet pozitívnych vzoriek
Stolica	285	419	3816	CVA7 CVB2	2 3	2 3

				CVB5	1	1
				ECHO11	2	2
				ECHO11	2	2
				ECHO15	1	1
				NPEV bližšie neidentifikovaný	8	8
Mozgomiešny mok	19	19	144	-----	-----	-----
Eluáty stolice	8	12	88	-----	-----	-----
Eluáty - odpadové vody	20	56	1342	CVB4 CVB5 ECHO6 ECHO24 NPEV bližšie neidentifikovaný	2 4 3 4 11	2 6 5 5 15
Odpadové vody	133	266	4630	CVB4 CVB5 ECHO3 ECHO11 ECHO13 ECHO15 ECHO18 ECHO22 ECHO30 NPEV bližšie neidentifikovaný	1 6 1 1 1 3 2 1 1 25	2 11 2 2 2 5 4 2 2 43

Tab.č.2 Dôkaz protilátok, EIA

EIA testy	Celkový počet vzoriek	Počet dvojíc	Celkový počet vyšetrení	Hraničná hodnota (vzorky)	Pozitívne (vzorky)
Entero IgA	204	102	820	13	35
Entero IgM	204	102	410	11	19
Entero IgG	154	77	420	16	56

*SV = Nehodnotiteľný výsledok, bol žiadaný opakovaný odber vzorky.

Tab.č.3 Vyšetovanie vírusových gastroenteritíd

	Celkový počet vzoriek	Celkový počet vyšetrení	Hraničná hodnota (vzorky)	Pozitívne (vzorky)
Rotavírusy Imunochromatografiou	696	700	0	221
Adenovírusy Imunochromatografiou	696	700	0	12
Norovírusy EIA	462	670	0	47

Laboratórne metódy

- Pokus o izoláciu vírusov na bunkových kultúrach
- EIA test na dôkaz špecifických protilátok v sére
- EIA test na dôkaz špecifických antigénov v stolici
- Imunochromatografia na dôkaz špecifických antigénov v stolici
- Molekulárno-biologické metódy PCR

Novozavedené metódy

V roku 2023 úspešne absolvovalo NRC prostredníctvom laboratória molekulárnej diagnostiky EKK ITD/VDPV 5.2 - PCR metódu na intratypovú diferenciáciu izolovaných poliovírusov z klinického materiálu a izolátov na BK, čím zaviedlo ITD poliovírusov do diagnostiky.

Medzilaboratórne porovnania

NRC sa v roku 2023 zúčastnilo EKK - testu profesionality „WHO Global Polio Laboratory Network Virus Isolation proficiency test“ - VIPT 2023-1. Organizátorom bolo Specialized Reference Laboratory for Polio, RIVM, the Netherlands, for the GPLN, National Institute for Public Health and the Environment, Bilthoven, Holandsko a úradovňou WHO v Kodani. NRC pre poliomyelitídu dosiahlo 95 -nú % úspešnosť.

NRC sa prostredníctvom laboratória molekulárnej diagnostiky zúčastnilo EKK ITD/VDPV 5.2 - PCR metódu na intratypovú diferenciáciu izolovaných poliovírusov z klinického materiálu a izolátov na BK. Dosiahlo úspešnosť 95%, čím rozšírilo svoju GPLN akreditáciu.

4.1.2 Iná odborná činnosť

- NRC priebežne dopĺňa a aktualizuje dokumentáciu a udržiava v praxi procesy v súvislosti s procesným auditom systému manažerstva kvality podľa ISO 9001:2000 na ÚVZ SR.
- V procese certifikácie systému manažerstva kvality na ÚVZ SR pracovníci NRC priebežne pripomienkovali IRD – Smernice.

- V súvislosti so SNAS akreditáciou odboru LM boli za NRC vypracované zmeny v dokumentácii – príslušných ŠPP a metodických pokynoch.
- NRC vypracovalo podklady k nariadeniu HH SR „*Sledovanie cirkulácie poliovírusov a iných enterovírusov vo vonkajšom prostredí*“, NRC vypracovalo a rozposlalo RÚVZ v Západoslovenskom regióne harmonogram odberov pre vykonanie celoplošného vyšetrovania odpadových vôd v SR na prítomnosť poliovírusov a iných enterovírusov

Medzinárodná činnosť

Činnosť NRC je koordinovaná a kontrolovaná SZO prostredníctvom Regionálneho referenčného laboratória v Helsinkách a úradovňou SZO v Kodani zastúpenou „Coordinator European Polio Laboratory Network“ – Dr. Eugen V. Saxentoff.

6. Legislatívna činnosť

6. Metodická, konzultačná a výuková činnosť

- V priebehu roka NRC pravidelne uskutočňovalo konzultácie pre spolupracujúce laboratória na pracoviskách lekárskej mikrobiológie v RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici a Košiciach.
- NRC poskytuje konzultácie v rámci laboratórnej diagnostiky enterovírusov, adenovírusov a rotavírusov u neuroinfekcií a ochorení kardiovaskulárneho systému, zažívacieho traktu klinickým pracoviskám.

7. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

Mgr. Katarína Pastuchová	Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov
	Poradný zbor Hlavného hygienika SR pre Odbor lekárska mikrobiológia
Gáliková Jana	Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov
Petergáčová Miroslava	Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov
Červená Martina	Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov
Matlahová Denisa	Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov

8. Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

NRC pre salmonelózy

1. Národné referenčné centrum/d'alej NRC/ pre salmonelózy bolo zriadené na Štátnom zdravotnom ústave SR / ŠZÚ /1.5.2002 rozhodnutím Ministerstva zdravotníctva (zmenou zriaďovacej listiny z 29.4.2002, č.M/1985/2002).

2. Personálne obsadenie

Počet lekárov :1(Špecializačná skúška z lekárskej mikrobiológie II.stupňa)

Počet pracovníkov s ÚSOV: 1

3. Akreditácia

- podľa STN EN ISO/IEC 15189:2012
- od roku 2019 s platnosťou do roku 20.8.2024
- počet skúšok 3
- počet ukazovateľov 36

4. Činnosť NRC

4.1 Odborná činnosť

4.1.1 Ťažiskové úlohy

Identifikácia, typizácia a verifikácia izolátov *Salmonella* spp., kolujúcich na teritóriu SR.

Do NRC bolo v roku 2023 doručených **751 materiálov/ izolátov susp.*Salmonella* spp.** na verifikáciu, identifikáciu a typizáciu. Do celkového počtu analyzovaných vzoriek, sa pripočítajú aj izoláty, dodané a spracované rámci externej kontroly kvality vykonávania skúšok(EQA):12 neznámych kmeňov *Salmonella* spp., ktoré sú externou kontrolou kvality vykonávania skúšok sérotypizácie. EQA schému pre typizáciu *Salmonella* spp.2023 Európskej siete pre choroby z potravín a vody pod gesciou ECDC pripravil Národný inštitút pre verejné zdravie a životné prostredie(NIPHE), Ministerstva zdravotníctva, prosperity a športu Holandského kráľovstva/NL/.

Zo vzoriek z biologického materiálu od pacientov bolo **66 z mimočrevnej lokalizácie:26___izolátov z moča(S.Enteritidis(9),S.Infantis(9), po jednom izoláte:S.Typhimurium, S.Goldcoast, S.Bovismorbificans,,S.Newport, S.Virchow, S.enterica subsp.enterica, S.Litchfield, S.Llandoff. Z hemokultúr bolo typizovaných 17 izolátov, z toho S.Enteritidis(12), S.Typhimurium(1),S.Oranienburg, S.enterica subsp.enterica6,7:-:1,5,7.,S.Paratyphi B, var.Java,S.enterica subsp.enterica monofázická, z likvoru S.Enteritidis.Zo 7 vzoriek z rán sa typizovala S.Enteritidis(3)a S. Infantis(4),Z kožných sterov boli zachytené S.Stanley(1),S.Infantis(1)S.diarizonae 61:-:1,5,7(1),z dekubitu S.Infantis(1).Z punktátu bola izolovaná S.Infantis, z drénu SEE 61:-:1,5,7a z gynekologických materiálov S.Infantis(1) a S.Enteritidis(1).Z výterov z nosa boli**

zachytené *S.Coeln*, *S.Infantis* a *S.Enteritidis*. Vo výteroch z tonzíl a dutiny ústnej bola identifikovaná *S.Mbandaka*(1), *S.Enteritidis*(1) a *S.Infantis*(2).

Z rektálnych výterov a zo stolice bolo spracovaných 627 izolátov . Najčastejšie sérovary zachytené z týchto materiálov a typizované v NRC pre salmonelózy boli *S.Typhimurium* 4,5,12(103), *S.Enteritidis*(83), *S. Infantis*(40), *S.Typhimurium* monofázické varianty(31+21), *S. enterica* subsp. *enterica* monofázická 4,5,12:i-(42), *S.Typhimurium* 4,12 (24). V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi sme zaznamenali zvýšený výskyt sérovarov *S.Coeln*, *S.Derby*, *S.Newport*, *S.Bovismorficans*, *S.Kentucky* *S.Paratyphi b*, var .Java , *S.enterica* subsp. *diarizonae*.

a raritné sérovary *S.Ago*,(1),*S.Llandoff*(1),*S.Kisangani*(1),*S.Durban*(1),*S.Larochelle*(1), *S.Woodinville*(1).

Tvorba podkladov pre surveillance salmonelóz v SR - Spolupráca pri detekcii zdrojov a faktorov prenosu salmonelóz- základy pre integrovanú surveillance

NRC pre salmonelózy vykonáva odbornú činnosť v intenciách zdravotnej politiky“**One Health**“, prieniku laboratórnej diagnostickej praxe pre zdravie ľudí, kvalitu potravín a špecifikácie izolátov *Salmonella* spp. ako kontaminanty prostredia ľudí a zvierat

- Z 34 vzoriek potravín s nálezom *Salmonella* spp., ktoré boli zaslané na typizáciu do NRC pre salmonelózy v roku 2023, boli hlavnou komoditou (18 vzoriek) druhy kuracieho mäsa .Z toho 17 pochádzalo z EÚ štátu, jeden materiál bol z tzv.tretej krajiny. Komodity boli zachytené najmä v spotrebiteľskej sieti gastrozariadení – reštauráciách a vyšetrené v rámci ŠZD.Vo vzorkách boli identifikovaná *S.Infantis*(7), *S.Enteritidis*(6), a *S.Newport*(5). Vo vzorkách(8) z domácich slepačích vajec ,odobratých v súvislosti s rodinnou epidémiou, bola typizovaná *S.Enteritidis*. Pri kontrole v prevádzke cukrárskej výroby sa zistila *Salmonella* spp.v piatich druhoch zákuskov, typizáciou sa identifikovala vo všetkých vzorkách *S.Newport* Z ovčiarских výrobkov sme zaznamenali *S.Enteritidis* vo vzorke ovčieho syra soleného.Pri kontrole na benzínovej čerpacom stanici sa v jednom výrobku- Nugetová bageta s dressingom- detekovala *S.Agona*.
- Konfirmovali sa a typizovali sa nálezy *Salmonella* spp. z 2 vzoriek prostredia-piesku z mestských pieskovísk zaslaných z laboratórií mikrobiológie životného prostredia RÚVZ. V roku 2023 bolo zachytené v rámci bežného dozoru *Salmonella* spp. z pieskovísk na detských ihriskách: *S.Enteritidis*) v meste Poprad, a *S.enterica* subsp. *enterica* (6,7:-:1,5) v MŠ v meste Trenčín,
- Zo vzorky z prírodného kúpaliska R.-chaty bola izolovaná *S.enterica* subsp.*diarizonae*(38:r:z).
- Zo vzoriek povrchových závlahových vôd sa izolovali *S.enterica* subsp. *enterica* (6,7:-:1,5) (Malý Dunaj) a *S.Coeln* (4,5,12:y:1,2)(Č.Voda)
- Pokračovali sme v konfirmovaní a typizácii nálezov *Salmonella* spp. zo vzoriek biologického materiálu pacientov, sterov z plazov, chovaných v domácnostiach, ako aj vzoriek prostredia(voda z akvária, podstielky z terárií) v súvislosti s humánnymi

ochoreniami na salmonelózu, ktoré boli vyvolané raritnými sérovarmi ale aj bežnými sérovarmi *Salmonella* spp

Spolu sa analyzovalo **25 izolátov zo vzoriek z prostredia exotických zvierat**: voda z akvárií(10) ,zo súčastí akvárií(3) , **stery z rôznych častí tiel korytnáčiek(7), 5 izolátov z podstielok** jašteríc rodu *Agama* a z terária pytóna **.S.Virchow** bola vyvolávatel'om ochorenia u 4 detí (3 a 5 roční súrodenci) a dvoch 7 ročných pacientov ,rovnako sa konfirmovali prípady so záchytnom *S. Virchow* z prostredia zvierat, v poslednom prípade sa z prostredia korytnačky identifikoval súčasne aj sérovar ***S. enterica subsp. diarizonae*** (60:z52:z53).Pri konfirmačnom vyšetrení z akváriovej vody korytnačky z domácnosti 17 ročného pacienta sa izoloval totožný sérovar **S.Stanley**. U dvoch 9 ročných a 7 ročného dieťaťa bola s izolátmi z vody akvárií konfirmovaná **S.Litchfield**.Infekcia 8 ročnej pacientky,vyvolaná **S.Urbana** bola konfirmovaná výskytom tohto sérovaru vo vzorke akváriovej vody, sterov z korytnačky a súčastí akvária. **S.Thompson** u 16 mesačnej pacientky, je opakovane po roku izolovaná, pričom pri predchádzajúcom konfirmačnom vyšetrení bola vo vode z akvária prítomná *S.Thompson* aj *S.Braenderup*.Osobitnými prípadmi k reptilom asociovaných salmonelóz sú infekcie, zistené u pacientov **s pozitívnou chovateľskou anamnézou v rodine alebo v blízkom susedstve**. Prípád s etiológiou **S.Virchow** u 3ročného a **S.Umbillo** u 4ročného dieťaťa patrí do tejto kategórie.Alarmujúce sú prípady infekcií vyvolaných exotickými sérovarmi u detí vo vekovej kategórii 0-1 ročných, u ktorých sa v procese vzniku infekcie uplatňuje nepriamy kontakt s plazmi – infikujú sa prostredníctvom kontaminovaných rúk, dospelých osôb alebo kontaktom s povrchmi, ktoré sú kontaminované výlučkami plazov.***S.enterica susp.diarizonae*** 41:z4,z23:- akvirovalo 3 mesačné dieťa od *Užovky červenej*, ktorú rodičia dieťaťa údajne presunuli do inej domácnosti, kde zviera uhynulo. Exotický sérovar **S.Woodinville** infikoval **5 mesačné dieťa** v rodine, chovajúcej 5 rokov chameleóny a 3 roky suchozemské korytnačky.Za zdroj infekcie považovali rodičia mladú korytnačku, ktorú mali požičanú od známych. Po ochorení dieťaťa korytnačku údajne známym vrátili, ale odmietli dať epidemiológom kontakt. Prisl'úbili, že svoje zvieratá, ktoré sú pod veterinárnou kontrolou, dajú vyšetriť. Gekon a agama, kŕmené sarančami, boli zdrojom ***S.enterica susp.salamae*** (58:l,z13:z28:-), ktorý infikoval 6 mesačné dieťa. Jašterica rodu *Agama*,chovaná u starých rodičov bola zdrojom **S.Durban**, ktorou sa infikovalo 7 mesačné dieťa. Podstielky plazov sú kontaminované širokým spektrom sérovarov salmonel. **S.Coatham** sa izolovala z podstielky agamy(1 ročný pacient infikovaný *S.Ago*), **podstielka chameleona** obsahovala ***S.enterica subsp. houtenae*** (44:z4,z23:-), 11ročný pacient akviroval **S.Stanley**, z prostredia pytóna, chovaného v rodine, bola izolovaná ***S.enterica subsp.diarizonae*** (38:-:z55).Sérovarom **S.Infantis** sa nakazila 11 mesačná pacientka, z podstielky jašterice rodu *Agama* , chovanej v rodine, sa zachytila **S.Infantis** a **S.Kentucky**.

Tento nález je opäť potvrdením literárnych údajov o možnom rôznorodom osídlení zažívacieho traktu plazov viacerými sérovarmi *Salmonella* spp.Ďalšie ochorenia detí boli potvrdené epidemiologickým vyšetrením, rodičia odmietli poskytnúť vzorky z prostredia zvierat na mikrobiologické vyšetrenie. **Treba pokračovať v edukácii populácie, aby sa domácnosti s deťmi do 5 rokov veku, seniormi, onkologickými pacientami a osobami s poruchami imunity vyvarovali chovateľstvu plazov, ako domácich miláčikov.Pracovná anamnéza členov rodiny má byť súčasťou dotazníka pri epidemiologickom vyšetrení, pretože sa môže jednať o profesionálnu infekciu u predajcu/majiteľa infekcia Pet- ZOO**

predajní rôznych firiem, ktoré sú súčasťou obchodných centier v rôznych mestách a ich satelitoch, alebo súkromnej maloobchodnej siete. Tieto osoby, ktoré prichádzajú do kontaktu s rôznymi druhmi plazov a iných zvierat, môžu prenášať infekciu na najzraniteľnejších členov rodiny. Intermitentné vylučovanie *Salmonella* spp. môže byť príčinou negatívneho výsledku mikrobiologického vyšetrenia prostredia zvierat'a, hlavne keď sa odber materiálu vykoná po dlhšom čase od zachytenia *Salmonella* spp. u pacienta.

- Významným faktorom v akvirovaní salmonelóz sú **cestovateľské aktivity**. Najmladšou pacientkou, s potvrdenou cestovateľskou salmonelózou bolo 16 mesačné dievčatko, ktoré akvirovalo **S.Larochelle** v Egypte, v rezorte Titanic Palace. Na ostrove Mauritius sa infikoval 5 ročný chlapec sérovarom **S.Kisangani**, konzumoval všetko, slepačie vajcia aj morské plody. Na **Maledívách** sa nakazila **S.Paratyphi B., var.Java**, 10 ročná dievčina, rodičia sa zmienili o kontakte s mladými žralokmi v rybárskej dedine a množstve papagájov v rezorte. V **Indonézii** sa 19. ročná pacientka infikovala **S.Newport**, konzumovala vajcia, ale aj krevety. V Taliansku, (oblasť bližšie nešpecifikovaná), získala **S.Llandoff**, 47 ročná pacientka, 34 ročný muž, ktorý navštívil viaceré miesta v **Maroku** sa infikoval **S.Chester**. V **Tunise** sa 37 ročný pacient nakazil **S.Stanleyville**. Mnohé záchyty raritných sérovarov (*S.Mikawasima*, *S.Give*, *S.Brandenburg*) sa však nepodarilo objasniť pre neochotu pacientov spolupracovať pri epidemiologickom vyšetrení. V Indii, ktorú navštívila prostredníctvom indickej cestovnej kancelárie akvirovala 43 ročná pacientka **S.Paratyphi A**. U cudzej štátnej príslušníčky z Vietnamu, bol detekovaný sérovar **S.Weltevreden**, u muža z Thajska identifikovaná **S.Kentucky**, u 5 ročného dieťaťa **S.Agona**. Odbery na depistáž u cudzincov sa vykonávajú v zmluvných infektologických ambulanciách na vyžiadanie Cudzineckej polície. Dáta o krajine pôvodu, ani o ďalšom pobyte alebo pôsobení týchto osôb, nebývajú k dispozícii.
- Všetky materiály boli vyšetrované akreditovanými metódami, bolo stanovených **14 250 ukazovateľov** (+120(K) ukazovateľov kontroly vykonávaných skúšok) a vykonaných spolu **25 536** (+1280(K) analýz na kontrolu vykonávaných skúšok).
- V spolupráci so špecializovaným laboratóriom molekulárnej diagnostiky (LMD) OLM ÚVZ SR NRC pre salmonelózy selektuje relevantné izoláty *Salmonella* spp. na detekciu pulzotypov pre potvrdenie resp. vylúčenie suspektnej epidemickej súvislosti izolátov z ľudských materiálov, z potravín, prostredia a veterinárnych izolátov metódou restriktívnej PCR analýzy a elektroforézou v pulznom poli (PFGE).
- Prehľad analytickej činnosti NRC pre salmonelózy za obdobie od 1.1.2023-31.12.2023 vrátane vzoriek zabezpečenia kvality je uvedený v tabuľke č.1

Tabuľka č. 1: Prehľad analytickej činnosti NRC pre salmonelózy za obdobie od 1.1.2023-31.12.2023

Vzorky	Počet		
	vzoriek	ukazovateľov	analýz
Pacientske izoláty	698	13 247	23 431
Potraviny (MŽP,)	34	649	1 380
Prostredie	13	256	506
Veterinárne izoláty(stery)	5	98	219

Vzorky zabezpečenia kvality vykonávaných skúšok SPOLU	12 EQA+14	60 EQA+60	1080 EQA+200
	750 +12EQA14(K)	14 250+120(K)	25 536+1280(K)

Výsledky sérotypizačných analýz dávajú obraz širokého spektra sérovarov salmonel, vyskytujúcich sa na teritóriu SR. V prevažnej miere sa vyskytovali na teritóriu SR sérovary z biochemickej podskupiny *Salmonella enterica* subsp. *enterica*. Výskyt *S. Enteritidis* a *S. Typhimurium* spolu s monofázickými variantami, rovnako aj sérovar *S. Infantis* ešte stále prevláda. Pozorujeme zvýšený záchyt sérovarov z biochemickej podskupiny *Salmonella enterica* subsp. *diarizonae* z biologických materiálov. Spektrum sérovarov ovplyvňujú cestovateľské aktivity, ktoré sa nedarí vždy objasniť, rovnako aj voľnočasové aktivity, zamerané na chov zvierat, či už spoločenských zvierat alebo exotických plazov. Tieto zvieratá však môžu byť dostupné aj vo verejnosťou navštevovaných akváriách a teráriách, na putovných výstavách alebo pravidelne organizovaných burzách

- Prehľad sérovarov izolátov *Salmonella* spp. v SR, typizovaných v NRC pre salmonelózy ÚVZ SR roku 2023, je uvedený v tabuľke č.2.

Tab.č.2: Prehľad sérovarov izolátov *Salmonella* spp. v SR typizovaných v NRC pre salmonelózy ÚVZ SR v období od 1.1.-31.12.2023

<i>S. Enteritidis</i> (99)15**** 1****	<i>S. Brandenburg</i> (4)	<i>S. Indiana</i> (1)	<i>S. enterica</i> subsp. <i>diarizonae</i> 38:-:z55(1)**** 17:z10:e,n,z15(1) 38:r:-: (1) 38:r:z(1)**** 61:-:1,5,7(3) 6,14 :l,v:z35(1) 61:l,v:1,5,7(1) 61: i:z53(1) 50:i:z(5) 60:z52:z53(1)**** <i>S. enterica</i> subsp. <i>houtenae</i> 44:z4,z32:-1**** Legenda: * cestov. anamnéza / cudzinec ** exotické zviera *** potravina **** prostredie
<i>S. Infantis</i> (125)7***	<i>S. Senftenberg</i> (4)	<i>S. Kambole</i> (1)	
<i>S. Typhimurium</i> 4,5 (103)	<i>S. Abony</i> (3)	<i>S. Kenya</i> (1)	
STM monofázická (31)	<i>S. Llandoff</i> (3)1*	<i>S. Kisangani</i> (1)*	
<i>S. Typhimurium</i> ,4,12(24)	<i>S. London</i> (3)	<i>S. Laroche</i> (1)*	
STM monofázická(21)	<i>S. Mbandaka</i> (3)	<i>S. Liverpool</i> (1)	
<i>S. enterica</i>	<i>S. Oranienburg</i> (3)	<i>S. Montevideo</i> (1)	
ssp. <i>enterica</i> 4,5,12: i:-	<i>S. Oritamerin</i> (3)	<i>S. Muenchen</i> (1)	
(42)	<i>S. Szentes</i> (3)	<i>S. Muenster</i> (1)	
<i>S. enterica</i>	<i>S. Thompson</i> (3)	<i>S. Napoli</i> (1)	
ssp. <i>enterica</i> 4,12: i:-(15)	<i>S. Goldcoast</i> (2)	<i>S. Othmarschen</i> (1)	
<i>S. Coeln</i> (31)1****	<i>S. Chester</i> (2)1*	<i>S. Paratyphi A</i> (1)*	
<i>S. Derby</i> (26)	<i>S. Kottbus</i> (2)	<i>S. Potsdam</i> (1)	
<i>S. Newport</i> (23)11***,1*	<i>S. Livingstone</i> (2)	<i>S. Schleissheim</i> (1)	
<i>S. Stanley</i> (16)1****,2**	<i>S. Mikawasima</i> (2)	<i>S. Stanleyville</i> (1)*	
<i>S. Bovismorbificans</i> (14)	<i>S. Rissen</i> (2)	<i>S. Umbilo</i> (1)	
<i>S. Litchfield</i> (14)5****,4**	<i>S. Saintpaul</i> (2)	<i>S. Woodinville</i> (1)	
<i>S. Virchow</i> (13)6****	<i>S. Weltevreden</i> (2)1*		
<i>S. Kentucky</i> (10)	<i>S. Ago</i> (1)		
<i>S. Paratyphi B</i> ,v. <i>Java</i> (10)1*	<i>S. Braenderup</i> (1)		
<i>S. Agona</i> (7)1***	<i>S. Cotham</i> (1)	<i>S. enterica</i> ssp. <i>enterica</i>	
<i>S. Urbana</i> (6)3****,2**	<i>S. Durban</i> (1)	4,12:b:-: (1)	
<i>S. Strathcona</i> (6)	<i>S. Gaminara</i> (1)	<i>S. enterica</i> ssp. <i>enterica</i>	
<i>S. Irumu</i> (5)	<i>S. Hadar</i> (1)	6,7:-:1,5(2)	

		<i>S. enterica</i> ssp. <i>enterica</i> 6,8:1,v:-(1)	
--	--	---	--

- NRC uchováva zbierku izolátov ***Salmonella* spp.** na možné vykonanie retrográdnych porovnávacích laboratórnych analýz pre potreby laboratórnej a integrovanej surveillance
- Nadstavbová diagnostika v spolupráci so špecializovaným laboratóriom molekulárnej diagnostiky (LMD) OLM ÚVZ SR- LMD Pokračovalo sa v príprave na izoláciu vzoriek DNA z vyselektovaných kmeňov salmonel na stanovenie pulzotypov izolátov ***Salmonella* spp.** metódou PFGE, reštrikčnou analýzou a elektroforézou v pulznom poli na porovnávacie analýzy pre zabezpečenie požiadaviek aktuálnej národnej laboratórnej surveillance a novej reakcie v medzinárodnom systéme rýchleho varovania (EWRS), ako aj výziev v EpiPulse systéme ECDC. LMD naďalej vykonáva metódy identifikačnej typizácie ID PCR a detekcie flagelárnych antigénov u izolátov *Salmonella* spp. defektných a konvenčnými metódami netypizovateľných, ako aj konfirmačné analýzy. V krajinách EÚ sú v súčasnosti do spektra laboratórnych vyšetrovacích metód medzinárodných sietí pre európsku surveillance salmonelóz ECDC a svetovej siete pre choroby z potravín WHO GFN (Global Foodborne Infection Net) implementované WGS (celogenómové sekvenčné) analýzy, ktorých výstupy hrajú významnú úlohu pri riešení cezhraničných epidémií. Tieto perspektívne génotypizačné metódy, vyžadujú náročné prístrojové, softvérové vybavenie, ako aj personálne obsadenie a ich zavedenie závisí od významnej finančnej podpory. Aktuálne prebiehajú prípravné procesy na vytvorenie predpokladov pre vznik pracoviska, vybaveného podľa požiadaviek medzinárodných protokolov. OLM nadviazal spoluprácu s Vedeckým parkom Univerzity Komenského, ktorý poskytuje pre vybrané bakteriálne kmene vykonávanie analýz WGS a hodnotenie výstupov týchto analýz. Odborníci z odboru bioinformatiky Vedeckého parku zároveň poskytujú konzultácie pracovníkom v príprave na vykonávanie génotypizačných analýz metódou WGS a spracovanie výstupných dát pre potreby surveillance.

- Novozavedené metódy

Pre NRC pre salmonelózy boli v roku 2023 skúšobne zavedené nové laboratórne metódy - v LMD prebehlo skúšobné testovanie nových primerov na rozšírenie palety identifikačných analýz: použitie FliB primeru - pre stanovenie monofázických kmeňov *S. Typhimurium*. V rámci Projektu RefLabCap, ECDC ponúkla možnosť zaslať 100 vybraných kmeňov *Salmonella* spp. na celogenómovú sekvenáciu do zmluvného laboratória Europhin. LMD adjustovalo izoláty a zaslalo kmene podľa propozícií organizátora. Získali sa dáta, ktoré sú spracovávané vo Vedeckom parku a budú slúžiť na vyškolenie odborných pracovníkov LMD.

4.1.2 Medzilaboratórne porovnanie

Účasť na medzilaboratórnych testoch

V roku 2023 absolvovalo NRC pre salmonelózy 1 zostavu medzilaboratórnych testov. Zadávateľom medzilaboratórneho porovnania bol Národný inštitút pre verejné zdravie

a životné prostredie(NIPHE), Ministerstva zdravotníctva, prosperity a športu Holandského kráľovstva/NL/, v spolupráci s EURL pre Salmonely v RIVM v Bilthovene.

- **2.EQA schéma pre typizáciu *Salmonella* spp.2023.Na sérotypizáciu** bolo zaslaných 12 izolátov *Salmonella* spp. Externú kontrolu Európskej siete pre choroby z potravín a vody(FWD) bola pripravená pod gesciou ECDC. Vyhodnotenie: Výsledky analýz boli v 100% zhode s výsledkami zadávateľa

Organizovanie medzilaboratórnych porovnávacích testov

NRC pre salmonelózy OLM ÚVZ SR v roku 2023 zorganizovalo medzilaboratórne porovnávacie testy: Kontrolu kvality vykonávania sérotypizácie dvoch kmeňov *Salmonella* spp. a stanovenia citlivosti každého z nich na tri ATB látky EK1-SAL-2023 pre diagnostické laboratória klinickej mikrobiológie na teritóriu Slovenskej republiky.

4.1.4 Iná odborná činnosť

- Výstupy činnosti NRC pre salmonelózy sú nosnou témou prezentácií o aktuálnej situácii výskytu a etiológie salmonelóz :
- V rámci medziodborovej spolupráce vo verejnom zdravotníctve, v rezorte MZ SR a intersektorálnej spolupráce so Štátnym veterinárnym a potravinárskym ústavom NRC pre salmonelózy zostavilo výsledkové dáta a textovú časť NRC, ÚVZSR a laboratórií MŽP do laboratórnej časti kapitoly „*Salmonelóza*“ v spoločnej publikácii“ Správa o zoonózach, alimentárnych nákazách a nákazách z vody“za rok 2022.
- Ústretová medziodborová intrasektorálna spolupráca vo verejnom zdravotníctve(s OHVKKV) rezortu zdravotníctva aj intersektorálna spolupráca so súčasťami MP a RV v realizovaných postupoch pre ochranu zdravia ľudí a zvierat(zdieľanie informácií o RASFF, o pripravovaných a realizovaných opatreniach a pod.).
- Spolupráca so Sekciou medzinárodných vzťahov a komunikácie ÚVZ SR pri tvorbe a prezentácii edukačných materiálov, príprava materiálu pre printové médium
- **Spolupráca a činnosť NRC v EÚ a WHO sieťach a programoch (vrátane spolupráce pre pravidelných hlásenia)**
 1. Európska sieť pre surveillance chorôb z potravín a vody (FWD)ECDC s nadnárodnými laboratóriami :
 - EURL for Salmonella, RIVM, Bilthoven, NL a
 - ECDC , (FWD Team), Solna, Sweden
 2. Svetová sieť pre surveillance chorôb z potravínWHO-Global Foodborne Network-(WHO GFN) : s nadnárodnými laboratóriami:
 - National Food Institute, Technical University of Denmark, Kodaň, Denmark,
 - WHO Collaborating Centre for Reference and Research on *Salmonella*, Institute Pasteur, Paríž, France,
 - WHO Center, Geneve, Swisse,
 - Centers for Diseases Control and Prevention, Atlanta, USA.

5. Legislatívna činnosť

V roku 2023 nedostalo NRC pre salmonelózy žiadne legislatívne materiály na vnútrorezortné pripomienkovanie

6. Metodická, konzultačná a výuková činnosť

- Poskytovanie odborných konzultácií lekárom z praxe, vrátane špecifických zdravotno-výchovných materiálov, poskytovanie odborných konzultácií laboratórnym pracovníkom, ako aj laickej verejnosti pre odber a zasielanie materiálov na bakteriologické vyšetrenia, pre interpretáciu výsledkov, racionálnu terapiu ako aj prevenciu salmonelóz
- Aktívna spolupráca pri epidemiologickom vyšetrení – poskytovanie dát o výskyte jednotlivých ochorení na teritóriu na podklade výsledkov analýz izolátov, zasielaných na typizáciu z diagnostických laboratórií, poskytovanie informácií z literárnych údajov o výskyte sérovarov *Salmonella* spp.(epidémie, pramene nákazy, faktory prenosu)
- Prednáška“*Integrovaná surveillance–spolupráca NRC pre salmonelózy a špecializovaných odborov verejného zdravotníctva*“, TK SZU, Bratislava
- Pre početné početné vzdelávacie a odborné aktivity sa každoročne organizovaný Konzultačný deň bakteriologických laboratórií Odboru lekárskej mikrobiológie: NRC pre salmonelózy, NRC pre meningokoky, NRC pre monitorovanie rezistencie na ATB a Laboratória molekulárnej diagnostiky presunul do prvého polroku 2024. Prebehne spolu s KD virologických laboratórií. Toto odborné podujatie, zamerané na prezentáciu celoročných výsledkov nadstavbovej diagnostickej činnosti má dlhodobý kredit u odbornej verejnosti- kolegov z primárnej laboratórnej sféry a z iných špecializovaných odborov, pracujúcich v intenciách One Health- epidemiológia, hygiena, mikrobiológia životného prostredia.

Kurzy, stáže, exkurzie:

Stáže a exkurzie v r.2023 neprebíhali, činnosť bola zameraná na náročnú tvorbu podkladov prípravy pre LIS a skúšobnú prevádzku pre budúce plánované včlenenie do integrovaného informačného systému verejného zdravotníctva.

7. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách.

- MUDr. Dagmar Gavačová - Pracovná skupina pre biologickú bezpečnosť potravín Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
- Sekcia klinickej mikrobiológie SLS
 - Sekcia klinickej mikrobiológie SLK
 - Spoločnosť infektológov SLS
 - Chemoterapeutická spoločnosť SLS

Alica Juranová -Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov

8. Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

- Pravidelné diskusné online stretnutia v rámci Projektu FWD AMR – RefLabCap, pre všetky zúčastnené krajiny ako aj bilaterálne – pre vytvorenie kapacít pre používanie

génotypizačných metód ,vrátane WGS v monitoringu ATB rezistencie u vyvolávateľov FWD-chorôb z potravín a vody(*Salmonella* spp. a *Campylobacter* spp.)

- **FWD AMR- RefLabCap-(SSI, DTU Denmark) Multidisciplinary training - online** – pozvaní mikrobiológovia, bioinformatici, epidemiológovia jednotlivých krajín. Za SR sa zúčastnili MUDr.D.Gavačová a Dr.M.Böhmer z Vedeckého parku UK.Po teoretickej časti dostali účastníci úlohu z definovaných dát z WGS vykonať analýzu a typizáciu dvoch neznámych kmeňov *Salmonella* spp.Na praktickú časť boli prizvaní pracovníci LMD OLM.23.10-27.10.2023-online

NRC pre morbilli, rubeolu a parotitídu

1. NRC zriadené Ministerstvom zdravotníctva SR rozhodnutím č.568/1997-A.s účinnosťou od 1. februára 1997

2. Personálne obsadenie:

Počet iných odborných pracovníkov s VŠ II. stupňa: 1

Počet laborantov s ÚSOV: 2

3. Akreditácia:

- podľa SNT EN ISO/15189:2012 od roku 2019 s platnosťou do roku 2024.

- počet skúšok 7
- počet ukazovateľov 7

4. Činnosť NRC

4.1. Odborná činnosť

4.1.1 Ťažiskové úlohy

- zabezpečovať laboratórnu diagnostiku suspektných osýpok a rubeoly dôkazom špecifických protilátok IgM a IgG testom ELISA,
- vykonávať testy avidity IgG protilátok proti vírusu rubeoly, ktoré umožňujú odlišiť akútnu infekciu od infekcie prekonanej v minulosti,
- zabezpečovať sérologickú diagnostiku vírusu parotitídy a parvovírusu B19 dôkazom špecifických protilátok IgM a IgG testom ELISA,
- v rámci SR zabezpečovať nadstavbovú, špecializovanú diagnostiku vírusu osýpok, rubeoly a parotitídy, ktorá sa opiera o vyšetrovacie metódy na báze molekulovej biológie - priamy dôkaz vírusovej nukleovej kyseliny metódou polymerázovej reťazovej reakcie (RT-PCR),
- vykonávať izoláciu uvedených vírusov na bunkových kultúrach a v spolupráci s Regionálnym referenčným laboratóriom WHO pre osýpky a rubeolu (RKI-Berlín) sa podieľať na bližšej identifikácii izolovaných kmeňov z hľadiska genotypovej príslušnosti,
- konfirmovať výsledky vyšetrení z iných laboratórií,
- vykonávať surveillance osýpok, rubeoly a parotitídy v SR,
- aktívne sa zúčastňovať na procese eliminácie osýpok vo WHO euroregióne a monitorovať kongenitálny rubeolový syndróm,

- odborné a metodicky usmerňovať spolupracujúce virologické laboratóriá na RÚVZ,
- zabezpečovať externú kontrolu laboratórnej práce pre spolupracujúce virologické laboratóriá na RÚVZ,
- plniť úlohy vyplývajúce z členstva v sieti národných referenčných laboratórií pre surveillance osýpok a rubeoly WHO pre Európu.

NRC zabezpečovalo laboratórnu diagnostiku osýpok, rubeoly, parotitídy a parvovírusu B19, dôkazom špecifických protilátok triedy IgM a IgG testom ELISA, molekulárno-biologickými metódami (RT-PCR) a izoláciou vírusu na bunkových kultúrach.

- V roku 2023 bolo do NRC doručených 755 klinických materiálov. Z daného materiálu sa celkovo vykonalo 1678 analýz, ktoré zahŕňali metódu ELISA na stanovenie hladín špecifických IgM a IgG protilátok proti vírusu osýpok, rubeoly, parotitídy a parvovírusu B19, na stanovenie avidity IgG protilátok proti vírusu rubeoly, metódu RT-PCR.
- Na prítomnosť IgM protilátok proti vírusu osýpok bolo vykonaných 85 vyšetrení, 10 s pozitívnym výsledkom. 107 vyšetrení sa vykonalo na stanovenie IgG protilátok, s pozitívnym výsledkom v 80 prípadoch.
- Na dôkaz NK vírusu osýpok sa metódou RT PCR vyšetřilo 24 klinických materiálov: 3x moč, 12x nazofaryngeálny výter, 7x plodová voda, 1x výpotok, 1x ascites. Prítomnosť RNA vírusu osýpok bola dokázaná v 6. klinických vzorkách (5x nasofaryngeálny výter, 1x moč). NRC zaslalo do spolupracujúceho RRL laboratória v Berlíne 6x klinický materiál na FTA karte na genotypizáciu, následne sa 3 x podarilo určiť genotyp (B3).
- 281 vyšetření sa vykonalo na dôkaz IgM protilátok proti vírusu rubeoly, pozitívne boli v 94 prípadoch. 281 vyšetření sa vykonalo na stanovenie IgG protilátok, s pozitívnym výsledkom v 265 prípadoch. Boli vyšetřované aj párové vzorky sér. V žiadnom prípade sa nezaznamenal vzostup IgG protilátok v druhej vzorke séra.
- 155 vyšetření sa vykonalo na aviditu IgG protilátok proti vírusu rubeoly. V 135 vzorkách mala avidita vysokú hodnotu.
- Na dôkaz NK vírusu rubeoly sa metódou RT PCR vyšetřilo 26 klinických materiálov: 11x plodová voda, 10x nasofaryngeálny výter, 1x - punkťat plodu, moč, výpotok, ascites, plná krv. V ani jednom materiáli nebola dokázaná RNA vírusu rubeoly. Pri vyšetřeniach na rubeolu sa väčšinou jednalo o skriningové vyšetřenia tehotných žien, pričom infekcia nebola dokázaná ani v jednom prípade.
- Na prítomnosť IgM protilátok proti vírusu parotitídy bolo vykonaných 187 vyšetření. Pozitívne IgM sa dokázali v 61 prípadoch. 208 vyšetření sa vykonalo na stanovenie IgG protilátok, s pozitívnym výsledkom v 160 prípadoch.
- Na dôkaz NK vírusu parotitídy sa metódou RT PCR vyšetřilo 6 klinických materiálov (ster bukálna sliznica, sliny, nasofaryngeálny výter, moč) s negatívnym výsledkom.
- IgM protilátky voči parvovírusu B19 sa zisťovali pri 156 vyšetřeniach, pozitívne boli dokázané v 18. prípadoch. Zo 156 vyšetření IgG protilátok proti parvovírusu B19, bolo pozitívnych 79.
- NRC pokračovalo v úzkej spolupráci s Regionálnym Referenčným Laboratóriom WHO (RRL, Robert Koch Institute, Berlín), kam boli zaslané vzorky sér na retestovanie v rámci externej kontroly kvality skúšok (rubeola 91,3% úspešnosť, osýpky 100% úspešnosť).
- NRC v rámci účasti SR na projekte Európskej séro-epidemiologickej siete ESEN bol úspešne vyšetřený referenčný panel (20 vzoriek sér) na prítomnosť špecifických IgM protilátok proti vírusu osýpok a rubeoly (40 vyšetření) so 100 % úspešnosťou.

- NRC sa zúčastnilo externej kontroly na detekciu RNA osýpok a rubeoly- molekulárny panel WHO/CDC (2x 10 vzoriek), 100% úspešnosť, hneď dvakrát, február a november 2023.
- NRC naďalej ostáva WHO plne akreditovaným M/R (Measles/Rubella) laboratóriom aj na rok 2024.
- NRC zasielalo pravidelné mesačné hlásenia výsledkov vyšetrení na osýpky a rubeolu do siete CISID (*Centralized information system for infectious diseases*).
- Nadstavbová diagnostika NRC sa opiera o vyšetrovacie metódy na báze molekulárnej biológie.
- NRC spolupracovalo na projekte č. 8.4. Exantémové ochorenia. Gestorom ÚVZ SR. Cieľom projektu je diagnostika exantémových ochorení spôsobených vírusmi osýpok, rubeoly a parvovírusu B19 v rámci surveillancie týchto ochorení v SR.
- Stanovený cieľ WHO eliminovať osýpky v európskom regióne je aj naďalej aktuálny. V súlade s tým je potrebné pokračovať vo vykonávaní dôslednej surveillancie osýpok a rubeoly. Dôležitá je spolupráca medzi lekármi, epidemiológmi a laboratórnymi pracovníkmi.

Tab.1 Prehľad výsledkov sérologických vyšetrení v NRC pre MMR za rok 2023

<i>Infekčné agens</i>	<i>Materiál</i>	<i>Metóda dôkazu</i>	<i>Počet vyšetrení</i>	<i>Výsledok POZIT</i>	<i>Výsledok NEGAT</i>	<i>Výsledok HRAN. HODNOTA</i>
Morbilli	sérum	IgG EIA	107	80	19	8
		IgM EIA	85	10	75	0
Parotitída	sérum	IgG EIA	208	160	36	12
		IgM EIA	187	61	105	21
Rubeola	sérum	IgG EIA	281	265	10	6
		avidita IgG EIA	155	2	135	18
		IgM EIA	281	94	165	22
Parvovírus B19	sérum	IgG EIA	156	79	74	3
		IgM EIA	156	18	132	6

Tab.2 Prehľad výsledkov PCR vyšetrení v NRC pre MMR za rok 2023

<i>RNA</i>	<i>Materiál</i>	<i>Metóda dôkazu</i>	<i>Počet vzoriek</i>	<i>Výsledok POZIT</i>	<i>Výsledok NEGAT</i>
Morbilli	Plodová voda Moč Nazofaryngeálny výter Ascites Výpotok	RT PCR	24	6	18

Rubeola	Plodová voda Moč Nazofaryngeálny výter Ascites Výpotok Punktát plodu Plná krv	RT PCR	26	0	26
Parotitída	Ster bukoválna sliznica Sliny Moč Nazofaryngeálny výter	RT PCR	6	0	6

Laboratórne metódy

NRC má akreditovaných 7 skúšok

- Dôkaz Anti- Morbilli vírus IgM- ELISA
 - Dôkaz Anti- Morbilli vírus IgG- ELISA
 - Dôkaz Anti- Rubeola vírus IgM- ELISA
 - Dôkaz Anti- Rubeola vírus IgG- ELISA
 - Dôkaz avidity Anti- Rubeola vírus IgG
 - Dôkaz Anti- Parotitis vírus IgM- ELISA
 - Dôkaz Anti- Parotitis vírus IgG- ELISA
- + PCR diagnostika

4.1.2 Novozavedené metódy

V roku 2023 sa nezaviedla žiadna nová metóda.

4.1.3 Medzilaboratórne porovnania

NRC naďalej pokračovalo v úzkej spolupráci s Regionálnym Referenčným Laboratóriom WHO (RRL, Robert Koch Institute, Berlín), kam boli zaslané vzorky sér na retestovanie v rámci externej kontroly kvality skúšok (37 vzoriek, 100% úspešnosť u osýpok, 23 vzoriek s 91,3 % úspešnosťou u rubeoly).

V rámci účasti SR na projekte Európskej séro - epidemiologickej siete ESEN bol úspešne vyšetrený referenčný panel (20 vzoriek sér) na prítomnosť špecifických IgM protilátok proti vírusu osýpok a rubeoly (40 vyšetrení) so 100 % úspešnosťou.

NRC sa zúčastnilo externej kontroly na detekciu RNA osýpok a rubeoly - molekulárny panel WHO/CDC (10 vzoriek), 100% úspešnosť.

NRC získalo certifikát aj na detekciu protilátok IgG, IgM proti osýpkam a proti parotitíde - INSTAND Certificate, Anti Measles virus IgG, Anti Measles virus IgM, Anti Mumps virus IgG, Anti Mumps virus IgM.

4.1.4 Iná odborná činnosť

- NRC priebežne dopĺňa a aktualizuje dokumentáciu a udržiava v praxi procesy v súvislosti s procesným auditom systému manažérstva kvality podľa ISO 9001:200 na ÚVZ SR
- V procese certifikácie systému manažérstva kvality na ÚVZ SR pracovníci NRC priebežne pripomienkujú IRD – Smernice

- NRC pravidelne usmerňuje lekárov pri odoberaní a zasielaní materiálov určených na vyšetrenie, poskytuje odborné poradenstvo v oblasti diagnostiky
- NRC zasiela pravidelné mesačné hlásenia o počtoch a výsledkoch laboratórnych vyšetrení s podozrením na suspektné osýpky a rubeolu do CISID-u (*The Centralized Information System for Infectious Diseases*)
- NRC participuje na projekte: 8.4 Diagnostika exantémových ochorení. Gestorom je ÚVZ SR. Cieľom projektu je diagnostika exantémových ochorení spôsobených vírusmi osýpok, rubeoly a parvovírusu B19 v rámci surveillance týchto ochorení v SR.

5. Legislatívna činnosť

6. Metodická, konzultačná a výuková činnosť

Konzultačná činnosť

Výuková činnosť

7. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

RNDr. Alexandra Polčíčová	Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov Národná komisia na verifikáciu eliminácie osýpok a rubeoly na Slovensku
Štefánia Ďurdíková	Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov
Jana Gašparovičová	Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov

8. Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

Polčíčová, A.: „Regional Meeting for the National Laboratories of the WHO European Measles and Rubella Laboratory Network“(Istanbul, Turecko), 9-11.10.2023

Národné referenčné centrum pre meningokoky

1. NRC pre meningokoky zriadené Ministerstvom zdravotníctva SR rozhodnutím č.1814 /1990 –A / III-3 zo dňa 22.10.1993

2. Personálne obsadenie:

počet VŠ : mikrobiológ (PRIF UK) s EU atestáciou I+II : 1

Počet pracovníkov s ÚSOV: 1+1

3. Akreditácia (áno/nie)

- podľa STN EN ISO/IEC 15129 :2013
- od 08 / 2019 s platnosťou do roku 2024
- počet skúšok : 5
- počet ukazovateľov : 27

4. Činnosť NRC

4.1. Odborná činnosť

- NRC vykonáva a zodpovedá za komplexnú fenotypizačnú, genotypizačnú nadstavbovú diagnostiku a konfirmáciu kmeňov *N.meningitidis* izolovaných z invazívnych meningokokových ochorení, lokálnych a urogenitálnych infektov ako aj identifikáciu cirkulujúcich nosičských kmeňov na území SR. V niektorých závažných prípadoch aj priamu diagnostiku a to keď biologický materiál je transportovaný priamo do NRC z oddelení ako je ARO, JIS, infekčné a detské kliniky a vždy z ÚDZS - patologicko-anatomických/súdno-lekárskeho pracoviska. Ďalšou úlohou NRC pre meningokoky je každoročne čo najkomplexnejšie zmapovať situáciu invazívnych meningokokových ochorení a cirkuláciu nosičských kmeňov, monitorovať jej vývoj na území SR a porovnať ju so situáciou v Európe a vo svete. NRC monitoruje citlivosť, rezistenciu a jej mechanizmy u meningokokov voči vybraným ATB pre profylaktické a terapeutické použitie. Taktiež sa venuje záchytu atypických metabolických fenotypov *N.meningitidis* a kmeňov spôsobujúcich odlišnú, pre meningokokové invazívne ochorenie, atypickú kliniku.
- Genotypizačná identifikácia všetkých kmeňov je založená na real time PCR potvrdení druhu *N.meningitidis* a určení genoskupiny. Molekulárna diagnostika môže potvrdiť patogéna aj z kultivačne, mikroskopicky a aglutinačne negatívnych primárnych biologických materiálov. Nie je limitovaná začatou antibiotickou terapiou až do 4 dňa od začatia terapie.
- K nevyhnutnému celosvetovému dohľadu podľa WHO, ECDC, EMGM nad meningokokovými ochoreniami patrí aj sledovanie cirkulácie, distribúcie a vývoja špecifických meningokokových klonov.
- Invazívne kmene sú molekulárne analyzované celogenómovou sekvenáciou (WGS) a podľa európskej schémy pre invazívne kmene sú interpretované:

séroskupina: PorA(vr1):PorA(vr2):FetA(vr1):klonálny komplex, sekvenčný typ

Izoláty meningokokov sú zaradované do sekvenačných typov ST a skupiny sekvenačných typov tvoria klonálne komplexy CC. Väčšina meningokokových ochorení je spôsobená len limitovaným počtom hypervirulentných klonálnych komplexov, ktoré vyjadrujú najvyššiu mieru virulencie pre hostiteľskú populáciu.

- Okrem toho sa v NRC s WGS identifikujú gény pre poríny **PorA (vr1,2,3)**, potenciálne bodové mutácie v génoch **PenA**, vakcinačné antigény – **FHBP**, **NHBA**, **NadA**, gény virulencie **FetA**. Všetky tieto požadované molekulárne charakteristiky vrátane **klonálnych komplexov a sekvenčných typov** invazívnych a vybraných neinvazívnych kmeňov, NRC odosiela pravidelne každoročne do medzinárodných sietí.

- NRC pre meningokoky je začlenené do medzinárodných projektov a aktivít: European Meningococcal and Haemophilus Disease Society (**EMGM Society**), ktorého je aj členom od roku 2019. V rámci aktivít EMGM prebiehajú projekty **IBD-LabNet** (Invasive Bacterial Disease Laboratory Network) a **EMERT, EMERT II** (European Meningococcal Epidemiology in Real Time), ktorých sa NRC zúčastňuje. Dáta klasickej a molekulárnej surveillance invazívneho meningokokového ochorenia sú hlásené do databázy **TESSy** (The European Surveillance System) a do databázy **PubMLST** (Public databases for molecular typing and microbial genome diversity).
- Z fenotypizačných metód NRC praktizuje svetelnú mikroskopiu Gramom farbených preparátov biologického materiálu z invazívnych ochorení vrátane vzoriek *post mortem*, pre stanovenie Gram negatívnych diplokokov a zmnožených polymorfonukleárných leukocytov. Kultivačný dôkaz na 5% krvnom agare a pomnoženie v živnom bujone u invazívnych a neinvazívnych kmeňov. Testy biochemickej identifikácie (oxidáza, ONPG, metabolizmus cukrov, dôkaz enzýmov) sa vykonávajú u všetkých kultivačných invazívnych izolátov, izolátov z dolných dýchacích ciest a z urogenitálneho systému. Séroskupiny sa stanovujú na základe polysacharidového antigénu bakteriálneho púzdra - určovanie séroskupín skličkovou aglutináciou s polyvalentnými (Poly, Poly2) a monovalentnými (A, B, C, D, Y, W135, X, E, Z, H) špecifickými antisérmi u invazívnych kmeňov, kmeňov z dolných dýchacích ciest a urogenitálneho systému. Z ďalších fenotypizačných metód NRC praktizuje latexovú aglutináciu, ktorá obsahuje určovanie séroskupín A, B/K1, C, W135/Y + potenciálnu prítomnosť *E.coli* K1, *Streptococcus pneumoniae*, *Haemophilus influenzae*, *Streptococcus agalactiae* v primárne sterilných tekutinách a u invazívnych kultivačných izolátov *N.meningitidis*.

4.2 Novozavedené metódy

NRC pre meningokoky úspešne realizuje a interpretuje WGS invazívnych a vybraných neinvazívnych kmeňov *N.meningitidis* s využitím externého prevádzkovateľa Vedeckého parku UK v Bratislave.

4.3 Medzilaboratórne porovnania

EMGM-EQA 2023 zameraná na fenotypizáciu a genotypizáciu kultivačných izolátov a primovzoriek z invazívnych meningokokových ochorení bola vykonaná v r.2023 s výsledkom **100% úspešnosti**. Operated by the French National Reference Center for Meningococci and Haemophilus influenzae, Institut Pasteur - 28 rue du Docteur Roux - 75724 Paris Cedex 15 – FRANCE.

Tab. č.1 Od 1.1. 2023 do 31.12. 2023 bolo v NRC pre meningokoky vyšetrených **1060** patientských vzoriek. V tomto roku bolo v NRC spolu vykonaných **14754** ukazovateľov a rovnaký počet analýz.

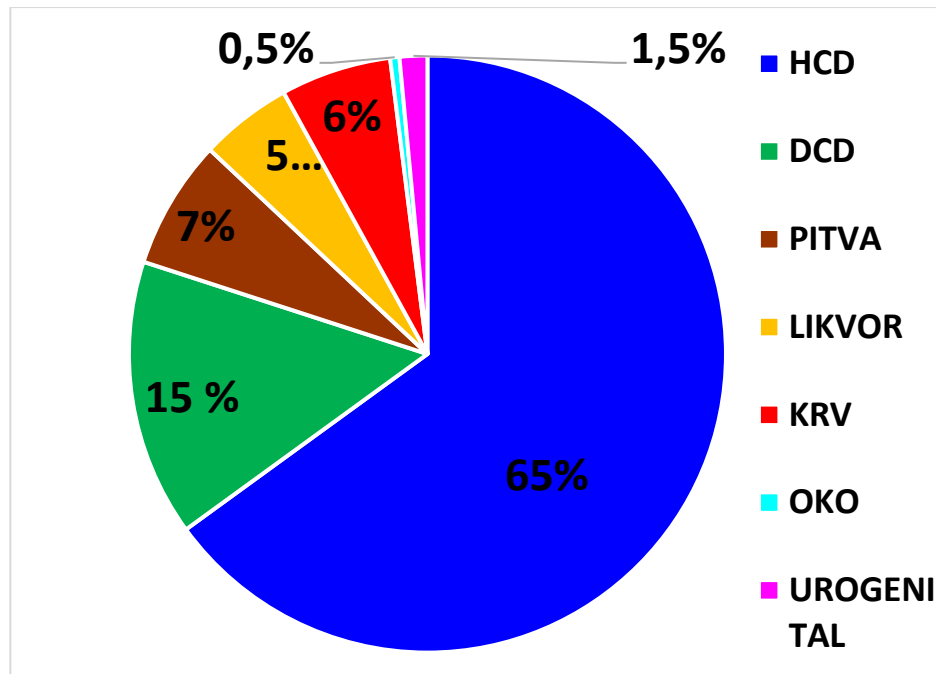
Fenotypizácia :	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov je identický s počtom analýz
Krvný agar (MHA s 5% krvou)	1060	1060
Mikroskopický dôkaz (1000x)	132	132
Biochemická identifikácia	498	498
Pomnoženie - bujón	32	32
Oxidáza	984	984
ONPG	498	498
Určenie séroskupiny skličkovou aglutináciou (Poly,Poly2,A,C,D,Y,W135,B,X,E,Z,H)	480	5759
Určenie séroskupiny a potenciálneho iného patogénu latexovou aglutináciou (séroskupina A, B, C, W/Y, E.coli K1 <i>S.pneumoniae</i> , <i>H influenzae b</i> , <i>S. agalactiae</i>)	348	2108
Nitrocefín test pri R kmeňoch voči PNC	54	54
Citlivosť na ATB /E test MIC mg/L	641	2563
Kontroly testov citl.	7	35
Archivácia kmeňa	1013	1013
Interná kontrola kvality skúšok + Referenčné kmene	7	18
Spolu:	5754	14754

Genotypizáciu *N.meningitidis* - PCR, real time PCR vykonáva LMD v súčinnosti s NRC pre meningokoky. WGS invazívnych vzoriek Vedecký park UK.

- Zo všetkých 1060 biologických vzoriek, pochádzalo z primárne sterilných anatomických lokalít od pacientov so suspektným aj potvrdeným invazívnym meningokokovým ochorením vrátane úmrtí: 5% likvor, 6% hemokultúra/krv/sérum, 7% *post mortem* vzorky z pitiev ÚDZS. 15% vzoriek z dolných dýchacích ciest (spúta, bronchoalveolárne laváže, aspiráty, sekrety) u pacientov s pneumóniami, bronchopneumóniami a nosičov. 65% vzoriek pochádzalo z HCD

prevažne sa jednalo o bezpríznakových nosičov, ojedinele pacientov s lokálnym katarom v nazofarngu. Materiál z oka 0,5% a materiál z urogenitálneho traktu 1,5%.

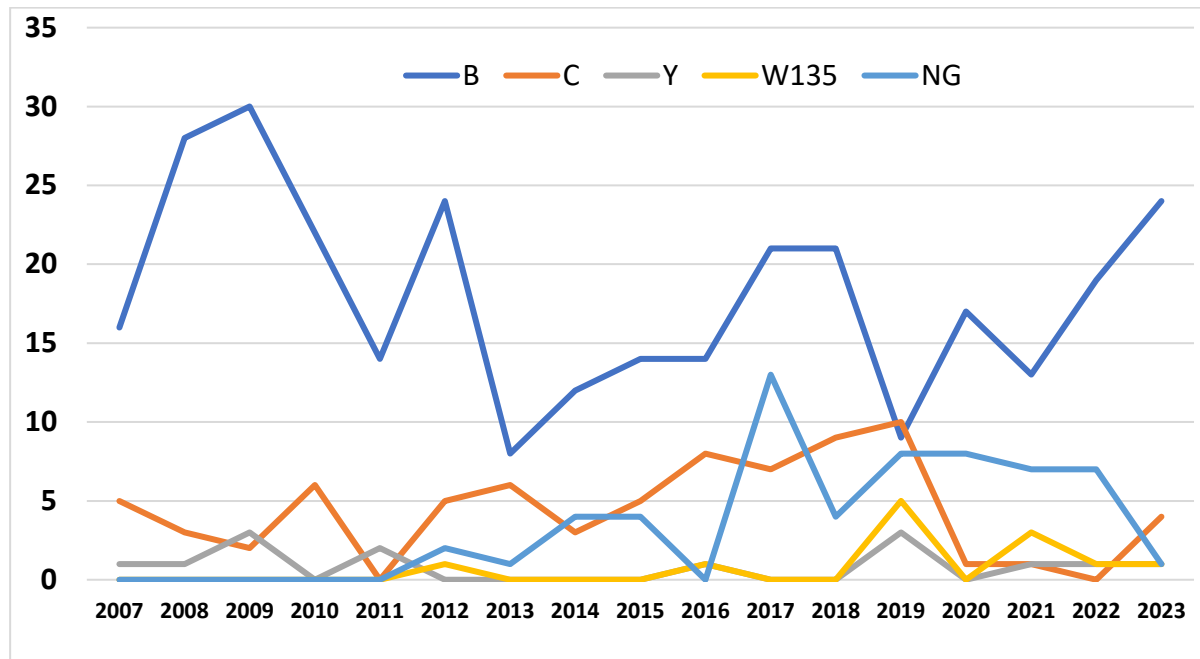
Graf č.1 Prehľad vyšetrených vzoriek (%) v NRC pre meningokoky podľa typu v roku 2023. Zahnuté sú kultivačné izoláty + primárny biologický materiál.

- V roku 2023 sme potvrdili *N. meningitidis* v biologickom materiáli u 31 zo 47 pacientov so suspektným invazívnym meningokokovým ochorením (IMO). Epis hlási 1 prípad navyše z Popradu. NRC + EPIS – celkovo 32 hlásených prípadov IMO na Slovensku v roku 2023. 19 ochorení nastalo v Prešovskom, 6 v Košickom, 3 v Banskobystrickom, 3 v Žilinskom kraji, 1 v Trenčianskom kraji. Celopopulačná incidencia IMO v roku 2023 predstavovala na Slovensku 0,57/100000. 78% meningokokových ochorení pochádzalo z východného Slovenska prevažne z rodín s nízkym hygienickým štandardom, prevažne v rómskych osadách. (6 bielych a 25 rómskych pacientov). Najvyššia incidencia bola evidovaná v Prešovskom kraji (2,352/100 000), špeciálne v okrese **Sabinov (8,25/100000)**, za ním v Košickom kraji (0,77/100 000). Žiadne ochorenie nevzniklo v Bratislavskom, Trnavskom a Nitrianskom kraji.
- V biologickom materiáli, kde neboli potvrdené meningokoky, boli zistené iné závažné bakteriálne patogény – 3x *Streptococcus pyogenes*, 3x *Streptococcus pneumoniae*, *Enterobacter hormachei*.
- V roku 2023 z invazívnych meningokokových ochorení, bola identifikovaná séroskupina **B 24x, 4xC, 1xY, 1xW135, 1xNG**. (19 dojčiat, 7 menších detí, 1 väčšie dieťa, 4 dospelých).

Najvyššia chorobnosť aj úmrtnosť sa dlhodobo drží u dočiat (35,06/100000) a za nimi u 1-4 ročných detí s dominantnou séro skupinou B. Prehľad zastúpenia séro skupín v jednotlivých rokoch 2007 – 2023 znázorňuje graf č.2. V druhej najrizikovejšej vekovej skupine adolescentov a mladých dospelých (15-24 r) sa vyskytol len jeden prípad ochorenia. Na rozdiel od iných európskych krajín, kde je incidencia IMO u adolescentov oveľa vyššia, bolo na Slovensku v tejto vekovej skupine potvrdené prevažne bezpríznakové nosičstvo.

Graf.č.2 Zastúpenie séro skupín z meningokokových invazívnych ochorení v každom roku 2007 – 2023.

V roku 2023 chorobnosť u žien bola o 7,9% vyššia ako u mužov (♀54,8%, ♂46,9%). Najviac invazívnych ochorení (10) počas roka vzniklo v januári.

Z klinického hľadiska u IMO prevažovala **purulentná meningitída v 50 %**, **meningitída so sepsou v 28,125%** a **sepsa samostatne v 21,87%**. **Úmrtia zastúpené Waterhouse-Friderichsenovým syndrómom v rámci celej skupiny ochorení predstavovali 29 %**. V roku 2023 sme potvrdili 2 prípady primárnej meningokokovej konjunktivitídy a 10 prípadov lokálnych infektov urogenitálneho systému u dospelých pacientov. Urogenitálne izoláty boli všetky rezistentné voči PNC a jeden izolát z uretry súčasne aj voči CIP.

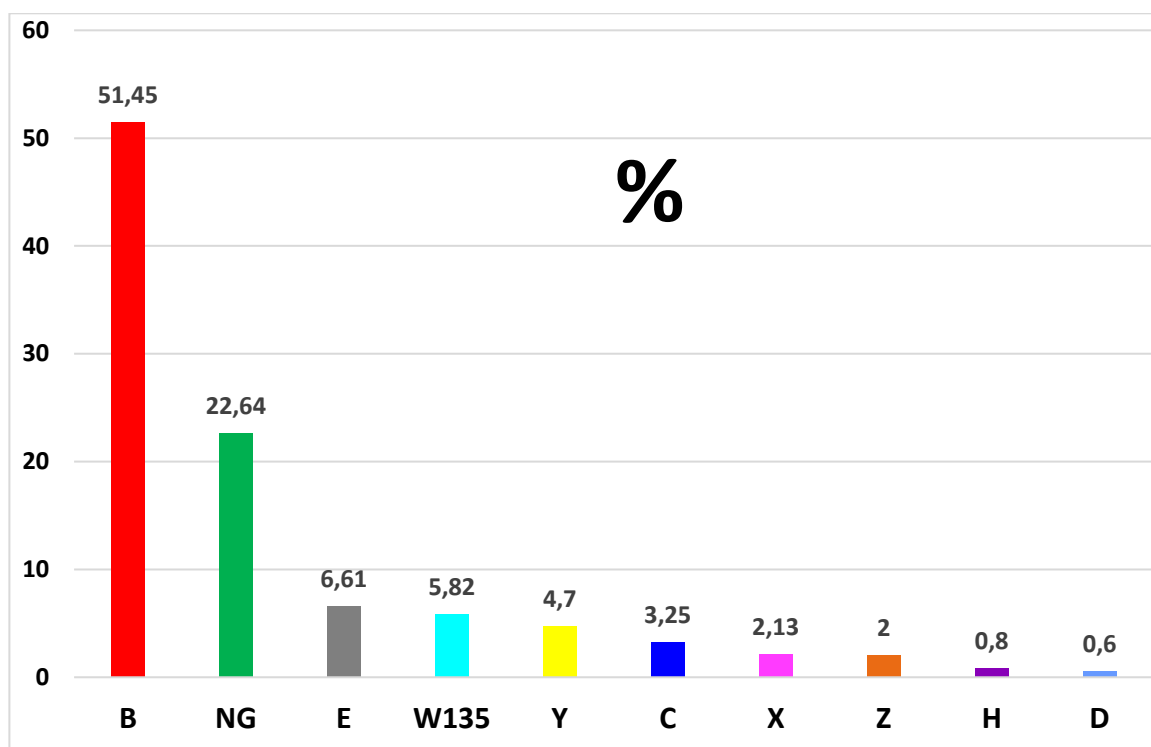
V roku 2023 nastalo 9 úmrtí z 31 hlásených a potvrdených prípadov IMO (29% smrtnosť). NRC pre meningokoky vyšetrilo biologický materiál zo 17 súdnoznaleckých a patologicko-anatomických pitiev ÚDZS indikovaných pre suspektné fatálne meningokokové ochorenie. Úmrtie spôsobené meningokokovým ochorením bolo potvrdené v NRC u 9 osôb: 4x Prešovský kraj (3 dočiatá, 1 dvojročné dieťa), 2x Banskobystrický kraj (dočiatá), 3x Košický kraj (2xdočiatá, 1 novorodenec). V 8 prípadoch išlo o séro skupinu B a v 1 o séro skupinu W135.

Tab.č. 2 : Stručný prehľad výsledkov vyšetrení invazívnych primovzoriek, ktoré prišli do NRC s podozrením na meningokokové invazívne ochorenia v roku 2023.

Spolu vyšetrených v NRC 47 pacientov so suspektným invazívnym meningokokovým ochorením.
31 invazívnych ochorení s potvrdenou meningokokovou etiológiou v NRC : séroskupiny - B 24x, 4xC, 1xY, 1xW135, 1xNG
Biologický materiál vyšetrený zo 17 súdno-lekárskeho patologicko-anatomických pitiev ÚDZS. - 9 úmrtí v NRC s potvrdenou meningokokovou etiológiou – 8xB, 1xW135.
16 invazívnych infekcií vyšetrených v NRC bolo spôsobených iným patogénom a exitom skončilo 7: <i>3xStreptococcus pneumoniae, 3xStreptococcus pyogenes, 1xEnterobacter hormachei</i>

Pri analýze výskytu nosičstva v r. 2023 na Slovensku sa potvrdilo dlhodobé najvyššie zastúpenie séroskupiny B 51,45%. 23% tvorili kmene, ktoré sú skupinovo neurčiteľné. Ostatné séroskupiny boli zastúpené: E 6,61%, W135 5,82%, Y 4,7%, C 3,25%, X 2,13%, Z 2%, H 0,8%, D 0,6 %. Oproti roku 2022 jemne vzrástlo zastúpenie Y, E, W135.

Graf č.3 Zastúpenie séroskupín (%) *N.meningitidis* u nosičov na Slovensku v r. 2023.

- Celoročným testovaním kvantitatívnej antibiotickej citlivosti voči PNC, CTX, CIP, RIF u *N.meningitidis* na celom Slovensku (E-test, MIC mg/L, EUCAST 2023) sme zaznamenali: 43,3 % rezistenciu voči PNC u invazívnych kmeňov, 24,3% rezistenciu voči PNC u nosičských kmeňov. Maximálna MIC PNC bola 4 mg/L. Pokiaľ hodnota MIC mg/L prevyšovala 1,5 tak tieto kmene boli otestované nitrocefínovou metódou, ktorá slúži na odlíšenie kmeňov produkujúcich betalaktamázy (vzácnny fenotyp) od kmeňov s alterovanými PBP (bežný fenotyp). U nosičských kmeňov sme zistili 2,5 % rezistenciu voči rifampicínu (RIF), a 2,32% rezistenciu voči ciprofloxacínu (CIP). **V obci Jarovnice, okres Sabinov, kde sa v roku 2023 vyskytla najvyššia chorobnosť (8,25/100 000) v SR, sa vyskytlo u 7 detí v HCD patriacich do dvoch rodín rezistentý kmeň *N.meningitidis* voči CTX(MIC 0,19-0,38 mg/L), ktorý bol súčasne rezistentný voči PNC (0,75-1,5 mg/L). Ide o prvý takýto nález na Slovensku.** Pomocou WGS sme detailne genotypizovali tieto kmene s výsledkom: rovnaký identický sekvenčný typ - kmeň séroskupiny B. Na základe PenA alely 508 sme genotypizačne potvrdili fenotypizačné výsledky PNC, CTX citlivosti (MIC mg/L) u 7 detí v Jarovniciach. Okrem toho sme potvrdili, že sa jedná o ten istý identický klon v celom genoprofile u všetkých 7 detí. Monitoring a screening ATB citlivosti predovšetkým voči CTX aktuálne naďalej prebieha v spolupráci s laboratóriami ADLA v Prešove a lokálnymi lekármi z Jarovnic a lekármi z prešovskej detskej Reimanovej nemocnice.

Tab.č. 3 Genoprofil kmeňa z Jarovnic rezistentného voči PNC a súčasne CTX.

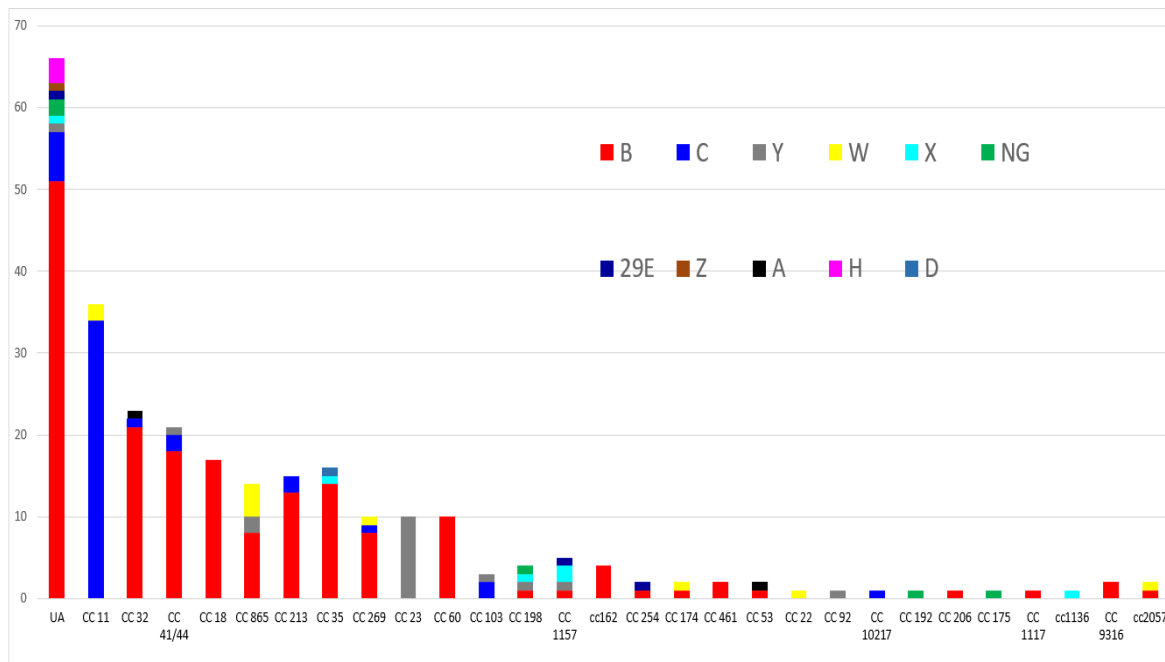
PorA VR1	Por VR2	Por VR3	FetA	ST	CC	fHbp	NHBA	NadA	PenA
5-1	10-1	36	F1-14	5000	UA	37	6	159	508

4.4 Iná odborná činnosť

Pre kvalitnú molekulárnu surveillance meningokokových ochorení na najvyššej úrovni **nevyhnutá a WHO, ECDC a EMGM žiadaná WGS** (celogénomová sekvenácia), aby vo všetkých európskych NRC pre meningokokové ochorenia sa dosiahol rovnaký level molekulárnej diagnostiky meningokokov na báze sekvenovania celého genómu. NRC vykonáva WGS každoročne všetkých invazívnych kmeňov na Slovensku v spolupráci s Vedeckým parkom UK.

- NRC pre meningokoky, ako člen európskych národných referenčných centier, pravidelne zasiela a aktualizuje komplexné molekulárne identifikačné charakteristiky invazívnych kmeňov *N.meningitidis* do európskej databázy prostredníctvom systému **EMERT, EMERT II** (European Meningococcal Epidemiology in Real Time) v rámci **EMGM** (The European Meningococcal and Haemophilus Disease Society). Tieto údaje poskytuje aj pre **EPIS, TESSy** (The European Surveillance System), kde okrem toho poskytuje aj výsledky fenotypizačných metód (mikroskopia, aglutinačné určenie séroskupiny a MIC mg/L PNC, CTX, CIP a RIF). Spolupracuje v **EU-IBD Labnet** (European Invasive Bacterial Diseases Labnet) a EMGM, zameranej na molekulárne metódy identifikácie a monitoringu meningokokovv Európe.

Graf č.4 Analýza molekulárnych a epidemiologických dát surveillance. Prehľad klonálnych komplexov príslušných meningokokových séro skupín vybraných kmeňov izolovaných z invazívnych ochorení a lokálnych infektov na Slovensku v rokoch 2008 – 2023. (n – 274).

Najvyššia homogenita sa preukázala u kmeňov séro skupiny C, ktoré boli dominantne zaradené do klonálneho komplexu CC11 a kmene séro skupiny Y zaradené prevažne do CC23. Naopak najvyššia heterogenita sa zistila u kmeňov séro skupiny B, ktoré boli zaradené až do 20 rôznych CC. Mnohé z izolátov obsahovali také genetické kombinácie, ktoré nebolo možné zaradiť do žiadneho známeho CC. Išlo buď o nové alely alebo nové kombinácie známych alel. Molekulárna charakterizácia meningokokov pôsobiaca IMO celosvetovo ukazuje že všetky ochorenia sú spôsobené hypervirulentnými CC a u niektorých CC bola dokázaná spojitosť so séro skupinami (napr. 41/44, 32, 60, 18, 213, 35 so séro skupinou B, CC 11 so séro skupinou C alebo CC23 so séro skupinou Y).

Výskyt klonálnych komplexov v SR koreluje s výskytom pozorovaným v Európe.

NRC vedie databázu údajov o všetkých zasielaných izolátoch *N.meningitidis* a pôvodnom biologickom materiáli, ako aj informácie o všetkých pacienských prípadoch invazívnych ochorení vrátane úmrtí na Slovensku. V spolupráci s hlavnými odborníkmi MZSR (pediatria, interná medicína, lekárska mikrobiológia) UDZS, s epidemiológmi, s nemocničnými odd. intenzívnej medicíny, s infekčnými a pediatrickými klinikami, s ambulatnými lekármi a so všetkými štátnymi a súkromnými laboratóriami klinickej mikrobiológie, **dosahuje 100 % confirmáciu všetkých meningokokových ochorení v SR a 100% monitoring cirkulujúcich nosičských kmeňov.**

Archivuje a udržuje zbierku invazívnych a nosičských meningokokov v kryobankách spolu s referenčnými kmeňmi (-70°C).

NRC priebežne dopĺňa a aktualizuje dokumentáciu a udržiava v praxi procesy v súvislosti s procesným auditom systému manažérstva kvality podľa ISO 9001:200 na ÚVZ SR.

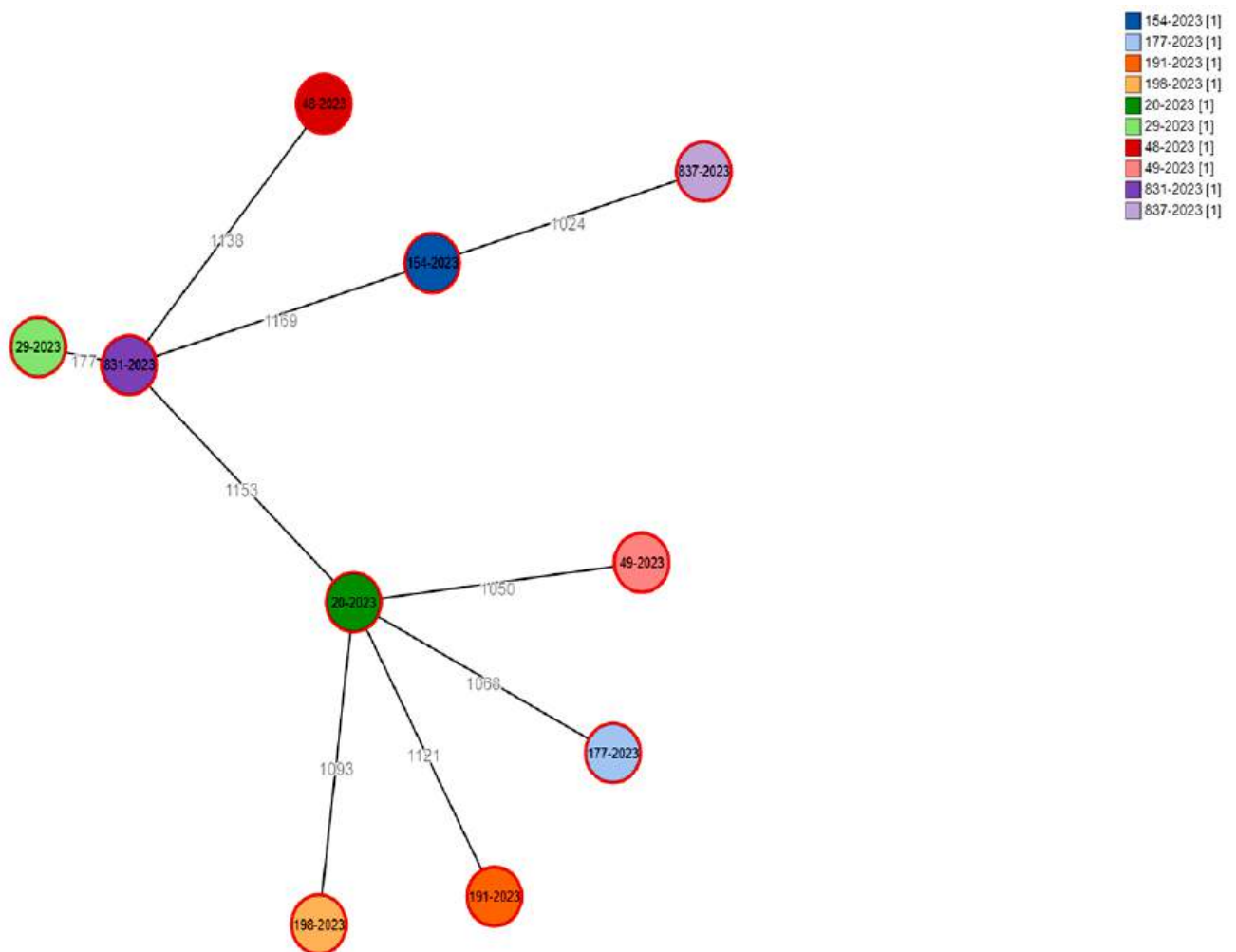
Propomienkuje smernice, MTP a iné riadené dokumenty podľa potreby ÚVZ SR a OLM.

Podieľa sa na recenziách odborných článkov doma i v zahraničí

Každoročne poskytuje rozsiahlu publikačnú a prednáškovú činnosť

Na základe viacročných výsledkov ATB citlivosti PNC *N.meningitidis* NRC spolupracovalo s odborními epidemiológmi, MZSR, na revízii a oprave štandardu pre purulentné meningitídy z roku 2021 v sekcii chemoprofylaxia kontaktov meningokokových ochorení.

Graf č.5 Genetická diverzita vybraných 10 izolátov *N.meningitidis* z invazívnych ochorení na Slovensku, 2023.

5 Medzinárodná činnosť

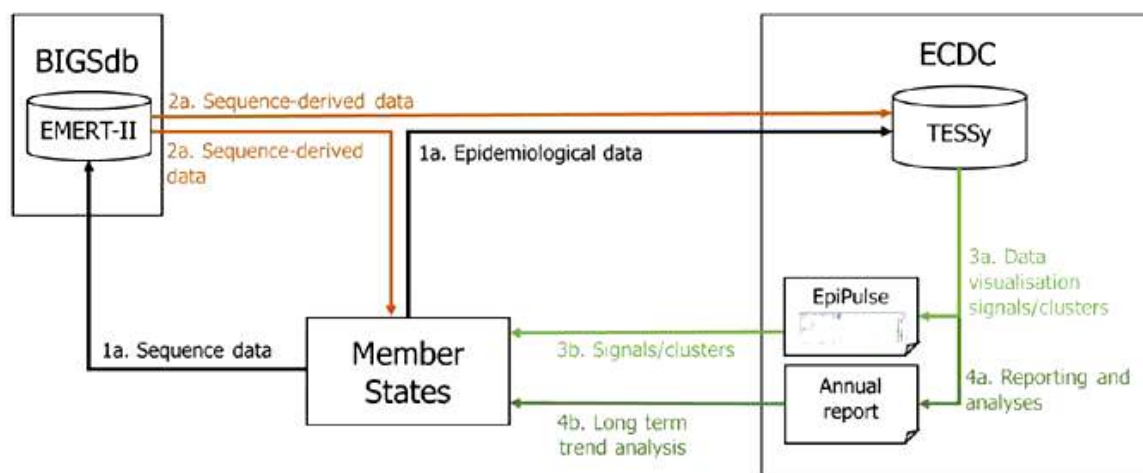
Celoeurópsky projekt ECDC od sept. 2023 - Dohľad EÚ/EHP nad invazívnymi meningokokovými ochoreniami na základe genómu *N.meningitidis*.

Cieľom projektu ECDC so všetkými EÚ/EHP je monitorovať distribúciu variantov *N. meningitidis* spôsobujúcich invazívne ochorenie v EÚ/EHP podľa času, miesta a osoby na podporu cezhraničného odhaľovania hrozieb, vyšetrovania a kontroly ohnísk, ako aj na presnejšie monitorovanie trendov a posúdenie účinnosti a vplyvu intervencií. Poskytovať informácie o stratégiách očkovania. Identifikovať a monitorovať rizikové faktory špecifické pre kmeň pre prenosnosť a závažnosť s cieľom varovať a informovať o opatreniach v oblasti verejného zdravia.

Členské štáty nahlasujú epidemiologické údaje z potvrdených prípadov IMO Európskemu systému dohľadu (TESSy). Členské štáty (NRC) predkladajú genomické údaje izolátov *N. meningitidis* na Európsku meningokokovú epidemiológiu v reálnom čase II (Emert-II), na analýzu sekvencií a vymedzenie údajov a nomenklatúry charakterizácií izolátov odvodených od sekvencií. EMERT-II je obmedzený priestor v databáze PubMLST *N.meningitidis* hostovanej na Oxfordskej univerzite vo Veľkej Británii.

Genomické údaje získané sekvenovaním invazívnych kmeňov sa potom importujú prostredníctvom EMERT II do TESSy a prepoja sa pomocou unikátneho identifikátora s epidemiologickými a mikrobiologickými údajmi založenými na jednotlivých prípadoch pre integrovanú analýzu. Vizualizácia údajov a spoločná interpretácia sa vykonávajú v mesačných intervaloch a prezentujú sa v EpiPulse.

Obr.č.1 Prehľad toku údajov a informácií medzi krajinami EÚ/EHP, databáza Emert-II, TESSy a EpiPulse. Členským štátom sa poskytuje spätná väzba.

6. Metodická, konzultačná a výuková činnosť

- Mgr. Terézia Vrábľová, absolventka PRIF UK katedry molekulárnej biológie, absolvuje PhD štúdium od septembra 2021 s dizertačnou prácou na tému: Klonálna analýza kmeňov *Neisseria meningitidis* na Slovensku. Aktuálne je v 3. ročníku štúdia. V roku 2023 sa zúčastnila 2x školenia na Dánskej technickej univerzite v Kodani. Toto školenie bolo zamerané na bioinformatické znalosti a je zastrešené ECDC.

NRC podáva odborné konzultácie spolupracujúcim laboratóriám klinickej mikrobiológie, nemocničným klinikom, súdno-lekárske a patologicko-anatomickým pracoviskám UDZS odborné konzultácie týkajúce sa invazívnych ochorení + interpretácie nálezov pri úmrtiach, metodického usmernenia, manažmentu zasielania a výberu biologického materiálu na vyšetrenie v NRC, požadovaných analýz, výsledkov, laboratórnej diagnostiky a antibiotickej citlivosti.

7. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

RNDr. Anna Kružlíková :

- Sekcia klinickej mikrobiológie, Slovenská lekárska spoločnosť
- Slovenská spoločnosť infektológov, Slovenská lekárska spoločnosť
- Sekcia laboratórnej diagnostiky - SKIZP
- Interný audítor pre medicínske laboratória ÚVZ SR (ISO : 15 128, ISO : 17 025)
- Expert pre SNAS – lekárska mikrobiológia
- Advisory Board for MenB
- The European Meningococcal and Haemophilus Disease Society - EMGM
- ECDC – OCP for microbiology *N.meningitidis*
OCP for Tassy of meningococcal disease

Jarmila Blažičková a Zuzana Bucherová :

- Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov

8. Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

16th EMGM Congress
European Meningococcal and
Haemophilus Disease Society
29 May to 1 June 2023 | Dubrovnik, Croatia

The Epidemiological Situation of IMD in Slovakia in the Year 2022

Anna Kružlíková, Terézia Vrabľová, Júlia Adamčíková

NRC pre sledovanie rezistencie mikroorganizmov na antibiotiká

1. NRC zriadené Ministerstvom zdravotníctva SR rozhodnutím MZ SR č. M/4401/2001 zo dňa 29.10.2001

2. Personálne obsadenie

počet lekárov so špecializáciou : 1 (0,2 úväzok)

počet lekárov bez špecializácie : 0

počet iných zdravotníckych pracovníkov s VŠ III. stupňa: 1

počet pracovníkov s ÚSOV: 2

3. Akreditácia

- podľa STN EN ISO 15189:2012
- od roku 2019 s platnosťou do roku 2024
- počet akreditovaných skúšok 2
- počet ukazovateľov 25

4. Činnosť NRC

4.1 Odborná činnosť

4.1.1 Ťažiskové úlohy

- NRC posudzuje, overuje, odporúča a následne pomáha pri aktualizácii metód a postupov na stanovovanie citlivosti mikroorganizmov na antibiotiká do laboratórnej praxe. V spolupráci s Národnou breakpointovou komisiou MZ SR sa podieľa na definovaní a pravidelnej aktualizácii národne platných interpretačných kritérií pre testovanie antibiotickej citlivosti v laboratóriách klinickej mikrobiológie.
- Na základe zdrojových údajov o laboratórnych testoch citlivosti vykonaných v laboratóriách klinickej mikrobiológie udržiava a systematicky aktualizuje celoštátnu databázu údajov o rezistencii mikroorganizmov na antibiotiká v SR. Regionálne aj celoslovenské údaje o citlivosti na ATB sú prístupné rôznym užívateľom podľa hierarchie prístupových práv na internetovej stránke www.snars.sk.
- Zabezpečuje poskytovanie národných údajov pre potreby európskej siete monitorovania antibiotickej rezistencie ECDC EARS-Net: European network of national surveillance systems on antimicrobial resistance for public health purposes.
- Zabezpečuje národné zastúpenie v projektoch ECDC zameraných na monitorovanie nových mechanizmov rezistencie u klinicky významných baktérií.
- Organizuje a vykonáva pravidelný systém národnej externej kontroly kvality laboratórneho stanovovania citlivosti (kruhové vzorky) pre laboratóriá klinickej mikrobiológie zaradené do siete zdravotníckych zariadení SR.
- Poskytuje konzultácie v odborných, metodických a organizačných otázkach klinického testovania antibiotickej citlivosti.
- Vykonáva expertízu činnosť v hodnotení stavu a vývoja bakteriálnej rezistencie na antibiotiká v SR.
- Prostredníctvom Ústrednej komisie pre antiinfekčnú liečbu a antibiotickú politiku MZ SR zabezpečuje národné zastúpenie, komunikáciu s medzinárodnými organizáciami, poskytovanie údajov a spoluprácu s medzinárodnými sieťami a orgánmi Európskej

komisie, zaoberajúcimi sa problematikou antibiotickej rezistencie (pracovné skupiny Európskej komisie, ECDC, EARS-Net a pod.).

Tabuľka 1. Prehľad laboratórnych vyšetrení

Typ materiálu	Spôsob vyšetrenia	Počet vzoriek	Počet vyšetrení / stanovení	Počet ukazovateľov
Charakteristika kmeňov pre externú kontrolu v SR UK NEQAS organizovanú NRC ÚVZ SR	stanovenie antibiogramu	6	69	1325
Kvartálna príprava vzoriek pre 40 laboratórií EKK ÚVZ SR	inkorporácia do nosiča, adjustácia, kontrola čistoty, denzity, distribúcia	8	464	464
Analýza klinických izolátov karbapeném rezistentných enterobaktérií (CRE)	izolácia, identifikácia, charakterizácia antibiogramu, stanovenie mechanizmov rezistencie	2333	5378	17685
Klinické izoláty baktérií z OKM, zazbierkovanie do zbierky UVZ SR	izolácia, identifikácia, charakterizácia antibiogramu, stanovenie mechanizmov rezistencie	2317	8145	37540
Klinické izoláty baktérií z OKM na kontrolu MDR, nezazbierkové	Konfirmácia identifikácie, antibiogramu	167	351	5246
Udržiavanie zbierkových kmeňov NRC ATB UVZ SR	Kontrola životnosti, čistoty, pravidelné preočkovanie na stabilizačné médiá	100	400	300
Činnosť na zabezpeč. kvality výsledku : int. refer. materiály, kultivačné médiá	Referenčné kmene	85	697	1385

Tabuľka 2. Spracovanie dát o antibiotickej rezistencii v SR v r. 2022 (www.snars.sk)

Typ údajov	Počet antibiotikogramov archivovaných v databáze SNARS za 1-12 / 2023	Celkový počet antibiotikogramov archivovaných v databáze SNARS 12/2023	Počet zdrojových laboratórií
Kvalitatívne testy	340 811	5 924 433	25
Kvantitatívne testy	265 200	11 447 644	25
Spolu	606 011	17 372 077	

4.1.2 Novozavedené metódy

V roku 2023 bola znovu zavedená metóda stanovenia kvantitatívnej citlivosti na antibiotiká mikrodilučnou metódou podľa STN EN ISO 20776-1:2022.

4.1.2. Medzilaboratórne porovnania

Účasť na medzilaboratórnych testoch :

V roku 2023 sme sa nezúčastnili MPS.

Organizovanie medzilaboratórnych porovnávacích testov:

NRC organizovalo, odborne zabezpečovalo a vyhodnocovalo pravidelnú externú kontrolu stanovovania kvalitatívnej a kvantitatívnej citlivosti pre 40 laboratórií klinickej mikrobiológie, zaradených do siete zdravotníckych zariadení v SR. Počas roku 2023 sa do zúčastnených laboratórií zaslali 4 kruhové vzorky. Každá vzorka obsahovala 2 mikroorganizmy. Sumárne výsledky kontrolného testovania spolu s anonymným vyhodnotením sa zaslali účastníkom okruhu a pravidelne sa zverejňovali aj na internetovej stránke ÚVZ SR (projekty/mikrobiológia).

4.1.3. Iná odborná činnosť

Zber a spracovanie údajov pre európsku databázu ATB rezistencie EARS-Net

NRC od roku 2012 zabezpečuje zber a spracovanie údajov pre európsku databázu antibiologickej rezistencie EARS-Net. V roku 2023 sa prostredníctvom 14 laboratórií klinickej mikrobiológie v rámci EARS-Net 2023 analyzovali údaje z 25 vybraných sentinelových zdravotníckych zariadení. Údaje o výskyte a ATB rezistencii *E. coli*, *K. pneumoniae*, *P. aeruginosa*, *Acinetobacter* spp., *S. pneumoniae*, *S. aureus*, *E. faecalis* a *E. faecium* v hemokultúrach a likvoroch sa získavali v nadväznosti na zber údajov pre národnú databázu SNARS.sk. Vyhodnotilo sa viac ako 60 000 záznamov o vyšetrení hemokultúr a likvorov vykonaných v zapojených diagnostických laboratóriách zariadeniach. Do databázy EARS-Net sa prostredníctvom systému Tessa (Ing. J. Námešná, RUVZ Banská Bystrica) po analýze zaslalo viac ako 2500 spracovaných záznamov o ATB citlivosti požadovaných mikroorganizmov.

Uvedené údaje poskytnuté zo Slovenska sú trvale dostupné na www stránke ECDC <https://ecdc.europa.eu/en/antimicrobial-resistance/surveillance-and-disease-data/report>.

Monitoring karbapenemázu produkujúcich enterobaktérií (CPE)

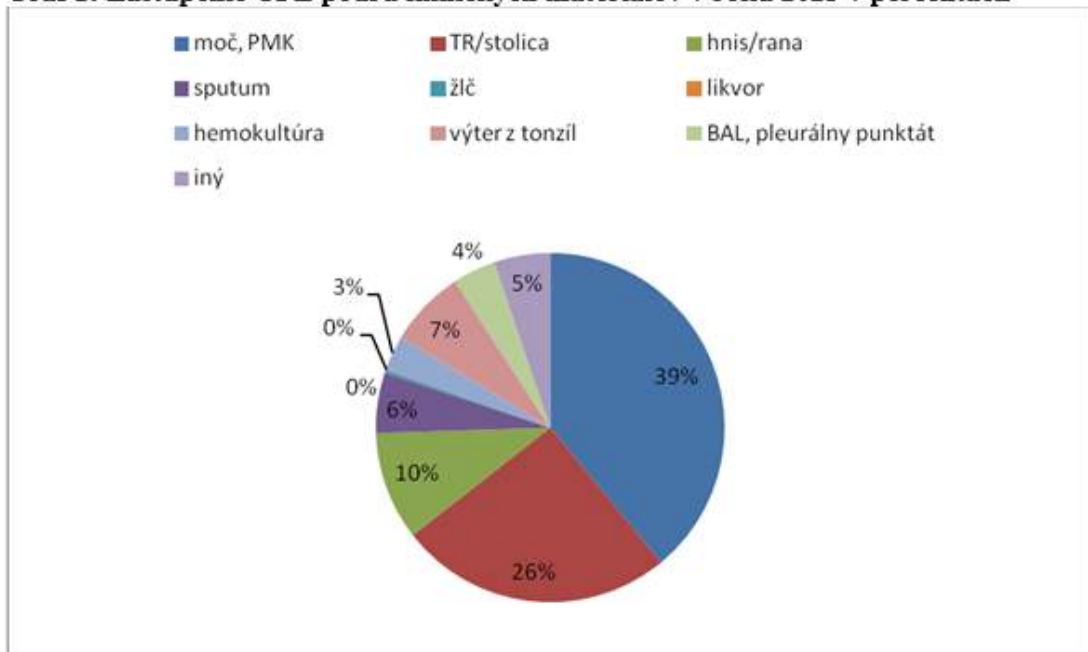
Na Slovensku sa monitoruje výskyt CPE od roku 2013. V roku 2022 bolo v NRC testovaných 2333 suspektných CPE izolátov z terénnych laboratórií. Testovanie sa vykonáva fenotypovým kolorimetrickým skríningovým testom a molekulárnymi metódami (PCR *bla*_{VIM}, *bla*_{NDM}, *bla*_{KPC}, *bla*_{OXA-48}, *bla*_{IMI}) v súlade s OU MZ z roku 2014. U všetkých suspektných izolátov CPE zaslaných do NRC v 2023 bola u 2017 preukázaná tvorba karbapenemáz.

Dominujúcim druhom CPE je v období sledovania v NRC od roku 2013 do roku 2021 *Klebsiella pneumoniae* subsp. *pneumoniae*. *Enterobacter cloacae* predstavoval v roku 2019 druhý dominujúci kmeň pozitívny na produkciu karbapenemáz, no v roku 2020 sa situácia zmenila a druhým dominujúcim kmeňom konfirmovaným v NRC bola *Klebsiella terrigena*.

V roku 2021, 2022 a 2023 ostala situácia rovnaká. Za ostatné obdobie naďalej pomaly pokračuje diverzifikácia spektra druhového zastúpenia CPE.

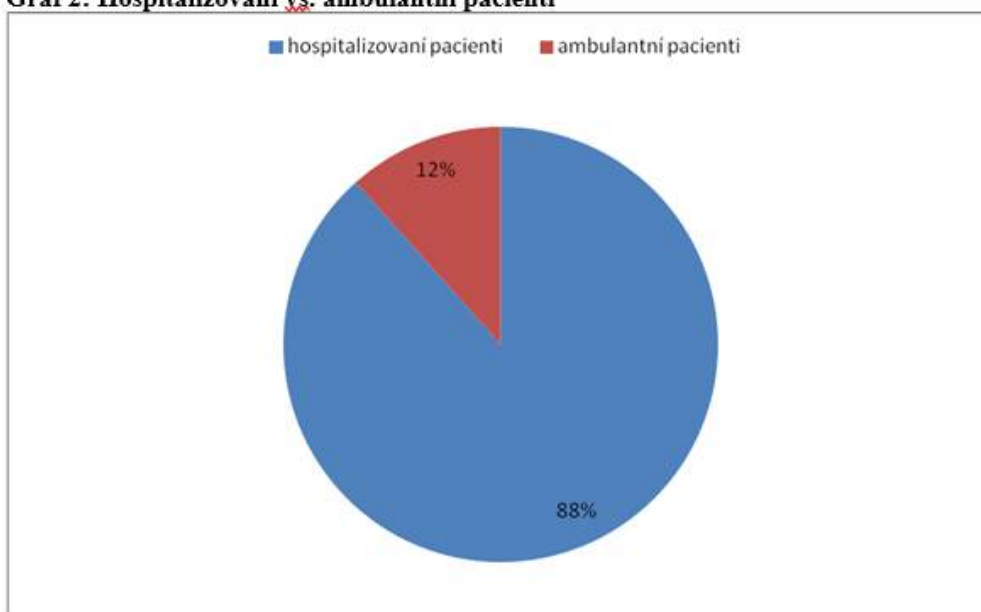
Rozdelenie pozitívnych izolátov CPE uvádzame v grafe č. 1. Na rozdiel od predchádzajúcich rokov, kedy väčšina izolátov pochádzala zo skríningu črevnej kolonizácie (výter z rekta, stolica), v roku 2023 bola majorita izolátov z moču alebo močových katétrov. Z klinických materiálov boli CPE najčastejšie izolované z moču

Graf 1: Zastúpenie CPE podľa klinických materiálov v roku 2023 v percentách

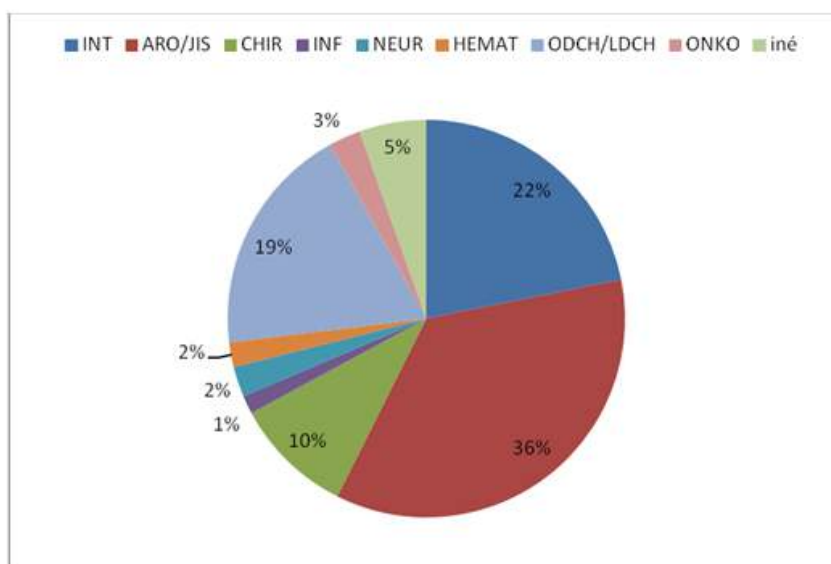
V roku 2023 opäť dominovali hospitalizovaní pacienti. (**Graf 2**)

Graf 2: Hospitalizovaní vs. ambulantní pacienti

Najvyšší podiel pacientov s CPE pochádzalo z oddelení ARO/JIS ďalej z interných oddelení a oddelení a liečební dlhodobó chorých. Podiely jednotlivých oddelení uvádzame v grafe 3. Zastúpenie jednotlivých genotypov rezistencie v krajoch SR je v grafe 4. V roku 2022 sme zachytili viacero kombinácií rôznych karbapenemáz (tabuľka 3)

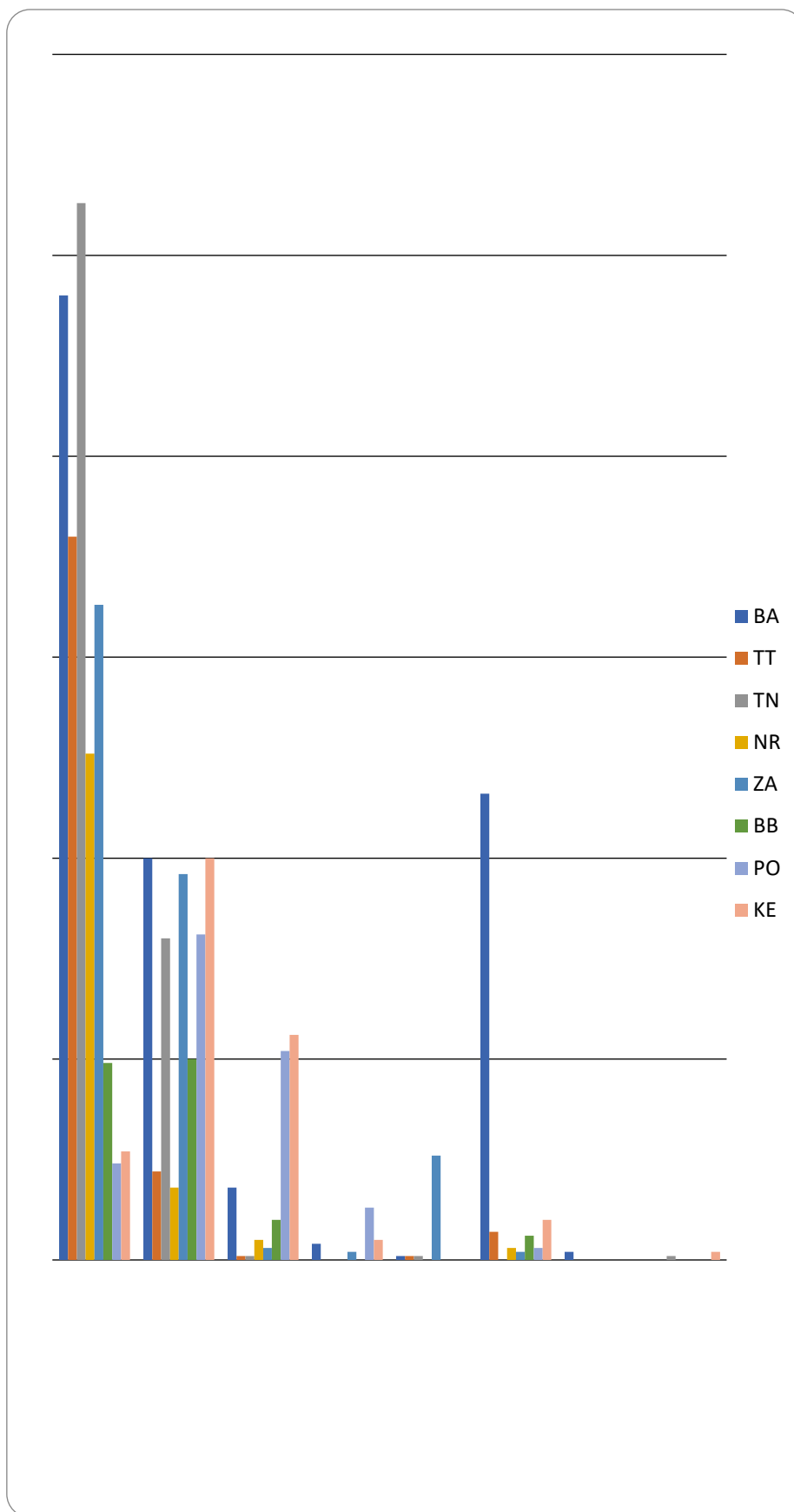
Graf 3: Zastúpenie CPE na nemocničných oddeleniach

Tabuľka 3 Zastúpenie karbapenemáz na Slovensku podľa krajov a kombinácií detegovaných génov rezistencie

Stúpec1	KPC	NDM	OXA48	VIM	KPC+NDM	NDM+OXA48	KPC+OXA48	NDM+VIM
BA	240	100	18	4	1	116	2	
TT	180	22	1		1	7		
TN	263	80	1		1			1
NR	126	18	5			3		
ZA	163	96	3	2	26	2		
BB	49	50	10			6		
PO	24	81	52	13		3		
KE	27	100	56	5		10		2

Graf 4: Zastúpenie karbapenemáz na Slovensku podľa krajov

- Od roku 2017 všetky pozitívne izoláty CPE confirmované v NRC podrobujeme genotypizácii metódou PCR. Prispieva to k presnejšiemu monitorovaniu šírenia sa jednotlivých typov karbapenemáz na Slovensku, aj pri ďalších epidemiologických šetreniach. V SR sa v roku 2022 potvrdila prítomnosť génov typu *bla*_{NDM}, *bla*_{KPC}, *bla*_{VIM}, *bla*_{OXA-48} a *bla*_{IMP}. Od roku 2017 do roku 2021 dominovala v SR metalobetalaktamáza typu NDM, rovnako ako je to dosiaľ v okolitých krajinách, v roku 2022 bola najčastejšie potvrdená prítomnosť karbapenemázy typu KPC a tento fakt pretrváva aj v roku 2023.
- Situácia sa za obdobie rokov 2014-2023 zhoršuje aj u invazívnych infekcií. Zatiaľ čo v roku 2014 sme mali prvý záchyt CPE z hemokultúry (HK), v každom nasledovnom roku ich počet postupne narastal. V roku 2021 sme confirmovali z hemokultúr 68 izolátov CPE a v roku 2022 a 2023 to bolo po 51 izolátov.

Monitoring rezistencie voči kolistínu u klinických izolátov

V NRC sa v roku 2019 zaviedli metódy na sledovanie kolistínovej rezistencie klinických izolátov z radu *Enterobacterales*, u ktorých sa výskyt tejto za posledné obdobie zvýšila rezistencia aj voči kolistínu, ktoré patrilo k antibiotikám poslednej línie v terapii infekcií zapríčinených multirezistentnými kmeňmi. V rámci akreditovanej metódy z roku 2019 používame na confirmáciu suspektných izolátov z OKM komerčnú mikrodilučnú metódu stanovenia citlivosti na kolistín. (**Obr. 1**)

Obr. 1: Mikrodilučná metóda stanovenia citlivosti na kolistín

V roku 2023 sme confirmovali kolistínovú rezistenciu u celkovo 195 klinických izolátov z OKM. Z toho 178 izolátov (91 %) bolo voči kolistínu rezistentných a 17 izolátov (9 %) bolo citlivých. Porovnanie takto zistenej kolistínovej rezistencie a znovu zavedeného testu podľa STN sme použili pre verifikáciu metódy na ŠPP LM/ATB/03

Okrem chromozomálne viazaných génov, zodpovedných za rezistenciu sa objavili kmene, ktoré majú gény rezistencie lokalizované na R-plazmide. Výskyt génov *mcr-1*, *mcr-2*, *mcr-3*, *mcr-4* a *mcr-5* monitorujeme metódou PCR. Každý suspektne rezistentný izolát zaslaný na confirmáciu do NRC overujeme stanovením citlivosti na kolistín. V prípade rezistencie, pokračujeme v ďalšej analýze metódou PCR.

Konfirmácie rezistencie na iné antibiotiká

V roku 2023 sme confirmovali citlivosti na iné ako karbapenémové antibiotiká alebo kolistín u 65 klinických izolátov z terénnych laboratórií klinickej mikrobiológie.

Vypracovanie národných stanovísk a podkladov pre Európsku komisiu pre štandardizáciu testovania antibiotickej citlivosti (EUCAST).

Národný informačný systém pre sledovanie rezistencie na antibiotiká SNARS SK.

V roku 2023 sa pokračovalo v zbere údajov o stave a vývoji rezistencie na antimikrobiálne liečivá v SR. Databázový systém snars.sk registroval ku koncu roka 2023 údaje o 17 372 077 vyšetreniach. Počas roku 2023 sa zaevidovalo a spracovalo 606 011 vyšetrení antibiotickej citlivosti z 25 slovenských laboratórií klinickej mikrobiológie. Údaje boli začleňované do databázy priebežne a všetky údaje sú trvale dostupné na internetovej stránke <http://www.snars.sk>

5. Legislatívna činnosť

6. Metodická, konzultačná a výuková činnosť

- Pravidelná ročná aktualizácia metodických postupov na in „vitro“ stanovovanie a interpretáciu laboratórnych testov citlivosti NRC podľa Európskej komisie pre štandardizáciu testovania citlivosti (podľa normatívu EUCAST, verzia 13)
- NRC priebežne poskytovalo konzultačnú činnosť pre zdravotnícke zariadenia v rámci SR. Konzultácie sa dotýkali predovšetkým interpretácie výsledkov vyšetrenia citlivosti rezistentných izolátov baktérií a návrhov na antibiotickú terapiu v konkrétnych klinických situáciách.
- Činnosť NRC ATB pri ÚVZ SR, výsledky sledovania stavu a vývoja antibiotickej rezistencie a nové poznatky v oblasti stratégií antibiotickej terapie boli prezentované formou prednášok na kurzoch v rámci pregraduálneho štúdia (študijný odbor Všeobecné lekárstvo) a postgraduálnej prípravy atestantov (odbor Klinická mikrobiológia) na SZU. Formou praktickej výuky sa NRC podieľalo na predatestačnej príprave vysokoškolských pracovníkov v odbore Laboratórne vyšetrovacie metódy v klinickej mikrobiológii a v odbore Klinická mikrobiológia. Vedúci NRC pôsobil ako predseda skúšobnej komisie pri atestačných skúškach v špecializácii Klinická mikrobiológia a člen atestačnej komisie v odbore Laboratórne vyšetrovacie metódy v klinickej mikrobiológii na SZU.

7. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

Doc. MUDr. Milan Nikš, CSc.

- Revízor Slovenskej spoločnosti klinickej mikrobiológie SLS
- Člen katalogizačnej komisie MZ SR pre odbor klinická mikrobiológia
- Člen pracovnej skupiny pre prípravu štandardných diagnostických a terapeutických postupov MZ SR

RNDr. Martin Sojka, PhD.

- Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov, člen prezídia komory
- Člen Slovenskej spoločnosti klinickej mikrobiológie Slovenskej lekárskej spoločnosti
- Člen Sekcie nemocničnej epidemiológie a hygieny SEVS SLS, člen výboru sekcie

Mgr. Andrea Obžerová

- Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov

Denisa Osvwaldová

- Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov

8. Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

12th. Eur FWD net meeting – Helsinki, 18.9.2023 (M. Sojka)

4th. Joint EurFWD net/EFSA meeting – Helsinki, 19.9.2023 (M. Sojka)

EARS Net & information meeting (ECDC) – online, 29.9.2023 (M. Sojka)

Transatlantic Taskforce on Antimicrobial Resistance (TATFAR) in person meeting – Luxembourg, 14-15.11.2023 (M. Sojka)

Gen-Epi-Bio-Train – training in molecular epidemiology, Kodaň, 20.11-1.12.2023 (M. Sojka)

Národné referenčné centrum pre arbovírusy a hemoragické horúčky

1. NRC zriadené rozhodnutím MZ SR v zmysle § 8 zákona č. 126/2006 Z. z. o verejnom zdravotníctve s účinnosťou od 1. mája 2007

2. Personálne obsadenie

počet iných odborných pracovníkov v VŠ vzdelaní III. stupňa: 1

počet pracovníkov s ÚSOV (laboranti): 1

3. Akreditácia (áno)

- podľa ISO 15189:2012
- od roku 2019 s platnosťou do roku 2024
- počet skúšok 2
- počet ukazovateľov 2

4. Činnosť NRC

4.1. Odborná činnosť

4.1.1. Ťažiskové úlohy

- vykonávanie laboratórnej diagnostiky protilátok proti vírusu kliešťovej encefalitídy,
- vykonávanie laboratórnej diagnostiky protilátok proti hantavírusom (Hantaan, Puumala),
- vykonávanie laboratórnej diagnostiky západonílskej horúčky
- pravidelná aktualizácia celoštátnej databázy údajov o prípadoch kliešťovej encefalitídy, západonílskej horúčky a prípadoch ochorení na hemoragické horúčky s renálnym syndrómom na Slovensku,
- poskytovanie konzultácií v odborných a v organizačných otázkach diagnostiky,
- sumarizovanie laboratórnych výsledkov a epidemiologických údajov pre EVD-LabNet (Emerging Viral Diseases-Expert Laboratory Network),
- účasť na externých kontrolách kvality laboratórnej práce.

Plnenie a vyhodnotenie:

- V NRC sa vykonávala laboratórna diagnostika protilátok IgM a IgG proti vírusu kliešťovej encefalitídy, protilátok IgM a IgG proti hantavírusom sérotypov Hantaan a Puumala metódou ELISA a laboratórna diagnostika západonílskej horúčky metódou ELISA a real-time RT-PCR.
- V roku 2023 bolo do NRC doručených 803 vzoriek biologického materiálu.
- V NRC sa celkovo vykonalo 2716 analýz na zistenie prítomnosti protilátok IgM a IgG proti hantavírusom (Hantaan a Puumala) metódou ELISA. Pozitívne IgM protilátky proti sérotypu Hantaan boli dokázané v 135 vzorkách. Pozitívne IgG protilátky proti sérotypu Hantaan boli dokázané v 82 vzorkách. V 106 vzorkách boli stanovené pozitívne IgM protilátky proti sérotypu Puumala. Pozitívne IgG protilátky proti sérotypu Puumala boli stanovené v 98 vzorkách.
- Na zistenie prítomnosti protilátok IgM a IgG proti vírusu kliešťovej encefalitídy metódou ELISA sa vykonalo celkovo 94 analýz. Pozitívne protilátky IgM boli dokázané v piatich vzorkách. Pozitívne protilátky IgG boli dokázané v šiestich vzorkách.
- Na laboratórnu diagnostiku západonílskej horúčky bolo doručených 69 vzoriek biologického materiálu (sérum: 30, likvor: 9, krv s EDTA: 13, moč: 17). 60 analýz sa vykonalo na dôkaz prítomnosti protilátok IgM a IgG proti West Nile vírusu vo vzorkách sér. 39 vzoriek bolo vyšetrených metódou real-time RT-PCR. V roku 2023 nebol v NRC laboratórne potvrdený ani jeden prípad ochorenia na západonílsku horúčku.

Záver:

- Výskyt kliešťovej encefalitídy a hantavírusových infekcií sa v NRC monitoroval metódou ELISA. Laboratórna diagnostika zahŕňala dôkaz protilátok IgM a IgG proti vírusu kliešťovej encefalitídy a proti hantavírusom sérotypov Hantaan, Puumala. Vykonávala sa laboratórna diagnostika západonílskej horúčky metódou ELISA a real-time RT-PCR. Vzorky biologického materiálu na laboratórnu diagnostiku boli dodávané zo zdravotníckych zariadení z rôznych oblastí Slovenska.
- Laboratórna diagnostika kliešťovej encefalitídy, hemoragických horúčok s renálnym syndrómom a západonílskej horúčky v NRC je dôležitá pre monitorovanie výskytu týchto zoonóz na Slovensku.

4.1.2 Novozavedené metódy

4.1.3 Medzilaboratórne porovnania

V júni 2023 sa NRC zúčastnilo na externej kontrole kvality laboratórnej práce zameranej na laboratórnu diagnostiku protilátok IgM a IgG proti vírusu kliešťovej encefalitídy (počet účastníkov: 2, vyhodnotenie: 100 %). Organizátorom bol: INSTAND e.V, Düsseldorf, Nemecko.

4.1.4. Iná odborná činnosť

- NRC pravidelne usmerňuje lekárov pri odoberaní a zasielaní vzoriek biologického materiálu
- NRC poskytuje konzultácie v odborných, v organizačných otázkach diagnostiky a vykonáva expertíznu činnosť v hodnotení diagnostiky
- NRC pravidelne aktualizuje celoštátnu databázu údajov o prípadoch kliešťovej encefalitídy, západonílskej horúčky a hemoragických horúčok s renálnym syndrómom na Slovensku
- NRC priebežne dopĺňa a aktualizuje dokumentáciu a udržiava v praxi procesy v súvislosti s procesným auditom systému manažérstva kvality podľa ISO 9001:200 na ÚVZ SR
- V procese certifikácie systému manažérstva kvality na ÚVZ SR zamestnanci NRC priebežne pripomienkovali IRD – Smernice

Medzinárodná činnosť:

NRC sumarizovalo laboratórne výsledky a epidemiologické údaje pre európsku pracovnú skupinu EVD-LabNet a zúčastnilo sa na medzinárodnej kontrole kvality laboratórnej práce organizovanej: INSTAND e.V, Düsseldorf, Nemecko.

5. Legislatívna činnosť

6. Metodická, konzultačná a výuková činnosť

Konzultačná činnosť

NRC pravidelne aktualizovalo celoštátnu databázu údajov o prípadoch kliešťovej encefalitídy a hantavírusových infekcií v SR. NRC poskytovalo konzultácie v odborných a organizačných otázkach diagnostiky. NRC priebežne usmerňovalo lekárov pri odoberaní a zasielaní vzoriek biologického materiálu na laboratórnu diagnostiku. NRC kladie dôraz na správne a kompletne vyplňanie žiadaniek, aby žiadanka na vyšetrenie obsahovala okrem základných údajov aj nasledujúce:

- bydlisko, prípadne stručne inú vedomosť, kde a kedy mohlo dôjsť k nákaze, napr. či sa pacient pohyboval v rizikových oblastiach,
- rizikové povolanie (lesný pracovník, poľnohospodársky pracovník,...),
- konzumácia nepasterizovaných mliečnych výrobkov,
- očkovanie proti vírusu kliešťovej encefalitídy.

Uvedené údaje pomáhajú NRC pri monitoringu a zbieraní údajov o výskyte kliešťovej encefalitídy na Slovensku.

Výuková činnosť

NRC uskutočňuje školenia pre študentov stredných a vysokých škôl, ktorí v rámci vzdelávacích stáží a exkurzií navštevujú pracoviská ÚVZ SR

7. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

RNDr. Elena Tichá, PhD.
Zuzana Rybárová

Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov
Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov

8. Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

RNDr. Elena Tichá, PhD.: EVD-LabNet Annual Meeting, University of Padova, Taliansko, online účasť, 30.-31. máj 2023.

RNDr. Elena Tichá, PhD.: 9th Joint WHO Regional Office for Europe & European Centre for Disease Prevention and Control Annual European Influenza and COVID-19 Surveillance Meeting 2023, Kodaň, Dánsko, online účasť, 31.5-2.6.2023.

RNDr. Elena Tichá, PhD.: Regional Meeting for the National Laboratories of the WHO European Measles and Rubella Laboratory Network, Istanbul, Turecko, online účasť, 9-11.10.2023

RNDr. Elena Tichá, PhD.: EVD Annual Network Meeting, online účasť, 8.11.2023

Laboratórium molekulárnej diagnostiky

Personálne obsadenie

počet iných odborných pracovníkov s VŠ vzdelaním II. a III stupňa: 6
počet laborantov: 0

Akreditácia

- podľa normy ISO 15 189 Medicínske laboratória
- od 20.8.2019 do roku 2024
- počet skúšok 1
- počet akreditovaných ukazovateľov 27 (neakreditovaných 20)

Odborná činnosť

Ťažiskové úlohy

Cieľom Laboratória molekulárnej diagnostiky (LMD) je vykonávať aj zavádzať do praxe metódy molekulárnej biológie na detekciu pôvodcov rôznych infekčných ochorení, úzko spolupracovať s Národnými referenčnými centrami a špecializovanými laboratóriami OLM a novými metodikami prispieť k rýchlejšej a citlivejšej diagnostike závažných infekčných ochorení. LMD taktiež zavádza metódy, ktoré pomáhajú určiť klonálnu príbuznosť vyšetovaných izolátov, ako aj iné metódy, ktorých výsledky sú potrebné pre epidemiologické analýzy.

LMD zabezpečuje diagnostické metódy PCR, multiplex PCR, nested PCR, touchdown PCR, RT-PCR, real-time PCR, real-time RT-PCR, PFGE salmonel, izolačné a vizualizačné metódy pre nadstavbovú diagnostiku pre NRC pre salmonelózy, NRC pre chrípku, NRC pre meningokoky, NRC pre poliomyelitídu, NRC pre MMR, Laboratórium bunkových kultúr a NRC pre sledovanie rezistencie mikroorganizmov na antibiotiká.

Laboratórium molekulárnej diagnostiky taktiež zabezpečuje nadstavbovú diagnostiku pre RÚVZ SR i ďalších poskytovateľov zdravotnej starostlivosti vrátane nemocníc a súkromných laboratórií poskytujúcich diagnostické služby v zdravotníctve.

Do Laboratória molekularnej diagnostiky bolo za obdobie 1.1.2023 až 31.12.2023 prijatých 5 154 vzoriek. S týmito vzorkami sa realizovalo 19 202 vyšetrení.

Prehľad vyšetrení v Laboratóriu molekularnej diagnostiky v období 1.1.2023 – 31.12.2023

Žiadateľ	Druh vyšetrenia, metóda	počet vzoriek	počet vyšetrení
Laboratórium bunkových kultúr	PCR na určenie prítomnosti nukleovej kyseliny <i>Mycoplasma</i> sp.	33	33
NRC pre salmonelózy	PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny <i>Salmonella</i> spp.	856	856
	PCR na potvrdenie produkcie D-tartarátu		856
	PCR na určenie vybraných bičkových antigénov 1. fázy salmonel		856
	PCR na určenie vybraných bičkových antigénov 2. fázy salmonel		856
	PCR na potvrdenie komplexného antigénu z4		3
	PCR na určenie vybraných sérovarov salmonel		4
	PCR na určenie vybraných O skupín salmonel		346
	PCR na odlišenie monofázických <i>S. Typhimurium</i>		892
	PCR na určenie subspecies II, IIIa a IIIb		35
		Pulzná elektroforéza	37
NRC pre meningokoky	PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny <i>Neisseria meningitidis</i>	911	911
	PCR na určenie séroskupiny <i>Neisseria meningitidis</i>		1822
	real-time PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny <i>Neisseria meningitidis</i>	90	90
	real-time PCR na určenie séroskupiny <i>Neisseria meningitidis</i>		36
NRC pre poliomyelitídu	RT-PCR na typizáciu rotavírusov	0	0
	real-time RT-PCR na určenie génoskupiny <i>Norovirus</i>	0	0
	RT-PCR / real-time RT-PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny <i>Enterovirus</i>	372	372
	RT-PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny <i>Enterovirus</i> 71		25
	RT-PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny poliovírus 1 sabin a poliovírus 3 sabin		294

	ITD poliovírusov		35
NRC pre chrípku	real-time RT-PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny vírusu chrípky A	79	79
	real-time RT-PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny vírusu chrípky B		
	real-time RT-PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny vírusu SARS-CoV-2		
	RT-PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny vírusu chrípky A/H1	31	31
	RT-PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny vírusu chrípky A/H3		31
	RT-PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny vírusu parachrípky 1	4	4
	RT-PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny vírusu parachrípky 3		4
	real-time PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny adenovírusov	17	17
	real-time RT-PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny respiračného syncyriálneho vírusu	358	358
	real-time RT-PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny vírusu chrípky A		
	real-time RT-PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny vírusu chrípky B		
	real-time RT-PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny vírusu SARS-CoV-2	28	39
	real-time RT-PCR na určenie subtypu vírusu chrípky A		
real-time PCR na potvrdenia prítomnosti nukleovej kyseliny vírusu opičích kiahní	12	12	
NRC pre sledovanie rezistencie mikroorganizmov na antibiotiká	PCR detekcia karbapenemázových génov KPC, NDM, OXA, VIM, IMP	2171	9878
	PCR detekcia génu MCR-1	100 + 235*	335
	PCR detekcia génu vanA	18	18
NRC pre arbovírusy a hemoragické horúčky	real-time RT-PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny vírusu západonílskej horúčky	37	37

* 235 vzoriek nebolo zarátaných do celkového počtu, len 100 vzoriek bolo prijatých ako samostatné vzorky len na vyšetrenie MCR-1

Okrem uvedených vyšetrení sa v LMD realizuje aj izolácia RNA/DNA vzoriek respiračných vírusov, *enterobacteriaceae*, salmonel a meningokokov určených na celogenómovú sekvenáciu.

Novozavedené metódy

V roku 2023 bolo zavedených niekoľko nových metód. Jednalo sa prevažne o nahradenie klasickej PCR a RT-PCR metódu real-time. Konkrétne sú to nasledujúce metódy:

- real-time RT-PCR na detekciu enterovírusov
- real-time RT-PCR určenie sérotypov poliovírusov Sabin 1 a Sabin 3
- real-time RT-PCR charakterizácia (diferenciácia) poliovírusových genotypov (ITD)

V súvislosti so zavedením tejto metódy sa Mgr. Michaela Krenželoková, Mgr. Michaela Sieková zúčastnili 6. - 10.11.2023 pracovného stretnutia **Poliovírus RT-PCR ITD 6.0 Workshop**, organizátor: WHO Regional Reference Laboratory Helsinki, Fínsko. Stretnutie bolo zamerané na prácu s najnovšou verziou WHO odporúčaného protokolu pre intratypickú diferenciáciu poliovírusu RT-PCR ITD 6.0, vyhodnocovanie a interpretáciu získaných výsledkov.

- PCR odlišenie monofázických izolátov *S. Typhimurium*
- real-time PCR dôkaz NK *Salmonella* spp. a *S. Paratyphi A*
- PCR detekcia génov *bla_{IMP}* Použité primery dokážu zachytiť varianty *bla_{IMP}* génu okrem IMP-3, IMP-16, IMP-27, IMP-31, IMP-34 a IMP-35.
- PCR detekcia génu *vanA*, u izolátov kde vankomycínová rezistencia bola potvrdená fenotypovo
- PCR detekcia génu *mecA*, identifikácia *Staphylococcus aureus* rezistentného na meticilín (MRSA)
- PCR detekcia génov OXA-48-like
- real-time RT-PCR identifikácia/rozlíšenie subtypov chrípky A: H1(pdm09), H3, H5 a H7

Medzilaboratórne porovnania

➤ **Norovírusy 2023**

Detekcia a diferenciácia norovírusov metódou real-time RT-PCR. Zasiela INSTAND e.V., Gesellschaft zur Förderung der Qualitätssicherung in medizinischen Laboratorien e.V., Düsseldorf, Nemecko. Test bol realizovaný v marci 2023.

➤ **Vírus parachrípky 2023**

Detekcia a odlišenie vírusov parachrípky 1 a 3 metódou real-time RT-PCR. Zasiela INSTAND e.V., Gesellschaft zur Förderung der Qualitätssicherung in medizinischen Laboratorien e.V., Düsseldorf, Nemecko. Test bol realizovaný v marci 2023.

➤ **Influenza 2023**

Detekcia vírusu chrípky metódou real-time RT-PCR a RT-PCR. Zasiela QCMD, Glasgow, Veľká Británia. Test bol realizovaný v máji 2023.

➤ **SARS-CoV-2 2023**

Detekcia vírusu SARS-CoV-2 metódou real-time RT-PCR. Zasiela Virologický inštitút univerzity Charité, Berlín, Nemecko. Test bol realizovaný v máji 2023.

➤ **RSV 2023**

Detekcia vírusu RSV metódou real-time RT-PCR. Zasiela INSTAND e.V., Gesellschaft zur Förderung der Qualitätssicherung in medizinischen Laboratorien e.V., Düsseldorf, Nemecko. Test bol realizovaný v júni 2023.

➤ **Adenovírusy 2023**

Detekcia adenovírusov metódou real-time PCR. Zasiela INSTAND e.V., Gesellschaft zur Förderung der Qualitätssicherung in medizinischen Laboratorien e.V., Düsseldorf, Nemecko. Test bol realizovaný v júni 2023.

➤ **Influenza 2023 (WHO)**

Detekcia vírusu chrípky metódou real-time RT-PCR a RT-PCR. Zasiela WHO Influenza EQAP Team, Virology Division, Public Health Laboratory Centre, Kowloon Hong Kong SAR. Test bol realizovaný v auguste 2023.

➤ **Meningokoky 2023**

Detekcia a určenie séroskupiny *N. meningitidis* metódou real-time PCR a PCR. Zasiela Institut Pasteur, Paríž, Francúzsko. Test bol realizovaný v septembri 2023.

Iná odborná činnosť

- Testovanie nových diagnostických súprav s cieľom aktualizovať metódy molekulárnej biológie v laboratóriu.
- Činnosť v EÚ (WHO) sieťach a programoch
Laboratórium molekulárnej diagnostiky priamo nie je zahrnuté v niektorej z európskych laboratórnych sietí. V tejto súvislosti však treba spomenúť, že výsledky vyšetrení MLST a typizácie PorA, FetA a PenA, realizované v spolupráci s NRC pre meningokoky, sú následne posiadané prostredníctvom NRC pre meningokoky a epidemiológov do sietí EU-IBD labnet, EMERT a TESSy. Tiež profily izolátov salmonel, získané metódou pulznej elektroforézy, sú archivované a priebežne porovnávané s profilmí izolátov v rámci urgentnej výzvy „urgent inquiry“ v spolupráci s NRC pre salmonelózy ako súčasť integrovanej surveillance salmonelóz.

Prednášková a publikačná činnosť:

Invazívne meningokokové ochorenia a stav nosičstva na Slovensku v roku 2022, Kružlíková A., Blažičková J., Vrábľová T., XVII. Vedecko-odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR, 16.3.2023, Bratislava

Kazuistika – Vzácna duálna invazívna meningokoková-pneumokoková infekcia u 19-mesačného dieťaťa s fatálnym koncom, Kružlíková A., Blažičková J., Šturdíková B., Vrábľová T., Maďarová L., Obžerová A., Oswaldová D., XVII. Vedecko-odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR, 16.3.2023, Bratislava

Molekulárna diagnostika kmeňov *Neisseria meningitidis* na Slovensku (poster) Vrábľová T., XVII. Vedecko-odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR, 16.3.2023, Bratislava

Dva laboratórne potvrdené prípady ochorenia na západonílsku horúčku od začiatku laboratórnej diagnostiky tohto ochorenia v NRC pre arbovírusy a hemoragické horúčky (poster), Tichá E., Rybárová Z., Góczeová J., Čabanová V., XVII. Vedecko-odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR, 16.3.2023, Bratislava

Exotické salmonelózy v Slovenskej republike v rokoch 2020 – 2022, Gavačová D., Góczeová J., Juranová A., Sirotná Z., XVII. Vedecko-odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR, 16.3.2023, Bratislava

Leto 2022 – výskyt *S. Derby* v osadách – nový fenomén, Gavačová D., Góczeová J., Juranová A., Sirotná Z.

Molekulárna diagnostika chrípky a SARS-CoV-2, Vrábľová T., Odborný seminár ÚVZ SR, 27.4.2023, Bratislava

Sekvenovanie DNA, Vrábľová T., Odborný seminár ÚVZ SR, 26.10.2023, Bratislava

účasť na odborných webinároch zameraných na sekvenovanie

Multidisciplinary training workshop on resolving a CCRE outbreak scenario

2.5. 2023 a 12.5. 2023, Online, organizuje EURGen-RefLabCap, zúčastnili sa: Mgr. Michaela Krenželoková, Mgr. Michaela Sieklová, Mgr. Lucia Ševčíková, Mgr. Terézia Vrábľová

GenEpi-BioTrain-Virtual training 1: WGS based detection of AMR in bacteria.

4. - 8.9.2023, Online, organizuje ECDC, zúčastnili sa: Mgr. Alica Brodová, Mgr. Michaela Krenželoková, Mgr. Michaela Sieklová, Mgr. Lucia Ševčíková, Mgr. Terézia Vrábľová

GenEpi-BioTrain-Virtual training 2: From sequencer to polished reads for bacteria.

12. - 14.9.2023, Online, organizuje ECDC, zúčastnili sa: Mgr. Alica Brodová, Mgr. Michaela Krenželoková, Mgr. Michaela Sieklová, Mgr. Lucia Ševčíková, Mgr. Terézia Vrábľová

GenEpi-Bio Train- Virtual training 3: Introduction to bioinformatic analysis of SARS-CoV-2 amplicon sequencing data

25. - 26.9.2023, Online, organizuje ECDC, zúčastnili sa: Mgr. Alica Brodová, Mgr. Michaela Krenželoková, Mgr. Michaela Sieklová, Mgr. Lucia Ševčíková, Mgr. Terézia Vrábľová

Internship SLOVAKIA

12. - 24.11.2023, Bilthoven, Holandsko, organizuje National Institute for Public Health and Environment (RIVM), zúčastnili sa: Mgr. Michaela Krenželoková, Mgr. Michaela Sieklová

spoluúčasť na projekte

FWD AMR- RefLabCap mid-term network meeting - projekt je zameraný na detekciu a bližšiu charakterizáciu izolátov *Salmonella* spp.

Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

Mgr. Jana Göczeová, PhD.	Pracovná skupina PCR ÚVZ SR
	Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov
Mgr. Terézia Vrábľová	Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov
Mgr. Lucia Ševčíková	Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov
Mgr. Michaela Krenželoková	Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov
Mgr. Michaela Sieklová	Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov
Mgr. Alica Brodová	Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov

Laboratórium so stupňom biologickej bezpečnosti pre biofaktory 3

Aktuálne zabezpečuje spracovávanie a laboratórne vyšetrenie podozrivých zásielok zo západoslovenského regiónu.

Personálne obsadenie

pracovná skupina :

Mgr.et Mgr. Katarína Pastuchová, RNDr. Elena Tichá, PhD., Martina Červená, Mgr. Barbora Kotvasová, Mgr. Ing. Zuzana Sirotná, RNDr. Anna Gičová, PhD.

Odborná činnosť

Ťažiskové úlohy

Laboratórium zabezpečuje spracovávanie a diagnostiku podozrivých zásielok a materiálov z vonkajšieho prostredia zo západoslovenského regiónu, na prítomnosť spór *B. anthracis* týchto vzorkách. Pracovníci OLM, ktorí sú členmi pracovnej skupiny spracovávajúcej rizikové zásielky, sú zaradení do vykonávania pracovnej pohotovosti mimo pracoviska (striedanie v týždňových intervaloch), čím je zabezpečená nepretržitá prevádzka laboratória.

Prehľad laboratórnej činnosti

V roku 2023 boli v laboratóriu LBB3 prijaté 2 zásielky definované ako rizikové. Z prijatých zásielok sa jedna nevyšetrovala pre neprítomnosť analytu a jedna zásielka bola vyšetrovaná na prítomnosť *B. anthracis*. Prítomnosť *B. anthracis* sa vo vyšetrovanej vzorke nepotvrdil.

Na potvrdenie výsledku bolo vykonaných spolu 17 analýz - z toho 1 analýza metódou imunochromatografie na prístroji Defender a 16 kultivačných.

Laboratórne metódy

- kultivačné vyšetrenie na základných, selektívnych a diagnostických médiách
- biochemická typizácia vykultivovaných izolovaných kmeňov
- RT – PCR vyšetrenie

Laboratórium bunkových kultúr

1. Personálne obsadenie

Počet lekárov: 0

Počet iných odborných pracovníkov s VŠ II. stupňa: 1

Počet pracovníkov s ÚSOV: 2

Počet pomocného pracovného personálu: 0

3. Odborná činnosť

3.1 Ťažiskové úlohy

- Laboratórium bunkových kultúr centrálnne zabezpečovalo prípravu bunkových substrátov pre virologické laboratória ÚVZ v rámci SR, čím významnou mierou prispievalo nielen k skvalitneniu a štandardizácii podmienok izolácie a identifikácie patogénnych

- mikroorganizmov z biologických materiálov, porovnateľnosti získaných výsledkov v medzinárodnom meradle, ale aj k efektívnemu vynakladaniu finančných prostriedkov,
- laboratórium v priebehu roka 2023 priebežne pracovalo s 5-mi bunkovými líniami, pričom každá bunková línia sa sériovo pasážovala v rámci týždňa v 2-3 paralelných sledoch po dobu maximálne 15 pasáží,
 - v roku 2023 pripravilo laboratórium pre potreby virologických laboratórií na ÚVZ SR a pre spolupracujúce laboratória zriadené na báze RÚVZ v Banskej Bystrici a v Košiciach celkovo 5562,2 miliónov bunkových suspenzií, čo z toho predstavuje pre laboratória RÚVZ v BB 2610,8 miliónov bunkových suspenzií a pre RÚVZ v KE 1420 miliónov bunkových suspenzií (Tab. č.1),
 - počas pasážovacieho cyklu sa bunkové línie priebežne testovali v LMD metódou PCR na vylúčenie kontaminácie mykoplazmami, čo predstavovalo celkovo 33 vzoriek.

Tab. č.1 Bunkové línie pripravené v LBK v roku 2023

Bunková línia	NRC / Laboratórium množstvo x10 ⁶				
	ÚVZ SR			RÚVZ	
	NRC -POL	NRC -CH	NRC - MMR	BB	KE
RD (A)	625,7	-	-	850	550
L 20B	435,5	-	-	595	530
Hep – 2c	-	-	-	610	-
VERO	-	-	-	500	260
VERO /hSLAM	-	-	-	-	-
MDCK	-	180	-	490	50
NCI-H292	-	-	-	-	-
RK 13	-	-	-	-	-
MDCK-SIAT 1	-	-	-	-	-
A 549	-	-	-	-	-
Spolu:	1061,2	180	0	3045	1390
Celkovo:	5676,2 x 10⁶				

3.2 Plnenie:

Laboratórium bunkových kultúr v priebehu celého roka 2023 bez prerušenia zabezpečovalo prípravu bunkových substrátov aj pre virologické laboratória ÚVZ v rámci SR RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici a v Košiciach, čo významnou mierou prispelo k skvalitneniu a štandardizácii podmienok izolácie a identifikácie vírusov z biologických materiálov, porovnateľnosti získaných výsledkov v medzinárodnom meradle a taktiež k efektívnemu vynakladaniu finančných prostriedkov.

3.3 Novozavedené metódy

V roku 2023 nebola v Laboratóriu bunkových kultúr zavedená nová metóda.

3.4 Iná odborná činnosť

4. Legislatívna činnosť

4.1 Pripomienkovanie odborných usmernení, noviel zákonov pre MZ SR alebo iné zložky v jeho pôsobnosti:

5. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

RNDr. Polčíčová Alexandra:

- Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov,
- Národná komisia na verifikáciu eliminácie osýpok a rubeoly na Slovensku

Fogarassyová Oľga:

- Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov

Tahotná Miroslava:

- Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov

6. Prednášková a publikačná činnosť

Publikačná a prednášková činnosť nebola v roku 2023 realizovaná.

Úsek zabezpečenia laboratórnych a sanitárnych činností

1. Personálne obsadenie

Počet lekárov: 0

Počet iných odborných pracovníkov s VŠ III. stupňa: 1

Počet pracovníkov s ÚSOV: 3

Počet pomocného pracovného personálu: 4

2. Akreditácia

- podľa STN EN ISO/IEC 15 189:2012
- od 20.8.2019 do 20.8.2024
- počet skúšok: 0
- počet ukazovateľov: 0

3. Odborná činnosť

3.1 Ťažiskové úlohy

Centrálny príjem materiálu (CP)

Počet vzoriek prijatých v roku 2023 cez CP bol 11 016. Pracovníčky zabezpečili príjem a distribúciu všetkého infekčného materiálu do jednotlivých NRC a laboratórií OLM a taktiež zabezpečili príjem baranej defibrinovanej krvi pre potreby OLM a OOFŽP. Súčasťou evidencie došlého materiálu na CP bolo aj vkladanie dát do programu IS LAB.

Laboratorium prípravy kultivačných pôd a roztokov

Podľa štandardných metodických postupov pracovníčky vykonávali prípravu a sterilizáciu kultivačných pôd a roztokov podľa požiadaviek jednotlivých NRC a laboratórií OLM a OOFŽP. Zabezpečili internú kontrolu kvality prostredia - účinok dezinfekcie a sanitácie priestorov laboratórií OLM, kontrolu germicídnych žiaričov a sterilizácie laboratórneho skla a pomôcok. V príručnom sklade viedli kontrolu a evidenciu médií, živných pôd, chemikálií a Petriho misiek.

Množstvo pripravených kultivačných pôd a roztokov sumarizuje Tab. č.1:

- celkový objem pripravených médií pre OLM a OOFŽP bol 2 844 litrov,
- z toho bolo 639 litrov tekutých pôd, 1 485 litrov tuhých pôd a 720 litrov roztokov,
- tuhých pôd pripravených do PM bolo 33 200 kusov (plast/sklo),
- tuhých a tekutých špeciálnych pôd do skúmaviek bolo pripravených celkovo 89 800 kusov (plast/sklo),
- z uvedeného objemu bolo pre potreby OLM pripravených 1 281 litrov (45 %) a pre potreby OOFŽP 1 563 litrov (55 %) kultivačných pôd a roztokov.

Deštrukcia infekčného materiálu a príprava laboratórneho skla a pomocného zdravotníckeho materiálu pre bakteriológiu

Pracovníčky podľa štandardných metodických postupov:

- dekontaminovali bakteriálne kontaminovaný infekčný materiál na OLM fyzikálnou dekontamináciou vlhkým teplom v autoklávoch,
- pripravili laboratórne sklo a pomocný zdravotnícky materiál na sterilizáciu,
- sterilizovali laboratórne sklo a pomocný zdravotnícky materiál v sterilizátoroch,
- podieľali sa na príprave destilovanej a redestilovanej vody.

Deštrukcia infekčného materiálu a príprava laboratórneho skla a zdravotníckeho materiálu pre virológiu

Pracovníčky podľa doporučených metodických postupov:

- dekontaminovali virologicky kontaminovaný infekčný materiál na OLM fyzikálnou dekontamináciou vlhkým teplom v autoklávoch,
- pripravili laboratórne sklo a pomocný zdravotnícky materiál na sterilizáciu,
- sterilizovali laboratórne sklo a pomocný zdravotnícky materiál v sterilizátoroch,
- podieľali sa na príprave destilovanej a redestilovanej vody.

Sanitárne práce v laboratóriách a ostatných priestoroch OLM

- čistenie priestorov laboratórií (mechanická očista, preventívna dezinfekcia, v prípade potreby represívna dezinfekcia) a spoločných priestorov OLM,
- čistenie vybavenia laboratórií a likvidácia odpadu na OLM.

Tabuľka č.1: Objem a druhy pripravených médií za rok 2023

Druh	Celkový objem I.polrok (l / ks)	Celkový objem II.polrok (l / ks)	Celkový objem za rok 20 (l / ks)
Tioglykolátová pôda	2	3	5
Sabourodov agar	6	4	10
Slanetz- Bartley agar	3	3	6
Tuhé základy	309	328	637
Krvný agar	136	157	293
VČŽL agar, VČŽG agar	9	9	18
Tekuté základy	132	140	272
Endova pôda	29	30	59
Dezoxycholát-citrátový agar	45	47	92
Mueller Hinton agar	33	38	71
Baird-Parker agar	8	10	18
Hajnov agar	4	3	7
SIM médium	1	1	2
Trypsínový bujón	3	3	6
Týfové cukry	1	2	3
Selenitová pôda	3,5	3,5	7
Živný bujón č.2	35	38	73
Tekuté špeciálne pôdy	132	141	273
Tuhé špeciálne pôdy	104	120	224
GTK agar	10	13	23
GKCH agar	10,5	14,5	25
Indikátory	4	3	7
Fyziologický roztok	108	135	243
Rôzne roztoky	244	226	470
CELKOVÝ OBJEM:	1372L	1472L	2844L
-tekuté pôdy	308,5L	330,5L	639L
-tuhé pôdy	707,5L	777,5L	1485L
-roztoky	356L	364L	720L
Tuhé pôdy na PM (plast)	15800ks	17400ks	33200ks
Tuhé a tekuté špeciálne pôdy do skúmaviek (plast/sklo)	46300ks	43500ks	89800ks
Výdaj sterilných plastových PM	800ks	900ks	1700ks

Celková spotreba sterilných plastových PM	11300ks	13300ks	24600ks
--	----------------	----------------	----------------

4. Legislatívna činnosť

5. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

Miháliková Tatiana:

- Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov, asistentov, laborantov a technikov.

Droppová Ružena:

- Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov, asistentov, laborantov a technikov,

Sládeková Emília:

- Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov, asistentov, laborantov a technikov.

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom
v Banskej Bystrici**

1. ORGANIZAČNÉ ČLENENIE

Odbor lekárskej mikrobiológie (OLM) je organizačne členené na 2 úseky a 7 laboratórií. Integrovanou súčasťou OLM sú 4 Národné referenčné centrá (NRC). Podrobné výročné správy za NRC spadajúce pod OLM RÚVZ Banská Bystrica sú vypracované samostatne a nie sú súčasťou tejto výročnej správy.

1. Úsek špeciálnej mikrobiológie
 - laboratórium sérológie
 - laboratórium virológie
 - laboratórium molekulárnej biológie
2. Úsek mikrobiológie a biológie životného prostredia
 - laboratórium mikrobiológie potravín a predmetov bežného užívania
 - laboratórium mikrobiológie vôd
 - laboratórium na kontrolu sterility, dezinfekcie a prevencie nákaz
 - laboratórium biológie
3. Národné referenčné centrá (NRC)
 - NRC pre pertussis a parapertussis
 - NRC pre toxoplazmózu
 - NRC pre pneumokokové a hemofilové nákazy
 - Informačné centrum pre bakteriologické, (biologické) a toxínové zbrane
 - Špecializované pracovisko pre vírusové hepatitídy
 - Špecializované pracovisko pre diagnostiku *Clostridium botulinum* v potravinách a klinickom materiáli

2. PERSONÁLNE OBSADENIE

V roku 2023 pracovalo na odbore lekárskej mikrobiológie **32 zamestnancov**, z toho 6 VŠ so špecializáciou; 7,5 VŠ bez špecializácie; 11,5 laborantiek, 1 iný zdravotnícky pracovník bez špecializácie; 4 sanitárky, 1 upratovačka a 1 vrátnička (Tab. 2).

vedúci odboru: **Mgr. RNDr. Jozef Strhársky, PhD., MPH, MHA**

zástupca vedúceho odboru: RNDr. Renáta Kissová, PhD.

úsek špeciálnej mikrobiológie: RNDr. Renáta Kissová, PhD.

úsek mikrobiológie a biológie životného prostredia: RNDr. Janka Lafféřsová

3. AKREDITÁCIA

OLM RÚVZ BB vykonáva skúšanie v súlade s požiadavkami ISO/IEC 17025:2017: Všeobecné požiadavky na kompetentnosť skúšobných a kalibračných laboratórií. Osvedčenie o akreditácii má OLM RÚVZ BB už od 17.5.2004. V roku 2020 prebehla štvrtá reakreditácia a OLM RÚVZ BB získalo „Osvedčenie o akreditácii č. S-156“ vydané SNAS s platnosťou do 21.5.2025.

OLM RÚVZ BB vykonáva skúšanie aj v súlade s požiadavkami ISO 15189:2012: Medicínske laboratóriá, Požiadavky na kvalitu a kompetentnosť. V roku 2020 OLM RÚVZ BB získalo „Osvedčenie o akreditácii č. M-073“ vydané SNAS s platnosťou do 20.1.2025 (Tab. 3).

V roku 2023 v dňoch 12.-13.4.2023 bol vykonaný dohľad SNAS na pracoviskách OLM RÚVZ BB vykonávajúcich vyšetrenia klinických vzoriek. Identifikované 2 nezhody boli odstránené a bolo znížené identifikované riziko.

V dňoch 8.-9.8.2023 bol vykonaný dohľad SNAS na pracoviskách OLM vykonávajúcich skúšanie vzoriek. Identifikované 3 nezhody boli odstránené a bolo znížené identifikované riziko.

Obsah Osvedčenia o akreditácii v zmysle ISO/IEC 17025:2017:

Odbory RÚVZ BB sú spôsobilé vykonávať chemické, mikrobiologické, biologické a fyzikálno-chemické skúšky vôd a potravín, predmetov bežného používania, kozmetických výrobkov, ovzdušia a biologického materiálu; odbery vzoriek ovzdušia; odbery vzoriek vôd a potravín; odbery sterov, sterilných materiálov a odber na kontrolu sterilizátorov; rádiochemické skúšky vôd; vyjadrovať názory a interpretácie k výsledkom skúšok; meranie fyzikálnych veličín hluku v životnom a pracovnom prostredí a osvetlenia v pracovnom prostredí podľa rozsahu akreditácie uvedeného v prílohe k osvedčeniu.

Obsah Osvedčenia o akreditácii v zmysle ISO 15189:2012:

Odbor lekárskej mikrobiológie RÚVZ BB je spôsobilé vykonávať sérologické, virologické, parazitologické a molekulárno-biologické vyšetrenia vzoriek biologického materiálu podľa rozsahu akreditácie uvedeného v prílohe k osvedčeniu.

Laboratórium:	Počet skúšok	Počet ukazovateľov
virologie	3	15
sérológie	23	29
molekulárnej biológie	7	21
medicínske laboratóriá spolu	33	65
mikrobiológie potravín	11	11
mikrobiológie vôd	9	10
sterility a dezinfekcie	3	3
biológie	9	17
odber vzoriek	1	-
skúšobné laboratóriá spolu	33	41
OLM Spolu	66	106

V zmysle zákona NR SR č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia § 8 ods. 4 MZ SR schváli zriadenie národného referenčného centra, ak má žiadateľ osvedčenie o akreditácii (Tab. 1).

NRC zriadené na OLM RÚVZ Banská Bystrica:

- **Národné referenčné centrum pre pertussis a parapertussis**
(rozhodnutie č. 3363/94-A zo dňa 8.9.1994)
- **Národné referenčné centrum pre toxoplazmózu**
(rozhodnutie č. 354/1997-A zo dňa 19.2.1997)
- **Informačné centrum pre bakteriologické (biologické) a toxínové zbrane**
(rozhodnutie č. M/4214/2001 zo dňa 15.10.2001)
- **Národné referenčné centrum pre pneumokokové nákazy**
(rozhodnutie č. Z61839/2010-OZS zo dňa 6.12.2010)
- **Národné referenčné centrum pre pneumokokové a hemofilové nákazy**
(č. Z61839/2010-OZS z dňa 6.12.2010 a rozhodnutie č. Z17112-2015-OOš zo dňa 20.4.2015)

Špecializované pracoviská zriadené na OLM RÚVZ Banská Bystrica:

- **Špecializované pracovisko pre vírusové hepatitídy**
má akreditované štandardné ELISA metódy skúšania a Western blot analýzu.
- **Špecializované pracovisko pre diagnostiku *Clostridium botulinum* v potravinách a klinickom materiáli** má akreditovanú kvalitatívnu molekulárno-biologickú metódu skúšania podľa STN P CEN ISO/TS 17919.
- **Špecializované pracovisko na stanovenie rodu *Campylobacter***
má akreditovanú štandardnú metódu skúšania kultivačnú podľa STN ISO 10272 a štandardnú metódu molekulárno biologickú PCR polymerázovú reťazovú reakciu.
- **Špecializované pracovisko pre nozokomiálne nákazy**
má akreditované štandardné kultivačné metódy skúšania.
- **Špecializované pracovisko pre stanovenie peľových alergénov a spór húb v ovzduší**
má akreditovanú štandardnú mikroskopickú metódu skúšania.
- **Špecializované pracovisko pre problematiku roztočov**
má akreditovanú štandardnú vizuálnu metódu skúšania.

Všetky NRC sú špecializované pracoviská RÚVZ BB na riešenie úloh verejného zdravotníctva. Špecializovaná nadstavbová a konečná laboratórna diagnostika národných referenčných centier je súčasťou rozsahu spôsobilosti skúšobných laboratórií OLM vykonávať akreditovanú činnosť.

4. ANALÝZA ČINNOSTI

OLM RÚVZ BB zabezpečovalo laboratórne diagnostické činnosti vyplývajúce zo zákona č. 355/2007 Z.z., zákona č. 152/1995 Z.z. a zo zákona č. 218/2007 Z.z., rozpracované podľa jednotlivých laboratórií v texte výročnej správy.

Klinické laboratóriá vykonávali kvalitatívne a kvantitatívne referenčné a špecializované analýzy biologických materiálov. Laboratóriá mikrobiológie a biológie životného prostredia vykonávali objektivizáciu faktorov životného a pracovného prostredia pre účely posudzovania ich možného vplyvu na zdravotný stav populácie a verejné zdravie. V rámci špecializovanej činnosti monitorovali výskyt biologických alergénov v ovzduší a zabezpečovali koordináciu činnosti monitorovacích staníc peľovej informačnej služby pri RÚVZ v SR a celoslovenského peľového spravodajstva.

NRC aj v roku 2023 zabezpečovali špecializovanú nadstavbovú laboratórnu diagnostiku a konfirmáciu výsledkov. Spolupracovali s odbornými vedeckými spoločnosťami, vysokými školami a výskumnými inštitúciami v otázkach diagnostiky a prevencie ochorení mikrobiálnej etiológie. NRC tiež zabezpečovali metodickú a publikačnú činnosť, uchovávanie vzoriek, poskytovali odborné konzultácie a školiace miesta pre zdravotníckych pracovníkov v nových laboratórnych metodikách.

OLM sa podieľalo aj na plnení úloh vyplývajúcich z „Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike na rok 2023 a na ďalšie roky“. V roku 2023 bolo OLM RÚVZ BB gestorom 3 úloh. 1 projekt bol z OFŽP (7.10) a 2 projekty boli z OLM (8.2 a 8.3). Okrem toho sme sa podieľali na ďalších 5 úlohách ako spoluriešitelia (1.4, 6.6, 7.1, 7.2. a 8.1). Skúšobné laboratóriá poskytovali pre zákazníkov aj analýzy formou platených služieb.

OLM sa zúčastňuje na riešení národných a medzinárodných programov významných pre verejné zdravie a vykonáva výskum v tejto oblasti v zmysle zákona NR SR č. 355/2007 Z.z. § 6 ods. 3 písm. a).

OLM sa podieľa na epidemiologickej bdelosti nad prenosnými chorobami a na imunizačnom programe v zmysle zákona NR SR č. 355/2007 Z.z. § 6 ods. 3 písm. b). OLM vedie peľovú informačnú službu v zmysle zákona NR SR č. 355/2007 Z.z. § 6 ods. 7.

V kalendárnom roku 2023 sme na OLM:

vyšetřili celkom **15 793 vzoriek**, čo predstavuje **132 342 analýz**.

vykonali **25 170 analýz** v rámci činnosti na **zabezpečenie kvality**.

zúčastnili sa **18 medzilaboratórnych porovnaní** a porovnali **102 ukazovateľov**.

Na úseku mikrobiológie a biológie životného prostredia sme sa zúčastnili 10 medzilaboratórnych porovnaní a porovnali sme 19 ukazovateľov. Na úseku špeciálnej mikrobiológie sme sa zúčastnili 8 medzilaboratórnych porovnaní a porovnali sme 83 ukazovateľov.

Prehľady o počte vyšetrených vzoriek za rok 2023, počte analýz a trendy v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi v jednotlivých laboratóriách OLM sú uvedené v tabuľkách č. 4 a 5. Podrobné informácie o množstve a druhoch pripravených médií sú uvedené v tabuľke č. 6.

Činnosť v oblasti BOZP a PO prebiehala podľa plánu úradu. Pracovníci OLM splnili úlohy vyplývajúce z plánu práce na rok 2023.

4.1. LABORATÓRIUM SÉROLOGIE

Personálne obsadenie

- **Mgr. RNDr. Jozef Strhársky, PhD., MPH, MHA** - laboratórny diagnostik VŠ III. stupňa
- Mgr. Viktória Veselovská - laboratórny diagnostik VŠ II. stupňa
- Valéria Oravcová - diplomovaná zdravotná laborantka s PŠŠ (do 7/2023)
- Miriam Laštiaková - zdravotná laborantka s PŠŠ

Akreditácia

- Od roku 2005 podľa ISO/IEC 17 025:2017 s platnosťou osvedčenia do 20.5.2020.
- Od roku 2020 akreditácia podľa normy pre medicínske laboratória ISO 15189:2012. Platnosť osvedčenia je do 20.1.2025.
- Počet akreditovaných skúšok: 23, počet ukazovateľov: 29.

Odborná činnosť

Laboratórium zabezpečovalo počas roka sérologickú diagnostiku vybraných vírusových, bakteriálnych a parazitárnych ochorení pre okres Banská Bystrica a Brezno. Sérologickú diagnostiku hepatitíd a HIV sme zabezpečovali pre Banskobystrický kraj. Nadstavbovú sérologickú diagnostiku toxoplazmózy a pertussis sme na požiadanie vykonávali aj pre iné pracoviská mimo spádovej oblasti.

V roku 2023 bolo v laboratóriu sérologie vyšetrených 535 vzoriek biologického materiálu, čo predstavuje 7 999 analýz. V porovnaní s rokom 2022 sme vyšetřili o 1 424 vzoriek menej (- 27,3 %); so zníženým počtom vzoriek súvisí aj k tomu úmerne znížený počet analýz. Podrobný prehľad o činnosti laboratória je uvedený v tabuľkách č. 7 a 8. Vo výročnej správe uvádzame aj počty analýz vykonaných v laboratóriu podľa bodovníka zdravotníckych výkonov.

Na webovej stránke OLM RÚVZ Banská Bystrica (www.uvzsr.sk/web/ruvzbb/olm) je zverejnený aktuálny zoznam ponúkaných vyšetření vykonávaných v laboratóriu sérologie.

Aj v roku 2023 sme pokračovali s riešením medzinárodného výskumného projektu EÚ v rámci programu Horizont 2020 „ORCHESTRA“, zameraného na zdravotníckych a sociálnych pracovníkov pracujúcich v prvej línii počas pandémie COVID-19. Laboratórium zabezpečovalo vyšetřovanie vzoriek sér na protilátky proti SARS-CoV-2, konkrétne išlo o presné určenie koncentrácie IgG vo vybraných sérach ich dodatočným nariadením. Vyšetřili celkom 55 vzoriek (152 analýz) od respondentov zapojených do projektu v rámci celej SR.

V roku 2023 sme boli aj riešiteľmi krátkodobého projektu WHO ASEF, kedy sme vykonávali pre odbor epidemiológie konfirmačné vyšetřenia pozitívnych výsledkov získaných v teréne skriningovým vyšetřením vybraných krvou prenosných ochorení (HBV, HCV, HIV a syfilis). Konkrétne sme vyšetřovali hepatitídu B a C od utečencov z Ukrajiny a rómskej komunity. Konfirmovali sme 7 vzoriek (98 analýz) od utečencov z Ukrajiny.

Laboratórium plnilo aj úlohy špecializovaného pracoviska pre vírusové hepatitídy na zabezpečenie nadstavbovej, vysoko špecializovanej diagnostiky vírusových hepatitíd a zabezpečovalo anonymné vyšetřovanie infekcie HIV. Zároveň sa podieľalo na plnení úloh NRC pre pertussis a parapertussis a NRC pre toxoplazmózu.

Laboratórium sa podieľalo na plnení dvoch úloh „Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike na rok 2022 a na ďalšie roky“: 8.1 Diferenciálna diagnostika respiračných ochorení a 8.3 Surveillance *Bordetella pertussis*.

Novozavedené metódy

V roku 2023 sme v laboratóriu sérológie nezaviedli žiadnu novú diagnostickú metódu.

Z dôvodu ukončenia výroby 3 diagnostických súprav sme boli nútení ich nahradiť diagnostikami od iných výrobcov a tieto metódy verifikovať (anti-HAV total ELISA, IgM HAV ELISA, IgM HBc ELISA). Z dôvodu ukončenia výroby komponentov pre komplement fixačnú reakciu (KFR) sme v polovici roka prestali vykonávať stanovenie celkových toxoplazmových protilátok.. Metóda bola zrušená bez náhrady a vyradená zo zoznamu akreditovaných skúšok.

Z dôvodu dlhodobej absencie možnosti porovnať výsledky stanovenia IgE toxoplazmových protilátok v medzilaboratórnych testoch sme metódu ELISA Toxoplasma IgE vyradili zo zoznamu akreditovaných skúšok. Skúšku naďalej vykonávame ako neakreditovanú.

Laboratórium v roku 2023 rozšírilo prístrojové vybavenie o 2 automatické jednokanálové pipety Sartorius.

Medzilaboratórne porovnania

V rámci zabezpečenia externej kontroly kvality práce sme sa zúčastnili 3 plánovaných medzilaboratórnych porovnávacích testov.

- Stanovenie protilátok proti *B. pertussis* (Bordetella pertussis antibodies, Labquality Fínsko, apríl 2023). Vyšetřili sme 2 vzorky a 6 ukazovateľov so 100% úspešnosťou.
- Stanovenie protilátok proti rubeole (Rubella virus antibodies, Labquality, Fínsko, apríl 2023). Vyšetřili sme 3 vzorky a 12 ukazovateľov so 100% úspešnosťou.
- Stanovenie toxoplazmových protilátok (Toxoplasma antibodies, Labquality, Fínsko, máj 2023). Vyšetřili sme 3 vzorky a 15 ukazovateľov s 94,4% úspešnosťou. V jednom prípade sme mali nesprávne stanovený výsledok na IgM protilátky.

Iná odborná činnosť

Aj v roku 2023 sme pokračovali v udržiavaní a zlepšovaní systému kvality práce. Priebežne sme aktualizovali štandardné pracovné postupy a príslušnú riadenú dokumentáciu, na čom sa podieľali všetci pracovníci laboratória.

V rámci zabezpečenia internej kontroly kvality sme v roku 2023 vykonali 37 opakovaných meraní, čo spolu s činnosťou na zabezpečenie kvality predstavuje 2 230 analýz.

Metodická, konzultačná a výuková činnosť

Laboratórium usmerňovalo odborných lekárov pri odbere a transporte materiálu na sérologické vyšetrenie. Priebežne sme poskytovali konzultácie klinickým pracovníkom a iným mikrobiologickým pracoviskám, predovšetkým v oblasti sérologickej diagnostiky vírusových, bakteriálnych a parazitárnych ochorení.

4.2. LABORATÓRIUM VIROLÓGIE

Personálne obsadenie

- **RNDr. Renáta Kissová, PhD.** - laboratórny diagnostik VŠ III. stupňa
- Iveta Abrahámová - diplomovaná zdravotná laborantka s PŠŠ
- Želmíra Gondová - zdravotná laborantka s PŠŠ

Akreditácia

- Od roku 2005 podľa ISO/IEC 17 025:2017 s platnosťou osvedčenia do 20.5.2020.
- Od roku 2020 akreditácia podľa normy pre medicínske laboratória ISO 15189:2012. Platnosť osvedčenia je do 20.1.2025.
- Počet akreditovaných skúšok: 3, počet ukazovateľov: 15.

Laboratórium LV zabezpečovalo počas roka virologickú diagnostiku pre všetky okresy Banskobystrického a Žilinského kraja (13 spádových RÚVZ). Niektoré vyšetrenia sme na požiadanie vykonávali aj pre iné pracoviská mimo spádovej oblasti.

V roku 2023 bolo v laboratóriu virológie spracovaných a vyšetrených 384 vzoriek (-31% oproti roku 2022), čo predstavuje 25 153 analýz. Z toho 145 (-16,6% oproti roku 2022) boli vzorky biologického materiálu, čo predstavuje 17 266 analýz, 239 vzoriek, resp. 7 887 analýz boli odpadové vody na vyšetrenie na SARS-CoV2, ktoré sa spracovali v našom laboratóriu a boli postúpené na vyšetrenie na ÚVZ SR. V rámci zabezpečenia kvality sme vyšetřili 18 vzoriek (opakované merania, validácie, medzilaboratórne testy) čo spolu s použitím kontrol a IRM predstavuje celkom 6 546 analýz.

V našom laboratóriu bolo pripravených 4 281 bunkových kultúr (+22,4% oproti roku 2022), používaných pri izolácii vírusov kultivačnými metódami. Podrobný prehľad o činnosti laboratória je uvedený v tabuľkách č. 9 a 10. Vo výročnej správe uvádzame aj počty analýz vykonaných v laboratóriu, podľa bodovníka zdravotníckych výkonov.

V rámci surveillance chrípky a chrípke podobných akútnych respiračných infekcií boli v roku 2023 v laboratóriu virologickej kultivácie OLM RÚVZ v Banskej Bystrici, kultivačne vyšetřované materiály na chrípku od jednej sentinelovej lekárky, MUDr. Lorincovej z BB, v chrípkovej sezóne 2023/24 pribudli MUDr. Legišňová a pediatrička MUDr. Gulasová, obidve sentinelové lekárky z BB. Odobraté materiály museli byť pri vyšetření RT-PCR negatívne na vírus SARS-CoV-2 a zároveň pozitívne na chrípku A alebo B. Takýchto vzoriek bolo 12, izolovaných bolo 10 chrípkových vírusov – 6x chrípka B/Austria/1359417/2021-like, 3x chrípka A/Victoria/2570/2019 (H1N1)pdm09-like, všetko v chrípkovej sezóne 2022/23 a 1x chrípka A/Victoria/4897/2020 (H1N1)pdm09-like v chrípkovej sezóne 2023/24.

V rámci akčného plánu pre eradikáciu poliomyelitídy v SR sme plnili dve úlohy:

1. Cirkulácia vírusov poliomyelitídy a iných enterovírusov vo vonkajšom prostredí.

Vzorky boli vyšetřené podľa štandardných metodík WHO v pokuse o izoláciu vírusu na bunkových kultúrach RD-A, Hep2 a L20B. Počet odobratých vzoriek odpadových vôd bol 84, čo po opracovaní metódou dvojfázovej separácie – spodná fáza (SF), interfáza (IF), predstavuje celkovo 168 vzoriek. Z celkového počtu 82 ukončených vyšetření odpadových vôd v roku 2023 nebol izolovaný žiadny poliovírus, z ostatných enterálnych vírusov to bol 1x Coxsackie B5 z ČOV Martin, 2x ECHO 24 z ČOV Žilina a Považská Bystrica a 5x NPEV (non-polio enterálny vírus) z ČOV Liptovský Mikuláš, Žiar nad Hronom, Dolný Kubín, Prievidza a Martin.

Pre obdobie rokov 2023/24 bol pre 13 RÚVZ Banskobystrického a Žilinského kraja vypracovaný a zaslaný časový harmonogram odberu odpadových vôd na obdobie marec 2023 - február 2024.

2. Surveillance akútnych chabých obrn (ACHO).

Každú stolicu a jej suspenziu, likvory a výtery od chorých s ACHO, prípadne aj iných ochorení nervového systému rozdeľujeme a polovicu materiálu posielame do NRC pre poliomyelitídu v Bratislave, rovnako ako materiály od pacientov so suspektným cytopatogénnym efektom na bunkových kultúrach. V roku 2023 sme vyšetřili spolu 19 materiálov (-17,4% oproti roku 2022) všetky z Banskobystrického kraja, z toho 13 materiálov s diagnózami ACHO, z ktorých bolo 10 stolíc a 3 likvory. S inou neurologickou

diagnózou (okrem ACHO) boli vyšetrené 3 stolice a 2 likvory. S inou ako neurologickou diagnózou bol vyšetrený 1 výter. Nebol zachytený žiadny polio, ani enterálny vírus.

V rámci vyšetovania protilátok proti vírusom Coxsackie B 1-6, A7 a A9 pomocou vírusneutralizačného testu bolo vyšetrených 12 pacientov (-58,6% oproti roku 2022). U jedného z nich boli vyšetované dvojice materiálov sérum - likvor (S-L) a u 11 pacientov boli vyšetované dvojice sér (S-S). Spolu bolo vyšetrených 24 materiálov. U 3 pacientov bolo zistené signifikantné zvýšenie hladiny protilátok voči týmto antigénom: 1x Coxsackie B2 (S-S), 1x Coxsackie B4 (S-S) a 1x Coxsackie B4 + Coxsackie A9 (S-S).

V rámci vyšetovania protilátok proti vírusom Polio 1 a 3 pomocou vírusneutralizačného testu boli vyšetrení štyria pacienti, t.j. 8 vzoriek, bez signifikantného vzostupu hladiny protilátok.

Monitoring výskytu enterovírusov vo vodách určených na kúpanie sa v roku 2023 nevykonával. Od februára 2022 sme začali spracovávať odpadové vody na prítomnosť vírusu SARS-CoV2 (2. fáza projektu ÚVZ SR a RÚVZ v SR). Odpadové vody boli odoberané na týždennej báze v každej mestskej čističke odpadových vôd v 9 okresoch regiónu stredného Slovenska (6 okresov v Banskobystrickom kraji a 3 okresy v Žilinskom kraji). Od 25. týždňa boli odbery zredukované na 3 odberové lokality v regióne, Banská Bystrica a Lučenec za Banskobystrický kraj a Liptovský Mikuláš za Žilinský kraj, pričom odbery boli vykonávané v dvojtýždňových intervaloch. Vzhľadom na nárast detekcie RNA vírusu SARS-CoV-2 v odpadových vodách sa od 42. týždňa zvýšil počet odberových lokalít na 5 okresov, Banská Bystrica, Rimavská Sobota a Lučenec za Banskobystrický kraj a Liptovský Mikuláš a Martin za Žilinský kraj, pričom odbery boli vykonávané v dvojtýždňových intervaloch. Spolu bolo spracovaných 239 odpadových vôd, čo predstavuje 7 887 analýz. Spracované pelety boli posielané kuriérom na ÚVZ SR, kde boli ďalej vyšetované metódou ddPCR.

Pracovníci virologického laboratória zabezpečovali aj v roku 2023 distribúciu odberových setov na diagnostiku respiračných ochorení (chrípka, SARS-CoV-2 a ďalšie) v regióne celého stredného Slovenska a pripravovali a distribuovali odberové médiá na kultivačnú diagnostiku chrípky vybraným sentinelovým lekárom v Banskej Bystrici.

Novozavedené metódy

V roku 2023 dostalo laboratórium virológie dva nové CO₂ termostaty a dva horúcovzdušné sterilizátory, zakúpené v rámci WHO projektu ASEF (Asia-Europe Foundation), určené na kultiváciu enterálnych vírusov, vrátane poliovírusov v rámci surveillance enterálnych vírusov a plnenia WHO plánu na eradikáciu poliomyelitídy.

Medzilaboratórne porovnanie

V roku 2023 sme sa zúčastnili medzilaboratórneho porovnania s NRC pre Polio na ÚVZ SR v Bratislave v metóde kultivácie polio a iných enterálnych vírusov na bunkových kultúrach. Metódou kultivácie na bunkových kultúrach bolo vyšetrených 10 vzoriek v troch pasážach, na troch druhoch bunkových kultúr. Spolu bolo vykonaných 90 pasáží, pre 3 ukazovatele.

Iná odborná činnosť

Laboratórium LV sa v roku 2023 podieľalo na plnení 2 úloh „Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike na rok 2023 a na ďalšie roky“:

- 6.6 Environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV
- 8.1 Diferenciálna diagnostika respiračných ochorení

V roku 2023 sme pokračovali v udržiavaní a zlepšovaní systému kvality práce. Priebežne boli aktualizované štandardné pracovné postupy a príslušná riadená dokumentácia, na čom sa podieľali všetci pracovníci laboratória. Úspešne sme prešli dohľadom SNAS.

V rámci zabezpečenia internej kontroly kvality sme v roku 2023 vykonali 8 opakovaných meraní pre 40 ukazovateľov, čo spolu s činnosťou na zabezpečenie kvality predstavuje 6 546 analýz. Laboratórium virológie počas roka usmerňovalo odborných lekárov a epidemiológov pri odbere a transporte materiálu na virologické kultivačné vyšetrenie.

Laboratórium bolo zapojené v EU a WHO surveillance chrípky a chrípke podobných ochorení cez NRC pre chrípku na ÚVZ SR v Bratislave a vo WHO surveillance poliomyelitídy cez NRC pre poliomyelitídu na ÚVZ SR v Bratislave.

V roku 2017 sme prešli na priame zadávanie údajov o vyšetovaných vzorkách na enterálne vírusy do WHO LDMS databázy, v čom sme pokračovali aj v ďalších rokoch.

Na webovej stránke RÚVZ Banská Bystrica (www.uvzsr.sk/web/ruvzbb/olm) bol zverejnený zoznam ponúkaných vyšetrení vykonávaných v laboratóriu virológie.

Metodická, konzultačná a výuková činnosť

Priebežne počas celého roka sme poskytovali konzultácie klinickým pracovníkom a iným mikrobiologickým pracoviskám.

Laboratórium pravidelne zasiela metodické pokyny na epidemiologické oddelenia príslušných RÚVZ a na klinické pracoviská, týkajúce sa správneho odberu a zasielania biologického materiálu na virologické kultivačné vyšetrenia, ako aj informuje o výsledkoch a interpretácii virologických vyšetrení.

Pracovníci laboratória sa zúčastňovali školení a seminárov pre VŠ a SŠ organizovaných RÚVZ Banská Bystrica, ako aj interných školení.

Laboratórium virológie zabezpečuje odborné stáže VŠ študentov a laboratórnych pracovníkov, ako aj stáže zdravotníckych pracovníkov v rámci predatestačnej prípravy a postgraduálneho vzdelávania.

4.3. LABORATÓRIUM MOLEKULÁRNEJ BIOLÓGIE

Personálne obsadenie

- **RNDr. Lucia Maďarová, PhD.** - laboratórny diagnostik VŠ III. stupňa
- **Mgr. Soňa Feiková, PhD.** - laboratórny diagnostik VŠ III. stupňa
- **RNDr. Michaela Mancoš, PhD.** - laboratórny diagnostik VŠ III. stupňa
- **Ing. Terézia Tomajková** - laboratórny diagnostik VŠ II. stupňa
- **Mgr. Alžbeta Pristýáková** - zdravotná laborantka VŠ II. stupňa

Akreditácia

- Od roku 2005 podľa ISO/IEC 17 025:2017 s platnosťou osvedčenia do 20.5.2020.
- Od roku 2020 akreditácia podľa normy pre medicínske laboratória ISO 15189:2012. Platnosť osvedčenia je do 20.1.2025.
- Počet akreditovaných skúšok: 7, počet ukazovateľov: 21.

Odborná činnosť

Laboratórium MB v roku 2023 vykonávalo samostatné vyšetrenia a zabezpečovalo nadstavbovú diagnostiku pre laboratória virológie, sérológie, NRC pre toxoplazmózu, NRC pre pertussis a parapertussis, NRC pre pneumokokové a hemofilové nákazy a IC pre bakteriologické (biologické) a toxínové zbrane (diagnostika: *Bacillus anthracis*,

Francisella tularensis, *Clostridium botulinum*) ako aj pre Špecializované pracovisko pre diagnostiku *Clostridium botulinum* v potravinách a v klinickom materiáli pomocou molekulárno-biologických metód dôkazu. Prehľad jednotlivých činností je uvedený v konkrétnych výročných správach za jednotlivé NRC resp. špecializované pracoviská.

V roku 2023 sa v laboratóriu molekulárnej biológie vyšetřilo celkovo 1 958 vzoriek, bolo stanovených 6 368 ukazovateľov, čo predstavuje 17 022 analýz. Počet vyšetřených vzoriek pomocou jednotlivých metód skúšania sumarizuje tabuľka č. 11.

Počas celého roka bola priebežne aktualizovaná diagnostika SARS-CoV-2 pomocou molekulárno-biologických metód dôkazu. Zároveň sa pokračovalo v diagnostike pomocou celogenómovej sekvenácie tohto agens v úzkej spolupráci s Vedeckým parkom Univerzity Komenského v Bratislave.

V spolupráci s laboratóriom virológie sa laboratórium MB podieľalo na surveillance chrípky v SR. V rámci surveillance chrípky a diferenciálnej diagnostiky chrípky bola vykonávaná diagnostika nasledovných agens: chrípka A, chrípka B, RSV. Do diagnostiky bola opätovne zavedená subtypizácia chrípky na úroveň A/H1, A/H3 a A/H1N1pdm. Rovnako sa obnovila diagnostika adenovírusu v rámci diferenciálnej diagnostiky chrípky. Diagnostiku respiračných agens sme vykonávali v súlade s plnením Programov a projektov, časť Lekárska mikrobiológia, číslo úlohy 8.1 Diferenciálna diagnostika respiračných ochorení. Koncom roka 2023 bola do diagnostiky zavedená metóda multiplex PCR, čím sa diagnostika respiračných agens rozšířila o dôkaz vírusov parainfluenzy, rinovírusov a metapneumovírusu.

Pre potreby NRC pre pertussis a parapertussis bolo pomocou real-time PCR v roku 2023 vyšetřených spolu 151 materiálov na dôkaz prítomnosti *Bordetella sp.* a 285 materiálov na dôkaz prítomnosti *B. parapertussis/B. bronchiseptica*. Dôkaz prítomnosti génu zodpovedného za tvorbu pertussického toxínu (ptxA-Pr) bol vykonaný pomocou real-time PCR v 226 prípadoch. Podrobná správa o činnosti NRC pre pertussis a parapertussis bude uverejnená na webovej stránke úradov verejného zdravotníctva (<https://www.uvzsr.sk/web/uvz/vyročne-spravy-nrc>).

Pre potreby NRC pre toxoplazmózu bolo spolu vyšetřených 8 vzoriek biologického materiálu metódou priameho dôkazu pôvodcu pomocou PCR, resp. real-time PCR.

V spolupráci s NRC pre pneumokokové a hemofilové nákazy bolo vyšetřených metódou real-time PCR 66 materiálov resp. multiplex PCR 119 biologických materiálov na prítomnosť *S. pneumoniae*. Vyšetřenie prítomnosti *Haemophilus influenzae* (kultivácia, mPCR, real-time PCR) sa vykonalo 68 krát. Podrobná správa o činnosti NRC pre pneumokokové a hemofilové nákazy bude uverejnená na webovej stránke úradov verejného zdravotníctva (<https://www.uvzsr.sk/web/uvz/vyročne-spravy-nrc>).

Novozavedené metódy

V roku 2023 bola pre potreby Informačného centra pre bakteriologické (biologické) a toxínové zbrane zavedená metóda real-time PCR na dôkaz prítomnosti *Francisella tularensis*, rovnako bola diagnostika tohto agens rozšířená a dôkaz génu FT-M19 pomocou konvenčnej PCR.

Pre potreby diagnostiky *Clostridioides difficile* bola do diagnostiky zavedená multiplex PCR na dôkaz tohto agens a na dôkaz prítomnosti génov zodpovedných za tvorbu toxínov u tohto agens.

Medzilaboratórne porovnania

V roku 2023 laboratórium participovalo na medzilaboratórnych porovnaniach NRC pre pertussis a parapertussis. Medzilaboratórne testy boli vykonané so 100% úspešnosťou.

V roku 2023 laboratórium participovalo na medzilaboratórných porovnaniach NRC pre toxoplazmózu. Medzilaboratórne porovnanie bolo vykonané so 100% úspešnosťou.

V roku 2023 sa laboratórium zapojilo do medzilaboratórneho porovnania, Labquality, Fínsko. Test bol zameraný na dôkaz respiračných vírusov chrípka A, chrípka B, RSV, SARS-CoV-2. Test bol vykonaný so 100% úspešnosťou.

Iná odborná činnosť

Laboratórium MB sa v roku 2023 podieľalo na plnení 3 úloh „Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike na rok 2012 a na ďalšie roky“:

- 8.1 Diferenciálna diagnostika respiračných ochorení
- 8.2 Surveillance invazívnych pneumokokových ochorení
- 8.3 Surveillance *Bordetella pertussis*

V roku 2023 bolo Slovensko cez NRC pre pertussis a parapertussis zapojené do projektu organizovaného ECDC pod názvom „*ERLNPert-Net European Reference Laboratory Network for Pertussis experts funded by ECDC.*“ Hlavným cieľom vytvorenej siete a projektu je zabezpečiť integrovaný dohľad nad pertussis v Európe. Koordinujúcim pracoviskom bol inštitút THL vo Fínsku, Turku, s ktorým má NRC dlhodobú dobrú spoluprácu.

Laboratórium MB v spolupráci s NRC pre pneumokokové a hemofilové nákazy participovalo na medzinárodnom projekte s názvom PSERENADE, slúžiaceho na vyhodnotenie vplyvu plošnej vakcinácie konjugovanými vakcínami PCV10 a PCV13, projekt je koordinovaný WHO, John Hopkins Hospital a International Vaccine Center.

Laboratórium MB v spolupráci s IC pre bakteriologické (biologické) a toxínové zbrane ukončilo spoluprácu na medzinárodnom projekte „*European programme for the establishment of validated procedures for the detection and identification of biological toxins*“ (Európsky program na stanovenie validovaných postupov na detekciu a identifikáciu biologických toxínov), skrátene „EuroBioTox“. Tento projekt koordinoval Robert Koch Inštitút v Berlíne v Nemecku a jeho cieľom bolo zvýšiť schopnosť diagnostikovať vybrané toxíny, vytvoriť sieť laboratórií schopných ich diagnostikovať a tým pomôcť bojovať proti bioterorizmu. RÚVZ BB bolo od 1. júna 2017 do mája 2023 členom vonkajšieho kruhu laboratórií zapojených do tohto projektu.

V rámci zabezpečenia internej kontroly kvality sme vykonali 5 518 analýz. Laboratórium pokračovalo v udržiavaní a zlepšovaní systému kvality práce, boli aktualizované štandardné pracovné postupy a príslušná riadená dokumentácia, na čom sa podieľali všetci pracovníci laboratória molekulárnej biológie.

Metodická, konzultačná a výuková činnosť

Laboratórium spolupracovalo s lekármi, usmerňovalo ich pri odbere a transporte materiálu, určeného na diagnostiku jednotlivých agens pomocou molekulárno-biologických metód, najmä PCR a real-time PCR.

Výsledky a nové poznatky ako aj odporúčania týkajúce sa molekulárno-biologickej diagnostiky jednotlivých agens boli prezentované na domácich aj zahraničných odborných podujatiach (vid'. publikačná a prednášková činnosť) ako aj na webovej stránke RÚVZ BB.

Laboratórium priebežne poskytovalo konzultácie a usmernenia pre spolupracujúce pracoviská, najmä pre ambulancie, kliniky a nemocnice ako aj pre jednotlivé pracoviská epidemiológie RÚVZ.

4.4. LABORATÓRIUM MIKROBIOLÓGIE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Personálne obsadenie

- RNDr. Milota Fatkulinová - laboratórny diagnostik VŠ II. stupňa
- Mgr. RNDr. Jozef Strhársky, PhD., MPH, MHA - laboratórny diagnostik VŠ III. stupňa
- Mgr. Anna Hunáková - laboratórny diagnostik VŠ II. stupňa
- Mgr. Barbora Melicherová - laboratórny diagnostik VŠ II. stupňa (od 9/2023)
- Mgr. Veronika Sluková - laboratórny diagnostik VŠ II. stupňa
- Bc. Veronika Kriššáková - zdravotná laborantka VŠ I. stupňa
- Renáta Hricová - zdravotná laborantka s PŠŠ
- Ľubica Slivková - zdravotná laborantka s PŠŠ
- Hana Hüvös Ivaničová - zdravotná laborantka s PŠŠ
- Ľubica Mrváňová - zdravotná laborantka bez špecializácie
- Alena Šreinerová - chemická laborantka bez špecializácie

Akreditácia

- V súlade s požiadavkami ISO/IEC 17 025:2017.
- Od roku 2005 s platnosťou osvedčenia do 21.5.2025.
- Počet akreditovaných skúšok: 23, počet ukazovateľov: 24.

Odborná činnosť

Laboratórium MŽP vykonáva objektivizáciu zložiek životného prostredia (potravin, vody, predmety bežného užívania, vnútorné a vonkajšie ovzdušie, problematika nemocničného prostredia). V roku 2023 zabezpečovalo v rámci kontrolnej činnosti (ŠZD, ÚKP a iné) analýzy pre jednotlivé odbory v 6 spádových RÚVZ v súlade s ich ročným plánom, v plánovanom počte vzoriek a v požadovanom rozsahu stanovených ukazovateľov.

Laboratórium MŽP v roku 2023 vyšetřilo spolu 10 633 vzoriek s počtom ukazovateľov 26 318, čo predstavuje 59 522 laboratórnych analýz. Podrobná činnosť laboratória je rozpracovaná v tabuľkách č. 12-17.

Na prevencii nozokomiálnych nákaz v zdravotníckych zariadeniach sme sa podieľali predovšetkým skúškami zameranými na kontrolu sterility predmetov a sterov v počte 466 vzoriek, účinnosti sterilizačných procesov kontrolou bioindikátorov v počte vzoriek 2 779, kontrolou nemocničného a pracovného prostredia v počte 3 943 vzoriek a aj ovzdušia, počtom vzoriek 101.

Laboratórium MŽP zabezpečovalo preverovací a kontrolný monitoring pitnej vody, analýzy vody na kúpanie. V sledovanom roku bolo vyšetřených 1 882 vzoriek vôd. V súlade s vyhláškou MZ SR č. 308/2012 Z.z. sme vyšetřili 42 vzoriek termálnych bazénov a 418 vzoriek bazénov netermálnych. Záchyt kmeňov *Legionella pneumophila* z 27 vzoriek bazénovej vody a 5 vzoriek teplej úžitkovej vody nebol žiadny. V rámci plnenia úlohy 1.4 Mapovanie prítomnosti baktérií rodu *Legionella* v zariadeniach sociálnych služieb, sa nám podarilo zachytiť z 9 analyzovaných vzoriek 1 kmeň baktérie rodu *Legionella*. V NRC pre legionely na ÚVZ SR bola konfirmovaná ako sérotyp 6.

Pri plnení úloh v rámci výkonu úradnej kontroly potravín a predmetov dennej potreby, v stanovovaní mikrobiologického rizika pri hodnotení kritérií bezpečnosti potravín a hygieny procesu výroby sme vyšetřili 1 462 vzoriek aj so zameraním na detekciu vybraných ukazovateľov pre potreby komunitných referenčných centier. Pri plnení mimoriadnej úlohy vyhľadávania baktérií rodu *Salmonella* v chladenom hydínovom

mäse sme z 37 vzoriek vyizolovali 1x *Salmonella infantis*. Kmeň bol určený v NRC pre salmonelózy ÚVZ SR Bratislava.

V tabuľke č. 16 uvádzame podrobnú identifikáciu ostatných 3 125 kmeňov, ktoré sme determinovali biochemickými, aglutinačnými, alebo sérologickými metódami vo všetkých laboratóriách MŽP za rok 2023.

Laboratórium MŽP vykonalo analýzy pre iných zákazníkov formou platených služieb v počte 3 251 vzoriek. Ďalej zabezpečovalo vyšetrenia podľa úloh „Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike na rok 2023 a na ďalšie roky“ v jednotlivých kapitolách. Podieľali sme sa na plnení 3 úloh:

- 7.1 Monitoring kvality vôd vybraných lokalít (55 vzoriek, 110 ukazovateľov, 905 analýz)
- 7.2 Kvalita vody a prostredia zdravotníckych zariadení, umelých kúpalísk a iných prioritných priestorov (460 vzoriek, 2 287 ukazovateľov, 3 363 analýz)
- 1.4 Mapovanie prítomnosti baktérií rodu *Legionella* vo vybraných zariadeniach sociálnych služieb (9 vzoriek, 9 ukazovateľov, 45 analýz)

Novozavedené metódy

V hodnotenom období sme zaviedli metódu na detekciu *Clostridium difficile* v steroch z nemocničného prostredia.

Medzilaboratórne porovnania

- SZÚ Praha – PTM/29/2022 – CZ (kontrola bioindikátorov, december 2022, 2 vzorky, 2 ukazovatele)
- LGC – Standards Proficiency Testing - UK (analýza potravín, marec 2023, 1 vzorka, 1 ukazovateľ), 100% úspešnosť
- LGC – Standards Proficiency Testing - UK (analýza potravín, apríl 2023, 1 vzorka, 4 ukazovatele), 100% úspešnosť
- LGC – Standards Proficiency Testing - UK (analýza potravín, máj 2023, 1 vzorka, 1 ukazovateľ), 100% úspešnosť
- LGC – Standards Proficiency Testing - UK (analýza potravín, jún 2023, 1 vzorka, 1 ukazovateľ), 100% úspešnosť
- LGC – Standards Proficiency Testing - UK (analýza potravín, august 2023, 1 vzorka, 1 ukazovateľ), 100% úspešnosť
- SZÚ Praha – PTM/29/2023 – CZ (kontrola bioindikátorov, október 2023, 1 vzorka, 1 ukazovateľ)
- ÚVZ SR BA – NRC pre MŽP – ILC MŽP – 43/2023 (analýza potravín, november 2023, 1 vzorka, 3 ukazovatele)
- ÚVZ SR BA – NRC pre MŽP – ILC MŽP – 41/2023 (analýza sterov, november 2023, 1 vzorka, 5 ukazovateľov)

Iná odborná činnosť

V rámci činnosti na zabezpečenie internej kontroly kvality sme v roku 2023 vyšetřili 4 607 vzoriek, s počtom ukazovateľov 4 872, čo predstavuje 10 164 analýz.

Metodická, konzultačná a výuková činnosť

Laboratórium priebežne poskytuje konzultácie a usmerňovanie pracovníkom terénnych oddelení pri odbere a transporte vzoriek na analýzy, ako aj pri interpretácii dosiahnutých výsledkov.

4.5. LABORATÓRIUM BIOLÓGIE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Personálne obsadenie

- **RNDr. Janka Lafférová** - laboratórny diagnostik VŠ II. stupňa
- Ing. Mgr. Ivana Mjartanová - laboratórny diagnostik VŠ II. stupňa - (t.č. MD)
- Mgr. Lucia Rendlová – laboratórny diagnostik VŠ II. stupňa - (zastupovanie MD)
- Oľga Kútiková - zdravotná laborantka s PŠŠ
- Janette Veverka - zdravotná laborantka s PŠŠ

Akreditácia

- V súlade s požiadavkami ISO/IEC 17 025:2017.
- Od roku 2005 s platnosťou osvedčenia do 21.5.2025.
- V auguste 2023 prebehol na pracovisku dohľad SNAS na metódu: Peľový monitoring (PIS) – odber, laboratórna diagnostika, názory a interpretácie.
- Počet akreditovaných skúšok: 10 , počet ukazovateľov: 17.

Odborná činnosť

Laboratórium BŽP vykonávalo v roku 2023 vyšetrenia vybraných zložiek životného prostredia v súlade s koncepciou BŽP, svojou laboratórnou činnosťou a spoluprácou pri odberoch sa podieľalo aj na plnení úloh a projektov terénnych oddelení RÚVZ. Laboratórium BŽP v roku 2023 vyšetřilo spolu 2 324 vzoriek s počtom ukazovateľov 10 189, čo predstavuje 22 646 laboratórných analýz. Analytická činnosť laboratória BŽP podľa typu komodít a podľa výkonov analytických skúšok je rozpracovaná v tabuľkách č. 18 a 19.

Laboratórium BŽP sa v roku 2023 podieľalo na plnení 3 úloh „Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike na rok 2023 a na ďalšie roky“.

- 7.1 Monitoring kvality vôd vybraných lokalít (96 vzoriek)
- 7.2 Kvalita vody a prostredia zdravotníckych zariadení, umelých kúpalísk a iných prioritných priestorov (469 vzoriek)
- 7.10 Monitoring biologických alergénov v ovzduší (Peľová informačná služba) a alergénov roztočov vo vnútornom prostredí (312 vzoriek)

Podrobné správy boli podané v rámci odpočtu Programov a projektov za rok 2023, pričom laboratórium BŽP RÚVZ BB je gestorom úlohy 7.10.

Na základe požiadaviek odboru HŽPaZ RÚVZ BB sme spolupracovali pri riešení niekoľkých sťažností na prítomnosť cudzopasného hmyzu v bytových jednotkách a ubytovacích zariadeniach. Diagnostika prinesených vzoriek vo viacerých prípadoch potvrdila prítomnosť ploštice postelnej (*Cimex lectularius*). Nakoľko niektoré vzorky neboli evidované s číslom CEV, neuvádzame ich v tabuľkách pri odpočte výkonov.

Podieľali sme sa na vypracovaní niekoľkých odborných stanovísk a správ ohľadne monitorovania peľových alergénov v ovzduší.

Spolupráca s ÚVZ SR na aktualizácii a realizácii projektového zámeru „Rozšírenie siete monitorovacích staníc na sledovanie koncentrácie biologických alergizujúcich častíc vo vonkajšom ovzduší“ v rámci OP Kvalita životného prostredia bola v roku 2022 prerušená z dôvodu pozastavenia projektu. Od roku 2019 sme boli s katedrou botaniky Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave zapojení do spolupráce na projekte COST Action CA18226 „New approaches in detection of pathogens and aeroallergens“ (Adopt.) – projekt bol ukončený v roku 2023. Podobne ako ostatné laboratória, aj my sme spolupracovali pri zavádzaní nového laboratórneho systému.

Pracovníci laboratória BŽP sa aktívne podieľali na činnosti NRC pre hodnotenie vplyvu voľného ovzdušia a ovzdušia uzatvorených priestorov nevýrobného charakteru na zdravie populácie.

Laboratórium BŽP sa ďalej podieľalo aj na špecializovanej činnosti v oblasti objektivizácie faktorov prostredia a v oblasti hodnotenia zdravotného rizika a legislatívy na RÚVZ BB.

V rámci špecializovanej činnosti bolo v laboratóriu BŽP vyšetrené:

- aerobiologický monitoring ovzdušia: 308 vzoriek, 924 ukazovateľov a 7 525 analýz
- stanovenie alergénov roztočov v bytovom prachu: 4 vzorky, 4 ukazovatele a 20 analýz.

Súbor odobratých vzoriek prachu neobsahoval dostatočné množstvo vzorky na ďalšie analýzy pomocou metódy ELISA.

Peľový monitoring roku 2023 vzhľadom na poveternostné podmienky sme v Banskej Bystrici začali 27.1.2023 a na celom Slovensku pracovali všetky stanice od 6. kalendárneho týždňa. Nakoľko na monitorovacej stanici v BB došlo k poruche motora, RÚVZ TT zapožičalo svoj peľový lapač, aby tam nedošlo k prerušeniu 20 ročného kontinuálneho monitorovania. Po zakúpení nového motora bola obnovená aj prevádzka monitorovacej stanice v Trnave. Do konca októbra monitorovali všetky stanice. Dlhšie pracovali monitorovacie stanice v Žiline, Bratislave a Banskej Bystrici, ktoré ukončili monitorovanie koncom novembra, keď už poveternostné podmienky neumožňovali bezpečnú prevádzku lapača.

Priebežné výsledky výskytu biologických alergénov v ovzduší sa z jednotlivých monitorovacích staníc týždenne zasielali formou protokolov cez stránku www.pelovespravodajstvo.sk na koordinačné pracovisko RÚVZ v Banskej Bystrici. Po overení nameraných údajov bola spracovaná prognóza na nasledujúci týždeň a výsledky peľového monitoringu boli publikované na stránke spolu s textovou správou o aktuálnej peľovej situácii na Slovensku. Monitorovacie stanice poskytovali týždenné peľové spravodajstvo v tabuľkovej forme na portáli www.pelovespravodajstvo.sk a na webových stránkach úradov. Týždenne tlačové správy o aktuálnej peľovej situácii v SR s prognózou na nasledujúci týždeň boli poskytované aj pre tlačové agentúry (SITA, TASR) a regionálne denníky.

V roku 2023 boli odobraté len 4 vzorky na prítomnosť alergénov roztočov v bytovom prachu. V rámci zlepšovania kvality našej analytickej činnosti sme pracovali na zavedení metódy stanovenia alergénov roztočov metódou ELISA testov. Súbor vzoriek prachu odobratý v roku 2023 bol však malý a navyše neobsahoval dostatočné množstvo vzorky na ďalšie analýzy pomocou metódy ELISA.

Laboratórium BŽP vykonávalo aj analýzy pre externých zákazníkov formou platených služieb.

Medzilaboratórne porovnania

V roku 2023 sme sa nezapojili do medzilaboratórnych porovnaní nakoľko VÚVH, NRL pre oblasť vôd na Slovensku nemal v ponuke ukazovatele, ktoré potrebujeme overiť.

Novozavedené metódy

V roku 2023 nedostalo laboratórium BŽP žiadnu požiadavku na zavedenie novej diagnostickej metódy.

V roku 2023 sme doplnili nový mikroskop pre svetlé pole, fázový kontrast a epifluorescenciu s digitálnou kamerou a príslušenstvom o počítač a o software na

obrazovú analýzu. Týmto sa zlepšili podmienky pre výkon akreditovaných skúšok, zlepšenie diagnostiky a pre edukáciu pracovníkov.

Iná odborná činnosť

V roku 2023 sme pokračovali v udržiavaní a zlepšovaní systému kvality práce. Priebežne sme aktualizovali štandardné pracovné postupy a príslušnú riadenú dokumentáciu, na čom sa podieľali všetci pracovníci laboratória.

V rámci činnosti na zabezpečenie internej kontroly kvality sme v roku 2023 vyšetřili vzorky na 1 078 ukazovateľov, čo predstavuje 2 012 analýz. V rámci zabezpečenia kvality boli vykonané aj čiastočné validácie metód skúšania na BŽP, zaškolenie novej pracovníčky a tiež boli na pracovisku podľa plánu vykonané kontroly vyplývajúce z požiadaviek zabezpečenia kvality.

Legislatívna činnosť

V roku 2023 sme sa nepodieľali na legislatívnej činnosti.

Metodická, konzultačná a výuková činnosť

Laboratórium BŽP priebežne poskytovalo konzultácie a usmerňovalo pracovníkov terénnych oddelení pri odbere a transporte vzoriek na vyšetřenie. Pracovníčky laboratória sa podieľali na špecializovaných odberoch vzoriek z vodárenských nádrží.

V rámci metodickej činnosti boli poskytnuté konzultácie k problematike alergénov vo vnútornom prostredí (roztoče, spóry plesní) a konzultácie v rámci peľového monitoringu pre pracovníkov RÚVZ, laickú i odbornú verejnosť. Konzultovaných bolo viacero telefonických i mailových otázok k problematike PIS, výskytu cudzopasného či ináč obťažujúceho hmyzu vo vnútornom prostredí.

Poskytli sme konzultácie a pomoc pri analýze dát vybraných alergénov diplomantke a doktorandke z katedry botaniky Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave.

Pre študentov SZU BA a UMB BB sme pripravili prednášky zamerané na problematiku biológie životného prostredia a praktické ukážky jednotlivých metodík v laboratóriu.

Pracovníci laboratória sa pravidelne počas celého roka zúčastňovali dostupných školiacich podujatí a kurzov - najmä v rámci špecializačného štúdia na SZU v Bratislave a s aktívnou účasťou aj na odborných konferenciách a kongresoch.

5. LEGISLATÍVNA ČINNOSŤ

RNDr. Lucia Maďarová, PhD. vypracovala podklady pre poradné zbory súvisiace s kategorizáciou nových konjugovaných vakcín proti invazívnym pneumokokovým ochoreniam.

6. METODICKÁ, KONZULTAČNÁ A VÝUKOVÁ ČINNOSŤ

Pracovníci OLM vykonávajú metodickú, konzultačnú a výukovú činnosť priebežne počas celého roka na základe požiadaviek. Podrobne je rozpísaná v správach za jednotlivé NRC a laboratória. Výuková činnosť je obsiahnutá v kapitole 8.2.

7. ČLENSTVO A ZASTUPOVANIE V PRACOVNÝCH SKUPINÁCH A VÝBOROCH, V ODBORNÝCH SPOLOČNOSTIACH, TECHNICKÝCH A SKÚŠOBNÝCH KOMISIÁCH

Mgr. RNDr. Jozef Strhársky, PhD., MPH, MHA

- člen poradného zboru HH SR pre odbor lekárska mikrobiológia

RNDr. Renáta Kissová, PhD.

- členka poradného zboru HH SR pre odbor lekárska mikrobiológia

RNDr. Milota Fatkulínová

- členka poradného zboru HH SR a krajská odborníčka pre mikrobiológiu životného prostredia za Banskobystrický kraj

RNDr. Janka Lafférssová

- členka poradného zboru HH SR a krajská odborníčka pre biológiu životného prostredia za Banskobystrický kraj
- členka Slovenskej komory iných zdravotníckych pracovníkov

RNDr. Lucia Maďarová, PhD.

- zástupkyňa národného kontaktného bodu pre mikrobiológiu v rámci ECDC (Nationa Microbiology Focal Point)
- členka vedeckej rady FZ SZU v Banskej Bystrici, funkčné obdobie 2021 - 2024.

8. PREDNÁŠKOVÁ A PUBLIKAČNÁ ČINNOSŤ

8.1. PUBLIKAČNÁ ČINNOSŤ

FEIKOVÁ S., MANCOŠ M., AVDIČOVÁ M., MAĎAROVÁ L.: Invazívne pneumokokové ochorenia na Slovensku: kam upriamiť pozornosť? XVII. Vedeckoo-odborná konferencia národných referenčných centier pre surveillance infekčných chorôb v SR. MZ SR, Bratislava, 16.3.2023, Zborník abstraktov, ISBN 978-80-89797-90-5, s. 16-17.

POSPISILOVA, M., BORSANYIOVA, M., SIMKOVA, V., BENKOOVA, B., **KISSOVA, R., PASTUCHOVA, K.:** Comparison of different patients' sera-processing techniques for the standardization of the in-house ELISA method [20.-21.4.2023, Budapest, Hungary], In: 5th RECOOP International Student and 18th RECOOP Bridges in Life Science Conferences: Book of Abstracts - [recenzované] – Budapest: Asociation RECOP HST, 2023. - ISBN 978-615-6006-04-2, s. 81-81.

BORSANYIOVÁ, M., PASTUCHOVÁ, K., **KISSOVÁ, R., LENGYELOVÁ, V., BOPEGAMAGE, S.:** Enterovírusy. Kapitola v publikácii – Správa o zoonózach, alimentárnych nákazách a nákazách z vody v Slovenskej republike, 2022. - Bratislava: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, [2022]. – online <https://www.mpsr.sk/sprava-o-zoonozach-alimentarnych-nakazach-a-nakazach-z-vody-v-slovenskej-republike-za-rok-2022/506-111-506-19000/>

LAFFÉRSOVÁ, J., HOCHMUTH, L., SNOVKOVÁ, Z.: Peľová informačná služba: Peľová sezóna 2022- jar 2023 na Slovensku [abstrakt]. In: Klinická imunológia a alergológia. - Bratislava: Bonus. - ISSN 1335-0013. - Roč. 33, č. 1 (2023), s. 29-30.

HOCHMUTH, L., **LAFFÉRSOVÁ, J., SNOVKOVÁ, Z.:** Peľový monitoring: čo nám hovoria namerané dáta [abstrakt]. In: Klinická imunológia a alergológia. - Bratislava: Bonus. - ISSN 1335-0013. - Roč. 33, č. 1 (2023), s. 25.

RYBNÍČEK, O., HOCHMUTH, L., **LAFFÉRSOVÁ, J., RAJNOHOVÁ DOBIÁŠOVÁ, L.:** Dlhodobé trendy vývoje pylové sezony vybraných alergenu (bříza, trávy, pelyněk, ambrózie) v ČR a SR. [abstrakt]. In: Klinická imunológia a alergológia. - Bratislava: Bonus. - ISSN 1335-0013. - Roč. 33, č. 3 (2023), s. 38.

LAFFÉRSOVÁ, J., HOCHMUTH, L., SNOVKOVÁ, Z.: Peľová informačná služba: Peľová sezóna 2023 na Slovensku [abstrakt]. In: Klinická imunológia a alergológia. - Bratislava: Bonus. - ISSN 1335-0013. - Roč. 33, č. 3 (2023)

ŠKVARENINA, J., BALKOVÁ, L., **LAFFÉRSOVÁ, J., VYSKOT, I.:** Dynamika dvoch peľových sezón rodu *Corylus* v predhorí Starohorských vrchov: Reakcia na rozdielne meteorologické podmienky prostredia In: Acta Facultatis Forestalis 65/2, Zvolen – Slovakia, december 2023, s. 51-63.

KRUŽLÍKOVÁ, A., ŠTURDÍKOVÁ, B., **MAĎAROVÁ, L.:** Vzácná duálna meningokoková pneumokoková invazívna infekcia s fatálnym koncom u 19-mesačného dieťaťa. In: *Pediatrica pre prax*. – Bratislava (Slovensko): Solen. – ISSN 1336-8168. – ISSN (online) 1339-4231. – Roč. 24, č. 4 (2023), s. 148-151.

KRUŽLÍKOVÁ, A., BLAŽÍČKOVÁ, J., ŠTURDÍKOVÁ, B., VRÁBĽOVÁ, T., MAĎAROVÁ, L., OBŽEROVÁ, A., OSWALDOVÁ, D.: Vzácna duálna invazívna meningokoková pneumokoková infekcia u 19-mesačného dieťaťa s fatálnym koncom [abstrakt]. In: *Pediatrica pre prax: [supplement]*. - Bratislava (Slovensko): Solen. – ISSN 1336-8168. – ISSN (online) 1339-4231. – Roč. 24, č. S1 (2023), s. 23-25. [63. pediatrické dni: 4.-5. máj 2023, Bratislava].

KRUŽLÍKOVÁ, A., ŠTURDÍKOVÁ, B., MAĎAROVÁ, L.: Vzácna duálna meningokoková pneumokoková invazívna infekcia s fatálnym koncom u 19-mesačného dieťaťa. In: *Pediatrica*. - Bratislava (Slovensko): A-medi. - ISSN 1336-863X - Roč. 18, č.5 (2023), s. 223-227.

KRUŽLÍKOVÁ, A., BLAŽÍČKOVÁ, J., ŠTURDÍKOVÁ, B., VRÁBĽOVÁ, T., MAĎAROVÁ, L., OBŽEROVÁ, A., OSWALDOVÁ, D.: Kazuistika - Vzácna duálna invazívna meningokoková pneumokoková infekcia u 19-mesačného dieťaťa s fatálnym koncom [abstrakt]. In: *17. vedecko-odborná konferencia Národných referenčných centier pre surveillance infekčných chorôb na Slovensku: [16.3.2023, Bratislava]*. - [Bratislava: A-medi], 2023. - ISBN 978-80-89797-90-5, s. 18-19.

MAĎAROVÁ L., AVDIČOVÁ M., KERLIK, J.: Ako to vyzerá s pertussis v post covidovom období? XVII. VEDECKO-ODBORNÁ KONFERENCIA NÁRODNÝCH REFERENČNÝCH CENTIER PRE SURVEILLANCE INFEKČNÝCH CHORÔB V SR Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, Limbová 2, 831 01 Bratislava 16. 3. 2023, Zborník abstraktov, ISBN 978-80-89797-90-5, s. 20.

LEOMANNI, L., COLLATUZZO, G., SANSONE, E., SALA, E., DE PALMA, G., PORRU, S., SPITERI, G., MONACO, M.G.L., BASSO, D., PAVANELLO, S., SCAPELLATO, M.S., LARESE FILON, F., CEGOLON, L., MAURO, M., LODI, V., LAZZAROTTO, T., NOREÑA, I., REINKEMEYER, CH., LE THI THU GIANG, FABIÁNOVÁ, E., STRHÁRSKY, J., DELL'OMO, M., MURGIA, N., CARRASCO-RIBELLES, L.A., VIOLÁN, C., MATES, D., RASCU, A., VIMERCATI, L., DE MARIA, L., ASAFO, S.A., DITANO, G., ABEDINI, M., BOFFETTA, P.: Determinants of Anti-S Immune Response at 12 Months after SARS-CoV-2 Vaccination in a Multicentric European Cohort of Healthcare Workers-ORCHESTRA Project. *Vaccines* 2023, 11, 1527. <https://doi.org/10.3390/vaccines11101527>

PORRU, S., MONACO, M.G.L., SPITERI, G., CARTA, A., CALISKAN, G., VIOLÁN, C., TORÁN-MONSERRAT, P., VIMERCATI, L., TAFURI, S., BOFFETTA, P., VIOLANTE, F.S., SALA, E., SANSONE, E., GOBBA, F., CASOLARI, L., WIESER, A., JANKE, CH., TARDON, A., RODRIGUEZ-SUAREZ, M.M., LIVIERO, F., SCAPELLATO, M.L., DELL'OMO, M., MURGIA, N., MATES, D., CALOTA, V.C., STRHÁRSKY, J., MRÁZOVÁ, M., PIRA, E., GODONO, A., MAGNANO, G.C., NEGRO, C., VERLATO, G., ORCHESTRA WP5 WORKING GROUP: Incidence and Determinants of Symptomatic and Asymptomatic SARS-CoV-2 Breakthrough Infections After Booster Dose in a Large European Multicentric Cohort of Health Workers-ORCHESTRA Project. *J Epidemiol Glob Health* 2023 Sep; 13(3):577-588, doi: 10.1007/s44197-023-00139-8.

ORAVEC BÉREŠOVÁ, J., FABIÁNOVÁ, E., STRHÁRSKY, J.: Zdravotníci a COVID-19, priebežná informácia o riešení projektu ORCHESTRA v SR. In: JURKOVIČOVÁ, J.;

ŠTEFÁNIKOVÁ, Z. (eds.) *Životné podmienky a zdravie* [online]. - Bratislava: Univerzita Komenského, 2023, s. 237-244. - ISBN 978-80-223-5676-3. Dostupné z https://zona.fmed.uniba.sk/fileadmin/lf/sucasti/Teoreticke_ustavy/Ustav_hygieny/Webpic/Zborniky/ZPaZ_2023-1.pdf

MUSILOVÁ, M., KERLIK, J., PÁNTIKOVÁ VALACHOVÁ, M., PLŠKOVÁ, A., **STRHÁRSKY, J.**, HELLEBRANDT, P., KĽOCOVÁ ADAMČÁKOVÁ, Z.: Dobrovoľné testovanie vybraných krvou prenosných ochorení a rizika kardiovaskulárnych ochorení u odídencov z Ukrajiny na strednom Slovensku. In: *27. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov*: [06.11.2023-07.11.2023, Tále]. - 1 vyd. - [Bratislava: A-medi], 2023, nestr. [1 s.].

STRHÁRSKY, J.: *Toxoplasma gondii*. Kapitola v publikácii *Správa o zoonózach, alimentárnych nákazách a nákazách z vody v Slovenskej republike za rok 2022*. Bratislava: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, [2022]. - 134 s. - ISBN 978-80-973917-9-9.

8.2. PREDNÁŠKOVÁ ČINNOSŤ

MENO A PRIEZVISKO	NÁZOV PREDNÁŠKY	NÁZOV KONGRESU, SEMINÁRA	MIESTO KONANIA	DÁTUM
Strhársky, J.	Činnosť NRC pre toxoplazmózu v podmienkach verejného zdravotníctva.	Online seminár „Zabezpečenie laboratórnej surveillancie patogénov vo verejnom zdravotníctve“	ÚVZ SR Bratislava,	6.-7.2.2023
Strhársky, J.	Sérologická diagnostika SARS-CoV-2 na OLM RÚVZ Banská Bystrica a projekt ORCHESTRA.	Online seminár „Zabezpečenie laboratórnej surveillancie patogénov vo verejnom zdravotníctve“	ÚVZ SR Bratislava	6.-7.2.2023
Maďarová, L.	Hodnota očkovacích programov proti pneumokokom. (Trend výskytu invazívnych pneumokokových ochorení na Slovensku v období 2011-2022).	Online seminár „Zabezpečenie laboratórnej surveillancie patogénov vo verejnom zdravotníctve“	ÚVZ SR Bratislava,	6.-7.2.2023
Maďarová, L.	Laboratórna diagnostika <i>Clostridium botulinum</i> v podmienkach verejného zdravotníctva. Kauza cícerová nátierka, 2015 a Projekt EurobioTox.	Online seminár „Zabezpečenie laboratórnej surveillancie patogénov vo verejnom zdravotníctve“	ÚVZ SR Bratislava	6.-7.2.2023
Feiková, S., Mancoš, M., Avdičová, M., Maďarová, L.	Invazívne pneumokokové ochorenia na SK - kam upriamiť pozornosť?	XVII. Konferencia NRC	MZ SR Bratislava	16.3.2023
Lafférová, J., Hochmuth, L., Snopková, Z.	Peľová informačná služba: Peľová sezóna 2022 a jar 2023 na Slovensku.	XXI. Martinské dni imunológie	Martin	19.-22.4.2023
Hochmuth, L., Lafférová, J., Snopková, Z.	Peľový monitoring: čo nám hovoria namerané dáta	XXI. Martinské dni imunológie	Martin	19.-22.4.2023
Maďarová, L., Avdičová, M., Mancoš, M., Feiková, S., Klement, C.	Invazívne pneumokokové ochorenia na Slovensku: kam upriamiť pozornosť?	Tematický kurz o nových poznatkoch v epidemiológii infekčných chorôb.	SZU Bratislava	7.6.2023
Maďarová, L.	Ako to vyzerá s pertussis v „post-covidovom“ období?	Tematický kurz o nových poznatkoch v epidemiológii infekčných chorôb.	SZU Bratislava	7.6.2023

Rybníček, O., Hochmuth, L., Lafféřsová, J. , Rajnohová Dobiášová, L.	Dlouhodobé trendy vývoje pylové sezóny vybraných alergenů (břıza, trávy, pelyněk, ambrozie) v ČR a SR.	40. zjazd českých a slovenských alergológov a klinických imunológov	Horný Smokovec, Vysoké Tatry	18.-21.10.2023
Hochmuth, L., Lafféřsová, J. , Snopková, Z.	Peřová sezóna 2020- 2023: pokračovanie príbehu.	40. zjazd českých a slovenských alergológov a klinických imunológov	Horný Smokovec, Vysoké Tatry	18.-21.10.2023
Hochmuth, L., Lafféřsová, J. , Snopková, Z.	Peřová informačná služba: Peřová sezóna 2023 na Slovensku [poster]	40. zjazd českých a slovenských alergológov a klinických imunológov	Horný Smokovec, Vysoké Tatry	18.-21.10.2023
Musilová, M., Kerlik, J., Pántiková Valachová, M., Plšková, A., Strhársky, J. , Hellebrandt, P., Kl'ocová Adamčáková, Z.	Dobrovoľné testovanie vybraných krvou prenosných ochorení a rizika kardiovaskulárnych ochorení u odídencov z Ukrajiny na strednom Slovensku.	XXVII. Červenkové dni preventívnej medicíny	Tále	6.-7.11.2023
Lafféřsová, J.	Metódy peřového monitorovania a Peřová informačná služba na Slovensku	Prednáška pre študentov biológie UMB	Banská Bystrica	27.11.2023

8.3. ÚČASŤ NA ŠKOLENIACH A KURZOCH

Fatkulinová, Strhársky: Konzultačný deň NRC pre mikrobiológiu životného prostredia a NRC pre legionely v životnom prostredí. ÚVZ SR Bratislava, 15.11.2023.

Feiková: 29. Moravsko-slovenské mikrobiologické dni, Stará Lesná, 9.-11.11.2023.

Feiková, Maďarová, Pristyaková, Strhársky, Tomajková, Veselovská: Zabezpečenie laboratórnej surveillancie patogénov vo verejnom zdravotníctve, ÚVZ SR Bratislava, 6.-7.2.2023.

Feiková, Maďarová: XIV. Slovenský Vakcinologický kongres, Tatranská Lomnica, 1.6.-3.6.2023.

Feiková, Maďarová: XXVII. Červenkové dni preventívnej medicíny, Tále, Hotel Stupka, 6.-7.11.2023.

Hunáková, Kútiková, Mancoš, Pristyaková, Rendlová, Veverka: PHARMACY jar 2023, Hotel Lux, 15.3.2023.

Hunáková, Mancoš: Odborná zdravotnícka prax v rámci špecializačného štúdia na SZU BA (Oddelenie klinickej mikrobiológie, FNsP F.D. Roosevelta, BB), 01.02. – 31.07.2023.

Kissová, Strhársky, Tomajková: Rakytník rašetliakový - unikátna liečivá rastlina. Online webinár, SKIZP, 7.11.2023, 28.11.2023.

Majláthová: Seminár SNAS medicínske laboratóriá, online, 9.6.2023.

Mancoš, Kissová, Strhársky, Tomajková: Kašeľ a bolesti hrdla - pomoc z prírody. Online webinár, SKIZP, 20.9.2023, 17.10.2023.

Kissová: Prírodné riešenie pre srdce a cievy. Online webinár, SKIZP, 4.5.2023.

Pristyaková: Kurz špecializačného štúdia v odbore laboratórne vyšetrovacie metódy v klinickej mikrobiológii, 20.11.-1.12.2023.

Rendlová: Odborná stáž v NRC pre hydrobiológiu, ÚVZ SR Bratislava, 16.-18.5.2023.

Strhársky: Liečivé rastliny a huby pre zdravé oči a ostrý zrak. Online webinár, SKIZP, 7.2.2023.

Strhársky, Veselovská, Kissová: Diphtheria. Online webinár, RÚVZ Košice, 5.12.2023.

Kissová, Tomajková: Jarná očista tela. Online webinár, SKIZP, 7.3.2023 a 12.4.2023.

Veselovská: Kurz inštruktora prvej pomoci. Akreditovaný kurz, SČK SR Bratislava, 11.6.2023.

všetci pracovníci OLM: Odborné semináre organizované RÚVZ Banská Bystrica, počas roka 2023.

všetci pracovníci OLM: NV SR č. 355/2006 Z.z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci, NV vlády SR č. 356/2006 Z.z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci, NV SR č. 83/2013 Z.z. o ochrane zdravia zamestnancov pre rizikami súvisiacimi s expozíciou biologickým faktorom pri práci, OLM RÚVZ Banská Bystrica, 5.1.2023.

8.4. INÉ

Fatkulinová, Kissová, Lafférová, Maďarová, Strhársky: Výkazníctvo OLM za rok 2022 a 2023 pre potreby ÚVZ SR Bratislava.

Fatkulinová, Kissová, Lafférová, Maďarová, Majláthová, Strhársky: Vypracovanie výročnej správy za odbor lekárskej mikrobiológie 2023.

Feiková, Maďarová: Zasielanie podkladov a vypracovanie podkladov týkajúcich sa vzoriek určených na sekvenáciu a zbieraných v laboratóriu molekulárnej biológie za rok 2023.

Hunáková, Mancoš, Mjartanová, Rendlová, Sluková, Tomajková, Veselovská: Pokračovanie v štúdiu v špecializačnom odbore pre laboratórnych diagnostikov „Laboratórna diagnostika v klinickej mikrobiológii“ – absolvovanie školiacich miest a kurzov.

Hunáková, Rendlová, Strhársky: Zabezpečenie praxe pre 7 študentov 3. ročníka bakalárskeho štúdia odboru: verejné zdravotníctvo, SZU Bratislava, 25.10.2023.

Hunáková, Strhársky: Zabezpečenie praxe pre 6 študentov 2. ročníka magisterského štúdia odboru: verejné zdravotníctvo, SZÚ Bratislava, 7.11.2023.

Hunáková: Zabezpečenie praxe pre študenta 2. ročníka magisterského štúdia odboru: verejné zdravotníctvo, SZÚ Bratislava, 20.12.2023.

Kissová, Lafférová, Maďarová, Strhársky: Odpočet plnenia úloh „Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v SR“ za rok 2023.

Kissová, Maďarová: Spracovanie podkladov a týždenné hlásenia o surveillance chrípky pre NRC pre chrípku na ÚVZ SR a na OE na RÚVZ BB za rok 2023.

Kissová: Spracovanie podkladov a hlásenia o surveillance ACHO pre NRC pre poliomyelitídu za rok 2023.

Kissová: Vypracovanie harmonogramu na odber odpadových vôd z ČOV v 13 okresoch BB a ZA kraja, v rámci sledovania cirkulácie poliovírusov a iných enterovírusov vo vonkajšom prostredí na obdobie marec 2023 - február 2024 pre okresy Banskobystrického a Žilinského kraja.

Kissová: Evidencia vyšetovaných vzoriek do WHO LDMS databázy.

Kissová: Prednášky z predmetu Lekárska biológia pre študentov 1. ročníka odboru laboratórne vyšetrovacie metódy v zdravotníctve, FZ SZÚ Banská Bystrica v roku 2023.

Kissová, Mad'arová, Strhársky: Zabezpečenie 2 týždňovej praxe pre študenta 2. ročníka SPŠ Banská Štiavnica, odbor: biotechnológia – farmakológia, 22.5.-2.6.2023.

Lafférová: Týždenné spracovávanie podkladov z databázy pre tlačový odbor ÚVZ SR do tlačových správ o peľovej situácii v SR - informácie pre tlačové agentúry (SITA, TASR).

Lafférová: Rozhovory televízne vysielanie: 4x RTVS, 1x Markíza, 1x TA3, rozhlasové vysielanie: 2x rádio Vlna, 1x Regina, 1x MTV Trnava, 2 rozhovory pre regionálne noviny 35 podcastov, 35 týždenných tlačových správ o peľovej situácii v SR (www.pelovespravodajstvo.sk, NCZI).

Lafférová: Spolupráca s mediálnym odborom ÚVZ SR na aktualizácii peľového spravodajstva a zverejňovaní výsledkov PIS na stránke a sociálnych sieťach.

Lafférová: Vypracovanie posudku o peľovej situácii pre kúpele Brusno, vypracovanie odborného stanoviska na sťažnosti ohľadne peľových alergénov.

Lafférová: Telefonické a mailové konzultácie k problematike PIS, alergénov roztočov a výskytu hmyzu vo vnútornom prostredí (10x).

Lafférová: Konzultácie a odborná pomoc doktorandke katedry botaniky Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave s podkladmi k článku a dizertačnej práci zameranej na skupinu špecifických biologických alergénov v ovzduší.

Lafférová: Konzultácie a odborná pomoc študentke TU Zvolen s podkladmi k článku a práci zameranej na skupinu jarných alergénov v Starohorských vrchoch.

Lafférová: PIS - peľový monitoring, laboratórna diagnostika. Prednáška a praktické cvičenie pre študentov UMB 2. a 3. ročníka odbor biológia v kombinácii, 27.11.2023.

Mad'arová: Prednášky z predmetu Klinická mikrobiológia I pre študentov 2. ročníka odboru laboratórne vyšetrovacie metódy v zdravotníctve, FZ SZÚ Banská Bystrica v roku 2023.

Mad'arová: Zástupkyňa Národného kontaktného bodu pre mikrobiológiu (NMFP) v rámci ECDC. Nominácia členov a národných tímov do projektu GenEpi-BioTrain, ktorý je zameraný na posilnenie kapacít v rámci verejného zdravotníctva v celogenómovej sekvenácii. Účasť na pravidelných stretnutiach ECDC.

Pristyáková: Pokračovanie v štúdiu v špecializačnom štúdiu pre zdravotníckych laborantov v odbore „Laboratórne vyšetrovacie metódy v klinickej mikrobiológii“ – absolvovanie školiacich miest a kurzov.

9. ÚČASŤ NA ZAHRANIČNÝCH PRACOVNÝCH CESTÁCH

Kissová: WHO Regional Meeting on Poliovirus Containment Progress for National Poliovirus Containment Coordinators and National Authorities for Containment, Copenhagen, Denmark, 26.-27.9.2023.

Tab. 1 ČINNOSŤ NRC A ŠPECIALIZOVANÝCH LABORATÓRIÍ OLM RÚVZ BANSKÁ BYSTRICA V ROKU 2023

Názov pracoviska	Oblasť pôsobnosti	Spektrum vyšetrení	
RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici Odbor lekárskej mikrobiológie	SR	NRC pre toxoplazmózu	Základná a nadstavbová diagnostika toxoplazmózy - ELISA IgG, IgM, IgA, IgE, avidita IgG, Western-Blot IgG/IgM - dôkaz DNA parazita metódou PCR a RT-PCR z biologického materiálu - všetky diagnostické metódy sú akreditované - odborná a metodická činnosť, konzultácie, zavádzanie nových diagnostických metód do laboratórnej praxe
		NRC pre pertussis a parapertussis	Základná a nadstavbová diagnostika <i>B. pertussis</i> a <i>B. parapertussis</i> -ELISA <i>B.pertussis</i> IgG, IgA, ELISA <i>B.parapertussis</i> IgG, IgM, IgA - kultivácia a izolácia <i>B.pertussis</i> a <i>B.parapertussis</i> - dôkaz DNA <i>B.pertussis</i> a <i>B.parapertussis</i> metódou real-time PCR z biologického materiálu, dôkaz génu zodpovedného za tvorbu pertussického toxínu <i>ptxP</i> u <i>B. pertussis</i> - všetky diagnostické metódy sú akreditované - odborná a metodická činnosť, konzultácie, zavádzanie nových diagnostických metód do laboratórnej praxe
		NRC pre pneumokokové a hemofilové nákazy	Základná a nadstavbová diagnostika <i>Streptococcus pneumoniae</i> a <i>Haemophilus spp.</i> - potvrdenie jednotlivých izolátov z mikrobiologických laboratórií - molekulárno-biologická diagnostika <i>S. pneumoniae</i> a <i>Haemophilus influenzae</i> . - sérotypizácia kmeňov <i>S. pneumoniae</i> a <i>Haemophilus spp.</i> izolovaných z invazívnych ochorení - zisťovanie genetickej príbuznosti resp. odlišnosti jednotlivých izolovaných kmeňov (pulzná elektroforéza - PFGE) - odborná a metodická činnosť, konzultácie, zavádzanie nových diagnostických metód do laboratórnej praxe
		Špecializované pracovisko pre vírusové hepatitídy	Základná a nadstavbová diagnostika hepatitíd - ELISA metódy: anti-HAV total, IgM HAV, HBeAg, anti-HBe, HBsAg, HBsAg, konfirm., anti-HBs, anti-HBc total, IgM HBc, anti-HCV, - Western blot: IgG HCV, IgG/IgM HEV - všetky diagnostické metódy sú akreditované - odborná a metodická činnosť, konzultácie
		Špecializované pracovisko pre diagnostiku <i>Clostridium botulinum</i> v potravinách a klinickom materiáli	Nadstavbová diagnostika <i>Clostridium botulinum</i> - detekcia prítomnosti génov zodpovedných za produkciu botulotoxínov metódou multiplex PCR v súlade s STN P CEN ISO/TS 17919:2013. Mikrobiológia v potravinárskom reťazci. Polymerázová reťazová reakcia na dôkaz patogénov z potravín. Dôkaz klostríí produkujúcich botulínový neurotoxín typu A, B, E a F.

Tab. 2 PERSONÁLNE OBSADENIE OLM V SR V ROKU 2023

	ÚVZ SR	RÚVZ B. Bystrica	RÚVZ Košice	CELKOM
Lekári bez špecializácie		0		
Lekári so špecializáciou		0		
Laborant s VŠ		1,5		
Laborant s VOV		1,5		
Lab. bez špecializácie		1,5		
Lab. so špecializáciou		7		
AHS		0		
Zdravot. prac. spolu		11,5		
VŠ - nelekári so špecializáciou		6		
VŠ - nelekári bez špecializácie		7,5		
Iní zdrav. zam. ÚSV - chem. lab. bez špec.		1		
Iní zdravot. prac. spolu:		14,5		
Odb. zamestnanci ÚSV		0		
Pomocní zamestnanci		4		
Upratovačky		1		
Iní		1		
PRACOVNÍCI SPOLU		32		

Tab. 3 AKREDITÁCIA PRACOVÍSK OLM V SR A ÚČASŤ NA EXTERNEJ KONTROLE KVALITY SKÚŠOK V ROKU 2023

	ÚVZ SR	RÚVZ BB	RÚVZ KE
Akreditácia ISO/IEC 17025:2017 od/do		21.5.2020/21.5.2025	
Akreditácia ISO 15189:2012 od/do		20.1.2020/20.1.2025	
Počet akreditovaných skúšok		66	
Počet akreditovaných ukazovateľov		106	
Počet absolvovaných medzilaboratórných porovnávacích testov		18	

Tab. 4 PREHĽAD DRUHOV VYŠETRENÍ A INEJ LABORATÓRNEJ ČINNOSTI, POČTU VYŠETRENÝCH VZORIEK A ANALÝZ V LABORATÓRIÁCH OLM V SR V ROKU 2023

Druh vyšetrenia	Počet	2023		
		ÚVZ SR	BB	KE
Rizikové zásielky	vzoriek		0	
	analýz		0	
Bakteriológia	vzoriek		-	
	analýz		-	
Viroológia	vzoriek		384	
	analýz		25 153	
Antiinfekčná imunológia	vzoriek		535	
	analýz		7 999	
Parazitológia	vzoriek		-	
	analýz		-	
MŽP	vzoriek		10 633	
	analýz		59 522	
Mykológia	vzoriek		-	
	analýz		-	
BŽP	vzoriek		2 283	
	analýz		22 646	
Laboratórium molekulárnej biológie	vzoriek		1 958	
	analýz		17 022	
SPOLU	vzoriek		15 793	
	analýz		132 342	
Laboratórium bunkových kultúr	počet bunkových línií		-	
	množstvo pripravenej bunkovej susp. x 10 ⁶		-	
Prípravňa pôd a tekutých médií	Pevné pôdy, l		796,3	
	Tekuté pôdy, l		950,5	
	Roztoky, l		1 342,9	
SPOLU			3 089,7	

Tab. 5 PREHĽAD VYŠETRENÝCH VZORIEK A ANALÝZ V LABORATÓRIÁCH OLM RÚVZ BB

OLM	Počet	Celkový počet vzoriek					Trend +/- 2022/23
		2019	2020	2021	2022	2023	
lab sérológie	vzoriek	1 043	667	3 044	1 959	535	- 1 424
	analýz	11 720	8 174	22 053	12 618	7 999	- 4 619
lab. virológie	vzoriek	578	309	149	557	384	- 173
	analýz	42 127	30 815	18 978	33 775	25 153	- 8 622
lab. molekulárnej biológie	vzoriek	2 503	81 598	42 368	10 232	1 958	- 8 274
	analýz	14 544	153 277	85 870	25 442	17 022	- 8 420
lab. MŽP	vzoriek	11 775	6 568	7 444	10 304	10 633	+ 329
	analýz	88 464	60 254	65 130	65 407	59 522	- 5 885
lab. BŽP	vzoriek	2 521	2 337	2 351	2 279	2 283	+4
	analýz	24 810	22 862	22 989	23 323	22 646	- 677
SPOLU	vzoriek	18 420	91 479	55 356	25 331	15 793	- 9 538

Tab. 6 DRUH A MNOŽSTVO PRIPRAVENÝCH KULTIVAČNÝCH MÉDIÍ NA OLM RÚVZ BB

Pôdy	Pripravené množstvo v litroch					Trend +/- 2022/23
	2019	2020	2021	2022	2023	
pevné pôdy	1 228,3	1 101,0	1 031,6	894,5	796,3	- 98,2
tekuté pôdy	2 120,7	1 748,8	1 798,3	1 660,8	950,5	- 710,3
ostatné roztoky	1 322,5	1 312,3	1 331,8	1 321,9	1 342,9	+ 21,0
SPOLU	4 671,5	4 162,1	4 161,7	3 877,2	3 089,7	- 787,5

Tab. 7 POČET VYŠETRENÝCH VZORIEK V LAB. SÉROLÓGIE, ROK 2023

Druh vyšetrenia	Počet ukazovateľov	Počet pozitívnych vzoriek
Bordetella parapertussis IgG ELISA	102	16
Bordetella parapertussis IgM ELISA	102	36
Bordetella parapertussis IgA ELISA	102	9
Bordetella IgA ELISA	156	11
Bordetella IgG ELISA	156	23
Chrípka A IgG/IgM ELISA	0	0
Chrípka B IgG/IgM ELISA	0	0
HIV Ag-Ab ELISA	74	0
anti-HAV total ELISA	11	6
anti-HAV IgM ELISA	10	2
anti-HBc total ELISA	0	0
anti-HBc IgM ELISA	0	0
HBeAg ELISA	0	0
anti-HBe ELISA	0	0
HBsAg ELISA	63	1
HBsAg konfirm. ELISA	6	1
anti-HBs ELISA	32	20
anti-HCV ELISA	76	16
HCV IgG Western Blot	53	41
HEV IgG Western Blot	34	19
HEV IgM Western Blot	55	17
Rubella IgM ELISA	0	0
Rubella IgG ELISA	0	0
Rubella avidita IgG ELISA	0	0
anti-SARS-Cov-2 IgG/IgA ELISA	0	0
anti-SARS-Cov-2 IgG kvantita ELISA	52	52
anti-SARS-CoV-2 IgG NCP ELISA	3	2
Toxoplasma KFR	40	36
Toxoplasma IgE ELISA	153	19
Toxoplasma IgM ELISA	153	71
Toxoplasma IgG Western Blot	4	4
Toxoplasma IgM Western Blot	24	9
Toxoplasma avidita IgG ELISA	114	35
Toxoplasma IgG kvantitatívne ELISA	154	115
Toxoplasma IgA kvantitatívne ELISA	153	24
POČET VZORIEK	535	
POČET UKAZOVATEĽOV	1 882	
POČET ANALÝZ	7 999	

Tab. 8 PREHĽAD VÝKONOV V LABORATÓRIU SÉROLÓGIE, ROK 2023

Kód	Zdravotnícky výkon	Počet výkonov	Počet analýz
3500	základné spracovanie vzorky	1 882	1 882
3500	zapisovanie vzoriek	535	535
3501	separácia vzorky odstredením (krv)	362	362
3510	telefonické oznámenie výsledku	240	240
3512	telefonická konzultácia	180	180
3518	komplex. kontrola identity expedovaných vyšetrení	535	535
4789	Bordetella parapertussis IgG ELISA	102	178
4789	Bordetella parapertussis IgM ELISA	102	178
4789	Bordetella parapertussis IgA ELISA	102	178
4789	Bordetella pertussis IgA-AntiPT ELISA	156	330
4789	Bordetella pertussis IgG-AntiPT ELISA	156	324
4789	Chrípka A IgG/IgM ELISA	0	0
4789	Chrípka B IgG/IgM ELISA	0	0
4769	HIV Ag-Ab ELISA	74	209
4772	anti-HAV total ELISA	11	51
4773	anti-HAV IgM ELISA	10	40
4777	anti-HBc total ELISA	0	0
4778	anti-HBc IgM ELISA	0	0
4779	HBeAg ELISA	0	0
4780	anti-HBe ELISA	0	0
4781	HBsAg ELISA	63	178
4781a	HBsAg konfirm. ELISA	6	30
4785	anti-HBs ELISA	32	62
4781d	anti-HCV ELISA	76	148
4781b	HCV IgG Western Blot	53	99
4789a	HEV IgG Western Blot	34	78
4789a	HEV IgM Western Blot	55	105
4896a	Rubella IgM ELISA	0	0
4896	Rubella IgG ELISA	0	0
4896	Rubella avidita IgG ELISA	0	0
4789	anti-SARS-Cov-2 IgG/IgA ELISA	0	0
4789	anti-SARS-Cov-2 IgG kvantita ELISA	52	136
4789	anti-SARS-CoV-2 IgG NCP ELISA	3	6
4759	Toxoplasma KFR	40	94
4789	Toxoplasma IgE ELISA	153	285
4789	Toxoplasma IgM ELISA	153	285
4807d	Toxoplasma IgG Western Blot	4	13
4807d	Toxoplasma IgM Western Blot	24	72
4808	Toxoplasma avidita IgG ELISA	114	420
4898	Toxoplasma IgG kvantitatívne ELISA	154	473
4898b	Toxoplasma IgA kvantitatívne ELISA	153	293
	Opakované merania + zabezpečenie kvality	37	2230
	Validácie	6	43
	Medzilaboratórne porovnávacie skúšky	3	234

Tab. 9 POČET VYŠETRENÝCH VZORIEK V LAB. VIROLÓGIE, ROK 2023

Použitá metóda	Materiál	Počet vzoriek	Počet analýz	Pozitívne nálezy
Izolácia enterálnych vírusov na bunkových kultúrach RD-A, Hep2 a L20B	stolica	13	1 690	0
	likvor	5	650	0
	výter HCD	1	130	0
	moč	0	0	0
	heparínová krv	0	0	0
	odpadová voda	82	10 004	1x CoxsB5, 2x ECHO24, 5x NPEV
Izolácia chrípkových vírusov na bunkových kultúrach MDCK	výter HCD	12	840	6xB/Austria/1359417/2021-like, 3xA/Victoria/2570/2019 (H1N1)pdm09-like, 1xA/Victoria/4897/2020 (H1N1)pdm09-like
	pitva	0	0	0
Rýchlotest chrípka A+B	výter HCD	0	0	0
VNT polio 1,3 Cox B1-6, A7, A9	sérum, likvor	Polio 8 Coxs 24	448 3 504	3 (1x Coxsackie B2, 1x Coxsackie B4, 1x Coxsackie B4+CoxsackieA9)
Spracovanie odpadových vôd na SARS-CoV2	odpadová voda	239	7 887	-
SPOLU		384	25 153	21

Tab. 10 PREHĽAD VÝKONOV V LABORATÓRIU VIROLÓGIE, ROK 2023

Kód	Zdravotnícky výkon	Počet výkonov	Počet analýz
3500	základné spracovanie vzorky	384	384
3500	zapisovanie vzoriek	384	384
3510	telefonické oznámenie výsledku	1 200	1 200
3512	telefonická konzultácia	480	480
3518	komplex. kontrola výsledkov vyšetrenia	774	774
3519	vybavenie výsledku	774	774
3601	orientačné mikroskopické vyšetrenie	1 548	7 189
4884	spracovanie materiálu pred izoláciou vírusu	384	384
4887	pokus o izoláciu v bunkovej kultúre	1 548	5 525
4757	dôkaz chrípky hemaglutináciou	216	216
3881	dôkaz chrípky rýchlotestom	0	0
3895	VNT Polio 1,3	8	448
3895	VNT Cox. B 1-6, A7, A9	24	3 504
	Spracovanie odpadových vôd na SARS-CoV2	239	7 887
	Počet pripravených bunkových kultúr	4 281	21 420
	Kontrolné analýzy: sterilita	0	0
	Kontrolné analýzy: IRM	4 410	4 410
	Medzilaboratórne porovnávacie skúšky	10	1 300
	Opakované merania	8	836
	Validácie	0	0
	SPOLU	16 672	57 115

Tab. 11 POČET VYŠETRENÝCH VZORIEK V LABORATÓRIU MOLEKULÁRNEJ BIOLÓGIE, ROK 2023

Ukazovateľ	Počet ukazovateľov	Počet analýz
SARS-CoV-2	1 352	2 704
Chrípka typu A bez bližšej identifikácie	1 347	2 694
Chrípka typu B bez bližšej identifikácie	1 347	2 694
Chrípka A/ H1N1pdm	90	360
Chrípka A/ H3	97	388
RSV	455	1 820
Adenovírus	114	456
<i>Streptococcus pneumoniae</i>	66	132
<i>Haemophilus influenzae</i>	46	92
<i>Bordetella</i> species (IS481)	151	302
<i>B. parapertussis/B. bronchiseptica</i>	285	570
<i>Bordetella pertussis</i> ptxA-Pr	226	452
<i>Toxoplasma gondii</i>	8	16
<i>Francisella tularensis</i>	78	366
<i>Clostridioides difficile</i>	35	190
Enterovírusy	73	292
HCV kvantita	8	16
Kultivácia <i>Bordetella pertussis/ Bordetella parapertussis/ Bordetella sp.</i>	110	880
Sérotypizácia <i>Streptococcus pneumoniae</i> (kultivácia, latexová aglutinácia, quellung reakcia)	339	2 034
Sérotypizácia <i>Streptococcus pneumoniae</i> multiplex PCR	119	476
Sérotypizácia <i>Haemophilus influenzae</i> (kultivácia, latexová aglutinácia, mPCR)	22	88
SPOLU	6 368	17 022

Tab. 12 PREHĽAD O DRUHOCH A POČTE VZORIEK VYŠETRENÝCH V LABORATÓRIU MŽP, ROK 2023

Komodita	Počet		
	vzoriek	ukazovateľov	analýz
voda	1 882	9 316	15 823
ovzdušie	101	101	101
potraviny	1 379	4 665	15 423
kozmetika a predmety bežného používania	0	0	0
piesky	83	244	903
dekontaminácia prostredia skúšky sterility	7 188	11 992	27 272
MPS	10	19	321
vzorky zabezpečenia kvality meraní	4 607	4 872	10 164
SPOLU	15 250	31 209	70 007

Tab. 13 PREHĽAD O DRUHOCH A POČTE VÔD VYŠETRENÝCH V LABORATÓRIU MŽP, ROK 2023

Druh analyzovanej vody	Počet		
	vzoriek	ukazovateľov	analýz
vodovody	1 268	6 458	10 282
studne	53	257	786
pramene	17	103	263
TÚV	13	65	130
úloha legionely (DSS)	9	9	45
nádrže	18	36	284
štrkoviská	37	74	621
bazény	termálne	42	210
	netermálne	418	2 991
vodojemy	7	27	49
SPOLU	1 882	9 316	15 823

Tab. 14 PREHĽAD O DRUHOCH A POČTE VZORIEK POTRAVIN A PREDMETOV BEŽNÉHO POUŽÍVANIA VYŠETRENÝCH V LABORATÓRIU MŽP, ROK 2023

č.	Druh potravin	Počet		
		vzoriek	ukazovateľov	analýz
1	syry a bryndza	0	0	0
2	ostatné mliečne výrobky	0	0	0
3	vajcia a výrobky z vajec	2	2	14
4	mäso a výrobky z mäsa	49	49	411
5	ryby a morské živočíchy	0	0	0
6	tuky a oleje	0	0	0
7	polievky, bujóny, omáčky	79	109	368
8	cereálie a pekárenské výrobky	0	0	0
9	ovocie a zelenina	0	0	0
10	byliny a koreniny	0	0	0
11	nealkoholické nápoje	0	0	0
12	víno a alkoholické nápoje	0	0	0
13	zmrzlina a mrazené dezerty	270	962	2 628
14	kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem bylenných)	0	0	0
15	ovocné a bylenné čaje	0	0	0
16	pokrmy pre spoločné stravovanie	498	2 176	6 187
17	polotovary	0	0	0
18	detská a dojčenská výživa	196	476	2 473
19	výživové doplnky	108	156	842
20	prídavné látky (aditíva)	0	0	0
21	lahôdkarské výrobky	96	480	1 632
22	cukrárske výrobky	81	255	868
23	cukrovinky	0	0	0

24	pieskoviská	83	244	903
25	kozmetika	0	0	0
26	iné	0	0	0
SPOLU		1 462	4 909	16 326

Tab. 15 PREHĽAD O VÝŠETRENIACH ÚČINNOSTI STERILIZÁCIE, DEZINFEKČIE POMÔCOK A PROSTREDIA V LABORATÓRIU MŽP, ROK 2023

Druh vyšetrenia	Počet		
	vzoriek	ukazovateľov	analýz
dekontaminácia prostredia – stery	3 943	7 812	19 377
kontrola sterilizačných prístrojov	2 779	2 782	2 779
získovanie účinnosti dezinf. roztokov	0	0	0
skúšky sterility	466	1 398	5 116
ovzdušie	101	101	101
iný materiál	0	0	0
SPOLU	7 289	12 093	27 373

Tab. 16 PREHĽAD VÝZNAMNÝCH BAKTERIÁLNYCH KMEŇOV IZOLOVANÝCH ZO VZORIEK ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA V LAB. MŽP, ROK 2023

Názov	Počet
<i>Aeromonas spp.</i>	0
<i>Bacillus cereus</i>	13
<i>Citrobacter spp.</i>	69
<i>Clostridium perfringes</i>	5
<i>Enterobacter spp.</i>	72
<i>Enterococcus faecalis</i>	175
<i>Escherichia coli</i>	318
<i>Hafnia spp.</i>	0
<i>Klebsiella spp.</i>	12
koliformné baktérie	198
<i>Legionella pneumophila ser.1</i>	0
<i>Legionella pneumophila ser.3</i>	0
<i>Legionella pneumophila ser.5</i>	0
<i>Legionella pneumophila ser.6</i>	1
<i>Legionella pneumophila ser.9</i>	0
<i>Legionella pneumophila ser.2-15</i>	0
<i>Legionella sp.</i>	0
<i>Proteus spp.</i>	33
<i>Pseudomonas aeruginosa</i>	77
<i>Pseudomonas spp.</i>	159
saprofytické plesne	1
<i>Staphylococcus aureus</i>	59
<i>Staphylococcus sp.</i>	1 933
SPOLU	3 125

Tab. 17 PREHĽAD VYBRANÝCH UKAZOVATEĽOV VYŠETRENÝCH PRE POTREBY EURÓPSKÝCH REFERENČNÝCH LABORATÓRIÍ V LABORATÓRIU MŽP, ROK 2023

Ukazovateľ	potraviny		vody		prostredie	
	vyšetrené	pozitívne	vyšetrené	pozitívne	vyšetrené	pozitívne
<i>Salmonella</i>	909	1	3	0	0	0
<i>Listeria monocytogenes</i>	416	0	0	0	0	0
<i>Escherichia coli</i>	113	42	1 872	112	3 943	164
<i>Escherichia coli O 157</i>	0	0	0	0	0	0
iné patogénne ECO	0	0	0	0	3 943	0
<i>Campylobacter</i>	10	0	0	0	0	0
CPS	725	2	460	3	3 943	0
stafylokokový enterotoxín	0	0	0	0	0	0
stafylokokový enterotoxín - materské mlieko	0	0	0	0	0	0

Tab. 18 ANALYTICKÁ ČINNOSŤ LAB. BŽP PODĽA TYPU KOMODÍT, ROK 2023

Komodita	Počet		
	vzoriek	ukazovateľov	analýz
vody pitné a úžitkové	1 338	8 016	10 762
vody minerálne, pramenité, balené pitné	5	20	30
vody bazénové	446	892	1 784
vody z prírodných kúpalísk a vodárenských nádrží	69	197	1 193
vodné kvety	3	3	24
makrofyty			
stery			
améby	23	46	264
ovzdušie a bytový prach	4	4	20
pele	308	924	7 525
piesky	87	87	1 044
iné - ploštice			
vzorky zabezpečenia kvality meraní	41	1 078	2 012
SPOLU	2 324	11 267	24 658

Tab. 19 ANALYTICKÁ ČINNOSŤ LAB. BŽP PODĽA VÝKONOV ANALYTICKÝCH SKÚŠOK, ROK 2023

Analytická skúška	Počet		
	vzoriek	ukazovateľov	analýz
abiosestón a biosestón pitných vôd	1 343	8 036	10 792
biosestón prírodných kúpalísk a vodárenských nádrží	69	197	1 193
vodné kvety (kvalita-quantita)	3	3	24
biosestón umelých kúpalísk	446	892	1 784
améby	23	46	264
chlorofyl-a	69	69	138
makrofyty			
testy toxicity			
vajíčka helmintov			
cytogenetika			
pele	308	924	7 525
piesky	87	87	1 044
roztoče	4	4	20
iné - ploštice			

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom
v Košiciach**

Tabuľka č. 2: Personálne obsadenie OLM v SR v roku 2023

	ÚVZ SR	RÚVZ Banská Bystrica	RÚVZ Košice	CELKOM
Lekári bez špecializácie			0	
Lekári so špecializáciou			2	
Laborant s VŠ			0	
Laborant s VOV			0	
Lab. bez špecializácie			1	
Lab. so špecializáciou			4	
AHS			0	
Zdravot. prac. spolu			7	
VŠ – nelekári – špec.			0	
VŠ – nelekári – bez špec.			7	
Iní zdr. zam. ÚSV – so špec. chem lab.			0	
Iní zdr. zam. ÚSV – bez špec. chem lab.			0	
Iní zdr. prac. spolu			7	
Odb. zamestnanci ÚSV			0	
Pomocní zamestnanci			2	
Upratovačky			0	
Iní			0	
PRACOVNÍCI SPOLU			16	

Organizačné členenie OLM:

Vedúca OLM – MUDr. Viera Lengyelová

Národné referenčné centrá (NRC):

NRC pre diftériu - MUDr. Viera Lengyelová

NRC pre syfilis - MUDr. Beáta Nadzonová - je súčasťou oddelenia laboratórnej diagnostiky epidemiologicky významných sexuálne prenosných chorôb

Oddelenia:

Oddelenie virológie a antiinfekčnej imunológie - MUDr. Viera Lengyelová

Oddelenie laboratórnej diagnostiky epidemiologicky významných sexuálne prenosných chorôb - MUDr. Beáta Nadzonová

Oddelenie bakteriológie, bioterorizmu a molekulárnej biológie – Mgr. Zuzana Gavrecká

Ťažiskové úlohy OLM

V rámci laboratórnej diagnostiky súvisiacej s kontrolou prenosných ochorení odbor lekárskej mikrobiológie vykonáva nadstavbovú mikrobiologickú diagnostiku vybraných nákaz, venuje sa štandardizácii a overovaniu laboratórnych postupov akreditovaných vyšetrení, čím prispieva ku zvyšovaniu kvality preventívnych programov.

Laboratóriá odboru lekárskej mikrobiológie pracujú podľa požiadaviek normy ISO 15189:2012. Majú vydané osvedčenie o akreditácii na 6 skúšok a 8 ukazovateľov mikrobiologického vyšetřovania biologických materiálov ľudského tela a odpadových vôd

na dôkaz prítomnosti patogénnych mikroorganizmov a vírusov, ich identifikáciu a stanovenie hladiny ochranných a diagnostických protilátok vo vzorkách sér. Osvedčenie o akreditácii bolo udelené Slovenskou národnou akreditačnou službou 29. 09. 2021 a platí do 11. 11. 2024. Laboratóriá všetkých NRC a oddelení prijali a vyšetrili 7 451 vzoriek, vykonali 24 035 vyšetrení - ukazovateľov a 176 678 analýz. Laboratóriá ďalej vykonávali testovania na zabezpečenie kvality výkonu vyšetrení v počte 2 917 ukazovateľov a 13 812 analýz. Odbor lekárskej mikrobiológie sa podieľa na riešení významných celospoločenských programov a projektov MZ SR.

Plní nasledovné úlohy:

a) Prostredníctvom svojich Národných referenčných centier (NRC), ktoré pracujú v celoslovenskej pôsobnosti vykonáva:

- národnú laboratórnu surveillance diftérie – NRC pre diftériu

- národnú laboratórnu surveillance syfilisu – NRC pre syfilis

Zabezpečuje medzinárodnú spoluprácu vrátane požadovaných analýz a hlásení do regionálnych pracovísk ECDC a WHO.

Metodicky a odborne usmerňuje a koordinuje ostatné regionálne úrady verejného zdravotníctva v SR pri plnení celoštátnych aj medzinárodných programov ochrany a podpory zdravia.

b) V spolupráci s NRC pre poliomyelitídu ÚVZ SR sa podieľa na surveillance ľudských enterovírusov plnením úlohy č. 6.6. PP ÚVZ v SR: Environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV - aktívna účasť v programe na udržanie stavu bez poliomyelitídy v Slovenskej republike a úloh SZO v rámci celosvetového programu eradikácie poliomyelitídy.

c) V spolupráci s NRC pre chrípku ÚVZ SR sa podieľa na surveillance respiračných vírusov plnením úlohy č. 8.1. PP ÚVZ v SR: Diferenciálna diagnostika respiračných ochorení - aktívna účasť pri plnení úloh vyplývajúcich z členstva v EISN - European Influenza Surveillance Network.

d) V spolupráci s NRC pre morbili, rubeolu a parotitídu na ÚVZ SR sa podieľa na surveillance morbíl aktívnou účasťou pri plnení úlohy č. 8.4. PP ÚVZ v SR: Diagnostika exantémových ochorení – aktívna účasť pri plnení úloh vyplývajúcich z procesu eliminácie osýpok v Slovenskej republike a vo svete.

e) V spolupráci s odborními epidemiológie a odborními podpory zdravia RÚVZ Košického a Prešovského kraja sa podieľa na komplexnom riešení prevencie HIV/AIDS účasťou na plnení úlohy: Národný program podpory zdravia - úloha č. 9.1. z PP ÚVZ v SR.

Tabuľky č. 1, 3, 4

Tabuľka č. 1: Činnosť NRC a špecializovaných laboratórií OLM RÚVZ so sídlom v Košiciach v roku 2023

Názov pracoviska	Oblasť pôsobnosti	Spektrum vyšetrení	
RÚVZ so sídlom v Košiciach	SR	NRC pre diftériu	<ul style="list-style-type: none"> - overovanie a potvrdzovanie kmeňov <i>Corynebacterium diphtheriae</i> - stanovovanie typu a toxicity u potvrdených kmeňov <i>Corynebacterium diphtheriae</i> - stanovenie prítomnosti toxgénu metódou PCR - identifikácia koryneformných baktérií - stanovovanie hladiny difterického antitoxínu v ľudských sérach - odborná, metodická a expertízna činnosť - prehľady imunity populácie na diftériu
	SR	NRC pre syfilis	<ul style="list-style-type: none"> - nešpecifická a špecifická diagnostika syfilisu - konfirmačné testy na potvrdenie diagnózy syfilisu - konfirmačné testy pri falošne pozitívnych alebo negatívnych skriningových vyšetreniach v teréne pre OLM - hodnotenie testov v súčinnosti s anamnézou pacienta a diagnostické závery (deti, dospelí a gravidné ženy) - konzultácie s odborníkmi v teréne o štádiách ochorenia, liečbe a algoritmoch vyšetrenia, odporúčanie ďalších postupov

Pokračovanie tab. č. 1

Názov pracoviska	Oblasť pôsobnosti	Spektrum vyšetrení	
RÚVZ so sídlom v Košiciach	Košický a Prešovský kraj	Oddelenie virológie a antiinfekčnej imunológie	<ul style="list-style-type: none"> - virologické kultivačné vyšetrenie odpadových vôd, stolíc a iných biologických materiálov na prítomnosť poliovírusov a iných enterálnych vírusov - vyšetrenie protilátok triedy IgM, IgG, IgA proti vybraným typom enterálnych vírusov - laboratórna diagnostika vírusov chrípky - izolačné pokusy na bunkových kultúrach, rýchlotesty - spracovanie odpadových vôd v rámci monitoringu OV v SR na prítomnosť SARS-CoV-2 - stanovenie protilátok proti respiračným a neurotrovným vírusom metódou komplement – fixačnej reakcie - dôkaz protilátok triedy IgM a IgG metódou ELISA proti chrípke A a B, RSV, adenovírusom a mycoplasma pneumoniae - dôkaz protilátok proti osýpkam triedy IgM a IgG metódou ELISA
RÚVZ so sídlom v Košiciach	Košický a Prešovský kraj SR	Oddelenie laboratórnej diagnostiky epidemiologicky významných sexuálne prenosných chorôb - pracovisko HIV/AIDS - NRC pre syfilis	<ul style="list-style-type: none"> - dôkaz protilátok HIV/AIDS metódou ELISA - dôkaz antigénu HIV metódou ELISA <p>pozri tabuľku č. 1 vyššie</p>
	Košický a Prešovský kraj, mesto Košice	Oddelenie bakteriológie, bioterorizmu a molekulárnej biológie	<ul style="list-style-type: none"> - laboratórna diagnostika B. anthracis metódou polymerázovej reťazovej reakcie pre Košický a Prešovský kraj - laboratórna diagnostika respiračných vírusov metódou real-time RT-PCR na prítomnosť RNA vírusu chrípky (A, B), RS vírusu (A, B) a vírusu SARS-CoV-2 - sekvenovanie pozitívnych vzoriek na SARS-CoV-2

Tabuľka č. 3: Akreditácia pracovísk OLM v SR a účasť na externej kontrole kvality skúšok v roku 2023

	ÚVZ SR	RÚVZ BB	RÚVZ KE
Akreditácia od/do			29. 09. 2021 - 11. 11. 2024
Počet akreditovaných skúšok			6
Počet akreditovaných ukazovateľov			8
Počet absolvovaných medzilaboratórných porovnávacích testov			10

Tabuľka č. 4: Prehľad druhov vyšetrení a inej laboratórnej činnosti, počtu vyšetrených vzoriek a analýz v laboratóriách OLM v SR v roku 2023

Druh vyšetrenia	Počet	ÚVZ		
		ÚVZ	BB	KE
Rizikové zásielky	vzoriek			0
	analýz			0
Bakteriológia	vzoriek			27
	analýz			865
Viroológia	vzoriek			281
	analýz			17 878
Antiinfekčná imunológia	vzoriek			5 127
	analýz			146 970
Parazitológia	vzoriek			0
	analýz			0
MŽP	vzoriek			/
	analýz			/
Mykológia	vzoriek			/
	analýz			/
BŽP	vzoriek			/
	analýz			/
Laboratórium molekulárnej diagnostiky	vzoriek			2 016
	analýz			10 965
SPOLU	vzoriek			7 451
	analýz			176 678
Laboratórium bunkových kultúr	počet bunkových línií			/
	množstvo pripravenej bunkovej susp. X 10 ⁶			
Prípravňa pôd a tekutých médií	Pevné pôdy, l			/
	Tekuté pôdy, l			/
	Roztoky, l			/
SPOLU				/

Analýza činnosti jednotlivých pracovísk OLM

NRC PRE DIFTÉRIU

1. Národné referenčné centrum (NRC) pre diftériu bolo rozhodnutím Ministerstva zdravotníctva SR v zmysle zákona č. 518/1990 zriadené 15. februára 1996.

Organizačne je začlenené na odbore lekárskej mikrobiológie.

2. Personálne obsadenie

MUDr. Viera Lengyelová – vedúca NRC

Mgr. Anna Belyová – VŠ – nelekár bez špecializácie

Jozefína Hricová - zdravotnícky laborant so špecializáciou

Mgr. Zuzana Gavrecká – VŠ - nelekár bez špecializácie - molekulárny biológ

3. Akreditácia

- podľa normy ISO 15189:2012

- od roku 2006 s platnosťou do roku 2024

- počet skúšok: 1

- počet ukazovateľov: 1

4. Činnosť NRC

4.1. Odborná činnosť

4.1.1 Ťažiskové úlohy

V rámci nadstavbovej diagnostiky diftérie v celoslovenskej pôsobnosti zabezpečuje:

- overovanie a potvrdzovanie kmeňov *Corynebacterium diphtheriae*
- stanovovanie toxicity u potvrdených kmeňov *Corynebacterium diphtheriae*
- stanovenie prítomnosti tox génu metódou PCR
- identifikácia koryneformných baktérií
- stanovovanie hladiny difterického antitoxínu v ľudských sérach
- uchovávanie referenčných materiálov pre diagnostiku diftérie
- uchovávanie vzácných izolácií
- odbornú, metodickú a expertíznu činnosť
- informácie z oblasti laboratórnej diagnostiky diftérie
- informácie o epidemiologickej situácii v oblasti diftérie

Výsledky

V roku 2023 bolo v laboratóriu NRC pre diftériu vyšetrených 26 vzoriek. 16x bol identifikovaný kmeň *Corynebacterium diphtheriae* typ *gravis* – z toho 2x toxický, 3x bol identifikovaný kmeň *Corynebacterium diphtheriae* typ *mitis*, netoxický, 1x *Corynebacterium diphtheriae* typ *belfanti*, netoxický. Na zistenie hladiny difterického antitoxínu bolo vyšetrených 5 vzoriek séra.

Vyhodnotenie

Posledný prehľad imunity populácie na diftériu bol vykonaný v roku 2002. Je potrebné zvážiť vykonanie ďalšieho, za účelom kontroly stavu imunity populácie.

4.1.2 Novozavedené metódy

V roku 2023 neboli zavedené nové metódy.

4.1.3 Medzilaboratórne porovnania – v roku 2023 sme sa nezúčastnili medzinárodného medzilaboratórneho porovnávania.

4.1.4 Iná odborná činnosť

V roku 2023 sa NRC pre diftériu zúčastnilo spolu s odborom podpory zdravia a výchovy ku zdraviu projektu WHO s názvom: Prevencia a diagnostika vybraných infekčných ochorení medzi utečencami z Ukrajiny a ďalšími zraniteľnými skupinami na Slovensku.

Názov podprojektu pre NRC bol: Posilnenie diagnostických kapacít pre ďalšiu identifikáciu a testovanie toxicity kmeňov *Corynebacterium diphtheriae* v Národnom referenčnom centre pre záškrt zriadeného pri RÚVZ so sídlom v Košiciach.

Počas projektu bolo do NRC pre diftériu zaslaných 9 bakteriálnych kmeňov koryneformných baktérií prevažne z východnej časti Slovenska. Tieto údaje korelujú s vyšším počtom ukrajinských utečencov a iných zraniteľných skupín, najmä tých, ktoré majú nižšie hygienické štandardy, napr. rómske komunity na východnom Slovensku.

Na ďalšiu biochemickú identifikáciu druhov *Corynebacterium* bol vykonaný biochemický test API. U všetkých 9 kmeňov sa potvrdilo *Corynebacterium diphtheriae*, z toho 7 kmeňov bolo ďalej identifikovaných ako *C. diphtheriae gravis*, 1 kmeň ako *C. diphtheriae mitis* a 1 kmeň ako *C. diphtheriae belfanti*.

Všetky kmene *Corynebacterium* boli testované na produkciu toxínov s negatívnym výsledkom použitím konvenčnej metódy na bunkových kultúrach a súčasne s použitím PCR.

5. **Legislatívna činnosť** – nevykonáva.

6. **Metodická, konzultačná a výuková činnosť**

- telefonické konzultácie

- dotazníky v rámci spätnej väzby so zákazníkmi využívajúcimi služby NRC

7. **Členstvá**

Pracovníci NRC pre diftériu neboli vyzvaní k účasti v pracovných skupinách či výboroch.

8. **Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach**

V rámci projektu WHO sa 2 pracovníčky NRC zúčastnili 09. 10. - 12. 10. 2023 v Nicosii na Cypre workshopu zameraného na laboratórnu diagnostiku diftérie, ktorý organizoval WHO Collaborating Centre for Diphtheria v spolupráci s European University Cyprus. O skúsenostiach z tejto zahraničnej cesty, ako aj o celom projekte, referovali na celoslovenskom webinári 05. decembra 2023.

NRC PRE SYFILIS

1. NRC bolo zriadené Ministerstvom zdravotníctva SR rozhodnutím zo dňa 03. 09. 2001, SOČ – 4554/2001/N.

Je súčasťou oddelenia laboratórnej diagnostiky epidemiologicky významných sexuálne prenosných chorôb.

2. Personálne obsadenie

MUDr. Beáta Nadzonová – vedúca NRC

Mgr. Jana Uhliariková – VŠ – nelekár bez špecializácie

Mgr. Daniela Slimáková – VŠ - nelekár bez špecializácie

Mgr. Nikola Mihoková – VŠ – nelekár bez špecializácie

Mgr. Kristína Mattová – VŠ – nelekár bez špecializácie

3. Akreditácia

NRC pre syfilis je akreditované podľa normy STN EN ISO/17025:2005 od roku 2007 do 10. 11. 2019, podľa normy ISO 15189:2012 od 11. 11. 2019 s platnosťou do 11. 11. 2024.

- počet skúšok: 4

- počet ukazovateľov: 6

4. Činnosť NRC

4.1. Odborná činnosť

4.1.1 Ťažiskové úlohy:

- vykonáva nadstavbovú sérologickú diagnostiku syfilisu na potvrdenie ochorenia,
- konfirmuje falošne pozitívne a negatívne výsledky sérologických vyšetrení,
- konfirmuje sérologické vyšetrenia pri pozitívnom skríningu pre oddelenia lekárskej mikrobiológie - OLM, hematologické a transfúzne oddelenia - HTO a Národnú transfúznú službu – NTS,
- zabezpečuje laboratórnu surveillance syfilisu v rámci SR,
- overuje nové diagnostické súpravy určené na skríningové vyšetrenie v oblasti diagnostiky syfilisu,
- vyhodnocuje testy v súčinnosti s anamnézou pacienta a diagnostickými závermi (deti, dospelí, gravidné ženy, darcovia krvi).

Vyhodnotenie

V roku 2023 sme vyšetřili celkom 4 283 vzoriek sér a likvorov, z toho prvýkrát konfirmovaných bolo 2 065, z nich 1 246 (60,34 %) bolo pozitívnych. Pri porovnaní s rokom 2022, kedy bolo celkove vyšetřených 3 454 vzoriek, z toho prvýkrát konfirmovaných bolo 1 516, z nich 1 338 (88,26 %) bolo pozitívnych, sme zaznamenali vzostup konfirmovaných pacientov o 549 a počet pozitívnych klesol o 92 oproti hodnotenému obdobiu v roku 2022 (tab. č. 1, 2).

Skonfirmovali sme 158 detí, z ktorých 131 (82,91 %) malo prenesené materské protilátky IgG. U dvoch detí sme potvrdili prítomnosť IgM protilátok.

Z NTS a HTO bolo zaslaných na konfirmáciu 295 darcov krvi, z tohto počtu bolo 41 (13,90 %) pozitívnych.

V NRC pre syfilis bolo v roku 2023 vykonaných 13 711 vyšetrení (v roku 2022 bolo 10 990 vyšetrení), čo predstavuje nárast o 2 721 vyšetrení oproti hodnotenému obdobiu minulého roku.

V rámci dispenzárnej starostlivosti sme vyšetřili 2 220 vzoriek, z toho 1 817 (81,85 %) bolo pozitívnych. V porovnaní s rokom 2022, kedy sme vyšetřili 1 589 vzoriek, sme zaznamenali vzostup o 631 vzoriek.

Najvyšší počet pozitívnych vzoriek, čo sa týka krajov, bol zaznamenaný v Bratislavskom kraji, na druhom mieste bol Žilinský kraj, na treťom mieste Košický kraj (tab. č. 3).

Záver

S ohľadom na aktuálnu slovenskú i celosvetovú epidemiologickú situáciu je potrebné naďalej vykonávať dôslednú laboratórnu surveillance syfilisu s dôrazom na vylúčenie falošne

pozitívnych skriningových vyšetrení u niektorých diagnóz (malignity, autoimúnne ochorenia, vakcinácia, transplantácie, darcovia, tehotné, narkomani, HIV pozitívni).

Tab. č. 1 Počet vzoriek a vyšetrení za rok 2023 a 2022

Rok	2023	2022
Počet vzoriek	4 283	3 454
Počet vyšetrení	13 711	10 990

Tab. č. 2 Počet vyšetrených vzoriek u konfirmovaných pacientov za rok 2023

Konfirmovaní Pacienti	vzorky		
	pozitívne	negatívne	spolu
Dospelí	1 044	482	1 526
Gravidné	28	56	84
deti-prenesené IgG	131	27	158
deti s IgM	2	0	2
NTS/HTO	41	254	295
Spolu	1 246	819	2 065

Tab. č. 3 Celkový počet vzoriek a počet pozitívnych vzoriek v jednotlivých krajoch SR za rok 2023

	BA	BB	KE	NR	PO	TR	TT	ZA	spolu
Počet vzoriek	1 477	403	522	231	484	327	280	559	4 283
Z toho počet pozitívnych vzoriek	920	249	336	179	318	195	230	443	2 870
Počet vyšetrení	4 726	1 294	1 673	739	1 549	1 046	896	1 788	13 711

4.1.2 Novozavedené metódy

V roku 2023 nebola zavedená žiadna nová metóda.

4.1.3 Medzilaboratórne testy

V roku 2023 sme sa nezúčastnili na externej kontrole kvality.

4.1.4 Iná odborná činnosť

Pracovisko udržiava odborný kontakt a spolupracuje s odbornými inštitúciami a pracoviskami.

5. **Legislatívna činnosť**

NRC pre syfilis nebolo požiadané o účasť na legislatívnej činnosti.

6. **Metodická, konzultačná a výuková činnosť**

NRC pre syfilis vykonávalo odbornú, metodickú a expertíznu činnosť:

- vykonávalo konzultácie s ošetrojúcimi lekármi týkajúce sa štádia ochorenia, interpretácie výsledkov sérologických vyšetrení, interpretácie falošne pozitívnych a negatívnych výsledkov, liečebného a dispenzárneho postupu u dospelých, novorodencov, chorých pri koinfekcii s HIV, narkomanov a iných rizikových pacientov, odporúča časové intervaly ďalších potrebných odberov.

7. **Členstvo a zastúpenie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách**
- registrácia v Slovenskej lekárskej komore.
8. **Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach**
Vedúca NRC pre syfilis sa nezúčastnila na zahraničnej pracovnej ceste.

ODDELENIE VIROLÓGIE A ANTIINFEKČNEJ IMUNOLÓGIE

1. Oddelenie virológie a antiinfekčnej imunológie

2. Personálne obsadenie

MUDr. Viera Lengyelová - vedúca oddelenia

Mgr. Anna Belyová – VŠ – nelekár bez špecializácie

Jozefína Hricová - zdravotnícky laborant so špecializáciou

Eva Sýkorová - zdravotnícky laborant so špecializáciou

Mária Nitkulincová - zdravotnícky laborant so špecializáciou

Šimčáková Katarína – zdravotnícky laborant

Maščáková Helena - sanitárka

3. Akreditácia: áno

Podľa normy ISO 15189:2012 s platnosťou do 11. 11. 2024.

Počet skúšok: 1

Počet ukazovateľov: 1

4. Činnosť oddelenia

4.1. Odborná činnosť

Oddelenie virológie pri RÚVZ so sídlom v Košiciach je subnárodným virologickým laboratóriom pre celý Východoslovenský región, ktorého činnosť metodicky riadi NRC pre poliomyelitídu a NRC pre chrípku pri ÚVZ SR v Bratislave.

Laboratórium antiinfekčnej imunológie je nastavbovým sérologickým laboratóriom pre mesto Košice a Košický kraj.

4.1.1 Ťažiskové úlohy:

- aktívna účasť v programe na udržanie stavu bez poliomyelitídy v Slovenskej republike a úloh SZO v rámci celosvetového programu eradikácie poliomyelitídy – plnenie úlohy 6.6. PP ÚVZ SR – Environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV.

Z tejto úlohy vyplývajú nasledujúce činnosti:

- environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV (Vaccine Derived Polio Viruses) – vyšetrowanie odpadových vôd vo VS regióne na prítomnosť poliovírusov a iných enterálnych vírusov

- surveillance akútneho chabého obrn – vyšetrowanie stolíc a iného biologického materiálu na prítomnosť poliovírusov a iných enterálnych vírusov od pacientov s výskytom ochorenia napodobňujúcich poliomyelitídu, predovšetkým akútne chabé obrny (ACHO)

- sérologické vyšetrowanie protilátok proti vybraným enterálnym vírusom

Výsledky

V roku 2023 bolo vyšetrených 89 vzoriek odpadových vôd, z toho 19 bolo pozitívnych: 3x ECHO vírus 6, 2x ECHO vírus 24, 2x Cocksackievírus B4, 4x Cocksackievírus B5 a 8x non-polio enterovírusy.

V hodnotenom období sme vyšetrili na prítomnosť enterovírusov 89 klinických materiálov od 67 pacientov, všetky s negatívnym výsledkom.

S diagnózou suspektná akútna chabá obrna (ACHO) od pacientov do 15 rokov sme mali 4 materiály od jedného pacienta, všetky s negatívnym výsledkom.

Potvrdenie a identifikácia izolovaných enterovírusov boli urobené v NRC pre poliomyelitídu na ÚVZ SR v Bratislave vírusneutralizačným a RT-PCR testom.

- Nepriamy dôkaz: dôkaz protilátok:

Metódou ELISA na dôkaz špecifických protilátok triedy IgM, IgG a IgA proti enterálnym vírusom bolo vyšetrených 229 sér od 212 pacientov. Z toho malo pozitívne protilátky triedy IgM 26 vzoriek, IgG 8 vzoriek a IgA protilátky malo 35 vzoriek.

- Diferenciálna diagnostika respiračných ochorení – úloha č. 8.1. PP ÚVZ SR – aktívna účasť pri plnení úloh vyplývajúcich z členstva v EISN - European Influenza Surveillance Network:
- surveillance chrípky a chrípke podobných akútnych respiračných ochorení – laboratórna diagnostika respiračných ochorení vírusového pôvodu metódami molekulárnej biológie (RT-PCR), dôkaz protilátok proti vybraným druhom respiračných vírusov.

Výsledky

V roku 2023 bolo vyšetrených 756 materiálov od 746 pacientov s ochorením horných ciest dýchacích. Z toho bolo 705 odberov od sentinelových lekárov a 26 pitevných materiálov od 11 pacientov. Spolu bolo 340 materiálov s pozitívnym výsledkom (z toho bolo 325 materiálov od sentinelových lekárov a 11 pitevných materiálov od 6 pacientov).

Všetky vzorky boli vyšetrené metódou real time RT-PCR na prítomnosť RNA chrípky (A, B), RS vírusu (A, B) a vírusu SARS-CoV-2, z toho bolo pozitívnych 326 materiálov:

- 93x chrípka A (z toho 87 od sentinelových lekárov a 5 pitevných materiálov od 2 pacientov)
- 121x chrípka B (z toho 120 od sentinelových lekárov)
- 4x RSV A (z toho 2x od sentinelových lekárov a 2 pitevné materiály od 1 pacienta)
- 3x RSV B (z toho všetky od sentinelových lekárov)
- 91x SARS-CoV-2 (z toho 88 od sentinelových lekárov a 2 pitevné materiály od 1 pacienta)
- 5x chrípka A + SARS-CoV-2 (z toho 4 od sentinelových lekárov a 1 pitevný materiál)
- 1x chrípka A + RSV A (od sentinelového lekára)
- 1x chrípka A + RSV B (od sentinelového lekára)
- 7x chrípka B + SARS-CoV-2 (z toho 5 od sentinelových lekárov a 1 pitevný materiál)

V rámci dôkazu prítomnosti vírusov chrípky (A, B) bolo 24 materiálov od sentinelových lekárov dodatočne vyšetrených kultivačne na bunkových kultúrach. Z toho bolo 14 pozitívnych.

V NRC pre chrípku na ÚVZ SR v Bratislave boli metódou HIT identifikované ako:

- 3x chrípka A/Darwin/9/2021 (H3N2)-like
- 11x chrípka B/Austria/1359417/2021-like.

V rámci monitorovania odpadových vôd v SR na prítomnosť vírusu SARS-CoV-2 sme v laboratóriu spracovali 273 odpadových vôd z ČOV Košického kraja (odbery z 2 – 10 odberových miest podľa epidemiologickej situácie). Z toho bolo 141 pozitívnych (ÚVZ SR v Bratislave).

V rámci národného sekvenovania, ktorého cieľom je spoľahlivo a presne určovať varianty, ktoré sa objavujú a kolujú v populácii, sme osekvenovali 231 vzoriek, z ktorých všetky úspešne osekvenované vzorky boli variant omikron.

Nepriamy dôkaz: dôkaz protilátok:

V roku 2023 bolo na dôkaz protilátok proti respiračným vírusom vykonaných 1 042 sérologických vyšetrení (221 vzoriek) metódou KFR. Štandardná sada vyšetrení obsahuje 5 antigénov (vírus chrípky A a B, adenovírus, RS-vírus a Mycoplasma pneumoniae).

Pozitívne vyšetrenia: 7x chrípka A, 1x adenovírus, 13x RS-vírus a 2x Mycoplasma pneumoniae.

Metódou ELISA na dôkaz špecifických protilátok triedy IgM a IgG proti chrípke typu A a B a RS vírusom bolo vyšetrených 142 sér od 141 pacientov. Z toho:

- proti chrípke A mali 4 vzorky pozitívne protilátky triedy IgM,
- proti chrípke B mala 1 vzorka pozitívne a 1 vzorka hraničné hodnoty protilátok triedy IgM,
- proti RS vírusu malo 7 vzoriek pozitívne a 7 vzoriek hraničné hodnoty protilátok triedy IgM.

Na vyžiadanie vyšetrujeme metódou KFR aj protilátky proti ornitóze, Q-horúčke, chlamýdiómu skupinovému antigénu a legionelám. V tomto roku sme vyšetřili 10 vzoriek, všetky s negatívnym výsledkom.

- Aktívna účasť pri plnení úloh vyplývajúcich z procesu eliminácie osýpok v Slovenskej republike a vo svete – plnenie úlohy č. 8.4. – Diagnostika exantémových ochorení.

Vyhodnotenie

Laboratórium vykonáva vyšetrenie protilátok triedy IgM a IgG u vzoriek sér dodaných od ošetrovujúcich lekárov Košického a Prešovského kraja. V mesačných intervaloch k 20. dňu bežného mesiaca spracováva hlásenie v tabuľkovej forme o počte vyšetrených materiálov v stanovených vekových skupinách a zasiela elektronickou formou do NRC pre MRP ÚVZ SR.

Výsledky

V roku 2023 sme nedostali žiadnu vzorku na vyšetrenie prítomnosti protilátok triedy IgM a IgG.

Záver

Osýpky (morbili) je infekčné ochorenie, ktoré spôsobuje epidémie najmä v detskom veku.

Očkovaním sa výskyt tohto ochorenia znížil na minimum, ale v porovnaní s ostatnými vakcinovanými nákazami sa osýpky sporadicky stále vyskytujú. Je potrebné sledovať výskyt tohto ochorenia vyšetřovaním protilátok triedy IgM a tým zabrániť vzniku lokálnych epidémií v detskej populácii.

4.1.2 Novozavedené metódy

V roku 2023 nebola zavedená žiadna nová metóda.

4.1.3 Medzilaboratórne porovnania

V roku 2023 sa oddelenie virológie a antiinfekčnej imunológie nezúčastnilo na žiadnom medzilaboratórnom porovnávacom teste.

4.1.4 Iná odborná činnosť

Laboratórium ďalej vyšetřovalo prítomnosť protilátok proti vybraným druhom neurotropných vírusov komplement - fixačnou metódou (KFR) a metódou ELISA.

Vyhodnotenie

KFR proti varicelle bolo vyšetřených 32 vzoriek, na prítomnosť protilátok triedy IgM proti varicelle bolo vyšetřených 36 vzoriek, z nich bolo 7 pozitívnych. Na prítomnosť

protilátok triedy IgM proti parotitíde v teste ELISA bolo vyšetrených 24 vzoriek, z toho 1 bola pozitívna.

5. Legislatívna činnosť

Neboli sme požiadaní o účasť na legislatívnej činnosti.

6. Metodická, konzultačná a výuková činnosť

Oddelenie virológie a antiinfekčnej imunológie zabezpečuje pre lekárov Východoslovenského regiónu predatestačnú prípravu vo virológii a antiinfekčnej imunológii. Spokojnosť s úrovňou práce predmetného laboratória bola zisťovaná dotazníkmi v rámci spätnej väzby so zákazníkmi využívajúcimi služby oddelenia.

7. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

Oddelenie spolupracuje s pracoviskami v rezorte Ministerstva zdravotníctva SR, s medzinárodnými inštitúciami spolupracuje prostredníctvom NRC pre poliomyelitídu, NRC pre chrípku a NRC pre MRP ÚVZ SR v Bratislave.

8. Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

Pracovníci oddelenia sa v roku 2023 nezúčastnili žiadnej zahraničnej pracovnej cesty.

ODDELENIE BAKTERIOLÓGIE, BIOTERORIZMU A MOLEKULÁRNEJ BIOLÓGIE

1. Oddelenie bakteriológie odboru lekárskej mikrobiológie bolo v roku 2006 rozšírené o časť „bakteriologické zbrane a bioterorizmus“ a 01. 05. 2011 o laboratórium molekulárnej biológie. Od svojho zriadenia plní úlohy vyplývajúce z epidemiologickej situácie v meste Košice a úlohy, ktoré vyplývajú z oznámení zásielok a materiálov podozrivých z obsahu B.anthraxis v Košickom a Prešovskom kraji.

2. Personálne obsadenie

Mgr. Gavrecká Zuzana – vedúca oddelenia, VŠ – nelekár - molekulárny biológ

Mgr. Ondrušková Dorota- VŠ - nelekár

3. Akreditácia: nie

4. Činnosť oddelenia

4.1. Odborná činnosť

Oddelenie bakteriológie, bioterorizmu a molekulárnej biológie v pôsobnosti Košického a Prešovského kraja vykonáva:

- laboratórnu diagnostiku B.anthraxis metódou polymerázovej reťazovej reakcie (PCR)

- laboratórnu diagnostiku vzoriek na dôkaz prítomnosti respiračných vírusov pomocou molekulárno-biologických metód

4.1.1 Ťažiskové úlohy

Z poverenia hlavného hygienika zo dňa 28. 12. 2004 s účinnosťou od 15. 01. 2005 pracovisko vykonáva laboratórnu diagnostiku antraxu pre Košický a Prešovský kraj.

Hlavnou ťažiskovou úlohou je laboratórna diagnostika respiračných ochorení vírusového pôvodu pomocou molekulárno – biologických metód.

Výsledky

V roku 2023 nebola doručená ani jedna podozrivá zásielka na diagnostiku B. anthracis.

V roku 2023 bolo vyšetrených 756 materiálov od 746 pacientov s ochorením horných ciest dýchacích. Z toho bolo 705 odberov od sentinelových lekárov a 26 pitevných materiálov od 11 pacientov. Spolu bolo 340 materiálov s pozitívnym výsledkom (z toho bolo 325 materiálov od sentinelových lekárov a 11 pitevných materiálov od 6 pacientov).

Všetky vzorky boli vyšetrené metódou real-time RT-PCR na prítomnosť RNA chrípky (A, B), RS vírusu (A, B) a vírusu SARS-CoV-2, z toho bolo pozitívnych 326 materiálov:

- 93x chrípka A (z toho 87 od sentinelových lekárov a 5 pitevných materiálov od 2 pacientov)
- 121x chrípka B (z toho 120 od sentinelových lekárov)
- 4x RSV A (z toho 2x od sentinelových lekárov a 2 pitevné materiály od 1 pacienta)
- 3x RSV B (z toho všetky od sentinelových lekárov)
- 91x SARS-CoV-2 (z toho 88 od sentinelových lekárov a 2 pitevné materiály od 1 pacienta)
- 5x chrípka A + SARS-CoV-2 (z toho 4 od sentinelových lekárov a 1 pitevný materiál)
- 1x chrípka A + RSV A (od sentinelového lekára)
- 1x chrípka A + RSV B (od sentinelového lekára)
- 7x chrípka B + SARS-CoV-2 (z toho 5 od sentinelových lekárov a 1 pitevný materiál).

V rámci národného sekvenovania, ktorého cieľom je spoľahlivo a presne určovať varianty, ktoré sa objavujú a kolujú v populácii, sme osekvenovali 231 vzoriek, z ktorých všetky úspešne osekvenované vzorky boli variant omikron.

4.1.2 Novozavedené metódy

V roku 2023 nebola zavedená žiadna nová metóda.

4.1.3 Medzilaboratórne porovnania

V roku 2023 sa oddelenie nezúčastnilo na medzilaboratórnych porovnávacích testoch.

4.1.4 Iná odborná činnosť

Predmetné pracovisko sa venuje iba hore uvedenej odbornej činnosti.

5. **Legislatívna činnosť**

Neboli sme požiadaní o účasť na legislatívnej činnosti.

6. **Metodická, konzultačná a výuková činnosť**

Na oddelení sa zabezpečoval zácvik a výučba v metódach danej problematiky.

7. **Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách**

Spolupráca s mimorezortnými pracoviskami:

- Krajské riaditeľstvo HaZZ
- Krajské riaditeľstvo PZ

Informáciu o výsledku vyšetrení, okrem hore uvedených inštitúcií, ďalej dostávajú:

- Hlavný hygienik Slovenskej republiky
- Regionálny hygienik RÚVZ so sídlom v Košiciach
- Regionálny hygienik príslušného RÚVZ, z lokality ktorého pochádza podozrivá zásielka

8. **Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach**

Pracovníci oddelenia v roku 2023 neabsolvovali zahraničné služobné cesty.

ODDELENIE LABORATÓRNEJ DIAGNOSTIKY EPIDEMIOLOGICKY VÝZNAMNÝCH SEXUÁLNE PRENOSNÝCH CHORÔB

1. Oddelenie laboratórnej diagnostiky epidemiologicky významných sexuálne prenosných chorôb vzniklo v dôsledku zmeny organizačnej štruktúry odboru lekárskej mikrobiológie 01. 05. 2011. Do tohto oddelenia je začlenené NRC pre syfilis a pracovisko HIV/AIDS. Hodnotenie činnosti NRC pre syfilis je samostatnou kapitolou tejto výročnej správy.

Pracovisko HIV/AIDS bolo zriadené Ministerstvom zdravotníctva – Hlavným hygienikom SR v roku 1988.

2. Personálne obsadenie

MUDr. Beáta Nadzonová – vedúca oddelenia

Eva Andrásyová, - zdravotnícky laborant so špecializáciou

Eva Drabiková - sanitárka

3. Akreditácia: nie

4. Činnosť pracoviska

4.1. Odborná činnosť

Účasť na plnení úlohy č. 9.1. PP ÚVZ SR – Národný program podpory zdravia (NPPZ).

Pracovisko HIV/AIDS pre potreby Košického a Prešovského kraja vykonáva:

- vyšetrenia na anti - HIV protilátky a antigén metódou ELISA
- vydáva certifikáty o HIV negativite
- vykonáva poradenskú činnosť v rámci Poradne pre HIV/AIDS
- zabezpečuje zácvik a výučbu v metódach danej problematiky
- vykonáva konzultačnú činnosť v oblasti HIV/AIDS pre zdravotnícke pracoviská

4.1.1 Ťažiskové úlohy

Vyšetrovanie cestujúcich do zahraničia a vydávanie certifikátov o HIV negativite.

Vykonávanie vyšetrení na vlastnú žiadosť.

Vyšetrovanie anonymných žiadateľov.

Zdravotno-výchovná činnosť v oblasti prevencie HIV/AIDS.

Vyhodnotenie

V roku 2023 bolo vyšetrených 109 vzoriek na anti - HIV protilátky, z toho 2 boli pozitívne.

V rámci fungovania Poradne pre HIV/AIDS bolo vykonaných 106 odberov krvi, z toho 99 od anonymných žiadateľov o vyšetrenie, 5 odberov bolo na vlastnú žiadosť, 2 cestujúci do zahraničia, 3 vzorky boli vyšetrené z inej poradne. U všetkých bolo zároveň vykonané poradenstvo (predtestové a potestové).

4.1.2 Novozavedené metódy

V roku 2023 nebola zavedená žiadna nová metóda.

4.1.3 Medzilaboratórne porovnania

V roku 2023 sa pracovisko nezúčastnilo na medzilaboratórnych porovnávacích testoch.

4.1.4 Iná odborná činnosť

Účasť na plnení úlohy č. 9.1. z PP ÚVZ SR - Národný program podpory zdravia (NPPZ).

5. Legislatívna činnosť

V roku 2023 sme neboli požiadaní o účasť na legislatívnej činnosti.

6. Metodická, konzultačná a výuková činnosť

Na oddelení sa zabezpečoval zázvuk a výučba v metódach danej problematiky.

7. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

- RÚVZ v SR (pracoviská odborov epidemiológie, hygieny detí a mládeže, podpory zdravia)
- klinické a laboratórne pracoviská zdravotníckych zariadení Východoslovenského regiónu
- NRC pre HIV/AIDS

8. Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

Pracovníci oddelenia v roku 2023 neabsolvovali zahraničné služobné cesty.

Tab. č. 2 PERSONÁLNE OBSADENIE OLM V SR V ROKU 2023

	ÚVZ SR	RÚVZ Banská Bystrica	RÚVZ Košice	CELKOM
Lekári bez špecializácie	1	0	0	1
Lekári so špecializáciou	2	0	2	4
Laborant s VŠ	3	1,5	0	4,5
Laborant s VOV	0	1,5	0	1,5
Lab. bez špecializácie	2	1,5	1	4,5
Lab. so špecializáciou	13	7	4	24
AHS	0	0	0	0
Zdravot. prac. spolu	22	11,5	7	40,5
VŠ – nelekári – špec.	1	6	0	7
VŠ – nelekári – bez špec.	11	7,5	7	25,5
Iní zdr.zam.ÚSV– so špec. chem lab	0	0	0	0
Iní zdr.zam.ÚSV– bez špec. chem. lab.	0	1	0	1
Iní zdr. prac. spolu:	12	14,5	7	33,5
Odb. zamestnanci ÚSV	0	0	0	0
Odb. zamestnanci VŠ	1	0	0	1
Pomocní zamestnanci	4	4	2	10
Upratovačky	0	1	0	1
Iní	0	1	0	1
PRACOVNÍCI SPOLU	39	32	16	87

Tab. č. 3**AKREDITÁCIA PRACOVÍSK OLM V SR A ÚČASŤ NA EXTERNEJ KONTROLE
KVALITY SKÚŠOK V ROKU 2023**

	ÚVZ SR	RÚVZ BB	RÚVZ KE
Akreditácia ISO/IEC 17025:2017 od/do Akreditácia ISO 15189:2012	13.6. 2007/13.9. 2010 18.8.2010/18.8.2014 19.8.2014/19.8.2019 20.8.2019/20.8.2024	21.5.2020/21.5.2025 20.1.2020/20.1.2025	29.09.2021 11.11.2024
Počet akreditovaných skúšok	23	66	6
Počet akreditovaných ukazovateľov	140	106	8
Počet absolvovaných medzilaboratórných porovnávacích testov	8	18	1

Tab. č. 4 PREHĽAD DRUHOV VYŠETRENÍ A INEJ LABORATÓRNEJ ČINNOSTI, POČTU VYŠETRENÝCH VZORIEK A ANALÝZ V LABORATÓRIÁCH OLM V SR V ROKU 2023

Druh vyšetrenia	Počet	2023		
		ÚVZ SR	BB	KE
Rizikové zásielky	vzoriek	7	0	0
	analýz	51	0	0
Bakteriológia	vzoriek	4311	-	27
	analýz	61465	-	865
Viroológia	vzoriek	6380	384	281
	analýz	24124	25153	17878
Antiinfekčná imunológia	vzoriek	-	535	5127
	analýz	-	7999	146970
Parazitológia	vzoriek	-	-	-
	analýz	-	-	-
MŽP	vzoriek	-	10633	-
	analýz	-	59522	-
Mykológia	vzoriek	-	-	-
	analýz	-	-	-
BŽP	vzoriek	-	2283	-
	analýz	-	22646	-
Laboratórium molekulárnej diagnostiky	vzoriek	5154	1958	2016
	analýz	19202	17022	10965
SPOLU	vzoriek	15852	15793	7451
	analýz	104842	132342	176678
Laboratórium bunkových kultúr	počet bunkových línií	5	-	-
	množstvo pripravenej bunkovej susp. x 10 ⁶	5676,2	-	-
Prípravňa pôd a tekutých médií	Pevné pôdy, l	1485	796,3	-
	Tekuté pôdy, l	639	950,5	-
	Roztoky, l	720	1342,9	-
SPOLU		2844	3089,7	-

PODPORA ZDRAVIA A VÝCHOVA K ZDRAVIU

A. Organizácia a podmienky činnosti odboru podpory zdravia a výchovy k zdraviu vrátane Poradenského centra ochrany a podpory zdravia

a. Organizačná štruktúra

Na väčšine regionálnych úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike (ďalej len „RÚVZ v SR“) sú zriadené samostatné odbory podpory zdravia a výchovy k zdraviu (ďalej len „OPZaVkZ“), podliehajúce pod priame vedenie regionálnych hygienikov, ktoré zastrešujú činnosť podpory zdravia v rámci zdravotnej výchovy, činnosti základnej poradne zdravia, ako aj činnosti špecializovaných poradní zdravia. Ich organizačné zaradenie a personálne vybavenie je v jednotlivých RÚVZ rozdielne.

- **RÚVZ Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave** – Odbor podpory zdravia/výchovy k zdraviu realizuje preventívnu a edukačnú činnosť so zameraním na neinfekčné ochorenia s hromadným výskytom. Odbor vedie magistra v odbore verejné zdravotníctvo. Poradenskú a preventívnu činnosť zabezpečuje OPZaVkZ v PZ na Ružinovskej č. 8, kde odborní pracovníci poskytujú preventívnu a poradenskú činnosť za Bratislavský kraj.
- **RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici** – Od 1.1.2023 sa zmenou organizačnej štruktúry oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu dovedy spadajúce pod odbor epidemiológie stalo samostatným odborom. Odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu zastrešuje činnosť poradenského centra ochrany a podpory zdravia v zmysle § 14 zák. č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v platnom znení, vrátane základnej poradne zdravia (zPZ) a špecializovaných poradní, na ktorých činnosti participujú aj pracovníci ostatných odborov RÚVZ BB. Patrí sem 5 špecializovaných poradní: poradňa odvykania od fajčenia, poradňa zdravej výživy, poradňa pre očkovanie, poradňa pre prevenciu HIV/AIDS (vrátane vírusových hepatítid typu B a C) a poradňa ochrany a podpory zdravia pri práci. Poradenská činnosť sa uskutočňuje v rámci územnej pôsobnosti v súlade s Prílohou č. 1 k zákonu č. 355/2007 Z. z. pre okresy Banská Bystrica a Brezno.
- **RÚVZ so sídlom v Lučenci** – Oddelenie Podpory zdravia a výchovy k zdraviu pracuje ako samostatné oddelenie RÚVZ so sídlom v Lučenci. Jeho súčasťou je poradenské centrum ochrany a podpory zdravia, ktoré zastrešuje činnosť základnej poradne zdravia a špecializovaných poradní: poradne odvykania od fajčenia, poradne zdravej výživy, poradňa optimalizácie pohybovej aktivity, poradňa ochrany a podpory zdravia pri práci, poradňa nefarmakologického ovplyvňovania krvného tlaku, poradňa pre HIV/AIDS a pre HbSAg pozitívne rodiny. Činnosť špecializovaných poradní okrem pracovníkov OPZaVkZ zabezpečujú aj pracovníci oddelenia epidemiológie. Poradenská činnosť sa poskytuje pre okresy Lučenec a Poltár.
- **RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote** – má zriadené oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu, ktoré zastrešuje činnosť podpory zdravia v rámci zdravotnej výchovy, činnosti základnej poradne zdravia a špecializovaných poradní zdravia: poradňa zdravej výživy, poradňa odvykania od fajčenia a poradňa optimalizácie pohybovej aktivity. Poradenská činnosť sa poskytuje pre okresy Rimavská Sobota a Revúca.

- **RÚVZ so sídlom vo Veľkom Krtíši** - Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu je samostatný organizačný útvar RÚVZ Veľký Krtíš. OPZaVkJZ zastrešuje činnosť základnej poradne zdravia a koordinuje činnosť poradenského centra ochrany a podpory zdravia. Na činnosti špecializovaných poradní participujú aj pracovníci ostatných oddelení RÚVZ Veľký Krtíš a jedná sa o tieto poradne: poradňa pohybovej aktivity, poradňa pre odvykanie od fajčenia, poradňa pre nefarmakologické ovplyvňovanie krvného tlaku a poradňa zdravej výživy. Poradenská činnosť sa poskytuje pre okres Veľký Krtíš.
- **RÚVZ so sídlom vo Zvolene** – Súčasťou oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu je poradňa zdravia, v rámci ktorej sa poskytuje aj nadstavbové poradenstvo zdravej výživy, odvykania od fajčenia a súčasnej podpory duševného zdravia. Poradenská činnosť sa poskytuje pre okresy Zvolen, Detva, Krupina.
- **RÚVZ so sídlom v Žiari nad Hronom** – Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu zabezpečuje zdravotne – výchovné aktivity pre 3 okresy (Žiar nad Hronom, Žarnovica, Banská Štiavnica). Poradenstvo sa poskytuje v základnej poradni zdravia a v piatich špecializovaných poradniach: poradňa optimalizácie pohybovej aktivity, poradňa odvykania od závislostí na tabaku a iných psychoaktívnych látkach, poradňa zdravej výživy, poradňa nefarmakologického ovplyvňovania TK a poradňa HIV/AIDS. Poradenská činnosť sa poskytuje pre okresy Žiar nad Hronom, Žarnovica a Banská Štiavnica.
- **RÚVZ so sídlom v Košiciach** – je v zmysle organizačnej štruktúry konštituovaný na Odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu, ktorý sa člení na dve oddelenia, a to na Oddelenie epidemiológie chronických ochorení a Oddelenie výchovy k zdraviu. Odbor v sebe integruje Poradenské centrum ochrany a podpory zdravia, ktoré zastrešuje a koordinuje činnosť všetkých poradní daného úradu.
- **RÚVZ so sídlom v Rožňave** – má zriadené Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu, ktoré podlieha priamo pod riadenie regionálneho hygienika. Do činnosti oddelenia patria aj aktivity realizované v rámci Poradenského centra ochrany a podpory zdravia.
- **RÚVZ so sídlom v Spišskej Novej Vsi** – má zriadené Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu, ktoré podlieha priamo pod riadenie regionálneho hygienika. Do činnosti oddelenia patria aj aktivity realizované v rámci Poradenského centra ochrany a podpory zdravia.
- **RÚVZ so sídlom v Michalovciach** – má Oddelenie podpory zdravia, výchovy k zdraviu a zdravotníckej štatistiky, ktoré podlieha priamo pod riadenie regionálneho hygienika. Oddelenie zahŕňa aj činnosť úseku zdravotníckej informatiky a bioštatistiky. Do činnosti oddelenia patria aj aktivity realizované v rámci Poradenského centra ochrany a podpory zdravia.
- **RÚVZ so sídlom v Trebišove** – má zriadené Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu, ktoré podlieha priamo pod riadenie regionálneho hygienika. Do činnosti oddelenia patria aj aktivity realizované v rámci Poradenského centra ochrany a podpory zdravia.

- **RÚVZ so sídlom v Nitre** – oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu je začlenené do úseku výkonu práce vo verejnom záujme. OPZaVkZ podlieha pod priame vedenie regionálnej hygieničky MUDr. Mgr. Kataríny Tinákovovej, MPH, MHA - vedúcej služobného úradu, ktorá zastrešuje a koordinuje činnosť oddelenia. Zdravotno – výchovné a poradenské aktivity OPZaVkZ sa realizujú v územnej pôsobnosti okresov Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce. V rámci oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu je zriadená základná poradňa zdravia a špecializované poradne: poradňa v odvykaní od fajčenia, poradňa zdravej výživy, poradňa pre deti a mládež, poradňa HIV/AIDS, poradňa ochrany a podpory zdravia pri práci a poradňa environmentálna.
- **RÚVZ so sídlom v Komárne** – oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu je zriadené ako samostatné oddelenie. V rámci oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu je zriadená základná poradňa zdravia a špecializované poradne: poradňa odvykania od fajčenia a poradňa na optimalizáciu pohybovej aktivity.
- **RÚVZ so sídlom v Nových Zámkoch** – oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu a je začlenené do úseku výkonu práce vo verejnom záujme. V rámci oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu je zriadená základná poradňa zdravia a špecializovaná poradňa odvykania od fajčenia.
- **RÚVZ so sídlom v Leviciach** – oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu je samostatným oddelením. V rámci oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu je zriadená základná poradňa zdravia a špecializované poradne: poradňa v odvykaní od fajčenia, poradňa zdravej výživy a poradňa na optimalizáciu pohybovej aktivity.
- **RÚVZ so sídlom v Topoľčanoch** – oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu pôsobí ako samostatné oddelenie a podlieha pod priame vedenie regionálnej hygieničky Mgr. Andrei Ondrušovej – vedúcej služobného úradu. V rámci oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu je zriadená základná poradňa zdravia a špecializovaná poradňa zdravej výživy.
- **RÚVZ so sídlom v Prešove** – Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu vykonáva svoju činnosť ako samostatné oddelenie. Súčasťou oddelenia je Poradenské centrum ochrany a podpory zdravia, pozostávajúce zo základnej poradne a nadstavbových poradní.
- **RÚVZ so sídlom v Bardejove** – Oddelenie Podpory zdravia a výchovy k zdraviu v rámci organizačnej štruktúry patrí pod priame vedenie regionálnej hygieničky a generálnej tajomníčky.
- **RÚVZ so sídlom v Humennom** – Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu je samostatné oddelenie a referát Poradenské centrum ochrany a podpory zdravia je do oddelenia začlenený, zamestnanci sú priamo podradení regionálnemu hygienikovi.
- **RÚVZ so sídlom v Poprade** – Služby všeobecného poradenstva boli poskytované v základnej poradni zdravia, kde sa na jej činnosti podieľali pracovníčky aj zamestnanci odd. hygieny detí a mládeže. Od júna 2023 bola činnosť špecializovanej poradne zdravej výživy efektívnejšia z dôvodu prijatia pracovníčky na oddelenie PZaVkZ. Poradňu pre prevenciu HIV/AIDS zabezpečovalo odd. epidemiológie. Činnosť poradne na odvykanie od fajčenia zabezpečuje lekár oddelenia PPL.

- **RÚVZ so sídlom v Starej Lubovni** – Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu vrátane Poradenského centra zdravia je v organizačnej štruktúre RÚVZ so sídlom v Starej Lubovni priamo začlenené pod regionálneho hygienika a generálneho tajomníka služobného úradu.
- **RÚVZ so sídlom vo Svidníku** – má zriadené oddelenie Podpory zdravia a výchovy k zdraviu, ktoré v rámci organizačnej štruktúry patrí pod priame vedenie regionálnej hygieničky a generálnej tajomníčky.
- **RÚVZ so sídlom vo Vranove nad Topľou** - Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu vykonáva svoju činnosť ako samostatné oddelenie (OPZaVkZ).
- **RÚVZ so sídlom v Trenčíne** – Odbor Výchova k zdraviu a poradňa zdravia sídli v budove RÚVZ Trenčín, delí sa na základnú poradňu, poradňu zdravej výživy a poradňu na odvykanie od fajčenia. Spádovou oblasťou sú okresy Trenčín, Bánovce nad Bebravou, Nové Mesto nad Váhom a Myjava.
- **RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici** – Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu sídli v budove Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Považskej Bystrici, delí sa na základnú poradňu a poradňu na odvykanie od fajčenia. Spádovou oblasťou sú okresy Považská Bystrica, Púchov, Ilava a Dubnica nad Váhom.
- **RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach** – Od 1.1.2019 v rámci organizačných zmien bolo vytvorené oddelenie podpory zdravia a výchovy ku zdraviu, v rámci ktorého vykonáva svoju činnosť aj poradenské centrum ochrany a podpory zdravia.
- **RÚVZ so sídlom v Trnave** – zriadené OPZaVkZ, ku ktorému je organizačne pričlenené aj PCOPZ.
- **RÚVZ so sídlom v Dunajskej Strede** – zriadené OPZaVkZ, ku ktorému je organizačne pričlenené aj PCOPZ.
- **RÚVZ so sídlom v Senici** – zriadené OPZaVkZ, ku ktorému je organizačne pričlenené aj PCOPZ.
- **RÚVZ so sídlom v Galante** – zriadené OPZaVkZ, ku ktorému je organizačne pričlenené aj PCOPZ.
- **RÚVZ so sídlom v Žiline** – má vytvorený Odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu, ktorý je organizačne začlenený pod regionálneho hygienika.
- **RÚVZ so sídlom v Čadca** – má vytvorený Odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu, ktorý je organizačne začlenený pod regionálneho hygienika.
- **RÚVZ so sídlom v Liptovskom Mikuláši** – má vytvorený Odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu, ktorý je organizačne začlenený pod regionálneho hygienika.
- **RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne** – má vytvorený Odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu, ktorý je organizačne začlenený pod regionálneho hygienika.

- **RÚVZ so sídlom v Martine** – má vytvorený Odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu, ktorý je organizačne začlenený pod regionálneho hygienika.

b. Personálne obsadenie odboru

Personálne obsadenie odborov podpory zdravia a poradenských centier ochrany a podpory zdravia RÚVZ v SR je podrobne uvedené v tabuľke č.1. Celkovo v roku 2023 na OPZ RÚVZ v SR pracovalo 102 pracovníkov na úväzok 93,8. Vedúcich odborov pracovalo na jednotlivých RÚVZ v roku 2023 celkovo 23 na úväzok 21. Vysokoškolské vzdelanie I. stupňa malo 6 pracovníkov na úväzok 5,4. Vysokoškolské vzdelanie II. stupňa malo 15 pracovníkov a pracovalo na úväzok 13,9. Jeden verejný zdravotník mal vysokoškolské vzdelanie III. stupňa s úväzkom 1. S ukončeným vyšším odborným vzdelaním DAHE boli 3 pracovníci na úväzok 3 a AHE 2 pracovníci na úväzok 2. Na odboroch podpory zdravia pracovalo 28 zdravotných sestier na pracovný úväzok 26,6. Iných zdravotníckych pracovníkov pracovalo na odbore podpory zdravia 12 na úväzok 11,5 a iných nezdravotníckych pracovníkov bolo 15 na úväzok 13,7.

Na činnosti Poradenského centra zdravia a nastavbových poradní sa väčšinou podieľali nielen zamestnanci Odboru podpory zdravia, ale aj pracovníci z iných odborov RÚVZ v SR, alebo odborní pracovníci zamestnaní na dohodu.

B. Vzdelávanie pracovníkov

Vzdelávanie pracovníkov Odboru podpory a výchovy k zdraviu je priamo závislé od finančnej situácie konkrétneho RÚVZ. Aj napriek obmedzeným finančným možnostiam RÚVZ sa pracovníci zapájajú do vzdelávacích programov v oblasti výchovy ku zdraviu, zúčastňujú sa odborných seminárov, školení a konferencií podľa ponúk a možností. V roku 2023 absolvovali pracovníci školenia, kurzy či odborné podujatia a vzdelávacie aktivity podľa problematiky, na ktorú sa jednotliví pracovníci špecializujú. Zúčastňovali sa pracovných skupín, diskusných sústrezení v problematike podpory zdravia a výchovy k zdraviu, sociálnych determinantov zdravia, rovnosti v zdraví, sociálnej patológie, epidemiológie chronických ochorení a pod; seminárov, celoštátnych konferencií na základe ponúk a možností Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky. Svoje odborné vedomosti si pracovníci OPZ zvyšovali účasťou na odborných prednáškach, regionálnych, krajských, národných i medzinárodných seminároch organizovaných priamo RÚVZ v SR, ÚVZ SR, MZ SR, SZU Bratislava, SLS, SLK, SKSaPA, ako aj prostredníctvom externých vzdelávacích inštitúcií a taktiež sa vzdelávali aj aktívnym samostatným štúdiom. Na individuálne štúdium pracovníci OPZ využívali materiály uverejnené na internetových stránkach, odborné publikácie, časopisy a rôzne periodiká umiestnené v knižniciach RÚVZ na Slovensku a ÚVZ SR. Vzdelávali sa priebežne, v zmysle plánovaných i neplánovaných aktivít a daných úloh.

C. Rozbor činnosti

1. Prioritné celospoločenské intervenčné aktivity podpory zdravia

zvýšenie pohybovej aktivity
ozdravenie výživy
zdravá rodina
znevýhodnené skupiny

Zvýšenie pohybovej aktivity:

Činnosť v danej prioritne súvisela najmä s plnením Aktualizovaného Národného programu podpory zdravia pre roky 2021 – 2030, Národného programu prevencie obezity –v oblasti pohybovej aktivity, Národného akčného plánu v prevencii obezity na roky 2015 – 2025 a CINDI programu v SR prostredníctvom celonárodnej kampane „*Vyzvi srdce k pohybu*“. Projekt sme realizovali v rámci činnosti poradne optimalizácie pohybovej aktivity s cieľom zlepšiť zdravotný stav obyvateľov – znížiť chorobnosť a úmrtnosť na chronické neinfekčné ochorenia elimináciou jedného z najvýznamnejších rizikových faktorov - pohybovej inaktivity. Na podporu a propagáciu pohybovej aktivity vo vzťahu k obyvateľstvu využívame najmä edukáciu, poradenstvo, výstupy cez médiá. Distribúcia a propagácia zdravotno-výchovných aktivít prostredníctvom letákov a plagátov. Individuálne a skupinové poradenstva, ktoré zahŕňajú organizovanie a uskutočňovanie akcií ako pre širokú verejnosť, tak aj pre pracovné kolektívy či iné cieľové skupiny. Hlavným zámerom vykonaných aktivít bolo poukázať na význam pohybovej aktivity, jej priaznivý vplyv na zdravie, ak je pravidelnou súčasťou spôsobu života.

Prednášky a besedy boli zamerané predovšetkým na témy „*Pohyb prospieva zdraviu*“, „*Pohybová aktivita ako prevencia civilizačných ochorení*“, „*Pohybom ku zdraviu*“, „*Podpora zdravia*“, „*Zdravý životný štýl*“, „*Význam pohybovej aktivity*“ a „*Globezita*“. Edukácia verejnosti bola prispôbena rôznym cieľovým skupinám. Prednášky boli zamerané aj pre skupinu obyvateľstva, kde zaradzujeme nastávajúce mamičky v rámci poradne pre tehotné a dojčiacie matky. Témy ako je zdravý životný štýl, zdravá výživa a význam pohybovej aktivity u tehotných žien.

V oblasti témy Svetového dňa obezity – 4. marec v roku 2023 bola vyhlásená celoslovenská výtvarná súťaž pre ZŠ a edukácia na témy „*Zmeňme perspektívu: Rozprávajme sa o obezite*“, bola organizovaná informačná, celosvetová osvetová kampaň. Svetový deň „*Pohybom ku zdraviu*“ – 10. máj a Svetový deň osteoporózy – 20. október sme dali do pozornosti cez nasledovné osvetové edukačno-poradenské akcie (téma prednášok „*Pohybom proti osteoporóze*“). Išlo predovšetkým o zvýšenie informovanosti obyvateľov o význame pohybovej aktivity v prevencii chronických ochorení s cieľom zvýšiť pohybovú aktivitu.

V rámci športových aktivít v roku 2023 boli vyhlásené kampane ako „*Schody ako výzva*“ a cvičenia pre žiakov zamerané na správne držanie tela spojené s pohybovou inštruktážou, meraním správneho držania tela a meraním flexibility. Cvičebné aktivity s rehabilitačnými prvkami v komunitných centrách a rodinných centrách. Cvičenia pre rozličné skupiny obyvateľstva, ako sú deti a mládež akcia s názvom „*Športový víťaz do základných škôl*“. Dospelá populácia sa mohla zúčastniť prevažne verejných akcií ako je „*Beh mestom*“ a „*Športové dni*“, ktoré boli dostupné pre širokú verejnosť.

Ozdravenie výživy

Činnosť v danej prioritne bola v súlade s medzinárodnými princípmi zahrnutými v dokumentoch, ako napr. Agenda 2030 OSN pre udržateľný rozvoj; na národnej úrovni, napr. Strategický rámec starostlivosti o zdravie pre roky 2014 – 2030; Akčný plán pre potraviny a výživu na roky 2017 – 2025; Národný program podpory zdravia; Národný program prevencie obezity; Národný

program podpory zdravia „Zdravie pre všetkých v 21. storočí“, CINDI program SR a ďalšie programy, projekty, úlohy spojené s ochranou a podporou zdravia obyvateľov SR.

Zdravotno-výchovné pôsobenie malo poradenstvo, informačno-propagačné a edukačné aktivity, formou výkladu s besedou, prednášky s diskusiou, panelovej diskusie, s uplatnením prvkov interaktívneho a zážitkového učenia, vedomostného kvízu, učebných pomôcok, ako výučbové prezentácie, pracovné listy, maľovanky, projekcia DVD filmu, tlakomer, tukomer so zameraním na racionálnu výživu a zdravý spôsob života. Prednášky a besedy boli smerované na poradenstvo ohľadne výživy, zdravého spôsobu života a životného štýlu, zvýšenia pohybovej aktivity, využitia správnej výživy pre redukciiu nadváhy a obezity pre všetky vekové skupiny obyvateľstva. Verejnosť sme informovali príspevkami aj na webových stránkach. Témy prednášok boli zamerané na zdravú výživu, na osvojenie si návykov zdravej výživy, pitný režim a na škodlivosť konzumácie energetických nápojov,.

Prednášky a besedy pre detskú populáciu boli predovšetkým o význame správneho zloženia stravy, o význame mlieka a mliečnych výrobkov v strave, o dôležitosti pitného režimu a správneho výberu nápojov, zvýšenia pohybovej aktivity, ktoré boli spojené s interaktívnymi hrami.

Zaoberali sme sa aj neuspokojivým stavom chrupu našich detí a obyvateľov SR v spojitosti s nezdravou výživou. Dôraz sme upriamili na prevenciu zubného kazu a jeho dôsledkov na zdravotný stav so zameraním na mladú generáciu, hlavne u detí. Intervenčné zdravotno-výchovné pôsobenie bolo zamerané na dôležitosť čistenia zubov, jeho demonštráciu s praktickým nácvikom, správnu výživu vo vzťahu k stomatologickým ochoreniam, negatívne následky neošetreného chrupu na zdravotný stav a dôležitosť pravidelných preventívnych prehliadok.

Prednášky v stacionároch boli zamerané na pestrú stravu, dodržiavanie pitného režimu a primeraného pohybu je dôležité v živote každého seniora. Hovorili sme tam o zdravom starnutí, životnom štýle ako aj chorobách u seniorov.

Besedy a prednášky sa realizovali aj počas výjazdov poradne zdravia, pričom sa klientom merala a vyšetrovala hladina celkového cholesterolu, triglyceridov a glukózy v kapilárnej krvi, meral sa tlak krvi, množstvo telesného tuku, bazálny metabolizmus, viscerálny tuk, kostrové svalstvo, obvod pása, obvod bokov, BMI, WHR.

V roku 2023 sme pokračovali v spolupráci na projekte medzinárodného charakteru, celosvetového programu Nestle Healthy Kids „*Viem, čo zjem*“. Cieľom projektu je motivovať žiakov ZŠ vo veku 8-12 rokov k vyváženému životnému štýlu, správnym stravovacím návykom, k hygiene potravín a podporiť ich záujem o pohybové aktivity. Projekt je kombináciou zaujímavých prednášok o zdravom stravovaní, hygiene potravín a zábavných súťaží. Ďalšie projekty ako je „*Správna výživa*“, „*Zdravý životný štýl*“ a „*Školský program*“, „*Školské ovocie a zelenina*“, „*Školské mlieko*“

Z medzinárodných dní venovaných problematike výživy bola pozornosť venovaná, napr. na Svetový deň boja proti rakovine – 4. február; Svetový deň obezity – 4. marec vykonávali sa prednášky, besedy a rozhovory. V rámci celého územia prebiehala celoslovenská výtvarná súťaž ku Svetovému dňu obezity. Medzinárodný deň mlieka – 1. jún, Svetový deň mlieka v školách – posledná streda v septembri; Svetový deň potravy/výživy – 16. október a Svetový deň diabetu – 14. november.

Počas svetového dňa výživy boli realizované prednášky a besedy a interaktívne hry na tému „*Výživa v prevencii civilizačných ochorení*“, „*Zdravá výživa v prevencii civilizačných ochorení*“, „*Zdravá výživa mladistvých*“, „*Pohybová aktivita a zdravie*“.

Spolupracovalo sa aj na medzinárodnom projekte „*Spolu pre deti – Na deťoch z Ukrajiny nám záleží*“. Pre deti a ich príbuzných boli organizované zdravotno-

výchovné aktivity a vytvorené dvojjazyčné zdravotno-výchovné materiály zamerané predovšetkým na zdravú výživu.

V priestoroch Regionálnych úradov verejného zdravotníctva a Úradu verejného zdravotníctva boli pre zamestnancov a širokú verejnosť zhotovené informačné panely, časovo podľa aktuálnosti, na nasledovné témy: Zdravá výživa; Pitný režim; Svetový deň potravy; Svetový deň obezity; Svetový deň zdravia; Svetový deň srdca; Svetový deň Pohybom ku zdraviu; Pohybová aktivita a zdravie; Chcem zmenu, ako na pohyb.

Zdravá rodina

Odbory podpory zdravia a výchovy k zdraviu pôsobenie na rodinu zabezpečovali najmä aktivitami smerujúcimi k informovanosti širokej verejnosti o zdravom spôsobe života, a to primerane vzdelanostnej úrovni a veku oslovenej skupiny populácie. Medzi vybrané skupiny adresného pôsobenia, so zámerom vytvárania odborného potenciálu pre ďalšie rozširovanie informácií patrili pedagógovia, taktiež dobrovoľníci z radov matiek, seniorov, poslucháči vysokoškolského štúdia odboru Verejné zdravotníctvo, rómski aktivisti a ďalší. Výchovno-vzdelávacia činnosť bola orientovaná prioritne na školskú mládež, v rámci ktorej najviac preferovanými boli témy zdravý životný štýl a prevencia závislostí a podpora fyzického i psychického zdravia. Intervencie sa realizovali aj pre tehotné ženy a seniorov. So všeobecne kladnou odozvou sa stretávajú intervencie aj pre rôzne pracovné kolektívy, u zamestnancov z verejného i neverejného sektora a i., ktoré majú pomerne pravidelnú periodicitu.

Pôsobenie na rodinu sa realizovalo aj prostredníctvom poradenstva pre tehotné a dojčiace matky. Intervencie sa dotýkali aj *výchovy k zdravým vzťahom, výchovy k zodpovednému partnerstvu a rodičovstvu a pod.* V rámci starostlivosti o rodinu a mladú generáciu je venovaná pozornosť výchove a vzdelávaniu mladých matiek v oblasti *zdravého životného štýlu a starostlivosti o dieťa počas materskej dovolenky.* V rámci tejto témy sa vykonávalo aj individuálne poradenstvo matiek pri návšteve poradne zdravia

Študentom bola zdôrazňovaná *dôležitosť harmonického rodinného prostredia pre zdravý vývin detí, pre oblasť ich sexuálneho správania, partnerských vzťahov a plánovania rodiny.* Rodina ako základná bunka spoločnosti je v posledných rokoch podľa rôznych štúdií čoraz menej funkčná, často nekompletná, vzhľadom na vysokú rozvodovosť, pokles uzavretých manželstiev, uprednostňovanie partnerského spolužitia. Cieľom diskusií bolo posilniť povedomie o význame, poslaní, funkciách rodiny cez rozhovory o podstatných atribútoch pre partnerský, manželský, rodičovský, rodinný život (*harmónia, vzájomná dôvera, tolerancia, zodpovednosť* a i.).

V rámci aktivít boli v roku 2023 realizované aj intervenčné metódy a prednášková činnosť k témam *zdravý životný štýl, orálne zdravie, duševné zdravie, pokojný spánok, prevencia onkologických ochorení, prevencia nelátkových závislostí, duševné zdravie, problematika sexuálneho a reprodukčného zdravia a výchova k partnerstvu a rodičovstvu, načo si dávať pozor v zime, mentálna bulímia a anorexia, stres a techniky zvládania stresu, stomatohygiena, prevencia kyberšikany, environmentálna výchova, prvá pomoc a prevencia úrazov, prevencia pohlavne prenosných nákaz a infekcie HIV/AIDS, prevencia vybraných infekčných ochorení – chrípky, respiračných nákaz, COVID-19, vírusovej hepatitídy typu A, prevenciu vybraných chronických neinfekčných ochorení.* Aktivity boli realizované aj v spojitosti s výročnými svetovými dňami vyhlásenými Svetovou zdravotníckou organizáciou (*Svetový deň ústneho zdravia, Svetový deň zdravia a iné*).

Súčasťou edukačných aktivít bolo vytvorenie a distribuovanie rôznych zdravotno – výchovných materiálov, informačno-propagačných materiálov, výpožičky videofilmov z filmotéky a podobne.

Pre deti materských škôl sme realizovali **praktický nácvik správnej stomatohygienu**, naučené zručnosti sme u detí fixovali pomocou vizuálneho obrazu - vo forme omaľovánky. V rámci projektu „**Lakomý syseľ**“ sme distribuovali DVD so zameraním na stomatohygienu. Tento projekt sme realizovali tiež v súčinnosti s projektom „**Pozor na zubokazy**“, „**Kde bolo , tam bolo**“. Pre rodičov a učiteľov sme zabezpečili edukačné materiály vo forme letákov.

So základmi dopravnej výchovy sa začína už u detí v materských školách, kde sa prostredníctvom DVD – **Becepáčik** oboznámia s pravidlami cestnej premávky. Pre žiakov na 1. stupni základných škôl je súčasťou prednášky aj CD **Autoškola pre deti**, kde sa naučia poznávať dopravné značky a aké pravidlá má dodržiavať cyklista v cestnej premávke. Pre žiakov 2. stupňa základných a stredných škôl sú prednášky doplnené DVD BECEP prostredníctvom, ktorého sa naučia ako privolať prvú pomoc a správne ju poskytnúť. Zároveň sa naučia predchádzať úrazom, dopravným nehodám a poskytnúť predlekársku prvú pomoc.

Zamerali sme sa aj na produktívnu a postproduktívnu vekovú kategóriu s cieľom vzbudiť záujem ľudí o svoje vlastné zdravie, zvýšiť kvalitu života a zdravotného uvedomenia formou zverejňovania a distribúcie zdravotno-výchovných materiálov

Edukačno-preventívne aktivity pre osoby v poproduktívnom veku - seniorov boli zamerané na aktívne starnutie a prevenciu chronických neinfekčných ochorení.

Skupinové aktivity OPZaVkZ tematicky pokrývajú obvykle viac aspektov zdravého životného štýlu a bývajú venované prevažne starostlivosti o zdravie všetkých členov rodiny, vrátane detí a seniorov, medzigeneračnej spolupráci v podpore zdravia, prevencii chorôb, tréningom schopností a zručností pri poskytovaní predlekárskej prvej pomoci a pri ošetrovaní chorých, ale aj reprodukčnému zdraviu, prevencii sexuálne prenosných chorôb a výchove k zodpovednému rodičovstvu.

Znevýhodnené skupiny

Regionálne úrady verejného zdravotníctva v Slovenskej republike sa podieľali na podpore zdravia znevýhodnených komunit v súlade s Akčnými plánmi k Stratégii rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030 na roky 2022 – 2024 a s relevantnými národnými a medzinárodnými strategickými dokumentmi.

Problematike znevýhodnených komunit bola venovaná pozornosť prostredníctvom zdravotno-výchovných prednášok a edukačnou formou pre cieľovú populáciu. Vo všeobecnosti, väčšina výchovno-vzdelávacích aktivít u sociálne znevýhodnených skupín detí, mládeže či dospelých osôb bola širšie tematicky ladená. Preferované boli témy: **zdravý životný štýl, zdravá výživa, pohybová aktivita, prevencia nadváhy a obezity, prevencia drogovej závislosti, osobná hygienu a i.** Edukácia bola vykonávaná jednorazovo alebo opakovane. Podľa témy a cieľovej populácie boli využité učebné pomôcky ako napr. DVD, drogový kufor, okuliare simulujúce opitost' a i.

Zamerali sa aj na **prevenciou ochorení prenášaných znečistenými rukami** - názornou ukážkou správneho umývania rúk s následnou kontrolou pod UV lampou, distribúciou zdravotno-výchovného materiálu, premietaním DVD filmov a besedami k aktuálnym témam na

špeciálnych školách kde je zvýšené zastúpenie detí zo sociálne znevýhodnených rodín a detí z rómskej komunity.

Spolupráca sa rozvíja aj s komunitnými centrami, detskými domovmi/centrami pre deti a rodiny či s krízovými centrami, a to výkonom zdravotno-edukačných aktivít pre klientov (deti a mládež, dospelú populáciu), ako aj zamestnancov zariadení.

V spolupráci s koordinátorom pre rómske komunity a pedagogickými rómskymi asistentkami uskutočnili edukačno-výchovné aktivity zamerané na preventabilné rizikové faktory životného štýlu ako **fajčenie, užívanie alkoholu, drogy, nesprávne stravovacie návyky, nedostatok pohybu**. Mnohí žiaci majú s alkoholizmom a drogami už svoje skúsenosti, hovoriť o dôsledkoch ich účinku je preto dôležité. Aj tu, za pomoci asistentiek, zvolili spôsob komunikácie im blízky, cez príbehy a rôzne životné situácie.

Veľkým problémom vo vybraných osadách sú aj predčasné tehotenstvá u 12 až 14 ročných dievčat a s tým spojené ukončenie školskej dochádzky. Vyvinula sa snaha vhodnou formou podať informácie o reprodukčnom zdraví a tým prispieť k pôrodnej regulácii.

V spolupráci s komunitným centrom Varadka pre obyvateľov rómskej osady pripravili odbornú prednášku na tému **Onkologické ochorenia – rakovina prsníka a krčka maternice**. Bola uskutočnená prednáška na tému „**Bezpečný návrat domov**“

Aktívne sa zapojil do WHO projektu pod názvom „**Zvyšovanie informovanosti o chorobách v komunitách ukrajinských odídencom a iných zraniteľných skupín (rómske komunity)**“

Program pod názvom „**Spolu pre deti**“ bol zameraný najmä na deti, utečencov z Ukrajiny. Za sledované obdobie roku 2023 bolo rómske etnikum intervenované vo viacerých zdravotno-výchovných témach. Jednalo sa **o pohyb, jeho význam v prevencii srdcovo-cievnych, metabolických a onkologických chorôb; o zdravú výživu a pitný režim; fajčenie, alkohol, drogy, fetovanie, ich negatívny dopad na zdravie mladého človeka, psychickú a telesnú závislosť; nelátkové závislosti a gambling; prvú pomoc pri život ohrozujúcich stavoch, ako krvácanie, zástava srdca, dýchanie a bezvedomie**.

Prevenia závislostí (tabak, alkohol, drogy)

Zvýšená pozornosť v rámci primárnej prevencie závislostí sa venuje vybraným skupinám obyvateľstva, ktoré sú vystavené riziku poškodenia zdravia v dôsledku užívania návykových látok, prioritne deťom a mládeži, ženám v reprodukčnom veku a sociálne znevýhodneným skupinám obyvateľstva. Činnosť sa opiera najmä o *Národný program podpory zdravia pre roky 2021 – 2030, Národnú protidrogovú stratégiu SR na obdobie rokov 2021 – 2025 s výhľadom do roku 2030; Národný akčný plán pre problémy s alkoholom na roky 2021 – 2030; Národný akčný plán na kontrolu tabaku a súvisiacich výrobkov na roky 2023 – 2030* či v neposlednom rade o *Národnú stratégiu SR pre BECEP na roky 2021 – 2030*.

Často využívanými formami sú:

- výchovno-vzdelávacia a poradenská činnosť (napr. edukácia pre rôzne vekové skupiny, výkon Poradne na odvykanie od fajčenia);
- propagačná a edičná činnosť – tvorba a distribúcia informačných materiálov pre školskú mládež, kontaktné dospelé osoby (učitelia, rodičia atď.) a iné cieľové skupiny;

- účasť na informačných kampaniach (napr. pri príležitosti významných termínov s protidrogovou tematikou);
- participácia na preventívnych programoch, projektoch, úlohách zameraných na škodlivosť návykových látok, nelátkových závislostí a na zmysluplné využívanie voľného času (vrátane prípravy, koordinácie, realizácie, vyhodnocovania) v spolupráci s inými subjektmi;
- pôsobenie cez mienkotvorné médiá v oblasti propagácie aktivít a spôsobu života bez drog.

Činnosť na regionálnych úradoch verejného zdravotníctva je orientovaná prioritne na oblasť znižovania dopytu po návykových látkach, na preventívne programy, resp. priebežné zabezpečenie a realizáciu aktivít formou výchovy a vzdelávania najmä detí a mládeže v danom smere.

Edukačná činnosť vo vzťahu k školám bola zameraná na zdravý spôsob života, prevenciu látkových závislostí (zahrňujúc problematiku legálnych a nelegálnych drog), na prevenciu nelátkových závislostí a súvisiace témy. Výchovno-vzdelávacie akcie sa uskutočnili na školách rôzneho stupňa (počnúc MŠ až po VŠ), na viacerých opakovane. Okrem prostredia škôl a školských zariadení, aktivity sa realizovali aj v centrách pre deti a rodiny, v komunitných centrách pre mládež a dospelých a pod. Z didaktického hľadiska, rešpektujúc vekové kritérium, podujatia zväčša pozostávali z teoretického výkladu, besedy, individuálnej i skupinovej práce. Žiakom v rámci intervencií a podľa témy boli premietnuté aj videofilmy a distribuované zdravotno-výchovné materiály. Na prvom stupni ZŠ a v MŠ sa z hľadiska edukačných cieľov volila hravá forma oboznamovania sa s danou problematikou (využívanie prostriedkov, ako mimická bábk Adamko, maľovanky, premietnutie DVD a i). U žiakov druhého stupňa ZŠ a na SŠ sa zisťovala spätná väzba niekde aj prostredníctvom ankety či dotazníkovej metódy (anonymne), ktorou sa mapovali názory, postoje a poznatková úroveň z problematiky drog, drogových závislostí a osobitne tabakizmu. Študenti – fajčiari (na báze dobrovoľnosti) mali možnosť si otestovať na prístroji Smokerlyzer koncentráciu oxidu uhoľnatého vo výdychu (CO v ppm) a tým aj obsah karboxyhemoglobínu v krvi (COHb v %).

V spojitosti s *informačno-propagačnou a edukačno-poradenskou činnosťou* vo vzťahu k významným termínom venovaným problematike zdravia a drogovej prevencii sa reflektovalo na významné svetové a európske dni ako *Svetový deň bez tabaku – 31. máj, Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nelegálnemu obchodovaniu s nimi – 26. jún, Medzinárodného dňa povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme – 9. september, Svetový deň duševného zdravia – 10. október, Európsky týždeň boja proti drogám*. Pri týchto príležitostiach boli vytvorené, distribuované a na sociálnych sieťach zdieľané zdravotno-výchovné materiály.

Preventívne aktivity so zameraním na látkové a nelátkové závislosti a poskytovanie predlekárskej prvej pomoci boli realizované aj mimo významných termínov. Zdravotno-výchovnými témami napríklad *zdravý životný štýl, prevencia užívania legálnych a nelegálnych návykových látok, fetálny alkoholový syndróm, iné formy užívania tabaku, androgénne anabolické steroidy, poskytovanie predlekárskej prvej pomoci, nelátkové závislosti, kyberšikana a šikana, mentálne ochorenia, sebapoškodzovanie a ako spoznáš, že kamaráta niečo trápi*.

Poradenstvo formou *telefonickej Linky pomoci na odvykanie od fajčenia* v rozsahu SR je vykonávané podľa § 8 ods. 1 pís. b zákona č. 89/2016 Z. z. o výrobe, označovaní a predaji tabakových výrobkov a súvisiacich výrobkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov; rozhodnutia hlavného hygienika SR a metodického pokynu ÚVZ SR. Linku pomoci prevádzkujú všetky RÚVZ v SR v zmysle stanoveného harmonogramu, v 2-týždňových intervaloch počas pracovných dní v čase od 8:00 do 15:00 h. Volajúci boli informovaní o možnostiach ako sa odnaučiť fajčiť, prípadne boli oboznámení a odporučení na Poradne na odvykanie od fajčenia v mieste svojho bydliska.

V hodnotenom období sa pracovníci regionálnych úradov verejného zdravotníctva zúčastnili viacerých odborných a vzdelávacích podujatiach tematicky korešpondujúcich s danou prioritou a problematikou podpory duševného zdravia.

2. Verejné kampane a zdravotno-výchovné aktivity pri príležitosti významných dní

Zámerom aktivít iniciovaných a organizovaných v rámci kalendára významných termínov je informovať verejnosť (laickú či odbornú) o prioritných problémoch týkajúcich sa zdravia. Ich realizácia spočívala vo využití rôznych edukačno-intervenčných prístupov, masmediálneho priestoru a edičnej činnosti.

Aktivity v roku 2023 boli orientované hlavne na prevenciu kardio-vaskulárnych ochorení, prevenciu fajčenia, zdravú výživu, podporu vlastného zdravia, zmeny v životnom štýle, prevenciu onkologických ochorení, na oblasť problematiky AIDS a prevencii infekčných ochorení. Aktivity boli cielene venované predovšetkým detskej populácii, mládeži a obyvateľom v produktívnom veku, seniorom s konkrétnym zameraním na témy aktuálnych významných dní venovaných zdraviu vyhlásených WHO.

VEREJNÉ KAMPANE V BRATISLAVSKOM KRAJI:

Odbor podpory zdravia sa aktívne zapojil do edukačných a preventívnych aktivít pri príležitosti Svetových dní vyhlásených WHO – *Svetový deň zdravia, Svetový deň boja proti rakovine, Svetový deň obezity, Svetový deň „pohybom k zdraviu“, Svetový deň bez tabaku, Svetový deň diabetu, Svetový deň Alzheimerovej choroby, Svetový deň srdca.*

Svetový deň boja proti rakovine (4.2.2023) – propagácia formou uverejnenia príspevku na sociálnej sieti facebook RÚVZ BA a prostredníctvom panelu v priestoroch RÚVZ BA. Realizovanie edukačných aktivít formou prednášok – rakovina hrubého čreva a konečníka- 75 edukovaných. Distribuovanie materiálov zameraných na prevenciu onkologických ochorení.

Svetový deň obezity (4.3.2023) – uverejnenie príspevku na sociálnej sieti facebook RÚVZ BA; poskytnutie telefonického a emailového poradenstva. Zapojenie sa do celoslovenskej výtvarnej súťaže vyhlásenej ÚVZSR. Súťaž bola určená pre žiakov 1. a 2. stupňa ZŠ. Téma pre 1.stupeň – zdravá desiata, téma pre 2. stupeň – originálna aktivita, vďaka ktorej môžeme znižovať riziko obezity. Úlohou žiakov bolo vytvoriť pomocou rôznych výtvarných techník obrázkov na danú tému. Za Bratislavský kraj bolo oslovených 146 ZŠ. Víťazná škola za kraj bola odmenená zaujímavými cenami, ktoré zabezpečil RÚVZ Bratislava.

Svetový deň zdravia (7.4.2023) – propagácia Svetového dňa zdravia prostredníctvom médií – TV Ružinov, sociálnej siete facebook. Zorganizovanie dní otvorených dverí Poradne zdravia na RÚVZ Bratislava. Poradňu navštívilo 51 klientov. Klientom bolo poskytnuté vyšetrenie biochemických parametrov, krvného tlaku a taktiež meranie telesného, viscerálneho tuku a kostrového svalstva. Klientom bolo poskytnuté na základe ich aktuálnych nálezov odborné poradenstvo z oblasti výživy a životosprávy. Klientom u ktorých boli zistené nepriaznivé hodnoty rizikových parametrov bolo ponúknuté kontrolné vyšetrenie a ďalšie, komplexnejšie analýzy v Poradni zdravia. Prostredníctvom výjazdovej poradne realizovanie ďalších preventívnych aktivít v rôznych organizáciách, inštitúciách- Siemens, LIDL, NCZI, Národná banka. Spolu bolo vyšetrených 323 klientov.

Svetový deň pohybom k zdraviu (10.5.2023) – propagácia dňa formou uverejnenia príspevku na sociálnej sieti facebook RÚVZ BA, webovej stránke RÚVZ BA ako i formou informačného panelu venovanému tejto téme v priestoroch RÚVZ BA. Spolupracovanie na

celonárodnej kampani „Vyzvi srdce k pohybu,“ ktorá bola zameraná na zvýšenie pohybovej aktivity dospeljej populácie v jednotlivých krajoch.

Svetový deň bez tabaku (31.5.2023) – v rámci Svetového dňa bez tabaku boli uverejnené príspevky na FB profile úradu, spolu s poukázaním na tohtoročnú tému a heslo Svetového dňa bez tabaku „Pestujte potraviny, nie tabak!“. Informácie boli spojené s propagáciou Poradne na odvykanie od fajčenia a dňa otvorených dverí. Ten sa uskutočnil 31.5.2023, kde mala verejnosť možnosť merania CO vo vydychovanom vzduchu, zisťovali sme stupeň závislosti na tabaku dotazníkovou metódou, záujemcom bolo poskytnuté individuálne poradenstvo v odvykaní od fajčenia. Počet zúčastnených bol 21 klientov. Bližšie individuálne poradenstvo bolo poskytnuté 3 klientom, ktorí boli pozvaní na ďalšiu návštevu poradne v rámci poradenského procesu. Realizovali sme tiež besedy s témou zameranou na riziká fajčenia, kde bolo edukovaných 367 žiakov ZŠ a SŠ.

Svetový deň Alzheimerovej choroby (21.9.2023) – rozoslanie pracovných listov s cvičeniami na tréning pamäti denným centrám pre seniorov. V rámci Svetového dňa zrealizovaná prednáška DSS v Petržalke.

Svetový deň srdca (29.9.2023)- Informačno - propagačné aktivity - uverejnenie informácie k Svetovému dňu srdca prostredníctvom sociálnej siete RUVZ BA facebook. Preventívno – poradenské aktivity – v rámci tohto Svetového dňa sme realizovali – preventívne merania hladiny cholesterolu a meranie krvného tlaku pre zamestnancov RUVZ Bratislava, zúčastnilo sa ich 51 zamestnancov.

Svetový deň diabetu (14.11.2023) – v súvislosti so Svetovým dňom diabetu boli prostredníctvom sociálnych sietí facebook poskytnuté informácie o rizikách a správnom jedálničku pri diabete. Zorganizovanie dňa otvorených dverí Poradne zdravia na RÚVZ Bratislava. Poradňu navštívilo 5 klientov. Realizovanie preventívnych aktivít pre organizáciu Primark a DSS Tomášov v počte 47 klientov. Zároveň realizovanie edukačných prednášok pre seniorov v počte 12 edukovaných, pre žiakov gymnázia – 180 edukovaných.

VEREJNÉ KAMPANE V BANSKOBYSTRICKOM KRAJI:

Verejné kampane:

1. Kampaň Od srdca k srdcu

RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

- 402 meraní tlakomerom Microlife AFib (z toho u 60 mužov a u 342 žien), podozrenie na nepravidelnú činnosť srdca bolo zachytené v 13 prípadoch (2 muži, 11 žien)

2. Kampaň Vyzvi srdce k pohybu

RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

- X. ročník kampane, gestorom v roku 2023 bol RÚVZ BB
- celkový počet vyplnených účastníckych listov 653 (426 žien a 226 mužov, v 1 prípade bez uvedeného pohlavia)
- do žrebovania o ceny zaradených 634 účastníckych listov, online prišlo 95 účastníckych listov z nich až 17 nespĺňalo podmienky zaradenia do žrebovania, e-mailom alebo poštou prišlo 558 (2 nespĺňali podmienky)

RÚVZ so sídlom vo Veľkom Krtíši

- propagácia na webovej stránke RÚVZ Veľký Krtíš a Facebooku
- informačný panel s uvedenou tematikou

- distribúcia účastníckych listov

Pri príležitosti významných dní a svetových dní vyhlásených WHO sa v roku 2023 na OPZaVkJ v banskobystrickom kraji realizovalo celkom 312 zdravotno-výchovných aktivít (Z-V aktivity) s celkovým počtom 6 562 edukovaných osôb všetkých vekových skupín.

1. Mesiac povedomia o rakovine krčka maternice (1.-31. január):

- RÚVZ BB: 11 Z-V aktivít (264 edukovaných), 1 ponukový list, 1 rozhovor v médiu, 1 tlačová správa, 1 webová stránka, 1 informačný panel, distribúcia Z-V materiálov (37)
- RÚVZ RS: 1 Z-V aktivita (21 edukovaných), 1 článok (5x médiá, 1x webová stránka), 1 plagát (5x médiá, 1 webová stránka)

2. Svetový deň proti rakovine (4. február):

- RÚVZ BB: 15 Z-V aktivít (398 edukovaných), 1 výjazd (134 poradenstiev), 1 rozhovor v médiu, 1 tlačová správa, 2 príspevky na webové stránky, 2 príspevky na sociálnych sieťach, 2x roll-up, 1x výroba a distribúcia letáku, dotazníkový prieskum (112), 1 informačný panel, 1 odpočet, distribúcia Z-V materiálov (8)
- RÚVZ LC: 1 panel, 1 web stránka, distribúcia Z-V materiálov (20) a názorných pomôcok
- RÚVZ VK: 1 Z-V aktivita (23 edukovaných), 4 webové stránky (2 témy), 1 sociálna sieť (Facebook), 1 informačná tabuľa, 1 informačný panel
- RÚVZ ZV: 4 Z-V aktivity (49 edukovaných)
- RÚVZ ZH: 4 Z-V aktivity (58 edukovaných), 1 baner, 1 informačný panel, 1 webová stránka, 21 dňová výzva „Ako znížiť výskyt rakoviny krčka maternice“, organizovanej „Tímom svetového dňa rakoviny“ so sídlom v Ženeve (21 dní doručované materiály s predmetnou problematikou)

3. Svetový deň encefalitídy (22. február)

- RÚVZ RS: 1 článok, 5 x médiá, 1 webová stránka

4. Svetový deň obezity (4. marec):

- RÚVZ BB: 1 výtvarná súťaž, 1 výzva pre ZŠ, 2 losovania víťazov, 1 rozhovor v médiu, 1 webová stránka, 1 príspevok na sociálnych sieťach, 1x výroba a distribúcia letáku, 1 informačný panel, 1 odpočet
- RÚVZ LC: 1 výtvarná súťaž, distribúcia Z-V materiálov
- RÚVZ RS: 1 výtvarná súťaž, e-mail ZŠ (74), 5 informačných materiálov na webovej stránke
- RÚVZ VK: 1 výtvarná súťaž, 1 webová stránka, 1 sociálna sieť (Facebook), 1 informačný panel, intranet (24 x)
- RÚVZ ZV: 1 výtvarná súťaž, 1 informačný panel
- RÚVZ ZH: 1 výtvarná súťaž, 1 informačný panel

5. Svetový deň vody (22. marec)

- RÚVZ RS: 2 Z-V aktivity (40 edukovaných)
- RÚVZ VK: odber vzoriek vody s OHŽPaZ (163 záujemcov), 1 webová stránka, telefonické poradenstvo, informácie o vyšetrovaných ukazovateľoch (dusičnany a dusitany)
- RÚVZ ZV: 1 Z-V aktivita (28 edukovaných), 1 informačný panel

6. Týždeň mozgu (14. – 20. marec):

- RÚVZ LC: 1x online propagácia, 3x distribúcia Z-V materiálov

RÚVZ RS: 1 Z-V aktivita (21 edukovaných), 2 výjazdy zPZ (27 vyšetrených), 1 DOD, distribúcia Z-V materiálu (9)
RÚVZ VK: 5 webových prezentácií, 1 tlačová správa
RÚVZ ZV: 3 Z-V aktivity (50 edukovaných), 1 informačný panel, 1 webová stránka
RÚVZ ZH: 15 Z-V aktivít (282 edukovaných), 1 banner, 1 informačný panel, distribúcia Z-V materiálov (20)

7. Svetový deň spánku (18. marec):

RÚVZ BB: 43 Z-V aktivít (893 edukovaných), 1 tlačová správa, 1 webová stránka

8. Svetový deň ústneho zdravia (20. marec):

RÚVZ BB: 25 Z-V aktivít (588 edukovaných)
RÚVZ ZV: 1 Z-V aktivita (41 edukovaných), 1 informačný panel, distribúcia Z-V materiálu

9. Svetový deň zdravia (7. apríl):

RÚVZ BB: 15 Z-V aktivity (334 edukovaných), 1 výjazd zPZ (75 poradenstiev), 1 DOD (11 poradenstiev), 1 tlačová správa, 1 webová stránka, 2 príspevky na sociálnych sieťach, 1 výroba a distribúcia letáku (34), 1 karta klienta, 1 informačný panel, 1 odpočet, distribúcia Z-V materiálu
RÚVZ LC: 3 výjazdy zPZ (40 ľudí), distribúcia Z-V materiálov pre seniorov
RÚVZ VK: 1 DOD (10 klientov), 1 výjazd zPZ (19 klientov), 2 informačné panely, distribúcia Z-V materiálu
RÚVZ ZH: 1 DOD (15 klientov), 1 informačný panel, 1 banner, 1 webová stránka

10. Deň narcisov (20. apríl):

RÚVZ BB: 1 výjazd (97 poradenstiev), 1 reportáž, 1 tlačová správa, 1 výroba kartičky pre klientov, 1 dotazníkový prieskum (45), 1 distribúcia Z-V materiálov

11. Európsky imunizačný týždeň (23. – 30. apríl):

RÚVZ RS: 5x médiá, 1 webová stránka (informácie o očkovaní s grafikou povinných a odporúčaných očkovaní podľa dosiahnutého veku a rizika nákazy v SR)

12. Európsky deň melanómu (9. máj):

RÚVZ LC: 1 vytvorený informačný materiál, 2x distribúcia informačného materiálu (ZŠ, SŠ), 1 webová stránka
RÚVZ RS: 5x médiá (článok), 1x webová stránka
RÚVZ VK: 1 informačný panel, 1 webová stránka, 1 sociálna sieť Facebook

13. Svetový deň pohybom ku zdraviu (10. máj):

RÚVZ BB: 1 tlačová správa, 1 informačný panel
RÚVZ LC: 1 športový deň RÚVZ LC, informácie o PA pre klientov poradne zdravia, informačné panely, informácie KD, OA, ZŠ, webová stránka
RÚVZ VK: 5 športových podujatí (185 detí, 103 žiakov, 24 zamestnancov), 1 sociálna sieť Facebook, distribúcia Z-V materiálov e-mailom (3), 1 informačný panel
RÚVZ ZV: 8 Z-V aktivít (150 edukovaných), 1 kampaň „Schody ako výzva“, 1 informačný panel
RÚVZ ZH: informačný panel, banner, kampaň „Vyzvi srdce k pohybu“ (24 účastníckych listov)

14. Svetový deň hypertenzie (17. máj):

RÚVZ BB: 1 Z-V aktivita (10 edukovaných), 1x výroba a distribúcia letáku

RÚVZ RS: 5x médiá, 1x webová stránka

RÚVZ VK: 1 výjazd zPZ (22 klientov), 2 informačné panely

15. Svetový deň bez tabaku (31. máj):

RÚVZ BB: 10 Z-V aktivít (234 edukovaných), 1 výjazd (36 poradenstiev), 1 DOD, 2 rozhovory v médiách, 1 tlačová správa, 1x výroba a distribúcia letáku, 1 informačný panel, 1 odpočet, 1 distribúcia Z -V materiálov

RÚVZ LC: 1 DOD, webová stránka, informačné panely, meranie prístrojom Smokerlyzer (35), spirometria (35), vyplnenie dotazníka závislosti na nikotíne (35), individuálne poradenstvo (35), informácie o možnostiach návštevy poradne na odvykanie od fajčenia (35), zdravotná osвета pre ZŠ a SŠ

RÚVZ VK: 1 DOD (22 klientov), merania prístrojom Smokerlyzer, zisťovanie stupňa závislosti prostredníctvom Fagerströmovho dotazníka, individuálne poradenstvo, distribúcia Z-V materiálov, meranie tlaku krvi a pulzu, ponuka informácií o POF na RÚVZ, ZŠ, SŠ, v knižnici

RÚVZ ZV: 4 Z-V aktivity (43 edukovaných), 4x vedomostný kvíz (43), 1 DOD, informácia na webovej stránke, meranie prístrojom Smokerlyzer (17), spirometria (9), zisťovanie stupňa závislosti prostredníctvom Fagerströmovho dotazníka, analýza skladby tela (36), meranie tlaku krvi a pulzu (36) individuálne poradenstvo na odvykanie od fajčenia (4), 1 hromadné Z-V podujatie (meranie tlaku krvi a pulzu, oxidu uhoľnatého), 1 informačný panel, 1 komunikácia s ÚVZ SR o otázkach užívania drog na ZŠ pre Hospodárske noviny

RÚVZ ZH: 6 Z-V aktivít (48 edukovaných), 1 kvíz (5 klientov), meranie prístrojom Smokerlyzer (10), spirometria (10), Fagerströmov dotazník (5), 1 informačný panel, banner

16. Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu (26. jún):

RÚVZ BB: 20 Z-V aktivít (396 edukovaných), 1 tlačová správa, 1 správa v printovom médiu, 1 informačný panel, 1 odpočet

RÚVZ LC: webová stránka, informačné panely, distribúcia informácií (2x)

RÚVZ VK: 3 Z-V aktivity (121 edukovaných), 1 webinár (21 edukovaných) zaslaný aj do knižnice, webová stránka, 1 informačný panel

RÚVZ ZV: 7 Z-V aktivít (155 edukovaných), 1 článok a fotodokumentácia na webe

RÚVZ ZH: 13 Z-V aktivít (191 edukovaných), 1 informačný panel, banner

17. Medzinárodný deň povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme (9. september):

RÚVZ ZV: 1 Z-V aktivita (31 edukovaných), 1 informačný panel

18. Svetový deň Alzheimerovej choroby (21. september):

RÚVZ BB: 4 Z-V aktivity (69 edukovaných), 1 informačný panel

RÚVZ LC: distribúcia Z-V materiálu, 1 informačný panel, 1 webová stránka

RÚVZ RS: 1 Z-V aktivita (11 edukovaných), 1 článok (5x médiá, 1x webová stránka RÚVZ)

RÚVZ VK: 3 Z-V aktivity (85 edukovaných), 1 webová stránka, 1 informácia na sociálnej sieti, 1 informačný panel, distribúcia Z-V materiálu (3)

RÚVZ ZV: 4 Z-V aktivity (83 edukovaných), 1 informačný panel, distribúcia Z-V materiálu

RÚVZ ZH: 1 Z-V aktivita (7 edukovaných), 1 informačný panel

19. Svetový deň srdca (29. september):

- RÚVZ LC: informačný materiál odoslaný do KC a DDaSS, 1 výjazd (24 poradenstiev), 1 informačný panel, 1 webová stránka, 1 informácia na sociálnej sieti
RÚVZ RS: 1 Z-V aktivita (12 edukovaných), DOD (19 klientov), 1 článok (5x médiá, 1x webová stránka RÚVZ)
RÚVZ VK: 1 Z-V aktivita (20 edukovaných), distribúcia Z-V materiálu, 1 informačný panel
RÚVZ ZV: 1 Z-V aktivita (19 edukovaných), 2 webové stránky, 1 informačný panel, distribúcia Z-V materiálu

20. Mesiac úcty k starším (1. – 31. október):

- RÚVZ BB: 1 výjazd – Olympiáda seniorov (38 poskytnutých poradenstiev)
RÚVZ ZV: 2 Z-V aktivity (38 edukovaných), 1 informačný panel

21. Ružový október – Mesiac boja proti rakovine prsníka (1. – 31. október):

- RÚVZ BB: 1 informačný panel, distribúcia Z-V materiálu (3)

22. Svetový deň duševného zdravia (10. október)

- RÚVZ BB: 1 tlačová správa, 1 správa v printovom médiu, 1 webová stránka
RÚVZ LC: distribúcia Z-V materiálu, 1 webová stránka
RÚVZ RS: 1 článok (5x médiá, 1x webová stránka RÚVZ)
RÚVZ VK: 1 informačný panel, 1 informácia na sociálnej sieti, distribúcia Z-V materiálu
RÚVZ ZV: 3 Z-V aktivity (55 edukovaných), 1 informačný panel

23. Svetový deň umývania rúk (15. október):

- RÚVZ ZH: 3 Z-V aktivity (58 edukovaných)

24. Svetový deň výživy (16. október):

- RÚVZ BB: 13 Z-V aktivít (230 edukovaných), 1 informačný panel
RÚVZ LC: 2 Z-V aktivity (72 edukovaných), distribúcia Z-V materiálu
RÚVZ ZH: 1 výjazd (37 klientov), distribúcia Z-V materiálu

25. Svetový deň chrbtice (16. október):

- RÚVZ ZH: 2 hodiny cvičenia (25 edukovaných)

26. Svetový deň osteoporózy (20. október):

- RÚVZ BB: 1 Z-V aktivita (20 edukovaných)
RÚVZ RS: 1 článok (5x médiá, 1x webová stránka RÚVZ)
RÚVZ ZV: 1 informačný panel
RÚVZ ZH: 1 informačný panel

27. November mesiac mužského zdravia a prevencie (1. – 30. november):

- RÚVZ BB: 1 informačný panel

28. Svetový deň diabetu (14. november):

- RÚVZ BB: 1 zPZ (39 poskytnutých poradenstiev), 1 výjazd (45 poskytnutých poradenstiev), 1 informačný panel, 1 odpočet, distribúcia Z-V materiálu
RÚVZ LC: 5 výjazdov (34 poskytnutých poradenstiev), 1 informačný panel
RÚVZ RS: 2 Z-V aktivity (60 edukovaných)
RÚVZ VK: 1 webová stránka, 1 informácia na sociálnej sieti, 1 informačný panel, DOD (4 klienti), distribúcia Z-V materiálu

RÚVZ ZH: 1 výjazd (15 klientov), 1 informačný panel

29. Európsky týždeň boja proti drogám (13. – 19. november):

RÚVZ BB: 12 Z-V aktivít (261 edukovaných), 1 tlačová správa, 1 správa v printovom médiu, 1 správa na webovej stránka, 1 informačný panel, 1 odpočet

RÚVZ LC: 5 Z-V aktivít (146 edukovaných), 1 informačný panel

RÚVZ RS: 6 Z-V aktivít (293 edukovaných), 1 článok (4x médiá, 1x webová stránka RÚVZ)

RÚVZ VK: 2 Z-V aktivity (100 edukovaných), 1 informačný panel, 1 informácia na sociálnej sieti, distribúcia Z-V materiálu, zapožičanie DVD

RÚVZ ZV: 6 Z-V aktivít (150 edukovaných), 1 webová stránka, 1 informačný panel

RÚVZ ZH: 9 Z-V aktivít (137 edukovaných), 2 výjazdy (30 poskytnutých poradenstiev), distribúcia Z-V materiálu, Smokerlyzer (5 meraní)

30. Svetový deň HIV/AIDS (1. december):

RÚVZ VK: 1 webová stránka, 1 informačný panel, distribúcia Z-V materiálu

RÚVZ ZV: 11 Z-V aktivít (90 edukovaných)

RÚVZ ZH: 3 Z-V aktivity (52 edukovaných), 1 informačný panel

VEREJNÉ KAMPANE V KOŠICKOM KRAJI:

Zámerom aktivít iniciovaných a organizovaných v rámci kalendára významných termínov je informovať verejnosť (laickú či odbornú) o aktuálnych, prioritných problémoch týkajúcich sa zdravia. Ich realizácia spočívala vo využití rôznych edukačno-intervenčných prístupov, masmediálneho priestoru a edičnej činnosti.

Pracovníci útvarov podpory zdravia a výchovy k zdraviu pri RÚVZ v Košickom kraji, pri príprave a organizovaní aktivít postupovali podľa centrálnych metodických usmernení, resp. vlastných plánov a dispozícií.

RÚVZ so sídlom v Košiciach podporil *propagačnou a intervenčnou formou* nasledovné významné termíny a informačné kampane:

Svetový deň rakoviny – 4. február, vyhlásený Úniou pre medzinárodnú kontrolu rakoviny/UICC. Téma kampane znela „*Komerčné záujmy spôsobujú milióny prípadov rakoviny, ktorým sa dá zabrániť*“, leitmotív „*Odstráňme rozdiely v starostlivosti*“. Výzva poukazuje na tie príčiny vzniku rakoviny, ktoré sa dajú odstrániť a na mnoho bariér, ktoré súvisia so socioekonomickými faktormi a bránia ľuďom v prístupe k prevencii, diagnostike, liečbe a následnej starostlivosti. Bariéry sú spôsobené kultúrnym kontextom, geografickou polohou, rodovými normami, úrovňou príjmu, vzdelania, diskrimináciou či predpokladmi na základe veku, pohlavia, sexuálnej orientácie, etnickej príslušnosti, zdravotného postihnutia a životného štýlu, a vedú k rozdielom v rizikách vzniku a prežitia onkologického ochorenia.

V rámci prevencie onkologických ochorení, RÚVZ v SR zahájili 1. februára, v nadväznosti na *Svetový deň rakoviny*, a s výkonom počas celého mesiaca, rôzne edukačno-poradenské aktivity so zameraním na najčastejšie sa vyskytujúce nádorové ochorenia, prevenciu rakoviny prsníka, krčka maternice a rakoviny hrubého čreva, konečníka. Cieľom aktivít bolo zvýšiť povedomie o rizikových faktoroch vybraných onkologických ochorení, o možnostiach ich prevencie a zásadách zdravého životného štýlu.

Činnosť RÚVZ Košice spočívala v *edukačno-poradenských a informačno-propagačných aktivitách* (bola vykonávaná individuálnou, resp. skupinovou formou aj v rámci poradenstva cez mobilnú Poradňu zdravia a Poradňu odvykania od fajčenia). Učebnými pomôckami boli výučbové prezentácie; modely prsníka a hrubého čreva; dotazníky k onkologickým témam (rozdané po intervencii); tematické informačno-propagačné materiály

od rôznych editorov vrátane ÚVZ SR, RÚVZ Košice ako aj Európsky kódex proti rakovine od SZO-EU-IARC).

Predmetné preventívne aktivity kvôli dopytu sa realizovali aj priebežne počas celého roka. V rámci požadovaného odpočtu a v časovom období od 25. 01. 2023 do 18. 04. 2023 bolo uskutočnených 27 aktivít. O uvedené témy prejavovali záujem rôzne vekové kategórie, čomu bolo vyhovené. Intervenovaných bolo sumárne 347 osôb, z toho 11 žiakov ZŠ, 160 študentov SŠ, 66 osôb v produktívnom, 57 osôb v poproduktívnom veku a 53 zdravotne znevýhodnených osôb rôzneho veku a ich príbuzní. Spolupracujúcich inštitúcií bolo 15 (z toho 1 ZŠ, 3 SŠ, 2 DC, 4 KC, RS-ZPP Radosť, Zdravé regióny, Liga proti rakovine, KT Medicína Košice, KTMK).

Prehľad edukačno-poradenských a informačno-propagačných aktivít zameraných na nasledovné témy, formy výkonu:

- *Onkologické ochorenia – prevencia* (3 prednášky s diskusiou), na Strednej zdravotníckej škole, Kukučínova 40, Košice, dňa 25. 01. 2023, pre študentov 1. a 2. roč. (v celkovom počte 64);
- *(*)Ponuku služieb mobilnej základnej Poradne zdravia a mobilnej Poradne na odvykanie od fajčenia (vyšetrenia na riziko metabolického syndrómu s následným poradenstvom)*, v Dennom centre seniorov MČ Košice-Šaca, Železiarská 7, Košice, dňa 07. 02. 2023, pre seniorov/klientov DC (v celkovom počte 22 osôb);
- *Onkologické ochorenia – prevencia* (3 prednášky s diskusiou), na Strednej zdravotníckej škole, Moyzesova 17, Košice, v dňoch 15. 02. 2023 a 16. 02. 2023, pre študentov 2. roč. (v celkovom počte 75);
- *Onkologické ochorenia – prevencia* (1 prednáška s diskusiou), v Špeciálnej ZŠ Inžinierska 24, Košice, dňa 21. 02. 2023, pre žiakov 2. stupňa (v celkovom počte 11);
- *Zdravý životný štýl s akcentom na onkologické ochorenia* (1 prednáška s diskusiou), v Dennom centre seniorov MČ Košice-Sídlisko KVP, Cottbuská 36, Košice, dňa 21. 02. 2023, pre seniorov/klientov DC (v celkovom počte 35);
- *Onkologické ochorenia – prevencia* (1 prednáška), v Rehabilitačnom stredisku – Združení príbuzných a priateľov Radosť, Bauerova 1, Košice, dňa 23. 02. 2023, pre klientov zariadenia/zdravotne znevýhodnené osoby (v celkovom počte 13);
- *(*)Ponuka služieb mobilnej základnej Poradne zdravia a mobilnej Poradne na odvykanie od fajčenia (vybrané vyšetrenia s následným poradenstvom), poradenstvo k životnému štýlu a prevencii onkologických ochorení – akcia v spolupráci s organizáciou Zdravé regióny – na 4 miestach:*
 - o Komunitné centrum pri Miestnom úrade MČ Košice-Nad jazerom, Poludníková 7, Košice, dňa 06. 03. 2023, pre dospelé osoby rôzneho veku/zo sociálne znevýhodneného prostredia (v celkovom počte 9 osôb);
 - o Komunitné centrum, Krčmeryho 2, MČ Košice-Luník IX, Košice, dňa 10. 03. 2023, dospelé osoby rôzneho veku/zo sociálne znevýhodneného prostredia/MRK (v celkovom počte 18 osôb);
 - o Komunitné centrum, Turňa nad Bodvou, okres Košice-okolie, dňa 13. 03. 2023, pre dospelé osoby rôzneho veku/zo sociálne znevýhodneného prostredia/MRK (v celkovom počte 9 osôb);
 - o Komunitné centrum, Veľká Ida č. 674, okres Košice-okolie, dňa 14. 04. 2023, pre dospelé osoby rôzneho veku/zo sociálne znevýhodneného prostredia/MRK (v celkovom počte 30 osôb);

()Ponúkané služby a sledované parametre:* vyšetrenie celkového cholesterolu, triacylglycerolov a glukózy z kapilárnej krvi prostredníctvom biochemických analyzátorov Accutrend a Wellion; meranie tlaku krvi, pulzu; meranie vybraných antropometrických parametrov (výška, hmotnosť, obvod pása, bokov), výpočet indexu telesnej hmotnosti (BMI), indexu centrálnej obezity (WHR), stanovenie percenta telesného tuku; u fajčiarov stanovenie hladiny oxidu uhoľnatého (CO) a karboxyhemoglobínu (COHb) vo výdychu prístrojom Smokerlyzer a zistenie stupňa závislosti prostredníctvom dotazníkových metód; individuálne

poradenstvo k jednotlivým zložkám spôsobu života (vrátane vyplnenia anamnestických dotazníkov); individuálne poradenstvo k prevencii vybraných onkologických ochorení (s využitím výučbovej prezentácie a modelov hrubého čreva a prsníka); distribúcia tlačených zdravotno-výchovných materiálov a i.

- (**)*Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia v rámci akcie Onkokardioturistika 35. ročník – jarná časť (vybrané vyšetrenia a poradenstvo)* – akcia v spolupráci s Klubom turistov „Medicína“ Košice, Ligou proti rakovine SR, pobočkou Košice a Klubom turistov mesta Košice – v rekreačnej zóne Košíc – Penzión pod Hrešnou (16. 04. 2023), pre onkologických pacientov a ich rodinných príslušníkov, verejnosť (s počtom intervenovaných 40 osôb);
- (**)Ponúkané služby a sledované parametre: okrem služieb mobilnej základnej Poradne zdravia (vyšetrenie celkového cholesterolu z kapilárnej krvi prostredníctvom biochemického analyzátoru Accutrend Plus; meranie vybraných antropometrických parametrov; meranie tlaku krvi, pulzu) budú pre účastníkov v ponuke poradenské služby onkológov.
- *Onkologické ochorenia – prevencia* (3 prednášky s diskusiou), na Strednej zdravotníckej škole sv. Alžbety, Mäsiarska 25, Košice, dňa 18. 04. 2023, pre študentov 3. roč. (v celkovom počte 21);
- *Svetový deň proti rakovine – 4. február (Európsky kódex proti rakovine)* – propagačná aktivita – uverejnenie informačného materiálu pod vyššie uvedeným názvom (z edície SZO-EÚ-IARC) na webovom sídle RÚVZ Košice (položka Aktuality), pre verejnosť;
- *Svetový deň proti rakovine – 4. február (Európsky kódex proti rakovine)* – nástenná propagácia/inštalácia informačných panelov k významnému termínu vo vestibuloch troch pracovísk RÚVZ Košice (v mesiaci február 2023), pre verejnosť, resp. zamestnancov a stránky RÚVZ Košice.

Súhrn realizovaných aktivít ohľadom prevencie vybraných onkologických ochorení bol na základe požiadavky ÚVZ SR predložený e-mailom 10. 03. 2023.

V oblasti témy **Svetového dňa obezity – 4. marec** v roku 2023 „*Zmeňme perspektívu: Rozprávajme sa o obezite*“, bola organizovaná informačná, celosvetová osvetová kampaň. Uvedený termín bol vyhlásený Svetovou obezitologickou federáciou/WOF a v Európe je podporovaný Európskou Asociáciou pre štúdium obezity/EASO. Jeho poslaním je zvýšiť povedomie o obezite, príčinách jej vzniku a preventívnych opatreniach (obzvlášť o správnych stravovacích návykoch a pravidelnej voľnočasovej pohybovej aktivite)

V etape plánovania aktivít bola poskytnutá konzultačno-metodická podpora, ktorá sa týkala predloženia návrhov aktivít k Svetovému dňu obezity (4. marec) e-mailom dňa 31. 01. 2023, na základe požiadavky ÚVZ SR (zo dňa 27. 01. 2023) – v rámci členstva RÚVZ Košice v Pracovnej skupine „*Pohybová aktivita, prevencia nadváhy a obezity*“ (s celoslovenskou pôsobnosťou) pri ÚVZ SR.

Pri príležitosti daného svetového dňa, aktivity boli venované verejnosti, s prednostným zacielením na školskú populáciu a doplnkovo na ďalšie skupiny populácie. Úvodom sa reflektovalo na požiadavku ÚVZ SR a bola zaslaná informácia o pripravovaných aktivitách e-mailom (28. 02. 2023). Činnosť spočívala v *edukačných, poradenských, informačno-propagačných aktivitách* so zameraním na zdravý spôsob života, správnu výživu, pohybovú aktivitu, prevenciu nadváhy a obezity (vrátane distribúcie informačno-propagačných materiálov od rôznych editorov vrátane RÚVZ Košice). Osobitná pozornosť bola v regióne venovaná organizovaniu celoslovenskej výtvarnej súťaže s určením pre triedy základných škôl, vyhlásenej zo strany ÚVZ SR s RÚVZ v SR a Skutočne zdravou školou, o. z., ako aj spolupráci s masmédiami.

Aktivity k danému svetovému dňu sa realizovali v širšom časovom rámci, v období od 20. 02. 2023 do 05. 04. 2023, z dôvodu jarných prázdnin v Košickom kraji v dňoch 06. 03. – 10. 03. 2023, ako aj dopytu po zdravotno-výchovných aktivitách zo strany verejnosti v spádovom území RÚVZ Košice. Spolu bolo vykonaných 67 aktivít a pri edukačno-poradenských akciách sa spolupracovalo s 18 inštitúciami (t. j. 5 ZŠ, 1 SŠ, 1 VŠ/LF UPJŠ-RÚVZ Košice, 4 KC, 3 DC, 1 ZSS, 2 regionálne masmédiá, ÚVZ SR). Edukovaných bolo spolu

343 osôb (z toho 266 žiakov ZŠ, 29 študentov SŠ, 13 študentov VŠ, 35 seniorov), poradensky intervenovaných bolo 171 osôb (z toho 86 osôb v produktívnom veku, 85 seniorov).

Nižšie uvádzame konkrétny prehľad zdravotno-výchovných aktivít.

- Výchovno-vzdelávacie akcie (výklady s besedou, resp. prednášky s diskusiou, interaktívne):
 - v Dennom centre MČ Košice-Sídlisko KVP, Cottbuská 36, Košice, dňa 21. 02. 2023, edukačná aktivita na tému „Zdravý životný štýl“ pre 35 seniorov;
 - v ZŠ Tomášikova 31, Košice, dňa 22. 02. 2023, edukačná aktivita (3x) na tému „Význam pohybu pre zdravie“ pre 60 žiakov 8. ročníka;
 - v ZŠ Hlavná 5, Družstevná pri Hornáde, okres Košice-okolie, dňa 27. 02. 2023, edukačná aktivita (4x) na tému „Zdravý životný štýl“ pre 130 žiakov 5. – 8. ročníka;
 - v ZŠ Ľ. Podjavorinskej 1, Košice, dňa 03. 03. 2023, edukačná aktivita (5x) na tému „Obezita“ pre 76 žiakov 6. ročníka;
 - na RÚVZ Košice pre LF UPJŠ, dňa 03. 03. 2023, edukačná aktivita na tému „Svetový deň obezity – zdravotno-výchovná propagácia“, taktiež dňa 16. 03. 2023 aktivita na tému „Behaviorálne determinanty závažných chronických ochorení – Obezita“, pre 13 študentov 1. roč. Bc. st. študijného odb. Verejné zdravotníctvo (v spolupráci s Odborom hygieny detí a mládeže);
 - na Strednej zdravotníckej škole, Moyzesova 17, Košice, v dňoch 03. 03. a 14. 03. 2023, edukačné aktivity na tému „Obezita“ pre 12 študentov 3. a 17 študentov 4. roč. odb. Asistent výživy (obe uskutočnené v spolupráci s Odborom hygieny detí a mládeže).
- Poradenská, resp. edukačno-poradenská činnosť zabezpečená cez Poradňu optimalizácie pohybovej aktivity – pohybové aktivity (krátkotrvajúci cvičebný program – voľba druhu aktivity podľa cieľovej skupiny, prezenčnou aj dištančnou formou):
 - v Dennom centre MČ Košice-Sídlisko KVP, Cottbuská 36, Košice, dňa 20. 02. 2023 – Kalanetika, 22. 02. 2023 – Cvičenie na chrbticu a proti osteoporóze, 27. 02. 2023 – Kalanetika, 13. 03. 2023 – Kalanetika, 15. 03. 2023 – Cvičenie na chrbticu a proti osteoporóze, všetko s určením pre 35 seniorov;
 - v Dennom centre MČ Košice-Sever, Obrancov mieru 2, Košice, dňa 20. 02. 2023 – Cvičenie na chrbticu a proti osteoporóze, dňa 20. 02. 2023 – Kalanetika, dňa 27. 02. 2023 – Cvičenie na chrbticu a proti osteoporóze, dňa 13. 03. 2023 – Cvičenie na chrbticu a proti osteoporóze, dňa 15. 03. 2023 – Kalanetika, všetko s určením pre 27 seniorov;
 - v Dennom centre MČ Košice-Dargovských hrdinov, Jegorovovo nám. 5, Košice, dňa 20. 02. 2023 – Cvičenie na chrbticu a proti osteoporóze, dňa 27. 02. 2023 – Kalanetika, dňa 13. 03. 2023 – Cvičenie na chrbticu a proti osteoporóze, všetko s určením pre 11 seniorov;
 - v ZŠ M. Lechkého, J. Pavla II. č. 1, Košice, v dňoch 21. 02. 2023 a 14. 03. 2023 – Kalanetika, pre 9 osôb produktívneho veku (personál školy);
 - online cez platformu Skype, v dňoch 21. 02. 2023 a 23. 02. 2023 – Kalanetika, dňa 28. 02. 2023 – Cvičenie na chrbticu a proti osteoporóze, pre 3 seniorov z dvoch vyššie uvedených denných centier (MČ Košice-Sever a MČ Košice-Sídlisko KVP);
 - v Diakonickom centre, Urbánkova 1, Košice (špecializované zariadenie s denným pobytom), v dňoch 21. 02. 2023, 24. 02. 2023, 01. 03. 2023, 03. 03. 2023, 15. 03. 2023, 17. 03. 2023 – Cvičenie OTAGO, s určením pre 9 klientov (zväčša seniorov) a 11 sociálnych pracovníkov zariadenia.
- Poradenská, resp. edukačno-poradenská činnosť zabezpečená výjazdovo cez základnú Poradňu zdravia a doplnkovo Poradňu odvykania od fajčenia (vybrané vyšetrenia s následným poradenstvom), v spolupráci so Zdravými regiónmi:
 - v Komunitnom centre Košice na Miestnom úrade MČ Košice-Nad jazerom, Poludníková 7, Košice, dňa 06. 03. 2023, ponuka vybraných vyšetrení srdcovocievnych

rizikových parametrov s poradenstvom, intervenovaných 9 dospelých osôb rôzneho veku;

- v Komunitnom centre, Krčméryho 2, Košice, dňa 10. 03. 2023, ponuka vybraných vyšetrení srdcovocievnych rizikových parametrov s poradenstvom, intervenovaných 18 dospelých osôb rôzneho veku;
- v Komunitnom centre, Turňa nad Bodvou 60, okres Košice-okolie, dňa 13. 03. 2023, ponuka vybraných vyšetrení srdcovocievnych rizikových parametrov s poradenstvom, intervenovaných 9 dospelých osôb rôzneho veku;
- v Komunitnom centre, Veľká Ida 674, okres Košice-okolie, dňa 14. 04. 2023, ponuka vybraných vyšetrení srdcovocievnych rizikových parametrov s poradenstvom, intervenovaných 30 dospelých osôb rôzneho veku, z toho 28 fajčiarov;

Ponúkané služby a sledované parametre: prevažne vyšetrenie celkového cholesterolu z kapilárnej krvi; meranie tlaku krvi, pulzu; meranie vybraných antropometrických parametrov, stanovenie BMI, WHR, percenta telesného tuku; individuálne poradenstvo k jednotlivým zložkám spôsobu života s dôrazom na prevenciu obezity (vrátane vyplnenia anamnestických dotazníkov); distribúcia tlačенých tematických zdravotno-výchovných materiálov; príp. ďalšie služby v ponuke podľa záujmu.

– Informačno-propagačná činnosť sa týkala:

- *1. ročníka celoslovenskej výtvarnej súťaže k Svetovému dňu obezity 2023* pre základné školy, s určením pre kolektívy tried (vyhlasovateľ súťaže: ÚVZ SR; partner súťaže Skutočne zdravá škola, o. z.). RÚVZ Košice participoval prostredníctvom organizačného zabezpečenia súťaže v spádovom regióne (písomným oslovením ZŠ), ako aj organizovaním regionálneho a krajského kola, v zmysle propozícií súťaže. Predmetom súťaže bola tvorba výtvarného „projektu“ (ľubovoľnou technikou na výkres A₂ – A₃) – kolektívneho diela triedy na určenú tému – výtvarné zobrazenie princípov zdravej životosprávy:

- úlohou u žiakov na 1. stupni bolo spracovať tému zdravej desiaty;
- úlohou u žiakov 2. stupňa bolo zachytiť aktivitu, ktorú ľudia môžu jednoducho zaradiť do svojho bežného dňa a vďaka nej znižovať riziko obezity.

Hodnotenie odfotených výtvarných prác súťaže prebiehalo v troch kolách (regionálne kolo – územná pôsobnosť 36 RÚVZ v SR, krajské a celoslovenské kolo). Každý RÚVZ vybral v rámci regionálneho kola jedného víťaza a víťazi z 36 regionálnych kôl postúpili do krajských kôl. Z krajských kôl vzišlo 8 víťazov, ktorí postúpili do celoslovenského kola. ÚVZ SR vybralo jedného víťaza za celé Slovensko.

Na RÚVZ so sídlom v Košiciach bolo k 24. 03. 2023 doručených celkovo 18 výtvarných prác z košických ZŠ. Víťazom regionálneho kola (t. j. za územný obvod okresov Košice I – IV a okres Košice-okolie) bola trieda 3. B zo ZŠ Tomášikova 31 v Košiciach. V rámci Košického kraja, hodnotenie prác na úrovni krajského kola sa konalo na RÚVZ Košice. Z 5 súťažných prác bola vybraná jedna víťazná výtvarná práca triedy 3. A zo ZŠ Komenského 4, Sečovce, okres Trebišov, ktorá postúpila do celoslovenského kola s konaním na ÚVZ SR. Cenou pre víťazov krajského a regionálneho kola súťaže bola medializácia výtvarných prác ako forma verejného ocenenia autorov diel (vybraných školských tried) a podpora ich motivácie k uplatňovaniu zdravých stravovacích návykov. Spolupracujúcimi médiami boli: denník Korzár, denník Košice: Dnes.

- Cena pre víťaza krajského kola súťaže (za Košický kraj) – kolektív žiakov triedy 3. A na ZŠ Komenského 4, Sečovce, okres Trebišov: uverejnenie výtvarnej práce v elektronickom vydaní denníka Korzár (dňa 04. 04. 2023 v príspevku „*Že deti z obezity vyrastú? Neverte tomu, nosia si ju do dospelosti, hovorí odborníčka*“) a v elektronickom vydaní denníka Košice: Dnes (dňa 05. 04. 2023 v príspevku „*Žiaci bojovali proti obezite štetcami a farbami*“);

(Odkazy: <<https://kosicednes.sk/spravy/ziaci-bojovali-proti-obezite-stetcami-a-farbami/>>; <<https://kosice.korzar.sme.sk/c/23154200/ze-deti-z-obezity-vyrastu-nespoliehajme-sa-na-to-hovori-odbornicka.html>>)

- Cena pre víťaza regionálneho kola súťaže (za Košice a okolie) – kolektív žiakov triedy 3. B na ZŠ Tomášikova 31, Košice: uverejnenie výtvarnej práce v elektronickom vydaní denníka Košice: Dnes (dňa 05. 04. 2023 v príspevku „*Žiaci bojovali proti obezite štetcami a farbami*“).

(Odkaz: <<https://kosicednes.sk/spravy/ziaci-bojovali-proti-obezite-stetcami-a-farbami/>>)

- rozposlanie školskej rozhlasovej relácie na tému *Obezita* (z edície RÚVZ Košice), spolu s výzvou na zapojenie sa do vyššie zmienenej výtvarnej súťaže, sprievodným e-mailom na ZŠ v spádovom území RÚVZ Košice (dňa 06. 03. 2023);
- informovanie verejnosti o významnom termíne prostredníctvom tematických informačných panelov vo vestibuloch ústredného pracoviska a dvoch detašovaných pracovísk RÚVZ Košice, ako aj uverejnením dvoch titulov 1. „*Svetový deň obezity – 4. marec (aktivity RÚVZ Košice; celoslovenská výtvarná súťaž pre ZŠ*“, 2. „*Prezentácia víťazných prác z regionálneho a krajského kola v rámci celoslovenskej výtvarnej súťaže pre triedy základných škôl pro príležitosti Svetového dňa obezity (4. marec)*“ na webovom sídle RÚVZ Košice, v priečinku Hlavné menu – Aktuality (počnúc marcom do konca roka 2023).

„**Týždeň mozgu – Brain Awareness Week**“ (13. – 19. marec 2023), celosvetovo organizovaná kampaň od roku 1996, na Slovensku po pätnásťkrát (od roku 2008). Iniciátormi na národnej úrovni boli Slovenská Alzheimerova spoločnosť, Centrum MEMORY, n. o. a Neuroimunologický ústav SAV. Záštitu nad kampaňou prevzal ÚVZ SR. Jej hlavným zámerom je zvýšiť záujem verejnosti a najmä starších ľudí o zdravé starnutie, o činnosť ľudského mozgu, prevenciu mozgových ochorení a o tréning pamäťových a kognitívnych schopností človeka. Pred spustením kampane sme na základe výzvy zaslali plán s dojednanými aktivitami cez vyplnený online formulár Slovenskej Alzheimerovej spol.

V rámci účasti, kampaň bola daná do povedomia verejnosti rôzneho veku viacerými druhmi aktivít, ako:

- propagácia kampane umiestnením titulu na pôvodnom webovom sídle RÚVZ Košice (v priečinku Aktuality) „*Medzinárodná kampaň Týždeň mozgu 13. – 19. marca 2023*“ (odkaz s presmerovaním na stránku Slov. Alzheimerovej spol.), s určením pre verejnosť (od 06. 03. 2023 do konca roka);
- propagácia kampane formou nástenných/informačných panelov s titulom „*Týždeň mozgu 2023*“ v priestoroch vestibulu ústredného pracoviska a dvoch detašovaných pracovísk RÚVZ Košice, s určením pre zamestnancov a stránky úradu (marec-apríl 2023);
- v spolupráci s *Knižnicou pre mládež mesta Košice – Kulturpark, Kukučínova 2, Košice*, propagovanie kampane *Týždeň mozgu 2023* formou informačných panelov v priestoroch vestibulu knižnice (s určením pre čitateľov/návštevníkov a zamestnancov) a uverejnenia titulu „*Týždeň mozgu 2023*“, obsahujúceho informácie a príslušné odkazy ku kampani na facebookovom profile knižnice;
- edukačné aktivity – výklad zážitkovou formou, s využitím prezentácií, vedomostných a kognitívnych aktivít (na témy ako napr. *Mozog náš každodenný; Žijeme život prospievajúci mozgu?; Kampaň Týždeň mozgu: Vedomostné a kognitívne aktivity; Podpora duševného zdravia; Poruchy duševného zdravia; Prevencia ochorení mozgu* a i.), s určením pre žiakov ZŠ, študentov SŠ a VŠ, osoby v produktívnom veku a seniorov, s konaním v dňoch:
 - 13. 03. 2023 – 1x výklad s besedou, s výučbovou prezentáciou, vedomostné, kognitívne aktivity – pre 15 klientov produktívneho veku Združenia príbuzných a priateľov a Rehabilitačného strediska Radosť, Bauerova 1, Košice;
 - 14. 03. 2023 – 4x výklad s besedou, s výučbovou prezentáciou, vedomostné, kognitívne aktivity – pre 129 študentov zo 4 tried 1. roč. SZŠ Moyzesova 17, Košice – na RÚVZ

- so sídlom v Košiciach, Rooseveltova 8, Košice, detašované pracovisko a vo Verejnej knižnici Jána Bocatia, Hviezdoslavova 5, Košice, dňa 14.3.2023;
- 14. 03. 2023 – 1x výklad s besedou, s výučbovou prezentáciou, kognitívny tréning zameraný na precvičenie koncentrácie, pozornosti, pamäte – pre 40 seniorov/členov Denného centra MČ Košice-Sídlisko KVP, Cottbuská 36, Košice;
 - 16. 03. 2023 – 1x výklad s diskusiou, s využitím výučbovej prezentácie, vedomostné, kognitívne aktivity – pre 13 študentov 1. roč. Bc. st. študijného odb. Verejného zdrav. z LF UPJŠ Košice – na RÚVZ so sídlom v Košiciach, Rooseveltova 8, Košice – detašované pracovisko;
 - 16. 03. 2023 – 1x výklad s besedou, s výučbovou prezentáciou, vedomostné, kognitívne aktivity – pre 14 študentov 3. roč. Súkromnej strednej odbornej školy ekonomickej KOŠICKÁ AKADÉMIA, Tajovského 15, Košice;
 - (dátumy pozri nižšie) spolu 14x výklad s besedou, s výučbovou prezentáciou, vedomostné, kognitívne aktivity – na dvoch školách:
 - ZŠ Bernolákova 16, Košice (12 aktivít) – pre 233 žiakov 1. stupňa, v dňoch 23. 03. 2023 (89), 28. 03. 2023 (84) a 04. 04. 2023 (60);
 - Spojená škola (Špeciálna ZŠ), Odborárska 2, Košice (2 aktivity) – pre 38 žiakov 1. a 2. stupňa, dňa 31. 03. 2023;
 - pohybovo-tanečné aktivity – „*Tréning pamäti pohybom*“ (vstupný výklad ku kampani doplnený o vedomostné, kognitívne aktivity a cvičebný program so zaradením tanečných prvkov, vybraných cvikov z kalanetiky, cvičenia na chrbticu a proti osteoporóze – zabezpečené cez Poradňu optimalizácie pohybovej aktivity) – pre seniorov, na piatich miestach:
 - Denné centrum MČ Košice-Sever, Obrancov mieru 2, Košice, v dňoch 13. 03. 2023 (7 účastníkov) a 15. 03. 2023 (9 účastníkov) – pre seniorov/členov DC;
 - Denné centrum MČ Košice-KVP, Cottbuská 36, Košice, v dňoch 13. 03. 2023 (8 účastníkov), 15. 03. 2023 (7 účastníkov) – pre seniorov/členov DC;
 - Denné centrum MČ Košice-Dargovských hrdinov, Jegorovovo nám. 5, Košice (cvičebný program s tanečnými prvkami, s cvičením na chrbticu a proti osteoporóze), dňa 13. 03. 2023 (4 účastníci) – pre seniorov/členov DC;
 - ZŠ M. Lechkého, J. Pavla II. 1, Košice (cvičebný program s tanečnými prvkami a vybranými cvikmi z kalanetiky), dňa 14. 03. 2023 – pre 3 zamestnancov/učiteľov;
 - Diakonické centrum, Urbánkova 1, Košice (cvičebný program OTAGO), dňa 15. 03. 2023 (7 účastníkov, z toho 4 seniori, 3 produktívneho veku), 17. 03. 2023 (6 účastníkov, z toho 3 seniori a 3 produktívneho veku);
 - ponuka služieb mobilnej základnej Poradne zdravia a mobilnej Poradne odvykania od fajčenia (vyšetrenia a poradenstvo) k zdravému životnému štýlu – akcie v spolupráci s organizáciou *Zdravé regióny* – pre verejnosť, na štyroch miestach:
 - Komunitné centrum pri MÚ MČ Košice-Nad jazerom, Poludníková 7, Košice, dňa 06. 03. 2023 (9 klientov);
 - Komunitné centrum, Krčméryho 2, MČ Košice-Luník 9, Košice, dňa 10. 03. 2023 (18 klientov);
 - Komunitné centrum, Turňa nad Bodvou, okres Košice-okolie, dňa 13. 03. 2023 (9 klientov, z toho 4 osoby intervenované aj v Poradni odvykania od fajčenia);
 - Komunitné centrum, Veľká Ida č. 674, okres Košice-okolie, dňa 14. 04. 2023 (30 klientov, z toho 28 osôb intervenovaných aj v Poradni odvykania od fajčenia).
- Ponúkané služby a sledované parametre: vyšetrenie celkového cholesterolu, triacylglycerolov a glukózy z kapilárnej krvi prostredníctvom biochemických analyzátorov Accutrend a Wellion; meranie tlaku krvi, pulzu; vybraných antropometrických parametrov (výška, hmotnosť, obvod pásu, bokov), výpočet BMI, WHR, stanovenie percenta telesného tuku; u fajčiarov stanovenie hladiny oxidu uhoľnatého (CO) a karboxyhemoglobínu (COHb) z výdychu prístrojom Smokerlyzer a zistenie stupňa závislosti

dotazníkovými metódami; individuálne poradenstvo k jednotlivým zložkám spôsobu života, k prevencii rakoviny, obezity, ochorenia mozgu; distribúcia tlačných zdravotno-výchovných materiálov.

Sumárne, v rámci kampane bolo za RÚVZ Košice edukovaných celkovo 482 osôb (z toho 271 žiakov z 2 ZŠ, 143 študentov z 2 SSŠ, 13 poslucháčov z 1 VŠ, 15 osôb produktívneho veku z 1 ZSS, 40 seniorov z 1 DC). Intervenovaných cez tri poradne bolo celkovo 117 osôb (z toho 3 osoby produktívneho veku z 1 ZŠ, 6 osôb produktívneho veku z 1 ZSS, 66 osôb produktívneho veku z 4 KC, 35 seniorov z 3 DC, 7 seniorov z 1 ZSS).

Odpočet činnosti realizovanej pri príležitosti *Týždňa mozgu 2023* za RÚVZ Košice bol zaslaný v zmysle požiadavky Slovenskej Alzheimerovej spol., e-mailovou cestou dňa 12. 04. 2023. Súčasťou správy bola fotodokumentácia (4 fotky) z akcií v ZŠ M. Lechkého v Košiciach a v dvoch denných centrách (MČ Košice-Sever a MČ Košice-Sídlisko KVP).

Z významných termínov v oblasti životného prostredia bol daný do pozornosti **Svetový deň vody – 22. marec** (vyhlásený OSN v roku 1993), **Deň Zeme – 22. apríl** (oslavovaný OSN od roku 1971) ako aj **Svetový deň životného prostredia – 5. jún** (vyhlásený OSN v roku 1972).

Vo vzťahu k **Svetovému dňu vody (22. marec)**, v informačno-propagačnej rovine boli vykázané aktivity, ako uverejnenie oznamu na webovom sídle RÚVZ Košice pod rovnomeným názvom, v zmysle ktorého zamestnanci Odboru hygieny životného prostredia a zdravia poskytovali poradenstvo záujemcom z radov verejnosti v problematike zdravotnej bezpečnosti pitnej vody z verejných vodovodov a ochrany individuálnych vodných zdrojov, čistenia studní, dezinfekcie pitnej vody, kvality vody, možnej kontaminácie vody v individuálnych zdrojoch pitnej vody v dôsledku povodní a záplav atď.

Edukačné aktivity na témy súvisiace so **Svetovým dňom vody (22. marec)**, **Dňom Zeme (22. apríl)**, resp. **Svetovým dňom životného prostredia (5. jún)** uvádza nasledovný prehľad:

- „Zdravý životný štýl (s dôrazom na význam zdravotne bezpečnej pitnej vody pre zdravie človeka)“ – 2x výklad s besedou, v Obchodnej akadémii, Watsonova 61, Košice, dňa 21. 03. 2023, pre 56 študentov 2. roč.;
- „Vplyv znečisteného životného prostredia na zdravie človeka“ – pri príležitosti Svetového dňa vody (22. marec) – 1x výklad s besedou, v Rehabilitačnom stredisku, ZPP Radosť, o. z., Bauerova 1, Košice, dňa 22. 03. 2023, pre 12 klientov denného stacionára (zdravotne znevýhodnené osoby);
- „Zdravý životný štýl (s dôrazom na význam zdravotne bezpečnej pitnej vody pre zdravie človeka)“ – 4x výklad s besedou, v ZŠ Boliarov 50, okres Košice-okolie, dňa 03. 04. 2023, pre 56 žiakov 1. stupňa;
- „Zdravý životný štýl (s dôrazom na význam zdravotne bezpečnej pitnej vody pre zdravie človeka)“ – výklad s besedou, v Spojenej škole (Špeciálnej ZŠ), Odborárska 2, Košice, dňa 05. 04. 2023, pre 65 žiakov 1. a 2. stupňa;
- „Zdravý životný štýl (s dôrazom na význam zdravotne bezpečnej pitnej vody pre zdravie človeka)“ – 12x výklad s besedou, v ZŠ Bernolákova 16, Košice, v dňoch 12. 04. 2023, 13. 04. 2023 a 18. 04. 2023, celkovo pre 241 žiakov 1. stupňa;
- „Zdravý životný štýl (s dôrazom na význam zdravotne bezpečnej pitnej vody pre zdravie človeka)“ – výklad s besedou, v ZŠ Školská 10, Malá Ida, okres Košice-okolie, dňa 14. 04. 2023, pre 20 žiakov 6. roč.;
- „Zdravý životný štýl (s dôrazom na význam zdravotne bezpečnej pitnej vody pre zdravie človeka)“ – 4x výklad s besedou, v ZŠ s VJM – Alapiskola, Československej armády 15, Moldava nad Bodvou, okres Košice-okolie, dňa 24. 04. 2023, pre 59 žiakov 5. a 6. roč.;
- „Životné prostredie (s dôrazom na význam zdravotne bezpečnej pitnej vody pre zdravie človeka)“ – 2x výklad s besedou, v Školskom klube detí pri ZŠ Užhorodská 39, Košice, dňa 25. 04. 2023, pre 50 žiakov 1. stupňa;
- „Znečistené životné prostredie“ – 1x výklad s besedou, v Školskom internáte, Jedlíkova 11, Košice, dňa 06. 06. 2023, pre 25 stredoškolských študentov;

- „Zdravé životné prostredie“ – 1x výklad s besedou, v ZŠ Belehradská 21, Košice, dňa 13. 06. 2023, pre 30 žiakov 8. roč.;
- „Životné prostredie (s dôrazom na význam zdravotne bezpečnej pitnej vody pre zdravie človeka)“ – výklad s besedou, v Špeciálnej ZŠ, Inžinierska 24, Košice, dňa 14. 06. 2023, pre 23 žiakov 1. a 2. stupňa.

Pri vyššie uvedených akciách sa spolupracovalo s 11 subjektmi (t. j. 8 ZŠ, z toho 5 z Košíc a 3 z okolia Košíc; 1 SŠ a 1 ŠI z Košíc; 1 ZSS z Košíc). Z hľadiska cieľových skupín, prevažovala školská populácia, v 1 prípade to boli klienti ZSS/denného stacionára (zdravotne znevýhodnené osoby). Edukovaných bolo celkovo 637 osôb (z toho 544 žiakov ZŠ, 81 študentov SŠ a 12 dospelých osôb/klientov ZSS).

V rámci spolupráce s Odborom hygieny životného prostredia a zdravia, bol vykonaný zber údajov v súvislosti s online prieskumom ÚVZ SR *k Svetovému dňu vody (22. marec)*, s použitím *anonymného dotazníka* pod názvom „Mám rád vodu“. Prostredníctvom distribúcie vytlačenej formy dotazníka sa získali údaje od 97 respondentov (z toho 42 osôb do 18 r., 55 osôb vo veku 18+). Všetky vyplnené dotazníky za RÚVZ Košice (v počte 97) boli následne zadané cez online formulár na stránke ÚVZ SR a zároveň, na základe e-mailovej požiadavky zo dňa 12. 04. 2023, boli poslané klasickou poštou 17. 04. 2023 na ÚVZ SR.

Z ďalších významných termínov, ku ktorým bola vykázaná činnosť, je možné spomenúť **Svetový deň zdravia – 7. apríl** (vyhlásený SZO/WHO). V roku 2023 bol zameraný na tému „Zdravie pre všetkých“. Aktivity boli sústredené na verejnosť aj uzavreté kolektívy rôznych vekových kategórií. Nižšie uvádzame prehľad poradenských, resp. edukačné-poradenských aktivít:

- 06. 04. 2023 (od 11:00 h) – Centrum aktívneho starnutia, Bačíkova 7, Košice – „Prevenčia osteoporózy“ (cvičebný program so sprievodným výkladom), ponuka služieb mobilnej Poradne optimalizácie pohybovej aktivity – pre seniorskú verejnosť/klientov centra (15 osôb);
- 11. 04. – 14. 04. 2023 (7:30 – 12:00 a 12:30 – 15.00 h) – ambulancia Poradne zdravia pri RÚVZ Košice (detašované prac.), Rooseveltova 8, Košice – „Týždeň otvorených dverí Poradne zdravia“ – ponuka služieb stabilnej základnej Poradne zdravia a Poradne odvykania od fajčenia (vyšetrenia s poradenstvom), s dôrazom na prevenciu obezity – pre verejnosť (celkovo 67 klientov);
- 12. 04. 2023 – Siemens, s. r. o., Trieda SNP 37, Košice – ponuka služieb mobilnej základnej Poradne zdravia (vyšetrenia s poradenstvom), s dôrazom na prevenciu obezity – akcia v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, pobočkou Košice – pre 43 zamestnancov;
- 13. 04. 2023 (od 9,00 h) – Denné centrum MČ Košice-Sídlisko KVP, Cottbuská 36, Košice – „Pohybom proti osteoporóze“ (cvičebný program cca 30 min), zabezpečila mobilná Poradňa optimalizácie pohybovej aktivity, pre 8 seniorov/klientov centra;
- 13. 04. 2023 (od 10,20 h) – Denné centrum MČ Košice-Sever, Obrancov mieru 2, Košice – „Kalanetika“ (cvičebný program cca 30 min), zabezpečila mobilná Poradňa optimalizácie pohybovej aktivity – pre seniorskú verejnosť, 9 klientov centra;
- 14. 04. 2023 (od 8:00 h) – Komunitné centrum, Veľká Ida 674, okres Košice-okolie – ponuka služieb mobilnej základnej Poradne zdravia a Poradne odvykania od fajčenia (vyšetrenia s poradenstvom), s dôrazom na prevenciu obezity – pre 30 záujemcov z radov verejnosti – akcia v spolupráci s organizáciou Zdravé regióny;
- 14. 04. 2023 (od 10,30 h) – Diakonické centrum, Urbánkova 1, Košice (špecializované zariadenie s denným pobytom) – cvičebný program „OTAGO“, zabezpečila mobilná Poradňa optimalizácie pohybovej aktivity – pre 6 klientov zariadenia a prítomný personál;
- 16. 04. 2023 (9:00 – 13:00 h) – Onkokardioturiska (35. roč. – jarná časť, štart pri reštaurácii U Vlka, Čermel’ a cieľ pri Penzióne pod Hrešnou, MČ Košice-Kavečany – v cieli ponuka

služieb mobilnej základnej Poradne zdravia a Poradne odvykania od fajčenia (vybrané vyšetrenia s poradenstvom) – pre 40 záujemcov – akcia v spolupráci s Klubom turistov „Medicína“ Košice a Klubom turistov mesta Košice.

Ponúkané služby a sledované parametre na akciách základnej Poradne zdravia (pozri prehľad vyššie): vyšetrenie celkového cholesterolu, príp. ďalších parametrov, ako HDL, LDL, triacylglycerolov a glukózy z kapilárnej krvi prostredníctvom biochemického analyzátoru Afinion2; meranie vybraných antropometrických parametrov (výška, hmotnosť, obvod pása, bokov), výpočet BMI a WHR; stanovenie percenta telesného tuku; meranie tlaku krvi a pulzu; individuálne poradenstvo k jednotlivým zložkám spôsobu života (vyplnenie anamnestických dotazníkov a rozhovor), distribúcia tlačенých zdravotno-výchovných materiálov a i.

Zdravotno-výchovné edukačné aktivity (výklady s besedou pre uzavreté skupiny) sa konali:

- 03. 04. 2023 – ZŠ Boliarov 50, okres Košice-okolie – „Zdravý životný štýl s dôrazom na prevenciu obezity“ – pre 56 žiakov 1. – 4. roč.;
- 04. 04. 2023 – ZŠ Bernolákova 16, Košice – „Mozog náš každodenný s dôrazom na zdravý životný štýl a prevenciu obezity“ – pre 60 žiakov 1. – 3. roč.;
- 05. 04. 2023 – Spojená škola/ZŠ Odborárska 2, Košice – „Zdravý životný štýl s dôrazom na prevenciu obezity“ – pre 65 žiakov 1. a 2. stupňa;
- 05. 04. 2023 – Stredisko sociálnej pomoci mesta Košice, Garbiarska 4, Košice – „Obezita“ – pre 9 seniorov/klientov zariadenia;
- 06. 04. 2023 a 11. 4. 2023 – Združenie príbuzných a priateľov a Rehabilitačné stredisko Radosť, Bauerova 1, Košice – „Mentálne ochorenia“ – pre 15 klientov zariadenia;
- 12. 04. 2023, 13. 4. 2023 a 18. 4. 2023 – ZŠ Bernolákova 16, Košice – „Zdravý životný štýl s dôrazom na prevenciu obezity“ – celkom pre 241 žiakov 1. stupňa;
- 13. 04. 2023 – RÚVZ Košice, Rooseveltova 8, Košice – „Zdravý spôsob života“ – pre 13 študentov 1. roč. Bc. st. št. odb. Ver. zdrav. LF UPJŠ;
- 14. 04. 2023 – ZŠ Školská 10, Malá Ida, okres Košice-okolie – „Zdravý spôsob života so zameraním na nefajčenie“ – pre 20 žiakov 6. roč.;
- 17. 04. 2023 – ZŠ Ľ. Podjavorinskej 1, Košice – „Zdravý životný štýl s dôrazom na prevenciu obezity“ – pre 35 žiakov 5. roč.;
- 17. 04. 2023 – Stredná odborná škola pedagogická sv. Cyrila a Metoda, Južná trieda 48, Košice – „Infekčné ochorenia“ – pre 25 študentov 3. roč.;
- 18. 04. 2023 – Stredná zdravotnícka škola, Kukučínova 40, Košice – „Škodlivosť alkoholu“ – pre 72 študentov 2. roč.;
- 18. 04. 2023 – Stredná zdravotnícka škola sv. Alžbety, Mäsiarska 25, Košice – „Onkologické ochorenia“ – pre 21 študentov 3. roč.;
- 19. 04. 2023 – ZŠ Hroncova 23, Košice – „Dospievanie – výchova k manželstvu, plánovanému rodičovstvu, s dôrazom na zdravý životný štýl a prevenciu obezity v detskom veku“ – pre 62 žiakov 4. roč.;
- 20. 04. 2023 – ZŠ Tomášikova 31, Košice – „Dospievanie – výchova k manželstvu, plánovanému rodičovstvu, s dôrazom na zdravý životný štýl a prevenciu obezity v detskom veku“ – pre 48 žiakov 9. roč.

Informačno-propagačné aktivity zahŕňali:

- uverejnenie príspevkov na webovom sídle RÚVZ Košice v priečinku Aktuality, t. j. hlavného titulu a podtitulu: 1. Svetový deň zdravia – 7. apríl: „Týždeň otvorených dverí Poradne zdravia“ a ďalšie akcie v regióne pre verejnosť či uzavreté kolektívy. Prehľad zdravotno-výchovných aktivít. 2. Pozvánka na Týždeň otvorených dverí Poradne zdravia, dňa 04. 04. 2023. Prvý titul je na webe prístupný doteraz;
- spropagovanie celoslovenskej akcie „Týždeň otvorených dverí poradní zdravia“ v dňoch 11. 04. – 14. 04. 2023, iniciovanej ÚVZ SR pri príležitosti Svetového dňa zdravia (7. apríl) a rovnomennej pozvánky do základnej Poradne zdravia RÚVZ Košice, e-mailovou cestou (06. 04. 2023). Oslovené boli dve regionálne médiá;

- spoluprácu s RTVS formou poskytnutia interview-reportáže, čím bol spropagovaný Týždeň otvorených dverí Poradne zdravia (s uverejnením v RTVS: 1, dňa 11. 04. 2023, v relácii Správy o 19:00 „Bezplatné vyšetrenia v poradniach zdravia“ <<https://spravy.rtv.sk/2023/04/mnozstvo-telesneho-tuku-ci-hladina-cholesterolu-aj-toto-vam-tento-tyzden-bezplatne-vysetria-v-poradniach-zdravia/>>);
- zaslanie odpočtu aktivít PCOPZ (stabilnej aj mobilnej základne Poradne zdravia) za RÚVZ Košice v súvislosti so „Svetovým dňom zdravia 2023“ (v tabuľkovej forme) dňa 27. 04. 2023, na základe požiadavky ÚVZ SR (zo dňa 27. 03. 2023).

V súvislosti s **Európskym imunizačným týždňom (23. – 29. apríl 2023)** – so stálym sloganom „Prevent, protect, immunize“ (angl. „Predchádzať, chrániť, očkovať“) sa organizoval *18. ročník kampane* Regionálneho úradu SZO pre Európu, na zvýšenie povedomia o dôležitosti očkovania ako najjednoduchšej, bezpečnej a efektívnej forme prevencie prenosných ochorení. Tento ročník v znamení hesla „Dobehnime zabudnuté očkovanie“ ideovo nadväzoval na predošlé ročníky so zameraním na opatrenia, ktoré je potrebné prijať, aby bola zabezpečená primeraná ochrana pred výskytom a šírením závažných infekčných nákaz v európskom regióne.

V oblasti propagácie kampane, realizované boli zdravotno-výchovné aktivity pre uzavreté kolektívy (žiaci ZŠ, študenti SŠ a VŠ/LF, klienti ZSS) a širokú verejnosť (komunitné centrá/MRK); pre bežnú populáciu, skupinu zdravotne znevýhodnených osôb a obyvateľov marginalizovaných rómskych komún. V čase od 20. 03. 2023 do 12. 05. 2023 bolo uskutočnených celkovo 28 aktivít, z toho 20 v ZŠ, 4 v SŠ, 2 pre VŠ, 1 v ZSS, 1 v KC. Edukovaných bolo spolu 533 osôb, z toho 400 žiakov ZŠ, 79 študentov SŠ, 23 študentov VŠ, 15 klientov v ZSS, 16 osôb v KC. Spolupracujúcich subjektov v rámci vykonaných aktivít bolo 9, z toho 4 ZŠ, 2 SŠ, 1 VŠ, 1 KC a 1 ZSS.

Svetový deň „Pohybom ku zdraviu“ (10. máj), bol propagovaný v širšom časovom rámci. Činnosť mala informačný, edukačný i poradenský charakter, bola venovaná rôznym vekovým/cieľovým skupinám.

Svetový deň hypertenzie – 17. máj vznikol pod záštitou Svetovej ligy pre hypertenziu (angl. skr. WHL) a pripomína sa od roku 2005. Jeho cieľom je podporovať povedomie verejnosti o hypertenzii a povzbudiť občanov všetkých krajín k prevencii a kontrole tohto „tichého zabijaka“. Vysoký krvný tlak môže spôsobiť mozgovú porážku, ochorenie srdca a obličiek. Zameranie uvedeného termínu bolo intenzívne približované klientom PCOPZ, ktorí navštívili základnú Poradňu zdravia v danom období.

Propagačná činnosť v spojitosti s významnými termínmi venovanými problematike zdravia a drogovej prevencie, ako **Svetový deň bez tabaku – 31. máj; Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nelegálnemu obchodovaniu s nimi – 26. jún; Medzinárodný deň povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme – 9. september; Svetový deň duševného zdravia – 10. október; Európsky týždeň boja proti drogám – tretí novembrový týždeň**; je uvedená v bode – Prevencia závislostí (tabak, alkohol, drogy).

Aktivity pri príležitosti ďalších významných termínov súvisiacich s problematikou podpory duševného zdravia, ako **Svetový deň Alzheimerovej choroby (21. september)/Mesiac Alzheimerovej choroby (september); Medzinárodný deň starších (1. október)/Mesiac úcty k starším (október)**, boli určené detskej aj dospeljej populácii a niektoré z nich primárne seniorom. Činnosť spočívala hlavne v *informačno-edukačných aktivitách*. Akcie boli uskutočnené v mesiacoch september-december 2023 a ich stručný prehľad uvádzame nižšie.

Edukačné akcie sa konali na týchto miestach:

- ZŠ Ľ. Fullu, Maurerova 21, Košice (13. 09. 2023) – 3x výklad s besedou na tému „Zdravý životný štýl“, pre 188 žiakov 1. – 3. roč.;
- ZŠ Belehradská 21, Košice (04. 10. 2023) – 4x výklad s besedou na tému „Zdravý životný

štýl“, pre 82 žiakov 2. roč.; tamtiež (05. 10. 2023) 4x výklad s besedou na rovnakú tému, pre 82 žiakov 3. roč.; tamtiež (17. 10. 2023) 1x výklad s besedou na tému „*Mentálne ochorenia*“, pre 24 žiakov 8. roč.;

- ZŠ Tomášikova 31, Košice (26. 10. 2023) – 2x výklad s besedou na tému „*Sebapoškodzovanie*“, pre 36 žiakov 8. roč.;
- Súkromná ZŠ Dneperská 1, Košice (21. 11. 2023) – 4x výklad s besedou na tému „*Zdravý životný štýl*“, pre 80 žiakov 3. – 4. roč.; tamtiež (23. 11. 2023) 2x výklad s besedou na rovnakú tému, pre 37 žiakov 4. roč.;
- Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Komenského 44, Košice (06. 12. 2023) – 3x výklad s besedou na tému „*Zdravý životný štýl*“, pre 81 študentov 2. roč.; tamtiež (12. 12. 2023) – 3x výklad s besedou na rovnakú tému, pre 78 študentov 2. roč.;
- Denné centrum pri MČ Košice-Sídlisko KVP, Cottbuská 36, Košice (12. 12. 2023) – 1x výklad s besedou v trvaní 90 min na tému „*Mentálne ochorenia*“, pre 35 členov centra/seniorov;
- Centrum aktívneho starnutia – EZÚS Via Carpatia, s. r. o., Bačíkova 7, Košice (19. 12. 2023) – 1x výklad s besedou na tému „*Zdravý životný štýl*“, pre 13 seniorov/záujemcov.

Každoročne je propagovaný významný termín SZO (WHO) a Svetovej federácie srdca (WHF) **Svetového dňa srdca – 29. september**, vyhlásený v roku 2000 (pred rokom 2012 pripomínaný v poslednú septembrovú nedeľu). V roku 2023 bol uvedený termín daný do pozornosti verejnosti, resp. vybraným cieľovým skupinám prostredníctvom rôznych foriem osvetovej činnosti v mesiacoch september-október, z dôvodu vyššieho dopytu po aktivitách a veľkosti spádového územia.

V nižšie uvedenom tabelárnom prehľade sú zhrnuté predmetné aktivity edukačného, poradenského a informačno-propagačného charakteru. Sumárne bolo vykonaných 11 edukačných aktivít pre **352** žiakov (z 2 ZŠ). Cez základnú Poradňu zdravia bolo celkovo intervenovaných **189** klientov, z toho 26 v Poradni odvykania od fajčenia.

Prehľad zdravotno-výchovných aktivít k Svetovému dňu srdca 2023		
Edukačná aktivita (téma, forma, počet aktivít)	Miesto konania	Dátum a čas konania, počet edukovaných
<i>Zdravý spôsob života</i> (výklad s besedou) – 3x	Základná škola L. Fullu, Maurerova 21, Košice	13. 09. 2023 (intervenovaných 9 tried 1. – 3. roč.), celkovo 188 žiakov
<i>Zdravý spôsob života</i> (výklad s besedou) – 4x	Základná škola, Belehradská 21, Košice	04. 10. 2023 (intervenované 4 triedy 2. roč.), celkovo 82 žiakov
<i>Zdravý spôsob života</i> (výklad s besedou) – 4x		05. 10. 2023 (intervenované 4 triedy 3. roč.), celkovo 82 žiakov
SPOLU: 1 téma – <u>11</u> edukačných aktivít	<u>2</u> ZŠ	3 dátumy – <u>352</u> edukovaných žiakov
Informačno-propagačné aktivity: - uverejnenie titulu „ <i>Svetový deň srdca 2023 – Spoznajte a odstraňujte rizikové faktory srdcovo-cievnych ochorení</i> “ – odkaz s presmerovaním na webovú stránku ÚVZ SR	pôvodné webové sídlo RÚVZ Košice (položka Aktuality)	titul zverejnený od 29. 9. 2023
Poradenská aktivita (druh poradenstva, vyšetrenia)	Miesto konania	Dátum, počet intervenovaných klientov
- stabilná základná Poradňa zdravia – štandardné vyšetrenie (anamnéza,	RÚVZ Košice – ambulancia základnej Poradne zdravia,	15. 09. 2023 a 13. 10. 2023 2 klienti v PZ, z toho 1 v POF

<p>vyšetrenie prístrojom Afinion a i.) s poradenstvom;</p> <p>- stabilná Poradňa odvykania od fajčenia – štandardné vyšetrenie (anamnéza, vyšetrenie prístrojom Smokerlyzer, Fagerströmov dotazník) s poradenstvom;</p> <p>- distribúcia tematických zdravotno-výchovných materiálov od rôznych editorov.</p>	<p>Rooseveltova 8, Košice (detašované pracovisko RÚVZ Košice)</p>	
<p>- mobilná základná Poradňa zdravia – ponuka vybraných služieb (anamnéza, vyšetrenie prístrojom Wellion a i.) s poradenstvom;</p> <p>- distribúcia tematických zdravotno-výchovných materiálov od rôznych editorov.</p>	<p>Úrad Košického samosprávneho kraja, Námestie Maratónu mieru 1, Košice <u>Akcia v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou.</u></p>	<p>25. 09. 2023 32 klientov v PZ</p>
<p>- mobilná základná Poradňa zdravia – ponuka vybraných služieb (anamnéza, vyšetrenie prístrojom Wellion a i.) s poradenstvom;</p> <p>- mobilná Poradňa odvykania od fajčenia – vyšetrenie (anamnéza, vyšetrenie prístrojom Smokerlyzer, Fagerströmov dotazník) s poradenstvom;</p> <p>- distribúcia tematických zdravotno-výchovných materiálov od rôznych editorov.</p>	<p>Ústavný súd SR, Hlavná 110, Košice <u>Akcia v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou.</u></p>	<p>26. 09. 2023 33 klientov v PZ, z toho 3 v POF</p>
<p>- mobilná základná Poradňa zdravia – štandardné vyšetrenie (anamnéza, vyšetrenie prístrojom Afinion a i.) s poradenstvom;</p> <p>- mobilná Poradňa odvykania od fajčenia – štandardné vyšetrenie (anamnéza, vyšetrenie prístrojom Smokerlyzer, Fagerströmov dotazník) s poradenstvom;</p> <p>- distribúcia tematických zdravotno-výchovných materiálov od rôznych editorov.</p>	<p>Komunitné centrum MČ Košice-Luník IX, Krčméryho 2, Košice <u>Akcia v spolupráci s organizáciou MZ SR – Zdravé regióny.</u></p>	<p>06. 10. 2023 12 klientov v PZ, z toho 12 v POF (sociálne znevýhodnená skupina – členovia MRK)</p>
<p>- stabilná základná Poradňa zdravia – štandardné vyšetrenie (anamnéza, vyšetrenie prístrojom Afinion a i.) s poradenstvom;</p> <p>- distribúcia tematických zdravotno-výchovných materiálov od rôznych editorov.</p>	<p>RÚVZ Košice – ambulancia základnej Poradne zdravia, Rooseveltova 8, Košice (detašované pracovisko RÚVZ Košice) <u>Akcia v spolupráci s Integrovaným centrom Košického kraja, Košice.</u></p>	<p>07. 10. 2023 18 klientov v PZ (sociálne znevýhodnená skupina – odídenci z Ukrajiny)</p>
<p>- mobilná základná Poradňa zdravia – ponuka vybraných služieb (anamnéza, vyšetrenie prístrojom Accutrend Plus a i.) s poradenstvom;</p> <p>- mobilná Poradňa odvykania od fajčenia – vyšetrenie (anamnéza, vyšetrenie prístrojom Smokerlyzer, Fagerströmov dotazník) s poradenstvom;</p> <p>- distribúcia tematických zdravotno-výchovných materiálov od rôznych editorov.</p>	<p>Colný úrad Košice, Komenského 39, Košice <u>Akcia v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou.</u></p>	<p>11. 10. 2023 58 klientov v PZ, z toho 6 v POF</p>
<p>- stabilná základná Poradňa zdravia – štandardné vyšetrenie (anamnéza, vyšetrenie prístrojom Afinion a i.) s poradenstvom;</p> <p>- distribúcia tematických zdravotno-výchovných materiálov od rôznych editorov.</p>	<p>RÚVZ Košice – ambulancia základnej Poradne zdravia, Rooseveltova 8, Košice (detašované pracovisko RÚVZ Košice) <u>Akcia v spolupráci s Gréckokatolíckou eparchiálnou charitou Košice.</u></p>	<p>12. 10. 2023 26 klientov v PZ (sociálne znevýhodnená skupina – odídenci z Ukrajiny)</p>

- mobilná základná Poradňa zdravia – štandardné vyšetrenie (anamnéza, vyšetrenie prístrojom Afinion a i.) s poradenstvom; - mobilná Poradňa odvykania od fajčenia – štandardné vyšetrenie (anamnéza, vyšetrenie prístrojom Smokerlyzer, Fagerströmov dotazník) s poradenstvom; - distribúcia tematických zdravotno-výchovných materiálov od rôznych editorov.	Komunitné centrum Kálo jilo – Čierne srdce kalo, Budulovská 64, Moldava nad Bodvou, okres Košice-okolie <u>Akcia v spolupráci s organizáciou MZ SR – Zdravé regióny.</u>	13. 10. 2023 8 klientov v PZ, z toho 4 v POF
SPOLU: - 8 poradenských aktivít PZ - 5 poradenských aktivít POF	6 miest konania 9 spolupracujúcich inštitúcií	9 dátumov – intervenovaných celkovo 189 klientov v PZ, z toho 26 v POF

Požadovaný odpočet aktivít k *Svetovému dňu srdca 2023* bol za RÚVZ Košice zaslaný elektronickou cestou dňa 16. 10. 2023 adresátovi – ÚVZ SR.

Z ďalších významných termínov, ku ktorým bola vykázaná činnosť, môžeme spomenúť *Medzinárodný deň mlieka – 1. jún* (predtým 3. utorok v máji), *Svetový deň mlieka v školách – posledná streda v septembri* a *Svetový deň potravy – 16. október*. Pri príležitosti daných termínov, edukačné a poradenské aktivity (tematicky i výkonom cieleňé podľa veku), spojené s distribúciou informačných materiálov, boli realizované pre tieto subjekty:

- MŠ Športová 260, Skároš, okres Košice-okolie (20. 01. 2023), na tému „Zdravý životný štýl“ (výklad s besedou) pre deti predškolského veku v počte 20;
- ZŠ Belehradská 21, Košice (24. 01. 2023; 26. 01. 2023; 30. 01. 2023), na tému „Zdravý životný štýl“ (12x výklad s besedou), pre žiakov 2. – 4. roč. v počte 235; tamtiež (04. 10. 2023), na rovnakú tému (4x výklad s besedou), pre žiakov 2. roč. v počte 82 (intervenované 4 triedy); tamtiež (05. 10. 2023), na rovnakú tému (4x výklad s besedou), pre žiakov 3. roč. v počte 82 (intervenované 4 triedy);
- Súkromná MŠ Pro Pueris, Stará baštová 11 a elokované pracovisko Súkromnej MŠ, Štefánikova 20, Košice (06. 02. 2023), a tému „Zdravý životný štýl“ (2x výklad s besedou), pre deti predškolského veku (5 – 6-ročné) v počte 36;
- ZŠ Podjavorinskej 1, MČ Košice-Luník 9, Košice (1. téma – 10. 02. 2023; 2. téma – 03. 03. 2023), na témy 1. *Zdravý životný štýl* (2x výklad s besedou); 2. *Obezita* (5x výklad s besedou), pre žiakov 6. roč. v počte 57 (ad 1. téma) a žiakov 6. – 7. roč. v počte 76 (ad 2. téma); tamtiež (17. 04. 2023), na tému „Zdravý životný štýl“ (2x výklad s besedou), pre žiakov 5. roč. v počte 35 (všetci žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia);
- Súkromná stredná športová škola, Užhorodská 39, Košice (16. 02. 2023), na tému „*Výživa v športe*“ (2x výklad s besedou), pre študentov 2. roč. v počte 25;
- ZŠ Tomášikova 31, Košice (22. 02. 2023), na tému „Zdravý životný štýl“ (3x výklad s besedou), pre žiakov 8. roč. v počte 60;
- ZŠ Hlavná 5, Družstevná pri Hornáde, okres Košice-okolie (27. 02. 2023), na tému „Zdravý životný štýl“ (4x výklad s besedou), pre žiakov 5. – 8. roč. v počte 130;
- Školský internát, Ostrovskeho 1, Košice (28. 02. 2023), na tému „*Výživa v športe*“ (výklad s besedou), pre študentov SŠ v počte 25 (vekovo zmiešaná skupina);
- Lekárska fakulta Univerzity P. J. Šafárika, Trieda SNP 1, Košice – výučba na RÚVZ Košice, Rooseveltova 8, Košice (1. téma 03.03.2023; 2. téma 16.03.2023), na témy 1. *Svetový deň obezity – možnosti zdravotno-výchovného pôsobenia* (výklad s diskusiou), 2. *Behaviorálne determinanty závažných chronických ochorení – Obezita* (výklad s diskusiou), pre študentov 1. roč. Bc. st. študijného odb. Verejné zdravotníctvo v počte 13;
- Spojená škola (Špeciálna ZŠ), Odborárska 2, Košice (05. 04. 2023), na tému „Zdravý životný štýl“ (2x výklad s besedou), pre žiakov 1. a 2. stupňa v počte 65;

- ZŠ Školská 10, Malá Ida, okres Košice-okolie (14. 04. 2023), na tému „Zdravý životný štýl“ (výklad s besedou), pre žiakov 6. roč. v počte 20;
 - ZŠ Bernolákova 16, Košice (12. 04. 2023; 13. 04. 2023; 18. 04. 2023), na tému „Zdravý životný štýl“ (1. termín 4x výklad s besedou, 2. termín 4x výklad s besedou, 3. termín 4x výklad s besedou), pre žiakov 1. – 3. roč. v počte 79, žiakov 3. – 4. roč. v počte 87 a žiakov 1. – 3. roč. v počte 75;
 - ZŠ Užhorodská 36, Košice (20. 04. 2023), na tému „Zdravá výživa“ (4x výklad s besedou), pre žiakov 7. – 9. roč. v počte 65;
 - ZŠ s VJM – Alapiskola, Československej armády 15, Moldava nad Bodvou, okres Košice-okolie (24. 04. 2023), na tému „Zdravý životný štýl“ (4x výklad s besedou), pre žiakov 5. – 6. roč. v počte 59 (žiaci prevažne zo sociálne znevýhodneného prostredia);
 - Stredná odborná škola železničná, Palackého 14, Košice (25. 05. 2023), na tému „Zdravý životný štýl“ (2x výklad s besedou), pre študentov 2. a 3. roč. v počte 45;
 - Obchodná akadémia, Watsonova 61, Košice (21. 03. 2023; 26. 05. 2023), na tému „Zdravý životný štýl“ (1. termín 2x výklad s besedou, 2. termín 4x výklad s besedou), pre študentov 2. roč. v počte 56 a študentov 1. – 3. roč. v počte 80;
 - ZŠ Boliarov 50, Boliarov, okres Košice-okolie (03. 04. 2023; 29. 05. 2023), na tému „Zdravý životný štýl“ (1. termín 4x výklad s besedou; 2. termín 3x výklad s besedou), pre žiakov 1. – 4. roč. v počte 56; tamtiež (11. 12. 2023), na tému „Podpora zdravia“ (2x výklad s besedou), pre žiakov 1. stupňa v celkovom počte 58;
 - Súkromná stredná odborná škola ekonomická KOŠICKÁ AKADÉMIA, Tajovského 15, Košice (30. 05. 2023), na tému „Zdravý životný štýl“ (2x po 90 min. výklad s besedou), pre študentov 1. roč. v počte 25;
 - MŠ Watsonova 2, Košice (31. 05. 2023), na tému „Zdravý životný štýl s dôrazom na zdravú výživu a význam mlieka“ (výklad s besedou), pre deti predškolského veku (3 – 5-ročné) v počte 15;
 - ZŠ Mateja Lechkého, Ulica Jána Pavla II. 1, Košice (06. 06. 2023; 07. 06. 2023), na tému „Zdravý životný štýl“ (4x výklad s besedou), pre žiakov 3. – 4. roč. v počte 96;
 - Základná škola Ľ. Fullu, Maurerova 21, Košice (13. 09. 2023), na tému „Zdravý spôsob života“ (3x výklad s besedou), pre žiakov 1. – 3. roč. v počte 188 (intervenovaných 9 tried);
 - Súkromná základná škola, Dneperská 1, Košice (21. 11. 2023), na tému „Zdravý životný štýl“ (4x výklad s besedou), pre žiakov 3. roč. (3 triedy) a 4. roč. (1 trieda) v celkovom počte 80; tamtiež (23. 11. 2023), na rovnakú tému (2x výklad s besedou), pre žiakov 4. roč. (2 triedy) v celkovom počte 40;
 - Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Komenského 44, Košice (06. 12. 2023), na tému „Zdravý životný štýl“ (3x výklad s besedou), pre študentov 2. roč. (3 triedy) v celkovom počte 81; tamtiež (12. 12. 2023), na rovnakú tému (3x výklad s besedou), pre študentov 2. roč. (3 triedy) v celkovom počte 78;
 - Centrum aktívneho starnutia – EZÚS Via Carpatia, s. s. r. o., Bačíkova 7, Košice (19. 12. 2023), na tému „Zdravý životný štýl“ (1x výklad s besedou), pre 13 seniorov.
- Poradenské aktivity sa realizovali na nižšie uvedených miestach:
- Colný a daňový úrad, Komenského 39/A, Košice (11. 10. 2023), výjazdová akcia základnej Poradne zdravia (v spolupráci so VŠZP), s ponukou vyšetrenia celkového cholesterolu, antropometrie, pre 58 zamestnancov úradu;
 - Tabačka Kulturfabrik, Gorkého 2, Košice (17. 10. 2023, 18. 10. 2023), výjazdová akcia základnej Poradne zdravia (v spolupráci so VŠZP), s ponukou vyšetrenia celkového cholesterolu, glukózy, antropometrie, pre 63 zamestnancov DM-drogerie markt Slovensko;
 - v 4 komunitných centrách (skr. KC), t. j. KC MČ Košice-Luník IX, Krčméryho 2, Košice (06. 10. 2023), pre 12 dospelých osôb; KC Kálo jílo – Čierne srdce, Budulovská 64, Moldava nad Bodvou, okres Košice-okolie (13. 10. 2023), pre 8 dospelých osôb; v ZŠ s

MŠ, Školská 16, Turňa nad Bodvou, okres Košice-okolie pre miestne KC (20. 10. 2023), s určením pre 6 dospelých osôb; KC Veľká Ida 674, okres Košice-okolie (27. 10. 2023), pre 10 dospelých osôb – všade členovia marginalizovaných rómskych komunít/MRK (sociálne znevýhodnená skupina) – výjazdové akcie základnej Poradne zdravia (v spolupráci s organizáciou MZ SR Zdravé regióny), s ponukou vyšetrenia celkového cholesterolu, HDL, triacylglycerolov, glukózy, antropometrie;

- RÚVZ Košice, ambulancia základnej Poradne zdravia, Rooseveltova 8, Košice (detašované pracovisko RÚVZ Košice), stabilná zložka menovanej poradne (07. 10. 2023), ponuka štandardného vyšetrenia (anamnéza, vyšetrenie prístrojom Afinion a i.) s poradenstvom a distribúciou tematických zdravotno-výchovných materiálov od rôznych editorov (akcia v spolupráci s Integračným centrom Košického kraja, Košice), pre 18 klientov (sociálne znevýhodnená skupina – odídenci z Ukrajiny);
- RÚVZ Košice, ambulancia základnej Poradne zdravia, Rooseveltova 8, Košice (detašované pracovisko RÚVZ Košice), stabilná zložka menovanej poradne (12. 10. 2023), ponuka štandardného vyšetrenia (anamnéza, vyšetrenie prístrojom Afinion a i.) s poradenstvom a distribúciou tematických zdravotno-výchovných materiálov od rôznych editorov (akcia v spolupráci s Gréckokatolíckou eparchiálnou charitou Košice), pre 26 klientov (sociálne znevýhodnená skupina – odídenci z Ukrajiny).

Príležitosťou k rôznorodým aktivitám je významný termín Medzinárodnej diabetologickej federácie (skr. IDF), podporovaný SZO (skr. WHO), **Svetový deň diabetu – 14. november**, ktorého nosná téma v rokoch 2021 – 2023 znela „Dostupnosť diabetologickej starostlivosti“. Cieľom témy bolo zvýšiť povedomie o naliehavých problémoch, ktorým čelia diabetici a zároveň podporiť snahy o prevenciu cukrovky. Základnou formou prevencie DM je racionalizácia životného štýlu (pravidelná a primeraná fyzická aktivita, racionálna energeticky vyvážená strava, kde zdrojom živín sú tzv. zdravé potraviny), redukcia telesnej hmotnosti (v prípade nadváhy alebo obezity), redukcia stresu.

Činnosť spočívala v *edukačno-poradenských a informačno-propagačných aktivitách* (najmä vo všeobecnom poradenstve v rámci mobilnej Poradne zdravia, s využitím informačno-propagačných materiálov od rôznych editorov vrátane ÚVZ SR, RÚVZ Košice).

Preventívne aktivity boli realizované v širšom časovom rámci (od 04. 10. 2023 do 22. 12. 2023). Vykonaných bolo celkovo 23 edukačných, 29 poradenských aktivít a 1 propagačná aktivita – spolu 53 aktivít. Edukovaných bolo sumárne 514 osôb (z toho 342 žiakov ZŠ, 159 študentov SŠ, 13 dospelých osôb/seniorov) a poradensky intervenovaných bolo celkovo 355 osôb (z toho 123 študentov VŠ a 232 klientov v produktívnom a poproduktívnom veku, pozri tab.). Spolupracujúcich inštitúcií na akciách bolo celkom 17. Na aktivitách boli uplatnené o. i. dva materiály z edície ÚVZ SR, pod názvami: 1. „*Týka sa prediabetes aj vás?*“; 2. „*Test rizika vzniku cukrovky 2. typu*“.

Prehľad zdravotno-výchovných aktivít k Svetovému dňu diabetu 2023		
Edukačné aktivity	Miesto konania	Dátum a čas konania
4x výklad s besedou na tému „Zdravý životný štýl“	Základná škola, Belehradská 21, Košice	04. 10. 2023, cieľová skupina: žiaci 2. roč. (4 triedy) <u>v celkovom počte 82</u>
4x výklad s besedou na tému „Zdravý životný štýl“		05. 10. 2023, cieľová skupina: žiaci 3. roč. (4 triedy) <u>v celkovom počte 82</u>
4x výklad s besedou na tému „Zdravý životný štýl“	Súkromná základná škola, Dneperská 1, Košice	21. 11. 2023, cieľová skupina: žiaci 3. roč. (3 triedy), 4. roč. (1 trieda) <u>v celkovom počte 80</u>
2x výklad s besedou na tému „Zdravý životný štýl“		23. 11. 2023, cieľová skupina: žiaci 4. roč. (2 triedy) <u>v celkovom počte 40</u>
3x výklad s besedou na tému „Zdravý životný štýl“		06. 12. 2023, cieľová skupina: študenti 2. roč. (3 triedy) <u>v celkovom počte 81</u>

3x výklad s besedou na tému „Zdravý životný štýl“	Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Komenského 44, Košice	12.12.2023, cieľová skupina: študenti 2. roč. (3 triedy) <u>v celkovom počte 78</u>
2x výklad s besedou na tému „Podpora zdravia“	ZŠ Boliarov 50, Boliarov, okres Košice-okolie	11. 12. 2023, cieľová skupina: žiaci 1. stupňa <u>v celkovom počte 58</u>
1x výklad s besedou na tému „Zdravý životný štýl“	Centrum aktívneho starnutia – EZÚS Via Carpatia, s. s r. o., Bačíkova 7, Košice	19. 12. 2023, cieľová skupina: <u>13 seniorov</u>
Poradenské aktivity (vyšetrenie s poradenstvom spojené s distribúciou tematických zdravotno-výchovných materiálov od rôznych editorov)	Miesto konania	Dátum a čas konania
Výjazdová akcia základnej Poradne zdravia (v spolupráci so VŠZP) <u>Vyšetrované parametre:</u> - celkový cholesterol, - antropometria	Colný a daňový úrad, Komenského 39/A, Košice	11. 10. 2023, cieľová skupina: zamestnanci úradu – <u>v celkovom počte 58 osôb</u>
Výjazdová akcia základnej Poradne zdravia (v spolupráci so VŠZP) <u>Vyšetrované parametre:</u> - celkový cholesterol, - glukóza, - antropometria.	Tabačka Kulturfabrik, Gorkého 2, Košice	17. 10. 2023 a 18. 10. 2023, cieľová skupina: zamestnanci DM-drogerie markt Slovensko – <u>v celkovom počte 63 osôb</u>
Výjazdová akcia základnej Poradne zdravia (v spolupráci s LF UPJŠ) <u>Vyšetrované parametre:</u> - celkový cholesterol, - triacylglyceroly, - antropometria.	LF UPJŠ (Ústav verejného zdravotníctva a hygieny), Šrobárova 2, Košice	od 06. 11. 2023 do 10. 11. 2023, cieľová skupina: študenti LF UPJŠ – <u>v celkovom počte 123 osôb</u>
Výjazdová akcia základnej Poradne zdravia (v spolupráci so VŠZP) <u>Vyšetrované parametre:</u> - celkový cholesterol, - antropometria.	Všeobecná zdravotná poisťovňa, Senný trh 1, Košice	06. 12. 2023, cieľová skupina: zamestnanci VŠZP – <u>v celkovom počte 43 osôb</u>
Výjazdová akcia základnej Poradne zdravia (v spolupráci s organizáciou MZ SR Zdravé regióny) <u>Vyšetrované parametre:</u> - celkový cholesterol, - HDL, - triacylglyceroly, - glukóza, - antropometria.	Komunitné centrum MČ Košice-Luník IX, Krčméryho 2, Košice	06. 10. 2023, cieľová skupina: <u>12 dospelých osôb – členovia MRK (sociálne znevýhodnená skupina)</u>
	Komunitné centrum Kálo jilo – Čierne srdce, Budulovská 64, Moldava nad Bodvou, okres Košice-okolie	13. 10. 2023, cieľová skupina: <u>8 dospelých osôb – členovia MRK (sociálne znevýhodnená skupina)</u>
	ZŠ s MŠ, Školská 16, Turňa nad Bodvou, okres Košice-okolie	20. 10. 2023, cieľová skupina: <u>6 dospelých osôb – členovia MRK (sociálne znevýhodnená skupina)</u>
	Komunitné centrum, Veľká Ida 674, okres Košice-okolie	27. 10. 2023, cieľová skupina: <u>10 dospelých osôb – členovia MRK (sociálne znevýhodnená skupina)</u>
	Súkromná ZŠ, Galaktická 9, Košice	03. 11. 2023, cieľová skupina: <u>10 dospelých osôb – členovia MRK (sociálne znevýhodnená skupina)</u>
	Kancelária terénnej sociálnej práce pri Obecnom úrade, Drienovec 366, okres Košice-okolie	16. 11. 2023, cieľová skupina: <u>8 dospelých osôb – členovia MRK (sociálne znevýhodnená skupina)</u>
Ambulancia základnej Poradne zdravia	RÚVZ Košice, Rooseveltova 8, Košice (detašované pracovisko)	od 01. 10. 2023 do 22. 12. 2023, cieľová skupina: dospelé osoby

<u>Vyšetrované parametre:</u> - celkový cholesterol, - HDL, - triacylglyceroly, - glukóza, - antropometria.		– v celkovom počte 14 klientov
Informačno-propagačná aktivita	Miesto	Dátum
Uverejnenie titulu „Svetový deň diabetu 2023: Poznajete svoje riziko a možnosti prevencie“ – odkaz s presmerovaním na webovú stránku ÚVZ SR	pôvodné webové sídlo RÚVZ Košice (položka Aktuality)	príspevok zverejnený od 13. 11. 2023 do 15. 12. 2023

Na základe požiadavky ÚVZ SR, bol prehľad zdravotno-výchovných aktivít pri príležitosti *Svetového dňa diabetu (14. november)*, realizovaných v spádovom území RÚVZ Košice, predložený emailovou cestou v decembri 2023.

Informačno-propagačná a edukačná činnosť k *Svetovému dňu AIDS – 1. december* je uvedená v bode - ***Ďalšie špecifické programy, projekty alebo úlohy riešené na regionálnej úrovni.***

RÚVZ so sídlom v Michalovciach zabezpečil pri príležitosti významných termínov akcie rôzneho druhu. Súčasne sa podieľal na osвете v rámci kampaní na celoslovenskej i lokálnej úrovni.

Pri príležitosti **4. februára – Svetového dňa boja proti rakovine** v mesiaci február bolo realizovaných niekoľko zdravotno-výchovných aktivít. V rámci edukačných stretnutí bol využívaný zdravotnícky model prsníka a hrubého čreva, ktorým menovaný RÚVZ disponuje.

Prednášková činnosť bola zameraná na nasledovné témy:

- *Prevenia rakoviny prsník a krčka maternice* – 5 prednášok (pre 219 poslucháčov) – cieľovou skupinou boli študentky stredných škôl a seniorky v klube dôchodcov;
- *Prevenia rakoviny hrubého čreva* – 5 prednášok (205 poslucháčov) – cieľovou skupinou bola dospelá populácia, seniori;
- *Prevenia onkologických ochorení* – zamestnanci GPH, ZŠ Strážske, MsÚ (distribúovaných bolo 150 ks informačného materiálu).

4. marec – Svetový deň obezity – pozri bod – Ozdravenie výživy.

Cieľom *celoslovenskej kampane „Týždeň mozgu“* bolo upriamiť pozornosť ľudí na fungovanie mozgu, jeho ochorenia, ako aj na pozitívne a negatívne faktory ovplyvňujúce činnosť jednotlivých funkcií mozgu. Pri príležitosti tejto kampane boli realizované 2 zdravotno-výchovné aktivity, na Gymnáziu a SOŠ Hotelovej v Michalovciach, celkovo pre 106 poslucháčov. Navyše, vytvorený bol informačný panel vo vestibule RÚVZ.

7. apríl – Svetový deň zdravia – pozri bod – Ozdravenie výživy.

10. máj – Svetový deň Pohybom ku zdravia – pozri bod – Zvýšenie pohybovej aktivity.

31. máj – Svetový deň bez tabaku – pozri bod – Prevencia závislosti.

26. jún – Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s drogami – pozri bod – Prevencia závislosti.

9. september – Medzinárodný deň povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme – pozri bod – Prevencia závislosti.

21. september – Svetový deň Alzheimerovej choroby (bol vyhlásený WHO v roku 1994). Pre globálny nárast počtu prípadov na celom svete patrí tomuto ochoreniu celý mesiac september. Cieľom svetového dňa je zvyšovať povedomie o tomto ochorení v populácii. Na

túto tému boli realizované 2 prednášky celkovo pre 68 poslucháčov v Klube dôchodcov a v Združení pre duševne chorých – Integra.

Pri príležitosti **29. septembra – Svetového dňa srdca** bola zverejnená informácia na informačnom paneli vo vestibule a pred budovou RÚVZ. Distribuované boli informačno-propagačné brožúry, letáky širokej verejnosti v sumárnom počte 250 ks (s určením pre MsÚ, ÚPSVaR, Klub dôchodcov, Zemlínske osvetové stredisko).

Prednášková činnosť bola venovaná témam, ako:

- *Hypertenzia, rizikové faktory srdcovocievnych ochorení* – 1 prednáška pre seniorov z Klubu dôchodcov v zasadačke RÚVZ (s účasťou 35 osôb);
- *Hypertenzia, rizikové faktory srdcovocievnych ochorení* – 4 prednášky pre externých študentov SZŠ, SOŠ Hotelovej a žiakov 9. roč. základnej školy (s celkovou účasťou 163 poslucháčov). Prednášky boli doplnené o premietnutie dokumentárnych filmov.

V rámci **10. októbra – Svetového dňa duševného zdravia** bolo uskutočnených 6 prednášok na tému Stres a Duševné zdravie seniorov. Prednášky boli realizované pre seniorov a tiež pre študentov SŠ, celkovo pre 234 poslucháčov. Bol im poskytnutý patričný zdravotno-výchovný materiál. Informačné letáky k danému dňu boli propagované vo vestibule úradu.

K **20. októbru – Svetovému dňu osteoporózy** boli realizované zdravotno-výchovné aktivity pre seniorov v DSS, Klube dôchodcov a pre externých študentov SZŠ, celkovo pre 108 poslucháčov. Informačný materiál bol umiestnený na nástenke vo vestibule RÚVZ.

V rámci **14. novembra – Svetového dňa diabetu** boli propagované informačné letáky, brožúry vo vestibule RÚVZ v Michalovciach. Počas Dňa otvorených dverí 14. 11. 2023 navštívilo Poradňu zdravia 8 klientov, ktorým boli merané hodnoty glykovaného hemoglobínu. Tematické informačné letáky boli distribuované širokej verejnosti – zamestnancom GPH v Michalovciach, seniorom v klube dôchodcov a na poliklinike (sumárne v počte 125 ks). Realizovaná prednášková činnosť (4 aktivity pre 190 poslucháčov) bola zameraná na prevenciu tohto ochorenia, na zdravotné komplikácie spojené s cukrovkou, rizikové faktory a liečbu diabetu. Prednášky boli doplnené o premietnutie dokumentárneho DVD filmu *Tichý zabijak – Diabetes mellitus 2. typu*.

V spojitosti s **1. decembrom – Svetovým dňom boja proti AIDS** boli vykonané intervenčné zdravotno-výchovné aktivity s určením pre žiakov Obchodnej akadémie a SZŠ, celkovo 4 besedy pre 175 študentov.

V rámci **Národného programu aktívneho starnutia na roky 2021 – 2030**, v súvislosti s plnením opatrenia č. 2 „Zlepšenie povedomia a informovanosti starších ľudí v oblasti preventívneho očkovania“, realizovaných bolo 5 prednášok (pre 175 seniorov) na tému „Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam a COVID-19“, s určením pre cieľovú skupinu seniorov. Prednášky sa konali v kluboch dôchodcov a DSS.

Zámerom aktivít Oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu **RÚVZ Rožňava**, iniciovaných a organizovaných v rámci kalendára významných termínov bolo informovať verejnosť (laickú či odbornú) o prioritných problémoch, týkajúcich sa zdravia. Ich realizácia spočívala vo využití rôznych edukačno-intervenčných prístupov, masmediálneho priestoru a edičnej činnosti.

Predmetná úloha v roku 2023 bola zabezpečovaná podľa plánu zdravotno-výchovných aktivít pri príležitosti významných dní Svetovej zdravotníckej organizácie (ďalej SZO) a iných príležitostiach. Realizované boli aktivity k 18 významným dňom (konkrétne išlo o *Svetový deň boja proti rakovine, Svetový deň obezity, Týždeň mozgu, Svetový deň Downovho syndrómu, Svetový deň zdravia, Svetový deň „Pohybom ku zdraviu“, Svetový deň hepatitídy, Svetový deň bez tabaku, Svetový týždeň dojčenia, Európsky týždeň mobility, Svetový deň Alzheimerovej choroby, Svetový deň srdca, Svetový deň duševného zdravia, Svetový deň osteoporózy, Medzinárodný deň starších osôb, Svetový deň diabetu, Európsky týždeň boja proti drogám a*

Svetový deň boja proti AIDS). Uplatňovali sa dostupné metódy a formy zdravotno-výchovného pôsobenia pre cieľové skupiny obyvateľstva v okrese Rožňava (napr. prednášky, interaktívne zážitkové metódy, diskusie, uverejnenie príspevkov na internetovej stránke RÚVZ Rožňava, na sociálnych sieťach facebook a instagram RÚVZ Rožňava, na internetových stránkach miest, obcí, neziskových organizácií, pracovísk, ambulancií všeobecných lekárov aj lekárov špecialistov, základných a stredných škôl v okrese, inštalácia informačných panelov vo vstupnej hale RÚVZ Rožňava, distribúcia edukačných materiálov dodaných z ÚVZ SR, materiálov vlastnej edície a i.).

Svetový deň boja proti rakovine bol verejnosti pripomenutý vlastnými zdravotno-výchovnými materiálmi a tiež zdieľaním infografiky z ÚVZ SR na sociálnych sieťach tamojšieho úradu. Zároveň v rámci prevencie nádorových ochorení spôsobených HPV sa pokračovalo v regionálnej kampani zameranej na zvýšenie zdravotného povedomia o HPV a súvisiacom očkovaní. Téma infekcie HPV a očkovanie bola komunikovaná aj na stretnutiach so zamestnancami firmy Essity Slovakia, s. r. o.

Svetový deň obezity bol verejnosti propagovaný elektronickou formou (s určením pre mestské a obecné úrady, základné a stredné školy v okrese), na webovej stránke a sociálnych sieťach úradu. Pri tejto príležitosti sa na RÚVZ uskutočnil *Deň prevencie obezity*, služby poradne – merania antropometrických ukazovateľov a indexov, krvného tlaku a pulzu a poradenstvo využilo 13 klientov. Participovalo sa na výzve k *Celoslovenskej výtvarnej súťaži pre základné školy*. Z okresu sa do súťaže zapojilo 6 triednych kolektívov z dvoch škôl. Víťazom okresného kola výtvarnej súťaže na tému prevencie obezity sa stala 8.A trieda zo Základnej školy s materskou školou z Brzotína. Ich práca postúpila do krajského kola.

Dňa 6. marec 2023 bolo spolu s Mestom Rožňava a Nemocnicou s poliklinikou sv. Barbory v Rožňave pietnou spomienkou pripomenuté 3. výročie od prvého potvrdeného prípadu nákazy novým koronavírusom na Slovensku.

V hodnotenom roku bol veľký priestor venovaný duševnému zdraviu, obzvlášť kampani *Týždeň mozgu*, počas ktorej bolo interaktívnou formou vykonaných 5 aktivít pre deti, mládež a osoby v produktívnom veku. Týždeň mozgu bol propagovaný aj na webovej stránke a sociálnych sieťach úradu.

Propagáciou *Ponožkovej výzvy* bol pripomenutý *Svetový deň Downovho syndrómu*. V tento deň sa na znak oslavy ľudskej jedinečnosti nosia dve rozdielne ponožky. RÚVZ v Rožňave vyjadrilo podporu významu uvedeného svetového termínu.

Pri príležitosti *Svetového dňa zdravia* a zároveň aj *Dňa učiteľov* bol realizovaný výjazd PCOPZ do SOŠT v Rožňave. Ďalší výjazd sa pri tejto príležitosti realizoval do firmy Essity Slovakia, s. r. o.

Niekoľkotýždňová príprava a medializácia predchádzala ďalšiemu ročníku projektu zameraného na zvrátenie nepriaznivého trendu nárastu nadváhy, obezity a celkového nezdravého spôsobu života u detí. Zároveň, s cieľom pripomenúť si *Svetový deň Pohybom ku zdraviu*, sa dňa 25.05.2023 na Námestí baníkov v Rožňave uskutočnil ôsmy ročník súťažného športového podujatia „*Čo sa hýbe, to je živé*“. Cieľovou skupinou tohto podujatia boli triedne kolektívy 5. a 6. ročníkov základných škôl a primáni z gymnázia v okrese Rožňava. Ambasádorom podujatia bol známy bežec Ing. Patrik Milata. Jeho prístupom k pohybu a aj jeho úspechmi sa mohli motivovať všetci prítomní. Na podujatí bolo prítomných 343 žiakov so svojimi pedagógmi, 55 animátorov a 55 organizátorov.

Pri príležitosti *Svetového dňa Pohybom ku zdraviu*, RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici pod záštitou ÚVZ SR v spolupráci s ostatnými RÚVZ v SR vyhlásil *X. ročník kampane „Vyzvi srdce k pohybu“*. Kampaň trvala od 15. mája do 16. augusta 2023. RÚVZ Rožňava propagovala akciu dostupnými spôsobmi, informácie boli elektronicky zaslané do miest a obcí v okrese Rožňava. Následne bolo na RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici odoslaných 23 účastníckych listov.

Svetový deň hepatitídy bol daný do pozornosti zdravotno-výchovnou informáciou na webovom sídle a sociálnych sieťach RÚVZ Rožňava.

V súvislosti so **Svetovým dňom bez tabaku** boli vytvorené, distribuované, zdieľané na sociálnych sieťach (s určením pre obce, mestá, základné a stredné školy) zdravotno-výchovné materiály vlastnej proveniencie ako aj materiály dodané z ÚVZ SR. Počas **Svetového dňa bez tabaku** bol pre verejnosť organizovaný **Deň otvorených dverí**, s účasťou 7 klientov a skupiny študentov zo SOŠT v Rožňave. Záujemcom bolo ponúkané meranie CO vo výdychu, meranie krvného tlaku a pulzu, zisťovanie stupňa závislosti od nikotínu a individuálne poradenstvo o možnostiach odvykania od fajčenia.

Význam dojčenia, ako dôležitého protektívneho faktora pre matku a dieťa, bol daný do pozornosti počas **Svetového týždňa dojčenia** na sociálnych sieťach úradu. Upriamená bola pozornosť na možnosti dojčenia na pracovisku, nakoľko aj na Slovensku sa mnohé matky po narodení ich dieťaťa sa vracajú do práce skôr ako po 3 rokoch.

K **Svetovému dňu Alzeimerovej choroby** bol inštalovaný tematický infopanel vo vstupnej hale RÚVZ a zdieľaný príspevok na sociálnych sieťach úradu.

V rámci **Európskeho týždňa mobility** sa 18 pracovníkov RÚVZ so sídlom v Rožňave zúčastnilo dňa 22. septembra 2023 turistickej aktivity – 2. ročníka **Spanilej jazdy** – smerom z hostinca Buzgó v Krásnohorskej Dlhej Lúke ku Krásnohorskej jaskyni na severnom svahu Silickej planiny a späť, peši 50 km. Ostatných 6 zamestnancov absolvovali na bicykloch z Rožňavy do Krásnohorskej Dlhej Lúky a späť trasu 120 km.

V súvislosti so **Svetovým dňom srdca** v Klube dôchodcov v Rožňave boli cez mobilnú Poradňu zdravia ponúkané služby seniorom (meranie krvného tlaku a pulzu, antropometrických ukazovateľov a indexov a následné poradenstvo). Súčasne prebiehala zdravotno-výchovná aktivita na tému prevencie srdcových ochorení, ktorej sa zúčastnilo 25 seniorov.

Svetový deň duševného zdravia bol pripomenutý informačným panelom vo vstupnej hale RÚVZ, zdieľaním informácie na sociálnych sieťach a tiež dvomi tematickými aktivitami na 1 strednej škole a 7 aktivitami na 4 základných školách v okrese.

Pri príležitosti **Medzinárodného dňa starších osôb a Októbra – mesiaca úcty k starším** sa dňa 18. októbra 2023 v priestoroch Spoločenskej sály Mestského úradu v Rožňave uskutočnil **6. ročník Rožňavského veľtrhu pre seniorov**. Hlavnými organizátormi podujatia boli RÚVZ Rožňava, Mesto Rožňava a Okresná organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska v Rožňave. Cieľom projektu bolo vytvoriť priestor pre komunitu seniorov, za účelom zdieľania potrebných informácií, ako aj vytvorenia siete organizácií, ktoré sa zaoberajú službami pre seniorov. Tradične, program, konzultačné a sprievodné aktivity veľtrhu boli zostavené tak, aby seniori v jednotlivých informačných blokoch a počas sprievodných a konzultačných aktivít získali informácie z oblasti uspokojovania fyzických, psychických, sociálnych a spirituálnych potrieb. Na podujatí bolo prítomných 333 účastníkov, z toho 230 seniorov a 103 hostí (odborníkov z jednotlivých oblastí a študentov).

Osteoporóza ako závažná zdravotná téma bola verejnosti priblížená prostredníctvom zdieľanej infografiky na sociálnych sieťach úradu počas **Svetového dňa osteoporózy**.

Prevencii ochorenia diabetes mellitus, ako problému s vysokou prevalenciou a vážnymi dôsledkami bol venovaný **Svetový deň diabetu**. Realizovaných bolo 11 zdravotno-výchovných aktivít v dvoch stredných školách a 5 aktivít v 4 základných školách. Zároveň bola na sociálnych sieťach úradu zdieľaná infografika k danej téme.

Počas **Európskeho týždňa boja proti drogám** boli na súvisiacu tému realizované na 1 strednej škole 4 preventívne aktivity a na 6 základných školách 22 aktivít. Zostavený bol aj tematický informačný panel vo vstupnej hale RÚVZ.

V decembri, v súvislosti so **Svetovým dňom boja proti HIV/AIDS**, boli na 1 strednej a na 1 základnej škole realizované 3 zdravotno-výchovné aktivity pre 97 žiakov, so zameraním na prevenciu tejto infekcie.

Zamestnanci RÚVZ so sídlom v Spišskej Novej Vsi v roku 2023 organizovali pre obyvateľstvo zdravotno-výchovné akcie informačného, edukačného i poradenského charakteru, súvisiace s témami a termínmi odporúčanými SZO.

Na RÚVZ bol pri príležitosti **Svetového dňa obezity** zhotovený pre širokú verejnosť informačný panel o zdravej výžive, pitnom režime a možných ochoreniach vznikajúcich z prejedania sa, z nesprávnych stravovacích a pitných návykov ako i nevhodnej skladby jedál.

Počas **Svetového dňa zdravia** a **Svetového dňa srdca** boli poskytnuté služby mobilnej Poradne zdravia spojené s antropometrickými meraniami, meraním krvného tlaku, pulzu a základných biochemických ukazovateľov vrátane konzultácii k ozdraveniu životného štýlu (so zameraním na zdravú výživu, pitný režim a vhodnú, vekovo primeranú pohybovú aktivitu), pre 52 klientov v nákupnom centre COOP a 31 pedagógov z SPŠ technickej, ZŠ Hutníckej v Spišskej Novej Vsi a ZŠ Komenského, Smižany.

Pri príležitosti **Svetového dňa Pohybom ku zdraviu** sa v spolupráci so športovým klubom Floorball club Young Arrows Spišská Nová Ves, Klubom mladých pri Centre voľného času Adam Spišská Nová Ves a športovo-relaxačným centrom Fit House Spišská Nová Ves spolupodielali na príprave ďalšieho ročníka tradičného florbalového turnaja pre študentov stredných škôl a dospelú populáciu. Niektorým aktívnym účastníkom počas akcie bolo poskytnuté meranie antropometrických ukazovateľov, testovanie telesnej zdatnosti formou jednoduchých záťažových testov a konzultácie k optimalizácii pohybovej aktivity s dôrazom na frekvenciu, intenzitu a trvanie pohybu.

V súvislosti s **Medzinárodným dňom boja proti drogám a obchodovaniu s nimi** ako aj počas **Európskeho týždňa boja proti drogám** boli na RÚVZ k dispozícii pre verejnosť informačné panely k predmetnej problematike. Príspevky boli zverejnené aj prostredníctvom webu RÚVZ. K dispozícii pre zamestnancov a verejnosť je v priestoroch úradu aj stabilný panel na tému „Závislosť“, s obrazovou časťou a textovým popisom k jednotlivým druhom drog, vrátane príznakov pri ich užívaní a predávkovaní. Panel obsahuje aj návod ako postupovať pri riešení problému s drogami a závislosťou.

Počas **Svetového dňa výživy** boli usporiadané prednášky, besedy a interaktívne hry na témy „Výživa v prevencii civilizačných ochorení“, pre 38 študentov 3. roč. Gymnázia Školská v Spišskej Novej Vsi, ako aj na témy „Zdravá výživa v prevencii civilizačných ochorení“, „Zdravá výživa mladistvých“, „Pohybová aktivita a zdravie“, pre 36 žiakov 9. roč. ZŠ Hutnícka a ZŠ cirkevná Spišská Nová Ves. Účastníkom bola zdôrazňovaná spojitosť medzi výživou a pohybom a prezentovaný význam racionálnej stravy, dostatočného pitného režimu, pravidelnej pohybovej aktivity pre zdravie mladého človeka. Pri príležitosti tohto dňa na ďalších akciách, napr. bolo vyšetrených a intervenovaných 9 pedagógov z SOŠ techniky a služieb Prakovce a 8 pedagógov zo Základnej školy Spišské Vlchy.

Pre seniorov z rôznych organizácií boli pri príležitosti **Svetového dňa osteoporózy** usporiadané prednášky na témy „Osteoporóza a jej riziká“, „Pohyb, zdravie a diabetes“. Účastníkom boli poskytnuté zdravotno-výchovné materiály na rôzne témy súvisiace s preventabilnými faktormi životného štýlu. Podujatia mali u cieľových skupín dobrú odozvu.

Pri príležitosti **Svetového dňa diabetu** boli poskytnuté služby mobilnej Poradne zdravia (spektrum základných meraní a vyšetrení) pre 9 zamestnancov ZŠ Maurerova Krompachy.

Pri príležitosti **Medzinárodného dňa povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme** bol na RÚVZ k dispozícii informačný panel pre zamestnancov a verejnosť, obsahovo zameraný na problematiku alkoholu, jeho dostupnosť, užívanie u mladistvých dievčat a tehotných žien, ako aj na negatívne následky na somatické, duševné a sociálne zdravie. Problematike alkoholu u mladistvých a dospievajúcej populácii bol venovaný aj príspevok na webe RÚVZ.

Rovnako k **Svetovému dňu HIV/AIDS** bol zostavený a na tamajšom úrade prezentovaný informačný panel o infekcii HIV/AIDS, aktuálnych počtoch infikovaných HIV, chorých na AIDS na Slovensku, podľa jednotlivých krajov. Symbolikou tohto dňa je

červená stužka, ktorou celý svet vyjadruje solidaritu s HIV pozitívnymi osobami, chorými na AIDS a vyjadruje podporu všetkým snahám v boji proti HIV/AIDS.

RÚVZ v Trebišove realizovalo v hodnotenom období pri príležitosti nižšie uvedených termínov nasledovné intervenčné aktivity edukačno-poradenského charakteru:

Konanie informačných a edukačných aktivít v prevencii onkologických ochorení sa sústredilo najmä v mesiaci február 2023, nadväzujúc na *Svetový deň boja proti rakovine (4. február)*. Zamerané boli na témy: prevencia rakoviny prsníka a krčka maternice, prevencia rakoviny hrubého čreva a konečníka. Odpočet aktivít sa nachádza v nižšie uvedenej tabuľke.

<i>Svetový deň proti rakovine (4. február)</i>			
Forma aktivity	Počet aktivít	Počet edukovaných	Miesto konania aktivít
Informačný panel v RÚVZ Trebišov	1	verejnosť	RÚVZ Trebišov
Webové sídlo RÚVZ Trebišov	1	verejnosť	RÚVZ Trebišov
FB stránka RÚVZ Trebišov	1	verejnosť	RUVZ Trebišov
Webové sídlo Mesta Trebišov	1	verejnosť	MÚ Trebišov
Prevencia rakoviny prsníka a rakoviny krčka maternice – prednáška	4	60	ZŠ Kráľovský Chlmec, žiaci (8. – 9. roč.)
Preventívne prehliadky a prevencia onkologických ochorení	2	54	Kráľovský Chlmec, dospelá populácia
DOD v Poradni zdravia	1	3	RÚVZ Trebišov
Výjazd Poradne zdravia	1	28	Kráľovský Chlmec
Prednáška	2	42	Stredná odborná škola služieb a priemyslu sv. Jozafáta, Trebišov, študenti (2. roč.)
Spolu	14	187 a verejnosť	

Pri príležitosti *Svetového dňa obezity (4. marec)*, ÚVZ SR v spolupráci s RÚVZ v SR a Skutočne zdravou školou, o. z., vyhlásili celoslovenskú súťaž pre triedy základných škôl. Súťaž prebiehala v troch kolách: prvé kolo bolo regionálne, v ňom sa víťazom stala ZŠ Komenského, Sečovce. Práca z tejto školy postúpila do krajského kola. Na krajskej úrovni opätovne ZŠ Komenského Sečovce zvíťazila, následne postúpila do celoslovenského/tretieho kola. Komentár k súťaži a menovanému víťazovi sa nachádza aj v bode – Verejné kampane (v časti za RÚVZ Košice ad *Svetový deň obezity – 4. marec*).

Súhrn priebehu súťaže v spádovom území RÚVZ Trebišov:

- počet zapojených tried v regióne: 9;
- počet zapojených základných škôl v regióne: 4;
- výherca regionálneho kola: ZŠ Komenského, Sečovce. Uvedenú školu navštívili zástupcovia RÚVZ Trebišov, Odd. PZaVkZ, ktorí žiakov slávnostne ocenili diplomom (vytvoreným na RÚVZ Trebišov) a vecným darom. Tamojší úrad vo vlastnej réžii zakúpil kresliace a písacie potreby, ktoré boli odovzdané triednej učiteľke a žiakom (prevažne zo sociálne slabšieho prostredia) a bolo im tlmočené poďakovanie za zapojenie sa do výtvarnej súťaže.

Týždeň mozgu (13. - 19. marec 2023) – je celosvetová kampaň, do ktorej sa už 15. rok zapája aj Slovensko. Cieľom tejto iniciatívy je upriamiť pozornosť verejnosti na ľudský mozog, jeho činnosť, možné ochorenia a poukázať na dôležitosť cvičení na podporu činnosti mozgu. Počas *Týždňa mozgu 2023*, ÚVZ SR na svojej sociálnej sieti zverejňoval každý deň (od pondelka do nedele) úlohy na „precvičenie mozgových závitov“. Odkaz na úlohy bol uverejnený na FB stránke RÚVZ Trebišov. Aktivity úradu pozri v tabuľke.

Názov aktivity	Počet aktivít	Počet edukovaných	Miesto konania aktivít
Precvičte si svoj mozog	1	21	RÚVZ Trebišov
Hádanky pre múdre hlávky	2	20	ZŠ Komenského Sečovce

Pri príležitosti **Svetového dňa vody**, ktorý si každoročne pripomínáme 22. marca, RÚVZ Trebišov poskytol všetkým záujemcom z radov občanov bezplatné orientačné analýzy vzoriek vody zo studní, v ukazovateľoch dusičnany a dusitany. Odborní zamestnanci Odd. PZaVkJZ participovali na tomto projekte s Oddelením hygiena životného prostredia a zdravia.

Svetový deň zdravia (7. apríl) bol pripomenutý aktivitami uvedenými v prislúchajúcej tabuľke.

Názov aktivity	Počet aktivít	Počet edukovaných, vyšetrených	Miesto konania aktivít
Deň otvorených dverí	1	20	Poradňa zdravia RÚVZ TV
Zdravá výživa	2	40	ZŠ Komenského, Sečovce (roč. 1 – 4)
Zdravá výživa	2	66	CSOŠ Trebišov
Výjazdová poradňa	1	17	ZŠ Kráľovský Chlmec

V súvislosti so **Svetovým dňom Pohybom ku zdraviu (10. máj)** RÚVZ so sídlom v Trebišove sa podieľal na propagácii *celonárodnej medzinárodne koordinovanej kampani na zvýšenie pohybovej aktivity dospelaj populácie – Vyzvi srdce k pohybu*. V roku 2023 bola kampaň organizovaná v období od 15. 05. 2023 do 06. 08. 2023. Propagovaná bola na webovom sídle RÚVZ Trebišov ako aj formou nástennej vývesky na informačnom paneli v priestoroch úradu, ďalej na webových stránkach obcí (78) a miest (4), v športovom klube ŠK ZEMPLÍN Trebišov a v denných centrách pre seniorov v spádovom území RÚVZ Trebišov. Edukačné aktivita sa konala na ZŠ Komenského, Sečovce (pre 20 žiakov). Výjazdová Poradňa zdravia poskytovala služby vrátane poradenstva pre CSOŠ Trebišov (intervenovaných bolo 8 klientov).

Svetový deň hypertenzie (17. máj) sa niesol v duchu témy „Zmerajte si správne krvný tlak, kontrolujte si ho, a žite dlhšie!“. Cieľom medzinárodného osvetového dňa bolo verejnosti priblížiť význam hypertenzie a jej závažných zdravotných komplikácií a poskytnúť informácie o tom, ako predchádzať, rozpoznať a liečiť vysoký krvný tlak. Prehľad aktivít uvádza tabuľka.

Forma aktivity	Počet aktivít	Počet edukovaných	Miesto konania aktivít
Zmerajte si správne krvný tlak, kontrolujte si ho, a žite dlhšie!	1	verejnosť	Informačný panel RÚVZ trebišov
Zmerajte si správne krvný tlak, kontrolujte si ho, a žite dlhšie – zdieľanie	1	verejnosť	FB RÚVZ Trebišov
Hypertenzia	1	25	RÚVZ Trebišov

Propagácia **Svetového dňa bez tabaku (31. máj)** prebiehala prostredníctvom informácie cez dostupné médiá, ako napr. webové sídlo RÚVZ so sídlom v Trebišove, informačné panely v priestoroch RÚVZ Trebišov, FB profil RÚVZ Trebišov. Cieľom bolo zvýšiť povedomie v oblasti výchovy k zdraviu, tabakizmu a jeho zdravotných následkoch, poskytnutie informácií o konkrétnych možnostiach prevencie a odvykania od fajčenia. Rôzne druhy aktivít uvádza tabuľka nižšie.

Forma aktivity	Počet aktivít	Počet vyšetrených klientov, resp. edukovaných	Miesto konania aktivít
Deň otvorených dverí	2	8	Poradňa zdravia RÚVZ Trebišov
Výjazd Poradne zdravia	2	13	• Stredná odborná škola služieb a priemyslu sv. Jozafáta, Trebišov;

			• Nohejbalový turnaj Michala Balinta
Edukačné aktivity	2	66	Cirkevná stredná odborná škola Trebišov
POF – poradenstvo	1	1	Mailová komunikácia
Informácie o: • Dni otvorených dverí v POF; • Čo získate návštevou v POF	3	verejnosť	• FB stránka RÚVZ Trebišov • WEB stránka RÚVZ Trebišov • WEB stránka Mesta Trebišov
Spolu	10	88 a verejnosť	

Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi (26. jún) bol daný do povedomia cez informačné a edukačné aktivity, pozri príslušnú tabuľku.

Forma aktivity	Počet aktivít	Počet edukovaných	Cieľová populácia
Edukačné aktivity	3	141	Deti a mládež
Edukačné aktivity s diskusiou	3	22	Produktívny vek
Spolu	6	163	
Forma výkonu	Počet titulov	Miesto uverejnenia	
Informačný leták	1	- WEB stránka Mesta Trebišov - FB profil RÚVZ Trebišov	

Realizácia aktivít k **Svetovému dňu Alzheimerovej choroby (21. september)** prebiehala prostredníctvom informácie cez dostupné médiá – facebooková stránka ÚVZ SR, kde bola zahájená výzva pre aktívnejší mozog. Táto informácia bola zdieľaná cez FB profil RÚVZ so sídlom v Trebišove. Denne boli uverejňované úlohy pre verejnosť (od 21. – 30. 09. 2023). Beseda na tému „Aktivity pre mozog“ bola organizovaná na RÚVZ so sídlom v Trebišove, s určením pre 15 dôchodcov.

V edukačno-propagačnej rovine bol daný do pozornosti **Svetový deň srdca (29. september)**

Forma aktivity	Počet aktivít	Počet edukovaných	Miesto konania aktivít
Edukačné aktivity	2	61	ZŠ Pribinova, Trebišov
	1	23	Poradňa zdravia RÚVZ Trebišov – dospelá populácia
	2	30	Stredná odborná škola služieb a priemyslu sv. Jozafáta
Článok – zdieľanie	1	verejnosť	FB stránka RÚVZ Trebišov
Spolu	6	114 a verejnosť	

Pri **Svetovom dni duševného zdravia (10. október)** propagovaná bola informácia „Ako podporiť svoje duševné zdravie“, cez dostupné médiá, ako webová stránka ÚVZ SR, kde bola zahájená iniciatíva. Táto informácia bola zdieľaná cez FB profil RÚVZ so sídlom v Trebišove.

Svetový deň osteoporózy (20. október) prebiehal prostredníctvom informácie cez dostupné médiá – facebookovú stránku ÚVZ SR. Príspevok pod názvom „Čo robiť pre zdravé kosti bez osteoporózy“ bol zdieľaný cez FB profil RÚVZ so sídlom v Trebišove.

Zároveň sa organizovala beseda na tému „Aktívny život bez osteoporózy“ na RÚVZ so sídlom v Trebišove – pre 15 zúčastnených dôchodcov.

Informácie o aktivitách k **Svetovému dňu diabetu (14. november)** poskytuje tabuľka.

Forma aktivity	Počet aktivít	Počet edukovaných	Miesto konania aktivít
Informácie o: • cukrovke (Diabetes mellitus) Poznajte svoje riziko a možnosti prevencie; • Čo získate návštevou poradne zdravia?	2	verejnosť	• Informačný panel RÚVZ Trebišov • Webové sídlo RÚVZ Trebišov

DOD	1	5 klientov vyšetrených	RÚVZ TV
Prevenia ochorenia Diabetes mellitus	2	10 12 4	RÚVZ TV (MABA s.r.o.) CSOŠ TV OÚ Hrčeľ

Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu pri RÚVZ so sídlom v Trebišove úzko spolupracuje s internistkou a diabetologičkou MUDr. Dašou Skripovou, PhD., ktorá poskytuje pacientom komplexné služby v oblasti diabetológie, výživy a metabolizmu. Ku každému pacientovi má individuálny prístup na profesionálnej úrovni, s využitím moderných vyšetrovacích prístrojov a metód.

Informačno-propagačné a edukačné aktivity venované **Európskemu týždňu boja proti drogám (tretí novembrový týždeň)** uvádza tabuľka.

Forma aktivity	Počet aktivít	Počet edukovaných	Miesto konania aktivít
Edukačné aktivity – prednášky	5	110	- Gymnázium Komenského, Trebišov, - Stredná odborná škola služieb a priemyslu sv. Jozafáta, - ZŠ Sever, Trebišov, - Súkromná stredná odborná škola DSA, Trebišov
- Článok – edukačný materiál na tému „Ako povedať drogám nie“; - Článok – edukačný materiál na tému „Alkohol zabíja“	1	verejnosť	Informačný panel RÚVZ Trebišov

VEREJNÉ KAMPANE V NITRIANSKOM KRAJI:

Osobitná pozornosť bola venovaná problematike významným dňom zdravia a významným dňom vyhlásených Svetovou zdravotníckou organizáciou. Pri príležitosti významných svetových dní sa pravidelne poskytovali informácie širokej verejnosti vo forme prednášok a besied, vyhotovením informačných panelov, uverejňovaním tlačových správ do novin a na webových stránkach jednotlivých RÚVZ v Nitrianskom kraji.

Počet zapojených RÚVZ v Nitrianskom kraji v rámci významných dní a dní vyhlásených Svetovou zdravotníckou organizáciou v Nitrianskom kraji:

Dátum	Významné dni	Zapojené RÚVZ v Nitrianskom kraji
4.2.2023	Svetový deň proti rakovine	NR, LV, TO, NZ, KN
4.3.2023	Svetový deň obezity	NR, LV, TO, NZ, KN
20.3.2023	Svetový deň ústneho zdravia	NZ,
22.3.2023	Svetový deň vody	NR, NZ,KN
13. – 19.3.2023	Týždeň mozgu	NR, TO, NZ,
7.4.2023	Svetový deň zdravia	NR, LV, TO, NZ, KN
24.4.2023- 30.4.2023	Európsky imunizačný týždeň	NR, NZ,
10.5.2023	Svetový deň pohybom ku zdraviu	NR, LV, TO, NZ, KN
31.5.2023	Svetový deň bez tabaku	NR, LV, TO, NZ, KN
14.6.2023	Svetový deň darcov krvi	NZ,
26.6.2023	Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog	NR, LV, NZ, KN

1.8.2023	Svetový deň dojčenia	NZ
9.9.2023	Medzinárodný deň povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme	NZ
12.9.2023	Európsky deň ústneho zdravia	KN
21.9.2023	Svetový deň Alzheimerovej choroby	NR, LV, NZ
29.9.2023	Svetový deň srdca	NR, LV, TO, NZ
1.10.2023	Medzinárodný deň starších	NR, TO, NZ
10.10.2023	Svetový deň duševného zdravia	NR, NZ
15.10.2023	Svetový deň umývania rúk	NZ
16.10.2023	Svetový deň potravy	LV, TO, NZ, KN
21.10.2023	Svetový deň osteoporózy	NR, LV, NZ
14.11.2023	Svetový deň diabetu	NR, LV, TO, NZ, KN
13.- 19.11.2023	Európsky týždeň boja proti drogám	NR, LV, TO, NZ, KN
1.12.2023	Svetový deň boja proti AIDS	NR, LV, TO, NZ, KN

4. február 2023 Svetový deň proti rakovine – v rámci Svetového dňa proti rakovine OPZaVkJ realizovali prednáškovú činnosť zameranú pre všetky cieľové skupiny obyvateľstva. Celkovo bolo zrealizovaných 39 aktivít pre 952 poslucháčov.

4. marec 2023 Svetový deň obezity – v rámci Svetového dňa obezity OPZaVkJ realizovali prednáškové činnosti k problematike prevencie nadváhy a obezity pre žiakov základných a stredných škôl. Pri príležitosti Svetového dňa obezity Úrad verejného zdravotníctva SR v spolupráci s RÚVZ v SR vyhlásil celoslovenskú výtvarnú súťaž pre triedy základných škôl.

7. apríl 2023 Svetový deň zdravia – oddelenia podpory zdravia v Nitrianskom kraji zrealizovali „Týždeň otvorených dverí“, ktorých cieľom bolo propagovanie zdravého životného štýlu, motivácia ľudí starostlivosti o vlastné zdravie a odborné poradenstvo týkajúce sa základných informácií o zdravotných rizikách a predchádzaní vzniku chronických neinfekčných ochorení. Celkovo bolo vyšetrených 219 návštevníkov.

10. máj 2023 – Svetový deň pohybom ku zdraviu – pri tejto príležitosti oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu v Nitrianskom kraji realizovali prednáškovú činnosť na základných a stredných školách. OPZaVkJ v Nitrianskom kraji sa podieľali na realizácii 10. ročníka celoslovenskej kampane „Vyzvi srdce k pohybu“, ktorá sa realizuje každé dva roky. Súťaž bola určená pre širokú verejnosť (dospelých ako aj detských podporovateľov) v termíne od 15.5.2023 – 6.8.2023 na celoštátnej úrovni.

31. máj 2023 – Svetový deň bez tabaku - RÚVZ v Nitrianskom kraji realizovali „Dni otvorených dverí“. Návštevníkom bolo poskytnuté poradenstvo v oblasti prevencie zdravotných rizík z fajčenia. Fajčiari získali nielen komentár k svojim výsledkom, ale zároveň boli informovaní o možnosti poradenstva, prípadne liečby svojej závislosti. Celkovo bolo vyšetrených 220 osôb.

26. jún 2023 – Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s drogami – RÚVZ v Nitrianskom kraji realizovali prednáškovú činnosť pre základné a stredné školy. V oblasti prevencie drogovej závislosti bolo zrealizovaných 31 prednášok pre 644 poslucháčov.

29. september 2023 – Svetový deň srdca – OPZaVkJ v Nitrianskom kraji uskutočňovali výjazdy mobilných poradní, kde vyšetrovali krvný tlak, pulz, hladinu celkového cholesterolu, BMI, WHR, fajčiarom poskytovali vyšetrenia na zisťovanie množstva oxidu

uholnatého vo vydýchnutom vzduchu prístrojom Smokerlyzer. Význam akcie Deň srdca spočíval hlavne v tom, že túto akciu navštevuje množstvo ľudí, ktorí doposiaľ nemajú viditeľné príznaky ochorenia, avšak zistenie vyšších hodnôt nameraných veličín, môže už signalizovať začiatok kardiovaskulárneho alebo iného rizika, a práve týmto osobám poskytovali základné informácie, ako zabrániť rozvoju ochorenia.

21. október 2023 – Svetový deň osteoporózy – V rámci aktivít spojených so Svetovým dňom osteoporózy sa venovali jednotlivé OPZaVkJ prednáškovej činnosti. Celkovo boli uskutočnené 3 prednášky pre 76 poslucháčov.

1. december 2023 Svetový deň boja proti AIDS – jednotlivé RÚVZ v Nitrianskom kraji odprezentovali 24 prednášok pre 485 žiakov základných a stredných škôl.

VEREJNÉ KAMPANE V PREŠOVSKOM KRAJI:

RÚVZ Prešov

4. marec Svetový deň boja proti rakovine sa nesie v znamení zvyšovania povedomia o rakovine a zdôrazňovania prevencie rakovinových ochorení a zdravého štýlu už od raného detstva. Pripravili propagačný materiál so zámerom zvýšiť informovanosť o rakovine a o tom, čo urobiť pre svoje zdravie a zdravie svojich rodín. V tomto roku okrem prevencie karcinómu prsníka a kolorektálneho karcinómu zamerali aktivity aj na zvýšenie povedomia o očkovaní proti HPV vírusu u detí.

4. marec Svetový deň obezity – v Poradni zdravia vyšetřili klientky, ktoré mali problém s nadváhou a poskytli im poradenstvo. Takisto pripravili odborný panel v priestoroch úradu. Oslovili všetky základné školy vo svojej pôsobnosti, aby sa zapojili do celoslovenskej výtvarnej súťaže vyhlásenej Úradom verejného zdravotníctva SR s témou „Zdravá desiata“. Do súťaže sa zapojilo 9 škôl so 14 prácami.

Celosvetový Týždeň mozgu od 13. do 19. marca sa niesol v znamení „Myslíte na zdravie mozgu“. Pripravili článok s názvom Myslíte na zdravie mozgu: Čo mu škodí a čo prospieva?, ktorý bol uverejnený na webovej stránke úradu a takisto zaslaný regionálnym redakciám. V dennom centre pre seniorov v Ľuboticiach a vo Finticiach seniori mali k dispozícii rôzne testy na zlepšenie činnosti mozgu.

20. marec - Svetový deň ústneho zdravia - pre žiakov 1. stupňa ZŠ sv. Gorazda a Demjata, pripravili besedu na tému Ako predchádzať vzniku zubného kazu, dôležitosť zubnej prehliadky a ošetrovania, či aká je správna technika čistenia zubkov.

Európsky imunizačný týždeň 23.4. – 29.4. 2023 – v rámci 18. ročníka Európskeho imunizačného týždňa (EIW) so sloganom „Prechádzať Chrániť Očkovať“ s myšlienkou „Dobehňime zabudnuté očkovanie“ pripravili sériu článkov o očkovaní a odborný panel v priestoroch úradu. Súčasne záujemcom o tému očkovanie ponúkli možnosť získať informácie telefonicky.

7. apríl Svetový deň zdravia – v obchodnom centre EPERIA MALL v Prešove pripravili akciu Deň zdravia v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou zameranú na prevenciu. Návštevníci mali k dispozícii vyšetřenie celkového cholesterolu, glykémie, meranie hodnoty krvného tlaku a pulzu, celkovú analýzu tela prístrojom InBODY (zloženie tela – pomer vody, minerálnych látok, proteínov a tukov, z ktorých je ľudské telo zložené, BMI, percentuálny podiel telesného tuku, hodnotenie svalového a tukového tkaniva), pracovníčky odboru im poskytli informácie o prevencii onkologických ochorení, dostali aj domáci test na skryté krvácanie v stolici. Súčasťou boli aj ukážky dentálnej hygieny. Vyšetření sa zúčastnilo 108 občanov. Na webovej stránke uverejnili článok, pripravili odborný panel a týždeň otvorených

dverí v Poradni zdravia k tomuto svetovému dňu v priestoroch úradu. V rámci tohto dňa bola spropagovaná práca Poradne zdravia reportážou v relácii Regína na RTVS.

10. máj Svetový deň pohybom ku zdraviu – v rámci tohto dňa pre žiakov ZŠ Ľubotice pripravili akciu, kde poukázali na význam každodennej pohybovej aktivity pre celkové zdravie a duševnú pohodu. Žiakom merali krvný tlak a absolvovali aj Ruffierov test, na základe ktorého si overili svoju kondíciu.

V Dennom stacionári Opál v Prešove sa so seniormi rozprávali o dôležitosti pohybu aj vo vyššom veku ako faktora, ktorý zlepšuje činnosť srdca, preventívne pôsobí proti civilizačným chorobám, predlžuje aktívny vek a spomaľuje proces starnutia.

Na webovej stránke uverejnili článok s názvom Svetový deň pohybom ku zdraviu: Pravidelná fyzická aktivita vplýva aj na psychické zdravie a pohodu. Tejto téme venovali aj odborný panel v priestoroch úradu.

17. máj Svetový deň hypertenzie – cieľom aktivít spojených s týmto dňom je podporovať povedomie verejnosti o hypertenzii a povzbudiť občanov k prevencii a kontrole. So seniormi v dennom stacionári v Ľuboticiach sa rozprávali o hypertenzii – liečbe a správnej technike merania krvného tlaku.

Na webovej stránke úradu uverejnili článok s názvom 17. máj – Čas zmerať si tlak!

18. máj Európsky deň obezity – pre žiakov 2. ročníkov Základnej školy v Ľuboticiach pripravili edukačné aktivity na tému Ako si vybrať zdravé potraviny, zamerané na prevenciu nadváhy a obezity. Tejto téme bol venovaný aj odborný panel v priestoroch úradu.

31. máj Svetový deň bez tabaku – v rámci Dňa otvorených dverí (30. a 31. máj) v Poradni na odvykanie od fajčenia jedenástim klientom po vyplnení Fagerstromovho dotazníka nikotínovej závislosti merali aj oxid uhoľnatý vo vydychovanom vzduchu prístrojom smokerlyzer, poskytlí individuálne poradenstvo a informácie o možnostiach návštevy Poradne na odvykanie fajčenia. O tejto akcii bol uverejnený aj spot v regionálnom vysielaní RTVS Košice.

Zrealizovali besedy o škodlivosti fajčenia pre žiakov Základnej školy Mukačevská a dve edukačné aktivity pre študentov Strednej odbornej školy technickej v Prešove spojené s meraním oxidu uhoľnatého vo vydychovanom vzduchu.

Na webovej stránke uverejnili článok s názvom Svetový deň bez tabaku: Závislosť od nikotínu vzniká veľmi rýchlo. Odvykanie môže byť ťažké.

26. jún Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a ilegálnemu obchodovaniu s nimi – pripravili edukačné aktivity v oblasti zdravého spôsobu života, nebezpečenstva vzniku látkových závislostí a prevencie pre žiakov ZŠ Lesnícka a Kapušany.

26. september Svetový deň srdca – poskytlí bezplatné vyšetrenie vybraných parametrov z kapilárnej krvi odobratej z prsta (celkový cholesterol, HDL cholesterol, glukózu, triglyceridy), meranie tlaku krvi a pulzu, antropometrické merania a analýzu zloženia tela. Túto možnosť využilo 13 klientov.

21. september Svetový deň Alzheimerovej choroby – v denných stacionároch Družba a Ľubotice s klientmi precvičili pamäť pomocou pamäťových cvičení z pracovných listov Alzheimerovej spoločnosti. Hovorili aj o rizikách a dopade demencie na každodenný život seniora aj jeho blízkych.

10. október Svetový deň duševného zdravia - so študentmi Gymnázia Konštantínova 2 v Prešove sa rozprávali na tému čo je duševné zdravie a ako sa oňho starať či ako vplýva na naše zdravie stres.

Október Mesiac úcty k starším – v rámci výjazdovej poradne v Dennom centre pre seniorov Zemplínska klientom centra z kapilárnej krvi zisťovali hodnotu celkového cholesterolu a glukózy, merali hodnoty krvného tlaku a pulzu doplnené o následnú konzultáciu s poradenstvom.

Pripravili besedy pre seniorov v denných stacionároch Fintice, Nižná Šebastová a Družba na témy Prevencia civilizačných ochorení, Užívanie liekov v seniorskom veku, Dôležitosť pitného režimu.

20. október Svetový deň osteoporózy – uskutočnili besedy so seniormi v Denných stacionároch Jiráskova a Lemešany tému Osteoporóza – a pády v seniorskom veku.

Na webovej stránke úradu uverejnili článok Osteoporóza: Vážna zlomenina často vedie k úmrtiu pacienta.

Pripravili článok a informačný materiál s názvom Ohrozená je asi každá tretia žena a asi každý šiesty muž vo veku nad 50 rokov, ktorý uverejnili na webe úradu a zaslali aj regionálnym redakciám.

14. november Svetový deň diabetu – Jedným z hlavných cieľov Svetového dňa diabetu je zvýšiť povedomie o diabete po celom svete. Toto ochorenie postihuje milióny ľudí, a mnohí z nich nie sú správne informovaní o jeho príčinách, prevencii a liečbe. Svetový deň diabetu slúži ako príležitosť na vzdelávanie verejnosti a odstraňovanie mýtov a predsudkov spojených s diabetom. Článok s názvom Diabetes nie je iba dedičné ochorenie! uverejnili na webe úradu, pripravili aj odborný panel v priestoroch úradu.

Poradňa zdravia sa zapojila Dňom otvorených dverí, kde občanom ponúkala vyšetrenie glykémie a poradenstvo. Pracovníčka poradne v tento deň odpovedala aj na otázky novinára z TASR a tak propagovala naše aktivity.

Európsky týždeň boja proti drogám – zrealizovali dve intervenčno-výchovné aktivity zamerané na tému drogy v Strednej spojenej škole. Európsky týždeň bol spropagovaný prostredníctvom informačného panelu v priestoroch úradu.

1. december Svetový deň AIDS - pri príležitosti tohto svetového dňa boli zrealizované 4 intervenčné aktivity v Strednej odbornej škole podnikania v Prešove a Strednej odbornej škole služieb, Košická v Prešove. Tejto téme bol venovaný aj odborný panel vo vstupných priestoroch úradu.

RÚVZ Bardejov

V rámci **Svetového dňa boja proti rakovine** uverejnili článok v regionálnom týždenníku Bardejovské novosti a na web stránke RÚVZ, plagát na fb a informačnú tabuľu vo vestibule RÚVZ. Zorganizovali Deň otvorených dverí, počas ktorého mali odbornú prednášku Prevencia rakoviny prsníka a rakoviny krčka maternice, ozrejmili dôležitosť pravidelných preventívnych prehliadok u lekára. V rámci svetového dňa vykonali prednášky v obci Varadka, Zborov, na Hotelovej akadémii a na ZŠ Dlhá Lúka. Poradňa zdravia mala výjazd na Okresnom úrade, kde sa zamestnancom vyšetrovali biochemické parametre – lipidový profil, antropometrické údaje, spirometria a vyšetrenia smokerlyzerom.

Na Svetový deň obezity pripravili informačnú tabuľu vo vestibule RÚVZ Bardejov a Deň otvorených dverí. Pod záštitou ÚVZ SR bola vyhlásená výtvarná súťaž pre žiakov základných škôl. Súťažný výkres uverejnili aj na web stránke RÚVZ.

Týždeň mozgu spropagovali na informačnej tabuli vo vestibule RÚVZ. Prihlásili sa do aktivít spolu so Slovenskou alzheimerovou spoločnosťou. V rámci týždňa mozgu boli na obecnom úrade Zborov, kde pre verejnosť pripravili prednášku o mozgu, ako a prečo sa oňho starať a zároveň pre nich pripravili rôzne pracovné listy na kognitívne precvičovanie mozgu.

Prednášky spolu s aktivitami na podporu mozgu pripravili aj pre 3 triedy žiakov ZŠ Pod Vinbargom.

Participovali na aktivite v rámci **Svetového dňa obličiek** spolu s firmou Pemax – Nefro s.r.o. Vyšetrenia prebiehali v priestoroch kláštora Františkánov a spolu vyšetřili cholesterol a glukózu 175 záujemcom za neštandardných podmienok.

V rámci **Svetového dňa zdravia** pripravili informačnú tabuľu vo vestibule RÚVZ a zorganizovali Týždeň otvorených dverí, 9 klientov vyšetřili biochemické parametre – lipidový profil, antropometrické údaje.

Spolu s oddelením epidemiológie v rámci **Imunizačného týždňa** mali odborné prednášky spolu s workshoppom o očkovaní, kde sa študenti dozvedeli o zložení vakcín, ako pôsobí vakcína a zároveň proti akým ochoreniam sa očkuje. Spolu vykonali 3 prednášky pre 77 študentov SŠ.

Pri **Svetovom dni pohybu k zdraviu** uverejnili 2 články v regionálnom týždenníku Bardejovské novosti a na web stránke RÚVZ, plagát na fb a informačnú tabuľu vo vestibule RÚVZ, reportáž v Bardejovskej tv., turistickú vychádzku pre seniorov na Mihaľov. Zorganizovali pohybovú aktivitu s názvom Pohybom k zdraviu, ktorá sa uskutočnila na Radničnom námestí v Bardejove pre žiakov 5. ročníka ZŠ. Spolupracovali s viacerými organizáciami ako SČK Svidník, hasičský zbor, Judo club Bardejov, mládežnícky hokejový klub, SZUŠ. Pre žiakov bolo pripravených 13 stanovišť, kde mali za úlohu splniť športové disciplíny. Celkovo sa zúčastnilo podujatia 10 tried 5. ročníka ZŠ v Bardejove a to 187 žiakov. Na záver mali žiaci spoločný tanec, kde mali ako animátorku učiteľku tanca zo SZUŠ Dlhý rad Bardejov.

Participovali na aktivite v rámci **Dni zdravia pečene**, vyšetrenia prebiehali v priestoroch Poľsko-slovenského domu a spolu zmerali tlak, pás a boky, CO vo vydychovanom vzduchu 178 záujemcom za neštandardných podmienok.

Máj – mesiac povedomia o rakovine kože je mesiac, kedy sa snažili upozorniť aj na dôsledky opaľovania a na potrebu ochrany kože pred slnečným žiarením. Pripravili informačnú tabuľu vo vestibule RUVZ a zdieľali rôzne zdravotno – výchovné materiály ako letáky na sociálnej sieti fb.

Počas **Svetového dňa bez tabaku** uverejnili článok v regionálnej tlači, odborný článok na webe RÚVZ, pripravili informačnú tabuľu vo vestibule RUVZ, uverejnili reportáž v bardejovskej televízii. Pomocou smokerlyzera vyšetřili 10 záujemcov, ktorým poskytli aj krátke odborné poradenstvo na odvykanie od fajčenia.

V rámci **Svetového dňa Alzheimerovej choroby** pripravili článok na web RÚVZ, na facebook, do Bardejovských novostí a informačnú tabuľu vo vestibule RÚVZ. V domove sociálnych služieb pripravili pre seniorov prednášku o Alzheimerovej chorobe a pripravili aj rôzne kognitívne cvičenia na tréning mozgu.

V rámci **Svetového dňa srdca** pripravili informačnú tabuľu vo vestibule RÚVZ, článok do Bardejovských novostí a na sociálnu sieť. Zároveň sa zapojili do výzvy World Heart Federation a pripravili spolu s Poľsko – slovenským domom aktivity pre 130 žiakov zo ZŠ Pod Papierňou, ZŠ Vinbarg a ZŠ Pod Vinbargom. Žiaci sa zúčastnili odbornej prednášky o srdci, ako darčeky obdržali nálepky a balóny v tvare srdca. Hneď po prednáške spolu na Radničnom námestí vytvorili tvar srdca a urobili si fotografiu. Z celej akcie bola uverejnená reportáž v Bardejovskej televízii a do World Heart Federation boli zaslané fotografie zo srdca na námestí.

K **Svetovému dňu diabetu** uverejnili článok na web stránke a pripravili informačnú tabuľu. V spolupráci s komunitným centrom v Zborove mali výjazd poradne zdravia, kde zabezpečili vyšetrenia glukózy pomocou prístroja Wellion, poskytli odborné poradenstvo a pripravili si pre nich aj odbornú prednášku na tému zdravý životný štýl a diabetes. Spolu vyšetřili 15 klientov. Na Hotelovej akadémii mali 2 prednášky o zdravom životnom štýle a diabete pre 44 študentov. Pripravili Deň otvorených dverí v poradni zdravia, kde vyšetřili za pomoci Afinionu 13 ľudí a v regionálnej televízii bola odvysielaná reportáž o diabete a poradni zdravia.

Na **Svetový deň seniorov** v rámci spolupráce s Obezitologickou spoločnosťou a Poľsko – slovenským domom zabezpečili vyšetřenia pre seniorov v rámci 3 - dňovej kampane FIT senior. Zúčastňovatelia mali možnosť zmerať si krvný tlak a zároveň im poskytli odborné poradenstvo. Celkovo vyšetřili 109 klientov.

Na **Svetový deň zdravej výživy** pripravili informačnú tabuľu vo vestibule RUVZ a zdravotno – výchovné prednášky pre žiakov ZŠ. V ZŠ Raslavice na Deň zdravej výživy prednášali o zdravom stravovaní a význame pohybovej aktivity.

V rámci **Európskeho týždňa boja proti drogám** v ZŠ mali 9 prednášok o škodlivosti návykových látok, vo vestibule RUVZ pripravili informačný panel na danú tému a v regionálnej tlači Bardejovské novosti a na web stránke RUVZ uverejnili článok venovaný problematike predaja HHCP a ich následky na dospelievajúci organizmus.

V rámci **Svetového dňa AIDS** v spolupráci s odd. epidemiológie vykonali 9 prednášok a 9 workshopov na tému AIDS v ZŠ a SŠ.

RÚVZ Stará Ľubovňa

Pri príležitosti **Svetového dňa proti rakovine** uskutočnili prednášku pod názvom „Prevencia nádorových ochorení“ pre žiakov ZŠ v Lomničke, ŠZŠ sv. Klementa Hofbauera v Podolínci aj prednášku „Prevencia rakoviny hrubého čreva a konečníka“, so žiakmi Spojenej školy internátnej v Starej Ľubovni hovorili na tému „Prevencia nádorových ochorení“. Edukačné aktivity doplnili distribúciou zdravotno-výchovného materiálu.

Pri príležitosti **Svetového dňa chorých** vypracovali vlastnú edíciu pod názvom „Svetový deň chorých. Svetový deň chorých propagovali aj v priestoroch RÚVZ. V rámci edukačných aktivít uskutočnili prednášku pod názvom „Stomatohygiena“ v Dome sv. Anny v Starej Ľubovni.

Pri príležitosti **Svetového dňa obezity** vypracovali vlastnú edíciu pod názvom „Svetový deň obezity - 4. marec 2023. Svetový deň obezity bol propagovaný v priestoroch RÚVZ ako aj pred vstupom do budovy RÚVZ. V súvislosti s celoslovenskou výtvarnou súťažou spracovali výzvu k zapojeniu sa a pokyny, ktoré distribuovali 22 ZŠ a ŠZŠ v okrese Stará Ľubovňa. Uskutočnili 2 prednášky pod názvom „Živospráva a prvá pomoc“ pre žiakov ZŠ v Podolínci a prednášku pod názvom „Správna životospráva“ pre žiakov Spojenej školy internátnej v Starej Ľubovni. V rámci stanovišťa zdravia na RÚVZ uskutočnili meranie tlaku krvi a meranie antropometrie. Súčasťou vyšetřenia u každého klienta bolo poskytnutie odborného poradenstva. V rámci stanovišťa zdravia využilo 16 klientov uvedené služby.

V rámci **Týždňa mozgu** uskutočnili v Ľubovnianskej knižnici prednášku „Týždeň mozgu“ pre seniorov. Kognitívnych úloh sa zúčastnilo 18 seniorov. Zároveň 16 klientom poskytli meranie tlaku krvi, 14 klientom meranie hladiny CO v pľúcach a v krvi CO monitorom, vrátane poradenstva a distribúcie zdravotno-výchovného materiálu. Pre študentov Spojenej školy v Lomničke uskutočnili prednášku pod názvom „Mozog čo mu škodí, čo mu

pomáha“. Pre zamestnancov RÚVZ zabezpečili kognitívne úlohy v rámci výskumno-prieskumnej činnosti, do ktorých sa zapojilo 24 zamestnancov.

Pri príležitosti **Svetového dňa vody** uskutočnili prednášku pod názvom „Zdravá voda - význam pitného režimu“ pre žiakov ZŠ Levočská v Starej Ľubovni a pre klientov Domu sv. Anny v Starej Ľubovni. Edukačné aktivity doplnili distribúciou zdravotno-výchovného materiálu s uvedenou problematikou.

V súvislosti so **Svetovým dňom tuberkulózy** uskutočnili prednášku pod názvom „Prevencia drogovej závislosti a fajčenia“ pre študentov Spojenej školy v Lomničke.

O plánovaných a ponúkaných aktivitách v rámci **Svetového dňa zdravia** a s tým súvisiacim Dňom otvorených dverí informovali na webovom sídle RÚVZ. Svetový deň zdravia bol propagovaný aj nástenkou v priestoroch RÚVZ ako aj pred vstupom do budovy RÚVZ. Uskutočnili prednášku pod názvom „Zdravý životný štýl“ pre žiakov a klientov Domova sv. Anny v Starej Ľubovni. V rámci Dní otvorených dverí v Poradni zdravia bolo vyšetrených 16 klientov.

V súvislosti s **Európskym imunizačným týždňom** (EIW) zabezpečili prednášku pod názvom „Význam očkovania“ pre žiakov ZŠ v Podsadku. EIW prezentovali aj formou názornej propagácie v priestoroch RÚVZ.

Svetový deň hypertenzie prezentovali v priestoroch RÚVZ. Pripravili besedu na tému „Fajčenie“ pre žiakov ZŠ Komenského v Starej Ľubovni spojenú s premietnutím DVD „Kým stúpa dym“. Súčasťou edukačných aktivít bola distribúcia zdravotno-výchovného materiálu a meranie hladiny CO v pľúcach a v krvi CO monitorom u 11 žiakov.

Svetový deň Sclerosis Multiplex bol propagovaný názornou propagáciou v priestoroch RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni.

Svetový deň bez tabaku bol propagovaný v priestoroch RÚVZ. Zorganizovali prednášku zameranú na tému „Fajčenie“ pre žiakov Základnej školy v Plavči a meraním hladiny CO v pľúcach a v krvi CO monitorom u 15 žiakov. Edukovaných bolo celkom 46 žiakov.

Dni otvorených dverí Poradne odvykania od fajčenia RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni pri príležitosti Svetového dňa bez tabaku sa uskutočnili formou zriadenia Stanovíšť zdravia Poradne odvykania od fajčenia v čakárni urgentného príjmu, chirurgickej a internej ambulancie Ľubovnianskej nemocnice, na Okresnom úrade v Starej Ľubovni, v čakárni gastroenterologickej a ORL ambulancie Ľubovnianskej nemocnice, v Ľubovnianskej knižnici v Starej Ľubovni, v čakárni Zdravotného strediska v meste Podolíne.

V rámci Dní otvorených dverí Poradne odvykania od fajčenia bolo poskytnuté meranie hladiny CO v pľúcach a v krvi CO monitorom 38 klientom, meranie vitálnej kapacity pľúc spirometrom 66 klientom, vyplnenie Fagerströmovho dotazníka závislosti na nikotín 17 klientom, poskytované poradenstvo na tému škodlivosti fajčenia tabaku, odvykania od fajčenia a pasívnej inhalácie tabakového dymu 38 klientom, poskytované informácie o možnosti návštevy poradne na odvykanie od fajčenia a využívania anonymnej telefónnej linky poskytujúcej pomoc a poradenstvo v odvykaní od fajčenia 17 klientom, distribúcia zdravotno-výchovného materiálu 38 klientom. V rámci anonymnej telefonickej linky odvykania od fajčenia boli poskytnuté 1 telefonická a 2 osobné konzultácie.

V rámci **Medzinárodného dňa proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi** spracovali leták pod názvom „Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi - 26. jún 2023. Uskutočnili besedu pod názvom „Prevencia drogovej závislosti“ spojenú s premietnutím DVD pod názvom „Deti a drogy“ v SŠI v Starej Ľubovni a v Komunitnom centre v Šarišskom Jastrabí a prednášku pod názvom „Prevencia drogovej

závislosti“ v ZŠ v Podsadku a prednášku AIDS v Komunitnom centre v Šarišskom Jastrabí. V ZŠ v Podsadku zároveň uskutočnili meranie hladiny CO v pľúcach a v krvi CO monitorom u 9 žiakov, v Komunitnom centre v Šarišskom Jastrabí 17 žiakom. Meranie tlaku zabezpečili u 15 klientov v rámci edukačných aktivít dňa 12.7.2023 v Komunitnom centre v Šarišskom Jastrabí.

Pri príležitosti **Svetového dňa srdca** zabezpečili pre žiakov SŠI v Starej Ľubovni besedu pod názvom „Srdce a jeho zmeny v priebehu života“ spojenú s premietnutím DVD pod názvom „Srdcové zlyhávanie“. V rámci Dňa otvorených dverí v Poradni zdravia na RÚVZ bolo vyšetrených 7 klientov.

V rámci **Svetového dňa duševného zdravia** poskytli prednášku pre SŠI v Starej Ľubovni pod názvom „Duševné zdravie“. Súčasťou edukačných aktivít bola distribúcia zdravotno-výchovného materiálu a meranie hladiny CO v pľúcach a v krvi CO monitorom u 6 žiakov, meranie tlaku krvi u 10 zamestnancov SŠI v Starej Ľubovni.

V rámci **Svetového dňa potravy** pre žiakov ZŠ v Orlove uskutočnili prednášku pod názvom „Zdravý životný štýl“, ktorú doplnili distribúciou zdravotno-výchovných materiálov.

V rámci **Svetového dňa diabetu** pre študentov SŠI v Starej Ľubovni pripravili prednášku pod názvom „Diabetes mellitus“ spojenú s distribúciou zdravotno-výchovného materiálu.

Svetový deň diabetu bol propagovaný aj individuálnym poradenstvom formou výjazdu pracovníkov Poradne zdravia pre zamestnancov ZŠ s MŠ Hniezdne. Klientom poskytli biochemické vyšetrenie rizikových faktorov KVCH z kapilárnej krvi, antropometrické merania, štandardné meranie tlaku krvi. Na základe rozhovoru bola u klienta odobratá anamnéza, zhodnotili sa stravovacie zvyklosti, aktuálne biochemické vyšetrenie, meranie TK a antropometrické merania. Zistené výsledky spracovali v programe Test zdravé. V prípade zvýšenej alebo rizikovej hladiny jednotlivých meraní sa klientovi odporučila nielen úprava životného štýlu, ale v ďalšom postupe bol pozvaný na opakované vyšetrenie do základnej poradne alebo do nadstavbovej poradne, prípadne sa odporučil do starostlivosti ošetrojúceho lekára. Celkovo vyšetřili v rámci výjazdovej poradne zdravia 20 klientov. Odporúčaní do starostlivosti ošetrojúceho lekára boli 8 klienti. Fajčiarom (7 klienti) bolo poskytnuté poradenstvo v odvykaní od fajčenia.

Pri príležitosti **Európskeho týždňa boja proti drogám** zorganizovali 2 prednášky zamerané na tému „Fajčenie, alkohol drogy“ spojené s distribúciou zdravotno-výchovného materiálu a využitím názornej pomôcky: „Okuliare simulujúce stav opitosti“ a „Okuliare simulujúce účinky marihuany“ pre žiakov ZŠ v Plavnici. Edukovaných bolo 40 žiakov. Súčasťou prednášky bolo meranie hladiny CO v pľúcach a v krvi pomocou prístroja CO monitor, ktorého sa zúčastnilo 28 žiakov. Prednáška zameraná na tému „Prevencie drogových závislostí“ bola spojená s využitím názornej pomôcky „Okuliare simulujúce stav opitosti“ a „Okuliare simulujúce účinky marihuany“ pre žiakov ZŠ ul. Za vodou v Starej Ľubovni. Edukovaných bolo celkom 14 žiakov. Zorganizovali 2 prednášky zamerané na tému „Fajčenie, alkohol drogy“ s využitím názornej pomôcky: „Okuliare simulujúce stav opitosti“ a „Okuliare simulujúce účinky marihuany“ pre žiakov ZŠ v Orlove. Edukovaných bolo celkom 47 žiakov.

V rámci **Medzinárodného dňa bez fajčenia** uskutočnili besedu pod názvom „Fajčenie“ pre žiakov ZŠ v Kamienke spojenú s premietnutím DVD pod názvom „Kým stúpa dym“. Zároveň edukačné aktivity doplnili meraním CO v pľúcach a v krvi CO monitorom u 11 žiakov a meranie tlaku krvi u 9 zamestnancov školy.

V rámci **Svetového dňa boja proti AIDS** pre študentov SŠI v Starej Ľubovni uskutočnili prednášku na tému „AIDS“.

RÚVZ Svidník

V spolupráci s Podduklianským osvetovým strediskom vo Svidníku pri príležitosti **Medzinárodného dňa Zeme** pre žiakov MŠ a ZŠ v Kolbovciach pripravili dopoludnie plné aktív. Žiaci sa zapojili do výtvarnej súťaže, besedy a spoločne si vyčistili okolie školy a obce.

Pri príležitosti **Svetového dňa hygieny rúk** zrealizovali interaktívne besedy s využitím UV lampy na kontrolu správneho umývania rúk.

V rámci **Týždňa mozgu** pre klientov Denného stacionára v Ladomírovej pripravili besedu – „Nedovoľ svojmu mozgu zostarnúť“, obohatenú o Dotazník porúch pamäti a praktické cvičenia z pracovných listov. Tejto téme sa venovali aj na 6 ZŠ.

Pri príležitosti **Svetového dňa pohybu** učiteľom a zamestnancom MŠ gen. Svobodu vo Svidníku v rámci výjazdovej poradne zdravia poskytli meranie krvného tlaku, % podkožného tuku, BMI, WHR a odborné poradenstvo v oblasti zdravého životného štýlu. V tento deň MŠ pre deti zorganizovala malú detskú Olympiádu.

Pri príležitosti **Svetového dňa bez tabaku** zorganizovali akciu pre klientov a zamestnancov nemocnice vo Svidníku pod logom "Vymeň cigaretu za jablko", kde poskytovali meranie oxidu uhľového v dychu prístrojom Smokerlyzer, meranie vitálnej kapacity pľúc spirometrom, vyšetrenie celkového cholesterolu, glukózy v krvi, meranie tlaku krvi a pulzu, meranie telesného a viscerálneho tuku, kostrového svalstva, vyšetrenie bazálneho metabolizmu, BMI, poskytovali informácie a poradenstvo na tému škodlivosti fajčenia a zmenu životného štýlu, zdravotno-výchovné materiály z vlastnej produkcie. Súčasťou bola aj ukážka správnej techniky umývania rúk a následne kontrola pomocou UV lampy. Zúčastnilo sa 74 ľudí. Problematike fajčenia sa venovali v rámci besied aj na 2 ZŠ.

V mesiaci november pri príležitosti **Európskeho týždňa boja proti drogám** zrealizovali besedy pre žiakov Spojenej školy vo Svidníku a žiakov Cirkevnej ZŠ a Mlynskej v Stropkove. Premietli sme im DVD – „Kým stúpa dym“, „Alkohol skrytý nepriateľ“ a merali množstvo CO v pľúcach pomocou prístroja smokerlyzer.

Pre klientov domova pre seniorov Atrium, klientov denného stacionára v Cernine zrealizovali besedy k **Svetovému dňu diabetu**.

V rámci **Svetového dňa boja proti AIDS** uskutočnili aktivity s názvom Hrou proti AIDS pre žiakov ZŠ 8. mája vo Svidníku, ZŠ Komenského a študentov Gymnázia v Stropkove.

RÚVZ Humenné

Svetový deň boja proti rakovine – zrealizované boli dve besedy pre 33 študentiek, tri besedy pre 24 žien v produktívnom veku a tri besedy pre 59 seniorov zamerané na prevenciu rakoviny prsníka a jednu besedu pre 17 študentiek zameranú na prevenciu rakoviny krčka maternice, ktorým zároveň distribuovali letáky týkajúce sa danej témy. Súčasťou besied bol aj nácvik samovyšetovania prsníkov pomocou didaktického modelu. V priestoroch úradu bol pripravený odborný panel.

Týždeň mozgu – aktivity k Týždňu mozgu vykonávali pre deti materských škôl, žiakov základných škôl, študentov stredných škôl a pre seniorov, ktorí si vypočuli základné informácie o mozgu a jeho fungovaní a následne riešili pracovné listy, logické úlohy, hry a vedomostné kvízy, ktoré sme pre nich pripravili. Celkovo bolo edukovaných 611 detí a žiakov počas 28 realizovaných aktivít a 36 seniorov počas 2 realizovaných aktivít. V priestoroch úradu bol umiestnený odborný panel.

Svetový deň obezity - zrealizovali dve besedy pre 20 detí materskej školy. Pri príležitosti

tohto svetového dňa sa v spolupráci s ÚVZ SR a OZ Skutočne zdravá škola zapojili do výtvarnej súťaže pre triedy základných škôl. Oznam o Svetovom dni obezity bol uverejnený na internetovej stránke úradu a v priestoroch úradu bol umiestnený panel s informačnými materiálmi s danou tematikou.

Svetový deň ústneho zdravia – v rámci edukačnej činnosti realizovali 1 aktivitu pre 19 detí materskej školy a 2 aktivity pre 37 žiakov základných škôl. Súčasťou edukácie bol aj praktický nácvik správnej stomatohygieny, premietanie rozprávok s danou tematikou na DVD, riešenie tajničiek, maľovanie omaľovánok a skladanie skladačiek. V priestoroch úradu bol umiestnený odborný panel.

Svetový deň vody - prednášky o význame vody pre ľudský organizmus realizovali v dvoch materských školách pre 33 detí a v jednej základnej škole pre 34 žiakov. V priestoroch RÚVZ bol umiestnený panel s informačnými materiálmi s danou tematikou.

Svetový deň zdravia - usporiadali „Deň otvorených dverí“ pre občanov regiónu, ktorého sa 29 občanov (7 mužov a 22 žien). Z celkového počtu bol 27 zúčastneným vyšetrený celkový cholesterol a triglyceridy v kapilárnej krvi, množstvo telesného tuku, krvný tlak, viscerálny tuk, kostrové svalstvo a bazálny metabolizmus a u 2 zúčastnených sme vykonali komplexné vyšetrenie Testu zdravé srdce. V materských školách zrealizovali 3 besedy pre 54 detí a v základných školách 7 besied pre 128 žiakov. Informácia o Svetovom dni zdravia bola uverejnená na internetovej stránke úradu. Panel s odbornými informáciami bol umiestnený v priestoroch úradu.

Svetový deň pohybom ku zdraviu - odzneli štyri besedy pre 82 detí a žiakov. Počas dvoch besied 40 detí aj aktívne cvičilo. U 33 členov denných centier v Humennom vykonali komplexné vyšetrenie Testu zdravé srdce.

Svetový deň bez tabaku - pripravili „Deň otvorených dverí“, ktorého sa zúčastnilo 21 občanov, z toho 13 bolo vo veku 16 – 18 rokov (5 dievčat a 8 chlapcov) a 16 bolo vo veku 19 – 61 rokov (10 žien a 6 mužov). Tí absolvovali meranie množstva CO vo vydychovanom vzduchu, spiometriu a prostredníctvom Fagerströmovho dotazníka závislosti zisťovali stupeň závislosti od nikotínu.

Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a obchodovaniu s nimi – zrealizovali jednu besedu pre 11 žiakov základnej školy a šesť besied pre 158 študentov stredných škôl. Počas besied 41 študentom merali množstvo CO vo vydychovanom vzduchu.

Medzinárodný deň povedomia o Fetálnom alkoholovom syndróme - realizovali 5 prednášok pre 165 študentiek stredných škôl a 1 prednášku pre 4 dospelých o negatívnych dôsledkoch užívania alkoholu počas tehotenstva. Súčasťou prednášok bolo aj premietanie DVD – Až do dna.

Európsky deň ústneho zdravia – realizovali edukačné a intervenčné aktivity pre deti v materských školách a žiakov v základných školách o správnej starostlivosti o ústnu dutinu a súčasťou edukácie bol aj praktický nácvik správnej stomatohygieny a premietanie rozprávok s danou tematikou na DVD. Žiakov základných škôl edukovali aj o správnej výžive ako dôležitej prevencii vzniku zubného kazu. Spolu realizovali 14 aktivít pre 223 detí a žiakov.

Svetový deň Alzheimerovej choroby – interaktívnou formou vykonávali edukačné aktivity pre študentov stredných škôl, pre ľudí v produktívnom veku a seniorov. Jednu besedu realizovali pre 55 študentov, jednu besedu pre 3 ľudí v produktívnom veku a päť besied pre 101 seniorov, ktorým zároveň distribuovali výchovno-vzdelávacie letáky.

Deň srdca – realizovali päť besied pre 118 študentov stredných škôl, u ktorých merali množstvo CO vo vydychovanom vzduchu (26 študentov), telesného tuku (24 študentov), tlak

krvi (10 študentov), dve besedy pre 11 ľudí v produktívnom veku, u ktorých merali množstvo telesného tuku a dve besedy pre 40 seniorov, u ktorých merali tlak krvi. U dvadsaťosem osôb v produktívnom veku vykonali komplexné vyšetrenie Testu zdravé srdce.

Svetový deň potravy – edukovali 184 detí a žiakov počas 11 realizovaných aktivít, 57 študentov počas 2 realizovaných aktivít a 37 seniorov počas 2 realizovaných aktivít a zároveň distribuovali odbornovo-vzdelávací materiál.

Svetový deň diabetu – realizovali tri besedy pre 61 seniorov denných centier v Humennom, u ktorých merali hladinu glukózy v kapilárnej krvi, množstvo telesného tuku, tlak krvi a jednu besedu pre 14 seniorov denného stacionára v Stakčíne. U dvadsaťtri osôb v produktívnom veku vykonali komplexné vyšetrenie Testu zdravé srdce.

Európsky týždeň boja proti drogám – realizovali spolu deväť prednášok pre dve základné školy (edukovaných 86 žiakov) a jednu strednú školu (edukovaných 82 študentov), z oblasti drogovej problematiky a užívania legálnych i ilegálnych návykových látok (alkohol, tabak, ilegálne drogy), na ktorých využili aj DVD – Kým stúpa dym a zároveň distribuovali odbornovo-vzdelávací materiál.

Svetový deň boja proti AIDS – realizovali projekt „Hrou proti AIDS“, ktorého sa zúčastnila 1 základná škola a 4 stredné školy z Humenného. Celkovo bolo 51 žiakov a 203 študentov. Tri stredné školy a jedna základná škola sú zapojené do preventívnej kampane „Červené stužky“. Prostredníctvom besied priblížili tému HIV/AIDS žiakom na troch základných školách. Spolu realizovali 7 besied pre 140 žiakov.

RÚVZ Vranov nad Topľou

Svetový deň rakoviny – boli zrealizované besedy a prednášky s prezentáciou 3D modelov prsníka a hrubého čreva. V rámci mobilnej poradne bol s klientmi vedený riadený a individuálny rozhovor zameraný na včasnú intervenciu onkologických ochorení. Organizovaný bol aj interný seminár pre zamestnancov RÚVZ. Aktivity boli zrealizované v komunitných centrách Jastrabie nad Topľou, Bystré, Hlinné, Hencovce, Ďurďoš, v RÚVZ Vranov nad Topľou a základnej škole Soľ.

Svetový deň obezity - bola vyhlásená Celoslovenská výtvarná súťaž pre triedy základných škôl. Zapojených bolo 6 základných škôl v pôsobnosti RÚVZ VT.

Svetový deň ústneho zdravia – bol spropagovaný na náučnom paneli vo vstupných priestoroch úradu. Zároveň v priebehu roka bola realizovaná prednášková činnosť zameraná na orálne zdravie pre materské a základné školy.

Svetový deň zdravia - zrealizovali 2 výjazdové aktivity, ktorých súčasťou boli aj merania cholesterolu, glykémie a krvného tlaku. Poskytované bolo aj individuálne poradenstvo v oblasti zdravého životného štýlu a podpory zdravia. Pripravili „Týždeň otvorených dverí poradne zdravia 2023“, počas ktorého boli vyšetřovaní aj neobjednaní klienti a tým sa zvyšovalo povedomie o cieľoch práce OPZaVkJ.

Mobilné poradenské centrum ochrany zdravia v rámci Svetového dňa zdravia uskutočnilo 2 výjazdové aktivity - Gymnázium Cyrila Daxnera, Mestské kultúrne stredisko Hanušovce nad Topľou.

Svetový deň bez tabaku - zorganizovali Deň otvorených dverí, počas ktorého mali klienti možnosť spirometrického merania, vyšetřenia smokerlyzerom, vyplnili Fagerström test závislosti od nikotínu a bolo im poskytnuté špecializované poradenstvo. Boli realizované aj prednášky o škodlivosti a rizikách fajčenia s meraniami CO vo vydychovanom vzduchu a funkčným vyšetřím pľúc, a to v Strednej odbornej škole drevárskej, v Komunitnom centre

v Čaklove. DOD prebiehal aj v priestoroch Slovenského červeného kríža - územný spolok Vranov nad Topľou. Zamestnanci RÚVZ v reportáži v rádiu Regina predstavili Svetový deň bez tabaku, možnosti poradenstva pri odvykaní od fajčenia v poradni zdravia.

Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a ilegálnemu obchodovaniu s nimi - zrealizovali prednášky s prezentáciou o škodlivosti a dopadoch užívania drog. Spolupracovali s príslušným Okresným riaditeľstvom Policajného zboru vo Vranove nad Topľou, vďaka čomu bola študentom priblížená aj trestno-právna rovina drogovej trestnej činnosti. Prednášky a aktivity boli zrealizované v Strednej odbornej škole drevárskej, Gymnáziu Cyrila Daxnera, Strednej odbornej škole Alexandra Dubčeka a v Charitnom dome pre deti a mládež Vranov nad Topľou. V rámci zvýšenia povedomia o škodlivosti zneužívania drog a obchodovania s nimi boli vytvorené informačné letáky, ktoré boli rozdávané predovšetkým mládeži, ale aj širokej verejnosti na 10. ročníku pretekov KidRace v lokalite Nová Kelča.

Medzinárodný deň povedomia o fetálnom alkoholom syndróme - v rámci aktivít zameraných na prevenciu vzniku závislosti užívania alkoholu boli spomínané aj následky užívania alkoholu v tehotenstve – FAS.

Svetový deň Alzheimerovej choroby - organizovali besedy so seniormi v klube dôchodcov vo Vranove nad Topľou - Rodinná oblasť.

Svetový deň srdca - počas celého roka, ako aj v rámci Svetového dňa srdca, zdôrazňovali riziká KVOCH, nástrah zvýšeného kalorického príjmu, nízkej fyzickej aktivity a s tým spojených zdravotných komplikácií. Vytvorený bol aj výchovno - edukačný panel venovaný rizikám KVOCH v budove RÚVZ. V Zeocem Bystré vyšetrených bolo 39 osôb, išlo o rizikové faktory KVOCH - cholesterol, glukóza, krvný tlak a CO vo vydychovanom vzduchu, besedy prebiehali v ZŠ Sídliisko II vo Vranove nad Topľou, ZŠ Sačurov, Čierne nad Topľou, Spojenej škole internátnej Vranov nad Topľou.

Svetový deň osteoporózy – pripravili besedu so seniormi v klube dôchodcov vo Vranove nad Topľou - Rodinná oblasť.

Svetový deň diabetu - realizovali Deň otvorených dverí, kde sa dospelá populácia oboznámila s rizikami zvýšenej glykémie v krvi. Pripravili prednášku a besedu na tému Cukor - jed modernej doby a energetické nápoje pre žiakov CZŠ Vranov nad Topľou, Cukor - sladké, chutné, voňavé, ale nezdravé pre žiakov ZŠ Soľ, Zdravá výživa, úskalie cukru a jeho zdravé alternatívy pre žiakov ZŠ Soľ, Diabetes a komorbidity u pacientov s diabetom pre žiakov SOŠ A. Dubčeka, Vranov nad Topľou, Nadmerná konzumácia cukru - vplyv na organizmus pre žiakov ZŠ Bernolákova, Vranov nad Topľou, Diabetes mellitus - príčiny, symptómy, liečba a následky pre seniorov Jednoty dôchodcov vo Vranove nad Topľou. Počas besedy bola poskytnutá možnosť vyšetrenia glykémie v krvi.

Svetový deň AIDS - realizovali besedy a prednášky so žiakmi SOŠ Čaklov, SOŠ Drevárska, SOŠ A. Dubčeka, ZŠ JUH, Vranov nad Topľou, ZŠ Slovenská Kajňa.

RÚVZ Poprad

Aktivity pri príležitosti významných dní boli vykonávané v spolupráci s Odborom podpory zdravia pri ÚVZ SR. Do predškolských a školských zariadení regiónu (cca 220 zariadení) boli pravidelne distribuované letáky v rámci významných svetových dní vyhlasovaných WHO (Svetový deň rakoviny, Svetový deň mozgu, Svetový deň obezity, Svetový deň pohybom ku zdraviu, Svetový deň zdravia, Svetový deň duševného zdravia, Svetový deň Alzheimerovej choroby, Svetový deň srdca, Svetový deň bez tabaku, Medzinárodný deň boja proti drogám, Svetový deň boja proti HIV/AIDS), ako forma

intervencie v rámci zdravotných výchovných aktivít. Tieto letáky boli tiež uverejňované na webovom sídle a na nástenke v budove RÚVZ Poprad. Súčasťou niektorých aktivít boli aj prednášky, besedy, hry, pohybové cvičenia a vedomostné a kognitívne aktivity.

VEREJNÉ KAMPANE V TRENČIANSKOM KRAJI:

4. február - Svetový deň rakoviny

RÚVZ Trenčín

Pri príležitosti tohto dňa bola realizovaná nástenná propagácia vo vestibule RÚVZ Trenčín. Na tému **Prevenia onkologických ochorení** sa uskutočnilo 13 prednášok na 6 stredných školách. Edukovaných bolo 338 študentov.

RÚVZ Považská Bystrica

Vo vestibule úradu sa uskutočnila názorná propagácia ku tomuto dňu.

Bol zverejnený článok "Svetový deň boja proti rakovine 2023: Ako znižovať riziko vzniku ochorenia" na webovej stránke úradu.

Distribúcia letákov "Rakovina hrubého čreva a konečníka a Skriningový program - čo to je?" počas preventívnych vyšetrení vo firme Bel Power Solutions v Dubnici nad Váhom.

Prebiehala kampaň "Suchý február" - bol zverejnený článok "Nepiť je umenie" na webovej stránke.

RÚVZ Prievidza

„Kolorektálny karcinóm“ – 2 prednášky pre študentov Strednej zdravotníckej školy Prievidza, celkovo edukovaných 40 študentov

„Kolorektálny karcinóm“ – prednáška pre zamestnancov spoločnosti BOZPO, s.r.o. Prievidza, celkovo edukovaných 60 pracovníkov

„Prevenia rakoviny prsníka“ – prednáška pre žiačky 9. ročníka ZŠ Chrenovec, edukovaných 14 dievčat

„Prevenia rakoviny prsníka“ – prednáška pre žiačky 8. a 9. ročníka ZŠ Malonecpalská Prievidza, edukovaných 18 dievčat

„Prevenia rakoviny prsníka“ – 2 prednášky pre študentky 1. a 2. ročníka gymnázia v Partizánskom, edukovaných 29 dievčat

„Prevenia rakoviny prsníka“ – prednáška pre žiačky 8. a 9. ročníka ZŠ Morovnianska cesta Handlová, edukovaných 22 dievčat

4.marec - Svetový deň obezity

RÚVZ Trenčín

Pri tejto príležitosti sa realizovala výtvarná súťaž, do ktorej sa z regiónu RÚVZ Trenčín zapojilo 7 základných škôl a 1 špeciálna základná škola. Súťaž bola zverejnená na webovej stránke úradu. A zároveň bola realizovaná nástenná propagácia vo vestibule RÚVZ Trenčín

RÚVZ Považská Bystrica

Aktivity v rámci tohto dňa boli spojené s týmito témami plagátov "Ako predchádzať detskej obezite, Chôdza je základom pohybu, Faktory vplývajúce na riziko vzniku obezity, Korene obezity siahajú hlboko".

Vo vestibule úradu sa uskutočnila názorná propagácia.

Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky v spolupráci s regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva a Skutočne zdravou školou o.z. vyhlásil celoslovenskú súťaž

pre triedy základných škôl pri príležitosti Svetového dňa obezity, žiaci sa mohli zapojiť do výtvarnej súťaže.

RÚVZ Prievidza

„Výtvarná súťaž pri príležitosti Svetového dňa obezity“ - do súťaže vyhlásenej Úradom verejného zdravotníctva v Bratislave sa v rámci nášho regiónu zapojili nasledovné školy:

- ZŠ Kanianka (5.A, 6. A, 6. B)
- ZŠ Malinovského Partizánske (6.A)
- ZŠ Opatovce nad Nitrou (1.-4. ročník)
- Spojená internátna škola Prievidza (3.A, 7.B, 9.A)

Z uvedených tried sme v rámci regionálneho kola vybrali víťaznú kresbu žiakov 3.A Spojenej internátnej školy v Prievidzi.

20.marec – Svetový deň ústnej hygieny

„Zásady ústnej hygieny“ – prednáška spojená s názornou ukážkou správnej techniky umývania zubov pre žiakov 1. - 3. ročníka Špeciálnej základnej školy Handlová, edukovaných 15 žiakov.

„Zásady ústnej hygieny“ – 3 prednášky spojené s názornou ukážkou správnej techniky umývania zubov pre žiakov 1. a 2. ročníka ZŠ Morovnianska cesta Handlová, edukovaných 64 žiakov.

13.-19. marec - Týždeň uvedomenia si mozgu

RÚVZ Trenčín

Na tému „Alzheimerova choroba, rizikové faktory a jej prevencia“ sa uskutočnili 7 prednášok v 2 základných školách a na 2 stredných školách pre 203 žiakov spojených s testovaním pamäte a rôznymi inšpiratívnymi úlohami. Pri príležitosti tohto dňa bola realizovaná nástenná propagácia vo vestibule RÚVZ Trenčín.

22. marec - Svetový deň vody

RÚVZ Považská Bystrica

Spolupráca s oddelením HŽP pri vyplňaní dotazníka verejnosťou, ktorá si prišla dať vyšetriť vzorky vody z vlastných studní.

Vytvorenie plagátu ku tomuto dňu a tvorba diplomov za aktivitu.

Zverejnenie víťazov výtvarnej súťaže na webovej stránke.

7.apríl – Svetový deň zdravia

RÚVZ Trenčín

Pri tejto príležitosti sa uskutočnil Deň otvorených dverí. Odborní pracovníci poradne zdravia uskutočnili preventívne vyšetrenia a poskytli odborné poradenstvo. Pozvánka na tento deň bola zverejnená na webovej stránke úradu a zároveň bola realizovaná nástenná propagácia vo vestibule RÚVZ Trenčín.

RÚVZ Považská Bystrica

Vo vestibule úradu sa uskutočnila názorná propagácia ku tomuto dňu.

Realizoval sa Týždeň otvorených dverí v poradni zdravia, kde sa uskutočnili všetky vyšetrenia, ktoré sa v nej merajú.

Realizovali sa preventívne vyšetrenia vo firmách Mäsokombinát v Púchove a Agrofarma v Červenom Kameni.

RÚVZ Prievidza

„Okresný úrad Prievidza“ – zdravotno-výchovná akcia pre zamestnancov Okresného úradu Prievidza, v rámci ktorej boli zrealizované nasledovné aktivity:

- stanovenie hladiny celkového cholesterolu – 41
- meranie krvného tlaku – 41
- stanovenie hladiny glykémie nalačno -7
- obvod pása a bokov – 41
- analýza stavby tela – 41
- stanovenie BMI – 41
- distribúcia zdravotno-výchovných materiálov v závislosti od výsledkov vyšetrení
- individuálne odborné zdravotno-výchovné poradenstvo

5. máj - Svetový deň čistých rúk

RÚVZ Prievidza

„Hygiena rúk“ – prednáška pre žiakov 1. a 4. ročníka Špeciálnej základnej školy Handlová, edukovaných 17 žiakov.

10. máj - Svetový deň Pohybom ku zdraviu

RÚVZ Považská Bystrica

Vo vestibule úradu sa uskutočnila názorná propagácia ku tomuto dňu.

V tomto roku bola súčasťou tohto dňa celonárodná kampaň Vyzvi srdce k pohybu X. ročník.

Uskutočnili sa prednášky Benefity pohybovej aktivity pre 5. ročník na ZŠ v Pruskom, ich súčasťou boli aj antropometrické vyšetrenia, celkovo bolo edukovaných a vyšetrených 54 žiakov a 2 pani učiteľky.

Realizovali sa aj preventívne vyšetrenia zamestnancov vo firme Danfoss Power Solutions a vo firme ALW Slovakia s.r.o. v Považskej Bystrici.

RÚVZ Prievidza

„Význam pohybu v prevencii obezity“- prednáška pre žiakov 8. a 9. ročníka Špeciálnej základnej školy Handlová, edukovaných 14 žiakov.

Vyzvi srdce k pohybu – Celonárodná medzinárodne koordinovaná kampaň na zvýšenie pohybovej aktivity dospelaj populácie

Na základe metodického pokynu boli v rámci X. ročníka celonárodnej kampane zrealizované nasledovné aktivity:

- oznam o konaní kampane na internetovej stránke úradu
- uverejnenie účastníckeho listu ako aj online formulára na internetovej stránke úradu
- distribúcia účastníckych listov do nasledovných inštitúcií:
 - ZŠ Bojnice
 - Daňový úrad Prievidza
 - Obecný úrad Lehota pod Vtáčnikom
 - Špeciálna základná škola Handlová
 - MŠ Kamenec pod Vtáčnikom
 - NsP Bojnice
 - MsÚ Nováky
 - ZŠ Nováky
 - SOŠ Nováky
 - ZŠ Diviaky nad Nitricou

- RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach
- ZŠ Zemianske Kostol'any

17. máj – Svetový deň hypertenzie

RÚVZ Trenčín

Pri príležitosti tohto dňa bola realizovaná nástenná propagácia vo vestibule RÚVZ Trenčín.

31.máj – Svetový deň bez tabaku

RÚVZ Trenčín

Pri príležitosti tohto svetového dňa sa uskutočnil Deň otvorených dverí, na ktorý bola pozvaná široká verejnosť. Odborní pracovníci tejto poradne uskutočnili meranie CO vo výdychu u fajčiarov prístrojom Smokerlyzer a meranie krvného tlaku, zároveň bolo poskytnuté odborné individuálne poradenstvo v tejto oblasti.

K tejto téme bol uverejnený i odborný článok na webovej stránke úradu. A zároveň bola realizovaná nástenná propagácia vo vestibule RÚVZ Trenčín.

RÚVZ Považská Bystrica

Vo vestibule úradu sa uskutočnila názorná propagácia ku tomuto dňu.

Realizovali sa prednášky Prevencia fajčenia na ZŠ Medňanská, Ilava pre 6. ročník, meranie množstva CO vo vydýchnutom vzduchu a % COHb v krvi 25x, edukovaných 44 žiakov, realizovali sa prednášky Prevencia fajčenia v CSS SLOVEN v Slávnici, meranie množstva CO vo vydýchnutom vzduchu a % COHb v krvi 20x, edukovaných 50 klientov.

Realizoval sa Deň otvorených dverí v poradni odvykania od fajčenia, kde sa uskutočnili všetky vyšetrenia, ktoré sa v nej merajú.

RÚVZ Prievidza

„Prevencia fajčenia“ - prednáška pre žiakov 6. ročníka ZŠ Zemianske Kostol'any, edukovaných 17 žiakov

„Prevencia fajčenia“- prednáška pre žiakov 5. a 6. ročníka Špeciálnej základnej školy Handlová, edukovaných 32 žiakov

„Prevencia fajčenia“- 2 prednášky pre žiakov 5. až 9. ročníka ZŠ, edukovaných 53 žiakov

„Deň otvorených dverí poradne zdravia pri príležitosti Svetového dňa bez tabaku“

- pozvánka ku Dňu otvorených dverí poradne zdravia na webovej stránke úradu
- pozvánka ku Dňu otvorených dverí poradne zdravia vo vestibule úradu
- vyšetrenia záujemcov z radov verejnosti:
 - smokerlyzer – 6
 - spirometria – 6
 - Fagestromov dotazník – 6
 - odborné poradenstvo - 6

26.6. - Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi

RÚVZ Trenčín

Názorná propagácia vo vestibule úradu na danú tému a článok na web stránku úradu.

RÚVZ Považská Bystrica

Vo vestibule úradu sa uskutočnila názorná propagácia ku tomuto dňu.

V spolupráci so Základnou školou Sv. Augustína v Považskej Bystrici sa uskutočnili prednášky o prevencii fajčenia pre 6. až 9. ročník počas aktivity nazvanej Kolotoč, žiaci mali

možnosť dať si vyšetriť aj obsah CO vo výdychu u fajčiarov, edukovaných bolo 105 žiakov a 25 z nich si dalo vyšetriť obsah CO.

RÚVZ Prievidza

„Legálne a nelegálne drogy“ - prednáška pre žiakov 7. až 9. ročníka Špeciálnej základnej školy Handlová, edukovaných 18 žiakov.

„Legálne a nelegálne drogy“ - prednáška pre žiakov 5. a 6. ročníka ZŠ Diviaky nad Nitricou, edukovaných 28 žiakov.

„Legálne a nelegálne drogy“ - 2 prednášky pre žiakov 6. až 7. ročníka ZŠ Malonecpalská Prievidza, edukovaných 63 žiakov.

„Legálne a nelegálne drogy“ - prednáška pre žiakov 5. až 7. ročníka Detský domov Handlová, edukovaných 9 žiakov.

„Legálne a nelegálne drogy“ - 5 prednášok pre žiakov 5. až 9. ročníka ZŠ Lazany, edukovaných 112 žiakov.

„Fetálny alkoholový syndróm“ - prednáška pre klientov centra Jazmín n.o. Handlová, edukovaných 25 klientov.

„Fetálny alkoholový syndróm“ - prednáška pre žiakov 9. ročníka Špeciálnej základnej školy Handlová, edukovaných 23 žiakov.

9. september – Medzinárodný deň povedomia fetálneho alkoholového syndrómu

RÚVZ Trenčín

Názorná propagácia vo vestibule úradu na danú tému.

12. Septembra – Európsky deň ústneho zdravia

RÚVZ Prievidza

„Prevencia zubného kazu“ - 5 prednášok pre žiakov prvého stupňa ZŠ Mariánska Prievidza, celkovo edukovaných 127 žiakov

21. september – Svetový deň Alzheimerovej choroby

RÚVZ Trenčín

Alzheimerova choroba a jej prevencia bola prednesená 2 krát na 1 strednej škole. Edukovaných bolo 31 žiakov. Bola realizovaná názorná propagácia vo vestibule úradu na danú tému.

RÚVZ Považská Bystrica

Vo vestibule úradu sa uskutočnila názorná propagácia ku tomuto dňu. Informačno-propagačné aktivity počas prednášok.

RÚVZ Prievidza

„Prevencia Alzheimerovej choroby“ – beseda pre klientov Zariadenia pre seniorov sv. Kataríny Labouré Bošanoch, edukovaných 22 seniorov.

„Prevencia Alzheimerovej choroby“ – beseda pre klientov Strediska Sociálnych Služieb Kostol'any n.o., Zemianske Kostol'any, edukovaných 20 seniorov.

29. september – Svetový deň srdca

RÚVZ Trenčín

Bola realizovaná názorná propagácia vo vestibule úradu na danú tému.

RÚVZ Považská Bystrica

V rámci tohto dňa v spolupráci s Považským osvetovým strediskom sa uskutočnili preventívne vyšetrenia v Považskom osvetovom stredisku, uskutočnili sa merania tlaku krvi a pulzu, antropometrických ukazovateľov, obvodu pása, bokov, BMI, % telesného tuku, % kostrového svalstva, bazálneho metabolizmu a viscerálneho tuku a merania celkového cholesterolu a glukózy v krvi, celkovo bolo vyšetrených 23 záujemcov.

Uskutočnila sa aj prednáška "Silné srdce a zdravé cievy" pre verejnosť v Považskom osvetovom stredisku, zúčastnilo sa jej 10 záujemcov.

Informácie o aktivite boli uverejnené aj na webovej stránke Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Považskej Bystrici a Považského osvetového strediska.

RÚVZ Prievidza

Zariadenie pre seniorov sv. Kataríny Labouré Bošany

- kompletne vyšetrenia zamestnancov zariadenia v rámci TZS, celkovo vyšetrených 12 zamestnancov
- vyšetrenia klientov zariadenia
- hladiny celkového cholesterolu u klientov zariadenia – 27
- meranie krvného tlaku u klientov zariadenia – 27
- distribúcia zdravotno-výchovných materiálov

Október – Mesiac úcty k starším

RÚVZ Trenčín

Názorná propagácia vo vestibule úradu na danú tému.

RÚVZ Považská Bystrica

Vo vestibule RÚVZ v Považskej Bystrici sa uskutočnila názorná propagácia ku tomuto dňu.

10. októbra – Svetový deň duševného zdravia

RÚVZ Trenčín

Názorná propagácia vo vestibule úradu na danú tému.

RÚVZ Považská Bystrica

Vo vestibule RÚVZ v Považskej Bystrici sa uskutočnila názorná propagácia ku tomuto dňu.

15. október – Svetový deň umývania rúk

RÚVZ Prievidza

„Hygiena rúk“ – prednáška pre žiakov 1. a 4. ročníka, variant B Špeciálnej základnej školy Handlová, edukovaných 21 žiakov

16. október – Svetový deň potravy

RÚVZ Prievidza

„Zdravá výživa, stravovanie a potravinová pyramída“ – prednáška pre žiakov 5. ročníka ZŠ Skačany, edukovaných 14 žiakov.

„Zdravá výživa, stravovanie a potravinová pyramída“ – 5 prednášok pre žiakov 5.až 7. ročníka ZŠ Školská Handlová, edukovaných 116 žiakov.

„Zdravá výživa, stravovanie a potravinová pyramída“ – 3 prednášky pre žiakov 5. ročníka ZŠ Bojnice, edukovaných 62 žiakov.

„Zdravé stravovanie seniorov, potravinové intolerancie“ – beseda pre klientov Zariadenia pre seniorov sv. Kataríny Labouré v Bošanoch, edukovaných 14 seniorov.

„Anorexia“- beseda spojená s premietaním zdravotno-výchovného videofilmu „SAMI“ pre žiakov 8. ročníka ZŠ Mariánska Prievidza, edukovaných 17 žiakov.

„Zdravá výživa, stravovanie a potravinová pyramída“ – 2 prednášky pre žiakov 3. až 6. ročníka ZŠ Zemianske Kostolany, edukovaných 43 žiakov.

„Zdravá výživa, stravovanie a potravinová pyramída, hra Semafor“ – 2 prednášky pre žiakov 1. až 4. ročníka ZŠ Opatovce nad Nitrou, edukovaných 44 žiakov .

„Zdravá výživa a stravovanie“ – 2 prednášky pre žiakov 8. a 9. ročníka ZŠ Mariánska Prievidza, edukovaných 58 žiakov.

„Zdravá výživa, stravovanie a potravinová pyramída“ – beseda pre žiakov 7. ročníka ZŠ Nováky, edukovaných 17 žiakov.

„Anorexia“- 2 prednášky spojené s premietaním zdravotno-výchovného videofilmu „SAMI“ pre žiakov 8.a 9. ročníka ZŠ Diviaky nad Nitricou, edukovaných 42 žiakov.

„Zdravá výživa a stravovanie“ – 3 prednášky pre žiakov 5. až 7. ročníka ZŠ Koš, edukovaných 55 žiakov.

„Zdravá výživa, stravovanie a potravinová pyramída“ – 4 prednášky pre žiakov 3. až 7.ročníka ZŠ Športovcov Partizánske, edukovaných 98 žiakov.

„Zdravá výživa, stravovanie a potravinová pyramída“ – beseda pre žiakov 5. až 7. ročníka ZŠ Čavoj, edukovaných 34 žiakov.

„Obezita vs. Anorexia“- prednáška pre žiakov 7.až 9. ročníka ZŠ Čavoj, edukovaných 24 žiakov.

„Zásady zdravého stravovania, prevencia cukrovky“ – 3 prednášky pre zamestnancov firmy Berry Slovakia s.r.o., Prievidza, celkovo edukovaných 42 zamestnancov.

20. október – Svetový deň osteoporózy

RÚVZ Trenčín

Názorná propagácia vo vestibule úradu na danú tému.

RÚVZ Prievidza

„Prevencia osteoporózy“ - beseda pre klientov Zariadenia pre seniorov sv. Kataríny Labouré v Bošanoch, edukovaných 22 seniorov

14. november – Svetový deň diabetu

RÚVZ Trenčín

Pri tejto príležitosti sa uskutočnil Deň otvorených dverí. Odborní pracovníci poradne zdravia uskutočnili preventívne vyšetrenia a poskytli odborné poradenstvo. Vyšetrených bolo 22 klientov. Pozvánka na tento deň bola zverejnená na webovej stránke úradu a zároveň bola realizovaná nástenná propagácia vo vestibule RÚVZ Trenčín.

RÚVZ Považská Bystrica

Vo vestibule RÚVZ v Považskej Bystrici sa uskutočnila názorná propagácia ku tomuto dňu.

Uskutočnili sa prednášky Benefity pohybovej aktivity pre 5. ročník na ZŠ v Pruskom, ich súčasťou boli aj antropometrické vyšetrenia, celkovo bolo edukovaných a vyšetrených 69 žiakov a 2 pani učiteľky.

Realizovali sa aj preventívne vyšetrenia zamestnancov vo firme Konštrukta v Dubnici nad Váhom.

RÚVZ Prievidza

„Prevencia cukrovky“ - beseda pre klientov Zariadenia sociálnych služieb Kostol'any n.o., Zemianske Kostol'any, edukovaných 20 seniorov

„Prevencia cukrovky“ - beseda pre klientov Senior centra Handlová n.o, edukovaných 26 seniorov

„Prevencia cukrovky“ – 2 besedy pre žiakov 8. ročníka ZŠ, edukovaných 58 žiakov

„Deň otvorených dverí poradne zdravia pri príležitosti Svetového dňa diabetu“

- oznam o konaní Dňa otvorených dverí pri príležitosti Svetového dňa diabetu na webovej stránke úradu
- oznam o konaní Dňa otvorených dverí pri príležitosti Svetového dňa diabetu vo vestibule úradu 2- krát
- vyšetrenia záujemcov z radov verejnosti (celkovo 12 vyšetrení hladiny cukru nalačno spojené s individuálnym odborným zdravotno-výchovným poradenstvom ako aj distribúciou zdravotno-výchovných materiálov)

13. až 16. november - Európsky týždeň boja proti drogám

RÚVZ Trenčín

Bola realizovaná názorná propagácia vo vestibule úradu na danú tému. V rámci tohto dňa boli uskutočnené prednášky na školách.

RÚVZ Považská Bystrica

Vo vestibule úradu sa uskutočnila názorná propagácia ku tomuto týždňu.

V rámci tohto týždňa sa uskutočnilo 7 prednášok o prevencii drogových závislostí na ZŠ Slovenských partizánov v Považskej Bystrici pre 6. - 9. ročník, 129 edukovaných žiakov, meranie obsahu CO vo výdychu absolvovalo 30 z nich.

RÚVZ Prievidza

„Prevencia fajčenia“ – 2 besedy pre žiakov 6. ročníka ZŠ Morovnianska cesta Handlová, edukovaných celkovo 34 žiakov.

„Prevencia fajčenia“ – 2 besedy pre žiakov 8. ročníka ZŠ Mierové námestie Handlová spojené s projekciou zdravotno-výchovného filmu „Kým stúpa dym“, edukovaných celkovo 34 žiakov.

„Prevencia fajčenia“ – beseda pre žiakov 6. ročníka ZŠ Morovnianska cesta Handlová, edukovaných celkovo 18 žiakov.

„Prevencia fajčenia“ – 2 besedy pre žiakov 5. a 6. ročníka ZŠ Diviaky nad Nitricou, edukovaných celkovo 39 žiakov.

„Prevencia fajčenia“ – 3 besedy pre žiakov 5. a 6. ročníka ZŠ Mierové námestie Handlová, edukovaných celkovo 51 žiakov.

„Prevencia fajčenia“ – 3 besedy pre žiakov 6. až 8. ročníka ZŠ Veľké Uherce, Partizánske, edukovaných celkovo 55 žiakov.

„Legálne a nelegálne drogy,“ – beseda pre žiakov 5. až 7. ročníka ZŠ Čavoj, edukovaných celkovo 34 žiakov.

„Legálne a nelegálne drogy,“ – beseda pre žiakov 7. ročníka ZŠ Mariánska Prievidza, edukovaných celkovo 34 žiakov.

„Legálne a nelegálne drogy,“ – 3 besedy pre žiakov 7. ročníka ZŠ Mierové námestie Handlová, celkovo edukovaných celkovo 50 žiakov.

„Legálne a nelegálne drogy,“ – 2 besedy pre žiakov 7. ročníka ZŠ Bojnice, edukovaných celkovo 60 žiakov.

„Legálne a nelegálne drogy,“ – beseda pre žiakov 7. ročníka ZŠ Zemianske Kostol'any, edukovaných celkovo 18 žiakov.

„Nelátkové závislosti“ – 3 besedy pre žiakov 7. ročníka ZŠ Mierové námestie Handlová, celkovo edukovaných celkovo 53 žiakov.

„Nelátkové závislosti“ - beseda pre žiakov 7. ročníka ZŠ Diviaky nad Nitricou, edukovaných celkovo 17 žiakov.

„Nelátkové závislosti“ - besedy pre žiakov 7. ročníka ZŠ Veľké Uherce, Partizánske, edukovaných celkovo 35 žiakov.

1. december – Svetový deň boja proti AIDS

RÚVZ Trenčín

Uskutočnila sa názorná propagácia vo vestibule úradu na danú tému.

RÚVZ Považská Bystrica

Realizovala sa názorná propagácia vo vestibule RÚVZ v Považskej Bystrici.

Bol zverejnený článok "1. december - Svetový deň boja proti AIDS" na webovej stránke úradu.

Uskutočnili sa 3 prednášky o prevencii AIDS na SOŠ v Pruskom pre 1. ročník, 42 edukovaných študentov.

RÚVZ Prievidza

„Prevencia pohlavne prenosných ochorení, HIV/AIDS“ – 4 besedy pre študentky Strednej zdravotníckej školy Prievidza, celkovo edukovaných 132 študentov.

„Prevencia pohlavne prenosných ochorení, HIV/AIDS“ – 2 besedy pre žiakov 9. ročníka ZŠ Bojnice, celkovo edukovaných 44 žiakov.

„Prevencia pohlavne prenosných ochorení, HIV/AIDS“ – beseda pre žiakov 9. ročníka ZŠ Zemianske Kostolany, edukovaných 16 žiakov.

„Prevencia pohlavne prenosných ochorení, HIV/AIDS“ – beseda pre žiakov 9. ročníka ZŠ Veľké Uherce, edukovaných 21 žiakov.

„Prevencia pohlavne prenosných ochorení, HIV/AIDS“ 2 besedy pre žiakov 9. ročníka ZŠ Veľké Bielice, celkovo edukovaných 35 žiakov.

VEREJNÉ KAMPANE V TRNAVSKOM KRAJI:

Cieľom zdravotno-výchovných aktivít je zvýšiť informovanosť obyvateľstva o aktívnej ochrane a podpore zdravia, zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva, pozitívnym ovplyvnením vedomostí, postojov a rizikového správania sa vylúčením rizikových faktorov. Pri príležitosti významných dní a dní vyhlásených WHO sme organizovali zdravotno-výchovné akcie pre obyvateľov s osobitným zameraním na uvedené témy a termíny:

Svetový deň boja proti rakovine

RÚVZ Trnava – v súvislosti s realizáciou prevencie onkologických ochorení vykonali prednáškové aktivity zamerané na prevenciu rakoviny prsníka s prezentáciou a diskusiou, s využitím zdravotníckeho modelu prsníka na SŠ v regióne, s poskytnutím z.v. materiálu. V rámci svetového dňa bol umiestnený poster vo vstupnej hale RÚVZ so sídlom v Trnave.

RÚVZ Galanta – v spolupráci s vedením SOŠOaS Galanta boli realizované prednášky a besedy na tému: „Prevencia rakoviny prsníka a prevencia rakoviny krčka maternice“ a „Prevencia rakoviny hrubého čreva“, ktorej sa zúčastnilo 111 študentov.

Pre zamestnancov Logistického centra Lidl - Sereď bola realizovaná zdravotno – výchovná aktivita zameraná na prevenciu rakoviny hrubého čreva . Edukovaných bolo 50 zamestnancov.

RÚVZ Dunajská Streda – v súvislosti so „Svetovým dňom boja proti rakovine“ organizovali 3 prednášky na Súkromnej strednej odbornej škole s VJM v Dunajskej Strede za účasti 6 pedagogických zamestnancov a 90 študentov (1., 2., 3., 4. a 5. ročník) a na Strednej zdravotníckej škole v Dunajskej Strede za účasti 10 pedagogických zamestnancov a 50 študentov (4.ročník). V rámci prednášok s detským gynekológom a následných diskusií bola študentkám priblížená problematika gynekologickej prehliadky a interpretovaná dôležitosť preventívnych prehliadok znižujúcich počet žien s pokročilým štádiom rakoviny prsníka a krčka maternice, ako aj včasná diagnostika gynekologických ochorení u žien. Úroveň vedomosti a informovanosti o prevencii rakoviny prsníka a krčka maternice sme u študentov vyhodnotili formou krátkeho dotazníka rozdaneho po intervencii.

V rámci mobilnej poradne zdravia sa uskutočnila individuálna intervencia k téme „Prevencia rakoviny prsníka, krčka maternice a rakoviny hrubého čreva“ s prezentáciou na zdravotníckych modeloch vo firme Prima Fruit a.s. Dunajská Streda za účasti 11 žien a v klube dôchodcov Dunajská Streda za účasti 26 žien, kde boli rozdane informačno-edukačné materiály o prevencii rakoviny a o faktoroch vplývajúcich na vznik rakoviny.

Vo vstupnej hale úradu bol zhotovený panel k „Svetovému dňu prevencie rakoviny“, hlavným cieľom ktorého bolo upozorniť verejnosť na riziká nesprávneho životného štýlu a to predovšetkým v oblasti prevencie rakoviny.

RÚVZ Senica – 2 prednášky zamerané na prevenciu rakoviny hrubého čreva, konečníka a prsníka, ktorých sa zúčastnilo 71 ľudí. vo veku do 40 rokov. V produktívnom veku 36 a v poproduktívnom veku 5 ľudí.

V priestoroch úradu bol inštalovaný edukačný panel, na webových stránkach RÚVZ so sídlom v Senici bol spropagovaný svetový deň a boli rozdistribúované zdravotno - výchovné materiály.

Svetový deň obezity

RÚVZ Trnava – v rámci Svetového dňa obezity sme verejnosť informovali o rizikových faktoroch výskytu nadváhy a obezity uverejnením na www. stránke úradu, formou letákov a vo vstupnej hale RÚVZ bol vystavený panel.

Zapojili sme sa do celoslovenskej súťaže pre ZŠ v regióne, oslovených bolo 82 ZŠ.

RÚVZ Galanta – v rámci Svetového dňa obezity bola organizovaná výtvarná súťaž pre žiakov základných škôl do ktorej sa zapojili 4 ZŠ z okresu Galanta. V priestoroch RÚVZ Galanta realizovaný k tejto tematike propagačný panel.

RÚVZ Dunajská Streda – do výtvarnej súťaže, ktorá sa realizovala pri príležitosti „Svetového dňa obezity 2023“ v okrese Dunajská Streda sa zapojilo 9 škôl a 25 tried. Víťaznú prácu regionálneho kola sme zverejnili na webovej stránke úradu. Školám boli odovzdané ďakovné listy za aktívnu účasť vo verejnej súťaži. Zástupcovia Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Dunajskej Strede spolu s riaditeľkou pobočky Všeobecnej zdravotnej poisťovne v Dunajskej Strede navštívili a odmenili víťaznú triedu regionálneho kola. V dňoch 13.03.2024 a 14.03.2023 Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dunajskej Strede organizoval k Svetovému dňu obezity „Deň otvorených dverí“ s možnosťou vyšetrenia množstva tuku v tele, množstva viscerálneho tuku, množstva kostrového svalstva a určenia indexu telesnej hmotnosti, ktorého sa zúčastnilo 29 záujemcov. Informácia ponúkaných služieb všeobecného poradenstva bola zverejnená na webovej stránke úradu, na webovej stránke Všeobecnej zdravotnej poisťovne Dunajská Streda, na webovej stránke mesta Dunajská Streda a na informačnom paneli pre verejnosť vo vstupnej hale úradu.

RÚVZ Senica – v priestoroch úradu bol inštalovaný edukačný panel, na webových stránkach RÚVZ so sídlom v Senici bol spropagovaný Svetový deň obezity a boli rozdistribúované zdravotno - výchovné materiály.

Pre ZŠ bola uskutočnená Výtvarná súťaž, do ktorej sa v okrese Senica zapojili 3 základné školy. Súťažilo 8 tried.

Týždeň mozgu

RÚVZ Trnava- v rámci vyhláseného týždňa odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu zrealizoval prednášky k uvedenej problematike a precvičenie pamäti u seniorov pomocou pracovných listov pre Denné centrá seniorov v Trnave.

RÚVZ Galanta – v spolupráci s vedením Domova sociálnych služieb v Pustých Úľanoch bola realizovaná zdravotno – výchovná aktivita zameraná na tréning pamäti a mozgu, ktorej sa zúčastnilo 27 seniorov.

V rámci Týždňa mozgu bol v priestoroch RÚVZ Galanta realizovaný k tejto tematike propagačný panel.

RÚVZ D. Streda - do vzdelávacej kampane „Myslite na zdravie mozgu“ realizovanej od 13. do 19. marca riešením úloh uverejnených na sociálnej sieti ÚVZ SR na precvičenie mozgových závitov sa zapojilo 18 zamestnancov Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Dunajskej Strede.

Počas týždňa mozgu sme na základnej škole s vyučovacím jazykom maďarským Árina Vámbéryho v Dunajskej Strede (70 žiakov) realizovali prednášky, cieľom ktorých bolo upriamiť pozornosť žiakov na ľudský mozog, jeho činnosť, možné ochorenia a na význam cvičení na podporu činnosti mozgu.

Deň narcisov

RÚVZ Galanta - v rámci Svetového dňa bol realizovaný propagačný panel s informáciou o možnosti prispieť na konto Ligy proti rakovine v priestoroch RÚVZ Galanta.

Svetový deň vody

RÚVZ Trnava –v rámci Svetového dňa sme uskutočnili preventívne aktivity zamerané na deti, mládež a seniorov formou prednášok s besedami, kvízov a zv. materiál.

Svetový deň zdravia

RÚVZ Trnava – v súvislosti so Svetovým dňom zdravia OPZaVkJ pripravil pre verejnosť „Dni otvorených dverí“ v priestoroch poradenského centra ochrany a podpory zdravia RÚVZ so sídlom v Trnave. Zabezpečili sme vyšetrenia celkového cholesterolu, HDL cholesterolu, LDL cholesterolu, glukózy, triglyceridov z kapilárnej krvi, meranie TK a P, obvod pása a bokov, meranie % množstva telesného tuku, viscerálneho tuku, kostrového svalstva a bazálneho metabolizmu s následným poradenstvom. Rozdali sme vhodný zdravotno-výchovný materiál. Dni otvorených dverí sa zúčastnilo 22 klientov. Bola zrealizovaná prednáška k danej tematike. Informácie k Svetovému dňu a odporúčania k stravovaniu a pohybovej aktivite seniorov sme uverejnili na www. stránke úradu. V rámci svetového dňa bol umiestnený poster vo vstupnej hale RÚVZ so sídlom v Trnave.

RÚVZ Galanta – propagácia Svetového dňa zdravia prostredníctvom tlače, prostredníctvom propagačných panelov v priestoroch RÚVZ Galanta a Galantského osvetového strediska v Galante. Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu každoročne realizuje týždeň zdravotno-výchovných aktivít k svetovému Dňu zdravia – v spolupráci s Galantským osvetovým strediskom a MÚ Galanta, v rámci ktorého boli realizované merania cholesterolu, glukózy, triglyceridov a krvného tlaku pre občanov mesta Galanta, ktorých sa zúčastnilo 30 klientov. V rámci Svetového dňa zdravia bol v Poradenskom centre RÚVZ Galanta zorganizovaný Týždeň otvorených dverí, počas ktorého mali klienti možnosť dať si vyšetriť

hladinu celkového cholesterolu, HDL a LDL cholesterolu, triglyceridov a glukózy v krvi, krvný tlak, % podkožného tuku a BMI. Aktivity sa zúčastnilo 25 klientov.

RÚVZ Dunajská Streda- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dunajskej Strede organizoval pri príležitosti 75.výročia založenia Svetového dňa zdravia a 30. výročia založenia prvej poradne zdravia v Slovenskej republike „Týždeň otvorených dverí poradní zdravia 2023“ pod heslom „Zdravie pre všetkých“, ktorým sme chceli upriamiť pozornosť na ochranu a podporu zdravia. Bezplatné spektrum vyšetrení (biochemické vyšetrenie a analýza skladby tela) a odborné poradenstvo bolo poskytované 36 záujemcom.

RÚVZ Senica – pri príležitosti Svetového dňa zdravia 2023 bola vykonaná prednáška na tému „Zdravý životný štýl“ pre študentov 3. ročníka Gymnázia Ladislava Novomeského v Senici bolo edukovaných 71 študentov.

V Základnej poradni zdravia RÚVZ so sídlom v Senici bolo vyšetrených 5 klientov (2 ženy, 3 muži), ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v oblasti zdravého životného štýlu.

V priestoroch RÚVZ so sídlom v Senici bol inštalovaný edukačný panel s danou témou

Svetový deň astmy

RÚVZ Galanta - v rámci Svetového dňa astmy boli realizované propagačné panely s tematickým zameraním na prevenciu astmy a chronickej obštrukčnej choroby pľúc.

Európsky deň melanómu

RÚVZ Galanta - v rámci pravidelných seminárnych školení pre zamestnancov RÚVZ bola vypracovaná prezentácia k danej téme.

V priestoroch RÚVZ Galanta bol realizovaný panel k Svetovému dňu melanómu.

Svetový deň pohybom ku zdraviu

RÚVZ Trnava – dôležitosť pohybovej aktivity sme uverejnili na www. stránke. Vo vstupnej hale RÚVZ bol vystavený panel s danou tematikou, verejnosť má k dispozícii celoročne možnosť cvičenia s následným poradenstvom v poradni pre optimalizáciu pohybovej aktivity. V rámci zlepšenia zdravotného stavu a zvýšenia pohybovej aktivity sme zorganizovali športový deň pre zamestnancov RÚVZ v Trnave.

RÚVZ Galanta – k svetovému dňu bol v spolupráci s Mestským úradom v Galante realizovaný „Beh Galantou“ na ktorom pracovníci OPZaVkJ merali krvný tlak, podkožný tuk a poskytovali výživové poradenstvo. Meraní sa zúčastnilo 20 klientov.

V spolupráci s Obecným úradom v Gáni bolo realizované športové podujatie „Beh Gáňom“ v rámci ktorého bola zúčastneným ponúknutá možnosť merania krvného tlaku, podkožného tuku, glukózy a celkového cholesterolu. Meraní sa zúčastnilo 30 klientov.

V spolupráci s RC Bambuľkovo bola realizovaná zdravotno-výchovná aktivita zameraná na význam pohybovej aktivity a dôležitosť zdravej výživy od útleho veku. Najmladším účastníkom sa prihovarila mimická bábka Adamko. Zúčastnených bolo 25 detí a 25 dospelých. V priestoroch RÚVZ Galanta bol realizovaný k tejto problematike propagačný panel.

RÚVZ D. Streda- v rámci Svetového dňa „Pohybom ku zdraviu“ bola na RÚVZ so sídlom v Dunajskej Strede realizovaná edukačno-poradenská aktivita pre 18 žiakov Špeciálnej základnej školy Dunajská Streda, cieľom ktorej bolo poukázať na benefity akejkoľvek pohybovej aktivity.

RÚVZ Senica – v priestoroch úradu bol inštalovaný edukačný panel, na webových stránkach RÚVZ so sídlom v Senici bol spropagovaný Svetový deň „ Pohybom ku zdraviu“ a boli

roz distribuované zdravotno - výchovné materiály do škôl, zdravotníckych zariadení, klubov dôchodcov a osvetových organizácií.

Svetový deň bez tabaku

RÚVZ Trnava- v súvislosti so Svetovým dňom bez tabaku poradňa odvykania od fajčenia pripravila pre verejnosť v rámci Dní otvorených dverí aktivity zamerané na odvykanie od fajčenia (získovanie stupňa závislosti prostredníctvom dotazníkových metód, meranie oxidu uhoľnatého vo vydychovanom vzduchu pomocou prístroja Smokerlyzer, poskytovanie individuálneho poradenstva, konkrétnych spôsoboch prevencie závislosti od tabaku, telefonické poradenstvo na témy škodlivosti fajčenia tabaku).

Svetový deň bez tabaku a Medzinárodný deň bez fajčenia sme spropagovali na www. stránke úradu. V priestoroch RÚVZ Trnava bol zorganizovaný seminár k danej tematike.

RÚVZ Galanta- boli realizované zdravotno – výchovné aktivity zamerané na poskytovanie informácií a poradenstvo na tému škodlivosti fajčenia tabaku, odvykania od fajčenia a pasívnej inhalácie tabakového dymu, meranie oxidu uhoľnatého Smokerlyzérom spojené s meraním TK.

Pre širokú verejnosť bol organizovaný Deň otvorených dverí v rámci Poradne odvykania od fajčenia na RÚVZ Galanta, ktorý využili 4 klienti.

Vo vestibule NsP Svet zdravia Galanta bola realizovaná zdravotno – výchovná aktivita zameraná na poukázanie škodlivosti fajčenia, klientom bola ponúknutá možnosť merania CO vo vydychovanom vzduchu prístrojom Smokerlyzér. Tejto aktivite sa zúčastnilo 17 záujemcov. V spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou v Galante bol v Areáli zdravia Galanta realizovaný Deň zdravia pre širokú verejnosť, v rámci ktorého bola ponúknutá možnosť merania CO vo vydychovanom vzduchu prístrojom Smokerlyzér a poradenstvo odvykania od fajčenia . Aktivity sa zúčastnilo 23 klientov..

Propagácia Svetového dňa bez tabaku bola zabezpečená v priestoroch RÚVZ Galanta a na internetovej stránke úradu.

RÚVZ Dunajská Streda – Dňa 30.05.2023 Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dunajskej Strede organizoval v rámci Svetového dňa bez tabaku 2023 „Deň otvorených dverí“. Informácia o zdravotno-výchovnej aktivite bola zverejnená na webovej stránke a na informačnom paneli pre verejnosť vo vstupnej hale tunajšieho úradu, cieľom ktorej bolo zvýšenie povedomia o hrozbe tabakizmu a jeho zdravotných následkov. Poskytnuté poradenstvo bolo zamerané na podporu jednotlivca, aby poznal svoje riziko a urobil kroky na jeho kontrolu. Zamestnanci oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu s využitím prístroja Smokerlyzer vykonali 22 meraní (13 žien a 9 mužov od 25 až 65 rokov). Zdravotno-výchovné aktivity formou prednášok a besied na tému prevencie fajčenia sa uskutočnili na Základnej škole s vyučovacím jazykom maďarským v Okoči za účasti 94 žiakov (5. až 9. ročník), na Základnej škole vo Veľkom Mederi za účasti 58 žiakov (7. až 8. ročník) a na Základnej škole Jilemnického v Dunajskej Strede za účasti 84 žiakov (6., 7. a 8. ročník).

RÚVZ Senica – v rámci dňa otvorených dverí boli na RÚVZ so sídlom v Senici vykonané merania oxidu uhoľnatého vo vydychovanom vzduchu, zistenie stupňa závislosti prostredníctvom dotazníkových metód. Do poradne zdravia prišlo 5 ľudí. Všetkým bolo poskytnuté odborné poradenstvo.

- v priestoroch úradu bol inštalovaný edukačný panel, na webových stránkach RÚVZ so sídlom v Senici bol svetový deň spropagovaný a boli distribuované edukačné materiály.

Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi

RÚVZ Galanta - v spolupráci s ZŠ G. Dusíka v Galante boli pre II. stupeň realizované prednášky a besedy na tému „Tvoja správna voľba“, ktorých sa zúčastnilo 55 žiakov. V priestoroch RÚVZ Galanta bol realizovaný k tejto problematike propagačný panel.

RÚVZ Dunajská Streda- v súvislosti s „Medzinárodným dňom proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi 2023“ sme organizovali spolu s Červeným krížom v Dunajskej Stred pre nezamestnaných evidovaných na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Dunajskej Strede (14 edukovaných) zdravotno-výchovnú aktivitu zameranú na zvýšenie povedomia o AIDS a epidémii hepatitídy medzi ľuďmi užívajúcimi drogy, kde boli rozdane aj informačno-edukačné materiály.

Vo vstupnej hale tunajšieho úradu bol zhotovený panel, na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Dunajskej Strede a Mestského úradu Dunajská Streda boli zverejnené informácie k „Medzinárodnému dňu proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi 2023“, hlavným cieľom ktorých bola primárna prevencia látkových závislostí a zvýšenie povedomia o AIDS a epidémii hepatitídy v súvislosti s užívaním nelegálnych návykových látok.

RÚVZ Senica - v priestoroch úradu bol inštalovaný edukačný panel, na webových stránkach RÚVZ so sídlom v Senici bol medzinárodný deň spropagovaný a boli rozdistribúované zdravotno - výchovné materiály.

Svetový deň umývania rúk

RÚVZ Trnava- v rámci Svetového dňa sme sa na ZŠ a MŠ v Trnavskom kraji zamerali na dôležitosť a správnosť umývania rúk. Poskytli sme názornú ukážku správneho umývania rúk s následnou kontrolou pod UV lampou Derma LiteCheck.

Svetový deň Alzheimerovej choroby

RÚVZ Trnava - v rámci Svetového dňa sme uskutočnili prednášku k uvedenej problematike a precvičenie pamäti pre seniorov pomocou pracovných listov na Dni zdravia v Trstíne, v zariadení pre seniorov v Trnave, DC Modranke, DC Šelpice a Veľtrhu seniorov, poskytli sme vhodný z.v. materiál.

RÚVZ Galanta – propagácia Svetového dňa Alzheimerovej choroby bola zabezpečená realizáciou panela k danej tematike, v priestoroch RÚVZ Galanta.

RÚVZ Dunajská Streda - V nadväznosti so Svetovým dňom Alzheimerovej choroby 2023 od 21. do 30. septembra boli na facebookovej stránke ÚVZ SR zverejnené úlohy na „precvičenie mozgových závitov“.

RÚVZ Senica – v priestoroch úradu bol inštalovaný edukačný panel, na webových stránkach RÚVZ so sídlom v Senici bol spropagovaný svetový deň a boli rozdistribúované zdravotno - výchovné materiály.

Svetový deň srdca

RÚVZ Galanta – zdravotno-výchovné aktivity boli venované edukácii občanov o závažnosti hlavných rizikových faktorov kardiovaskulárnych ochorení s cieľom zvýšiť zdravotné uvedomenie verejnosti o rizikách, ktoré prispievajú k týmto ochoreniam, ku ktorým patrí fajčenie, nedostatok pohybovej aktivity, nezdravý spôsob stravovania, nadváha a obezita, vysoký krvný tlak, vysoká hladina cholesterolu.

V spolupráci s vedením firmy Bekaert Slovakia, s.r.o. Sládkovičovo bol pre zamestnancov realizovaný Týždeň zdravia zameraný na zvýšenie povedomia o rizikových faktoroch srdcovo-cievnych ochorení a prevenciu týchto ochorení. Klientom bola ponúknutá možnosť

preventívneho vyšetrenia hladiny cholesterolu, glukózy a merania TK, ktorú využilo 92 zamestnancov.

Pre zamestnancov DHL Gáň bol zorganizovaný Deň zdravia , zameraný na prevenciu vzniku srdcovo-cievnych ochorení a na meranie glukózy, cholesterolu, krvného tlaku a následného poradenstva, ktorého sa zúčastnilo 23 klientov.

V spolupráci s MÚ Sereď bola pre občanov mesta realizovaná zdravotno-výchovná aktivita spojená s možnosťou preventívneho vyšetrenia a meraním celkového cholesterolu, glukózy a meraním TK , ktorých sa zúčastnilo 25 obyvateľov.

V priestoroch RÚVZ Galanta boli vyhotovené propagačné panely k Svetovému dňu srdca.

RÚVZ D. Streda - 29.09.2023 sme spolu so Slovenským červeným krížom (územný spolok Dunajská Streda) organizovali zdravotno-výchovnú aktivitu spojenú s biochemickými vyšetreniami (celkový cholesterol, glukóza, meranie tlaku, pulz) pre nezamestnaných evidovaných na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Dunajskej Strede (11 edukovaných). Hlavným cieľom akcie bolo upozorniť na riziká nesprávneho životného štýlu, zvýšiť zdravotné uvedomenie a to predovšetkým v oblasti prevencie kardiovaskulárnych ochorení.

Na výjazdoch organizovaných v súvislosti so „Svetovým dňom srdca 2023“ sme vyšetřili 30 klientov (kyselina močová, glukóza, krvný tlak a pulz) vo Všeobecnej zdravotnej poisťovni v Dunajskej Strede, 19 zamestnancov Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Dunajskej Strede (celkový cholesterol, glukóza, meranie tlaku, pulz) a 29 zamestnancov Spojenej špeciálnej internátnej školy s VJM v Okoči (celkový cholesterol, glukóza, meranie tlaku, pulz), kde boli rozdane aj zdravotno-výchovné materiály.

Vo vstupnej hale tunajšieho úradu bol zhotovený panel k „Svetovému dňu srdca 2023“ a na webovej stránke úradu boli zverejnené informácie a výsledky aktivít.

RÚVZ Senica - v priestoroch úradu bol inštalovaný edukačný panel a boli distribuované zdravotno – výchovné materiály. Informačno – propagačné aktivity: uverejnenie informácie k tomuto Svetovému dňu na webovom sídle RÚVZ v Senici.

Medzinárodný deň seniorov

RÚVZ Galanta – výchovno-vzdelávacie aktivity OPZaVkJ boli zamerané na zlepšovanie úrovne zdravotného uvedomenia seniorov a motivovanie obyvateľstva a seniorov k väčšiemu záujmu o problematiku zdravého a aktívneho starnutia.

V roku 2023 boli v spolupráci vedením DSS Patria v Galante realizované prednášky a besedy zamerané na správnu životosprávu, prevenciu chrípky a dôležitosť očkovania spojené s vyšetrením hladiny cholesterolu v krvi, meraním TK a pulzu, ktorých sa zúčastnilo 50 seniorov.

RÚVZ D. Streda - v klube dôchodcov v Dunajskej Strede (50 účastníkov) a v zariadení pre seniorov v Dunajskej Strede (19 účastníkov) sme realizovali prednášky s besedou, cieľom ktorých bolo upriamiť pozornosť seniorov na význam cvičení na podporu činnosti mozgu a prostredníctvom rôznych úloh mali možnosť precvičiť si mozgové závitky.

RÚVZ Senica - na webových stránkach RÚVZ so sídlom v Senici bol spropagovaný Medzinárodný deň starších, v priestoroch úradu bol inštalovaný edukačný panel a boli distribuované zdravotno – výchovné materiály do klubov dôchodcov, zariadení sociálnej starostlivosti a zdravotníckych zariadení. Edukovaných za deti a mládež 5, produktívny vek 20, poproduktívny vek 5 seniorov.

Svetový deň duševného zdravia

RÚVZ Trnava- uskutočnili sme prednášky na tému duševné zdravie a poskytli zdravotno-výchovný materiál.

RÚVZ Galanta- v spolupráci s Klubom dôchodcov Sereď bola zrealizovaná prednáška a beseda zameraná na dôležitosť duševného zdravia, ktorej sa zúčastnilo 94 seniorov. V priestoroch RÚVZ Galanta bol vyhotovený panel k danej tematike.

RÚVZ Senica- v priestoroch úradu bol inštalovaný edukačný panel, na webových stránkach RÚVZ so sídlom v Senici bol spropagovaný svetový deň a boli rozdistribúované zdravotno - výchovné materiály. Edukovaných bolo 53 ľudí v produktívnom veku .

Svetový deň osteoporózy

RÚVZ Trnava -v rámci Svetového dňa boli zorganizované prednášky pre seniorov a deň bol spropagovaný na www. stránke úradu.

RÚVZ Galanta - v spolupráci s Klubom dôchodcov Sereď bola zrealizovaná prednáška a beseda na tému: „Prevenia osteoporózy“, spojená s možnosťou preventívneho vyšetrenia prístrojom Reflotrón, meraním celkového cholesterolu, glukózy a meraním TK, ktorej sa zúčastnilo 80 seniorov.

RÚVZ Senica- na webových stránkach RÚVZ so sídlom v Senici bol spropagovaný Svetový deň osteoporózy, v priestoroch úradu bol inštalovaný edukačný panel a boli distribuované zdravotno – výchovné materiály do klubov dôchodcov, zariadení sociálnej starostlivosti a zdravotníckych zariadení. Edukovaných bolo 25 ľudí v produktívnom veku a 5 v poproduktívnom veku.

Svetový deň diabetu

RÚVZ Trnava - svetový deň diabetu sme okrem odborného panelu umiestneného vo vstupných priestoroch RÚVZ spropagovali aj na www. stránke, pre verejnosť sme zorganizovali deň otvorených dverí s možnosťou vyšetrenia glukózy z kapilárnej krvi.

RÚVZ Galanta - v spolupráci s Domovom sociálnych služieb Patria Galanta bola pre klientov realizovaná prednáška k danej téme, spojená s možnosťou vyšetrenia glukózy v krvi a meraním TK, ktorú využilo 50 zúčastnených.

V spolupráci s Galantským osvetovým strediskom bol zorganizovaný Deň zdravia pre občanov mesta počas ktorého si klienti mohli vyšetriť hladinu glukózy, zmerať TK a vypočítať prezentáciu zameranú na diabetes mellitus. Akcie sa zúčastnilo 41 obyvateľov.

Pre obyvateľov obce Váhovce bol v spolupráci so SČK Váhovce zorganizovaný Deň zdravia, počas ktorého bola realizovaná prednáška na tému diabetes mellitus a ponúknutá možnosť vyšetrenia hladiny cholesterolu, glukózy v krvi a merania TK, ktorej sa zúčastnilo 55 záujemcov.

Pre obyvateľov mesta Sereď bola zorganizovaná zdravotno-výchovná akcia zameraná na prevenciu cukrovky a vyšetrenie hladiny glukózy v krvi, meranie TK. Aktivity sa zúčastnilo 32 obyvateľov.

V spolupráci so SOŠOaS v Galante bola pre študentov realizovaná prednáška na tému „Diabetes mellitus“, a vyšetrenia zamerané na stanovenie hladiny glukózy v krvi, ktorých sa zúčastnilo 32 študentov. Propagácia Svetového dňa diabetu bola zverejnená na webovej stránke úradu. Vo vstupnom priestore RÚVZ Galanta bol vyhotovený panel k danej tematike.

RÚVZ D. Streda - Dňa 14.11.2023 Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dunajskej Strede organizoval v rámci Svetového dňa diabetu „Deň otvorených dverí“. Informácia ponúkaných služieb všeobecného poradenstva bola zverejnená na webovej stránke úradu, na webovej stránke Všeobecnej zdravotnej poisťovne Dunajská Streda, na webovej stránke mesta Dunajská Streda a na informačnom paneli pre verejnosť vo vstupnej hale tunajšieho úradu, cieľom ktorej bolo zvýšenie povedomia obyvateľov okresu Dunajská Streda o tomto ochorení, o jeho príčinách, príznakoch, liečbe a komplikáciách.

V rámci mobilnej poradne zdravia sa uskutočnila individuálna intervencia k téme „Dôležitosť poznania rizika cukrovky 2. typu, pomoci oddialenia a predchádzania tomuto stavu“ v tvorivých dielnach organizovaných v galérii Žitnoostrovského múzea Dunajská Streda (v spolupráci so Žitnoostrovským osvetovým strediskom), ktorá bola spojená aj s vyšetrením hladiny glukózy (19 účastníkov podujatia).

Výjazdové poradenstvo so zameraním na stanovenie hladiny glukózy z kvapky krvi bolo realizované na Spojenej škole Gyulu Szabóa 21 v Dunajskej Strede (26 vyšetrených), cieľom ktorého bolo aj zvýšenie informovanosti v oblasti prevencie ochorenia diabetes mellitus 2. typu a včasnej identifikácie prítomnosti zvýšeného rizika rozvoja tohto ochorenia.

RÚVZ Senica - k Svetovému dňu diabetu 14.11.2023 s témou „Prístup k starostlivosti o diabetikov“ bol vo vstupných priestoroch úradu pripravený panel Diabetes mellitus – cukrovka patrí medzi závažné ochorenie. Pre záujemcov o ochorenie diabetes mellitus bol pripravený zdravotno - výchovný materiál. Letáky: Pohybová aktivita a cukrovka, Jedlo je výborným bojovníkom proti cukrovke. Panelovú výstavu si po inštalácii pozrelo 25 zamestnancov úradu a 16 klientov počas skúšok odbornej spôsobilosti.

Klub dôchodcov v Senici: zdravotno - výchovný materiál „Pohybová aktivita a cukrovka,, Edukovaných bolo 5 senioriek.

Poradenstvo ohľadne konzumácie sladkostí v rodine a počas sviatkov v mesiaci december 2023 - Predvianočné posedenie s počtom 27 ľudí.

Medzinárodný deň boja proti drogám a obchodovaniu s nimi

RÚVZ Trnava - v rámci týždňa Európskeho boja proti drogám sme s TOS Trnava organizovali zdravotno-výchovné aktivity pre študentov základných a stredných škôl v regióne.

RÚVZ Galanta - v rámci zdravotno-výchovných aktivít boli pre žiakov II. stupňa ZŠ M. R. Štefánika v Galante zorganizované prednášky a besedy zamerané na prevenciu závislosti, ktorých sa zúčastnilo 184 žiakov.

Pre študentov SOŠOaS v Galante bola na danú tému realizovaná prezentácia spojená s možnosťou merania CO vo vydychovanom vzduchu prístrojom Smokerlyzér. Edukácie sa zúčastnilo 30 študentov.

Na RÚVZ Galanta bol vyhotovený informačný panel.

RÚVZ Dunajská Streda - V súvislosti s Európskym týždňom proti drogám a zároveň plnením Národného akčného plánu pre problémy s alkoholom na roky 2021-2030 a Akčným plánom realizácie Národnej protidrogovej stratégie Slovenskej republiky na obdobie rokov 2021-2025 sme realizovali 8 prednášok s besedou, so zameraním na primárnu prevenciu látkových závislostí.

Zdravotno-výchovné aktivity sa uskutočnili na Spojenej škole Gyulu Szabóa 21 v Dunajskej Strede za účasti 56 študentov 4. ročníka, 19 študentov nadstavbového študijného odboru pre absolventov učebných odborov s výučným listom, 15 študentov 2. a 3. ročníka a 37 študentov miešanej skupiny 3. a 4. ročníka. Pri edukačných aktivitách boli použité špeciálne okuliare „simulátor opitosti“. S ich pomocou si študenti (v počte 57) nad 18 rokov mohli vyskúšať, o koľko je ťažšie koordinovať svoje pohyby po požití alkoholu.

Vo vstupnej hale tunajšieho úrad bol zhotovený panel k „Európskemu týždňu boja proti drogám“, cieľom ktorého bolo zdôrazniť význam prevencie v boji proti zneužívaniu drog a zároveň zvýšiť povedomie o legálnych a nelegálnych drogách.

RÚVZ Senica – v priestoroch úradu bol inštalovaný edukačný panel, na webových stránkach RÚVZ so sídlom v Senici bol medzinárodný deň spropagovaný a boli rozdistribuované zdravotno - výchovné materiály.

Svetový deň AIDS

RÚVZ Trnava – v rámci Svetového dňa sme umiestnili odborný panel do vstupných priestoroch RÚVZ, pre študentov ZŠ a SŠ boli zabezpečené prednášky s danou tematikou.

RÚVZ Galanta- pre študentov SOŠOaS Galanta bola zrealizovaná prednáška a beseda zameraná na tému AIDS , ktorej sa zúčastnilo 29 študentov.

RÚVZ Senica – bola zabezpečená informovanosť o problematike HIV/AIDS formou edukačného panelu v RÚVZ so sídlom v Senici a spropagovaním svetového dňa na webových stránkach úradu. Edukovaných - 25 ľudí.

V rámci ochrany a podpory zdravia a vyhlásených svetových dní WHO sme poskytovali pre širokú verejnosť informácie o správnom životnom štýle, prevencii drogových závislostí, škodlivosti fajčenia, diabetes mellitus, pohybovej aktivite, onkologických ochoreniach, očkovaní, úrazoch u seniorov, infekciách HIV a ku všetkým vyhláseným dňom boli zhotovené panely vo vstupných halách RÚVZ Trnavského kraja.

VEREJNÉ KAMPANE V ŽILINSKOM KRAJI:

Aktivity v roku 2023 boli orientované hlavne na prevenciu kardio-vaskulárnych ochorení, prevenciu fajčenia, zdravú výživu, zdravotné riziká potravín, podporu vlastného zdravia, zmeny v životnom štýle, na oblasť problematiky AIDS a prevencii infekčných ochorení. Aktivity boli cielene venované predovšetkým detskej populácii, mládeži a obyvateľom v produktívnom veku, s konkrétnym zameraním na témy aktuálnych významných dní venovaných zdraviu vyhlásených WHO. Zrealizované aktivity uvádzame pre každý RÚVZ ZA kraja zvlášť:

RÚVZ Čadca

Svetový deň boja proti rakovine

- bolo realizovaných celkovo 11 prednášok pre 356 poslucháčov, zameraných na prevenciu vybraných onkologických ochorení. Išlo konkrétne o 3 prednášky pre 240 osôb v poproduktívnom veku (seniorov) na tému prevencia rakoviny hrubého čreva a konečníka, 4 prednášky pre 58 študentiek stredných škôl na tému prevencia rakoviny prsníka a 4 prednášky pre 58 študentiek stredných škôl na tému prevencia rakoviny krčka maternice. Prednášky boli spojené s diskusiou, využitím zdravotníckych modelov a distribúciou dostupných edukačných materiálov. V súvislosti s týmto svetovým dňom bol vytvorený článok, ktorý bol následne zaslaný na uverejnenie do regionálnych elektronických a printových médií. Na tému prevencie onkologických ochorení boli vytvorené informačné panely pri vstupe do budovy RÚVZ Čadca a pri vstupe do ambulancie Poradne zdravia.

Svetový deň obezity

- bola realizovaná výtvarná súťaž, určená pre žiakov základných škôl. Do súťaže sa zapojilo 5 ZŠ a svoje výtvarné práce nám zaslalo 10 tried z daných ZŠ. Výherná kresba za RÚVZ bola zaslaná do krajského kola súťaže, podľa pokynov ÚVZ SR. Rovnako bolo v rámci Svetového dňa obezity realizovaných 10 prednášok pre 219 žiakov základných a študentov stredných škôl na tému Zdravý životný štýl a taktiež bol vytvorený článok, ktorý bol následne zaslaný na uverejnenie do regionálnych printových týždenníkov, do regionálnych elektronických médií, na internetové stránky miest Čadca, Turzovka, Kysucké Nové Mesto a Krásno nad Kysucou. Článok zverejnili aj na internetovej stránke RÚVZ so sídlom v Čadci.

Celoslovenská kampaň „Týždeň mozgu“

- prebehli edukačné aktivity formou besied na lokálnej úrovni, a to konkrétne 5 besied na tému „Načo nám je mozog?“ pre 100 žiakov 3. a 4. ročníka základných škôl, kde sa žiaci dozvedeli základné informácie o mozgu a besedy boli obohatené o rôzne logické hry (sudoku, hlavolamy, nájdí rozdiely, a pod.) a 5 prednášok o prevencii Alzheimerovej choroby pre 155 poslucháčov (105 študentov a 50 seniorov).

Svetový deň ústneho zdravia

- realizovali prednášky pre deti z MŠ a žiakov 1. ročníka ZŠ na tému Zdravé zúbky. Celkovo prebehlo 9 prednášok pre 145 deti, počas ktorých si deti mohli vyskúšať nácvik správnej techniky umývania zúbkov a boli im premietané rozprávky s témou zdravých zúbkov.

Svetový deň zdravia

- v ambulancii Poradne zdravia realizovali Dni otvorených dverí, počas ktorých navštívilo poradňu zdravia celkom 38 klientov. Klientom bola stanovená hladina cholesterolu, triacylglycerolov a glykémie v krvi, zistený BMI a WHR index, podiel svalovej hmoty, telesného a viscerálneho tuku, bolo im poskytnuté poradenstvo zamerané na zdravý životný štýl a u fajčiarov bola stanovená aj hladina CO vo vdychovanom vzduchu pomocou prístroja MicroSmokerlyzér. Taktiež bol vytvorený článok ktorý bol následne zaslaný na uverejnenie do regionálnych printových týždenníkov, do regionálnych elektronických médií, na internetové stránky miest Čadca, Turzovka, Kysucké Nové Mesto a Krásno nad Kysucou. Článok zverejnili aj na internetovej stránke RÚVZ so sídlom v Čadci a pri vstupe do budovy RÚVZ.

Svetový deň pohybom ku zdraviu

- bol vytvorený článok k uvedenej téme a zaslaný na uverejnenie do regionálnych printových týždenníkov, na internetové portály, na internetové stránky miest Čadca, Turzovka, Kysucké Nové Mesto a Krásno nad Kysucou. Článok zverejnili aj na internetovej stránke RÚVZ so sídlom v Čadci. Rovnako propagovali verejnosti informácie o možnosti zapojiť sa do X. ročníka kampane Vyzvi srdce k pohybu (mestá, obce, stredné školy, turistické kluby a pod.).

Svetový deň hypertenzie

- boli v spolupráci so VŠZP realizované Dni zdravia pre zamestnancov COOP Jednota Čadca a Eliastech Krásno nad Kysucou. Celkovo bolo vyšetrených 71 respondentov, ktorým bol meraný krvný tlak, poskytnuté poradenstvo zamerané na prevenciu srdcovo-cievnych ochorení, zisťovaná hladina celkového cholesterolu, saturácia krvi kyslíkom a BMI index. Taktiež boli realizované 2 prednášky pre 59 študentov, zamerané na prevenciu a riziká hypertenzie, a vytvorili článok k uvedenej téme, ktorý bol následne zaslaný na uverejnenie do regionálnych printových týždenníkov, na internetové portály, na internetové stránky miest Čadca, Turzovka, Kysucké Nové Mesto a Krásno nad Kysucou.

Svetový deň bez tabaku

- boli realizované prednášky na tému Fajčenie ako rizikový faktor, zamerané na informácie o rizikách, ktoré prináša aktívne ale i pasívne fajčenie. Celkovo bolo realizovaných 12 besied pre 225 žiakov základných a študentov stredných škôl. Besedy boli doplnené premietaním filmu „Kým stúpa dym“ a poslucháči mali možnosť počas besied využiť meranie CO vo vdychovanom vzduchu pomocou prístroja MicroSmokerlyzér. Pri príležitosti tohto Svetového dňa bol realizovaný Deň otvorených dverí v Poradni zdravia na RÚVZ Čadca, kde mali záujemcovia k dispozícii dotazník – „Test fajčiara – Fagerstromov test nikotínovej závislosti“, mohli využiť meranie oxidu uhoľnatého vo vdychovanom vzduchu pomocou prístroja MicroSmokerlyzér, bolo im poskytnuté individuálne poradenstvo zamerané na odvykanie od fajčenia a rovnako informácia o možnosti návštevy Poradne na odvykanie od fajčenia. Počas DOD navštívilo Poradňu zdravia 5 respondentov. Rovnako bol vytvorený článok zameraný na riziká užívania tabaku, ktorý bol zaslaný na uverejnenie do regionálnych elektronických

a printových médií, na internetové portály, na webové stránky miest Čadca, Kysucké Nové Mesto, Turzovka, Krásno nad Kysucou), rovnako bol uverejnený na webovej stránke úradu, pri vstupe do budovy RÚVZ a pri vstupe do ambulancie Poradne zdravia.

Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi

- boli realizované prednášky zamerané na riziká užívania nelegálnych i legálnych drog. Celkovo bolo vykonaných 13 prednášok pre 224 žiakov základných a študentov stredných škôl. Rovnako k danej problematike pripravili článok a zaslali ho na uverejnenie do regionálnych printových týždenníkov, na internetové portály, na webové stránky miest Čadca, Kysucké Nové Mesto, Turzovka, Krásno nad Kysucou a na webovú stránku RÚVZ so sídlom v Čadci.

Európsky deň ústneho zdravia

- bolo zrealizovaných 21 prednášok pre 384 deti z MŠ a žiakov 1. ročníka ZŠ o zdravých zúbkoch, počas ktorých mali deti možnosť nacvičiť si správnu techniku umývania zúbkov a boli im premietané rozprávky.

Svetový deň Alzheimerovej choroby

- boli zrealizované 2 prednášky pre 63 poslucháčov produktívneho veku. Prednášky boli zamerané na Alzheimerovu chorobu, jej príznaky a prevenciu tohto ochorenia. Počas prednášok boli distribuované poslucháčom edukačné materiály, týkajúce sa danej problematiky. Taktiež bol spracovaný článok a zaslaný na uverejnenie do regionálnych printových týždenníkov, na internetové portály, na webové stránky miest Čadca, Kysucké Nové Mesto, Turzovka, Krásno nad Kysucou a na webovú stránku RÚVZ so sídlom v Čadci.

Svetový deň srdca

- bola v spolupráci so Strednou zdravotníckou školou sv. Františka z Assisi v Čadci realizovaná akcia Deň srdca na Palárikovej ulici v Čadci. Hlavnou myšlienkou bolo šíriť osvetu o prevencii vzniku srdcovocievnych ochorení. Respondenti mali možnosť počas tejto akcie nechať si zmerať krvný tlak, hladinu glukózy v krvi, zistiť svoj BMI index, % telesného tuku a % svalovej hmoty, respondentom boli zhodnotené ich rizikové faktory a poskytnuté poradenstvo zamerané na prevenciu srdcovocievnych ochorení, propagovaná Poradňa zdravia, distribuované edukačné materiály a pod. Celkovo sa akcie zúčastnilo 250 respondentov. Rovnako boli zrealizované 3 prednášky na tému Ochorenia srdca a ciev pre 98 poslucháčov produktívneho a poproduktívneho veku. Počas prednášok bol poslucháčom meraný krvný tlak, poskytnuté individuálne poradenstvo zamerané na prevenciu ochorení srdca a ciev, propagovaná Poradňa zdravia a distribuované edukačné materiály, ktorými disponujeme. Pri príležitosti tohto dňa bol spracovaný článok a zaslaný na uverejnenie do regionálnych printových týždenníkov, na internetové portály, na webové stránky miest Čadca, Kysucké Nové Mesto, Turzovka, Krásno nad Kysucou a na webovú stránku RÚVZ so sídlom v Čadci.

Medzinárodný deň starších

- realizovali edukačné aktivity formou prednášok pre poslucháčov vo vekovej kategórii 60+, zamerané na: Zdravý životný štýl, Osteoporóza, Diabetes mellitus, Zdravá výživa a Hypertenzia. Konkrétne bolo realizovaných 9 prednášok pre 337 seniorov. Počas uvedených prednášok boli poslucháčom distribuované edukačné materiály, týkajúce sa danej problematiky a propagovaná Poradňa zdravia.

Svetový deň potravy

- bolo realizovaných 25 prednášok celkovo pre 478 žiakov základných a študentov stredných škôl. Prednášky boli zamerané na zdravú výživu, zdravú životosprávu či najčastejšie poruchy príjmu potravy. Súčasťou prednášok o poruchách príjmu potravy bolo aj premietanie dokumentu „Sami“.

Svetový deň osteoporózy

- realizovali 1 prednášku pre 35 seniorov zameranú na osteoporózu. Taktiež bol k danej téme spracovaný článok, ktorý bol následne zaslaný na uverejnenie do regionálnych printových týždenníkov MY Kysucké noviny, Kysuce, na internetové portály Mojekysuce a Zdravie a štýl, na webové stránky miest Čadca, Kysucké Nové Mesto, Turzovka, Krásno nad Kysucou a na webovú stránku RÚVZ so sídlom v Čadci.

Svetový deň diabetu

- bol realizovaný Deň otvorených dverí, ktorého sa zúčastnilo 8 klientov. Klientom bola zameraná hladina glukózy v krvi a poskytnuté poradenstvo zamerané na prevenciu diabetu. V rámci výjazdovej poradne zdravia prebehlo meranie hladiny glukózy v krvi celkovo pre 60 záujemcov poproduktívneho veku. Taktiež boli realizované 4 prednášky na tému Diabetes mellitus pre 141 poslucháčov produktívneho a poproduktívneho veku. V rámci prednášok boli poslucháčom podané informácie o diabete, jeho príznakoch, prevencii, taktiež mali poslucháči počas prednášok možnosť vykonať si test rizika vzniku diabetu 2. typu a boli oboznámení o vyšetreniach, ktoré ponúka Poradňa zdravia. Na danú tému vytvorili článok, ktorý bol zaslaný na uverejnenie do regionálnych a printových médií, internetové portály, webová stránka RÚVZ so sídlom v Čadci, webové stránky miest Čadca, Kysucké Nové Mesto, Turzovka a Krásno nad Kysucou) a pri vstupe do budovy RÚVZ Čadca bol vytvorený informačný panel o danej problematike.

Európsky týždeň boja proti drogám

- boli vykonané edukačné aktivity formou prednášok zamerané na riziká užívania legálnych i nelegálnych drog. Celkovo bolo vykonaných 30 prednášok pre 520 žiakov základných a študentov stredných škôl. Počas prednášok mali žiaci možnosť vyskúšať si opilecké okuliare, meranie CO vo vydychovanom vzduchu pomocou prístroja MicroSmokerlyzer a boli im premietané dokumenty „Luky - z príbehu narkomana, príbeh bojovníka“ a „Až do dna“.

Dbajte na dostatočný pitný režim, Zásady počas horúčav a Rakovina krčka maternice

- spracovali články Dbajte na dostatočný pitný režim, Zásady počas horúčav a Rakovina krčka maternice, ktoré boli zaslané na uverejnenie do regionálnych printových týždenníkov MY Kysucké noviny, Kysuce, na internetové portály Mojekysuce a Zdravie a štýl, na webové stránky miest Čadca, Kysucké Nové Mesto, Turzovka, Krásno nad Kysucou a webovú stránku

RÚVZ Dolný Kubín

Týždňa mozgu

- vykonávali aktivity zamerané na poskytovanie informácií o aktivitách na precvičenie mozgu a distribúciu materiálov o mozgu u dospelaj populácie. V rámci akcie Týždeň mozgu boli realizované prednášky v domovoch dôchodcov zamerané na mozog, jeho činnosť a život prospievajúci k zdravej funkcii mozgu. Zároveň boli so seniormi vypracovávané cvičenia na precvičenie mozgu a krátkodobej aj dlhodobej pamäte. V rámci kampane boli uverejnené informácie o prebiehajúcom týždni na internetovej stránke úradu, bola spracovaná nástenka vo vstupných priestoroch úradu.

Svetový deň ústneho zdravia

- bola informácia o svetovom dni starostlivosti o chrup a rizikách spojených s jeho zanedbaním uverejnená na internetovej stránke úradu a formou nástenky vo vstupných priestoroch úradu. Počas roka 2023 prebiehajú na základných školách a materských školách prednášky na tému stomatohygiena.

Svetový deň zdravia

- vo vstupných priestoroch vyvesené informačné nástenky a informácie boli uverejnené aj na internetovej stránke nášho úradu. Tento deň organizovali na Mestskom úrade v Dolnom Kubíne.

Respondentom boli stanovené biochemické parametre, antropometrické parametre a následne poskytnuté poradenstvo v oblasti prevencie životného štýlu. Celkovo sa zapojilo 25 respondentov. Respondentom boli distribuované edukačné materiály týkajúce sa zdravej životosprávy a propagovaná činnosť Poradne zdravia.

Svetový deň pohybu

- vytvorili nástenku o význame pohybovej aktivity a informácie uverejnili aj na internetovej stránke.

Svetový deň boja proti rakovine

- vytvorili nástenku a informácie uverejnili aj na internetovej stránke. Na stredných školách zrealizovali 8 prednášok, na ktorých sa zúčastnilo 227 študentiek.

Svetový deň srdca

- pri príležitosti svetového dňa bol vytvorený článok a následne umiestnený na webovej stránke RÚVZ, taktiež bol vytvorený informačný panel vo vstupných priestoroch úradu. Tento svetový deň sme organizovali vo firme Miba Sinister Slovakia, s.r.o. v Dolnom Kubíne. Respondentom boli stanovené biochemické parametre a antropometrické parametre a následne poskytnuté poradenstvo v oblasti prevencie životného štýlu. Celkovo sa zapojilo 53 respondentov. Respondentom boli distribuované edukačné materiály týkajúce sa zdravej životosprávy a propagovaná činnosť Poradne zdravia.

Október - mesiac úcty k starším

- pre seniorov boli realizované prednášky, ktorej sa zúčastnilo 124 seniorov.

Svetový deň diabetu

- bola vytvorená nástenka vo vstupných priestoroch RÚVZ, svetový deň bol propagovaný na webovej stránke úradu.

Svetový deň obezity

- vytvorili nástenku a článok na danú tému. Na základných školách v rámci tohto dňa prebiehala súťaž na tému zdravej desiaty.

Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi, Medzinárodný deň povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme, Európsky týždeň boja proti drogám, Svetový deň bez tabaku

- informácie na dané témy uverejnené na internetovej stránke úradu a formou nástenky vo vstupných priestoroch úradu. Počas roka 2023 prebiehajú na základných školách a stredných školách prednášky na tému škodlivosti fajčenia a alkoholu. K danej problematike bolo realizovaných 59 prednášok spolu na základných školách a stredných školách, počet zúčastnených 1320 detí.

RÚVZ Liptovský Mikuláš

Svetový deň proti rakovine

- 1x príspevok na web
- 3x beseda (1x seniori, 2x študenti SŠ)

Svetový deň obezity

- bolo vyšetrených 8 klientov, návštevníkov a zamestnancov obchodného centra Stop Shop. U klientov sa robili antropometrické merania (výška, váha, pás, boky), stanovili sme indexy BMI a WHR, analyzovaná bola stavba tela (meranie podielu tuku v tele (%), množstva viscerálneho tuku, meranie podielu kostrového svalstva (%), výpočet bazálneho metabolizmu.

Svetový deň vody

- 4 intervenčné zdravotno-výchovné aktivity vo forme prednáškovej činnosti boli realizované

Svetový deň Alzheimerovej choroby

Na web stránku RÚVZ so sídlom v Liptovskom Mikuláši boli umiestnené informácie s predmetnou témou. Prednášková činnosť pre seniorov. Seniorom bol meraný tlak krvi, zisťovaná osobná anamnéza a antropometrické údaje na výpočet BMI. Počet zúčastnených: 35 seniorov.

Svetový deň diabetu

Na web stránku RÚVZ so sídlom v Liptovskom Mikuláši boli umiestnené informácie s predmetnou témou. V spolupráci s OC STOP SHOP bolo vyšetrených 41 klientov, návštevníkov a zamestnancov obchodného centra STOP SHOP. U klientov sa vykonali antropometrické merania (výška, váha, pás, boky), stanovili indexy BMI a WHR, analyzovaná bola stavba tela (meranie podielu tuku v tele (%), množstva viscerálneho tuku, meranie podielu kostrového svalstva (%), výpočet bazálneho metabolizmu. Okrem glukózy bola zisťovaná u rizikových klientov aj hladina celkového cholesterolu. Zisťovaná bola osobná a rodinná anamnéza, meraný bol tlak krvi a vykonávané boli antropometrické merania (pás, boky, výška a hmotnosť) na zistenie BMI a WHR. Podľa zistených hodnôt a údajov, klientom bolo vypočítané celkové rizikové skóre (podľa Európskej kardiologickej spoločnosti 2013), ktorým sa určuje pravdepodobnosť ochorenia na diabetes mellitus v najbližších 10 rokoch. Klientom bolo poskytované poradenstvo v oblasti nefarmakologického ovplyvňovania krvného tlaku v oblasti zdravej výživy a pohybovej aktivity.

Svetový deň boja proti AIDS

Na web stránku RÚVZ so sídlom v Liptovskom Mikuláši boli umiestnené informácie s predmetnou témou

Realizované 2 preventívne intervencie-besedy k predmetnej téme pre študentov SŠ (52 študentov, 2 pedagógovia)

RÚVZ Martin

Svetový deň proti rakovine

- zdravotno-výchovná kampaň v spolupráci s OC Galéria. Záujemcom poskytli informácie o zdravom životnom štýle a prevencii rakoviny prsníka a kolorekta-21 klientom

Svetový deň zdravia

- spolupráca v OC Galéria. Záujemcom zmerali krvný tlak, celkový cholesterol v kapilárnej krvi, BMI a percento podkožného tuku. Vyšetrených klientov bolo 37.

Deň narcisov

- v spolupráci s Centrom pomoci Ligy proti rakovine Martin sa zúčastnili kampane „Deň narcisov“. Záujemcom zmerali krvný tlak, celkový cholesterol v kapilárnej krvi, BMI a percento podkožného tuku. Vyšetrených klientov bolo 27, poskytli rozhovor do celoslovenského FUN rádia.

Svetový deň bez tabaku

- v spolupráci so zdravotnou poisťovňou Dôvera sa zúčastnili kampane „Festival zdravia“, ktorý bol venovaný zdôrazneniu dôležitosti preventívnych prehliadok a prevencii onkologických ochorení. Poradenstvo poskytli 73 záujemcom, ktorým poskytli propagačné materiály, zmerali CO vo vydychovanom vzduchu. Fajčiarom poskytli informácie o rizikách vyplývajúcich z aktívneho, ale aj pasívneho fajčenia a možnostiach ako riešiť svoju závislosť.

RÚVZ Žilina

Celkom bolo v súvislosti so Svetovými dňami zdravia pripravených 12 informačných panelov v priestoroch uvedených zariadení, 13 článkov na web stránke RÚVZ ZA.

Svetový deň proti rakovine

- 1x individuálna edukácia „ca prsníka“ pre študentky SŠ (10 študentov),
- 1x individuálna edukácia „ca hrubého čreva“ pre študentov SŠ (4 študenti),
- 4x prednáška „prevencia ca prsníka“, „prevencia ca hrubého čreva“ pre študentov VŠZaSP (spolu 77 študentov)
- distribúcia letákov s onkologickou problematikou na onkologickú kliniku a iné ambulancie, oddelenia FNŠP Žilina (cca 10 druhov letákov)

Týždeň mozgu (v spolupráci s Krajskou knižnicou Žilina)

- 2x beseda „Výživa pre mozog“ pre deti ZŠ - 35 detí, 2 pedagógovia,
- 2x panel vo vstupných priestoroch RÚVZ so sídlom v Žiline a v Krajskej knižnici Žilina,
- informácia na web stránke RÚVZ so sídlom v Žiline, Krajskej knižnici

Svetový deň obezity

- výtvarná súťaž pre ZŠ – oslovených 65 ZŠ Za okresu
- 6x článok k problematike na web stránke RÚVZ ZA
- vyhodnotenie okresného a krajského kola
- informačný panel vo vstupnom priestranstve RUVZ ZA

Svetový deň zdravia

- „deň zdravia“ pre zamestnancov Siemens (monitoring celkového cholesterolu, kyseliny močovej Hgb, PSA FEV1, poskytnutie individuálne poradenstvo- vyšetrených 47 klientov),
- 2x interaktívna beseda „Tvoja správna voľba“ pre žiakov ZŠ (38 žiakov)
- 2x prednáška o činnosti RŽVZ ZA – jednotlivých odborov pre študentov SŠ (49 študentov, 4 pedagógovia)
- „deň otvorených dverí“ – monitoring celk. cholesterolu, TK, %tuku (15 osôb)
- 1x panel vo vstupných priestoroch RÚVZ so sídlom v Žiline

Európsky imunizačný týždeň (v spolupráci s odd. epidemiológie):

- 2x prednáška „Problematika očkovania“ pre študentov SŠ (69 študentov, 6 pedagógov),
- informácie o očkovaní, problematike chrípky pre verejnosť – KIA ZA (29 klientov),
- 2x poradenská činnosť pre zdravotníckych pracovníkov,
- 5x info telefonická konzultácia, 3x konzultácia mailom,
- distribúcia letákov – cca 171 letákov,
- 1x panel vo vstupných priestoroch RÚVZ so sídlom v Žiline,
- 1x informácia na web stránke RÚVZ so sídlom v Žiline,

„Svetový deň hygieny rúk“

- 1x prednáška s praktickým nácvikom študentom VŠ odbor ošetrovateľstvo (25 študentov)
- 2x prednáška s praktickým nácvikom študentom SZŠ (28 študentov)
- 1x panel vo vstupných priestoroch RÚVZ so sídlom v Žiline,
- 1x informácia na web stránke RÚVZ so sídlom v Žiline

„Máj – mesiac povedomia o rakovine kože“

- 1x beseda pre študentov SŠ (28 študentov)
- 1x panel vo vstupných priestoroch RÚVZ so sídlom v Žiline,
- 1x informácia na web stránke RÚVZ so sídlom v Žiline

Svetový deň bez tabaku

- „Deň otvorených dverí“ pre verejnosť v nadstavbovej poradni prevencie tabakových závislostí – meranie respiračných ukazovateľov spirometrom, smokerlyzerom, poskytnuté individuálne poradenstvo (15 účastníkov),
- 1x interaktívna beseda „Tvoja správna voľba“ pre žiakov ZŠ (20 žiakov),
- 1x beseda „Svetový deň bez tabaku“ pre študentov SŠ (20 študentov),

- 1x panel vo vstupných priestoroch RÚVZ so sídlom v Žiline,
- 1x informácia na web stránke RÚVZ so sídlom v Žiline,

Svetový deň srdca + kampaň MOST (mesiac o srdcových témach)

- 5x „deň zdravia“ počas mesiaca september pre zamestnancov fi. ZA okresu – monitoring rizikových faktorov KVS och. (vyšetrených 167 klientov)
- 1x panel vo vstupných priestoroch RÚVZ so sídlom v Žiline,
- 1x informácia na web stránke RÚVZ so sídlom v Žiline,
- distribúcia zdr.-výchovných materiálov počas mesiaca september do DSS ZA okresu

Svetový deň Alzheimerovej choroby

- individuálne konzultácie (22 ľudí),
- 2x panel vo vstupných priestoroch RÚVZ so sídlom v Žiline,
- distribúcia propagačného materiálu k danej problematike do DSS ZA kraja

„Svetový deň duševného zdravia“

- 1x prednáška „zvládanie stresu, záťaže ako prevencie KVS ochorení“ pre študentov VŠ (60 študentov)
- 1x panel vo vstupných priestoroch RÚVZ so sídlom v Žiline,

Svetový deň diabetu

- 3x prednáška pre študentov VŠZaSP a študentov SZŠ (spolu 70 študentov),
- počas mesiaca november u záujemcov vyšetovaná hladina glukózy (17 osôb)
- 1x panel vo vstupných priestoroch RÚVZ so sídlom v Žiline,
- 1x informácia na web stránke RÚVZ so sídlom v Žiline,

Európsky týždeň boja proti drogám

- 3x prednáška „Hrozba legálnych drog“, „Alkohol a jeho nebezpečenstvá“ pre študentov SŠ (65 študentov),
- individuálne poradenstvo o nikotínovej závislosti pre študentov SOŠ (11 študentov),
- 1x panel vo vstupných priestoroch RÚVZ so sídlom v Žiline,

3. Výskumná a prieskumná činnosť

Bansko-bystrický kraj:

RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

RÚVZ BB bol aj v roku 2023 gestorm CINDI programu v Sr. V roku 2023 boli plnené úlohy vyplývajúce z Programov a projektov úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky na rok 2023 a ďalšie roky:

- Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľov SR (úloha 9.1)
- Národný akčný plán v prevencii obezity na roky 2015-2025 (úloha 9.2): Vyzvi srdce k pohybu – Celoslovenská medzinárodná koordinovaná kampaň na zvýšenie pohybovej aktivity dospelaj populácie (úloha 9.2.1) – prebiehala príprava a realizácia X. jubilejného ročníka celonárodnej kampane
- Podpora zdravia znevýhodnených komunit (úloha 9.3)
- Stratégia rozvoja poradenských centier ochrany a podpory zdravia v SR (úloha 9.4)
- Národný akčný plán pre problémy s alkoholom na roky 2021-2030 (úloha 9.5)

- Národný program podpory zdravia pre roky 2021 – 2030 (úloha 9.6) - projekt „Viem čo zjem“ – zapojené 2 školy, Školský program
- Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity (úloha 9.7)
- Národný akčný plán na kontrolu tabaku a súvisiacich výrobkov na roku 2023 – 2030 (úloha 9.8)
- Národná protidrogová stratégia Slovenskej republiky na obdobie rokov 2021 – 2025 s výhľadom do roku 2030 (úloha 9.9)

RÚVZ so sídlom v Lučenci

- Zdravé komunity – tento projekt a jeho programové naplnenie nemal v hodnotenom roku konkrétnu podobu, problematike znevýhodnených komunit bola venovaná pozornosť prostredníctvom zdravotno-výchovných prednášok s edukačnou formou na základných školách a špeciálnych školách.

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote

- Testovanie nového programu TZS – kontrola a úprava zmigrovaných dát, testovanie databázy klientov a testovanie špecifických zostáv v TZS

RÚVZ so sídlom vo Veľkom Krtíši

- „Viem, čo zjem“ – zapojená 1 ZŠ, zorganizované 2 prednášky pre 102 žiakov, 3-6 ročníkov

RÚVZ so sídlom vo Zvolene

- „Viem čo zjem“ – zapojených 6 ZŠ, edukovaných 486 žiakov

RÚVZ so sídlom v Žiari nad Hronom

V roku 2023 sa OPZaVkZ v ZH nezapojilo do výskumnej a prieskumnej činnosti.

Bratislavský kraj:

Národný akčný program v prevencii obezity na roky 2015-2025 – Intenzívne sa pokračovalo v edukačných a skriningových aktivitách prostredníctvom PZ a tiež v spolupráci so VŠZP a ďalšími občianskymi neziskovými organizáciami. Zrealizovalo sa 64 prednášok z problematiky racionálnej výživy a životosprávy – počet účastníkov 1172. V rámci svetového dňa obezity sa propagoval zdravý životný štýl prostredníctvom zdieľania informácií na FB stránke a informačných paneloch v priestoroch RÚVZ. Spolupráca pri realizácii celoslovenskej výtvarnej súťaže vyhlásenej ÚVZ SR. Súťaž bola určená pre žiakov 1. a 2. stupňa. Za Bratislavský kraj bolo oslovených 146 ZŠ. Víťazná škola za kraj bola odmenená zaujímavými cenami, ktoré zabezpečil RÚVZ Bratislava. Pokračovanie v realizácii projektu „Viem čo zjem“ na ZŠ – počet edukovaných 543. V rámci školského programu bolo edukovaných na tému školské ovocie a zelenina – 853 žiakov a na tému školské mlieko – 199 žiakov.

Stratégia rozvoja Poradenských centier ochrany a podpory zdravia v SR – prostredníctvom PCOPZ bolo zabezpečené individuálne a skupinové poradenstvo v rámci PZ a výjazdových poradní. Cieľom bolo dosiahnutie pozitívnej zmeny rizikového správania dlhodobým poradenstvom v rámci opakovaných návštev. U klientov sa monitoroval výskyt rizikových faktorov. Oproti predchádzajúcim rokom sa navýšil počet vyšetrených klientov v základnej Poradni zdravia – počet vyšetrených 1693. Pre lepšie skvalitnenie služieb v poradni

zdravej výživy bol zakúpený výživový softvér Planeat. Do výbavy základnej poradne bol zabezpečený modernejší prístroj na meranie CO vo vydychovanom vzduchu – Smokerlyzer.

Národný akčný plán pre problémy s alkoholom na roky 2021-2030 - Edukačné aktivity boli zamerané na edukáciu žiakov ZŠ, SŠ a produktívny vek - počet edukovaných **603**. Pokračovalo sa v aktivitách zameraných na zvýšenie zdravotného uvedomenia o rozsahu a povahe zdravotných, sociálnych a ekonomických účinkov škodlivého užívania alkoholu. Distribuovali sme edukačné materiály o rizikách konzumácie alkoholu za volantom. Spolupracovalo sa pri vyzývaní mladých ľudí zúčastniť sa na projekte WHO, EVID-ACTION, v rámci ktorého boli v Bratislavskom kraji oslovených 26 mládežníckych spolkov, 7 univerzít a 15 stredných škôl.

Národný program Podpory zdravia pre roky 2021-2030 - V rámci primárnej prevencie sa formou **40** výjazdových aktivít základnej poradne realizoval skrining rizikových faktorov spojený s komplexnou edukáciou. Rizikovým klientom bolo odporučené kontrolné komplexné vyšetrenie v PZ, **105** klientov bolo odporučených do starostlivosti špecialistov. Odborné poradenstvo z problematiky životného štýlu a výživy sa realizovalo tiež mailovou a telefonickou konzultáciou v počte **98**. V audiovizuálnych a printových médiách ako aj na webovej stránke a informačných paneloch RÚVZ bolo prezentovaných a uverejnených **104** príspevkov z problematiky nutričné a životného štýlu. V rámci významných Svetových dní boli realizované edukačné aktivity- Svetový deň boja proti rakovine, Svetový deň obezity, Svetový deň – Pohybom ku zdraviu, Svetový deň zdravia, Svetový deň bez tabaku, Európsky týždeň boja proti drogám, Svetový deň diabetu, Svetový deň srdca.

Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity na roky 2022-2030 – Propagoval sa *Svetový deň „pohybom k zdraviu“* formou uverejnenia príspevku na sociálnej sieti facebook RÚVZ BA, webovej stránke RÚVZ BA ako i formou informačného panelu venovanému tejto téme v priestoroch RÚVZ BA. Spolupracovanie na celonárodnej kampani „Vyzvi srdce k pohybu,“ ktorá bola zameraná na zvýšenie pohybovej aktivity dospelaj populácie v jednotlivých krajoch.

Národný akčný plán na kontrolu tabaku a súvisiacich výrobkov na roky 2023-2030- V rámci Svetového dňa bez tabaku boli uverejnené príspevky na FB profile úradu, spolu s poukázaním na tohtoročnú tému a heslo Svetového dňa bez tabaku „Pestujte potraviny, nie tabak!“ Informácie boli spojené s propagáciou Poradne na odvykanie od fajčenia a dňa otvorených dverí. Počet zúčastnených bol **21** klientov. Realizovali sa tiež besedy s témou zameranou na riziká fajčenia, kde bolo edukovaných **367** žiakov ZŠ a SŠ.

Národná protidrogová stratégia Slovenskej republiky na obdobie rokov 2021-2025 s výhľadom do roku 2030 - Priebežne sa realizuje komplexná edukácia mladej generácie z problematiky zdravého životného štýlu – protifajčiarska osвета – **16** prednášok – **367** edukovaných a alkoholová osвета – **11** prednášok – **603** edukovaných.

Košický kraj:

S cieľom podieľať sa na znižovaní výskytu rizikových faktorov, ktoré súvisia so životným štýlom jednotlivca či skupín obyvateľstva, participuje sa súčasne na plnení viacerých programov a akčných plánov, ako napr. *aktualizovaný Národný program podpory zdravia pre roky 2021 – 2030, Národný program prevencie obezity (2008, v gescii ÚVZ SR), vrátane Národného akčného plánu v prevencii obezity na roky 2015 – 2025 (schválených vládou*

SR); *Národný program duševného zdravia* (2004, prijatý vládou SR); *Národný program kontroly tabaku* (2007, schválený vládou SR) a *Národný akčný plán na kontrolu tabaku a súvisiacich výrobkov na roky 2023 – 2030* (v gescii ÚVZ SR, schválený vládou SR v r. 2022); *Národný akčný plán pre problémy s alkoholom na roky 2021 – 2030* (v gescii ÚVZ SR, schválený vládou SR); *Národná protidrogová stratégia SR na obdobie rokov 2021 – 2025 s výhľadom do roku 2030* (schválená vládou SR); *Stratégia rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030* (schválená vládou SR) vrátane *Akčných plánov k Stratégii rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030 na roky 2022 – 2024*; *Národný program aktívneho starnutia na roky 2021 – 2030* (schválený vládou SR); *Národná stratégia SR pre BECEP na roky 2021 – 2030* (schválená vládou SR) vrátane *Akčného plánu implementácie opatrení NS SR pre BECEP na r. 2021 – 2030* a i. Jedným zo základných východiskových dokumentov, ktorý aktuálne určuje smerovanie nielen preventívnych programov podpory zdravia a prioritných oblastí pôsobenia je *Strategický rámec starostlivosti o zdravie pre roky 2014 – 2030*, a v medzinárodnom meradle dokument *OSN Agenda 2030* (o cieľoch udržateľného rozvoja).

RÚVZ so sídlom v Košiciach

Prevenca vybraných chronických ochorení realizovaná najmä ovplyvňovaním informovanosti a zdravotného uvedomenia obyvateľov v zmysle zásad zdravého spôsobu života, uplatňujúc najmä zdravotno-výchovnú edukáciu a činnosti Poradne zdravia (stabilnej a mobilnej zložky). V poradni sú klienti, resp. záujemcovia vyšetrení v zmysle štandardnej metodiky za účelom identifikovania rizikových faktorov srdcovocievnych ochorení, metabolického syndrómu. Na základe zistených údajov, nadväzujúce odborné poradenstvo je zamerané na zlepšenie nameraných hodnôt a optimalizáciu zložiek životného štýlu nefarmakologickou cestou.

V rámci prevencie chronických neprenosných ochorení a realizácie individuálneho poradenstva bolo v roku 2023 v základnej Poradni zdravia vyšetrených spolu **983** osôb, z toho 224 mužov a 759 žien. Práca bola zameraná najmä na monitoring zdravotného stavu klientov, ktorí poradňu navštívili v jej sídle, resp. na jej výjazdových akciách. U väčšiny z nich bola odobratá kapilárna krv na vyšetrenie parametrov sledovaných pri metabolickom syndróme (glukóza, celkový cholesterol, HDL, triacylglyceroly), prístrojmi Afinion 2, SD LipidoCare, Accutrend Plus, Wellion Luna, Glukomer Accu-Chek Active a boli im uskutočnené aj antropometrické merania s určením percenta tuku v tele a meranie krvného tlaku, pulzu. Klienti zároveň vyplnili dotazník, týkajúci sa životného štýlu. Na základe nameraných hodnôt sa individuálne hodnotili výsledky a hľadali možnosti zníženia rizika metabolického syndrómu (ďalej len *MS*). U ostatných klientov bola z kapilárnej krvi vyšetrená, napr. len hladina celkového cholesterolu, resp. aj hladina glukózy, a uskutočnené antropometrické merania s určením percenta tuku v tele a meranie krvného tlaku, pulzu. Všetkým klientom bolo poskytnuté individuálne poradenstvo.

Stručná analýza výsledkov vyšetrení všetkých klientov základnej Poradne zdravia				
Rizikový faktor	Počet dotazovaných	Spolu	Muži	Ženy
Odbor PZaVkZ rok 2023				
Fajčenie	počet dotazovaných	983	224	759
	z toho fajčiarov	227	54	173
	percentuálne vyjadrenie	23,1	24,1	22,8
BMI	počet vyšetrených	922	211	711

	nadváha – BMI \geq 25, <30	259	85	174
	percentuálne vyjadrenie	28,1	40,3	24,5
	obezita – BMI \geq 30	223	67	156
	percentuálne vyjadrenie	24,2	31,7	21,9
Krvný tlak	počet vyšetrených	926	215	711
	z toho TK \geq 140/90 mmHg	111	49	62
	percentuálne vyjadrenie	11,9	22,8	8,72
Cholesterol celkový (skr. CCH)	počet vyšetrených	891	203	688
	z toho CCH \geq 5,2 mmol/l	456	94	362
	percentuálne vyjadrenie	51,1	46,3	52,6
Glukóza	počet vyšetrených	451	111	340
	z toho glukóza \geq 6,0 mmol/l	155	36	119
	percentuálne vyjadrenie	34,3	32,4	35,0
Konzumácia alkoholu	počet dotazovaných	0	0	0
	vôbec	0	0	0
	príležitostná	0	0	0
	pravidelná	0	0	0
Fyzická aktivita	počet dotazovaných	426	88	338
	žiadna	53	6	47
	rekreačná	258	49	209
	pravidelná	115	33	82
Príjem a zeleniny	počet dotazovaných	0	0	0
	do 2 porcií/deň	0	0	0
	3 – 5 porcií/deň	0	0	0
	> 5 porcií/deň	0	0	0

V kontexte činnosti PCOPZ, bolo reagované na požiadavky ÚVZ SR vzťahujúce sa na rozvoj poradní centra. Napríklad ohľadom potrebného/chýbajúceho materiálno-technického vybavenia pre prevádzku, činnosť troch špecializovaných poradní (poradne odvykania od fajčenia, poradne zdravej výživy a poradne optimalizácie pohybovej aktivity) v podmienkach RÚVZ Košice, odpoveď bola zaslaná e-mailom 13. 01. 2023.

V rámci projektu R-CISZS (Integrovaná zdravotná a sociálna starostlivosť v SR) v časti zameranej na Komunitné nemocnice a súčinnosť pri stanovení potenciálnej lokalizácie Detašovaných poradenských centier ochrany a podpory zdravia – zostavený bol prehľad návrhov za jednotlivé RÚVZ v Košickom kraji a odpoveď bola zaslaná elektronicky dňa 07. 06. 2023 – na základe požiadavky ÚVZ SR a Masterplanu R-CIS (zo dňa 31. 05. 2023).

Nadväzujúc na projektovú prípravu návrhu programu Zdravie, so zameraním na prevenciu a ochranu zdravia (operátor Programu Zdravie: MZ SR v spolupráci s VÚC, na základe dohody o spolupráci), súvisiaceho podporného opatrenia švajčiarsko-slovenského

programu v oblasti zdravia (na báze bilaterálnej spolupráce) a možnej zainteresovanosti RÚVZ v SR – odpovedalo sa na požiadavku MZ SR (zo dňa 12. 10. 2023), zaslaním stanoviska k možnej spolupráci na danom projekte za RÚVZ Košice (25. 10. 2023).

Z medziodborových, resp. medzirezortných prieskumno-výskumných úloh môžeme uviesť nasledovné:

V rámci spolupráce s Ústavom sociálnej a behaviorálnej medicíny LF UPJŠ Košice – participovalo sa (formou zberu dát) na celoslovenskom dotazníkovom prieskume výskumného projektu „**Behaviorálne inovácie v prevencii chronických chorôb ako súčasť všeobecnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti**“. Okrem vyššie menovaného ústavu, riešiteľmi predmetného výskumu sú inštitúcie, ako Slovenská asociácia verejného zdravia; Farmaceutická fakulta UK Bratislava; Slovenská obezitologická asociácia; Biomedicínske centrum SAV, Ústav experimentálnej endokrinológie SAV Bratislava; Slovenská spoločnosť všeobecného a praktického lekárstva; Slovenský pacient, o. z.; Klinika všeobecného lekárstva LF UPJŠ a Nemocnice AGEL Košice-Šaca, a. s. Zámerom výskumu je pripraviť intervencie a postupy, ktoré pomôžu lekárom, zdravotníckym pracovníkom, verejným zdravotníkom a klientom/pacientom s nadváhou/obezitou riešiť obezitu a nielen jej následky (choroby spôsobené obezitou).

Zber dát v rámci prieskumu bol realizovaný podľa inštrukcií riešiteľského tímu, v období jún – september 2023. Z hľadiska zaradenia osôb do súboru, jedna polovica respondentov mala byť v mladšom veku (40 a menej rokov) a druhá polovica v strednom a staršom veku (41 až 65 rokov). V oboch skupinách tretina účastníkov mala mať normálnu hmotnosť, ostatní nadváhu/obezitu. Minimum oslovených respondentov jedným subjektom malo byť 6. Cez RÚVZ Košice bolo oslovených 40 respondentov (dospelých osôb), od ktorých vyplnené dotazníky boli následne postúpené na LF UPJŠ k ich spracovaniu.

Ohľadom oblasti činnosti PCOPZ (základnej Poradne zdravia), bola braná účasť na online koordinačných stretnutiach k IS ÚVZ SR Modulu Test zdravé srdce priebežne počas celého roka 2023, podľa pozvánky ÚVZ SR (organizátori: ÚVZ SR; RÚVZ so sídlom v Spišskej Novej Vsi; príslušné zodpovedné IT subjekty). V dňoch 30. 03. 2023 a 27. 09. 2023 sa konali stretnutia prezenčne na RÚVZ Spišská Nová Ves (organizátori: ÚVZ SR a RÚVZ Spišská Nová Ves), prvé celoslovenské a druhé pre východoslovenský región. Dňa 29. 11. 2023 bolo zo strany ÚVZ SR v spolupráci so zodpovednými IT subjektmi zorganizované pracovné stretnutie k IS ÚVZ – o stave nasadenia jednotlivých modulov (vrátane TZS), formou osobných konzultácií na RÚVZ Košice.

RÚVZ so sídlom v Michalovciach

V rámci činnosti Poradenského centra ochrany a podpory zdravia – základnej Poradne zdravia sa primárne zameriavajú na aktívne vyhľadávanie a stanovenie rizikových faktorov – srdcovocievnych, nádorových a iných chronických neprenosných ochorení. Poskytujú služby všetkým klientom so záujmom o starostlivosť o svoje zdravie. V roku 2023 bolo vyšetrených a poradensky intervenovaných 410 klientov.

Preventívne vyšetrenia a poradenstvo sa týkajú oblasti úpravy životného štýlu podľa individuálnych potrieb klientov, stanovenia osobného rizikového profilu. Do Poradne zdravia sa klienti objednávajú dopredu na určitý čas a dátum. Pri vstupe do ambulancie klient podpíše informovaný súhlas a následne sa realizuje antropometrické meranie podľa štandardných metodík (výška, hmotnosť, obvod pása a bokov), spisanie anamnézy a biochemické vyšetrenie. Z anamnézy sa zameriavajú na osobnú, rodinnú, fajčiarsku, stravovaciu, pracovnú a pohybovú, u žien aj na gynekologickú. Realizuje sa vyšetrenie krvného tlaku a pulzu.

Poradňa zdravia je vybavená Smokerlyzerom, ktorý sa používa na vyšetrenie fajčiarov, na zistenie hladiny CO vo výdychu, zároveň fajčiar vyplňa Fagerströmov dotazník. Zistené

údaje u klientov sú vkladané do programu Test zdravé srdce, spolu s údajmi z rodinnej a osobnej anamnézy, stravovacích zvyklostí a úrovne pohybovej aktivity. Poradenstvo na odvykanie od fajčenia sa zabezpečuje v rámci základnej Poradne zdravia, len u fajčiarov. Každoročné sa participuje na vedení Linky na odvykanie od fajčenia, s určením pre záujemcov o rady v tomto smere.

RÚVZ so sídlom v Rožňave

Realizované boli mnohé činnosti formou PCOPZ, ktorých cieľom je znižovať výskyt rizikových faktorov, ktoré súvisia so životným štýlom jednotlivca či skupín obyvateľstva. V tejto súvislosti participujú na plnení viacerých národných programov, stratégií či regionálnych úloh.

V PCOPZ sú klienti vyšetrení v zmysle štandardnej metodiky za účelom identifikovania rizikových faktorov chronických neinfekčných ochorení. Na základe zistených údajov nadväzuje odborné poradenstvo zamerané na zlepšenie nameraných hodnôt a optimalizáciu zložiek životného štýlu nefarmakologickou cestou. V rámci prevencie chronických neinfekčných ochorení a individuálneho poradenstva bolo v roku 2023 vo všeobecnom PCOPZ vyšetrených spolu 195 osôb, z toho 84 mužov (43 %) a 111 žien (57 %). Z uvedeného počtu, u 156 klientov sa odobratá kapilárna krv vyšetrovala na parametre sledované pri metabolickom syndróme (glukózy, resp. glykovaný hemoglobín, celkový cholesterol, HDL, triacylglyceroly), vykonali sa antropometrické merania, s určením percenta tuku a svalstva, viscerálneho tuku a meranie krvného tlaku. Od klientov sa získavali údaje o osobnej, rodinnej, gynekologickej, fajčiarskej anamnéze podľa dotazníka životného štýlu z TZS. Na základe získaných informácií a nameraných hodnôt sa vykonalo individuálne hodnotenie výsledkov a hľadali sa možnosti pozitívneho ovplyvnenia spôsobu života, zníženia rizika metabolického syndrómu. U 39 klientov boli vyšetrené len niektoré parametre (antropometrické merania s určením percenta tukovej a svalovej hmoty v tele a meranie krvného tlaku). Keďže klienti v počte 39 neboli vyšetrení za štandardných podmienok, neboli zadaní do databázy TZS. Bolo im však poskytnuté individuálne poradenstvo na zníženie rizika chronických neinfekčných ochorení. Len pre ilustráciu, všeobecné PCOPZ poskytovalo výjazdovou formou svoje služby v roku 2023 spolu 9-krát.

Oddelenie PZaVkJ v spolupráci s Oddelením epidemiológie participovali na **projekte PERCH** (MZ SR), formou distribúcie informácie o prieskume „Očkovanie proti HPV: Prieskum potrieb u zdravotníkov v rámci odbornej prípravy v oblasti komunikácie a poradenstva v oblasti očkovania pre zdravotníkov“, a o prieskume „Informácie o zaočkovanosti detí a tiež názor na očkovanie proti HPV u rodičov detí vo veku 9 – 15 rokov“.

Ďalšia výzva bola distribuovaná mládežníckym organizáciám, stredným alebo vysokým školám, ktoré sa nachádzajú v regionálnej pôsobnosti RÚVZ Rožňava. Výzva bola konkrétne adresovaná mladým ľuďom vo veku 18 – 30 rokov, ktorí by mali záujem zapojiť sa do projektu Svetovej zdravotníckej organizácie pod názvom „Evidence into Action Alcohol Project“ („EVID-ACTION“).

V rámci **X. ročníka kampane „Vyzvi srdce k pohybu“**, s konaním od 15. mája do 16. augusta 2023, bolo na RÚVZ Rožňava doručených 23 účastníckych listov, ktoré boli následne odoslané na ďalšiu analýzu na RÚVZ v Banskej Bystrici.

Regionálny prieskum zdravotného uvedomenia z oblasti infekcie HPV a očkovania proti tejto infekcii bol realizovaný v rámci **HPV kampane** (pokračoval z roku 2022) a **pilotného projektu HPV ambasádor**. Projekt a aj prieskum (vstupný a výstupný monitoring sa v roku 2023 pilotne realizoval na Gymnázium P. J. Šafárika v Rožňave. Zo 439 žiakov tejto školy sa do vstupného monitoringu zapojilo 180 (41 %) a do výstupného monitoringu 164 (37 %) žiakov.

Počas **Rožňavského veľtrhu** bola prostredníctvom krátkej ankety zisťovaná spätná väzba od 96 účastníkov podujatia.

RÚVZ so sídlom v Spišskej Novej Vsi

Realizoval výskumnú a prieskumnú činnosť v rámci pokračovania úloh z *Národného akčného plánu pre podporu pohybovej aktivity na roky 2017 – 2020*, na regionálnej úrovni pod názvom „**Sledovanie vybraných ukazovateľov zdravia u stredoškolskej mládeže**“. Vykonaný bol monitoring životného štýlu u 32 študentov zo Strednej priemyselnej školy drevárskej a z Gymnázia Školská v Spišskej Novej Vsi, formou dotazníka, ktorý obsahoval otázky z oblasti duševnej pohody, telesného zdravia, fajčenia, užívania alkoholu, výživy a pitného režimu, pohybovej aktivity a nelátkových závislostí so zameraním na komunikačné technológie.

Ďalej, študenti zaradení do projektu absolvovali súbežne v základnej Poradni zdravia a Poradni pre optimalizáciu pohybovej aktivity kompletné antropometrické merania vrátane skladby tela, hodnotenie držania tela, flexibility, testy na stanovenie telesnej kondície a aeróbnej zdatnosti (Ruffierov test, Ergo test), meranie krvného tlaku, pulzu, vyšetrenie vybraných biochemických ukazovateľov, spirometrické vyšetrenie. Retrospektívne, prieskumu a meraní sa na celonárodnej úrovni v roku 2019 (pred pandémiou COVID-19) zúčastnilo cca 2 500 respondentov. Dáta získané formou dotazníka ako aj z meraní a testov boli spracované na RÚVZ v Spišskej Novej Vsi. V roku 2020 boli realizované ďalšie štatistické analýzy.

Zber dát o životnom štýle prostredníctvom dotazníka bol súčasťou aj intervenčných zdravotno-výchovných aktivít pre 57 študentov 2. – 3. roč. Strednej ekonomickej školy v Spišskej Novej Vsi. Študenti absolvovali 8 besied a prednášok na témy „*Zdravie a rizikové faktory životného štýlu*“ a „*Duševná pohoda a zvládanie stresu*“ a boli im vykonané aj antropometrické merania, analýza skladby tela, meranie krvného tlaku, pulzu a flexibility ako aj vyšetrenie hladiny glykémie a celkového cholesterolu.

V **PCOPZ – základnej Poradni zdravia** RÚVZ (v rámci stabilnej a mobilnej zložky) bolo v období od 01. 01. – 31. 12. 2023 vyšetrených celkom **459** klientov, z toho 163 osôb (46 mužov, 117 žien) za štandardných podmienok (s komplexnou ponukou služieb) a 52 osôb bolo monitorovaných za neštandardných podmienok, s užším spektrom sledovaných parametrov (počas výjazdov poradne), kde cieľovou skupinou týchto vyšetrení boli väčšinou seniori. Do kategórie – skrátený rozsah sledovaných parametrov – patrili aj merania krvného tlaku a pulzu, antropometrických ukazovateľov, skladby tela a flexibility u 244 žiakov/študentov, bez odberu kapilárnej krvi, ktorí merania absolvovali v rámci besied a prednášok o zdravom životnom štýle v Poradni zdravia na RÚVZ Spišská Nová Ves.

U záujemcov o služby Poradne zdravia bol realizovaný *prieskum životnej pohody* podľa dotazníka SZO/WHO, *expozície stresu a jeho zvládania*. Údaje boli spracované a vyhodnotené v štyroch kategóriách. Prevládali výsledky dobrej až uspokojivej životnej pohody.

U klientov špecializovanej **Poradne zdravej výživy** bol monitorovaný formou dotazníka 3-dňový príjem potravín, pokrmov a tekutín. Údaje boli následne spracované programom Alimenta. Vyhodnotená bola kalorická hodnota jednotlivých zložiek potravy ako aj vhodnosť ich kombinácie. Všetkým klientom boli vyšetrené biochemické a antropometrické ukazovatele, krvný tlak, pulz, obsah tuku, svalovej hmoty, bazálny metabolizmus a následne bolo poskytnuté odborné poradenstvo k ozdraveniu životného štýlu. Danú poradňu navštívilo za sledované obdobie celkom 32 klientov (18 žien, 14 mužov). Jednalo sa prevažne o pedagógov zo základných škôl v Spišskej Novej Vsi.

Základné poradenstvo na odvykanie od fajčenia sa vykonáva aj v rámci základnej Poradne zdravia. Návšteva **Poradne odvykania od fajčenia** je klientom odporúčaná pri pozitívnej fajčiarskej anamnéze. V roku 2023 bolo individuálne intervenovaných 22 klientov, z toho bolo 18 žien a 4 muži.

Vyšetrenia v **Poradni pre optimalizáciu pohybovej aktivity** absolvovalo v roku 2023 celkom 41 klientov, z toho bolo 23 žien a 18 mužov. Testovaným bola vykonaná analýza skladby tela, funkčné záťažové testy (ergometria, Ruffierov test), spirometria, hodnotenie držania tela a flexibility. Všetkým návštevníkom boli poskytnuté individuálne konzultácie k optimalizácii pohybovej aktivity vzhľadom na ich pohybovú anamnézu, pracovné zaradenie, výsledky testov, držanie tela a zdravotný stav. Klienti v počte 38 absolvovali vyšetrenia funkčnej zdatnosti, aeróbnej výkonnosti a ostatné vyšetrenia prvýkrát, zvyšní 3 klienti boli monitorovaní a testovaní opakovane.

Pri realizácii intervenčných aktivít formou besied a prednášok v oblasti duševného zdravia a stresu, bola u 20 študentov z 2. ročníka Technickej akadémie v Spišskej Novej Vsi vykonaná anketa obsahovo zameraná na expozíciu stresu a jeho zvládanie, na duševné zdravie, psychickú pohodu, psychické problémy a ich riešenie svojpomocne či využitím odbornej pomoci psychológa, psychiatra, resp. iného odborníka.

Počas 4 besied zameraných na prevenciu závislosti od alkoholu, fetálny alkoholový syndróm, karcinóm prsníka a maternice, bola u 48 študentiek zo Strednej ekonomickej školy v Spišskej Novej Vsi realizovaná anketa v problematike alkoholu, jeho konzumácie, ako aj spätná väzba ohľadom rizík spojených so vznikom karcinómu ženských reprodukčných orgánov, zásad zdravého spôsobu života a primárnej a sekundárnej prevencie.

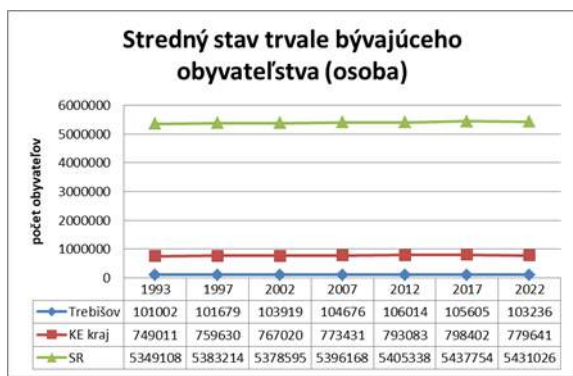
Dotazníkový prieskum životného štýlu stredoškolskej mládeže v Spišskej Novej Vsi, ktorý pod odbornou garanciou RÚVZ Spišská Nová Ves realizovali peer aktivisti, organizovaní v O. Z. Mladí ľudia a život a Klube mladých pri Centre voľného času Adam v Spišskej Novej, nadväzoval na celoslovenský prieskum „**Monitoring životného štýlu stredoškolskej mládeže**“. Zamestnanci RÚVZ Spišská Nová Ves sa v oboch prípadoch podieľali nielen na tvorbe dotazníka, ale aj na metodike zberu dát a štatistickom spracovaní výsledkov. Prieskum sa začal realizovať na stredných školách v roku 2014 a pokračoval priebežne aj v rokoch 2015 – 2016. V roku 2017 boli dáta, získané od študentov stredných škôl v okrese Spišská Nová Ves, spracované, analyzované a v rokoch 2018 – 2020 prezentované na podujatiach pre stredoškolskú mládež. Počas pandémie COVID-19 sa v prieskume nepokračovalo. V roku 2022 sa začalo pracovať na uprade obsahu dotazníka a jeho otázok, ktorý sa plánuje využiť v ďalšej etape tohto monitoringu. Jeho realizácia prebehla v roku 2023 na štatistickej vzorke 60 študentov 1. – 2. ročníkov. Výstupné údaje ešte neboli spracované.

RÚVZ so sídlom v Trebišove

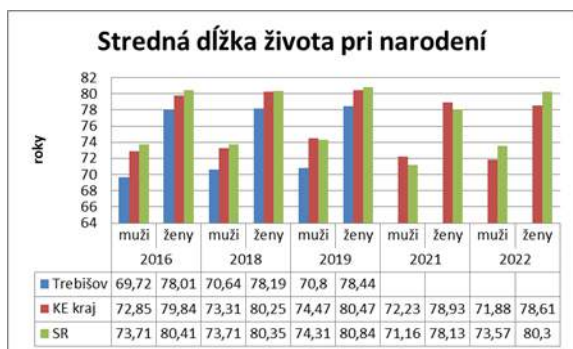
V roku 2023 sa nerealizoval žiadny zber údajov, týkajúci sa prieskumno-výskumnej činnosti.

Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu priebežne sleduje ukazovatele zdravotného stavu obyvateľstva okresu Trebišov na okresnej a obecnej úrovni. Boli vykonané hodnotenia ukazovateľov zdravotného stavu obyvateľstva okresu Trebišov. Z hľadiska **stručnej charakteristiky zdravotného stavu obyvateľstva v okrese Trebišov**, možné je uviesť, že v danom okrese je vyššia miera celkovej úmrtnosti ako aj vyššia úmrtnosť žien, než je na úrovni Košického kraja a SR. Úmrtnosť na onkologické ochorenia je v okrese vyššia ako v Košickom kraji a porovnateľná s úmrtnosťou v SR. Štandardizovaná úmrtnosť na onkologické ochorenia je dlhodobo stúpajúca v okrese Trebišov podobne ako v Košickom kraji a v SR. Vývoj zdravotného stavu v okrese Trebišov je podmienený najmä nepriaznivými socioekonomickými ukazovateľmi a kultúrnymi zvyklosťami v heterogénnej národnostnej štruktúre okresu. Niektoré z charakteristík aj v grafickej forme vyberáme:

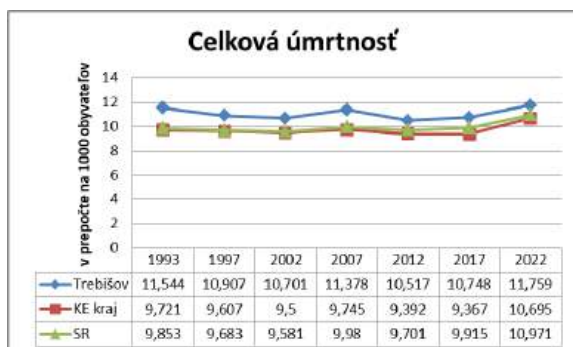
Stredný stav trvale bývajúcего obyvateľstva:

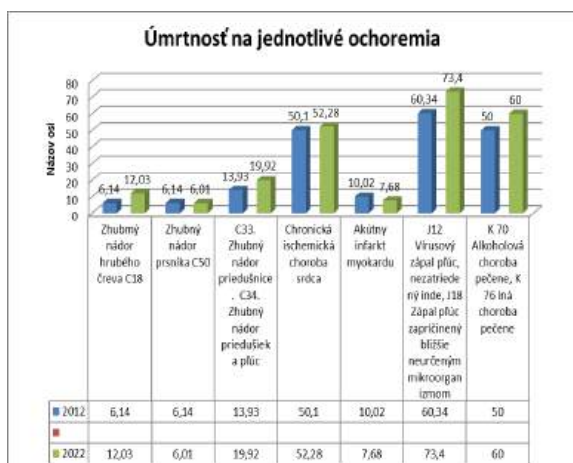
Počet obyvateľov má momentálne klesajúci charakter, na úrovni roku 2002. Nastáva migrácia obyvateľov a je tu tiež *zvyšujúca sa celková úmrtnosť, dojčenská úmrtnosť a klesajúci prirodzený i celkový prírastok.*

Rozdiely v strednej dĺžke života existujú aj na základe regiónu, keďže veľké rozdiely sú v sociálnych ukazovateľoch a ukazovateľoch týkajúcich sa trhu práce. V priemere žijú ženy o sedem rokov dlhšie ako muži. V roku 2019 bola stredná dĺžka života pri narodení v okrese Trebišov – muži 70,80 r. a ženy 78,44 rokov.

V okrese Trebišov je vyššia miera celkovej úmrtnosti než je na úrovni Košického kraja a SR.

Kardiovaskulárne ochorenia zostávajú najvýznamnejšou príčinou smrti. Ischemická choroba srdca je naďalej vedúcou príčinou smrti. Úmrtnosť na rakovinu je veľmi vysoká. Je druhou najčastejšou príčinou smrti. Rakovina pľúc, rakovina prsníka, rakovina hrubého čreva a konečníka sú u Slovákov najčastejšími príčinami úmrtia na rakovinu. Treťou najčastejšou príčinou smrti sú ochorenia dýchacieho systému pľúc – zápal pľúc. Skupinu nám uzatvárajú ochorenia tráviaceho systému - ochorenia pečene.

Nitriansky kraj:

V roku 2023 sa plnili úlohy vyplývajúce z programov a projektov Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky na rok 2023 a ďalšie roky:

- Zdravotné uvedomenia a správanie sa obyvateľov SR.
- Národný akčný plán v prevencii obezity 2015 – 2025.
- Podpora zdravia znevýhodnených komún.
- Stratégia rozvoja poradenských centier ochrany a podpory zdravia SR.
- Národný akčný plán pre problémy s alkoholom na roky 2021 – 2030.
- Národný program podpory zdravia pre roky 2021 – 2030.
- Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity na roky 2022 – 2030.
- Národný akčný plán na kontrolu tabaku a súvisiacich výrobkov na roky 2023 – 2030.
- Národná protidrogová stratégia Slovenskej republiky na obdobie rokov 2021 – 2025 s výhľadom do roku 2030.

Prešovský kraj:

RÚVZ so sídlom v Prešove

V rámci výjazdovej poradne zdravia v meste Prešov, v škole Gastronómie a hotelierstva, zrealizovali aj vlastný prieskum týkajúci sa prevencie kolorektálneho karcinómu. Prieskumu sa zúčastnilo 25 pedagógov, Z odpovedí zistili, že viac ako 90% týchto respondentov pravidelne navštevuje preventívne onkologické prehliadky a považuje ich za veľmi dôležité.

Súčasťou stretnutí so žiakmi druhého stupňa základných škôl bola aj anonymná anketa, v ktorej mali odpovedať na otázku či už okúsili cigaretu, ak áno, v koľkých rokoch a prečo, a tiež aj prečo nefajčiť. Z odpovedí vyplynulo, že s fajčením majú žiaci prvé skúsenosti už v piatom – šiestom ročníku ZŠ. Klasické cigarety nahrádza žuvací tabak, nikotínové vrecúška, elektronické cigarety či dostupné HHC vape. Od 8 rokov fajčenie skúsilo 3 %, od 10 rokov 8,5 %, od 11 rokov: 6,6 %, od 12 rokov: 20,3 %, od 13: 18,3 %. Tínedžeri podľa prieskumu fajčenie nevidia ako problém a nevnímajú ani to, že škodí ich zdraviu. Považujú ho za cool a je súčasťou života v partii.

RÚVZ so sídlom v Bardejove

V roku 2023 sa nezúčastnili žiadnej výskumnej a prieskumnej činnosti.

RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni

Celkovo zrealizovali 12 prieskumov, vyplnených bolo celkovo 160 dotazníkov.

RÚVZ so sídlom v Svidníku

Nerealizovali výskumnú a prieskumnú činnosť.

RÚVZ so sídlom v Humennom

Nerealizovali výskumnú a prieskumnú činnosť

RÚVZ so sídlom vo Vranove nad Topľou

Nezúčastnil žiadneho výskumu

RÚVZ so sídlom v Poprade

V mesiaci október bol vytvorený dotazník pre žiakov strednej školy zameraný na tému „Drogy, alkohol a tabakové výrobky“. Prieskum bol zameraný na vekovú kategóriu 15+. V rámci prednáškovej edukácie bolo cieľom dotazníka zistiť povedomie o tejto problematike. Vyhodnotením dotazníka sa zistilo, že z celkového počtu 30 študentov tabakové výrobky užíva 50% študentov, 30% študentov má skúsenosť s drogou a 20 % užíva energetické nápoje.

Trenčiansky kraj

RÚVZ so sídlom v Trenčíne

Školský program

Cieľom tohto programu je zvyšovanie zdravotného a nutričného uvedomenia u detí a rodičov, zvýšiť konzumáciu ovocia, zeleniny, mlieka a mliečnych výrobkov, vplyvať na zmenu stravovacích návykov a predchádzať chronickým neprenosným ochoreniam.

Program je plánovaný na školské roky 2017/2018-2022/2023. Od septembra 2022 sa pokračuje v tomto programe až do júna 2023.

Projekt: **Viem, čo zjem**

V tomto roku sa pokračovalo v medzinárodnom projekte „**Viem, čo zjem**“, ktorý je súčasťou celosvetového programu Nestlé Healthy Kids. Cieľom projektu je motivovať žiakov ZŠ vo veku 8-12 rokov k vyváženému životnému štýlu, správny stravovacím návykom, k hygiene potravín a podporiť ich záujem o pohybové aktivity. Projekt je kombináciou zaujímavých prednášok o zdravom stravovaní, hygiene potravín a zábavných súťaží. Odborným partnerom a realizátorom školení je ÚVZ SR. Do projektu sa zapojili školy, ktoré mali o projekt záujem a z toho vyplývajúce aj príslušné regionálne úrady verejného zdravotníctva. V tomto roku sa v rámci nášho regiónu zapojila 1 ZŠ Bezručova Trenčín, 4., 5. a 6. ročníky v počte 163 žiakov.

RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici

Vyzvi srdce k pohybu - Celonárodná medzinárodne koordinovaná kampaň na zvýšenie pohybovej aktivity dospeljej populácie

Úrady verejného zdravotníctva na Slovensku v roku 2023 vyhlásili jubilejný, desiaty ročník celonárodnej kampane „Vyzvi srdce k pohybu“. Kampaň je dlhotrvajúcou výzvou na zvýšenie pohybovej aktivity obyvateľov Slovenskej republiky. Formou súťaže chce motivovať ľudí k aktivite vo voľnom čase a tým podporiť zdravie, zlepšiť zdravotný stav a predchádzať chronickým neinfekčným ochoreniam. Gestorom kampane bol aj v roku 2023 Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici pod záštitou Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky. Kampaň je súčasťou Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v SR ako súčasť úlohy 9.2 Národný akčný plán v prevencii obezity na roky 2015 – 2025, 9.2.1 Vyzvi srdce k pohybu.

Kampaň prebieha od roku 2005 vždy v nepárnom roku na základe výzvy Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) stredo európskym a východo európskym krajinám v kontexte programu CINDI (Celonárodný integrovaný program intervencie proti neinfekčným chorobám). Pri tvorbe kampane sa vychádzalo z poľského vzoru „Postaw serce na nogi“.

X. ročník kampane, ktorý prebiehal od 15. mája do 6. augusta, bol rovnako ako predchádzajúci IX. ročník inovatívny. Vychádzalo sa zo základných odporúčaní WHO pre pohybovú aktivitu dospeljej populácie a podmienkou zaradenia do súťaže bolo venovať sa pohybu najmenej 4 týždne za sebou aspoň 150 minút strednej intenzity alebo 75 minút vysokej intenzity týždenne alebo ich vzájomnej kombinácii. Každý kto splnil tieto podmienky bol zaradený do žrebovania o zaujímavé ceny. Hlavnou výhrou je však zlepšenie kondície a posilnenie vlastného zdravia.

Okrem zjednodušených účastníckych listov bola opätovne ponúknutá účastníkom možnosť zaznamenať absolvované aktivity aj prostredníctvom online formulára. Spracovaním účastníckych listov sme získali údaje o úrovni pohybovej aktivity účastníkov vo voľnom čase pred kampaňou a počas nej. Konkrétnym výstupom je odraz vykonávanej pohybovej aktivity počas kampane na telesnú hmotnosť účastníkov. Nakoľko účastnícky list bol v posledných dvoch ročníkoch iný ako v predchádzajúcich, nebolo možné zrealizovať detailné porovnanie ročníkov v zmysle fyzickej aktivity.

Do desiateho ročníka kampane sa v Slovenskej republike celkovo zapojilo 653 účastníkov, z toho 426 žien (65,24%) a 226 mužov (34,61 %), v jednom prípade nebolo uvedené pohlavie. Oproti predchádzajúcemu IX. ročníku bol zaznamenaný nárast účastníkov o takmer 80%. Do žrebovania o ceny bolo zaradených 634 účastníckych listov. 95 účastníckych listov prišlo online (z nich až 17 nespĺňalo podmienky zaradenia do žrebovania) a zvyšných 558 účastníckych listov prišlo e-mailom alebo poštou (2 nespĺňali podmienky).

Projekt "**Viem, čo zjem**"

V októbri roku 2023 sa začal realizovať ďalší ročník **projektu "Viem, čo zjem"**, ktorého cieľom je motivovať žiakov ZŠ vo veku 8-12 rokov k vyváženému životnému štýlu, správny stravovacím návykom a podporiť ich záujem o pohybové aktivity. Reaguje na aktuálny výskyt problémov slovenských detí súvisiacich

s nesprávnou výživou, akými sú nedostatok živín či obezita. Narastajúca obezita, ale aj nesprávne skladovanie a práca s potravinami so sebou prinášajú vážne zdravotné riziká.

Hlavnou témou projektu v tomto ročníku bolo Ovocie a zelenina. Žiaci získali vedomosti o význame ovocia a zeleniny pre telo človeka, o živinách obsiahnutých v ich jednotlivých druhoch a o význame rôzneho denného času vhodného na ich konzumáciu. Boli zapojené 3 základné školy - Základná škola Stred, Základná škola Slovanská a Súkromná základná škola DSA Rozkvet v Považskej Bystrici. Realizovali sa prednášky pre žiakov 3. až 5. ročníka, celkovo bolo edukovaných 239 žiakov. Súčasťou projektu v tomto ročníku nebol prípadový a ani kontrolný dotazník.

Výskum zameraný na skúmanie sexuálneho obťažovania na pracoviskách v sektore zdravotníctva

V roku 2023 Slovenské národné stredisko pre ľudské práva v spolupráci s Ministerstvom zdravotníctva SR uskutočnilo v priebehu letných a jesenných mesiacov výskum sledujúci výskyt sexizmu, sexuálneho obťažovania a sexualizovaného násillia na pracoviskách v sektore zdravotníctva. Zistenia z výskumu potvrdili, že s nejakou formou rodovo podmieneného obťažovania (sexizmu) sa stretla viac ako polovica zamestnancov a zamestnankýň, polovica z opýtaných sa stretla s nejakou formou neželanej sexuálnej pozornosti, a až šesť percent z nich čelilo nejakej forme sexuálneho útoku. Prekvapujúcim zistením je to, že lekárky museli čeliť obťažovaniu rovnako často ako zdravotné sestry, pri niektorých typoch správania dokonca významne častejšie. Uskutočnila sa aj prezentácia hlavných zistení výskumu, ktoré sa týkali nielen výskytu, ale aj nahlasovania takýchto prípadov a informovanosti o preventívnych mechanizmoch.

Do výskumu sa zapojilo aj 6 zamestnancov Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Považskej Bystrici, ktorí elektronicky vyplnili dotazníky na smart zariadeniach pod dohľadom odborných zamestnancov zo Slovenského národného strediska pre ľudské práva.

Školský program

Pokračuje sa v tomto programe informovaním o dôležitosti zdravého stravovania a pohybovej aktivity, ktoré je súčasťou prednášok Zdravý životný štýl a Zdravé zúbky pre základné a materské školy.

Trnavský kraj

V roku 2023 sa OPZaVkJ RÚVZ Trnavského kraja podieľalo na celoslovenských projektoch i vlastnej prieskumnej činnosti formou dotazníkov, ankiet alebo retrospektívnych štúdií so zameraním na vedomosti, postoje a motivácie obyvateľstva k rôznym problémom ochrany zdravia, na monitorovanie zdravotného stavu obyvateľstva.

RÚVZ so sídlom v Trnave

Sledovanie zdravotného stavu obyvateľstva sme v roku 2023 vykonávali formou zberu údajov z TZS u klientov od 19 rokov.

Hodnotili sme faktory, ktoré klient môže ovplyvniť, ktoré nemôže zmeniť a hodnotu rizika (skóre) ovplyvňujúce zdravie klienta. Získané údaje nám slúžia k individuálnej intervencii a k následnej edukácii obyvateľstva v regióne.

V základnej poradni zdravia sme v roku 2023 evidovali 760 klientov. Mimo TZS bolo vyšetrených 434 klientov. Z toho bolo 224 mužov a 555 žien. Poradňu navštívili klienti celkom 779 krát. Z toho prvýkrát navštívilo poradňu 552 klientov a kontrolné vyšetrenie absolvovalo 227 klientov. Najpočetnejšie zastúpená bola veková skupina 65 a viac.

Testom zdravé srdce (TZS) sme vyhodnotili celkové skóre rizika KVCH u 238 klientov, ktorí mali vyšetrené všetky požadované parametre.

Dotazník životného štýlu – vyplnilo 139 klientov. Medzi najčastejšie uvádzanými problémami, ktoré trápia obyvateľov mesta Trnava prvé miesto jednoznačne zaujali hluk, doprava a nasleduje odpad. Klienti uvádzali aj viac možností problémov v meste. Za najčastejší dôvod, pre ktorý sa ľudia dostávajú do stresu uviedli prácu a rodinné problémy.

RÚVZ so sídlom v Galante

V roku 2023 sa realizoval dotazníkový prieskum v rámci Celonárodnej medzinárodnej kampane na zvýšenie pohybovej aktivity dospeléj populácie „Vyzvi srdce k pohybu“.

RÚVZ so sídlom v Dunajskej Strede - v roku 2023 sme plnili úlohy vyplývajúce z Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva Slovenskej republiky na roky 2023 a ďalšie roky:

- Národný akčný plán v prevencii obezity na roky 2015 -2025

Intenzívne sa pokračovalo v edukačných a skríningových aktivitách prostredníctvom poradne zdravia, realizovalo sa 55 prednášok z problematiky racionálnej výživy a životosprávy – počet účastníkov 1052.

- Podpora zdravia znevýhodnených komúní

Nadviazala sa spolupráca s koordinátorom asistentov organizácie Zdravé regióny.

- Stratégia rozvoja poradenských centier ochrany a podpory zdravia v SR (PCOPZ)

Prostredníctvom PCOPZ bolo zabezpečené individuálne a skupinové poradenstvo v rámci poradne zdravia a výjazdových poradní. Cieľom bolo dosiahnutie pozitívnej zmeny rizikového správania dlhodobým poradenstvom v rámci opakovaných návštev. U klientov sa monitoroval výskyt rizikových faktorov. Oproti predchádzajúcim rokom sa navýšil počet vyšetrených klientov v základnej Poradni zdravia - počet vyšetrených 400.

- Národný akčný plán pre problémy s alkoholom na roky 2021-2030

Edukačné aktivity boli zamerané na edukáciu žiakov základných škôl a študentov strednej školy a nadstavbových štúdií - počet edukovaných 187 žiakov a študentov.

- Národný program podpory zdravia pre roky 2021 – 2030

V rámci primárnej prevencie sa formou 29 výjazdových aktivít základnej poradne realizoval skríning rizikových faktorov spojený s komplexnou edukáciou. Rizikovým klientom bolo odporučené kontrolné komplexné vyšetrenie v poradni zdravia, 86 klientov bolo odporučených do starostlivosti špecialistov. Zabezpečili sme individuálne poradenstvo v rámci poradne zdravia a výjazdových poradní. Na webovej stránke a informačných paneloch RÚVZ bolo prezentovaných a uverejnených 30 príspevkov z problematiky životného štýlu a príležitosti svetových dní.

- Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity na roky 2022-2030

Aktivity boli zamerané na zvýšenie pohybovej aktivity na základných školách.

- Národný akčný plán na kontrolu tabaku a súvisiacich výrobkov na roky 2023-2030

Edukačné aktivity boli zamerané na edukáciu žiakov základných škôl - počet edukovaných 413 žiakov.

- Národná protidrogová stratégia SR na obdobie rokov 2021-2025 s výhľadom do roku 2030

Výchovno-vzdelávacie akcie zamerané na prevenciu látkových závislostí boli realizované na základných a stredných školách – počet edukovaných žiakov a študentov 287

RÚVZ so sídlom v Senici

V roku 2023 sa výskumná a prieskumná činnosť nerealizovala.

Žilinský kraj

RÚVZ so sídlom v Čadci

- podieľali sa na X. ročníku Celonárodnej medzinárodne koordinovanej kampani na zvýšenie pohybovej aktivity populácie – Vyzvi srdce k pohybu. Z našej strany bola realizovaná distribúciou informácií a účastníckych listov verejnosti (mestá, obce, stredné školy, turistické kluby a pod.). Vyplnené účastnícke listy respondenti zasielali na ďalšie spracovanie na RÚVZ v Banskej Bystrici, prípadne na zaznamenávanie svojich aktivít využili online formulár. K danej kampani bol vytvorený článok a informačné panely pri vstupe do budovy RÚVZ a pri vstupe do ambulancie Poradne zdravia.

Výjazdovou poradňou zdravia boli v roku 2023 v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou realizované Dni zdravia pre zamestnancov spoločnosti, ktorým boli stanovené hodnoty celkového cholesterolu, meraný krvný tlak, saturácia krvi kyslíkom, poskytnuté individuálne poradenstvo zamerané na zdravý životný štýl a propagovaná Poradňa zdravia. Celkovo bolo v rámci Dní zdravia vyšetrených 201 respondentov.

RÚVZ so sídlom v Žiline

- realizácia dotazníkového projektu „Aké sú vzťahy na vašom pracovisku? Sexuálne zneužívanie na pracovisku“ (MZSR, Slovenské národné stredisko pre ľudské práva):
- 8 dotazníkov (zamestnancov)

RÚVZ Dolný Kubín, Liptovský Mikuláš, Martin: výskumné ani prieskumnú činnosť v roku 2023 nerealizovali

4. Ďalšie špecifické programy, projekty alebo úlohy riešené na regionálnej úrovni

Bansko-bystrický kraj:

RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

- projekt Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) „Strengthening laboratory diagnostic of polioviruses and other enteroviruses and voluntary testing of HIV and other blood borne diseases in Central Slovakia.“ – zhodnotenie kardiovaskulárneho rizika u členov marginalizovanej rómskej komunity a odíedencov z Ukrajiny
- regionálny projekt FIT SENIOR – podpora pohybovej aktivity u seniorov a jej vplyv na zdravie a kognitívne funkcie seniorov (aktívnych 35 účastníkov) v spolupráci s katedrou fyzioterapie FZ SZU v Banskej Bystrici, BMC SAV Bratislava a odborom soc. vecí mesta Banská Bystrica, nadviazanie spolupráce s katedrou telesnej výchovy a športu FF UMB BB
- regionálna intervenčná štúdia o očkovaní a prevencii proti HPV – v spolupráci s odborom epidemiológie RÚVZ BB.

RÚVZ so sídlom v Lučenci

- Školský program - ovocie a zelenina do škôl, školské mlieko - 4 ZŠ, 1 ŠZŠ a 1 MŠ
- Národný akčný plán pre problémy s alkoholom - besedy, premietanie DVD filmu s názvom „Až do dna...“ a distribúcia zdravotne – výchovného materiálu sa realizovalo na 3 ZŠ
- sledovanie a hodnotenie výkonu kontroly zákona o ochrane nefajčiarov na základe oznámení kontrolných inštitúcií – za rok 2023 sa vykonalo 478 kontrol fajčenia v zariadeniach, v ktorých sa vykonáva štátny zdravotný dozor

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote

Na regionálnej úrovni sa v rámci spolupráce s príspevkovou organizáciou Ministerstva zdravotníctva SR „Zdravé regióny“ a v spolupráci s ústredím práce sociálnych vecí a rodiny pre okresy Rimavská Sobota a Revúca sa podieľalo na plnení rôznych projektov, ako hostia s aktivitami zameranými prevažne na populáciu zo segregovaných a separovaných rómskych osád.

RÚVZ so sídlom vo Veľkom Krtíši

- projekt „Myslime včas na svoje zdravie, aby sme sa mohli tešiť z aktívnej staroby“ - cieľová skupina občanov produktívneho veku, ktorí však majú kvôli výkonu pracovnej činnosti obmedzené možnosti osobne navštíviť priestory PZ (5 firiem a spoločností, 75 klientov)
- úlohy Národného programu ochrany a podpory zdravia starších ľudí na regionálnej úrovni napĺňame prostredníctvom výchovno-vzdelávacích aktivít

RÚVZ so sídlom vo Zvolene

- kampaň „Schody ako výzva“ - pre zamestnancov RÚVZ Zvolen i verejnosť.
- Viac ako NI(c)K - Národná linka na pomoc deťom v ohrození – participácia v spolupráci s UPSVaR.
- Participácia na plnení Národnej stratégie SR pre bezpečnosť cestnej premávky na roky 2021-2030 - úloha 1.7 Aktivity zamerané na zvyšovanie povedomia ohľadom rizík súvisiacich s požitím alkoholu a iných návykových látok v cestnej premávke v danom roku

RÚVZ so sídlom v Žiari nad Hronom

- plnenie projektu Mesta „Kalendár aktivít zameraných na prevenciu drogových závislostí a iných sociálne patologických javov“ - projekty „Prevencia sa nás týka“ a „Viem, kto som“
- projekt „Moja cesta do školy“ - prostredníctvom OR PZ v ZH pre RÚVZ v ZH a za finančnej podpory mesta ZH – cieľová skupina: deti z MŠ
- projekt „Fakty, mýty“ - téma „Prevencia rizikového správania detí a mládeže“

Bratislavský kraj:

Viem čo zjem – do projektu bolo zapojených 8 ZŠ Bratislavského kraja, edukovaných bolo **543**

Školské ovocie a zelenina – **853** edukovaných

Školské mlieko – 199 edukovaných

Prevenia rakoviny prsníka – v spolupráci so VŠZP – spoločnosť Henkel – **30** edukovaných, preventívna aktivita na pobočkách VŠZP zameraná na prevenciu onkologických ochorení – **75** edukovaných. Na akcii „Trh kože“ – **20** edukovaných. V spolupráci so spoločnosťou LIDL – **10** edukovaných

Prevenia rakoviny hrubého čreva – v spolupráci so VŠZP – spoločnosť Siemens – **33** edukovaných, pobočka ČSOB – **40** edukovaných, Finančné riaditeľstvo SR – **30** edukovaných, Generali – **30** edukovaných. V spolupráci so spoločnosťou LIDL – **10** edukovaných. V rámci aktivity „Dni Zdravia“ na RÚVZ BA – **15** edukovaných. V spolupráci s MIÚ Podunajské Biskupice – **7** edukovaných

Košický kraj:

RÚVZ so sídlom v Košiciach

Odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu pri RÚVZ Košice sa prostredníctvom poradenstva vykonávaného na individuálnej i skupinovej úrovni, zameraného na ovplyvňovanie zložiek životného štýlu jedincov (nefarmakologickou cestou), podieľal na aktivitách základnej mobilnej Poradne zdravia, Poradne na odvykanie od fajčenia a Poradne na optimalizáciu pohybovej aktivity. V hodnotenom období zorganizoval a uskutočnil viaceré akcie výjazdovou formou najmä pre pracovné kolektívy, záujmové skupiny, resp. verejnosť, pri ktorých sa spolupracovalo s rôznymi inštitúciami v regióne. V ponuke boli služby zmienenej základnej Poradne zdravia (t. j. vyšetrenie celkového cholesterolu, resp. ďalších biochemických parametrov z kapilárnej krvi; meranie vybraných antropometrických ukazovateľov; tlaku krvi, pulzu s následným individuálnym poradenstvom); Poradne na odvykanie od fajčenia (t. j. stanovenie hladiny oxidu uhoľnatého a karboxyhemoglobínu vo výdychu fajčiara prístrojom Smokerlyzer; u silných fajčiarov vyšetrenie Spirometrom; zistenie stupňa závislosti od nikotínu prostredníctvom dotazníkových metód s následným individuálnym poradenstvom); Poradne optimalizácie pohybovej aktivity (uplatňujúcej skupinové poradenstvo na báze zostáv rehabilitačných cvikov, kalanetiky, cvičebného programu OTAGO, so zameraním na prevenciu osteoporózy, redukcii telesného tuku, zlepšenie flexibility tela a pod.). Riziko chronických neinfekčných ochorení (najmä obezity a srdcovocievnych) bolo zisťované na základe už zmieneného vyšetrenia biochemických a antropometrických parametrov a stanovenia výsledného rizikového skóre v Teste zdravé srdce. Mimo Testu zdravé srdce bolo v roku 2023 evidovaných/zhodnotených 136 klientov, pri ktorých poradenské služby boli poskytnuté anonymne a v užšom rozsahu – s vyšetrením alebo bez vyšetrenia biochemických parametrov z kapilárnej krvi (napr. akcie organizované cez Poradňu na odvykanie od fajčenia pre vybranú skupinu študentov, podľa požiadaviek škôl, spojené aj so skupinovou intervenciou účastníkov).

Poradenské služby pre rôzne cieľové skupiny klientov boli prezentované napríklad na týchto akciách:

V spolupráci s Ligou proti rakovine, pobočkou Košice, Klubom turistov „Medicína“ Košice a Klubom turistov mesta Košice sa dňa 16. 04. 2023 realizovala tradičná turistická akcia pod názvom Onkokardioturistika – 35. ročník (jarná časť), ktorá bola venovaná Svetovému dňu zdravia (7. apríl) a Svetovému dňu Pohybom ku zdraviu (10. máj). V cieľi – Penzión pod Hrešnou – poskytnuté boli vybrané biochemické a ďalšie vyšetrenia, doplnené o poradenstvo pre 40 účastníkov akcie. Jesenná časť 35. ročníka Onkokardioturistiky sa konala v lokalite Čermel' smer Alpinka, dňa 15. 10. 2023. Poskytnuté boli vybrané biochemické a antropometrické merania s poradenstvom pre 24 záujemcov.

V hodnotenom období pokračovala spolupráca so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a. s., krajskou pobočkou v Košiciach (ďalej len „VŠZP“), ktorá sa týkala súčinnosti v intervenčných aktivitách, zameraných na zvyšovanie zdravotného uvedomenia a ovplyvňovanie rizikových faktorov životného štýlu u cieľovej skupiny mladých dospelých, populácie v produktívnom veku a u seniorov. Úloha spočívala v plánovaní, organizovaní a praktickej realizácii poradenských aktivít preventívneho (zdravotno-výchovného) charakteru pre osoby 18+, s ponukou služieb základnej Poradne zdravia, Poradne odvykania od fajčenia, príp. Poradne optimalizácie pohybovej aktivity. V roku 2023 boli uskutočnené spoločné akcie predovšetkým mobilnej základnej Poradne zdravia a Poradne odvykania od fajčenia (s ponukou vybraných vyšetrení), ktoré sa konali v 7 termínoch na 6 miestach: dňa 12. 04. 2023 v Siemens, s. r. o., Trieda SNP č. 37, Košice (intervenovaných 43 zamestnancov spoločnosti); dňa 06. 06. 2023 v Zákazníckom centre Slovenského plynárenského priemyslu, a. s., Moldavská cesta 12, Košice (intervenovaných 36 zamestnancov spoločnosti); dňa 25. 09. 2023 na Úrade Košického samosprávneho kraja Námestie Maratónu mieru 1, Košice (intervenovaných 32 osôb z radov zamestnancov a verejnosti); dňa 26. 09. 2023 na Ústavnom súde SR, Hlavná 110, Košice

(intervenovaných 19 zamestnancov); dňa 11. 10. 2023 na Finančnej správe SR – Colnom úrade Košice, Komenského 39, Košice (intervenovaných 57 zamestnancov); v dňoch 17. 10. 2023 a 18. 10. 2023 v Tabačke Kulturfabrik, Gorkého 2, Košice, pre zamestnancov dm drogerie markt, s. r. o., Košice (intervenovaných 30 zúčastencov v 1. termíne a 36 v 2. termíne). Októbrové termíny akcií boli venované „Celoslovenskej osvetovej/preventívnej kampani „NIE rakovine prsníka/Pink október“ (pri príležitosti októbra – medzinárodného mesiaca povedomia o rakovine prsníka) – s individuálnym poradenstvom zameraným na prevenciu vybraných onkologických ochorení a rizikových faktorov spôsobu života.

V rámci vyššie uvedených akcií určených pre vybrané profesijné skupiny, dominovala orientácia na klientelu najmä v produktívnom veku. Klientom boli poskytnuté služby zahrňujúce individuálnu konzultáciu v otázkach ozdravenia spôsobu života, meranie niektorých biochemických parametrov (napr. celkového cholesterolu, glukózy z kapilárnej krvi), pulzu, krvného tlaku, výpočet BMI, WHR, percenta telesného tuku a u fajčiarov poradenstvo na odvykanie od fajčenia. Na realizovaných akciách bolo prostredníctvom uvedených služieb intervenovaných spolu 253 klientov.

Zdravotno-výchovná vzdelávacia činnosť v regióne je uplatňovaná najmä vo vzťahu k deťom a mládeži s cieľom zvyšovať ich zdravotné uvedomenie. Dominujú skupinové intervenčné metódy na rôzne témy prevencie (zdravý životný štýl a výživa; podpora pohybovej aktivity; stomatohygiena; prevencia látkových a nelátkových závislostí; prevencia kyberšikany; podpora duševného zdravia; environmentálna výchova; prvá pomoc a prevencia úrazov; výchova k zodpovednému partnerstvu a rodičovstvu; prevencia pohlavne prenosných nákaz a infekcie HIV/AIDS; prevencia vybraných infekčných ochorení – chrípky, respiračných nákaz, COVID-19, vírusovej hepatitídy typu A; prevencia vybraných chronických neinfekčných ochorení a i.). Doplnkami edukácie sú propagačno-náučný materiál (napr. letáky, plagáty, DVD, pracovné listy), učebné pomôcky a i. Ďalším rozmerom práce je konzultačno-poradenská činnosť v oblasti zdravotno-výchovnej metodiky a práce s informačno-propagačným materiálom. Aktivity sú realizované priebežne, i mimo významných termínov.

Vyššie uvedenými aktivitami sa súčasne participuje na plnení úlohy č. 4.1 Aktivity prevencie detskej obezity v kontexte plnenia Národného akčného plánu prevencie obezity na roky 2015 – 2025 (skr. NAPPO) – priority a) Podpora zdravého štartu do života. Zameranie danej priority stavia na výchovnom vplyve poradenskej a konzultačnej činnosti v oblasti zdravého spôsobu života, prevencie obezity a ponuke služieb Poradne zdravia inštitúciám/zariadeniam, ako školy, materské/rodičovské centrá a pod. a kontaktným cieľovým skupinám (matky, rodičia, učitelia).

Na podporu stratégie aktívneho starnutia bola zdravotno-výchovná činnosť (poradenská spojená s edukáciou) pre seniorov v denných centrách (ďalej len DC), resp. ostatných zariadeniach upriamená najmä na oblasť zdravého životného štýlu.

Výjazdovou formou činnosti Poradne optimalizácie pohybovej aktivity (skr. POPA – pri RÚVZ Košice zriadená v roku 2019) sa zintenzívňuje spolupráca so zariadeniami sociálnych služieb v oblasti edukačno-poradenských aktivít zameraných na „Prevenciu osteopénie a osteoporózy pohybom“ a „Kalanetiku“.

Cvičebné aktivity – cyklické/opakované stretnutia dlhodobého charakteru (prezenčne), ktorých náplňou je podpora pohybovej aktivity cez krátky cvičebný program na posilnenie pohybového systému (v tempe primeranom veku a zdravotnému stavu účastníkov) sú realizované pre klientov/seniorov z troch denných centier v Košiciach (ďalej len „DC“), menovite DC pri MČ Košice-Sever, Obrancov mieru 2, Košice (so začiatkom spolupráce od roku 2015) – pondelky a stredu; DC pri MČ Košice-Sídliisko KVP, Cottbuská 36, Košice (so začiatkom spolupráce od r. 2016) – pondelky a stredu; DC MČ Košice-Dargovských hrdinov, Jegorovovo nám. 5, Košice (so začiatkom spolupráce od r. 2018) – pondelky. V roku 2023 za všetky 3 DC bolo spolu 106 stretnutí, z toho 55 aktivít na prevenciu osteoporózy (s celkovým počtom 387 účastí) a 51 aktivít kalanetiky (s celkovým počtom 381 účastí). Za tri uvedené zariadenia bolo v danom roku evidovaných spolu 74 klientov/cvičencov (z toho 27 z DC MČ Košice-Sever; 36 z DC MČ Košice-Sídliisko KVP; 11 z DC MČ Košice-Dargovských hrdinov).

Stretnutia so seniormi z 2 DC (MČ Košice-Sever a MČ Košice-Sídliisko KVP) v roku 2023 pokračovali aj online formou prostredníctvom aplikácií Skype a Zoom, zväčša utorky, štvrtky a piatky (dištančná forma cvičení začala v období pandémie COVID-19). Uskutočnilo sa celkovo 44 online stretnutí s 10 seniormi, z toho 26 aktivít na prevenciu osteoporózy (s celkovým počtom 41 účastí) a 18 aktivít kalanetiky (s celkovým počtom 28 účastí).

Ďalším zariadením, s ktorým sa začala pravidelná spolupráca (v júli 2022), je Diakonické centrum – Cesta nádeje (špecializované zariadenie s denným pobytom), Urbánkova 1, Košice. Cyklické cvičenia

z programu OTAGO sú realizované pre klientov, s výpomocou zamestnancov, vyhradené sú na to utorok a piatok. V roku 2023 bolo uskutočnených 49 stretnutí (s celkovým počtom účastí 285). Aktivít sa zúčastňovalo 9 cvičencov, s prítomným personálom.

Cvičebné aktivity (s nepravidelnou periodicitou) prevažne formou ukážok, boli realizované na ZŠ Mateja Lechkého, Lechkého 4, Košice, pre 9 záujemcov z personálu školy. V roku 2023 bolo uskutočnených 15 stretnutí ku kalanetike (s celkovým počtom účastí 67).

Propagačné akcie smerom k seniorom pri príležitosti vybraných významných termínov a sprievodných kampaní, ako „Týždeň mozgu – Brain Awareness Week“ (15. – 21. marec 2021); Svetový deň obezity (4. marec); Svetový deň zdravia (7. apríl); Svetový deň „Pohybom ku zdraviu“ (10. máj); Svetový deň Alzheimerovej choroby (21. september)/Mesiac Alzheimerovej choroby (september); Medzinárodný deň starších (1. október)/Mesiac úcty k starším (október); Svetový deň duševného zdravia (10. október); Svetový deň osteoporózy (20. október); Svetový deň diabetu (14. november), sú bližšie popísané v bode C.2. Verejné kampane. Tamtiež sú uvedené ďalšie príklady spolupráce s rôznymi organizáciami (t. j. so Slov. Alzheimerovou spol., Jednotou dôchodcov Slovenska, miestnou samosprávou, zariadeniami sociálnych služieb, školami rôzneho stupňa a i.).

V súvislosti s oblasťou NPPZ, týkajúcou sa preventívnych opatrení zameraných na výskyt infekčných ochorení, boli uskutočnené zdravotno-výchovné aktivity zamerané hlavne na zvyšovanie informovanosti mladej generácie ohľadom prevencie sexuálne prenosných nákaz, infekcie HIV/AIDS, ochorení preventabilných očkovaním, významu očkovania a v neposlednom rade na zmenu ich postojov a správania v možných rizikových situáciách.

V ostatných rokoch boli v rámci prevencie infekcie HIV/AIDS realizované aktivity v súlade s vybranými úlohami Národného programu prevencie HIV/AIDS v Slovenskej republike na roky 2017 – 2020 (ďalej len NPP HIV/AIDS v SR), t. j. bodu 5. Aktivity na zabezpečenie plnenia úloh NPP HIV/AIDS, bodu 5.1. Preventívne aktivity – Aktivity č. 1, 2, 3, 4, 5 a doplnkovo 15. V kontexte uvedených úloh činnosť pokračuje.

Vcelku je to medziodborová činnosť, na ktorej pri špecifických aktivitách participujú okrem pracovníkov odboru podpory zdravia a výchovy k zdraviu aj pracovníci z odborov epidemiológie, hygieny detí a mládeže a lekárskej mikrobiológie.

Nižšie uvádzame prehľad zdravotno-preventívnych aktivít v oblasti nešpecifickej a špecifickej primárnej prevencie v tomto smere:

Edukačné aktivity realizované na školách (tab.) mali charakter teoretického výkladu s besedou, resp. panelovej diskusie k stanoveným tematickým blokom a boli zamerané na témy, ako Dospievanie; Výchova k zodpovednému partnerstvu, manželstvu, rodičovstvu; Prevencia sexuálne prenosných nákaz vrátane infekcie HIV/AIDS; Význam Poradne prevencie HIV/AIDS (dve posledné menované témy s určením pre starších žiakov ZŠ, študentov SŠ/VŠ, dospelé osoby z radov verejnosti, profesijných skupín a i.). Na základných školách boli aktivity organizované zväčša osobitne pre chlapcov a dievčatá. Predmetná problematika bola zakomponovaná i do širšieho tematického rámca – Zdravý spôsob života a prevencia drogových závislostí; Ochorenia preventabilné očkovaním: význam očkovania a i.

V roku 2023 bolo celkom vykonaných 65 edukačných aktivít (z toho 36 na ZŠ, 25 na SŠ a ŠI, 4 na VŠ). Intervenovaných bolo spolu 1322 osôb (873 žiakov z 15 ZŠ; 427 študentov z 8 SŠ a 1 ŠI; 22 študentov z 1 VŠ), pozri tab.

Tab.
Prehľad realizovaných edukačných aktivít k problematike sexuálneho, reprodukčného zdravia a súvisiacich tém na školách v územnej pôsobnosti RÚVZ Košice v roku 2023

P. č.	Dátum	Inštitúcia	Ročník/počet edukovaných	Počet edukačných aktivít
1.	24. 2023	01. Obchodná akadémia, Watsonova 61, Košice	žiaci 2. roč./62	2
2.	16. 2023	02. ZŠ Ľ. Fullu, Maurerova 21, Košice	žiaci 4. roč./60	3
3.	20. 2023	02. ZŠ Tomášikova 31, Košice	žiaci 7. roč./33 žiaci 9. roč./48	2 2

	20. 2023	04. 12.		žiaci 8. roč./32	2
4.	22. 2023	02. 12.	Špeciálna ZŠ, Odborárska 2, Košice	žiaci 7. – 9. roč./25 žiaci 2. stupňa/25	2 1
5.	23. 2023	02.	ZŠ M. Lechkého, Lechkého 4, Košice	žiaci 9. roč./65	1
6.	16. 2023	03.	Lekárska fakulta Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach, Trieda SNP 1, Košice	študenti 1. roč. Bc. st., študijný odb. VZ/13	2
	29. 2023	11.		študenti 1. roč. Mgr. st., študijný odb. VZ/9	2
7.	24. 2023	03.	ZŠ Ľ. Podjavorinskej 1, Košice	žiaci 9. roč./57	2
8.	19. 2023	04.	ZŠ Hroncova 23, Košice	žiaci 4. roč./62	4
9.	17. 2023	04.	SOS pedagogická sv. Cyrila a Metoda, Južná trieda 48, Košice	žiaci 3. roč./25	1
10.	03. 2023	05.	Spojená škola, Opatovská cesta 101, Košice	žiaci 2. stupňa/36 študenti SŠ/27	4
11.	12. 2023	05.	ZŠ Hlavná 165, Valaliky, okres Košice-okolie	žiaci 9. roč./130	2
12.	17. 2023	05.	SOS železničná, Palackého 14, Košice	študenti 1. a 2. roč./40	3
13.	23. 2023	05.	Súkromná SOS ekonomická Košická akadémia, Tajovského 15, Košice	študenti 2. roč./30	4
14.	30. 2023	05.	Stredná športová škola, Trieda SNP 104, Košice	študenti 1. roč./34	1
	01. 2023	06.		študenti 3. roč./38	1
15.	02. 2023	06.	SZŠ Moyzesova 17, Košice	študenti 2. roč./40	4
	06. 2023	06.		študenti 2. roč./47	4
16.	08. 2023	06.	Súkromná ZŠ Didacticus, Palackého 14, Košice	žiaci 7. roč./26	2
17.	21. 2023	06.	ZŠ Krosnianska 4, Košice	žiaci 4. roč./60	3
18.	28. 2023	09.	ZŠ Ruskov, okres Košice-okolie	žiaci 4. roč./40	1
19.	16. 2023	10.	ZŠ s MŠ Školská 16, Turňa nad Bodvou, okres Košice-okolie	žiaci 9. roč./10	1
20.	24. 2023	10.	Školský internát pri SPŠE, Komenského 42, Košice	študenti/24	1
21.	03. 2023	11.	Súkromná ZŠ Galaktická 9, Košice	žiaci 5. – 7. roč./40	1
22.	24. 2023	11.	ZŠ Belehradská 21, Košice	žiaci 7. – 9. roč./43	4

	08. 12. 2023		žiaci 8. – 9. roč./69	
23.	01. 12. 2023	Gymnázium Park mládeže 5, Košice	študenti (vekovo zmiešaná skupina)/60	2
24.	04. 12. 2023	Špeciálna ZŠ Inžinierska 24, Košice	žiaci 2. stupňa/12	1
SPOLU		1322 osôb (z toho 873 žiakov z 15 ZŠ; 427 študentov z 8 SŠ a 1 ŠI; 22 študentov z 1 VŠ)		65

U sociálne znevýhodnených skupín detí a mládeže väčšina výchovno-vzdelávacích aktivít bola širšie tematicky ladená. Edukácia bola orientovaná na témy, ako Zdravý spôsob života; Prevencia drogových závislostí (u niektorých skupín s využitím výučbových pomôcok, ako napr. DVD, drogový kufor, okuliare simulujúce opitost'), Sexuálne a reprodukčné zdravie vrátane primárnej prevencie infekcie HIV/AIDS; Význam očkovania (s určením pre starších žiakov a dospelé osoby).

Aktivity tohto zamerania boli realizované aj u dospelaj populácii cez organizácie neziskového sektora a v zariadeniach sociálnych služieb (spolu pre 11 subjektov), Intervenovaných bolo 246 osôb.

Svetový deň AIDS – 1. december (vyhlásený SZO v roku 1988) bol v roku 2023 zameraný na tému „Nechajme komunity viesť“. HIV stále zostáva globálnou zdravotnou krízou. SZO (WHO) vyzýva svetových lídrov a všetkých občanov, aby riešili nerovnosti, ktoré brzdia pokrok v ukončení AIDS, aby sa zrovnoprávnil prístup k základným službám najmä pre deti, pre kľúčové populácie a ich partnerov.

V rámci propagácie témy bolo informovanie širokej verejnosti zabezpečené cez uverejnený titul na webovom sídle RÚVZ Košice „Európsky týždeň testovania 2023: Otestujte sa na HIV“ – odkaz s presmerovaním na stránku ÚVZ SR (nov. 2023).

Školskej populácii bol významný termín daný do pozornosti prostredníctvom edukačných aktivít, ktoré boli najmä širšie tematicky ladené, resp. tematicky prierezové, zahrňujúc aj zameranie na „Prevenciu infekcie HIV/AIDS“; „Výchovu k zodpovednému partnerstvu, manželstvu, rodičovstvu“; „Prevenciu pohlavne prenosných infekcií“. Prehľad navštívených škôl a počet edukovaných (v novembri-decembri 2023) dokumentuje vyššie uvedená tabuľka.

V rámci masmediálneho vplyvu sú informácie (príp. s fotodokumentáciou) o uskutočnených aktivitách, o problematike prevencie infekcie HIV/AIDS a súvisiacich témach uverejňované priebežne na webových sídlach a facebookových stránkach spolupracujúcich subjektov (najmä škôl), nevynímajúc webové sídlo RÚVZ Košice.

Stručný popis Poradne prevencie HIV/AIDS pri RÚVZ Košice je na stránke úradu umiestnený permanentne.

V oblasti významu očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam, COVID-19 a plnenia Národného programu aktívneho starnutia na roky 2021 – 2030 (opatrenia č. 2), s určením pre cieľovú skupinu seniorov, vykonané boli edukačné aktivity so zameraním na prevenciu chrípky, pneumokokových invazívnych ochorení, COVID-19 a na zvýšenie povedomia o týchto ochoreniach. V rámci aktivít boli využívané tematické výučbové prezentácie a pri niektorých podujatiach aj informačné letáky. Preventívne aktivity sa začali realizovať 02. 10. 2023 a pokračovať budú aj v roku 2024, pozri nižšie uvedený tabuľkový prehľad.

Prehľad edukačných aktivít na prevenciu infekčných ochorení u seniorov		
Aktivita	Miesto konania	Dátum, čas konania
2x výklad s besedou na tému „Infekčné ochorenia, imunitný systém a očkovanie“	Komunitné centrum Mesta Košice, MČ Košice-Luník IX, Košice	02. 10. 2023, 06. 10. 2023; Cieľová skupina: znevýhodnená populácia, 4 osoby v kategórii do 59 rokov
2x výklad s besedou na tému „Infekčné ochorenia, imunitný systém a očkovanie“	pre Integrované centrum, Košice (miesto konania RÚVZ Košice)	03. 10. 2023, 07. 10. 2023; Cieľová skupina: znevýhodnená populácia, 1 osoba v kategórii do 59 rokov, 9 osôb v kategórii 65+
2x výklad s besedou na tému „Infekčné	pre Gréckokatolícku eparchiálnu charitu,	10. 10. 2023, 12. 10. 2023; Cieľová skupina: znevýhodnená populácia, 5

ochorenia, imunitný systém a očkovanie“	Košice (miesto konania RÚVZ Košice)	osôb v kategórii do 59 rokov, 3 osoby v kategórii 60 – 64 rokov, 9 osôb v kategórii 65+
2x výklad s besedou na tému „Infekčné ochorenia, imunitný systém a očkovanie“	Komunitné centrum Moldava nad Bodvou, časť Budulov	13. 10. 2023, 09. 10. 2023; Cieľová skupina: znevýhodnená populácia, 1 osoba v kategórii 65+
2x výklad s besedou na tému „Infekčné ochorenia, imunitný systém a očkovanie“	ZŠ Turňa nad Bodvou	16. 10. 2023, 20. 10. 2023; Cieľová skupina: znevýhodnená populácia, 1 osoba v kategórii do 59 rokov
2x výklad s besedou na tému „Infekčné ochorenia, imunitný systém a očkovanie“	Komunitné centrum SČK, územný spolok Košice-okolie, Garbiarska 16, Košice	18. 10. 2023, 19. 10. 2023; Cieľová skupina: znevýhodnená populácia, 3 osoby v kategórii do 59 rokov, 3 osoby v kategórii 60 – 64 rokov, 1 osoba v kategórii 65+
1x výklad s besedou na tému „Očkovanie, imunitný systém, vírusové ochorenia“	Zariadenie pre seniorov a špecializované zariadenie Jeseň, Alvinczyho 2B, Košice	24. 10. 2023; začiatok o 9:30 h Cieľová skupina: seniori v celkovej počte 16 osôb, všetci v kategórii 65+
2x výklad s besedou na tému „Infekčné ochorenia, imunitný systém a očkovanie“	Komunitné centrum Veľká Ida	27. 10. 2023, 23. 10. 2023; Cieľová skupina: znevýhodnená populácia, 5 osôb v kategórii do 59 rokov, 1 osoba v kategórii 60 – 64 rokov
2x výklad s besedou na tému „Infekčné ochorenia, imunitný systém a očkovanie“	Gréckokatolícka eparchia, Košice	07. 11. 2023, 08. 11. 2023; Cieľová skupina: znevýhodnená populácia, 2 osoby v kategórii do 59 rokov, 3 osoby v kategórii 60 – 64 rokov, 3 osoby v kategórii 65+
2x výklad s besedou na tému „Infekčné ochorenia, imunitný systém a očkovanie“	Kancelária TSP Drienovec	10. 11. 2023, 16. 11. 2023; Cieľová skupina: znevýhodnená populácia, 4 osoby v kategórii do 59 rokov, 1 osoba v kategórii 60 – 64 rokov
2x výklad s besedou na tému „Infekčné ochorenia, imunitný systém a očkovanie“	pre Komunitné centrum SČK, územný spolok Košice-okolie (miesto konania RÚVZ Košice)	09. 11. 2023, 11. 11. 2023; Cieľová skupina: znevýhodnená populácia, 2 osoby v kategórii do 59 rokov, 4 osoby v kategórii 60 – 64 rokov, 5 osôb v kategórii 65+
2x výklad s besedou na tému „Infekčné ochorenia, imunitný systém a očkovanie“	pre Integračné centrum (miesto konania RÚVZ Košice)	06. 11. 2023, 11. 11. 2023; Cieľová skupina: znevýhodnená populácia, 7 osôb v kategórii do 59 rokov, 3 osoby v kategórii 60 – 64 rokov, 4 osoby v kategórii 65+
2x výklad s besedou na tému „Infekčné ochorenia, imunitný systém a očkovanie“	Gréckokatolícka eparchia, Košice	14. 11. 2023, 15. 11. 2023; Cieľová skupina: znevýhodnená populácia, 1 osoba v kategórii do 59 rokov, 3 osoby v kategórii 60 – 64 rokov
2x výklad s besedou na tému „Infekčné ochorenia, imunitný systém a očkovanie“	pre Integračné centrum (miesto konania RÚVZ Košice),	14. 11. 2023 17. 11. 2023; Cieľová skupina: znevýhodnená populácia, 3 osoby v kategórii do 59 rokov, 3 osoby v kategórii 60 – 64 rokov, 4 osoby v kategórii 65+

RÚVZ Košice v roku 2023 realizoval projekt pod názvom „Prevention and diagnosis of selected infectious diseases among refugees from Ukraine and other vulnerable groups in Slovakia“, v prepojení na Kanceláriu WHO na Slovensku a ÚVZ SR. Súčasťou predmetného projektu bol čiastkový záměr 1 „Primary prevention of selected infectious diseases and lifestyle risk factors among displaced persons from Ukraine“, ktorý plnil Odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu pri RÚVZ Košice. Projektová úloha 1 bola krátkodobá, intervenčne ladená a obsahovala aktivity tematicky zamerané na primárnu prevenciu vybraných infekčných ochorení a rizikových faktorov spôsobu života u odíedencov z Ukrajiny a u iných zraniteľných skupín (členov marginalizovaných rómskych komunít) v spádovej oblasti RÚVZ Košice.

Zdravotno-výchovné aktivity po metodickéj stránke pozostávali z prístupov, ako informačno-propagačná činnosť (distribúcia dvoch tematických súborov letákov, dostupných aj v elektronickej podobe), skupinová edukácia (prednášky s diskusiou na päť nadväzujúcich tém), individuálne poradenstvo s vyšetrením nalačno (ohľadom rizikových faktorov spôsobu života) poskytované poradcami Poradenského centra ochrany a podpory zdravia (pre odíedencov z Ukrajiny v bilingválnej forme SK/UA). Aktivity boli organizované pre menšie skupiny (cca po 20 účastníkov) a každá bola intervenovaná opakovane (t. j. v dvoch dňoch/sedeniach cca po 2 – 3 h).

Úloha sa nachádza v štádiu vyhodnocovania.

V rámci spolupráce s médiami, poskytnutý bol príspevok (E. Schnitzerovej) na tému „Výskyt komárov na Slovensku počas tohto leta“ pre Rádio Košice (odvysielaný 21. 07. 2023, v relácii Správy o 7:00).

V problematike prevencie infekčných ochorení, bola braná účasť na viacerých odborných, vzdelávacích podujatiach, menovať môžeme napríklad: webinár na tému „Očkovanie proti COVID-19 a iným respiračným ochoreniam – Očkovanie (nielen) v špeciálnych situáciách (7. časť) – kontinuálne vzdelávanie v očkovaní“ (15. 03. 2023). Hlavný organizátor: A-medi management Bratislava; odb. garanti: JLF UK a UN Martin; webinár na tému „Asia-Europe Foundation (ASEF) WHO and PHA-SR“ (10. 05. 2023). Organizátori: ÚVZ SR v spolupráci s Kanceláriou WHO v SR; webinár venovaný osobitnému stretnutiu expertnej hodnotiacej misie WHO pre NHIS v SR so zástupcami ÚVZ SR a RÚVZ v SR „Introduction of team; mission goals; expected outcomes; review of data flows and data usage“ (06. 06. 2023). Organizátori: ÚVZ SR a WHO; webinár na tému „Očkovanie proti COVID-19 a iným respiračným ochoreniam – Očkovanie (nielen) v špeciálnych situáciách (8. časť) – kontinuálne vzdelávanie v očkovaní“ (13. 06. 2023). Hlavný organizátor: A-medi management Bratislava; odb. garanti: JLF UK a UN Martin; webinár WHO v rámci projektov RCCE na tému „Krizová komunikácia a komunikácia vo vzťahu ku komunitám v regiónoch“ (27. 07. 2023). Organizátori: WHO EURO v spolupráci s ÚVZ SR. Aktívna účasť s príspevkom: Schnitzerová, E. Primárna prevencia vybraných infekčných ochorení a rizikových faktorov spôsobu života u odíedencov z Ukrajiny/Primary prevention of selected infectious diseases and lifestyle risk factors among displaced persons from Ukraine;

WHO kick-off meeting s RÚVZ v SR (02. 08. 2023). Organizátori: WHO EURO v spolupráci s ÚVZ SR. Aktívna účasť s príspevkom: Schnitzerová, E. Primárna prevencia vybraných infekčných ochorení a rizikových faktorov spôsobu života u odíedencov z Ukrajiny/Primary prevention of selected infectious diseases and lifestyle risk factors among displaced persons from Ukraine; pracovné stretnutie zástupcov neziskových organizácií so sídlom v meste Košice, podieľajúcich sa na pomoci odíedencov z Ukrajiny (Okresný úrad Košice, 13. 09. 2023). Organizátor: OÚ Košice. Aktívna účasť s príspevkom: Schnitzerová, E. Projekt RÚVZ Košice s finančnou podporou WHO, s určením pre odíedencov z Ukrajiny.

RÚVZ so sídlom v Michalovciach

Poradenské centrum RÚVZ Michalovce považuje predprimárny skrining kardiovaskulárnych ochorení za svoju prioritu. Vzhľadom k tomu sa vykonáva okrem „Testu zdravé srdce“ aj lokálny projekt pod názvom „Tichá ischémia myokardu“. Projekt je zameraný na prevenciu srdcovocievnych ochorení a tichej ischémie myokardu vo vekovom rozmedzí 20 – 55 rokov, s pozitívnou rodinnou záťažou na srdcovocievne ochorenia, akútny infarkt myokardu, náhlu cievnu mozgovú príhodu, esenciálnu hypertenziu bez pravidelnej medicíny a dispenzarizácie na odbornej kardiologickej ambulancii. Nutný je súhlas klienta. Pozostáva z vyhotovenia EKG záznamu s kompletným popisom a interpretáciou normálneho záznamu a prípadných patologických zmien (charakter krivky, frekvencia, typ, prevod predsieň-komora, konfigurácia, prítomnosť dysrytmii, extrasystol predsieňových a komorových). Do projektu v roku 2023 bolo zaradených 26 respondentov z toho bolo 15 žien a 11 mužov. V rámci edukačných stretnutí v priebehu celého roka 2023 sa realizovalo 13 prednášok (pre 516 poslucháčov), s určením pre študentov SŠ, dospelú populáciu a tiež

seniorov. Témy boli zamerané na prevenciu srdcovocievnych ochorení, arteriálnu hypertenziu, srdcové zlyhávanie.

Zdravotno-výchovná činnosť RÚVZ Rožňava vykonávaná v regióne bola zacielená na zníženie chorobnosti a úmrtnosti na vybrané chronické neinfekčné ochorenia so zameraním na zníženie prevalencie osôb s rizikovým životným štýlom. V PCOPZ bola intervencia realizovaná individuálnou a skupinovú formou, orientovaná na správnu výživu, prevenciu a odvykanie od fajčenia, na problémové požívanie alkoholu, nedostatočnú pohybovú aktivitu, hypertenziu, stres a celkovú zmenu životného štýlu. Ťažiskom činnosti boli regionálne projekty, ako napr. „Deň otvorených dverí na RÚVZ so sídlom v Rožňave – 1. ročník“, „Čo sa hýbe, to je živé“, „Na zdraví záleží“, „Rožňavský veľtrh pre seniorov“, „Spanilá jazda RÚVZ“, „HPV kampaň“ a v roku 2023 pilotný projekt „HPV ambasádor“, „Cesta zdravie“.

Pracovníci Oddelenia PZaVKZ v roku 2023 už len okrajovo vykonávali činnosti v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID-19, najmä sprostredkovaním informácií o následkoch po prekonaní tohto ochorenia a o možnostiach očkovania.

RÚVZ so sídlom v Rožňave

Deň otvorených dverí RÚVZ so sídlom v Rožňave (DOD) – cieľovou skupinou tohto projektu boli študenti v posledných ročníkoch stredných škôl v okrese Rožňava. Zámerom bolo priblížiť študentom činnosti, ktoré sa na RÚVZ vykonávajú, a o ktorých by z hľadiska všeobecného rozhl'adu mali byť informovaní. Študenti boli poskytnuté informácie o prevencii infekčných a chronických neinfekčných ochoreniach, o možnostiach štúdia odboru verejné zdravotníctvo a uplatnení absolventov štúdia. Jednotlivé skupiny študentov podľa časového harmonogramu navštívili všetky oddelenia, kde im svoju činnosť približovali odborní pracovníci. Počas DOD úrad navštívilo 90 študentov v sprievode pedagógov. Organizačne, program zastrešovalo Oddelenie PZaVKZ a Oddelenie HDaM, avšak do projektu boli odborne zapojené všetky útvary RÚVZ.

S cieľom upriamiť pozornosť na pohyb, ako hlavnú a nevyhnutnú podmienku života, sa dňa 25. 05. 2023 na Námestí baníkov v Rožňave uskutočnil ôsmy ročník súťažno-športového podujatia „Čo sa hýbe, to je živé“. Cieľovou skupinou tohto podujatia boli triedne kolektívy 5. a 6. ročníkov základných škôl a primáni z gymnázia v okrese Rožňava. Ambasádorom podujatia bol známy ultrabežec Ing. Patrik Milata. Jeho prístupom k pohybu a aj jeho úspechmi sa mohli motivovať všetci prítomní. Projekt zastrešoval RÚVZ v Rožňave v spolupráci s Mestom Rožňava, Domkou – Združením saleziánskej mládeže v Rožňave, Centrom voľného času v Rožňave, Slovenským Červeným krížom, územným spolkom Rožňava, Východoslovenskou vodárenskou spoločnosťou, a. s., Košice, závod Rožňava, Okresným riaditeľstvom Policajného zboru v Rožňave, Územnou organizáciou dobrovoľnej požiarnej ochrany SR Rožňava, Mestskou políciou v Rožňave, Centrom poradenstva a prevencie v Rožňave a Základnou umeleckou školou v Rožňave. Organizačne sa na podujatí podieľalo 55 animátorov zo všetkých stredných škôl v Rožňave (Gymnázium Pavla Jozefa Šafárika – Pavol Jozef Šafárik Gymnázium Rožňava, Stredná zdravotnícka škola – Egészségügyi Középsiskola Rožňava, Obchodná akadémia Rožňava, Stredná odborná škola technická Rožňava a Stredná odborná škola obchodu a služieb Rožňava) a zo Základnej umeleckej školy v Rožňave. Animátori zabezpečovali súťažné a nesúťažné aktivity, zdravotnícku hliadku a pitný režim. Zámerom podujatia bolo poukázať na finančne nenáročné pohybové činnosti, ktoré je možné vykonávať kedykoľvek a kdekoľvek. Dvadsať triednych kolektívov (Štítnickí gumkáči, Štítnické hviezdičky, Vytrvalci, Rejdovskí machri, Plešiveckí diabli, Svetielka, Malí bežári, Zlatí dravci, Mravce zo Zlatej, Pionierske žubrienky, Krásnohorskí vlci, Krásnohorskí draci, Krásnohorské hviezdy, Kakavko gangstri, Hraškovia, Rozprávkoví bojovníci, Športové hviezdy, Južní frajeri, Príma bežci, Brzotínske šelmy) súťažilo na pripravených 20 súťažných pohybových a vedomostných stanovištiach: 1. Rožňava – skladačka, 2. Koordinácia, 3. Prenášanie, 4. Fúrik, 5. Logo podujatia, 6. Granáty, 7. Kvíz, 8. Beh, 9. Ošetrovanie zranenia, 10. KPR, 11. Vedomostná súťaž, 12. Kolky, 13. Kličky, 14. Drepy, 15. Veľké nohy, 16. Basketbalový kôš, 17. Futbalová bránka, 18. Hokejbalová bránka, 19. Kuželkové stanovište a 20. Hasičská štafeta. Zároveň sa všetci mohli zapojiť aj do nesúťažných aktivít (preťahovanie lanom, maľovanie na tvár, kalčeto v Domke, ukážky z činnosti športových klubov – Olympijský klub Gemer, Mestský futbalový klub a Judo klub pri TJ Elán Rožňava, ukážka vozidiel mestskej a štátnej polície. Odmenený bol každý súťažný kolektív. Ceny zabezpečili: RÚVZ Rožňava, Mesto Rožňava, Slovenské magnezitové závody, a. s., Jelšava, Cafe restaurant Castello – restaurant, bar s bowlingom Rožňava, Zoologická záhrada Košice, Botanická záhrada Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach, Detské centrum a Čl'upko v Rožňave, KGB Rožňava, Davi Penzion & Bowling v Rožňave, Penzión Konský dvor Brzotín, Farma na Samelovej lúke – Dobšinská Ladová Jaskyňa, Tarzania Dobšinka, Miko šport Rožňava, TIC

Rožňava, Ranč pod Ostrou skalou, Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., Košice, závod Rožňava, Actores – Mestské divadlo Rožňava, Essity Slovakia, s.r.o., Gemerská Hôrka, Slovenské opáľové bane v Červenici, Detská železnica Košice, o.z., SNM – spišské múzeum v Levoči a Gemerské osvetové stredisko Rožňava. Podujatie moderoval Mgr. Stanislav Székely. Na podujatí súťažilo 20 kolektívov, spolu z 25 tried z 11 základných škôl v okrese Rožňava a z Gymnázia P. J. Šafárika v Rožňave. Na podujatí bolo prítomných 343 žiakov so svojimi pedagógmi, 55 animátorov a 55 organizátorov.

V roku 2023 sa pokračovalo na spoločnom projekte s firmou Essity Slovakia, s.r.o., pod názvom „Na zdraví záleží“. V závode, počas výjazdov PCOPZ a sprievodných zdravotno-výchovných aktivít, zamestnanci boli edukovaní v oblasti zdravého životného štýlu, prevencie chronických neinfekčných ochorení a v roku 2023 v prevencii onkologických ochorení.

Dňa 18. októbra 2023 sa v priestoroch Spoločenskej sály Mestského úradu v Rožňave uskutočnil 6. ročník Rožňavského veľtrhu pre seniorov. Hlavnými organizátormi podujatia boli RÚVZ v Rožňave, Mesto Rožňava a Okresná organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska v Rožňave. Cieľom projektu bolo vytvoriť priestor, bezbariérový, plný užitočných informácií, pre komunitu seniorov. Program, konzultačné a sprievodné aktivity veľtrhu zostavené tak, aby seniori v jednotlivých informačných blokoch a počas sprievodných a konzultačných aktivít získali informácie z rôznych oblastí života. Odborná prezenčná časť programu podujatia bola rozdelená do štyroch blokov a prebiehala v sále. Sprievodné a konzultačné aktivity sa realizovali vo vstupnej hale a v priľahlých priestoroch. Tak, ako vlani, ani tohoročný veľtrh sa neukončil žrebovaním tomboly, ale pokračoval obedom pre vopred prihlásených účastníkov a tanečnou zábavou. Pre účastníkov veľtrhu bolo zabezpečené občerstvenie. Podujatie bolo spestrené tancom sprevádzaným živou hudbou. Podujatie otvorili úvodné príhovory, napr. zo strany ZUŠ v Rožňave, RÚVZ Rožňava (Ing. Jana Hricková, regionálna hygienička poverená výkonom funkcie) a primátor Mesta Rožňava (Michal Domik) a predseda Okresnej organizácie JDS Slovenska v Rožňave (Mgr. Ladislav Fábian). V rámci odborného programu seniorom prednášali vybraní odborníci na rôzne témy (ADOS – ako možnosť pomoci: ADOS Krištal, spol. s r. o, Mgr. Anna Vargová; Sociálne služby pre seniorov v Rožňave: Mestský úrad v Rožňave, Ing. Katarína Valková; Kompenzácie ŤZP a pomôcky: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Rožňave, PhDr. Zuzana Štoberová; Osamelí seniori v ohrození: Okresná prokuratúra v Rožňave, JUDr. Boris Gleza a Mestská polícia v Rožňave, Arpád Kelemen; Univerzita III. veku v Prešove: Prešovská univerzita v Prešove a Centrum celoživotného a kompetenčného vzdelávania PU v Prešove, Mgr. Stanislava Šuščáková, PhD.; Portál Malina a Senior boxy – konkrétna pomoc pre bezvládne a krehké osoby: Ošetrovateľské centrum Slniečny dom Humenné, PhDr. Michaela Bochínová; V zdravom tele zdravý duch: Prešovská univerzita v Prešove, Bc. Katarína Kuzmová a Choroby pečene u seniorov: Slovenská spoločnosť praktickej obezitológie, Remedium, s. r. o. a Fakulta verejného zdravotníctva Slovenskej zdravotníckej univerzity v Bratislave, prof. MUDr. Mária Belovičová, PhD.). Ďalšie odborné príspevky sa týkali, napr. oblasti prevencie vzniku rakoviny (z Ligy proti rakovine SR), poskytovania sociálnych služieb (z Diecéznej charity v Rožňave, Slovenského Červeného kríža v Rožňave), bezpečnosti seniorov (z OR Policajného zboru SR v Rožňave), uspokojovania psychických potrieb (z Centra poradenstva a prevencie v Rožňave), zabezpečenia mobility seniora (za Elektrovoziky, s.r.o.), používania inkontinenčných pomôcok (za Essity Slovakia, s.r.o.), rozvoja voľnočasových aktivít na zlepšenie telesnej a duševnej kondície seniora (z Denného centra v Rožňave, z EZÚS Via Carpatia v Košiciach) a i. Účastníkom veľtrhu bola daná možnosť diskusie, individuálnej konzultácie a poradenstva. Veľký záujem bol o sprievodné aktivity. Zabezpečovali ich Slovenská spoločnosť praktickej obezitológie, Remedium, s. r. o., z Bardejovských kúpeľov, Fakulta verejného zdravotníctva Slovenskej zdravotníckej univerzity a Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave (u vyše 50 osôb boli vyšetrené krvné parametre – cukor, cholesterol, HDL, LDL, triacylglyceroly, protilátky proti hepatitíde C), zisťované bolo zloženie tela, vykonávalo sa EKG vyšetrenie a poskytovaná bola odborná konzultácia prof. MUDr. Máriou Belovičovou, PhD. Stredná zdravotnícka škola v Rožňave poskytla svoje služby pre viac ako 120 účastníkov veľtrhu (meranie krvného tlaku, masáž šije a horných končatín). Stredná odborná škola obchodu a služieb v Rožňave poskytovala kadernícke služby, Gemerská knižnica Pavla Dobšinského v Rožňave ponúkala knihy a voľnočasové aktivity, Združenie gemerských remeselníkov v Krásnohorskej Dlhej Lúke sa prezentovalo ukážkami ľudovej tvorivosti. Členka ZO JDS Gemerská Poloma, Mgr. Jarmila Dovcová, sa prezentovala výstavou svojich bábik a ručne vyrobených hračiek. Novinou tohto ročníka bol workshop s umením, ktorý zabezpečoval Gemerský umelecký inštitút z Betliara. Na podujatí bolo prítomných celkom 333 účastníkov, z toho 230 seniorov a 103 hostí, odborníkov z jednotlivých oblastí a študentov. Živý prenos z podujatia mohli záujemcovia sledovať prostredníctvom webovej stránky RÚVZ v Rožňave a tiež na sociálnej sieti Facebook. Reportáž z podujatia spracovali mediálni partneri RVTV

Rožňava a RTVS. Podujatie moderoval Mgr. Róbert Kobezda (herec). Spätnú väzbu poskytlo 96 účastníkov podujatia.

Do Európskeho týždňa mobility – 2. ročníka Spanilej jazdy sa zapojilo 18 pracovníkov RÚVZ v Rožňave dňa 22. 09. 2023. Pešia turistika smerom z hostinca Buzgó v Krásnohorskej Dlhej Lúke ku Krásnohorskej jaskyni, na severnom svahu Silickej planiny a späť, mala dĺžku 50 km. Niektorí z pracovníkov (6 osôb) si zvolili cykloturistiku z Rožňavy do Krásnohorskej Dlhej Lúky a späť, na trase dlhej 120 km.

V rámci pokračujúcej HPV kampane, v spolupráci s Oddelením epidemiológie, sa v marci 2023 začal realizovať pilotný projekt HPV ambasádor. Cieľovou skupinou projektu boli žiaci na Gymnáziu P. J. Šafárika v Rožňave. Po prípravných stretnutiach sa u 180 žiakov (41 % z celkového počtu) vykonal vstupný monitoring zdravotného uvedomenia z oblasti infekcie HPV a očkovania proti tejto infekcii. Priebežne, v spolupráci so školou bolo vybraných 12 HPV ambasádorov, ktorí na RÚVZ absolvovali k danej téme niekoľko teoretických školení a praktických tréningov. Následne, HPV ambasádori vykonali v každej triede uvedenej školy zdravotno-výchovnú aktivitu na túto tému. Metódy práce si volili podľa vekovej skupiny a záujmov jednotlivých kolektívov. V praxi si HPV ambasádori odskúšali, čo je efektívne, akú metódu pre edukáciu používať. Po ukončení intervencií bol výstupný monitoring realizovaný u 164 študentov (37 %). Z analýzy vstupného a výstupného monitoringu je možné konštatovať, že došlo k výraznej pozitívnej zmene vedomostí a postojov, na základe toho projekt cez HPV ambasádorov bude pokračovať v roku 2024 na všetkých stredných školách v meste Rožňava.

V spolupráci so zariadením sociálnych služieb Jasanima v Rožňave bol realizovaný regionálny projekt „Cesta zdravia“. Cieľovou skupinou boli klienti zariadenia (v počte 17). V rámci projektu boli u klientov vykonané antropometrické merania, 2 zdravotno-výchovné aktivity, zamerané na pohybovú aktivitu a výživu, a následne si mali klienti, pod dohľadom personálu zariadenia, upravovať svoj životný štýl. Kontrolné merania a ďalšie pokračovanie projektu bude prebiehať v roku 2024.

RÚVZ so sídlom v Spišskej Novej Vsi

RÚVZ Spišská Nová Ves pokračoval v roku 2023 v realizácii jedného vlastného projektu na regionálnej úrovni a na mestskej úrovni začal naplňovať nový projekt určený pre žiakov študentov stredných škôl.

Peer projekt „Mladí ľudia a život“ – je určený pre žiakov 8. a 9. ročníka základných škôl a študentov 1. – 3. ročníka stredných škôl, obsahovo zameraný na rôzne oblasti životného štýlu mladých ľudí, s aktívnym zapojením peer aktivistov – študentov stredných škôl.

V regióne sa začal realizovať od roku 1999 ako rovesnícky, tzv. peer projekt pod názvom „Mladí ľudia a život“, na prípravu mladých ľudí – študentov 1. – 3. ročníka stredných škôl pre preventívnu prácu, formou besied a diskusných stretnutí v rovesníckom prostredí. Koordinátormi projektu sú starší peer aktivisti – študenti 3. – 4. roč. stredných škôl alebo vysokoškoláci, ktorí pod odbornou gesciou RÚVZ Spišská Nová Ves – Oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu a predsedu Obč. združenia Mladí ľudia a život, zároveň zástupcu riaditeľa CVČ v Spišskej Novej Vsi, realizujú rôzne odborné, kultúrne a športové aktivity. V rámci daného projektu, na základe výberu stredoškôlci absolvujú sériu odborných výcvikov, s dôrazom na sociálno-psychologické zručnosti, zážitkové metódy a odborný obsah rôznych tém zo života dospelujúcej mládeže z nasledovných oblastí: primárna prevencia nikotinizmu a alkoholizmu, zdravý životný štýl, infekcia HIV, ochorenie AIDS a sexuálne prenosné ochorenia, gynekológia a urológia, drogy a nelátkové závislosti, partnerské vzťahy, láska, sexualita a antikoncepcia, duševné zdravie, šikana, násilie ako aj prvá pomoc.

Hlavným cieľom tejto formy prevencie je zvýšiť zodpovednosť u adolescentov za svoje telesné a duševné zdravie, zdravie rovesníkov, sexuálne správanie vrátane formovania postojov k zodpovednému partnerstvu, manželstvu a rodičovstvu, postojov a názorov voči rizikómu správaniu, na základe získavania dôveryhodných objektívnych informácií v jednotlivých oblastiach. Peer projekt sa sústreďuje na viaceré problémy stredoškolskej generácie, a to aj na základe informácií získaných zo stretnutí s touto cieľovou skupinou. Peer prevencia nenahrádza profesionálny prístup pedagógov a iných odborníkov z rôznych oblastí medicíny, zdravotníctva a psychológie, ani výchovu rodičov. Svojím spôsobom je originálna, výnimočná a jej prednosťami sú neformálnosť, priateľskosť, dôveryhodná atmosféra.

Od roku 2003 sa v spolupráci s Mestom Spišská Nová Ves, strednými školami, Klubom mladých pri Centre voľného času Adam Spišská Nová Ves a O. Z. „Mladí ľudia a život“ uskutočnil pri príležitosti Svetového dňa HIV/AIDS už 17. ročník 3-dňového workshopu „Mladí ľudia a život“, ktorý bol určený pre cca 100 študentov stredných škôl zo Spišskej Novej Vsi, Krompách, Gelnice a Levoče. Obsah workshopu je rozdelený do odbornej časti (10 rôznych tém zo života mladých ľudí), športovej (floorbalový a basketbalový

turnaj pre chlapcov a dievčatá) a kultúrno-spoločenskej časti (sviečkový pochod, koncert, spoločenský večer a prezentácia divadelných scénok všetkých zúčastnených skupín).

Organizáciu ďalších ročníkov workshopu „Mladí ľudia a život“ sa po pandémie spôsobenej koronavírusom už nepodarilo zorganizovať.

Peer projekt sa plnil aj v spolupráci s Oddelením epidemiológie, okrem vyššie menovaných inštitúcií. Peer aktivisti (pôsobiaci pri spomenutom OZ a Klube mladých CVČ Adam) sa na projekte podieľajú pod odbornou gesciou RÚVZ Spišská Nová Ves, vykonávaním rôznych vzdelávacích aktivít pre mládež. Jednou z prioritných tém v rámci ich práce, zameranej na primárnu prevenciu v rovesníckom prostredí, je aj infekcia HIV, ochorenie AIDS a ostatné sexuálne prenosné ochorenia so všetkými zdravotnými a sociálnymi aspektmi.

V spolupráci s uvedenými subjektmi boli realizované pre novú skupinu peer aktivistov 2 odborné výcviky v rámci regionálneho peer projektu „Mladí ľudia a život“. Do skupiny boli noví záujemci vyberaní na základe posúdenia ich vedomostí a komunikačných zručností, čo je základný predpoklad efektívnej prevencie. Po absolvovaní výcvikov mali noví členovia O. Z. Mladí ľudia a život možnosť využiť svoje zručnosti a vedomosti pod vedením starších peer aktivistov v rámci besied a prednášok v rovesníckom prostredí na pôde základných a stredných škôl.

Peer aktivisti vykonali pod odbornou garanciou RÚVZ Spišská Nová Ves, v roku 2023 na 7 školách celkom 14 besied a prednášok na témy „HIV/AIDS a sexuálne prenosné ochorenia“, „Životný štýl mladých ľudí a sexualita“, „Sexualita a láska“, „Gynekológia a antikoncepcia“, súvisiace so životným štýlom mladých ľudí s akcentom na partnerské vzťahy, sexualitu a reprodukčné zdravie. Besedy boli určené žiakom 9. ročníka základných škôl a študentom 1. a 2. ročníka stredných škôl zo Spišskej Novej Vsi. Aktivity mali pozitívny ohlas u cieľových skupín a stretli sa s podporou u riaditeľov a koordinátorov primárnej prevencie na školách. Počas týchto aktivít boli vykonané 4 konzultácie zamerané na obsah a termíny besied.

Zamestnanci Oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu nadviazali na Národný program prevencie HIV/AIDS a realizovali 2 prednášky s besedou na tému „HIV/AIDS, cesty prenosu, liečba a prevencia“, pre 45 žiakov z 9. ročníka v ZŠ v Spišských Vlachoch a ZŠ Maurerova v Krompachoch. Dôraz bol kladený na zodpovedné správanie v rizikových situáciách a relevantné informácie o HIV/AIDS aj v súvislosti s užívaním nelegálnych drog injekčnou cestou, s použitím nesterilných ihliel a striekačiek.

Projekt „Sledovanie vybraných ukazovateľov zdravia u stredoškolskej mládeže“ – je určený pre študentov 1. a 3. ročníka stredných v Spišskej Novej Vsi, obsahovo zameraný na podporu pohybovej aktivity, na základe vstupných a výstupných meraní a vyšetrení ako aj edukáciu o ovplyvniteľných rizikových faktoroch životného štýlu.

V rámci celoslovenského projektu „Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity na roky 2017 – 2020“, pri ktorom zamestnanci RÚVZ Spišská Nová Ves boli hlavnými metodikmi (v roku 2017), bolo prostredníctvom RÚVZ v SR monitorovaných formou dotazníka o životnom štýle, rôznymi meraniami, testami cca 2 800 študentov 1. a 2. ročníka stredných škôl z celého Slovenska. Študenti boli vybraní do projektu na základe dobrovoľnosti a informovaného súhlasu od rodičov. Všetci absolvovali základné antropometrické vyšetrenia (výška, váha, obvod pása a bokov, výpočet BMI, WHR a WHRt), meranie krvného tlaku, pulzu, skladby tela (podiel svalovej a tukovej hmoty, bazálny metabolizmus), vyšetrenie flexibility, spirometriu, hodnotenie držania tela a záťažové funkčné testy (Ruffierov test). Na RÚVZ v Spišskej Novej Vsi a Bardejove boli realizované pre účastníkov aj ergometrické testy s vyhodnotením funkčnej zdatnosti a aeróbnej výkonnosti. Každý respondent mal vyšetrené aj vybrané ukazovatele lipidového a glycidového metabolizmu z kapilárnej krvi. Študenti dostali výstupné protokoly z absolvovaných meraní, vyšetrení a boli im poskytnuté individuálne konzultácie so zameraním na zlepšenie, úpravu pohybového režimu, výživových zvyklostí a príjmu tekutín. Pozornosť bola venovaná aj látkovým závislostiam (tabak, alkohol a iné drogy), duševnému zdraviu, zvládaniu stresu a dostatku spánku.

Merania a konzultácie mali u testovaných študentov pozitívnu odozvu. Reprezentatívna vzorka na úrovni celého Slovenska poskytla zaujímavé výstupy zo štatisticky spracovaných dát z dotazníkového prieskumu o životnom štýle a samotných meraní. Všetky analýzy za celú SR boli centrálné vykonané na Oddelení podpory zdravia a výchovy k zdraviu RÚVZ so sídlom v Spišskej Novej Vsi. Ďalšiemu pokračovaniu projektu, ktorý mal byť vykonaný s odstupom jedného roka u tých istých študentov stredných škôl, zabránila pandémia COVID-19. Z tohto dôvodu bol projekt na národnej úrovni ukončený.

S odstupom 2 rokov (od roku 2022) sa v projekte pod názvom „Sledovanie vybraných ukazovateľov zdravia u stredoškolskej mládeže“, so zameraním na podporu pohybovej aktivity, zlepšenia zdravia a pozitívneho ovplyvnenia preventabilných rizikových faktorov životného štýlu, pokračovalo na úrovni mesta

Spišská Nová Ves. Metodika zostala zachovaná. Oslovené boli vybrané stredné školy, aby do projektu zapojili na základe dobrovoľnosti študentov 3. ročníka.

V jarnom a jesennom období sa pre 32 študentov z SOŠ drevárskej a z Gymnázia Školská v Spišskej Novej Vsi, ktorí boli zaradení do pokračovania daného projektu na úrovni mesta, zorganizoval seminár obsahovo zameraný na pozitívny účinok pravidelnej, dostatočne intenzívnej a primerane dlho trvajúcej pohybovej aktivity na posilnenie zdravia a imunitného systému. Diskusný blok bol venovaný aj riziku vzniku nadváhy a obezity, srdcovo-cievnych, nádorových a metabolických chorôb, ktoré úzko súvisia s nedostatkom, absenciou pohybovej aktivity. Účastní študenti absolvovali na základe harmonogramu aj kompletne vyšetrenia v Poradni pre optimalizáciu pohybovej aktivity, vrátane spirometrie, hodnotenia flexibility, držania a skladby tela, merania krvného tlaku, pulzu v pokoji a funkčných záťažových testoch (Ruffierov test a ergometria), ktoré im boli vyhodnotené. Vykonaná bola aj analýza kapilárnej krvi na celkový cholesterol, HDL, triacylglyceroly a glukózu. Každý respondent dostal výstupný protokol a bol intervenovaný v otázkach zásad zdravého spôsobu života. Dôraz bol kladený na pohybovú aktivitu, zdravú stravu a pitný režim, regeneráciu vrátane spánku, prevenciu závislostí a duševné zdravie. V projekte sa plánuje pokračovať v nasledujúcom roku.

V rámci projektu sa študentom poskytuje možnosť skupinových návštev na RÚVZ Spišská Nová Ves, pri ktorých sa konajú aj prednášky s besedami, zamerané na spomínané témy, ako zdravá výživa, vhodný pitný režim, pravidelná, dostatočne intenzívna, časovo odporúčaná pohybová aktivita (dôležitá v prevencii nadváhy, obezity, srdcovo-cievnych, metabolických a nádorových chorôb), prevencia závislostí, duševné zdravia a stres. Besedy sú zamerané na aktívne a zmysluplné využívanie voľného času, pozitívne vnímanie života a hodnotu zdravia. Samostatnou témou sú aj základné životné funkcie a prvá pomoc pri život ohrozujúcich stavoch, ktorá je medzi študentmi obľúbená

RÚVZ so sídlom v Trebišove

K ťažiskovej činnosti na RÚVZ Trebišov, Odd. PZaVkZ patrí znižovanie výskytu zdravotných rizík prostredníctvom všeobecného a špecializovaného poradenstva v rámci Poradenského centra ochrany a podpory zdravia (ďalej len PCOPZ). Cieľom je aktívne vyhľadávať riziká chronických neinfekčných ochorení a pozitívne ovplyvňovať životný štýl klientov, s využitím vedecky overených poznatkov a metód z oblasti medicíny a verejného zdravotníctva. Súčasťou PCOPZ pri RÚVZ so sídlom v Trebišove je 7 poradní: prvé tri – základnú Poradňu zdravia, Poradňu zdravej výživy, Poradňu na pomoc pri odvykani od fajčenia – personálne zabezpečuje Odd. PZaVkZ, na činnosti Poradne pohybovej aktivity a redukcie hmotnosti sa podieľa Odd. HŽPZ v spolupráci s Odd. PZaVkZ, zvyšné, Poradňu pre HBsAg pozitívne rodiny, Poradňu prevencie HIV/AIDS a Poradňu očkovania – zabezpečuje Odd. epidemiológie.

Základná Poradňa zdravia slúži na vyšetrenie klientov prejavujúcich záujem o svoje zdravie. Pre zvýšenie atraktívnosti PCOPZ pri RÚVZ v Trebišove, úzko sa spolupracuje s internistkou a diabetologičkou MUDr. Dašou Skripovou, PhD., ktorá poskytuje klientom/pacientom komplexné služby v oblasti diabetológie, výživy a metabolizmu.

Pre zaistenie lepšej dostupnosti skriningových vyšetrení obyvateľom v odľahlejších častiach okresu sú vytvorené podmienky na výjazdy mobilnej Poradne zdravia. Túto možnosť, ako získať informácie o rizikových faktoroch životného štýlu vplývajúcich na vznik a rozvoj srdcovo-cievnych a iných chronických neinfekčných ochorení, formou individuálneho alebo skupinového poradenstva, využívajú napríklad pedagógovia ZŠ a SŠ, zamestnanci štátnej správy, samosprávy, OR PZ v Trebišove, rôznych firiem. U rizikových klientov sa poradcovia zameriavajú na ciele režimové opatrenia, ako nefajčiť, resp. nezačať fajčiť, zdravo sa stravovať, zvýšiť úroveň pohybovej aktivity a eliminovať stres.

Z jednorazových aktivít mobilnej Poradne zdravia vyberáme nasledovné akcie: realizácia vyšetrení a odborného poradenstva v rámci Svetového dňa proti rakovine na Základnej škole L. Kossutham Kráľovský Chlmec, s určením pre zamestnancov školy. Intervenovaných bolo 28 klientom; inštalovanie stánku Poradne zdravia počas 2. ročníka športového podujatia Nohejbalového turnaja, organizovaného Obecným úradom Hrčel' dňa 03. 06. 2023. Výjazdová skupina poradcov zo základnej Poradne zdravia poskytovala poradenstvo s vyšetrením v rozsahu: somatické merania, biochemické stanovenie celkového cholesterolu a glykémie prístrojom Accutrend, vyšetrenie Smokerlyzerom, pre 10 klientov (mimo TZS); participácia na preventívno-prezentačnom podujatí pre verejnosť pod názvom „Deň polície“, organizovanom Okresným riaditeľstvom Policajného zboru v Trebišove, dňa 24. 08. 2023, v mestskom parku v Trebišove. Počas podujatia mali záujemcovia možnosť navštíviť mobilnú Poradňu zdravia a absolvovať zhodnotenie stavu telesnej hmotnosti, zloženia tela (podiel svalovej hmoty, tuku v organizme), vyšetrenie krvného tlaku, vydychovaného vzduchu

na stanovenie hladiny oxidu uhoľnatého (CO) v pľúcach a vyšetrenie koncentrácie cholesterolu v krvi. Vyšetrenia ako aj poradenstvo bolo realizované bezplatne poradcami z RÚVZ Trebišov. Intervenovaných bolo celkovo 36 klientov. Na podujatí boli pripravené zaujímavé edukačné aktivity pre žiakov ZŠ (1. – 4. roč.) a škôlkarov, na tému „Zúbková víla“, ktorá potešila 180 detičiek;

Realizácia vyšetrení a poradenstva cez mobilnú Poradňu zdravia na SOŠ služieb a priemyslu sv. Jozafáta Trebišov, pre zamestnancov školy. V ponuke bolo meranie krvného tlaku, pulzu, telesnej hmotnosti, výšky, pásu, bokov, biochemické vyšetrenie (celkového cholesterolu, glukózy, triacylglycerolov, HDL z kapilárnej krvi). Intervenovaných bolo 13 klientov; poskytovanie vyšetrenia a poradenstva pre seniorov v obci Parchovany na podujatí „Penalty Parchovany“ na miestnom futbalovom ihrisku, dňa 02. 09. 2023, výjazdovou skupinou poradcov zo základnej Poradne zdravia, v rozsahu služieb, ako antropometrické vyšetrenie – výška, hmotnosť, obvod pásu a bokov, analýza stavby tela (váhou OMRON: podiel tuku v tele v %, množstvo viscerálneho tuku v %, BMI, podiel kostrového svalstva v %), somatické vyšetrenie (štandardné meranie tlaku krvi a pulzovej frekvencie), stanovenie biochemických parametrov z kapilárnej krvi (prístrojom Accutrend – glykémia, koncentrácia celkového cholesterolu, triacylglycerolov). Intervenovaných bolo 15 klientov.

Dlhodobé intervenčné aktivity Poradenského centra ochrany a podpory zdravia: pokračovanie v individuálnej intervencii prostredníctvom činnosti Poradne zdravia a výjazdmi mobilnej poradne zdravia; mediálna intervencia na regionálnej úrovni zameraná na rizikové faktory vyplývajúce zo životného štýlu; prehľbovanie intervenčných aktivít zameraných na nefarmakologické ovplyvňovanie hypertenzie a jej primárnu prevenciu; vyhodnocovanie incidencie a prevalencie jednotlivých rizikových faktorov a ukazovateľov zdravotného stavu; využívanie údajov o prevalencii rizikových faktorov zdravia pri realizácii cielenej regionálnej štátnej zdravotnej politiky s aktuálnou orientáciou pre vytvorenie celospoločenských predpokladov primárnej prevencie chronických neinfekčných ochorení; uplatňovanie postupov, kritérií a odporúčaní v súlade s odporúčaniami pre prevenciu a liečbu srdcovo-cievnych chorôb, v súlade odporúčaniami európskych aj národných lekárskejších odborných spoločností, v súlade so súhrnom európskych odporúčaní pre prevenciu kardiovaskulárnych ochorení v klinickej praxi a s Národným akčným plánom v prevencii obezity; poskytovanie informácií, odbornej edukačnej literatúry a edičných materiálov (vypracovaných zamestnancami RÚVZ Trebišov) masmédiám a ďalším záujemcom (napr. informačné letáky venované témam svetových dní a kampaní). Tieto odborné materiály sú prístupné aj na webovom sídle úradu. Všetci klienti Poradne zdravia dostanú cieleňý zdravotno-výchovný materiál vrátane receptárov, ako doplnok poradenstva.

Nitriansky kraj:

Oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu v Nitrianskom kraji v rámci svojich činností realizovali a plnili rôzne programy, projekty a úlohy na regionálnej úrovni.

Projekt: „**Linka pomoci na odvykanie od fajčenia**“ - v súvislosti s nadobudnutím účinnosti zákona č. 89/2016 Z. z. o výrobe, označovaní a predaji tabakových výrobkov a súvisiacich výrobkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, RÚVZ v Nitrianskom kraji v roku 2023 poskytovali telefonické poradenstvo na odvykanie od fajčenia na telefonickú linku 0908 222 722 v zmysle metodického usmernenia ÚVZ SR č. OPZ/8865/116475 zo dňa 27.10.2020.

Projekt: „**Viem, čo zjem**“ –OPZaVkJ realizovali prednáškové činnosti na základných školách, ktoré sa zapojili do uvedeného projektu na podporu zdravej výživy detí.

OPZaVkJ v Komárne realizovali vlastné projekty s názvom „**Zdravý životný štýl**“, „**Pohybom ku zdraviu**“, „**Zdravý životný štýl očami detí**“, cieľom projektu bolo poskytnúť obyvateľom okresu Komárno možnosť oboznámiť sa so zásadami zdravého životného štýlu. Určený bol pre všetky vekové kategórie. Stabilné jadro projektu tvorila prednáška o zdravom životnom štýle (Význam pohybu, správneho stravovania a myslenia) a navyše snahou bolo obohatiť program o nenáročné cvičenia.

OPZaVkJ v Leviciach na regionálnej úrovni zrealizovali vlastnú zdravotno-výchovnú akciu „**Povedz zdraviu a pohybu áno**“.

V roku 2023 OPZaVkJ RÚVZ Topoľčany sa aktívne zapojili do 3 projektov v Topoľčianskom regióne. V spolupráci so Zväzom postihnutých civilizačnými chorobami (ZPCCH) sa zúčastnili ako odborní garanti na **športovom dni v obci Krnča**. V spolupráci s Mestským úradom Topoľčany sa zamestnanci RÚVZ Topoľčany aktívne zapojili do **športového dňa** v obci Nitriansky Blatnica. V spolupráci s Tríbečským osvetovým strediskom v Topoľčanoch a Obchodnou akadémiou v Topoľčanoch aktívne spolupracovali na **Dňoch zdravia na Obchodnej akadémii v Topoľčanoch**.

Prešovský kraj:

RÚVZ so sídlom v Prešove

Spolupracovali pri realizácii projektu Viem, čo zjem. Témou tohto ročníka bola ovocie a zelenina. Cieľom bolo vysvetliť formou primeranou veku žiaka význam ovocia a zeleniny pre zdravie človeka a získať vedomosti o význame rôzneho denného času vhodného na konzumáciu ovocia a zeleniny. Uskutočnili 10 školení pre 52 žiakov 3. až 6. ročníka ZŠ M. Nešpora a Prostejovská v Prešove. Spätná väzba bola tak ako po minulé roky kladná, učitelia aj žiaci si žiadali pokračovanie tohto projektu aj v nasledujúcich rokoch.

Aj tohto roku sa zapojili do Programu školská zelenina, ovocie a mlieko kde hravou formou deti učili o dôležitosti konzumácie týchto potravín. Edukačné aktivity vykonali pre 125 detí na ZŠ Ľubotice a Solivar.

Zvýšenie povedomia o ochoreniach preventabilných očkovaním a vybraných prenosných ochoreniach u odíencov z Ukrajiny a marginalizovaných skupín obyvateľstva je názov projektu WHO, do ktorého sa zapojili prípravou letákov a brožúr a ich následnou distribúciou. Jeho cieľom je zvýšenie povedomia o ochoreniach preventabilných očkovaním a vybraných prenosných ochoreniach a tým aj zvýšenie úrovne zaočkovanosti v marginalizovaných rómskych komunitách okresu Prešov a Sabinov a v komunite odíencov z Ukrajiny žijúcich v okrese Prešov a Sabinov.

Úrady verejného zdravotníctva na Slovensku vyhlásili jubilejný, X. ročník celonárodnej kampane „VYZVI SRDCE K POHYBU“. V rámci tejto kampane distribuovali materiál a informovali o priebehu tejto kampane.

Projekt PERCH je projekt MZSR financovaný Európskou úniou, ktorého hlavným cieľom je znížiť výskyt rakoviny krčka maternice aj pomocou zvýšenia zaočkovanosti dievčat a chlapcov do veku 15 rokov proti vírusu HPV na 90%. Úlohou v tomto projekte bolo zvyšovať povedomie o očkovaní u detí a ich rodičov pomocou edukačných aktivít. Zrealizovali 11 besied na stredných školách.

RÚVZ so sídlom v Bardejove

V rámci Školského programu vykonávajú zdravotno – výchovné prednášky pre žiakov MŠ a ZŠ, ktorí sú zapojení do projektu Školské ovocie a zelenina a školské mlieko. Vykonali 32 prednášok pre 836 žiakov k téme Školské ovocie a zelenina a 28 prednášok pre 762 žiakov na tému mlieko.

V rámci kampane Vyzvi srdce k pohybu propagovali význam pohybovej aktivity, jej dôležitosť pre zdravie v každom veku. Zároveň ponúkli možnosť účastníkom vypísať účastnícke listy a zapojiť sa tak do celoslovenskej súťaže. O súťaži informovali verejnosť prostredníctvom regionálnej tlače, ale aj prostredníctvom sociálnych sietí. Okres Bardejov získal 5. miesto za najväčší počet prihlásených účastníkov.

RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni

Do projektu „Adamko, hravo-zdravo“ boli zapojené MŠ Kamienka, MŠ Nová Ľubovňa, MŠ a ZŠ Podolíneec, poskytli poradenstvo a spoluprácu jednotlivým koordinátorom. Pre deti MŠ Forbasy uskutočnili prednášku pod názvom „Stomatohygienu“.

Pracovníci OPZ a VkZ v rámci realizácie projektu Zdravé mesto spolupracovali s garantom projektu pri MÚ v Starej Ľubovni pri príprave aktivít.

Do projektu Školy podporujúce zdravie (ŠPZ) bolo zapojených 6 materských škôl.

V súvislosti s realizáciou programu „Školský program“ uskutočnili prednášku pod názvom „Zdravá životospráva“ pre deti MŠ v Orlove.

V rámci realizácie projektu RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni zabezpečili prednášku v Spojenej škole internátnej v Starej Ľubovni pod názvom „Obezita“.

Národný onkologický program SR - zorganizovali 1 prednášku zameranú na tému „Pitná voda a zdravie“ pre 21 žiakov ZŠ v Hniezdnom, 1 prednášku „Duševné zdravie“ pre 45 študentov Spojenej školy v Starej Ľubovni.

„Zvyšovanie informovanosti o chorobách v komunitách ukrajinských odíencov a iných zraniteľných skupín (rómske komunity) v okrese Stará Ľubovňa“

Projektová aktivita 1: Podpora zdravia v komunitách ukrajinských odíencov a iných zraniteľných skupín (rómske komunity) v okrese Stará Ľubovňa - Cieľom bolo analyzovať rizikové faktory neprenosných ochorení u ukrajinských odíencov a iných zraniteľných skupín (rómske komunity) v okrese Stará Ľubovňa.

RÚVZ so sídlom vo Svidníku

Zapojili sa do projektu “Podpora zdravia a opatrenia zamerané na zníženie rizika vzniku a šírenia infekčných ochorení prenášaných vodou a ochorení preventabilných očkovaním v rómskej komunite a v komunite ukrajinských odídencom”. Cieľom bola podpora zdravia v rómskych komunitách a komunite ukrajinských odídencom v okresoch Svidník a Stropkov. V rámci projektu boli spracované zdravotno-výchovné materiály, ktoré boli distribuované účastníkom projektu pri edukačných aktivitách v obciach, terénnym sociálnym pracovníkom a zástupcom OZ Zdravých regiónov v okrese Svidník a Stropkov a na ambulancie praktickým lekárom pre deti a dorast.

Realizovali zdravotno-výchovné podujatia pre marginalizované rómske komunity v spolupráci so starostami obcí, pediatriami, terénnymi sociálnymi pracovníkmi, OZ Zdravé regióny v okresoch Svidník a Stropkov. Celkovo bolo edukovaných 322 osôb z rómskej komunity.

V rámci 12 výjazdov (Svidník 3x, Stropkov, V. Olšava, Kolbovce, V. Mirošov 2x, Stročin, N. Komárnik, Kružlová, Roztoky), vyšetrovali rizikové faktory srdcovo-cievnych ochorení – celkový cholesterol a glukózu, triglyceridy, HDL cholesterol, antropometrické ukazovatele – BMI, WHR, tlak krvi a poskytovali odborné poradenstvo. Celkovo bolo vyšetrených a edukovaných 239 osôb z rómskej komunity a azylového domu, z toho bolo 188 žien a 51 mužov.

V spolupráci s pediatričkou, ktorá je tiež odídenec z Ukrajiny, a s pracovníčkou organizácie Človek v ohrození realizovali zdravotno-výchovné podujatie pre odídencom z Ukrajiny. Na stretnutí sa riešila s matkami detí problematika zaočkovanosti odídencom v UA a aj doočkovanie detí podľa očkovacieho kalendára na Slovensku, vyšetrovali sa rizikové faktory srdcovo-cievnych ochorení – celkový cholesterol a glukózu, antropometrické ukazovatele, tlak krvi a poskytli odborné poradenstvo 11 osobám. Boli spracované zdravotno-výchovné materiály VHA – žltáčka typu A a očkovanie a distribuované na ambulancie praktickým lekárom pre deti a dorast pracovníčke organizácie Človek v ohrození.

RÚVZ so sídlom v Humennom

V prostredí škôl realizujú besedy a prednášky na témy súvisiace so zdravým životným štýlom (zdravá výživa, pitný režim, pohybová aktivita). Spolu prezentovali v materských školách, na základných a stredných školách 102 prednášok pre 1875 detí, žiakov a študentov. V oblasti výchovy k zdravým vzťahom a sexuálneho zdravia uskutočnili 21 aktivít a edukovaných bolo 405 žiakov a študentov. Ďalšie témy, ku ktorým sa vykonávajú edukačné aktivity – Riziká piercingu a tetovania (6 aktivít – 91 edukovaných), Aktivity zamerané na pamäť (46 aktivít – 936 edukovaných), Hygienické návyky (22 aktivít – 390 edukovaných), Psí tulák (4 aktivity – 58 edukovaných), Les nie je smetisko (4 aktivity – 52 edukovaných), Trávenie voľného času a spánok (4 aktivity – 74 edukovaných), Dopravná výchova (12 aktivít – 194 edukovaných), Prvá pomoc (18 aktivít – 295 edukovaných), Život v lese (2 aktivity – 34 edukovaných), Čo by sme mali vedieť o Alzheimerovej chorobe (1 aktivita – 55 edukovaných). Spolu bolo realizovaných v materských školách, na základných a stredných školách 119 edukačných aktivít.

Zamestnanci oddelenia vykonávali edukačné aktivity na iné témy aj pre ľudí v produktívnom veku (Resocia Repejov, Cirkevná spojená škola Humenné, Spojená škola internátna Humenné, OA Humenné, MŠ Humenné) - 1 besedu o význame pitného režimu pre človeka (14 edukovaných), 1 besedu zameranú na riziká zvýšenej konzumácie alkoholu (4 edukovaní), 3 besedy o prevencii rakoviny (7 edukovaných), 1 besedu o zdravej výžive (7 edukovaných), 1 aktivitu o prevencii Alzheimerovej choroby (3 edukovaní), 4 besedy zamerané na prevenciu srdcovocievnych ochorení (31 edukovaných) a 2 besedy o prevencii ochorenia Diabetes mellitus (23 edukovaných). Záujemcom vykonali komplexné vyšetrenie Testu zdravé srdce, a zároveň sme distribuovali odbornovo-vzdelávací materiál k daným témam. Aktivít sa spolu zúčastnilo 89 ľudí v produktívnom veku.

Pre ženy z Únie žien a Územného spolku červeného kríža realizovali preventívne aktivity zamerané na zdravý životný štýl, význam očkovania, prevenciu Diabetes mellitus a prevenciu rakovinových ochorení. Zúčastnilo sa 66 žien.

Výchovno-vzdelávacie aktivity, ktoré prispievajú k zlepšovaniu úrovne zdravotného uvedomenia seniorov, realizovali v denných centrách v Humennom a v Stakčíne, v domovoch sociálnej starostlivosti v Humennom, pre seniorov v Jednote dôchodcov v Lackovciach a pre seniorov v Územnom spolku červeného kríža v Lackovciach a v Brekove. Edukačné aktivity pre seniorov v roku 2023 - 5 besied s informáciami o prevencii rakoviny (90 edukovaných), 9 besied o zdravej výžive a pitnom režime (174

edukovaných), 5 aktivít zameraných na význam pohybovej aktivity (77 edukovaných), 3 aktivity zamerané na informácie o činnosti mozgu (51 edukovaných), 5 besied venovaných možnostiam prevencie Alzheimerovej choroby (101 edukovaných), 5 aktivít o prevencii ochorenia Diabetes mellitus (89 edukovaných), 7 besied o význame očkovania seniorov (123 edukovaných) a 4 aktivity o prevencii osteoporózy (86 edukovaných). U záujemcov vykonali komplexné vyšetrenie Testu zdravé srdce, merali krvný tlak a množstvo telesného tuku, a zároveň distribuovali odbornovo-vzdelávací materiál k daným témam. Aktivít sa spolu zúčastnilo 791 seniorov.

RÚVZ so sídlom vo Vranove nad Topľou

Participácia v školských programoch „Školský program - mlieko“ a „Školský program - ovocie a zelenina“, ktorých cieľom je motivovať žiakov základných škôl k vyváženému stravovaniu a zdravému životnému štýlu, správnym stravovacím návykom a podpore záujmu o pohybové aktivity. Tieto programy sa realizovali na základných a stredných školách v okrese Vranov nad Topľou.

V pôsobnosti RÚVZ so sídlom vo Vranove nad Topľou je aj Národná stratégia SR pre bezpečnosť cestnej premávky. Zrealizovali prednášky s interaktívnymi prezentáciami zameranými na nepriaznivý vplyv návykových látok a alkoholu na ľudský organizmus.

Realizovali aktivitu so zameraním na stomatohygienu, ktorej cieľom je motivovať deti a mládež k pravidelným návykom ústnej hygieny a tak predchádzať ochoreniam v ústnej dutine. Na prevenciu zubného kazu boli použité pomôcky a modely, kde si žiaci materských a základných škôl nacvičovali správnu techniku čistenia zubov a jazyka.

Pripravili aktivitu so zameraním na pedikulózu, ktorá bola realizovaná v marginalizovaných skupinách okresu Vranov nad Topľou.

RÚVZ so sídlom v Poprade

V rámci sledovania zdravotného stavu obyvateľstva spracovaním a analýzou Listov o prehliadke mŕtveho za okresy Poprad, Kežmarok, Levoča boli analyzované príčiny úmrtnosti a mapovaná nerovnosť v úmrtnosti medzi Rómami a majoritou. Spracovaných bolo za okres Poprad 628 a za okresy Kežmarok a Levoča 464 úmrtných listov. Najčastejšou príčinou úmrtia bola diagnóza I50 – srdcové zlyhanie.

Vytvorili a odprezentovali prednášku na tému „Prevencia rakoviny prsníka“ na strednej škole, kde bolo edukovaných 50 študentov. V spolupráci s organizáciou Zdravé regióny bola zorganizovaná na rovnakú tému prednáška v komunitnom centre Spišský Štiavnik pre znevýhodnenú skupinu 18 žien.

Nitriansky kraj

Oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu v Nitrianskom kraji v rámci svojich činností realizovali a plnili rôzne programy, projekty a úlohy na regionálnej úrovni.

Projekt: „**Linka pomoci na odvykanie od fajčenia**“ - v súvislosti s nadobudnutím účinnosti zákona č. 89/2016 Z. z. o výrobe, označovaní a predaji tabakových výrobkov a súvisiacich výrobkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, RÚVZ v Nitrianskom kraji v roku 2023 poskytovali telefonické poradenstvo na odvykanie od fajčenia na telefonickú linku 0908 222 722 v zmysle metodického usmernenia ÚVZ SR č. OPZ/8865/116475 zo dňa 27.10.2020.

Projekt: „**Viem, čo zjem**“ –OPZaVkJ realizovali prednáškové činnosti na základných školách, ktoré sa zapojili do uvedeného projektu na podporu zdravej výživy detí.

OPZaVkJ v Komárne realizovali vlastné projekty s názvom „**Zdravý životný štýl**“, „**Pohybom ku zdraviu**“, „**Zdravý životný štýl očami detí**“, cieľom projektu bolo poskytnúť obyvateľom okresu Komárno možnosť oboznámiť sa so zásadami zdravého životného štýlu. Určený bol pre všetky vekové kategórie. Stabilné jadro projektu tvorila prednáška o zdravom životnom štýle (Význam pohybu, správneho stravovania a myslenia) a navyše snahou bolo obohatiť program o nenáročné cvičenia.

OPZaVkJ v Leviciach na regionálnej úrovni zrealizovali vlastnú zdravotno-výchovnú akciu „**Povedz zdraviu a pohybu áno**“.

V roku 2023 OPZaVkJ RÚVZ Topoľčany sa aktívne zapojili do 3 projektov sv Topoľčianskom regióne. V spolupráci so Zväzom postihnutých civilizačnými chorobami (ZPCCH) sa zúčastnili ako odborní garanti na **športovom dni v obci Krnča**. V spolupráci s Mestským úradom Topoľčany sa zamestnanci RÚVZ Topoľčany aktívne zapojili do **športového dňa** v obci Nitriansky Blatnica. V spolupráci s Trábečským osvetovým strediskom v Topoľčanoch a Obchodnou akadémiou v Topoľčanoch aktívne spolupracovali na **Dňoch zdravia na Obchodnej akadémii v Topoľčanoch**.

Trenčiansky kraj

RÚVZ so sídlom v Trenčíne

28.2.2023 sa uskutočnili preventívne vyšetrenia pre **seniorov Jednoty dôchodcov v Rudníku**. Vyšetrených bolo 27 seniorov.

10.3.2023 sa uskutočnili preventívne vyšetrenia pre zamestnancov **firmy Branson Ultrasonic, a.s.** v Novom Meste nad Váhom. Vyšetrených sa zúčastnilo 49 zamestnancov.

12.4.2023 sa uskutočnili preventívne vyšetrenia **vo firme Valicare s.r.o** v Trenčianskej Turnej. Bolo vyšetrených 16 zamestnancov.

17.- 18.4.2023 sa realizovali preventívne vyšetrenia pre zamestnancov **Gymnázia E. Štúra** v Trenčíne. Vyšetrených bolo 40 zamestnancov.

20.-21.4.2023 sa uskutočnili preventívne vyšetrenia pre zamestnancov **Lídl-logistické centrum, Nemšová**. Vyšetrených bolo 82 zamestnancov.

26.4.2023 sa realizovali preventívne vyšetrenia pre zamestnancov **firmy Považský cukor, a.s.** Vyšetrených bolo 41 zamestnancov.

11.5.2023 sa uskutočnili preventívne vyšetrenia pre zamestnancov **firmy Branson Ultrasonic, a.s.** v Novom Meste nad Váhom. Vyšetrených bolo 34 zamestnancov.

31.5.2023 sa uskutočnili preventívne vyšetrenia pre zamestnancov **firmy LEONI Wiring Systems Slovakia, spol. s.r.o v Trenčíne**. Celkovo bolo vyšetrených 67 zamestnancov.

8.6.2023 sa uskutočnili preventívne vyšetrenia **pre zamestnancov Trenčianskeho samosprávneho kraja**. Vyšetrených bolo 55 zamestnancov.

10.6.2023 sa uskutočnil **Deň zdravia v Trenčianskych Tepliciach**. Vyšetrených bolo 77 klientov.

24.-25.8.2023 sa realizovali preventívne vyšetrenia na **Strednej zdravotníckej škole Celestíny Šimurkovej v Trenčíne**. Vyšetrených bolo 23 zamestnancov.

06.09.2023 sa uskutočnili preventívne vyšetrenia pre zamestnancov **Okresného úradu Myjava a Mestského úradu Myjava**. Vyšetrených bolo 46 zamestnancov.

14.09.2023 sa realizovali preventívne vyšetrenia pre zamestnancov spoločnosti **Kúpele Trenčianske Teplice a.s.** Vyšetrených bolo 24 zamestnancov.

19.10.2023 sa uskutočnili preventívne vyšetrenia **vo firme HEITEC Slovensko, spol. s r.o.** Vyšetrených bolo 17 zamestnancov.

06.11.2023 sa realizovali preventívne vyšetrenia pre zamestnancov **Strednej odbornej školy obchodu a služieb v Trenčíne**. Vyšetrených bolo 18 zamestnancov.

08.12.2023 sa uskutočnili preventívne vyšetrenia pre zamestnancov **Všeobecnej zdravotnej poisťovne v Trenčíne**. Vyšetrených bolo 26 zamestnancov.

Preventívne vyšetrenia boli zamerané na vyšetrenia z krvi: celkový cholesterol, glykémia a meranie krvného tlaku. Na každej preventívnej akcii bolo zároveň poskytnuté odborné poradenstvo v oblasti zdravého životného štýlu so zameraním na význam zdravej výživy a pohybovú aktivitu. Klienti, ktorí mali zvýšené hodnoty boli odoslaní k lekárovi.

RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici

Oddelenie podpory zdravia vykonáva preventívne vyšetrenia zamestnancov a zúčastníkov, ktoré sú realizované pre zvýšenie ochrany, podpory a udržania zdravia obyvateľov.

V spolupráci s oddelením PPL, so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou a s **firmou Bel Power Solutions v Dubnici nad Váhom** sa vykonávali preventívne vyšetrenia zamestnancov. Uskutočnili sa merania tlaku krvi a pulzu, antropometrických ukazovateľov, merania celkového cholesterolu a glukózy v krvi. Celkovo bolo vyšetrených 60 zamestnancov.

V tomto roku sa dvakrát v spolupráci so **ZŠ Pruské** realizovali prednášky Benefity pohybovej aktivity pre 5. ročník a antropometrické vyšetrenia žiakov. Merala sa výška, váha, % telesného tuku, % kostrového svalstva, BMI a bazálneho metabolizmu. Edukovaných a vyšetrených bolo celkovo 119 žiakov a 4 učiteľky.

V spolupráci s oddelením PPL, HDM, so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou a s **firmou Mäsokombinát v Púchove** sa vykonávali preventívne vyšetrenia zamestnancov. Uskutočnili sa merania tlaku krvi a pulzu, antropometrických ukazovateľov, merania celkového cholesterolu a glukózy v krvi. Celkovo bolo vyšetrených 45 zamestnancov.

V spolupráci s oddelením PPL, so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou a s **firmou AGROFARMA Červený Kameň** sa vykonávali preventívne vyšetrenia zamestnancov. Uskutočnili sa merania tlaku krvi a

pulzu, antropometrických ukazovateľov, % telesného tuku, merania celkového cholesterolu a glukózy v krvi. Celkovo bolo vyšetrených 77 zamestnancov.

V spolupráci s oddelením PPL, s poisťovňou Union a s **firmou KONŠTRUKTA v Dubnici nad Váhom** sa vykonávali preventívne vyšetrenia záujemcov. Uskutočnili sa merania tlaku krvi a pulzu, antropometrických ukazovateľov, % telesného tuku, BMI, merania celkového cholesterolu, glukózy, hemoglobínu a urei v krvi. Záujemcovia mali možnosť dať si vyšetriť aj obsah CO vo výdychu u fajčiarov. Celkovo bolo vyšetrených 41 záujemcov.

V spolupráci s oddelením PPL, so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou a s **firmou Dongil Rubber Belt v Považskej Bystrici** sa vykonávali preventívne vyšetrenia zamestnancov. Uskutočnili sa merania tlaku krvi a pulzu, antropometrických ukazovateľov, oxymetrie, merania celkového cholesterolu a glukózy v krvi. Celkovo bolo vyšetrených 104 zamestnancov.

V spolupráci s oddelením PPL, so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou a s **firmou Danfoss Power Solutions v Považskej Bystrici** sa vykonávali preventívne vyšetrenia zamestnancov. Uskutočnili sa merania tlaku krvi a pulzu, antropometrických ukazovateľov, % telesného tuku, merania celkového cholesterolu a glukózy v krvi. Celkovo bolo 76 vyšetrených.

V spolupráci s oddelením PPL, so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou a s **firmou ALW Slovakia s.r.o. v Považskej Bystrici** sa vykonávali preventívne vyšetrenia zamestnancov. Uskutočnili sa merania tlaku krvi a pulzu, antropometrických ukazovateľov, merania celkového cholesterolu a glukózy v krvi. Celkovo bolo vyšetrených 45 zamestnancov.

V spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou a s **Mestským úradom v Považskej Bystrici** sa vykonávali preventívne vyšetrenia zamestnancov. Uskutočnili sa merania tlaku krvi a pulzu, antropometrických ukazovateľov, merania celkového cholesterolu, glukózy a urei v krvi. Celkovo bolo vyšetrených 40 zamestnancov.

V spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou a s **kúpeľmi Nimnica** sa vykonávali preventívne vyšetrenia zamestnancov. Uskutočnili sa merania tlaku krvi a pulzu, antropometrických ukazovateľov, merania celkového cholesterolu a glukózy v krvi. Celkovo bolo vyšetrených 21 zamestnancov.

V spolupráci s poisťovňou Union a s **reštauráciou Hošták v Považskej Bystrici** sa vykonávali preventívne vyšetrenia AVON Lady. Uskutočnili sa merania tlaku krvi a pulzu, antropometrických ukazovateľov, % telesného tuku, BMI, merania celkového cholesterolu, glukózy, hemoglobínu a urei v krvi. Záujemkyne mali možnosť dať si vyšetriť aj obsah CO vo výdychu u fajčiarov. Celkovo bolo vyšetrených 11 záujemkýň.

V spolupráci s oddelením PPL, s poisťovňou Union a s **firmou Continental Matador Truck Tires, s.r.o. v Púchove** sa vykonávali preventívne vyšetrenia záujemcov. Uskutočnili sa merania tlaku krvi a pulzu, antropometrických ukazovateľov, % telesného tuku, BMI, merania celkového cholesterolu, glukózy, hemoglobínu a urei v krvi. Záujemcovia mali možnosť dať si vyšetriť aj obsah CO vo výdychu u fajčiarov. Celkovo bolo vyšetrených 38 záujemcov.

V spolupráci s oddelením PPL, so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou a s **firmou Continental Matador Truck Tires, s.r.o. v Púchove** sa vykonávali preventívne vyšetrenia zamestnancov. Uskutočnili sa merania tlaku krvi a pulzu, antropometrických ukazovateľov, merania celkového cholesterolu, glukózy a urei v krvi. Celkovo bolo vyšetrených 48 zamestnancov.

V spolupráci s oddelením PPL a so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou a s **firmou Bonfiglioli v Považskej Bystrici** sa vykonávali preventívne vyšetrenia zamestnancov. Uskutočnili sa merania tlaku krvi a pulzu, antropometrických ukazovateľov, merania celkového cholesterolu a glukózy v krvi. Celkovo bolo vyšetrených 42 zamestnancov.

V spolupráci s oddelením PPL, so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou a s **firmou Hanon System v Ilave** sa vykonávali preventívne vyšetrenia zamestnancov. Uskutočnili sa merania tlaku krvi a pulzu, antropometrických ukazovateľov, merania celkového cholesterolu a glukózy v krvi. Celkovo bolo vyšetrených 48 zamestnancov.

V spolupráci s oddelením PPL, s poisťovňou Union a s **firmou RONA v Lednických Rovniach** sa vykonávali preventívne vyšetrenia záujemcov. Uskutočnili sa merania tlaku krvi a pulzu, antropometrických ukazovateľov, % telesného tuku, BMI, merania celkového cholesterolu, glukózy, hemoglobínu a urei v krvi. Záujemcovia mali možnosť dať si vyšetriť aj obsah CO vo výdychu u fajčiarov. Celkovo bolo vyšetrených 17 záujemcov.

V spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou sa počas **Jarmoku v Považskej Bystrici** vykonávali preventívne vyšetrenia návštevníkov jarmoku. Uskutočnili sa merania tlaku krvi a pulzu,

antropometrických ukazovateľov, merania celkového cholesterolu a glukózy v krvi. Celkovo bolo vyšetrených 220 záujemcov.

V spolupráci s oddelením PPL, so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou a s **firmou Koval Systems v Beluši** sa vykonávali preventívne vyšetrenia zamestnancov. Uskutočnili sa merania tlaku krvi a pulzu, antropometrických ukazovateľov, merania celkového cholesterolu a glukózy v krvi. Celkovo bolo vyšetrených 70 zamestnancov.

V spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou a **Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Považskej Bystrici** sa vykonávali preventívne vyšetrenia zamestnancov. Uskutočnili sa merania tlaku krvi a pulzu, antropometrických ukazovateľov, merania celkového cholesterolu a glukózy v krvi. Celkovo bolo vyšetrených 29 záujemcov.

V spolupráci s Považským osvetovým strediskom sa uskutočnili preventívne vyšetrenia počas **Svetového dňa srdca** v Považskom osvetovom stredisku. Uskutočnili sa merania tlaku krvi a pulzu, antropometrických ukazovateľov, obvodu pása a bokov, BMI, % telesného tuku, % kostrového svalstva, bazálneho metabolizmu a viscerálneho tuku a merania celkového cholesterolu v krvi. Celkovo bolo vyšetrených 32 záujemcov.

V spolupráci s oddelením PPL, s poisťovňou Union a s **firmou ZVS Holding v Dubnici nad Váhom** sa vykonávali preventívne vyšetrenia záujemcov. Uskutočnili sa merania tlaku krvi a pulzu, antropometrických ukazovateľov, % telesného tuku, BMI, merania celkového cholesterolu, glukózy, hemoglobínu a urei v krvi. Záujemcovia mali možnosť dať si vyšetriť aj obsah CO vo výdychu u fajčiarov. Celkovo bolo vyšetrených 38 záujemcov.

V spolupráci s oddelením PPL, s poisťovňou Union a s **firmou KONŠTRUKTA v Dubnici nad Váhom** sa vykonávali preventívne vyšetrenia záujemcov. Uskutočnili sa merania tlaku krvi a pulzu, antropometrických ukazovateľov, % telesného tuku, BMI, merania celkového cholesterolu, glukózy, hemoglobínu a urei v krvi. Záujemcovia mali možnosť dať si vyšetriť aj obsah CO vo výdychu u fajčiarov. Celkovo bolo vyšetrených 40 záujemcov.

Zároveň bolo poskytnuté odborné poradenstvo v oblasti zdravého životného štýlu a zdravotno-výchovný materiál.

RÚVZ so sídlom v Prievidzi

V rámci projektu Stomatohygiena bolo v troch materských školách realizovaných celkovo 28 prednášok spojených jednak s prácou s pracovnými zošitmi ako aj s praktickým nácvikom správnej techniky umývania zubov, celkovo edukovaných 82 detí predškolského veku.

Trnavský kraj

RÚVZ so sídlom v Trnave

Na regionálnej úrovni bola zdravotno-výchovná činnosť zameraná na zníženie chorobnosti a úmrtnosti na vybrané skupiny civilizačných ochorení so zameraním na zníženie prevalencie osôb s rizikovým životným štýlom. Cestou činnosti centra výchovy a podpory zdravia bola zdravotno-výchovná intervencia realizovaná individuálnou, skupinovú a mediálnou formou poradenskej činnosti so zameraním na správnu výživu, prevenciu fajčenia, požívanie alkoholu, nedostatočnú pohybovú aktivitu, hypertenziu, stres a zmenu životného štýlu. Ťažiskom poradenskej činnosti bolo okrem individuálneho poradenstva poskytovanie základných informácií o zdravotnom stave. Z uskutočnených aktivít uvedieme : Dni zdravia Trnava, Deň zdravia sociálna poisťovňa Trnava, Týždeň zdravia Bekaert Hlohovec, Deň zdravia IKEA Trnava, Majcichov, Deň zdravia JAVYS Jaslovské Bohunice, STILLANTIS Trnava, Deň zdravia Respect Piešťany, Deň zdravia ZSE Trnava, Piešťany, Deň zdravia Trstín, DZ Autocomodex Trnava, spolupráca na projektoch „Komunitný plán sociálnych služieb za oblasť Seniori a Deti, Mládež a Rodina“, školský program Ovocie, zelenina a mlieko, projekt R-CISZS-verejné zdravotníctvo...

Zdravé mestá

Dni zdravia DC Kopánka Trnava

V súvislosti so Svetovým dňom zdravia sa OPZaVkZ dňa 5.4.2023 zúčastnil akcie Deň zdravia v priestoroch Denného centra seniorov Kopánka Trnava. Zabezpečili sme vyšetrenie cholesterolu z kapilárnej krvi, meranie TK, P a % množstva telesného tuku s následným poradenstvom. Poskytli sme vhodný zdravotno-výchovný materiál. Akcie sa zúčastnilo 16 klientov.

Deň zdravia Slovenská Nová Ves

V rámci DZ sa OPZaVkJ dňa 17.5.2023 zúčastnil na akcii v priestoroch kultúrneho domu v Slovenskej Novej Vsi . Zabezpečili sme vyšetrenie cholesterolu ,glukózy, meranie TK, P, meranie % množstva telesného tuku, kostrového svalstva, bazálneho metabolizmu , viscerálneho tuku. K výsledkom bolo poskytnuté individuálne poradenstvo a zdravotno-výchovný materiál. Vyšetřili sme 22 klientov.

Deň zdravia Voderady

Dňa 18.5.2023 OPZaVkJ v rámci dňa zdravia v priestoroch kultúrneho domu vo Voderadoch zabezpečil pre verejnú vyšetřenie cholesterolu , glukózy , meranie TK, P, meranie % množstva telesného tuku, kostrového svalstva, bazálneho metabolizmu , viscerálneho tuku. K výsledkom bolo poskytnuté individuálne poradenstvo a zdravotno-výchovný materiál. Vyšetřili sme 40 klientov.

Dni zdravia Trnava 14.6.-15.6.2023

RÚVZ – odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu je na uvedenej akcii jeden z hlavných účastřníkov a spoluorganizátorov Mestského úradu v Trnave. Vyšetřeniu glukózy a cholesterolu z kvapky krvi predchádzalo vyplnenie dotazníkov TZS, dotazník životného štýlu, fajčiaru vyplnili Fagerstromov dotazník. Následne bolo poskytnuté individuálne poradenstvo k zisteným rizikovým faktorom s doporučením optimálne primeraných zmien v spôsobe životného štýlu. V základnej poradni na podporu zdravia bolo vyšetřených 299 ľudí v rámci TZS. Mimo TZS bolo vyšetřených 15 klientov. Čakajúcim na vyšetřenie bol distribuovaný zdravotno-výchovný materiál v počte 15 titulov – 650 ks. Prístrojom OMRON BF 510 bolo vyšetřených 275 ľudí. Vyšetřenie lipidového spektra (cholesterol, triglyceridy ,HDL cholesterol ,LDL cholesterol, non HDL cholesterol) a glukózy bolo u 76 klientov. Meranie kostrového svalstva a viscerálneho tuku bolo vykonané u 59 klientov.

Deň zdravia Trstín

Dňa 7.10.2023 sa OPZaVkJ zúčastnil na akcii Deň zdravia v priestoroch kultúrneho domu v Trstíne. Zabezpečili sme vyšetřenie lipidového spektra (cholesterol, triglyceridy, HDL a non HDL, glukóza) z kapilárnej krvi, meranie TK, P , % množstvo telesného tuku. Vyhodnotenie rizikových faktorov ovplyvňujúci zdravý životný štýl testom zdravé srdce/TZS/ a individuálne poradenstvo k zdravej výžive, nefarmakologickému ovplyvňovaniu TK, pohybovej aktivite, zvládaniu stresu. Súčasťou akcie bola aj prednáška na tému „Alzheimerova choroba“. Poskytli sme vhodný zdravotno – výchovný materiál. Akcie sa zúčastnilo 28 klientov.

Školy podporujúce zdravie:

V rámci tohto projektu sme sa v spolupráci s mestskými, obecnými úradmi a vedením v jednotlivých školách regiónu, zamerali na poskytovanie zdravotno-výchovných informácií v oblasti životosprávy, pitného režimu, pohybovej aktivity, aktívneho využívania voľného času, podporu duševného zdravia, výchovu k partnerstvu a rodičovstvu, správneho životného štýlu, prevencie drogových závislostí, odvykania od fajčenia, alkoholu, kyberšikana, nelátkové závislosti. Priebežne vykonávame prednáškové aktivity na uvedené témy a aktivačné hry na všetkých typoch škôl. V roku 2023 bolo na školách vykonaných 116 prednášok .

Pri príležitosti Svetového dňa obezity bola realizovaná Výtvarná súťaž, oslovených bolo 82 ZŠ v regióne.

Deň zdravia ÚCM ,Rybníková ul. Trnava

Odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu sa dňa 19.4.2023 v spolupráci so VŠZP zúčastnil akcie Deň zdravia v priestoroch ÚCM v Trnave. Zamestnancom a študentom sme vykonali vyšetřenie celkového cholesterolu z kapilárnej krvi, meranie TK, P, % množstvo telesného tuku, kostrového svalstva, bazálneho metabolizmu a viscerálneho tuku s následným poradenstvom. Poskytli sme vhodný zdravotno – výchovný materiál. Vyšetřili sme 38 klientov.

Deň zdravia ÚCM, Bučianska, Trnava

Odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu sa dňa 25.4.2023 v spolupráci so VŠZP zúčastnil akcie Deň zdravia v priestoroch ÚCM v Trnave. Zamestnancom a študentom sme vykonali vyšetřenie celkového cholesterolu z kapilárnej krvi, meranie TK, P s následným poradenstvom. Poskytli sme vhodný zdravotno – výchovný materiál. Vyšetřili sme 56 klientov.

Zdravé pracoviská

Deň zdravia RÚVZ so sídlom v Trnave

V súvislosti so Svetovým dňom zdravia OPZaVkJ v dňoch 11.4.-13.4.2023 pripravil pre verejnú „Dni otvorených dverí“ v priestoroch poradenského centra ochrany a podpory zdravia RÚVZ so sídlom v Trnave, ktorý bol uverejnený na www. stránke úradu. Zabezpečili sme vyšetřenia celkového cholesterolu, HDL

cholesterolu, LDL cholesterolu, glukózy, triglyceridov z kapilárnej krvi, meranie TK a P, obvod pásu a bokov, % množstva telesného tuku, viscerálneho tuku, kostrového svalstva a bazálneho metabolizmu s následným poradenstvom. Rozdali sme vhodný zdravotno-výchovný materiál. Dni otvorených dverí sa zúčastnilo 22 klientov.

Deň zdravia Autocomodex Trnava

Odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu sa dňa 28.4.2023 v spolupráci so VŠZP zúčastnil akcie Deň zdravia v priestoroch predajne Autocomodex v Trnave. Zamestnancom sme vykonali vyšetrenie celkového cholesterolu a cukru z kapilárnej krvi, meranie TK, P, meranie % množstva telesného tuku, kostrového svalstva, bazálneho metabolizmu a viscerálneho tuku s následným poradenstvom. Poskytli sme vhodný zdravotno – výchovný materiál. Vyšetřili sme 42 klientov.

Deň zdravia IKEA Trnava, Majcichov

Odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu sa v dňoch 3.5.2023 a 4.5.2023 v spolupráci so VŠZP zúčastnil akcie Deň zdravia v priestoroch fy IKEA v Trnave a Majcichove. Zamestnancom sme vykonali vyšetrenie celkového cholesterolu a cukru z kapilárnej krvi, meranie TK, P, % množstvo telesného tuku, kostrového svalstva, bazálneho metabolizmu a viscerálneho tuku s následným poradenstvom. Poskytli sme vhodný zdravotno – výchovný materiál. Vyšetřili sme 57 klientov.

Deň zdravia TAVOS Trnava, Piešťany

Odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu sa v dňoch 10.5.2023 a 23.5.2023 v spolupráci so VŠZP zúčastnil akcie Deň zdravia v priestoroch fy TAVOS v Trnave a v Piešťanoch. Zamestnancom sme vykonali vyšetrenie celkového cholesterolu a cukru z kapilárnej krvi, meranie TK, P, meranie % množstva telesného tuku, kostrového svalstva, bazálneho metabolizmu a viscerálneho tuku s následným poradenstvom. Poskytli sme vhodný zdravotno – výchovný materiál. Vyšetřili sme 45 klientov.

Deň zdravia Datalogic Zavar 16.5.2023 a 10.10.2023

V spolupráci so VŠZP sa odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu v dňoch 16.5.2023 a 10.10.2023 zúčastnil na akcii Deň zdravia v priestoroch fy Datalogic Zavar. Zamestnancom sme vykonali vyšetrenie celkového cholesterolu a cukru z kapilárnej krvi, meranie TK, P, % množstvo telesného tuku, kostrového svalstva, bazálneho metabolizmu a viscerálneho tuku s následným poradenstvom. Poskytli sme vhodný zdravotno – výchovný materiál. Vyšetřili sme 70 klientov.

Deň zdravia ÚVZ SR Bratislava

Zamestnancom úradu bolo dňa 25.5.2023 vyšetrené lipidové spektrum (cholesterol, HDL, LDL, triglyceridy), glukóza, meranie % množstva telesného tuku, kostrového svalstva, bazálneho metabolizmu a viscerálneho tuku. K vyšetreným hodnotám bolo poskytnuté odborné poradenstvo a z.v. materiál. Vyšetřili sme 25 klientov.

Deň zdravia Auto-Impex Trnava

V rámci DZ firmy Auto- Impex sa odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu dňa 27.6.2023 zúčastnil akcie. Zamestnancom sme vykonali vyšetrenie celkového cholesterolu, cukru z kapilárnej krvi, meranie TK, P a meranie % množstva telesného tuku , anamnestické a antropometrické vyšetřenia. K nameraným hodnotám bolo poskytnuté poradenstvo a vhodný zdravotno – výchovný materiál. Vyšetřili sme 23 zamestnancov.

Deň zdravia Stellantis Trnava

V spolupráci s VŠZP Trnava sa odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu v dňoch 7.9.2023 a 8.9.2023 zúčastnil na akcii Dni zdravia firmy Stellantis Trnava. Zamestnancom sme vykonali vyšetrenie celkového cholesterolu a glukózy z kapilárnej krvi , meranie TK a P, meranie % množstva telesného tuku, kostrového svalstva, bazálneho metabolizmu a viscerálneho tuku s následným poradenstvom . Poskytli sme vhodný zdravotno- výchovný materiál. Vyšetřili sme 120 zamestnancov. Vyšetřenie kostrového svalstva a viscerálneho tuku bolo vykonané u 95 zamestnancov.

Deň zdravia Bekaert Hlohovec

Dňa 19.9.2023 sme sa zúčastnili akcie „Týždeň zdravia“ v priestoroch firmy Bekaert Hlohovec. Zamestnancom sme vykonali vyšetrenie lipidového spektra (celkový cholesterol, HDL cholesterol, LDL cholesterol, non HDL cholesterol, triglyceridy) a glukózy z kapilárnej krvi, meranie TK, P a meranie % množstva telesného tuku. K nameraným hodnotám bolo poskytnuté poradenstvo a z.v. materiál. Vyšetřili sme 37 klientov.

Deň zdravia ČSOB Trnava

V spolupráci s VŠZP Trnava sa odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu dňa 11.10.2023 zúčastnil na akcii Deň zdravia v priestoroch ČSOB Trnava. Zamestnancom a klientom sme vykonali vyšetrenie celkového cholesterolu z kapilárnej krvi, meranie TK, P a meranie % množstva telesného tuku , kostrového svalstva,

bazálneho metabolizmu a viscerálneho tuku s následným poradenstvom . Poskytli sme vhodný zdravotno-výchovný materiál . Vyšetřili sme 18 zamestnancov.

RÚVZ so sídlom v Galante

Regionálny projekt: Ochrana a podpora zdravia populácie so zameraním na prevenciu civilizačných ochorení v okrese Galanta

Cieľ.

Zvýšiť informovanosť obyvateľstva o aktívnej ochrane a podpore zdravia, zlepšiť zdravotný stav obyvateľstva pozitívnym ovplyvnením vedomostí, postojov a správania. V roku 2023 sa pokračovalo v plnení úloh hore uvedeného projektu vypracovaného v r. 2006 s dôrazom na realizáciu zv. aktivít väčšieho rozsahu zameraných na vyhľadávanie rizikových faktorov u zdravých vyšetřených osôb a poradenskú činnosť. V spolupráci s MÚ Sereď , DHL Gáň, Bekaert s.r.o. Sládkovičovo, Lidl sklady Sereď a Samsung Galanta boli realizované aktivity pod názvom Dni zdravia.

Vyšetření sa zúčastnilo 448 klientov.

RÚVZ so sídlom v Dunajskej Strede

V spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou Dunajská Streda sme intenzívne pokračovali v edukačných a skríningových aktivitách, zabezpečovali sme vyšetření cholesterolu a glukózy z kapilárnej krvi, meranie krvného tlaku a pulzu u klientov v pobočke VŠZP v Dunajskej Strede.

Opakovane boli zabezpečené biochemické vyšetření ku dňu „Zdravý životný štýl“ 33 klientom spoločnosti VITALITA v Lehniciach.

Prednášky s názornou ukážkou správneho umývania rúk s následnou kontrolou pod UV lampou Derma LiteCheck poskytli Základnej škole s vyučovacím jazykom s maďarským Gyulu Szabóa v Dunajskej Strede (18 žiakov), Základnej škole s vyučovacím jazykom Ármina Vámbéryho v Dunajskej Strede (59 žiakov) a Špeciálnej škole v Dunajskej Strede (18 žiakov).

Na výjazde organizovanom s územným spolkom Slovenského červeného kríža Dunajská Streda vyšetřili (celkový cholesterol, glukóza, krvný tlak a pulz) 25 klientov klubu dôchodcov, ktorí potom absolvovali kurz prvej pomoci. Na termálnom kúpalisku v Dunajskej Strede a Topoľníkoch organizovali 4 akcie so zameraním na meranie tlaku pre návštevníkov kúpaliska (231 klientov), kde boli rozdane informačno-edukačné materiály k zníženiu krvného tlaku. Hlavným cieľom týchto akcií bolo upozorniť na riziká nesprávneho životného štýlu, zvýšiť zdravotné uvedomenie a to predovšetkým v oblasti prevencie kardiovaskulárnych ochorení. Pokračovali v realizácii projektu „Viem čo zjem“ na základných školách, počet edukovaných žiakov bolo 188. Pre záujemcov „Súťaž mladých zdravotníkov“ v Mestskom kultúrnom stredisku v Dunajskej Strede, organizovanej SČK sme poskytovali biochemické merania.

Zamestnanci oddelenia sa aktívne zapojili aj do kampane Európsky týždeň mobility v Dunajskej Strede. Dňa 19. septembra Hlavná ulica pre automobilovú dopravu bola uzavretá a týmto dňom organizátori upozornili obyvateľov okresu Dunajská Streda na dôležitosť zvyšovania environmentálneho povedomia spoločnosti. V spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou Dunajská Streda v rámci Dňa prevencie spoločnosti zabezpečovali vyšetření cholesterolu a glukózy z kapilárnej krvi, meranie krvného tlaku a pulzu zamestnancom Minit Slovensko spol. s. r.o. v Dunajskej Strede (53 zamestnancov).

RÚVZ so sídlom v Senici

Chránme sa pred drogovým nebezpečenstvom XXV – v spolupráci s Komisiou pre prevenciu kriminality a inej protispoločenskej činnosti pri mestskom zastupiteľstve Senica bol uskutočnený projekt „Chránme sa pred drogovým nebezpečenstvom XVII“. Tohtoročný seminár bol zameraný na problematiku násilia. Projekt je zameraný na prevenciu drogových závislostí, určený pre koordinátorov prevencie drogových závislostí, pedagógov, študentov, kultúrnych a osvetových zamestnancov, pre odbornú a laickú verejnusť. Realizoval sa v októbri 2023 v priestoroch.

Kto nás chráni ? - Projekt zameraný na prevenciu kriminality a protispoločenskej činnosti. Jedná sa o výtvarnú súťaž pre žiakov ZŠ a ZUŠ. Ide o výtvarné zobrazenie činnosti záchranných a obranných zložiek (hasiči, policajti, záchranári) očami detí. Do projektu sa aktívne zapojilo 162 detí a výstavu navštívilo 554 detí zo škôl v senickom okrese.

Fajčiť či nefajčiť - V Základnej škole Šaštín – Stráže bol zrealizovaný projekt „Fajčiť či nefajčiť“. Edukovaných bolo 48 žiakov. Kvíz spojený s besedou bol zatriaktívnený vyšetřením CO Smokerlyzerom. h veľkej zasadačky Mestského úradu v Senici. Celkovo bolo 31 prítomných.

Žilinský kraj

RÚVZ so sídlom v Čadci

Spolupracovali s OR PZ Čadca na realizácii projektu Tvoja správna voľba, ktorého cieľom je snaha o elimináciu trestnej činnosti pod vplyvom návykových látok (tabak, alkohol, marihuana) a informovanie o škodlivosti ich užívania. Projekt bol zameraný na deti vo veku 9-10 rokov. Celkovo sa uskutočnilo 14 besied pre 425 žiakov základných škôl.

RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne

Do ponuky edukačných aktivít bola zaradená prednáška/beseda zameraná na správanie sa k túlavým zvieratám, prevenciu besnoty a význam čistých rúk u detí. Cieľovou skupinou boli žiaci prvého stupňa základnej školy, ako najrizikovejšia skupina obľubujúca hry so zvieratami (pes, mačka). Realizovaných bolo 12 prednášok, na ktorých sa zúčastnilo 228 detí.

RÚVZ so sídlom v Liptovskom Mikuláši

Na regionálnej úrovni v roku 2023 neboli RÚVZ so sídlom v Liptovskom Mikuláši realizované projekty.

RÚVZ so sídlom v Martine

„Liga proti rakovine“ spolupráca s Centrom pomoci ligy proti rakovine, ktoré pôsobí v okrese Martin poskytuje klientom podľa dohody vyšetrenie rizikových faktorov srdcovo – cievnych ochorení a odborné poradenstvo v oblasti zdravej životosprávy, príp. spolupracujeme na rôznych projektoch a kampaniach.

„Národný onkologický program“ - v súvislosti s plnením úloh vyplývajúcich z Národného onkologického programu realizovali prednášky na témy „Prevencia rakoviny prsníka“, „Samovyšetrenie prsníkov“, Prevencia rakoviny semenníkov“ a „Prevencia rakoviny hrubého čreva a konečníka“ – počet aktivít 3, počet zúčastnených 44.

V spolupráci s LPR Martin a zdravotnou poisťovňou Dôvera sme sa zúčastnili zdravotno – výchovnej kampane „Festival zdravia“, kde jednou z jeho častí bola venovaná prevencii onkologických ochorení. Poradenstvo sme poskytli 73 klientom.

RÚVZ so sídlom v Žiline

„Žilinské dni zdravia“- Ide o intervenčné zdravotno-výchovné aktivity, ktoré sa pre širokú verejnosť realizujú v rámci mesta Žilina. Od roku 2004 sa každoročne organizujú pri príležitosti „Svetového dňa srdca“. Na akcii participujú viaceré zložky- MÚ Žilina, zdravotné poisťovne (Union, VŠZP, Dôvera), SČK, Kultúrne osvetové stredisko Žilina, SZŠ, Záchraný systém Slovakia, Krajská knižnica, mediálny partnermi a mnohí ďalší. V roku 2023 bolo vyšetrených 22 účastníkov. Účastníkom sa merala hodnota celkového cholesterolu, TK, % telesného tuku. Bolo im poskytnuté krátke odborné poradenstvo.

- Vlastný projekt „Monitorovanie záťaže rizikovými faktormi životného štýlu so zameraním na KVCH" spojený s programom CINDI. Cieľom projektu je aktívne vyhľadávanie osôb so zvýšeným rizikom kardiovaskulárnych ochorení v populačnej skupine 25 - 55 ročných a poskytnúť kvalifikované odborné informácie o modifikácii ovplyvniteľných rizikových faktorov.

V roku 2023 sa tieto činnosti realizovali aj v spolupráci so zdravotnými poisťovňami - celkovo bolo zrealizovaných 17 výjazdov. Všetkým účastníkom boli merané antropometrické, biochemické ukazovatele KVS ochorení, krvný tlak, % tuku, vrátane výpočtu BMI prípadne iné parametre – hemoglobín, kyselina močová, krvná skupina, CO vo vydychovanom vzduchu a pod. V teréne bolo celkovo vyšetrených 470 klientov.

5. Spolupráca so štátnym, verejným, súkromným a tretím sektorom

Odbory podpory zdravia a výchovy k zdraviu navzájom vykazovali intenzívnu spoluprácu s inými odborníkmi a oddeleniami na vlastných úradoch, s ostatnými RÚVZ v SR ako aj Úradom verejného zdravotníctva v SR na úseku výchovy k zdraviu a primárnej prevencie. Jednotlivé RÚVZ v rámci účasti na národných a regionálnych projektoch, programoch a úlohách a v súvislosti s potrebou sieťovania, vytvárania partnerstiev, príležitostí rozvíjali odbornú spoluprácu s inštitúciami verejného sektora, tak aj s neziskovými, verejno-prospešnými organizáciami, rôznymi záujmovými skupinami. Prednostne sa aktivizovali na úrovni krajskej, resp. regionálnej, obvodnej i miestnej (spolupracou s príslušnou miestnou/regionálnou samosprávou, so subjektmi z oblasti školstva, zdravotníctva, kultúry, sociálnych vecí, vnútra, spolupracou s okresnými úradmi...). V ostatných rokoch je dobrá súčinnosť so zdravotnými poisťovňami, so Slovenským Červeným krížom, Ligou proti rakovine, Ligou za duševné zdravie, Jednotou dôchodcov Slovenska, Alzheimerovou spoločnosťou, rôznymi územnými spolkami a inými. Významná spolupráca bola aj s univerzitami v rámci SR, ako aj s Kanceláriou Svetovej zdravotníckej organizácie na Slovensku.

V rámci spolupráce sa realizuje prednášková činnosť zameraná na zdravý životný štýl, poskytujú sa vyšetrenia výjazdmi poradne zdravia s následným individuálnym poradenstvom, organizujú a realizujú sa zdravotno-výchovné akcie, dni zdravia, na ktorých sú zabezpečované besedy, aktivačné hry, názorná propagácia – panelové výstavy a distribúcia zdravotno-výchovného materiálu a iné.

Spolupráca so štátnymi aj neštátnymi zdravotníckymi zariadeniami spočívala aj v distribúcii zdravotno-výchovných materiálov - letákov, plagátov a brožúr do ambulancií lekárov. Pri odporúčaní ďalších klinických vyšetrení klientov poradne zdravia, ako aj pri plnení projektov a programov súvisiacich so zdravým životným štýlom spolupracujú odbory podpory zdravia a výchovy k zdraviu s praktickými lekármi, špecialistami, stomatológmi, gynekológmi, pediatrami, psychológmi ale aj lekárňami, Centrami pre liečbu drogových závislostí.

Do spolupráce v plnení úloh v oblasti podpory zdravia a výchovy k zdraviu sa taktiež zapojili VÚC, mestské a obecné úrady, starostovia a primátori obcí, školské úrady, materské školy, základné školy, stredné školy, krajské riaditeľstvá policajných zborov, dopravná polícia, okresné a krajské komisie pre drogovú problematiku a prevenciu kriminality, ako aj rôzne obchodné centrá pri realizácii národných kampaní pre príležitosti významných svetových dní venovaných zdraviu, Športové kluby, Ústavy sociálnych služieb, Kluby dôchodcov, Domovy dôchodcov a sociálnych služieb, Krajské kancelárie splnomocnenca vlády pre rómske komunity, Detské domovy, ako aj rôzne firmy v rámci daného regiónu, ochotné spolupracovať pri intervenčných aktivitách.

Vzájomne prospešná spolupráca sa rozvíjala aj medzi Lekárskou fakultou Univerzity Komenského v Bratislave, Vysokou školou zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, Slovenskou zdravotníckou univerzitou, Trnavskou univerzitou, Univerzitou sv. Cyrila a Metoda v Trnave, Katolíckou univerzitou v Ružomberku, Slovenskou zdravotníckou univerzitou v Banskej Bystrici, Univerzitou 3. veku, Trenčianskou univerzitou - Fakultou zdravotníctva, Jeseniovou lekárskou fakultou UK v Martine, UK v Prahe, Ústavom verejného zdravotníctva v Košiciach, Žilinskou univerzitou, Univerzitou J. Selyeho v Komárne, a inými. Zamestnanci odborov podpora zdravia a výchova k zdraviu zabezpečovali praktickú výučbu študentov, konzultácie, metodické usmernenia, odbornú prax študentov. Externe sa participovalo aj na pedagogickej činnosti, konkrétne na výučbe – vybraných prednáškach a cvičeniach.

V zabezpečovaní zdravotno-výchovných aktivít odbory podpory zdravia a výchovy k zdraviu spolupracovali aj s rôznymi občianskymi združeniami.

V rámci aktivít odboru podpora zdravia a výchova k zdraviu sa realizovala spolupráca aj s Centrami voľného času, Centrami poradensko- psychologického poradenstva a prevencie, Materskými centrami, komunitnými centrami, regionálnymi kultúrnymi centrami, zariadeniami pre seniorov, Osvetovými strediskami, knižnicami, ako aj mimovládnyimi organizáciami, ktoré vykonávajú činnosť na úseku primárnej prevencie a podpory zdravia.

Odpory podpory zdravia a výchovy k zdraviu spolupracujú s printovými, rozhlasovými, televíznymi, internetovými médiami na mestskej, okresnej, regionálnej a celoslovenskej úrovni, v rámci ktorej sa

prezentuje odborná činnosť v oblasti zdravotno-výchovnej a poradenskej, čo v nemalej miere prispieva k zvyšovaniu zdravotného uvedomenia verejnosti.

Spolupráca s uvedenými zložkami rovnako ako v predchádzajúcich rokoch vychádzala buď z vlastných aktivít a iniciatívy alebo boli zabezpečované aktivity na požiadanie niektorého orgánu, inštitúcie, nadácie, zložky tretieho sektoru a pod.

Základným cieľom vzájomnej spolupráce je vytváranie siete organizácií, ktoré budú spolu efektívnejšie spolupracovať na sústavnom zvyšovaní zdravotného povedomia a zdravotnej gramotnosti odbornej aj širokej laickej verejnosti v oblasti podpory zdravia a prevencii ochorení a v zainteresovaní verejnosti v starostlivosti a zodpovednosti za svoje zdravie.

6. Iné činnosti odboru (legislatíva, členstvo v pracovných skupinách, organizovanie konferencií, seminárov...)

Členstvo v pracovných skupinách

Poradný zbor hlavného hygienika SR pre odbor výchova k zdraviu

Členovia: RÚVZ Bratislava, RÚVZ Trnava, RÚVZ Prievidza, RÚVZ Žilina, RÚVZ Topoľčany, RÚVZ Košice, RÚVZ Stará Ľubovňa, RÚVZ Banská Bystrica.

Pracovná skupina pre poradne zdravia

Členovia: RÚVZ Spišská Nová Ves, RÚVZ Bratislava, RÚVZ Komárno, RÚVZ Prešov, RÚVZ Trnava, RÚVZ Žilina, RÚVZ Trenčín, RÚVZ Banská Bystrica

Špecializovaná pracovná skupina pre „Test zdravé srdce“

Členovia: RÚVZ Komárno, RÚVZ Prievidza, RÚVZ Banská Bystrica, RÚVZ Prešov, RÚVZ Žilina, RÚVZ Spišská Nová Ves, RÚVZ Bratislava, RÚVZ Trnava, RÚVZ Košice, RÚVZ Rožňava

Pracovná skupina na podporu zdravia seniorov

Členovia: RÚVZ Bratislava, RÚVZ Trnava, RÚVZ Levice, RÚVZ Trenčín, RÚVZ Žiar nad Hronom, RÚVZ Košice, RÚVZ Levice, RÚVZ Žilina.

Pracovná skupina duševné zdravie a prevencia drogových závislostí

Členovia: RÚVZ Bratislava, RÚVZ Trnava, RÚVZ Trenčín, RÚVZ Zvolen, RÚVZ Martin, RÚVZ Košice, RÚVZ Levice, RÚVZ Vranov nad Topľou.

Pracovná skupina na prevenciu fajčenia

Členovia: RÚVZ Bratislava, RÚVZ Galanta, RÚVZ Komárno, RÚVZ Banská Bystrica, RÚVZ Stará Ľubovňa, RÚVZ Považská Bystrica, RÚVZ Trebišov, RÚVZ Martin.

Pracovná skupina pre pohybovú aktivitu, prevenciu nadváhy a obezity

Členovia: RÚVZ Bratislava, RÚVZ Trnava, RÚVZ Trenčín, RÚVZ Topoľčany, RÚVZ Dolný Kubín, RÚVZ Banská Bystrica, RÚVZ Prešov, RÚVZ Košice.

Pracovníci odborov podpory zdravia RÚVZ v SR v roku 2023 boli členmi aj iných pracovných skupín a komisií:

- Hlavný odborník pre verejné zdravotníctvo pri MZ SR: RÚVZ Zvolen
- Člen Odbornej pracovnej skupiny Ministerstva zdravotníctva SR pre tvorbu nových a inovovaných postupov pre výkon prevencie - OPS pre prevenciu psychiatrických ochorení : RÚVZ Zvolen
- Člen Akreditačnej komisie Ministerstva zdravotníctva SR na ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov: RÚVZ Zvolen
- Člen Komisie prevencie kriminality pri Meste Zvolen – PS Prevencia a riešenie závislostí v meste Zvole: RÚVZ Zvolen
- Člen Protipožiarnej hliadky pri RÚVZ Zvolen: RÚVZ Zvolen
- Člen SČK, pobočka Zvolen: RÚVZ Zvolen
- Člen Rady Slovenskej komory medicínsko-technických pracovníkov Trenčín: RÚVZ Zvolen
- Člen PS pre tvorbu KPSS Mesto Zvolen – cieľová skupina rodina a deti, Mestský úrad Zvolen: RÚVZ Zvolen
- Člen SKLONu (Slovenská koalícia ľudí s obezitou a nadváhou) Bratislava: RÚVZ Zvolen
- Člen Regionálnej komory MTP(Materiálno-technických pracovníkov) Banská Bystrica: RÚVZ Zvolen
- Člen protidrogovej komisie, pracovnej skupiny pre prevenciu kriminality a patologických javov a inej protispoločenskej činnosti Okresného úradu v Trnave: RÚVZ Trnava

- Člen koordinačnej skupiny ku Komunitnému plánu sociálnych služieb za oblasť Seniori a Deti, Mládež a Rodina: RÚVZ Trnava
- Člen Komisie pre prevenciu kriminality a inej protispoločenskej činnosti pri mestskom zastupiteľstve Senica: RÚVZ Senica
- Člen koordinačnej skupiny na realizáciu cieľov Národnej stratégie na ochranu detí pred násilím pod záštitou MPSVaR SR a Národného koordinačného centra: RÚVZ Prešov
- Člen na koordinačných stretnutiach k problematike násilia na deťoch mesta Stará Ľubovňa: RÚVZ Stará Ľubovňa
- Člen v tíme Multidisciplinárnych pracovných stretnutí v súvislosti s problematikou násilia páchaného na deťoch – implementácie Národného programu podpory ochrany detí pred násilím (v rámci územného obvodu koordinácie Košice): RÚVZ Košice
- Člen v Komisii pre prevenciu kriminality a inej protispoločenskej činnosti Okresného úradu Košice (s pôsobnosťou Košického kraja): RÚVZ Košice
- Člen pracovnej skupiny pre Národný projekt Detstvo bez násilia: RÚVZ Rožňava
- Člen pracovnej skupiny pre projekt PERCH (MZ SR): RÚVZ Rožňava
- Člen pracovnej skupiny pre projekt Na zdraví mi záleží (pracovná skupina s firmou Essity Slovakia s.r.o.): RÚVZ Rožňava
- Člen pracovnej skupiny pre projekt Cesta zdravia(ZSS Jasanima, Rožňava): RÚVZ Rožňava
- Člen pracovnej skupiny pre projekt HPV ambasádor: RÚVZ Rožňava
- Člen regionálnej pracovnej skupiny pre 8. ročník podujatia: Čo sa hýbe, to je živé“ RÚVZ Rožňava
- Člen regionálnej pracovnej skupiny pre 6. Ročník Rožňavského veľtrhu pre seniorov: RÚVZ Rožňava
- Člen pracovnej skupiny pre projekt Spolu pre deti – na deťoch z Ukrajiny nám záleží
- Člen Komisie pre prevenciu kriminality a inej protispoločenskej činnosti mesta Liptovský Mikuláš: RÚVZ Liptovský Mikuláš
- Člen koordinačnej komisie na ochranu detí pred násilím: RÚVZ Žilina
- Člen Komisie pre Odbornú spôsobilosť práce s potravinami: RÚVZ Žilina
- Člen Komisie pre prácu s jedmi a hubami: RÚVZ Žilina
- Člen poradného výboru Združenie Karpatskej kotliny Hnutia Zdravé mestá v Dunajskej Strede: RÚVZ Dunajská Streda
- Účasť na zasadnutí a školeniach poriadaných Slovenským červeným krížom v Dunajskej Strede : RÚVZ Dunajská Streda

Zamestnanci jednotlivých RÚVZ sa počas roka zúčastňovali na školiacich akciách – odborných seminároch, konferenciách.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Zvolene bol spoluorganizátorom celoslovenskej konferencie „Duševné zdravie a wellbeing v primárnej prevencii na našich školách“ – CPP Zvolen, RÚVZ Zvolen, Asociácia sociálnych pedagógov, o. z. , Mesto Zvolen, Mestský úrad Zvolen, ktorá sa konala dňa 5.9.2023.

Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu na RÚVZ Galanta zabezpečuje úlohy i na úseku sledovania zdravotného stavu obyvateľstva, kde zabezpečuje zber a spracovanie údajov o zdravotnom stave obyvateľstva, matematicko-štatistické a grafické spracovanie výsledkov, ich prezentáciu i využitie spracovaných výsledkov v rámci argumentácie v zdravotno-výchovnej činnosti, plní funkciu informačného a konzultačného centra zdravotníckych informácií v rámci svojej územnej pôsobnosti pre zdravotnícke a nezdravotnícke inštitúcie a orgány.

V spolupráci ÚVZ SR a RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote sa dňa 22. júna 2023 uskutočnila celoslovenská pracovná porada vedúcich odborov podpora zdravia a výchova k zdraviu v konferenčnom stredisku Csillagház, Rimavská Sobota.

V spolupráci ÚVZ SR a RÚVZ Stará Ľubovňa sa dňa 18. mája 2023 uskutočnilo 20. zasadnutie Poradného zboru hlavného hygienika SR pre odbor Výchova k zdraviu na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Starej Ľubovni.

7. Činnosť poradenského centra ochrany a podpory zdravia

Základná poradňa

Na Slovensku je zriadených 36 základných poradní zdravia pri Regionálnych úradoch verejného zdravotníctva.

Dôležitým výsledkom práce s klientom v poradni zdravia je stanovenie profilu rizika a stratégie nefarmakologického ovplyvnenia zistených rizikových faktorov. U osôb s rizikovými faktormi z nesprávneho životného štýlu kvalitné nefarmakologické ovplyvňovanie a adekvátne farmakologická liečba by mali byť súčasťou komplexnej zdravotnej starostlivosti.

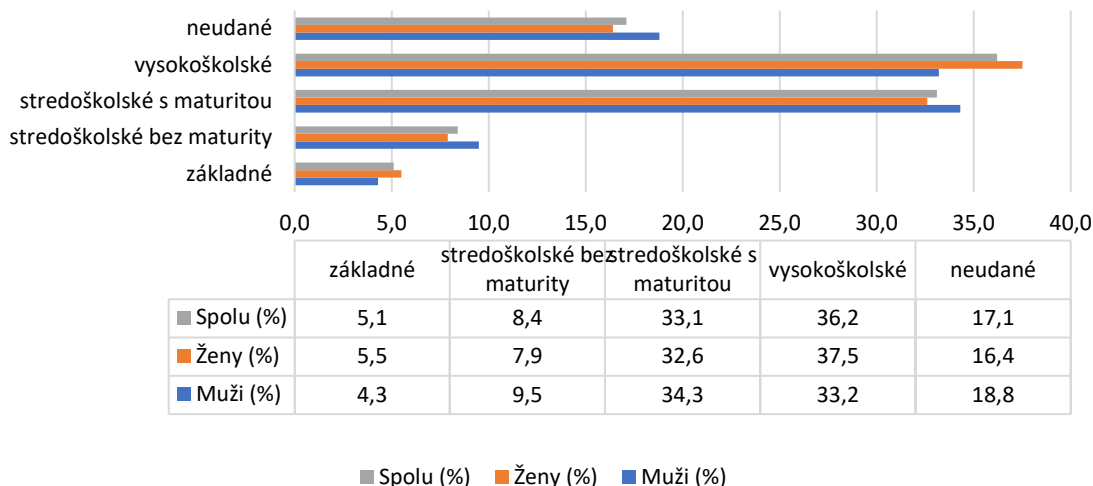
Súbežne so základnými poradňami zdravia vznikali nadstavbové poradne, ktoré sú špecializované na zvládnutie najzávažnejších rizikových faktorov, ktoré majú potenciál iniciovať proces ústiaci do vzniku závažných poškodení zdravia.

Činnosť poradne zdravia sa riadi okrem aktualizovaného „Manuálu pre prácu v základnej poradni zdravia“ (Úrad verejného zdravotníctva SR, 2018) a Odborného usmernenia na zriaďovanie, prevádzku a činnosť poradenských centier ochrany a podpory zdravia účinného od novembra 2018, aj na základe "Európskych odporúčaní pre prevenciu kardiovaskulárnych ochorení“ (Odporúčania Európskej kardiologickej spoločnosti pre manažment (diagnostiku a liečbu), Európska kardiologická spoločnosť, rok 2016). Aktualizovaná verzia odporúčaní obsahuje niekoľko nových prvkov, čo sa týka zhodnotenia celkového kardiovaskulárneho rizika, zhodnotenia krvného tlaku a celkového algoritmu pri poradenstve ohľadom životného štýlu. Prahové hodnoty tlaku krvi sú zadané pri rôznych typoch merania - meranie v ambulancii, meranie doma a 24 hodinové monitorovanie.

Poradenské centrum ochrany a podpory zdravia je určené všetkým obyvateľom v SR v územnej pôsobnosti RÚVZ, ktorí prejavia záujem o svoje zdravie a chcú poznať svoje individuálne riziká vzniku chronických neinfekčných ochorení, a to najmä srdcovo-cievnych a nádorových. Individuálne poradenstvo a následné vyšetrenia sú poskytované v základnej poradni a v širokej škále nadstavbových poradní. Základná poradňa poskytuje spektrum vyšetrení, ktoré orientačne určia profil pravdepodobnej možnosti získania KVCH alebo onkologického ochorenia. Návštevníci poradní zdravia sú vyšetřovaní s následným individuálnym poradenstvom a nefarmakologickou intervenciou. V prípade potreby, ak je zistená závažná porucha, sú odosielaní do starostlivosti lekárov.

V základných poradniach zdravia v SR v roku 2023 bolo poskytnuté odborné poradenstvo celkovo 16 521 klientom. Z 11 676 klientov, ktorí boli zaznamenaní do systému Test zdravé srdce, bolo prvýkrát vyšetřených 8626 klientov, 2706 mužov a 5920 žien (tab. 3a). Celkom bolo poskytnutých 3941 kontrolných vyšetření (993 mužov a 2948 žien) (tab. 3b). Z klientov, ktorým bolo vyšetřené aj riziko kardiovaskulárnych chorôb, najčastejšie navštívili prvý krát základnú poradňu klienti vo veku 35-44 rokov (26,1 % mužov a 25,7 % žien) (tab. 4a), pričom kontrolné vyšetřenie bolo najčastejšie poskytnuté klientom vo veku 65 a viac rokov (26,7 % mužov a 32,4 % žien) (tab. 4b). Klienti vyšetření v základnej poradni mali najčastejšie vysokoškolské vzdelanie a stredoškolské vzdelanie s maturitou (Graf 1).

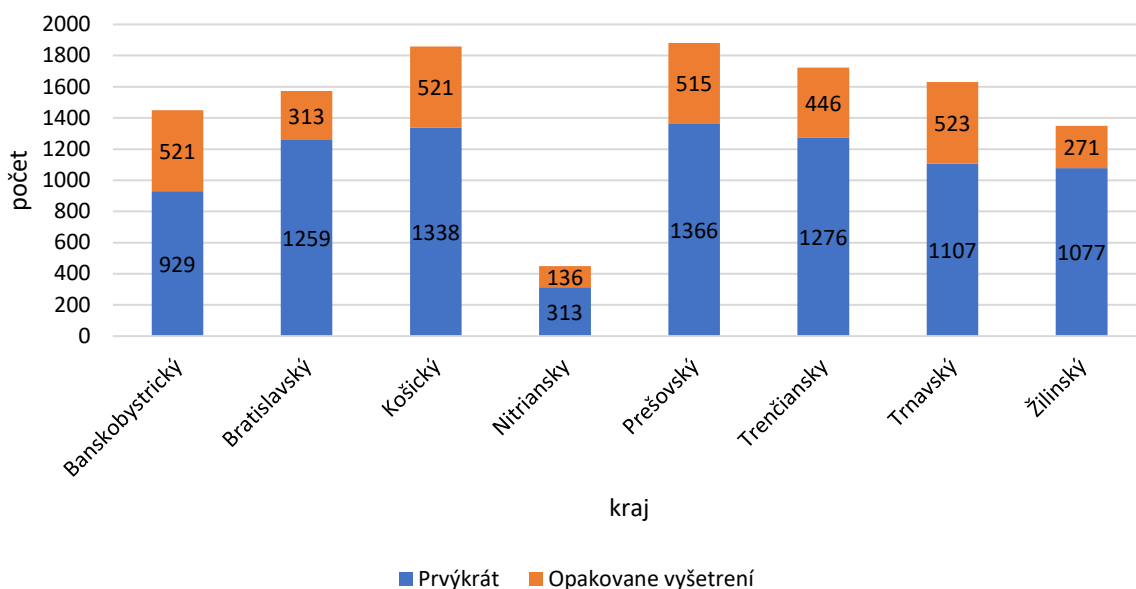
Spektrum klientov vyšetrených v poradniach zdravia v SR podľa vzdelania a pohlavia za obdobie od 1.1.2023 do 31.12.2023 v percentách (n=11909)

Graf 1

Najviac klientov prichádzalo v roku 2023 do poradne na základné poradenstvo v Prešovskom kraji (1875 klientov) a Košickom kraji (1859 klientov) (Graf 2).

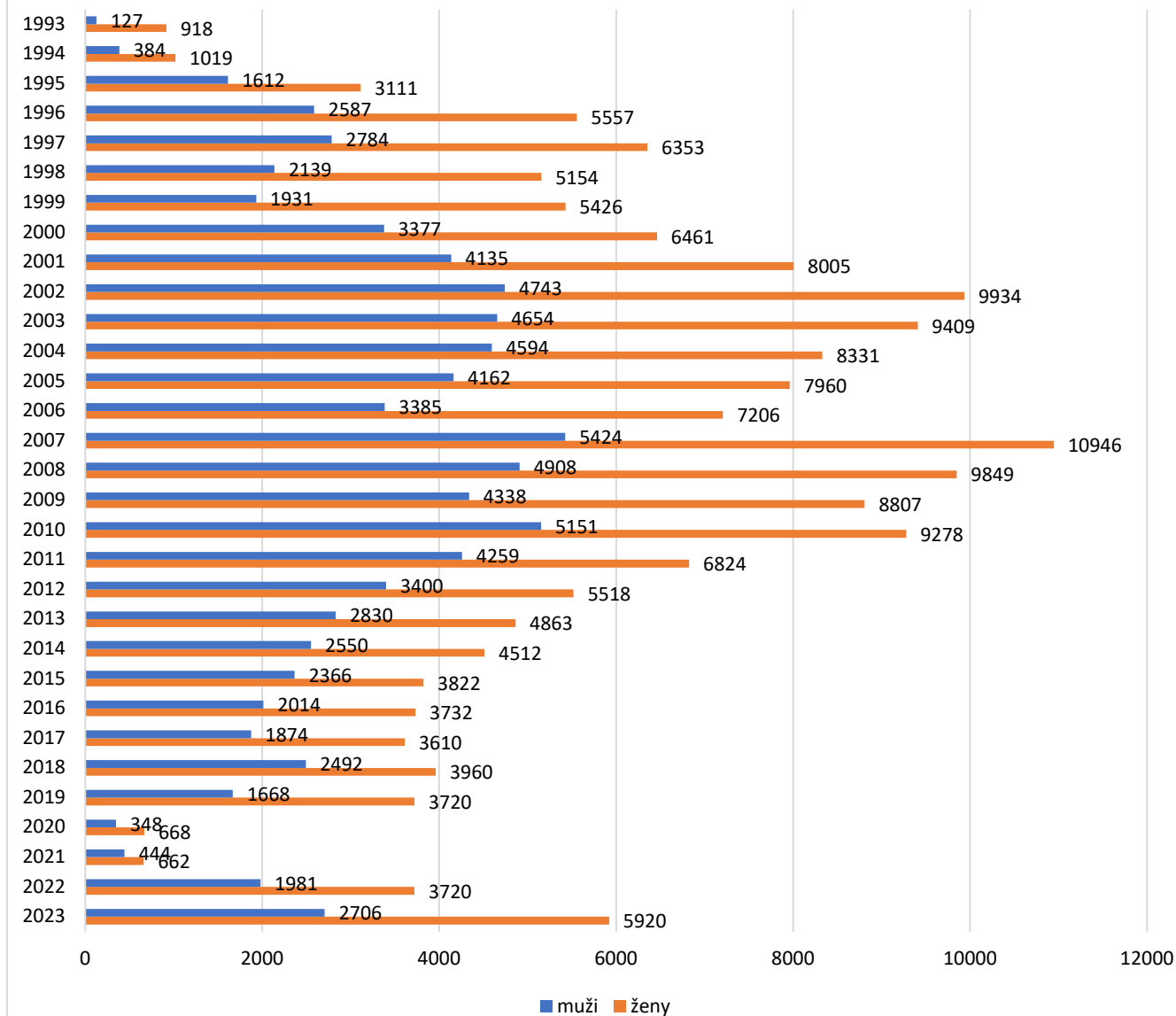
Porovnanie počtu prvýkrát a opakovane vyšetrených klientov v zPZ v SR podľa krajov v roku 2023 v abs. číslach (n=11676)

Graf 2

Od vzniku základných poradní v SR pri jednotlivých RÚVZ, a to od marca 1993 do 31.12.2023 bolo prvýkrát vyšetrených 264 622 klientov (Graf 3) a vykonaných 139 482 kontrolných vyšetrení.

Návštevnosť prvýkrát vyšetrených klientov v PZ v SR v r. 1993 - 2023 v abs. číslach

Graf 3

Celkom sa v roku 2023 vo všetkých poradniach zdravia v SR vrátane nadstavbových urobilo 249 508 výkonov. V roku 2023 využilo najviac klientov služby Základnej poradne zdravia v počte 12 023 klientov. Ďalej bola často využívaná Poradňa zdravej výživy v počte 2115 klientov. Poradne optimalizácie pohybovej aktivity poskytli svoje služby 588 klientom, poradne odvykania od fajčenia 471 klientom, a poradne protidrogové a HIV/AIDS 449 klientom (Tab. 7).

V rámci stanovenia rizika boli u klientov základnej poradne vyšetrované biochemické a antropometrické parametre. Celkový cholesterol bol zisťovaný 8367 prvýkrát vyšetreným klientom (5732 ženám a 2635 mužom). Zvýšené hodnoty boli namerané u 3860 klientov (2880 žien, 980 mužov). U žien bol zvýšený cholesterol zistený najčastejšie vo vekových skupinách 45 – 54 a 55 - 64 rokov (28 % a 24 % žien), a u mužov vo vekových skupinách 45 – 54 a 35 – 44 rokov (27 % a 27 % mužov). Opakovane bol celkový cholesterol vyšetrený u 3726 klientov (945 mužov a 2781 žien). U oboch pohlaví bol zvýšený cholesterol zaznamenaný najčastejšie vo vyšších vekových skupinách, a to od 55 a viac rokov (tab.č.9a,b, tab.č.10a,b.).

Glykémia bola vyšetrená 5642 prvýkrát vyšetreným klientom (3964 ženám a 1678 mužom). Zvýšené hodnoty glukózy v krvi u prvýkrát vyšetrených klientov boli zistené 3077 klientom. U prvýkrát vyšetrených mužov bola zvýšená hodnota glukózy zistená najčastejšie vo veku 35 - 44 rokov. U žien bola zvýšená hodnota glukózy zaznamenaná vo veku 45 -54 rokov, u 25 % žien. Opakované vyšetrenie glykémie bolo celkom vyšetrené 2847 klientom (2154 ženám a 693 mužom). Zvýšená glykémia u opakovane vyšetrených klientov bola zistená 1541 klientom (1124 ženám a 417 mužom).

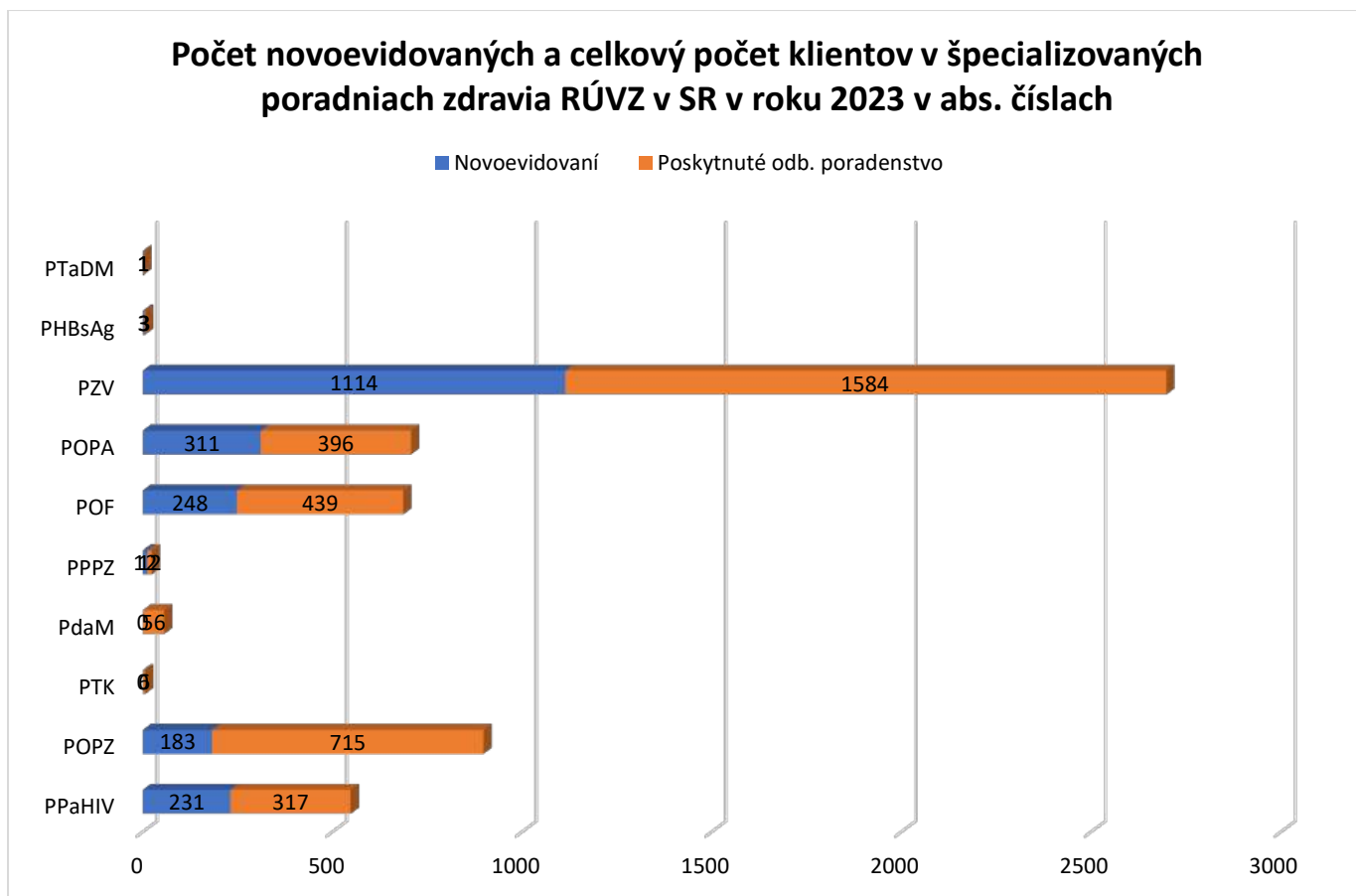
Triglyceridy boli vyšetrené 3325 prvýkrát vyšetreným klientom. Zvýšené hodnoty boli namerané u 1637 klientov z celkového počtu. U prvýkrát vyšetrených mužov bola zvýšená hodnota triglyceridov najčastejšie zistená vo veku 35 – 44 rokov, u žien vo veku 45 – 54 rokov.

HDL-cholesterol bol stanovený 2960 prvovýšetreným klientom, 2133 ženám a 827 mužom, a 2104 opakovane vyšetreným klientom, z toho 511 mužom a 1593 ženám. BMI bolo stanovené 8258 prvýkrát vyšetreným klientom, z toho 5678 ženám a 2580 mužom. Zvýšená hodnota BMI bola zistená u najviac mužov vo veku 35 – 44 rokov (26 %) a spomedzi žien vo vekovej skupine 45 – 54 rokov (26 %). Opakovane bolo BMI stanovené 3525 vyšetreným klientom, z toho 875 mužom a 2650 ženám. U opakovane vyšetrených mužov aj žien bolo BMI zvýšené najčastejšie vo veku 65 a viac rokov.

Poradenská činnosť v roku 2023 mala najčastejšie vplyv na výšku hladiny LDL-cholesterolu u opakovane vyšetrených klientov, pričom k poklesu nastalo u 32 % klientov, z toho 32 % žien a 35 % mužov.

Nadstavbové poradne

Štruktúra nadstavbových poradní v systéme RÚVZ v SR je zriadená jednak podľa tradícií a potrieb v jednotlivých okresoch, jednak podľa odbornej spôsobilosti pracovníkov, ktorí služby v poradniach zabezpečujú. Poradenstvo poskytované v základných (všeobecných) poradniach zdravia sa dotýka všetkých zistených ovplyvniteľných rizík a teda aj viacerých aspektov životného štýlu, avšak špecializované poradne jednak rozširujú špecifikum vyšetrení, jednak poskytujú rozsiahlejšiu cieleňú individuálnu starostlivosť. V SR je zriadených 15 typov nadstavbových poradní (Tab.6,Graf 8.).

Graf 8

1. **PZV**- Poradňa zdravej výživy
2. **POPA**- Poradňa optimalizácie pohybovej aktivity
3. **POF** - Poradňa odvykania od fajčenia
4. **PPPZ**- Poradňa podpory psychického zdravia
5. **PDaM**- Poradňa pre deti a mládež
6. **POPZP**- Poradňa ochrany a podpory zdravia pri práci
7. **PTK** – Poradňa nefarmakologického ovplyvňovania TK
8. **PPaHIV**- Poradňa protidrogová a HIV/AIDS
9. **PHBsAg** – Poradňa pre HBsAg pozitívne rodiny

10. P_{Ta}DM- Poradňa pre tehotné a dojčiace matky

➤ Poradňa pre odvykanie od fajčenia

Bratislavský kraj: BA
Banskobystrický kraj: BB, VK, ZV, LC, ZH, RS
Košícký kraj: TV, RV, SNV, KE
Nitriansky kraj: NR, LV, KM, TO, NZ
Prešovský kraj: SL, PP, PO, VT, SK
Trenčiansky kraj: PD, TN, PB
Trnavský kraj: TT, GA, DS, SE
Žilinský kraj: LM, MT, ZA, CA

Poradne pre odvykanie od fajčenia (POF) poskytujú pre záujemcov systematické individuálne alebo skupinové poradenstvo pri odvykaní od fajčenia, počas ktorého sú klienti motivovaní k úprave svojich postojov a zvyklostí a k zanechaniu fajčenia. Každému klientovi sa pri každej návšteve robí individuálne poradenstvo k jeho problému, ktoré mu abstinovanie od nikotínu prináša, kontrola smokerlyzerom, spirometria a tiež sú sledované prípadné zmeny niektorých antropometrických parametrov (podielu telesného tuku, BMI, obvodu pása, atď.). Činnosť POF je závislá nielen od personálneho vybavenia, ale aj od záujmu fajčiarov. Niektoré poradne poskytujú poradenstvo „len jednorazovo“, prípadne telefonicky. **Niektoré „POF“ poskytujú takéto poradenstvo len v rámci základnej poradne. Tento postup nie je správny je potrebné aby sa postupovalo podľa manuálu určeného pre tieto poradne.**

K ďalším činnostiam pracovníkov pre odvykanie od fajčenia patrí propagácia možností skončiť s fajčením, osveta o škodlivosti fajčenia - s využitím printových materiálov a filmov, ktoré dopĺňajú a spestrujú prednášky a besedy, prieskumy prevalencie fajčenia na školách. Merania smokerlyzerom a testovanie fajčiarskej závislosti pomocou Fagerströmovho dotazníka sú súčasťou nielen individuálneho poradenstva, ale aj skupinových výchovno-vzdelávacích aktivít, konajú sa pri rôznych podujatiach, na Dňoch otvorených dverí, na propagačných výjazdových akciách a podobne. Aktivity POF kulminovali v máji a v novembri pri príležitosti kampaní k dňom bez tabaku, resp. bez fajčenia. POF tiež poskytujú telefonické odborné poradenstvo pri odvykaní od fajčenia.

➤ Poradňa pre nefarmakologické ovplyvňovanie krvného tlaku

Trnavský kraj : DS
Banskobystrický kraj: ZH, LC

Činnosť poradne sa zameriava na monitoring krvného tlaku rizikových klientov a cieleňé osobné poradenstvo, doplnené edukačnými materiálmi, zamerané na zmenu životného štýlu (pravidelnú fyzickú aktivitu, redukcii nadmernej hmotnosti, zníženie príjmu kuchynskej soli, zvýšenie konzumácie ovocia a zeleniny aspoň na 400 gramov denne, zvládanie stresujúcich situácií, atď.). Návšteva u všeobecného lekára pre dospelých sa odporúča klientom, ktorým zistíme hypertenziu II.-III. stupňa a tiež tým klientom, u ktorých aj po zmene životosprávy opakovane bývajú namerané zvýšené hodnoty TK.

➤ Poradňa pre optimalizáciu pohybovej aktivity

Banskobystrický kraj: BB, VK, ZH, LC, RS, ZV
Žilinský kraj: LM
Trnavský kraj: DS, GA, TT
Prešovský kraj: BJ, PP, SL
Košícký kraj: KE, TV, SNV
Nitriansky kraj: LV, KN

Činnosť týchto poradní pozostáva jednak z individuálneho poradenstva na podklade špeciálnych vyšetrení a kondičných testov, jednak z pohybových inštrukcií pravidelne poskytovaných skupinám cvičencov.

Rozsah vyšetrení a testov v poradniach pre optimalizáciu pohybovej aktivity (POPA) je veľmi variabilný, závisí od priestorového a prístrojového vybavenia jednotlivých pracovísk a tiež od kvalifikácie pracovníkov. Súčasťou poradenstva by malo byť klinické vyšetrenie pohybového ústrojenstva, spirometria (aspoň FEV1 a FVC) a funkčné testy na zistenie rozsahu pohyblivosti, rovnovážnych schopností a propriocepcie, sily, svalovej rovnováhy a aeróbnej kondície.

Pravidelnú pohybovú inštruktáž a voľbu zdravotne vhodných cvičení pre skupiny zabezpečujú pre niektoré poradne externí spolupracovníci.

POPA môžu poskytovať niektoré svoje služby aj výjazdovo, napr. v školách, na pracoviskách a najmä na športoviskách pri rôznych príležitostiach (najmä pri príležitosti Svetového dňa pohybu pre zdravie, v rámci športových dní RÚVZ pre vlastných pracovníkov, počas Dní zdravia v mestách, v mesiaci seniorov.

➤ **Poradňa pre zdravú výživu**

Bratislavský kraj: BA

Banskobystrický kraj: BB, LC, ZH, RS, VK, ZV

Žilinský kraj: LM, ZA

Trenčiansky kraj: PD, TN

Trnavský kraj: DS, TT, GA, SE

Nitriansky kraj: LV, NR, TO

Prešovský kraj: BJ, SL, PP, PO, VT

Košický kraj: TV, SNV, KE

Poradenstvo v oblasti zdravej výživy sa veľmi podrobne poskytuje aj všetkým klientom základných (všeobecných) poradní zdravia. Poradne pre zdravú výživu ho rozširujú o odporúčania s prihliadnutím na deficit, resp. prebytok jednotlivých nutrientov, konkrétne zistený podrobnou analýzou stravovacích zvyklostí klienta, ktorú umožňuje spracovanie údajov z jedálnečka pomocou špecializovaného softvéru.

Poradne poskytujú individuálne poradenstvo aj výjazdovo, najmä na pracoviskách, v nadväznosti na služby základnej poradne zdravia, ktoré doplnia radami podľa výsledkov analýzy výživového dotazníka a jedálnečka.

➤ **Poradňa pre problematiku HIV / AIDS**

Banskobystrický kraj: BB, ZH

Žilinský kraj: DK, ZA,

Trnavský kraj: TT, GA, DS

Prešovský kraj: PO, PP, SK, BJ

Košický kraj: TV, KE

Nitriansky kraj: NR, NZ

Poradne zabezpečujú klientom poradenstvo v problematike infekcie HIV a ochorenia AIDS. Poradenstvo aj odbery krvi na zisťovanie anti- HIV pozitivity sa podľa želania klientov väčšinou vykonávajú anonymne. K ďalšej činnosti pracovníkov týchto poradní patria Linky pomoci AIDS, kde poskytujú telefonické a e-mailové konzultácie. Súčasťou práce všetkých OPZ sú preventívne zdravotno-výchovné aktivity pre deti a mládež na školách informujúce o hrozbe tejto infekcie a spôsoboch ochrany. Tam, kde existujú špecializované poradne, vykonávajú túto osvetu spravidla ich pracovníci – najčastejšie lekári-epidemiológovia. Využívali pri tom rôzne atraktívne formy - napr. projekt „Hrou proti AIDS“ poskytuje potrebné informácie a návody na riešenie rizikových situácií zábavnou formou.)

Hoci v tabuľkách sa protidrogové poradenstvo priraduje k poradni HIV/AIDS, charakter práce s drogovým závislým klientom je bližší činnosti POF alebo Poradni duševného zdravia, keďže patrí do kompetencie adiktológa, zatiaľ čo testovanie na HIV a príslušné poradenstvo je doménou odboru epidemiológie.

➤ **Poradňa ochrany a podpory zdravia pri práci**

Banskobystrický kraj: BB, LC

Žilinský kraj: DK

Trnavský kraj: DS

Prešovský kraj: SL

Košický kraj: RV

Nitriansky kraj: NR

Poradne ochrany a podpory zdravia pri práci poskytujú poradenstvo v oblasti prevencie ohrozenia zdravia pri práci – odporúčajú spôsoby ochrany pred možnými škodlivými vplyvmi pracovného prostredia a pracovných technológií na zdravie. Vysvetľovanie zásad organizácie práce a spôsobu života vo vzťahu ku zdraviu sú cenné najmä pre samostatne zárobkovo činné osoby, malých živnostníkov a pre fyzické osoby oprávnené na podnikanie pri zriaďovaní chránených pracovísk a dielní vo vzťahu ku zdravotnému stavu zamestnancov. Zamestnanci získajú informácie o vplyve vykonávanej práce na ich zdravie, konzultujú svoje pracovné zaradenie vo vzťahu k zníženému pracovnému potenciálu a svoje ďalšie možnosti podľa platnej legislatívy v oblasti ochrany zdravia pri práci. Toto špecializované poradenstvo sa obvykle vykonáva v spolupráci s OPPL.

➤ **Poradne pre deti, mládež a rodiny**

Trnavský kraj: DS

Košický kraj: TV

Nitriansky kraj: NR

➤ **Poradňa podpory psychického zdravia a prevencie stresu**

Banskobystrický kraj: ZV

Trnavský kraj: TT, DS

Činnosť poradní podpory psychického zdravia je zameraná na diagnostiku psychosociálnych rizikových faktorov. Návšteva a služby týchto poradní sa odporúčajú klientom, ktorým boli v základnej poradni zistené prekročené kritické hodnoty biochemických ukazovateľov zdravotného stavu a mohli by byť na základe anamnestických údajov ovplyvnené aj pôsobením stresových faktorov a psychickým diskomfortom.

Poradňa očkovania

Poradne očkovania majú Odbory epidemiológie všetkých RÚVZ na Slovensku.

Tieto poradne poskytujú poradenstvo v problematike povinného pravidelného očkovania detí, ktoré dosiahli určitý vek v zmysle očkovacieho kalendára pre povinné pravidelné očkovanie detí a dospelých a príslušnej legislatívy, poradenstvo v očkovaní pred cestou do zahraničia, poradenstvo v problematike odporúčaného očkovania, poradenstvo v očkovaní osôb, ktoré sú profesionálne vystavené zvýšenému nebezpečenstvu vybraných nákaz, poradenstvo v očkovaní detí s kontraindikáciami, ako aj poradenstvo vo všetkých ďalších problémoch spojených s očkovaním.

Poradňa pre HBsAg pozitívne rodiny

Prešovský kraj: SK

Žilinský kraj: DK

Tabuľka č. 1

Personálne obsadenie odboru (oddelenia) podpory zdravia a výchovy k zdraviu a Poradenského centra ochrany a podpory zdravia v roku 2023

Tabuľka č. 2

Intervenčné a zdravotno-výchovné aktivity odboru podpory zdravia a výchovy k zdraviu v roku 2023

Tabuľka č. 3

Návštevnosť základnej poradne od 1.1.2023 do 31.12.2023

Tabuľka č. 4

Počet štandardných vyšetrení u klientov, ktorým sa vyšetrilo riziko kardiovaskulárnych chorôb za obdobie od 1.1.2023 do 31.12.2023

Tabuľka č. 5

Spektrum klientov vo veku od 0 do 99 rokov vyšetrených v poradni zdravia podľa vzdelania za obdobie od 1.1.2023 do 31.12.2023

Tabuľka č. 6

Ročný výkaz Poradenského centra ochrany a podpory zdravia za obdobie od 1.1.2023 do 31.12.2023

Tabuľka č. 7

Prehľad o počte výkonov Poradenského centra ochrany a podpory zdravia v roku 2023

Tabuľka č. 8a, b

Výsledky biochemických vyšetrení prvýkrát vyšetrených klientov v poradni zdravia za obdobie od 1.1.2023 do 31.12.2023

Tabuľka č. 9a, b

Výsledky biochemických vyšetrení opakovane vyšetrených klientov v poradni zdravia za obdobie od 1.1.2023 do 31.12.2023

Tabuľka č. 10a, b

Výsledky hodnotenia skríningu tlaku krvi u prvý raz vyšetrených klientov za obdobie od 1.1.2023 do 31.12.2023

Tabuľka č. 11a, b

Výsledky hodnotenia skríningu tlaku krvi u opakovane vyšetrených klientov za obdobie od 1.1.2023 do 31.12.2023

Tabuľka č. 12a

Analýza dynamiky zistených parametrov opakovane vyšetrených klientov z prvého a posledného vyšetrenia za obdobie od 1.1.2023 do 31.12.2023

Tabuľka č. 12b

Analýza dynamiky zistených parametrov opakovane vyšetrených klientov z prvého a posledného vyšetrenia pre skupiny klientov so zvýšenými hodnotami ukazovateľov prvých vyšetrení za obdobie od 1.1.2023 do 31.12.2023

Personálne obsadenie odboru (oddelenia) podpory zdravia a výchovy k zdraviu a Poradenského centra ochrany a podpory zdravia v roku 2023

RÚVZ

tab. č. 1

Pracovníci	Odbornosť - kvalifikácia (špecializačná skúška)	prac. miesta úväzok	Počet osôb
Ved. odboru/oddelenia	<p>- Mgr. (BA kraj)</p> <p>- MUDr., PhD. – špecializácia Verejné zdravotníctvo a Zdravotnícky manažment a financovanie, tretí stupeň vysokoškolského štúdia v odbore Verejné zdravotníctvo (RÚVZ BB)</p> <p>MUDr., - špecializácia pracovné lekárstvo (BB kraj)</p> <p>Mgr. – verejné zdravotníctvo (BB kraj)</p> <p>Mgr. – verejné zdravotníctvo, špecializácia Výchova ku zdraviu a Zdravie pri práci (BB kraj)</p> <p>MUDr. na HDM (BB kraj)</p> <p>MUDr. – atest. I.st. a nadstavbová atestácia z odb. epidemiológia (BB kraj)</p> <p>VŠ III. stupňa – prírodovedec-biológ; rigorózna skúška s obhajobou práce – Biológia; dizertač. práca s obhajobou – Sociálna práca; špecializačná skúška z HŽaPP; ŠIS v PZ;- verejné zdravotníctvo (KE kraj),</p> <p>Lekár (LFH UK Praha) – atestácia 1. st. z Hygieny a epidemiológie; špecializačná skúška z Medicínskej informatiky a bioštatistiky; MPH/Odborník na riadenie vo verejnom zdravotníctve (KE kraj)</p> <p>Lekár (doktorské štúdium v odbore Všeobecné lekárstvo) – kvalifikačná atestácia I. stupňa z Hygieny a epidemiológie (KE kraj)</p> <p>VŠ II. stupňa – Ošetrovatel'stvo; MPH/Odborník na riadenie vo verejnom zdravotníctve; špecializácia z Ošetrovateľskej starostlivosti v komunite (KE kraj)</p> <p>- Diplomovaná pôrodná asistentka/vedúca odd. (NR kraj)</p> <p>- Magisterka v odbore zdravotníctva a sociálnej práce/poverená vedením OPZ (NR kraj)</p> <p>- Magisterka v odbore verejné zdravotníctvo/poverená vedením OPZ (NR kraj)</p> <p>-všeobecné veterinárne lekárstvo (PO kraj)</p> <p>- lekár so špecializáciou VZ (TN kraj)</p> <p>- Sociálne lekárstvo a organizácia zdravotníctva (ZA kraj)</p> <p>- hygiena, epidemiológia – verejné zdravotníctvo (ZA kraj)</p> <p>- verejné zdravotníctvo II. st. (ZA kraj)</p>	<p>1,0(BA) + 2,7(BB) + 4,0(KE) + 3,0(NR) + 4,0(PO) + 1,0(TN) + 3,0(TT) + 2,3(ZA) = 21</p>	<p>1(BA) + 4(BB) + 4(KE) + 3(NR) + 4(PO) + 1(TN) + 3 (TT) + 3(ZA) = 23</p>
Lekár - metodológ	<p>- 1 MUDr., (BA kraj)</p> <p>- MUDr. – bez špecializácie (RÚVZ BB)</p> <p>- MUDr. – špecializácia Verejné zdravotníctvo–momentálne MD - (RÚVZ BB)</p> <p>- Lekárka/internista (NR kraj)</p> <p>- Lekár so špecializáciou – praktický lekár pre dospelých (KE kraj)</p>	<p>1,0(BA) + 2,0(BB) + 0,11(KE) + 0,1(NR) = 3,12</p>	<p>1(BA) + 2(BB) + 1(KE) + 1(NR) + = 5</p>

Lekár	doktorské štúdium v odbore Všeobecné lekárstvo (KE kraj)	1,0 (KE) = 1,0	1 (KE) = 1
Verejný zdravotník I. stupňa	- VŠ I. stupňa (BA kraj) - VŠ I. stupňa – verejný zdravotník; (NR kraj, KE kraj)	1,0 (BA)+ 2,0(NR)+ 0,40 (KE)+ 2,0 (ZA) = 5,40	1 (BA) 2(NR) + 1 (KE)+ 2(ZA) = 6
Verejný zdravotník II. stupňa	- Mgr. (BA kraj) - Mgr. – verejný zdravotník – odbor ochrana a podpora zdravia, zároveň všeobecná zdravotná sestra Dipl.a.h.e. a chemický laborant (BB kraj) - Mgr. – verejný zdravotník (BB kraj) - RNDr. - verejný zdravotník (BB kraj) - VŠ II.stupňa – Verejný zdravotník; VŠ I. stupňa – Sociálna práca (KE kraj) - VŠ II. stupňa – Verejné zdravotníctvo; rigorózna skúška s obhajob. Práce – Verejné zdravotníctvo (KE kraj) - VŠ II. stupňa – Verejné zdravotníctvo (KE kraj) - verejný zdravotník (NR kraj) - verejné zdravotníctvo (PO kraj) - FZaSP, JLF UK, SZU, JLF UK (TN kraj) - verejné zdravotníctvo (ZA kraj)	0,8(BA) 2,1(BB) + 3,0(KE) + 1,0(NR) + 3,0(PO) + 3,0(TN) + 1,0(ZA) = 13,1	1(BA) + 3(BB) + 3(KE) + 1(NR) + 3(PO) + 3(TN) + 1(ZA) = 15
Verejný zdravotník III. stupňa	FZaSP – VZ (TN kraj)	1,0 (TN) = 1	1(TN) = 1
DAHE	- diplomovaná asistentka hygieny a epidemiológie (KE kraj) - diplomovaný asistent hygienickej služby (NR kraj)	1,0(KE) + 1,0(NR) + 1,0(TT) = 3	1(KE)+ 1(NR)+ 1(TT) = 3
AHE	- AHE	1,0(PO)+ 1,0(TT) = 2,0	1(PO)+ 1(TT) = 2
Zdravotná sestra	- Mgr. odbor Ošetrovateľstvo, špecializácia Výchova k zdraviu, inštruktorka (BB kraj) - Zdravotná sestra – bez špecializácie, doktorka v odbore Pedagogika (BB kraj) - PhDr. –doktorka – odbor verejné zdravotníctvo (BB kraj) - Zdravotná sestra – špecializácia Výchova k zdraviu (BB kraj) - Zdravotná sestra – bez špecializácie (BB kraj) - SŠ vzdelanie zaradením (Ing.) (KE kraj) - VŠ I. stupňa – ošetrovateľstvo (KE kraj) - VŠ II. stupňa – ošetrovateľstvo; špecializácia vo výchove k zdraviu (KE kraj) - VŠ II. stupňa – ošetrovateľstvo (KE kraj) Zdravotná sestra (NR kraj) - so špecializáciou Výchova k zdraviu do 30.6.2022 (TN kraj) - ošetrovateľstvo (ZA kraj)	5,2(BB) + 6,0(KE) + 5,6(NR) + 3,8(PO) + 1,0(TN) + 4,0(TT) + 1,0(ZA) = 26,6	6(BB) + 6(KE)+ 6(NR) + 4(PO) + 1(TN) + 4(TT) + 1(ZA) = 28
Iný zdravotnícky pracovník	- Rehabilitačná sestra, inštruktorka ZV (BB kraj) VŠ I. stupňa – Fyzioterapeut (KE kraj)	1,0(BB) +	1(BB) + 3(KE) +

	<p>VŠ II. stupňa – Laboratórne vyšetrovacie metódy v zdravotníctve (KE kraj)</p> <p>VŠ II. stupňa – Sociálna práca; rigorózná skúška s obhajob. práce – Sociálne služby a poradenstvo (KE kraj)</p> <p>- SZŠ od 19.10.2021 do 31.12.2023 (TN kraj)</p>	<p>2,5 (KE) + 1,0(TT) + 4,0(ZA)+ 1,0(TN)+ 2 (PO) = 11,5</p>	<p>1(TT) + 4(ZA)+ 1 (TN)+ 2(PO) = 12</p>
	<p>- Mgr, PhD. – psychologička, tretí stupeň vysokoškolského štúdia v odbore Andragogika (BB kraj)</p> <p>Mgr. – špecializácia Sociálna práca (BB kraj)</p> <p>Administratívny pracovník (BB kraj)</p> <p>- Všeobecná zdravotná sestra (NR kraj)</p> <p>- Zdravotná sestra, špecializácia výchova k zdraviu (NR kraj)</p> <p>- Zdravotná sestra, špecializácia všeobecná zdravotná sestra (NR kraj)</p> <p>- VŠ II. stupňa – informatik (KE kraj)</p>	<p>2,5(BB) + 1,0(KE) + 2,6(PO) + 1,0(TT)+ 1,0 (TN)+ 5,6 = 13,7</p>	<p>3(BB) + 1(KE) + 3(PO) + 1(TT)+ 1 (TN)+ 6 = 15</p>
Iný nezdravotnícky pracovník	<p>- všeobecné veterinárne lekárstvo (PO kraj)</p> <p>- hygiena potravín (PO kraj)</p>		
S P O L U		<p>3,8(BA)+ 15,5(BB) + 18,1(KE) + 12,7(NR) + 16,4(PO) + 7,0(TN) + 11,0(TT) + 9,3(ZA) = 93,8</p>	<p>4(BA)+ 19(BB) + 20(KE) + 14(NR) + 16(PO) + 8(TN) + 11(TT) + 10(ZA) = 102</p>

Intervenčné a zdravotno-výchovné aktivity odboru podpory zdravia a výchovy k zdraviu v roku 2023

Tab. č. 2

Poradové číslo	NÁZOV AKTIVITY	Počty aktivít/poslucháčov vzhľadom k jednotlivým cieľovým skupinám								
		deti a mládež		produktívny vek		poproduktívny vek		SPOLU		
		počet aktivít	počet poslucháčov	počet aktivít	počet poslucháčov	počet aktivít	počet poslucháčov	počet aktivít	počet poslucháčov	
1.	Realizácia besied, prednášok a iných zdravotno- výchovných metód (panelová diskusia, tvorivé dielne, bábka, interaktívne hry súťaže, kampane...) pre vybrané cieľové skupiny obyvateľstva so zameraním na zdravotnú osvetu a zvyšovanie zdravotného uvedomenia	Zvýšenie pohybovej aktivity	364	7 543	241	1 577	432	1 124	1037	10 224
		Ozdravenie výživy a zlepšenie pitného režimu	1 138	23 074	112	1 925	61	1 899	1311	26 898
		Prevenca sociálne patologických javov	511	12 377	51	808	12	129	574	13 314
		- Fajčenie								
		- Alkohol	452	8 502	34	707	9	64	495	9 273
		- Drogy – látkové závislosti	473	8 834	24	504	7	18	504	9 356
		- nelátkové závislosti	136	2 879	9	136	0	0	145	3 015
		Podpora zdravia obyvateľov rómskych osád	210	4 065	72	1 041	0	0	282	5 106
		Výchova k partnerstvu a rodičovstvu	105	2 011	5	50	0	0	110	2 061
		Zdravé starnutie	6	77	19	47	278	2 254	303	2 378
		Duševné zdravie	218	4 864	48	709	58	1 357	324	6 930
		Prevenca úrazov a prvá pomoc	116	2 260	19	87	12	302	147	2 649
		Prevenca sexuálne prenosných chorôb (vrátane HIV/AIDS)	198	3 931	16	146	0	0	214	4 077
		Stomatohygiena	548	11 577	6	107	3	48	557	11 732
		Prevenca civilizačných ochorení	84	1719	373	3132	186	1641	643	6 492
		- srdco-cievne								
		- diabetes mellitus	94	2 079	82	1464	37	861	213	4 404
		- osteoporóza	7	110	79	406	219	579	305	1095
		- onkologické ochorenia	258	54 53	110	2 337	23	799	391	8 589
		- alergické ochorenia	13	244	3	92	2	42	18	378
- iné	238	5 239	26	329	17	277	281	5 845		
Iné témy (napr. chrípka, salmonelóza,...a pod.)	619	13 124	114	963	50	2 888	783	16 975		
SPOLU	5 788	119 963	1 443	16 567	1 406	14 282	8 637	150 812		

			Počet aktivít	
2.	Realizácia jednorazových aktivít pri príležitosti významných dní podľa kalendára WHO (počet všetkých aktivít realizovaných pri príležitosti Svetových dní podľa WHO)		3 108	
3.	Iné intervenčné a informačné zdravotno-výchovné aktivity (napr. konzultácie, distribúcia zdravotno-výchovného materiálu, premietanie videokaziet a pod.)		14 036	
4.	Medializácia výchovy k zdraviu (komunikácia s médiami)	TV vysielanie	33	
		Rozhlas	17	
		Printové médiá	340	
		Webová stránka RÚVZ	425	
		Iné formy	611	
5.	Vytvorenie vlastných propagačných materiálov (<i>neuvádza sa počet výtlačkov, ale len konkrétna zdravotnícka téma</i>)	Plagáty, letáky, skladačky...	246	
		Brožúry, manuály...	16	
		Informačné panely	577	
		Iné	134	
6.	Odborné publikácie (časopisy, zborníky, monografie, ktoré majú ISBN, ISSN)	Počet publikácií		
			4	
7.	Zapožičanie DVD a CD nosičov, USB, videokaziet	Počet zapožičaní		
			140	
			Počet absolvovaných školení	
			Aktívna účasť	Pasívna účasť
8.	Školenia, odborné semináre, porady, konferencie, pracovné stretnutia, kurzy ... (<i>pri aktívnej účasti uvádzať počet príspevkov – nie autorov, pri pasívnej účasti uvádzať počet pracovníkov</i>)	regionálne	40	106
		celoštátne	87	1 103
		medzinárodné	8	26
		v rámci RÚVZ	100	336
		SPOLU	235	1 571

9.	Školenie lektorov a laikov (počet organizovaných školení pre lektorov a laikov)		Počet školení
			5
10.	Realizované projekty, prieskumné a výskumné úlohy		Počet
		Medzinárodné projekty, štúdie ...	15
		Iné národné programy, projekty, štúdie...	230
		Regionálne a lokálne (mestské, miestne) projekty	95
		Iné (viazané na jeden subjekt , alebo cieľovú skupinu - napr. znevýhodnené skupiny)	47
11.	Členstvo v pracovných skupinách Poradného zboru hlavného hygienika SR a iných pracovných skupín, komisií (uviesť len číslo v kolíkových pracovných skupinách ste)		Počet členstiev
			80
12.	Spolupráca so štátnym, verejným, súkromným a tretím sektorom		Počet subjektov
			1936
13.	Odborné materiály predkladané vláde SR, MZ SR, ÚVZ SR a iným subjektom		Počet materiálov
		Vlastné vytvorené	93
		Pripomienkované v rámci gremiálnej porady ministra zdravotníctva, vnútrorezortného, medzirezortného a predbežného pripomienkového konania	12
		Stanoviská k materiálom z MZ SR a ÚVZ SR	120
		Iné (napr. stanoviská, pripomienky a k materiálom WHO, EU, OECD a pod.)	19
14.	Iné písomnosti (Správy, vyjadrenia, rozbor)		Počet písomností
		Analytické správy (napr. rozbor, výročné správy)	160
		Informatívne správy (napr. odpočet plnenia úloh)	882
		Iné (napr. stanovisko, vyjadrenia)	673
15.	Poskytovanie odbornej praxe pre študentov VŠ a postgraduálneho vzdelávania (počet študentov = počet fyzických osôb; počet dní je počet dní na odbornej praxi každého študenta – napr. 3 študenti za sledované obdobie po 5 dní je 3x5=15 dní)	Počet študentov	Počet dní
		166	284

Návštevnosť základnej poradne od 1.1.2023 do 31.12.2023

Tab č. 3

Základné - prvé vyšetrenie

Veková skupina	Muži			Ženy			Nezistené			Spolu		
	Abs.	%	+ [%]	Abs.	%	+ [%]	Abs.	%	+ [%]	Abs.	%	+ [%]
0-14	1	0	0,1	3	0,1	0,1	0	0	0	4	0	0
15-19	66	2,4	0,6	102	1,7	0,3	0	0	0	168	1,9	0,3
20-24	144	5,3	0,8	292	4,9	0,6	0	0	0	436	5,1	0,5
25-34	547	20,2	1,5	851	14,4	0,9	0	0	0	1398	16,2	0,8
35-44	709	26,2	1,7	1499	25,3	1,1	0	0	0	2208	25,6	0,9
45-54	575	21,2	1,5	1433	24,2	1,1	0	0	0	2008	23,3	0,9
55-64	384	14,2	1,3	1024	17,3	1	0	0	0	1408	16,3	0,8
65 a viac	280	10,3	1,1	716	12,1	0,8	0	0	0	996	11,5	0,7
Spolu	2706	100		5920	100		0	100		8626	100	

Kontrolné vyšetrenie

Veková skupina	Muži			Ženy			Nezistené			Spolu		
	Abs.	%	+ [%]	Abs.	%	+ [%]	Abs.	%	+ [%]	Abs.	%	+ [%]
15-19	2	0,2	0,3	3	0,1	0,1	0	0	0	5	0,1	0,1
20-24	8	0,8	0,6	11	0,4	0,2	0	0	0	19	0,5	0,2
25-34	86	8,7	1,7	142	4,8	0,8	0	0	0	228	5,8	0,7
35-44	203	20,4	2,5	370	12,5	1,2	0	0	0	573	14,5	1,1
45-54	211	21,2	2,5	691	23,4	1,5	0	0	0	902	22,9	1,3
55-64	220	22,2	2,6	834	28,3	1,6	0	0	0	1054	26,7	1,4
65 a viac	263	26,5	2,7	898	30,5	1,7	0	0	0	1161	29,5	1,4
Spolu	993	100		2949	100		0	100		3942	100	

CELKOM: 3699 8869 0 12568

**Počet štandardných vyšetrení u klientov, ktorým sa vyšetrilo riziko
kardiovaskulárnych chorôb za obdobie od 1.1.2023 do 31.12.2023**

Tab. č. 4

Základné - prvé vyšetrenie

Veková skupina	Muži			Ženy			Nezistené			Spolu		
	Abs.	%	+ [%]	Abs.	%	+ [%]	Abs.	%	+ [%]	Abs.	%	+ [%]
0-14	0	0	0	3	0,1	0,1	0	0	0	3	0	0
15-19	62	2,7	0,7	77	1,5	0,3	0	0	0	139	1,9	0,3
20-24	120	5,2	0,9	240	4,8	0,6	0	0	0	360	4,9	0,5
25-34	477	20,6	1,6	751	14,9	1	0	0	0	1228	16,7	0,9
35-44	604	26,1	1,8	1290	25,7	1,2	0	0	0	1894	25,8	1
45-54	491	21,2	1,7	1207	24	1,2	0	0	0	1698	23,1	1
55-64	317	13,7	1,4	851	16,9	1	0	0	0	1168	15,9	0,8
65 a viac	242	10,5	1,2	606	12,1	0,9	0	0	0	848	11,6	0,7
Spolu	2313	100		5025	100		0	100		7338	100	

Kontrolné vyšetrenie

Veková skupina	Muži			Ženy			Nezistené			Spolu		
	Abs.	%	+ [%]	Abs.	%	+ [%]	Abs.	%	+ [%]	Abs.	%	+ [%]
15-19	1	0,1	0,3	2	0,1	0,1	0	0	0	3	0,1	0,1
20-24	6	0,8	0,6	9	0,4	0,3	0	0	0	15	0,5	0,2
25-34	67	8,9	2	109	4,7	0,9	0	0	0	176	5,7	0,8
35-44	147	19,4	2,8	271	11,6	1,3	0	0	0	418	13,5	1,2
45-54	160	21,2	2,9	520	22,3	1,7	0	0	0	680	22	1,5
55-64	173	22,9	3	662	28,4	1,8	0	0	0	835	27,1	1,6
65 a viac	202	26,7	3,2	756	32,5	1,9	0	0	0	958	31,1	1,6
Spolu	756	100		2329	100		0	100		3085	100	

CELKOM:

3069

7354

0

10423

**Spektrum klientov vo veku od 0 do 99 rokov vyšetrených v poradni zdravia podľa
vzdelania za obdobie od 1.1.2023 do 31.12.2023**

Tab. č. 5

Vzdelanie	MUŽI			ŽENY			Nezistené			SPOLU		
	Počet	Rel.	+-%	Počet	Rel.	+-%	Počet	Rel.	+-%	Počet	Rel.	+-%
neukončené základné	0	0	0	7	0,1	0,1	0	0	0	7	0,1	0
základné	151	4,3	0,7	460	5,5	0,5	0	0	0	611	5,1	0,4
stredoškolské bez maturity	336	9,5	1	666	8	0,6	0	0	0	1002	8,4	0,5
stredoškolské s maturitou	1213	34,3	1,6	2729	32,6	1	0	0	0	3942	33,1	0,8
vysokoškolské 1. stupeň (Bc.)	87	2,5	0,5	247	2,9	0,4	0	0	0	334	2,8	0,3
vysokoškolské 2. stupeň (Mgr. , Ing., MUDr...)	1053	29,8	1,5	2799	33,4	1	0	0	0	3852	32,3	0,8
vysokoškolské 3. stupeň	32	0,9	0,3	95	1,1	0,2	0	0	0	127	1,1	0,2
neudané	663	18,8	1,3	1372	16,4	0,8	0	0	0	2035	17,1	0,7
Spolu:	3535	100		8375	100		0	100		11910	100	

Ročný výkaz Poradenského centra ochrany a podpory zdravia za obdobie od 1.1.2023 do 31.12.2023

Tab. č. 6

		do 14		15 – 19		20 – 24		25 – 34		35 – 44		45 – 54		55 – 64		65 +		Spolu
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž			
Základná poradňa	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	2	3	73	105	139	299	554	863	747	1553	579	1451	406	1063	302	756	8895
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	2	2	75	148	186	365	722	1053	1149	2018	1099	2220	806	1871	577	1529	13822
	Počet návštev	2	2	75	148	186	357	723	1042	1163	2018	1097	2217	799	1870	594	1625	13918
Poradňa zdravej výživy	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	0	0	24	25	2	27	44	93	78	174	78	190	48	207	38	86	1114
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odb. poradenstvo v sledovanom roku	0	0	24	25	10	48	77	166	101	226	108	271	74	284	44	126	1584
	Počet návštev	0	0	24	25	10	48	87	207	137	275	118	293	83	379	49	152	1887
Poradňa optimalizácie pohybovej aktivity	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	4	5	19	23	3	4	7	14	19	37	17	50	15	80	1	13	311
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	4	5	19	23	5	14	8	27	21	42	19	53	17	57	2	80	396
	Počet návštev	4	5	19	23	10	19	17	103	37	91	25	143	24	207	4	935	1666
Poradňa odvykania od fajčenia	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	0	0	15	30	6	4	18	18	30	31	26	28	7	24	6	5	248
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	0	0	14	18	19	17	54	37	50	60	49	50	14	38	9	10	439
	Počet návštev	0	0	14	18	19	17	38	39	42	65	42	51	20	40	12	19	436
Poradňa podpory psychického zdravia	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	0	4	0	2	0	2	12
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	0	4	0	2	0	2	10
	Počet návštev	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	0	4	0	2	0		10
Poradňa pre deti a mládež	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	23	18	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	56
	Počet návštev	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

		do 14		15 – 19		20 – 24		25 – 34		35 – 44		45 – 54		55 – 64		65 +		Spolu
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	
Poradňa ochrany a podpory zdravia pri práci	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	0	0	0	0	10	7	11	16	53	28	28	17	4	9	0	0	183
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	0	0	0	0	23	46	117	82	136	66	80	68	62	31	4	0	715
	Počet návštev	0	0	0	0	22	24	74	34	76	56	80	64	59	28	4	0	521
Poradňa nefarmakolog. ovplyvňovania TK	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0	3	0	0	6
	Počet návštev	0	0	0	0	0	0	0	0	0	34	3	5	0	7	0	0	49
Poradňa protidrogová a HIV/AIDS	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	0	0	14	5	42	17	50	11	47	11	20	4	6	1	3	0	231
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	0	0	25	6	57	23	58	25	69	10	25	9	6	1	3	0	317
	Počet návštev	0	0	25	5	62	20	76	17	69	13	33	6	9	1	5	0	341
Poradňa pre HbSAg pozitívne rodiny	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	3
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	3
	Počet návštev	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Poradňa pre tehotné a dojčiacie matky	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	Počet návštev	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4

Prehľad o počte výkonov Poradenského centra ochrany a podpory zdravia v roku 2023

tab.č.7

	Výkon	Počet výkonov	
		TZS	Mimo TZS
1. Merania a iné výkony v poradni zdravia Počet klientov TZS (počet prvovýšetrených a opakovane vyšetrených klientov, ktorí sú v TZS): 8338 Počet klientov mimo TZS (počet klientov vyšetrených v rámci realizovaných aktivít výjazdovou PZ, ktorí nie sú v TZS): 8836	Antropometrické meranie	11 744	4224
	- výška		
	- váha	11 741	4218
	- BMI	11 521	4110
	- obvod pása	8919	2193
	- obvod bokov	8677	2216
	- WHR	8535	2124
	- WHtR	5848	462
	- % celkového tuku (Bodystat, Kaliper, Omron)	5315	4554
	- Iné (kostrové svalstvo, bazálny metabolizmus...) * balík vyšetrenia získaný jedným meraním sa vykazuje ako jeden výkon	5333	2522
	Biochemické vyšetrenia	11 927	4387
	- Celkový cholesterol		
	- HDL cholesterol	5270	369
	- LDL cholesterol	5258	340
	- Triacylglyceroly	5802	619
	- Glukóza	8474	3784
	- Iné biochemické vyšetrenie (AST, ALT, kyselina močová, laktát a pod.)	1086	915
	Somatické vyšetrenia	12 254	7990
	- Krvný tlak + pulz *(u jedného klienta rátame vyšetrenie TK + pulz spolu ako jeden výkon)		
	Vyšetrenie smokerlyzéróm	500	1986
	Vyšetrenie spirometrom	249	1239
	Založenie karty klienta pre Test zdravé srdce	8769	164
	Osobná a rodinná anamnéza	10 316	1705
Vyplnenie dotazníka celkovej životnej pohody	2209	52	
Stanovenie rizikového skóre KVCH podľa TZS	8673	139	
Odborné poradenstvo a konzultácie	11 464	8219	
Iné (telefonické, istom, e-mailom a pod.)	518	394	
Odporúčanie do siete zdravotníckych zariadení	1581	622	
Iné	167	616	

pokračovanie tab.č.7

		Počet výkonov
2. Poradňa zdravej výživy Počet klientov: 1884	Odborné poradenstvo	2183
	Založenie karty klienta	1326
	Vyplnenie dotazníka o stravovacích zvyklostiach	1596
	Odporúčanie do siete zdravotníckych zariadení	100
	Iné (Zadanie údajov do príslušného software pre HVBP KV)	553
3. Poradňa odvykania od fajčenia Počet klientov: 435	Odborné poradenstvo	506
	Založenie karty klienta	225
	Meranie spirometrom	202
	Meranie smokerlyzérrom	549
	Meranie krvného tlaku, pulzu	401
	Vyplnenie dotazníka (Fagerstromov a iné)	416
	Odporúčanie do siete zdrav. zariadení	38
	Telefonické poradenstvo	424
Iné	272	
4. Poradňa optimalizovania pohybovej aktivity Počet klientov: 552	Odborné poradenstvo	2017
	Založenie karty klienta	344
	Meranie spirometrom	71
	Vyšetrenie funkčnej zdatnosti	83
	Vyšetrenie aeróbnej výkonnosti	41
	Vyšetrenie EKG	0
	Meranie flexibility	93
	Držanie tela	61
	Pohybová inštruktáž	473
	Odporúčanie do siete zdrav. zariadení	12
Iné	1987	
5. Poradňa podpory psychického zdravia Počet klientov: 13	Odborné poradenstvo	12
	Psychologické vyšetrenie	0
	Odporúčanie do siete zdrav. zariadení.	5
	Založenie karty klienta	0
	Iné	90
6. Poradňa pre deti a mládež Počet klientov: 381	Odborné poradenstvo	0
	Odporúčanie do siete zdravot. zariadení	0
	Založenie karty klienta	56
	Iné	20

pokračovanie tab.7.

		Počet výkonov
7. Poradňa pre HIV/AIDS a drogové závislosti Počet klientov: 400	Odborné poradenstvo	640
	Odber krvi na HIV/AIDS	328
	Odporúčanie do siete zdrav. zariadení	26
	Založenie karty klienta	235
	Iné	267
8. Poradňa ochrany a podpory zdravia pri práci Počet klientov: 389	Odborné poradenstvo	986
	Vyšetrenie pracovného rizika	410
	Založenie karty klienta	12
	Odporúčanie do siete zdrav. zariadení	51
	Iné	102
9. Poradňa pre nefarmakologické ovplyvňovanie TK Počet klientov: 6	Odborné poradenstvo	986
	Vyšetrenie pracovného rizika	15
	Založenie karty klienta	0
	Odporúčanie do siete zdrav. zariadení	0
	Iné	15
SPOLU počet výkonov		249 508

Výsledky biochemických vyšetření prvýkrát vyšetřených klientov v poradni zdravia za obdobie od 1.1.2023 do 31.12.2023

Muži

Tab. č. 8a

Veková skupina		TC		Glukóza		TG		HDL		LDL		TC / HDL		TG / HDL		LDL / HDL		BMI		WHR	
		N	Z	N	Z	N	Z	N	Nízke	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z
0-14	abs.	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0
	rel.	0	0,1	0	0	0,2	0	0,1	0	0,2	0	0,2	0	0,3	0	0,1	0	0,1	0	0,1	0
	+-%	0	0,2	0	0	0,4	0	0,3	0	0,3	0	0,4	0	0,7	0	0,3	0	0,3	0	0,1	0
15-19	abs.	63	2	33	19	23	20	33	7	40	0	37	3	15	25	39	0	43	23	60	1
	rel.	3,8	0,2	5,4	1,8	4,9	4,1	4,8	5,2	6,3	0	8	0,8	5,2	4,7	5,2	0	5,6	1,3	4,2	0,3
	+-%	0,9	0,3	1,8	0,8	2	1,8	1,6	3,7	1,9	0	2,5	0,9	2,6	1,8	1,6	0	1,6	0,5	1	0,7
20-24	abs.	115	22	42	40	32	38	36	4	38	7	32	8	24	16	37	1	71	63	91	4
	rel.	6,9	2,2	6,9	3,7	6,9	7,9	5,2	3	6	2,5	6,9	2,2	8,4	3	4,9	2,6	9,2	3,5	6,4	1,4
	+-%	1,2	0,9	2	1,1	2,3	2,4	1,7	2,9	1,8	1,8	2,3	1,5	3,2	1,5	1,5	5	2	0,8	1,3	1,3
25-34	abs.	403	130	152	173	85	53	99	23	105	44	77	45	53	67	116	3	204	321	282	38
	rel.	24,4	13,3	24,9	16,2	18,3	11	14,3	17	16,6	15,9	16,6	12,5	18,5	12,7	15,5	7,7	26,5	17,7	19,7	13,1
	+-%	2,1	2,1	3,4	2,2	3,5	2,8	2,6	6,3	2,9	4,3	3,4	3,4	4,5	2,8	2,6	8,4	3,1	1,8	2,1	3,9
35-44	abs.	412	264	149	285	112	106	161	36	154	56	109	88	74	121	173	16	208	471	368	63
	rel.	24,9	26,9	24,4	26,7	24,1	21,9	23,3	26,7	24,3	20,2	23,4	24,4	25,8	22,9	23,1	41	27	26	25,8	21,8
	+-%	2,1	2,8	3,4	2,7	3,9	3,7	3,2	7,5	3,3	4,7	3,9	4,4	5,1	3,6	3	15,4	3,1	2	2,3	4,8
45-54	abs.	289	267	103	215	91	104	153	22	113	77	83	92	47	126	158	11	107	426	287	66
	rel.	17,5	27,2	16,9	20,1	19,6	21,5	22,1	16,3	17,8	27,8	17,8	25,5	16,4	23,9	21,1	28,2	13,9	23,5	20,1	22,8
	+-%	1,8	2,8	3	2,4	3,6	3,7	3,1	6,2	3	5,3	3,5	4,5	4,3	3,6	2,9	14,1	2,4	2	2,1	4,8
55-64	abs.	203	169	71	176	64	87	113	22	93	55	62	73	41	92	119	6	66	289	182	60
	rel.	12,3	17,2	11,6	16,5	13,8	18	16,4	16,3	14,7	19,9	13,3	20,2	14,3	17,4	15,9	15,4	8,6	16	12,7	20,8
	+-%	1,6	2,4	2,5	2,2	3,1	3,4	2,8	6,2	2,8	4,7	3,1	4,1	4	3,2	2,6	11,3	2	1,7	1,7	4,7
65 a viac	abs.	170	125	61	159	57	75	95	21	90	38	64	52	32	81	107	2	69	218	158	57
	rel.	10,3	12,8	10	14,9	12,3	15,5	13,7	15,6	14,2	13,7	13,8	14,4	11,1	15,3	14,3	5,1	9	12	11,1	19,7
	+-%	1,5	2,1	2,4	2,1	3	3,2	2,6	6,1	2,7	4,1	3,1	3,6	3,6	3,1	2,5	6,9	2	1,5	1,6	4,6
Spolu		1655	980	611	1067	465	483	691	135	634	277	465	361	287	528	750	39	769	1811	1429	289

Ženy

Tab. č. 8b

Veková skupina		TC		Glukóza		TG		HDL		LDL		TC / HDL		TG / HDL		LDL / HDL		BMI		WHR	
		N	Z	N	Z	N	Z	N	Nízke	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z
0-14	abs.	3	0	1	2	2	1	1	1	2	0	1	1	1	1	2	0	3	0	3	0
	rel.	0,1	0	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0	0,1	0	0,1	0
	+-%	0,1	0	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,4	0,2	0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0	0,1	0	0,1	0
15-19	abs.	79	18	68	13	30	16	34	9	36	4	30	13	24	19	37	0	86	13	76	12
	rel.	2,8	0,6	3,5	0,6	2,5	1,4	2	2,1	2,2	0,6	3,6	1	2,4	1,7	1,9	0	2,9	0,5	3,1	0,8
	+-%	0,6	0,3	0,8	0,4	0,9	0,7	0,7	1,3	0,7	0,6	1,3	0,5	0,9	0,8	0,6	0	0,6	0,3	0,7	0,5
20-24	abs.	222	58	104	47	69	100	65	21	77	24	48	38	52	34	81	1	217	63	187	22
	rel.	7,8	2	5,3	2,3	5,6	8,7	3,8	4,8	4,7	3,6	5,8	2,9	5,1	3,1	4,1	1,8	7,4	2,3	7,6	1,5
	+-%	1	0,5	1	0,7	1,3	1,6	0,9	2	1	1,4	1,6	0,9	1,4	1	0,9	3,5	0,9	0,6	1	0,6
25-34	abs.	599	222	344	238	187	107	213	57	246	46	142	128	149	120	259	0	535	280	423	121
	rel.	21	7,7	17,6	11,8	15,3	9,3	12,6	13	15	6,9	17,2	9,8	14,7	10,8	13,2	0	18,2	10,2	17,1	8,4
	+-%	1,5	1	1,7	1,4	2	1,7	1,6	3,2	1,7	1,9	2,6	1,6	2,2	1,8	1,5	0	1,4	1,1	1,5	1,4
35-44	abs.	812	632	526	459	294	209	390	91	411	117	213	266	248	225	448	7	898	540	694	241
	rel.	28,5	21,9	26,9	22,8	24,1	18,1	23	20,8	25,1	17,4	25,8	20,4	24,5	20,3	22,8	12,5	30,5	19,7	28,1	16,8
	+-%	1,7	1,5	2	1,8	2,4	2,2	2	3,8	2,1	2,9	3	2,2	2,7	2,4	1,9	8,7	1,7	1,5	1,8	1,9
45-54	abs.	570	809	439	500	273	274	411	103	372	186	172	341	241	270	474	14	651	721	569	338
	rel.	20	28,1	22,5	24,9	22,3	23,7	24,2	23,6	22,7	27,7	20,9	26,1	23,8	24,4	24,1	25	22,1	26,4	23,1	23,5
	+-%	1,5	1,6	1,9	1,9	2,3	2,5	2	4	2	3,4	2,8	2,4	2,6	2,5	1,9	11,3	1,5	1,7	1,7	2,2
55-64	abs.	321	679	270	423	202	254	344	79	279	179	126	297	171	251	383	18	343	638	328	334
	rel.	11,3	23,6	13,8	21	16,5	22	20,3	18,1	17	26,7	15,3	22,7	16,9	22,7	19,5	32,1	11,7	23,3	13,3	23,2
	+-%	1,2	1,6	1,5	1,8	2,1	2,4	1,9	3,6	1,8	3,3	2,5	2,3	2,3	2,5	1,7	12,2	1,2	1,6	1,3	2,2
65 a viac	abs.	246	462	201	329	165	193	238	76	215	115	92	222	125	187	285	16	210	480	187	369
	rel.	8,6	16	10,3	16,4	13,5	16,7	14	17,4	13,1	17,1	11,2	17	12,4	16,9	14,5	28,6	7,1	17,6	7,6	25,7
	+-%	1	1,3	1,3	1,6	1,9	2,2	1,7	3,6	1,6	2,9	2,2	2	2	2,2	1,6	11,8	0,9	1,4	1	2,3
Spolu		55454	2880	1953	2011	1222	1154	1696	437	1638	671	824	1306	1011	1107	1969	56	2943	2735	2467	1437
Celkom:		4507	3860	2564	3078	1687	1637	2387	572	2272	948	1289	1667	1298	1635	2719	95	3712	4546	3896	1726

Výsledky biochemických vyšetření opakovane vyšetřených klientov v poradni zdravia za obdobie od 1.1.2023 do 31.12.2023

Muži

Tab. č. 9a

Veková skupina		TC		Glukóza		TG		HDL		LDL		TC / HDL		TG / HDL		LDL / HDL		BMI		WHR		
		N	Z	N	Z	N	Z	N	Nízke	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	
0-14	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	+-%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15-19	abs.	2	0	2	0	2	0	2	0	2	0	2	0	2	0	2	0	1	0	1	0	0
	rel.	0,4	0	0,7	0	0,7	0	0,5	0	0,5	0	0,7	0	1	0	0,4	0	0,4	0	0,2	0	0
	+-%	0,5	0	1	0	1	0	0,6	0	0,7	0	1	0	1,4	0	0,6	0	0,7	0	0,3	0	0
20-24	abs.	6	0	2	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	5	2	3	0	0
	rel.	1,1	0	0,7	0,2	0,4	0	0,2	0	0,3	0	0,3	0	0,5	0	0,2	0	1,9	0,3	0,5	0	0
	+-%	0,9	0	1	0,5	0,7	0	0,4	0	0,5	0	0,7	0	1	0	0,4	0	1,7	0,5	0,6	0	0
25-34	abs.	60	22	27	26	20	23	34	4	33	7	26	12	17	21	36	2	34	43	59	4	4
	rel.	11,5	5,2	9,7	6,2	7	8,3	7,7	5,5	8,9	4,3	9	5,4	8,7	6,6	7,6	8	12,9	7	9,9	3,6	3,6
	+-%	2,7	2,1	3,5	2,3	3	3,2	2,5	5,2	2,9	3,1	3,3	3	4	2,7	2,4	10,6	4,1	2	2,4	3,4	3,4
35-44	abs.	121	76	65	71	56	40	79	12	68	22	47	44	34	56	82	5	50	135	126	15	15
	rel.	23,2	17,9	23,5	17	19,6	14,4	18	16,4	18,4	13,4	16,2	19,8	17,4	17,7	17,4	20	19	22	21,1	13,4	13,4
	+-%	3,6	3,6	5	3,6	4,6	4,1	3,6	8,5	3,9	5,2	4,2	5,2	5,3	4,2	3,4	15,7	4,7	3,3	3,3	6,3	6,3
45-54	abs.	98	101	55	77	48	60	84	19	70	38	45	58	32	71	95	5	56	126	126	19	19
	rel.	18,8	23,8	19,9	18,5	16,8	21,7	19,1	26	18,9	23,2	15,5	26,1	16,4	22,5	20,2	20	21,3	20,6	21,1	17	17
	+-%	3,4	4	4,7	3,7	4,3	4,9	3,7	10,1	4	6,5	4,2	5,8	5,2	4,6	3,6	15,7	4,9	3,2	3,3	7	7
55-64	abs.	101	111	48	104	64	64	102	16	76	53	64	54	40	78	110	5	48	146	127	25	25
	rel.	19,3	26,1	17,3	24,9	22,5	23,1	23,2	21,9	20,5	32,3	22,1	24,3	20,5	24,7	23,4	20	18,3	23,8	21,3	22,3	22,3
	+-%	3,4	4,2	4,5	4,2	4,8	5	4	9,5	4,1	7,2	4,8	5,6	5,7	4,8	3,8	15,7	4,7	3,4	3,3	7,7	7,7
65 a viac	abs.	134	115	78	138	94	90	137	22	120	44	105	54	69	90	145	8	69	161	154	49	49
	rel.	25,7	27,1	28,2	33,1	33	32,5	31,2	30,1	32,4	26,8	36,2	24,3	35,4	28,5	30,8	32	26,2	26,3	25,8	43,8	43,8
	+-%	3,7	4,2	5,3	4,5	5,5	5,5	4,3	10,5	4,8	6,8	5,5	5,6	6,7	5	4,2	18,3	5,3	3,5	3,5	9,2	9,2
Spolu		522	425	277	417	285	277	439	73	370	164	290	222	195	316	471	25	263	613	596	112	112

Ženy

Tab. 9b

Veková skupina		TC		Glukóza		TG		HDL		LDL		TC / HDL		TG / HDL		LDL / HDL		BMI		WHR	
		N	Z	N	Z	N	Z	N	Nízke	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z
0-14	abs.	0	2	0	0	0	2	2	0	1	1	1	1	0	2	2	0	1	1	2	0
	rel.	0	0,1	0	0	0	0,2	0,1	0	0,1	0,2	0,2	0,1	0	0,2	0,1	0	0,1	0,1	0,2	0
	+-%	0	0,2	0	0	0	0,3	0,2	0	0,2	0,4	0,3	0,2	0	0,3	0,2	0	0,2	0,1	0,2	0
15-19	abs.	3	0	2	1	2	0	2	0	2	0	2	0	2	0	2	0	2	0	2	0
	rel.	0,3	0	0,2	0,1	0,2	0	0,1	0	0,2	0	0,3	0	0,3	0	0,1	0	0,2	0	0,2	0
	+-%	0,3	0	0,3	0,2	0,3	0	0,2	0	0,2	0	0,5	0	0,4	0	0,2	0	0,2	0	0,2	0
20-24	abs.	8	1	4	3	5	2	5	2	7	0	4	3	3	4	6	1	10	0	8	0
	rel.	0,8	0,1	0,4	0,3	0,6	0,2	0,4	0,9	0,6	0	0,7	0,3	0,4	0,5	0,4	2,1	0,8	0	0,7	0
	+-%	0,5	0,1	0,4	0,3	0,5	0,3	0,3	1,2	0,5	0	0,6	0,3	0,5	0,5	0,3	4	0,5	0	0,4	0
25-34	abs.	94	38	64	31	43	30	57	11	61	11	42	26	45	23	66	0	91	35	87	17
	rel.	9	2,2	6,2	2,8	5,3	3,3	4,2	5	5,4	2	7	2,6	6,1	2,7	4,4	0	7,5	2,4	7,1	1,7
	+-%	1,7	0,7	1,5	1	1,5	1,2	1,1	2,9	1,3	1,2	2	1	1,7	1,1	1	0	1,5	0,8	1,4	0,8
35-44	abs.	179	165	146	95	118	63	149	23	138	47	82	90	93	77	166	3	208	113	203	56
	rel.	17,2	9,5	14,2	8,5	14,5	6,9	10,9	10,4	12,3	8,4	13,6	9,1	12,5	9,2	11,2	6,3	17,2	7,9	16,5	5,5
	+-%	2,3	1,4	2,1	1,6	2,4	1,6	1,6	4	1,9	2,3	2,7	1,8	2,4	2	1,6	6,8	2,1	1,4	2,1	1,4
45-54	abs.	242	407	238	209	184	180	314	36	263	106	153	196	187	160	329	8	315	297	353	152
	rel.	23,2	23,4	23,1	18,6	22,6	19,7	22,9	16,2	23,4	19	25,4	19,9	25,2	19,1	22,1	16,7	26	20,7	28,7	14,9
	+-%	2,6	2	2,6	2,3	2,9	2,6	2,2	4,8	2,5	3,2	3,5	2,5	3,1	2,7	2,1	10,5	2,5	2,1	2,5	2,2
55-64	abs.	240	545	278	316	190	290	379	63	277	186	131	310	172	267	407	14	318	449	315	317
	rel.	23	31,3	27	28,1	23,4	31,7	27,6	28,4	24,7	33,3	21,7	31,4	23,1	31,9	27,4	29,2	26,3	31,2	25,7	31
	+-%	2,6	2,2	2,7	2,6	2,9	3	2,4	5,9	2,5	3,9	3,3	2,9	3	3,2	2,3	12,9	2,5	2,4	2,4	2,8
65 a viac	abs.	276	581	298	469	271	347	463	87	373	208	188	361	241	305	510	22	266	543	258	479
	rel.	26,5	33,4	28,9	41,7	33,3	38	33,8	39,2	33,2	37,2	31,2	36,6	32,4	36,4	34,3	45,8	22	37,8	21	46,9
	+-%	2,7	2,2	2,8	2,9	3,2	3,1	2,5	6,4	2,8	4	3,7	3	3,4	3,3	2,4	14,1	2,3	2,5	2,3	3,1
Spolu		1042	1739	1030	1124	813	914	1371	222	1122	559	603	987	743	838	1488	48	1211	1438	1228	1021
Celkom:		156	216	130	154	109	119	181	295	149	723	893	120	938	115	195	73	147	205	182	113

Výsledky hodnotenia skríningu tlaku krvi u prvý raz vyšetrených klientov za obdobie od 1.1.2023 do 31.12.2023
Muži

Tab. č. 10a

Muži			Počet klientov vo vekových skupinách								Spolu
			0-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 a viac	
1. Optimálny (<120 and <80)	abs		1	20	36	107	107	76	27	25	399
	rel		100	30,8	25	20	15,3	13,5	7,2	8,4	14,9
	+-%		0	11,2	7,1	3,4	2,7	2,8	2,6	3,1	1,3
2. Normálny (120-129 or 80-84)	abs		0	21	33	115	148	104	44	36	501
	rel		0	32,3	22,9	21,5	21,2	18,4	11,7	12,1	18,7
	+-%		0	11,4	6,9	3,5	3	3,2	3,2	3,7	1,5
3. Vysoký normálny (130-139 or 85-89)	abs		0	13	38	156	183	145	94	63	692
	rel		0	20	26,4	29,1	26,2	25,7	24,9	21,1	25,8
	+-%		0	9,7	7,2	3,8	3,3	3,6	4,4	4,6	1,7
4. Hypertenzia I (140-159 or 90-99)	abs		0	10	35	141	206	167	147	103	809
	rel		0	15,4	24,3	26,3	29,5	29,6	39	34,6	30,2
	+-%		0	8,8	7	3,7	3,4	3,8	4,9	5,4	1,7
5. Hypertenzia II (160-179 or 100-109)	abs		0	1	2	15	50	50	48	52	218
	rel		0	1,5	1,4	2,8	7,2	8,9	12,7	17,4	8,1
	+-%		0	3	1,9	1,4	1,9	2,3	3,4	4,3	1
6. Hypertenzia III (>179 or >109)	abs		0	0	0	2	4	22	17	19	64
	rel		0	0	0	0,4	0,6	3,9	4,5	6,4	2,4
	+-%		0	0	0	0,5	0,6	1,6	2,1	2,8	0,6
HYPERTENZIA	abs		0	11	37	158	260	239	212	174	1091
	rel		0	16,9	25,7	29,5	37,2	42,4	56,2	58,4	40,7
	+-%		0	9,1	7,1	3,9	3,6	4,1	5	5,6	1,9
Spolu	abs		1	65	144	536	698	564	377	298	2683

Ženy

Tab. č. 10b

Ženy		Počet klientov vo vekových skupinách								Spolu	
		0-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 a viac		
1. Optimálny (<120 and <80)	abs	3	62	142	400	586	414	183	98	1888	
	rel	100	62,6	49,7	47,7	39,7	29,2	18,1	13,7	32,3	
	+-%	0	9,5	5,8	3,4	2,5	2,4	2,4	2,5	1,2	
2. Normálny (120-129 or 80-84)	abs	0	21	75	211	363	315	186	103	1274	
	rel	0	21,2	26,2	25,2	24,6	22,2	18,4	14,4	21,8	
	+-%	0	8,1	5,1	2,9	2,2	2,2	2,4	2,6	1,1	
3. Vysoký normálny (130-139 or 85-89)	abs	0	6	34	115	271	286	245	152	1109	
	rel	0	6,1	11,9	13,7	18,4	20,2	24,2	21,2	19	
	+-%	0	4,7	3,8	2,3	2	2,1	2,6	3	1	
4. Hypertenzia I (140-159 or 90-99)	abs	0	9	31	91	186	282	285	253	1137	
	rel	0	9,1	10,8	10,9	12,6	19,9	28,1	35,3	19,4	
	+-%	0	5,7	3,6	2,1	1,7	2,1	2,8	3,5	1	
5. Hypertenzia II (160-179 or 100-109)	abs	0	1	3	18	59	96	82	81	340	
	rel	0	1	1	2,1	4	6,8	8,1	11,3	5,8	
	+-%	0	2	1,2	1	1	1,3	1,7	2,3	0,6	
6. Hypertenzia III (>179 or >109)	abs	0	0	1	3	11	24	32	30	101	
	rel	0	0	0,3	0,4	0,7	1,7	3,2	4,2	1,7	
	+-%	0	0	0,7	0,4	0,4	0,7	1,1	1,5	0,3	
HYPERTENZIA	abs	0	10	35	112	256	402	399	364	1578	
	rel	0	10,1	12,2	13,4	17,3	28,4	39,4	50,8	27	
	+-%	0	5,9	3,8	2,3	1,9	2,3	3	3,7	1,1	
Spolu		abs	3	99	286	838	1476	1417	1013	717	5849
Celkom			4	164	430	1374	2174	1981	1390	1015	8532

Výsledky hodnotenia skríningu tlaku krvi u opakovane vyšetrených klientov za obdobie od 1.1.2023 do 31.12.2023
Muži

Tab. č. 11a

Muži		Počet klientov vo vekových skupinách								Spolu	
		0-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 a viac		
1. Optimálny (<120 and <80)	abs	0	1	3	14	24	28	17	29	116	
	rel	0	100	42,9	16,5	11,9	13	7,9	11,2	11,8	
	+-%	0	0	36,7	7,9	4,5	4,5	3,6	3,8	2	
2. Normálny (120-129 or 80-84)	abs	0	0	0	30	46	39	40	40	195	
	rel	0	0	0	35,3	22,8	18,1	18,7	15,4	19,8	
	+-%	0	0	0	10,2	5,8	5,1	5,2	4,4	2,5	
3. Vysoký normálny (130-139 or 85-89)	abs	0	0	2	29	62	67	62	68	290	
	rel	0	0	28,6	34,1	30,7	31	29	26,2	29,4	
	+-%	0	0	33,5	10,1	6,4	6,2	6,1	5,3	2,8	
4. Hypertenzia I (140-159 or 90-99)	abs	0	0	1	11	55	72	76	94	309	
	rel	0	0	14,3	12,9	27,2	33,3	35,5	36,2	31,4	
	+-%	0	0	25,9	7,1	6,1	6,3	6,4	5,8	2,9	
5. Hypertenzia II (160-179 or 100-109)	abs	0	0	1	1	14	7	16	23	62	
	rel	0	0	14,3	1,2	6,9	3,2	7,5	8,8	6,3	
	+-%	0	0	25,9	2,3	3,5	2,4	3,5	3,5	1,5	
6. Hypertenzia III (>179 or >109)	abs	0	0	0	0	1	3	3	6	13	
	rel	0	0	0	0	0,5	1,4	1,4	2,3	1,3	
	+-%	0	0	0	0	1	1,6	1,6	1,8	0,7	
HYPERTENZIA	abs	0	0	2	12	70	82	95	123	384	
	rel	0	0	28,6	14,1	34,7	38	44,4	47,3	39	
	+-%	0	0	33,5	7,4	6,6	6,5	6,7	6,1	3	
Spolu		abs	0	1	7	85	202	216	214	260	985

Ženy

Tab. č. 11b

Ženy		Počet klientov vo vekových skupinách								Spolu	
		0-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 a viac		
1. Optimálny (<120 and <80)	abs	0	2	9	73	155	198	187	158	782	
	rel	0	100	81,8	51,4	42,8	30,2	23,6	18,1	27,5	
	+-%	0	0	22,8	8,2	5,1	3,5	3	2,5	1,6	
2. Normálny (120-129 or 80-84)	abs	0	0	1	38	92	163	160	147	601	
	rel	0	0	9,1	26,8	25,4	24,8	20,2	16,8	21,1	
	+-%	0	0	17	7,3	4,5	3,3	2,8	2,5	1,5	
3. Vysoký normálny (130-139 or 85-89)	abs	1	0	1	19	69	141	185	259	675	
	rel	50	0	9,1	13,4	19,1	21,5	23,4	29,6	23,8	
	+-%	69,3	0	17	5,6	4	3,1	2,9	3	1,6	
4. Hypertenzia I (140-159 or 90-99)	abs	1	0	0	11	35	122	201	241	611	
	rel	50	0	0	7,7	9,7	18,6	25,4	27,5	21,5	
	+-%	69,3	0	0	4,4	3	3	3	3	1,5	
5. Hypertenzia II (160-179 or 100-109)	abs	0	0	0	0	8	28	55	55	146	
	rel	0	0	0	0	2,2	4,3	6,9	6,3	5,1	
	+-%	0	0	0	0	1,5	1,5	1,8	1,6	0,8	
6. Hypertenzia III (>179 or >109)	abs	0	0	0	1	3	4	4	15	27	
	rel	0	0	0	0,7	0,8	0,6	0,5	1,7	1	
	+-%	0	0	0	1,4	0,9	0,6	0,5	0,9	0,4	
HYPERTENZIA	abs	1	0	0	12	46	154	260	311	784	
	rel	50	0	0	8,5	12,7	23,5	32,8	35,5	27,6	
	+-%	69,3	0	0	4,6	3,4	3,2	3,3	3,2	1,6	
Spolu		abs	2	2	11	142	362	656	792	875	2842
Celkom			2	3	18	227	564	872	1006	1135	3827

Analýza dynamiky zistených parametrov opakovane vyšetrených klientov z prvého a posledného vyšetrenia za obdobie od 1.1.2023 do 31.12.2023

Tab. č. 12a

			TC	Glu	TG	TKS	TKD	HDL	LDL	TC / HDL	TG / HDL	LDL / HDL	BMI	WHtR
Muži	Pokles	abs.	230	53	138	101	141	88	133	157	150	164	33	3
		rel.	26,8	9,7	32,4	11,7	16,4	22,7	34,7	40,6	39,7	44,7	4,2	4,5
		+-%	3	2,5	4,4	2,2	2,5	4,2	4,8	4,9	4,9	5,1	1,4	5
Muži	Nezmenené	abs.	299	220	77	506	494	117	83	105	65	60	611	62
		rel.	34,8	40,4	18,1	58,8	57,4	30,2	21,7	27,1	17,2	16,3	77	92,5
		+-%	3,2	4,1	3,7	3,3	3,3	4,6	4,1	4,4	3,8	3,8	2,9	6,3
Muži	Nárast	abs.	329	271	211	253	225	182	167	125	163	143	149	2
		rel.	38,3	49,8	49,5	29,4	26,2	47	43,6	32,3	43,1	39	18,8	3
		+-%	3,3	4,2	4,7	3	2,9	5	5	4,7	5	5	2,7	4,1
Muži	Celkom		858	544	426	860	860	387	383	387	378	367	793	67
Ženy	Pokles	abs.	517	179	303	317	391	332	395	422	357	506	91	7
		rel.	20,8	10,2	22,7	12,7	15,6	27,2	31,7	34,6	29,9	43,6	3,9	2,8
		+-%	1,6	1,4	2,2	1,3	1,4	2,5	2,6	2,7	2,6	2,9	0,8	2
Ženy	Nezmenené	abs.	843	748	212	1334	1326	350	278	334	176	205	1546	225
		rel.	33,9	42,6	15,9	53,3	52,9	28,6	22,3	27,4	14,7	17,7	65,6	88,9
		+-%	1,9	2,3	2	2	2	2,5	2,3	2,5	2	2,2	1,9	3,9
Ženy	Nárast	abs.	1127	828	822	854	789	540	574	465	662	449	719	21
		rel.	45,3	47,2	61,5	34,1	31,5	44,2	46	38,1	55,4	38,7	30,5	8,3
		+-%	2	2,3	2,6	1,9	1,8	2,8	2,8	2,7	2,8	2,8	1,9	3,4
Ženy	Celkom		2487	1755	1337	2505	2506	1222	1247	1221	1195	1160	2356	253
SPOLU	Pokles	abs.	749	234	443	418	532	421	529	581	508	671	124	10
		rel.	22,4	10,2	25,1	12,4	15,8	26,1	32,4	36,1	32,3	43,9	3,9	3,1
		+-%	1,4	1,2	2	1,1	1,2	2,1	2,3	2,3	2,3	2,5	0,7	1,9
SPOLU	Nezmenené	abs.	1142	968	289	1842	1822	468	362	439	242	266	2160	290
		rel.	34,1	42,1	16,4	54,7	54,1	29,1	22,2	27,3	15,4	17,4	68,5	89,8
		+-%	1,6	2	1,7	1,7	1,7	2,2	2	2,2	1,8	1,9	1,6	3,3
SPOLU	Nárast	abs.	1456	1099	1033	1107	1014	722	741	590	825	592	868	23
		rel.	43,5	47,8	58,5	32,9	30,1	44,8	45,4	36,6	52,4	38,7	27,5	7,1
		+-%	1,7	2	2,3	1,6	1,5	2,4	2,4	2,4	2,5	2,4	1,6	2,8
SPOLU	Celkom		3347	2301	1765	3367	3368	1611	1632	1610	1575	1529	3152	323

Analýza dynamiky zistených parametrov opakovane vyšetrených klientov z prvého a posledného vyšetrenia pre skupiny klientov so zvýšenými hodnotami ukazovateľov prvých vyšetrení za obdobie od 1.1.2023 do 31.12.2023

Tab. č. 12b

			TC	Glu	TG	TKS	TKD	HDL	LDL	TC / HDL	TG / HDL	LDL / HDL	BMI	WHtR
Muži	Pokles	abs.	43	8	24	20	33	1	29	50	37	18	4	2
		rel.	43,9	16	49	18	38,8	2,4	76,3	78,1	50	94,7	2,8	2,9
		+-%	9,8	10,2	14	7,2	10,4	4,6	13,5	10,1	11,4	10	2,7	3,9
Muži	Nezmenené	abs.	36	28	12	71	43	3	5	11	9	1	115	68
		rel.	36,7	56	24,5	64	50,6	7,1	13,2	17,2	12,2	5,3	81	97,1
		+-%	9,5	13,8	12	8,9	10,6	7,8	10,7	9,2	7,4	10	6,5	3,9
Muži	Nárast	abs.	19	14	13	20	9	38	4	3	28	0	23	0
		rel.	19,4	28	26,5	18	10,6	90,5	10,5	4,7	37,8	0	16,2	0
		+-%	7,8	12,4	12,4	7,2	6,5	8,9	9,8	5,2	11,1	0	6,1	0
Muži	Celkom		98	50	49	111	85	42	38	64	74	19	142	70
Ženy	Pokles	abs.	122	33	81	61	82	5	76	187	119	38	25	6
		rel.	30,8	20,4	44	26,9	37,4	3,2	63,9	51,2	50,6	97,4	7,3	3,8
		+-%	4,5	6,2	7,2	5,8	6,4	2,8	8,6	5,1	6,4	5	2,7	3
Ženy	Nezmenené	abs.	150	96	25	127	119	29	27	118	35	1	230	145
		rel.	37,9	59,3	13,6	55,9	54,3	18,7	22,7	32,3	14,9	2,6	66,9	91,8
		+-%	4,8	7,6	5	6,5	6,6	6,1	7,5	4,8	4,6	5	5	4,3
Ženy	Nárast	abs.	124	33	78	39	18	121	16	60	81	0	89	7
		rel.	31,3	20,4	42,4	17,2	8,2	78,1	13,4	16,4	34,5	0	25,9	4,4
		+-%	4,6	6,2	7,1	4,9	3,6	6,5	6,1	3,8	6,1	0	4,6	3,2
Ženy	Celkom		396	162	184	227	219	155	119	365	235	39	344	158
SPOLU	Pokles	abs.	165	41	105	81	115	6	105	237	156	56	29	8
		rel.	33,4	19,3	45,1	24	37,8	3	66,9	55,2	50,5	96,6	6	3,5
		+-%	4,2	5,3	6,4	4,6	5,5	2,4	7,4	4,7	5,6	4,7	2,1	2,4
SPOLU	Nezmenené	abs.	186	124	37	198	162	32	32	129	44	2	345	213
		rel.	37,7	58,5	15,9	58,6	53,3	16,2	20,4	30,1	14,2	3,4	71	93,4
		+-%	4,3	6,6	4,7	5,3	5,6	5,2	6,3	4,3	3,9	4,7	4	3,2
SPOLU	Nárast	abs.	143	47	91	59	27	159	20	63	109	0	112	7
		rel.	28,9	22,2	39,1	17,5	8,9	80,7	12,7	14,7	35,3	0	23	3,1
		+-%	4	5,6	6,3	4	3,2	5,5	5,2	3,3	5,3	0	3,7	2,2
SPOLU	Celkom		494	212	233	338	304	197	157	429	309	58	486	228

RADIAČNÁ OCHRANA

1. Personálne obsadenie odboru RÚVZ Bratislava

K 31.12.2023 bol odbor radiačnej ochrany Regionálneho úradu verejného zdravotníctva Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave (ďalej len „odbor radiačnej ochrany“) personálne obsadený 5 pracovníkmi. Rozdelenie pracovníkov podľa vzdelania uvádzame nižšie:

- 1 VŠ III. stupňa, odbor jadrová fyzika, prax v odbore 38 rokov,
- 1 VŠ III. stupňa, odbor analytická chémia, prax v odbore 18 rokov,
- 1 VŠ III. stupňa, odbor technológia organických výrob, prax v odbore 5 roky,
- 1 VŠ III. stupňa, odbor jadrová fyzika, prax v odbore 9 mesiacov,
- 1 SŠ odbor rádiologický technik a diplomovaný asistent hygieny a epidemiológie, prax v odbore 37 rokov.

Personálne obsadenie odboru RÚVZ Nitra

Personálne obsadenie odboru radiačnej ochrany Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre bolo do 01.06.2023 zabezpečené tromi pracovníkmi s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa – dvomi fyzikmi (s praxou v odbore cca 25 rokov, resp. 5 rokov) a jadrovou chemičkou (prax v odbore cca 7 rokov). Do 15.04.2023 vykonával Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre štátnu správu v oblasti radiačnej ochrany v Nitrianskom kraji, novelou zákona č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 87/2018 Z. z.“) nastala zmena v územnom pôsobení odboru radiačnej ochrany a štátna správa v oblasti radiačnej ochrany sa rozšírila aj o Trenčiansky kraj a Trnavský kraj. Z toho dôvodu boli prijatí dvaja fyzici od 01.06.2023 a 01.08.2023 a od 01.12.2023 jeden environmentalista. Všetci sú v štátnozamestnaneckom pomere na plný pracovný úväzok.

Personálne obsadenie oddelenia RÚVZ Banská Bystrica

K 31.12.2023 bol odbor radiačnej ochrany Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici (ďalej len „odbor radiačnej ochrany“) personálne obsadený 14 pracovníkmi, z toho 13 pracovníkmi s plným pracovným úväzkom a jedným pracovníkom s pracovným úväzkom 0,2. Šiesti pracovníci odboru boli štátni zamestnanci, 8 pracovníkov vykonávalo prácu vo verejnom záujme. Rozdelenie pracovníkov podľa vzdelania uvádzame nižšie:

- 1 lekár,
- 3 VŠ so zameraním na jadrovú fyziku (pracovné úväzky 2 + 0,2),
- 1 VŠ so zameraním jadrová chémia,
- 3 VŠ so zameraním na chémiu,
- 1 VŠ so zameraním biomedicínska fyzika,
- 1 VŠ so zameraním verejné zdravotníctvo,
- 1 VŠ so zameraním environmentálna výchova,
- 2 SŠ laborantka,
- 1 pomocná laborantka.

Personálne obsadenie odboru RÚVZ Košice

K 31. 12. 2023 bol odbor radiačnej ochrany Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach (ďalej len „odbor radiačnej ochrany“) personálne obsadený 9 pracovníkmi. Rozdelenie pracovníkov podľa vzdelania uvádzame nižšie:

- 2 VŠ III. stupňa,
- 3 VŠ II. stupňa,
- 1 VŠ I. stupňa,
- 1 diplomovaný asistent hygieny a epidemiológie,
- 2 zdravotnícky laborant.

2. Organizačné členenie odboru RÚVZ Bratislava

Odbor radiačnej ochrany nemal v roku 2023 žiadne vnútorné organizačné členenie.

Organizačné členenie odboru RÚVZ Nitra

Odbor radiačnej ochrany nemal v roku 2023 žiadne vnútorné organizačné členenie.

Organizačné členenie odboru RÚVZ Banská Bystrica

Odbor radiačnej ochrany nemal v roku 2023 žiadne vnútorné organizačné členenie.

Organizačné členenie odboru RÚVZ Košice

Organizačne je práca na odbore radiačnej ochrany rozdelená do dvoch oddelení - Oddelenie radiačnej ochrany na pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia a Oddelenie monitorovania, laboratórnych analýz a havarijnej pripravenosti.

Členenie odboru radiačnej ochrany:

Vedúci odboru

1. Oddelenie radiačnej ochrany na pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia
VŠ – 2
DAHE - 1
2. Oddelenie monitorovania, laboratórnych analýz a havarijnej pripravenosti
VŠ - 3
laboranti - 2

Štyria pracovníci Oddelenia radiačnej ochrany na pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia sú štátni zamestnanci a päť pracovníkov Oddelenia monitorovania, laboratórnych analýz a havarijnej pripravenosti sú zamestnanci pre výkon práce vo verejnom záujme.

3. Hlavná náplň činnosti odboru RÚVZ Bratislava

Odbor radiačnej ochrany je samostatný odbor, ktorý sa zaoberá hodnotením vplyvu ionizujúceho žiarenia na zdravie ľudskej populácie. Na základe vedeckých poznatkov a podkladov získaných dozornou činnosťou navrhuje všeobecné a hodnotí konkrétne opatrenia na zabezpečenie účinnej ochrany zdravia ľudí. Pripravuje podklady pre usmerňovanie ochrany zdravia pri činnostiach vedúcich k ožiareniu v rôznych oblastiach hospodárstva, zdravotníctva, školstva, vedy a výskumu. V životnom prostredí skúma výskyt prírodnej a antropogénnej skladby rádioizotopov s ohľadom na možný vplyv na zdravie obyvateľstva. Svoju činnosť vykonáva

v súlade s najnovšími vedeckými poznatkami o zdravotnom riziku ionizujúceho žiarenia, medzinárodnými odporúčaniami a medzinárodnými a národnými všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Svoju úlohu v oblasti radiačnej ochrany vykonáva viacerými činnosťami. Z nich najdôležitejšie, prípadne najčastejšie vykonávané sú:

- výkon štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany,
- príprava podkladov k vydávaniu rozhodnutí, záväzných a odborných stanovísk,
- poradenská a konzultačná činnosť,
- riešenie podnetov a sťažností,
- riešenie programov a projektov verejného zdravotníctva v oblasti radiačnej ochrany,
- legislatívna činnosť,
- prešetrovanie radiačných udalostí,
- riešenie nálezov rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu,
- účasť na cvičeniach simulujúcich mimoriadnu radiačnú udalosť,
- vedenie evidencie pracovísk, kde sa vykonávajú činnosti vedúce k ožiareniu a pracovísk, ktoré poskytujú službu dôležitú z hľadiska radiačnej ochrany,
- zvyšovanie kvalifikácie pracovníkov aktívnou alebo pasívnou účasťou na odborných podujatiach,
- spolupráca s Odborom preventívneho a pracovného lekárstva pre posúdenie práce a pracovných podmienok v súvislosti s podozrením na chorobu z povolania a posúdenie kategórie rizikových prác s rizikovým faktorom ionizujúceho žiarenia.

Zabezpečovanie všetkých činností odboru radiačnej ochrany je veľmi náročná úloha, ktorá si vyžaduje kvalifikovaných odborníkov a mnohé činnosti sú časovo náročné. Napriek personálnemu poddimenzovaniu sa pracovníkom darilo zabezpečiť štátny dozor v oblasti radiačnej ochrany a prípravu podkladov k vydaniu rozhodnutí na registráciu/povolenie na výkon činností vedúcich k ožiareniu, registráciu na služby dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany a záväzné stanoviská a rozhodnutia v rámci posudkovej činnosti v súlade s termínmi stanovenými v zákone o správnom konaní.

Hlavná náplň činnosti odboru RÚVZ Nitra

RÚVZ Nitra je orgánom radiačnej ochrany a v rozsahu ustanovenom zákonom č. 87/2018 Z. z. vykonáva štátnu správu v oblasti radiačnej ochrany v územnom obvode Nitrianskeho kraja (okresy Nitra, Zlaté Moravce, Šaľa, Topoľčany, Levice, Nové Zámky a Komárno) a od 15.04.2023, kedy vstúpila do platnosti novela zákona č. 87/2018 Z. z., aj v územnom obvode Trenčianskeho kraja (okresy Bánovce nad Bebravou, Ilava, Myjava, Nové Mesto nad Váhom, Partizánske, Považská Bystrica, Prievidza, Púchov a Trenčín) a Trnavského kraja (okresy Dunajská Streda, Galanta, Hlohovec, Piešťany, Senica, Skalica a Trnava). Odbor radiačnej ochrany zabezpečuje vykonávanie štátneho dozoru pri vykonávaní činností vedúcich k ožiareniu, napríklad pri plánovanom využívaní zdrojov ionizujúceho žiarenia v zdravotníctve pri diagnostike a liečbe pacientov v rádiológii, nukleárnej medicíne a v radiačnej onkológii, pri nakladaní s rádioaktívnymi odpadmi, pri využívaní zdrojov ionizujúceho žiarenia v priemysle, pôdohospodárstve a veterinárnej medicíne, v školstve, vo vede a výskume a v ďalších oblastiach využívania zdrojov ionizujúceho žiarenia, ďalej pri činnostiach v prostredí s prírodným ionizujúcim žiarením, ktoré vyžadujú usmerňovanie a pri poskytovaní služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany podliehajúcich registrácii.

Výkon dozornej činnosti v oblasti radiačnej ochrany je zameraný hlavne na:

- vykonávanie kontroly pracovných podmienok, spôsobu zaobchádzania so zdrojmi ionizujúceho žiarenia z hľadiska ich možného vplyvu na zdravie pracovníkov a obyvateľstva a odbornej spôsobilosti pracovníkov pri zabezpečení radiačnej ochrany v zmysle legislatívnych požiadaviek, ako aj z hľadiska zaistenia bezpečnosti a ochrany zdrojov ionizujúceho žiarenia
- vykonávanie dozimetrických meraní príkonu priestorového dávkového ekvivalentu žiarenia rtg zariadení, uzavretých a otvorených žiaričov, vykonávanie špecializovaných meraní kvality rtg prístrojov v zdravotníckych a veterinárnych prevádzkach, gamaspektrometrických analýz v teréne a meraní úrovne povrchovej alfa, beta a gama kontaminácie na pracoviskách s otvorenými žiaričmi a pri radiačných mimoriadnych udalostiach,
- vedenie evidencie používaných aj vyradených zdrojov ionizujúceho žiarenia, pracovísk so zdrojmi žiarenia a poskytovanie informácií do centrálného registra zdrojov ionizujúceho žiarenia,
- vydávanie potvrdení o zaevidovaní oznamovaných činností (§ 23 zákona č. 87/2018 Z. z.),
- vydávanie rozhodnutí o registrácii a povolení, resp. zmien registrácií a zmien povolení činností vedúcich k ožiareniu (najmä používanie zdravotníckych, veterinárnych a technických rtg prístrojov, lineárnych urýchľovačov, odber, skladovanie a používanie otvorených a uzavretých žiaričov) a služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany,
- vydávanie záväzných stanovísk a rozhodnutí v rámci posudkovej činnosti (§ 32 zákona č. 87/2018 Z. z.),
- vydávanie odborných stanovísk a vyjadrení v oblasti radiačnej ochrany,
- problematika zaraďovania pracovníkov a vykonávaných prác so zdrojmi ionizujúceho žiarenia do príslušných kategórií podľa veľkosti zdravotného rizika (rizikové práce, kategórie A a B pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia), kontrola plnenia súvisiacich povinností a vedenie evidencie rizikových prác,
- usmerňovanie fyzických a právnických osôb pri nakladaní so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, konzultačná a osvetová činnosť v problematike ionizujúceho žiarenia,
- plnenie programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v SR,
- participáciu pri tvorbe legislatívy v oblasti radiačnej ochrany, pripomienkovanie legislatívnych návrhov,
- prešetrovanie podnetov a podozrení na chorobu z povolania v súvislosti s prácou so zdrojmi ionizujúceho žiarenia,
- prešetrovanie zvýšených dávok ožiarenia pracovníkov so zdrojmi žiarenia, prípadov lekárskeho ožiarenia tehotných žien, mimoriadnych udalostí (strát kontroly nad zdrojmi žiarenia, záchytovej rádioaktívneho materiálu, radiačných nehôd a havárií, neplánovaných lekárskeho ožiarení a pod.),
- problematiku hodnotenia rádiologických ukazovateľov vo vode, v stavebných materiáloch a hodnotenia veľkosti expozície radónom na pracoviskách a v pobytových priestoroch,
- plnenie úloh ako stála zložka radiačnej monitorovacej siete,
- vyhľadávanie opustených rádioaktívnych žiaričov, rádioaktívnych materiálov a rádioaktívne kontaminovaných predmetov, dozimetrické previerky v zberniach kovového šrotu,

- účasť na cvičeniach simulujúcich ohrozenie verejného zdravia ionizujúcim žiarením (radiálne havárie v jadovoenergetických zariadeniach, straty kontroly nad zdrojmi žiarenia, zneužitie zdrojov žiarenia a pod.),
- členstvo v poradnom zbore hlavného hygienika SR pre odbor radiačnej ochrany a v skúšobnej komisii ÚVZ SR na skúšanie odbornej spôsobilosti v radiačnej ochrane a uznávanie odbornej spôsobilosti pre registrovanú činnosť.

Prístrojové vybavenie pracoviska je nasledovné:

- od 21.04.1997 prenosný dozimetrický prístroj na meranie priestorového dávkového ekvivalentu RAM ION, model 4-0040, výrobcu ROTEM Industries, Izrael,
- od 08.12.2004 prenosný monitor povrchovej rádioaktívnej kontaminácie alfa, beta a gama žiarenia Contamat FHT 111M s butánovou a xenónovou sondou, výrobcu ESM Eberline, Nemecko,
- od 28.05.2010 prenosný prístroj pre meranie parametrov kvality primárneho zväzku rtg prístrojov (dopadová dávka, dávkový príkon, vrcholové napätie, expozičný čas, prvá polohrúbka, počet pulzov) Unfors ThinX RAD výrobcu Unfors Instruments AB, Švédsko - nefunkčný,
- od 16.10.2014 prenosný dozimetrický prístroj na meranie priestorového dávkového ekvivalentu fotónového žiarenia RadEye PRD fi. Thermo Fisher Scientific Messtechnik GmbH, Nemecko,
- od 16.10.2014 prístroj na meranie priestorového dávkového ekvivalentu a povrchovej rádioaktívnej kontaminácie alfa, beta a gama žiaričmi RadiaGem 2000 fi. CANBERRA, Francúzsko,
- od 29.01.2020 prístroj na meranie priestorového dávkového ekvivalentu FH 40 G-L 10 výrobcu Thermo Electron Corporation GmbH, Nemecko,
- od 29.01.2020 tri elektronické dozimetre typu DMC 3000 výrobcu MIRION Technologies (Canberra) S.A.S., Francúzsko,
- od 29.07.2020 prenosný spektrometer SPIR-Ace s neutrónovou sondou výrobcu MIRION Technologies (Canberra) S.A.S., Francúzsko,
- Od 28.11.2023 dva prístroje na meranie dávkového príkonu typu COLIBRI VLD/GPS s jednou sondou STTC od výrobcu Mirion Technologies S.A.S.,
- Prístroj na meranie povrchovej kontaminácie typu LB 124 Scint, od výrobcu Berthold Technologies GmbH & Co. KG,
- Prístroj na meranie kvality primárnych rtg zväzkov a dávkového príkonu typu RaySafe X2, od výrobcu Unfors RaySafe AB, Švédsko, ktorý je zapožičaný od ÚVZ SR.

Hlavná náplň činnosti odboru RÚVZ Banská Bystrica

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici je orgánom radiačnej ochrany a v rozsahu ustanovenom zákonom č. 87/2018 Z. z. vykonáva štátnu správu v oblasti radiačnej ochrany. Odbor radiačnej ochrany zabezpečuje vykonávanie štátneho dozoru pri vykonávaní činností vedúcich k ožiareniu, napríklad pri plánovanom využívaní zdrojov ionizujúceho žiarenia v zdravotníctve pri diagnostike a liečbe pacientov v rádiológii, nukleárnej medicíne a v radiačnej onkológii, pri nakladaní s rádioaktívnymi odpadmi, pri využívaní zdrojov ionizujúceho žiarenia v priemysle, pôdohospodárstve a veterinárnej medicíne, v školstve, vo vede a výskume a v ďalších oblastiach využívania zdrojov ionizujúceho žiarenia, ďalej pri činnostiach v prostredí s prírodným ionizujúcim žiarením, ktoré vyžadujú

usmerňovanie a pri poskytovaní služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany podliehajúcich registrácii. Jeho pôsobnosť je daná od 1. 4. 2018 zákonom č. 87/2018 Z. z. V súlade s platnými právnymi predpismi vo svojom spádovom území, ktorým je Banskobystrický a Žilinský kraj usmerňuje a reguluje používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia a vykonávanie činností v prostredí s prírodným ionizujúcim žiarením. Pri svojej činnosti vychádza z ustanovení slovenských právnych predpisov, európskych smerníc a všeobecne uznávaných medzinárodných usmernení a odporúčaní v oblasti radiačnej ochrany.

Pri mimoriadnej radiačnej udalosti alebo v núdzovej radiačnej situácii je úlohou pracovníkov odboru usmerňovať a navrhovať opatrenia na zabezpečenie radiačnej ochrany a obmedzenie ožiarenia pracovníkov, obyvateľov a zasahujúcich osôb, v prípade nálezu rádioaktívnych materiálov neznámeho pôvodu aj navrhovať opatrenia s cieľom zabrániť ich zneužitiu na nelegálnu manipuláciu, vrátane možnosti ich zneužitia na teroristické účely.

Odbor radiačnej ochrany sa podieľa riešení mimoriadnych situácií a vykonávaní opatrení pri strate kontroly nad zdrojmi ionizujúceho žiarenia a pri nálezoch rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu.

K náplni činnosti odboru v spádovom území patrí aj kontrola zaistenia bezpečnosti a ochrany zdrojov ionizujúceho žiarenia, vydávanie pokynov na odstránenie zistených nedostatkov pri výkone štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany a vedenie evidencie oznamovaných, registrovaných a povoľovaných činností vedúcich k ožiareniu, prevádzkovateľoch a pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, evidencie poskytovaných služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany podliehajúcich registrácii a vedenie evidencie údajov o prevádzkovateľoch a pracoviskách v prostredí s prírodným ionizujúcim žiarením v spádovom území Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici.

Súčasťou činnosti odboru radiačnej ochrany je vykonávanie špecializovaných rádiochemických, dozimetrických a spektrometrických analýz a meraní vzoriek životného prostredia, pracovného prostredia a potravinového reťazca na účely hodnotenia dávkovej záťaže pracovníkov a obyvateľov, vykonávanie monitorovania radiačnej situácie, zber a spracovanie údaje o výsledkoch monitorovania v spádovom území na hodnotenie vplyvu ionizujúceho žiarenia na zdravie obyvateľov.

Odbor radiačnej ochrany sa ďalej podieľa na činnosti radiačnej monitorovacej siete Slovenskej republiky a monitorovaní radiačnej situácie v životnom prostredí a hodnotení obsahu rádioaktívnych látok v zložkách životného prostredia a v potravinovom reťazci a informovaní inštitúcií Európskej únie o radiačnej situácii v Slovenskej republike, kontrole radiačnej situácie v okolí JE Mochovce, informovaní obyvateľov o monitorovaní rádioaktívnych látok v pitnej vode.

Okrem spolupráce s odbormi radiačnej ochrany príslušných orgánov radiačnej ochrany sa podieľa na riešení národných programov a medzinárodných programov významných pre radiačnú ochranu, spolupráci v oblasti radiačnej ochrany s ministerstvami a inými ústrednými orgánmi štátnej správy, spolupráci s medzinárodnými inštitúciami v oblasti radiačnej ochrany

- Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu (IAEA),
- Vedecký výbor Organizácie spojených národov pre sledovanie účinkov atómového žiarenia na ľudí (UNSCEAR),
- Združenie európskych dozorných orgánov v oblasti radiačnej ochrany (HERCA),

- Riadiaca skupina pre kvalitu a bezpečnosť pri medicínskom využívaní ionizujúceho žiarenia pri Európskej komisii,
- Spoločné výskumné centrum Európskej komisie, Joint Research Centre (JRC).

Pracovníci odboru radiačnej ochrany sa ďalej podieľali na riešení programov a projektov schválených hlavným hygienikom SR, na príprave a organizácii celoslovenskej odbornej konferencie RADÓN v Slovenskej republike, ktorá sa konala v priestoroch RÚVZ Banská Bystrica a na príprave vecných podkladov pre novely vyhlášok k zákonu č. 87/2018 Z. z. Priebežne počas celého roka pripravovali dáta a pripomienky pre tvorbu, testovanie a implementáciu nového informačného systému úradov verejného zdravotníctva.

Hlavná náplň činnosti odboru RÚVZ Košice

Jednou zo základných úloh štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany je ochrana zdravia ľudí pred účinkami ionizujúceho žiarenia pri všetkých činnostiach vedúcich k ožiareniu za normálnych podmienok a v prípade straty kontroly nad zdrojom ionizujúceho žiarenia. V rámci radiačnej ochrany je potrebné regulovať radiačnú záťaž pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia a obyvateľstva ako celku, zabrániť vzniku nestochastických účinkov a udržiavať riziko stochastických účinkov na najnižšej možnej miere. Je potrebné zabezpečiť, aby činnosti vedúce k ožiareniu vykonávali iba osoby so zodpovedajúcou zdravotnou a odbornou spôsobilosťou, pričom musí byť zaistená i odborná lekárska starostlivosť pre pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia a v prípade straty kontroly nad zdrojom ionizujúceho žiarenia i pre obyvateľstvo.

Činnosť odborníkov v radiačnej ochrane je sledovaná orgánmi Európskej únie a Medzinárodnej komisie pre atómovú energiu. Táto skutočnosť kladie vysoké nároky na odbornú úroveň pracovníkov odboru. Ochrana zdravia pred ionizujúcim žiarením je taktiež sledovaná a pripomienkovaná zo strany mimovládnych ekologických organizácií.

Mimoriadne dôležitou súčasťou systému zdravotnej starostlivosti je bezpečnosť pacientov a racionálne znižovanie dávok ionizujúceho žiarenia pri zachovaní poskytovaných diagnostických informácií, prípadne ich rozšírení. Pracoviská odborov radiačnej ochrany spolupracujú pri zavádzaní programov kvality pri lekárskom ožiarení na jednotlivých rádiodiagnostických pracoviskách a dbajú na dodržiavanie predpísaných pracovných postupov pri rôznych typoch vyšetrení.

Veľký význam má aj kontrola dovozu zdrojov ionizujúceho žiarenia na územie Slovenskej republiky, ako aj ich vývozu zo Slovenskej republiky. Každý členský štát Európskej únie musí mať vybudované zariadenia na uskutočňovanie nepretržitého sledovania úrovni radiačnej kontaminácie atmosféry, hydrosféry, pôdy a článkov potravinového reťazca. V súvislosti so sledovaním prírodnej rádioaktivity je činnosť zameraná na stanovenie radónu v podloží, ako aj na meranie objemovej aktivity radónu v ovzduší, v obytných a v pracovných priestoroch (napr. verejnosti prístupné jaskyne). V stavebných materiáloch sa stanovuje obsah prírodných rádionuklidov a vyhodnocuje sa index hmotnostnej aktivity.

V roku 2023 bolo spracovaných 231 podkladov pre vydanie rozhodnutí.

V súlade so zákonom č. 87/2018 Z. z. bolo vydaných 26 potvrdení o zaevidovaní oznámenej činnosti, 163 rozhodnutí o registrovanej činnosti a 63 rozhodnutí na vykonávanie činností vedúcich k ožiareniu.

Štyrom účastníkom konania bolo vydané rozhodnutie o prerušení konania. Po doplnení dokladov u troch účastníkov konania (osvedčenie o odbornej spôsobilosti odborného zástupcu) v správnom konaní sa pokračovalo. V jednom prípade účastník konania vzal svoju žiadosť späť a následné bolo vydané rozhodnutie o zastavení konania.

4. Legislatíva v oblasti radiačnej ochrany a jej implementácia na odboroch radiačnej ochrany príslušných RÚVZ Bratislava, RÚVZ Nitra, RÚVZ Košice a RÚVZ Banská Bystrica

Pri svojej činnosti vychádzajú odbory radiačnej ochrany z ustanovení slovenských právnych predpisov, európskych smerníc a všeobecne uznávaných medzinárodných usmernení a odporúčaní v oblasti radiačnej ochrany a schváleného Národného akčného radónového plánu.

- Zákon NR SR č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 87/2018 Z. z.“),
- Vyhláška MZ SR č. 96/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o činnosti radiačnej monitorovacej siete (ďalej len „vyhl. MZ SR č. 96/2018 Z. z.“),
- Vyhláška MZ SR č. 98/2018 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia (ďalej len „vyhl. MZ SR č. 98/2018 Z. z.“),
- Vyhláška MZ SR č. 99/2018 Z. z. o zabezpečení radiačnej ochrany (ďalej len „vyhl. MZ SR č. 99/2018 Z. z.“),
- Vyhláška MZ SR č. 100/2018 Z. z. o obmedzovaní ožiarenia obyvateľov z pitnej vody, z prírodnej minerálnej vody a z pramenitej vody (ďalej len „vyhl. MZ SR č. 100/2018 Z. z.“),
- Vyhláška MZ SR č. 101/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zabezpečení radiačnej ochrany pri vykonávaní lekárskeho ožiarenia v znení novely č. 340/2019 Z. z. (ďalej len „vyhl. MZ SR č. 101/2018 Z. z.“).

V priebehu roka 2023 boli pripravené a predložené do pripomienkových konaní a ďalšieho legislatívneho procesu návrhy na novelizáciu dvoch z uvedených vyhlášok a ďalšie novely sa pripravujú.

5. Medzinárodná spolupráca, členstvo a zastupovanie Slovenskej republiky v medzinárodných organizáciách

Pracovníci odboru radiačnej ochrany RÚVZ Košice a RÚVZ Bratislava nezastupujú SR v medzinárodných inštitúciách, nakoľko kontaktným bodom pre medzinárodné organizácie je ÚVZ SR. V roku 2023 sa jedna pracovníčka odboru radiačnej ochrany RÚVZ Nitra aktívne zúčastňovala workshopu v problematike spotrebných výrobkov s pridanými rádionuklidmi, ktorý bol organizovaný Medzinárodnou agentúrou pre atómovú energiu (ďalej len „IAEA“), a ktorý sa konal v dňoch 25. – 27.04.2023 v Dušanbe. V priebehu roka 2023 sa pracovníci odboru radiačnej ochrany RÚVZ Banská Bystrica podieľali na:

- plnení úloh vyplývajúcich zo zistení misie ORPAS, ktorá sa konala v oku 2022,
- plnení úloh, vyplývajúcich z akčného plánu prijatého na základe zistení misie IRRS, ktorá sa konala v roku 2022;
- rokovaníach pracovných skupín HERCA - Združenie európskych dozorných orgánov v oblasti radiačnej ochrany, pracovné skupiny WG RISP (Ing. Auxtová), WG MED (RNDr. Greschner Varjúová, PhD.) a WG NAT (Ing. Ďurecová, PhD., MPH);

- rokovaníach pracovnej skupiny MAAE WG RMS (zaistenie bezpečnosti rádioaktívnych materiálov – Ing. Auxtová);
- plenárnom zasadaní a odborných rokovaníach UNSCEAR vo Viedni (Ing. Auxtová, Ing. Ďurecová, PhD., MPH);
- rokovaníach a ďalších aktivitách MAAE zameraných na ochranu pred ožiareníom radónom (Ing. Ďurecová, PhD., MPH);
- pracovných stretnutiach RASSC (IAEA) (Ing. Auxtová);
- rokovaníach “Steering Group on Quality and Safety of Medical Applications of Ionizing Radiation“ pri Európskej komisii (RNDr. Greschner Varjúová, PhD);
- spolupráci s PNNL (USA) na príprave odborných kurzov zameraných na zaistenie bezpečnosti uzavretých žiaričov, hodnotenie plánov zaistenia bezpečnosti a optimalizáciu postupov pri dozore,
- spolupráci s odborom odhaľovania nebezpečných materiálov a environmentálnej kriminality národnej centrály osobitných druhov kriminality Prezídia Policajného zboru.

6. Zabezpečenie radiačnej ochrany a výkon štátneho dozoru odboru RÚVZ Bratislava

Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava hl. mesto so sídlom v Bratislave je územne príslušným orgánom štátnej správy v oblasti radiačnej ochrany Bratislavského kraja, ktorý pozostáva z okresov Bratislava I. – V, Pezinok, Malacky a Senec. Výkon štátneho dozoru je ustanovený v § 7 ods. 1 písm. a) body 1 až 7 zák. č. 87/2018 Z. z. a vykonáva sa pri:

- činnosti vedúcej k ožiareniu povolenej podľa § 28 ods. 3 a 4 zákona č. 87/2018 Z. z.,
- činnosti vedúcej k ožiareniu registrovanej podľa § 25 ods. 1 zákona č. 87/2018 Z. z.,
- činnosti vedúcej k ožiareniu oznámenej podľa § 23 ods. 1 zákona č. 87/2018 Z. z.,
- poskytovaní služby dôležitej z hľadiska radiačnej ochrany registrovanej podľa § 25 ods. 2 zákona č. 87/2018 Z. z.,
- uvoľňovaní rádioaktívnych látok a rádioaktívne kontaminovaných predmetov, ktoré vznikli alebo sa používali pri činnosti vedúcej k ožiareniu, spod administratívnej kontroly,
- zmiešavaní rádioaktívneho materiálu uvoľňovaného z pracoviska, na ktorom sa nakladá s materiálom so zvýšeným obsahom prírodných rádioizotopov s nerádioaktívnym materiálom na opätovné použitie alebo recykláciu,
- nakladaní s produktmi banskej činnosti, ktoré vznikli v súvislosti so získavaním rádioaktívneho nerastu a sú uložené na odvaloch a odkaliskách,
- činnosti v prostredí s prírodným ionizujúcim žiarením okrem kozmického žiarenia.

A) Využívanie zdrojov ionizujúceho žiarenia na lekárske ožiarenie

Výkon štátneho dozoru v radiačnej ochrane na pracoviskách, kde sa vykonáva lekárske ožiarenie vykonávali pracovníci odboru radiačnej ochrany na základe žiadosti účastníkov konania na vydanie povolenia/registrácie činnosti vedúcej k ožiareniu pri lekárskom ožiarení, prípadne požiadali vydanie zmeny povolenia/registrácie, alebo na základe podnetu od pacientov celkom v 70-ich pracoviskách. Z toho 68 štátnych dozorov bolo vykonaných na základe žiadostí účastníkov konania, 1 dozor bol bežný a jeden dozor na základe podnetu pacienta, ktorý sa ukázal ako neopodstatnený. V minulom roku pribudli na území Bratislavského kraja dva urýchľovače na rádioterapiu, dva PET/CT prístroje, jeden SPECT/CT

prístroj a 95 ďalších röntgenových prístrojov, ktoré sa používajú pri lekárskom ožiarení. Štátny dozor bol vykonaný aj na dvoch novozriadených pracoviskách nukleárnej medicíny. Zároveň bol vykonaný štátny dozor na zdravotníckom pracovisku pre vymieracie nádrže tekutého rádioaktívneho odpadu pri uvoľňovaní rádioaktívnych látok a rádioaktívne kontaminovaných predmetov, ktoré vznikli alebo sa používali pri činnosti vedúcej k ožiareniu, spod administratívnej kontroly.

B) Využívanie zdrojov ionizujúceho žiarenia na lekárske ožiarenie pri biomedicínskych, diagnostických alebo terapeutických výskumných programoch

Posudzovanie využívania zdrojov ionizujúceho žiarenia na lekárske ožiarenie pri biomedicínskych, diagnostických alebo terapeutických výskumných programoch je výlučne v kompetencii ÚVZ SR.

C) Využívanie zdrojov ionizujúceho žiarenia na technických pracoviskách

Výkon štátneho dozoru v radiačnej ochrane bol pracovníkmi odboru radiačnej ochrany vykonaný v šiestich technických pracoviskách, ktoré oznámili výkon činnosti vedúcej k ožiareniu. Každé pracovisko malo jeden zdroj ionizujúceho žiarenia, ktorý podliehal oznamovacej povinnosti.

D) Využívanie zdrojov ionizujúceho žiarenia vo veterinárnom lekárstve

Výkon štátneho dozoru v radiačnej ochrane bol vykonaný v siedmich veterinárnych pracoviskách, ktoré požiadali o vydanie registrácie alebo jeho zmeny na vykonávanie činnosti vedúcej k ožiareniu na používanie veterinárneho röntgenového prístroja a v jednom veterinárnom pracovisku na základe podnetu, ktorý sa ukázal ako neopodstatnený.

E) Vydávanie potvrdení o zaevidovaní oznámenej činnosti vedúcej k ožiareniu, vydávanie rozhodnutí o registrácii na vykonávanie činnosti vedúcej k ožiareniu a na poskytovanie služby dôležitej z hľadiska radiačnej ochrany, vydávanie povolení na vykonávanie činnosti vedúcej k ožiareniu a na poskytovanie služby dôležitej z hľadiska radiačnej ochrany a rozhodnutí a záväzných stanovísk v rámci posudkovej činnosti

V roku 2023 vydal RÚVZ Bratislava deväť potvrdení pre oznamovaciu povinnosť na činnosť vedúcu k ožiareniu. Pre prevádzkovateľov vykonávajúcich registrovanú činnosť vedúcu k ožiareniu bolo na základe žiadostí o vydanie registrácie alebo jeho zmeny vydaných 58 súhlasných rozhodnutí a z toho bolo 27 nových ambulancií zubného lekárstva a šesť nových veterinárnych pracovísk. Zároveň boli vydané 4 rozhodnutia o zrušení registrácie na základe ich žiadosti alebo ukončenia činnosti a dve rozhodnutia o zastavení konania do spisu na základe stiahnutia žiadosti. Na základe žiadostí o vydanie povolenia alebo jeho zmeny na činnosť vedúcu k ožiareniu bolo vydaných 26 súhlasných rozhodnutí a z toho bolo desať nových zdravotníckych pracovísk. Jednému účastníkovi konania bolo vydané rozhodnutie o zrušení povolenia na základe jeho žiadosti a jednému účastníkovi bolo vydané rozhodnutie o zastavení konania do spisu na základe stiahnutia žiadosti. Zároveň bolo vydané jedno rozhodnutie na uvoľňovanie rádioaktívnych látok a rádioaktívne kontaminovaných predmetov, ktoré vznikli alebo sa používali pri činnosti vedúcej k ožiareniu, spod administratívnej kontroly V rámci posudkovej činnosti sme vydali tri súhlasné rozhodnutia a jedno rozhodnutie o zastavení konania do spisu na základe stiahnutia žiadosti účastníkom konania.

F) Poskytovanie služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany (TSP)

V minulom roku nepožiadalo žiadne pracovisko RÚVZ Bratislava o vydanie rozhodnutia o registrácii služby dôležitej z hľadiska radiačnej ochrany.

G) Zabezpečenie radiačnej ochrany a výkon štátneho dozoru na pracoviskách s ožiarením prírodným ionizujúcim žiarením

V minulom roku pracovníci odboru radiačnej ochrany RÚVZ Bratislava nevykonávali štátny dozor pre činnosti v prostredí s prírodným ionizujúcim žiarením.

H) Zabezpečenie radiačnej ochrany a výkon štátneho dozoru v jadrových zariadeniach

Vecne a miestne príslušným orgánom radiačnej ochrany pre uvedenú oblasť je ÚVZ SR.

Zabezpečenie radiačnej ochrany a výkon štátneho dozoru odboru RÚVZ Nitra

Údaje o počtoch a identifikačných údajoch zdrojov ionizujúceho žiarenia používaných v Trnavskom a Trenčianskom kraji pozostávajú aj z údajov, ktoré poskytol odbor radiačnej ochrany ÚVZ SR po nadobudnutí platnosti novely zákona č. 87/2018 Z. z. RÚVZ Nitra v rámci štátneho dozoru priebežne tieto údaje kontroluje a aktualizuje.

Odbor radiačnej ochrany evidoval k 31.12.2023 vo svojom spádovom území celkovo 1847 zdrojov ionizujúceho žiarenia, ktoré prevádzkuje dokopy 852 prevádzkovateľov. Počty jednotlivých zdrojov ionizujúceho žiarenia podľa typu pracovísk v spádovom území RÚVZ Nitra sú uvedené v Prílohách.

A) Využívanie zdrojov ionizujúceho žiarenia na lekárske ožiarenie

Každoročne dochádza k zvyšovaniu počtu subjektov používajúcich röntgenové zariadenia a k zvyšovaniu počtu zdravotníckych rádiologických vyšetrení. Predovšetkým v rezorte zdravotníctva dochádza k postupnému vyradovaniu starších röntgenových prístrojov a ich nahradzaniu novými, priamo digitalizovanými prístrojmi, ktoré umožňujú získavať diagnostické informácie pri menšej radiačnej záťaži pacientov.

V roku 2023 prebiehal program zberu rádioaktívnych záťaží zo zdravotníckych zariadení na Slovensku, v rámci ktorého boli prevzaté mnohé staré a nepoužívané žiariče a rádioaktívne odpady v rámci územia SR. Akciu organizovala spoločnosť JAVYS, a. s. Jaslovské Bohunice. V rámci tejto akcie bol zlikvidovaný rádioaktívny žiarič Cs-137, ktorý bol súčasťou nepoužívaného ožarovacieho zariadenia pre externú terapiu gama žiarením Cesioterax 3N umiestneného v priestoroch, ktoré mala od Úradu Nitrianskeho samosprávneho kraja v prenájme spoločnosť Nemocnica AGEL Komárno s.r.o.. Predmetný žiarič, spolu aj s krytom z ochudobneného uránu, bol odovzdaný na likvidáciu spoločnosti JAVYS, a. s. Jaslovské Bohunice dňa 11.08.2023.

Odbor radiačnej ochrany evidoval k 31.12.2023 vo svojom spádovom území celkovo 1435 používaných zdrojov ionizujúceho žiarenia, ktoré sa využívajú v lekárskom ožiarení, ktoré prevádzkuje spolu 632 prevádzkovateľov.

V roku 2023 vykonali pracovníci odboru radiačnej ochrany v rámci štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany inšpekciu používania spolu 151 zdrojov ionizujúceho žiarenia, ktoré sa používajú v lekárskom ožiarení a ktoré prevádzkuje spolu 95 prevádzkovateľov. Ide o: 62 intraorálnych zubných rtg prístrojov, 17 panoramatických zubných rtg prístrojov, 10 zubných rtg prístrojov pre panoramatickú a CBCT aplikáciu, 3 skiagrafické rtg prístroje, 14 pojazdných skiagrafických rtg prístrojov, 3 ostedenzitometrické rtg prístroje, 1 mamografický rtg prístroj, 1 angiografický rtg prístroj, 2 skiaskopické rtg prístroje, 3 počítačové tomografy, 1 lineárny urýchľovač a 1 rádioterapeutický rtg prístroj.

Informácie o počte nadobudnutých zdrojov ionizujúceho žiarenia a vyradených zdrojov ionizujúceho žiarenia z prevádzky v lekárskom ožiarení v roku 2023 sú uvedené v **Tabuľke č. 1oroNR.**

Tabuľka č. 1oroNR

Informácie o počte nadobudnutých zdrojov ionizujúceho žiarenia a vyradených zdrojov ionizujúceho žiarenia z prevádzky v lekárskom ožiarení v roku 2023

OKRES	RTG prístroje v zdravotníctve											Lineárne urýchľovače	Uzavreté rádioaktívne žiariče	Otvorené rádioaktívne žiariče	SPOLU	
	Zubné RTG prístroje			Skiagrafia	Skioskopia	Mamografia	Pojazdné RTG	CT *	Angiografia	Kostná denzitometria	Intervenčná rádiológia					RTG prístroj pre rádioterapiu
	Intraorálne	Panoramatické	CB CT													
Nitriansky kraj	+14 / -1	+5 / -1	+4	-1	+1	0	+9 / -2	0	0	+1	+1	0	+1	-12	0	+36 / -17
Trenčiansky kraj	+15 / -1	+7	+4	+2	0	0	+7	0	0	0	0	0	0	0	0	+35 / -1
Trnavský kraj	+26 / -1	+3	+4	0	0	0	0	0	0	+1 / -1	0	0	0	0	0	+34 / -2
Spolu pribudlo	+55 / -3	+15 / -1	+12	+2 / -1	+1	0	+16 / -2	0	0	+2 / -1	+1	0	+1	-12	0	+105 / -20

Pozn.: Údaje o Trenčianskom a Trnavskom kraji sú evidované od 15.04.2023.

V rámci vykonaných previerok boli v prípade potreby ukladané opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov, pričom išlo napr. o nezabezpečenie alebo nefunkčnosť akustického dorozumievacieho zariadenia umožňujúceho komunikáciu medzi obsluhou a pacientom, nezabezpečenie dostatočnej vizuálnej kontroly snímkaného pacienta či nefunkčnosť svetelnej signalizácie prevádzky rtg pracoviska.

V prípade používania zubných rtg prístrojov bolo zistené prežarovanie do okolia stomatologickej ambulancie s rtg prístrojom, používanie nevhodnej stoličky bez opierky hlavy pre snímkaných pacientov s intraorálnym zubným rtg prístrojom, či potrebu zabezpečiť dostatočnú fixáciu ramena intraorálneho rtg prístroja alebo potrebu zabezpečiť neprekračovanie zásahovej úrovne dopadovej kerry pri snímkaní.

Počas inšpekcií boli tiež konštatované chýbajúce osobné ochranné pracovné prostriedky s požadovaným ekvivalentom olova pre pacientov a sprevádzajúce osoby, nevyznačenie druhu a hrúbky použitých prídavných tieniacich vrstiev na pracovisku alebo ich nesprávne vyznačenie, nezabezpečenie vstupu na pracovisko so zdrojom žiarenia proti vstupu neoprávnených osôb, neoznačenie vstupu značkou radiačného nebezpečenstva, nevyznačenie rozsahu kontrolovaného pásma alebo jeho nesprávne vyznačenie, nevidovanie charakteristík zdroja žiarenia v dostatočnom rozsahu (výrobné číslo rtg lampy), neoznamovanie nadobudnutia alebo odovzdania zdroja žiarenia, resp. zmenu evidovaných údajov do Centrálného registra zdrojov ionizujúceho žiarenia, nepreškoloňovanie pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia odborným zástupcom pre radiačnú ochranu a pod.

Bolo tiež požadované, aby v prípade využívania jedného zdroja ionizujúceho žiarenia viacerými prevádzkovateľmi mali prevádzkovatelia medzi sebou zmluvne stanovené podmienky ohľadom zodpovednosti za servis, skúšky dlhodobej stability, osobnú dozimetriu a pod.

Z chýbajúcej prevádzkovej dokumentácie boli najčastejšie konštatované chýbajúce návody na používanie rtg zariadení v slovenskom alebo českom jazyku, či nevedenie knihy údržby a opráv vykonaných na rtg prístrojoch. Zistené nedostatky boli jednotlivými prevádzkovateľmi v stanovených termínoch odstraňované.

V súvislosti s používaním zdrojov ionizujúceho žiarenia v zdravotníctve bolo prešetrované jedno neplánované lekárske ožiarenie na rádioterapeutickom pracovisku, ktoré je v štádiu riešenia, ale žiadne podnety.

B) Využívanie zdrojov ionizujúceho žiarenia na lekárske ožiarenie pri biomedicínskych, diagnostických alebo terapeutických výskumných programoch

Posudzovanie využívania zdrojov ionizujúceho žiarenia na lekárske ožiarenie pri biomedicínskych, diagnostických alebo terapeutických výskumných programoch je výlučne v kompetencii ÚVZ SR.

C) Využívanie zdrojov ionizujúceho žiarenia na technických pracoviskách

Odbor radiačnej ochrany evidoval k 31.12.2023 v spádovom území 322 používaných zdrojov ionizujúceho žiarenia na technických pracoviskách, ktoré prevádzkuje spolu 120 prevádzkovateľov.

V roku 2023 vykonali pracovníci odboru radiačnej ochrany v rámci štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany inšpekciu používania spolu 7 zdrojov ionizujúceho žiarenia, ktoré sa používajú na technických pracoviskách a ktoré prevádzkujú spolu 5 prevádzkovatelia. Išlo o 3 zariadenia s uzavretým žiaričom, 1 zariadenie na vyhľadávanie cudzích predmetov v potravinárskych výrobkoch, 2 ručné röntgenfluorescenčné analyzátory a 1 technický röntgenový prístroj. V rámci štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany boli zistené iba menej závažné nedostatky, ktoré boli následne prevádzkovateľmi odstraňované. V súvislosti s používaním zdrojov ionizujúceho žiarenia na technických pracoviskách nebol evidovaný žiaden podnet. V oblasti používania uzavretých žiaričov a technických rtg prístrojov na nedeštruktívnu defektoskopiu dochádza v niektorých krajoch k znižovaniu počtu výkonov, a to najmä z dôvodu ukončovania dostavby v Atómovej elektrárni Mochovce a ukončenia prevádzky elektrárne Nováky. Informácie o počte nadobudnutých zdrojov ionizujúceho žiarenia a vyradených zdrojov ionizujúceho žiarenia z prevádzky na technických pracoviskách v roku 2023 sú uvedené v **Tabuľke č. 2oroNR**.

Tabuľka č. 2oroNR

Informácie o počte nadobudnutých zdrojov ionizujúceho žiarenia a vyradených zdrojov ionizujúceho žiarenia z prevádzky na technických pracoviskách v roku 2023

OKRES	Technické RTG prístroje						Uzavreté rádioaktívne žiariče	SPOLU
	Stacionárne **	Prenosné **	Mikroštruktú- -rálne	Pre kontrolu batožín	Pre spektrometri- u	Iné nešpecifikov- ané		
Nitriansky kraj	0	-1	+2	+2	+1	0	-4	+5 / -5
Trenčiansky kraj	0	0	0	0	+2	0	-7	+2 / -7
Trnavský kraj	0	0	+1	+1	+1	0	0	+3
Spolu	0	-1	+3	+3	+4	0	-11	+10 / -1

Pozn.: Údaje o Trenčianskom a Trnavskom kraji sú evidované od 15.04.2023.

D) Využívanie zdrojov ionizujúceho žiarenia vo veterinárnom lekárstve

Odbor radiačnej ochrany evidoval k 31.12.2023 v spádovom území spolu 90 používaných zdrojov ionizujúceho žiarenia vo veterinárnom lekárstve, ktoré prevádzkuje spolu 71 prevádzkovateľov.

Nedoriešený ostáva problém skladovaného rádioaktívneho odpadu na jednom pracovisku určeného na likvidáciu, ktorý podľa dostupných informácií aj biologickú zložku. Na Slovensku však v súčasnosti nie je žiadny subjekt, ktorý by bol držiteľom povolenia ÚVZ SR na likvidáciu takéhoto druhu odpadu. Predmetný RAO nepredstavuje bezprostredné riziko pre verejnosť z hľadiska radiačnej ochrany.

V roku 2023 vykonali pracovníci odboru v rámci štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany inšpekciu spolu 10 zdrojov ionizujúceho žiarenia, ktoré sa používajú vo veterinárnom lekárstve, a ktoré prevádzkuje spolu 6 prevádzkovateľov. Ide o 9 skiagrafických veterinárnych rtg prístrojov a 1 ručný intraorálny veterinárny rtg prístroj.

Informácie o počte nadobudnutých zdrojov ionizujúceho žiarenia a vyradených zdrojov ionizujúceho žiarenia z prevádzky vo veterinárnom lekárstve v roku 2023 sú uvedené v **Tabuľke č. 3oroNR**.

Tabuľka č. 3oroNR

Informácie o počte nadobudnutých zdrojov ionizujúceho žiarenia a vyradených zdrojov ionizujúceho žiarenia z prevádzky vo veterinárnom lekárstve v roku 2023

OKRES	Veterinárne RTG prístroje		Spolu
	Skiagrafické veterinárne rtg prístroje	Ručné rtg prístroje	
Nitriansky kraj	+2	+1	+3
Trenčiansky kraj	+2 / -1	0	+2 / -1
Trnavský kraj	0	0	0
Spolu	+4 / -1	+1	+5 / -1

Pozn.: Údaje o Trenčianskom a Trnavskom kraji sú evidované od 15.04.2023.

V rámci vykonaných inšpekcí boli v prípade potreby ukladané opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov, pričom išlo napr. o vyznačenie prídavných tieniacich vrstiev a označenie vstupu na rtg pracovisko výstražnou značkou radiačného nebezpečenstva, neuvedené v. č. rtg lampy, nevedenie evidencie sprevádzajúcich osôb, chýbajúci návod na používanie, neoznámenie nadobudnutie zdroja ionizujúceho žiarenia do Centrálného registra zdrojov ionizujúceho žiarenia vedeného ÚVZ SR. Uvedené nedostatky boli jednotlivými prevádzkovateľmi v stanovených termínoch odstraňované. V súvislosti s používaním zdrojov ionizujúceho žiarenia vo veterinárnom lekárstve nebol evidovaný žiaden podnet.

E) *Vydávanie potvrdení o zaevidovaní oznámenej činnosti vedúcej k ožiareniu, vydávanie rozhodnutí o registrácii na vykonávanie činnosti vedúcej k ožiareniu a na poskytovanie služby dôležitej z hľadiska radiačnej ochrany, vydávanie povolení na vykonávanie činnosti vedúcej k ožiareniu a na poskytovanie služby dôležitej z hľadiska radiačnej ochrany a rozhodnutí a záväzných stanovísk v rámci posudkovej činnosti*

V roku 2023 bolo vydaných spolu 107 nových rozhodnutí, z toho:

- 9 povolení činnosti vedúcej k ožiareniu, z toho 3 v Nitrianskom kraji, 2 v Trenčianskom kraji a 4 v Trnavskom kraji,
- 16 rozhodnutí o zmene povolenia činnosti vedúcej k ožiareniu z toho 11 v Nitrianskom kraji, 5 v Trenčianskom kraji a 0 v Trnavskom kraji,
- 44 rozhodnutí o registrácii činnosti vedúcej k ožiareniu z toho 16 v Nitrianskom kraji, 20 v Trenčianskom kraji a 8 v Trnavskom kraji,
- 3 rozhodnutia o zrušení rozhodnutí o registrácii činnosti vedúcej k ožiareniu, z toho po 1 v Nitrianskom, Trenčianskom a Trnavskom kraji,
- 38 rozhodnutí o zmene rozhodnutia o registrácii činnosti vedúcej k ožiareniu, z toho 17 v Nitrianskom kraji, 12 v Trenčianskom kraji a 9 v Trnavskom kraji,
- 0 záväzných stanovísk v rámci posudkovej činnosti.

V zmysle § 23 zákona č. 87/2018 Z. z. vydal RÚVZ Nitra spolu 11 potvrdení o zaevidovaní oznamovanej činnosti vedúcej k ožiareniu, z toho 6 v Nitrianskom kraji, 3 v Trenčianskom kraji a 2 v Trnavskom kraji.

F) Poskytovanie služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany (TSP)

RÚVZ Nitra eviduje k 31.12.2023 jednu službu dôležitú z hľadiska radiačnej ochrany, a to v Štátnom veterinárnom a potravinovom ústave Dolný Kubín – vo Veterinárnom a potravinovom ústave Bratislava na pracovisku Referenčné laboratórium environmentálnej rádioaktivity Nitra v priestoroch Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre. Predmetnému subjektu bolo v roku 2022 vydané rozhodnutie o registrácii poskytovania služby dôležitej z hľadiska radiačnej ochrany – stanovovania obsahu rádionuklidov v zložkách životného prostredia, v potravinovom reťazci a v iných materiáloch a predmetoch na účely hodnotenia ožiarovania osôb a regulácie spotreby potravín.

G) Zabezpečenie radiačnej ochrany a výkon štátneho dozoru na pracoviskách s ožiarovaním prírodným ionizujúcim žiarením

RÚVZ Nitra neeviduje k 31.12.2023 vo svojom spádovom území žiadne pracoviská s ožiarovaním prírodným ionizujúcim žiarením.

H) Zabezpečenie radiačnej ochrany a výkon štátneho dozoru v jadrových zariadeniach

Výkon štátneho dozoru v jadrových zariadeniach je v kompetencii ÚVZ SR.

Zabezpečenie radiačnej ochrany a výkon štátneho dozoru odboru RÚVZ Banská Bystrica

Odbor radiačnej ochrany evidoval k 31.12.2023 v spádovom území celkom 1187 pracovísk s 1475 zdrojmi ionizujúceho žiarenia. Rozhodujúcim používateľom zdrojov ionizujúceho žiarenia naďalej ostáva zdravotníctvo, ktoré prevádzkuje 81 % pracovísk z celkového počtu.

Počty jednotlivých typov zdrojov ionizujúceho žiarenia podľa typu pracovísk sú uvedené v Prílohách. Zamestnanci odboru radiačnej ochrany vykonávali na uvedených pracoviskách štátny dozor v zmysle zákona č. 87/2018 Z. z.

V roku 2023 bolo zriadených spolu 77 nových pracovísk, z toho: 11 pracovísk zdravotníckych rádiodiagnostických, 51 pracovísk zubných a 1 pracovisko s otvoreným žiaričom.

Z nezdravotníckych pracovísk pribudli 4 pracoviská veterinárnej medicíny, 10 pracovísk s technickými rtg prístrojmi. Zrušených bolo 27 pracovísk, najmä pracoviská s rtg prístrojmi v zdravotníctve, rozdelenie podľa okresov je uvedený v **Tabuľke č. 1oroBB**.

Tabuľka č. 1oroBB

Prehľad pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia zrušených v roku 2023 podľa okresov

Kraj B. Bystrica / Okres	BB	BS	BR	DT	KA	LC	PT	RA	RS	VK	ZV	ZC	ZH	Spolu
zdravotnícke rtg a ra pracoviská	6					2		1	5		1	1		16
veterinárne pracoviská														0
technické rtg a ra pracoviská													2	2
Kraj Žilina / Okres	BY	CA	DK	KM	LM	MT	NO	RK	TR	TS	ZA			
zdravotnícke rtg a ra pracoviská			2			6					1			9
veterinárne pracoviská														0
technické rtg a ra pracoviská														0
Spolu:														27

Údaje o výkonoch štátneho dozoru v radiačnej ochrane na pracoviskách so zdrojmi žiarenia, kde sa vykonáva lekárske ožiarenie, na priemyselných pracoviskách, v poľnohospodárstve a na veterinárnych pracoviskách so zdrojmi žiarenia, na pracoviskách so zdrojmi žiarenia v oblasti školstva, vedy a výskumu sú uvedené v Prílohách tejto výročnej správy.

V roku 2023 pracovníci odboru radiačnej ochrany RÚVZ BB nezaregistrovali prekročenie limitu ročnej efektívnej dávky pracovníkov na dozorovaných pracoviskách.

A) Využívanie zdrojov ionizujúceho žiarenia na lekárske ožiarenie

Odbor radiačnej ochrany RÚVZ Banská Bystrica B evidoval k 31.12.2023 v spádovom území 961 pracovísk, na ktorých sa využíva spolu 1165 zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení.

Diagnostické RTG prístroje

V spádovom území odboru radiačnej ochrany RÚVZ Banská Bystrica bolo ku koncu roka 2023 spolu 289 diagnostických röntgenových prístrojov (mimo zubných RTG prístrojov) ako je uvedené nižšie:

	Banskobystrický kraj	Žilinský kraj
- rtg prístroje pre skiagrafiu	41	39
- rtg prístroje pre skiaskopiu:	3	2
- rtg prístroje pre mamografiu:	13	14
- rtg prístroje pojazdné:	24	22
- rtg prístroje pre intervenčnú rádiológiu	38	35
- rtg prístroje pre počítačovú tomografiu (CT):	14	13
- rtg prístroje pre angiografiu:	5	3
- rtg prístroje pre kostnú denzitometriu:	11	12
celkový počet:	149	140

Zubné RTG prístroje

Spolu bolo v roku 2023 v spádovom území RÚVZ Banská Bystrica 757 RTG prístrojov na 643 zubných pracoviskách. Aj v roku 2023 bol zaznamenaný nárast počtu nových pracovísk so zubnými röntgenovými prístrojmi, ako aj nárast počtu prístrojov na už existujúcich pracoviskách. Z uvedeného počtu 75 % predstavujú zubné intraorálne RTG prístroje, u ktorých prevláda systém zobrazenia priamou a nepriamou digitalizáciou snímok. Naďalej pribúdajú panoramatické RTG prístroje a zubné RTG prístroje so systémom pre zobrazenie počítačovou tomografiou (CBCT).

Radiačná onkológia

Celkový počet rádioterapeutických prevádzok/pracovísk je 5. V roku 2023 boli v prevádzke nasledovné prístroje: 1 RTG prístroj pre rádioterapiu typu TUR, 3 RTG prístroje pre rádioterapiu, 2 RTG simulátory a 3 CT simulátory na plánovanie terapie, 7 lineárnych urýchľovačov a 1 ožarovač pre brachyterapiu s Ir-192. Vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou F. D. Roosevelta Banská Bystrica na oddelení radiačnej onkológie Onkologickej kliniky SZU je v prevádzke aj zariadenie určené na ožarovanie krvi a krvných derivátov, ktorého súčasťou sú tri uzavreté žiariče Cs-137. Prevádzkovanie ožarovača pre externú rádioterapiu s uzavretým žiaričom Co-60 bolo v roku 2023 ukončené a zariadenie je určené na likvidáciu.

V jednom zo zdravotníckych zariadení je skladovaných 74 rádiových ihliel, ktoré sa v minulosti používali na liečbu onkologických pacientov. Vzhľadom na nevyjasnené vlastnícke vzťahy nebola doteraz realizovaná ich likvidácia.

Nukleárna medicína (diagnostika a terapia)

V spádovom území odboru radiačnej ochrany RÚVZ Banská Bystrica sú dve veľké oddelenia nukleárnej medicíny – Klinika nukleárnej medicíny v Univerzitnej nemocnici Martin a Inštitút nukleárnej a molekulárnej medicíny v Banskej Bystrici, ktorý prevádzkuje aj hybridné diagnostické zariadenie na jednofotónovú emisnú počítačovú tomografiu - SPECT/CT. Okrem pracovísk nukleárnej medicíny sú v prevádzke dve pracoviská so zariadením na pozitronovú emisnú počítačovú tomografiu - PET/CT, v priestoroch Inštitútu nukleárnej a molekulárnej medicíny v Banskej Bystrici a v SPINN, a. s. v Ružomberku.

Na uvedených pracoviskách sa používajú rádioaktívne látky (otvorené žiariče) na diagnostické vyšetrenia in vivo a na terapiu rádionuklidmi. Medzi najčastejšie používané rádionuklidy patrí F-18, I-131, I-123, Tc-99m, Ra-223, Kr-81m. Prehľad celkovej aktivity odobratých a spracovaných rádiofarmák v jednotlivých zdravotníckych zariadeniach v roku 2023 je uvedený v Prílohách tejto výročnej správy. Na pracovisku nukleárnej medicíny v Banskej Bystrici v roku 2023 začali na diagnostiku žlčových ciest používať Se-75. Na pracoviskách nukleárnej medicíny sa používajú aj uzavreté žiariče (v počte 14 ks) na kalibráciu prístrojov PET/CT, SPECT/CT.

Pracovníci odboru radiačnej ochrany v roku 2023 vykonali 88 inšpekcií na pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia používanými pri lekárskom ožiarení.

Typy a počty preverených röntgenových prístrojov na vybraných pracoviskách v roku 2023 sú uvedené nižšie:

rtg pre skiagrafiu	10 prístrojov
rtg pre skiaskopiu	1 prístroj
rtg pre mamografiu	4 prístroje
rtg pre angiografiu	1 prístroj

rtg pojazdné (skiagrafické)	1 prístroj
rtg pojazdné (C-ramená)	2 prístroje
rtg pre kostnú denzitometriu	1 prístroj
zubné intraorálne rtg	67 prístrojov
zubné panoramatické rtg	11 prístrojov
zubné CBCT	9 prístrojov

Pri výkone štátneho dozoru bol preverovaný súlad podmienok na pracoviskách s požiadavkami zákona č. 87/2018 Z. z., vyhlášky MZ SR č. 101/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zabezpečení radiačnej ochrany pri vykonávaní lekárskeho ožiarovania a vyhlášky MZ SR č. 99/2018 Z. z. o zabezpečení radiačnej ochrany.

Okrem výkonu štátneho dozoru na základe žiadosti o vydanie povolenia/registrácie, pracovníci odboru radiačnej ochrany vykonali inšpekcie zamerané na prevenciu neplánovaného lekárskeho ožiarovania na 3 pracoviskách radiačnej onkológie a 2 pracoviskách nukleárnej medicíny. Na pracoviskách nukleárnej medicíny bolo kontrolované dodržiavanie legislatívnych požiadaviek pri prepúšťaní pacientov po aplikovaní rádiofarmák a sledovanie dodržiavania diagnostických referenčných úrovní. Na 4 rádiologických pracoviskách boli uskutočnené komplexné inšpekcie zamerané na predchádzanie neplánovaného lekárskeho ožiarovania, sledovanie dávok pacientov, sledovanie osobného monitorovania pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, informovanie pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia v oblasti radiačnej ochrany.

B) Využívanie zdrojov ionizujúceho žiarenia na lekárske ožiarovanie pri biomedicínskych, diagnostických alebo terapeutických výskumných programoch

Posudzovanie využívania zdrojov ionizujúceho žiarenia na lekárske ožiarovanie pri biomedicínskych, diagnostických alebo terapeutických výskumných programoch je výlučne v kompetencii ÚVZ SR.

C) Využívanie zdrojov ionizujúceho žiarenia na technických pracoviskách

Okrem zdravotníctva má používanie röntgenových a rádioizotopových zdrojov ionizujúceho žiarenia široké uplatnenie aj v iných oblastiach hospodárstva. Röntgenové prístroje sa využívajú najmä v priemysle na defektoskopickú kontrolu zvarov rôznych materiálov (technické rtg prístroje stacionárne a prenosné), na kontrolu kvality výrobkov alebo mikroštruktúrnú analýzu (technické rtg prístroje mikroštruktúrne), na nedeštruktívnu analýzu kovových materiálov alebo stanovenie prvkov resp. prímiesí v rôznych materiáloch (technické rtg prístroje pre spektrometriu) a na rtg kontrolu batožín. Rádioizotopové zdroje sa využívajú pri defektoskopickej kontrole zvarov, v priemysle napríklad na meranie hrúbky, výšky hladiny, vlhkosti, hustoty alebo zhutnenia. Ďalej sa rádionuklidy používajú v laboratóriách ako etalóny alebo kalibračné žiariče.

V spádovom území odboru radiačnej ochrany RÚVZ Banská Bystrica je v prevádzke spolu 166 technických pracovísk. V roku 2023 bolo zriadených 10 nových pracovísk so 6 technickými röntgenovými prístrojmi stacionárnymi, 3 rtg prístrojmi pre kontrolu batožín a s 1 rtg prístrojom pre spektrometriu.

Röntgenové prístroje

V spádovom území je spolu v prevádzke:

- 39 pracovísk v priemysle, na ktorých sa používa spolu 49 röntgenových prístrojov prevažne na defektoskopickú kontrolu materiálov, z týchto pracovísk sa na 3 pracoviskách vykonáva aj rádionuklidová defektoskopia pomocou vysokoaktívnych uzavretých žiaričov (Ir-192 a Se-75),
- 12 rtg prístrojov pre kontrolu batožín v priemysle, na colné účely a v Ústavoch na výkon väzby,
- 11 rtg prístrojov mikroštruktúrálnych v prevažnej miere priemyselných, ktoré slúžia na kontrolu kvality výrobkov alebo mikroštruktúrálnu analýzu,
- 82 kusov prenosných a laboratórnych rtg prístrojov na röntgenfluorescenčnú analýzu kovových a iných materiálov,
- v oblasti školstva, vedy a výskumu sú:
 - v rezorte školstva prevádzkované 2 pracoviská, jedno s rtg prístrojom mikroštruktúrálnym a jedno s prenosným rtg prístrojom pre spektrometriu (Technická univerzita vo Zvolene),
 - v oblasti výskumu v prevádzke pracoviská v Geologickom ústave SAV v Banskej Bystrici, na ktorých používajú dva rtg spektrometre, rtg difraktometer a technický rtg prístroj s CT a pracoviská Ústavu materiálov a mechaniky strojov SAV v Žiari nad Hronom, kde používajú rtg spektrometer a defektoskopický 3D tester pórovitosti.

Uzavreté žiariče a zariadenia s uzavretými žiaričmi

V roku 2023 bolo v spádovom území odboru radiačnej ochrany RÚVZ Banská Bystrica spolu používaných alebo skladovaných 184 kusov uzavretých žiaričov (vrátane zdravotníckych). Prehľad počtu uzavretých žiaričov podľa účelu používania je uvedený v Prílohách.

Z uvedeného počtu sa 91 kusov uzavretých žiaričov používa najmä v priemysle v rôznych indikačných zariadeniach ako sú napr. hladinomery, hustomery, hrúbkomery a pod. Ďalej sa uzavreté žiariče využívajú v defektoskopických zariadeniach alebo v meracích zariadeniach napr. hutnomeroch. V oblasti školstva, vedy a výskumu sú v rezorte školstva v prevádzke pracoviská s uzavretými žiaričmi (Univerzita Mateja Bela Banská Bystrica, Technická univerzita vo Zvolene, Žilinská univerzita v Žiline), ktoré používajú iba etalóny, ktorých počty nie sú zahrnuté v Prílohách.

Prehľad jednotlivých typov používaných, resp. skladovaných uzavretých žiaričov a ich počet je uvedený v nasledujúcej **Tabuľke č. 2oroBB**.

Tabuľka č. 2oroBB

Prehľad počtu uzavretých žiaričov v jednotlivých krajoch

Rádionuklid	KRAJ		SPOLU
	Banskobystrický	Žilinský	
Am-241	1	2	3
Am-241/Be-9	1	4	5
Cd-109	0	0	0
Co-57	2	0	2
Co-60	7	1	8
Cf-252	0	1	1

Cs-137	21	28	49
Eu-152	1	0	1
Ge-68	4	4	8
Ir-192	3	9	12
Kr-85	1	8	9
Ni-63	0	2	2
Pm-147	0	1	1
Pu-238	0	0	0
Ra-226	73	0	73
Se-75	0	8	8
Sr-90	1	0	1
Tl-204	0	0	0
Yb-169	0	0	0
Zmes RAN	1	0	1
SPOLU	116	68	184

Otvorené žiariče

Otvorené žiariče sa v menšej miere využívajú v rôznych laboratóriách a na výskumných pracoviskách, napr. pri stanovovaní rádionuklidov v zložkách životného prostredia. RÚVZ Banská Bystrica eviduje v spádovom území tri technické pracoviská, na ktorých sa používajú otvorené žiariče a jedno pracovisko v zdravotníctve, kde sa otvorený žiarič konkrétne I-125 využíva na imunoanalytické vyšetrenia in-vitro.

Štátny dozor na technických pracoviskách

Technológie používané na technických pracoviskách na meranie parametrov, ako je hrúbka, hustota a vlhkosť v rôznych materiáloch zahŕňajú stacionárne, mobilné aj prenosné (ručné) prístroje. Inšpektori radiačnej ochrany v roku 2023 vykonali štátny dozor na 6 novo zriadených technických pracoviskách. Navštívili 5 pracovísk s generátormi žiarenia, ktoré podliehajú oznamovacej povinnosti a jedno pracovisko, jediné svojho druhu na území Slovenskej republiky s technickým rtg prístrojom stacionárnym – CT prístrojom na detekciu chýb kmeňov stromov a vyhodnocovanie kvality dreva zn. MICROTEC CT.LOG prevádzkovanom v Národnom lesníckom centre vo Zvolene.

D) Využívanie zdrojov ionizujúceho žiarenia vo veterinárnom lekárstve

V spádovom území RÚVZ Banská Bystrica je evidovaných 60 röntgenových pracovísk veterinárnej medicíny, na ktorých sa používa 62 röntgenových prístrojov. Na týchto pracoviskách naďalej vzrastá počet vysokofrekvenčných röntgenových prístrojov určených pre veterinárnu prax a zobrazovacích systémov využívajúcich systém priamej a nepriamej digitalizácie, čo vedie k skráteniu expozičných časov, a tým k zníženiu radiačnej záťaže pracovníkov a majiteľov zvierat, ktorí sú počas vyšetrenia nevyhnutní k fixácii polohy zvierat'a. Na dvoch veterinárnych klinikách pre špecializovanú diagnostiku prevažne nádorových ochorení u zvierat sú v prevádzke aj röntgenové prístroje pre počítačovú tomografiu. Napriek tomu kvalita používaných diagnostických prístrojov je variabilná a výmena starých prístrojov za nové stále zaostáva za pracoviskami v humánnej medicíne.

Pracovníci odboru radiačnej ochrany v roku 2023 vykonali 4 inšpekcie na 5 pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia používanými vo veterinárnej praxi.

E) Vydávanie potvrdení o zaevidovaní oznámenej činnosti vedúcej k ožiareniu, vydávanie rozhodnutí o registrácii na vykonávanie činnosti vedúcej k ožiareniu a na poskytovanie služby dôležitej z hľadiska radiačnej ochrany, vydávanie povolení na vykonávanie činnosti vedúcej k ožiareniu a na poskytovanie služby dôležitej z hľadiska radiačnej ochrany a rozhodnutí a záväzných stanovísk v rámci posudkovej činnosti

Odbor radiačnej ochrany RÚVZ Banská Bystrica vedie podrobnú evidenciu o prevádzkovateľoch zdrojov žiarenia, oznámených, registrovaných a povolených zdrojoch žiarenia a o poskytovateľoch služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany, ktoré boli v spádovom území registrované.

Vedenie evidencie v elektronickej podobe umožňuje vyhľadávanie a zobrazovanie údajov o prevádzkovaných pracoviskách podliehajúcich štátnemu dozoru v oblasti radiačnej ochrany v spádovom území RÚVZ Banská Bystrica - pri jednotlivých držiteľoch povolení, registrácií a potvrdení o zaevidovaní zdroja ionizujúceho žiarenia sa evidujú údaje o používaných zdrojoch ionizujúceho žiarenia (uzavretých žiaričoch, zariadeniach s uzavretými žiaričmi, generátoroch ionizujúceho žiarenia, röntgenových prístrojoch a otvorených žiaričoch), vykonaných skúškach, inšpekciách a monitorovaní.

V rámci inšpekcií sa pracovníci zameriavajú aj na technický stav zdrojov ionizujúceho žiarenia, ktorý je významným parametrom ovplyvňujúcim ich použitie. Preveruje sa, či dané zariadenie má vlastnosti a parametre garantované výrobcom.

Zhoršenie technického stavu pri použití v humánnej medicíne môže, napr. ovplyvniť očakávanú diagnostickú informáciu. Kontrola začína už pri ich dovoze alebo výrobe, kedy sa zariadenie typovo schvaľuje, pokračuje preberacou skúškou v samotnom zdravotníckom zariadení, kde sa deklarované parametre preverujú podľa požiadaviek legislatívy a tiež po väčšej revízii či oprave, potom nasledujú takzvané skúšky dlhodobej stability, ktoré pre prevádzkovateľov zariadení spravidla vykonávajú pracovníci externých organizácií, ktoré musia byť držiteľmi povolenia na vykonávanie požadovaných skúšok. Ďalším krokom kontrolného procesu sú skúšky prevádzkovej stálosti, ktoré vykonávajú už samotné zdravotnícke zariadenia. O všetkých skúškach musí prevádzkovateľ viesť príslušnú dokumentáciu, ktorú pracovníci v rámci štátneho dozoru kontrolujú.

Technický stav sa pomocou uvedeného systému skúšok overuje aj pri zdrojoch ionizujúceho žiarenia používaných v ostatných oblastiach mimo zdravotníctvo a to nielen pri röntgenových prístrojoch a iných generátoroch žiarenia ale aj pri uzavretých žiaričoch.

Evidencia obsahuje identifikačné údaje každého zdroja ionizujúceho žiarenia, preto ju možno využiť nielen na účely kontroly, ale aj v prípade krádeže, straty a pri iných udalostiach.

Konkrétne údaje z evidencie sú uvedené v Tabuľkách v Prílohách tejto výročnej správy, tabuľky umožňujú prehľad nielen o prevádzkovateľoch zdrojov žiarenia v jednotlivých oblastiach využívania ale aj o nimi používaných zdrojoch ionizujúceho žiarenia.

V oblasti posudzovania a hodnotenia návrhov, projektov a dokumentov z hľadiska radiačnej ochrany boli v roku 2023 vydané dve rozhodnutia a 1 rozhodnutie o výnimke.

Pracovníci odboru radiačnej ochrany sa v roku 2023 podieľali na riešení programov a projektov schválených hlavným hygienikom SR, na príprave a organizácii celoslovenskej odbornej konferencie Radón v Slovenskej republike, ktorá sa konala v priestoroch RÚVZ Banská Bystrica a na príprave vecných podkladov pre novely vyhlášok k zákonu č. 87/2018 z. z. Priebežne počas celého roka pripravovali dáta a pripomienky pre tvorbu, testovanie a implementáciu nového informačného systému úradov verejného zdravotníctva.

F) Poskytovanie služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany

V oblasti poskytovania služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany bolo v roku 2023 vydané jedno rozhodnutie o registrácii.

G) Zabezpečenie radiačnej ochrany a výkon štátneho dozoru na pracoviskách s ožiareními prírodným ionizujúcim žiarením

V roku 2023 pracovníci odboru radiačnej ochrany vykonali štátny dozor v priestoroch jedného pracoviska s ožiareními radónom, realizované boli merania objemovej aktivity radónu vo vnútornom ovzduší pracoviska a merania priestorového dávkového ekvivalentu. Referenčná úroveň pre objemovú aktivitu radónu na pracovisku $300 \text{ Bq}\cdot\text{m}^{-3}$ podľa § 123 odseku 6 zákona č. 87/2018 Z. z. nebola prekročená.

H) Zabezpečenie radiačnej ochrany a výkon štátneho dozoru v jadrových zariadeniach

Výkon štátneho dozoru v jadrových zariadeniach je v kompetencii ÚVZ SR.

Zabezpečenie radiačnej ochrany a výkon štátneho dozoru odboru RÚVZ Košice

A) Využívanie zdrojov ionizujúceho žiarenia na lekárske ožiarenie

Na rádiodiagnostických pracoviskách bolo v rámci štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany vykonaných 211 inšpekcií. Počas inšpekcií sa uskutočňovali dozimetrické merania prostredia, merania základných parametrov röntgenových zariadení, kontrola príslušnej dokumentácie röntgenového pracoviska.

Zdravotnícke rádiodiagnostické a rádioterapeutické pracoviská

K trom angiografickým pracoviskám v Kardiocentrum AGEL s.r.o., Košice (ktoré boli uvedené do prevádzky v roku 2022) pribudol jeden pojazdný skiografický röntgenový prístroj v rámci poskytovania zdravotnej starostlivosti na lôžkových oddeleniach a operačných sálach.

V roku 2023 bol uvedený do prevádzky aj jeden pojazdný skiografický röntgenový prístroj v Detskej fakultnej nemocnici v Košiciach a jeden stacionárny skiografický röntgenový prístroj s miestom výkonu činnosti Ústav na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody v Košiciach v časti zdravotníckeho sektoru. Pojazdne skiografické rtg prístroje boli uvedené do prevádzky v Nemocnici AGEL Krompachy, Levoča, v Nemocnici Poprad a pojazdný skiaskopický prístroj v Nemocnici Štefana Kukuru v Michalovciach. Pre vysokošpecializované angiografické a DSA vyšetrenia bolo zriadené nové angiografické pracovisko v Nemocnici Poprad. Nový prístroj pre mamografické vyšetrenia bol nainštalovaný v Poliklinike Medzilaborce a v Nemocnici Rožňava bol uvedený do prevádzky stacionárny skiografický rtg prístroj.

Na pracovisku TRIMEDICAL v Michalovciach bol v roku 2023 uvedený do prevádzky prístroj pre vykonávanie denzitometrických vyšetrení.

Na zlepšenie poskytovania zdravotnej starostlivosti došlo k výmene prístrojového vybavenia v Univerzitnej nemocnici L. Pasteura v Košiciach (pojazdny skiaskopický prístroj – 3, pojazdny skiagrafičský prístroj – 1), v Detskej fakultnej nemocnici v Košiciach (pojazdny skiaskopický prístroj –2). Zmena rozhodnutia, z dôvodu výmeny mamografického röntgenového prístroja, bola v Nemocnici Snina a v Poliklinike Sekčov Prešov. Na pracoviskách - Sanatórium Tatranská Kotlina a SLOVPHARM s.r.o. Poprad došlo k výmene skiagrafičských stacionárnych rtg prístrojov.

K zmene odborného zástupcu pre oblasť radiačnej ochrany došlo v Nemocnici s poliklinikou v Trebišove a v Nemocnici v Poprade. V Národnom ústave detskej tuberkulózy a respiračných chorôb v Dolnom Smokovci došlo k zmene odborného zástupcu a k zmene obchodného mena. V roku 2023 boli vydané tri rozhodnutia o zrušení skiagrafičských röntgenových prístrojov z dôvodu morálnej zastaralosti.

Zubné röntgenové pracoviská

Najväčší nárast počtu nových röntgenových prístrojov sme zaznamenali na zubných pracoviskách, kde došlo nielen k nárastu počtu zubných prístrojov ale aj k nárastu nových právnych subjektov. Bolo schválených 31 panoramatických röntgenových prístrojov z toho 11 v Košickom a 20 v Prešovskom kraji. Nové rozhodnutia o registrácii boli vydané aj pre intraorálne röntgenové prístroje – 16 v Košickom kraji a 30 v Prešovskom kraji.

V roku 2023 bolo vydaných 40 zmien rozhodnutí o registrácii hlavne z dôvodu výmeny röntgenových prístrojov a v menšej miere z dôvodu zmeny miesta výkonu činnosti alebo odborného zástupcu.

Aj keď v oblasti stomatologických röntgenových pracovísk je situácia najlepšia, z dôvodu nefunkčnosti došlo v 11 prípadoch k výmene intraorálnych alebo panoramatických rtg prístrojov. Posudzované zubné pracoviská spĺňajú všetky požadované kritériá z hľadiska ochrany zdravia pred ionizujúcim žiarením. Pre skvalitnenie služieb pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti došlo vo viacerých prípadoch u súkromných prevádzkovateľov k presťahovaniu pracovísk do nových priestorov.

Nukleárna medicína

Najväčší rozsah prác s otvorenými rádioaktívnymi žiaričmi je v zdravotníctve vykonávaný na pracoviskách nukleárnej medicíny. V Košickom kraji sú pracoviská nukleárnej medicíny v Košiciach a v Michalovciach a v Prešovskom kraji v Prešove a Poprade. Najčastejšie používanými rádionuklidmi sú ^{99m}Tc , ^{125}I , ^{131}I , ^{123}I , ale v ostatnom čase pracoviská rozširujú spektrum používaných rádioizotopov.

Pracoviská nukleárnej medicíny v Košickom i Prešovskom kraji zodpovedajú požadovaným štandardom v oblasti ochrany zdravia pred ionizujúcim žiarením. V rámci územnej pôsobnosti lôžkovú časť má len Inštitút nukleárnej a molekulárnej medicíny, kde sa pacientom aplikujú otvorené žiariče za účelom liečby. Kvapalnú odpad, ako exkrementy pacientov sa dostávajú do kanalizácie vo vyhradenom WC ako súčasť kontrolovaného pásma. Nie je vypúšťaný okamžite do kanalizácie, ale zadržuje sa osobitne vo vymieracej nádrži na tekutý rádioaktívny odpad, ktorá je súčasťou systému ROEDIGER VACUUM. Tuhý rádioaktívny odpad sa ukladá do špeciálnych pevných plastových nádob.

Rádioaktívne odpady z pracovísk na ostatných pracoviskách nukleárnej medicíny, v rámci územnej pôsobnosti RÚVZ Košice, sa triedia a sú uložené v sklade rádioaktívneho odpadu, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou pracoviska. Krátkožijúce nuklidy sa skladujú do doby ich vymretia a následne sú likvidované ako nerádioaktívny odpad.

Pracoviská s otvorenými rádioaktívnymi žiaričmi

V rámci Košického a Prešovského kraja sa nachádza jedno súkromné RIA laboratórium v priestoroch na Kukučínovej ulici v Košiciach. Na uvedenom pracovisku sa používa rádionuklid ¹²⁵I. Rádioaktívny odpad z pracoviska je skladovaný do doby jeho vymretia v špeciálne určených a kontrolovaných priestoroch. Po vymretí je tento odpad likvidovaný ako komunálny v zmysle príslušnej legislatívy.

B) Využívanie zdrojov ionizujúceho žiarenia na lekárske ožiarenie pri biomedicínskych, diagnostických alebo terapeutických výskumných programoch

Posudzovanie využívania zdrojov ionizujúceho žiarenia na lekárske ožiarenie pri biomedicínskych, diagnostických alebo terapeutických výskumných programoch je výlučne v kompetencii ÚVZ SR.

C) Využívanie zdrojov ionizujúceho žiarenia na technických rtg a defektoskopických pracoviskách

Na území Košického a Prešovského kraja sa nachádza 20 pracovísk s röntgenovými defektoskopickými prístrojmi a 9 pracovísk rádionuklidovej defektoskopie s uzavretými rádioaktívnymi žiaričmi.

Používanie technických röntgenových prístrojov v priemysle je zamerané na defektoskopické skúšky pri sledovaní a kontrole zvarov, materiálov a výrobkov nedeštruktívnym spôsobom a na mikro a makroštruktúrálnu analýzu surovín a materiálov.

V roku 2023 bolo vydané povolenie na používanie nového technického röntgenového prístroja na nedeštruktívnu röntgenovú defektoskopiю v priestoroch výrobnéj haly prevádzkovateľa a na dočasne zriaďovaných pracoviskách na celom území Slovenskej republiky. V spoločnosti BUKÓZA INVEST spol. s r.o., Hencovce sme vydali povolenia na používanie uzavretých žiaričov na zabezpečenie indikácie plošnej hmotnosti vyrábaného papiera ako súčasť kontroly kvality vyrábaného papiera na dvoch linkách. Na tréningové a servisné úkony na detekčných systémoch v pôsobnosti Finančnej správy Slovenskej republiky bolo v roku 2023 vydané povolenie na odber uzavretých žiaričov.

V troch prípadoch došlo k zmene odborného zástupcu na pracoviskách využívajúcich technické lineárne urýchľovače na skenovanie nákladných vozidiel, resp. železničných vagónov. K výmene prenosného technického röntgenového prístroja na nedeštruktívnu röntgenovú defektoskopiю došlo v závode TATRAVAGÓNKA a. s., v Poprade. V rámci U. S. Steel Košice bola v roku 2023 vydaná zmena povolenia na používanie uzavretých žiaričov z dôvodu zmeny technologického zariadenia.

Dvom účastníkmi konania bolo vydané rozhodnutie na zrušenie používania uzavretých zdrojov ionizujúceho žiarenia (U. S. Steel Košice a MH Teplárenský holding, a.s., Košice). Prevádzkovatelia doložili potvrdenie o prevzatí rádioaktívneho materiálu likvidačnými protokolmi oprávnenou organizáciou.

Najrozšírenejšie je používanie uzavretých žiaričov v U. S. Steel Košice, ako súčasť zariadení na riadenie a kontrolu technologických procesov, na meranie kvality finálnych výrobkov a ako súčasť rozličných meracích prístrojov. K 31. 12 2023 bolo v sklade rádioizotopových žiaričov v U. S. Steel Košice uložených 13 uzavretých žiaričov, ktoré slúžia ako plnohodnotná náhrada pre jednotlivé rádioizotopové pracoviská. Všetky uzavreté žiariče majú vykonané aktuálne skúšky dlhodobej stability.

V roku 2023 bolo vydaných 26 potvrdení o zaevidovaní oznámenej činnosti pre röntgenové prístroje - 4 rtg prístroje na kontrolu batožiny, 4 pre laboratórne spektrometrické rtg prístroje, 16 stacionárnych rtg prístrojov a 2 prenosné röntgenové spektrometre.

Vo výskumných ústavoch a na vysokých školách (Univerzita veterinárneho lekárstva a farmácie a Prírodovedecká fakulta UPJŠ) sa rádioaktívne látky využívajú v malej miere.

D) Využívanie zdrojov ionizujúceho žiarenia vo veterinárnom lekárstve

V súčasnosti je v Košickom a Prešovskom kraji evidovaných 36 veterinárnych pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia. Tieto pracoviská prevádzkujú súkromní veterinári lekári vo svojich veterinárnych ambulanciách.

V roku 2023 boli vydané 3 nové rozhodnutia o registrácii pre súkromných veterinárnych lekárov.

Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie Košice využíva vo svojej činnosti 9 röntgenových prístrojov, ktoré sa používajú vo veterinárnej praxi pri ošetrovaní zvierat – 5 skiagrafičkových röntgenových prístrojov, 3 intraorálne röntgenové prístroje a 1 panoramatický röntgenový prístroj. Pre uvedeného prevádzkovateľa bolo v roku 2023 vydaných 7 zmien rozhodnutia o registrácii (6 – zmena odborného zástupcu a 1 – zmena miesta výkonu činnosti). Pre súkromného prevádzkovateľa bolo v roku 2023 vydané rozhodnutie o registrácii na používanie röntgenového prístroja pre počítačovú tomografiu pre vyšetrenia zvierat, v rámci areálu Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie Košice.

E) Vydávanie potvrdení o zaevidovaní oznámenej činnosti vedúcej k ožiareniu, vydávanie rozhodnutí o registrácii na vykonávanie činnosti vedúcej k ožiareniu a na poskytovanie služby dôležitej z hľadiska radiačnej ochrany, vydávanie povolení na vykonávanie činnosti vedúcej k ožiareniu a na poskytovanie služby dôležitej z hľadiska radiačnej ochrany a rozhodnutí a záväzných stanovísk v rámci posudkovej činnosti

V roku 2023 bolo vydaných 26 potvrdení o zaevidovaní oznámenej činnosti pre röntgenové prístroje.

Vydaných bolo 165 rozhodnutí o registrácii na činnosti vedúce k ožiareniu, z toho pre zubné röntgenové pracoviská 150 rozhodnutí o registrácii, osem rozhodnutí o registrácii pre veterinárne rtg pracoviská, 4 rozhodnutia o registrácii na používanie denzitometrických rtg prístrojov a 1 rozhodnutie o registrácii pre poskytovanie služby dôležitej z hľadiska radiačnej ochrany.

Pre používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení bolo vydaných 7 rozhodnutí pre nové röntgenové prístroje, z dôvodu zmeny podmienok na vykonávanie činnosti vedúcej k ožiareniu bolo vydaných 7 príslušných rozhodnutí a vydané boli 3 rozhodnutia

o zrušení pracovísk. Pre priemyselné pracoviská so zdrojmi ionizujúceho žiarenia boli vydané 3 nové rozhodnutia, 5 zmien rozhodnutí a 2 rozhodnutia o zrušení pracovísk.

Štyrom účastníkom konania bolo vydané prerušenie konania (2 rozhodnutie o registrácii a 2 povolenia). Po doplnení dokladov sa v konaní pokračovalo a boli vydané príslušné rozhodnutia. Jeden účastník konania vzal svoju žiadosť späť a bolo vydané zastavenie konania.

F) Poskytovanie služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany (TSP)

Na stanovenie radónového indexu pozemku a stanovenie ožiarenia z prírodného zdroja ionizujúceho žiarenia v stavbe bolo v roku 2023 vydané pre jedného účastníka konania rozhodnutie o registrácii.

G) Zabezpečenie radiačnej ochrany a výkon štátneho dozoru na pracoviskách s ožiarením prírodným ionizujúcim žiarením

Na území Košického a Prešovského kraja neboli doposiaľ identifikované pracoviská s ožiarením prírodným ionizujúcim žiarením.

H) Zabezpečenie radiačnej ochrany a výkon štátneho dozoru v jadrových zariadeniach

Na území Košického a Prešovského kraja sa nenachádzajú jadrové zariadenia a z toho dôvodu Odbor radiačnej ochrany nezabezpečuje výkon štátneho dozoru v jadrových zariadeniach.

7. Centrálny register dávok

Centrálny register dávok pracovníkov je vedený ÚVZ SR.

A) Analýza radiačnej záťaže pracovníkov v Slovenskej republike odboru RÚVZ Nitra

RÚVZ Nitra neviduje v roku 2023 vo svojom spádovom území prekročenie prípustných limitov u žiadneho pracovníka. Prípadné prekročenia hodnoty mesačnej/štvrt'ročnej efektívnej dávky 2 mSv / ekvivalentnej dávky na ruky 150 mSv, boli prešetrované odbornými zástupcami pre radiačnú ochranu jednotlivých pracovísk, limitné hodnoty efektívnej dávky ani ekvivalentných dávok neboli v hodnotenom roku prekročené. V problematike rizikových prác vydal RÚVZ Nitra 1 stanovisko.

A) Analýza radiačnej záťaže pracovníkov v Slovenskej republike odboru RÚVZ Banská Bystrica

Sledovanie radiačnej záťaže pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia bolo zabezpečené držiteľmi povolenia na poskytovanie služieb osobnej dozimetrie. Dozimetrické služby prevádzkovateľom v spádovom území RÚVZ Banská Bystrica poskytuje Slovenská legálna metrológia, odbor dozimetrických služieb a VF, s. r. o., služba osobnej dozimetrie.

V roku 2023 nebola na pracoviskách v spádovom území RÚVZ Banská Bystrica zaznamenaná nadexpozičia, ktorá by vyžadovala prešetrovanie pracovníkmi odboru radiačnej ochrany, prípustné limity neboli prekročené.

A) Analýza radiačnej záťaže pracovníkov v Slovenskej republike odboru RÚVZ Košice

V roku 2023 RÚVZ Košice zaznamenal 8 prípadov zvýšeného ožiarenia pracovníkov v zdravotníctve, z toho v troch prípadoch bolo zaznamenané opakované prekročenie dávky ožiarenia na osobnom dozimetri. Odborní zástupcovia pre radiačnú ochranu pracovísk boli vyzvaní na prešetrenie a zdôvodnenie zvýšeného ožiarenia u pracovníkov. K nameraniu zvýšených hodnôt osobných dávkových ekvivalentov došlo z dôvodu zvýšeného počtu urgentných výkonov u pacientov. Taktiež pracovníci boli poučení o dôslednom používaní osobných ochranných pracovných prostriedkov.

8. Núdzové situácie a odozva odboru RÚVZ Bratislava

V minulom roku nenastala žiadna núdzová situácia na území Bratislavského kraja. Dňa 14.11.2024 sa v právnom režime Medzinárodných zdravotných predpisov IHR (2005) konalo online formou medzinárodné cvičenie JADE 2023 (Joint Assessment and Detection of Events) organizované pod záštitou World Health Organization. Scenár cvičenia bol únik rádionuklidov zo závodu na výrobu rádiofarmák v hlavnom meste krajiny. V rámci havarijnej pripravenosti a odozvy bolo v minulom roku organizované Ústredím radiačnej monitorovacej siete na ÚVZ SR cvičenie v dňoch 21.11.2023 a 22.11.2023, ktoré bolo zamerané na otestovanie plánov zasahujúcich zložiek, na otestovanie kapacity a prepojenia jednotlivých zasahujúcich zložiek a na zhodnotenie určených rolí, zodpovednosti a integrácie jednotlivých zložiek Radiačnej monitorovacej siete (RMS) pri reakcii na núdzovú situáciu. Scenárom cvičenia bola havária s deštrukciou palivového článku v reaktore pri jeho výmene v EBO.

Núdzové situácie a odozva odboru RÚVZ Nitra

K 31.12.2023 neviduje RÚVZ Nitra vyhlásenie núdzovej situácie z hľadiska radiačnej ochrany vo svojom spádovom území.

V priebehu roka sa pracovníci podieľali na riešení viacerých nálezov rádioaktívneho materiálu. Išlo o radlice poľnohospodárskych strojov kontaminované rádionuklidom Co-60 (2 prípady, spolu 8ks v okrese Nové Zámky) a nádoby so zmesou s ochudobneným uránom a tóriom (celkovo 69 ks v okrese Prievidza). Vo všetkých prípadoch sa s rádioaktívnym materiálom manipulovalo iba minimálne a RÚVZ Nitra nemá informáciu, že by došlo k zvýšenému ožiareniu pracovníkov, ani jednotlivcov z obyvateľstva. Na základe výzvy RÚVZ Nitra prevzala rádioaktívny materiál oprávnená organizácia JAVYS, a. s. Jaslovské Bohunice, nakoľko v čase šetrenia udalostí bol vlastník materiálu neznámy.

Núdzové situácie a odozva odboru RÚVZ Banská Bystrica

Pracovníci odboru radiačnej ochrany RÚVZ Banská Bystrica sa v priebehu rokov 1996 – 2023 podieľali na riešení 123 prípadov nálezov rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu v šrote. V priebehu roku 2023 boli zaznamenané nálezy rádioaktívnych materiálov neznámeho pôvodu v šrote v 4 prípadoch. Všetky nálezy boli u spracovateľov železného šrotu. Nájdené boli ciferníky z vojenskej techniky a požiarny hlásič obsahujúci amerícium 241. Nájdené materiály boli prevzaté pracovníkmi JAVYS, a. s. Jaslovské Bohunice.

Núdzové situácie a odozva odboru RÚVZ Košice

Zamestnanci Odboru radiačnej ochrany v roku 2023 riešili 6 mimoriadnych udalostí. V piatich prípadoch sa podieľali na riešení mimoriadnej situácie v súvislosti so zaistením rádioaktívne

kontaminovaného materiálu v kovovom šrote. V jednom prípade sa podieľali aj na riešení mimoriadnej situácie so zaistením rádioaktívne kontaminovaného vagóna. Kontaminovaný vagón bol vrátený do krajiny pôvodu.

9. Sankčné opatrenia a uložené sankcie na odbore RÚVZ Bratislava

RÚVZ Bratislava ukončil správne konanie za vykonávanie činnosti vedúcej k ožiareniu bez registrácie (používanie celotelového kostného denzitometra), a zároveň za vykonávanie činnosti vedúcej k ožiareniu bez povolenia (používanie skiagrafického röntgenového prístroja a mamografického röntgenového prístroja). Prevádzkovateľovi zdrojov ionizujúceho žiarenia boli uložené pokuty za správne delikty voči zákonu č. 87/2018 Z. z., ktoré boli uhradené.

Sankčné opatrenia a uložené sankcie na odbore RÚVZ Nitra

V priebehu roku 2023 pracovníci odboru radiačnej ochrany pri výkone štátneho dozoru nezistili skutočnosti, ktoré by viedli k začatiu správneho konania za porušenie ustanovení zákona č. 87/2018 Z. z. a jeho vykonávacích predpisov.

Sankčné opatrenia a uložené sankcie na odbore RÚVZ Banská Bystrica

V priebehu roku 2023 pracovníci odboru radiačnej ochrany pri výkone štátneho dozoru nezistili skutočnosti, ktoré by viedli k začatiu správneho konania za porušenie ustanovení zákona č. 87/2018 Z. z. a jeho vykonávacích predpisov.

Sankčné opatrenia a uložené sankcie na odbore RÚVZ Košice

V roku 2023 Odbor radiačnej ochrany, v rámci Košického a Prešovského kraja, neuložil žiadne sankcie za porušenie ustanovení zákona č. 87/2018 Z. z.

10. Monitorovanie, laboratórne analýzy a havarijná pripravenosť - Radiačná monitorovacia sieť Slovenskej republiky

RÚVZ Bratislava

A) Gamaspektrometrické a rádiochemické analýzy

V minulom roku RÚVZ Bratislava pokračoval v budovaní gamaspektrometrického laboratória na stanovenie rádionuklidov vo vzorkách životného prostredia a potravinového reťazca, ako súčasť radiačnej monitorovacej siete a pripravovali sa metodiky na odber, meranie a vyhodnocovanie vzoriek podľa príslušných STN a medzinárodných doporučení s cieľom certifikovať laboratórium. Zároveň sa odbor radiačnej ochrany zúčastňoval webových stretnutí k IS LAB.

B) Meranie gama žiarenia v životnom prostredí metódou termoluminiscenčných dozimetrov (TLD)

RÚVZ Bratislava nedisponuje príslušným prístrojovým vybavením.

C) Sieť včasného varovania

RÚVZ Bratislava nedisponuje príslušným prístrojovým vybavením.

D) Medzilaboratórne (aj medzinárodné) porovnávacie merania

V máji minulého roku sme sa RÚVZ Bratislava úspešne zúčastnil medzinárodného medzilaboratórneho porovnania, ktoré organizoval Výskumný ústav vodohospodársky T. G. Masaryka, v. v. i., ASLAB – stredisko pre posudzovanie spôsobilosti laboratórií v Prahe. Išlo o meranie vzorky zeminy a úspešne RÚVZ Bratislava obstál vo všetkých šiestich ukazovateľoch.

RÚVZ Nitra

Na RÚVZ Nitra nie je zriadené laboratórium na hodnotenie rádiologických ukazovateľov. Ako zložka radiačnej monitorovacej siete nebol RÚVZ Nitra v hodnotenom období vyzvaný Ústredím RMS na vykonávanie monitorovania v životnom prostredí. RÚVZ Nitra pre RMS zabezpečil kontaktovanie a informovanie zodpovedných osôb prevádzok určených na odber vzoriek pitnej vody a odber vzoriek celodennej stravy v Nitrianskom kraji a odber vzoriek poľnohospodárskych plodín v Nitrianskom, Trnavskom a Trenčianskom kraji. Monitorovanie rádiologických ukazovateľov v týchto komoditách v spádovom území RÚVZ Nitra zabezpečuje ÚVZ SR.

V oblasti hodnotenia rádiologických ukazovateľov kvality vody, ktoré vykonávajú dodávatelia v zmysle § 136 zákona č. 87/2018 Z. z. boli v minulosti vo viacerých prípadoch zaznamenané prekročenia indikačnej hodnoty celkovej objemovej aktivity alfa v pitnej vode, pričom jednotliví prevádzkovatelia boli v prípade potreby oboznamovaní s ďalším postupom optimalizácie. Vo všetkých evidovaných prípadoch bolo toto prekročenie spôsobené prítomnosťou izotopov prírodného pôvodu Ra-226, U-238, alebo U-234. Ani v jednom prípade nebolo zaznamenané prekročenie medznej hodnoty konkrétneho rádionuklidu a ani 20 % jeho medznej hodnoty.

RÚVZ BB

Zdrojom rádioaktivity, prirodzene sa vyskytujúcej v životnom prostredí sú rádionuklidy nachádzajúce sa v pôde, v horninách a kozmické žiarenie. V zemskej kôre majú najvýznamnejšie zastúpenie rádionuklidy premenových radov uránu, tória a ^{40}K . Ostatné rádionuklidy sa na prirodzenej rádioaktivite podieľajú hodnotami rádovo nižšími. Vďaka svojim fyzikálnym a chemickým vlastnostiam sa rádionuklidy z pôdy a z hornín dostávajú do ostatných zložiek životného prostredia (voda, ovzdušie, potraviny, atď.). Ľudská činnosť môže tiež viesť k zvýšeniu úrovne ožiarenia z prirodzene sa vyskytujúcich rádionuklidov. Napríklad pri ťažbe uránových rúd, v troskách z vysokých pecí, v popolčekoch, v podzemných pracoviskách a pri iných činnostiach.

Obrazom výskytu rádionuklidov emitujúcich žiarenie gama sú hodnoty meraní priestorového dávkového ekvivalentu. V týchto meraniach je okrem terestriálnej (rádioaktivita zemskej kôry) a kozmickej zložky obsiahnutá aj antropogénna zložka (rádioaktivita spôsobená ľudskou činnosťou). Preto môžu výsledky meraní priestorového dávkového ekvivalentu slúžiť nielen ako indikátor rádioaktívnej kontaminácie územia umelými rádionuklidmi, ale aj ako indikátor ľudskou činnosťou zvýšenej úrovne ožiarenia z prírodných rádionuklidov.

Stavebné materiály

V rámci expertíznej činnosti bolo na RÚVZ Banská Bystrica zmeraných 103 vzoriek určených na výrobu stavebných materiálov. Referenčná úroveň indexu hmotnostnej aktivity stavebného materiálu podľa § 138 odseku 5 zákona č. 87/2018 Z. z. bola prekročená v 5 vzorkách určených na výrobu stavebných materiálov.

Radón v ovzduší pobytových priestorov

V roku 2023 nebola zo strany obyvateľstva vznesená ani jedna požiadavka na krátkodobé meranie objemovej aktivity radónu v pobytových priestoroch.

Prírodná rádioaktivita vo vodách

V priebehu roku 2023 pokračovalo monitorovanie pitných vôd. V uvedených vodách boli stanovované základné rádiologické ukazovatele, t. j. celková objemová aktivita alfa, celková objemová aktivita beta, objemová aktivita ^{222}Rn . Celková objemová aktivita alfa, celková objemová aktivita beta bola stanovená v 101 vzorkách vôd a objemová aktivita ^{222}Rn bola stanovená v 40 vzorkách vôd. V priebehu roku 2023 sme zaznamenali 12 prekročení indikačnej hodnoty celkovej objemovej aktivity alfa a žiadne prekročenie indikačnej hodnoty celkovej objemovej aktivity beta a objemovej aktivity ^{222}Rn podľa prílohy č. 2 vyhlášky MZ SR č. 100/2018 Z. z. o obmedzovaní ožiarenia obyvateľov z pitnej vody, z prírodnej minerálnej vody a z pramenitej vody.

V priebehu roku 2023 RÚVZ Banská Bystrica vo vodách stanovoval objemovú aktivitu ^{226}Ra v 9 vzorkách a $^{238,234,235}\text{U}$ v 9 vzorkách, ^{210}Po v 6 vzorkách.

Externé žiarenie gama

Aj v roku 2023 pokračoval systematický monitoring externého žiarenia gama na území sledovaných krajov. Zdrojom externého žiarenia gama sú prírodné rádioaktívne izotopy nachádzajúce sa v zemskej kôre, kozmické žiarenie a umelé rádionuklidy.

Monitorovanie sa na vybraných lokalitách v sledovanom spádovom území uskutočňovalo formou jednorazových krátkodobých meraní prístrojom FH 40G-L. Namerané hodnoty príkonu

priestorového dávkového ekvivalentu v roku 2023 na jednotlivých lokalitách nevykazovali štatisticky významnú zmenu oproti predchádzajúcim rokom.

Manažment kvality

Odbor radiačnej ochrany RÚVZ Banská Bystrica je poskytovateľom odborných podkladov pre rozhodovacie činnosti orgánov radiačnej ochrany. Ako odborné pracovisko plniace úlohy štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany postupuje vo svojej činnosti tak, aby v odbornej terénnej, laboratórnej, analytickej aj hodnotiacej práci poskytovalo objektívne, výpovedné a obhájiteľné informácie a údaje. K tomuto účelu je v laboratóriu odboru ORO zavedený systém manažérstva podľa ISO 17025. Tento systém je akreditovaný Slovenskou národnou akreditačnou službou. Do akreditovaného systému sú zahrnuté metodiky na stanovenie celkovej objemovej aktivity alfa, celkovej objemovej aktivity beta, objemovej aktivity ^{222}Rn a stanovenie objemových aktivít ^{226}Ra , ^{234}U , ^{238}U vo vodách. Ďalšie laboratórne metodiky (gamaspektrometria,...) ako aj metodiky používané pri výkone štátneho dozoru v teréne (meranie kvality RTG zväzkov, dopadových dávok a pod.) nebolo možné akreditovať z personálnych, materiálnych a finančných dôvodov. Nakoľko stále nebol zakúpený nový prístroj na meranie objemovej aktivity radónu vo vodách, sprevádzkovali sme starý morálne a fyzicky zastaraný prístroj LUK. Aj v roku 2023 sa manažment kvality laboratória odboru radiačnej ochrany zamerával na pravidelné činnosti, ako sú: interné audity, preskúmanie manažmentom, preskúmanie dokumentácie, kontroly záznamov a pod.

Novozavedené laboratórne metodiky

V roku 2023 neboli zavedené nové laboratórne metodiky, niektoré zavedené laboratórne metodiky boli updatované vrátane prípravy vzoriek životného prostredia na gamaspektrometrickú analýzu.

Činnosť v rámci radiačnej monitorovacej siete

Monitorovanie úrovne globálnej kontaminácie životného prostredia umelými rádionuklidmi

V rámci celoštátnej radiačnej monitorovacej siete plní odbor radiačnej ochrany úlohy podľa pokynov ústredia radiačnej monitorovacej siete na území Banskobystrického kraja a Žilinského kraja. Tieto úlohy sú zamerané na dve činnosti:

- na monitorovanie životného prostredia pre napĺňanie zmluvy EURATOM, REM
- na sledovanie kontaminácie prostredia pre účely hodnotenia jej vplyvu na zdravie obyvateľstva.

Monitorovanie bolo zamerané na:

- monitorovanie jednorazových okamžitých hodnôt priestorového dávkového ekvivalentu,
- integrálne meranie príkonu priestorového dávkového ekvivalentu vo vybraných lokalitách (19 meracích miest väčšinou v objektoch SHMÚ),
- monitorovanie výskytu rádionuklidov ^{137}Cs a ^{90}Sr v mlieku a celodennej strave,
- monitorovanie výskytu rádionuklidu ^{137}Cs v ostatných potravinách,
- stanovovanie ^{137}Cs a celkovej aktivity beta v atmosférickom spáde,
- sledovanie objemovej aktivity umelých rádionuklidov v povrchových vodných tokoch a pitnej vode.

Externé žiarenie gama

V rámci radiačnej monitorovacej siete sa systematicky sledovalo externé žiarenie gama na území sledovaných krajov monitorovaním jednorazových okamžitých hodnôt priestorového dávkového ekvivalentu. Od roku 2019 je na streche budovy C RÚVZ Banská Bystrica

nainštalované zariadenie na nepretržité monitorovanie žiarenia gama. V priebehu roku 2023 boli online dáta z tohto zariadenia k dispozícii len na odbore radiačnej ochrany na ÚVZ SR.

Atmosférický spad a aerosóly

Výsledky sledovania rádioaktivity atmosférického spadu poukazujú na úroveň znečistenia atmosféry prírodnými a umelými rádionuklidmi. Umelé rádionuklidy sa v atmosfére nachádzajú v dôsledku skúšok jadrových zbraní a havárií jadrových zariadení.

Atmosférický spad sa odoberá na dvoch miestach regiónu - B. Bystrica, Dudince. Z lokality B. Bystrica sa vyhodnocuje spad v dvojtýždenných intervaloch. Z lokality Dudince sa vyhodnocuje spad v mesačných intervaloch. V odobraných vzorkách sa stanovuje ^{137}Cs prípadne iné detekovateľné umelé rádionuklidy. Aktivita ^{137}Cs v spade je v súčasnom období väčšinou pod detekčným limitom našich prístrojov, ktorý sa pohybuje okolo $1,0 \text{ mBq/m}^2/\text{deň}$. Z prírodných rádionuklidov je detekovateľné ^7Be , ktoré tiež slúži na priebežnú kontrolu detekčného zariadenia.

Aktivity rádionuklidov, t. j. ^7Be , ^{137}Cs , ^{210}Pb , ^{40}K , deponovaných v ovzduší - aerosóly sa v roku 2023 stanovovali v týždenných intervaloch.

Kontaminácia potravín

Aj v roku 2023 odbor radiačnej ochrany pokračoval v sledovaní rádioaktívnej kontaminácie potravín. Zameral sa na potraviny, ktoré tvoria podstatnú zložku potravy obyvateľstva, ako sú huby a čučoriedky rastúce vo voľnej prírode, mlieko, zelenina. V odobraných vzorkách sa stanovuje ^{137}Cs prípadne iné detekovateľné rádionuklidy.

Analýza rádioaktivity jednotlivých zložiek životného prostredia

Analýza rádioaktivity jednotlivých zložiek životného prostredia bola realizovaná pre potreby siete REM v hustej aj v riedkej sieti. Výsledky v požadovanej forme sa odosieli do siete REM cestou NCP, ktorým je ÚVZ SR.

Zhodnotenie veľkosti ožiarenia a individuálnych dávok obyvateľov z prírodných zdrojov žiarenia

S prístrojovým vybavením, ktoré má odbor radiačnej ochrany k dispozícii, nie je možné zabezpečiť dostatočné podklady pre hodnotenie ožiarenia obyvateľov z prírodných zdrojov žiarenia.

A) Gamaspektrometrické laboratóriá

Hlavná náplň činnosti gamaspektrometrického laboratória je zameraná na kontrolu obsahu prírodných rádionuklidov v stavebných materiáloch a meranie vzoriek životného prostredia pre potreby radiačnej monitorovacej siete. Laboratórium je vybavené tromi HPGe detektormi s príslušnou elektronikou. Z toho je jeden s rozšíreným energetickým rozsahom pre meranie rádionuklidov s nízkou energiou gama kvánt. Vyhodnotenie nameraných spektier sa realizuje softvérom GENIE2000 s možnosťou matematického modelovania účinnosti detekcie v module LabSOCS. Uvedené vybavenie dovoľuje meranie vzoriek životného prostredia v rôznych geometrických formách a maticiach.

Laboratórium sa pravidelne zúčastňuje medzinárodných porovnávacích merania s vysokou úspešnosťou.

Súhrnný prehľad o odobratých vzorkách zo životného prostredia, prehľad o vykonaných stanoveniach a prehľad meraní vo vzorkách odobratých v roku 2023 uvádzame v Prílohách.

B) Rádiochemické laboratória

Súhrnný prehľad o odobratých vzorkách zo životného prostredia, prehľad o vykonaných stanoveniach a prehľad meraní vo vzorkách odobratých v roku 2023 uvádzame v Prílohách.

C) Meranie gama žiarenia v životnom prostredí metódou termoluminiscenčných dozimetrov (TLD)

V rámci monitorovacej siete SR je na území sledovaných krajov rozmiestnených 22 štvorpozičných integrálnych TLD dozimetrov na 18-tich lokalitách. Tieto integrálne dozimetre sa vyhodnocujú štvrťročne a na lokalitách, kde sú umiestnené sa meria štvrťročne príkon priestorového dávkového ekvivalentu.

D) Sieť včasného varovania

Odbor radiačnej ochrany RÚVZ Banská Bystrica je súčasťou siete včasného varovania.

E) Medzilaboratórne (aj medzinárodné) porovnávacie merania

V roku 2023 sa laboratórium odboru úspešne zúčastnilo 2 medzilaboratórnych porovnávacích meraní (ASLAB, ALMERA). Vyhodnotenie úspešnosti uvádzame prehľadne v Prílohách tejto výročnej správy.

RÚVZ Košice

A) Gamaspektrometrické laboratória

Odbor radiačnej ochrany RÚVZ Košice je jednou zo stálych zložiek radiačnej monitorovacej siete. Vykonáva monitorovanie radiačnej situácie v životnom prostredí v územnom obvode Košického a Prešovského kraja. V monitorovaných vzorkách: atmosférický spad, riečny sediment, pôda, pitná voda, povrchová voda, porast, stavebné materiály a potraviny (kravské mlieko, ovčie mlieko, poľnohospodárske plodiny, ovocie, zelenina, mäso, ryby, lesné plody, celodenná strava, huby) sa gamaspektrometricky stanovujú prírodné rádionuklidy (rádium Ra-226, tórium Th-232, draslík K-40) a umelý rádionuklid (cézium Cs-137).

Stanovenie aktivít rádionuklidov v týchto vzorkách vo väčšine prípadov predstavuje súbor činností, ktoré zahŕňajú odber vzorky, úpravu, koncentrovanie vzorky, separáciu stanovovaných rádionuklidov, následne meranie takto pripravenej vzorky a vyhodnotenie nameraných hodnôt. Odbor disponuje dvoma gamaspektrometrickými zostavami CANBERRA DSA-1000 a novšou CANBERRA – LYNX.

Stavebné materiály

Na obsah prírodných rádionuklidov v stavebnom materiáli sa vyšetrilo 14 vzoriek, v ktorých sa stanovovala hmotnostná aktivita nasledujúcich rádionuklidov: rádium Ra-226, tórium Th-232, draslík K-40 a vypočítaval sa index hmotnostnej aktivity – I. Referenčná úroveň (I=1) vo vzorkách nebola prekročená.

Pitné vody

Medzi monitorované zložky životného prostredia, v ktorých sa stanovuje obsah rádionuklidov patrí aj pitná voda. Pracovníci laboratória odobrali na stanovenie objemovej aktivity umelého rádionuklidu cézia Cs-137 šesť vzoriek pitných vôd. Dve vzorky vo firme TAMAS MM s. r. o. v Krásnej nad Hornádom (KE), 2 vzorky na Obecnom úrade v Borši (TV) a 2 vzorky na Obecnom úrade v Plavči (SL). Namerané hodnoty boli na úrovni detekčného limitu prístroja.

Povrchové vody

Vzorky povrchových vôd boli odoberané z rieky Hornád v lokalite Krásna nad Hornádom (KE), odoberali sa raz za mesiac, z rieky Bodrog vo Viničkách (TV) a z rieky Poprad v Plavči (SL), tieto odbery boli vykonávané raz za štvrťrok. Jednorazovo bola v mesiaci jún odobratá vzorka z rieky Dunajec v Červenom Kláštore (KK). V každej vzorke bola gamaspektrometricky stanovovaná objemová aktivita cézia Cs-137.

Spolu bolo odobratých zo spomínaných odberových miest 21 vzoriek povrchových vôd, stanovené hodnoty objemovej aktivity cézia Cs-137 boli pod detekčným limitom prístroja.

Vodárenský kal

Medzi monitorované zložky životného prostredia patrí aj vodárenský kal, v ktorom sa stanovovali prírodné rádionuklidy (rádium Ra-226, tórium Th-232, draslík K-40) a prítomnosť umelého rádionuklidu (cézium Cs-137).

Laboratórium vykonalo analýzu vodárenských kalov odobratých 17. 10. 2023 z Čistiarne odpadových vôd (ČOV) Kokšov - Bakša (KS) - $a_{\text{Cs137}} = 1,07 \pm 0,21 \text{ Bq.kg}^{-1}$ a z ČOV v Kendiciach (PO) - $a_{\text{Cs137}} = 1,08 \pm 0,05 \text{ Bq.kg}^{-1}$.

Sedimenty

Spolu so vzorkami povrchových vôd sa z odberových miest riek Hornád v Krásnej nad Hornádom (KS), Bodrog vo Viničkách (TV), Poprad v Plavči (SL) a Dunajec v Červenom Kláštore (KK) odoberali aj vzorky riečneho sedimentu. Bolo odobratých 19 vzoriek, v ktorých sa merali hmotnostné aktivity prírodných rádionuklidov rádium Ra-226, tórium Th-232, draslík K-40 a umelého rádionuklidu cézium Cs-137. Maximálna hodnota hmotnostnej aktivity cézia Cs-137 - $a_{\text{Cs137}} = 4,64 \pm 0,98 \text{ Bq.kg}^{-1}$ bola stanovená vo vzorke sedimentu odobratej z rieky Bodrog vo Viničkách (TV) 26. 06. 2023.

Pôdy a porasty

Za účelom sledovania migrácie cézia Cs-137 v hĺbkovom profile vrstvenom na 0 – 5 cm (I. vrstva), 5 – 15 cm (II. vrstva) a 15 – 30 cm (III. vrstva) sa raz kvartálne v lokalite Krásna nad Hornádom (KE) v povodí rieky Hornád, v Plavči (SL) v povodí rieky Poprad odoberali vzorky pôd. Vo Viničkách (TV) v povodí rieky Bodrog sa vzorky pôd odoberali tiež kvartálne, okrem I. kvartálu, kedy sa ich z dôvodu nepriaznivého počasia nepodarilo odobrať. Jednorazovo boli v mesiaci jún odobraté vzorky pôd v povodí rieky Dunajec v Červenom Kláštore (KK). Spolu so vzorkami pôd sa v uvedených lokalitách odoberali aj vzorky porastov. V roku 2023 bolo odobratých 36 vzoriek pôd a 10 vzoriek porastov, v ktorých sa merali prírodné rádionuklidy (rádium Ra-226, tórium Th-232, draslík K-40) a hmotnostná aktivita umelého rádionuklidu (cézium Cs-137). Najvyššia hodnota hmotnostnej aktivity cézia Cs-137 $a_{\text{Cs137}} = 5,11 \pm 0,18 \text{ Bq.kg}^{-1}$ bola stanovená vo vzorke pôdy z II. vrstvy odobratej 27. 06. 2023 z lokality pri rieke Dunajec v Červenom Kláštore (KK). Hodnoty hmotnostnej aktivity cézia Cs-137 v porastoch, stanovované gamaspektrometricky, boli pod detekčným limitom prístroja.

Atmosférický spad

Odberové miesto pre vzorky mesačného spadu sa nachádza na streche budovy RÚVZ Košice na Ipeľskej č. 1. Odobratých a vyhodnotených bolo 12 vzoriek spadu. Gamaspektrometricky sa v nich stanovovali ukazovatele cézium Cs-137, berýlium Be-7 a draslík K-40. Maximálna hodnota plošnej aktivity Cs-137 bola nameraná vo vzorke spadu odobratej v mesiaci apríl ($a_{\text{Cs137}} = 0,63 \pm 0,39 \text{ Bq.m}^{-2}$), plošnej aktivity Be-7 bola stanovená vo vzorke spadu odobratej od 01. 06. – 30. 06. 2023 ($a_{\text{Be7}} = 130,75 \pm 3,82 \text{ Bq.m}^{-2}$) a maximálna hodnota plošnej aktivity

K-40 bola nameraná vo vzorke odoberanej od 3. 10. do 2. 11. 2023 ($a_{K40} = 140,04 \pm 4,26 \text{ Bq.m}^{-2}$).

Potraviny

Pri monitorovaní článkov potravinového reťazca sa zvýšená pozornosť venuje tým druhom potravín, ktoré predstavujú rozhodujúci zdroj príjmu rádionuklidov obyvateľstvom. Merania sa vykonávali gamaspektrometrickou analýzou.

V rámci monitorovania rádioaktivity v životnom prostredí bolo v sledovanom období odobratých 23 vzoriek kravského mlieka. Pracovníci družstva a mliekarní každý deň v danom mesiaci odobrali 100 ml mlieka do pripravenej vzorkovnice. Na družstve Nová Bodva v Turnianskej Novej Vsi (KS) odoberali vzorku mlieka mesačne. Na družstve v Jarovniciach (SB) a v mliekarniach v Sabinove (SB) a v Kežmarku (KK) vykonávali odber raz za štvrtrok v mesiacoch január, apríl, júl a október. Maximálna stanovená hodnota objemovej aktivity cézia - $a_{Cs137s} = 0,023 \pm 0,006 \text{ Bq.l}^{-1}$ bola vo vzorke odoberanej v máji na družstve Nová Bodva v Turnianskej Novej Vsi (KS). V mesiaci jún boli odobraté 2 vzorky kravského sušeného mlieka v mliekarni v Sabinove (SB) ($a_{Cs137} = 0,04 \pm 0,02 \text{ Bq.kg}^{-1}$) a v mliekarni v Kežmarku (KK) ($a_{Cs137} < 0,13 \text{ Bq.kg}^{-1}$).

Ovčie mlieko sa vzorkovalo na Hospodárskom dvore Hermanovce (PO) a na salaši v Slatvine (SN), ktorý patrí pod Poľnohospodárske družstvo v Kluknave. Hodnoty aktivity sa stanovovali v mesačných zlievaných vzorkách (100 ml/deň) odoberaných v mesiacoch apríl až september. Spolu bolo odobratých 12 vzoriek ovčieho mlieka a stanovené hodnoty objemovej aktivity cézia Cs-137 v týchto vzorkách boli na úrovni detekčného limitu.

V súvislosti s požiadavkou Európskej únie sa od roku 2005 na pracovisku Univerzitnej nemocnice L. Pasteura v Košiciach odobrali raz štvrtročne vzorky celodennej stravy bez diétnych obmedzení. Odobraté boli 4 vzorky (7. marca, 14. júna, 27. septembra a 15. novembra 2023). Namerané hodnoty aktivity Cs-137 na osobu na deň boli pod detekčným limitom prístroja (od $< 0,027$ do $< 0,038 \text{ Bq/osoba.deň}$).

V rámci monitorovania rádioaktivity boli pracovníkmi laboratória sezónne odobraté vzorky článkov potravinového reťazca - 4 vzorky mäsa, 2 vzorky rýb, 2 vzorky ovocia, 2 vzorky húb a po jednej vzorke zelenina a lesné plody. Hodnoty hmotnostnej aktivity Cs-137 v týchto vzorkách boli pod úrovňou detekčného limitu.

V roku 2023 bola medzi ÚVZ SR a Ústredným kontrolným a skúšobným ústavom poľnohospodárskym v Bratislave (ÚKSÚP) podpísaná Zmluva o vzájomnej spolupráci, na základe ktorej sa ÚKSÚP zaviazal zabezpečiť a bezodplatne poskytnúť podľa monitorovacích plánov pre odbor radiačnej ochrany vzorky vypestovaných poľnohospodárskych plodín, zeleniny, ovocia a viniča hroznorodého. Pracovníci laboratória si prevzali na skúšobných staniciach v Haniske pri Košiciach, Jakubovany, Spišská Belá, Spišské Vlasy a Vranov nad Topľou spolu 25 vzoriek (pšenica 5, jačmeň 5, zemiaky 4, sója 2, repka 2, tritikale 2 a po jednej vzorke hrach, mak, kukurica, ovos, raž). Hodnoty hmotnostnej aktivity Cs-137 v týchto vzorkách boli pod úrovňou detekčného limitu prístroja.

Krmoviny

Pracovníci laboratória v septembri 2023 odobrali na Poľnohospodárskom družstve Jarovnice dve vzorky krmovín – siláž d'atelinovú a siláž kukuričnú, v októbri 2023 odobrali na

Poľnohospodárskom družstve Nová Bodva v Turnianskej Novej Vsi vzorku krmovín – siláž kukuričnú.

Odbor radiačnej ochrany monitoruje v rádiochemickom laboratóriu rádioaktívnu kontamináciu pitných a povrchových vôd stanovovaním celkovej objemovej aktivity alfa ($c_{A\alpha}$), celkovej objemovej aktivity beta ($c_{A\beta}$), objemovej aktivity radónu Rn-222 (c_{A222Rn}) a objemovej aktivity rádia Ra-226 (c_{A226Ra}). Vo vzorkách atmosférického spadu stanovuje plošnú aktivitu alfa a plošnú aktivitu beta. Na meranie aktivity alfa, aktivity beta a aktivity rádia v pripravených vzorkách používa nízkopozadťové multidetektorové zariadenie CANBERRA LB 4200 a na stanovenie objemovej aktivity radónu zostavu s meradlom NV 3102, detektorom NaI(Tl)SKW 1S N05 a sondou NQK 312.

Pitné vody

Vzorky pitných vôd boli odoberané z verejných vodovodov odberovou skupinou na odbore, ktorá je akreditovaná na odber pitných vôd z distribučnej siete. Z 32 odberových miest bolo odobratých 52 vzoriek pitných vôd. Pracovníci laboratória spracovali a vyhodnotili aj 4 vzorky, odobraté pracovníkmi Odboru hygieny životného prostredia a zdravia RÚVZ so sídlom v Košiciach, 4 vzorky odobraté pracovníkmi Odboru hygieny životného prostredia a zdravia RÚVZ so sídlom v Michalovciach, 2 vzorky odobraté pracovníkmi Odboru hygieny životného prostredia a zdravia RÚVZ so sídlom v Rožňave a 2 vzorky odobraté pracovníkmi Odboru hygieny životného prostredia a zdravia RÚVZ so sídlom v Trebišove, ktorí sú tiež akreditovaní na odber pitných vôd z distribučnej siete. Spolu odobrali 12 vzoriek pitných vôd na stanovenie rádiologických ukazovateľov a 11 paralelných vzoriek na stanovenie objemovej aktivity radónu Rn-222 (c_{A222Rn}).

Spolu bolo v Košickom a Prešovskom kraji skontrolovaných 64 vzoriek pitných vôd a vykonalo sa v nich 208 stanovení. Zároveň bolo odobratých z týchto miest 60 paralelných vzoriek na stanovenie objemovej aktivity radónu Rn-222 (c_{A222Rn}) a v 7 paralelných vzorkách bola stanovená aj celková objemová aktivita alfa ($c_{A\alpha}$) a celková objemová aktivita beta ($c_{A\beta}$), ktoré slúžia na zabezpečenie vnútornej kontroly kvality odberu a stanovenia vzoriek.

Indikačná hodnota $0,10 \text{ Bq.l}^{-1}$ v ukazovateli celková objemová aktivita alfa ($c_{A\alpha}$) bola prekročená v troch vzorkách pitných vôd. Vo vzorke odobratej z Obecného úradu Trstené pri Hornáde (KS) 26. 04. 2023 ($c_{A\alpha} = 0,168 \pm 0,064 \text{ Bq.l}^{-1}$; $U_{rel} = 38\%$), vo vzorke odobratej z Obecného úradu v Gemerskej Panici (RV) 26. 04. 2023 ($c_{A\alpha} = 0,124 \pm 0,047 \text{ Bq.l}^{-1}$; $U_{rel} = 37\%$) a vo vzorke odobratej v nemocnici v Trebišove (TV) 28.06.2023 ($c_{A\alpha} = 0,419 \pm 0,156 \text{ Bq.l}^{-1}$; $U_{rel} = 37\%$).

V ukazovateli celková objemová aktivita beta ($c_{A\beta}$) indikačná hodnota $0,50 \text{ Bq.l}^{-1}$ bola prekročená vo vzorke odobratej 26. 04. 2023 z Obecného úradu v Gemerskej Panici (RV) ($c_{A\beta} = 0,824 \pm 0,203 \text{ Bq.l}^{-1}$; $U_{rel} = 25\%$).

V odobratých vzorkách v ukazovateli objemová aktivita radón Rn-222 (c_{A222Rn}) indikačná hodnota 100 Bq.l^{-1} bola prekročená vo vzorke odobratej 10. 10. 2023 v Kolibe Kamzík v Starom Smokovci (PP) - $c_{A222Rn} = 106,8 \pm 11,7 \text{ Bq.l}^{-1}$; $U_{rel} = 11\%$.

Objemová aktivita rádia Ra-226 bola stanovovaná vo vzorkách pitnej vody, v ktorých bola zistená prekročená indikačná hodnota v ukazovateli celková objemová aktivita alfa. Najvyššia hodnota rádia bola nameraná vo vzorke vody odobratej na Obecnom úrade v Trstenom pri Hornáde (KS) ($c_{A226Ra} = 0,035 \pm 0,007 \text{ Bq.l}^{-1}$; $U_{rel} = 19\%$).

V roku 2023 zaviedli pracovníci laboratória novú metodiku: Stanovenie stroncia – 89 a stroncia - 90 zrážaním a meraním na proporcionálnom detektore. Správnosť a presnosť vykonávania tejto metódy si vyskúšali na Zkoušení způsobilosti v oblasti radiologických metód OR-RA-23 „Radiologie“, ktoré organizovalo ASLAB - Středisko pro posuzování způsobilosti laboratoří, Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka v Praze, kde skúška bola úspešná. Laboratórium v reálnych vzorkách ukazovateľ stroncium–90 nestanovovalo, lebo o úspešnom výsledku sa dozvedelo až v septembri a pre nedostatok finančných prostriedkov už nebola zakúpená výveva potrebná pri spracovávaní vzoriek.

Povrchové vody

Vzorky povrchových vôd boli odoberané z rieky Hornád v lokalite Krásna nad Hornádom (KE), odoberali sa raz za mesiac, z rieky Bodrog vo Viničkách (TV) a z rieky Poprad v Plavči (SL), tieto odbery boli vykonávané raz za štvrt'rok. Jednorazovo bola v mesiaci jún odobratá vzorka z rieky Dunajec v Červenom Kláštore (KK). Vo vzorkách bola stanovovaná celková objemová aktivita alfa ($c_{A\alpha}$), celková objemová aktivita beta ($c_{A\beta}$) a objemová aktivita rádia Ra-226 (c_{A226Ra}).

Spolu bolo odobratých zo spomínaných odberových miest 21 vzoriek povrchových vôd a uskutočnilo sa v nich 61 stanovení radiologických ukazovateľov. Zároveň bol 10 krát vykonaný odber paralelných vzoriek na stanovenie celkovej objemovej aktivity alfa ($c_{A\alpha}$), celková objemová aktivita beta ($c_{A\beta}$) na zabezpečenie vnútornej kontroly kvality odberu a stanovenia vzoriek. V meraných vzorkách neboli zaznamenané zvýšené hodnoty rádioaktivity. Stanovené hodnoty celkovej objemovej aktivity alfa ($c_{A\alpha}$) boli od 0,02 do 0,07 Bq.l⁻¹ a celkovej objemovej aktivity beta ($c_{A\beta}$) od 0,06 do 0,16 Bq.l⁻¹, hodnoty rádia Ra-226 (c_{A226Ra}) boli pod detekčným limitom prístroja.

Atmosférický spad

Laboratórium vo vzorkách spadu okrem gamaspektrometrického stanovenia rádionuklidov cézia Cs-137, berýlia Be-7 a draslíka K-40 stanovovalo plošnú aktivitu alfa a plošnú aktivitu beta, ktoré sa po spracovaní vzorky merali na nízkoopozad'ovom multidetektorovom zariadení CANBERRA LB 4200. Odobratých a vyhodnotených bolo 12 vzoriek. Maximálne hodnoty plošnej aktivity alfa ($11,56 \pm 4,29$ Bq.m⁻²) a plošnej aktivity beta ($29,70 \pm 7,49$ Bq.m⁻²) boli stanovené vo vzorke spadu odoberaného počas mesiaca jún 2023.

Vzorky potravín a krmoviny na stanovenie uhlíka C-14

Pracovníci laboratória odobrali a pripravili 10 vzoriek potravín a 1 vzorku krmoviny z Košického a Prešovského kraja na stanovenie hmotnostnej aktivity uhlíka C-14. Stanovenie tohto rádionuklidu vykonali pracovníci v laboratóriu na ÚVZ SR v Bratislave, pretože laboratórium nemá zavedenú metodiku ani potrebné prístrojové vybavenie. Odobraté boli 2 vzorky sušeného mlieka, po jednej vzorke zemiaky, pšenica, mak, kaleráb, hrozno, plody ruže šíповej, zmes húb, vzorka celodennej stravy a vzorka krmoviny – siláž.

Získané výsledky z gamaspektrometrických a rádiochemických stanovení poskytuje laboratórium ústrediu radiačnej monitorovacej siete a slúžia na hodnotenie ožiarenia a hodnotenie vplyvu žiarenia na zdravie obyvateľov.

Porovnaním výsledkov monitorovania v odobratých vzorkách za rok 2023 nebol zistený významný rozdiel v nameraných hodnotách oproti predchádzajúcim rokom. Zo stanovených výsledkov monitorovania v roku 2023 vyplýva, že radiačná záťaž obyvateľov Košického a Prešovského kraja je v súlade s legislatívnymi nariadeniami.

B) Meranie gama žiarenia v životnom prostredí metódou termoluminiscenčných dozimetrov (TLD)

Laboratórium na integrálne meranie dávkových príkonov gama žiarenia v ovzduší v súčasnosti používa štvorpozíčné karty osadené radiačnými termoluminiscenčnými dozimetrami LiF (Mg,Cu,P), ktoré sú určené na meranie H^*10 v životnom prostredí (TLDCARD-21C). Karty sú kompatibilné so zariadením Harshaw 4500, na ktorom boli vyhodnocované na ÚVZ SR v Bratislave, pretože RÚVZ so sídlom v Košiciach nevlastní potrebný prístroj.

Na 19 pevných stanovištiach Košického a Prešovského kraja sú od roku 1989 rozmiestnené termoluminiscenčné dozimetre (TLD). Jeden TLD je umiestnený v olovenom kryte v laboratóriu a používa sa na stanovenie pozadia (dávky zachytenej na TLD počas uskladňovania a transportu). Pravidelná výmena sa uskutočňuje v kvartálnych intervaloch. V roku 2023 sa výmena TLD za IV. kvartál roku 2022 uskutočnila od 23. – 31. januára 2023, druhá výmena za I. kvartál 2023 v dňoch 4. – 12. apríla 2023, tretia výmena za II. kvartál v dňoch 26. júna – 3. júla 2023. Po zmeraní a vyhodnotení TLD za II. kvartál 2023 bolo spozorované, že namerané hodnoty boli v prípade 12 TLD neprimerane navýšené. Skontrolovaním všetkých zaznamenaných hodnôt sa zistilo, že počas vyhodnocovania došlo k niekoľkonásobnému navýšeniu šumu na fotonásobiči (PMT noise) prístroja Harshaw 4500 - z hodnôt cca 0,0958 nC na cca 21,7108 nC. Termoluminiscenčné dozimetre aj napriek tomu boli vyhodnotené, ale hodnoty nie sú presné a správne, preto ich nie je možné publikovať. Výmena za III. kvartál sa neuskutočnila z dôvodu pokazeného prístroja, na ktorom sa TLD vyhodnocujú. Dozimetre boli vymenené až po oprave prístroja v januári 2024 za obdobie III.-IV. kvartál 2023. Z výsledkov vyhodnotených za I., III. a IV. kvartál 2023 nebolo zaznamenané významné zvýšenie rádioaktivity a hodnoty integrálnych meraní príkonu dávkového ekvivalentu (PDE) v sledovaných lokalitách sa pohybovali na úrovniach dlhodobých priemerov charakteristických pre danú lokalitu (minimum: $93 \pm 9 \text{ nSv.h}^{-1}$ - strecha RÚVZ Košice, Ipeľská 1, - III.-IV. kvartál 2023; maximum: $130 \pm 3 \text{ nSv.h}^{-1}$ – Rudná (RV), I. kvartál).

C) Sieť včasného varovania

RÚVZ Košice, ako stála zložka Radiačnej monitorovacej siete Slovenskej republiky, zabezpečuje kontinuálny monitoring úrovne príkonu dávkového ekvivalentu v Košickom a Prešovskom kraji. Je súčasťou siete včasného varovania, ktorej úlohou je včas zachytiť významné zvýšenie hodnôt rádioaktivity v atmosfére v dôsledku nepredvídaných radiačných udalostí. Monitoruje rádioaktivitu ovzdušia kontinuálnym, integrálnym a jednorazovým - bodovým meraním príkonu dávkového ekvivalentu.

Kontinuálne monitorovanie úrovne dávkového príkonu gama žiarenia v ovzduší sa uskutočňuje pomocou detekčného zariadenia EcoGamma-g umiestneného na streche budovy RÚVZ so sídlom v Košiciach, Ipeľská č. 1. Z kontinuálneho merania príkonu dávkového ekvivalentu (PDE) sa integráciou stanovuje priemerný denný PDE pre interval od 00:00 do 24:00 hod. Priemerný mesačný PDE sa stanovuje z priemerných denných PDE. V roku 2023 bolo vykonaných 356 celodenných meraní. Hodnoty dávkových príkonov gama žiarenia sledované na našom území sa pohybovali v rozmedzí $125,27 \pm 8,41 \text{ nSv.h}^{-1}$ (hodnota nameraná 05. 09. 2023) až $136,18 \pm 11,52 \text{ nSv.h}^{-1}$ (hodnota nameraná 27. 10. 2023). Priemerný denný PDE bol $128,29 \pm 8,45 \text{ nSv.h}^{-1}$. V roku 2023 neboli zaznamenané žiadne významnejšie odchýlky nad úroveň prírodného radiačného pozadia od dlhodobo sledovaných hodnôt príkonu dávkového ekvivalentu v tejto oblasti. 24 hodinové priemery PDE sa v týždenných intervaloch zasielali ústrediu Radiačnej monitorovacej siete Slovenskej republiky na ÚVZ SR v Bratislave.

Jednorazové merania aktuálneho príkonu dávkového ekvivalentu (PDE) sa vykonávali v teréne pri každom odbere vzorky v mieste odberu vzorky. V roku 2023 bol PDE opakovane meraný v 68 odberových miestach Košického a Prešovského kraja. Celkovo bolo vykonaných 159 meraní a hodnoty PDE sa pohybovali na úrovniach charakteristických pre dané lokality v intervale od $94 \pm 2 \text{ nSv.h}^{-1}$ namerané 25. 07. 2023 v areáli Poľnohospodárskeho družstva Nová Bodva v Turnianskej Novej Vsi (KS) do $149 \pm 2 \text{ nSv.h}^{-1}$ namerané 04. 04. 2023 v Krásnom Brode (ML), stanovište TLD.

D) Medzilaboratórne (aj medzinárodné) porovnávacie merania

Pre zabezpečenie externej kontroly kvality práce sa laboratórium Odboru radiačnej ochrany zúčastnilo v programe skúšok spôsobilosti na medzilaboratórnej porovnávačej skúške spôsobilosti v oblasti chemických metód pre analýzu vôd – Rádiochemický rozbor MPS – RR – 10/2023. Skúšku organizovalo Národné referenčné laboratórium pre oblasť vôd na Slovensku, ktoré je súčasťou Výskumného ústavu vodného hospodárstva, Bratislava. V laboratóriu sa v modelovej vzorke vody merali 4 ukazovatele – celková objemová aktivita alfa ($c_{A\alpha}$), celková objemová aktivita beta ($c_{A\beta}$), objemová aktivita radónu Rn-222 (c_{A222Rn}) a objemová aktivita rádia Ra-226 (c_{A226Ra}). Laboratórium bolo úspešné vo všetkých stanovovaných ukazovateľoch.

Laboratórium sa v tomto roku zúčastnilo aj Zkoušení způsobilosti v oblasti radiologických metód OR-RA-23 „Radiologie“, ktoré organizovalo ASLAB - Středisko pro posuzování způsobilosti laboratorů, Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka v Prahe. Laboratórium stanovovalo 1 ukazovateľ – ^{90}Sr v umelo pripravenej vzorke vody a 6 ukazovateľov v prírodnej vzorke zeminy (^{40}K , ^{137}Cs , ^{210}Pb , ^{226}Ra , ^{228}Ra , ^{228}Th). Laboratórium bolo úspešne vo všetkých stanovovaných ukazovateľoch, okrem ukazovateľa ^{210}Pb .

11. Hlavné úlohy, programy a projekty v oblasti radiačnej ochrany

SLEDOVANIE A HODNOTENIE VEĽKOSTI OŽIARENIA PACIENTOV Z LEKÁRSKEHO OŽIARENIA

Ciele úlohy: Zhodnotiť veľkosť individuálnych dávok pacientov pri vybraných typoch rádiologických vyšetrení a vyhodnotiť kolektívne dávky obyvateľov z vybraných typov rádiologických vyšetrení vykonávaných v Slovenskej republike. Výsledky štúdie porovnať s platnými národnými diagnostickými referenčnými úrovňami, ktoré sú definované v opatrení MZ SR.

Gestor: Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky

Riešiteľské pracoviská:

ÚVZ SR, RÚVZ Banská Bystrica, RÚVZ Bratislava, RÚVZ Košice, RÚVZ Nitra

Anotácia: Dávky z lekárskeho ožiarenia sú najvýznamnejším príspevkom k ožiareniu populácie zo zdrojov ionizujúceho žiarenia v členských krajinách Európskej únie a ich kontinuálne sledovanie a hodnotenie je jednou zo základných požiadaviek zaistenia radiačnej ochrany obyvateľstva, ktoré sú zakotvené v základnej zmluve o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu EURATOM a v smernici Rady 2013/59/EURATOM. Štúdie v členských krajinách Európskej únie poukazujú na pretrvávajúci rast ožiarenia obyvateľstva z lekárskeho ožiarenia. Na vysoký nárast

ožiarenia zo zdrojov ionizujúceho žiarenia používaných v medicíne upozorňujú aktuálne aj mnohé medzinárodné inštitúcie a organizácie – IAEA, ICRP a UNSCEAR.

Radiačná ochrana obyvateľstva pred ionizujúcim žiarením je jednou zo základných úloh orgánov radiačnej ochrany. Optimalizácia rádiologických vyšetrovacích postupov z hľadiska radiačnej ochrany je jedným zo základných postupom pre znižovanie ožiarenia populácie so zdrojov ionizujúceho žiarenia a môže zabrániť zbytočnému ožiareniu pacientov a tým znížiť riziko vzniku radiačných poškodení vyvolaných ionizujúcim žiarením.

Úloha bola zameraná na sledovanie a hodnotenie ožiarenia pacientov pri vybraných rádiologických vyšetreniach v diagnostickej rádiológii a v nukleárnej medicíne v Slovenskej republike. Ide o kontinuálne pokračovanie v úlohe, ktorá začala v roku 2020.

Etapa 1: Navrhnuť postup a metodiky pre hodnotenie veľkosti ožiarenia pacientov v rádiológii, vypracovať štandardné postupy pre zber údajov na jednotlivých pracoviskách, uskutočniť sledovanie a hodnotenie dávok pri jednotlivých röntgenových výkonoch v rámci celej Slovenskej republiky na pracoviskách diagnostickej rádiológie, ako aj na sledovanie aktivity rádiofarmák aplikovaných pacientom pri diagnostických vyšetreniach metódami nukleárnej medicíny.

Etapa 2: Spracovať výsledky meraní a hodnotenia veľkosti kolektívnych dávok pacientov z vybraných rádiologických diagnostických výkonov, vykonávaných v rámci poskytovania zdravotnej starostlivosti na úrovni jednotlivých krajov a v Slovenskej republike a porovnať výsledky získané v rámci štúdie s národnými diagnostickými referenčnými úrovňami pre lekárske ožiarenia a s výsledkami obdobných štúdií v iných krajinách Európskej únie.

Termín ukončenia úlohy:

Úloha bude pokračovať aj v roku 2024 so zameraním na lekárske ožiarovanie detí.

Realizačné výstupy:

- Stanovenie individuálnych dávok pacientov a kolektívnych dávok pacientov z mamografických vyšetrení;
- Stanovenie individuálnych dávok pacientov a kolektívnych dávok pacientov z najfrekvencovanejších vyšetrení v diagnostickej rádiológii;
- Stanovenie individuálnych dávok pacientov a kolektívnych dávok pacientov z vyšetrení v nukleárnej medicíne;
- Publikovanie výsledkov štúdie a jej zverejnenie pre medicínskych odborníkov a pre odbornú verejnosť.

Úvod

Ožiarenie človeka zo zdrojov ionizujúceho žiarenia používaných v medicíne je významným príspevkom k celkovej dávke ožiarenia, ktorému je populácia vystavená. Každoročne narastá počet röntgenových vyšetrení a vyšetrení v nukleárnej medicíne. Preto je nevyhnutné venovať pozornosť zdrojom ionizujúceho žiarenia, hodnotiť a optimalizovať rádiologické postupy, optimalizovať dávky pacientov a dôsledne kontrolovať technický stav používaných zdrojov ionizujúceho žiarenia a ostatných zariadení.

Medzi základné princípy radiačnej ochrany patrí odôvodnenie, optimalizácia a limitovanie dávok. Pri lekárskom ožiarení pacientov nie je možné stanoviť hodnoty dávky, ktoré nemôžu byť prekročené, veľký dôraz sa preto kladie na odôvodnenie lekárskeho ožiarenia. V tomto procese rozhodujúcu úlohu zohráva indikujúci lekár. Práve ten je zodpovedný za voľbu vhodnej vyšetrovacej metódy, získavanie informácií o predchádzajúcom vyšetrení, ako aj poučenie pacienta o rizikách spojených s použitím ionizujúceho žiarenia počas vyšetrenia.

V procese optimalizácie lekárskeho ožiarenia je potrebné nájsť rovnováhu medzi dostatočnou kvalitou zobrazenia a veľkosťou dávky pacienta. Z pohľadu ožiarenia pacienta je vhodným kritériom správne nastavenej optimalizácie neprekročenie diagnostických referenčných úrovní (ďalej len „DRÚ“). DRÚ sú legislatívne stanovené vo Vestníku Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky čiastka 31 – 32 *Opatrenie z 19. marca 2018 č. S02933-2018-OL, ktorým sa ustanovujú diagnostické referenčné úrovne lekárskeho ožiarenia*. Poskytovateľ zdravotnej starostlivosti je povinný sledovať dodržiavanie DRÚ. Trvalé prekračovanie DRÚ je na pracovisku neprípustné. V prípade ich prekračovania je potrebná optimalizácia lekárskeho ožiarenia. DRÚ sú stanovené pre jednotlivé typy vyšetrení na základe merania dávok na veľkom počte pacientov ako tretí kvartil hodnôt dávok. Za kritérium dávky je zvolená taká hodnota, ktorá nie je prekročená u 75 % vyšetrených pacientov. DRÚ sú stanovené pre štandardného dospelého pacienta (60 – 80) kg a detských pacientov podľa vekových a hmotnostných kategórií. DRÚ pre skiagrafické vyšetrenia pri rôznych projekciách sú definované ako vstupná povrchová kerma alebo súčin kermy a plochy (KAP). V prípade mamografických vyšetrení je DRÚ vyjadrená ako priemerná dávka v mliečnej žľaze (AGD), v závislosti od hrúbky komprimovaného prsníka. DRÚ pre jednotlivé typy vyšetrení v nukleárnej medicíne je stanovená ako celková aktivita rádioaktívnej látky aplikovaná pacientovi na jedno vyšetrenie v jednotke [MBq], taktiež chemická forma aplikovanej rádioaktívnej látky, ako aj druh aplikovaného rádionuklidu. V prípade nukleárnej medicíny je DRÚ stanovená pre dospelú osobu s hmotnosťou v intervale (65 – 75) kg a pre dieťa sa určuje ako zlomok celkovej aktivity rádioaktívnej látky aplikovanej dospeléj osobe, so zohľadnením hmotnosti dieťaťa.

V prvej etape riešenia projektu bol navrhnutý postup a metodika pre hodnotenie veľkosti ožiarenia pacientov v rádiológii a nukleárnej medicíne, vypracované štandardné postupy pre zber údajov na rádiologických pracoviskách a pracoviskách nukleárnej medicíny.

V rámci druhej etapy realizácie sa uskutočnilo hodnotenie dávok z lekárskeho ožiarenia na rádiologických pracoviskách, ako aj sledovanie aktivity aplikovaných rádiofarmák pri diagnostických vyšetreniach na pracoviskách nukleárnej medicíny v rámci Slovenskej republiky.

Podľa zákona č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon č. 87/2018 Z. z.“), je poskytovateľ zdravotnej starostlivosti povinný sledovať ožiarenie pacientov pri lekárskom ožiarení, zaznamenávať veľkosť ožiarenia pacientov a na požiadanie poskytnúť tieto údaje Úradu verejného zdravotníctva

Slovenskej republiky (ďalej len „ÚVZ SR“). Vzhľadom na vyššie uvedené, ÚVZ SR prostredníctvom odborov radiačnej ochrany regionálne príslušných orgánov radiačnej ochrany, ktoré sú menované v časti *Riešiteľské pracoviská*, oslovil zdravotnícke zariadenia s požiadavkou na poskytnutie anonymizovaných dát pacientov na účel ich spracovania a vyhodnotenia dávok pacientov z lekárskeho ožiarenia. Na spracovanie dát dalo súhlas 45 poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, u ktorých údaje o rádiodiagnostických vyšetreniach sú zbierané a archivované v automatizovanom systéme Dose quality control (ďalej len „DQC“). Výstupy o dávkach pacientov boli získané a spracované spolu zo 65 skiagrafických prístrojov (49 stabilných a 16 pojazdných), 31 mamografických prístrojov a od 11 poskytovateľov zdravotnej starostlivosti z 19 prístrojov pre nukleárnu medicínu (5 prístrojov PET/CT, 7 prístrojov SPECT a 7 prístrojov SPECT/CT).

Pre sledovanie individuálnych dávok bolo vybraných 5 typov skiagrafických vyšetrení: lebka (projekcia PA), hrudník (projekcia PA), panva (projekcia AP), brucho (projekcia AP), LS chrbtica (projekcia LAT). Pri mamografických vyšetreniach boli vyselektované vyšetrenia v kranio - kaudálnej projekcii (projekcia CC). Pri lekárskom ožiarení v nukleárnej medicíne bolo po konzultácii s pracoviskami zvolených 5 typov často vykonávaných vyšetrení pre dospelých pacientov: scintigrafia skeletu – MDP/HDP, scintigrafia prístitných teliesok - MIBI, scintigrafia pľúc – perfúzia + ventilácia - MAA, lokalizácia sentinelovej uzliny - nanokoloid a PET/CT. Pre detských pacientov boli vybrané 4 typy vyšetrení, ktoré predstavujú významnú časť z vykonávaných vyšetrení: dynamická scintigrafia obličiek – DTPA, dynamická scintigrafia obličiek – MAG3, scintigrafia nadobličiek – MIBG a PET/CT.

Údaje o skiagrafických a mamografických vyšetreniach boli analyzované za obdobie troch mesiacov, apríl - jún 2022. Skiagrafické vyšetrenia boli rozdelené podľa typu a projekcie. Pacienti boli rozdelení na skupinu dospelých pacientov (15 rokov a vyšší vek) a na deti v troch vekových kategóriách (0 - 5 r., 5 - 10 r., 10 - 15 r.). Vyšetrenia v nukleárnej medicíne boli analyzované za obdobie celého roku 2022. Pacienti boli rozdelení na skupinu dospelých pacientov (15 rokov a vyšší vek) a deti, pričom DRÚ sa porovnávala na základe hmotnostného intervalu 65 kg až 75 kg pre dospelých a príslušné podiely aktivity pre deti na základe ich hmotností. DRÚ pre PET/CT vyšetrenie a pre látku FDG s rádionuklidom F-18 nie je stanovená, preto bolo cieľom zistiť typické hodnoty.

Výstup

Skiagrafia

Spolu bolo analyzovaných 378 581 skiagrafických vyšetrení, z toho 42 479 vyšetrení detí do 15 rokov, čo predstavovalo 11,22 %. Z celkového počtu röntgenových vyšetrení nami vybrané typy skiagrafických vyšetrení (lebka, hrudník, panva, brucho, LS) predstavovali 27 %. Väčšinu skiagrafických vyšetrení uskutočnených v zdravotníckych zariadeniach tvoria vyšetrenia končatín, ktoré z hľadiska individuálnej dávky nepredstavujú väčší význam.

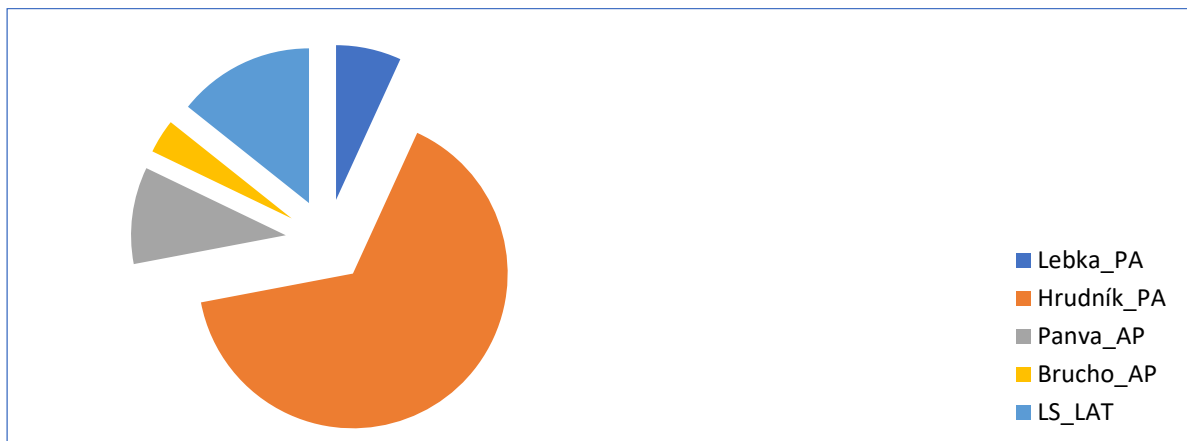
Počet vybraných vyšetrení u detí bol relatívne nízky (15 %). Dôvodom je, že iné vyšetrenia ako vyšetrenia extrém (končatín), sú vykonávané v špecializovaných centrách pre detských pacientov, ktoré buď nedali súhlas na spracovanie dát, alebo röntgenové zariadenia neboli v tom čase pripojené na automatizovaný systém zberu dát. Počet všetkých analyzovaných dát z vybraných rádiologických vyšetrení detí do 15 r. bol 6 297.

Kvalita získaných dát o röntgenových vyšetreniach pacientov z rôznych zdravotníckych zariadení bola rôzna. Údaje o hmotnosti pacientov chýbali takmer u polovice analyzovaných

záznamov. Rovnako v mnohých prípadoch bol nesprávne uvedený typ vyšetrenia, ktorý neko-rešpondoval s oblasťou vyšetrenia. Častým nedostatkom zisteným v získaných údajoch bol ne-súlad hmotnosti a veku. Vyššie uvedené, ako aj nevyhnutnosť evidovať hmotnosť pacienta, bude potrebné komunikovať v rámci inšpekcí s odborným zástupcom pre radiačnú ochranu s cieľom vyhnúť sa podobným problémom pri prieskume radiačnej záťaže pacientov v budúcnosti.

Bez uvedenia hmotnosti pacienta nie je možné sledovať dodržiavanie DRÚ. Preto sme v zdravotníckych zariadeniach stanovili priemernú (typickú) vstupnú povrchovú dávku *Entrance surface dose* (ďalej len „ESD“) alebo priemernú hodnotu súčinu dávky a plochy *Dose area product* (ďalej len „DAP“).

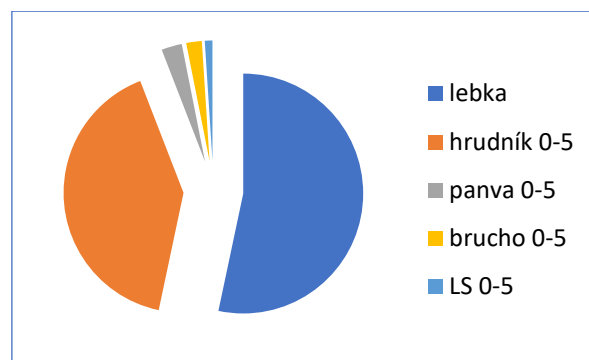
Na **Grafe č. 1oro** je zobrazené rozloženie typov röntgenových vyšetrení u dospelých pacientov. Najpočetnejším vyšetrením bolo vyšetrenie hrudníka v projekcii PA. U pacientov vyšetrených pojazdnými skiagrafičnými prístrojmi (na oddeleniach ARO a JIS) bolo vyšetrenie pľúc uskutočnené v AP projekcii. Rovnako je AP projekcia preferovaná pri vyšetrení na stabilnom röntgenovom prístroji u pacientov, ktorí sú na röntgenové vyšetrenie prevezení z nemocničných oddelení na nemocničnom lôžku.

Graf č. 1oro

Rozloženie röntgenových vyšetrení u dospelých pacientov podľa typu vyšetrenia

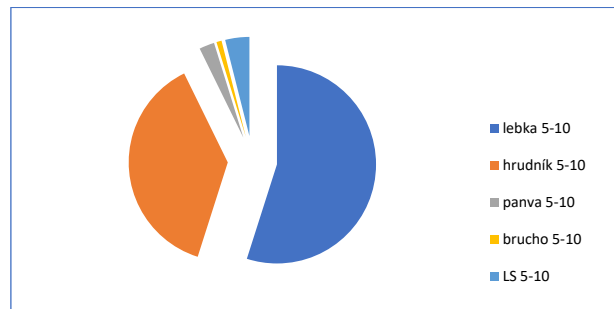
Graf č. 2oro znázorňuje rozloženie röntgenových vyšetrení u detí vo vekovej kategórii 0 - 5 r. Často sú vykonávané röntgenové vyšetrenia lebky indikované najmä pri diagnostike poranení hlavy pri úraze a diagnostike prínosových dutín.

Graf č. 2oro

Rozloženie röntgenových vyšetrení u detských pacientov 0 – 5 r.

Na **Grafoch č. 3oro a č. 4oro** je zobrazené rozloženie röntgenových vyšetrení u detských pacientov v ďalších vekových kategóriách. V kategórii deti 10 - 15 r. pribúdajú vyšetrenia LS chrbtice.

Graf č. 3oro

Rozloženie röntgenových vyšetrení u detských pacientov 5 - 10r.

Graf č. 4oro

Rozloženie röntgenových vyšetrení u detských pacientov 10 – 15 r.

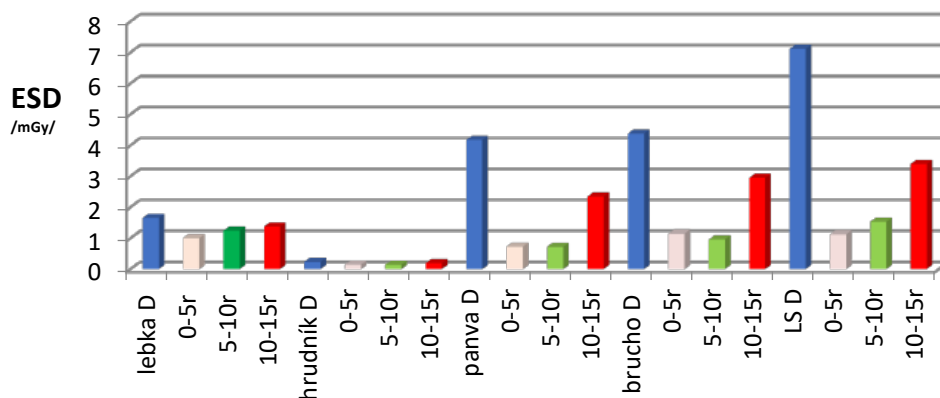
Tabuľka č. 1oro sumarizuje hodnoty priemerných ESD a DAP, rozptyl hodnôt ESD a DAP zobrazuje DRÚ pre jednotlivé typy vyšetrení.

Tabuľka č. 1oro

Počty vyšetrení, priemerné hodnoty ESD a DAP, rozptyl hodnôt a DRÚ pri röntgenových vyšetreniach vo vekových kategóriách dospelí, deti 0 - 5 r., 5 - 10 r., 10 - 15 r.

Názov vyšetrenia	Počet vyšetrení	ESD [mGy]	Interval hodnôt	DRÚ [mGy]	DAP [mGy.cm ²]	Interval hodnôt	DRÚ [mGy.cm ²]
lebka dospelí	6623	1.65	0.365-2.965	3	437.53	271-826	700.00
lebka deti (0 - 5 r.)	1196	1.00	0.311-1.645	0.48	177.20	115-178	240.00
lebka deti (5 - 10 r.)	1240	1.24	0.476-2.518	0.73	251.87	33-330	350.00
lebka deti (10 - 15 r.)	652	1.37	0.353-3.033	1.02	388.44	184-961	neurčené
hrudník dospelí	63274	0.24	0.075-0.331	0.3	223.51	66-1060	220.00
hrudník deti (0 - 5 r.)	915	0.14	0.032-0.680	0.1	49.29	13-115	22.00
hrudník deti (5 - 10 r.)	854	0.14	0.052-0.319	0.1	77.82	27-169	50.00
hrudník deti (10 - 15 r.)	779	0.19	0.094-0.889	0.1	142.74	49-334	70.00
panva dospelí	9828	4.17	0.79-7.16	5	1511.11	74-5688	2000.00
panva deti (0 - 5 r.)	62	0.72	0.35-1.16	0.17	71.75	71	neurčené
panva deti (5 - 10 r.)	59	0.72	0.6-1.27	0.5	91.53	32-129	180.00
panva deti (10 - 15 r.)	89	2.35	1.09-8,2	0.99	469.00	478-683	310.00
brucho dospelí	3450	4.38	1.117-9.6	6	1634.48	500-5861	2900.00
brucho deti (0 - 5 r.)	47	1.15	0.110-5.6	0.4	312.77	149-607	150.00
brucho deti (5 - 10 r.)	19	0.96	0.29-1.785	0.43	294.33	164-4958	250.00
brucho deti (10 - 15 r.)	40	2.95	1.854-3.5	0.95	474.57	135-740	475.00
LS chrbtica dospelí	13884	7.11	2.81-16.48	15	2739.69	243-5600	3100.00
LS chrbtica deti (0 - 5 r.)	23	1.12	0.463-3.17	neurčené	-	-	neurčené
LS chrbtica deti (5 - 10 r.)	89	1.53	0.6-3.91	neurčené	485.83	73	neurčené
LS chrbtica deti (10 - 15 r.)	233	3.39	1.046-8.605	neurčené	982.91	115-1045	neurčené

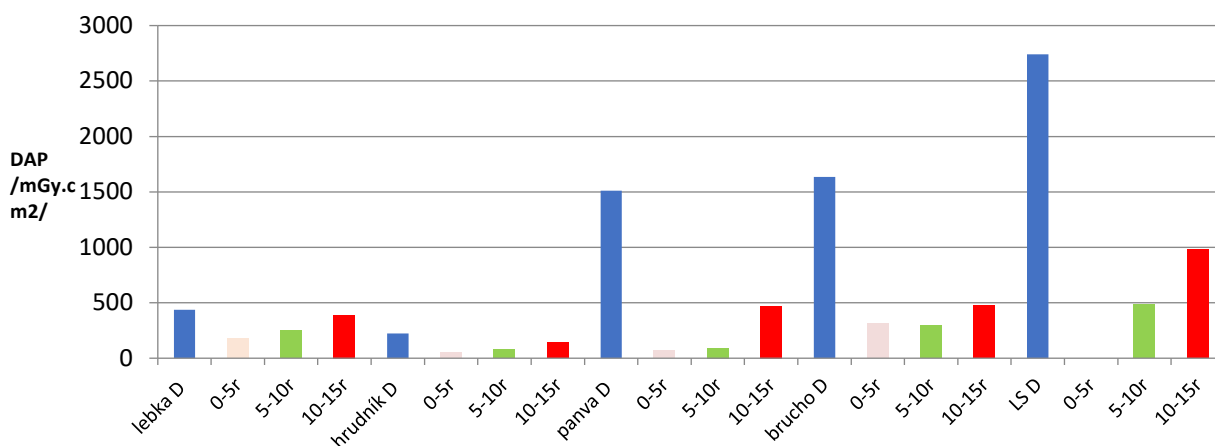
Grafické znázornenie priemerných hodnôt ESD pre jednotlivé vekové kategórie pre vybrané typy röntgenových vyšetrení je na **Grafe č. 5oro**.

Graf č. 5oro
Priemerné hodnoty ESD pri vybraných röntgenových vyšetreniach

Z **Grafu č. 5oro** je zrejmé, že röntgenové vyšetrenia detí (predovšetkým lebka a hrudník) je potrebné optimalizovať a zvoliť expozičné parametre vyšetrovacích protokolov tak, aby dávky detských pacientov boli adekvátne nižšie v porovnaní s dávkami u dospelých pacientov.

Graf č. 6oro graficky znázorňuje priemerné hodnoty DAP pre jednotlivé vekové kategórie pre vybrané typy röntgenových vyšetrení.

Graf č. 6oro
Priemerné hodnoty DAP pri vybraných röntgenových vyšetreniach

Hodnoty efektívnych dávok pri vybraných röntgenových vyšetreniach sú zhrnuté v **Tabuľke č. 2oro**.

Tabuľka č. 2oro
Hodnoty efektívnych dávok pri vybraných röntgenových vyšetreniach v rôznych vekových kategóriách

Názov vyšetrenia	Efektívna dávka [mSv]
lebka dospelý	0.0163
lebka deti (0 – 5 r.)	0.009
lebka deti (5 – 10 r.)	0.012
lebka deti (10 – 15 r.)	0.014
hrudník dospelý	0.029

hrudník deti (0 – 5 r.)	0.018
hrudník deti (5 – 10 r.)	0.018
hrudník deti (10 – 15 r.)	0.024
panva dospelý	0.412
panva deti (0 – 5 r.)	0.072
panva deti (5 – 10 r.)	0.074
panva deti (10 – 15 r.)	0.229
brucho dospelý	0.555
brucho deti (0 – 5 r.)	0.145
brucho deti (5 – 10 r.)	0.124
brucho deti (10 – 15 r.)	0.383
LS chrbtica dospelý	0.811
brucho deti (0 – 5 r.)	0.122
brucho deti (5 – 10 r.)	0.176
brucho deti (10 – 15 r.)	0.3933

Údaje o dávke (ESD alebo DAP) spolu s hmotnosťou boli získané z 23 röntgenových prístrojov. Hmotnosti štandardného pacienta (60 - 80) kg zodpovedalo necelých 50 % pacientov. V dvoch zdravotníckych zariadeniach pri vyšetrení hrudníka v PA projekcii došlo k prekročeniu DRÚ u viac ako 50 % pacientov. Tu je nevyhnutne potrebná optimalizácia lekárskeho ožiarenia. Pri iných typoch röntgenových vyšetrení nebolo identifikované prekročenie DRÚ na pracoviskách.

Informácie o dávke ožiarenia pacienta **pri vyšetreniach pojazdnými röntgenovými prístrojmi** pre skiagrafiu boli získané z **15 zdravotníckych zariadení**. Ich používanie upravuje legislatíva v oblasti radiačnej ochrany upravuje veľmi striktné a je možné pojazdné **röntgenové prístroje** pre skiagrafiu použiť len pre obzvlášť závažné prípady, kedy pacienta nie je možné vzhľadom na jeho zdravotný stav transportovať na stabilné röntgenové pracovisko. V období pandémie Covid-19 boli do nemocníc dodané pojazdné röntgenové prístroje pre skiagrafiu, určené na oddelenia JIS a OAIM, aby sa predišlo možnosti prenosu infekcie pri transporte infikovaného pacienta. Mnohí pacienti boli intubovaní a na pľúcnej ventilácii a ich transport by bol rizikový.

Za obdobie troch mesiacov bolo na pojazdných röntgenových prístrojoch pre skiagrafiu vykonaných 4 429 vyšetrení. Z toho 3 200 vyšetrení (72 %) boli röntgenové vyšetrenia hrudníka v AP projekcii. Priemerná hodnota DAP bola 265 mGy.cm². Veľký rozptyl priemerných hodnôt DAP na jednotlivých pracoviskách (30 – 680) mGy.cm² vedie k nutnosti optimalizovať lekárske ožiarenie týchto pacientov. Pre uvedenú projekciu nie sú stanovené DRÚ. Optimalizácia radiačnej ochrany pri používaní mobilných röntgenových prístrojov pre skiagrafiu je problematická, musia byť zohľadnené technické podmienky vyšetrenia. V porovnaní s vyšetrením stacionárnym skiagrafickým röntgenovým prístrojom je obtiažnejšie zachovať optimálnu geometriu a vymedzenie primárneho zväzku röntgenového žiarenia. Rozdielna citlivosť digitálnych detektorov môže viesť k nastaveniu rozdielnych expozičných parametrov, čo následne vedie k zvýšeniu dávky na pacienta.

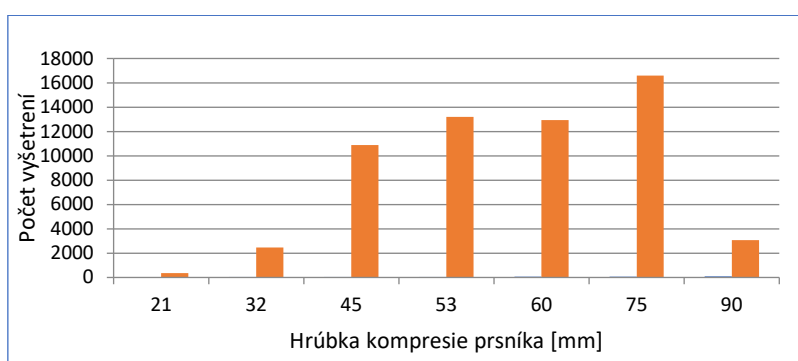
Mamografia

V celosvetovom meradle je najčastejšie diagnostikovaným nádorovým ochorením žien rakovina prsníka, ktorá je aj najčastejšou príčinou úmrtia žien na rakovinu. Pre prevenciu je dôležitá sonografia a mamografia u žien od 40 rokov v dvojročných intervaloch.

Údaje o dávkach pri mamografických vyšetreniach boli získané z 28 pracovísk (spolu 31 mamografických zariadení). Za obdobie troch mesiacov bolo uskutočnených 94 397 vyšetrení, s priemernou dávkou v mliečnej žľaze (AGD) 1,27 mGy.

Všetky mamografické pracoviská majú digitálny systém zobrazenia. Vek používaných mamografických zariadení je rôzny. Na mamografických pracoviskách sú okrem skúšok dlhodobej stability (2x ročne) realizované aj skúšky prevádzkovej stálosti vyhodnocované externou organizáciou.

Pre stanovenie dodržiavania diagnostických referenčných úrovní bolo analyzovaných 59 485 vyšetrení prsníka v CC projekcii rozdelených podľa veľkosti kompresie prsníka. Z údajov získaných z mamografických pracovísk možno konštatovať, že nedochádza k prekračovaniu diagnostických referenčných úrovní. **Graf č. 7oro** zobrazuje početnosť mamografických vyšetrení v závislosti od hrúbky kompresie.

Graf č. 7oro

Distribúcia počtu mamografických vyšetrení podľa veľkosti kompresie prsníka

Tabuľka č. 3oro sumarizuje počty mamografických vyšetrení v skupinách podľa veľkosti kompresie prsníka a priemerné hodnoty AGD. V poslednom stĺpci sú zobrazené hodnoty DRÚ pre mamografické vyšetrenia v CC projekcii. Priemerná efektívna dávka z mamografického vyšetrenia predstavuje 0,077 mSv.

Tabuľka č. 3oro

Prehľad počtu mamografických vyšetrení v CC projekcii, priemernej hodnoty AGD a DRÚ

Kompre- sia [mm]	Počet vy- šetrení	AGD [mGy]	DRÚ [mGy]
21	362	0.71	1
32	2452	0.81	1.1
45	10884	0.94	1.3
53	13192	1.05	1.6
60	12933	1.19	1.8
75	16605	1.38	2.1
90	3057	1.68	2.5

Nukleárna medicína

Nukleárna medicína sa postupne vyvinula od roku 1940 do samostatnej lekárskej disciplíny zaoberajúcej sa diagnostikou a terapiou pomocou otvorených žiaričov. Ide o podanie otvoreného žiariča do tela vyšetrovanej alebo liečenej osoby. Je založená na dvoch princípoch

z hľadiska požadovaného výsledku: princíp sledovania, ktorý využíva detekciu ionizujúceho žiarenia emitovaného z tela pacienta a princíp cieleného podávania rádioaktívnej látky s dostatočnou aktivitou na ožiarenie definovaného objemu tkaniva alebo orgánu na terapeutické účely. Metódy nukleárnej medicíny slúžia na monitorovanie regionálnej fyziológie a biochémie vo vnútri organizmu pomocou zariadení, ktoré detekujú emitované žiarenie z rádionuklidmi označených liečiv z tela vyšetrovanej osoby. Pri rádionuklidovej terapii sa rádiofarmakum zámerné vpravuje do cieľového objemu tkaniva, ktoré je potrebné ožarovať vysokou dávkou. Nukleárna medicína je jedinečná v tom, že poskytuje informácie o stave pacienta, ktoré sa nemusia dať ľahko získať alebo nie sú vôbec dosiahnuteľné inými diagnostickými metódami. Nukleárna medicína skúma funkciu, priebeh metabolických procesov a rôzne iné fyziologické aktivity v tele a primárne sa nezameriava na anatómiu a štruktúru vyšetovaných častí tela. Možno hovoriť o molekulárnom zobrazovaní, ktoré sa vyznačuje aj použitím stopovacieho princípu, ale nemusí vždy používať len rádionuklidy (napr. funkčná magnetická rezonancia). Vzťah medzi nukleárnou medicínou a štruktúrnymi (najmä rádiodiagnostickými) zobrazovacími metódami je komplementárny, t.j. navzájom sa dopĺňajú - čo možno dobre demonštrovať vznikom hybridného zobrazovania.

Údaje o aplikovaných aktivitách sme získali od 11 pracovísk (spolu 19 zariadení pre nukleárnu medicínu - 5 prístrojov PET/CT, 7 prístrojov SPECT a 7 prístrojov SPECT/CT). Za obdobie celého roku 2022 bolo uskutočnených 30 405 vyšetrení. V klinickej praxi sa v roku 2022 používalo 12 izotopov, z toho 7 na účely diagnostiky a 5 na účely terapie.

Zhodnotenie dodržiavania DRÚ bolo zisťované pri nasledovných typoch vyšetrení pre dospelých pacientov: scintigrafia skeletu – MDP/HDP, scintigrafia prítitných teliesok - MIBI, scintigrafia pľúc – perfúzia + ventilácia - MAA, lokalizácia sentinelovej uzliny – nanokoloid, PET/CT apre detských pacientov: dynamická scintigrafia obličiek – DTPA, dynamická scintigrafia obličiek – MAG3, scintigrafia nadobličiek – MIBG, PET/CT.

Tabuľka č. 4oro prezentuje počty vyšetrení, ich rozdelenie, používané rádionuklidy a prístrojové vybavenie na pracoviskách.

Tabuľka. č. 4oro

Prehľad počtu vyšetrení, rádionuklidov a prístrojov

Celkový počet vyšetrení v roku 2022	30 405
Počet diagnostických vyšetrení	29 813
Počet terapeutických vyšetrení	592
Počet CT vyšetrení	14 639
Počet vyšetrení detí do 15 rokov	942
Používané rádionuklidy Diagnostika/Terapia	F-18, Tc-99m, I-123, Kr-81m, In-111, Ge-68/Ga-68, Tl-201, I-131, Ra-223, Y-90, Re-186, Lu-177
Prístrojové vybavenie	5 ks PET/CT, 7 ks SPECT, 7 ks SPECT/CT

V **Tabuľke č. 5oro** je vyhodnotenie aplikovaných aktivít rádionuklidov v [MBq] vybraných typov vyšetrení pre dospelých pacientov a ich porovnanie s DRÚ.

Tabuľka. č. 5oro

Prehľad aplikovaných aktivít rádionuklidov pre dospelých pacientov

Aplikované aktivity v [MBq] pre dospelých pacientov s hmotnosťou v intervale 65 kg až 75 kg	Priemer [MBq]	Štandardná odchýlka [MBq]	DRÚ [MBq]
Scintigrafia skeletu Tc-99m, MDP/HDP	700,1	37,3	800
Scintigrafia prítitných teliesok Tc-99m, MIBI	650,0	43,0	800
Scintigrafia pľúc: perfúzia, ventilácia Tc-99m, MAA	147,3	9,9	200
Lokalizácia sentinelovej uzliny Tc-99m, nanokoloid	132,6	23,9	150
PET/CT F-18, FDG	259,1	20,6	- - -
PET/CT Ga-68, DOTA	219,6	45,0	250

V **Tabuľke č. 6oro** je vyhodnotenie aplikovaných aktivít rádionuklidov v [MBq] vybraných typov vyšetrení pre detských pacientov a ich porovnanie s DRÚ. Aplikované aktivity sú prenormované na ekvivalentnú aktivitu pre dospelého pacienta pomocou príslušných podielov určených Opatrením č. S02933-2018-OL, Príloha č. 11 podľa hmotnosti detského pacienta tak, aby bolo možné porovnanie aplikovaných aktivít s DRÚ. Interval telesných hmotností detských pacientov bol v rozmedzí od 3 kg do 112 kg, z čoho je zrejmý naozaj široký rozptyl hodnôt telesných hmotností detských pacientov s vekom do 15 rokov. Následkom toho je výrazne vyššia hodnota štandardnej odchýlky ako u dospelých pacientov.

Tabuľka. č. 6oro

Prehľad aplikovaných aktivít rádionuklidov pre detských pacientov

Aplikované aktivity v [MBq] pre detských pacientov s vekom do 15 rokov	Priemer [MBq]	Štandardná odchýlka [MBq]	DRÚ [MBq]
Dynamická scintigrafia obličiek Tc-99m, DTPA	126,3	32,2	250
Dynamická scintigrafia obličiek Tc-99m, MAG3	114,0	27,8	250
Scintigrafia nadobličiek I-123, MIBG	333,0	93,1	400
PET/CT F-18, FDG	172,2	63,9	- - -
PET/CT Ga-68, DOTA	96,7	14,9	250

Na základe analyzovaných hodnôt aplikovaných aktivít rádionuklidov pre vybrané typy vyšetrení pre dospelých aj pre detských pacientov v rámci všetkých pracovísk na Slovensku tak ako sú uvedené v **Tabuľke č. 5oro** a v **Tabuľke č. 6oro** sa dá skonštatovať, že nedochádza k prekročovaniu DRÚ. Výnimkou je PET/CT pracovisko s Ga-68, DOTA pre dospelých pacientov, kde je o 13,8 % vyššia hodnota aktivity ako DRÚ, ale zároveň je priemerná hodnota tohto vyšetrenia stanovená s vysokou hodnotou štandardnej odchýlky až na úrovni 30 %, čo svedčí o väčšom rozptyle hodnôt. Priemerná hodnota aplikovanej aktivity pre vyšetrenie PET/CT pre látku FDG s rádionuklidom F-18 bola určená na 259,1 MBq so štandardnou odchýlkou 20,6 MBq. Hodnota okolo 300 až 350 MBq sa javí ako vhodná pre DRÚ pre tento typ vyšetrenia.

Záver

Úlohou štátneho dozoru v radiačnej ochrane v zmysle zákona č. 87/2018 Z. z. je dohliadať na dodržiavanie požiadaviek radiačnej ochrany na pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia. Pri prieskume radiačnej záťaže pacientov boli identifikované rezervy v implementácii rádiologických postupov a postupov optimalizácie lekárskeho ožiarenia.

Väčšina pracovísk spĺňa požiadavku evidovania údajov o dávkach pacientov, ale chýba kontrola zaznamenávania a analýza údajov. Legislatívne stanovené DRÚ nie je samoúčelné, dodržiavanie DRÚ má viesť k úsiliu pracovísk optimalizovať lekárske ožiarenie. Tu však absentuje správne pochopenie DRÚ, ako aj následná implementácia procesov optimalizácie. Na pracoviskách nukleárnej medicíny nebolo zistené trvalé a významné prekračovanie DRÚ pre sledované typy vyšetrení.

Z našich zistení vyplýva, že je nevyhnutné optimalizovať röntgenové vyšetrenia detí. Hodnoty typických dávok pri skiagrafických vyšetreniach detí poukazujú na to, že vyšetrovacie protokoly sú veľmi podobné ako pre dospelých pacientov a nezohľadňujú menšie telesné rozmery detského pacienta a dávka je neadekvátne vyššia. Vzhľadom na vyššiu citlivosť detského organizmu na ionizujúce žiarenie je potrebné sústrediť pozornosť na ich radiačnú ochranu. Protokoly vyšetrení detských pacientov na pracoviskách nukleárnej medicíny sa riadia v zmysle platnej legislatívy a aplikovaná aktivita sa koriguje na základe telesnej hmotnosti pacienta určenými koeficientami.

Všetky nami oslovené rádiodiagnostické pracoviská prešli na digitalizáciu zobrazovacieho procesu. Je nevyhnutné poukázať na to, že digitalizácia neznamená bezpodmienečne zníženie radiačnej záťaže pacienta. Aj s týmto typom zobrazenia je pri rádiologickom vyšetrení nevyhnutné vymedzenie zväzku na oblasť záujmu, čo výrazne ovplyvňuje radiačnú záťaž pacienta. Pre rádiologické vyšetrenia detí by mali byť vyhradené typy zariadení, ktoré spĺňajú všetky kritériá radiačnej ochrany pre túto skupinu pacientov. Optimalizácia prístrojového vybavenia a rádiologických postupov pre rádiologické vyšetrenia detí spolu s implementáciou kritérií vydaných Európskou komisiou a MAAE môže výrazne redukovať dávku.

V oblasti zvyšovania radiačnej ochrany na pracoviskách by mali zohrávať veľmi významnú úlohu klinickí fyzici, ktorí v našich zdravotníckych zariadeniach na oddeleniach rádiológie chýbajú na rozdiel od pracovísk nukleárnej medicíny, kde sú klinickí fyzici prítomní a dohliadajú na dodržiavanie priebehu vyšetrenia, ako aj na dodržiavanie zásad radiačnej ochrany. Takto kvalifikovaní zdravotnícki pracovníci počas prevádzky môžu analyzovať problémy zobrazovacích systémov, pravidelne kontrolovať nastavenia expozičných parametrov, vykonávať skúšky prevádzkovej stálosti a optimalizovať rádiologické postupy, a tým zabezpečiť potrebnú úroveň radiačnej ochrany pacientov aj personálu. Ich pozíciu roky vyžadujú požiadavky a odporúčania Európskej komisie a MAAE. Preto je nevyhnutné do legislatívnych predpisov zahrnúť požiadavku na pozíciu klinických fyzikov na rádiodiagnostických pracoviskách, jasne zadefinovať ich kompetencie, vzdelanie a kontinuálne vzdelávanie.

Radiačná ochrana pacientov si vyžaduje multidisciplinárny prístup, ktorý je podporovaný akcelerujúcim vývojom nových technológií a prístrojovej techniky, systémov monitorovania ako aj vhodnými úpravami v legislatíve. Znižovanie radiačnej záťaže pacientov vyžaduje ucelený a účinný systém vzdelávania zdravotníckeho personálu v oblasti radiačnej ochrany, s dostatočným tréningom, sústavným vzdelávaním a zručnosťou tak, aby sa redukcia dávok dosiahla bez straty nevyhnutných diagnostických informácií alebo zníženia terapeutického efektu.

CIELENÉ VYHLADÁVANIE OPUSTENÝCH A NEPOUŽÍVANÝCH RÁDIOAKTÍVNYCH ŽIARIČOV A RÁDIOAKTÍVNEHO MATERIÁLU NEZNÁMEHO PÔVODU A VYPRACOVANIE POSTUPOV NA RIEŠENIE KRÍZOVÝCH SITUÁCIÍ SÚVISIACICH S NELEGÁLNYM NAKLADANÍM S RÁDIOAKTÍVNYM MATERIÁLOM

Ciele úlohy: Uskutočniť cieľnú kampaň na vyhľadávanie opustených a nepoužívaných rádioaktívnych žiaričov a rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu a vypracovanie postupov na riešenie krízových situácií súvisiacich s podozrením na nelegálne nakladanie, alebo potvrdeným nelegálnych nakladaním s rádioaktívnym materiálom alebo s nálezom rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu.

Gestor: Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky

Riešiteľské pracoviská:

ÚVZ SR, RÚVZ Banská Bystrica, RÚVZ Bratislava, RÚVZ Košice, RÚVZ Nitra

Anotácia: Orgány štátneho dozoru v radiačnej ochrane podľa zákona č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov môžu uskutočňovať kampane na vyhľadávanie nepoužívaných rádioaktívnych žiaričov alebo rádioaktívneho materiálu.

V mnohých prípadoch súvisiacich s podozrením alebo zistením nelegálneho nakladania s rádioaktívnym materiálom, nálezom rádioaktívneho materiálu pri preprave a vo verejných alebo iných priestoroch je nevyhnutné vykonať opatrenia na ochranu zdravia osôb a ochranu majetku a životného prostredia pred rádioaktívnou kontamináciou.

Etapa 1: Uskutočniť novú informačnú kampaň zameranú na identifikáciu možných rádioaktívnych materiálov neznámeho pôvodu u prevádzkovateľov zberných druhotných surovín a spracovateľov železného šrotu a pripraviť informačné materiály. Pripraviť a realizovať cieľnú kampaň na vyhľadávanie nepoužívaných žiaričov najmä v priemyselných prevádzkach, ktoré ukončili svoju činnosť alebo sú v likvidácii a v subjektoch, ktoré sa venujú zberu a spracovaniu železného šrotu. Upozorniť a informovať prevádzkovateľov zdrojov žiarenia na nevyhnutnosť zabezpečenia včasnej likvidácie nepoužívaných žiaričov.

Vypracovať jednotné postupy pri náleze rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu, opustených rádioaktívnych žiaričov a nepoužívaných rádioaktívnych žiaričov a postupov na riešenie krízových situácií súvisiacich s podozrením na nelegálne nakladanie, alebo potvrdeným nelegálnych nakladaním s rádioaktívnym materiálom alebo s nálezom rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu, vrátane spolupráce s policajným zborom.

Etapa 2: V rámci rezortu zdravotníctva pripraviť systém vzájomnej spolupráce úradov verejného zdravotníctva pri riešení mimoriadnych situácií a vypracovať systém koordinovaného postupu úradov a ich zastupiteľnosti v jednotlivých prípadoch nálezov rádioaktívneho materiálu alebo pri podozrení na nelegálne nakladanie s nimi.

V spolupráci s Ministerstvom vnútra a ďalšími dotknutými štátnymi orgánmi vypracovať štandardný postup v prípade mimoriadnej alebo krízovej situácie pri náleze

rádioaktívnych žiaričov, rádioaktívnych materiálov a jadrových materiálov neznámeho pôvodu a pre prípad mimoriadnu situáciu pri podozrení na nelegálne nakladanie s rádioaktívnym materiálom, alebo jeho zneužitia na teroristické účely. Cieľom tohto postupu bude efektívnejšie koordinovať činnosť jednotlivých zložiek pri riešení mimoriadnej situácie a najmä spôsob komunikácie a spolupráce s príslušníkmi policajného zboru pri podozrení na nelegálne nakladanie s rádioaktívnym materiálom, alebo jadrovým materiálom.

Termín ukončenia úlohy:

Do konca roku 2023. Úloha bude pokračovať plynule aj v roku 2024.

Realizačné výstupy:

- Uskutočniť cieleňú kampaň na vyhľadávanie opustených a nepoužívaných rádioaktívnych žiaričov a rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu v miestach ich možného výskytu.
- V spolupráci s Ministerstvom vnútra SR a ďalšími dotknutými štátnymi orgánmi, vypracovať štandardný postup pre mimoriadnu situáciu pri náleze rádioaktívneho žiariča alebo rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu a pre mimoriadnu situáciu pri podozrení na nelegálne nakladanie s rádioaktívnym materiálom.

Úvod

Technológie využívajúce zdroje ionizujúceho žiarenia sa používajú v mnohých oblastiach života na celom svete - v priemysle, poľnohospodárstve, medicíne, baníctve, jadrovej energetike, vo výskume, školstve, a samozrejme, je ich využívanie spojené s množstvom výhod, avšak aj napriek obrovskej snahe o dohľad nad týmito zdrojmi ionizujúceho žiarenia a snahe zaistiť ich bezpečnosť a predísť alebo aspoň zmierniť ich potenciálne následky, tak, aby ich obyvateľstvo pocítilo čo najmenej, je ich používanie spojené s nezanedbateľným rizikom.

S rizikom, kedy môže dôjsť k strate kontroly nad daným zdrojom ionizujúceho žiarenia a v súvislosti s tým sa zvýši riziko ožiarovania osôb, prípadne by mohlo dôjsť ku nekontrolovateľnému úniku rádioaktívnych látok do životného prostredia.

Zdroj ionizujúceho žiarenia, ktorý nie je pod administratívnu kontrolou dozorného orgánu, a s ktorým sa nenakladá v súlade s požiadavkami platných právnych predpisov v oblasti radiačnej ochrany, sa môže vyskytnúť v podstate kdekoľvek, a môže ísť o zdroje ionizujúceho žiarenia prírodného aj antropogénneho pôvodu.

Slovenská republika je krajinou, kde sa na relatívne malom teritóriu koncentrujú vedľa seba rozsiahle priemyselné a obytné aglomerácie. Napriek vybudovaným ochranným a bezpečnostným systémom existuje množstvo potenciálnych zdrojov mimoriadnych udalostí. Podobne nie je možné vylúčiť riziko mimoriadnych udalostí pri preprave nebezpečných nákladov, ktoré tak isto môžu mať nepriaznivé dopady na obyvateľstvo a životné prostredie.

Výrazné ohrozenie života, zdravia majetku osôb, životného prostredia, prírodných a kultúrnych pamiatok môžu samozrejme spôsobiť aj živelné pohromy, havárie alebo narušenie kritickej infraštruktúry. Spomedzi možných príčin priemyselných havárií, nielen jadrových, ale aj iných veľkých priemyslových zariadení, nemožno vo svetle doterajších skúseností vylúčiť ani úmyselné poškodenie zariadenia alebo teroristické útoky. Preto je opodstatnené a dôležité mať vopred vytvorenú organizáciu, vykonávať preventívne opatrenia, zabezpečiť pripravenosť a mať

zabezpečené sily a prostriedky, pomocou ktorých bude možné nepriaznivým dôsledkom mimo-riadnych udalostí predísť alebo aspoň zmierniť ich následky tak, aby ich obyvateľstvo pocítilo čo najmenej.

V období posledných rokov došlo na území Slovenskej republiky k desiatkam udalostí záchytu uzavretých rádioaktívnych žiaričov a k stovkám prípadov, kedy boli zachytené rádioaktívne kontaminované predmety, najmä náhradné súčiastky na poľnohospodárske stroje a pružinová oceľ. Pre riešenie týchto udalostí bola zavedená v podstate rutinná prax, ktorá vychádza z medzinárodne akceptovaných prístupov. Stále však sú rezervy v koordinácii činností jednotlivých zainteresovaných rezortov a inštitúcií.

V Slovenskej republike je už dlhodobo zavedený systém, ktorý vedie k minimalizácii následkov, ktoré súvisia s nálezmi alebo záchytnými zdrojmi ionizujúceho žiarenia alebo iných rádioaktívnych látok, avšak stále, predovšetkým, neodborné nakladanie a zaobchádzanie s týmito materiálmi môže viesť k tomu, že sa stanú opustenými alebo nechránenými, čo môže mať za následok vážne nehody, či už environmentálne, sociálne alebo ekonomické. Preto všetky činnosti, ktoré sa vykonávajú so zdrojmi ionizujúceho žiarenia musia podliehať bezpečnostným normám, podmienkam a požiadavkám, ktoré sú ustanovené v zákone č. 87/2018 Z. z. a vyhláske Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 99/2018 Z. z. o zabezpečení radiačnej ochrany, ktoré reflektujú aktuálnu európsku legislatívu.

Je nevyhnutné zabezpečiť, aby na účely ochrany ľudí vo všetkých štátoch a ochranu životného prostredia - teraz aj v budúcnosti, boli všetky riziká spojené s využívaním zdrojov ionizujúceho žiarenia posudzované a kontrolované a prispeli bez väčších obmedzení k udržateľnému rozvoju.

Vlády, regulačné orgány aj prevádzkovatelia zdrojov ionizujúceho žiarenia musia vždy zabezpečiť, aby tieto zdroje ionizujúceho žiarenia použili prospešne, bezpečne a eticky.

V mnohých prípadoch súvisiacich s podozrením alebo zistením nelegálneho nakladania s rádioaktívnym materiálom, nálezom rádioaktívneho materiálu pri preprave/vo verejných alebo iných priestoroch je nevyhnutné vykonať opatrenia na záchranu života, ochranu zdravia, majetku a životného prostredia.

Na zníženie rizika nelegálneho nakladania s rádioaktívnymi materiálmi a ich možným zneužitím na teroristické účely, je potrebné aktívne vyhľadávajúce a nevyhnutnosť vypracovať postupy, ktorých cieľom je prevencia, včasná detekcia a rýchla reakcia na prípady nelegálneho nakladania s rádioaktívnymi materiálmi a ich následné zabezpečenie, aby nedošlo k ohrozeniu zdravia obyvateľov alebo k ich zneužitiu na teroristické účely.

Výstup

Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky podľa § 6 ods. 1 písm. d) bod. 3 zákona č. 87/2018 Z. z. pripravil usmernenie v oblasti radiačnej ochrany na účel pripravenosti zasahujúcich osôb orgánov radiačnej ochrany podľa § 4 zákona č. 87/2018 Z. z. na odozvu na núdzovú situáciu a samotnú odozvu na núdzovú situáciu.

V tejto súvislosti rovnako s úmyslom predchádzania vzniku núdzových situácií priamo súvisiacich s rádioaktívnym materiálom a obmedzenie ohrozenia verejného zdravia vykonali **Riešiteľské pracoviská** kampaň na vyhľadávajúce nepoužívaných rádioaktívnych žiaričov a rádioaktívneho materiálu, keďže považovali za nevyhnutné identifikovať miesta, na ktorých sa

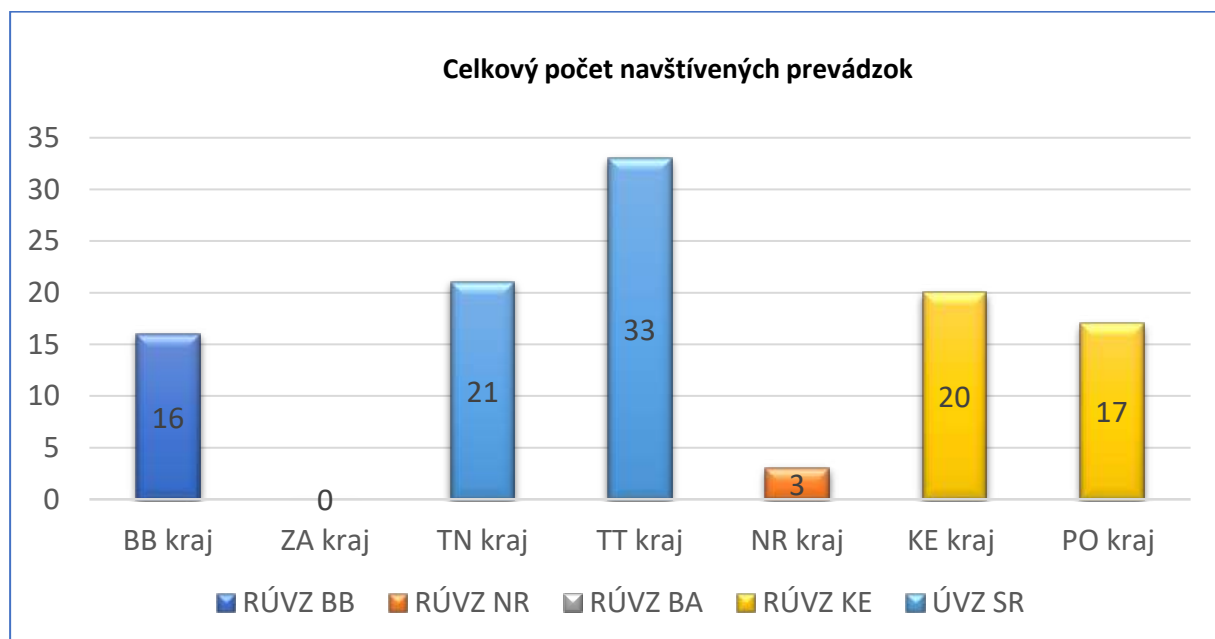
rádioaktívny materiál môže vyskytnúť a pre tieto prípady vypracovať špecifický plán odozvy na udalosti s cieľom ochrániť zdravie, majetok a životné prostredie.

Na základe vypracovaného Plánu odozvy na udalosť je potrebné poskytnúť zainteresovaným subjektom aj materiálo-technické vybavenie a personál podľa návrhu, ktorý je súčasťou vypracovaného usmernenia.

Pracovníci orgánov radiačnej ochrany vykonávali kampaň na základe zoznamov subjektov, ktoré boli poskytnuté Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky. Niektoré však boli nepresné a neobsahovali aktuálne dáta o šrotoviskách a zberniach na území Slovenskej republiky. Zoznam šrotovísk a zberní druhotných surovín si pri jednotlivých návštevách aktualizovali pracovníci orgánov radiačnej ochrany.

Kampaň mala relatívne dobrú odozvu a prináša dobré výsledky. Vykonané návštevy a komunikácia s pracovníkmi šrotovísk a zberní skutočne zvyšuje povedomie o možnostiach nálezu opustených žiaričoch, a taktiež o ďalších postupoch pri náleze opusteného žiariča. V mnohých prevádzkach boli dokonca nájdené aj staré letáky z predchádzajúcich kampaní. Veľa prevádzkovateľov začlenilo dokonca do plánu vzdelávania svojich pracovníkov v rámci BOZP aj časť *Radiačná ochrana*.

Celkový počet subjektov v jednotlivých krajoch, podľa zoznamu, ktorý Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky bolo 224. Celkovo vykonali pracovníci *Riešiteľských pracovišok* na území Slovenskej republiky **110 inšpekcí**, čo je zobrazené na **Grafe č. 8oro**.

Graf č. 8oro

Počet uskutočnených inšpekcí na šrotoviskách a v zberniach v jednotlivých krajoch

Inšpektori ÚVZ SR navštívili 54 šrotovísk v okresoch Trenčín, Trnava, Hlohovec, Senica, Piešťany, Myjava, Bánovce nad Bebravou. Zo všetkých navštívených pracovišok, 27 šrotovísk disponuje detekčným systémom, z toho 3 pracovišok monitorujú materiál iba pri expedícii. Rádioaktívny materiál neznámeho pôvodu nebol nájdený ani v jednom prípade. Inšpektori radiačnej ochrany RÚVZ NR realizovali 3 inšpekcie v 2 prevádzkach v Nitre a v 1 prevádzke v Šuranoch. Prevádzkovateľom odovzdaný informačný leták, ktorý bol pripravený ÚVZ SR

rovnako v rámci prípravy na kampaň. Prevádzkovatelia boli inštruovaní ohľadom postupov pri náleze podozrivých predmetov a inšpektori vykonali aj dozimetrické merania na týchto pracoviskách s negatívnym výsledkom. V Košickom kraji bolo vykonaných 20 inšpekcií, v Prešovskom kraji 17, spolu 37 inšpekcií vykonali inšpektori radiačnej ochrany RÚVZ KE. Na základe informácií z internetu, v Košickom kraji je evidovaných 97 prevádzok, resp. výkupní kovového šrotu a v Prešovskom kraji 82. Na základe doposiaľ vykonaných návštev týchto pracovísk bolo zistené, že 24 prevádzok už neexistuje alebo sa nevenuje výkupu kovového šrotu. Prevádzkovatelia všetkých prevádzkovaných zberných železného šrotu boli informovaní o negatívnych účinkoch ionizujúceho žiarenia a poučení o postupe pri možnom záchyte takéhoto materiálu vo výkupni. Dozimetrické merania boli vykonané prístrojom FH 40 G-L. Pri inšpekcii taktiež nebol nájdený predmet, ktorý by vykazoval zvýšenú rádioaktivitu.

Záver

Niektoré zberné dvory sú vybavené detekčnou bránou, ktorá okamžite upozorní na prítomnosť zdroja ionizujúceho žiarenia v privezenom materiáli, alebo na identifikáciu rádioaktívnych látok využívajú ručné detekčné zariadenia. Zároveň ale platí, že rozpoznaním podozrivého predmetu je možné zabrániť potenciálnemu nebezpečenstvu.

V kontrolovanom materiáli je potrebné si ako prvé všímať:

1. Označenie symbolom alebo znakom radiačného nebezpečenstva,

Výstražné upozornenia a piktogramy

2. vysokú hmotnosť relatívne malých predmetov,

3. atypické tvary rôznych tieniacich a prepravných kontajnerov.

Podozrivé predmety sa v žiadnom prípade nesmú otvárať alebo rozoberať (rezať, brúsiť, lisovať). Pri ich narušení hrozí veľké riziko odhalenia rádioaktívneho žiariča, ktorý môže byť súčasťou podozrivého predmetu, čo by mohlo spôsobiť plošné rozšírenie rádioaktívnej kontaminácie.

Informačný leták, ktorý obsahuje všetky vyššie uvedené základné informácie bol počas kampane distribuovaný medzi prevádzkovateľov šrotovísk a skládok a bude k dispozícii aj širokej verejnosti na webovej stránke Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky. V kampani sa bude pokračovať aj v roku 2024.

NÁRODNÝ AKČNÝ RADÓNOVÝ PLÁN

Úvod

V roku 2022 bol vládou Slovenskej republiky prijatý Národný akčný radónový plán (ďalej len „NARP“), ktorého cieľom je riešenie radónovej problematiky v Slovenskej republike, aj v rámci širších snáh Európskej únie preveriť a eliminovať dávkovú záťaž obyvateľstva voči radónu. NARP je koncepčne rozdelený na viacero fáz a v rokoch 2022-2026 je cieľom identifikácia území so zvýšeným výskytom radónu, zvýšenie povedomia verejnosti a aplikácia preventívnych a nápravných opatrení na znižovanie výskytu radónu v pobytových priestoroch a na

pracoviskách. V roku 2023 boli tieto ciele realizované čiastočne, najmä kvôli nezabezpečeniu potrebných financií zo strany poskytovateľa rozpočtu pre ÚVZ SR. Napriek tomu sa snahy odboru radiačnej ochrany orientovali na identifikáciu území, zhromažďovaniu informácií o najvhodnejšom budúcom technickom vybavení, konceptu Národného referenčného centra pre radón, ktoré je plánované umiestniť v Banskej Bystrici. Odbor radiačnej ochrany aktívne spolupracuje s Medzinárodnou agentúrou pre atómovú energiu v tejto oblasti a v roku 2023 sa konalo v Bratislave záverečné stretnutie účastníkov projektu RER9155: „Zlepšenie regulačnej a metrologickej infraštruktúry potrebnej na zaistenie radiačnej bezpečnosti v oblastiach priemyslu s prirodzene sa vyskytujúcimi rádioaktívnymi materiálmi“. Nakoľko radón je tiež prirodzene sa vyskytujúci rádioaktívny materiál a cieľom NARP je aj ochrana pracovníkov pred ožiareními, tento projekt bol veľmi nápomocnou platformou na získavanie skúseností, riešení a vytváraní kontaktov s inými odborníkmi v tejto oblasti. Taktiež, v roku 2023 odbor radiačnej ochrany spoluorganizoval 1. konferenciu s názvom: Radón v Slovenskej republike aj za účasti Svetovej zdravotníckej organizácie a tretieho sektora. Okrem toho, aktívne participuje na vzdelávacích aktivitách organizovaných už spomínanou Medzinárodnou agentúrou pre atómovú energiu týkajúcich sa problematiky radónu a ožiarenia z neho.

Výstup

V roku 2023 bola predložená vláde Slovenskej republiky informácia o priebežnom plnení úloh vyplývajúcich z NARP-u za rok 2022 ako plnenie úlohy bodu B.3. uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 46 z 19. januára 2022, ktorým bolo ministrom zdravotníctva uložené raz ročne predkladať na rokovanie vlády Slovenskej republiky „Informáciu o priebežnom plnení úloh vyplývajúcich z Národného akčného radónového plánu Slovenskej republiky 2022 – 2026“, ktorého cieľom je implementácia stratégií na zvládanie dlhodobých rizík spôsobených ožiareními radónom v pobytových priestoroch a na pracoviskách na základe dôkazov o ožiarení, ktoré nie je možné z hľadiska radiačnej ochrany zanedbať, a to prostredníctvom prijímania opatrení na znížovanie zdravotných rizík v dôsledku ožiarenia radónom a na určovanie a hodnotenie existujúcich situácií ožiarenia, na prevenciu a znížovanie ožiarenia radónom.

Ročná správa o implementácii stratégií NARP bude vláde Slovenskej republiky predložená v termíne do 15. júla 2024.

12. Členstvo v odborných pracovných skupinách, v medzirezortných pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, v technických a skúšobných komisiách

RÚVZ Bratislava

RNDr. Magdaléna Vičanová, PhD.

- Regionálny odborník pre problematiku radiačnej ochrany,
- Členka poradného zboru hlavného hygienika Slovenskej republiky pre oblasť radiačnej ochrany,
- Členka odborovej komisie doktorandského študijného programu environmentálna fyzika v študijnom odbore všeobecná fyzika a matematická fyzika pri Fakulte matematiky, fyziky a informatiky UK Bratislava,
- Členka Krajskej povodňovej komisie pre Bratislavský región,
- Členka krízového štábu CO RÚVZ Bratislava,
- Členka lektorského zboru pre praktickú časť v špecializačnej príprave lekárov v odbore všeobecné lekárstvo,
- Členka pracovnej skupiny na prípravu a riešenie Národného akčného radónového plánu,
- Členka komisie na preskúšanie a uznávanie odbornej spôsobilosti na účely overenia odbornej spôsobilosti na činnosti vedúce k ožiareniu,
- Členka pracovnej skupiny pre prípravu podkladov k informačným systémom za oblasť štátneho dozoru IS ŠZD, radiačnej ochrany IS RAD a laboratórnych činností a monitorovania IS LAB.
- Členka pracovnej skupiny na riešenie Programu a projektu úradov verejného zdravotníctva č. 5.2. Cílené vyhľadávanie opustených a nepoužívaných rádioaktívnych žiaričov a rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu a vypracovanie postupov na riešenie krízových situácií súvisiacich s nelegálnym nakladaním s rádioaktívnym materiálom.

RNDr. Richard Zona, PhD.

- Člen pracovnej skupiny pre prípravu podkladov k informačným systémom za oblasť štátneho dozoru IS ŠZD a radiačnej ochrany IS RAD,
- Člen pracovnej skupiny na riešenie Programu a projektu úradov verejného zdravotníctva č. 5.1 Sledovanie a hodnotenie veľkosti ožiarenia pacientov z lekárskeho ožiarenia.

Ing. Oľga Lukačovičová, PhD.

- Členka pracovnej skupiny pre prípravu podkladov k informačným systémom za oblasť štátneho dozoru IS ŠZD, radiačnej ochrany IS RAD a laboratórnych činností a monitorovania IS LAB,
- Členka pracovnej skupiny na riešenie Programu a projektu úradov verejného zdravotníctva č. 5.1 Sledovanie a hodnotenie veľkosti ožiarenia pacientov z lekárskeho ožiarenia.

RNDr. Justína Nováková, PhD.

- Členka pracovnej skupiny pre prípravu podkladov k informačným systémom za oblasť štátneho dozoru IS ŠZD, radiačnej ochrany IS RAD a laboratórnych činností a monitorovania IS LAB,

- Členka pracovnej skupiny na riešenie Programu a projektu úradov verejného zdravotníctva č. 5.1 Sledovanie a hodnotenie veľkosti ožiarenia pacientov z lekárskeho ožiarenia.

RÚVZ Nitra

Dvaja pracovníci sa ako členovia skúšobnej komisie na preskúšanie a uznávanie odbornej spôsobilosti v radiačnej ochrane zúčastňovali na skúškach na ÚVZ SR a podieľali sa na uznávaní odbornej spôsobilosti. Tiež sa podieľali na návrhu zmien skúšobných otázok v písomnej aj ústnej časti skúšok.

Jeden pracovník bol s účinnosťou od 27.06.2023 vymenovaný za člena odbornej pracovnej skupiny Komisie Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky pre zabezpečenie kvality v rádiológii, radiačnej onkológii a v nukleárnej medicíne v oblasti rádiológie. V tejto súvislosti sa v hodnotenom roku zúčastňoval na vypracovaní a pripomienkovaní postupov pre vykonanie a hodnotenie klinických auditov aj s príslušnou dokumentáciou.

Jeden pracovník odboru je členom Poradného zboru hlavného hygienika SR pre odbor radiačnej ochrany a jedna pracovníčka je členkou Slovenskej nukleárnej spoločnosti, o. z.

RÚVZ Banská Bystrica

Ing. Auxtová bola v roku 2023 členkou Českej spoločnosti pro ochranu před zářením.

RNDr. Greschner Varjúová, PhD. bola v roku 2023 členom Komisie MZ SR pre zabezpečenie kvality v rádiológii, nukleárnej medicíne a radiačnej onkológii a viedla odbornú pracovnú skupinu skiagrafia-skiaskopia.

RNDr. Greschner Varjúová, PhD. bola v roku 2023 členom Slovenskej lekárskej spoločnosti, Slovenskej rádiologickej spoločnosti a sekcie Radiačnej ochrany a medicínskej fyziky.

MUDr. Adámek bol v roku 2023 členom pracovnej skupiny MZ SR pre prípravu štandardného postupu pre poskytovanie zdravotnej starostlivosti obyvateľstvu, ktoré môže byť zasiahnuté radiačnou haváriou.

Ing. Auxtová a RNDr. Greschner Varjúová, PhD. boli členkami skúšobnej komisie pre skúšky odbornej spôsobilosti vymenovanej hlavným hygienikom na ÚVZ SR.

Členstvo a zastupovanie Slovenskej republiky v medzinárodných inštitúciách a organizáciách v oblasti radiačnej ochrany

- Ing. Ľudmila Auxtová a Ing. Alžbeta Ďurecová, PhD., MPH zastupovali v roku 2023 Slovenskú republiku v UNSCEAR;
- RNDr. Alexandra Greschner Varjúová, PhD. bola v roku 2023 zástupcom Slovenskej republiky v “Steering Group on Quality and Safety of Medical Applications of Ionizing Radiation“ pri Európskej komisii;
- Ing. Alžbeta Ďurecová, PhD., MPH bola v roku 2023 členkou pracovnej skupiny WG NAT, HERCA, Združenie európskych dozorných orgánov v oblasti radiačnej ochrany;
- Ing. Ľudmila Auxtová bola v roku 2023 členkou pracovnej skupiny WG RISP, HERCA, Združenie európskych dozorných orgánov v oblasti radiačnej ochrany.

RÚVZ Košice

Pracovník odboru je členom skúšobnej komisie UVZ SR v Bratislave na uznanie odbornej spôsobilosti na vykonávanie činností vedúcich k ožiareniu.

13. Prednášková činnosť, publikačná činnosť, odborná konzultačná a poradenská činnosť, vydávanie odborných stanovísk a vyjadrení a poskytovanie informácií verejnosti

RÚVZ Bratislava

Pracovníci odboru radiačnej ochrany poskytovali konzultácie prevádzkovateľom zdrojov ionizujúceho žiarenia pred a pri podávaní návrhov k vydaniu povolenia/registrácii na činnosti vedúce k ožiareniu, registrácii služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany a oznamovania činností vedúcich k ožiareniu. Usmerňovali odborných zástupcov pre radiačnú ochranu na pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia v činnostiach na zabezpečenie ochrany zdravia pracovníkov a obyvateľov v okolí týchto pracovísk aj pri výkone štátneho dozoru. Poskytovali poradenstvo obyvateľom v problematike ionizujúceho žiarenia, investorom a projektantom pracovísk, na ktorých sa budú vykonávať činnosti vedúce k ožiareniu a pracovným zdravotným službám. Celkovo sa poskytlo asi 230 konzultácií, pričom väčšina z nich boli telefonické konzultácie. Musíme konštatovať, RÚVZ Bratislava poskytoval odborným zástupcom pre radiačnú ochranu aj veľmi elementárne informácie ako sú napísanie návrhu žiadosti na vydanie povolenia/registrácie na činnosti vedúce k ožiareniu, prípadne návrhu na zmenu povolenia/registrácie, alebo na ktorý vecne a miestne príslušný orgán radiačnej ochrany majú zaslať svoje žiadosti a oznámenia. Je ťažko predstaviteľné, že absolventi 8 až 16 hodinovej odbornej prípravy nevedeli napísať žiadosť, čo k nej priložiť, a na ktorý príslušný orgán radiačnej ochrany ju zaslať. Prijatie ustanovenia o uznaní odbornej spôsobilosti bez vykonania skúšky podľa § 47 zákona č. 87/2018 Z. z. nepovažujeme za dobré riešenie, nakoľko absolventi odbornej prípravy pristupujú k požadovaným vedomostiam o radiačnej ochrane veľmi laxne a k odbornej príprave formálne. Odbor radiačnej ochrany, ktorého hlavnou náplňou je dozorná činnosť v oblasti radiačnej ochrany, je poddimenzovaný a poskytovanie takto základných informácií je časovo zaťažujúce. Požadujeme, aby príslušné organizácie s povolením na výkon odbornej prípravy poskytovali svojim absolventom konzultácie prostredníctvom svojich vlastných zamestnancov a lektorov a zlepšili formu výučby a študijného materiálu.

Najvýznamnejšie konzultácie boli poskytované prevádzkovateľovi nového nemocničného zariadenia v Bratislave, kde sa bude vykonávať činnosť pri lekárskom ožiarení na pracoviskách rádiodiagnostiky, intervenčnej rádiológie, rádioterapie a nukleárnej medicíny s uvoľňovaním rádioaktívnych látok spod administratívnej kontroly. Významné konzultácie sme poskytovali aj existujúcemu nemocničnemu zariadeniu, v ktorom sa rozšírilo pracovisko nukleárnej medicíny.

Verejnosti sme sprístupňovali informácie na webovom sídle podľa § 12 ods. 1 písm. e) zákona č. 87/2018 Z. z. o fyzických osobách podnikateľoch a právnických osobách, ktorým sme vydali registráciu na služby dôležité z hľadiska radiačnej ochrany.

Na webových stránkach a FB RÚVZ Bratislava sme zverejňovali výsledky monitorovania príkonu priestorového dávkového ekvivalentu po trase na území Bratislavského kraja.

RÚVZ Nitra

Pracovníci odboru radiačnej ochrany poskytovali konzultácie prevádzkovateľom zdrojov ionizujúceho žiarenia pred a pri podávaní návrhov k vydaniu povolenia/registrácii na činnosti vedúce k ožiareniu, registrácii služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany a oznamovania činností vedúcich k ožiareniu. Usmerňovali odborných zástupcov pre radiačnú ochranu na pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia v činnostiach na zabezpečenie ochrany zdravia pracovníkov a obyvateľov v okolí týchto pracovísk aj pri výkone štátneho dozoru. Poskytovali poradenstvo obyvateľom v problematike ionizujúceho žiarenia, investorom a projektantom pracovísk, na ktorých sa budú vykonávať činnosti vedúce k ožiareniu a pracovným zdravotným službám.

Na konferencii s medzinárodnou účasťou, ktorá sa uskutočnila v dňoch 22. – 24.11.2023 Nitrianske dni nukleárnej medicíny, organizovanej spoločnosťou IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra, prezentovala pracovníčka odboru príspevok na tému „Úloha magnetických nanočastíc v chemoterapii a hypertermii nádorov“.

Jedna pracovníčka odboru radiačnej ochrany prezentovala príspevok na tému „Problematika spotrebných výrobkov s pridanými rádionuklidmi - situácia v SR“ na medzinárodnom workshope pod záštitou IAEA „Regulatory Control of Exposure to Radiation from Consumer Products“, ktorý sa uskutočnil v termíne 25.-27.04.2023 v Dušanbe v Tadžikistane.

V rámci zákona č. 211/2000 o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov riešil v roku 2023 RÚVZ Nitra 2 žiadosti o informácie. V oboch prípadoch išlo o rovnakého žiadateľa. V prvom prípade bolo danej osobe čiastočne vyhovievané, v druhom prípade vydal RÚVZ zamietavé stanovisko, pričom dotýčny sa odvolal na ÚVZ SR. Ďalší vývoj prebiehal až v roku 2024.

V rámci konzultačnej a poradenskej činnosti a poskytovania informácií bolo zamestnávateľom a zamestnancom pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, pracovným zdravotným službám, subjektom, ktoré vykonávajú samostatne niektoré činnosti pracovnej zdravotnej služby alebo bežným občanom v roku 2023 poskytnutých osobne, emailom, alebo telefonicky celkovo 660 konzultácií. Týkali sa najmä problematiky získania povolení a rozhodnutí o registrácii činností vedúcich k ožiareniu, zmien platných povolení a registrácií, zámerov zriadenia pracovísk so zdrojmi žiarenia a spracovávaných dokumentácií k takýmto rozhodnutiam ako aj dokumentácií potrebných na zaevidovanie oznamovaných činností vedúcich k ožiareniu, zámerov ukončenia používania zdrojov žiarenia, ďalej aj vo veci zaraďovania pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia do kategórií A a B, kategorizácie prác so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, posudkov o riziku, odbornej prípravy v radiačnej ochrane, ku školeniam pracovníkov odborným zástupcom pre radiačnú ochranu a prešetrovaniu prípadov zvýšených dávok ožiarenia, k veľkosti dávok pri lekárskejších ožiareniach a súvisiaceho zdravotného rizika (na očné šošovku, ruky a pod.), k používaniu osobných ochranných prostriedkov, osobnej dozimetrie, vedeniu dokumentácie na pracovisku, výkonu prác externých pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, plánom zaistenia bezpečnosti žiaričov, vykonávaniu skúšok kvality zdrojov žiarenia a monitorovaniu pracovného prostredia a pod.

RÚVZ Banská Bystrica

Prednášková činnosť:

1. Ďurecová A.: Existing Exposure Situations in the Slovak Republic, MAAE Regional Workshop on the Management of Existing Exposure Situations (EES), Praha, 20.-24.03.2023
2. Ďurec F., Ďurecová, A.: Komunikačné stratégie na zvýšenie radónového povedomia, 1. konferencia Radón v Slovenskej republike, Banská Bystrica, 29.- 30.05.2023
3. Ďurec F., Ďurecová, A.: Pilotný radónový prieskum SR v pobytových priestoroch v rokoch 2020-2022, 1. konferencia Radón v Slovenskej republike, Banská Bystrica, 29.-30.05.2023
4. Ďurec F., Ďurecová, A.: STEAM- Radónový medzikulturálny viacjazyčný prieskum verejnej mienky, 1. konferencia Radón v Slovenskej republike, Banská Bystrica, 29.-30.05.2023
5. Ďurecová A.: Národný akčný radónový plán SR, Celoústavný seminár RÚVZ BB, september 2023
6. Ďurecová A., Ďurec F.: Rádiologické ukazovatele kvality pitnej vody - aktuálne právne predpisy v SR, XXIX. Konzultačné dni pracovníkov vodohospodárskych laboratórií, 18.-21.09.2023, Ružomberok-Biely Potok, pozvaná prednáška
7. Ďurecová A.: Regulation of naturally occurring radionuclides in building materials in the Slovak Republic, WG NAT HERCA meeting, 23.-24.11.2023
8. Auxtová, L.: Orphan Sources and Radioactive Material Cases – Slovak “Search and Secure” strategy, Eleventh Meeting of the Working Group on Radioactive Material Security, Viedeň, 03.07. – 07.07.2023
9. Drábová V., Auxtová L.: The Implementation of the Code of Conduct on the Safety and Security of Radioactive Sources in Slovakia, Open-ended Meeting of Technical and Legal Experts for Sharing Information on States’ Implementation of the Code of Conduct on the Safety and Security of Radioactive Sources, Viedeň, 29. 05 – 02. 06. 2023,
10. Greschner Varjúová A.: Štátny dozor v oblasti radiačnej ochrany, XLIII. SLOVENSKÝ RÁDIOLOGICKÝ KONGRES, Tále, 18.-20.06.2023
11. Budovič J., Greschner Varjúová A: Využitie rádiodiagnostických metód pri diagnostike Covid-19, Celoústavný seminár RÚVZ BB, 25.05.2023

RÚVZ Košice

V roku 2023 pracovníci Odboru radiačnej ochrany prezentovali na odborných podujatiach tieto prednášky:

- Kleinová, K.: Zhodnotenie radónového prieskumu v Košickom a Prešovskom kraji, 1. konferencia Radón v Slovenskej republike, 29. 05. – 31. 05. 2023, Banská Bystrica
- Kleinová, K., Bečka, M.: Projekt RER9153 – Radónový prieskum, Spoločný konzultačný deň NRC, 09. 11. 2023, Košice (On-line)

Odbor radiačnej ochrany v roku 2023 zhodnotil Projekt radiačnej ochrany posúdením stanovenia potrebného stupňa pasívnej ochrany testovacej miestnosti pre CT zariadenie.

Dodržiavanie podmienok radiačnej ochrany bolo zhodnotené u jedného poskytovateľa zdravotnej starostlivosti pri využívaní panoramatického rtg prístroja, kde sa nezistilo porušenie ustanovení zákona č. 87/2018 Z. z.

V roku 2023 vydal RÚVZ Košice dve stanoviská k projektovej dokumentácii rodinných domov z hľadiska radónového rizika a tri stanoviská k vykonanej optimalizácii pri prekročení indikačnej hodnoty ukazovateľa celková objemová aktivita alfa v pitnej vode. Zaslana bola aj opakovaná výzva na vyjadrenie k prekročenej indikačnej hodnote ukazovateľa celková objemová aktivita alfa a celková objemová aktivita beta v pitnej vode a vykonaniu optimalizácie pri prekročení týchto hodnôt v predmetnej pitnej vode.

14. Účasť na zahraničných pracovných cestách, sťaž na zahraničných pracovníkoch, účasť na odborných podujatiach a konferenciách v Slovenskej republike a v zahraničí a účasť na odborných vzdelávacích aktivitách (názov akcie a počet zúčastnených pracovníkov, počet účastníkov na sťaži v SR a v zahraničí a pod.)

Vzdelávanie pracovníkov sa vykonáva podľa § 163 zákona č.55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Pracovníci sa aj v roku 2023 zúčastňovali vzdelávacích aktivít podľa schválených individuálnych vzdelávacích plánov.

RÚVZ Bratislava

Vzhľadom na nedostatok finančných zdrojov sa pracovníci nezúčastňujú na zahraničných pracovných cestách, sťažach v zahraničí a konferenciách v Slovenskej republike. V uplynulom roku sme sa zúčastňovali hlavne len pracovných porád, pracovných stretnutí pracovníkov odborov radiačnej ochrany a školení, organizovanými ÚVZ SR, ktoré boli väčšinou v on-line priestore.

Počas celého roku sa všetci pracovníci odboru zúčastnili niekoľko desiatok on-line školení k informačným systémom úradov verejného zdravotníctva v SR, zameraných na radiačnú ochranu, štátny dozor v oblasti radiačnej ochrany a laboratórnu činnosť.

V dňoch 23.1.2023 – 27.1.2023 sa jeden pracovník zúčastnil školenia a cielenej odbornej prípravy IMED Training Event, ktoré prebiehalo pod záštitou Oak Ridge Institute for Science and Education (ORISE) prostredníctvom Radiation Emergency Assistance Center/Training site (REAC/TS). Akcia sa konala v Bratislave.

V dňoch 31.5.2023 až 2.6.2023 sa jeden pracovník zúčastnil medzinárodného workshopu AT&D modeling, ktorý sa konal v hoteli Patria na Štrbskom Plese. Na akcii sa zúčastnili pracovníci ÚVZ SR a z príslušných RÚVZ, ktoré sú orgánmi radiačnej ochrany, z jadrových elektrární EBO, EMO, JAVYS, a. s., z Českej republiky, Poľska, Litvy, Švédska a USA.

RÚVZ Nitra

Vzdelávanie pracovníkov odboru radiačnej ochrany RÚVZ Nitra prebiehalo formou on-line štúdia (IS RAD, IS LAB, IS ESTE, MS Office, cudzie jazyky), osobnou účasťou na ÚVZ SR a formou samoštúdia vyhľadávaním si odbornej literatúry na webe. Vedúca odboru radiačnej ochrany sa dňa 07.12.2024 zúčastnila webináru „Prax a trendy služobného hodnotenia II“, v rámci ktorého boli prezentované tri praktické prednášky z praxe a odborného výskumu. Školenie zorganizovala rada pre štátnu službu.

Pracovníci sa v hodnotenom roku zúčastnili viacerých školiacich akcií, ktoré sú uvedené nižšie:

VZDELÁVACIE AKCIE		
	Názov akcie a organizátor	Počet účastníkov ORO
1.	Regulatory Control of Exposure to Radiation from Consumer Products - workshop IAEA, 25. – 27.04.2023, Dušanbe, Tadžikistan	1
2.	AT&D modelling workshop Abmerit, s.r.o., 31.05. – 02.06.2023, Štrbské Pleso	1
3.	Valné zhromaždenie a konferencia NUSIM 2023 SNUS, 23. – 24.05.2023, Energoland JE Mochovce	1
4.	23. Nitrianske dni nukleárnej medicíny, IZOTOPCENTRUM, s.r.o., 22. – 24.11.2023, Nitra	2
5.	Medzinárodný kurz lekárskeho riadenia zranení z ožiarenia, Centrum radiačnej núdzovej pomoci USA, 23. – 27.01.2023, Bratislava	1
6.	Konferencia Radón v Slovenskej republike, RÚVZ Banská Bystrica, 29. – 31.05.2023, Banská Bystrica	2

RÚVZ Banská Bystrica

V systéme kontinuálneho vzdelávania boli v priebehu roka 2023 limitované možnosti osobnej účasti na vzdelávacích akciách zameraných na rozšírenie znalostí z oblasti radiačnej ochrany a z uvedeného dôvodu bolo vzdelávanie riešené nielen prezenčnou ale aj dištančnou formou v podobe účasti na online vzdelávacích aktivitách ako sú webináre, virtuálne konferencie a online workshopy a taktiež formou samostatného štúdia odbornej literatúry.

VZDELÁVACIE AKCIE		
	Odborné vzdelávacie podujatie	Počet účastníkov
1	Celoústavné odborné semináre RÚVZ, podľa plánu po celý rok	14
2	Inštruktáže a semináre IS RAD, IS ŠZD a IS LAB - informačné systémy	13
3	Regional Workshop MAAE, 03.2023	1
4	Celoslovenská konferencia (RADÓN v Slovenskej republike), 05.2023	4
5	UNSCEAR meeting, Viedeň, jún 2023	2
6	International Medical Management of Radiation Injuries (I-MED) Bratislava 23. -27.01.2023, OAK Ridge Institute for Science and Education	1
7	HERCA meeting, WG NAT, jún a november, 2023	1
8	ALMERA meeting, október , november 2023	2
9	IMED - Training Event, Bratislava	
10	RASSC meeting MAAE, máj a november, 2023	1
11	HERCA meeting WG RISP, marec a september, 2023	1
12	WINS Ad Hoc Working Group on Alternatives to High-Activity Radioactive Sources	1
13	European Regional Workshop on RAIS+ , 05.2023	1
14	MAAE 11th meeting WGRMS, 07.2023	1

15	Open-ended Meeting of Technical and Legal Experts for Sharing Information on States' Implementation of the Code of Conduct on the Safety and Security of Radioactive Sources 29.05-02.06.2023	1
16	MAAE Webináre	5
17	ICRP webinár	1
18	XLII. Slovenský rádiologický kongres	1
19	Individuálny koučing, kurz pre štátnych zamestnancov, 12.2023	1
20	Exkurzia - JEZ Mochovce	4
21	Regional Coordination Meeting MAAE, 11.2023	1
22	Scientific Visit, STUK, Helsinki, Fínsko, 6.3.2023-10.3.2023	1
23	IAEA-training course for IRRS Mission reviewers, Viedeň, Rakúsko, 17.4.2023-20.4.2023	1
24	ESTE seminar, 05.2023	1
25	Vedenie hodnotiaceho rozhovoru, kurz, 12. 2023	1
26	Mezinárodní konference Medicína katastrof, Nové bezpečnostní výzvy, Zlín, česká republika, 05.2023	2
27	Vizualizácia dát v prostredí D3.JS	1
28	Preškolenie OBP, PO	14
29	Programovanie aplikácií pre Excel v jazyku VBA (Visual Basic for Applications)	1
30	Samoštúdium odbornej literatúry a legislatívy	14
31	Štúdium anglického jazyka	1
32	Samoštúdium príručiek a testovanie informačných systémov	10

- MAAE Regional Workshop on the Management of Existing Exposure Situations (EES), Praha, 20.-24.03.2023, Ing. Alžbeta Ďurecová, PhD., MPH
- 11th Meeting of the Working Group on Radioactive Material Security, IAEA, Viedeň, Máj/Jún 2023, 4 dni, Ing. Ľudmila Auxtová
- WINS Ad Hoc Working Group on Alternatives to High-Activity Radioactive Sources, Aix-en-Provence, Francúzsko, Ing. Ľudmila Auxtová
- European Regional Workshop on RAIS+, Skopje, Macedónsko, Ing. Ľudmila Auxtová
- Open-ended Meeting of Technical and Legal Experts for Sharing Information on States' Implementation of the Code of Conduct on the Safety and Security of Radioactive Sources, Viedeň, Ing. Ľudmila Auxtová
- Scientific visit, STUK, Helsinki Fínsko, marec 2023, 5 dní, RNDr. Alexandra Greschner Varjúová, PhD.
- Training Course for Reviewers in IRRS Missions, Viedeň, IAEA, apríl 2023, 4 dni, RNDr. Alexandra Greschner Varjúová, PhD.
- 70. plenárne zasadanie UNSCEAR, Viedeň, 19.-23.06.2023, Ing. Auxtová a Ing. Ďurecová, PhD., MPH

RÚVZ Košice

Keďže v uskutočňovaní kontinuálneho vzdelávania bola osobná účasť limitovaná ekonomickými možnosťami, tak realizácia vzdelávania pracovníkov sa väčšinou uskutočňovala formou on-line prezentácií. Z toho dôvodu bolo vzdelávanie riešené nielen prezenčnou ale aj

dištančnou formou v podobe účasti na online vzdelávacích aktivitách ako sú webináre, virtuálne konferencie a online workshopy (IS RAD, IS LAB, IS ESTE – všetci pracovníci), a taktiež formou samostatného štúdia odbornej literatúry. Jedna pracovníčka sa zúčastňovala on-line štúdia v cudzom jazyku a jedna pracovníčka sa zúčastnila on-line kurzu Operačný program Efektívna verejná správa – kurz manažérskeho vzdelávania – Vedenie hodnotiaceho rozhovoru. Na 1. konferencii Radón v Slovenskej republike v Banskej Bystrici kolegyňa pracovníčka odboru radiačnej ochrany odprezentovala príspevok - Zhodnotenie radónového prieskumu v Košickom a Prešovskom kraji a v rámci akcie „Spoločný konzultačný deň NRC“ bola odprezentovaná prednáška Projekt RER9153 – Radónový prieskum. Tri pracovníčky odboru radiačnej ochrany sa zúčastnili Workshopu Agenda ATDmodelling ABmerit Slovakia, Štrbské Pleso. Prostredníctvom vzdelávacej agentúry ARGAMA, ktorá je zameraná na vzdelávacie podujatia v rámci kontinuálneho vzdelávania pracovníkov v zdravotníctve sa pracovníci (6) zúčastňovali prednášok formou on-line.

Pracovníci Odboru radiačnej ochrany sa zúčastňovali Odborných seminárov pre pracovníkov RÚVZ Košice. Aktívne boli prezentované prednášky:

- Sledovanie a hodnotenie dávkovej záťaže pacientov vyšetrených počítačovou tomografiou,
- Sumarizácia pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia v U. S. Steel Košice,
- Rádiologické ukazovatele kvality pitnej vody v Košickom a Prešovskom kraji,
- Príkon dávkového ekvivalentu gama žiarenia v ovzduší,
- Odbornú úroveň si zvyšovali pracovníci aj na seminároch uskutočňovaných na Odbore radiačnej ochrany, pričom boli pracovníkmi odboru odprezentované prednášky:
 1. Aplikácia Národného projektu: Integrovaný systém Úradov verejného zdravotníctva SR IS MIS – registratúra do praxe na Odbore radiačnej ochrany
 2. Legislatívne zmeny vo vyhláske Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 100/2018 o obmedzovaní ožiarenia obyvateľov z pitnej vody, z prírodnej minerálnej vody a z pramenitej vody
 3. Výber a príprava vzorkovníc na odber vzoriek

Pracovníci Odboru radiačnej ochrany sa zúčastňovali aj medzinárodných konferencií:

- 20. 03. – 24. 03. 2023 – Konferenční sály, Novotného lavka 200/5, Praha – Regional workshop on the Management of Existing Radiation Exposure Situations – 1 pracovník
- 29. 05. – 31. 05. 2023 – RÚVZ, Banská Bystrica - 1. konferencia Radón v Slovenskej republike – 2 pracovníci
- 31. 05. – 02. 06. 2023 – Hotel Patria, Štrbské Pleso - AT&D MODELING WORKSHOPS – 3 pracovníci
- 09. 11. 2023 – On-line – RÚVZ, Košice - Spoločný konzultačný deň NRC – 2 pracovníci
- 09. – 31. 01. 2023 – On-line - Jazykový kurz - Národný projekt z OP EVS „Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva“ ITMS2014+kód: 314011U037 – 1 pracovník

15. Mimoriadne úlohy, činnosti presahujúce rámec štátneho dozoru v radiačnej ochrane a ďalšie činnosti odboru

RÚVZ Bratislava

RÚVZ BA vydal dve odborné stanoviská, jedno sa týkalo projektu radiačnej ochrany pre zdravotnícke pracovisko a jedno problematiky výskytu radónu vo viacbytovom dome v Líščom údolí v Bratislave, o ktoré požiadal správca bytového domu.

RÚVZ BA vypracoval čiastkové posudky pre odbor preventívneho pracovného lekárstva v súvislosti so zaradovaním kategórie rizikových prác.

RÚVZ Nitra

Pracovníci odboru radiačnej ochrany v priebehu roka 2023 spolupracovali na tvorbe informačného systému ÚVZ formou účasti na online stretnutiach a pripomienkovaní materiálov.

RÚVZ Banská Bystrica

Práca na realizácii medzinárodných projektov MAAE

1. ALMERA network - RNDr. Ďurec, Ing. Ďurecová, PhD., MPH, p. Lajzová
2. Development of Guidance Material Supporting Safety Standards Applicable to the Water Supply and Treatment Industry - Ing. Ďurecová, PhD., MPH.

Práca na projekte IS ÚVZ

- OP EVS „Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva“
- OP II „Integrovaný systém úradov verejného zdravotníctva“.

Pracovníci odboru radiačnej ochrany sa v priebehu celého roka 2023 metodicky podieľali na príprave podkladov pre uvedené projekty a testovaním jednotlivých modulov a systematickým pripomienkovaním nedostatkov aj na realizácii uvedených projektov.

PRÍLOHY:

Tabuľka č. 1ba

Prehľad výkonov štátneho dozoru v radiačnej ochrane odboru RÚVZ Bratislava

PREHĽAD VÝKONOV	Jadrové zariadenia	Zdravotníctvo	Príemysel	Poľnohospodárstvo a veterinárna medicína	Školstvo, veda a výskum	Iné pracoviská	SPOLU
Počet inšpekcií		70	6	8	1	3	88
Počet návrhov na správne konanie ¹⁾		1					1
Počet uložených sankcií (pokuty) ²⁾		1					1
Prešetrenie chorôb z povolania							0
Prešetrenie podozrenia na prekročenie limitov ožiarenia							0
Riešenie núdzových situácií (okrem záchytov rádioaktívneho materiálu)							0
Záchyt rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu							0
Počet riešených podnetov a sťažností ³⁾		2		1			3
Počet konzultácií, odborných rokovaní, vyjadrení, usmernení, správ, hlásení a analýz		185	15	15	5	10	230
Spracovanie podkladov pre vydanie rozhodnutí podľa zákona č. 87/2018 Z. z. ⁴⁾		168	1	18			187
- Počet vydaných rozhodnutí o registrácii podľa § 25 ⁵⁾		57		7			64
- Počet vydaných povolení na vykonávanie činností vedúcich k ožiareniu podľa § 28 ⁶⁾		27	1				28
- Počet vydaných povolení na poskytovanie služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany podľa § 29 ⁷⁾							0
- Počet vydaných rozhodnutí podľa § 32 ¹⁰⁾		4					4
- Počet vydaných rozhodnutí o zastavení alebo prerušení konania ⁸⁾		7					7
Počet vydaných potvrdení o zaevidovaní oznámenej činnosti podľa § 23 ⁹⁾			6			3	9
Počet vydaných záväzných stanovísk podľa § 32 ¹⁰⁾							0
Počet uložených opatrení na odstránenie zistených nedostatkov a nariadených opatrení na zabezpečenie radiačnej ochrany podľa § 155 a § 156 ¹¹⁾							0

Poznámky:

- ¹⁾ Začaté správne konania na uloženie pokuty podľa § 159 a § 160 zákona č. 87/2018 Z.z.
- ²⁾ Počet uložených pokút podľa § 159 a § 160 zákona č. 87/2018 Z.z.
- ³⁾ Celkový počet riešených podnetov od obyvateľov a z pracovísk so zdrojmi žiarenia a sťažností
- ⁴⁾ Celkový počet spracovaných podkladov pre vydanie rozhodnutí podľa zákona č. 87/2018 Z.z.
- ⁵⁾ Celkový počet vydaných rozhodnutí o registrácii na vykonávanie činnosti vedúcej k ožiareniu a na poskytovanie služby dôležitej z hľadiska radiačnej ochrany podľa § 25 zákona č. 87/2018 Z.z. a celkový počet rozhodnutí o zmene registrácií a zrušení registrácií vydaných podľa § 27 zákona č. 87/2018 Z.z.
- ⁶⁾ Celkový počet vydaných rozhodnutí (povolení) podľa § 28 zákona č. 87/2018 Z.z. a celkový počet rozhodnutí o zmene povolení a zrušení povolení vydaných podľa § 31 zákona č. 87/2018 Z.z.
- ⁷⁾ Celkový počet vydaných rozhodnutí (povolení) podľa § 29 zákona č. 87/2018 Z.z. a celkový počet rozhodnutí o zmene povolení a zrušení povolení vydaných podľa § 31 zákona č. 87/2018 Z.z.
- ⁸⁾ Celkový počet rozhodnutí o prerušení konania alebo zastavení konania podľa § 29 alebo § 30 zákona o správnom konaní
- ⁹⁾ Celkový počet vydaných potvrdení o zaevidovaní oznámenej činnosti podľa § 23 zákona č. 87/2018 Z.z.
- ¹⁰⁾ Celkový počet vydaných záväzných stanovísk, alebo rozhodnutí podľa § 32 zákona č. 87/2018 Z.z.
- ¹¹⁾ Celkový počet uložených opatrení na odstránenie zistených nedostatkov podľa § 155 a § 156 zákona č. 87/2018 Z.z.

Tabuľka č. 1nr

Prehľad výkonov štátneho dozoru v radiačnej ochrane odboru RÚVZ Nitra

PREHEAD VÝKONOV	Jadrové zariadenia	Zdravotníctvo	Priemysel	Poľnohospodárstvo a veterinárna medicína	Školstvo, veda a výskum	Iné pracoviská	SPOLU
Počet inšpekcií	-	143	6	7	0	0	156
Počet návrhov na správne konanie ¹⁾	-	0	0	0	0	0	0
Počet uložených sankcií (pokuty) ²⁾	-	0	0	0	0	0	0
Prešetrenie chorôb z povolania	-	0	0	0	0	0	0
Prešetrenie podozrenia na prekročenie limitov ožiarovania	-	0	0	0	0	0	0
Riešenie núdzových situácií (okrem záchytovej rádioaktívneho materiálu)	-	0	0	0	0	0	0
Záchyt rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu	-	0	0	0	0	4	4
Počet riešených podnetov a sťažností ³⁾	-	0	0	0	0	0	0
Počet konzultácií, odborných rokovaní, vyjadrení, usmernení, správ, hlásení a analýz	-	515	61	19	6	6	607
Spracovanie podkladov pre vydanie rozhodnutí podľa zákona č. 87/2018 Z. z. ⁴⁾	-	0	0	0	0	0	0
- Počet vydaných rozhodnutí o registrácii podľa § 25 ⁵⁾	-	78	0	7	0	0	85
- Počet vydaných povolení na vykonávanie činností vedúcich k ožiarovaniu podľa § 28 ⁶⁾	-	21	4	0	0	0	25
- Počet vydaných povolení na poskytovanie služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany podľa § 29 ⁷⁾	-	0	0	0	0	0	0
- Počet vydaných rozhodnutí podľa § 32 ¹⁰⁾	-	0	0	0	0	0	0
- Počet vydaných rozhodnutí o zastavení alebo prerušení konania ⁸⁾	-	3	0	0	0	0	3
Počet vydaných potvrdení o zaevidovaní oznámenej činnosti podľa § 23 ⁹⁾	-	0	0	7	0	4	11
Počet vydaných záväzných stanovísk podľa § 32 ¹⁰⁾	-	0	0	0	0	0	0
Počet uložených opatrení na odstránenie zistených nedostatkov a nariadených opatrení na zabezpečenie radiačnej ochrany podľa § 155 a § 156 ¹¹⁾	-	0	0	0	0	0	0

Poznámky:

- 1) Začaté správne konania na uloženie pokuty podľa § 159 a § 160 zákona č. 87/2018 Z.z.
- 2) Počet uložených pokút podľa § 159 a § 160 zákona č. 87/2018 Z.z.
- 3) Celkový počet riešených podnetov od obyvateľov a z pracovísk so zdrojmi žiarenia a sťažností
- 4) Celkový počet spracovaných podkladov pre vydanie rozhodnutí podľa zákona č. 87/2018 Z.z.
- 5) Celkový počet vydaných rozhodnutí o registrácii na vykonávanie činností vedúcej k ožiarovaniu a na poskytovanie služby dôležitej z hľadiska radiačnej ochrany podľa § 25 zákona č. 87/2018 Z.z. a celkový počet rozhodnutí o zmene registrácií a zrušení registrácií vydaných podľa § 27 zákona č. 87/2018 Z.z.
- 6) Celkový počet vydaných rozhodnutí (povolení) podľa § 28 zákona č. 87/2018 Z.z. a celkový počet rozhodnutí o zmene povolení a zrušení povolení vydaných podľa § 31 zákona č. 87/2018 Z.z.
- 7) Celkový počet vydaných rozhodnutí (povolení) podľa § 29 zákona č. 87/2018 Z.z. a celkový počet rozhodnutí o zmene povolení a zrušení povolení vydaných podľa § 31 zákona č. 87/2018 Z.z.
- 8) Celkový počet rozhodnutí o prerušení konania alebo zastavení konania podľa § 29 alebo § 30 zákona o správnom konaní
- 9) Celkový počet vydaných potvrdení o zaevidovaní oznámenej činnosti podľa § 23 zákona č. 87/2018 Z.z.
- 10) Celkový počet vydaných záväzných stanovísk, alebo rozhodnutí podľa § 32 zákona č. 87/2018 Z.z.
- 11) Celkový počet uložených opatrení na odstránenie zistených nedostatkov podľa § 155 a § 156 zákona č. 87/2018 Z.z.

Tabuľka č. 1bb

Prehľad výkonov štátneho dozoru v radiačnej ochrane odboru RÚVZ Banská Bystrica

PREHEAD VÝKONOV	Jadrové zariadenia	Zdravotníctvo	Priemysel	Poľnohospodárstvo a veterinárna medicína	Školstvo, veda a výskum	Iné pracoviská	SPOLU
Počet inšpekcií		88	4	4		1	97
Počet návrhov na správne konanie ¹⁾							
Počet uložených sankcií (pokuty) ²⁾							
Prešetrenie chorôb z povolenia							
Prešetrenie podozrenia na prekročenie limitov ožiarenia							
Riešenie núdzových situácií (okrem záchytov rádioaktívneho materiálu)							
Záchyt rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu			4				
Počet riešených podnetov a sťažností ³⁾						2	
Počet konzultácií, odborných rokovaní, vyjadrení, usmernení, správ, hlásení a analýz		1012	147	46	24	1998	1512
Spracovanie podkladov pre vydanie rozhodnutí podľa zákona č. 87/2018 Z. z. ⁴⁾		101	4	5	1		111
- Počet vydaných rozhodnutí o registrácii podľa § 25 ⁵⁾		78		5			83
- Počet vydaných povolení na vykonávanie činností vedúcich k ožiareniu podľa § 28 ⁶⁾		19	3		1		23
- Počet vydaných povolení na poskytovanie služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany podľa § 29 ⁷⁾							
- Počet vydaných rozhodnutí podľa § 32 ¹⁰⁾		1	1			1	3
- Počet vydaných rozhodnutí o zastavení alebo prerušení konania ⁸⁾		3					3
Počet vydaných potvrdení o zaevidovaní oznámenej činnosti podľa § 23 ⁹⁾			8			5	13
Počet vydaných záväzných stanovísk podľa § 32 ¹⁰⁾							
Počet uložených opatrení na odstránenie zistených nedostatkov a nariadených opatrení na zabezpečenie radiačnej ochrany podľa § 155 a § 156 ¹¹⁾							

Poznámky:

- 1) Začaté správne konania na uloženie pokuty podľa § 159 a § 160 zákona č. 87/2018 Z.z.
- 2) Počet uložených pokút podľa § 159 a § 160 zákona č. 87/2018 Z.z.
- 3) Celkový počet riešených podnetov od obyvateľov a z pracovísk so zdrojmi žiarenia a sťažností
- 4) Celkový počet spracovaných podkladov pre vydanie rozhodnutí podľa zákona č. 87/2018 Z.z.
- 5) Celkový počet vydaných rozhodnutí o registrácii na vykonávanie činností vedúcej k ožiareniu a na poskytovanie služby dôležitej z hľadiska radiačnej ochrany podľa § 25 zákona č. 87/2018 Z.z. a celkový počet rozhodnutí o zmene registrácií a zrušení registrácií vydaných podľa § 27 zákona č. 87/2018 Z.z.
- 6) Celkový počet vydaných rozhodnutí (povolení) podľa § 28 zákona č. 87/2018 Z.z. a celkový počet rozhodnutí o zmene povolení a zrušení povolení vydaných podľa § 31 zákona č. 87/2018 Z.z.
- 7) Celkový počet vydaných rozhodnutí (povolení) podľa § 29 zákona č. 87/2018 Z.z. a celkový počet rozhodnutí o zmene povolení a zrušení povolení vydaných podľa § 31 zákona č. 87/2018 Z.z.
- 8) Celkový počet rozhodnutí o prerušení konania alebo zastavení konania podľa § 29 alebo § 30 zákona o správnom konaní
- 9) Celkový počet vydaných potvrdení o zaevidovaní oznámenej činnosti podľa § 23 zákona č. 87/2018 Z.z.
- 10) Celkový počet vydaných záväzných stanovísk, alebo rozhodnutí podľa § 32 zákona č. 87/2018 Z.z.
- 11) Celkový počet uložených opatrení na odstránenie zistených nedostatkov podľa § 155 a § 156 zákona č. 87/2018 Z.z.

Tabuľka č. 1ke

Prehľad výkonov štátneho dozoru v radiačnej ochrane odboru RÚVZ Košice

PREHĽAD VÝKONOV	Jadrové zariadenia	Zdravotníctvo	Priemysel	Pôdohospodárstvo a veterinárna medicína	Školstvo, veda a výskum	Iné pracoviská	SPOLU
Počet inšpekcií	-	211	31	8	-	44	294
Počet návrhov na správne konanie ¹⁾	-	-	-	-	-	-	-
Počet uložených sankcií (pokuty) ²⁾	-	-	-	-	-	-	-
Prešetrenie chorôb z povolania	-	-	-	-	-	-	-
Prešetrenie podozrenia na prekročenie limitov ožiarenia	-	8	-	-	-	-	8
Prešetrenie núdzových situácií (okrem záchytovej rádioaktívneho materiálu)	-	-	-	-	-	-	-
Záchyt rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu	-	-	3	-	-	3	6
Počet riešených podnetov a sťažností ³⁾	-	-	-	-	-	-	-
Počet konzultácií, odborných rokovaní, vyjadrení, usmernení, správ, hlásení a analýz	-	331	38	18	3	32	422
Spracovanie podkladov pre vydanie rozhodnutí podľa zákona č. 87/2018 Z.z. ⁴⁾	-	209	8	8	-	6	231
- Počet vydaných rozhodnutí o registrácii podľa § 25 ⁵⁾	-	154	-	8	-	1	163
- Počet vydaných povolení na vykonávanie činností vedúcich k ožiareniu podľa § 28 ⁶⁾	-	51	7	-	-	5	63
- Počet vydaných povolení na poskytovanie služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany podľa § 29 ⁷⁾	-	-	-	-	-	-	-
- Počet vydaných rozhodnutí podľa § 32 ¹⁰⁾	-	-	-	-	-	-	-
- Počet vydaných rozhodnutí o zastavení alebo prerušení konania ⁸⁾	-	4	1	-	-	-	5
Počet vydaných potvrdení o zaevidovaní oznámenej činnosti podľa § 23 ⁹⁾	-	-	21	-	-	5	26
Počet vydaných záväzných stanovísk podľa § 32 ¹⁰⁾	-	-	-	-	-	-	-
Počet uložených opatrení na odstránenie zistených nedostatkov a nariadených opatrení na zabezpečenie radiačnej ochrany podľa § 155 a § 156 ¹¹⁾	-	-	-	-	-	-	-

Poznámky:

- ¹⁾ Začaté správne konania na uloženie pokuty podľa § 159 a § 160 zákona č. 87/2018 Z.z.
- ²⁾ Počet uložených pokút podľa § 159 a § 160 zákona č. 87/2018 Z.z.
- ³⁾ Celkový počet riešených podnetov od obyvateľov a z pracovísk so zdrojmi žiarenia a sťažností
- ⁴⁾ Celkový počet spracovaných podkladov pre vydanie rozhodnutí podľa zákona č. 87/2018 Z.z.
- ⁵⁾ Celkový počet vydaných rozhodnutí o registrácii na vykonávanie činnosti vedúcej k ožiareniu a na poskytovanie služby dôležitej z hľadiska radiačnej ochrany podľa § 25 zákona č. 87/2018 Z.z. a celkový počet rozhodnutí o zmene registrácií a zrušení registrácií vydaných podľa § 27 zákona č. 87/2018 Z.z.
- ⁶⁾ Celkový počet vydaných rozhodnutí (povolení) podľa § 28 zákona č. 87/2018 Z.z. a celkový počet rozhodnutí o zmene povolení a zrušení povolení vydaných podľa § 31 zákona č. 87/2018 Z.z.
- ⁷⁾ Celkový počet vydaných rozhodnutí (povolení) podľa § 29 zákona č. 87/2018 Z.z. a celkový počet rozhodnutí o zmene povolení a zrušení povolení vydaných podľa § 31 zákona č. 87/2018 Z.z.
- ⁸⁾ Celkový počet rozhodnutí o prerušení konania alebo zastavení konania podľa § 29 alebo § 30 zákona o správnom konaní
- ⁹⁾ Celkový počet vydaných potvrdení o zaevidovaní oznámenej činnosti podľa § 23 zákona č. 87/2018 Z.z.
- ¹⁰⁾ Celkový počet vydaných záväzných stanovísk, alebo rozhodnutí podľa § 32 zákona č. 87/2018 Z.z.
- ¹¹⁾ Celkový počet uložených opatrení na odstránenie zistených nedostatkov podľa § 155 a § 156 zákona č. 87/2018 Z.z.

Prehľad o počte používaných zdrojov ionizujúceho žiarenia

Tabuľka č. 2ba

Prehľad počtu röntgenových prístrojov: Bratislavský kraj

OKRES	RTG prístroje v zdravotníctve												Veterinárne RTG prístroje	Technické RTG prístroje						SPOLU
	Zubné RTG prístroje			Skiagrafia	Skiaskopia	Mamografia	Pojazdné RTG	CT *	Angiografia	Kostná denzitometria	Intervenčná rádiológia	Iné nešpecifikované		Stacionárne **	Prenosné **	Mikroštruktúrálné	Pre kontrolu batožín	Pre spektrometriu	Iné nešpecifikované	
	Intraorálne	Panoramatické	CB CT																	
Bratislava I	94	22	7	10	3	9	12	9	2	1	1		4		1		4	6	1	186
Bratislava II	133	33	10	14	0	3	21	3		3			7	5	12			4		248
Bratislava III	62	11	6	28	5	5	32	8	6	1	2	1	9	1						177
Bratislava IV	83	17	10	7	0	3	11	6	4		1		11	1		5		12		171
Bratislava V	67	18	4	10	4	6	20	3	4	3			5							144
Pezinok	29	10	1	3		1				1			4						1	50
Malacky	20	10		2		1	2	1					4							40
Senec	31	11	2	2									8	1				1	2	58
SPOLU	519	132	40	76	12	28	98	30	16	9	4	1	52	8	13	5	4	23	4	1074

Poznámky:

*) CT prístroje používané v diagnostike (neuvádzať CT, ktoré sú súčasťou SPECT/CT alebo PET/CT v nukleárnej medicíne),

***) RTG prístroje pre defektoskopiu

Tabuľka č. 2nr

Prehľad počtu röntgenových prístrojov: Nitriansky kraj

OKRES	RTG prístroje v zdravotníctve												Veterinárne RTG prístroje	Technické RTG prístroje						SPOLU
	Zubné RTG prístroje			Skiagrafia	Skiaskopia	Mamografia	Pojazdné RTG	CT *	Angiografia	Kostná denzitometria	Intervenčná rádiológia	Iné nešpecifikované		Stacionárne **	Prenosné **	Mikroštruktúrálné	Pre kontrolu batožín	Pre spektrometriu	Iné nešpecifikované	
	Intraorálne	Panoramatické	CB CT																	
Komárno	26	11	1	4	0	2	3	1	0	1	0	0	1	0	1	0	0	1	5	57
Levice	31	13	3	7	0	2	2	3	0	2	0	0	7	6	14	0	1	8	0	99
Nitra	58	19	6	9	2	2	27	4	1	4	4	0	9	0	0	14	2	5	0	166
Nové Zámky	34	11	3	5	1	3	9	1	0	4	0	0	5	0	0	0	0	3	0	79
Šaľa	9	2	2	2	0	1	0	0	0	2	0	0	1	0	1	1	0	2	0	23
Topoľčany	18	4	2	3	0	2	3	1	0	2	0	0	4	0	0	0	0	0	0	39
Zlaté Moravce	3	1	2	1	0	0	2	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	12
SPOLU	179	61	19	31	3	12	46	10	1	16	4	0	28	6	16	17	1	20	5	475

Poznámky:

*) CT prístroje používané v diagnostike (neuvádzať CT, ktoré sú súčasťou SPECT/CT alebo PET/CT v nukleárnej medicíne),

***) RTG prístroje pre defektoskopiu

Prehľad počtu röntgenových prístrojov: Trenčiansky kraj

OKRES	RTG prístroje v zdravotníctve												Veterinárne RTG prístroje	Technické RTG prístroje						SPOLU	
	Zubné RTG prístroje			Skiografia	Skiaskopia	Mamografia	Pojazdné RTG	CT *	Angiografia	Kostná denzitometria	Intervenčná rádiológia	Iné nešpecifikované		Stacionárne **	Prenosné **	Mikroštruktúrne	Pre kontrolu batožín	Pre spektrometriu	Iné nešpecifikované		
	Intraorálne	Panoramatické	CB CT																		
Bánovce nad Bebravou	7	3	0	1	1	0	0	1	0	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	16
Ilava	27	6	1	9	1	3	2	0	0	0	0	0	1	9	0	1	2	9	0	0	71
Myjava	15	3	2	3	2	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	32
Nové Mesto nad Váhom	37	9	5	3	0	1	0	1	0	1	0	0	2	3	0	0	0	1	0	0	63
Partizánske	15	7	2	3	0	0	1	0	0	1	0	0	4	0	0	0	0	1	0	0	34
Považská Bystrica	29	8	0	4	0	1	4	1	0	1	0	0	2	2	0	0	0	9	0	0	61
Prievidza	63	12	3	14	4	2	7	2	0	2	0	0	3	1	1	0	0	1	0	0	115
Púchov	29	7	1	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	3	0	0	0	1	0	0	44
Trenčín	86	19	6	4	0	3	1	2	0	2	0	0	12	1	0	5	0	7	0	0	148
SPOLU	308	74	20	42	8	12	16	8	0	10	0	0	27	20	1	6	2	30	0	0	584

Poznámky:

*) CT prístroje používané v diagnostike (neuvádzať CT, ktoré sú súčasťou SPECT/CT alebo PET/CT v nukleárnej medicíne),

***) RTG prístroje pre defektoskopiu

Prehľad počtu röntgenových prístrojov: Trnavský kraj

OKRES	RTG prístroje v zdravotníctve												Veterinárne RTG prístroje	Technické RTG prístroje						SPOLU
	Zubné RTG prístroje			Skiografia	Skiaskopia	Mamografia	Pojazdné RTG	CT *	Angiografia	Kostná denzitometria	Intervenčná rádiológia	Iné nešpecifikované		Stacionárne **	Prenosné **	Mikroštruktúrne	Pre kontrolu batožín	Pre spektrometriu	Iné nešpecifikované	
	Intraorálne	Panoramatické	CB CT																	
Dunajská Streda	47	20	4	9	4	3	8	2	0	1	0	0	9	0	0	0	0	0	0	107
Galanta	33	12	2	8	3	3	7	2	0	0	0	0	5	4	1	0	2	2	0	84
Hlohovec	22	7	2	4	0	1	0	2	0	0	0	0	1	3	0	1	4	0	0	47
Piešťany	30	11	2	6	4	2	5	1	0	1	0	0	5	23	0	2	1	4	0	97
Senica	19	5	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	3	0	0	0	0	0	0	29
Skalica	25	7	1	3	2	1	5	1	0	0	0	0	2	0	0	1	0	2	0	50
Trnava	86	16	7	5	3	3	10	5	1	0	0	0	3	1	3	1	2	7	0	153
SPOLU	262	78	18	36	16	13	35	13	1	3	0	0	28	31	4	5	9	15	0	567

Poznámky:

*) CT prístroje používané v diagnostike (neuvádzať CT, ktoré sú súčasťou SPECT/CT alebo PET/CT v nukleárnej medicíne),

**) RTG prístroje pre defektoskopiu

Tabuľka č. 2bb

Prehľad počtu röntgenových prístrojov: Banskobystrický kraj

OKRES	RTG prístroje v zdravotníctve												Veterinárne RTG prístroje	Technické RTG prístroje						SPOLU
	Zubné RTG prístroje			Skiagrafia	Skiaskopia	Mamografia	Pojazdné RTG	CT	Angiografia	Kostná denzitometria	Intervenčná rádiológia	Iné nešpecifikované		Stacionárne	Prenosné	Mikroštruktúrálné	Pre kontrolu batožín	Pre spektrometriu	Iné nešpecifikované	
	Intraorálne	Panoramatické	CBCT																	
Banská Bystrica	64	20	3	15	2	6	16	5	5	4	27		5	4		2	3	10		191
Banská Štiavnica	5	4		1									1							11
Brezno	18	4	1	2		1	1	1			1		3		3	1		7		43
Detva	6	2		1									1							10
Krupina	2	1		1									1					1		6
Lučenec	17	5		3		2	1	2		2	3		3				1	2		41
Poltár	4	1		1																6
Revúca	7	1		2				1			1							3		15
Rimavská Sobota	26	9	2	4	1	2	4	1		2	1		3			1		1		57
Veľký Krtíš	5	3	1	2			1	1		1	1		1							16
Zvolen	36	13	3	4		1		2		2	2		8	3	2	2	2	2		82
Žarnovica	10	2	2	2									1	4				4		25
Žiar nad Hronom	18	3		3		1	1	1			2		3	10	1	4		8		55
SPOLU	218	68	12	41	3	13	24	14	5	11	38	0	30	21	6	10	6	38	0	558

Prehľad počtu röntgenových prístrojov. Žilinský kraj

OKRES	RTG prístroje v zdravotníctve												Veterinárne RTG prístroje	Technické RTG prístroje						SPOLU
	Zubné RTG prístroje			Skiagrafia	Skiaskopia	Mamografia	Pojazdné RTG	CT	Angiografia	Kostná denzitometria	Intervenčná rádiológia	Iné nešpecifikované		Stacionárne	Prenosné	Mikroštruktúrálné	Pre kontrolu batožín	Pre spektrometriu	Iné nešpecifikované	
	Intraorálne	Panoramatické	CBCT																	
Bytča	5	3		2									1				2		13	
Čadca	33	12	1	4		1	1	1		1	3		5						62	
Dolný Kubín	17	4	1	2		2	2	2		2	2		2				5		41	
Kysucké Nové Mesto	10	3	1	1									1				5		21	
Liptovský Mikuláš	45	9		7		2	4	2		1	7		2	1	1				81	
Martin	38	10	3	8	1	4	8	4	2	2	7		7		7	1	7		109	
Námestovo	28	10		2						1			1	4			1		47	
Ružomberok	30	8	1							2			5			1	6		53	
Turčianske Teplice	5	2		1									1						9	
Tvrdošín	20	8	1	4		1	2	1			2			4			2		45	
Žilina	121	23	7	8	1	4	5	3	1	3	14		7		6	4	16		223	
SPOLU	352	92	15	39	2	14	22	13	3	12	35	0	32	9	13	1	6	44	0	704

Tabuľka č. 2ke

Prehľad počtu röntgenových prístrojov: Košický kraj

OKRES	Zdravotnícke RTG prístroje												Veterinárne RTG prístroje	Technické RTG prístroje						SPOLU
	Zubné RTG prístroje			Skiagrafia	Skioskopia	Mamografia	Pojazdné RTG	CT *	Angiografia	Kostná denzitometria	Intervenčná rádiológia	Iné nespecifikované		Stacionárne **	Prenosné **	Mikroštruktúrálné	Pre kontrolu batožín	Pre spektrometer	Iné nespecifikované	
	Intraorálne	Panoramatické	CB CT																	
Gelnica	2	1	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-	7
Košice – mesto	160	42	3	25	4	6	37	8	11	9	1	-	17	9	3	13	5	12	1	366
Košice – okolie	19	4	-	1	1	1	-	-	-	1	-	-	1	-	1	5	-	2	3	39
Michalovce	38	10	-	6	-	1	1	3	1	1	6	-	2	-	-	-	-	1	1	71
Rožňava	13	4	-	2	-	1	2	1	-	1	3	-	1	-	-	-	-	2	-	30
Sobrance	10	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14
Spišská Nová Ves	32	12	-	7	1	1	1	2	-	2	1	-	2	-	-	-	-	3	1	65
Trebišov	21	11	-	3	-	2	2	3	-	2	7	-	3	-	-	-	-	-	-	55
SPOLU	295	87	3	47	6	12	43	17	12	17	18	-	27	9	4	18	5	21	6	647

Poznámky:

*) CT prístroje používané v diagnostike (neuvádzať CT, ktoré sú súčasťou SPCT/CT alebo PET/CT v nukleárnej medicíne),

**) RTG prístroje pre defektoskopiu

Prehľad počtu röntgenových prístrojov: Prešovský kraj

OKRES	Zdravotnícke RTG prístroje												Veterinárne RTG prístroje	Technické RTG prístroje						SPOLU
	Zubné RTG prístroje			Skiagrafia	Skiaskopia	Mamografia	Pojazdné RTG	CT *	Angiografia,	Kostná denzitometra	Intervenčná rádiológia	Iné nešpecifikované		Stacionárne **	Prenosné **	Mikroštruktúrálny	Pre kontrolu batožín	Pre spektrometriu	Iné nešpecifikované	
	Intraorálne	Panoramatické	CB CT																	
Bardejov	31	8	-	2	-	1	2	1	-	2	3	-	2	-	-	1	-	2	-	55
Humenné	23	9	-	5	1	2	2	2	-	1	2	-	3	1	-	-	-	-	-	51
Kežmarok	13	6	-	2	-	-	1	-	-	-	1	-	1	1	-	3	-	-	-	28
Levoča	7	2	-	2	1	1	1	1	-	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	18
Medzilaborce	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
Poprad	72	26	-	9	3	2	3	4	1	2	3	3	4	-	4	-	1	-	1	138
Prešov	112	39	-	11	1	4	3	5	2	3	7	-	6	-	-	12	1	1	-	207
Sabinov	9	2	-	3	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	18
Snina	13	4	-	2	-	1	1	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	24
Stará Ľubovňa	17	6	-	1	-	1	1	1	-	1	1	-	2	-	-	2	-	-	-	33
Stropkov	6	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
Svidník	6	3	-	3	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	14
Vranov nad Topľou	27	9	-	3	-	1	2	1	-	1	5	-	1	-	-	-	-	-	-	50
SPOLU	338	115	-	46	7	14	16	16	3	13	26	3	19	2	5	18	4	3	1	649

Poznámky:

*) CT prístroje používané v diagnostike (neuvádzať CT, ktoré sú súčasťou SPCT/CT alebo PET/CT v nukleárnej medicíne),

**) RTG prístroje pre defektoskopiu

Tabuľka č. 3ba

Prehľad počtu zariadení so zdrojmi ionizujúceho žiarenia používaných v radiačnej onkológii a nukleárnej medicíne v Bratislavskom kraji

OKRES	Radičná onkológia						Nukleárna medicína		SPOLU
	Rtg prístroje pre rádioterapiu	Lineárne urýchľovače pre rádioterapiu	Ožarovače pre externú rádioterapiu	Ožarovače pre brachyterapiu	CT simulátory pre plánovanie rádioterapie	RTG simulátory pre plánovanie rádioterapie	SPECT/CT prístroje	PET/CT prístroje	
Bratislava I	1	2		1	2		1	2	9
Bratislava II									
Bratislava III	1	3		1		3			8
Bratislava IV	1	2		1	1	1	1	1	8
Bratislava V									
Pezinok									
Malacky									
Senec									
SPOLU	3	7		3	3	4	2	3	25

Tabuľka č. 3nr

Prehľad počtu zariadení so zdrojmi ionizujúceho žiarenia používaných v radiačnej onkológii a nukleárnej medicíne v Nitrianskom kraji

OKRES	Radiačná onkológia						Nukleárna medicína		SPOLU
	Rtg prístroje pre rádioterapiu	Lineárne urýchľovače pre rádioterapiu	Ožarovače pre externú rádioterapiu	Ožarovače pre brachyterapiu	CT simulátory pre plánovanie rádioterapie	RTG simulátory pre plánovanie rádioterapie	SPECT/CT prístroje	PET/CT prístroje	
Komárno	0	1	0	0	1	0	0	0	2
Levice	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nitra	0	3	1	1	1	0	1	2	9
Nové Zámky	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Šaľa	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Topoľčany	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zlaté Moravce	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SPOLU	0	4	1	1	2	0	1	2	11

Pozn: Subjekt v okrese Nitra má ešte jednu SPECT kameru bez CT

Prehľad počtu zariadení so zdrojmi ionizujúceho žiarenia používaných v radiačnej onkológii a nukleárnej medicíne v Trenčianskom kraji

OKRES	Radiačná onkológia						Nukleárna medicína		SPOLU
	Rtg prístroje pre rádioterapiu	Lineárne urýchľovače pre rádioterapiu	Ožarovače pre externú rádioterapiu	Ožarovače pre brachyterapiu	CT simulátory pre plánovanie rádioterapie	RTG simulátory pre plánovanie rádioterapie	SPECT/CT prístroje	PET/CT prístroje	
Bánovce nad Bebravou	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ilava	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Myjava	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nové Mesto nad Váhom	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Partizánske	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Považská Bystrica	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prievidza	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Púchov	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Trenčín	1	2	0	1	0	0	0	0	4
SPOLU	1	2	0	1	0	0	0	0	4

Prehľad počtu zariadení so zdrojmi ionizujúceho žiarenia používaných v radiačnej onkológii a nukleárnej medicíne v Trnavskom kraji

OKRES	Radiačná onkológia						Nukleárna medicína		SPOLU
	Rtg prístroje pre rádioterapiu	Lineárne urýchľovače pre rádioterapiu	Ožarovače pre externú rádioterapiu	Ožarovače pre brachyterapiu	CT simulátory pre plánovanie rádioterapie	RTG simulátory pre plánovanie rádioterapie	SPECT/CT prístroje	PET/CT prístroje	
Dunajská Streda	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Galanta	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hlohovec	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Piešťany	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Senica	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skalica	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Trnava	0	0	0	0	0	0	1	0	1
SPOLU	0	0	0	0	0	0	1	0	1

Tabuľka č. 3bb

Prehľad počtu zariadení so zdrojmi ionizujúceho žiarenia používaných v radiačnej onkológii a nukleárnej medicíne v Banskobystrickom kraji

OKRES	Radičná onkológia						Nukleárna medicína		SPOLU
	Rtg prístroje pre rádioterapiu	Lineárne urýchľovače	Ožarovače pre externú rádioterapiu	Ožarovače pre brachyterapiu	CT simulátory pre plánovanie terapie	RTG simulátory pre plánovanie terapie	SPECT/CT prístroje	PET/CT prístroje	
Banská Bystrica		2		1	1		1	1	6
Banská Štiavnica									0
Brezno									0
Detva									0
Krupina									0
Lučenec	1		1						2
Poltár									0
Revúca									0
Rimavská Sobota	1	1				1			3
Veľký Krtíš									0
Zvolen									0
Žarnovica									0
Žiar nad Hronom									0
SPOLU	2	3	1	1	1	1	1	1	11

Prehľad počtu zariadení so zdrojmi ionizujúceho žiarenia používaných v radiačnej onkológii a nukleárnej medicíne v Žilinskom kraji

OKRES	Radičná onkológia						Nukleárna medicína		SPOLU
	Rtg prístroje pre rádioterapiu	Lineárne urýchľovače	Ožarovače pre externú rádioterapiu	Ožarovače pre brachyterapiu	CT simulátory pre plánovanie terapie	RTG simulátory pre plánovanie terapie	SPECT/CT prístroje	PET/CT prístroje	
Bytča									0
Čadca									0
Dolný Kubín									0
Kysucké Nové Mesto									0
Liptovský Mikuláš									0
Martin	1	2			1	1			5
Námestovo									0
Ružomberok								1	1
Turčianske Teplice									0
Tvrdošín									0
Žilina	1	2			1				4
SPOLU	2	4	0	0	2	1	0	1	10

Tabuľka č. 3ke

Prehľad počtu zariadení so zdrojmi ionizujúceho žiarenia používaných v radiačnej onkológii a nukleárnej medicíne v Košickom kraji

OKRES	Radičná onkológia						Nukleárna medicína		SPOLU
	Rtg prístroje re rádioterapiu	Lineárne urýchľovače pre rádioterapiu	Ožarovače pre externú rádioterapiu	Ožarovače pre brachyterapiu	CT simulátory pre plánovanie terapie	Rtg simulátory pre plánovanie terapie	SPECT/CT prístroje	PET/CT zariadenia	
Gelnica	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Košice – mesto	1	3	-	1	2	4	1	1	13
Košice – okolie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Michalovce	-	1	-	-	-	-	1	-	2
Rožňava	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sobrance	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Spišská Nová Ves	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trebišov	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SPOLU	1	4	-	1	2	4	2	1	15

Prehľad počtu zariadení so zdrojmi ionizujúceho žiarenia používaných v radiačnej onkológii a nukleárnej medicíne v Prešovskom kraji

OKRES	Radičná onkológia						Nukleárna medicína		SPOLU
	Rtg prístroje re rádioterapiu	Lineárne urýchľovače pre rádioterapiu	Ožarovače pre externú rádioterapiu	Ožarovače pre brachyterapiu	CT simulátory pre plánovanie terapie	Rtg simulátory pre plánovanie terapie	SPECT/CT prístroje	PET/CT zariadenia	
Bardejov	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Humenné	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kežmarok	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Levoča	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Medzilaborce	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poprad	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Prešov	1	2	-	-	1	-	-	-	4
Sabinov	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Snina	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stará Ľubovňa	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stropkov	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Svidník	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vranov nad Topľou	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SPOLU	1	2	-	-	1	-	1	-	5

Tabuľka č. 4ba

Prehľad počtu uzavretých žiaričov, podľa účelu používania v Bratislavskom kraji

OKRES	Zdravotníctvo			Defektoskopia	Priemysel, školstvo, veda, výskum, veterina a iné							SPOLU
	Externá rádioterapia	Brachyterapia	Iné používanie *		Technické ožarovacie zariadenia	Indikačné zariadenia **	Meracie zariadenia ***	Laboratórne prístroje	Karotážne práce ****	Kalibračné žiariče, etalóny a pod.	Iné používanie	
Bratislava I		1	14			4	1		20		40	
Bratislava II			1	30		64	12		6		136	
Bratislava III		1	3			3			82	1	90	
Bratislava IV		1	6		34		2		123	1	167	
Bratislava V				3						3	6	
Pezinok						8					8	
Malacky												
Senec						5	1				6	
SPOLU		3	24	33	34	77	15		231	5	453	

Poznámky:

* Napr. ožarovače krvi

** Počet uzavretých žiaričov používaných ako súčasť priemyselných indikačných zariadení – hladinometry, hustometry, hrúbkomery

*** Počet uzavretých žiaričov používaných ako súčasť zariadení na meranie hustoty a vlhkosti (napr. betónových zmien, zeminy a pod.) – radiačné hutnometry (napr. typu TROXLER a pod.)

**** Počet uzavretých žiaričov používaných ako súčasť zariadení a súprav pri karotážnych prácach vo vrtoch

Tabuľka č. 4nr

Prehľad počtu uzavretých žiaričov, podľa účelu používania v Nitrianskom kraji

OKRES	Zdravotníctvo			Priemysel, školstvo, veda, výskum, veterina a iné								SPOLU
	Externá rádioterapia	Brachyterapia	Iné používanie *	Defektoskopia	Technické ožarovacie zariadenia	Indikačné zariadenia **	Meracie zariadenia ***	Laboratórne prístroje	Karotážne práce ****	Kalibračné žiariče, etalóny a pod.	Iné používanie	
Komárno	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
Levice	0	0	0	5	0	5	0	0	0	0	0	10
Nitra	1	1	11	0	0	1	4	0	0	0	0	18
Nové Zámky	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	4
Šaľa	0	0	0	1	0	29	0	0	0	0	0	30
Topoľčany	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zlaté Moravce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SPOLU	1	1	11	6	0	39	4	0	0	0	2	64

Poznámky:

* Napr. ožarovače krvi

** Počet uzavretých žiaričov používaných ako súčasť priemyselných indikačných zariadení – hladinometry, hustometry, hrúbkomery

*** Počet uzavretých žiaričov používaných ako súčasť zariadení na meranie hustoty a vlhkosti (napr. betónových zmení, zeminy a pod.) – radiačné hutnomery (napr. typu TROXLER a pod.)

**** Počet uzavretých žiaričov používaných ako súčasť zariadení a súprav pri karotážnych prácach vo vrtoch

Prehľad počtu uzavretých žiaričov, podľa účelu používania v Trenčianskom kraji

OKRES	Zdravotníctvo			Priemysel, školstvo, veda, výskum, veterina a iné								SPOLU
	Externá rádioterapia	Brachyterapia	Iné používanie *	Defektoskopia	Technické ožarovacie zariadenia	Indikačné zariadenia **	Meracie zariadenia ***	Laboratórne prístroje	Karotážne práce ****	Kalibračné žiariče, etalóny a pod.	Iné používanie	
Bánovce nad Bebravou	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ilava	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	3
Myjava	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nové Mesto nad Váhom	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Partizánske	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Považská Bystrica	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prievidza	0	0	0	0	0	14	6	0	0	0	0	20
Púchov	0	0	0	0	0	9	0	0	0	0	0	9
Trenčín	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2
SPOLU	0	1	0	0	0	24	7	0	3	0	0	35

Poznámky:

* Napr. ožarovače krvi

** Počet uzavretých žiaričov používaných ako súčasť priemyselných indikačných zariadení – hladinometry, hustometry, hrúbkomery

* ** Počet uzavretých žiaričov používaných ako súčasť zariadení na meranie hustoty a vlhkosti (napr. betónových zmien, zeminy a pod.) – radiačné hustometry (napr. typu TROXLER a pod.)

**** Počet uzavretých žiaričov používaných ako súčasť zariadení a súprav pri karotážnych prácach vo vrtoch

Prehľad počtu uzavretých žiaričov, podľa účelu používania v Trnavskom kraji

OKRES	Zdravotníctvo			Priemysel, školstvo, veda, výskum, veterina a iné								SPOLU
	Externá rádioterapia	Brachyterapia	Iné používanie *	Defektoskopia	Technické ožarovacie zariadenia	Indikačné zariadenia **	Meracie zariadenia ***	Laboratórne prístroje	Karotážne práce ****	Kalibračné žiariče, etalóny a pod.	Iné používanie	
Dunajská Streda	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Galanta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hlohovec	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Piešťany	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Senica	0	0	0	7	0	1	0	0	0	0	0	8
Skalica	0	0	0	1	0	3	0	0	0	0	0	4
Trnava	0	0	0	7	0	7	1	0	0	0	0	15
SPOLU	0	0	0	8	0	11	2	0	0	0	0	28

Poznámky:

* Napr. ožarovače krvi

** Počet uzavretých žiaričov používaných ako súčasť priemyselných indikačných zariadení – hladinometry, hustometry, hrúbkomery

*** Počet uzavretých žiaričov používaných ako súčasť zariadení na meranie hustoty a vlhkosti (napr. betónových zmien, zeminy a pod.) – radiačné hutnomery (napr. typu TROXLER a pod.)

**** Počet uzavretých žiaričov používaných ako súčasť zariadení a súprav pri karotážnych prácach vo vrtoch

Tabuľka č. 4bb

Prehľad počtu uzavretých žiaričov, podľa účelu používania v Banskobystrickom kraji

OKRES	Zdravotníctvo			Priemysel, školstvo, veda, výskum, veterina a iné								SPOLU
	Externá rádioterapia	Brachyterapia	Iné používanie	Defektoskopia	Technické ožarovacie zariadenia	Indikačné zariadenia	Meracie zariadenia	Laboratórne prístroje	Karotážne práce	Kalibračné žiariče, etalóny a pod.	Iné používanie	
Banská Bystrica		1	11			1						13
Banská Štiavnica												0
Brezno				2		15	1					18
Detva												0
Krupina												0
Lučenec	1											1
Poltár												0
Revúca						1						1
Rimavská Sobota			74									74
Veľký Krtíš												0
Zvolen							3			4		7
Žarnovica						1						1
Žiar nad Hronom						1						1
SPOLU	1	1	85	2	0	19	4	0	0	4	0	116

POZNÁMKA: Údaje nezahŕňajú počty etalónov na výskumných a laboratórnych pracoviskách

Tabuľka č. 4bb

Prehľad počtu uzavretých žiaričov, podľa účelu používania v Žilinskom kraji

OKRES	Zdravotníctvo			Priemysel, školstvo, veda, výskum, veterina a iné								SPOLU
	Externá rádioterapia	Brachyterapia	Iné používanie	Defektoskopia	Technické ožarovacie zariadenia	Indikačné zariadenia	Meracie zariadenia	Laboratórne prístroje	Karotážne práce	Kalibračné žiariče, etalóny a pod.	Iné používanie	
Bytča										1		1
Čadca												0
Dolný Kubín							4					4
Kysucké Nové Mesto												0
Liptovský Mikuláš												0
Martin				7		2						9
Námestovo										2		2
Ružomberok			6			26	1					33
Turčianske Teplice												0
Tvrdošín												0
Žilina				10		1	5	1			2	19
SPOLU	0	0	6	17	0	29	10	1	0	3	2	68

Tabuľka č. 4ke

Prehľad počtu uzavretých žiaričov, podľa účelu používania v Košickom kraji

OKRES	Zdravotníctvo				Priemysel, školstvo, veda, výskum, veterina a iné							SPOLU
	Externá rádioterapia	Brachyterapia	Iné používanie *	Defektoskopia	Technické ožarovacie zariadenia	Indikačné zariadenia **	Meracie zariadenia ***	Laboratórne prístroje	Karotážne práce ****	Kalibračné žiariče, etalóny a pod.	Iné zariadenia	
Gelnica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Košice – mesto	-	1	-	7	12	83	12	1	-	-	-	116
Košice – okolie	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2
Michalovce	-	-	-	-	-	9	-	-	1	-	1	11
Rožňava	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2
Sobrance	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Spišská Nová Ves	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Trebišov	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SPOLU	-	1	-	7	12	94	14	2	1	-	1	132

Poznámky:

- * Napr. kalibračné žiariče, kontrolné žiariče a pod.
- ** Počet uzavretých rádioaktívnych žiaričov používaných ako súčasť priemyselných indikačných zariadení – hladinometry, hustometry, hrúbkomery
- * ** Počet uzavretých rádioaktívnych žiaričov používaných ako súčasť zariadení na meranie hustoty a vlhkosti (napr. betónových zmien, zeminy a pod.) – radiačné hutnomery (napr. typu TROXLER a pod.)
- **** Počet uzavretých rádioaktívnych žiaričov používaných ako súčasť zariadení a súprav pri karotážnych prácach vo vrtoch

Prehľad počtu uzavretých žiaričov, podľa účelu používania v Prešovskom kraji

OKRES	Zdravotníctvo				Priemysel, školstvo, veda, výskum, veterina a iné							SPOLU
	Externá rádioterapia	Brachyterapia	Iné používanie *	Defektoskopia	Technické ožarovacie zariadenia	Indikačné zariadenia **	Meracie zariadenia ***	Laboratórne prístroje	Karotážne práce ****	Kalibračné žiariče, etalóny a pod.	Iné zariadenia	
Bardejov	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	5
Humenné	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2
Kežmarok	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Levoča	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Medzilaborce	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poprad	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	7
Prešov	-	-	-	-	-	4	-	1	-	-	2	7
Sabinov	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Snina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stará Ľubovňa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stropkov	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Svidník	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vranov nad Topľou	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2
SPOLU	-	-	-	2	-	13	-	1	-	5	2	23

Poznámky:

- * Napr. kalibračné žiariče, kontrolné žiariče a pod.
- ** Počet uzavretých rádioaktívnych žiaričov používaných ako súčasť priemyselných indikačných zariadení – hladinomery, hustomery, hrúbkomery
- *** Počet uzavretých rádioaktívnych žiaričov používaných ako súčasť zariadení na meranie hustoty a vlhkosti (napr. betónových zmení, zeminy a pod.) – radiačné hutnomery (napr. typu TROXLER a pod.)
- **** Počet uzavretých rádioaktívnych žiaričov používaných ako súčasť zariadení a súprav pri karotážnych prácach vo vrtoch

Tabuľka č. 5ba

Prehľad aktivity otvorených rádioaktívnych žiaričov (A, odobraná a spracovaná) u jednotlivých prevádzkovateľov

Názov prevádzkovateľa	A [MBq]																		
	Rádionuklid *																		
	³ H	¹¹ C	¹⁴ C	¹⁵ O	¹⁸ F	⁶⁸ Ga	^{81m} Kr	⁸⁹ Sr	⁹⁰ Y	^{99m} Tc	¹¹¹ In	¹²³ I	¹²⁵ I	¹³¹ I	²⁰¹ Tl	²²³ Ra	¹⁷⁷ Lu
OÚSA s.r.o.					2356 098		1332		370	363223		4736		7822 58		345	74000		
BIONT s.r.o.										77400									
SPOLU					2356 098		1332		370	440623		4736		7822 58		345	74000		

Poznámka:

* V prípade potreby doplňte tabuľku o ďalšie odobrané a spracovávané rádionuklidy

Tabuľka č. 5nr

Prehľad aktivity otvorených rádioaktívnych žiaričov (A, odobraná a spracovaná) u jednotlivých prevádzkovateľov

Názov prevádzkovateľa	A [MBq]																
	Rádionuklid *																
	³ H	¹¹ C	¹⁴ C	¹⁵ O	¹⁸ F	⁶⁸ Ga***	^{81m} Kr***	⁸⁹ Sr	⁹⁰ Y	^{99m} Tc***	¹¹¹ In	¹²³ I	¹²⁵ I	¹³¹ I	²⁰¹ Tl	²²³ Ra	¹⁷⁷ Lu
Izotopcentrum	0	0	0	0	554200	5960	1330	0	0	281600	0	26580	0	0	0	48	1983000
Gammalab	0	0	0	0	0	0	888	0	0	232200**	0	15540	0	0	0	0	0
SPOLU	0	0	0	0	554200	5960	2218	0	0	513800	0	42120	0	0	0	48	1983000

Poznámka:

* V prípade potreby doplňte tabuľku o ďalšie odobrané a spracovávané rádionuklidy

** Sumárna hodnota aktivity všetkých elúcií ^{99m}Tc – generátorov prevádzkovateľa GAMMALAB, spol. s r.o. za rok 2023 bola 1 949 920 MBq

*** V prípade generátorov (Tc-99m, Ga-68, Kr-81m) sú v tabuľke uvedené nadobudnuté aktivity dodaných generátorov.

Tabuľka č. 5bb

Prehľad aktivity otvorených rádioaktívnych žiaričov (A, odobraná a spracovaná) u jednotlivých prevádzkovateľov

Názov prevádzkovateľa	A [MBq]																		
	Rádionuklid *																		
	³ H	¹¹ C	¹⁴ C	¹⁵ O	¹⁸ F	⁶⁸ Ga	^{81m} Kr	⁸⁹ Sr	⁹⁰ Y	^{99m} Tc	¹¹¹ In	¹²³ I	¹²⁵ I	¹³¹ I	²⁰¹ Tl	²²³ Ra
AGEL DIAGNOSTIC, a. s., B. Bystrica					2500490														
Inštitút nukleárnej a molekulárnej medicíny Košice, pracovisko B. Bystrica							4850			404200		25490				100,68			
Klinika nukleárnej medicíny UNM, Martin									222	305300		14130		668730		230			
SPINN, s.r.o. Ružomberok					1330500														
KLINICKÁ BIOCHÉMIA s.r.o. Žilina													31,755						
SPOLU					3830990		4850		222	709500		39620	31,755	668730		330,68			

Tabuľka č. 5ke

Prehľad aktivity otvorených rádioaktívnych žiaričov (A, odobraná a spracovaná) u jednotlivých prevádzkovateľov

Názov prevádzkovateľa	A [MBq]												
	Rádionuklid *												
	¹⁸ F	⁶⁸ Ge/ ⁶⁸ Ga	^{81m} Kr	⁸⁹ Sr	⁹⁰ Y	^{99m} Tc	¹¹¹ In	¹²³ I	¹²⁵ I	¹³¹ I	²⁰¹ Tl	²²³ Ra	¹⁸⁶ Re
INaMM Košice	1 018 000	2 960	6 956	-	-	498 800	-	24 235	-	508 266	-	436	-
RIA laboratórium Košice	-	-	-	-	-	-	-	-	1 042,796	-	-	-	-
Nemocnica Poprad	-	-	3 848	-	4 144	328 950	-	38 887	-	-	-	-	259
NsP Michalovce	-	-	1 554	-	-	195 650	-	6 290	-	-	-	-	-
Vivamed, s.r.o. Prešov	-	-	15 170	-	-	656 100	-	38 887	-	-	-	-	-
SPOLU	1 018 000	2 960	27 531	-	4 144	1 354 445	-	108 299	1 042,796	508 266	-	436	259

Poznámka:

* V prípade potreby doplňte tabuľku o ďalšie odobrané a spracovávané rádionuklidy

Prehľad o celkovom počte používaných zdrojov ionizujúceho žiarenia

Tabuľka č. 6ba

Celkový počet používaných zdrojov ionizujúceho žiarenia v Bratislavskom kraji

OKRES	Zdravotníctvo				Priemysel				Poľnohospodárstvo a veterinárna medicína				Školstvo, veda a výskum				Iné				SPOLU			
	RTG *	URŽ **	ORŽ ***	GEN ****	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN
Bratislava I	170	15	2	2	4	2			4				2	16	7	1	1	2			181	35	9	3
Bratislava II	210	1			17	125			7							4	11			238	137			
Bratislava III	166	3		3		3			9				1	86	9					176	92	9	3	
Bratislava IV	142	7	1	2		2			11				6	187	10	4				159	196	11	6	
Bratislava V	135					7			5											140	7			
Pezinok	45				1	8			4						1					50	8	1		
Malacky	36					5			4											40	5			
Senec	46				3	1			8											57	1			
SPOLU	950	26	3	7	25				52				9	289	27	5	5	13		1041	481	30	12	

POZNÁMKA:

- * Röntgenové prístroje
- ** Uzavreté žiariče
- *** Počet pracovísk, ktoré používajú otvorené žiariče
- **** Urýchľovače a generátory ionizujúceho žiarenia (okrem RTG prístrojov)

Tabuľka č. 6nr

Celkový počet používaných zdrojov ionizujúceho žiarenia v Nitrianskom kraji

OKRES	Zdravotníctvo				Priemysel				Poľnohospodárstvo a veterinárna medicína				Školstvo, veda a výskum				Iné				SPOLU			
	RTG *	URŽ **	ORŽ ***	GEN ****	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN
Komárno	49	0	0	1	6	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	57	2	0	1
Levice	63	0	0	0	27	10	0	0	7	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	99	10	0	0
Nitra	136	13	2	3	16	1	0	0	9	0	0	0	1	0	0	0	4	4	0	0	166	18	2	3
Nové Zámky	71	0	0	0	0	4	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	79	4	0	0
Šaľa	18	0	0	0	1	30	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	23	30	0	0
Topoľčany	35	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	39	0	0	0
Zlaté Moravce	10	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	12	0	0	0
SPOLU	382	13	2	4	50	47	0	0	28	0	0	0	1	0	0	0	14	4	0	0	475	64	2	4

POZNÁMKA:

- * Röntgenové prístroje
- ** Uzavreté žiariče
- *** Počet pracovísk, ktoré používajú otvorené žiariče
- **** Urýchľovače a generátory ionizujúceho žiarenia (okrem RTG prístrojov)

Celkový počet používaných zdrojov ionizujúceho žiarenia v Trenčianskom kraji

OKRES	Zdravotníctvo				Priemysel				Poľnohospodárstvo a veterinárna medicína				Školstvo, veda a výskum				Iné				SPOLU			
	RTG *	URŽ **	ORŽ ***	GEN ****	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN
Bánovce nad Bebravou	16	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18	0	0	0
Ilava	47	0	0	0	15	3	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	8	0	0	0	71	3	0	0
Myjava	26	0	0	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	29	0	0	0
Nové Mesto nad Váhom	50	0	0	0	4	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	56	1	0	0
Partizánske	26	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	32	0	0	0
Považská Bystrica	48	0	0	0	11	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	61	0	0	0
Prievidza	90	0	0	0	10	20	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	106	20	0	0
Púchov	34	0	0	0	4	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	38	9	0	0
Trenčín	148	1	0	2	9	1	0	0	12	0	0	0	1	0	0	0	3	0	0	0	173	2	0	2
SPOLU	485	1	0	2	55	40	0	0	31	0	0	0	1	0	0	0	12	0	0	0	584	35	0	2

POZNÁMKA:

- * Röntgenové prístroje
- ** Uzavreté žiariče
- *** Počet pracovísk, ktoré používajú otvorené žiariče
- **** Urýchľovače a generátory ionizujúceho žiarenia (okrem RTG prístrojov)

Celkový počet používaných zdrojov ionizujúceho žiarenia v Trnavskom kraji

OKRES	Zdravotníctvo				Priemysel				Poľnohospodárstvo a veterinárna medicína				Školstvo, veda a výskum				Iné				SPOLU			
	RTG *	URŽ **	ORŽ ***	GEN ****	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN
Dunajská Streda	98	0	0	0	0	1	0	0	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	107	1	0	0
Galanta	66	0	0	0	8	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	80	0	0	0
Hlohovec	36	0	0	0	3	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	7	0	0	0	47	0	0	0
Piešťany	61	0	0	0	25	0	0	0	6	0	0	0	1	0	0	0	4	0	0	0	97	0	0	0
Senica	25	0	0	0	0	8	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	28	8	0	0
Skalica	41	0	0	0	3	4	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	46	4	0	0
Trnava	143	0	0	0	9	15	0	0	4	0	0	0	1	0	0	0	5	0	2	0	162	15	2	0
SPOLU	470	0	0	0	48	28	0	0	30	0	0	0	2	0	0	0	17	0	2	0	567	28	2	0

POZNÁMKA:

- * Röntgenové prístroje
- ** Uzavreté žiariče
- *** Počet pracovísk, ktoré používajú otvorené žiariče
- **** Urýchľovače a generátory ionizujúceho žiarenia (okrem RTG prístrojov)

Tabuľka č. 6bb

Celkový počet používaných zdrojov ionizujúceho žiarenia v Banskobystrickom kraji

OKRES	Zdravotníctvo				Priemysel				Poľnohospodárstvo a veterinárna medicína				Školstvo, veda a výskum				Iné				SPOLU			
	RTG *	URŽ **	ORŽ ***	GEN ****	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN
Banská Bystrica	170	12	4	2	2	1		4	5				3			1	6		1	3	186	13	5	10
Banská Štiavnica	10								1												11	0	0	0
Brezno	29				6	18		4	3							1					39	18	0	4
Detva	9								1												10	0	0	0
Krupina	4								1							1					6	0	0	0
Lučenec	36	1							3							2			1		41	1	0	1
Poltár	6																				6	0	0	0
Revúca	12				3	1															15	1	0	0
Rimavská Sobota	54	74		1	1			1	3												58	74	0	2
Veľký Krtíš	15								1												16	0	0	0
Zvolen	63					3		4	8				1	4		1	1			4	73	7	0	9
Žarnovica	16				3	1		4	1							1					21	1	0	4
Žiar nad Hronom	29				6	1		12	3				1			1	3				42	1	0	13
SPOLU	453	87	4	3	21	25	0	29	30	0	0	0	5	4	0	3	15	0	1	8	524	116	5	43

POZNÁMKA: Údaje nezahŕňajú počty etalónov na výskumných a laboratórnych pracoviskách

Celkový počet používaných zdrojov ionizujúceho žiarenia v Žilinskom kraji

OKRES	Zdravotníctvo				Priemysel				Poľnohospodárstvo a veterinárna medicína				Školstvo, veda a výskum				Iné				SPOLU			
	RTG *	URŽ **	ORŽ ***	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN
Bytča	10				2				1								1				13	1	0	0
Čadca	57								5												62	0	0	0
Dolný Kubín	34				5	4			2												41	4	0	0
Kysucké Nové Mesto	15				5				1												21	0	0	0
Liptovský Mikuláš	77							1	2										1		79	0	0	2
Martin	90		1	2	3	9		7	7							4			1	104	9	1	10	
Námestovo	41							4	1							1	2				43	2	0	4
Ružomberok	42	6	1		4	27			5							2			1	53	33	1	1	
Turčianske Teplice	8								1												9	0	0	0
Tvrdošín	39							5								1					40	0	0	5
Žilina	192		1	2	10	16		8	7							6	3	2	2	215	19	3	12	
SPOLU	605	6	3	4	29	56	0	25	32	0	0	0	0	0	0	14	6	2	5	680	68	5	34	

POZNÁMKA: Údaje nezahŕňajú počty etalónov na výskumných a laboratórnych pracoviskách

Tabuľka č. 6ke

Celkový počet používaných zdrojov ionizujúceho žiarenia v Košickom kraji

OKRES	Zdravotníctvo				Priemysel				Poľnohospodárstvo a veterinárna medicína				Školstvo, veda a výskum				Finančné riaditeľstvo a Colná správa				Iné				SPOLU			
	RTG *	URŽ **	ORŽ ***	GEN ****	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN
Gelnica	6	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-
Košice-mesto	318	1	2	3	43	118	-	-	8	-	-	-	9	-	1	-	3	-	-	1	2	1	-	-	383	120	3	4
Košice-okolie	27	-	-	-	11	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	39	2	-	-
Michalovce	67	-	1	1	2	10	-	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	4	1	1	-	-	72	12	1	5
Rožňava	27	-	-	-	2	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30	2	-	-
Sobrance	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	-	-	-
Spišská Nová Ves	59	-	-	-	4	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	65	1	-	-
Trebišov	51	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	54	-	-	-
SPOLU	569	1	3	4	63	133	-	-	18	-	-	-	9	1	1	-	3	-	-	5	3	2	-	-	665	137	4	9

POZNÁMKA:

- * Röntgenové prístroje
- ** Uzavreté žiariče
- *** Počet pracovísk, ktoré používajú otvorené žiariče
- **** Urýchľovače a generátory ionizujúceho žiarenia (okrem RTG prístrojov)

Celkový počet používaných zdrojov ionizujúceho žiarenia v Prešovskom kraji

OKRES	Zdravotníctvo				Priemysel				Pôdohospodárstvo a veterinárna medicina				Školstvo, veda a výskum				Finančné riadiťstvo a Colná správa				Iné				SPOLU			
	RTG *	URŽ **	ORŽ ***	GEN ****	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN
Bardejov	50	-	-	-	3	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	56	-	-	-
Humenné	47	-	-	-	1	2	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	51	2	-	-	
Kežmarok	23	-	-	-	4	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28	-	-	-	
Levoča	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	18	-	-	-	
Medzilaborce	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	
Poprad	128	-	1	-	4	7	-	-	4	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	138	7	1	-
Prešov	180	-	1	2	13	7	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	200	7	1	2
Sabinov	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	18	-	-	-
Snina	23	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24	-	-	-	
Stará Ľubovňa	29	-	-	-	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	33	-	-	-	
Stropkov	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	
Svidník	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	-	-	-	
Vranov nad Topľou	49	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50	-	-	-	
SPOLU	590	-	2	2	28	16	-	-	19	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	3	-	-	-	643	16	2	2	

POZNÁMKA:

- * Röntgenové prístroje
- ** Uzavreté žiariče
- *** Počet pracovísk, ktoré používajú otvorené žiariče
- **** Urýchľovače a generátory ionizujúceho žiarenia (okrem RTG prístrojov)

Prehľad o gamaspektrometrických, rádiometrických a rádiochemických laboratórnych analýzach

Tabuľka č. 7bb

Súhrnný prehľad o odobratých vzorkách ŽP a vykonaných stanoveniach na odbore RÚVZ BB

Typ vzorky	Počet odobratých vzoriek	Počet chemických a rádiochemických stanovení																Spolu stanovení		
		Celková objemová aktivita alfa	Celková objemová aktivita beta	⁶⁰ Co ²³⁹ Pu ¹³³ Ba ²⁴¹ Am ²¹⁴ Bi	²¹² Pb ²¹⁴ Pb	²⁴⁴ Cm ²²⁷ Ac ²²⁸ Ra ²²⁸ Th ²⁰⁸ Tl	⁹⁰ Sr	¹³⁷ Cs	¹³¹ I	²²² Rn	^{234,238} U	²²⁶ Ra	³ H	¹³⁴ Cs ¹³⁶ Cs	²³² Th	²¹⁰ Pb	⁷ Be		²¹⁰ Po	⁴⁰ K
Atmosférický spad	36		36					36	36					36			36		36	216
Atmosférické zrážky	11												11							11
Aerosóly v ŽP (filtre)	46							46	46							46	46		46	230
Vody - pitné, povrchové a odpadové	139	101	101	39		4	32	32		40	4	4	92	32				1	32	514
Vodné rastliny a vodné sedimenty	13			13		13		13	13			13		13	13	13	13		13	117
Mlieko a mliečne výrobky	13						13	13	1					13					13	53
Krmoviny (lucerna, kukuričné listy, repné listy) a trávy	6					2		6				2		4			2		6	22
Obilie (jačmeň, pšenica)	9							9						9					9	27
Zelenina a ovocie	6							6						6					6	18
Celodenná strava - mix	5																			
Mäso								3	3					3					3	12
Huby	31							31						31					31	93
Lesné plody	4							4						4					4	12
Mach	2			2		2		2						2		2	2		2	14
Iné potraviny																				
Pôdy	3							3				3		3	3				3	15
Stavebný materiál	103											103		103					103	309
Medzilaboratórne porovnávacie skúšky	10	5	5	6	2	6	6	5			1	1		5		4		1	5	52
Spolu	437	106	142	60	2	27	51	209	99	40	5	126	103	158	119	68	99	2	312	1715

Tabuľka č. 7ke

Súhrnný prehľad o odobratých vzorkách ŽP a vykonaných stanoveniach na odbore RÚVZ KE

Typ vzorky	Počet odobratých vzoriek	Počet chemických a rádiochemických stanovení										Spolu
		Celková objemová aktivita alfa	Celková objemová aktivita beta	zvyšková beta aktivita	⁹⁰ Sr	¹³⁷ Cs	¹³¹ I	²²² Rn	^{234,238} U	²²⁶ Ra	³ H	
Atmosférický spad	12	12	12	-	-	-	-	-	-	-	-	24
Atmosférické zrážky	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Aerosóly v ŽP (filtre)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vody - pitné, povrchové a odpadové	132	101	101	-	-	-	-	-	-	20	-	222
Vodné rastliny a vodné sedimenty	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mlieko a mliečne výrobky	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Krmoviny (lucerna, kukuričné listy, repné listy) a trávy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Obilie (jačmeň, pšenica)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zelenina a ovocie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Celodenná strava - mix	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mäso	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Huby	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lesné plody	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mach	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Iné potraviny	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pôdy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stavebný materiál	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Iné	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Spolu	145	114	114	-	-	-	-	-	-	20	-	248

Tabuľka č. 8bb

Prehľad meraní vo vzorkách odobratých v roku 2023 na odbore RÚVZ BB

Typ vzorky	Počet odobratých vzoriek	Počet meraní											Spolu meraní	
		celková objemová aktivita alfa	celková objemová aktivita beta	^{58,60} Co ²³⁹ Pu ¹³³ Ba ²⁴¹ Am ²²⁴ Cm ²¹⁴ Bi ²²⁸ Ra ²²⁸ Th	²²⁷ Ac ²⁰⁸ Tl ²¹² Pb ²¹⁴ Pb	⁹⁰ Sr	¹³⁷ Cs ¹³⁴ Cs ¹³⁶ Cs	¹³¹ I	²²⁶ Ra ²¹⁰ Po	²²² Rn	^{234,238} U	³ H ²³² Th ²¹⁰ Pb ⁷ Be ⁴⁰ K ²¹⁰ Po		gamasp metrická analýza
Atmosférický spad	36		36										36	72
Atmosférické zrážky	11											11		11
Vody - pitné, povrchové, odpadové	139	119	119			116			73	54	34		136	651
Vodné rastliny a sedimenty	13												13	13
Mlieko a mliečne výrobky	13					26							13	39
Krmoviny (lucerna, kukuričné listy, repné listy) a trávy	6												6	6
Obilie (jačmeň, pšenica)	9												9	9
Zelenina a ovocie	6												6	6
Celodenná strava - mix	5					5							5	10
Mäso														
Huby	31												31	31
Lesné plody	4												4	4
Mach	2												2	2
Iné potraviny														
Pôdy	3												3	3
Ovzdušie na pracovisku	7590									7590				7590
Stavebný materiál	103												103	103
Aerosóly v ŽP (filtre)	46					4							46	50
Kalibrácie (pozadie, etalóny)	122	72	108	67		42			18	74	16		66	463
Gamaspektrometria. in situ														
Medzilaboratórne porovnávacie skúšky	10	16	16	11	6	16	11		8		8	11	11	114
Spolu	8149	207	279	78	6	209	11		99	7718	58	22	490	9177

Tabuľka č. 8ke

Prehľad meraní vo vzorkách odobratých v roku 2023 na odbore RÚVZ KE

Typ vzorky	Počet odobratých vzoriek	Počet meraní										Spolu meraní
		celková objemová aktivita alfa	celková objemová aktivita beta	⁹⁰ Sr	¹³⁷ Cs	¹³¹ I	²²⁶ Ra	²²² Rn	^{234,238} U	³ H	gamaspektrometrická analýza	
Atmosférický spad	12	12	12	-	-	-	-	-	-	-	12	36
Atmosférické zrážky	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	3
Vody - pitné, povrchové, odpadové	132	101	101	-	-	-	20	120	-	-	27	369
Vodné rastliny a sedimenty	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	19
Mlieko a mliečne výrobky	37	-	-	-	-	-	-	-	-	-	37	37
Krmoviny (lucerna, kukuričné listy, repné listy) a trávy	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	13
Obilie (jačmeň, pšenica)	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	15
Zelenina a ovocie	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	14
Celodenná strava - mix	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4
Mäso	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	6
Huby	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
Lesné plody	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Mach	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Iné potraviny	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pôdy	36	-	-	-	-	-	-	-	-	-	36	36
Ovzdušie na pracovisku	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stavebný materiál	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	14
Aerosóly v ŽP (filtre)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kalibrácie (pozadie, etalóny)	792	300	300	3	-	-	56	113	-	-	20	792
Gamaspektrometria. in situ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Iné	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
Spolu	1100	414	414	3	-	-	76	233	-	-	223	1363

Tabuľka č. 9ba

Prehľad meraní externého fotónového žiarenia v životnom prostredí

Druh merania	Počet meracích bodov *)	Počet meraní **)
Dlhodobé meranie príkonu dávkového ekvivalentu fotónového žiarenia pomocou termoluminiscenčných dozimetrov (TLD)		
Kontinuálne meranie príkonu dávkového ekvivalentu fotónového žiarenia ***)		--- ***)
Meranie príkonu dávkového ekvivalentu fotónového žiarenia prenosným dozimetrickým prístrojom *****)	20	40

Poznámky:

- *) Počet meracích bodov, v ktorých sa vykonáva opakované alebo kontinuálne meranie príkonu smerového dávkového ekvivalentu alebo ekvivalentnej dávky fotónového žiarenia v životnom prostredí
- **) Celkový počet vykonaných meraní v kalendárnom roku (napr. 20 meracích bodov TLD, vyhodnotenie 4x ročne, celkový počet meraní 80)
- ***) Kontinuálne meranie príkonu smerového dávkového ekvivalentu fotónového žiarenia uskutočňované meracím zariadením s nepretržitou prevádzkou 24 hodín 365 dní v roku s automatickým zaznamenávaním nameraných údajov
- *****) Vzhľadom na nepretržité, kontinuálne meranie sa počet meraní neuvádza
- *****) Meranie príkonu dávkového ekvivalentu fotónového žiarenia prenosným dozimetrickým prístrojom vykonávané pravidelne na vopred definovaných meracích bodoch

Tabuľka č. 9bb

Prehľad meraní externého fotónového žiarenia v životnom prostredí

Druh merania	Počet meracích bodov *)	Počet meraní **)
Dlhodobé meranie príkonu dávkového ekvivalentu fotónového žiarenia pomocou termoluminiscenčných dozimetrov (TLD)	22	88
Kontinuálne meranie príkonu dávkového ekvivalentu fotónového žiarenia ***)	1	--- ***)
Meranie príkonu dávkového ekvivalentu fotónového žiarenia prenosným dozimetrickým prístrojom *****)	42	406

*) Počet meracích bodov, v ktorých sa vykonáva opakované alebo kontinuálne meranie príkonu smerového dávkového ekvivalentu alebo ekvivalentnej dávky fotónového žiarenia v životnom prostredí

**) Celkový počet vykonaných meraní v kalendárnom roku (napr. 20 meracích bodov TLD, vyhodnotenie 4x ročne, celkový počet meraní 80)

***) Kontinuálne meranie príkonu smerového dávkového ekvivalentu fotónového žiarenia uskutočňované meracím zariadením s nepretržitou prevádzkou 24 hodín 365 dní v roku s automatickým zaznamenávaním nameraných údajov

*****) Vzhľadom na nepretržité, kontinuálne meranie sa počet meraní neuvádza

*****) Meranie príkonu dávkového ekvivalentu fotónového žiarenia prenosným dozimetrickým prístrojov vykonávané pravidelne na vopred definovaných meracích bodoch

Tabuľka č. 9ke

Prehľad meraní externého fotónového žiarenia v životnom prostredí

Druh merania	Počet meracích bodov *)	Počet meraní **)
Dlhodobé meranie príkonu dávkového ekvivalentu fotónového žiarenia pomocou termoluminiscenčných dozimetrov (TLD)	19	57
Kontinuálne meranie príkonu dávkového ekvivalentu fotónového žiarenia ***)	1	--- *****)
Meranie príkonu dávkového ekvivalentu fotónového žiarenia prenosným dozimetrickým prístrojom *****)	68	159

*) Počet meracích bodov, v ktorých sa vykonáva opakované alebo kontinuálne meranie príkonu smerového dávkového ekvivalentu alebo ekvivalentnej dávky fotónového žiarenia v životnom prostredí

***) Celkový počet vykonaných meraní v kalendárnom roku (napr. 20 meracích bodov TLD, vyhodnotenie 4x ročne, celkový počet meraní 80)

*****) Kontinuálne meranie príkonu smerového dávkového ekvivalentu fotónového žiarenia uskutočňované meracím zariadením s nepretržitou prevádzkou 24 hodín 365 dní v roku s automatickým zaznamenávaním nameraných údajov

*****) Vzhľadom na nepretržité, kontinuálne meranie sa počet meraní neuvádza

*****) Meranie príkonu dávkového ekvivalentu fotónového žiarenia prenosným dozimetrickým prístrojom vykonávané pravidelne na vopred definovaných meracích bodoch

Tabuľka č. 10 ba

Účasť v medzilaboratórnych porovnávacích meraniach na zabezpečenie kvality v laboratóriách

Organizátor medzilaboratórnych porovnávacích meraní	Počet porovnávaných ukazovateľov spolu	Úspešnosť v medzilaboratórnych porovnávacích meraniach	
		Vyhovel	Nevyhovel
Výskumný ústav vodohospodársky T. G. Masaryka, v. i., ASLAB, Praha, ČR	6	6	

Tabuľka č. 10 bb

Účasť v medzilaboratórnych porovnávacích meraniach na zabezpečenie kvality v laboratóriách

Organizátor medzilaboratórnych porovnávacích meraní	Počet porovnávaných ukazovateľov spolu	Úspešnosť v medzilaboratórnych porovnávacích meraniach	
		Vyhovel	Nevyhovel
ASLAB	2	2	0
ALMERA	27	27	0

Tabuľka č. 10 ke

Účasť v medzilaboratórnych porovnávacích meraniach na zabezpečenie kvality v laboratóriách

Organizátor medzilaboratórnych porovnávacích meraní	Počet porovnávaných ukazovateľov spolu	Úspešnosť v medzilaboratórnych porovnávacích meraniach	
		Vyhovel	Nevyhovel
ASLAB Středisko pro posuzování způsobilosti laboratoří VÚV T.G.M., v.v.i., Podbabská 2582/30 160 00 Praha 6	7	6	1
Výskumný ústav vodného hospodárstva, Národné referenčné laboratórium pre oblasť vôd na Slovensku, Nábr. arm. gen. L. Svobodu 5, 812 49 Bratislava	4	4	0

PRÍLOHY

Konkrétnu publikačnú činnosť je potrebné uvádzať podľa Vyhlášky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR o centrálnom registri evidencie publikačnej činnosti
 Vyhláška MSV/VaŠ č. 397/2020 Z. z.

Regionálne úrady verejného zdravotníctva na Slovensku	
Prehľad publikačnej činnosti za rok 2023	
Kód kategórie	Bibliografický odkaz
BANSKOBYSTRICKÝ KRAJ	
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici	
V1	Chemické analýzy vo verejnom zdravotníctve II. : Zborník vedeckých a odborných prác. / Borošová, D. [Zostavovateľ, 100%]; Schwarz, M. [rec.]; Hegedüs, O. [rec.]; Skupeňová, V. [rec.]; Vassányi, Z. [rec.]; Plžiková, A. [rec.]; Krčmová, E. [rec.]; Lendacká, M. [rec.]; Nagyvová, I. [rec.]. - Banská Bystrica: Regionálny úrad verejného zdravotníctva, 2023. 157 s. - ISBN 978-80-971096-8-4.
V2	Comparison of different patients' sera-processing techniques for the standardization of the in-house ELISA method. / Pospisilova, M. [Autor, 16,666%]; Borsanyi, M. [Autor, 16,666%]; Simkova, V. [Autor, 16,666%]; Benkoova, B. [Autor, 16,666%]; Kissova, R. [Autor, 16,666%]; Pastuchova, K. [Autor, 16,666%]; [20.04.2023-21.04.2023, Budapest, Hungary] In: 5th RECOOP International Student and 18th RECOOP Bridges in Life Science Conferences: Book of Abstracts / Prunchunas, E. [Zostavovateľ, editor]; Vari, S. G. [Zostavovateľ, editor]; Lauerová, S. [Zostavovateľ, editor]; Vladár, C. [Zostavovateľ, editor]. - [recenzované] - Budapest (Maďarsko): Association RECOOP HST, 2023. - ISBN 978-615-6006-04-2, s. 81-81.
V2	COVID-19 u zamestnancov FNsP FDR Banská Bystrica. Epidemiologická situácia od 24.9.2020-31.12.2022. / Zelenčíková, D. [Autor, 33,334%]; Kontrošová, S. [Autor, 33,333%]; Kerlik, J. [Autor, 33,333%]. In: Surveillance nemocničných nákaz: 20. ročník odbornej konferencie: program a zborník abstraktov. / [bez zostavovateľa] - [recenzované]. - 1. vyd. - Bratislava (Slovensko) : Slovenská epidemiologická a vakcinologická spoločnosť, 2023. - ISBN 978-80-89797-91-2, [nestr.]. [20.04.2023-21.04.2023, Štrbské Pleso]
V2	Chemické analýzy vo verejnom zdravotníctve II. / Borošová, Daniela [Autor, 100%]. In: Chemické analýzy vo verejnom zdravotníctve II.: Zborník vedeckých a odborných prác. / Borošová, D. [zost.]; Schwarz, M. [rec.]; Hegedüs, O. [rec.]; Skupeňová, V. [rec.]; Vassányi, Z. [rec.]; Plžiková, A. [rec.]; Krčmová, E. [rec.]; Lendacká, M. [rec.]; Nagyvová, I. [rec.]. - Banská Bystrica (Slovensko): Regionálny úrad verejného zdravotníctva, 2023, s. 9-23. - ISBN 978-80-971096-8-4.
V2	Meranie UV žiarenia v prevádzkach solárií. / Bartová, P. [Autor, 33,334%]; Eperješ, T. [Autor, 33,333%]; Juchová, L. [Autor, 33,333%]. In: Životné podmienky a zdravie [online]. / Jurkovičová, J.; Štefániková, Z. (eds.). - Bratislava: Univerzita Komenského, 2023, s. 31-36. - ISBN (online) 978-80-223-5676-3. - Dostupné z: https://zona.fmed.uniba.sk/fileadmin/lf/sucasti/Teoreticke_ustavy/Ustav_hygieny/Webpic/Zborniky/ZPaZ_2023-1.pdf
V2	Odhad neistoty merania. / Sirotová, Ľudmila [Autor, 100%]. In: Chemické analýzy vo verejnom zdravotníctve II.: Zborník vedeckých a odborných prác. / Borošová, D. [zost.]; Schwarz, M. [rec.]; Hegedüs, O. [rec.]; Skupeňová, V. [rec.]; Vassányi, Z. [rec.]; Plžiková, A. [rec.]; Krčmová, E. [rec.]; Lendacká, M. [rec.]; Nagyvová, I. [rec.]. - Banská Bystrica (Slovensko): Regionálny úrad verejného zdravotníctva, 2023, s. 56-71. - ISBN 978-80-971096-8-4.
V2	Pacient so zisteným nosičstvom multirezistentných enterobaktérií prepustený do ambulantnej starostlivosti - čo ďalej? / Kerlik, J. [Autor, 50%]; Pántiková Valachová, M. [Autor, 50%]. In: Surveillance nemocničných nákaz: 20. ročník odbornej konferencie: program a zborník abstraktov. / [bez zostavovateľa] - [recenzované]. - 1. vyd. - Bratislava (Slovensko): Slovenská epidemiologická a vakcinologická spoločnosť, 2023. - ISBN 978-80-89797-91-2, [nestr.]. [20.04.2023-21.04.2023, Štrbské Pleso]
V2	Prečo je preočkovanie dospelých proti tetanu a záškrtu dôležité. / Avdičová, Mária [Autor, 100%]. In: 44. výročná konferencia SSVPL: Zborník abstraktov / Belovičová, Mária [rec.]; Gavalierová, Zuzana [rec.]; Makara, Peter [rec.]. - 1. vyd. - Bratislava (Slovensko): I.D.L. company, 2023. - ISBN 978-80-974283-8-9, s. 46-47. [44. Výročná konferencia SSVPL, 12.10.2023-14.10.2023, Horný Smokovec, Slovensko]
V2	Zdravotníci a COVID-19, priebežná informácia o riešení projektu ORCHESTRA v SR. / Oravec Bérešová J. [Autor, 33, 334%]; Fabiánová E. [Autor, 33,333%]; Strhársky, J. [Autor, 33,333%]. In: Životné podmienky a zdravie [online]. / Jurkovičová, J.; Štefániková, Z. (eds.). - Bratislava (Slovensko): Univerzita Komenského, 2023, s. 237-244. - ISBN (online) 978-80-223-5676-3. - Dostupné z: https://zona.fmed.uniba.sk/fileadmin/lf/sucasti/Teoreticke_ustavy/Ustav_hygieny/Webpic/Zborniky/ZPaZ_2023-1.pdf
V3	Determinants of Anti-S Immune Response at 12 Months after SARS-Cov-2 Vaccination in a Multicentric European Cohort of Healthcare Workers - ORCHESTRA Project. / Leomanni, Ludovica; Collatuzzo, Giulia; Sansone, Emanuele; Sala, Emma; De Palma, Giuseppe; Porru, Stefano; Spiteri, Gianluca; Monaco, Maria Grazia Lourdes; Basso, Daniela; Pavanello, Sofia; Scapellato, Maria Luisa; Filon, Francesca Larese; Cegolon, Luca; Mauro, Marcella; Lodi, Vittorio; Lazzarotto, Tiziana; Noreña, Ivan; Reinkemeyer, Christina; Le Thi T.G.; Fabiánová, Eleonóra; Strhársky, Jozef; Dell'Omo, Marco; Murgia, Nicola; Carrasco-Ribelles, Lucia A.; Violán, Concepción; Mates, Dana; Agripina, Rascu; Vimercati, Luigi; De Maria, Luigi; Asafo, Shuffield, S.; Ditano, Giorgia; Abedini, Mahsa; Boffetta, Paolo [33 aut.]. In: Vaccines (Basel). - [IF 4.961]. - Basel (Švajčiarsko): Multidisciplinary Digital Publishing Institute. - ISSN 2076-393X. - Vol. 11, no. 10 (2023), p. 1527. - DOI: 10.3390/vaccines11101527. - SCO/WOS.
V3	Dlhodobé trendy vývoje pylové sezony vybraných alergénů (břiza, trávy, pelyněk, ambrozie) v ČR a SR [abstrakt]. / Rybníček, Ondřej [Autor, 25%]; Hochmuth, Luděk [Autor, 25%]; Lafféřová, Janka [Autor, 25%]; Rajnohová Dobiášová, Lucie [Autor, 25%]. In: Klinická imunológia a alergológia. - Bratislava: Bonus. - ISSN 1335-0013. - Roč. 33, č. 3 (2023), s. 38-38. [40. zjazd slovenských a českých alergológov a klinických imunológov, 18.10.2023-21.10.2023, Horný Smokovec-Vysoké Tatry, Slovensko]
V3	Dynamika dvoch peľových sezón rodu Corylus v predhorí Starohorských vrchov: reakcia na rozdielne meteorologické podmienky prostredia. / Škvarenina, Jaroslav [Autor, 25%]; Balková, Lenka [Autor, 25%]; Lafféřová, Janka [Autor, 25%]; Vyskot, Iľja [Autor, 25%]. In: Acta Facultatis Forestalis. - Zvolen (Slovensko): Technická univerzita vo Zvolene. Lesnícka fakulta. - ISSN 0231-5785. - Roč. 65, č. 2 (2023), s. 51-63.
V3	Estimation of prevalence of chronic HCV infection in EU/EEA countries using multiparameter evidence synthesis. / Gountas Ilias; Thomadakis, Christos; Duffell, Erika; Gountas, Konstantinos; Bluemel, Benjamin; Seyler, Thomas; Pericoli, Filippo; Beckhoven, Dominique Van; Plettinckx, Els; Vanvolleghem, Thomas; Varleva, Tonka; Nonkovic, Diana; Kosanovic Licina, Mirjana Lana; Nemeth-Blazic, Tatjana; Theophanous, Fani; Christensen, Peer Brehm; Cowan, Susan; Rüttel, Kristi; Brouard, Cécile; Zimmermann, Ruth; Dudareva, Sandra; Nikolopoulou, Georgia; Molnár, Zsuzsanna; Kozma, Emese; Gottfredsson, Magnús; Murphy, Niamh; Putrina, Renate; Jancoriene, Ligita; Devaux, Carole; Melillo, Tanya; Valk, Marc van der; Coul, Eline Op de; Klovdstad, Hilde; Whittaker, Robert Neil; Stepien, Małgorzata; Rosinka, Magda; Popovici, Odette; Avdičová, Maria; Kerlik, Jana; Maticic, Mojca; Diaz, Asuncion; Amo, Julia del; Nikolopoulos, Georgios [43 aut.]. In: Journal of hepatology. - Abstract book of EASL Congress 2023. - ISSN 0168-8278 - Vol. 78, suppl.1 (2023), p. S880-S880. Pozn. Vyslo aj ako Poster In: EASL Congress 2023: Vienna, Austria, 21-24 June 2023, poster no. 3565.
V3	First Expert Elicitation of Knowledge on Possible Drivers of Observed Increasing Human Cases of Tick-Borne Encephalitis in Europe. / Saegerman, Claude; Humblet, Marie-France; Leandri, Marc; Gonzalez, Gaëlle; Heyman, Paul; ... Kerlik, Jana; ... [44 autorov]. In: Viruses [IF 5.818]. - Basel (Švajčiarsko): Multidisciplinary Digital Publishing Institute. - ISSN 1999-4915. - Vol. 15, issue 3 (2023), art. no. 791. - DOI: 10.3390/v15030791. - SCO/WOS.
V3	Holistický prístup k prevencii nádorov v rámci lekárskeho preventívneho prehliadku pri práci. Projekt CPW v SR. [elektronický dokument] / Fabiánová E.; Oravec Bérešová, J.; Klóšlová, Z.; Beláková, J.; Avdičová, M. a členovia pracovnej skupiny. In: Pracovní lékařství. - ISSN 0032-6291. - Praha (Česko): Česká lékařská společnost J. E. Purkyně. - Roč. 75, č. 3-4 (2023), s. 62. [36. kongres pracovního lékařství s mezinárodní účastí, 24.10.2023-25.10.2023, Plzeň]. - Dostupné aj: https://www.kongres.pracovni-lekarstvi.cz/AMCA-kongres-pracovni-lekarstvi.cz/media/system/2023/Pracovni_learkstvi_2023_Abstrakty_A4.pdf
V3	Incidence and Determinants of Symptomatic and Asymptomatic SARS-CoV-2 Breakthrough Infections After Booster Dose in a Large European Multicentric Cohort of Health Workers-ORCHESTRA Project. / Porru, Stefano; Monaco, Maria Grazia Lourdes; Spiteri, Gianluca; Carta, Angela; Caliskan, Gulser; Violán, Concepción; Torán-Monserrat, Pere; Vimercati, Luigi; Tafuri, Silvio; Boffetta, Paolo; Violante, Francesco Saverio; Sala, Emma; Sansone, Emanuele; Gobba, Fabriziomaria; Casolari, Loretta; Wieser, Andreas; Janke, Christian; Tardon, Adonina; Rodriguez-Suarez, Marta Maria; Liviero, Filippo; Scapellato, Maria Luisa; Dell'Omo, Marco; Murgia, Nicola; Mates, Dana; Calota, Violeta Claudia; Strhársky, Jozef; Mrázová, Mariana; Pira, Enrico; Godono, Alessandro; Magnano, Greta Camilla; Negro, Corrado; Verlatto, Giuseppe; Orchestra WP5 Working Group [Fabiánová, Eleonóra; Nedela, Roman; Oravec Bérešová, Jana]. In: Journal of epidemiology and Global Health. - Springer Nature. - ISSN 2210-6006. - ISSN (online) 2210-6014. - Vol. 13, issue 3 (2023), p. 577-588. - DOI: 10.1007/s44197-023-00139-8. - CCC/SCO/WOS

V3	Kľešťami prenášané infekcie na Slovensku. / Špitálska, Eva [Autor, 20%]; Palkovičová, Katarína [Autor, 20%]; Boldišová, Eva [Autor, 20%]; Kerlik, Jana [Autor, 20%]; Škulúty, Ludovít [Autor, 20%]. In: <i>NewsLab - recenzovaný časopis laboratórnej medicíny</i> . - Bratislava (Slovensko): Medirex. Medirex Group Academy. - ISSN 1338-9661. - ISSN (online) 2454-0021. Supplement: pri príležitosti vedeckej konferencie II. Aktuálne problémy humánnej parazitológie Roč. 14, č. S (2023), s. 80-81.
V3	Multimorbidity and Serological Response to SARS-CoV-2 Nine Months after 1st Vaccine Dose: European Cohort of Healthcare Workers—Orchestra Project. / Violán, Concepción; Carrasco-Ribelles, Lucía A.; Collatuzzo, Giulia; Ditano, Giorgio; Abedini, Mahsa; Janke, Christian; Reinkemeyer, Christina; Giang, Le Thi Thu; Liviero, Filippo; Scapellato, Maria Luisa; Mauro, Marcella; Rui, Francesca; Porru, Stefano; Spiteri, Gianluca; Monaco, Maria Grazia Lourdes; Carta, Angela; Otelea, Marina; Rascu, Agripina; Fabiánová, Eleonóra; Klóšlová, Zuzana; Boffetta, Paolo; Torán-Monserrat; Pere. In: <i>Vaccines</i> . - Basel (Švajčiarsko): Multidisciplinary Digital Publishing Institute. - ISSN 2076-393X. - Vol. 11, no. 8 (2023), art. no. 1340. - WOS, SCO. - Dostupné na: https://doi.org/10.3390/vaccines11081340
V3	Occupational exposure to nickel and hexavalent chromium and the risk of lung cancer in a pooled analysis of case-control studies (SYNERGY) / Behrens, Thomas [Autor, 2,273%]; Ge, Calvin [Autor, 2,273%]; Vermeulen, Roel [Autor, 2,273%]; Kendzia, Benjamin [Autor, 2,273%]; Olsson, Ann [Autor, 2,273%]; Schuez, Joachim [Autor, 2,273%]; Kromhout, Hans [Autor, 2,273%]; Pesch, Beate [Autor, 2,273%]; Peters, Susan [Autor, 2,273%]; Portengen, Luetzen [Autor, 2,273%]; Gustavsson, Per [Autor, 2,273%]; Mirabelli, Dario [Autor, 2,273%]; Guenel, Pascal [Autor, 2,273%]; Luce, Daniele [Autor, 2,273%]; Consonni, Dario [Autor, 2,273%]; Caporaso, Neil E. [Autor, 2,273%]; Landi, Maria Teresa [Autor, 2,273%]; Field, John K. [Autor, 2,273%]; Karrasch, Stefan [Autor, 2,273%]; Wichmann, Heinz-Erich [Autor, 2,273%]; Siemiatycki, Jack [Autor, 2,272%]; Parent, Marie-Elise [Autor, 2,273%] Richiardi, Lorenzo [Autor, 2,272%] Simonato, Lorenzo [Autor, 2,273%]; Joeckel, Karl-Heinz [Autor, 2,272%]; Fabiánová, Eleonóra [Autor, 2,27%]. In: <i>International Journal of Cancer</i> . - Hoboken (USA): John Wiley & Sons. - ISSN 0020-7136. - ISSN (online) 1097-0215. - Roč. 152, č. 4 (2023), s. 645-660. - Dostupné na: https://doi.org/10.1002/ijc.34272 . - WOS, CCC
V3	Peľová informačná služba: peľová sezóna 2022 - jar 2023 na Slovensku [abstrakt]. / Laffřersová, Janka [Autor, 33,334%]; Hochmuth, Luděk [Autor, 33,333%]; Snopková, Zora [Autor, 33,333%]. In: <i>Klinická imunológia a alergológia</i> . - Bratislava (Slovensko): Bonus. - ISSN 1335-0013. - Roč. 33, č. 1 (2023), s. 29-30. [21. martinské dni imunológie, 19.04.2023-21.04.2023, Martin]
V3	Peľový monitoring: čo nám hovoria namerané dáta [abstrakt]. / Hochmuth, Luděk [Autor, 33,334%]; Laffřersová, Janka [Autor, 33,333%]; Snopková, Zora [Autor, 33,333%]. In: <i>Klinická imunológia a alergológia</i> . - Bratislava (Slovensko): Bonus. - ISSN 1335-0013. - Roč. 33, č. 1 (2023), s. 25-25. [21. martinské dni imunológie, 19.04.2023-21.04.2023, Martin]
V3	Príspevok k hodnoteniu psychickej pracovnej záťaže zdravotníckych pracovníkov počas pandémie COVID-19. / Oravec Bérešová J.; Fabiánová E.; Klóšlová Z.; Beláková J.; Nedela R. a členovia pracovnej skupiny. In: <i>Pracovní lékařství</i> . - ISSN 0032-6291. - Praha (Česko): Česká lékařská společnost J. E. Purkyně. - Roč. 75, č. 3-4 (2023), s. 81-82. [36. kongres pracovního lékařství s mezinárodní účastí, 24.10.2023-25.10.2023, Plzeň]. - Dostupné aj: https://www.kongres.pracovni-lekarstvi.cz/AMCA-kongres.pracovni-lekarstvi.cz/media/system/2023/Pracovni_lekarstvi_2023_Abstrakty_A4.pdf
V3	Risk factors for head and neck cancer in more and less developed countries: Analysis from the INHANCE consortium. / Goyal, N.; Hennessy, M.; Lehman, E.; Lin, W.; Agudo, A.; ... Fabiánová, E.; ... Fernandez, L.; ... Muscat, J. E. [74 aut.]. In: <i>Oral Diseases</i> : Leading in Oral, Maxillofacial, Head & Neck Medicine. - Hoboken (Veľká Británia): John Wiley & Sons. - ISSN 1354-523X. - ISSN 1601-0825. - Vol. 29, no. 4 (2023), s. 1565-1578. - WOS, SCO, CCC. - Dostupné na: https://doi.org/10.1111/odi.14196
V3	Spatiotemporal spread of tick-borne encephalitis in the EU/EEA, 2012 to 2020. / Heuverswyn, Van Jasper [Autor, 6,667%]; Hallmaier-Wacker, Luisa K. [Autor, 6,666%]; Beauté, Julien [Autor, 6,666%]; Dias, Joana Gomes [Autor, 6,666%]; Haussig, Joana M. [Autor, 6,666%]; Busch, Kistina [Autor, 6,666%]; Kerlik, Jana [Autor, 6,666%]; Markowicz, Mateusz [Autor, 6,666%]; Mäkelä, Henna [Autor, 6,666%]; Nygren, Teresa Marie [Autor, 6,666%]; Orliková, Hana [Autor, 6,666%]; Socan, Maja [Autor, 6,666%]; Zbrzeźniak, Jakub [Autor, 6,666%]; Žygutienė, Milda [Autor, 6,666%]; Gossner, Céline M. [Autor, 6,666%]. In: <i>Eurosurveillance</i> . - [IF 21,286]. - Stockholm (Švédsko): ECDC. - ISSN 1025-496X, ISSN e 1560-7917. - Vol. 28, issue 11 (2023), art. no. 2200543. - DOI: 10.2807/1560-7917.ES.2023.28.11.2200543. - SCO/WOS
V3	Temporal trends of COVID-19 antibodies in vaccinated healthcare workers undergoing repeated serological sampling: An individual-level analysis within 13 months in the ORCHESTRA cohort. / Collatuzzo, G.; De Palma, G.; Violante, F. S.; Porru, S.; Laresse Filon, F.; Fabiánová, E.; Violán, C.; Vimercati, L.; Leustean, M.; Rodriguez-Suarez, M. M.; Sansone, E.; Sala, E.; Zunarelli, C.; Lodi, V.; Monaco, M. G. L.; Spiteri, G.; Negro, C.; Bérešová, J.; Carrasco-Ribelles, L. A.; Tafuri, S.; Asafo, S. S.; Ditano, G.; Abedini, M.; Boffetta, P. In: <i>Frontiers in Immunology</i> . - Lausanne (Švajčiarsko): Frontiers Research Foundation. - ISSN 1664-3224. - Vol. 13 (11 Jan 2023), art. no. 1079884. Dostupné z: https://doi.org/10.3389/fimmu.2022.1079884 . - WOS, SCO Erratum in: <i>Frontiers in Immunology</i> . - Vol. 14 (14 Apr 2023), art. no. 1197923.
V3	Vzácná duálna meningokoková pneumokoková invazívna infekcia s fatálnym koncom u 19-mesačného dieťaťa. / Kružlíková Anna [Autor, 33,334%]; Šturdíková, Barbora [Autor, 33,333%]; Maďarová, Lucia [Autor, 33,333%]. In: <i>Pediatrica pro prax</i> . - Bratislava (Slovensko): Solen. - ISSN 1336-8168. - ISSN (online) 1339-4231. - Roč. 24, č. 4 (2023), s. 148-151.
V3	Vzácná duálna meningokoková pneumokoková invazívna infekcia s fatálnym koncom u 19-mesačného dieťaťa. / Kružlíková, Anna [Autor, 33,334%]; Šturdíková, Barbora [Autor, 33,333%]; Maďarová, Lucia [Autor, 33,333%]. In: <i>Pediatrica</i> . - Bratislava (Slovensko): A-medi. - ISSN 1336-863X - Roč. 18, č. 5 (2023), s. 223-227.
O1	Správa o zoonózach, alimentárnych nákazách a nákazách z vody v Slovenskej republike za rok 2022. / Antolová, Daniela; Avdičová, Mária; Babinčáková, Marianna; Bako, Jana; Bedriová, Marta; ... Bizub, Vladimír; ... Dráxlrová, Monika; ... Gavačová, Dagmar; Gažiová, Andrea; Göczeová, Jana; ... Kerlik, Jana; Kissová, Renáta; Kocianová, Henrieta; ... Kotvasová, Barbora; ... Kolektív laboratórií na RÚVZ [Štrhársky, Jozef]; ... Lengyelová, Viera; ... Masárová, Denisa; ... Musilová, Monika; ... Pastuchová, Katarína; ... Privara, Matúš; ... Sirotná, Zuzana; Sojka, Martin [85 autorov]. - 1. vyd. - Bratislava (Slovensko): Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, [2023]. - 134 s. - ISBN 978-80-973917-9-9.
O2	10. jubilejný ročník kampane „Vyzvi srdce k pohybu“. / Hellebrandt, Petra [Autor, 50%]; Křřocová Adamčáková, Zora [Autor, 50%]. In: <i>27. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov</i> : [06.11.2023-07.11.2023, Tále]. - 1 vyd. - [Bratislava (Slovensko): A-medi], 2023, nestr. [1 s.]. [pôvodný názov: X. jubilejný ročník kampane „Vyzvi srdce k pohybu“.]
O2	Āká je šanca prežitia u očekovaných vs u neočkovaných chorých s COVID-19? / Musilová, M. [Autor, 16,667%]; Wimnerová, S. [Autor, 16,667%]; Nedela, R. [Autor, 16,666%]; Svitok, M. [Autor, 16,666%]; Kerlik, J. [Autor, 16,666%]; Avdičová, M. [Autor, 16,666%]. In: <i>14. Slovenský vakcinologický kongres určený pre lekárov a odborných zdravotníckych pracovníkov</i> [textový dokument (print)] : program a zborník abstraktov / [bez zostavovateľa] [Zostavovateľ, editor]. - 1. vyd. - Bratislava (Slovensko): A-medi management, 2023. - ISBN 978-80-89797-93-6, s. 21-21 [tlačená forma]. [14. Slovenský vakcinologický kongres, 01.06.2023-03.06.2023, Tatranská Lomnica, Slovensko]
O2	Ako to vyzzerá s pertussis v post covidovom období? / Maďarová, I. [Autor, 33,334%]; Avdičová, M. [Autor, 33,333%]; Kerlik, J. [Autor, 33,333%]. In: <i>17. vedecko-odborná konferencia Národných referenčných centier pre surveillance infekčných chorôb na Slovensku</i> : [16.03.2023, Bratislava]. - [Bratislava (Slovensko): A-medi], 2023. - ISBN 978-80-89797-90-5, s. 20.
O2	Analýza pandemického výskytu ochorenia COVID-19 v Banskobystrickom kraji. / Jányová, Zuzana [Autor, 100%]. In: <i>27. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov</i> : [06.11.2023-07.11.2023, Tále]. - 1 vyd. - [Bratislava (Slovensko): A-medi], 2023, nestr. [1 s.].
O2	Āiffřeria - stála hrozba. / Avdičová, Mária [Autor, 33,334%]; - Lengyelová, V. [Autor, 33,333%]; Liškóvá, M. [Autor, 33,333]. In: <i>14. Slovenský vakcinologický kongres určený pre lekárov a odborných zdravotníckych pracovníkov</i> [textový dokument (print)] : program a zborník abstraktov / [bez zostavovateľa] [Zostavovateľ, editor]. - 1. vyd. - Bratislava (Slovensko): A-medi management, 2023. - ISBN 978-80-89797-93-6, s. 14-15 [tlačená forma]. [14. Slovenský vakcinologický kongres, 01.06.2023-03.06.2023, Tatranská Lomnica, Slovensko]
O2	Āiffřeria aj na Slovensku stála hrozba. / Avdičová, Mária [Autor, 33,334%]; - Lengyelová, Viera [Autor, 33,333%]; Liškóvá, Mária [Autor, 33,333]. In: <i>27. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov</i> : [06.11.2023-07.11.2023, Tále]. - 1 vyd. - [Bratislava (Slovensko): A-medi], 2023, nestr. [2 s.].
O2	Dobrovoľné testovanie vybraných krvou prenosných ochorení a rizika kardiovaskulárných ochorení u odídencov z Ukrajiny na strednom Slovensku. / Musilová, Monika [Autor, 14,285%]; Kerlik, Jana [Autor, 14,285%]; Pántiková Valachová, Martina [Autor, 14,285%]; Plšková, Adriána [Autor, 14,285%]; Štrhársky, Jozef [Autor, 14,285%]; Hellebrandt, Petra [Autor, 14,285%]; Křřocová Adamčáková, Zora [Autor, 14,285%]. In: <i>27. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov</i> : [06.11.2023-07.11.2023, Tále]. - 1 vyd. - [Bratislava (Slovensko): A-medi], 2023, nestr. [1 s.].
O2	Exotické zvieratá ako zdroj nákazy salmonelami. / Plšková, Adriána [Autor, 100%]. In: <i>27. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov</i> : [06.11.2023-07.11.2023, Tále]. - 1 vyd. - [Bratislava (Slovensko): A-medi], 2023, nestr. [1 s.].

O2	Hemoragická horúčka s renálnym syndrómom - kazuistika. / Pántiková Valachová, Martina [Autor, 50%]; Pántik, Július [Autor, 50%]. In: 27. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov : [06.11.2023-07.11.2023, Tále]. - 1 vyd. - [Bratislava (Slovensko): A-medi], 2023, nestr. [2 s.].
O2	Hepatitída C vo vybraných marginalizovaných komunitách. / Belovičová, Mária [Autor, 33,334%]; Jányová, Zuzana [Autor, 33,333%]; Moricová, Štefánia [Autor, 33,333%]. In: 27. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov : [06.11.2023-07.11.2023, Tále]. - 1 vyd. - [Bratislava (Slovensko): A-medi], 2023, nestr. [2 s.].
O2	Hodnotenie psychickej a psychosociálnej pracovnej záťaže zdravotníckych pracovníkov počas pandémie COVID-19 - EÚ projekt ORCHESTRA. / Oravec Bérésová J. [Autor, 25%]; Klóšlová Z. [Autor, 25%]; Fabiánová E. [Autor, 25%]; Nedela, R. [Autor, 25%]. In: 27. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov : [06.11.2023-07.11.2023, Tále]. - 1 vyd. - [Bratislava (Slovensko): A-medi], 2023, nestr. [2 s.].
O2	Invazívne pneumokokové ochorenia na Slovensku. Kam upriamiť pozornosť? / Feiková, S. [Autor, 25%]; Mancoš, M. [Autor, 25%]; Avdičová, M. [Autor, 25%]; Maďarová, L. [Autor, 25%]. In: 17. vedecko-odborná konferencia Národných referenčných centier pre surveillance infekčných chorôb na Slovensku : [16.03.2023, Bratislava]. - [Bratislava (Slovensko): A-medi], 2023. - ISBN 978-80-89797-90-5, s. 16-17.
O2	Kazuistika - Vzácná duálna invazívna meningokoková pneumokoková infekcia u 19-mesačného dieťaťa s fatálnym koncom [abstrakt]. / Kružlíková, A. [Autor, 14,29%]; Blažičková, J. [Autor, 14,285%]; Šturdíková, B. [Autor, 14,285%]; Vrábľová, T. [Autor, 14,285%]; Maďarová, L. [Autor, 14,285%]; Obžerová, A. [Autor, 14,285%]; Oswaldová, D. [Autor, 14,285%]. In: 17. vedecko-odborná konferencia Národných referenčných centier pre surveillance infekčných chorôb na Slovensku : [16.03.2023, Bratislava]. - [Bratislava (Slovensko): A-medi], 2023. - ISBN 978-80-89797-90-5, s. 18-19.
O2	Medzinárodný projekt CPW - prevencia nádorov súvisiacich s infekciou v rámci zdravotného dohľadu pri práci. / Musilová, M. [Autor, 12,5%]; Oravec Bérésová, J. [Autor, 12,5%]; Kerlik, J. [Autor, 12,5%]; Klóšlová, Z. [Autor, 12,5%]; Běláková, J. [Autor, 12,5%]; Křocová Adamčáková, Z. [Autor, 12,5%]; Fabiánová, E. [Autor, 12,5%]; Avdičová, M. [Autor, 12,5%]. In: 14. Slovenský vakcinologický kongres určený pre lekárov a odborných zdravotníckych pracovníkov [textový dokument (print)] : program a zborník abstraktov / [bez zostavovateľa] [Zostavovateľ, editor]. - 1. vyd. - Bratislava (Slovensko) : A-medi management, 2023. - ISBN 978-80-89797-93-6, s. 28-28 [tlačná forma]. [14. Slovenský vakcinologický kongres, 01.06.2023-03.06.2023, Tatranská Lomnica, Slovensko]
O2	Najvyšší počet prípadov kliešťovej encefalitídy na Slovensku v roku 2022 za ostatných 60 rokov. / Kerlik, J. [Autor, 25%]; Tichá, E. [Autor, 25%]; Musilová, M. [Autor, 25%]; Avdičová, M. [Autor, 25%]. In: 17. vedecko-odborná konferencia Národných referenčných centier pre surveillance infekčných chorôb na Slovensku : [16.03.2023, Bratislava]. - [Bratislava (Slovensko): A-medi], 2023. - ISBN 978-80-89797-90-5, s. 47.
O2	Národný register očkovania - aktuálny stav a jeho vize. / Mikláš, D [Autor, 33,334%]; Hianik, T. [Autor, 33,333%]; Avdičová, Mária [Autor, 33,333%]. In: 14. Slovenský vakcinologický kongres určený pre lekárov a odborných zdravotníckych pracovníkov [textový dokument (print)] : program a zborník abstraktov / [bez zostavovateľa] [Zostavovateľ, editor]. - 1. vyd. - Bratislava (Slovensko) : A-medi management, 2023. - ISBN 978-80-89797-93-6, s. 11-12 [tlačná forma]. [14. Slovenský vakcinologický kongres, 01.06.2023-03.06.2023, Tatranská Lomnica, Slovensko]
O2	Problematika kliešťovej encefalitídy v rámci cestovnej medicíny. / Kerlik, J. [Autor, 33,334%]; Musilová, M. [Autor, 33,333%]; Avdičová, M. [Autor, 33,333%]. In: 14. Slovenský vakcinologický kongres určený pre lekárov a odborných zdravotníckych pracovníkov [textový dokument (print)] : program a zborník abstraktov / [bez zostavovateľa] [Zostavovateľ, editor]. - 1. vyd. - Bratislava (Slovensko) : A-medi management, 2023. - ISBN 978-80-89797-93-6, s. 26-27 [tlačná forma]. [14. Slovenský vakcinologický kongres, 01.06.2023-03.06.2023, Tatranská Lomnica, Slovensko]
O2	Regionálna intervenčná štúdia o očkovaní a prevencii proti HPV (RISOP-HPV). / Křocová Adamčáková, Zora [Autor, 14,29%]; Musilová, Monila [Autor, 14,285%]; Pántiková Valachová, Martina [Autor, 14,285%]; Plísková, Adriána [Autor, 14,285%]; Hellebrandt, Petra [Autor, 14,285%]; Maľová, Lucia [Autor, 14,285%]; Mašlejová, D. [Autor, 14,285%]. In: 27. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov : [06.11.2023-07.11.2023, Tále]. - 1 vyd. - [Bratislava (Slovensko): A-medi], 2023, nestr. [1 s.].
O2	Surveillance respiračných vírusových ochorení sentinelovým spôsobom. / Musilová, M. [Autor, 25%]; Avdičová, M. [Autor, 25%]; Námešná, J. [Autor, 25%]; Kerlik, J. [Autor, 25%]. In: 17. vedecko-odborná konferencia Národných referenčných centier pre surveillance infekčných chorôb na Slovensku : [16.03.2023, Bratislava]. - [Bratislava (Slovensko): A-medi], 2023. - ISBN 978-80-89797-90-5, s. 24.
O2	Vzácná duálna invazívna meningokoková pneumokoková infekcia u 19-mesačného dieťaťa s fatálnym koncom [abstrakt]. / Kružlíková, A.; Blažičková, J.; Šturdíková, B.; Vrábľová, T.; Maďarová, L.; Obžerová, A.; Oswaldová, D. In: <i>Pediatra pre prax</i> : [supplement] . - Bratislava (Slovensko): Solen. - ISSN 1336-8168. - ISSN (online) 1339-4231. - Roč. 24, č. S1 (2023), s. 23-25. [63. pediatrické dni: 4.-5. máj 2023, Bratislava]
O3	80 rokov verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici (1943-2023). / Klement, Cyril [Autor, 100%] In: <i>Hygiena</i> : časopis pro ochranu a podporu zdraví. - Praha (Česko): Státní zdravotní ústav. - ISSN 1802-6281. - Roč. 68, č. 4 (2023), s. 115-116.
O3	Kliešťová encefalitída - dlhodobé podozreňavanie problematika na Slovensku. / Kerlik, J. [Autor, 100%]. In: <i>Súčasná klinická prax</i> . - Praha (Česko): Ambit Media. - ISSN 1214-706. - ISSN (online) 1804-9427. - č. 1 (2023), s.15-20.
O3	Svrab: nepříjemné avšak léčiteľné ochorenie. / Kerlik, Jana [Autor, 50%]; Avdičová, Mária [Autor, 50%]. In: <i>Teória a prax: farmaceutický laborant</i> . - Lehota pod Vtáčnikom (Slovensko): Vydavateľstvo Jana. - ISSN 1338-743X - Roč. 12, č. 65/2 (2023), s. 52.
O3	Vírus s pandemickým potenciálom: vírus Marburg a vírus Ebola. / Kerlik, Jana [Autor, 50%]; Avdičová, Mária [Autor, 50%]. In: <i>Teória a prax: farmaceutický laborant</i> . - Lehota pod Vtáčnikom (Slovensko): Vydavateľstvo Jana. - ISSN 1338-743X - Roč. 12, č. 67/4 (2023), s. 22.
O3	Vírus s pandemickým potenciálom: vírus MERS-CoV. / Kerlik, Jana [Autor, 50%]; Avdičová, Mária [Autor, 50%]. In: <i>Teória a prax: farmaceutický laborant</i> . - Lehota pod Vtáčnikom (Slovensko): Vydavateľstvo Jana. - ISSN 1338-743X - Roč. 12, č. 69/6 (2023), s. 22.
O3	Vírus s pandemickým potenciálom: vírus Nipah. / Kerlik, Jana [Autor, 50%]; Avdičová, Mária [Autor, 50%]. In: <i>Teória a prax: farmaceutický laborant</i> . - Lehota pod Vtáčnikom (Slovensko): Vydavateľstvo Jana. - ISSN 1338-743X - Roč. 12, č. 66/3 (2023), s. 24.
O3	Vírus s pandemickým potenciálom: vírus Zika. / Kerlik, Jana [Autor, 50%]; Avdičová, Mária [Autor, 50%]. In: <i>Teória a prax: farmaceutický laborant</i> . - Lehota pod Vtáčnikom (Slovensko): Vydavateľstvo Jana. - ISSN 1338-743X - Roč. 12, č. 68/5 (2023), s. 34.
O3	Západonilska horúčka prenášaná komármi na Slovensku. / Kerlik, Jana [Autor, 50%]; Avdičová, Mária [Autor, 50%]. In: <i>Teória a prax: farmaceutický laborant</i> . - Lehota pod Vtáčnikom (Slovensko): Vydavateľstvo Jana. - ISSN 1338-743X - Roč. 12, č. 64/1 (2023), s. 34.
13	Kliešťová encefalitída. / Inštorisová, Mária [Autor interview, 50%]; Kerlik Jana [Autor účastník interview, 50%] In: <i>Poľovníctvo a rybníctvo</i> . - Bratislava: News and Media Holding, 2022. - ISSN 0231-8768. - Roč. 75, č. 5 (2023), s. 22-23.
	Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Lučenci
	V roku 2023 neevidujú žiadnu publikačnú činnosť
	Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rimavskej Soboti
	V roku 2023 neevidujú žiadnu publikačnú činnosť
	Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Veľkom Krtíši
	V roku 2023 neevidujú žiadnu publikačnú činnosť
	Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Zvolene
11	Štandardný preventívny postup pre manažment dospelých s nadhmotnosťou a obezitou so zameraním na poradenskú starostlivosť - 1. revízia: účinnosť od 15. novembra 2023 [elektronický dokument]. / Vrabcová, Hana [Autor, 33,334%]; Kosmovský, Viktor [Autor, 33,333%]; Gondášová, Iveta [Autor, 33,333%]. - Bratislava (Slovensko): Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, 2023. - 98 s.. Dostupné na. https://www.health.gov.sk/?Postupy-Prevencia .
11	Štandardný preventívny postup so zameraním na intervencie rizikových faktorov neprenosných ochorení a nadhmotnosť/obezitu u znevýhodnených skupín dospelých: účinnosť od 15. novembra 2023 [elektronický dokument]. / Vrabcová, Hana [Autor, 33,334%]; Kosmovský, Viktor [Autor, 33,333%]; Gondášová, Iveta [Autor, 33,333%]. - Bratislava (Slovensko): Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, 2023. - 37 s.. Dostupné na. https://www.health.gov.sk/?Postupy-Prevencia .
	Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom
	V roku 2023 neevidujú žiadnu publikačnú činnosť

Regionálne úrady verejného zdravotníctva na Slovensku	
Prehľad publikačnej činnosti za rok 2023	
Kód kategórie	Bibliografický odkaz
	BRATISLAVSKÝ KRAJ
	Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave
V2	Hodnotenie efektivity plnenia vybraných programov a projektov RÚVZ. / Faltinová, Andrea [Autor, 90%]; Horváth, Miroslav [Autor, 10%]. In: <i>Chemické analýzy vo verejnom zdravotníctve II.: Zborník vedeckých a odborných prác.</i> / Borošová, D. [zost.]; Schwarz, M. [rec.]; Hegedüs, O. [rec.]; Skupeňová, V. [rec.]; Vassányi, Z. [rec.]; Plžíková, A. [rec.]; Krčmová, E. [rec.]; Lendacká, M. [rec.]; Nagyová, I. [rec.]. - Banská Bystrica: Regionálny úrad verejného zdravotníctva, 2023, s. 100-117. - ISBN 978-80-971096-8-4.
V2	Monitoring haloacetoxy kyselín vo vzorkách pitnej vody z odberových miest územnej pôsobnosti RÚVZ Bratislava hl. mesto so sídlom v Bratislave. / Horváth, Miroslav [Autor, 70%]; Kovaľová, Zuzana [Autor, 20%]; Laurenčík, Milan [Autor, 10%]. In: <i>Chemické analýzy vo verejnom zdravotníctve II.: Zborník vedeckých a odborných prác.</i> / Borošová, D. [zost.]; Schwarz, M. [rec.]; Hegedüs, O. [rec.]; Skupeňová, V. [rec.]; Vassányi, Z. [rec.]; Plžíková, A. [rec.]; Krčmová, E. [rec.]; Lendacká, M. [rec.]; Nagyová, I. [rec.]. - Banská Bystrica: Regionálny úrad verejného zdravotníctva, 2023, s. 42-49. - ISBN 978-80-971096-8-4.
O2	Epidemiologické vyšetrovanie nových prípadov osýpok v Bratislavskom kraji. / Šima, K. [Autor, 16,67%]; Mračková, T. [Autor, 16,666%]; Foltinová, A. [Autor, 16,666%]; Csibová, V. [Autor, 16,666%]; Sásiková, K. [Autor, 16,666%]; Gába, P. [Autor, 16,666%]. In: <i>27. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov</i> : [06.11.2023-07.11.2023, Tále]. - 1 vyd. - [Bratislava (Slovensko): A-medi], 2023, nestr. [1 s.].
O2	Epidemiologické vyšetrovanie nových prípadov osýpok v Bratislavskom kraji / Šima, K. [Autor, 40%]; Mračková, Terézia [Autor, 40%]; Foltinová, Alla [Autor, 5%]; Csibová, Viktória [Autor, 5%]; Sásiková, K. [Autor, 5%]; Gába, Peter [Autor, 5%]. In: <i>14. Slovenský vakcinologický kongres určený pre lekárov a odborných zdravotníckych pracovníkov</i> : program a zborník abstraktov / [bez zostavovateľa] . - 1. vyd. - Bratislava (Slovensko): A-medi management, 2023. - ISBN 978-80-89797-93-6, s. 27-27. [14. Slovenský vakcinologický kongres, 01.06.2023-03.06.2023, Tatranská Lomnica, Slovensko]
O2	Hygienické požiadavky na predškolské zariadenia. / Rončáková, Agneša [Autor, 100%]. In: <i>Nové paragrafy v materskej škole.</i> - Bratislava (Slovensko): Dr. Josef Raabe Slovensko, Jún 2023. - ISBN 978-80-8140-403-0, s. 1-25.
O2	Mpox v Bratislavskom kraji. / Sásiková, K. [Autor, 20%]; Gába, P. [Autor, 20%]; Csibová, V. [Autor, 20%]; Šima, K. [Autor, 20%]; Foltinová, A. [Autor, 20%]. In: <i>27. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov</i> : [06.11.2023-07.11.2023, Tále]. - 1 vyd. - [Bratislava (Slovensko): A-medi], 2023, nestr. [1 s.].
O2	Nakladanie s odpadmi zo zdravotníckych zariadení. / Duba, Stanislav [Autor, 100%]. In: <i>Privátna ambulancia.</i> - Bratislava (Slovensko): Dr. Josef Raabe Slovensko, 2023. - ISBN 978-80-8140-314-9 (0623), s. C 1.24/1-30.
O2	Nakladanie s odpadmi zo zdravotníckych zariadení. / Duba, Stanislav [Autor, 100%]. In: <i>Privátny lekár.</i> - Bratislava (Slovensko): Dr. Josef Raabe Slovensko, 2023. ISBN 978-80-89182-73-2 (0623), s. C 1.10/1-30.
O2	Nakladanie s odpadmi zo zdravotníckych zariadení. / Duba, Stanislav [Autor, 100%]. In: <i>Privátna zubná prax.</i> - Bratislava (Slovensko): Dr. Josef Raabe Slovensko, 2023. - ISBN 978-80-89182-31-2 (0623), s. D 4.1/1-30.
O2	Nakladanie s odpadmi zo zdravotníckych zariadení. / Duba, Stanislav [Autor, 100%]. In: <i>Poradca súkromného lekára.</i> - Bratislava (Slovensko): Dr. Josef Raabe Slovensko, 2023. - ISBN 80-89182-02-X (0623), s. H1.13/1-30.
O2	Nakladanie s odpadmi zo zdravotníckych zariadení. / Duba, Stanislav [Autor, 100%]. In: <i>Ambulancia zubného lekára v praxi.</i> - Bratislava (Slovensko): Dr. Josef Raabe Slovensko, 2023. - ISBN 978-80-8140-229-6 (0623), s. C 1.33/1-30.
O2	Opičie kiahne v Bratislavskom kraji. / Csibová, Viktória [Autor, 40%]; Gába, Peter [Autor, 45%]; Foltinová, Alla [Autor, 5%]; Sásiková, K. [Autor, 5%]; Šima, K. [Autor, 5%]. In: <i>14. Slovenský vakcinologický kongres určený pre lekárov a odborných zdravotníckych pracovníkov</i> : program a zborník abstraktov / [bez zostavovateľa] . - 1. vyd. - Bratislava (Slovensko): A-medi management, 2023. - ISBN 978-80-89797-93-6, s. 17-17. [14. Slovenský vakcinologický kongres, 01.06.2023-03.06.2023, Tatranská Lomnica, Slovensko]
O2	Predbežné výsledky BPS III potvrdzujú účinnosť multiodborovej intervencie v sledovanej nemocnici realizovanej pomocou umelej inteligencie. / Púčik, Roman [Autor, 20%]; Paškova, Juliana [Autor, 20%]; Jakubíková, Elena [Autor, 20%]; Podolinská, Miroslava [Autor, 20%]; Reshetar, S. [Autor, 20%]; Slimáková Ľubica [Autor, 20%]. In: <i>27. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov</i> : [06.11.2023-07.11.2023, Tále]. - 1 vyd. - [Bratislava (Slovensko): A-medi], 2023, nestr. [1 s.].
O2	Sledovanie výskytu HIV, syfilisu, hepatitídy B a C u ukrajinských odídenov v Bratislavskom kraji. / Bražinová, Alexandra (UVZ SR) [Autor, 20%]; Doležalová, Kristína [Autor, 20%]; Gába, Peter [Autor, 20%]; Mračková, Terézia [Autor, 20%]; Reshetar, S. [Autor, 20%]. In: <i>27. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov</i> : [06.11.2023-07.11.2023, Tále]. - 1 vyd. - [Bratislava (Slovensko): A-medi], 2023, nestr. [1 s.].
O2	Vedenie administratívy súvisiacej s nebezpečnými odpadmi. / Duba, Stanislav [Autor, 100%]. In: <i>Privátna ambulancia.</i> - Bratislava (Slovensko): Dr. Josef Raabe Slovensko, 2023.- ISBN 978-80-8140-314-9 (0823), s. C 1.25/1-18.
O2	Vedenie administratívy súvisiacej s nebezpečnými odpadmi. / Duba, Stanislav [Autor, 100%]. In: <i>Poradca súkromného lekára.</i> - Bratislava (Slovensko): Dr. Josef Raabe Slovensko, 2023. - ISBN 80-89182-02-X (0823), s. H1.16/1-18.
O2	Vedenie administratívy súvisiacej s nebezpečnými odpadmi. / Duba, Stanislav [Autor, 100%]. In: <i>Privátna zubná prax.</i> - Bratislava (Slovensko): Dr. Josef Raabe Slovensko, 2023. - ISBN 978-80-89182-31-2 (0823), s. D 4.2/1-18.
O2	Vedenie administratívy súvisiacej s nebezpečnými odpadmi. / Duba, Stanislav [Autor, 100%]. In: <i>Ambulancia zubného lekára v praxi.</i> - Bratislava (Slovensko): Dr. Josef Raabe Slovensko, 2023. - ISBN 978-80-8140-229-6 (0823), s. C 1.34/1-18.
O2	Vedenie administratívy súvisiacej s nebezpečnými odpadmi. / Duba, Stanislav [Autor, 100%]. In: <i>Privátny lekár.</i> - Bratislava (Slovensko): Dr. Josef Raabe Slovensko, 2023. - ISBN 978-80-89182-73-2 (0823), s. C 1.11/1-18.
O2	Výkon štátneho zdravotného dozoru. [Autor, 100%]. In: <i>Nové paragrafy v materskej škole.</i> - Bratislava (Slovensko): Dr. Josef Raabe Slovensko, September 2023. - ISBN 978-80-8140-403-0, s. 1-16.
O3	Aktuálne právne predpisy v zariadeniach školského stravovania. / Rončáková, Agneša [Autor, 100%]. In: <i>Škola a stravovanie: chutne, zdravo, hravo.</i> - Bratislava (Slovensko): Dr. Josef Raabe Slovensko. - ISSN 1339-2301. - Roč. 11, č. 9 (2023), s. 2-5.
O3	Ák je počet zamestnancov vo výdajni stravy?: Poradňa. Odpovede na otázky. / Rončáková, Agneša [Autor, 100%]. In: <i>Škola a stravovanie: chutne, zdravo, hravo.</i> - Bratislava (Slovensko): Dr. Josef Raabe Slovensko. - ISSN 1339-2301. - Roč. 11, č. 3 (2023), s. 20
O3	Mikrobiologické riziká - prítomnosť koliformných baktérií v hotových pokrmoch. / Rončáková, Agneša [Autor, 100%]. In: <i>Škola a stravovanie: chutne, zdravo, hravo.</i> - Bratislava (Slovensko): Dr. Josef Raabe Slovensko. - ISSN 1339-2301. - Roč. 11, č. 10 (2023), s. 5-7.
O3	Nakladanie s tuhým biologickým odpadom v zariadeniach školského stravovania. / Rončáková, Agneša [Autor, 100%]. In: <i>Škola a stravovanie: chutne, zdravo, hravo.</i> - Bratislava (Slovensko): Dr. Josef Raabe Slovensko. - ISSN 1339-2301. - Roč. 11, č. 3 (2023), s. 6-8.
O3	Prevoz stravy zo stravovacích zariadení. / Rončáková, Agneša [Autor, 100%]. In: <i>Škola a stravovanie: chutne, zdravo, hravo.</i> - Bratislava (Slovensko): Dr. Josef Raabe Slovensko. - ISSN 1339-2301. - Roč. 11, č. 5 (2023), s.10-13.
O3	Vychádzanie kuchárky z kuchyne za účelom obsluhy detí: Poradňa. Odpovede na otázky. / Rončáková, Agneša [Autor, 100%]. In: <i>Škola a stravovanie: chutne, zdravo, hravo.</i> - Bratislava (Slovensko): Dr. Josef Raabe Slovensko. - ISSN 1339-2301. - Roč. 11, č. 1 (2023), s. 20.

Regionálne úrady verejného zdravotníctva na Slovensku	
Prehľad publikačnej činnosti za rok 2023	
Kód kategórie	Bibliografický odkaz
KOŠICKÝ KRAJ	
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach	
V2	Stanovenie vybraných ukazovateľov vo vode v studniach v povodí rieky Slaná. / Tomaszová, Martina [Autor, 50%]; Hricková, Jana [Autor, 30%]; Pavelčáková, Jozefína [Autor, 10%]; Jalčovníková, Veronika [Autor, 10%]. In: <i>Chemické analýzy vo verejnom zdravotníctve II.: Zborník vedeckých a odborných prác.</i> / Borošová, D. [zost.]; Schwarz, M. [rec.]; Hegedüs, O. [rec.]; Skupeňová, V. [rec.]; Vassányi, Z. [rec.]; Plžíková, A. [rec.]; Krčmová, E. [rec.]; Lendacká, M. [rec.]; Nagyová, I. [rec.]. - Banská Bystrica: Regionálny úrad verejného zdravotníctva, 2023, s. 31-36. - ISBN 978-80-971096-8-4.
V2	Chromosome aberrations in selected groups of coke oven workers. / Sedlák, Vincent [30,00%]; Bujňák, Anton [25,00%]; Miškárová, Simona [10,00%]; Gajdoš, Andrej [10,00%]; Gajdošová, Dagmar [10,00%]; Konečná, Mária [5,00%]; Tomaszová, Martina [5,00%]; Poráčová, Janka [5,00%]. In: <i>Genetic toxicology and cancer prevention, Book of Abstracts.</i> - Bratislava: Cancer Research Institute, Biomedical Research Center of the Slovak Academy of Sciences. - ISBN 978-80-972247-9-0 2023. (2023), s. 66.
V2	Innovations in the objective evaluation of chromosomal aberrations in cytogenetic analyses (CALLPL). / Gajdoš, Andrej [80,00%]; Gajdošová, Dagmar [20,00%]. In: <i>Genetic toxicology and cancer prevention, Book of Abstracts.</i> - Bratislava: Cancer Research Institute, Biomedical Research Center of the Slovak Academy of Sciences. - ISBN 978-80-972247-9-0 2023. (2023), s. 53.
V2	Activity of the national reference center for the evaluation of late effects of chemical substances by methods of genetic toxicology. / Gajdošová, Dagmar [60,00%]; Gajdoš, Andrej [15,00%]; Bujňák, Anton [15,00%]; Tomaszová, Martina [5,00%]; Kimáková, Tatiana [5,00%]. In: <i>Genetic toxicology and cancer prevention, Book of Abstracts.</i> - Bratislava: Cancer Research Institute, Biomedical Research Center of the Slovak Academy of Sciences. - ISBN 978-80-972247-9-0 2023. (2023), s. 54.
O1	Správa o zoonózach, alimentárnych nákazách a nákazách z vody v Slovenskej republike za rok 2022. / Antolová, Daniela; Avdičová, Mária; Babinčáková, Marianna; Bako, Jana; Barátová, Eva; ... Bizub, Vladimír; ...Dráxlerová, Monika; ... Gavačová, Dagmar; Gažiová, Andrea; Göczeová, Jana; ... Kerlik, Jana; Kísová, Renáta; Kocianová, Henrieta; ... Kotvasová, Barbora; ... Kolektív laboratórií na RÚVZ [Strhářsky, Jozef]; ... Lengyelová, Viera; ... Masárová, Denisa; ... Musilová, Monika; ... Pastuchová, Katarína; ... Prívára, Matúš; ... Sirotná, Zuzana; Sojka, Martin; ... Zubriková, Dana [85 autorov]. - 1. vyd. - Bratislava: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, [2023]. - 134 s. - ISBN 978-80-973917-9-9.
O2	Différia - stála hrozba. / Avdičová, Mária [Autor, 33,334%]; Lengyelová, V. [Autor, 33,333%]; Lišková, M. [Autor, 33,333]. In: <i>14. Slovenský vakcinologický kongres určený pre lekárov a odborných zdravotníckych pracovníkov: program a zborník abstraktov</i> / [bez zostavovateľa] . - 1. vyd. - Bratislava (Slovensko): A-medi management, 2023. - ISBN 978-80-89797-93-6, s. 11-12. [14. Slovenský vakcinologický kongres, 01.06.2023-03.06.2023, Tatranská Lomnica, Slovensko]
O2	Différia aj na Slovensku stála hrozba. / Avdičová, Mária [Autor, 33,334%]; - Lengyelová, Viera [Autor, 33,333%]; Lišková, Mária [Autor, 33,333]. In: <i>27. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov</i> : [06.11.2023-07.11.2023, Tále]. - 1 vyd. - [Bratislava (Slovensko): A-medi], 2023, nestr. [2 s.].
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Michalovciach	
V roku 2023 neevidujú žiadnu publikačnú činnosť	
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rožňave	
V2	Stanovenie vybraných ukazovateľov vo vode v studniach v povodí rieky Slaná. / Tomaszová, Martina [Autor, 50%]; Hricková, Jana [Autor, 30%]; Pavelčáková, Jozefína [Autor, 10%]; Jalčovníková, Veronika [Autor, 10%]. In: <i>Chemické analýzy vo verejnom zdravotníctve II.: Zborník vedeckých a odborných prác.</i> / Borošová, D. [zost.]; Schwarz, M. [rec.]; Hegedüs, O. [rec.]; Skupeňová, V. [rec.]; Vassányi, Z. [rec.]; Plžíková, A. [rec.]; Krčmová, E. [rec.]; Lendacká, M. [rec.]; Nagyová, I. [rec.]. - Banská Bystrica: Regionálny úrad verejného zdravotníctva, 2023, s. 31-36. - ISBN 978-80-971096-8-4.
V2	Vplyv bankých vôd vytekajúcich zo sideritovej bane Nižná Slaná na podzemnú a pitnú vodu [poster]. / Horvátová, Zuzana [Autor, 25%]; Hricková, Jana (Rožňava) [Autor, 25%]; Tarabová, Katarína [Autor, 25%]; Chudoba, Vladimír [Autor, 25%]. In: <i>Zborník prednášok z konferencie Pitná voda.</i> / Barloková, Danka [Zostavovateľ, editor, 70%]; Valovičová, Zuzana [Zostavovateľ, editor, 30%]; Hucko, Pavel [Recenzent]; Munka, Karol [Recenzent]; Valovičová, Zuzana [Recenzent];. - 1. vyd. - Bratislava (Slovensko): Slovenská asociácia vodárskych expertov, 2023. -ISBN 978-80-570-4854-1, s. 283-290. [Pitná voda: 19 konferencia s medz. účasťou, 06.06.2023-08.06.2023, Trenčianske Teplice]
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Spišskej Novej Vsi	
V roku 2023 neevidujú žiadnu publikačnú činnosť	
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trebišove	
V roku 2023 neevidujú žiadnu publikačnú činnosť	

Regionálne úrady verejného zdravotníctva na Slovensku	
Prehľad publikačnej činnosti za rok 2023	
Kód kategórie	Bibliografický odkaz
NITRIANSKY KRAJ	
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Komárne	
V2	The occurrence of <i>Vibrio cholerae</i> non-O1/non-O139 in rivers of Slovakia. /Vozárová, Alexandra [Autor, 70%]; Seman, Milan [Autor, 30%]. In: <i>Applied Natural Sciences 2023 – Book of abstracts</i> : 8th International scientific conference. - Trnava (Slovensko): University of Ss. Cyril and Methodius in Trnava, 2023. - ISBN 978-80-572-0357-5, s. 87. [ANS 2023, 18.09.2023-20.09.2023, Donovaly, Slovensko]
O2	Aeromonády a vibriá ako pôvodcovia chorôb v súčasnosti. / Naďová, K. [Autor, 33,334%]; Daviničová, S. [Autor, 33,333%]; Sojka, M. [Autor, 33,333%]. In: <i>17. vedecko-odborná konferencia Národných referenčných centier pre surveillance infekčných chorôb na Slovensku</i> : [16.03.2023, Bratislava]. - [Bratislava (Slovensko): A-medij], 2023. - ISBN 978-80-89797-90-5, s. 32.
O2	Umelé rekreačné bazény plnené mineralizovanou vodou sú potencionálnym rezervoárom patogénnych vibrií. / Sojka, M. [Autor, 25%]; Pilková, D. [Autor, 25%]; Medza, K. [Autor, 25%]; Szarková, T. [Autor, 25%]. In: <i>17. vedecko-odborná konferencia Národných referenčných centier pre surveillance infekčných chorôb na Slovensku</i> : [16.03.2023, Bratislava]. - [Bratislava (Slovensko): A-medij], 2023. - ISBN 978-80-89797-90-5, s. 31.
O1	Správa o zoonózach, alimentárnych nákazách a nákazách z vody v Slovenskej republike za rok 2022. / Antolová, Daniela; Avdičová, Mária; Babinčáková, Marianna; Bako, Jana; Barátová, Eva; ... Bizub, Vladimír; ...Dräxlerová, Monika; ... Gavačová, Dagmar; Gažiová, Andrea; Göczeová, Jana; ... Kerlik, Jana; Kísová, Renáta; Kocianová, Henrieta; ... Kotvasová, Barbora; ... Kolektív laboratórií na RÚVZ [Strhársky, Jozef]; ... Lengyelová, Viera; ... Masárová, Denisa; ... Musilová, Monika; ... Pastuchová, Katarína; ... Privara, Matúš; ... Sirotná, Zuzana; Sojka, Martin; ... Zubriková, Dana [85 autorov]. - 1. vyd. - Bratislava: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, [2023]. - 134 s. - ISBN 978-80-973917-9-9.
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Leviciach	
I3	Prvé jarné vitamíny sú na dosah. Začína sa sezóna medvedieho cesnaku. / Kaňková, Eva [Autor,100%] In: <i>MY Nezávislé noviny pre vašu obec, meso, región: Levice, Šahy, Želiazovce, Tlmače</i> -Bratislava: Petit. - Roč. 2., (22.3.2023).
I3	Ochorení mierne pribudlo ,nemocnica sa pripravuje na opätovné spustenie očkovania proti covidu. / Kaňková, Eva [Autor,100%]. In: <i>MY Nezávislé noviny pre vašu obec, meso, región: Levice, Šahy, Želiazovce, Tlmače</i> -Bratislava: Petit. - Roč. 2., (29.9.2023).
I3	V okrese Levice začnú v niektorých školách chrípkové prázdniny. / Gunárová, Zuzana [Autor,100%]. In: <i>MY Nezávislé noviny pre vašu obec, meso, región: Levice, Šahy, Želiazovce, Tlmače</i> -Bratislava: Petit. - Roč. 2., (15.12.2023).
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre	
V2	Problematika stanovenia chinolínovej žltej WS. / Kováč, Martin [Autor, 60%]; Rosinská, Hana [Autor, 20%]; Šmotlákova, Zuzana [Autor, 20%] In: <i>Chemické analýzy vo verejnom zdravotníctve II.: Zborník vedeckých a odborných prác.</i> / Borošová, D. [zost.]; Schwarz, M. [rec.]; Hegedüs, O. [rec.]; Skupeňová, V. [rec.]; Vassányi, Z. [rec.]; Plžíková, A. [rec.]; Krčmová, E. [rec.]; Lendacká, M. [rec]; Nagyová, I. [rec.]. - Banská Bystrica: Regionálny úrad verejného zdravotníctva, 2023, s. 50-55. - ISBN 978-80-971096-8-4.
O1	Správa o zoonózach, alimentárnych nákazách a nákazách z vody v Slovenskej republike za rok 2022. / Antolová, Daniela; Avdičová, Mária; Babinčáková, Marianna; Bako, Jana; Barátová, Eva; ... Bizub, Vladimír; ...Dräxlerová, Monika; ... Gavačová, Dagmar; Gažiová, Andrea; Göczeová, Jana; ... Kerlik, Jana; Kísová, Renáta; Kocianová, Henrieta; ... Kotvasová, Barbora; ... Kolektív laboratórií na RÚVZ [Strhársky, Jozef]; ... Lengyelová, Viera; ... Masárová, Denisa; ... Musilová, Monika; ... Pastuchová, Katarína; ... Privara, Matúš; ... Sirotná, Zuzana; Sojka, Martin; ... Zubriková, Dana [85 autorov]. - 1. vyd. - Bratislava: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, [2023]. - 134 s. - ISBN 978-80-973917-9-9.
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch	
V roku 2023 neevidujú žiadnu publikačnú činnosť	
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Topoľčanoch	
V roku 2023 neevidujú žiadnu publikačnú činnosť	

Regionálne úrady verejného zdravotníctva na Slovensku	
Prehľad publikačnej činnosti za rok 2023	
Kód kategórie	Bibliografický odkaz
PREŠOVSKÝ KRAJ	
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Bardejove	
V3	Liver diseases in the general population – the importance of active screening. / Belovičová, Mária [Autor, 16.667%]; Klobošvská, Ivana [Autor, 16.667%]; Popovičová, Mária [Autor, 16.666%]; Matula, Pavol [Autor, 16.667%]; Jankelová, Nadežda [Autor, 16.666%]; Moricová, Štefánia [Autor, 16.667%]. In: <i>Family medicine and primary care review</i> [elektronický dokument]. – Wrocław (Poľsko): Wydawnictwo Continuo. – ISSN 1734-3402. – ISSN (online) 2449-8580. – Roč. 25, č. 3 (2023), s. 270-275 [online]. – WOS/SCO - DOI https://doi.org/10.5114/fmpcr.2023.131299
I3	10. máj - Svetový deň pohybu k zdraviu. / Müllerová, Jana [Autor, 100%]. In: <i>Bardejovské novosti</i> [textový dokument]. – Bardejov: Miron Kantuľak - PONET Press. – ISSN 1338-1067. – Roč. 34, č. 19-20 (2023), s. 1-2.
I3	Premiéra podujatia "Pohybom k zdraviu". / Müllerová, Jana [Autor, 100%]. In: <i>Bardejovské novosti</i> [textový dokument]. – Bardejov: Miron Kantuľak - PONET Press. – ISSN 1338-1067. – Roč. 34, č. 23-24 (2023), s. 1-2.
I3	Svetový deň srdca. / Müllerová, Jana [Autor, 100%]. In: <i>Bardejovské novosti</i> [textový dokument]. – Bardejov: Miron Kantuľak - PONET Press. – ISSN 1338-1067. – Roč. 34, č. 39-40 (2023), s. 2.
I3	Zvýšiť povedomie o Alzheimerovej chorobe. / Jančušová, Júlia [Autor, 100%]. In: <i>Bardejovské novosti</i> [textový dokument]. – Bardejov: Miron Kantuľak - PONET Press. – ISSN 1338-1067. – Roč. 34, č. 39-40 (2023), s. 1-2.
I3	Európska kampaň EU - OSHA - "Zdravé pracoviská - Bezpečná a zdravá práca v digitálnej dobe". / Kroková, Helena [Autor, 100%]. In: <i>Bardejovské novosti</i> [textový dokument]. – Bardejov: Miron Kantuľak - PONET Press. – ISSN 1338-1067. – Roč. 34, č. 43-44 (2023), s. 5.
I3	Očkovanie je "zážrak medicíny". / Klimová, Daniela [Autor, 100%]. In: <i>Bardejovské novosti</i> [textový dokument]. – Bardejov: Miron Kantuľak - PONET Press. – ISSN 1338-1067. – Roč. 34, č. 17-18 (2023), s. 2-3.
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Humennom	
V roku 2023 neevidujú žiadnu publikačnú činnosť	
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Poprade	
V2	Kanabinol (CBD) v kozmetických výrobkoch. / Klimko, Lukáš [Autor, 70%]; Rosipal, Rastislav [Autor, 30%]. In: <i>Chemické analýzy vo verejnom zdravotníctve II.: Zborník vedeckých a odborných prác.</i> / Borošová, D. [zost.]; Schwarz, M. [rec.]; Hegedüs, O. [rec.]; Skupeňová, V. [rec.]; Vassányi, Z. [rec.]; Plžíková, A. [rec.]; Krčmová, E. [rec.]; Lendačká, M. [rec.]; Nagyová, I. [rec.]. – Banská Bystrica: Regionálny úrad verejného zdravotníctva, 2023, s. 89-93. – ISBN 978-80-971096-8-4.
V2	Legionely v podtatranskom regióne, a čo nás čaká s prijatím novej legislatívy. / Pilková, D. [Autor, 50%]; Rams, R. [Autor, 50%]. In: <i>Surveillnce nemocných nákaz: 20. ročník odbornej konferencie: program a zborník abstraktov v. / [bez zostavovateľa] - [recenzované].</i> – 1. vyd. – Bratislava (Slovensko): Slovenská epidemiologická a vakcinologická spoločnosť, 2023. – ISBN 978-80-89797-91-2, [nestr.]. [20.04.2023-21.04.2023, Štrbské Pleso]
V2	Monitoring výskytu legionel v životnom prostredí v podtatranskom regióne v rokoch 2019-2022. / Rams, R. [Autor, 50%]; Pilková, D. [Autor, 50%]. In: <i>Životné podmienky a zdravie</i> [online]. / Jurkovičová, J.; Štefániková, Z. (eds.) - Bratislava: Univerzita Komenského, 2023, s. 224-236. – ISBN (online) 978-80-223-5676-3. – Dostupné z: https://zona.fmed.uniba.sk/fileadmin/lf/sucasti/Teoreticke_ustavy/Ustav_hygiene/Webpic/Zborniky/ZPaZ_2023-1.pdf
V2	Nové požiadavky na materiály a výrobky určené na styk s pitnou vodou, filtračné médiá a chemické látky na úpravu vody - nový § 18 zákona č. 355/2007 Z.z. / Syčová, Milada [Autor, 50%]; Valovičová, Zuzana [Autor, 50%]. In: <i>Zborník prednášok z konferencie Pitná voda.</i> / Barloková, Danka [Zostavovateľ, editor, 70%]; Valovičová, Zuzana [Zostavovateľ, editor, 30%]; Hucko, Pavel [Recenzent]; Munka, Karol [Recenzent]; Valovičová, Zuzana [Recenzent]. – 1. vyd. – Bratislava (Slovensko): Slovenská asociácia vodárskych expertov, 2023. – ISBN 978-80-570-4854-1, s. 13-18. [Pitná voda: 19 konferencia s medz. účasťou, 06.06.2023-08.06.2023, Trenčianske Teplice]
V2	Výsledky prvotného skríningu bisfenolu A vo vrodách. / Rosipalová, Andrea [Autor, 50%]; Rosipal, Rastislav [Autor, 50%]. In: <i>Chemické analýzy vo verejnom zdravotníctve II.: Zborník vedeckých a odborných prác.</i> / Borošová, D. [zost.]; Schwarz, M. [rec.]; Hegedüs, O. [rec.]; Skupeňová, V. [rec.]; Vassányi, Z. [rec.]; Plžíková, A. [rec.]; Krčmová, E. [rec.]; Lendačká, M. [rec.]; Nagyová, I. [rec.]. – Banská Bystrica: Regionálny úrad verejného zdravotníctva, 2023, s. 128-133. – ISBN 978-80-971096-8-4.
O2	Umelé rekreačné bazény plnené mineralizovanou vodou sú potenciálnym rezervoárom patogénnych vibrií. / Sojka, M. [Autor, 25%]; Pilková, D. [Autor, 25%]; Medza, K. [Autor, 25%]; Szarková, T. [Autor, 25%]. In: <i>17. vedecko-odborná konferencia Národných referenčných centier pre surveillance infekčných chorôb na Slovensku</i> : [16.03.2023, Bratislava]. – [Bratislava (Slovensko): A-medi], 2023. – ISBN 978-80-89797-90-5, s. 31.
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove	
V2	Hodnotenie výkonnosti skúšok spôsobilosti. / Dolinská, Jana [Autor, 100%]. In: <i>Chemické analýzy vo verejnom zdravotníctve II.: Zborník vedeckých a odborných prác.</i> / Borošová, D. [zost.]; Schwarz, M. [rec.]; Hegedüs, O. [rec.]; Skupeňová, V. [rec.]; Vassányi, Z. [rec.]; Plžíková, A. [rec.]; Krčmová, E. [rec.]; Lendačká, M. [rec.]; Nagyová, I. [rec.]. – Banská Bystrica: Regionálny úrad verejného zdravotníctva, 2023, s. 79-88. – ISBN 978-80-971096-8-4.
V2	Realizácia medzilaboratórneho porovnania na stanovenie ukazovateľov v minerálnej vode. / Bartle, Bibiana [Autor, 100%]. In: <i>Chemické analýzy vo verejnom zdravotníctve II.: Zborník vedeckých a odborných prác.</i> / Borošová, D. [zost.]; Schwarz, M. [rec.]; Hegedüs, O. [rec.]; Skupeňová, V. [rec.]; Vassányi, Z. [rec.]; Plžíková, A. [rec.]; Krčmová, E. [rec.]; Lendačká, M. [rec.]; Nagyová, I. [rec.]. – Banská Bystrica: Regionálny úrad verejného zdravotníctva, 2023, s. 144-154. – ISBN 978-80-971096-8-4.
O2	Diftéria - stála hrozba. / Avdičová, Mária [Autor, 33,334%]; Lengyelová, V. [Autor, 33,333%]; Lišková, M. [Autor, 33,333%]. In: <i>14. Slovenský vakcinologický kongres určený pre lekárov a odborných zdravotníckych pracovníkov</i> : program a zborník abstraktov / [bez zostavovateľa]. – 1. vyd. – Bratislava (Slovensko): A-medi management, 2023. – ISBN 978-80-89797-93-6, s. 11-12. [14. Slovenský vakcinologický kongres, 01.06.2023-03.06.2023, Tatranská Lomnica, Slovensko]
O2	Diftéria aj na Slovensku stála hrozba. / Avdičová, Mária [Autor, 33,334%]; Lengyelová, Viera [Autor, 33,333%]; Lišková, Mária [Autor, 33,333%]. In: <i>27. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov</i> : [06.11.2023-07.11.2023, Tále]. – 1 vyd. - [Bratislava (Slovensko): A-medi], 2023, nestr. [2 s.].
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Starej Ľubovni	
V roku 2023 neevidujú žiadnu publikačnú činnosť	
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Svidníku	
V roku 2023 neevidujú žiadnu publikačnú činnosť	
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Vranove nad Topľou	
V roku 2023 neevidujú žiadnu publikačnú činnosť	

Regionálne úrady verejného zdravotníctva na Slovensku	
Prehľad publikačnej činnosti za rok 2023	
Kód kategórie	Bibliografický odkaz
TREŇCIANSKY KRAJ	
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Považskej Bystrici	
V roku 2023 neevídujú žiadnu publikačnú činnosť	
Regionálny úrad verejného zdravotníctva Prievidza so sídlom v Bojniciach	
V3	Vybrané prístupy k hodnoteniu lokálnej fyzickej záťaže pri práci a legislatíva SR. / Štastná, M. [Autor, 50%]; Zámečníková, M. [Autor, 50%]. In: <i>Pracovní lekárství</i> . - ISSN 0032-6291. - Praha (Česko): Česká lékařská společnost J. E. Purkyně. - Roč. 75. č. 3-4 (2023), s. 87. [36. kongres pracovních lékařství s mezinárodní účastí, 24.10.2023-25.10.2023, Plzeň]. - Dostupné aj: https://www.kongres.pracovni-lekarstvi.cz/AMCA-kongres.pracovni-lekarstvi.cz/media/system/2023/Pracovni_lekarstvi_2023_Abstrakty_A4.pdf
O2	Hodnotenie zdravotného rizika z fyzickej záťaže pri práci a legislatíva SR. / Štastná, Marie [Autor, 80 %]; Zámečníková, Monika [Autor, 20 %]. In: <i>Aktuálne problémy verejného zdravotníctva vo výskume a praxi 5</i> [elektronický dokument]: recenzovaný zborník vedeckých a odborných prác / Hudečková, Henrieta [Zostavovateľ, editor]; Jakušová, Viera [Zostavovateľ, editor]; Švihrová, Viera [Zostavovateľ, editor]; Baška, Tibor [Zostavovateľ, editor]; Buchancová, Janka [Recenzent]; Švihrová, Viera [Recenzent]; Baška, Tibor [Recenzent]; Jakušová, Viera [Recenzent]; Marušiaková, Mária [Recenzent]; Ulbrichtová, Romana [Recenzent]; Čecho, Róbert [Recenzent]; Kuka, Stanislav [Recenzent]; Malobická, Eva [Recenzent]; Novák, Martin [Recenzent]; Sovičová, Miroslava [Recenzent]; Štefanová, Eliška [Recenzent]; Tatarková, Mária [Recenzent]. - 1. vyd. - Martin (Slovensko): Univerzita Komenského v Bratislave. Jesseniova lekárska fakulta UK, 2023. - ISBN 978-80-8187-136-8, s. 211-223 [online].
O2	Informácia o pripravovaných právnych predpisoch v ochrane zdravia pri práci. / Zámečníková, Monika [Autor, 40 %]; Štastná, Marie [Autor, 10 %]; Ondrejková, Ľudmila [Autor, 10 %]; Fejdová, Karin [Autor, 10 %]; Hrková, Miroslava [Autor, 10 %]; Juhas, Lukáš [Autor, 10 %]; Tinková, Barbara [Autor, 10 %]. In: <i>Aktuálne problémy verejného zdravotníctva vo výskume a praxi 5</i> [elektronický dokument]: recenzovaný zborník vedeckých a odborných prác / Hudečková, Henrieta [Zostavovateľ, editor]; Jakušová, Viera [Zostavovateľ, editor]; Švihrová, Viera [Zostavovateľ, editor]; Baška, Tibor [Zostavovateľ, editor]; Buchancová, Janka [Recenzent]; Švihrová, Viera [Recenzent]; Baška, Tibor [Recenzent]; Jakušová, Viera [Recenzent]; Marušiaková, Mária [Recenzent]; Ulbrichtová, Romana [Recenzent]; Čecho, Róbert [Recenzent]; Kuka, Stanislav [Recenzent]; Malobická, Eva [Recenzent]; Novák, Martin [Recenzent]; Sovičová, Miroslava [Recenzent]; Štefanová, Eliška [Recenzent]; Tatarková, Mária [Recenzent]. - 1. vyd. - Martin (Slovensko): Univerzita Komenského v Bratislave. Jesseniova lekárska fakulta UK, 2023. - ISBN 978-80-8187-136-8, s. 224-227 [online].
O3	Vybrané argumenty a najčastejšie otázky v súvislosti s novými legislatívnymi návrhmi na posudzovanie zdravotného rizika z fyzickej záťaže. / Štastná, Marie [Autor, 100%]. In: <i>Bezpečná práca</i> : dvojmesačník pre teóriu a prax bezpečnosti práce. - Bratislava (Slovensko): Anastázia Bezáková - A+Z. - ISSN 0322-8347. - Roč. 24, č. 3 (2023), s. 18-25.
O3	Aktualizácia posudzovania zdravotného rizika fyzickej záťaže a legislatívne predpisy. / Štastná, Marie [Autor, 100%]. In: <i>Bezpečná práca</i> : dvojmesačník pre teóriu a prax bezpečnosti práce. - Bratislava (Slovensko): Anastázia Bezáková - A+Z. - ISSN 0322-8347. - Roč. 24, č. 3 (2023), s. 20-26.
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trenčíne	
V2	Inhalačné anestetikum Sevoflurán objektívizácia operačných sál. / Cich, Branislav [Autor, 25%]; Mierna, Jana [Autor, 25%]; Siváková, Gabriela [Autor, 25%]; Ševčíková, Andrea [Autor, 25%]. In: <i>Chemické analýzy vo verejnom zdravotníctve II.: Zborník vedeckých a odborných prác.</i> / Borošová, D. [zost.]; Schwarz, M. [rec.]; Hegedüs, O. [rec.]; Skupeňová, V. [rec.]; Vassányi, Z. [rec.]; Plžíková, A. [rec.]; Krčmová, E. [rec.]; Lendacká, M. [rec.]; Nagyová, I. [rec.]. - Banská Bystrica: Regionálny úrad verejného zdravotníctva, 2023, s. 118-123. - ISBN 978-80-971096-8-4.
V2	Klebsiely v zdravotníckych zariadeniach. / Kocianová, H. [Autor, 50%]; Bujnová, K. [Autor, 50%]. In: <i>Surveillnce nemocničných nákaz: 20. ročník odbornej konferencie: program a zborník abstraktov.</i> / [bez zostavovateľa] - [recenzované]. - 1. vyd. - Bratislava (Slovensko): Slovenská epidemiologická a vakcinologická spoločnosť, 2023. - ISBN 978-80-89797-91-2, [nestr.]. [20.04.2023-21.04.2023, Štrbské Pleso]
V2	Kvalitatívna a kvantitatívna analýza syntetických farbív pomocou matód TLC a HPLC-DAD (2021-2022). / Kančevová, Barbora [Autor, 100%]. In: <i>Chemické analýzy vo verejnom zdravotníctve II.: Zborník vedeckých a odborných prác.</i> / Borošová, D. [zost.]; Schwarz, M. [rec.]; Hegedüs, O. [rec.]; Skupeňová, V. [rec.]; Vassányi, Z. [rec.]; Plžíková, A. [rec.]; Krčmová, E. [rec.]; Lendacká, M. [rec.]; Nagyová, I. [rec.]. - Banská Bystrica: Regionálny úrad verejného zdravotníctva, 2023, s. 124-127. - ISBN 978-80-971096-8-4.
V2	Kyselky, to drink or not to drink? / Cich Branislav [Autor, 25%]; Turzová, Lucia [Autor, 25%]; Hasidlová, Barbora [Autor, 25%]; Gašpárek, Martin [Autor, 25%]. In: <i>Chemické analýzy vo verejnom zdravotníctve II.: Zborník vedeckých a odborných prác.</i> / Borošová, D. [zost.]; Schwarz, M. [rec.]; Hegedüs, O. [rec.]; Skupeňová, V. [rec.]; Vassányi, Z. [rec.]; Plžíková, A. [rec.]; Krčmová, E. [rec.]; Lendacká, M. [rec.]; Nagyová, I. [rec.]. - Banská Bystrica: Regionálny úrad verejného zdravotníctva, 2023, s. 24-30. - ISBN 978-80-971096-8-4.
V2	Sme pripravení na prichádzajúce patogény? / Štefkovičová, Mária [Autor, 50%]; Litvová, Slávka [Autor, 50%]. In: <i>Surveillnce nemocničných nákaz: 20. ročník odbornej konferencie: program a zborník abstraktov.</i> / [bez zostavovateľa] - [recenzované]. - 1. vyd. - Bratislava (Slovensko): Slovenská epidemiologická a vakcinologická spoločnosť, 2023. - ISBN 978-80-89797-91-2, [nestr.]. [20.04.2023-21.04.2023, Štrbské Pleso]
V2	Stanovenie akrylamidu vo vybraných detských potravinách a zemiakových hranolčkoch metódou HPLC-DAD. / Mierna, Jana [Autor, 100%]. In: <i>Chemické analýzy vo verejnom zdravotníctve II.: Zborník vedeckých a odborných prác.</i> / Borošová, D. [zost.]; Schwarz, M. [rec.]; Hegedüs, O. [rec.]; Skupeňová, V. [rec.]; Vassányi, Z. [rec.]; Plžíková, A. [rec.]; Krčmová, E. [rec.]; Lendacká, M. [rec.]; Nagyová, I. [rec.]. - Banská Bystrica: Regionálny úrad verejného zdravotníctva, 2023, s. 134-138. - ISBN 978-80-971096-8-4.
V2	Stanovenie obsahu kofeínu vovybraných nápojoch metódou HPLC. / Siváková, Gabriela. [Autor, 100%]. In: <i>Chemické analýzy vo verejnom zdravotníctve II.: Zborník vedeckých a odborných prác.</i> / Borošová, D. [zost.]; Schwarz, M. [rec.]; Hegedüs, O. [rec.]; Skupeňová, V. [rec.]; Vassányi, Z. [rec.]; Plžíková, A. [rec.]; Krčmová, E. [rec.]; Lendacká, M. [rec.]; Nagyová, I. [rec.]. - Banská Bystrica: Regionálny úrad verejného zdravotníctva, 2023, s. 139-143. - ISBN 978-80-971096-8-4.
V2	Surveillance infekcií súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti - aké máme možnosti? / Litvová, S. [Autor, 33,334%]; Štefkovičová, M. [Autor, 33,333%]; Prostináková, Z. [Autor, 33,333%]. In: <i>Surveillnce nemocničných nákaz: 20. ročník odbornej konferencie: program a zborník abstraktov.</i> / [bez zostavovateľa] - [recenzované]. - 1. vyd. - Bratislava (Slovensko): Slovenská epidemiologická a vakcinologická spoločnosť, 2023. - ISBN 978-80-89797-91-2, [nestr.]. [20.04.2023-21.04.2023, Štrbské Pleso]
V3	Niektoré pediatrické aspekty manažmentu meningokokovej meningitídy - kazuistika. / Šimurka, P. [Autor, 25%]; Juráčková, L. [Autor, 25%]; Greždová, M. [Autor, 25%]; Chrastinová, L. [Autor, 25%]. In: <i>Pediatrica : vedecko-odborný lekársky časopis.</i> - Bratislava (Slovensko): A-medi. - ISSN 1336-863X. - suppl. Roč. 18, č. S2 (2023), s. 34.
O1	Správa o zoonózach, alimentárnych nákazách a nákazách z vody v Slovenskej republike za rok 2022. / Antolová, Daniela; Avdičová, Mária; Babinčáková, Marianna; Bako, Jana; Barátová, Eva; ... Bizub, Vladimír; ...Dráxlerová, Monika; ... Gavačová, Dagmar; Gažiová, Andrea; Göczeová, Jana; ... Kerlik, Jana; Kisssová, Renáta; Kocianová, Henrieta; ... Kotvasová, Barbora; ... Kolektív laboratórií na RÚVZ [Strhársky, Jozef]; ... Lengyelová, Viera; ... Masárová, Denisa; ... Musilová, Monika; ... Pastuchová, Katarína; ... Prívvara, Matúš; ... Sirotná, Zuzana; Sojka, Martin; ... Zubriková, Dana [85 autorov]. - 1. vyd. - Bratislava: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, [2023]. - 134 s. - ISBN 978-80-973917-9-9.
O2	Analýza dopadu skladovacích podmienok na zmenu v počte kópií vírusu SARS-CoV-2 v odpadových vodách. / Markusová, Martina [Autor, 25%]; Vašeková, Michaela [Autor, 25%]; Beňová, Kristína [Autor, 25%]; Reizigová, Lenka [Autor, 25%]. In: <i>27. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov</i> : [06.11.2023-07.11.2023, Tále]. - 1 vyd. - [Bratislava (Slovensko): A-medi], 2023, nestr. [2 s.].

O2	<p>Aplikácia diagnostického postupu PCR-ribotypizácie u kmeňov clostridioides difficile podľa štandardizovaného ECDC protokolu: výsledky za rok 2022 až 2023. / Reizigová, Lenka [Autor, 20%]; Beňová, Kristína [Autor, 20%]; Vašeková, Michaela [Autor, 20%]; Markusová, Martina [Autor, 20%]; Štefkovičová, Mária [Autor, 20%].</p> <p>In: 27. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov : [06.11.2023-07.11.2023, Tále]. - 1 vyd. - [Bratislava (Slovensko): A-medi], 2023, nestr. [2 s.].</p>
O2	<p>Monitorovanie AMR v nemocničnom prostredí v SR: dáta zo štúdie HER. / L. Reizigová [50 %]; M. Havriško [10,0 %]; K. Tomčíková [10,0 %]; V. Chebenová [10,0 %]; L. Pazderka [10,0 %]; J. Sokolová [10,0 %].</p> <p>In: 9. Kongres klinické mikrobiológie, infekčných nemocí a epidemiologie: sborník přednášek oficiální program: [05.-07.10.2023, Olomouc]. - 1 vyd. - [Lípa: Produkce BPP], 2023. - ISBN 978-80-88379-27-0, [s. 131].</p>
O2	<p>NRC pre kamylobakteriízy. / Kocianová, H. [Autor, 33,334%]; Hajšová, E. [Autor, 33,333%]; Divěkyová, K. [Autor, 33,333%].</p> <p>In: 17. vedecko-odborná konferencia Národných referenčných centier pre surveillance infekčných chorôb na Slovensku : [16.03.2023, Bratislava]. - [Bratislava (Slovensko): A-medi], 2023. - ISBN 978-80-89797-90-5, s. 41-42.</p>
O2	<p>Prvé výsledky z tretieho bodového prevalenčného sledovania nozokomiálnych nákaz a užívania antibiotík v nemocniciach poskytujúcich akútnu zdravotnú starostlivosť v SR. / Litvová, Slávka [Autor, 25%]; Štefkovičová, Mária [Autor, 25%]; Prostináková, Zuzana [Autor, 25%]; Zelko, Katarína [Autor, 25%].</p> <p>In: 27. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov : [06.11.2023-07.11.2023, Tále]. - 1 vyd. - [Bratislava (Slovensko): A-medi], 2023, nestr. [1 s.].</p>
O2	<p>Regional genomic surveillance program of SARS-CoV-2 virus on Illumina platforms: one years study. / Lenka Reizigová [33,334%]; Kristína Beňová [33,333 %]; Katarína Bujnová [33,333%].</p> <p>In: Antimicrobial resistance & infection control: Abstracts from the 7th International conference on prevention & infection control (ICPIC 2023) [online]. - ISSN 2047-2994. - Vol. 12, suppl. 1 (2023), art. no. 81, [P240]. - https://doi.org/10.1186/s13756-023-01276-2, 2023. [7. International Conference on Prevention & Infection Control: 12.-15.09.2023, Ženeva, Švajčiarsko].</p>
O2	<p>Surveillance infekcií spôsobených clostridioides difficile za obdobie rokov 2018-2021 v slovenských nemocniciach poskytujúcich akútnu zdravotnú starostlivosť. / Prostináková, Zuzana [Autor, 20%]; Zelko, Katarína [Autor, 20%]; Štefkovičová, Mária [Autor, 20%]; Litvová, Slávka (Trenčín) [Autor, 20%]; Reizigová, Lenka [Autor, 20%].</p> <p>In: 27. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov : [06.11.2023-07.11.2023, Tále]. - 1 vyd. - [Bratislava (Slovensko): A-medi], 2023, nestr. [2 s.].</p>
O2	<p>Taká obyčajná meningokoková meningitída. / Šimurka, Pavol [Autor, 25%]; Juráčková, Lenka [Autor, 25%]; Chrastinová, Lenka [Autor, 25%]; Grežďová, Martina [Autor, 25%].</p> <p>In: 27. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov : [06.11.2023-07.11.2023, Tále]. - 1 vyd. - [Bratislava (Slovensko): A-medi], 2023, nestr. [1 s.].</p>
O2	<p>Výsledky z účasti na ECDC projekte „Celogenómová sekvenácia izolátov Clostridium difficile v nemocniciach v krajinách EÚ/EEA“. / Reizigová, L. [Autor, 33,334%]; Beňová, K. [Autor, 33,333%]; Prostináková, Z. [Autor, 33,333%].</p> <p>In: 17. vedecko-odborná konferencia Národných referenčných centier pre surveillance infekčných chorôb na Slovensku : [16.03.2023, Bratislava]. - [Bratislava (Slovensko): A-medi], 2023. - ISBN 978-80-89797-90-5, s. 40.</p>

Konkrétnu publikačnú činnosť je potrebné uvádzať podľa Vyhlášky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR o centrálnom registri evidencie publikačnej činnosti (CREPČ) a Vyhláška MŠVVaŠ č. 397/2020 Z. z.

Regionálne úrady verejného zdravotníctva na Slovensku	
Prehľad publikačnej činnosti za rok 2023	
Kód kategórie	Bibliografický odkaz
	TRNAVSKÝ KRAJ
	Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dunajskej Strede
	V roku 2023 nevidujú žiadnu publikačnú činnosť
	Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Galante
	V roku 2023 nevidujú žiadnu publikačnú činnosť
	Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Senici
	V roku 2023 nevidujú žiadnu publikačnú činnosť
	Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trnave
V2	Zabezpečenie kvality a odhad neistoty odberov pitných vôd. / Janošek, Jiří [Autor, 33,334%]; Pecháčková, Lubica [Autor, 33,333%]; Kurpelová, Jaroslava [Autor, 33,333%]. In: <i>Chemické analýzy vo verejnom zdravotníctve II.: Zborník vedeckých a odborných prác.</i> / Borošová, D. [zost.]; Schwarz, M. [rec.]; Hegedüs, O. [rec.]; Skupeňová, V. [rec.]; Vassányi, Z. [rec.]; Plžíková, A. [rec.]; Krémová, E. [rec.]; Lendacká, M. [rec.]; Nagyová, I. [rec.]. - Banská Bystrica: Regionálny úrad verejného zdravotníctva, 2023, s. 72-78. - ISBN 978-80-971096-8-4.

Regionálne úrady verejného zdravotníctva na Slovensku	
Prehľad publikačnej činnosti za rok 2023	
Kód kategórie	Bibliografický odkaz
	ŽILINSKÝ KRAJ
	Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Čadci
	V roku 2023 neevidujú žiadnu publikačnú činnosť
	Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dolnom Kubíne
O2	Skúsenosti s mobilnou očkovacou jednotkou v Amsterdame. / Brtošová, Margita [Autor, 50%]; Pekarčíková, Jarmila [Autor, 50%]. In: 27. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov : [06.11.2023-07.11.2023, Tále]. - 1 vyd. - [Bratislava (Slovensko): A-medi], 2023, nestr. [2 s.].
	Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši
	V roku 2023 neevidujú žiadnu publikačnú činnosť
	Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine
V3	Comparison of the methods for isolation and detection of SARS-CoV-2 RNA in municipalwastewater [elektronický dokument]. / Lučanský, Vincent [Autor, 20%]; Samec, Marek [Autor, 20%]; Burjanivová, Tatiana [Autor, 10%]; Lukáčová, Eva [Autor, 10%]; Kolková, Zuzana [Autor, 10%]; Holubeková, Veronika [Autor, 10%]; Týrrová, Eva [Autor, 2%]; Hornáková, Andrea [Autor, 2%]; Záborský, Tibor [Autor, 2%]; Podlesniy, Petar [Autor, 2%]; Reizigová, Lenka [Autor, 2%]; Danková, Zuzana [Autor, 2%]; Nováková, Elena [Autor, 2%]; Pěčová, Renata [Autor, 2%]; Čalkovská, Andrea [Autor, 2%]; Halašová, Erika [Autor, 2%]. In: <i>Frontiers in Public Health</i> [elektronický dokument]. - [IF, 6.461]. - Lausanne (Švajčiarsko): Frontiers Media. - ISSN 2296-2565. - Roč. 11, č. March (2023), art. no. 1116636, s. [1-12] [online]. - DOI: 10.3389/fpubh.2023.1116636 - CCC, WOS, SCO
O1	Aktuálne problémy verejného zdravotníctva vo výskume a praxi 5 [elektronický dokument] [zborník - odborný] : recenzovaný zborník vedeckých a odborných prác / Hudečková, Henrieta [Zostavovateľ, editor, 25%]; Jakušová, Viera [Zostavovateľ, editor, 25%]; Švihrová, Viera [Zostavovateľ, editor, 25%]; Baška, Tibor [Zostavovateľ, editor, 25%]; Buchancová, Janka [Recenzent]; Švihrová, Viera [Recenzent]; Baška, Tibor [Recenzent]; Jakušová, Viera [Recenzent]; Marušiaková, Mária [Recenzent]; Ulbrichtová, Romana [Recenzent]; Čecho, Róbert [Recenzent]; Kuka, Stanislav [Recenzent] Malobická, Eva [Recenzent]; Novák, Martin [Recenzent]; Sovičová, Miroslava [Recenzent]; Štefanová, Eliška [Recenzent]; Tatarková, Mária [Recenzent]. - 1. vyd. - Martin (Slovensko): Univerzita Komenského v Bratislave. Jesseniova lekárska fakulta UK, 2023. - 231 s. [online]. - ISBN 978-80-8187-136-8.
O2	Analýza hygienickej úrovne cukrárskych výrobní v regióne Turiec / Štefanová, Eliška [Autor, 50%]; Macková, Barbora [Autor, 50%]. In: <i>Aktuálne problémy verejného zdravotníctva vo výskume a praxi 5</i> [elektronický dokument]: recenzovaný zborník vedeckých a odborných prác / Hudečková, Henrieta [Zostavovateľ, editor]; Jakušová, Viera [Zostavovateľ, editor]; Švihrová, Viera [Zostavovateľ, editor]; Baška, Tibor [Zostavovateľ, editor]; Buchancová, Janka [Recenzent]; Švihrová, Viera [Recenzent]; Baška, Tibor [Recenzent]; Jakušová, Viera [Recenzent]; Marušiaková, Mária [Recenzent]; Ulbrichtová, Romana [Recenzent]; Čecho, Róbert [Recenzent]; Kuka, Stanislav [Recenzent]; Malobická, Eva [Recenzent]; Novák, Martin [Recenzent]; Sovičová, Miroslava [Recenzent]; Štefanová, Eliška [Recenzent]; Tatarková, Mária [Recenzent]. - 1. vyd. - Martin (Slovensko): Univerzita Komenského v Bratislave. Jesseniova lekárska fakulta UK, 2023. - ISBN 978-80-8187-136-8, s. 103-111 [online].
O2	Analýza postojov k očkovaniu v priebehu pandémie Covid-19 na Slovensku / Novák, Martin [Autor, 70%]; Zibolenová, Jana [Autor, 5%]; Tatarková, Mária [Autor, 5%]; Nováková, Elena [Autor, 5%]; Stašová, Martina [Autor, 5%]; Červeňová, Tatiana [Autor, 5%]; Hudečková, Henrieta [Autor, 5%] In: 14. Slovenský vakcinologický kongres určený pre lekárov a odborných zdravotníckych pracovníkov: program a zborník abstraktov / [bez zostavovateľa]. - 1. vyd. - Bratislava (Slovensko): A-medi management, 2023. - ISBN 978-80-89797-93-6, s. 19-19. [14. Slovenský vakcinologický kongres, 01.06.2023-03.06.2023, Tatranská Lomnica, Slovensko]
O2	Body mass index u adolescentov – úskalia jeho interpretácie / Malobická, Eva [Autor, 45%]; Baška, Tibor [Autor, 25%]; Štefanová, Eliška [Autor, 7%]; Zibolenová, Jana [Autor, 10%]; Čecho, Dominika [Autor, 3%]; Bakalár, Peter [Autor, 5%]; Hudečková, Henrieta [Autor, 5%]. In: <i>Aktuálne problémy verejného zdravotníctva vo výskume a praxi 5</i> [elektronický dokument]: recenzovaný zborník vedeckých a odborných prác / Hudečková, Henrieta [Zostavovateľ, editor]; Jakušová, Viera [Zostavovateľ, editor]; Švihrová, Viera [Zostavovateľ, editor]; Baška, Tibor [Zostavovateľ, editor]; Buchancová, Janka [Recenzent]; Švihrová, Viera [Recenzent]; Baška, Tibor [Recenzent]; Jakušová, Viera [Recenzent]; Marušiaková, Mária [Recenzent]; Ulbrichtová, Romana [Recenzent]; Čecho, Róbert [Recenzent]; Kuka, Stanislav [Recenzent]; Malobická, Eva [Recenzent]; Novák, Martin [Recenzent]; Sovičová, Miroslava [Recenzent]; Štefanová, Eliška [Recenzent]; Tatarková, Mária [Recenzent]. - 1. vyd. - Martin (Slovensko): Univerzita Komenského v Bratislave. Jesseniova lekárska fakulta UK, 2023. - ISBN 978-80-8187-136-8, s. 182-190 [online].
O2	Ochorenie Covid-19 v podmienkach zamestnávateľov. / Marušiaková, Mária [Autor, 60%]; Záborský, Tibor [Autor, 30%]; Páriková, Jana. [Autor, 2,5%]; Birnstein, Barbora [Autor, 2,5%]; Snováková, Veronika [Autor, 2,5%]; Zjavková, Monika [Autor, 2,5%]. In: <i>Aktuálne problémy verejného zdravotníctva vo výskume a praxi 5</i> [elektronický dokument]: recenzovaný zborník vedeckých a odborných prác / Hudečková, Henrieta [Zostavovateľ, editor]; Jakušová, Viera [Zostavovateľ, editor]; Švihrová, Viera [Zostavovateľ, editor]; Baška, Tibor [Zostavovateľ, editor]; Buchancová, Janka [Recenzent]; Švihrová, Viera [Recenzent]; Baška, Tibor [Recenzent]; Jakušová, Viera [Recenzent]; Marušiaková, Mária [Recenzent]; Ulbrichtová, Romana [Recenzent]; Čecho, Róbert [Recenzent]; Kuka, Stanislav [Recenzent]; Malobická, Eva [Recenzent]; Novák, Martin [Recenzent]; Sovičová, Miroslava [Recenzent]; Štefanová, Eliška [Recenzent]; Tatarková, Mária [Recenzent]. - 1. vyd. - Martin (Slovensko): Univerzita Komenského v Bratislave. Jesseniova lekárska fakulta UK, 2023. - ISBN 978-80-8187-136-8, s. 191-204 [online].
O2	Riešenie problematiky zdravotných rizík a rizikových prác v iných ako priemyselných prevádzkach. / Jarošová, Miroslava [Autor, 40%]; Záborský, Tibor [Autor, 30%]; Marušiaková, Mária [Autor, 30%]. In: <i>Aktuálne problémy verejného zdravotníctva vo výskume a praxi 5</i> [elektronický dokument]: recenzovaný zborník vedeckých a odborných prác / Hudečková, Henrieta [Zostavovateľ, editor]; Jakušová, Viera [Zostavovateľ, editor]; Švihrová, Viera [Zostavovateľ, editor]; Baška, Tibor [Zostavovateľ, editor]; Buchancová, Janka [Recenzent]; Švihrová, Viera [Recenzent]; Baška, Tibor [Recenzent]; Jakušová, Viera [Recenzent]; Marušiaková, Mária [Recenzent]; Ulbrichtová, Romana [Recenzent]; Čecho, Róbert [Recenzent]; Kuka, Stanislav [Recenzent]; Malobická, Eva [Recenzent]; Novák, Martin [Recenzent]; Sovičová, Miroslava [Recenzent]; Štefanová, Eliška [Recenzent]; Tatarková, Mária [Recenzent]. - 1. vyd. - Martin (Slovensko): Univerzita Komenského v Bratislave. Jesseniova lekárska fakulta UK, 2023. - ISBN 978-80-8187-136-8, s. 29-42 [online].
	Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiline
V2	Mikrobiálna kvalita a kompatibilita kozmetického výrobku počas jeho používania. / Šošková, Ludmila [Autor, 33,334%]; Jedináková, Natália [Autor, 33,333%]; Kartenová, Miriam [Autor, 33,333%]. In: <i>Chemické analýzy vo verejnom zdravotníctve II.: Zborník vedeckých a odborných prác</i> . / Borošová, D. [zost.]; Schwarz, M. [rec.]; Hegedüs, O. [rec.]; Skupeňová, V. [rec.]; Vassányi, Z. [rec.]; Plžíková, A. [rec.]; Krčmová, E. [rec.]; Lendačká, M. [rec.]; Nagyová, I. [rec.]. - Banská Bystrica: Regionálny úrad verejného zdravotníctva, 2023, s. 94-99. - ISBN 978-80-971096-8-4.
V2	Objektívizácia hluku na základe podnetov občanov Žilinského kraja v rokoch 2012-2022. / Tomášková, D. [Autor, 25%]; Všeticková, S. [Autor, 25%]; Urbancová, D. [Autor, 25%]; Piešová, M. [Autor, 25%]. In: <i>Životné podmienky a zdravie</i> [online]. / Jurkovičová, J.; Štefániková, Z. (eds.) - Bratislava: Univerzita Komenského, 2023, s. 56-61. - ISBN (online) 978-80-223-5676-3. - Dostupné z: https://zona.fmed.uniba.sk/fileadmin/lf/sucasti/Teoreticke_ustavy/Ustav_hygieny/Webpic/Zborniky/ZPaZ_2023-1.pdf
V2	Svetelné znečistenie a rušivé svetlo v Žilinskom kraji. / Tomášková, D. [Autor, 33,334%]; Všeticková, S. [Autor, 33,333%]; Urbancová, D. [Autor, 33,333%]; (všetky Žilina) In: <i>Životné podmienky a zdravie</i> [online]. / Jurkovičová, J.; Štefániková, Z. (eds.) - Bratislava: Univerzita Komenského, 2023, s. 72-76. - ISBN (online) 978-80-223-5676-3. - Dostupné z: https://zona.fmed.uniba.sk/fileadmin/lf/sucasti/Teoreticke_ustavy/Ustav_hygieny/Webpic/Zborniky/ZPaZ_2023-1.pdf
V2	Význam mapovania fyzickej záťaže na pracovisku v praxi. / Hrušková, M. [Autor]; Buchancová, J. [Autor, 12,5%]; Cigániková, Z. [Autor, 12,5%]; Podstavková, S. [Autor, 12,5%]; Zelník, Š. [Autor, 12,5%]; Oleár, V. [Autor, 12,5%]; Cisaríková, S. [Autor, 12,5%]; Marejková, E. [Autor, 12,5%]. / In: <i>Pracovní lékařství</i> . - ISSN 0032-6291. - Praha (Česko): Česká lékařská společnost J. E. Purkyně. - Roč.75. č. 3-4 (2023), s. 69. [36. kongres pracovního lékařství s mezinárodní účastí, 24.10.2023-25.10.2023, Plzeň]. - Dostupné aj: https://www.kongres.pracovni-lekarstvi.cz/AMCA-kongres.pracovni-lekarstvi.cz/media/system/2023/Pracovni_lekarstvi_2023_Abstrakty_A4.pdf

V3	<p>Comparison of the methods for isolation and detection of SARS-CoV-2 RNA in municipal wastewater [elektronický dokument]. / Lučanský, Vincent [Autor, 20%] - Samec, Marek [Autor, 20%] - Burjanivová, Tatiana [Autor, 10%] - Lukáčová, Eva [Autor, 10%] - Kolková, Zuzana [Autor, 10%] - Holubeková, Veronika [Autor, 10%] - Túryová, Eva [Autor, 2%] - Hornáková, Andrea [Autor, 2%] - Záborský, Tibor [Autor, 2%] - Podlesniy, Petar [Autor, 2%] - Reizigová, Lenka [Autor, 2%] - Danková, Zuzana [Autor, 2%] - Nováková, Elena [Autor, 2%] - Pěčová, Renata [Autor, 2%] - Čalkovská, Andrea [Autor, 2%] - Halašová, Erika [Autor, 2%].</p> <p>In: <i>Frontiers in Public Health</i> [elektronický dokument]. - [IF, 6.461]. - Roč. 11, č. March (2023), s. [1-12], art. no. 1116636 [online]. - ISSN (print) 2296-2565. - URL: https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC10028190/pdf/fpubh-11-1116636.pdf. - SCO, CCC, WOS</p>
V3	<p>Mild Hyperglycaemia in Hospitalised Children with Moderate COVID-19 Infection. / Vojtková, Jarmila [Autor, 55%] - Bánovčin, Peter [Autor, 5%] - Ďurďiková, Anna [Autor, 5%] - Nováková, Elena [Autor, 5%] - Jeseňák, Miloš [Autor, 30%].</p> <p>In: <i>Medicina</i>. - [IF, 2.948]. - Roč. 59, č. 5 (2023), s. [1-10], art. no. 944. - ISSN (print) 1010-660X. - URL: https://www.mdpi.com/1648-9144/59/5/944. - WOS, SCO</p>
V3	<p>Psychická záťaž zdravotníckych pracovníkov. / Hrušková, Mária [Autor, 30%]; Buchancová, J. [Autor, 10%]; Podstavková, Soňa [Autor, 10%]; Cigániková, Zdenka [Autor, 10%]; Oleár, Vladimír [Autor, 30%]; Marejková, Elena [Autor, 10%].</p> <p>In: <i>Healthcare and Society</i>. - Trenčín (Slovensko): Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne. Fakulta zdravotníctva. - ISSN (online) 2989-3380. - suppl. Príloha/Supplementum Roč. 1, č. 1 (2023), s. A3-A3. [13. Trenčiansky ošetrovateľský deň, 08.11.2023, Trenčín, Slovensko]</p>
V3	<p>Sensitive SARS-CoV-2 detection, air travel Covid-19 testing, variant determination and fast direct PCR detection, using ddPCR and RT-qPCR methods [elektronický dokument]. / Burjanivová, Tatiana [Autor, 15%] - Lukáčová, Eva [Autor, 15%] - Lučanský, Vincent [Autor, 13%] - Samec, Marek [Autor, 13%] - Podlesniy, Petar [Autor, 2%] - Kolková, Zuzana [Autor, 10%] - Reizigová, Lenka [Autor, 2%] - Grendár, Marián [Autor, 2%] - Túryová, Eva [Autor, 2%] - Holubeková, Veronika [Autor, 2%] - Malicherová, Bibiana [Autor, 2%] - Nosál, Vladimír [Autor, 2%] - Kašubová, Ivana [Autor, 2%] - Dušenka, Róbert [Autor, 2%] - Osinová, Denisa [Autor, 2%] - Hošalová Matisová, Janka [Autor, 2%] - Dvorská, Dana [Autor, 2%] - Braný, Dušan [Autor, 2%] - Danková, Zuzana [Autor, 2%] - Nováková, Elena [Autor, 2%] - Čalkovská, Andrea [Autor, 2%] - Halašová, Erika [Autor, 2%].</p> <p>Tatiana Burjanivova, Eva Lukacova these authors contributed equally to this work.</p> <p>In: <i>Acta Virologica</i> [elektronický dokument]. - [IF, 1.827]. - Roč. 67, č. 1 (2023), s. 3-12 [print]. - ISSN (print) 0001-723X. - SCO, WOS, CCC</p>
P1	<p>Lekárska mikrobiológia [učebnica pre vysoké školy]. / Blažeková, Mária [Autor, 1.86%]; Botek, Rudolf [Autor, 1.10%]; Buc, Milan [Autor, 5.45%]; Bukovinová, Pavlína [Autor, 1.06%]; Czirfusová, Monika [Autor, 0.42%]; Čurová, Katarína [Autor, 3.13%]; Deglovíč, Juraj [Autor, 3.76%]; Dibalová, Hana [Autor, 1.10%]; Drahovská, Hana [Autor, 2.41%]; Drgoňa, Luboš [Autor, 0.63%]; Dubinová, Martina [Autor, 3.51%]; Gdovinová, Zuzana [Autor, 0.42%]; Holá, Veronika [Autor, 1.01%]; Hormiačková, Miroslava [Autor, 11.70%]; Hubenáková, Zuzana [Autor, 1.27%]; Hučková, Daniela [Autor, 1.86%]; Jalili, Nasir [Autor, 1.10%]; Kónyová, Zuzana [Autor, 4.31%]; Koreň, Ján [Autor, 6.12%]; Krčméry, Vladimír [Autor, 0.72%]; Kristian, Pavol [Autor, 1.69%]; Liptáková, Adriána [Autor, 7.43%]; Lisalová, Magdaléna [Autor, 0.03%]; Lišková, Anna [Autor, 2.36%]; Neuschlová, Martina [Autor, 1.27%]; Nováková, Elena [Autor, 0.51%]; Novotný, Martin [Autor, 0.42%]; Ondriška, František [Autor, 3.51%]; Piecková, Elena [Autor, 0.42%]; Poľanová, Monika [Autor, 0.63%]; Porvazník, Igor [Autor, 0.63%]; Růžička, Filip [Autor, 1.48%]; Sabaka, Peter [Autor, 0.72%]; Schréter, Ivan [Autor, 0.03%]; Slobodníková, Lívia [Autor, 16.64%]; Solovič, Ivan [Autor, 0.63%]; Straka, Marek [Autor, 0.68%]; Šimaljaková, Mária [Autor, 1.86%]; Staneková, Danica [Autor, 6.12%]; Buc, Milan [Zostavovateľ, editor, 5.45%]; Slobodníková, Lívia [Zostavovateľ, editor, 11.02%]; Liptáková, Adriána [Zostavovateľ, editor, 27.83%]; Ondriška, František [Zostavovateľ, editor, 11.02%]; Růžička, Filip [Zostavovateľ, editor, 11.02%]; Čurová, Katarína [Zostavovateľ, editor, 3.13%]; Hormiačková, Miroslava [Zostavovateľ, editor, 30.53%]; Jarčuška, Pavol [Recenzent]; Jarčuška, Peter [Recenzent]; Kmeťová, Marta [Recenzent]; Kolář, Milan [Recenzent]. - 2. dopl. vyd. - Bratislava (Slovensko): Herba, 2023. - 771 s. [118,4 AH] [tlačená forma]. - (Diešková edícia; 10). - ISBN 978-80-8229-027-4.</p>
O3	<p>Environmentálny hluk z pozície orgánov na ochranu zdravia. / Eštoková, M. [Autor, 20%]; Depešová, N. [Autor, 20%]; Juchová, L. [Autor, 20%]; Savinová, H. [Autor, 20%]; Tomášková, D. [Autor, 20%].</p> <p>In: <i>Fyzikálne faktory prostredia</i>. - Košice: IbSolve. - ISSN 1338 - 3922. - Roč. 13, č. 2 (2023), s. 63-64.</p>

Kategórie publikačnej činnosti

V1	Vedecký výstup publikačnej činnosti ako celok
V2	Vedecký výstup publikačnej činnosti ako časť celku editovanej knihy alebo zborníka
V3	Vedecký výstup publikačnej činnosti z časopisu
O1	Odborný výstup publikačnej činnosti ako celok
O2	Odborný výstup publikačnej činnosti ako časť knižnej publikácie alebo zborníka
O3	Odborný výstup publikačnej činnosti z časopisu
P1	Pedagogický výstup publikačnej činnosti ako celok
P2	Pedagogický výstup publikačnej činnosti ako časť učebnice alebo skripta
D1	Dokument práv duševného vlastníctva
I1	Iný výstup publikačnej činnosti ako celok
I2	Iný výstup publikačnej činnosti ako časť publikácie alebo zborníka
I3	Iný výstup publikačnej činnosti z časopisu

Prednášková činnosť

Prednášková činnosť Regionálnych úradov verejného zdravotníctva za Banskobystrický kraj v roku 2023

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
BANSKOBYSTRICKÝ KRAJ				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici				
Lafférová, J., Hochmuth, L., Snopková, Z.	Peľová informačná služba: peľová sezóna 2022 a jar 2023 na Slovensku	XXI. Martinské dni imunológie	Martin	19.-22.04.2023
Hochmuth, L., Lafférová, J., Snopková, Z.	Peľový monitoring: čo nám hovoria namerané dáta	XXI. Martinské dni imunológie	Martin	19.-22.04.2023
Rybníček, O., Hochmuth, L., Lafférová, J., Rajnohová Dobiášová, L.	Dlouhodobé trendy vývoje pyľové sezóny vybraných alergenu (bříza, trávy, pelyněk, ambrozie) v ČR a SR	40. zjazd českých a slovenských alergologov a klinických imunológov	Horný Smokovec, Vysoké Tatry	18.-21.10.2023
Hochmuth, L., Lafférová, J., Snopková, Z.	Peľová sezóna 2020- 2023: pokračovanie príbehu	40. zjazd českých a slovenských alergologov a klinických imunológov	Horný Smokovec, Vysoké Tatry	18.-21.10.2023
Hochmuth, L., Lafférová, J., Snopková, Z.	Peľová informačná služba: Peľová sezóna 2023 na Slovensku	40. zjazd českých a slovenských alergologov a klinických imunológov	Horný Smokovec, Vysoké Tatry	18.-21.10.2023
Lafférová, J.	Metódy peľového monitorovania a Peľová informačná služba na Slovensku	Prednáška pre študentov UMB	Banská Bystrica	27.11.2023
Dagmar Fífková	Diabetes mellitus		KD Nádej BB	24.01.2023
Petra Koppová	Nelátkovky		OUI Valaská	24.01.2023
Petra Koppová	Drogy		ZŠ Valaská	24.01.2023
Dagmar Fífková	Výživa a zdravie		ŠZŠ Čierny Balog	26.01.2023

Dagmar Fifková	Výživa a zdravie		ZŠ Brezno	26.01.2023
Dagmar Fifková	Výživa a zdravie		ZŠ Brezno	26.01.2023
Tatiana Zvalová	Prečo povedať NIE bezdymovým výrobkom		ZŠ SNP 20	26.01.2023
Petra Hellebrandt	Prevenca rakoviny prsníka		Gymnázium J. Chalupku, BR	02.02.2023
Petra Koppová	Ako posilňovať a udržiavať duševné zdravie		KD Prameň BR	02.02.2023
Petra Koppová	Prevenca drogových závislostí		SOŠ hot.služieb a ob. BB	07.02.2023
Petra Hellebrandt, Lucia Maľová	HPV		Hotelová akadémia BR	08.02.2023
Petra Koppová	Nelátkové závislosti		ZŠ Valaská	08.02.2023
Tatiana Zvalová	Fajčenie a rakovina pľúc		ŠZŠ Brezno	08.02.2023
Petra Hellebrandt, Lucia Maľová	HPV		ZŠ s MŠ Jána Bakossa	09.02.2023
Petra Hellebrandt	Prevenca rakoviny prsníka		ZŠ Skuteckého	10.02.2023
Dagmar Fifková	Európsky kódex proti rakovine		ZŠ Moskovská BB	10.02.2023
Petra Koppová	Prevenca drogových závislostí		SOŠ hot.služieb a ob. BB	13.02.2023
Tatiana Zvalová	Fajčenie a rakovina pľúc		ZŠ SSV Skuteckého	15.02.2023
Petra Hellebrandt	Prevenca rakoviny prsníka		ZŠ Ďumbierska	15.02.2023
Tatiana Zvalová	Viem čo zjem - Ovocie a zelenina		ZŠ Spojová	16.02.2023
Lucia Maľová	HPV		ZŠ s MŠ Jána Bakossa	17.02.2023
Tatiana Zvalová	Viem čo zjem - Ovocie a zelenina		ZŠ Spojová	17.02.2023
Petra Hellebrandt	HPV		ZŠ Staré Hory	21.02.2023
Petra Hellebrandt	HPV		ZŠ Ľubietová	21.02.2023
Petra Koppová	Ako posilňovať a udržiavať duševné zdravie		Denné centrum Nádej BB	21.02.2023
Tatiana Zvalová	Fajčenie a rakovina pľúc		OUI V.Gaňu BB	22.02.2023

Dagmar Fífková	Prevenia rakoviny HČ a konečníka		OUI V.Gaňu BB	22.02.2023
Lucia Maľová	HPV		ZŠ Pohronská Polhora	23.02.2023
Tatiana Zvalová	Viem čo zjem - Ovocie a zelenina		ZŠ Spojová	23.02.2023
Tatiana Zvalová	Viem čo zjem - Ovocie a zelenina		ZŠ Spojová	24.02.2023
Petra Koppová	Pravidlá zdravého a pokojného spánku		ZŠ Spojová	06.03.2023
Petra Koppová	Pravidlá zdravého a pokojného spánku		ZŠ Spojová	07.03.2023
Petra Koppová	Pravidlá zdravého a pokojného spánku		ZŠ Spojová	08.03.2023
Petra Koppová	Pravidlá zdravého a pokojného spánku		ZŠ s MŠ Pohorelá	09.03.2023
Eva Bošeľová, Lucia Maľová	Zdravé zúbky		ZŠ Spojová	10.03.2023
Petra Koppová	Pravidlá zdravého a pokojného spánku		ZŠ Šumiac	10.03.2023
Petra Koppová	Pravidlá zdravého a pokojného spánku		ZŠ Spojová	13.03.2023
Lucia Maľová	Zdravé zúbky		ŠZŠ Ďumbierska	14.03.2023
Petra Hellebrandt	HPV		Gymnázium Andreja Sládkoviča, BB	14.03.2023
Petra Hellebrandt	HPV		Gymnázium Andreja Sládkoviča, BB	15.03.2023
Lucia Maľová	Zdravé zúbky		ŠZŠ Brezno	16.03.2023
Dagmar Fífková	Ako ovplyvňuje životný štýl zdravie človeka		ZŠ Predajná	16.03.2023
Petra Hellebrandt	HPV		Gymnázium J.G.Tajovského	16.03.2023
Petra Koppová	Pravidlá zdravého a pokojného spánku		ZŠ Spojová	14.03.2023

Petra Koppová	Pravidlá zdravého a pokojného spánku		ZŠ Spojová	15.03.2023
Petra Koppová	Pravidlá zdravého a pokojného spánku		ŠZŠ Brezno	16.03.2023
Katarína Francisciiová, Lucia Maľová	Zdravé zúbky		ZŠ Spojová	17.03.2023
Petra Koppová	Pravidlá zdravého a pokojného spánku		ZŠ Spojová	20.03.2023
Lucia Maľová	Zdravé zúbky		ZŠ Moskovská BB	20.03.2023
Petra Koppová	Pravidlá zdravého a pokojného spánku		ZŠ Moskovská BB	21.03.2023
Lucia Maľová	Zdravé zúbky		ZŠ Pieninská BB	22.03.2023
Dagmar Fifková	Výživa a zdravie		ZŠ Pohorelá	23.03.2023
Petra Koppová	Pravidlá zdravého a pokojného spánku		ZŠ s MŠ Jána Bakossa	23.03.2023
Petra Koppová	Pravidlá zdravého a pokojného spánku		ZŠ Moskovská	23.03.2023
Petra Hellebrandt	HPV		ZŠ Polomka	23.03.2023
Petra Hellebrandt	HPV		ZŠ Závadka nad Hronom	23.03.2023
Tatiana Zvalová	Viem čo zjem		ZŠ Bakossova	23.03.2023
Tatiana Zvalová	Viem čo zjem		ZŠ Bakossova	24.03.2023
Lucia Maľová	Zdravé zúbky		ZŠ Spojová	24.03.2023
Petra Hellebrandt	HPV		OUI Viliama Gaňu	24.03.2023
Lucia Maľová	Zdravé zúbky		ZŠ Valaská	28.03.2023
Petra Koppová	Pravidlá zdravého a pokojného spánku		ZŠ Pieninská BB	24.03.2023
Tatiana Zvalová	Viem čo zjem		ZŠ Bakossova	27.03.2023
Petra Koppová	Pravidlá zdravého a pokojného spánku		ZŠ Ďumbierska	27.03.2023

Petra Koppová	Pravidlá zdravého a pokojného spánku		OUI Valaská	28.03.2023
Katarína Francisciiová	Hypertenzia		KD Nádej B. Bystrica	28.03.2023
Petra Hellebrandt	Prevenca rakoviny krčka maternice		OUI Valaská	28.03.2023
Petra Hellebrandt	Prevenca rakoviny prsníka		OUI Valaská	28.03.2023
Petra Hellebrandt	Prevenca rakoviny krčka maternice		ZŠ Valaská	28.03.2023
Petra Hellebrandt	Prevenca rakoviny prsníka		ZŠ Valaská	28.03.2023
Tatiana Zvalová	Rakovina pľúc a fajčenie		OUI Valaská	28.03.2023
Petra Koppová	Pravidlá zdravého a pokojného spánku		ZŠ Ďumbierska	29.03.2023
Katarína Francisciiová, Lucia Maľová	Zdravé zúbky		ZŠ Poniky	29.03.2023
Dagmar Fifková	Ako životný štýl ovplyvňuje zdravie č		ZŠ Pieninská BB	30.03.2023
Tatiana Zvalová	Poradňa pre odvykanie od fajčenia príklad dobrej praxe	Diskusné sústreďenie	RÚVZ BB	05.04.2023
Petra Koppová	Teória komunikácie v poradenstve a príklady vo vzťahu poradca-klient	Diskusné sústreďenie	RÚVZ BB	05.04.2023
Tatiana Zvalová	Viem čo zjem		ZŠ Spojová	12.04.2023
Dagmar Fifková	Ako životný štýl ovplyvňuje zdravie		ZŠ Vlkanová	12.04.2023
Petra Koppová	Pravidlá zdravého a pokojného spánku		ZŠ Vlkanová	12.04.2023
Dagmar Fifková	Ako životný štýl ovplyvňuje zdravie č		ZŠ Moskovská BB	13.04.2023
Petra Koppová	Pravidlá zdravého a pokojného spánku		ZŠ Moskovská BB	13.04.2023
Tatiana Zvalová	Viem čo zjem		ZŠ Spojová	14.04.2023

Dagmar Fífková	Výživa a zdravie		ZŠ Heľpa	18.04.2023
Lucia Maľová	HPV		ZŠ Šumiac	18.04.2023
Petra Koppová	Pravidlá zdravého a pokojného spánku		ZŠ s MŠ Hrochot'	18.04.2023
Katarína Francisciiová	Zdravé zúbky		ZŠ Heľpa	18.04.2023
Dagmar Fífková	Ako životný štýl ovplyvňuje zdravie		ZŠ Spojová BB	19.04.2023
Dagmar Fífková	Ako životný štýl ovplyvňuje zdravie		ZŠ Spojová BB	21.04.2023
Dagmar Fífková	Ako životný štýl ovplyvňuje zdravie		ZŠ Spojová BB	25.04.2023
Dagmar Fífková	Ako životný štýl ovplyvňuje zdravie		ŠZŠ Brezno	28.04.2023
Petra Hellebrandt	HPV		Gymnázium J. Chalupku, BR	28.04.2023
Petra Koppová	Komunikácia v poradenstve		RÚVZ BB - študenti SZU	02.05.2023
Dagmar Fífková	Ako životný štýl ovplyvňuje zdravie		ZŠ Spojová BB	02.05.2023
Dagmar Fífková	Ako životný štýl ovplyvňuje zdravie		OUI Valaská	03.05.2023
Petra Hellebrandt	HPV		ZŠ Ďumbierska	04.05.2023
Petra Koppová	Prevenia drogových závislostí		ŠZŠ Brezno	03.05.2023
Petra Koppová	Alkohol a riziká užívania alkoholu		ŠZŠ Brezno	04.05.2023
Tatiana Zvalová	Moderné je nefajčiť		ZŠ Pieninská BB	09.05.2023
Dagmar Fífková	Výživa a zdravie		Seniorka BB	11.05.2023
Tatiana Zvalová	Moderné je nefajčiť		ZŠ Pieninská BB	11.05.2023
Petra Hellebrandt	HPV		Gymnázium J.G.Tajovského	17.05.2023
Dagmar Fífková	Ako životný štýl ovplyvňuje zdravie		RÚVZ BB	18.05.2023

Dagmar Fífková	Prevenia rakoviny hr.čreva a konečníka		Komunitné centrum Telgárt	18.05.2023
Dagmar Fífková	Výživa a zdravie		Komunitné centrum Telgárt	18.05.2023
Petra Koppová	Duševné zdravie		Komunitné centrum Telgárt	18.05.2023
Petra Koppová	Prevenia drogových závislostí		Komunitné centrum Telgárt	18.05.2023
Dagmar Fífková	Ako životný štýl ovplyvňuje zdravie		ZŠ Spojová BB	23.05.2023
Dagmar Fífková	Ako životný štýl ovplyvňuje zdravie		OUI Valaská	25.05.2023
Petra Koppová	Alkohol a riziká užívania alkoholu		GJCH Brezno	25.05.2023
Petra Hellebrandt	HPV		ZŠ J.G.Tajovského BB	31.05.2023
Petra Koppová	Alkohol a riziká užívania alkoholu		ZŠ Heľpa	05.06.2023
Tatiana Zvalová	Prevenia fajčenia		ZŠ Moskovská	06.06.2023
Tatiana Zvalová	Moderné je nefajčiť		SOŠS Kremnička	07.06.2023
Tatiana Zvalová	Moderné je nefajčiť		ZŠ Spojová	08.06.2023
Petra Koppová	Alkohol a riziká užívania alkoholu		ZŠ Moskovská	08.06.2023
Petra Koppová	Alkohol a riziká užívania alkoholu		ZŠ s MŠ Pohorelá	09.06.2023
Dagmar Fífková	Ako životný štýl ovplyvňuje zdravie		GSCH Brezno	09.06.2023
Petra Koppová	Alkohol a riziká užívania alkoholu		ZŠ Spojová	12.06.2023
Petra Koppová	Alkohol a riziká užívania alkoholu		ZŠ Moskovská	13.06.2023
Katarína Francisciiová	Osteoporóza		KD Nádej	13.06.2023
Lucia Maľová	Zdravé zúbky		ZŠ Radvanská	14.06.2023
Petra Koppová	Alkohol a riziká užívania alkoholu		ZŠ s MŠ Hrochoť	14.06.2023
Tatiana Zvalová	Moderné je nefajčiť		SOŠS Kremnička	14.06.2023
Petra Koppová	Alkohol a riziká užívania alkoholu		ZŠ Spojová	20.06.2023

Dagmar Fifková	Výživa a zdravie		Domov seniorov Brusno	22.06.2023
Petra Koppová	Alkohol a riziká užívania alkoholu		ZŠ J.Simana Valaská	22.06.2023
Petra Koppová	Duševné zdravie		Závadka nad Hronom-Kom.	15.08.2023
Dagmar Fifková	KRK		Závadka nad Hronom-Kom.	15.08.2023
Petra Koppová	Prevenia Alzheimerovej choroby		KC Fončorda, B. Bystrica	20.09.2023
Petra Koppová	Prevenia Alzheimerovej choroby		KC Sásová, B.Bystrica	21.09.2023
Petra Koppová	Prevenia Alzheimerovej choroby		DSS Slovenská Lupča	29.09.2023
Petra Koppová	Prevenia drogových závislostí		ZŠ Spojová, B.B	10.10.2023
Dagmar Fifková	Výživa a zdravie		ZŠ Pieninská BB	18.10.2023
Petra Koppová	Prevenia drogových závislostí		ZŠ Spojová, B.Bystrica	17.10.2023
Petra Koppová	Prevenia drogových závislostí		Stredná zdravotnícka škola	24.10.2023
Petra Koppová	Prevenia drogových závislostí		Stredná zdravotnícka škola	25.10.2023
Dagmar Fifková	Výživa a zdravie		DC Púpava Sásová, BB	26.10.2023
Tatiana Zvalová	Znižovanie zdrav. rizík spôsobených fajčením		Ústav na výkon väzby a trestu	26.10.2023
Petra Koppová	Prevenia drogových závislostí		ZŠ P. Jilemnického, Zvolen	27.10.2023
Petra Hellebrandt	X. jubilejný ročník kampane "Vyzvi srdce k pohybu"	XXVII. Červenkové dni preventívnej medicíny	Tále, okr. Brezno	07.11.2023
Zora Kl'ocová Adamčáková	Model procesu výživového poradenstva	Školenie k manuálu PZV	RÚVZ BB	09.11.2023

Petra Hellebrandt	Individuálne poradenstvo v PZV	Školenie k manuálu PZV	RÚVZ BB	09.11.2023
Petra Koppová	Efektívna komunikácia	Školenie k manuálu PZV	RÚVZ BB	09.11.2023
Petra Koppová	Prevenca Alzheimerovej choroby		Denné centrum Nádej BB	14.11.2023
Petra Koppová	Prevenca drogových závislostí		ZŠ Slovenská Ľupča	15.11.2023
Dagmar Fifková	Výživa a zdravie		DDaDSS S. Ľupča	16.11.2023
Tatiana Zvalová	Znižovanie zdravotných rizík spôsobených fajčením		DDaDSS S. Ľupča	16.11.2023
Petra Koppová	Prevenca drogových závislostí		OUI V. Gaňu, B. B.	21.11.2023
Petra Koppová	Prevenca drogových závislostí		SOŠ TaS Brezno	22.11.2023
Petra Koppová	Prevenca drogových závislostí		Obch.akad. B. Bystrica	23.11.2023
Petra Koppová	Nelátkové závislosti		SOŠ TaS Brezno	28.11.2023
Petra Koppová	Nelátkové závislosti		ZŠ Spojová	29.11.2023
Petra Koppová	Nelátkové závislosti		ZŠ Spojová	30.11.2023
Dagmar Fifková	Výživa a zdravie		ZŠ Slovenská Ľupča	05.12.2023
Petra Koppová	Prevenca drogových závislostí		SPŠ Kremnička, B.B	05.12.2023
Dagmar Fifková	Výživa a zdravie		ZŠ Slovenská Ľupča	07.12.2023
Dagmar Fifková	Výživa a zdravie		ZŠ Slovenská Ľupča	13.12.2023
Tatiana Zvalová	Zdravotné riziká užívania alternatívnych bezdymových výrobkov	Vzdelávanie pracovníkov OPZaVkJ v BB kraji	RÚVZ BB	14.12.2023
Dagmar Fifková	Výživa a zdravie		SZŠ BB	21.12.2023
Fabiánová, E. Oravec Bérešová, J. Klőslová, J. Beláková, J. Avdičová, M.	Holistický prístup k prevencii nádorov v rámci lekárskeho preventívnych prehliadok pri práci. Projekt CPW V SR	26. Kongres pracovného lekárství s medzinárod. účasťou	Plzeň	24.-25.10.2023

Oravec Bérešová, J. Fabiánová, E. Klőslová, J. Beláková, J. Nedela, R.	Príspevok k hodnoteniu psychickej pracovnej záťaže zdravotníckych pracovníkov počas pandémie	26. Kongres pracovního lékařství s mezinárod. účastou	Plzeň	24.-25.10.2023
Fabiánová, E.	Riešenie projektu „Prevencia rakoviny v práci“ na Slovensku	Konzultačný deň NRC v SR	Bratislava	09.11.2023
E. Fabiánová	Preventívne pracovné lekárstvo a toxikológia v r. 2023.	Poradný Zbor HH SR pre odbor PPLaT	online	14.02.2023
E. Fabiánová	Expozičné kritériá pri priznávaní chorôb z povolania – závery projektu Eurostatu „EODS 2021“ (Európska štatistika chorôb z povolania)	Poradný Zbor HH SR pre odbor PPLaT	online	14.02.2023
Z. Klőslová	Zákon č. 517/2022 Z. z., ktorým sa mení a doplňa zákon č. 355/2007 Z. z. (účinný od 12.01.2023) – odborná príprava pri práci s diizokyanátmi.	Poradný Zbor HH SR pre odbor PPLaT	online	14.02.2023
Z. Klőslová	Profesionálna expozícia diizokyanátom - spolupráca pri poskytnutí informácií riešiteľom projektov	Poradný Zbor HH SR pre odbor PPLaT	online	14.02.2023
Eleonóra Fabiánová	O prevencii HPV	Relácia Pohotovosť	RTVS, rádio Regina, BB	26.06.2023

Daniela Mašlejová, Zora Kľocová Adamčáková, Monika Musilová, Martina Pántiková Valachová Adrína Plšková, Petra Hellebrandt, Lucia Maľová	Regionálna intervenčná štúdia o očkovanií a prevencii proti HPV - RISOP-HPV	27. Červenkové dni preventívnej medicíny	Tále, okr. Brezno	6. - 7.11.2023
Daniela Borošová	Chemické analýzy vo verejnom zdravotníctve 2023	Konferencia CHEMICKÉ ANALÝZY VO VEREJNOM ZDRAVOTNÍCTVE II	hotel Slovakia, Trenčianske Teplice	20.-21.09.2023
Ľudmila Sirotová	Odhad neistoty merania	Konferencia CHEMICKÉ ANALÝZY VO VEREJNOM ZDRAVOTNÍCTVE II	hotel Slovakia, Trenčianske Teplice	20.-21.09.2023
Daniela Borošová	Ľudský biomonitring v roku 2023	Spoločný konzultačný deň národných referenčných centier	on-line cez platformu WEBEX	09.11.2023
Iveta Nagyová, Ľudmila Sirotová, Daniela Borošová	Analýzy vybraných kovov v biologických materiáloch	Spoločný konzultačný deň národných referenčných centier	on-line cez platformu WEBEX	09.11.2023
Renáta Briedoňová	Chemické analýzy vzoriek pre Svetový deň vôd	seminár RÚVZ Banská Bystrica	RÚVZ Banská Bystrica	26.10.2023
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Lučenci				
Alica Gubániová	Ovocie , zelenina		Súkromná ZŠ-LC	08.02.2023
Alica Gubániová	Ovocie , zelenina		Súkromná ZŠ-LC	09.02.2023
Alica Gubániová	Zdravé zúbky		Súkromná ZŠ-LC	09.02.2023
Alica Gubániová	Prevencia rakoviny		Súkromná ZŠ-LC	09.02.2023
Alica Gubániová	Ovocie , zelenina		Súkromná ZŠ- B.Nemcovej	13.02.2023
Alica Gubániová	Prevencia rakoviny		Súkromná ZŠ- B.Nemcovej	13.02.2023
Alica Gubániová	Zdravé zúbky		Súkromná ZŠ- B.Nemcovej	13.02.2023

Ján Lupták	Prevenia rakoviny		ZŠ- Haličská 8-LC	27.02.2023
Ján Lupták	Prevenia rakoviny		ZŠ- Haličská 8-LC	28.02.2023
Alica Gubániová	Voda a modrá planéta		ŠZŠ-LC	23.03.2023
Ján Lupták	Mozog		RÚVZ -LC	13.03.2023
Ján Lupták	Mozog		DDaSS-LC	14.03.2023
Alica Gubániová	Jarná očista organizmu		RÚVZ -LC	15.03.2023
Alica Gubániová	Zdravé stravovanie		ŠZŠ -LC	18.04.2023
Ján Lupták	Prevenia rakoviny		ŠZŠ -LC	18.04.2023
Ján Lupták	Zdravé starnutie		Dom seniorov -LC	20.04.2023
Alica Gubániová	Zdravé stravovanie		ŠZŠ-LC	27.04.2023
Ján Lupták	Prevenia rakoviny		ŠZŠ-LC	27.04.2023
Alica Gubániová	Zdravé zúbky		ŠZŠ-LC	04.05.2023
Alica Gubániová	Kde bolo, tam bolo, fajčenie škodilo		ŠZŠ-LC	04.05.2023
Ján Lupták	Pohyb a zdravie		KD Filľakovo	24.05.2023
Alica Gubániová	Voda, základ života		KC-Veľká n/Ipl'om	08.08.2023
Ján Lupták	Pohyb a zdravie		Ernst profil-LC	13.09.2023
Ján Lupták	Srdce a cholesterol		KC-Veké Dravce	25.09.2023
Alica Gubániová	Zdravé stravovanie		ZŠ- Haličská 8-LC	25.10.2023
Alica Gubániová	Zdravé stravovanie, hygiena potravín		ZŠ- Haličská 8-LC	06.11.2023
Alica Gubániová	Zdravé stravovanie, hygiena potravín		ŠZŠ-LC	08.11.2023
Alica Gubániová	Cukor, energetičky, alkohol, nikotín		ŠZŠ-LC	15.11.2023
Alica Gubániová	Zdravé zúbky		ZŠ- Lovinobaňa	21.11.2023
Alica Gubániová	Kde bolo, tam bolo, fajčenie škodilo		ZŠ- Lovinobaňa	21.11.2023
Alica Gubániová	Alkohol a nikotín		ZŠ- Lovinobaňa	21.11.2023
Alica Gubániová	Kým stúpa dym		ZŠ- Lovinobaňa	21.11.2023
Alica Gubániová	Tabak, alkohol, SPI		ZŠ- Lovinobaňa	21.11.2023

Ján Lupták	Prevenia DM 2.typu		OÚ- Holiša	23.11.2023
Ján Lupták	Prevenia DM 2.typu		HM Tesco-LC	28.11.2023
Ján Lupták	Prevenia DM 2.typu		Dom seniorov -LC	04.12.2023
Alica Gubániová	HIV/AIDS základné informácie		Súkromná ZŠ LC	05.12.2023
Miroslava Trnková Zuzana Hegedušová	Voda v prírode a v každodennom živote		Súkromná základná škola, Gemerská cesta 1, 984 01 Lučenec	24.03.2023
Miroslava Trnková Zuzana Hegedušová	Voda v prírode a v každodennom živote		Súkromná základná škola s materskou školou DSA, Námestie Kubinyiho 42/6, Lučenec	27.03.2023
Lucia Zemanovičová, Linda Karlíková, Tatiana Šul'anová, Kristína Edwards	„Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam, COVID- 19“		Zariadenie sociálnych služieb - Poltár	13.11.2023
Lucia Zemanovičová, Linda Karlíková, Tatiana Šul'anová, Kristína Edwards	„Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam, COVID- 19“		Domov sociálnych služieb Tília - Slaná Lehota	13.11.2023
Lucia Zemanovičová, Linda Karlíková, Tatiana Šul'anová, Kristína Edwards	„Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam, COVID- 19“		Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb Harmónia - Lučenec	14.11.2023
Lucia Zemanovičová, Linda Karlíková, Tatiana Šul'anová, Kristína Edwards	„Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam, COVID- 19“		Nezábudka, n.o. Domov dôchodcov - Fil'akovo	15.11.2023
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rimavskej Sobote				

Zuzana Bokorová	Prevenia onkologických ochorení	k Svetovému dňu boja proti rakovine	ZŠ Dr.V.Clementisa, Rimavská Sobota	18.01.2023
Zuzana Bokorová	Prevenia onkologických ochorení	k Svetovému dňu boja proti rakovine	ZŠ Nábřežie Rimavy Hnúšťa	25.01.2023
Zuzana Bokorová	Zdravý životný štýl	v rámci výjazdu Poradne zdravia	ZŠ Nábřežie Rimavy, Hnúšťa	26.01.2023
Silvia Priatková	Ochrana zdravia zamestnancov činných v chemickej ochrane rastlín	Odborná prednáška	zasadacia miestnosť Svätý Urban v Rimavskej Sobote	08.02.2023
Zuzana Bokorová	Zdravý životný štýl	v rámci výjazdu Poradne zdravia	ZŠ P.K.Hostinského Rimavská Sobota	14.02.2023
Zuzana Bokorová	Prevenia onkologických ochorení	k Svetovému dňu boja proti rakovine	ZŠ P.K.Hostinského Rimavská Sobota	15.02.2023
Karla Betaová	Ovocie a zelenina	Viem čo zjem	ZŠ P.K.Hostinského Rimavská Sobota	13.03.2023
Zuzana Bokorová	Ovocie a zelenina	Viem čo zjem	ZŠ P.K.Hostinského Rimavská Sobota	14.03.2023
Zuzana Bokorová	Čo škodí a prospieva fungovaniu mozgu	k Týždňu mozgu	RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote	14.03.2023
Míchala Pálová	Vitamíny	odborný seminár RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote	RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote	14.03.2023
Emília Krkošková Henrieta Krkošková	Serapeptáza vo výživových doplnkoch - cieľná kontrola	odborný seminár RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote	RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote	14.03.2023
Zuzana Bokorová	Ovocie a zelenina	Viem čo zjem	ZŠ P.K.Hostinského Rimavská Sobota	15.03.2023
Karla Betaová	Ovocie a zelenina	Viem čo zjem	ZŠ P.K.Hostinského Rimavská Sobota	16.03.2023
Zuzana Bokorová	Čo škodí a prospieva fungovaniu mozgu	k Týždňu mozgu	ZŠ P.K.Hostinského Rimavská Sobota	17.03.2023

Zuzana Bokorová	Prevenia onkologických ochorení	k Svetovému dňu zdravia	SOŠ obchodu a služieb Rimavská Sobota	19.03.2023
Zuzana Bokorová	Čo škodí a prospieva fungovaniu mozgu	k Týždňu mozgu	Obchodná akadémia Rimavská Sobota	24.03.2023
Zuzana Bokorová	Prevenia onkologických ochorení	k prevencii civilizačných ochorení	Obchodná akadémia Rimavská Sobota	27.03.2023
Anna Vilhanová	Pitná voda a zdravie	Prednáška pre žiakov ZŠ k Svetovému dňu vody	RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote	27.03.2023
Laura Ulická	Zaujímavosti o vode	Prednáška pre žiakov ZŠ k Svetovému dňu vody	RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote	27.03.2023
Zuzana Bokorová	Prevenia rakoviny prsníka	odborný seminár RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote	RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote	14.04.2023
Silvia Priatková	Ochrana zdravia pri práci s azbestom	odborný seminár RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote	RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote	14.04.2023
Zuzana Bokorová	Zdravá výživa	k Svetovému dňu zdravia	SOŠ obchodu a služieb Rimavská Sobota	19.04.2023
Zuzana Bokorová	Pohyb prospieva zdraviu	k Svetovému dňu zdravia	SOŠ obchodu a služieb Rimavská Sobota	19.04.2023
Zuzana Bokorová	Zdravá výživa+energetické nápoje	k Svetovému dňu zdravia	ZŠ Nábřežie Rimavy Hnúšťa	20.04.2023
Zuzana Bokorová	Zdravá výživa+energetické nápoje	k Svetovému dňu zdravia	ZŠ Jelšava	12.05.2023
Zuzana Bokorová	Fajčenie a jeho škodlivé účinky	k Svetovému dňu bez tabaku	ZŠ Jelšava	12.05.2023
Zuzana Bokorová	Vplyv konzumácie energetických nápojov na zdravie detí	prevencia látkových závislostí	ZŠ Muráň	15.05.2023
Zuzana Bokorová	Prevenia drogových závislostí	prevencia látkových závislostí	ZŠ Muráň	15.05.2023
Zuzana Bokorová	Hygiena potravín	k ozdraveniu výživy	ZŠ Komenského Revúca	15.05.2023

Karla Betaová	Hygiena potravín	k ozdraveniu výživy	ZŠ Komenského Revúca	15.05.2023
Katarína Milecová Laura Ulická	Legislatívne zmeny v problematike pitných vôd	odborný seminár RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote	RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote	15.05.2023
Zuzana Bokorová	Hygiena potravín	k ozdraveniu výživy	knižnica M.Hrebendu Rimavská Sobota	17.05.2023
Zuzana Bokorová	Prevenencia tabakizmu	k Svetovému dňu bez tabaku	knižnica M.Hrebendu Rimavská Sobota	17.05.2023
Zuzana Bokorová	Nové druhy tabakových výrobkov a riziká ich užívania	k Svetovému dňu bez tabaku	Gymnázium I.Kraska Rimavská Sobota	29.05.2023
Zuzana Bokorová	Nové druhy tabakových výrobkov a riziká ich užívania	k Svetovému dňu bez tabaku	ZŠ Dr.V.Clementisa, Rimavská Sobota	30.05.2023
Zuzana Bokorová	Prevenencia tabakizmu	k Svetovému dňu bez tabaku	ZŠ Sirk	30.05.2023
Zuzana Bokorová	Prevenencia tabakizmu	k Svetovému dňu bez tabaku	Mestský úrad Tornaľa	01.06.2023
Nina Andóová	Možnosti efektívneho riešenia ochrany detí v školskom prostredí pred účinkami návykových látok a ich prejavmi	Podpora ochrany detí pred násilím	ÚPSVaR Rimavská Sobota	02.06.2023
Zuzana Bokorová	Prevenencia tabakizmu	k Svetovému dňu bez tabaku	Okresné riaditeľstvo PZ, Rimavská Sobota	06.06.2023
Zuzana Bokorová	Čo by sme mali vedieť o drogách	k Medzinárodnému dňu boja proti drogám	SSOŠ Rimavská Sobota	20.06.2023
Zuzana Bokorová	Čo by sme mali vedieť o drogách	k Medzinárodnému dňu boja proti drogám	Gymnázium I.Kraska, Rimavská Sobota	26.06.2023
Zuzana Bokorová	Prevenencia drogových závislostí	k Medzinárodnému dňu boja proti drogám	knižnica M.Hrebendu, Rimavská Sobota	28.06.2023
Zuzana Bokorová	Prevenencia diabetu II.typu+zdravý životný štýl	k ozdraveniu výživy	SČK Rimavská Sobota	10.08.2023
Zuzana Bokorová	Prieskumu zdravotnej gramotnosti v SR 2019-2021	odborný seminár RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote	RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote	14.09.2023

Romana Bobáľová Textorisová	Nozokomiálne nákazy	odborný seminár RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote	RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote	14.09.2023
Adriana Strečková	Nozokomiálne nákazy	odborný seminár RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote	RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote	14.09.2023
Zuzana Bokorová	Prevenia Alzheimerovej choroby	k Svetovému dňu Alhzeimerovej choroby	Klub dôchodcov Rimavská Sobota	22.09.2023
Zuzana Bokorová	Úprava životného štýlu	k Dňu srdca	Sociálna poisťovňa, Rimavská Sobota	28.09.2023
Zuzana Bokorová	Prevenia tabakizmu	v rámci výjazdu Poradne zdravia	f.ENRON, Babin Most	06.10.2023
Zuzana Bokorová	Úprava životného štýlu	v rámci výjazdu Poradne zdravia	f.ENRON, Babin Most	06.10.2023
Zuzana Bokorová	Zdravá výživa+energetické nápoje	k Svetovému dňu výživy	ŠZŠ Jelšava	11.10.2023
Zuzana Bokorová	Prevenia pedikulózy	k prevencii civilizačných ochorení	ŠZŠ Jelšava	11.10.2023
Anna Vilhanová Denisa Čonková	Monitoring zložiek životného prostredia so zameraním na stanovenie prítomnosti baktérií rodu Legionela v zariadeniach sociálnych služieb	odborný seminár RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote	RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote	13.10.2023
Gabriela Riesová	Chránené pracovisko, Chránená dieťa	odborný seminár RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote	RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote	13.10.2023
Karla Betaová	Ovocie a zelenina	Viem čo zjem	ZŠ P.K.Hostinského Rim.Sobota	03.11.2023
Zuzana Bokorová	Ovocie a zelenina	Viem čo zjem	ZŠ P.K.Hostinského Rim.Sobota	03.11.2023
Zuzana Bokorová	Škodlivé účinky tabaku +užívanie legálnych drog	k Európskemu týždňu boja proti drogám	ZŠ P.K.Hostinského Rim.Sobota	03.11.2023
Zuzana Bokorová	Prevenia diabetu II.typu+zdravý životný štýl	k Svetovému dňu diabetu	SOŠ Hnúšť'a	10.11.2023
Zuzana Bokorová	Čo by sme mali vedieť o drogách	k Európskemu týždňu boja proti drogám	SOŠ Hnúšť'a	10.11.2023

Zuzana Bokorová	Fetálny alkoholový syndróm	k Európskemu týždňu boja proti drogám	SOŠ Hnúšťa	10.11.2023
Karla Betaová	Ovocie a zelenina	Viem čo zjem	ZŠ Z.Oravcovej, Rimavská Sobota	13.11.2023
Zuzana Bokorová	Ovocie a zelenina	Viem čo zjem	ZŠ Z.Oravcovej Rimavská Sobota	13.11.2023
Zuzana Bokorová	Fetálny alkoholový syndróm	k Európskemu týždňu boja proti drogám	Obchodná akadémia Rimavská Sobota	14.11.2023
Alena Borlášová Katarína Šimonová	Vyhodnotenie úradných kontrol zmrzlín od r. 2019 - 2023	odborný seminár RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote	RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote	14.11.2023
Zuzana Bokorová	Čo by sme mali vedieť o drogách	k Európskemu týždňu boja proti drogám	Gymnázium I.Kraska Rimavská Sobota	15.11.2023
Zuzana Bokorová	Čo by sme mali vedieť o drogách	k Európskemu týždňu boja proti drogám	SOŠ technická a agropotravinárska Rimavská Sobota	16.11.2023
Karla Betaová	Zdravé stravovanie ako prevencia diabetu	k Svetovému dňu diabetu	Klub dôchodcov Hnúšťa	20.11.2023
Adriana Strečková	Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam, Covid-19	prednášky pre seniorov	Klub dôchodcov Hnúšťa	20.11.2023
Karla Betaová	Zdravé stravovanie ako prevencia diabetu	k Svetovému dňu diabetu	Klub dôchodcov Tornaľa	21.11.2023
Adriana Strečková	Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam, Covid-19	prednášky pre seniorov	Klub dôchodcov Tornaľa	23.11.2023
Karla Betaová	Zdravé stravovanie ako prevencia diabetu	k Svetovému dňu diabetu	Klub dôchodcov Rimavská Sobota	04.12.2023
Adriana Strečková	Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam, Covid-19	prednášky pre seniorov	Klub dôchodcov Rimavská Sobota	04.12.2023
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Veľkom Krtíši				

Zlatica Foltánová	Svetový deň diabetu	Odborný seminár zamestnancov - online	RÚVZ Veľký Krtíš	14.11.2023
Mária Kotorová	Chríпка - očkovanie	Odborný seminár zamestnancov - online	RÚVZ Veľký Krtíš	30.10.2023
Zdenka Kováčová	Svetový deň srdca	Odborný seminár zamestnancov - online	RÚVZ Veľký Krtíš	29.09.2023
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Zvolene				
Gondášová Iveta	Pohybom ku zdraviu	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	18.01.2023
Gondášová Iveta	Pohybom ku zdraviu	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	18.01.2023
Gondášová Iveta	Viem čo zjem	Vzdelávací program	ZŠ M.Rázusa, Zvolen	23.01.2023
Gondášová Iveta	Viem čo zjem	Vzdelávací program	ZŠ M.Rázusa, Zvolen	23.01.2023
Gondášová Iveta	Viem čo zjem	Vzdelávací program	ZŠ Nám.mládeže, Zvolen	24.01.2023
Gondášová Iveta	Viem čo zjem	Vzdelávací program	1. ZŠ Jilemnického, Zvolen	30.01.2023
Gondášová Iveta	Viem čo zjem	Vzdelávací program	1. ZŠ Jilemnického, Zvolen	30.01.2023
Gondášová Iveta	Viem čo zjem	Vzdelávací program	ZŠ Hrnčiarska, Zvolen	01.02.2023
Gondášová Iveta	Prevenia rakoviny prsníka	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	01.02.2023
Gondášová Iveta	prevencia rakoviny krčka maternice	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	01.02.2023
Gondášová Iveta	Viem čo zjem	Vzdelávací program	ZŠ Alexyho, Zvolen	02.02.2023
Gondášová Iveta	Zdravé starnutie	Vzdelávací program	Komunitné centrum Unionka, Zvolen	07.02.2023
Gondášová Iveta	Viem čo zjem	Vzdelávací program	3. ZŠ Jilemnického, Zvolen	08.02.2023
Gondášová Iveta	Prevenia rakoviny hrubého čreva	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	08.02.2023
Gondášová Iveta	Energetické nápoje a zdravie detí	Vzdelávací program	ZŠ Senohrad	08.02.2023

Gondášová Iveta	Výchova k partnerstvu a rodičovstvu	Vzdelávací program	ZŠ Senohrad	16.02.2023
Gondášová Iveta	Prevenia rakoviny hrubého čreva	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	08.02.2023
Gondášová Iveta	Energetické nápoje a zdravie detí	Vzdelávací program	ZŠ Senohrad	18.02.2023
	Výchova k partnerstvu a rodičovstvu	Vzdelávací program	ZŠ Senohrad	16.02.2023
Gondášová Iveta	Výchova k partnerstvu a rodičovstvu	Vzdelávací program	ZŠ Senohrad	16.02.2023
Gondášová Iveta	Žuvací tabak a zdravie	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	21.02.2023
Gondášová Iveta	Zdravé starnutie	Vzdelávací program	Krajská knižnica, Zvolen	28.02.2023
Gondášová Iveta	Psychohygiena a jej význam v živote človeka	Vzdelávací program	NRC, Kováčová	09.02.2023
Gondášová Iveta	Prevenia úrazov	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	15.02.2023
Gondášová Iveta	Prevenia úrazov	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	15.02.2023
Gondášová Iveta	Prevenia KVO	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	22.02.2023
Gondášová Iveta	Prevenia KVO	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	22.02.2023
Jančová Andrea	Mliečny program	Vzdelávací program	MŠ Malinovského 1, Zvolen	22.02.2023
Gondášová Iveta	Prevenia užívania tabakových výrobkov	Vzdelávací program	ZŠ E.M.Š, Krupina	08.03.2023
Gondášová Iveta	Prevenia užívania tabakových výrobkov	Vzdelávací program	ZŠ E.M.Š, Krupina	08.03.2023
Gondášová Iveta	Prevenia užívania tabakových výrobkov	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	09.03.2023
Jančová Andrea	Správna výživa v detskom veku. Pitný režim	Vzdelávací program	MŠ Očová	10.03.2023
Gondášová Iveta	Mozog a prevenia sexuálne prenosných ochorení	Týždeň mozgu	SOŠHSaO, Zvolen	16.03.2023

Jančová Andrea	Správna výživa v detskom veku.Pitný režim	Vzdelávací program	MŠ Voljanského, Zvolen	14.03.2023
Jančová Andrea	Správna výživa v detskom veku.Pitný režim	Vzdelávací program	MŠ Železná Breznica	16.03.2023
Gondášová Iveta	Prevenca užívania tabakových výrobkov	Vzdelávací program	ZŠ Sebechleby	20.03.2023
Gondášová Iveta	Prevenca užívania tabakových výrobkov	Vzdelávací program	ZŠ Sebechleby	20.03.2023
Gondášová Iveta	Prevenca užívania tabakových výrobkov	Vzdelávací program	ZŠ Sebechleby	20.03.2023
Gondášová Iveta	Návykové látky - prevencia ich užívania	Rodičovské združenie	ZŠ Sebechleby	23.03.2023
Gondášová Iveta	Mozog a DM2 -prevencia	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	23.03.2023
Jančová Andrea	Mliečny program	Vzdelávací program	MŠ Prachatická 45,Zvolen	23.03.2023
Gondášová Iveta	Strava, pohyb, psychika, poruchy príjmu potravy	Vzdelávací program	Školský internát, Švermova, Zvolen	24.03.2023
Gondášová Iveta	Prevenca sexuálne prenosných ochorení.HIV/AIDS	Vzdelávací program	ZŠ Zvolenská Slatina	27.03.2023
Gondášová Iveta	Prevenca sexuálne prenosných ochorení.HIV/AIDS	Vzdelávací program	ZŠ Zvolenská Slatina	27.03.2023
Gondášová Iveta	Prevenca sexuálne prenosných ochorení.HIV/AIDS	Vzdelávací program	ZŠ Zvolenská Slatina	27.03.2023
Jančová Andrea	Zuby a prevencia zubného kazu	Vzdelávací program	MŠ Fullu 43, Zvolen	28.03.2023
Gondášová Iveta	Prevenca vzniku osteoporózy	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	29.03.2023
Gondášová Iveta	Prevenca vzniku osteoporózy	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	29.03.2023
Gondášová Iveta	Prevenca vzniku osteoporózy	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	29.03.2023
Gondášová Iveta	Prevenca užívania alkoholu	Vzdelávací program	SPŠ technická Zvolen	29.03.2023
Gondášová Iveta	Prevenca užívania alkoholu	Vzdelávací program	SPŠ technická Zvolen	29.03.2023
Gondášová Iveta	Prevenca užívania alkoholu	Vzdelávací program	SPŠ technická Zvolen	29.03.2023

Gondášová Iveta	Prevenia onkologických ochorení prsník	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	04.04.2023
Gondášová Iveta	Prevenia onkologických ochorení krčok maternice	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	04.04.2023
Gondášová Iveta	Predchádzanie vzniku alergických ochorení	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	05.04.2023
Gondášová Iveta	Predchádzanie vzniku alergických ochorení	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	05.04.2023
Gondášová Iveta	Predchádzanie vzniku alergických ochorení	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	05.04.2023
Gondášová Iveta	Stigma ľudí žijúcich s obezitou	Celoštátna odborná konferencia MTP	Banská Bystrica	17.04.2023
Jančová Andrea	Zuby a prevencia zubného kazu	Vzdelávací program	MŠ Centrum 29, Zvolen	20.04.2023
Gondášová Iveta	Stigma ľudí žijúcich s obezitou	Lekárske oravské dni-Festival kazuistík	Nižná, Orava	21.-22.04.2023
Partika Adam	Zdravé potraviny -označovanie	Deň otvorených dverí	RÚVZ Zvolen	12.04.2023
Launerová Margaréta	Nozokomiálne nákazy	Deň otvorených dverí	RÚVZ Zvolen	12.04.2023
Gondášová Iveta	Prevenia vzniku KVO	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	25.04.2023
Gondášová Iveta	Prevenia onkologických ochorení hrubé črevo	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	20.04.2023
Gondášová Iveta	Prevenia onkologických ochorení hrubé črevo	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	26.04.2023
Gondášová Iveta	Prevenia onkologických ochorení hrubé črevo	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	26.04.2023
Gondášová Iveta	Prevenia onkologických ochorení hrubé črevo	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	26.04.2023
Gondášová Iveta	EIW- očkovanie. Drogy, to teda nie	Kvíz	Krajská knižnica, Zvolen	27.04.2023
Gondášová Iveta	Výchova k partnerstvu a rodičovstvu	Vzdelávací program	ZŠ Zvolenská Slatina	28.04.2023

Gondášová Iveta	Výchova k partnerstvu a rodičovstvu	Vzdelávací program	ZŠ Zvolenská Slatina	28.04.2023
Gondášová Iveta	Výchova k partnerstvu a rodičovstvu	Vzdelávací program	ZŠ Zvolenská Slatina	28.04.2023
Gondášová Iveta	EIW- očkovanie	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	27.04.2023
Gondášová Iveta	EIW- očkovanie	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	25.04.2023
Gondášová Iveta	EIW- očkovanie	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	25.04.2023
Gondášová Iveta	EIW- očkovanie	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	26.04.2023
Gondášová Iveta	EIW- očkovanie	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	26.04.2023
Gondášová Iveta	Prevenca vzniku závislostí	Vzdelávací program	Školský internát, Švermova, Zvolen	27.04.2023
Gondášová Iveta	Prevenca onkologických ochorení hrubé črevo	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	30.04.2023
Gondášová Iveta	Význam pohybovej aktivity a globezita -Vyzvi srdce k pohybu	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	02.05.2023
Gondášová Iveta	Význam pohybovej aktivity a globezita -Vyzvi srdce k pohybu	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	02.05.2023
Jančová Andrea	Zuby a prevencia zubného kazu	Vzdelávací program	MŠ Očová	03.05.2023
Gondášová Iveta	Podpora zdravia -Vyzvi srdce k pohybu	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	03.05.2023
Gondášová Iveta	Podpora zdravia -Vyzvi srdce k pohybu	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	03.05.2023
Gondášová Iveta	Psychohygiena a jej význam v živote človeka	Vzdelávací program	NRC Kováčová	04.05.2023
Gondášová Iveta	Zdravý životný štýl -Vyzvi srdce k pohybu	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	10.05.2023
Gondášová Iveta	Zdravý životný štýl -Vyzvi srdce k pohybu	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	10.05.2023
Gondášová Iveta	Význam pohybovej aktivity a globezita -Vyzvi srdce k pohybu	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	10.05.2023

Gondášová Iveta	Význam pohybovej aktivity a globezita -Vyzvi srdce k pohybu	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	02.05.2023
Gondášová Iveta	Výchova k partnerstvu a rodičovstvu	Vzdelávací program	SOŠHSaO,Zvolen	12.05.2023
Gondášová Iveta	Výchova k partnerstvu a rodičovstvu	Vzdelávací program	SOŠHSaO,Zvolen	12.05.2023
Gondášová Iveta	Výchova k partnerstvu a rodičovstvu	Vzdelávací program	SOŠHSaO,Zvolen	12.05.2023
Jančová Andrea	Správna výživa v detskom veku. Pitný režim	Vzdelávací program	MŠ Hrnčiarska 2, Zvolen	11.05.2023
Jančová Andrea	Správna výživa v detskom veku. Pitný režim	Vzdelávací program	MŠ Zvolenská Slatina	12.05.2023
Jančová Andrea	Zuby a prevencia zubného kazu	Vzdelávací program	MŠ Dubové	16.05.2023
Gondášová Iveta	Stigma ľudí žijúcich s obezitou	XIV. regionálny odborný deň MTP	Košice	17.05.2023
Gondášová Iveta	Návykové látky - prevencia ich užívania	Vzdelávací program	ZŠ J. C. Hronského, Krupina	18.05.2023
Jančová Andrea	Zuby a prevencia zubného kazu	Vzdelávací program	MŠ Imatra 8, Zvolen	19.05.2023
Gondášová Iveta	Prevencia vzniku KVO	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	16.05.2023
Gondášová Iveta	Prevencia vzniku DM2	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	18.05.2023
Gondášová Iveta	Prevencia užívania návykových látok	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	24.05.2023
Gondášová Iveta	Prevencia užívania návykových látok	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	24.05.2023
Gondášová Iveta	Prevencia vzniku závislostí	Deň otvorených dverí	RÚVZ Zvolen	29.05.2023
Gondášová Iveta	Prevencia vzniku závislostí	Deň otvorených dverí	RÚVZ Zvolen	01.06.2023
Gondášová Iveta	Prevencia vzniku závislostí	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	26.05.2023
Gondášová Iveta	Zneužívanie drog	Vzdelávací program	RÚVZ Zvolen	02.06.2023
Jančová Andrea	Mliečny program	Vzdelávací program	MŠ Očová	24.05.2023
Gondášová Iveta	Návykové látky - prevencia ich užívania	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	23.05.2023

Gondášová Iveta	Drogy - prevencia ich užívania	Deň otvorených dverí	RÚVZ Zvolen	29.05.2023
Gondášová Iveta	Drogy - prevencia ich užívania	Deň otvorených dverí	RÚVZ Zvolen	01.06.2024
Gondášová Iveta	Prevencia užívania alkoholu	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	06.06.2023
Jančová Andrea	Správna výživa v detskom veku. Pitný režim	Vzdelávací program	MŠ Budča	08.06.2023
Gondášová Iveta	Prevencia užívania alkoholu	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	14.06.2023
Gondášová Iveta	Zdravá výživa	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	08.06.2023
Jančová Andrea	Hygiena rúk	Vzdelávací program	MŠ Budča	13.06.2023
Gondášová Iveta	Rodičovstvo - vyzvi srdce k pohybu	Vzdelávací program	SOŠHSaO, Zvolen	12.05.2023
Gondášová Iveta	Rodičovstvo - vyzvi srdce k pohybu	Vzdelávací program	SOŠHSaO, Zvolen	12.05.2023
Gondášová Iveta	Rodičovstvo - vyzvi srdce k pohybu	Vzdelávací program	SOŠHSaO, Zvolen	12.05.2023
Gondášová Iveta	Výchova k partnerstvu a rodičovstvu	Vzdelávací program	SOŠHSaO, Zvolen	07.06.2023
Gondášová Iveta	Výchova k partnerstvu a rodičovstvu	Vzdelávací program	SOŠHSaO, Zvolen	07.06.2023
Gondášová Iveta	Výchova k partnerstvu a rodičovstvu	Vzdelávací program	SOŠHSaO, Zvolen	07.06.2023
Gondášová Iveta	Podpora duševného zdravia detí	Vzdelávací program	ZŠ Hontianske Moravce	09.06.2023
Gondášová Iveta	Podpora duševného zdravia detí	Vzdelávací program	ZŠ Hontianske Moravce	09.06.2023
Gondášová Iveta	Podpora duševného zdravia detí	Vzdelávací program	ZŠ Hontianske Moravce	09.06.2023
Gondášová Iveta	Psychohygiena a jej význam v živote človeka	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	21.06.2023
Gondášová Iveta	Prevencia užívania tabakových výrobkov	Vzdelávací program	ZŠ E.M.Š, Krupina	23.06.2023

Gondášová Iveta	Prevenia užívania tabakových výrobkov	Vzdelávací program	ZŠ E.M.Š, Krupina	23.06.2023
Gondášová Iveta	Prevenia užívania tabakových výrobkov	Vzdelávací program	ZŠ E.M.Š, Krupina	23.06.2023
Gondášová Iveta	Prevenia užívania tabakových výrobkov	Vzdelávací program	ZŠ E.M.Š, Krupina	23.06.2023
Gondášová Iveta	Prevenia užívania tabakových výrobkov	Vzdelávací program	DSS Detva Piešť	26.06.2023
Gondášová Iveta	Prevenia užívania alkoholu	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	14.06.2023
Gondášová Iveta	Látkové závislosti - prevencia	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	29.06.2023
Gondášová Iveta	Látkové závislosti - prevencia	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	29.06.2023
Gondášová Iveta	Psychohygiena a jej význam v živote človeka	Vzdelávací program	NRC Kováčová	13.07.2023
Gondášová Iveta	Duševné zdravie a wellbeing v primárnej prevencii na našich školách	Konferencia	Mestský úrad Zvolen	05.09.2023
Gondášová Iveta	FAS	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	06.09.2023
Gondášová Iveta	Význam pohybovej aktivity a zdravie	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	20.09.2023
Gondášová Iveta	Duševné zdravie a wellbeing v primárnej prevencii na našich školách	Vzdelávací program	Krajská knižnica, Zvolen	12.09.2023
Gondášová Iveta	Svetový deň srdca	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	27.09.2023
Gondášová Iveta	Výchova k partnerstvu a rodičovstvu	Vzdelávací program	SOŠHSaO, Zvolen	02.10.2023
Gondášová Iveta	Výchova k partnerstvu a rodičovstvu	Vzdelávací program	SOŠHSaO, Zvolen	02.10.2023
Gondášová Iveta	Výchova k partnerstvu a rodičovstvu	Vzdelávací program	SOŠHSaO, Zvolen	02.10.2023
Gondášová Iveta	Zdravé starnutie	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	04.10.2023
Gondášová Iveta	Zdravé starnutie	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	04.10.2023

Gondášová Iveta	Prevenia porúch duševného zdravia. Stigmatizácia	Vzdelávací program	ZŠ Budča	04.10.2023
Gondášová Iveta	Prevenia porúch duševného zdravia. Stigmatizácia	Vzdelávací program	ZŠ Budča	04.10.2023
Gondášová Iveta	Podpora duševného zdravia	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	11.10.2023
Gondášová Iveta	Podpora duševného zdravia	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	11.10.2023
Gondášová Iveta	Drogy - prevencia ich užívania	Projekt - Prevencia násilia páchaného na deťoch	ZŠ J. C. Hronského, Krupina	12.10.2023
Gondášová Iveta	Stigma ľudí žijúcich s obezitou	Regionálny odborný deň MTP	Michalovce	18.10.2023
Jančová Andrea	Hygiena rúk	Vzdelávací program	MŠ Očová	19.10.2023
Gondášová Iveta	Výchova k partnerstvu a rodičovstvu	Vzdelávací program	SOŠHSaO, Zvolen	23.10.2023
Gondášová Iveta	Výchova k partnerstvu a rodičovstvu	Vzdelávací program	SOŠHSaO, Zvolen	23.10.2023
Gondášová Iveta	Výchova k partnerstvu a rodičovstvu	Vzdelávací program	SOŠHSaO, Zvolen	23.10.2023
Gondášová Iveta	Zdravý životný štýl a duševné zdravie	Vzdelávací program	3. ZŠ Jilemnického, Zvolen	27.10.2023
Gondášová Iveta	Zdravý životný štýl a duševné zdravie	Vzdelávací program	3. ZŠ Jilemnického, Zvolen	27.10.2023
Gondášová Iveta	Zdravý životný štýl a duševné zdravie	Vzdelávací program	3. ZŠ Jilemnického, Zvolen	27.10.2023
Gondášová Iveta	Psychohygiena a jej význam v živote človeka	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	02.11.2023
Gondášová Iveta	Psychohygiena a jej význam v živote človeka	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	02.11.2023
Gondášová Iveta	Psychohygiena a jej význam v živote človeka	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	02.11.2023
Jančová Andrea	Správna výživa v detskom veku. Pitný režim	Vzdelávací program	MŠ Centrum 29, Zvolen	02.11.2023

Gondášová Iveta	Prevenca užívania návykových látok	Vzdelávací program	Spojená škola Detva	03.11.2023
Gondášová Iveta	Prevenca užívania návykových látok	Vzdelávací program	Spojená škola Detva	03.11.2023
Gondášová Iveta	Prevenca užívania návykových látok	Vzdelávací program	Spojená škola Detva	03.11.2023
Gondášová Iveta	Prevenca užívania tabakových výrobkov. DM2	vzdelávací program	ZŠ Slatinské Lazy	06.11.2023
Gondášová Iveta	Prevenca užívania návykových látok	Vzdelávací program	6. ZŠ M.Rázusa, Zvolen	07.11.2023
Gondášová Iveta	Prevenca užívania návykových látok	Vzdelávací program	6. ZŠ M.Rázusa, Zvolen	07.11.2023
Gondášová Iveta	Prevenca užívania návykových látok	Vzdelávací program	6. ZŠ M.Rázusa, Zvolen	07.11.2023
Jančová Andrea	Ľudské telo	Vzdelávací program	MŠ Centrum 29, Zvolen	09.11.2023
Gondášová Iveta	Výchova k partnerstvu a rodičovstvu	Vzdelávací program	SOŠHSaO, Zvolen	10.11.2023
Gondášová Iveta	Výchova k partnerstvu a rodičovstvu	Vzdelávací program	SOŠHSaO, Zvolen	10.11.2023
Gondášová Iveta	DM2 a drogy. Prevenca závislostí	Vzdelávací program	6. ZŠ M.Rázusa, Zvolen	13.11.2023
Gondášová Iveta	DM2 a drogy. Prevenca závislostí	Vzdelávací program	6. ZŠ M.Rázusa, Zvolen	13.11.2023
Gondášová Iveta	DM2 a drogy	Vzdelávací program	6. ZŠ M.Rázusa, Zvolen	13.11.2023
Gondášová Iveta	DM2 a drogy	Vzdelávací program	6. ZŠ M.Rázusa, Zvolen	13.11.2023
Gondášová Iveta	DM2 a zdravý životný štýl	Deň otvorených dverí	RÚVZ Zvolen	15.11.2023
Jančová Andrea	Zuby a prevenca zubného kazu	Vzdelávací program	MŠ Bystrický rad 41, Zvolen	15.11.2023

Gondášová Iveta	Psychohygiena a jej význam v živote človeka. Návykové látky	Vzdelávací program	Školský internát, Švermova, Zvolen	28.11.2023
Jančová Andrea	Hygiena rúk	Vzdelávací program	MŠ Centrum 29, Zvolen	16.11.2023
Gondášová Iveta	DM2 a drogy. Prevencia závislostí	Vzdelávací program	Spojená škola Detva	20.11.2023
Gondášová Iveta	DM2 a drogy. Prevencia závislostí	Vzdelávací program	Spojená škola Detva	20.11.2023
Jančová Andrea	Ľudské telo	Vzdelávací program	MŠ Dobrá Niva	21.11.2023
Gondášová Iveta	Prevencia užívania návykových látok	Vzdelávací program	6. ZŠ M.Rázusa, Zvolen	23.11.2023
Gondášová Iveta	Prevencia užívania návykových látok	Vzdelávací program	6. ZŠ M.Rázusa, Zvolen	23.11.2023
Gondášová Iveta	Prevencia užívania návykových látok	Vzdelávací program	6. ZŠ M.Rázusa, Zvolen	23.11.2023
Jančová Andrea	Mliečny program	Vzdelávací program	MŠ Centrum 29, Zvolen	23.11.2023
Gondášová Iveta	Prevencia užívania alkoholu. Závislosti	Vzdelávací program	ZŠ Pliešovce	24.11.2023
Gondášová Iveta	Duševné zdravie a wellbeing v primárnej prevencii na našich školách	Vzdelávací program	ZŠ Budča	27.11.2023
Gondášová Iveta	Duševné zdravie a wellbeing v primárnej prevencii na našich školách	Vzdelávací program	ZŠ Budča	27.11.2023
Gondášová Iveta	Prevencia KVO. Závislosti	Vzdelávací program	školský internát, Švermova, Zvolen	28.11.2023
Jančová Andrea	Správna výživa v detskom veku. Pitný režim	Vzdelávací program	MŠ Veľká Lúka	28.11.2023
Gondášová Iveta	Ako si chrániť svoje zdravie	Detská konferencia	ZŠ Nám.mládeže, Zvolen	29.11.2023

Gondášová Iveta	Význam očkovania	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	29.11.2023
Jančová Andrea	správna výživa v detskom veku. Pitný režim	Vzdelávací program	MŠ Očová	30.11.2023
Gondášová Iveta	Prevenca HIV/AIDS	Vzdelávací program	ZŠ Nám.mládeže, Zvolen	01.12.2023
Jančová Andrea	Zuby a prevencia zubného kazu	Vzdelávací program	MŠ Centrum 29, Zvolen	01.12.2023
Gondášová Iveta	Sexuálne prenosné ochorenia. Výchova k partnerstvu a rodičovstvu	Vzdelávací program	ZŠ Nám.mládeže, Zvolen	04.12.2023
Gondášová Iveta	Prevenca onkologických ochorení- krčok maternice	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	06.12.2023
Gondášová Iveta	Prevenca onkologických ochorení- krčok maternice	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	06.12.2023
Gondášová Iveta	Poruchy príjmu potravy - prevencia	Vzdelávací program	ZŠ Zvolenská Slatina	06.12.2023
Gondášová Iveta	Vieme zdravo žiť	Vzdelávací program	ZŠ Zvolenská Slatina	06.12.2023
Gondášová Iveta	Poruchy príjmu potravy - prevencia	Vzdelávací program	ZŠ Zvolenská Slatina	06.12.2023
Gondášová Iveta	Energetické nápoje a zdravie detí	Vzdelávací program	ZŠ Hontianske Nemce	07.12.2023
Gondášová Iveta	Ako si chrániť svoje zdravie - Alkohol	Vzdelávací program	ZŠ Hontianske Nemce	07.12.2023
Gondášová Iveta	Sexuálne prenosné ochorenia. Výchova k partnerstvu a rodičovstvu	Vzdelávací program	ZŠ Nám.mládeže, Zvolen	08.12.2023
Gondášová Iveta	Sexuálne prenosné ochorenia. Výchova k partnerstvu a rodičovstvu	Vzdelávací program	ZŠ Nám.mládeže, Zvolen	08.12.2023

Gondášová Iveta	Sexuálne prenosné ochorenia. Výchova k partnerstvu a rodičovstvu	Vzdelávací program	ZŠ Nám.mládeže, Zvolen	08.12.2023
Jančová Andrea	Ľudské telo	Vzdelávací program	MŠ Školská, Hriňová	08.12.2023
Jančová Andrea	Hygiena rúk	Vzdelávací program	MŠ J.Kráľa, Hriňová	12.12.2023
Jančová Andrea	Hygiena rúk	Vzdelávací program	MŠ J. Cikker, Sliach	15.12.2023
Gondášová Iveta	Vieme zdravo žiť. Riziká užívania energetických nápojov.	Vzdelávací program	Spojená škola Detva	12.12.2023
Gondášová Iveta	Prevenca vzniku infekčných ochorení.	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	13.12.2023
Gondášová Iveta	Prevenca vzniku infekčných ochorení.	Vzdelávací program	SZŠ Zvolen	13.12.2023
Gondášová Iveta	Riziká užívania alkoholu a energetických nápojov	Vzdelávací program	ZŠ Hontianske Nemce	14.12.2023
Gondášová Iveta	Riziká užívania alkoholu a energetických nápojov	Vzdelávací program	ZŠ Hontianske Nemce	14.12.2023
Gondášová Iveta	Riziká užívania alkoholu a energetických nápojov	Vzdelávací program	ZŠ Hontianske Nemce	14.12.2023
Gondášová Iveta	Vieme zdravo žiť. Riziká a vplyv stigmatizácie na bio-psycho-sociálne zdravie mladých ľudí.	Vzdelávací program	Súlromná škola umeleckého priemyslu, Zvolen	15.11.2023
Gondášová Iveta	Vieme zdravo žiť. Riziká a vplyv stigmatizácie na bio-psycho-sociálne zdravie mladých ľudí.	Vzdelávací program	Súlromná škola umeleckého priemyslu, Zvolen	15.12.2023
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom				
Dušana Pramuková, Michal Koniar	Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam a COVID-19	Prednášková činnosť pre seniorov v Dome seniorov VITALITA Banský Studenec	Banský Studenec	09.11.2023
Dušana Pramuková, Michal Koniar	Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam a COVID-19	Prednášková činnosť pre seniorov v Zariadení pre seniorov Dominik n.o.	Veľká Lehota	10.11.2023

Blažena Adamková	Lymfská borelióza, versus kliešťová encefalitída v okresoch Banská Štiavnica, Žarnovica a Žiar nad Hronom	Odborný seminár RÚVZ so sídlom v Žiari nad Hronom	RÚVZ so sídlom v Žiari nad Hronom	30.11.2023
Katarína Krupková	Kúpacia sezóna 2023 na prírodných vodných plochách v spádovom území RÚVZ so sídlom v Žiari nad Hronom	Odborný seminár RÚVZ so sídlom v Žiari nad Hronom	RÚVZ so sídlom v Žiari nad Hronom	23.10.2023

Prednášková činnosť

Prednášková činnosť Regionálnych úradov verejného zdravotníctva za Bratislavský kraj v roku 2023

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
BRATISLAVSKÝ KRAJ				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave				
Agneša Rončáková	Aktuálne právne predpisy a prax v školských jedálňach z hľadiska orgánu potravinovej kontroly	Pracovná porada pre vedúce zariadení školského stravovania	CVTI Lamačská cesta 8, Bratislava	06.06.2023
Viktória Csibová	Mpox v Bratislavskom kraji	XIV. Vakcinologický kongres	Tatranská Lomnica	01.-03.06.2023
Kristína Sásiková	Mpox v Bratislavskom kraji	XXVII. Červenkové dni preventívnej medicíny	Tále	06.-07.11.2023
Peter Gába	Surveillance HIV a sexuálne prenosných infekcií v Slovenskej republike	Večer ústavu epidemiológie LF UK	LF UK, Bratislava	06.03.2023
Peter Gába	Predstavenie projektu: „Prevalencia HIV/AIDS a vybraných sexuálne a krvou prenosných infekcií v komunite Ukrajinských odíencov v SR	XII. Martinský deň verejného zdravotníctva	Jesseniova LF UK v Martine	23.03.2023
Peter Gába	Spoluautorstvo: Mpox v Bratislavskom kraji/ Výskyt HBV, HCV, HIV a syfilisu u migrantov na Slovensku/ Epidemiologické vyšetrenie nových prípadov osýpok v BA kraji	XIV. Vakcinologický kongres	Tatranská Lomnica	01.-03.06.2023
Stanislav Duba	Nové aspekty nakladania s odpadmi v zdravotníckych zariadeniach	Škola prevencie nozokomiálnych nákaz II. Časť - HYGIENA	Slovenská zdravotnícka univerzita, Bratislava	24.03.2023

Veronika Chudjaková	Čisté priestory	Škola prevencie nozokomiálnych nákaz II. Časť - HYGIENA	Slovenská zdravotnícka univerzita, Bratislava	24.03.2023
Andrea Faltinová	Činnosť laboratórii RÚVZ v oblasti kozmetických výrobkov	22. ročník odborného seminára KOZMETIKA - ZDRAVIE - KRÁSA (Slovenský kozmetologický zväz)	Hotel Tatra, Bratislava	26.04.2023
Andrea Faltinová	Hodnotenie efektivity plnenia vybraných programov a projektov RÚVZ	Konferencia Chemické analýzy vo verejnom zdravotníctve II	Hotel Slovakia, Trenčianske Teplice	20.-21.09.2023
Miroslav Horváth	Monitoring haloocetových kyselín vo vzorkách pitnej vody z odberových miest v územnej pôsobnosti RÚVZ Bratislava hl. mesto so sídlom v Bratislave	Konferencia Chemické analýzy vo verejnom zdravotníctve II	Hotel Slovakia, Trenčianske Teplice	20.-21.09.2023
Miroslav Horváth	Monitoring haloocetových kyselín vo vzorkách pitnej vody z odberových miest v územnej pôsobnosti RÚVZ Bratislava hl. mesto so sídlom v Bratislave	Odborný seminár pracovníkov OOFŽP RÚVZ Bratislava hl. mesto so sídlom v Bratislave	RÚVZ Bratislava hl. mesto so sídlom v Bratislave	01.12.2023
Andrea Faltinová	Zásady BOZP pri manipulácii s nebezpečnými chemickými látkami	Školenie pracovníkov OOFŽP RÚVZ Bratislava hl. mesto so sídlom v Bratislave	RÚVZ Bratislava hl. mesto so sídlom v Bratislave	30.11.2023
Z. Klinčáková	Pády a úrazy v domácom prostredí		Dom seniorov Sklenárova	26.01.2023
Z. Klinčáková	Viem čo zjem- ovocie a zelenina		ZŠ Báhoň	10.02.2023
Z. Klinčáková	Viem čo zjem- ovocie a zelenina		ZŠ Lachova	15.02.2023
Z. Klinčáková	Osobná hygiena		ZŠ Biskupická	01.03.2023
Z. Klinčáková	Viem čo zjem- ovocie a zelenina		ZŠ Gessayová	20.03.2023
Z. Klinčáková	Bulímia a anorexia		ZŠ Rajčianska	21.03.2023
Z. Klinčáková	Prevencia obezity		ZŠ Rajčianska	21.03.2023

Z. Klinčáková	Reportáž o zdravej životospráve		ŽŠ Železničná	22.03.2023
Z. Klinčáková	Viem čo zjem- ovocie a zelenina		ŽŠ Gessayová	23.03.2023
Z. Klinčáková	Viem čo zjem- ovocie a zelenina		ŽŠ Jeseniová	27.03.2023
Z. Klinčáková	Voda a pitný režim		ŽŠ Biskupická	28.03.2023
Z. Klinčáková	Voda a pitný režim		ŽŠ Biskupická	29.03.2023
Z. Klinčáková	Voda a pitný režim		ŽŠ Gessayová	05.04.2023
Z. Klinčáková	Zdravý životný štýl		Dom seniorov Archa	20.04.2023
Z. Klinčáková	Bulíma a anorexia		ŽŠ Hubeného	02.05.2023
Z. Klinčáková	Bulíma a anorexia		ŽŠ Černyševského	05.06.2023
Z. Klinčáková	Bulíma a anorexia		ŽŠ Hubeného	19.06.2023
Z. Klinčáková	Potravinová pyramída		DSS Rafael	06.10.2023
Z. Klinčáková	Prevenca civilizačných ochorení		Gymnázium F. G. Lorcu, Hronská	14.11.2023
K. Blažová	Viem čo zjem- ovocie a zelenina		ŽŠ Kalinčiaková	16.01.2023
K. Blažová	Viem čo zjem- ovocie a zelenina		ŽŠ Lachova	15.02.2023
K. Blažová	Viem čo zjem- ovocie a zelenina		ŽŠ Hargašová	27.02.2023
K. Blažová	Osobná hygiena		ŽŠ Biskupická	01.03.2023
K. Blažová	Viem čo zjem - ovocie a zelenina		ŽŠ Gessayova	20.03.2023
K. Blažová	Riziko fajčenia		ŽŠ Rajčianska	21.03.2023
K. Blažová	Voda		ŽŠ Biskupická	28.03.2023
K. Blažová	Voda		ŽŠ Biskupická	29.03.2023
K. Blažová	Voda		ŽŠ Borodáčová	27.04.2023
K. Blažová	Bulíma a anorexia		ŽŠ Hubeného	02.05.2023
K. Blažová	Prevenca Fajčenia		ŽŠ Černyševského	05.06.2023
K. Blažová	Bulíma a anorexia		ŽŠ Hubeného	19.06.2023
K. Blažová	Prevenca civilizačných ochorení		Gymnázium F. G. Lorcu, Hronská	14.11.2023
K. Blažová	Prevenca fajčenia		SOŠ Svätoplukova	21.11.2023
K. Blažová	Prevenca fajčenia		ŠUP Petržalka	22.11.2023
K. Blažová	Osteoporóza		MIU Podunaj.Biskupice	23.11.2023

K.Blažová	Prevenca Fajčenia		SOŠOOM Vranovská	28.11.2023
K.Blažová	Prevenca Fajčenia		SOŠOOM Vranovská	29.11.2023
K.Blažová	Prevenca srdcových ochorení		LIDL	06.12.2023
K.Blažová	Prevenca Fajčenia		SOŠOOM Vranovská	07.12.2023
K.Blažová	Prevenca Fajčenia		SOŠOOM Vranovská	13.12.2023
N. Šranková	Prevenca rakoviny hrub. čreva		Spoločnosť LIDL	07.02.2023
N. Šranková	Vyhodnotenie edukač. aktivít		Gremiálka RÚVZ	08.02.2023
N. Šranková	Viem čo zjem - ovocie a zelenina		ZŠ Lachova	15.02.2023
N. Šranková	Osobná hygiena		ZŠ Biskupická	01.03.2023
N. Šranková	Prevenca rakoviny prsníka a prostaty		Spoločnosť LIDL	07.03.2023
N. Šranková	Alkohol		ZŠ Račianska	14.03.2023
N. Šranková	Viem čo zjem - ovocie a zelenina		ZŠ Gessayova	20.03.2023
N. Šranková	Riziká konzumácie alkoholu za volantom		Spoločnosť LIDL	04.04.2023
N. Šranková	Voda a pitný režim		ZŠ Gessayova	05.04.2023
N. Šranková	Prevenca rakoviny hrubého čreva		Spoločnosť siemens	12.04.2023
N. Šranková	Prevenca rakoviny hrubého čreva		Spoločnosť siemens	13.04.2023
N. Šranková	Voda a pitný režim		ZŠ Borodáčova	27.04.2023
N. Šranková	Voda a pitný režim		ZŠ Borodáčova	28.04.2023
N. Šranková	Bulíma a anorexia		ZŠ Hubeného	04.05.2023
N. Šranková	Prevenca rakoviny hrubého čreva		MIU Podunaj.Biskupice	09.05.2023
N. Šranková	Prevenca rakoviny hrubého čreva		RÚVZ	11.05.2023

N. Šranková	Prevenia rakoviny hrubého čreva		ČSOB	23.05.2023
N. Šranková	Prevenia rakoviny hrubého čreva		ČSOB	24.05.2023
N. Šranková	Dôležitosť prevencie		Erazmus	17.08.2023
N. Šranková	Prevenia rakoviny hrubého čreva		Finanč. riaditeľstvo SR	14.09.2023
N. Šranková	Prevenia rakoviny prsníka		Spoločnosť Henkel	09.10.2023
N. Šranková	Prevenia rakoviny prsníka		Pobočka VŠZP Panonska	12.10.2023
N. Šranková	Prevenia rakoviny prsníka		Pobočka VŠZP Nivy	13.10.2023
N. Šranková	Prevenia rakoviny prsníka		Pobočka VŠZP Nivy	14.10.2023
N. Šranková	Prevenia rakoviny prsníka		Trh kože	21.10.2023
N. Šranková	Zdravé zúbky		MŠ Kolískova	24.10.2023
N. Šranková	Prevenia rakoviny hrubého čreva		Generali	25.10.2023
N. Šranková	Alkohol		SOŠOOM Vranovská	28.11.2023
N. Šranková	Alkohol		SOŠOOM Vranovská	29.11.2023
N. Šranková	Alkohol		SOŠOOM Vranovská	07.12.2023
N. Šranková	Alkohol		SOŠOOM Vranovská	13.12.2023

Prednášková činnosť

Prednášková činnosť Regionálnych úradov verejného zdravotníctva za Košický kraj v roku 2023

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
KOŠICKÝ KRAJ				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach				
Jana KOLLÁROVÁ	Aktuálna situácia a trendy vo výskyte chronických ochorení na Slovensku.	Diskusné sústreďenie v epidemiológii neprenosných ochorení	RÚVZ Banská Bystrica	05.04.2023
Jana KOLLÁROVÁ	Primárna prevencia vybraných ochorení a preventívne prehliadky u žien.	Deň ženského zdravia	Východoslovenské múzeum Košice	13.04.2023
Jana KOLLÁROVÁ	Výsledky epidemiologickej štúdie realizovanej medzi ukrajinskými vojnovými utečencami v roku 2022.	Subregionálna konzultácia na vysokej úrovni k zdieľaniu skúseností, dôkazov a osvedčených postupov medzi krajinami prijímajúcimi ukrajinských utečencov	Hotel Sheraton Bratislava	18.-19.04.2023
Jana KOLLÁROVÁ	Hygienické požiadavky v zariadeniach školského stravovania.	Pracovný seminár vedúcich školských jedální v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Košice	ZŠ M. Lechkého Košice	10.05.2023
Adriana PLEVOVÁ Eva CHOVANCOVÁ	Ozón - charakteristika, využitie a účinky na zdravie.	XIV. Regionálny odborný deň medicínsko-technických pracovníkov	GES Club Košice	17.06.2023
Anna BELYOVÁ	NRC pre diftériu.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	18.05.2023
Adriana PLEVOVÁ Eva CHOVANCOVÁ	Ozón - charakteristika, využitie a účinky na zdravie.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	18.05.2023

Jana KOLLÁROVÁ	Zmeny v legislatíve na úseku školského stravovania.	Pracovné stretnutie vedúcich zamestnancov zariadení školského stravovania	SOŠ automobilovej Košice	26.05.2023
Kamila KLEINOVÁ	Zhodnotenie radónového prieskumu v Košickom a Prešovskom kraji.	1. konferencia - Radón v Slovenskej republike	Banská Bystrica	29.05. - 31.05.2023
Anton BUJŇÁK Andrej GAJDOŠ Dagmar GAJDOŠOVÁ Martina TOMASZOVÁ	Chromosome aberrations in selected groups pf coke oven workers.	Medzinárodná konferencia - Genetická toxikológia a prevencia rakoviny	KC Smolenice	12.-15.06.2023
Maxim KOJŠ	Význam spánku pre zdravie.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	22.06.2023
Eva SCHNITZEROVÁ	Duševné zdravie detí a mládeže.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	22.06.2023
Iveta ŠMÍDEKOVÁ Mária HOLOVKOVÁ Soňa GREGOVÁ Monika FABIANOVÁ Eva SCHNITZEROVÁ Jana KOLLÁROVÁ Maxim KOJŠ	Celoslovenský projekt "Viem, čo zjem" - súčasť globálneho programu Nestlé pre zdravie detí.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	22.06.2023
Eva SCHNITZEROVÁ	Primárna prevencia vybraných infekčných ochorení a rizikových faktorov spôsobu života u odídenčov z Ukrajiny.	Webinár WHO v rámci projektov RCCE na tému "Krizová komunikácia a komunikácia vo vzťahu ku komunitám v regiónoch"	WHO EURO v spolupráci s ÚVZ SR	27.07.2023
Eva SCHNITZEROVÁ	Primárna prevencia vybraných infekčných ochorení a rizikových faktorov spôsobu života u odídenčov z Ukrajiny.	Webinár WHO kick-off meeting s RÚVZ v SR	WHO EURO v spolupráci s ÚVZ SR	02.08.2023

Jana KOLLÁROVÁ	Aktuálna legislatíva v oblasti bezpečnosti potravín.	Odborný seminár pre kuchárky školských jedální zameraný na hygienu výživy a bezpečnosť potravín	Centrum voľného času Domino, Košice	30.08.2023
Jana KOLLÁROVÁ	Základné princípy osobnej hygieny pracovníkov v potravinárstve.	Odborný seminár pre kuchárky školských jedální zameraný na hygienu výživy a bezpečnosť potravín	Centrum voľného času Domino, Košice	31.08.2023
Eva SCHNITZEROVÁ	Projekt RÚVZ Košice s finančnou podporou WHO, s určením pre odídenčov.	Pracovné stretnutie zástupcov neziskových organizácií so sídlom v meste Košice, podieľajúcich sa na pomoci odídencom z Ukrajiny	OÚ Košice	13.09.2023
Martina TOMASZOVÁ Jozefína PAVELČÁKOVÁ Veronika JALČOVIKOVÁ	Stanovenie vybraných ukazovateľov vo vode v studniach v povodí rieky Slaná.	Konferencia - Chemické analýzy vo verejnom zdravotníctve II.	Trenčianske Teplice	20.09.2023
Jana KOLLÁROVÁ	Vybraná problematika dodržiavania zásad správnej výrobných praxe.	Odborná porada vedúcich školských jedální	SOŠ automobilová Košice	20.09.2023
Dagmar GAJDOŠOVÁ Andrej GAJDOŠ Anton BUJŇÁK	Národné referenčné centrum pre hodnotenie neskorých účinkov chemických látok metódami genetickej toxikológie v roku 2023.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	12.10.2023
Renáta BIZUBOVÁ Vladislava MIČKOVÁ Slávka SINOVIČKÁ	Chemické škodliviny v pracovnom ovzduší - spôsoby odberu a analýzy.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	12.10.2023
Martina TOMASZOVÁ Jozefína PAVELČÁKOVÁ Veronika JALČOVIKOVÁ	Stanovenie vybraných ukazovateľov vo vode v studniach v povodí rieky Slaná.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	12.10.2023

Viliam BIZUB Janka ČVERČKOVÁ Gabriela LENDELOVÁ	Peľová sezóna 2022 v Košiciach.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	12.10.2023
Martin PREVUŽŇÁK Marek BOBKO	Vibrácie v pracovnom prostredí.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	12.10.2023
Kamila KLEINOVÁ Michal BEČKA	Projekt RER9153 - Radónový prieskum.	Spoločný konzultačný deň NRC	Košice	09.11.2023
Dagmar GAJDOŠOVÁ Andrej GAJDOŠ Anton BUJŇÁK	Národné referenčné centrum pre hodnotenie neskorých účinkov chemických látok metódami genetickej toxikológie v roku 2023.	Spoločný konzultačný deň NRC	online Košice	09.11.2023
Anton BUJŇÁK	Trendy v genetickej toxikológii.	Spoločný konzultačný deň NRC	online Košice	09.11.2023
Martina TOMASZOVÁ	Stanovenie vybraných ťažkých kovov vo vode v studniach v povodí rieky Slaná	Spoločný konzultačný deň NRC	online Košice	09.11.2023
Veronika TARKOVSKÁ	Fulminantný priebeh salmonelózy komplikovaný sepsou - kazuistika.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	09.11.2023
Janette POREBOVÁ	Protrahovaná epidémia VHA na Luníku IX.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	09.11.2023
Anna MAGDOVÁ	Prevenia nozokomiálnych pneumónií.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	09.11.2023
Jana LACKOVÁ	COVID-19 ako nozokomiálna nákaza v lôžkových zdravotných zariadeniach na území okresov Košice I. - IV.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	09.11.2023
Eva GAJANCOVÁ	Potravinové alergie a intolerancia.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	30.11.2023

Monika PUTNOKYOVÁ	Význam funkčných potravín pre zdravie v tret'om tisícročí.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	30.11.2023
Leona KELLER Katarína MICHALČÍKOVÁ	Zariadenia verejného stravovania - kaviarne ako kluby pre milovníkov mačiek.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	30.11.2023
Oľga KOBOLKOVÁ Mária DZÚROVÁ	Obsah soli v hotových pokrmoch odobratých v zariadeniach spoločného stravovania - vyhodnotenie za roky 2017 - 2021	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	30.11.2023
Zuzana GAVRECKÁ Dorota ONDRUŠKOVÁ Anna BELYOVÁ	Diftéria - súčasné poznatky a epidemiologická situácia. Molekulárne metódy v diagnostike diftérie. Súčasné trendy v laboratórnej diagnostike diftérie. NRC pre diftériu.	WHO webinár zameraný na diftériu	online Košice	05.12.2023
Daniela KASTELLOVÁ Anna OPINOVÁ	Sumarizácia pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia v USS Košice.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	30.11.2023
Andrea ČIPÁKOVÁ Andrea TOMKOVÁ	Sledovanie a hodnotenie dávkovej záťaže pacientov vyšetrených počítačovou tomografiou.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	30.11.2023
Attila BALÁZS Michal BEČKA	Rádiologické ukazovatele kvality pitnej vody v Košickom a Prešovskom kraji.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	30.11.2023
Michal BEČKA Kamila KLEINOVÁ	Príkon dávkového ekvivalentu gama žiarenia v ovzduší.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	30.11.2023

Júlia BOROVSKÁ Daniela TARABČÁKOVÁ	Choroby z povolania v Košickom kraji a v SR v rokoch 2018 - 2022	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	30.11.2023
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Michalovciach				
Michaela Chripková	Výživa detí	Školenie pre verejnosť	V ZŠ, Michalovce	20.01.2023
Michaela Chripková	Prevenca onko och.-krčok maternice	Školenie pre verejnosť	III. ZŠ, 9 roč. Michalovce	23.01.2023
Michaela Chripková	Fajčenie	Školenie pre verejnosť	III ZŠ, 3-4 roč. Michalovce	24.01.2023
Dagmar Erdélyiová	Prevenca onko- prsník, krčok	Školenie pre verejnosť	Klub dôchodcov Michalovce	25.01.2023
Michaela Chripková	Prevenca onko och.- hrubé črevo	Školenie pre verejnosť	Združenie Integra	26.01.2023
Dagmar Erdélyiová	Fetálny alkoholový syndróm	Školenie pre verejnosť	SZŠ , 1., 2, 3. roč. Michalovce	27.01.2023
Dagmar Erdélyiová	KVCH	Školenie pre verejnosť	DSS – Malometrážne byty	30.01.2023
Michaela Chripková	Zúbky	Školenie pre verejnosť	CMŠ Michalovce	02.02.2023
Dagmar Erdélyiová	Prevenca onko ochorení- prsník, krčok	Školenie pre verejnosť	SZŠ – dievčatá 3., 4 roč. Michalovce	06.02.2023
Michaela Chripková	Školské ovocie a zelenina	Školenie pre verejnosť	V ZŠ, 2., 3 roč. Michalovce	08.02.2023
Michaela Chripková	Prevenca úrazov, PP	Školenie pre verejnosť	MŠ F. Kráľa Michalovce	10.02.2023
Dagmar Erdélyiová	Zdravé starnutie	Školenie pre verejnosť	Klub dôchodcov Michalovce	14.02.2023
Michaela Chripková	KVCH	Školenie pre verejnosť	DSS Hollého Michalovce	15.02.2023
Dagmar Erdélyiová	Prevenca HČ	Školenie pre verejnosť	Klub dôchodcov Michalovce	17.02.2023

Dagmar Erdélyiová	Fetálny alkoholový syndróm	Školenie pre verejnosť	SZŠ , 3,4 roč. Michalovce	20.02.2023
Dagmar Erdélyiová	Školské ovocie a zelenina	Školenie pre verejnosť	VII ZŠ 2,3 roč.(2 vyu.hodiny) Michalovce	23.02.2022
Michaela Chripková	Zdravá výživa detí	Školenie pre verejnosť	ZŠ Strážske 2,4 roč.	24.02.2023
Michaela Chripková	Prevenca onko krčok, prsník, HČ	Školenie pre verejnosť	OA 3, 4 roč. Michalovce	27.02.2023
Dagmar Erdélyiová	Prevenca onko ochorení	Školenie pre verejnosť	GPH 2,3 roč. Michalovce	27.02.2023
Dagmar Erdélyiová	KVCH	Školenie pre verejnosť	I ZŠ , 9 roč. Michalovce	06.03.2023
Michaela Chripková	Zdravá výživa detí	Školenie pre verejnosť	Špeciálna ZŠ, 2, 3 roč. Michalovce	07.03.2023
Dagmar Erdélyiová	Prevenca úrazov- seniori	Školenie pre verejnosť	Klub dôchodcov Michalovce	10.03.2023
Michaela Chripková	Týždeň mozgu- myslite na zdravie mozgu	Školenie pre verejnosť	SOŠ Hotelová Michalovce	13.03.2023
Mgr. Chripkova	Týždeň mozgu- myslite na zdravie mozgu	Školenie pre verejnosť	GLŠ, 4 roč. Michalovce	15.03.2023
Michaela Chripková	Zúbky	Školenie pre verejnosť	MŠ Vajanského Michalovce	16.03.2023
Michaela Chripková	Viem, čo zjem	Školenie pre verejnosť	II.ZŠ , 3.A, 3.B Michalovce	20.03.2023
Dagmar Erdélyiová	Viem, čo zjem	Školenie pre verejnosť	II.ZŠ 5.A, 5.B Michalovce	23.03.2023
Michaela Chripková	Viem, čo zjem	Školenie pre verejnosť	II ZŠ 3.C, 4.C Michalovce	27.03.2023
Michaela Chripková	Prevenca úrazov	Školenie pre verejnosť	DSS Hollého Michalovce	12.04.2023

Dagmar Erdélyiová	KVCH	Školenie pre verejnosť	Osvetové centrum Michalovce	14.04.2023
Dagmar Erdélyiová	Prevenia karcinómu HČ - mikrobióm	Školenie pre verejnosť	Pracovné stretnutie vedúcich ZSS Vinné	18.04.2023
Michaela Chripková	Zdravá strava	Školenie pre verejnosť	MŠ Komenského Michalovce	25.04.2023
Michaela Chripková	Viem, čo zjem	Školenie pre verejnosť	II ZŠ 4.A Michalovce	26.04.2023
Dagmar Erdélyiová	Exkurzia poradne pre SZŠ, GLŠ+ DVD hypertenzia	Školenie pre verejnosť	SZŠ, GPH Michalovce	26.04.2023
Michaela Chripková	Viem, čo zjem	Školenie pre verejnosť	II ZŠ, 6.A Michalovce	27.04.2023
Dagmar Erdélyiová	Školské ovocie a zelenina	Školenie pre verejnosť	IV ZŠ, 7 roč. Michalovce	28.04.2023
Michaela Chripková	Viem, čo zjem	Školenie pre verejnosť	II ZŠ, 6.B, 6.C	02.05.2023
Michaela Chripková	Viem, čo zjem	Školenie pre verejnosť	II ZŠ. 4.B, 5.C Michalovce	03.05.2023
Michaela Chripková	Viem, čo zjem	Školenie pre verejnosť	I ZŠ 3.A, 3.C Michalovce	04.05.2023
Dagmar Erdélyiová	Alkohol	Školenie pre verejnosť	GPH (zasadačka RÚVZ) 2 skupiny	04.05.2023
Michaela Chripková	Viem, čo zjem	Školenie pre verejnosť	I. ZŠ 3.B,4.A Michalovce	10.05.2023
Michaela Chripková	Viem, čo zjem	Školenie pre verejnosť	I. ZŠ 4.B, 4.C Michalovce	11.05.2023
Michaela Chripková	Pohybová aktivita	Školenie pre verejnosť	III ZŠ- rómska komunita, 9. 8 roč. Michalovce	15.05.2023
Dagmar Erdélyiová	Pohyb a seniori	Školenie pre verejnosť	Klub dôchodcov, Okružná Michalovce	17.05.2023
Michaela Chripková	Pohybová aktivita	Školenie pre verejnosť	Združenie Integra	24.05.2023

Michaela Chripková	Zdravá strava	Školenie pre verejnosť	VIII ZŠ, 3.B Michalovce	30.05.2023
Dagmar Erdélyiová	Fajčenie	Školenie pre verejnosť	SOŠ Hotelová 1 roč., 2 roč. Zasadacia RÚVZ	31.05.2023
Dagmar Erdélyiová	Fajčenie	Školenie pre verejnosť	SZŠ Michalovce	01.06.2023
Michaela Chripková	Deti a pohyb	Školenie pre verejnosť	MŠ Komenského Michalovce	05.06.2023
Michaela Chripková	Deti a pohyb	Školenie pre verejnosť	VIII ZŠ, 3.A Michalovce	07.06.2023
Dagmar Erdélyiová	Drogy, AIDS	Školenie pre verejnosť	Integra	12.06.2023
Dagmar Erdélyiová	AIDS a HIV	Školenie pre verejnosť	OA 3 roč. Michalovce	15.06.2023
Dagmar Erdélyiová	Drogy	Školenie pre verejnosť	SPŠ Technická 1.2 roč. Michalovce	19.06.2023
Dagmar Erdélyiová	Drogy	Školenie pre verejnosť	SOŠ Cirkevná 1, 2 Michalovce roč.	20.06.2023
Dagmar Erdélyiová	Drogy, AIDS	Školenie pre verejnosť	VI ZŠ 8.A, 8.B Michalovce	26.06.2023
Michaela Chripková	Zúbky	Školenie pre verejnosť	CMŠ Švermu Michalovce	27.06.2023
Michaela Chripková	Zúbky	Školenie pre verejnosť	MŠ Leningradská Michalovce	28.06.2023
Dagmar Erdélyiová	KVCH	Školenie pre verejnosť	Klub seniorov, Okružná Michalovce	03.07.2023
Michaela Chripková	Pitný režim	Školenie pre verejnosť	DSS Hollého Michalovce	04.07.2023
Michaela Chripková	Slnečné svetlo+pitný režim	Školenie pre verejnosť	Klub dôchodcov, Obrancov Mieru Michalovce	06.07.2023
Dagmar Erdélyiová	Slnečné svetlo+Pitný režim	Školenie pre verejnosť	Klub dôchodcov, Komenského	11.07.2023

Dagmar Erdélyiová	Pitný režim	Školenie pre verejnosť	Klub dôchodcov, Školská Michalovce	19.07.2023
Michaela Chripková	Pitný režim	Školenie pre verejnosť	Integra	25.07.2023
Dagmar Erdélyiová	Hypertenzia	Školenie pre verejnosť	Klub dôchodcov, Kyjevská, Michalovce	02.08.2023
Michaela Chripková	Alergické reakcie	Školenie pre verejnosť	Zariadenie Integra	08.08.2023
Dagmar Erdélyiová	Zdravé starnutie	Školenie pre verejnosť	Klub dôchodcov Michalovce	15.08.2023
Michaela Chripková	Alergické reakcie	Školenie pre verejnosť	Klub dôchodcov Michalovce	22.08.2023
Michaela Chripková	Obezita	Školenie pre verejnosť	DSS, Strážany Michalovce	25.08.2023
Mgr.Chripková	Onko ochorenia	Školenie pre verejnosť	DSS Hollého Michalovce	06.09.2023
Michaela Chripková	Fetálny alkohol. syndróm	Školenie pre verejnosť	SOS Hotelová Michalovce	11.09.2023
Dagmar Erdélyiová	Fetálny alk.syndróm	Školenie pre verejnosť	GLŠ Michalovce	13.09.2023
Dagmar Erdélyiová	Fetálny alk.synd	Školenie pre verejnosť	GPH Michalovce	14.09.2023
Michaela Chripková	Alergické reakcie	Školenie pre verejnosť	VI ZŠ 9 roč. Michalovce	19.09.2023
Michaela Chripková	Výchova k partnerstvu a rodičovstvu	Školenie pre verejnosť	III. ZŠ Michalovce	20.09.2023
Michaela Chripková	Alzheimer.	Školenie pre verejnosť	Zariadenie Integra	22.09.2023
Michaela Chripková	Alergické reakcie	Školenie pre verejnosť	IV ZŠ , 9 roč. Michalovce	25.09.2023
Dagmar Erdélyiová	Alzheimer.	Školenie pre verejnosť	Klub dôchodcov Michalovce	25.09.2023
Michaela Chripková	Prvá pomoc	Školenie pre verejnosť	MŠ Komenského Michalovce	26.09.2023
Dagmar Erdélyiová	Výchova k partnerstvu a rodič.	Školenie pre verejnosť	Komunitné centrum Nacina Ves	27.09.2023

Dagmar Erdélyiová	Hypertenzia- Svet. deň srdca	Školenie pre verejnosť	II ZŠ , 9 roč. Michalovce	29.09.2023
Dagmar Erdélyiová	Svetový deň srdca	Školenie pre verejnosť	SZŠ externé št. Michalovce	03.10.2023
Michaela Chripková	Svetový deň srdca	Školenie pre verejnosť	SOŠ Hotelová, 4 roč. Michalovce	04.10.2023
Dagmar Erdélyiová	Svetový deň srdca	Školenie pre verejnosť	SZŠ externé št. Michalovce	05.10.2023
Dagmar Erdélyiová	Svetový deň srdca	Školenie pre verejnosť	Klub dôchodcov Michalovce	06.10.2023
Dagmar Erdélyiová	Prevenia očkovaním Chrípka, covid 19...	Školenie pre verejnosť	Klub dôchodcov- RÚVZ zasadačka	09.10.2023
Michaela Chripková	Duševné zdravie seniorov	Školenie pre verejnosť	Klub dôchodcov Michalovce	10.10.2023
Dagmar Erdélyiová	Duševné zdravie	Školenie pre verejnosť	SZŠ 4 roč. – RÚVZ zasadačka	11.10.2023
Dagmar Erdélyiová	Duševné zdravie	Školenie pre verejnosť	SZŠ 3 roč.- RÚVZ zasadačka	12.10.2023
Dagmar Erdélyiová	Prevenia očkovania chrípka, covid 19...	Školenie pre verejnosť	Klub dôchodcov Komenského Michalovce	16.10.2023
Michaela Chripková	Duševné zdravie seniorov	Školenie pre verejnosť	Klub dôchodcov Michalovce	16.10.2023
Michaela Chripková	Prevenia- očkovanie covid, chrípka	Školenie pre verejnosť	DSS Michalovce	17.10.2023
Dagmar Erdélyiová	Zdravá výživa, prevencia obezity	Školenie pre verejnosť	IV ZŠ 4 roč. Michalovce	17.10.2023
Michaela Chripková	Duševné zdravie	Školenie pre verejnosť	OA , 3 roč. Michalovce	18.10.2023
Michaela Chripková	Zdravá výživa	Školenie pre verejnosť	OA, 2 roč. Michalovce	18.10.2023

Dagmar Erdélyiová	Osteoporóza	Školenie pre verejnosť	SZŠ, externé štud. Michalovce	19.10.2023
Dagmar Erdélyiová	Osteoporóza	Školenie pre verejnosť	Klub dôchodcov Michalovce	20.10.2023
Michaela Chripková	Osteoporóza	Školenie pre verejnosť	DSS Stráňany Michalovce	23.10.2023
Michaela Chripková	Zúbky	Školenie pre verejnosť	MŠ F.Kráľa Michalovce	25.10.2023
Michaela Chripková	Zúbky	Školenie pre verejnosť	III. ZŠ, 1 roč. Michalovce	07.11.2023
Michaela Chripková	Školské ovocie a zelenina	Školenie pre verejnosť	III ZŠ, 2 roč. Michalovce	08.11.2023
Dagmar Erdélyiová	Fajčenie a deti	Školenie pre verejnosť	III.ZŠ, 4 roč. Michalovce	09.11.2023
Michaela Chripková	Drogy	Školenie pre verejnosť	VI. ZŠ, 5,6 roč. Michalovce	14.11.2023
Dagmar Erdélyiová	Diabetes	Školenie pre verejnosť	GPH, 3 roč. Michalovce	14.11.2023
Dagmar Erdélyiová	Diabetes	Školenie pre verejnosť	SZŠ, externe št. Michalovce	15.11.2023
Michaela Chripková	Pohybová aktivita+ obezita	Školenie pre verejnosť	VI. ZŠ 4 roč. Michalovce	15.11.2023
Michaela Chripková	Výchova k partnerstvu	Školenie pre verejnosť	III.ZŠ, - špeciálna trieda Michalovce	16.11.2023
Dagmar Erdélyiová	Diabetes	Školenie pre verejnosť	Klub dôchodcov Michalovce	20.11.2023
Michaela Chripková	Zúbky	Školenie pre verejnosť	MŠ Komenského Michalovce	21.11.2023
Dagmar Erdélyiová	Drogy	Školenie pre verejnosť	GLŠ Michalovce	21.11.2023
Michaela Chripková	Drogy	Školenie pre verejnosť	V ZŠ, 9 roč. Michalovce	22.11.2023

Dagmar Erdélyiová	Diabetes	Školenie pre verejnosť	Klub dôchodcov Michalovce	27.11.2023
Michaela Chripková	Viem, čo zjem	Školenie pre verejnosť	CZŠ, 4, 5, 6 roč. Michalovce	28.11.2023
Dagmar Erdélyiová	AIDS	Školenie pre verejnosť	OA, 4 roč. Michalovce	04.12.2023
Michaela Chripková	Zúbky	Školenie pre verejnosť	II.ZŠ, 1 roč. Michalovce	05.12.2023
Dagmar Erdélyiová	Duševné zdravie	Školenie pre verejnosť	Klub dôchodcov Michalovce	07.12.2023
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rožňave				
Petiová Zuzana	Vybrané prenosné ochorenia a ako im predchádzať, Hygiena rúk	Prednáška pre MRK	Plešivec	26.01.2023
Petiová Zuzana	Vybrané prenosné ochorenia a ako im predchádzať, Hygiena rúk	Prednáška pre MRK	Rožňava	27.01.2023
Petiová Zuzana	Vybrané prenosné ochorenia a ako im predchádzať, Hygiena rúk	Prednáška pre MRK	Dobšiná	01.02.2023
Štefan Roda	Speleoterapia z pohľadu ochrany a podpory zdravia.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ so sídlom v Rožňave	RÚVZ Rožňava	02.02.2023
Janka Molnárová	Chránené pracoviská.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ so sídlom v Rožňave	RÚVZ Rožňava	02.03.2023
Silvia Lengová	Zdieľanie skúseností z terénu RÚVZ	PERCH PROJEKT	MZ SR - online	16.03.2023
Gallová Simona	Výskyt Creutzfeldt-Jakobovej choroby v okrese Rožňava	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ so sídlom v Rožňave	RÚVZ Rožňava	30.03.2023
Petiová Zuzana	Hygiena rúk	Prednáška pre deti	MŠ E.Rótha RV	04.04.2023
Petiová Zuzana	Ambasádori HPV	Prednáška pre ambasádorov kampane HPV	RÚVZ Rožňava	12.04.2023

Petiová Zuzana	Hygiena rúk	Prednáška pre žiakov	OŠ RV 1.st.	13.04.2023
Petra Váradyová	Osobná hygiena na pracovisku ZSS v legislatíve	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ so sídlom v Rožňave	RÚVZ Rožňava	13.04.2023
Petiová Zuzana	Hygiena rúk	Prednáška pre žiakov	OŠ RV 2.st.	14.04.2023
Katarína Jungová	Pitná voda	Prednáška pre žiakov 4., 5. a 6. ročníka ZŠ v Krásnohorsokm Podhradí	Základná škola v Krásnohorskom Podhradí	19.04.2023
Katarína Jungová	Pitná voda	Prednáška pre žiakov 2., 3. a 4. ročníka ZŠ v Dobšinej	Základná škola v Dobšinej	20.04.2023
Petiová Zuzana	Hygiena rúk	Prednáška pre deti	MŠ evanjelická RV	03.05.2023
Petiová Zuzana	Hygiena rúk	Prednáška pre žiakov	ZŠ evanjelická RV	03.05.2023
Petiová Zuzana	Hygiena rúk	Prednáška pre deti	MŠ juh RV	05.05.2023
Kerekešová Lucia, Palider Martin	Hygiena rúk	Prednáška pre deti	MŠ+ZŠ katolícka RV	05.05.2023
Petiová Zuzana	Hygiena rúk	Prednáška pre žiakov	SZŠ RV	05.05.2023
Petiová Zuzana	Tuberkulóza	Odborný zdravotnícky seminár/ Naše sestry, naša budúcnosť	Kongresová sála, Radnica mesta Rožňava	10.05.2023
Petiová Zuzana (spoluautor)	HPV vírus	Odborný zdravotnícky seminár/ Naše sestry, naša budúcnosť	Kongresová sála, Radnica mesta Rožňava	10.05.2023
Petiová Zuzana (spoluautor)	Regionálna vakcinačná kampaň	Odborný zdravotnícky seminár/ Naše sestry, naša budúcnosť	Kongresová sála, Radnica mesta Rožňava	10.05.2023
Silvia Lengová	Regionálna vakcinačná kampaň	Odborný zdravotnícky seminár/ Naše sestry naša budúcnosť	Kongresová sála, Radnica mesta Rožňava	10.05.2023
Adriana Icsóová	Označovanie kozmetických výrobkov	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ so sídlom v Rožňave	RÚVZ so sídlom v Rožňave	11.05.2023

Gabriela Toporová	Kvalita prameňov v okrese Rožňava voľne prístupných obyvateľom	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ so sídlom v Rožňave	RÚVZ so sídlom v Rožňave	11.05.2023
Palider Martin	Vírusové gastroenteritídy	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ so sídlom v Rožňave	RÚVZ Rožňava	11.05.2023
Petiová Zuzana	Vybrané prenosné ochorenia a ako im predchádzať	Prednáška pre žiakov	OŠ RV- učilište	12.05.2023
Petiová Zuzana	Vybrané prenosné ochorenia a ako im predchádzať	Prednáška pre žiakov	ZŠ Slavošovce	16.05.2023
Petiová Zuzana	Hygiena rúk	Prednáška pre žiakov	ZŠ Slavošovce	16.05.2023
Katarína Jungová	„Mikroplasty v pitnej vode,“	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ so sídlom v Rožňave	RÚVZ so sídlom v Rožňave	08.06.2023
Dagmar Vrančíková	Fakty a mýty o potravinách a výžive	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ so sídlom v Rožňave	RÚVZ so sídlom v Rožňave	14.09.2023
Miriám Sádovská	Problematika chemickej ochrany rastlín.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ so sídlom v Rožňave	RÚVZ Rožňava	14.09.2023
Jana Hricková	Stanovenie vybraných ukazovateľov vo vode v studniach v povodí rieky Slaná	Konferencia „Chemické analýzy vo verejnom zdravotníctve II“	Trenčianske Teplice, Hotel Slovakia	20.-21.09.2023
Kerekešová Lucia, Palider Martin	Hygiena rúk	Prednáška pre deti	MŠ Brzotín	25.09.2023
Kerekešová Lucia, Palider Martin	Hygiena rúk	Prednáška pre žiakov	ZŠ Brzotín VI.A	26.09.2023
Kerekešová Lucia, Palider Martin	Hygiena rúk	Prednáška pre žiakov	ZŠ Plešivec	04.10.2023
Kerekešová Lucia, Palider Martin	Hygiena rúk	Prednáška pre žiakov	ZŠ Štítnik I.A, B	11.10.2023

Kerekešová Lucia, Palider Martin	Hygiena rúk	Prednáška pre žiakov	ZŠ Štítnik III.B	11.10.2023
Jana Hricková	Stanovenie vybraných ukazovateľov v studniach v povodí rieky Slaná	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ so sídlom v Košiciach	RÚVZ so sídlom v Košiciach	12.10.2023
Lukáš Jakobej	Voda - nové hygienické kritériá a legislatívne požiadavky	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ so sídlom v Rožňave	RÚVZ so sídlom v Rožňave	12.10.2023
Kerekešová Lucia, Palider Martin	Hygiena rúk	Prednáška pre deti	MŠ Vlachovo	16.10.2023
Petiová Zuzana	Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam, COVID-19	Prednáška pre seniorov	Denný stacionár pre seniorov Jablonov nad Turňou	18.10.2023
Janette Labuzíková	Prevalencia fajčenia na ZŠ a SŠ v okrese Rožňava	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ so sídlom v Rožňave	RÚVZ Rožňava	19.10.2023
Kerekešová Lucia, Palider Martin	Hygiena rúk	Prednáška pre žiakov	ZŠ Nižná Slaná V.A, VI.A	27.10.2023
Kerekešová Lucia, Palider Martin	Hygiena rúk	Prednáška pre žiakov	ZŠ Nižná Slaná VII.A, IX.A	27.10.2023
Gallová Simona	Vybrané prenosné ochorenia a ako im predchádzať	Prednáška pre žiakov	ZŠ Nižná Slaná V.A, VI.A	27.10.2023
Gallová Simona	Vybrané prenosné ochorenia a ako im predchádzať	Prednáška pre žiakov	ZŠ Nižná Slaná VII.A, IX.A	27.10.2023
Petiová Zuzana	Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam, COVID-19	Prednáška pre seniorov	Zariadenie pre seniorov Subsídium RV	30.10.2023
Palider Martin	Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam, COVID-19	Prednáška pre seniorov	ZSS Rejdová	08.11.2023

Palider Martin	Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam, COVID-19	Prednáška pre seniorov	ZSS Čučma	09.11.2023
Jana Hricková	Stanovenie vybraných ťažkých kovov v studniach v povodí rieky Slaná	Spoločný konzultačný deň národných referenčných centier	RÚVZ so sídlom v Košiciach (organizátor)	09.11.2023
Palider Martin	Hygiena rúk	Prednáška pre žiakov	ZŠ Krh. Podhradie III.A, IV.A	13.11.2023
Kerekešová Lucia	Vybrané prenosné ochorenia a ako im predchádzať	Prednáška pre žiakov	ZŠ Krh. Podhradie VIII.A, B, IX.B	13.11.2023
Palider Martin	Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam, COVID-19	Prednáška pre seniorov	ZSS For Region Nadabula	15.11.2023
Lenka Vanyová	Prieskum zdravotného uvedomenia	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ so sídlom v Rožňave	RÚVZ Rožňava	16.11.2023
Silvia Lengová	Kreatívne cesty k promile	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ so sídlom v Rožňave	RÚVZ Rožňava	16.11.2023
Palider Martin	Hygiena rúk	Prednáška pre žiakov	OŠ RV	21.11.2023
Kerekešová Lucia	Vybrané prenosné ochorenia a ako im predchádzať	Prednáška pre žiakov	OŠ RV	21.11.2023
Petiová Zuzana	Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam, COVID-19	Prednáška pre seniorov	Klub dôchodcov RV	21.11.2023
Kerekešová Lucia, Palider Martin	Hygiena rúk	Prednáška pre žiakov	ZŠ Slavošovce	23.11.2023
Palider Martin	Hygiena rúk	Prednáška pre žiakov	Spojená škola Dobšiná	30.11.2023
Kerekešová Lucia	Vybrané prenosné ochorenia a ako im predchádzať	Prednáška pre žiakov	Spojená škola Dobšiná	30.11.2023

Petiová Zuzana	Chrípková sezóna	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ so sídlom v Rožňave	RÚVZ RV	07.12.2023
Daniela Angyalová	Problematika nočnej práce.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Rožňava	RÚVZ Rožňava	07.12.2023
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Spišskej Novej Vsi				
Vladimíra Hudáčková	Dynamika kliešťovej encefalitídy v súvislosti s klimatickými zmenami	Interný seminár	RÚVZ SNV, A. Mickiewiczza 6, Spišská Nová Ves	12.10.2023
Vladimíra Hudáčková	Infekčné ochorenia preventabilné očkovaním (chrípka, pneumokokové infekcie, COVID-19)	Interný seminár	RÚVZ SNV, A. Mickiewiczza 6, Spišská Nová Ves	19.10.2023
Dominika Galajdová	Pieskoviská	Interný seminár	RÚVZ SNV, A. Mickiewiczza 6, Spišská Nová Ves	02.11.2023
Jana Humajová	Nanomateriály v kozmetických výrobkoch a výkon ŠZD u výrobcu kozmetických výrobkov	Interný seminár	RÚVZ SNV, A. Mickiewiczza 6, Spišská Nová Ves	02.11.2023
Jana Humajová	Problémy v oblasti kozmetických výrobkov, RAPEX	Interný seminár	RÚVZ SNV, A. Mickiewiczza 6, Spišská Nová Ves	09.11.2023
Simona Eliášová	Etické správanie zamestnancov a etický kódex zamestnancov RÚVZ SNV	Interný seminár	RÚVZ SNV, A. Mickiewiczza 6, Spišská Nová Ves	23.11.2023
Lenka Tkáčová	Aditívne látky v potravinách	Interný seminár	RÚVZ SNV, A. Mickiewiczza 6, Spišská Nová Ves	30.11.2023
Lenka Tkáčová	Potravinárske farbivá v kontexte zdravia	Interný seminár	RÚVZ SNV, A. Mickiewiczza 6, Spišská Nová Ves	07.12.2023
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trebišove				

Daniela Hrubovská -PPL Sidónia Kačinetzová -PPL	Vplyv práce so zobrazovacími jednotkami na zdravie	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	RÚVZ Trebišov	17.04.2023
Viola Mahutová - PPL	Umelé optické žiarenie v pracovnom prostredí	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	RÚVZ Trebišov	17.04.2023
Adriana Kovátšová - HVBPaKV	Nové potraviny - umiestnenie na trh, hodnotenie bezpečnosti potravín a charakteristika vybraných potravín nového typu	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	RÚVZ Trebišov	22.05.2023
Miriám Medvecová - HVBPaKV	Stánkový a ambulánny predaj potravín, pokrmov a nápojov	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	RÚVZ Trebišov	22.05.2023
Martina Truhlářová - EPID	Manažment pri riadení, usmerňovaní a kontrole epidemiologickej bdelosti pri výskyte syfilisu v okrese Trebišov	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	RÚVZ Trebišov	19.06.2023
Slávka Tomková - EPID Edita Šantová - EPID	Vyhodnotenie vývoja vakcinácie detskej populácie v rámci pravidelného povinného očkovania a prijatých opatrení v okrese Trebišov	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	RÚVZ Trebišov	19.06.2023
Miriám Majovská - HDM Věra Stričiková - HDM	Zabezpečenie pitného režimu u detí v predškolských zariadeniach	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	RÚVZ Trebišov	25.09.2023
Věra Stričiková - HDM Miriám Majovská - HDM	Hodnotenie pestrosti jedálnych lístkov v MŠ a ZŠ realizované v roku 2022	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	RÚVZ Trebišov	25.09.2023
Mária Urbánová - HDM	Vyhodnotenie projektu COSI realizovanom v roku 2022	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	RÚVZ Trebišov	25.09.2023

Svetlana Berešová - HŽPaZ Ivan Petrovič - HŽPaZ	Problematika pitných vôd z hľadiska požiadaviek súčasne platnej legislatívy	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	RÚVZ Trebišov	23.10.2023
Ivan Petrovič - HŽPaZ Eva Šutiaková - HŽPaZ	Individuálne vodné zdroje (studne) - legislatívne požiadavky	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	RÚVZ Trebišov	23.10.2023
Mária Dudová - PZaVkJ	Cholesterol a zdravie	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	RÚVZ Trebišov	20.11.2023
Diana Gagyiová - PZaVkJ	Zdravie obyvateľov okresu Trebišov - vybrané ukazovatele	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	RÚVZ Trebišov	20.11.2023

Prednášková činnosť

Prednášková činnosť Regionálnych úradov verejného zdravotníctva za Nitriansky kraj v roku 2023

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
NITRIANSKY KRAJ				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Komárne				
Silvia Nagyová	Osobitosti prevádzkovania zariadení školského stravovania	Školenie pre žiadateľov o vydanie osvedčenia odbornej spôsobilosti na epidemiologicky závažnú činnosť v potravinárstve	RÚVZ so sídlom v Komárne	06.03.2023 24.04.2023 10.05.2023 19.06.2023 27.11.2023
Silvia Nagyová	Zmeny v legislatíve – Vyhláška 75/2023	Pracovná porada riaditeľov MŠ Nitrianskeho kraja v Nových Zámkoch,	Kino Mier Nové Zámky	19.09.2023
Silvia Nagyová	Metodika odberu piesku a vyhodnotenie za rok 2022 za okres Komárno	RÚVZ – vnútorný seminár	RÚVZ so sídlom v Komárne	27.10.2023
Bernadett Németh	Realizácia projektu COSI a vyhodnotenie zistených údajov za okres Komárno	RÚVZ – vnútorný seminár	RÚVZ so sídlom v Komárne	19.10.2023
Mária Hamranová	Zariadenia spoločného stravovania	Odborná príprava na skúšky odbornej spôsobilosti pre epidemiologicky závažnú činnosť v oblasti potravinárstva	RÚVZ so sídlom v Komárne	06.03.2023 24.04.2023 10.05.2023 19.06.2023 27.11.2023
Eva Berzová	Potravinárske prevádzky	Odborná príprava na skúšky odbornej spôsobilosti pre epidemiologicky závažnú činnosť v oblasti potravinárstva	RÚVZ so sídlom v Komárne	06.03.2023 24.04.2023 19.06.2023 27.11.2023

Viktória Bedecsová	Potravinárske prevádzky	Odborná príprava na skúšky odbornej spôsobilosti pre epidemiologicky závažnú činnosť v oblasti potravinárstva	RÚVZ so sídlom v Komárne	10.05.2023
Mária Hamranová	Sledovanie výživového stavu klientov v zariadeniach sociálnych služieb	interný seminár	RÚVZ so sídlom v Komárne	23.11.2023
Viktória Bedecsová	Nové potraviny	interný seminár	RÚVZ so sídlom v Komárne	15.11.2023
Andrea Kajanová	Alergény	interný seminár	RÚVZ so sídlom v Komárne	20.04.2023
Martin Sojka	Umelé rekreačné bazény plnené mineralizovanou vodou sú potencionálnym rezervoárom patogénnych vibrií	XVII. vedecko – odborná konferencia národných referenčných centier pre surveillance infekčných chorôb v SR	Bratislava	16.03.2023
Martin Sojka	Aeromonády a vibriá ako pôvodcovia chorôb v súčasnosti	XX. Surveillance nemocničných nákaz	Vysoké Tatry	20.-21.04.2023
Martin Sojka	Monitoring prostredia od odberu k výsledku, pohľad epidemiológa a mikrobiológa	XX. Surveillance nemocničných nákaz	Vysoké Tatry	20.-21.04.2023
Milan Seman, A.Vozárová	The occurrence of <i>Vibrio cholerae</i> non-O1/non-O139 in rivers of Slovakia	The 8th International Scientific Conference Applied Natural Sciences 2023	Donovaly	18.-20.09.2023
Tímea Szarková	<i>Vibrio parahaemolyticus</i> v potravinách.	RÚVZ – vnútorný seminár	Komárno	27.10.2023
Milan Seman	História epidémie cholery	RÚVZ – vnútorný seminár	Komárno	23.11.2023
Tímea Szarková	Výskyt patogénov vo vodách	RÚVZ – vnútorný seminár	Komárno	20.12.2023

Helena Palusková	Manažment rizík systému zásobovania pitnou vodou a povinnosti dodávateľov pitnej vody podľa aktuálnej novely zákona č. 355/2007 Z.z.	RÚVZ – vnútorný seminár	RÚVZ Komárno	25.05.2023
Helena Slatinová, Oľga Almásiová	Ciele a postupy akreditovaných odberov vzoriek pitných vôd	RÚVZ – vnútorný seminár	RÚVZ Komárno	15.06.2023
Zuzana Németh	Problematika veterných parkov z hľadiska ochrany verejného zdravia	RÚVZ – vnútorný seminár	RÚVZ Komárno	15.11.2023
Elena Mlčuchová	Postup pri zaradení prác s laserovým zariadením a zariadením využívajúcim intenzívne pulzné svetlo do kategórie prác z hľadiska zdravotného rizika	RÚVZ – vnútorný seminár	RÚVZ Komárno	25.05.2023
Elena Mlčuchová	Kategorizácia prác z hľadiska zdravotných rizík	RÚVZ – vnútorný seminár	RÚVZ Komárno	20.12.2023
Katarína Šodorová	Právne predpisy z hľadiska zdravotných rizík	RÚVZ – vnútorný seminár	RÚVZ Komárno	19.10.2023
Kristína Poláková	Prevenčia osteoporózy	RÚVZ – vnútorný seminár	RÚVZ Komárno	20.04.2023
Kristína Poláková	Stratégia rozvoja špecializovaných poradní v PCaPZ pri RUVZ.	RÚVZ – vnútorný seminár	RÚVZ Komárno	20.12.2023
Helena Uričková	Poznatky v oblasti prenosu infekčných ochorení pre epidemiologicky závažnú činnosť	Odborná príprava na skúšky odbornej spôsobilosti pre epidemiologicky závažnú činnosť v oblasti potravinárstva	RÚVZ Komárno	06.03.2023 24.04.2023 10.05.2023 19.06.2023 27.11.2023 15.06.2023

Helena Uričková	Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam a Covid-19	Prednáška pre seniorov	Zariadenie pre seniorov Svätý Peter	12.12.2023
Helena Uričková	Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam a Covid-19	Prednáška pre seniorov	Denný stacionár Nesvady	18.12.2023
Helena Uričková	Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam a Covid-19	Prednáška pre seniorov	Klub dôchodcov Nesvady	18.12.2023
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Leviciach				
Marta Gilyanová	Poruchy príjmu potravy	Beseda pre študentov	SOŠ TAS Šahy	11.01.2023
Erika Belková	Vplyv fajčenia na ľudský organizmus	Beseda pre žiakov ZŠ	ZŠ Bátovce	31.01.2023
Erika Belková	Vplyv fajčenia na ľudský organizmus	Beseda pre žiakov ZŠ	ZŠ Bátovce	31.01.2023
Marta Gilyanová	Zdravá výživa – pyramída zdravia	Beseda pre žiakov ZŠ	ZŠ Bátovce	31.01.2023
Marta Gilyanová	Hygiena rúk	Beseda pre žiakov ZŠ	ZŠ Bátovce	31.01.2023
Adriana Kucková	Zdravá výživa – pyramída zdravia	Beseda pre žiakov ZŠ	ZŠ Bátovce	31.01.2023
Adriana Kucková	Fetálny alkoholový syndróm	Beseda pre žiakov ZŠ	ZŠ Bátovce	31.01.2023
Marta Gilyanová	Týždeň mozgu	Beseda pre žiakov MŠ	MŠ Tekovská Levice	01.02.2023
Adriana Kucková	Prevenia onkologický ochorení u žien	Beseda pre študentov	Čirkevné Gymnázium Levice	06.02.2023
Adriana Kucková	Prevenia onkologický ochorení u žien	Beseda pre študentov	Obchodná akadémia Levice	08.02.2023
Adriana Kucková	Prevenia onkologický ochorení u žien	Beseda pre študentov	SOŠ Obchodu a služieb Levice	14.2.2023 2x
Erika Belková	Pohyb a zdravá výživa	Beseda pre žiakov ZŠ	5.ZŠ Levice	15.02.2023
Erika Belková, Adriana Kucková, Marta Gilyanová	Viem čo zjem	Beseda pre žiakov ZŠ	6.ZŠ Levice	16.2.2023 3x

Adriana Kucková, Marta Gilyanová	Viem čo zjem	Beseda pre žiakov ZŠ	6.ZŠ Levice	16.2.2023 3x
Erika Belková, Adriana Kucková, Marta Gilyanová	Povedz zdraviu a pohybu áno	Pohybovo-edukačné aktivity	5.ZŠ Levice	07.03.2023
Adriana Kucková	Fetálny alkoholový syndróm	Beseda pre študentov	ŠUP L.Bielika LV	13.3.2023 2x
Marta Gilyanová	Zdravá výživa, potravinové intolerancie	Beseda pre klientov DSS	Jeseň Života LV	14.03.2023
Marta Gilyanová, Adriana Kucková	Týždeň mozgu	Beseda pre žiakov MŠ	MŠ Dopravná LV	16.3.2023 2x
Marta Gilyanová, Adriana Kucková	Týždeň mozgu	Beseda pre žiakov MŠ	MŠ Hviezdoslavova LV	17.3.2023 2x
Adriana Kucková	Legálne a nelegálne drogy	Beseda pre študentov	ŠUP L.Bielika LV	31.3.2023 2x
Marta Gilyanová	Obezita vz. Anorexia	Beseda pre žiakov ZŠ	ZŠ Dolný Pial	05.04.2023
Marta Gilyanová	Zdravá výživa, Diabetes Mellitus	Beseda pre klientov DSS	DSS Dignitas Šahy	12.04.2023
Marta Gilyanová	Obezita vz. Anorexia	Beseda pre žiakov ZŠ	ZŠ Dolný Pial	14.04.2023
Marta Gilyanová	Ústna hygiena	Beseda pre žiakov ZŠ	ZŠ Plavé Vozokany	17.4.2023 2x
Marta Gilyanová	Týždeň mozgu	Beseda pre klientov DSS	DSS Seniorhaus LV	24.04.2023
Marta Gilyanová	Hygiena rúk	Beseda pre žiakov MŠ	MŠ Dopravná LV	27.04.2023
Marta Gilyanová	Týždeň mozgu	Beseda pre žiakov MŠ	MŠ Hronské Kľačany	04.05.2023
Marta Gilyanová	Alzheimerova choroba	Beseda pre klientov DSS	DSS Dignitas Šahy	11.05.2023
Marta Gilyanová	Osteoporóza	Beseda pre klientov DSS	DSS Dignitas Šahy	11.05.2023
Marta Gilyanová	Týždeň mozgu	Beseda pre žiakov ZŠ	ZŠ Zbrojníky	17.5.2023 2x
Marta Gilyanová	Poruchy príjmu potravy	Beseda pre žiakov ZŠ	ZŠ Zbrojníky	17.05.2023
Erika Belková	Vplyv fajčenia na ľudský organizmus	Beseda pre žiakov ZŠ	ZŠ Zbrojníky	17.05.2023
Erika Belková	Vplyv fajčenia na ľudský organizmus	Beseda pre žiakov ZŠ	ZŠ Zbrojníky	17.05.2023

Erika Belková	Zdravá výživa	Beseda pre žiakov ZŠ	ZŠ Zbrojníky	17.05.2023
Erika Belková	Vplyv fajčenia na ľudský organizmus	Beseda pre žiakov ZŠ	ZŠ Plavé Vozokany	22.05.2023
Marta Gilyanová	Prevenia civilizačných ochorení	Beseda pre žiakov ZŠ	ZŠ Plavé Vozokany	22.05.2023
Erika Belková	Vplyv fajčenia na ľudský organizmus	Beseda pre žiakov ZŠ	ZŠ Hronské Kľačany	25.05.2023
Marta Gilyanová	Prevenia civilizačných ochorení	Beseda pre študentov	SOŠ služieb Levice	25.05.2023
Erika Belková	Vplyv fajčenia na ľudský organizmus	Beseda pre študentov	SOŠ TAS Levice	1.6.2023 2x
Erika Belková	Vplyv fajčenia na ľudský organizmus	Beseda pre študentov	SOŠ Tlmače	02.06.2023
Erika Belková, Marta Gilyanová, Erika Páleníková	Radšej športuj ako droguj	Pohybovo-edukačné aktivity	ZŠ Kozárovce	20.6.2023 2x
Marta Gilyanová	Zdravá výživa	Beseda pre žiakov ZŠ	ZŠ Dolný Pial	23.06.2023
Erika Belková	Vplyv fajčenia na ľudský organizmus	Beseda pre študentov	SOŠ Levice	26.06.2023
Erika Belková	Legálne a nelegálne drogy	Beseda pre študentov	SOŠ Levice	26.06.2023
Marta Gilyanová	Legálne a nelegálne drogy	Beseda pre študentov	SOŠ Poľnohospodárstva a služieb	26.06.2023
Marta Gilyanová, Erika Belková	Drogové závislosti	Beseda pre marginalizovanú rómsku komunitu	Komunitné centrum Ladislavov dvor	03.07.2023
Erika Páleníková	Legálne a nelegálne drogy	Beseda pre klientov strediska soc. pomoci	Komunitné centrum Miesto v dome	13.07.2023
Erika Belková	Kolorektálny karcinóm	Beseda pre zamestnancov	Sociálna poisťovňa Levice	03.08.2023
Erika Belková	Prevenia CA prsníka	Beseda pre zamestnancov	Sociálna poisťovňa Levice	03.08.2023
Erika Belková	Zdravý životný štýl	Beseda pre študentov	SOŠ služieb Levice	6.9.2023 2x

Marta Gilyanová	Zdravý životný štýl	Beseda pre žiakov ZŠ	5.ZŠ Levice	11.9.2023 2x
Marta Gilyanová	Stomatohygiena	Beseda pre žiakov ZŠ	5.ZŠ Levice	12.9.2023 2x
Marta Gilyanová	Hygiena rúk	Beseda pre žiakov ZŠ	5.ZŠ Levice	13.9.2023 2x
Erika Belková	Zdravý životný štýl	Beseda pre študentov	SOŠ služieb Levice	13.9.2023 2x
Erika Páleníková	Stomatohygiena	Beseda pre žiakov MŠ	MŠ Konopná Levice	19.9.2023 2x
Erika Páleníková	Alzheimerova choroba	Beseda pre klientov DSS	DSS Jeseň života Levice	20.09.2023
Erika Páleníková	Alzheimerova choroba	Beseda pre klientov DSS	DSS Sýpka Kalná nad Hronom	22.09.2023
Marta Gilyanová	Zdravá výživa	Beseda pre žiakov ZŠ	ZŠ Lok	25.09.2023
Erika Páleníková	Stomatohygiena	Beseda pre žiakov MŠ	MŠ Perecká Levice	26.9.2023 2x
Erika Belková	Zvládanie stresu	Beseda pre študentov	GAV Levice	11.10.2023 2x
Marta Gilyanová	Zdravá výživa	Beseda pre žiakov ZŠ	ZŠ Vincenta de Paul Levice	12.10.2023 2x
Marta Gilyanová	Zdravá výživa	Beseda pre študentov	SOŠ TAS Levice	13.10.2023
Marta Gilyanová	Hygiena rúk	Beseda pre žiakov MŠ	MŠ Vincenta de Paul Levice	16.10.2023
Marta Gilyanová	Hygiena rúk	Beseda pre žiakov ZŠ	ZŠ Vincenta de Paul Levice	16.10.2023
Erika Páleníková	Zdravá výživa	Beseda pre rodičov	ZŠ Lok	16.10.2023
Erika Páleníková	Zdravá výživa	Beseda pre žiakov ZŠ	ZŠ Internátna Levice	17.10.2023 2x
Erika Páleníková	Stomatohygiena	Beseda pre žiakov MŠ	MŠ Vincenta de Paul Levice	23.10.2023

Erika Belková	Zvládanie stresu	Beseda pre študentov	GAV Levice	25.10.2023
Erika Belková	Kolorektálny karcinóm	Beseda pre zamestnancov	ÚPSVaR Levice	26.10.2023
Erika Belková	Prevencia CA prsníka	Beseda pre zamestnancov	ÚPSVaR Levice	26.10.2023
Erika Páleníková	Stomatohygiena	Beseda pre žiakov ZŠ	ZŠ Vincenta de Paul Levice	06.11.2023
Marta Gilyanová	Drogy a alkohol	Beseda pre žiakov ZŠ	5.ZŠ Levice	10.11.2023
Marta Gilyanová	Drogy a alkohol	Beseda pre žiakov ZŠ	ZŠ Želiezovce	13.11.2023
Erika Páleníková	Drogy a alkohol	Beseda pre žiakov ZŠ	ZŠ Želiezovce	13.11.2023
Marta Gilyanová	Zdravý životný štýl a Diabetes Mellitus	Beseda pre žiakov ZŠ	ZŠ Želiezovce	13.11.2023 2x
Erika Páleníková	Zdravý životný štýl a Diabetes Mellitus	Beseda pre žiakov ZŠ	ZŠ Želiezovce	13.11.2023 2x
Erika Belková	Vplyv fajčenia na ľudský organizmus	Beseda pre študentov	GAV Levice	14.11.2023
Marta Gilyanová	Hygiena rúk	Beseda pre žiakov MŠ	MŠ Vojenská Levice	14.11.2023
Erika Páleníková	Drogy a alkohol	Beseda pre žiakov ZŠ	ZŠ Vincenta de Paul Levice	15.11.2023
Erika Páleníková	Nelátkové závislosti	Beseda pre žiakov ZŠ	ZŠ Vincenta de Paul Levice	15.11.2023 2x
Erika Belková	Vplyv fajčenia na ľudský organizmus	Beseda pre študentov	GAV Levice	15.11.2023
Marta Gilyanová	Stomatohygiena	Beseda pre žiakov MŠ	MŠ Vojenská Levice	16.11.2023
Erika Páleníková	Drogy a alkohol	Beseda pre študentov	Gymnázium Vincenta de Paul Levice	20.11.2023
Marta Gilyanová	Drogy a alkohol	Beseda pre žiakov ZŠ	ZŠ Jur nad Hronom	20.11.2023
Marta Gilyanová	Zdravý životný štýl a Diabetes Mellitus	Beseda pre žiakov ZŠ	ZŠ Jur nad Hronom	20.11.2023
Erika Páleníková	Prevencia sexuálne prenosných ochorení	Beseda pre žiakov ZŠ	5.ZŠ Levice	21.11.2023
Marta Gilyanová	Zdravý životný štýl	Beseda pre žiakov ZŠ	CVČ 2.ZŠ Levice	21.11.2023

Erika Páleníková	Zdravý životný štýl a Diabetes Mellitus	Beseda pre klientov denného stacionára	Denný stacionár Nová Dedina	22.11.2023
Marta Gilyanová	Zdravý životný štýl a Diabetes Mellitus	Beseda pre žiakov ZŠ	4.ZŠ Levice	23.11.2023 3x
Erika Páleníková	Drogy a alkohol	Beseda pre žiakov ZŠ	4.ZŠ Levice	23.11.2023 3x
Erika Belková, Marta Gilyanová, Erika Páleníková	Zdravý životný štýl a Diabetes Mellitus	Beseda pre žiakov ZŠ	ZŠ Starý Tekov	24.11.2023 3x
Marta Gilyanová, Erika Páleníková	Drogy a alkohol	Beseda pre žiakov ZŠ	ZŠ Starý Tekov	27.11.2023 2x
Marta Gilyanová	AIDS/HIV	Beseda pre študentov	GAV Levice	28.11.2023 2x
Erika Páleníková	Prevenčia sexuálne prenosných ochorení	Beseda pre žiakov ZŠ	ZŠ Čajkov	29.11.2023
Marta Gilyanová	Poruchy príjmu potravy	Beseda pre žiakov ZŠ	5.ZŠ Levice	29.11.2023
Erika Páleníková	Prevenčia sexuálne prenosných ochorení	Beseda pre študentov	SOS Poľnohospodárstva a služieb	1.12.2023 2x
Erika Páleníková	Prevenčia sexuálne prenosných ochorení	Beseda pre žiakov ZŠ	ZŠ Vincenta de Paul Levice	04.12.2023
Marta Gilyanová	AIDS/HIV	Beseda pre študentov	GAV Levice	5.12.2023 2x
Marta Gilyanová	AIDS/HIV	Beseda pre študentov	GAV Levice	12.12.2023
Ľubica Daubnerová	Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam a COVID-19	Beseda pre klientov denného centra	Denné centrum č.II Levice	06.11.2023
Ľubica Daubnerová	Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam a COVID-19	Beseda klientov DSS	Senior Hause Levice	07.11.2023

Marta Gilyanová	Vysoký krvný tlak-hypertenzia	Prednáška pre zamestnancov	RÚVZ so sídlom v Leviciach	01.03.2023
Barbora Behulová	Kozmetika	Prednáška pre zamestnancov	RÚVZ so sídlom v Leviciach	01.03.2023
Simona Štenková	Prevenca obezity u detí	Prednáška pre zamestnancov	RÚVZ so sídlom v Leviciach	05.04.2023
Anna Chudá	Vírusové hepatitídy typu B a C	Prednáška pre zamestnancov	RÚVZ so sídlom v Leviciach	05.04.2023
Monika Marková	Postrekové práce a sklad chemických prípravkov na ochranu rastlín	Prednáška pre zamestnancov	RÚVZ so sídlom v Leviciach	03.05.2023
Nikoleta Bokrošová	Baktérie v potravinách	Prednáška pre zamestnancov	RÚVZ so sídlom v Leviciach	03.05.2023
Jozef Péter	Problematika v životnom prostredí okruhu	Prednáška pre zamestnancov	RÚVZ so sídlom v Leviciach	07.06.2023
Lea Michňová	Význam očkovania detí	Prednáška pre zamestnancov	RÚVZ so sídlom v Leviciach	07.06.2023
Monika Dodoková	Výživové doplnky	Prednáška pre zamestnancov	RÚVZ so sídlom v Leviciach	06.09.2023
Ľubica Daubnerová	Herpes zoster	Prednáška pre zamestnancov	RÚVZ so sídlom v Leviciach	06.09.2023
Judita Tóthová	Problematika objektivizácie ultrafialového žiarenia z trubíc v soláriách	Prednáška pre zamestnancov	RÚVZ so sídlom v Leviciach	04.10.2023
Zuzana Gunárová	Respiračný syncyálny vírus	Prednáška pre zamestnancov	RÚVZ so sídlom v Leviciach	04.10.2023
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre				
Ingrid Báreková	Prevenca nadváhy a obezity		ZŠ Beethovenova, Nitra	09.02.2023
Ingrid Báreková	Zdravý životný štýl		ZSS Močenok	23.02.2023
Andrea Drozdová	Dodržiavať pitný režim sa oplatí		ZSS Močenok	23.02.2023

Ingrid Báreková	Zdravá výživa		ZŠ Ščasného, Nitra	02.03.2023
Andrea Drozdová	Pohybová aktivita a jej význam pre zdravie človeka		ZŠ Ščasného, Nitra	02.03.2023
Andrea Drozdová	Zelenina, ovocie ako zdroj vitamínov		ZŠ Topoľova, Nitra	08.03.2023
Ingrid Báreková	Viem, čo zjem		ZŠ Topoľova, Nitra	08.03.2023
Ingrid Báreková	Zdravotné riziká fajčenia		SOŠ Polytechnická, Z. Moravce	15.03.2023
Andrea Drozdová	Zdravá výživa		ZŠ Cabajská, Nitra	16.03.2023
Ingrid Báreková	Viem, čo zjem		ZŠ Cabajská, Nitra	16.03.2023
Ingrid Báreková	Zdravé zúbky		MŠ Malé Vozokany	20.03.2023
Andrea Drozdová	Pitný režim – jeho význam pre človeka		ZSS Ľudovítova	27.03.2023
Ingrid Báreková	Aktívne starnutie		ZSS Ľudovítova	27.03.2023
Ingrid Báreková	Pohybom ku zdraviu		ZŠ Spojená J. Kráľa, Z. Moravce	13.04.2023
Andrea Drozdová	Nefajčiť je moderné		ZŠ Spojená J. Kráľa, Z. Moravce	13.04.2023
Ingrid Báreková	Ústne zdravie, ako sa správne starať o zdravé zúbky		MŠ Nevidzany	14.04.2023
Ingrid Báreková	Prevenia úrazov		ZSS Jánskeho, Nitra	26.04.2023
Andrea Drozdová	Zdravé a aktívne starnutie		ZSS Jánskeho, Nitra	26.04.2023
Ingrid Báreková	Zdravotné riziká tetovania a piersingu		ZŠ Robotnícka, Z. Moravce	18.05.2023
Andrea Drozdová	Poruchy príjmu potravy		ZŠ Robotnícka, Z. Moravce	18.05.2023
Ingrid Báreková	Prevenia civilizačných chorôb		OZ Rubín, Močenok	12.09.2023
Andrea Drozdová	Zdravý životný štýl		KZ Optima Status, Šaľa	13.09.2023
Ingrid Báreková	Prevenia nadváhy a obezity		Mestská knižnica K. Kmeťka, Nitra	03.10.2023

Ingrid Báreková	Prevenia respiračných ochorení		ZŠ Beethovenova, Nitra	18.10.2023
Andrea Drozdová	Význam vitamínov pre organizmus		ZŠ Beethovenova, Nitra	18.10.2023
Ingrid Báreková	Význam konzumácie zeleniny a ovocia		ZŠ Beethovenova, Nitra	27.10.2023
Andrea Drozdová	Pohybová aktivita – jej výhody pre človeka		ZŠ Beethovenova, Nitra	08.11.2023
Ingrid Báreková	Viem, čo zjem		ZŠ Škultétyho, Nitra	21.11.2023
Andrea Drozdová	Viem, čo zjem		ZŠ Škultétyho, Nitra	21.11.2023
Ingrid Báreková	Zdravotné riziká fajčenia		ZŠ Žitavany	23.11.2023
Andrea Drozdová	Prevenia závislosti od alkoholu		ZŠ Žitavany	23.11.2023
Andrea Drozdová	Zdravé zúbky		MŠ Ladice	24.11.2023
Ingrid Báreková	Dodržujem pitný režim		ZŠ Žitavany	01.12.2023
Ingrid Báreková	Najlepšie je nezačať - fajčenie		ZŠ Žitavany	01.12.2023
Andrea Drozdová	Viem, čo zjem		ZŠ Na Hôrke, Nitra	07.12.2023
Ingrid Báreková	Viem, čo zjem		ZŠ Na Hôrke, Nitra	07.12.2023
Ingrid Báreková	Prevenia respiračných ochorení		MŠ Malé Vozokany	08.12.2023
Andrea Vojteková	Ochorenia preventabilné očkovaním	Prednáška pre študentov SZŠ Nitra	SZŠ Nitra	26.04.2023
Zuzana Bartová, Eva Miklovičová	Svetový deň hygieny rúk	Odborný seminár s Praktickou ukázkou správnej dezinfekcie rúk pre zdravotný personál	Fakultná nemocnica Nitra	04.05.2023
Zuzana Bartová, Andrea Vojteková	Hygiena rúk v prevencii nozokomiálnych nákaz	Odborný seminár s Praktickou ukázkou správnej dezinfekcie rúk pre zdravotný personál	Špecializovaná nemocnica Nitra	21.06.2023
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch				
Marta Horváthová	Výsledky kontroly kvality vody Tona Šurany za rok 2022	Výsledky kontroly kvality vody Tona Šurany za rok 2022	RÚVZ Nové Zámky	09.02.2023

Jarmila Sviteková	Výsledky ŠZD v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo za r. 2022, polrok 2023	Výsledky ŠZD v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo za r. 2022, polrok 2023	RÚVZ Nové Zámky	04.06.2023
Adela Miškovičová	Výsledky ŠZD v ubytovacích zariadeniach počas KS 2023	Výsledky ŠZD v ubytovacích zariadeniach počas KS 2023	RÚVZ Nové Zámky	13.09.2023
Marek Sádovský	Výsledky kontroly kvality vody na kúpaliskách, KS 2023	Výsledky kontroly kvality vody na kúpaliskách, KS 2023	RÚVZ Nové Zámky	11.12.2023
Eva Matušková	Vyhláška MZ SR č. 75/2023 Z.z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia pre deti a mládež	Vyhláška MZ SR č. 75/2023 Z.z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia pre deti a mládež	RÚVZ Nové Zámky	20.03.2023
Eva Matušková	Zaočkovanosť detí v materských školách za obdobie šk. roku 2023/2024 (výstupy z úlohy a problematika v danej oblasti)	Zaočkovanosť detí v materských školách za obdobie šk. roku 2023/2024	RÚVZ Nové Zámky	08.12.2023
Martina Črenáková	Analýza výsledkov z projektu Úrazovosť u detí v okrese Nové Zámky v súvislosti s programom úrazovosť detí v SR	Úrazovosť u detí v okrese Nové Zámky	RÚVZ Nové Zámky	31.07.2023
Martina Črenáková	Postupy aplikované pri zdravotno – výchovnom pôsobení na deti predškolského veku v oblasti prevencie obezity	Zdravotno – výchovnom pôsobení na deti predškolského veku v oblasti prevencie obezity.	RÚVZ Nové Zámky	05.09.2023
Martina Ivanová	Hygienická úroveň detských pieskovísk v areáloch MŠ a v rámci občianskej vybavenosti	Hygienická úroveň detských pieskovísk v areáloch MŠ a v rámci občianskej vybavenosti	RÚVZ Nové Zámky	24.10.2023
Martina Ivanová	Hodnotenie jedálnych lístkov v školských jedálňach na základných školách	Hodnotenie jedálnych lístkov v školských jedálňach na základných školách	RÚVZ Nové Zámky	27.11.2023

Eva Matušková	RÚŠS Nitra - prednáška pre riaditeľov základných škôl z okresu Nové Zámky, Komárno a Levice	RÚŠS Nitra - prednáška pre riaditeľov základných škôl z okresu Nové Zámky, Komárno a Levice	Kino Mier Nové Zámky	11.09.2023
Eva Matušková	RÚŠS Nitra - prednáška pre riaditeľov základných škôl z okresu Nové Zámky, Komárno a Levice	RÚŠS Nitra - prednáška pre riaditeľov základných škôl z okresu Nové Zámky, Komárno a Levice	Kino Mier Nové Zámky	19.09.2023
Eva Matušková	Skúsenosti z výkonu ŠZD a ÚK v školských jedálňach.	Skúsenosti z výkonu ŠZD a ÚK v školských jedálňach.	Kino Mier Nové Zámky	20.10.2023
Ingrid Jaššová	Kontrola kozmetických výrobkov, plán kontroly, súčasná legislatíva pri výkone ŠZD nad kozmetickými výrobkami.	Kontrola kozmetických výrobkov, plán kontroly, súčasná legislatíva pri výkone ŠZD nad kozmetickými výrobkami.	RÚVZ Nové Zámky	27.02.2023
Melánia Žatková	Plán úradnej kontroly potravín na obdobie od 1. januára 2023 do 31. decembra 2023	Plán úradnej kontroly potravín na obdobie od 1. januára 2023 do 31. decembra 2023	RÚVZ Nové Zámky	30.03.2023
Katarína Hatinová	Aktualizovaná vyhláška MZ SR č. 533/2007 Z.z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia spoločného stravovania	Aktualizovaná vyhláška MZ SR č. 533/2007 Z.z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia spoločného stravovania	RÚVZ Nové Zámky	19.04.2023
Beata Farkas	Legislatíva a výkon úradnej kontroly nad materiálmi prichádzajúcimi do styku s potravinami	Legislatíva a výkon úradnej kontroly nad materiálmi prichádzajúcimi do styku s potravinami	RÚVZ Nové Zámky	15.06.2023
Angelika Zimmermannová	Aktuálna problematika v hygiene výživy ŠZD a ÚK	Aktuálna problematika v hygiene výživy ŠZD a ÚK	RÚVZ Nové Zámky	17.10.2023
Janka Bogdánová	Mimoriadne kontroly vykonané oddelením hygieny výživy v roku 2023 –zhodnotenie	Mimoriadne kontroly vykonané oddelením hygieny výživy v roku 2023 –zhodnotenie	RÚVZ Nové Zámky	19.12.2023

Monika Peťovská	Vyhláška MZ SR č. 91/2023 Pitná voda	Vyhláška MZ SR č. 91/2023 Pitná voda	RÚVZ Nové Zámky	29.03.2023
Monika Peťovská	Tepelná záťaž na pracovisku - ochrana pred vysokými teplotami	Tepelná záťaž na pracovisku - ochrana pred vysokými teplotami OP EVS	RÚVZ Nové Zámky	27.06.2023
Monika Peťovská	Diizokiánaty - výskyt, používanie a legislatíva	Diizokiánaty - výskyt, používanie a legislatíva	RÚVZ Nové Zámky	06.09.2023
Monika Peťovská	Fyzická záťaž - legislatíva	Fyzická záťaž - legislatíva	RÚVZ Nové Zámky	30.10.2023
Monika Peťovská	ŠZD priemyselné havárie	ŠZD priemyselné havárie	RÚVZ Nové Zámky	13.11.2023
Eva Matušková	„SARI – Severe acute respiratory infection“, zasadnutie nozokomiálnych lekárov a sestier FNsP Nové Zámky	„SARI – Severe acute respiratory infection“, zasadnutie nozokomiálnych lekárov a sestier FNsP Nové Zámky	FNsP Nové Zámky	19.04.2023
Eva Matušková	„SARI – Severe acute respiratory infection“, zasadnutie nozokomiálnych lekárov a sestier FNsP Nové Zámky	„SARI – Severe acute respiratory infection“, zasadnutie nozokomiálnych lekárov a sestier FNsP Nové Zámky	FNsP Nové Zámky	15.05.2023
Eva Matušková	„SARI – Severe acute respiratory infection“, zasadnutie nozokomiálnych lekárov a sestier FNsP Nové Zámky	„SARI – Severe acute respiratory infection“, zasadnutie nozokomiálnych lekárov a sestier FNsP Nové Zámky	FNsP Nové Zámky	21.06.2023
Eva Matušková	„SARI – Severe acute respiratory infection“	„SARI – Severe acute respiratory infection“	RÚVZ Nové Zámky	10.08.2023
Kludia Stehlová	„Analýza nozokomiálnych nákaz v FNsP Nové Zámky za I.polrok 2023“,	„Analýza nozokomiálnych nákaz v FNsP Nové Zámky za I.polrok 2023“,	FNsP Nové Zámky	24.10.2023
Andrea Baloghová	„Aktuálna epidemiologická situácia vo výskyte vtácej chrípky v Európe“, – tlačová správa ÚVZ SR v Bratislave	„Aktuálna epidemiologická situácia vo výskyte vtácej chrípky v Európe“, – tlačová správa ÚVZ SR v Bratislave	RÚVZ Nové Zámky	16.02.2023

Tímea Birkusová	„Clostridium difficile“, zasadnutie nozokomiálnych lekárov a sestier FNsP Nové Zámky,	„Clostridium difficile“, zasadnutie nozokomiálnych lekárov a sestier FNsP Nové Zámky,	FNsP Nové Zámky	19.04.2023
Tímea Birkusová	„Clostridium difficile“, zasadnutie nozokomiálnych lekárov a sestier FNsP Nové Zámky,	„Clostridium difficile“, zasadnutie nozokomiálnych lekárov a sestier FNsP Nové Zámky,	FNsP Nové Zámky	15.05.2023
Tímea Birkusová	„Clostridium difficile“, zasadnutie nozokomiálnych lekárov a sestier FNsP Nové Zámky,	„Clostridium difficile“, zasadnutie nozokomiálnych lekárov a sestier FNsP Nové Zámky,	FNsP Nové Zámky	21.06.2023
Tímea Birkusová	“Clostridium difficile – vážny problém zdravotníckych zariadení“	„Clostridium difficile – vážny problém zdravotníckych zariadení“	RÚVZ Nové Zámky	13.04.2023
Mária Ferusová	„Výskyt potravinového botulizmu vo Francúzsku“ správa WHO	„Výskyt potravinového botulizmu vo Francúzsku“ správa WHO	RÚVZ Nové Zámky	28.09.2023
Slavomíra Korytárová	Svetový deň hepatitídy – „Kampaň WHO jedna pečeň jeden život“	Svetový deň hepatitídy – „Kampaň WHO jedna pečeň jeden život“	RÚVZ Nové Zámky	10.08.2023
Klaudia Stehlová	Národný program podpory zdravia: „Prevenia onkologických ochorení“	Národný program podpory zdravia: „Prevenia onkologických ochorení“	RÚVZ Nové Zámky	02.02.2023
Klaudia Stehlová	Národný akčný plán v prevencii obezity na roky 2015-2025: "Správna výživa a význam pohybovej aktivity"	Národný akčný plán v prevencii obezity na roky 2015-2025: "Správna výživa a význam pohybovej aktivity"	RÚVZ Nové Zámky	20.09.2023
Diana Gogolová	„Zákon o štátnej službe po posledných zmenách“	„Zákon o štátnej službe po posledných zmenách“	RÚVZ Nové Zámky	23.03.2023
Diana Gogolová	Zmeny a úpravy v správe registratúry a	Zmeny a úpravy v správe registratúry a	RÚVZ Nové Zámky	21.11.2023

Ingrid Kianeková	Národný akčný plán na kontrolu tabaku a súvisiacich výrobkov na roky 2023-2030: "Prevencia fajčenia"	Národný akčný plán na kontrolu tabaku a súvisiacich výrobkov na roky 2023-2030: "Prevencia fajčenia"	RÚVZ Nové Zámky	25.09.2023
Ingrid Kianeková	Národný program podpory zdravia: "prevencia cukrovky"	Národný program podpory zdravia: "prevencia cukrovky"	RÚVZ Nové Zámky	07.12.2023
Lenka Michalovičová	Zákon č. 527/2003 Z. z. Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení zákona č. 215/2002 Z. z.		RÚVZ Nové Zámky	14.06.2023
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Topoľčanoch				
Mária Trenčanská, Milada Harineková	Čo môžeme urobiť pre svoje zdravie každý deň?		Komunita kráľovnej pokoja, Radošina	08.02.2023
Mária Trenčanská	Prevencia rakoviny prsníka a krčka maternice		Súkromná SOŠ pedagogická, Topoľčany (42 študentov – 1. ročník)	14.02.2023
Mária Trenčanská	Prevencia rakoviny prsníka a krčka maternice		Súkromná SOŠ pedagogická, Topoľčany (45 študentov – 2. ročník)	14.02.2023
Mária Trenčanská Milada Harineková	Viem čo zjem – Ovocie a zelenina		ZŠ Lipová, Topoľčany (4.A – 15 žiakov)	15.02.2023
Mária Trenčanská Milada Harineková	Viem čo zjem – Ovocie a zelenina		ZŠ Lipová, Topoľčany (4.B – 18 žiakov)	15.02.2023
Mária Trenčanská Milada Harineková	Viem čo zjem – Ovocie a zelenina		ZŠ Škultétyho, Topoľčany (6.A – 24 žiakov)	01.03.2023

Mária Trenčanská Milada Harineková	Viem čo zjem – Ovocie a zelenina		ZŠ Škultétyho, Topoľčany (6.B – 24 žiakov)	01.03.2023
Mária Trenčanská Milada Harineková	Viem čo zjem – Ovocie a zelenina		ZŠ Škultétyho, Topoľčany (6.C – 26 žiakov)	01.03.2023
Mária Trenčanská	Prevenca rakoviny prsníka a krčka maternice		Súkromná SOŠ pedagogická, Topoľčany (29 študentov – 3. ročník)	02.03.2023
Mária Trenčanská	Prevenca rakoviny prsníka a krčka maternice		Súkromná SOŠ pedagogická, Topoľčany (32 študentov – 4. ročník)	02.03.2023
Mária Trenčanská	TÝŽDEŇ MOZGU: „Myslíte na zdravie mozgu“		ZŠ sv. Ladislava, Topoľčany (9.B – 21 žiakov)	06.03.2023
Mária Trenčanská	Prevenca rakoviny prsníka a krčka maternice		SOŠ agrotechnická, Topoľčany (1. a 2. ročník 22 študentov)	08.03.2023
Mária Trenčanská	Prevenca rakoviny prsníka a krčka maternice		SOŠ agrotechnická, Topoľčany (3. a 4. ročník 13 študentov)	08.03.2023
Mária Trenčanská	TÝŽDEŇ MOZGU: „Myslíte na zdravie mozgu“		ZŠ sv. Ladislava, Topoľčany (9.A – 19 žiakov)	09.03.2023
Mária Trenčanská	TÝŽDEŇ MOZGU: „Myslíte na zdravie mozgu“		ZŠ sv. Ladislava, Topoľčany (5. A – 13 žiakov)	09.03.2023

Mária Trenčanská	Zdravý životný štýl – prevencia obezity		SOŠ agrotechnická, Topoľčany (1. a 2. ročník 22 študentov)	10.03.2023
Mária Trenčanská	Zdravý životný štýl – prevencia obezity		SOŠ agrotechnická, Topoľčany (3. a 4. ročník 13 študentov)	10.03.2023
Mária Trenčanská	TÝŽDEŇ MOZGU: „Myslíte na zdravie mozgu“		Tríbečská knižnica, Topoľčany (ZŠ Krušovce 3. a 4. ročník 24 žiakov)	13.03.2023
Mária Trenčanská Milada Harineková	TÝŽDEŇ MOZGU: „Myslíte na zdravie mozgu“		Tríbečská knižnica, Topoľčany (Penzión Čsl. armády Topoľčany 9 seniorov)	15.03.2023
Mária Trenčanská	TÝŽDEŇ MOZGU: „Myslíte na zdravie mozgu“		ZŠ Škultétyho, Topoľčany (2. ročník 26 žiakov)	16.03.2023
Mária Trenčanská	TÝŽDEŇ MOZGU: „Myslíte na zdravie mozgu“		Tríbečská knižnica, Topoľčany (MŠ Tríbečská 1, Topoľčany 19 detí)	17.03.2023
Mária Trenčanská	TÝŽDEŇ MOZGU: „Myslíte na zdravie mozgu“		ZŠ sv. Ladislava, Topoľčany (7. A – 18 žiakov)	20.03.2023
Mária Trenčanská	TÝŽDEŇ MOZGU: „Myslíte na zdravie mozgu“		ZŠ sv. Ladislava, Topoľčany (7. B – 16 žiakov)	20.03.2023
Mária Trenčanská	TÝŽDEŇ MOZGU: „Myslíte na zdravie mozgu“		ZŠ sv. Ladislava, Topoľčany (6. ročník – 26 žiakov)	27.03.2023

Mária Trenčanská	TÝŽDEŇ MOZGU: „Myslíte na zdravie mozgu“		ZŠ sv. Ladislava, Topoľčany (8. ročník – 19 žiakov)	27.03.2023
Mária Trenčanská	Benefity pohybovej aktivity na zdravie		SZŠ, Topoľčany (1. B 20 študentov)	18.04.2023
Mária Trenčanská	Benefity pohybovej aktivity na zdravie		SZŠ, Topoľčany (1. MAS 14 študentov)	18.04.2023
Mária Trenčanská	Benefity pohybovej aktivity na zdravie		SZŠ, Topoľčany (1. A 19 študentov)	18.04.2023
Mária Trenčanská	Čo môžeme urobiť pre svoje zdravie každý deň?		„V kaštieli“ zariadenie sociálnych služieb, Horné Obdokovce (76 klientov)	19.04.2023
Mária Trenčanská	Prevenca rakoviny prsníka a krčka maternice		Obchodná akadémia, Topoľčany (42 študentov 3. ročníka)	24.04.2023
Mária Trenčanská	Prevenca rakoviny prsníka a krčka maternice		SOŠ potravinárska, Topoľčany (1. a 2. ročník, spolu 15 študentiek)	27.04.2023
Mária Trenčanská	Prevenca rakoviny prsníka a krčka maternice		SOŠ potravinárska, Topoľčany (3. a 4. ročník, spolu 18 študentiek)	27.04.2023
Mária Trenčanská	Spoznaj svoje telo		MŠ J. Kráľa, Topoľčany (5- 6 ročné detí, počet 17)	04.05.2023
Mária Trenčanská, Milada Harineková	Nové trendy vo fajčení – nikotínové sáčky		SOŠ drevárska, Topoľčany (2. B, 23 študentov)	10.05.2023

Mária Trenčanská, Milada Harineková	Nové trendy vo fajčení – nikotínové sáčky		SOŠ drevárska, Topoľčany (3. A a 3. D, 30 študentov)	10.05.2023
Mária Trenčanská	Nové trendy vo fajčení – nikotínové sáčky		SOŠ drevárska, Topoľčany (1. A, 32 študentov)	11.05.2023
Mária Trenčanská	Nové trendy vo fajčení – nikotínové sáčky		SOŠ drevárska, Topoľčany (1.B, 21 študentov)	11.05.2023
Mária Trenčanská	Nové trendy vo fajčení – nikotínové sáčky		SOŠ drevárska, Topoľčany (2. A, 30 študentov)	11.05.2023
Mária Trenčanská	Nové trendy vo fajčení – nikotínové sáčky		SOŠ drevárska, Topoľčany (2. D a 3. B, 33 študentov)	11.05.2023
Mária Trenčanská	Fetálny alkoholový syndróm		SOŠ potravinárska, Topoľčany (1. C spolu 18 študentov)	31.05.2023
Mária Trenčanská	Fetálny alkoholový syndróm		SOŠ potravinárska, Topoľčany (3. C spolu 19 študentov)	31.05.2023
Mária Trenčanská	Fetálny alkoholový syndróm		SOŠ drevárska, Topoľčany (1.A, 2. A a 3. A, spolu 16 študentiek)	06.06.2023
Mária Trenčanská, Milada Harineková	Dospievanie		ZŠ Spojená škola Pod Kalváriou, Topoľčany (10 dievčat)	14.06.2023

Mária Trenčanská, Milada Harineková	Dospievanie		ZŠ Spojená škola Pod Kalváriou, Topoľčany (11 chlapcov)	14.06.2023
Mária Trenčanská, Milada Harineková	Trénovanie mozgu u seniorov		Centrum sociálnych služieb <i>NÁRUČ</i> Senior & Junior <i>Solčany</i>	11.10.2023
Mária Trenčanská	Význam zdravej výživy v prevencii ochorení		SZŠ Topoľčany (2. ročník MASÉR, 13 študentov)	16.10.2023
Mária Trenčanská	Význam zdravej výživy v prevencii ochorení		SZŠ Topoľčany (2. ročník praktická sestra 22 študentov)	16.10.2023
Mária Trenčanská	Význam zdravej výživy v prevencii ochorení		SZŠ Topoľčany (2. ročník praktická sestra 20 študentov)	16.10.2023
Mária Trenčanská, Milada Harineková	Trénovanie mozgu u seniorov		„V kaštieli“ ZSS, Horné Obdokovce (42 klientov)	18.10.2023
Mária Trenčanská	Prevenia rakoviny prsníka a krčka maternice		SOŠ drevárska, Topoľčany (19 študentiek)	20.10.2023
Mária Trenčanská, Milada Harineková	Význam zdravej výživy v prevencii ochorení		SOŠ Vansovej, Topoľčany (36 študentov)	25.10.2023
Mária Trenčanská, Milada Harineková	Význam zdravej výživy v prevencii ochorení		SOŠ Vansovej, Topoľčany (19 študentov)	25.10.2023

Mária Trenčanská	Viem čo zjem – Ovocie a zelenina		ZŠ Lipová, Topoľčany (5.A – 18 žiakov)	02.11.2023
Mária Trenčanská	Viem čo zjem – Ovocie a zelenina		ZŠ Lipová, Topoľčany (2.A – 16 žiakov)	02.11.2023
Mária Trenčanská	Viem čo zjem – Ovocie a zelenina		ZŠ Lipová, Topoľčany (3.A – 13 žiakov)	02.11.2023
Mária Trenčanská	Viem čo zjem – Ovocie a zelenina		ZŠ Lipová, Topoľčany (3.B – 14 žiakov)	02.11.2023
Mária Trenčanská	Viem čo zjem – Ovocie a zelenina		ZŠ Lipová, Topoľčany (2.B – 16 žiakov)	03.11.2023
Mária Trenčanská	Viem čo zjem – Ovocie a zelenina		ZŠ Lipová, Topoľčany (5.B – 17 žiakov)	03.11.2023
Mária Trenčanská	Viem čo zjem – Ovocie a zelenina		ZŠ Lipová, Topoľčany (4.A – 18 žiakov)	03.11.2023
Mária Trenčanská	Viem čo zjem – Ovocie a zelenina		ZŠ Lipová, Topoľčany (4.B – 17 žiakov)	03.11.2023
Mária Trenčanská	Viem čo zjem – Ovocie a zelenina		ZŠ Hollého, Topoľčany (5.A – 19 žiakov)	14.11.2023
Mária Trenčanská	Viem čo zjem – Ovocie a zelenina		ZŠ Hollého, Topoľčany (5.B – 18 žiakov)	14.11.2023

Mária Trenčanská	Viem čo zjem – Ovocie a zelenina		ZŠ Hollého, Topoľčany (5.C – 19 žiakov)	14.11.2023
Mária Trenčanská	Riziká zneužívania alkoholu u adolescentov		SOŠ Vansovej, Topoľčany (22 študentov 3. B a 1. C)	15.11.2023
Mária Trenčanská	Riziká zneužívania alkoholu u adolescentov		SOŠ Vansovej, Topoľčany (30 študentov 4. ročník)	15.11.2023
Mária Trenčanská	Fetálny alkoholový syndróm		Obchodná akadémia, Topoľčany (71 študentov prvého ročníka)	16.11.2023
Mária Trenčanská	Význam zdravej výživy v prevencii ochorení		SOŠ drevárska, Topoľčany (29 študentov 3.A)	21.11.2023
Mária Trenčanská	Význam zdravej výživy v prevencii ochorení		SOŠ drevárska, Topoľčany (26 študentov 3.B)	21.11.2023
Milada Harineková	Životospráva a prevencia stresu u diabetikov		Okresný úrad Topoľčany (47 verejnosť)	22.11.2023
Mária Trenčanská	Viem čo zjem – Ovocie a zelenina		ZŠ Škultétyho, Topoľčany (5.H – 13 žiakov)	23.11.2023
Mária Trenčanská	Viem čo zjem – Ovocie a zelenina		ZŠ Škultétyho, Topoľčany (5.A – 18 žiakov)	23.11.2023
Mária Trenčanská	Viem čo zjem – Ovocie a zelenina		ZŠ Škultétyho, Topoľčany (5.B – 20 žiakov)	28.11.2023

Mária Trenčanská	Viem čo zjem – Ovocie a zelenina		ZŠ Škultétyho, Topoľčany (5.C – 18 žiakov)	28.11.2023
Mária Trenčanská, Milada Harineková	Prevenca HIV/AIDS		Obchodná akadémia, Topoľčany 46 študentov (1. A 25 študentov, 1. C 21 študentov)	29.11.2023

Müllerová Jana	Zúbky		ZŠ Vinbarg	08.11.2023
Müllerová Jana	Zúbky		MŠ Hertník	10.11.2023
Müllerová Jana	Zúbky		MŠ Komenského 24, Bardejov	13.11.2023
Müllerová Jana	Zúbky		MŠ Komenského 24, Bardejov	14.11.2023
Müllerová Jana	Zúbky		MŠ Komenského 24, Bardejov	29.11.2023
Jančušová Júlia	Základné hygienické návyky		MŠ Komenského 24, Bardejov	20.02.2023
Jančušová Júlia	Základné hygienické návyky		MŠ Komenského 24, Bardejov	21.02.2023
Jančušová Júlia	Základné hygienické návyky		MŠ Snakov	17.04.2023
Jančušová Júlia	Základné hygienické návyky		ZŠ Marhaň	16.06.2023
Jančušová Júlia	Základné hygienické návyky		ZŠ Marhaň	16.06.2023
Jančušová Júlia	Základné hygienické návyky		ZŠ Lukov	20.06.2023
Jančušová Júlia	Základné hygienické návyky		MŠ Nábrežná, Bardejov	11.10.2023
Jančušová Júlia	Základné hygienické návyky		MŠ Nábrežná, Bardejov	11.10.2023
Jančušová Júlia	Základné hygienické návyky		MŠ Nábrežná, Bardejov	13.10.2023
Jančušová Júlia	Základné hygienické návyky		MŠ Nábrežná, Bardejov	13.10.2023
Jančušová Júlia	Základné hygienické návyky		ZŠ Richvald	03.11.2023
Jančušová Júlia	Základné hygienické návyky		MŠ Komenského 24, Bardejov	27.11.2023
Jančušová Júlia	Základné hygienické návyky		MŠ Komenského 24, Bardejov	27.11.2023
Jančušová Júlia	Základné hygienické návyky		MŠ Hertník	29.11.2023
Müllerová Jana	Dospievanie		ZŠ Pod Vinbargom, Bardejov	15.03.2023

Müllerová Jana	Riziká pohlavného života		ZŠ Pod Vinbargom, Bardejov	15.03.2023
Müllerová Jana Jančušová Júlia Nachtman Michaela	HIV/AIDS		SSOŠ Hviezdoslavova, Bardejov	30.11.2023
Müllerová Jana Jančušová Júlia Nachtman Michaela	HIV/AIDS		Stredná odborná škola ekonomiky, hotelierstva a služieb J. Andraščíka	01.12.2023
Müllerová Jana Jančušová Júlia Nachtman Michaela	HIV/AIDS		Stredná odborná škola ekonomiky, hotelierstva a služieb J. Andraščíka	01.12.2023
Müllerová Jana Jančušová Júlia	HIV/AIDS		ZŠ Pod Papierňou, Bardejov	11.12.2023
Müllerová Jana Jančušová Júlia	HIV/AIDS		ZŠ Pod Vinbargom, Bardejov	14.12.2023
Müllerová Jana Jančušová Júlia	HIV/AIDS		ZŠ Pod Vinbargom, Bardejov	14.12.2023
Müllerová Jana Jančušová Júlia	HIV/AIDS		ZŠ Pod Vinbargom, Bardejov	15.12.2023
Müllerová Jana Jančušová Júlia	HIV/AIDS		ZŠ Pod Vinbargom, Bardejov	15.12.2023
Müllerová Jana Jančušová Júlia	HIV/AIDS		ZŠ Kurima	20.12.2023
Müllerová Jana Jančušová Júlia Nachtman Michaela	HIV/AIDS workshop		SSOŠ Hviezdoslavova, Bardejov	30.11.2023
Müllerová Jana Jančušová Júlia Nachtman Michaela	HIV/AIDS workshop		Stredná odborná škola ekonomiky, hotelierstva a služieb J. Andraščíka	01.12.2023

Müllerová Jana Jančušová Júlia Nachtman Michaela	HIV/AIDS workshop		Stredná odborná škola ekonomiky, hotelierstva a služieb J. Andraščíka	01.12.2023
Müllerová Jana Jančušová Júlia	HIV/AIDS workshop		ZŠ Pod Papierňou, Bardejov	11.12.2023
Müllerová Jana Jančušová Júlia	HIV/AIDS workshop		ZŠ Pod Vinbargom, Bardejov	14.12.2023
Müllerová Jana Jančušová Júlia	HIV/AIDS workshop		ZŠ Pod Vinbargom, Bardejov	14.12.2023
Müllerová Jana Jančušová Júlia	HIV/AIDS workshop		ZŠ Pod Vinbargom, Bardejov	15.12.2023
Müllerová Jana Jančušová Júlia	HIV/AIDS workshop		ZŠ Pod Vinbargom, Bardejov	15.12.2023
Müllerová Jana Jančušová Júlia	HIV/AIDS workshop		ZŠ Kurima	20.12.2023
Jančušová Júlia	Nebezpečenstvá užívania drog		ZŠ Malcov	12.05.2023
Jančušová Júlia	Nebezpečenstvá užívania drog		ZŠ Malcov	12.05.2023
Jančušová Júlia	Nebezpečenstvá užívania drog		ZŠ Kurima	29.05.2023
Jančušová Júlia	Nebezpečenstvá užívania drog		SSOŠ Hviezdoslavova, Bardejov	27.06.2023
Jančušová Júlia	Nebezpečenstvá užívania drog		ZŠ Pod Vinbargom, Bardejov	13.11.2023
Jančušová Júlia	Nebezpečenstvá užívania drog		ZŠ Pod Vinbargom, Bardejov	13.11.2023
Jančušová Júlia	Nebezpečenstvá užívania drog		ZŠ Pod Vinbargom, Bardejov	15.11.2023
Jančušová Júlia	Nebezpečenstvá užívania drog		Stredná odborná škola ekonomiky, hotelierstva a služieb J. Andraščíka	24.11.2023

Jančušová Júlia	Nebezpečenstvá užívania drog		Stredná odborná škola ekonomiky, hotelierstva a služieb J. Andraščíka	24.11.2023
Jančušová Júlia	Škodlivosť fajčenia		ZŠ Malcov	12.05.2023
Jančušová Júlia	Škodlivosť fajčenia		ZŠ Malcov	12.05.2023
Jančušová Júlia	Škodlivosť fajčenia		ZŠ Kurima	29.05.2023
Jančušová Júlia	Škodlivosť fajčenia		SSOŠ Hviezdoslavova, Bardejov	27.06.2023
Jančušová Júlia	Škodlivosť fajčenia		ZŠ Pod Vinbargom, Bardejov	13.11.2023
Jančušová Júlia	Škodlivosť fajčenia		ZŠ Pod Vinbargom, Bardejov	13.11.2023
Jančušová Júlia	Škodlivosť fajčenia		ZŠ Pod Vinbargom, Bardejov	15.11.2023
Jančušová Júlia	Škodlivosť fajčenia		Stredná odborná škola ekonomiky, hotelierstva a služieb J. Andraščíka	24.11.2023
Jančušová Júlia	Škodlivosť fajčenia		Stredná odborná škola ekonomiky, hotelierstva a služieb J. Andraščíka	24.11.2023
Jančušová Júlia	Zdravotné riziká pri pití alkoholu		ZŠ Malcov	12.05.2023
Jančušová Júlia	Zdravotné riziká pri pití alkoholu		ZŠ Malcov	12.05.2023
Jančušová Júlia	Zdravotné riziká pri pití alkoholu		ZŠ Kurima	29.05.2023
Jančušová Júlia	Zdravotné riziká pri pití alkoholu		SSOŠ Hviezdoslavova, Bardejov	27.06.2023
Jančušová Júlia	Zdravotné riziká pri pití alkoholu		ZŠ Pod Vinbargom, Bardejov	13.11.2023
Jančušová Júlia	Zdravotné riziká pri pití alkoholu		ZŠ Pod Vinbargom, Bardejov	13.11.2023

Jančušová Júlia	Zdravotné riziká pri pití alkoholu		ZŠ Pod Vinbargom, Bardejov	15.11.2023
Jančušová Júlia	Zdravotné riziká pri pití alkoholu		Stredná odborná škola ekonomiky, hotelierstva a služieb J. Andraščíka	24.11.2023
Jančušová Júlia	Zdravotné riziká pri pití alkoholu		Stredná odborná škola ekonomiky, hotelierstva a služieb J. Andraščíka	24.11.2023
Jančušová Júlia	Nelátkové závislosti		ZŠ Dlhá Lúka	22.03.2023
Jančušová Júlia	Nelátkové závislosti		ZŠ Kurima	05.04.2023
Jančušová Júlia	Nelátkové závislosti		Stredná odborná škola ekonomiky, hotelierstva a služieb J. Andraščíka	24.11.2023
Jančušová Júlia	Nelátkové závislosti		Stredná odborná škola ekonomiky, hotelierstva a služieb J. Andraščíka	24.11.2023
Müllerová Jana	Prvá pomoc		ZŠ Wolkerova, Bardejov	16.01.2023
Müllerová Jana	Prvá pomoc		ZŠ Wolkerova, Bardejov	18.01.2023
Müllerová Jana	Prvá pomoc		ZŠ Wolkerova, Bardejov	19.01.2023
Müllerová Jana	Prvá pomoc		ZŠ Janovce	17.03.2023
Müllerová Jana	Prvá pomoc		ZŠ Malcov	12.05.2023
Müllerová Jana	Prvá pomoc		ZŠ Malcov	12.05.2023
Müllerová Jana	Prvá pomoc		ZŠ Malcov	09.06.2023
Müllerová Jana	Prvá pomoc		ZŠ Malcov	09.06.2023
Müllerová Jana	Prvá pomoc		ZŠ Beloveža	28.06.2023
Jančušová Júlia	Chrbtica školáka		ZŠ Kurima	05.04.2024

Jančušová Júlia	Chrbtica školáka	Deň zdravia	ZŠ Raslavice	19.10.2023
Jančušová Júlia	Chrbtica školáka	Deň zdravia	ZŠ Raslavice	19.10.2023
Jančušová Júlia	Chrbtica školáka	Deň zdravia	ZŠ Raslavice	19.10.2023
Jančušová Júlia	Chrbtica školáka	Deň zdravia	ZŠ Raslavice	19.10.2023
Jančušová Júlia	Chrbtica školáka	Deň zdravia	ZŠ Raslavice	19.10.2023
Müllerová Jana	Tréning pamäti - náš mozog		ZŠ Pod Vinbargom, Bardejov	15.03.2023
Müllerová Jana	Tréning pamäti - náš mozog		ZŠ Pod Vinbargom, Bardejov	15.03.2023
Müllerová Jana	Tréning pamäti - náš mozog		ZŠ Pod Vinbargom, Bardejov	15.03.2023
Müllerová Jana	Zdravý životný štýl	Odborná prax študentov odboru Výživa a šport	RÚVZ Bardejov	14.06.2023
Müllerová Jana	Zdravý životný štýl		ZŠ Pod Vinbargom, Bardejov	16.10.2023
Müllerová Jana	Zdravý životný štýl		ZŠ Pod Vinbargom, Bardejov	16.10.2023
Müllerová Jana	Zdravý životný štýl		ZŠ Pod Vinbargom, Bardejov	23.10.2023
Müllerová Jana	Zdravý životný štýl		Stredná odborná škola ekonomiky, hotelierstva a služieb J. Andraščíka	27.11.2023
Müllerová Jana	Zdravý životný štýl		Stredná odborná škola ekonomiky, hotelierstva a služieb J. Andraščíka	27.11.2023
Müllerová Jana	Poruchy príjmu potravy		ZŠ Dlhá Lúka	22.03.2023
Müllerová Jana	Hypertenzia - tichý zabiják		CSS - Zariadenie pre seniorov, Wolkerova, Bardejov	10.08.2023
Müllerová Jana Jančušová Júlia	Alzheimerova choroba, tréning pamäti		CSS - Ichtyš, B. Kúpele	25.09.2023

Müllerová Jana	Správna výživa	Dni zdravia	Poľsko - slovenský dom, Bardejov	28.04.2023
Müllerová Jana Fecková Marta	Správna výživa pri dospievaní a u športujúcich detí	Letné športové sústredenie	ZŠ Pod Papierňou, Bardejov	11.08.2023
Müllerová Jana	Správna výživa	Deň zdravia	ZŠ Raslavice	19.10.2023
Müllerová Jana	Správna výživa	Deň zdravia	ZŠ Raslavice	19.10.2023
Müllerová Jana	Správna výživa	Deň zdravia	ZŠ Raslavice	19.10.2023
Müllerová Jana	Správna výživa	Deň zdravia	ZŠ Raslavice	19.10.2023
Müllerová Jana	Správna výživa	Deň zdravia	ZŠ Raslavice	19.10.2023
Müllerová Jana	Prevenca pred rakovinou krčka maternice a rakovinou prsníka	Svetový deň rakoviny	RÚVZ Bardejov	14.02.2023
Müllerová Jana	Prevenca pred rakovinou krčka maternice a rakovinou prsníka	Svetový deň rakoviny	Stredná odborná škola ekonomiky, hotelierstva a služieb J. Andraščíka	22.02.2023
Müllerová Jana	Prevenca pred rakovinou krčka maternice a rakovinou prsníka	Svetový deň rakoviny	OcÚ Varadka	15.02.2023
Müllerová Jana	Prevenca pred rakovinou krčka maternice a rakovinou prsníka	Svetový deň rakoviny	Komunitné centrum Zborov	20.02.2023
Müllerová Jana	Prevenca pred rakovinou krčka maternice a rakovinou prsníka	Svetový deň rakoviny	ZŠ Dlhá Lúka	24.02.2023
Müllerová Jana	Moje srdce	Svetový deň srdca	Poľsko - slovenský dom, Bardejov	29.09.2023
Müllerová Jana	Moje srdce	Svetový deň srdca	Poľsko - slovenský dom, Bardejov	29.09.2023
Jančušová Júlia	Trendy a riziká solárií, opaľovania, pierciengu a tetovania		ZŠ Pod Vinbargom, Bardejov	16.05.2023
Jančušová Júlia	Trendy a riziká solárií, opaľovania, pierciengu a tetovania		ZŠ Pod Vinbargom, Bardejov	16.05.2023
Jančušová Júlia	Trendy a riziká solárií, opaľovania, pierciengu a tetovania		ZŠ Pod Vinbargom, Bardejov	18.05.2023
Jančušová Júlia	Trendy a riziká solárií, opaľovania, pierciengu a tetovania		ZŠ Pod Vinbargom, Bardejov	18.05.2023

Jančušová Júlia	Trendy a riziká solárií, opaľovania, pierciengu a tetovania		ZŠ Malcov	09.06.2023
Jančušová Júlia	Trendy a riziká solárií, opaľovania, pierciengu a tetovania		ZŠ Malcov	09.06.2023
Jančušová Júlia	Trendy a riziká solárií, opaľovania, pierciengu a tetovania		SŠ J. Henischa	26.06.2023
Jančušová Júlia	Trendy a riziká solárií, opaľovania, pierciengu a tetovania		SŠ J. Henischa	14.09.2023
Jančušová Júlia	Tréning mozgu	Týždeň mozgu	OcÚ Zborov	13.03.2023
Jančušová Júlia Müllerová Jana Driganová Nataša	Očkovanie	Európsky týždeň imunizácie	Stredná odborná škola ekonomiky, hotelierstva a služieb J. Andraščíka	17.04.2023
Müllerová Jana Driganová Nataša Nachtman Michaela	Očkovanie	Európsky týždeň imunizácie	Súkromné gymnázium, Bardejov	21.04.2023
Müllerová Jana Driganová Nataša Nachtman Michaela	Očkovanie	Európsky týždeň imunizácie	Súkromné gymnázium, Bardejov	21.04.2023
Müllerová Jana	Očkovanie	Európsky týždeň imunizácie	RÚVZ Bardejov	05.04.2023
Müllerová Jana	Očkovanie		RÚVZ Bardejov	09.08.2023
Müllerová Jana	Očkovanie		RÚVZ Bardejov	05.12.2023
Jančušová Júlia	Základné hygienické návyky		ZŠ Malcov	29.03.2023
Jančušová Júlia	Základné hygienické návyky		ZŠ Malcov	29.03.2023
Jančušová Júlia	Základné hygienické návyky		Komunitné centrum Zborov	27.07.2023
Jančušová Júlia	Základné hygienické návyky		ZŠ Lenartov	22.11.2023
Müllerová Jana	Dospievanie		ZŠ Malcov	29.03.2023
Müllerová Jana	Dospievanie		ZŠ Malcov	29.03.2023
Müllerová Jana	Dospievanie		ZŠ Zborov	05.06.2023
Müllerová Jana	Riziká pohlavného života		ZŠ Zborov	05.06.2023
Jančušová Júlia	Chrbtica školáka		ZŠ Hrabské	14.04.2023
Jančušová Júlia	Chrbtica školáka		ZŠ Hrabské	14.04.2023

Müllerová Jana	Prvá pomoc		ZŠ Hrabské	14.04.2023
Müllerová Jana	Prvá pomoc		ZŠ Hrabské	14.04.2023
Jančušová Júlia	Škodlivosť fajčenia		ZŠ Zborov	28.06.2023
Jančušová Júlia	Nebezpečenstvá užívania drog		ZŠ Zborov	28.06.2023
Jančušová Júlia	Zdravotné riziká pri pití alkoholu		ZŠ Zborov	28.06.2023
Müllerová Jana	Zdravý životný štýl a diabetes mellitus		Komunitné centrum Zborov	24.11.2023
Müllerová Jana	Stravovanie v tehotenstve		Komunitné centrum Zborov	01.03.2023
Müllerová Jana	Príprava na pôrod, starostlivosť o ženu v šestonedelí		Komunitné centrum Zborov	10.03.2023
Müllerová Jana	Starostlivosť o novorodenca, prvé príkrmy		Komunitné centrum Zborov	13.03.2023
Müllerová Jana	Prvá pomoc		Komunitné centrum Zborov	03.04.2023
Müllerová Jana	Starostlivosť o novorodenca		RÚVZ Bardejov	10.01.2023
Balážová Mária	Dojčenie a strava dojčiacej ženy		RÚVZ Bardejov	18.01.2023
Müllerová Jana	Príprava na pôrod		RÚVZ Bardejov	01.02.2023
Müllerová Jana	Starostlivosť o ženu v šestonedelí		RÚVZ Bardejov	15.02.2023
Müllerová Jana	Starostlivosť o novorodenca		RÚVZ Bardejov	22.02.2023
Müllerová Jana	Stravovanie v tehotenstve		RÚVZ Bardejov	01.03.2023
Müllerová Jana	Príprava na pôrod		RÚVZ Bardejov	08.03.2023
Müllerová Jana	Prvá pomoc		RÚVZ Bardejov	22.03.2023
Balážová Mária	Dojčenie a strava dojčiacej ženy		RÚVZ Bardejov	15.03.2023
Balážová Mária	Šatkovanie		RÚVZ Bardejov	29.03.2023
Müllerová Jana	Ústna hygiena u detí		RÚVZ Bardejov	26.04.2023
Müllerová Jana	Príprava na pôrod a starostlivosť o ženu v šestonedelí		RÚVZ Bardejov	03.05.2023
Müllerová Jana	Starostlivosť o novorodenca		RÚVZ Bardejov	10.05.2023
Balážová Mária	Dojčenie a strava dojčiacej ženy		RÚVZ Bardejov	24.05.2023
Müllerová Jana	Starostlivosť o novorodenca		RÚVZ Bardejov	31.05.2023
Müllerová Jana	Prvé príkrmy a strava dieťaťa		RÚVZ Bardejov	07.06.2023
Balážová Mária	Šatkovanie a nosenie bábätká		RÚVZ Bardejov	14.06.2023

Müllerová Jana	Príprava na pôrod a starostlivosť o ženu v šestonedelí		RÚVZ Bardejov	21.06.2023
Balážová Mária	Dojčenie a strava dojčiacej ženy		RÚVZ Bardejov	04.07.2023
Müllerová Jana	Prvé príkrmy a strava dieťaťa		RÚVZ Bardejov	02.08.2023
Müllerová Jana	Prvá pomoc		RÚVZ Bardejov	09.08.2023
Müllerová Jana	Kúpanie a starostlivosť o novorodenca		RÚVZ Bardejov	26.08.2023
Müllerová Jana	Príprava na pôrod a starostlivosť o ženu v šestonedelí		RÚVZ Bardejov	06.09.2023
Müllerová Jana	Príprava na pôrod a starostlivosť o ženu v šestonedelí		RÚVZ Bardejov	13.09.2023
Balážová Mária	Dojčenie a strava dojčiacej ženy		RÚVZ Bardejov	20.09.2023
Müllerová Jana	Kúpanie a starostlivosť o novorodenca		RÚVZ Bardejov	28.09.2023
Müllerová Jana	Stravovanie a prvé príkrmy		RÚVZ Bardejov	04.10.2023
Balážová Mária	Dojčenie a strava dojčiacej ženy		RÚVZ Bardejov	29.11.2023
Müllerová Jana	Kúpanie a prebaľovanie novorodenca		RÚVZ Bardejov	05.12.2023
Balážová Mária	Šatkovanie a nosenie bábätká		RÚVZ Bardejov	13.12.2023
Müllerová Jana	Prvá pomoc		RÚVZ Bardejov	18.12.2023
Jančušová Júlia	Črevný mikrobióm	odborný seminár	RÚVZ Bardejov	25.10.2023
Tomečková Mária	Zdravotné rizika u pracovníkov v zdravotníctve	odborný seminár	RÚVZ Bardejov	24.04.2023
Balážová Mária	Spánok u detí v predškolskom veku	odborný seminár	RÚVZ Bardejov	24.05.2023
Goliáš Andrej	Výživové doplnky	odborný seminár	RÚVZ Bardejov	28.06.2023
Klimová Daniela	Klebsiella pneumoniae v kontexte noz	odborný seminár	RÚVZ Bardejov	27.09.2023
Hrozeková Helena	Novela zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a účinnosťou od 12.01.2023 § 17, § 17a-§ 17 e	odborný seminár	RÚVZ Bardejov	22.11.2023

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Humennom				
Jana Romanová Michaela Feciškaninová	Zdravé pracoviská 2023-2025: Bezpečná a zdravá práca v digitálnej dobe	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ so sídlom v Humennom	Humenné	22.03.2023
Beáta Mikerová Anna Bučková	Staphylococcus aureus v potravinách	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ so sídlom v Humennom	Humenné	22.03.2023
Seničová	Hemoragické horúčky	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ so sídlom v Humennom	Humenné	22.03.2023
Františka Gasparová Peter Čurlej	Zmena v prístupoch k zásobovaniu pitnou vodou	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ so sídlom v Humennom	Humenné	22.03.2023
Anna Bučková Beáta Mikerová	Probiotiká	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ so sídlom v Humennom	Humenné	19.06.2023
Eva Machničová	Nástrahy digitálneho online sveta pre deti a mládež	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ so sídlom v Humennom	Humenné	19.06.2023
Michaela Gerbovová Rokytková	Nemocničné nákazy - výskyt v roku 2022	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ so sídlom v Humennom	Humenné	19.06.2023
Veronika Dunajová Lucia Grecová	Povinnosti zamestnávateľov pri používaní diizokyanátov na pracovisku	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ so sídlom v Humennom	Humenné	19.06.2023
Alena Nemcová Alexandra Gonosová	Hyperbarická komora	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ so sídlom v Humennom	Humenné	18.09.2023
Michaela Feciškaninová Veronika Dunajová	Minimálne bezpečnostné a zdravotné požiadavky pri ručnej manipulácii s bremenami	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ so sídlom v Humennom	Humenné	18.09.2023
Ľubica Hromadková Zuzana Hudáková	Prídavné látky v potravinách, ich označovanie a sledovanie prítomnosti vo vzorkách potravín RÚVZ Humenné	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ so sídlom v Humennom	Humenné	18.09.2023
Alexandra Gonosová Alena Nemcová	Odpady	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ so sídlom v Humennom	Humenné	18.09.2023

Milena Lobová	Prevenia srdcovo-cievnych ochorení	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ so sídlom v Humennom	Humenné	20.11.2023
Zuzana Hudáková Ľubica Hromádková	Rapid alert systém - rýchly výstražný systém pre potraviny a krmivá (RASFF)	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ so sídlom v Humennom	Humenné	20.11.2023
Lucia Grecová Jana Romanová	Choroba z vibrácií ako choroba z povolania	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ so sídlom v Humennom	Humenné	20.11.2023
Ivana Durkoš Kočanová Františka Gasparová	Ťažké kovy v životnom prostredí	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ so sídlom v Humennom	Humenné	20.11.2023
Peter Čurlej	Zdravotníctvo 21. storočia v procese zmien	VII. Sninský zdravotnícky deň	Snina	22.09.2023
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Poprade				
Dominika Ružinská	Výskyt NN v okresoch Poprad, Kežmarok a Levoča počas pandémie COVID-19	Konferencia Životné prostredie a zdravie	Kúpele Nový Smokovec, Vysoké Tatry	25.-27.09.2023
Dominika Ružinská	Výskyt NN v okresoch Poprad, Kežmarok a Levoča počas pandémie COVID-19	Vysokoškolský seminár pre pracovníkov RÚVZ Poprad	RÚVZ Poprad	27.09.2023
Dominika Ružinská	Výskyt NN v okresoch Poprad, Kežmarok a Levoča počas pandémie COVID-19	Stredoškolský seminár pre pracovníkov RÚVZ Poprad	RÚVZ Poprad	02.10.2023
Eva Sopková	3. bodová prevalenčná štúdia nozokomiálnych nákaz	Vysokoškolský seminár pre pracovníkov RÚVZ Poprad	RÚVZ Poprad	25.10.2023
Eva Sopková	3. bodová prevalenčná štúdia nozokomiálnych nákaz	Stredoškolský seminár pre pracovníkov RÚVZ Poprad	RÚVZ Poprad	15.11.2023
Daniela Val'ková	Tetanus	Stredoškolský seminár pre pracovníkov RÚVZ Poprad	RÚVZ Poprad	29.11.2023
Kristína Halčínová	Poliomyelitída	Vysokoškolský seminár pre pracovníkov RÚVZ Poprad	RÚVZ Poprad	06.12.2023
Lukáš Klimko	CBD v kozmetických výrobkoch	Chemické analýzy vo verejnom zdravotníctve II.	Trenčianske Teplice	20.-21.9.2023

Denisa Pilková	Mikromycéty, kontaminant mnohých komodít	Zabezpečenie laboratórnej surveillance patogénov vo verejnom zdravotníctve, k projektu „Posilnenie laboratórnych kapacít pre kontinuálnu diagnostiku SARS-CoV-2 na Slovensku	Online seminár	06.-07.02.2023
Martin Sojka, Denisa Pilková	Umelé rekreačné bazény plnené mineralizovanou vodou sú potenciálnym rezervoárom patogénnych vibrií	XVII. Vedecko-odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR.	MZ SR Bratislava	16.03.2023
Denisa Pilková	Mikromycéty, kontaminant mnohých komodít	XXIX. Vedecko-odborná konferencia Životné podmienky a zdravie	Kúpele, Nový Smokovec	25.09.2023
Denisa Pilková	Mikromycéty, kontaminant mnohých komodít	ústavný seminár pre VŠ pracovníkov	RÚVZ so sídlom v Poprade	29.11.2023
Denisa Pilková	Mikromycéty, kontaminant mnohých komodít	ústavný seminár pre SŠ pracovníkov	RÚVZ so sídlom v Poprade	06.12.2023
Martina Molčanová	Diagnostika <i>Salmonella</i> sp. pomocou PCR metódy	ústavný seminár pre VŠ pracovníkov	RÚVZ so sídlom v Poprade	27.09.2023
Barbora Božoňová	Mikroorganizmy rodu <i>Pseudomona</i>	ústavný seminár pre VŠ pracovníkov	RÚVZ so sídlom v Poprade	06.12.2023
Tökölyová Marta	Vyhláška č.91 MZ SR, limitné hodnoty pitnej a teplej vody, zmeny v mikrobiologických parametroch,	ústavný seminár pre SŠ pracovníkov	RÚVZ so sídlom v Poprade	18.10.2023
Martina Moravčíková	Kvalita bazénovej vody vo vírivkách vo vybraných ubytovacích zariadeniach.	Odborný seminár pre VŠ RÚVZ so sídlom v Poprade	RÚVZ Poprad	06.12.2023
Jana Bendíková	Štátny zdravotný dozor v tetovacích štúdiách	Odborný seminár pre SŠ RÚVZ so sídlom v Poprade	RÚVZ Poprad	02.10.2023

Jana Kratochvílová	Štátny zdravotný dozor v tetovacích štúdiách	Odborný seminár pre VŠ RÚVZ so sídlom v Poprade	RÚVZ Poprad	25.10.2023
Ondrej Dunaj Jurčo	Novelizácia zákona č. 355/2007 Z. z. so zameraním na pitné a teplé vody.	Odborný seminár pre SŠ RÚVZ so sídlom v Poprade	RÚVZ Poprad	18.10.2023
Marek Gallovič	Novelizácia zákona č. 355/2007 Z. z. so zameraním na pitné a teplé vody.	Odborný seminár pre VŠ RÚVZ so sídlom v Poprade	RÚVZ Poprad	27.09.2023
Ľubomíra Tomášová	Výskyt roztočov v ubytovacích zariadeniach.	Odborný seminár pre VŠ RÚVZ so sídlom v Poprade	RÚVZ Poprad	06.12.2023
Jurčová, Neuwirthová	Problematika recyklovaných plastov určených na kontakt s potravinami	Seminár v rámci RÚVZ	RÚVZ Poprad	27.09.2023
Irhová, Gbúrová	Kontrola informačnej zložky u výrobcu kozmetických výrobkov	Seminár v rámci RÚVZ	RÚVZ Poprad	08.11.2023
Gotthardtová, Lisoňová	Preverenie podnetu na výživový doplnok s obsahom melatonínu	Seminár v rámci RÚVZ	RÚVZ Poprad	08.11.2023
Milada Syčová	Framework and specific european legislation	Seminar: Advanced Education in Global Food Contact Legislation	online	23.01.2023
Milada Syčová	Overview of food contact materials legislation in USA, China, Japan, Mercosur	Seminar: Advanced Education in Global Food Contact Legislation	online	24.01.2024
Milada Syčová	Overview of food contact materials legislation in Asean countries	Seminar: Advanced Education in Global Food Contact Legislation	online	25.01.2023
Milada Syčová	Obalové materiály pre kozmetické výrobky – požiadavky, riziká, nové trendy	Medzinárodný seminár „Obaly pre potraviny a kozmetiku“	Brno, ČR	08.02.2023

Milada Syčová	Výkon úradných kontrol nad materiálmi a predmetmi prichádzajúcimi do kontaktu s potravinami (FCM) I.	Odborný seminár	online	15.03.2023
Karolína Rimbalová	Výkon úradných kontrol nad materiálmi a predmetmi prichádzajúcimi do kontaktu s potravinami (FCM) II.	Odborný seminár	online	15.03.2023
Milada Syčová	Povinnosti vyplývajúce z nariadenia (EÚ) 2017/625 o úradných kontrolách čl. 44 a 47 (návrh plánu a usmernenia)	Porada poradného zboru HH pre hygienu výživy	Trenčianske Teplice	25.-26.05.2023
Milada Syčová	Safety of packaging materials	Zasadnutie UNESDA	Bratislava	01.06.2023
Milada Syčová	Výsledky monitoringu recyklovaných PET fľaš a súvisiace nové požiadavky	Vysokoškolský seminár pre pracovníkov RÚVZ so sídlom v Poprade	Poprad	14.06.2023
Milada Syčová	Recyklované plasty – nové nariadenie (EÚ) 2022/1616	Celoslovenská pracovná porada vedúcich odborov / oddelení HV	Trenčianske Teplice	15.-16.06.2023
Milada Syčová	Výkon ÚK nad FCM	Celoslovenská pracovná porada vedúcich odborov / oddelení HV	Trenčianske Teplice	15.-16.06.2023
Milada Syčová	The general and specific requirements for compliance of FCM with Regulations (EC) No 1935/2004, and Regulation (EC) No 2023/2006	Regional seminar on Food Contact Materials and Safety Requirements applicable to Recycled Plastic	Bangkok, Thajsko	26.-27.06.2023
Milada Syčová	European approach to Official Controls applicable to FCM	Regional seminar on Food Contact Materials and Safety Requirements applicable to Recycled Plastic	Bangkok, Thajsko	26.-27.06.2023

Milada Syčová	EU vs Asian FCM legislation	Regional seminar on Food Contact Materials and Safety Requirements applicable to Recycled Plastic	Bangkok, Thajsko	26.-27.06.2023
Milada Syčová	Recycled plastics	BTSF Training course on food contact materials	Valencia, Španielsko	26.09.2023
Milada Syčová	Inspection of Doc and supporting documentaton	BTSF Training course on food contact materials	Valencia, Španielsko	27.09.2023
Milada Syčová	FCM sampling laboratory	BTSF Training course on food contact materials	Valencia, Španielsko	27.09.2023
Milada Syčová	National control plan	BTSF Training course on food contact materials	Valencia, Španielsko	28.09.2023
Milada Syčová	Follow-up, RASFF and controls	BTSF Training course on food contact materials	Valencia, Španielsko	28.09.2023
Viktória Fabianová	Overview of activities	EURL plenary meeting	Geel, Belgicko	11.-12.10.2023
Milada Syčová	Recycled plastics	BTSF Training course on food contact materials	Porto, Portugalsko	17.10.2023
Milada Syčová	Inspection of Doc and supporting documentaton	BTSF Training course on food contact materials	Porto, Portugalsko	18.10.2023
Milada Syčová	FCM sampling laboratory	BTSF Training course on food contact materials	Porto, Portugalsko	18.10.2023
Milada Syčová	National control plan	BTSF Training course on food contact materials	Porto, Portugalsko	19.10.2023
Milada Syčová	Follow-up, RASFF and controls	BTSF Training course on food contact materials	Porto, Portugalsko	19.10.2023
Milada Syčová	Materiály a predmety prichádzajúce do kontaktu s potravinami	Odborný seminár, pre pracovníkov HV a HŽP	online	07.11.2023

Karolína Rimbalová	Skúsenosti z výkonu úradných kontrol nad materiálmi a predmetmi prichádzajúcimi do kontaktu s potravinami (FCM) a auditu EK v SR	Medzinárodná konferencia Slezské dny preventívnej medicíny 2023	Ostrava, ČR	22.11.2023
Milada Syčová	Recycled plastics	BTSF Training course on food contact materials	Bratislava	21.11.2023
Milada Syčová	Inspection of Doc and supporting documentaton	BTSF Training course on food contact materials	Bratislava	22.11.2023
Milada Syčová	FCM sampling laboratory	BTSF Training course on food contact materials	Bratislava	22.11.2023
Milada Syčová	National control plan	BTSF Training course on food contact materials	Bratislava	23.11.2023
Milada Syčová	Follow-up, RASFF and controls	BTSF Training course on food contact materials	Bratislava	23.11.2023
Milada Syčová	Výkon úradných kontrol nad FCM v SR	Návšteva moldavských expertov na ÚVZ SR	online	29.11.2023
Milada Syčová	Zkušenosti s používáním metodických doporučení a kontrolních listů při úředních kontrolách a příprava ročních plánů kontrol na FCM na Slovensku	Kurz „Úřední kontroly správnosti vydaných prohlášení o shodě v návaznosti na podpůrnou dokumentaci podle nařízení EP a Rady (ES) č. 1935/2004 a dalších specifických opatření – příklady z hygienické praxe“	Praha, ČR	12.12.2023
Milada Syčová	Zkušenosti z auditu Evropské komise na Slovensku u výrobců, dovozců, prodejců FCM, včetně obchodní sítě a provozoven společného stravování	Kurz „Úřední kontroly správnosti vydaných prohlášení o shodě v návaznosti na podpůrnou dokumentaci podle nařízení EP a Rady (ES) č. 1935/2004 a dalších specifických opatření – příklady z hygienické praxe“	Praha, ČR	12.12.2023

Milada Syčová	Výstupy projektu 1.4 „Overovanie kvality materiálov, ktoré prichádzajú do styku s pitnou vodou, plneného odbormi HŽPaZ v rokoch 2020 – 2021“	Celoslovenská porada odborov a oddelení HŽPaZ ÚVZ SR a RÚVZ v SR, Habovka	Habovka	10.-11.05.2023
Milada Syčová, Zuzana Valovičová	Nové požiadavky na materiály a výrobky určené na styk s pitnou vodou, filtračné médiá a chemické látky na úpravu vody - nový § 18 zákona č. 355/2007 Z. z..	Konferencia „Pitná voda“	Trenčianske Teplice	06.-08.06.2023
Milada Syčová, Zuzana Valovičová	Verification of the quality of materials that come into contact with water intended for human consumption in Slovakia	Medzinárodný workshop organizovaný v rámci Stratégie EÚ pre dunajský región (EUSDR), prioritná oblasť 4 „Kvalita vôd“ – Zabezpečenie dodávky pitnej vody	Bratislava	22.11.2023
Petra Oravcová, Beáta Plačková	Svetový deň AIDS	prednáška	SOŠ Matejovce	09.02.2023
Petra Oravcová, Ľubica Sládečková	Prevenia rakoviny prsníka	prednáška	SZŠ Poprad	23.02.2023
Beáta Plačková, Petra Oravcová	HIV/AIDS	prednáška	SOŠ Matejovce	13.03.2023
Rosipalová A., Rosipal R.	Prvotný skrining bisfenolu A v pitných vodách	Odborný seminár pre VŠ pracovníkov RÚVZ so sídlom v Poprade	Poprad	6.12.2023
Rosipalová A., Rosipal R.	Výsledky prvotného skriningu bisfenolu A vo vodách	konferencia Chemické analýzy vo verejnom zdravotníctve II	Trenčianske Teplice	20.-21.9.2023
Klimko L., Rosipal R.	Kanabidiol (CBD) v kozmetických výrobkoch	konferencia Chemické analýzy vo verejnom zdravotníctve II	Trenčianske Teplice	20.-21.9.2023
Patrícia Baranová, Ľubica Sládečková	Fajčenie	prednáška	SOU Bijacovce	19.06.2023

Katarína Vaščurová, Patrícia Baranová, Ľubica Sladečková	Kardiovaskulárne ochorenia	prednáška	CSS Poprad západ	13.07.2023
Patrícia Baranová	Životný štýl	prednáška	Humanitár Levoča	02.08.2023
Patrícia Baranová, Beáta Plačková	Prevenca rakoviny prsníka	prednáška	Humanitné centrum Spišský Štiavnik	03.08.2023
Patrícia Baranová, Erika Šípková	Svetový deň srdca - 3x	prednáška	ZŠ Poprad Veľká	28.09.2023
Patrícia Baranová, Erika Šípková	Alzheimer - 2x	prednáška	SZŠ Poprad	21.09.2023
Patrícia Baranová, Erika Šípková	Zdravý životný štýl	prednáška	ZŠ Vikartovce	25.10.2023
Patrícia Baranová, Erika Šípková	Svetový deň srdca	prednáška	SOU Bijacovce	12.10.2023
Patrícia Baranová, Erika Šípková	Životný štýl	prednáška	SZŠ Poprad	16.11.2023
Patrícia Baranová, Erika Šípková	Viem, čo zjem	prednáška	ZŠ Hviezdoslavova Poprad	27.11.2023
Patrícia Baranová, Erika Šípková	Viem, čo zjem 3x	prednáška	ZŠ Komenkého Poprad	29.11.2023
Patrícia Baranová, Erika Šípková	Viem, čo zjem 3x	prednáška	ZŠ Komenského Poprad	30.11.2023
Patrícia Baranová, Erika Šípková	Viem, čo zjem 3x	prednáška	ZŠ Dlhé Hony Poprad	04.12.2023
Patrícia Baranová, Erika Šípková	HIV/AIDS	prednáška	SOŠ Poprad	05.12.2023
Petra Oravcová, Erika Šípková	HIV/AIDS	prednáška	SOŠ Matejovce	07.12.2023
Erika Šípková	HIV/AIDS - 2x	prednáška	SZŠ Poprad	08.12.2023
Patrícia Baranová, Petra Oravcová	HIV/AIDS	prednáška	SOŠ Matejovce	14.12.2023
Adriana Augustínová	Deratizácia - nariadené opatrenia	Seminár RÚVZ	RÚVZ Poprad	08.11.2024
Denisa Gondkovská	Zát'az teplom a chladom pri práci	Seminár RÚVZ	RÚVZ Poprad	02.10.2023
Pavla Lavková	Zát'az teplom a chladom pri práci	Seminár RÚVZ	RÚVZ Poprad	02.10.2023
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove				
Ľubica Malatová	Bud' zmenou, ktorú chceš vidieť vo svete.	semináre na školách	ZŠ Lúčka; ZŠ Prostějovská Prešov	22.03.2023
Adriána Dudlová	Najčastejšie parazitárne ochorenia v školských kolektívach	seminár RÚVZ Prešov	RÚVZ Prešov	18.05.2023

Andrea Glovová	Zásady správnej výživy detí a mládeže	seminár RÚVZ Prešov	RÚVZ Prešov	22.06.2023
Adriána Dudlová	Aditívne látky v potravinách a ich vplyv na ADHD u detí	seminár RÚVZ Prešov	RÚVZ Prešov	22.06.2023
Adriána Dudlová	Cudzorodé látky a kontaminanty v potravinách	seminár RÚVZ Prešov	RÚVZ Prešov	19.10.2023
Iveta Germušková	Skúsenosti z priebehu svetového dňa vody	Odborný seminár - RÚVZ so sídlom v Prešove	RÚVZ so sídlom v Prešove	22.03.2023
Zlatica Polláková	Pesticídy a ich metabolity v pitnej vode	Odborný seminár - RÚVZ so sídlom v Prešove	RÚVZ so sídlom v Prešove	12.05.2023
Bartle B.	Realizácia medzilaboratórneho porovnania na stanovenie ukazovateľov v minerálnej vode	Konferencia Chemické analýzy vo verejnom zdravotníctve II	Trenčianske Teplice	20.-21.09.2023
Dolinská J.	Hodnotenie výkonnosti skúšok spôsobilosti	Konferencia Chemické analýzy vo verejnom zdravotníctve II	Trenčianske Teplice	20.-21.09.2023
Harčariková Viktória	Mikrobiológia surového, pasterizovaného a termizovaného mlieka.	Ústavný seminár RÚVZ	RÚVZ so sídlom v Prešove	16.02.2023
Makáň Radoslav	Mikrobiológia typických zástupcov jednotlivých skupín syrov.	Ústavný seminár RÚVZ	RÚVZ so sídlom v Prešove	18.11.2023
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Starej Ľubovni				
Silvia Sivul'ková	Prevenia fajčenia	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ ul. Komenského Stará Ľubovňa	02.02.2023
Silvia Sivul'ková	Prevenia fajčenia	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ ul. Komenského Stará Ľubovňa	02.02.2023
Silvia Sivul'ková	Stomatohygiena	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Dom sv. Anny Stará Ľubovňa	10.02.2023
Jana Černáková	Alkohol a jeho následky	Beseda v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Hniezdne	13.02.2023
Jana Černáková	Alkohol a jeho následky	Beseda v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Hniezdne	13.02.2023

Nikola Ženčuchová	Pedikulóza	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Hniezdne	13.02.2023
Nikola Ženčuchová	Pedikulóza	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Hniezdne	13.02.2023
Nikola Ženčuchová	Pedikulóza	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Podsadek elokované pracovisko Stará Ľubovňa	15.02.2023
Nikola Ženčuchová	Pedikulóza	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Lomnička	16.02.2023
Silvia Sivul'ková	Stomatohygiena	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Lomnička	16.02.2023
Jana Černáková	Alkohol a jeho následky	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Lomnička	16.02.2023
Jana Černáková	Prevenca nádorových ochorení	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Lomnička	16.02.2023
Nikola Ženčuchová	Pedikulóza	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Podsadek	20.02.2023
Silvia Sivul'ková	Prevenca fajčenia	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	SOŠT Stará Ľubovňa	24.02.2023
Jana Černáková	Prevenca nádorových ochorení	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Špeciálna základná škola sv. Klementa Hofbauera Podolíneč	28.02.2023
Jana Černáková	Stomatohygiena	Beseda v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Špeciálna základná škola sv. Klementa Hofbauera Podolíneč	28.02.2023
Jana Černáková	Prevenca rakobiny hrubého čreva a konečníka	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Špeciálna základná škola sv. Klementa Hofbauera Podolíneč	28.02.2023
Jana Černáková	Fajčenie	Beseda v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	SOŠ sv. Klementa Hofbauera Podolíneč	02.03.2023

Jana Černáková	Prevenia drogovej závislosti	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	SOŠ sv. Klementa Hofbauera Podolíneec	02.03.2023
Silvia Sivul'ková	Životospráva a prvá pomoc	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Podolíneec	02.03.2023
Silvia Sivul'ková	Životospráva a prvá pomoc	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Podolíneec	02.03.2023
Silvia Sivul'ková	Správna životospráva	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Spojená škola internátna Stará Ľubovňa	03.03.2023
Silvia Sivul'ková	Prevenia nádorových ochorení	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Spojená škola internátna Stará Ľubovňa	03.03.2023
Adriana Merganičová	Týždeň mozgu	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Ľubovianska knižnica Stará Ľubovňa	14.03.2023
Silvia Sivul'ková	Prevenia drogových závislosti a fajčenia	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Spojená škola ul. Jarmočná Stará Ľubovňa elokované pracovisko Lomnička	16.03.2023
Silvia Sivul'ková	Mozog čo mu škodí, a čo pomáha	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Spojená škola ul. Jarmočná Stará Ľubovňa elokované pracovisko Lomnička	16.03.2023
Dominika Štupáková	Zmeny právnej úpravy týkajúcej sa ochrany verejného zdravia	Seminár pre zamestnancov RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni	RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni	20.03.2023

Viktória Liščinská	Povinnosti spojené so zmenou zákona č.355/2007 Z.Z. v oblasti ochrany zamestnancov pri práci s chemickými faktormi-diizokyanáty	Seminár pre zamestnancov RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni	RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni	20.03.2023
Silvia Sivul'ková	Nefarmakologické prístupy v terciárnej prevencii demencií z pohľadu verejného zdravotníctva	Seminár pre zamestnancov RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni	RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni	20.03.2023
Jana Černáková	Zdravá voda - význam dodržiavania pitného režimu	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Dom sv. Anny Stará Ľubovňa	22.03.2023
Silvia Sivul'ková	Zdravá voda - význam dodržiavania pitného režimu	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ ul. Levočská Stará Ľubovňa	23.03.2023
Silvia Sivul'ková	Význam očkovania	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Podsadek	31.03.2023
Jana Černáková	Pohybom ku zdraviu	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Podsadek	31.03.2023
Silvia Sivul'ková	Zdravý životný štýl	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni (Gymnázium Terézie Vansovej Stará Ľubovňa)	13.04.2023
Silvia Sivul'ková	Zdravý životný štýl	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Špeciálna základná škola sv. Anny Stará Ľubovňa	20.04.2023
Jana Hojstričová	Poznatky z procesu akreditácie odberov vzoriek pitných vôd	Seminár pre zamestnancov RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni	RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni	24.04.2023
Katarína Sekelská	Rizikové práce s expozíciou hluku v pracovnom prostredí	Seminár pre zamestnancov RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni	RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni	24.04.2023

Jana Pavlišinová	Očkovanie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Komunitné centrum Ľubotín	27.04.2023
Viera Zahorjanová	Očkovanie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Komunitné centrum Šarišské Jastrabie	27.04.2023
Jana Pavlišinová	Očkovanie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Komunitné centrum Podsadek	28.04.2023
Jana Černáková	Fajčenie	Beseda v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ ul. Komenského Stará Ľubovňa	03.05.2023
Jana Pavlišinová	Hepatitídy	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Podsadek	04.05.2023
Anna Kysel'ová	Tréning mozgu	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Obecný úrad Hromoš	11.05.2023
Anna Kysel'ová	Fajčenie - prevencia	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Plaveč	26.05.2023
Anna Kysel'ová	Pohybom ku zdraviu	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Plaveč	26.05.2023
Adriana Merganičová	Prerušenie výchovno-vzdelávacieho procesu v zariadení pre deti a mládež počas pandémie COVID-19 v okrese Stará Ľubovňa	Seminár pre zamestnancov RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni	RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni	12.06.2023
Natália Kušnírová	Mimoriadne kontroly vykonané odd. HVBPaKV počas roku 2022	Seminár pre zamestnancov RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni	RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni	12.06.2023
Anna Kysel'ová	Prevencia drogových závislosti	Beseda v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Spojená škola internátna Stará Ľubovňa	21.06.2023
Anna Kysel'ová	Prevencia drogových závislosti	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Podsadek	23.06.2023
Anna Kysel'ová	Prevencia drogových závislosti	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Podsadek	23.06.2023

Dominika Štupáková	Registrácia zdravotníckych zamestnancov do príslušných komôr v zmysle zákona č. 578/2004 Z.z.	Porada vedúcich OÚ a HTČ	RM hotel Wellness&Congress Prievidza	29.06.2023
Jana Černáková	Prevenia drogových závislosti	Beseda v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Komunitné centrum Šarišské Jastrabie	12.07.2023
Anna Kysel'ová	AIDS	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Komunitné centrum Šarišské Jastrabie	12.07.2023
Jana Černáková	Bezdytmové tabakové výrobky	Seminár pre zamestnancov RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni	RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni	11.09.2023
Nikola Ženčuchová	Pravidelné povinné očkovanie detí počas COVID-19 v okrese Stará Ľubovňa	Seminár pre zamestnancov RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni	RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni	11.09.2023
Dominika Štupáková	Právny výklad najčastejšie používaných pojmov v súvislosti so správnym konaním a vydávaním rozhodnutí	Seminár pre zamestnancov RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni	RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni	11.09.2023
Maria Mančalová	Ďalšie vzdelávanie vo VZ a poznatky z aplikácie Novely NVSR č. 296/2010 Z.z.	Pracovná porada RH RÚVZ v SR	Lesnica	19.09.2023
Anna Kysel'ová	Význam mlieka	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ ul. Levočská Stará Ľubovňa	21.09.2023
Anna Kysel'ová	Srdce a jeho zmeny v priebehu života	Beseda v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Spojená škola internátna Stará Ľubovňa	05.10.2023
Anna Kysel'ová	Bezpečný návrat domov	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Spojená škola internátna Stará Ľubovňa	05.10.2023
Adriana Merganičová	Stomatohygienu, Osobná hygiena	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Čirč	13.10.2023

Nikola Ženčuchová	Infekčné ochorenia, hygiena rúk, očkovanie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Čirč	13.10.2023
Adriana Merganičová	Stomatohygiena, Osobná hygiena	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Kyjov	16.10.2023
Nikola Ženčuchová	Infekčné ochorenia, hygiena rúk, očkovanie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Obecný úrad Kyjov	16.10.2023
Lucia Knapíková	Aktuálna hygienická situácia v zásobovaní obyvateľstva okresu Stará Ľubovňa pitnou vodou	Seminár pre zamestnancov RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni	RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni	16.10.2023
Alena Kruková	Stankový predaj v okrese Stará Ľubovňa	Seminár pre zamestnancov RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni	RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni	16.10.2023
Adriana Merganičová	Stomatohygiena, Osobná hygiena	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Komunitné centrum Šarišské Jastrabie	17.10.2023
Nikola Ženčuchová	Infekčné ochorenia, hygiena rúk, očkovanie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Obecný úrad Šarišské Jastrabie	17.10.2023
Ivan Shuba	Infekčné ochorenia, hygiena rúk, očkovanie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Obecný úrad Šarišské Jastrabie	17.10.2023
Adriana Merganičová	Stomatohygiena, Osobná hygiena	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Lomnička	18.10.2023
Nikola Ženčuchová	Infekčné ochorenia, hygiena rúk, očkovanie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Lomnička	18.10.2023
Nikola Ženčuchová	Infekčné ochorenia, hygiena rúk, očkovanie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Obecný úrad Kamienka	19.10.2023
Adriana Merganičová	Osobná hygiena	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Ľubotín	20.10.2023
Jana Pavlišinová	Zdravý životný štýl	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Orlov	20.10.2023
Jana Pavlišinová	Zdravý životný štýl	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Orlov	20.10.2023

Nikola Ženčuchová	Infekčné ochorenia, hygiena rúk, očkovanie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Ľubotín	20.10.2023
Adriana Merganičová	Osobná hygiena	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Komunitné centrum Ľubotín	25.10.2023
Nikola Ženčuchová	Infekčné ochorenia, hygiena rúk, očkovanie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Solio centrum Ľubotín	25.10.2023
Adriana Merganičová	Osobná hygiena	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Komunitné centrum Jarabina	26.10.2023
Nikola Ženčuchová	Infekčné ochorenia, hygiena rúk, očkovanie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Komunitné centrum Jarabina	26.10.2023
Ivan Shuba	Infekčné ochorenia, hygiena rúk, očkovanie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Obecný úrad Kamienka	26.10.2023
Ivan Shuba	Infekčné ochorenia, hygiena rúk, očkovanie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Komunitné centrum Jakubany	26.10.2023
Ivan Shuba	Infekčné ochorenia, hygiena rúk, očkovanie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Komunitné centrum Jarabina	26.10.2023
Viktória Liščinská	Problematika zotavovacích podujatí v okrese Stará Ľubovňa v rokoch 2012-2022	Seminár pre zamestnancov RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni	RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni	27.10.2023
Jana Černáková	Vstupné drogy	Beseda v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Hniezdne	06.11.2023
Jana Černáková	Prevenia drogovej závislosti	Beseda v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Spojená škola internátna Stará Ľubovňa	07.11.2023
Jana Černáková	Duševné zdravie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Spojená škola internátna Stará Ľubovňa	07.11.2023
Adriana Merganičová	Osobná hygiena	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Komunitné centrum Jakubany	08.11.2023
Nikola Ženčuchová	Infekčné ochorenia, hygiena rúk, očkovanie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Komunitné centrum Jakubany	08.11.2023

Adriana Merganičová	Osobná hygiena	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Podsadek elokované pracovisko Stará Ľubovňa	10.11.2023
Jana Černáková	Prevenca drogovej závislosti	Beseda v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Za vodou Stará Ľubovňa	10.11.2023
Jana Černáková	Fajčenie	Beseda v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Za vodou Stará Ľubovňa	10.11.2023
Nikola Ženčuchová	Infekčné ochorenia, hygiena rúk, očkovanie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Spojená škola internátna Stará Ľubovňa	10.11.2023
Jana Černáková	Prevenca drogovej závislosti	Beseda v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Kamienska	13.11.2023
Jana Černáková	Fajčenie	Beseda v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Kamienska	13.11.2023
Adriana Merganičová	Osobná hygiena	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Kolačkov	13.11.2023
Nikola Ženčuchová	Infekčné ochorenia, hygiena rúk, očkovanie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Obecný úrad Kolačkov	13.11.2023
Ivan Shuba	Infekčné ochorenia, hygiena rúk, očkovanie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Leitech Stará Ľubovňa	13.11.2023
Ivan Shuba	Infekčné ochorenia, hygiena rúk, očkovanie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Komunitné centrum Jarabina	13.11.2023
Jana Pavlišinová	Fajčenie, Alkohol, Drogy, Zdravý životný štýl	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Plavnica	15.11.2023
Jana Pavlišinová	Fajčenie, Alkohol, Drogy	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Plavnica	15.11.2023
Jana Pavlišinová	Fajčenie, Alkohol, Drogy	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Plavnica	15.11.2023
Jana Pavlišinová	Fajčenie, Alkohol, Drogy	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Plavnica	15.11.2023

Jana Černáková	Stomatohygiena	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	MŠ Forbasy	15.11.2023
Ivan Shuba	Infekčné ochorenia, hygiena rúk, očkovanie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Obecný úrad Čirč	15.11.2023
Ivan Shuba	Infekčné ochorenia, hygiena rúk, očkovanie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Obecný úrad Ľubotín	15.11.2023
Ivan Shuba	Infekčné ochorenia, hygiena rúk, očkovanie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Obecný úrad Kyjov	15.11.2023
Nikola Ženčuchová	Infekčné ochorenia, hygiena rúk, očkovanie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Leitech Stará Ľubovňa	16.11.2023
Nikola Ženčuchová	Infekčné ochorenia, hygiena rúk, očkovanie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Komunitné centrum Šarišské Jastrabie	20.11.2023
Ivan Shuba	Infekčné ochorenia, hygiena rúk, očkovanie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Penzión Kamenný dvor Vyšné Ružbachy	20.11.2023
Adriana Merganičová	Osobná hygiena	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Hniezdne	20.11.2023
Jana Pavlišinová	Fajčenie, Alkohol, Drogy	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Za vodou Stará Ľubovňa	21.11.2023
Jana Pavlišinová	Fajčenie, Alkohol, Drogy	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Za vodou Stará Ľubovňa	21.11.2023
Jana Pavlišinová	Fajčenie, Alkohol, Drogy	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Za vodou Stará Ľubovňa	21.11.2023
Adriana Merganičová	Osobná hygiena	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	KC Šarišské Jastrabie	21.11.2023
Jana Pavlišinová	Zdravá strava	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Ľubotín	22.11.2023
Jana Pavlišinová	Fajčenie, Alkohol, Drogy	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Podsadek	22.11.2023
Nikola Ženčuchová	Infekčné ochorenia, hygiena rúk, očkovanie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Komunitné centrum Jarabina	22.11.2023

Maria Mancalová	Vyhodnotenie bezpečnostnej situácie v okrese Stará Ľubovňa	Zasadnutie bezpečnostnej rady okresu	Okresný úrad Stará Ľubovňa	23.11.2023
Adriana Merganičová	Osobná hygiena	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Jarabina	23.11.2023
Jana Pavlišinová	Fajčenie, Alkohol, Drogy	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Orlov	24.11.2023
Jana Pavlišinová	Fajčenie, Alkohol, Drogy	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Orlov	24.11.2023
Jana Pavlišinová	Fajčenie, Alkohol, Drogy	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Orlov	24.11.2023
Adriana Merganičová	Osobná hygiena	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ ul. Levočská Stará Ľubovňa	24.11.2023
Adriana Merganičová	Osobná hygiena	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Podsadek	24.11.2023
Adriana Merganičová	Osobná hygiena	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Podsadek	24.11.2023
Ivan Shuba	Infekčné ochorenia, hygiena rúk, očkovanie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Obecný úrad Kolačkov	24.11.2023
Ivan Shuba	Infekčné ochorenia, hygiena rúk, očkovanie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Obecný úrad Vyšné Ružbachy	24.11.2023
Ivan Shuba	Infekčné ochorenia, hygiena rúk, očkovanie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Mestský úrad Podolíne	24.11.2023
Jana Pavlišinová	Kyberšikana	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Hniezdne	27.11.2023
Jana Pavlišinová	Kyberšikana	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Hniezdne	27.11.2023
Adriana Merganičová	Osobná hygiena	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	MŠ Vsetínska Stará Ľubovňa	27.11.2023
Adriana Merganičová	Osobná hygiena	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Podsadek	27.11.2023

Viera Zahorjanová	Svetový deň boja proti HIV/AIDS	Seminár pre zamestnancov RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni	RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni	27.11.2023
Nikola Ženčuchová	Infekčné ochorenia, hygiena rúk, očkovanie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Pútnické centrum Litmanová	27.11.2023
Ivan Shuba	Infekčné ochorenia, hygiena rúk, očkovanie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Pútnické centrum Litmanová	27.11.2023
Adriana Merganičová	Osobná hygiena	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	MŠ Vsetínska Stará Ľubovňa	28.11.2023
Ivan Shuba	Infekčné ochorenia, hygiena rúk, očkovanie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Prefa Orlov	28.11.2023
Anna Kysel'ová	Stomatohygiena	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ ul. Levočská Stará Ľubovňa	29.11.2023
Anna Kysel'ová	Stomatohygiena	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ ul. Levočská Stará Ľubovňa	29.11.2023
Adriana Merganičová	Osobná hygiena	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Komunitné centrum Jarabina	29.11.2023
Adriana Merganičová	Osobná hygiena	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ ul. Komenského Stará Ľubovňa	30.11.2023
Anna Kysel'ová	Bezpečný návrat domov	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Hniezdne	01.12.2023
Anna Kysel'ová	Pitná voda a zdravie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Hniezdne	01.12.2023
Nikola Ženčuchová	HIV - AIDS	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Gymnázium Terézie Vansovej Stará Ľubovňa	01.12.2023
Jana Pavlišinová	Duševné zdravie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Spojená škola ul. Jarmočná Stará Ľubovňa	05.12.2023

Jana Pavlišinová	Duševné zdravie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Spojená škola ul. Jarmočná Stará Ľubovňa	05.12.2023
Jana Pavlišinová	HIV - AIDS	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Spojená škola ul. Jarmočná Stará Ľubovňa elokované pracovisko Lomnička	05.12.2023
Jana Pavlišinová	HIV - AIDS	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Spojená škola ul. Jarmočná Stará Ľubovňa elokované pracovisko Lomnička	05.12.2023
Anna Kysel'ová	Zdravá životospráva	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Orlov	08.12.2023
Jana Černáková	AIDS	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Spojená škola internátna Stará Ľubovňa	11.12.2023
Jana Černáková	Obezita	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Spojená škola internátna Stará Ľubovňa	11.12.2023
Jana Černáková	Diabetes Mellitus	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Spojená škola internátna Stará Ľubovňa	11.12.2023
Jana Černáková	Stomatohygiena	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Kamienska	12.12.2023
Jana Černáková	Zdravá výživa, Pohyb	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Kamienska	12.12.2023
Jana Pavlišinová	HIV - AIDS	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ s MŠ Kamienska	12.12.2023

Nikola Ženčuchová	HIV - AIDS	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Podsadek	13.12.2023
Jana Pavlišinová	HIV - AIDS	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Podsadek elokované pracovisko Stará Ľubovňa	13.12.2023
Viera Zahorjanová	Význam očkovania proti chrípke, pneumokokom a COVID 19	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Senior residence Vyšné Ružbachy	14.12.2023
Viera Zahorjanová	Význam očkovania proti chrípke, pneumokokom a COVID 19	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Senior residence Vyšné Ružbachy	14.12.2023
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Svidníku				
V roku 2023 nezaznamenali žiadnu prednáškovú činnosť				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Vranove nad Topľou				
Ondušková	Prirodzené starnutie organizmu		KC Bystré	02.02.2023
Ondušková, Bižová	Cukor – jed modernej doby		ZŠ sídlisko II. Vranov n. T.	07.02.2023
Ondušková, Bižová	Viem čo zjem		ZŠ Kukučínova Vranov n. T.	13.02.2023
Gešperová	Onkologické ochorenia – prsník a krčok maternice		KC Jastrabie n. T.	22.02.2023
Gešperová, Ondušková	Riziká fajčenia		ZŠ Sol'	23.02.2023
Ondušková	Zdravá výživa a pohyb, mlieko		Hornozemplínska knižnica Vranov n. T.	24.02.2023
Gešperová, Bižová	Viem čo zjem		ZŠ Juh Vranov n. T.	27.02.2023
Gešperová, Ondušková	Onkologické ochorenia – prsník a krčok maternice, hrubého čreva, konečníka		KC Bystré	01.03.2023
Ondušková	Zdravá výživa a pohyb, mlieko		ZŠ Petrovce	02.03.2023
Ondušková, Bižová	Prevenia onkologických ochorení, Zdravá výživa		KC Hlinné	06.03.2023

Ondušková	Zdravý životný štýl, prevencia onkologických ochorení		KC Hencovce	08.03.2023
Ondušková, Bižová	Prevencia pohlavných chorôb a neželaného tehotenstva, onkologické ochorenie prsníka		KC Ďurďoš	09.03.2023
Ondušková	Zdravá výživa a pohyb, mlieko, týždeň mozgu		ZŠ Holčíkovce	13.03.2023
Ondušková, Bižová	Škodlivosť fajčenia, týždeň mozgu		Hornozemplínska knižnica Vranov n. T.	16.03.2023
Ondušková	Následky predčasného sexuálneho života, Prevencia pohlavne prenosných ochorení		ZŠ Bernolákova Vranov n. T.	23.03.2023
Bižová	Poruchy príjmu potravy		ZŠ Bernolákova Vranov n. T.	23.03.2023
Ondušková, Bižová	Zdravá výživa a diabetes mellitus		OcÚ Nižný Hrušov	29.03.2023
Gešperová	Ústna hygiena		Spojená škola, Budovateľská, Vranov n. T.	29.03.2023
Gešperová, Bižová	Onkologické ochorenia – prsník a krčok maternice		ÚPSVaR Vranov n. T.	30.03.2023
Gešperová	Zdravý životný štýl		Hornozemplínska knižnica Vranov n. T.	31.03.2023
Gešperová	Zdravý životný štýl		Jednota dôchodcov Malá Domaša	03.04.2023
Gešperová	Cukor – jed modernej doby		OA Vranov n. T.	04.04.2023
Ondušková	Škodlivosť fajčenia		Spojená škola, Budovateľská, Vranov n. T.	05.04.2023
Ondušková, Bižová	Svetový deň zdravia		Gymnázium Vranov n. T.	13.04.2023

Ondušková, Bižová	Svetový deň zdravia		MÚ Hanušovce n. T.	14.04.2023
Gešperová	Negatíva fajčenia, alkoholu, drog Ústna hygiena		ZŠ Nižný Hrabovec	19.04.2023
Gešperová	Následky predčasného sexuálneho života, Prevenca pohlavne prenosných ochorení		SŠ A. Dubčeka Vranov n. T.	20.04.2023
Gešperová	Cukor – jed modernej doby, Zdravá rodina, Význam povinného očkovania		Spojená škola, Čaklov	24.04.2023
Gešperová, Bižová	Návykové látky		SŠ A. Dubčeka Vranov n. T.	26.04.2023
Gešperová	Očkovanie, Hepatitída A		KC Sol'	28.04.2023
Gešperová, Ondušková	Pohybom ku zdraviu, Prevenca Hepatitídy A – čisté ruky		ZŠ Holčikovce	03.05.2023
Gešperová	Prevenca Hepatitídy A – Imunizačný týždeň		KC Sačurov	04.05.2023
Gešperová, Bižová	Medzinárodný deň hygieny rúk		Spojená škola, Budovateľská, Vranov n. T.	05.05.2023
Gešperová	Prevenca Hepatitídy A – Imunizačný týždeň		KC Hencovce	05.05.2023
Gešperová	Prevenca Hepatitídy A – čisté ruky		ZŠ Hanušovce n. T.	09.05.2023
Gešperová, Ondušková	Prevenca Hepatitídy A – Imunizačný týždeň		KC Hanušovce n. T.	10.05.2023
Gešperová, Ondušková, Bižová	Pohybom ku zdraviu, mlieko, Osobná hygiena, Hygiena rúk		ZŠ Kamenná Poruba	11.05.2023
Ondušková, Bižová	Zdravá výživa, mlieko		KC Zámotov	15.05.2023

Ondušková, Bižová	Svetový deň hypertenzie, zdravá výživa		COOP Jednota Vranov n. T.	17.05.2023
Ondušková, Bižová	Zdravá výživa, mlieko		MŠ A ZŠ Sedliská	18.05.2023
Gešperová	Onkologické ochorenia – hrubého čreva, konečníka		OÚ Vranov n. T.	19.05.2023
Gešperová, Ondušková	Prevenia stravovacích porúch detí a mládeže		ZŠ Hanušovce n. T	22.05.2023
Gešperová, Bižová	Zdravý životný štýl		OÚ Vyšný Žipov	25.05.2023
Ondušková, Bižová	Cukor jed modernej doby		ZŠ Soľ	29.05.2023
Gešperová, Ondušková	Riziká fajčenia, Zdravá rodina		SPŠ Drevárska Vranov n. T.	02.06.2023
Gešperová, Ondušková, Bižová	Fajčenie, Zdravý životný štýl, Prevenia onkologických ochorení		KC Čaklov	07.06.2023
Ondušková	Zdravá výživa, hypertenzia		KC Sedliská	09.06.2023
Gešperová, Ondušková, Bižová	Hygiena rúk, Stomatohygiena, Zdravý životný štýl, Prevenia onkologických ochorení		Slov. Červený kríž Vranov n. T.	12.06.2023
Bižová	Mlieko a zdravá výživa		MŠ Sídlisko II, Vranov n. T.	15.06.2023
Gešperová	Zdravá výživa, mlieko, ovocie, zelenina		Best friends nursery Vranov n. T.	19.06.2023
Gešperová	Zdravý životný štýl		Jednota dôchodcov Vranov n. T.	20.06.2023
Bižová	Zuby a hygiena ústnej dutiny		MŠ Kukučínova Vranov n. T.	23.06.2023
Ondušková, Gešperová	Prevenia závislostí – drogy a alkohol		SOŠ Drevárska Vranov n. T.	23.06.2023

Ondušková	Prevenia závislostí – drogy a alkohol		Gymnázium Vranov n. T.	26.06.2023
Gešperová	Prevenia závislostí – fajčenie a alkohol		Gymnázium Vranov n. T.	26.06.2023
Bižová	Prevenia závislostí – fajčenie a alkohol		Charitný dom mládeže Vranov n.T.	26.06.2023
Ondušková	Prevenia závislostí – drogy a alkohol		SOŠ Dubčeka Vranov n. T.	27.06.2023
Ondušková, Bižová	Prevenia onkologických ochorení, Stomatohygiena		Nová Kelča	09.07.2023
Ondušková	Prirodzené starnutie organizmu		DSS Tovarné	13.07.2023
Ondušková, Bižová	Zdravý životný štýl		Jednota dôchodcov Čierne n. T.	17.07.2023
Ondušková	Stomatohygiena		Best friends nursery Vranov n. T.	18.07.2023
Ondušková, Bižová	Zdravý životný štýl a prevencia nadužívania alkoholu		Dom kultúry Sečovská Polianka	21.07.2023
Ondušková, Bižová	Zdravý životný štýl		KC Sečovská Polianka	25.08.2023
Ondušková	Deň jablka		ZŠ Sídl. II Vranov n. T.	27.09.2023
Ondušková, Bižová	Svetový deň srdca		Zeocem s.r.o. Bystré	28.09.2023
Gešperová, Bižová	Svetový deň srdca, Prevencia stravovacích porúch		ZŠ Sídl. II Vranov n. T.	03.10.2023
Ondušková	Kód zdravého života, Prevencia v stravovaní		Spojená škola, Budovateľská, Vranov n. T.	05.10.2023
Gešperová	Návykové látky – fajčenie, alkohol, drogy		ZŠ Sídl. II Vranov n. T.	06.10.2023
Gešperová, Bižová	Zdravá výživa a pohyb		ZŠ Sačurov	09.10.2023

Gešperová	Čisté ruky, Zdravá výživa a pohyb		ZŠ Čierne n. T.	12.10.2023
Gešperová, Bižová	Hygiena rúk, Stomatohygiena		ZŠ Slovenská Kajňa	16.10.2023
Ondušková, Gešperová, Bižová	Návykové látky, Zdravá výživa a pohyb, Cukor, Stomatohygiena, Zdravá rodina, Poruchy príjmu potravy		ZŠ Bystré	18.10.2023
Bižová	Stomatohygiena		CZŠ Vranov n. T.	19.10.2023
Gešperová	Svetový deň osteoporózy, Prevencia demencie		Klub dôchodcov Vranov n. T.	20.10.2023
Ondušková, Bižová	Deň jablka, Zdravý životný štýl		ZŠ Vyšný Žipov	23.10.2023
Gešperová	Význam očkovania, Hepatitída A, Hygiena rúk		Kamenná Poruba	26.10.2023
Gešperová	Význam očkovania, Hepatitída A, Hygiena rúk		MŠ Tovarné	26.10.2023
Gešperová	Hepatitída A		ZŠ Rudlov	08.11.2023
Gešperová	Hepatitída A		ZŠ Skrabské	08.11.2023
Bižová	Zdravá výživa a pohyb, Zdravý životný štýl		ZŠ Sol'	08.11.2023
Gešperová, Bižová	Poruchy stravovacích návykov, Cukor – jed modernej doby		CZŠ Vranov n. T.	13.11.2023
Bižová	Zdravá výživa, Stomatohygiena		MŠ -Ako Buk Prešov	14.11.2023
Gešperová	Význam povinného očkovania, Poruchy stravovacích návykov		ZŠ Bernolákova Vranov n. T.	14.11.2023
Gešperová	Hepatitída a hygiena rúk		ZŠ Juh Vranov n. T.	14.11.2023
Gešperová	Fajčenie		ZŠ Juh Vranov n. T.	15.11.2023
Gešperová, Bižová	Cukor – jed modernej doby		Dom kultúry Vranov n. T.	15.11.2023
Gešperová, Bižová	Návykové látky – fajčenie, Stomatohygiena, Prevencia stravovacích návykov		MŠ a ZŠ Továrne	16.11.2023

Gešperová	Pedikulóza		ZŠ Rudlov	22.11.2023
Gešperová, Bižová	Zdravý životný štýl a cukor		ZŠ Sol'	22.11.2023
Gešperová, Bižová	Návykové látky – fajčenie Prevenia diabetu, komorbidity pacientov s diabetom		SOŠ A. Dubčeka Vranov n. T.	23.11.2023
Gešperová	Následky predčasného sexuálneho života, AIDS		SOŠ Čaklov	24.11.2023
Gešperová	Následky predčasného sexuálneho života, AIDS		ZŠ Slovenská Kajňa	29.11.2023
Gešperová	AIDS		ZŠ Juh Vranov n. T.	01.12.2023
Gešperová	Prevenia pohlavne prenosných ochorení, AIDS		SOŠ A. Dubčeka Vranov n. T.	05.12.2023
Gešperová	Prevenia pohlavne prenosných ochorení, AIDS Hepatitída A		SOŠ Drevárska Vranov n. T.	08.12.2023
Bižová	Prevenia pohlavne prenosných ochorení, AIDS		SOŠ Čaklov	11.12.2023
Ondušková	Onkologické ochorenia - karcinóm hrubého čreva			03.03.2023
Gešperová	Hypertiacylglycerolemia			03.03.2023
Vargová	Zotavovacie podujatia			31.05.2023
Brečková	Akčný plán pre implementáciu stratégie adaptácie SR na zmenu klímy			31.05.2023
Marjová	Pitná voda			03.07.2023
Bižová	Prirodzené starnutie			03.07.2023
Hanusinová	Zostavovanie jedálnych lístkov			30.10.2023

Prednášková činnosť

Prednášková činnosť Regionálnych úradov verejného zdravotníctva za Trenčiansky kraj v roku 2023

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
TRENČIANSKY KRAJ				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Považskej Bystrici				
Marcel Omámik	Súčasný populárne tabakové výrobky u mladistvých	Odborný seminár RÚVZ - Považská Bystrica 2023	RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici	20.04.2023
Katarína Žiačková	Zhodnotenie jedálnych lístkov v základných školách	Odborný seminár RÚVZ - Považská Bystrica 2023	RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici	18.05.2023
Eva Jurdíková	Výskyt prenosných ochorení v okresoch IL, PU a PB v roku 2022	Odborný seminár RÚVZ - Považská Bystrica 2023	RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici	18.05.2023
Marta Benková	Výkon štátneho zdravotného dozoru nad kozmetickými výrobkami	Odborný seminár RÚVZ - Považská Bystrica 2023	RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici	15.06.2023
Veronika Bašová	Preventívne vyšetrenie vo výjazdovej poradni	Odborný seminár RÚVZ - Považská Bystrica 2023	RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici	15.06.2023
Mária Holičková	Ochrana zdravia pri práci so zobrazovacími jednotkami	Odborný seminár RÚVZ - Považská Bystrica 2023	RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici	06.07.2023
Ivana Kubicová	Problematika pitnej vody z pohľadu novely zákona č. 355/2007 Z.z.	Odborný seminár RÚVZ - Považská Bystrica 2023	RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici	06.07.2023
Nikola Pavlovičová	Hluk ako najčastejší rizikový faktor	Odborný seminár RÚVZ - Považská Bystrica 2023	RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici	14.09.2023
Monika Ragulová	Hluk ako najčastejší rizikový faktor	Odborný seminár RÚVZ - Považská Bystrica 2023	RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici	14.09.2023
Ivana Kubicová	Odber vôd na legionelly a výsledky z praxe	Odborný seminár RÚVZ - Považská Bystrica 2023	RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici	14.09.2023
Otília Ftáčková	Hygienická úroveň pieskovísk	Odborný seminár RÚVZ - Považská Bystrica 2023	RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici	12.10.2023

Katarína Binková	Vyhodnotenie cielených kontrol zmrzliny v letnej sezóne 2023	Odborný seminár RÚVZ - Považská Bystrica 2023	RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici	12.10.2023
Stanislava Balušíková	Creutzfeldt-Jakobova choroba	Odborný seminár RÚVZ - Považská Bystrica 2023	RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici	09.11.2023
Renata Beníková	Aktuálne problémy detí v oblasti hygieny detí a mládeže	Odborný seminár RÚVZ - Považská Bystrica 2023	RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici	09.11.2023
Regionálny úrad verejného zdravotníctva Prievidza so sídlom v Bojniciach				
Simona Majtanová Jarmila Tomová	Vody na kúpanie 2023	Vnútroústavný seminár odborných pracovníkov	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	14.12.2023
Darina Paulíková	Epidemiologicky závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	30.01.2023
Darina Paulíková	Epidemiologicky závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	Unipharma, Opatovská cesta 4, Bojnice	27.02.2023
Darina Paulíková	Epidemiologicky závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	27.03.2023
Darina Paulíková	Epidemiologicky závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	24.04.2023
Darina Paulíková	Epidemiologicky závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	29.05.2023

Darina Paulíková	Epidemiologicky závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	04.09.2023
Darina Paulíková	Epidemiologicky závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	02.10.2023
Darina Paulíková	Epidemiologicky závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	30.10.2023
Darina Paulíková	Epidemiologicky závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	09.11.2023
Darina Paulíková	Epidemiologicky závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	04.12.2023
Katarína Horváthová Trúchla	Označovanie potravín.	Vnútroústavný seminár odborných pracovníkov	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	07.12.2023
Emília Kotianová Rendeková	Epidemiologicky závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	30.01.2023
Emília Kotianová Rendeková	Epidemiologicky závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	Unipharma, Opatovská cesta 4, Bojnice	27.02.2023

Emília Kotianová Rendeková	Epidemiologicky závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	27.03.2023
Emília Kotianová Rendeková	Epidemiologicky závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	24.04.2023
Emília Kotianová Rendeková	Epidemiologicky závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	29.05.2023
Emília Kotianová Rendeková	Epidemiologicky závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	04.09.2023
Emília Kotianová Rendeková	Epidemiologicky závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	02.10.2023
Emília Kotianová Rendeková	Epidemiologicky závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	30.10.2023
Zuzana Letavajová	Problematika pieskovísk	Vnútroústavny seminár odborných pracovníkov	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	08.11.2023
Emília Kotianová Rendeková	Epidemiologicky závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	09.11.2023
Adriána Šimková	Legálne a nelegálne drogy	2 prednášky	ZŠ Nedožery Brezany	20.01.2023

Adriána Šimková	Anorexia + film SAMI	1 prednáška	ZŠ Kanianka	25.01.2023
Adriána Šimková	Legálne a nelegálne drogy	1 prednáška	ZŠ Kanianka	01.02.2023
Adriána Šimková	Anorexia + film SAMI	1 prednáška	SOŠ Nováky	06.02.2023
Adriána Šimková	Stomatohygiena	2 prednášky	MŠ Športová, Prievidza	06.02.2023
Adriána Šimková	Legálne a nelegálne drogy	1 prednáška	ZŠ Kanianka	08.02.2023
Adriána Šimková	Zdravá výživa a stravovanie, pohybová aktivita	1 prednáška	ŠZŠ Handlová	09.02.2023
Miroslava Štovčíková	Karcinóm kolorekta	2 prednášky	SZŠ, Prievidza	09.02.2023
Adriána Šimková	Ústna hygiena	2 prednášky	ZŠ Nitrianske Rudno	10.02.2023
Miroslava Štovčíková	Karcinóm kolorekta	1 prednáška	BOZPO, s. r. o., Prievidza	10.02.2023
Miroslava Štovčíková	Rakovina prsníka	1 prednáška	ZŠ Chrenovec Brusno	13.02.2023
Miroslava Štovčíková	Rakovina prsníka	1 prednáška	ZŠ Malonecpaslá, Prievidza	13.02.2023
Adriána Šimková	Stomatohygiena	2 prednášky	MŠ Športová, Prievidza	13.02.2023
Adriána Šimková	Zdravá výživa a stravovanie, pohybová aktivita	1 prednáška	ŠZŠ Handlová	15.02.2023
Dajana Ďureje	Viem, čo zjem	2 prednášky	ZŠ Mariánska, Prievidza	17.02.2023
Adriána Šimková	Viem, čo zjem	2 prednášky	ZŠ Malonecpalská, Prievidza	17.02.2023
Adriána Šimková	Stomatohygiena	2 prednášky	MŠ Športová, Prievidza	20.02.2023
Dajana Ďureje	Viem, čo zjem	3 prednášky	ZŠ Mariánska, Prievidza	21.02.2023
Miroslava Štovčíková	Rakovina prsníka	2 prednášky	Gymnázium, Partizánske	22.02.2023
Miroslava Štovčíková	Rakovina prsníka	1 prednáška	ZŠ Morovnianska cesta, Handlová	23.02.2023

Adriána Šimková	Stomatohygiena	2 prednášky	MŠ Športová, Prievidza	06.03.2023
Adriána Šimková	Stomatohygiena	1 prednáška	MŠ Kamenec pod Vtáčnikom	09.03.2023
Adriána Šimková	Stomatohygiena	1 prednáška	MŠ Poruba	09.03.2023
Adriána Šimková	Týždeň mozgu	2 prednášky	MŠ Športová, Prievidza	13.03.2023
Adriána Šimková	Týždeň mozgu	2 prednášky	ZŠ Zemianske Kostoľany	14.03.2023
Adriána Šimková	Týždeň mozgu	1 prednáška	ŠZŠ Handlová	15.03.2023
Adriána Šimková	Stomatohygiena	1 prednáška	MŠ Kamenec pod Vtáčnikom	16.03.2023
Adriána Šimková	Stomatohygiena	1 prednáška	MŠ Poruba	16.03.2023
Adriána Šimková	Týždeň mozgu	2 prednášky	ZŠ Klátová Nová Ves	17.03.2023
Miroslava Štovčíková	Rakovina krčka maternice a rakovina prostaty	1 prednáška	BOZPO, s. r. o., Prievidza	17.03.2023
Adriána Šimková	Ústna hygiena	1 prednáška	ŠZŠ Handlová	20.03.2023
Adriána Šimková	Ústna hygiena	3 prednášky	ZŠ Morovnianska cesta, Handlová	21.03.2023
Adriána Šimková	Zdravá výživa a stravovanie, pohybová aktivita	2 prednášky	ZŠ Klátová Nová Ves	22.03.2023
Adriána Šimková	Hygiena rúk	1 prednáška	ZŠ Klátová Nová Ves	22.03.2023
Adriána Šimková	Viem, čo zjem	2 prednášky	Súkromná spojená škola Falešníka, Prievidza	24.03.2023
Adriána Šimková	Stomatohygiena	2 prednášky	MŠ Športová, Prievidza	27.03.2023
Adriána Šimková	Stomatohygiena	1 prednáška	MŠ Poruba	28.03.2023
Adriána Šimková	Hygiena rúk	3 prednášky	ZŠ Klátová Nová Ves	28.03.2023
Adriána Šimková	Legálne a nelegálne drogy	1 prednáška	ZŠ Klátová Nová Ves	29.03.2023

Adriána Šimková	Stomatohygiena	1 prednáška	MŠ Kamenec pod Vtáčnikom	30.03.2023
Adriána Šimková	Fajčenie + film "Kým stúpa dym"	2 prednášky	ZŠ Klátová Nová Ves	29.03.2023
Adriána Šimková	Stomatohygiena	2 prednášky	MŠ Športová, Prievidza	03.04.2023
Adriána Šimková	Stomatohygiena	1 prednáška	MŠ Poruba	04.04.2023
Adriána Šimková	Obezita vs. anorexia	1 prednáška	ZŠ Zemianske Kostol'any	04.04.2023
Adriána Šimková	Stomatohygiena	2 prednášky	MŠ Športová, Prievidza	05.04.2023
Adriána Šimková	Stomatohygiena	1 prednáška	MŠ Poruba	11.04.2023
Adriána Šimková	Stomatohygiena	1 prednáška	MŠ Kamenec pod Vtáčnikom	12.04.2023
Adriána Šimková	Ústna hygiena	3 prednášky	ZŠ Morovnianska cesta, Handlová	17.04.2023
Adriána Šimková	Ústna hygiena	2 prednášky	ZŠ Morovnianska cesta, Handlová	19.04.2023
Miroslava Štovčíková	Karcinóm kolorekta	1 prednáška	ILJIN Pravenec	19.04.2023
Adriána Šimková	Fetálny alkoholový syndróm	1 prednáška	ZŠ Morovnianska cesta, Handlová	19.04.2023
Adriána Šimková	Srdcovocievne choroby	1 prednáška	ŠZŠ Handlová	20.04.2023
Adriána Šimková	Anorexia + film SAMI	1 prednáška	ZŠ Diviaky nad Nitricou	25.04.2023
Adriána Šimková	Stomatohygiena	1 prednáška	MŠ Poruba	26.04.2023
Adriána Šimková	Stomatohygiena	1 prednáška	MŠ Kamenec pod Vtáčnikom	27.04.2023
Miroslava Štovčíková	Karcinóm kolorekta	1 prednáška	ILJIN Pravenec	27.04.2023
Miroslava Štovčíková	Rakovina rrsníka	1 prednáška	ZŠ Bojnice	28.04.2023
Adriána Šimková Adriana Kucková	Stomatohygiena	1 prednáška	MŠ Poruba	02.05.2023

Adriána Šimková Adriana Kucková	Stomatohygiena	1 prednáška	MŠ Kamenec pod Vtáčnikom	03.05.2023
Miroslava Štovčíková	Karcinóm kolorekta	1 prednáška	ILJIN Pravenec	03.05.2023
Adriána Šimková	Hygiena rúk	1 prednáška	ŠZŠ Handlová	04.05.2023
Adriána Šimková	Stomatohygiena	1 prednáška	MŠ Poruba	09.05.2023
Adriána Šimková	Význam pohybu v prevencii obezity	1 prednáška	ŠZŠ Handlová	10.05.2023
Miroslava Štovčíková	Prevenca rakoviny krčka maternice a rakoviny prostaty	1 prednáška	SLOVECA, Sasol Slovakia, spol. s. r. o., prev. Nováky	11.05.2023
Adriana Kucková	Diabetes mellitus	2 prednášky	ZŠ Bojnice	12.05.2023
Adriána Šimková	Nelátkové závislosti	1 prednáška	ŠZŠ Handlová	15.05.2023
Adriána Šimková	Stomatohygiena	1 prednáška	MŠ Kamenec pod Vtáčnikom	18.05.2023
Adriána Šimková	Stomatohygiena	1 prednáška	MŠ Kamenec pod Vtáčnikom	23.05.2023
Dajana Ďureje	Dospievanie	1 prednáška	ZŠ Morovnianska cesta, Handlová	24.05.2023
Adriána Šimková	Prevenca fajčenia	1 prednáška	ZŠ Zemianske Kostoľany	30.05.2023
Adriána Šimková	Prevenca fajčenia	1 prednáška	ŠZŠ Handlová	31.05.2023
Adriána Šimková	Prevenca fajčenia	2 prednášky	ZŠ Ráztočno	02.06.2023
Adriána Šimková	Legálne a nelegálne drogy	1 prednáška	ŠZŠ Handlová	07.06.2023
Adriana Kucková	Diabetes mellitus	1 prednáška	RÚVZ Prievidza so sídrom v Bojniciach	13.06.2023
Dajana Ďureje Adriána Šimková	Práca na oddelení podpory zdravia a výchovy k zdraviu	1 prednáška	RÚVZ Prievidza so sídrom v Bojniciach	13.06.2023
Adriána Šimková	Fetálny alkoholový syndróm	1 prednáška	ŠZŠ Handlová	14.06.2023
Adriána Šimková	Zdravá výživa a stravovanie, pohybová aktivita	1 prednáška	Detský domov Handlová	16.06.2023

Dajana Ďureje	Pohlavne prenosné ochorenia a HIV	1 prednáška	ŠZŠ Handlová	19.06.2023
Adriana Kucková	Alkohol	1 prednáška	Jasmin Handlová	20.06.2023
Adriána Šimková	Legálne a nelegálne drogy	1 prednáška	ZŠ Diviaky nad Nitricou	21.06.2023
Adriána Šimková Adriana Kucková	Legálne a nelegálne drogy	2 prednášky	ZŠ Malonecpalská, Prievidza	22.06.2023
Adriána Šimková	Legálne a nelegálne drogy	1 prednáška	Detský domov Handlová	23.06.2023
Adriána Šimková Adriana Kucková Dajana Ďureje	Legálne a nelegálne drogy	5 prednášok	ZŠ Lazany	27.06.2023
Adriána Šimková Adriana Kucková	Alzheimer	1 prednáška	DSS Bošany	14.09.2023
Adriána Šimková Adriana Kucková	Ústna hygiena	4 prednášky	ZŠ Mariánska, Prievidza	19.09.2023
Adriána Šimková	Ústna hygiena	1 prednáška	ZŠ Mariánska, Prievidza	20.09.2023
Adriána Šimková	Zdravá výživa a stravovanie, potravinová pyramída	1 prednáška	ZŠ Skačany	06.10.2023
Adriána Šimková	Nelátkové závislosti	1 prednáška	ZŠ Skačany	06.10.2023
Adriana Kucková	Pohlavne prenosné ochorenia a HIV	1 prednáška	ZŠ Skačany	06.10.2023
Adriana Kucková	Diabetes mellitus	1 prednáška	ZŠ Skačany	06.10.2023
Adriána Šimková Adriana Kucková Dajana Ďureje	Zdravá výživa a stravovanie	6 prednášok	ZŠ Školská, Handlová	09.10.2023
Adriána Šimková Adriana Kucková Dajana Ďureje	Zdravá výživa a stravovanie	3 prednášky	ZŠ Bojnice	10.10.2023

Adriana Kucková	Diabetes mellitus	3 prednáška	Berry Slovakia, Prievidza	11.10.2023
Adriána Šimková	Hygiena rúk	1 prednáška	ŠZŠ Handlová	12.10.2023
Adriana Kucková	Zdravé stravovanie senirov, intolerancie	1 prednáška	DSS Bošany	16.10.2023
Adriána Šimková	Anorexia + film SAMI	1 prednáška	ZŠ Mariánska, Prievidza	16.10.2023
Adriána Šimková	Zdravá výživa a potravinová pyramída	2 prednášky	ZŠ Zemianske Kostoľany	16.10.2023
Adriána Šimková	Zdravá výživa a stravovanie, potravinová pyramída	2 prednášky	ZŠ Opatovce nad Nitrou	17.10.2023
Adriána Šimková	Zdravá výživa a stravovanie	2 prednášky	ZŠ Mariánska, Prievidza	18.10.2023
Dajana Ďureje	Zdravá výživa, potravinová pyramída	1 prednáška	ZŠ Nováky	20.10.2023
Adriána Šimková Adriana Kucková	Anorexia + film SAMI	2 prednášky	ZŠ Diviaky nad Nitricou	20.10.2023
Adriana Kucková	Osteoporóza	1 prednáška	DSS Bošany	23.10.2023
Adriána Šimková	Ústna hygiena	1 prednáška	ZŠ Čavoj	23.10.2023
Adriána Šimková	Ľudský mozog a pamäť	1 prednáška	ZŠ Čavoj	23.10.2023
Adriána Šimková Dajana Ďureje	Zdravá výživa a stravovanie	3 prednášky	ZŠ Koš	26.10.2023
Adriána Šimková Dajana Ďureje	Zdravá výživa a stravovanie, potravinová pyramída	4 prednášky	ZŠ Športovcov, Partizánske	27.10.2023
Adriana Kucková Adriána Šimková	Alzheimer	1 prednáška	DSS Zemianske Kostoľany	31.10.2023
Adriána Šimková	Legálne a nelegálne drogy	1 prednáška	ZŠ Čavoj	07.11.2023
Adriána Šimková	Zdravá výživa a stravovanie, potravinová pyramída	1 prednáška	ZŠ Čavoj	07.11.2023
Adriána Šimková	Obezita vs. anorexia	1 prednáška	ZŠ Čavoj	07.11.2023

Adriana Kucková	Pohlavne prenosné ochorenia a HIV	1 prednáška	ZŠ Morovnianska cesta, Handlová	08.11.2023
Adriana Kucková	Prevenica rakoviny krčka maternice	1 prednáška	ZŠ Morovnianska cesta, Handlová	08.11.2023
Adriána Šimková	Prevenica fajčenia	2 prednášky	ZŠ Morovnianska cesta, Handlová	08.11.2023
Adriána Šimková Adriana Kucková	Nelátkové závislosti	2 prednášky	ZŠ Mierové námestie, Handlová	10.11.2023
Dajana Ďureje	Fajčenie + film "Kým stúpa dym"	2 prednášky	ZŠ Mierové námestie, Handlová	10.11.2023
Adriana Kucková	Fajčenie	1 prednáška	ZŠ Mierové námestie, Handlová	10.11.2023
Adriana Kucková	Diabetes mellitus	1 prednáška	DSS Zemianske Kostol'any	13.11.2023
Adriána Šimková	Legálne a nelegálne drogy	1 prednáška	ZŠ Mariánska, Prievidza	14.11.2023
Adriana Kucková	Diabetes mellitus	1 prednáška	Senior Handlová	15.11.2023
Adriána Šimková	Prevenica fajčenia	2 prednášky	ZŠ Diviaky nad Nitricou	16.11.2023
Adriana Kucková	Diabetes mellitus	2 prednášky	ZŠ Bojnice	16.11.2023
Adriána Šimková	Nelátkové závislosti	1 prednáška	ZŠ Diviaky nad Nitricou	16.11.2023
Adriána Šimková Adriana Kucková	Prevenica fajčenia	3 prednášky	ZŠ Mierové námestie, Handlová	20.11.2023
Adriána Šimková Adriana Kucková	Legálne a nelegálne drogy	3 prednášky	ZŠ Mierové námestie, Handlová	20.11.2023
Adriána Šimková Adriana Kucková	Legálne a nelegálne drogy	2 prednášky	ZŠ Bojnice	21.11.2023
Adriána Šimková	Zdravá výživa a stravovanie	1 prednáška	ZŠ Hradište	22.11.2023
Adriána Šimková	Zdravá výživa a stravovanie	1 prednáška	ZŠ Ostratice	22.11.2023
Adriána Šimková	Zdravá výživa a stravovanie	1 prednáška	ZŠ Veľký Klíž	22.11.2023

Adriána Šimková	Legálne a nelegálne drogy	1 prednáška	ZŠ Zemianske Kostol'any	23.11.2023
Adriána Šimková Adriana Kucková	Nelátkové závislosti	2 prednášky	ZŠ Veľké Uherce, Partizánske	24.11.2023
Adriána Šimková Adriana Kucková	Prevenica fajčenia	3 prednášky	ZŠ Veľké Uherce, Partizánske	24.11.2023
Adriana Kucková	Pohlavne prenosné ochorenia a HIV	2 prednášky	Stredná zdravotnícka škola, Prievidza	27.11.2023
Adriána Šimková	Ústna hygiena	2 prednášky	ZŠ Skačany	29.11.2023
Adriana Kucková	Pohlavne prenosné ochorenia a HIV	2 prednášky	ZŠ Bojnice	30.11.2023
Adriana Kucková	Osteoporóza	1 prednáška	Zariadenie pre seniorov Handlová	01.12.2023
Adriana Kucková	HIV/AIDS	1 prednáška	ZŠ Zemianske Kostol'any	01.12.2023
Adriána Šimková	Zdravá výživa a potravinová pyramída	1 prednáška	ZŠ Spojená piaristická škola Prievidza	05.12.2023
Adriana Kucková	HIV/AIDS	1 prednáška	ZŠ Veľké Bielice	06.12.2023
Adriána Šimková	Prevenica fajčenia	2 prednášky	ZŠ Spojená piaristická škola Prievidza	07.12.2023
Adriana Kucková	HIV/AIDS	2 prednášky	ZŠ Veľké Bielice	08.12.2023
Adriána Šimková	Legálne a nelegálne drogy	1 prednáška	ZŠ Spojená piaristická škola, Prievidza	14.12.2023
Adriána Šimková	Zdravá výživa a stravovanie	2 prednášky	ZŠ Spojená piaristická škola Prievidza	15.12.2023
Adriana Kucková	HIV/AIDS	2 prednášky	Stredná zdravotnícka škola, Prievidza	15.12.2023

Miroslava Štovčíková	Povinnosti zamestnávateľa pri ochrane zdravia pri práci	Vnútroústavny seminár odborných pracovníkov	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	04.05.2023
Monika Geierová	Syndróm karpálneho tunela a jeho prevencia	Vnútroústavny seminár odborných pracovníkov	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	04.05.2023
Miroslava Štovčíková	Evidencia chorôb z povolania v SR	Projekt „Building of effective state administration authorities for control of occupational health services in Serbia and North Macedonia“	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	16.05.2023
Zdenka Ličková	Rizikové práce - evidencia v SR	Projekt „Building of effective state administration authorities for control of occupational health services in Serbia and North Macedonia“	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	16.05.2023
Marie Štastná, Monika Zámečníková	Hodnotenie zdravotného rizika z fyzickej záťaže pri práci a legislatíva SR	XII. Martinský deň verejného zdravotníctva	Martin	23.03.2023
Marie Štastná	Základné prístupy k hodnoteniu fyzickej záťaže pri práci	Odborný seminár pre pracovné zdravotné služby	Bratislava	14.09.2023
Marie Štastná	Základné prístupy k hodnoteniu fyzickej záťaže pri práci	Diskusné sústreďenie Slovenskej zdravotníckej univerzity	Bratislava	10.10.2023
Marie Štastná, Monika Zámečníková	Vybrané prístupy k hodnoteniu fyzickej záťaže pri práci a legislatíva SR	36. kongres pracovného lekárstva s medzinárodnou účasťou	Plzeň	24.10.2023
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trenčíne				
Meravá Z.,	Zdravá výživa pre deti	prednáška	MŠ 28. októbra, Trenčín	25.01.2023
Meravá Z.,	Zdravý životný štýl	prednáška	DSS Bezručova, Trenčín	03.02.2023
Meravá Z.,	Psychologické rizikové faktory civilizačných ochorení	prednáška	ZŠ Veľkomoravská, Trenčín	06.02.2023

Meravá Z.,	Kardiovaskulárne ochorenia, rizikové faktory, prevencia	prednáška	Jednota dôchodcov Rudník	13.02.2023
Meravá Z.,	Prevencia kardiovaskulárnych ochorení	prednáška	Jednota dôchodcov Myjava	14.04.2023
Meravá Z.,	Zdravá výživa u seniorov, duševné zdravie	prednáška	CSS Liptovská, Trenčín	25.05.2023
Meravá Z.,	Alzheimerova choroba, stres, zvládanie záťažových situácií	prednáška	Vetropack Nemšová, s.r.o.	09.06.2023
Meravá Z.,	Zdravá výživa	prednáška	DSS Adamovské Kochanovce	03.07.2023
Meravá Z.,	Psychologické rizikové faktory civilizačných ochorení	prednáška	Jednota dôchodcov Myjava	31.10.2023
Kocianová H., Hajšová Ľ.,	Aktuálna činnosť a perspektívy novovzniknutého NRC pre kamylobakteriôzy	Zabezpečenie laboratórnej surveillance patogénov vo verejnom zdravotníctve	ÚVZ SR Bratislava	06.-07.02.2023
Kocianová H., Hajšová Ľ., Divekyová K.	NRC pre kamylobakteriôzy	XVII. vedecko-odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR	MZ SR	16.03.2023
Kocianová H., Bučková Ľ., Hajšová Ľ., Hancková J.	Sledovanie obsahu probiotických baktérií vo výživových doplnkoch	Životné podmienky a zdravie 2023	Nový Smokovec	25.-27.09.2023
Reizigová L.,	Možnosti laboratórnej diagnostiky epidemiologicky významných pôvodcov infekcií v NRC pre NN	seminár RÚVZ Trenčín	RÚVZ so sídlom v Trenčíne	20.02.2023
Markusová M.,	Metódy izolácie vírusovej RNA	seminár RÚVZ Trenčín	RÚVZ so sídlom v Trenčíne	20.02.2023

Reizigová L., Beňová K., Prostináková Z.	Výsledky z účasti na ECDC projekte „Celogenómová sekvenácia izolátov Clostridium difficile v nemocniciach v krajinách EÚ/EEA“	17. Vedecko-odborná konferencia národných referenčných centier pre surveillance infekčných chorôb v SR	MZ SR Bratislava	16.03.2023
Reizigová L., Beňová K., Bujnová K.	Regional genomic surveillance program of SARS-CoV-2 virus on Illumina platforms: one years study	7. International Conference on Prevention & Infection Control	Ženeva, Švajčiarsko	12.-15.09.2023
Reizigová L., Havriško M., Tomčíková K., Chebenová V., Pazderka L., Sokolová J.	Monitorovanie AMR v nemocničnom prostredí v SR: dáta zo štúdie HER.	9. Kongres klinické mikrobiologie, infekčných nemoci a epidemiologie	Olomouc, Česká republika	05.-07.10.2023
Havriško M., Reizigová L., Pazderka L., Sokolová J.	Rezistencia na KAZ u kmeňov Pseudomonas aeruginosa izolovaných z nemocničného prostredia v SR	9. Kongres klinické mikrobiologie, infekčných nemoci a epidemiologie	Olomouc, Česká republika	05.-07.10.2023
Prostináková Z., Zelko K., Štefkovičová M., Litvová S., Reizigová L.	Surveillance infekcii spôsobených Clostridioides difficile za obdobia rokov 2018 – 2021 v slovenských nemocniciach poskytujúcu akútnu zdravotnú starostlivosť	XXII. Červenkové dni preventívnej medicíny	Tále, Banská Bystrica	06-07.11.2023
Reizigová L., Beňová K., Vašeková M., Markusová M., Štefkovičová M.	Aplikácia diagnostického postupu PCR-ribotypizácie u kmeňov Clostridioides difficile podľa štandardizovaného ECDC protokolu: výsledky za rok 2022 až 2023	XXII. Červenkové dni preventívnej medicíny	Tále, Banská Bystrica	06-07.11.2023

Markusová M., Vašková M., Beňová K., Reizigová L.,	Analýza dopadu skladovacích podmienok na zmenu v počte kópií vírusu SARS-CoV-2 v odpadových vodách	XXII. Červenkové dni preventívnej medicíny	Tále, Banská Bystrica	06-07.11.2023
Reizigová L.,	Problematika monitoringu nemocničného prostredia z pohľadu mikrobiologickej diagnostiky	SZU Bratislava Škola prevencie nozokomiálnych nákaz, 1. časť – Epidemiológia	Slovenská zdravotnícka univerzita v Bratislave	24.11.2023
Reizigová L.,	Významný nozokomiálny pôvodca Clostridioides difficile – Aplikácia diagnostického postupu PCR- ribotypizácie u kmeňov Clostridioides difficile podľa štandardizovaného ECDC protokolu	SZU Bratislava Škola prevencie nozokomiálnych nákaz, 1. časť – Epidemiológia	Slovenská zdravotnícka univerzita v Bratislave	24.11.2023
Cích B.,	Inhalačné anestetikum Sevoflurán- objektívizácia operačných sál	seminár RÚVZ so sídlom v Trenčíne	RÚVZ Trenčín	23.10.2023
Mierna J.,	Stanovenie akrylamidu vo vybraných detských potravinách a zemiakových hranolčekoch metódou HPLC- DAD	seminár RÚVZ so sídlom v Trenčíne	RÚVZ Trenčín	23.10.2023
Cích B.,	"Kyselky" (to drink or not to drink?)	Konferencia- Chemické analýzy vo verejnom zdravotníctve II	Hotel Slovakia, Trenčianske Teplice	20.-21.09.2023
Cích B.,	Inhalačné anestetikum Sevoflurán- objektívizácia operačných sál	Konferencia- Chemické analýzy vo verejnom zdravotníctve II	Hotel Slovakia, Trenčianske Teplice	20.-21.09.2023
Bučková E.,	Manipulácia s potravinami, ich distribúcia, základné legislatívne požiadavky, riziká z potravín	RÚVZ Trenčín - školenie	Lidl SR	13.03.2023 19.06.2023 18.09.2023 30.10.2023 14.11.2023

Babulíková A.,	Výkon štátneho zdravotného dozoru nad kozmetickými výrobkami	Seminár RÚVZ Trenčín	RÚVZ so sídlom v Trenčíne	30.01.2023
Galková M., Hancková J.,	Monitoring probiotík vo výživových doplnkoch	Seminár RÚVZ Trenčín	RÚVZ so sídlom v Trenčíne	30.01.2023
Bračíková M.,	Hodnotenie tepelnej záťaže vo vybraných výrobných prevádzkach	Seminár	RÚVZ Trenčín	27.11.2023
Škverka Š., Raška L.,	Odstraňovanie azbestu zo stavieb	Seminár	RÚVZ Trenčín	27.11.2023
Litvová S., Štefkovičová M., Prostináková Z.	Surveillance infekcií súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti – aké máme možnosti?	XX. ročník odbornej konferencie Surveillance nemocničných nákaz	Štrbské pleso	21.03.2023
Litvová S., Štefkovičová M., Prostináková Z., Zelko K., Štefkovičová M.	Prvé výsledky z tretieho bodového sledovania	XXII. Červenkové dni preventívnej starostlivosti	Tále	06-07.11.2023
Prostináková Z., Zelko K., Štefkovičová M., Litvová S.	Surveillance infekcií spôsobených Clostridioides difficile	XXII. Červenkové dni preventívnej starostlivosti	Tále	06-07.11.2023
Litvová S.	Tretie bodové prevalenčné sledovanie	Škola prevencie nozokomiálnych nákaz	SZU Bratislava	23.11.2023
Prostináková, Z.	Zapojenie SR v surveillance Clostridioides difficile infekcií v Európe podľa protokolu ECDC Zapojenie SR v surveillance Clostridioides difficile infekcií v Európe podľa protokolu ECDC	Škola prevencie nozokomiálnych nákaz	SZU Bratislava	23.11.2023
Litvová S., Štefkovičová M.	Tretie bodové prevalenčné sledovanie	Národné koordinačné centrum 3. BPS v SR - RÚVZ Trenčín (webinár)	RÚVZ Trenčín	07.03.2023
Národné koordinačné centrum pre 3BPS RÚVZ Trenčín (Litvová S. a kolektív)	Bodové prevalenčné sledovanie v európskych akútnych nemocniciach v rokoch 2022 – 2023: úvod	Národné koordinačné centrum 3. BPS v SR - RÚVZ Trenčín (online a osobne na vybraných RÚVZ)	RÚVZ Trenčín -online webinár, RÚVZ Bratislava, RÚVZ Banská Bystrica	14.03.2023 23.03.2023 29.03.2023 30.03.2023

Národné koordinačné centrum pre 3BPS RÚVZ Trenčín (Litvová S. a kolektív)	BPS infekcií súvisiacich so zdravotnou starostlivosťou a užívania antibiotík v nemocniciach akútnej starostlivosti, 2022 – 2023. Nemocničné údaje	Národné koordinačné centrum 3. BPS v SR - RÚVZ Trenčín (online a osobne na vybraných RÚVZ)	RÚVZ Trenčín -online webinár, RÚVZ Bratislava, RÚVZ Banská Bystrica	14.03.2023 23.3.2023 29.3.2023 30.3.2023
Národné koordinačné centrum pre 3BPS RÚVZ Trenčín (Litvová S. a kolektív)	ECDC BPS definície: antibiotiká a nozokomiálne nákazy	Národné koordinačné centrum 3. BPS v SR - RÚVZ Trenčín (online a osobne na vybraných RÚVZ)	RÚVZ Trenčín -online webinár, RÚVZ Bratislava, RÚVZ Banská Bystrica	14.03.2023 23.3.2023 29.3.2023 30.3.2023
Národné koordinačné centrum pre 3BPS RÚVZ Trenčín (Litvová S. a kolektív)	Bodové prevalenčné sledovanie nozokomiálnych nákaz a užívania antibiotík v nemocniciach poskytujúcich akútnu zdravotnú starostlivosť - Kazuistiky	Národné koordinačné centrum 3. BPS v SR - RÚVZ Trenčín (online a osobne na vybraných RÚVZ)	RÚVZ Trenčín -online webinár, RÚVZ Bratislava, RÚVZ Banská Bystrica	14.03.2023 23.03.2023 29.03.2023 30.03.2023
Národné koordinačné centrum pre 3BPS RÚVZ Trenčín (Litvová S. a kolektív)	Modul BPS/PPS v programe HelicsWin.Net	Národné koordinačné centrum 3. BPS v SR - RÚVZ Trenčín (online a osobne na vybraných RÚVZ)	RÚVZ Trenčín -online webinár, RÚVZ Bratislava, RÚVZ Banská Bystrica	14.03.2023 23.03.2023 29.03.2023 30.03.2023

Prednášková činnosť

Prednášková činnosť Regionálnych úradov verejného zdravotníctva za Trnavský kraj v roku 2023

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
TRNAVSKÝ KRAJ				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dunajskej Strede				
Janka Škoková, Anikó Rásó	Viem čo zjem	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	26.01.2023
Janka Škoková, Anikó Rásó	Viem čo zjem	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	02.02.2023
Janka Šoková	Viem čo zjem	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	07.02.2023
Gabriela Bíróová	Prevenca rakoviny	Vzdelávanie obyvateľstva	Dunajská Streda	10.02.2023
Anikó Rásó	Viem čo zjem	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	14.02.2023
Gabriela Bíróová	Prevenca rakoviny	Vzdelávanie obyvateľstva	Dunajská Streda	28.02.2023
Anikó Rásó	Fajčenie	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	07.03.2023
Kristína Ibolyová	Starostlivosť o zdravie v zariadeniach spoločného stravovania	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	11.03.2023
Kristína Ibolyová	Starostlivosť o zdravie v zariadeniach spoločného stravovania	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	11.03.2022
Anikó Rásó	Obezita	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	16.03.2023
Gabriela Bíróová, Anikó Rásó	Ovocie a zelenina	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	29.03.2023
Anikó Rásó	Zdravá strava	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	31.03.2023
Anikó Rásó	Látkové a nelátkové závislosti	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	21.04.2023
Gabriela Bíróová	Prevenca rakoviny prsníka	Vzdelávanie obyvateľstva	Dunajská Streda	11.05.2022
Gabriela Bíróová	Zásady správnej výživy a prevencia obezity	Vzdelávanie detí a mládeže	Štvrtok na Ostrove	19.05.2022

Gabriela Bíróová	Zásady správnej výživy a prevencia obezity	Vzdelávanie detí a mládeže	Štvrtok na Ostrove	20.05.2022
Kristína Ibolyová	Starostlivosť o zdravie v zariadeniach spoločného stravovania	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	29.04.2023
Kristína Ibolyová	Všeobecné požiadavky platnej potravinovej legislatívy zamestnancov potravinárskych prevádzok	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	29.04.2023
Gabriela Bíróová, Anikó Rásó	Ovocie a zelenina	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	10.05.2023
Anikó Rásó	Zdravá strava a hygiena rúk	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	12.05.2023
Anikó Rásó	Látkové a nelátkové závislosti	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	12.05.2023
Gabriela Bíróová	Zdravé stravovacie náviky	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	23.05.2023
Anikó Rásó	Fajčenie	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	23.05.2023
Anikó Rásó	Fajčenie	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	24.05.2023
Anikó Rásó	Fajčenie	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	31.05.2023
Kristína Ibolyová	Starostlivosť o zdravie v zariadeniach spoločného stravovania	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	03.06.2023
Kristína Ibolyová	Starostlivosť o zdravie v zariadeniach spoločného stravovania	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	03.06.2023
Gabriela Bíróová, Anikó Rásó	Alkohol	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	13.06.2023
Anikó Rásó	Fajčenie	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	20.06.2023
Kristína Ibolyová	Starostlivosť o zdravie v zariadeniach spoločného stravovania	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	09.09.2023

Kristína Ibolyová	Všeobecné požiadavky platnej potravinovej legislatívy zamestnancov potravinárskych prevádzok	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	09.09.2023
Jiří Janošek, Ľubica Pecháčková, Jaroslava Kurpelová	Zabezpečenie kvality a odhad neistoty odberov pitných vôd.	Konferencia: Chemické analýzy vo verejnom zdravotníctve II	Trenčianske Teplice	20.-21.09.2023
Anikó Rásó	Hygiena rúk	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	06.10.2023
Anikó Rásó	Problémy s nadváhou	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	06.10.2023
Anikó Rásó	Vyvážená strava	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	11.10.2023
Anikó Rásó	Zdravé stravovanie	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	13.10.2023
Anikó Rásó, Janka Šoková	Zdravá strava a hygiena rúk	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	19.10.2023
Anikó Rásó, Janka Šoková	Zdravá strava a hygiena rúk	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	20.10.2023
Júlia Varjúová	Starostlivosť o zdravie v zariadeniach spoločného stravovania	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	21.10.2023
Júlia Varjúová	Všeobecné požiadavky platnej potravinovej legislatívy zamestnancov potravinárskych prevádzok	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	21.10.2023
Anikó Rásó	Fajčenie	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	27.10.2023
Anikó Rásó	Ovocie a zelenina	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	08.11.2023
Anikó Rásó	Ovocie a zelenina	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	10.11.2023
Anikó Rásó	Obezita	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	13.11.2023
Anikó Rásó	Vyvážená strava	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	13.11.2023
Anikó Rásó	Vyvážená strava	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	16.11.2023
Gabriela Bíróová, Anikó Rásó	Zdravé stravovanie a hygiena rúk	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	22.11.2023

Anikó Rásó	Látkové a nelátkové závislosti	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	27.11.2023
Anikó Rásó	Látkové a nelátkové závislosti	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	28.11.2023
Anikó Rásó	Precvičme si mozog !	Vzdelávanie obyvateľstva	Dunajská Streda	28.11.2023
Anikó Rásó	Precvičme si mozog !	Vzdelávanie obyvateľstva	Dunajská Streda	29.11.2023
Gabriela Bíróová	"Droga"	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	12.10.2022
Anikó Rásó	Prevenca fajčenia	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	19.10.2022
Júlia Varjúová	Starostlivosť o zdravie v zariadeniach spoločného stravovania	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	02.12.2023
Júlia Varjúová	Všeobecné požiadavky platnej potravinovej legislatívy zamestnancov potravinárskych prevádzok	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	02.12.2023
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Galante				
Marcela Pančíková	Pitná voda – zmeny v súvislosti so zákonom č. 517/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 355/2007 Z. z., účinnosť zákona od 12. 01. 2023	vnútroúradný seminár	RÚVZ Galanta	06.02.2023
Elena Soboňová	Projekt COSI	vnútroúradný seminár	RÚVZ Galanta	22.02.2023
Kinga Lancz	Ototoxicita a sluchové zmeny	vnútroúradný seminár	RÚVZ Galanta	29.03.2023
Anikó Hábelová	Škodlivosť fajčenia, e-cigariet, žuvacieho tabaku, nikotínových vrecúšok	vnútroúradný seminár	RÚVZ Galanta	27.04.2023
Andrea Huláková	Pandémia COVID - 19	vnútroúradný seminár	RÚVZ Galanta	24.05.2023
Alexandra Šípková	Mimoriadna cielená kontrola v zariadeniach spoločného stravovania zameraná na kontrolu múky a mäsa z Ukrajiny	vnútroúradný seminár	RÚVZ Galanta	20.06.2023
Natália Vámošová	Problematika diizokyanátov v SR	vnútroúradný seminár	RÚVZ Galanta	27.09.2023

Alžbeta Juhosová	Lymfská borelióza	vnútroúradný seminár	RÚVZ Galanta	25.10.2023
Anikó Hábelová	Psoriáza	vnútroúradný seminár	RÚVZ Galanta	22.11.2023
Elena Soboňová, Danica Mundoková	Problematika doplnkového stravovania v zariadeniach pre deti a mládež	vnútroúradný seminár	RÚVZ Galanta	13.12.2023
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Senici				
Ida Petrášová, Anežka Gašpárková	Zvýšenie povedomia a ochrany očkovaním proti chrípke, pneumokokovým ochoreniam a SARS COV-2	Seminár pre klientov a zamestnancov ZSS	DSS a ZpS Senica	26.10.2023
Ida Petrášová, Anežka Gašpárková	Zvýšenie povedomia a ochrany očkovaním proti chrípke, pneumokokovým ochoreniam a SARS COV-3	Seminár pre klientov a zamestnancov ZSS	ZSS Senica	13.11.2023
Ida Petrášová, Anežka Gašpárková	Zvýšenie povedomia a ochrany očkovaním proti chrípke, pneumokokovým ochoreniam a SARS COV-4	Seminár pre klientov a zamestnancov ZSS	ZpS Mokry Háj	27.11.2023
Ida Petrášová, Anežka Gašpárková	Zvýšenie povedomia a ochrany očkovaním proti chrípke, pneumokokovým ochoreniam a SARS COV-5	Seminár pre klientov a zamestnancov ZSS	DD a DSS Holíč	14.12.2023
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trnave				

Prednášková činnosť

Prednášková činnosť Regionálnych úradov verejného zdravotníctva za Žilinský kraj v roku 2023

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
ŽILINSKÝ KRAJ				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Čadci				
Oľga Matláková	Bezpečnosť potravín a problematika OVD pre jednotlivé skupiny klientov	Prednáška on-line	Zariadenie typu DSS/ZpS, okres Čadca a Kysucké Nové Mesto	21.02.2023
Oľga Matláková	Bezpečnosť epidemiologicky rizikových potravín – zmrzliny v súvislosti s novými technologickými a pracovnými postupmi	Prednáška on-line	Podnikateľský sektor, okres Čadca a Kysucké Nové Mesto	20.06.2023
Dáša Čechotková	Výkon ŠZD nad kozmetickými výrobkami - cieľené sledovanie	Interný seminár	RÚVZ so sídlom v Čadci	26.10.2023
Pavlíková Renáta	Monitoring odpadovej vody - prítomnosť vírusu SARS-CoV2	Vnútroústavný seminár	RÚVZ Čadca	21.03.2023
Gavláková Oľga	Mám rád vodu	Svetový deň vody - prednáška pre študentov	Stredná zdravotnícka škola Čadca	21.03.2023
Gavláková Oľga	Mám rád vodu	Svetový deň vody - prednáška pre študentov	Stredná zdravotnícka škola Čadca	22.03.2023
Pavlíková Renáta	Legislatíva na úseku verejného zdravotníctva	Seminár pre získanie osvedčenia	RÚVZ Čadca	28.03.2023
Pavlíková Renáta	Pitná voda a jej význam	Seminár pre získanie osvedčenia	RÚVZ Čadca	28.03.2023
Pavlíková Renáta	Legislatíva na úseku verejného zdravotníctva	Seminár pre získanie osvedčenia	RÚVZ Čadca	19.04.2023
Pavlíková Renáta	Pitná voda a jej význam	Seminár pre získanie osvedčenia	RÚVZ Čadca	19.04.2023
Pavlíková Renáta	Bazénové vody a riziká kúpania	Seminár pre získanie osvedčenia	RÚVZ Čadca	19.04.2023

Pavlíková Renáta	Zariadenia starostlivosti o ľudské te	Seminár pre získanie osvedčenia	RÚVZ Čadca	19.04.2023
Gavláková Oľga	Voda je život	Prednáška pre študentov Stredná drevárska škola Krásno nad Kysucou	RÚVZ Čadca	31.05.2023
Mikulová Miroslava	Odber vzoriek pitnej vody	Prednáška pre študentov Stredná drevárska škola Krásno nad Kysucou	RÚVZ Čadca	31.05.2023
Gavláková Oľga	Reakreditácia odberov vzoriek pitnej vody	Vnútroústavny seminár	RÚVZ Čadca	18.07.2023
Pavlíková Renáta	Legislatíva na úseku verejného zdravotníctva	Seminár pre získanie osvedčenia	RÚVZ Čadca	19.10.2023
Pavlíková Renáta	Pitná voda a jej význam	Seminár pre získanie osvedčenia	RÚVZ Čadca	19.10.2023
Pavlíková Renáta	Bazénová voda	Seminár pre získanie osvedčenia	RÚVZ Čadca	19.10.2023
Martin Jašurek	Ochrana zdravia zamestnancov pri odstraňovaní materiálov s obsahom azbestu	interný odborný seminár	RÚVZ so sídlom v Čadci	15.08.2023
Lenka Gončárová	Kontrola pracovných podmienok zamestnancov chránených dielní a chránených pracovísk	interný odborný seminár	RÚVZ so sídlom v Čadci	21.11.2023
Michaela Lemešová	Chrípková sezóna 2022/2023	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ so sídlom v Čadci	RÚVZ Čadca	18.04.2023
Daniela Ihelková	Princíp vakcinácie, typy očkovacích látok	Prednáška pre študentov SZŠ sv. Františka z Asissi Čadca	RÚVZ Čadca	25.04.2023
Daniela Ihelková	Správna aplikácia očkovacích látok	Prednáška pre študentov SZŠ sv. Františka z Asissi Čadca	RÚVZ Čadca	25.04.2023
Daniela Ihelková	Bezpečnosť v očkovaní	Prednáška pre študentov SZŠ sv. Františka z Asissi Čadca	RÚVZ Čadca	25.04.2023
Daniela Ihelková	Nežiaduce účinky a kontraindikácie očkovania	Prednáška pre študentov SZŠ sv. Františka z Asissi Čadca	RÚVZ Čadca	25.04.2023
Daniela Ihelková	Diftéria, tetanus, pertusiss	Prednáška pre študentov SZŠ sv. Františka z Asissi Čadca	RÚVZ Čadca	25.04.2023

Daniela Ihelková	Poliomyelitída	Prednáška pre študentov SZŠ sv. Františka z Asissi Čadca	RÚVZ Čadca	25.04.2023
Michaela Lemešová	Hemofilové invazívne nákazy - HiB	Prednáška pre študentov SZŠ sv. Františka z Asissi Čadca	RÚVZ Čadca	25.04.2023
Michaela Lemešová	Pneumokokové invazívne ochorenia	Prednáška pre študentov SZŠ sv. Františka z Asissi Čadca	RÚVZ Čadca	25.04.2023
Michaela Lemešová	Vírusová hepatitída B - VHB	Prednáška pre študentov SZŠ sv. Františka z Asissi Čadca	RÚVZ Čadca	25.04.2023
Michaela Lemešová	Osýpky, ružienka, parotitída	Prednáška pre študentov SZŠ sv. Františka z Asissi Čadca	RÚVZ Čadca	25.04.2023
Michaela Lemešová	Premietanie edukačných filmov - s tematikou ochorenia chrípka, pertussis, nežiaduce účinky po očkovaní, železné pľúca	Prednáška pre študentov SZŠ sv. Františka z Asissi Čadca	RÚVZ Čadca	25.04.2023
Michaela Lemešová	Prezentácia zameraná na priblíženie očkovacieho kalendára pre pravidelné povinné očkovanie detí a dospelých na rok 2023	Prednáška pre študentov SZŠ sv. Františka z Asissi Čadca	RÚVZ Čadca	25.04.2023
Michaela Lemešová	Hygiena rúk ako najefektívnejší nástroj v prevencii nozokomiálnych nákaz a súčasť ochrany zdravia pacientov	Prednáška pre študentov SZŠ sv. Františka z Asissi Čadca	RÚVZ Čadca	25.4.2023
Michaela Lemešová	Názorná ukážka správnosti dezinfekcie rúk u zdravotníckeho personálu pomocou UV lampy	Prednáška pre študentov SZŠ sv. Františka z Asissi Čadca	RÚVZ Čadca	25.4.2023
Pavína Čiernavová	Dobehňime zabudnuté očkovanie	Prednáška pre klientov CSS Park	Hviezdoslavova 918 Čadca	05.05.2023
Mária Kubančáková	Dobehňime zabudnuté očkovanie	Prednáška pre klientov VZpS	Kukučínova 2970 Čadca	05.05.2023

Michaela Lemešová	Princíp vakcinácie, typy očkovacích látok	Prednáška pre študentov SZŠ sv. Františka z Asissi Čadca	RÚVZ Čadca	17.05.2023
Michaela Lemešová	Správna aplikácia očkovacích látok	Prednáška pre študentov SZŠ sv. Františka z Asissi Čadca	RÚVZ Čadca	17.05.2023
Michaela Lemešová	Bezpečnosť v očkovaní	Prednáška pre študentov SZŠ sv. Františka z Asissi Čadca	RÚVZ Čadca	17.05.2023
Michaela Lemešová	Nežiaduce účinky a kontraindikácie očkovania	Prednáška pre študentov SZŠ sv. Františka z Asissi Čadca	RÚVZ Čadca	17.05.2023
Michaela Lemešová	Diftéria, tetanus, pertusiss	Prednáška pre študentov SZŠ sv. Františka z Asissi Čadca	RÚVZ Čadca	17.05.2023
Michaela Lemešová	Poliomyelitída	Prednáška pre študentov SZŠ sv. Františka z Asissi Čadca	RÚVZ Čadca	17.05.2023
Daniela Ihelková	Hemofilové invazívne nákazy - HiB	Prednáška pre študentov SZŠ sv. Františka z Asissi Čadca	RÚVZ Čadca	17.05.2023
Daniela Ihelková	Pneumokokové invazívne ochorenia	Prednáška pre študentov SZŠ sv. Františka z Asissi Čadca	RÚVZ Čadca	17.05.2023
Daniela Ihelková	Vírusová hepatitída B - VHB	Prednáška pre študentov SZŠ sv. Františka z Asissi Čadca	RÚVZ Čadca	17.05.2023
Daniela Ihelková	Osýpky, ružienka, parotitída	Prednáška pre študentov SZŠ sv. Františka z Asissi Čadca	RÚVZ Čadca	17.05.2023
Daniela Ihelková	Premietanie edukačných filmov - s tematikou ochorenia chrípka, pertussis, nežiaduce účinky po očkovaní, železné pľúca	Prednáška pre študentov SZŠ sv. Františka z Asissi Čadca	RÚVZ Čadca	17.05.2023
Daniela Ihelková	Prezentácia zameraná na priblíženie očkovacieho kalednára pre pravidelné povinné očkovanie detí a dospelých na rok 2023	Prednáška pre študentov SZŠ sv. Františka z Asissi Čadca	RÚVZ Čadca	17.05.2023

Daniela Ihelková	Hygiena rúk ako najefektívnejší nástroj v prevencii nozokomiálnych nákaz a súčasť ochrany zdravia pacientov	Prednáška pre študentov SZŠ sv. Františka z Asissi Čadca	RÚVZ Čadca	17.5.2023
Daniela Ihelková	Názorná ukážka správnosti dezinfekcie rúk u zdravotníckeho personálu pomocou UV lampy	Prednáška pre študentov SZŠ sv. Františka z Asissi Čadca	RÚVZ Čadca	17.5.2023
Pavína Čierňavová	Hygiena rúk	Odborný seminár sestier a PA	KNsP Čadca	31.5.2023
Michaela Lemešová	Očkovanie a jeho význam	Odborný seminár sestier a PA	KNsP Čadca	31.5.2023
Daniela Ihelková	Výskyt zoonóz v roku 2022	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ so sídlom v Čadci	RÚVZ Čadca	19.9.2023
Mária Kubančáková	Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam, COVID-19	Prednáška pre klientov CSS Park, pracovisko Vysoká nad Kysucou 287	Vysoká nad Kysucou 287	18.10.2023
Pavína Čierňavová	Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam, COVID-19	Prednáška pre klientov CSS	Makov 62	18.10.2023
Daniela Ihelková	Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam, COVID-19	Prednáška pre klientov CSS Kamence	Litovelská 1218/17A Kysucké Nové Mesto	25.10.2023
Pavína Čierňavová	Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam, COVID-19	Prednáška pre klientov CSS Park	Hviezdoslavova 918 Čadca	26.10.2023
Mária Kubančáková	Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam, COVID-19	Prednáška pre klientov VZpS	Kukučínova 2970 Čadca	26.10.2023
Mária Kubančáková	Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam, COVID-19	Prednáška pre klientov CSS Žarec, pracovisko Čierne 156	M. R. Štefánika 2533/13 Čadca	27.10.2023

Pavína Čierňavová	Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam, COVID-19	Prednáška pre klientov CSS Žarec	M. R. Štefánika 2533/13 Čadca	27.10.2023
Mária Kubančáková	Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam, COVID-19	Prednáška pre klientov CSS	Horelica 107 Čadca	9.11.2023
Daniela Ihelková	Pohlavne prenosné ochorenia a ich prevencia	Prednáška pre študentov SZŠ sv. Františka z Asissi Čadca	RÚVZ Čadca	21.11.2023
Mária Kubančáková	Pohlavne prenosné ochorenia a ich prevencia	Prednáška pre študentov SZŠ sv. Františka z Asissi Čadca	RÚVZ Čadca	21.11.2023
Daniela Ihelková	Význam očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam, COVID-19	Prednáška pre klientov CSS Kamence	Štúrova 1210 Kysucké Nové Mesto	22.11.2023
Mária Kubančáková	Pohlavne prenosné ochorenia a ich prevencia	Prednáška pre študentov SOŠOaS Čadca	RÚVZ Čadca	23.11.2023
Michaela Lemešová	Pohlavne prenosné ochorenia a ich prevencia	Prednáška pre študentov SOŠP sv. Márie Goretti Čadca	RÚVZ Čadca	23.11.2023
Pavína Čierňavová	Pohlavne prenosné ochorenia a ich prevencia	Prednáška pre študentov OA Čadca	RÚVZ Čadca	28.11.2023
Lýdia Vojteková	Pohlavne prenosné ochorenia a ich prevencia	Prednáška pre študentov SOŠDaS Krásno nad Kysucou	RÚVZ Čadca	30.11.2023
Lýdia Vojteková	Pohlavne prenosné ochorenia a ich prevencia	Prednáška pre študentov SZŠ sv. Františka z Asissi Čadca	RÚVZ Čadca	30.11.2023
Ivana Bugáňová	Hodnotenie jedálnych lístkov MŠ a ZŠ	Interný seminár	RÚVZ Čadca	21.02.2023
Martina Pokorná	Zotavovacie podujatia pre deti a mládež	Interný seminár	RÚVZ Čadca	20.06.2023
Andrea Gerátová	Prevencia rakoviny hrubého čreva a konečníka	Prednáška pre seniorov z JDS Nová Bystrica	Nová Bystrica	11.01.2023
Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre žiakov 1. ročníka ZŠ	ZŠ Rázusova Čadca	18.01.2023

Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre žiakov 1. ročníka ZŠ	ZŠ Rázusova Čadca	18.01.2023
Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre žiakov 1. ročníka ZŠ	ZŠ Rázusova Čadca	18.01.2023
Jana Grešáková	Zdravé zúbky	Prednáška pre žiakov 1. ročníka ZŠ	ZŠ M. Mravca Raková	25.01.2023
Jana Grešáková	Zdravé zúbky	Prednáška pre žiakov 1. ročníka ZŠ	ZŠ M. Mravca Raková	25.01.2023
Andrea Gerátová	Prevenia rakoviny hrubého čreva a konečníka	Prednáška pre seniorov JDS Stará Bystrica	Stará Bystrica	26.01.2023
Andrea Gerátová	Prevenia rakoviny prsníka	Prednáška pre študentov 4. ročníka SŠ	SOŠ pedagogická sv. Márie Goretti Čadca	30.01.2023
Andrea Gerátová	Prevenia rakoviny krčka maternice	Prednáška pre študentov 4. ročníka SŠ	SOŠ predagogická sv. Márie Goretti Čadca	30.01.2023
Jana Grešáková	Viem, čo zjem	Prednáška pre žiakov 4. ročníka ZŠ	ZŠ M. R. Štefánika Čadca	31.01.2023
Jana Grešáková	Viem, čo zjem	Prednáška pre žiakov 4. ročníka ZŠ	ZŠ M. R. Štefánika Čadca	31.01.2023
Jana Grešáková	Prevenia rakoviny prsníka	Prednáška pre študentov 4. ročníka SŠ	SOŠ predagogická sv. Márie Goretti Čadca	02.02.2023
Jana Grešáková	Prevenia rakoviny prsníka	Prednáška pre študentov 4. ročníka SŠ	SOŠ predagogická sv. Márie Goretti Čadca	02.02.2023
Jana Grešáková	Prevenia rakoviny krčka maternice	Prednáška pre študentov 4. ročníka SŠ	SOŠ predagogická sv. Márie Goretti Čadca	02.02.2023
Jana Grešáková	Prevenia rakoviny krčka maternice	Prednáška pre študentov 4. ročníka SŠ	SOŠ predagogická sv. Márie Goretti Čadca	02.02.2023

Andrea Gerátová	Viem, čo zjem	Beseda pre žiakov 5. ročníka ZŠ	ZŠ M.R.Štefánika Čadca	03.02.2023
Andrea Gerátová	Viem, čo zjem	Beseda pre žiakov 5. ročníka ZŠ	ZŠ M.R.Štefánika Čadca	03.02.2023
Andrea Gerátová	Viem, čo zjem	Beseda pre žiakov 5. ročníka ZŠ	ZŠ M.R.Štefánika Čadca	03.02.2023
Andrea Gerátová	Viem, čo zjem	Beseda pre žiakov 3. ročníka ZŠ	ZŠ M.R.Štefánika Čadca	03.02.2023
Jana Grešáková Andrea Gerátová Veronika Zajacová	Tvoja správna voľba	Interaktívna beseda pre žiakov 4. ročníka ZŠ Rázusova Čadca	OR PZ Čadca	08.02.2023
Jana Grešáková Andrea Gerátová Veronika Zajacová	Tvoja správna voľba	Interaktívna beseda pre žiakov 4. ročníka ZŠ Rázusova Čadca	OR PZ Čadca	08.02.2023
Andrea Gerátová	Viem, čo zjem	Beseda pre žiakov 6. ročníka ZŠ	ZŠ M.R.Štefánika Čadca	09.02.2023
Andrea Gerátová	Viem, čo zjem	Beseda pre žiakov 6. ročníka ZŠ	ZŠ M.R.Štefánika Čadca	09.02.2023
Jana Grešáková Andrea Gerátová Veronika Zajacová	Tvoja správna voľba	Interaktívna beseda pre žiakov 4. ročníka ZŠ Rázusova Čadca	OR PZ Čadca	10.02.2023
Jana Grešáková Andrea Gerátová Veronika Zajacová	Tvoja správna voľba	Interaktívna beseda pre žiakov 3. ročníka ZŠ Horelica	OR PZ Čadca	10.02.2023
Jana Grešáková Andrea Gerátová	Tvoja správna voľba	Interaktívna beseda pre žiakov 3. ročníka ZŠ Rázusova Čadca	OR PZ Čadca	13.02.2023
Jana Grešáková Andrea Gerátová	Tvoja správna voľba	Interaktívna beseda pre žiakov 3. ročníka ZŠ Rázusova Čadca	OR PZ Čadca	13.02.2023
Andrea Gerátová	Viem, čo zjem	Beseda pre žiakov 3. ročníka ZŠ	ZŠ M.R.Štefánika Čadca	15.02.2023

Veronika Zajacová	Viem, čo zjem	Beseda pre žiakov 3. ročníka ZŠ	ZŠ M.R.Štefánika Čadca	15.02.2023
Jana Grešáková	Prevenia rakoviny prsníka	Prednáška pre študentov 4. ročníka SŠ	SZŠ sv. Františka z Assisi Čadca	16.02.2023
Veronika Zajacová	Prevenia rakoviny krčka maternice	Prednáška pre študentov 4. ročníka SŠ	SZŠ sv. Františka z Assisi Čadca	16.02.2023
Andrea Gerátová Veronika Zajacová	Tvoja správna voľba	Interaktívna beseda pre žiakov 3. ročníka ZŠ M.R.Štefánika Čadca	OR PZ Čadca	17.02.2023
Andrea Gerátová Veronika Zajacová	Tvoja správna voľba	Interaktívna beseda pre žiakov 3. ročníka ZŠ J.A.Komenského Čadca	OR PZ Čadca	17.02.2023
Jana Grešáková Veronika Zajacová	Tvoja správna voľba	Interaktívna beseda pre žiakov 4. ročníka ZŠ J.A.Komenského Čadca	OR PZ Čadca	20.02.2023
Jana Grešáková Veronika Zajacová	Tvoja správna voľba	Interaktívna beseda pre žiakov 4. ročníka ZŠ J.A.Komenského Čadca	OR PZ Čadca	20.02.2023
Andrea Gerátová	Prevenia rakoviny hrubého čreva a konečníka	Prednáška pre seniorov JDS Zborov nad Bystricou	OÚ Zborov nad Bystricou	20.02.2023
Andrea Gerátová Veronika Zajacová	Tvoja správna voľba	Interaktívna beseda pre žiakov 3. ročníka ZŠ Podzávoz	OR PZ Čadca	22.02.2023
Andrea Gerátová Veronika Zajacová	Tvoja správna voľba	Interaktívna beseda pre žiakov 3. ročníka ZŠ Podzávoz	OR PZ Čadca	22.02.2023
Andrea Gerátová	Viem, čo zjem	Beseda pre žiakov 4. ročníka	ZŠ Podzávoz Čadca	23.02.2023
Andrea Gerátová	Viem, čo zjem	Beseda pre žiakov 4. ročníka	ZŠ Podzávoz Čadca	23.02.2023
Jana Grešáková Veronika Zajacová	Tvoja správna voľba	Interaktívna beseda pre žiakov 4.ročníka ZŠ M.R.Štefánika Čadca	OR PZ Čadca	24.02.2023
Jana Grešáková Veronika Zajacová	Tvoja správna voľba	Interaktívna beseda pre žiakov 4.ročníka ZŠ M.R.Štefánika Čadca	OR PZ Čadca	24.02.2023

Veronika Zajacová	Mozog a Alzheimerova choroba	Prednáška pre seniorov JDS Svrčinovec	DK Svrčinovec	07.03.2023
Andrea Gerátová		Prednáška pre seniorov JDS Svrčinovec	DK Svrčinovec	07.03.2023
Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 4. ročníka ZŠ	ZŠ J.A.Komenského Čadca	08.03.2023
Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 4. ročníka ZŠ	ZŠ J.A.Komenského Čadca	08.03.2023
Andrea Gerátová	Nadváha a obezita	Prednáška pre študentov 4. ročníka SŠ	SZŠ sv. Františka z Assisi Čadca	09.03.2023
Andrea Gerátová	Alzheimerova choroba	Prednáška pre študentov 4. ročníka SŠ	SZŠ sv. Františka z Assisi Čadca	09.03.2023
Jana Grešáková	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti MŠ	MŠ Svrčinovec	09.03.2023
Jana Grešáková	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti MŠ	MŠ Svrčinovec	09.03.2023
Jana Grešáková	Na čo nám je mozog?	Prednáška pre študentov 3. ročníka SŠ	SZŠ sv. Františka z Assisi Čadca	13.03.2023
Jana Grešáková	Alzheimerova choroba	Prednáška pre študentov 3. ročníka SŠ	SZŠ sv. Františka z Assisi Čadca	13.03.2023
Jana Grešáková	Osteoporóza	Prednáška pre študentov 3. ročníka SŠ	SZŠ sv. Františka z Assisi Čadca	13.03.2023
Veronika Zajacová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 3. ročníka ZŠ	ZŠ Oščadnica - Ústredie	13.03.2023
Veronika Zajacová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 4. ročníka ZŠ	ZŠ Oščadnica - Ústredie	13.03.2023
Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 9. ročníka ZŠ	ZŠ Oščadnica - Ústredie	13.03.2023
Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 9. ročníka ZŠ	ZŠ Oščadnica - Ústredie	13.03.2023
Veronika Zajacová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 3. ročníka ZŠ	ZŠ Čierne - Ústredie	14.03.2023

Veronika Zajacová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 4. ročníka ZŠ	ZŠ Čierne - Ústredie	14.03.2023
Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 9. ročníka ZŠ	ZŠ Čierne - Ústredie	14.03.2023
Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 8. ročníka ZŠ	ZŠ Čierne - Ústredie	14.03.2023
Veronika Zajacová	Alzheimerova choroba	Prednáška pre študentov 3. ročníka SŠ	SZŠ sv. Františka z Assisi Čadca	15.03.2023
Andrea Gerátová	Nadváha a obezita	Prednáška pre študentov 3. ročníka SŠ	SZŠ sv. Františka z Assisi Čadca	15.03.2023
Andrea Gerátová	Osteoporóza	Prednáška pre študentov 3. ročníka SŠ	SZŠ sv. Františka z Assisi Čadca	15.03.2023
Veronika Zajacová	Načo nám je mozog?	Interaktívna beseda pre žiakov 3. ročníka ZŠ	ZŠ Horný Vadičov	17.03.2023
Veronika Zajacová	Načo nám je mozog?	Interaktívna beseda pre žiakov 4.ročníka ZŠ	ZŠ Horný Vadičov	17.03.2023
Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 1. ročníka ZŠ	Spojená škola Čadca	21.03.2023
Veronika Zajacová	Načo nám je mozog?	Interaktívna beseda pre žiakov 3. ročníka ZŠ	ZŠ Vysoká nad Kysucou	24.03.2023
Veronika Zajacová	Zdravé zúbky	Prednáška pre žiakov 1.ročníka ZŠ	ZŠ Vysoká nad Kysucou	24.03.2023
Andrea Gerátová	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška pre žiakov 9. ročníka ZŠ	ZŠ Vysoká nad Kysucou	24.03.2023
Veronika Zajacová	Načo nám je mozog?	Interaktívna beseda pre žiakov 3. ročníka ZŠ	ZŠ J.A.Komenského Čadca	27.03.2023
Veronika Zajacová	Načo nám je mozog?	Interaktívna beseda pre žiakov 3. ročníka ZŠ	ZŠ J.A.Komenského Čadca	27.03.2023
Andrea Gerátová	Načo nám je mozog?	Interaktívna beseda pre žiakov 3. ročníka ZŠ	ZŠ J.A.Komenského Čadca	27.03.2023

Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 4. ročníka ZŠ	ZŠ J.A.Komenského Čadca	27.03.2023
Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti MŠ	MŠ Raková Fojstvo	04.04.2023
Veronika Zajacová	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti MŠ	MŠ Raková Fojstvo	04.04.2023
Andrea Gerátová	Viem, čo zjem	Prednáška pre žiakov 6. ročníka ZŠ	ZŠ Ochodnica	05.04.2023
Andrea Gerátová	Viem, čo zjem	Prednáška pre žiakov 5. ročníka ZŠ	ZŠ Ochodnica	05.04.2023
Veronika Zajacová	Viem, čo zjem	Prednáška pre žiakov 4. ročníka ZŠ	ZŠ Ochodnica	05.04.2023
Veronika Zajacová	Viem, čo zjem	Prednáška pre žiakov 3. ročníka ZŠ	ZŠ Ochodnica	05.04.2023
Veronika Zajacová	Alzheimerova choroba	Prednáška pre seniorov JDS Turzovka	Turzovka	12.04.2023
Veronika Zajacová	Zdravá výživa	Prednáška pre seniorov JDS Turzovka	Turzovka	12.04.2023
Andrea Gerátová	Zdravý životný štýl	Prednáška pre študentov 1. ročníka SŠ	SZŠ sv. Františka z Assisi Čadca	14.04.2023
Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre žiakov 1. ročníka ZŠ	Spojená škola Čadca	18.04.2023
Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 2. ročníka ZŠ	Spojená škola Čadca	18.04.2023
Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre žiakov 2. ročníka ZŠ	Spojená škola Čadca	18.04.2023
Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre žiakov 1. ročníka ZŠ	ZŠ Horný Vadičov	26.04.2023
Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre žiakov 2. ročníka ZŠ	ZŠ Horný Vadičov	26.04.2023
Veronika Zajacová	Zdravé zúbky	Prednáška pre žiakov 1. a 2. ročníka ZŠ	Spojená škola sv. Jozefa Turzovka	03.05.2023

Andrea Gerátová	Zdravý životný štýl	Prednáška pre žiakov 7.-9. ročníka ZŠ	Spojená škola sv. Jozefa Turzovka	03.05.2023
Andrea Gerátová	Poruchy príjmu potravy	Prednáška pre žiakov 7.-9. ročníka ZŠ	Spojená škola sv. Jozefa, Turzovka	03.05.2023
Veronika Zajacová	Zdravé zúbky	Prednáška pre žiakov 1. ročníka ZŠ	ZŠ Korňa	04.05.2023
Veronika Zajacová	Zdravé zúbky	Prednáška pre žiakov 2. ročníka ZŠ	ZŠ Korňa	04.05.2023
Veronika Zajacová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 3. ročníka ZŠ	ZŠ Korňa	04.05.2023
Veronika Zajacová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 4. ročníka ZŠ	ZŠ Korňa	04.05.2023
Andrea Gerátová	Poruchy príjmu potravy	Prednáška pre žiakov 7. ročníka ZŠ	ZŠ Korňa	04.05.2023
Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 8. ročníka ZŠ	ZŠ Korňa	04.05.2023
Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 9. ročníka ZŠ	ZŠ Korňa	04.05.2023
Andrea Gerátová	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška pre žiakov 8. ročníka ZŠ	ZŠ Svrčinovec	15.05.2023
Andrea Gerátová	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška pre žiakov 8. ročníka ZŠ	ZŠ Svrčinovec	15.05.2023
Veronika Zajacová	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška pre žiakov 9. ročníka ZŠ	ZŠ Svrčinovec	15.05.2023
Veronika Zajacová	Alzheimerova choroba	Prednáška pre zamestnancov RÚVZ CA (interný seminár)	RÚVZ CA	16.05.2023
Veronika Zajacová	Zdravý životný štýl	Prednáška pre študentov 2. ročníka SŠ	SZŠ sv. Františka z Assisi Čadca	18.05.2023
Andrea Gerátová	Vysoký krvný tlak	Prednáška pre študentov 2. ročníka SŠ	SZŠ sv. Františka z Assisi Čadca	18.05.2023

Andrea Gerátová	Vysoký krvný tlak	Prednáška pre študentov 3. ročníka SŠ	SZŠ sv. Františka z Assisi Čadca	18.05.2023
Andrea Gerátová	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška pre žiakov 8. ročníka ZŠ	ZŠ Oščadnica - Ústredie	22.05.2023
Veronika Zajacová	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška pre žiakov 8. ročníka ZŠ	ZŠ Oščadnica - Ústredie	22.05.2023
Andrea Gerátová	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška pre žiakov 9. ročníka ZŠ	ZŠ Oščadnica - Ústredie	22.05.2023
Veronika Zajacová	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška pre žiakov 9. ročníka ZŠ	ZŠ Oščadnica - Ústredie	22.05.2023
Andrea Gerátová	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška pre žiakov 9. ročníka ZŠ	ZŠ J. A. Komenského Čadca	24.05.2023
Veronika Zajacová	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška pre žiakov 9. ročníka ZŠ	ZŠ J. A. Komenského Čadca	24.05.2023
Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti MŠ	MŠ Staškov	25.05.2023
Veronika Zajacová	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti MŠ	MŠ Staškov	25.05.2023
Andrea Gerátová	Viem, čo zjem	Beseda pre žiakov 3. ročníka ZŠ	ZŠ Horný Vadičov	26.05.2023
Veronika Zajacová	Viem, čo zjem	Beseda pre žiakov 4. ročníka ZŠ	ZŠ Horný Vadičov	26.05.2023
Veronika Zajacová	Viem, čo zjem	Beseda pre žiakov 6. ročníka ZŠ	ZŠ Horný Vadičov	26.05.2023
Andrea Gerátová	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška pre žiakov 8. ročníka ZŠ	ZŠ Horný Vadičov	26.05.2023
Veronika Zajacová	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška pre študentov 2. ročníka SOŠ drevárskej a stavebnej Krásno n. Kys.	RÚVZ CA	31.05.2023
Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 8. ročníka ZŠ	ZŠ Svrčinovec	13.06.2023
Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 8. ročníka ZŠ	ZŠ Svrčinovec	13.06.2023
Veronika Zajacová	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 9. ročníka ZŠ	ZŠ Svrčinovec	13.06.2023

Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti MŠ	MŠ Čadca - Podzávoz	14.06.2023
Veronika Zajacová	Drogové závislosti	Prednáška pre študentov 2. ročníka SZŠ sv. Františka z Assisi Čadca	RÚVZ Čadca	21.06.2023
Veronika Zajacová	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 9. ročníka ZŠ	ZŠ M. Mravca Raková	23.06.2023
Veronika Zajacová	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 9. ročníka ZŠ	ZŠ M. Mravca Raková	23.06.2023
Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 8. ročníka ZŠ	ZŠ M. Mravca Raková	23.06.2023
Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 8. ročníka ZŠ	ZŠ M. Mravca Raková	23.06.2023
Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 8. ročníka ZŠ	ZŠ J. A. Komenského Čadca	29.06.2023
Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 8. ročníka ZŠ	ZŠ J. A. Komenského Čadca	29.06.2023
Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre adolescentov	Centrum pre deti a rodiny Semeteš	07.07.2023
Andrea Gerátová	Hypertenzia	Prednáška pre študentov 4. ročníka SŠ	SZŠ sv. Františka z Assisi Čadca	14.09.2023
Andrea Gerátová	Alzheimerova choroba	Prednáška pre študentov 4. ročníka SŠ	SZŠ sv. Františka z Assisi Čadca	14.09.2023
Veronika Zajacová	Hypertenzia	Prednáška pre študentov 3. ročníka SŠ	SZŠ sv. Františka z Assisi Čadca	14.09.2023
Veronika Zajacová	Alzheimerova choroba	Prednáška pre študentov 3. ročníka SŠ	SZŠ sv. Františka z Assisi Čadca	14.09.2023
Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti MŠ	MŠ Fraňa Kráľ'a Čadca	19.09.2023
Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti MŠ	MŠ Fraňa Kráľ'a Čadca	19.09.2023

Veronika Zajacová	Zdravé zúbky	Prednáška pre žiakov 1. ročníka ZŠ	ZŠ M. R. Štefánika Čadca	20.09.2023
Veronika Zajacová	Zdravé zúbky	Prednáška pre žiakov 1. ročníka ZŠ	ZŠ M. R. Štefánika Čadca	20.09.2023
Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti MŠ	MŠ Hurbanova Čadca	26.09.2023
Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti MŠ	MŠ Hurbanova Čadca	26.09.2023
Andrea Gerátová	Hypertenzia	Prednáška pre seniorov	Centrum sociálnych služieb Čadca Horelica	29.09.2023
Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti MŠ	MŠ Skalité	03.10.2023
Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti MŠ	MŠ Skalité	03.10.2023
Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti MŠ	MŠ Skalité	03.10.2023
Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti MŠ	MŠ Skalité	03.10.2023
Simona Baričiaková	Zdravé zúbky	Prednáška pre žiakov 2. ročníka ZŠ	ZŠ M.R. Štefánika Čadca	04.10.2023
Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre žiakov 2. ročníka ZŠ	ZŠ M.R. Štefánika Čadca	04.10.2023
Veronika Zajacová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 3. ročníka ZŠ	ZŠ Staškov	05.10.2023
Veronika Zajacová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 3. ročníka ZŠ	ZŠ Staškov	05.10.2023
Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 4. ročníka ZŠ	ZŠ Staškov	05.10.2023
Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 4. ročníka ZŠ	ZŠ Staškov	05.10.2023
Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti MŠ	MŠ Radoľa	10.10.2023
Simona Baričiaková	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti MŠ	MŠ Radoľa	10.10.2023
Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti MŠ	MŠ Dolný Vadičov	10.10.2023

Andrea Gerátová	Zdravý životný štýl	Prednáška pre seniorov	Klub 75, KNM	11.10.2023
Veronika Zajacová	Osteoporóza	Prednáška pre seniorov	Klub 75, KNM	11.10.2023
Veronika Zajacová	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti MŠ	MŠ Olešná	12.10.2023
Simona Baričiaková	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti MŠ	MŠ Olešná	12.10.2023
Simona Baričiaková	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti MŠ	MŠ Olešná	12.10.2023
Veronika Zajacová	Zdravé zúbky	Prednáška pre žiakov 1.ročníka ZŠ	ZŠ Rázusova CA	13.10.2023
Veronika Zajacová	Zdravé zúbky	Prednáška pre žiakov 1.ročníka ZŠ	ZŠ Rázusova CA	13.10.2023
Andrea Gerátová	Zdravý životný štýl	Prednáška pre študentov 3. ročníka SŠ	SOŠ Pedagogická sv. Márie Goretti Čadca	13.10.2023
Andrea Gerátová	Zdravý životný štýl	Prednáška pre študentov 3. ročníka SŠ	SOŠ Pedagogická sv. Márie Goretti Čadca	13.10.2023
Andrea Gerátová	Zdravý životný štýl	Prednáška pre študentov 3. ročníka SŠ	SOŠ Pedagogická sv. Márie Goretti Čadca	13.10.2023
Simona Baričiaková	Poruchy príjmu potravy	Prednáška pre študentov 3. ročníka SŠ	SOŠ Pedagogická sv. Márie Goretti Čadca	13.10.2023
Simona Baričiaková	Poruchy príjmu potravy	Prednáška pre študentov 3. ročníka SŠ	SOŠ Pedagogická sv. Márie Goretti Čadca	13.10.2023
Simona Baričiaková	Poruchy príjmu potravy	Prednáška pre študentov 3. ročníka SŠ	SOŠ Pedagogická sv. Márie Goretti Čadca	13.10.2023
Simona Baričiaková	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti MŠ	MŠ Dunajov	16.10.2023
Simona Baričiaková	Poruchy príjmu potravy	Prednáška pre študentov 1.ročníka SŠ	SOŠ Strojnícka KNM	18.10.2023
Andrea Gerátová	Fetálny alkoholový syndróm	Prednáška pre študentov 1.ročníka SŠ	SOŠ Strojnícka KNM	18.10.2023
Veronika Zajacová	Zdravý životný štýl	Prednáška pre žiakov 8. ročníka ZŠ	ZŠ Krásno nad Kysucou	19.10.2023
Veronika Zajacová	Poruchy príjmu potravy	Prednáška pre žiakov 8. ročníka ZŠ	ZŠ Krásno nad Kysucou	19.10.2023

Andrea Gerátová	Zdravý životný štýl	Prednáška pre žiakov 8. ročníka ZŠ	ZŠ Krásno nad Kysucou	19.10.2023
Andrea Gerátová	Poruchy príjmu potravy	Prednáška pre žiakov 8. ročníka ZŠ	ZŠ Krásno nad Kysucou	19.10.2023
Andrea Gerátová	Zdravý životný štýl	Prednáška pre žiakov 8. ročníka ZŠ	ZŠ Krásno nad Kysucou	19.10.2023
Simona Baričiaková	Zdravý životný štýl	Prednáška pre žiakov 8. ročníka ZŠ	ZŠ Krásno nad Kysucou	19.10.2023
Andrea Gerátová	Riziká užívania alkoholu	Prednáška pre študentov 1. ročníka SŠ	Obchodná akadémia D.M.J. Čadca	20.10.2023
Andrea Gerátová	Riziká užívania alkoholu	Prednáška pre študentov 2. ročníka SŠ	Obchodná akadémia D.M.J. Čadca	20.10.2023
Simona Baričiaková	Riziká užívania alkoholu	Prednáška pre študentov 3. ročníka SŠ	Obchodná akadémia D.M.J. Čadca	20.10.2023
Simona Baričiaková	Riziká užívania alkoholu	Prednáška pre študentov 4. ročníka SŠ	Obchodná akadémia D.M.J. Čadca	20.10.2023
Andrea Gerátová	Zdravý životný štýl	Prednáška pre študentov 1. ročníka SŠ	Gymnázium J.M. Hurbana Čadca	24.10.2023
Simona Baričiaková	Poruchy príjmu potravy	Prednáška pre študentov 1. ročníka SŠ	Gymnázium J.M. Hurbana Čadca	24.10.2023
Andrea Gerátová	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška pre žiakov 7. ročníka ZŠ	ZŠ Podzávoz	25.10.2023
Andrea Gerátová	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška pre žiakov 7. ročníka ZŠ	ZŠ Podzávoz	25.10.2023
Veronika Zajacová	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška pre žiakov 8. ročníka ZŠ	ZŠ Podzávoz	25.10.2023
Veronika Zajacová	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška pre žiakov 8. ročníka ZŠ	ZŠ Podzávoz	25.10.2023
Veronika Zajacová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 1. a 2. ročníka ZŠ	ZŠ Nová Bystrica	26.10.2023

Veronika Zajacová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 3. ročníka ZŠ	ZŠ Nová Bystrica	26.10.2023
Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 4. ročníka ZŠ	ZŠ Nová Bystrica	26.10.2023
Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 4. ročníka ZŠ	ZŠ Nová Bystrica	26.10.2023
Veronika Zajacová	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti MŠ	MŠ Povina	07.11.2023
Simona Baričiaková	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti MŠ	MŠ Povina	07.11.2023
Simona Baričiaková	Riziká užívania alkoholu	Prednáška pre študentov 4. ročníka SOŠ drevárska a stavebná Krásno n. Kys.	RÚVZ CA	08.11.2023
Veronika Zajacová	Drogové závislosti	Prednáška pre študentov 4. ročníka SOŠ drevárska a stavebná Krásno n. Kys.	RÚVZ CA	08.11.2023
Simona Baričiaková	Závislosti látkové/nelátkové	Prednáška pre študentov 4. ročníka SOŠ drevárska a stavebná Krásno n. Kys.	RÚVZ CA	08.11.2023
Simona Baričiaková	Diabetes mellitus	Prednáška pre seniorov	Harmónia - Zariadenie pre seniorov, Zborov nad Bystricou	13.11.2023
Veronika Zajacová	Zdravá výživa	Prednáška pre seniorov	Harmónia - Zariadenie pre seniorov, Zborov nad Bystricou	13.11.2023
Veronika Zajacová	Závislosti látkové/nelátkové	Prednáška pre žiakov 7. ročníka ZŠ	ZŠ M. Mravca Raková	14.11.2023
Veronika Zajacová	Závislosti látkové/nelátkové	Prednáška pre žiakov 7. ročníka ZŠ	ZŠ M. Mravca Raková	14.11.2023
Simona Baričiaková	Riziká užívania alkoholu	Prednáška pre žiakov 9. ročníka ZŠ	ZŠ M. Mravca Raková	14.11.2023
Simona Baričiaková	Riziká užívania alkoholu	Prednáška pre žiakov 9. ročníka ZŠ	ZŠ M. Mravca Raková	14.11.2023

Veronika Zajacová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 2. ročníka ZŠ	ZŠ Staškov	15.11.2023
Veronika Zajacová	Závislosti látkové/nelátkové	Prednáška pre žiakov 9. ročníka ZŠ	ZŠ Staškov	15.11.2023
Veronika Zajacová	Závislosti látkové/nelátkové	Prednáška pre žiakov 9. ročníka ZŠ	ZŠ Staškov	15.11.2023
Simona Baričiaková	Poruchy príjmu potravy	Prednáška pre žiakov 9. ročníka ZŠ	ZŠ Staškov	15.11.2023
Simona Baričiaková	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 7. ročníka ZŠ	ZŠ Staškov	15.11.2023
Simona Baričiaková	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 7. ročníka ZŠ	ZŠ Staškov	15.11.2023
Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 1.a 2. ročníka ZŠ Zákopčie	Kysucká knižnica v Čadci	20.11.2023
Simona Baričiaková	Zdravý životný štýl	Prednáška pre seniorov	Centrum sociálnych služieb Čadca Horelica	20.11.2023
Simona Baričiaková	Diabetes mellitus	Prednáška pre seniorov	Centrum sociálnych služieb Čadca Horelica	20.11.2023
Simona Baričiaková	Diabetes mellitus	Prednáška pre seniorov JDS Vysoká nad Kysucou	OÚ Vysoká nad Kysucou	21.11.2023
Andrea Gerátová	Vysoký krvný tlak	Prednáška pre seniorov JDS Vysoká nad Kysucou	OÚ Vysoká nad Kysucou	21.11.2023
Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti MŠ	MŠ Zákopčie	22.11.2023
Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti MŠ	MŠ Zákopčie	22.11.2023
Veronika Zajacová	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti MŠ	MŠ Nesluša	23.11.2023
Simona Baričiaková	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti MŠ	MŠ Nesluša	23.11.2023
Simona Baričiaková	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti MŠ	MŠ Nesluša	23.11.2023
Veronika Zajacová	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti MŠ	MŠ Turzovka	27.11.2023
Veronika Zajacová	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti MŠ	MŠ Turzovka	27.11.2023

Veronika Zajacová	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti MŠ	MŠ Turzovka	27.11.2023
Veronika Zajacová	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti MŠ	MŠ Turzovka	27.11.2023
Andrea Gerátová	Fetálny alkoholový syndróm	Prednáška pre študentov 5. ročníka SŠ	SOŠ obchodu a služieb Čadca	28.11.2023
Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre študentov 2. ročníka SŠ	SOŠ obchodu a služieb Čadca	28.11.2023
Simona Baričiaková	Drogové závislosti	Prednáška pre študentov 2. ročníka SŠ	SOŠ obchodu a služieb Čadca	28.11.2023
Simona Baričiaková	Riziká užívania alkoholu	Prednáška pre študentov 2. ročníka SŠ	SOŠ strojnícka Kysucké Nové Mesto	28.11.2023
Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 7. ročníka ZŠ	ZŠ Stará Bystrica	29.11.2023
Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 7. ročníka ZŠ	ZŠ Stará Bystrica	29.11.2023
Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 8. ročníka ZŠ	ZŠ Stará Bystrica	29.11.2023
Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 8. ročníka ZŠ	ZŠ Stará Bystrica	29.11.2023
Veronika Zajacová	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 9. ročníka ZŠ	ZŠ Stará Bystrica	29.11.2023
Veronika Zajacová	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 9. ročníka ZŠ	ZŠ Stará Bystrica	29.11.2023
Veronika Zajacová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 5. ročníka ZŠ	ZŠ Stará Bystrica	29.11.2023
Andrea Gerátová	Zdravý životný štýl	Prednáška pre študentov 3. ročníka SOŠ drevárska a stavebná Krásno n. Kys.	RÚVZ CA	30.11.2023
Andrea Gerátová	Poruchy príjmu potravy	Prednáška pre žiakov 7. ročníka ZŠ	ZŠ Nová Bystrica	04.12.2023
Veronika Zajacová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 5. ročníka ZŠ	ZŠ Nová Bystrica	04.12.2023

Andrea Gerátová	Poruchy príjmu potravy	Prednáška pre žiakov 8. ročníka ZŠ	ZŠ Nová Bystrica	04.12.2023
Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 6. ročníka ZŠ	ZŠ Nová Bystrica	04.12.2023
Veronika Zajacová	Riziká užívania alkoholu	Prednáška pre študentov 2. ročníka	SOŠ Strojnícka Kysucké Nové Mesto	05.12.2023
Veronika Zajacová	Drogové závislosti	Prednáška pre študentov 2. ročníka	SOŠ Strojnícka Kysucké Nové Mesto	05.12.2023
Veronika Zajacová	Poruchy príjmu potravy	Prednáška pre žiakov 7. ročníka ZŠ	ZŠ Ochodnica	06.12.2023
Andrea Gerátová	Riziká užívania alkoholu	Prednáška pre žiakov 9. ročníka ZŠ	ZŠ Ochodnica	06.12.2023
Andrea Gerátová	Závislosti (nelátkové)	Prednáška pre žiakov 8. ročníka ZŠ	ZŠ Ochodnica	06.12.2023
Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 8. ročníka ZŠ	ZŠ Ochodnica	06.12.2023
Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 2. ročníka ZŠ	ZŠ Rázusova Čadca	07.12.2023
Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 2. ročníka ZŠ	ZŠ Rázusova Čadca	07.12.2023
Veronika Zajacová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 2. ročníka ZŠ	ZŠ Rázusova Čadca	07.12.2023
Andrea Gerátová	Diabetes mellitus	Interný seminár pre zamestnancov RÚVZ CA	RÚVZ Čadca	08.12.2023
Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 6. ročníka ZŠ	ZŠ Oščadnica – Ústredie	11.12.2023
Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 6. ročníka ZŠ	ZŠ Oščadnica – Ústredie	11.12.2023
Simona Baričiaková	Poruchy príjmu potravy	Prednáška pre žiakov 7. ročníka ZŠ	ZŠ Oščadnica – Ústredie	11.12.2023

Simona Baričiaková	Poruchy príjmu potravy	Prednáška pre žiakov 7. ročníka ZŠ	ZŠ Oščadnica – Ústredie	11.12.2023
Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 3. ročníka ZŠ	ZŠ Stará Bystrica	12.12.2023
Veronika Zajacová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 3. ročníka ZŠ	ZŠ Stará Bystrica	12.12.2023
Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 4. ročníka ZŠ	ZŠ Stará Bystrica	12.12.2023
Veronika Zajacová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 4. ročníka ZŠ	ZŠ Stará Bystrica	12.12.2023
Simona Baričiaková	Zdravý životný štýl	Prednáška pre študentov 3. ročníka SŠ	Gymnázium Turzovka	14.12.2023
Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre študentov 2. ročníka SŠ	Gymnázium Turzovka	14.12.2023
Simona Baričiaková	Poruchy príjmu potravy	Prednáška pre študentov 3. ročníka SŠ	Gymnázium Turzovka	14.12.2023
Andrea Gerátová	Závislosti (nelátkové)	Prednáška pre študentov 1. ročníka SŠ	Gymnázium Turzovka	14.12.2023
Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre študentov 1. ročníka SŠ	Gymnázium Turzovka	14.12.2023
Veronika Zajacová	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti MŠ	MŠ Lodno	18.12.2023
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dolnom Kubíne				
Nezaslali žiadne záznamy				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši				
V roku 2023 nezaznamenali žiadnu prednáškovú činnosť				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine				

Mária Marušiaková Tibor Záborský Jana Páričková Barbora Birnstein Veronika Snováková Monika Zjavková	Ochorenie Covid-19 v podmienkach zamestnávateľov.	XII. Martinský deň verejného zdravotníctva, konferencia s medzinárodnou účasťou	Edukačné centrum JLFUK Martin	23.03.2023
Miroslava Jarošová Tibor Záborský Mária Marušiaková	Riešenie problematiky zdravotných rizík a rizikových prác v iných ako priemyselných prevádzkach.	XII. Martinský deň verejného zdravotníctva, konferencia s medzinárodnou účasťou	Edukačné centrum JLFUK Martin	23.03.2023
Barbora Birnstein	Ionizujúce žiarenie a jeho účinky na človeka	Odborné semináre RÚVZ so sídlom v Martine	RÚVZ so sídlom v Martine	30.03.2023
Ivana Hanusová	Nedostatky vo výkone odborných činností poskytovateľov pracovných zdravotných služieb v regióne Turiec	Odborné semináre RÚVZ so sídlom v Martine	RÚVZ so sídlom v Martine	20.04.2023
Miroslava Jarošová	Psychická pracovná záťaž vo vybranom zariadení	Odborné semináre RÚVZ so sídlom v Martine	RÚVZ so sídlom v Martine	01.06.2023
Miroslava Jarošová Mária Marušiaková Tibor Záborský	Nepriemyselné prevádzky - aktuálna situácia v riešení zdravotných rizík a rizikových prácach v regióne Turiec.	XXIX. vedecko-odborná konferencia s medzinárodnou účasťou ŽIVOTNÉ PODMIENKY A ZDRAVIE	Kúpele Nový Smokovec, a.s.	25.-27.09.2023
Mária Marušiaková Miroslava Jarošová Tibor Záborský	Pandemické ochorenia – globálna hrozba pre zamestnávateľov a pracovníkov v regionálnych podmienkach.	XXIX. vedecko-odborná konferencia s medzinárodnou účasťou ŽIVOTNÉ PODMIENKY A ZDRAVIE	Kúpele Nový Smokovec, a.s.	25.-27.09.2023
Jana Páričková	Diizokyanáty – ich používanie a zdravotné riziká	Odborné semináre RÚVZ so sídlom v Martine	RÚVZ so sídlom v Martine	28.09.2023

Miroslava Jarošová Monika Zjavková Mária Marušiaková	Problematika vibrácií v pracovnom prostredí pri obsluhu vysokozdvížných vozíkov	Odborné semináre RÚVZ so sídlom v Martine	RÚVZ so sídlom v Martine	16.11.2023
Tibor Záborský	Aktuálne výzvy v podpore a ochrane zdravia	Celoslovenská odborná konferencia	FZaSP, Trnavská univerzita, Trnava	23.11.2023
Eliška Štefanová Barbora Macková	Analýza hygienickej úrovne cukrárskych výrobní v regióne Turiec	XII. Martinský deň verejného zdravotníctva, konferencia s medzinárodnou účasťou	Edukačné centrum JLFUK Martin	23.03.2023
Mária Milcová Zuzana Holečková Jana Bugajová	Úradná kontrola potravín pre dojčatá a malé deti.	Odborné semináre RÚVZ so sídlom v Martine	RÚVZ so sídlom v Martine	05.10.2023
Barbora Macková Mária Milcová Eliška Štefanová	Zálohovanie, recyklácia obalov z pohľadu orgánu verejného zdravotníctva ako orgánu úradnej kontroly potravín	Odborné semináre RÚVZ so sídlom v Martine	RÚVZ so sídlom v Martine	19.10.2023
Renáta Šajgalíková Eliška Štefanová	Sledovanie výživového stavu klientov v zariadeniach sociálnych služieb.	Odborné semináre RÚVZ so sídlom v Martine	RÚVZ so sídlom v Martine	07.12.2023
Michaela Ventura Flašíková, Zuzana Rošaková	Radón a zdravie obyvateľov	Odborné semináre RÚVZ so sídlom v Martine	RÚVZ so sídlom v Martine	13.04.2023
Adriana Pravňanová Zuzana Rošaková	Urban Growth a podmienky životného prostredia	Odborné semináre RÚVZ so sídlom v Martine	RÚVZ so sídlom v Martine	26.10.2023
Tatiana Oravcová Mária Kubovčíková	Vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov - umývanie rúk	Vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov	DSS -Benetrix Martin-Priekopa	24.04.2023
Erika Hlavatá, Martina Stašová, Iveta Mazáková, Tatiana Oravcová, Mária Kubovčíková	Umývaj si ruky - zachrániš život	Workshop organizovaný pri príležitosti Európskeho imunizačného týždňa a kampane	RÚVZ so sídlom v Martine	27.04.2023

Martina Stašová, Iveta Mazáková, Tatiana Oravcová	Vyhodnotenie preočkovanosť v región Turiec	Odborné semináre RÚVZ so sídrom v Martine	RÚVZ so sídlom v Martine	11.05.2023
Tatiana Oravcová, Mária Kubovčíková	Vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov - umývanie rúk	Vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov	DSS - Medik M Martin	15.06.2023
Iveta Mazáková, Erika Hlavatá	Epidemiológia v praxi	Odborné semináre RÚVZ so sídrom v Martine	RÚVZ Martin (EPID)	14.09.2023
Tatiana Oravcová, Natália Brveníková	Očkovanie chrípka, Covid a pneumokoky	Prednášky seniorom	DSS Vrútky	06.11.2023
Tatiana Oravcová, Natália Brveníková	Očkovanie chrípka, Covid a pneumokoky	Prednášky seniorom	Klub dôchodcov Martin	07.11.2023
Tatiana Oravcová, Natália Brveníková	Očkovanie chrípka, Covid a pneumokoky	Prednášky seniorom	Klub kresťanských seniorov Martin	07.11.2023
Ľudmila Lojková Miriám Bobrovská	Diéty č. 3	Odborné semináre RÚVZ so sídrom v Martine	RÚVZ so sídlom v Martine	12.10.2023
Ľudmila Lojková Miriám Bobrovská	Samovyšetrenie prsníkov	Odborné semináre RÚVZ so sídrom v Martine	RÚVZ so sídlom v Martine	23.11.2023
Miriám Bobrovská	Mozog pravda a mýty	Prednáška verejnosť	RÚVZ so sídlom v Martine	15.03.2023
Miriám Bobrovská	Prevenia rakoviny colorecta	Prednáška Turčianske venuše	RÚVZ so sídlom v Martine	04.09.2023
Dagmar Olosová	Pohybová aktivita ako prevencia drogovej závislosti u stredoškolskej mládeže	XII. Martinský deň verejného zdravotníctva, konferencia s medzinárodnou účasťou	Edukačné centrum JLFUK Martin	23.03.2023
Dagmar Olosová Elena Maršalová, Emília Balková	Aktivity prevencie detskej obezity v kontexte plnenia národného akčného plánu prevencie obezity na roky 2015-2025 (NAPPO)	Odborné semináre RÚVZ so sídrom v Martine	RÚVZ so sídlom v Martine	22.06.2023
Dagmar Olosová, Elena Maršalová	Hygienická úroveň detských pieskovísk v areáloch MŠ a v rámci občianskej vybavenosti	Odborné semináre RÚVZ so sídrom v Martine	RÚVZ so sídlom v Martine	22.06.2023

Dagmar Olosová, Emília Balková	Socio-patologické faktory vplyvajúce na zdravotný stav detí a mládeže	Odborné semináre RÚVZ so sídлом v Martine	RÚVZ so sídlom v Martine	09.11.2023
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiline				
E. Ďurajková, V. Martincová	Monitoring príjmu kuchynskej soli v ZSS	Odborné semináre na rok 2023	RÚVZ so sídlom Žiline	23.05.2023
Jarmila Mihalcová, Magda Dubaňová	Na vší platí hygiena a disciplína	Odborné semináre na rok 2023	RÚVZ so sídlom v Žiline	23.05.2023
Katarína Krasňanová, Martina Tvrďá	Štatistický prehľad chorôb z povolani za posledných (2018- 2022)	Odborné semináre na rok 2023	RÚVZ so sídlom v Žiline	23.05.2023
Katarína Rišianová, Henrieta Schmidtová	Vyhodnotenie ukazovateľov tvrdosti (Ca, Mg, Ca+Mg) pitnej vody v okresoch ZA, BY za obdobie r. 2017-2022	Odborné semináre na rok 2023	RÚVZ so sídlom v Žiline	23.05.2023
Ľubica Kapasná, Lýdia Predánoczyová	Výsledky kontroly očkovania v okresoch ZA, BY v období 01.09.2021 - 01.08.2022	Odborné semináre na rok 2023	RÚVZ so sídlom v Žiline	23.05.2023
Alena Fialová	Prevenca nádorov prsníka	Odborné semináre na rok 2023	RÚVZ so sídlom v Žiline	23.05.2023
Katarína Kopcová, Mária Ďuranová	Prítomnosť železa v pitnej vode	Odborné semináre na rok 2023	RÚVZ so sídlom Žiline	23.05.2023
Nikola Jantová, Natália Jedináková	Sterilita a stery z prostredia	Odborné semináre na rok 2023	RÚVZ so sídlom Žiline	23.05.2023
Natália Jedináková, Nikola Jantová	Zátťažový test kozmetiky	Odborné semináre na rok 2023	RÚVZ so sídlom Žiline	23.05.2023
Irena Síkorová, Miriám Karnetová	Chlorid sodný v hotovej strave	Odborné semináre na rok 2023	RÚVZ so sídlom Žiline	23.05.2023
Soňa Králiková, Anna Cingelová	Posudok o riziku a kategorizácia prác zamestnancov RÚVZ so sídлом v Žiline	Odborné semináre na rok 2023	RÚVZ so sídlom v Žiline	07.11.2023

Renáta Kortišová, Valéria Ďurišová	Chrípková sezóna na rok 2022/2023 v okresoch Žilina a Bytča	Odborné semináre na rok 2023	RÚVZ so sídlom v Žiline	07.11.2023
Jana Kanderová, Klaudia Završánová	Vyhodnotenie letnej turistickej sezóny v roku 2023	Odborné semináre na rok 2023	RÚVZ so sídlom v Žiline	07.11.2023
D.Koptáková, D.Hollá	Vyhodnotenie mimoriadnej kontroly pri výrobe a predaji zmrzliny v r.2023	Odborné semináre na rok 2023	RÚVZ so sídlom Žiline	07.11.2023
Barbora Majstríková, Dagmar Jozeková	COSI - Monitorovanie obezity u detí	Odborné semináre na rok 2023	RÚVZ so sídlom v Žiline	07.11.2023
Ľudmila Šošková, Elena Diačiková	Karcinogénne , mutagénne a reprodukčné (CMR)látky v kozmetických výrobkoch	Odborné semináre na rok 2023	RÚVZ so sídlom Žiline	07.11.2023
Anna Šušotová Martina Zacharová	Ukazovatele kvality pitnej vody	Odborné semináre na rok 2023	RÚVZ so sídlom Žiline	07.11.2023
Drahomíra Tomášková, Silvia Všetická	Objektívizácia hluku na základe podnetov občanov Žilinského kraja v rokoch v 2012 až 2022	Odborné semináre na rok 2023	RÚVZ so sídlom Žiline	07.11.2023
Daniela Urbancová, Mária Piešová	Organické látky v každodennom živ	Odborné semináre na rok 2023	RÚVZ so sídlom Žiline	07.11.2023
Ľudmila Šošková, Miriám Karnetová	Laboratórny monitoring kozmetických výrobkov	Celoslovenská porada dohľadu nad kozmetickými výrobkami	Spišská Nová Ves	15.-16.02.2023
Drahomíra Tomášková, Silvia Všetická, Mária Piešová	Hluk v životnom prostredí	Celoslovenská porada HŽPaZ	Habovka	10.05.2023
Drahomíra Tomášková	Činnosť NRC pre hluk a vibrácie pre rok 2023	Konzultačný deň NRC pre hluk a vibrácie	Žilina	20.06.2023

Drahomíra Tomášková, Daniela Urbancová	Zdravotné riziko pre občanov z produkcie hudby organizovanej vo vonkajšom prostredí	Konzultačný deň NRC pre hluk a vibrácie	Žilina	20.06.2023
Silvia Všetická, Drahomíra Tomášková	Objektívizácia hluku na základe podnetov občanov Žilinského kraja v rokoch 2012 až 2022	Konzultačný deň NRC pre hluk a vibrácie	Žilina	20.06.2023
Natália Jedináková, Ľudmila Šošková, Miriám Karnetová	Mikrobiálna kvalita a kompatibilita kozmetického výrobku počas jeho používania	Konferencia- Chemické analýzy vo verejnom zdravotníctve	Trenčianske Teplice	20.-21.09.2023
Drahomíra Tomášková, Mária Piešová	Izokyanáty v pracovnom prostredí	XIXX. Medzinárodná konferencia	Nový Smokovec	25.-27.09.2023
Drahomíra Tomášková	Meranie hluku v životnom prostredí, legislatíva v oblasti merania a hodnotenia hluku a jeho objektívizácie	Odborné školenie: Hluk a zdravie	Bratislava	18.10.2023
Natália Jedináková, Nikola Ihnatišinová	Hodnotenie antimikrobiálnej ochrany kozmetických výrobkov	Porada HO HH MŽP	ÚVZ SR Bratislava	15.11.2023